N. 1102.
K Discipulos

Sermones discipuli de tempore de sanctis: et quadragesimale eiusdem, vna cum quibusdam per̃ necessariis in quibus poteris facillime inuenire omnia in hoc volumine contenta: cum casibus papalibus et episcopalibus: et a sacra communione suspensionibus nouiter impressi: ⁊ non minimo labore reuisi et castigati.

Venundantur (vbi impressi fuerunt) London in suburbis de Temple barre in vita diui Clementis in edibus Juliani notarii impressoris ac bibliopole morem suum trahentis sub signo crucis regalis. Mernon venundari reperitur in eiusdem certo stil[l]o sancti in cellula eiusdem cui filius appendet idem signum regum.

MVSEVM BRITAN NICVM

9 12 8

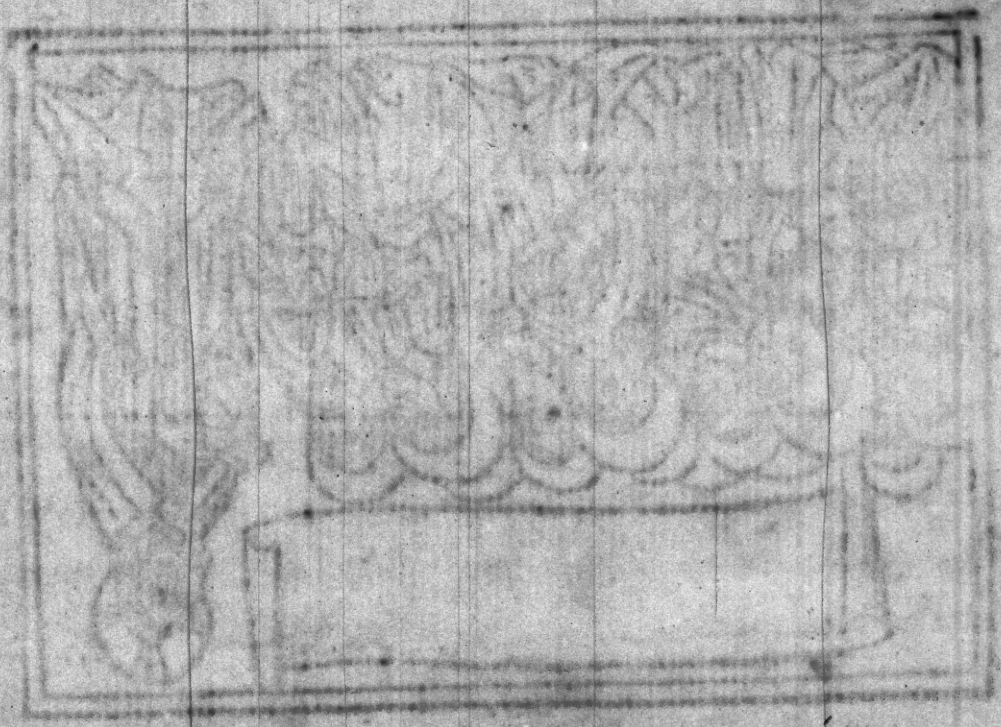

Tabula alphabetica.

¶ Tabula p̄sentis op̄is incipit.

Abstinetiam ſeruare l diuitis ꝙ in delitijs eſt ꝙſa le mart ꝑdē. ꝑiii. ℞. folio. ꝑviii.

Abſtinētiā ꝙſa habuit l puerīa ra nis ad ingreſſū ſuo vīq ad extīū vite ſe. r v. ℞. li. fo. xxi abſtinētia ꝓſequat vītā ꝑfect. ſe. lx ℞ ſer. cxviii. k. fo. lxxxiii. v. clxi.

Abſtinēdo ꝙ ſeipm in duris oꝝ̄ exercendo pōt ꝺ̄s deiere oēm penā ſer. xliii. k. fo. xx.

Abortum ꝓuocātes ꝗgrauiter peccāt ſer. xvi. ℞. folio. xxii.

Accidia ꝙ tediū ꝙñ eſt ꝑcīm mortale ꝙ ꝙñ nō ſer. xi. ℞. v. cxli. ℞. fo. lv. v. xciii.

Accidioſi ſunt alīq̄ ad bōa op̄a ꝝ nō ꝙſurgūt quō de⁹ ꝑnitiſſime remūerat oia op̄a uīa nō ſolū magnaꝝ etiā parua ſerm. cli. ℭ. l. cvi. Exemplum huius. cliii. ℞ fo. cvviii

Accidioſus ꝺ̄ caueret ſibi a ꝑcīs ꝙ nō op̄aret bona op̄a nō ſaluaret. l. xliii. ℞. fo. v.

Accidioſis ꝗs lect⁹ ſparat⁹ ſit in ſerm. ꝑtz in ſilio exēplo. ſer. ci. ℞. fo. cxxxix.

Adā in duobus peccauit. Eua l quattuoꝝ ſer. xiiii. ℞. fo. xx.

Adulterīū eſt grāde ꝑcīm: qđ oſtēdit l. xiii. ℞. bationib⁹. ſer. lxxv. ℭ. fo. cxvi.

Adulatores quō imponūt vītijs noīa virtu tum. ſer. xliiii. k. fo. cxvi.

Aduētus xp̄i quadruplex inuenit̄ in ſcriptu ra. ſermone. l. ℞. fo. l.

Aduent⁹ dñi ih̄u qđ celebrat ꝙñ natiuitatē xp̄i quare inſtituti ſit ſer. l. ℞. fo. eodem.

Aduētus xp̄i ſpūalis in mentē hois ꝑcīlit a lios duos aduēt⁹. ſer. vii. ℭ. fo. viii.

Aduētū xp̄i ſpūalem debem⁹ deſiderare ꝙ ad hoc incitāt nos ſex rōnes. ſer. vii. ℞. fo. viii.

Aduētū xp̄i ſpūalē hoc ē ad ſuſceptionē ſpūſ ſancti ꝓparāt nos. ſer. lxviii. ℞. fo. xciii.

Amor ꝗpīi cōgis ꝑdit ꝑceptū hois: ꝙ trīb⁹ ex cāis eſt casu nīa obediēs. xviii. ℞. fo. xx. v.

Amor mūdi qđ eſt peccatum mortale ſermo ne. cliii. ℞. cvvii.

Angeli ſeruiūt nobis in vita: in morte ꝙ poſt mortē. ſermone. clviii. ℞. fo. cxv

Angelus an q̄lib⁹ petāt in ꝑticīa deſcēdi quat ſer. clviii. ℞. fo. eodez.

Angeli ſunt nobis ſimiles in quattuoꝝ ſenū clviii. ℭ. fo. cxlvi.

Angelos ꝑcellit⁹ nos hoīes in quattuoꝝ ſermone. clviii. ℞. fo. cxlvi.

Angeli ꝑcellunt nos in quattuoꝝ ſermone clviii. ℞ fo. eodē.

Angeli gaudent de cōuerſione peccatoꝝ ſermone. clxxvii. ℞. fo. cxlv.

Angelorū choꝝ ſunt noue ꝙ ꝗ hoies ad quōꝝ choꝝ recipiant. ſe. lxxviii. ℞. ℞. ℞. fo. cxx.

Angeli ſunt deputati ad cuſtodiā alarum ſer mone. cxxxii. ℭ fo. clxxx.

Angeli ꝑ⁹ mittunt ad moꝝ̄ bonoꝝ̄ hoīm ꝙ quare hoc clviii. ℞. fo. cxlvi.

Alia hꝝ nouē dignitates ꝙ ꝑcellit oēm cōpoſi em creaturam. ſer. cxxxii. ℞. ℞. fo. clxxix.

Alias ſuas alīq̄ vēdūt alīq̄ impignoꝝ̄t: alīq̄ ꝓdūt: alīq̄ grat dāt ſer. cxxxii. ℭ. xxii. fo. clxxx

Alie poſſēt ſūt trem. l. memoꝝ̄a ſcīlicet⁹ ꝙ voꝝ̄ſtas ꝺ̄ſ debem⁹ mereri. ſer. cli. ℞. fo. cvviii.

Alie potentias aggrauant peccata venialia. ſermone. cx. ℞. fo. cli.

Alia eſt ſpōſa xp̄i ꝙ dꝝ quinq̄ habere vt ſpōſa ſuo placeat ſer. cxxiiii. k. fo. clxx.

Alarū ereptacula aſſ xp̄i aduēt⁹ ſuēt quat tuoꝝ ſermo. cxlvi. ℞. fo. cxcix.

Alie quadruplices ſunt valde turbete. ſermo ne. clx. ℞ fo. cxvii.

Alie triplices ſtrabūt purgatoꝝ̄ū ſerm. clx. ℞. Folio. cxviii.

Alie in purgatorio ꝙquerunt de quattuoꝝ ge nerib⁹ hoīm ſer. eodē ℞. fo. cxx.

Alia duo nr̄is debem⁹ exhibere ſex op̄a mia ſer. lxiii. ℞. fo. cxlv.

Aliam ꝑciosam quare deus vniuit corꝝpoꝝi. ſermone. cxxiii. ℞ fo. xl vii.

Alia a corꝝpe hꝝ ꝑa emolumēta: ꝙ ꝺcommoda. ꝑa incōmoda. ſer. cxxiii. ℭ fo. eo dē.

Alias filias requiret de⁹ ab his in iudicio extrēo ꝗ eas ad peccādū traxerūt malo exemplo. ſer mone. iiii. ℞. fo. iiii.

Antixp̄s vbi natꝰ: ꝙ ꝗ mater ꝙ qđ vinet ꝙ ꝑdā regnabit ſer. x. ℭ. ℞. fo. xiii.

Antiqui patres otio de ſanctis tandiu dorūi ſermone. lx. ℭ. fo. lx xii.

Aquā bñdictā habere circa infirmos cōſtat quenter aſpergere eſt bonū ſer. cx. ℞. Exem plum. fo. cli

Articuli fidei ꝯtenti in duob⁹ ſermōnibus ſer mone. cxlvi. ꝙ ſequēti fo. cxvii.

Aſcenſio xp̄i eſt ſecunda feſtum ſer. lxvi. ℭ folio. xx.

Aſſūptio xp̄i quō facta ſit ꝙ cōtra qđ⁹ ꝙ ꝗ ſermo aſſumpſit. ſer. cxlvii. k. fo. cc.

Auarus cōtemplādo bōa ſꝑnalia peccat

dñe studis ser.cxviii.J. fo.clxi.
Quar? peccat ḡtuor modis.cxli.K. fo.xcli.
Quatuor remedia sūt.v.ser.cxviii.K. fo.cxi.

Baptism? hz nouē effect? ser.lxxv.J.v.cxlviii.M. fo.cliii.v.cc
Baptizati si sic moziunt statī euolāt ad celū sermone.xlii.M. fo.cviii.
Qui occidūt pueros in vtero matris vel ppo curāt abozīu.ser.cvi.J. fo.xxii.
Baptism? an ḡferat eēm ḡtam in baptizatis eā l aduīt & in quis f.lxvi.M. fo.xci.
Baptismi ḡtuoz signa q̄ fiunt aī s tria post quid filia ligniticēt ser.lxxvii.M. fo.cv.
Baptismū circa q̄m dz sit effect? catheciſmi s an puer in vtero matri, possit baptizari q̄d faciendū est qñ apparet aliqđ mōzū pueri et timet de abozīu.ser.lxxvi.M. fo.cliii.
Balneū infernale ꝓparatū est voluptuosis s luxuriosis.ser.lxii.v.v.ci.G. fo.lxxv.v.cxxxi.
Būficia maxima exhibuit nobis de? in trib? ser.xii.D.v.cxii.M. fo.cxi.v cxliii.
Būficii is dei qui abutit merito eīdē dz pna ei.sermo.lxxxi.J. fo.cix.
Būficia tpalia mltiplicat de? malis hoibus etiā hoc ppt.v.cōnes.ser.cviii.D. fo.cxlvii.
Būficiū sua de? malargit vt q̄ertant: et si nō tñc dur? indiciū hēbūt f.xxii.M.f.cxxvii.
Blasphemi sūt petozes iudeis canib? s albus creatur.ser.cxxxiii.G.v.cliiii.D. fo.clxxx.
Blasphemia quō punita est in veteri s nouo testamēto patet ḡ illa duo exempla sermone. cxxiii.M. fo cliii.
Blasphemia trib? mōis ḡmittit s de his q̄ in eūt ḡ vbera s sāguiné xp̄i.f.cxxiii.J. clxviii.
Blasphemare ḡmittētes l domibus suis ꝓpt lucrum tempale ḡgraniter percent sermone cxxiii.J. fo.clxix.
Boni timentes dē nō facilit̄ percāt mozta liter.ser.ix.M.v.xxix.P. fo.xi.v.xl.
Boni hoies q̄ hñt nimis strictas ꝑcias tenēt sed ꝑcellozes suos discretos ser.ix.M. fo.xii.
Boni hñt gaudiū i pñti ītra se supza se aī re troza dextris s a sinistris ser.ix.B. fo.xii.
Boni q̄nq̄ ḡto tps est letūs tāto minus hñt devotionē s hre hoc ser.xxix.M. fo.xl.
Boni s mali ab initio simul viverūt s quare ser.xxx.B. fo.xlii.
Boni dñt q̄nq̄ seruare ne a malis hoib? pertant ser.xxx.D. fo.cxdes.
Boni hoies quare a diabolo q̄nq̄ possident ser.xlii.M. fo.lviii.
Bonitas s clitas ꝓpa nō est ad memoziā.ex gestis ser.cxxxvii.K.Explic.J. fo.clxxxvi.

Calicēt eleuatiōe misse ali qui simplices adozāt vt sepulchzum xp̄i sermo.lxxx.C. fo.cix.
Carnalitices hoies s petroza carminat gra uiter percāt ser.xii.D fo.lvii.
Charitas ypter quatuoz nolat mādatū ma ximū.ser.xxx.C. fo.clxii.
Chs.vie an possit eē ḡfecta..cxxix.D. fo.clxxv
Charitas vt sit sufficies tria dz hre f.li.K.
Castitatē seruare in iunctute est spāle mar tyzium ser.xiii.B. fo.xviii.
Catheciſmi chs sit effect?.se.lxxvi.M. fo.cliii.
Ceū aptū est nouē ḡtibus hoim q̄ statī euo lāt post mozte ser.xii.D. fo.xviii.
Chozea duētes q̄nq̄ debēt seruare si bñ vas lunt chozizare ser.xxvii.D. fo.l.
Chozizare in dieb? festiuis ē petiñ moztale s quō ibi ḡmittunt pña petiñ.ser.xxxvii.M.ibid
Chozizātes faciūt quasi ḡra oia sacramēta. ser.eodē fo.eodem
Chozizātes s se inebziātes in dieb? festiuis ḡ uiter percāt ser.cliiii.G.exiii. fo.cxix.
Chozeā audiētes hoi hoies quid cogitare de beant.ser.xxxvii.B. fo.li.
Circūcisiōis festū solēne est celebzandū ser mone.xix.M. fo.xxv.
Cogitāda sūt hoi.liii.volēti ḡfecte.sermone cxxxvii.D. fo.clxxxvi.
Cogitāda sūt hoi ser ne recidiuet f.liii.lxxiiii
Cogitatiōes male d̄b? nō cōsentit nō macu lant alaz ser.lxxxvi.M. fo.cxvii.
Cogitare s ꝓcurari ꝓfida dei est valde ꝓfi cuosū se.liii.M.Jtē.cxxxvii.M. fo.clxxxvi.
Cogitatiōes male ḡmit? oztū habuerūt a de mone ser.cxxxvii.M. fo.clxxxvii.
Cogitare malū quare sum? ḡniozes q̄ bonū ser.cxxxviii.B. fo.eodem.
Cogitationes male conferūt hoibus quinq ser.cxxxviii.C. fo.eodes.
Cogitatiōib? malis associat se dyabolus se. cxxxviii.J.Explic. clxxxviii.
Comedēdo s bibendo dz ds q̄nq̄ seruare ne deū offendat ser.xcviii.F. fo.cxxxiii.
Conceptio s incarnatio xp̄i quō facta sit ser. cxivi.C. fo.cxxviii.
Cōstellio f.liii.trib? ē exiterata serm.xiii.M. folio.lx.
Cōstellio est de necessitate salutis s qualis q heat esse ser.xliii. fo.eodem.
Cōstellionē nō integrā faciens quō puniatur inturo ser.cxiv.C.Explic. fo.clxxii
Cōtid ētiā quadrupli ire dem? habere ad de ser.cxxii.M. fo.clxxx

Confiteri an ds teneat statim post pcta peccata.sermo.lxvii.g. fo.xxi.
Confiteri pōt ds totiēs q̄ absoluit a pena et a culpa:vt statim euolet ser.xiiii.G. fo.xix.
Cōfidētis solū mō ꝛ timore ꝑ consuetudine et charitate sūt duo signa ser.liiii.D.fo.lxxvi.
Confitēs duo dz facere ꝑ sic firmiter sperare a deo sibi in illa absolutione ola peccata dimitti ser.xiiii.H.T.Exemplū. fo.lxi.
Cōfessor tenet cōfitentē redarguere ꝑ nullū dz absoluere quē nō credit a deo absolutum fo.cxcvii. ser.cxlv.Q.
Confitēs ds nō vult relignare alias res ēt ds bus peccauit in hoc ondit se nō hē firmū ꝓpositū abstinēdi a peccis ser.xlv.Q.fo.lxiii.
Confortatio an sit sacm necessitatis: ꝑ an conferat gratiam:ꝑ quibus conferri debeat ser.cxvii.T. fo.clxi.
Confirmatio hz octo effectus ser.cxlviii.H. folio.cci.
Cōpassionē hē ēt ꝓximis est spūale martyrium.ser.xiii.D. fo.xviii.
Cōpati ꝓximis in defectibus ꝑ miseriis est signū p̄destinationis ser.cxiix.G. fo.ccliii.
Concupiscētia erronea sit septem modis sermo. ix.L. fo.xii.
Cōtra erroneā cōscientiā peccare qñ est mortale.ser.ix.G. fo.xi.
Cōcupiscētia mala est ꝺupler ser.ix.G.fo.eod̄.
Conscientie perplexitas ꝙ periculosa est ser. mo.ix.O. fo.xii.
Consilium malū dans reus erit oīum illoꝝ peccatorum que sequuntur ex suo consilio. ser.cxliiii.I. fo.cxcvi.
Consiliū boni quesendū est a ꝓximo:a deo ꝑ etiā a seipso ser.lxxiii.G. fo.c.
Consuetudo mala nō excusat pcta:ꝫ aggrauat pcta ser.xxx.G. fo.xiii.
Consuetudo mala tria mala confert.sermone.cxxxi.G. fo.clxxviii.
Cōsuetudo mala nō subito succellit emendat qđ ptz ꝑ exēplū ser.cxxxi.H fo.eodez.
Cōtritio dz ee maxim? doloz ser.xiiii.I.fo.ix.
Contritionis vere quattuoꝝ sūt signa sermo. xiiii.I.ꝑ.K. fo.eodez.
Contritio potest delere penā ꝑ culpā.sermo. xiiii.F.Exemplū. fo.xix.
Contritionis effectū pōderās non desperat ser.xxix.Q.ꝑ.K. fo.xi.
Contritionē dz hō hē de peccis ꝙdiu vixerit in p̄senti.ser.li.G. fo.lxx.
Contumelia quando est peccatū mortale ser. mone.xvi.K. fo.cxxx.
Cōtumeliā quelis illatā repellere debemus ꝑ hoc ꝙ tua.ser.lxiii.F.Jtē.cxv. fo.lxxvi.
Coꝝ hois pcta dō ꝑ ire hoc ser.viii.K. fo.g.
Coꝝ mundum cognoscitur tribus signis ser. mo.viii.D. fo.eodez.
Coꝝ inquinant male cogitationes sermones cxxviii.D fo.lxxvii.
Cozdis mūdicia causāt tria ser.viii.L. fo.g.
Cozpus ꝓpriū est odiendū ꝓpter tria ꝑ qđ amoꝝ ꝓpriꝰ cozpis est peccatuꝫ mortale ser. mone.xviii.K. fo.xxv.
Cozpis delitie sū momētanee.cxxvi.G.fo.clviii
Cozpis delitias repressēdit duricia ꝑ abstinētia xpi ser.xv.O.K. fo.clviii.
Cozrectio tēna ē ꝑ ꝓcepto ser.lxiii.G.fo.lxxvi
Cozrectio tēna quō debat fieri.fo.lxiii.D.fo.eod̄
Cozrectionē libenter debem⁹ sustinere:qz ꝑ hāc purgatoriū nobis minuit fo.lxiii.H.fo.lxxvii.
Creatoꝝ oiz rerū de⁹ fo.cxlvi.B.ꝑ.C.fo.cxcviii.
Creauit de⁹ alios pulchros homes:alios de foꝝ mesa hoc duplici cōne ser.cix.G. fo.cxiix.
Creature create sūt ad seruiendū homini ser mone.xxxii.C. fo.xiiii.
Creature debēt nos laudare ꝑ regratiari deo ser.cxi.K. fo.cliii.
Crux spūalis quā debem⁹ portare post iesuꝫ dz quattuoꝝ gtes habere ser.cli.H.vsq; ad finem sermonis. fo.ccvii.

Damnati maledicūt libꝫ ꝓpriis ser.xxxvii.Q. fo.i.
Damnantur multi hoies:qđ si ꝓbatur ser mone.cxxvi.D. fo.clxxii.
Dānati quo nunq̄ liberantur ser.ci.C.Jtē. cxcv.Q.Exēplū. fo.cxxxvii.ꝑ.clxx.
Damnatoꝝ serenla ꝑ potus ꝑ musicalia:balneum ꝑ locutiones sermone.ci.G.Exēplū cxcv.H.Q. fo.clxxi.
Dānati habebūt cozpa deformia fo.l.G.fo.lxxi.
Dānati an videāt gloriā btōꝝ:ꝑ de tenebris infernī ser.lxxvii.I. fo.cxix.
Dānati vellēt oēs hoies dānari:ꝑ gaudēt in casu suoꝝ hoim ser.lxxvii.K. fo.cxix.
Dānatio ꝓtōꝝ cōfert demonibus gaudium ser.lxxvii.H. fo.eodem.
Dānaī ds quattuoꝝ modis ēt bonis opibus sermo.cxi.B. fo.clxxxix.
Defect⁹.g.ds xp̄s afflictit fo.xxvii.B.fo.xxvii.
Delicie cozporis sunt momentanee sermone xxvii.B. fo.eod̄.
Delicate vinctes nō possūt sic intrare regnū celoꝝ ser.cxix.G.Exēplū fo.cxiii.
Delectari in ꝑteritis peccatis est nocumentū ser.cxxxvii.C. fo.clxxvi.
Deicio qđ est peccatuꝫ mortale ser.xxvi.Q.

Itē.cxiii.Ⓐ. Itē.cxiiii.Ⓕ fo.cxxxi.ꝛ clv.
Desperās ō dei mia ē licitū f.cxxii.Ⓔ.f.clxvii
Desperās de dei misericordia grauissime pc
cat ser.cxxxi.Ⓓ.Exemplū. fo.clxxix.
Desperāt aliq; nō pōderāt qd sit cōtritio ꝛ
qualis sit mia dei ser.xxix.Ⓟ. fo.xl.
Desperatione inducit turbata cōscientia ser
mone.ix.Ⓘ. fo.xli.
Desperātes nō cōsequūtur petōy indulgen
tiam ser.xliii.Ⓔ fo.lxii.
Desperare nō debem⁹ i extremis ser.cxxxiii.
Ⓔ.Exemplū. fo.clxxxii.
Despicere nō debemus defre molos homies
sermone.cl.Ⓟ. fo.cviii.
Detractor inquantū in se ē occidit tres hoies
sermo.xci.Ⓖ. fo.cxxiiii.
Detractor peior est fure ꝛ etiam inferno ser
mone.xci.Ⓕ. fo.eodem.
Detractio fit septē modis ꝛ quō qs tenet re
stituere famā ser.xci.Ⓖ. fo.eodem.
Detractor scōiter morit̄ mala morte ser.
cxi.Ⓗ.Exēplū. fo.cxxiiii.
Detractionē audire qñ ē mortale ꝛ qñ venia
le ser.xci.Ⓘ.Exemplū. fo.eodem.
Detractor ōba nō libēter audire est signuꝫ
p̄destinatōis ser.cliv.Ⓕ. fo.lxviii.
De⁹ cognoscēd⁹ ē tāq; creator dñus redēptor
pat ꝛ iudex noster ser.lxxxiii.Ⓓ. fo.cxii.
Delectationē maximā ondit de⁹ nobis in tri
bus.i.in creatione.in incarnatione:ꝛ in pas
sione ser.cii.Ⓓ. fo.cxl.
Diligere debem⁹ deū plusq; parētes: pueros
ꝛ ꝓpinq̄s ꝛ hēre hoc ser.cxix.Ⓟ. fo.clxii.
Diligenda sūt quinq; sēm ordinē charitat
ser.cxix.Ⓣ. fo.clxiii.
Dilectio dei caret septemplici sollicitudine ꝛ
defectu quem habet dilectio carnalis sermo.
cxix.Ⓢ. fo.clxiii.
Diligend⁹ est ꝓxim⁹ sine sit bon⁹ sine sit ma
lus ser.cxx.Ⓐ. fo.clxiii.
Didligere debemus ꝓximū sicut mēbra vni⁹
corporis ser.cxx.Ⓔ. fo.clxiiii.
Dilectionis ꝓximi tria sunt signa sermone
cxx.Ⓖ. fo.eodem.
Diligētes vxores:pueros:diuitias: honores
vlera deum plures deos sibi constituunt ser.
xl.Ⓠ. fo.lviii.
Discretionē nō seruātes nō ꝓficiūt in spūali
bus bonis vsq; ad ꝓfectionē sermo.xviii.Ⓟ.
Exemplū. fo.xxv.
Discordiā seminātes sūt pessimi hoies serm.
xxvi.Ⓐ.Exemplū. fo.cxxxi.
Diuites si honorādi sūt ser.xxviii Ⓘ.f.xxix.
Diuites qui damnantur et qui saluantur.
sermone.lxxxii.Ⓒ. fo.cxl.
Diuitibus qdq; deus nō dat pueros ꝓpter
tres causas.sermo.cviii.ꝛ. fo.cxl viii.
Dūca dies habet duodecim ꝓpriuilegia. ser
mone.cxvii.Ⓐ. fo.clxx.
Diabolus quinq; de caulis possidꝫ homines
sermone.xiii Ⓐ. fo.lviii.
Diaboli gaudent de damnatione peccatorū.
sermone.lxxvii.Ⓗ fo.cxix.

Ebrietas quando est mor
tale ser.xix.Ⓓ.Exēp.Ⓟ. fo.cxxvi.
Ebrietas nō ponitur post hanc vitam sermo
ne.lxii.ꝛ..Exemplum. lxxv.
Ebriolus dūvendit alam ꝓ quarta vini ser
mone.cxxxii.Ⓗ.exemplū. fo.clxxx.
Ecclesia catholica quid sit siue sanctoꝝ cōmu
nio quid sit sermo.cxlvii.Ⓐ. fo.cc.
Electionis hominis ad salutē sunt nouem si
gna.ser.cxix. fo.cxli.
Elemosynā volens dare tria debet attende
re.i.quis petat:quid petat: ꝛ ꝓpter quid pe
tat.ser.cvii.Ⓡ.ꝛ.cl.Ⓜ. fo.fo.cxl.
Elemosyna quib⁹ danda sit ꝛ quomodo re
munerabitur temp̄aliter:eternaliter: ꝛ spūi
tualiter.ser.cl.Ⓓ.Ⓡ. fo.cviii.
Elemosyna remūerabit sēm affectū ipsius
dātis et ꝓximi cui sit ser.cvii.Ⓟ. fo.cxl.
Elemosyna multiplicat hoi tpalia.ser.cvii.Ⓡ
Itē ser.cl.Ⓣ.exemplū fo.cxli.
Elemosynā in tribus casibus pōt facere vxor
ser.cvii.Ⓓ. fo.eodem.
Elemosynā nō pōt facere serui ꝛ ancille sine
licentia dñoꝝ ser.cvii.Ⓔ. fo.cxlii.
Elemosyna ethriplex:bona:melior:optima:
sermo.cvii.Ⓐ. fo.cxli.
Elemosyna danda est in vita et non in mor
te vel post mortē sermone:cvii.Ⓣ. Exemplū
folio.cxli.
Elemosyna in duobus casibus non est dāda
malis hoibus.sermo.cvii.ꝛ. fo.cxli.
Elemosynam non facientes ꝛ aliena bona re
tinentes graviter peccāt.sermone.lxxxii.Ⓔ
lxxxix.Ⓟ. fo.cxi.ꝛ.cxii.
Elemosynam largiter dare i paupertate est
spūale martyrium ser.xiii.Ⓟ. fo.xviii.
Elemosynarū datio potest homini delere pe
nam ꝛ culpam q̄ statim post mortē evolet ad
celum.sermone.xviii.Ⓘ. fo.xx.
Elemosynā xp̄s nunq; mendicauit ostiatim.
sermone.xxiii.Ⓖ. fo.xxxi.
Emens scienter rem raptam vel furatā quī
q̄ damna incurrit ser.cvi.Ⓔ. fo.cxiv.
Eucharistiam quilibet cū deuotione ꝛ timo

et debet recipere exemplo filiorum ꝛc. sermone. xlvi. Q. fo. lxiiii.
Eucharistiam indigne communicans incurrit septem damna. sermone. xlvi. H. exempli. folio. lxv.
Eucharistia an danda sit pueris: et in quali etate. xlvii. H. fo. eodem.
Eucharistia a teiunus est sumenda solicito triplici rone ser. xlvii. T fo. eodē.
Eucharistie post sumptionē non debet quis immediate comedere nec immediate expuere. sermo. xlvii. H. fo. lxv.
Eucharistie digna sumptio confert illos fructus sermo. xlvii. L. lxvi.
Eucharistiam digne volēs communicare debet se in his quinq; probare. ser. li. xlvii. G. F folio eodem.
Eucharistie circa elevationē adoratio valet ad delictionē pene ⁊ culpe ⁊ temporalis mortis sermo. xliii. G. H. exempli fo. lxix. c. xx.
Eucharistiam siquis digne cōicaverit huius septem sunt signa. ser. li. G. fo. lxx.
Eucharistie sacramentum quattuor genera hominum sumunt spiritualiter. ser. lxxx. M. Exemplum. fo. cviii.
Eucharistie sacramentū septē de causis institutum est. ser. lxxix. I. fo. cvii.
Eucharistie sacramentū tribus de causis datur homini in agone mortis. sermone. lxviii. F. folio. cvi.
Eucharistie sacramantum est a nobis summe venerandum vt patet per duo exempla. sermo. lxxix. H. Item. lxxx. M. fo. cix.
Eucharistia operat pene omnia miracula in homine que christus operatus est personaliter in mundo. ser. lxxx. M. fo. cviii.
Exactiones ⁊ rapine ⁊ alia infortunia quo ⁊ modo erunt bonis meritoria sermone. cl. M. folio. cciii.
Exactiones indebitas facientes in subditos suos tenentur ad restitutionem. ser. li. I.
Exeulant se homes triplr in pctis suis. sermone. cxxxi. K. exemplum. fo. clxxviii.
Excommunicatio est dupler: maior ⁊ minor: ⁊ quō ds absolvitur adveraq; excommunicatione. ser. liz. H fo. xcii.
Excōmunicatio maior propter quig timēda est cuilibet homini. ibidē Exemplū. fo. eodē.
Excōicationē maiorē incurrit ds ipso facto i his casibus. sermo. lxix. k fo. xciii.
Excommunicatus est qui genuit clericum: et etiam qui recepit pedagium a clericis. sermone. cxl. fo. cliii.
Excōicatus participās in loquēdo cum eodē; do: quando vendendo: grauiter peccat sermone. lxix. Exempla duo fo. xcvi.
Exemplum bonus facit homes converti a peccatis et insug allicit ad bona opera ser. lxxiiii I. Exemplum. fo. c.
Exemplum bonū ⁊ honestas morum confert illa bona opera ser. cii. M fo. cxi.
Exemplū bonū ē vtile ecclesie ⁊ deo acceptū ⁊ homini meritoriū sermone. li. H. Exemplū folio. lxx.
Propter bonū exemplū potest quis scripturā laudare sermone. cvii. H. fo. cxivi.
Exemplum malum multum nocet hominib⁹ sermone. lxxvii. C. fo. cv.
Exemplum malum est speciale iaque⁹ diaboli. sermone. xciii. M. est etiam occasio q̄ tāt tot mali homines sermone. xciii. q. fo. cxxvii. ⁊ cxxviii.
Exemplum malus debet homo cauere omni conatu sermone. cxxiii. M. fo. clxx.
Exemplum malum dantes rationem reddēture sunt in extremo iudicio de animabus illis quas ad peccandum traxerunt sermo. liii. M. folio. liii.
Exemplum humilitatis: abstinentie: patientie: ⁊ cē de aliis. xps reliquit sermone. xv. M. D. folio. xx.

HAmam proximi tenetur detractor restituere sermo. xliiii. y. fo. lxii.
Famam propriam debet quilibet defendere sermone. cvii. k. fo. xlix.
Famuli ⁊ ancille tuis tenentur dñis suis sermone. xxiii. I. fo. xlv.
Fatum tenentes grauiter peccant. sermone. xxi. D. fo. xxviii.
Festorum celebratio transgreditur octo modis sermone. xxvii. L. cliiii. G. Exemplum. fo. xxix. ⁊. cix.
Festivis diebus vendere vel emere quando est peccatum mortale ⁊ quando non sermone. cxvii. D. Item. cvi. F. fo. clx. ⁊. clv.
Festivis diebus peccātes quandoq; hic in p̄senti puniunt a deo. cxvii. G. cxxiii. M. cxi.
Festū quando est incipiendū ⁊ quando terminandū ser. cxvii. F. fo. cxciii.
Festa celebrātib⁹ dat p̄speritatē corpis ⁊ aie ser. cvii. H. exempli. cxivi.
Fides est summe necessaria: nullus sine ea de salvatur nec vnq; quis salvatus est sermone. xli. fo. lvi.
Fidem tutificant viginti quattuor gñe hoīs ser. xii. G. gñe ⁊ totū ser. cvi. fo. xciii.

Fidel.gñ.sentiēt indutī in duob⁹ sermōibus ser.cxlvi.cxlvii. fo.cxxviii.v.cc.
Filii vērō pius diligūt parētes.vel erūnerio sermone.xxiii.T. fo.xxxiii.
Filii tenēt lex parētib⁹ suis.ibidē. fo.eodē.
Filii quomodo sint informandi ꝙ corrigendi sermone.xxiii.M. fo.xxxii.
Filii q̄ inhonorāt parētes punient q̄ntuplici plaga ser.xxiii.H.Exēplū. fo.xxxiiii.
Filii q̄ nimis excellūe diligunt a parētib⁹ ei tius morant sermone.xvi.B. fo.xxii.
Filia q̄ dehonestauit matrē: ꝙ iō dānata est. ser.lxii.B.Exēplū. fo.lxxvi.
Flenit xp̄s sup ciuitatem hierusalem et quomodo iudei vieti ꝙ dispersi sunt sermone. cv.M. fo.cliii.
Fortitudine triplici confortat nos deus sermone.lxxiii.F. fo.c.

Gaudia celi sunt magna: q̄z ibi habemus secula magna mīta dulcia.sermo.liiii.P.exēplū. fo.lxxv.
Gaudiū electorū ostēdit in quattuor dotib⁹ corporis sēm quattuor p̄prietates. solis. sermone.l.D. fo.lxxi.
Gaudia celi sunt tā magna ꝙ quis libenter dz pati ꝙ ipsis ꝙ sibi abstrahere delitias corporis ser.vii.T. fo.ix.
Gaudiorū celestiū ꝓsideratio facit oēs labores p̄sentes dulces ꝙ leues.ser.cliii.D. fo.cc̄ix.
Gaudiis celi remūerabunt plenissime opa operā etiā qua.ser.cli.G.H.exēplū. fo.cxvi.
Gaudiū celeste hereditatē ipo iure sicut cuz q̄s possidz hic hēditatē tpalē.l.cliz P.l.xxxvii.
Gaudiū celi ꝙ regnū eternū aliq̄ emūt ꝙ dimidia ḡte rex tpalitū:aliq̄ cēt sūptuosius: aliq̄ p̄ duob⁹ minutis aliq̄ ꝙ hausto aq̄.cxv.k.clvii.
Gaudia multiplicia dabunt inuentib⁹ q̄ seruiūt deo a iuuētute sua.ser.xx.P. fo.xxvii.
Gaudia celi augmentat nobis ḡtuitio maloꝝ hoīm in p̄sti ser.cxxx.P. fo.clxxvi.
Gaudia celi sperare debemus a deo.ser.cxxii. P.exemplū ibidem.y. fo.clxxvii.
Gaudia celi sunt p̄incipalē.ix.ordz nouē choros angelorū.ser.lxxxiii.ꝙ totū. fo.cxiii.
Gaudiū qđ habebim⁹ de dei visione est inexplicabile.ser.lxxxiii.N.cxii. fo.cv.
Gaudia q̄ habebim⁹ de sotietate ex meritis sanctorū.ser.lxxxiii.M. fo.cxiii.
Gaudiū spūale hāt bōi in p̄sti p̄tinue ser.h. p.R. Item ser.xx.R. fo.xxvii.
Gaudere debēt oēs homes de conuersione peccatoris.lxxvii.G. fo.cxix.
Gaudio ꝙ gloratione tā corporali q̄ spūali erunt quattuor genera hominum sermōis. lxx.P. fo.xcvi.
Gaudere potest quis ꝓpter recreationē ī peccato.sermone.cxxvi.D fo.xlix.
Gaudere in malis qđ est peccatum mortale. ser.cxxvi.M. fo.clxxv.
Gaudia mundi p̄uant hoīem gaudiis celi. sermone.cxxvi.G. fo.clxxiiii.
Gaudium mundi ꝓpter quinq̄ est fugiendū sermone.xxvi.D. fo.xlviii.
Gaudiū mundi quando est peccatū mortale ꝙ q̄ veniale.ser.xxvi.I. fo.xlix.
Gaudere quomodo audent mali in peccatis suis.sermo.xxvi.k. fo.eodē.
Gaudere nō pōt in hoc mūdo q̄ illa lex ponitur.ser.liii.ꝙ totū.Exēplū. fo.lxxiii.
Gaudēdū nō est in hoc mūdo q̄ est plen⁹ laqueis ꝙ plenus miseriis sermōe.cxxvi G.M. Exemplum ibidem.G. fo.clxxiiii.
Gaudēt dēmōes de dānatione peccatoris ꝓpter nouē cās ser.lxxvii.H. fo.eodem.
Gratiā dei cognoscere pōt quis i se per septē signa.ser.li.G. lxx.
Gratia spiritussancti consolatur nos triplici ter.ser.lxviii.C. fo.xcii.
Gratiā suā subtrahit deus bonis hominibus ser.lxxii.M. fo.xcvii.
Grām spūssancti ad suscipiendū ꝑparāt nos septem.ser.lxviii.F. fo.cxiii.
Grā spūssancti ad quoddā mūꝰ venit ꝙ ad q̄dā venit:ꝙ nō mūtionē facit.lxx.M. fo.xcvi.
Gratia spūssancti venit ad septē genera hominū.sermo.lxx.M. fo.eodē.
Grā spūssancti tria opat in suscipientib⁹ tria ī p̄sciētib⁹ ꝙ tria in electis ser.lxxi.T.fo.xcvii
Gratie aduentuz debem⁹ desiderare ꝓpter septem bona.ser.vii.R fo.ix.
Gratia dei p̄uat hō ꝙ malas cogitationes sermone.cxxviii.C. fo.clxxvii.
Gratiarūactiōes deo offerre debem⁹ ser. cxli J.Exemplū ibidē.M. clvii.
Grāsactio augmētat dona: ꝙ ingratitudo p̄uat donis ī bleta.ser.cxli.M fo.eodē.
Gratiarūactiōes tenetur quilz deo si vult inuentus inueniri ser.clviii.M. fo.cc̄x.
Cum gratiarūactiōe sumere debem⁹ cibum ser.xcviii.A.Exemplū. fo.cxxxv.
Gratitudo būficioꝝ est signū nobilitatis ser. cxxvii.G.Exēplū ibidē.H fo.clxxii.
Gulosi quinq̄ mittūt in comedēdo ꝙ bibēdo q̄ sūt reprehensibilia ser.xcviii. fo.cxxxiii.
Gulosi quinq̄ modis perrant mortaliter sermo.xcix.M.Item cxli.L. fo.cxxxv.ꝙ xcii.
Gulosi attendere deberent tormenta inferni et

petum interuall̄ sermone.lxii.y.Exemplū.c. C. fo.cxxxviii.
Salomonis fames y sitis maxima. sermone. lxii.y. Itē.cxix.ℙ.Exhibit̄. fo.lxxxv.c.cxxvi.
Salous nocet multiplicitas seruoz tam in corpe ℙ in alijs qđ per quinq̄ gbas sermone.lx ℙ.xviii.I. fo.lxxxiii.c.cxxv.
Saluatis dat xps exemplū abstinentie cibi et potus.ser.xv.M. fo.xvi.

DEretici cognoscuntur p quinq̄ signa.ser.c.M. fo.cxxxvi.
Hereditō quō bona nostra diuiderim⁹ vōbis reddemus in nouissimo.ser.lii.ℙ. fo.liii.
Hereditatē celestem quo iure homo possideat.ser.cix.ℙ.fo. cxxvii.
Hō hz nouē dignitates scām nouē chozos angelozū.ser.xxii.ℙ. fo.xliiii.
Hō quō a deo creat⁹ sitz ḡre Eua de costavi ei formata sit ser.xxxiiii.k. fo.xlvi.
Hō aū lapsum habuit dūmz fuz oēs creaturas.ser.xxxiiii.M. fo.xlvii.
Homo quare sit creatus est a deo y possit peccare.ser.xxxiii.M fo.eodem.
Holes sint sites in ieiunio y ergo nulli⁹ dz spernere primū sui q̄ est panz y defectuolus ser. lix.Exēplum.Itē.lxxii.C. fo.xix.
Homicidiū est triplex.c.quodđā cozpis:quoddam aie y quoddaz vtriusq̄ timul ser.clxii.y.
Honozandi sunt homines septem de causis. ser.xxviii.C. fo.xxvii.
Hora honozes peccat quis quinq̄ modis.ser mone.xxviii.k. fo.xxix.
Honestatē quilibz seruare dz in oīb⁹ verbis factis ppter tria ser.cli.M. fo.cxxxix.
Honoz exhibend⁹ est vtuolis hoīb⁹ sermone cxx.M. clxxvi.
Honozes nō debem⁹ appetere:nisi honozes nobis exhibitos deo offerre.xviii.k. fo.xxix.
Hospitio recipe pegrinos est deo acceptuz et hoi meritoziū ser.lxxxix.M. fo.cxxii.
Hospitio recipere malefactozes y eos tueri ē graue peccatū.ser.cxliiii.M. fo.cxxvii.
Hospites q̄ nimiū ppulāt hospitibus y q̄ dāt cibū phibitū rei sūt.ser.cliii.k. fo.cxliii.
Hospites y pincernę q̄ permittūt in domib⁹ suis ludere inebriari blasphemare:se.cxliiii. M.Exemplum. fo.cxxvii.
Humilitas in homine est signum predestinationis ser.cxlix.C. fo.cxiii.
Humilitas necessaria est ad salutē sine qua nemo.saluat.sermone.xxxi.k. fo.xliii.
Humilitatis nouem sunt gradus in quibus quilibet cognoscere poterit ℙ humilis sit ser mone.xxxi.k. fo.eodem.
Ex humilitate quilibet debz seruitiozē eligere ser mone.xxxi.ℙ. fo.eodem.
Humillimus suis ch̄ristus qui sequi debem⁹ ser.xv.ℙ. fo.xvi.
Humiliatonē ypocrite y cupidi sunt ipis inutiles sunt illa.sermone.xxvii.ℙ. fo.i.

IActantia detestanda est ppter tria.ser.clvii.I. fo.cxlvi.
Iactantia octo modis fiet quando est mozale et quando venale ser.cxvii.k. fo.clxi.
Iactare se y exaltare in malis est graue peccatum.sermone.cxxi.k. fo.clxxix
Ieiunium eccl̄e solemne quando peccatū mozaliter.ser.xxvi.k. Item sermo.cxix.ℙ. Item.cliii.I. fo.liii.c.cxx.
Ieiunium eccl̄ie ppetuit ieiunium simplicis sexte ferie.cliiii.k. fo.cxx.
Ieiunij quadragesime quare inchoatur in quarta feria.ser.xxviii.F. fo.lii.
Ieiunando quadragesimā decimam damnō sermone.xxix.ℙ. fo.eodem.
Ieiunantes a quibus cibis abstinere debēt ser.xxix.ℙ. Itē.xxix.M. fo.liii.c.cxxv.
In qua etate tenetur quis ad ieiunia y de ḡ quantibus mulierib⁹ et de laborantibus sermone.xxx.ℙ.M.ℙ. fo.liii.
Ieiunia quod sit in peccato valet ad tria. ser xxix.C. fo.liii.
Ieiunia vt deo acceptuz sit ad hoc quinq̄ requirunt.ser.xxxi.M.k. fo.xliii.
Incarnatio ch̄risti qualiter facta sit y quō q̄libet homo formaē in vtero matris sermone primo. fo.i.
Incarnatio ch̄risti qualiter attribuitur spiritui sancto:et quomodo solus filius incarnat⁹ est sermone.i.F. fo.i.
Indulgentie nō proficiunt quattuoz generibus hominū sermo.xiii.B. fo.xi.
Infirmitates patienter sunt ferendę propter septem bona.sermone.cxxviii.I.Exemplum ibidem.k.M fo.clxxiii.
Inclemitas corporis retrahit a malo et inclinat ad bonū.ser.cxxvii.k.Exēm. fo.clxxiii.
Infirmitas corporis liberat a purgatorio futuro ser.cxxviii.ℙ.Exemplum. fo. eodez.
Infirmis fideliter seruientes expiat oīa oia mie.sermone.cxxviii.M. fo.eodez.
Infirmus cognoscitur per plura signa an ei pertinere an mori debeat sermone.cxxix.M Exemplum. fo.clxxv.
Infernus in agone angustiabatur propter districtam rationem quam reddituru⁹ est

Tabula

ser.cxxix.M. Exemplū fo.clxxvi.
Infirmitas ꝙ tribulatio est signū future ꝓ-
destinationis ser.cxlix.A. fo.cxii.
Ingratꝰ de bñficiis acceptis merito ꝓfundus
est eisdē bñficiis ser.lxxxi.A. fo.clx.
Ignorantia est triplex ꝙ an grauius pecet q̄
facit qđ scit ꝓhibitū esse vel q̄ nō vult scire
xiii.T. fo.cxxvii.
Jesus hoc nomē confert multiplicē hoi gr̄az
ꝙ ḡ nolamus chꝛistiani a chꝛisto xix.M.L.
Exemplū.G.H. fo.xxvi.
Inimicos diligere ꝙ iniuriantib⁹ indulgere
ex corde ē martyrū sp̄iale ser.xiii.M.-l.xvii.
Inimicis nostris ex corde indulgere non erit
nobis graue si consideramus illa quinq; ser.
cxxx.D. fo.clxxvi.
Inimicos nostros de necessitate: salutis tene
mur quinq; modis diligere ꝙ ipsis indulgere
ser.cxxx.y. fo.clxxvii.
Inimicis nō ignoscens perdit omnia opera
tua: est in statu damnationis sermone.cxxx.
Exemplum. fo.eodem.
Inimicis ꝙ offensis quō tenemur satisfacere
ipis reconciliari ser.xxvi.D. fo.cxxxi.
Iniurias faciliter remittere est signū p̄desti
nationis ser.cxlix.H. fo.ceiii.
Iniurias nobis factas libēter debem⁹ indul
gere vt deus ignoscat nobis peccata nostra.
ser.cxxx.D. fo.clxxvi.
Iniurias opoztet penitentē ex corde remitte
re si vult consequi indulgentiā peccatoꝝ ser.
xiiii.A.Exemplū.
Iniurias nostras nō debemus vindicare in
ꝓximis sicut ner vnū mem⁹ ꝓpꝛiū vindicat se in
alio ser.cxx.F. fo.clxiiii.
Iniurias dei vindicare est signū filiozꝝ dei
ser.xxv.G. fo.cxxx.
Innocentiā baptismalē potest quilibit cōser
uare ꝙ sine omni peccō mozta li viuere vsq; ad
mozte ser.lxxvii.L. fo.clv.
Inobedientia an sit peccatū mozt ale sermo.
cxi.O. fo.clxvi.
Jocus vt virtuose fiat ad hoc tria requiruntur
ser.xvii.A. fo.xxx.
Jocis ꝺs quinq; modis ꝓcat mozt alr ser.xvii.
B.Exēpli ibidē.L.D.G. fo.xxx.ꝙ.xxxi.
Ira octo modis cōmittit: ꝙ est mozt a le et
q̄ veniale ser.xxv.G.Exemplū.Itē.cvii.M.
folio.cxiii.
Ira olno ondit ꝙ illa, signa ser.xxv.J.L.cxxx.
Nec animi exitant in ꝓximo tuus erit om-
nium peccatoꝝ que ille cōmittit in illa ira
ser.xcv.M. fo.cxxxi.
Jnuidia trib⁹ modis cōmittit: ꝙ est moz-
tale ꝙ q̄ veniale ser.cxi.O.
Judei quattuoꝝ vicib⁹ xp̄m tentauerūt inter
rogare ser.xl v.G. fo.lxiii.
Judeos permittit ecclia viuere ꝓpter q̄nq;
ser.cv.O. fo.cxliii.
Judei ꝙ chꝛistiani debēt dꝛē habere inter se
serm.cv.P. fo.cxliii.
Judeoꝝ pueri sunt sīles pueris xp̄ianoꝝ sine
baptismo decedentibus sermone.lxxvii.D.
folio.cv.
Judei adhuc ꝓsequent xp̄m ꝙ fidē catholicaꝝ
si possent per tale exēplū ser.cv.A. fo.cxliiii.
Judicū dei est duplex. ꝑticulare in mozte
hoīs: ꝙ vniuersale i fine mūdi ser.iii.O.-l.iiii.
In iudicio extremo de dꝛē reddituri sumus
rationē ser.iii.T. fo.eodem.
In iudicio extremo acridūt hoi septē calami-
tates que designantur per septem tonitrua.
sermo.v.D. fo.v.
In iudicio erunt quattuoꝝ ordines: ꝙ quō se-
parabunt ab inuicē ser.v.G. fo.eodem.
In iudicio ostendet chꝛistus signa passionis
sue ser.v. fo.vi.
In iudicio erunt quindecim signa in terroꝛē
malozum ser.vi.L. fo.vii.
In iudicio an peccata hoim erūt nota omni-
bus ser.vi.N. fo.viii.
In iudicio quō ꝙ ignē renouabit mundus ꝙ
oia elementa ser.vi.O. fo.eodem.
Judicū temeratiū sit septē mod is: ꝙ q̄ est
mozt ale ꝙ q̄ veniale ser.xc.M. fo.cxxii.
Judicare de occultis cordiū ꝙ de futuris cō-
tingētib⁹ est periculosū.ibidē. fo.eodez.
Judicādo dubia oia in meliozē partē inter-
pretari debem⁹ ser.xc.B.Exēplū. fo.cxxiii.
Judicū temeratiū ex leuib⁹ signis hz tripli-
cē gradū serm.liiii.T.exēplū. fo.lxxvii.
Judicare manifesta mala licitū est tñ cū spe
emendationis ser.xc.L.exēplū. fo.cxxiii.
Judicū temeratiū ꝙ suspitio ozit ex tribus.
ser.xc.D.exemplū. fo.cxxiiii.
Judicare debem⁹ alios meliozes nobis trib⁹
de causis: ibidē. fo.eodem.
Jurare ꝙ de q̄ ē veniale ꝙ q̄ mozt ale ser.
cxxiii.F. Itē.cxiii.M. fo.clxviii.ꝙ.cxciii.
Jurare ꝙ creaturas nō lz.cxxiii.F. f.clxvii.
Jurare: ꝙ mozte ꝙ vulnera xp̄i est petiñ moz-
tale.ser.cxxiii.B.Exemplū. fo.lxviii.
Jurare ꝙ seipm obligare ad penā certam est
periculosum.ser.xlii.B.exēplū. fo.lix.
Juramentū recipiēs scienter ab illo qđ scit
falsum iurare pecat mozt aliter.serm.xlii.D
exemplum. fo.lix.
Jurare et iuramentū rectige pōt ds licite i ser

calibus sermone.xlii.G fo.lix.
Justitia est pulcherrima virtutū ser.lviii.G. fo.cxix.
Justus tenetur deo tria pximo tria.⁊ sibi ipsi etiam tria.ibidem. fo.eodem.
Justis ostendit deus suam miam in tribus. ser.xcvii.G. fo.cxxxiii.
Juuenes dñt i iunctute deo incipe seruire q̄ pt lex bona q̄ inuenīt.ser.xx.J. fo.xcvii.
Juuenes quare dō q̄q̄ q̄mittit mozi in iuēnte⁊ senes diu viuere ser.cix.J. fo.cxlix.
Juuenes possunt vlq̄ ad mozem innocētiā baptismalem⁊ sine peccato moztali viuere. sermone.lxxvii.L. fo.cv.
Juuenes in qua etate possunt peccare mozta liter.sermo.lxxiii.J. fo.c.

Laborare licet in diebus festiuis quattuoz de cāis sermōe cvii.L fo.cix.
Laboratores debent septem habere in suis laboribus vt saluentur.ser.lv.M fo.lxxvii.
Laboratores debent laborare bonaz⁊ rectā intentionem.ser.lv.q. fo.lxxviii.
Laborare die noctuq̄ i seruitio dei erit nobis leue si q̄dēram⁹ illa ętnoz l.cliii.M.l.cxviii.
Largitas est signū nobilitatis.ser.xxviii.G.F folio.xxxix.
Laudāo ieiūm i pctis suis q̄ē moztale pctm⁊ q̄ē venīale ser.cvii.M. fo.cxlvi.
Loquēdo quattuoz sūt seruāda ne peccem⁹ ser.cxxxii.R. fo.clxxxviii.
Loquēdo debem⁹ sēq̄ exēplū q̄ habuit in nobis suis veritatē⁊ vtilitatē⁊ moderantiam ser. cxxxix.O. Itē.xv.T. fo.clxxxviii.
In locutione debem⁹ attendere distrctā ea⁹ tionem quam reddituri sum⁹ deo de verbis sermone.iii.P. fo.iii.
Locutiōe offendīt pximis octo gēa holm. ser.cxvi.P.⁊ deinceps. fo.clviii.
Loq̄ debem⁹ de deo i mēsa⁊ vbicūq̄ sum⁹ cū gregati cū holīb⁹ l.xcviii.P.exēplū.l.cxxxiiii.
Loqui pauca verba debēt mulieres⁊ virgines ser.cxvi.R. fo.clix.
Multiloquiū impedit pfectum spiritualē ser.xviii.P. fo.xxv.
Loqui humilia de seipso⁊ nolle hoc ab aliis sibi dici est signum hypocrisis.sermone.c.T. Exemplum. fo.cxxxvii.
Loqui luxuriosa verba q̄ē moztale et q̄ē venīale.sermo.lxxvi.J. fo.cxvii.
Loqui impudica est pprium malozum⁊ impudicozum cordium.sermone.xcvi.T.exēplū Item.xxxix.R. fo.cxxii.⁊ clxxxviii.
Loqui verba maledicta quando ē moztale⁊ quando venīale⁊ an quis sustinere debeat sermone.lvii.J. Item.xcv.L.Exemplum. folio.cxl.⁊ cxli.
Loquēdo illa iocosa pōt ds peccare moztaliter ętnoz modis.cxxxix.O. fo.clxxxix.
Locutio ostendit holem an sit de sulcia celestis terrestr:vel infernali ser.cxxxix.L. clxxviii.
Ludus alec quando est peccatum moztale. sermone.xli.G. fo.xvi.
Ludus vt sint licite ad hoc quattuoz requīūtur.sermone.xli.M. fo.xviii.
Lusores q̄q̄ q̄mittūt quindecim pctā moztalia in ludo.sermo.xli.Q. fo.xvi.
Lusores quō⁊ quibus tenent restituere pecuniā cū ludo acq̄sitā ser.xli.L. fo.xvii.
Lusores⁊ vsurarii quō q̄fundent in extremo iudicio sermone.v.G. fo.vi.
Luxuria⁊ fornicatio simplex ē pctm moztale ser.lxxv.O.itē.cxliii.J. fo.cxv.⁊ cxviii.
Luxuria extra matrimoniū est semp peccatū moztale.ser.lxxv. fo.cxv.
Luxuria sodomitica est grauissimū⁊ pessimū pctm inter omnes species luxurie sermone. lxxv.M. fo.cxvi.
Luxuria sine actu cōmittitur decez modis:⁊ quādo est mozt ale.⁊ q̄ē venīale.ser.lxxvi.P item cxli.Q. fo.cxvii.
Luxurie actum quilibet pōt peccare et caste viuere quod sic ꝓbatur ser.lxxvi.D.Exēplum. fo.cxviii.

Maledicere pximis q̄ē est pctm moztale:⁊ quādo venīale ser.xcv.L.Itē.lxvii. fo cxxi.⁊ cxi.
Maledicta verba an ds patienter sustinere debeat ser.lxvii.J. fo.xci.
Maledicendo pximo q̄q̄ possidet idē hō a diabolo ser.xlii.T.exēplū. fo.lviii.
Maledicūt dānati sibiip⁹ ⁊ l.cxv.M. l.clxxi.
Mali quare cū bonis hic in mūdo viuūt ser⁹ mone.xxx.N. fo.xlii.
Mali hic nō possūt veritatē audire ser.xxv. J.Exēplū ibidē.N. fo.xlviii.
Malt facilius peccāt moztaliter q̄ deū non timent ser.ix.Q. fo.xi.
Mali si vidēt supra vel infra se trovā⁹ alīq̄ tūc in tribulatiōē inuenīūt ser.clvi.⁊. fo.cxxii.
Mali sūt diligēdi⁹ ipsis est cōpatiendū ꝓpter eis ser.xxx.N. fo.clxiiii.
Malis quare permittit deus diu viuere ser. cix.L. fo.cxlii.
Malis in agone tria pturbantia obiiciūt ser.lxxviii.G.

Malum timet nobis a corruptione nature et quare gniores sumus ad malum q̄ ad bonū ser.cxxxviii.B. fo.clxxxvii
Mamona iniquitatis quare dicatur ser.cxiii in pncipio. fo.cxlii.
Maria pariendo xp̄m ser hñe nō potuit q̄ mulieres parientes requirūt ser.xi.D fo.xv.
Maria nouē hñcia exhibuit xp̄o puero q̄ et nos sibi exhibere debem⁹ ser.xvii.H.fo.xxxiii.
Marie misericordia pcellit misericordias olim sctorū.nāz ipa iuuat in oibus necessitatibus ser.lxi.T. fo.cxxx.
Maria triplici ratione hz maximā prātē pmiū⁹ sctis in celo ser.clxi.B fo.cxxxi.
Maria iuuat homez in vitatu mortez: q̄ post mortē ser.clxi.B. fo.eodem.
Maria tenet q̄ cogit nobis subuenire triplici causa ser.clxii.B.exēplū. fo.eodem.
Maria hz nouē pullegia p̄ electis hoīb⁹ q̄ angelis ser.clxii.D.q̄ deincepa. fo.cxxii.
Maria habet supremū locum in celo sermo. clxii.H. I. fo.cxxiii.
Maria coronā q̄ exēplū vinēdi tribuit diuitib⁹ pauplib⁹ q̄ tristib⁹ ser.clxii.K. fo.cxxxiiii.
Maria tria fecerūt matrē xp̄i:tria matrē nostrā:q̄ tria dñam angelor ser.clxii. fo.eodem.
Maria aduocat p nobis triplr q̄ ad nullū alior sanctorū talē cōfidentiā hñe debemus ser.clxiii.T.U. fo.cxxvi.
Marie sabatia diesattribuit s.clxiiii.B.L.eo.
Maria q̄ humilis fuit:q̄ quare tam humilis esse debuit ser.clxiii.A. fo.cxxv.
Maria habuit triplicē virtutē q̄ginitatē p electis virginib⁹ ser.clxiii.N.O. fo.cxxxiii.
Maria septies locuta est prout ex dictis euā gelior collegitur ser.cxvi.K. fo.clxx.
Martires statī euolāt ad celū s.xiii.O.s.xviii
Martyrescheri possunt sine effusione sanguinis sex modis ser.xiii.K. fo.eodem.
Martyriū spūale est in abūdantia rerū fusti pere ppter dei pennriū ser.lxxii.F. fo.cxii.
Matrimoniū deus multipliciter honorauit ser.xxv.A. fo.xxxiii.
In matrimonio cōstituti debēt habere septē bt in statu matrimonii sciunt⁹ q̄ oēs labor quē habent ei pueris erit eis meritorius ser. xxv.B.q̄ deincepa. fo.eodem.
In mātimonio cōstituti quq tplr⁹ dñt se ab iuicē ab actu mātimoniali s.xxv.H. fo.xxxv.
Matrimonialis actus sit sex modis:q̄ qñ est mortalis:q̄ qñ venialis q̄ qñ nullum peccatum ser.xxv.G. fo.eodem.
Qñ vir peccando vxorē peccat mortaliter q̄ quis ser.xxv.G. fo.eodem.
Maritū suū vxor nō dz gustare ad inducendū q̄ obedire ei ser.xxv.N.Exēplū fo.cxxxi.
In mātimonio aliq⁹ nō p̄sere succedit q̄ hoc ptingit septē de causis ser.xxvi.A. fo.xxvi.
Matrimoniū ptrahere phibitū est tribus de pozib⁹ ser.xxvi.O. fo.eodem.
Matrimoniū cōtrahentes in peccato mortali peccant mortaliter q̄ habebunt infoztunia sermo.cxvi.T. fo.xxxvii.
Mechanici nō debent esse nouitatū inuento res ser.lv.F. fo.lxxviii.
Mechanici q̄ officiales q̄ hñt talia officia q̄ sine peccō mortali nō pñt exerci sp̄ sūt in statu dānationis ser.xliii.K. fo.lx.
Mechanici q̄ officiales qui sub iuramēto offitia sua recipiunt est eis valde periculosum. ser.xlii.F. fo.lix.
Mechanici q̄ laboratores quō reddituri sūt rōnez in iudicio extremo ser.iiii.F. fo.iiii.
Mendacium detestandū est ppter quinq̄ ser. cxxiii.I fo.clxxx.
Mendaciū est triplex:pniciosū:officiosū:q̄ iocosū:q̄ est mortale ser.cxxiii.L. fo.clxxxi.
Mēdaciū quō differt a falso s.cxxiii.M.s.eo.
Mercatoz duodecim genera damnantur ser mo.clvi.A. fo.cxliii.
Mereri dēm⁹ cū corpe q̄ alia ser.cl.A.s.cxxv.
Misericors est de⁹ peccātib⁹ peniten tib⁹ q̄ in fine ser.xcvii.E. fo.cxxxiii.
Misereri est ppīum dei:punire hoīm est ei alienū:ibidem. fo.eodem.
Misericordie dei magnitudinē si quis attenderet diligenter:nūq̄ in pctis suis desperaret ser.cxxii.T. fo.clxvii.
Misericordia dei pz in his exēplis ser.cii.O. Exēplū. Itē.cxxii.p. Exēplum. Item.cii.O. Exemplū. fo.cxi.clxvi.q̄.clvii.
Misericordie opa sunt sex:q̄ quō q̄ quare dīz dz ea exercere in pñti ser.lxxix.O. fo.cxxi.
Misericordie opa exercētes habebūt in celo mensuram bonam confertam q̄ coagitatam sermone.cl.M fo.cciii.
Misericordie opa debent pcipue exhibere vidue sermo.cxvi.T. fo.clx.
Miam sepassionē debem⁹ hñe ad pximū vnū mēbrū ad alīd ser.cxx.C. fo.clxiii.
Miserere q̄ spati pximis est signū predestinationis ser.xxix.G. fo.cciii.
Miam et pietatē triplicez debem⁹ habere ad primos ser.lxiii.G fo.xcix.
Misericordie opa debemus exhibere alabus nostris ser.lxiii.N. fo.eodem.
Mors corporalis orīt habuit ex peccato Ade sermone.xxvii.D. fo.xxviii.

Mozientes tentat diabol⁹ per quinq̄ serm. fo.clxxxii
exxiiii.D.
Mozies an saluari vt dānari dēat q̄ sex iter rogatiōescognoscī pterat.exxv.L.clxxxiii.
Moziens dz quinq̄ habere q̄ xp̄s in cruce habuit ser.exxxv.D. fo.eodem.
Mozientib⁹ cōtingūt septē q̄ sūt memozāda q̄ tidie ser.exv.F.Exēplū ibidē.G. fo.clvi.
Mozū hoza tria accidūt bonis q̄ eos valde cōfolans ser.lxxviii.H.Exēplū. fo.clvi.
M oztis hoza tria accidūt malis q̄ eos valde pturbant ser.lxxviii.G. fo.eodem.
Ad mozte nos pparare debem⁹.clvi.E.l.exxii
Mozi differe dz q̄libet q̄vult bene mozit⁹ q̄d sit bene mozi ser.exv.M.Exēplū. fo.clviii.
Moziētib⁹ in agone q̄nq̄ apparet xp̄s scil⁹ angeli bonis holo⁹ ser.exv.G.Exēplū.l.clvii.
Mozientibus assunt multi dēmones ser.exv. Exēplū.Itē.xxxv.G.Exēplū fo.clvii.
Mozientes qui perdunt rōnē in agone quid sentiendū sit de ipsis.an dānent vel saluent fo.cvii.
ser.lxxix.O.
Mozū,pena an diminuat alīq̄d de pena pīo petiste vita l.lxxxix.H.exēplū ibidē.T.l.exxii
Mozs q̄ plaga dei q̄nq̄ differt malis holibus ꝓpter bona opa q̄ facīūt in petō mortali ser. xcii.M.Exemplū. fo.exxvi.
Mozi q̄nq̄ ꝓmittit dens iuuenes q̄ttuoz de caulis ser.cix.B. fo.cxix.
Moztis memoria est remediū contra septem peccata moztalia sermo.liii. M.Itez.exv.H. Exemplū. fo.lxxiiii.
Mozū q̄s securioz in societate bonoz q̄ sol⁹ ser.lvi.B.Exemplū. fo.clvii.
Mozies in agone videt xp̄m⁹ redditur⁹ est rōnē de decē ser.iii.P.q̄ deceps.Itē cxix.M Exemplū. fo.iii.q̄.exxvi.
Mozū cozpalia sūt decē signa.exxix.O.l.exxv
Mozs alc in septē assimilat mozti cozpozali. ser.exxix.P. fo.eodem.
Mozieti tribus de caulis dat sacramētū charitatis in agone moztis ser.lxxviii.F.l.cvi.
Moziens quō in agone debet seipsū vxorem pueros cognatos q̄ oia tpalia deo offerre ser. exxxiii.B. fo.clxxxiii.
Mozi inutte quando est peccatū q̄ quādo nō ser.exxxiii.A. fo.eodem.
Moziētes l petō moztali excidūtur q̄ in ignē mittunt q̄ntupliciter ser.ci.B. fo.exxxviii.
Moztis nūcius ꝑ infirmitas cozpozis ser. exxii.I fo.clxviii.
Moztalia petā q̄ q̄ sūt sūt ser.exii.I. fo.exci.
Mūdus ꝓpter infirmitatē sūā cōtinendus est ser.cii.P. fo.exvii.
Mundum si contempserimus hoc cognoscīt ꝑ tria ser.cii.O. fo.exvii.
Mūdū diligere q̄ si ē moztale q̄ si venīale fo.eodem.
ser.cii.B.
Mūd⁹ iste ab initio vsq̄ ad finē hēbit bonos q̄ malos simil⁹ hec hoc ser.xx.A. fo.xiii.
Mundū nō diligimus si diligēter ista septē ꝑsideram⁹ ser.xxvi.F.Exēplū. fo.clviii.
Mundus est plen⁹ laqueis q̄ miserīs sermo. exxvi.G.H. fo.clxxiiii.
Mundi amatozes sūt serui diaboli sermo. exxvi.L. fo.clxxv.
Mūdi opa sūt:petūs petō addere ser.cxiii.T. fo.clv.
Exemplum.
Mūdat alīq̄ res tripliciē cozpozalr sic q̄ nos mūdari dēb⁹ spūaliter ser.cii.L. fo.exxix.
Mūdicia cozdis a trib⁹ cauēat q̄ tria cogno scit⁹ q̄ tria custodit.ser.viii.B.T. fo.i.
Mulieres imitant Euā i sugbia q̄ incredulī tate ser.xxxiiii.P.O. fo.clvii.
Mulieres ꝓgnantes diuersas exercēt sug stitiones ser.xii.A. fo.lvii.
Mulierum parturientiū dolo⁹ est vehemēs q̄ quare dat⁹ est mulierib⁹ dolo⁹ ille sermōe. lxi.D. fo.lxxiiii.
Mulieres q̄ moziunt in partu⁹ de his q̄ ꝓcreant abozti ser.lxi.T.Exēplū. fo.eodem.
Mulieres sunt mol les fragiles incaute ser. exvi.O. fo.clviii.
Murmurare nō debem⁹ ꝓtra deū q̄ iudicia dei abiss⁹ multa ser.cix.R.Exēplū. fo.cxix.

N Atus est xp̄s de virgine tripliciē de causa ser.exlvi.F.l.exxix.
Natus est xp̄s ꝓpter distentionis q̄ ꝓpter pacem quare hoc ser.xi.A. fo.xv.
Natus est christus q̄ puer factꝰ tripliciē ratiōne:q̄ nos nouē facere debem⁹ puero ihesu ser.xvii.G. fo.xviii.
Nato xp̄o ihesu venerūt tres magi:pastores q̄ angeli eū honozātes ser.xxi.O. fo.xviii.
Natiuitas christi ꝓteritū natiuitatē aliorū ser.cixii.F. fo.exxiii.
In natiuitate sua xp̄s fuit pauꝑ in statu in hospitio:in vestimēto:i cibo ser.xi.D. fo.iv.
Natiuitas xp̄i cōfert magnū gaudiū ꝓpter. ser.xi.B fo.xv.
Nato xp̄o maria fuit pauꝑ l ser.l.xi.D.l.co.
Nobilitas vñ hz oztū:q̄ sūt signa nobilitatis ser.exxvi.G. fo.clxii.
Nouitatū inuētozes grauiter ꝓcūt⁹ grauꝰ punient ser.exxxi.A. fo.clxix.
Noz hz tria l se q̄ tōsū puoꝝ ser.ii.I. fo.ii.
Nuptie spirituales sunt inter xp̄z q̄ animam

sermone.cxxiiii.B. fo.clxxi.

OBedientia przecellit alia bona opa ser.lvi.L.Explū.fo.lxxix.
Obedientia religiosorum qualis debet esse. ser.cxxi.O. fo.clxvi.
Obediendū est sacerdotibus quicūq; loco dei ꝓponūt ser.cxi.F. fo.clii.
Obedire tenēt serui sancille dominis sermo. xxiii.L. fo.xlv.
Occidētes pueros in vtero matris ꝑ aborsū ꝑcurantes ser.xvi.B. fo.xvii.
Ociositas est occasio peccādi ꝑ facit hoiez in dimnū pane quo vescit ser.cxvi.P fo.clviii.
Ociosi ꝑ pigri ꝑ luxuriosi perdunt alias suas. ser.cxxxi.F. fo.clxxx.
Oculos ꝑ visum custodire debem⁹ ꝓter tria ser.lxxvi.P.Itē.cxxviii.G. fo.clxxvii.
Opera nostra erunt nobis tenia si diligenter ꝙsiderem⁹ illa quattuor ser.cliii.B. fo.clviii.
Opera nostra quō renumerabunt i celo ser. lxxxiiii.A.ꝑ deinceps. fo.cxliii.
Opera nostra de mane offerre debem⁹ deo:ꝑ de sero cēteri de cōmissis ser.cxii.A. cxviii.
Operum corporis reddituri sumus rationez sermo.iii.O. fo.iii.
Ad opera bona se ꝓpti innenire est signuz gratie ser.xlvii.F. fo.lxvi.
Opera nostra dāt quattuor hēredi cū unis oplbus dānamur ser.cxi.B. fo.clxxix.
Opera bona que nō fiūt in charitate nō sunt meritoria ad vitam eternam sermō.cxi.F. Item.xcii.B. fo.cxc.
Opera que in pctō mortali fiunt conferunt homini septē bona ser.xcii.L. fo.cxvi.
Opera bona facere ꝓpter laudē humanā quando est peccatum mortale ꝑ quando non ser.cxi.O. fo.cxc.
Opa bona nō fiūt ꝓncipalr ꝑ solūmodo facit ad ꝓpū regnū celoz nec mala solūmō vltāda ꝓpē penā inferni ser.cxi.G. fo.eodē.
Opera mala q̄nq; duriora fiūt ei⁹ quibus in: feruū meremur:ꝙ bona cum quibus celum. ser.xx.B. fo.xxvii.
Opera mala perpetrans generat mōstra ser. xvii.B.Explū. fo.xviii.
Operari ꝑ mereri debem⁹ cū oculis mentis ꝑ prudēt⁹ ꝑ cū toto corde ser.xli.F.fo.lvi.
Opa mūda fiūt petā pctis addere ser.cxiii.T. Exempli. fo.clv.
Orat xp̄s ꝓ nobis quadruplicit patrē celestē ser.lvii.G. fo.lxxx.
Orādo quō debem⁹ petere ꝓpositiones:ꝓsatio ꝙ eterna ser.lxiii.O. fo.lxxviii.
Orādū est ꝓcipaliter trib⁹ tēporibus diei ꝑ noctis ser.lxiiii.B. fo.lxxxviii.
Orationis tēpus magis aptū est de mane et de sero ꝓpter illa bona ser.ii.A. fo.ii.
Oro i q̄ loco fieri dēat l.lxxxiiii.B.l.lxxxviii.
Oratio excellit ieiunii ꝑ elemosinā in quinq ser.lxiii.I. fo.lxxxvii.
Oratio vt exaudiat ad hoc requirunt quinq ser.lxiiii.M. fo.lxxxviii.
Orationes pctōz quō dē⁹ exaudit ꝑ quō nō ser.lxiii.M. fo.eodem.
Oratio dñicalis excellit alias orationes in quattuor ser.lxv.O. fo.lxxxix.
Orationes sanctoz q̄ petit vel etiā bonoz hoim fiie dz habere quattuor in se ser.lxv.O Exemplum. fo.xc.
Oratio fratrū liberauit fratē in agone a dya cone ser.cxxi.O.Explū. fo.lxvi.
Ordines filiō⁹ pe⁹ nō exaudit q̄ inimicis suis ex corde nō ignoscit ser.cxxx.C. fo.clxvi.
Ornat⁹ corporis sex modis potest esse pctis mortale ser.lxxxiii.I. fo.cxii.
Ornatā ꝑ pulchrā gtonā videndz duo cogita ee ne peccet l.lxxvi.p.ꝑ.clx.F.fo.cxvii.ꝑ.cxlix.
Ornata ꝑ pulchra gtona leuauit se ne esset occasio aliis peccādi l.cxxiiii.M.Explū.fo.clxx.

QUicūq; dñicheī mātimonio existentes ser.xxv.O. fo.xxxiii.
Patientia in aduersitatib⁹ seruare est ꝓpriale martyrii ꝑ verū signū sctitatis l.xiii.B.l.xviii.
Patientie exemplum xp̄s nobis dedit in sua passione.sermone xv.M. fo.xxi.
Patientia in infirmitate ꝑ tribulatione pertria acquirit ser.cli.B. fo.clvi.
Patientia est nobis valde necessaria ser.cliii. M.folio.clvii.
Per impatientiā possumus perdere alias ser. cliii.T.Exemplum. clvii.
Patientia hēe in ꝓsecutib⁹ ꝑ in iniurijs est multū meritoria ser.lxvii.L.exm. fo.xcii.
Patiēs sit vincit totū mundū ꝑ oēs homines ser.lxxvii.A. fo.cxci.
Impatientia in diuersis est signū hypocrisis sermone.c. folio.cxxxvii.
Impatientia est ꝑcialis tentatio in agone. sermone.cxxxiii.A. fo.clxxxii.
Parentes tenent sex pueris suis ser.xxiii.M. Exemplum. fo.xxxi.
Parētes quō debent pueros suos corrigere. sermone.xvii.L.Exemplū. fo.xxxii.
Parentes merentur ed ucando pueros suos ad honorem dei ꝑ mulieres debent pueros suos ꝑ se lactare sermone.lxi.M Exemplum.

Item sermone.clviii.F. fo.lxxxv.v.cxlviii.
Parcites pñt sex mñis demereri q̃ pueri ipsi
cñ mozinntur in pueritia ser.lxxvii.B.f.cliii.
Parcites q̃ in illas res ꝓpter pueros incurrunt
damnañt.ser.xcliii.C. fo.cxxix.
Parcites occidñt ipñalit̃ pu.su.ſr.xvi.B.f.xxii
Parcites debẽt pueros suos ihoꝛmare ne etiã
quas ꝛes furentur ser.cliii.H.Exẽpla. Itẽ
cxliii.L.Exẽplum. fo.cxlii.v.clvi.
Pallio xpi fuit amarissima ꝓpter nouẽ cau-
sas ser.xlix.H. fo.lxix.
Pallus est xps in olibus mẽdꝛis suis.ser.xõe.
xlix.C.Itẽ.xlv.I. fo.lxix.v.lxiii.
Pallio xpi ꝛoeet septẽ hõa.f.xlix.M. fo.lxix.
Pallidis tpe xps largissim⁹ fuit:q̃ olã dꝛdit
ser.xlix.K.Itẽ.clxii.C. fo.lxxii.v.cxxxiii.
Chꝛistus septies sanguinẽ sudi fudit ad delẽ-
dã septẽ peccata moꝛtalia ser.xix.D.fo.xxvi.
Pallidis tpe dꝛelius est xps quater a iudeis
ser.xxvii.C. fo.xxviii.
Pallio xpi quomodo tempꝛat gaudiũ mundi
ꝛmone.xxxvi.C. fo.xlviii.
Pallidis tempoꝛe pauperiũ⁹ fuit chꝛistus⁹
tristissim⁹.ser.xlv.I. fo.lxiii.
Chꝛisto quattuoꝛ moꝛtes voluẽt inꝛeꝛe in
dei.ꝛmone.xlv.G. fo.codẽ.
Patiẽs xps quot vulnera ꝑ nobis sustinuit
ser.xlviii.N.Itẽ.cliii.M fo.lxvii.v.cxx.
Pallidis xpi duodecim ꝛuctus meditationis
ꝛmone.xlviii.I. fo.lxviii.
Pallio xpis remedia cõtra septẽ peccata moꝛ
talia ser.liii.N. fo.lxxiii.
In passione sua xps ostendit hoiẽi septem
suauitates ser.lxxiii.B. fo.ci.
Passionis sue memoꝛiam reliquit nobis xps
in tribus.ser.lxxix.B. fo.cvii.
Pallidis tpe xps accensus fuit valde in amoꝛ
et nẽm:q̃ ostẽdit quattuoꝛ signis ser.xix.Q
Itẽ.lxix.L. fo.lxix.v.cvii.
Patiẽdo nos in cruce xps habuit quitq̃ ge-
nus quos habent mulieꝛes pariendo pueros
ꝛmone.lxi. fo.lxxxiii.
Chꝛistus factus est desꝑtus ꝑ nouissim⁹ vir
doloꝛũ ꝛe.ser.cii.I. fo.cxxxix.
In passione chꝛisti cogita quis quid ꝑ quali-
ter passus sit ser.cxlvi.G. fo.cxcix.
Passionem chꝛisti libenter cogitare et audi-
re est signum ꝓdestinationis .ser.cxlix.B.
folio.cxliii.
Passionis chꝛisti septem documenta sermo.
xlix.B. fo.lxix.
Pallio xpi facit labꝛes tribulationes ꝑ iniꝛ-
mitates dulces ser.cliii.B. fo.cxviii.
Chꝛistus quare habuit caput inclinatũ ma-
nus cxtẽsas ꝑ pedes affixos ꝑ latꝰ apertum.
ser.xlix.D.P.ꝑ denique. fo.lxvii.
Passione ꝑ moꝛtẽ ꝑ sanguinẽ chꝛisti non licet
uoiare nisi cũ magna ꝛeuerentia ꝑ deuotiõe
ser.cxxiii.D. fo.clxviii.
Pauperes quare ꝛeuerenti⁹ habẽũt se ad dñm
q̃ ipsi diuites ser.xxi.B. fo.xxix.
Pauperiatis exẽplũ chꝛisti⁹ nobis relicꝛit ser.
xv.Q.Itẽ.xlv.L. fo.xxi.v.lxiii.
Pauperes qñ sustinunt fumẽ ꝛigus fames
sõlari debẽt:q̃ chꝛisti⁹ ꝓ ipsis talia in-
stinuit ser.m.xxvii.K. fo.xxxvii.
Pauperes ꝛeuit de⁹ ꝑpter diuites:vt mꝛeãn-
tur ab eis vitã eternã ser.cl.O. fo.cxvii.
Pauperes qui salnãtur ꝑ qui dãnantur ser.
lxxxi.ꝑ. fo.cix.
Exẽplum quasi in fine ꝑbi septimi genus.
Pauperibus subtrahit dñus tẽpoꝛalia in
ꝓsenti in signum electionis et dilectionis.
ser.cviii.P. fo.cxlvii.
Pauꝑib⁹ dat de⁹ mꝛtos pueros cõtra ꝑ hos
qdꝛuplici tõne ser.cviii.M. fo.cxlvii.
Pauperũ elemosynas accꝛeptat de⁹ tẽꝛ affe-
ctum ipsoꝛũ ꝑ non ibꝛ ꝓtuatem dat.ꝛmo.
cili.P.Item.cl.P. fo.cxl.ꝑ fo.cxliii.
Pauperes debẽt diuitib⁹ facꝛe oꝛa bona q̃
habẽt a deo ser.cxx.B. fo.clxiiii.
Pecũ q̃tuoꝛ clamãtia i cꝛlũ ser.cliii.G.f.cxiii.
Pecũ cõmittit⁹ suggestiõe delectatõe ꝑ cõsẽsu
f.lxxxvi.T.Itẽ.cxxxviii.A. f.cxvii.ꝑ clxxxvii.
Pecũ cõtra cõmittunt ex defectu fidei qõ sic
ꝓbat ser.lxii.F. fo.lxxxv.
Pecũ magna ꝑpter ꝑfluctudinẽ iã cõmune
parua ser.cxxxi.I. fo.clxxvii.
Pecũ cõmittit⁹ ex ignoꝛãtia aut ex infirmitate
aut ex malicia ser.cxxxi.O. fo.clxxix.
Peccãdo ꝓpio incipit a minimis ꝑ pessimodo
pedꝛ dilabit ad maioꝛa ser.cx.L. fo.cl.
Peccãdo pedꝛes pecũ pecis addunt ser.cxiii.
T.Exẽplũ. fo.clv.
Peccãt nouẽ gña hoꝛ quoꝛ ig'vnũ gen⁹ gra-
uꝰ puniet alio ser.xxxi.F. fo.clxxviii.
Pecũ moꝛtalia bꝛeuiter in vno ꝛmõe cõcin-
ta ser.cxli.I. fo.cxxi.
Pecũ nouꝛ aliena cõsilio in duob⁹ ꝛmoni-
bꝰ ser.cxliiii.H. fo.cxcvi.
Pecũ moꝛtale conꝛert filia damna ꝛmone.
cxxxvii.O. fo.clxxxvi.
Peccati ꝑpetratio stat i hoꝛ q̃ h̃ deliberato
alo auertit se a deo ser.xxix.P. fo.xl.
Peccant mali hoies qui deũ nõ timẽt facili⁹
aꝛ moꝛtaliteꝛ: sed non boni ꝛmone.ix.H.
Item.xxix.P. fo.xl.
Peccatis generãt monstra ihsaliter in ani-

ma ser.xvii.R fo.xxxiii
Petōres cōparātur dormientib⁹ ppter quinq sermo.ii.W. fo.ii.
Petōre q̄ cōia petā moztalia nō habēt p petis ppter nimis amplā cōciaz ꝙ periculo se ſtent ser.ix.F. fo.xi.
Petōres q̄ obmittūt petere ſolū modo vel ppter hoīs timoꝛē vel verecundiā humanaz dānant ser.lxxvi.C. fo.cxviii.
Petōz q̄ eſt vere cōtrit⁹ de petis nō eſt āpli⁹ in petō moztali ser.cxi.G. fo.cxc.
Petōz q̄tūcunq magn⁹ ſi hz i ſe illa tria dē⁹ indulget ſi bi petā ser.clxiiii.L. fo.cxxx.
Petōzib⁹ oīb⁹ dē⁹ miſericozdiā ſpecialiter in trib⁹ ser.xxvii.L. fo.cxxxiii.
Petā venialē.iiii.modis cōmittit ſ.cx.W fo.cl.
Petā venialia ſtēt ſeptē dāna ſ.cx.R .ſ.cl.
Petā venialia impedium⁹ ꝓfectū hominis. ser.xviii.T. fo.cl.
Petā venialia tūt occaſio petōz moztaliū q̄t tuoz modis ser.cx.Q. fo.cli.
Pniaz verā agūt illi ser.xliii.G. fo.lx.
Penitentiā talē agūt nouē gña hominum. ser.xliii.W. fo.lxi.
Per pniam⁹ per opa penalia pōt ds delere oēm penam petōz ꝙ ſtatim euolet ad celum ser.xiii.K. fo.xx.
Penitēs dz hāc tuā ſpez de i dulgētia petōz ſi vult remiſſionē ꝓſequi ser.cxxii.T.ſ.clxvii.
Pniaz nō debem⁹ differre vſq ad moztez et hoc ppter quinq ser.clvi.F. fo.cxxii.
Pena dānatoz quo ad diſpoſitionē corpis. ſermo.l.G. fo.lxi.
Pena maxima eſt dānatis ſeparari a clara vi ſione dei ser.cl.L. fo.cv.
Pena ignis inferni differt ūntuplici dēis ab igne noſtro ser.ci.D. fo.cxxviii.
Quō puniant ebꝛioſi ser.lxii.y.⁹ ser.xcix.M. Exēplū Itē ser.cxv.O. fo.lxv.⁹.clxxi.
Pene future cōſideratio facit penas ꝓſentes leues⁹ exercitia lenia ser.clxiii.L. fo.cxix
Penas inferni meret gaudiū mūdi ſermōe. cxxvi.Y. fo.xix.
Dānati quō cimabūt⁹ maledicent ſibiipſis ⁹ mūbꝛis ꝓpꝛiis ser.v.J. fo.vi.
Dānati habebunt tria terꝛenda amariſſima⁹ potū amariſſimū:⁹ tria gña multiplicata⁹ bal neū⁹ lectū ser.lxii.y.Exēplū.⁹ ſermo.ci.G. Exemplum. fo.lxxv.⁹.cxxviii.
Pene inferni magnitudi nē exprimūt Beꝛn. Auguſtin⁹ Ambꝛoſius Gꝛegoꝛi⁹ ser.cxxv.B. Exēplū Itē.cxxv.G.exñ. fo.clxxi.
Pene ſterni ſunt nouē.ſer.cxv.O.fo.clxxii.
Pena magna eſt dānatis videre demones i inferno.ſer.cxv.W.exñ. fo.clxxi.
Pena magna eſt dānatis videre gliam bōꝝ⁹ quō ꝛeꝛoꝛdātur de bonioꝝ hic habuerūt ser.cxv.T.V. fo.eodem
Pena magna eſt dānatis moꝛi eternāt⁹ ⁹ tñ non conſumi.ſer.cxv.F. fo.eodem.
Pena inferni quō minuit ꝓpt bōa opa q̄ fa cit quis i petō moztali ſer.cvi.R. fo.cxxvi.
Penas ſterre ē deo alienūs quō ꝓpellit pu nire hoīem ſer.xvii.W. fo.cxxii.
Penas inferni ſuſtinebūt nouē gña hominū⁹ ſemper vnuz genus grauius alio. ſermone xxi.F. fo.clxxviii.
Perſeuerantia acquirit premiū eternū ſermo. lxiiii.W.Exēplū. fo.ci.
Pzerepta decē concluſa in duob⁹ ꝓmptib⁹ ſer.cxiii.Q. fo.cxciii.
Pzelati ſūt honoꝛādi ēt ſi mali ſūt ſ.cxxviii.F.
Pzelaturā appetere an ſit petā ſer.liii.y.ſ.v.
Pzelati⁹ dāi tenēt⁹ tria ſuis famulis ſub ditis ſer.xxxiii. fo.ci.v.
Pzelati in iudicio extremo diſtrictā rationē reddituri ſūt ſer.iiii.y. fo.v.
Pzelati nō dāt exactiōnes ſubditos.ſ lix.J.
Pzelati dāt coꝛꝛigere ſubditos.lxii.G. lxxvii.
Pzelati tenēt tueri terram ſuā a ſaptoꝛib⁹ ſermo.cxi.v.M. fo.cxcvii.
Pzelati impignoꝛant aias ſuas ſer.cxxxii. G fo.clxxx.
Pzelati⁹ ſuꝑioꝛes nō debēt ſpernere infe ꝛioꝛes ſicut nec⁹ membꝛum ſpernit aliud ſermo.cxx.L. fo.clxxiii.
Pzelumptio ſermo.xciii.N. fo.cxxvii.
Pzelumptuoſe peccātes grauius aliis puni tur.ſermone.cxxi.O. fo.clxxix.
Pdeſtinatiōis ſūt.ix.ſigna.ſ.cxlix.B. fo.cxl.
Pzedeſtinatio nō cogit libeꝝ arbitriū⁹ qua liter circa pdeſtinatiōē hoīes erāt ſermo. lxiii.N.exñ.itē.xciii.M.fo.lxxviii.⁹.cxxviii
Pzoſperitas quare datur malis hominibus ſer.xci.K. fo.cxxvi.
Pzoſperitas tēpoꝛalis eſt ſignū ꝛeꝛoꝛbatiōis⁹ eterne dānationis ſer.cxiii.Q.Exemplum ſibilē.M.Itē.cxlix.B.Exemplū.Itē.xxxi.Q Exemplum. fo.cxl.⁹.cxliii
Pzoſectū ſpiritualem impediūt illa ſeptem ſer.xviii.M. fo.xxvii.
Pzoficere debem⁹ in bono ſi poſſūt⁹ deꝛe lum⁹ pficere ſer.cii.W. fo.cxxxix.
Pzofitere voīs in bono dz illa quattuoꝛ ſ cogitare ſer.cxxvi.O. fo.clxxvi.
Pzoficiēs q̄ in coꝛde monet ad hō operandū⁹ ē ſignū ꝓdeſtinatiōis ſer.cxlix.B. fo.cxl
Pzoximū⁹ tenet⁹ tria ſer.clxiii.P. fo.cx

pulchritudo corpis qñq; est cũ q; aliq; nolunt eo fernere: q; se hic vt sint pulchriozes cogñãt grozniozes erũt in inferno sermone. cxiii. M Exemplum. fo. cxliii.
Pueros occidẽtes in vtero matris q; abortum procurantes. sermone. xvi. I. fo. cxii.
Puer in vtero matꝛ an baptizari possit q; qñ ꝙ aret aliqñ mẽbꝛũ pueri q; timet de abortu quid faciendũ sit ser. lxxvi. fo. cliii.
Purgatoꝛiũ est locꝰ vbi purgant venialia: qꝛ cũno peccato veniali nõ põt ds deus videre. ser. cx. M. Exẽ ibidem. P. fo. cii.
Punient homes grauit post hãc vitã. etiã pro paruis rebꝰ iniustis. ser. cliii. I. fo. cxiii.
Purgatoꝛii pena ẽ valde acerba. ergo potius hoc satisfacẽ debemꝰ q; petis a ꝓdin ds q; vno pctõ moꝛtali puniet. ci vi. M. Exẽ. fo. cxxii.
Purgatoꝛii acerbitas q; dẽa inter penã pñtez q; futurã. ser. cxxviii. M. Exẽplũ. Itẽ. cxxiiii. Q Item. cii. L. exemplũ. Item. cii. Q. Exemplũ fo. clxxxii. xvi. q. cviii.
Vie in purgatoꝛio habẽt triplicẽ gradationez ser. cix. F. Exemplũ. fo. cxxviii.
Purgatoꝛii penã minuit copetitio q; fit i pñti q; delictis. ser. lxiii. M. Exemplũ. fo. lxxxvii.
Quietem mentis impediunt tempoꝛalia. ser mone. xciii. D. fo. cxxii.

RAptoꝛ in tribus est peioꝛ diabolo q; de penis raptoꝛ sermone ciiii. F. Exemplũ. fo. cxiii.
Rationẽ redditurꝰ sumꝰ de decem in die iudi cii. ser. iii. P. fo. iii.
Rationis vsum aliqui amittũt in agone. ser mone. lxxix. D. fo. cvii.
Recidiuũs incurrit septẽ magna dãna serũ. lii. M. Exemplum. fo. lxxiii.
Recidiuantes immediate in peccata nõ veraꝫ agunt penitentiã. ser. xliiii. P. fo. lxii.
Recidiuant cõmuniter octo genera hominuꝫ ser. lviii. F. fo. lxxx.
Recidiuationẽ volẽs deuere illa ser de quo die premeditari ser. liii. Q. fo. lxxiii.
Religio in septem cõparatur vite electi. ser mone. cxxi. P. fo. clxv.
Religiõis ingressus delet penã q; culpã q; reliquit primã innocentiã sicut baptismus sermone. xii. D. Item. cxxi. P. fo. xii. q. clxv.
Religiosoꝝ prelatus non potest dispensare cum subditis ad habendum propria. sermone cxxi. I fo. cxlv.
Religiosus qui nõ habet animꝰ relinquendi ea quãdo prelatꝰ suꝰ recepit ab eo est in statu dãnationis. ser. cxxi. I. fo. cxlv.
Reprehendunt deum septem genera homiꝫ. ser. cviii. P. fo. cxlvii.
Resurrectio mortuoꝝ erit tã bonis q; malis in voce tube. sermone. v. D. fo. v.
Resurrectio illoꝝ qui immediate moꝛtuꝰ sunt ante iudiciũ: an etiã corpoꝛa redigantur in puluerem. ser. vi. M. fo. vii
In resurrectione corpoꝛa electoꝝ habebunt quattuoꝛ pꝛopꝛietates solis serm. i. D. folio. lxxi.
In resurrectiõe corpoꝛa reprobꝝ erunt deformia q; passibilia. ser. i. C. fo. cxdez.
Resurrectio hominꝫ si in nouissimo die qualiter fiat quo ad etatem q; quantitatez ser. i. C folio eodem.
Resurrectio xpi contulit gaudiũ angelis in celo q; fetis patribꝰ in limbo. ser. i. I. fo. lxx.
Resurrectionẽ suã quare primoꝰ xps obtulit mulieribꝰ ser. i. F. Exẽplũ fo. lxxi.
Res iniustas debẽt parentes relinquere heredibus q; pueris. ser. xxiii. D. Exemplum. Item xxv. L. M. Exemplũ. fo. xxxii. q. xxvi.
Res iniustas scienter possidentes damnãtur cum heredibus. sermo. ciiii. M. Exemplum. Item. cxiiii. C. Exemplũ. fo. cxiii. q. cv.
Res iniustas possidẽti si quis tradit filiũ suũ in vxoꝛem in eternam damnationem tradit ser. xxvi. M fo. xxxvii.
Res iniustas possidet quis quiq; modis ser mone. lxxxii. D. fo. cxi.
Res iniustas lucrantur. xiii. genera hominũ sermone. ciiii. F. fo. cxiii.
Res iniustas lucrãtes vendit alias proprias totiens quotiẽs ser. cxxii. C. fo. clxxx.
Rebus iniustis participãs ds in comedendo bibendo: vel emendo: tenet ad restitutionem ser. cxiv. Q. fo. cxcvii.
Rem raptam vel furatã scienter emens quiq; damna incurrit ser. cvi. C. fo. cxiv.
Res q; propine que a iudeis recipiunt quibꝰ sint restituende. ser. cv. Q fo. cxliiii.
Res paruas furari quando est contra preceptum dei et quando nõ sermone. ciiii. M. Exẽplum. fo. cxiii.
Restitutio de rebꝰ occultis q; debitis q; etiã de paruis rebus quõ debet fieri. ser. xliiii. I. Itẽ ciiii. F. M. I. tria exẽpla. Itẽ. cxiii. C. Exẽ Item. ci. M. L. Exemplum. cv.
Res iniustas auari q; furaces q; raptoꝛes qꝛ soꝛes raro restituũt. ser. cviii. q. 3. fo. cxlviii.
Res iniustas nolẽs contra deũ lucrari illas offert deo. ser. ci. M. fo. cxiii.
Res inuente quomodo q; quibꝰ sint restituẽde. ser. ciiii. I. fo. cxiii.

Sacerdotes ꝙre honozãdi sunt ser.xxviii.H. fo.xxxix.
Sacerdotes sunt filii angelis ꝙ bt̃ mariꝭ ginj in tribus:et habent nouꝫ ꝓiuilegia. ser mone.cxj.ꝓ.B. fo.clii.
Sacerdotes infamãtes ꝙ eos exotos habẽtes grauiter pecãt.ser.cxj.L. fo.eodẽ.
Sacerdos fornicarꝰ quotiẽcũq facit aliquẽ actum alicuius ordinis peccat mortaliter ser mone.cxj.D. fo.eodem
Sacerdos exp̃dẽs. matrimoniũ crucifixi cũ meretricibus tenet ad restitutionẽ sermone. cxj.F.G. cliiii.
Sacerdos fornicarius est suspẽsus a diuinis ꝙ si celebrat efficit irregularis s.cxj.D.fo.clii.
Sacramenta septẽ conclusa in vno sermõe. cxlviii.P.ꝙ incipe. fo.cc.
Sacramenta q̃ possunt reiterari et que non ser.cxlviii.B. fo.eodẽ.
Sacramẽta administrãs in petõ mortali ipo facto peccat mortaliter.ser.cxj.D. fo.clii.
Saluantur pauci respectu dãnatoꝝ: et hoc dz nobis incutere timorẽ ser.cxxvi.D. Item cxlix.L.Exemplum. clxxii.ꝙ.cliii.
Sãguinẽ suũ septies xp̃s fudit ad delẽdũ.vii petã mortalia ser.xix.D. fo.xxvi.
Sancti in celo ozant tria ꝙ nobis.s.clix.B. folio.cxxvii.
Sanctoꝝ cõmunio in symbolo quid signi ficet.sermone.cxlvii.O. fo.cc.
Sapere plus q̃ oz contigit quattuoꝝ modis ser.liii.B. fo.lxxv.
Satisfactio ꝓ peccatis semꝑ dz iniungi ꝑ contrariũ illoꝝ peccatoꝝ:ꝙ in hoc in remedi um.sermone.xliiii.Q. fo.lxi.
Satisfactionẽ expletã in petõ mortali an ne cesse sit reiterare.sermo.xliii.P. fo.eoꝺ
Senes honozãdi sũt ꝓpter senium. sermõe. xviii.G. fo.xxxix.
Sed ꝙrem? xp̃s tripliciter cõne.sex.xv.M.fo.cx
Sequi debem? xp̃m in.vii.ser.xv.O. fo.eoꝺ.
Seruitiũ iuuenũ est deo valde acceptum ser mone.xx.L.Exemplum. fo.xxvii.
Seruitũt deo oẽs creature ser.clv.O.fo.cxl.
Seruire tenemur deo ꝓpter sex rãꝭ: illaꝝ ꝙrum ꝙrit dꝰ exigit de? a nobis s.clv.B.fo.eodẽ
Seruiendũ est deo principaliter ex charitate et non solummodo ꝓpter regnum celoꝝ nec ꝓpter infernum euadendum sermone. clv.B.Exemplum. fo.cxli.
Seruitores suos deus exaltat ꝙ honozat eꝝ affectuose.ser.clv.P. fo.cxl.
Seruire aliqui nolunt deo sex de causis ser mone cxiii.P. fo.clxiii.
Signa quinq̃ per que cognoscunt veri xp̃ia ni ser.lxii.F. fo.lxxv.
Signa digne cõtonis:ꝙ ꝺm xp̃s manet in hoie post cõtonẽ ser.li.G. fo.lxx.
Silentium seruare ꝙ pauca verba loqui do cent nos alia septẽ ser.xxix.P fo.liiii.
Societas bona confert decem emoluumenta. sermone.lxvi.B. fo.xc.
Sodomiticum peccatum est pessimum vitiũ inter species luxurie ꝙ habet quinq̃ gradus. ser.lxxv.B. fo.cxvi.
Sõnia obseruãtes peccãt. ser.xii.P fo.lvi.
Spiritulegi diuersimoꝺ faciũt fiꝺe xp̃ianam ser.xli.O.Exꝑplũ. Itẽ ser.cxii.B. fo.clv.
Spẽ ꝙ fiꝺẽtiã quadruplicẽ debem? habere ad deũ.sermo.lxx.P. fo.xvi.
Spũsetus tribus vicib? datus est aptus.ser mone.lxxi.P fo.eodem
Spũsetus operatur tria in hoie spũaliter q̃ anima operatur in corpoꝛe corporaliter ser mone.lxxi.B. fo.eodem.
Spiritusletus tria operat in incipiẽtib? tria in ꝓficientibus:ꝙ tria in ꝑfectis. sermõe. lxxi.T.Exemplum. xcvii.
Spũseri sũt.vii.dona ꝙ q̃ expellunt septem petã mortalia.ser.lxxiii.B. fo.xcviii.
Stephanꝰ dz septẽ dignitates ꝓpe ceteris sã ctis.ser.xiiii.L.Exm. fo.xx.
Stultissimi homines huius mundi sunt isti. sermone.liiii.O. fo.lxxvi.
Stupꝛum est grande peccatũ:ꝙ qualẽ penaꝫ sustinebunt in futuro sermo.lxxv.P. Item xcvi.B.Exemplum. fo.cxv.ꝙ.cxxii.
Subditi tria tenent suis superioꝛib? sermo ne.liz.P. Item.xxiii.L fo.lxxii.ꝙ.lxv.
Suffragia quinꝺecim cũ quib? subueniẽdũ est aiab? in purgatorio ser.clx.H. fo.cxxix.
Suffragia dꝛemus exhibere aiab? ad hoc in citãt nos ꝛettuoꝛ.ser.clx.G. fo.cxxviii.
Utrũ vna missa de sctis valeat tãi ꝛtum re quiez.Et an ꝓ pueris deꝺeat missa celebꝛa ri ser.clx.P. fo. cxxx.
Vie in purgatorio ꝙquerunt de quattuoꝝ ge nerib? hoim.ser.clx.O. fo.eodem.
Suffragia nõ ꝓsunt aiab? dãnatis in infer no etiam si omnes sancti ꝓ eis oꝛarent ser mone.cl.B. fo.cxxxviii.
Suffragiũ oꝛatiõis quod fit in peccato mo tali non ꝓdest aliquibus sermone.xcii.O. Exemplum. fo.cxvi.
Superbia exterioꝝ ser mõis tit petã mortale ser.cxli.I. Itẽ.lxxiii.I.Exm. fo.cxi.ꝙ.cxl
Superbia in bonis oĝibus q̃ est mortale

mando venīale. sermo.cvii.Q. Exemplum. Item clx.D. fo.xc.

Superbia spūalis ē multum nociua: vt pz ꝫ talia exēpla.sermo.lxxii.F. Item.cxxvii.F fo.lio.cxvii.ꝫ.clxxvii.

Quādo ꝫ honorēsq; in pūti oēs dēt se non videre deo necēbis ḡi ser.lxii.A. fo.lxxv.

Quādo quis q̄q; ḡtiam ēt frequēter recipiāt ser.lviii.G.Exēm. fo.lxxi.

Superiores ꝫ dñi tria tenēt suis famulis ꝫ ancillis.ser.xxxiii.C. fo.xl v.

Superiores nō debēt despicere seruos ꝫ ancillas.ser.xxxiii.G.Exēplū fo.xl vi.

Surgendū ē libenter de mane pp̄ter illa bona.sermo.ii.B fo.ii.

Tactus mulieris ꝛc. ser ꝫ mone.lxxvi.A. fo.cxvii.

Tēpalia ꝫ ola necessaria de vmus sperare a deo.ser.cxxii.B. fo.clxvii.

Tempozalia et omnia necessaria vite pzouidet deus suis seruitozib⁹ sermo.cxiii.C. Item cviii.D fo.clv.ꝫ.clxii.

Tpalia quomodo a deo sūt petēda. ser.lxiiii. D. Itē.cv.B. fo.xxi.ꝫ.lxxviii.

Tpalia ꝑpter deū dereliēs dz ex trib⁹ hiēmū sperare a deo.ser.cxviii.D. fo.clxii.

Tpalium sollicitudo ꝫ ēt quis nimiū tristat̄ ꝫ amittēdo tpalia an sit peccatū.ser.cxxii.D. Item.cl.D. fo.clxvii.ꝫ.cviii.

Tpalia amozē a cozde hoīs retrahunt ille se ipm cōsiderationēs ser.xviii.A fo.cxxviii.

Tempalia non dūligere ē signuz gratie ser mone.xl vii.G. fo.lxvi.

Tpalia nimis amare tenētes ꝫ pauperibus nō subuenientes dānant ser.lxii.E. Exēplū. Item.lxxix.D. fo.cxxi.

Tpalia tēpitādo peccat quisquis modis ser.cxviii.I. fo.clxi.

Tempozalia lucrant iniuste illi homines ser mone.cliii.F. fo.cxiii.

Tempozalia nō possunt satiare affectū hoīs hoc triplici cōne.ser.xciii.B. Itē.cxxii.D. fo.lio.cxxvii.ꝫ.clxx.

Tpalia quare dant malis hoībus. ser.cviii. D.B. Exēplū. cxvii.

Tempozalis pzosperitas in pūti ē signum reprobatiōis ser.cviii.B.Exemplum. Item clx.B. fo.cxvii.ꝫ.cvii.

Tpalia tūc ꝫ sūt occasio q̄ quis efficit̄ malus.ꝫ.Exēplū. fo.cxxiii.

Tpalib⁹ peccat fo.liii.malis.cxiii.B. Tpalibus ḡdiēs quis quāq; modicis ser.cl.D. Exemplum. D.cxxi.

Tpalis rerū ablatio quō ēxit bonis meritoria.ser.clv.B fo.cviii.

Tempozalia sunt pzozimis pzopter deū mutuanda ꝫ non in terra fodiēda sermone. cl. B.Exemplum. fo.clv.

De tempozalibus reddit̄ nis rationem in iudicio.sermo.iii.B. fo.iiii.

Tempozalia nō sunt pzopria hoīs: sed accōmodata ser.xviii.L.Exemplum. Item.cl.D Exemplum. fo.cxxviii.ꝫ.cviii.

Tempestate zaeris quare deus permittit fieri ser.cviii.D.Exemplum. fo.cxlviii.

Tēpestate aeri imīnēte sit pulsus cūpanarus duab⁹ vīs.ser.cviii.L.Exēm. fo.cxlviii.

Temp⁹ nostrū debem⁹ vtiliter expendere et quare hoc ser.iii.L. fo.iiii.

Tempus seruare in actibus humanis q̄ ēt cupiditatis.ser.xli.D fo.lvi

Temp⁹ septuagesime quare institutū sit sermone.xxxii.B. fo.xiiii.

Tempora quinq; leguntur de xpo in euangeliis ser.xviii.F. fo.xxxi.

Tētatiōes acerbissime sūt ill̄ ꝫ.ser.xxix.Q.xl.

Tentationes et tribulationes acerbissimas quare deus permittit super bonos ser.xxix. B.Exemplum. fo.xl.

Tentatibes septē q̄ quas etiā boni ꝫ deuoti hoīes sepius recipiunt ser.xl.B. fo.liii.

Tentationem nullam habere ē periculosū ser.xl.L. fo.lv.

Tentatiōes sunt octo rhetis habet dyabolus cum quibus capit mundanos, homines ser mone.xciii.D. fo.cxxvii.

Tentamur quotidie a carnera mūdo: a dyabolo.ser.lxxviii.D. fo.cxx.

Tentat hō in agone q̄ quinq; ser.cxxiii.D. Exemplum. fo.clxxxii.

Tentationib⁹ resistēdo merumur totiēs corōnā vite eterne.ser.cli.D.Exēm. fo.cxv.

Tellis iniqu⁹ tripl̄r peccat ꝫ tenet̄ ad restitutionem damni.ser.xcvi.D. Item.cxxxi.A. Item.cxiii.D. fo.cxxx.ꝫ.clxxiii.

Tellis an possit aliq̄d recipere pro testimonio ferendo ser.cxxiii.D. fo.clxxi

Tlor ꝫ(qui tenet terrā bōe.ser.lxxiii.A.C.xviii.

Tenere debem⁹ sententiā suam⁹ incerti an ea sit vt amoze vigeat suam⁹ ser.xxiii. fo.xl.

Tribulamur aliq̄ ab intra: aliq̄ ab extra ꝫ ab hoc multiplicitēr ser.xxix.B. fo.xxxix.

Tribulationes ꝫ infirmitates patient̄ sustinent ꝫ signū gre.ser.lx. Itē.lxvi.D. fo.cxxx.ꝫ.cxli.

Tribulatio ꝫ angustias i pūti ꝫ boni signū esse ꝓbabilissimū.ser.xxix.A. fo.cxli.

Tribulat illos ꝫ infirmitates qui laborāt i fo

Tribulatio dei erāt nobis leues ſi illa quattuor diligēter pēsem⁹ ſer.cliii.B. fo.cxviii.
Tribulari permittit deus hoiem ꝓpter ſingu. ſer.cix.G. fo.cxlix.
Tribulatiōes ꝫ gloriōes malorū debemus patiēter ſuſtinere ꝓpter illa ſer.cxlvi.B. fo.cxcix.
Tribulatiōes ꝫ infirmitates impatiēter ſuſtinētes oſtendūt ſe non credere ꝙ bis xp̄i ſermo. lxii.L. Exēplū. fo.lxxvi.
Triſtis fuit xp̄s ſup oēs hoies.xiv.B. Eiuſd.
Triſticie exēplū dat nobis xp̄s: ꝫ nos volūtas⁹ letari in hoc mūdo ſer.xv.M. fo.lxiii.
Trinitas opata ē icarnatiōe xp̄i f.i.C. fo.ii.
Trinitas gloriez oſtēdit in ſcripturis ꝫ etiaz in creaturis ſer.lxxv.O. fo.cii.
Trinitas ſcripture notata gerit triplicē fructū ſer.lxxv.O. Exēplū. fo.eodem.
Qnō ꝫ ꝙ vincit potētia patris: ſapia filii: ꝫ bonitas ſpūſācti ſer.lxxv.M. fo.citi.
Trinitas gloriōſa i diuinis nō ēt curioſe ſus ſtigāda ſer.lxxv.O. Exēplū. fo.eodem.
Trinitas i diuinis gaudet de cōuerſiōe pec catoriz ſer.lxxvii.C. fo.cxviii.

Uendito; qđ tenetur dicere vicīi ei ſer.cvi.D. fo.cxiv.
Uēdit ſibi alas ſuas ſer.cxxvii.C. fo.clxxvi
Uerbū dei quinq cōtert fructus ſer.xxv.ꝫ. Jtē.lxx.O. Exēplū. fo.xlviii.ꝫ.xlvi.
Uerbū dei diſponit hoiem ad gratiā dei ſer. lxviii.G. Exēplū. fo.xciii.
Uerbū dei quare mali nō ꝑſit audire ſermo. ꝓxv.B.D. Exēplū. fo.li.
Uerbū dei libēter ꝫ vulcīter audire ēt ſignū ꝑdeſtinatiōis ſer.cxlix.C. fo.cxli.
Uelis aſpera cōtert quinq bona ſer.vii.Ꝑ. Exēplum. fo.viii.
Uelles humiles debēt genereſ gines ꝫ vbes ſer.cxvi.Ꝑ. fo.clxi.
Uelles ſuperbas ꝫ omnē oratiōem peccā di debent abhorrere vere penitentes ſermone. xliii.M. Fo.lxi.
Uelles ſunt reprehēſibiles ꝓpter ſcioſitatez multiciem ſ extranēitatē ꝫ ſuperfluitatē ſer lxxiii.G. fo.cxii.
Ueſtiū ſuperfluitas arguit⁹ in tribus ſer. lxxiii.Ꝑ. Exēplum. fo.eodem.
Ueſtiū ornat⁹ ſ ſer modis gotēt eē ptiū mo dale ſer.lxxiii.Ꝑ. Exēplū. fo.cxiii
Ueſtibus ſz ornāt⁹ ad alliciendū alios peccā. graviter ſer.lxxvi.Ꝑ. fo.eodem.
Uestibus nudos tegere ēt bo⁹ valde: exēplū ſermo.lxxix.M. fo.cxvii.
Uidē pulchū ꝫ ornatū gloriā ꝙ ille habuit cogitare clxxvi.ꝫ.Jtē.cix.F. fo.cxlvii.ꝫ.cxliz.
Uidēdo debem⁹ ſolicite cuſtodire vitā no ſtrum: ꝫ hoc ꝓpter tria ſermone.lxxvi.Ꝑ. Jtem.cxxviii.G. fo.cxviii.ꝫ.clxxvii.
Uidnarum regula habet.vii.capitula ſermo. cvi.O. fo.clviii.
Uiduis ſez meli⁹ē manere ꝙ voluitate ꝑ ſcho rio ꝙtrahere ſer.cvi.Ꝑ. Exēplū. fo.clix.
Uiegines.iz.hāt ſimilegia ſer.clvii.G.
Uiegines dēt habere ſez ſi volūt deo placere ſer.clvii.Ꝑ. fo.cxliii.
Uiginū deflōratio ēt grane pctū ſer.lxxv. ꝫ.Jtē.cxvi.M. Exēplū. fo.cxv.ꝫ.cxxii.
Uirtutes oſtendunt hominem eſſe nobilem ſermo.cxxvii.C. fo.clxxii.
Uirtutib⁹ inherere debem⁹ ꝓpter tria ſer mone.cxxvii.O fo.clxxvi.
Uirtutib⁹ dotat ꝙ paſſionē xp̄i deuote medi tatur ſer.clviii.K. fo.lxvii.
Uirtuoſi quomodo ſam verdentur a mali⁹. ſermo.cxliii.L. fo.cxvi.
Uirtuoſos honorare: diligere: ꝫ ſouere ēt ſig nū ꝑdeſtinatiōis ſer.cxlix.D. fo.cxli.
Uita hominis ēt breuis ſermone.lx.L. Jtez. clii.B. fo.lxxi.ꝫ.clxviii.
Uita antiquoz patrum quare fuit tā longa ſermone.lx.O. fo.lxxii.
Uita ꝓpter cā breuis ſit quare ſit ad holus dligē ſer.lx.O.exēplū. fo.eodem.
Uiuſit ſimul boni ꝫ mali ſer.xxx.B. fo.xiii.
Uinere gmittit de⁹ qñq pauperes ꝫ debiles ceros diu in ꝓſenti ſer.cix.D. fo.cxlix
Unctio extrema cibus cōferāda ēt: ꝫ an poſ ſit reiterari ſer.cxlviii.B. fo.cxi.
Unctio extrema hz quadruplicem effectū in homine ſer.cxlviii.B. fo.eodem.
Uocat nos de⁹ quotidie multipliciter ſerma. lxxiii.Ꝑ. fo.c.
Uocatiōē dei aliqui nō audiūt nec videnī nec aperiunt ſer.lxxiii.K. fo.ci.
Uolūtate bona cōcipit chriſt⁹ ſpiritu in hoi ꝫ opere parturit ſer.xvii.K. fo.xviii.
Uolūtas dei ēt vt oēs hoies ſalui fīāt quoꝝ oſtditur in ſeptem.ſer.cii.Ꝑ. fo.cxl.
Uolūtarii ēt cōe peccatū ergo latii nihil ē ꝫ ſm liberū arbitriū manet in hoie ſer.cxii.Ꝑ ſermo.xli.L. fo.cxviii.ꝫ.lvii.
Uolentes mala qñ erūt peccatū mortale ſer. lxxvi.G. Jtē ſer.cxxi.F. fo.clxxviii.
Uolūtas bonā remunerat de⁹ qñ pōt exē ſm.di.O.exēplū. fo.xviii.
Uolūtatē nullā qđ habem⁹ cōdignāz vi nus voluntati ſue.di.Ꝑ. fo.cvii.
Uoluntas ꝑ ſcīā ſe ſequit qua ipſe reſpi

qualibet h omine.sermone.cli.B. fo.cxxxix.
Voluntatē dei facere ꝙ hominis ad hoc incitāt nos tria sermone.cli.I. fo.cxxxix.
Voluptas corgis ē bzeuis.f.cxxvi.C.f.clviii.
Voluptatē corgis rphēdit vuricius abstinē tia chpisti.ser.xv.D. fo.xxi.
Usura ēst vendere chart? ꝓpter dilationem t. ser.clvi.L. Item.cxiii.C. fo.cl v.
Usurari? peioz ēst inferno:indoctore: iuda ꝙ oi peccatoze sermo.xciii.B. fo.cob.
Usura multis modis ꝙmittitur ser.cxiii.L. folio.eodem.
Usurarii manifesti plectūtur a iure quadruplici pena ꝙ ꝛ sepultura eoꝝ sermo.cxiii.B. Exemplum.fo.sequti.
Usurarios persequit ecclia: sic ꝙ nullus cō petēs? ēst ad solvendū vsuras ꝙ solutas pōt repetere:ꝙ ille tenet restituere ser.cxiii.DE Exemplum.fo.sequti.
Uota supstitiosa ḡ sūt.ser.xli.BI. fo.lvii.
Vouentes virginitatē ꝙ postmodum contrahentes matrimonium quantum peccent sermone.xxvi.D. fo.xxvi.
Vouētes sextis feriis abstinere a lacticiniis, nō pñt comedere carnes in die natiuitatis xpi ēt in sexta feria euenerit.ser.xi.F. fo.xvi.
Uxoꝛ tenet honozare maritū suum exemplo Marie.sermone.xxv.L. fo.xxv.
Uxoꝛ que furatur viro suo quando peccet sic furando formaliter ꝙ qñ nō.xxv.k. fo.xxvi.
Xps assūpsit decē defectꝰ humani ḡnis ser.xxvii.B.f.cxxvii.
Xps nūq̄ mēdicauit ser.xxiii.C. fo.xxi.
Xps oblēctur? ēst insignia passionis sue in indicio penāꝝ? ser.v.F. fo.v.
Xps seruauit vulnera suoꝝ cicatrices nomen de cēlis.ser.lvii.D. fo.lxxix.
Xps duplicit̄ orat ꝙ nobis ser.lviii.C.
Xps quō sit ꝙ sacramēto subtracta specie ser. mone.lxx.D. clviii.
Xps ad quē infernū descēdit ꝙ vnde ibi mās sit ꝙ quos liberauit ser.cxlvii.L. fo.cc.
Xpm portare debem? in vinis.cuppa pect? nostrum.ser.cxlvi.D. fo.cxcviii.
Xpm eligere debemus in dīm nostrū ꝙ hoc ꝓpter quinq; ser.cxlvi.D. fo.eodem.
Ypocrite recognoscitur ꝙ quinq; ser.c.B. fo.cxcvii.
Ypocrisis ēst detestāda ꝓpter quinq; ser.ū. fo.eodem.
Exemplum.
Ypocrisis octo modis ꝙmittit ꝙ qñ ēst mortale ꝙ qñ non.sermone.c.B. fo.eodem.

Explicit tabula sermonū discipuli de tpe per circulum anni ſm ordinem alphabeti.

Tabula de decem pceptis incipit.

Non adorabis deos alienos. Circa hoc primus pceptus .xxiiii. gña hoiem pecant. Hoc dre ser.xli. G. Itē.xlii. fo.lvi.ꝙ.xxiii. Nō assumes nomē dei tui frustra. circa hoc pceptū dicūt gña hoiem pecāt dre ser.xlii.H. Itē.xxiii.F. Itē.xxiii. D.E. fo.lviii.clxvii.ꝙ.clxviii.ꝙ.cxciiii.

Memento vt diez sabbati sanctifices. Circa hoc pceptum quatuoꝛ sūt dicenda. Ppmo quare sabbatum translatum ēst in diem dñicū. Scdo quō festoꝝ celebratio. viii. modis transgreditur. Tertio qñ festum ēst incipiendum ꝙ quādo terminandū. Quarto quō puniant a deo qui nō celebrāt festa. Hoc quere ser.cxvii.B. Item.cxiii.H. fo.clxꝙ.cxciiii.

Honoꝛa patrem et matrem. Circa illud ꝓceptus tria sunt dicenda. Ppio quō filii tenētur in ser suis parentibus:ꝙ sic hoc pceptus filii ser modis trāsgrediunt. Secundo quō mali filii puniant a deo. Tertio exemplum. Hoc quere sermone.xxiiii.D.f.ꝛmo.cxiii. K. fo.xxxiii.ꝙ.cxciiii.

Non occidas. De hoc pcepto quere sermone .cxiii.ꝙ. fo.eodē.

Non mechaberis. Circa hoc pceptus ēst dicēdū quō actus luxurie extra matrimoniū ēst pctū moꝛtale:ꝙ talis actꝰ luxurie ꝙmittit ser modis.ꝙ semꝑ vnꝰ actus ēst grauioꝛ alio. ser.lxxv.D. Itē.cxiii.K. fo.cxciiii.

Nō furū facies. Circa hoc pceptū facilē trebrem genera hominū. Hoc quere sermōne. cliii.F.ꝙ.cxiii.B fo.cxcv.

Non falsum testimoniū dices. Circa hoc pceptum faciunt octo gña hominū. Hoc ḡ re ser.cxvi.D.ꝙ.cxiii.D. fo. eodē.

Non concupisces rem pximi tui. Circa hoc preceptum ēst dicendū quō avari ꝓpō sterndo tempoꝛalia pecent decē modis. et qñ ēst veniale ꝙ qñ moꝛtale. Hoc quere.sermone cxlvii.F.ꝙ.cxiii.G fo.cxi.

Nō concupisces vxoꝛē tc. Circa hoc pceptum ēst dicēdū quō luxuria sine actu ꝙmittit decē modis:ꝙ qñ ēst moꝛtale ꝙ qñ veniale. Hoc ḡ re ser.lxxxvi.D.Itē.cxiii.G. fo.cxcv.

De nouem pcepta alienis sermo. cxiiii. et sequenti. fo.eodē.

Sequit tabula de vii. pctis moꝛtalibus.

Superbia.Hic de ſuphia exteriozi dicēda ſunt tria. Primo q quattuoz modis eſt reprehēſio circa veſtes. Secō quō quis ſex modis poteſt peccare moz & aliter per ornatum corporis. Tertio exemplum. Ista quere ſermone.lxxxiii.G.

Auaricia.Hic eſt dicendum quō per auaritiā peccat quis quattuoz modis. Primo concupiſcēdo. De hoc quere ſer.clviii.I. Secō acquirēdo res iniuſtas. De hoc quere ſerm.cliii.F. Tertio male expēdendo.de hoc quere ſermone.cxii.L. Quarto nimis amare poſſidēdo ſermone.lxxxii.L.D. Exemplum.item.lxxix.P.

Gula.Hic de gula tria ſunt dicenda. Primo q quinq ſunt reprehenſibilia in comedēdo et bibēdo ſermone.cxcviii.F. Secō q quinq modis peccat quis mortaliter in comedendo & bibendo.ſermone.pcic.M. Item.ſermone.cxii.L. Tertio exemplum.cxii.P.

Luxuria.Hic tria ſunt dicēda. Primo quō actus luxurie emittit ſex modis, & quomodo ſemp̄ actus eſt grauioz alio.ſer.lxxxv.D. Secō quō luxuria ſine actu emittit de cē modis & qñ ē mortale & qñ veniale ſer.lxxxvi.S Tertio q quilz poteſt actū luxurie pretauere & caſtevivere ſer.lxxvi.D. Exemplum.

Ira.hic eſt dicendum q ira octo modis cō mittitur: & quando eſt veniale & quando eſt mortale.ſermone.xcv.G. Item.cxi.N.

Inuidia.Hic tria ſunt dicenda. Primo q inuidia tribus mōis emittitur: & quando eſt mortale et qñ veniale ſer.cxli.O. Secō q debent nos inducere ad poſponēdū inuidiā et rancoram contra proximū ſermone.cxx.D Tertio q quilibet tenetur quinq mōis diligere ſuos inimicos ſivult ſaluari.ſer.cxxx.q.

Accidia.Hic tria ſunt dicenda. Primo qñ tedium boni eſt mortale vel veniale.ſer.cxii. P. Secundo q quattuoz ſunt que diligēter conſiderantur tunc erimus proni ad bona opera.ſermone.cliii.A. Tertio qualis lectus p̄parat̄ ſit accidioſis in ifierno ſer.cl.P Explicit Tabula de.vii.ſacramētis.

Baptiſmus.Circa hoc ſacramentum tria ſunt dicenda. Primo aliqui queſtiones mouentur circa ſacramentum baptiſmi. ſermone.lxxvi.A. Secundo nonem effectus baptiſmi ſermone.cxxm. S. Item ſermone.cxlviii.P. Tertio ligna que ſiunt ante baptiſmum: et poſt quid ſignificent ſermo.lxxvii.B.

Confirmatio ſequitur ſacramentum. De hoc quere ſermone.cxlviii.C.

Penitentia.Hic eſt dicendū de his q̄ pertinent ad ſacramentum penitentie: ſcilicet de contritione & confeſſione & ſatiſfactione & de penitentia vera & falſa. Ista quere ſermone. cliii.H. Item ſermone.cliiii.B.

Euchariſtia.Circa hoc ſacramentum tria ſunt dicenda. Primo q idē chriſtus ieſus qui natus eſt de virgine maria continetur in hoc ſacramento & q̄ boni ſit digne communicare.ſer.xlvii.L. Secundo quare hoc ſacramentum datur hominī in agone mortis: et quare hoc ſacramentū inſtitutū ſit.ſer.lxxviii.F. Tertio quō quattuoz gña homi mēducant hoc ſacramentum ſpūaliter.ſermo.lxxx.O.

Extrema vnctio.de hoc quere.ſer.cxliii.F.

Ordo de hoc ſacramēto quere.ſermo.cxi.T.

Matrimonium. De hoc ſacramēto tria ſūt dicenda. Primo q in matrimonio conſtituti debent ſeptem habere vt in ſtatu matrimonii ſaluantur.ſermone.xxv.B. Secundo q ſeptem de tantis in matrimonio aliquib⁹ nō proſpere ſuccedit. ſermone.xxvi.N. Tertio exemplum de proho rudico.ſermōe.xxvi.A.

Septem ſunt dona ſpiritusſancti per que ſeptem vitia capitalia expellunt. Ista ſermonem quere ſermone.lxxiii.A.

Hec ſunt opera miſericordie de his quere ſermone.lxxxix.O.P.

Expoſitiones ſuper pater noſter quere ſermone.lx.O.

De duodecī articulos fidei.q̄re ſer.clvi.B

Tabula ſuper ſermones de ſanctis.

De ſancto Andrea.

Vocauit eos dicens venite poſt me Mathei.iii. Circa illud thema tria ſūt dicenda. Primo quomodo deus vocat hominem multipliciter. Secundo quomodo aliqui non audiunt eum. Aliqui audiunt ſed non aperiunt. Aliqui aperiunt vt. Tertio quid ſentiendum ſit de predeſtinatione. Istum ſermonem quere ſermone.lxxiii.H. &c.

Venite poſt me Math.iii. Circa illud thema tria ſunt dicenda. Primo quare quilibet libenter debet chriſtum ſequi. Secundo in quibus ſequi debemus chriſtum. Tertio ſegrenda de ſancto Andrea. Istum ſermonem quere ſermone.xv. A. &c.xx.

Relictis omnibus ſecuti ſunt eum. Math.iii. Hic dicendū eſt quō ſeptē ſūt que debent hoc

minem retrahere ad amorē tpalē. Istū ser-
monē quere ser.xxiiii.B. fo.cxxviii.

Bonum est vino cū gaudentē iugū dñi ab
adolescentia sua. Tho.xli. hic est dicendū q
iuuenes ab initio debent incipere de⁹ seruire
Et hoc propter tria bona. Istum sermonē que
re sermone.xx.I. fo.xxvii.

De sancto Nicholao.

Fecit filiū dñs crescere in plebē suā. Eccl.
xliii. Duo volum⁹ gtiose crescere cū bto Ni-
cholao i duas vtutib⁹: tñc vtrūq⁹ abtinere
cptē impedimēta q impediūt gressum hois.
Istum ser.quere ser.xviii.M. fo.xxv.

De gceptiōe dñi Marie virg. nīe.

Sanctificauit tabernaculū suū altissimus
Ps.xlv. hic dicēdū est quō bta virgo Maria est
sanctificata i priuilegiata nouē priuilegiis p ordi-
nes angelos. hoc fac ser⁹. cixii. D. Ultimo
exemplū de tyrāno quē bta virgo iuuit: et sic
saluatus est. Hoc quere sermone cxliiii.C.
folio.cxxii.

De sancto Thoma.

Thomas autē nō fuit cū eis quando iesus
venit. Joh.xx. Hic est dicendū q bona sancti-
tas pfert secū bona. Istum sermonem quere
sermone.lvi.B. fo.lxxix.

Infer digitum tuū huc i vide manꝰ meas
Jo.xx. hic est dicendū quare xp̄s seruauit cica
trices vulnerum. Istū sermonem quere ser-
mone.lvii.D. fo.eodem.

Beati qui non viderūt et crediderunt. Jo.
xx. hic est dicendum quō fides est summe ne-
cessaria ad salutem: et quō.xxiiii. genera ho-
minum falsificant fidem. Istum sermonē que
re sermone.xli.F.G. fo.lvi.

In festo natiuitatis dñi.

Ecce euangelizo vobis gaudiū magnū qđ
erit oī pplo. Lu.ii. Circa istud thema tria sūt
dicēda. Primo hystoria de festo hodierno. Se-
cundo de gaudio ipsius festi. Tertio de pau-
pertate christi i Marie. Istum sermonē que
re sermone.xi.A fo.xv.

Paruulus natus est nobis i filius datus
est nobis. Esa.ix. hic est dicendū quō bta vir-
go nouē beneficia exhibuit gnāli puero xp̄o
q nos etiā sibi exhibere debem⁹. Istū sermo-
nem quere sermone.xvii.H. fo.xxiii.

Annuncio vobis gaudium magnū. Lu.ii.
sermo. de lusozibus quere.ser.xli.G. fo.xvi.

De sancto Stephano.

Stephan⁹ vidit celos aptos. Act.vii. hic e
dicendū de nouē ghib⁹ hoīm quib⁹ celū ap-
tum est: statim post mortē euolāt. Istos de
quo sermōes quere ser.xii.D. fo.xviii.

De sctō Johāne euangelista.

Sequere me. Jo.xxi. hic tria sunt dicēda.
Primo quare quilibē libenter de⁹ sequi xp̄m.
Secūdo quō in septem de⁹ nos sequi. Ter-
tio aliq̄ questiones de sctō Johāne. istū ser-
monē quere ser.xv. M. fo.xx.

De innocentibus.

Mittens herodes occidit oēs pueros qui
erāt in bethleē q in oīb⁹ finib⁹ eius. Mat.ii.
hic tria sūt dicenda. Primo qui sunt isti pue-
ri qui occidūt pueros suos spūaliter. Secūdo de
solēnitate pīōis eōrū. Tertio exemplum. istuz
ser.quere sermo.xvi.B. fo.xxii.

De circumcisione dñi.

Postq̄ complementi sunt dies octo vt circūci
deret puer vocatū est nomē eius iesus. Luc.ii.
Hic tria sunt dicenda. Primo quare hodier
na dies est multū celebris. Secūdo q̄tenus xp̄s
sanguinē suū effudit. Tertio de spūali circūci
cisiōe. istū ser. quere ser.xix.A fo.xxv.

De eodem.

Postq̄ complemēti sunt dies octo. hic est di
cendū q xp̄s in pueritia sua sanguinē suū fu-
dit vt deret exēplū pueris q a pueritia debēt
deo seruire. istū ser. quere ser.xx.A. fo.xxvii.

In epyphania dñi.

Ecce magi venerūt ab oriēte hierosolymā
Mat.ii. Circa istud thema tria sunt dicenda
Primo de prudētia illoꝝ trium regum. Secō
de eoꝝ inquisitiōe i oblatione. Tertio quare
pauper reuerent⁹ se habet ad dītē q diuites
istum ser. quere ser.xxi.Q. fo.xxviii.

De eodem.

Videntes stellā magi gauisi sunt gaudio
magno. Math.ii. hic tria sunt dicenda. Primo
que requirunt ad iocū vt et pueri sint. Se-
cundo quot modis pōt quis peccare mort. ale
in iocis. Tertio exemplum. istum ser⁹. quere
sermone.xxi.A fo.xxx.

De conuersione sancti Pauli.

Dñe quid me vis facere. Act.ix. hic tria sūt
dicēda. Primo quare merito de⁹ nos facere
voluntatē dei. Secō in quib⁹ consistit voli-
tas dei. Tertio exemplum. istum sermo. que
re sermone.cii.F. fo.cxxix.

De festo purificatiōis bte Marie.

Postq̄ impleti sunt dies purgationis marie
Lu.ii. Maria purgari voluit q tñ nō indiga
it: sed vt nos humilitatē doceret. Unde hic tria
sunt dicēda. Primo de humilitate marie ser.
cxviii. D. Secō quō maria est in exemplum
pauperibus: et diuitibus. cxvi. B.
Tertio exemplū de anelia ad quā venit beata
virgo in templū sermo xxiii. I. fo.xlvi.

In cathedra sancti Petri.

Exultauit cor eorum meum de plebe mea. ps. lxxxviii. Hic tria sūt dicēda. Primo de dignitate sacerdotū. Secō q̄ graviter illi peccāt q̄ sacerdotib⁹ detrahūt. Tertio q̄ periculose sūt mali sacerdotes. C. conuenimur. ℣ sequenti. Istū ser. quere ser. xxi. T. fo. cxxv.

De sancto Mathia apō.

Dilecte a me ego mitt̄ tē ℣ hūilis corde. Ma. xi. Circa hoc thema tria sūt dicenda. Primo de ītuor generib⁹ hoiz se humiliātiū. Secō de nonē gradib⁹ humilitatis. Tertio exēplū Istū ser. quere ser. xxxi. J. fo. xliii.

De eodem.

Venite ad me oēs qui laboratis ℣ onerati estis. Mat. xi. Hic est dicēdū quatr bona opa fieri debēt vt ea salueamur. ℣ quō hoies etiā dānant cū bonis opibus. istū sermonē quere ser. cxl. A. fo. clxxxix.

De sancta Kunegunde.

Despōdi enī vos vni viro virginē castā exhibere xpo. ii. Cor. xi. Hic tria sunt dicēda. Primo quō ala sūt ℣ virgo casta dē sponsa xpi. Secō q̄ dz i se hēe vt spōso suo placeat. Tertio legēda de sctā Kunegūde. Istū ser. quere ser. cxxiiii. R. ℣. clvii. ℣. fo. clxx. ℣. cxxiiii.

In festo annūciatiōis vate marie virginis Aue gratia ple. do. te. Lu. i. Circa istū thema tria sūt dicenda. Primo ex quo maria hodie mater xpi effecta est. tūc querit q̄ sūt ille viri tutes ꝑ fecerūt eā dignā matrē xpi fieri. Hoc quere ser. clxiii. N. Secō q̄ tiens maria locuta sit. vt ex dictis euāgelior colligi pōt. hoc quere ser. cxvi. B. Tertio exēplū de virgine q̄ clamauit Aue maria. hoc quere ser. clxii. M. Aliud exemplū ibidē. fo. cxxxiiii.

De sctō Georgio Marco Ambrosio: ℣ sic de aliis sctis infra pascha ℣ pentheosten.

Labora sicut bonus miles xpi iesu. ii. Thi. ii. Hic est dicendū de septē tēptationibus bonorū hoim. Istū sermones quere ser. xi. A. C. cliii. A. ℣. lv. ℣. fo. liiii. ℣. clviii.

Ego sū vitis vera ℣ vos palmites: q̄ manet in me ℣ ego in eo: hic fert fructū multum Jo. xv. Sicut palmites gerūt fructū alarum sic ℣ nos quotidie debem⁹ ferre fructū ℣ mereri cū reb⁹ cū corpe ℣ ala. Hic tria sūt dicēda. Primo q̄ cū reb⁹ tpalib⁹ quinq̄ modis possumus mereri vitā eternā. Secō q̄ cū corpe trib⁹ modis possum⁹ mereri vitā eternam. Tertio q̄ cū ala etiā trib⁹ modis possumus mereri. Istos duos sermōes vnos ℣ vtiles q̄ ppō cōi. hre ser. cl. M. ℣. A. fo. cclii. ℣. ccx.

Sine me nihil potestis facere. Johānis. xv. Ex his verbis iam dictis patet q̄ sine gratia dei nullū opus meritoriū vite eterne possumus facere. ℣ q̄ sctus Aug. Nullū bonū ire⁹ muneratum. ℣ nullum malum impunitum manebit. Tunc hic est dicēdū de septem bonis que ueniunt ex his opibus que fiunt in peccāto mortali. Istum sermonem quere ser. mone. xcii. L. fo. cxxvi.

Si quis in me nō mānerit mittet foras sicut palmes q̄ aresc̄it ℣ colligent eū ℣ in ignē mittēt ℣ ardebit Jo. xv. Ubi sciendū q̄ excōicati sūt sicut palmites exciss. Istā de excōicatione hic tria sūt dicēda. Primo quō excōicatio est duplex. C. maior ℣ minor. Secō q̄ excōicatio ꝑpter q̄nq̄ est valde timenda. Tertio q̄ hō incurrit excōicationē. istū sermonē quere ser. lxix. ℣. fo. xciii.

De eodē euāgelio. Ego sum vitis vera.

Manete in dilectiōe mea. Jo. xv. Hic de dilectiōe dei quattuor sūt dicēda. Primo quare merito debem⁹ deū diligere. hoc hre ser. cii. O Item. cxix. ℣. Secō quō sctī ordinē charitatis quinq̄ sunt diligenda. Tertio que sunt q̄ que quis cognoscere potest an deum diligat. Quarto que sit differentia inter amorem diuinum ℣ carnal. m. Istum sermonem quere sermo. cxix. T. fo. clxiii.

Adhuc de eodē euangelio.

Si ꝓcepta mea seruaueritis manebitis i dilectiōe mea. Jo. xv. Hic ē dicēdū de ꝓceptis dei. istos sermones vnos ℣ vtiles ppō cōi hre ser. cxlii. O. fo. xcvii.

Hec locut⁹ sū vobis vt gaudiū meū in vobis sit. ℣ gaudiū vestrū plenū sit. Jo. xv. In verbis ꝑmissis xps loquit de duplici gaudio bonor⁹ hoiz. Primū est gaudiū spūale q̄ boni ꝓcipiūt in pūti. Ergo dicit vt gaudiū meū in vobis sit. et de hoc gaudio quere ser. ix. A. Item. xx. A. Secundum est eternum q̄ ꝓcepturi sunt in celo. De hoc quere ser. liii. ℣. Exemplū. fo. lxxv.

De festis philippo ℣ iacobo apīis.

In domo patris mei mānsiones multe sunt Jo. xiiii. Dē⁹ hoies de numero saluandor⁹ q̄uenisti ad nonē chorosangelior. Istā hic ē dicendū qui ad primū chorū ℣ ad scdm: ℣ qui ad tertium peruenient. istum sermonē quere ser. lxxxviii. L. fo. cxx.

De eodem festo.

Vado vobis parare locū. Jo. xiiii. Hic est dicendū de nouem gaudiis celi que xps nobis ꝓparauit. istū sermonē quere ser. lxxxiiii. ℣. Exemplum. fo. cxiii.

De inuentione sancte crucis.

Mihi aũt absit gloriari nisi in cruce dñi nr̃i ihesu xp̃i. Gal. vi. Hic dicendũ est de cruce ꝙ̃ali que quattuor ꝓtes debet habere. Istũ sermonẽ quere sermone. clii. ℣ fo. ccvii.

De sancto Vito.

Memẽto creatoris tui in diebus iuuẽtutis tue. Eccl. xii. Juuenes exẽplo beati Viti in iuuentute debẽt incipere deo seruire: hoc ꝓpter sex bona q̃ inde puenit ipis. istum sermonẽ quere sermõe. xx. I. fo. xxvii.

De sancto Johanne baptista.

Elizabeth impletũ est tpus pariẽdi: ꝑperit filiũ Lu. i. Hic de partu mulierũ tria sunt dicẽda. Primo de gestib⁹ ꝗs mulieres habent tpe part⁹ Scõo de dolore parturientiũ. Tertio de labore quẽ hũt parẽtes cũ puer̃ nutriendis. Istũ ser. hec. ser. cixi. ℣. fo. ccxxi.

Johãnes hz vestimentũ de pilis camelor̃. Math. iii. Hic tria sũt dicẽda. Primo que re ꝓhensibilia sunt circa vestes. Scõo quõ ꝗs ser modis põt peccare cũ ornatu vestiũ hoc q̃ re. ser. lxxxiii. ℣. Tertio de vtilitate aspereve stis hoc quere ser. vii. F. Exñ. fo. ix.

Da mihi in disco caput Jo. baptiste. Mar. vi. Ista verba ꝓtulit filia herodiadis que fuit saltatrix. Vñ de chorea tria sunt hic dicẽda. Primo quõ xp̃s in choreis irridet: ꝓtẽnitur. Scõo qñ chorizare sit ꝑtũ mortale. Tertio de circũstãtib⁹ choreꝝ. Istũ sermonẽ que re ser. xxxvii. ℣. fo. i.

In festo petri: pauli.

Tibi dabo claues regni celorum. Mat. xvi. hic est dicendũ q̃ sunt nouẽ genera hoim ꝗbus celum inseratum est. istos sermones que re ser. xiii. ℣. fo. xviii.

Quodcuq; ligaueris sup̃ terrã erit ligatũ: & in celis. Math. xvi. Ista ꝑba intelligit de excommunicatione. Unde hic de excommunicatione tria sunt dicenda. Primo quare excõmunicatio est timenda. Scõo qñ ꝗs incidit i excõicationem. Tertio alique quelibẽt de excõmunicatione. Istũ sermonẽ quere sermone. lxix. ℣. fo. xciii.

In festo visitatiõis.

Beatã me dicẽt oẽs gẽnatiões. Lu. i. Sciẽdum q̃ btã virgo est laudãda a nobis ꝓpter adiutoriũ qõ ab ea habemus. Vñ quinq; hic sunt dicenda. Primo q̃ efficacis beata virgo nos adiuuat. Scõo vnde habet q̃ tam potẽs est. Tertio qualiter nos adiuuat. Quarto ꝓpter quid nos adiuuat. Quinto exemplum. Hunc sermonem bonum: vtilem de beata ꝑgine. quere sermone. clxi. ℣. fo. cxx.

De sancto Uiliano: sociis eius.

Stabãt iusti in magna cõstantia. Sap̃. v. Hic est dicẽdũ q̃ quatuor sũt q̃ debẽt nos inducere ad sustinẽdũ: laborãdũ libẽter cum beato Uiliano ꝓpter deũ: ꝓpter ꝛ̃az salutẽ istũ ser. quere. ser. clii. ℣. fo. ccviii.

De sancto henrico imperatore.

Vtilis est dies q̃ sũctus est sine macula. Ecclesiastici. xxxi. Hic est dicendũ de septẽ gñib⁹ dotiũ: quoꝝ quattuor gña dãnant tria gña salutant: istũ ser. quere ser. lxxxii. ℣. fo. cxi.

Homo q̃dã nobilis abiit in regionẽ lõgin quã accipe sibi regnũ Lu. xix. Ex q̃ hodie est festũ sci hẽrici imperatoris q̃ nobilis fuit. Tũ in ꝑti ser. tria sũt notanda. Primo vñ nobilitas habuit oꝛtũ. hoc quere ser. cxxvii. F. Scõo que sũt signa nobilitatis. hoc ẽre ser. cxxvii. ℣. Tertio legenda. fo. codẽ.

De sancta margareta.

Simile est regnũ celorũ thesauro abscõdito in agro. Mat. xiii. Thesaur⁹ est virginitas. Vñ hic tria sũt dicẽda. Primo de dignitate ⁊ginitatis. Scõo que ꝑs rẽtulit in suis ⁊gnibus. Tertio legẽda de sctã margareta. Istũ ser. quere ser. clvii. ℣. fo. cxxiii.

In diuisione apl̃orum.

Euntes in mundũ vniuersũ ꝓdicate euãgelium oi creature. Mar. xvi. Hodie est diuisio apl̃orũ. ergo hic est dicendũ de. xii. articulis fidei quos ipi. xii. apli cõposuerũt: & quẽ artículũ vnusquisq; ponat. Istos duos sermões quere ser. cxlvi. ℣. fo. cxxviii.

De beata maria magdalena.

Dimissa sũt ei pẽa multa: quia dilexit plurimũ. quã egit. Lu. vii. Hic est dicẽdũ de decem generib⁹ hoim qui agunt pniam. quoꝝ solũ vnũ genus agit verã pniam cũ btã maria magdalena: sed alii saltem. Istum sermonem quere sermone. xliiii. ℣. fo. lxi.

De sancto Jacobo apl̃o.

Dicit ledẽt hi duo filii mei vn⁹ ad dexteram: & alt⁹ ad sinistrã. Mat. xx. Mat illoꝝ. .i. apl̃oꝝ sancti Johãnis & Jacobi habuit sollicitudinẽ de puerio suo. & sic parentes debent esse solliciti de puer̃: vt sic educant vt magnũ efficiant in regno celoꝝ. Vñ hic est dicendũ quõ parẽtes tenẽt sex filiis suis. Istum ser. quere ser. xviii. ℣. fo. xxxi.

Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Mat. xx. hic est dicendum q̃ tribulationes erunt nobis lenes & dulces si illa quatuor diligenter pensamus. Istum ser. quere ser. cliii. ℣. fo. ccviii.

De sancto dominico.

Qui misericors dñi sui gñabit. Ꝓuer. xxvii.

Dctūs dñicus pax noster custodiat dñs in se q̄ nunq̄ percuit mozt[illegible]:q̄ innocētiā suam seruauit vsq̄ ad mozt̄. Ista hic dicenda est q̄ ser ista que hō quotidie dz cogitare ne pereat. Istā ser.quere ser.lxiii.N. fo.lxxiiii.

Addurā eā i sollitudinē:n tibi loquar ad coz ei⁹.Oze.ii. Solitudo est sctā religio.Loz do dñator̄ quē ipse sctus pater dñic⁹ instituit Istā hic est dicēda quō vita religiosa cōgatur vite celestis:n hoc in septē ꝓprietatib⁹ quas hz Istā ser.quere ser.cxxi.Q. fo.clxv.

De sancto Laurentio.

Qui vult venire post me abneget semetipz & tollat crucē suā & sequat me Mat.xvi.hic est dicēda de cruce spūali quā dz quēlibet portare i pūti. Istā ser.quere ser.cliii.P fo.ccvii.

Nisi granū frumēti cadēs in terrā mozt⁹ fuerit ipz solū manet.si aūt mozt⁹ fuerit fructū multū affert Jo.xii. Dicēdū q granū frumēti est xps q est mozt⁹ & multū fructificauit q totā mūdū replevit. Istā hic est dicēda de.vii.fructib⁹ quos cōfert dr nota meditatio passionis xpi. Istā ser.here ser.xlviii.I fo.lxvii.

Dispertit debit pauperib⁹ iusticia ei⁹ manet in seculum seculi.ps.cxi.hic de elemosina tria sunt dicenda. Primo que ineitāt homēs ad dādā elemosinā. Secō qualiter sit danda & quibus. Tertio fructus elemosine.Istā ser.quere ser.cliii.M. fo.cxl.

In assumptione bte marie vginis.

Maria optimā gtem elegit que nō auferet ab ea.Lu.x.Circa illud thema tria sūt dicenda. Primo quō maria habet nouē pruilegia ꝓ cunctis sanctis & angelis.ergo dicitur in verbis ꝓmissis.Optimam partē elegit.hoc quere sermo.clxii.D. Secō quō maria aduocat ꝓ nobis tripliciter. Et q ad nullū sanctorum tantam confidentiā debemus habere ser.clxiii.T.U.Tertio exemplum de muliere que concepit a ꝓpꝛio filio.hoc quere sermo. clxiii.X. fo.ccxxvi.

De sancto Bartholomeo.

Hoc est preptū meū vt diligatis inuicem. Jo.xv.In festis apl̄or frequēter legunt euāgelia in q̄bus agit̄ de dilectione. Ideo q ipsi apli peipue xpm dilexerūt:& etiā inter ceteros peipue charitatē & amoz habuerūt. Ista hic de dilectiōe primi tria sūt dicenda. Primo q̄ sūt sīa que ineitant ad diligēdū primō. Secundo quō tenemur primū diligere. Tertio signa dilectionis ꝓpꝛii.Istā ser.quere sermo. cxx.B. fo.clxiii.

Ego vos elegi. Jo.xv.hic est dicēdū de nouem signis electiōis q̄ que cognoscit an sit de ꝓdestinat⁹ ad vitā eternā.Istā sermo.quere ser.cxlix.I. fo.cclii.

De sancto egidio.

Justū deduxit dñs q vias eius.Sapi.x. hic est dicendū de iusticia.Istā sermo.bonū & vtilē quere ser.clxiii.C. fo.ccix.

In natiuitate bte virginis marie.

Nona lux oriri visa est gaudiū honoz tripudiū apud ecclesiastes hester.viii.Hodie gaudiū est angelis in celo:& etiā hoīb⁹ i terra nec immerito:q hodie nata est dña angelor̄ & mater oim hoim. Ista in pūti sermone tria sūt dicenda. Primo quē virtutes fecerūt mariā matrē oim hoim.hoc quere ser.clxiii.Q. Secō que virtutes fecerūt eā dñam angelor̄ ser.clxiii. Q.Tertio exemplū de iuuene nobili q̄ negauit xpm & noluit negare beatā virginē quāliter postmodū ditatus est.hoc quere sermone.clxiiii.B fo.ccxxxi.

De sancta Kunegunde.

Simile est regnū celor̄ thesauro abscondito in agro Mat.xiii.sermonē de ꝧginitate quere ser.clvii.G. fo.ccxiii.

In exaltatione sancte crucis.

Xps factus est ꝓ nobis obediēs vsq̄ ad mortē:mortē aūt crucis.ad Phil.ii.Hodie veneramur exaltationem sctē crucis.vñ animus Tuā crucē adozam⁹ xpe:tuā gloriaz recolim⁹ passionē.Ista hic est dicēdū de duodecim fructibus meditatiōis passiōis xpi.istos fructus⁹ quere ser.xlviii.I. fo.lxvii.

Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nostri ihesu xpi.Gal.vi.hic est dicendū de cruce spūali que dz quattuor partes hē.Istā ser. quere ser.cliii.P. fo.ccvii.

De sancto Matheo.

Sequere me & surgēs secut⁹ est eū. Mat. ix.hic tria sūt dicēda. Primo quare libet libēter dz sequi xpm. Secō in q̄bus eū sequi debem⁹.Istā ser.quere ser.xv. N.Tertio legenda de sancto Matheo. fo.xx.

Quare cū publicanis & petōribus māducat magister vester.Mat.ix. Ista verba dixerūt pharisei reprehendentes xpm. Ista hic est dicendū quomodo septem genera hoīm reprehendunt deū in factis suis.Istā sermo.quere ser.cviii.P. fo.ccvii.

Nō venit vocare iustos s; petōres. Mat. ix.hic est dicendū quomodo deus vocat quotidie peccatores ad se.Istum sermonē quere ser.lxiiii.H. fo.c.

In festo Michaelis archangeli.

Angeli eor̄ semp vident faciē patris mei. Mat.xviii.Sermonem bonū & vtilē de an-

gelis quere ser.clviii.J. fo.cxxv.

Angeli eorum semper vident faciē patris met. Mathei.xviii. Hic est dicendum de nouē choris āgelorū & q̄ homines colloceāt eū infimis & qui eū mediocres qui eū supremis. Istū ser. quere ser.lxxxvii.A. fo.cxx.

In festo Symonis & iude.

Si mundus vos odit scitote q̄ me priorē vobis odio habuit. Joh.xv. Hic tria sunt dicenda. Primo q̄ mundus propter septem nō est diligendus. Hoc quere sermone.cxxvi.F. Secundo quando amor mūdi est perū male. Hoc quere sermo.cliii.K. Tertio quō ꝑ tria cognoscitur si quis mundū contemplerit ser.clii.M. fo.cxvii.

Ego vos elegi de mūdo. Jo.xv. Hic est dicendū de nouē signis electionis. Hoc quere ser.cxlix.D. fo.cxii.

In festo omn ium sanctorū.

Gaudete & exultate q̄m merces vestra copiosa ē in celo. Mat.v. Sermonē bonū de oīb⁹ sanctis quere ser.cliz.D. fo.cxvii.

Beati pauperes spū quoniam ipsorum est regnum celorum. Mat.v. Hic est dicendū de septem generibus pauperum quorum quatuor damnantur & tria saluantur. Istuz ser/monē hre ser.lxxxi.y. fo.cx.

Beati mundo corde q̄m ipi deum videbūt Math.v. hic tria sūt dicēda. Primo que cau sant mundiciā cordis. hoc hre ser.viii.L. Se cūdo quō cor mundū cognoscit & tria signa. hoc quere sermo.viii.D. Tertio quō custodi tur. hoc quere ser.viii.G. fo.x.v.xi.

Beati misericordes q̄m ipi miaz ꝑsequent Mat.v. Hic est dicendū de sex operib⁹ mie. Istū ser.hre ser.lxxxix.Q. fo.cxxii.

In die aiarum.

Via mea turbata est valde.ps.vi. Sermo nē bonū & vtilē de aiab⁹ hre.ser.cix.F. cxvii.

De sancto Martino.

Justū deduxit dūs p vias rectas. Sapien tie.x. Sermonem bonum & vtilem de iustitia quere sermone.clxiii.E. fo.cxix.

Serue bone & fidelis intra in gaudiū dñi tui.Lu.xix. Hic est dicendum de seruitio .i. dei quare merito debemus deo seruire & in qui/bus seruitiis est sibi seruiendum. Istum ser/monem quere.ser.clv.M. fo.cxvi.

Estote parati q̄ qua hora nō putatis filius hois veniet.Lu.xii. Hic est dicendum q̄ ꝓ/pter quinq; differt penitentia. Istum sermo nem quere ser.clvi.J fo.cxxii.

Nubes tui & cooperuistis me. Math.xxv. Sermonē bonū & vtilē de sex operibus mi/ quere sermone.lxxix.O. fo.cxxi.

De sancta Elizabeth.

Vidue honora que sēz vere vidue sunt.i. Thi.v. Sermonem bonum de viduis.quere ser.cxvi.D. fo.clviii.

De sancta Katherina.

Simile est regnū celoz thesauro abscōdito in agro. Mat.xiii. Sermonē de virginib⁹ bo nis & vtilē quere ser.clvii.G. fo.cxxiii.

Dis et⁹ gloria filie regis abintus. ps.xliiii. Sermonē de cōicia quere ser.ix.F. fo.xi.

Explicit tabula de sanctis.

¶ Tabula sermonū de dedi/ cationē incipit.

Ecce vir nomine Zā chēus & hic erat ꝓnceps publi canoz Lu.xix. Beda in omel. hodierna dicit q̄ sache⁹ inter pretat iustificat⁹: ostē q̄ iustificat⁹ peccatoz iustificari debeat saluari. Istū hic est dicen dū de iustitia. Istū sermonē bonū & vtilē cūi populo quere ser.clxiii.C. fo.cxix.

Venit enim filius hois querere & saluū fa cere supple humanum genus quod perierat supple per peccatum Ade. Luce decimonono Sciendum q̄ deus cupit omnes homines sal/ uos fieri. Et in signum illius contulit nobis deus tria tria: scilz res temporales: corpus: et animā: & quomodo cum his tribus mereri de beamus vitam eternam. Istos duos sermo/ nes bonos et vtiles communi populo quere ser.cl.M. fo.cxiii.

Ecce vir nole sache⁹ & hic erat ꝓnceps pu blicanoz: et ipe diues &c. Luce.xix. Hic est di cendū de septem generibus divitum quoruz aliqui dānantur aliqui saluantur. Istū ser. quere ser.lxxxii.L. fo.cxi.

Ecce dimidium bonorum meorum domi/ ne do pauperibus. Luce.xix. Hic de elemo/ syna tria sunt dicenda. Primo que inciteant ad dandum elemosinam. Secundo qualiter sit danda & quibus. Tertio fructus quos con fert elemosina. Istum sermonem quere ser/ mone.cili.M. fo.cxl.

Si quid aliquem defraudauī reddo qua druplum. Luce.xix. Hic tria sunt dicenda. Primo quomodo duodecim genera homi/ num decipiunt proximos in emendo et ven/dendo. Hoc quere sermōe.cvi.K. Secunda quomodo restitutio debet fieri.cliii.C. Ter tio Exemplum. Hoc quere sermone.cl.M.C. folio.cxv.

Templū dei sanctū est qđ estis vos s.i. Corinth.iii. Templū dei spūale est cor mundum. Vbi hic tria sunt dicenda. Primo que sanctū mundicia cordis. Secō quō cor mundum cognoscitur & quomodo custoditur. Hoc quere sermone.viii.L. Tertio q quattuor requirūtur ad consequendas indulgentias. Hoc quere sermone.xiii.B. fo.xix.

¶ Tabula sup sermōes p quadragesimā

Sermo cōmunis per quadragesimam.

Penitentiam agite appropinquabit enī regnū celor. Math.iii. Circa illō thema est dicendū q decez gña hoim agunt priam ḡrum solum vnū genꝰ horū agit veram priam sed alii falsam. Istum sermonem bonū & vtilē p cōi pto quere sermo.xiiii.B fo.lxi.

In die cinerum.

Conuertimini ad me in toto corde vestro i ieunio & fletu & scidite corda vra. & nō vestimēta vestra. Joelis.ii. Hic est dicendum quō sex sunt illa die q alijs dieb⁹ nō fiūt. Istum serm nē hre ser.xxviii.C. fo.lii.

Thesaurizate vobis thesauros in celo. Math.vi. Istū thesaurū debem⁹ nobis thesaurizare cum bonis operibus. Istum sermonem quere ser.cxl.B. fo.clxxxix.

Feria quinta.

Dispone domui tue quia morieris. Ysaye.xxviii. Hic est dicendum q ppter quinq debem⁹ nos quotidie disponere ad mortē. Istū sermonē quere ser.cxlv i.B. fo.cxcviii.

Filius meus iacet in domo paralitic⁹ & male torquet. Mat. viii. Infirmitates sūt pariter sustinende ppter septem bona que inde proueniunt. Istum sermonē quere sermone.cxxvii i.B. fo.clxxiii.

Feria sexta post cinerum.

Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam & annuncia populo meo sceleza corum Ysaye.lviii. Hic est dicēdum de septem peccatis mortalibus. Istum sermonem quere sermone.cxli.B. fo.cxci.

Diligite inimicos vestros & benefacite his qui oderunt vos. Mathei.v. Sciendum q inimicos nostros tenemur quinq modis diligere et eis indulgere. Istuz sermonem quere sermone.cxxx.B. fo.clxxvi.

Sabbato post cinerum.

Considite ergo hūc nolite timere Marc.vi. Hic tria sunt dicēda. Primo quare sabbatuz est Marie dicatū. hoc hre ser.cxliiii.B. Secūdo de ḡduplici cōfidētia quā debem⁹ habere ad deū. hoc hre ser.cxxii.B. Tertio exēplū de latrone qui ieiunauit sabbatuz matris virginis. hoc quere ser.clxiiii.L. fo.cxxxi.

Dñica prima inuocauit.

Cum ieiunasset quadraginta dieb⁹ & quadraginta noctib⁹ &c. Mat.iiii. sermonē istuz bonū & vtilē de ieiunio quere ser.xxx.ij.L fo.lii.

Et accedēs ptatoz dixit ei. Si filius dei es. Mathei.iiii. Hic est dicēdū de septē ptatiōib⁹ bonoz hoim. Istū sermonē hre ser.xi.B. fo.liiii.

Feria ſcōa post inuocauit.

Cū venerit filius hoīs in maiestate sua & oēs angeli cū eo. tūc sedebit sup sedē maiestatis sue. Mat.xxv. Sermonē bonū de iudicio quere sermone.iii.D. fo.iii.

Sturini & nō dedistis mihi mādūcare: sitiui &c. Mat.xxv. Sermonē de sex operib⁹ misericordie bonum & vtilem pro communi populo quere sermone.lxxix.D. fo.cxxi.

Feria.iii. post inuocauit.

Non est cogitationes mee cogitatiōes vestre. Esa.lv. Hic est dicendum de cogitationibus istum sermonem quere sermo.cxxviii.B folio.clxxxvii.

Eiiciebat vēdētes & emētes de templo. Mat.xxi. Hic est dicēdū q.xii. ḡna mercatoz dānatur. istū sermonē quere ser.xvi.B. fo. cxliiii.

Quarta feria post inuocauit.

Ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aq̄ comedit ergo & bibit.iii. Regum.xix. Hic est dicēdū quō hō peccat in comedēdo. Hoc hre.ser.xcviii.F. fo.cxxxiii.

Quicūq fecerit voluntatē patris mei q̄ in celis est ipe me⁹ frater & soror & mr̄ ē. Mat.xii. sermonē de voluntate dei hre ser.cii.J.L.cxxxi

Quinta feria post inuocauit.

Alia que peccauerit ipa morietur. Ezech.xviii Hic est dicendum q mors anime in septē assimilatur morti corporis istum sermonē quere sermo.cxxix.B. clxxx

Medax est & pr̄ eius Joh.viii. Hic est dicēdum quare mēdacium est detestandū & qđ est mortale. istū sermo. hre ser.cxxxiii J. fo.clxx

Sexta feria post inuocauit.

Filius non portabit iniquitatem patris. Eze.xviii. Hic est dicendū quō filii debent se habere ad parentes & econuerso quō parētes ad filios. Istos duos sermones bonos & vtiles quere sermone.xxiii.B. Exēplū. Item.xxiii.B. Exemplum. fo.xxxi.

Erant dies festꝰ iudeoz. Joh.v. vbi filius hoīs. Sabbatū est nō licet tibi tollere grabatum

hic dicēdū est de celebratiōe festoꝝ. illuz ser
monem quere sermone. xxvii. C. fo. clx.

Sabbato post inuocauit.

In oīb⁹ gr̄as agite. i. Thes. v. Hic dicēdū
est de gratiarū actiōe. illū ser. quere. li. xvii. I
Exemplū. Tenebligneas⁹ est ait eos: eripien
duit facies eius sicut sol. Mat. xvii. Hic ē di
cendū quō electi refulgēt ēt coꝝ gb⁹ glificati
Illum ser. quere. ser. l. C. D. fo. lxxi.

Dñica. ii. Reminiscere.

Hec est voluntas dei vt abstineatis vos a foꝛ
nicatiōe. i. Thes. iiii. Sciendū q̄ nō solūz ab
stinendū est a foꝛnicatiōe q̄ cuncte actū. Sed
etiā q̄ cōmittit sine actu: hoc fit dupl̄ modis
q̄ est mortale: q̄ veniale. Illum sermo
nem quere. ser. lxxvi. D. fo. cxvii.

O mulier magna est fides tua. Math. xv.
Hic est est dicēdū quō. xxiiii. gr̄a homi tribuit
est fidē. Illū ser. hec. ser. xli. C. fo. lvi.

Feria. ii. post Reminiscere.

Quando de⁹ oīonē serui tui. Dan. ix. Hic est
dicēdū de oīone. illū se. hec. li. xiiii. I. C. lxxvii.

Si nō credideritis q̄ ego sum moriemini
in pcīis vestris. Jo. viii. Hic est dicendū quō
tria accidūt malis in egōes etiā tria bonis
De hoc quere ser. lxxviii. C. D. cvi.

Feria. iii. post Reminiscere.

Precepit ēt mulieri vidue: vt pascat te. iii
Reg. xvii. Hic est dictum de viduis. Illum
sermonē quere ser. cxvi. D. fo. clviii.

Amīt ēt primos recubit⁹ in cenis: primas
cathedras in synagogis &c. Mat. xxiii. Hic ē
dicēdū de honoꝛe. i. quare homi honoꝛādi sūt
: quō ds quoq; modis pecat circa honoꝛes.
Illū sermo. hec ser. xxviii. C. fo. xxviii.

Feria. iiii. post Reminiscere.

Dñe rex regū de⁹ Abrahā miserere pplo
tuo. Hester. xiii. Hic est dicendū quō de⁹ mi
seretur peniteīb⁹ penitentiā: & iniq̄s. Illū ser
monē quere ser. xcvii. C. fo. cxxxiiii.

Quicūq; voluerit inter vos maioꝛ fieri fit
vester minister. Mat. xx. Hic de prelati duo hic
dicēda. Primo prelaturā appetere: an fit pe
tenti. Hoc quere sermone. viii. q. Secūdo quō
modo prelati debent se habere ad subditos.
Hoc quere sermone. xvii. C. Item. lx. D. Item
ca. C. fo. clxiiii.

Feria. v. post Reminiscere.

Videte q̄ videat in vbo: & erit vbo manus
eius Hiere. xvii. Hic est dicēdū de qualitate
& virtute. Illū ser. hec ser. cxvi. C. C. clxvii.

Dñe quid erat vinee: & in duobus pungam
vbis. Esa. v. Hic est dicēdū de singulis vineis
Illū ser. hec ser. lxviii. C. fo. clxvi.

Feria sexta post Reminiscere.

Homo erat paterfamilias q̄ plantauit vi
neaz Mat. xxi. Per vineā intelligit ala. Illā
hic dicendū est de ala. Illū sermonem quere
ser. cxxvii. I. fo. clxxix.

Hic est heres. Mat. xxi. Hic est dicēdū quō
iure vnusq̄q; saluandoꝝ hereditatē celestē
possidebit. hoc quere ser. clx. I. fo. cxxvii.

Sabbato post Reminiscere

Accede huc vt tangā te filii mi. Gen. viii. Hic
est dicendū de accessibilitate & tactionib⁹ hūa
nis homi. Illū ser quere ser. xviii. C. fo. xxv.

Dissipauit substantiā suā viuēdo luxuriose
Luce. xv. Hic est dicendū de luxuria que actu
committitur sex modis. Illum ser. quere ser.
lxxv. C. fo. cxvi.

Dñica tertia in. xl. s. Oculi.

Ambulate in dilectiōe sicut: & xp̄us dilexit
vos. Epheſ. v. Hic de dilectione pximi tria
sunt dicenda. Primo q̄ sunt illa que incitant
ad diligendū pximum. Secundo quomodo
teneatur pximum diligere. Tertio signa dēi
lectionis pximi. Illum sermonez quere ser
mone. cxx. I. fo. clxiii.

Erat iesus eiciens demoniū: & illud erat
mutū. Luc. xi. Hic est dicendū q̄re diabolus
possidet homines: & de sacramentis. Illū sermo
nē quere ser. lxii. I. C. fo. lxxxv.

Feria secunda post Oculi.

Lauare: & mundi estote. iiii. Reg. v. Hic est
dicendū de preparatione coꝛdis scilicet quō
modo mundetur. Illum sermonem quere ser
mone. viii. C. fo.

Repleti sunt omnes in synagoga ira Luc.
iiii. Hic est dicendum quomodo ira sit pec
catū: & quādo est mortale: illā sermonē quē
re sermone. xcvi. C. fo. cxx.

Feria tertia post Oculi.

Si peccauerit in te frater tu⁹ vade: & coꝛri
pe eum inter te: & ipsum Mat. xviii. Hic est dī
cendū de fraterna coꝛrectione. Illū sermonē
quere sermone. lxii. D. fo. lxxvi.

Dñe quotiens peccabit in me frater meus
& dimittā ei. Mat. xviii. Hic est dicendū quō
temere indulgere inimicis. Illum sermonē
quere ser. cxx. I. fo. lxxvii.

Quarta feria post Oculi.

Honoꝛa patrē: & matrē vt sis longeuus sup
terrā. Exodi. xx. Hic dicendū quomodo filii
tenentur ex precepto⁹ suis. Illū sermonē quē
re sermone. xviii. D. fo. xxviii.

Dñe si erit⁹ mus. Mat. xv. Hic est dicendū
quare ds tā diu moram nō fac. Illū sermonē
hec ser. xvi. I. fo. cxxvi.

Quinta feria post Oculi.

Nolite iudicare iudicium mendacii. Hiere. xvii Hic est dicendū de locutione. Istū sermonē do/ nā q̄ vtilē quere ser. cxxix. L. fo. clxxviii.

Hoc⁹ aūt symonis veniebat magnis febri bus. Lu. iiii. Hic est dicendū q̄ infirmitas cor poris est patienter sustinenda ꝓpter septē. Istū sermonē quere. cxxviii. I. fo. clxxiii.

Sexta feria post Oculi.

Nō est contumē iudei fama. vi. Ioā. iiii. Di ent iudei quōdā se hysmeritē ad samaritanos sic xp̄iani ad istis tpibus debent se etiam hēe ad iudeos. Ps̄ in p̄ti ser. tria sunt dicenda. Ypso quare eccla genitrit indeos vinere. Ter cūdo quomodo iudei q̄ xp̄iani debent habere inter se dece. Tertio exēplū de iudeis. Istuz ser. quere ser. clv. O. P. fo. cxliii.

Si scires donū dei. Jo. iiii. Hic dicēdū est de septē donis spūsancti. Istum sermonem quere ser. lxxiii. R. fo. xcviii.

Sabbato post Oculi.

Deus q̄ nostris ois antep̄ sciant tu scis quo niā falsū gra me mouet testimoniū Dan. xiii Hic est dicendū de falso testimonio: q̄ quō de bet primū suū verbis octo modis. Istū ser. quere ser. xcvi. P. fo. cxxxi.

Magister modo hec mulier deph̄ēhēnsa est in adulterio Jo. viii. Hic est dicēdū q̄ adulterij est grāde peccū qđ in quattuor cōsistit. Hoc quere ser. lxxv. Q. fo. cxv.

Dñica quarta Letare.

Illa q̄ iuxta est hierl̄ libera est q̄ est mater nra. Gal. iiii. Hic est dicēdū de. ix. gaudijs celi Istū ser. hre ser. lxxxiiii. fo. cxliii.

Est puer hic vn⁹ q̄ hz quinq; panes ordeaceos Jo. vi. Hic est dicēdū de scriptiōe scientie q̄ sa pientie. hoc hre ser. xiii. I. fo. lx.

Feria. ii. post Letare.

Audiuit eos iherl̄ iudicia qđ iudicasset rex q̄ timuerit regē. iii. Reg. iii. Si ppls iherl̄ timuit regē Salomonē i iudicādo mitto plus timen dus est xp̄s q̄ est interpinor⁹ mortuor⁹ q̄ hoc ꝓpter districtā rōnez quā reddituri sum⁹ in iudicio extremo. Istū ser. hre ser. iii. pp. fo. lii.

Feria. iii. post Letare.

Nolite iudicare scd̄m faciē: sz iustū iudicū iu dicate Jo. vii. Iudicia temeraria stringit sa git modis. Istū ser. hre ser. m. Ll. fo. cxxii.

Feria. iiii. post Letare.

Auferte malū cogitationū vestrarū ab oculis meis. Esa. i. Hic est dicēdū de malis cogi tationib⁹. hoc hre ser. cxxvii. B. fo. clxxvi.

Hic est hō a deo q̄ sabbatū nō custodit Jo. Hic est dicēdū quō custodiēdū sabbatū octo modis trālgredit. cxvii. L. fo. clx.

Feria. v. post Letare.

Cere tētiet⁹ effertur filius vnic⁹ matris sue Lu. vii. Hic est dicēdū q̄ hoi morienti contin gunt septē ire. cxv. F. fo. cl v.

Feria sexta post Letare.

Lazar⁹ mortu⁹ est Jo. xi. hic est dicendū q̄ mortē nr̄ā dyabolus q̄ quoq; hoc hre ser. cxxxiii. H. Et sex interrogatiōes que debent fieri hoi in agone mortis. istū sermonem hre ser. cxxv. E. fo. clxxxiiii.

Sabbato post Letare.

Qui lectus me nō ambu. in te. sz hēbit lumē Jo. viii. Hic est dicēdū quō in septē debemus laq̄ xp̄m. istū ser. quere ser. xv. M. fo. xx.

Dñica quinta. Judica.

Sanguis xp̄i emundabit cōscientiā nostrā ab op̄ib⁹ mortuis ad seruiendū deo viuēti Heb. ix. Hic est dicēdū de ydyplicitate cōscie: vñ cantat ecclia. istū ser. hre ser. ix. F. G. fo. xi. Tulerūt lapides vt iacerēt i eū Jo. viii. Hic est dicēdū q̄t modis q̄liter sit iudei tenēti interfi cere. istū ser. hre ser. xl v. G. fo. lxii.

Feria secunda post Judica.

Modicū tēpus vobiscū sū Jo. vii. Hic est di cendū q̄ modicū est q̄ hzeue tpus vite nostre istū ser. hre ser. lx. M. fo. lxxxii.

Si q̄s sitit veniat ad me Jo. vii. Hic dicēdū est de gra spūsancti q̄ opat in pectorib⁹ penitē b⁹ q̄ insitis istū s. hre. ser. lxi. T fo. xcvii.

Feria tertia post Judica.

Surgēs Daniel comedit. Dan. xiiii. Hic est dicēdū quō de peccat in comedēdo q̄ bibendo quere ser. ix. M. fo. xii.

Nō pōt mundus odisse vos: me aūt odit: q̄ testimoniū perhibeo de illo q̄ opera eius ma la sūt Jo. vii. Hic est dicēdū q̄ mundus ꝓpter septē nō est diligend⁹. hoc quere ser. cxxxvi. F Et quidē amor mundi est peccatum mortale ser. clii. M. fo. cxvii.

Feria quarta post Judica.

Nō timebit turbinē nocturnū nec sagittā volantē q̄ pestilentiā ambulantē. Psalm xc. Hic est dicē dū de. xiii. generibus homi qui incurrantur res tinctas q̄ decipiūt ꝓximos. istū ser. quere ser. cliii. F. fo. cxlii.

Non maledices surdo detrahendo. s. ꝓxi mo tuo in occulto. Hic est dicendū de detra ctione que septē modis cōmittitur. istum ser. quere ser. xci. G. fo. cxv.

De opere bono tuo nō loquemur tecū tr blasphemia. Johannis. v. Hic est dicendū de blasphemia. Istum sermonē. quere ser. cxviii. K. fo. clxvii.

Feria quinta post iudica.

In alio ꝛtrito ꝙ ihū humilitatē imitemur Dan.iii. Hic est dicendū de nouē gradib⁹ humilitatis, illū ser. quere ser. xxxi. ℟. fo. xliii.

Dimissa sūt ei pcā multa quia dilexit multum. Luc. vii. Hic est dicendū de his q̄ agunt veram pnitentiam ꝙ qui falsam. illū ser. quere sermo. xliiii. ℟ fo. lxi.

Feria sexta post iudica.

Induc lux eos die afflictionis ꝙ duplici contritione ꝛtere eos dne de⁹ noster Hiere. xvii. Hic est dicendū de herculis ꝙ potu ꝙ balneo dānator quō eternaliter punient in corpore ꝙ alia ser. ci. C. F. ℨ. fo. cxxxviii.

Expedit vobis vt vnus homo moriatur pro pō Io. xi. Hic est dicendum de malo cōsilio ꝙ fūr de nouē alienis pcīs. illum ser. quere ser. cxliiii. ℍ. fo. cxcvi.

Sabbato post iudica.

Venite penitentiam⁹ eā lingua. Hiere. xviii. Hic dicendū est de octo generib⁹ homi q̄ vbis oēs dāt primis. illū ser. hre ser. xcvi. ℟. fo. cxxxi.

Hec est aūt via eterna vt cognoscāt te solum verum deum ꝙ quem misisti iesum xpm Joh. xvii. Hic est dicendū quō in celo habebimus ſercula magna multa et dulcia pciosa Hoc quere sermone. liii. ℙ. fo. lxxv.

In dominica palmarū.

Exinanivit semetipm formā serui accipiens in similitudine homi facto⁹. Phil. ii. Hic est dicendū de tres defectib⁹ hūani gnis q̄s pō in humanitate assumpsit. illū sermonē quere sermone. xxvii. ℟. fo. cxxvii.

Benedictus qui venit in nomine domini. Math. xxi. Hic est dicendum de festo palmarū ꝙ de indigne cōicantibus. illum sermonē quere. sermone. xlvi. ℚ. ℙ. fo. lxiii.

Si quis mihi ministrauerit honorificabit eum pater meus. Johānis. xii. Hic est diendum quare tenemur deo seruire ꝙ in quibus ei seruire debemus. illum sermonem quere sermone. clv. ℟. fo. cxxi.

Feria. ii. post do. palmarū.

Nūc ala mea turbata est. Jo. xii. Hic est dicendus quō pō maximā tribulcīā habuit tpe passionis. Hoc quere ser. clv. ℟. fo. lxiii.

Feria tertia post palmarū.

Ego quasi agnus mansuetus qui portat ad victimā. Hiere. xi. Hic est dicēdū quō pō docet nos ſeptem in sua passione. illum sermone. quere ser. xlix. ℟. fo. cxix.

Feria quarta post palmarum.

Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras ꝛ attritus est propter scelera nostra. Esa. liii. Hic est dicendus ꝙ passio pō fuit amarissima. Illum sermonem quere sermone. xlix. ℚ. fo. lxix.

In cena domini.

Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscum. Luc. xxii. Hic dicendū sunt alique questiones de sacramento eucharistie: ꝙ etiā de veritate digne cōicantiū hoc ſcrs ser. clvii. ℚ. fo. lxv.

Dūs iesus i qua nocte tradebat accepit panē gratias agēs fregit ꝙ dixit Accipite. ꝙ manducate hoc est corp⁹ meū. i. Luc. xi. Hic est dicendū de institutione hui⁹ sacramēti ꝙ de his q̄ in agone die communicant et de his qui perdunt vtum rationis in agone. Illum sermonem quere ser. lxxix. ℟. fo. cvii.

Qui māducat hunc panē vivet in eternū. Joh. vi. Hic est dicendū de quattuor generibus hoim⁹ ſpualiter cōmunicant. Illū sermonem quere. ser. lxxx. ℚ. fo. cviii

In die parasceues.

Oculos q̄ columbis g̃ viā attendite ꝙ videte si est dolor sicut dolor meus Tren. i. Hic est dicendū de. xii. fructibus qui puenīt homini ex deuota meditatiōe passiōis xpi illū sermonem quere ser. xlviii. ℟. fo. lxvii.

Inclinato capite emisit spūm. Joh. xix. Hic est dicendū quare xpō habuit caput inclinatum. Illū sermonē quere sermōe. xlix. ℚ. ℙ. folio. lxviii.

In vigilia pasche.

Defecit ad inferiora gies terre. Gloſa. i. ad interos. Ephe. iiii. Sicut ecīa xpō, defecit ad inferna vt suos liberaret: sic ꝙ nos debem⁹ eis subuenire qui sunt in purgatorio. Hic est dicendū de suffragiis alioꝝ ꝙ quare libenter debemus alios defectoꝝ subuenire. Illū ser. quere sermo. cix. ℍ. fo. cxvi.

¶ Tabula de exemplis que habent in his sermonibus incipit.

Abstinentia.

Abstinens mulier quedā potauit lotricam ad carnē. Iste virgo q̄. xxviii. annis in spelūca fuit ꝙ cibū dit de herbarū radicib⁹ ꝙ fructibus arborum sermone. vii. ℟. ℟. fo. ij.

Adulterium.

Quidā adulterium commisit occulte ꝙ intrans ecclesiā sanctoꝝ Gervasii ꝙ Protasii obsessus est a diabolo ꝙ punitus. ꝙ sic confessus. ser. lxxx. ℚ. fo. cviii.

Quidã vidit vicinã vxoꝛẽ vicini pruiri i
ẽpa ignes ꝓpter adulteriũ.ibidẽ. fo.eodẽ.

Amici.

Duo ici duo quoꝝ vn⁹ ꝙ alio moꝛi uolui
mo.cxx.G fo.clxiiii. Aqua benedicta.

Quidã cũ asperiũ; aqua bñdicta infirmũ
quõ diaboli fugati sunt ser.xx.M. fo.cli.

Blasphemia.

BLasphem⁹ quidã tẽpoꝛe
Moꝛti ex iussu dei lapidatus ẽ ser.
cxxiii.M. fo.clxix.

Puer quinq annoꝝ quẽ diaboli ꝑpẽ blas
phemiã dilacerauerũt ser.cxxiii.M. fo.eodẽ.

Petrus Lutonie⁹ dẽ fecit canteriũ cui pars
licti ꝑpẽba blasphemie ser.cxxiii.B.C.clxviii

Comedere.

Quidã volebãt carnes comedere tertia fe
ria post mediã noctẽ in carnisprivio ꝙ inuene
runt in pullo baconem ꝙ intellexit is sermone
xxxvi.M.fo.xlix. Cinis.

Carnifices qui deriserunt susceptionẽ cine
rum in die cineꝝ ser.xxvi.G. fo.eodem

Chorea.

CHoꝛeam quidã iuuenis
dixit esse poꝛtã ꝙlatibis quẽ post
modũ quidã lapis angularis cadẽs sup eũ
occidit.ser.xliiii.G. fo.xcix.

Virgo quedam in choꝛea cecidit ꝙ subitanea
moꝛte obiit ser.lx.O. fo.lxxvi.

Virgo que in choꝛea rapta ẽ a turbine in
aera ꝙ a demonibus flagellata: postmodũ ex
cidit moꝛtua.ser.cliiii. fo.cxix.

Quidã choꝛi ignẽ vsq ad genua postmodũ
vsq ad femoꝛa in terrã ser.xxvii.M.fo.xxxvii.

Qui exercẽt aciẽtẽ i choꝛea quõ tẽpestas va
stauit segetes circumquaq in oibus aliis vi
lis circunstantibus ser.xxvii.M. fo.li.

Cogitatio.

Juuenis qui meruit septem coꝛonas vna
nocte resiliendo cogitationibus.serm.cli.C.
folio. cxvi.

Quidã habuit malas cogitatiões ꝙ diabolꝰ
allorianit se ei.ser.cxxviii.M. fo.clxxviii.

Confessio.

Filia regis ꝙ a scriptoꝛe suo ꝛcepit ꝙ puꝛ
gauit:et hoc nephas sp in ꝛfessõe obtenuit:
ꝙ sic dãnata est ser.xliii.C. fo.lxi.

Mulier que non plene ꝛfessa fuit quõ post
moꝛtẽ vsa est equitare dyachonẽ et ꝛcepẽtes
habuit in collo suo ꝙ tanes moꝛdebãt dyachia
num.sermone.cxxv.L. fo.clxxii.

Mulier que ꝛfessũ vẽdixit ꝙ in cẽsilio de
git sua bona opa tñm:ꝛ malis nihil conte
ta.sermone.cvi.L.fo.cxliiii.

Cõtemptus.

Contemptus dꝛponitur sacerdotũ. Exem
plũ de eo qui abstinuit ꝑpẽ a peccatis ꝙ tres di
es ꝙ postmodũ ꝙ quadꝛaginta dies:ꝙ sic deinceps
sermone.cxxi.M. fo.clxv.

Correctio.

Duo fratres erãt i monasterio:vn⁹ fuit gra
tiosus ꝙ accepto:ali⁹ sp accusabat ꝙ corrigeꝫ
bat in capitlo:ꝙ post obitũ iuit ad celũ: ꝙ alter
ad purgatoriũ.ser.lxiii.M. fo.lxxvii.

Quidã raptus est ꝙ vidit duos platos accu
sari:ꝙ vnus ex correctione eminẽ dauit se ꝙ alter
ꝛspuit admonitionẽ ꝙ subitanee defunctꝰ ẽ
ser.lxiii.C. fo.lxxvi.

Damnatio.

DEcanꝰ cui viginticinq
annos in heremo mãsit post mor
tem apparuit epo ꝙ dixit q.xxx.milia hoim ho
lo die obierũt:ꝙ duo ad celũ ꝙ tres ad purga
toriũ alii autem omnes ad infernum delecti
runt.sermone.cxlix.A. fo.cxiii.

Desperatio.

Quidã dixit in agõe: ipossibile est ꝙ deus
ignoscat mihi petã mea.ser.cxxi.M. f.clxxix.

Quidã reputabat quasi sotius:ꝙ tñ i agõe de
sperauit:ꝙ sic dãnatꝰ ẽ.ser.cxxxiiii.T.fo. lxxxi.

Quidã voluit absq oi peccato viuere ꝙ cũ
nõ potuit desperauit:sed tandẽ tñ conuersꝰ
expiauit.ser.ix.M. fo.xi.

Heremita ꝙ reduxit desperatũ:ꝙ sic meruit
duplicẽ coꝛonã.ser.xxx.M. fo.xliii.

Derisio.

Carnifices ꝙ deriserunt ꝙ nihil ꝛcercit sus
ceptionẽ cineꝝ in die cineꝝ.xxviii. G.fo.lii.

Detractio.

Duo socii ꝙ vn⁹ erat detractoꝛ pessim⁹ quõ
in extremis vidit albatos sine cãdidos man⁹
extendentes ꝙ ꝙsierũt eo ꝙ sic desperauit
sermone.xci.M. fo.cxxv.

Eps punit⁹ ẽ i purgatorio ꝙ ꝛtoꝛẽ simulꝛ;ui
ꝙ audiebat in sermo ꝙ audiuit detractiões hu
ius simuli ꝙ cũ nõ coꝛrexit.C.xci.M. fo.eodẽ.

Quidam detractoꝛ diffamauit sacerdotes
et religiosos:ꝙ eius lingua non potuit putre
scere.ibidem. fo.eodem.

Discoꝛdia.

Dyabolus pmisit antiquo vetule duos ca
ꝛeos vt faceret discoꝛdiam inter viꝝ ꝙ vxoꝛ
qui triginta annis simul pacifice vixerũt ser
mone.xcvi.M. fo.cxxxii.

Obstetas,

Abbas nomine Ado q̄ frequenter iuit ad tabernas cuz ad ecclesiam ire q̄ deberet qualem potum et quale ferculū q̄ quale balneum iam habet in inferno. sermone. lxii. y. fo. lxxv.

Abel q̄ apparuit post mortē filie sue cū cinere in q̄ erat sulphur. f. xxix. H. fo. cxxxvi.

Abel⁹ q̄ tenuit cuphū in manu q̄ dixit tres volunt: q̄ sic subitanee obiit. fe. lg. Q. fo. lxxviii.

Qui i taberna vēdidit alam suā quō diabol⁹ eū rapuit cū cozze q̄ alia. cxxxii. H. fo. clxx.

Hospitē qui diabol⁹ cum cozpoze et alia rapuit. ser. clviii. Q. fo. cxx.

Elemosyna.

Petr⁹ thelonearij q̄mo pauc⁹ fuit. q̄ post modū scipm vēdi fecit q̄ preciū dari in elemosynas paupez. ser. lxxvi. B. fo. cx.

Henex cū iuuene habuit cōmutam: q̄ seruz semp pl⁹ habuit p̄tūcūq; pauperib⁹ dedit. ser. ci. T. fo. cciiii.

Mechanic⁹ q̄ tñ vnū denariū habuit vouēs aliq̄d emere p̄ pādio quem tandē vendit mulā pauperi p̄ dei. q̄ angelus posuit sibi. xx. solidos ser. cviii. A. fo. cxli.

Mulier q̄ vendit pauxi denariū dicēs. plus sibi vendi q̄ de⁹ mihi dedit. ser. cl. H. fō. cciiii.

Eucharistia.

Quidā vidit aliquos nigros: aliquos sanguinolentos: aliquos ignitos: aliquos claros et splendidos ad sacramentum eucharistie accedere. ser. xlvi. M. fo. lxv.

Quidā cognouit sabbō paschē vrozē ppriā: q̄ die pasche q̄ cōicare voluit cozp⁹ xpi exiuit ex oze ipi⁹. ser. xlvii. Q. fo. lxvi.

Qui post cōionē ad tabernā iuxit quō suffocati fuerūt sanguine ppzio. ser. lii. P. fo. lxviii

Quidā habuit magnā deuotionē ad sacramentū. q̄ in agone nō audebat sumere ppter vomitū: q̄ petiuit eucharistiā sibi poni sup pectus suum. ser. lxxx. Q. fo. cviii.

Meretrix q̄ cucurrit q̄ lutū q̄ adozauit eucharistiā q̄ xps sibi dixit de pixide. Ego ignosco tibi peccata tua. ser. lxxix. P fo. cviii.

Miles q̄ adozauit sacrū cū. v. pē nē quō q̄ triduū vixit in patibulo. ser. lxxx. M. fo. cix.

Excōicatio.

Comes q̄ sustulit excōicationē quō abbas pa nē alibi excōicauit i aspectu illi⁹ comitis q̄ tuc⁹ erat niger q̄ mutilat⁹. ser lxix. I. fo. xciii.

Papa greg. excōicauit quēdā q̄ cecidit mox mos de domo illi⁹ trāstulit ad aliā domum q̄ post absolutionē rediit ser. lxix. P. fo. eod

Quidā eps excōicauit passerē q̄ marinarū ecclesiam sibi vindicabit q̄ pcessit hō poterat ad ecclesiā suā mozi. fo. xcvi.

Haereticus grubinat⁹ q̄ suspēsit suspēsionē q̄ excōicationē q̄ sic mortuus ecclesiā ad celebrandum tūc diabol⁹ suffocauit eū ser. cxi. H. fo. cliii.

Exercitatio.

Virgo q̄ iuit ad castrū q̄ diabol⁹ dissuasit ei. ser. cxxxi. B. fo. clxxix. Exemplum bonum.

Latro cui inuenis monach⁹ furauit i claustro q̄ comedit panē et aquā q̄ in pānia illius latronis quō ppter exēplū illius inuenis bonus hō fact⁹ est. ser. li. I. fo. lxx.

Quidā audiuit de nocte i lecto suo fratres ordinis p̄dicatorum alacriter cantare i choro sic compunct⁹ ordinē intrauit. sermone lxxiiii. I. fo. c. Festa.

Hēc sunt celebranda.

Exemplū de illo q̄ tempe moysi colligit ligna q̄ ex iussu dei lapidatus est. sermōe cxvii. G. Itē. cliiii. F. fo. clxi. q̄ cxx.

Duo mutores q̄ vnus celebrauit festa: alter nō ser. cvii. H. fo. cxlvi. Filii.

Filius q̄ dixit: pater me⁹ si est i inferno tūc suffragia nō valēt sibi: si āt in celo tūc nō indiget: si aūt in purgatorio tūc ad quē vsq; purgabit. sermo. cili. T. fo. cxl.

Filio iuuenili cui vnus pilus in facie p̄ honestatione pectūs. ser. xxiii. y. fo. cxxiiii.

Filia que ppter dehonestationē matris eū dānata ser. lxii. B fo. lxxvi.

Gaudia celi.

Gaudia celi sunt magna qō audit i diabolo q̄ dixit q̄ si esset statua a terra vsq; ad celum clamis q̄ nouacu lis circūcepta ec. ser. lxxiiii. L. fo. cxiiii.

Monach⁹ q̄ dū audiuit antiphā. eccle. ānis q̄ vidēbāt sibi q̄ duc hoc. f. lxxv. H. fo. cxv.

Mulieres q̄ p̄ velocitate regni celestis ita habant. ser. lxxi. T. fo. cvii. Gaudia mūdi

Rex q̄ nūq̄ risit quō frater in angustiocie cūdedit gladiū anteriorē sor et impzatrix: a dextris q̄ a sinistris. ser. liii. P. fo. lxv.

Quidā cogitauit se sero iuē se heu q̄ quātū gaudiū quō hodie habuim⁹: q̄ sic ppunct⁹ religionem intrauit. ser. xxvi. F. fo. xlvii.

Filc⁹ comitis q̄ vidit cadauer patris sui q̄ sic ppunct⁹ gaudia mūdi dereliquit ferūs. cxlvi. folio. cxcviii. Gratarū actio.

Quidā egrotabat deo quō fecit cū baculo vel alio alat inōnabile ser. cxvii. P. fo. cix.

Religios⁹ ex cui⁹ tactu vestis sanabant infirmi q̄ ois in bono accepit. q̄ dū in aliq̄

tio ꝙ in ypocrisis laudauit. ser.cxli.O.cxlviii.

Uenez ꝙ vidit alios cometere, mei: alios pancratiũ facere? ser.xxviii. fo.cxxxv.

Uernes pelles poztauit deꝰ Zacharie: qz illuminauit ceros puerosq; ? etiã impi reppz tauerit quẽdã puerũ ꝙ extraxit os ex oze impi. ser.lii.cxxvii.H. fo.clxxiii.

Hospitium.

HOspitem quem diaboli receperit eccl'ia corpe ? alia .cxliiii. M. folio. cxcvii.

Rusticus qui habitauit ỹona curia solitaria: ? xpm in forma pauperꝭ in domũ suã introduxit quomodo ille pauper pedes trãsiixos habuit. ser.clxxxix.T.

Humilitas.

Quidã raptꝰ ẽ in agõe ? reuersus dixit q nullꝰ sine hũilitate saluaꝝ ser.xxxvi.O.xliii.

Jesus.

IEsum nominare est vtile Ait legitur exemplũ q mariꝰ quid et vxoz sua volebant seipos suipẽdere ppz tristitia: ? bibrunt in nole iesu: ? statim fugati sunt dẽmones: ? statim cessauit tentatio illa. sermone.xix.T. fo.xx vi.

Quidã qñcũq tẽtabat di.O dulcis iesu mi fzere mei ? iuua me. ser.ix.H. fo.xi.

Infirmitas.

Infirmꝰ ꝙ dixit deo: tu ꝙsti me corpe et ego tu alam meã dẽmbꝰ oibꝰ ꝙ sunt in lẽrno ? sic expirauit. cxxxiiii.A. fo.clxxii.

Quidã elegit duos dies i purgatozio: ? di. q ibi centũ ãnos arsiliz.cxxxiiii.S. fo.xcvi.

Quidã singlis ãnis infirmabat ꝑ vnum eẽt di.O dꝛꝰ oblitꝰ es mei. cxxvii.L. fo.clxxiiii

Infirmus qui rogauit sanctũ holem vt intercederet q eo vt sanaret. Et postmodum di. O serue dei oza ppo me vt deꝰ michi quicqd vtilius sit: ? sic reconuerso infirmatus est ser? mone. lxii.L. fo.lxxxvi.

Quidam bonus homo ozauit ppo infirmo vt sanitati restitueret: qui postmodum inuenit se ꝓmptozem ad malum. Et iterato ille bonus homo ozauit ppo eodem vt reddita infirmitate in timoze dei perseueraret: ? sic eadem infirmitas que ꝓius erdit. sermone. cxviii.L. Et. lxii.L. fo.clxxiiii. ? lxxxvi.

Miles qꝫ infirmꝰ voluit dare ꝓpter deum sanitate: sed infirmatus iussit aliquid dari clerico vt ppo eo interederet. Et ille petitu ? deus eum in illo statu conseruaret. sermone. cxviii.L. fo.clxxiiii.

Duo fratres vnꝰ erat multũ religiosus' q alter fidẽ seruiebat ifirmis ? ille fuit sepꝛ oz deo. ser.cxxviii.O. fo.clxxiiii.

Indulgere.

Miles quidam indulsit alteri militi de exilione patris sui ꝓpter passionem xpi. ser. cxx.T. fo.clxxvi.

Filius comitis dãnatus est qz nõ indulsit offensozibus suis. ser.cxxx.C. fo.clxxvii.

Ira.

Mulier fructũa quõ in agone vertit facies ad parietẽ qñ eucharistiã recipe debebat ? dixit: damnata sum ꝓpter iracundiam meam sermone.xcv.H. fo.cxxxi.

Innocentia.

Puer qui liberauit alam mꝰ ? eps in' ea ꝓuidit eã pictaꝝ vt.l.xx.M. fo.xxvii.

Puer qui seruauit ozdinẽ minoz ? noluit fugere pericula ꝙ licite vixit: ? ꝙ saluꝫ obiit. sermo.xx.O fo.xxviii.

Jocus ? ludus.

Miles ꝙdam est i purgatozio ? hũit aut in manu que eã mozdebat ? lacerabat: qz devotioni deditus erat. xxii.L. fo.xx.

Nobilis ꝙ venatiõib⁹ ? ꝙ i diebꝰ festiuis ludebat ? vxoz ei⁹ ꝓpter mõl eã. xxii. d.l.xxi.

Nobilis ꝙ i venatiõe secumꝰ ẽ tẽrã ? nũq̃ ab ipi⁹ est vltus. xxii.E. fo. eodẽ. Judei.

Judei imaginẽ crucifixi dehonestauerũt ? clauis affixerũt: ? lacera ghozauerũt: ? btã Ago questa est de his. ser.cv.A. fo.xliiii.

Quidã impzegnauit filiã iudei ? dixit q mallas ꝓpellet. ser.cv.O. fo.xliii.

Judicium ? suspitio.

Quidã rapuit montalẽ ? ser's iudicauerũt eã: ꝺb⁹ btus Joh. di. fratres duo ptã iã ꝓmittis. ser.liiii.L. Itẽ. xx.L. fo.lxxvii. ? cxxiii.

Uenez ꝙ duxit seruũ meretricẽ ad heremum ? lucrauerũt pueruꝫ i capella quõ postmodum poztauit carbões i sinu suo illesis vestib⁹ ser. xx.D. fo.cxxiiii. Judicium dei

Quidã fuit citatꝰ vt ꝓpareret cozã summo iudice infra. xl. dies quõ i quadzagesimo die subitanee obiit. ser. vi.D fo.viii.

Qui in agõe ad iudiciũ dei raptꝰ quõ districtã rõnẽ exigit dns ab eo. sermo.ix.D. Item ser.cxxix.B. fo.clxxvi. Jurare.

Qui iurando obligauerunt se vnus ad p nam lepzen alter ad ignem beati Anthonii si sic facerent vt ꝓmiserũt ? ambobus sic a eidit. ser.xlii.B. fo.lx.

Quidã iurauit sup sepulchzũ dei pẽrere ? manꝰ adhesit sepulchzo. xlii.L. fo.eodẽ.

Quidã cecidit inremediũ talliuꝫ ? raptꝰ ꝑ

adiciū dei quū plagas⁹ eū.xiii.E. fo.eodē

Quidā volunt peccasse v bina vice genua flectēs obmutuit.xiii.M.fo.lviii. Loqui.

Loquitur⁹ bona v bestia affiunt ī gelicis loquentibus mala affiunt diaboli.ser.xcviii.M. fo.cxxxiiii.

Beatus ignatius semp nolauit lectū: v hoc mō mi hūt scripti in corde.xcvi.T. cliz.

Luxores.

Luxor qui insanit per omnes dei operatus ē sermo.xii.I. fo.xviii.

Luxus discipulus dei cyrilli epi dimar⁹ eū g pter luxū.ser.xii.M. fo.eodem.

Miles erat luxor magn⁹ quē diabol⁹ de lu xu abstulit.v eū corrige v alia abducit ī spūs⁹ nō est vitus ser.xii.O. fo.xviii.

Ystan⁹ luxit eū iudeo v inde⁹ blasphemauit ihm v maria mātrem ei⁹ v subitanee obiit ihs mus āt amēs effect⁹ ē:v postmodū vitam dira morte miserabili finiuit.xii.R. fo.xviii.

Luxuria.

Miles qui violauit virginē quū ī crucib⁹ punit⁹ est:v butonē ignei pendētē vsq ad ge nua sustinuit ser.xcvi.M. fo.cxxxii.

Quidā viderunt vicinū v uxorē alteri⁹ viri puniri in inferno ꝓ adulteriū.lxxv.O. fo.xcvi.

Deus hūdiet⁹ placet ī iter spūs v bestio Ber. ī aquā gelidā immersit vt sic domaret carnē ser.lxxvi.D.fo.cxviii. Maledicere.

Maledixerunt parentes

puerum v diabol⁹ rapuit eū ꝓ puerum.ser.xxiii.M. fo.xxxii.

Mulier nobilis ī maledixit filio suo ꝓ pter quū tremuerūt toto corpe v omnib⁹ mē bris.ser.xiiii.M. fo.xx.

Maria⁹ ī dixit ad vxorē ypriā:vade ī nolo diaboli ī obsecta es.ser.xcv.A. fo.cxxx.

Quidā dixit ad famulū:veni diabole extra he mihi calceos.xxviii.G.fo.xlvi. Maria.

Virgo erat in quadā villa ad quā venit bea ta virgo qū mox debuit ēē exercitu angelor sanctor ser.xxviii.I. fo.eodem.

Peccator⁹ ī iuit ad percussū.v fleret⁹ do ge nua aī quoddā altare vidit puerū ihesum cruē tatum quū bta virgo multum fideliter inter cessit ꝓ eo.ser.xlvi.L. fo.xxxii.

Vir pauꝑ ī elemosynā recepit v suspirans ꝑ diuisit pauperib⁹:quū bta virgo apparuit ei bi in agone.ser.xx.O. fo.xviii.

Mulier ī habit filiā violatā quā diabol⁹ voluit rapere in pomerio:v ipa cepit clamare. Ave maria ge.ser.xlviii.M. fo.xxxiii.

Mulier ī corripit a ꝓprio filio v diabol⁹ ar cessebat eā ꝓ singulos ictus.ser.xviii.M.ī.cxxxvi

Juuenis ī negauit ihm v noluit obmoue re beatam virginem quoties vocatus ē ser mone.xlviii.D. fo.cxxxi.

Latro qui ieiunauit sabbatū quū post de collatione sua bta virgo maria suscepit ē suppli cari in cruce tanq⁹ suū singularem capellanū ser.xlviii.L. fo.xxxvi

Debet iudex ī ꝓpter tria dimitti debuit v bta virgo subuenit sibi.ī.xlviii.D. fo.eod.

Nobilis cyprianus ꝑ quo cognit ēē: v post modū peior factus ē ser.xlviii.C. fo.xxxvii

Multum ī frustrā in agris prauos clamo sus:nequit tamen cor.suum singulis diebus salu tare beatam virginem mariam qualiter ipa iuuit eū.ser.xlviii.F. fo.eod.

Mutuum.

Rustic⁹ gb⁹ ī dixit decimas bti Johīs.v dem̄ cepit ab obsessio.ser.xxvi.M.fo.xxxvii.

Uxor ī sabbato de nocte cognita fuit a ꝓpo maritosibilica die eū appropiaret geniali be pta est a diabolo.ser.xxv.I.xxv. fo.xxx v.

Mozes puerorū.

ꝓs qui malus exiit filio debit nec cognouit eū ꝑ exercitibus suis:qualiter postmodū mo mordesit ī in infirmo.xviii.ꝑ. fo.xxxii.

ꝓs ī dixit ad filiū vt digitū ad ignē poneret vbi cū bta Ihesus Ihe maria diceret.xxvi.O.I.xxvi

Mozes puerorū erga parentes.

Filia ī nutrivit matrē cum lacte ꝓprio in turri.ser.xxiii.M. fo.xxxii.

Filio infideli cui pullus allusit ens est i bo bonem.ser.xviii.ꝑ. fo.xxxiii.

Filius qui infra patibulum amputauit pe tri nasum.ser.xvi.I fo.xviii.

Pater qui habuit duos filios:v vn⁹ heremi ta fact⁹ est:v alter ei pater damnat⁹ est ꝓp ter iniustas res.ser.xxii.M. fo.xxxii.

Quidā venit ad scalā in inferno.ꝓpter in iustas res:v fuit decimus in ordine de illa ꝓ genie.ser.xx.O. fo.xxxvi.

Mulier nobilis que duos filios simul pe perit et vnum nutrivit per se: sed alium bta nutrici ī potuit illum ab suggendo pectus qz non habuit sufficiens lacte valde rusticus factus est ser.lxi.M. fo.lxxv.

Mendacium.

Duo mercatores ī dixerūt q sine mendacio nō possent vēdere.ser.xxxiii.O. fo.clxxxi.

Misterior⁹ dei opera.

Beata Elizabeth reuelauit quattuor diab⁹ leprosos horribiliter ihs quinto die apparuit ei dicēs:qz mihi seruisti habebis gaudia eter. sermones.ī.xvii.D. fo.xvii.

Rusticus in cursu solitarie sumpsit xp̃s in specie peregrini.ser.lxxix.T. fo.cxxii.

Duo fratres vnus religiosus multum ꝙ alter seruiebat infirmis ꝙ pferebat alium. sermone.cxxviii.O. fo.clxxxiiii.

Mia dei.

Monach⁹ q̃ negauit xpm p̃ filiã sacerdotis ydoloꝝ quo ꝛ̃ libi soluit.ser.ii.A. fo.iii.

Quidã vir diues potẽs q̃.xl.ãnis seruiuit diabolo ꝙ postmodũ per tres annos deo ꝙ sic saluatus est.ser.cxxii.Y. fo.clxvii.

Miles q̃ peccauit cũ filia ppria ꝙ ejus incunct ꝙ septẽnẽ pniam:et postmodum nisi vnum pater noster.ser.xiiii.F. fo.xiy.

Mulier q̃ cepit a xp̃o filio ꝙ postmodus ex pcepto ostendit se in camisia pape Innocentio.ser.xliii.O. fo.lxi.

Virgo lapsa i petõ fecit aũ altare xp̃o indulsit sibi dicẽs ei. Vbus semel parat⁹ essem mori pro sancte tue.ser.cii.O. fo.cxi.

Miles captus ab inimicis qñ decollari debuit di. Iam meã filiozginis cõmẽdoret sic saluat⁹ est.sermo.lxxix.T. fo.cxxii.

Quidã dixit in agõe. De⁹ tu scis voluntatẽ meã.ser.cxxxiii.L.fo.clxxxii. Milla.

Mulier q̃ voluit scipsã suspẽdere: ꝙ qñ audiuit pulsare ad elemosynã cozpis xp̃i:tũc sic pis gentib⁹ ozauit in domo suaꝝ sic liberata ẽ ser.xiiii.H. fo.xx. Moys.

Quidã dixit in agõe:etiã sãcti uisse ypheteã apti:iã xp̃s:ꝙ sic expirauit.sermo.lxxviii.H Item.cxv.G. fo.clvi.ꝙ.clvii.

Quidã petiuit ãgelos vt tardarẽt vt hic puniret ꝙ purgatorio.ser.lxxix.O. fo.clviii

Quidã in agone ad iudiciũ rapt⁹ē:ꝙ ꝑ districtũ rõnẽ exegit xp̃s ab eo vt ꝙ quicq̃ diceret nõ esset sicꝝ quicq̃ diceret:rõdona mihi bone ie su.ser.xx.pd.Jtẽ.cxxix.M. fo.xii.ꝙ.clxxvi.

Heremita senex q̃ didicit mozi in heremoꝝ et quid esset seire mozi ser.cxv.M. fo.clviii.

Quidã dixit in agõe: nõ sũt tot calami in horreo q̃t diaboli circa me sũt.cxv.J. fo.clviii

In agõe abbatisse dixit diabol⁹ q̃ nõ sunt tot folia in silua quot demões in obitu illius abbatisse fuerũt ser.cxxv.G. fo.clxxxiiii

Filius comitis q̃ dixit in agõe. O q̃d ẽ mũd⁹ si ego possem multos hospitari ꝙ nescio vbi ꝑ ma nocte gnoctẽbo ser.cxv.J. fo.clvii.

Rex francie qui cũ oibus diuitiis suis nec induciasvnius hozẽ in agõe obtinere potuit. ser.cxviii.B. fo.clxi.

Filius comitis qui fraudat patrẽ⁹ in agõe nimiũ occupauit se cum peccatis bonis:ꝙ sic ꝑdnatus est.ser.cxxxiii.A. fo.clxxxii.

Quidã desperauit in agõe ꝙ reputabat ea holibus quasi scitũ.ser.cxxxiii.T fo.clxxxii.

Quidã valde fleuit ꝙ putauit exiit in agõe q̃ totũmõ ex timoꝛe penꝛequaꝛe ꝙ huiꝛ talis pusillanimitẽtia nõ ꝓfuit.ser.clvi.B. fo.cxpi.

Follor quidã cadauer penitus pleniꝰ vermibus q̃ capitis retraxerit.ser.cxv.Q. fo.clvii.

Mundus.

Filiꝰ comitis qui vidit cadauer patris ꝙ sic mundũ deseruit.ser.cxxvi.M. fo.clxxv

Murmurare.

Heremita qui repzehẽdit deũ ꝙ murmurauit cõtra opera dei.ser.cix.B. fo.c.

Quietas christi est salutaris.exemplum de monialiꝰ que fuerat publice meretꝛix que postmodũ innocando infantiam saluatoꝛis veniam obtinuit.ser.xi.C. fo.xv.

Obedientia pꝛecellit alias virtutes.Exemplũ de filio qui vidit quatuoꝛ oꝛdines in celo ꝙ in obedientia diuinã fuꝛioꝛ fuit.ser.lvi.L. fo.lxix.

Moniales q̃ inerũt ad papam quibus dixit pizidem cũ auicula incluta:ꝙ pꝛecepit eis ne aperirẽt pizdẽ.ser.l.F. fo.lxxi.

Oꝛa que fiũt in petõ.

Pagamus mercatoꝛ q̃ sepelinit moꝛtuũ ꝙ pꝛ mare iacentem quomodo binavice liberatus est a moꝛte.ser.xcii.M. fo.cxxvi.

Quidã trigintaduob⁹ annis oꝛauit ꝙ animas patris sui ꝙ semper in petõ moꝛtali fuit:quare nihil pꝛofecit.sermo.ꝛcii.O. fo.cxxdi.

Oꝛatio.

Quidã delectabat in peccatis:ergo sibi nõ pꝛofuit oꝛatio quã pro eo fecit heremita. ser mone.lxv.S fo.xc.

Monach⁹ q̃ in extremis dat⁹ fuit dꝛachõi ꝙ fratres oꝛauerunt pro eo:ꝙ sic fugatus est dyacho et filꝛ postmodum religiose vixit.sermonis cxi.O. fo.clxvi. Patientia.

Patientie effectus. Mulier quedam que habuit ancillam bonam: ꝙ postmodum ab episcopo petiuit aliam que fuit litigiosa:ꝙ illa plus placuit sibi ꝓpter meritũ patientie.ser.lxvii.L. fo.xcii.

Impatientia.

Virgo casta multa bona opera fecit ꝙ angelus dixit ei. Pꝛopter impatientiam tuam dñs naberis que postmodum verbis ipsius angeli admonita valde patiens facta est. sermonis cliii.T. fo.cxlv.

Mulier que retꝛoꝛsum saltauit de pelui dei

ens ex impatientia modo salto de potestate
i in potestatem diaboli.sermone.cxxvi.G
folio.clxxxiiii.

ir quidã in infirmitate dixit de⁹ tu pri⁹
me corpore ⁊ ego te primabo anima mea ⁊
rmone cxxxiiii.H. fo.clxxxii.

Archidiacon⁹ q̃ ex impatiẽtia q̃ẽdauit fa
ibulos eadẽ die obiit.ser.cxx.F fo.xliii

Mulier que propter incẽdiũ suum dãna
ri cũ.sermone.xx.v. fo.cxxxi.

Quidam ex impatientia dixit ad famulu
suum veni diabole extrahe mihi calceos ser
mone.cxxiii.G. fo.xi.vi.

Gallio xpi.

Heremite cuidã apparuit xps his eruce fun
tapulas suas.ser.xi.viii.M. fo.lxviii.

Quidã in agõe adaptauit petã mẽbrorũ suo
rũ ad passionẽ mẽbrorũ xpi.ser.lxviii.L.fo.eodẽ

Latro q̃ vnũ pater nr̃ dixit ad crucifixũ. a
sic occisus euolauit ser.xlix.M. fo.lxix.

Monach⁹ qui pertransiẽdo crucifixũ di
dit iesu xpe propter amarã passionẽ tuã quaz
habuisti quando anima tua egressa est de corpo
re tuo.ser.xlix.y. fo.lxx.

Juuenis qui nõ habuit pri⁹ dulcedinẽ i pas
sione xpi ⁊ semel amplexat⁹ est eũ xps. tunc
postmodũ sensit mirã dulcedinẽ in memoria
passionis xpi.ser.xlix.y. fo.eodem.

Qui dum surrexit semper in media nocte
dicens.O dñe iesu nullus iam tibi compatit
sermone.xi.v.M. fo.lxiii.

Mulier q̃ passionẽ xpi dilexit quõ obiit in
gru in die parasceues⁹ statĩ euolauit ad celã
post egressionẽ ale a corpe.ser.lxi.T.f.lxxxiiii.

Nouiti⁹ q̃ voluit exire de ordine mon⁹ ⁊ re
dire ad seculũ ⁊ xps appuit ei ⁊ ondit sibi vul
nera ⁊ quõ illi vulnerãt xpm q̃ hũt malãvo
luntatẽ peccãdi ser.i.H. Itẽ.cxli.L. fo.ccv.

Hercare.

Quidã vidit duos cũ lãcea q longum ⁊ ex
nũquerlo volẽtes ireare ecclesiã. Itẽ q̃ hausit
aquã in vas ptulũ ⁊ q̃ secauit ligna sup car
rũ ãsap onerãdo ser.cxiii.T. fo.clv.

Hena inferni.

Sacerdos qui vidit matrẽ suã in fpoza
ignea quõ serpẽtes ignei circũdederunt col
lũ ipsi⁹ ⁊ cathenas habuit in manib⁹ ⁊ pedi
bus sermo.lxxviii.J. fo.cxiii.

Diabol⁹ dixit q̃ alia comitẽ Guillermi essẽ
in tali pena q̃ si mõs illuc mitteret lũẽre t
in ictu oculi ser.cxxv.L. fo.clxxxiiii.

Miles q̃ rapuit viduevacã dicens:si ego
nõ facerẽ tõc ali⁹ faceret.quõ punit⁹ fuit i in
ferno incessanter.ser.cliii.F. fo.cxiii.

Vido q̃ frequẽter inebriabat:qualẽ potum
quale lectũ:a quale balneũ sibi inuenit i in
ferno pparatũ.ser.lxii.y fo.lxxv.

Miles q̃ apparuit filie sue cũ crucibulo in
quo erat sulphur.ser.xcii.M. fo.cxxvii.

Qui vidit vicinum suum a vxorem alteri
us vicini puniri in inferno ꝓpter adulteria
sua.sermone.lxxv.O. fo.cxvi.

Mulier q̃ nõ plene cõfessa est quõ visa est
habere serpẽtes in capite ⁊ i collo:⁊ bufones
sug mãmillas ⁊ canes roderunt manus eius
ser.cxxv.G fo.clxxxiiii.

Quidã vidit diabolũ ⁊ dixit q̃ potius vel
let clibanũ ignitum intrare q̃ iterũ diabo
lum videre.sermone.cxx.M. fo.clxxiiii.

Quidã q̃bullit digitos ꝓpter cupiscen
tiam mulieris⁹ sic cessauit tẽptatio carnis.
sermone.clxxv.O.

Pater quidã ordis pdicator⁹ dixit ad ma
gistrũ parisiensem q̃ de se vero cogitaret de le
cto inferni de quo Glayas dixit. Dubius te
fieret.ser.cxxxiii.M. fo.cxxxix.

Hena purgatorii.

Quod alia pot⁹ vellet hic habere crucẽ an
ni⁹ duriã pniam cũ corpore q̃ in purgatorio
q̃ vnã die ardere.ser.clx.B. fo.cxx.

Religios⁹ quidã appuit aduocato ⁊ di.se esse in
magnis penis.nã si oia ligna arderet nihil esset
respectu ignis purgatorii:⁊ dixit aduocatum
esse in malo statu ser.cxxviii.M. fo.clxxiii.

Puer nouẽ annorum qui accommodauit
denarios a familia quoꝺ in purgatorio pu
nitus est ser.cliii.J. fo.cxliii.

Nobilis q̃ mãsit fabro de bitor⁹ ⁊ apparuit
habẽs barbata ignita.ser.clx.J. fo.cxix.

Quidã elegit duos dies in purgatorio pati⁹
q̃ hic sermari p biẽnii.cxxiii.F.fo.clxxiii.

Item de duobus fratribus quorum vnus
immediate celebrauit missam vnã post obitũ
alterius ⁊ sepe apparuit sibi di.se quasi.xx.ãs
noctũ ardisse.ser.clx.L. fo.xi.

Alia q̃ apparuit ⁊ dixit se esse deputatam ad
purgatoriũ vsq ad diẽ iudicii:nisi fuisset ei
suffragatis vinorum.ser.clx.M. fo.cxix.

Sacerdos q̃ dixit:si lac⁹ esset plen⁹ igne cũ
vellet in eo esse vsq ad finem mundi vt esset
certus q̃ nõ intraret purgatoriũ nec sterni.
sermone.cli.L. fo.cxvi.

Quidã vidit penas purgatorii:⁊ postmo
dum nunq̃ risit.ser.cliii.M. fo.cxviii.

Mulier revocata a purgatorio quõ hic pe
nitẽtiã egit:in nive:in glacie:in igne:⁊ dixit
nihil est respectu pene purgatorii.ibiq̃.M.eo.

Due alie quaz vna fuit leta ⁊ altera trista

ser.clx.F.fo.cxxviii. Sumptuosus.

Quidã ozauit.xxvii.an.q ala pẽs q semp. in petõ mozali fuit q nihil pfecit sermone. xcii.D. fo.cxxvii

Nobilis ꝺ fuit lib3at⁹ de purgatozio q tres missas ser.clvi.F fo. cxviii.

Quidã quincialis liberauit fratrẽ equalẽ q vnã missã ser.clvi.F. fo.eodẽ.

Nobilis ꝺ misit filiũ suũ ad papã .xxx. an nis debuit esse in purgatozio: q papa q vnam missam liberauit eum de purgatozio sermone.clx.L. fo.cxxix.

Quidã frater celebrãdo q frater defuncto li bi.soldano tãdiu seruiuisse ꝙ.et sic liberauit eũ q vnã missã ꝺ.xv.finis annis debuit esse i purgatozio ser.clx.B. fo.eodem.

Qui equũ auficuli vẽdidit pciũ nõ erogẽs paupib⁹ vt filii cõstituerat:quõ diabolꝰ rapie bãt eũ ser.clx.P. fo.cxxx.

Quidã recepit vestẽ a pegrino q nõ ozauit p ala eiꝰ qualẽ punitꝰ eꝫ.ser.clx.D. fo.eodẽ.

Paniunt etiã aie i purgatozio q quis rebꝰ Frater ꝺ vinũ nõ lymphauit ppẽa punitꝰ est in purgatozio ser.clx.D fo.cxxviii.

Mozoz setis damãni ꝺ audiuit chozizãtes cũ tare cũ quãdam dulcedine pzopterea per.xv. dies debuit esse i purgatozio sermo.xxxvii.B Item.cx.P. fo.li.q.cli.

Miles ꝺ vitꝰ ẽ in purgatozio q habuit aut in manu eũ cozrodentẽ:qꝫ venationi nimiũ dedit⁹ erat ser.xxii.L. fo.xxx.

Frater ꝺ cõpalꝰ ẽ cõsanguineis in agone q ppterea punitus est in purgatozio ser.clx.C. fo.cxxviii. Verecunda.

Quadzaginta ppter fidẽ tuerũt positi in do lio ad frigide q vnꝰ abnegauit fidẽ q paga; nꝰ vidit ãgelũ cũ cozona ecbuerlo volare ad celũ.ser.lxxiiii.M. fo.cl.

Juuenis i heremo ad quẽ venit diabolꝰ di cẽs patrẽ suũ moztuũ:q sic exiuit heremũ q re diit ad seculũ q malo fine vitã suã finiuit ser. xi.M. fo.xx. Predestinatio.

Frat ꝺ ozauit p alio fre q vidit eũ de nume ro dãnãdoz:q sic frat multiplicauit bõa opa q emẽdauit vitã.q postmodũ vidꝰ est de nume ro saluãdoz ser.lxxiii.A. fo.cl.

Lantgrauiꝰ ꝺ multa mala cõmittit dicẽs ꝺ cũ ꝓdestinatꝰ sc.quõ medicꝰ suꝰ eduxit ad silẽ respicere ferit ab illo errore sermo.xciii.P. folio.cxxviii. Prelatus.

Prelatꝰ ꝺ male vixit q dixit militibꝰ suis q nõ violarẽt ecclias q cimiteria nisi tollerent vsa mozt̃oz ser.xxviii.M.fo.xl. Premiũ. Qui vitẽ lõge a'cella habuit q siguꝰ eũ fubla qnõs numerauit pauꝰ eiꝰ ser.cii.M. fo.cxvi.

Juuenis ꝺ septẽ coronas meruit vna nocte coptis reuelatis ꝺptatibꝰ ser.cli.C. fo.eodẽ. Prosperitas.

Filia ꝺ habuit pẽz reprobã q soztiatarum matrẽ reprobã:q sanã q soztiatã in obꝰ q extinct ad pẽã vitã ser.xxvi.D. fo.li.

Hospes dines circa quẽ hospitat⁹ fuit sctus Ambrosiꝰ quõ ois tpiꝰ submersa fuit q cõsumpta ser.cviii.K. fo.xlviii.

Heremita bone vite quẽ bestie dilacerauerũt q dines male vt ie ꝺ honozifice sepultus fuit ser.cxlix.B. fo.cxii. Pulchritudo.

Pulcher iuuenis ꝺ lexit se i facie :qꝫ mulier cõcupiuit eũ ser.cxiii.D. fo.cxliii.

Virgo ꝺ erexit se ideꝫ:qꝫ ꝺã iuuenis qm piuit eã ppẽ suã pulchritudinẽ ser.cxxiiii.N. folio.clxx. Reprehendere deũ.

Reprehẽdit deum in suis operib⁹ ꝺã heremita sermo.clx.K. fo.cxlix. Res iniustas.

Puer.ix.annoz ꝺ a familia matris accõmodauit denarios quõ punitꝰ est ser.cxiii.J. folio.cxliii.

Puer ꝺ furatꝰ est germano suo obolũ:quõ i puteũ ꝓiecꝰ est ser.cxliii. fo.cxcv.

Monachus ꝺ denariumꝫ nqua nõ soluit sermo.cl.L. fo.cxv.

Famulus ꝺ furatꝰ est dño suo sicꝫ q nõ pa tuit eucharistiã recipere de manu bti Thome apli ser.xxxiii.D. fo.xlv.

Rusticꝰ ꝺ furatꝰ ẽ palũ quõ i agone sustinuit eũ diabolꝰ cũ ignito palo ser.cxiii.H. fo.cxlii.

Qui nutriebat multas colũbas dixit cõtra deuꝫ esset q reredert: q sic omnes reuersi sunt ser.lxxxii.L. fo.cxi.

Miles qui rapuit vaccam vidue dicens:si ego non facerem tunc vnus alius faceret ser mone.cxiii.F. fo.cxlii.

Dines sepultus est in inferno q arboꝫ pu rexit ab eoꝝ in ramis pepẽderit heredes ip sius ser.cxiii.C. fo.cxv.

Pẽ qui habuit duos filios q vnꝰ factus est heremita:q alter dãnatꝰ ẽ cũ pẽe q maledixit sibi.unicẽ in sermo.ser.xxiii.M. fo.xxxiii.

Miles qui vitꝰ est in scala in sermo ppter iniustas res:q fuit decimꝰ in ozdine de illa gente.ser.xx.M. Itẽ.cxiii.M. fo.cxlii.

Pater ꝺ dixit ad filium suũ vt digitũ suũ teneret ad ignẽ donec vnũ Ave maria dice ret ser.xxxvi.O. fo.cxlv.

Multꝰ discipulꝰ dñi Ihesu est dãnatꝰ ẽ ꝓ pter eũ luxꝰ accidit ser.xii.M. fo.xvi.

Heremite deo.

SEruiendū est deo ex cha
ritate vñ legit exemplū q diabol⁹
venit ad quendam senē q iuuenē sanum esse
se nisi ero dānādoz dixit q̄ se tū iuuenis eque
dū seruire voluit deo ppter sudam infinitā bo
nitatem. sermone. ccv. M. fo. cxpii.

Hoztilegiū.

Comes qui fuit ad pbitonissam q interro
gauit eam de duobus equis quō ipsa mētita
est sermone. xli. I fo. lvi.

Heremita qui vidit diabolū patere pozcos
sermone. xli. O. fo. lvii.

Hperneres primum.

Hacerdos quidā adhozrebat leppozos intā
tum q̄ ꝓfelibēs voz audiuit q murmurabāt q
dā famul⁹ abolabat leppozos intīq̄ noluit
eis ponere re elemosinā: ambo tū facti sūt
leppoli ser. ci. N. fo. cxiii.

Hpocatus q̄ hpocrit pauperes q in agone
dixit se esse cattum q sic obiit sine cōne q sine
sacramentis ser. lix. A. fo. lxxxii.

Haperbia vestium.

Comitissa que solum ppter ornatū vestiū
dānata est ser. cxii. I. fo. cxcii.

Mulier que dixit ad quid valet mihi q̄ct
so cū retineo sūptie habitū: q nolo dimitte
re. sermone. lviii. G. fo. lxxxi.

Hacerdos qui vidit matrē in hozta ignea
q serpētes qui circuncingebāt caput q colluꝫ
eius que q cathenas habuit in bzachiis q pe
dibus sermone. lxxxiii. I. fo. cxii.

Quidā vidit diabolum equitare in cauda
mulieris: que cū traheret ad se caudā cecidit
ille in intū. sermo. lxxxiii. H fo. eodem.

Qui primitus vtebatur purpura a fulmine
est pcussus. q sic obiit. ser. lxxxiii. G. fo. cxii.

Virginē dissolutam diabolus rapere vo
luit in chorea ppter ornatū vestiū. sermo
ne. clxii. M. fo. cxxxiiii.

Virgo q̄ hāit remorsus ꝯscie q debuit alīō co
lorē portare q̄ ouis hāit a q̄ velle recepit ser.
lxxiii. G. fo. cxii. Hugbia spūalis

Virgo q̄ erā durit vitā q solūmō ppt̄ spūa
lem superbiam damnata est: q̄ hpocrit q con
tēnebat alios. ser. cxxxvii. A. fo. clxxxvii.

Latro ex hūilitate dixit ad heremitā vtinā
essem talis qualis es tu. q heremita ex elatio
ne mētis respondit: hoc libenter de bonis velle. q sic
dānatus est. ser. lxxii. A. fo. xviii.

Incluſa q̄ dixit se ex pressūm: q ad alias hō
nes noluit hoc audire. ser. c. T. fo. cxxxvii.

Conuersus q̄ fecit mētā valerianā in sa
cramēto eucharistie: q voluit alīi facere eius
arti: vt eā sentiret sibi valerianē: q sic tenuꝫ
perdidit. ser. lxxi. S fo. eodē.

Monach⁹ in heremo ppter elationē mentis
a diabolo decept⁹ est ser. cvii. O. fo. cxiviii.

Hpocrita est sicut hymen. Qui de sutoꝫe
hymen que tibiali colluꝫ abstulit ser. c. M
folio. cxxxvii.

Tempestas.

TEmpestas occidit duos
iuuenes in lecto: q iuuenis qui in
medio illoꝫ duoꝫ iacuit mansit illesus ser
mone. cviii. D. fo. cxiv.

In anglia erant quedā tres segetes pulcher
rime q quodā gen⁹ muscaꝝ deuastauit oēs
segetes q in alio erat scriptū Jta dei. sermo
ne. cviii. T. fo. eodem.

Duo frēs erāt q vn⁹ ozauit q pluuia sep⁹ cet
pluebat. q alt⁹ totū gramen: flores q segē
tes frumentosoꝫes hāit. ser. cviii. T. fo. eodē.

Tempozalia.

Dines quidā deus transtulit se vitra aqs
tpe famis ne audiret clamoꝫ pauperū: qua
liter ad iudiciū dei citat⁹ est q subitanee obiit
ser. lxxxii. G. fo. cxi.

Lapicida q̄ dū fuit pauꝫ bon⁹ fuit: q̄ postq̄
fuit ditat⁹: tūc tyrānus fact⁹ est q oppressoꝫ
pauperū ser. xciii. F. fo. cxxix.

Quidā abūdit thesaurꝫ in muro q nō pos
mit cōstitui donec sacerdos ꝯsuluit sibi coꝫ⁹
q̄ spūtūs diabol⁹ aufugit ser. ci. A. fo. cxv.

Tempus.

Quō alc dānate dilēt amare ips gēs male
cōsumpti in pūti vita ser. iii. T. fo. iiii.

Temptatio.

Quidā tēptabat pēs blasphemie ꝑtra deū
q sanctos ser. xxix. P. fo. xlii.

Diabol⁹ q̄. xl. annis tēptauit quēdā mona
chum de lapsu carnis: q postmodū simulatiue
induxit eum in peccatuꝫ luxurie sermo. xl. G.
Item. lxxvii. B. fo. lvii. q. cxix.

Juuenis erat I heremo ad quē venit diabo
l⁹ dicēs pēs suā detectā: vt eito redire: q bo
na pūbis distribuere pauperib⁹ ser. cxl. B. fo. cxi.

Juuenis q̄dā meruit sepē responsa reddere
de tēptationib⁹ ser. clii. C. fo. cxlvi.

Quidā pcit sū gēlīdā soreā ex iussu diabo
li qui credebat ēgelū dei ser. cviii. Q. fo. cxiv.

Martā q̄ vxoꝫ suā induxit diabol⁹ q̄ vole
bant se suspendere ser. cix. T. fo. cxvi.

Mulier q̄dā posuit sibīpsi laqueū ad suspē
dēdū se quā liberata fuit. ser. pūi. B. fo. ix.

Morbum dei.

Verbū dei audiuit quidā miles flagitios⁹ vt sic obpunct⁹ est ⁊ penitentiā egit serma. lxx. Q. fo. cxvi.

Comes iubēte⁹ ꝺ audiuit ꝓdicare filiū Ezechiel. In quoꝝ ore ingemuerit petēs. ⁊ sic obpiet⁹ est: ⁊ qui sui mortē sug sepelchrū ipti⁹ scriptū est. Milit verbū suū ⁊ sanauit eū ser. lxviii. G. fo. xciii. Vidua.

Vidua que dicit. vir me⁹ adhuc vivit ꝓdiu vixero ser. cxvi. V. fo. cliz.

Inuenis vidua cui apparuit btūs petr⁹ apls in agone ser. cxvi. S. fo. eodē. Voluptas.

Latro ꝺ in hora voluptate ad heremitā venit ⁊ ipe ꝓcurauit eū ⁊ quō arbor occidit eū ⁊ statī ad celū euolauit ser. di. O. fo. cxvii.

Latro ꝺ orauit vnā pē nō cor̄ crucifixo: sic saluat⁹ ē ser. xliz. M. fo. liz. Voluptas carnis.

Quidā voluptuosꝰ vixit ⁊ nichil sibi ꝓpt deū subtraxit: ⁊ tā bona opa fecit: vt in hora mortis elemosinas dādo &c. quō postmodū a ꝑpo iudicat⁹ fuit ser. liii. C. fo. v. Vsurarius.

Vsurari⁹ quidā tria facere debuit. Cohortē: cō sitere: ⁊ vestire: vt sic saluaretur ser. cviii ꝫ. folio. cxliz.

Vsurari⁹ quē alii⁹ portauit infra pectus suū ⁊ ibi sepultus est ser. cxiiii. B. fo. clv.

Vsurarius qui in agone sibi portari fecit vasa aurea: sed cuꝫ anima recreari hic nō potuit. sed doloꝝ augmentabatur: fit cor̄ demandauit eam demonibus. ser. cviii. L. fo. clxii.

Porcus est sicut symea

⁊ Exemplum de sutore ⁊ symea. que sibi ꝑpetī collum abscidit sermone. c. B. folio. cxxvii.

Casus sunt casus papales.

Anus violentas in

clericū vel etiaꝫ in acolitū vel in religiosum seu ꝺnerum inficiens excommunicatus est: et mittendus ad papam.

Qui hoc mandat vt post factum et⁹ non ratum hꝫ excommunicatus ē et mittendus ad papam.

Incendiarii vel tractores ecclesiarū seu locoꝝ religiosoꝝ aut cimiteriorꝝ excōicati sūt ipo facto: ante denūciationē ab ep̄o absolui: nantur post denūciationē non nisi a papa.

Incēdiarii aliorꝝ bonoꝝ nō religiosoꝝ excōmunicādi sunt: si excōicati sunt ⁊ denūciati mittantur ad papam ꝑ absolutione.

Qui ereptōe sue excōicationis sūpensionis ⁊ interdicti late ꝑ eos seu subditos: aut eoꝝ rusticos dederūt. licētiā grādi eos iudicia ꝺ tulerūt suos vel iudiciū seruos ꝺ poterant eos vel etiā actores occasione quoꝝ late sūt late in bonis vel in ꝑsona ieierint: nisi cele gre licentia hmōi reuocauerint: vt si aliqua casu rapuerit de ꝓdict: ⁊ si infra octo dies nō reddiderint ad dūm aplicū mittendi sūt.

Qui illi qui per se vel per alium seu alios quauisq; personas ecclīasticas seu seculares ad romanā curiā super eoꝝ causis ⁊ negotiis recurrentes in eaꝫ curia eas causas ꝓsequentes: aut ꝓcuratores seu iudices super dictis causis ⁊ negotiis deputatos: occasione cause cum vel negotioꝝ hmōi verberauit: mutilauit: vel occidunt: cuiuscunq; cōditiōis vel dignitatis fuerint excōicati sunt: ⁊ dūmodo ꝑ se ꝛm apostolicam absoluendi.

Qui coḡit ⁊ coegerit celebrare in loco interdicto vel ad audiendū diuina cōicauit excōicatos seu interdictos ad papam mittendi sūt.

Qui ꝓhibēt excōicati ⁊ interdictis ne missi exeant ecclīam ad papā mittendi sunt.

Suspēsi vel interdicti si moniti a celebratione missā nō cessāt ecclīam excōicati sūt. ⁊ ꝑ absolutiōe ad papā mittendi sunt. Secuꝰ de ꝺ turbāte alias horas canonicas in ecclīa.

Clerici ⁊ sacerdotes seculares ⁊ etiā religiosi ꝺ inducūt ad vouēdū inēdū vel ꝓmittēdum de eligēdo apū eos sepulturā vel vt iā electa vlteri⁹ nō immutēt ad papam mittēdi sunt.

Abbates: ꝓriores: ꝓpositi: decani: magīri abbatisse: ꝓriorisse: aliiq; plati regulares quoscūq; nolē cessant ⁊ eoꝝ officiales quascūq; ecclesiaꝝ: monasteriorꝝ: ordinū: ⁊ religionum a volētib⁹ ingredi eoꝝ religiōes: ecclīas vl' monasteria eaꝝ ꝑsonaꝝ receptibē: aut ali vel post: quocūq; pacto ꝓmdia sine cēsus pecuniā localia aut res alias etiā ad ecclesiasticū vel quēuis alium ꝓpriū vsū deputata: seu deputanda directe vl' indirecte petētes vel exigentes singule ꝑsonē dātes ꝙ recipientes excōicationis sūtaꝫ incurrūt. Capitulo ho ⁊ conuēti⁹ suspēsionis sūtaꝫ incurrūt ipo facto a quibus ꝑ terq; in articulo mortis absolui non possunt: absq; sedis apostolice licētia speciali.

Religiosi ꝺ sine licētia spāli ꝓpriī sacerdotī cohabitauerint mātimonia: aut mīstrauerint ei charitatiue: aut sacre vnctionis sacramēta mīstrantur ad papam.

Religiosi ꝺ excōicatos a canone in casib⁹ ei⁹ iure nō expressis. aut a sententiis ꝑ statuta aut ciālia aut synodalia ꝓmulgatis aliquos absoluerint: ⁊ a papa tm absoluendi sūt.

Religiosi q̄ aliquos vel aliquos a pena et culpa absolverūt ad papā mittendi sunt.

Clericus q̄ percussit scienter v̄ ipse excidit a papa in bulla cene dominice absolvat papa absolvendus.

Qui falsificat bullas v̄ litteras apostolicas ad papā mittendus est.

Heretici gazarii arnoldiste valdenses ceterique v̄ sectatores eorū ad papā mittendi sūt.

Qui in terra sua nova peregrin impedierit absq; licentia p̄cepti ab papa mittendi sūt.

Qui ferū arma vel alia necessaria ad guerrandū gratia christianos detulerit hereticis vēpa genis et vel q̄ dat eis consilium vel auxilium ad papā mittendi sūt.

Q Hic sunt casus episcopales.

Blasphematores dei q̄ sanctorū qui iurādo blasphemant deū v̄ sanctos similiter qui maledicūt deo v̄ sanctis

Fractores votorum.

Periurus in iudicio v̄ q̄ recepit iuramentū ab illo quē scīnt falsū iurare.

Luminatrices holim v̄ peregrum.

Qui demones inuitant q̄ fumaria eruciam dicūt q̄ vadūt ad phitonissas v̄ pythones eos interrogant.

Sacrilegi q̄ furant in sacris locis similiter v̄ ille cuius negligentia cōmissū, est sacrilegium in ecclia.

Qui abutūs est sacro crismate seu eucharistia seu aqua baptismi vel alia re sacra.

Qui luxuriant in ecclia vel alio loco sacro.

Incendiarius domorū ante denūciationē.

Adulteri filii mulier reputās filiū suū herede quē de adulterio concepit.

Qui machinat̄ est in mortē legitime tue v̄ coniugis. Mulier cognita a viro religioso: siue a sacerdote.

De stupratore virginū.

Qui contrahit matrimonium post votum castitatis.

Qui contrahit matrimonium post sponsalia facta cum alia persona.

Qui clandestine contraxerunt. vel contra interdictum ecclie. Vbi quo sciendum q̄ est differentia inter matrimonium legitimum v̄ clandestinum. Legitimū fit q̄ ab his qui sūt per verba de futuro v̄ postea hec videtur verū petit a parentib̄ desponsatur v̄ a sacerdote vel mos est benedicitur ac solemniter accipit: vt dicit in decre. xxx. q. v. alius nō fit. c. legitimum. Clandestinū matrimonium dicitur fit vno modo cum secreto v̄ sine p̄sentia testium contrahitur ita vt ecclie legitima p̄sentatio non adsit. alio modo cum contrahitur sine solemnitatibus consuetis in facie ecclie.

Item scīendū q̄ nec vir nec mulier ab incubas nuptias transactas vel consulentes sunt benedicendi ne benedictio retorqueat: nā quēcunq; sacerdos benedixerit secundas nuptias ab officio v̄ beneficio cadit (suspensus: vt patet ex tra de secun. nup. c. Qui vir.

Qui coeunt cum iudea vel cum saracena et econuerso.

Qui peccant pcō sodomitico cum scipsis vel cum proprijs vxore vel cum alia persona: vel etiam cum bruto animali.

Parentes qui ex negligentia pueros genitos sunt cadere in ignem vel aquam: vel etiā qui opprimunt pueros in lecto.

Parentes q̄ ex negligentia sua natos filios sunt baptismū circa puerperia q̄ negligentes sine baptismo sūt: pueros extinctos nondum baptizatos cū in cimiterio sepelunt.

Que procurant abortum vel sterilitatē in se vel alia.

Qui cōmittit incestū cū consanguineis vel affinibus. Vbi scīendū q̄ si de gerere: q̄ non licet vna: vel plures vnam polluendo duxit et consanguinea eius: vel cognata q̄ ipsa peccauit cū viro suo polluendo contraherat cū consanguineo illius: tunc committitur incestus: q̄ ibi est affinitas orta de pcō. Affinitas enim per copulam carnalem q̄ per legitimū cōtractū. xxxv. q. ii. non omnis.

Maleficii q̄ faciūt ne ginges pariant sic colus similiter q̄ cognant sterne obscū vel aliquem inordinatū tactū.

Qui tenēt sortilegium cū q̄ suspendū vel submergit vel cōburit: sic dicit. De sortilegis volūtis fit opportune sicut ex hoc nat̄ est.

Qui sonta abortiua v̄ fomenta alia holim communia exponūt.

Qui augurijs obseruat q̄ augurijs attendit in gestu v̄ in cantu v̄ volatu auis.

Falsarii monetarū v̄ litterarū v̄ sigillorū v̄ cerussici parentū.

Qui recidit in hereticum prauitatem: absolutus est q̄ ad petitionē nō ab excommunicatione nā a papa vel ab aliquo cū licentia ipsius habita.

Qui crimē admittit q̄ totā ecclesiam vel q̄ quo etiā non nisi ab episcopo est solemnis poenitentia iniungenda.

Membrorum mutilatores.

Magnas rapinas vbi non superſunt veri heredes.

Qui pedagium recipiunt a clerico vel a personis religiosis tales sunt excõmunicati: & tenentur ad restitutionem.

Qui faciunt statuta contra libertatem ecclesie que interdicunt alicui seu alicui infortunant ne oblationes ad altaria offerant: ne benefactorum anniuersaria peragant: ne in cimiterio fiat commemoratio defunctorum: simul qui prohibent subditis suis ne psbiteris molat: vendat & panes pistet &c. tales sunt excommunicati.

Qui sententia super vsuram soluendam iudicis vel cyrographi vsurarii.

Vsurarius cuius pecuniam nõ dimittitur nisi restituat ablatum.

Qui vendunt venenum aut conficiunt ad interficiendum homines.

Qui propria sua dñia tradunt.

Quilibet homicida voluntarius vel casualis.

¶ Casus ẽpales explicant.

¶Iste sunt inhibitiones a sacra cõmunione.

Excommunicati quosmodocunq; prohibeo a cõtione eucharistie nisi ebrietati & cõtentioni fuerint & absoluti & satisfecerint vel adhuc satisfacere velint iuxta consilium confessoris. Pueri & carentes vsu rõnis sed in qua etate pueri credere debeant. hoc quere sermo. xlvii. ℞.

Qui annos discretionis habent & nolunt addiscere pater noster & symbolum. vnde legitur in lege. Parvuli facti adulti tenentur ad fidem quam pro eis spoponderunt offerentes: & filii debent eos docere symbolum & dñicam oationem. de consec. di. iii. vos autem olim. Donec non habentes fidem sicut infideles erunt & etiam infideles xpiani qui non credit sibi esse verum corpus xpi quod ante xpi fuit in hoc sacro hoc quere ser. lxxx. ℞.

Noctiuagi & carminatrices hominum & etiam pecorum qui carminant capita oculos et dentes hominum &c. Et etiam qui tenent somnia & sortes & dies & ripiacos: & similiter qui vadunt ad phitonissas & interrogant eas de rebus occultis furatis: illi qui portant litteras ad talium contra bouem dentium vel oculorum & sic de aliis.

Blasphemi qui iurant per membra dei & vulnera & sanguinem xpi & non sunt [illegible] festinet intendunt dimittere.

Qui iurat falsum testimonium in iudicio & etiam ille qui scienter recepit iuramentum ab illo quem sciuit falsum iurare: illi qui quotidie iurant in verbis suis mendaces per deum & super omnes sanctos. Et qñ tales quotidiana iramenta sint peccata mortalia hoc quere ser. xlii. ¶.

Maledici qui maledicunt suis vxoribus pueris & familiis: & etiam aliis hominibus sine sint rõtenti & confessi & velint se emendare.

Qui illicito amore sunt ad viros vel mulieres solliciter & qui nituntur facere eorum illicitum: vel etiam odium inter homines & etiam mediatrices qui portant litteras vel dona talium personarum: & tenant eos verbis vel factis vt simul conueniant in illicito opere.

Qui ex contemptu festa non celebrant: laborant seu vertuti exercent pro pecunia.

Similiter & vadunt ad gumbinas & causa lucri in diebus festiuis: et propter hoc subtrahunt se a diuinis. et de hoc quere sermone. cxvii. ℞.

Qui ex contemptu simplici seminia ab ecclesia instituta & qui sine causa comedunt in quadragesima: & qñ tales peccã & mortaliter. hoc quere sermone. xxxix. ℞. ℞. ℞.

Qui contemnunt diebus dominicis audire verbum integrã missam sine causa & necessitate: sicut illi qui stant in cymiterio vel circumeunt ecclesiam vel stant in foro: et sic negligunt missam vel sermonem: vnde dicitur in decretis. Dominica die missa debet audiri ab omnibus. de consec. di. i. missas. Item dicitur in decre. Die dominico populo de missa egredi non debet ante benedictionem. de consec. dist. i. missas.

Ebrioli qui se scienter inebriant: & in ebrietate sua deum blasphemant nisi sint confessi & velint desistere.

Fictulatoribus & flagellatoribus qui ad ecclesias publicas fictulant: & illi qui in diebus festiuis choreizant. & qñ tales peccent mortaliter hoc quere ser. xxxvii. ℞.

Omnes sortilegi qui vadunt ad pythonissas maleficas. similiter & illi qui tenent cambinas. Item in domibus suis nisi sint infirmi & velint desistere.

Detractatores blasphemie.

Omnes adulteri & adultere.

Qui scienter res iniustas possident & [illegible]

runt. Et hoc etiam intelligitur de quis cū
sunt qui intulerunt damna proximis in pa
tis in granariis in segetibus agrorum in
lectis fructibus in pomis in pratis et sic de
aliis. Quomodo autē talia debeant fieri de re
bus occultis et de debitibus etiam de parvis
rebus. hoc fac. xv. titu. ij.

Qui res inventas habent quibus
res invente sunt restituende. Hoc quere fac
mento. titu. ij.

Qui non dant plene decimas et oblationes
et primitias et alia jura parrochialia.

Usurarii qui de decretalibus annuatim
recipiunt unum pro alio similiter qui com
parant pecuniam super civitates vel castra vel
super villas et recipiunt fructus vsq; dū alius
restituat ipsis pecuniam. Et etiam illi qui ra
cionabiliter vendunt propter dilationem vel etiam qui
pro pecunia numerata immediate mul
to carius vendunt propter dilationem: et sic
de aliis. de hoc quere fac. xxxiiij. C.

Luxuriosi qui ex avaricia ludunt et pecuniam
lucratam in ludo retinentes qui in festis no
nibus et diebus luxuriant et qui permittunt in
civitatibus talibus luxuriosis officia videli
cet ponendi taxillos vel cartas. unde dicit in
decre. pari pena puniendi sunt agentes cū
consentientes. xxiij. q. iiij. omnes. Similiter qui
hospitio recipiunt luxuriosos et permittunt eos i
suis domibus ludere et hoc facilit propter lu
crum temporale.

Mechanici qui falsificāt sua artificia scien
ter et dolose: et qui nō laborant sua artificia fi
cut promiserunt vel juramento firmarunt consilio civita
tis tales coram deo sunt periuri.

Raptores fures et qui scienter emerunt
rem raptam vel etiam scienter comederunt
de rapina vel furto: quia tales tenentur ad
restitutionem.

Qui damnū intulit proximo scienter et ex
malicia. f. sine malo consilio vel etiam cū
falso testimonio. Similiter qui impedivit
ex malicia aliquod munus primi quod sibi de
cie fuisset datum. et hmōi. unde dicit in decre.
infernū damnū non est absolvendus nisi dā
no facto arbitrium lesi restituto. xxiij. q. viij.
pallium. xiiij. q. vi. si res.

Qui dilatant agros suos et agros vicino
rum mutāt cū aratro: vel etiā si lapides tacitē
de agris suis et ponit eos sup agros vicino
rum similiter et illi qui cum aratro suo diminuunt
planicie alicuius civitatis vel civitatis.

Pervertores qui malitiose et mentiendo fili
os recipiunt proximos vendito malum pro
bono sine sint rustici sine civesine filii boni
optio stat in re parva sine in re magna. De
hoc quere formam. titu. ij.

Qui incerta qui non dant justam mensuram
nec plenā mensurā et etiā qui bonas preponēs
cum malitia preparamentis: vel cum q equā
fundunt ab vnumquo sic vendunt aqua pro vi
no. Similiter pincerne qui in bonibus tales
permiscent bonas bonum vinum cum malo
deteriorando: fornicarios sic de aliis.

Qui in hospitio scienter illos scienter qui
non sunt contenti in quadragesima nec tem
pore pestis cōmorantur. Similiter qui de fa
cultatibus suis scienter infectas pestilentes ad
quas alii accedunt et cum ipsis conversantur.
Sic etiam qui hospitio recipiunt leprosos
qui secum bibunt comedunt: sic permittēdo
eos simul peccare.

Lenones qui scienter carnes venerosas
seu pro bonis carnibus vendunt. Similes eis sunt
lixores qui in actu matrimonii percipiunt
ephimeron: hoc est pessimum pactum. unde di
citur. hoc vitium maius est q̄ si matrem suā
quis cognosceret. xxxij. q. vij. adulteri. Et de
hoc pessimo vitio quere fac. lxxij.

Ligor qui furatus matrem proprio malo
reprehendit: scilicet indendo ignominiando vel etiā
impetendo verbis emendo vel crapulose vin
do et se mehsiando: sic de aliis: cū hoc sit
furando peccet mortaliter. Hoc quere formā
ne. xxv.

Pacifici et proles qui se mutuo odiunt et
simul discordant: sicut filii malī et iracundi pa
ri qui ex rancore et sine causa percutiunt pro
pres suos. Et etiā inimicabiles quos con
tinuum virus suos et maledicunt ignoti sine
consilio et quomodo simul pacifice velint vivere.
De hoc quere fac. xxv.

Qui in nocte nativitatis xpi et pascalis offertorio in
sertis et etiā si furia tertia in carnisprivio vi
tra medii noctem carnes comederunt.

Uxores mulieres et etiā virgines q per ornā
tum vestium et p pulchritudinem corporis
cient vel etiā alios scienter inducentes in ma
las concupiscentias. Similiter qui per verba
vel per tactus et amplexus vel per verba illi
cita irritaverunt seipsos vel alios pertinen
ad concupiscentias malas nisi sint confessi et
velint desistere.

Mulieres que deturpant partum cum hor
bis et procurant sterilitatem ne mulier possit
concipere.

Parentes quorum negligentia pueri
suis baptismum de quantitate qui in brevi

dos tuos subsumitur.

Similiter pauperes, qui ex negligentia q̃ mittunt pueros cadere in igne vel in aquam vel etiã qui faciunt pueros suos stare in loco quo cognoscendo cognoscunt.

Parentes qui permittunt pueros suos blasphemare deum & etiam maledicere hominibus & etiam qui permittunt eos ludere cum equitio, fornicari, furari & cetera hui⁹modi mala: & gramaticis & legentibus: in pena qua incurrunt si de aliquo eos non corrigunt quia talia pecunia cadunt in pena ordinis sine consensu.

Parentes pueros: & etiam filii proditores & rebelles qui maleficiunt parentibus & ipsis pertinaciter inobedientes tantum filii sunt possessi & velint se emendare.

Qui contrahit matrimonium post votum castitatis.

Similiter qui contrahit matrimoniũ post sponsalia facta cum alia persona: etiam qui clandestine contrahit vel contra interdictum ecclie.

Mulieres que velles virorum induerunt in camisiptio: vel economico: similiter qui habet monachorum induerunt et in ipsis peregrinauerunt.

Qui mercaturam abstulerunt fama grimi nili sint consilii & velint renocare. vnde Dic. Nõ facilis venia pena dimisse de rapto. Ser ui & ancille que lyna dñoz suoz furtiue libra hunt & nõ seruãt eis fidelitatẽ quã eis promi serunt. Similiter & officiales & seruitores no bilii qui infideles sunt in recipiendo & in re pendendo bona dñoz suoz.

Dñi & domine qui famulos & famulabus alijs mercennarijs suis nõ plene persolunt mercedem: sed protrahunt & detrandant eos de precio suo quod meruerunt fideliter seruiendo eis.

Qui concepit & inimicitias retinet in corde suo & nolit inbulgere offensoribꝰ suis.

Quã nõ quidem tenetur inbulgere inimi cis hoc quere ser. cxxv. ℣.

Prelati & superiores qui aggranant pro bonum & cetera iustitiã eccliam & subditos.

Dñi & illi q̃ fiunt aut exactiones indebitas in suos subditos. Quã tales debito plati tenen tur ad restitutionẽ olim prelatorum. Et de hoc quere sermone. lxx. ℣.

Sacrilegi q̃ furant in ecclijs vel in alijs sacris locis. Dñi & illi q̃ furant bona sacra rum & religiosarum personarum.

Incendiarij ecclesiarũ & monasteriorum & cetã aliarum domorum.

Violatores ecclesiarũ & effractores sequentes vel etiam furtiue.

Qui pacem ecclesiam & clericis & personis religiosis.

Qui facilis statuta contra libertatem eccl esiarum sicut qui interdicunt subditis ne oblationes ad altaria offerant: & ne communicent peregrantes ne presbyteris molant: vendant & panes pistent.

Qui iudex spiritalis impedit in suo iudicio & nuncios ejus q̃ portant literas capitales & solutas & eas aliter obstendit.

Qui falsificat monetas, literas: sigillat & falsa instrumenta conficiunt.

Falsi iudices & falsi consilarij & falsi testes.

Qui furtum seu vltra solemnẽ iudicis sine pñtia vsurarius.

Qui recipit bona & pignus a iudice: quia tales tenent illis q̃ dñi ipsi iudex q̃ vsurã ex torserit vel heredibꝰ ipsoz: & si nõ scitis heredes tñ debet dare pauperibus.

Famuli ancille & nutrices puerorum q̃ iudeo seruiunt & morantur cum ipsis in domibus: similiter & pñant q̃ locãt domos suas iudeis ad inhabitandum.

Qui filiorum filias suas ex parte tradit ad monasteria: q̃ tales cõmittit simoniã.

Qui pticipant cũ publice excõicatis in loquendo: comedendo: hospitando pter prohibitionẽ ecclie. Quã tales nõ dãt ad eucharistiã accedere nisi sint prius absoluti a minori excõicatione quã incurrit participando cũ excõicatis.

Qui vota deo & sancto promissa nõ seruant.

Qui non integraliter & plene ora peccatorum suorum que habet in memoria & scienter propter verecundiã aliquod peccatum obticuerit vel et qui sunt in proposito iterum percãbi mortaliter.

Qui priam eis in confessione iniuncta nõ perficerit nec intendunt perficere sed obliti sunt pñam eis prius in confessione iniunctam q̃ tales opz confessionem prius factã reiterare de hoc quere ser. xlii. ℣.

Sciendũ q̃ dñs plebanus pt pro quoq; peccatis mortali suo subdito iniungere oblationẽ. Sed quia plebanus pt addere vel diminuere illis articulis scilicet q̃ subditus debet suo confessori & vtile est illos articulos pro sufficere. Et in precio quadragesime in medio & in fine quadragesime. vt ipse sumptiores hoies addiscant sua peccata cognoscere & ea confiteri.

¶ Explicunt inhibitiones a communione tempore pasche.

Dominica prima aduenus dñi. Sermo. i. Fo. i.

¶ Sermones discipuli de tempore per circulum anni incipiunt.

¶ Dominica prima aduentus dñi. Sermo primus de aduentu xpi in carne.

Ecce rex tuus venit tibi manluet? &c. Sacha. verum. Sphal. mundo. Sha. xi. Lu. xix. Job. xii. Ego ego? Doctor noster sanct? Tho. de aquino di. q nulla actio sit grecta sine meritoz tamen illi fuerit per gratiam dei illuminata. Quoniam sicut sol est causa omnium generabilium et corruptibilium sicut dicit Aristo. in. ii. lib. phi. sicoz vbi dicit sic. Homo generat hoiez z sol sic. q hō generetur a patre z matre sol cooperatur. sic verus sol iusticie ihesus xps est ei sine gratuita actionū. Ideo dicit Iudex? O hō in omni tēpore tuo auxilio dei possumus q sine ipso nulla bona opera possumus z sacre ipsā veritate attestāte que dicit Joh. xv. Sine me nichil potestis facere. Ppo gra agit spetāda nobis gē salutem? &c. Ecce rex tuus vt. Quodie mater ecclia incipit te pus aduent? xpi: sicut in carnat? est z dicit. hoc de celis propter nram salutem. Unde Ber. Venit medic? ad egrotos: redēptoz ad ven ditos: ad errātes via: ad mortuos vita: venit qui sanabit oēs infirmitates. Ergo dē. Ecce rex tu? venit: q de aduētu dñi dicā sollicitus hodierna. Ꝫ est sciendum q est quadruplex aduent? dñi. I Primus est in mundū per humanā assūptionē. Unde Joh. i. Verbū caro factū est. Et de illo agit a prima dñica Secundus est ad iudiciū q meritoz discussionē. De quo Esa. iii. Dñs ad iudiciū veniet cū senioribus? pncipib? eius sic vt habet Luc. xxi. Videbūt filiū hois venientē cū pōte magnas maiestate qñ. scōz ꝑ. xcvii. Judicabit orbē terrarū i iusticia z populos in equitate De quo agit in scda dñica. Tertius est z alius q gratie infusionē. psal. v. In alas sperabo tuas tribuet. Joh. xiiii. Si quis diligit me sermonē meū seruabit? z mansionē apud eū faciem?. De quo agit in tercia dñica. Quartus est aduent? xpi ad mortē hois vel Lu. xii. Estote parati qz qua hora non putatis filius hoīs veniet. De quo agit in quarta dñica. Ad primū dñi aduētū ergo de ipso nō habuit in hac simplicia: vt discipul? obseruando. Sed i ista sermone tria sūt dicenda. quo de ihū xps aduenit? et quare instituta sit ab ecclia. Secdo quō leamatio xpi facta sit equare nō cura nostra nullatenoz sit formidā post leamationē. Tertio xpi. I Quando ergo primū dñi. q primo tempore medio mortis hois ab hoc tēpore tot? annis: q patet z latissime z parit tribus. Deponit ecclia sancta mater ecclia cantica letitie ista Te deū laudam? in matutinis. Gloria in excelsis i missis. Alleluya nō deponit. In quadragesima ala ista deponit ecclia. Set in aduētu tenent ecclie cantus: sed i quadragesima ab eis. Et hoc ex decreto vt habet in decretis. In quadragesima ē temporis ieiunandi a lasciuiis abstinendi. Denicq. sed quare hoc: ꝑ aduentū dñi intellexit? sit ab ecclia. Ad hoc dicendū primo ad memoriā dñi beneficiū q̄ hō ecclie exhibuit ꝑ humanā generis incarnationē sua. Ad in hoc honorant nos sancti angelos. Scimus enī xpo patrono gaudere ecclia angelica natura sit ei ꝑsona. Heb. ii. Nusq̄ apprehendit angelos sed semē abrahe. Et ā habuit q inter deū z homines sit maior similitudo q inter deū z angelos. Et fraternitas quidē que ihū contrahit ex altero parentū sit ꝑfecta? q contrahit ex utroq̄ similitudo ē humanitatis? est frater xpi ihū ex patre patris eterni q etiā est pater xpi q eterna generatione? et angelos q creatione. Ꝑ? est frater xpi nō ꝑpe te patris eterni q est pat xpi q eterna generatione z homis q creatione? Ex parte matris q virgo beata ē mater xpi z nostra. Ꝑ? xps nunq̄ vocat angelos suos fratres sicut homines dicēs illud ꝑs. Narrabo nomē tuū fratribus meis. Ergo de misericordia saluatoris nostri ihū xpi hodiē? aduentus? aduentemq̄ carō z frater noster ē Verū. Quis me dabit sperare nō poterit xpo os de ossib? meis? et caro de carne mea Et ex quo xps ihesus ē frater noster: sic vult nobis cū misericordiā z pie agere ac amicabiliter vt frater cū fratre nobiscū conuersari. Quis ei olī erat leo fierc? mansuetus factus est hō mansuetissimus? Legit? enī q virginem nullā violentus rapuit pōt: sed in sinu virginis requieuit z mansuetissime z deus sapientissim? i sinu virginis se quietē fecit? z agnus mansuet?. Jhesus legitur. Ecclī. xliii. q ioseph i suo ministerio mansuetus? et venit pariē beniamin q frater ei? erat ex utroq̄ parente: ꝙ caret qui ihū xpm ex? ex altero parente. Sic xps impleuit scripturam dicēs hoc. ero in sua humanitate z i sua humanitate. Angel? enī in sua humanitate solum creauit. Sed non hoc xps fecit ei ad vilitatem sed ad gaudium angelorum. Nec ē mirū q xps sua humanitate

...ma ſſe ſubſtantia. Nā ſibi fuit pcepta pſtia
...ſtā cogr? ſoymanit q aiaz creanda illa bna
...ſtat potuit in illa mometo eā bñ ſgo dī.
...ſcas ſcilia bñi. Hec nō pōt facere potcia a
...ſtā? creatura. qz ois creatura in ſua ogatio
...ne cognitit ipm: ſicut firmamentū redrit dñi
...mōnit ab opīēe ſ occidēa. ſ. ſa ab gpie
...mentū fuit cur? redrit metepſal ſtegrā dñi
...pñ in determinato tpe ſcqnat in utero mātis
...ſua ſcceptiōe āt pñi ogata ſpōſtia pñie: qz
...in illāt ſcceptiōe gpiez fuit. Itē ogata eſt
...pñi ſpūs ſāctus qz corpus optie vitgnauit q ois
...mātis bonū optimit. pō. Hpōſ? ſcqnat q
...gñia holm. Itē ogata ē ibi gña ſpōſtia q ro
...gatiōnē? illā mundū ab oi pēō redemit qñ
...nāz factū eſt ut aliqua pnco hoie ſz emā alīq
...nati ſint ſñi pēō q ſrificati in utero mātis ſi
...cut bñ ſgo maria. Joh. bap. Iccirco: ſñi
...in pēō ogiali ſūt ſcceptiz ſcdm rōnem ſi
...milē? velet: ſi ab eā ſpo āt nō ſolū nat?
...ſ etiā ſñi pēō ſcceptz? Aug. ſoli? redeptoris
...ſ ex ſine pēō. Hec hen. de vpl. Aug ſymbolō.
...ſ. Querit an ſcceptio ſpi potius attribuit
...ſpi ſñi. Mātro ſcdm hen. de vet. q intētio
...volat ogationē. Hoc āt hac intētōe q o
...gratiōe carnē aſſūpſit vt miſeriā et afflictiē
...ſubiret. Vel ex bōitate mia attribuit ſpi
...ſñi. ſcceptō? eſt vt p hāc excludant carnales
...quitiōes bñ ranit. Nō erubeſcit ſcie. ſ. myſti
...ū ſpiendo verbū ſc. Itē ſriendō q ſpūſta
...ō trinitas ogata eſt in incarnatiōe: ſol? tñ
...alī? ſcarnat? bñ dī. Aug. in li. de ſ. de ab pz
...ñi. Et ipe aug. ponit tale exēplū. Si tres
...ſlē tuerēt vnā tunicā: vna ex illis indue
...ret: nec illa indutio fieret a trib? pueris: vna
...duz ſola induceret. Itē alī? doctoz ponit ta
...le exēplū. Si tres. ſ. Petr? andreas q ſohēs ſit
...agerēt cubitando. Andreā cubitatio An
...dree fieret ab hōibz? ſtīā ſol? andreaz
...hōiem. ☞. Itē ſriendō ſcdm aug. in li. de
...gratia dñi? q ymago dei eſt in pēā dei? ip
...ſum creauit. bñ Gen. 1. Faciamus hoiem ad
...ymaginē et ſimilitudinē nīam. Ita ſi yma
...go beate virginis nulla fuerat: quam pō
...tuz filie ecclie ſcrit valde nīma fuerāt q
...ymago dei qñ ſperuit ſpēllit et fugit. Nīa
...eſt tunica Chriſti. Hēc in miſſa tubine ſcdm
...alios mā q da et honoz ſcdm merita ſua. ſ.
...ſcdm quitatē ſua. Hec vero ſūt due alie cā
...ſe nā q ſcdm ē plantatio tota gña di

...uinitatis et quatū ſcponebāt. Hi ſpū creat
...ſpi in qua pfectio beatē ſonſ. ſ. q mālo q
...honorifice ſcuat: q ei pcessa ipa creatu
...ra fuit diuinitatis ſcmilis pfectiōi eā ſpā
...ne nature. Alia eā eſſag mālis ſpūs nā
...ture ſanguis ſpi cōparata eſt Apoc. 4. Qui
...dilexit nos q lauit nos a pcīis nīis i ſāguine
...ſuo mālis ſcruanda eſt mālis ſia quam
...ſpūs ita care emit. Hec ſpūs ſc ſolēs pa
...tum dñi? ſcmbia. ☞ Quidā vero ex mālis
...parē? friendō eſt q dñi ſcbus apōlōrū ſcrip
...ſpm crucifigūt qui eū pēā rōbant. Nā la
...gitur q tpe beati Felicis eſt bestia pnco
...pāna ozbīta mūnos facere ſcmendā
...bā de fratrib? ſcruis eū ſcdm ſcriptura? tñ
...dem accrbōs eū bñā ſcmendā rogans cepit
...vt a religiōe vitulo abſtineret: qz gētib? nō
...tōe poterat in ozbīne gentiū. Cui eſt bea
...tus Felicis? nec pōſſ / accuſelle ſe facere nō
...ſpōderet eū bñ Hobuerit accelle: eū ſi fili
...ſpūſtā acceptr: vtebo q ſing hec bōpenſatio
...nem obtineret requirit ſpūſ ſcmpnālis hō
...pulſuos vt in gaudiū pēō ſuaz. Cōq
...pauloſ diſcreſſiz ſbā ſūt obtenuit: eū eū
...quo tēpore requiſiuit. Cui eſt furiosa bo
...ſtia: quid eū te de facto meo. Ille ſuri
...ſus exhibuit: an? exēplū: pēā? Ego
...q volūcra reſtia cruel nō mouēā ſcdm
...bāt. Et abiecit ſe vulture mea mouentem
...me ſterū crucifigis. Quo vilo pterit? eū q
...bos es? Et ei lachrymis gñis ſūtig vt ipm
...ſterret rogauit ſcdm q ſpūs ſterret eū
...oculos ei? ē ſcdm. Cōſe ille eū bñā ſcmen
...ſūā rebellōnē q ogīnē retulit: et vīg eū ſi
...nem vite venit? in religiōe permāſit.

¶ De eadē vīlia Sermo ſecundus q ma
...ne eſt ſurgendum et bñmane vendendum.

DIxa eſt iā nob de ſcmēto
...ſurgere Ro. xiii. Hoc? in de glo
...pīle dicit vehemēs vīo bona mens
...ta eſt nat malis cupiditas bonū. Quis eſt ho
...num in quo ſolū quietet ol appetit? ē hō?.
...Iuxta dictū aug. in li. Conf. fecisti nos ād
...te et inquietū eſt cor nrm donec quiescat
...eſcat in te. Et illud bonū acquirit ol homo
...exercitio ē opīb? virtutū ē non ſine
...molestia et pigritia. Unde ſi ea pena ſ quod
...bene ſumere. Non bene ſumit? ſpūalia
...cogñā ceteq: nec actū nec bellū ſupplicia
...bestiarū ciuitatis reppetitiē. Hec intuen
...bos ſpūſtā hostaſ nos ad ſurgendū a pigri
...tia et ine bonez bona opa inc.

re bona ego se. Ut in psti sermõe ria sunt dictũ. Ppio quõ surgam olim in pelo dormiẽs. Dic o quõ surgere debeam? a lono compsalis ẽ scriptũ. Ps. Quãtã ad primã intẽtiõ q olim fere oẽs pores i pelo dormierũt ẽ a bono ope. expellãtnec mirũ: q in nocte erant. In nocte quidẽ tria sũt q dormire facũt ẽ somũ inducũt. s. obscuritas frigiditas ẽ humiditas. Hec quidẽ na turalit ẽ obscura: frigida: humida. Obscuritas quidẽ somũ inducit. Ut noctes quidẽ dormire volẽtes locũ obscurũ erunt. Frigiditas etiã inducit somũ. Unde in hyeme et in frigida cõplexione somn⁹ pfundus laudabilis ẽ: in contraria vero suspectus. Humiditas etiã inducit somũ. Ut ẽnim phũ Hapocras humidus cerebri resolutiõ ẽ in cerebrũ alẽdit somnũ inducit. Hinc ẽ q pueri magis dormiũt q senes q plus habundãt in humiditate. Nõ fuit igitur mirũ si antiq sic dormiẽtes ẽrũt: q erant i obscuritate ignorãtie: i frigiditate dilectiõis diuine: humiditate carnalis concupiscentie. Sed illa nox iam recessit dies aũt approprinquauit: ẽ iam nõ ẽ dormiendũ: sed vigilandũ. Aduenit enim vera lux q obscuritatẽ ignorãtie expulit ẽ splendore sue sapie adduxit. Esa. ix. Populus q ambulabat i tenebris vidit lucẽ magnã. Aduenit ignis diuin⁹ eis q frigiditatẽ fugauit zelũ mundũ dei amore accẽdit. Luc. xii. Ignẽ veni mittere i terrã ẽ quid volo nisi vt ardeat. Aduenit verus sol q ocũ nebulã carnalis concupiscentie exiccauit. Eccl. xlii. Aperti sũt thesauri. i. solares radii ẽ auolauerũt nebule sicut aues ꝛc. ℣. Quantũ ad secundã partẽ huius sermonis dicendũ sedm magistrum Humber. fug regulã Augu. De mane debem⁹ libẽter surgere a corporali sõno ẽ deũ laudare. In signũ hui⁹ aues incipiũt valde mane cantare qõ est cõtra inuerecundiã bolis pigritantis i lecto. Amb. de offi. Quis rõ iam nõ erubescat hmõi psalmos modulatiõe dilatãre cũ minutissime aues solẽni venotione ortũ diei puentũt. Aug. Indecens ẽ q sol i mentat ẽ q ianũ iacentẽ i lecto. Bern. dicit q homo sõno debit⁹ ẽ q imago mortis. Nã nimia sũnolẽtia nocet corpori ẽ aie. Et mane surgere nõ ẽ solũ ꝑ salute aie: sed etiã ꝑ sanitate mẽtis ẽ corporis. Nã phũs Surgere de nocte ad sanitatẽ ẽ bonã dispositionẽ ẽ vtile. Ite q vigilie matutinales faciunt ẽkones citius ẽ leuiꝰ exaudiri. Nã ps. Dñe ad te orabo dñe mane exaudies vocẽ meã. Infug dulcedinẽ cõsolationis diuine

surgentes de mane surgentes pergãt. Hec mãne q̃ppem signat de mane surgere habemus ẽ. O quã dulcedinẽ negligũt ꝑ plures audiosi quos dñs de mane surgẽtes scriptũr vt Basiliꝰ. O dulcedo mellea: dulcedo mirãda: ꝑ dulcis es in meditatione sed dulcior in oratione: dulcissima in ẽ templatione: sed dulcissima in beatitudine. Ite q de mane citius deꝰ inuenit. Nã licet q de mane citiꝰ inuenitur i domo sua tñ deus i corde hois. Nã tñc alia habet maiorẽ cupiditatẽ ẽ cõsequenter aptior ẽ ad comitandũ: ita ilia hora aptior est ad surgendũ ad deũ: ne ꝑ alia distrahat ad diuersas occupationes: vel impediatur a fontalibꝰ collectis: ꝓpter q dicit de iusto. Eccl. xxxix. Tradidit cor suũ ad vigilandũ diluculo ad deũ q fecit illũ. Notãdũ q sedm Ba. libẽter ẽ orandũ de mane ẽ de sero. ℣. Primoq; predicta tpa apta sũt orationiꝰ q matutinũ perdit occupatiões diuinas: vel grauẽ vero sequit. Et cor Bern. sup Cãt. a ptiꝰ es ad orandũ: ẽ deo nõ sũt ꝑmittenda illa tpa dñs seruis in illis orem⁹: sic etiã docebat xps noos suo exẽplo puocans orabat mane. 2 Parti. i. Diluculo valde consurgens egressus abiit in desertũ locũ: ibiq orabat. Ite Math. xiiii. Ascendit in montem solus orare: vespe aũt facto solꝰ erit ibi. Hic exemplo xpi orandũ ẽ nobis de mane ꝓpter futura ẽ de sero ꝓpter ꝑterita. Hiero. cõtra Iouinianũ lib. i. Precepta sũt hec duoꝝ tẽpꝝ maxime habẽdũ curã. s. mane ẽ vesp. s. cor q̃ accuri sum⁹ ẽ q gestim⁹: ẽ ideo orandũ ẽ de mane vt futura bene fiant. Et orandũ ẽ de sero vt ꝑterita malefacta remittant. Ite orandũ est specialiter mane ẽ sero vt ꝓmodia ẽ victimã actionũ nostrarũ offerẽtes dicamus ẽ q est alpha ẽ o ꝓncipiũ ẽ finis debitas primitias inchoationis ẽ decimas cõsummationis gloriaꝝ ẽdẽ. vii. Humber. Quotidie mane surgentes cũcta deo q factur⁹ ẽ ei⁹ offertorio: finito die ẽuocatis cogitationibꝰ locutionibꝰ: ẽ operationibꝰ illa die cõmissis ipi capitulũ teneatis. Nã etiã Chry. in sermõe Quãdo occupauerũt fratri tuũ ẽ nemini i tristũ patiẽti anteq̃ ueniat tibi sõnus ꝓ lumedio cogita cõscientiã tuã reminiscere ꝑuersata tua: si qd i sboli facto: siue cogitatione peccauit. Nã etiã Greg. in lib. moral. Iudicet cũ discretione venturi iudicis contemplant pctã sua ad memoriã inducũt: deflent q̃ cõmiserũt: districte se iudicãt ne iudicẽtur. ℣ Ite sciendũ q nõ solũ surgendũ i

a somno corporali: sed etiã spãali .i. a petõ. Vã per somnũ intelligit petrũ xpm Aug. Augo. Primo qz ille ut se ad dormiendũ quis volũtari e disponit sic hõ ad petrũ Vñ aug. De petrũ est volũtariũ q adeo volũtariũ: qz si non volũtariũ nõ esset petrũ. Vñ etiã hẽ l xxvi. Nemo efficiet seruus diaboli nisi p̃ pria volũtate. xv. q. i. Vã est. Secõo qz hõ tã mens est semimortuꝰ: sic pctõr mortuus est vita spãali: sed viuit adhuc vita corporali mo nisi eẽt spes reuiscentiõis spãalis meli? esset sibi si mortuꝰ esset: imo boni esset ei q nunq̃ natus fuisset. Bern. Vita sine fructu grauior est morte. Denicq duo parant arbori infructuosæ. C. securis q ignis. vñ Amb. sup luc. Melius est peccatoribus male agẽtib? mori q̃ q in peccatis diu versari. Tercio qz si quis tenet gladiũ enaginatũ sup vzmicutem nõ timet: sz si somniat aliqua terribilia timebit corã illis. Sic etiã peccatores nõ timẽt iustitiã dei: nec p̃dicatores scripturarũ futura mala annũciantes: sz pñtem tribulationẽ timent Vã mortẽ tpalẽ timẽt que est trãsitoria: sz mortẽ eternã nõ timẽt. que est ppetua. Aug. Vera mors quã homines nõ timẽt est separatio aie a deo q̃ est vita alaz. vñ Greg. in lib. mo raliũ. Mortẽ carnis oĩs homo timet: mortẽ aie pauci Item paupertatẽ tẽporalẽ timent et paupertatẽ inferni nõ timẽt vbi vna gutta aque haberi nõ potest Ibi enim defectu bo noz mors deliberabitur: sed mors fugiet ab eis. vñ Aug. in quodã sermõe Quare mors querit q nõ inuenit ur. Quoniã quib? i hoc seculo vita offert q nolũt recipere in sermo: tunc querẽt mortẽ et non possunt inuenire. Quarto sicut somnia somniãtib? debẽt per oppositũ exponi: sic qui habent hic honores mundanos. diuitias tẽporales et delicias cor poris q gaudia mũdi sibi ois sunt quasi quã somnia euertunt per oppositũ in tribulati onẽ q paupertatẽ q amaritudinẽ maximã. vñ Greg. Unde raro ad ipm suauiter viuit inde ipsis interesse torquebit q ingemiscet. Unde Hiet. in quadã epistola. Difficile imo impossi bile est vt pñtib? quis q futuris fruatur bo nis vt hic ventre et ibi mente. impleat q deli ciis trãseat ad delicias q vtroq̃ seculo ꝑm? fruat vt in terra q in celo appareat gloꝛ? Qui ita sicut somniãtes ligatos: sic q ipi si meritorie operantur exeãt eo in petõ mortali. Vñ dr in decre. Opera bona extra charita tem facta nõ valẽt ad salutẽ. xxiii. q. i. Obi. Vñ quibz hõ hoc sacro tempore tenet a ꝑ cato pcrati surgere ad reuerentiã dei ꝓpter gaudiũ angelorũ q oĩm electorũ in celo existẽ tium. vñ Lu. xv. gaudiũ est angelis dei sup uno pctõre penitentiã agente. Q Quanta ad secũdam partẽ istius sermõis tunc quilibet homo debet se vo cõsiderare se in hoc sacro tempe ad deum conuertere: qz ipe est pater? uniuscuiq̃ petri ola peccata etiã grauia tabulgere. Unde exemplum in vitis patrũ libro. iii. Frater quidã impugnabat a fornicatione et videns sacerdotis paganoꝛz in egypto filiã adamauit eam et dixit patri eius. Da michi filiam tuam in vxorem. Ille vero dixit ei non possum tibi dare eam nisi prius interrogauero deũ meum et cõsurgens abiit ad demonẽ. et dixit ei. Monachus quidam vult accipe filiã meã in vxorẽ dabo eaz tibi vel nõ. Respondit ei demon dicens. Si negat deũ tuũ baptisma et ꝓpositũ mona chi da eam illi. Veniẽs autem sacerdos locu tus est eadẽ verba ad monachũ qui statim cõ sensit: et mox quasi colliba exiit de ore spiritꝰ eius et euolauit ad celũ: pergens aũt sacer dos ad demonẽ dixit. Ecce promisit se mona chus illa tria que preceperas facturꝰ. Et re spondẽs dyabolꝰ dixit. Non deo illi filiam tuã: qz de ueritate nõ discessit ab ordine adhuc adiuuat eũ. Quod cũ audisset monachꝰ ille ingemiscens dixit in semetipso. Si tantã bo nitatẽ odit deus me: cũ ego interiꝰ me ꝑgauerim cũ et baptismum ꝓpositũ mona chi: adhuc adiuuat me cur recedam ab eo. Et receptis monitis cuiꝰ celeritate venit ad heremũ ad quẽdã magnũ senẽ: enarrauit et ola. Cui senex dixit. Jeiuna tres hebdomadas etinuas q ego deprecabꝛ deũ q tertia cuꝰ ꝑpleta fuisset hebdomada prima. interrogauit deum illũ senex dicens. Vñ dixit aliq̃ Respondit. Vidi colliba in altitudine celi super caput meũ stantẽ Et dixit ei senex. Vade tibimet ipsi: et deprecare deũ Secũda vero hebdoma da impleta iterũ venit senex et dixit ei vidi sti aliquid Respondẽs frater dixit illi vidi columbam venientem iusta caput meum. Item completa tercia hebdomada venit ad eum pater et interrogauit eum si aliq̃ pꝰ vidisset: et respondit ille. vidi columbam: qz venit et stetit supra caput meũ et dum ea vel lem tenere eam intrauit in os meum. Et senex gratias egit deo et dixit fratri. Ecce de us iam suscepit psalmum tuum deorsum aspi ce temetipsum et esto sollicitus q repperies frater dixit. Ex hoc te iam non derelinquam: sed tenum ero donec moriar.

Adhuc de eodem.

Abiiciamus ergo opera tenebrar.i.petã mozt:alia Uã hic est dicendum de ꝛeptem peris mozt alib⁹.

Istum sermonem hre infra Dñica.xxii.

¶ Dñica secunda in aduentu. Sermo.iii. de reddenda ratione in iudicio.

Erunt signa in sole et luna et stellis ꝛc. Lu.xxi. Marci.xiii. Matth.xxiiii. Isai.xiii. Thopi. Fuelt deo iusticiã facere. Si ergo corpa que hic castigantur diuersis plagis vt exerceant in bõis operibus nisi et bona q̃ hic perfecerit in corpore manẽtes remunerant in futuro:z multi qui inique agũt nisi punirent in futuro nõ esset deus iustus. Contra qõ dr ps. Iustus dñs in oĩbus viis suis:ergo resurrectio mortuoꝝ erit tã bonoꝝ q̃ malor. Tunc enĩ manifestabunt oĩa abscondita:qz sẽm dictũ xp̃i nihil opertũ quod nõ reuelet. Tũc reddituri sum⁹ rationẽ vnusquisq; pr̃out gessit in corpe suo siue bonũ siue malũ: q tpe illo erũt signa in sole q luna. In pcedẽti dñica actũ est de aduentu xp̃i in carnem qui est aduẽt⁹ amoꝛis. In hac aũt dñica agit de aduẽtu xp̃i ad iudiciũ qui erit aduẽt⁹ timor: vt amor ad bonũ nos inuiter:et timor a malo nos reuocet. vñ in pñti sermõe tria sunt dicẽda. Primo de loco et tpe generalis iudicii. Secũdo de ꝺb⁹ nos opz reddere rationem. Tertio exẽplu. Quantũ ad primũ sciendũ q̃ iudicium ẽ duplex.s.particulare et gñale. Particulare contingit in morte hois. Eccl. xii. Hoc iudiciũ a deo oĩ carni. vñ Iuno. de vtilitate hũane cõditionis lib.iii. dicit: q tam bon⁹ q̃ malus añq̃ ala egrediatur de corpore vidz christum quasi in cruce positum. Malus ad confusionem vt erubescat se non esse redemptuꝝ et sua culpa sanguinem xp̃i fructum redemptionis non habere. Unde⁹ de malis dicitur. Viderunt in quem pupugerunt quod intelligitur de xp̃i aduentu ad iudicium et ad uẽtu ad dẽ mortis. Ber ille. vñ Lu.xii. Estote parati:qz qua hora nõ putat filius hois veniet. Generale iudiciũ erit in quo oĩs homines simul iudicabunt. ii. Cor. v. Oẽs nos manifestari oz añ tribunal xp̃i vt referat vnusquisq; pr̃opria put gessit in corpe suo:siue bonũ siue malum. Locus aũt extremi iudicii erit vallis iosaphat in aere super locuꝝ in q̃ christus ascendit in celum. Ubi Ioel. ii. Congregabo oĩs gentes et adducã eas in vallẽ iosaphat:et ibi iudicabo vt iudicẽt oĩs gentes. Temp⁹ extremi iudicii erit in sine seculi. De die aũt et hora incertũ est. Mat. xxiiii. De die aũt illa nemo scit. Unde sciendũ q̃ certam q determinatã horam nẽo scire potest nisi cui solus deus vult reuelare. Quidã cũ dicunt extremũ iudiciũ in media nocte fieri sẽm illud Matth. xxv. Media nocte clamor factus est. Ecce sponsus venit exite obuiã ei. Quidã dicũt extremũ iudiciũ fieri de mane. s. in aurora: allegantes illud dictũ ps. In matutino interficiebam oĩs pctores terre. Sed beat⁹ Augustinus dicit. qz veniet qñ non sperabit. Unde xp̃s dicit. Matth. xxiiii. Vigilate ergo qz nescitis diem neq; horã. ¶ Sed q̃ ad secundã partẽ istius sermonis sciendum q̃ extremũ iudiciũ valde est timendũ pr̃opter rationẽ dictã quã in eo reddituri sumus. Nam primo reddituri sum⁹ rõnem de cogitationibus. Unde Sap. i. In cogitationibus impii interrogatio erit. Unde Greg. Sic deus vias nostras cõsiderat q cunctos gressus dinumerat vt nec minutissime cogitatiões que apud nos vsu vulnerunt ei⁹ iudicio indiscusse remanent. Q̃ q tot vindicatiões q luxuriosas et alias prauas cogitatiões in corde cũ deliberatiõe q̃ppolito tenuerit quõ reddi debunt. Ergo qui libz dz custodire cor suum a pranis cogitatiõibus semp cogitans deo se esse de eis reddituꝝ rõnem. Hieron. in epla. Quicquid pudet dicere pudeat q cogitare. Nã sicut quis verecundat in factis corã hominibus: sic in cogitatiõib⁹ verecũdari dz coram deo. vñ. i. Regũ. xvi. Hõ videt ea que parent deus aũt intuet cor. vñ dicit etiã Salomõ. Prouer. iiii. Cor tuũ oĩ custodia serua:qz ex ipso vita pcedit. Sed redditurus sum⁹ rationẽ de verbis Mat. xii. De oĩ verbo otioso quod locuti fuerint homines super terrã reddet rationẽ in die iudicii: sed si dicere. Quid est verbũ otiosum Respõdeo Hier̃onymus verbum otiosum ẽ qđ sine vtilitate loquẽtis vel audientis pcedit. vñ etiã Greg. in moralibus. Otiosi quippe verbũ est quod aut cause iuste necessitatis aut intentiõe pie vtilitatis caret. Qđ tunc dicturi sũt homines iracundi q̃ ex ira q vindicta maledixerit pximo. De q̃bus apte. Neq; maledici neq; raptores regnũ dei possidebũt. Sic detractores q̃ famã primi denigrauerit. De quib⁹ dicit Psal. xxxiii. Cũ detractozib⁹ ne cõmiscearis: qz repente cõsurget ydibo eoꝝ. Item quid dicturi sũt homines mẽdaces q̃ primos suos deceperit. ps. Perdes oĩs q̃ loquunt mẽdacium. Item blasphemi qui per vulnera sanguinẽ xp̃i in

ueruntꝫ. Sitꝫ et illi qui per nomẽ dei vanitatem et qđ̃ mẽdaciter iurauerꝫ. Contra quos dicit Eccl.xxiii. Iuratibi non assuescat os tuum: multi ex eis casus in illa. Ergo dicit xps. Mat.v. Sit sermo vester est est: nõ nõ. Tũ memoria extremi iudicii dz esse custos lingue. Tũ quilibet dz cogitare q̃ az ex de verbis suis deo rõnem reddere. ¶ Tercio redditurꝫ sumus rationẽ de operib⁹ ipius corporis nre Eccl. vltimo. Cuncta que fiunt adducet dñs ad iudiciũ pro omni errore sive bonum sive malũ sit. Tũ de cunctis gressib⁹ pedum et saltibus reddituri erimus rationem Job xxi.. Nonne vias meas ipe cõsiderat et cũctos gressus meos ipe dinumerat. Hoc non attendunt choreizantes et fugiẽ incedentes. Similiter de tactibus illicitis manuũ q̃ illicito visu oculoꝝ et auditu auriũ. Hoc illi nõ attendũt qui illicite se et alios tãgũt oculãdo et amplexãdo. Similr reddituri sumus rõnem de dono corporis. l. de pulchritudine iuuentute: sanitate et pulchritudine. Sitꝫ de actibus ipius corpis. l. quotiẽs inebriat⁹ fuit quotiẽs actũ luxurie extra mõimoniũ perpetrauit: ht chorcas chorizasti: qtiẽs vrorẽ pximi vel alios holesex ira vel vindicta pcussit vel leisit. ꝛc. ¶ Quarto redditurꝫ sumus rõnẽ de reb⁹ tpalib⁹ tripliciter. Primo quõ quilibz lucrat⁹ sit oia tpalia q̃ in hac vita possedit vsq; ad vnũ denariũ vtruz iuste vel iniuste. O sicut iã curius mũdi est ad tẽporalia lucranda: sic iã vix sine pctõ mortali lucrant. vñ apl⁹ Qui volũt diuites fieri incidũt in laqueũ diaboli. Secho redditur⁹ est vnusq; rõnẽ de tpalib⁹ quõ illa expedit vel q̃ ad minimũ denariũ. Hoc illi gulosi et ebrii non attendere debent qui tot denarios immo grossos et florenos superflue expendũt: qui quidoq; a mane vsq; ad vesperã: immo qñq; per integrã noctẽ in tabernis sedẽtes et cũ vino superflue repliẽt et inebriãt: de quib⁹ olim denariis districte reddituri sunt rationem. Ergo quilibet xpian⁹ timens deum nunq; sine causa et necessitate et vtilitate deberet bibere vnũ hauſtũ: sed semper in comedendo bibendo deberet querere sustentationẽ et cõ fortationẽ nature. vñ aug. de verbis dñi Sit quid mãducas et bibis ad refectionẽ et recreationem membroꝝ et deo gratias agitunc tu⁹ cibus et potus laudat deũ. Sitꝫ superbi q̃ in superbia et superfluitate vestitũ expendũt bona sua: scissuras et caudas ficticias et inutilia paria vestiũ gerunt. Similr luxuriosi qui perdunt bona sua cũ pctõ contra deũ et quib⁹ olim reddituri sit rõnem. Nam q̃ libet xpian⁹ sic male expendẽs bona sua pterea põt dãnari: etiã si nulla temporalia iniuste acquisierit. Exẽplũ de epulone dr habetur Lu.xvi. vbi dr q̃ erat quidaz dives qui epulabat quotidie splẽdide et induebat se purpura et bysso ꝛc. sibi nõ fit mẽtio q̃ tulerit vi rinus vel raptor: sed q̃ bona sua male expendit dicit q̃ pauperi Lazaro nõ subuenit: ideo sepultus est in inferno. Chry. sup Mat. Diuitias accepisti nõ vt lasciue eas: sed vt in eleemosynis expẽdas q̃ esset habes pauperẽ sit: q̃ tibi credita sunt: etiã si ex laboribus iustis et hereditate paterna possessor effectus es. vñ hẽ in decre. Nõ est minus petũ auferre habẽti q̃ denegare indigenti. dis. xlvii. sicut hi. vñ etiã Amb. in quodã ser. Non minoris est criminis habenti tollere q̃ cũ possis indigentibus denegare. vñ etiã Bas. Nonne latro dicit spoliator es que dispensãda suscepisti q̃ pria reputando. Est esset eis⁹ famelici quez tu tenes: nudi tunica quã in armario reseruas discalciati calcei qui penes te marcescũt indigentis argẽtũ qđ̃ possides hũatũ. ¶ Tercio redditurꝫ est ratione quõ hereditib⁹ dimittit bona tua: q̃ ex eis euenire possunt liteq̃ que possunt oriri post mortẽ tuã inter heredes propter bona tua: q̃ melius esset nullum denarium post mortem relinquere q̃ causaz litis heredibus ministrare q̃ ille qui non facit posse suum ordinando bona sua scelera mala et peccata sine lites sine periuria: sine inimicitie ex talibus bonis inter heredes fiunt q̃ mala euenire potuit et noluit: sibi in alia sua noerbũt: q̃ priuabit suffragiis consanguineoꝝ suoꝝ: et etiam ideo punitur q̃ ex pcitate et auaricia sua noluit ea aã disponere: ergo quilibet homo temporalia sua bona possidens debet aduertere dictum Esa. ypbe qui dixit ad regẽ Ezechiã Dispone domui tue q̃ moriẽs tu es et non viues. ¶ Quinto redditurꝫ sumus rationem de tempore quo viximus in pñti mundo. Verũ. Dẽ tempus nobis ipensũ a nobis exigit qualiter sit expensũ vñ quilibet reddituꝰ est rationẽ de oibus mẽsibus annis septimanis diebus: horis: et minutis quibus vixit: seu fortasse triginta anis vixit: et nõ duos q̃ tres annos videre seruntur: quid faciendum sit. Respõdeo q̃ debes de preterito ẽpore dolere et cõtineri q̃ temp⁹ tuũ sic bene expendatur: sic est diendum ad singula puncta vbi quis se reũ inuenerit. Item sciendum q̃ quilibet debet tempus suũ vtiliter expendere.

Ber. Nichil pciosius tpe; heu nihil hodie vtili⁹ inuenit: transeũt dies salutis ꝫ nemo cogitat. Unde legit exemplũ ꝙ quidã denotus hõ quãdo audiuit hozologium sonare semp cogitauit ꝫ dixit ad deũ. O deus iã iterꝫ vnã hozã tpis vite mee ꝓsumpsi: de qua tibi redditur⁹ sum rationẽ quõ eandẽ expendi. Sic quilibet hõ deberet scipsum attẽdere ꝫ semp de nouo cogitare quõ dieꝫ transactũ expẽderit. Nã dãnati in inferno de hoc signã ter cõquerũtur ꝙ tẽpus gratie tã inutiliter expenderũt vñ Humber. I tractatu de septuplici timore dicit ꝙ quidã deuot⁹ hõ extitit in denotionib⁹ ꝫ ozõnibus suis audiuit quã dã vocẽ lugubrẽ ꝫ ꝛ̃ rogauit quid esset. Rñdit. Ego sũ vna alia dãnata. Et ille cur tã amare flet. Rñdit illa Ego ꝫ oẽs alie dãnate de nulla re intantũ dolemus sicut de tpe gr̃ie quõ inutiliter expendim⁹ ꝫ peccando cõsumpsimus vbi vna hora potuissem⁹ de pẽis nr̃is penituisse recnã pnã quaz nũc patimur euasisse. ¶ Cõtinuatio pcedẽtis ser. ser. iiii.

VUnc videbunt filiũ hominis venientẽ in nube cũ ptãte magna ꝫ maiestate. Lu. xxi. Johães de sãcto geminiano dicit ꝙ sicut equus duob⁹ calcaribꝰ tãgit latere vt melio⁹ ꝫ fortio⁹ viã currat ita alia hois duab⁹ affectiõibus sollicitatur videl; amoze ꝫ timoze. Qui quidẽ amoze pzemii ad bonũ ꝓuocat: ꝫ timoze supplicii a malo reuocat. vñ Bern. Nulla res ita nos conseruat ab oi pcõ immunes sicut terroz supplicii siue iudicii ꝫ amoz dei. Hũ euãgelium hodiernũ legit de aduẽtu xpi ad iudiciũ vt nobis mentiat timoz ꝓpter districtã rõnem quã reddituri sum⁹. I districto iudicio extrẽo Hũ in pẽnti sermone ꝓsequar illa quiqz de ꝗbus ẽ reddẽda rõ ꝗ in pcedẽti sermone dimisi ꝓpter ꝓlixitatẽ. Et ꝓmo quo sciendũ ẽ ꝙ sexto modo reddituri sum⁹ rõnẽ de aliab⁹ quas traxim⁹ ad peccandũ ꝑbo vl exẽplo vl pulchritudine vl ornatu corꝑis. Ergo si ꝙs sciret vel intelligeret aliquẽ holez esse captũ i mala cõpiscẽtia ꝓpter ornatũ vl pulchritudinẽ vl gestus suos de hoc ꝫ corde deberet dolere ꝫ penitere Hã sicut maximũ sacrificiũ ẽ ꝛ̃ alioꝫ quo quis ꝓmouet ꝓximi salutez Sic erõneo maxime offẽdit de⁹ cũ ꝙs ꝓximũ bonũ vel exẽplo ad peccandũ trahit. nã talis ẽ homicida ꝓximi ꝙsecutoz xpi. vñ Ber. i sermone. Nõne videt tibi granior ẽ ab eo pẽs sustinere ꝓsecutionẽ ꝗ suggestione maligna exẽplo gnicioso scandali ab eo quẽrit alias quas redemit ꝙ a indeo ꝗ sãguinẽ iusti fudit: nec mirꝫ: qz itantũ dilexit xpc vnã alaz: vt ꝓ ea si necesse esset pat⁹ eẽt ut. ꝙ mori: ne traderet sanctib⁹ diaboli: imo electus ex tristat cũ ꝙs ad peccãdũ trahit. vñ Ambro. An nõ ãgelos ingemiscere credim⁹ cum hõ ꝓximus ad peccandũ trahit ꝫ reuertit ex tales sũt rei i alios illis quas sic ad peccatũ trahũt quasi eas ꝓpriis manib⁹ occidissent. vñ habetur i decre. Dãtes occasionẽ scãdali rei sũt penitũ. i. q. i. hi quos. Hũ de hoc maxime eẽt volendũ: qz si alam vnã cũ ꝓpositi a deo traxisti: alia tua erit ꝓ alia illa⁹. O ꝙs dicturi sũt in iudicio ꝗ qñqz in vna chozia cũ ornatu ꝫ pulchritudine corꝑis decem vel. xx. alias trahũt a deo. Ber. Tot⁹ mũdus ille ꝓcitũ vni⁹ alie estimare nõ põt. Si cũ ꝙs. x. clerenos pdidisset de hoc doleret mlto plus cũ volendũ de alia⁹. vñ dr i decre. Flere debem⁹ qz ꝓximũ malo exemplo corripim⁹. de. pe. dist. i. ¶ Septio reddituri sumus rõnẽ de officiis ꝫ artificiis quasi xpc in iudicio diceret. Intellectũ tibi cõcessi: ꝫ illud artificiũ discipuli redde rõnẽ quõ illud laborasti verbi gr̃ia. Sicut sutoz de sutozia. O ꝗd fuit dicturi sũt ꝗ cozũ cremãt: ꝫ sic suũ artificiũ scienter falsificant cardones. i. ꝫ sartozes ꝗ vestes supbas ꝓparant: ꝫ nouas adinuẽtiones vestiũ adinuenisti. Pistozes ꝫ fabri ꝗ similiter sua artificia falsificãt. Institozes ꝗ male pãderãt ꝫ malũ ꝙ bono scienter vẽdunt. Discerna ꝗ mẽsuras nõ replent. Panicide ꝗ loca obscura quẽrẽt vt sic ꝙximos decipiãt Pannifices ꝗ panos vltra mensurã trahũt ꝫ dilaniant. Carnifices ꝗ malas carnes vendũt. Rustici ꝗ lac ꝫ butyꝝ falsificãt. Et agricole ꝗ infideliter agros colũt. Carpentarii ꝫ alii qui ꝙ pcio diurno seruiũt: ꝫ ad tres dies laborant qñ in duob⁹ pficere ꝑssent. Similit⁹ serui ꝫ ancille qui infideliter dñis suis ꝫ dñab⁹ seruiũt nã quilibet deberet sic ꝓximo laborare sicut sibi vellet fieri. vñ. Mat. vii. Oia quecũqz vultis vt faciant vobis homes ꝫ vos eadẽ facite illis. vñ Thob. iiii. Qñ ab aliis nolueris tibi fieri: nec tu alios facias. ꝫ Oẽs no reddituri sumus rationẽ de subditis nobis cõmissis. vñ de platis scriptũ ẽ ꝓximo quõ intrauerũt platuram: an per se vel vocati a deo. ad Heb. v. Nẽo assumat sibi honorẽ: sed qui vocat a deo tãq aaron. Scio quõ rexerũt suos subditos Ro. xiii. Ubi ẽ grex tuus qui datus ẽ tibi vñ platura nõ est deliberanda ꝓpter districtã rationẽ. Sap. vi. Judicii durissimi fiet his qui ꝓsunt. Dzeue est eis

ꝛhondere ꝓo oīb⁹ subditis ꝫ periculosum
ꝓb. erritū. Nāguīnē impij de manu ꝑcu
ꝛgis requirā. Frā quilibet plat⁹ ꝓo qua⁹
bet alia tibi cōmissa ponit alam ꝓpriā ꝓo
ꝛgore. vñ dicit dñs cuilibet plato illuꝫ di
ꝛ Ezech. Custodi virū istū qui si lapsꝰ fue
ꝛit erit alia tua ꝫ alia tuꝰ Ite illō Gene. xliii.
ꝛ vidēbitis faciē meā absqꝫ fratre ves
ꝛ minimū Nā ola pcā ꝙ subditi cōmittūt
ꝛmandāt ꝑ platos. Lor. i. Digni sūt morte
ꝛ solū qui faciūt: sed ꝙ cōsentiūt facientib⁹.
ꝛ etiā dē in decre. Facientē ꝫ cōsentientē
ꝛi pena cōprehendit. xxi. q. iiii. oēs Et hoc
ꝛtatur nō solū de magnis ꝓlatis: sed etiā
ꝛ parvis: sicut ciuis ꝫ ciuitas reddituri sunt
ꝛtionē de familia: parentes de pueris: mari
ꝛus de vxore. Similr hospites ꝙ mittunt ꝑ
ꝛnibus suis ludere: chorizare: blasphemare
ꝛles inebriari: ꝫ in hospitio receptūt hystrio
ꝛes cū meretricibus: ꝫ hoc ꝓpter lucrū tēpo
ꝛale tales faciūt se participes olim pcōꝝ ꝙ in
ꝛtē ipsoꝝ cōmittūtur. Sed queritꝰ vtrum
ꝛcēs sic appetere vel laborare ꝓ platura Re
ꝛspondeo q̄ sic. vñ. Chryſ. sup mat. ꝫ ponitur
ꝛ decre. Quicunq; deliberauerit ꝓtingere
ꝛ terra inuenit cōsolationē in celo. dii. xl. c. fina.
¶ Nono quilibet homo reddituꝰ est ratio
ꝛ de statu suo in quo stat. verbi gr̄ia. Sicut
ꝛ illi qui in matrimonio sunt. Hzo reddēt rō
ꝛ quō matrimoniū inchoauerunt an causa
ꝛ prolis: an causa liuidinis Secō an se mutuo
ꝛ dilexerūt ꝫ pacifice vixerūt. Tercio an tēp⁹
ꝛ debitū i actu matrimonii cōseruauerūt Quar
ꝛto quō pueros educauerūt informando eos
ꝛ patre nostro ꝫ symbolum fidei ꝫ ꝑcepta dei.
ꝛ Sic vidua reddet rōnem de viduitate: ꝫ vir
ꝛgo de statu virginitatis. Sic religiosus quō
ꝛ seruauit ordinē ꝫ regulā suā. i. paupertatē:
ꝛ castitatē ꝫ obedientiā. ¶ Decimo redditur
ꝛ rōnem de omissiōe bonoꝝ ꝙ facere de
ꝛbuim⁹ ꝫ nō fecim⁹ verbigratia. Unusquisqꝫ
ꝛ cognoscit quot dies ieiuniorū nō soluit: vel
ꝛ bene ieiunare potuit. Sic quotiens dies fe
ꝛstiuos ꝙ celebrauit ꝫ quot missas sine cā ex pi
ꝛgritia neglexit. Ite quot opera misericordie
ꝛ nō exhibuit pauperibus. Nā xp̄s in iudicio re
ꝛputet ex opa misericordie a quolibet hoīe di
ꝛcēs illud Math. xxv. Esurui et non dedistis
ꝛ mihi manducare: sitiui ꝫ nō dedistis mihi bi
ꝛbere: hospes eram ꝫ nō collegistis me. Ite male
ꝛdicti in ignē eternū Queritur si hō a malo
ꝛ se abstinere nec bonū facere an saluaretur
ꝛ Respōdeo q̄ nō. vñ dr̄ in decre. A malo ab
ꝛstinere nō sufficit nisi faciat hō quod ꝫmuꝫ
est de pe. c. cupidites in cle. vñ etiā ps. Declina
a malo ꝫ fac bonū. vñ etiā Joh. ix. Oꝫ oportet
me operari opa eius qui misit me donec dies est venit nox in qua nemo operari
pōt. nec etiā voluntas sufficit nisi sequat op⁹
Ptus est in iferno sūt ꝙ etiā bonā voluntatē
habuerūt: sed nō opa fecerūt. vñ hz in dr̄. Nō
est satis velle: hz etiā vñ facere di. lxxx vi.
nō satis. ergo debem⁹ nō solū mala vitare: ꝫ
hz etiā sollicite bona opa operari ꝫ ꝙz⁹ nec
ieiunijs ꝫ abstinētijs castigare. vñ Ber. sup
Cāti. Ego ꝙ nō fallit eligit qđ carni molesti⁹ est. Illud ergo velis: illud et magis eligē
dū est. Et dñs alind docet vel suadet ab eo
tēp̄ꝰ a seruitore cauēdū est. ¶ Ult⁹ legitur
exēplū ꝙ dñs hō misericors ꝓpter suā iniam
raptus est: et ostensa sūt ei dei iudicia. Nam
plures vidit pnāri ipsi iudici ꝫ vnus ꝑtulit
elemosynas quas ꝓpter deū dedit. Alius bones quas deo obtulit. Alius vestes qb⁹ pauperes vestiuit. Alius opera mie quibus pauperes hospitio recepit. Et her ille videns cogitabat intra se. Tu plura et maiora opera
misericorditer exercuisti: ergo bene habebis
cū iudice illo: ꝫ cū cū ozdo tangeret tunc iudex nō dixit ad eū: quot opera misericordie
tu fecisti: sed dixit quas delicias: et quas voluptates ꝓpt me vnā subtraxisti tibi Et illo obmutuit: qz semꝫ in delicijs vixit. Et iudex dixit ei. Nunqd audisti me in euāgelio
dixisse q̄ arta est via q̄ ducit ad vitam. i. ad
regnū celoꝝ Et ille immediate cōuertit se ad
beatā virginē Mariā ꝫ ad illos sctōs quos
in speciali veneratione ꝫ reuerentia habuit
vt ꝓ eo: intercederent: qz amodo vitā eius
emēdare ꝫ in abstinētia ꝫ macerationē carnis
amō deo seruire ꝓposuit Qđ ꝫ factū ē. Nā
intercessiōe beate virginis Marie ꝫ sāctoꝝ ad
seipm reuers⁹ ex⁹ postmodū seruiuit oīb⁹ diebꝰ vite sue ꝙz⁹ suā macerauit: i magna abstinētia vixit: ꝫ supza modū plus ꝙ ꝓ⁹ paupertib⁹ misericors fuit: ꝫ vitā suā i bono finiuit Ult⁹ verificatū ei dictū bti Hiero. ꝙ dicit
i quadā epla ad Nepotianū. Nō neminī me
legisse mala morte mortuū q̄ libēter opa pietatis exercuit. Hz cū multos interrogoꝝ et
impossibile ē ꝑ eos multoꝝ nō exaudiri.

¶ De septē contritis. Sermo. v.

TUnc videbunt filiū hominis ꝛc. Sciendū fratres karissimi ex symbolo sacre fidei ꝙ dñs noster iesus
xp̄s venturus ē ad iudicii iudicare vivos et
mortuos. bonos ꝫ malos ꝫ seculū per ignē. In
quo iudicio vnicuiq; est iusta meritis ꝑmia

ciēs: sine bonū sine malū. Et hoc erit cū venerit filiꝰ hois cū ptāte magna: vt loquitur pās euāgeliū. Secundū q Johēs vidit. vt in Apo. x. habet ageli dexterū deitatē dr celo q pedē suū dextrū posuit supra mare: & sinistrū sup terrā collocauit & iuranit p viuentē in secula seculoꝝ q nō erit vltra tps. Glo. tēpus misericordie. sed tēpus iudicii & iusticie: & locuti sūt ei septē tonitrua. Quod ergo illa septē tonitrua sūt nisi septē calamitates q supra petōres in fine seculi consūmabunt. ℣ Per primū tonitruū possum⁹ recipe mortuoꝝ resuscitationē vñ ad Thes. Canit em tuba & mortui resurgēt incorrupti: q horribiliter ei het tuba sonabit. Hiero dicit. Nine dormio sum vigilo: sine aliqd aliud facio: semper illa vox nouissime tube sonat in auribꝰ meis. Surgite mortui & venite ad iudicium vñ Hoigot super libzū Hab. Vox tube erit sonus quidā sensibilis & imperiū vocale xpi quo precipiet mortuis resurgere. Juxta illud Jo. v. Mortui audient vocē filii dei & q audierit viuent. De qua voce dicit. Chry. Tere vox magna: vox tube horribil' cui ola obediūt elementa. q petras scindit: infernos aperit: portas ereas frangit: vincula mortuoꝝ dirumpit: & de profundo abysli alas libertatis restituit⁹ suis assignat. Jtē hec vox vt dicit. Chry. audiet i celo. Et tūc videbūt filiū hois venientē in nubib⁹ celi. Tūc illic veniet adā cū oib⁹ suis in deū credētib⁹ & cū coletibus. Abzaā cū oib⁹ bonis patriarchis. Ezayas cū oibus viris pphetis. Dauid cū oibus regib⁹ bonis. Janitoz celi Petr⁹ cū oibus aplis & euāgelistis. Stephan⁹ & Laurenti⁹ cū oib⁹ q suū innocentē effunderūt sāguinē. Nicholas & Martinus cū oibus cōfessoribus. Katherina cū oibus virginibus. Elizabeth cū oib⁹ viduis. Anna cū oibus cōiugat. Regina celi cū oib⁹ sacerdotib⁹ & religiosis qui vsq ad mortē i ei⁹ obsequio ymanserūt. Jtez vox hui⁹ tube audiet in infernis vt ait Chry. Et tūc Lucifer Sathanas Asmodeus: Belzebub veniēt cū oi exercitu infernoꝝ. Jterū audiet vox hui⁹ tube per totū mundū ab oriente vsq ad occidentē & resurgēt oēs homines pariter quoꝝ corpora in terra q̄euerūt. Veniet illuc Cayn q fratrē suū occidit cū oib⁹ homicidis Judas cū oibus traditoribꝰ. Pylatus cū oibus iniustis iudicib⁹ Herodes pueroꝝ necatoꝝ cū oibus iniquis regib⁹ & principib⁹ Barrabas latro cū oib⁹ latronib⁹ Lamech cū oib⁹ adulteris Achoch cū oib⁹ viris turpitudinis & Giezi cū oib⁹ iniustis & fallis mercatoribꝰ. Symō cū oibus symoniacis. Jezabel cū oib⁹ meretricib⁹ & sic de aliis. Joh. v. Procedēt q bona fecerūt in resurrectionē vite. Qui mala egerūt in resurrectionē iudicii. Et q deū tonitruū accipere possum⁹ separationē oīm ibi congregatoꝝ & separabunt oēs quattuoꝝ ordines: qz vn⁹ ordo sedebit sup sedes iudicū cū dño ad iudicandū: nō vt sententiā dent: sed vt sniam datā a dño confirment. aug. Tūc cū dño iudices venient qui nūc pro deo iniuste iudicātur. Sicut illi qui ola habere potērāt in hoc seculo p dño relinquerūt & pauperē christū pauperes secuti sūt sicut petr⁹ & paulus & alii discipuli xpi & viri boni & religiosi. De qbus dē. Math. xix. Vos q reliquistis ola & secuti estis me sedebitis sup sedes iudicātes duodecim trib⁹ israel. Deus ordo iudicabitur & saluabit⁹ vt sūt fideles xpi qui precepta dei seruauerūt. & vilia opera misericordie exercuerūt quib⁹ dicit illud Math. xxv. Esurini & dedistis mihi manducare: sitiui & dedistis mihi bibere: hospes erā & collegistis me: nud⁹ erā & cooperuistis me: infirmus erā & visitastis me &c. Tertius ordo iudicat & cū sententia condēnat vt sūt fideles q fidē habuerūt nec tamē precepta seruauerūt: nec opera misericordie ad pauperes exercuerūt. Quib⁹ illud dicet Math. xxv. Esurini & nō dedistis mihi manducare: sitiui & nō dedistis mihi bibere: hospes erā & nō collegistis me. Tūc dicēt. Q dñe quando vidimus te sitientē & esurientē & peregrinū & nudū: non ministrauim⁹ tibi. Respōdebit illis. Quotiēs ex minimis meis nō fecistis: nec mihi fecistis. Jte maledicti in ignē eternū. Quartus ordo stati sine misericordia diabolo tradetur: sicut iudei pagani: heritici: q fidē non receperūt. vñ Joh. iii. Qui nō credit iā iudicat⁹ ē. Qualiter aūt separemur abinuicē ostēdit. Mat. xiii. vbi dē. Exibūt ageli & separabūt malos de medio iustoꝝ & mittēt eos i caminū ignis ardentis: ibi erit fletus & stridor dentiū tūc separabit frater a fratre: filius a patre filia a matre: vxor a viro: vir ab vxore frater a sorore: vnusquisq; scḋm opa sua: q̄d habet xx. annos & ap'l⁹ simul fuerūt separabunt se ap'l⁹ nūq; lete videbūt: scz ītū ad malos Mat. xviii. Tūc erit tribulatio talis qualis nūq; fuit ab initio. Nā duo erūt i lecto vnus assumet & vn⁹ erit de dānādis: alter de saluādis. Et sciendū q nullus tūc tpis intercedet p alio. Ergo illi errāt q depingūt beatū virginē Johēm bap. ad dexterā & a sinistrā. vñ Jo

.De⁹ cui⁹ ire nemo resistere poterit Et ipe
dicit p̄ p̄phetā Dauid. Cū accepero
ia ergo iustitias iudicabo. vñ Chrys. Ner
erūt ibi diuitie dentibus: nec parmules fi
is nec āgeli ibi p̄derūt ⁊ ego dico nec oēs
ncti. nā si oēs sancti p̄ alia dānata interce
rent: nec chr̄istus ei suā misericordiā exhi
eret. vnde Ezech. xii. mo. Nequaq̄ virtus
ia patrēs liberat quos semel in locis pe
alib⁹ iusticia iudicātis dānat. vñ etiā Aug.
ie iudex nec gratia p̄uenit nec mia iā flecti
ur nec precūia corrūpit: nec sanctificatiōe vel
ena mitigabit. Ergo hic dū tēpus habemus
egat q̄libet p̄ro se ꝙdiu ē loc⁹ mie: q̄ ibi erit
ocus iusticie. ¶ Per tertiū tonitruū demō
tratio signoꝝ passionis xp̄i designat qui fit i
ab lico tremēdo iudicio. Cū celestis rex ⁊ in
per oim hoīm i valla iosaphat poterit descē
dēs passionis sue insigna radijs solis lucidi
ora ostēdit. vñ. Chrysto. sup Mat. Cruc xp̄i
catrices xp̄i radius solis erūt lucidiores.
Et hec ideo ostēdit vt videant reprobi ꝙ iuste
dānent. q̄ tantū p̄ciū tui sanguinis p̄cioſiſſi
mi adtēpserūt. Tūc enī vt ait Chrys. exprobra
brabit eis dicēs. Ego ꝓpter vos factus sum
hō: ꝓpter vos alligatus sum: ꝓpter vos
flagellatus sum: ꝓpter vos in crucis patibulo
mortuꝰ sū. Ecce p̄ciū sāguinis mei qđ reddi
pro vobis. Ubi ē ergo seruitꝰ vestra quam
mihi pro precio sāguinis mei reddidistis. Et
tūc plangēt. S. sup se oēs tribꝰ terre. Chrys.
Plangēt seipos ⁊ sup oēs iudei ⁊ pagani q̄
cū vnq̄ suis manib⁹ tā turpiter tractauerūt
⁊ ip̄z fide guerla tā hostiliter impugnauerūt
Plāgent se xp̄iani p̄dōres sup eo q̄ ꝓpter
bona eis facta sibi mala reddiderunt. Augu
sti. Et foztasse dñs in corpore suo cicatrices
seruauit vt vulnera cordium discipulorum
suorum sanaret: ⁊ vt in iudicio hostibus ex
probraret: vt conuincens eos dicat. Ecce ho
minem quem crucifixistis. Ecce deū ⁊ homi
nem quem credere noluistis. Videte vulne
ra que fecistis agnoscite latus quod pupugi
stis. Quia propter vos apertum est: nec tamē
intrare voluistis. Discedite ergo maledicti.
ꝛc. Festinet ergo vnusquisq̄ vt penitentiā dū
hic vinit. Ut precio sanguinis redimatur.
Ne dum inuentus non fuerit in numero re
demptoꝝ fiat de munere perditoꝝ. Queri
tur qualiter ⁊ quib⁹ xp̄s signa passionis sue
in iudicio ostensurus sit. Credo q̄ bonis ad
gaudiū ⁊ honoꝝē: malis autē ad tristiciam ⁊
terroꝝ. Nam primo vulnerum suoꝝ cica
trices ostendet ingratis. Cū dīz dz ostendere re
gratiari ⁊ memoꝝari passionē xp̄i: vñ Aug.
plus est dare ieiunio q̄ corpore suo mittere ab⁹ re
demptus sum: q̄ tuus p̄ceptib⁹ q̄bus creat⁹ sū
Nō esset hoc gdelles nisi redimi gestiret. Sū
meditatio passionis xp̄i est deo valde accepta
⁊ hoi fructuosa. Bernar. Quid est magis efficax ad curādū q̄cientē vulnera q̄ vulnera
xp̄i sedula meditatio Hēc oīdet corā ipō
nēm superbis q̄ cū coronis: peplis: capuciis: et
crinibus xp̄m offenderūt. Hoc tales lugbi re
gitare deberent cū caput suū lugbe ornāt Et
sic dicendū est de alijs punctis infra positis.
Tertio lanceā ostendet iracundis ⁊ inuidiosis
q̄ ⁊ alios turbauerūt ⁊ primos odio habuēt
gaudētes de aduersitate: ⁊ dicēs se ꝓpter
tate p̄ximoꝝ suā. Deū. Aliā inuidi oculos
hērent in eius loco: vt de eiꝰ felicitatib⁹
torqueretur. Sū quātꝰ tricūs sunt gaudia
tanti inuidoꝝ sunt gemitus. Quarto clauos
manuū ostendet auaris q̄ nunq̄ tantū nec cō
tentant. Contra quos dicit apls. Habētes
alimēta et q̄b⁹ tegamur his cōtenti sumus.
Quinto clauos pedū ostendet choreutis. Quia
eis tūc deo rideri possunt que chorizando et
saltando sepius offendi. S. Aug. Dic motus
pedū saltus est in p̄fundū cloace. Sexto
crucē ostendet pigris q̄ nichil arduū aggredi:
nec q̄q̄ aduersitatis pati volūt. Contra quos
dicit Greg. Qui illic dulcia appetim⁹: necesse
est vt hic amara tolerem⁹. Contra qđ plures
faciūt q̄ volūt regnare cū xp̄o: sī non pati cū
eo. Unde Augus. Dēo nos cupim⁹ adire regna re
gnoꝝ. Dura pati fugimus nec opus sufferre la
boꝝ. Septimo flagellū ostendet luxuriosis qui
voluptatibus corporis satisfecerūt: ⁊ corpus
et animam cōinquinauerunt. i. Cor. vi. Oē
peccatum quodcunq̄ facit homo extra cor
pus est: qui autem fornicatur in corpus suum
peccat. Unde dicitur in decre. Pollutio car
nalis lasciue plus inquinat hominē inter ce
tera peccata mortalia. xxxii. q. vii. Non solū
unde etiam Aristotelis de regi. p̄incī. Cor
tus est destructio corporis ⁊ abbreuiatio vite.
Octauo vestem purpuream qua cum pylatus
duxit ⁊ vestem albam in qua derisus fuit ab
herode ostendet superbis qui cum scissuris et
longis caudis et manicis superfluitate vo
stium christum offenderunt ornantes se ad
alliciendū: aspicientes ad malas concupisci
tias. Unde Chrisostomus. Si mulier deco
rauerit se et ad vilius se homis pronocauerit
extremam vindictā sustinebit. Nouē pōnit
grossum cū quo oculi xp̄i erunt ligati ostē
dit falsis ⁊ mendacibus hominib⁹ ⁊ merca

toribus. Nā tales oculos dñi oia aspicientes conantur velare quādo malū pro bono nitūtur vēdere: dare: vel mutare. Decimo timeas cū quib⁹ xp̄s ligat⁹ fuit manib⁹ et brachiis oñdet illis qui amplexādo: osculando se: et alios ad malas libidines provocauerūt. Undecimo fel et acetū cum quo xp̄s potatus fuit oñdet gulosis et ebriosis qui hic in latietate: et ebrietate vixerūt. De quib⁹ dicit. xp̄s Luc. vi. Uevobis qui nūc saturati estis. Nā Hieronymus in epistola. Impossibile est hic implere ventrē. et ibi mentē. nā Bern̄. Qui carnalibus quidē voluptatib⁹ pascitur eternaz epulaz delicijs indignus habet. Nā Ambrosius in libro de pen̄. Ebriosus confundit naturaz: amittit gratiā: perdit gloriā: incurrit dānationem eternā. Duodecimo sputū cum quo facies xp̄i defedata est ostendet illis qui faciem suas decorant aliter q̄ creati sunt. Unde Ambro. Deles picturā dei vultū tuū naturali cādore obnubilas: et exquisito rubore confundis. Et de illo dicit propheta. Oēs vultū⁹ redigent in ollam. Nam tales vultū⁹ sic hic in pñti decorati denigrabunt: et punient i infernali igne. Bern̄. In quo autē mēbro creator magis offenditur: eodē pctō⁹ magis torquebitur. Decimotercio cries qui xp̄o extracti sunt tēpore passionis ostēdet illis viris et mulierib⁹ qui cum crinib⁹ ipsum offendēbant facientes sibi glaucos: et crispos et colloratos crines. Similiter: mulieres q̄ discoopertis capitib⁹ intercesserūt: et cū ornatu crinium alios hoies ad peccandū provocauerunt. Decimoquarto tactilos ostendet luxoribus qui ex auaricia et causa lucri luxabit. Nā talis ludus est quedā expoliatio: ō non potest quis licite per ipm aliquid acquirere: nec retinere. Sed queritur vtrū ludus sit peccatū mortale. Rñdet scōm Guil. q̄ sic. Etiā si hō nō ducit in consuetudinē mortaliter peccat. Et intellige q̄n ex auaricia ludit: q⁹ auaricia est de se pctm̄ mortale. Ex iā dicto p⁹ q̄ in periculoso statu sunt lusores q̄ bona p ludū acquisita possident: et nō restituunt scōm cōfessores. Decimoquinto denarios p quibus xp̄s venditus fuit ostēdet vsurarijs et oībus scienter res iniustas possederūt: et non restituerūt. Quo cū talesdicturi extremo iudicio: cū iudas istos. xxx. denarios restituit dicens p quib⁹ xp̄m vendidit. Et ipsi res iniustas: et furatas: et vsuras restituere nolunt. Nā dē in decret. Usurarius nō vere pnitet nisi pius vsuras restituat. xiiii. q. iii. q̄d dicā. Et cō huius ē: q⁹ scōm Aug. Pctū nō dimittitur nisi restituat ablatum. Q⁹ quartū tonitrū intelligunt testes quos catoz habebit contra se in iudicio. Pro sciendū q⁹ primus accusatoz sine testis sua cata nostra propria. Jere. ii. Arguet te malicia tua: opa eiā malozū eos persequētur. In operib⁹ manuum tuaz cōprehensus pctōz. Bern̄. Tūc loquentia vniuersa opera tua dicēt. Tu nos gessisti: opa tua mus: velis nolis hoc die nos abscondere poteris: q⁹ te non deseremus: sed tecū ad ciū pergemus accusabimus te rēū multiplicib⁹ criminibus: immo propria conscientia horū erit testis siue dānationis. Rom. ii. Testimoniū reddēte illis cōscientia ipsoz. Scōs autoz erit diabol⁹ recitans oia mala q̄ fecerunt et de quib⁹ penitentiā nō egimus. Aug. Postō erit diabol⁹ recitans quicq̄d fecerimus quo die: qua hora: quo loco: tūc obiicit peccatoz cogitatiōes malignas: luxuriosas: rācorosas. Silr q̄cq̄d peccauit loquēdo: blasphemando: detrahēdo: maledicendo: mēdicando: periurando: deridendo proximuz: q̄m tirā pronocādo. Silr oia opa corpoꝛ: gestualia: vilus: tactus: et oēs actus luxuriosi. Similiter accusabit de omissiōe. Quot missas: quot sermōes sine causa neglexisti: quot dies ieunii soluisti: et quot dies festiuos celebrasti: et quot opera misericordie exercere potuisti: et nō fecisti: et sic de aliis. Tunc dicturus est ille malignus aduersarius. Dequissime iudex iudica iustū esse meū per omnipotēs qui tuus esse noluit p gēam tibi fuit inobediens: mihi obediens: tuā vestē amisit: cuius mea veste huc venit. Tertius accusatoz erit totus mūdus: et oēs creature. Greg. Si quis qui te accusabūt: dico totus mund⁹: q⁹ dicit terra. O pctōz maledicte pedib⁹ tuis fugisti ambulasti: fructus meos mādusasti: et dum te creauit dereliquisti. Reddē ergo rōnem oibus: tunc aqua dicet Ego te potaui: sordes laui: pisces tibi ministraui: reddē ergo rōnem. Sol: ego te letificaui luce illustraui: reddē rōnem. Chryl. In die illa nihil est qō rōdemus: vbi celū sol: luna: terra: dies: et nox totus mūd⁹ stabūt aduersus pctōz in testimonium: imo nūer⁹ pilorū: numer⁹ arenū: et nārus olim creaturaz: et bñficioz dei q̄ tibi exhibita sunt qu ox vluz hūisti apparēt q̄si pīsa sint: et de his redditur⁹ es rōnē. Hoc quilibet homo cogitare deberet cū i pñti vluz creaturaz: et bñficioz dei hz. J Per quitū tonitrum accipe pessimū vociferationē liquoz nō q̄ nisi maledicent libitis clamando illa

...ue. Heu vae. q. d. Heu vobis petus mei, ma... ...ch mihi, miseri iputatis q̄ malu... ...ū & sole? illicitos erit tamen mihi refera... ...is ingredimini nō portas inferni q̄ nunq̄ ...obis ampli⁹ aperient. Heu vobis mal⁹ cur ...er malū tactū corona glie me p̄mittis: tā ...rvos inducat ad ignē de quo ap̄t⁹ nū ...exerciat. Heu tibi cor maledictū quid ipu... ...ū q̄ tuis cogitatibꝰ malis & delectatio... ...ibus me gaudiis erit p̄mittis: tā iepit tua ...ilitia quā nūq̄ sequet alia letitia. O ma... ...edicta lingua quāta mala mihi fecisti q̄ tot ...rpiaverba protulisti: ideo os meū mille āni ...ptimo clamabit nec vnū inueniet qui ad... ...mabit. O maledicti oculi qui nūq̄ q̄ pcio... ...meis vnā lachrymā fudistis cora sacerdotti... ...bus. Jā iciput fier? velter intollerabilis eo ...ā tremotꝰ & cū mille milia annorum me ...orem habueritis: nunq̄ inde cōsolatorē ha... ...bebimus. Quid plura. Tunc dicēt montibus ...adite sup nos & collibꝰ coopite nos a facie ...edentis in throno. ℟. Per sextū tonitruū i... ...telligere possumꝰ sniam dānatorꝫ & vocatio... ...nē electorꝫ. Tunc cū dicet rex his qui a sini... ...stris eius erūt Discedite a me ab omni leti... ...tia mea et a meis angelis quorꝫ cōsilia spre... ...nistis quibꝰ p̄stibus nullā reuerentiā exhi... ...buistis. Discedite vt vos ampli⁹ non custo... ...diat: sed in manibꝰ inimicorꝫ vestrorꝫ vos de... ...latos relinquāt. Discedite a sanctis meis: quorꝫ conuersationē imitari noluistis & quo ...ū sitia nō coluistis. Discedite a mea dilecta ...atre: de cui⁹ familia esse noluistis cui nū ...q̄ honorē ip̄edistis. de cui⁹ p̄sentia gaudet ois ...eli curia. Discedite a me vt cures vestre nū ...q̄ dulcē vocē meam audiant. Recedat⁹ ve... ...stre nūq̄ coronā glie recipiāt a meo nec oculi ...estri ampli⁹ facie meā videāt. Discedite ergo male dicti a clo: qz nūq̄ ampli⁹ aliqd̄ in ...eum alabus vēis de celo delectet. Discedite ...aledicti a terra: qz de ipsa corruptibꝰ vēis ...ūq̄ aliquod bonū pueniet. Discedite ma... ...ledicti ad infernū: qz viriq̄ tū corpⁱ q̄ ala ...ui sine fine cruciabit. Per septimū tonitruū accipe possumꝰ multiplicitatē supplicii ma... ...lorꝫ post hāc vitā & magnitudinē gaudii bo... ...norꝫ. Hec patent infra Sermo. liii. D. P. De eād̄ do. ser. vi. de. xv. signis ante iudicii.

Erunt signa in sole & luna & stellis &c. Scire debetis filii hui... q̄ sicut mira & stupēda pia xpi aduentū in ...arnē quo venit nos saluatur⁹ ab initio mū... ...i p̄cesserūt signa: sic vltimū aduentū ipi⁹ & ...ueniet nos iudicatur⁹ p̄cepit ei⁹ signa & mira... ...bilia signa ergo d. Erūt signa in sole & luna. vñ ...in p̄dicti ser. tria hic dicēda. Quo ꝙ hic signa ...que erūt in sole & luna. Circa quod ponēde sunt alīq̄ ...ones. Tercio exēplū. Quo ergo querit⁹ que ...unt signa illa q̄ erūt in sole et luna. & stellis. ...ñdet vt ptet Joel. ii. Sol conuertet⁹ in te... ...nebras & luna in sanguinē antq̄ veniat dies ...ni magni & horribilis. vñ etiā Apoc. vi. Sol factꝰ est niger tanq̄ cilicin⁹ & luna facta est sicut sanguis & stelle ceciderūt sup ter... ...ram. i. fulgura ignea dabunt in terrorē hoim ad iudiciū citatorꝫ. Aug. Jā serena erūt iudi... ...cia dei q̄ etiā sol ipm inspicere nō audebit. vñ etiā Math. xxiiii. Erit enī tribulatio ta... ...lis nūq̄ fuit ab initio mūdi vsquedū nec post ea fiet. vñ etiā Daniel. xii. Veniet tale ip̄s quale nō fuit ab eo ex quo gētes cepēt esse vsq̄ ad ip̄s illud. Jdē scribit q̄ brūs hiet. in ānalib⁹ indecor inuenit signa. xv. pedes ...tia, extremū iudicii sydus crinue futura fuit an interpolati nō explicit. ℟. Prim signū ē q̄ mare ...e eriget. xl. cubitis sup latitudinē ...tū aquis sanctis⁹ & in nullā partē declinā... ...tib⁹ tanq̄ mur⁹ vt verificet illd. ps. Pone... ...biles elatiōes maris: hoc ꝓtinget in penā et ...orē sue superbie. Cor superbi est quasi mare ...ucūdū nō deficit: discordia nāq̄ ex superbia ...it. Prouer. xiii. Inter superbos semp iurgia sunt: ...q̄ superb⁹ vult altior ee: qz modicū dū factus ...ibi reputat magnū & reputat se iniuste pati & reputat se dignū maiore honore. Ideo ingemuit & nūq̄ satiat honore. vñ dē in dec. Elatus in superbiā iudicium cadit diaboli. Ierarchi di. qñ. Dic inter hūiles est ille pax: qz humilis reputat se vilē & subiicit se alio. vñ dicit dē. Deus⁹ dei ñ querit quō alios appareat maior: sed quō inferior oīb⁹ videat. dicit. xl. quicunq̄. Medium signū est q̄ scēda die tēpestas in abyssū de... ...mergēt ipm mare vix videri possit. vnde Naū. i. increpās mare & exercēs illud. Ira il... ...gnū q̄ superbi evoluptuose & sine exalantur ...p dignitatibꝰ & honore mundano & potestati... ...bus laborauerūt: et subditos suos et pompa res supplātauerūt: tūc humiliant & deprimū... ...tur. Lu. xiiii. Omis q̄ se exaltat humiliabit. Ita Prouer. xvi. Superbi sequit humilitas Ter... ...tiū signū est q̄ oēs bestie & belue maris cōgregabunt sup pcipue⁹ et habunt mugitus vsq̄ ad celū & cor mugit⁹ solus deus intelligit. Ita Job. xii. Loquere terre & manifestabit tibi & enarrabit pisces maris: hoc in terrore ...liorꝫ q̄ in choreis: in cytharis: in tibiis: et ...aliis musicalibꝰ instrumentis mirus delectabit

et flēt: et plus ꝑ i deo: qz tūc clamor et eis⁹ illoz i celum cōuenret. Lu. vi. Ve vobis q̄ nūc ridetis: qz lugebit. Oē securi tūc erūt q̄ nū ꝑ illicite hic gaudij fūt: ideo i ꝑsti seculo cū xp̄o tristes fuerūt: et sicut xp̄s flevit sic et ipi latabūt fleuēt. Lu. vi. Vū q̄ nūc fletis. vñ etiā Greg. Ꝑfecta gaudia sequūtur ꝑpetna lamēta. Quartū signū ē q̄ mare et voces aque ardebūt. et hoc i oppobrīū luxuriosoz et ꝑ vulteriozē q̄ hic i delectatiōib⁹ carnalib⁹ nis tenuerūt libidini sine cōtra deū satisfecerūt q̄n tales i futuro arcebūt i igne et sulphure. Apocalip. xxi. Erit pars eoz i igne et sulphure. Nā et qualibet vice sicut hic i luxuria delectati sūt i futuro ꝑsecutē eternā penā habebūt. Apocalip. xviii. Quātū i deliciis fuit tantū date illi luctū et tormentū. Quintū signū ē q̄ ligna silueꝝ olera herbaꝝ et oēs arbores dabūt sudoꝛē sāguineū: sicut sibilla ꝑdixit: vt habet Joel. ii. In diebꝰ illis dabo ꝑdigia i celo: et i terra sanguinē et vapoꝛē fumi. Et hoc cōtingit i terroꝛē homicidaꝝ q̄ ex vindicta occiderūt et vulneraverunt ꝓximū. Nā hoc ē vnū de quattuoꝛ peccatis clamātib⁹ in celū. c. Effudere sāguinē innocentē. vñ. Gen. iiii. Vox sanguinis fratris tui. Abel clamat ad me de terra. Sextū signū ē q̄ aia volatilia celi cōgregabūtur i locū vnū ad nimicē flētes et ululātes nō gustantes cibū neq̄ bibētes: et hoc cōtinget in terroꝛē gulo soꝝ et ebriosoꝝ q̄ hic ſēper i saturitate et ebrietate vixerūt: qz tales i futuro cibent fame et moꝛte. ꝑs. Moꝛs depascet eos: potū dicit ꝑalmista. Ignis sulphur spūs ꝓcellaꝝ pars calicis eoꝝ. Ibi em dānati guttā aq̄ habere nō pūt: vt pz i epulōe q̄ guttā aq̄ ꝑtiuit: nec eā obtinuit. Septimū signū ē q̄ tūc ruent oīa edificia. Mat. xxiiii. Nō relinquetur lapis sup lapidē q̄ nō destruat. Et hoc cōtinget in terroꝛē illoz q̄ hic plus sollicīti fuerūt i edificiis terrenis: et plus dilexerūt pulchra edificia ꝑ vt i celo ꝑarēt sibi mānōes delectabiles. Jo. xiiii. In domo patris mei mānōes multe sūt. Oē plures sūt tales q̄ plus ornāt domos in q̄bus corpꝰ morari debet q̄ animā i q̄a deus habitare debet. vñ. Eſa. ꝑphēta. Ve q̄ cōiungitis domū domo et agrū agro copulatis vlq; ꝛc. Dives nō ēt, videret pulchrā domū suam cogitare deberet. O si ita pulchrā habitatiōē ꝓparallez mihi me in celo et ēt tanta sollicitudine et labore et expēsis sicut corpoꝝ meo i hoc seculo ꝓparauī quā fortassis corpꝰ meū dieu tēpus inhabitat. Octauū signū ēt q̄ ignea fulmina surgent ab ortu solis cōtra tricē firmamenti vlq; ad ortū solis occurrētia. Jn signū q̄ tractādū de⁹ se olim dīt tractādis hoibus q̄ hic primos tribulauerūt maledicendo et verberādo. Nā fulgura et tonitrua sūt terribilia: ergo per ea significatur ira dei cōtra malos tractandos. Matth. v. Qis q̄ irascit fratri suo reus erit iudicio. Quō et tūc nō reus erit q̄ alios turbauit: et scienter ad tractādū ꝓuocauit. Qz mānsuetis ollēdet se xp̄s mitē et benignū. Mat. v. Beati mites ꝛc. Et ꝑs. Mites hereditabūt terrā. Octauū signū ē q̄ petre adinuicē se collidēt: et in quattuoꝛ partes scindētur: et vnaquēq; pars vt dicitur cum ilidet alterā: nesciet hō sonū illū sed tm̄ de⁹ sicut factū ē in passione xp̄i. vt habet Mat. xxvii. Petre scisse sūt. Et hoc cōtinget in terroꝛē obstinatoꝝ: q̄ sunt duriozes lapidibus quos nec infernus: nec iudicij extremū: nec gaudia celi: nec passio xp̄i potest emollire: ideo tūc petre i passione xp̄i scisse sūt: et ipi nō possūt findi ad pniaꝝ. Decimū signū ē generalis motus terre: q̄ adeo erit magn⁹: vt dicitur q̄ nullus hō nullūq; alal stare poterit sed ad terrā ꝓsternetur. Apoca. xvi. Et fuit ē terremotus magnus qualis nō fuit ex quo hoies esse ceperūt. Et ho: i signū q̄ terra i modo non vult ꝓtare nec abscondere: sed opoꝛtet vt appareāt coꝛā fumo iudice. vñ Greg. Oē āgustē erūt tūc vie reprobōꝝ q̄ superius viderint iudicē tremebundū: infernus chaos hoꝛrendū: a dextris petā accusantia: a sinistris infinita demonia eos ad infernā trahētia: ius cōfrictia accusans: totus mūdus ardens: miser peccatoꝛ sic deprehensus quo fugiet. Intere em est impossibile: apparere intollerabile. tūc dicēt illud Apoca. vi. Mat. x. cadite sup nos: et abscōdite nos a facie sedētis sup thronū ab ira agni ꝛc. Undecimū signū est q̄ oēs mōtes et colles i patulā redigentur et oīs terra equabitur. vñ Eſa. xl. Qis vallis implebitur: et oīs mons et colles humiliabit. Et hoc cōtinget i terroꝛe nobiliū q̄ seipos i ꝓsperi extulerunt: et alios hoies sprenerūt: qz tūc cognoscent q̄ oēs eq̄ nunc sibi: et deꝰ vnūsquēq; indifferenter secundū merita sua iudicabit. Mat. xvi. Filius hois reddet vnicuiq; secūm opera sua. Et hoc sine acceptiōe ꝑsonaꝝ. Nā dñs iudicabit sicut seruū. dñus sicut ancillā. regē sicut rusticū. vñ ꝑs. Cū accepero tps ego iusticias iudicabo. Jtē i eod. ꝑs. Deꝰ iudex hūc humiliat et illū exaltat. Duodecimū signū ē q̄ eti ā hoies ꝑfecte vincti exibūt de sepulcris in quib⁹ i

habit q ibit velut amicus nec nuntio sibi
ingi poterit. Et hoc ostendit q nul-
lus quidquam sit poterit in extremo iudicio nec
alios scire. q quoddam pertinet interdum. De
quinto signo ait q ola tripudiabunt ab oc-
cultis vbis ab occultis aperientur: q ossa mor-
tuorum habitabunt sua sepulchra. Ait Esa. xxvi.
Exurgo aperiet tumulos vestros Et hoc quin
pit in significat ola occulta q peccata occulta
quidem manifestabuntur q ostendentur. Ait
ipse dicens. Nihil opertum quod non revelabitur
nec abscondetur quod non scietur. Decimum quod
ti signi est. q stelle cadent de celo. Esa. xxxiiii.
Stelle cadent de celo q virtutes celorum mouebun-
tur. Ait ola hydrea errantia et stationaria si-
gnat ex se ignitas romas. Ita enim dicit vt de
ola alia ven ist ad capud magistri q non
multitudo nisi nec habitata. Sciendum q stelle
cadent hoc continget in terrore illorum qui a fi-
de creberrit vel quos superbos vel abscessi-
nes a deo retraxit. Undecimum signum est
q homines viuentes grue ocs mortuos: q cum
mortuis resurgent qui longe ante fuerit mor-
tui. Nota q cum q terra non renouabuntur
nec purificabuntur q ignem: nisi post ablatio-
nem malorum homi p' iudicium. Queritur hic vtrū
ola corpa redigentur i cineres. q videtur q ita
Quia aliqui morientur q immediate ante iudicium
et ad resurrectionem mortuorum viuerunt: sed
corp' horum non incinerantur nisi q magnum te
pus post mortem horum: ergo falsum talia ppa non
incinerantur post mortem ppor. Videtur horum
Lu. li. Sap. a di. q tales reducentur q' ignez
q cōcremabit mundum ad dies iudicii: q sic sol-
uentur cito q cito segabuntur. Ad hoc dicendum
Haymo q octo homines q fuit nati in peccato origi
nali tenet hoc simpliciter. Gen. iii. Pulvis es q in
pulverem reverteris Item sciendum vtrum illi dies
ginti fuit vel interpolati. Hiero. non exprimit
Et etiam q talia signa fiant apocryphum est. Quae
dam tñ ex eis vel etiam quasi ola vt patuit ex
scripturis sacris ppabantur: q hoc ptinet ad pri
mam partem huius sermonis. Sed ptinet ad se-
cundam partem tunc ponende sunt aliquae ra-
tiones. Et primo queritur vtrum ppa in iudicio
in forma humanitatis glorioſa apparebit.
Respondet beatus Tho. de aquino sup. iii. li.
sen. di. xlvii. q. ii. Nam ppa in forma humanita-
tis videri potest videbitur ab oibus tñ bonis
q malis: tñ sciendum q non equaliter vide-
bitur a bonis q malis. Unde Ber. sup Cantica.
Redemptor humani generis tñ iudex apparebit
tis et ipertolus iudicis: q terribilis erit iudicis
Unde tñ multitudo aspicit dicit: ipse venit
ponendi atq; terribilis respicientibus eum.
Ita scribo ipsum vtrum culpe olim homi
crimabunt in iudicio oibus hoib'. Dicendum q
de ista materia pulchre scripsit beatus Tho.
sup. iii. sen. q Richard' de sancto victore tñ
tus Deus et q in virtute q tñ iudicio dum
iustitia oibus euidenter appareat. sua alia
cōdemnat vt premia iusta esse nō post: nulli
sibi merita vt demerita profectat. Et ideo si
cut oportet q iudex q assessores iudicio mer
ta vt demerita cognoscat ad hoc q suam q
scientia oportet ad hoc q iusta extremi iudi
cii sua apparent. vt oibus suam cognoscen
tib' merita vt demerita innotescat vt sicut
cuilibet nota erit sua premiatio q sua damna
tionis oibus aliis innotescet. Et ideo opz q
sicut de' cuilibet sua merita vt demerita re
datet ad memoriam sua etiam alioꝝ cognitio
habeantur hoc q glorioſa opa q optima comu-
nio: sanctorum gliter sciantur obscurata dicas
Ad q potest q possum tolata in iudicio aliis nō
patebat: q sicut beatus Thomas sic intelligendum
est q peccata iustorum nō venient ad notitiam aliorū
sed vt peccata vt dimissa sint. Sic etiam cōdem
tionis cuiuslibet occurretur ex his nō sequitur
iustis penas sed gloria. Dicitur etiam peccata es
missa legi inquantum tractus ea nō videt ad pu
niendum sicut dicit glo. sup illud qd dicit pa.
Beati quorum remissae sunt iniquitates: q quo
rum tecta sunt peccata. Ex predictis colligi potest q re
ctum iudicium: q oibus electis q bonis ma-
nifesta erit cuiuslibet boni merita q demeri
ta ex q bus iusta sua ab ipso iudice gloriet
potuerit vt dicit pa. Unicuique reddet sicut opera
sua. Et hoc sit qñ ipse dens iustus iudex de
cet his q dextris eius erit. Venite benedicti
patris mei possidete regnum vobis paratum ab origine mun
di. Esurivi q dedistis mihi manducare. Qd
vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis.
Et his q a sinistris erit tñ iustis pena eis
hoib' manifestis i valle iosaphat dicet
rens contra eos iusta sententiam q quasi gladius
bis acutus' exibit de ore eius: vt habet Apoc. i.
Erwere bis acutus' qz iterimit corpus' animam vi
ndex totum hominem vita eternam: et mortem et
ad gehennam ignis dicit. Mat. xxv. Ite male
dicti i ignem eternum q paratus est diabolo q an
gelis eius. i. hoib' eis ad malum q i malo mansu
ris. Esurivi q nō dedistis mihi manducare.
ec. Unde Aug. de verbis dñi. Qui in igne eter
num mittitur q nō dicit ei ppter: vel pena
misericordie erit q finalis aliqua. Qui tñ diabolo
adhere debuit qui nunq; obedientiam dei pater
nus' erit q debitum spoliauit. O Deus

queritur vtrū ignis pcedat aduentū iudicis. Rādet btūs Tho. in. iiii. di. xl vi. Dicit Et sic alicedet ille ignis sicut alicedit aq diluuii. xv. cubitos sup̄ ocm terrā. ps. Ignis ante ipm pcedet. Et idē ignis scōm ianctin Tho. extmabit cozpa cozp̄ añ iudicii q tūc viuēte experient: siue sint boni siue sint mali. Sed malis infliget penā seuē. bonis aūt in qb⁹ nil inuenier purgādū nō infliget aliquē mōlestē: sicut nec ignis camini iflixit aliquē de trib⁹ pueris Dañ. iii. Bonis ūt in qbus purgandu aliquid inenier infliget dolozē scom magis & min⁹ sicut pl⁹ vel min⁹ purgādus habebūt a gente sicut diuina iustitia: cito aut poterit purgari quicq̄ purgādū erit qz recuperabit in ipsemōe qđ amisit in duratōe Et idē btūs Tho. dicit q ignis ille post iudicii inuolues reprobos. & ꝑtū ad calidū vltimum: & ꝑtū ad illud qđ erat grossū in eo ad infernū delēdet ad penā dānatoz. Qđ ūo in eo est subtile et lucidū: remanebit superi⁹ ad gliam electoz. Et idē di. Qđ eīm ꝓfuit mūdi renouatio: nisi expsio petōze extra mūdum. i. i fernū Hic igit pz q ignis ille aduē tū iudicis pcedet, ꝓcomitat & sequet. Itez quarto queritur vtrū elemēta renouabunt p̄ receptionē alicui⁹ claritatis. Rādz tho. iiii. dist. xlvii. sic. Terra eīt vt dē erit in superficie exteriozi paruia. i. gspicua sicut vitrū aqua sicut cristallū: aer sicut celū: ignis vt luminaria celi. Itē ārit vt cū aialia bruta plāte & cozpa mixta remanebūt in illa inouatiōe Rādet scōm Tho. q nō. Nā bruta aialia & plāte et cozpa mixta cozrūpunt scōm totū. i. ex parte materie q̄ fozmā amittit: & ex parte fozme q̄ actu nō manet. Nā hoies vlterius nō indigent aialib⁹ et plātis sicut iā vescunt & inuāntur per alia. Et hoc ꝑtū ad secūdā partē istius ser. ¶ ꝑtū ad tertiā partē istī⁹ ser. est notandū q̄ nullibz dz fozmidare vindictā iudicii diuini. legit in lib. de apibus Erat monasterii⁹ sancti Jacob iapō leodiū. vñ ibidem quidā adolescēs cōsobrin⁹ ꝓpositi malozis ecclie cā deuotiōis religionē intrauit: qđ vt audiuit ꝓpositꝰ indigne tulit: mādauit q̄ cleri os cōsobrinū exire cōpulit ille. Tūc ꝓpositus fozti manu collecta multitudie sate lītē intrauit violent⁹ cenobiū rapuit iuuenez & nudatū sancto habitu indut cū habitu seculari. Abbas ergo monasterii collectis maiozib⁹ ciuitatis eho zquerit et totū clerū p̄ latis iniuriis interpellauit. hūc cū indignāter vix audire vellet eps & abbatē potius impeterēt duris verbis flexis genib⁹ abbas cū moderamine verboz di. Judex ista o ꝓpositꝰ in terra hāc nō posti: h̄ ista te deū summū iudicē interpellio: vt infra. xl. dies vltra nūm ꝓparet cozā illo iniam iudicis pro meritis accepturus. Ad hoc ꝓpositꝰ cachinnādo iuuis territus hoiez atq̄ spzeuit & repulit expz bratū. Quid plura. Quadzagesima aūt data circa nonā mozt⁹ est ꝓdict⁹ abbas & cū pz illa solēniter pultaret: ledens in balneo pcipitus quelibet a circūstātib⁹ qđ hoc esset: quidā ingredies exclam⁹ de lon iu capanar. Rādit abbatē se: i iacobi iā defūctū & p cessationē l'eri tā solēnē. Illico rezozdat⁹ ꝓpositus. xl. die ēt qua se citatū cozā iudice lōgo audierat ab abbate: z cristat⁹ ait di. iuste. O. videte qđ ego facia mozitur? sūt ōpa re me oz hodie alpertib⁹ iudicis sine moza: cū post hoc balneū egredi festinaret in aliā tū man⁹ cū diro eiulatu⁹ vocibus expirauit Ibi ꝑculdubio ꝓpt⁹ videre vbi cū sūpitus cessant inrisgitoz aduocatio gticesti vbi nec pces nec pciū liberabunt: vbi nec interlocutoria iudicis sententiā ꝓrelabunt.

¶ Dominica tertia. Sermo. vii. de ad uentu spūali.

TUes q̄ venturus es: an aliū expectam⁹ Mat. xi. Phūdi. in li. phi. q fozma nō introduc. t nisi materia pzius dispolita sit: sicut pz de puero cui i vtero mris aia nō infundit nisi añ materiā ad modū cozpis sit dispolita: sic gra nō dat hoi nisi disporat se ad gram rcipiendā. Qđ ꝓ verbū dei disponit hō ad spūalē aduētū gre pcipiēdū: tūc rogem⁹ matrē gre &c. Tu es ventur⁹ es &c. ℙ Notū dū q̄ de⁹ venit i p terito: venit i pnti: veniet in futuro. Scōz p teritū tps venit q caem is allūptionē icōz pl sens temp⁹ venit in nos q gre infusionē: scōz futurū tps veniet i die iudicii iudicare vi nos & mortuos de pzio aduētu actū est i pri ma dñica aduen⁹. de scōo aduētu. s. ad iudicii actū est in scda dñica: sz in hodierna ag. agit de aduētu xpi in nos q gre infusionē: vñ in hodi. collecta in missa petim⁹ vt mentis nostre tenebras gra sue visitatiōis illustret. Et euāgeliū hoc di. de scō ioh. bapt. q interp̄tat gra sive in quo ē gra. Vñ in pri ser. tria sūt dicēda. Pzio quō ille aduēt⁹ spūalis pcessit alios duos aduēt⁹. Scōo quare ille spūalis aduētus est deliberand⁹. Tertio de duricia vestiū cōcludēdo de vno exēplo.

¶ Quātū ad primū sciendū q̄ ille aduentus, pl⁹ in mēte pcessit alios duos aduēt⁹

ſz in carnē ⁊ ad iudiciū. Pzio qz cū aduēr⁹ in carnē ſit ſoli⁹ filii in carne mortali appa-rent:z aduēt⁹ ad iudiciū ſit etiā tm̄ filii in artis gliola apparent. Aduēt⁹ āt in mente hoīs ⁊ tot⁹ trinitas. Joh.xiiii. Ad eū veniemus mānionē apd eū faciem⁹. Hēc qz cū aduēt⁹ i carnē ⁊ aduēt⁹ ad iudiciū ebes ſūt bonis et malis. Nā bonī videbūt eū in mūdo exīi-tz ſūt ⁊ mali ſicut pharisei pylat⁹ ⁊ herodes videbūt xp̄m in carne:ſūt in iudicio extremo ⁊ boni ⁊ mali videbūt xp̄m venīētē in nube: h aduēt⁹ ſpūalis i mētē eſt tm̄ bonoz qui p parāt ſe.nō ei hītabit i corpe ſubdito pctis. nā hyaz. Lux Joh. Dñm deū tuū ſuſceptur⁹ in hitaculū cordis tui emūda ẓciam tuā ab ogib⁹ moztuis ⁊ ſupfluis ⁊ imūdis cogitatio-nib⁹:qt mūd⁹ inhabitatoz mūdā ḡrit domū ſuā etiā Ber. ſt cū. Gratia balſamū purifi-mū ē:z tō pur ⁊ ſolidū vas reḡrit. Tertio q illi duo aduēt⁹.l.in carnē ⁊ ad iudiciū ſunt ad nos:ſz ille ſpūalis aduēt⁹ ē in nos In pri-mo aduētu ſaluatoz ad nos vēit ad ceſū red-ditur⁹:in mētē nō venit in nobis mūnus: nili cū mūdicia opz nostroz ḡfi ꝓpriis ma-nib⁹ eū exp̄llam⁹. vñ vocat emanuel qđ in-terp̄tat nobiſcū de⁹. vñ Jo.xiiii. Vos cogno-ſcetis eū:qz apud vos manebit:z i vobis erit Hēſ. Pzope eſt de⁹:tercū eſt:i te eſt:vñ ma-gna ſeruitas eſt hoi deū hēe i ſe: nā magnū theſaur⁹ hz q deū hz:z q deū hz i ſe verisimile eſt q nō ſit ſine cōſolatiōe. Apoca.iii. Si q⁹ audierit vocē meā ⁊ aperuerit mihi ianuā i-trabo ad eū ⁊ cenabo cū illo ⁊ ipe mecū Ber. Cibus aie eſt gēa dei dulciſſim⁹ ſane ⁊ oēm hoīs in ſe ſuauitatē ⁊ delectamētū ſapor. vñ etiā Bafi. O dulcedo mellifua: dulcedo mi-rāda: ꝑ dulcis es in meditatiōe: ſed dulcior in oīone:dulciſſima in ḡtēplatiōe:ſed ſuper dulciſſima in beatitudie: et hoc ꝑtīū ad p̄mā partē illi⁹ ſermōis. R. Sed ꝑtīū ad ſecūdā ſciendū q ſunt ſex ſcām Guil.ing.que ſi co-gitauer⁹ valent ad hoc vt ille qui per peccatū moztale deſeruit deū eius ſpūalē aduentum deſideret. Pzimū eſt q recogitet.l.quem re-linquit.l.p̄cm ſuū celeſtē. Deu.xxi. Deū q te genuit dereliquiſti. Naturalis eſt amoz ſi-lii ad p̄rem naturalis doloz de ei⁹ offenſa:ſz maioz dz eſſe de offenſa p̄tis celeſtis. Augu. Amand⁹ eſt generatoz: ſed p̄ponend⁹ eſt creatoz. Judas dñm ſuum negauit qđ ē ma-gnū opp̄obriū coīā deo ⁊ etiaz coīā hoīb⁹. negare ꝓpriū dñm. Judas vel poſtremo de-reliquit liberatoꝛē ſuū de quo multū dolere debet qui receſſit ſeruiz ab eo qui morte ꝑ-pria eū a morte eterna liberauit. Eccl.xxix.c. Ingratus ſenſu derelinquit liberātē ſe. Re-fertur eſſe leonē quē quidā miles a ſerpēte li-beraſſe adheſiſſe inſeparabile vſq ad moz-tē liberatoꝛi ſuo. Ecōtrario multi relicto dño ſuo adherēt ſerpēti infernali qui nihil hz da-re nili qđ ſicut ipe poſſidet etnā dānationē. Judith.iii. Erui vos de manu eoz et tū vos derelinquiſtis me. Hiere.xvii. Dñe oēs q te de-relinquūt cōfundent. Hēo cogitare dz cām quare dereliquit deū. Hier.ii. Quid inuene-runt in me p̄res vēi iniqtatis: qz elōgauer⁹t a me et ambulauer⁹t poſtvnitatē ꝛc. Hū Hol-cot ſup lib. Sap. di. Ut beneficia xp̄i cogite-mus et nēam malignitatē ponderem⁹ nō ē dubiū ſi vſū rōnis habem⁹: qui occaſionez penitētie ſēliem⁹. Hū porte ſcribūt q arpia auis eſt hūo facie hois:ſed ē auis valde cru-delis inſantū q iterdū fame ſtimulāte hoiez inuadit ⁊ occidit ſitiēs ad̄t extūc cū ad aquā volat vt bibat vbi facie ſuā intuēt⁹ ſe ſibi ſi-milē nup occidiſſe recolīēs tm̄ doloꝛē patit q inde qñq moꝛit. Quid ergo nos rōnabiliꝫ-tes faciem⁹ qū deū nēm ex tēm nēm ꝗtum nos interēmit occidiſſe cognoſcim⁹. hoc ādt vi-dem⁹ exp̄lle cū verbū dei audim⁹ vel ſcripta ſāōz legimus deuote. Et q cūqz non penitet de p̄tis ⁊ deſiderat aduēti gēe iſta recogitāt nō eſt p̄ſect⁹ xp̄ian⁹ ner euāgelio dei credit ⁊ iō ſignāter dē Mar.i. Penitemini ⁊ credi-te euāgelio. Terciū eſt q cogitet q̄d cū eo re-liquerit:qz oē bonū. Aug. Tale bonū de⁹ eſt vt nemini eū deſerenti bñ ſit q̄d cui erit bo-nū peccāti ex q ipſe ſibi mal⁹ eſt ſeipm occi-dēdo Sap.xvi. Hō per maliciā alaz ſuā occi-dit. Hēſi. Nihil eſt hoi bonū ſine deo. Hū Holch. Merito dolere deberem⁹ q gēa quaz amiſim⁹ efficimur ei q culpā de filiis dei fi-lii diaboli:de familiarib⁹ dei hoſtes ⁊ p̄dito-res ⁊ emuli xp̄i:z de regni celeſtis heredibus erim⁹ exules ⁊ ꝓſcripti. vñ legē in lib. de na-tura rez q quedā auis ē que vocat auis pa-radiſi q̄ ꝓpter inſignē pulchritudinē ſic vo-catur. Eſt eēi tāte pulchritudinis q nulli co-loz ſibi deeſſe credit. voz eēi eius eſt ita dul-cis et pia q p̄t denotionē ⁊ gaudiū excitare her auis ſi capta fuerit ⁊ illaqata iremedia-bilit gemit et plāgit nec vn̄q plāgere deſinit donec reddita fuerit libertati. Hozatt iſta auis ē aia fidelis:her q̄ eſt i grati a eſt auis pulcherrima:qz in ea relucet ymago ſce tri-nitatis naturaliter et imp̄ſa habēs oēs colo-res.i.virtutes. vnde Hiē. in epīa. Oēs vir-tutes ſibi cohereāt:vt qui vna caruerit oīnq

tareat qui vnã hz omnes habet. Ista capit laqueo demonis qñ peccat ḋ ergo restat ei facere: nisi plãgere ⁊ incessanter penitere ḃ ner ꝙ gratiã recõciliatiõis in statũ pristinuz reducãt: ⁊ dr cozno diaboli fiat ḃnuo auiopa eadit: ⁊ sic plãxit ⁊ gemuit fletũs latro iuxta crucẽ tuspẽsus donec a fonte gratie obtinuit ⁊ audiuit illud Lu. xxiii. Amẽ dico tibi hodie mecũ eris i paradiso: ⁊ iõ oibus petõzibꝰ dr a xpõ: vt habeꝫ Mat. iii. Pniaz agite appzo piquabit ei regnu celoz. Quartũ vt cogitet cui adheserit. Jo. vi. Dixit petꝰ dño. Dñe ad quẽ ibimꝰ. Gre. Stultũ est seruire diabolo otẽto ḋ nullo placat obsequio. Ber. i glõa dñi: ḋ cãe est ꝙ inimico meo vestroz potiꝰ seruire vult ꝙ mihi: stultitia enĩ maxima est ab eo recedere ḋ dat regnuz celoz et eterna gaudia ⁊ im̃ẽsas diuitias ꝙ seruitio trãsitozio: ⁊ seruire illi ḋ nihil hz dare nisi etnaz mozte: etnũ ignẽ: etnã penã: hz heu plres seruitozes hz diabolꝰ in mũdo isto ꝙ xps. Mã ocs superbi: luxuriosi: iracũdi: auari: mẽdaces ⁊ piuri sunt i seruitio diaboli. Hz humilescasti: abstinẽtes: et pacifici: veraces: mites: ⁊ misericordes sũt in seruitio dei: hz heu plures sũt mali ꝙ boni. vñ. i. Jo. v. Totꝰ mũdꝰ i maligno positꝰ ẽ. vñ etiã Aristo. v. thop. Hoies vt plurimũ sunt mali: in pauciozibꝰ bo sũt boni. Quintũ est vt cogitet ꝙ nisi aduenĩet deꝰ nõ recedz diabolꝰ. ps. Ad nihilũ redactꝰ est in 2spectu eiꝰ malignꝰ: nõ sit hĩtãt deꝰ ⁊ diabolꝰ: sicut nec lux ⁊ tenebze. Nã ẽtocito lux solis strat tãcito tenebze fugant: sic ẽ de deo et diabolo. ii. Coz. vi. Que cũuentio xpi ad belial. Hertũ est vt cogitet hõ ꝙ nõ põt venire ad gliaz dei. nec ad ipz dẽũ i futuro: nisi deꝰ ad hoiez veniat i phti ꝙ gẽam Aug. Nullus possidz deũ i futuro: nisi ḋ hic possidet a deo Aug. Desiderate auxiliũ gre ḋ soli hoeslitterant a malo: sine qua nullũ pzoꝫ sine cogitãdo: sine agẽdo faciũt bonũ: qz nrꝰ sñs gra salunt hoc incitare nos dz vt desideremꝰ adueniẽtũ xpi in nosiqz ꝙ nos ⁊ per naturalia ñ possumꝰ adiẽdere: ergo merito gẽaz dei toto coz de debemꝰ desiderare. vñ Aug. i li. de natura ⁊ gra xpi. Gra sine qua nec infantes nec etate grãdes salui fieri pñt. Hz ẽtũ ad tertiũ sciendũ circa hoc ꝙ xps i hodierno euãgelio cõmẽdat. Jo. bap. de asperitate vestiũ dicẽs. Quid existis in desertũ videre hoiem mollib⁹ vestitũ. q. d. Vestis iohãnis ẽ pilis camelozꝫ: vbi notãdũ ꝙ vestis aspa confert hoi quinq bona. ¶ Primo enĩ vicia carnis domat: ps. Ego aũt cũ mihi molesti essent. hz demõs ꝙ infestatiõe carnis dolebat cilicio. Exemplũ de Judith vidua ḋ portauit de die noctuq cilicium ad domãdũ cozpꝰ suum hz mollibus vestibus adornata fomitẽ carnis Ber. Sicut in indumẽta mollicie aie inducit. vñ etiã Lyrian⁹ Hericeo ⁊ purpura Iouti xpz idure nõ pñt. vñ etiã Gre. in quaũ omel. Quid est hõ pciole ozuarꝰ nisi sepulchrũ foꝛ tectũ: intꝰ aũt plenũ spurcitia. Secõo vestis aspera hoiem ad imitãdũ tribulatiõe hortat hoc pz i n: nimirũ ḋ hostibus ꝙ tiã prophetam minarꝰ est di. Ionã. xl. dies nineue subuertitur. Audiũt hi nisiniuite rex ⁊ oes pplus induerũt se saccis ⁊ spargẽt cineres sup capita eoz et penitentiã egerũt ⁊ deũ inocauerũt ⁊ aduertꝰ ẽ furoz dei ab eis ⁊ misertꝰ ẽ eoz: sic eẽuersor stis mollis ⁊ pciosa irã dei et plagã prouocat. vñ legit in gestis romanoz ꝙ ille ḋ pmitus iter eos vestẽ purpureã induit a fulgure ꝙ icꝰ est ⁊ sic iteriit. Tertio vestis aspera facit oratiõẽ exaudiri: vñ olim antiq inducebãt se saccis cũ a deo aliq ḋ impetrare voluerunt. ps. Respexit in oratiõẽ humilium ⁊c. Eccli. xxxv. Deus humiliantis se nubes penetrat donec appzopinquet ad dñz nõ 2solabitur: ⁊ nõ discedat donec altissimꝰ aspiciat. ⁊ eẽuersor vestis mollis ⁊ pciosa impedit oratiõẽ. Nam superbus habitꝰ nõ impetrat a deo q̃ petit. vñ Jac. iiii. Superbis resistit deꝰ. vñ Hiero. in epli. Qua fiducia erigis ad celum vultũ quẽ cognitoz nõ agnoscit. Quarto vestis aspera liberat hoiem a veste calamitatis qua dãnati vestiũt. ps. Induãt sicut diploidem 2fusiõe sua. Nã dãnati 2fũdunt in cozpe ⁊ aĩa. vñ dicit dñs ꝙ ypocritã. Gloziã cozis in ignominiã cõmutabo. sic eẽuersor pompositas ⁊ varietas vestiũ varietatẽ penarũ habit. qz quot tunicas quot pallia: quot colozes quot texturas super bꝰ ex superbia induit: tot penas pro his in futuro habebit. ¶ Quarto aspera vestis petrat hoiem stolã glie claritatis eterne Apoca. vi. Date sunt illis singule stole albe. Nã vestis glie precellit claritatem solis. Mat. xiii. Fulgebũt iusti tãq sol. De hac claritate loquit Ansel. In illa vita plus tudo iustoz solis pulchritudini qui septẽpliciter q̃ est mõ sit splendidioz adequabit. Si celum aperiretur totꝰ mundꝰ illeuminatoz pozis claritatẽ gloziosi sustinere non posset. Cozpꝰ eni illud qd cilicio induit ⁊ sacco tegitur septẽpliciter clarius erit q̃ sol iam ecclesie tũ patuit ꝙ auctoritatẽ Ansel. Et super hoc alia hois splebit ineffabili claritate. Ait Ber. Putas qualis tunc erit splendoz aiaꝫ

ꝯ tolis habebit splendoꝛē lux coꝛpoꝛum Et
ꝛe elicit q̄ quilibet dz coꝛpus suum castiga
ꝛeꝯ abstinētia esse ꝫ poꝛ⁹ inꝑtiu valitudo q̄
ntit et domare carne suā cū cilicio vel alio
ero in dumēto vt ad talē claritatē perue
rvalear. vñ Hiēr. in epla. Nullus labo
rum: nullū ꝑs longū videri debet quo glo
eterne claritatē acquirit. vñ Chrisо. de re
speratiōe lapsi: si quottidie opoꝛteret nos
ꝓcta gerere ad ipsam gehēnā paruo tēpo
re tolerare ꝓ eo q̄ ꝛꝛvidere posse m? Ig gia
nientē ꝫ tanctoꝛ ei⁹ numero sociari non
ert dignū pati dē q̄ triste est modo vt tanti
oni tanteq̄ glie participes haberemur. Ju
ng libēter qlibz dz carere delectabilib⁹ car
is et gaudijs mūdi: vt sic possit quemlibet ad
gaudia celi. Vñ Aug. de li. arb. Tāta est pul
chitudo iustitie tāta est iocūditas eterne lu
cis: vt etiā si nō liceret in ea ampli⁹ manere
ꝙmus diei hoꝛa. ꝓpter hoc solus innume
rabiles anni huⁱ⁹ vite pleni diuitijs ꝫ etiam
ꝑ oi abstinētia ꝯtalīū bonoꝝ recte meritoq̄
obtinuerent Itē Aug. li. ii. de ciui. dei. De⁹
ceritinis desideriꝯ nr̄oꝝ q̄ sine fine videbē:
sine fastidio amabit: sine fatigatiōe laudab
it: hoc mun⁹ hic affert? : hec actio profecto
erit oīb⁹ cōis sicut ipsa vita eterna cōis est.
¶ Ultimo notandū est vsū exēplū de aspi
ritu vestitū ꝫ abstinētia: et legit i li. de apib⁹
q̄ erat quedā mulier i gtib⁹ brabātie reclu
sa i quo tugurio q̄ loziā ferreā portabat ad
carnē ꝫ ꝑ loziā ferreā ex ꝑte pilozꝝ cilicij q̄
g medijs lozice caro pungebat: sup nudā ter
rā ꝫ sup duriſſimos lapides recumbebat: ter
tiā i hebdomada panē i dimidia gte mixto
cinerib⁹ i mēsura ꝫ pōdere vescebatur. ¶
Item aliud exēm leg. i q̄ quedā virgo anni
cula fuit in heremo ꝙ triginta octo ānis i vna
spelūca mānsit: ꝫ deo ibidē deote seruiuit: et
nisi de radicib⁹ ꝫ herbis ꝫ fructibus arboꝝ
cibū ꝛeꝯpit ꝫ nūq̄ in illo lōgo tpe holem vi
dit ꝫ post modū duo heremite ex imꝛouiso
ad eius spelūcā venerunt. et ipsam defun
ctā inuenerūt. Et sic eā sepulture tradiderūt.
¶ De cadē dñica Sermo. viii. de ꝓparatio
ne coꝛdis.

HIi ꝓbe mihi coꝛ tuum
ꝛc. Ꝓuerb. xxiii. Ex q̄ in ꝓxīti dñica
egit de spūali aduētu xp̄i in coꝛ hoīs. In si
gnū huius tunc ipa veritas petit sibi ꝓpara
ri et ꝓberi coꝛ: nam ipse paratus est illud im
plere cum suo spirituali aduentu. vnde Au
gustin⁹ lib. iii. de pr. Ꝓdesto semꝑ est gratia
que nunq̄ deficit nisi ꝓius expulsa cōtume
delleratio quod sui est: inspiratꝝ: si est q̄ reci
pia. ergo ipse petit coꝛ cuiuslibet hois dicēs
Fili ꝓbe mihi coꝛ tuū. Sciendū q̄ in ꝓsēti
ti sermone tria sunt dicenda. Ꝑimo quare
xp̄s petit coꝛ hois et qualiter sibi dandū est.
Secūdo que cauent mūdicia coꝛdis. Ter
cio quō coꝛ mundū cognoscitur: et quomo
do custodiatur. ¶ Quantū ad ꝓimū sciendū
dum q̄ de⁹ petit coꝛ ꝫ nō aliud mēbꝛū teipsi
ci rōe. Ꝑimo ideo q̄ est spāle hospitiū dei
quo quiescere cupit ideo coꝛ interꝓtat qua
si camera oipotentis regis. Vñ rex celestis de
lectatur inhitare coꝛ. vñ Ꝓuerb. viii. Delī
cie mee esse filijs hoīs. Secdo petit ideo: q̄ coꝛ
est ꝓncipiū oim mēbꝛoꝝ. vñ Aristo. xiii. li.
ani. Coꝛ est ꝓncipiū vite ꝫ oēs motus coꝛpis
ꝫ sensus ꝫ cōsequēter totū holem pe. i. de⁹ in
hoc q̄ petit coꝛ. Et merito totū holem exigit
q̄ totū coꝛp⁹ suū ꝫ oia mēbꝛa sua i passione
sua ꝓ ipso hoie exposuit. Tercio q̄ coꝛ ē ple
nū sanguine: ideo pē petit coꝛ: vt filiū suum sā
guineū illud ponat. Vñ secūm Aristote. viii.
ethi. Simile diligit simile. Vñ quilibz debz
in coꝛde suo iesū cū suis vulneribus sanguī
neis locare meditādo passionē ei⁹. vñ Bern.
in ꝙdona dñi i quodā sermōe. O homo vide
q̄ ꝓ te passioꝝ: nō est voꝛ similis q̄ ꝓ te cruci
oꝛ: ad te clamoꝝ: q̄ ꝓ te moꝛioꝝ: vide penas q̄
bus afficioꝝ: vide clauos q̄b⁹ cōfodioꝝ: cū sit
doloꝝ tāt⁹ exterioꝝ interioꝝ est planctus gra
uioꝝ cū te tā ingratū exꝛioꝝ. Vñ etiā Hiero.
i epla. Cōi pui voluit vehemēt culpe ꝫ igno
rantie a coꝛdib⁹ nr̄is auferret. In capite g̃
cuit vt caput nr̄m. i. adā tanquā ei ꝛficeret
colaphis cedi. et ꝑ hoc ꝛderiuet nos ei labijs
ꝫ manib⁹. i. verbis ꝫ operibus applaudem⁹.
¶ Item sciendū q̄ deus vult coꝛ sibi dari
nō mutari nec vēdi vñ Hoc. sup lib. Sap. Si
li deo mutuāt sua coꝛpa q̄ ꝓ spali ꝓsperitate
deo seruiūt. Vñ cū ipa ꝓsperitas eis subtra
hitur tunc ꝫ ipi subtrahūt deo coꝛpa sua q̄
ātea sibi i ꝓsperitate mutuauerunt. vñ ꝑs.
Cōfitebit tibi cū benefecerīs ei: sed non est
de o seruiēdū principaliter ꝓ temꝑali remu
neratiōe. vñ dē in decre. Remunerationem
temꝑalē nō dz ꝙs querere ꝓ bono qđ agit
vt ꝓi de peni. di. iii. c. Ꝙ. sed illi vēdūt q̄ eo
seruiūt ꝓ mercede eterna. Vñ spē retributio
nis dz q̄ est mercēna ri⁹: i. illi dāt coꝛpa sua
deo q̄ ex miraboritate deo seruiūt. ꝫ hoc de
siderat ipe deus. vñ dicit in verbis ꝓmissis.
Fili ꝓbe mihi coꝛ tuū. q. d. seruā holeot. Fi
li mi ꝙ creatione: filii mi ꝓ redemptione eorum

prebe mihi cor tuum:per dilectionē ꝫ deuo-
tionem. vñ Ihym. Merces maior tibi auget
qñ nō spe mercedis operaris:sz studio placen
dis. Itē sciēdū q ipse dē nō petit partē cor
dis.sz totū cor vult integraliter habere. vñ
Mat.xxii. Diliges dñm deū tuū ex toto cor
de ꝛc. Nā falco ē auis generosa cū diu vola
uerit ꝙ ꝑda cor ꝙ mercede reddit. Falco xps
est q ꝙ te volauit de celo in uterū v̄ginis:de
utero virginis in mūdū:de mūdo ad crucē
de cruce ad limbū:ꝫ eōuerso de mūdo ad
celū ergo tibi cor tuū recte vēdicat. ¶ Quā
tū ad scōm sciendū q tria causant mūdiciā
cordis. Primū est vt quotidie videam⁹ opa
nostra ꝫ totā cōuersationē nostrā bene cōsi
derem⁹:si aliqd sit i eis reprehensibile vel deo
cōtrariū. Nā hō q vult mundū cor acquirere
dz diligēter ꝑba:facta ꝫ cōuersatiōes suas
cōsiderare.i.cognoscere:q3 initiū salutis co-
gnitio ē sui. Secōz q causat mūdiciā cordis
ē q quicquid homo inuenit in quo deum of
fendit:vt de hoc verā penitentiā agat.ꝫ illa
vera penitentia conflabit in tribus. Primo in
cōtritione vera vnde dicit in decre. Sine cō
tritione nullū peccatū dimittitur.de pe.di.i.
per cōtritionē. Et illa cōtritio debet ex vero
ꝫ amaro corde ꝓcedere. vñ Hiek.vi. Luctū
vnigeniti fac tibi planctū amarū. Unde etiā
Greg Illū quē cōspicis delicta fletu doloꝛe
cōspectu deitatis nō dubites misericordiam
cōsequi. vñ scōz Pe.de tharag. Cōtritio pos
set esse tanta q totū reatū deleret.i. culpā ꝫ
penā. Secūdo vero pnia cōstituit in ꝛfessiōe Ait
Ambro. Nō enim quisq̄ a peccō iustificari po-
terit nisi ipm peccm ante cōfessus fuerit Nā
pudor quē ꝛfessio habet magna pars
satisfactiōis. vñ Ber. Ideo cōfiteri intendi-
mus pctā vt erubescētiā habeam⁹ ꝙ pena Nā cō
fessio ē peccōz multū utilis:vt habet i decre.
Confessio a morte aiam liberat:aperit pa-
radisū:spē salvandi tribuit de pe.di.i.ex his.
Tertia pnia cōsistit in satisfactione q cōiter
attendēda est i peccis:vt cōfessor penset qua-
lia pctā cōfitens confitet. vtrū venialia vel
mortalia an peccauit ex ignorantia vl ex in
firmitate:aut scienter vel ex certa malicia. Itē
pēsare dz numerū peccōz mortaliū vtrū de-
cē viginti vl centū cōfiteat:vtrū vnū trā vl
duo vel tria pctā cōmiserit. Itē pensare dz
q̄diu talis in peccatis iacuit: an a iuuentu-
te:an triginta annis vel q tres ānos in his
pctis vixit. Et scōm has cōsiderationes cōue
nientes sunt satisfactiones. Unde dz i decre. Pnia
debet ponī scōm q̄titatē delicti.xxiii.q.v.ex
cōsentoꝛ. vñ dz Deut.xxv. Scōm mēsuram
peccti erit mod⁹ plagaꝝ:ū no hic tūc i purga
tozio dñs exiget satisfactionē:q3 nullū peccm
dimittit sine pena. Nā dē in decre. Pluribus
modis pctā remittunt:sed nō abliq; pena de
pe.di.i.medicinaa Tertiū q̄d causat mūdiciā
cordis ē q hō cū tumo studio ꝫ deuotō ozōi-
b⁹a deo postulet vt eū custodiat ab illis que
sibi displicēt deo. Nisi dñs custodierit ciuita
tē ꝛc. Nā difficultas ꝓsistendi i bono patet
ex hoc q lucifer cecidit de celo. Adā de para-
diso Judas de numero apostoloꝝ:quid tūc
nos qui sum⁹ de hoc mūdo, ꝫ sum⁹ infirmi ꝫ
debiles ad resistendū:sic q qñq; q vnū solū
verbū ꝓuocamur ad iracundiā vel impati-
tiā ergo necesse ē semp in timoꝛe dei stare ꝫ
ꝓtectoꝛē nostrū deū deuote inuocare. vnde
Ecclī.xxvii. Si nō in timore dñi tenueris a
instāter subuertet dom⁹ tua cito. Unde etiā
Ber.in tractatu de septē donis. Cōtra sūt
quidē timoꝛ ꝫ religio:nec manere pōt alter
sine altero. ¶ Quantū ad tertiū sciēdū q
cor mundū trib⁹ signis cognoscit q similiter
diuersimode inueniunt in vno claro existente i
vitro mūdo. Primū q vnū clarū i mūdo vi
tro ē ꝓspicuū:ita q bene modicū qui immū
dicie cernit in eo. Sic ē ꝫ de mūdo cordē qō
in se cito cognoscit modicā culpā. Sic sin al
bo panno parua macula cito cognoscit qua
li immūdo ꝫ nigro nō cognoscit:ergo clara
cognitio ꝓprior defectū est puri cordis si-
gnū. Unde Greg.xxv.moral. Quāto quis ma-
iori gratia lumē percipit tanto ꝑplius repre
hēsibilē se cognoscit. Nā boni clarius in se
cognoscūt parua pctā q̄ mali hoies habētes
etiā i se magna pctā ꝫ pl⁹ flēt boni ꝫ punīūt
se ꝓ quis culpis q̄ etiā qñq; mali hoies ꝫ
magnis delictis. vñ Greg. sup Ezech. Quā
to pl⁹ ꝓficim⁹ i cognitione tanto nobis in
dignamur ꝑpli⁹ de querelo ope Scōm clarū
vinū in puro vitro nō turbat neq; macula
tur qñ tangit sine monetur:sic ē de puro cor
de ꝫ pura cōscia. Prouer.xii. Nō cōtristabit
iustū quicquid ei acciderit:ergo si patiēs in
niaꝝ i aduersitatib⁹ ꝫ infirmitatib⁹ cordis
ꝫ inꝺoꝛtuniis rerū puri cordis ē signū. vnde
Greg.in moral. Nemo nisi inter aduersa co
gnoscit q̄tū ꝓficit boni cū ideo patientius
iter aduersa sūt:q3 oīa a deo i bono recipiūt
scientes ꝙ de⁹ nihil ꝛmittit sup eos sine cā.
Job.v. Nihil fit i terra sine cā:ergo qñ de⁹
punit aliquē hoc facit ꝓpter aliquā cām. Aug
Aug.in li.de ci.dei. De⁹ cū aduersis reb⁹ q
agitat:aut meꝛita examinat:aut pctā cuti-

gtrant mercedē eternā p toleratis malis ē
poralib⁹ seruat. vñ etiā dē i dec. Nūq̄ punit
quis sine cā di.li.q̄ in alijs. Dz sciendū q̄ hoc
ens ip atiētes ꝫ gtra deū murmurātes ꝫ ipm
i factis suis reprehēdētes nō sūt boni. vñ Au
go de ista victoze. Discat q̄ murmurat vene
nū in lingua sua portat Nā ppriū malozum
in aduersitatib⁹ murmurare ꝫ deū blasphe
mare: ppriū bonoz ē deū in aduersitati
bus laudare. vñ Aug in li. de ci. dei. Illicito
ge mali deū detestant atq̄ blasphemāt: er
go q̄ vnū verbū sibi gtrariū sustinere nō pñt
veri boni nō sūt. Greg. sup Ezech. Bon⁹ nō
fuit q̄ malos toleraret reclamauit Tertiovinū
pux cū stundit ad vitrū clarum tunc saltat
supza. Sic boni ꝫ mūdi rū tangunt tribula
tionib⁹ ꝫ psecutionib⁹ siue in reb⁹ siue i per
sona: siue i verbis: siue factis: tūc erigūt coz
sua ad dēū ꝫ ei oia ista q̄ patiunt offerūt: et
hoc erit eis valde meritoziū. Insup cōscogi
tatiōes ꝫba ꝫ opa ꝫ etiā cozpales laboz ead
dei proficiūt laudē ꝫ ppriā salutē in his que
runt. vñ Greg. Omne bonū quod agim⁹ tem
per q intentionē ad celestia eleuem⁹. Utile
sciendū q̄ nō sufficit se cognoscere: hēe mū
dum coz nisi illud custodiat. ¶ Pro qua
sciendū q̄ tria valent ad custodiā cozdis. Pri
mum est timoz dei vt hō deū sibi semp pre
sentē hēat ꝫ ipm cognoscere secreta cozdis q̄
pendat. Nā multa petā operū cauent ppter
timoz hoim. Quis enī turpitudinē cōmitte
revellet in presentia hoim: multomagis ti
mere dz homo presentiā dei qui pñs est et co
gnoscit oēs cogitationes cozdis: locutiones
oris: ꝫ opa corpis. vñ Greg. in libro moral.
Si deū pñtē ꝫ oia videntē et iudicantē cre
derem⁹ credo q̄ nunq̄ vel raro peccaremus
vñ Boeti⁹ de gsolatiōe phie. Magna vobis
si dissimulare si vulg istita ē necessitas ꝑbita
tis: cū oia asi oculos agitis iudicis cūcta cer
nētis. Secūm est custodia sensuū: vt hō solli
cite custodiat suos oculos aliosq̄ sensus. Unde
Ger. Nō est cura lignū ꝫtigisse nisi
pus incaute respexisse: ꝫ ergo diligēter custo
diendi sūt oculi ꝫ sūt alti sensus. Tertiū est
fuga ocij vt semp aliq̄d boni faciat: siue la
rando: siue orādo: siue meditādo. vñ Hiero.
in epīa. Semp aliq̄d boni opis facito vt te
diabol⁹ sp inueniat te occupatū. vñ Bre. Nō
ci facile rapit a diabolo q̄ bono vacat exerci
tio. vñ Cassiod. Mēs ocioli nihil aliud cogi
tare pōt q̄ deuentre libidine cuius sō est.
Loz el cuz sit in ꝫtinuo motu semp vult cir
ti aliquid occupare ꝫ coz ꝫtinus ē ad ma
lum q̄ ad bonū. Sen. vi. Ideo nisi occupe
circa bonum semp debet stare circa malum. vñ
legitur in vitas patrum q̄ homo ociosus mi
le habet demones cum impugnantes: ꝫ ho
mo occupatus aliquo bono exercitio vix hab
vnū demonē cum pugnantē: et hoc q̄tum
ad tertiū membrū istius sermōis. ¶ Item
aliū sermonē quō septem sunt q̄ preparāt ho
minem ad spūalem aduentum gratie.
Require infra Sermo. lxviii.
¶ Pdica. iiii. Sermo. ix. de conscientia.

TU quis es Johannis. i.

In hac pdica agit de quarto ad
uentu qui erit in mozte cuiuslibet homis ad
quem aduentū singulis diebus preparati ē
debemus. vnde Luce. xii. Estote parati: q̄ q̄
hora nō putatis filius hois veniet. vñ de etiā
Ber. in meditationib⁹ Certū est q̄ moziere
ris: incertū tūmo qñ: aut quō: aut vbi: qñ vbiq̄ te
mozs expectat: tu quoq̄ si sapiēs fueris vbiq̄
eam expectabis. Item in serm. Quid in reb⁹
humanis certi⁹ mozte: qd hora moztis incer
tius inuenit. vñ quilibz dz sic vivere singlis
dieb⁹ q̄ ad petā vitāda et ad bona opa facie
da quasi cras deberet mozi. vñ Hesi. in epīa.
Oēs dies velut vltim⁹ ordinādi sūt q̄ de fe
licitate hois vitta dies diiudicat. Nā quilibz
singulis diebus dz seipm interrogare cōscie
tia sua dicēdo Tu quis es. Ulti in pñti serm.
tria sunt dicenda. Primo de quintuplici cō
scientia et de effectib⁹ ipsius ꝫscientie. Secūdo
vñ caulat erroz cōscientie. Tertio exemplum
Quantū ad primū sciendū q̄ quitupler est
ꝫscia: quar quattuoz male sunt ꝫ quinta bo
na. ¶ Prima est cōscia dilatata quā habēt
illi hoies q̄ nō ponderant nisi grossiora petā
mortalia: ꝫ de cōib⁹ petis si curāt. Unde grā
dia iuramēta cōia nō curant: nisi sit perin
jurium solēnitatis: man⁹ ponēdo sup reliquas
sanctoz vel sup sanctū euāgeliū. Querit hic
vtrū iurare q̄ deū sit petm mortale. Ubi det
hom sctm Tho. ii. ii. q. xcviii. Quicūq̄ iurat
sciēter mēdaciter nō excusat a petō mortali.
De hoc etiā quere infra ser. vii. Etiaz tales
luxurias si hāt q̄ mortali petō: nisi dēmittat
adulteriū ei tñ scōz scripturā sacrā ois act⁹
luxurie extra mātimoniū ē mortale petm. Etiā
illi ebrietatez nō reputāt mortale petm. nisi
vomit⁹ sequat. ei tñ scōm sacrā scripturam
ois ebrietas q̄ expposito ē: est petm mortale
Zēl offensaz fraternā nō pōderant nisi sic
vulneralz aut cerebellet ipm: ei tñ Mat. v.
dicat. Qui q̄ iratus fuerit fratri suo re⁹ erit iudicio

Et qui dixerit fratri suo fatue.f.cū ꝓtūdēdo reus erit gehēne ignis. Cui⁹tūc re⁹ erit ꝙ ex vindicta ⁊ ira ledit prim verbis dicendo: tu fur:tu nequā:tu latro:tu adulter:vel etiā factis primū trudēdo: pcutiēdo vel per crines trahēdo. Itē solvere festa.s.labozādo tabernas visitādo:chorizando ꝛc.sitr ⁊ ieunia ab ecclia istituta:sicut sūt vigilie apłoz ⁊ beate ⁹ginis:⁊ quattuoz tpa angarias.s.quadragesimā nō curāt. Itē tales ēt nō hūt ꝓpriam lucrbe se ornādo i vestib⁹ ꝓciolis ad alliciēdū alios homes ad malas ꝓcupiscētias Itē alii qui nō hūt ꝓpriam vluras cōmittere et cum fraude vl dolo emere vl vēdere. ⁊ sic de aliis. Dēs illi hūt ꝓpriam dilatatā ⁊ stāt in periculoso statu. Nā ꝙ quolibz petō moztali et etiā ꝙ minimo dānat quis tā bene licet ꝙ maximo. vñ habet in decre. Uno petō moztali demeretur vita eterna. de pe. dist. v. fratres. cuius pena maioz debet maiozi petō. vñ hē in decr. Pena lequit ꝓtitatē peti. xxiiii. q. i. non alleramur. C Secūa cōscia que etiā mala ē est cōscia infirma et nimis stricta quā habēt illi qui faciūt sibi petā vbi nulla sunt petā:⁊ hoc accidit ex instigatiōe diaboli. Nā cū diabolus non pōt tales inducere ad manifesta pecata moztalia:sicut ad blasphemiā:ad luxuriā:gulā:⁊ ebrietatē:tūc nititr eos inducere per ꝓscientiā erroneā in me exitatez. Quereitur hic vtrū conscia erronea liget. Videt ꝙ sic vñ Aug. Quicqd fit contra ꝓsciam edificat ad gehennā:ligcōm eundē oē petm ē dictū vel factū contra legem dei:tum ꝓpter quod alia in se nō sunt cōtra legē dei:vt leuare festucam de terra vel calcare supra calamū ꝙ modū crucis in terra positum: vel verbum otiosum:vel risus tm si tale cd apprehenditur a conscientia vt contra legē dei ergo ⁊ sic voluntarie in ipm ferk:manifestū est ꝙ voluntarie fertur ꝙ se loquēdo:et formatr in illud qđ est cōtra legē dei: et sic cōscientia erronea facit petm cū distinctione iudicat aliquid esse peccatū:et cōtra hoc facit quod in se nullum est petm: vel vix veniale. Unde sciendū ꝙ sicut valde periculosus est habere nimis latam cōscientiā:sic inquietū est habere nimis strictam. Nam tales diabol⁹ inquietat et impedit in bonis opibus:sic ꝙ nec orare nec contēplari:nec studere:nec quicq̄ bōi liceat eos facere:qz parua petā faciūt sibi magna et timent vbi nō est timēdū. vñ ꝓs. Trepidauerunt timoze vbi nō erat timoz: vñ Medium tenere est optimū. vñ Ezechie. xxvi. Posuz in medio vestri spūm meū vñ Jerē. ii. ethi. Medium est in oibus laudabile. vñ Hala. Qui ambulat simpliciter ambulat ꝓfidenter hz timere debeam⁹ vt nō cōtingat nos facile cadere in petm. C Unde querit vtrum hō faciliter possit cadere in petm moztale. Videō ꝙ hō qui hz bonū ꝓpositū cauēdi oia petā moztalia ⁊ deo seruiēdi:talis nō faciliter pecat moztaliter. Nā de⁹ ex sua bōitate nō ꝓmittit talē faciliter cadere in petō moz:alii vñ Richa. Moztale ꝓtū mihi videt nō pōse ꝓmitti sine grādi corruptione luxsine grauiori leiōe ꝓximi:et sine magno ꝓfectu dei. Sed illi ꝙ sine timoze dei viuunt facilie pecant moztaliter. Nā si bibāt nō curarent bibere vsq ad ebrietatē si vinū hērent. Si ēptant per irā omnino se vindicarēt si pollent. Si habērt vēdere vel emere nō curarēt nec haberent cōsciētiā:sed deciperent si pollent tales qui sic sine timoze dei⁹ sine ꝓscientia viuūt plura petā moztalia verbis et factis loquendo:et labzādo:comedēdo:bibendo:emendo: et vendēdo ꝓmittunt. Ergo nō habere debemus dilatatā ꝓscientiā:nec etiā nimis strictā formando nobis peccatum moztale: qđ vix est veniale. Sed talis qui hz nimis strictam ꝓscientiā tenet sibi eligere discretum cōsiliarem ⁊ discretum et eū sequi in omnib⁹ in quibus eum informat. Nam deus hoc requirit. Tertia ꝓscia est cōscientia perturbata ⁊ illi habent illi ꝙ volūt de petis suis desperare et de mia dei: et talis desperatio est pessimum peccatū. Unde Jūd. de summo bo. Desperatio est peior oi peccato. vñ Hiez. Judas plus offendit deū desperādo: ꝙ xpm tradendo. vñ nullus desperare dz de petis suis: etiā ꝓtis cūq magna sint. vnde Bern. Maioz est dei pietas ꝙ cuncte inichtas. Naz mia dei est infinita. Unde dicitur in decret. Quicunqz die dei:nec mensuras possum⁹ ponere nec tpa distinxere. xxvi. q. vi. his qui. Quale cōsciētiā etiā habēt illi qui crebzo in pecata cadez et labuntur: etiā ꝙ peniteant. tm ꝓpter relapsus frequentiā ꝓprie quēdā desperationis impulsum incurrit et turbant quos xpo aiit medicus cōsolari. Petro querenti q tiēs in me peccabit frater supple de die ⁊ dimittam ei. Respondit non dico tibi septies sed septuagies septies:⁊ leōz ocs catholicos doctoz totiēs quotiēs penitebit:etiā ifis mille milia petā haberet:si ꝓnit de⁹ ignoscit ei. Ecclesiastici. Quacunqz hora peccatoz ingemuerit oim petōz eius ampli⁹ non recordabor. Sed qui nō habet confidentiā in deo: cuius qđ ꝓnit ⁊ confiteri si non cōfidit nec dei

ptā ībi nō dimittunt. vñ Ambro. Non pōt
ag ere pniam q̄ nō sperat indulgētiā. Augu.
Penitētia q̄ ex tiducia nō pcedit inutilis et
uerdis manet ⁊ sine fructu. ¶ Quarta con
sideratio que etiā mala est: est sciētia peruer
sa quā hūt illi qui peccata parua ponderant
magna nō pōderāt neq̄ curāt: talē scientiā
habuerūt pharisei quib⁹ ꝑs maledixit: vt hē
Mat. xxiii. Ue vobis pharisei qui decimatis
mentā: anetū: et rutā ⁊ oē olus oztis granio
ra legis pretermittis. Similē cōscientiā ha
bent ille gloue q̄ nō verent primis detrahe
re milites et discordias semiare: ⁊ se sup alios
in superbia mētis extollere: et sic de aliis Dz
de paruis: sicut de verbis ociosis risibus: et
iocis: et de lotiōe manuū cū nimiuz de aqua
fundūt de his q̄rūt ⁊ de magnis obliti
sunt. ¶ Quinta est sciā laudabilis ⁊ il
lam habent boni hoies qui habēt bonaz: re
ctam: a trāquillā: securā: purā: quietā: ⁊ mā
dz scientiā: et tales habēt cōtinuū gaudiū
Prouer. xv. Mens secura quasi iuge conui
uium: hoc sic pz. Nā si videt supza se videt
deū cū oculis mētis q̄ nunq̄ offenderūt ⁊
si offendēt tñ penituēt. et spē de remissiōe
pcōz suoz habēt: ⁊ hoc cōfert eis gaudium
Si videt intra se tūc cognoscūt infernū ad
q̄ nullus pnitens ꝑ
uenit et ipli sperāt se nunq̄ illuc venturos.
Si retro sr videt cognoscūt ꝑs ꝑteritū qō
in seruitio dei expendēt. Si ad sē se videt co
gnoscūt futurū ꝑs qō in seruitio dei expen
dere intēdūt q̄ diu vixerūt. Si ad similitā tūc
cognoscūt demōes q̄ nunq̄ potestatē super
eos hēbūt: nisi velint seipsis cuz libera pote
state ⁊ volūtate peccādo subiicere. Si ad dex
teram tunc cognoscūt angelos q̄ eis seruitū
in oī loco ⁊ tpe vsq̄ ad mortē ⁊ ab illiditis dia
boli ptegūt: et post hāc vitā alas coz ad ce
lū perducūt vbi cū xpo ⁊ beata maria ⁊ cum
alibus sanctis eternaliē regnabūt. Ista oia tā
enumerata cōferūt gaudiū bonis in presen
ti vita. vnde Isidor⁹ de summo bono. Mis nū
q̄ esse tristis vine bene: bona conscientia sē
per gaudiū habet. Mat. v. Beati mūdo coz
de q̄m ipsi deū videbunt. Et nō solū erūt be
ati in futuro: sed etiā sunt beati in presenti:
q̄ nulli hoi in hac vita est melius q̄ hoi vir
tuoso: qui cuz pura conscientia deo seruit.
vnde Greg. in mozal. Adhūc q̄ tanta sit dele
ctatio in vitiis q̄ta in virtutibus. Ber. Ma
gne dinitie sūt bona sciētia ⁊ reuera ād in
rebus melius: ād in terra quietē⁹ atq̄ secu
rius bona cōscia. Sed mali q̄ habent scias
cōsciētias nūq̄ sunt leti. Nā synderesis sem
per remordet eos qū cōuertunt ad coz ⁊ nun
quā se i tali statu in quo nō pōt saluari. Vñ
Isid. de summo bo. Nulla pena grauioz q̄
mala sciā. vnde etiā Aug. Iustisti dne et
ita factū ē q̄ pena sit sibi ois aiā⁹ inordina
tus. vnde et Boe. in de cso. phie Sicut pro
bis probitas ipa est ꝑmiū: ita improbis ne
quitia ipa est supplicū. Et hoc quātū ad primū
membrū. ¶ Quantū ad scām sciendū q̄
error sciē cōtingit septē mōis. Primo pro
pter ignorantiā q̄n nescit quid cuigendū sit:
vel ad quā partē declinandū. In tali casu
hō dz habere recursum ad deū ⁊ ad pallionē
xpi ⁊ dicere cū ps. Doce me facere voluntatē
tuā. vñ. ii. Paralip. xx. Cū ignorem⁹ q̄d agē
de beam⁹: hoc solū habeam⁹ resolui vt oculos
nros dirigam⁹ ad te. Secdo cōtingit error cō
sciētie ex negligētia. i. cū ds negligit sciētiā
discutere: vel cū nescit se expedire. negligit
tñ ab aliis q̄rere ⁊ interrogare. vñ q̄ se nescit
i sua sciā expedire tenēt alios scientificos ⁊
cōscientiosos interrogare ⁊ ipis suā sciētiā
denudare: sicut nicodem⁹ fecit venies in no
cte ad ihesum volens in sua sciā instruari vt
habet Joh. iii. ¶ Tercio causat error sciē
ex superbia: vt qñ quis nō humiliat intellectū
suū. i. in meliozib⁹ ⁊ litteralē velit credere cō
tra quos dicit apls. Captiuātes oēm intellectum
vēm in obsequiū. hoc est q̄ quilibet i credēn
dis articul⁹ pl⁹dz sciētie fidei q̄ sibi. Nā vt
dz in decre. Fides q̄ prehēdit q̄ sunt supza rō
nem. xxxiii. q. i. nō turbat. Et in agendis ⁊ di
mittēdis hō dz plus credere aliis discretis et
litteratis q̄ sibi. sicut Aug. fecit qui de ꝑe di
cit in li. cōfes. q̄ uis oēs septē artes liberales
q̄ se vltra oēs suos coetaneos didicisset ⁊ p
pter suasatiōes quas alleganit i suis errozi
bus seipz defendēdo diu credere et baptiza
re distulisset tñ in pdicatiōe beati Ambrosii
se humiliari et captiuari etiā sūi intellectus
gnum saluberrime. Nā ditis Ambrosius cō
uertit ditm Aug. ab errozib⁹ suis ⁊ eū bapti
zauit: Quis ipe ditus Aug. erat tūc scie in ar
tibus q̄ nec illis ei vilus esset⁹ plus credidit
Ambrosio q̄ sibi: et sic cōuers⁹ ē: q̄ nisi hoc
fecisset in errozibus suis gmansisset nec vnq̄
ad fidē et ad salutē q̄uenisset. vñ q̄ si vult er
rare nihil dz ex se ⁊ ex ꝑpio motu facē: sz cuz
ifozmatiōibus ⁊ scīs aliox alia facere i q̄
bus posset errare. Nam tales preponere de
bent suis discretis consciozibus ea que face
re intendūt vñ Eccl. xxii. Fili mi sine consi
lio nihil facies. ⁊ post factum nō penitebis.

Quarto cõtingit erroꝛ ꝑcientie ex singulari
tate qua hõ sequẽs ꝓpꝛiũ sensũ non conꝺoꝛ
mat se aliis nec sequẽs vias cões alioꝝ hoꝛ
rũ hoim. ꝑs. Singulaꝛis ferus depastus eẽ cã.
Qualis fuit ille eiat⁹ phariseus q̃ dixit Nõ
sũ sicut ceteri holes: ieiuno enim bis i sabbato
Dz quilibet bon⁹ hõ dz fugere singularita-
tẽ ꝫ elationẽ sui ipius in verbis: in factis: i
moꝛibus in vigiliis: in ieiuniis. in oꝛõibus
ꝫ debet sequoꝛmare aliis vnis holbus: cõem
viã tenere exẽplo bonoꝝ hoim. Hũber. dicit
q̃ vn⁹ grauis humilitatis est cũ ꝺs nõ decli
nat ad omne qõ est cõtra cõem sensũ vel cur
sum. oꝛdinis qõ eũ põt redddere notabilem.
Dic ecõuerso est gradus superbie qñ ꝺs singu
laꝛẽ vitã vult ducere. ꝑs. Neq; ambu laui i
magnis: neq; in mirabilibus super me. Ꝑro
uer. x. Qui ambulat simpliciter ambulat cõ
fidẽter. N Exẽplũ legit q̃ ꝺdã voluit sin-
gulaꝛẽ vitã ducere ꝫ immunẽ se eẽ: ceteris ab
oibus petis venialib⁹: ꝫ qñ vidit q̃ si potuit
viuere sine petis vẽialib⁹ lecidit i indiscretã tri
sticiã: ꝫ cõsequenter in desperationẽ: ꝛ postmo
ꝺũ aduit⁹ oꝛõib⁹ ꝫ inꝺoꝛmatiõibus discre-
toꝝ surrexit de illa desperatiõe ꝫ hũiliter re
cognouit se sine venialib⁹ nõ posse viuere.
Ũñ Salo. Nõ est hõ iust⁹ i terra qui faciat
bonũ ꝫ nõ peccet. Jtã ꝑuerb. xiiii. Septies i
die cadet iustus ꝫ resurget. Jtẽ noli esse iu-
st⁹ nimis apõ tripm. Quinto cõtingit erroꝝ
cõsciẽtie ex affectu inoꝛdinato q̃ affect⁹ incli-
nat ꝑsciẽtiã ad illud qõ hõ appetit inoꝛdina
te ꝫ facit errare eũ ꝫ deuiare a rectitudine.
Sen. ꝑrit omne iudiciũ cũres trãsit i affectũ
Exemplũ de Eua q̃ errauit in ꝑscientia sua
qz corrupuit sciam dei. dicẽte serpente: Eri
tis sicut dii scientes bonũ ꝫ malũ Ũñ Chry.
Nimius amoꝝ ꝫ nimiũ odiũ omne peruer-
tũt iudiciũ. Ũñ eriã Brist. iii. de ala. Appeti-
bile semp mouet intellectũ sub rõne boni. si
ne hoc vnũ sit apparens sine existẽs. Ũñ di-
ligẽter cauẽdũ ẽ cuilibet ne inoꝛdinatũ esse
ei habeat ad coꝛporales res: ꝫ sic erret ꝫ in
cidat in petiã. Ũñ ꝑuerb. xxiii. Errant qui
operant malũ. Sexto cõtingit erroꝝ ꝑscien
tie ex pusillanimitate. l. qñ quis timet nõ ti-
mẽda. vel plus timet q̃ debet. ꝑs. Terpida-
uerũt timoꝛe vbi nõ erat timoꝛ. Nam timoꝛ
ꝺisceret⁹ facit hoiez pusillanimẽ. ꝑra qõ ꝺz.
Ecc. vii. pusillanim⁹ esse noli in oꝛo tuo: qz
dicit Esa. Dicite pusillanimes nolite timere
Talis pusillanimitas qñ superat hoiem the
ducit eũ in desperationẽ. Ergo q̃ nõ vult er
rare nec desperare debet deo confidere et se
ipm cõfoꝛtare. ꝑs. viriliter agite ꝫ confoꝛtet
coꝛ vestꝝ. Jtẽ. ꝑs. Misericoꝛdia dñi plena
ẽ terra. ꝫ i ilã misericoꝛdiã dei debet quis
sperare. Ũñ. ꝑs. Sperantẽ aũt in dño mi-
sericoꝛdia circũdabit. D Septimo cõtin-
git erroꝝ cõscientie ex ꝓplexitate qua hõ cre-
dit se inter duo pcã politũ quoꝝ alterꝝ im-
possibile sit eũ posse vitare. Ũñ querit an ꝓ
plexitas sit aliquid de necessitate. Ũñ deus q̃
ꝓplexitas posset esse quid scoꝛ erroneũ cõscie
tiã qua depolita liberat⁹ erit. Et sciendũ q̃
ꝓplexitas ẽ multũ nocina. Nã hoiem sepius
ad internũ demergit. ꝑs. Nisi dñs adiuuis-
set me paulominus habitasset i inferno ala
mea Jtẽ. Abyssus abyssũ iuocat. Ũñ Isiꝺ.
de sum. bo. Abyssus ne male cõscientie ꝫ er-
ronee abyssũ innocat eterne dãnatiõis. Er-
go q̃libet deponere dz ꝓplexũ erroneũ ꝑticu-
laꝛ scoꝛ ꝑticũ discreti cõsiliozis ꝫ talis erroneꝰ
ꝫscia sua tenet seq̃ informationẽ discretoꝝ
cõsiliozũ. nam deus hoc requirit. Unde le-
git q̃ Innocenti⁹ papa cuidã religioso cõsu
luit vt deponeret suã indiscretã ꝫ erroneã
ꝑsciam qõ ꝫ fecit. Sic ꝫ cũ tibi ꝑsuliẽtiũ de
ponere debes ꝫ deũ inuocare vt te adiuuet ad
eãdeponendã. Nã talis ꝑsciẽtia impedit hoiez
a pfectu virtutũ ꝫ facit eũ distractũ ꝫ inabi
lẽ ad quecũq; bona opa. Et hoc ꝗtũ ad scõ
ꝑ Quantũ ad ter. iii nota exẽplũ de aduen
tu xpi ad moꝛtẽ hois qõ legit in vita fratrũ
oꝛdinis ꝓdicatoꝝ. Fuit i ꝓuincia ãgelie i cõ
uẽtu. de bie frater ꝺdã iuuenis valde deuo-
t⁹ q̃ in villa ꝺdã ad quã expirat i domo fra
trũ minoꝝ infoꝛmat⁹ ad moꝛtẽ ꝑtib⁹ tri-
b⁹ fratrib⁹ nostris ꝫ duob⁹ minoꝛib⁹ manu
sua oculos claulit ꝫ pleno oꝛe subꝛisit. Cui
supplioꝛ astãs dixit cur risisset: ait ille: q̃ ve
nit. Haymũd⁹ rex noster ꝫ martyꝛ: ꝫ ecce to-
ta dom⁹ replet ãgelis. Et iterũ intẽtius risit
dicẽs. Dña nra aduenit saluter⁹ eã. Cũq;
dixisset oẽs. Salue regia ꝛc. ait ifirm⁹. Q̃
gratãter accepit btã ego hãc salutationẽ et
ipa gaudens subrisit. Post hec frater ifirm⁹
oculos ad hostiũ diriges vultu mutato i pal
loꝛẽ ait. Ego dñs noster iel⁹ xps venit ad iu
dicandũ me. Et fact⁹ i agonia tanq̃ duct⁹ ad
iudiciũ i oib⁹ mẽbris ꝓtr⁹ cmoꝛtuis tñ ꝑtre
muit intuitũ sudauit vt sicut testat⁹ fuit ꝓdi
et⁹ suppliox vix ad tergẽdũ sudoꝛẽ vult⁹ illi⁹
sufficeret: ꝫ quasi coꝛã iudice ꝑstitut⁹ eũ ol ti
moꝛe dilexerat dicẽs alqñ virũ ẽ aliqñ nõ
est ita. Aliqñ btãm vigine interpellans ne
discederet ab eo: aliquando accusãtes cõsta-
ter redarguẽs. D inq̃t iter cetera bone iesu cõ

gna mihi hoc modicū:cui ſuppoz ait Quid ſtater kariſſime:cōputanꝫ ne pcā modica iur magna:heu inſte ita:ꝛgraniſſime gemēs ſū aūt nouerē a ſuppoze nullo mō diſſi ꝛet:etiā ſi āgel⁹ de celo aliud ſuaderet: qz ſaluatoz noſter miſericoꝛs ē:Nā dit inſtem⁹ vultu hylarato. Reuera miſericoꝛs ē:ꝛgēas ags bte marie ẏgini ꝛ ſāctis q̄ ſibi aſſiterūt ꝛ pro eo apud xpm interceſſerūt fideliter: ꝛ poſt modicū expiranit ꝛ i pace quieuit.

¶ Sermo.x.de antichriſto.

BEleuabitur iniquus .l. antichriſtus:cuius aduentus erit ſcom operationē ſathane.ii.Theſ.ii. In pcedentib⁹ ſermonib⁹ dictū eſt de quadruplici aduētu xpi. Nūc aūt reſtat dicere de aduentu ātixpi. Et pmo dicēdū eſt q̄ veniet ꝛ de oꝛtu eius. Deinde quō i mūdo cōuerſabit. Tertio de eius pſecutione. Quarto de eiꝰ durationē. Quinto de eius occiſiōe. Sexto de eiꝰ pena. ¶ Quantū ad pmū ſciendū q̄ ſcōz Paulū ſup libꝝū ſuę diſcipline. Hoc generaliꝛ credimus ꝛ tenemus q̄ nō erit aduētus xpi in iudiciū anteq̄ antixps aduenerit:cuius aduentꝰ nobis omnino incertꝰ eſt. Actu.i. Nō eſt veſtrū nosſe tpa vel momenta que pater poſuit in ſua poteſtate. Nā etiā apoſtol⁹ ait. Rogamus vos per aduentū dñi noſtri ieſu xpi:vt non cito moueamini neq̄ terreamini quaſi inſtet dies dñi:ſcz iudicii:ne q̄s vos ſeducat vllo mō qm̄ niſi venerit diſceſſio pmum ꝛ reuelꝰ fuerit filius pdicationis. Glo. ſuple dñs nō veniet ad iudicium. Vbi Gozra ſuper Paulum ſuper illo verbo diſceſſio ponit tria. q̄ fiūt aū aduentū antixpi. Pmo diſceſſio gentiū a romano imperio: q̄ aū illud temp⁹ diuidet romanū impiuz in dece regna ſicut hētur Dan. vii. in figura beſtie habentis decem cozna. Secundo diſceſſio eccleſiaz particulariū ab obediētia ro mane eccleſie: que etiam diem dñi pcedet. Tertio diſceſſio quoꝛūdā xpianoꝛ a fide catholica que ſimiliter illo tempoze erit. i. Thimo.iii. In nouiſſimis tpibus diſcedēt quidam a fide. Et quartū ſignū ſuperaddit q̄ daz alius doctoz dicēs q̄ ipe antixps veniet in tpe abūdantie pcōz. De quo Dan. viii. Cū creuerint iniq̄tates conſurget rex impudens. Glo. olim iniquitatū plen⁹. Et dignuz eſt vt iniquꝰ pncips veniēs pmo i mūdo ibidem inueniat iniquitatē ꝛ nō vnā: ſed pres Unde Oſee. iiii. dicitur q̄ tempoze antixpi pius q̄ pmus homi tbū ſuendacium: adulterium: furtum: inundabit in terra: ſāguis ſanguinem tanget. i. vnū pcūs aliud impelet: et vnū aliud explebit: et tunc veniet antixps iniquꝰ rex ſuper malos ſubditoꝛ: q̄z ſcōz Gze. Dcōm merita ſubditoꝛum tribuunt deo perſone regentes. vñ etiam de hoc dicit in dec. Pzelat⁹ malus qñq̄ dat pmpter peccata popli. vi. q. i. ex merito. Iō de tpe illo habet Mat. xxiiii. Abūdabit iniquitas et refrigeſcet multoꝛū charitas. Quis dubitat iā pximū ſoze tps cū ita ex mala conſuetudine quaſi infiniti mala fiunt: que parentum noſtroꝛum tpibus nō modici ſuiſſent deteſtanda q̄ nūc inter facta cōputant honoꝛis. Sicut habere amasias vhoſtiatrices: cū meretrice mercari: ꝛ ſine timoꝛe dei fruiole ſuę bibere: ꝛ ſic de aliis. Sed queritꝰ vbi antixps naſcet. Reſpō deo ſcōm Remigiū ſuper Apoca. q̄ ātixps naſcet in babylone ex iudeis d tribu Dan. iuxta illā ꝓphetiā Geñ. xlix. Fiat Dan coluber in via: ſicut xps de tribu iuda natꝰ ē. ſic antixps de tribu dan naſcet. ꝛ ſicut xps i bethleē parua ciuitate ē natꝰ ſicut ꝓpheta ꝓdixit Etiñ bethleē terra iuda nequaq̄ minima ē in pncipibus iuda. Ex te enī exiet dux q̄ regat pplm meū iſrael. Hic antixps naſcetur i babilone. vnde Apocal. xiii. Aſcendit de mari. id eſt de babilone que iacet ſcz mare. Sed queritur a qua matre naſcetur. Reſpō deo ſcōm Damaſ. q̄ naſcetur ex dānato coitu: qui ē baſtardoꝛ. Hic antixps i vtero matris meretricis adhuc poſitꝰ reblebitur ſpiritu diaboli. iuxta illud Apoſtoli. ii. ad Theſ. ii. Cuiꝰ ſcz ātixpi aduentus ē ſcōz operationē ſathane. Unde etiā de hoc loquit magiſter in cōpendio theo. veri. Poſt conceptum deſcendet ſpūs malignus in vetruz matris eiꝰ cuius virtute ꝛ operatione deinceps puer naſcetur ꝛ aletur: et pmpter hoc filius perditiōis dicet ſcōm Gozrā actine: q̄z de aliozum perditiōe erit ſollicitꝰ. Ex quibus dictis ſequitur q̄ illi errāt qui dicūt antixpz naſcitu rum de virgine. qđ ē falſiſſimū. Nunq̄ enim alicui virgini collatū ſiue datū eſt i pteritoꝛ ſiue in pſti: nec cōtigit ſiue dabit in futuro q̄ aliqua virgo ſit mater et virgo ſimul ſine ꝛceptiōe ſeminis virilis: ſola maria virgine excepta que de ſpūſancto concepit ꝛ virgo pmanſit. Unde canit de ea. Quia nec pximā ſimilē viſa eſt. nec habere ſequentē. Ideo nominat ipſa in ſacra ſcriptura virgo ſingularis. Quātum ad cōm ſciendū ſcz quomodo i mūdo cōſeruabitur ꝛ vbi nutrietur. Scīdū q̄ anteq̄ ipſe nutrietur i ciuitatibus coꝛozū

ꝫ bethsaida: q̄ quasi pfecte ad hoc malum ī
ꝑdicatione xpi cōuerti noluerūt. De quibus
dñs Math. xi. dixit Ve tibi corozaim ꝫ ve ti
bi bethsaida: qz si ī tyro ꝫ sydone que ciuita
tes gentiliū erant facte essent virtutes que
facte sūt ī vobis olim ī cilicio ⁊ cinere penite
tiā egissēt. Post hoc antixps ꝺcōm Gozram
venict in hierusalē in tēplū: tūc tēpozis a iu
deis redificatū ꝫ circūiudet se dicens iudeis
Ego sū xps vobis in lege pzomissus. Tunc
iudei suscipient eū tanq̄ messiam suū ꝫ cre
dent in eū. Et tunc sedebit in templo dicens
mendaciter se esse deū: qz deceptus a diabo
lo credit se esse deū Et hoc ē qđ xps iudeis pze
dixit: vt habetur Johā. v. Ego veni in nole
patris mei ꝫ nō accepistis me. Alius aūt ve
niet in nole suo ꝫ illi credetis. vñ hay. super
Apoca. dicit q̄ plebs iudaica ꝑsaliter adhere
bit ipsi antixpo. Et est sciēdū q̄ ipe antixps
ī vita sua replebit vitiis. Vñ dē antixps qua
si ꝑtrari⁹ xpozq̄ sicut xps ē vas oim virtutū
sic ātixps erit vas oim vitioz. Nā xps venit
hūilis ipe aūt superb⁹. Xps venit humiles ex
altare ꝫ petōzes iustificare: ꝫ antixps humi
les deiiciet ꝫ petōzes magnificabit ꝫ iustos
ꝫ bonos ꝑsequet: ꝫ gloziā ꝓpziā queret. Nā
antixps erit superbissim⁹. vñ apls. Extollit
super oē qđ dicitur xps aut qđ colitur: ita q̄
in tēplo dei sedebit in hieim ostendens se tā
q̄ ipse sit deus. Nā antixps erit pessim⁹ nā
caput oim malor. Dañ. xi. Elevabit ꝫ ma
gnificabit aduersꝰ oēm deū: vbi dicit Goz
ra. Ecce maioz superbia antixpi q̄ lucifer:
qz lucifer nisi voluit deo assimilari: sz iste
sup deū extolli. Ad maiorē igit cōtumeliā ta
cient holes imaginē suā adozare: vocs suos si
gnari suo caractere: ꝓterea destruet signa
crucifixi: ꝫ imaginē suā statuet adozare: sicut
legitur. Dañ. iii. de nabuchodonosoz q̄ pce
pit exterminare oēs deos terre: vt ipe solus
deꝰ diceret. ꝫ sic faciet antixps Apoc. iii. Itē
ātixps erit supzamodū luxuriosꝰ. Unde dī
citur. Dañ. xi. q̄ erit in cōcupiscētiis femina
rū: tūc ecclia erit ꝑiculosissimū tps. vnde apo
stolus. In nouissimis diebꝰ instabunt tēpo
ra ꝑiculosissima. Glo. In aduētu antixpi ita
manifeste peccabūt holes q̄ nō erubescēt ad
alterari: sient iā loqui vel comedere: Nam
oliqui in ꝑsenti gloziantur ī suis malicijs
q̄ illi sūt ꝑcursores antixpi. Nā sicut xps
fuit castus ꝫ speculū castitatis: sic ꝫ ipse ant
xps erit luxuriosissim⁹. Et sicut xps habuit
Johānē bap. q̄ fuit ꝑcursor suꝰ ī omni hu
militate castitate sanctitate: sic luxuriosi ex
adulteri erūt ꝑcursores antixpi. Itē sicut
xps fuit pauper in nativitate sua: sic ꝫ vita
vñ Mat. viii. Vulpes foueas habēt filiꝰ au
hois nō habet vbi caput suū reclinet. Sic q̄
opolitū antixps erit multū diues: dñabitur
eñ in thesauꝝ auri ꝫ argēti ꝫ in oibus ꝑcio
sis egypti. Itē deū ꝫ sanctos blasphemabit.
Unde. Dañ. xi. Aduersus deū dr̄oz loquet
blasphemiā: vocs blasphemi sūt ꝑcursores
antixpi. ℣ Quantū ad tertium sciēdū est
de ꝑsecutione. Notādū q̄ ipse ātixps excita
bit ꝑsecutionē sub oi celo sup christianos.
Ne autem subito ꝫ improuise antixps ve
niens totum humanum genus perderet, et
error decipere: duo magni ꝓphete in mun
dū mittentur quoꝫ misericor dr̄ aꝺ sucurē
rendū mūdo cōseruanit. l. Enoch ꝫ Helyas
qui iā sūt in paradiso qui tūc venīēt de pa
radiso ꝫ predicabūt vt cōuertant iudeos q̄
tūc erunt ad fidē xpi. Vñ iudei ꝫ xpiani qui
nūc inter se discrepent pari tūc religione in
xpo cōsentient. Et hoc est qđ dē ꝓ ꝓpheā.
In diebꝰ illis salvabit iuda ꝫ israel habita
bit cōfidēter: supple simul in xpm credētes: ꝫ
tūc erit vnū ouile ꝫ vnꝰ pastor: vt habetur
Jdh. x. Isti duo Enoch ꝫ Helyas ꝑdicabūt
oi gtō. Apoc. xi. Dabo duob⁹ testib⁹ meis:
scz Enoth ꝫ Helye spīs veritatis: ꝫ ꝓphetā
būt mille diebꝰ ducētis ꝫ sexagita scx. Glos
id ē trib⁹ ānis cū dimidio: sicut xps ꝓdixe
rat amicti saccis. Glo. i. ꝑdicātes pniam ꝫ cū
dem ostendētes Tunc antixps faciet contra
eos bellū. l. in disputatiōib⁹ in quib⁹ eosdē
vincet: qm̄ ipi veri testeserūt. Jō postmodū
q̄ tyrānia sua eos occidet corporaliter ꝫ cor
pora eorum insepulta iacebūt in plateis ci
uitatis hierusalē per tres dies ꝫ dimidium:
nec sinent poni in monumētis ꝓpter timorē
antixpi: et ꝓpter odiū populi xpiani: vt qui
cunq̄ eos viderit timeat eis conformari. Cū
dem post tres dies et dimidium: vt habetur
Apo. i. Spūs vite. i. e or ale intrabunt ī eos:
et stabant supra pedes suos viuentes iam et
impassibiles: et timor magnus cadet sup eos
qui videbūt illos ita gloziticat eos et audiet
vocē de celo dicētē illis. Ascendite huc. i. ad
cōsortiū angelor ꝫ letor ꝫ ascendent in celi
nube sicut xps ascēdit. vt habet Act. i. Et in
sū est vt qui xpm imitati sunt in tribulatio
ne: passiōe: et predicatiōe conformant illi in
ascensiōe. iuxta illud Lu. xiiii. Qui se humi
liat exaltabitur ꝫ tunc sequet grauissima ꝑ
secutio xpianor. Sciendū q̄ antixps quat
tuor modis persequet electos ꝫ bonos. Pri

nes per calidā eius gluationē ꝓdicationē
q̄ predicabit legē nouā ꝫ ꝓuā ꝫ ad peccan
dū multos licentiabit: q̄z sicut lex veritatis et
sanctē ꝑtis ꝓhibet: sic sua lex iniquitatis et
falsitatis ꝗua debit peccare. In cūctis ciuita
tibus hāc legē male predicabit cōtēpta lege
ꝑi. vñ ꝑs. Cōstitue dñe legislatorē sup eos
i. antixp̄m ꝓaue legislatorē. Dicit ei magi
ster in sum. theo. veri. q̄ antixp̄s predicabit
cōfirmabit falsis ꝓbationibus ante se nullū
fuisse xp̄m: sed oēs antixp̄os fuisse ꝓpter qō
predicatores sui discurrēt ꝗ vniuersas mū
di partes eandē suā falsā doctrinā predican
tes. Impedit nihilomin⁹ antixp̄s ne sacra
scriptura scōz veritatē exponatur a catholi
cis doctoribus... Tūc vt habet i ꝑs. Diminute
sūt. i. diminuent veritates a filiis hoim tūc
vt habet Gen. lix. Cozruet veritas in plate
is. vñ Dañ. viii. Posternet veritas i terra.
Itē predicatores ꝫ apti antixp̄i ea que homi
nes libenter audiūt ꝑdicabūt voluptuosa le
ta: glolatoria: ad que homes ꝓni sūt Unde
sicut xp̄s dicit Mat. vii. Arta est via q̄ ducit
ad vitā: ita xp̄s alibi dicit. Cōtendite intra
re per āgustā portā. Dic ipse antixp̄s opposi
tū predicabit. i. mollia ꝫ leuia: ideō multos au
dientes habebit. Unde apl̄s. ii. ad Thimo. iiii.
Erit tēpus cū sanam doctrinā nō sustinebūt
sed ad sua desideria coaceruabūt sibi magi
stros pruriētes auribus ꝫ veritate quidē au
ditū aduertent. ad fabulas aūt conuertent.
Sēdo antixp̄s decipiet multos ꝓ ostentionē
miraculoz. vñ apl̄s. ii. ad Thess. ii. Cui⁹ ad
ūentus est sēdm operationē sathane in oi vir
tute ꝫ signis ꝫ ꝓdigiis mēdacibus. Unde si
gna q̄ faciet antixp̄s fallacia erunt: q̄z faciet
ea arte magica ꝫ etiā dicūtur mēdacia: q̄z ꝑ
illa mēdaciter decipiet homes. vñ Apoca. xiii.
Seducet habitantes i terra ꝓpter signa que
data sūt illi. Nam antixp̄s faciet signa ma
gna ad cōsūmationē peruersitatis ꝫ falsi do
gmatis: faciet arboz̄es florere subito ꝫ arere
re. Itē faciet imagines loqui ꝫ futura ꝓdi
cere. Itē faciet mare turbari ꝫ subito trāq̄
llari. Itē aquaꝝ ordinē ꝫ cursus aquaꝝ con
uerti faciet retrorsū. Itē aera ventoz cōmo
tionibus agitari faciet: ꝫ tonitrua ꝫ fulgura
coruscari. Itē mortuos fallaciter faciet re
surgere: q̄z malign⁹ spūs corpora mortuoz̄
intrabūt vl̄ assumēt sibi corpora in specie ho
minū vt aliq̄ vixerūt in ꝺ̄bus quasi qui a
mortuis resurrexissēt apparebunt ꝫ que cor
pora ꝫ in quib⁹ corporibus dicent se ab anti
xp̄o reuiuificatos. Itē ignē faciet descēdere de
celo Glo. i. malignū spūs faciet sup eos descē
dere vt loquantur varijs linguis ꝺ̄cōd erūt
antixp̄s ꝫ sui mīstri ꝑdicabūt male intrep
tando scripturā per miracula cōfirmabūt si
cut de apostolis dicitur Mat. viii. Illi aūt ꝫ
necti ꝑdicauerūt. vbiq̄ dño cooperante ꝫ
sermonē cōfirmāte. sequentib⁹ signis. Nam
tanta miracula antichristus ꝫ sui discipuli fa
cturi sunt ita vt etiam si fieri posset. ducere
tur i errorē electi. ¶ Querit quare demo
nes ꝫ seruitores demonū deus permittit ta
lia miracula facere. Rñdetur scōm Aug. lib.
iii. de. ci. de. c. iiii. ꝫ ꝓpter tria. Primo vt falsa
tur fallaces. Secdo vt exerceant boni. Ter
tio vt boni ad talia nō aspirent. Et est scien
dum q̄ tpe antixp̄i boni non facient miracu
la. sin hoc apparebit eoz cōstantia. vñ Greg.
in ii. moza. Pensem⁹ tūc ꝺ̄ tam humane mē
tis illa tēptatio erit q̄ ꝑ pius martyz corp⁹ toz
mētis subiicit: ꝫ ñ toztoz ante oculos ei⁹ mi
racula facit. Tertio antixp̄s decipiet homes
ꝗ munera. Nā diabol⁹ ostēdet antixp̄o the
sauros multos iā in terra ablcōditos ꝗ quos
ad sequēdū se plurimos inclinabit. Nā pri
mo attrahet sibi magnates ꝫ potētes ꝗ mūe
ra: ꝫ postmodū conuertet alios homes. Hoc
ostēditur. Dañ. xi. vbi dr. Dimidet terrā gra
tuito. Ubi etiā ꝑs. Sedet cū d nitib⁹ i occultis
vt interficiat innocentē. Glo. Cū diuitibus
hui⁹ seculi ꝺ̄ditabit ꝫ cū muneribus sibi ad
unabit. Timeo si aliq̄s hodie vellet ꝑdicare
hereſiz bene admitterent a dñis terraꝝ si da
ret eis aurꝫ ꝫ argētū. Sic aūtixp̄s ꝫ sui mū
cii dabūt dñs terraꝝ munera. ꝺ̄ de facili ad
mitterent. nā qui hz dare hz regnare. Pecu
nie em obediūt olā munera etiā exercēt ocu
los sapientū. Quid em faceret vturarii q̄ suꝫ
vturā cōredunt: vel ꝓpter dilationē carius
vēdūt. siue raptoz̄es: iusoz̄es: mercatoz̄es qui
cū fraude malū ꝗ bono vēdunt Mechanici
q̄ sē deliter sua artificia laborāt. Fures q̄ bo
na ꝓmoz̄ furant: ꝫ sic de aliis: q̄z timēdū
ē q̄ quasi totus mūdus sequeret eū: q̄z quasi
oēs homes honoz̄es apetūt ꝫ ditari querunt
Hic. vi. A minoꝝ vsq̄ ad maioꝝ oēs studēt
auaricie. Nā malicia ip⁹ antixp̄i ꝺ̄nalebit
ꝓpter ipa munera tā in maioꝝ⁹ q̄ in mi
noꝝ⁹ tā litteratꝫ q̄ illiteratis: tam nobilibus
q̄ ignobilib⁹: tā diuitibus q̄ in paupib⁹ vñ
ps. Regnū ip⁹ omnibus dñabit. Quarto com
pellet homes ꝗ tormentoz̄ latigatiōes: q̄z hs
ꝺ̄dictis tribus modis quertere nō poterit: il
los diuersis supplicijs puniet. Nā antixp̄s
multa genera tormentoz̄ excogitabit: quꝫ ꝺ̄

nos vt eos a fide recta auertat Dañ xii. Erit
ꝑs quale nō fuit ab eo tpe ex q̄ gētes cepēt
esse vsq ad ꝑs illud. Maxime enī tūc ꝑsecu-
gnabit religiosos et sacerdotes sicut di. glo-
sa sup illud. ps. Orali eī in pauperē respici-
unt. glo. Sanctos q̄ pauperes spūs impugnabit
q̄ sequet: ergo sequentes tā clericos q̄ reli-
giosos sūt ꝑcursores antixpi. Itē sciendū
q̄ antixpi erit ꝑsecutio grauior q̄ vnq̄ fuit
tpe martyrū: quis enī martyres vltra q̄ secu-
tiones passi sunt: cū tpe antixpi boni maio-
res ꝑsecutiones patient. Vnde magē in co-
pen. theo. veri. dicit q̄ tūc temporis nec eme
tur a bonis nec vendet eis nisi habeat cara-
cterē antixpi. i. signū q̄ adhereāt antichristo
Nā sicut antixps crudelior erit oībus pessi
mis ꝓcessib⁹: ita sancti tunc tpis fortiores erunt
oīb⁹ retro martyrib⁹. Tūc ēt de⁹ magnam
grām cōferet suis fidelib⁹ per quā poterūt ad
las tribulationes sustinere Habacuc. iiii. Cū
iratus fueris misericordiæ recordaberis. Marci. xiii.
Erunt tunc tribulationes quales nō fuerūt
ab initio vsq nunc nec fiēt. O ꝙstulti sunt
qui opinant q̄ possent vincere vsq ad illud tē
pus: et dicūt si tunc vincerēt q̄ vellēt magna
sustinere q̄ xp̄o qui forte ad minimā persecu
tionem xp̄m delererēt. Sane fateor quotiēs
de illo tpe cogito corde contremisco. Cōsi
dera quid euenerit Petro in ꝑsecutiōe et
semp timebis. Petr⁹ ei xp̄o se cōmorituꝝ p̄
misit: sed veniēte ꝑsecutiōe xp̄m ter negauit
Quis ergo poterit securus esse qñ erit tan-
ta tribulatio quanta vnq̄ fuit in mūdo. ¶
Quantū ad quartū. l. de eius duratiōe scien-
dum q̄ antixps regnabit tres ānos cū dimi
dio vt hꝫ Dañ. vii. vbi dē q̄ durabit per tps
duo tēpora q̄ dimidiū tpis. Et illud tempus
breue ordinatum est a deo: q̄ vt dē Math.
xxiiii. Nisi abbreuiati fuissēt dies illi nō fie-
ret salua oīs caro. i. oīs homo: q̄ est sentēs Ni-
cholaī de lyra. Dis caro si fieret salua. i.
nullus hō qui tūc viueret fieret saluus si esset
lōgū p̄dicte tribulationis tēp⁹. Illos ergo
dies misericorditer de⁹ abbreuiabit. et iō q̄-
to hec ꝑsecutio ceteris est grauior: tāta bre-
uitate tpis est moderatior. ¶ Quantuz ad
quintū. l. de morte antixpi sciendū q̄ ātixps
plaget se mortuū: vt hꝫ Apoca. xiii. vbi dicit.
Vidi vnū de capitibus suis q̄ antixpm quasi
occisum et fingentē se tāq̄ mortuū q̄ latens
p̄ triduū postea apparebit dicēs se resuscita
tum q̄ tūc discipuli siue apli ei⁹ resurrectio-
nē sua ꝑdicabūt iniqs sup quos missur⁹ est
ꝙs malignus i hꝫ ignis. Et applicabunt
eis plurimi. q̄ voce diaboli loquent varios
guis: sicut apti ex spūsēto loquebant Tur
vt hꝫ Dañ. xi. Veniet antixps in multitudi
ne magna q̄ figet tabernaculū suū. i. thron
soliū sui sup montē olyueti: q̄ antixps de ci-
uitate mōte: vt di. glo. sup Apoca. Arte magica q̄
virtute diabolica afflabit in aera: vt ibi
magⁿ ferētib⁹ cū demōib⁹. Tūc secūm apti
Reuelabit ille iniqⁿ Glo. i. Iniquitas eius
talitas deteget quē dñs iesⁿ interficiet spi
ritu oris sui. i. virtute spūsācti et hoc in loco
circa quē dñs afflabit Notādū est q̄ antixps
mortē mala morte. Primo q̄ morietur plaga
subitanee mortis. Secūdo morietur i pestis mor
talibus. ps. In operibus manuum suarum
cōprehensus est pctōr. Quo interfecto nō sta
tim veniet xp̄s ad iudiciū: iz scōz glo. Dañ.
xi. Cōsedant quadragita dies ad refrigeriū
sctōr: et ad pnām pernersor⁹ q̄ tunc cogno-
scent se esse deceptos q̄ antixpm. Sed tamē
post hos dies vsq ad finē mūdi spaciū non
erit: sed in eius dispositiōe est qui ea hora et
tempe seculū iudicabit qua añ secula iudi-
candum est prenidit. ¶ Quātū ad sextū qua-
liter post mortem puniet. Nota q̄ pena sua
erit intolerabilis et sensibilis ꝓpter tria. Pri
ma eā q̄ visiōe dei ꝓuabitur Isa. xxvi. In
qua gessit nō videbit gloriā dei Et hec ē ma
xima pena dānatis sicut Chri. dic. Secūda
q̄ eternaliter cruciabit. Job. xx. Luet ōia que
cepit: nec ē cōsumabitur. Et q̄nis in eter-
nitate pena sua sit similis pene aliox dānato-
rum acerbitate tñ pena eius excellit multā
penā aliox. Apo. xviii. Quātū se glificauit
i deliciis fuit: tātū date ei tormētū et luctū.
Tertio q̄ cū demonib⁹ morabit quox vultus
horribiles sunt Math. xxv. Ite maledicti in
ignē eternū q̄ paratus ē diabolo et āgelis eius.
¶ In die natiuitatis christi Sermo. pi

Ecce euangelizo vobis
gaudium magnum quod erit o
populo: q̄ natus est vobis saluator mun-
di. Luce. ii. Inter omnia festa letabunda tem-
porum hoc festum natiuitatis est tanto letius
quanto hoc festum pueritie iesu xp̄i est sa-
luatiuus. Unde dies hodierna ex saluatoris
natiuitate redditur gaudiosa. vnde Leo pa-
pa. Nec phas ē ibi locū ee tristitie vbi natus
est vite. Ideo angel⁹ dixit pastoribus. Ecce
euangelizo vobis gaudiū magnū etc. Unde
in pñti sermōe tria sunt dicenda. Primo de
hystoria literali istius euāgelii. Secūdo de
gaudio istius festi. Tertio de pauperate

i marie matris ei⁹ . ¶ Quātū ad pīmū
cūq; loquendo de euangelio ꝑtū ad il-
lud vbi dr. Exiit edictum a cesare Augusto.
ꝓpio volo ponere fūdamentū litterale. Nā
de illo edicto scribit in hīstoria scolastica q
Octauian⁹ regnauit. xlii. ānos : i duodecio
mo ante mortē suā fecit tantā pacē in oīb⁹
regionib⁹ romano ꝑperio subiectis q ad lit-
terā vidēt implētū illud qđ dr. Eia. ii. Con
flabūt gladios suos i vomeres lāceas tuas
i falces. Et ibidē. Non leuabit gens contra
gentē gladiū. Et illud fuit tēpus quo salua
tor oīm natꝰ debuit in mūdū: vt dauid pre-
dixit in ꝑ. lxxi. dicens . Orietur in diebus
eius iustīcia i abūdantia pacis. Quare aūt
hoc tēpore natꝰ voluit. Beda ostēdit dicēs.
Qualiter? in carne dei filius sicut de virgie
natꝰ virginitatis decus sibi ostēdit esse gra
tissimū: sic pacatissimo tēpore seculi ꝓcrea
tur qui pacē querere docuit: i pacis sectato-
res per gratiā suā inuitare dignatur. Nā cū
talis i tanta esset pax per vniuersū mundū
tunc Octauianus imperator romanꝰ voluit
scire numerū regionū: i numerum oppidoꝝ
ciuitatum: castroꝝ: i villarum. Ite voluit
scire numerū oīm hominū sibi subiectoꝝ.
Ideo dicit euangelista. Exiit edictū a cesare
Augusto vt describeretur. i. in scripto redi-
geretur vniuersus orbis. id est omnes homi
nes tam nobiles q ignobiles: tam diuites q
pauperes : tam ciues q rusticī qui sui subie-
rant dominationi: i fuit vnusquisq; ad ciui
tatē suā. Dicitur notāter vnusquisq; qz nul
lo penitus excerpto ꝓ capite suo: hoc est ne
capite ꝓtiaretur soluere vnū nūmum argē
teum volentē dece nūmos vsuales. vt sic ꝓ
fiteretur non tantū ozem sed oblatione se esse
subditū romano imperio: i accepta pecunia
nomen cuiuslibet describebatur: vt scripta
nola romana delata Cesari legerentur: vt
posset scire dignitatē i merita personarū: i
ꝙ cōsequens suā potentiā. Nā lymō de cassia
describit sup Luc. q Octauianus ī superbiā
elatꝰ ex elato corde ꝓcepit vniersū orbē
describere: i magis peccauit in illa descri
one q dauid q fecit populū israel describere
vt habetur. ii. regū. xxiiii. Et ideo ipse dauid
i populus israel fuit a deo grauiter plagatꝰ
Vnde querit Lymon de cassia Quare etiā
nō filie imperatoꝝ punitus a deo fuit sicut da
uid punitus fuit: cum tamen grauius pecca
uit. Respōdetur qz gētilis i indignus ꝓpter
ī correctione erat. Sed dauid domin⁹ de⁹
sicut filiū punire voluit vt nō eternaliter ab
eo puniretur. Dēt ēm teste beō Augu. alīq
indigni pēnī punitione quoq; dānatis erit
eterna. Et ideo certū signū est eterne damna
tionis fuccessus continuꝰ i ꝓsperatus tem-
porālis signant peccatoribus sicut Augu. in
li. de ci. ꝓbat de affuero cui semp dō fuccre-
debat in rebus tēporalibus. Et in heliu
cui male fuccrebat in tēporalib⁹ rebus: i qua
si sēp i luctu et gemitu ꝑse i ꝓ ꝓpio suo fuit.
¶ Quantū ad secm̄ principalē q illud gaudiū
quod angel⁹ Gabrieli de xpi natiuitate nun
ciauit fuit maximū gaudium totius mundi.
Nec mirū qz natꝰ ē nobis saluatoꝝ q ē xp̄s
iesus. Nā nō solū terrigene: sed etiā celestes
spūs sūt de hoc gaudio letificati: sicut cretini
mus in hac nocte. Hodie luxit a celo vbertem
dit: hodie p totū mundū melliflui facti sunt
celi. Chrisl. Gaudere dz quilibet iustus: quia
natus est fue iustitie remuneratoꝝ. Gaudeat
q libet petōr q de suis cōtrit⁹ est petis : quia
hac nocte xp̄s natꝰ est qui venit ad saluādos
ꝓcritos corde. Hi ēm marie virginis natiui
tas gaudiū annūciauit vniuerso mūdo mul
to verī⁹ iesu xpi dei i hoīs natiuitas: ergo an
gel⁹ dicit Euāgelizo vobis gaudiū magnū.
Nā illud gaudiū fuit tā magnū q vsq; ad ce
los ascēdit: et deū i āgelos letificauit. Vnde
hodie angeli tāto gaudio sunt repleti q de
celo descēdēt: et suū gaudiū mundo retule-
runt sic ut hō plen⁹ gaudio nō pōt se cti-
nere quin alios nūciet i reuelet. Ite fuit tā ma
gnū gaudiū q illud hodie infernū penetra-
uit: i sctos q in libo erant inenarrabili gau
dio replenit. Ite tā magnū erat gaudiū q ex
tendebat vsq; ad orientē . Vnde magi qui
erant in oriente tanto gaudio fūt repleti q
sua regna reliquerūt: i ad puerū natū ceru
rerūt. Extendebatur etiā ad occidentē. Nā
rome visa est imago virginis circa lolē i tā
to gaudio august⁹ est ꝓfusus q ei thura ob-
tulit i vltra de⁹ vocari recusauit Aug. vii.
Ttingit a fine vsq; ad finē fortiter ꝛc. Item
gaudiū hodiernū sactū est tā magnū q re-
plet totū mundū hoc ostēditur in eo q dies
nō sufficit. Iz tota nox in gaudio occupatus.
Nunq; ēm in anno tres misse celebrant nec
sic in nocte al. q missa celebrat nisi hodierna
Guil. vi. lib. cō. diui. dicit q Theleiphoz⁹ po
pa instituit illa die tres missas cātari ad osten
dendū q xpi natiuitas saluauit patres ante
legē: i patres sub lege: i patres post legē. ¶
Sciendum vt estimo nō fuit hodie aliquis
fidelīū de numero ꝑdestinatoꝝ in toto mun
do qui nō hab⁹ dici aliqualiter ab ira saltez

cozdialiter senſit ſibi oziri nouã leticiam. ſic ecõuerſo merito q̃dã ſũt q̃ debẽt ec̃ternitati q̃ ſtã noctẽ in ludo cõſumpſerũt. nec aliq̃ de nocti̇s ſeruitiũ nato puero impẽderunt. Dicit illi q̃ l crapula ꝫ ebrietate vt erũt. aut q̃ mutant ſe l dæmões. aut i bzuta alalia ar/nas induendo:ꝫ quaq; verſũ diſcurrẽdo. olim dẽtes hoies deo ſeruire cupiẽtes. Itẽ q̃ inſti dctib⁹ ſuis ſoztilegiis ꝫ in ceteꝛ incredulita tib⁹ ſuis xps illo ſacratiſſimũ cõſumũt. Et q̃ l his duodecim noctib⁹ ſequtib⁹ multas va nitates exierẽt. ꝫ qui deã quã q̃dã dianã no minãt dicũt cũ ſuo exercitu ambulare Itẽ q̃ cumulos ſalis ponũt ꝫ p hoc futura pnoſtẽ/cãt. Itẽ qui calceos p caput iactãt:ſiue q̃ ar/bozes ſcindũt. ꝫ ſic de aliis. Et ſignãter qui cũ micis ꝫ fragmẽtꝫ q̃ colligũtur de mẽſa ſuã vi/gilia natiuitatis xpi ſua ſoztilegia exercent. Oẽs tales merito ſicut noctue execrati ꝫ ma ledicti incedũt hodie l tã clara hui⁹ diei luce Quare ꝫſulo q̃ oẽs p̃dicta exercẽtes ſtudeãt ad cõſciozes ſuos accedere ꝫ ſe de his accu/ſare ꝫ cõfiteri ꝫ penitere. Itẽ legit deũ hac nocte oẽs ſodomitas occidiſſe ꝫ eos ſubita/nea moꝛte interiiſſe ſcõm illo p̃s. In matu/tino interficiebã oẽs pctoꝛes terre Btũs Au. Deo veniente in carne oẽs hoſtes nature ſo domitas itelligemoꝛte reꝛpoba ꝫ ſubito pe/erũt Itẽ hiero. dicit. Pꝛopter hoc malũ vitiũ filiꝰ dei multo tpe diſtulit incarnari De hoc vitio quere infra ſermo. lxxv. D Itẽ ſcien dum q̃ quilibet homo ſpialiter gaudere dz. Pꝛimo qꝛ deus factꝰ eſt homo vt hõ fieret deꝰ Secõdo qꝛ factꝰ eſt ſeruꝰ vt ſeruꝰ fieret dñs ꝫ rex celi. Tercio qꝛ deus de celo deſcendit vt hõ de terra ad celos aſcenderet. Quarto qꝛ deꝰ factꝰ ẽ filiꝰ: vt hõ fieret filiꝰ dei. Quinto qꝛ imoꝛtalis deus factꝰ ẽ moꝛtalis: vt homo moꝛtalis fieret immoꝛtalis. Sexto deus di/ues factꝰ eſt paup: vt hõ paup fieret dines. vñ apoſtol⁹. Cũ eſſet dines factꝰ eſt egenus vt illi⁹ inopia diuites eſſem⁹. C Quantũ ad tercũ ſcz ornatinatate ꝫ pauptate xpi Sci endũ q̃ xps in ſua natiuitate pauptatẽ ſuã oſtdit l quattuoꝛ. Pꝛimo enim paup fuit l hoſpi cio. vñ canit. Stabulo imponit qui cõtinet mũdũ. Vñ Bern: Vide qualꝛ ꝫ te factus ẽ rex: vbi regia aula vbi troni ſublimitas pre ſepe ẽ. Vñ ſciendũ q̃ ille locus vt dicit hyſto ria vbi xps natꝰ ẽ coopꝛtus fuit iter duas vi mos i publica via ad receptionẽ trãſeuntiũ eque calido vel pluuiali ſuiſſet n ea q̃dã para tã ſepe ꝫ alalibus. ꝫ her vmus habuit ab hꝛeꝛ ꝫte introitũ exitũ clauſuꝛꝫ carentem

Uel dici pot q̃ veritati cõſonũ eſt q̃ Joſeph hoc pzeꝛpe pparauit ꝫ bous ꝫ aſino quos ſi cũ duxerat:ne in aduentoziũ pegrinatiõ bit virginis q̃ pgnãs erat. bouẽ vero ꝫ tri/buto ꝛepentis ꝫ virginis puerperio. In q̃ ſ̃pe ꝺgo ꝫ mater bñdicta filiũ ſuũ reclina uit cozã bouẽ ꝫ aſino q̃ fieri voluit ſupra put dẽtia vt impleꝛet ꝓphetia Abac. iii. ſcñ/aliã trãſlationẽ In medio duũ aialiũ cogno ſceꝛis. Et dicũt aliqui q̃ bos ꝫ aſinus xpo gra/tuliꝛerũt: ſeruitiũ ꝫ ſicut ſuo creatoꝛi exhi bẽtes vt impleꝛet illo Eſa. i. Cognouit bos poſſeſſoꝛẽ ſuũ ꝫ aſin⁹ pſepe dñi ſui. Iſrael aũ me nõ cognouit. i. cognoſcere voluit. Dz di ceres quare eũ reclinauit i pſepio. Rdhoc rñ det q̃ nõ erat ei loc⁹ indiuerſoꝛio: ꝫ i hoc lo co naſci voluit ſeꝛ gio. vt in hoc mũdo ſe nõ diu pmanſuꝛũ oñderet:ꝫ nos ei⁹ exẽplo eſſe mem⁹ nos eẽ pegrinos i hoc mũdo. vñ apli Nõ habem⁹ hic manẽtẽ ciuitatẽ. vñ etiã ps. Idutna ego ſũ apud te ꝫ pegrin⁹ ſicut oẽs patres mei. Itẽ i hoc repꝛehendit ſatuitas il/los q̃ eis pparant magnas ꝫ latas dom⁹ in quib⁹ bzeue tps pmãſure ſũt. De vmo aũ celeſti modicũ vt nichil curãt. ſi enim tãtã ſoll/citudinẽ haberẽt de celeſtib⁹ manſionibus magnici ues celeſtis patrie fieret Inſug. ali qui magnas ꝫ latas vm⁹ poſſidẽt: nec ſi vnũ pauperẽ ꝓpter xpm hoſpitarẽt. Iſti etiã multũ timere deberẽt illã ſnlam extremi iu/dicii. vbi xps dicturus eſt. hoſpes eram ꝫ non collegiſtis me. Itẽ maledicti in ignẽ eternũ Secõ xps pauper erat i ſtrato: q̃ locat⁹ fuit ſup feni:nec habuit puluinar vbi caput ſuũ reclinaret: vñ quidã doctoꝛ dicit. O ineſti/mabilis pauptas: filiꝰ paſtoꝛis naſcit: ꝫ nullꝰ de pluribus ei ſubſternit: filiꝰ dei naſcit: ꝫ ad duꝛ pſepe reclinat. vñ ps. Pauꝛ ſũ ego ꝫ i laboꝛib⁹ a iuuentute mea. In hoc dout nos xps ſuperfluitatẽ vitare leꝛtullianuſ. Si ſciolitatẽ repꝛehendit pãnenli viles xpi mo licẽ repꝛehendit fenũ aſpeꝛ i q̃ xps iacuit ma gnitudinẽ:ꝫ latitudinẽ repꝛehendit artũ pſe/pe xpi. Hoc illi nõ attendũt q̃ tres lectos ſub ſe ſternũt:ꝫ tres cuſſinos ſub capite ponũt ꝫ i hoc ſatiſfaciũt finis voluptatib⁹ ꝫ delitiis coꝛpoꝛis nõ vadũt q̃ artũ viã q̃ ducit ad vi tã. Tertio xps paup fuit i cibo. Vñ canit de eo. Paruo lacteꝛ paſtus ẽ. vbi btã virgo do cet mulieres ſuos gulos q̃ ſe lactare. Vnde dr i decre. Mulieres ꝓpꝛios filios lactare de/bẽt:nec alijs tradere ad lactandũ. dist. v. Ad ei⁹ Quarto xps paup fuit i veſtimẽto. Nã vilib⁹ pãnis fuit inuolut⁹. Pro q̃ ſciendum q̃

ꝑ̃ virgo cõcepit xp̃m. viii. kal. apꝛil. ⁊ nat⁹ ē. viii. kal. ianuarii: ⁊ sic in vtero mẽsis fuit xl. vi. dieb⁹. Qz igit̃ tãto tẽpe xp̃s in marie vtero habitauit nimiꝛũ q̃ factus ē ei⁹ vter⁹ tus puritatis: speculũ puritatis: vas castitat Ite notãdũ q̃ cete mulieres ãt partũ hñt ti more: qz multe periclitant i ptu ⁊ hñt etiã i ptu magnũ dolorẽ: ⁊ post ptũ lãguorẽ. Iz bt̃ virgo expers fuit illaꝛ penalitatũ. Nõ enĩ timere debuit: qz filiũ dei in vtero poꝛtauit. Fuit in ptu dolorẽ nõ habuit: tũ qz xp̃s illũ dolorẽ sibi reseruauit vsq; i suã passionẽ: tũ q; sine petõ cõcepit: qz ꝓpter petm mulier illi doloꝛi subiecta fuit. vñ. Gene. iii. In dolore paries ꝛc. Post ptũ lãguorẽ non habuit: q; medicinã gñauit. i. filiuz dei q̃ sanat oẽm lãguorẽ ⁊ oẽm infirmitatẽ. Itẽ sciẽdũ q; bt̃ virgo ꝛegit media nocte die oñica filiũ suuz vnigenitũ ⁊ videꝫ puerũ natũ ãt se statim cognouit eũ ee deũ ⁊ suum filiũ q̃e de spũ sc̃o cõceperat. vñ statiꝫ ipm q̃e genuit adorauit. Post hoc virgo ⁊ mat̃ accipiẽs puerũ pãnis eũ inuolui t. vilib⁹ ⁊ inueteratis. Et dixit plr̃ pãnis: vt oñderet virginis paupertatẽ Nõ enĩ habuit vnũ pãnũ ad puerũ suũ inuoluẽdũ sufficiẽtẽ: iõ ipm pãnis inuoluit. i. q; se ipaz̃ nulla mulier digna fuit ipz̃ tãgere cõtige poꝛtare: ⁊ nobis ipz̃ pere ad salutẽ ⁊ ꝓ hoc ipꝛobat ⁊ repꝛobat falsitas dictũ obstetrices mariã virginẽ habuisse: ꝙ q̃uis virgis ne esse nõ fuerit ꝛ sicut ꝓdixi i pariẽdo oino nõ sẽsit dolorẽ. vñ ysie. Nulla oino obstetrix nulla mulier sedulitas interfuit. Ipsa sola mr̃ ⁊ obstetrix fuit Beda. Qui totũ mũdũ vario vestis oꝛnatu ob mẽsis paupertatẽ pãnis ei noluit vt q̃ eã ꝓmã quã peccãdo vidimus nocẽtie stolã recipe posset⁹. Itẽ sciẽdũz q; mulieres i suo ptu requirũt seruiciũ peritiã: pãnoꝛ copiã: ignis pũtiã: ciboꝛ abũdantiã: camere pulchritudinẽ ⁊ lecti mollicie. Requirũt enĩ seruiciũm pritiã vt habeant pedisse quas domicellas q̃ sibi assistãt ⁊ puerũ suscipiant. hmõi ãt seruitia ipa ñ habuit. Iz thamet pãnis eũ inuolui t ꝛ ꝓsepe ꝛc linauit Nulla enĩ doꝛmitan etiã si dignissiet assistere voluisset pauperule pegrine i diuerꝛsoꝛio posite in media nocte. loco ãt domicellaꝛ habuit bouẽ ⁊ asinũ. Scõo reliquit pãnoꝛ copiã q̃b⁹ se contegãt ꝓ puerꝫ inuolũẽ. Nec ãt pãnos habuit paucos ⁊ viles ⁊ vetustos. Versi. Cui tãta eet necessitas nullaz audio de pellib⁹ fieri mẽtionẽ. Tertio requirũt ignis pũtiã ⁊ maxime i hyeme ⁊ i nocte ⁊ hoc ꝓpt illuminationẽ et calefactionẽ mẽbꝛoꝛũq; ꝙfoꝛtationẽ Iu

pastu ãt xp̃s liez noꝛ eet ⁊ frigus: nulla tñ fit mentio de igne. Quarto requirunt cibꝫ riozum abundantiã: nã late volumꝰ ꝓmittere cibis et puero subuenire de cura nutricis. Hec ãt cum esꝫ paupercula et parce viuebat puerꝫ suũ ꝓpꝛiis vberib⁹ nutriebat Cunctanter. Ipsum regem angeloꝝ sola virgo lactabat vbere de celo pleno Quinto requirũt tamere pulchritudinẽ: hec ãt habuit flabellum quod nõ est habitaculũ hoim sed tumꝫ toꝛum. Sexto requirunt lecti mollitiẽ: hec ãt puerꝫ in pꝛesepio ⁊ super fenũ potuit hos ãt defect⁹ pati voluit vt superbiã hoim cõfunderetur vt exẽplũ humilitatis nobis daret ne vnꝰ supbiem⁹ inuestib⁹ nẽsis ⁊ deum offenderem⁹ Quõ ãt despeccet in vestibus: quare infra scr. lxxviii. ¶ Vltimo nota exẽplũ de infantia xp̃i Legitur q; quedã monialis exiẽs ozdinẽ facta est publica meretꝛ post multos annos redies ad monasteriuꝫ dedit se ad pniam Cũ ãt de dei iudicio ⁊ iustitia cogitaret ⁊ de penis iferni desperabat leuitã posse cõsequi ꝓpter magnitudinem: et multitudinẽ suoꝝ petoꝝ. Cũ etiã cogitaret de gaudiis celi diffidebat sciens q; nullus immũdus: ⁊ inquinatus celũ intraret Cũ ãt cogitaret de passiõe xp̃i. cogitabat q̃ta xp̃s q; ea passus fuisset flẽs clamabat et dicebat. Quid retribuã dño ꝓ oib⁹ q̃ retribuit mihi In quadã ãt solẽnitate natalis dñi recogitare cepit q; puer nat⁹ eet nobis: ⁊ qz ꝓ modico placat cũ offendit: tũc cozã imagine bt̃e virginis marie habenti puerũ ihesũ i sinu capit cogitare de infantia saluatoꝛis ⁊ tota ꝙfusa est lachrimis ex vera cõtritiõe cozdis quã xp̃s puerul⁹ et cõfleuit: tũc ipsa obnixe ⁊ ex timis cozdis sue visceribꝰ supplicauit q; propter suã benignã infantiã q̃ua venit in hũc mundũ pet̃oꝛes saluos facere sui misereret. Tũc audiuit voce dicentes sibi q; ꝓpter benignitatez infãtie illius quã ipsa allegabat sciret ola petã sibi esse dimissa: que postea vitaꝫ suã realiter emẽdauit ⁊ eã in bono finiuit. ¶ Item postremo sciendũ q; qui vouerunt i certa feria se abstinere a lacticiniis vl quarũtis feriis se abstinere a carnibꝰ: vel vouent ieiunare in eisdez feriis: obligant etiã in die natiuitatis eadez vota q̃soluere: nisi excepta sint die natiuitatis xp̃i illa hoꝛa qua illud votum vouerũt: vt pꝛ in iure cano. vbi habet q; hiis qui voto vel regulari obseruantia fuit astrictis nõ licet comedere carnes in die natiuitatis xp̃i extra de obser. ieiu. c. v. lti.

¶ De eodem Sermo. xii. de lucernis.

Annuncio vobis gaudiū magnū qđ erit oi pplo.Lu.ii. Sci re debet i xpo dilectissimi q dies hodierna ex salvatoꝛ nostri natiuitate redditur gaudiosa: ꝙ iō natus est vt hoiem perditū ad regna celestia reuocaret, vñ peccādo ceciderat vt per hoiem ruinā angeloꝝ repararet. Vñ exercitus celoꝝ in ere gaudebat. ꝙ vn⁹ coꝛ hoc de celo alleluia dicēs. Annūcio vobis gaudiū magnū quod erit oi populo: sed hoc gaudium illi lusoꝛes qui istā sacratissimā noctem in ludo consumpserūt ꝙ puer natū plurimis iuramētis ꝙ blasphemiis offenderunt nō percipiūt: sed heu ex quo iā ex mala consuetudine solent q plures hac sacratissima nocte assueti sunt ludere: iō in psenti sermōe de ludo quinq; sunt dicēda. Primo tarilli ꝺa significent. Secōo quō in his ludendis peccata moꝛtalia ꝛmittunt. Tertio ꝺd lusoꝛes oꝛporteat facere vt saluent. Quarto que requiruntur ad hoc vt ludus possit fieri licite ꝙ sine pctō. Quinto exemplū. ¶ Quantuꝝ ad primū sciendū querit vtrū ludus sit pctm moꝛtale. Videtur scōm Guil. q sic. etiā si homo nō duxerit in consuetudinē adhuc moꝛtaliter peccat. Et intellige qñ ex auaricia ludit: quia auaricia de se ē pctm moꝛtale. Sꝛ q̄magnū pctm sit: et q̄ detestabilis sit ludus ꝙ q̄ periculose vitāt: et quid cogitare debeāt cum tarilli ad manum recipiunt vt se retrahant a ludo: patet ex descriptiōe tarilli. Nā tarilli recipies ad manū ad ludendū ex auaricia et cupiditate si tactat vnū oculū per hoc intelligere ꝺꝛ q̄ priuat regno celesti quod deꝰ omnipotens datuꝝ est oībus electis cum in iudicio dicet illud Math.xxv. Venite benedicti possidete regnum paratuꝝ vobis ab origine mundi: vbi loquit dicēdo regnū in singulari et nō in plurali: qꝛ oēs sancti ꝙ electi vnū regnū possidebūt qđ cōdiuident libentissimeꝝ ex charitate. Nam in celo nolentiꝰ et diligimus nos inuicem. Itē Guil. Vnusquisq; tantum gaudet de alteriꝰ gaudio q̄tum de suo ꝙprio. Et hoc ideo fit. qꝛ ibi vnusq; ꝙ̄te diligit sui pximū sicut seipsum. Si autem duos oculos iactat q hoc intelligere debet q̄ coꝛpoꝛe et alia eternaliter damnabitur: qꝛ homo est cōpositꝰ ex coꝛpoꝛe ꝙ alia: sed in moꝛte cuꝛ alia separatur a coꝛpoꝛe tūc alia pcōꝛis solapuniet vsq; ad nouissimū diem et in resurrectione: tunc alia ꝙ coꝛpꝰ ecōuerso simul cōiūgent: tunc peccatoꝝ cū eodē coꝛpoꝛe ꝙ alia ꝙ cuꝛ eisdem membꝛis cū quibꝰ peccauit eternaliter damnat. Vñ Bern. In quo aūt mēbꝛo magis creatoꝛ offendit in eodē peccatoꝛ grauiꝛ torquet. Si aūt tres oculos iactat: per hoc intelligere debet q̄ eternaliter separabit a visione sancte trinitatis. f. patris ꝙ filii et ꝑcti: que visio est merces et pmiū electoꝝ. Vñ Joh.xvii. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum deū ꝙ quē misisti ihesum xpm filiū tuū. Et q̄uis ꝺa sit ista visio oꝛdit ꝓpheta Dauid in ꝑs. Mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna que preteriit. Si autē quattuoꝝ oculos iactauerit q hoc intelligere ꝺꝛ q̄ separabit a quattuoꝝ ordinibus celoꝝ noui testamēti: in quo testamento laudantur. f. ab aplis: martyꝛib⁹: cōfessoꝛibus: et virginib⁹. Isti sunt quattuoꝛ oꝛdines nouitestamēti ꝓphaliter loquendo. Si aūt quinq; oculos iactauerit: per hoc intelligere ꝺꝛ q̄ ois salus ē̄ fluxit ex quinq; vulneribus ihesu xpi in eo fulgebit: ergo de talibus conqueritur in ꝑsona ꝓpria xpꝰ dicēs. Nōne satis q̄ vulneratꝰ fuꝛ: nūc ꝺ pro iniquitate tua afflictus sum: addis afflictionē afflicto magnum aggrauāt vulnera tui pctōꝝ vulnera coꝛporis mei. Si aūt sex oculos iactauerit: per hoc intelligere ꝺꝛ q̄ deꝰ in iudicio rediret ab eo qui sex opera mia exercuit dicens illud Mat.xxv. Esuriui ꝙ nō dediſti mihi manducare: sitiui ꝛc. Et tunc subiūget talibꝰ sniam illā horribilē ꝺi. Ite maledicti in ignem eternū q̄ paratus est ꝺyabolo et angelis eiꝰ. Ista horribilis sentētia intelligi debet q sex octos. ¶ Quantū ad scōm sciendū q quinqđ pctā moꝛtalia contigūt in ludo. Primū pctm est ydolatria qđ ē cōtra primū ꝓceptū vbi ꝺr. Nō adorabis deos alienos. Sed lusoꝛ talis tarilli ꝓponit deo ꝙ facit eū deū sum vñ Aug. Hoc ab hoie colitur q̄ ꝑ ceteꝛa diligit: hoc ꝓꝛ: qꝛ ipse ad ꝓceptū tarilli largitꝰ quod nō largiret ad ꝓceptū dei: qꝛ si ꝓpter deū peteret denariū soꝛte vix sibi daret vnū oboli: sed ꝓpter ꝓceptū tarilli largioꝛ est q̄ fuerat beatus Martinꝰ ad ꝓceptū dñi Ipe cui nō soli dat medietatē palliī: imo totū palliū: et interdū tunicā ꝙ camisiā et nudꝰ sequit dñm sui. f. diabolum. Ex hoc apparet magna stultitia ipsius lusoꝛis q se vilissime seruituti subiicit dum tarilli dñm sui cōstituit: ꝙ ad hoc se astringit vt faciat qđ ipse iuſſerit. Vñ merito deridendꝰ talis lusoꝛ. vñ Hen. Si videas murē ꝺare alii muri. nunqđ eius tenear ꝙtomagis diculosū est q̄ os pauxillū qđ est minoꝛ lusoꝛis q̄ mus hoi ꝺicit. Sciendū autem q

ci pus dedit viginti vñ litteras codicib⁹ quib⁹ tota scriptura scribit per quã vo-
cãtas dei fidelib⁹ insinuatur: sic taxillus hz
viginti vñ puncta q̃b⁹ luſor cognoscit volũ
tatẽ dei sui. Decim punctũ est execrabilis in
ore blasphemia q̃ in talib⁹ ludis frequenter
in pẽ ꝛ sectos refundit. Hoc olim iuramen-
ta et blasphemationes q̃cipes sunt qui in
talib⁹ hospitiũ perdũt. vel qui vestimenta vel
pecuniã deluſam diuidũt vel cum ipis simi
liter vibũt. Nã si luſor ppinaret de lucro
vitalis nõ deberet vibere nec ppinã recipere
ab eo. Itẽ qui ab ipsis lozem luminis
recipiũt qđ dupliciter intelligit. Primo qui
vident de lute illo aliqualiter equaliter pec-
cant. Decimo q̃ denarios illos recipiũt qui dã
tur ad lumẽ: sicut cũ quotiẽs quis lucratur
totiẽs dat vnũ denariũ ad lumẽ: ergo qui ta
les denarios recipiũt ꝛ eis ad ludum lumi-
nant tenent ad restitutionẽ. Et sic blasphe-
mare est cõtra pceptũ scõz vbi dicitur Nõ
assumes nomen dei tui. ꝛc. ¶ Vñ etiã quã
doz dñs in pñti de luſoribus vindictam ac
cipit. Unde legit de quodam milite qui duz
ex ludo ludi q oculos dei iuraret ppzii ocu
li eius a capite exilierũt: et in aleam ceciderũt.
Itẽ quidã sagittari⁹ cũ iratus esset valde ꝛ
ex hoc q̃ l ludo ydidisset: sagittã direxit ver-
sus celum quasi vellet se vindicare de ixo ꝛ
mox reuersa sagitta sibi facie iacenti sanguie
rẽti totaliter infecta reperta est. Qui ex hoc
contrit⁹ et zelosus vitam suã cũ mira pnia ꝛ
correctiõe emẽdauit. Itẽ cauere dz quilibet
nõ ne taxillos vel alia necessaria ad ludũ lo-
ceat: nec ds dz querere taxillos cũ consuluozes
ex motiõe iex abiciũt: nec quis dz tenere ad
ludendũ lumẽ. Nã ostales ad hmõi cõsen
tientes ad paria iudicant. Tertiũ pceptũ est fra
ctio solẽnitatũ. vt in sacris diebꝰ et noctibꝰ
ludẽ do: qđ est contra tertiũ pceptũ vbi dz.
Sabbata celebrabis: q̃z scõz subgũ. In peipuis
solẽnitatibꝰ q̃uenerũt luſores ludere: nõ at-
tendẽtes illud q̃ legit Numeri. xv. de eo q̃
collegerat ligna in sabbato: qñ ait dominus
ad Moysen. Morte moriat hõ ille ꝛ lapidi-
bus obruat eũ omis plus. Ostat ũt petꝰ cũ
blasphemiis ꝛ q̃uitis in festiuis diebꝰ ludẽ
re q̃ in his diebꝰ ligna colligere. Quartum
pceptũ est in obedientia parentũ: q̃z quilibet te
netur obedire parentibꝰ in licitis ꝛ bonis et
in salutaribꝰ pcepti: ꝛ hoc est extra quartuz p
ceptũ honora pẽm et ma. Quintũ est hom
icidiũ: q̃z iterdũ q̃tingit q vnꝰ luſor pmouet
denario interficit aliũ: ꝛ hoc est extra quintũ pce-
ptum. Non occides. Sextũ pceptũ est furtuz:
q̃z tales luſores qñq postmodũ efficiũtur fu
res: ꝛ sic aliqñ suspẽdunt: ꝛ hoc est extra sextũ
pceptũ. Non furtum facies. Septimũ est
falsũ testimoniũ: q̃z lepius q̃tingit in ludo q
vnus falsum testimoniũ perhibz dicẽs alii
lucratum esse cum perdiderit: ꝛ hoc est cõtra
septimũ pceptum. Non falsum testimoniuz
dices. Ubi notandũ q̃ sanct⁹ Tho. ii. ii. q. lxx.
dicit q falsus testis peccat mortaliter ꝛ tene
tur ad restitutionẽ dãni quod alicui inecerit.
Octauũ peccatũ est cupiditas lucrãdi: quod
est radix oim malox: vt dẽ. i. Thimo. vi. q̃
est cõtra nonũ pceptũ. Nõ cõcupisces rem
proximi tui. Vñ luſor nũq̃ luderet si rẽ proximi
non cõcupisceret. Nonũ pceptũ est immisericoz
dia: q̃z vnꝰ luſor alii spoliare vellet vsq̃ ad
familiam si cõmode fieri posset: et si in tanto
ipzosperat perludendo. l. q̃ nõ habz soluere
tũc suffocat eũ et ponit euz in carcere q̃ndq̃
satagẽdo reddet. Et ergo sicut scõz dictũ xpi
misericordes sũt bti: sic econtrario immisericoz
des sũt infelices. vñ Jaco. ii. Judiciũ sine mia qui hic non facit miam. Decimum
pceptũ est vsura maxima q̃ scõm Henri. de vzi-
naria nõ attendit solũ in anno vel in mẽse: sz
etiã in eadã hora: extra de exercet. pzela. Inter
dilectos. Undecimũ scõz Henri. de vrinaria
est cõtempt⁹ pohibitiõis sancte mẽis ecclesie.
Nã glo. dicit q̃ huiusmõi ludi sunt pzohibi-
ti: et nõ tñ diuinali. Et hoc idẽ allegat in sũ
ma. Joh. ii. ii. ti. viii. q. xxi. Duodecimũ est sci
dalũ primoz. Lozũpunt esse multi qui ad
ludũ cõspiciẽdũ de mala cõsuetudine conue
niunt. Unde Math. xviii. Ue hominibus illi q̃
quem scandalũ venit. De inuzertinum pecca
tum est mendaciũ ꝛ periurium. Depe cõtingit
tur luſor se lucratũ esse dicẽs. Cũ in veritate
tũ perdiderit. Decimumquartũ peccatuz est
odiũ. Nã ille qui perdidit accenditur odio
contra illũ qui lucratus est: et etiã ad illos q̃
aliis plus sanct q̃ sibi. Decimumquintũ est
infidelitas et decepcio que committit male
numerãdo: male cõputando: falsa iactando.
Decimũsextum est ira ꝛ comminatio: q̃z lu-
ſoz q̃ñq̃ pronocatur ad iraz: et sic multoties
maledicit deo et beate marie et sanctis et qñ
q̃ libitũ: et multoties etiã luſoz minatur ꝛ
maledixit primis: ꝛ quod grauius est quando
q̃ verberãt ꝛ vulnerant se: et trahunt se q̃ cri
nes: ꝛ postq̃ luſoz ad propriũ venerit domũ
tũc conturbat vxorem: pueros et familiam:
nõ attendens illud dictum ihesu Christi Math. v
oumis qui iratꝰ fuerit fratri suo reꝰ erit iudicio.

¶ Exemplum legit in lib. de apibus q̄ in quadā villa in campanie partib⁹ quidam iude⁹ cū xpiano luit. Cūq; iudeus multas pecunias perderet: & ex impatiētia turbaret tandem in xpm retorquēs iniuriā blasphemauit: et mox cū ad iactandum taceres colligisset: manusei⁹ cū tacentibus fuit contracta; ecta qui exprobo furore succensus cū ipsā contracta manu mensam lusorią percutere nitebatur: iterato in xpm & matrem eius blasphemiam turpissimam euomēs: statim cerebrū miserabiliter oculis cecidit & expirauit. Xpian⁹ vero colluso⁹ ei⁹ in amentiā pauore nimio versus clāguit & vitā miserā dira morte finiuit. ¶ Quantū ad tertiū sciendū q̄ opz lusores res lucratas restituere si volūt salvari. Nam quicūq; ludit ex auaricia. c. cū lucrandi: quicquid lucrat in tali intentiōe siue parum siue magnum tenet restituere ꝯbigratia. Si quis luderet ex cupiditate etiā cū intentiōe lucrandi multū: & si talis solū quatuor denarios lucraret teneretur restituere: ratio est: qz scōm Henri. de vrimaria: lud⁹ cum sit quedā expoliatio non potes quis licite per ipm aliquid acquirere: & sic nec potest sibi licite aliquid retinere. Oz querit quib⁹ lusor restituere debz: vtrū ipis a quibus lucratus est vel aliis. Ad hoc rñdetur scōm doctores. Primo scōm Ray. Si cū filio alicui⁹ patris lusisti qui nō hz peculiū castrense et q̄ adhuc est sub obediētia patris: tunc restituere teneris patri ei⁹. Secūdo si cū vxore alicuius mariti lusisti: & lucratus es que non habet res paraphernales: tunc teneris restituere marito eius. Tertio si lusisti cū religioso tūc teneris restituere prelato eius vel monasterio. Quarto si cū sacerdote tunc scōm cōsiliū saterdotis cōfessoris tui. dandum est pauperibus: qz bona sacerdotū sunt bona pauperum. Quinto si lusisti cū illis qui sunt mēte capti: surdi: muti: ceci: & q̄ morbo ꝑpetuo laborant: qz tales reb⁹ suis pelle nō pñt: ergo q̄ a talib⁹ eruit tenet restituere si dico illi q̄ amisit: hz tutor & curator suo. Oz si tales antedicti lucrarent: tūc ñ tenent restituere tibi: qz nō dign⁹ es rehke: qz quātū in te fuit eos spoliare voluisti: nec etiā pñt tibi licite retinere: hz scōm q̄sdā confessoris tenent pauperib⁹ talia erogare. Sexto quicūq; traxerit aliquē ad ludū tenet sibi restituere dcd̄ eruerit scōz tho. ii. ii. q. xxii. Et nota q̄ ista attractio large ītelligē. Quocūq; hōrbis vī tractū duxerit eū: & ille als nō erat lusur⁹ Itē siue induxerit in principio siue in medio ludi cū

illevellet desistere Si aūt lucrat ab eo q̄ luitū attraxit ad luoñ: hic nō tenet sibi retinere: hz dz scōz quidā doctor⁹ pangib⁹ erogare. hec Ray. Anno. & tho. Septimo q̄ fraudulent ludit scōz btm tho. vbi supra tenet fraudato restituere. Et itellige siue cōmisit fraudē ante ludū: puta: qz fingebat se quasi nescitū ludi et quasi hoiem q̄ posset decipi q̄ tū decipere intenderet: siue cōmisit fraudem ipso ludo vt submittēdo taxillos falsos: siue: iāsosmale & fraudulose iactādo seu mercādo dicēdo se obtinuisse seu malā peciā imiscēdo: seu male numerādo: vel alio quomodo primū decipiēdo. Octauo qñ volūtarius cū volūtario ludit: & q̄ habet ꝑpria bona q̄ pōt alienare: tūc nō tenet sibi illa restituere: nec etiā illa sibi retinere dz: rō qz cū ludo sit quedā expoliatio nō pōt q̄s licite per ipm aliq̄d acquirere: sic nō potest retinere: hz nec illi debet reddere. qz ille non est dign⁹ recipere: qz inquantū in eo fuit prorimū expoliare conabatur. Ista supradicta collegi ex summa pisani: et ex summa Joh. ¶ Quo aūt nullus cū deo possit pollidere res in ludo acquisitas. hz de reat easrestituere sicut ē dictū est si vult salvari: patet per tale e. cuplur. Nā tempore beati Cyrilli epi fuit quidam adolescēs cōsanguineus beati Cyrilli epi Muskus q̄ fuit in eius seruitio: & cū eps vna celebraret adolescēs ille iuit ad tabernas et ad suos cōlodales: & ibi cū eis ludū exercuit Post aliq̄d vero ꝑs infirmat⁹ ē vsq; ad mortē: & sic in tali infirmitate defūct⁹ est: rogauit eps petiit suffragia ꝑ eo fieri cōiter a ꝑpō sibi subiecto: qđ ꝑp's gratāter acceptauit: q̄ adolescēs ille satis laudabiliter vixit quo ad ꝑplm: et iō diligebatur cōiē ab oi pplo. Quadā aūt die cū eps celebrare sacrificiū obtulit ꝑ aīa defuncti: & esset post missā in oratione deuotiōe apparuit ei defunct⁹ ille tot⁹ ignitus. Cū quereret quis esset: rñdit. Ego sum aīa cōsanguinei tui ꝑ qua inaniter oras: q̄ eternaliter dānat⁹ sū. Tūc eps preterriti dixit Quō hoc meruisti cū tū satis laudabiliter vixisti & ego sperabā te adhuc hēre virginalē innocētiā. Qui respōdit: sic est: & adhuc ego sum: sed ꝓpter hoc solū dānatus sū: q̄ habui in cōsuetudine de mane infra diuina vestra ire et visitare tabernas ad cōlodales meos: et sic ibi cū eis lusi: & quicq̄d lucratus fui mihi seruauit: & sui eis qñq; occasio ire ad blasphemie dei et de hoc nō feci mihi ꝑfectam: nec egi de hoc pnam: ꝓpter quod qñq; mortuus sui in sermonib⁹ & ab aliis bonis hoīb⁹

to hm hoc nō curauit: et ī hoc me nō emēda
uit ergo eternaliter dānatus fuit. Et hanc vi
sionem scripsit btūs Cyrillus btō Augustino
¶ Quantū ad quartū sciendū. l. ad hoc q
ludus potuit fieri licite sine petō quattuor re
quirunt. Primo requirit congruitas psone
Clericis enī in alea ludere nō licet vñ hē in
decret. q ludere in alea nō dz eps. presbyter:
diacon⁹. di. xxv. eps. Secōo requirit cōgrui
tas materie. Vñ pro esculento ac poculento
aliquo quis ludere pōt. Tertio requirit tps
congruū. Ly nō ludat tpe luct⁹ z pme vl' cōtē
dat. Quarto requirit q nō faciat cōtra legē lu
dendi vt male nō sputet nec ludentē puocet:
nec ex cupiditate ludat: iz solū p recreatione
animi. Ité sciendū q qñ propter deductionez
equi vel recreationē ludit: id qō sic lucratur
secūm Ber. z secūm Tho. dādū est pauperibus z
Raymūd⁹ dicit saltē in iudicio aie. Vltimo
sciendū q quocūq; locoz ludoz verterit oculos
videre pōt ā dissuadent sibi ludū qui ex
auaricia sit. Si enī lucratus sit tūc cogitare
dz q cū illa pecunia sibi eternā dānationem
acquisiuit. Si aūt perdidit tunc cogitare dz
q cū illa pecunia perdidit deum et celestē re
gnū et insuper societatē marie z oiz patriar
charū: prophārū: aploz: martyrū: cōfessoz: vir
ginū: et oim electoz. Et insuper ludoz est in
medio demonium: q vbi non est deus ibi ē
diabolus: sed deus nō est cū talibus ludoribus igit ⁊c. Et per ludū alee intelligit omnis
ludus quikit ex cupiditate et causa lucri: vt
habetur in iure cano. Nā ois ludus alee et
ois ludus qui initit foztūe prohibit⁹ est etiā
secūm leges ne fiat vt patet in summa pisani
et in summa Jo lib. ii. ti. viii. q. xxi. ¶ Exē
plum quō ludores sūt in ptāte dyaboli: z ēli
cet ipe ptātē suā in eis exercebit cum deus q
uiserit. Legit in dia. cesa. q in ciuitate zuza
ti diocesis Coloniē. miles quidaz habitabat q
sic totus deditus erat ludo talleq: vt nec die
nec nocte quiesceret sacerulū cū nūmis semq
secū ferebat vt secū volentib⁹ ludere obuia
ret. Jn ludis aūt expedit⁹ et foztunat⁹ erat
vt vix alī ds ab illo sine dāno recederet. Ut
aūt posteris z pūtib⁹ oēderet q̄tum deo dis
plicent tales ludi in quib⁹ frequenter die: rixe: z
dāna suscitant. petiq; verba oppzobriosa ā
rotant cōtraria foztē permittuz est diabolo
cum eo ludere qui multos illuserat ac euisce
rauerat: z q multoz marsupia euacuauerat
Nocte igitur quadā diabol⁹ domū ei⁹ i spē
cuiusdā ludere volentis intrans sacculumq;
nūmis referti sub alcella portās: ad tabulā
consedit denarios liberaliter appositi talle
erogauit: z multū in breui de pecuniis mi
litis illius acquisiuit. Cui cū tā prospere lucra
retur et multa iā pecunia quā miles appositi
rat defuisset: irat⁹ ait. Nūquit nō diabolus
es tu: Et ille rīdit. Nunc sat est: appropin
quat enī matutinale tps quo nos ire. Collēq
illum per tectū traxit: cuius viscera tegulis
retrahentib⁹ mirabiliter exuuit: et quid de
corpore factū sit: vel in quem locū illud pie
cerit vlq; hodie a cunctis qui ipm nouerant:
ignoratur. Mane vero viscerū ei⁹ reliquie
tegulis inherentes reperte sunt et in cimite
rio sepulte. Ecce hoc vno exemplo ostenditur
q diabolus suos ministros sinit ad tempus
bene prosperari. et qualiter eos in fine remu
nerat. Loccidēdo alias vero in penas perpe
tuo secum cruciendas detrudendo.

¶ De sancto Stephano. Ser. xiii. q
nouem generibus hominum celum est
apertum.

STephanus vidit celos
apertos. Actuū. vii. Aristot. i. ethi.
Finis perquē oia deliderant z sperant opti
mus est: et hic finis est btitudo celestis q olim
sta est beato Stephano in tempore sue mortis
ergo dixit. Ecce video celos apertos et iesum
stantem a dextris virtutis dei. Unde in pre
senti sermone tria sunt dicenda. Primo qui
bus hoibus celum aperit. Secundo dignita
tes bti Stephani. Tertio exemplū. ¶ Quā
tum ad primum sciendum q nouem generi
bus hoim celū aperitur: vt facilius moriunt:
statim euolare pōt ad celū sine purgatorio.
Primo aperitur parvulis q baptismū i quo
ipi parvuli directe pallioni xpi figurant:
Circa qd querit vtrū baptism⁹ digne suscipientib⁹ deleat oēm culpā et penā. Vñ deo
secūm Boē. sup. iiii. di. iiii. q sic: q; ḡtia ē ex se
tūc baptismus delet oēm culpā originalem:
mortalē: z venialē: z restituit primariā inocē
tiā q ad aia Et hoc pbat: q; si baptiz⁹ r⁹ sic
mozeret statī euolaret ad celū: iz hoc nō fie
ret nisi oi culpa et pena deleta: ergo celū iq
ē aptū tali hoi q adhuc seruat inocētiā bap
tismalē Jn signū huius xpo baptizato apti sūt
celi: vt hē Mat. iii. Quādo aūt puer mozit
in innocētia de hoc parētes nō debēt dolere:
z hoc ḡre ikra ser. cxlviii. ¶ Secundo
celū aperit q martyrib⁹: z in signū huius tūc
certis Stephanus vidit celos aptos z ielum
stātē. nā hoc est pulegiū martyrū q q iustē
net mortē ꝓp xpm in terris inuenier vitā i ce

lis. vñ Aug. Qui odit p martyre iniuriã fa
cit martyri. ℟ Dz ḧcit ex quo iaz nostris
tpib⁹ nõ martyrizant hoies ḧ nobis facien
da sũt vt martyres xpi efficiamur ℟ Respõdeo
scõz Greg. triplex ẽ spũale martyriũ. Primũ
est seruare penitẽtiã v erãi aduersis. Unde
Gzeg. Sine effusione sanguinis martyres
ẽ possum⁹: si patiẽtia veraciter i alo cuito
dim⁹. Et quãto maioz ẽ aduersitas in qua
patientiã seruam⁹: tanto mai⁹ pmiũ ab ipo
deo recipim⁹. Nã plus est ꝛtinue in tribula
tionib⁹ ꝛ aduersitatib⁹ patientiã seruare ꝙ
semel caput ãputare. Pñt ẽñ dicere illi qui
sũt i cõtinuis tribulationib⁹ ꝛ psecutionib⁹
illõ ps. Qm̃ ꝓpter te, moztificamur tota die
Itẽ sciẽdũ q patiẽtiã hẽ in tribulationib⁹
ꝛ aduersitatib⁹ ẽ maius signũ gratie ꝙ moz
tuos suscitare: vel cecos illuminare: vl lepzo
sos mũdare Greg. Patientiã maiozẽ repu
to signis ꝛ miraculis. nã natura nõ dat pa
tiẽtiã i aduersitatib⁹ sz gẽa. vñ. Aristo. viii.
ethico. Triste fugit natura. Dz ipatiẽtes oẽs
dũt seruacnos eẽ a gẽa q murmuratiõẽ suã
Gzeg. Qualis vnusq̃q apud se latent cõtu
melia ꝓbat. Scõz ẽ cõpassio afflictoz. Gze.
Qui volozẽ exhibz i aliena necessitate crucẽ
poztat i mente. Hic maria iuxta crucẽ mar
tyz effecta ẽ q oia vulnera ḧ filiº ei⁹ sustinuit
i cozze: ipla i ai a ꝛ mẽte suscipit. Hic sibi si
cõpassiones habes cũ paupib⁹ ḧ sustinẽt coz
pozis infirmitatẽ vel hoim psecutionẽ vl i
tim: vel famẽ: vl nuditatẽ ꝛ cũ tribulatis: ḧ
spoliant in reb⁹ ꝛ affligunt in cozze: vel qñ
vides aliquẽ manifeste peccare sz chozizare.
blasphemare: adulterari: inebziari: lugbire:
vl q̃n audis mala de ꝓximis ꝛ eis cõpateꝛ:
signũ ẽ bonitatis: ꝛ q̃ sis mẽbzũ xpi Gzego.
Nõ aliter redẽptoꝛ nostri mẽbza efficimur
nisi adherẽdo ꝛ cõpatiendo ꝓximis. Et quã
to ḧs plus volozes ꝓximũ sentit: tanto me
lioz cozã deo erit Gzeg. Quãto quis pfectioz
erit tãto pfectius alienos volozes sentit. Unñ
apls Quis infirmat⁹ ego nõ infirmoz. Ter
tiũ est dilectio inimicoꝝ Gre. Ferre cõtume
liã ꝛ odientẽ dligere: martyziũ est i occulta
cogitatione. Nã magnũ bonitatis signũ est
fauere ꝛ optare illi bonũ ḧ ttbi optat malũ
silr facit si põt. Silr diligere illũ ḧ te odit: ꝛ
optare ꝙ illo ḧ te psequit vñ. Mat. v. Diligi
te inimicos vestros ꝛ bñfacite illis ḧ vos odẽ
ẽñt: ꝛ orate ꝙ psequẽtib⁹ ꝛ calũniantib⁹ vos
vt sitis filii patris vestri ḧ in celis ẽ. Nã inꝫ
micos dligere ꝛ iniuriantib⁹ ex cozde indul
gere est valde acceptũ deo ꝛ hoi fructuosum
Gzeg. Qui in se pcedentibus clemẽter ibidẽ
nullũ peti vestigiũ i eius aia remanebit. vñ
Aug. i ser. de btõ stephano. Per amoze hoi
inimici efficieris amic⁹ dei. Dz Itẽ sciendũ
q scõz btõ Beriñ. etiã tripler est martyriũ
ne effusione sãguinis. Primũ ẽ pcitas i obe
tate vñ Ber. Nõ martyziũ grau⁹ ḧ iter cu
las esurire inter vestes algere: iter diuinũ
pauptatẽ sustinere. Nã videre delectabilia
ꝛ nõ gustare cũ possis ẽ satis graue. nã ibidẽ
est natura ḧ semꝫ appetit delectabilia. vnde
gratia. Sicut dux est i straminib⁹ iacere cũ
posses bñ tres lectos hẽ: aquã bibere cũ bñ
posses bonũ vinũ hẽ: pulmẽtũ ꝙ carnib⁹ q
medere hoc sine spãli gẽa vix potest haberi.
Silr cũ ḧs sibi subtrahit ḧ cũ pctõ posset bẽ
fi dẽ vellet offẽdere: sicut supbe chozizãdo
actũ luxurie exercẽdo: vestes inpbas pozta
do: cũ i his ꝛ ceteris delectationib⁹ hz opoꝛ
nitatẽ: ꝛ tñ ꝓpter dẽ ab hmõi delectatione
b⁹ abstinet. Unñ Eccli. xxxi. Qui põt trãsgre
di ꝛ nõ ẽ trãsgress⁹: ꝛ facere mala ꝛ nõ fecit
hic ḧs ẽ ꝛ laudabim⁹ eũ. Silr etiã ḧ sibi sub
trahũt parua delectabilia vt poma ꝓpter
ceteros fruct⁹. in hoc merẽtur. Et quãto ma
ioz ẽ appetit⁹ tãto mai⁹ ẽ pmiũ. vnde Hugo
de scõ victo, Gaudeat ḧ põt parce vivere:
parca ẽñ vita occidit vitia: libidinẽ extingũ
virtutẽ nutrit: animũ robozat: mentẽ ad cẽ
lestia elevat. Scõm ẽ largitas i pauperes
Hãc habuit illa vidua ḧ obtulit deo era ḧ
xps dicit i euãgelio. Quer vidua ceteris plus
obtulit: qz oĩa que habuit dedit. Unde cum
plo illius vidue pauperes debent addiscere
pauperibus erogare cũ magno affectu plus
faciẽdi facultas adesset: ꝛ sic panper potest
dare vnũ denariũ: ita ꝙ maius pzcmiũ ha
bebit inde ꝙ si diues daret integrũ florenũ
vnde in decre. dicitur. Affect⁹ offerentis pl⁹
placet deo ꝙ munus offerentis. xiii. q. vii. i gu
uiozib⁹. Et signanter illa elimosyna plam
deo quã quis tribuit de fuo iusto laboze. bñ
Augustin⁹ in lib. de vita xpiana. Illã elemosy
nam deus approbat ḧ de iustis laborib⁹ mi
nistratur. vnde etiã in decre. dr. Deus plus
respicit ad gloriã ḧ dat elemosynaz ḙ datis.
xiii. q. v. scriptũ est. Tertiũ est castitas iu
uentute. Nam castitas hec est deo tam ac
cepta ꝙ pro martyrio spũali reputat⁹: ꝛ hoc
ꝓpter grauem impugnationẽ carnis qui
iuuenes persone sustinent. Unde cõmẽ. dicit
ꝙ complexio iuuenum est calida ꝛ humida:
senum autem frigida ꝛ sicca. vnde iuuenes
qui caste vivere volunt, opz eos carnem sui

ꝯ abū nēctis vomare. vñ Aristi. iii. Theopl. Temperētia magis est eligēda in iuuenib⁹ ꝙ in senibus: qz iuuenes plus concupiscētiis molestant. Quod aūt castitas virginuz pre ellat castitatē angelorū. ostēdit Amb. in lib. de offi. di. Maioz est victoria virginū ꝙ angelorū. Angeli enī sine carne viuunt. virgines ūo in carne triūphāt. vñ etiā Aug. in quodā ser. Inter oia certamia xp̄ianoꝝ durioza sūt pelia castitat. Nā cōtinua pugna et rarioz victoria. Vñ etiā Ber. in epla. Sola ē castitas q̄ hoc mortali loco ꝙ tpe statū quedā immortalis glie repñtat. ℣ Tertiū celi aptur his q̄ plenariā indulgentiā ꝙsequantur. Circa qđ queritꝙdus indulgētie ꝓsūt. Ri deo q illioꝙ dispositi sūt: ꝙ faciunt ea ꝓpter q̄ indulgentie date sūt. Vñ sciēdū q ōttuoz sunt impedimēta indulgentiarū. Primum est rectus rrdēdi. vñ q̄ nō habet fidem q talia sibi ꝓficiāt nō consequitur indulgentias vñ Aug. de do. xp̄i. Ipe dedit claues eccle vt q̄ nō crederet in cispctā ei si dimitterent. ꝙ qui crederet indulgentiā ꝙsequeret. Scōm impedimētū est qñ ds non est in gēa: sed in mortali petō: vel etiā qñ est excōicat⁹ talis si cōsequit indulgentias. Ratio hui⁹ est: qz est sicut membz̄ abscisum a corpe: et sicut palmes abscisus a vite. Tertiū impedimentū est qñ quis non est ꝙfessus. Nam cōiter oēs indulgentie dant cōtritis ꝙ cōfessis ꝙ vere pnitentib⁹. ℒ Pro quo sciendū q qñ ds est vere ctrit⁹ ꝙ hz ꝓpositū confitēdi et satisfaciendi: tunc de⁹ in illa vera ctritiōe dimittet si bi oia petā sua. vñ dr Ezech. xviii. Quacūq hora petōr ingemuerit oim petōr eius amplius nō recordabor. Et quecūq bona opa faciet talis cōtritus facit in illo bono ꝓpolito. et antēq ad ꝙfessionē veniat talia opa oia sūt deo accepta ꝙ sibi meritoria ad vitā eternā. Sed indulgentias nō pōt cōsequi quis nisi sit cōfessus: ergo quicūq vult peregrinari ītra debet confiteri: et tunc cū licentia sui ꝓbyteri iter arripere. Quartū impedimentuz est qñ quis nō facit ea propter q̄ indulgētie date sunt: Quis enī quis esset confessus et ꝙ opa ad indulgētias dispositā: et si nō faceret ea ꝓpter que indulgentie date sunt tūc nullo mō scōm bām Tho. indulgētias cōsequeretur. Unde queritur si quis indulgentiā plenariā cōsequeretur: ꝙ si mozeret quid de eo sentiēdū esset. Ri deo scōm Hostien. q talis statim euolaret ad celū: qz nullus impedimētum ascendendi in celum habet quis ex quo moritur in gratia: nisi solutionē pene. Et est sciēdū scōm beatū Tho. in iiii. di. xx. vbi dicit q qui indulgētias suscipit nō absoluitur simpliciter loquēdo a debito pene: sed datur sibi de thesauro ecclie vnde debitū soluat ergo cum remissa est pena illa tota per indulgentiā: est ac si esset soluta: et sic iniicie del satisfactū est cū ex thesauro ecclesie illa ꝓna soluta est. ℣ Quarto celi aperitur per ingressum religionis approbate vbi regulariter viuunt. Circa quod ꝛitur vtrū quisq in ingressu religiōis cōsequat plenariā remissionē oim petōr. Ri deo scōm bām Tho. ii. ii. q vlt. Rōabiliter pōt dici q̄ sic: licet q allōptionem crucis. Nā hoc est holocaustū maximuz quo quis se totalr diuinis officiis mancipat ꝙ religiōis. C. ingressuz quod excedit oē genꝰ satisfactionis vt habet in decret. xvi. q. i. ad monere. Nā religiosus offert deo oēs res tē porales: imo totū mūdū ꝓpter deū relicti: ꝙ hoc per votū paupertatis: amodo nunq̄ ꝓpriū ꝛenariū possidēdo. Ri dr in decret. In religiōe exñs non dz habere ꝛenarios si non vult perire cū anania. xii. q. i. dilectissimis. vnde Greg. Obolū habēs monachus nō valet obolū. Item offert deo corꝰ voto castitatis et abstinētie: ad quas se obligat ꝙ ingressum religiōis: sicut abstinere a carnibus: ieiunare: in stramib⁹ iacere: media nocte surgere: ꝙ corpus cū vestibus laneis macerare.

Itē religiosus offert deo ꝓpriā volūtatem ꝙ hoc ꝙ votū obediētie: et hoc est maximum sacrificium cum ꝓpter deū relignat suam ꝓpriam voluntatē: ꝙ subiicit voluntatem suā volūtati ꝓlati sui vñ Ber. loquēs de religione dicit. Religio paupertate fūdat erigit obediētia dedicat castitate: custodit humilitate perficit charitate. ℭ Itē sciendū q̄ i vitas patrū legit q̄ candē gram consequuntur ingredientes religionē ꝙ ꝓficientes quam cōsequunt baptisati. Itē sciendū scōz bām Tho. q̄ si per ingressum religiōis nō absoluatur ab ol reatu pene: nihilominus ingressus religiōis vtilioz est q̄ peregriatio terre sancte ad promotionē ad bonū qđ ꝓpōerat absolutiōi a pena. Et Hcri. de gan. dicit q qñ ds ꝓfessetur tūc primo indulgentiā cōsequit. Et intelligit si intendit obseruare ea que i ꝓfessione ꝓmittit. C. regulā ꝙ ordinē suū Nā si nō intēderet seruare ea que ꝓmittit in ꝓfessione sua ipo facto se ꝓmittēdo peccaret mortaliter: et nō esset filius regni celestis: sed filius ignis gehēne. Et tales quandoq̄ postmodū pessimi erunt. Unde Augustī. et ponit l. dec. Difficile sum expert⁹ meliozes q̄ qui in mo

nasterijs pro fecerunt: nec sum peiores expectus q̄ qui in monasterijs defecerunt distinc. xlvii. Quantumlibet. Unde etiam Bernardus Qui in loco asperis sine ordine viuūt: a vitium deuenient ordinem: vbi nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitat.

¶ Continuatio et prosecutio precedentis sermonis. Sermo. xiiii.

Et videbo celos apertos &c. prosequēdo sermonē iā inceptū est sciendū q̄ quinto celum aperit p̄ misericordiam contritionem qua quis ex intimis cordis sui visceribus dolet de peccatis suis. ¶ Circa quod queritur vtrū contritio possit tollere totum reatum pene. Videtur deum Pe. sup. iiii. dist. xvi. Contritionis intentio potest attendi dupliciter: vel ex parte charitatis q̄ causat dilectionem dei: vel ex parte doloris q̄ ex intensione excitatur charitate. Et vtroq; modo potest tanta intendi contritio q̄ tota pena remitteretur: sicut patet de latrone q̄ cum xpo pependit in cruce: cui dictum est. Hodie mecum eris in paradiso. Nam etiā exemplum legit in lib. de apibus q̄ quidā in gallie partibus venit ad illum venerabilem virum magistrum Petrum de corbel senonen. archiepiscopum et confessum et q̄ puellam filiam violenter oppressit: et cuius maxima et mirabili contritione et lachrymis flenit si vnq̄ posset vllo dolore vel pena a deo venia impetrare. Cui paulum ita iacenti indubitanter si poenam subire voluerit tanti mali. Et ille vehementer exclamans: volo inquit. et si mille mortes me sustinere voluerit. Considerans ergo intelligi mo tam felicissimo petenti ego dixit. Septies tibi poenam pene ipono tibi: tunc ille. Quid est ait q̄ tam septies poenam mihi flagitiosissimo contingitis q̄ sit vt ego ad finem mundi tam diuinas penis innumerabilibus durare non valeam. Cui paulum. Vade inquit et tres dies in pane et aqua tibi ieiuna. Tunc amplius ille plorans et continuo deum se rogabat vt poenam sibi iniungeret salutarem. Supra modum ergo admiratus et exhortatus et exhilaratus eius tandem distinctius precepit hoc vt abiret et vnum tibi pater noster diceret: sciret tam certo peccata sibi esse dimissa. Nec mora in illa hora ille dictis eiulatibus emisit: et in terra pedes expirauit. Nec dubia fides est sicut deo digne ide ego dixerim quia tandem penitus q̄ sic sine vlla alia purgatorii pena vitam valedixit illa contritione finiuit purgatus ad gloriam euolauit. ¶ Sexto aperitur celum per frequentem confessionem qua de ea magna verecundia peccata conficitur. Nam verecundia est magna de sanctitatibus. vñ Bern. Deo iubemur confiteri peccata vt erubescentiam pro gratia habeam⁹. Circa quod queritur vtrū vnus peccatum debeat diuersis confiteri. Videtur q̄ de necessitate non oporteat diuersis peccata confiteri a quo est absolutus. Sed tu dicis. Sed contra. iii. dist. xvii. q̄ Ito quis pluribus sacerdotibus vnum peccatum confiteatur tanto plus ei de pena dimittitur: tum propter erubescentiam: tum propter humilitatem. Nam totiens pollet deus confiteri q̄ ab eodem peccato literaret. Item sciendum q̄ confitentes non debent habere nimiam familiaritatem ad suos confessores: quia ex tali familiaritate verecundia quae est in confessione habenda diminuitur: quod est noxium. Dicit. vñ Ber. Sunt quidam q̄ studio sicut fabulam peccatorum suorum narrant hystoriam et egritudines aut fluxiones diuinum. Item quod peccatum est aliquod quod verecundant confiteri: vni tantum erubescentes se ad alium cucurrerunt et confessionem diuidunt. vñ Augu. Caute sit penitens neverecundia ductus diuidat apud se confessionem: vt diuersis diuersis velit manifestare sacerdotibus. Quidam tamen vni celat q̄ alii manifestanda reuelat: quod est se laudare et apocrisim tendere. Septimo celum aperit q̄ attenta oratione cum sacramento eucharistie. Nam quicquid quis citius impetrat tibi q̄ in alio loco: sicut cum stat circa missam vel alias in presentia sacramenti. Nam etiam Henri. de hallia. Licet cum confessione et attritione dispositione sufficiat ad salutem latroni associato xpo quia proximabat in cruce q̄ ei non sufficeret aut non minus nunc petenti humiliter spe venie assistens sacramentali oblationi veniam consequatur: aut abundantius gratie collationem recipiat q̄ si militer in alio loco haberet. Item cum xpo in terra degens nulli sanitatem deneganerat in fide petenti: nunquid equale vel maius est nunc inuisibile fide credere presentem in eucharistia. Et hoc idem vult illud dictum euangelii Beati q̄ non viderunt et crediderunt. Quid ergo celum aduentum consequendam iam corde contrito et humili eucharistie interesse impotentibus: aut visibiliter ad eius presentiam associari: et ipsam honorificare aut olim ei in cruce stetisse sicut latro: vel honorem xpo corporaliter visu exhibuisse vt magdalena q̄ lachrymis lauit pedes ei su sterlit capillis: vnguento vngebat et osculabatur: videtur q̄ nihil refert q̄ ad effectum gratie et venie consequende. Nec illa. Item sciendum q̄ multum salubre est deuote genua flexa mille flectere: et signanter ad horam confessionis vsq̄ ad communionem. Item sciendum q̄ illi q̄ ab vno peccato sunt mille interesse q̄si tales audisse nolit et expauescat q̄ pellat ipsa elevatione corporis pris

bant genua sua de note flettere et ieiuz rpi q̄ dñi in milla elevat hūitr̄ & cū ꝑseito corde in oratione siue sit in cāpo siue i domo: siue in q̄ cūq; loco vel laboze ꝯ Exēplum habemus de hoc q̄ fuit quedam mulier tristata valde et a diabolo multuz temptata que sibi laqū ad suspendendū scipam ꝓparauit que duz apta conaretur ꝑficere: ecce ꝓo elevatiōe corpoz̄ christi iuxta mozem campanulam audiuit: nunc flexis genibus sicut a iuuentute in cōsuetudine habuit oravit et dixit Dñe ihu xpe fili dei vivi miserere mei: et ecce mox nubes q̄ funis suspendii cōtracte sunt demonibus fugientibus et dicentib⁹: q̄z virtus ꝑpetue coꝛpis ihu xpi te liberauit a tēpozali et eterna morte. ¶ Octauo celum aperitur aliquibus q̄ recte elemosyne dationem. vñ Dan.iiii. dicit. Pecūā tua elemosynis redime. Ber. Cū posset hō dare de temporalibus q̄ elemosyna q̄ oīa peccata sua redimeret a pena. vñ etiā magister Johānes de kunstin tractatu de audientia ꝙstionū. Dū ille noster esset potens in amicis q̄ reb⁹: et ꝙstor iuxta ꝑpetuitatē petōz taxaret penam q̄ quā si solueretur ipe estimaret totā penā expletam esse seu ꝓuentā seu solutā: puta tot dies ieiunādo: tot missas q̄ oōnes: suffragia ordinando: tot elemosynas erogando q̄ q̄ tūc ipse infirmo in sua adhuc vita exīte pene ille q̄ multos exoluerent. Nō illis sic exolutis si pene tuissent sufficienter taxate: taliter sic de reditis nunq̄ intrarent purgatoziuz suppplita cōtritōe: vel si decederet ante penarum illa cum exolutōe: ipis solutis mox a purgatorio liberaret. Hec ille. Vñ dicit btūs Tho. de aquino q̄ vn⁹ pōt ꝓo alio satisfacere: dūmodo ille q̄ se nō pōt penitentiā ꝑficere. Item sciendū q̄ penā signāter dimittūt quo ad penam q̄ dimissionē iniuriaꝝ & est maxima elemosyna. vñ Augu. in ser. Multa sunt gña elemosynaꝝ quas cū sciem⁹ adimunt vt dimittam⁹ penā nostra: sed ea nichil est maius q̄ ei ex corde dimittim⁹ quod in nos quisq; peccauit Nā tanta posset ēe offensio q̄ tam liberaliter q̄ ex corde posset indulgeri q̄ ex hoc daret oīa petōz remissio. vñ Aug. Nunqd̄ q̄ tutam indulgentiā accepturus est a deo: quale et ipse dederit ꝓximo: vñ Greg. Qui in se peccāti clemēter indulsit: peccandi licentiam in alio nō remanebit. ¶ Nono celum aperit illis q̄ q̄ opa penalia satisfactionē peritoz suoz implent. vñ Vers. Quantuncunq; magnus sit petōz in pena: tñ pōt tantā penā in mundo sustinere q̄ dimittat ei tota pena ad quā est obligat⁹. Sciendū q̄ pena satisfactoria semper debet fieri per contrarium Unde Arist. v. ethicoz. Medicine fiunt per contrarium: sed penitentia est medicina spiritual⁹ ergo debet fieri per contrariū. vnde Ergo. in omelia. Quot habuit in se maria magdalena oblectamenta: tot de se inuenit holocausta conuertit ad numerum virtutum numerum criminū: ita q̄ totum seruiret deo in penitentia quicqd̄ deum in se contempserat q̄ culpam. Sciendū q̄ iniūctum opus bonū est penale intan. q̄ est satisfactoziuz. Ergo cuilibz peccatozi iniūgēda est pena. i. satisfactio q̄ cōtrariū verbigratia. Ut si peccatoz in vestitus vixit et deū in gula offendit oportz q̄ satisfaciat ieiunādo et coꝛpi⁹ castigando. Si inebriatus fuerit q̄ ꝓo satisfactiōe bibat aquā. Si luxuriosus: q̄ coꝛpi⁹ virgis flagellet. Si cum vestib⁹ mollibus q̄ ociosus deum offendit ꝓo satisfactiōe illi: ei⁹ vel alia vestē asperā induat. Si in mollibus lectisternijs pigritiam exercuit: q̄ satisfactiōe est ei iniūgendum: vt in straminib⁹ iaceat q̄ mane surgat. Si in superbia cōtra deū et ꝓximū se exaltauit: q̄ satisfactiōe dz se humiliare coram deo: q̄ ꝓximo se subiicere. Si fuit auar⁹ et deum in iniustis reb⁹ acquirēdis offendit ꝓo satisfactione dz iniustas restituere q̄ de iustis rebus: pauperibus subuenire. Si accidiosus: q̄ satisfactione debet mane surgere q̄ ecclesias frequentare: genua flectere: q̄ deuote orare. Deu. xxv. Pro mensura peccatoꝝ q̄ plagaꝝ modus quod intelligit hic aut in futuro. Pro quo sciēdū q̄ penitentia et satisfactio que iniūgunt aut est maioz: aut est mioz: aut equalis. Si maioz est penitentia q̄ peccata requirunt: tunc supplū illud accidit homini in p̄missū. Si minoz tunc relīquū implebit i purgatorio. Si equal⁹ tūc statī evolat. ¶ Quātum ad sciēm sciēdū q̄ sanct⁹ Stephanus habet plures dignitates. Prima est q̄ dicitur ꝓthomartyz: id est primus martyz: q̄z post assūptionē xpi primꝰ ꝓ fide lapidatus est et occisus. Secunda q̄z dicitur plenus gratia: et hoc sibi accidit ꝓpter suā profundā humilitatem. Nā superbis resistit deus: humilibus autem dat gratiaz. Ergo si volum⁹ gratiam dei impetrare debem⁹ nos cum sancto Stephano humiliare. Tertia q̄ vidit celos apertos: q̄ filium hoīs stātem a dextris virtutis dei. Quarta q̄ ꝓo inimicis suis rogauit exēplo xpi. Unde Beda Beatus Stephanus nūdo ꝓo se oravit: sed ꝓo inimicis

luis flexis genib⁹ interpellauit dicens. Dñe ne statuas illis hoc pctm ꝛc. Quanta ꝙ eius pallio confozmis ē pallioni cꝛisti. Nā sicut falsi testes cōtra cꝛistum insurrexerunt: sic ⁊ contra beatum stephanū. Itez sicut xps extra ciuitatē est crucifixus: sic ⁊ beatus stephanus extra ciuitatē est lapidatus. Item sicut xps dixit. In man⁹ tuas dñe cōmendo spiritum meū: sic ⁊ beatus stephanus dixit Dñe ihesu suscipe spiritū meū. Sexta ꝙ habet tres cozonas. Primo habet cozonā martyꝛū. Secundo virginū. Tertio pdicatoꝛ. Septima est miraculoꝛū operatio. Unde beatus Augustin⁹ dicit beatū stephanū innumeris claruisse miraculis. Moꝛtuos septē suis meritis suscitasse: multosq; a variis lāguoꝛib⁹ curasse: pter hec alia refert digne mēozie cōmendēda. Fit etiā ꝙ flozes sup altare sancti stephani ponebant: ⁊ inde ablati super infirmos ponebant qui statim mirabiliter curabantur. Pāni etiā de eius altari sumpti ⁊ super egros positi multis exhiberūt infirmātib⁹ ad medelam. Nā sicut idem ait in li. xxii. de ci. dei. Flozes de altari sancti stephani sūpti cuiusdā mulieris cece oculis impositi sūt ⁊ illa cōtinuo lumē recepit. Refert etiā i eoꝺē li. ꝙ cū quidā vir ꝑmarius ciuitatis noie marcialis sidelis ecclie ⁊ nequaq; cōuerti vellet cū tñ plurimū egrotaret: gener suus valde fidelis ad ecclām sancti stephani venit ⁊ de ipsis flozib⁹ ꝺ sup altare erant accipiens ⁊ subter caput soceri sui ipsos flozes latēter posuit: sup quos dū illi dozmiuisset ꝓtinus ante diluculū clamauit vt ad epm mitteret. Cū aūt eps abesset sacerdos ad eū venit: ꝺ cū se credere diceret baptizauit eū. Hic ḡdiu vixit hoc verbū semp i oze suo habuit. Tpe accipe spm meū: cū tñ hec beati stephani ꝺba victima fuisse nesciret. ¶ Quātū ad tertiū nota ecē plū aliud apud cesaream cappadocie. Quedam nobilis matrona erat viri quidē destituta solatio: ⁊ nobili vallata multitudine puꝛoꝝ. Nā pueros decē habuisse dē. quoꝝ septem masculi ⁊ tres femine fuisse ꝓhibent. Quadā aūt vice qꝛ mater ab eis offendit maledictionē suis filiis imꝑat: subito maledictio matris vindicta diuina subsequit: ⁊ oculos pena simili e hoꝛribili ferunt. Nā oculi tremoꝛe membꝛoꝝ oim sunt hoꝛribiliter gemuli: qua ꝓpter nimiū volētes: ⁊ suoꝝ ciuiū oculos nō ferētes per totū oꝛbē vagari ceperūt ⁊ quo cūq; ibat oim⁹ se vertebāt aspectū. Ex his aūt duo frater ⁊ sozoꝛ. Paul⁹ ⁊ palladia ꝺponiā venerunt. ⁊ ipsi Augustino ibidē epo que sibi cōtigerāt narrauerūt. Cū ergo quindecim dieb⁹ ante palcha ecclām sancti stephani frequentantes sanitatē ab ipso martyꝛe multis ꝓcib⁹ postulassent: in ipso die palche cum frequens plus ꝓlens esset: vnus ex eis Paulus repente cancellū introiuit ⁊ ante altare cū multa fide ⁊ reuerentia se in oꝛatiōe ꝓstrauit. Et cū altante rei exitū spectarent: subito surrexit san⁹ a tremoꝛe coꝛpoꝛis deceps alienus. Cū autem ad augustinū duc⁹ fuisset: ipse eum ad populū ꝓtulisset: ⁊ deo de sancto stephano gratias agit. Cum aūt sic⁹ ad plm loqueretur ⁊ soꝛoꝝ illius ibidem oīb⁹ membꝛis tremēs assisteret surgens de medio cancellos sancti stephani intrauit ⁊ statim velut obdoꝛmiens subito sana fuerit. Ipsa similiter in mediū ꝓducitur ⁊ de vtriusq; sanitate deo ⁊ beato stephano inde gratie referūtur.

¶ De sācto Johāne euāgelista. Sermo. xi.

SEquere me Johannis. xxi. Verba ꝓpolita sūt a xpo bō petro dicta ⁊ iam dicꝫtur cuilibet hoī volenti saluari ꝙ xpm dz imitari nā nullus est verus xpian⁹ nisi qui xpm imitatur. vñ Augustin⁹ Ille xpianus ꝺ sanctis se xpianū oīdit: ambulās sicut xps ambulauit a quo nomen ꝺtraxit. Ex quo pz ꝙ ꝺ xpm non sequit⁹ non est verus xpianus. Quis nomē habeat. vñ Aug. in lib. de vita xpiana. Xpiani nomen illi firma soꝛtitur ꝺ xpm minime imitatur. Unde etiaz cyprianus de duodecim abusionibus. Xpianus nemo recte dē: nisi qui xpo in moribus coequatur: ⁊ in signum eius xps dixit cuilibet xpiano verbū ꝓpositum. Sequere me. Unde in pīti sermone tria sunt dicēda. Primo quare quilibet xpianus merito debeat sequi xpm. Secundo in quibus eū sequi debeam⁹ Tertio alique ḡsiones de sācto iohanne. Quantū ad primū sciendū ꝙ meritoꝛie debemus dñm nostrū ihesū xpm: ⁊ hoc triplici rōne. ¶ Primo rōne honoꝛis: qz est valde honoꝛificū sed dñz. Eccl. xxiii. Gloꝛia magna ē sed dñm. longitudo eius diez assumit ab eo. Cōtra hoc faciūt alīq qui i bonis operibus imitari xpz erubescunt: de ꝺ⁹ dixit xps in euangelio. Qui me erubuerit coꝛā hoīb⁹ hūc filius hoīs erubescet coꝛā patre celesti ⁊ angelis eius. Itē Grego. super ezech. Qui erubescit bona facere a statu rectitudinis cadit atq; ad dānationē tēdit. Hoc illi nō attendūt ꝺ humiliter incedere in vestibus suis erubescūt Quis est a ꝑdicationibus se male agen

ligāt th̄ ꝓpter verecūdiā humanā vestes
fugas ꝙz candatas lōgas ꝫ scissuras mutā
re ponere noluit: qz ieruire mūdo ꝫ dia
bolo in superbia videtur eis honoꝛ: sed deus
dare gloriaz in ignominiā cōmutabit: ergo
quilibet non dz verecūdari xp̄m sequi. qz est
similze ꝫ honorificū Jo. xii. Si quis mihi mi
nistrauerit honorificabit eū pater meus qui
in cēlis est. Hoc ꝙo libenter debemus sed xp̄z
gratiā vtilitatis Jo. viii. Qui sequitur me
non ambulat in tenebris: sed habebit lumen
vite. Tertio debem⁹ sequi xp̄m. nam ad hoc
obligamur rōne exēplaritatis: qz xp̄s ꝓpter
hoc in mundū venit vt exemplū viuendi nob̄
demonstraret. Aū Aug. de vera religio.
Tota vita xp̄i in terris que q̄ holez gessit di
scipline monuit. vnde etiam Greg. Dis xp̄i
tio nostra est instructio. O Quantū ad
hoc scire in quib⁹ debemus imitari xp̄m sci
mus q̄ signāter in septem nobis exemplum
reliquit in quib⁹ eū sequi debemus. Primo
in abstinētia carnis: nā in ingressu mūdi vsq
ad finem vite sui semp in duritia vixit. Nā
in natiuitate duriciā sustinuit: qz in hyeme ꝫ
in media nocte natus est: ꝫ in presepio posi
tus ꝫ inuolut⁹ pānīculis sup tenū iacere ꝓtu
lit. vñ Ber. Qui nō fallit elegit qō carni mo
lest⁹ est: id ergo vtilius: id etiā magis eligē
dū ꝫ dīquis aliud wcet vel suadet ab eo tan
q̄ a seductore cauendū ē. Hoc illi xp̄iani attē
dant q̄ vix vna nocte ꝓpter deū dure iacere
volāt cū th̄ dicit xp̄s cuilibet homini. Sequere
me. Secūdo debemus eū sequi in humili
tate. vñ dē Mat. xi. Discite a me: qz mitis sū
ꝫ humilis corde. vñ Aug. de vbis dñi. ser. xii.
Discite inquit a me ait dñs: nō mūdū creare:
nō inuisibilia ꝫ visibilia cūcta creare: nō i isto
mūdo mīracula facere vt mortuos suscitare
sed qz mitis sū ꝫ humilis corde: ergo exēplo
xp̄i debemus humilitatē in vestibus seruā
re. Nā ps poztauit vestē simplicē. c. tunicā
scōlatilē. et incessit xp̄s iesus dñs ꝫ redēptoꝛ
noster discoopto capite ꝫ nudis pedib⁹. Itē
in die palmaꝝ equitauit asinū: ꝫ in paralel
le baiulās sibi crucē exiuit in caluarie locū
Insuper ex sua ꝓfundissima humilitate illi
usauit se vermi dicēs illud. ps. Ego sū ver
mis ꝫ nō homo opꝛobriū ꝛc. Modo xp̄s di
cit cuilibet homini. Sequere me Ergo boni
xp̄iani imitant xp̄i humilitatē in terris: vt ab
eo exaltant in celis. vñ Aug. de verbis dñi
ser. xxiz. Vis capere celsitudinē dei cape pri⁹
humilitatē dei: dignare humilis esse propter
deū: q̄ deus dignatus est humilis esse ꝓpter
te. Aū etiā beat⁹ Ambro. sup. ps. Beati imā
culati ꝛc. Quāto enī ḡ est abiectior ī hoc se
culo: tanto magis exaltabit in futuro. Sed
oppositū exēplo xp̄i plures tenent xp̄iani qui
se ꝫ hāc vita superbe extollūt, verbi gratia.
Xp̄s inclinato capite pepēdit in cruce: sed tu
superbe erigis te cōtra xp̄m erecto collo. xp̄s
coronā spineā sustinuit in capite: ꝫ tu super
be offendis eū cum crinalibus cum peplis ꝫ
caputiis ꝫ miteis exaltādo te cōtra xp̄m. Itē
xp̄s poztauit vestē purpureā quā sibi induit
pylat⁹: ꝫ vestem albam quā sibi Herodes in
duit in signū derisionis ꝫ fatuitat: ꝫ tu sup
be xp̄iane oznas te cum pretiosis ꝫ mollibus
vestibus tuis que habēt scissuras multas et
caudas longas varios colozes: ꝫ hoc facis in
contemptū xp̄i ꝫ in dispendium salutis tue.
Item chr̄ist⁹ in humilitate captus ꝫ ligatus
est funibus: ꝫ hoc in humilitate et charitate:
et tu vis habere cingulum argenteum. vel
deauratum in superbia et elatione. Itē xp̄s
ī dozso suo crucē poztauit ꝫ oēm foztitudinē
suā consumpsit in passione vt te redimeret. ꝫ
tu ꝙmis foztitudinē tuā chorizāndo. tornea
menta exercēdo: ꝫ hoc in ipsius contemptum
qui ꝓ te moztuus est in humilitate ꝫ charita
te. Ex his patet q̄ multi sunt qui chr̄istiani
solo nomine sunt. Aū Cyprian⁹ Nēo xp̄ia
nus recte dicit: nisi qui xp̄o in moꝛibus coe
quatur. Q Tertio debemus eū sequi ī pau
pertate. Nam ipse pauper fuit in natiuitate
in vita: et ī moꝛte. Unde Bern̄. Pauper na
tus / pauꝛ vixit / pauꝛ obiit. Hoc patet: qz ī
stabulo et nō in palatio natus fuit. Similī
ter et in vita nunq̄ ꝓpriā domū habuit sz
tanq̄ peregrin⁹ in hoc mundo vixit. Hoc illi
semper cogitare debent qui ꝓprias domos
non habent: sed cum aliis hospitātur q̄ xp̄s
nunq̄ ꝓpriam domum habuit: sed cū aliis
hospitatus fuit. Similiter in moꝛte pauper
rimus fuit: qz nudus ī cruce pependit: ꝫ vbi
caput suum reclinaret non habuit. Et qui
te sic pauper fuit. Respondeo v: paupertas
sue exemplum nobis commendaret: Q; op
positū exemplo xp̄i faciunt qui nūq̄ contēn
tur: nec deo regratiant: sed totum coz suum
apponūt ad diuitias: et quō seipsos in hac vi
ta extollūt. Quoz tales nō ponderant nec ad
uertunt exēm xp̄i. verbigr̄a Christus natus ē
in stabulo. et homo quār⁹ nō contēnat ī vno
domo. Christus positus est in artum pcle
pe: et super fenum inuolutus pannīculis et
homo delitiosus vult habere lectos molles
pretiosos. Christus ꝫ in paupertate vixit. et

homo xp̄ianus nititur magnas habere diuitias nō attendens illud dictum euangelii. q̄ difficile est diuitem intrare regnū dei. 15.

Quarto debem⁹ eū sequi in abstinentia cibi ⁊ potus: nā ipse in terra ieiunauit quadraginta dieb⁹ ⁊ noctibus sine omni cibo. similiter ⁊ in cruce fel ⁊ acetū bibit. Unde. ps. Dederunt in escam meam fel: ⁊ sitī mea potauerūt me aceto. In his enim docet nos abstinentiā dicens vnicuiq; nostrum. Sequere me. Hugo de sancto victore dicit. Gaudeat qui potest parce vivere. Parca enim vita libidinē extinguit: virtutem nutrit: animum roborat mentē ad celestia elevat: immo abstinentia valet q̄ sanitate corporis ⁊ p̄ro longitudine vite. Eccl. xxxvii. Qui abstinēs ē adiciet vitā. vñ etiā Arist. de regi. p̄n. Abstinere a comestiōib⁹ nimiis ⁊ superfluitate nimia ē sūma medicina. Ubi carnē nostrā exēplo xp̄i debem⁹ domare cū abstinētiis. Apls. Si spiritu facta carnis mortificaueritis vivetis. Sed oppositū exēplo xp̄i plures faciūt. Nā xp̄s ieiunauit q̄dragita dieb⁹: ⁊ alīq volūt vix vna die ieiunare q̄ deo. xp̄s ter esurijt: vt p̄z in euāgelio. Et gulosi semp volūt ēē pleni. xp̄s sitiuit in cruce sed bibuit viuum i ebrietate. Christus bibit fel acetū in cruce. Iz delitiosi volūt habere q̄nq; fercula ⁊ triplicia pocula ad satisfactiōē suis cōcupiscētiis Et de istis scribit apls dicēs. Quoz deus vēter est. Et tales nō imitant xp̄m pauperē: Iz diuitē epulonē qui epulabat quotidie splēdide ⁊ sepultus est in īferno: sic cōtinget ⁊ illis. Uñ apls Si sēdz carnē vixeritis morieminī. Uñ etiā Hiero. in epla. Difficile imo impossibile ē vt p̄ītib⁹ dns ⁊ futuꝝ fructū bonis: vt hic vēterē ⁊ ibi mentē impleat: ⁊ de delicijs tranleat ad delicias. Nā tales sūt maledicti a xp̄o: vt habet Luce. vi. Ue vobis q̄ nūc saturati estis: Nā tales i futuro sustinebunt famē ⁊ sitim vbi nec vnā guttā aque habere poterūt De q̄bus dicit Joh. Apoca. xvi. Mādueabāt linguas suas p̄e dolore. Sed de bonis qui xp̄m sequūtur I abstinētiis dē Luce. i. Esurientes implevit bonis. ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Nā tales sūt beati hic ⁊ in futuro Unde. Luce. vi. Beati qui nunc esuritis &c.

¶ Quinto debemus xp̄m imitari in patiētia. Nā xp̄s patienter sustinuit ꝑba ⁊ ꝑcta Nā iudei dicebāt Ecce vorator ⁊ potator: vini ⁊ amicus publicanoz. Itē dicebāt vt habetur Joh. vii. Tu testimoniū perhibes de teipso testimoniū tuū nō est verū. Itez dicebant. Demoniū habet insanit. Itē dicebaꝝ cū sednetoz populi. Et in his ꝑbis cōtumeliosis semp habuit patientiā. i. Petri. ii. Cū maledicerētur nō maledicebat: cū paterētur nō cōminabat. Similiter in verberib⁹ ⁊ plagis patientiā habuit. Nā captus ⁊ ligat⁹ est: alapis ⁊ colaphis cesus est: cōspūtus ⁊ velat⁹ est: flagellatus ⁊ coronatus est. Ad p̄latum ⁊ Herodem⁹ ad locum calvarie ductus &c. demū clauis cruci affixus est. Et in oīb⁹ istis iniurijs tanq̄ ouis mūtus fuit. Ergo dicit ad quēlibet nostrū sequere me. Sed q̄ positū exēplo christi offendūt q̄ nec vnā verbū: nec vnā iniuriā sustinere volūt: cum sit valde meritorijs iniurias patiēter sustinere ꝓpter deū. Unde. Luce. xxi. In patiētia vestra possidebitis alas vestras. Unde xp̄s docet in euāgelio. Si quis te percusserit in vnā maxillā: p̄ebe illi alterā. Et qui vnū verbū patiēter non sustinet: quō verbera sustinebit. Uñ Ezeg. i lib. xvi. mozal Qui a statu patiētie per linguaꝝ vulnera corruit. ipse sibi testis ē q̄ cōtra manifeste gl̄eutionis gladios nō insiliret. Unde vt patientiā acquiram⁹ necesse est vt passionē xp̄i ad memoriā reducamus. Uñ Grego. Si passio xp̄i ad memoriā reducetur nūl tam durū ē quod nō equo animo toleraret. Uñ etiā Ber. Quid est q̄ tibi non suaue videtur si collegeris ⁊ memoraueris oēs amaritudines saluatoris verbi gratia. Si pauper es ⁊ contēneris vel irrideris a diuitibus: cogita quō xp̄s derisus fuit q̄ velabant sibi facē: ⁊ cecidit ēdo eū dixerūt Prophetiza nobis xp̄e quis est qui te percussit. Similiter q̄ coronat⁹ fuit: tunc ipsi flectendo genua eū arundine percutiebant caput ei⁹: ⁊ expuentes in eū dicebant. Ave rex iudeoꝝ. Similiter q̄ in cruce pependit tūc ab astātib⁹ derisus fuit. Nā alīq de numero iudeoꝝ mouentes capita sua dicebāt. Vah qui destruis templum dei alios saluos fecit: seipsū saluare non potest. Si rex israel est descēdat nūc de cruce. Itē si xp̄ianus ꝓpter rebus t̄rpozalibus tunc cogitari dz quomō xp̄s spoliatus est vestimentis suis ⁊ nud⁹ pependit in cruce cozā oī populo. Itē si xp̄ianus verberat ⁊ ledit in corpore: tunc reducere debet ad memoriā xp̄m flagellatū: conspūtum ⁊ coronatū. Unde Hiero. in epistola. Cōspui voluit vt nos lauaret: velari voluit vt velamen culpe ⁊ ignoantie a cordibus nostris auferret. in capite percuti vt caput nostrum id est adā sanitati restitueret colaphis cedi ⁊ verbis derideri: vt nos ei labijs ⁊ manib⁹ ꝑbis ⁊ operibus applaudere⁹. ¶ Sexto

ſm ſequi debem? in gſtatione verbor. Nã
ſunt tus opera ſunt nobis in exemplũ ſic et
ſba. vñ Aug. Tota vita xpi q̃ in terr
ſolis geſſit diſciplina morũ fuit. Ꝓto quo
ſtũ q̃ xps tria i verbis ſuis habuit. Ꝓzio
ſtate. Joh. xiiii. Ego ſum veritas. Sic q̃
ſter xpian⁹ debet eſſe verax in verbis tunc
ſa diligẽt a deo q̃ hoĩbus ꝓs. i. Ecce eñ ve
ſunt dilexiſti ꝛc. Dz oppoſitũ facit hõ men
dax q̃ odit a deo q̃ hoĩb⁹ vñ Ꝓto. xii. Dñe
ſnis labia abhominat dño. Nã talis men
dax nõ imitat xpz: ſz diabolũ. de quo dr Jo.
viii. Ipſe mẽdax ẽ q̃ pr eius. Secõo xps ha
buit in verbis ſuis vtilitatẽ. Nunq̃ eñ aliq̃
verbũ ocioſũ aut ſupfluũ locut⁹ ẽ Unde dlibet
xpian⁹ exẽplo xpi dz verba vtilia q̃ neceſſaria
proferre: lemq̃ cogitant illud dictũ Math. xii.
De oi verbo ocioſo q̃ locuti fuerint hoĩes
reddẽt rationẽ in die iudicii. hoc illi nõ attẽ
dũt q̃ primos cũ malis verbis offendũt ſz de
trahendo maledicẽdo irridẽdo: conuitiãdo:
fabulando ꝙ proximos ſuos. Dlz iurando:
q̃ blaſphemando cõtra deũ. Tertio xps ha
buit moderantiã in verbis. Tacuit eñ cozã
pylato q̃ cozã herode: q̃ cũ accuſaretur i mul
tis nihil rñdit: ſed tanq̃ ouis q̃ agnus inno
cens obmutuit. Dic exẽplo xpi dlibet xpian⁹
dz pauca verba habere q̃ tacere vſq; dũ inter
rogatus fuerit. vñ Eccli. xxxii. Audiens lo
quere in tua cã vix cũ neceſſe fuerit. ſi bis in
terrogatus fueris habeat caput rñſum tuũ
vñ Ambz. in li. de offici. q̃ plerũq; vidi incidiſſe
pñi loq̃ndo: vix añ quẽq̃ tacẽdo. Hoc añ
exemplũ xpi illi multiloqui nõ attendunt q̃
plura ſba q̃ ſi numerabilia i ventũ pferũt
q̃ ſepi⁹ rñdent anteq̃ interrogent. Ꝓuer.
xviii. Qui pius rñdit q̃ audeat ſtultum ſe
eſſe demonſtrat q̃ confuſione dignũ q̃ tales
q̃ nõ refrenãt linguã: nunq̃ ad ſtatũ perfe
ctionis peruenirũt. vnde Jaco. i. Si quis pu
tat ſe religioſum eſſe q̃ non refrenat linguã
ſuã: huius vana eſt religio. vñ Grego. in mo
ral. Multiloquio quilꝫ ſeruiens rectitudi
nẽ iuſticie tenere non poteſt. U Septimo
xps triſtis fuit q̃ honores fugit in quo imitã
dus eſt a quolꝫ xpiano. Ꝓximo eñ triſticiaz
habuit. vnde. Math. xxvi. Triſtis eſt anima
mea vſq; ad mortẽ ꝛc. Uñ. Marci. Legit xpm
fleuiſſe nunq̃ riſiſſe: ſic q̃ boni fiere debent
hic cũ xpiſto in pñti: q̃ tunc cum beatis re
putentur. vñ Math. v. Beati qui nunc luge
tis Ipſi. Eſt tps flendi: ſupple in pñti: q̃ tps
ridendi: ſupple in futuro. Dlz quilibet xpia
nus debet honores pñtes fugere: q̃ futuros
honores in xpo appetere. vnde Aug. in li. de
ciui. dei. Dilet xpiane a xpo fugere gloriam
mundi: qui vocatus ad regnũ fugit: vocat⁹
vero ad patibulum humiliter q̃ benigne ſe
obtulit. Oppoſitũ exemplo chriſti offendũt
illi qui volunt in pñti letari. vñ Grego. in
omel. Ꝓzeſentia gaudia ſequũtur perpetua
lamenta. Unde xps in euãgelio dicit. Ue vo
bis qui nunc ridetis. O xpiane attende quã
imitaris exemplo xpiſtiple eñ fleuit et tu ri
des: q̃ in triſticia triginta tribus annis vixit
q̃ tu letaris in illicitis et vanitatibus huius
mũdi. vnde Grez. in omel. Nemo poteſt hic
gaudere in hoc ſeculo: et illic regnare cũ deo
Jtẽ chriſt⁹ fugit quãdo popul⁹ volebat eũ
facere regẽ: vt habetur. Jo. vi. In hoc cum
ſequi debet dlibet chriſtian⁹ q̃ nõ dz appete
re vel laborare vel deliberare ꝓlaturã i pre
ſenti vita: de hoc hre ãte ſer. iiii. U Quã
tum ad tertiũ nũc querit quare xps ſpãliter
dilexit Johãnem. Rñdetur ꝓpter tria. Ꝓzi
mo ꝓpter puritatẽ ei⁹. qz tales chriſt⁹ multũ di
ligit. puer. xxii. Qui diligit cordis mũditiã
am habebit regẽ amicũ. Secũdo ꝓpter ei⁹
feſtinam conuerſionem: qz in ſua iuuẽtute
ad xpm cõuerſus fuit: et tales xps multũ dili
git quod innuit Mat. xix. vbi dz q̃ xps pa
rulos amplexat⁹ fuit: man⁹ eis impoſuit et
benedixit ipſis. Nunq̃ eñ alicui ſeni talẽ cha
ritatem oſtẽdit. Tertio ꝓpter ipi⁹ Joh. fer
uẽtem dilectionẽ Deus eñ diligit diligẽtes
ſe. puer. viii. Ego diligẽtes me diligo. Quar
to ꝓpter ipſi⁹ dignitatẽ: qz ipe olim ſanctor q̃
fectiões habuit. De quib⁹ ſingulariter ſcõm
ſtatus ſui eminentiã oĩs mag nã gkam re
putanerũt ſibi factã: vt Ezaias. Dauid. Jere
mias q̃ de⁹ fecit eos ꝓphetas ſuos. Jacobus
qñ fecit eñ aplm. Lucas q̃ Marcus qñ fecit
eos euãgeliſtas. Laurẽtius q̃ Stephan⁹ qñ
fecit eos martyres. Nichola⁹ q̃ dñicus qñ fe
cit eos ꝓfeſſores. Katherina et Barbara qñ
fecit eas virgines et ſponſas ſuas. In Johã
ne añ her ola repũtur: qz ꝓphã in Apocal.
Ipſe in epiſtis. Euãgeliſta in euãgelio. Mar
tyr añ inſtrũ fuit oleo adꝰſ⁹ q̃ minime le
ſus. Nam in actibus apl̃or legit q̃ omnes
apli erãt flagellati ꝛc̃terea. qz doctor virgo
qz ſpõſus xpi. q̃ Ultimo hrit q̃ ſit differen
cia dilectionis xpi ad Petrum q̃ Johẽm: vi
detur q̃ plus dilexit Johẽm ꝙ Petrũ: et tamẽ
Petrus videt⁹ pl⁹ dilexiſſe xpm ꝙ Johãnes
Circa qñ ſciendũ q̃ triplex ẽ dilectio: vna q̃
cõſiſtit in familiaritatis oſtentione: q̃ in illa
magis dilexit Johẽm ꝙ Petrũ: qz maiora ſi

gnaſtam ſiaritatis ſibioſt endit:ex eo q ſu: pra pect⁹ ſuū rcubuit et mkem ſuā ſibi zmē dauit. Scđa dilectio eſt q̄ ꝙſtitit in donoꝝ ex hibitiōe:ꝛ in iſta magis dilexit Petrū qz ma ioza dona ſibi zceſſit:qz pzincipalē apſtoz ip ſum fecit:ſuū vicariū eū reliqt claues regni celoꝝ ſibi dedit. Tertia dilectio ē q̄ ꝙſtitit i pzecordiali amoꝛ:et in iſta vtrūq; equaliter dilexit. Ambos eī equaliter dilexit affectiōe: qz ambo apud deū ſunt equales menti.

De innocentibus Sermo.xvi.

Q Ditens herodes occidit oēs pueros q̄ erāt in bethlē ꝛ in oibus finibus eī⁹ Mat.ii. Ex quo hodie pa; gitur feſtum illoꝝ puerorum innocētiū qui ab iniq; herode interfecti ſunt. Tunc in pñti ſermone tria ſunt dicenda Pzimo qñ aliqui parentes pueros ſuos ſpūal̄r occidunt: ſicut herodes coꝛpoꝛal̄r occidit. Secundo de ſolē nitate pñtis feſti. Tertio exemplū. ¶ Quā tum ad pzimū ſciendū q lex ſunt gña paren tum qui occidunt ſuos pueros:et ſic damnā tur pzopē eos. Pzimi q̄ ſcīēter rei ſunt q pu eri in vtero mīs ſine bapiſmo decedūt. Et hoc eſt valde graue homicidiū:qz ibi coꝛpus ꝛ aia occidit. Aug. Maius ē dānū in amiſſio ne vnius aie q̄ mille coꝛpoꝝ. Verū. Totus mund⁹ ille pzeciū vni⁹ aie eſtimare nō pōt. Ergo mater q̄ ē pregnās ſollicitudinē dz hē re de theſauro quē poꝛtat i vtero ne fiat oc:a ſio dānatiōis illi puero Silr viri debēt gre re mulieribꝰ nec eas turbare:nec trere: nec ꝑberare:ſuos libitꝫis ſubtrahere in comedē do atq; bibēdo:et impaꝛtiri ſuis mulieribus ꝑgnantibꝰ:ꝛ hoc ꝓpter tetū: imo quilibz hō dz ſeruire mulieri i ꝑgnate. Exēplo marie q̄ trib⁹ mēlib⁹ ſeruiuit elizabeth. Cōtra hoc fa ciunt illi q̄ vroꝛes ſuas ꝑ gnātes percutiunt: trahūt:calcāt: trudūt:ꝛ ipis maledicūt ꝛ ſic reierunt neeis i pueris. Silr peccāt ille mu; lieres q̄ ſe ſup hoc remittūt q pzegnātes ſūt ꝛ ſcienter offendūt maritos ſuos. Silr per; cant grauiter ille antiq; vetule q̄ aboꝛtu vel ſterilitatē pcurāt in aliqua muliere vl virgine Silr ille ancille q̄ eſi petō ꝛ ſcādalo zcipiūt: et poſtmodo ꝓpter verecundiam hmanam eoſdē pueros ſcient occidūt: qđ aial irōale non faceret. ¶ Secundi parentes ſunt ſi; li qui pueros ſuos nimis diligunt. Sed dice res non debeo diligere puerum meum. Re; ſpondeo immo debes diligere puerum:quia eſt naturale:ſed oꝛdinate et infra deum de; bes diligere. Nam aliqui pueros ſuos vltra deū diligunt:ꝛ habent maioꝛem complacen tiam in pueris q̄ in deo oipotenti: ꝛ potius ꝛ libentius vident pueros q̄ deum. et qui ſi pueroꝝ ſupza deū diligunt eoſdē pueros ſi deum faciunt. Aug. Hoc ab hoīe colitur q̄ ꝓpze ceteris diligitur. Et deus quādoq; ex ſua nouitate ſubtrahit eis illos pueros vt ipſi pa rentes coꝛ ſuū eronnerſo ad deū dirigam ꝛ eum diligant. Et eſt ergo vna ratio quare ſi pueri qui ſunt multū affabiles ꝛ pzudē et pulchri cito moꝛiunt:qz parentes eoſdē cū nimio affectu diligūt ꝛ cū nimia ſolliciti dine eos ſiḋz curſuz mūdi nutriūt ꝛ educāt verbigratia. Oñ ex ipſis volunt facere ma gnos dños:rectoꝛes ciuitatū:ꝛ magnas di; uitias ſup eos hereditare et diuitibus eoꝝ ſponſare:nō curantes an iſta bona ſpōalia ſint iuſte vel iniuſte acq̄ſita. Et ꝓpter illam etiā curioſitatē et ſollicitudinē quaz hñt ad pueros oznādo eoꝛ veſtib⁹ obliuiſcunt ſi q; deū et ſeipſos negligūt in his q̄ ſpectāt ad ſalutē aiaꝝ. Et ſic ꝓpter nimiā dilectionē pueroꝝ qñq; offendūt deuz ꝛ ſeipſos dānant Mat.x. Qui amat filiū vel filiā ſup me non eſt me dign⁹. Tertii parētes ſunt q̄ iſtoꝝ pueros ſuos in malis:ſicut choꝛizare: ſuos in veſtibus ſeculāre: facie depigere: crines ſi ſpos facere. Et ipi parētes rei erūt olim pē rum q̄ ex mala inſtoꝛmatiōe vel malo exem plo filii ſic addiſcūt ꝛ poſtmodū faciūt. Vbi gē. Qui te ꝓmit⁹ ſuperbiā docuit q̄ ſuperbia ꝓpetōz q̄ cū ſuperbia ꝓpetrabis vſq; in finem vite:ꝛ ſic de aliis petis. Quarti parentes ſi qui pueros nō coꝛrigūt cum delinquūt. Si parentes tenent pueros coꝛrigere Unde di; citur in dec. Pater dz filios caſtigare nō ſem per oſculari. v.q.v. nō oſculatur. ꝛ.xxiii q.v. nō putes. Et extra de re ſcrip. li qñ. ꝛ c.di. ſi tra moꝛē. ¶ Querit quō parētes debēt co; rigere pueros. Reſpo ſi ſunt bōi et qñq; fra gilitate excedūt:tunc cum benignitate ſunt coꝛrigendi:exēplo marie que dixit ad filium ſuum poſtq̄ invenit in tēplo eū poſt triduū Fili quid feciſti nobis. Pater tu⁹:ꝛ ego do; lentes querebam⁹ te. Si aūt filii ſunt pue; ri rebelles:tūc coꝛrigendi ſunt cū virgis di ſciplinis. Unde Proner.xxiii. Noli puero ſub trahere diſciplinā Si em eū percuſſeris vi ga nō moꝛiet.ꝛ aiam eⁱ⁹ de iferno liberabis Et talis coꝛrectio erit meritoꝛia ipſis pueri bus. Nā quot plagas ipſis pueris ſic dabūt tot merebunt coꝛonas. Itē ſciendū q̄ pa; tres nō debēt pueris maledicere. De hoc pa re ſer.xliii. ¶ Multi parētes ſunt q̄ malꝫ

exemplū prebēt filiis. ⁊ ꝓpter hoc ſpūaliter eos occidūt. Aug. Qui i conſpectu ꝑuli malē ſenit ꝙtum in illo ē eū a quo attēditur occidi. Pueri eſt illa q̄ videt a parentibus cōiter imitant: ſine bonū: ſine malū. Si videt eos ieiunare: libēter orare: eccleſiā frequentare. miſericordes eē: veritatē loq̄: deū bñdicere: puē cū familia habere eos imitant. Si aūt eosvidēt ieiunia ab eccla inſtituta ſolenere: feſta nō celebrare: raro eccleſiā viſitare: ad tabernas ire: ſupbe incedere: choreizare: blaſphemare: maledicere etiā imitant eos: ⁊ꝓpter hoc malis exēplis parentes punient graviter. Ulū ergo. in moza. Tot mortib⁹ q̄s dign⁹ eſt: quot exēpla ꝓauitatis in poſteros reliq̄t. Hec ſi ſunt q̄ ſcienter tres iniuſtas lucrant ad diſtendū pueros ſuos: nā quot denarios pueris ſuis reliquūt: tot gladiis eos trāſfigūt. Alioq̄ bñ cognoſcūt ſe habere res iniuſtas ⁊ ne filii exheredent poti⁹ volunt cū ipſis damnari. D Quantū ad ſcām nota q̄ feſtū innocentiū ⁊ cor martyriū ſolēniter ē celebrādū: hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter tpe. nā ipſi ꝓmi martyres ſūt q̄ ꝓpe poſt eū natiuitatem martyrizati ſunt. Pro q̄ ſciendū eſt q̄ triplex eſt martyriū. Primū volūtatis ⁊ opis. ſicut beati Stephani. Laurētii. Scām volūtatis ⁊ non opis: ſicut bti Joh. euāgeliſte ⁊ bti Martini ⁊ Dānel q̄ habuerūt volūtatē ⁊ affectū ſuſtinēdi martyriū ſuis paſſi nō ſunt. Tertium martyriū opis ⁊ nō volūtatis: ſicut ii: nocētes vīū rōnis nō habētes q̄ deū nō loquendo ſed moziādo: ⁊ eū ſāguine ſuo cōfeſſi ſunt ⁊ ſic ſāguine ſuo baptizati ſūt. Et ꝓpter iſtud triplex martyriū illa tria feſta ſunt immediate poſt feſtū natiuitatis inſtituta. Primo feſtū beati Stephani qui ē martyr volūtate ⁊ opere. Scdo feſtū beati Johānis qui eſt martyr volūtate ⁊ nō ope. Tertio feſtū hodiernū innocētium qui ſunt martires ope ⁊ non volūtate. Scdo martyriū ⁊ feſtū innocentiū eſt cōmendabile ꝓpter numerū q̄ tot ſūt q̄ numerus cor incertus eſt. Sed eccla pegit numerū cor ſcōz viſiones quā Johēs vidit: vt habet Apoc. xiiii. Vidi agnū ſtātem ſupra montē ſyon: ⁊ cū eo centū quadragita quattuor milia habētes nomē eius ⁊ nomē patris eius ſcriptū i frontib⁹ ſuis: modo ſi laus vn⁹ ſancti vel angeli vtholus vn⁹ eſt laudabilis ⁊ accepta cor deo q̄ tūc erit laus tot ſanctor innocentū. Itē ſi de⁹ craudit ꝑ ces vnius ſancti vel maxime duor vel triū congregator in noie ipſius: ſo tūc vbi tot ſancti iuſti ſūt cōgregati. Itē ſi vnus ſanctus eſt venerādus: nōne tūc tot multa ſanctor ſūt venerādi. Nunq̄ eccla in anno tot ſanctor feſtum peragit: ꝓpter feſtū oim ſanctor: ſicut hodierna die peragit. C Tertio ꝓpter locū q̄ i bethleē occiſi ſūt vbi xp̄s nat⁹ eſt. ergo in verbis predictis dictū eſt. Mittens herodes occidit oēs pueros ꝛc. Uti ſciendū glo. q̄ occiſio pueror facta eſt poſt annū ⁊ tres dies poſt natiuitatē xp̄i. Dilatit eā ꝓpter moza rome cōtracta. Fuit eā roma a Lelare citat⁹ ⁊ ſic fere q̄ annū impedit⁹ fuit. Tūc ꝓpheta ipleta ē. Rachel plozans filios ſuos Hiere. xxxi. Quare Rachel ⁊ non Jacob plorat. Rādeo q̄ matres ſūt magis paſſibiles ⁊ maioris pietatis ſcām Jrīſto. Ergo plus cōpatiūtur pueri. Itē q̄ plus diligūt pueros: ergo plus volēt de aduerſitatib⁹ pueror. q̄ aūt mater plus diligit filiū q̄ pater oſtēdit triplici rōne. Pria eſt q̄ mater plus dat de ſubſtantia filio q̄ pater: ⁊ideo maiorē partē videtur habere i puero. Scda q̄ mater plus laborat circa filium q̄ pater. ⁊ circa q̄ plus laboram⁹ plus diligimus. Tertia q̄ mater plus eſt certa de puero q̄ pater: ⁊ideo magis diligit filiū tanq̄ rem certā. Pater vero minus diligit tanq̄ rem dubiā. Unde Jrīſto. iiii. Ethico. Patres enim plus diligūt filios q̄ patres: q̄ certiores ſūt d eis: ⁊ labores maiores habēt circa eos. Queritur quare hodie etiā ſubticet eccleſia cantica laudis ⁊ leticie .ſ. Te deū laudam⁹. Gloria in excelſis deo. ⁊ Alleluya ꝛc. Reſpondet q̄ hoc fuit ꝓpter tria. Primo in ſignū letus q̄ matres habuerunt de occiſione pueror. Secundo in ſignū ſtatus: quia ipſi pueri poſt occiſionem in limbum deſcenderunt. Tertia q̄ virgo maria et puer Jeſus ⁊ Joſeph fugiendo in egyptū in exiliū iuerūt. Magna igitur compaſſio eſt eis exhibenda: tū ꝓpter pueri teneram et atē: tum ꝓpter puerperii nouitatem: tum ꝓpter Joſeph ſenectutem. F Quantū ad tertium nota exemplum de his qui filios ſuos nō corrigunt cum delinquūt Legitur de quodā pbe viſitante tabernas ⁊ ludos: qui cū duceret paruulum filium ſuū ſecum: ille filius factus grandis poſtmodum ita aſſuetus fuit ludis et tabernis: q̄ non ꝑterat inde retrahi. ⁊ poſtq̄ pecunia deficit ceſſit furari. Primo patri deinde vicinis. nec pater ſuus corrigebat eū acriter / ſed quandoq̄ leniter eū admonuit / ſed iſta admonitio in eo nihil ꝓfecit. Et cū factus eſſet magnus vir ſemel et bis deprehēſus ē in furto. Et pater data pecunia bina vice liberauit eū

a suspendio:& tertia vice deprehensus furto & iudicat⁹ & duct⁹ ad suspēdiū rogauit propē deū & adduceret sibi pater suus. q̄ cū dces ad uenisset rogauit eū filiꝰ suꝰ vt oscularet eū & remitteret ei iniurias: qđ cū faceret pater eius filiꝰ eū ita monuit vt āputaret ei nasi: & cū de hoc filiꝰ argueret eo q̄ pater bina vice liberasset eū a suspēdio: data pecunia. p eo & iā tertia vice iterū libenter liberasset si potuisset. Mi dit filiꝰ. Ego bñ egi & iuste fecī q̄ ipe ē cā suspēdii mei: eo q̄ a iuuētute gnuit me sēp̄ ꝓpriā voluntatē vincere: nec me unq̄ cōtristauit ꝓpter excessꝰ meos hoc cōmisi. Et ī signū huiꝰ ꝓuer. xix. dr. Puer q̄ dimittitur voluntati sue cōfundit matrē suā: i. no patrē & oēs cognatos suos Ergo salomō dī. Qui parcit virgis odit filiū suū.

¶ Dominica in fra octa. natiuitatis xpi⁹. Sermo. xviii. Quare xps factus sit parunlus.

PUer alit crescebat & cō. fortabat plenꝰ sapia Lu. ii. Ex q̄ i psti euāgelio sit mētio de puero nobis necē ter nato: tūc ꝙ prelecti sermone tria sūt dicēda. Primo quare xps parunlus factꝰ est Secō quō debem⁹ nos hīe ad illū paruulū pueri iesū xpm. Tertio exēplū. ¶ Quātū ad primū sciendū q̄ xps paruuꝰ factus ē puer triplici ratiōe. Primo in signum q̄ faciliter pōt placari ab his q̄ offenderūt eū. Nā sicut olī cū pomo inobediētie offēsus fuit: sic iā puer factꝰ faciliter quasi cū pomo placari potest. Secō iō puer factꝰ est vt faciliter a nobis deipi possit. Olim chare vendidit regnū suum sic q̄ nullus sibi illud cōquirere potuit: etiā ꝙtūcunq̄ sanctus & ꝓfectus fuerat. qđ ꝓ in iohāne baptista cui⁹ cib⁹ erāt locuste & mel siluestre q̄ & habuit vestē de pilis camelorū ner vinū nec siceram bibit sed sola aqua contentꝰ fuit. Et vltimo ꝙ veritate decapitatꝰ est. nec tñ sic celū intrare potuit. Itē i ysaye: sicut i eliseo quē serauerūt cū serra lignea ex ꝓcepto manasse regis iude. Item patet in zacharia quē rex Joas lapidare iussit inter templū & altare. Item ꝓ in hieremia q̄ a ꝓlb nideoꝝ lapidatus est. Itē ꝓ in amos quem Ozias rex per tpa transtulit. Hi oēs cū oib⁹ martyribus q̄ sustinuerunt celū intrare nō poterūt vsq̄ dū xps per mortē suā ianuā celi aperuit. Sed xps puer nobis natꝰ modo tā misericors factꝰ ē q̄ aliquib⁹ dat regnū celoꝝ ꝙ oibus suis rebus: sicut apls q̄ oia ꝓpter xpm reliquerūt. aliquib⁹ ꝓ meditate rerū suarū: sicut zachee q̄ dixit. vt habet Luc. xix. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperib⁹ & his reb⁹ q̄ fugiunt: vt habet Luc. xi. Mō ipsum date elemosynā: & ola mūda erūt vobis. Aliquib⁹ etiā ꝙ duobus obolis sicut vidue que obtulit dño deo era. Aliquib⁹ ꝓ hausto aque. Mat. x. Quicūq̄ potū dederit vni ex minimis istis calicē aque frigide nō pdet mercedē suā. Aliquib⁹ dat ꝙ bona sua voluntate q̄ ē quasi ꝙ nichilo dare pōt. ꝙ nichilo nihilo saluos faciet illos. Itē ꝙ nichilo habuerūt terrā deliderabilē. Mī etiā Aug. Leonat de⁹ int⁹ voluntatē vbi nō inuenit facultatē. Tertio xps puer factꝰ est in signū q̄ debem⁹ eū spūaliter cōcipere per bonū ꝓpositū: parere ꝙ bona opera: ꝙ perseuerantiam nutrire: per patientiā portare: ¶ Quisq; ad sēm sciendū q̄ maria mater xpi nouē neticia exhibuit puero suo Jesu xpo: q̄ etiā nos ista sacra tpe ei spūaliter exhibere debemus. Primo cō cepit puerū iesū q̄ angelus dixit ei. Ave gratia plena: sic nos per bonā voluntatē ipm cōcipere debemus. Mī Chrys. super Mat. Voluntates bone sic suaues sunt apud deū quēadmodū odoriferi flores. Aliqui sunt sicut steriles mulieres q̄ obstanti sūt i petis nec habent voluntatē se emendandi. Mīr et filii q̄ stant in malis ꝓpositis maleficiendi. Tales sūt qui xpi nō suscipiāt sed diabolū: & tales sūt in periculoso statu. vñ dr in decre. In malicijs voluntas opꝰ reputat. de pe. di. i. ois Si ds haberet voluntatē vltra decē annos vel viginti annos aliqđ mortale peccatū cōmittere: & si infra illud tēpus sic moreret ꝓpter malā voluntatē eternaliter dānaret: ergo tales cōuerti debēt ad xpm per bonā voluntatē. Mī Ber. Li. per bonā voluntatē incipim⁹ esse dei. deficimus ex diaboli. Secūdo maria peperit Jesū. Unde Luc. ii. Impleti sūt dies eius vt pareret & peperit filiū suū ꝓmogenitum: sic nos cū bonā voluntatē opere compleuerim⁹ tunc christum spiritualiter generamus. ¶ Mī sciendū q̄ quidā suffocant fetum spiritualē: vt sūt illi qui suffocant bonā voluntatē in semetipsis: & nūq̄ vel raro opere ꝓficiunt sed cōtinue bonis voluntatib⁹ & inspirationib⁹ resistūt. Itē quidā portant fetū spūalē dies vel viginti annis: sicut mulier portat puerū suū vix nouē mēses quē a marito suo concipit. sed isti portāt bonā voluntatē per dies vel viginti annos anteq̄ eā opa implent Iste quidā parūlus mōstra. ¶ Nam legit q̄ tpe Augustini hō quidā natus est q̄ habuit duos

ginta duo pectoza: quattuoz manus vnãve
dos pedes. Hic petoz qñ ppetrat petiã
cet: hic spãliter generat monstrũ. vñ
ret? magnus. Ita parit monstrũ q̃ per
ia gignit. Nunq̃ monstrũ terret qui facie
rgũ aũ haberet: talis est petoz qui fa
ro habet mũdũ per amoz̃ respiciẽdo:
rgũ ãte. l. deũ obliuiscẽdo. hier. ii. Averte
ad me terga: nõ faciẽ. Itẽ mõstrũ fozet
oculos: os i pedibus haberet: talis est
quẽ nulli delectat in terram videre ps.
Oculos suos statuerũt declinare in terrã: et
delectat loq̃ de terrenis. Johis iii. Qui
terra est de terra loquitur. Itẽ mõstrũ so
et qui caput deoz̃ũ haberet: terrã amando
ghes fueriũ in superbia cõtra deũ recalci
ndo: sed sunt quidã qui pariũt. l. qui bonã
oluntatẽ opere perficiũt: et illi sũt fratres
oznes: mater xpi. Mat xii. Qui fecerit vo
luntatẽ patris mei qui i celis ẽst: ipse mr̃ e
ter soznr: mater est. Tertio maria cibauit fi
liũ suũ. Unde canit. Paruo lacte pastus est.
Hic debemus pasci ihesu: et hoc facim? cũ
opera misericoznd̃ie pauperib? exhibem?. vñ
dñs in euangelio. Qd̃ vni minimis meis fe
cistis mihi fecistis. Itẽ in iudicio dicetur est.
Esurivi: et nõ dedistis mihi mãducare: sitiui
et. Quotiens ergo op? misericoznd̃ie exeretes
sz elemosinã dãdo: sitientẽ potando. totius
pueri ihesu pasci. Quarto maria balneata
ẽ ihesum puerum eius: sic et nos debemus sibi
balneũ pparare. ℒ Sed diceres vbi aquã
recipiã. Respondeo q̃ in figura hui? balnei
legit Gen. ii. q̃ in medio paradisi est fõs qui
diuidit in quattuoz partes et irrigat omnez
terrã: sic aqua in qua xp̃s balneand? ẽ hau
riri debet ex quattuoz. Prio ex memoria p̃z
prioz peccatoz cũ ztrito cozde sic maria ma
gdalena hausit aquã lachzimaz cũ qua xpo
pedes lauit: sic beat? petr? post erinã nega
tionẽ exiuit et flenit amare: sic dauid q̃ dixit.
Lauabo per singulas noctes lectuz meum.
Dcõ hauriẽda ex cõpassiõe de malis p̃zoxi
moz: sic xp̃s flenit super ciuitatẽ hierusalem
dicens. Si cognouisses et tu. Tertio ex feruẽ
ti desiderio videndi deũ i celo. ps. Fuerunt
mihi lachzyme mee. panes die ac nocte: du
dũ mihi quotidie vbi ẽ deus tuus. Unde etiã
Paulus Lupio dissolui et esse cum xpo. Quar
to hauriẽda ẽ ex deuota mẽoria passionis xpi
Ita Albertus magnus. Simplex recoznd̃atio
seu meditatio passionis xpi plus valet q̃ si in
terrã annũ seminaret quis i pane et aqua: vel
si q̃tidie virgis et flagellis cederetur vsq̃ ad
effusionẽ sanguinis: vel si quotidie legeret
vnũ psalteriũ. Quinto maria inuoluit ihesũ
vñ. Luc. ii. Pannis inuoluit eũ et reclinauit
eũ i p̃sepio. Maria inuolvit eũ pãnis et hoc
significat humilitatẽ. Joseph ab arimathia
q̃ moztu? est ihesus: tũc inuoluit eũ in syn
one mũda: et hoc significat castitatẽ sine mun
dicia. In signũ q̃ qui volũt accedere ad sacra
mentũ eucharistie debẽt ihesum cũ humili et
mũdo cozde suscipere. Itẽ sciendũ q̃ illi qui
sunt in matrimonio cõstituti veraciter se hu
mili entztunc ihesũ inuoluunt cũ maria pãni
culis: et virginis et vidue q̃ in pura castitate
viuũt et deo seruiũt ihesũ cũ Joseph in syndõe
mũda inuoluũt. Sexto debem? ihesum cum ma
ria calefacere. nã opz recentẽ puerũ calefieri:
et iste ignis ẽ charitas dei et proximi: et quõ si
le ignis debeat incẽdi in cozde hois: hec lẽra
ser. ctr. Septimo maria locauit puerũ ad ho
miendũ: sic et nos facere debem? et hoc sit qñ
pacẽ diligim? ps. In pace factus ẽ locus eius.
Quidã enim sunt qui nullã quietẽ: p̃o puero
tribuũt: vt quasi: q̃ die noctuq̃ se occupãt: et
p diuitiis ztinue laboznt. Hii et superbi q̃ tot
conatib? insistũt quõ exaltent. Hii etiã luxu
riosi qui q̃tidie laboznt quõ suã libidinem
expleãt. vñ Esa. lvii. Coz impii quasi mare fer
uens qõ quiescere non põt. Itẽ alii pturbant
ihesum in lecto sibi pparato ab aliis vt ieiunũ
diuitiosi: luxuriosi: et sic de aliis q̃ ad iram
alios puocãt: et sic ihesum in illis iquietant: et
q̃q̃ eũ a se expellunt. Cqñ alios hõ bon? ni
mis ipatiẽs efficit. et nitit se vindicare ver
bis et factis. Itẽ alii pparant sibi lectũ et eũ
recipiũt: sz nõ diu eũ apud se quiescere ptmit
tũt sicut recidiuãtes q̃ iã in isto sacratissimo
tpe se pparauerũt et eucharistiã sumpserunt
sed finito festo. et antecarnisp̃riuiũ ecõuerso
dant se advanitates huius mundi. l. superbiẽ
do: chorizando: gulose viuẽdo: et comedẽdo.
luxuriãdo / et seipos inebriãdo / et sic ihesũ ex
pellunt. Et tunc tales peius ẽa sunt q̃ illi fe
cerunt ihesum sic expellẽdo sicut qui pauperes
hospitio reciperet et eos postmodũ confusibi
liter expelleret. Itẽ alii pparãt sibi lectus et
eũ recipiũt sil'et quiescere ptmittũt. sicut illi
q̃ pmam egerũt. et eucharistiã sumpserũt et in
pnia vsq̃ ad finẽ pseuerabũt. De illis dicit
ps. Hec requies mea i seculũ seculi: hic habita
bo qm̃ elegi eã. Octauo maria portauit ihesũ
in brachiis suis. sic et nos. Nõ est ihesus semp
dormit: sz opz est aliqñ tolli ẽ lecto et portari
Hoc fit qñ hõ aduersitates et infirmitates i
deus mittit sup eũ patiẽter sustinet. Itez qñ

homo g ſeipz corp⁹ tuū caſtigat. Sitt qñ ds exercet corpa: mēbra in bonis opib⁹. Maz cū quo mēbro deo ſeruis vel patiēt̄ voluc⁹ ſuſtines: vel triſtm affligis cū eodez xpm portas. Apls. Glorificate et portate dēū in corde veſtro. Sed ſciendū q aliq portāt ſolū xpm in dextera manu: ſicut illi q regratiāt deo et laudāt deū qñ ipis ſpere ſuccedit. ps. Cōſi tebit tibi cū bñfeceris ei. Aliq in ſiniſtra manu q patiēt̄ ſunt in quis aduerſitatib⁹ Dz boni debēt portare puez vtraq manu et ad pect⁹ ſuū eū applicare Hoc fit qñ ds equo alio ſuſtinet bonū et malū ſine ſit ſt̄m⁹ ſine ſan⁹ diues ſine pauz: triſtis ſine let⁹. Vñ Bor. de ſo. phi. Vtūs eſt hō ille qui eq alio patitur bonū v malū. ¶ Nono debem⁹ puero ieſu cātare: ſicut mōes hui⁹ ſeculi faciunt. Et hoc fit qñ deuote oraſ vel aliquid boni legis. vñ Aug. ſup ps. lxxxv. Oratio tua locutio eſt ad deū: qñ legis deus tibi loquit: qñ oras cum deo loqueꝛ: ſiſt qñ deū laudas v ei regratiaris: v hoc eſt op⁹ angelor et ſanctor in celo exiſtēt̄ū. ps. Qui habitāt in domo tua dñe: in ſecula ſeculor laudabūt te. Ber. Dilcam⁹ in terris quas ſactuꝛi ſumus laudes in celis: nil ita ppꝛie in terris celeſtis habitatiōis ſita cū reputat ſicut alacritas laudātis deū. Au. in lib. ſol. Vere felix eſſet qui poſſet diuine laudi ſemp inſiſtere. Quātum ad tertiū ſcīd dum eſt vnū exēplū q gte agēde ſunt deo de oibusque vident. Cū quid ſeater diziſſet ni chil ſe cōſpicere quo nō edificaret alius ait. Quid tibi nūc cōfert edificatiōis vilio buto eis ait: ille: certe mihi: q nchil merui ꝛre me deus fecit holeꝛ v ſi butonē: et ātiens buto nē video: et totiēs hoc beneficiū ad mētē re noco v gras ago ei q me nō meo merito ad eū exercabilē tozmā nō effigiauit: ſz ſpēm pt cherrimam⁹ puzginem regiā mihi tribuit.

¶ De eadem dñica ſermo. xviii. q impedimenta pꝛofectus ſunt ſeptem.

PUer autē creſcebat ꝛc. Sicut puer ieſus creuit corpalit: ita et nos creſcere debem⁹ ſpialiter vñ Au. de verbis dñi Semp ambula semp ꝓfice no li in via deficere: noli retroire: noli deuiare: rem anet qui nō ꝓficit: retroceđit qui ad ea remoluit vñ ſi receſſerat: deuiat qui apoſtatat. Vñ etiā Ber. Numq⁹ iuſt⁹ arbitrat ſe cō pzehēdiſſe. Nūq⁹ dicit ſatis eſt: q ſemp eſu rit et ſitit in ſitiā: ita vt ſi ſemp viueret ſem per inquantū eſt in ſe iuſtioz eſſe ꝛtenderet: v ſz de bono in melꝰ ꝓficere toti virib⁹ cona retur: ergo ſicut puer ieſus creſcebat ſa ſic v nos ſpialit. ¶ Vñ in pñti ſerm cendā ſunt ſeptē impedimēta q ipedi minē a ꝓfectu ſpialit: ſic q nūq⁹ ꝓficit terveraciter: nec vnq⁹ ꝓfectus erit. P impedimentū eſt defect⁹ deſiderii ꝓfi ¶ Vñ qui hz vez deſiderii ꝓficiēdi tq de die i diē ſe emēdaret: ſed q non hz ſiderii proficiēdi nō ꝓficit: ſi citeat: vñ ex quo nō hz ſeruꝰ deſideri ficiendi: ſō in nullo ſe emēdat. Hodie ſi ſicut heri: cras ſicut hodie Sed dicet vñ placuit hoc q hō nō hz ſeruꝰ deſi ꝓficiendi. Reſpondeo q hoc cauſat ex ꝓ ptiōe gꝛetiōis v pꝛobitatis: vt cuz hā re le aliquid eſt ei nichil ſit. Deū. Jō me fieri volumus q optimos nos eſſe puta Aug. Oportet tibi diſplicere qđ es ſi vis nire ad illud qđ nō es. Ergo q vult ꝓfi debet ſeruꝰ deſiderii ꝓficiēdi habere v mare quaſi vix adhuc inceperit deo ſeruir ps. Dixi nunc ꝛc. Ber. Minime q certo nus eſſe qui melioz eſt nō vult: et vbi in nolle fieri melioz: deſinis eſſe bn⁹. Ergo habet Math. v. Beati q eſu. et ſiti. iuſti. Aug. Tota vita xpiana deſiderium eſt D Hēm impedimentuz eſt nimia di ai circa exteꝛioꝛa v mūdana. Geñ. xlix. ſus eſt vt aqua ne creſcas. Modo ſicut aq fluit hincinde v diſpergis ſic et anim⁹ nim diſperſus nō ꝓficit Oz eſt hēre quietū ſecū: et cū alio vt careat tibi auanis gtu tionibus a ſuperfluis v nō neceſſariis cu patiōibus. Primo a vanis gturbationib⁹ qz ſunt nōnulli: quibus cura eſt de oibus oia velūt arguere que vident ſi ſcōm ſuā certū nō ſunt etiā ſi bōa ſunt ad ſingula uentur: garriunt cōtendūt. nil pati cū velūt. Secundo a ſuperfluis occupatiōibus qz ſunt nōnulli quib⁹ nō ſufficit de pñtib⁹ eſſe ſollicitos. ſed etiā ſibi v ſuis volunt p longis tpib⁹ futuris pꝛouidere. quaſi de cetero homin cura ſe eximere vellet v tem reſſaret fructus neceſſarios gignere. Jſti hoies deū a ſe elongāt ꝓpter coꝛdis ingra tudinē / qz de⁹ quietū coꝛ deſiderat vbi dat eat ſicut de⁹ pt querit dicens. Sug qui ſ cit ſpūs me⁹ nili ſuꝰ hūilem v quietū. Ber. Colliba cū ſtinuerit vbi ꝺeſcaret pes ei⁹ uerſa eſt i archā ad noe. Sic ſpūſſctus vbi ſ inuenit coꝛ quietū reuertit ad cōgregatio ſcoꝛ i celo vbi eſt pax cōtinua. vñ Aug. ſi pōt alia nili in eo q diligit quieſcere. Eterna aūt requies nō dat ei nili in dilectiōe v

ē ille dei ꝙ solus eternꝰ est. vñ etiã Dam.
ī iii. Quid est pciosꝰ ꝙ in manu dei esse
nus ista est de? et luxquit in manu dei sunt
ntes ꝰ luce exilit. ℣ Tertiũ impedime
ꝰ est detrectus sapitie ꝰ discretiõis. Discre
o ista est mẽsuratiõ. Imdiscretum seruoꝝ
ulit? diabol? qñ ꝙ suggessit aretiõe vitam.
ꝰ plus delicias. Tales qñ ꝙ in infantiam incī
ēs tantũ es fuit tibi deo ꝰ primo. Et pñ
ꝰ qñ debilitant? tñc querit recreatiões
ꝰ mãe dissolut ioco erunt. Unde cassia. in
ollis patrum scribit ꝙ antiq patres ad īs
ꝰ ī a tr detrogerãt ꝙ nõ vicinus hominem
ꝰ ī ꝓfectiõe recto tramite veheret diabolꝰ i
ꝰ ī cultatia. Quibꝰ rñdit. Quo? Ut hoc
ꝰ ī ꝙ ī ꝙ ī ꝙ

ia:ergo ſcuit veraciter ꝓmere curā diligē
ter:dz apponere:vt nō ſolū vitet ptā morta
lia:ſ; etiā gna ptā:q venialia incurrūt pōt:ꝑ
nis ex toto nō poſſit ds ola ptā venialia vi
tare:q; ſcḋz Hale. quer. xxiiii. Septies i die
cadit iuſt⁹ q reſurgit:tñ hō dz ſe moderare q
venialia ꝑ .ū pōt cauere q curare. vñ hie. in
epla. Dēs ꝛpo dicta ſic cauere dz mlora
quō etiā maiora:q; venialia multiplicata gra
uāt. Aug. Aug. in Io. Minuta ſunt ptā ad
modū arene grana:ſ; ū multa arena ꝑnaſ ꝑ
mit ꝛoppmitvñ ēt Ecc. Ticauſti grādia vide
ne obruaris arena. ¶ Septimū ipedimen
tū eſt amor ſoꝛdiat⁹ ad ꝓpriū corp⁹ q inde fit
hō puſillanimis:q puſillanimitas affligit hy
mi nō ꝓmittēti exire gram⁹ vel flores ab ar
boꝛib⁹:ſic multi nō audēt facere bona opa:
q; intātū timēt ſuſtinere aliq̄d aduerſitat q
afflictiōis. Pꝛouer. xviii. Pigrū terruit timoꝛ
Pꝛo q ſciendū q caro ꝓpria nō eſt inozdina
te diligēda:ſ; poti⁹ odiēda tripliciter. Pꝛio q ē
inimica alie:q q corp⁹ ſuū amat inimicum alie
ne diligit. vñ Gal. v. Caro cōcupiſcit aduer
ſ⁹ ſpm. Scḋo q caro eſt corrupta alie Hab.
ix. Corp⁹ qđ corrūpit aggrauat alam. Ame
gere cū ſcp⁹ ala ad oꝛādū q vigilādū ſ; cor
p⁹ graūat q ipedit eā. Tertio q amoꝛ ſui eſt
cadiꝛ olim maloꝛ. vñ apls Ēt hoies ſeip;os
amātes. nā ex ſoꝛdiato amoꝛe quez hō dz ad
ꝓpriū corp⁹ oꝛit gula:accidia:luxuria. &c. nā
talis nō ieiunat ieiunia ꝓcepta ab ec ſa cū
dā poſſet hoꝛbemit ex inozdinato amoꝛe: q;
timet corp⁹ nimiū grauari. Dēlit q dz mane
nō ſurgit. ſ; dim dozmit:q q̄dq nōvult alqz
ea ꝛvelle indueremec bene facere:nec oꝛare:
nec genuflectereremec corp⁹ diſciplinare:nec ſi
bi in comedēdo vel bibēdo aliq̄d delectabilis
ſubtrahere totū cauſat ex nimio amoꝛe quē
homo dz ad ꝓpriū corp⁹. Dēlit q hō facilia
eſt ſuis carnalibus ſuggeſtionibus. ſ. ex opulēto
victu:luxurioſi doꝛmitoꝛio:inebriādo cauſante
ex inozdinato amoꝛe coꝛporis: talia ola impe
diūt ꝓfectū hois q inſtinctū diuine gratie: q;
tales nō ſentiūt ſuauiter diuine cōſolatiō
nis. vñ Aug. li. v. ꝑfeſſio. Gaudiū diuine ſolacio
nis nō deguſtas ſi carnali delectatione coꝛ
macular. ¶ Vltimo queriſ vtrū amoꝛ ſu
ſui ſit ptā mortale. Rndeo q ſcḋz Hermanum
ꝛſchildiz q nō omnis ſi pl⁹ dilo ſe amet ꝙ ꝛpe
ditum tñ ſi amoꝛ ſui ereſcit in ꝓtemptū dei:
tunc erit ptā mortale. Verbi gratia. Si ſi
quis nolet ieiunare vt teneꝛ ex ꝓcepto ec
clie et hñ poſſet:ſcḋ non vult coꝛpuſculum
aggrauare. Dēlit nec vult ſurgere hōra die
ad miſſam audiendā aut quilibet hō teneꝛ
ex ꝓcepto eccle. vt hē in decr. Dñica die
dz miſſa audiri ab oīb⁹ de ꝛſe. di. i. Miſſas.
Et hmōi q̄ſcūq; ds parat⁹ eſt tāſgredi ꝓ
ceptū dei et eccle ꝓpter illicitū ſui amoꝛis
tūc erit ptā mortale. Idipſum dicēdū eſt
ſi amoꝛ inozdinat⁹ vergat in iniuriā ꝓxi
mi: ſui q tūc eſt mortale ſcḋz meſuraꝝ iniu
riē. iniuria eēt minima tūc ēt eēt veniale q.

¶ In circumciſione dñi. Sermo.

QDtquā conſūmati ſūt
dies octo vt circumcideret puer vo
catum eſt nomen eius &c. Lu. ii. Iudeis ꝛce
ptum erat circūcidēdi Geñ. xvii. Solent hoīes
in nouo anno ſibimutuē munuſcula dare
re. Seneca in libꝛo de clemencia ad Neꝛonē. Beneficium accepit qui digne dedit.
Macrobi⁹. Indign⁹ eſt oīno hābit⁹ qui de be
neficio dato eſt ingrat⁹. Marro in ſententiis
Beneficiū qui dare neſcit iniuſte petit. Se
li⁹ contra Galathā. Beneficiū nihil aliud
ꝙ benivola actio ſic ſalnatoꝛ nr̄ in carne na
tus hodie fidelibus ſuis tribuit acceptabile
et gratuitū donū. ſ. ſanguinē ſuū ꝓciōſū qui
hodie fudit in circūciſione vt euāgeliū teſtat
vbi dicit. Poſtq̄ cōſummati ſunt dies octo
ut ex hodierno euangelio colligit q ille
eſt interminabilis et eternus hodie in euā
gelio octo dieꝛ ſcribit Et ille q eſt ipaſſibilis
q indiuiſibilis:q; eſt pt̄i ꝙſubſtātialis hodie
patiē q diminuit q circumcidit. Adhuc et ille
eſt ineffabilis q a cuius narratione deficit
lingua:hodie nolatur et nomē ei impon⁹.
Per tria tangitur in euāgelio hodierno hoc
in ꝓti ſermōe tria ſunt dicēda. Primo qua
re hodierna dies eſt multū celebris. Secūdo
quotiēs ꝛpo ſanguinē ſuū fudit. Tertio de
ſpōſali circūciſione. ¶ Quātum ad ꝓmum
ſciendū q hodierna dies eſt multū celebris.
Primo ex eo q eſt octaua dies natiuitatis
Dñi et alioꝛ ſibꝛ octaue ſolēnes ſūt quanto
magis octaua dies ſancti ſanctoꝛ a quo oēs
hāt q ſancti ſunt dz ſolēniter celebrari. Se
cūdo ꝓpter ꝓpoſitionē nois nouitatis vocabuli
nomē ei⁹ &c. De q nois dicit apls q tota vis
ſal⁹ ꝓſiſtit in hoc nois &c. Iacobus et Iheꝛon
ſalnatoꝛ. Hēc ſunt ꝓpria nomina latine. ¶ Ter
cio q̄ queriſ cū Iheſus ſ; ꝓpriū nomē ei⁹ ſit
nos nō nolamus a deo ſalnatoꝛ ſicut a ꝛpo
nolamus ꝛpiani. Rndeō q ille duo nola tūr
a ſibi ꝙuenit. Ihēſus. ſ. Iheſus rōne gloꝛ
ſcḋz ætatē. Scḋz. ſ. ꝛpus eſt nomē dignitatis
ſeu hūanitatis. Nō dat a nola ꝛpi q̄ ē nō

dignitatē ſcīm humanitatē nos nolamus
ſtiani in pātia q̄ debem⁹ eē reges regentes
et ſacerdotes hoſtias ſpūales offe rentes
deo.i. ſ eēt eīm nos deo nēo regnū z ſacer-
dotiū. de illis q̄ ſolū hāt nomē q̄ xp̄iā
illius opa nō hāt q̄z ex hoc grauī⁹ dānan
tur. vñ Aug. in lib. de vita xp̄iā. Nō ſ hoc no
bis eīm q̄ xp̄iani dicimur videmur: ſ⁹ ꝓpter
hoc etiā nos iudicādos et credam⁹? ſi nomen
noſtrū vendicem⁹ alienū. vñ etiā Iſido. in
ethimo. Nō ſe gloriet xp̄ianū qui nomen hꝫ
ſacta nō hꝫ Certiſſime ille eſt xp̄ianus qui
dum ſe xp̄ianū oſtendit z ambulāt ſicut ille
ambulauit a quo nomē cōtraxit: ſed in futu
ro gloriamur a nole ieſu ſaluati: q̄ amplius
nō poſſum⁹ amittere. vñ Eſa.li. Sal⁹ mea
in ſempiternū erit. ℒ Itē ſciēdū q̄ hoc no
men ieſ⁹ multiplicē confert homini gratiam
Primo quicquid hō petierit in nomine ieſu
hoc obtinebit Joh.xv. Quicq̄d petieritis pr̄e
in nole meo dabit vobis. Tñ oēs mille et o-
ctingēs ex hoc canonice cōcludunt hoc nole
ieſu. Videmus⁹ q̄ pauges petunt in nomie
ſancti Nicholai vel alicui⁹ ſanctī. z q̄cq̄ obti
nēt q̄ petūt. Vñ hodie in nouo āno petere
debemus in hoc nomine ieſu remiſſionē oīm
peccatoꝝ noſtroꝝ. vñ Ac.x. Huic oēs ꝓphete
teſtimoniū ꝓhibēt remiſſionē peccatoꝝ ꝓcipere per
nomē eius. Ergo ꝓphetis crede: nec deſpera
de alijs tuis peccatis ſi tot ſēnt ꝙt eſſent ca
pilli capitis mei vel ſi tot eſſent quot nūe-
rus arene maris exceſſerit. ii. Machab. viii.
Dixit manaſſes. Peccauī ſup numerū arene
maris. Si ergo multū z grauiter peccaſti ſi
ſpera: ſ⁹ dic cū p⁹. Propter nomē tuū dñe
propitiaberis peccō meo. Multū eſt ei. vñ Ber.
Alia peccata venialia: originalia: criminalia:
ab origine mūdi vſq; ad finem gmiſſa diui-
tijs mis comparata ſunt quaſi ſola gutta con
tra pelagus totius⁹ maris. Alia peccata ſunt
finita: ſed mia dei eſt infinita. vñ Ariſto. viii
phico. Finiti ad infinitum nulla eſt ꝓpoꝛ
tio. Hodie in hoc nole ieſ⁹ vincim⁹ diabolum
Luc.x. Demonia ēt dñe ſubijciunt nobis⁹ in
nole tuo. vñ xp̄s di. Mar.xvi. In nole meo
dēmonia. Hoc figuratū eſt in Dauid
z golia. vñ hī.i. Reg.xvii. vbi di. David Tu
venis ad me cū gla bio: ego āt venio ad te in
nole dñi exercituū: David ei audaciā ſuā in
nole dei iſrael poſuit vñ ſequit. i.ſ. viii. Mos
erat romanoꝝ vt null⁹ ad imperiale ſolliū ex
tolleret niſi alolitate z audacia z certe imme
ritū ſtutiā? Pellere Golias ēt in virtutibꝰ
ſoztitudinis ſue ſ⁹ſtiane. vñ Orig.li. de tres
logi ꝓceptis. Heu q̄dānata ꝓſumptio tam
audaci ala deū offendere. Hi ꝓportus nil eo
deteſtabili? q̄ ſi in peccatis ſuis q̄s aſſuetus
erit gmanere. Golias ſignificat diabolū cui⁹
gladi⁹ eſt carnalis tētatio. Cuipe⁹ quo ſt ab
ſcōdit ē ſimulatio boni. Nā ſub ſpecie boni
occultat malū z ſic decipit illos quos cū ma
nifeſtis petis ſi pōt decipe. Dauid ſignificat
fidelē xp̄ianū qui in inocatiōe nois dñi: in
ozatiōe z baculo crucis z cū quinq; lapidi
bus.i. cū recordatiōe quinq; vulnerū xp̄i vi
cit Goliā.i. diabolū. ꝓs. In nole tuo ſperne
oēs inſurgētes i nobis. Tertio in nole ieſu
conſequimur vitā eternā. mō ei eſt aliud no
men ſub celo i quo ſaluemur. ꝓs. In nomie
dei noſtri magnificabimur. Ergo ob reuere
tiā eiuſdē nois omne genu flectatur celeſtiū
terreſtrium et infernoꝝ. Ergo quādocūq;
q̄ aliquis xp̄ianoꝝ audit in miſſa hoc nomē
ieſus nominare debet de note genua ſua fle-
ctere et dicere. O dñe ſaluū me fac ꝓpt nom
ſanctū tuū. Tertio dies iſta celebratur propt
effuſionē ſanguinis ieſu xp̄i. Hodie enim in
cepit p nobis effundere ſanguinem ſuū qué
tñ poſtea creſcente etate ꝓ nobis largius
effundebat. D Modo quantū ad ſecundū
ſciendū q̄ xp̄s ſanguinē ſuū ſeptico fudit: vt
nos a ſeptē peccis mortalib⁹ mūdaret. Hꝫo
in circūciſione contra peccū luxurie q̄ in ꝓmo
hoie in illo mēbro pullulauit. Ergo ſi offen-
diſti deū ex peccato luxurie noli deſperare:
ſed cū cōtrito coꝛe inuoca iuſtam dei vi: ꝓp-
ter ſuā amarā mortē z paſſionē et ſangui-
nē q̄ in circūciſione fudit tibi ignoſcat. Et
ſic de aliis peccatis infra poſitis dicendum eſt
Secūdo in ſudore fudit ſanguinē ſuū q̄n i mō
te oliueti oranit: et hoc ꝓ ira peccī gule. Nā
ex gula naſcunt mali humoꝛes q̄ creātur p
xp̄i amoꝛē. Tertio in flagellatiōe ꝓ ira peccī
inuidie. Inuidi ei ſunt canes moꝛdētes. Hi
ei leo timet q̄n canis flagellat coꝛā eo mul-
to fort⁹ illi canes timere debēt q̄n vident le
onē.i. xp̄m flagellatū eſſe. Quarto in manuū
glozatione ꝓ ira peccī auaricie. Oſtendit eū
ſe liberalē eſſe i manuū extenſiōe: apertiōe: z
glozatiōe. Nam manus habuit in cruce ex-
tēſas vt daret vniuerſa: habuit actus vt da-
ret liberaliter: habuit apertas vt daret tota
liē. Nota de auaricia ſicut ſpīa in ſua puncti
ra ſanguinē nō elicit nec effundit. et ſō validi
us ſpūm vulnus intumeſcere facit. Simili-
mō auaricia dū mētē pungit ſanguinem fra
ſci, z peti nō effūdi ſinit q̄ pulſum ſatisfacto-

ciffed vulꝰ magis i immolcere facit: quia amarus quisq; plus bibendo plus cupit. Quisq; I pcul dubio ad tue gre pcul accedit pedes eius alis fidei intelligentie et affectꝰ q̄ sepe tue pigri ad bonū sed qui in xpi sanguine stinguitur tue velociter cucurrit ad tui vel ad bonū pe. Intingat pes tuus in sanguine. Decimo I capite gre pcul fugabit. Hinc dicit Aug⁹ Sub spinolo capite nō debet mulier tegi velatū. nam nō debet caput esse humile q̄ mē bri esse fugā. Tue iterū Aug. in ser. Scribere hō esse fugibus: ubi humilis factus est deꝰ Septimo I corde cōtra pcul ire. Hinc Hiero. i. de aia. Ira ē alienatio sanguinis circa cor. Quātū ad tertiū sciendū q̄ circuicisio olim fiebat gre pcul originale sicut nūc fit baptismꝰ In pcō ēm originali duo fuit lex culpa fomes: pmatio gratie: q̄ cecitia vitiositatis dei In circuicisione auf auferebat culpa: debilitabat concupiscētia q̄ cōferebat gratia: tollebat quoq; divine vitiositatis cecitia. Sed quia tamen nōdum erat aperta: q̄ sic nō poterāt tenere divina vitiose. xps auf nō indigebat circuicisione: q̄ i ipso nulla fuit originalis culpa: nec in carne sua aliquis fomes aut cōcupiscētia nec habuit pmationē gratie: sed plenitudinē gē: q̄ in terra degēs fruebat divina vitione. C Voluit tū circuicidi triplici cōne. Primo cōne sui vt verā carnē humanā se assumpsisse demōstraret. Secūo cōne iudeoꝝ vt in excusabiles esset. Si ēm circuicisus nō fuisset potuissent se iudei excusare q̄ dicere. Ideo ēm nō recepim⁹: q̄ legē ñ seruauit. Unde ipe xps dixit. Mat. v. Nō ēm veni solvere legē aut pphetas: sed implere. Tertio cōne nostri vt nos saluaret: quēadmodū ēm fit cauteriū in uno mēbro: vt totū corp⁹ sanet. Papias dicit cauteriū esse ferrū q̄ infirmi vtitur sine maleficio: sic xps voluit portare cauteriū exercitibus vt sic totū corp⁹. i. gen⁹ humanū saluaret. Etiā ideo circuicidi voluit: vt nos spūaliter circuicidi debere mōstraret. C Quō auf spūaliter circuicidi debeam⁹ sciendū q̄ tex modis nos spūaliē circuicidere debem⁹ Primo circuicidere debem⁹ cor a malitiosis iudiciis q̄ vindicatiuis cogitationib⁹ Hiero. iiii. Lauua a malicia cor tuū vt salvus fias: vsquequo morabunt in te cogitationes nocie. Item a cogitationib⁹ luxuriosis q̄ immūdis: q̄ nullus ecclesiā I mōte sancto dei nisi qui sine macula cordis ingredit. Unde ps. xxiii. Quis ascendit in mōtē dñi aut quis stabit in loco sancto eius. Innocens manib⁹ q̄ mundo corde. Ait Origenes. Incipiamus cogitationes bonas diligere q̄ statim ab illis que male sunt indignabimur dño liberante. Secūo debem⁹ nos circuidere ab illicito visu. Hiere. q̄ dit mors per fenestras vestras. Lux⁹ mala est domus fenestre oculi sūt: i domo hūana q̄ est quando nō custodimus oculos: tūc mors intrat animam nostrā. vñ Mat. vi. Si oculus tuus fuerit nequā totū corpus tuū tenebrosū erit. Aug⁹. Impudens oculus impudicos cordis est nuncius. Tertio aures a detractione Proverb. xxiiii. Cum detractoribus ne commiscearis: q̄ repente surget perditio eorum. unde Ber. Detrahere aut detrahentem audire q̄ hoc damnabilius sit nō facile dixerim Item aures auertere debes ab auditu malorum verboꝝ q̄ cantuū lasciuoꝝ. Eccli. xxviii. Sepi aures tuas spinis q̄ noli audire linguā nequā. Quarto linguā circuicidere debem⁹ a turpi locutione Ephes. v. Dēs immundicia nec nolitur in vobis. sicut decet sanctos aut turpitudo aut stultiloquiū aut scurrilitas. Item a mēdacio Eph. iiii. Deponētes ergo mendaciū loquimini veritatē vnusq̄sq; cū proximo suo. Item ab detractionib⁹ hoīm. vñ ps. Qui habitat in celis irridebit eos q̄ dis subsannabit eos: imo boni honorādi sūt timentes filii dei. Nā q̄ filiū honorat honorat patrem et⁹ sic q̄ honorat bonū honorat: honorat q̄ deū Item a dictis maledictis. Apius Ro. xii. Benedicite q̄ nolite maledicere. q̄ ēm maledicunt primis incurrūt illā maledictionē dei quā dicitur⁹ ē in iudicio de qua habet. Mat. xxv. Ite maledicti i ignē eternū. Item a dictis iniquis. Eccl. xxiii. Mitē multū iurans implebit iniquitate. unde dicit xps in euāgelio Mat. v. Sit sermo vester est est: nō nō. Nō auferre q̄ deum sit mortale vel venale peccatum quere infra. ser. xxiii. C Quinto manus circuicidere debem⁹ ab illicito tactu. nā tactus amplexus q̄ fiūt ad tentandū se q̄ alios sūt pcā mortalia: sic man⁹ circuicidende sūt a rapinis: furtis a cedib⁹ q̄ turpi lucro: q̄ sola dei opera peragenda aptāde. Sexto circuicidere debem⁹ pedes ab illicitis gressibus q̄ sūt i choriz̄ando: lusibe iocando: q̄ ad loca illicita eundo. Jo. xxi. Cunctos gressus meos ipse dinumerat. C Ultimo nota exemplū de illo nole iesus. Legitur q̄ diu morat⁹ fuit quidā hō cū vroze sua in magna pace q̄ tranquillitate. q̄ illa simile cū eo inisit auf diabolus tentationes in eos vt suspēderent se: vt sic euaderent pcelētes miserias. Cū ergo vtriq; earū hanc improbā q̄ importunā tēptatione tristes efficerētur: vt nec sōnum caperent: nec cum

ptent quelibet alter de altero caulas tan-
te stultitie. Videbit vir q̄ sz oia haberet vo-
luisset magnā suspēdē di se. Mulier cūdit i-
mō similē ē deliderīū suū. Cōtentiētes āt
eos in idipm laqos parāvit se suspende-
re. Cūr mulier dixit viro suo O dñe gaude
am q̄ pr̄i⁹ biberam⁹ amoze ielu mutuo de il-
lo opprobrio nēo qū pciosū seruauim⁹ nec sci
mus ille adhuc sitvt potati adhuc leui⁹ mozi
amur: placuit viro: vinū affert qō cūvellz bi
bere sicut gluuerat signauit vinuz cū signo
crucis di. In nole ielu xp̄i bibam⁹ : bibit de
dit mulieri. Cū āt bibisset vinū crucē signa
culū fugit diabol⁹ q̄ oīs tēptatio de tota mē
te eoz tolleret vt hoc qō facere cogitauerāt
noluerūt postea adplere: sed reuiti ad cōtēp-
tionē gaudere sit et vitā in bono finierunt. ¶ Ex
ēplum aliud de nole ielus. Fuit quidā
hō pius qui hāc consuetudinē habuit q̄ quo
cūmcūq̄ sibi diabol⁹ ingerebat aliquā tem-
ptationē iuit ad locū oronis⁹ inuocauit de-
um di. O ielu dulcis miserere mei ⁊ adiuua me
ptinuo diabol⁹ recessit ab eo et semel audi-
uit vn⁹ seruus pē q̄ demō dicebat q̄ ipi diabo
li maxime repellerentur ab hoc nole ielus.

¶ In eodē festo Sermo.xx.q̄ iuue-
nes debent a iuuentute deo seruire.

QUātā cōsūmati sūt
dies octo. sc. Lu. ii. ¶ Sciēdū q̄
ps die octaua circūcisionē ⁊ sāguinē suū fu-
dit: et hoc ad nām īstructionē vt in pueritia
ei seruire ichoem⁹: q⁹ facere debem⁹ pr̄inci-
paliter ser de caulis sine pter ser fruct⁹ q̄ in
de pueniūt illis q̄ a iuuētute deo seruire in-
cipiūt. Prim⁹ est q̄ bonitas pfundi⁹ inq̄ gīt
ipi inueni: eo q̄ inuenit subiectū magistene
ri. vñ Trist. iii. de aia. Ala pueri est sicut ta-
bula rasa in qua nihil est depictū: ⁊ hoc i pr̄i-
cipio sue infantiōe. Itez alia pueri est sicut q̄
gumentū bñ preparatū: ⁊ quicq̄d in eo scribi
tur vix delet: ⁊ si delet adhuc manēt ibi ali-
qua vestigia. Dic est de iuuene q̄quid libi p̄
mit⁹ ipsimit ad hoc semp̄ inclinat sine sit bo
nū sine malū. Itē puer est sicut virgula q̄ fa-
cilit flecti pōt ad dextrā sine ad sinistrā: et q̄
cunq̄ flectit illic ⁊ crescit. Hz trabs iā defle-
cta si curua est ipossibile ē eaz ad rectitudi-
nē duci. vñ Holcoth sup li. Sap. Oē pctm
mirabil⁹ est in sene q̄ i iuuene. vñ Eccl. vii
Filii si tibi sint erudi illos a pueritia sua De
cund⁹ fruct⁹ qz iocūdū est viuere hoī tali q̄ i
pincipio deo seruire stu duit. Hab. Optima
fortuna viuēdi eligenda est quā iocūda red-
dat cōsuetudo. ¶ Queritur hic quid⁹ in hac vi
ta melius sit. Respōdeo q̄ diliqui puro cor-
de ⁊ pura cōscientia deo seruire. Homer. xv.
Mens secura quasi iuga cōmunit: hoc sic ptz
Stam si supra videt sc. āre supra ser. ix. ¶
ibi. Quita est sciencia Itē sciendū q̄ aliqui
mali infernū maiozi labore sibi acquirāt q̄
aliq̄ boni regnū celestē. Dō dupl⁹ mōdis intel
ligit. Primo q̄tū ad interiozē vtmozēm gra-
tie vñ Amb. in li. de offi. Que pena grauioz est
q̄ interiozis vulnis cōscie: nōne hoc magis fu
giendū est q̄ mozs: q̄ dilpēdiū: q̄ exilium: q̄ de
bilitatis dolor. vñ Iudo. de sūmo bono Dia
fugere potuit homo pter eoz suum. Dō em̄
potest quisq̄ a se recedere: vbicunq̄ em̄ abie
rit erat⁹ sui cōscientia illi nō derelinq̄t. Se
cūdo mō intelligit quo ad exteriora exercitia
vñ Holcoth. Illa petōz ē multomagis labo
riosa q̄ via setōz. Famul⁹ ei q̄to plib⁹ dñis
hz seruire tāto ei maiozi labore. Sed petōz
vult seruire mūdo: diabolo: ⁊ carni sue: et ō
necesse est ei multipliciter laborare. Ecc. ix.
Ut iniq̄ agerēt laborauerūt. Hā durioza ser-
qñq̄ habēt serui diaboli q̄ serui dei: sicut pz
in habitudinis: et chozeis: ⁊ actib⁹ luxuriosis:
in diuitiis q̄gregandis: superbis vestib⁹ poz
tādis: ⁊ in platueis ad q̄rendis. vñ Holcoth
Multoforti⁹ laborāt ho ad cera mundana ⁊
trānsitoria q̄ circa eterna magis circa volu-
ptates q̄ circa virtutes. ¶ Tertiū fruct⁹ est
q̄ grauit⁹ ē seruitiū eoz deo q̄ isto ad deū cō-
uertunt. Illi em̄ de puro ⁊ optio vite sue q̄si
de floze et vigoze deo offerunt. Qui āt tarde
volunt cōuerti quasi fecis deo reddūt respe-
ctu iuuenū qui iuuentute deo seruire incipi-
unt. Illi em̄ antiqui de vita sua primo. i. qō
pulchri⁹ et melio⁹ est afferūt mūdo ⁊ diabolo:
reliquū vero volūt offerre deo: illud scz de q̄
mund⁹ nō curat. i. semiū: cū tā scōm scripturā
bona ⁊ optima deo offerenda sunt. Hinc v
Dia q̄ offertis deo optima et electa erūt. Itē
illi q̄ expectāt vsq̄ ad senīū tales plumūt iu-
uentutē ⁊ fortitudinē eorzgio seruitio mū-
di ⁊ diaboli: ⁊ cū iā senescunt tūc erūnt ab
aliquid⁹ petio: cū eadē petā iā amplio⁹ ppetra
re nō pūt. vñ Aug. Hi vis dicere pniam cui
iam pecnare nō potes: petā te dimisert nō tu
illa. Hz cū hōapt⁹ est ad pecandū ⁊ posset
et hz occasionē. ¶ pulchritudinem ⁊ diuitias:
et iuuentutē ⁊ dimittit pter deū: hoc est deo
valde acceptū. Hā subtrahere libi delecta-
bilia carnis cū oportunitatē hz ptimi dum
spūale martyriū ē coz deo vñ scriptum est.
Qui potuit trāsgredi ⁊ nō est trāsgressus fa-

tere mala ⁊ nō fecit: ꝯs est hic ⁊ laudabimus eum. vñ Aug. Dico tibi q̄ secur⁹ es si priaz egisti eo tpe quo perire potuisti. Tē scīdū ꝙ summe placet deo seruitiū innumū innocē. tū. Nūq̄ pē de filio tāti gaudiū habuit siue ex sine epo siue papa elect⁹ fuerit: sicut de⁹ gaudiū hz de bono ope qđ ꝺnꝛo offert i sua inocētia. In signū hui⁹ dicit rpūs in ēāgelio hē Mat. xix. Sinite puulos venire ad me et nolite phibere eoz talium enī est regnū celoꝝ Item cū pueri clamarēt in tēplo ꝓpterea pharisei indignarent dixit eis iesus vt habe tur Mat. xxi. nunq̄d legistis. Ex ore infantium et lactentiū pfecisti laudē. ℣ Quod multū valent ōōes innocētū puerorꝝ siue ꝓ vitis siue pro mortuis pz ꝙ tale erāt qđ legi tur. Quidā epūs venor⁹ vidit in sōnis puerū pscātē de puteo cū hamo aureo⁹ linea argē tea: inde extrahebat vnā pulchrā mulierē. Et cui ille vidit eūdē puerū ī cymeterio su ꝙ vnā tībā aperīt: ⁊ ḡtulit ab eo quid hic fa ceret. Rūdit ꝙ alia mīs dico Pater noster et Miserere. Et intellexit vir sctūs ꝙ alia illi⁹ mulieꝛ liberata essz a purgatorio pcib⁹ illi⁹ pueri. ⁊ Pater nr̄ ⁊ ham⁹ ante⁹: et miserere est lignea argētea. ℟ Quart⁹ fructus: qz homo certi⁹ morit in certitudine spei siue sa lutis. Ait Aug. de dil. rpīa. Nō pōt male mo ri q̄ bñ vixit Dic ecōtra Qui male vixit time dant conuerti vsq̄ ad finē vite vir bñ moriū tur. vñ Aug. Vix bñ morit q̄ male vixit. Vñ Arist. iii. thopi. Qualis vnusq̄sq̄ est talis vi detur sibi finis. vñ etiā Aug. Dicꝫ polit⁹ in vltima necessitate siue egritudis voluerit ac cipere pniaz ⁊ accipit mox reconciliabit et hic vadit fateor vobis si illi negam⁹ qđ petit: ꝯ nō plumin⁹ ꝙ hinc bñ exiet: si securus hinc erit ergo nec ei ꝺnꝛo: pniaz dare possum⁹. securita tē abt nō. Nunq̄d dico damnabit: ꝯz nec di ro salnabit: vis ergo a dubio liberari: tene certūe dimitte incertū. Age pniaz bñ can⁹ es si sic agis dico tibi secur⁹ es. Qui enī nō vo lūt in sanitate ꝺnꝛe deū: ꝯz scīcter ⁊ ptinaci ter cōtra deū facere grauit peccāt. Sept⁹ cō tingit ꝙ ex infirmitate ꝓfitui nō pōt se ba ptizr ad deū quertere ⁊ penitere. vnde dē in dere. Qui cū potuerit cōuerti ⁊ noluerīt ī fi ne nō facile archrunt qđ volsit. de ꝓ. di. viti. c. null⁹ experiet. Ergo illi boni q̄ a iuuctute deo seruierūt magis felicit mozium. ps. Pre ciosa in cōspectu dñi moꝛs sanctoꝝ ei⁹. D Vñ exēplū legit ꝙ quidā pauper vir ege bat in quadā villa qui cū eqret stipendia q̄ diana ꝙ laborē mēdicitatē sibi acquirebat ⁊ tū sctūm dei genitricē mariā qui potebat honorabat: ⁊ qūq̄ de elemosynis q̄ ei dabā tur ꝓ amore dei genitricis aliis paupib⁹ cō dividebat. Hic cū moreret cepit sanctam dei genitricē rogare vt ei⁹ misereri dignaret ei pcibus suis ei amenitatē paradisi largiret: ipa sctā maria mē mie ei assistens dixit. Ve ni ⁊ sicut petisti pcernaris requie paradisi. Hūc vocē audierūt plēs qui in illa ꝯp erāt: quod ⁊ mox effectus ostēdit. Cumq̄ ei⁹ alia eēt a corpe egressa statim ꝺducta est ad ga gelos in paradisū: ꝯlient pmiserat btā virgi nē cū miliis sine fine. Quintus fruct⁹ q̄ re quitur ex hoc qđ quisq̄ iuuctute seruit deo ꝙ purgatoriū ei⁹ minuet. nā si talis trahit purgatoriū tūc ibi paruo tpe ꝙmanebit re spectu illoꝝ q̄ hic multa petā ꝙmisit et tar de penituit: nec cōdignā pniaz egerunt: vñ scribit btūs Gre. in dyalo. ꝙ quedā aia i ꝯ bza vna punita fuit ꝓpter modicitatē pene quā habuit exoluere. Nā si ꝺquis vellet solum vnū pctm̄ venīale cū illo ñ posset deū videre nisi ꝙ eo satisfaceret: vl hic in mūdo vl i pur gatorio. vñ Humb. Nūq̄ erit a quoq̄ dei fa cies videbit doner ꝙ penā venialiū pctoꝝ q̄ drūs minim⁹ ꝓsoluat De pena purgatorii q̄ re infra scr. ei vi. D Exemplū ibidem. ℣ Sextus fruct⁹ ꝙ ꝓmiū mai⁹ in celō habe būt q̄ a iuuctute seruīūt deo. Hz enī de⁹ mi de remuneret illos q̄ tarde ad ipz conuertū tur: ⁊ illos q̄ a iuuctute sibi seruīūt. Jo. xiii. In domo ꝑris mei multe mānōes sūt. Nam valde dissimiles sunt in remuneratiōe ille q̄ vno anno alī mozē suā seruiuit deo: ⁊ ille q̄ a iuuctute seruiuit ei Apl's Ro. ii. Reddet vni cuiq̄ iuxta opa sua: nā si ds cognosceret di stātiā glie q̄ est inter ꝓmū ⁊ scōm chozos a gelozꝝ: ille libenter deberet centū annis dra vitā ducere: imo qđ placet centū martyria: et centū moꝛtes pati vt de ꝓmo chozo ange lozū ad scōm pollet peruenire ⁊ iterꝝ tū pati vt de scdo in tertiū: et sic de aliis. Sēn⁹ est adhuc dixi. vñ Apls. Nō sunt ꝙdigne passio nes hui⁹tp ad futurā gloriā que reuelabit in nobis. vñ reprehendit deūd a nostra: qz vno anno possum⁹ mereri vt vsq̄ ad quartū vel quintū: vel ad sextū chozꝝ angelorū pos sumus peruenire: sed hoc negligimus ꝓpter nostrā pigritiā ⁊ cecitatē. vñ Hie. Null⁹ la boꝝ dur⁹ nullū tps lōgū videri ꝺz quo glo ria eternitatis acquirit Ideō ⁊ libēter debem⁹ parere olī⁹ delectatiōib⁹ ⁊ gaudiis et hono ribus hui⁹ mūdi vt ad tale gaudiū gueniꝛe possem⁹. vñ Aug. Tāta est pulchritudo iusti

ꝫ tanta eſt iocunditas lucis eterne: vt etiã ſi nõ ſiceret i ea ampli⁹ manere ꝫ vnã⁹ dieꝫ hoꝛ ꝓpter hoc ſolũ innũerabiles ãni hui⁹ vite ꝑcmi delitiis ꝛ oĩ affluẽtia temꝑaliũ bonoꝝ ꝓte meritoꝝ ꝓtẽnerent. Q Vltio notãdꝰ eſt ꝙꝑluꝝ de quodã puero innocẽti q̃ innoꝛ centiã baptiſmalẽ ſeruauit. Et legit in li. de ꝑſ. q̃ quidã puer annoꝝ. v. de hõeſtis valde parentib⁹ fuit oꝛt⁹: qui ꝑmo vitis fratribus q̃dnis minoꝝ a parẽtib⁹ ſuis petiuit vt ipoꝝ habitu veſtiret: ſed cũ illi quaſi puerile deꝝ ſimarẽt poſtmodũ aduertẽt cũ diligẽtia: q̃ puer cepit ꝙtudies oꝛdis minoꝝ ſeruare ſedere nudis pedib⁹ ꝛ dura coꝛda ꝑingi. ar gẽtũ ꝛ aurꝫ cũmoꝛe vitabat attigere: ꝛ i hoꝛ ſtimulo calꝰ accidit ira⁹ ꝛ a min⁹ valde. Illã negociatoꝛes q̃dã ad hoſpitiũ ꝑtiſei⁹ vene⁻ eũt q̃ videntes i tali puero habitũ talẽ miraꝛ ti ſunt ꝛ cũ ſtellerifſent puerꝫ oĩm vitare pecu niã vnã nũmũ in ꝙtundã valis q̃ bibẽbãt la titer iniecẽt: ꝛ cũ modico vino puero ꝑcu liã poꝛrexẽt: q̃ vt exhauſto vino nũmũ vidit exclamãs hoꝛrifice vas ꝓiecit: tẽtiſq; i celum oculis ꝛ manib⁹ di. Tu noſti de⁹ opꝰ q̃ illi⁹ meũ oꝛdinẽ violaui. hic tremebũd⁹ expalluit ꝛ quaſi ad moꝛtẽ tẽdẽ nigredo facie ei⁹ occu pauit qñ videntes eũ⁹ expauit ꝛ currẽs ꝓ facer dote addux it eũ: q̃ puero abſoluto manũ im poneꝛẽt a doloꝛe ꝛ pena mitigauit: i platea puer ſedẽs puerosvicioꝝ dieb⁹ ſolẽnib⁹ cõ⁻ uocabat vt eos ſi diſtoꝛti eẽnt i moꝛib⁹ ſi ſu⁻ ꝑbi ſi oꝛnatis veſtib⁹ ſi cederẽt. argueret. bõis ſũ pueris celoꝝ gliam ꝓmittebat. Interdũ conuocabat oĩnẽ dñicã. ſ. Pater nr̃: ꝛ q̃ in⁻ nũ eẽt matri xꝑi i ãgelica ſalutatiõe ꝛ genu⁻ flectiõib⁹ ſeruire ad has pueri ꝙuocatiões et exhortatiões ſenes ipſi ẽi minoꝝ ꝓcurrebãt ꝛ miro mõ delectabant i ꝓnũcia ꝛ erãt ſe⁹ Patrẽ ꝓpriũ imitãt vl̃ leuẽ i geſtib⁹ vl̃ ebrio cui ſiqñ videbat eoꝝ ꝓpatic̃do: ꝛ quaſi cui la⁻ chymis arguebat di. Pr̃ẽ hñe nũq̃ ꝑcꝛpt nẽ in eccl̃ia di. q̃ talia agũt: regnũ dei non poſſidebũt Pr̃ez ãq̃ ẽ cũ i ſolẽnitate quaꝛ optimis ſcarlati ꝛ rubicũdis veſtibus vteret cũ graui meroꝛe coꝛripuit i eccl̃ia coꝛã altarẽ⁻ tib⁹ dicẽs digitoq; demõſtrãs imaginẽ cruci fixi. Intuere mẽ intuere: ꝛ vide dñm nr̃z ie⁻ ſum xꝑm nudũ in cruce pẽdentẽ ſanguine cru⁻ ꝛicatũ ꝛ tu te in ꝙtumeliã ipi⁹ veſtib⁹ ſeꝛ⁻ ratis adoꝛnaſti. Caue mẽ caue hñã ne ꝓ cru⁻ doꝛe veſtiũ penas eternales ſenꝛras: nec mo ꝛa mẽ xꝑi filii nõ modicũ abhoꝛreſcens ve⁻ ſtes tales depoſuit: ꝛ talibus ampli⁹ vti pẽ⁻ tus renegauit Moꝛeꝛo ꝛ geſtus ipi⁹ pueri ꝙfectionẽ virtutũ ꝛ gꝛam dei in eo oĩ debẽt Nõdũ puer etatẽ ſeptenẽ ipleuerat ꝛ moꝛ⁻ ꝛes. Appꝛopiquãs ergo moꝛti ꝙfectus ſacer⁻ doti: et ſacramẽtũ coꝛꝑis xꝑi poſtulauit: ſed ſacerdos ꝓ puerilẽ etatẽ ſibi denegauit ꝛdꝰ er aũt cũ mira oꝛationis gratia exẽtẽs ma⁻ nibus in celũ dixit. Tu noſti dñe ieſu xꝑe q̃ ſummũ deſiderĩũ meũ ẽ habere: petiui: teſte ciq; qõ debui. ꝛ ſpõ ꝙfidenti⁹ q̃ tui ꝓmiſia nõ fruſtrabor. His dictis ꝑcẽtes circũſedẽtes et flẽtes ꝙſolat⁹ eſt cooꝑuer ille ꝛ ad meliora q̃ nocãſiter ꝛ ba exhoꝛtatiõis: oĩnis ꝛ laudis ſpũ deo reddidit ipoſluntẽ: et ſtatim habitũ oꝛdis fratrũ minoꝝ tunicã cuꝝ aſuto capucio q̃ ſuꝝ eũ exẽtẽs tacebat ꝛepente diſcuſſ⁹ ꝛ nũ q̃ poſtmodũ viſus fuit. Igit̃ poſt moꝛtẽ ei⁹ cũ ad ſepulchꝛũ illi⁹ vbi ſepelieb⁹ erat cantꝰ quidã ex fratrib⁹ minoꝝ. ꝑs. ſ. De ꝓſidio dicere voluiſſẽt nullo conatu ꝛ nulla ex ẽtẽra⁻ tione hũc ꝑſalmũ dicere potuerũt. Vnde per hoc dabatur ẽtelligi illã ſanctã alam nullis oĩnibus indigere. Parentes ꝛo poſt moꝛtẽ pueri intẽſ exẽꝑlo filii ꝓpoſuerũt vt oĩa ob⁻ lectamẽta ſeculi deſererẽt ꝑ oꝛdinẽ ꝓdica⁻ toꝝ: mater aũt ſiſterciẽſium oꝛdinẽ ꝛ eiꝰ deꝝ tꝛoꝝ ib⁹ intrauerũt: et deo feliciter ſeruierũt.

¶ In epyphania dñi Sermo. xxi.

Ecce magi venerunt ab oꝛiẽte hieroſo ymã dicẽtes vbi eſt qui natus ẽ rex iudeoꝝ. Mat. ii. Hodierna diei feſtiuitas magna eſt. Vnde merito dicti apparitio. Vnde canitur. Dies ſanctificatus illuxit nobis venite gentes ꝛ adoꝛate deum. Et in ſignũ hui⁹ nos dicit in verbis ꝓpoſitis. Ecce magi ab oꝛiẽte venerũt ꝛc. Conſtat⁻ uꝛ aũt q̃ qñ aliqs ꝛeꝛvadit ſibi accipe regnũ tunc veniũt milites curie ſue: vt ꝛ ſua ſolem⁻ nitate ipi regi cõgaudeãt et gratias deo ꝛefe⁻ rãt. Veniũt etiã ꝑpulares vt coꝝ dñm re⁻ cognoſcãt. Veniũt tandẽ ꝓncipes ꝛ barones vt ei munera deferãt ꝛ fidelitatem faciant. Xꝑs h⁹ duo regna. ſ. celeſte et terreſtre. Re⁻ gnũ celeſte pacifice obtinebat: regnũ aũt ter⁻ reſtre diabol⁹ vſurpauerat. Et ideo xꝑs venit in mundũ vt diabolũ de regno ſuo eiceret: et ipe regnũ ſuũ recuperaret vñ Jo. xii. dicit Nũc iudiciũ eſt mundi. Venerũt igit̃ ꝓmo ipm militãtes milites curie celeſtis ꝛ ſua ſublimatiõe in regnũ gratias deo referẽtes ꝛ dicẽtes. Gꝛia in altiſſimis deo. Venerũt ꝑ⁻ pulares. ſ. paſtoꝛes ꝛ ipm dñm recognoſcen⁻ tes vilitaueꝛũt: ꝛ ſibi ꝛ ſua ſublimitate deo gratias egerũt: vñ dr. Venerũ ſilit paſtoꝛes

glozificãtes deũ. Hodie venerũt ꝓcipes ba
cones vt fidelitaꝛ sibi facerẽt: video perdẽ
tes adozauerũt eũ. & agtis thesauꝛis suis ob
tulerũt ei munera. Hũ in ꝑti sermone tria
sũt dicenda. Pzia de sapia illoꝝ triũ regũ.
Hcho de eoꝝ indũtione & oblatione Tertio
quare pauges reuerẽtꝰ cõiter se hñt ad deũ
ꝙ diuites. Q Quantũ ad ꝓmũ notandũ
ꝙ illi tres reges cõmendant in sapia magni
tudine ergo dicunt magi. i. sapientes: qz l ip
sere xp̃z cognouerũt quẽ iudei a legeꝝ ꝓphe
tis edocti agnoscere ꝛtempserũt Hũ ex hoc cõ
stidit pigritia & infidelitas & malicia iudeoꝝ
Hũ magi vni ꝓphete crediderũt. iudei vero
plurib⁹ credere noluerũt. Illi ꝙlierũt regez
alienũ. isti vero nõ ꝙlierũt ꝓpziũ. Illi venez
ũt ex lõginquo: isti vero nõ venerũt ex ꝓxo
pinquo. Hec Remi. vñ Greg. in omel'hodier
na. Dia elemẽta auctoꝛe suũ venisse testata
sũt: vt de his quodãmodo vsu hũano loquar
Celi hũc cognouerũt: qz ꝓtinus stellã misez
ũt. Mare cognouit: qz se calcabile sub plan
tis eius ꝓbuit. Terra cognouit: qz eo moziẽ
te cõtremuit. Sol cognouit: qz luris sue ra
diũ i mozte ipli⁹ abscõdit. Hara cognouerũt
qz tpe mozũ sue stella sũt. Infern⁹ cognouit
qz ꝙs captiuos tenebat reddidit. Iudeoꝝ vo
cozda saxis durioza eũ xp̃iteri noluit quẽ ele
mẽta testant. Sciendũ ꝙ nos xp̃iani exẽplo
illoꝝ triũ regũ debem⁹ deũ i vera fide vera
citer cognoscere. vñ ysa. Ablꝫ noticia creaz
toꝛis ois hõ pecus ẽ. Q Pzo q̃ sciendũ ꝙ il
li xp̃iani nõ i vera fide cognoscũt deũ q̃ fatũ
tenẽt. q̃ fundãt se sup stellatiões planetaꝝ
quos btũs Greg. in omĺ hodierna reꝓbat.
& ꝓbat esse hereticos & pusillanimes q̃ dicũt
fatũ seu stellatiões sub qb⁹ nascunt hoies
regere & dirigere quẽlibet ad officia pagen
da q̃ eis influũt: vt pote q̃ sub libza cãplozes
efficiant: sub aquario pileatozes: sic ỏ alijs
Et ibi btũs Greg. ponit reꝓbationis huiꝰ
modõ exẽplũ: ꝙ multe sũt terre q̃ cãplozes
nõ habẽt. Hque q̃ pileatozes nesciũt: vt getu
lia: & eñ ibi sũt & oziunt stellationes recte si
ent alijs locis Et subdit beatꝰ Greg. Absit i
ꝺ fidelib⁹ vt eẽ aliq̃d fatũ dicãt. Hi tam eñ
hoim sol⁹ hãc cõditoꝛ q̃ creauit administrat
Hõ eñ ꝓpter stellas hõ: sz stelle ꝓpter holes
facte sũt: ꝑ se ille. Si q̃s eñ nõ furaret non
suspenderet: & sic ẽ etiã de alijs. Cõtra tales q̃
dicũt sua vitia aut ꝑtutes se hñe a stellati
onib⁹ Chry. sup Hat. arguit et ꝓbat hoc
mõ. Pzio si aliquis adulter vel homicida fie
ret ꝙ stellã magna eẽt iniquitas stellaꝝ nã eũ

ꝑsecut⁹ fuĺoꝛtit deꝰ ex q̃ tãta iniquitas ꝙ stella
sit: si noluiss⁹ eñ dare nõ eẽt bonꝰ. Si aliqs
luxerit & nõ poterit nõ eẽt culpabilis: sed ꝓpter
q̃ ãbo manifeste sũt ꝑta fidẽ xp̃ianã. Pzio ꝙ
eo qz deꝰ eũ sume bonꝰ ꝑs. Cõfitemini dño
qñ bonꝰ. vñ etiã Arist. xi. meth. Deꝰ ẽ quez
mũ & sẽpiternũ. Itẽ scdo ex fide & sacra scri
ꝑturis habem⁹ ꝙ deꝰ est omnipotẽs ꝑs. Oia qz
cũqz voluit deꝰ fecit i celo & in terra. Hũ vñ
m⁹ i symbolo fidei catholice. Credo in deũ
patrẽ omnipot. Hcho sic ꝓbat. si stelle hoies
cũt q̃ sunt⁹ boni aut mali nec bonũ nostrũ
laudandũ est: qz in nobis nõ est volũtarium
actꝰ. vñ Hugo. de ꝛtõ vi. Nemo inuitꝰ bñ
agit: etiaz si bonũ ẽ qđ agat. vñ dñs in deut.
Nullũ bonũ nisi volũtariũ. xx. q. iii. Pzelia
q. xxiii. q. v. Ad fidẽ. v. q. vi. c. i. vñ etiã Aristo.
v. ethi. Nine volũtate nõ põt ꝙs bonũ ope
ri. Itẽ nec malũ nostrũ vituperandũ esset: q
nobis nõ ẽ volũtarius actus. vt qđ eñ mihi
mei penã sumerem qđ nõ volũtate sz necessi
tate cõmisi. vñ Ber. ꝛtra hoc loquit i quodã
sermone dicẽs. Quid odit aut qđ punit deꝰ
ꝓter ꝓpziã volũtatẽ. Cesset eñ ꝓpzia volũ
tas & infernꝰ nõ erit. In qđ eñ ille ignis de
seruiet nisi in ꝓpziã volũtatẽ. Tertio hãc in
sipientiã & errozẽ destruit mãdata dei q̃ da
ta sũt holb⁹ ne peccẽt. Itẽ dicit ꝑs. Placere scrip
ture. q̃ exhoztant holes vt faciãt bonũ hãc in
sipientiã & hũc errozẽ destruit. Quis eñ ꝓ
hiberet aliquẽ ne faceret malũ qđ nõ posset
declinare aut ꝙ faciet bonũ ad qđ nõ posset
quẽlibet⁹ ꝑceptis ꝑcipit. Nõ merebaꝝ
Nõ furtũ facies. Nõ assumes nomen dei tui
vanũ. Nec blasphemando: & sic de alijs ꝓ
ceptis. Hõ si dicis ꝙ deus ꝑcepit tibi qđ nõ
pot iplere: hic tu mẽtiꝛ & incurris maledicti
onẽ dei. Ber. maledictus q̃ dicit deũ ꝑcepisse
ipossibile. Itẽ xp̃s dicit Hat. xi. Jugum eñ
meũ suaue ẽ ꝙ⁹ meũ leue. Quarto ꝓbat
qz hoc tolleret liberũ arbitriũ qđ eñ necessa
riũ ẽ in nobis eñ quo nos deꝰ ꝑsequiant: qz
añ hoiem sũt ignis & aqua: ad qđcñq voluẽ
rit ꝓxiget manũ. Sciendũ ꝙ Aug. dicit ꝙ
vñ nostra alijs sensualitas inclinat ꝑ⁹ ad
vnũ vitiũ in vna cõstellatione. ꝙ in alia sic
etiã intelligunt de virtutib⁹: vt pote natus
sub venere ad luxuriã: sub marte ad bellũ:
sub virgine ad castitatẽ. vñ Ari. iii. ethi. In
desideriis naturalib⁹ pauci pereũt. Itẽ ait
ptolemeus Sapiens dñabit astris. Et Aug.
i regula sua ad fratres in hermo dicit. Qñ
diabol⁹ scrutat nos ꝓnos ad vitia ꝙ talentꝰ
stras naturales inclinationes ꝙ ea vitia nos

ptet tepius typtare ad q̄ nos sentit magis ē
emeros toze. vñ gen.iii. dixit deus ad cayn
nisi volētē tuare suū occidere. Sub tuo te
ctū aperit⁹ tu⁹ q̄ in vñaberus es. Jā ō em ō
latiōes regere pōt nostras volūtates: ex
go pecāt q̄ tenēt tacū q̄ dicit q̄ ō necessitate
pōnit eos hoc malū facere: q̄z de⁹ voluit
ordinauit sic fieri: sic retozq̄nt culpas suas
ihs qui ē innocens. vñ Amb. Psalm ē perca
ptus ē in pedis plexurate pellimū q̄ gui
cū ē se defendēdo i dēū culpā suā retorsit.
¶ Quantū ad li. 3. li. quōd isti tres reges ō
nerant ex seruoze inquisitionis q̄ oblatōibus
gā stati vīa stella iter arripuerūt iesum
pueū diligēter inquisierūt cū dixerūt. Ubi ē
q̄ nat⁹ ē rex iudeoz: vidim⁹ em stellā eius i
oriente q̄ venim⁹ adozare eū. Ut scīendū q̄
sint habēt in lōga legēda colonie. Isti tres
reges fuerūt sectatozes ydolatrie Balaam q̄ p
dixerat vt habet Numer. xxiii. Oriet stella
ex iacob q̄ virgo pariet saluatorē. De q̄ etiā
dixit Chry. sup Mat. q̄ quidā pdi elegerūt
duodecī ex eis: ita vt vno decedēte alī⁹ i locū
ei⁹ subzogaret. Qui alexdēres sup mōtē ex
celsū illo ipe oranēt ad dēū vt ōnderet eis
stellā quā balaā pdixerat. Adueīente igr natī
tate xpi i ipa hoza noctis medio apparuit su
per ipos i aere stella pfulgida q̄ pulcherrima
In cui⁹ limitate erat imago pueri parvuli
cū sceptro in manū crucis. Ex cui⁹ aspectu
valde timuerūt gentilitas q̄ suis tēpozibus me
ruerūt illud videre. Et vox audita est. Ite i
indeā q̄ regē q̄ ḡitis natū inuenietis. The
sari isti tres reges Galg Balthasar q̄ Mel
chioz cū suis iter arripuerūt q̄ hierosolymam
venerūt. ¶ Querit quare hierosolymā ve
nerūt: cū tū ibi nat⁹ nō fuit rex qui ḡierūt
Rādet scīs ermigius q̄ magi ipm natiuitatē
xpi i stella cognouerūt: q̄ natiuitatē locū ignō
rabāt. Cū āt hierusalē erat ciuitas regalis
q̄ ciuitas oblatōibus q̄ sacrificiis: opianti fuit q̄
tā egregi⁹ puer qui erat rex iudeoz: cui q̄ ipi
munera offerre volebāt: solū i ciuitate regali
q̄ oblatione cōgrua natī deberet. Dz dicerēs
Quomodo i tricesimo dieb⁹ hierosolimā ab ori
ente venire potuerunt: cū tū hierusalē est in
medio terre. Rādeo scīs Remigius q̄ puer
qui tūc nat⁹ est in tā breui spacio de vltimis
finibus terre ad tā magnos peruenire potuit.
Ut scīs Hiero. Isti tres reges venerūt in
bozomedantis: qui sūt alalia velocissimi curs⁹
q̄ tū vno die curruūt ḡtuz equ⁹ valid⁹ in tri
bus dieb⁹ posset currere. Dz in pdicta lege
da hē q̄ luz ibi continue lucebat: vbi equita
bant: nec ipi nec animalia dormiebant: nec cō
medebāt: q̄ die noctuq̄ ēstabāt. Et nocādō
q̄ magis hierosolymā ītrātib⁹ ipa stella dis
parui⁹: qd diuina dispositiōe factū est vt sic
de loco natiuitatis interrogare cogerent et
sic certificarent non solū per stellā sed etiā
pphete dictū. Ut cū venissent hierosolymā
statim accesserūt ad herodē dicētes. Ubi est
i. in qua ciuitate vel in quo loco ē qui nat⁹
est rex iudeoz. i. qui dz ē rex iudeoz. Nota
xpo nat⁹ spāliter dicit⁹ est rex iudeoz: q̄ ē
sit rex celi q̄ terre et dñs angeloz et hominū
tripliciter nōe. Primo iō q̄z fuit spāliter iudeis
promissus scīm illud Malach. vlt. Vobis ti
mentib⁹ nomē meū oriet sol iusticie. Secō
q̄z ipe principalr missus est eis sicut ipe tanta
toz p̄ceptoz testat in euāg. Mat. xv. Non sum
miss⁹ nisi ad oues q̄ pierūt domꝰ isr. Ter
cia q̄z cū eis nutrit⁹ q̄ conuersatus ē. i. in naza
reth: vt hē Lu. iiii. Si aliquis ihs magis di
xisset: vñ istis regem iudeoz natum dixis
sent. Nos existentes in oriēte vidim⁹ stellā
ei⁹. vñ q̄ fulgēti⁹. Puer nat⁹ nouā stellā fa
bricauit. Ut dīs Aug. in sermone hui⁹ fr.
Ipe nouā stellā creauit nat⁹ qui antiquā so
lē obscurauit ortus. Secōm q̄ stellā q̄ appa
ruit: in trib⁹ distabat ab aliis stellis. Primo i
situ: q̄z nō in celo fixa erat: sz in aere ppe ter
rā. Secō i lumie. q̄z tāte claritatis fuit q̄ die
q̄ nocte splenduit sic q̄ sol nō potuit pocu
pare splendōrē eius. Tertio in creatione: q̄z
alie stelle i principio vniuersi fūt create ista
vero nascente xpo apparuit: q̄ cōpleto cursu
suo rediit in materiā pristinā. Tū quidaz
dicūt illā stellam angelū fuisse qui pastoribꝰ
nūciauit natiuitatē xpi. Dz sciendū q̄ Chry.
hic ḡrit. Nūquid sciebāt magi q̄ i hierlm re
gnabat herodes nūquid nō intelligebāt ma
gi legis iusticiā q̄ pscriptura tionē vt q̄cunq
vinēte rege alīo regē pnūciaciaret aut ado
raret q̄ ille tyrānus puniretur i sāguine. Et
vidēt Chry. Ipe sic manerat q̄s attrahebat
q̄ iō nō timebāt q̄z dū ppiciabāt regē futu
rū nō timebāt pnīem. nā si de morte timuis
sēt: nūq̄ ad herodē aulā venere fuissēt: q̄z
adhuc nō viderant xpz: parati tū erāt mori
p̄ xpo. Herodes aūt rex audiēs hoc turbat⁹
est valde: et eo q̄ fuit alienigena timēs ne re
gno ad iudeos renoluto ipe cū ol semie suo
expelleret a regno. Et iō scīs Chry. Hero
des libros in q̄b⁹ genealogia regū inde text
bat cremauerat vt oblīsci tradi deberet re
gū ordo. Exūtes aūt magi hierosolymā: rece
pit stella quam viderāt i oriēte ātecedebat eos

vsq; dū veniēs staret supra modū videlicet vbi erat puer. Legit etiā in legenda ꝓdicta q̄ tres postq̄ exierūt de hierlm videtes stellam gaudii sūt gaudio magno valde. & ad pastores venerūt q̄ pastores claritatē stelle celi videtes occurrerūt & interrogauerūt q̄ dnā hoc erat. Audietes q̄ puer natū q̄rerēt: dixēt: eis pastores qualiter āgel⁹ apparuit eis in nocte natiuitatis xpi cū magna claritate dicēs. Annūcio vobis gaudiū magnū qđ erit oi pl̄o: q̄ hodie nat⁹ est saluator q̄ dē xp̄s i ciuitate dauid: & quū in ciuitate ingressi inuenerūt puerū iacentē in p̄sepio & pānis inuolutū. Hijs audit tres reges gaudii sū: valde. Et ecce stella antecedebat eos vsq; dū veniēs staret supra domū vbi erat puer. Et intrantes domū. i. diuersoriū vbi puer nat⁹ erat inuenerūt puerū aspectu pulchrū pānis vilibus inuolutū. Vi ergo magi regē terrenū q̄rere venissent magis fuissent cōfusi q̄ gaudii: q̄ tāti itineris labore sine eū susceperint. Nec aūt celestē regē q̄rebāt & sic nichil regale videbāt in eo solū⁹ tū stelle testificatiōe ꝓtenti gaudebāt oculis eor ꝓtentibilē puerū sr̄z in bonis tpalib⁹ cōspicere: q̄ spūlanctus in cordib⁹ eor operari dilē eū mōstrabat: quē quesierūt inuenerūt cū maria matre eius vñ Chrys. Nō diademate coronatū aut in lecto aureo recubentē: sr̄z virū vnā tunicā habentē nō ad ornamentū corp̄ eis: sed ad tegimentū nuditatis: qualez hēre poterat vxor carpentarii peregre constituta. Dispositiōe aūt diuina factū est vt dicit. Rabanus q̄ tūc Joseph aberat ne aliq̄ male suspitionis eo p̄sente gentib⁹ daret occasio. Itē inuenerūt puer cū maria matre eius: q̄ dū virgo beata magnū videret ante diuersoriū eū comitatū recipit puerū suū de p̄sepio i gremiū suū & in virginea brachia sua vt sic ipsa se pueri matrē ostēderet esse. Vñ Chrys. Magi viso puero lumine vere fidei illuminati crediderūt eū mūdi esse saluatorē ac eū dē quē tanta sollicitudine quesierūt & quem stella annūciauerat. Nec ab hac fide matris paupertas nec pueri ibecillitas retrahere. Jō dicit euāgeliū. Procidentes sr̄z super terrā & super facies suas adorauerūt eū adoratiōe latrie vt verum deū. Vñ dicit glosa. Homines viderunt & deum esse crediderūt & cognouerunt: & ō adorauerunt sic vt q̄z eor diuersa corona sua flexis genibus & caput in terra demisso cum magna cordis deuotione et oris p̄lata oratiōe ip̄m vnanimiter laudauerunt: & mundi saluatorez eē direrunt & de beneficio q̄ stella eos ad ip̄m gdurerat gratias egerūt. Per glo. Je demū aptis thesauris suis obtulerūt ei munera. Aurū. Thus & Myrrham. Remigi⁹ vnusq̄sq; tū hec tria munera obtulit: vt vnusq̄sq; eū cū suis muneribus verū deum & hoiem mortalē ꝓdicaret. Vnde Ber. q̄ magi obtulerūt aurū hoc fuit ad paupertatis pueri cuius matre sustentatiōē. Thus ꝓpter fabuli fetorē. Myrrhā ꝓpter membrorū debilitū pueri cōfortationez. Legit etiā in legenda ꝓdicta q̄ post oblationez puero facta illi tres reges ceperūt recurire: & etiā familia & iumenta eor tūc comederūt & dormierunt. Et tunc rēlo acceptoin somnis ne redirent ad herodē p aliā viā reuersi sūt in regionē suā. Postq̄ aūt reuersi fuerunt i regionem suā & ꝓpria attigerūt māserunt in fide magi deum q̄ ante colentes: & q̄ videt aliis ꝓdicauerūt & multos erudierunt & ad fidē q̄ tū i eis fuit disposuerūt. deinde cū beat⁹ Thomas venisset ad illā patriā ab eo baptizati sunt & cū eo facti sunt adiutores & ꝓdicatores xp̄i. Itē habet in legēda q̄ post recessum regum multitudo pōli facte ē ad mariā et puerū ei⁹ ꝓpter miraculū. Et maria timēs occisionē pueri latēter ad domū cuiusdā pauperis fugit q̄ eā cū puero occulte i celario recepit vbi maria sūper lapidē sedit & puer lactauit: & cecidit ibi lapidē q̄ vsq; hodie in hōrū pl⁹ tāgit: in tātū clari⁹ & cādidi⁹ efficit & vsq; hodie q̄s odisset ꝓ relicijs. Maria etiā camisiā & pānos aliquos simul inuoluit: quos et oblita est in diuersorio. & tādiu ibi mānserūt vsq; ad tēp⁹ helene sine veneratiōe. q̄ locus vbi xp̄s natus est abhominabilis a iudeis habit⁹ est vt nullū hoiem neq; bruta aial aliā intrare permitterēt. sed obstruerēt locū cū lapidib⁹. Sc helena post modū illuc veniēs locū apperuit. aiāla inuenit. Silr et fenū i p̄sepe i q̄ xp̄s iacuit secū detulit. q̄ fenum adhuc in roma hr. Et hoc ōrū ad sēbam partē illi⁹ sermōis.

Quantum ad tertium sciendū q̄ illi tres reges docēt nos humiliar i cōra xp̄m. Nā ipsi videtes in facies suas adorauerūt eū humiliter & deuote. vñ henric⁹ de hallia sup Gen. erit ārē pauper & qui stat⁹ holes reuerēti⁹ habere solēt ad deū vt possit orare flexis genibus ꝓstratis corp̄ib⁹. elevatis mānib⁹ pectoris pectorib⁹. Alii aūt magni & diuites nō sic sed stātes orāt & erectis ceruicib⁹. ad hoc rēdet Hen. de hallia dicēs q̄ ꝓpter duo tales ꝓsona cū est superba. q̄ ꝓsperitas et felicitas talē cerucē erigit superbire facit & hūiliari erubescēs. Iu. Difficile est q̄ nō sit superb⁹ q̄ dines est. nolle superbiā & diuitie nō nocere

ꝺ pauperes vt in plurimuꝝ ſunt humiles.

Cet. Pauꝝtas mentib⁹ bonis eſſe ſolet cu
bus ꝑfulitati Hec̃a cã ne genib⁹ terrã tãge
ꝛes veſtimẽta pciosa maculent: ꝺbus ꝺnunt
ꝙ ſe ꝓponunt oilectione veſtiũ ne maculent
ꝛnaꝝ qui exhibere deberẽt creatoꝛi uo qui
nõ pepercit filio ſuo vnigenito: ſꝫ ꝓ nobis oĩb⁹
ꝛadidit illũ. Tertia cã eſt nimis fatigẽt coꝛ
ꝓꝛia delicata ꝙ gerũt. Naꝫ delicate nutrieũt
ꝛnã ſuã. i. coꝛꝓ⁹ ab infantia: ꝛ nõ ſũt aſſue
ti exercere ſe in aliq̃bus laboꝛibus duꝛis: ĩ
ꝺ modũ inueniẽt coꝛpus ſuũ cõtumax ꝛ
rebellans exercitus algis: ſed pauges alluerũt
ſunt dura ꝛ laboꝛioſa ſuſtinere. ideo min⁹ cu
ꝛãt ſe hũliare deo ꝛ flectere genua. qñq etiã
ꝙ nõ milĩã: qñ aliq̃ diuites abhoꝛrẽt face
ꝛe vlg duz eleuat coꝛꝓ⁹ xpi in milla: Quaꝛ
ta cã eſt: qꝫ genuflectere nõ poſſunt impediti
ꝛodis caltnoꝝ longiſſimis. Itẽ qui dã nõ au
ꝺt ſe curuare nec ꝓſternẽ i terrã ſꝫ nec qñq
humilĩ inclinare: qꝫ timẽt ne appareat eru
ꝺibile ꝺ in veſtibus ſic turpiſſime arcuꝛ
tatis. Hĩr mulieres ꝓpter ꝓpia bꝛeuiſſima
nõ ſuꝺent coꝛꝓ⁹ deo oipotenti inclinare ne
indecens aliquid i cruib⁹ ꝺideat cũ tñ xps
in cruce ꝓ eis inclinato capite emiſit ſpiritu
Iuꝛ quidã nõ poſſunt ſe inclinare deo impe
diti ligaturis caligaꝝ rigiꝺiſſimis: quibus
man⁹ ligant manicis ſtrictis coꝛpus cingu
lis latis ꝛ bꝛargẽtatis: pedes calceatis ſtrictis
cruꝛa ꝛ genua ligaturis caligaꝝ. Iſtis ꝛc m
poſſis timendũ ẽ illud ꝺictũ Hyat. xxii. Liga
tis manibus ꝛ pedibus mittite eũ i tenebꝛas
exteꝛiores: qꝫ talesſic ſe ex ſuperbia ligantes
tradunt ſe ꝺemonibus ſic ligatos. vñ Aug.
Qui petĩ petõ addit ſuꝛcm nectit cum quo
ligetur. Hec meꝺitanda ſunt ſuperbis. Duꝛi
ta cauſa eſt quia ꝛediunt ſe non multũ idul
gere deo: ꝛ quo abundant in ꝺonis tempoꝛ
alibus in honoꝛibus et ꝺeliciis: ſed ꝺeliꝺe
ria et pauꝛeꝛtas ꝛ neceſſitas ad ꝺeum ꝛecuꝛ
ꝛere facium pauperes. vnꝺe Eſaie. xxvi. Do
mine in angũſtia queſierunt te. Unde etiam
Gregoꝛius. Mala que nos hic ꝓmunt ad
ꝺeum ire ꝛompellunt.

¶ De eoꝺem feſto. Sermo: xxiii.

Uidentes ſtellã magi ga
uiſi ſunt gaudio magno valde.
Glo. Non ſatis fuit ꝺicere euangeliſte gaui
ſi ſunt: ſed addidit gaudio magno valde. vñ
ꝺicit Chry. Gauiſi ſunt ꝓpter male ſocietoſ
Herodis enatione. Iꝛ gaudio qꝫ ſpes coꝛ
nõ fuit ſꝛuſtꝛata: ſed confirmata: ſed gaudio
magno: qꝫ ad laboꝛes tãti timoꝛis quez ſuſti
perat ſtelĩs antecedentem ꝛecognouerũt. Sed
valde magno gaudio: qꝫ natũ ꝛege quez ſpe
bãt inueniẽtũt. Iꝛ ex quo hoies in puꝛi ſenio
ꝛ in ꝓcedentib⁹ ꝺieb⁹ ꝺiuerſos ioc⁹ ꝛ ludos
ꝛ ꝺiuerſa gaudia i ꝺiuerſis locis ꝛ gen⁹ inſũ
ꝺi exercent: nõ ꝙ pũi ſermone tria iuꝛ ꝺicẽda
ꝓpio vtrũ in iocis ꝛ ludis poſſit eſſe virt⁹: ꝛ
q̃ requiruntꝛ ad hoc ꝙ ioc⁹ ſtuoſe fiat. Sed ꝺo
q̃ t mõis i iocis ꝛ ludis aliquis poſſit pecc̃are
moꝛtaliter. Tertio exꝑlũ. ¶ Quãtũ ad ꝓ
mũ ſciendũ ꝙ hic ꝛeꝛit virtũ i iocis ꝛ ludis poſ
ſit eſſe ꝺtus: ꝛ q̃ requiruntꝛ ad hoc ꝙ ioc⁹ virtuoſe
ſe fiãt. Ad hõ deo ſcdm. b. Tho. ii. ii. q. clxvii. Ho
mo hõ indiget coꝛꝓ⁹ali ꝛecreatiõe q̃ nõ poſ
ſit cõtinue laboꝛare: ita etiã ex ꝑte aie indiget ꝺe
te ꝛ ſolatio qõ ſit ꝙ ludꝛa vel iocoſa verba
vſũ ſciendũ ꝙ triplices hoies inueniunt cuꝛ
ꝛa hoc. Quida cñ ſunt ſicut ciꝺ⁹ nihil hũs de
condimento nunq̃ exerꝛentes iocũ vel ludũ
ſꝫ ſemꝑ duri ꝛ aſperi. Naꝛtra humanã tõnẽ
ẽ: vt aliq̃s ſe oneroſũ exhibeat: puta cñ nihil
delectabile exhibet ꝛ ꝺelectatiões aliox impe
ꝺit. Alĩ. Sic te ꝛegas ſapienter vt null⁹ te
habeat tãq̃ aſperũ: nec ꝺ cõtemnet te quaſi
vilẽ. Quida vero quãdmodũ cibi nimis cõ
ꝺiti ꝛ nimis ſalũ: ſicut illi q̃ exceꝺũt in ludo
Quida ſũt ſicut ciꝺ⁹ tẽpeꝛate ſicut ꝺecet cõ
ꝺit⁹. ſ. qui vtunt ioco ꝛ ludo adverſunt. Ꝑro
quo ſciendũ ſcom Holgot ſup lib. Sap. tria
requiruntꝛ ad hoc ꝙ iocus fiat virtuoſe. Ꝑri
mũ eſt ꝙ iocus ſit ſimꝑlex ꝛ inocens ꝛ inoxi⁹
ne alĩq̃s inde leꝺat. Sunt cñ aliq̃ qui nihil
curant q̃ ꝺicant ſiue offenſiones ſiue placi
ta ſiue honeſtũ ſiue inhoneſtũ ꝺũmodo th̃
ꝓuocẽt riſum. Et tales ꝺiligenter exꝑlorãt ꝺe
ꝛet⁹ ꝓximox quos poſſunt excitare ad riſum
cauſandũ ma liis ꝛ i ꝑſis ꝛ ꝛubeſcẽtiã: talis
io us nõ eſt virtuoſus: qꝫ ad ludũ virtuoſũ
ꝛequiritur ꝙ loquantur placita ꝛ honeſta ꝛ nõ
noxiua ꝛ illicita. Dc̃m ꝙ requiritur eſt ho
neſtatis conꝺecentia vt ludus talis ꝺecet ꝙ
ſonã ludentem ſiue iocantem. ꝛ etiam perſo
nas aſſiſtentes. Uñ ali⁹ ioc⁹ ꝛtraueniꝛ cleri
co vel ꝓlato vel religioſo: ali⁹ ſeculari. alius
ſeni. ali⁹ iuueni. ali⁹ viro ali⁹ mulieri. ali⁹ ſi
mulo ali⁹ virgini. Cõſiꝺeret ergo ludẽs ꝓpo
ſitone ſiue cõꝺitionẽ ꝛ honeſtatẽ ꝛ nihil attẽ
ꝑtet qõ eũ vl ſtatũ eũ ꝺeꝛe coꝛet: ꝛ ſug omnia
turpia ꝺeuitet ꝙ aliq̃ mõ hoiem ad peccãm incli
nent. vñ Hcm. ꝺe quatuoꝛ virtutib⁹ carꝺi
nalib⁹. Dia ꝛedibilia ꝑter turpitudinẽ ꝛre
ꝺe Deo ꝛ ſideret ips. qꝫ vno ꝛp li: ꝫ iocari ꝛ
alio nõ ſicut ige lamẽtatiõis ꝛ ige ꝺeuotiõis

et oēmis lenitates hmōi nō decent. Itē cōl
deret circūstantias qz ali⁹ loc⁹ licet cozā per
sonis secularib⁹ alius cozā religiosis: ali⁹ co
ram senib⁹ ali⁹ cozam iuuenib⁹. alius cozam
patris: alius cozam equalibus vel subditis.
Tertiū qō requrit ēst caretia fugilitatis nevl
nimis frequēter vel nimis ztinue. Tulli⁹ enī
dicit. Ludo quodā mō et loco vti licet sicut
somno & dete Ēst enī ludus necessar⁹ ad vi
tā: sicut ḡdā reqes mētis Sicut enī fatigatio
cozpalis soluit per quietē cozpis ita oz q fa
tigatio animalis soluat p quietē aie. qz si mens
hūana semp extenderet circa seria hebetaret
& fatigaret nimis & iō cōueniēs ēst q p loco
& tpe habeat requiē ḡ sit p ludū & iocū ḡ ē ei
delectatio. Cauēda tñ maxime ēst abūdātia
vñ Arist. ix ethic. q pax delectatiōis sufficit
ad vitā quasi pro condimento: sicut paeū de
sale sufficit p cibo: modicū enī de sale sufficit
ad ḡfectē cibi magnā. Ubi si scōa vl quarta
ps cozet de sale nihil valeret. Eodē mō modi
cū de ioco sufficit ad quietē et recreationem
mētis. Exēplo de sancto Anth. Ubi refhen
dunt illi ḡ maiozē partē tp⁹ expēdūt in lu
dis et iocis & risib⁹: et in vanitatibus mun
di: sicut ludēdo in alea & scaco & ludo. & i car
riludio. & sic de aliis ludis de quib⁹ verificat
illud. Sap. iii. Estimauerūt vitā nr̄am esse
ludum. Quantū ad secundū sciēdū q ḡdq
modis quis peccat moztalr in iocis et ludis.
Primo scōm Hermannū de schildiz si ex le
nitate alicuius vel ioco ita grauis ztumelia fie
ret q hois honozē totaliter auferret peccaret
moztaliter. Similiter si quis ex lenitate ani
mi hoīem grauiter vulneraret vel lederet in
cozpe moztaliter peccaret. Ita nō ēst dubiū
quin grauiter aim hois conturbāshonozem
eius. vel famā ex lenitate animi' auferendo
moztaliter peccet. Sunt tñ alia quicia scōm
Arist. in ethi. de lenib⁹ que apud virtuosos
ludos quenienter dici pñt. vel ppter delecta
tionē vel emēdationē. et de talib⁹ hic nō lo
quit: sed de istis hoc intelligit q sez non nisi
grauiter hois aim cōturbādo fūt. Lauferen
do famā ei⁹ vel ptristando ei⁹ ḡsonā Scōo
cū quis i ioco mēdaciū loquit: & illud sciēter
cū iuramēto cōfirmat. vñ scōs Tho. ii. ii. q.
cviii. di. Non excusat a moztali' petō q ioco
se peierat: qz nō cultat diuinā irreuerētiā: i
mo ḡtū ad aliqd adauget her & alia vba di
cēdo mēdaciter & i loco trudēdo aliā ḡsonaz
vdelz p deū sīc eos stat expectās te: vel ipse
vult tibi hoc dare: vl tibi iuices cū: vl ille di
xit mihi sic. & sic de aliis. Sz si loqueret in io
co mendaciū sine iuramēto: tūc solū excusa
se. Tertiō cū quis i ioco ꝓximū suū scienter
& ex ꝓposito ad iracūdiā ꝓuocat Nā oiz pec
cū q ille sic ꝓuocat⁹ in tali ira ꝓmittit sine
Vbis sine in futurūlle ꝓuocās erit reus. Ho
illi nō attendūt qui alios hoies de rident
ꝓuocāt: vel alios hoies passionatos ḡ fabi
to ꝓuocant ad irā: & in hoc volūt recreari
tñ vergit in grauiū aiaz suaz. & grauiter in
futuro p talib⁹ solacijs & risib⁹ punient: q
oēs maledictiōes et blasphemias ꝓminatio
nes & iuramēta q ꝓuocat⁹ ꝓfert ipi ingebit
qz ēst regula iuris. Qui occasionē dāni dat
dānū dedisse videt. Quarto ꝓpter malā
quē quis in illo loco intēdit: vt locādo cum
muliere vel signe tāgēdo vel amplexādo el
loquēdo & arridēdo ea intētione vt eā ad ma
lum actū alliciat. vel scōm btūm tho. de aq
Cū quis ad iocū sumit turpia & ba vl facta
de se sunt petā moztalia. peccat moztaliter.
Quinto ꝓpter ꝓplacentiā vel vehemētiā
affect⁹ ad iocū: ita q quis ꝓtra ꝓceptū dei &
ecclie in locis & tpib⁹ sacris vti nō recuset: & si
li mō pōt ḡs hūi peccare mortalr. Sz cū sol
tūm affectū ad ludū q ppter hoc velz aliqd a
tra deū ꝓmittere: sic solū erit veniale Itē si
nimiā ꝓplacentiā quā ḡs hz in iocis. vñ Aug⁹
Nullū petūm est adeo veniale ḡn fiat moztal
dū placet Et quāto maiozē delectationē vel
placentiā ḡs hz in aliq petō: tāto maiozē pe
nā sustinebit p illo. I futuro. Ipo. xviii. Quā
tum in delicijs fuit tñ date illi tozmēta & lu
ctū. Ex his pz q arguēdi sūt q qnqz i iocis &
dēvlqz ad effusionē lachrymaz & si qnqz al
quis nimiā ꝓplacentiā hz in aliq petō qō ē de
se veniale adhuc tñ ppter fragilitatē debz ō
fiteri Quātū ad tertiū ēst sciēdū q illi gra
ter in futuro punient qui hic excedūt i vani
tatib⁹ & iocis: ludis: & venatiōib⁹ animā & cor
pus. ¶ Deinde nota exemplū scōm Hūbe.
in de abūdantia exēploz. Legit q quidā vir
deuot⁹ i raptu vidit quendā militē in purga
torio q fuit crudel⁹: bon⁹ hospitalis & benevol
sed ludo animū nimis dedit⁹ Qui ppter hmōi
ludū hēbat quasi anē in manu eū in facie a
hūeris & brachijs corrodentē frustratim ra
rabitr affligentē: & redūt⁹ ad illo deuoto vi
her paterēt cū tñ bōe vite fuisset Audit pre
cepta dei seruauit: nec vnq̄ vnū denariū pro
deū recepit. Sz qz nimiū dedit⁹ fuit ludo animā
cū cāt⁹ venādo: iō hāc penā hic in purgato
rio sustinebo donec purgat⁹ ero. Sed tñ oīa
me & ūnficia filijs meis & cognatis meis: &
mihi cū suffragijs subueniant: qz valde cru

...ch in hac pena postmodū in brevi q̄ fuerā ...
...a a stones bouzy liberatus est a purgato ...
...rio. ¶ Ité aliud exemplū in li. apōr q̄ fuit ...
...gustonie gētis? q̄dā nobilis venationib⁹ ...
...ntili vedit⁹ vt nullo sabbato vel dñica die ...
...ntili vacaret sed semp venationib⁹ intens⁹ ...
...ret. Contigebat aūt eū frequēter vocē sua ...
...ntia pro. Et die multerio sue mōta nō ce ...
...uit. Accidit it vt ipsa vox post multos pa ...
...ssos p̄gnūs pegrinet avoztinū habentē ...
...quot venatici canis p̄dentib⁹ aurib⁹. Con ...
...ia ergo cozā matre q̄ multi nobilib⁹ matro ...
...q̄ aiabāt quare cōstitū olim fuit vt terra ...
...ret⁹ part⁹ obtin⁹ regeret veniēte aūt a vena ...
...e marito filiū qualis puer ēt quē edidit ...
...ebellet. Dissimulatib⁹ oīb⁹ eū pudoze stat ...
...iles extracto gladio vt ei part⁹ offerat: ...
...ra timoze cōpulsa etiā de terra tibet tristē ...
...pectaculū q̄ mōstrū dicēs. Ecce q̄ manife ...
...sa gligio insipiētia tua vindicauit opozz ...
...ulla honoze sacris dieb⁹ et nulla reveren ...
...ia sacramētis cozpis xp̄i tribuisti: q̄ magis ...
...anis ludis venationū in his sacri dieb⁹ in ...
...sisti: hec vidit nobilis digne fa cozrexit et ...
...ua egit de cōmissis. ¶ Ité legit i li. apōr ...
...q̄dā potētissim⁹ dñs cū multos q̄ subdi ...
...os suis cogeret sacris vacare q̄ die q̄ venatio ...
...ibus illudere et post hoc plerisq̄ culturas ...
...rozū q̄ alia negocia dimittentes ad pauz ...
...ca mopiā cū vozib⁹ q̄ illis deuenerūt. ...
...ccidit aūt vt vna dieū eū p̄dicta familia ...
...mus sue miles ingress⁹ nemoza cepit impe ...
...ere q̄ agitātib⁹ canib⁹ cerui? ēt cōtra dēs intēdere ...
...it cū nihil p̄ceret tota die: sed semp fera ...
...deret ante se p̄cūrē i anfractū versus fera ...
...e nocte ferētus ē: q̄ ex illa die nullus homi ...
...dit aut scivit quid de eo factū sit aut cue ...
...erit dixerit nō nulli vbene credūt⁹ q̄ sicut ...
...athan q̄ Abyron a terra viui absorpti sūt ...
...ad inferos trāsmissi: sic q̄ illi accidisse.

¶ Dñica infra octa. Epyphanie Sermo xxiii. q̄ parentes ad lex tenentur filiis.

QUm factus ēt iesus an ...
...norum duodecī ascendentib⁹ pas ...
...bus eius hierosolymā ꝛc. Luc.ii. In p̄sti ...
...angelio instruit maria parentes quales ...
...debeant habere ad filiorū hoc q̄ ducit ie ...
...sum senum in templum cū annozum.xii.esset ...
...cū in p̄senti sermone tria sunt dicenda. ...
...Primo aut reliqua declaranda de euange ...
...lio p̄cti. Dicēdo de instructiōe puerozū Tertio ...
...p̄silū Quātū ad primū sciēdū q̄ filio Ihū ...
...cū iesu⁹ factus esset annoz.xii. ¶ Sciēdū ...
...q̄ quoz differētie ipm legunt de xpo. Primus ...
...est dicit q̄ legit fuisse⁹ vbi q̄. l. de agnis ...
...maria aut⁹ fuit. vñ Lu.ii. Hat⁹ est nobis ho ...
...die saluator. Secūdo legit fuisse octo dieū q̄ ...
...l. fuit circumcis⁹ Lu.ii. Postq̄ cōsumati sūt ...
...dies. viii. vt circūcideret puer: vocatū est no ...
...men ei⁹ iesus. Tertio legit fuisse. xl. dieū q̄ ...
...a mr̄e in tēplo fuit p̄sētat⁹: de quo hē Lu.ii. ...
...Postq̄ impleti sunt dies purgatiōis marie ...
...cōm legē mōsi tulerūt ihm in ihlm vt sisterent eū dño. Quarto legit fuisse. xii. annoz. ...
...sicut in euangelio hodierno hē. Quinto legi ...
...tur fuisse. xx. annoz. l. cū a Johāne baptizāri ...
...baptizaret. De quo hē Luc.iii. Ipse ies⁹ erat incipiēs quasi annoz. xx. ¶ Sciendū q̄ ...
...de tota vita xp̄i scōz Euāgel. nulli⁹ miraculū ...
...legit vsq̄ i pueritia fecisse p̄ter hoc vnū q̄ ...
...dixit Lucas q̄ cū esset annoz. xii. suā sapientiā ...
...manifestauit. Unde hē i hodierno euāgelio. ...
...Stupebāt aūt oēs q̄ eū audiebāt sup p̄ruden ...
...tia rebus et. Ité sciendū q̄ de tota vita xp̄i ...
...nichil habet in euāgelio ad ānos. xii. erat⁹ suos ...
...vsq̄ ad. xx. nisi hoc q̄ dicebat cum eis nasci ...
...reth: q̄ erat subdit⁹ illis. In hoc enī medio ...
...tpe laborauit ipe manib⁹ suis p̄ necessitate ...
...victū. Vñ Matth⁹. Ad ipa ītma etate pe ...
...rēgrin⁹ oībus q̄libet laborē corpoream ha ...
...buit q̄ reuerēter sustinuit. Cū esset puer ...
...honesti: iustit: regen: q̄ penurīā patiētes testi ...
...monio manifestū ē q̄ subditis corporales labo ...
...res cōtēnere frequētabat necessaria vite sibi ...
...q̄rēs. Nec⁹ aūt obediēs illis vt scriptura te ...
...statur in sustinēdo laborē plenarie subiectionē ...
...obtēperabat. Et hoc dicto colligit xp̄s nūq̄ ma ...
...dixisse post. xii. annū sue etatis: q̄ p̄ntis eua ...
...nis laborasse. Imo. Ad vtiq̄ infirmitatis ...
...sed pietatis est illa subiectio q̄ xp̄s ēt parēti ...
...bus obediēs fuit vsq̄ ad corpoream laborē. vñ ...
...Mat. xiii. A fabris emalis habet vocabat: nec ...
...eū antea vel in pueritia vel i infantia: q̄ sic ...
...magis hoc videret tacisse q̄ dixisse remissionis ...
...sue in hierusalē. de qua dē q̄ dño Zac. ...
...optauerat de bucellis q̄s dulcipuer q̄ triduum hoc medicauit: q̄ hoc nō ēt vez: nō est enī ...
...vtiq̄ q̄ talis puritia sapiēter interrogāns ...
...rudes in medio doctoz: ita vt mirarent⁹ ...
...ter⁹ sup p̄rudētia: q̄ rebus et⁹ ab ipis q̄mi ...
...teret medicare cū adhuc nichil indiga⁹ etra eū ...
...cōcepisset: ipsiq̄ dño lex scriptū erat. Dñe ...
...indigēs q̄ medic⁹ nō erit inter vos ꝛc. sicut ...
...legit Deut. xv. Ad dictū aūt bti Wer. dicēdus ...
...q̄ hoc dixit p⁹ mor⁹ nouisse q̄ hyllozie vi ...
...tatis narratione: nec etiaz xp̄s medicamē ...
...tue predicationis fue: q̄ patet ex eo q̄ nunq̄

legit nō dicatur: & valet ꝓ hīa: qz sacra scriptu
ra tz ioe⁹ ab auctoritate negatiue. scōm illud
Hier⁹. Quicqd dē placere i cipture auctorita
te nō ꝓbat ea benignitate contēnit q ꝓbat
ꝫ Quātū ad tēz scīdū q parētes in sez te
nēt filios suos. Prio debēt ītozmare pueros
suos quō se debeāt hēe ad dēū: & hoc in trib⁹
Prio orēt eos ad hoc inducere vt offerant
deo innocentiā & puritatē suā cū pueris inno
centibus qui sanguinē suū ꝓpter xpm fude
runt: & hoc sit qñ pueri in puericia incipiunt
deo seruire. Tyzeno. iii. Bonū erit viro cuz
portauerit iugum dñi ab adolescentia sua.
Hugo in didasco. lib. iiii. Nullus tā prudēs
tanꝫ sapiens habet q ad plenū adolescentis
animū gsceptatur: & hoc ō: qz bonitas infigi
tur in eoz pueri: ideq iz tenez subiectū. Unde
Arist. dicit q aia pueri est tāꝫ tabula rasa i
qua nihil depictū est: apta tū depingi. Et ex
go q̄cquid in se primitus recipit puer ad hoc
tz postmodū inclinat sine tīz bonuz sine tīz
malū. Exemplum reale de testa vel cipho in
quem ti primus infunditur liquoz pcioꝰ.
scilicet balsamus sapozem illum semp tenet.
Si autem ꝓmitus tetoz infunditur: tunc eū
dem semper retinebit. Itez anima pueri est
tanꝫ cera mollis in qua species sigilli facil
ter imprimitur sicut virgula recens que faci
liter flectitur ad quātūcūq partē. Scdo in
ozmare eos debēt in bonis salutatibus: si
cut sunt pater noster. & symbolū: ꝓcepta dei:
qd ea seruire oporteat vnumquēq q salua
ri vult. vnde Mat. xix. Si vis ad vitā ingre
di serua mādata: & in signū hui⁹ tunc pcep
ta sunt scripta in manib⁹ & pedib⁹ nostris
ez p dext̄ digitos: & per dext̄ pedicās ne obli
uiscamur eoz. Tertio inozmādi sūt vt eccl
as libenter visitēt: exēplo pueri xpi q cū eet
ānoz. xii. ascēdit cū parentib⁹ suis i hierlm:
& ibi dr̄bent audire missā & sermonē. Tulli⁹
i tuscula. ḡūt. Statim i adolescētia cerinm⁹
cui⁹ mori: cui⁹ nature vi cōsuetudis i posteꝝ
dsq sit futur⁹. vñ Ysa. Lib⁹ mētis est vbi
dei: qz sine fructu nō retredet. dñi. ꝓphe. Esa.
lv. Verbū meū nō reuertet ad me vacuū. Ex
illo sequtur q vix vi nūq ita puerili sūt q a in
ctūte audiūt verbū dei: sicut illi q sic educā
tur vt nec de deo audiāt nec etiā dsq salutis
eoz addiscāt: qz tales nihil vt cōiter opant:
nisi q ab aliis fieri vidēs. Hz heu multo plu
ra mala exēpla vidēt q bona: ergo i pei⁹ pti
cūt. Et sciendū q puer qui libēter audit verbū
dei: signū ē q de⁹ est i eo & ad dēū ptinet Jo.
viii. Qui ex deo ē verba dei audit. Hic ecbolio

qñ dō nō pōt de deo audire loq̄ signū ē q ꝓ
pulit deū a se. Ité scīdūq ceruitiū talis
nū innocētiū q nōdū mortale peccaueūt ad
deo multū acceptū: qz illi q deo inocētiā
rūt: vinū pur⁹ bonū & optimū deo offert. Hi
inueterati diez fces deo offerūt reliquias ui
ruū. Sed tñ dñs eadē fces nō spernit q
sua mia & bonitate Salustⁱ i iugur. Cuius
virtutib⁹ agit nulla excellētioz cernit q illa
q fastis adolescētib⁹ inuenit. J Queritur
hic qñ puer pōt peccare mortale. Rñdeo
qñ vsū rōnis hz: sic q discernit bonū malū
& pōt scire & intelligere dō sit ꝓhibitū i pcipi
tūc pōt peccare mortale. vñ Aug. Qñ sepa
hō pcepti esse capax ex illo & posse peccare in
pit: sic dō ḡdiu vsū rōnis nō hz secure viuit
nullo mō pōt peccare mortale nec gdem ve
tā eternā. vñ Ber. Nihil ē qō timeam⁹ nisi
facultatē & voluntatē deliberādi renat⁹ qui
recipiat: antea tñ p charitate xpi olno nō p
terit separari: hz securꝰ interim deget sub pro
tectiōe & aduocatione dñi dei sui. Sicut ē intel
ligendū de naturali stulto q nunq̄ vsū rōnis
habuerūt: tales oēs habebūt vitā eternā
merito xpi & participatiōe bonoꝝ eccle. Hi
dicerēs ex q nullū malū manet impunitum
quis tūc illa mala lugebit q isti pueri & nat
raliter stulti cōmittūt. Rñdet q ille qui lit
ter eis occasionē dat ad talia mala opa: sic
gratis. Qui scīter stultū puocat ad irāsib
qui ipm stultū inebriat ex ꝓpolito: vel q ma
det eū qōcūq malū facere reus erit. Sic q
puer incipit vsū rōis habere & discernere bo
nū a malo: tūc pōt peccare. Hz qñ vn⁹ citius
vsuz rōis acquirit q alⁱ: ergo nō scōz etatz:
sz discretionē hoc ꝓpendit: & qñ incipit pcca
re tūc peccat venialiter ꝓpio. Unde Jsido.
sū. bo. Quēadmodū ad virtutū culmē trāsi
tes nō a fūmis inchoāt: sed a modicis vt sur
sum ad altioza ꝓgāt. Ita etiā qui dilabunt
ad vitia. nō statiz a magnis criminib⁹ incipi
unt. sed a modicis. & sic assuescūt q & tandē i
maxima corruūt. vñ Greg. in mozal. Inuo
q̄q lapsu a minimis semp incipit. et sic sen
sus creſcētib⁹ defectib⁹ ad grauioza puenit. Se
cūdo p̄rētes debēt eos inozmare quō se hē
ant se hēe quo ad ꝓximos quib⁹ tria tenē
ꝓximo q eos dīligāt & fraternā fidelitatē ex
hibeāt: & si tales sūt pauper vt eis sint mi
sericozdes & eis cōpatiant. Mat. v. Bti misi
cozdes: qm ipi miam consequentur. vñ Ie
ro. Non memini me legisse mala moze ma
tuum qui libenter opera pietatis exercuit.
Scdo tenentur ꝓximis vt eis dāna nō fa

ent neq; i reb⁹ neq; i fama⁹q; quicunq; in⁹ ri primo fuo dāmum in reb⁹ fuis in fama ere ad reſtitutionē:& hoc nō ſolū ſtelligi de rebus magnis in ꝓtitate:ſed etiā i q⁹ cūq; rebus:verbigratia. Si miſſes ad campū tui & cerepilles cōtra voluntatē ſuam ſuū pannū plenū cū graminibus:tūc ſi ve⁹ poſſitoꝛ teneꝛi ſatiſfacere cū tui cōſeſſoꝛis ſilio. Ergo parētes debent inſtoꝛmare filios ne dāna inferāt ꝓximoꝛibus:ſiue in ꝓtatu ſiue in ſegetib⁹ cū peꝛoꝛib⁹ vel ſine:ſiue etiā in fructib⁹ ſicut pomis:piris:ſeſculis:ceraſis &c:& ſic de aliis. vñ Aug. ponitur in de⁹ cr. Nō dimittit̄ peccā niſi reſtituatur abla⁹ tū di.xxxiii. Glalio. Itē inſtoꝛmandi ſunt ne de cātent primis denigrando famā ꝛoꝛ:quia ſtes tenentur ad reſtitutionē: ſicut illi qui habent reminiſcias:ergo iſta duo peccata ſꝛ cerā iuſtā ablatio & fame detractio ma⁹ gis difficulter dimittunt: q; nō ſufficit cōfi ri ſua cōfeſſio:ſicut in aliis peccatis niſi fiat reſtitutio ſecꝛ poſſibilitatē. vñ Hiero. Non facilis venia ꝓmitti dicitur de reſtitu. Tertio tenent ꝓximis indulgere offenſas:& ſic da bent meliꝛē partē interꝓetari. Et hꝛeuiter inſtruēdi ſunt vt ꝓximis faciant ſicut ſibi ve⁹ lint fieri. vnde Mat. vii. Oia quecūq; vultis vt faciant vobis homes & vos facite illis. Et ſic dicit Thob. iiii. Nō ab aliis oderis tibi fieri ne tu aliis facias. Tertio tenent parentes ſi bros inſtoꝛmare quō ſe hꝛe debeāt quo ad ſe⁹ ipſos ſcz vt coꝛp⁹ ſuū mūde teneant et caſte viuāt vt dixit Thobias filio ſuo. Attēde fili mi ab oi fornicatione. Et ratio huiꝰ ē. q; oīs fornicatio ꝓtereūt matrimoniū ſemꝑ ē ꝓcūs mortale. vñ apl's. Oīs fornicatoꝛ aut immū dus nō habet partē i regno xꝛi:ergo pueri de bēt ſeruare virginitatē ſuā vſq; ad matrimo niū:vt ſi virginita & ſimul cōueniant. In ſi⁹ gulis huiꝰ aduū & cuꝛa quādo matrimoniū in⁹ eundū virgines fuerūt:& tales pueri ſic ca⁹ ſte viuentes ducēt angelicā vitā. Lactanti⁹ lib. iiii. de falſa ſuſticia. Tūc a dolescētis ve⁹ ſtꝛis ꝓpendis dignitatē ſi i facie vꝛuſtatē ſi mente ꝓtulerit puritatē. vñ Ambꝛo. Qui nō habet & vꝛozes nō ducit ſicut ageli in terra ſūt. ¶ Quarto parentes tenent filiis dare boni exēpli:& hoc ē ſ' val de vtile. Unde Greg. Nūq; petꝛes ad lamentū pnie rede⁹ unt ſi nulla eſſent bonoꝛ exempla q; coꝛ mē ſe traherēte. Ergo cōtiet loquendo q; ſi paren tes boni exēpli ꝓbent filiis ſuis:tunc filii tales magis eſſicūt virtuoſi:ex hoc tales pa rentes multū merent. vñ Leo. Quātis exē plis vere humilitatē & gꝛete charitatē oībus cū tactꝰ & q; tanū eterna pena poſſidebis. Si beri alii parentes inſtoꝛmāt filios ſuos ex ma li exēplo & exēplo i q; deū grauiter offendūt verbigra. Dicut chorizare fugbe ledere: et deū blaſphemare:ſic & alios et tales rei erūt olim petꝛi illoꝛ q; ex mala inſtoꝛmatione ſeu ex emplo ſtiti ſic addiſcūt ergo q; te fugbā cho⁹ rizātes & pōpoſe inſrdendo ꝓximū docuit pa⁹ ticeps erit olim petꝛi illoꝛ q; chorizando time atis fugbe incedendo ꝓpetrabis & ſic de aliis petis. Damaſ. l. b. iiii. Tibi vnū adoleſcentu⁹ lū vidēt virtutib⁹ effulſiſſe ſibi mille ergies pertiſſe. Item de filiis parentib⁹ q; veſtes pōpo ſas filiis ſuis emūt dicit Gui. ingō. Qui fi⁹ lios ſuos oznāt vt eas ad coꝛeas mittāt qua ſi feſtnā vngūt vt eo melꝰ ardeāt. Item ali qui parentes fecerūt pueros ebꝛiolos, potādo eos cū vino. Contra quos Hiero. vii. pollicit⁹ coꝛ dicit. Juuenes maxime ab ebꝛietate cu⁹ ſtodiri oꝛt. Item Juuenes eſſe ſine vino bo⁹ nū eſt: q; tales poſtmodū efficiunt bibuli et luxoꝛes & mali hoies q; b⁹ parentes ſūt occaſio per ſuā malā inſtoꝛmationē & mala exempla vñ Greg. in mozal. Tot moꝛtib⁹ ꝺo dignus eſt:q; exempla ꝓauitat in poſteros reliquit. O quot moꝛtes meruerūt tales q; tot mala exempla reliqerūt in poſteros. ¶ Quinto pa⁹ rentes tenent filios coꝛrigere:q; nō ſufficit q; inſtoꝛmāt eos i bono:ſꝛ oꝛt eos etiā coꝛrigere q; ſi exceſſerūt:q; ola petā q; filii ꝓpetrāt ſub ob⁹ dientia parentū:de hiis parentes reſponde⁹ būt in dei nouiſſimo ergo aduertite paren⁹ tes q; etiā ſi facte vite eſtis:tū ꝓpter filios ve⁹ ſtros dānari poteſtis. Nā vt dī ad Rom. i. Nō ſolū digni tūt moꝛte qui faciūt:ſꝛ etiam q; cōſentiūt facientib⁹ verbigra. Si pater et mē nūq; percaſſent moꝛtal'. & tū pueros ſu⁹ os nō coꝛrigūt ſꝛ tacēdo conſentiūt. & ſi ſic ſine pna ꝺ negligētia hmōi moꝛiūt eternaliter cū puerſtalib⁹ dānabūtur:ſicut Jnno. Greg. Lxxiii? Item Aug. dñs oꝛs cōcoꝛditer dicit de heli ſacerdote:vt hꝛ. i. Reg. ii. Qui audi⁹ uit q; filii ſui ſhoneſte ſe habebāt in tēplo:q; illi moꝛiebāt cū vꝛoꝛib⁹ ſuis. legit et q; tepi⁹ de arguebat eos:ergo ſi dānat⁹ ē nō eſt alia cā niſi q; nō aꝛcuit & ſtꝛicte coꝛrexit filios ſu⁹ os. vñ hꝛ in decr. Pari pena puniēdi ſūt ag⁹ tes & cōſentientes. xxii. q. iiii. Oēs. Item & hoc hꝛ in decre. Reſiſtere poſſe querelis & nō face⁹ re eſt eis cōſentire. xxiii. q. iii. Qui pōt. ¶ Sed dicetes quō pueri coꝛrigēdi ſūt ſi ꝺ o⁹ ſi ſūt filii bont ex fragilitate q; ſiq; deliquūt aut Salomō dī. Nō eſt hō nulꝰ i terra qui

faciat bonū ⁊ nō pecret ꝺ. venialit: tūc tales pueri cū benignitate sūt corrigēdi: exemplo marie ꝙ dixit ad filiū suū. vt hē in euāgelio. Ii.xi. Fili ꝙd fecisti nobis sic. Pater tuus et ego dolentes q̄rebam⁹ te. Hi aūt sūt puerui et corrector duleis nō pōcit tūc corrigēdi sūt cū alīa virga. Proue.xxiii. Noli subtrahere a puero disciplinā. Hi ei percusseris eū virga nō morietꝫ ⁊ alias et⁹ de inferno liberabis. Ego qū audiēpuer tuū iurare ⁊ deū blasphemare: tūc accipe lebus virgā ⁊ cūdē puerū disciplinare: i hoc letificabis deū ⁊ būt ꝫ matrē. ⁊ oēs sūctos: et merearis tibiipi cōsonā vite cū puer ea instātie genuerit vt le emēdet ⁊ creatorē suū ampli⁹ nō offendat ulterius. Blasphemādo iurādo: vel alio mō peccādo. Ite aduertendū q̄ oēs q̄ pueri corrigant: q̄ natura hūana fecta est ꝙ originale pctm̄ ꝙ ne ad malū ab adolescētia sua ⁊ qū puer a ꝫ git lēꝫ iclatione nature: tūc affuescit ex cōsuetudine ⁊ malū: ⁊ postmodū vix pōt illō deponere: verbigra. Sicut cū semel tradit: et postmodū itez; si tūc affuescit ita ꝙ efficitur hō iracund⁹. Sic etiā si puer lēꝫ ꝓpriā voluntatē viuit et discurrit. ⁊ pentit se cū aliis pueris: tūc erit vagus et indomit⁹. Sic similiter si mendax in pueritia: et fugā⁹ si blasphem⁹ vel etiā si furat in pueritia ⁊ nō corrigit. tūc postmodū p̄ua⁹ efficit: ergo ab illo malo incepto oꝝ puer talē retrahi p verba ⁊ flagella tiōes. Aug. lib. de offi. Sic leone fortiorē rom probat ꝙ suis in adolescētia motib⁹ dñatur ad Coll. iii. c. Filii obedite parētib⁹ per oīa. Hoc ēt placitū est dño Symoni⁹ in epīa Iu qua loquit rum ipa adolescētia talib⁹ dētur. Hūc ei tunctuādo diuersimode vicitat: nunc tumultuādo aduanitates innumerabiles inritat. Hꝫ sunt alīq parētes qui ex inordinato amore pueros suos nolūt corrigere nec volūt q̄ alīq⁹ alter eos corrigat: et sic ꝙnersos pueros suos educāt: et tales pueros pl⁹ obediūt q̄ diligūt. vñ Pro.xiii. Qui pcit virgā odit puerū suū. Ite sūt alīq ꝙ pueros suos calcāt cū pedib⁹ ⁊ trahūt p crines: vel cū manib⁹ ad caput gentūt: ⁊ sic eos infatuāt. Item sūt alīq ꝙ puerīs suis maledicūt et in hoc graviter deo offendūt: ⁊ pueri ex hoc nihil pficiūt: sed plus eis obest q̄ pdest. ℞ Exemplū hē in Celurio in puero q̄ diabolus cū corpe et alīa abstulit ꝓpter maledictio nē parētū: sic q̄ ampli⁹ parentes illi pueru nō videāt: hoc de⁹ pmittit in terrorē aliorū parentū ne filiis suis sic maledicāt: sed potius cū alīa virga corripiant: imo maledic ꝫ tendū ⁊ aliqui tremēdū ⁊ abiciūt ceca tur in creaturā est: q̄ eis creatura dei bōa est: Gen. i. Vidit de⁹ cūcta ꝙ fecerat ⁊ erāt bona. Ex hoc pz q̄ si nō ⁊ cū vel aliquādi vel boni maledicere. multomin⁹ ⁊ bonis maledicere. Contra quod faciūt parētes ꝙ maledicūt propriis filiis Et ecclī. xxvii. viri ꝙ vt sepi⁹ ex ira vt dicta maledicunt propriis vxorib⁹. De filiis maledictibus ⁊ ic. aplūs negq̄ maledici neq̄ rapaces regnum dei possidebūt. Sciendū q̄ parentes ꝙ filios suos educāt tali instātie vt efficiāt boni xpiani ⁊ famuli dei: quicqd ergo filiis suis facīt totū eis erit meritoriū cū in pfectū ⁊ sine pctō mortali: ergo mater quotidie inquietat a puerorū quotiēs portat vīdeat vt qcūq̄ puero mīstrat meret vñ apli ad Ro. viii. Scim⁹ q̄s diligentib⁹ deū oīa cooperant in bonū. ℣ Ex quib⁹ pz q̄ parentes pūt mereri in pueris suis eternā gl̄iam et eternā dānationē: ergo pueri a parentib⁹ corrigendi sunt: corrigendi sunt vt iā dictū ē. qđ si sic fieret ꝓcul dubio nō essent tot malos et pctōres in mūdo. Hoc dilbet pōt cognoscere ⁊ scipsoꝝ q̄ si a pueritia fuissēs bene informat⁹ ⁊ in timore dei educat⁹ multo melioꝝ esses. Sed heu q̄ a pueritia nutritus es in superbia: ⁊ gula: ⁊ luxuria: et in aliis vitiis. ergo tū pueriles tū in vita tua. Heu heu hercule furente. Tūc adolescēs ol subditur vanitati cum sue vane admittitur libertati et graui adiicitur voluptati. ℣ Exemplū de parentib⁹ qui filios suos non instruūt in bono nec corrigunt cum delinquūt. Legitur quidā pater ex inordinato amore nō coercuit filiū suū: sed duxit eū secū in tabernā qui exēplo patris postmodū factꝰ est pessimus furiosus ⁊ blasphematoꝝ. Contigit ⁊ hūc patrē et filium postmodū mori mala morte. Et quidā homo bon⁹ in raptu vidit filiū ꝙdēm suū in inferno sepultū cū pessimis dēmonib⁹ ⁊ maledixit patri: qz eū nō corripuit nec ad bonū instruxit: vq̄ sibi male exemplū p̄buit. Ite aliud exēplū d filio ꝙ pōt mori sine baptismate: quere ante lec. xvi. ℣ Q Heredēt parētes filiis suis hereditare res infirmi qz melius est modicū iusto sup̄ diuitias plurimum multas. Contra hoc faciūt aliqui ꝙ sūt inordinati amoꝝ hūt ad filios: q̄ quis bene cognoscāt q̄ nō hūt negq̄ possidēt res iniustas nolūt eas restituere ne filii depauperent ⁊ sic scipsos ⁊ filios edūcāt. Item aliq⁹ parentū manet in viduitate nō ꝓpter deum nec amoꝝ castitatis: ⁊ ne filios exheredet

q̄ si nō vult vidit caste vivere: z talis parēs plus diligit filios q̄ deū z ppīā salutē: et potius vult amari q̄ filios exhoreditare. Ite scien dum q̄ filii q̄querunt de talibus parentib⁹ q̄ de suis occisorib⁹. Nā quot denarios ei⁹ frāter relinquit de rebus iniuste acqui sitis tot gladiis pueros suos transfigit. Nā si isti heredes sic illas res iniuste acquisitas malefacienter possident: tunc damnant cū parēti bus Eccli.xli. De patre impio cōqueruntur filii: q̄ propter ipm sunt in opprobrium. Et unde exemplū legitur q̄ quidam vsurarius habuit duos filios: quor⁹ vn⁹ cōpunctus in sermone quodā dixit patri suo. Pr̄ si mori mur in hac vita tūc moriemur in corpe z alia ergo revertere et redde vnicuiq; quod de bo nis tuis fecisti. Qui pater et alius frater indignāter rūdit et Debes tu esse noster ctrellor: vade si mori vo luerit z nos permanebim⁹ in bonis nostris. Qui tacuit et iuit ad heremū et pauperē vi tam ibidem duxit seruiendo deo Tandē pa ter moriebat simul et frater. Cū ille bon⁹ he remita intellexisset patrem z fratrem mortu os mot⁹ deliberabat statum eorū sibi no tificari. Tandē deū petiit vt mereret cognos cere. Una aūt die cū esset in oratione sua ve nit angelus dñi z dixit ei Fiat tibi q̄ petisti z eripuit eū cū manu dī. Veni et ostendam tibi eos: z duxit eū quo ipse uesciebat. Tādē veniebat ad mōtē vnū z dixit ei angel⁹ Vis videre z audire pr̄em tuū z fratrē. Qui rūdit volo. Et vidit vallē vnā diuersis tormētorū ḡnibus repletā z audiuit miserabilē vocē vi delicet primo patrem bullientem in igne sicut vnum pilū in vna olla magna qui dixit Ve tibi male dicta sit hora in qua cōceptus fui: maledictus sit venter qui me portauit. Quē cum audisset heremita tremuit z dixit. O pa ter es tu hic. qui dixit: Cum dilecte fili. Vbi est gaudia: q̄ timuisti deū q̄ audisti q̄relunā z pe nam illā horribilē: et caue tibi z serui as deo. Et interim cū sic loquebat venit frater sicut z pater i bullienti igne natādo infra z supra sicut pilū in olla z cepit fili⁹ maledicere pr̄i i penis dicēs. Maledict⁹ sis tu pater q̄ eternū q̄ iniuste acquisita sup me hereditasti: et sic me dānasti. Et cōuersus pr̄ ad filiū dī. Ma ledicta sis tu fili: q̄ propter te talia iniuste ac quisiui z sic retinui: z sic meipm oī tempe sua ui. Et propterea i hāc penā descendi: quib⁹ di cit filius vinces: pāt ne vobis aliqua suffragia fuerint vel ydelle: Qui dixit nō: q̄ in inferno nulla est redemptio. Et cū videret q̄ i eis nō esset aliqua spes recessit z deo fideliusser uiuit q̄ antea vnq̄ fecit. Et sic saluat⁹ est.

¶ In eadem dñica Ser.xxiiii. Quō et filii in sex tenentur parentibus.

DEscendit cū eis z venit nazareth ꝛc. Lu.ii. Aug. Nō solū ppīa bona fūt nobis in dominū si etiā ppīa fa cta sunt nobis exēplū. Nā ds ad parētes su os carnales habuit se humiliter z obediēter ergo dē. Erat subditus illis. Ber. Quis ds⁹ deus holdē. vñ etiā Aug. Erubescat hō esse frugibus: q̄ humilis factus est de⁹. vñ etiā re fert Jo. de villa in hystoriis fuisse quēdā pau perum fontē sine puteū ad quez sept⁹ salmator venit haurire aquā de terra ez bādicte mī hi. vñ Amb. Nō vtiq; infirmitatis: sed pie tatis est illa subiectio: qua pr̄s obediēs pa rēti bus subiecit vtiq; ad corpis labores: z hoc fecit vt pueros et iuuenes suo exēplo instru eret: vt se humiliter et obedientes haberent ad suos parentes. vnde in p̄senti sermone tria sunt dicēda. Primo q̄ filii tenent parentib⁹ suis facere. Scdo quō filii p̄oterui puniunt a deo hic z in futuro propter inhonorationē pa rentū. Tertio exēplū. ¶ Quantū ad p̄i mū sciendū q̄ filii in sex tenent parentib⁹ su is sine adhuc sint viui sine mortui. Primo te nent eis seruire corporaliter. s. cum ppīo suo corpe q̄ vnusq̄q; a parentibus hz. s. ducendo eos si ceci sunt: et portando si infirmi sūt: et claudi vel alia seruitia eis exhibēdo: lauā do. s. z lectū eor⁹ sparsis eos tegēdo: vt ve stibus sui⁹ duādo: z sic de aliis Eccl. vii. Ho nora p̄rem tuū: et gemit⁹ mr̄is tue nō obliui scaris memēto q̄m nisi p̄ ipos nō fuisses vñ fa cendū q̄ tria nobilissima recepim⁹ a parenti bus nostris. s. esse nutrimētū z doctrinā quo rum nullū sufficienter eis recōpensare possu mus. vñ Arist. ix. ethi. Magistris diis z pa rēti bus nō pōt reddi equalēs. Ergo deo q̄ nos creauit magistrisq; nos docuerūt et parenti bus qui nos genuerūt non possumus facere dignā recōpēsationē ergo illis nēm perpen dere debz cū tāto labore educatus sit: z tā ta sollicitudine z dolore genit⁹ z nutrit⁹ sit vnde Thob.iiii. Honora hēbis matrem tuā oībus diebus vite tue. Memēto tāta pericula i vtero suo propter te: ille quilz pater debz pue ro ad hoc tenere z eū informare vt matrem ho noret sicut ille bon⁹ Thobias docuit filium suum: z simili modo quelibet mater dz puerum suū ad hoc tenere: vt patrem in reuerē tia habeat. Ecclia.iii. Qui honorificat pr̄em suū vita viuet longiori. Scdo tenemur filii

parentes eozum diligere ex cozde. Cõtra hoc faciũt qui parẽtes odiũt ⁊ optãt eis mozte̅m vt eoz hereditatẽ participẽt aut sine reprehẽsione sedm motũ ppzie voluntatis viuãt qđ ẽ valde reprehensibile ⁊ graue pctm: qđ ꝓbatur sic. Nã vtus Joh. dic. Qui nõ diligit fr̅em suum manet in mozte: hoc intelligi det primo Quid tũc dicẽdus est de illis q̃ parẽtes suos odiunt quos multo plus diligere tenentur'. ¶ Añ queritur vtrũ parentes filias aut filii plus parẽtes diligere debeant. Respõdet q̃ parentes naturaliter plus diligunt filios. vñ Aristo. viii. ethicoz. Parentes plus diligunt filios q̃ econuerso eo q̃ magis scitũ parẽtes q̃ filii q̃ ab eis sunt geniti: hoc tñ intelligendũ est naturaliter et communiter: licet quãdoq̃ fallat: ergo merito parẽtes diligendi sũt vicissim a filiis qs ipi tã teneꝛrime diligunt. Unde Basilius. Parentes nostros vt ppzia viscera diligamus. Tertio tenentur patentibus dulciter ⁊ reuerẽter respõdere cum ab ipsis corripiant. Cõtra hoc faciũt q̃ dure: inhoneste: iracũde ⁊ ptinaciter rñdent suis parẽtib⁹: qz in hoc grauiter delinquũt: vt habet Mat. v. Qui dixit fratri suo fatue reus erit gehẽne ignis. hoc intelligit cõtumelioso: dehoneste: dedecoꝛo: ⁊ quipiendendo fratrẽ suũ O cuius tũc re⁹ erit qui patrẽ suũ noiat ãt quum fatuũ vel ei maledicta vba ipzoperat vñ Eccli. iii. Quod male fame ẽ q̃ relinq̃t patrẽ: ⁊ est maledict⁹ a deo q̃ exalperat matrez suã. Quarto tenent filii parentib⁹ in tẽpoꝛalib⁹ ⁊ coꝛpalib⁹ necessitatib⁹ subuenire: ⁊ ad hoc quilz tenet ꝓpter donũ qđ ab ipis parẽtibus recepit. l. coꝛpale nutrimẽtũ: qz parẽtes nutriũt filios de sua carne: filii aũt nutriũt parẽtes de substãtia aliena Et iõ filii q̃ parẽtibus in necessitate nõ subueniũt percãt mo ⁊ talr. Qđ pz per glo. Exo. xx. q̃ dicit q̃ hic ꝓcepit q̃ filii honoꝛẽt parẽtes officio pietatis ipis. l. in coꝛum necessitatibus subueniẽdo vñ Eccli. iii. Elemosyna pctis nõ erit ⁊ obliuione. Et possum⁹ in hoc vti exẽplis: inter q̃ pcipuũ est exemplũ xp̃i qui cũ esset in angustia passionis tñ nõ est oblitus matris sue: imo curã ei⁹ habuit ⁊ Johãni etiã cõmendauit vt hẽ Johan. xix. Item etiã ipa alalia irrationabilia de hoc nobis dãt exẽplũ. Dicit em̃ de grubus q̃ cũ pater et mater eoꝛ deplati sunt filii eisquerãt necessaria donec recreẽt eis plũ: vel vsq̃ moziant. Itẽ ad ostendendũ q̃ debemus parentibus subuenire qñ sunt in senectute constituti ostenditur in exẽplo ciconiaꝛ. De quib⁹ legitur q̃ cum ciconie senescũt filiis parẽtes suos i nido pos ⁊ velut infãtes iuxta pec⁹ suũ collocant nent ⁊ nutriũt. Sol vultures parẽtes fame mozi permittũt. Añ sciendũ q̃ valde gratus videt qui parentib⁹ suis nõ pmi qñ ipi nõ pñt subiplis pꝛoudere: cũ ta bi puiderũt in pueritia ei⁹ qñ nec ipse met puidere poterat. Jõ dicit ap̃lus Epõ F filii reddite vicẽ parentibus vestris q̃ h est acceptũ coꝛã deo. ¶ Exẽpla scribit Ti lert⁹ vbi ostendit q̃ debem⁹ parentibus u enire qui sunt in necessitate positi. Re cũ quedã mulier nobilis ob quoddã gitiũ fuisset mozti adiudicata: noluit ea dez aliqua mozte publica punire ꝓpter nozẽ parẽtele: sz inclusa est in carcere: vt fame periret. Filia vero eius q̃ erat nupta licentia iudicis matrẽ suã in carcere q die visitabat. pz⁹ tñ diligenter pscrutab ne quid comestibile filii afferret. illa so cto vbere singulis dieb⁹ lacte ꝓpio m alebat. Cum so iudex miraret q̃ tanto pore superuixisset repertũ est q̃d ei lactet tunc pietate motus matrem filie donauit. Quinto filii tenẽtur parentibus obedire his que ad bonũ ⁊ ad salutẽ ipoꝛ pertinent. Ad hoc xp̃s ꝓpio suo exẽplo nos induxit. suis parentib⁹ subditus fuit: vt habetur Luce. ii. Et erat subditus illis. Unde sciendum q̃ quilibet obedire dz parentibus in licitis: sz qñ aliq̃d iubent qđ bonũ est ⁊ ꝓfectuo sum aie sue vt ad missam et ad ecclesiã ire et ver bum dei audire: vel tacere: vel sedere: vel mire: vel surgere: vel laboꝛare: ⁊ sic de alio Vel qñ ꝓhibẽt pueris aliqđ malũ: sicut ne choꝛizare: nõ ludere vel de domo nõ exire ta noctem vel ad aliquem locũ inhoneste nõ accedere: et sic de aliis. Et qñ q̃ scienter et pertinaciter ⁊ ex cõtemptu cõtra ceptũ aliquod ꝓdictoꝛũ facit peccat ⁊ de offendit grauiter. Secto tenentur filii pa tibus defunctis subuenire: et nias pare suoꝛum cuz missis elemosynis: ⁊ oꝛationi de purgatoꝛio liberare ⁊ de filiis cõtrariis cientib⁹ conquerunt parentes. Añ Job. Quare persequimini me sicut de⁹ ⁊ carnibus meis saturamini. Nõe q̃ multa bona a patre suo accepistis. l. cc. vel ccc. si nos et ret cũ in angustia ⁊ paupertate eluriente stitistis: nudũ: et sibi in nullo subuenistis bene posset: merito infidelis ẽ filius esset dus: similiter et in ꝓpolito. Unde sciendum q̃ quilibet tenet subuenire filiis alabus quantum bona ipse hic possidet: nam ipse anima

...ecte ſpāliter cōquerunt de filiis heredi
...qui eis nō ſubueniūt de illis bōis q̄ ipis
...mundo reliquēt ⁊ ipi filii ⁊ heredes red-
...ui ſunt rōnē de eo q̄ ipis nō ſubueniūt.
Quātū ad ſcōm ſecundū q̄ coz filiozū q̄
...ur quintuplici hasta diuine vltiōis ſqui
...s parentes perturbāt: vel coz indigenti
...nō ſublenant: aut coz mandatis pertina
...r reſalcitrāt. Primo punient in rez tem
...ditū ſubtractiōe. Nam diuino iudicio di
...e talibus infoztunia rez euenīūt q̄ ſuiſpa
...ſ contra p̄ceptū diuinū in ſuis indigē
...nō ſuccurrūt: ergo tales mali filii ſepe et
...quenter depauperant: ⁊ diuitiis ſuis pri-
...t: ⁊ hoc demeruerūt in parētib⁹: qz tales
...ſ q̄q̄ captiuant: vel q̄q̄ etiā ſpoliant a
...ptib⁹: vel etiā q̄q̄ bona ipoz igne cō-
...unt: vl etiā equi vel vacce moziunt illis.
...cio punient in filiis ꝑpriis: et hoc dupl̄r
...primo qz ſepe eis ipi filii mozīūt ꝑpter in-
...nozationē parentū. Exēplū legit in dyalo-
...o Ceſarii de illo q̄ inhonozauit mātem ſuā
...ui ⁊ oēs pueri ei⁹ in breui defuncti ſūt. He
...ndo ſi filii ſupuixerint: tūc cōtingit q̄q̄ q̄
...alis i ſenectute ſua pueros ſuos ſibi duros
...erniat ⁊ hoc multotiēs iuſto iudicio dei ꝑ
...mittit. Tertio punient in coꝛpe ꝑprio: ⁊ q̄-
...q̄ tales filii incurrūt cecitatē. vñ Gre. He-
...ri cecitatis ſue ſubire ſuppliciū q̄ parentuz
...nitus tozuo vitu reſpexit: ⁊ elatis oculis ſcle
...it pietatē. Itē q̄q̄ incurrūt claudicationē
...ibilitatē ⁊ infirmitates diuerſas: qz nō ſcr-
...uerūt parētibus cū coꝛpe q̄ ab ipis recepe-
...rant. Quarto q̄q̄ punient ꝑ abbꝛeuiatio-
...nē vite tp̄alis: nā ſicut ꝓmiſſū parētes honozā
...tē vite lōgeuitas. vt hꝫ Eccli. iii. Qui ho-
...ozat p̄rem ſuum vita vinet lōgiori. Vñ oz
...Exo. xx. Honoza p̄rem ⁊ mātem: vt lōgeuus ſis
...ſup terrā. Dic a cōtrario ipos de honozā-
...tē ſequit vite bzeuitas: qz plūm tales filii ꝑterui
...moiuſta ⁊ ſubitanea moꝛte moziunt. Vñ
...pa. Subito defecerūt ⁊ pierūt ꝑpter iniquita
...tē ſuā. Quito puniētur eterna moꝛte: hoc eſt
...malū ſup oē malū vñ Exo. xx. Qui maledixe
...rit patri vel mātri moꝛte moziat ſupple eter-
...nam: nec miꝛ ſi tales reputant ſ digni vita pñ
...ti q̄ ei⁹ diuino iudicio repētine ſubtrahit: cuz
...tā aliſpectōꝛib⁹ vita ad pñs amꝛedikerit: qz hoc
...pōt rōabilit colligi. Ꝙtuſlit re⁹ tranſgreſſio-
...nis illi⁹ quarti p̄cepti vbi de⁹ p̄cepit parētes
...honozare. Nā tales parētes ſuos dehonozā-
...tes: ſ infidelitatē ipſis oſidētes q̄q̄ puniunt
...adeo hic in pñti vita. ⁊ Vñ legit i dyalogo
...ſarii q̄ q̄dā diues cū vxoꝛe ſua ceſſit oīb⁹ bo-
nis vnico ei⁹ filio vt ille ſpōſā duceret ditiozē
⁊ fili⁹ ꝓmiſit patri et mātī q̄ ipis abūdāter
q̄diu viuerēt puidere vellet: ⁊ cū poſt aliq̄d
tps poſtq̄ deſpōſaſſet aliquā inuenculaz ſpā
cepit habere diſplicentiā de antiquo patre ⁊
matre mariti ſui⁹: ⁊ induxit maritū ſuuz vt
locaret parētes ſuos extra domū ſeparatiz. Dic
itaq̄ p̄rē ⁊ mātē ſeparati habitantib⁹ ꝓmo
ſatis abūdāter puidit ipis fili⁹. Tandē clau
ſit viſcera pietatis nimiſq̄ tenacit eis ꝓcura
uit. Quodaz igit die dñico vidit mē carnes
ferri in domū filiiz marito dixit: diu ē q̄ pa
cū comediſti de carnib⁹: trāſi hodie in domū
filii tui ⁊ inuenies ibi bonā aſſaturā ⁊ bonū
pāndiū. Tpe igit prādii p̄venit pulſans ad
hoſtiū. ſtatiq̄ fili⁹ impiiſſim⁹ aſſaturā quam
iā ad comedēdū in ptes diuiſerat ira mētiz
ablēdit. Intrāte aūt p̄rē interrogauit filius
ſi d veliz q̄ ait: volebā hic prādere putās hic
aliq̄d boni paratū eſſe. ait fili⁹. vide ⁊ ſi hic
habem⁹. accipe duos denarios et eme tibi et
matri meē vt comedaſ. Exēūte aūt p̄rē oſtiuz
clauſum eſt aſſatura repoſita eſt ad mēſam:
cui⁹ fructū cū ad māducādū oꝛi applicaret ſ
cū eſt i bukonē illiciē i facie ei⁹ ⁊ ſic ei adhe
ſit vt pedes ſupioꝛes cū duab⁹ maxillis vna
caro fieret ⁊ reliquū coꝛp⁹ buſōis coꝛā oꝛe ip
ſi⁹ de pēderet: ſtatiq̄ vocato ſbytero iudex
uit ſibi plagā dei q̄ ſbyter pñtauit eū archi
epo q̄ petiit ſuū ꝓtēſoꝛē geſtā ꝑ oꝛdinē nar
rās archieps iniūxit ei ꝑ pnia vt pgeret ad
oēs maioꝛes villas ⁊ ciuitates frācie: ⁊ quo-
caſ inuenib⁹ ⁊ pueris factū narraret ne q̄q̄
deceteto auderet parētes ꝓtēnere: ſz ſicut ꝑ
cepit dñs i quarto ꝑcepto eos honozarēt nec
de buſto reteſſit. ſ. a facie ſua ⁊ collo ſuo: ſed
eo comedēte cōedebat ⁊ ūtiēs ei ſidaria ſub-
trahebant vel adhibebant inſtrumēta q̄b⁹ de-
poni poſſz colli ei⁹ ſtrigebat: vt ſtumeſcente
iā facie oculi ei⁹ de ſedib⁹ ſuis mouebāt. Tre
decī āt ānis ſic vixit nec liberari potuit. Eo
q̄q̄ tpe eē Johēs de magno pōte oꝛdis ꝑdica
toꝛ vidit illū pili⁹ cū aliis multis pueris hoib⁹.

¶ Dñica. i. poſt oc. epy. Exo. xx.

Nuptie facte ſunt in cha
na galilee: et erat mater ieſu. ꝛc.
Johan. ſecundo. Quamuis heretici miſcri
mētiant di. ſ. caruale matrimoniū eē illicitū
tñ coꝛ falſitas manifeſte apparet. Si enī ſi-
li itō eſſet nec deus ipm in paradiſo inſtitu
iſſet: nec de virgine matre deſponſata naſci
voluiſſet: nec ipm et matris ſue ⁊ diſcipuloꝝ
ſuoꝛ p̄ſtia ⁊ miraculo decoꝛaſſet. Vñ Be-
da. Dñs intereſſe voluit nuptiis vt ſtatum

mkimonialē sua pñtia cōpzobaret. Appzobauit aūt statū ipz Bginalē in eo qō de vnteme rata virgine nasci voluit: appzobauit ⁊ statū vidualē in eo q ad anna vidua benedici dignatus fuit: nec restabat aliud nisi vt statū cōiugalē sibi appzobaret vt q hoc daret intelligi q in qlibet: illoz statuū pōt saluari hō. Et tū gradus i istis trib⁹ sta. ib⁹ scōz Bedā inueniunt. Bona ē inqt castitas coniugalis melioz cōtinētia vidualis optima q tertio virginalis: sz plens euāgelij dicit de statu matrimoniali. Ad i pñti sermōe tria sūt dicēda Pzio quō de⁹ matrimoniū honozauit Secūdo quō illi viuere debent q sūt in mkimonio cōstituti. Tertio exēplū. ¶ Quātū ad pmū sciēdū q de⁹ mkimoniū honozauit. Pzimū in hoc q ipse q se illō instituit: ⁊ ītū ad hoc tūc ozdo matrimonialis pcellit alios ozdies Nā licet scīus Bñdictus instituit: ozdinē nigrū ⁊ scīus Fr̄ācisc⁹ ozdinē minoz: ⁊ sanct⁹ dñicus ozdinē pdicatozū: sic de⁹ instituit matrimoniū. Et nota scōm iuristas duo ee gña monachoz. s. albū ⁊ nigrū. Secūdo instituit matrimoniū i loco digniozi q sub celo ē: hoc est i paradiso q ē loc⁹ amenissim⁹. Tertio institu it matrimoniū in statu solēniozi. s. in statu i nocētie. Quarto honozauit matrimoniū in hoc q nasci voluit de btā vizgine q fuit i matrimonio cōstituta. Quinto in hoc q pñs ee voluit i nuptiis cū matre⁹ discipulis suis Hic introduc istū textū euāgelii ⁊ ibi ondit potētiā sue diuinitat mutādo aquā in vinū in cōspectu suoz discipuloz. Sexto honozauit matrimoniū in hoc q ē vnū sacramentū de septē sacramētis ecclie Et qz de⁹ mkimoniū tā solenniter honozauit expedit oīno q hoies qui i statu matrimonii ad regnū celoz deliberāt venire deū in matrimonio reh onerāt. B Pzo quo sciendū ītū ad scōam q ee isti⁹ sermōis septē debēt habere vinctes i matrimonio vt saluent i statu matrimonii. Pzio debēt habere dilectionē ad inuicem. Eph. v. Viri diligite vroz̄es vestras sicut et xp̄s dilexit eccliam ⁊ seipm tradidit q ea vt illā sanctificaret Sz q̄ritur qualisdz ee dilectio inter virū ⁊ vrozē suā. Ad deo q dilectio viri ad mulierē: accōuenio dz excedere oēm dilectionē hui⁹ mūdi: ⁊ hoc significat in ānuli subarratione. Ille enī anul⁹ significat cōiunctionē viri ⁊ mulieris ⁊ amoz̄ eozūdē. Dz ei anul⁹ ille esse aure⁹ ⁊ rotūdus ⁊ in quarto digito positus. Aure⁹ iō dz esse: q sicut aurum excedit oē metallum sic amoz ille celos amoz̄es huius mūdi hz excedere vñ geñ. ii. dz q adā post creationē eue dixit Hoc nūc os ossib⁹ meis ꝙobrē relinquet hō patrē ⁊ matrē ⁊ adherebit vroz̄i suę. Querit virū virum nec pl⁹ diligere vroz̄ē q parentes. Ad hoc dz q sic: sz pl⁹ debet honozare parentes. Secūdo anul⁹ dz ee rotūd⁹ ad oñdēdū q amoz ille dz habere ꝑpetuitatē: sic q nūq̄ finiat nisi q mortē: immo etiā post mortē debēt se diligere sic q vnus subueniat alteri q suffragia. Tertio i quarto digito dz ee posit⁹ ⁊ollēdat q amoz ille dz habere pcordialitatē. Dicit⁹ em phisi q ādā vena pcedit a cordē i quartū digitū ergo anul⁹ ille ponit in quartū digitum vt amoz cōiugū sit fidelis ⁊ cordialis. ℒ Si diceres in q vie dz oñdere dilectionē vroz̄i. Ad hoc dz q neuter cōiugū dz aliter iuste turbare nec ꝺbo nec facto. i. Petri. iii. Viri sīc cohabitātes scōz scīam quasi infirmo z i vasculo muliebri impartientes honorē tāq̄ cohered⁹ gr̄e vite ⁊ nō impediant oones vestre. vñ apl⁹ ad Coll. iii. Viri diligite vroz̄es vestras ⁊ nolite amari esse ad illas. Cōtra hoc faciūt q raro vel nūq̄ alqō bñ amicabile loquūtur suis vroz̄ib⁹. Itē scōz hoc q ipa vroz i olb⁹ dz ita bñ hre prātēz q ad ancellaria vite sicut ipe vir: qz scōz dictum xpi. Jā nō sūt duo sz caro vna. Et sicut mkm vnū cōdiuidit eū alio sic vir cū vroze: ⁊ econuerso: imo cū ipa mulier pgnās ē vel in puerperio iacens tūc vir deberet libēnti subuenire ⁊ vroz̄i subuenire. ⁊ hoc ꝑpter puer⁹ quē lactare debet. Sz dicer⁹ quō vroz dz ostendere charitatē viro suo. Ad deo pzio in hoc q ipla debet honozare virū per exēplū marie: vt habet Luc. ii. vbi dixit maria ad puerū ihesū qñ inuenit eū in tēplo. Ecce pater tuus ⁊ ego dolentes q̄rebam⁹ te: vbi pzio nolauit Joseph ipsū honozādo: vt i hoc exēplū darent vroz̄ib⁹ honorādi viros suos. Cōtra hoc faciunt ille vroz̄es q̄ contēnunt viros suos vel ꝑpter antiquitatez. vel pzopter infirmitatem vel ꝑpter pauptatez ⁊ sic de aliis. Sz ipa bta virgo ꝙuis esset inuenis ⁊ pulchra ⁊ nobilis tamen ipa honozauit Joseph q erat pauper. Secūdo in hoc q debēt obedire suis maritis oīb⁹. i. petri. iii. mulieres subdite sūt viris. Itez dñs dicit ad euāg. Gen. iii. Sub potestate viri es. Ergo mulier existens inobediens viro suo ptinaciter ⁊ ex contemptu grauiter peccat. vñ dicit in decre. Uroz sit subdita viro. xxxiii. q. v. hec imago. D Secūm quod debent habere i matrimonio cōstituti est q sic licite debēt simul viuere: licut angeli. I celos hoc est valde acceptū coz̄ deo ⁊ holibus ⁊ ꝑ

ille. Ñ deus habitat in eis. ꝓa. In pace factus est locus eius. Mat. xviii. Ubi duo vel tres congregati fuerint in nomie meo. ibi in medio eorum sum ego. Et ꝓsperabuntur in eis inꝑtū est ꝓ salute aie. Si aūt litigant insimul: tunc diabolus habitat cū eis et rapit eos et infortunia accedūt. Ñ vbiqñ ē deus ibi nulla salus. Si aliter contingat ē malus et iracundus: impatiēs: venenos⁹ vt serpens. dicoꝝ vt dyabolus in inferno: ūc aliter dz esse patiens et deo offerre patiēcia ñra ꝙ ꝑtis luis et ſ c ille malus purgabit ē a ꝑtis suis: et erit hic diabol⁹ illius: vt in inferno alii diabolī nullā ꝑtātem in eo exercent: qz scriptū est. Ñ ꝑmittit de⁹ vos in id ꝙ ipm. vñ etiā dñs dicit ꝙ ꝓphetā. Illixi te. l. ꝑtiēntiā nō affligā te vltra. l. in futuro. Unde scīdū ꝙ mulieres hñt voces leues et ligant eiā cū peplis mollibus in signū ꝙ dulciter eidere debēt suis iracundis vitiis et tēpare cū mollibus suis rebꝰlis malicias et iracūdiam suoꝝ malorꝝ virorum: qz ḋquid ꝓba et honesta mulier sustinet a ꝓprio marito suo patiē in erit ei meritoziū apud deū. Ma. v. Gaudete in illa die: qñ merces vra copiosa ē i celis. Ñ quot plagas vel etiā malatōbas patiēs ter sustinet tot coronas habebit. Si aūt est ꝙ uma et rebellis et iracūda: et vir bon⁹ et pius ūc ipa cū demonib⁹ torquebis in inferno.

Et vir bonus et pius regnatur⁹ est cū sctis in cio. Ñ est graue pōd⁹ sustinere mulierem litigiosam. Eccl. xxv. Nō est ira sup iram mulieris. Si aūt ambo sunt in culpa et ambo litigioū et iracūdi ambo dānabunt et diabol⁹ hic habitat cū eis: et ipi in futuro hitabūt cū in inferno ḋ sic fūt viuunt in matrimonio sicut canis et cat⁹: gall⁹ cū gallo ḋ tñ qñqz mā tuescūt ex ꝛtinua cohabitatiōe: ita ꝙ et postmodū qñqz pacifice stāt: sed illi ꝗbus cōe tmant: et ꝗbus socialē alal sit hō: tñ ꝙ longū tpe aliqñ. l. per tres vel quattuor ānos si ꝓt sit mālueckieri ner addilcere pacifice viuere. Et sic qñ ali in matrimonio fūt cōstituti litigāt: de hoc letant dēmōes: qz nihil similius actib⁹ demonū ḋ litigare: et tales vitā duram ducūt et infelices sunt hic et i futuro. vñ Pro verb. xvii. Melioz est buccella sicca panis cū gaudio ḋ dom⁹ plena victimis cū iurgio. Et Ulio ḋicit vtrū vir gentilis vl maledicus vroi sue pecet mortalr. Ñ vero si correctiōis, cā bōa et iusta et tūc moderate eā pcullerit si ꝓcuret mortalr qz superioz hz corrigere inferiorē: vir est caput mulieris: et nō e conuerso. Ñ Gen. iii. dixit dñs ad eā. Sub ptāte viri eris et ipe dñabit tui. vñ etiā in dec. Maritus dz vroꝛi correctionē sine disciplinā et dilectionē ꝛxv. q. vi. c. vlt. Si aūt maritus exvidicta et ira et sine cā iusta eā pcutit grauiter ꝓcat: sicut illi ḋ cū offēsi sint ab aliis: sine l tabernis: sine alis: et nō possunt le vidicare l ejectis vindictā talē interēt suis vroꝛib⁹ sine causa et grauiter l hoc deū offendūt. Illic qñ mari tus maledixit vroꝛi sue ex ira et vidicta. Et ēt qñ mulier maledicit viro suo l occulto vl manifesto postḡ eā percullerit ādo grauiter ꝓcāt. vñ apls. i. Cor. vi. Neq maledici neq rapaces regnū dei possidebūt vñ Eccl. xxvii. Qui maledixerit tibi sit ille maledict⁹ unde exīt ꝙ viri nō debēt maledicere pprijs vroꝛibus: nec ecōuerso vroz marito. Refert ei Le. in dya. ꝙ ḋdā vir exvidicta et ira dixerit vxori sue. vade in noie diabli et statim diabol⁹ i eam intrauit et eā grauiter vexauit: de ḋ vir multū ꝛtristat⁹ fuit. et amplius se nūḡ vroꝛi vel alicui hoi ner alicui creature maledicere ꝓmisit. Tertiū qō debēt l matrimonio hēe ē ꝙ vn⁹ nō delectat ab alio ner trāgat fidelitatē et ꝓmittendo adulteriū: ḡ aūt magnuz ꝓcūm sit adulteriū: et quō puniēt adulteri ḋra infra ser. lxxv. Q Quārtū qō debēt hēe l matrimonio ē ꝙ debēt eē patiētes in laboꝛibus vt. l. vn⁹ iuuet alterū vt iusta bona cū suis labꝛib⁹ acqrāt et possideāt. ō simul in iuuentute queritur vt soztiē laboꝛēt ꝙ victualib⁹ et necessarijs sic laborādo sūt bñdicta a dño vñ ps. Labozes manuū tuaꝝ qz mānducabis ꝛc. Itē in educatiōe filioꝝ debēt eē patiētes et se mutuo iuuare. ¶ Ñ si querit vtrū laboz meritoꝛ⁹ sit quē parētes hñt cū pueris. Ñ dico ꝙ sic dūmō talis intētio sit l parētib⁹ ꝙ ite dūt pueros nutrire ad honoꝛē dei vt boni fiant xpi fiāt: et cū ipi parētes sint l gratie oēs laborēs hñt cū pueꝛi cedūt eis ad meritum. l. factādo: balneādo: poꝛtādo: et luolnādo: lauādo: cibādo: vigilādo: informādo: corrigendo qñ delinquit ne deū ampli⁹ offēdat illa ola erit eis meritoꝛia. Illic ꝓ ḋ sollicitudinē et laboꝛē sustinet ꝙ vroze et pueris nutriēdis: ola talia fiūt sibi meritoꝛia ad vitā ēnā. vñ apls ad Ro. viii Deim⁹ qñ diligētib⁹ deū etc. Ó Quintū qō debēt hēe in matrimonio est tēperātia et honestas in actu cōiugali ꝓpter ḋ sciendū ꝙ actus ꝙingalis sine matrimonialē fit per lex mōs. Primo fit cū plia peratē ad cultū dei: et hoc est op⁹ pietatis et nullū peccm sed poti⁹ meritoꝛiū. unde Gen. i. dic. dñs ad adā et eā. Crescite et multiplicamini Deō fit ꝓ reddēdi debitū: et hoc est actus iustitie.

vnde apls. Uxor vir debitū reddat: qz ḋlibz l matrimonioz stitut⁹ tenet reddere debitū cū ab eo exigit ꝑ loco ⁊ tpe. Et si hoc ex contemptu dimitteret graviter peccaret: ⁊ tali mō actus matrimonialis. l. ad reddēdū debitum ꝑ loco ⁊ tpi nullū est pctm: sed potiꝰ merito etiā. Tertio fit cū foznicat: ōis vitande: nō in ferēd in ipa ꝛtinge: ⁊ hic actꝰ etiā est licit⁹ et nullū pctm nō tū videt hēre rōnez meriti: et isto mō patres antiq̄ vxl sūt actu contingali cū magno timoze dei: ⁊ cū magna mūdi puritate: solū intēdētes in eo dimni cultꝰ ꝓpagationē. Quarto fit cū delectatiōis: ⁊ tūc distinguitur: qz vel illā delectationē exercēt affectu matrimoniali aut foznicatio: si matrimoniali vt puta si delectatio sistat intra termios matrimonii: ita ꝙ eā nō cognosceret si vxoz eiꝰ nō eēt sic solū peccat venialr: si āt foznicatio: vt puta ꝙ affectꝰ delectatōis ꝛcupiscētie feratur extra termos matrimonii: ita ꝙ eā cognoscere tellz ēt si vxoz eiꝰ nō eēt tūc peccat mortalr: qz amoz illi⁹ delectatōis ꝓponit ipi deo. Quito ꝛmittit actꝰ matrimonialis ḋ dz ipe tuosus: ⁊ est ille actꝰ ḋ ex sola libidine ꝓuenit ēs metas honestat ⁊ rōnis trāscēdit: qō fit ꝓmo rōe faciēdi libidinē ꝙ meretricias blādicias aut cū explēde libidis: vt cū ḋ̄s vtit calidis ⁊ intēsius vt potētioz fiat actu: vel cuz conatur facere vt mātū appetat tūc credo esse mortalr peccare. xxxii. q. iiii. ozigo. Sexto cuz ꝛtra naturā vel vsū naturalē cognoscit vxorē suā ⁊ tūc mortaliter peccat: qz oē aial naturā suā seruat sic etiā d; hō. Nō ei hō dz eē sicut mul⁹ ⁊ equꝰ ⁊c. Isto ē maximū pctm ita ꝙ ḋicatoz ꝓpē sui turpitudinē nō audz tale nolare: imo iter oēs ḣēs luxurie est pessima. Nā ḋnq̄ sunt ḣēs luxurie. l. simplex foznicatio: stupz fra: adulteriū: incestus: et pctā cōtra naturā: qō est pessimū peccatū. vñ Gre. Grauissime peccāt adulteri: ḋz grauꝰ hereticꝰ. ⁊ oēs trāscēdūt ꝛtra naturā delinquētes. Item. Valde detestabile est ꝙ mulier esset armata gladio ⁊ vir tuto. Illud pctm clamat in celū ꝓpter sui enormitatē ⁊ est maꝰ ḋ̄ liquis cuz ꝓpria matre peccaret. Vñ caute ē de pctō isto loquēdum ne ḣs in hoc scādalizet. ¶ Item sciendū ꝙ quinq̄ sūt ꝓa in quibus ab actu matrimoniali abstinēdū est. Primū est tps quadragesime ante pascha: qz tūc legit in capite ieiunii. Egrediat ꝓponsus de cubili suo. Et merito qz sicut ḣs ieiunat a cibo corporali sic etiā dz se abstinere a delectatiōe carnali. Vñ vt ipi petōri a deo dimittat aḋ illicite cōtra deū ꝙ totū āno euāgelio cōmisit ꝙ illud facrū tpolibi ēt abstrahere dz licita. vñ etiam Ber. in sermōe de sanctificatiōe ieunii. Vñ in eo ꝙ ab ipis licitis abstinem⁹ ea nobis illicita ꝛdonant ḋ ꝓpꝰ cōmittimus. vñ Ambro. Quilꝰ oino in quadragesima vxori sue ante octauas pasche iūgat. ¶ Cōm tps est quantoz tempoz⁹ ⁊ dies rogationū: qz tūc rogat ḣēta ecclia ꝙ magnis ⁊ arduis caulis ꝙio rogat deū vt bellat sedat ḋ̄ in vere frēquter imꝓpiūt. ¶ Cōo rogat vt teneros fructꝰ de⁹ nobis ꝛternet ⁊ multiplicet. Tertio vt ad receptiōnē ꝛpūlseri habilitemur. Aug. Tpe ꝓcelliōis ⁊ ieunioz nō lz cōiugib⁹ cōuenire: qz tūc ab illicitis abstinendū est vt facilꝰ impetret qō postulat. ¶ Tertiū est tps sacroz dieꝝ mo ctiū. vñ Ger. in li. dyal. dicit ꝙ quedā legitima a viro suo in sabbato de nocte cognita. Et cū die dñica ꝓcelliōi se cōiungeret a dyabolo arripiebat cozam oi ꝓplo ⁊ multum torquebat ⁊ vexabat ab eo. Quartū est tps īmūtatis seminaꝝ. i. tpe menstrui: qz vt dicit Hiero. Sepe tūc ꝛcipiūt pueri mēbris cōdonati vel leprosi: ⁊ in illis tūc patebāt pctā parentū. vñ etiā dē in decre. Uxoz nō dz cognosci tpe menstrui vel ante purificationē puerperii. di. v. ad eius. Quintū est tps ꝙ gnatiōnis. l. qñ mulier est vicina partui: ⁊ infra dies purificatiōis. Vñ queritꝰ vtrū liceat debitum reddere vel exigere tpe ꝙ gnatiōis. Respōdeo sicz ꝓbe. Si eē potest sine periculo abortꝰ reddi: postea sine pctō mortali exigitur vsus matrimonii nō tm in officiū est ḣz etiā in remediū. Si vero esset periculum puerperio vtero existenti nō dz exigi nec reddi: quia in matrimonio ꝓcipalioz institutio est ꝓlis q̄ in officiū ꝙ in remediū. Similr post partū. l. ante purificationē nō lz cōuenire. Unde Aug. Si quis mulier cōmisceat in puerperio pctm valde magnū perpetrat: qz mulieres ḋ̄ ex hoc nō pariūt ꝓlē: qz semē viri cū sanguine mortificatur. Et hoc marie ꝛtingit filia dece dies ꝙeniūt. O quot pueri sic negligunt: de quib⁹ parentes tales reddituri sūt rōnem. Et valde absurdū est ꝙ hoies rationales hoc ipsi nō seruant cū bestie irrationales illud seruāt. vnde Prisi. li. ii. de animalibus dicit. Femina elephātis impzegnata a masculo oino nō tangit: ⁊ post partū delcit ꝓ triennium. Idē. Nullū aial post conceptū fetus admittit coitū ꝓter mulierē ⁊ equā. vnde etiā dicit Aug. ꝙ ḋ̄ tpa ꝓdicta nō seruāt ꝙ tibie les pueri ḋ̄ flagellantur efficiunt epilentici: ei claudi: surdi: ⁊ stulti: ⁊ tūc patebāt pctā parentū illoz ī pueris. Queritꝰ vtrū peccet ḋ̄

tuos exigēdo vel reddendo debitū in solēnitatibus et ieuniis. Vndeo scoz Ray. Exactor reddere nisi caute q̄ sine periculo potuit differt. Exigere tū nō dz in pdictis tribus. I. Cor. vii. Nolite fraudare inuicē nisi forte ad tps de consensu vt vacetis oōni. Iam q̄ dies festiuos ieiuniozq̄ quemlibet nō tenēt: q̄z ēt ab illicitis abstinēdū est vt fac. li⁹ ipetrauit pōt qđ postulat. xxxiii. q. iiii. xpiano. Itē dz de quib⁹ libris. xxxiii. q. iiii. quotidiciq̄. Itaq̄ q̄ reddit illis tribus nō peccat: sz q̄ exigit alia qua infirmitate: vt puta cōcupiscētia ductus sine cōtemptu temporis sacer seu ecclesiastice obseruationis vel ordinationis venialiter tm̄ peccat. Concordat cum his sanct⁹ Tho. Dz ex illis colligi pōt q̄ qui ptinaciter vel ex cōtēptu tribus sacris vel ordinationi ecclesie exigit debitū peccat mortaliter: sz nō ille q̄ reddit debitū cū tamen potuit ob reuerentiam dei et sancti eū abstineret. Ergo a riter arguendi sūt illi ptinaces et obstinati q̄ temere exigūt debitum illis diebus sine omni timore dei. Dextū ē q̄ debēt sibi inuicē ēe fideles in tribus. Imbo ei debēt esse dūt suaz rez. Exemplo aptorum xpi de qb⁹ legit Act. ii. Erāt illis oia cōia. Itē sicut angeli in celo hūt ei cōia oia sic et illi in matrimonio cōstituti debēt hēe oia cōia q̄ sicut xps dicit i euang. Mat. xix. Iam nō sunt duo: sed vna caro. I. vir et vxor. Nō ergo temporalia inter ipos debēt esse diuisa. Contra hoc faciūt ille mulieres q̄ furant viris suis: illa sic furata expendūt. I. in superbia vt in pellis et in cingulis. et in aliis ornatibus. Et qđ ipe vir est in remotis partibus. I. in mercantiis: vel in aliis suis negotiis: tūc ipa vxor in domo interest quiētis. Circa qđ querit vtrum mortaliter peccet vxor furando aliquid marito suo. Video si mulier expendit illud ad aliqđ op⁹ peccandi sicut si daret vni hoc cōsilio allicied di eū ad turpe actum: sic peccat mortaliter. Et ille q̄ sic recipit talia munuscula propter talē turpē actū a tali muliere tenet in foro cōscientie restituere marito ipsius mulieris. Et cōtra hoc faciūt illi mariti q̄ pereunt bona sua vel in tabernis se inebriant: et sic male expendūt bona sua de qb⁹ vxor cum pueris suis vinere deberet. Dz nō sic simile dū ē pbo et honesto et discreto viro sicut dz secum ferre vinū vel aliqđ sibi ad vsum et bibere cum vxore sua propter: et p⁹ hoc regratiari deo cui ptinuit qui eū sic potauit et cibauit. Itē reprehendi sūt illi parentes q̄ excludūt oia bona sua ab vxoribus suis nullā eis ptātē permittētes tāq̄ sint ancille vel famule dom⁹. Hoc illi facere deberēt q̄ hūt vxores tales cum quales hēret occasionē suspitiōs maleficiendi: sz qui pbas et honestas et deū oipotētē timentes et pbatas vxores hūt: illi no est faciendus talis rectusio. I. Vñ querit si talis pba et discreta mulier aliqđ curat tali parco viro suo an ēt grauiter peccet. Video si ipa vxor illa bōa curata vtiliter expendit. Cad vtilitatē dom⁹ sue vel aliud dei oipotēti honorē: nō oz eā hēe excusam in hoc si aliquid curatur quod tamē nō ē notabile: nec iterū damnū notabile ipi marito. Septimū q̄ debēt hēe illi qui sunt i matrimonio est debita et honesta educatio filioz vt eos ad bonū et ad virtutes instruāt: et si q̄q̄ excedūt q̄ eos corrigāt ō hoc hre ante scr. xxiii. I. Euideāt signanter q̄ iustas res ipis filiis relinquāt. Iam qui iniustas res ipsis filiis reliquūt: no solū dānāt seipos: sz ēt heredes cū filiis et filiab⁹ q̄ scienter res illas iniustas possidēt. Vñ Andr. Aldus in narratorio suo dicit q̄ fuit miles q̄dam satis bone et honeste vite qui infirmat⁹ obiit. Et quidam homo rapt⁹ in extasi vidit eūdem militem stantem in quadam scala in inferno locata: et quesiuit ab eo cur in tali⁊ bus penis staret cū tū libēter ieiunasset orasset et laudabile testm̄ post se reliquisset. Vidit q̄ solū propter aliqua bona q̄ ab antichoparētibus cēnt ab ecclia parochiali alienata et suos successores: q̄z illa bona ecclie nō restituit: sz ea scienter possedit. Idcirco dānatus ēt sicut videmus i ordine in hanc scalam locatus: et addidit quot quot de parētela mea illa bōa scienter possidēt ad hāc scalā quotient vbi nulla est redemptio: sed eterna damnatio.

¶ De eadē do. Ser. xxvi. Quare aliquib⁹ plurē nō succedit i mātimonio.

QUptie facte sunt in chana galilee: et erat mater ie su ibi. Vocatus aūt est ihesus et discipuli eius ad nuptias Joh. ii. Ex quo euangelium hodiernū mentionē facit de matrimonio et nuptiis in quibus dē⁹ et hō xps ihesus saluator noster cū beata virgine maria matre sua pretentialiter existens cum vinum deficeret aquam in lapidibus xps ihesus in vinū conuertit. Vñ Beda discumbente ad nuptias dño vinū defecit. vt vinū meliori q̄ ipse facto ob matrimonium et spōsi consolationē manifestaretur gloria latētis dei in hoie. Vñ sunt iā in pretenti sermone dictū est quō se habere debent q̄ sunt in matrimonio cōstituti: vt eternam beatitudinē promereri valeant: sic in pti sermone

ne dicendū est quare aliqb⁹ nō bñ sucrediť matrimonio cōtrahit. ℟ Pro q̄ sciendū q̄ huj⁹ sept sūt cāe. Prima cā est qñ ds cōtrahit matrimoniū nō habēs rectā intentionē. Dz dicetes q̄ est recta intentio vt cā matrimonii ℟ideo q̄ matrimoniū quadruplici de cā vt tentiōe hoies ctrahūt:quarū sūt tres cāe illicite ꝑbone:ꝫ quarta ē mala ꝫ diabolica. Prima ctrahūt cā plis:ꝫ illa intentio ē bona ꝫ dz esse pncipalioꝛ vñ Gen.i. Crescite ꝫ multiplicamini. Et etiā in decre. Matrimonii ꝓma cā dz esse intentio plis.xxxii.q.ii. Pudoꝛ. Secūdo ctrahūt ꝓpter solaciū ꝫ adiutoriū:tñ sine cōmixtiōe coꝛpoꝛ.sic Maria ꝫ Joseph cōtraxerūt matrimoniū:vilta intentio etiā bona ē. Tertii ctrahūt ꝓpter remediū vt q̄ naturalit inclinati sūt ad luxuriā ꝫ nolūt caste vivere illi pñt ctrahere mkimoniū ꝓpter petā luxurie vitandū. Nā ūtiens extra matrimoniū artū luxurie ꝓpetrāt:totiens moꝛtaliter peccāt. vñ apls.i. Coꝛ. vii. Propter foꝛnicationē sup. vitādā vnusq̄q habeat suā vroꝛē Ibidē dicit melius est nubere ꝙ vri. Hic notat fidelitas pueroꝛ ꝫ hereditā q̄ qñq̄ dilunt dēt parētib⁹ ne ctrahāt: neipi tpalib⁹ reb⁹ pzinent:cū tñ sciūt q̄ parētes nolūt caste vivere nec intendūt seruare statū vidualē tales puri peccāt moꝛtaliter:qz plus diligunt illa tpalia ꝙ alas parentū suoꝝ:et potiꝰ volunt q̄ parētes multa peccata moꝛtalia faciāt ꝙ pziuari illis bonis tpalib⁹. Et stultus ē pater ille q̄ t tē se nō posse caste viuere:ꝫ tñ nō vult ꝓpter pueros cōtrahere matrimoniū Quid eñ tibi pficit q̄ in inferno eternaliter cruciaris ꝓpter puros tuos. ℟ Unde legit exēplū de quodā diuite q̄ multas res iniustas possedit ꝫ volēs exire fidelitatez filii sui petiuit ab eo vt amoze ipsi⁹ digitū sum ad ignē poneret:doner vnuꝫ solū. Tuc mateia gratia ꝛc. diceret vt sic cognoscere posset. vtrū ei⁹ paterne diligeret ꝫ filiꝰ cepit hoc attēptare. ℟Scito arboꝛē ignis senlit digitū. cū retrahebat dicēs ad patrē ꝙ te hoc inuaret q̄ totū coꝛp⁹ meuꝫ cremaret:ꝫ pater ad filiū ꝙ tunc te iuuaret q̄ ꝓpter te eternaliter dānaret:sic ola iniusta restituit:ꝫ vitā i bono finiuit. Quarti ctrahunt cā latiande libidinis: nec deū pretendunt nec salutē ꝓpriam:nec ꝓlem:ꝫ solū vt sue libidini satisfaciāt:ꝫ ei illis est diabol⁹. Unde dicit angel⁹ Raphael vt habetur Thob. vi. Qui ita coniuges suscipiunt vt deū a sua mente excludant ꝫ sue libidini vacēt sicut equꝰ ⁊ mul⁹:sup hos dēmones habēt potēt:ꝫ talib⁹ ꝙ sic cā libidinis cō trahūt viz bñ sucrediť in matrimonio vt habet i decre. Uide bona pagunt exitu q̄ male i choato sūt ꝓncipio. vi. Ixi. Miramur ergo q̄ cunq̄ i matrimonio ꝙtitutus tali intentōe ctrarillet cōtinere deberet vt sic deū placeat vt de⁹ plagā tractādie sue ab eo auertat ꝙ sic est dicendū de aliis pctis infra positis ds se reū inuenerit. Secūda cā est qñ ds assumit sibi parē i mkimoniū:sicut qñ nobilis ducit ignobilē:iuuenis ātiquā:diues paupē i matrimoniū:ꝫ illi qñq̄ raro cōcoꝛdāt ꝓpter inequalitatē:ergo ds dz sibi assumere sibi similē. vñ Iesus.i. de gene.ꝫ coꝛ. Sicut se bñ cōpatiunt. Unde sciendū in illo casu q̄ iuuenis dz ctrahere cū sene. tūc melius est ꝙ senex viz cōtrahat cū muliere iuueni ꝙ cōuerso:ꝫ hoc ꝓpter pīc:ꝫ talis mulier honoret dz maritū ꝓpter senū exēplo marie ꝙ ioseph antiquū ꝫ pauperē ligni fabrū honorauit nec eū ꝓpter senū desperit. ℟ Tertia cā est qñ quis cū illa cōtrahit q̄ginitatē deo vouit:qz tūc ipa ꝙsola xp̄i effecta ē quā pelegit pro oibus maritis ꝫ mō spernit ihm. ī. iesū marie filiū qnē tū ante pelegit ꝙ nūq̄ eū in nullo offendit:sed ei oia bona fecit. Insuper ipe est pulcherrim⁹:ditissimus:potentissimus:mansuetissimus ꝛc. Et sic xp̄s qui dog pmittit q̄ talis virgo ꝙ sibi inkringitur tuꝫ ꝓmissuꝫ habebit virū iucundum:diuicē:litigiosum:ebrioluꝫ:luxoꝛē:ꝫ blasphemū:ꝫ hoc ei in penā cōting/t: qz spernit iesū xp̄m pulcrissimū:mitissimū:pulcherrimum: iocundissimū:ꝫ misericoꝛdissimū ꝛc. Tertiū scien dum q̄ qui scienter ctrahit cum tali virgine ꝙ virginitatē xp̄o vouit peccat moꝛtaliter ocs ꝙ dātē filiū vanilit:vltanoꝛē ad hoc scienter participes erūt filiⁱ⁹ criminis. Quarta cā est qñ quis cōtrahit tpe interdicti vt habet xxii.q.iii. Nō opz. ℟ Pro q̄ sciendū q̄ tria sunt tpa in anno i quib⁹ phibitū est nuptias celebrare. Primū ē a dñica pria aduent⁹ dñi vsq̄ ad octauas epyphanie. Secūz ē a septuagesima vsq̄ ad octauas pasche. Tertium est a tribus diebus ante allentionē dñi vsq̄ ad octa. penthē. Qui aūt cōtrarium facit peccat moꝛtaliter si hoc facit ex ptemptu ꝫ sine dispensatione. Et qz nō pōt decan⁹ in hoc dispensare cōm iura canonicā:ergo mulcomin⁹ plebas⁹ Quinta cā ē qñ ds ctrahit cū vna ꝙ vera matrimoniū ꝓ tacit cū alio ꝫ sibi negauit ꝫ q̄ iuramētō falsū hoc cōfoꝛmauit:ꝫ hoc ē valde magnū petū:ꝫ tales ī periculosissimo statu existūt. qō trib⁹ modis ꝓbat. Primo q̄ ds ens artū matrimonii facilit:totiens adulte

ꝑ ſcientiā. ſalte qui ſcienter ſic ꝛtraxerunt. Dicit ꝙ vō pueri de ipis nati ſūt ſpurii vel ſpurij. Tertio ꝙ talis gḷona nunq̄ pōt ab hoī a petis ſuis nīſi in articulo mozt̄ ꝙ ot; ſalte ei aliq̄ vez mīmonium ꝛtraxit & poſt mōdū negauit & aliū duxit. imo Guil. dicit ꝙ talis cōpellēd⁹ ē ad ꝓmā erdire. Et i ſignū hui⁹ clandeſtina matrimonia ſunt ab eccle; ia ꝓhibita. ℟ ꝓpto ꝙ ſciendū ſcḷm doc. ꝙ clandestina mīmonia duob⁹ modis ſūt vno mō cū ſḍ occulte & ſine plentia teſtiū ꝛtrahit ita vt exinde legitima ꝓbatio nō appareat: ergo ſpōalia nō debēt ꝛtrahi in ſtabulo: vel i hoꝛreo vl aliq̄ loco occultiſſimo ꝙ ſic mī; monīū ꝛmiſcēt occulte & ſine teſtib⁹ ꝛtiter; debēt ꝛgnitere. Alio mō dicunt clandeſtina cū ſint ſolēnitatib⁹ cōſuet̄ i facie eccle. ꝛtrahūt. Jō aūt clādeſtina cōiugia ꝓhibent: qz ſi dā ꝛtrahentes diſcoꝛdes ſierent & cohabitare ſibi inīcē nollent eccīa eos cōpellere ad cohabitādū nequiret. Ex his ꝓz q̄ ꝛiculoſus ē cō; trahere cuz illa gḷona q̄ illi ꝛieranerit cuz q̄ eī mīmoniū ꝛtraxit. Decta cā q̄ vrozes ducit cuz reb⁹ iuſtis vt cōſuetis ipa maritū ſuū ſtuprarit vl alias poſſidentes ſcienter res ſuas. ℟ ꝓpto q̄ ſciendū ꝙ quondā ſuetudo fuit q̄ quis filiā ſuā deſponſare voluit tunc ſupaliter tria ſterroganit. Primo vtrū de bo; nis & honeſtis parentib⁹ nat⁹ eſſet ſpōs⁹ ſue. Dcdo vtrū ille ſpōſus eſſet virtuoſ⁹ vl vitio ſuꝰ. ſ. humilis vl ſuperbus: ſtat⁹ vel mālnet⁹: vtrū luſor vel potator: blaſphem⁹: mendax: ſuperax: an timoꝛē dī ꝑ oculos haberet ie; iunando dieb⁹ ſeiunior. & feſta celebꝛando. Tertio quō bona vtalia lucrata eſſēt: inſte an iniuſte. Dic ſili mō cū ꝺo filiā aliciuꝰ i ma trimoniū ducere debuit: ille etiam diligēter tria ſterroganit & ſignāt ex ſterroganit qua; les cōditiones mater illi⁹ filie haberet an eēt inuida: beninola: vel ꝛcientiola. ſic ō aliis Dā filie cōiter imitant̄ mozes matris ſue: ſi ne i bono ſine i malo. Dz heu tā mal⁹ mos⁹ i mūdo ſolenit: ſicq̄ aliq̄ hoſes vēdūt pueros ſuos tāq̄ magones vēdūt ecḥs nīhil ꝛerentes nīſi diuitias vt dictū ſnquantū dabis filio mozego ſtātū dabo filie mee. Dō ecḥ ꝛrunt quō illa bona lucrata ſūt: Dz ſolūmō ꝛrūt in; ꝛtū habeat dare. Dz ſciendū ꝙ ꝺcīq̄ filiam ſuā deſpōſat vni vſurario ſcienter tradit illā filiā eī oīb⁹ ſuis heredib⁹ ad eternā dānatio; nē: dū ſalte iuſtas res ſcienter p⁹mōm poſſe; derit. Dā diues poti⁹ debuꝛet tradere filiam ſuā pauꝑi mechanico q̄ de iuſtis labozib⁹ ſuis nutriꝛet̄ ꝛta hēret q̄ tali diuiti q̄ ille iuſtas res male ablatas poſſideret. ꝓs. Deinꝰ ē modicū iudo ſuꝑ diuitias ꝓcēy mittas. Dā cū ꝺcīs ꝛipalē ꝛrit diuitias ꝛrectiq̄ incratas: tūc ex ꝑmiſſione dīna taliſ hēbit pīa ſcoꝛtmia: ſic q̄ dū vq̄ de magnis diuitiis i bzeui ad pauꝑta dē deuenīet. ℣ Septis cā eſt q̄ ꝺcīq̄ ꝛtrahit mīmoniū i petō moꝛtali. Dā ꝛte inchoatio nē nuptiaꝝ ſpōſ⁹ & ſpōſa d u dixerit ſe ꝓpa re q̄ ꝛritionē & ꝛfeſſione: vt digne hoc ſacḳ ſchoaꝛēt & ſuſcipent Dā mīmoniū eſt tā dē ſacḳm ſicut euchariſtia: ergo ſicut holes ſe ꝑ parāt tḡe paſche ad ꝓceptionē euchariſtie: ſic & ſchoationē mīmonii dz ꝓcedere digna ꝓpatio Et rō huiꝰ eſt. q̄z ꝺcīq̄ dū de ſeptē ſacḳis recipit i petō moꝛtali peccat moꝛtalr; vt ꝑz di. xl. Multi. & xl. q. iii. Audi Hilr ſacer dos ꝙ poꝛrigit aliq̄ ſacḳm in petō moꝛtali peccat moꝛtalr. Jtez nota ꝙ mīmoniuꝫ eſt duote ſchoādū & cū tioꝛe dī. dā Thob. vi. dixit ag̃el⁹ Raphael ad Thobiā iuniozē De ciplas virgiez tuā cū tioꝛe dī. amoꝛe filioꝝ magis q̄ libidine duc⁹. Et cū mīmoniū in choat. tūc ꝙ tres dies & noctes debēt ſe ꝛtiere ab actu matrimoniali. Et hoc docuit ag̃elus raphael thobie iuniozē q̄ debuit ꝛtrahere mīmoniū cū ſara ag̃le dicēs Cūq̄ ingreſſ⁹ fuerīs ad ag̃inē tuā ꝑ tres dies ꝛtinēs cibo ab ea. Dic parētes debēt ſhoꝛmare filios ſuos & filias q̄s debēt ꝛtrahere mīmoniū: ſicut ag̃; l⁹ raphael docuit thobiā iuniozē & ſarā: & hoc erit valde bonū mīmoniū & deo valde ac; ceptū cūq̄ ſez dēū i hoꝛ hōzāt ſubtrahēdo ſibi illā delectatione ob reuerentiā dei ꝙ triduū ſi nō volūt ſe abſtinere ꝙ triduū: tūc tū admi n⁹ ꝙ vnā noctē ſe abſtineāt. Dā dī l decre. Cōiuges debent ſe ꝑua nocte ꝛtinere ꝓpter reuerentiā ſacramēti dī. xxiii. Sp̄ōſus Jtez nuptie celebꝛāde ſūt cū bonis & honeſtis ꝑſo nis. vdenoſt Et adꝛuniū nuptiaꝝ inītādi ſūt etiā pauꝑes: ceci: claudi: vt iterredāt ꝙ ſpōſo & ſpōſa: tūc xp̄s mutabit aquā i vinū. i. vitā hāc iſipidā i celeſtē letitiā. vñ dī l ena. Nu; ptie facte ſunt in chana galilee & erat mater ieſu. ꝛc. Et hoc fit in pauꝑib⁹ Unde dī. xp̄s de pauꝑib⁹ Quicūq̄ recepit me recipit. & q̄cūq̄ ſpnit me ſpnit. Dec illi nō attendūt & pauꝑ; res ꝺ domo expellūt. & locis ſanctis ſtare per; mittūt & gḷonas inhonestas. ſ. ſiſtulatoꝛes. phidicines: & tubicines ſtrodaciūt. Xp̄s enim dicit i euāg. Lu. xiii. Cū facis ꝓtinū tuū vo ca pauꝑes ꝛc. Et ſi pauꝑes verecūdant intꝛa re tūc dicit xp̄s. Cōpelle intꝛare. Dz heu iſt op; poſitū ſit a plurib⁹ & cōpellūt pauꝑes ad ma nendū foꝛis. Dicto ſciendū ꝙ illi & in peccā

co mortali mīmoniū ꝯtrahūt ⁊ nuptias ſi me timore dei ſchoāt cuꝫ titulis:rubis:⁊ hy ſtrionib⁹:⁊ qđ pei⁹ē ꝺuadūt ad ptoziū cho eizant:colla ⁊ capita ſua denudāt:⁊ corp⁹ ſuū cū veſtib⁹ ſuglis ⁊ cingulis deauratis cū manicis ⁊ lōgis caudis ornat:zalas alpicien:cū inflāmāt ⁊ lanciāt ꝯ malas ꝯcupiſcētias grauiter peccāt:⁊ i talib⁹ nuptiis nō ē xp̄s pns ſi ſent fuit pñs i nuptiis in chana galilee:et ſic qđq; tales ꝯtrahēres hēbūt ſtoztunia i ꝯtraz ſuoꝝpetōꝝ:qz ātē ſe nō pparauer̄t ad nuptias ſalubziť ichoādas. ¶ Nota exēplū bonū de ꝺā rustico in mīmonio ꝯſtituto. Legit i collationib⁹ patrū li.xii.q; cū ꝺā adduxiſſz ad abbatē Johēꝝvizmagne ſcītatis etiā miraculis illuſtratū hoīez habentē demonē ſeocciſſimū adiurat⁹ noluit ad eo exire:ſz eius vba ꝯcēpſit Advenīte aūt ꝺā rustico i habitu ſeculari agricola exiſtēte ꝺprimitias fructuū ſuoꝝ monachis deportabat territ⁹ demō ad ei⁹ aduētū fugit:nec aulus fuit ei⁹ pñtiā ſuſtinere.hic adiurat⁹ a btō iohē vt ei vitaz ſuā diceret:hic ſz inuit⁹ dixit q; eēt hō agricola ꝺ nunq̄ cōponere cōſueuerat ſeuer⁹ laboziſ ſui ꝺn pzius plene dediſſet decimas ⁊ pzimiti as:⁊ qđ nūq̄ ꝺuxiſſz bones pzcinū aliene culture nili pz⁹ligaſſz oza eoꝝ ne alti⁹ vocu mētū ſterēt:ꝝ nūq̄ iret ad agricturā nili pz⁹ iret ad eccl̄iā gr̄as referēs olim bonoꝝ largitoꝝ:⁊ idē ſq; faciebat cū de ſero redibat Et Adiunxit q; cū eēt puer ⁊ volebat monach⁹ fieri:fuit puctus a parētib⁹ ꝺ vxoꝝ ſibi ꝺederūt qua ſulcepta lōginitate ymanēs eā virginē cuſtodiuit deo vſq; ad moztē qđ audiēs iohēs admirās gr̄as egit deo.

¶ Dñica.ii.poſt oct.epyphanie. Ser.xxvii.

QAm deſcendiſſet ieſus de mōte ſequte ſūt tc. Mat.viii. Dicit dñs q; hay.dicit. Mons i ꝺ⁹ ſedet celū in telligit. Hic ē mōs de quo ꝑs.dicit. Mōs dei .l.celſi:mons pinguis.i.ol̄ felicitate plenus. Hic ē mons i quo bñplacitū eſt habitare: ſz qđ dñs i celo ſedit non dō humanat⁹ habitauit lucē inacceſſibilē:⁊ tūc null⁹ hoim eū ſeq; potuit. At Do dñs de mōte ſue diuinitat⁹ deſcendiſſz ⁊ hūanitat⁹ noſtre defectus aſſumpſiſſet magna turba ſecuta ē eum:ergo dicit Mat. Cū deſcēdiſſet ieſ⁹ de mōte tc. Vñ i pñti ſermone dicendū eſt de hūane nature defectib⁹ quos xp̄s aſſumpſit cū ꝓpter nos in hūc mūdū venit. ¶ Pro quo ſciendū q; xii. ſunt defectus ebes olb⁹ hoīb⁹ quoꝝ xp̄s deꝝ aſſūpſit Primus⁹ defect⁹ eſt pati frigus:⁊ iſte defectus cōis eſt oib⁹ hoīb⁹ iſtū defectū habuit xp̄s ⁊ pzimozdio ſue natiuitat⁹. Nā nat⁹ fuit i media nocte ⁊ in media hyeme:⁊ in frigido ſtabulo ⁊ vilib⁹ pānis inuolutus ⁊ in pzepio reclinatus ⁊ aſ̄ bouē ⁊ aſinū collocatus meā calida ſtuphavel in calido balneo poſit⁹ ſu frigus ſuſtinuit. In quo oſtēdit magna pietas xp̄i.dñi.ii.Loꝝ.viii. Scitis gratiā dñi noſtri ieſu xp̄i qñ ꝓpter nos egenus factus eſt cū eēt ditis:vt illius inopia diuites eſſemus ſtuple in ſpūalibus ⁊ eternis. Ideo cū paup fuit xp̄s:vt vbi caput ſuum reclinaret nō habuit. Mat.viii. Vulpes foueas habent tc. Ber. Magna pauptas:filius pauptis nascit ⁊ ei cuſtinus de pannis ſuſtermit⁹:filius aūt dei naſcit ⁊ ad ducū pcepium reclinatur Ergo ātienſcūq; ſuſtines aliqđ frigus tibi xp̄o offeras ⁊ rememorare nuditatē illā quā ipe habuit i natiuitate ſua. Deūs defect⁹ ſuſtinere coloꝝ:hic defect⁹ cōis eſt oibus hoīb⁹. Nā ſicut i hyeme patimur frig⁹:ſic i eſtate patimur caloꝝ:certe illū defectū ſuū habuit i vltima die vite ſue qñ ad caloꝝ ſolis tpe meridiano in crucis patibulo ſuſpēſ⁹ fuit p⁹. Iruit tanq̄ trista. ¶ Tertius defect⁹ eſt fames:hic defectus etiā cōis eſt oibus hoīb⁹ tā diuitibus q̄ pauꝑibus:qz poſtq̄ ſatiati ſūt poſtmodū iterū i bzeui eſuriūt. Hūc defectū xp̄s habuit qñ quadzaginta dieb⁹ ieiunauit ⁊ poſt eſurit qñ diabol⁹ ei dixit. Si filius dei es dic vt lapides iſti panes fiāt. In pzima die poſt diē palmaꝝ qñ ad arboꝝ ficū venit ꝑ⁹ fructū i ea nihil reperit niſi folia tc. Vñ eſurimus tūc cogitare debem⁹ q; ille qui paſcit aues in aere:piſces in mari:bestias ⁊ oia alalia in terra tamen ſuſtinuit ⁊ nos ad ſatietatē illam adducere ō qua dicit ꝑ⁹. Satiaboꝝ cū apparuerit glia tua. Quarto defect⁹ ē ſiſ qđ ocs ſuſtinem⁹ tā ſani q; infirmi:tā ſenes q̄ iuenes:⁊ hūc defectū ꝑ⁹ habuit i cruce qñ dixit:ſitio. Vñ notādū q; ieſ⁹ cupiebat potari ⁊refrigerari i lingua q; cirrūdatus fuit vlozib⁹ moꝛk:⁊ dixit Hiſſopo ⁊ vinū ne cruciſtū:nec mel̄ynem:nec aliud quodcūq; liquoꝝ ꝑiolos petebat:ſz indūſtrenter dicebat ſitio.ne iudei exultatione ꝺederēt nō dādi ſibi ex eo qz ꝑiola ꝓteret. Vñ amatoꝝ paſſionis xp̄i cogitare ꝺz q; de oībus liquoꝝib⁹ mūdi q; i ei⁹ ptāte erāt nec gutta ei hēre potuit:nec ſua ſtillicia mē ei hauſti ꝺare potuit nec q̄q̄ ali⁹ ſui miſereri voluit. Et ꝺs tā ſitiens⁹ ⁊ tam deſolat⁹ eſt q; hauſtu aque hēre nō potuit. Ité ſciendū etiā q; nō tā naturali⁹ ſtitit:ſz etiā pl⁹ ſpūaliť. Inꝺ. Ps

ñ fili fuit ꝓpter inflãmatã dilectionẽ
ꝓpe eñ fitim: nostrã salutẽ ihñalr. vnde
ne. O bone iesu cur de cruce taces ꝫ de fili
ma: vt fili te pi⁹ cruciat ꝙ crucis supplí
ñ. Et dꝝ o bone iesu sitiam ignozas ꝙ crucia
ris ꝫ potaturi erãt de aceto ꝫ felle. Et rñdet
de te ꝑsona xꝑi dicẽs. Mitio dꝝ dẽ vestrã la
ri vestrõ fidẽ: vestrũ gaudiũ pi⁹ aiaꝝ ve
straꝝ ꝙ cozꝑis mei cruciat⁹ me tenet: ꝫ nos i
ꝓpemã iiii⁹ debem⁹ nobis in cibo ꝫ potu
mare iesu ihm subtrahere. Et signanter in
bus ferijs abstinendum ꝫ ieiunãdum: ꝫ ꝓpter
ꝑmissum xꝑi qđ in cruce habuit de quo ipe di
cit ꝑ ps. Dederũt in escã meã fel: ꝫ i sitim meã
potauerũt me aceto: hoc dꝫ eẽ ꝫsolatio pauper
tatis famẽ ꝫ sitim sustinẽt qꝫ i hoc imitant xꝑm
qui ꝑ gen solũ famẽ ꝫ sitim: sꝫ etiã amarũ moꝛ
tem sustinuit: ꝫ ipsi habebunt illud regnum
vbi amplius nõ esurient neqꝫ sitient. Quit⁹
deficer⁹ ẽ lassitudo cozpoꝛis: vt ꝑ cõiter i oib⁹
maiozes excessus vel gradũ altius ascendunt
qꝫ tm: fatigabunt. Hũc defectũ xꝑs habuit
qñ sup cõtez sedit. vt hẽ Johã. iiii. Jesus fati
gat⁹ ex itinere sedebat sup fontem ꝫ erat hꝛ.
Jam qñ crucem poꝛtauit: qꝫ tunc fatigatus
erat ad locũ caluarie poꝛtare nõ potuit: ergo
angariauerũt quendã simonẽ venientez
de villa vt tolleret crucez iesu. Et hoc dꝫ esse
ꝓfitatio his qđ fatigãtur ex bõis operib⁹ vel
laboꝛibus coꝛpoꝛalib⁹ quos faciunt ꝙ necessi
tate cozꝑis: vel etiã antiquis qđ facilit̃ fã
tigant eũdo ad ecclesiam vel ascendendo gra
dus: et tales offerre dẽt xꝑo suas fatigatio
nes ꝺbus fatigat⁹ est ꝓpꝛio ihs. Et sicut xꝑs
ꝓꝑpsit vires cozꝑis sui in nostro seruitio: sic
etiam nos vires nostras debemus expendere
in suo seruitio. Hextus defect⁹ est tristitia qꝫ
omni die aliquod triste accidit vnicuiq nꝛ
strũm vni plus ꝙ alii. Hũc defectũ xꝑs ha
buit in agonia cũ dixit. Tristis est anima mea
vsq ad moꝛtem: imo sup oẽs homines xꝑs in sua
morte maiozẽ tristitiã habuit quia cognouit
et voluit passionẽ suã in pluribus frustrari
hoibus sicut cõquerit̃ ꝙ ꝓphetã. In vacũ
laboꝛaui ꝫ vires cõsumpsi. hoc ꝑ ex eo ꝙ tã
multi homines sunt ingrati xꝑo nõ regratiando
sibi suã amarã moꝛtẽ ꝫ passionem quam ꝓ
eis sustinuit. Hexim⁹ defectus est timoꝛ et
terꝛoꝛ nã in ꝑsti vita oꝛ nos semꝑ timere de
verbis ꝫ factis: qꝫ ignoramꝰ an in gratia dei
sum⁹ an nõ. Insup nescimus finẽ nr̃m ergo
ꝙ timoꝛe dei stare debem⁹. vñ Eccli. xxvii.
Ne nõ in timoꝛe dei tenuerit te instãter. ꝓsub
uertet dom⁹ tuã cito. Hũc defectũ xꝑs habuit
qñ in monte pluriti incepit pauere videretur
sanguine sudare. ¶ Ubi sciendũ ꝙ duo sũt
genera hoim qui habẽt timoꝛẽ. Primi tamẽ
nõ timent peccata moꝛtalia sed venialia nõ timent
admittere hi glutiũt culicẽ: ꝫ camelũ colant
sed hoc est imperfectoꝛ ꝫ inꝺipientiũ. Secũdi
sunt qui nõ solum timent moꝛtalia ꝫ venialia
sꝫ etiã timent bona opa sua. qualis fuit Job
qui dixit. Verebar oia opa mea sciens ꝙ nõ
parcis delinquenti: ꝫ hoc est ꝑfectoꝛ ꝫ bonoꝛum
quos deus ex sua bunitate sic ꝙmittit in tẽ
re stare ne eleuent in elatiõe mentis. vñ Ber
nar. Cõtenta sũt qđ timoꝛ religio: nec ma
nere põt alter sine altero. Octau⁹ defectus
est verecũdie que ex petõ oꝛiginali oꝛiginez
hꝫ: vt in Adã ꝫ Eua qui post transgressionẽ
ꝑcepti verecundebant ꝫ fecerũt sibi perizo
mata: et hunc defectũ xꝑs habuit qñ nudus
ante crucẽ stetit: ꝫ in cruce nud⁹ exaltat⁹ fuit
vnde illud Job dicere potuit. Nud⁹ egredi
ꝺ sum ex vtero matris mee. nudus ꝛc. Quod
christus verecundiã habuit non mirũ fuit:
qꝫ iudei illis ei intulerũt de quib⁹ homo ve
recundat. s. irrisiões ꝫ cõtumelias. Nam de
risus fuit ꝓmo a iudeis qñ faciem eius velã
bant ꝫ cũ colaphizãtes dixerũt. Ꝓphetiza
nobis xꝑe dꝝ est qui te percussit. Secundo de
risus fuit ab Herode et suo exercitu quando
veste alba indut⁹ fuit: ꝫ remisso ad ꝓlatũ
irrisorie ductus. Tertio derisus fuit qñ ipo
fuerũt ei coronã spineã: ꝫ cũ arundine i capi
te percussus fuit. Nã flectebãt genua ꝫ expuẽ
tes i facie ei⁹ dixerũt. Aue rex iudeoꝝ. Quar
to derisus fuit xꝑs i cruce pependit qñ iudei
ei cõtumeliose dixerũt. Vah qđ destruis tem
plũ dei. Alios saluos fecit ꝛc. Ex hoc dẽbem⁹
sumere documẽtũ ꝙ ille felix est qđ hic cũ xꝑo
videt: duz hoc patiẽter sustinet. vñ Paul⁹
Eream⁹ cũ eo improperiuz ei⁹ poꝛtãtes Aug⁹
etiã Hes. in lib. de moꝛib⁹. Nõdũ felix es si
te turba nõ terruerit. Et dicũq hic ꝙ xꝑo fuit
nuerit verecũdiã tãtũ maiozẽ i celo habebit
gloriã. Sed heu: plures sũt qui verecũdant
bona opa opari: ꝫ se cozã deo hũiliare: ꝫ de
his xꝑs dicit i ẽuãgelio. Qui me ꝫ sermones
meos erubuerit hũc fili⁹ hois erubescet cozaꝝ
deo ꝫ ãgelis et⁹. vñ etiã Gzego. sup Ezech.
Qui erubescit bona facere a statu rectitudis
cadit ꝫ ad dãnationẽ tẽdit. Nonus defect⁹
est infirmitas ꝫ doloꝛ quẽ sustinem⁹ ꝑ ꝑsti vt
ta. Hũc defectũ xꝑs habuit qñ multos doloꝛes ꝙ nobis sustinuit. vñ Esa. liii. Vere lan
guores nꝛos ipe tulit ꝫ do. ꝛc. Ꝓpꝛio quo scri
ptũ ꝙ ois nobiꝛ extraria deo offerre debem⁹ vt

qñ his in pñti doloꝛes cozꝛis sustinem⁹.l. dolꝛ ē oculoꝛ:capitis: vel pdñ:qz xp̃s multo plura ꝙ nobis sustinuit in cozpe ꝙ in mẽbꝛis suis oib⁹. Nñ dolꝛ capitis ipe sentit i cozpe natiõe:dolꝛ manuũ ꝙ pdñ i clauoꝛ trãsfixi pẽ:amaritudinẽ oꝛis i fellis ꝙ aceti potatione:doloꝛ cozꝛis i flagellatiõe. Unde Esay. liii. Ipe vulneratꝰ ē ꝓpter iniquitates nꝛas. Decim⁹ defect⁹ est mozs Et ille defectus est cõis oib⁹ hoib⁹:tã nobilib⁹ ꝙ ignobilib⁹:taz regib⁹ ꝙ pncipib⁹:tã rusticis ꝙ ciuib⁹. vnde apli ad Hebꝛ. ix. Cõstitutũ est oib⁹ hoib⁹ semel mozi. vnde ēt Ber. Certũ est ꝙ mozieris:incertũ ē qñ ꝙ quõ aut vbi:qñ vbiq; te mozꝛ pertat. tñ quoq; si sapiens fueris vbiq; eaz expectabis. Idē Quid in rebus hũanis certꝰ mozte. Quid hoza mozti incerti⁹ inuenit. D Xp̃i vnde mozs oztũ hz. Nñ dē ꝙ a pcato originali. Nñ quo ad creatione hõ fuit imoztalis creat⁹. l. quo ad coꝛp⁹ ꝙ aiam vnde Gre. Ad hoc hõ in paradiso posit⁹ erat: vt si se ad cõditoꝛis sui obediẽt ilvincibilis charitatis cõstringeret ad celestẽ patriã angelozum qñq; sine mozte caznis trãsiret:sic nãq; imoztalis exist⁹ est vt si nõ peccallet etiã mozi nõ potuisset Ubi cũ cogitare vis mozte xp̃i reme mozare debes magnã charitatẽ suã vt ipe ꝟ moztalis ꝙ nobis moztalis fieri:ꝙ mozi voluit. vnde Joh. xvi. Maioꝛẽ charitatẽ nẽo hz vt aiam suã ponat qs ꝛc. Et i illa meditatione ozare debes dñm ꝙ bono fine vite tue: qz certꝰ es ꝙ mozi te oꝛied an benevol⁹ male dubiũ ē. Undecim⁹ defect⁹ quẽ nos habem⁹ et quẽ xp̃s nõ assumpsit ē ignozãtia. Naz adaz in sua creatiõe sapientissim⁹ fuit:qz naturas oim creaturaꝝ cognouit:ergo singulis reb⁹ nola ꝓposuit scõz ꝓpietatẽ ipaz rez. Inluꝑ deũ clar⁹ cognouit ꝙ nos tã:ꝟ nõ ita clare sicut sancti in vita btã. Ergo sanct⁹ Tho. di. ꝙ adã medius tenuit inter nos⁊ btos. Et hũe defectũ xp̃s nõ assumpsit:qz instãti sue cõceptiõis oia nouit. Hz quare nõ assumpsit. Nñ deo qz eũ nõ decuisset nec nobis profuisset. Duodecim⁹ defect⁹ est pctõ: et hũe defectuz patimur oẽs. Nñ ꝓs. Ecce ei in iniqtatib⁹ cõceptus sũ. vnde ēt Eccli. vii. Nõ est hõ iust⁹ in terra q̃ faciat bonũ ꝙ nõ peccet. l. venialr. vnde Pzou. xxiiii. Septies in die cadit iust⁹ ꝙ resurgit Unde ēt dē i de. Dis hõ hz pctã venialia de pe. dist. ii. Opponit. Sed sine pctõ mortali q̃libz vincere pot. vnde dē ibidē. Dē peccatũ adeo voluntariũ est ꝙ nullo modo esset peccatũ nisi eēt voluntariũ. xv. q. i. c. i. Hz nemo ꝙ pctũ efficit sern⁹ diaboli. l. ꝙ mozta le nisi ꝓpria voluntate. vt dē i dec. xv. q. i. si ē ꝛc. Iudo. de sum. tu. Nequaq; sibi caro a libitũ dimittat. mozsci ꝙ frenetꝛes ingẽ nisi rõnis freno caro ab illicitis restringat. Hie. iii. de clemẽtia ad neronẽ. Hic caro nr assumit et tenetur si vestre semper vtilitatis rationis mancipetur. Bos. in epistola ad virginam virginẽ. Adhuc tibi vnũ superest tuam carnẽ ad nutũ rationis ꝙ vere beata eris.

¶ In eadẽ do. Ser. xxviii. de hoza.

AGoveniam ē curabo ei Mat. viii. In his dbis notat mira gna humilitas xp̃i q̃ seruũ cẽturiõis dignatus est visitare:et ad filium reguli nolentem ire ne diuitias hon oꝛare videretur. Circa ꝓpositum sermone tria sunt dicenda. Primo quare aliq⁹ honorandus sit. Secõ quibus modis peccat quis circa honoꝛes. Tertio ponitur exemplũ. ¶ Quanth ad ꝓmũ sciendum ꝙ cause quare quis sit honorãdus sunt multiplices secũm btũ Thomã de aquino secũm Johãnẽ de geminiano ꝙ secꝛ Holcoth sup li. Sap. Prima cã quare quis sit honorandus sunt bonitates. vnde Arist. iii. ethi. honoꝛ est ꝓmiũ virtutis. Unde quãdocq; agnoscitur alicui⁹ virtuos⁹ tunc hz causam quare merito sit honorãdus: verbigratia. Iste est humilis vel casti⁹ vel miser icoꝛs vel obediens vel pacificus vel verid⁹. vnde Arist. ii. ethi. Virtuti perfecte nõ fit condign⁹ honoꝛ sup. in ꝓsenti mõ secꝛ Holcoth sup li. Sa. nos honoꝛi significari debem⁹. Et secꝛ ibidẽ Vera via ad honoꝛes est solabstus Naz si⁹ virtuosus dignus est honoꝛe. ꝙ null⁹ ꝓmus inꝑtũ ꝓpaꝛ⁹ vnde Arist. iiii. eth. Hec omnia tem sol⁹ virtuosus est honorand⁹ vnde Ia. dicit ꝙ antichꝛistus romani colebãt virtutes honoꝛẽ ꝙ dijs. Unde duo exẽpla ꝓstruxerat sicut ꝙ null⁹ intrare poterat tẽplũ honoꝛi⁹ nisi ꝓius trãsiisset tẽplũ virtutis. Ad significandum ꝙ null⁹ honoꝛaret nisi meruisset honoꝛẽ alicui⁹ virtute. Hzo q̃ sciẽdũ ꝙ valde laudabile est salubꝛe hoiem esse virtuosum vñ Arist. i. ethi. Felicitas ē ꝓmiũ virtutis. Idē Virtus si brissima est vita vnde Hen. Nulla possessio nulla vis auri et argẽti pl⁹ q̃ virt⁹ eluminat. Nñ sciendũ est ꝙ q̃ virtuosos hoies nitigit sonet honoꝛat signũ est ꝙ ipe ꝙ se sit virtuos⁹ Hen. Heias eũ multis virtutib⁹ abundare q̃ alienas virtutes amat. ¶ Secũda cã qre qs est honorãd⁹ ē ꝓpter dignitatẽ ꝙ ptãs sicut ꝓcer⁹ ꝙ plati honoꝛant a subditis. Unde hz in decre. Reuerẽtia exhibet alicui⁹

dignitatē et⁹. xvi. q. ii. Vnus. vñ etiā Joh. crisō Germiniano dicit q̄ plati honozandi sūt etiā si sint mali: nō quidē rōne malicie: sz rōne dignitatis quā gerūt vicē dei: et cōitatis cui pferuntur vñ i Pe. ii. Deū timete: regez honozate: vñ Aug. Honozare platos nō difficile sit vo bis. Pro q̄ sciendū q̄ quāto maiozes sūt plati tanto magis honozādi sūt: sicut papa i toto mundo: ceps i diocesi sua: plebanus in pochia sua: rex in regno pīnceps i oñi magistratu ciuitatis suę: sic de aliis. Sicut vroz tenet honozare maritū: q̄z caput ei⁹ est vir. tenet si obedire i licitis. vñ Gen. iii. Sub ptāte viri eri. Sicut seruus tenet honozare dñm: et ancilla dñam: et religiosus abbatē vl' pīozem: sic quilibet subdit⁹ suū superiozē loco dei honozare et ei obedire: vñ Apūs ad Rom. xiii. Nō est pātās nisi a deo: et q̄ resistit ptāti dei ozdinatiōi resistit. Tertia cā quare quis sit honozādus sēcz btūs Tho. d̄ aquino est ppē pticipationē diuine dignitatis sic honozādi sūt parentes qui repūtant dei honozē et dignitatez ei⁹ qui est pr̄ oim. ea q̄ sunt oīa. Vñ sciendū q̄ quilibet excepto deo tenet honozare parentes. vnde Exo. xx. Honoza pr̄es tuos vt lōgeuus sis sup terrā. vñ dē Eccli. iii. Honoza patrē tuum: ne obliuiscaris tibi benedictio. vñ etiā Tull. ix. ethi. Magistratibus: parentib⁹ nō pōt reddi equum ius. Si filii qui nō honozāt suos parentes: si eos vituperant maledictionem dei incurrūt. vñ Deut. xxvii. Maledict⁹ hō qui nō honozat patrē et matrez. vñ Eccli. iii. Maledict⁹ a deo q̄ exasperat matrē. ¶ Quarta cā ppē iniquitatez: sicut seniozes et ātiqui holes ppē senū honozādi sūt Leuit. xix. Coz cano capite cōsurge et honoza pson̄ senis. Nō est. q̄z senect⁹ est signū vnitatis et virtutis: sz hoc q̄n̄q̄ fallat. Vñ dē i decre. De senib⁹ pl̄ume duz est vnus. xx. di. De quib⁹ ergo iuuenes honozare debent seniores et seniozes. vñ apūs. i. ad Thym. v. Seniozē ne increpaueris: sz obsecra vt patrem vnde Hap. iiii. Honestat⁹ enim venerabil' est nā seniozes decet studere virtutes. sez patientiam humilitatez: castitatē: et sic de aliis vnde dē in decre. Quāto senes sunt mozti viciniozes: tanto debent esse puriozes. di. lxxvi. Tanta. vñ etiā Eccli. xxv. Coz ona senū i mltuz pr̄itias et gia illoz timoz dñi. ¶ Quita cā ppē minister iuz sic sacerdotes ꝛcligiosi honozādi sūt q̄z ministri xpi et deo sanctificati sunt. Pro quo sciendū q̄ sacerdotes et ꝓsbyteri merito sūt ab oib⁹ honozandi ppter dignitatez quā a deo habent. nā dē⁹ dedit eis ptātez ligandi et soluendi vnde. Ysa. xviii. Quecūq̄ ligaueris sup terrā ꝛc. et sciēq̄ solueris sup terrā ꝛc. Nā sacerdos aliquo mō est similis matri: ergo gimi: et hoc oñdit ex tribus. Primo sicut beata virgo q̄ q̄n̄q̄ virgo cepit ihesu xpm vt hē Lu. i. Fiat mihi sēdm verbū tuū: sic sacerdos pficit q̄ q̄n̄q̄ verba vera corp⁹ xpi. Et sicut immediate post cōsensum marie fuit xps totus in vtero eius: sic immediate post prolationē verboz cōsecratiōis trāssubstātiat panis in vez corpus xpi. Secūdo sicut btūs virgo p⁹ genuit xps pr̄sentauit in manib⁹ suis et i pr̄sepe collocauit: sic sacerdos post generationē leuat corp⁹ xpi et ostendit et pōrtat: et tractat cū i manib⁹ suis. Tertio sicut btā virgo fuit sanctificata i vtero anteq̄ cepit xpm: sic sacerdos ordinat et iugit anteq̄ conficeret: q̄z sine ordine nihil generaret: ergo laicus quātūcūq̄ sanctus nihil ageret etiā si verba consecratiōis proferret. Vñ sciēdū q̄ dignitas sacerdotū alia mō excellit dignitatē angelorū: q̄z nulli angelorū data est potās cōficiēdi corpus xpi. vnde minim⁹ sacerdos in terra pōt hoc quod nō pōt maxim⁹ et supremus angel⁹ in celo. vñ Ber. O veneranda dignitas sacerdotum in quoruū manib⁹ dei filius tanq̄ in vtero virginis incarnat. vñ Aug. dic. q̄ in cōsecratiōe hostie sacre tota celestis curia sibi seruit: et dñs celi ad eā descendit. vñ Amb. super Lu. Non dubites assistere angelosq̄ allicit xps in altari. vñ sacerdotes honozādi sūt ppter ois⁹ reg⁹: pīcipib⁹: militib⁹: et nobilibus. Nā sacerdos altioz regib⁹: felicioz angelis creatoz sui creatoris: ūre merito est honozād⁹ Unde d̄z in dec. Sacerdos i ꝓsona dei honoratur Et etiā i casu q̄ sacerdos sit mal⁹ adhuc est honozād⁹ ppter dignitatē sacerdotii. Vñ dē i decre. Sacerdotes sz mali sint tū eos honozare debem⁹ ppter sacramēta. i. q. i. Sacramēta. ¶ Sexta cā quare ds sit honozand⁹ et ppterea q̄ maiozē locū hz in cōitate: plus pōt cōitati pdesse q̄ alii⁹. vñ. b. Tho. ii. ii. q. lxiii. dicit q̄ diuites sūt honozādi ppē hoc: q̄z maiozē locū in cōitate optinēt Si aliās solū ituitu diuitiarū honozaret iā esset acceptio ꝓsonaꝝ. Si esset diuitē ꝓponeres et meliozē esset mare: nō q̄z diues est pauper q̄z pauper est acceptio ꝓsonaꝝ esset. vnde Jo. de scto geminiano Nullū legit⁹ q̄ ppē diuitias diues sit honozādus et pauper ppē pauptatez sit ꝓtemnendus vnde est gozra sup epīlas Jac. ii. dicit. Preferre diuitē pauperi i exhibitiōe alicui⁹ reuerētie tm: vt. i. aliqs assurgat diuiti et nō pauperi scilicet se diuiti et nō pauperi vl' auferat caputiū cozā diuite et nō sic cozā pauperē est ꝓsonā ꝓsone pferre ex cā debita. vnde nō excusat nisi rōe

ozignis:ꝛcū indico i cozde meo q melioz ē di
nes:qz dines ē ꝑ pauz:qz pauz ē. vñ bzent⁹
ter dicꝫ diuites sunt honozandi nō ꝓpē ve
stes ꝓciosas ꝛ lōgas vel ꝓpt insculturas mul
tas:ſz ꝓpt hoc sūt honozādi:qz maiozē locuz
obtinēt in cōitatib⁹ ꝛ cōitatē pñt ꝓmouere:ꝛ
ipſi cōitati pl⁹ ꝓdesse. vñ Arist. i. rethо. Iuste
honozant q bñficia ꝓstiterunt. Septima cā
ꝛre ds honozāb⁹ sit est ꝓpt imaginē dei scōz
quā creat⁹ ē:sic ꝛ oēs homines honozādi sūt. vñ
ēt. i. Pe.. ii. Oēs honozate vñ G oz. Qz in ho
bus ē dei imago q ē rō honozādi. vñ Hūb. di
cit q credēdū est q dīz hz aliqō bonū ſz late
at q nos ꝓcellit ꝓpter qō honozādus est. Vñ
ad Phil. ii. In hūilitate supiozes sibinuicē
arbitrātes. ℞ Quātū ad t̄ oz scīdū q ānq
mōis peccat ds circa honozes. Pzio qn ds in
tentionē suā ꝛ opa sua ad finē utis refert ad gl'iaz tā
ꝙ ad vltimū finē:ꝛ ꝙ qua ꝓhibenda nō cauet
facere ea q sūt ꝓhibita deū:vel cū maioz ſ cozde
ei⁹ ē cupiditas gīe ꝙ timoz dñi vel amoz dei
vl' ꝓpria sal⁹. vt cū ieiunat oꝛat:vel elemosi
nā dat. vel mane surgit ꝛ ecclias visitat vt
honozet:vl' etiā cū appetit platurā ꝛ bona opa
virtutū. ꝓpterea facit vt eligat i platū:i his
ꝓhibita deū facit ꝛ cū hoc ꝓiculū icurrit ale. vñ
Chrȳ. ꝓponit etiā i decre. Quicūq deliberat
ꝓmatū i terris:inueniet cōfusionē i celo. di. xl.
c. ti. Scōo rōne materie ō qua gl'iat:puta cū
malis ꝛit honozē ō bigr atia. Sicut in sup
bia vestitū:i tornamentis:in chorcis. i cātile
nis illicitis. vñ Ber. Quid ē magis querī ꝙ
letari cū maleferer⁹:ꝛ i reb⁹ pessimis exitare
vñ Eccli. xix. Qui gaudet i iniq̄tate deuora
bit. i. de libro vite delebit. Tertio pecat ds
circa honozes:cū ds vnū ty ale i q gl'iaz ꝛit
ꝓfert deo:sicut si ds gl'iaret i vestib⁹ ꝓciosis
tunicis lōgis:cīctis deaurat⁹:ꝛ in pcpis:ꝛ di
uitiis:ꝛ pulchritudie corpis:ꝛ sic de aliis. vñ
Hiere. ix. Nō gl'iet sapiēs i sapia sua:nec for
nicator i fornicatione:nec diues in diuiciis.
ꝛto pecat ds circa hōres:cū ds ꝓpter hono
rē q̄ ꝛit ꝛ appetit odit aliū q pl⁹ eo hono
rat:qz nō tanq̄ illi honorē qō ē ꝛra charita
tē ꝓximi vl' etiā cū ab aliq̄b⁹ hoib⁹ appetit ho
nozari ꝛ cū eū nō honozāt:tūc indignāt ꝛra
eos ꝛ odit ꝛ spernit eos. Quito pecat ds cir
ca honozes ꝓpt nimiū ꝛ magnū cōplacētiaz
quā h̄ i honore sibi exhibito vt cū sibi:vl' caputiā cozā eo deponit:vel cum dñm
nolando:vl' tymicellū:vl' magīm ciuīs:vel
eū pulchrā dñaz vl' gñosā ꝛ gratiosam dñam
nolendo ꝛ sic de aliis. Et qñ i hmōi honozib⁹
ds maiozē cōplacētiā hz ꝙ i deo:tūc deū gra
uit vñdit vñ Aug. Nullū pcm adeo veniale ē
nō fiat mozrale dū placet. L. Titio ꝛrit quā
vnulā ſz se hēe debeat i honore sibi exhibi
to. Rñdeo scōz Holcot hō nō dz deliberare
honores ſz fugere. vnde dz i decre. Fugiendi
sūt honores ꝛ fugiētib⁹ offerēdi. viii. q. i. In
scriptur. Et illuz honoz hoi exhibitū cū meri
tō suscipiēd⁹. vnde dī i decr. Honoz suscipiēd⁹
ē cū metu. i. q. i. Nō ē. Et talis honoz sic hoi
exhibit⁹ ē cū hūili cozde deo offerēd⁹ dicēdo
cū ps. Nō nobis dñe nō nobis:ſz noī tuo da
gl'iā. vñ. Apo. i. Thi. i. Holi deo honoz ꝛ gl'ia
ꝛ hoc ē deo valde acceptū:qz ē ꝛra naturalē
inclinationē q hō sibi honorē exhibitū hūili
cozde synat. vñ Arist. Oēs hoies naturaliter
appetūt honores. Vñ sciēdū q honorē i pñti
vita ꝛrere ptinet ad paganos ꝛ incredulos q
nō hñt spē de futura gl'ia ꝛ de futuro honore
qz nō sciūt aliā vitā nisi pūrē vitā mōrta
neā ꝛ trānsitoriā. Dz xpiani dñt hic ꝛpere ho
nores ꝛ appetere futurā gloriā vbi ē sēpiter
nū gaudiū. De q dī. Ber. sup. Cāt. Venerabe
rū ē gaudiū ꝛ solū qō si de creatura:ſz de cre
atore ꝛcipit qō cū possideri nemo tollet a tri
cui ꝛpata ois alibi locū ditas mezoz est:ois
suauitas dolorē odire amare: odire ꝛcor ſ
dū:odire qō delectari posset molestū. Nam illi
xpiani qui hic honores sibi exhibitos deo hu
militer offerūt ꝓpter honores hos in celo ho
norabunt a xpo ꝛ btā virgine:ꝛ oibus sanctis
et electis dei eternaliter sine fine. ℣ Quā
tum ad tert iū notābū est ergo de his q sunt
in ptāte cōstituti:ꝛ seipos male regūt ꝛ sub
ditos suos malū ergo relinquūt. Legit i dya.
Celazii q in vormatia fuit quidam epūs nois
Leupold⁹ solo quidē nois epūs ope aūt tyran
nus. hic cū cēt vanissim⁹ nihil hns in se pie
tatis vel religiōis. Dicebat aūt q̄dā tyr ger
manus⁹ viz nobilis. Dñe epūs multū scan
dalizat nos laicos exēplo vēo. Anteq̄ eccle
sie epūs deum aliquo mō timebat nō nihil
de eo curatis. Cui ille dixit. Frater deo ꝛāt
vicini ex hoc exemplo vni⁹ alterī⁹ peccauit.
mortui sunt ambo et deducti i infernū. Cui
igit cēnt in tormē is vn⁹ alterī dicebat. Me
tibi qz tuo exēplo ꝓcurat⁹ ad peccādū mortē
hāc locū. Cui alter. bone vicie si tibi placeat
sedes mea tr̄ade mihi tua ꝛ tibi dabo meam.
Sic dico vobis qñ venerim⁹ ad infernos si vi
debit⁹ vobis mea sedes honorabilior q̄ vra.
ascēdite ea:ꝛ ego repiabo vram. Et ille dixit.
Mala ꝛsolatio est hec. Iste leupold⁹ ita dya
bolic⁹ fuit vt tpe ceismatis qō erat inter duos
reges. s. otonē et philippū cuz sibi vsurpasset

ſtū magīcū. eiusdē philippi auctoritate
q̄ malū iterellet bellis ita vt nō posset eccle-
siam cemiteriis dixerūt ei milites sui. Nō
nōs nobis spoliare cemiteria. Dit illis. Si olla
marmoꝛ tollit. tūc pꝛio cemiteriū spoliatis
ille iste sepe q̄ valde credit vt dictū est: q̄ ne
filio vtrū p̄ cōtritionē petōꝛ suoꝛ surrexit: siz
hoc scio q̄ in illa die q̄ hoiem deposuit multū
dissentiōis seminariū fuit. Sitr legit de ab-
bate marboꝛensi qui sitr cemiteria vt ꝓdicto
quo violauit. Cūq; ad extrema venisset ca-
pellan⁹ ei⁹ ipm rogauit q̄ eū de statu suo cer
tificaret: qđ q̄ fecit dicēs se eē ō numero q̄ oꝛ
diatōe dānatoꝛ ꝓpt̄ irruptionē cemiteriop.

¶ Sermo tertius de eodem.

Accelepꝛosus venit ꝙ sado
rabat eū. Per lepꝛosū intelligitur
pctōꝛ. Nā hic ē dicēdū quō quis ꝙmittit septē
pā moꝛtalia. istum sermonem quere infra
sermone. cxli. J.

Filii hui⁹ regni eiicient i tenebꝛas
exteꝛiozes. Hic ē dicendū de nouē
penis inferni. Et hꝛe istū sermonē
infra sermone. cxv. D.

¶ Dñica tertia post octa. epp̄. Sermo. xxix.
de tentationibus.

Motus magnus factus
est in mari: ita vt nauicula opeꝛe-
tur fluctib⁹. Mat. viii. Marci. iiii. Luc. viii.
Ubi sciendū est q̄ p mare itelligit plens mū
di⁹. p motū magnuz qui fact⁹ est i mare grā-
dis tentatio quā sustinent q̄sq; boni hoies.
Nā i plenti sermōe tria sunt dicenda. Pꝛio
quō aliqui ab itra. aliqui ab extra tribulant
q̄ sūt acerbissime tribulatiōes. Scōo q̄ ta-
les hoies hūtsmōi de fecus. Tertio quare deus
ꝙmittit sup̄ vnos tales acerbissimas tenta-
tiones. ℞ Quātuz ad pꝛimuz sciendum q̄
aliqui tribulant ab extra i coꝛpe sī ctb⁹ sicut
martyꝛes passi sūt q̄ adhuc plures hoies tri-
bulationes patiunt. i. paupta te: infirmitatē
q̄ pꝛsecutionē. vnde apl's. ii. ad Thi. iii. Oēs
qui volunt pie viuere i xp̄o iesu pꝛsecutionē
patient. Aliqui ēm tribulant ab intra: q̄ hoc
diuersimoꝛ. ℞. Multe tribulatiōes insuꝛ-
gūt. ēm q̄sq; q̄ hō incidit indiscretā tri-
sticiā sic q̄ nihil boni libet eū facere q̄ tamen
nesciē quid sibi est q̄ quid sibi deficit etiā si i-
terrogaret: q̄ hanc tristiciā dauid expert⁹ est
qñ ad seipm dī. Quare tristis es aīa mea et
quare ꝓtur. Et ista tristicia indiscreta ē valde
nociua qñ hoiez sugat. Nā multos retraxit se
pius a bono opꝛe inchoato. tantū dit ēm talis
hō inoꝛdinate tristi ad oē bonū. Dicta. Tetꝛ
eū ō mane surgere q̄ diuinis interesse: legere:
cāntare: q̄ bona opari: tedet eū etiā q̄sq; bona
audire vl bona loq; vl meditari. Nā q̄ etiaz
sine graui laboꝛe ꝓficere posset. Nā seruꝰ xp̄i
dz amouere talē indiscretā tristiciā a se. Igit uz
pōt. nā qui viriliter gtrāstire vult duros la-
boꝛes pꝛioꝛ defectuū nr̄e sē ē eū habere bonā
q̄ letā mentē. ℞s. Viriliter agite q̄ ꝓfortet coꝛ
vēm oēs qui sperastis dño. Quid ēm ē hoi gra
ue i hoc mūdo qui letā mentē hz ab intra: imo
mēs leta valde hoiez cōfoꝛtat: q̄ sēm phā.
Delectatio ꝓseruat opantē i opꝛe. vñ apūs di
cit. Nia pollū i eo qui me ꝓfortat q̄ quid pōt
ab extra. hoiez letificare q̄ ab intra. Igit ē tristis
imo tal' indiscreto tristicia nocet tā coꝛpi q̄
ale. vñ pueꝛ. xvii. Spūs tristis exicrat ossa. vñ
diligēter aduertēdū est q̄ legit de ihū ihūs
toꝛe q̄ sic tristis esset⁹ fuit q̄ nihil licuit eum
opari nec legere nec oꝛare: cū sic tristis esse
ret xp̄s apūt ei dicēs. Cur sic tabescis: surge
vnc oꝛare passionē meā q̄ liberabeꝛis: qō q̄ ta-
cūt ē. O ītē sciēdū q̄ acerbissime tēptatiōes
tribulatiōes ab itra vident esse ille .i. heli-
tatio in fide catholica: desperatio de dei mia
q̄ spūs blasphemie extra deū q̄ sctōs ei⁹: tēpta
tio libimet inticiēdi man⁹ q̄ seipz pimendi: q̄
ihā ypocrisis simulose ꝓficie. Querit vñ oīt
q̄s incipit dubitare de mia dei q̄ nunq; possit
saluari. ℞ Video q̄ ex tribus. Pꝛio ex eo q̄ nō
pōt pōderare ihā de se ipso ē. Scōo ihā pāt.
Tertio ihā tritio. Quātū ad pꝛimū sciēdūq;
deꝰ sūmū bonū est q̄ infinitū q̄ tā misericoꝛs
q̄ pat⁹ pātoꝛez ad gtiaz recipe q̄ ei pctā indul
gere q̄ fidelis mē nunq; vnico filio suo quē
vtero suo poꝛtauit ita pꝛōpta ēt poꝛrigere
manū si videret filiū ignē credidisse: sicut xp̄s
pat⁹ est. Contritū hoiez ad gtiaz recipe q̄ ei pctā
dulgere. Et si possibile ēt q̄ vn⁹ hoim oim
petōꝛ pctā haberet: q̄ oī die millies illa ꝓ
traſſet adhuc mia dei q̄ bōitas maioꝛ ēt. vñ
Ber. Sicut ēm scintilla i medio maris sic oīs
malicia hoim ad mias dei cōpata si diceres.
Nā venit q̄ deꝰ multipetōꝛib⁹ ēt pclemis tā
pi⁹ q̄ misericoꝛs est: an ꝓpter merita coꝛ hoc
facit. ℞ Video q̄ nō: sz ex mera sua bōitate hoc
facit. vñ ps. Cōfitemini dño q̄m bon⁹ ꝛc. Cū
ēm petōꝛ cogitat bonitatē dei q̄ ad nulla ei
indiget: q̄ sic ex sua infinita bonitate nostri mi
seret. tūc coꝛ petōꝛis lātit: q̄ cognoscit q̄ deo
nūq; ad plenū regratiari poterit: q̄ tūc petōꝛ
q̄sq; magis acceptꝰ erit. q̄ si coꝛtallis nunq;
moꝛtaliter peccallet: sed semp̄ segniter viuit

fr:et tales petōres est postmodū ferūctiozes ceteris. vñ Greg. Fit plurimum grauioz de amoze ardēs vita post culpā ꝙ securitate toz pens in innocētia Qui cū diceret ꝙ solūmo do septies totiēs petā dimitteret quot sūt stelle celi:quare vellet eūz magno honoze:qz petā trax:et cū do loco in uteroōginis:de uteroō ginis in hanc manduū:ꝙ de mundo in crucē: vn Gre. Beata petā q talē charitatiuū redē ptoze poztauerit q nos tā charitatiue oi hoza vult recipere. vñ Amb. sup Lu. vide inqt ꝙ bonus est de⁹:ꝙ ꝙcilis est ad indulgenduz nouit sententiā mutare ꝙ bñdictionē dare, si tu noneris delictū emēdare: nec solū ablata restituit:ꝝ etiā insperata cōcedit. vñ etiā Ber. i sermōe q icipit Mias dñi ineternū cātabo. Miseratio tua dñe sup me: non cū potuerit explicari ꝙ benigna: ꝙ liberalis: ꝙ gratuita fuerit. Ego peccabā et tu dissimulabas: non continebam a sceleribꝰ et tu a verberibꝰ ab stinebas. ꝓlongabā multo tpe iniquitatez meā:ꝙ tu dñe pietatē tuā:qm tāta est bōitas dei ꝙ ex bonitate sua que infinita ē totū reatum hoi dimittit. vñ Ber. Sic indulsit mihi deꝰ ex toto:ꝙ tā liberaliter ōem remisit iniquitatem: vt nec dānaret vicissitudo nec confundere et imꝓperādo:nec certā minꝰ diligat imputando. Qui sic cogitat bonitatē dei ꝙ mlām suā nullo mōdo sperat de venia et saluatione ꝓpria. ℟ Deo:qz nescīūt ponderare. quid sit petm. Ꝓto quo sciendū ꝙ petm stat in hoc ꝙ homo cū ꝓmeditata rōne sciēter ꝙ voluptatie et libēter ablīz ꝛtrahit:tiōe rōnis auertit se a deo super res defectuosas ꝙ cū deliberato ꝓpōsito:qz si hō tot accurrentes cogitatiōes haberet quot sūt arene maris ꝙ tam male essent ꝙ enormes sciām ꝙ oz cogitare ꝙ imaginari posset:etiā vicioq essent sine de deo: sine de sanctis:sine de holibꝰ:sine de aliis creaturis:ꝙ ꝙ hō etiā istaz longū tempꝰ haberet p azmū.s.ꝙ manus eius si nisi rō reluctaret ꝙ semper displicentiā haberet sic ꝙ nō caderet super illas voluntarie cū deliberato ꝓpōsito:tūc si esset petm mortale. Et horuq vez est sciz sacrā scripturā quā spūsctūs locutꝰ est. Mū Greg. Non est cogitatio tā immūda q mentem polluat:si rō non cōsentit. Modo hic inclusus ē vnus limul⁹ qui est satis acutꝰ: scz quādo illa sagitta pestifera cogitatiōis sit:ꝙ homo cū aliquali delectatiōe sup hanc cadit ꝙ suipsi⁹ oblīscit ꝙ non statim immediate se auertit a tali delectatiōe:et tūc timet qrū voluntate ꝙ rōne sup illā cecidit:ꝙ sic suipsius oblitus petm mortale ꝛmisit. Ethoc nō sic est:qz scām sacrā scripturā rō sepꝰ ꝙ uenit tam cū talibus sagittis cogitationum ꝙ etiā cū delectatiōe anteꝙ rō sciam vel aduertit:et qñ bene ꝙ recte aduertit cum bona rōne vel delectatione: tūc potest recipere vl respuere:ꝙ sic p errare ꝙ ñ peccare. vñ Aug. in quodā sermōe. Potest inimic⁹ excitare cogitatiōis motū:sed in te est si uoluerīs dare vl negare cōsensū. Et ergo boni hoies nō debent nimiū terreri in talibus cogitationū incidentibus saltez de petō mortali:qz sicut Aug. Nullū est peccatū nisi sit uolūtarium. Et etiā Bichar. Mortale petm inuītum mihi detur non pōt remitti sine grādi corruptione sui:sine graui lesione ꝛmi:et sine magno ꝛtemptu dei:nā si ea sola peccatz nihil nobis nocerēt. Et sic quiesd hz inspirationes sensualitas sine pleno ꝙsensu rōnis nō attingit peccatū mortale. ℣ Tertio qz non ponderare quid sit cōtritio ꝙ pnia. Cōtritio est uirꝰ q delet hoi petā qñ est vera ꝙ discreta. ꝑs.l. Coz ꝛtritū ꝙ hūiliatū deꝰ nō despicies. vñ etiā sctūs Ber. di.ꝙ inordinata indiscreta contritio deo displicet. Nam si malꝰ cayn etiā habuit ꝛtritionez:tñ sine misericordia dixit. Maioz est iniqtas mea ꝙ vt veniā merear. Judas etiā penituit:ꝝ minꝰ discrete:qz desperauit ꝙ laqueo suspendit se:sic hō aliquando venit in inordinatū dolorē:qz dicit ad se ipm. O deus ad quid viuo:ad quid natus sum:quare non mortuus cruz: et sic de aliis similibus multis ꝙ plus aliqñ homo offendit deum cū illis ꝙ cum aliis peccatis:etiā si nō sit ibi petm. ℟ Ergo qui vere vult ꝛsiteri debet habere humilitatē in seipo ꝙ displicentiā peccatoꝝ ꝙ totā fiduciā in deo. ꝑs Sperauit autem in dño nūa cernūdabit vnde habetur in decre. Desperandum non est in pātibus. xxiii.q.ii.an illā. vñ Chry. Peccata ꝓteriti non condēnant sed nec iudicant hoc breui ꝙ leui addito si nō placet. vñ etiā Aug. Non nocent mala ꝓterita: si nō placet. vñ Jude. de sum. bono. Nō desperes de salute si quaeris ad meliora. Qui enī ueniam de petō sperat plus se de desperatione ꝙ celeris dimittione damnat. Desperatio ei auget peccatum desperatio nanq pcioz est oi peccato. Unde etiā dē in decre. Judas magis peccauit desperādo ꝙ xpm tradendo:tō dānat⁹ ē seipm occidendo. xxiii.q.v.Cinon hz.s.l. tu ziii. de pe.di.iii.inter hec hiero.ꝙ. Judas ꝙ. inter oia ꝛcleratio. ℣ Sed ꝓtz ad secundum sciendum ꝙ tales homines habēt desertus qui sic stant ad di:tribulati:ꝓ

al passiõibus iã dictis ꝓpter defectus q tales valde difficulter pñt dirigi: qz vix credant alicui busquib⁹ credere tenent. Cilicis qui possunt eos cõsolari. Et hoc contingit ex nimio cordiali velive voloꝛi in quo semꝑ sine intermissiõe sunt. Libẽter tñ conquerent vt consolarentur in defectibus & tribulatiõibus: sed ꝙto plus de his loquunt tanto plus defectus sibi crescunt. Illi iaz dicti debẽt eligere vnũ discretũ & docũ ꝓfessorem q hoc haberet ex rõe & sacra scriptura qualiꝫ deberet eos informare: & huic tenent et sine vl dubio credere & ei⁹ informationẽ sec: qz de⁹ hoc reꝙret ab eis extẽso iudicio si sanaz doctrinã sec nolũt & informari renuunt: vñ. c. in nimi⁹ huius conceptib⁹ quod est signũ elate mẽtis. Secũd⁹ defectus est q tales hñt timorem indiscretum & nõ rectum: timent enim et operaꝛ eis q nunq recte confiteant ꝓ dilatꝫ gẽr etiã & studiose & etiã ꝓtinuq; peritus ꝓfessoꝛ est: & ꝓtunc nunq; posse sua faciunt. et sic nunq habent quietuz coꝛ. Et hoc ideo vt nitꝫ nescirit quid teneant ꝓfiteri: qz scꝛa in sacã scriptura hõ tenet ex ꝓcepto sp̃ũli ꝑcata mortalia ꝓfiteri venialia aũt in generali. Unde vtino consulendum est talibus ne sic ꝓfitere hmõi curiositati: & posponere hñc mentis timoꝛẽ & indecẽtiã. Nã sedm Augustũ. Quãdo peccatoꝛ illa vno tacit. c. q ꝓmo bene ꝓmeditat cuz diligẽtia petã sua & reducit ea ad memoꝛiã meditãdo: studendo: vel sermones audiendo. Secundo q oꝛet deũ vt sibi det cognoscere sua petã: qz libenter velit ea cõfiteri: tunc aut deus dat sibi cognoscere sua petã ꝓterita: aut indulget ea que scit: et que nescit. Et quanto sic petoꝛ suam diligẽtiam fecit accedens sic ad confessionẽ ofto dz ꝑcare olim petoꝛ suoꝛ remissionem si vult eam ꝙqui. vñ Amb. Non põt agere pulam q nõ sperat indulgentiã: imo si quis crebꝛ confitet̃ur si non habet spem q deus ex sua mia velit sibi ola petã sua indulgere nulla indulgẽtiã cõsequeret. vñ Aug. Sententia q ex fiducia non ꝓcedit inutilis est et sterilis manet sine mia. ¶ Tertius defect⁹ est q tales volũt inuestigare vtrum sint sine petõ mortali: qđ tñ null⁹ põt cert studialiter nisi ex speciali diuina reuelatiõe. Unde Eccl. ix. Nescit homo vtrũ amoꝛe vl odio dignus sit. Ergo sufficere dz talibus q seipos ꝓbent et examinent & se non reos scienter inueniãt in aliquo peccato mortali. Nam deus vult vnusquisq; nostrũ incertum esse vt humiliemur nos et timeamus quotidie in timoꝛe dei. vnde Eccl. xxvii. Si non timoꝛe domini teneueris te instãter subuer. ꝺ. t. ci. Unde Ber. Cõtexta sunt quidẽ timoꝛe & religio nec manere põt alterũ sine altero. Nã si homo esset certus de gratia tũc ex elatione mẽtis posset grauius & periculosius cadere: ergo vult de⁹ nos sic in dubio stare. Quartus est q tales aliqñ indiscrete murmurãt cõtra deum & hoc venit ex magna tribulatione in qua semper stãt. Ipi enim nõ sũt multũ exercitati in aliis tribulatiõib⁹ ergo eis ꝙtigit sicut ꝺ inuenem equũ veliz ligare ad curruꝫ ttahẽdũ ille recalcitrãdo. Simo adeo labꝛat q marcuit qñ aũt vidz q aliq; est nõ põt: tũc dicte ingũ subit: sic sit illis ꝺ ꝺmn sũt i pugna ꝙta hec: tũc sit eis tal⁹ tribulatio valde amara. Et tñ oꝛ eos pati & sustinere vlig dñi misericoꝛdes⁹ respicit ipoꝛ laboꝛẽ & patiẽtiã: qz scit qñ eis exp̃diat q eos ad hoc alleuiet onere: ergo nihil meli⁹ ad hoc ꝓficere põt nisi q patiẽt & humiliꝫ ꝺs; ꝺs flagellũ dñi sustineat: & se dignuz iudicet afflictiõe & laboꝛe pugnan: & patiẽter tolerẽt ꝓdicẽs q ei placiet i breui: qz sic citꝰ placabit erit dñs. Nã dñi vꝛo si possum⁹ ꝓdere: nec p iustitiã recti agere: qz petoꝛes sum⁹ nergꝰ p tẽtiã: qz infirmi & serui ei⁹ sum⁹: nec aliunde re ab eo q aliutiã: qz nusq; coꝛã eo latere poterim⁹ nec dñi terminos eius exire. vnde ꝑs Quo ibo a spũ: & q a facie tua fugiã. Si ascẽdero in celũ tu illic es si descẽdero ad infernũ ades. Ergo nihil restat amplꝰ nisi vt humiliem⁹ nosco ipo & recursũ habeam⁹ ad beatã ꝙginẽ mariã & ad suffragia sctoꝝ. & ẽt ad oꝛones bonoꝝ hoim q̃ misereat nẽi. Quintꝰ defect⁹ est q nihil intantuz noceret illis hꝰmodi q sic tẽtant & tribulant sicut q illis obꝰ ipoꝛtuni ymagis tribulatiõib⁹ suggestionib⁹ & quertis inspiratiõib⁹ volũt aures inclinare: volũtq; eis edere. & cũ rõe sumꝫ disputãdo ciere liter e. Ab illo enim dz seruare q̃q; cauere sicut a moꝛte: qz si rõcinando vincerẽtiã seipo est rõe disputãdo: vl tentatio ipa inualescit & auget: vl ipe disputãdo⁹ q nũd⁹ i ꝙplexitatẽ deducit. Ergo ꝓcito quis ꝙcipit talẽ tribulationẽ vel suggestionẽ taz citꝰ dz se ab illa totaliter auertere & interim aliqđ bõi cogitare: siue de passiõe xpi: siue de ganditis celi: siue de penis inferni. Ite si diceret ad hoc. Dic tibi tua tribulatio ꝓxima hodie nil ad me: tu es ad hoc nimis mal⁹ q ego debeam tibi ad hãc tribulationẽ edere. Et tũc sic q ꝓto min⁹ curat tũto citius ad hoc liberabit & sterili quouisq; ex toto habeat auertione ad illo et ita ꝺba nõ pñt intelligere nili cui hoc

mines ꝺ tales ꝓdictas tẽtatiões patiunt. ¶ Sextus defect⁹ est q ꝺ̃to eps est seruꝰ et hõ libenti⁹ deuotionẽ haberet: vt sic se ad deuꝫ deuote cõuerteret: tãt tãto min⁹ hꝫ deuotiõ; nẽ et illa tribulatio maiꝫ est vno tpe ꝑalio vñ accidit q qñq vnũ pater noster ñ pñt de uote orare cũ tali mala sibulatiõe ⁊ iſpiratione: ⁊ tñ tales veniunt aliqñ in impatientiã ⁊ erroꝛẽ: sic q oკonẽ postponũt ⁊ dicũt ad seipos: qn sic sunt aridi: ⁊ desolati nec aliquã deuotionẽ sẽtiũt ꝺ credis q iuuet te oկo illa ꝙ sic ex arido coꝛde predit: ⁊ sic oկones dimittũt. Et in hoc satis iniuste ⁊ insipiẽter facit: tũc enĩ satisfacit diabolo ꝺ nihil aliud ꝙrit nisi quõ possit hoiem in spũali ope impedire. Scidũ q hõ ꝓpter illã ariditatẽ ⁊ mẽtis: ue dilectionẽ nõ dꝫ dimittere oկones et alia bõa: et bõas meditatiões. Nã lapiduꝫ ⁊ acceptũ erit deo hoc op⁹ bonuꝫ: qꝛ qõ deficit bonũ in deuotione: hoc illa ariditas suplet coꝛã deo. Nã illa aduersitas et ariditas clamat ad deũ ⁊ uocat eũ citi⁹ ad miam. Exẽplũ sicut infirm⁹ iacẽs in agõe moꝛtis ꝺ vix põt loq cui⁹ locutiõe hoi es attenti⁹ attendũt: et citius exaudit in his ꝺ postulat qñq ꝙ si can⁹ esset sic est de deo: ergo nulla bona opa fũt ꝓpterea dimittẽda: siue oկones: siue ieiunia: siue genuflexões: siue vigilie: siue alia bona exercitia. ¶ Quantũ ad tertiũ ꝺ̃it ex ꝺ sic est leꝺ sacrã scripturã q illi qui hñt vnã voluntatẽ deo seruiẽdi: nec sẽtiũt se reos in aliquo actuali moꝛtali petõ: vel saltẽ nituntur se custodire leꝺ posse ipoꝛ vt deũ ñ offẽdãt: et qñq ẽt inuenib⁹ hoib⁹ ꝺ nõ grauiter peccauerũt accidit tal' tẽtatio ⁊ tribulatio quare misericoꝛs de⁹ talẽ tribulationẽ sup talem hoi es mittit: qꝛ cõiter loquẽdo tũc nulla pallio coꝛpalis possit eũ excredere ꝺn potẽ sustinere ꝙ illã tribulationẽ. ¶ Video q de⁹ permittit hoc ex sua bõtate ⁊ q eoꝛ utilitate. Nã de⁹ cognoscit ꝺ est in hoie ⁊ ꝺ ꝓdest vel obest hoi. Quõ alicꝺ sunt ex natura elate mẽtis: ⁊ illi q aliqñ occultũ donũ dei vix citius ꝑnt induci ad humilitatem ꝺ est initium ⁊ fundamẽtũ oim̃ virtutũ ꝙ q talia inconsueta incidẽtia: qꝛ tũc timẽt consequenter post talia inconsueta incidẽtia sibi esse inconsueta ⁊ inaudita petã: sed hoc nõ ẽ: qꝛ homo vna cõ placẽtia sui ipsi⁹ posset deũ plus offendere: ⁊ plus deꝺ omnis coꝛã deo fieri ꝙ si centum milia pessima incidẽtia vna die sibi iciderẽt cõtra suã voluntatẽ: ⁊ hoc manifestuꝫ ẽ. I sup̃mo angelo. s. lucifero ꝺ ꝓpter elationẽ a celo cecidit: sic cõtigit qñq q hõ nõ vult se ipꝫ cognoscere ꝓpter elationẽ mẽtis: ꝺ tñ postea dũ sic deducit in cognitionẽ sui ipsius: et qui ante alios ẽt ꝑsit postmoduꝫ cognoscit se infirmũ ꝙ ex cõtẽni. Quoꝛo ꝺ potest hoi magis ꝓparare viã ad salutẽ ꝙ illo: qꝛ impossibile est q vn ꝙ rer⁹ humilis dãnet. Item sciendũ q hoies simplices ꝺ non habẽt ex scia nec ex vite experientia opinant q talis ariditas ⁊ tribulatio semꝙ pueniat ex demerito petitis hoc nõ est verꝫ: qꝛ put ꝙtmue cernim⁹ ⁊ in scripturis reperim⁹: tũc multotiẽs sancti et deuoti holes his tribulationib⁹ tribulantur: ⁊ sepe luxuriosi: auari: lugubri: gulosi: ⁊ vluarii ⁊ alii mali hoies his suppoztati fũt. Etiã qñq aliquibus accidit tribulatio talis i iunctute ⁊ adhuc modicũ ⁊ nõ grauiter peccauerũt. Quãũt hec tribulatio ⁊ ariditas secũm tuã estimationẽ vel secũm bitatẽ tibi veniãt ꝙ culpa tua in hoc de⁹ laudãd⁹ esset: qꝛ int oia secũm scripturã maximã oñdit hoi charitatẽ qñ cuꝫ ꝙ culpa sua tali grani punitõe punit. Sed tribulatiões ⁊ ariditates ⁊ palliões ꝑmanent a ruina petoꝛ: qꝛ ipsi intrũ occupantur cum istis ꝙ oblimitẽt fugbie: luxurie: gule: ⁊ ꝺ etiam q ner diuitias nec honoꝛes appetunt. Unde dicit dñs ꝓphetã. Sepiã viã tuã ꝑpinis. Tertio ꝑmouẽt ad virtutes ⁊ ad ꝑcem ꝙsalẽ: qꝛ cum intrũ ꝑmuntur anxietate ꝙ nõ ꝑsit habere requiẽ: tũc semꝙ q̃ẽ: auxilium ⁊ sublevationẽ a deo ꝙ exercit: a virtutũ: tũc de⁹ ex sua bonitate ꝑmittit eos sic stare aliqꝺ diu vt cumulẽt virtutes ⁊ efficiantur vas plenum gratiaꝝ ⁊ virtutum. Quarto minuunt purgatoꝛiũ. Nã si peccasti tuue de⁹ ex sua bonitate bult te purgare ꝙ illas tribulatiões ꝑsenti: vt in futuro nõ puniat. Nã ꝺ in deꝛ. De⁹ nõ dimittit pctũ ipunita. de pe. dilin. Quẽ penitet. Et multo facilius ẽ hic pati et satisfacere ꝙ in futuro. Nã ꝺ in deꝛ. Igit purgatoꝛio nulla talis pena est ꝓparabilis di. xv. Qui in aliud. Multo tales tribulationes ꝑmittũ in celo augmẽtãt si patienꝫ sustinẽt nã tales estimãt se petoꝛes magnos ⁊ maloꝛes ⁊ sunt qñq martyres coꝛã deo: qꝛ plus leꝺ sic cõtinue puniri ꝙ semel decapitari. Quoꝛo cõsiderãdũ est ꝙ bñ de⁹ ola disponit: vtrum holes timeãt se demereri magnũ supplicium inde habeãt aliqñ magnum ꝑmiuꝫ. Unde secũm sacrã scripturã est signũ magne gratie in ꝑsenti ⁊ glie in futuro ꝺ euenient talibus sperandum est. Ergo nõ solũ patiẽter: sed ꝛ letanter sustinende sũt tales tribulationes: ꝙ ꝑs talẽ amaritudinẽ vultꝫtere i eternã dulcedinẽ lentꝫtingit eũdãꝫ gini moniali ꝺ ꝛ

gustūe diuina ꝙ lōgū tps i arditate ꝥma
etudie luc mētis sterit. et postmodū xpoū li
berauit. ꝥ ei magnā dulcedinē tribuit. ꝥ
gitimo notādū est quodā exēplū qō legit
in vitaspatrū. liiii. c. li. i. ꝙ quidā impugnabat
a dō blasphemie ꝥ erubescebat hoc dicere: ꝥ
dūm audiūt magnos hoies ꝥ sines ggebat
ad illos vt illis declaret. Et mox cū veniret
ad eos iterū verecundebat. Cū ergo frequēter
venis ad abbatē quēdā veniret vidit cuz se
rere hūtē cogitatiōes: ꝥ di. ei. Cere frequēt ad
me hūs cogitatiōes: ꝥ sic iterū remeas trist is
tem illa repoztās. dic ergo fili qd habes. At
ille dixit. Blasphemia impugnat me diabo
lus et erubescebā dicere. Et mox cū aquiret
ei causaz leuioz impugnatio ei apparuit. Et
dixit ei senex. Ne cōtristeris fili. Qñ hec cogi
tatio venit ad te: dic: ego causam non habeo
blasphemie super te sathanas sit illa: hanc ei
cām anima mea non vult. Quantūcūq; enī
cām alia non voluerit non diu permanebit: ꝥ
ita sanus factus frater ille discessit.

¶ Dñica quarta post Epy. Ser. xxx.

SInite vtraq; crescere
vsq; ad messez: ꝥ tpe messi dicā
mus messoribus colligite primū
zizaniū ꝛc. Mat. xiii. Sciendū ꝙ in celo sunt
solūmō boni: in inferno solūmō mali: ī mūdo mixti sunt boni ꝥ mali: ꝥ hi ab initio mū
di vsq; ad finē nunq; ex toto separabuntur:
ergo dixit. Sinite vtraq; crescere. Unde in p
sentiarum tria sunt dicenda. Primo quō ab i
tio boni ꝥ mali semp simul vixerūt. Secundo
quare tam simul vixūt boni et mali. Tertio
quō se hre debēt bōi nec cohabitatio malo
rum a salute impediat. ¶ Quantū ad primū
sciendū ꝙ ab initio mūdi boni et mali sp fuerūt. Hoc sic ꝓbat. Nā adā duos filios ha
buit. Caym ꝥ abel. ḋq; alter malus fuit. Caym
q̄ frem suū abel bonū ꝥ iustū occidit. Itē noe
tres filios sēcū habuit. Sarra qñ diluuiū ve
nit. Sē. Chā ꝥ Japhet: quoz duo in hūili
tate vixerūt: sed tertius postmodū irrisor ꝓbus
factus est. Abrahā duos filios habuit: ḋq; vn⁹
Ysmael glorius est ꝓbū ysaac ꝥ sinē. Itez
ysaac duos filios habuit: ḋq; vn⁹. Esau re
probat⁹ est a deo: ꝥ iacob a deo electus. Itē ia
cob xii. filios habuit ex illis decē vendiderunt
iustum fratrē soz ꝥ deo charū. Xps duodecim
apōs habuit quoz vn⁹ traditor fuit. vñ dr i
euāgelio. Nōne ego vos duodecim ꝥ vn⁹ ex
vobis diabolus est. Sic adhuc modo mistī
bus vsq; in finē mūdi boni ꝥ mali sic vixūt: ꝥ
hoc in oi statu. Nā inter ppcipes fuit alius bo
ni ꝥ alius mali sic inter milites ꝥ inter cives ꝥ
rusticos: ꝥ etiā inter mechanicos. Sic inter
psbyteros ꝥ religiosos: sic inter seruos et
ancillas ꝥ sic de aliis. Hoc naturalr possum⁹
intelligere ꝙ boni et mali hic sic vixūt et ere
scunt. Nā sicut in spinis crescit in spinis rauz in cu
pro: sanguis cū argēto: fex cū vino: palea cuz
grano sic ꝙ vnus nō crescit sine alio. sic etiam
est inter hoies in hoc mundo. ¶ Quantuz
ad scām tūc querit quare dē⁹ malos ꝙmittit
viuere cū bonis in pāt ī vita vsq; ad finē sēc.
Videt ꝙ primo iō vt boni ꝙ malos purgent
et ꝓbent. ps. Multe tribulatiōes iustoz. Glo.
Qui nō patit nō est iust⁹. vñ etiā apls. i. thi.
iii. Oēs q̄ pie volūt viuere in xpo iesu ꝑsecu
tionem patiunt. ī. a malis. vñ xps di. in euā.
Si me persecuti sunt ꝥ vos ꝑsequent. Et hec
ꝑsecutio vno mō fit verbis vt quicūdo: obloquendo: irridēdo: maledicendo. Alio mō illa ꝙ
secutio fit in rebus ꝥ in ꝑsonis bonoz hoim
. ī. spoliādo eos in rebus vel percutiēdo vl vul
nerādo in corpe: ꝥ sic tūc boni dicti sunt bti.
vñ dicit xps in euāg. Bti estis cū maledixe
rint vobis hoies ꝛc. Ergo mali hoies sūt vti
les etiā si nō saluent: ꝙ purgāt bonos a ru
bigine viciosi ꝥ ꝓparāt eos ad ꝙipiendum
coronas martyr. Quō enī essent tot martyres
si nō ē nitent bonoz hoim ꝑsecutores. Quō
enī sctus Stephan⁹ hēret coronā martyr. si
non fuisset a ꝓximis iudeis lapidat⁹. Similit
bti⁹ Petrus apls si nō fuisset ab iniquo Ne
rone crucifix⁹. sic iuxta ꝓphet⁹ Valeri⁹ bti⁹
Laurentiū martyrē fecit. Sic Datian⁹ ini
qu⁹ sctm Cornelium ad palmā martyrii ꝺduxit: ꝥ sic de aliis. Sedo boni ꝥ mali hic sic vi
nunt. vt boni ex hoc gloriosiores i futuro ap
pareāt. vñ cōmendat ex eo ꝙ inter malos ser
uauit innocētiā suā ꝥ iustitiā: ꝥ sic sit qñdā
dus erit: q̄ inter malos bene vixit. nā sicut vi
tuga bilem sit inter bonos hoies male vivere
sic econtrario laudabile ē iter malos hoies bñ
viuere vñ magna glia erit tibi cū inter lupos
es hūlis et iter irascibiles mitis: ꝥ inter luxu
riosos castus: ꝥ sic de aliis. ꝥ signāter cū ve
ne potuisses male tecille: ꝥ ꝓpter deū te abstī
nuisti vnde Eccl. xxxi. Qui potuit trāsgredi
nō est trāsgress⁹: ꝥ facere mala ꝥ nō fecit: ḋo
est hic ꝥ laudabim⁹ eū? Tertio mali cū bōis
vixūt in pāti: vt ipi mali ꝙ exēpla bonoz et
correctiones: admonitiōes cognoscent et ē bōi
tiāt. Nā ē signū bonitatis dei q̄ vult oēs sal
nos fieri ꝙ malos cū bonis hic ꝙmittit vive
re. ī. manū plures sunt cōuersi ꝥ boni effecti ꝥ sāc

nuati ḳ̃ de⁹ hic diu tollerauit cū bonis ḳ alis fuiſſēt dānati: ſ̃ic pallio xpi ꝓia vīcia eⁱ⁹ eſſent i illis frustrata. ꝓſa. xxx. Propterea ex ꝓcat nos vt miſereat noſtri. ꝑ̃ſ. Ōganimis ⁊ multū miſericors. Quarto mali cū bonis vi unt: vt ipi mali nō: ḍuertant: q in futuro inexcuſabiles ſīāt. Vñ mali hñt ifoꝛmationē per auditū quo ad vbuz dei: ⁊ ḳ ad vſum per exẽpla bonoꝝ. ¶ Et ilta eſt ꝓncipalis cā quare mali odiūt bonos ſ̃vita pñti. Nā etiā iuſtis tacẽtib⁹ ex cōgatiōe tñ iuſtoꝝ vita ma loꝝ arguit q inexcuſabiles ſunt i ſuis pctis etiā in pñti qō eſt magnū grauamē Sap. ii. Grauis ē nobis ad vidēdū qm diſſimilis ē aliis vita illi⁹. Boni enī q opa bona ſua teſtāt q opa maloꝝ ſunt mala: ſ̃ic fidelis merchanⁱ⁹ cū opē ſuo repꝛehēdit merchanū infidelē ex eo q opa ſua cū opib⁹ illi⁹ nō cꝛoꝛdāt. Sic ſ̃it intelligit de bonis ⁊ malis hoīb⁹ quo ad opa ſpoꝝ. vñ Joh. vii. Nō pōt mund⁹ odiſſe vos: me aūt odit: qz teſtimoniū ꝑhibeo de eo qz opa eius mala ſūt. Vñ mali i futuro ſunt inexcuſabiles. nā hō ſupb⁹ videbit humilē ḳ ſoꝛtaſſis fuit diti oꝛ pulchꝛioꝛ nobilioꝛ eo. et tamē i hūilitate ꝑmāſit: Sic̃ luxuriosus ar guet ab hoīe caſto: ebꝛiosus ab hoīe abſtinen te tracūdus a mite: ⁊ ſic de aliis. Et tūc tales obmiteſcēt: qz nihil habēt qō poſſent rōdere niſi q ꝓpꝛia malicia coꝛ eos dānat. Quinto mali cū bonis vīnūt: ⁊ hoc ꝓpter aſſociationē bonoꝝ. Nā ſi dñs peꝛcuſſet ſodomā ꝓpter decē iuſtos ſi i eiſdē ḳnq ciuitatibus ⁊ in oi regione circūiacēte inuēti fuiſſent multoma gis iam dñs parcet malis ꝓpter ſocietatē bo noꝝ. Unde ḳlibet mal⁹ debet regratiari deo ⁊ aliis bonis hoīb⁹ ꝓpter quoꝝ participatio nē ⁊ ſocietatē de⁹ ſibi pſentē vītā tam diu ꝓ lōgauit. ¶ Quātū ad tertiū. ſ. quō boni ſe habere debēt quo a cohabitatione maloꝝ ne eos ſalute coꝛ impediāt. Dicendū ſcōm Guil. lugō. q boni qnqꝫ debēt hꝛe vt neminē ſuo malo exẽplo coꝛrūpant i quo multi per cant ḳ ꝓmū ſcādalizant nō attendentes il lud. Mat. xviii. Me hoi per quē ſit ſcādalum Unde ſciendū q ſunt quidā dyabolici hoies qui poſtq̃ vidēt aliquē hoīem impatientē ꝓ nocāt eū ad irā: etiā quādoqꝫ ad blaſphemiā dui deuz ⁊ maledicendū ꝓmo nō verentes ſpūaliter moꝛtifīcare ꝓmū in anima neq̃ cōtumeliā dei curant. Sed tales ſi inciderēt vnam domum de pallea ſe valde peꝛcaſſe pu tarent: quando vero inciderunt domum ſpi etualem fratris ſui: ſe innocentes putānt. Sed tamen tales rei erunt olim peꝛcatoꝝ

ḳ iſte ſic̃ vocati cōmittūt: ſiue iuriōſis blaſphemādo: ſiue etiā i coꝛde ledēdo. Ne neceſſariū eſt vt caueant ſe ne ab alio ꝛcꝛ pant: qz ⁊ coꝛrūpe ⁊ coꝛrūpi vitiū eſt. Ju ḳdē multi erāt ḳ ſuidēt aliqōmalū ad fi fieri illō volūt imitari ⁊ tra illō ꝑo. Noli em lari i malignātib⁹. ergo ḳlibet dz ſp attē vītā bonoꝝ ⁊ ſi maloꝝ: hoc merito: qz ſuo i futuro cū bonis ꝑmaneſcit cō dictaq̃ i pꝛ ſētī vītā coꝛ deꝛeas imitari. vñ Jſi. de ſum bo. Ad ꝙuerſionē moꝛtaliū multū ꝓfūt exē pla ſanctoꝝ repꝛobi aūt nō attendunt deꝛ mēta bonoꝝ ḳ imitent ad meli⁹ ſed ꝓponūt ſibi exempla maloꝝ ḍb⁹ ad ſuoꝝmoꝝ gratā tatē vtūtur in penis: tales excuſant ſe dicē tes. Multi faciunt hoc ⁊ iam ꝙſuetudo eſt: ſi volūt ſe excuſare. ꝙtra qō dicit. Hiero. ad re ſtitū Nequaq̃ ꝙdēres q alii mali faciā: ſed ḍ tu boni facere debeas neq̃ peccantū du caſ̃ multitudie ne te peꝛtrahā urba ſollicitu Itē tales attendere deꝛerent qō dicit ꝓphe cuā. Math. vii. Lata ⁊ ſpaciosa eſt via ḳ du cit ad ꝓditionē: ⁊ multi ſūt ḳ itrant ꝙ eā. ⁊ co uerſo dicit. Angusta eſt poꝛta ⁊ artavia ḳ du cit ad vītā ⁊ pauci ſūt ḳ inueniūt eā. ¶ Si di ꝛeres ante cētuz annis hoc factū eſt vl' ho ſez q hoies choꝛizauerūt ſuperbas veſtes in ducrūt: ⁊ tabernas intrauerūt ⁊ ſe inebꝛiare uerūt. Vñ deo q ante centū annis hoies mā in infernū itrauerūt. Nā illicitū factuz gra deū: q hoc nō excuſat q ex mala ꝙſuetudine ꝓpetratū ſit. vñ Jſi. Conſuetudo aduersi⁹ dat paruū vſū ſez ⁊ rō vincat. vñ ḳlibet ad dere ḍz exẽpla bonoꝝ vt ide ꝓficiat: vñ Amb. Hectoꝝ vita eſt ceteꝝ noꝛma viuendi. vñ etiā Gre. Nūq̃ pctoꝛes ad lamentū pnie redirē ſi nulla bonoꝝ eſſent exẽpla ḳ coꝛmēte nare rent Tertio vt memini malū vel iniuriā in ferāt. vñ Mat. vii. Oīa hecūq̃ vultis vt faciant vobis hoies ⁊ vos facite illis. vñ etiā Thob. iiii. Q̄ ab alio odiſti tibi fieri: ne tu alii fa cias. Hoc em attendendū eſt i oi actiōe q iu riā alii nō facias: neq̃ i ꝛbo neq̃ in facto: ſz ſicut ab alio vis tibi fieri ſic debes ꝓximo facere: qō ſi ḳlibet quotidie aduerteret mala nō fierent ḳ ab⁹ fiūt: qz null⁹ timeret fraudē vl' deceptionē a ꝓximo ſibi fieri: ſz oppoſitū i ſi nueniē. vñ ꝑo. Diminute ſūt veritates a filiis hoīm. Hoc ꝑ qz vnuſq̃q̃ heu iā nitit deci ⁊ ꝓximū ⁊ iā frater fratri nō ſeruat fidē: ⁊ ſi qz ſcōm aplm oēs q̃rit ḳ ſua ſūt. Quarto vt malū illatū ab alio patiēter ferāt. vñ Cyp. oml. Patiētia eſt alienā mala equanimiter tollerare ꝙtra eū ḳz ḳ mala irrogat nullo n

loꝛ monerꝛ: ꝛ ſūt alicꝫ q̄ ſe credūt eē bonos nec tñ vnūſq̄ dū ꝓpter deū ſuſtinere volūt: vñ Greg. Qui a ſtatu patiētie ꝙ linguaꝝ vulnus ꝛa corꝛait ipe liui teſtis eſt ꝙ ꝛtra manifeſte placentiōis gladios ñ ſubſiſterꝛt nā ſicut illi q̄ ſūt patictes ſeruāt alas ſuas: ſic illi q̄ ſunt ꝓpatictes ꝓdūt q̄ſq̄ ſcipſos. i. corꝓ⁹ ⁊ aniam. Vñ refert ꝙ valde ꝑiculoſuꝫ eſt ex ꝓpatien ⁊ tia dyabolū nolare ⁊ ſeipꝫ ex ira eiꝺē ꝛmendare. ℣ Vñ legē ꝙ q̄ꝺā archidyacon⁹ aure lian. itur⁹ romā rogauit quēꝺā canonicū vt ſi acōmodaret ſuū diſpēſatoꝛē quē i illa via ſibi neceſſariū eſtimabat. Cū igit dictus diſpēſatoꝛ ꝛ ſuiſſ⁹ cū archidiacono ꝙgeret: ille archiacon⁹ q̄ erat auar⁹ cepit a dicto diſpēſatoꝛe rōnem expenſaꝝ ita diſtricte exigere ꝙ vellet etiā vſq̄ ad ſingulos obolos ꝓcuſſū ꝙ ſcrutari: qđ cū moleſte ille ferret ⁊ quaꝺā die perturbat⁹ ⁊ exōbis archidiaconi exaſperatus ſeipm dēmonib⁹ ex ira ⁊ ipatiētia ꝛmendauit. Eodē añ die in trālitu cuiuſdā fluuii cum equo ſubmerſus eſt. Jnierat āt ꝑdictus diſpenſatoꝛ pactū cū dño ſuo canonico ꝙ ꝺs ex ipis duob⁹ ꝓiusmoꝛeret infra. xxx. dies ſ poſſet ad alteꝝ rediret ⁊ de ſtatu ſuo eū certificaret. Jacuēte igit nocte cū dictus canonicus in ſuo lecto ardēte cozā ipo lāpyde vigilaret ⁊ ce diſpēſatoꝛ ſu⁹ cozā ipo aſtitit. ⁊ canonic⁹. Vñ veneritis inqt diſpēſatoꝛ mi chariſſime. Nūquid ēt rediit archidiacon⁹ nō liquit dñe ſ ꝛ ego ſol⁹ redii iuxta ꝛſtitutū ⁊ pactū vobis ꝓmiſſuꝫ: ⁊ ille quō tibi ē. Reſpōdit moꝛtu⁹ eſt ſuꝫ ⁊ i maximis toꝛmēt⁹ ſuꝫ et canonic⁹ ait: qua moꝛte de fūct⁹ es. Rñdit ille archidiacon⁹ pare⁹ ⁊ auarus me hodie ſupza modū ꝛmonit ꝓpter ſuā ꝙritatē et diſtrictaꝝ rōnē quā a me exegi ⁊ ego ex ira cōmendauit me hodie dēmonib⁹: ⁊ ſic ſubuerſ⁹ ſuꝫ ad eis in fluuio ⁊ tali crudeli moꝛte defunct⁹ ſum. ⁊ ait Rogo vos vt q̄ſcūq̄ poteritis monea ſ ne horū ñ faciāt q̄ ſe dēmōib⁹ ex ira ⁊ ipatientia cōm⁹dēt: qꝫ ſi ſe ſic demōib⁹ ꝛmēdāt dāt eis ptātē ſuꝫ ſe: ſicut ego hodie feci ⁊ p⁹ pauca diſparuit. ¶ Quinto vt vehemēter eſtimet iuſtitiā tā in ſe q̄ i aliis ⁊ vt vehementer deſiderēt ſalutē ꝓpriam ⁊ alioꝝ vñ Mat. v. Bti q̄ eſu. ⁊ ſit. iu. ⁊ ad hoc ꝺebēt laboꝛare vt ſalutē ꝓpriā ⁊ alioꝝ ꝑcurēt. Nā mai⁹ ſacrificiū eſt deo q̄ ꝓpriā alam cuꝫ bonis opib⁹ ad ſpm ꝓducas q̄ ſi aureū mōtē offerꝛes ⁊ cētuꝫ mōaſteria ⁊ cētū clauſtra ⁊ cētū hoſpitalia edificares: ⁊ tuā alaꝫ dyabolo traderes: liꝛ ſi alam ꝓximi ad deū reduceres: ei maximū ſacrificium imolares. vñ Ezech. in omel. xii. Luꝛ Eze. Nullū oꝑipotenti deo tale ſacrificiū qua le eſt zelus vel ſalus alaꝝ. ℣ Unde exēplū de bono viro q̄ reduxit deſperatuꝫ hoīcm ad deū. Nā legit ꝙ quidaꝫ pcōz enoꝛmis inq̄ etiū exceſſit in oi flagitio q̄ ſitis ſibi viꝛ aud; bat: vnde moꝛtis deſperabat. Cui vir dei heremita q̄ꝺā ꝛſuluit vt ꝛfiteꝛet. Cui ille deſperatus eū Layn dicēꝺo ait Maioꝛ eſt iniquitas mea q̄ vt veniaꝫ mereaꝫ. Cui heremita. Fili mi Quid abyſſum exhauriret mie ⁊ bonitatis dei nūq̄ditus cōtritiōis ⁊ deuote ꝛfeſſionis oia vicit petā. Cui petōꝛ. Magna ſunt q̄ aſſeris. Cui heremita. Weiꝑm veſtio pctis tuis. vt ſecure poſſis agere pniam oꝛ etiā ea oia te mihi publicare: q̄ facto ſubdit heremita. Nūq̄d vis fili q̄ deū offendiſti. ⁊ hoc tuam ꝛfeſſionē ſacramentalē eē aſſeris. cui ipo annuente ſuſcepit ab ſolutionē ⁊ deuote expiranit. Tūc illo viro dei apparuit: aſſerens ſe in ſtatu ſalutis. Heremite ꝺo duplicia pmia a deo repoſita ꝓpter charitatē ſuā ⁊ inſoꝛmationē qua eum reduxit de deſperatiōe ad viā ſalutis. ¶ Sermo de eodem.

TMiticū cōgregate in hoꝛreū meū. Glo. i. bonos poſt hāc vitā i eterna gaudia. Unde hic eſt dicendū de nouē gaudiis celi. Jſtum ſermonem quere infra ſer. lxxxiiii. B. et eius exemplum.

¶ Dñica. v. Sermo. xxxi. de hūilitate.

OJſcite a me qꝫ mitis ſuꝫ ꝛc. Mat. xi. Jriſto. Nullū violentum ꝓpetuū. Qui ergo in celis alte vult remunerari nō ꝺz nec pōt cū violentia ꝓcedere: ſed cū virtute: ſed inter oēs virtutes hūilitas maxime exaltatꝫ alte remunerare facit Jō xp̄s i verbis ꝓmiſſis amonet nos ad imitandū ſuā humilitatē dicens. Diſcite a me ꝛc. Unde in pñti ſermōe tria ſūt dicēda. Primo de humilitate ⁊ quattuoꝛ gñib⁹ hoīm ſe humiliantiū. Scō de nouē gradib⁹ humilitatis. Tertio exemplū. ℣ Quantū ad pmū ſciendum ꝙ ſicut ſuperbia in oībus ꝛgibus ē timenda ⁊ vitanda ſic humilitas eſt neceſſaria. Greg. Quicquid agitur perditur ſi per humilitatem nō cuſtodit: qꝫ ipa eſt clauſoꝛium et ꝛſeruatoꝛiū oīm virtutum ⁊ meritoꝛium. Jtē qui ceteras virtutes ſine humilitate congregat quaſi puluerem in ventuꝫ poꝛtas Auguſt. Humilitas eſt regina virtutū: moꝛs viciorum: ſpeculum virginuꝫ: hoſpitiū ſancte trinitatis. Jtem ſciendum ꝙ ſunt quattuoꝛ gña hoīm q̄ humiliātur. quidā eñ hic et i futuro exaltant. ℣ Exaltauit electum de plebe

mea ꝓbigka. Sicut Dauid Moyses Abra ⁊ am sctūs Henric⁹ imꝑator sctūs Oswald⁹ ꝛex Anglor. sctūs Edward⁹ ꝛex Anglor. sctūs Ludouic⁹ ꝛex frācor. sctūs Grego. papa. sctūs Aug. sctūs Amb. Hiero. ⁊ sic de aliis. Illi hic in pñti ⁊ in futuro exaltati sūt: sic adhuc boni ꝓlati quos de⁹ vocat ꝙ subditos suos bñ regūt sicut hic i pñti sūt aliosholes exaltati sunt: sic ⁊ in futuro exaltabunt. vñ Greg. in omel. Illi deū ꝑ ceteris videre subl̄ime merent: qui fidelib⁹ gregib⁹ ꝓsse solliciti sciūt vñ etiā apls. i. Thi. v. qui bñ pñnt ꝓsbyteri dupli honore digni habent. vnde etiā in de. Prelati deo seruiūt bñ viuēdo subditos bñ regēdo. xlii. q. iiii. Si ecclia Itē ꝙ hic ⁊ i futuro hūiliant vt mali pauꝑes ꝙ sūt elate mētis. vñ Ber. Ue pauꝑib⁹ superbis. ve poztātib⁹ crucē dñi ⁊ nō sequntib⁹ eū Nā ē vulgare dictū. Pauꝑis ⁊ supbi ē duplex dānum: ⁊ felicitas est. nā pauꝑes supbi sunt hic despecti ⁊ hūiliatiet in futuro adhuc ampli⁹ humiliabunt ⁊ magis despecti erūt ⁊ sic habebunt duplicē infernū. i. hic ⁊ in futuro Unde Hiere. xvii. Duplici contritione contere eos. Itē ꝙdā hic in pñti se exaltant: sed in futuro humiliabunt sicut diuites ꝙ in supbia se extollunt: ⁊ in diuitiis ⁊ in potentia sua gloriantur et in pulchritudie corꝓis: quā ab extra ostēdūt in vestib⁹ ꝓciosis: i peplis: in cingulis: in capuciis gliam hūanā quer̄t. Et tales dic̄t sozmiozes erūt ꝙ hic sel̄ ultra alios hoies supbe ozdinauerūt vt ꝓ i lucifero ꝙ pulcherrim⁹ fuit ⁊ ꝓpter suā supbiā dissozmioz factꝰ ē ceteris demonib⁹. vñ dicit dñs ꝓphām. Gliaz eoz i ignominiā ꝯmutabo. ℟ Itē ꝙdā hic se laudabiliꝰ humiliāt vt in futuro exaltent: vt boni pauꝑes ⁊ etiā alīq diuites ꝙ hic xpi humilitatē imitant: ⁊ tales in futuro exaltabūtur. vñ Job. xxii. Qui humiliat⁹ fuerit erit i gloria: ⁊ talis humiliatio est necessaria ad salutē. vñ Ber. Laudabilis virginitas: sed hūilitas est magis necessaria. Pōt ei ꝙs sine virginitate saluari: sine hūilitate nequaq̄. Uñ ipsa hūilitas saluat et exaltat: ⁊ ad celū ꝓduceit. vñ Ber. Sola hūilitas est ꝙ exaltat ⁊ sola ipa ducit ad vitā: qz hec est via ⁊ non alia Nā sicut superbia est via ad infernū ⁊ supbmit vsq; ad infernū nouissima sic humilitas est via ad celū. Nā ipa ꝓduxit ⁊ exaltat: vt ꝓ in dīa virgine que ꝓpter suā humilitatē exaltata ē sup̄ nouē chozos angelox ⁊ collocata ad dexterā filii sui dñi nr̄i Iesu xpi. Et ꝙ hic humilioz est i hoc mūdo erit ei vicinioz in celo. Uñ Amb. sup̄ ꝓs. Bti immaculati q̄to ei ꝙs est abiectioz i hoc seculo tāto magis exaltabit in futuro. Nā ꝙ quot gradꝰ hūilitatis hic ꝙs descēdit: ꝙ tot gradꝰ exaltabit in celis vñ Ilci. Descēde vt ascēdas: hūilia te vt exaltēris. ℣ Quantū ad scām sciendū ꝙ sūt nouē gradꝰ hūilitatis ꝙs ꝙs cognoscere pōt humilis cozā deo sūt. Primꝰ gradus est quo ꝙs reputat se tā miserꝯ ꝙ semꝑ deficiat in bonis ⁊ ꝑficiat ꝙ malicīā bonā que hz a deo timet ex humilitate demereri i bonis operibus q̄ mereri ⁊ deū offendere q̄ placare ꝓpter negligentiā quā hz in bonis opib⁹: qz ex humilitate reputat se seruū inutilē Secūs gradus est se viliozē alīs reputare. ℣ Licet quilibet ꝓ uirtutibus ꝙdā debeat se reputare ex humilitate oib⁹ aliis viliozē. Nā deo scīz bn̄ tha. ⁊ aduo ꝙ quilz ex hūilitate dz se in aliq̄ subdere alteri ⁊ illū sibi ꝓponere: ⁊ hoc contingit tripliciter. Pzio cū vides aliqō tm̄ i primo q̄ scis te nō habere. vtiq; ex humilitate debes te illi alteri sublicere ꝙ ad hoc ⁊ estimare cū toto cozde tuo cū te in illo excedere scio cū cognoscis aliquē defectū i te quē i alio nō cognoscis: debes te ei quo ad hoc ex humilitate sublicere et reuera diligēter inuestigando semꝑ quēlibz in bono aliquo videbim⁹ ꝓximū tuū clarere. Tertio cū etiā nihil talis boni scias in alio ex humilitate tñ semꝑ debes estimare aliq̄d occulti i eo qō tu nō percipias mouer⁹ humilis nō soluz dz se ex humilitate viliorem estimare ceteris hoib⁹ verū etiā creaturis irrōnabilib⁹ quo ad aliquid: ꝙ nulles creature nunq̄ deū offendērūt nec ꝓceptū dei trālgresse sūt: sed tu ceptus offendisti deū creatozē tuū trālgrediēdo illius ꝓceptū ⁊ aliq̄ sunt ꝓne q̄ sē vilesc⁹ dicūt: ⁊ hoc ab aliis audire nolūt. qō est ꝓpria ypocrysis. ex hoc ꝛre ira ser e. ℣ Terti⁹ gradꝰ ē cū quis gaudet de ꝛēptu ⁊ tristat̄ qñ laudat. Ber. Uer⁹ humilis vult ab aliis videri vilis. vñ Act. v. Ibāt apli gaudētes a cōspectu cilii qñ digni habiti sūt ꝓ nōie Iesu xpi ꝯtumelias pati. Nō quare veri humiles tristant cū laudant est ita: qz reputāt se indignos alicuius laudis: ⁊ dicūt cū apl̄o Soli deo honoz ⁊ gia in secula seculoz. ⁊ cū ꝓs. Non nobis dne non nobis: ⁊ nol tuo da gliam. vñ Grego. Laus ypzia iustos cruciat ⁊ iniquos exaltat. vñ etiam Chzy. sup̄ Mat. Sapiēs cū laudat⁹ fuerit in mente cruciat. Itē sciēdū ꝙ quilz alicui est dulce ab aliis laudari talis nō ē vere humilis. vñ Aug. Esse humilē est nolle laudari i se. Qui ergo in se laudari appetit superbus esse ꝯsuescit. ℣ Quart⁹ gradꝰ hūilitatis est cū ꝙs reputat se dignū oi pena ⁊ in-

ui ꝙ etiã purgatozii ꝓpter ſua petã q̃ cogno-
ſit gra dei ꝓmittit⁹ affectat libenter tẽpa
lem penã: vt eternã penã euadere poſſit dicẽ
do cũ hõ Aug. Hic vre: hic ſeca: vt ieternuz
parcas. vnde ſciendũ ꝙ illi q̃ murmurãt i ſla
gellatiõe nõ ſũt veri humiles: qz ſi eſſẽt veri
humiles: tũc cognoſcerẽt ſe reos illius pene
& multo maiozis. & ſic nõ mõ murmurarẽt
ſed deo poti⁹ regratiarẽt de ſua mia quã eis
dedit qñ hic petõzes punit. O Quit⁹ gra-
tus eſt cũ q̃s reputat ſe idignũ oi bono gra-
cie nature & glozie & quicq̃d tibi dat ĩmo & q̃
cũ̃ beneficia tribuit hoc totũ gratãt faciat
ex tua liberalitate ſine oĩbus ſuismeritis: qz
cognoſcit ꝙ ĩnec minimũ bonũ a deo ꝓmeruit
q̃uo ꝓz ꝙ illi nõ ſũt veri humiles q̃ cõtra
deũ loquunt & eũ reꝓhendũt dicẽdo. Quare
hoc das illi: & illi & michi nõ das cũ tñ hoc ẽt
libenter haberẽ. Si eñ talis eſſet verus hu-
milis: tũc deberet aliũ eſtimare digniozem &
meliozẽ ſe: cui ideo de⁹ tribuit: qz de⁹ ꝓme-
ruit: ſed qz tu nõ ꝓmeruiſti: ergo hoc bonũ a
deo nõ rediſti qõ ali⁹ recepit. Sext⁹ gradus
humilitat eſt qñ quisnõ abhozret ꝓpter deũ
correctiões & cõtumelias pati & mãluete ſuſti
net. vñ Gre. Qui gr̃iam nõ querit contume
liã nõ ſentit. Ex quo ꝓz ꝙ illi nõ ſũt veri hu-
miles q̃ impatiẽtes ſunt qñ corripiunt. Vñ
ſciendũ ꝙ eſt valde vtile cũ quis hic ꝓ delictis
ſuis corripit & punit a ſuis ſupiozib⁹ De hoc
ſre infra ſer. lxiii. ℌ Septimus grad⁹ ẽ cũ
quis ex humilitate cognoſcit ſe reũ & dñi me-
riti q̃ oẽs creature eſſent ꝓtra eũ & punirent
eũ: qz creatozẽ ſuũ ſepi⁹ offendit. Vnde ver⁹
humilis qñ canis eũ mozdet vl̃ pulex: vl̃ mu
ſca vexat: vel alia quecũq̃ creatura eũ rapiat
flat: talia humiliter & patiẽter ſuſtinet cogitat
ex humili cozde ꝙ tales create volũt creato-
rem ſuũ vindicare: quẽ ipe ſepi⁹ offendit in
peccãdo. Ex quo ꝓz ꝙ illi nõ ſunt veri humi
les q̃ qñq̃ ex impatiẽtia maledicũt creatur̃
cũ offendunt ab eis. ℌ Octauus grad⁹ eſt
cũ quis poti⁹ vellz deo ſeruire in vilibus &
abiectis ſeruiciis q̃ in honozabilib⁹ ſeruitiis:
ſi equal' meriti eẽnt & hoc ꝓpter ſuã idignita
tem: qz ex vera humilitate reputat ſe indignũ
ei ad ſeruiẽdũ deo i honozabili ſeruitio: ad
cũ̃ gradũ pauci ꝓueniũt: qz plꝛes ſunt q̃ po-
tius vellent eẽ dñi q̃ famuli & plures mulie-
res que poti⁹ vellẽt eẽ dñe q̃ ancille: ſi amb
equalis meriti eſſent. Nonus gradus eſt qñ
q̃s credit & timet ꝓximos ledere ꝓpter mala
ſua opa: & qñcũq̃ aliq̃d malũ ꝓximis accidit
hoc ipe ſuis ꝓꝓtis petis aſcribit: & bonuz qđ
ipſe percipit ꝙ hoc habeat a largitate & cle
mẽcia gratuita dei et meritis ꝓximoꝝ. Ex
hoc ꝓz ꝙ illi adhuc nõ peruenerẽt ad nonum
graduz humilitatis: qui quãdo audiũt aliq̃d
malũ accidiſſe ꝓximo dicũt: hñ demeruit a deo
illud maliũ: qz talis eſt & talia petã commiſit.
Nã ſi quis eſſet ver⁹ humilis tũc q̃ cito audi
ret aliquod malũ accidiſſe ꝓximo tũc imme
diate timeret ne ꝓximꝰ ꝓpter ipm ſic ꝓpa
liter punit⁹ eſſet. O Quãtũ ad tertiũ nota
exẽpl̃ũ. Legit eñ ꝙ cũ quidã hõ diu laboza-
ret in extremis tanꝺ rapt⁹ putabat eẽ moz-
tuus q̃ poſt magnũ ſpaciũ tꝑis reuerſus eſt &
mtrũ flebat. Hoies añt etzẽũltates rogauerẽt
eum vt diceret eis quare fleret: & quid vidiſ-
ſet. Reſpondit. Nõ di ꝙ ſpãliter deus diligit
hoies humiles & magnã hz cõplacentiã i ope
ribus eoꝝ & ꝓpter hoc fleui ꝑ magno ſtudio
qz quicquid ſeruiui deo hoc totum de gratia
dei ſeci cuz humilitate: quare de⁹ gratanter
acceptauit opera mea. Et ſicut ſuperbia eſt
ĩtium et fundamentum omnis mali: ſic hu
militas eſt initiũ & fundamentum oĩs boni
vnde miſſus ſum vobis & ceteris dicere q̃ q̃
cunq̃ vult ſalnus fieri debet ſe cozaz deo hu
miliare & vitaz chriſti imitari: quia dicit. Di
ſcite a me quia mittis ſum & humilis cozde.

¶ Dominica i ſeptuageſima Sermo
exxii. de dignitate hominis.

SImile eſt regnũ celoꝝ
hoi patrifamilias qui exiit ꝓmo
mane conducere operarios in vineam ſuam.
Mat. xx. Scire debetis in chriſto dilectiſſimi
q̃ ſancta mater eccliacatholica hodierno die
duo tempora rep̃ſentat. i. temp⁹ humane cre
atiõis: & tꝑs humane perditiõis. Hoc ꝓz: unũ
tempus hodie rep̃ſentat ſancta mater eccli
catholica in hoc q̃ in matutinis incipit lege
re libz ũ Gen. in quo aperte cõtinet quõ deus
fecit hoiem de limo terre: & quõ in facie eius
inſpirauit ſpiraculuz vite. i. animam vt homo
fieret in aiam viuentem. Item hodie in ſe-
ptuageſima rep̃ſentat ſpecialiter eccla ca
tholica tꝑs ꝓmaricationis & tranſgreſſiõis
& hũane perditiõis. Ideo hodie eccla catho
lica ob eam hui⁹ miſerabiliter et lamentabilis
trãſgreſſiõis flagellat ſua s. i. ola cantica leti-
tie deponit: ꝓximo. i. canticũ nature quod eſt
Te deũ laudam⁹: qz in ps. dr. Dis ſplis lau
det dñm. Item deponit etiã canticũ gr̃ã. ſcz
Gloria in excelſis deo. per quod dei pax de ce
lo per angelum hominibus eſt annunciata:
vt hꝫ Lu. ii. Item deponit canticũ glozie. i.

Reinya. qđ sicut dr Apoc. xix. Ab ãgelis pzi
mit⁹ in celo est cãtatũ. Nec mirũ si ecclia ilia
cantica omittit illo sacro tpe in quo peragit
trãsgressio ade ꝙ eue. Nã ꝙ pcss vitiata est
natura subtracta gratia ꝙ impedita est glo-
ria. Ergo ecclia quasi in vniuersario toti⁹ hu
mane nature cantũ q̃ de mozt⁹ ꝙ annũ cã
tari solet ꝙ officio misse icipit dicẽs. Circũ
dedrũt me gemit⁹ mozt⁹ ꝛc. Vñ in pñti sermo
ne tria sunt dicenda. Pzio de illo sacro tem
pze septuagesime. Scõo de creatione hois.
Tertio exẽplũ. ℟ Quãtũ ad pzimũ sc en-
dũ ꝙ tps septuagesie istitutũ ẽ ab ecclia. Pzi
mo ad repzesentãdũ tps puaricatiõis ade ꝙ
eue. Ipse em adã sibi ꝙ nobis mozte intulit
Naz si adaz in innocentia ꝓstitisset imoztal⁹
ꝓmãsisset sic ꝙ ipse nec famẽ nec sitim nec fri
gus nec calozẽ ignis sensisset: nec oculos nec
caput dolusset: nec mozs nec aliqua tristicia
sibi accidisset. Vñ Gre. Ad hoc hõ i paradiso
posit⁹ erat vt si se ad cõditozis sui obediẽtiã
vinculis chari: ad astringeret ad celestẽ pa-
triã ꝙ angelozꝝ societatẽ qñq; sine mozte car-
nis trãsiret: nã hõ fuit creat⁹ imoztalis ꝙtũ
ad cozpus ꝙ aiam. vnde Greg. Sic nãq; im-
moztalis ꝙdit⁹ est hõ vt si nõ peccasset: etiaz
mozi nõ potuisset: Unde oẽs viui celũ intrat
sem⁹. Scõo septuagesima repsentat nobis
exiliũ toti⁹ generis humani qđ icepit ab adã
ꝙ durat vsq; ad finẽ mũdi. Amb. Oẽs sumus
in hac la hzimaꝝ valle q̃ deserem⁹ esse in pa
radiso vel in celo. Vñ Job loquens de mise-
riis hui⁹ mũdi dicit sic. Homo natus de mu-
liere hzeui viuens tpe multi repiet miseriis.
Hoc patet: qz patimur famẽ sitim: ꝙ variasin
firmitates ꝙ certitudinaliter oi die mozte ex
pectam⁹: nec scim⁹ vbi post hanc vitam pzia
nocte manebimus: ꝙ in signũ huius miserie
ꝙ exilii tunc puer cum nascitur in hunc mun
dũ ꝓmit⁹ flet lachzimas eius⁹ testimoniũ ꝓhibẽt
hui⁹ miserie q̃. Ille puer sit nat⁹ in mũdũ q̃
est vallis miserie ꝙ lachzimaꝝ. Vñ Hol. Oẽs
clamant evel a quotquot nascũtur ab eua. Si
sunt masculi cõquerunt de pzimo patre adã:
q̃ dat vocẽ a: si sit femine: zquerunt de pzi
ma matre. Eua ꝙ q̃ sonãt e: qz ꝓpter cozꝓtã
sunt cũ pena ꝙ dolore i mũdo victuri. Vñ Aug.
Puer ẽ ypheta ꝓ fictũ. Tertio tps septuage
sime repsentat nobis t⁹ pnie. Et in signũ hu
ius tunc heriũ vesperis cãtabat dies absc-
luti ꝓterierunt: dies obseruabiles redeunt tps
adest sobziũ sram⁹ puro cozde dñm. Vñ ad
tãã pniam assumẽdã ecclia hodie in officio
misse inducit nos exẽplis Nã adducunt no
bis in exemplũ tres magni peccatozes q̃ re
tum officiũ misse cõposuerũt. i. Dauid qui q̃
posuit ireoitũ misse ne quis desperet ꝓpter pe
catũ luxurie. Paul⁹ qui cõposuit epistam
hs desperet ꝓpter pctm superbie: ꝙ Mattheus qui
cõposuit euãgeliũ: ne quis desperet ꝓpter pctũ
auaricie. Vñ mõ leticia hũana est postpone
da ꝙ salubzis tristicia assumenda: q̃ heu pla
ees peruertunt ozdinẽ q̃ iã icipiũt dissolute
es ẽ ꝙ vanitates mundi pl⁹ exercere quã
non sit tps pnie: sed tps vale leticie. Contra
quos dicit Holo. Eccl. iii. Est tẽp⁹ flendi et
tps ridẽdi: ꝙ in signum q̃ xpiani nõ debent
amodo vane letari: tunc hodierna die incepit
tps interdictũ in q̃ xpiani nõ debẽt nuptias
celebrare: quia illõ tps est tps tristicie. Et de
hoc ẽre aũ ser. xxvi. Q. Quantũ ad scõ
dicendũ q̃ hõ est magne dignitat⁹ apud deũ
q̃ ad creationẽ. Nã pzia dignitas hois est q̃
creat⁹ est ad imaginẽ dei. Vñ Gen. ii. Faci-
mus hoiez ad imaginẽ ꝙ similitudinẽ nostram
nõ ãgeli nõ archãgeli q̃ solius dei. hoc dr⁹ si
dixit de celo vel õ stellis vl de auro vel de a
gẽto: q̃ de hoie q̃ ad aiaz. vñ Eccl. xvii. De⁹
de terra creauit hominẽ ad imaginẽ suã fecit
illũ. vñ et Wer. i sermõe quadragesimali Co
gita qualẽ te fecit de⁹. nẽpe leõz cozpus ex ter
giã creaturã: q̃ seõm aiaz magis: vt ꝓpter ima
ginẽ insignẽ creatozis rõnis participẽ bitu-
dinis eterne capacẽ Itẽ sciendũ q̃ ꝑ oib⁹ mũ
di creaturis deus impzessit hoi sue imaginis
spẽm. Nobiles em sunt bestie terre inquãtũ
creature dei sunt: q̃ nobiliozes sunt aues eo
q̃ nobilissima sũt firmamentũ celi stelle: sol
ꝙ luna: ꝙ planete: nec tñ ita nobiles sicut hõ.
vñ Aristo. Nobilissimũ alaliuz est hõ: iõ nõ
nue effũdere sanguinem hũanũ. Itẽ. viii. poli.
Inter oia alalia sol⁹ hõ hz rõnẽ. vñ Aug. su
Gen. Dim alaliũ cozpa sine q̃ in ais sine q̃
terr⁹ viuũt inclinata sũt ad terrã ꝙ nõ sũt er
ecta sicut hois cozp⁹ q̃ figurata est aia nãs in
eterna sua. i. in eterna ꝙ spũalia erecta esse de
bere. ¶ Scõa dignitas hois est q̃ cũ dñs
oim creaturaꝝ cõstituit ꝓter angelozꝝ. vnde
Gen. i. Dñamini piscib⁹ maris ꝙ volatilib⁹ cel
ꝙ vniersis alantib⁹ q̃ mouent sup terrã. vñ
etiã. ps. Dia subiecisti sub pedibus ꝛc. Unde
omnes creature sunt adhoc create vt seruiãt
hoi. vñ Hug. de arra. aia. O hõ respice mũdũ
istũ. ois naturalis creatura ad hũc finẽ cursũ
cursũ dirigit: vt tuis vtilitatib⁹ deseruiat. Ce
li tibi deseruit q̃ suũ motũ. luminaria celi q̃
cursũ influxum: sol ceulat tibi diẽ: luna illumi
nat tibi noctẽ: ignis tẽperat tibi aeris frigi-

ullū: aer tibi mitigat ignis caliditatē: aqua rendat tibi frigorē: mitigat tibi fletus ārborē frūdat terre rigorē: terra vero te fulcietat sua fōlditate recreat sua ferūditate delectat sua amenitate. Cere quō oīs creatura suum cursū dirigit vt tuis vtilitatib⁹ ōseruiat. Tertia dignitas hoīs ē q angel⁹ ad sui custodiā habeat. ps. Angelis suis mādauit ꝛc. Et ipi angeli qñ vident nos vna ora orare: de hoc gaudēt. vñ aug. Quotiens bene agim⁹ gaudent angeli strident demones quotiēs vero a bono deuiam⁹: diabolū letificam⁹ & angelū bono gaudio defraudamus. Vñ quilibz homo q angelū sui honorare in quocūq loco fuerit. vnde Bernard⁹. In quis diuersorio: in quis angulo reuerentiā exhibe angelo tuo: me audente illo psente qō me psente nō auderes facere. ¶ Quarta dignitas est q deus vult laudari ab hoīb⁹ hic in mūdo: etiā in futuro sicut iam ab angelis laudatur in celo. Et in signū hui⁹ tunc totiens admonemur a deo per scripturā sacram ad laudandū eū. ps. Laudate dñm oēs gētes. vnde Aug. Vere felix esset qui posset diuine laudi semp̄ vacare ꝛc. Nā hoc faciūt beati in celo. vnde ps. Bti qui habitāt in dom⁹ tua domine in secula seculoꝝ laudabunt te. vnde Ber. Dilectamus nunc in terris quas facti sum⁹ laudes in celis. Nihil ita pparat in terris celestibus habitatiōibus sicut reperitur: sicut alacritas laudātiū deum. Quinta dignitas est q hoīs naturā deus assumpsit & nō angelicā. vñ Ihe. ii. Nusq̄ āgelos apprehēdit: sed semen abrahe. Et in hoc ps. fact⁹ est frater nr. vñ dixit ad patrē suū. Annūciabo nomē tuū fratribus meis. vnde Ber. Puto q tā me sp̄are nō poterit: qz os ex ossib⁹ meis. et caro de carne mea. Sexta dignitas ē q nos hoīes tā chare & pciose emit. Unde apls. i Co. vi. Empti em sunt pcio magno. vnde Augusti. Postq̄ intelleri me pcioso xpi sanguine redemptū: nolui me venalē exhibere. Unde scriptū: q si infiniti mundi essent ppter istos nec vnā guttā xp̄s pciosi sui sanguinis effundebat: & ppter nos hoīes. et pp̄ter nostram salutē totū sanguinē effudit. ps. Benuit tanq̄ fenū venter meus. Septima dignitas est q nō homines cibat suo sanctissimo sanguine. vnde Joh. vi. Caro mea vere est cibus & sanguis meus ꝛc. Quid ei magis dare potuit nisi semetipm hic i terris i cibū vt pficiamur ne deficiam⁹ in via. Octaua dignitas ē q hō creat⁹ est ad eternā beatitudinē cū āgelis eternaliter possidendā non solū cū ala q etiā cū corpe glioso post resurrectionē. vñ. Mat. xv. Pbs dicturus ē suis dilectis. Venite bn. dicti pris mei possidete patū vob⁹ regnū ꝛc. Nona dignitas est q nihil satiare pōt desiderū hoīs nisi ipse deus infinit⁹ & immēsus ē. vñ dē in. ps. Satiabor cū apparuerit gla tua. vñ et Aug. Tante dignitatis est hūana cōditio vt nullū bonū pter ipsum ei sufficere possit & hāc sattietatem eterne beatitudinis ex itimo cordis desiderare debeam⁹ vt illō desiderio sanctis patrie lachrymas cotidiales exciter in nobis. ¶ Unde exē plū scribit. Jaco. de vitriaco dicēs. Vidi qdā mulieres tā spāli mirabili amore in dei affectiōe resolutas vt p desiderio lāguerent inter a lecto q multos annos nisi raro surgere possent nullā aliā hīmitatē hītes nisi illā cui⁹ desiderio earum ale liquefacte cum domino suauiter quiescentes ꝑ to spiritu confortabā tur: tanto cordis infirmabantur.

¶ De eadem alius Sermo. xxxiii.

Simile ē regnum celoꝝ homini patrifamilias. q exiit pmo mane conducere ꝛc. Mat. xx. Ex quo in pti euangelio fit mētio de patrefamilias qui cō ducit operarios. i. seruos ad laborandū: tūc in psenti sermone tria sunt dicenda. Primo de famulis & famulab⁹. Secūdo de dñis & dñabus. Tertio exēplū. ¶ Quātū ad primū sciendū q serui & famule vt seruitia eorū sint deo accepta & meritoria tria tenent dñis et dñab⁹ suis. Primū est q debent esse fideles dñis suis in reb⁹ tpalib⁹ vt puenīat damna dñoꝝ suoꝝ vbi pñt: bona eoꝝ augmētet. put ipis possibile est. Secūdo q fideliter seruitia eoꝝ intrauert: quia qñcūq scienter possibile tranguit deo graue offendit. Et vt fideliter laborēt i abiectia dñoꝝ sicut i pñtia. Vñ ad. Eph. vi. Nō ad oculū seruientes quasi hoīb⁹ placētes sed vt serui xp̄i facientes voluntatem dei ex anio. Et bene sic fideliter laborāt & i gra sunt tūc ipsemet xp̄s erit pmii eoꝝ pretextu faciūt q tenet fideliter laborat in pñtia dñoꝝ. Tertio quādo dolus vertit. tunc ipsi fideliter laborare desistunt & colloquūtur sil. & oculis vagis hinc illinc circūspiciūt & sic labore negligūt. Extra hoc dicit xp̄s vt habet Math. vii. Quecunq vultis vt faciāt vobis hoīes & eadē vos facite illis. Iterz contra hoc faciunt q bona dñoꝝ ex negligētia perdūt: vel frāgunt. Item q furant bona dñoꝝ & comedunt secrete & bibūt & munia faciūt. q ola cōtrāria sūt & restituēda. nā ei hāt sufficientiā ad comedēdum & furant dñis suis suauitates vel vinū sibi seruiēdo occulte gutta ta

elisit: & sic frapline bona dñoꝝ suoꝝ expendit in hoc grauiter deū offendit. Nec etiā sumuli illi bona dominoꝝ debēt aliis dare siue amicis sine paupertū sine cōsensu siccētia dñoꝝ

Ad qrit an famuli & ancille possit dare elemosynā de rebus dominoꝝ. Ad hoc dicendū sm̄ btm Tho. in. iiii. di. xv. Serui & ācille famuli nō pñt elemosinas dare de reb⁹ dñoꝝ sine cōsensu: nisi pauc⁹ vl brodiū vel hmōi q nō ifert sēsibile nocumentū. Ad qrendū q hic rephendende sūt quedā ancille q mittūt qsq comestibilia qre sicut brodiū & pulmētum & hmōi q nolūt laborē hēre vt pauperib⁹ talia seruarēt & ipis postmodū darēt: cui qsq dñs & dña hoc libēter vderēt: veis hū placeret & ille ancille ꝓpter pigritiā suā nolūt ista fragmēta colligere & pauperib⁹ erogare: & potiꝰ canib⁹ & porcis tribuūt: & sic paupes egere pmittūt & de his stricta rōne redditure sūt deo q pauperib⁹ vtilia fuissen: si eis distribuissēt: nā tales ancille cogitare deberent q dicēdo pauperib⁹ fecerēt xpo factū cēt. Mat. xxv. Quōdiu ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Et ergo sicut si xps p seipm clamaret ātē ianuā tame lic⁹: sitibūd⁹: nud⁹: cecus: & claudus: & egrinus sic recipiend⁹ & ꝓsolandus est paup. Et tūc melius ꝓsperabit illis famulis & ancillis in oibus quādo sūt misericordes pauperibus. vñ Luc. vi. Eadē mēsura qua mēsi fueritis remetiet vobis q paupes & de fretuoli non sūt despiciēdi: quāre infra ser. ci. N. L Deōz qd serui & ācille tenēt dñis & dñab⁹ ē q ipli debēt in licitis obedire: ne eos ad iracūdiā puocare: & q̄quid cognoscūt dñis esse placitū vt hoc libēter faciāt. Nō etiā sufficit nō fraudari & fidelē esse dñis: & etiā obedire in licit. Eph. vlt. Serui obedite dñis carnalibus cū oi timoꝛe & tremoꝛe in simplicitate cordis vestri sicut xpo. Sic & ancille debent in bonis dominab⁹ suis obedire. Nā btūs Tho. dicit q seculari ptāti obediēdū est in licitis: q̄ dñis ptās a deo est & potestati resistit deo ordinationi resistit. Ite. b. Tho. dicit q inobediētia pōt esse mortale pter q̄ subtrahit superiori qd ei tenet ex ordinatione dei. Ergo ptendū est qñ serui & ancille ptinaciter sūt inobedientes dñis & dñab⁹ suis. Sic vxor ꝑ in obediens est viro suo: & pueri & inobediētes sūt parentib⁹ suis & ceteri subditi & inobediē tes sūt suis superioꝝb⁹. Sic tenitere debēt serui & ancille & scienter ad iracūdiā suos dños vel dñas puocauerūt: vel etiā & dñis vl dña b⁹ obloquūtur dicēdo. Dñs ille est pauc⁹ vl infidelis: vel dña est iracunda vl austera Tertiū est q serui et ancille debent hēre rectū intentionē ad deū in laboribus & seruitiis suis q nō sufficit fideliē laborare & dñis obedire nisi habeāt deū pre oculis & intentionē eos ad referāt. vñ Greg. Oēs bonū qd egum⁹ siue per intentionē ad celestia leuem⁹. Unde serui & ancille & pre oib⁹ de mane debent orare & die⁹ festiuis ad missā & verbū dei audire & bene ieiunare & festa celebrare et qñq pre tpe suo ꝓficere & sacramētū eucharistie percipere. Et si nō semp ad ecclam pñt venire. tame in domo vel in capo pñt orare. Et signanter qū audiūt pulsū in elevatiōe corpis xpi tame hūiliē debent se deo cōmēdare. Deōz q̄nq faciūt isti famuli & ācille q deū nō timēt offendere detrahēdo & maledicendo primis & qsq creatur cū iracundi: q̄ peius est in ira sua deū blasphemātes. Et sic deū offendūt iniriādo cū meretricib⁹ choꝛizando: & lugbe & q nando in die⁹ festiuis: & vocando occulte & subtrahendo primoꝝ & dominoꝝ suoꝝ & etiā maximis & paruis deū offendūt. Unde legit vnū exemplū in legenda bti Thome apli q patriarcha in festo beati thome corp⁹ ipius apli honorifice locat iuxta altare & ad mā apli ponit ꝓcreratas hostias: & sic oēs accedentes cōicat cū manu mortua & tute diuina. Et legit q nō nisi cōtriti & ꝓfessi valeant de manu ei⁹ hostias cōsecratas accipere. Indigne aūt nequaq̄ nisi denuo meli⁹ scrutantes cōscientias suas & inueniētes indispositas abscidentiōne & ad corꝺis contritionē se cōferant: tunc redeuntes accipiūt sacramēta de manu apli. D Unō recitat de quodā famulo qui plū quō solū furtū fecerā dñs suo nesciēte cōmiserat: quas & comederat: & oblit⁹ cōtriti accedens ad cōionē nō poterat sacramentum eucharistie de manu apli accipere. Qui inde reuersus iuit strozsū ante quoddam altare clericogenib⁹ roganit deū vt sibi daret cognoscere illō pctm ꝓpter qō repuls⁹ fuit a sancta cōione: & postmodū inuenit q de furto fecerā nō fuer ꝓfessus. Et sic denuo rediēs ad ꝓfessionē cōfessus est quō furat⁹ erat dño suo fecerā & restitutionē ꝓmisit: & tūc post absolutionē sacramentū eucharistie de manu apli recepit

Ad qualis debeat esse intentio seruoꝝ et ancillaꝝ & alioꝝ laboꝝātiū: quere ser. lv. ꝓ. C Quantū ad icōm sciendū q dñi & dñe tenēt tria famulos & famulab⁹ suis. Primo tenentur ipis fideliter ꝓuidere necessaria & victū sez comedere & bibere: q̄ eandē fidelitatem ipis tenent q famuli ipis dñis tenent. vñ apls ad Eph. vi. Et vos dñi eadē facite illis

si ei vis q tibi fidelis sit seruus tu⁹ q labo
et tibi: sic tu conuerso tibi esto fidelis Nā
famuloz est esse sollicitus quō bene q fideliē
seruiant. Dñoz aūt est prouidere q ipsi famu
li necessaria habeant. Contra qō faciūt illi q
familis suis q famulabus nō procurant ne-
cessaria: sed fatigant eos quasi brutum aial:
q sit contra charitatem fraternā. qz aliis hoz-
tasse etiā necesse habent in futuro seruire vel
de laborib⁹ suis nutrire. Insuz dñi tenent
famulis soluere preciū suoz laborū ante oc-
casū solis. Nā hoc est vnū pcm de quattuoz
clamantib⁹ in celū. Non soluere precium mer
cenarioz. Et contra hoc faciūt aliqui q ptra-
hūt ad longū tps. Insuz aliq sunt q detrā-
dūt suos famulos in suo pcio. Nam si ollam
frangūt nō in simplo tm: sed in duplo solu-
unt ab his exigunt. Et in talib⁹ de⁹ grauī-
ter offenditur. ¶ Secundo dñi debent esse
humiles q charitatiui et benigni ad suos fa-
mulos. Nam quilibet dz esse pius suis famu
lis: sicut deus vult sibi esse pium q clementē.
vñ. Heñ. Hic deus inferioi vinas quādmo-
dō superiozē terum viuere velis. Contra hoc
faciūt qui iracūdos continue se suis subditis
ostendūt: raro verba amicabilia: sed sēp dura
dira q ptemptibilia loquūtur q extollūt se et
spernūt suos subditos. Tales nō attendunt
q oēs sumus fratres q similes: nam deus qui
creauit dñm creauit q seruū sicū eodem san-
guine quo redēpt⁹ est diues dñs redēptus ē
pauꝑ seru⁹: scandē hereditatē quā possidebit
est dñs in celo: scandē possidebit q famul⁹
Ergo dñō dz spernere famulū: nec dñs fa-
mulū: qz forte famul⁹ melioz est coꝝ deo
q ipse dñs: qz humilis est q ipse dñs superbus
cadus est: q ipse dñs luxuriosus abstinens: q
dñs ebriosus q gulosus: pius q largus: q dñs
auar⁹ q vsurari⁹. Insuz sciendū q nūq dñs
dei dñi debent nolare diabolum: nec in nole
ipū aliqō opus sicut iubere. ¶ Nā exem-
plū scribit Ezeg. in dya. q quidā nole stepha
nus de itinere veniens domū vocauit ex ira
famulum dicēs. Veni dyabole discalcia me.
Ad cui⁹ vocē mox inceperūt se calciamentoz
exigere. I. ſma velocitate dissoluere: vt aper
tius ꝓsaret q ei ipse dyabol⁹ fuerat ad extrahē
dos calceos diabolus addidit q obediret. qō
mox vt dñs vidit vehemēter expauit: magnifi
q deū exclamare cepit dicēs: recede miser
recede. nō est tibi cū famulo meo locutus sū
cui⁹ vocē ꝓtinus exercuit. Exinde recolligi
pōt q nūq dyabol⁹ ex ira sit nolandus. ¶
Tertio dñi debēt coꝝrigere famulos si deuiā
quāt. Nā seruꝰ cogitare debent q reddituri
sūt rōnē q ipse. Nā tenent dñi famulos q fa-
mulas inducere ad bonū faciē dū. C. vt ieiunēt
q oznēt q sustinēt vt ꝓficiāt: q eucharistiā su
māt: q missā q ōbū dei audiāt. Et si nō imitā
tur ifoꝝmationes tūc debēt eos coꝝrigere cuꝝ
delinquūt. Nā dicit sapioz dz coꝝrigere suos
subditos: alꝰ ois pena q subdit⁹ cōmittit ꝑ
fidentē redūdabūt si nō coꝝrigit: sed ea fieri
permittit. Vnd dē i decre. Nec illere posse quē
quis q nō facere ē eis ꝓsentire. xxiii. q. iii. Quid
pōt. ¶ Quārtō ad vltimū sciēdū dñi. q dñe
ex vera hūilitate debent famulos q famulas
meliozes se ꝑsōis ad deū estimare. q sic eis hūi
liter q pacifice loqui. Unde exemplū legitur q
duo fratres senioz q iunioz fuerunt in itinere
constituti ad seminandū verbum dei missi.
Et accidit q in itinere quodam senioze voꝝ
mienti iunioz vidit ad se venire turmā celi-
cam que pertransiēs nichil ei locuta est: sed
vnus de turma dixit ad iuniozē fratrē q que
reret quicqd vellet. Et ille ꝙsiuit q esset illa
sperioꝝ: ma dña q mittebat duob⁹ iuuenib⁹
pulcherrimis q quo itura esset. Et rñsuz est ei
q regina angeloꝝ ellā volens venire ad ꝓ-
mazvillā cū illa celesti turma ad ancillā cu-
iusdā rustici mozituꝝ. Et ille mirabatur tā
tam humilitatē dñi ꝙ ad talē pau-
perculā ancillaz glonaliter dignabat venire.
Et excitato socio venerūt ad villā q quesierūt
in q domo alīq ancilla infirmaret. Et tandez
ea ꝓperta venerūt illuc. Et senioz frater au-
diuit cōfessionē ei⁹: sed noluit eā absoluere
nisi diceret sibi q qd talē gratiā meruisset q re
tulit sibi q ille frater hō pur⁹ q inocēs in via
vidisset. Et illa ancilla ex hūili coꝝde q ex obe-
dictia dixit ꝓfessoꝝi q virginitatē suā serua-
ret sicut de vtero egressa est: q omni die di-
xit horas suas q quinquagies Aue maria bea-
te virgini q in morte dignaretur eā visitare
Et nec ꝓpter aliquē laboꝝē suas horas q ora
tiones omittit q de ꝓcio suo se vestiuit ꝓcul
dubio dedit pauperibus q confessoꝝ eam ab-
soluit q cōmunicauit q maria cū angelis ani
mam illius ancille ad celum deduxit.

¶ Deo gl. Explicit. Sermo. xxxiii. de creatōe hois

Exiit qui seminat seminare
semē suū. Lu. viii. Ubi sciēdū q se-
minatoꝝ opus dē dicit exiisse seminare semē suū
i. gen⁹ humanū creādo. vñ magr i cōpt. the. ve.
dicit q ista bonitas volens cōicare suā bo
nitatē alijs fecit creaturā rōnalē q istum bo
num intelligeret q intelligendo amaret. amando poss

sideret ꝙ possit dēo bñ ee. Ad ꝓmū sciendū ꝙ dignitas hōis est in hoc ꝙ deꝰ fecit hoiem rōe sapiēte vita innocēte: dnio potentem. Primo fecit deꝰ hoiem rōne sapiēte: qz adā notitiā dei habuit cuꝰ pfectiā quadā intellectuali aspiratiōe ꝛtēplabat. Nō tā ita excellēter vt illi i patria: nec ita in enigmate vt nos mō iā in via. Ergo bt̄us Thomas di. ꝙ Adā mediū tenuit i cognitione dei ꝛ ad nos ꝛ sumus in hoc mūdo: ꝛ ad illos ꝛ sunt iā i patria. Itē Adā cognouit res factas ꝛ creatas: qz eis nōia ipoluit. vt dē Gen. ii. Et scdm bt̄m Thomā nōia debent naturis rerum conuenire: ergo adā sciuit naturas oim alaliū: herbaꝝ: arboꝝ: ꝛ lapidū pcioloꝝ: ꝛ oim rez visibiliū ꝛ palpabiliū. Et infra dicit bt̄us Tho. ꝙ adā in statu innocentie quodaz mō habuit oēs virtutes. Deo fecit eū vita innocēte. Nā factus est sine culpa. Ad scdm Holcot. Deꝰ dedit Adē originalē innocētiaz qua semp se ꝛ suos custodisse potuit. Habuit eñ aia ade ita pfecte dominiū sup corpus ꝙ nūq̄ sentisset ifirmitatē ab extrinseco nec deceptionē ab aliquo si in statu innocentie ꝙ stitisset. Fuitq̄ adam sine penalitatibus: qz nec esurijt neq̄ sitiuit: neq̄ frigꝰ: neq̄ ignis neq̄ aliquid aliud lesit eum: nec mortem expectauit: qz viuens erat ad gloriam translterendus vestibus non indiguisset: quia stola innocentie vestitꝰ fuit. Ad scdm Greg. Sic nanq̄ imortalis est cōditꝰ vt si non peccasset mori etiā non potuisset. Unde etiā Aug. in lib. de quest. noui ꝛ veteris testamēti dicit. Sic deꝰ hoiem fecit ꝙ ꝑdiu nō peccaret: i immortalitate vigeret. ¶ Unde sciendū ꝙ Adā factꝰ est extra paradisum in agro damasceno de limo terre: et post creationē positus est in paradisum voluptat. Fuit aūt locus ille vt dicit Damascenus exultatiōis vniuerse ꝓmptuariū: qui terra celsioꝝ positus est: ꝛ tēperato ac purissimo aere ci circūfulus plātis semp floridis comatꝰ est bono odore plenꝰ nullisq̄ irrationaliū inhabitat ibi. Insup nulle sunt ibi tēpestates: et bis fructificāt ibi arbores. Et in hystoria ecclesiastica dē ꝙ paradisꝰ est locus delicatissimꝰ: vbi mō est enoch et helias cōtinentes vitā suā per eum ligni vite et alioꝝ que sunt ibi. Et cū adam si esset in paradiso dicit deꝰ. vt habet Gen. ii. Nō est bonū hoiem eē solū. Faciamus ei adiutoriū simile sibi. Ergo imisit dñs deꝰ sopoꝛē in eū. Cūq̄ obdormuisset tulit vnā de costis eius: ꝛ replevit carnē ꝙ ea: ꝛ edificauit dñs deꝰ costā quā tulerat de adā in mulierē: ꝛ eduxit eam ad adā. Dixitq̄ adā. hoc nūc os ex ossibꝰ meis: ꝛ caro de carne mea. Quobrē relinquet hō patrē suū ꝛ mātem suā ꝛ adherebit vxori sue: ꝛ erunt duo in carne vna. Circa qō dicit quod ena facta sit de costa ade ꝛ nō de capite vel de pede. Respōdet scdm magrm theo. dicens nō fecit de capite ne viro dñaret. Et ꝛtra hoc faciūt ille mulieres q̄ volūt dñari sup viros suos. Etiā cōtra hoc est quod dicit dñs Gen. iii. Sub potestate viri eris et ipse dñabit tui. Item nec de pede ade facta est ena ne ei tēneret a viro. Et cōtra hoc faciūt illi fratres et querēli viri q̄ cōtēnūt vxores ꝓprias ꝛ tenent eas tanq̄ famulas raro verba amicabilia: sed semp dura et cōtumeliosa verba ei loquentes: sed ipsa mulier facta est de latere viri: vt amoris vinculum ꝓbaretur in ea. In quo aūt vir debeat ostēdere dilectionē vxori: ꝛ econuerso vxor viro, quere ante in. xxvii. ¶ Item sciendū ꝙ dñs deus dixit adā et enaz. Crescite ꝛ multiplicamini. Quēra hoc queri vtrū in statu innocētie conuenissent hoies carnaliter absq̄ officio ghatiōis. Dicēdū ꝙ nō scdm bt̄m tho. ii. di. ii. Cū in viribus inferiores subiecte erāt superioribus scdm rectum ordinē hois in seipso q̄ hō ordinat. Nō recta aūt semp ordinat actū ad debitū. vñ nunq̄ conuenisset vir ꝛ vxor in statu innocētie i actū matrimonialē nisi ꝓpter officiū ghatiōis. Nā appetitus ghatiue quaq̄ potereat surgere sine imperio rōnis nec vnq̄ sine aliquo fine intēto. i. vt prolem generet: qz nulla ꝓlona sterilis fuisset. Et sic bt̄m Thom. ꝓbabilr pōt dici ꝙ masculi semelle fuissent in equali nūero geniti. Nam ghatio erat in ꝓcepto ꝓpter electoꝝ multiplicationē vñ Gen. i. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛc. Et iō oportebat vt oēs vacarēt ghatiōi. Cū ergo ibi nūl mozerez ꝛ vn nō posset nisi vni ꝓrie vir: ꝛ vna nō posset ee nisi vni vxor oportebat ꝙ tot essēt viri q̄ mulieres ꝛ pueri fuissent geniti in paradiso in quo creātes iā erāt positi. Itē ferit vtq̄ pueri nati in statu innocētie statī habuissent vsū manuū bzoz. Videt scdm. b. tho. ꝙ nō soles ei fuisse in statu innocētie habuisse cōe initiū viuendi nō bilē: sed nō terminū. Iō defectꝰ naturalis q̄ sequit initiū extēdi habuissent nobiles nō ultra illos q̄ sequunt terminū: sicut ꝛ semina mozꝛ: et hmōi. Nec hoc fuisset eis i pēn

q̄ hoc q̄ pueri fuissent ꝛ ꝓtinare parui estol-
lus ex hoc nullū inēmodū sensisset diuina q̄
ētia eos ei gubernāt. Hinc est dict⁹ de
gnitione ꝛ viu rationis q̄ nō immediate
habuissent: ꝛ q̄ sine relione ētis discrisset et
lectū⁹ clarioꝛi mō ḡnos mō. Multo ēm ꝛa
ptiores ḡ nos facti fuissent: naz naturas
ēm cognouisset. ℟ Tertio secut adā dño
ꝑfuit. Circa q̄ ḡrit vtz hō i statu innocē
ie aliū⁹ ꝛ creatu⁹ dñabat. ℟ Videt scōm. b.
q̄ sic. Ex hoc ꝑbat. Dicio ex ordie diuine
ꝓuidēcie q̄ sp inferiora ꝑ superiora gubernat.
nō cū hō sit inp cetera alia cōuenīcter ei⁹
gubernatiōi oia alia subdunt. Hcōo hoc ꝑ
bat ex lib. Gen. i. vbi dr de hoie. vt plit pisci
b⁹ maris ꝛ volatilib⁹ celi ꝛ bestiis terre. Vnde
quis i aere ad nutū hois obedirent: ꝛ pisces
mar vocati venirent. Hinc ꝛ bestie terre ꝛc.
In signū hui⁹ fuit creauit de⁹ aīa hoiem oēs
creaturas: ꝛ vltimo hoiem tanq̄ dñm creatu
ras. Nā oēs creature ꝛpt hoiez sūt create et
sibi subdite. vñ. ꝓo. Dia subiecisti sub ꝓdib⁹
ei⁹ oues ꝛ boues vniuersas ꝛc. Hz quare crea
ture mobedientes fuit facte. ℟ Videt scōz dñs
Tho. q̄ inobedientia ad hoiez eoꝛ q̄ ei subie-
cta ei deberent subtracta est i pena et⁹: eo q̄
ipe hō fuit inobediēs deo. ℣ Quantū ad
hoz iendū q̄ diabol⁹ cognoscēs felicitatem
hois quā i statu innocentie habuit ꝛ peccare
potuit: q̄ inuidēs bonū de salute quā acceptu
rat i specie serpentis mulierē aggr⁹ dicbat
h quare pmo mulierē aggressus es⁹ pōdet
dñs Xp̄s. Mulieres sūt incaute molles ꝛ fra
giles. Et q̄z sunt incaute: ō de facili decipiū-
tur q̄z sunt molles: ad cond bonū ꝛ ad malū
cito flectunt: ꝛ q̄z fragiles: ō de facili superā
tur: ō diabol⁹ nō est agressus virū: z mulierē
sciens q̄ femina facilius deciperet cū sit sexⁿ
mollioꝛ: ꝛ facili⁹ vincere cū sit sexus fragi-
lior. Quō aūt ꝑmi parentes. trangressi sunt
ꝓceptū dñi. habet Gen. iii. vbi dr q̄ serpēs
erat callidioꝛ cūctis aīalib⁹ terre q̄ fecerat
dñs deus qui dixit ad mulierem. Cur ꝓcep-
it dñs deus vobis vt nō comederetis de omni
ligno paradisi: cui rndit mulier. De fructu li
gnoꝛ q̄ sunt in paradiso vescimur: de fructu
ro ligni qui est i medio paradisi ꝓcepit nobis
ne comederemus ꝛ ne tāgerem⁹ illū ne forte
moriamur. Dixit aūt serpens ad mulierē ne
quaq̄ moriemini: scit enim de⁹ q̄ i quacūq̄ die co
mederitis ex eo aperient oculi vestri: eritis sicut
dii scientes bonū ꝛ malū. Vidit ergo mulier q̄
bonū esset lignū ad vesc endū ꝛ pulchrū oculis
aspectuq̄ delectabile: tulit de fructu illi⁹ et
comedit. deditq̄ viro suo q̄ illa comedit ꝛ ip̄a
ei agri fuit oculi aperti. Cūq̄ cognouissent: se esse
se nudos cōsuerint folia ficꝰ ꝛ fecerint sibi gir-
mata. ℣ Ex hijs ḡit ḡ eoꝛ vel vir vt mulier
grauī⁹ peccauit. ℟ Videt q̄ mulier q̄dāmodo
grauī⁹ peccauit. Nā adā i duob⁹ peccauit. s.
comedendo de fructu vetito ꝛ excusando se de
tuo ꝓtō. Hic penā a deo accepit: vt habetur.
Gen. iii. Cū dixit ei de⁹. In sudoꝛe vult⁹ tui
vescer pane tuo donec reuertaris in terrā q̄
qua sumpt⁹ es: q̄z pulvis es ꝛ in pulverē re-
uertēris. Hz i quattuoꝛ eua peccauit. Dicio i su
perbia ꝛ i incredulitate: nam ex superbia dei
tatē rapere voluit ꝛ dyabolo plus q̄ deo credi
dit. vñ scōz btūs Tho. Mulier ex sola cupi-
dine peccauit: q̄z appetit⁹ est sicut ꝛc⁹. Excess
uit ei eā appetit⁹ excellētie vt crederet esse ve
rū ꝛ possibile q̄ serpens dicebat: ꝛ iō seduc ta
hz illic ā nō credidit ei vez q̄ dicebat ser-
pēs: ꝛ iō nō appetit absolute: hz cū ꝓditōe si
possibile foret: ꝛ cū appetit⁹ illi⁹ excellētie ips
aberꝛigēdū adā letauit. ergo adā ex q̄dā cla
tione ꝛ q̄dā amicabili tentatiōne quā habuit
ad vroꝛē nolēs eam turbare peccauit. Et ad
huc hodierna die mulieres vt ēditer imitans
euā i superbia ꝛ i incredulitate. q̄ ps. Nā puel
la. xx. annoꝛ q̄nq̄ curiosi⁹ lerdit in veste sua
ꝑ malleul⁹. xviii. annoꝛ: et cū vetula ꝑplius
se oznare nō audet: cū ad superbiā ꝓclande ho
minū nō desinit oznare aliā aut nepte Hinc
solent se pl⁹ occupare in incredulitatib⁹ ꝛ in
cātationib⁹ q̄ viri: q̄z q̄nq̄ vna mulier plus
vel magis scit de talib⁹ superstit onib⁹ ꝛ carmi
nibus q̄ centū viri: ꝛ tales carminatrices nō
solū dānant: hz etiā multa mala faciūt aliis
in alab⁹ suis. ℣ Hcōo eua peccauit: q̄z po-
mum phibitū comedit: ꝛ adhuc hodierna die
mulieres ꝛ imitant euā in hoc: q̄z qō est eis q̄
h: bitū hoc citius facilius. Tercio peccauit i hoc
q̄ virū ad peccandū incitauit. vñ. ḥz Gene.
iii. q̄ ipa comedit ꝛ dedit viro suo. ꝛ tunc q̄
vir comedit ex hoc nobis dānū venit: nā si so
la mulier peccasset nobis nō nocuisset. Quar
to mulier peccauit se excusando: culpā suam
defendendo dicēs serpēs decepit me: sic adhuc
mulieres hodierna die opile se stiant excusa
re ꝛ culpas suas defendere: sed q̄z eua magis
peccauit q̄ adā: iō deus penā ꝛ plagā grauio-
rē ei intulit dicēs illi Gen. iii. multiplicabo
erūnas tuas ꝛ cōceptus tuos. In doloꝛe paries
filios tuos. ꝛ sub pōtate viri eris: ipse dñabi
tur tui. Dicio quo sciēdū q̄ si adā ꝛ eua nō pec
casset: tunc mulieres sine doloꝛe ꝛcipissent
ꝛ sine grauamine poꝛtassent: sine doloꝛe pa-

perfillent. Circa qđ ḣrit vtrū li adā gđitiſſet
meruiſſet confirmationē oībus poſteris ſuis
Rñdet ſcḋs Tho. in ꝓma gte ſū. q. c. Aliq
dicunt q̄ ſic. aliq dicūt q̄ nō: qđ magis videt
eſſe. Si ſi libet filiozꝫ peccare potuiſſet vſq ad
cōfirmationē. ℟ Itē ḣritur quare deꝰ creet
hoiez vt peccare poſſit. Rñdeo ſcḋz magiſtrū
in cōpe. theo. veri. Dzio vt declararet ſ dei ſa
pientia qua ex malo ſcit elicere bonū. Non enī
deꝰ ꝓmitteret malū fieri niſi ex malo eliceret
bonū. Sicḋ ovt manifestaret dei clemētia qua
xp̄s mozte ſua ḡdituꝫ hoiez liberauit. Iuſtus
dei iuſticia q̄ nō ſolū bonis ꝓmia reddit: ſed
etiā malis ſupplicia. ❡ Quātū ad tertiuꝫ
ḣrit quare deꝰ alaz ꝑcipiā vniuit cozꝑi dēte
etuolo. Rñdet q̄ hoc fecit ꝓp̄ tres cām. Dzia
vt deꝰ oga ſua ꝓcreret: fecerat enī deꝰ crea
turā pure cozꝑalē ſicut celū ⁊ terrā aliā pure
ſpūalē: ſicut āgelā. ⁊ tō ne i die ope aliqđ in
cōpletū remanere oꝑtuit vt faceret tertiā
creaturā. i. cozꝑalē ⁊ ſpūalē: videlz hoiez q̄ cō
ſtat ex cozꝑe ⁊ ala. Secḋa cā quare deꝰ ꝓtulit
alaz cozꝑi ē vt ala in cozꝑe et p cozꝑa multa
merita acqreret. qđā enī ſūt ꝺb⁹ alia ſine coz
ꝑe pōt mereri ſicut i diligēdo deū: agnoſcē
do deū: ſi memozādo de ſō. Immo ſepe i talib⁹
ala a cozꝑe ipedit Hap. ix. Cozꝑa qđ cozūpit
aggranat alaz Alia Bo ſūt ꝺb⁹ ala nō pōt me
reri ſine cozꝑe vt ieiunādo: vigilādo: mar
tyriū ſuſtinēdo: flagellatiōes ⁊ abſtinētias: ⁊
hmōi. Tertia vt ala maiozē ḡliam ꝓcipiat i
futuro. Si enī ania ſuiſſz ſeꝑata a cozꝑe: tūc
enī fuiſſet i viſione dei glozie cata. Sz mō hō
q̄ eſt cōpoſit⁹ ex cozꝑe ⁊ ala ḡtificabit tam in
cozꝑe q̄ in ala ⁊ ꝺuiſionē hūanitatis ⁊ deitatis.
¶ Tertio ſcḋm q̄ ſicut ala exiunctione ad
cozꝑa plura bona conſequit ſic ⁊ multa incōmo
da hz exiunctiōe ipſi⁹ cozꝑoris. Dzio hz peti
oziginalis inquinationē. vñ Job. xiiii. Quis
pōt facere mūdū de immundo conceptū ſemine.
vñ etiā ꝑs. i. Ecce enī in iniqtatib⁹ cōceptus
ſū. Nō in petis ſcepimur ⁊ in petis naſcimur
Sicḋo peti ꝓnitatē. vñ Gen. viii. Dzoni
ſūt ſenſus hois ad malū ab adoleſcentia ſua
Tertio boni opis difficultatē Maz oc̄s āgeli
ab initio mūdi vſq̄ hodie nō habuerunt tan
tā difficultatē ⁊ tm laborē in ſeruiendo deo
ſicut vn⁹ hō q̄ ſeruit deo vno ſolo die. Et hoc
eſt ex reſpectu cozꝑis: qz cozꝑ⁹ ē ineptū ⁊ gra
ue ⁊ pigrū ad oē bonū. Quarto habz intelle
ct⁹ hebetudinē: qz alia ſeꝑata a cozꝑe cla
riozē ⁊ lucidiozē intellectūz ꝑ. Quinto conti
nuā impugnationē. vñ apl⁹ ad Gala. v. Ca
ro cōcupiſcit aduerſus ſpm. Nā alia anhelat
ad celeſtia: ḣz cozꝑ⁹ trahit cōtinue intra
ta paſſionū multiplicitate. Job. xiiii. Ho
de muliere bzeui viuens tge repleꝫ multis
ſertis. Septimo glozie retardationē: q
eſſ futurā nō ꝺcipiem⁹ ꝺdiu hic ꝑ
pio diſſolui ⁊ eſſe cū ḣriſto.

¶ De eadē dñica. Ser. xxv. de verbis dñi.

SEmen eſt verbum dei.
Lu. viii. Eſt enī ſemē ꝺbī dei q
xp̄s de celo attulit ⁊ i terram ſeminauit
hoc ſemē xp̄s natuiſſet tot⁹ mūd⁹ in ſcelere
ꝓmaſſet vñ Eſa. i. Niſi dñs exercituū
ſſet nobis ſemē quaſi ſodoma fuiſſem
ſi ꝑfri ſermōe tria ſūt dicēda Dzio qualit
dei ſit audiendū. Sicḋo de fructib⁹ verbi
Tertio quare mali hoies audire nō ꝑfi
tatē. ¶ Quātū ad ꝓmū ſciēdū q̄ verbū
ē audiēdū. Dzio reuerēter ⁊ deuote q
oze xp̄i ꝓcederet. vñ Lu. x. Qui vos audit
audit ꝛc. Itē Math. x. Nō enim vos
loquimini: ſed ſpiritꝰ patris mei qui lo
in vobis. vnde dē de hoc in lege. Nō
reus erit qui verbū dei negligenter
q̄ cozꝑ⁹ xp̄i ex ſua negligentia in terrā
gnitit. vnde Aug. in ḣdā ſermōe. Ve
audiēdū ē deuote ſuſcipiendū: ⁊ ſollicite
nūdū q̄ quid ad alaz ſalutē ꝑtinet: nō
verbū hois: ſed ſicut verbū dei: ſine fine
cōſolatoziū ſiue cōminatoziū ſiue increpa
riū qđ audit Sicḋo verbū dei audiendū
mēoziter. vt ſicut alal mūdū: qđ rumi
ſūt ḣdā quaſi cribzū qđ cū i aqua ꝺmergit
q̄ extrahit tūc va uū ē ſicut aurea ſūt
verbū dei cuſtodire ops. Lu. xi. Bei q̄
verbū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Glo. Bei qui a
diunt verbum dei ⁊ mente retēdunt ⁊ q
opere implent vt poſſideant vitam eter
vnde Apl⁹ ad Romanos ii. Non au
res legis iuſti ſunt apud deū: ſed factores
gis iuſtificabunt. ❡ Dzio quo ſciend
q̄ tria damna incurrunt qui audiunt verbū
dei et non faciunt. Dzimū eſt q̄ grauius p
nientur vnde Job. xv. Si nō venieſſem ⁊ lo
tus eis non haberent
nāt excuſationem non habent de ꝑcō ſuo
vnde Luc. ii. Dernus ſciens voluntatem
mini ⁊ nō faciēs plagis vapulabit multis
Si enī rexterem⁹ nūciū iter mādātū
liquod mitteret et tu hoc facere nolles ſci
ne polles regē grauiter offendere. Sic
gile ieſus xp̄s totiēs tibi nūciū mittit qui
ens ſcḋm dei audies ſi nō facies: regē vtiq
offendis. Sz diceres. Ex hoc ſequit q

qui sermonē nō audiunt sunt eructē eis valde grauesq; de alis ꝓfalt cibandis nil curāt vel sentiūt. Quarto verbum dei odit holem discipulū dei. vñ Joh. viii. Qui ex deo est verbum dei audit. Hō naturale ē q̄ filius audit libenter de patre q̄ matre q̄ fratrib⁹ aut de cognatione q̄ de patria sua cum ea est in exilio cōstitut⁹ ad quā rediret instditi: sicut de⁹ ē pater q̄ beā virgo est mater q̄ sancti angeli fratres regni celestis ꝑia tua q̄ si ad illud audiendi toto corde tm̄ libenter audiloqui de his quō illuc queamus Quitos hō dei a morte liberat q̄ eternā beatitudinē acquirit. vñ Jo. viii. Si qs sermonē meū seruauerit non gustabit mortē eternā. ¶ Quārō ad tertiū principale ḡrit quare mali homines veritatē audire nō pñt. Rādet q̄ hoc fit ꝓpter tria. Primo q̄ videt eis dura. Joh. vi. Dur⁹ ē hic sermo q̄s pōt eū audire. Ber. Mihi vobis dux cum dē. Agite pulsi terrā. Hō alīs audiunt libenter verbū asperū q̄ sermonē durū q̄ auditionē malā. s. Ite maledicti i ignē eternū ꝛc. De quā tali nō timebit: dicēte. ps. Nō auditione mala nō timebit. Secundo q̄ facit cor veritatē cōtraria. Sap. ii. Cōtrari⁹ est ogib⁹ nōis q̄ impedit nobis pcā legis. vnō ē Joh. iii. Omn⁹ male agit odit lucē q̄ nō venit ad lucē vt nō arguant op̄a ei⁹. Tertio q̄ corda cogūt ad aliud inclinata ad modū vasis qđ hz oscadunt⁹ cus terrā. vnde. Eccli. xxi. Audiuit insurrectiō⁹ et dilpicebit ei: ꝓpositiones illius post posterū suū. vnde ēt Pīdner. xviii. Nō recipit stult⁹ verba ꝓut entiemisi ea dicat q̄ne versant in corde eius. vnde talesquerēti hoc respondet filius Esa. xxx. Loq̄mini nobis ꝓplacētia D ali timo nota exēplū de hisq̄ verūtē verbū dei audire. scribit Jaco. de vitri. q̄ fuit q̄dā rust⁹ et ē⁹ qui nunq̄ voluit audire verbū dei: sēper exiuit de ecclia ḡrito sacerdote incepit sermonē: q̄ stetit in cimiterio cōfabulando cū aliis rusticis q̄ sept⁹ a plebano suo ꝓpter hoc corrept⁹ fuit ex eo q̄ se q̄ alios impediret: hi ipse nō emēdauit: sed in pertinacia sua pmāsit. Qui postea grauiter infirmat⁹ vocauit plebanū q̄ cōfessus est ex tm̄ore mortis et nō ex charitate dei q̄ sue salutis: in eadem infirmitate postmodū in breui est defunct⁹. Cū adit ad eccl̄az esset delatus q̄ sacerdos q̄ alii clerici officiū defunctor⁹ circa feretrū facerent legēdo psalteriū. imago crucifixi coepit os populi repit obdurare cū digitis aures suas munib⁹ a cruce lapsis q̄ cū oēs circūstātes ꝓterēt valde miserabant: tunc sacerdos ait ad ꝓpm. Scitis quale signū est hoc. Nūdit qđ q̄ nō intelligerēt qđ ꝓpe q̄ aliud signū ꝓtulerat;

dixit sacerdos. Scire debetis q̄ ille cultic⁹ cuius corp⁹ iacet in hac feretro modo est i manib⁹ diaboli. Idcirco sicut obtrusit aures suas ne audiret ꝺ̄m dicit de⁹ claudit aures suas ne audiat p̄ces nr̄as quas p eo fundimus & p̄hibuit oīb⁹ fidē existentibus ne p̄o ipsa alia ūplius oret. et tunc cessauerit ōs p̄o eo orare: corp⁹ ei⁹ est delatum de loco sacro. & sepultū est in cāpo: q̄ p alia dānati ūplius nō est oīdiq; in inferno nulla est redemptio. vñ Greg. xi. li. moral. Quisquis ad inferni mala tolerāda semel defecerit nequaq̄ viterius ad lucem redibit: q̄ nequaq̄ viterius mia parcentis liberat quos semel locis penalibus iudicia iudicātis damnat.

¶ Dominica in quinquagesima Sermo. xx. vi. de gaudio mundano.

ECce ascendimus hierosolymam & consummabuntur oia q̄ scripta sunt per p̄phetas de filio homis Lu. xviii. Mar. x. In illo euangelio duo notant. Passio x̄pi & illuminatio cuiusdā cec. ¶ Sed dicetes quare illo tpe eccl̄ia reducit nos ad memoriam passionis. Videtur vt gaudium mundi quod illo tpe exercet solz filios diebus in nobis temperet: meq; et filiꝰ est ne q̄ filia qui vel q̄ patrem suū tam viliter tractari videret qui vel q̄ non se ab oi gaudio ꝺ̄ separaret: vt ergo cum patiamur x̄po et respuamus gaudia mundi: hic nobis hodie p̄ponit̄ passio x̄pi magis manifeste: q̄ in aliquo alio euāgelio dñicali q̄ totū annū p̄ter dominicā palmarum in qua passio legit. vnde p̄s dicit. Ecce ascendim⁹ hierosolymam ꝛc. vnde in illo sermone tria sunt dicēda. Primo q̄ gaudium mūdi est spernēdū a nobis. Secundo quot mōis gaudiū mundanū ē p̄nū mortale. Tertio exemplū. ¶ Quantus ad p̄imum est sciēdū q̄ gaudiū mūdi est spernēdum p̄pter quinq. Primo q̄ ois dei est maledictū. vnde Lu. vi. ve vobis diuitibus qui hic habetis p̄solationē vestrā. Quis enī homo audet gustare cibū ab aliquo sciō maledictum sciī ergo timendū & cauendū gaudium mūdi quod est maledictū a sancto sanctorum. vñ p̄o. Renuit ꝺ̄ letari ea mea: sed potius debemus diligere tristitiā a x̄po benedictam. Mat. v. Beati qui lugēt ꝛc. Itē sciendum q̄ gaudiū mūdani ex stultitia p̄uenit et ex ignorantia. Ideo ipi homines mūdani gaudent et videri Prouer. x. Stultitia est gaudium stulto. vñ scōs Augu. videt insanire et q̄ est gaudiū frenetico⁹ qui infirmitatē nō cognoscit et ridet & amici eoz plorāt & tristant: q̄ infirmitatē ipoz non cognoscūt ipi per se & sic tales mūdani gaudēt cum x̄po & p eis flet. vñ Ber. Comparatur dei filius & plorat homo patitur & ridet. ergo sapientes eligunt gaudio p̄ti tristitiā dicente Eccl. ii. Risui reputani errorem vñ Ber. Risum de fletu x̄pi dicit Risum suū lauare & voluptatē fleuisse legim⁹: risisse vero & iocosū nusq̄ legim⁹. ¶ Secūdo gaudiū mūdi est spernendū quia est fugiendū. Nō enim in seculi est spernendi & fugiendi: nō q̄ nō sit purum: q̄ est tristitia mixtum. Amatores enim huius mūdi nō p̄nt habere purum & verum gaudiū in rebus hui⁹ seculi sicut boni huius seculi ꝺ̄temptores habēt in deo: & ratio hui⁹ est. Aut enī lēdunt in conscientia aut in ipo: vel ant in vtroq̄ simul: verbigratia. Si quis querit delectationē in cibo vinitus sumendo cibo & potu peccat & lēdit in conscia p̄pter superfluitatē temperātiē. Insuper grauatur in corpore intim q̄ postea nō delectat ei aliquid boni operari. Item si cupiditas tūc erit fetus in corpore. Et si hoc leditur in alio puta si luxuria exerceat et exercēdo in nimietate: tūc habebit nausea & lēdit in cōscia: et si hoc debilitatur in corpe. vñ Arist. de regi. p̄n. Coit⁹ est destructio corporis & abbreuiatiua. Itē si in diuitiis tūc hz laborem lucrādi: timorem in custodiēdo: dolorē in admittendo. Itē si in p̄lātib⁹ & dignitatib⁹ tūc oz esse habere curā & sollicitudinē subditoꝝ. vñ Aug. super Ezech. Quāto quis hic altior erigit in honoris curis grauioꝝ onerat: eiq; p̄nis mente et cogitatōe supponit quib⁹ dignitate p̄ponit. vñ Bor. O q̄ multis amaritudinib⁹ dulcedo humane felicitatis respersa est. Tertio gaudiū huius seculi est fugiendū tūc si esset maledictū a x̄po: si esset purum gaudium adhuc spernendū est q̄ breue momentaneū est. vñ Job. xx. Gaudiū ypocrite. Momentaneū ad instar puncti. Habituri enī sūt boni mali tristitiā et gaudiū aut hic & in futuro: sed boni sciēter q̄ gaudiū p̄nis vite est breue respectu gaudium future vite est lōgum. ergo tristitiā eligunt in p̄nti & gaudiū in futuro. Aug. Impia letiā est hic taliter cruciari & alibi in eternū delectari: malitiōse e contrario faciendo. Si quis aduerteret q̄ breue & momentaneū est gaudiū hui⁹ seculi oīno fugeret & spernēret illud & deo seruiret p eternis & sempiternis gaudiis. ¶ Vñ in vitis patrū ordinis p̄dicatoꝝ legitur exemplū tale q̄ magr Volandus in quodā sermone habuit de scarleto nouo & ecce sathanas cum falcibus seu falcōibus ꝺ̄ expulsis intrā

ans socios & totis filiis die in vanitatib⁹ & in
ipsa ei vana glia trãsegisset: in fero ad se re-
uocans & tactus a spũsancto intrinsec⁹ ait.
Mihi est hodie quo ferim⁹? & illa letitia q abiit.
Audite ergo q oim⁹ mũdi letitia cito trãsit & in
dolore quertit: frequenti die ordine p dicato.
Vñ ẽ ingressus in quo multis ãnis p dicauit
et deo seruiuit in omni sanctitate: fama: do-
ctrina & glia gdar⁹. ¶ Quarto gaudiũ se
quit q fugiẽdi: qz ꝓnat hoiem etnis gaudiis
pñ Ecc. in ome. Hẽo pot hic gaudere cũ hoc
deo & illic regnare cũ deo? Hoc est dux verbi
amatorib⁹ mũdi cũ hoc sclo se letificãtib⁹ .f.
choreãdo: cãtãdo de nocte i plateis: & riden
do cũ cachinnis turpib⁹ & bis⁹ factis se deor-
sũdo. ¶ Ꝙ miseri & ceci ẽ tales q̃ existimãt
meliora esse gaudia hui⁹ sclꝫ meritũ xpi et
gaudia celi. Et insũg ignãt & quipẽdãt xpm
mortuũ & oẽs se deũdi & ãgelos. Nã q illicite
gaudẽt illi ꝓponũt gaudia illa gaudiis erit:
& societati marie & oim sctoꝝ & gaudiũ ha-
biturꝰ sunt boni i celo. & ꝑticipatõe marie:
ꝓphẽ: apl̃oꝝ: martyꝝ: cteroꝝ: ẽginũ: oꝝ
electoꝝ: qz vnusq̃sq habebit spãle gaudium
& qualibet sctõ angelo. vñ Eusebi⁹ Tnusq̃
q intantũ gaudebit de alteri⁹ merito sicut due
sue ꝓprio. Si tales mũdi amatores coꝝde et
ceteri cẽt gaudia celi põderare: tunc merito
gaudia illic celi deberẽt spernere & volupta-
tes coꝝ i subdicare. vnde Augu. de li. arbitri.
Tãta est iocunditas lucis eterne vt si etiã nõ
liceret amplius ea manere ꝙ vni⁹ diei horam
ꝓpter hoc solũ innumerabiles ãni hui⁹ vite
pleni delicijs: & cẽ cõ affluẽtia bonoꝝ tpaliũ
certe meritoꝝ ꝓtenerent. vñ ps. Quia mille
anni ãi oculos tuos tãq̃ dies hesterna q ꝓ-
terijt. ¶ Quinto gaudiũ seculi est fugien-
dũq̃ eternũ ve mutabit. Nã sicut tristib⁹
salubriter tristati a coꝝ mutabit⁹ i gaudiũ vt
hẽ Joh. xvi. si q oppositũ gaudiũ mũdanoꝝ
vertet in eternã tristitiã. vñ Greg. in omel.
Presentia gaudia sequunt ꝙtenta lamẽta.
Obgratia. Illius illicite & stet in fletũ sempi
ternũ. vñ Lu. vi. Ve vobis q̃ nũc ridetꝫ qz lu
gebitis & flebitis. Ite quia & satietas ꝑtenet in
eternũ. Lu. vi. Ve vobis q̃ saturati estis: quia
esurietis. & ps. Fiant patentes vt canes et cir-
cuibũt ciuitatẽ. Apo. xxii. Foris canes & ve-
neficꝰ & homicide & idolorũ seruitores & oẽs
qui diligit et facit mendaciũ. Ite ebrietas coꝝbẽt⁹ in
fili⁹ pu. Ignis sulphur & spũs procellarũ ps calí
cis eoꝝ. Ite diuitie vertuntur in paupertatẽ
vñ Lu. vi. Ve vobis diuitib⁹ q̃ hic habetis cõ-
solationẽ vestã. Hoc ps in diuite epulone q̃
in inferno vltra millies suos q̃ pus gutta aque
petiit nec vnq̃ obtinuit. ¶ Ꝙ sanctꝰ dicit q̃ hic
letant⁹ si deinceps venerit: cũ tã Joha xpi q̃ stetit
hic in. xxi. Celi & sra trãsibit: verba aũ mea
nõ trãsibũt. Et nota hic vnã cam de hijs hic
letant⁹ & i delitijs viuũt quo in futuro pene
tur. Hec Ier. xxii. ¶ Quarto ad finem tris
dũ q gaudiũ mũdi est incepta letitia q̃ finis
corpoꝝ inoꝝdinatꝰ metis leuitatẽ offendens põt
et pctm mortale. Ignio cũ q̃ incepte letat⁹ &
lectat⁹ i hoc q̃ scꝝ se sunt mala sicut hẽ ꝓpo-
uer. ii. Letant cũ malefecerit & exultant i re-
bus pessimis: & sic ex obiecto sortiũ eratũ pec
mortale: qz talegaudẽt & quib⁹ valde mis
dũ est. C. de pctis. Item ꝓ hoc etiã Eccli. xix.
Qui gaudz de iniquitate denotabit. i. de libro
vite delebit. & hoc nõ fit nisi q pctm mortale
ibigẽs. Stulto letat & iactat se de ꝑpetratõe
pctoꝝ. f. de actu luxurie vt q illã ancillã vel
illã virginem vel filiã illius vel vxorem illius
violauerit. Stulte qũ de choreis illicitis vel de
corneamẽtis iactat se & sic ꝙrit laudari. Stulte
qũ iactat se de victoria q̃ illã genuerit: vel q̃
de⁹ vindicauit cũ de illo: qz infortunio acci
dit sibi. Stulte q̃ de fugibus pessimis & de honore
sibi exhibito nimiũ gaudz. Stulte q̃ iactat se de
fraude & furtõ ꝑpetrat⁹ vñ Ecc. Duplex pec-
catũ q̃ se de crimine iactat. ¶ Queritur vñ
venit q hõ in malo letat. Videt ex ignoran-
tia & cecitate mẽtis vnde Sap. ii. Excecauit
eos malicia eoꝝ. Hoc ps. Nã si attenderẽt pctm
grauitatẽ offensã dei & penã eternã magis
fleret ꝙ gauderẽt. Vñ xp⁹ dicit in euãgelio.
Lu. xix. Si cognouisses & tu fortasse fleres: ac
si diceret. O tu fugibe si cognosceris humilia
tionẽ q̃ humiliet in igne infernali nõ gaude-
res sed fleres. Stulte o choreãs si cognoscerẽs
quõ ois mot⁹ petulãtie est saltus i ꝓfundũ
cloace: fortasse fleres potius ꝙ gauderes. sine
irriderẽs. Stulte O gulose & ebriose si cogno-
sceres eternã famẽ & sitim q̃bus post hãc cru
cieris nõ gauderes. Stulte o diues qui scirẽ-
res inimicas posthac si cognoscerẽs futuram
paupertatẽ &c. Stimule O luxuriose qui i de-
litijs coꝝpis vivis si cognoscerẽs q̃ ꝓ quo
cũ luxuriantib⁹ erit in stagno ignis & sulphu-
ris vt hẽ Apoc. xxi. sup. fleres. Stulte O acci-
dose si attenderes dictũ ephie vt hẽ Mat. xx. Li-
gatis manib⁹ & pedib⁹ ꝓicite eũ in tenebras
exteriores &c. Vñ quilibet ꝓphan⁹ & flere de-
bualis cõmissa & non letari. Exemplo marie
magdal. & dñi ꝑri apli q̃ fleuerit amare &
pctis suis. vñ Mat. v. Beati qui lugent qm
ipsi cõsolabunt. Nã est magna perversitas le-
tari & iactari in malis. vñ Ber. Quis tam

gis peruersus ꝙ letari cū maleferis ⁊ in re
buspessimis exultare. ¶ Deō cuz aliqua
assumunt ad ieunitatē ⁊ ad ineptā letitiā
ꝙvergūt in nouimetū ꝓximi vel ꝓtemptum
dei verbigra. Dicut dentia re et spernere vt
quipenderē ꝓximū ⁊ eū ad iraz ꝓuocare: per
talem letitiā vel securitatē: tūc talisre⁹ erit
olim petro ꝙ illic ꝓuocat⁹ sic ꝓmisit. Nā est
regula iuris. Qui occasionē dāni dat dānū
dedisse videt. Alīs erīā oz in dei. Dātus occa
sionē scādali rei sunt ꝓcuntiz. i. q. i. hi qui.
Hilr sctus Aug. Qui anteacrnispyiniū assu
mūt formas mostruosas in ꝙb⁹ indicant se
habere animū beluinū vā dē in dei. Beltus
corpis qualitatē indicat mētis dist. xli. Clerici⁹
Hilr illi ꝙ eiectuerit in ciuitate i carnispyi
nio ꝓiectio cineres sup hoies: vel qui macu
lant hoies quocunq; mō vel etiā qui dicun
runt vel trudūt hominem in formis bestiarū
⁊ in formis demoniū. Similr ⁊ mulieres que
indūnt habitū virilē ⁊ econuerso viri ꝙ induūt
habitū muliebrē: qō est abhurdū ⁊ abhomina
bile: qz ex hoc multa mala eueniūt. Nā quā
doq; alique ꝓsone que alr nūq; pñt cōuenie
re: tūc eueniūt in tali habitu: ⁊ sic vna ꝓsona
excitat aliā ad malam concupiscentiaz. Unde
nulla ꝓsona honesta et ꝓba mulier deberet
se sic trāsformare. Unde ꝙphetā: vt habet Deut. xxii. Non induetur
mulier veste virili: nec vir vtetur veste femine.
abhomiabilis enī est apud deū qui facit hec.
Itē alique persōe sunt ꝙ i carnispyinio alia
mūt sibi habitū religiōis et trāsformā: se in
monachos: ⁊ sic in sancto habitu chorizāt in
quo tales graniter deū offendunt. Insuper
graniter peccāt ꝙ ad talia iuuant qui vestes
concedunt viris ⁊ mulieribꝰ ad transformā
dum se: vel etiā qui in domibus eoz ymittūt
talia fieri. Hilr ⁊ rectores ciuitatū ⁊ villaruz
qui in locis sibi ꝓmissis ⁊ subiectis scienter ꝓ
mittūt talia fieri: rei erūt oiz petroz eoz. vñ oz
in dei. Facientes ⁊ cōsentientes pari pena con
stringit. xxii. q. iiii. Dēs. Hilr illi grauiē pec
cant ꝙ carnes vltra mediā noctē feria tertia
i carnispyinio comedūt: qz tūc incipit ieiunii.
¶ Et nota inde exēplū de his ꝙ tūc come
dūt carnes post mediū noctis. Legit in dya
lo. Cesarii ꝙ quidā cōuinātes diuersas car
nes cū vino exquisito vsq; ad mediā noctē co
mederūt: ⁊ cū saturati essent nimis postmodū
in ipo gallicātu hospes vorās seruitorē suuz
dixit ei. Certe adhuc comedemus carnes va
de ⁊ affer nobis gallinā in ptica iuxta gallū
sedentē: qz ceteris pinguioz erit cōsueuit ⁊ pre
para nobis Quā cū strāgulasset ⁊ vētre ꝙ
to manuz imposita ⁊ tū oia intestina ei⁹ cō
mul euicere se putaret maximū bubonē exui
xit: cui⁹ motū cū manu intuitus ⁊ ꝓcitus ni
dilectz quid esset. repentino suo clamore eos
vocauit, vidētes illi intestina galline i huc
nem versa. cōfusi sūt ⁊ a loco ꝓximi recesserūt
intelligentes esse opus dyaboli. Tertio pec
cat quis ꝙ ineptā letitiā ⁊ per gaudiuz secu
lī aliqs ad talia nimis vehemēter afficit ꝓp
ter nimiā cōplacentiā quā hz in talib⁹ gau
diis seculi ⁊ vanitatib⁹ vā Aug. Nullū pec
tū est adeo veniale qō non fiat mortale dum
placz Ergo qñ i aliquo petō qō sctz gen⁹ hui⁹
esset veniale habuitz qō nimiā ꝓplacentiaz
tūc cōtineri oz illud ꝓpter securitatē. Et etiā
ꝙto maioz est delectatio in quocūq; peccato
tanto maioz pena debetur hui⁹ peccāto. Ut
Apoca. Quātū gloxificauit se ⁊ in deliciis
it tm illi date tormētū ⁊ luctū. Ex quo pz ꝙ
reprehensibile est nimiā cōplacētiā habere i
loc. s ⁊ in gaudiis hui⁹ seculi. Quarto cū ꝙs
ineptе ledat ⁊ securitatē ⁊ vanitatē excitat
nec tñ cōtra charitatē dei et ꝓximi facere at
tēptat: ⁊ sic est solū veniale. Quinto cū quis
iocat ⁊ letat vel facit aliquā letitiā vt seip̄m
vel aliquē alium tristē vel temptatū crucie
⁊ sic est bonū et licitū. vndz Arist. vii. ethico.
Homo hz indiget quadā delectatione quasi
quadā recreatiōe ꝓp multos labores qui sibi
occurrūt. Nā in nimia tristitia excitat mo
tio ⁊ opatio virtutū suffocat: sic ꝙ nō libret
hoi aliqd boni facere qui nimis est tristis in
semetipo. Itē si mēs humana semp extenderet
circa seria fatigaret ⁊ hebetaret ⁊ iō quādo
est ꝓ loco ⁊ tpe vt hēat requiē ⁊ recreationez
tenēda tñ est sup fluitas ⁊ excess⁹. vñ Arist.
ix. eth. Pax de delectatiōe sufficit ad vitā hu
ꝙ rōdimēto: sicut pax sufficit de sale ꝙ cibo.
Ex quo sequit ꝙ illi sunt reprehēsibiles qui
nimiū insistunt gaudiis seculi ⁊ recreationi
bus corporis. ¶ Quātū ad tertiū nota ꝙ
exēplū de vno ꝙ semp tristabat in hoc seculo: et
de alia persona ꝙ semp letabatur in gaudiis
huius seculi. Nā legit in vitaspatrum. Fuerūt
duo sez vir ⁊ mulier in matrimonio simul co
stituti ⁊ vir erat sancte vite: sed infortunat⁹
in hoc mundo intm vt etiā in morte dum de
beret sepeliri tanta fuit pluuie inundatio ꝙ
vix potuit multis diebus sepeliri. Mulier
vero econtrario mulier pessime vite sed fortu
natissima: qz nūq; corpori eius morbꝰ accide
rat: nec dolorē aliquē sensit in quocūq; mem
bro corporis sed ꝙ iuuentute vsq; ad vltimū

ptim integrū humanū corpus suum posuerit. Factū est q̄ post modū vertutis filia quā in somnis habebat cogitare cepit. Cū ergo incipere aliquantulus carne luggerēte ad inimicā vitā matris facta est in extasi: et ostensa est ei loc⁹ amenissim⁹ in quo cū vidisset pater inter alios bonos occurrentem ruit in amplexus p̄cis rogans vt eā secū retineret et ille. Non potes mō hic manere: sed si vitā ducere sicut ego duxi: tandem ad hūc locū peruenies et eris semp merum. Mox autem amota est ab eo et ducta ē ad locū quēdā vbi deorsū respiciēs vidit infernū in horribili tormēto. Quē respiciēs horruit et vidēs filiā cepit clamare dicēs. Vide filia q̄ patior p̄ter immundā vitā meā heu mihi filia mea q̄ delicatā videbant mihi vniuersa q̄ sic lobrie tute erāt: oga ei fornicatiōis et adulterii pro nihilo habui. et ebrietatē et crapulā lectata cū sum pter quā libidinē ḡtā recipio cremationē, et ecce p̄ delitias exiguasquātas fuit mo penas: et ecce ppē momentaneū gaudiū q̄ habui in seculo. iā eterna tormēta et lamēta ꝛeolno. Ad hoc autē verba illa commota ad se rediit et recogitans sup his q̄ viderat in patre et mēe deliberauit sequi vitā patris q̄ duci timēs vbi viderat matrez: et facta est postmodū mulier sctā Chry. sup Mat. Tātū esse huic vite cognoscimus brenitatē vt vir in tota vita hac ad mortē se dispone re tā celeriter aduolantē. Theophil⁹ i brenē loquio diuersaꝝ artiū vitrū a puo igne frangitur: ab igne aūt valido et fortī postea solidat sic mēs humana igne carnalis delectatiōis: mūdaneq; cōcupiscētie dissipat et frangitur: igne autem amoris diuini consolidatur.

¶ In cadē dñica de chorea Ser. xxxvii.

TRadetur enim gentib⁹ et illudet et flagellabit et cōspuet Lu. xviii. Vbi sciendū q̄ passio xp̄i q̄ in hodierno euāg. nobis hodie ꝓponit. nos debz ab illicitis gaudiis hui⁹ seculi et a chorēis vanitatibus alios abstrahere: sed ex quo iā ista tē poze holes vt cōiter chorizare solēt. Tunc in ptī ser. tria sunt dicēda. Primo quō xp̄s in chorea illudit et cōtemnit. Secūdo vtrū chorizare sit pctm mortale Tertio de circūstantiis choree. ℣ Quantū ad p̄m sciendū q̄ chorizantes ḡtum in seipsis est cursum crucifigunt filiuꝝ dei. Quod autē hoc plenius possitis intelligere chorēā volo vobis declarare et ex isto potestis intelligere ḡtuꝝ malū sit chorizare. Notate ergo diligenter q̄nq; sunt in chorea q̄ requirunt ad actū bñ chorizandi. Primo q̄ vult bñ chorizare et diabolo in hoc multuꝝ ꝓplacere et periculū alie incurrere: tūc dz primo alte saltare. Hoc ē vobis sēm glo. dico vt eo ꝓfundi⁹ ad infernū saltare et cadere possitis: q̄z sēm ē aug. Quāz saltus qui sit in chorea est saltus in ꝓfundū cloace. Et cadē auctoritas allegatur in summa viciorū ca. de chorea. Ita ḡto altius in chorea saltauerit: tanto p̄fundius ad infernū cadetis. Est eā magna stultitia sic saltare sicut hircus cimmo si videres animal abnūtē. Equā vel vaccā sic saltare tu diceres q̄ ecce aial fatuū: et tu es aial rōnale et assimilas te hic hirco vel alio aiali irrōnabili ꝓter dictū ps. Nolite fieri sicut equus et mul⁹ quib⁹ nō est intellect⁹. ergo si nō vultis ad p̄fundū inferni cadere: sed ab celū ascēdere: tūc fugite chorēas et cauēatis vobis ab illa: et hoc est melius: q̄z multo melius est cū deo et cū oībus sctis i celo regnare q̄ in inferno cū demonib⁹ et dānatis eternā penā sustinere. Secūdo q̄ requirit ad chorēā: q̄ ē cōiter sit in chorea ē q̄ brachia late expādit vt chorēā magnā faciāt. Et hoc ī scō guil. vt iesu xp̄o magnā irreuerentiā et irrisiones seu etiā ꝓceptū possint facere: q̄z talis expansio brachioꝝ signat expānsiones brachioꝝ xp̄i in cruce q̄ sic fuit tract⁹ et expans⁹ q̄ oīa ossa sua dinumerari poterāt. vñ ps. Dinumerauerūt oīa ossa mea Ite ocs vene ei⁹ i letissimo suo corpe plus nimio fuerūt extense. vñ legit q̄ expānis brachiis et extēsis venis pependit in cruce et isti extēsiōi cū expānsioni magnā cōtumelia et irrisionē tales chorizātes faciūt: eo q̄ sic in vana letitia se expādūt cū xp̄s i magna tristitia et magno dolore fuit expānsus et extensus. Ite q̄ hoc q̄ sic se i modū crucis expādūt miam dei verēdēt et a se expellūt: q̄z in signū mle xp̄s in cruce manus et brachia expandit ve parat⁹ est ad ampletādū nos petōres miserīcorditer suscipiēdo: qui ergo sic chorizātes dei miam verēdēt: iusticiā suā extra se excitant vt cōstīto iust⁹ dānet. Ite si nō vult ex iustitia dei dānari ei⁹ miaz nolite sic āpli⁹ verberare: igit cauete a chorea. Et hec est expō sctī mēbri Ite ītēdētes q̄ uoti holocaustū manus suas sī cōne eleuāt totiēs deo sacrificiū manuū suaꝝ offerūt. vñ ps. Elevatio manuum mearū sacrificium vespertinū. Sic cōuerso chorizātes ītendentes manus suas expādunt in chorēā dyabolo eas ofīt et q̄ seipos ꝓmittūt vñ Ose. in q̄ sona xp̄i. Ego te accipiam mihi⁹

crucifixis: stu ite cũ tumis manib⁹ diabolo de dicatis⁹. ℣ Tertiũ qđ requirit ad chorea: ⁊ qđ cõiter fit in chorea est caput erigere ⁊ alta voz clamare: ⁊ g hoc fit magna irreuerentia xpo. q̃ inclinato capite pepẽdit i cruce ⁊ clamoze valido emisit spũs de qua iclinatiõe dr Io. xix. Inclinato capite emisit spũs. Et clamoz etiã ille lvdialis irreueret clamozẽ xpi i cruce pẽdentis. de quo dr Mat. xxvii. Clamãs voce magna emisit spũs. Ppzo cuius clamoze terra facta fũt. i. tra mota ẽ petre scisse sunt: ⁊ sol obscuratꝰ ẽ. Ex tali clamoze xpo fit magna irreuerẽtia g talẽ cãtũ ⁊ g talẽ sonitũ sustulerũt q̃ fit in chorea: ⁊ tales q̃ sic delectant i cãtu ⁊ i tiltulis miserabiliꝰ ⁊ terribiliꝰ clamabũt ⁊ ingebũt i inferno ditãtes illõ. Apo. viii. Ve ve. Ve g pphetarũ quis clamabit dicẽs. Ve q̃ vnq̃ natꝰ fũ: qz meliꝰ ille erit si natꝰ nõ fuisset dicẽdo ẽt Maledictꝰ sit ille vẽter q̃ me portãẽ portauit. Itẽ scõm ve clamabit sug se ⁊ sua mẽbra ppti corporis dicẽs. Ve vobis maledicti pedes q̃d mihi miserimo iputastis q̃ malus gressus ⁊ saltꝰ illiciti os mihi cecidi ianuã obserastis. ve vobis manibꝰ cur q̃ malũ tactũ ⁊ illicitã extẽtionẽ me gtie corona q̃stis tã ppẽ vos duo ad ignẽ de q̃ nũq̃ egrediar. Ve tibi maledicta lingua q̃ta mala mihi induxisti qñ tot turpia sba ptulisti ⁊ tam frequẽter illicitos cantꝰ cãtasti O maledicti oculi q̃ me q̃ vilũ illicitũ dei visione q̃stis ⁊ nũq̃ vnã guttã lachrimaꝝ q̃ petis tui dilectis. Jã incipit fletꝰ vester intolerabilis corã oibus dẽmonibꝰ ⁊ dãnatis. Ve tibi coz q̃d mihi impntasti q̃ tuis cogitationibꝰ ⁊ gaudiis illicitis me eternis gaudiis pprivasti ⁊ sic de aliis. Tertiũ ve clamabũt dicẽtes. Ve pre amaritudine: ⁊ ve pre multitudie ⁊, ve ꝓ eternitate penaꝝ. ℣ Quartũ qđ requirit ad choreã: ⁊ qđ cõiter fit in chorea est q̃ manibus ⁊ bzachijs eleuatis circuitur vt firmius cõcatenent ne chorea de facili rũpatur. Et hoc figit q̃ hoc iõ fieri dr vt diabolus eos firmiꝰ teneat i manu ptãte sua. Nã oẽs chorea exãtes sunt i ptãte diaboli: qz sunt in etꝰ seruitio. ⁊ ille diabolus vocat vulgariter gouerneur de la dance: ⁊ ille diabolus recipit te i ptãtẽ suã cũ accedis ad choreãz si q̃s diceret. Si chorizans ẽ in ptãte diaboli: cur nõ exeret i eo statim ptãtez. Videtur q̃ hoc libẽter faceret si ops deus ymitetur de hoc sermonẽ exẽplũ infra ser. xliiii. ℭ Quintũ q̃ requiritur ad choreã ⁊ qđ cõiter fit in chorea ẽ q̃ chorizãtes pulchre se ornãt. i. caput cũ ser. ⁊ capucijs vpeplis ⁊ reliquũ corpus cũ variis indumẽtis. Et figit q̃ hoc iõ fieri debeat q̃ chorizantibꝰ vt eo distorciores nigriores ⁊ horribiles filiores in inferno fieri pñt. Nã q̃ to pꝰ se ornant variis ornamentis ⁊ diuersis vestibus ⁊ colorib⁹: tãto opz eos habere in infirno magis diuersas ⁊ varias penas: qz q̃ tunica sug sua: ⁊ q̃z color varius spãlẽ penã habebit in inferno: qz aliũ colorẽ lectus alia pena: qz color rubeꝰ aliã penã habebit q̃ color flaueus: ⁊ sic de aliis. Itẽ chorizãtes pulchre ⁊ supbe se ornãt vt xpo maiorẽ cõtumeliam inferãt. nã sicut xpo coronatꝰ fuit corona spinea sic isti ornãt capita cũ sertis ⁊ mitris peplis. Ergo sibi dolorẽ xpi quẽ in capite habuit q̃ coronã spineã meditari deberet cũ capita sua sic ornant. Itẽ vestes nimis longas caudatas hãtes ⁊ post se trahẽtes in terra bellegnat albã vestẽ ⁊ fatuã quã herodes xpo induit qñ ad pylatũ eũ remisit: q̃ vestis fuit ibi gioz q̃ xpi. Et gyptea qñ predere debat sug candẽ calcabat ⁊ sic ad terrã cadebat: qz manus eiꝰ fuerunt sibi post tergũ ligate: ⁊ ideo nõ poterat illã ante se leuare. Talia memorari deberẽt q̃ lõgas vestes portãt. Itẽ habere cingulos deauratos ⁊ argenteos designat funẽ cũ qua xpus erat ligatus ⁊ ad patibulũ crucis ducẽs. Talia memorãda essent chorizãtibꝰ cũ se ad choreã pparãt. ℣ Quantũ ad sextũ qđ an chorizare sit petm mortale. Videt q̃ sic qđ ex superbia ⁊ mala cõcupiscentia fit. vñ Aug. Quid ẽ in die dñica arare q̃ chorizare: quid ẽt mulierẽ lanã suã i die festiuo texere q̃ impudice chorizare: vñ dr i decreto. In festiuitatibꝰ debẽt laici a choreis abstinere. de conse. dis. iii. in religiosis. Quamuis minus malũ arare in festiuo die q̃ chorizare. Respõdetur. iõ: qz iste q̃ laborat simpliciter peccat frangẽdo sabbatũ: sz chorizãs chorizando: quasi cõmittit oia petã mortalia. qđ patet sic. Nã ibi est superbia q̃ est initiũ oĩs peti ppter quã luciferꝰ celũ gdidit: qz nõ ex hũilitate homines solẽt chorizare: sz plus ex elatiõe. Augu. i epla. Quẽ superbũ dixẽ diaboli esse nõ dubites. Ex his verbis ptz cui⁹ filii sũt q̃ ex superbia choreas ducũt. Itez ibi cõmittit luxurias tales chorizantes ⁊ pulchre se ornantes plurimoz corda videntiũ ad luxuriã et malas cõcupiscẽtias accẽdũt. vnde Mat. v. Qui viderit mulierẽ ad cõcupiscendũ eã iam mechatꝰ est iam in corde suo. Itẽ qñ vnus accedit ad vnã tangẽdo eã cã alliciendi ad malum graviter peccat. Hoc⁹ñ vellet ꝓtrahere eã ad matrimoniũ. Item ibi cõmittitur iniuria: qz si vna persona plus honoraꝝ q̃ alia vel mi-

uos vestimenta hz the multotiens cetere q̄ sint tumdem: et. Item ibi quittit auaricia: q̄ talia vestimēta non habētes sepe contra hū afferūt tales vestes q̄ talē pulchitudinē et quod peius est ad maiū finē. s. ad peccādū Item sciendū scīm Guil. lug. quod ducētes choreas quodā nō facilit ptra sepē sacramēta ecclie. Pzio ptra baptismū: q̄z frangit pactum quod iniecit cū xpo in baptismo qū pactum eozz dixit. Abrenūcio diabolo et oib⁹ pompis⁹? Dōpā cū sine gestionē diaboli intrent choziātes. Unde patrini eoz pāt timere de illa gestione ne rei inueniant apd deum si nō admonuerint patrinos suos diligenter ne intrent choreas. Pzocessio ei diabolī est chorea. Signuz asit hut⁹ cū hoc q̄ gestitur ad similitudinē manū. unde Pzouer. iiii. Alias cū que a dextris sit nouit de⁹: pruer de asit sunt q̄ sunt a sinistris. vñ Guil. lugd. Chorea est circumuentio⁹ ertruz est diabolus fit facilit ptra sacramētū confirmatiōis i quo in fronte signū crucis acceperūt tanq̄ cupti pelliē xpi. In choreis ḡo signo crucis abiecto signuz diaboli in capite suo ponūt qđ ē superbia quod nō pōt fieri absq̄ magna cōtumelia xpi. Itē facilit ptra sacramētū unie q̄ quod reconciliati erāt. s. dñi pacē illā frāgūt ad ptritum diaboli vadunt Item faciunt contra sacramentum matrimonii: q̄z multotiens in choreis aliquis concupiscit vxorem alterius et econuerso mulieres cum cupiscūt aliarum feminarum viros quod est contra nouum pceptum vbi dē. Non concupisces vxorē proximi tui. ¶ Quantū ad tertiū sciendum q̄ aliquando ita choreā q̄dq̄ intrāt pectant ipsi choziātes: et nō est q̄z ipsi dāt occasionē choziandi: q̄z si circūstantes nō adessent ille ipsi nō choziarēt: vel nō tātā diligentiā et aduertentiā ad gestus q̄ ad motiones quibus se deordinant adhiberent. Insuper circūstantes peccāt in hoc q̄ cōsentiēdo dispositiones: verba et motus choziātiū. Et cū ex his cōsideratis indicāt choziātes: qđ ē ptra illud Lu. vi. Nolite iudicare q̄ nō iudicabimini. Item sciendū q̄ ā magis delectabiliter videt choreas: vel cū melozi delectatione audiunt cātus vel alia musicalia tales magis choreas dilectiones demones videbūt q̄ audiēt lachrymabiliores clamores demonū q̄ dāna eoz. vñ Ysa. xl. Per q̄ nō peccat q̄ hec etiaz punient. vñ Ber. In quo melius creator pius offenditur in cōde peiōz grauius punietur. Et hoc etiam intelligitur de quinq̄ sentib⁹ scybilla auditu ꝛc. Unde pz q̄ antiqui vetule que circumsedēt choreas potius debērent fugere ecclām vel cauernā suā q̄ confitēdo peccata sua pterita in inuentute chorearū ibi circa choreā ferre et peccata sua augere vel augmentare. ¶ Unde legit q̄ dauid ei Damiani apparuit post obitū sibi q̄ dixit se esse in maximis penis: q̄ ipse sancte Damianus quesiuit ob quā causā esset in tāta pena cum tā sancte vitā duxisset. Respondit hāc esse causā q̄ semel stetisset in camera sua q̄ audisset in platea cātus choreātiū cū alterutri dulcedine q̄ de hoc in pfectiōe vita non egisset penitentiā. Ergo ob hāc causā q̄. xv. dies debuerat puniri in purgatorio. Sed volunt aliqui se excusare in pcessionibus dicentes q̄ ibi. s. ad. ecclesiā choziauerunt: ergo q̄ hodierna die choziāt: et pāt. Respōdetur sup hoc q̄ ante. c. annos homines tā bene intrauerūt infernū: q̄ pter mala facta sicut hodierna die faciunt: q̄z mala consuetudo nō excusat pctā immo ē tanto diuturnior tanto periculosior: vt habetur in decre. xxiii. q. i. finiūa. ¶ Aliud exemplum de plaga choree Legit q̄ in quadā villa Colon. dioc. erexerunt arietē vestitū sericis vt qui melius choziaret haberet filiā. Quod audiēs eius dominus filiam loci ghibuit publice in ā bone et minat⁹ est eis plagā dei si non desisterēt sed obstinati, pter hoc nō cessauerūt, cū choziarent in die festo ecce subito fulgur et tonitruū q̄ grādo de celo venerūt q̄ omnes fructus oēs segetes et fruct⁹ arboz q̄ vinearum illius ville cū tā pius esset aeris serenitas q̄ tota patricia ex qua plā ad illā choreā cōgregerat plagata fuit eadem plaga in segetib⁹ et frugibus terre. Item grauitas illi⁹ pcessi pz ervindicta et plaga qua chorea est punita tam in veteri q̄ in nouo testamēto. vñ habetur Exo. xxxii. Cū detestabilē moyses de mōte synai et appropinquasset castris filiis israel vidit vitulū q̄ choreas tractus q̄ de fregit tabulas lapideas digito dei scriptas q̄ contrēgit eas ad radicem mōtis. Deinde assumptis ferē filios Leui accinctos gladiis q̄ occidit ex ydolatrātibus .xxiii. milia hoim. Ex hoc igit q̄ moyses qui erat mansuetissimus in terra alio tuit tratus q̄ batuq̄ tantā sumpsit vindictā de gñe isra el ob hoc q̄ dei honorem vitulo imperdentes et choreas duxerūt. Satis patet esse mandatū illi magnū sit pctā choziare pter q̄ dñs deus punit tantā plagam in populo israel. Item in nouo testamento legit: vt hē Matt. xiiii. q̄ saltatrix filia herodiadis placuit amputari caput Johānis baptiste q̄ pctā illud ē

tante sanctitatis fuit qꝝ de eum recommendauit dñs. Mat. xi. Inter natos mulieꝝ nō surrexit maior Johanne baptista. In hoc etiā signatū est qꝝ ptā pēnē hēant similitudinem vt. l. separare possit eos in quib⁹ est gꝛa dei: q̄ per iohānē designant: nā iohānes interpretat in q̄ est gꝛa a capite suo. l. xpo: qꝝ xp̄s caput: nos ait mēbra. ℣ Nota et hic de plaga chorizātiū circa ecclīam et cymiteriū alios hortātes volētes seruire deo. Legit etiā aliud q̄ in saxonia quidā ꝓsbyter i ecclīa sancti ꝓcopagni celebrās diuinū officiū audiuit puellas omnes seculos chorizātes tpm et cruces impedientes i oīb⁹ suis. Et eis maledicēs ipꝛecatus est vt sic chorizātes et cantātes permanerent. Et factus est q̄ sic p integrū annū gmāserūt non manducātes nec bibētes: sed q̄tidie chorizantes et cātātes primū vsq; ad genua: deinde vsq; ad femora diuersi fūt in terrā. Et oēs illuc venientes videt plagā mirabilē de: nec dīc̄ poterat eis subuenire nec liberare ab illa plaga donec sctūs Guilbert⁹ ptūc Coloñ. ep̄s illuc venit. Qui videns plagā dei ꝓpalus ē eis indixitq; ꝓlo ieiuniū et cōrā oīb⁹ q̄ eiectis ei: et sic absoluit et liberauit eos. Et quidā ex eiecto obiect: quidā adhuc diu sanguinētes pēnā suā tremore oīs dect vsq; ad mortē suaz.

℣ Vltimo querit quō se habere debēāt homines cū vident vel audiūt mūdanos homines cātare et chorizare vel titulare vel hastiludere. ℟ Videt scīs apīm Paulū q̄ diligētib⁹ de⁹ oīa cooperant i bonū: ℣ bigā. Cū audiūt cātare vl titulare debēt cogitare illū clamorem xp̄i quē i cruce habuit. Et illuꝝ quō iam xp̄s laudat a sctis⁹ ab āgelis celo: sic et laudāt⁹ est a bōis hoc mūdo. Item cū videōs q̄ honaepte chize ornatastūe cogitare de vēt quō scti in celo coronabūt cū stola claritatis etne: et insuꝝ dolore q̄ nunq̄ se taliter ornauerūt ꝓpō tpū aliter: sicut ille persone se ornauerūt huic neqū seculo coꝛꝛaliter. Item cū vident vel audiūt mūdanos homines hastiludere vel torneamenta exercere: tūc boni cogitare debēt quō Longinus cū lancea lat⁹ xp̄i perforauit et sic de aliis. et sic boni debēt habere carnis ꝓpriū cū xp̄o et se abstrahere ab hoc mūdo: q̄ nēo potest duob⁹ dñis seruire. et sēm optim ad Gal. i. Si adhuc huic mūdo placerē seruus dei nō essem et beatus Jacobus dic. Quicūq; voluerit amicus esse huius mundi inimicus dei constituit. vōes quare mundus non sit diligendus. quere infra sermone. xxxvi. ¶ In die cinerum Ser. xxviii. de his que signanter et spialiter illo die fiunt.

QVertimini ad me in toto coꝛde vēo in ieiunio et fletu et plāctu Joēl ii. dñs Jo. de sctō Geminiano. Videmus enī q̄ cū aliq̄ veruꝝ sentit se vulnerati: sollicite querit et gemat sanatiōem dium. Hinc est q̄ vꝛ⁹ dr dicit Amb. i exame. cum granatū sentit formicas ꝛit et comedat et sic sanatur. Ita videmusq; coꝛporalit homines sunt infirmi vel vulnerati sollicite quēt medicos a quib⁹ curari possint. Cū igit vulnera corporis: tū q̄ occultiora: tū q̄ ad maiorem quicē finale ꝓducūt q̄ ad mortē alie nō mortalia. ℣ eterna. Magnificētiā ē q̄ dīs pctā et vicia⁹ dr sollicite ꝛrere pnie remediū quo oēs mozbi alie sanant. dñs nāc in ꝓcipio ꝓ. que est tps pnie legit ꝓphetia Joēl in qua nos dñs instituit de mō penitēdi di. Cōuertimini ad me. Jn quib⁹ ℣ bis oīs dīt q̄ pia nostra dr esse recta: et iō dicit. Cōuertimini ad me. Est cū petōr sūs securuo baculo quo oz in ꝛrario flectit et dirigat. Sc̄ō pia dr esse integra. Jō dicit in toto coꝛde vēo. Gaudēt oīb⁹ dr obtenti et cōtenti et satisfacere. Tertio dr et alīa: iō dē in ieiunio q̄ caro exterri⁹ affligit et mēs interi⁹ reficit. Quarto dr et misericordia: iō dicit i fletu et plāctu. l. vt petōr doleat de petō cōmisso et de bonis omissis: ergo dē in ℣ bis omissis Cōuertimini ad me. Charissimi dr oī tpe debeam⁹ cōuertere corda et corpora nostra ad seruicīū deo sicut boni xp̄iani debem⁹. Hodie mā mater ecclīa hodie ꝛcipit nos hortari ad querelā qꝝ heu pēccatis diebus sunt valde in iniquitatib⁹ suis indurati: ergo vt possint emolliri corda dura ad pniaz et deuotionē: tūc dēs nō solū monet: sed etiā petit dī. Cōuertimini ad me. vñ in pnti ser. tria sunt dicenda. Prio de his q̄ tūc isto die ab ecclīa et nō cet⁹ tpib⁹ anni. Sc̄ōo ꝛre ieiunii q̄dragesimale feria quarta inchoat. Tertio cur.

¶ Quātū ad ꝓmū sciēdū q̄ sex sūt q̄ fiūt illo die et illo sacro tpe q̄ in aliis ptib⁹ anni nō fiūt. Primū est q̄ ab missa fit ꝓsecratio cinerū: et dīs accedēs ad altare vt̄ nudiat tps iuxta mozē sibi nūciare. vñ dicit Memento homo q̄ cinis es et i cinerē reuerteris. vñ scienduꝝ hodie monemur ad memoriā mortis et signū hui⁹ hodie i capitibus nīis cinerē aggrimur. ob id illa dies. iiii. feria cinerū appellat. vñ si ab aliquo hoie ꝛreret vñ venio: sēd portas: q̄ vadis posset cū dere de cinere: reuerti in cinerē. Hoc est de cinere venio et in cinerē ꝓpero: in cinerem redigar. Jsta quo sit credendum q̄ utile est et bonos habere memoriā

hūs cineris ⁊ mortis. Primo sicut cinis terram refrenat: sic memoria mortis ad bñ operandū nos sollicitat. vñ Greg. Valde enim se solli citat in bono ope qui semp cogitat de extremo die. Secūdo sicut cinis servat ignem: sic memoria mortis cōservat in hoie gratiā ad bene et salubriter operandū. Tertio sicut cinis lenat maculas: sic et memoria mortis expellit petā preterita ⁊ retinet peccata futura.

Hā memoria mortis expellit superbiā. Eccl. x. Quid superbis terra ⁊ cinis. Itē expellit auariciam. Job. i. Nudus egressus sum ab vtero matris mee nudus reuertar illuc. Itē expellit gulā ⁊ luxuriā. vñ Greg. Nihil sic ad domandum desideria carnis valet vt vnusquisq; diligit quale sit mortuus pēset. vñ Eccli. vii. Memorare nouissima tua: et in eternū non peccabis. Hā sciendū q hoies cū deuotione debēt hodie cineres accipere: qz nescitur an vlq; ad illū sacratissimū tpus cene. o vinct ap̄li? plures ei defuncti sunt illo anno qui ante anū nō credidērūt se morituros: sed adhuc per longū temp? victuros. D Hōm est q oīb? imaginib? facies cū pānis velam?: et signat q pctōres nō sunt digni ipos sanctos in celo videre nisi peniteant i hoc pōti tpe. et hoc ē qz cogitare dz qñ i hoc sacro tpe aliquā in ecclīa intrat ⁊ sic dz penitere ⁊ se coram deo humiliare. Cū enim ds est in gratia: tūc dignus est videre deū btām mariam virginē: pphetas: apl̄os: martyres: cōfessores: virgines: ⁊ oēs scōs ⁊ āgelos dei. Imo etiā est heres regni et filius. Dz qñ est in pctō mortali: tunc nulli? horū est dignus: nec pane: nec aqua: imo inferior brūt aliq? q nūq; deū offenderūt. Hā Ysa. ii. Ecce facta es nimis iterū vias tuas. Tertiū est q hodie in officio misse mutam? casulas: vt hoc visibili exēplo ip̄i pctōres intuent ab intra mutare habitū suoz pectoz: et ab extra debem? deponere superbū habitū corporis. Hā christiani q sunt vere penitentes debēt cū deponere longas caudas in tunicis ⁊ in scissuras ⁊ longas manicas: nec debēt portare viridē nec rubeū colorē i vestib? sed dz se induere habitu humilitatis ⁊ pulcritudinis. Hā cantat hodie. Immutemur ab habitu in cinere et cilicio. Hā scīendū ē q casula qua sacerdos celebrat est alba ⁊ dz rubea esse. Et i hoc q ē alba signat castitatē que penitentes dz seruare in quadragesima et etiā illi q sūt in matrimonio cōstituti. Hā hodie in missa legim. Egredietur sponsus de cubili suo: ⁊ cū de thalamo suo. vnde dicitur in ore. Contemptus cōtinentie ipe penitentie. xxxiii. q. v. Quod autem. Unde sicut a cibo ieiunant. sic etiam debent ieiunare a delectationibus carnis quas solēt habere i actu matrimonii qz in quadragesima nō solū est abstinendū ab illicito sed etiā a licitis hā Greg. in ome. Quilibet q hoc tpe tot? se non sanctificat vt debita penitētie abstinentia ne gratia. Et ru bea crux q est in casula signat macerationē carnis. Hā in quadragesima q dz corpus castigare in cibo ⁊ potu: ⁊ aspersis vestib? ⁊ in aliis hōibus pertinētibus vt sic sanctificat deo que q totū annū offendit i comedendo: vestib? molles portando: voluptati carnis satisfaciendo. vñ Hug. de san. vi. Gaudeat q pōt parce viuere. Parca enim vita occidit vitia: libidinē extinguit: virtutē nutrit: roborat mētē: ⁊ ad celestia elevat. D Quartū ē q hodie ⁊ illo sacratissimo tpe scīs quartis et sextis feriis fit processio per cimiteriū omnes sanctos in nocturno vt ex hoc instruantur peccatores illo tempore sanctoz adiutoriū inuocare: ⁊ vt tam coz imitari hic cū quib? volunt in celo remunerari. Itē ex hoc interpellam? sanctos vt pro nobis intercedāt: qz nos indigni sum? apparere in conspectu dei: sed ip̄i sunt digni qz sunt amici et filii dei: ⁊ sic primo ⁊ principaliter inuocam? btām virginē mariā q est sup oēs sanctos: ⁊ postboc scōs apl̄os: martyres: confessores: ⁊ virgines: qz scriptū est q impossibile est multos pceres non exaudiri. vñ etiā dz Math. xviii. Ubi duo vel tres consentiēt de quacūq; re quā petierit fient illis a patre meo q in celis est. vñ bona fidentia debemus hīe ad scōs deū: qz ip̄i diligūt nos et optāt nobis bonū ⁊ salutē nām: ergo liberter et fideliter oēm nobis: cū eos deuote inuocam?. Quintum est q quotidie in missis qñ de tpe celebrat in prima collecta admonet nos sacerdos genua flectere ⁊ postea vt deus impleat in nobis q sacerdos petit i collecta misse. Sūt et i fine misse duo nos capitula inclinare ⁊ oīa q ab? petīb? vt possit coram deo humiliter cernui. Hā sicut se in superbia extulerūt per integrū annū peccando ita humilit i hoc quadragesimali tpe debēt se exhibere deuote pro sua cōditione. Sextū ē q sic sacerdotes primo q comedūt vesperas q̄si quasi dicerent ecclesia scīa dei nō valem? sine dño ihū xp̄o qui abnegauit nosmet ⁊ tot dies ieiunare sine cibo ⁊ potu nō nobis volentē libi exhibere volum? q hoc ip̄a libertas sacerdos? ⁊ deuotio ecclesie et bōitate accepta voluntatē q ageremus. Hug. sup̄ Leonardū nā voluntatē vel

nō inuenit facultatē. Qō sūt intelligit qz ꝙ libet bono opz qō ꝙ libēter faceret si posset vñ opa nostra cū magno affectu debem⁹ gli cere sic ꝙ libēter plus faceremꝰ tūc dē⁹ remu nerat opa nra scōz affectū cozdis nostri. vnō dē i decre. In oziō⁹ accipit dē⁹ hus animuz ꝫ actū. xv. q. vi. Si a sacerdotib⁹. ¶ Quā cū ad scōz querit qre ieiunia quadzagesima le inchoat i quarta feria ꝫ nō in. ii. vel in. iii. feria. Dicit ꝙ hoc sit triplici rōne. Pma ra cio est vt numer⁹. xl. diez impleat quez xp̄s suo ieiunio glorificauit: cuius solēnitas quadza gesimalis i sequēti dñica inchoet: tū ecclesia hos quattuoz dies p̄cedētes addit: vt sic nu mer⁹ quadzagenarij impleat. Naz a pzima dñica ad pascha vsq; ad. xlii. dies cōputant: a quib⁹ cū sex dies dñicales subtrahunt: tūc so līmodo. xxxvi. dies ieiuniabiles remanēt Et ō addunt illi quattuoz dies p̄cedentes vt nu mer⁹. xl. dierū cōpleat. Secūa rō est. qz pniaz ꝫ abstinentiā. xl. dierū facim⁹ vt xp̄o patienti cōpatiamur: qz moys ꝫ pallio ei⁹ quarta feria incipit ꝑtū ād hoc: qz feria quarta venditus fuit. Nā ꝑta feria post dñicā palmaz p̄ncipes sacerdotū cū seniozib⁹ pli congregati sunt in atriū Cayphe pōtificis. Ad ꝙs accessit iu das ꝫ xp̄z tradere cōpromisit: ꝫ illi pecuniā si bi dare pollicit⁹ fuit. Et ꝓpterea alij bōi xp̄iā ni in memoziā illi⁹ vēditionis xp̄i abstinent feriis quartis ab esu carniū: sed laudabilioꝝ suetudo. Nihil ergo intūtuz placet dō sicut ho noz passionis ei⁹: neq; etiā quicq; bonū est tā vtile sicut deuota memozia passiōis xp̄i. vnō Chrys. sup Mat. Dies sal⁹ho im est i xp̄i moz te posita Tertia rō ē: qz sol: luna: stelle: vola luminaria creata fuit quarta feria. In p̄nci pio erāt de⁹ quandā nubeculā lucidā fecit ꝙ dixit fiat lux: vt habet Gen. i. Oz quarta fe ria fecit dē⁹ sol: lunā et stellas ꝫ iō dies illa plena claritatis fuit: mō totū tp̄s nostrū ꝫ inte grū annū tenebzosū fuit: ꝫ hodie incipimus tp̄s quadzagesimale qō est tp̄us lucis ꝫ pnie: iō q̄uenies est vt tp̄s tā lucidū et luciferum i die i qua sol luna ꝫ stelle fuit create ichoatio nē accipiat. vñ Eph. v. Erat aliqñ tenebz e: nūc aūt lux i dño. Ex ē scīdū ꝙ totū filiō tp̄s quadzagesimale debem⁹ i seruitio dei ꝫ salute aie exp⁹dere. Nā si ꝙ totū annū nos vixim⁹ i peccatis: tā i quadzagesima debem⁹ deo seruī re. vnde Leo papa i sermone. Parū est reli giosus alio tpe mōstrat qui hīs dieb⁹ nō reli giosior inuenit. ¶ Quantū ad tertiū ē sciē dū ꝙ libet hō debet hodie cineres cū humili tate mentis ꝫ cozdis sup caput suū suscipere ꝫ nō irrisozie. Vñ legit exēplū in dial. Gelasij. Fuit i ḡstātia carnifex quidā q cū tertia fe ria sup cineres totā pene noctē: vt ꝫ ch̄ristia nis diū vsq; hodie facit in comessationib⁹ ꝫ ebrietatib⁹ dissolut: de mane ad ablutiōnes macellarū q⁹ dā suo collega itrauit tabernā. Cūq; ad offeren da missē pulsaret ꝫ fideles ad eccl̄iam cōuenirent nec ipi ex eadē taberna reuertēret: ꝫ iaz quasi soli ibidē remanerēt ꝫ p̄oztaret: ait alter ca nificis. Certe mō nimis diu expectam⁹: eamꝰ ergo ad eccl̄iā ꝓpter sacros cineres. Cui sic mysteriū dei irrideōdo d. Hodie ego dabo tibi cineres ꝫ tu mihi dabis. Tollensq; cine res de lare iactauit sup caput ei⁹. Et ecce mox pena irrisionis subsecuta est. nā statī cera ca put ꝫ faciem tōi⁹ fenestr⁹ pulueꝝ ac si flatibus ei insufflaret. Cūq; territus clamaret tōi⁹ ozē hausit pulueres ꝙ pene suffocat⁹ fuit. Ac cucurrit itaq; multi plagā tā mirabilē in ipō intuentes. Ductusq; est ad infirmā p̄mā i qua nulli pulueres erāt ſ; gramina sed nil illi p̄o fuit iusto dei iudicio: nec in aqua nec in pul uere: nec in aliquo loco a turbine cineruz se de fendere potuit. A quibus tandem suffocat⁹ expirauit: ꝫ penam irrisionis luit.

¶ In dñica p̄ma. xl. Ser. xxxix. de ieiunio.

QUm ieiunasset quadza ginta dieb⁹ ꝫ quadzaginta noctib⁹ postea esurijt. Mat. iiii. Mar. i. Luc. iiii. Ihs ieiunauit nobis in exēplum ꝫ doctrinā: secūm Greg. Dis xp̄i actio nostra est instructio: nō si cut ipse ieiunauit: ita nos ieiunare debem⁹ Unde in p̄nti sermone de ieiunio est dicēdū ℣ Pro quo sciendū ꝙ artius ieiunium ꝫ annū est ieiunium quadzagesimale: nam illud ieiunium est decima pars tp̄is. Naz sicut dece mas dam⁹ de reb⁹: sic ēt de tp̄e dare debem⁹ Istā rōnē assignat beat⁹ Greg. i omil. hodier na dicena. A pzia dñica. xl vsq; ad pascha sex ebdomade veniūt: quarū dies. xl. duo sūt nō sex dies dñicales abstinētia subtrahunt: tunc triginta sex in abstinentia remanēt. Cū aut g. ccc. lxvi. dies ann⁹ ducāt quasi anni nostri decimas damus: vnde si nō ꝙ totū annū tibi ipsi vixit modo i illo sacratissimo tpe dz eis viuere decimā tp̄is soluendo. vnde dē⁹ i decre. Decimā anni dam⁹ quadragesimā ieiunan do. de cōse. dis. v. Quadragesima. Naz deus nouez tpa anni nobis reliquit sed decimum sibi retinuit. Pro quo sciendū ꝙ totuz filiō tp̄s in seruitio dei ꝫ salute aie est expendēdū Nā corpus ꝫ ola membra cū quib⁹ peccauim⁹ taz in quadragesima in seruitio dei exercu

bem⁹. Ad qđ Ro. vi. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire in iusticia ad iniquitatem &c. verbigratia. Caput tuū qđ antea ornauit in superbia sēr pepitis: crinibus capitis tui inclinare debes humiliter reponendo omnem ornatū capitis: & humiliando te in penitencia coram deo. Itē facies ornata & colorata tua cū lachrymis ex contritione cordis debet irrigari. vnde ps. Lauabo & singulas noctes lectum meū: lachrymis meis stratū meū rigabo. vñ Ber. Facies quā lachrymis abluis immortalitē decorem acquirit. Itez brachia cum longis manicis & manus cuz annulis ornate iam extendende sunt ad modum crucis in secreto tui cubilis: & hoc i memoriā passionis christi: & insuper erigende sunt in deuotas orationis vnde ps. Elevatio manuum mearū sacrificium vespertinū. Itē gedes qui ad ornatum iuerunt modo iam ab ecclesiastycis mundi & indulgentiis ter debent. Et signāter tua in quadragesima cū homines sunt ad festū: tūc eis magis sunt disponiti ad indulgētias recipiendas. Item totū corpus qđ ante in voluptate vigil sez i abstinentia vinū dz. vt qui ante ebrius fuit iam aquā bibat: & qui duos uel tres lectos sub se habuit cū in quadragesima in straminib⁹ dormiat: & qui molles et multos habuit iam indurat eticiū. vnde Ber. i ser. de xl. quadragesima. Dicero si sola gula peccauit sola gula ieiunet & sufficit. Si peccauerunt cetera membra cur nō ieiument & ipsa. Item cū fidelis q dilibet hō q voluptarie peccauit in ipso sacro tpe q oportuit debet corp⁹ suū castigare. i. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū et in seruitutē redigo: quez quo nullū malū impunitū: melius est hic modicā penā sustinere q in futuro magnā. vñ dē i decre. Plurib⁹ mortalib⁹ pena dimittitur: sz non sine pena. de pe. dist. i. hec autē. & c. medicina vñ dicitur illo sacro tpe q illa singularia exercitia quā cū facit ostendit se esse verū penitentē & verū xpianū. vnde Leo papa. Quis religiosus alio tpe mōstrat q in hoc? nō religiosiorz inuenit. vnde vere xpiani & boni homines gaudent hoc sacro tpe sibi aliqđ delectabile subtrahere. vñ Ber. de sollicitudine ieiunii. Cū ieuno q ab ipsis licitis abstinem⁹ ea nobis illicita donant q pueris nōnulli⁹. Et hoc fritur an peccet mortaliter q trāsgredit ieiunii quadragesimale vel aliqđ aliud ieiunii qđ capit sub precepto ecclie. Videt si de scitter & sine cā et ex gtēptu trāsgredit aliqđ ieiunii ecclie peccat mortaliter sz nō si nō ex gtemptu: sz ex cā rōnabili solue cetera. Dicendū q si tantū corpus primus diligenter q ceteri precepti ecclie ganuisti comedere in diebus ieiuniorz cū tū bene possis ieiunare: tū nō vult corp⁹ tuū ieiunare: tū bene facis. Et si tantus grauaret seu castigaret te sine cā soluit ieiunii ab ecclia precepti: tale graviter deū offendit qui pendendo q tenendo precepta ecclie. Unde doctor de scripturis i tractatu de septē vitiis capitalib⁹ dicit. Dū aliqs inordinate gule vel cōpletionis inhereat ei tū vltimo finē seruitus sicut de quibusdā dē ad philip. iii. Quorū deus venter est: quorū finis interitus: ita q talis qui se deū cōtemno pascat? Sit precepta dei et ecclie trāsgredi: vt delectatibus gule adequatur talis graviter peccat. Dū quilibet dz obedire preceptis ecclie & prelatorz suorūz ieiunare ieiunia ab ecclia ultimata: festa celebrare: quasi ipsemet xps preciperet fieri. vnde Luc. x. Qui vos audit &c. Ber. Obedientia qua maiorib⁹ debet xpo exhibet. Dū ipsi plani sunt vicarii xpi: ergo nō sunt spernendi. vñ dz i decre. Qui cōtēnit vicarii obtemnit q illi q posuit ibi. m. d. xxi. in nouo. vñ Ber. de pla. vbi sup. Quicqđ hōvice dei perdit qđ nō sit certū displicere deo hoc ouo & accipiendū quasi preciperet ille? Et iō dicit pz q illi gieuiole stāt q nō ieiunāt angarias & vigilias aptoznet etiā quadragesimā sz de facili equali exuulia cā soluunt ieiunia ecclie. Extra hoc dē in decre. Null⁹ soluat ieiunia ecclie sine necessitate. de cōsē. di. iii. ieiunia. Item qđ qđ ieiunii cadit i sabbatum vel festū ferialem qđ debeat sequēti ferie soluere vel ieiunii ecclie. Videt si deus dies nō pōt ieiunare tūc meli⁹ & q comedat in simili sexta feria & ieiunet festū ferialē: vt etiā sabbatū qđ cadit precepti i vnā diez. vnde Hiero. Ingratū est spōsus deū et obtinet neglecto eo ad qđ teneris. Tertio queritur a debitis ieiunantes debēt abstinere. Videt sic: sexto Tho. ii. ii. q. cxlvii. In ieiunio quadragesimali interdicunt vsus ouoz & olei lacticiniorū. vñ et dz in decre. In quadragesima cū ieiunādū a lacticinijs. di. iii. ieiunij. In alio dicit ieiunantibus debet abstineri. Videt sic: Tho. ii. ii. q. cxlvii. Ieiunium quadragesimale interdicunt vsum

tenent. Ex his tñ dictis sequitur q̄ illi. valde periculose stant q̄ in quadragesima comedunt ova vel lacticinia ex mala consuetudine sine oi causa ⁊ ratione cū bene possent uti oleo ꝯ nolunt corp⁹ suū aliquātūlz granare nec curant p̄ceptū ecclesie obseruare: tales nolunt sequi xp̄m q̄ asperā viā ad celū sed diuitem epulantē fugiūt ꝙdē dicit. Talis eñ nō est modus p̄ncipiū ⁊ ꝯtinuare: nec aliq̄d aspere p̄ patis suis sustinere. vñ Ber. in epla. Si vis agere p̄niam ⁊ penitere opz te mēbra ⁊ corp⁹ affligere: studiare teipm̄ vt nō incidas i manus dei viuentis. vnde etiā Job. Nihil aliud agunt q̄ veraciter penitent: nisi vt aliud qđ male fecerūt impunitū esse nō sināt. Et miroz quomō tales rōdēt ⁊ quomodo absoluūtur a peccatis cū nolunt abstinere a lacticiniis cū bene possint: ⁊ tenent ad hoc sub p̄cepto ecclesie. Ergo diceret⁹ cōfessoz debet districte agere circa tales ⁊ eis cōscientiā facere vt oleū dimittāt p̄cepti s ecclesie: vt oleū comedant ⁊ ieiunant. Nā illo sacratissimo tpe debemus cū xp̄o crucifixi: vt lete possimus cū eo resurgere: nam si volum⁹ cū xp̄o regnare opz nos etiā cū eo pati Ber. sup cau. Xp̄s q̄ nō fallit elegit qđ carni molestius est: ⁊ illud qđ ēvtilius magis eligendū ē: ⁊ q̄libz aliud, licet vel liceat ab eo tanq̄ a seductoze cauēdū ē. M Unde circa iam dicta queritur vtrū persona q̄ non posset oleū vel pisces comedere, debeat ova vel lacticinia comedere. Respondetur si talis ꝙdā nō ē p̄gnās vel lactās: siz sana ⁊ fortis: ⁊ pōt sibi ꝙdere de aliis ferculis ⁊ bonis pulmentis ⁊ de vino ⁊ de albo pane nec hz magnos labozes ⁊ pōt sustinere: sic q̄ nō nimiū debiliter abstinendo a lacticiniis tūc abstinere tenet. secus est si est p̄gnās vl' lactās vel alis debilis vel impediret in meliozib⁹ exercitiis: ⁊ nimiū debilitaret si a lacticiniis abstineret: tūc talis ꝙdā dz dispensationem petere ab epīcopo vel ab eo qui ei⁹ auctoritatē hz: ⁊ sibi iudicare eis suas ⁊ tūc sine petō pōt ova vel lacticinia comedere. M Quarto dicendū est de his q̄ tenent ad ieiunia q̄ nō. Et circa hoc sūt alię q̄stiones mouēde. Et p̄mo q̄ritur si pueri teneant ieiunare ieiunia ecclie. Rādet q̄ nō. Et ratio est q̄z in eis est magn⁹ caloz q̄ multū cōsumit: ⁊ q̄z nutrimentū eoz ꝙtinet ad ogatiōnē duplicis virtutis. s. augmentatiue ⁊ nutritiue: ⁊ etiā q̄z i eis nō est ita necessaria opō sicio vicioz: sicut ex p̄cētis ad quā maxie inditū est ieiunū. Ulterius q̄rit de etate. s. in qua etate teneat ḋs ad ieiunium cōdetur scōz. Tho. ii. ii. q. lxvii. ꝙ diu alicḋ stat in statu' augmenti non tenet ad oia ieiunia. s. vsq̄ ad tertii finē septenarii. xxi. an. Conueniens tñ ē scōz. b. Tho. vt cū in hoc tpe se ad ieiunandū exerceat plus vel min⁹ scōm modū etatis sue ⁊ possibilitatis. Unde sciendū q̄ ille q̄ est. xiiii. an. plus dz ieiunare q̄ ille q̄ est in. xii. an. sūr q̄ est. xvi. an. et robustus corpe iterum plus tenet et sic de aliis. Itē queritur quip de mulieribus p̄gnantibus ⁊ lactantibus. Rādet si necessitas debilitatis eas ipedit nō tenent ad ieiunia: simo si timet ꝑbabilr de periculo eaz vel aboz su nō solū possunt: siz tenent̄ soluere ieiunia sicut dicit. Guil. Et rō quare mulier p̄gnans nō tenet: q̄z dz lumere cibū: nō tñ p̄ se: sed ꝑ pro nutrimento fet⁹. Itē alia causa est: quia p̄gnātes gleuerūt habere varia ⁊ inordinata desideria cibaroz diuersoz: ⁊ q̄z ita intensa q̄ nō pōt aliq̄ modo appetitui satisfacere: ⁊ sic posset esse periculū fetus. O Utra hoc iterū q̄rit vtz mulieres q̄ sunt fortes ⁊ bene ieiunare pōt ꝓpter p̄hibitionē maroz debeant ieiunia dimittere. Rādeo sicut Inno. Siz dimittere debeant vota voluntarie suscepta ꝓpter p̄hibitionem viroz: nō tñ ieiunia ab ecclia p̄cepta. Itē queritur qđ de infirmis ⁊ debilibus ⁊ senibus. Rādetur sicut Guil. q̄ excusant: q̄z ꝑ hōta debilitate arbitrio boni viri standū est: nō huius est: q̄z in egrotantib⁹ natura debilis ē: ⁊ iō si daret eis vna vice totū infirmū qđ est necessarium cōuenienti sustentationi sue nature generetur foz⁹ sua natura: siz si dat plurib⁹ vicib⁹ ꝙtidie ꝙgozat. Si ita in senib⁹ est hōtus debilis: vñ si totus cib⁹ quē eoz natura ꝛequirit ꝙ die naturali ab eis vna vice lumeret nimiū grauaret i eis caloz naturalis vt nō possent cibum digerere cōuenienter. M Itē q̄rit de pegrinantibus aut multū laborātib⁹: an teneant ad ieiunia. Rādet scōm. s. Tho. Si pegrinatio ⁊ labor: ꝙgrue pōt differri aut diminui absq̄ detrimento: tunc eccle ieiunia nō sunt ꝑmittēda. Si aūt imminet necessitas statim pegrinādi ⁊ magnas dietas faciendi: vl ēt multū laborādi: ⁊ sil' cū hoc nō pōt ieiunia seruare: tūc nō obligant ad ieiunandū. Videt tñ i talib⁹ recurrendū esse ad superioz dispensationē: nisi forte ibi nō ē cōsuetū: q̄z plati nō mulātes vident annuere. Ex his tñ dici pōt elici q̄ hoc cōtingit ꝓuerbiū secularibus vbi dicitur labozatoꝛi ideō ē ieiunū nō, vbi vez vñ si dās ē dines sic q̄ hz bonū nutrimentū sufficiens q̄lz emolimentū ita q̄ pōt se sine magno labore nutrire: tūc illo die q̄ ieiunandū ē dz

ꝰ laboraꝛe vtrũ hoc laboꝛe posſit ieuna
re ꝛ ſeptio eccle ſatisfacere: ſz ſi ẽ pauꝑ ne
ceſſe cogit eũ ad grauiter laboꝛãdũ. qz alꝫ
non posſet hẽre cõ v. oꝛe ꝛ puer ne ceſſaria. ꝛ ſi
ſic quis ꝛ tãto magno ꝛ graui laboꝛe exhau
ſtus timeret ꝰ nõ põt ieunare ꝛ ſic comedit
a die ꝰ ieunio. ꝓpterea nõ peccat moꝛtal
ꝛ ſaltem cũ hoc itat ĩ aio ſuo q̃ libẽter vellet
obſeruare p̃cepto eccle ꝛ ieunare ſi poſſet. Itẽ
dicũt q̃ alĩ ſũt ꝺ q̃dq̃in. ql. ebdomadarium
ieiunũ dicẽ ieunare volũt allegãtes laboꝛes
ſuos ꝛ eſt dux et graue ieunare. Rñdet
ꝓ illis q̃ meritũ ipoꝛ q̃ hoc augmentat q̃
mẽrit ꝛ laborãt: qz de ꝛ ideꝫ laboꝛe charitatẽ
habit remunerare ieiunia ꝛ oꝛa noſtra. Item
dicũt ideꝫ poſſe ſuũ ieunare dz: ꝛ q̃ nõ põt
q̃ dicit tũc dz illud ieiuniũ recõpenſa
re ꝛ alia bona oꝛa. ſ. q̃ det pauꝑib⁹ pr̃ãdium
vel aliq̃d ꝓpter deũ vel aliq̃ꝺ. Pater no
ſter oꝛet vel aliq̃ alia bõa oꝛa faciat: ſi ſignũ
bone voluntatis q̃ libẽter vellet ieunare ſi poſſet
dñs Aug. Si ieunare nõ potes magis paſce
egẽ mi⁹ laturitate tibi venia cõcedat. Vltimo
ſcit de pauꝑib⁹ ẽ medicãtib⁹ vtrũ etiã teneãt
ne ad ieunia Rñdet ſcõm ſanctũ Tho. ii. ii.
q. clvii. Si pñt hẽre intãtũ ſũt de elemoſynis
recollectis vel alĩ repoſiti q̃ ſufficeret eis ad
ſuũ pr̃ãdiũ nõ exeũtant ꝛ ieunio. ſi nõ pñt
hẽre intãtũ q̃ ſufficiat eis ꝛ comeſtibꝰ to
tꝫ ꝺici nõ tenent: vel q̃ ex p̃ceꝺenti ĩ ea ꝺe bi
tant ieiunio ſatisfacere nõ pñt excuſãt. Q
Quito ꝺicẽꝺũ ẽ q̃ reꝺeũt ad hoc q̃ ieiuniũ ſi
at deo acceptũ ꝛ nobis fructuoſum. Rñdet q̃
q̃q̃. Dzio q̃ añ pr̃ãdiũ hõ nec dz comeꝺere
nec bibere. Cõtra hoc faciunt illi q̃ de mane
veniũt ad meꝺonẽ ꝛ tabernas intrãt ꝛ replẽt
ſe vino pcioſo. Itẽ aliq̃ diu vomitũt ne coꝛ
p⁹ ꝓpter vigilandũ grauet a ieunio: ꝛ tales
ſi ꝺicti minuũt ſibi ꝓmiũ ieiunii: ergo nulli
ꝺz cõeꝺere vel bibere ꝺe mane: niſi ꝓpt
debilitatẽ capiti q̃s vnũ hauſtum biberet vel
zinzeber vel muſcatũ ſiue gariophyllum ad os
ſuũ uriget ꝓpter cꝛoſtationẽ cerebri. Hoc
q̃ reꝺeũt ad ieiuniũ eſt q̃ ieunãs nõ ꝺz pue
nire tps vel hoꝛã pr̃ãdii ꝺebitã: qz ꝺ añ ve
ſpas in. ql. cõeꝺeret grauiter peccaret. vñ ꝺc
ſanctus. In ieunio hoꝛa meridiana eſt ſerua
ꝺa ꝺe cõſe. ꝺi. v. Nõ ꝺico. ꝛ. lxxvii. ꝺi. Sꝫbiter.
Si quare illo tps ꝺe mane dicunt veſpe. Rñ
ꝺet q̃ ãtiquit⁹ ieiunauerũt vſq; ad veſpas: ſz
ſi ecclia cõdeſcẽꝺit infirmitatib⁹ hoim anti
cipãdi veſpas. Itẽ alia cõ eſt: qz in hoc q̃ ꝺi
cunt veſpe ãte pr̃ãdiũ oblẽꝺim⁹ noſtrã volũ
tatẽ ꝛ etiã libẽter vellem⁹ ieiunare. ql. ꝺiebus
a. ql. noctibus tunc cibo ꝛ potꝰ ſient ꝓhi ieiu
nauit ſi poſſem⁹ ꝓpe debilitate nature: ꝛ tũc
acceptat voluntatẽ q̃ facto. Vnde aug. Lꝺo
nat ꝺs⁹ int⁹ voluntatẽ vbi nõ inuenit facultatẽ
Item, ieiunãs in pr̃ãdio nõ ꝺz ſumere nimis
ꝺelicata cibaria: nec hoc diſplicet deo minuit
ꝓpũ: nec nimiũ ꝺz ſumere ꝺe cibis: ſꝺ ho
nẽ ſufficientẽ: ita q̃ nõ nimis modicũ nec ni
mis multũ. vnde Ariſt. ii. ethi. Mediũ ſ libꝰ
laudabile eſt. Cõtra hoc faciũt illi qui nimiũ
replẽt ſe: ſic q̃ ſepe vomere volunt. Cõtra hoc
ꝺicit ieiunat ꝺ ſepi⁹ pauꝑ cõeꝺit q̃
carꝰ multũ. ꝺe cõſe. ꝺi. v. Nõ ꝺico. Q Ter
tio q̃ requirit eſt q̃ ieiunãs poſt pr̃ãdiũ nõ
ꝺz cõeꝺere. Circa q̃ ſciẽꝺũ q̃ ꝺe confectionib⁹
ẽ electuariis vtrũ q̃ hoc ſolnat ieiuniũ Rñdet
ſcõm. b. tho. q̃ confectiões ẽ electuaria nõ ſol
uũt ieiuniũ ſicut nec q̃ alia medicinas niſi quis
eas ĩ magna q̃ntitate q̃ modũ cibi. Et in hoc ꝛeq̃. Iuno. Q
Q ſciẽꝺũ q̃ ꝺe ſero in collatõe ieunãs nõ ꝺz
ſumere aliq̃ comeſtibile q̃ cõiter ĩ pr̃ãdio cõ
ſuet⁹ ẽ ſumere: ſicut panẽ vel ſic⁹ ſibꝫ: ſz tũ
ꝺe confectionib⁹ ẽ electuariis ẽ licitũ aliq̃ſꝺ ſu
mere ꝛ hec ĩ parua q̃ntitate ad modũ nucis:
ꝛ hoc ideo vt pot⁹ eo melꝰ q̃ueniat nature:
nõ tñ iõ q̃s talia ſumere ꝺz vt ſopti⁹ bibat: ſz
ſumere tãq̃ medicinã ꝺz: nec pot⁹ q̃ natu
ra exigit ꝓ refocillatõe nocet ꝛ ledat. Cõtra
hoc aliq̃ faciũt q̃ q̃q̃ medũ ſimulã ꝓ refocil
latõe cõeꝺũt: vl tantũ replẽt ſe de confectib⁹
ꝛ ſpẽb⁹ q̃ nimiũ ẽ: ꝛ in hoc offenꝺũt ꝺ ſi. Itẽ
ſciẽꝺũ q̃ ſi q̃s ſoluceret ieiuniũ ecclie grauiꝰ
peccat ſi ter vel quater cõeꝺit q̃ ſi tñ bis co
meꝺeret. Q Quartũ q̃ reꝺeũt ad ieiuniũ
eſt q̃ ieiunãs illud q̃ ſubtrahit cibi in cibo
potu ꝺz ꝺare pauꝑib⁹. vñ Hier. Nõ mãdu
caturus eras ſi nõ ieunares ꝺa pauꝑib⁹: vt
ieiuniũ tuũ ſit ſaturitas alie nõ marſupii in
crẽmũ. Si ieunãs ꝺz ẽ multũ miſericors pauꝑ
bus: et ſ ſignãter legit ĩ quadrageſima illo
Eſa. lviii. Frãge eſurienti panẽ tuũ. vñ etiaꝫ
Augu. in ſer. De tuo ieiunio pauꝑ ſatietur.
Quintuꝫ ſine q̃ añ dicta nõ placet deo eſt q̃
ieunãs ꝺz penitere ꝺe ſuis peccis ꝛ ſic ieiuniũ
ſuũ offerre deo. vñ Jſi. de cõſe. ꝺo. Jeiunia eõ
bonis op⁹ deo acceptabilia ſũt ꝺ ei a cibis
abſtinẽt ꝛ pranũ agũt demones imitant q̃
bus eſca nõ eſt: ꝛ nequitia ſemꝑ adeſt: ergo nõ
ſufficit nec placet deo nec meritoriuꝫ ẽ hoi a
cibo ieunare niſi etiã abſtineat a peccis. vñ ie
unãs ꝺz poſtponere ſuã ſingulã ꝛ dare ſe ad
humilitatẽ vt ſyã ieunij ſit deo acceptũ: vl
ſignũ hui⁹ ꝺicꝫ noſtri recipit cineres ſup eos

put suã feria.iiii.in capite ieiunii.vñ ps.Humiliabã i ieiunio alam meã. Itẽ cauere dz se ab ira ꝫ se dare ad mãsuetudinẽ Nã iracũdi ꝫ crudeles imitant demones qui semp ieiunãt: sed tñ suã crudelitatẽ nõ postponunt Itẽ a luxuria ad castitatẽ.vñ ẽz in de. In ieiunio seruãda ẽ mũdicia carnis di.xviii.Hã beant ꝫ sic de aliis. ¶ Sed circa hoc ẽnt vtruz aliq̃d valeat ieiuniu zqñ sit in peccato mortali: Videtur ecbz alphonsabiñ q ieiuniu i pctõ mortali nichil valz ad tria. Pzio vt ois dicẽsit hoepñ ecclie. vel voto sl'vouit ieiuniũ. Nã si pctõr in tali casu nõ ieiunaret: ꝫ tunc de nouo mortaliꝫ peccaret. Scõo valz ad castitatẽ.nã ignis extinguit̃ qñ ligna subtrahũt sic etiã est de ieiunio i hoie.vñ Hugo de.l.vi. Parca ei vita occidit vitia ꝫ libidinẽ extinguit. Tercio valz ad hoc vt petõz eo citi⁹ diuponatur ad ẽtritionẽ ꝫ gratiã recipiendam. Sed ẽtra ad meritũ vite eterne tñe ieiunãs scienter in petõ mortali nichil meret: ergo cõsulendũ est cuilibz vt in pzincipio quadragesime cõfiteat petã suã: q̃ vna dies quã quis in gratia ieiunat vtilioz ꝫ salubrioz est quaz si quis totam quadragesimam in pane et aqua cum vno peccato mortali ieiunaret.

¶ De tẽtatiõib⁹ bonoz hoiz Ser.xl.

Accedens tentator dixit ei. Si fili⁹ dei es dic vt lapides isti panes fiãt.Mat.iiii. Sciendũ q̃ ihs voluit tẽtari vt ostẽderet q̃ nos hñales pugnare oportet ꝫ tẽtari vt coronemur. Ipse. Nẽo coronabit nisi qui legitime certauerit. Vñ Amb. Nõ est victoria vbi nõ fuit difficilis pugna. Et ergo si dyabol⁹ nos tẽtauerit: tñe exemplo xpi debem⁹ eñ vicere nec ei ꝯsentire. Vñ in pñti sermone tria sunt diuenda. Pzio que sunt ille tẽtatiões bonoz hoim q̃ quas diabol⁹ etiã valde sapiẽtes subuertit Scõo q̃malũ sit hoi esse sine tentatione. Tercio exemplum. ¶ Quantũ ad pzimuz sciendũ ecbm Guil. Parisiẽs. de fide ꝫ legib⁹ q̃ dyabol⁹ hz septẽ astutias sine insidias occultissimas quas etiã sapiẽtissimos et ecrtissimos sepe subuertit. Pzima est longa fatigatio et crebra tentatio q̃ quã nõ tñ nititr illũ quez tentat superare: sed etiã ducere ad desperationẽ: videlz q̃ se credat ad deũ nõ ptinere: vel a deo nõ curari. Cũ ei instant petit a tali tẽtatiõe liberari ꝫ nõ obtinet: tunc de facili desperat de dei mia ꝫ adiutorio: ꝫ credit deũ fingere periculũ ẽbius. Utrũq̃ aũt ikoz terminũ pniciosissimũ est qñ in vtroq̃ se tota liter dat diabolo. verbigratia. Verte sicut in bello cũ vn⁹ dicit vict⁹ sũ: ꝫ vltra nõ pugnat ꝫ se dat in ptãtem alteri⁹ victoris sic q̃ sic credit se a deo derelictũ ꝫ desperat: dat se in ptãtẽ dyaboli cũ vltra nõ vult resistere sic desperat de dei adiutorio ꝫ ei⁹ mia: q̃ hoc est valde periculosũ sic de deo desperare. Vñ Hiid. de sum. bo. Desperatio ẽ peioz ei peccatũ. Chzy. Nil eñ deũ intantũ offendit sicut desperatio: sed talis perpẽdere deberet q̃ deus ex sua bonitate ꝑmittit fieri sup ipz hmõi ẽtationẽ: ꝫ ꝑter sui ipsi⁹ ꝑpriã vtilitatẽ ꝫ sic lutẽ: q̃ tales vt cõiter crebzas tentatiões sẽtiunt ne p elationẽ mẽtis ꝫ ꝑprie cõplacẽtie perdãt gratiã. vñ Greg. Dũ se quis extollit eo qõ gessit apũ se erigit: apud humilitatis auctorẽ cadit. Et eñ elatio interioz peior culpa est q̃ exterioz superbia. Quo aũt talis possit melio⁹ humiliari ꝫ cognitionẽ sui sibi ꝓueniat cognoscẽdo q̃ nichil a seipso habz de q̃ q̃ talẽ crebzã tentationẽ. Talibus sic ẽtinue tentatio semp ad memoziã reducenda ẽ superbia apti quã ipemet narrat.ii. Coz.xii. Datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane q̃ me colaphizet. Si eñ tãta sanctitate ꝫ tãtis donis gratiaꝝ ꝫ virtutũ vir ꝑdicto imminebat periculũ tẽtatibus superbie ꝫ nisi tã diuina miseratiõe alia tentatio extitisset: nisi dei⁹ illã tentationẽ ꝓuenire ꝫ nosse dignat. Vñ etiã aliq̃ dicũt q̃ apl's paul⁹ stimulus nõ tulisset si illa tẽtatiõe carnisset q̃ ter rogauit dñm iz nõ tulit exaudit⁹ Sic igte ꝫ tu dãnabẽs si illa crebza tẽtatione tua tenuz illa creber tẽtatio erit tibi ocasio salutis: ergo tales debẽt se deo cõmittere ꝫ tentationẽ hãc patiẽter sustinere semꝝ resistendo et deũ quotidie q̃ auxilio petere. ¶ Secunda astutia est extraneitas. i. cũ dyabol⁹ hoiẽ inauditis ꝫ insitatis tentat tẽtatiõib⁹: sic q̃ talis timet se nõ esse vez xpianũ. Cogitatio quõ i cozde veri xpiani tã pessime et inutiles cogitatiões leidere pñt. Sed dyabol⁹ sicut ꝫ volũt vnũ castrũ expugnare ꝫ diuersa iacula immittunt: tã ignẽ: tã lapides tã sagittas. Sic diabol⁹ facit ꝫ nititr expugnare aiaz ꝫ i castro cozpis nẽi. Sic facit diabol⁹ sicut inimic⁹ capitalis cũ occidit inimicũ suũ. Talis eñ si curat an cũ gladio ãtiq̃ vl' nouo vl' cũ fuste vl' cũ baculo eũ ꝑternat Sic dyabol⁹ vt inimicus capitalis q̃ querit nos occidere non curat vtrũ cũ vlitata vel inusitata vel inaudita tẽtatiõe nos luget Pzio ꝫ sciendũ q̃ tales qui crebzã ꝫ inauditã tentationẽ sustinet de

nō ꝑdēt ꝓfolari. Primū est qō diabol⁹ nō ꝑt nocere nec tentare nisi ingnātū de⁹ per-mittit. vñ Aug. Diabol⁹ plerūq; vult nocere tm non pōt: q; ptās ei⁹ est sub ptāte dei. Imo quid? est diabolus nō pōt nocere tibi nisi tu vis ei cōsentire. vñ Greg. Debilis ē hostis qui nō vincit nisi volentē. Unde etiaz dñs dicit. Diabolus quidē suggerit cōsiliuz. sed eo auxiliante nostrū est vel eligere vel reprobare qō suggerit. Est enī diabol⁹ sicut ca nis latronis q ligat⁹ est: cui si appropinquas ꝑt te ledere. Si aūt effugieris nō appropin-quabit si nō pōt te ledere: iz bene ꝑtra te latra re pōt. Secūm est q tentatiōes pati ē ꝓpriū ho-minis deo seruire volentiz. Ergo qñq; ho⁹ hoīs nō plures tentatiōes z peiores in-dies cogitationes sustinet q̄ mille impii: iz de hoc nō debet tristari: q; scīz Greg. Nō est cogitatio tam imunda q̄ mentē polluat si ra tio non cōsentit. Tertiū est q tentatio erit ei meritoria si sustinuerit vt dz z restiterit put pōt. vñ Ber. Quotiēs restitit: totiēs coronā bat. Ergo illi quādoq; cum se sic crediūt esse inimicos dei sūt amici xpi: z qñq; sunt marty res in cōspectu dei vnde Gre. Tētatio cui nō sentit nō est ptīa: iz materia exercēde uirtu-tis. Tertia astutia diaboli ē q suadet hoi mu tare statū suū: vt cū quis audit talē vitā i ta li statu vel a tali monasterio tunc suadet illi vt illuc se trāsferat. Et sepe cōtingit q homo i bono statu z secur⁹ ita q diabolus non pōt eū illaqueare nec decipere nec vincere: tūc suadet sibi mutare statū suū z incutit sibi ti morē q nullo modo possit saluari nisi transfe-rat se ad talē aliū statū. Et diabolus facit si-cut anceps aucup⁹ q̄ sunt in spelunc⁹ z cauer nis secus: z sicut piscator piscibus q̄ cū cōcha sua aquā turbāt z circūquaq; littus pulsans timorē piscib⁹ incutit vt cauernulas⁹ latibu la erant ad loca insecura vbi z tūc ille rethe extendit suū vt capiat eos. Iz si manifestē tales aues vel pisces in locis suis eos capere nō potuisset: sic z diabolus facit illis q̄ sunt i bono statu. Ergo quādo hō est in bono statu in quo saluari pōt nō facilīter mutare debet illū statum. vñ apls. i. Cor. vii. In ea voca-tione qua quis vocat⁹ est ꝑmaneat. Quarta astutia est quādo ad maiora opera bona z su pra vires ipsi⁹ aliquē inuitat. Et in hoc ex-pia sanctoz ꝓcedentiū eidē ꝓponens vel etiā sōs bones in mūdo adhuc existentes q̄ i ma gnis abstinentiis vigūt: tūc talis ꝑmittit qñq; ex instinctu diaboli talē rigorē. i. q etiā sic ve lit viuere: z p⁹ votū tādē qñq; retrocedit: q; vltet sibi nimis grauē: z signāter feruoz cha ritatis repellit z sic tūc erit deterior. Hec enī est astutia q quā timere capiūtur. Decipiūtur ergo venatores calciosmagnos z pōderosos: cal cīāt seruos hoc timer videre pñt. Alligāt autē z astrigūt sibi fortiter calciolos: vt hoc vi-dentes sibi faciāt ꝑpter qō soluētes hmōi cal cios de pedib⁹ sibi dimittāt: indeq; retardētes ꝓfugant quousq; timore se illis calciauerint: et eosdem sibi fortī alligatiōe astrinxerint ic eunt in eos ipsaq; sic captūt: q; non solum non effugere: sed nec ambulare queunt ꝓpe magnitudinē z pōderositatē calciozum. Tu autem audisti q calciamēta in sacra scriptu ra exempla sanctoz vocant que cuz ꝓposito z volūtate ab infirmis hoībus sepe assumi-tur: ad que etiaz votoz vinculis se sepe alli-gant: sed ꝑpter imbecillitatem in eisdē ambulare nō valētes aut cadē poztare: a venatoribus infernalibus capiunt ab assumpto voto z ꝓpositio apostatantes: z sic postea aliqñ dete-riores fiūt q̄ ante fuerūt. Quinta astutia dia boli ē q̄ sub ptextu boni suadz gīculā. Spēs hui⁹ astutie innumerabiles sunt: vt eū sub p̄-textu pietatis erogādaz elemosynaz suadet acquiri diuitias. sciens illud dictum Apli .i. Thi. vi. Qui volūt diuites fieri incidūt i la queū diabol. Alīs illi q̄ inclinat⁹ est ad lu-xuriā suadet bene comedere vt deo diutius seruire possit: q; scit q in deliciis grecidat ca stitas. vnde ꝓuer. Iz vino luxuria ē: z vbicūq; saturitas z ebrietas est: ibi libido dñatur. Alī quibus suadet ieiunia z abstinentias sciens eos ad iracūdiā z impatientiā labi. sic q quā doq; maledicāt cū esurīūt. Alīs illis q̄ habēt debilia capita suadet ieiunia z dura exercitia vt sic nimiū debilitent z in bonis operib⁹ ipe diant: vt vel sic etiā insanire incipiant: vl etiā postq̄ exhausti fūt q indiscreta exercitia: tunc recreatiōes q̄runt et temū dissolutiozes ob⁹ erūt. Sexta astutia diaboli est qñ vitiuz suadet sub ptextu virtutū: z sub nole boni oc cultat vitiuz: ꝓ dignatia. Sicut cū ille qui in ptāte est ꝓfectus⁹ suadet q nō debet vitia co rigere iz dissimulare: q; est mia quo ad ꝓfec mū. Et hoc ideo facit: q; scit scīz dictū Jacob. q̄ iudiciū durissimū fiet his qui ꝓsunt: q; nō sol ū q suis pctis: iz etiā q pctis subditoꝝ reddituri sunt rōnē q̄ hic dissimulauerit z nō correxerūt. Item auaritia sic occultatur sub nole quidētie. Iēt superbia vestimētoz hones-tas z garrulitas alabdlitas vocat. Iēt astu tia uerator⁹ prudētia nolat. Septima astu t ia et olim periculosissima ē ipa pax .i. tranquilla

tentat ouĩ: quã multi impij vehemẽtissime cõcupiscũt ꝙ mistãter poscit hec aũt est adeo gnitiosa vt de ea dicat ola ecclia lectoꝝ. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et ꝓtra hoc ꝺr Jaco. i. Dẽ gaudiũ existimate cũ omẽ in varijs tentationes incideritis. Et Job. vii. Tentatio est vita hois sup terra. Igit̃ ꝓbatio ꝺ carẽria tẽtatiõis mors est. Jnõ ei vitium ꝺõ tentat. ¶ Quãtũ ad lcõm ꝓncipale huius lermõis est lciẽdũ ꝙ ãqꝫ mala ex illa pace ꝓuentũt cũ hõ caret omni tẽtatiõe. Quoꝝ ꝓmũ est securitas qua timor dei expellit: ꝺ ẽ custos virtutũ ꝙ oĩũ meritoꝝ. vñ dẽ Eccl. xxvii. Nili instanter tenueris te in timore dñi cito sub. d. tua. Et cõtra dicit Augu. i. ꝛ. cõfeſſ. Nemo securꝰ ꝺr esse in hac vita ꝺ tota tẽtatio nolatur: vt ꝺ fieri potuit ex deteriori melioꝝ: nõ fiat cõuersio de melioꝝ de terioꝝ. vñ Greg. li. ii. Sepe quẽ tẽtatiõis cer tamẽ lapsuare nõ valuit sua securitas detexit. Et rõ huiꝰ est: qꝫ talis securitas expellit timorẽ: ꝙ expulso timore hõ ẽ quasi ciuitas sine muro ꝙ dom⁹ sine ostio: ꝙ iõ facilime capit a diabolo. vñ Ber. Cõtra sũt ꝺ dẽ religio ꝙ timor: nec manere põt alterum sine altero. vñ Eccli. xxxiii.. Timẽti deũ nõ occurret mala: ꝫ in tẽtatione dꝰ illũ cõseruabit ꝙ liberabit a malis. Ocioꝝ malũ est desidia sine pigritia: ꝺ etiã nõ solũ ad fugã ꝫ ad pugnaꝫ tardi sumꝰ: qꝫ per iacula tẽtationũ boni excitant ad bonũ opꝰ: ꝙ in tẽtationibꝰ cõstituti querũt adiutoriũ dei ꝙ suffragia lctoꝝ orant ieiunãt genua flectũt: ꝙ sic de aliis. Sed ꝺ in pace ꝙ sine tentatione sũt desides efficiuntur Et ergo illa pax recte cõparatrubigini: qꝫ nihil itantũ cõsumit ferrũ sicut rubigo sic ociã mẽtẽ hois. ¶ qñ cũ ferro opat tũc mũdat ꝙ splẽdidꝰ reddit. Sic boni ꝙ tẽtatiões a rubigine peti purgant: ꝙ ad debitũ cãdoꝛẽ pariter ꝙ splendoꝛẽ ꝓducunt. Tertiũ malũ ẽ elatio: qꝫ tales ꝺ nõ tẽtant qñqꝫputãt se tã lctos esse ꝙ diabolꝰ nõ audeat appropiquare: cum tñ cõtrariũ potiꝰ deberent cogitare ꝙ credere se debiles ꝙ adeo infirmos ꝙ omni tẽtationi succũberẽt: ꝙ ꝓpter hoc oĩpotens ꝙ misericors dꝰ eos tẽtari nõ finit. Quartũ ẽ cõcerpustratrũ ꝙ primoꝝ. Cũ cñ talis ꝺ est i pace ꝙ sine tẽtatiõe audit alias tã inconsuetas et inauditas tẽtatiões pati. cõtẽnendo primos dicit ꝙ tales cogitationes nõ deberent in xpiano cadere: nec cñ xpianus deberet talia cogitare: ꝙ sic vilissimꝰ est ꝺ talia cogitat. Et sic ꝛxit alios tentatos credens eos ẽ malos ꝙ se ꝺ id ꝙ non tẽtat estimãs bonũ: ꝙ cõuerso ipi tentati sũt filii dei: ꝙ ipsi ꝺ nõ tẽtant sunt filis inimici dei ꝙ filii diaboli. Quintũ malũ ẽ duricia coꝛdis ꝙ immiseratioꝛdia ad ꝓximos ꝺ sic tẽtant. Nã adeo illi ꝺ nõ tentant i eos obdurant: vt etiã eis nec cõpatiẽdũ nec cõmiserendũ putẽt. Dicũt enim ꝙ deꝛidendus vel cõburendus esset ꝺ talia cogitat. Quis vñ audiuit tales inconsuetas ꝙ inauditas tentationes. Et quando quis sic obduratur cõtra ꝓximos ꝙ non compatitur eis est signuꝫ ꝙ ille non est bonus neqꝫ perfectus. ¶ꝫ quando quis ex coꝛde cõpatit est signũ bonitatis vnde Greg. In quanto quis perfectus est in tãto plus sentit dolores alienos. ¶ Qualtum ad tertiã ptẽ illiꝰ sermonis nota expli de cõtinua tentatione diaboli. Fuit quidam monachus filius sacerdotis idolorum qui cũ paruulus esset: ꝙ tempoꝛe quodaꝫ pater eius intraret templũ idoloꝝ vt sacrificaret idolis intrauit ꝙ ipse post eũ occulte: ꝙ vidit sathanam in solio sedentẽ ꝙ omnẽ militiã am eius astantem. Et ecce repente vnus ex ꝓncipibus ei⁹ veniens adorauit eũ. Cui dixit diabolus, vñ venis. Ait ille fui in illa ꝓuincia: ꝙ suscitaui bella ꝙ effusiones sãguinũ. Et dixit ad eũ diabolꝰ. Jn quanto tpe hoc fecisti. Et rẽspondit in trigita diebꝰ. Et iussit eũ flagellari dicẽs solũ tãto tpe hoc fecisti. Et ecce alꝰ venit ꝙ adoꝛauit eũ. Et ab eo ſterrogatus vñ veniret rñdit. fui i mari ꝙ suscitaui ventos ꝙ cõmotiones ꝙ submersi naues cũ hoibꝰ ꝙ dixit ei diabolꝰ. Jn ẽpto tpe hoc fecisti. rñdit ille i vigiti diebꝰ. Et hũc iussit flagellauit: ꝙ tertiꝰ venit ꝙ similia nũciauit dicẽs. Jn nuptiis feci dissensiones: ꝙ ipsum sponsũ occideruit: ꝙ hũc quẽ iussit flagellari: ꝙ aliꝰ venit dicens: ecce quadragita annis quẽdã monachũ ꝓpugnaui: ꝙ vix ista nocte ꝓualui ꝙ feci cũ coꝛnicari: qđ diabolꝰ audiens mor⁹ furorem ꝙ oculatꝰ ẽ eũ tollẽs coꝛonã quã habuit posuit in capite eiꝰ ꝙ fecit eũ sibi cõsedere. Et ille cũ hoc vidit intra se dixit. Vere magnus valde est ordo monachoꝝ ꝙ statim fuit factus monachus.

¶ Dñica sexta devigiliquattuoꝛ generibus hoim ꝺ salꝫ ficant fidem. Sermo. xli.

O Mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis Ma. xv Mar. vii. Jesu. viii. phi. Illud ẽ ꝓmus ꝺ nõ erimus nõ sũt alia sed sine fide alie virtutes nihil sũt quãtũ ad vitã eternã aliquã: ergo fides est ꝓma virtutũ ꝓtandia ad celũ ducẽs. Ad Hebreo. xi. Jmpossibile est sine fide placere deo ergo ꝺ saluari volumꝰ ꝓ oĩbus opꝰ nostꝝ

mē exēplo illi⁹ mulieris chananee quā
laudauit in verbis humilis dicens. O
magna ē fides tua. ¶ Ut frequēter ꝓdicanda xpi fidelib⁹ vñ dē
fide symbolū ē publice ꝓdicandū lau-
cōe. di. xiii. Symbolus. Iuxta fides a
fidelib⁹ diligent ē seruāda custodienda
q necessaria est ad salutē vt bona opa fiat
gnia: cū qz diabolus ei magis studiat ꝙ
nis opib⁹: qz bōa opa nō saluant sine fide
Iu. Sicut rami ex ariditate radicis are
scūt ita qz opa ꝛ videant bōa. nulla tñ sūt
ꝛ sola ditate fidei distinguant: vnd minimū
q fide qd gēa factū pl⁹ placet deo ꝙ opa
ne vñ facta ab hoib⁹ infidelib⁹: et hoc pz q fi
ꝛ hoi valde vtilis. Ipa enī facit hoiez filiū
ꝛ baptismo. Gal. iii. Oēs filii dei estis p fi
dē. Ipe enī impetrat a deo q̄cquid vult. vnd
Ja. viii. Sicut credidisti fiat tibi Ipa enī
fundamentū ois meriti. dē q apl⁹ dicit. i. Cor.
iii. Fundamentū aliū nemo pōt ponere ꝑter il
lud qd positū qd est xps iesus. i. fides xpi. vñ
Aug. Fides est bonoꝝ oim fūdamentum. fi
des est humane salutis initiū. Nā extra fidē
non est salus. Unde oēs iudei heretici ꝙ paga
ni sūt i sta n dānatoꝝ vñ Mar. xvi. Qui cre
diderit ꝙ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit: qui vo
nō crediderit cōdēnabit. vnde etiā Aug. Ne
mo liberat a dānatōe q̄ facta est q adā: nulli p
fidē dñi nostri iesu xpi. Nā oēs q saluati sūt
ab initio mūdi in fide saluati sūt: qz illi qui
ante tpa xpi vixerūt crediderūt xpm venturū
n redēptuꝝ genus hūanū sicut nos qui post
eum venimus credim⁹ hoc esse factuꝝ. vnde
Ber. Multi āte saluatoꝛ aduentū deū oipo
tentē timentes ꝙ diligētes sine salutē grauissi
mū ꝓmissoꝛē credētes in ꝓmissionē fidelem
ḡtes certissimū redēptoꝛem i hac fide ꝛpe
nātōe saluati sūt. ¶ Unde i pāti sermōe di
ctū est quō xpiani multiplr salūficāt fidē i
maximū ꝓcessū aliaꝝ suaꝝ. Nā q̄cunq vult
saluari opꝛ eū verā integrā ꝙ certā fidē cuꝝ
bonis opib⁹ approbatā hre. Primi igit sūt q
dubitāt de fide ꝙ tales solent dicere si sic est si
mat scriptura dicit ꝙ fides catholica tenet ma
gnā q̄d est, Nō enī cumplr ꝛtradicūt scriptu
ꝛ ꝙ fidei: ꝛ tā firmit tenēt ꝙ credūt. Et tales
si sic deerrāsset dānabunt: qz fides xpiana dꝛ eē
tūta i hoiem vt si etiā āgel⁹ de celo descenderet
ꝙ aliā fidē ꝓdicaret sibi credendā nō ect: vt
ꝓ apl⁹. Gal. i. Ꝛ hoc nō est intelligendū de
his q̄ sēptant cū amaritud ine cozdis de fide
Tales enī resilire debēt: qz scōz Greg. i pa
storali. Hūanū est i cozde tēptatione ḡrti de
monia cū Ro est i certamine tēptatiōis fuge
re. vnde scrit. Si quis tpe antrpi vt alio in ꝑ
secutione fidei fidez seruaret in cozde ꝛ ꝓpt
timoꝛez mozti vt amissionez rerū ꝛpozatiuꝝ
oꝛe cōfiteret antrpo vt alius hereticus vt in
terrogat⁹ obticeret fidez ꝓpter illū timoꝛē tā
dictū an talis qui stat in tali ꝓposito sit i via
salut. Uelōdet ꝙ nō: qz xpian⁹ qui est i via
salut nō solū dꝛ hēe fidez in cozde sed etiā ꝑ
fiteri oꝛe. vnd apl⁹ ad Rom. x. Corde credet
ad iusticiā: oꝛe aūt fit cōfessio ad salutez. Er
go qui fidem seruare volūt in cozde ꝙ oꝛe no
sunt ꝓfiteri tales sine dubio stant i statu dā
nationis. Et i signū hui⁹ cōsecrationis sacra
mentū dat in frontib⁹: vt quilibꝛ xpianus li
bere audiat nomē xpi notare ꝙ confiteri etiā
si ꝓpterea deberet oib⁹ tpalib⁹ spoliari: ꝙ
magis est etiā si deberet mozi ꝙ maxime illa q̄
sūt de necessitate fidei ꝙ ꝛcernūt honoꝛez dei
ꝙ ad salutez ꝓximi. vnd dē in decr. Constā
tia dꝛ esse tanta vt pr⁹ auferat vita ꝙ fides
xxiii. q. viii. cōsentioꝛ. Scōi sūt qui articulos
fidei addiscere neglignnt cuꝛ possunt eos di
scere ꝙ debent eos scire: quilibet enī xpianus
tā ad annos discretiōis puenerit: tenet addi
scere ꝙ scire simbolū apl⁹oꝝ: nisi esset impossi
bilitas ingenii sic ꝙ nullo mō addiscere pos
set ergo quicūq articulos fidei friuole ꝛ cō
temptu addiscere nolet cum addiscere posset
peccaret moztalr. vnd dē in decr. Parvuli ta
nti adulti tenent ad fidem quā ꝙ eis ꝓpp̄ō
dersūt offerentes eos ad baptismū: illi dēbēt
eos docere simbolū ꝙ oratione dñicā. de cōse.
dist. iiii. vos aū ois. Tertii sūt q̄ ꝓsumptuo
se fidez perscrutari volūt ꝙ nil credere nisi qō
possit eis rōne liq̄da demōstrari q̄ plerūq̄
in erroꝛē labunt ꝙ tales moztalr peccant: ꝙ
meritū fidei pdūt: qz scōm Greg. Fides nō
habet meritū vbi hūana rō pbet experimentū
Impossibile est eū fidē ꝙ rōnē ꝑscrutari: vñ
Greg. in omel. Fides est eoꝝ quꝝ oppa
rere nō pōt q̄ ei apparent fidē nō habēt: sed
agnitionē. Quarti sūt q̄ tps ꝙ dies egyptia
cos obseruāt. Ꝙ unde scit verū licrat ali
qñ tps observare. Ꝙ fidei si eps observet in
hisactib⁹ q̄ depēdēt a cā naturali: puta ab in
fluctia planetaꝝ ꝙ cursu syderꝝ: sicut potio
nis sumptio in medicinalibus agroꝝ semina
tio: arborum plantatio: ꝛ sic de aliis: hoc nō
est ydolatrie: sed sagacitas ꝙ prudētie ꝙ nul
lum pctm est. Quīo observent tpa ꝙ dies i
aliisactib⁹ q̄ solus dependent a libero arbi
trio hois puta mercatio vrois ductio herba
rum collectio ꝛ sic de aliis similibus in tali

bus obseruare tps ꝙ dies egyptiacos est pr
catū mortale. vnde dr in decre. xxvi. q. v. Nō
licet xpiano elemēta colere: nec lunā: nec stel
larum cursum obseruare in ꝙgis sociādis:
in herbis colligēdis. nec incātationes ꝛ attē
dere: ergo reprehensibile peccāt ꝙ in nocte na
citatis xpi ꝙ Johānis baptē incātationes fu
as faciūt. Pro ꝙ sciendū ꝙ quotiēscūq cōti
git aliquē xpianū aliq̄ ire vel aliqd op⁹ ichoa
re. pmo signo crucis dr se munire ꝙ oronez
dūicā aue maria ꝙ symbolū dicere ꝙ sic de ad
iutorio dei cōfidere ꝙ sibi pperabit in his ꝙ
ad salutē sua ptinēt. vñ Aug. Dis dies bona
est: qz sicut de⁹ primā diē fecit: sic sebaz diē ꝙ
tertiā: ceteros fecit: ergo null⁹ obseruet ꝙ die
de homo creat vel aliqd op⁹ ichoet. In ꝙtra
riū faciūt illi ꝙ obseruāt diē inouatiōis ꝙ in
nocētiū ꝙ aliosples dies ee egyptiacos vnde
Aug. Nō obseruet dies egyptiacus. Quinti
līt ꝙ obseruāt sōnia ꝙ seruāt auguria ꝛtra
hoc Leui. xix. Nō augurabimi neq̄ obser
netis sōnia. Nā sōnia qnq̄ accidūt natura
lit: qnq̄ ex pcedētib⁹ cogitatiōib⁹ ꝙ occupati
nib⁹. vñ Eccl. v. Multas curas sequunt sō
nia: ꝙ illi frequēter accidūt ex illusiōe diaboli
ca. vñ dr in dec. Sōniū deceptorū qnq̄ de
mones imittūt. xxvi. q. iii. sciendū. Itē ꝙ vo
lūt exp̄uere sōnia illi duplr peccāt. Primo
in hoc ꝙ putāt sōnia esse vera. Secdo ꝙ alios
inducūt. vnde xpian⁹ nō dr sōnia curare
sed ola deo ꝛmittere. vñ Catho. Somnia ne
cures. nā fallūt sōnia plures. Sexti sunt qui
per terrā cādes vel aquā bullientē vt duelliū
cēptāt dei: qđ ē grauiter phibitū. I Septi
mi līt ꝙ ad phitonissas accedūt ꝙ ḋā occul
ta ab eis requūt. l. sortas hmōi qđ stricte phi
bitū est vt pz. xxvi. q. v. nō liceat. Ubi dr ꝙ ꝙ
talib⁹ credūt aut ad interrogandū eas domos
eaꝝ introeūt: aut ad suas ꝓprias domos in
troducūt sciāt se fidē ꝙ baptīm puaricalle ac
paganū et apostatā ꝙ dei inimici esse et iram
dei ꝛ gpetuā grauit meruisse. Et nota ꝙ ocs
ꝙ ad tales phitonissas accedūt mortalit pec
cāt: qz nō ꝛ zelū a dyabolo ꝛrere: qz noster
ē mortalis inimic⁹ ꝛ ꝛ hz malā volūtatē cō
tra nos quō ꝛpediat nos a salute nra. Et in
super nō eis credendum est: qz dyabolus qui
per eos loquit scdz dictū xpi in euā. Jo. viii.
Mendax est ꝙ pr eius. l. mēdacii. Et per hoc
mittur multotiēs innocētes diffamare: quia
sunt sibi magis ꝛtrarii. vñ exēplū. Quidam
comes in vna ciuitate sui dñiī habuit talem
phitonissā ꝙ occulta ꝙ futura manifestabat
ad quā accessit cēptās eā ꝙ ḋixit ab ea de du
obus equis dic⁹ eos sibi esse futuros ꝙ
indicauit vbi ꝙ quo venissent et eorum
ꝙ grāde mentita es ꝙ illos de hōs dies
nocter inculpas: qz equos adhuc in stabulo
meo habeo. Octaui sunt ꝙ latū tenēt ꝙ ḋā
grauit peccāt. Dicūt ei qđ hō male mortū
ne suspendat: sine cōburat sic oportuit
qz deus sic voluit ꝙ sic ordinauit: ꝙ in tali
nat⁹ est ꝙ talia faceret: ꝙ sic pati debuit hō
ꝛra honorē dei loq̄: qz de⁹ est ūme bon⁹ ꝙ
nō vult nisi bonū. vnde apls. i. Thes. iiii.
est volūtas dei sctificatio vra: ergo absurdū
ꝓprie malicie hois ꝙ non ordinatiōi diuine.
vñ tales ꝙ hoc credūt ꝙ dicūt deū grauit
ꝛrendūt. de hoc ḡre ser. xxi. H. Nō sunt ꝙ au
guriū obseruāt. qđ auguriū attendit i gal
et cātu ac volatu auiū. Ubi gra. Dū gallus
cātat ꝙ canis latrat ꝙ ouis lup⁹ vel lup⁹ per viā currit ꝙ cuculus da
mat ꝙ sic de aliis ꝙ ola sūt vana ꝙ sup̄stitiosa
A Decimi līt ꝙ sūt qui tēptāt dē ꝙ necroman
tiā exercēt ꝙ sit ꝙ mortuos suscitatos. Sed ista
necromātia nō ē apud vulgares hoies vsi
ta: ergo de ea in pūti nō loquimur. Decimō si
circa mortuos plures hoies plures vanitates
attēdūt. Primo ei dicūt ꝙ qñ agonizās ani
mā emittit ꝙ sit baptism⁹: qz sicut ingressū
baptismi⁹ sic ꝙ egressu excludat eūdē bapt⁹ qđ
est erroneū. Itē aliq̄ dicūt ꝙ ala recedens a
corpe nō habeat requiē donec ei pallāū tu
rit. Itē aliq̄ dicūt interd. qñ sit putr⁹ cū cōpa
nisq̄ ala cōsiteat. Itē aliqui dicūt ꝙ qñ ala
egredit ē a corpe: tūc pria nocte ꝙnoctabit
bēāb̄ginē ad ia sancte Gertrude. sceba cum bā
michaele archāgelo. tertia nocte vadit sce
ꝙ dilectiū est de ea: qđ ē erroneū. vñ de pri
cipibus dē Job. xxi. Ducūt in bonis dies suos
et in puncto ad infernū descēdūt. Sed hoc
dum est de bonis ꝙ ꝛfectis ꝙ innocētib⁹ ꝙ im
mediate volāt ad celū: sed qui sunt medio
criter boni immediate ducunt ad purgatoriū.
Itē aliqui dicūt ꝙ sabbato de ḡro aie exeūt
de purgatorio ꝙ requiē habēt vsq̄ ad sabb⁹
seqūs: ꝙ tūc retrahūt eas aliquis pmo egit
laborare. Et ex hoc volūt inferre ꝙ sit pūt
scia sceba mane surgere ꝙ laborare. Sed qui
sabbato diu laborāt de nocte hoc pro mi
ꝛputāt cui⁹ oppositū verū est. Quod ait
nō exibūt de purgatorio ante plenariā pur
gationē ofdit Mat. v. Nō exibis inde do
nec reddas nouissimū quadrātē. vñ ꝛ Phs.
Nequā facies dei videbit ab aliquo hom
ꝙ penā venialē petōr quadrās minim⁹ pol
erit. Itē aliqui exercent sup̄stitiones cum

...ebemer mortuꝰ ē ḡtinum. ℟ Ille ...ñ fili dyabolꝰ trāgere libeꝝ arbitriū: vt ...ñ posſit facere illicitū mozꝫ vel odiū inter ...ꝰ ⁊ alīq dicit filie ē incepꝰ: illa facit ...ñ ⁊ nō pōt aben separi. ℣ Ideo ⁊ ē ma ...ctuꝫ ⁊ ppria voluntas ipi⁹ habendi nul ...lum nec ē debemꝫ posſit trāgere liberū ...arbitriū habꝫ: vt de necessitate cuꝫ opponat ...aliq̄ malū facere. vñ Aug. ⁊ ponit ēt in dec. ...q̄ abeo voluntariū ē q̄ nullo modo ē⁹ ...posſit nisi ē⁹ voluntariū. xv. q. i. c. i. ℟ Nā ⁊ libꝫ ...ñi adintozio pōt huic tentatiōi resistere. ...vñ ad Phil. iiii. Oia possuꝫ in eo q̄ me cō ...fortat. Duodecimi sunt q̄ circa textus circa ...varias inspectiōes psalmoꝝ ⁊ euangeliozū: et ...alīq scripturaꝝ futura pnosticare volunt. ...Sed q̄ ponāt cuncta scīa ⁊ erudita scripturas ...nō scriptas ⁊ occulto repositas dō revelat ...qui quis accipiat vel in se stultis inequalib⁹ ...positis q̄s maiozē vel minozē accipiat: vel ...varios pcessibꝰ in libꝫo q̄ vocāt liber fo ...rū vel etiā p̄ deliramēto q̄d in alto libꝫo sibi pro ...narratꝫ sic de aliis. vñ ōz in decre. Futu ...ra nō sunt inquirēda ex inspectione quoꝝlibet ...scripturaꝝ. xxvi. q. v. Aliquāti. ℟ Tertiū sunt q̄ ieiunā abozāt: sicut pīs holes in ...ueniūt qui ēi nouilunia viderint abozāt ...sanctis gēt⁹ ⁊ depolito capucio aut pileo ⁊ ca ...pite inclinato honorāt scripturaꝝ ⁊ alioꝝ ...sanctoꝝ. immo etiā plures illo die ieiunāt in hono ...rem nouilunii: sine sit dies dñica: in qua scīm ...ordinationē ecclie nō ē ieiunādū: ppt̄ celeꝝ ...tatem xpi lettiā: sine ēt quacuncq; alia die ...ēi viderint nouilunia exoptāti: ol hāc specie ...dolatrie ab ydolatria relictā: de quib⁹ dī. ...Osee. q̄ recredēt filii⁹ regine celi. ℣. lune ob ...sequendo eos ei. Item alīq venerant ad solē. Exem ...plum de vnaqꝛq; ula q̄ credidit solē ee dñm: de ...clā ēi dñaz sētam: aliq̄ solē dñm dicit ēi ces ...sabbatū ēi quādā obseruātia superstitiosa. ...Nec dicit scīpturā. xl. annis hec credidēre ⁊ multas q̄ hoc sterilitates curasse: ⁊ posteā cō ...uersa in quādā scientē cognoscēte creatoꝛē suū ...reliquit ⁊ sic amplius creuerūt creatoꝛi suo et ...multiplicati sunt. Item reprehendunt⁹ hominesq̄ illa vota omittūt ⁊ eis fidē adhibēt⁹ dicēs ...vt dicit q̄ oculos nō debēt p̄ oculos credēti ...q̄ oculi remanēt in eadē similitudine: sicut tē ...pestate illa hoza q̄ venerāt illud votū. Item ...abstinētes a capitib⁹ alicuius volucris pīsci ...de capite infirmētur. Item q̄ in quinta feria ...quadragesimoꝝ ēm nolūt comedere carnes ⁊ cre ...dūt q̄ pestilētiā pater hoc pōt euadere. Item ...q̄ in festa feria nō intrāt balneū: ⁊ dicunt q̄ ...hoc valeat ḡtra febres. Item hanc ...na sett Blasii cōsecrata ⁊ cuꝫ hac mīstrāte ...vel etiā cuꝫ stola ḡsecrata: vel cruces faciunt ...cuꝫ palmis: cōsecratis tpe quo legitur passio ...nō alio die vel etiā qui palmā cōsecratā glo ...riāt. Item qui sabbato nō p̄scīdūt ungues nec ...caput lauāt nec balneū intrant. Item alique ...mulieres q̄ illo die non filāt nec tenā de fu ...sulo exponāt: ⁊ sic de aliis. ℣ Sēm Posſit. ...Sabbat⁹ dieb⁹ debem⁹ pl⁹ laborare: ne nos ...ppiant videamur iudaizare. Item q̄ i natiuita ...te vel in die pasche vl pēthecostes abstinent ...a carnibus: ⁊ q̄ talia vota vt frequēter sunt ...superstitiosa: ergo tales hois ignorare debent ...gestoꝝ⁹ suoꝝ vel aliis sacerdotib⁹ differēte, ⁊ litteratis intentionē fidē eoꝝ quare talia ...voverūt eoꝝ iudicio relinquendo vtili vti ...ant ea seruare vel i alia meliora opa mutā ...re. ℟ Quartū decimi sūt qui cum multis ...rib⁹ p̄gnātib⁹ ⁊ parentib⁹ superstitiōsecre ...cētur verbigra. Dicunt q̄ mulier cū difficulta ...te pariēt circūcingūt cingulo viri vt eo le ...nius pariat. Item qui dicūt mulieres mortuas ...post partū vel puerperio nō posse clauz facie ...dēi videre: ⁊ q̄ velamē. Et dicūt q̄ mulieb⁹ ...nocet q̄ in partu pertinētur quod ēt sub ...summissi erūt culpabiles q̄ abozīū peperūt ...Item Sic mozīēti in vtero nocetiaq; num ...q̄ videbit faciē dei. Item alīq simpliciter dicūt ...q̄ puer qui moritur sine baptismo ille mozīt sī ...ne ala quod ēt falsuꝫ: q̄ puer q̄ mūit in vte ...ro matris h⁹ alam. Ala ēt dat vitā corpori ...⁊ si mozīt ante baptismū tunc ala filī⁹ puer ...descēdit ad limbū puerozū et ibi non habebit ...penā sensuaꝫ nō eūrit neq; sitit neq; frig⁹ ...patīt ⁊ sic de aliis passionibus ⁊ penis. Sed ...habebit penā damni. i. q̄ eternaliter carebit ...dei visione. Ergo dicendū ēt: ille puer obiit ...sine sacramēto baptismi: sic ille puer nō mo ...ritur sine alo: ⁊ si moriatur vtiq; habuit alam. Item qui mulieres faciūt steriles illi tot homi ...cidiozū rei esse videntur quot conceptus eo ...rum facti sunt impedire. Item qui occidunt pue ...ros adhuc in vtero matris stricter sicut ille mereāt ...ceque gerit se p̄ virginib⁹ tales ēt ipegno ...de fuerit fetus in vtero occidēdo ille eis ⁊ etiaꝫ ...alio antiquis⁹ vetulis que dant talibus auxi ...lium ⁊ cōsilium ad occidēdū fetū puerū vte ...ro matris q̄s ē maximū peccatuꝫ q̄s alio mō ...cuperat homicidium cuiuscuq; rōnis dā ...nationis nō ēt⁹ in puero illo occidatur ala ...cum cognoscēte in bole baptizato fōtē eternā ...occidit. Vñ Aug. Quātus presūptiō ac dānū ...ēt in quātūcuq; vnius alei⁹ mille corpoꝝ

Item q̄ cū gladio euaginato būdicūt mulieres in puerperio: ꝫ extollūt cūdelā incēsam in facie eiusdē oino est superstitiosuz. Itē alīqui ponunt scobā infra stramina vbi mulier iacet in puerperio. Itē alīq ponūt puerosaū baptismū infra scannū q̄ oia sunt vana ꝫ superstitiosa ꝫ religiōi xp̄iane ꝑtraria: sed si ibi thus adolet ꝫ lumē ꝑceratū accendit vel aq̄ benedicta aspgit: vel signū crucis ibi habet talia essent licita et deifica. Quinderimi sūt qui litteras circa se ponūt vel portant: et fidez adhibēt illis litteris vel orationib⁹ vel caracterib⁹ in cedē scriptis q̄ q̄s inspicīūt vel portant vel circa se portāt credunt q̄ nō possūt vburi vel submergi vel vulnerari. Item qui scribūt litteras contra dolorez dentiū vl̄ oculorum vel aliaz infirmitatū oēs taleo grauit er percūt: ꝫ sūt qui portāt ꝫ q̄ docēt. Itez littera q̄ dicitur longitudo xp̄i reprobat: q̄z in ea scribunt nola incognita ꝫ etiā oēs littere q̄ tenēt q̄ quicūq circa se portauerit eadem nō possit vburi: nec submergi: ꝫ inimici eius cas circa se portāt si pūt placitari i ꝓtu q̄ oia sūt superstitiosa. ❡ Decimilexti sūt q̄ carmināt holes vl̄ pecora: senes vel iuuenes. ꝫ hoc fit multiplr. Pzio caput infirmi hois signāt: et mēsurāt cū cingulo ppzio. ꝫ tūc ponūt cingulū sub pedib⁹ ei⁹ ꝫ infirm⁹ dicit meli⁹ se calleo q̄ pzio. Itē oculos būdicūt ꝫ cū manu ei⁹ tangūt ꝫ cū tali manu oculos infirmi cōtigūt aliquabba. i. superstitiosa addētes. Itez aliqui lauāt oculos ex lotiōe ꝑdū qđ est oculis magis nociuū q̄ ꝓficuū. Itē aliquos infirmos ponūt ad terrā ad modū crucis ꝫ cū filo eosmensurāt: ꝫ tale filū cōburūt et cinerē dāt infirmo ad potandū cū aqua q̄ est tamen to halata. Itē quidā superstitiose quosdaz per aquā fluidā ducūt. Itē aliq̄ q̄q̄ velit lectra ortū solis. Itē quidā quosdā ducūt infirmos ad arbores ꝫ faciūt eos quassare arbores. Itē quidā carmināt eqs vel alia animalia cū de mane ad pascua vadūt ne a lupis ledātur quod est dyabolicū. vñ legit exēplū q̄ quidā deuotus hō pergēs ad silūā vidit dyabolū in specie humana custodire porcos: ꝫ fuit i autūno cū porci pessunt ad silūā ꝫ comedūt glādes. Qui iste deuot⁹ heremita interrogauit quid ibi faceret. ꝫ ipse respōdit. Custodio istos porcos ne a lupis ꝫ feris deuorent: q̄z carminatrices carminauerūt eos. Ut ergo illis carminibus oī desadhibeat: ꝫ holes isti in tuto errore q̄nc̄ūt: ideo istos cū diligētia custodio. Item quidā sunt incantatores serpentum ꝫ eos carminantes. Item q̄ gladios portant ne eos ledere possint carminizāt. Itē quidā guinē vulnera carminizāt cū hō cruentat⁹ vulnerat⁹ est vel let⁹. Itez q̄ canes ꝫ lupos vulnerib⁹ xp̄i carminizant. Itē q̄ inimicos alios qui dāna intulerunt ne possint transire terre siue vel septa locoꝝ exire carminizāt. Item q̄ amicos consanguineos vel alios ad lectos bellū innuentes vel iter peregrinaturis arripientes carminizāt. Item quidā dicunt q̄ btā virgo maria Johannē euāgelistā carminauit cū semel caput suū doluit: quod falsissimuz est. Et sic ex hoc volunt inferre q̄ licitū sit carminare: ꝫ sic conant se excusare defendere cuz falsitate: vt possint in peccatis suis manere. Sciendū q̄ oēs isti qui sic carminant alios vel se ꝓmittūt carminare vel hos pueros portāt ad carminatrices grauiter peccāt maxime q̄n antea sunt moniti: nec se desistere volunt. Nota etiā q̄ talia crimina non hñt efficaciā sanandi: q̄z sanare hoīs sit medicina est miraculū q̄d cōuenit soli deo et sanctis ex diuina oratione hoc impetrāt hominibus q̄ sine medicaminib⁹ curant vel sanant. Quereri quare videnī talia q̄q̄ iuuare. Rñdet hoc fit ꝑcipaliter ꝓpter firmā fidē quā hoies habēt ad talia carmina: et ad tales carminatrices: q̄z tūc deꝰ ꝓmittit aliq̄q̄ bñ videant q̄q̄ iuuare: cū de se nullaz efficaciā habeāt. vñ dē in dec. Carmina vel sortilegia nihil ꝓsunt infirmātib⁹. xxvi. q. vii. Domo⁹ nēcāt. Si eis nō adhiberēt fidē ꝫ fiduciaz ad talia: tūc nil iuuarēt. Et quicūq̄ q̄ talib⁹ carminib⁹ credunt ꝫ cōt. dūt: ꝫ a deo recedūt et fiduciā cozdis sui: incidūt in maledictionez dei. Hiere. xvii. Maledict⁹ hō q̄ confidit i hoīe et ponit carnē in brachiū suū. Glo. i. terrena gabit a dño recedit coz eī⁹. Decimiseptimi sunt q̄ sortilegia cū sacramētis exercēt vt q̄q̄ cū baptismo ꝫ q̄q̄ cuz sacro eucharistie. Itē aliqui simplices ex ōdā simplicitate erant saltē in elemosinā mille tāq̄ ibi sit xp̄s christus xp̄i et nō sacrm. De hoc quere infra lxxx. ❡ Decimioctaui sūt q̄ dicūt q̄ si q̄ holes eis in nocte apparēt ꝫ ñsi iter ostendū ponāt se sub eos: q̄z talis ē: q̄z ē ꝓpi⁹ cuiusdā hoīs. Et hoc ex eo appet: q̄ vt frequenter ꝓtigit q̄n hō dure iacz ꝫ dozsū: ꝫ ꝑcussit: tūc nihil plꝰ sentit. Itē aliq̄ dicūt q̄ si sonitū audīūt i sinistra aure sit signū q̄ aliq̄ detrahāt illi: q̄z si sentit i dextra aure: tūc credūt q̄ aliq̄ loquāt bona de eis. Itē aliq̄ si sentiūt pulsus in lingua ꝫ dicūt aliquos mēticdo detraxisse eis. Decimino sunt q̄ credūt q̄ diana cū exercitu suo de nocte ꝑ

tē g multa spacia. Ité aliqui de nocte p̄ ꝑ
ētā mētāy vsla discoopiūt vt manes de bēat
dū replere ꝛ ipsoholō⁹ fortunīū ꝑberet: ꝛ sic
pactāt mūmone vt diuites fiāt. Item alī
qui dicunt q manes vel penates de nocte ēq
unt equos suos vel pōzāt pueros suos sug
rere. Vicesimi sunt qui sciāt chiromantiam
ꝛ sint illi q manū hois arbitra inspiciūt vbi
q quadā cruc ē in manu exīte ꝛ cognoscere
possūt q cito talis hō mozi debeat. Ité aliqui
inspiciūt vngues hoīs ꝛ ex eis cognoscere volunt
si aliquid nouitatis illi hoi ingingat. Vi
cesimi primi sunt q cū simul in matrimonio
coeunt: ꝛ q p̄im⁹ obdormiat q⁹ illū citi⁹
mori ctingat. Vicesimi secūdi sunt qui credunt
q ipis de manebra vetula veniat obuiaq
illa die nō habebūt fortunīū. Et tales cū p
posito faciūt sibi puer obuiā ventre q aliqd
grauū opus volūt inchoare. Ité aliqui cre
dunt q si emāt equos a ꝓsbyteris vel religio
sis q tūc nō habebūt fortunā cū illis. Ité
aliqui credūt q si de mane surgāt a sinistro
latere: vel ēt sinistrū calceū p̄imāt⁹ arripiāt
vel etiā tunicā vel ēt camisiam indirecte idu
ant q illa sint signa infortunii. Vicesimiter
ti qui spem suam totaliter nō ponunt in ip̄o
deum: sed in aliq⁹ creatū. Pro quo sciendū
q spes est duplex. s. spes salutis ꝛ spes auxilii
spes salutis solūmodo ponenda est in de
spes auxilii ponenda est in beatam virgi
nem mariā ꝛ in sanctos ꝛ in bonos homines qui
pōt nos iuuare interedēdo pro nobis ad de
um ꝛ signanter sancti in celo existentes ūt a no
bis venerādi tanq̄ nostri fidelissimi inter
uisores ꝛ meditatores apd deū. Q Vicesi
mi quarti sunt q aliqd cinatā deo ꝛ aliqd sū
pra deū diligūt. Et hoc ꝺ̄ erit cor dē. Au
dio ab hoc plus colit qd̄ p̄ ceteris pl⁹ dili
gitur. Tertia qd̄ sciēdū q sicut pagani diuer
sos colebāt deos: sic ī ꝛpiani diuersos colūt
deos. Nam superbus colit q deo vanā gloriā.
Auarus em plus diligit ꝛ maloꝛ placen
tā h⁹ in ornatu ꝛ pulchritudine corporis sui
q deo ꝛ ocm sollicitudinē suā ozdiat in hoc
solū qd̄ exaltari ꝛ honozari in p̄sti vita pos
sit et qd̄ possit placere huic mūdo in verbis
moribus ꝛ gestis plusq̄ deo talis vanā gloriā
querit. Ité cupidus pecuniā q deo colit. Nam
auarus potius delectat audire de ꝛpalibus
q de spūalibus et potius videret fozcipz q̄
sacramentum ꝛ remotius vadit ad mundi
cias q ad indulgentias ꝛ plura ardua sunt
ei p̄o ꝛpali lucro q̄ vllo modo se sustineret q
deo. Hoc manifeste p̄z in illis qui in diebus
festialibus q ꝛpali lucro acquirendo mane sur
gunt. Sed in diebus festiuis in quib⁹ lucrum
ale acquirendū est diu dormiūt: ꝛ sic eternitati
dei ꝛ saluti ale negligūt. Item gulos⁹ ꝓ veteris
ingluuiem q deo colit. Vñ apls ad Phil. iii.
quoꝝ deus venter est. Item luxurios⁹ extra
matrimonium pecūs voluptates carnis p̄ꝛ
ponit deo et cibus sanctis. Item aliqui p̄ꝛ
ponunt deo ꝛ colunt p̄o deo vrozes gnias
pueros domus pulchras: agros: pecunias ve
stes: ꝛ sic de aliis. vnde hieron. Quodcunq
vnusquisq̄ sup̄a deum: vel equaliter deo di
ligit hoc sibi p̄o deo constituit.

¶ Dō. iii. p. Sermo. xlii. de iuramentis.

Erat ieins eiciens demoniū ꝛ illud
erat mutum. Luc. xi. Mat. xii. Joh.
de sancto Geminiano. Videm⁹ na
turaliter q̄ lux habz expelliere tenebras. Ihs
autem est lux: vt habetur Johan. viii. Ego
sum lux mundi: et demones sunt tenebre.

Igitur sicut lux expellit tenebras a corpoꝛi
bus: sic christus demones expellit ab homini
bus. vnde dicitur Erat Jesus eiciens demo
nium et illud erat mutum. Unde in p̄sen
ti sermone tria sunt dicenda. Primo quare
permittat deus demones intrare in corpora
humana. Secundo de iuramentisque fiunt
contra secundum preceptum. Tertio in qui
bus casibus est licitus iurare. ¶ Quan
tum ad primum sciendum est q deus p̄pter
quinq̄ causas permittit demones intrare cor
pora humana et exercere. Primo potest hoc
accidere ratione superbie ꝛ enormitatis cu
iuscūq̄ peccati. vt patet de Saul de quo ha
betur. i. Regum. xv. ad quem dominus dixit
Cum esses parvulus in oculis tuis constitu
te regem super populum meum israel. Sed
postq̄ superbus et inobediens fuit voce do
mini: non solum abiectus fuit a regno: sed
etiam spiritui maligno traditus: qui eum ex
agitauit p̄pter peccata sua. Item legitur
de quodam beghardo qui alium beghardū
petiit: vt sufflaret in eum spiritum sanctū:
vt etiam sciret dulciter ꝛ affabiliter loqui cū
hominibus: vt sic ab hoibus honozaret.
Et sic in sufflando accepit demoniū q̄ spiri
tum sufflecto. ergo q̄ nimis superbe se oznat ds est
aliciendi quēcūq̄ vel supbiendi ex gmissione dī
talis supbus quantūcūq̄ possidet a dyabolo:
q̄ omnes superbi sunt sub dominio diaboli
Job. xli. Ipse est rex super omnes filios su
perbie. Q Secūdo hoc accidit ex mia et bonī
tate diuina: vt in bonis hominibus qui qñ
p̄pter parua peccata: que deus ex sua mia

hic ſtatꝫ punit:z diabolo poſſident:vt pz in collatiōib⁹ patrū de abbate moyſe ꝙ ſtra. b. Macharij in modico ſuo ex ſua opinione ꝙ dū duraſſba ꝑtulit quē ſtatꝫ demō arripiēs vexauit:z poſtmodū p oratione beati Macharij liberat⁹ fuit. Item ſcribit. b. Greg. in dyalo:q quēdā ego lactucā ſine ſigno cruꝭ eiꝰ cōedit:z ſic diabolus in ea intrauit Item etiā legit q quidā cōuerſus vinū bibit ſine li cētia ſuperioris:z ſigno crucis nō adhibito z ſic diabolū cū vino bibit. Et ita tamē nō ſunt nulli venialia petā. Hic deus ex ſua boni tate punit talia in pñti ꝓpter bonū illoꝝ de notoꝝ hoim. apl's Ro. viii. Scim⁹ qm diligē tib⁹ deū ola cōperant in bonū. ergo ſāctus Tho. z Bonauē. dicunt q qñq homo poſſidē tur a diabolo ad peti punitionē. ¶ Ter tio qñqz accidit ꝓpter maledictionē quā qñq optat vel imꝑcat ꝺs alteri vel etiaz qñq ſibi ipſi Ulñ legit q filia cuidā mulīs cū ira noluit comedere z mater coegit eā ꝙ dixit ad matrē. Comedaz in nole diaboli:z imediate obſeſſa fuit. Itē legit in dyal'. Ceſarii q ꝺdā maritus dixit vxori ſue ex ira. Vade in nole diaboli:z ſic diabol⁹ i trauit eā. Quarto ſcōz Bonauē. de⁹ ꝓmittit hoc fieri ad noſtrā erudi tionē vt terreamur: deū ſcient offēdere: ergo qñ ſuꝑbus hō videt vel audit aliquē ꝓpt ſuā ſuꝑbiaz obſeſſū terreri z hūilitati dz cozā deo ne foztaſſis ſibi crastor cuēiat qō hodie huic accidit. Silr qñ ebzioſus: luxurioſ⁹ vel vſurari⁹ audit aliquē obſeſſū dz timere z ſe hūiliare z penitere. Quinto accidit ad gliam dei: z ſcōz poſtēcionē qñ ipſi ſancti innocātur z liberationē a deo impetrāt. Ulñ ſciendū q ſcōz Nicholaū de lyra. Ex ꝙ ſitaz ergones z cauſe nō latent ꝓpter hoc q occulta ſūt dei iudicia. iō nos nō debem⁹ iudicare nec cōdē nare obſeſſos qz filios et filias regni celeſtis de⁹ miſericorditer qñq hic i pñti punit z ꝓpa rat eos ad vitā eternā. ¶ Quātum ad ſcōm ſcīdū q ſilibz dz ſe cauere ne alluſcat iurare. vñ Eccl. xxiii. Vir multū iurās reple bit iniqtate Et ergo dē Exo. xx. Nō aſſumes nomē dei tui inaniū. Et eſt ſcōz ꝓcepti hystra qō factū fuit deꝰ gña hoim. Pzimi ſūt q iurāt q deū z ſcōs z qñq tales ꝙ ſic iurant pecant mortaliter vel venialiter. ſic ira ſer. xxiii. ¶ Sciēdū ſūt qui iurant ſub dubio: vt cū quis in erat de ꝙ dubitat. Et ſi ex ꝓpoſito z delibera to alo ſic iurat mortale petā eſt: qz diſcrimi ni ſe exponit. etiā ſi poſtmodū cognouerit q verū fuit q ſic ſub dubio tūc iurauit: tñ gra uiter pecauit. ergo ſi vnꝰ ſic ſub dubio iura ſti vel aliqd ſub fide tua aſſeruiſti de q ꝛ titudinē nō habuiſti de hoc cōtineri z pmit re debes. Tertiū ſūt q exercebit' iuraꝭ ſphemando:z de his iuramentis ꝛe infra ſa. xxiii. quaſi p totū. ¶ Quarti ſūt q pūcta lunitate ſe diſponūt ſolēniter z manifeſtis gra raze z anteꝯ iurāt vtrum ꝓmi cēſeāt i de⁹ nō iudicat ex oḡib⁹ ſz ex cogitationib⁹ vt pz. xxii. q. v. qui peierare Ergo ſi vnꝰ eoꝝ dicitū accepiſti in illa ſtentiōe q peierare ve les penitere z cōtineri debes. qz cozā deo pec rus es. Exēplū de duob⁹ ciuib⁹ quoꝝ vnus cōceſſit alteri ſūmā pecunie: ſz qñ termin ſolutionis aduenit tūc ipe debitoz ſimpl⁹ ne gauit ꝑcuniā. Qui citat⁹ z ꝓduct⁹ ad iudicē iterꝝ ꝓstanter negauit:z iurāre q pecuniam q voluit. Et cū flecteret genua obmutuit et nil loqui potuit: ſz elect⁹ ecōuerſo loqla. cta cepit: q iterꝝ ſcōario genua flectit et peierare voluit:z tūc iterꝝ obmutuit. Et ſic manifeſta oib⁹ motuit q ꝓierare voluit: et ſū peccā cozā deo fuit. vñ in decre. Parat⁹ iurare. xxii. q. v. qui peierare. Quitūc qui iurāt ſe aliqd facturos qō eſt illicitū. ſicut primū liberare vel ſe vindicare de iſto q̄q mō poſſunt vel ēt q bonū qō faciendū eſſet z deo z ſalute ꝓxīa: vel nō volunt facere vt eis molinam dare vel aliquē hoſpitare z ſic de aliis. q ex certa malicia ſic iurat peccat mor talr ſic iurando: ſz nō peccat cōtra veritatē vnde Ali. de ſum. bo. In malis ꝓmiſſis nulla eſt fidēs z i turpi voto muta decretū. Si aūt ex obꝛupto ſic iurauerit peccat venialr. Et i vtroq; euangelio eſt iuramentū tale Eſto eſt ſūt qui iurāt creditoꝛib⁹ ſoluere certū termi nū: z hoc eis inſeruiūt: tales ꝓiuri ſūt z grā uiter peccāt. ¶ Circa qō ſcīt vtrū qui ſe iurat creditoꝛib⁹ ſic ꝓiurus. Reſpōdet ſcōs Hoſtiē. Si quādo iurabat credebat ſe nō poſſe ſoluere z peierabat. Et ſi poſtea ſcīt poſſe ſuū non eſt ꝓiur⁹: ſz ſi poſtea elapſo termino poſſet nō ſolueret ꝓiurus eſſet. Ō q̄ grauiter z multotiēs illi mēdaces delinquūt qui gri mis ſuis ſoluere ſuper certū terminū ꝓmit tunt: qō tñ nō intendunt: vel ſi intendūt tñ poſtea poſſe ſuū nō faciūt z ſic ꝓmiſſū intro gunt: z ſolutionē de die in diē ꝛtra voluntē creditoꝛis ꝓducunt. Dz tñ ſciendū q ſi ali quis pang alicui creditoꝛi ꝓmitteret ſe ſolu turū ſuū certū terminū z poſſe ſuū faceret: ſi tūc impedimentū aliqd interueniret qō ſuo illo termino ſoluere nō poſſet: tunc tali pac to ꝓlongatio ꝓpter deū eſt cōcedenda z cre ditoꝛ cum tali charitate z compaſſione poſſet

ſi certus ꝓlõgare q̃ de⁹ extrẽis ſibi tpõ vl
ꝓlongaret: vt ſic poſſit penitere & gñz
ꝓ̃ meret. ergo multũ reprehẽſibiles ſũt illi
q̃ ſuos ꝓbitores ãguſtiant termino aduenie
ꝓ̃ ei vãno ipor ſolutionẽ ab eis extorq̃nt
cũ ſi alſ libẽt eis ſoluere ſi poſſẽt: talib⁹ i
miſericordib⁹ ſũ. dubio remedio ſed meſura
ſtat. Dei nã nõ põt mereri q̃ miſericors
ei nõ fuerit. Be. lug eptam Jac. Judi mia
miſerabit illẽ q̃ cũ facere poſſit nõ fecit miam
& i malorũ miam q̃s a dño ꝓcerut⁹ ẽ: eo iu
dicio dignẽ ꝓrio miam negat. Septimi ſunt
iſta maledicta ꝓcẽſſi: quib⁹ tales percũt mor
te. hoc ꝑce infra ſer. xcv. ℣ Octaui ſũt
q̃ nõ ſunt q̃ vẽũ & ſcõm: cũ hoc obligãt ſe ad a
liquã penã: vt dicẽdo q̃ deũ & ſcõm hoc nõ ſit
ita: vel ſi hoc nõ ẽ ſicut ego dico: tũc illud ac
ciãt mihi vel filiis meis: vl ſic di. Judi ab
emptis tuis vinũ diſcerdã ſi mẽtior: vel de⁹ nõ
ꝓ̃ mittat ale mee ſi nõ ſtrerro. & ſic de aliis
q̃ ſcõz Aug. Jlle q̃ ſic iurat obligat ſe deo vt
det tibi vl alii: q̃s in iuramẽto adimplet eue
niat ſi ſecus ẽ q̃ dicit: & ſatiſfacit horribiliter vl
hoc mendacio ſic obligare. Nec ẽt hõ facile
ſe obligare: ẽt i cã vera nulla ẽt ibi magna
neceſſitas vel notabilis vtilitas: q̃z ſtultũ eſt
ſe ſic obligare ſine cã & magna neceſſitate vñ
quidã legit q̃ quidã vſurari⁹ in mozte ꝓpinq̃
orauit duos ſuos amicos vt pecuniã quam
eis tradidit reſtituerẽt et ꝓxim⁹ obligauit ſe
hoc factuz ſub impcatiõe ignis ſcti Anthõii
hos obligauit ſe ſub impcatiõe lepre: q̃ p⁹
obitũ ſuũ negligẽtes in hoc negocio fuerunt
volẽtes ꝓx⁹ cũ illa pecunia aliq̃d lucrari: et
ſic xmũ reſtituere. Et moz in iſtis ſkirmita
tib⁹ in quib⁹ ſe obligauerẽt ꝓcumpti ſũt. ℒ
Noni q̃ cũ ſolẽnitate ꝓtriũ ꝓmittũt: & ẽ ꝓ
cauſa mozta liſſima. vñ q̃ tres digitos q̃s po
nũt ſup ſcõs deſignat q̃ corp⁹ & alaz ꝓrespo
nũt i ptãtez diaboli. vñ ſcõz Guil. lug. i ſum.
dicoz. Qui ſtienter falſe iurat: diabolo illaz
manũ dat cũ qua tãgit euãgeliũ vel reliq̃as
ſcõz: donec ipe penitrat de ꝓtrio man⁹ ſũ
la diabolo ꝓtinet. q̃n ſe cũ illa manu ſignat
ſic cũ manu diaboli ſe ſignat & nõ põt peni
tere vl abſolui a pcis niſi reſtituat dãnũ illi
cui peieranit. Et tales ꝓtiri q̃nq̃ cõſũdunt i
pũiũ legit q̃ ꝺdã ſe ſepeliri ſcti Pãcra
tii martꝛis peieranit & moz manũ retrahere
nõ potuit. Et ſic oib⁹ ſua malicia innotuit: ꝛ
mẽ oib⁹ altãtib⁹ cõſulus fuit. ℣ Decimi
ſic q̃ ſcienter recipiũt falſũ iuramẽtũ. vñ q̃ ſ
cũq̃ q̃s ſcit veraciter aliũ falſũ iurare: ſic re
cipit ſciole falſũ iuramẽtũ percat mortaliꝫ
vñ dr i decre. Logis hoiez ad ꝓtriũ. & q̃ pe
ierat vterq⁹ ẽ. xxii. q. v. q̃ cõpulſus. Et ſi q̃s
diceret ex hiis ſeqret q̃ null⁹ poſſet aliq̃ co
gere ad ſibi ſolvẽdũ ſi null⁹ dz recipe iura
mentũ. Rñdet q̃ ad iudicũ dz eũ citare: & in
ſticiã ab eo exigere: ſi tibi negauerit quõ põt
ipe ſcire virũ receperit⁹ es iuramẽtũ ab eo vl
nõ. q̃z ſcoz Artũ. De futuꝛ cõtingentib⁹ nõ ẽ
determinata ꝛitas. q̃n aũt cõſideres q̃ aliter
nõ põt eſſe q̃m ãpli⁹ põt tibi fieri nili iuramẽ
tũ q̃d tũc tibi ꝓdeſt illũ iuramẽtũ q̃d ſic exi
gis recipis ab eo. Nõne vna mentura vini
plus valeret tibi. Et ergo q̃d oino vult iura
re: tũc ſã ẽ ꝓtur⁹ cõtra deo: & ſi mozit eternali
dãnat. vñ dr in decr. Parat⁹ iurare q̃d falſũ
ẽ: ſã ꝓtur⁹ ẽ. xxii. q. v. q̃ peierare. Et ſi ꝓtinaci
ter recipis ab eo iuramẽtũ quẽ ſcis falſũ iura
re: tũc alam tuã cũ alia ipſi⁹ dãnas: ſic duas
alas ꝓdis. ſ. alaz ꝓpriã: & alam ꝓtrii: vt ꝓx.
xii. q. v. ille: & c. q̃ exigit. Ergo ſi exigit a te an
ſupoztasse velis eũ a iuramẽto: tũc deo offer
re debes iſta bõa q̃ ꝺb⁹ ille tibi iurare tendit
& de⁹ remunerabit tibi: & tũ adhuc ille tenet
tibi ſoluere illa debita ſi vult ſaluari. Dz di
ceres ex hoc ſeqret cõſulio mea: q̃z hoies cre
derẽt me iniuſtã cãm hre: cũ nolle iuramẽtũ
ab eo recipe. Rñdet q̃ põ malos hoies q̃ vt
freq̃nt malũ iudicãt ſi debes dẽ offendere nec
alam tuã ꝓdere recipiẽdo ſic falſũ iuramẽtũ
ab eo. Et ſi vn⁹ mal⁹ iõ malũ de te iudicat:
tũc ſex vel octo boni erõneũ de te iudicãt bo
nũ: & ꝓpterea cõmẽdãt q̃ deũ ſalam tuam
& honozabli & cũ falſo iuramento ſupoztaſſe.
Sic cũ alii
q̃ ſuadet aliq̃d bonũ q̃d ẽ ei vtile nõ credit
Sbo ſimplici. tũc cõcedit iurare q̃d ꝓx. xii. q. i.
nõ ẽ ꝓxa. vñ ẽt Jt ꝺ. Plerũq; ſine iuramẽto
loq̃ diſpõim⁹: ex leuitate eoꝝ q̃ ſi credit
q̃d dicim⁹ iurare ꝓhibemur. Secõo q̃ põt inno
centiã ſuã purgare cũ iuramẽto q̃d iniuſte
mẽdaciter a malis ſtimat⁹ eſt: & in hoc caſu
dz ſibi credi nili ꝓtrariũ q̃ teſtes ꝓbet cõtin
vnde dr i de ere. Licite ſit iuramẽtum ꝓmiſ
ſorie ex purgatiõe. ii. q. iiii. ꝓſbyter. imo quil
tenet famã ſuã defẽdere. vnde dr in decret.
Famã ſuã negligẽs crudelis eſt. xii. q. i. nolo.
Et tales qui ſic ſtamãt inoꝛdinate ꝓxoꝝ grauãt
percãt & tenent reuocare ſi volũt indulgẽ
tãs ſeq̃ ꝓtõz. Textio ad cõfirmatiõem ꝺicte

tozū vt tū ds nō hz fidē nullores ḡnere et alis
tibi credere nolāt: tū pōt iurare se vel in illo
terio: ⁊ si itēdit ⁊ suū posse facit nō peccat in
eās: nec ēt recipiēs iuramētū. vū Au. de ⁊bis
apli. ser. xviii. Qui exigit iuramētū si nescit
aliū falsū iura tueū: ⁊ iō dicit iura mihi vt ei
fides fiat nō audeo dicere ibi ē pcm tū hūa
na tēptatio ē ⁊c. Quarto ad dubitatiōis rēo
tionē: vt qñ ꝑ te litig ofa iura ⁊ verbigra. Si
duo ꝑ aliqua re litigarēt ⁊ vnus coz ꝑ certo ⁊
staret quō se totū factū hēret: tūc talis sñ oi
pōt posset iurare ⁊ certitudinē illi⁹ dubit' e⁊
narrare vt lic alterratio cessaret: Quito ꝑmit
tēdo suis superiorib⁹ obediētiā: vel ēt plāc ti⁊
delitatē vel ēt alicui cōitati vel ex pte officii:
vl' aliis de cāis licit. ¶ Ñ sci. q q ꝑp officiū
qō sibi a platis vel a ꝙdo ciuitatis ꝑmittit
iurat si itēdit sic facere vt iurat. tūc nō ē pju⁊
rus: ⁊ valde sollicit⁹ dz cē q illōqō iurauit ⁊
ꝑmisit q hoc scōz exigē iā iuramēti ad offe⁊
ctū ꝓducat. atoti fraudē faceret lexēndo hoc
qō iurādo ꝑmisit totiēs ꝙur⁹ efficeret ḡtiēs
scient hoc trālgredit: ergo valde magnū ⁊ ter
ribile ē sic aliqd recipe sup iuramētū: qz tal'
a iam suā ꝑciosaz ꝑ pignoze ponit. Si āt ꝓ
aliq̄ officio vel artificio iurat: ⁊ hoc iuramē⁊
tū nō itēdit a pricipio seruare: si ꝑp lucz vl'
officiū acqrēdi iurat ipo facto est ꝙiur⁹. Et
quotiēscūqz postea illō iuramētū trālgredit
totiēs moztal' ꝑccat. Q ḡt iuramēta fiunt ꝙ
furātes adiplere nō intēdūt. Itē ꝙ scienē dat
occasionē talib⁹ sua iuramēta tranlgredien
di rogādo vt ēt solūmō ꝙsentiēdo eis ꝑp lu⁊
crū ꝑpriū ⁊ tales dū ꝙsunt offendūt: qz pl⁹
debēt pl⁹ diligere salutē ꝓximoꝝ ꝑpriū lucrū
vel ꝙmodū. Itē sciēdū q sancti⁹ ⁊ salubri⁹ ēt
fuit talia officia ꝑmittere ip̄i sofficialib⁹ ⁊ me
chanicis sub pena pecuniaria qnqz vel sex ta
lētoz argēti vl' auri: ymeli⁹ seruaret: qz hec
plures magis sollicite ēnt cauere dānū ꝑpa
le ꝙ dānū spāle: qđ tū tangit ꝑciosaz aiam
hois. de qua di. Bern. Tot⁹ mūd⁹ ⁊c. Nihil
q̄ iurāt fidelitatē ꝑprio dño diligētiā facere
debēt vt iuramēto satisfaciāt. Secto ꝑpē ne
cessitate vt cū hostes vellet rapere vel spoliare vl'
occidere tāq̄ inimicū de illa ciuitate vel de do
minio illi⁹ dñi: ⁊ tu nō esses limic⁹ de dño il
li⁹ dñi: tūc cū iuramēto posses asserere te al⁊
teri⁹ ēē dñi sine ol' pcō. Ñ querit q coact⁹
iurat aliqd vez ad hoc obliget. Ñ dex scōm
d. Tho. ii. ii. q. xcvi. ii. Non ereulat a pcō ⁊c.
⁊ May. di. q talis ḡtulcūqz lucrū met⁹ nihi
lomin⁹ obligat dū mō sit de re licita. sec⁹ est
de re illicita: ꝙz talis soluēs qō coactē ꝑmisit
potest illud repetere ⁊ ali⁹ coz̄ deo tenet ꝙ
restituere dcqđ extoꝛsit ꝙtra vez̄ si sal⁊tem
tione pcōz ꝙsequi voluerit. ¶ Ultimo no
ta cum in q cognoscere potes quō deo ꝺ⁊
placeat ⁊ hoi noceat scienter falsuz iura⁊
recipe. Et hoc illi attēdere debēt qui aubra
dicere: Si dñstres denarios teneret ꝙ is tē⁊
nere qō vellēt ꝑ ꝑter illos tres de narioꝝ
ramētū ab eo recipe. Ñ legit q quidā hō ꝺ⁊
tauerat quēdā ad iudi: tū ꝓpter quādā sum⁊
mā pecuniē: ⁊ ille instāter negauit ⁊ se ad ꝺ⁊
ramētū exhibuit qō ali⁹ ab eo recepit: ꝺ⁊ fal⁊
ret eū scienter falsuz iurare. Qdoz ꝙsequēti⁊
ter rapt⁹ ad iudiciū vidit xpm sedēte in ſe⁊
maiestatis sue exigētē ab eo rōnē de ala fil⁹
qui iurauit ei: ⁊ de aia sua ꝑpria ꝙ cognouit
ābasset dānādas: tūc iudex ꝙiunit cur iuram⁊
tū ab eo recepisset: ⁊ ait illi: qz ipe mihi mey
negauit. Et iudex. Nōne pot⁹ debuisti ꝺ⁊
re talē subām ꝙ ipius ⁊ tuā alaz. Nōne ali⁊
melioz est ꝙ ois subū tpalis. Tūc iudex fusti⁊
gā flagellari. Qui euigilās ola ꝙ sibi accidē⁊
rant enarrauit. Et in signuz hui⁹ plagas in
cozpoze ⁊ in dozso suo ostēdit ꝙ nullo mo⁊
potuerūt curari donec penituit: ⁊ de⁹ sibi il⁊
lud indulsit. ¶ In dñica quarta .xl. Ser⁊
mo. xliii. de contritione et confessione.

Ost puer'n⁹ hic ꝙ hz quiqz panes
ozdeacos ⁊ duos pisces. Johā. vi.
Mat. xiiii. Jo. de trō Gemi. di. q. to
tū officiū pūtis dñice ꝙtinet ḡli qđ nom⁊
⁊ leta. Nā matutinale officiū agit de celebē⁊
ratiōe israelitici pli ab egyptiaca seruitute.
Introit⁹ mille hoztat ecclias ad exultationē
letitie cū dicit letare hierlm. Et epla loquit
de celesti mēse ilia ꝙ surtū ē therlm. Euāg. de
refectōe ⁊ satietate turbe: ergo illa dō⁹ duplē
noiat. s. do. de panib⁹ ⁊ do. de rosa. Et rō hui⁹
est: qz hodie ꝙueuit dari romāo ꝑlato a pa⁊
pa qñ rome ē rosa aurea plena multo ⁊ bal⁊
samo. ℞ Sic mozat' pnia quā sacro illo tē⁊
pe sacrim⁹ oia ista ogat in nobis: vlez liberā⁊
tionē a pcō: letitiā gē: apertionē celestis ia⁊
nue: ⁊ refectionē gloziē. Ita pnia etiā ꝙuer⁊
tit spinas viciox in rosas virtutū. vū hodie
letari debēt pcōres qz de⁹ paratus est eos re⁊
cipere ad gām. Ñ ipe dicit ꝙ prophā. Ne
lo mozte ⁊c. Itē letari debēt penitētes q sunt
ꝙcessi: qz de⁹ indulsit eis ola pcā eoz ex ius⁊
mia. Itē iusti letari debēt qz deus illo sacro
tpe vult eis gām augmētare. Itē tribulati
debēt letari: qz de⁹ vult eos esse ī tribula⁊
tionib⁹ ꝓpoz. vū pe. Cū ipo tū ⁊c. Johā. vi.
Tristitia vestra vertet' in gaudiū. Hz ex ꝙ plo

ſpūs ſps pule in quo debem⁹ latificare ꝑ
dūcis petis q̄ ꝙ totū annū ꝙmittim⁹: ergo
q̄tū ſer. tria dicēda ſunt. ¶ Dcio de ꝛtritio
ꝛ. ¶ Quātū ad ꝓim ḡitur ḋ̄ ſit ꝛtritio
Hāret ſcōm .b. Tho. Eſt dolor voluntarie ac
ꝙ⁹ ꝙ petis cū ꝓpoſito ꝛtitē di ⁊ latifice ei
end. Hic querit vtrū ꝛtritio debeat ee ma
⁹ dolor. Hir ꝗtū ad dolorē interiorē ⁊ di
plicentiā dz eſſe maxim⁹ dolor. Hō ꝓbat ꝓ
ris. Dcimo ſ nullā re debem⁹ habere tantā
placentiā ſicut in deo. hō hoc totū gdit cū
no petō moztali: ⁊ qz ꝛtraria ꝛtrarijs curā
ergo de petō ꝙmillo maxim dolorē ⁊ di
plicentiā h ibere debem⁹. Hcōo ꝓbat qñ
ſ offendit aliquē dilectū tanto pl⁹ de hoc do
ſit ſto magis eū dilexit: ſed deū ſup oia dil
gere debem⁹ quē peccādo offendim⁹ ergo ꝛc.
Tertio ꝓbat qñ ei quis aliquā rē perdit:
ito pl⁹ volet ꝗto melioz res ipa fuit: qz hō
plus volet de ſlozeni gditōe ꝙ denariū: ſed
deus eſt ſummū ⁊ initiū bonū quē peccādo
ſtundim⁹ ⁊ perdim⁹: igit ꝛc. Ex quib⁹ ſequi
tur q̄ dolor ꝛtritiōis ꝗtū ad interiorē diſpli
entiā dz eſſe maior oi dolore qui pōt hoi tē
poꝛali accidere etiā ſi oia bona tēpoꝛalia ꝙ
dret: vel ſi pēr: mr: vxor: ⁊ filii mozerent. Et
hoc eſt intelligendū ꝗtū ad interiorē dolorē
diſplicentiā. Dz ex quo ſine vera ꝛtritiōe nr̄
lā petā dimittit: ⁊ qz multi ꝛterunt ⁊ nō ve
ra: hic querit q̄ ſūt ſigna vere ꝛtritiōis. ſic. ſ.
q̄ ſpes haberi poſſit q̄ de⁹ idulgeat ipi ꝛtri
to petā ſua ꝙ ꝛtritione. Dico q̄ hmōi ꝛtriti
mi vere quattuoz ſūt ſigna. Dzimū ſignū
eſt ſi de petis pteritis dolz ⁊ in futurū caue
re ſe firmiter ꝓpoñit: ſic q̄ pot⁹ velit ſubire
oēm penā in gñali loq̄ndo ꝙ ampli⁹ ſcīēter
peccare moztal̄r vñ Ipis ad Ro. viii. Quis
nos ſeparabit a caritate xp̄i. an gladius. an. fa
mes ꝛc. Hcōm ſignū eſt ſi ipe penitēs para
tus eſt ſatiſfacere leſis. ſiue i reb⁹. ſ. reſtituē
do oia iniuſta. ſiue in fama. ſ. reuocādo q̄ fal
ſe ⁊ mēdaciter ſuū primū ſamauerit ſiue in
corpe vulnerādo. ſine virgitatē virgis corri
pendo. ⁊ ſic de aliis offendis. Et in quibusnō
pōt ſatiſfacere vleat ⁊ ꝓpoſitū hēat ſatiſfacie
di ſi aliq̄ poſt hoc ꝑiculoſi arridere ſoꝛtu
na poterit. Dcīo. Qui veraciter penitet de
quib⁹ ꝓpo culpa quā odit ſibiḡit tacita cō
ſcia patiēter amplectit. Tertiū ſignū eſt q̄
paret offendoꝛib⁹ quomodoc ſiḡt a quibus
ſibiḡ ꝗtuſibiḡ ⁊ ꝗgraui⁹ ſit offenſus: ſiue i
reb⁹ ſiue i ꝑſona vel in fama: vel etiā ſi gra
uioꝛ offenſa accidiſſet vel in futuro accidere
paraꝛ⁹ ſit in alio ſuo ꝓpter deū indulgere: vt
de⁹ ſibi ſua petā ſolulgeat: ſic q̄ nō vult ſolulge
re ſuis ſimilit nō ſic verā ꝛtritionē habet⁹
penitēs. vñ Ju. Unuiq̄ q̄ talē ſolulgentiā eſt
acceptur⁹ a deo quale ⁊ ipe dederit ꝓpio. Ec
go iſti q̄ adhuc ſtat in rācore ⁊ nolūt ſolulge
re nō ſūt abſoluēdi: nec cū fructo euchariſtie
cōicādi. ¶ Quartū ſignū eſt ſi offēſi vel ne
gociū qđ ſine petō moztali ſi pōt exercere pa
rat⁹ eſt reſignare: ergo iſti q̄ hāt talia offēſa
q̄ nullo mō ſ̄ petō moztali pnt placere ſicut
traditoꝛes: vel lenōes ⁊ hmōi ſ̄ q̄ b⁹ eis in
hibet cōio ſ̄ ſunt in petō moztali ⁊ in prāte
dyaboli die noctuq̄ ⁊ inſup ſūt ꝓpinati cum
ſono totī⁹ eccle: ⁊ nihil pōt in illo ſtatu face
re qđ ſit eis meritoꝛiū vite eterne. ⁊ ſz qñq̄ ꝛ
ſiteant: tñ nil valz eis talis ꝛtritio ex quo de
ſiſtere nolāt a tali officio. Dz hoc ſ̄ intelligit
de illis q̄ hāt artificia ⁊ officia honeſta ⁊ vti
lia que licite pōt fieri: ſicut ſutoꝛes: ſartoꝛes:
calciatoꝛes: pileatoꝛes ⁊ ſic de aliis. Et tales
qñq̄ fideliter laboꝛant: et ſunt ſine peccato
moztali: tūc eis eoꝛ laboꝛ erit meritoꝛi⁹.
ꝑs. Laboꝛes manuū tuaꝝ qz mādu. ꝛc. Itē
querit vtrū ꝛtritio poſſit tollere totū ꝛeatuꝝ
pene. Hir ſcōm petrū de tharātaſia. Cōtri
tiōis intērtio pōt attēdi dupl̄r: vel ex pte cha
ritat̄ q̄ cauſat diſplicētiā perfectā vel ex pte vo
ris q̄ in ſenſitiua exiſtat. Et in vtroq̄ poteſt
tñ intēdi ꝛtritio q̄ tota pena dimittit ſicut
ꝑz de latrōe q̄ cum xp̄o pependit in cruce. ¶
Quātū ad ſcōm querit ō ꝛteſſiōe ḋ̄ ſit ꝛteſ
ſio. Hir ſcōm Ray. Cōfeſſio ē legitima coꝛā
ſacerdote petōꝝ declaratio. vñ ḡit vix ꝛteſ
ſio ſit de neceſſitate ſalut. Hir q̄ ſic. Dis ei
fidelis ſaltē ſemel i āno tenet ex ꝓcepto eccle
ſie poſtq̄ ad annos diſcretiōis puenerit ꝛōfi
teri oia petā ſua: ⁊ cōicare ſaltē in paſcha vt
ꝑz extra de pe. Dis Hō ei ſufficit ꝛtritio niſi
ſequat ꝛteſſio. vñ Amb. li. de paradiſo. Hō
ei ḋ̄ ſq̄ a petō iuſtificari poterit: niſi petā aſ
ꝛteſſus fuerit. Sed ḡit qualis dz eſſe confeſ
ſio. Hidet q̄ ꝓio debz eſſe ꝑmeditata. ¶
Sed dicere ꝗtū diligentiā dz habere hō ad
rememoꝛādū ſua peccata. Hidet q̄ maioꝛē
ꝗnq̄ in aliq̄ re trāſitoꝛia habuit. Et hoc q̄
barq̄ ſi ḋ̄s rōnē regi terre deberet dare de
nuitis ⁊ arduis cāſis ſub pena ꝓpriatiōis oēm
loꝛ vel alioꝛ mēbroꝝ ſi in ipa rōe deficeret
tāe magnā diligētiā adhibere vt debite rōnē
redderet. Sed maioꝛē rōnē reddituri ſum⁹
in ꝛteſſiōe et ſub maioꝛi pena q̄ de tota vita
noſtra et ſub pena dānatiōis eterne. Item
quilibz penitēs dz ad memoꝛiā reducere in q̄
bus locis fuit. ⁊ ḋ̄ i quolibz loco deliquit: ⁊

ctiens q̄libet pctm̄ cōmittit. Ita Au. i lib. de pe. Vere penites ꝓfiderat q̄litatē crimin⁹ in loco: i tpe: i gñerētia: i varietate plone: ꝑ q̄ etatiōe hoc fecerit: ꝑ i ipius vitii multiplici exercitiōe. Ita tñ dū q nō sufficit l cōfessiōe dicere hoc pctm̄ sepi⁹ cōmisi: qz ꝓfessor nescit intelligere vtrū decies vl vigesies vl cēties cō/ miserit. Et q̄libet cōfitēs si certā numerū scit dicat: si aūt nō dicat sub indeterminato nu/ mero put estimatiōe sibi videt: vt dicēdo hoc pctm̄ cōmisi decies vl vigesies vl cēties vl pl⁹ vl min⁹: qz certū numerū ignorat. Tūc ꝓfessor pōt eū sēz hoc expedire ꝑ pnaz iniūgere: qz maior pena iniūgēda ē illi q aliqō pctm̄ de/ cies cōmisit: q̄ q semel vel ter cōmisit. Secūdo ꝓfessio dz esse nuda ꝑ integra: qz dē⁹ dimidiā cō fessionē nō acceptat: nec vnū pctm̄ mortale sine alio remittit. vñ Deut. xxii. Dei ꝓfecta sūt opa. Tertio ꝓfessio dz esse ppria ꝑ accusa toria. i. q̄ sua ppria pcta ꝓfiteat: nō alioꝝ nec aliquē dz notare i cōfessiōe: nisi i tali casu i q̄ sine notatiōe plone nō posset ipsū pctm̄ exp̄/ mere: vt si peccauit cū sororе vel cum matre. Itē ꝓfitēs nō dz se excusare sicut aliq dicūt i ꝓfessiōe dicēdo De⁹ ordinauit mihi hoc q hoc malū cōmisi q̄ oino ē falsū: nec hoc magnū ē pctm̄ credere vl dicere q dē⁹ malū fecerit: cū ē ipsi⁹ bonus volūtas mala ꝑ malitia ppria. vñ apls. Hec ē volūtas dei sanctificatio vra. Item aliq dicūt diabol⁹ decepit me. Itē Alii dicūt coact⁹ fū ab hoib⁹. Sed. Dimittite excusa/ tiōes: qz null⁹ inuit⁹ peccat: ꝑ tales sic se excu sātes nō sūt absolūēdi: q ꝓfessio dz esse ppria ꝑ accusās. Quarto dz ē lachrymosa: qz cū do/ lore ꝑ amaritudine cordis peccata sūt ꝓfitēda vt miaz ꝓsequat. vñ Oze. Illū que ꝓspicis deli/ eta tū fletu ꝑ dolore i ꝓspectu deitatis nō dubi/ tes ꝓfessa mia ꝓtra hoc meruit q̄ petā sua ꝓ/ fessi fabulā sacerdoti ꝓponūt nullā verecundiā de pctis habēdo. Ber. Sūt q̄dā q ꝓfitendo si/ mul fabulā petōr⁹ luctuose narrāt hystoriā segri tudines aie sue sine sanctiōe diuumerāt. Dz vere ꝓfitētes cū verecundia debēt ꝓfiteri petā sua. vñ Ber. Jō iubemur ꝓfiteri petā vt eru/ descentiā habeam⁹ ꝑ pena Au. in lib. de pnia Erubescētia nāq magna ē pena: iō q̄ erube/ scit ꝑ tō dign⁹ fit mia. Quinto confessio dz fieri cū bona spe ꝑ cū magna hūilitate. Ber. Hūiliter ꝓfitenti petm̄ remittit dē⁹: ꝑ diabol⁹ eū que i corde hois inualerat amittit ꝓncipa tū. Itē penites dz habere bonā fiduciā firmiſ q̄ando se posse idulgētiā cōsequi. vñ Au. Pnia q̄ ex fiducia nō ꝓcedit ē inutilis ꝓfessio ymma net sine mia. vñ etiā Amb. nō pōt. dū agere pnias q̄ nō sperat idulgētiā. Quer⁹ Quid ꝓfessio l aliq casu sit iterāda. Hūdet q sine q̄nos casib⁹ cōes vtilitati i q̄b⁹ dz ꝓfessio dicūt ꝓ/ fessionē esse iterādā. Primo ē ppē peti ens/ mitatē ob quā opz petōrē ad sup̄iorē remit/ tiq ꝓfessionē remissi audiat: ꝑ eū absoluat. Tūc talis petōr tenet illa pcta iterare q̄ dimi/ mis⁹ ē ad sup̄iorē p absolutiōe. Dz primo ꝓ/ fessor dz eū absoluere ab aliis pctis a q̄b⁹ ē absoluere hz nisi pnitēs sine ꝓfitēs sit excō/ municat⁹ maiori excōicatiōe: qz tūc talis ꝓfi/ tēs a nullo petō pōt absolui: nisi ānte sit absō/ lut⁹ ab illa excōicatiōe. vñ dē i decr. Excōica/ tio absolutionē impedit. xxiii. q. i. audiuim⁹. ꝑ c. q̄liq. Secūdo cas⁹ ē ppē ignorātiā sacerdo/ tis vt pote q̄n sacerdos ē ignorāns: tūc dz ꝓfessor certos q̄ sciat ligare ꝑ soluere: ꝑ cū hoc valeat nere differētiā petōr⁹ ꝑ ei iterq ꝓfitēdū ē de vi/ cētia ppria sacerdotis vt auctoritate sup̄iorē q̄ hoc pz q illi sepi⁹ decipiūt q̄ ignaros ꝑ illite/ ratos q̄rūt ꝓfessores. Tertio cas⁹ ē si cōfessio nō fuit integra vt q̄ scienter obticuit aliq̄ petm̄ mortale: aut etiā si accessit cū volūtate vlteri⁹ peccādi. Quart⁹ si ꝓfitēns aut negligēs satisfacere voluit⁹ ē satisfactionē sibi iniūctā nō si sciret ꝑ eā ipsi placere vellet: ꝑ cū vera cōtri/ tiōe ꝑ bono ꝓpōsito ꝓfessor eā non opponeret reiterare ꝓfessionē. Et intelligunt duo vltimi cas⁹ q̄n mutat sacerdotē. Si aūt ad eūdē sa/ cerdotē reuertit tūc distinguēdū ē: q̄z aut re/ cēter aut nouit cōfessor⁹ ē aut de memoria ela/ psa sacerdoti ꝓpter diuturnitatē tpis. In ꝓ/ prio casu. s. q̄n petā cōfessa adhuc sūt i memo/ ria sacerdotis tūc nō tenet ea reiterare. Si tñ illō petm̄ q̄ō sciēter obticuit: vl illā fictionē q̄ cū volūtate ampli⁹ peccādi ad cōfessionē re/ cessit. Dz i 2ndo casu q̄n ꝓfessi petā elapsa sūt a memoria sacerdotis tūc tenet ea reiterare: nisi si dicens ꝓfess⁹ ē: ꝑ semp aliq̄ petm̄ scienter obticuisset: tūc oēs ille ꝓfessiones sūt iterāde q̄z ꝓfitēti vnū petm̄ mortale nō dimittit sine alio. Itē q̄rit de pctis sciēter cōmissis ꝓpter oblīo vtrū recitat pnia ꝓfessio de his. Respō/ dētur si hō ita ē oblit⁹ q̄nullo mō recordat: tūc nō tenet ad pnias nisi i ḡnali: sc. tñ teneat⁹ ꝓ/ parare ꝑ diligētiā facere recordāri. Loquendo dē vt reuelet ei petm̄ oblītū ꝑ audiēdo sermo/ nes cū maiori diligētia: vt sic possit ad memo/ riā reducere petm̄ hmōi oblītū. Si aūt ꝓ/ recordari tūc tenet i ḡnali ꝓfiteri. Si aūt oino si recordat: tūc tenet i ḡnali ꝓfiteri dicēdo se dē⁹ i multū offendisse pctis de q̄b⁹ nō recordat ꝑ libēter vellz scire ꝑ hoc ē ꝓfiteri i ḡnali ꝓ/ prie dz de negligētia q̄ venit i hāc

ſuffi. O Dz ſtū ad tertiū. Ide ſatiſfacti
one ſic dū q ſatiſfactio ſ3 dz fieri q cōtrariū
ꝓ ſingło iniūcta ē hūiliatio ⁊ afflictio ꝑ
dū opat⁹ expolitio. Itē auaro iuſtaꝝ rez
ſtitutio:⁊ de iuſtis reb⁹ elemoſinaꝝ diſtri
ſtio. Itē gulioſis ⁊ ebrioſis abſtinētia ⁊ ie
iunia:q vt dē Hab.xi. Per q̄s peccat per
hec ꝑpatiet. Itē luxurioſis ⁊ adulteris iniūgē
tur afflictiōes corpis vt. I. dure lectꝰ ⁊ ve
ſtes aſperas induāt:⁊ diſciplinas cū ẽgis re
cipiāt.⁊ ſic de aliis. vñ Gre. Nequaq̄ ſatiſfa
cit⁹ ab inſtātate nō ceſſam⁹⁹ niſi volupta
tes q̄q̄ q̄s dilexerim⁹ ecōtrario apoſtō la
boris inſeḡnt. Itē accidioſis ⁊ pigris iniūgē
tur vigilie. I. vt mane ſurgāt ⁊ eccl̄ias fre
quent ⁊ etiā q̄nq̄ ꝓgrinatiōes faciāt. Item
auſtinis ⁊ ẽcorpis ſeū ſuis limitis ſe rece
dēti ⁊ ſolēm violentā ⁊ inaccidiā venit⁹ ex corde
mittāt: ſeū limitis aut̄ abiliter loquant
ꝑga eos ſe charitatiue teneāt:⁊ ſic de aliis
¶ Querit vtrū ſatiſfactionē iniūctā cōple
re ꝑſō mortali neceſſe ſit iterare. Rñdetur
cū ſcō Tho. I. iiii. di. xv. Illā ſatiſfacti dēs
ſit ex q̄b⁹ manet aliq̄s effect⁹ ſ ſatiſfaciente.
poſtq̄ etiā act⁹ ſatiſfactiōis ceſſāit: ſicut ex ſa
tiſfactionib⁹ ex ſcīnio ſequit debilitatio cor
poris ex elemoſinis largitis ſubē diminutio.
⁊ ſic de aliis. ⁊ tales ſatiſfactiōes facte ſ pti
bꝰ opz q̄ reiterent:q̄z q̄tū ad illud q̄ de eis
manet q̄ pniaz ſeq̄ntē acceptē ſūt. Satiſfa
ctiones aūt q̄ nō relinquūt aliq̄d citra ſ ſa
tiſfactē poſt q̄act⁹ ceſſāt ozꝑreiterent:ſicut
ē de oꝛone ⁊ ſimilib⁹ Act⁹ cū iterioz q̄ totaliꝰ
ceſſāt nullo mō viuificat:ſ3 opz q̄ iteret. Itē
albert⁹ magn⁹ addit ⁊ Guil q̄ talis tenet ad
ſuſcipiendū poſtea pniaz ſine ſatiſfactione:⁊
nō tū ē ei ipoñda tāta pna q̄ta ſi nulla ꝑ
us fuiſſet ipoſita:q̄z ꝑſumēdū ē q̄ ꝓ illam
ꝑ⁹ iniūctā quā fecit: ſ3 extra charitatez dēs
maioꝛē ꝛtritionē ei dederit. Et nota q̄ nō ē l
ꝑſō mortali q̄ ē cōterit⁹. Her ille Ergo landa
bilis ꝛtuetudo ē q̄ſ hō vult ꝓficere pniaz ſu
ſcepta ſibi vt ꝑ⁹ ꝛterat de ꝑcis ſuis ꝑ ſtri
ctā pniaz ꝓficiat. Q Ultio notāda ē exꝑſſio
ſ q̄ magna dei mia cognoſcit ſuꝝ penitētes
Legitur ſ dya. celarii q̄ tpe Iuno. pape erat
mulier q̄dā igne libidinis ſcenſa q̄ ꝓpꝛiū ſile
ctoꝛiū adamauit filiū de q̄ cepit ꝓpꝛit aliū
filiū. Terroꝛe igit̄ cōpulſa timēs ſe ſathane
tradi vl̄ morte ſubitanea interire deo mile
nāte de ſatiſfactione anxiari cepit. Preabito
ſpūſancto ſacerdotali ꝑſtulū ſcēū tollēs ro
mā venit ⁊ cū magna ꝑpoſitunitate ⁊ magna
ꝛtritiōe dñi Iuno. pape oculiſq̄ ſgeſſit cū tā
tis lachrymis ⁊ clamoꝛib⁹ cū ſtudioſis ⁊ ſtuciē
ſtellionē vt oēs ſterent ſ ſupoſā. Cū ſtanti
cū ſ brachijs ſtaret cōmiſſi facinoꝛis ſui. q̄
dēs dñs papa ſ mulierē tātā ſtritionē vq; ad
penitēs cēt mia mot⁹ ſuꝝ eā ſicut ꝓpꝛiū ſe
dic⁹ volentiſſimā ſtate plenecito curauerūt
dicinā de cōtritōis ꝓpoſit ꝛcepit ꝛ ſ tali ꝛ
ſte ibi coꝛā eis ſaꝑare ſ q̄ venerat ad ſtitū
cū peccaret. Et illa cōfeſſione eternā ꝓpali an
teponēs omoꝛ exiuit: veſtes exuit ⁊ ſ camiſia
redit:⁊ ꝑ ſtantiſſima coꝛe ad oēm ſatiſfacti
onē ſ tali obedictia ſal obſidit. Cōſideꝛās vi
ſtatiſſim⁹ tali obedientie:tali deuōdie: tali
pnie null⁹ ꝑcti penā poſſe reſiſtere coꝛā ob⁹
dixit ad mierē Dimiſſā ē tibi pctā tua ſ vade
ſ pace:⁊ nichil ꝛpli⁹ inſiſtit ei. Audiuit hoc q̄
dā de cardinalib⁹ murmurādo papā ꝛephen
dit ⁊ dixit ad tātā culpā taꝛ breuē pniaz non
ſufficere⁹ q̄ ſtdit. Si ego iniuſte ego cū illa
muliere q̄ſ ſufficies ē ei illa pna coꝛā deo
tūc dyabol⁹ habeat poteſtatē ingredi dꝛo⁹
meū ⁊ coꝛā ob⁹ moueret. Si vere iuſte me
ꝛephendiſtis ſ tibi fiat ſtati diabol⁹ eſtdē car
dinalē vexare cepit:q̄ cui⁹ vexatione gꝛeta
pniaz mier de⁹ palā oſtdit Tūdē cōi oꝛatiōe
liberat⁹ cardinalis diuine miſericoꝛdie de ce
tero cōtradicere nō ꝓſumpſit.

De eadē dñica ſer. xliiii. de pniaz ſatiſfa.

Penitētiā agite appꝛopiquabit enī
regnū celoꝝ. Mat. iii. Ari. v. phi.
Dis mot⁹ tendit ad aliq̄d termi
nū q̄ debita media. Termin⁹ motuū noſtro
ꝝ ē regnū celoꝝ ad q̄ gueniem⁹ ꝑ uerā pe
nitētiā: ergo dē ſ ꝛbis ꝓmittis. Pniaz agite
ſc. Ex q̄ ē iā tpo pñte. In pñti ſermōe diuiſ
ē de ſit q̄ agūt uerā pniaz ⁊ q̄ ſalſā. Et Pzo
q̄ ſciendū q̄ dupl̄ gña holz agūt pniaz: q̄rū ſo
lū vnū gen⁹ hoim uerā pniaz agit:⁊ alia no
uē gña hoim ſalſā ⁊ ſtructuoſā agūt pniam
Pzimi q̄ ſalſā pniaz agūt ſūt q̄ ꝛtient ⁊ tñ
nō integra oia pcta: ſ3 aliqua ſcienter occultāt
illā ꝛtritionē de⁹ non acceptat:q̄z opz hoiem
pēitēte oia pcta ꝛiteri q̄ cognoſcit ſe ꝛmittere
ſi vult remiſſionē pctoꝝ cōſeq̄ a deo:q̄z deus
vnū pctm ſine alio nō dimittit. vnde Deut.
xxii. Dei gꝛeta ſūt opa. De⁹ eñ nō pōt di
midiare gratiā ſuā ita q̄ꝑtē dimittat ꝑ
tē reſeruet. vnde Bñs. Largo dei pietas ve
niā nō dimidiabit. Aut nihil aut totū te la
chymāte dabit. ¶ Circa q̄ ſciendū q̄ꝛtice
dz duo facere. Pzo dz rememoꝛare oia pcta
ſua ⁊ oē poſſe ſuū facere audiēdo ſermones:⁊
ad memoꝛiā reuocādo ob⁹ locis ⁊ ob⁹ tpib⁹
⁊ ſtibꝰ q̄ totū ſuū ꝛta deū fecerit. Secūdo dz

ē rogare vt sibi reuelet ꝓcz suū illuminet
ad cognoscendū petā sua:z sic accedere ad cō
fessionē z oia petā nude z aperte ꝓfiteri sic q
ꝓfessoz intelligat nullū ex humana ꝑcūdia
palliādo vl obscurando:z sic hēe sum mā spē de
idulgentia ois petōy. qz si ḋcentū petā moz
talia cōmisisset z sua diligentiā faceret audiē
do sermōes z scrutando suā ꝓscientiā ad reco
gnoscendū suā petā:z nō posset plura petā q̄
decez recognoscere:z illa integraliter cōfitere
tur ꝓlibenter vellet oia alia cōfiteri si ea co
gnosceret tūc de oia petā tam ꝓfessa q̄ obli
ta sibi indulgeret sic etiā ecōtrario si ds decē
petā moztalia:cōmisisset z solū nouē cōfitere
tur z vnū de his scienter obticeret nullā ve
niam ꝓsequeret. vñ Amb. Non ēm quisq̄ a
petō iustificari poterit nisi petm ante ꝓfessus
fuerit. ¶ Ua nota exemplū. Erat ḋ dā rex
q̄ habuit filiā denotā z castaz q̄ semq̄ habuit
vnū nummū pauperū viduaz z pupillozū ds
ꝓpter deū nutrierat q̄ ꝓposuit itrare religio
nē z papaz ꝓfessā habuit. Quid audiēs q̄ tot
bona fierent ab ea i mūdo pauperib⁹: dilua
sit ingressus q̄ postmodū oculos suos in quēdā
scriptoꝛē iniecit qui ei ministrabat ad mensā
z ex tali visione ꝓcupiscentia cecidit in lapsū
carnis z ꝓcepit puerū: q̄ territa ꝓpter hoc fa
ctū timēs rehonestare totū regnū:z totā pa
rentelā ꝓfuit quādaz vetulā anteq̄ q̄ fieret ei
aboꝛsū z ex hac re filia regis contristata est z
turbata sic q̄ ampli⁹ nunq̄ vl raro vila est
videre vl gaudere. Ad quā pater ait:tu semq̄
es turbata nec delectaris in his q̄ sūt mūdi.
Ecce mihi placet vt intres aliquā religionē:
q̄ ingressa religionē ita sancte vixit q̄ rarovi
la est cū ceteꝛis puellis querlari vl letari: sic q̄
ꝑa fuit exemplū oib⁹ q̄ginib⁹: q̄ tandē infir
mata grauiter defuncta ē z infra. xxx. dies ꝛp
quit abbatisse dicens se esse dānatā. Et abba
tissa ait:quō hoc factū est:cū tu tam religiose
vixisti q̄ fuisti speculū nostrū oim. Uidit se
qdā petm cōmisisse l secto qd ꝓpter verecū
diā hum nā nunq̄ ꝓfessa fuit: quis semq̄ p
pter hoc doluisset semq̄ tristis fuisset: sē illud
Perdidit me eā vginitatē z inuq̄ puerū quez
ꝓcepi occidi. Et si hoc petm ꝓfessa fuisset: de⁹
mihi idulcisset etiā si milies hoc cōmisisset
z q̄ obtinuit: ēternalit dānata fū. ¶ He
ūdi sūt q̄ oia petā q̄ in memoꝛia habēt ꝓfite
antur: z extinēt vnū vl plura i voluntate iteꝛ fa
ciendi. Aliis non placit talis cōfessio: q̄ sicut
nullū petm reseruandum ē l actu: sic etiā nec
in voluntate q̄lz pnēs ds hē voluntatē ap̄li⁹ non
peccandi: si vult ꝓfessionē petōy. Si
gnū aūt q̄ q̄ nō hēat voluntatē ap̄li⁹ peccādi
q̄ nō solū ꝓponit petā: z etiā occasiones
petōy. Hoc i illis apparet q̄ veraciter pe
tur ꝓfessum ꝓpositū habēt se emendādi: q̄ tales
pticipāt fructū habitū. Caputia magna cri
mina z pcula cū q̄b⁹ peccauerūt: q̄ si penitentes
debēt auicere z ꝓponere illa q̄b⁹ ad petā
dū vtebant. Ergo si cōfessoꝛ ḣrit an ipe gra
tes pl⁹ talia cōmittere velit: vl nō dicit se pen
tis nūq̄ vlq̄ ad moztez: tūc ds dicere ꝓfessoꝛ
habes adhuc illa oznamenta cū q̄b⁹ peccasti
ad q̄ valēt: si tūc ap̄li⁹ nō vis vti illis ad petā
dū: nec talia debes dare filiis vl filiab⁹ tuis
des eis occasionē peccādi: alias re⁹ eris oīz petā
q̄ ipi committūt. Ergo ver⁹ penitēs ds abicere
nō solū actū: z etiā voluntatē z occasionē pec
cādi. vñ si q̄s illicite coꝛtzallet z actū luxurie
extra matrimoniū cōmisisset: vl lebziat⁹ fuit
vl ēt suā ꝓpriā vroꝛē sine cā z rōne grauissime
q̄uis illa oia ꝓfiteret: tā si nō haberet tempus
ꝓpositū ap̄li⁹ talia dimittēdi: ꝓfessio sua: sibi
nihil ꝓficeret: ergo opz te cū tali ꝓposito ad
cōfessionē accedere q̄ ap̄li⁹ nō verecūdicie cha
rizare nec lugubire: nec ad tabernas ire ꝓcha
ari: nec vroꝛē tuā legitimā: nec alios hoies ꝑ
bo vl facto molestare. ¶ Tertii sūt q̄ volen
de petis z ꝓfitent petā sua: z ablata nō resti
tuūt illi ꝓfessio nihil ꝓficit: q̄z ꝛcōz Au. Petā
nō dimittit nisi ablatū restituat. Et i hoc nō
pōt ille excusare q̄ hz facultatē restituēdi: ley
nō hz z nō pōt sufficit voluntas. Sciēdū aūt
q̄ dlz statī restituere z ꝓprio suo satisfacere
tenet añq̄ ad cōionē accedat si cōmode pōt.
Sed si diceres quō dz fieri restitutio. Ūide si
furtū cōmissū ꝓfessoꝛi fuerit occultū: restitutio dz
fieri q̄ sacerdotē: vl ꝓfessoꝛē sine exp̄ssiōe tui
nois ne teipz infamet: vl alia notificatiōe q̄l
directe vl indirecte duceret i tui cognitionē. vl
si iā cōmode nō pōt fieri restitutio: tūc p eū
dē sacerdotē debes petere dilationez ab alio:
vl si iā manifestū ē tūc p teipm debes resti
tuere: vl p teipz dilationē petere:z si nolit ti
bi dare: tūc tenet recedere ab oīb⁹ bonis tuis
vlq̄ ad extremā necessitatē: vt etiā dilata resti
tutio fiat. Sciēdū aūt q̄ ḋ debita tenent sol
uere primis si termin⁹ solutiōis aduenerit z
pōt soluere z nolūt tales nō debēt absolui a
petis nec ad cōionē accedere nisi oia soluant
Itē sciendū q̄ nō solū magna ablata sūt re
stituenda: z etiā parua: vbigēia. Si ad pa
tū ꝓximi tui ingressus z ei ꝓpria voluntatē fuis
vnū pānū plenū graminib⁹ abstulisset: vl si
alb i fructib⁹ vl segetib⁹ scienter dānū ei per
catoꝛib⁹ tuis intulisses: vl botros vineꝛe: poma

ꝓpter hoc: tñ tenet[ur] cōsilio cōsulo q̄ his q̄ satisfacere ꝓ. vñ sic dñs q̄ si diuersis hoi ꝑsonis dāna inuitus: tñ ignorat q̄d⁹ hoi b⁹ possit inuenire: tñ talis dz facere vnā sūmā de bonis illis quis reb⁹. vtūc cū cōsilio sui confessoris dz illā sūmā dare ad structu ram alicui⁹ ecclesie. Et sigr̄ater ad illā ecclesiā in cui⁹ parochia illa dāna fecit: aut pōt illāda ab vnoquoq⁹: cū consilio tui confessoris. Ité notādū q̄ dicunt⁹ q̄d vltrā accepit: z lucr̄os q̄ exhibita z ꝓpt lucrū luserūt z mercatores q̄ emēdo vel vendendo ꝓximos decep̄erūt: emendi vel laboratores q̄ laborib⁹ suis strictē tenent cōmiserunt: z serui ancille qui bona dñor̄ suor̄ abstulerūt: oēs illi nō possunt ab istis nisi restituāt. vñ dē i decre. Falsa pnia est cū aliena nō restituunt. xiiii. dist. Gnalis. xiii. q. vi. Si res. ꝛc. vñ Au. z ponit in decret. Nō dimittit pctū ꝛc. ¶ Ité scriendū q̄ illa restitutio nō solū de reb⁹ minutis dz fieri. sed etiā de fama z honore hois. Grauit⁹ enī peccat auferendo ꝓximo famā bonā: q̄ si auferat⁹ ei q̄cunq; res tales: q; fama ē melior oīb⁹ rebus tal⁹ possunt esse. Salo. Ꝓuer. xxii. Melius ē nomen bonū q̄ diuitie multe. Ex hoc detractores bone fame peiores sūt q̄ fures z raptores rer̄ tpaliū. Amb. Tolerabiliores sūt fures q̄ bona tpalia diripiūt q̄ detractores q̄ bonā famā nostrā dilacerāt. Ergo q̄ habet primū ifamat tenet erga illos ad quos dicit reuocare si vult cōsequi veniā suor̄ pcōr̄. ergo detractores illi difficulter satisfaciunt. vñ Dis. Nō facilis venia ꝓsumpta dixisse de rebus. Sed illi granit peccat q̄ detractores libenter audiūt. vñ Ber. Detrahere aut detrahentē audire q̄d horū dānabili⁹ sit non facile dixerim. Vñ inter oia petā difficilis⁹ dimittit̄ur tria duo petā. l. detractio: z iniusta rer̄ ablatio. Et ratio est: q; ibi nō sufficit ꝓpositio nec confessio: nisi fiat bone fame z rer̄ ablatar̄ restitutio. ¶ Quarti sunt q̄ libenter petā sua nec tamē suis offensoribus indulgere volunt. talis ꝓpositio nō est ꝓpositio: q; nequaq̄ deus dimittit sua offensa nisi z nos nostris offensoribus dimittam⁹. vnde Au. Unusquisq; talē indulgentiā accepturus est a deo qualem ipe dederit primo. Dz dicetes q̄liter opz me indulgere inimicis meis. Vñ dēt q̄ sic opz te indulgere vt videlz nō velis te ex vindicta vel rē cupe vindicare nec verbo nec facto. Ité vt nec vindictā petas a deo sup ipm euenire ꝑtinuū. Ité vt oia signa cōia charitati exibeas q̄ illis hoib⁹ ꝑ bereat q̄ueneras. l. loquendo vel salutando. z sic de aliis. Dz ꝗro hoc faciūt qui nolūt aliqb⁹ loqui nec ad domos eor̄ ire n̄ ee eos i, vita salutare: nec salutātib⁹ rndere q̄ oia sūt signa cācoti i corde suis dicāt oz se eis indulsisse. vñ Hug. sup̄a. Nil potest oz dimittere si seruāt ira in corde: ergo vere pēte nō solū oz dz et corde dz indulgere. vñ q̄ tā ta possz ee iuria z offēsa ex tāto seruore ꝓpt ser dō indulgere z ignoscere eā in se deliquēti q̄ q̄ hoc ꝗcq̄ret remissionē oim pcōr̄. vnde Gre. Qui in se ꝛc. Exēplū. Erat quidā miles q̄ occidit pcm alteri⁹ militis ꝛc. hre infra ser. cxx. ¶ Sciēdū tñ q̄ si alteri iniuriā facit tūc ille tenet offensā dimittere: si iusticiam pōt ab eo exigere vt ei satisfaciat z dānū reparet cōpenter scōz q̄ iustitia dictauerit. Quidā sūt q̄ velūt penitēt z ꝗtent pctā sua a oia. tñ immediate recidiuāt. talis pnia erit inutilis. vñ Au. Inanis est pnia quā sequens inquinat culpa. Idē. Nil valet a malis venīā petere z mala denuo iterare. ¶ Sciēdū q̄ rectidinās posit̄ est cōsuet⁹ remissionē oim pcōr̄ z denuo peccat peior efficit q̄ antea. Lu. xi. Erunt nouissima illi⁹ hois peiora ꝓrioribus Ité tales deū grauiter offendūt ꝓpter ingratitudinē. vñ Jli. de sum. bo. Deteriores z nō penitēs ē q̄ adhuc agit ꝓpter q̄d penitet verbi gratia. Ebriol⁹ de ebrietate sua confitet̄ur: z tñ statī reuerso post patella inebriat. Sic blasphem⁹: fracūd⁹: lusp̄b⁹: luxuriol⁹: sic de aliis. Ergo pnia sua dz esse ꝑtinēs: hoc ē vt semp doleat se peccasse z intātū pctis ei displiceat vt nūq̄ ei libeat reiterare. Gu. de se ō vicio. Qui de⁹ p̄ ꝗtritionē absoluit hoies a peccatis ligat eū vinculo ꝓpetue detestatiō⁹ pctis de cetero sp detestet. Mat. x. Qui ꝑseuerauerit vsq; i finē hic salu⁹ erit. ¶ Dicti sūt q̄ ꝗtent tñ ꝓpter multitudinē pcōr̄ vl ꝓpt malā ꝑsuetudinē peccādi diffidunt se facere posse pniaz: nec p̄ tñs veniā ꝑsequent Au. Pnia q̄ ex fiducia nō precedit inutilis ē z sterilis manet z sine mia. vñ Amb. Nō pōt bñ agere pniaz q̄ nō sperat indulgentiā. Sic cayn egit pniaz dicēs. Maior est iniq̄tas mea q̄ vt veniā mereat. Sic ēt iudas egit pniaz dicens. Pec q̄ tradidi sanguinē iustū: z sic desperās seipz suspēdit. Vñ Leo papa i q̄dam ser. Declaratio⁹ oīb⁹ o iuda z intelectio⁹ extitisti: quem non pnia duxit ad dñz q; desperatio traxit ad laqueum. Vñ ver⁹ penitēs dz cū ꝑfectā bona cōfiteri pniam agere etiā si mille milia peccata mortalia cōmisisset. vñ Bern. Maior est deo pietas q̄ culpa in q̄stas. xxvi. q. vi. Sic q̄ sicut enim scintilla in medio maris: ita omnis iniq̄tas hois ad dei misericordiā nulla est cōpa-

catio q̄ ad pctā hoīm q̄ sūt finita q̄ ad miaz
dei q̄ ē infinita. vñ Arist. viii. phi. Finiti ad in
finitū nulla ē ꝓportio. Vñ dñs dicit p Eze.
Ju quacūq; hora pctōr ingemuerit ꝛc. Idem.
Nolo mortē pctōris ꝛc Septimi sūt q̄ ꝓtinent
pctā suaꝛ tā nō relignāt officia ꝓhibita q̄ si
ne pctō mortali ḡtigere non pñt. De hoc hre
ste ser. xiiii. h Octani sūt q̄ cōtigit ex gluetu
dine ꝛ timore hūano nō ex gra vl charitate
ꝛ talis cōfessio nō ē deo accepta nec hoi sal u;
titeraꝛ nō ex charitate ꝓcedit: sz solū ex ti;
more hūano ꝛ verecūdia vt se alii ꝓtianis
cōformēt ꝛ ne ab aliis hoīb⁹ despiciant. D
Et illoꝛ q̄ solū ex timore verecūdia hūana
cōtinent: sūt duo signa p q̄ cognoscunt. Pri
mū ē q tales differunt suā ꝓfessionē vsq; ad
vltimā septimanā quadragesimā: ex qua vitra
dilate re nō pñt: ꝓtinent ex hac verecūdia ne
videant esse hereticī vl pagani: ꝛ ne pōt mor
tē ꝑuenī ecclīastica sepultura: qz sedz ius ca
nonicū q̄ nō ꝓtinent i q̄dragesima nec cōicāt
i pascha nō debēt sepeliri i cimiterio vl i alio
loco sacrato sz i cāpo: sz si liceret nō ēt vere
cūdia: tūc tales q̄ sic dilulerūt cōfessionē suā
vsq; ad vltimā ebdomadā cū tā bō habuillēt
tps ꝛ opoꝛtunitatē cōfitēdi viteri⁹ differēt ꝛ
earo vt nūq; cōfiterēt si holes nō timerēt ex
hoc ē signū q nō habēt grām ꝛ charitatē qz
sedm Gre. Gra dei nō ē ociosa opaī enī ma
gna ē vñ Wer. O bōe iesu nō ē amoꝛ tu⁹ ocio
si⁹. q̄ te diligūt nō torpescūt: nō ē amoꝛ tuus
trāsitoꝛi⁹ sz eternus. Ex his sequit q si tales
haberēt grām charitatē tepebine fuillent mo
ti ad ꝓfessionē ꝛ ad puias agēdās vt digne pe
rent cōitere ꝛ factū accrigere vt opa eoꝛ ef;
sent deo accepta: qr vnū pē nē vel vna diei
tunii post ꝓfessionē ꝛ tritionē pl⁹ valz q̄ mil
le pē nē: vel totā quadragesimā ieiunalle in
vno pctō mortali. Sedm signū ē q tales tā
cito post pascha recidūāt ꝛ i nullo vitā suaz
emēdāt: qz imediate post pascha viuūt sicut
ante vixerūt. ꝛ eād pctā iteratoꝛ mittūt q̄ antea
ꝓfessi fuerāt. Et hoc ē signū q nō sūt vere pe
nitētes: sz ficte: q nō ē ex charitate sz ex con
suetu die puiaꝛ egerūt: nec firmū ꝓpositū emē
dādi se habuerūt. Et de hoc hre exīa de illo q
xxii. annos orauit q pēe suo defuncto, vt intra
ser. xcii. O Moni sūt q̄ ꝓfitent ꝛ puiam fusci
pīūt: sed eandē puiam nō ꝓficiūt ꝛ talis ꝓfes
sio nō ꝓfuit ad salutē. Hoc pz ex eo: qz est vn⁹
mal⁹ de ottuoꝛ malis alterius q̄ de quib⁹ ꝓfessio ē itera;
da. Hoc hre aīa ser. xliii. A Decimi sunt q̄
vere penitēt: ꝛ quoꝛ puia ē salubꝛior ꝓfessa
bꝛior sūt illi q̄ dolēt de oīb⁹ pctis su is ꝛ ꝓfitent
ola pctā integre i quib⁹ cognoscūt se deliq
et hūt firmū ꝓpositū amplex⁹ nūq; velle pec
ere parati sūt satisfacere sedz ꝓmissi sunt ꝓfes
eis ꝛ sedm suā possibilitatē. Et q̄ illa pōt
remissionē pctōr suoꝛ ꝓsequent: ēt si tot pe
cata cmisisset quot sūt gutte in mari: q̄ mi
dei sug ola opa et⁹. Et de illa mīa hre sup
ser. xx. A Jte. xiiii. F. Jte sermone. xiii. f

Dñica in passione. Sermo. i.

Tulerūt ergo lapides vt iacerēt i eū
Joh. viii. Jer. viii. eth. Vere mul
citia hr reamationē. Et q̄ pōt
re nos dilexit sedm illud Joh. xv. Maiorem
charitatē nemo hz vt aiam ꝛc. Jō de iure de
bem⁹ eū reamare: et spāle i hoc vt passionē
et⁹ q̄ in mēte habem⁹ ac gras ei referam⁹. Ad
tur in hac pmissis passio xpi nobis ad me
tiā reducit vbi hr Tulerūt ergo lapides ꝛc.
Notādū ē q hec dñica vocat dñica i passi
qz ꝓcesse refulcitatiōis lazari indei celebra
uerūt ꝓfiliū i sabbō sicut heri: ꝛ dixiniert ola
ꝓfitētes in nexē dñi tiemū ꝓpiciū. Jgit ec
clia dño suo xpo patiēs incipit sicut heri le
ere cantare de passiōe xpi ꝛ singlis diebꝰ cōi
quatuoꝛ q̄ ad paralenē exclusiue in pñti ser. de pas
sione dñi tria sūt dicenda. Prio hre ecclia cō
et ꝓuenit passionē xpi. Secdo q̄t mōis ex
dei q̄liet iesū interficere. Tertio i quib⁹ pū
pas⁹ ē p nobis. ¶ Quātū ad pmū sciendū
ē q ecclia hodie incipit legere ꝛ cāture de pas
sione xpi volēs i hoc seruare modū ātiquū q
lōgo tpe fiebāt ꝓfeti testamēto mortē al
cui⁹ venerēde glōe: ꝛ ꝓcipue si fuit ꝛt sanc
tus. vñ Joseph cū egyptiis septē dieb⁹ fleuit pa
trem suū Jacob Gen. vl. Et filii Isrl i campestribus
moab. xxx. dies fleuerūt moysen dilectū Deu
teron. xxxiiii. Sz ecclia qz nō vult flere xpm q̄ mā
festatū: iō ꝓmittit cū deflere ad diē mortis ei
sic multū dieb⁹ flere posset. Et merito q̄ xpc
ē certius certoꝛ. Et ꝓ hoc legit ēt i epla hodie
de effusiōe sanguis xpi ꝛ de redēptiōe hūa
ghis q̄ ipm facta. Sedm vt q̄ circulū mar
nō ꝓpatūr xpo: saltē mō illo sacratissimo sāgu
incitentur ad patiendū xpo. Tertio vt si aliq
adhuc nō sufficerēt crucē pnie: saltē mō gau
cati passiōe xpi accipiāt crucē pnie. Qui enī a
pctis alio tpe nō cruciāt saltē hoc tpe cruci
re debēt. Et q̄ ad nō erubescebat de suis pec
cat: saltē illo tpe dz erubescere qm̄ sol iusti
bilis creatura ꝓpatiēdo creatoꝛi suo: sacco in
nebrax se operuit quasi erubescerēt q̄ p pec
cato creature sue creatoꝛ moꝛeret. vñ pr⁹ nō
timebat nec volebat de pctis suis mō dz hūi
re ꝛ timere cū passionē creatoꝛis ꝛ salvatoꝛis

dñi fuit ad quē trem tenuit. Alio quē tor-
mentoriꝰ esse videt: ymnioꝝ facis que
dñs fec tpe passionis xpi. vñ Ezec. Ec faca i
medio ei similitudinē gloriē dñi vidi
ī cruce passione dñi nō scribunt. Ite q pri⁹ō
dñabat petā sua mō saltem dz confiteri eī
et mutē ei retraciē passio dñi ad quā mons
petre aperta sunt. Alioquin labia eī tena-
cium glutinata videnť q lapides in mon-
mentis cruēto adunicē spacii. Item q pri⁹
debēt deo seruire salue debent ei seruire ill
suauissimo tpe: in quo dñs noster ihūs
pro nob⁹ fuit nobis sustinēdo amaꝝ mortez
pro salute alioꝝ nrāz. Ecc. xlviii. Heruiez me
fecisti pro peccatis tuis: prebuisti mihi laborem
in iniquitatib⁹ tuis. vñ etiā Ber. Uniuersi
quidē xpiani sacra hac septimana aut pro
uno aut pter solitū pietatem colūt: modes-
tiam exhibent: humilitatē sectant: indumē
tum mutāt: vt xpō patienti quodā mō compati
uideant. Quis enī tā irreligiosus vt non cō
pungat: quis taz insolens vt non humiliet:
quis tā tenacibus vt non indulgeat: quis taz
delitiosus vt nō abstineat: et ieiunet: quis tā
fastidiosus: luxuriosꝰ vt non cōtineat: quis
tā malitiosus vt nō peniteat his diebꝰ. Ut
nobis passio tua dñe ihū xpe q passibilez
humanit. appetiata est oīb⁹ iniquitatibus: et
infirmitatē pestis nostre inuenit inefficax: q
cū tā vulneratꝰ esset ad mortē q nō tua mor-
te saluet. ¶ Quātū ad tēm sciendum q in
die pō hūtuoz mortes volebāt inferre. Prio
volebāt eī occidere cū eēt paruul⁹ cū gladio
vt herodes q occidit innocentes pueros i beth-
lem: in oīb⁹ eius finib⁹ Mat. ii. Hic eī oc
dim⁹ eī ihos q̄rimus q sunt nouiter ad
pm reuersi. Similit eī dam⁹ illi puerisq qui
dicūt innocētiā seruauerūt malā exemplī
et occasionē peccandi. Alii deriforez bonoꝝ
homi: bonis oīb⁹ qui q̄cq̄ bona opa exti-
mant: et bonas voluntates i talib⁹ bonis hoīb⁹
q sic derident: et subsānāt. vñ ps. Qui habi-
tat in celis irridebit eos. Lu. vi. Cauē mentu
ri qua mensi fuerit et metiet vobis. Hi oēs ī
dicti similes sūt herodi. Hēc cōpatriote xpi
de nazareth tentauerūt eī occidere precipitio.
Lu. iiii. Duxerūt illū vsq ad supciliū mōtis
vt precipitarent eī. Nazareth interpretatur flos
et significat coz homis in quo pō delectatus
habitare tanq̄ in sua ciuitate: q̄ delicie eius
sunt et cū filiis hoīm sic eduxit eoz indigne
accedētes ad sacramētū eucharistie de nāz
ruth. i. de floze sez de manib⁹ mundis ypsius
sacerdotis et precipitāt eī in fetidissimū flabru
luz corpis sui q̄ plenū est spūs sc̄tis et pre-
figuratū est in hiere. missio in lacū luteum.
Sed audi quid hic dicat celestis hiere. Ego
Ecce ego in manib⁹ vestris sum facite mihi
q̄ vobis iustū videt. Et indigne cōclāmabāt
dicit apls i. Cor. xi. Quicūq̄ manducauerit
panē et bi. ca. dñi indigne ei⁹ erit coz et sāg. dñi
Tertio iuxta tētauerūt eī occidere lapidibus
vt in hodierno euāge. dī. Tulerunt ergo la-
pides. Ubi sic q cū malis cogitationibus et q
uersis voluntatib⁹ eī lapidant. Similiter et
isti lapides tollūt petra eī qui sez ingrati sunt
de eius beneficiis: et talis nō solū sūt ingrati
sed etiā insensati. vñ etiā Aug de ci. dei. Quis
quis de i beneficia nō videt cecus est: nec lau-
dat ingrat⁹ est: et quisquis in laudando erra-
uerit insanus est. Quarto occiderūt eī crucifi
gendo ipm et tales sūt q̄ qui iam xpm blasphe-
mant iurando q vulnera sanguinē et mortē
ipsi⁹. De quib⁹ dicit apls Hebr. vi. Rursū cru-
cifigentes filiū dei et de petō blasphemie. Hec
inferi⁹ ser. dixi. ¶ Quātū ad tertiū sciē
dum q pō passi voluit. in oīb⁹ in quibus nos
peccam⁹. Peccam⁹ eī in trib⁹ sez cordis: oris
et operis. In his oīa petā q̄ mittimus et
cludūtur. Unde aut vt Esa. dicit Dominꝰ
posuit in eo iniquitates oīm nostroꝝ. Ideo est
in his oībus pati voluit. Primo pctus est in
corde: q̄ plenū erat of tristitia. vñ ipe pōdē
pit in mōte olineti ad discipulos. Tristis est
anima mea vsq̄ ad mortē. Pro quo scīdū q tri
stitia xpi ati passionē et⁹ pcipatē ex tribus
causabat. Primo q̄ oia q̄ pati voluit pro re
demptiōe generis humani sibi ptentia fuer
Cognouit suam amarā passionem et sua de
bilia membra. Ergo qñ rogabat patrem in
monte olineti dic. Pater mi si pōt fieri trā
seat a me calix iste. Cepit contristari: pauere
tedere: et sāguinē sudare: vt gutte q̄ vsq̄ ipē
ad terrā decurrerent qō alit nūq̄ au-
ditum fuit. Et ex hoc pcepte cognoscit q̄rtus
tristicia cordis xpi. Scdo ex hoc q̄ cū mortalis
preciosa esset sufficiens redimere humanū
ge: et tā in tam multis peccatoꝝ⁹ frustrata
esset et adhuc in futuro frustrabit. Nam xpc
cognouit in filia hoīa mortalitē oēs homes qui
saluādi: qui dānandi essent. Ideo conqueri
tur de dānandis per Esa. dicens Inanuī la-
borauī. sine cā fortitudinē meā consumpsi. Tertio
sup ois tristabat super blasphemiā qua dei
tas patris sui spreta blasphemata fuit. vnde
iz multū doleret in flagellationes cogitatiōe
et crucis afflictiōe: sic de aliis. cū ille lud⁹ in
loy intrinsec⁹ qui habuit de hoc q̄ ihesus

batur de ipis excellit oēs alios dolores. Hic exemplo xpi i nobis esse debet q in nulla re tantū tristaremur sicut de iniuria dei. Hoc ei xps passus est in suo sanctissimo corpe. Dz quis hoc ad plenū enarrare sufficit: quā tā & qualia p nobis i suo sacratissimo corpe sustinuit. Fuit enī genoli ihu xpo martiriū ex hoc q oēs artꝰ sui vulnerati fuit: ita q plāta pedis vsq ad verticē: in eo non fuit sanitas: vbi punctus acus posset infigi. ¶ Dz q̄ritur quare xps sic fuit undiq afflictus i toto corpore & in oibꝰ membris. Rñdet ꝓmo iō q̄ p oibus passus & hoies in oibꝰ sensibus & membris peccauerunt: ideo ad satisfacien dum in oibus passus est artubus. Et hoc est cogitandū cuilibet hoī in memoria passionis xpi ne amplius peccaret in illis membris in q̄bus xps pro eo passus est. Secdo ꝓpter vniuersalē emancipationē. vnde apls. i. Cor. v. Pro oibus mortuꝰ est xps vt qui viuūt iam non sibi viuant sed ei qui pro ipis mortuus est. Totus igitur mortuꝰ est vt totus hō esset suus: & sibi seruiret cū toto corpe & omnibus membris. Et ad hoc quilibet etiā tenetur vñ apls. i. Cor. vi. Empti enī estis pcio magno glorificate & portate deū i corde & corpore vestro. Tertio rōne integre dilectionis quā nobis ostēdit cū totū corpus suū & oia membra morti exposuit. vñ Ber. Si dñs noster ihesus xps habuisset tot mēbra in corpore suo quot sunt stelle in firmamento vnūquodq mēbrū vitā habuisset ola singulatim morte exposuisset ātēq vnā alaz i faucibus diaboli dimisisset. Tertio paupꝰ est in rebus g paupertatē. Nā paup fuit pauperior pauperrimus. Paup q̄ vestibus denudatꝰ corā nobis suis & oī populo i cruce nudus steterit. Pauperior: q̄ hanc vinū hēre nō potuit q̄n dixit i cruce Sitio vbi nec vinū nec medonē nec cerusiā nominauit: sed dixit simplr. Sitio. Et p tunc ipse creator mūdi de oibus liquoribus i extrema hora vite sue vinū haustū hēre nō potuit. ¶ Pro q̄ sciendū q xps triplicē siti habuit. Primo habuit sitim naturalē ꝓpter penas quas sustinuit mee miseri si sitiuit: q̄ minuti naturaliter sitiūt. Ipe enī xps ex oibus mēbris & oibꝰ venis sui sanctissimi corpis sanguinē emisit: ꝓpter q corpꝰ suū sanctissimū tā totaliter a sanguine exhaustū fuit in cruce & ideo naturaliter sitiuit. Secdo habebat sitim salutē nostre & hoc ꝓpter maximā charitatē suā qua nos dilexit. vnde Amb. Xps ꝓpter inflāmatā dilectionē sui corpis sitiuit nostrā salutē spialiter sua etiā Ber. O bone ihesu cur de cruce taces & de siti clamas an sitis te plus cruciat q̄ ois supplicii. Et dō tu bone ihesu sic. Et vere in persona xpi. Sitio plane: q̄ pro vestrā salutē fide: pniam & cōpassionē. Tertio sitiuit iō vt penā sustineret i lingua que cit in ceteris mēbris suis. vnde ps. Dereliq̄t ei mea fel: & in siti mea potauerūt me acetō. ¶ Tertio passus est xps in rebus: q̄ pauperrimꝰ fuit hoc ptz: q̄ nō habuit vbi caput suū reclinaret. Quis vnq̄ tā pauperrime vixit q̄ moriꝰ est sicut xps. Nā oēs qui morūtur terrā vel saltē habēt stramia aut stropos seu lectisternia. Ihesus aūt marie filius creator redemptor & saluator noster his oibus caruit in cruce. Ite si pauper nō habēret lectisternia: sup q̄ leuiter declinare pōt ei ad caput cor habent lineū vel lapideū sustentacul aut stropodiū: sicut legit ꝙ sctō dñico q̄ noctādo i ecclesiis reclinauit caput suū ad altare & sē vnū lapidē sibi de sctō Francisco. Dz xps ihesus non habuit in cruce vbi caput suū reclinaret. Mat. viii. Vulpes foueas habent etc. Iz ex hoc te cōpūgat sup oia ad lachrimas fundendas amarissimas q̄ si etiam rabuisset oia mollia mūdi stramēta nō alle uisset q̄ dolozē capitis: nec tori cozpis ex eo q̄ caput suū dire infixū & cōpunctū & cruciatū patiebat cozonā spinēā si cozonas voluisset q̄ uisset allicubi molliter reclinalle pl̄ ipm lassasset & cruentare fecisset. Quādo ergo aliquis dolozē capitis sēserim⁹ ad mēoriā debemus reuocare hāc cozonationē ihesu xpi: setiā q̄ sumus uiter dozmimus in lectis mollib⁹ tūc durum lectū xpi in cruce pendētis extensis mēbris venis recozdemur. ¶ Sicut ꝙdā deuotꝰ amatoz passiōis ihesu xpi solebat nocturnis tēpozib⁹ singulis mediis noctib⁹ surgere ad memoziādū dñicā passionē & genib⁹ flexis & tensis q̄ manib⁹ in celū ita ozare & quērere multis annis. O mi dñe ihesu xpe tu ꝓ me & oibus petōrib⁹ iā passus es & null⁹ tech vigilat mihi dignat⁹ est cōpatiēdo & cū illa ozabat deuz in bono fine saluabiter moriebatur. Sic nos facere debem⁹ q̄ dozmitū iturꝰ vt mediante dñice passiōis ad lectū q̄etis nobiscū portaremus. Ultimo nota exēplū. Legitur q̄ quidā erat assuet⁹ q̄ diens lectū intrabat. & diens de eo surgebat & orabat: vt ille esset rex est indeoz. i. cōfitentiū daret ei de hoc seculo migrare cum vero confessione suoz petōrū dicebat illū titulum Jesu nazarenus rex iudeoz miserere mei & imprimendo crucē cū pollice sup caput suū & sup faciē & sub pectꝰ. Et quotiēs illa ora dicebat semp cōfi-

...ste. In nole patris ⁊ filii et spūssancti ...ū aūt deo gnittente subitanea mox ...ssimus? ellet: vt demones vellent eum exire ...ibus eos ab eo fugauit. Et cū duceret ...per vias tenebras subito disparuit. Et ...signū crucis impzimere cōsueuerat in ...o splendor egrediebat ⁊ eū in medijs ...tijs illuminauit. Dū aūt demones aste ...nt de abysso eū rage volētes: splēdor cru ...is eos terrebat q nō audebāt ei manus ...ere. Tūc pdic⁹ vir lucid⁹ ⁊ splēdidus ...⁊ lōge apparuit ⁊ accedēs dixit ei q fū ...ez ⁊ erit cōdēnand⁹ scdz suozū pcōz ...ta: eū ppter deuotionē quā habuerat ...eius passionē ⁊ nois eius triumphalis ...inuocationē ⁊ crucis impressionē ei gra ...uit vt rediret ad pristinam vitam et ...ueretur pecata sua ⁊ si vellet vitam in ...ōs emendaret quod factum est. Et lau ...ter postra vixit. sin domino quieuit.

De eadem dominica in passione.

QUi ex deo est verba dei audit ꝛc. Istum sermonem quere ante ser mo. xxv. Ll.

¶ In dominica palmaz. ser. xlvi. de i digne cōmunicantibus.

BEnedictus qui venit in nole dñi. Ma. xxi. Mar. xi. Lu. xix. Joh. xii. Hodie scdz mater ecclia duas pces ...ones recolit. Pzia fuit qū iudei se xpo i mō ...dinēti vsq ad hierusalē cū ramis palmaz ...rum ⁊ magnis canticis associauerunt: de qua agitur in euāgelio hodierno. Secunda ...ssio fuit qua in hierusalē vsq ad locum ...uarie ignominiose fuit ductus. De qua ha ...et in passione que hodie legitur solenniter ...ecclia. Unde in psenti ser. tria sūt dicē ...da. Pzio quomodo differunt ille due pcssio ...es. Secundo de ista sanctissima septimana ...a singulis diebus xpc opera nostre salu ...is exercuit. Tertio de indigne cōmunicanti ...bus. ¶ Quātū ad pzimū sciendū q ille due pcssiones differūt. Pzimo q sicut ho die cū honore iudei xpo obuiauerūt ⁊ eum in hierusalē introduxerūt. Sic ecōuerso quin ta feria post cenā ministri pzincipū ⁊ sacerdo tum obuiauerūt sibi eū gladijs ⁊ fustibus vt apprehenderūt eū. Scdz sicut hodie cū honore a discipulis suis super asellū esse potuit. Ita in sexta feria a iudeis ignominiose est elevatus i cruce. Scdz sicut hodie vestimēta sua strauē ...t in via sic sexta feria spoliauerūt eū vesti mentis ppzijs. Scdz sicut hodie cū palmaz ra mis eū honorauerūt: sic sexta feria cū virgis eū flagellauerūt ⁊ cū spinis coronauerūt. Scdz sicut hodie regē ⁊ saluatorē eū appellauerūt dicētes. Osanna filio dauid. sic econtra sexta feria eū regē ⁊ saluatorē negauerūt dicentes. Nō habem⁹ regē nisi cesarē. Item alios sal uos fecit. seipm saluū facere nō pōt. Scdz ho die benedictū eū nolauerūt dicentes. Bene dict⁹ qui venit in nole dñi sic ecōtra sexta fe ria nolauerūt eū malefictorē ⁊ seductorē et dignū morte clamātes crucifige crucifige eū. Scdz si nō esset hic malefactor ꝛc. ¶ Quā tū ad scām sciendū q in illa sanctissima septi mana singulis diebus xps opa nostre salutis exercuit. Unde ppter exercitia officia q fecit singulis diebus vnū spāle nomē est sibi sorti tus. Nā heri. f. i sabbato palmaz fuit hospes amicabilis. Unde hesterna die venit betha niā ad Martham suā hospitē ⁊ dilectā suā ma riā Magdalenā q fecerūt ei cenā in qua La zarus resuscitat eū xpo comedebat i signū ve re resuscitatiōis, vt habet Joh. xii. Tūc mul ti iudei q de diuersis mūdi partib⁹ hierusa lē venerāt ad festū pasche vt se sanctificarēsecūdū ...ceptū dñi. Hi cū audissent q iesus hoc mira culū famosū in resuscitatiōe Lazari fecerat. vñ habet Jo. xii. Tūc venerūt in bethaniam eo q xps esset ibi vt viderent. ⁊ et Lazar quē a mozte suscitauerat: sicut legitur in crastino euangelio. Scdz xps hodie noiatur rex humi lis mansuet⁹ sicut in pcessiōe hodierna audistis cātare: ⁊ insup eū sup asinā hodie sicut regē vidistis equitare. Item cras. f. in sexta feria post palmaz xps noiat iudex misericors: q sexta feria secūda diluculo iterū venit de bethania in hierlm ⁊ intrauit tēplū: tūc scribe ⁊ phari sei adducēt adulterā volentes iesum capere in sermōe vt accusarēt eū dicētes. Magister hec mulier deprehensa est i adulterio. In lege aūt moyses mādauit nobis hmōi lapidare: tu ergo qd dicis. Tūc dixit eis. Qui sine pc cato est vestrū pm⁹ i illā lapidē mittat. Hoc aūt audientes vn⁹ post vnū exibat de tēplo incipiētes a senioribus ⁊ remansit iesus solus ⁊ mulier in medio stās: ⁊ sic iesus dissipauit i dias pharisēoz ⁊ scribaz: mulierē eripuit: ecclīe nō solū de manib⁹ eoz liberauit: verū et a pcō absoluit dicens. Nec ego cōdēnabo te: vade: amplius noli peccare: Scdz tertia feria no minat xps pphetā sapiēs: q tūc destructia i nē hierlm pdixit qū discipuli ostenderūt ei edi ficiū tēpli dicētes. Ecce magister quales lap des ⁊ quales structure. Videt nō relinqui: ⁊ lapis sup lapidē q ñ destruat. Scdz pdixit dic

tudicii dicēs. Cū venerit filius hois sedens sup̄ sedē maiestatis sue: congregabunt ante eum oēs gentes: et separabit eos ab inuicē sicut pastor segregat oues a hedis: et statuet oues quidē a dextris suis: hedos autē a sinistris. Tūc dicet rex his qui a dextris erunt: Venite benedicti patris mei: possidete paratū vobis regnū a cōstitutione mundi. Esurij enim et dedistis mihi manducare: sitiui et dedistis mihi bibere: hospes eram et collegistis me: nudus et cooperuistis me: infirmus et visitastis me: in carcere eram et venistis ad me. Tūc respondebunt ei iusti dicentes: Domine quando te vidimus esurientem et pauimus: sitientem et dedimus tibi potum? quando autem hospitem vidimus et collegimus: aut nudum et cooperuimus? aut quando infirmum aut in carcere et venimus ad te? Et respondens rex dicet illis: Amen dico vobis: quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis: mihi fecistis. Tūc dicet et his qui a sinistris erunt: Discedite a me maledicti in ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Esurij enim et non dedistis mihi manducare: sitiui et non dedistis mihi bibere: hospes eram et non collegistis me: nudus et non cooperuistis me: infirmus et in carcere et non visitastis me. Tūc respondebunt et ipsi dicentes: Domine quando te vidimus esurientem aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum aut in carcere et non ministrauimus tibi? Tūc respondebit illis dicens: Amen dico vobis: quamdiu non fecistis uni de minoribus his: nec mihi fecistis. Et ibunt hi in supplicium eternum: iusti autem in vitam eternam. Hec ille. Ecce quomodo dñs ostendit se in membris suis esurire: sitire: hospitem esse: nudum: infirmum: in carcere: et quomodo quicquid fecerimus uni ex minimis suis: sibi fecisse reputat. Ecce quomodo dñs ostendit se in membris suis esurire: sitire: hospitem esse: nudum: infirmum: in carcere: et quomodo quicquid fecerimus uni ex minimis suis: sibi fecisse reputat. Ecce quomodo dñs ostendit se in membris suis esurire: sitire: hospitem esse: nudum: infirmum: in carcere: et quomodo quicquid fecerimus uni ex minimis suis: sibi fecisse reputat.

pt̃ posse tenetur honorare. Satis admirari
nequim⁹ in hoc diuinã bonitatẽ et humanã
pietatem. Nã hã põt dici de vno vno ista
q̃ sunt Gen.xxv. Dabit.s. cũ gypte corpus
p̃ambã.s. cũ sanguine suo pretio ingratos.
et adhuc mutuã audiet. Septimo q̃ talem
vere cõicantes intellectiones videnẽ esse cete
ris peratoꝛib⁹. Ipm enĩ summã bonũ et eius
amicũ et ex ipsa medicina eternã vitam ip̃am
q̃ sicut ex illo sacramẽto digne cõicãtes
quirunt libertatẽ eternam sic illi
Joh.vi. Qui mãducat hũc panẽ viuet in eter
num. Sic ex eodẽ sacramento indigne cõicã
tes merẽtur damnationẽ eternã. vñ Chrys.
sup. Joh. Sicut corpꝰ alienũ cũ ventrem
ingrederit aduersis morbis occupatũ angit
magis nocet et nichil p̃stat auxilii. Ita
ciborum si aliquẽ regit malignitate pot
ius magis q̃ cibꝰ nõ sua natura: sic accipien
tem. ¶ Nã sciendũ q̃ quãz cũ deuotione
et reuerentia et cũ timore ad hoc sacrãm dz
accedere. Et ad hoc incitãt nos diuersa exem
pla sacre scripture. Nã sicut Joh.bap. vtez
rum sanctificatus a puericia in heremo querla
nouitatẽ a dño pot cũ baptizaret timuit tã
gere dicẽs. Nõ cãtat cecilia. Papa cõtre
muit et nõ audet tangere cruẽ dominicũ sed
donat cum termore sanctitatis me saluatoꝛ.
Quãtomagis nos timere debem⁹ cũ totũ cor
pusculum⁹ ex quo Jo. tantũ timuit tãgere
dñi tãgere q̃ tãte sanctitatis erat q̃ ipse de eo in
vangelio testimoniũ phibz dicẽs. Inter na
tos mulierũ non surrexit maior Johãne bapti
stã. Item vtẽs vbare ab
stinuit sibi politicẽ vt inepta erat sacerdotio. cui
adhuerebat corpꝰ diuinũ cõsecrationẽ. Item q̃
dam senioꝛ inter heremitas cũ ab illis eligere
ut in sacerdotẽ ab epo ordinaꝛ ait. Ego
ego sacerdos sum ordinatꝰ? cũ in vita mea nũ
q̃ officiã reputaui te indignũ cõicere corpus
xpi. vñ Mat. viii. Legit q̃ centurio dixit xpo
dicẽti ei. Ego veniã et curabo puerũ tuũ. Dñe
nõ sum dignꝰ vt intres sub tectũ meũ. Sic q̃
libet cũ vera humilitate et reuerentia ad hoc
sacrãm dz accedere cogitãdo sic. O deꝰ ad illo
venerabile sacramentũ non sufficeret mille
anni ad ꝑparationẽ ꝑdignã. Quantomagis
ego miser indignus sum: et quotidie peccatis
non suꝑpenaꝰ? Accedo quis enĩ nõ sum dis
positus nõ sum necessarꝰ? hec salubri medi
cina. vñ Amb. Qui vulnꝰ hꝫ querat medi
cinã vulnꝰ est q̃ sub petõ sumꝰ medicina q̃
dicitur et venerabile sacrãm. ¶ Vltimo
vna cõsidra de digne et indigne cõicãtibus.
Legit in lib. de bonis q̃ quidã sancte epo l te
sto pulchre dñz rogauerãt sibi reuelaret mer
ita tãc cõicantiũ. Et dñs ostendit ei. Et vidit
aliosquasi picẽ nigrosaliis quasi ferrũ ignẽ
tosaliosno lãgnimoltos: retosnõ vt solem
fulgitos. Et dixit ei angel⁹ dñi. Nigri sunt
luxuriosi et sanguinei. Ignitiꝰ auari. Sanguinei
ei iracundi et blasphemi q̃ oĩs sit indigni et in
digne accedẽt: quis enĩ sint contriti q̃dã
tamen non habent firmum ꝓpositũ in tutu
rum abstinẽdi. Ceteri vero q̃ sunt lucidi sic
isti qui digne accedũt cũ firmo ꝓpositio ab
stinendi et emendandi vitam suam.

¶ In cena dñi. Sermo.xlvii.

Probet autẽ seipz homo et sic de pa
ne illo edat: et de calice bibat. i. Co.
xi. Ier. ii. de ala. Simile a simili nu
critur: sicut pz in cibo digesto a quo corpus
nutrit. Cuz aũt cibus ille. s. corpꝰ xpi sit ma
dissimus cibꝰ exigit q̃ ala q̃ nutriri dz ab illo
cibo sit munda alioquin nõ nutriret: sed po
tius corrumpet. Ergo verbo ꝑmissis admo
nemur vnusquisq; nr̃m vt seipm ꝓbet ꝛc. Ex
quo elicit ipse cõicandi. tunc in ꝓtti serm. tria
sunt dicenda. Primo ponende sunt aliquẽ q̃
stiones de accessu ad sacramentũ eucharistie
Secũdo q̃ boni sit cõicare digne. Tertio quo
et q̃ que debet hõ seipm ꝓbare. ¶ Quã
tum ad ꝓmũ tunc queritur vtrũ cibus hõ tene
atur illo sacratissimo tpe cõicare. Respondet
q̃ sic. Nã eccla statuit q̃ oĩs fidelis saltẽ se
mel in anno teneatur ex ꝓcepto posit̃ ad ã
nos discretiõis peruenerit cõfiteri ola pecca
ta sua et cõicare saltem tempe paschali et q̃ nõ
cõicat in paschavltimo ab ingressu ecclie ꝓ
hibeatur et moꝛtuus careat ecclesiastica se
pultura vt patet extra de pe. et re. c. Dis vtri.
Circa quod queritur vtrũ pueris et in qua eta
te sit dandum sacramentum eucharistie. Re
spondet scõm beatũ Tho. in. iiii. di. ix. Quest.
exercitibus vsu rõnis qui nõ possunt discerne
re inter cibũ spualẽ et corporalẽ nõ dz corpus
xpi dari: q̃ ad ipm exigitur actualis deuotio
quam tales pueri hãc nõ possunt: sed pueris
suscipientib⁹ habere discretionẽ et ãs ꝑfectã
etatẽ: puta cũ sunt. x. vel. xi. annoꝝ pot dari:
si in eis discretiõis signa et deuotio appa
rant. Hoc ille. Et cõ huius cõi: q̃ ad percipien
dũ sacrãm eucharistie requirit deuotio actua
lis et tales pueri q̃s maiorẽ discretionẽ deuo
tionẽ et affectũ hãt ad sacrãm q̃ alius qui est
q̃dã. xx. annoꝝ. ¶ Nã erũ legitur. i. dy
alo. cedarii q̃ cũ quidã puer infirmaret vsq;
ad moꝛtẽ ꝓhibitꝰ afflictus corpi sibi dare pa
nẽ. Cũq; parentes eius comperirẽt. ille soꝛti

ter clamauit date mihi corp' dñi date mihi hoc tertio repetēs. Delatū igit hoc verbū ad sacerdotē: q dñs diceret nō esse sermē tali pue ro q nō itelligit qđ sacramētū sit dare corp' dñi: & cū puer nollet quiescere: sed sp instan ter peteret corp' dñi: tūc sacerdos detulit sibi hostiā ñ benedictā: quā cū ei porrigere vellz & diceret ei: ecce hoc est corpus dñi: vt dñs ex ore infantiū gloriā sibi laudē & destrueret gloriam multoz qui de eodē sacro male sentiunt: in piranit puero vt respōderet quare vultis me decipe nō est corp' dñi quod mihi offert. Ad quod dñs sacerdos admirās & puero alioqđ diuinū inspiratū arbitrās ei sacrā cōmūnionē attulit quā puer deuote suscepit: & sic vitā in bono finiuit: ergo parētes debēt pueros hortare quō spiritū debēt de decrepitē preceptis: & de senē petis monitalib': si talē rei sūt. & quō debēt habere firmū ppositū ampli' abstinendi a petis: & que bōa eueniūt ex digna cōmunione. Itē queritur vtrū corp' xpi debeat dari amentib? Rñdetur secūm btūm Th. in. iiii. di. xi. q dilligēndū est: quidā ei dicūt large amē tes: q debilē hāt mentē: & si sunt aliquo mō dociles corp' ñ ad fidē & deuotionē sacramēti ytinēt: et talib' non dz corpus xpi denegari. Quidā etiā sūt olno carētes iudicio cōmis: et illi si fuerit talem natiuitatē dz eis dari: q nō pñt ad deuotionē induci q requirunt ad sacramentū Si vō inciderint in amendā p' si dē & deuotionē sacre istūc dz eis dari: nisi timeatur periculū de vomitu vel de expuitiōe vl aliquo hmōi. ¶ Itē queritur vtrū corpus xpi etiā a ientis recipiēde sit. Rñdetur q sic: q post sumpt' onē aq vel alteri' cibi aut pot' vl etiā medicine in q̄tūcūq parua q̄titate nō lz hoc sacrm recipere: & iō si post mediā noctē sūpserit aliqđ q modicū cibi aut pot' nō dz ea die hoc sacrm sumere. Et Jo. de lētō Gemi. di. q ad hoc sacrm dñi hoies accedere solēnit. Prim q dā vt Aug. dicit in honorē hui' sacri vt. l. nullus nisi ieiunus intret in os ante illum: sicut etiā ī vtero vīginis marie nulli' alii' fuit p̄ceptū' nec in sepulchro xpi alicui fuit ante posit? Scdo p̄ figurationē vt. l. dēt intelligi q xp̄s qui est res huius sacri & charitas eius dē beat ante oīa primo fundari ī cordib' nostris. dñs Mat. vi. Primū querite regnū dei & iusticiā eius. Tertio ppē periculū vomit' q q̄q gignit ex inordinato cibo & potu & etiā q ieiunū magistri disponit' ad deuotionē sed ab hac rē excludunt infirmi q statim cōicandi sūt etiā post cibū si de corporis dubitat ne alius cōiunct decidāt: q necessitas nō hz legē: vt hē de cle. di. ii. pbyter. ¶ Itē quia vinū post sacrā cōionē licerat sumi comunē. Rñdeo secūm tho. de aquino. q nō hz inuenie cōtrarie: sed aliqua mora dz esse inter sumptionē eius & reliqs cibos vel potus i. de. Nā statim post cōionē sumat cibū materialē. de cle. di. ii. trib' gradibus. Et in signū huius in missa oīo gratiaz actōis dē post cōmunione & illi qui cōicāt suas p̄fanatas oportet dñs et regratiari deo de tua maxima charitate & memorare de note passionē xpi: q hoc sacramentū instituit ē ad memoriā passionis xpi vnde ipe xp̄s ad discipulos suos dixit q hoc sacrm instituit. Hoc facite in meā memorationē. vbi etiā apls in hodierna epla. Quotienscūq māducabitis panē hūc & calicē bibetis mortē dñi annunciabitis donec veniat Itē aliq in die cene nō ieiunet p̄cōionē: cū tñ bñ sint ieiunare: & in hoc peccāt: q sin gloriosa g totū. xl. tenet quilz ieiunare q pōt p̄ter dñ cales dies. Itē aliq in die cene cū cōicāt vīnū tur lacticiniis cū tñ g totā. xl. abstinuerūt & in hoc deū grauit offendūt: q tenetur i illo die abstinere sicut in ceteris diebus. Itē sciendū q post cōionē imediate nō dēs expuere: lz post cōmunionē aliox ciborū pōt expuere: dz si necessitas cogit tūc ad locū dēcētū seorsum dz expuere. Itē sciendū q aliq sūpliers reputāt hoc esse peccm si qs in illo die cōicaūt cruditauerit vel nudis pedib' incedit tetigerit. Itē sciendū q pueri informandi sūt q credere debeant q xp̄s qui ē vēr̄s deus natus: q nobis panis in hoc sacro geminat: & q non est ibi panis: sed solūmō xp̄s panis q in p̄fectiōe tūc panis trānubstantiat in vēr̄ corp' xp̄i. & in quali gte hostie est verus xp̄s: etiā in minima p̄dicta manet tōta panis Itē sciendū q laicis solū subpna spē dat in cōmunione. Sub spē panis: & hoc p̄pter periculuz q dānū posset inde oriri quia posset effundi de calice: q sub minima gutta ē tot' xp̄s & si tunc aliquid effunderet de calice sua terrā tota terra posset perire q deus vellet exercere suā iusticiā. Scdo ad oppositū dñ q sacerdotes spāliter debent esse mūdi cor alīs hoībus: ergo ipsi in missa sumūt sub sacramentū sub vtraq specie. Tertio q simplices credēnt sub spē vini esse solū sanguinē: et sub spē panis esse solū corpus xp̄i. Nā quilz xp̄ian' credere dz q tot' iesus xp̄s secūm corp' & alam: deitatē est subvtraq specie g creatus: & q ipi laici sumūt totū iesum xp̄m secūm corpus & alaz & deitatē sub spē panis. Unde dñs Tho. super. iiii. di. x. Licet

bitute sacramēti sub specie panis sit tm̄ corpus: sub specie vini tm̄ sanguis: tm̄ ppter naturalem concomitātiā sub vtraq; specie ē totus xps. s. scm̄ corpus q; alam et diuinitatē: q; hec tria separata non sūt. ℣ Itē que causa quare xps sumum⁹ voluit in hoc sacro dare primo ppter fidei meritum. nā q hoc meremur q; sub specie panis credimus totū xpm̄ contineri: q; hoc per rōnē nō possum⁹ cōprehendere. vñ dē in decre. Fides comprehēdit que sunt supra rōnem. xxiii. q. i. nō turbatur. vñ etiā Greg. in omel. Fides est exercitū qui apparere nō pōt que cernit apparēt fidē nō habet: sed agnitionē. Nec fides habz meritum vbi humana rō prebet experimentum. ℣ Secō ppter crudelitatē: q; si vinum nolem⁹ carnē humanam sumere deberem⁹ naturā hūis abhorreret. Tertio ppter ibecillitatem: q; si de facto xpm̄ videre in sua claritate: sensus nr̄i sufficere nō posset: q; millesies ē clarior sole. ℣ Vltimo queritur q̄diu manet christus sub specie panis. Respōdet q̄diu species panis non digerte sunt tandiu manet in stomacho sub dictis speciebꝰ: q; in qualz qtēvis tēpe: si ipe qui cōcauit est bonꝰ: q; vñ dispositus: tunc post digestionē manet effectus. i. gratia sacri: si aūt malus tunc post digestionē recedit xps ab eo. nam si os inde xps in sacramento intrauit: si mūdū corpus habuisset: tunc ei gra sua cuz eo mānsisset. Sed q; imundū: q; pollutū corpus habuit: tō xps cuz gra sua ab eo recessit. Simile est si in igne vel in aliquam immūdiciā caderet: tūc adhuc maneret sacramentum q̄diu maneret spēs q; in os ipsius porcis pollutū intrat: q; tm̄ nullū fructū sentit: sed incurrit maximū periculū. Vñ canit in sequentia de corpore xpi. Sumūt boni bōi: sumunt mali sorte tm̄ inequali. vnde de sacro dicit Dama. Dū species sentit sacrm̄ est: dum nūl desinit sentiri sacramentū non est. ¶ Quantū ad scm̄ principale. s. q; bonū sit se digne pparare ad percipiendū sacrm̄ eucharistie possum⁹ elicere ex his periculis que ibi sumunt in hoc sacro. Pro quo sciendū q; q; sumunt in hoc sacro. Primū est ipm̄ corpus quod sumpsit de virgine: q; spūssancto purissimo sanguine marie formauit. Secōm est sanguis ipsius⁹ qui fudit in cruce. Tertiū ē ipa ala xpi qua pater misit de corpore suo in virginē. Quartū est vita cū corde. Quintū ē ipa ineffabilis deitas. In primo cū digne recipis corpus xpi efficeris participes oim bonorū q; christus operat⁹ est in vita sua scilicet in doctrina: in predicando: orando / vigilando / q; sic de aliis. Insuper totius⁹ meriti passionis. Nam sctus Tho. de abuino dicit q; in qualibz missa inuenit omnis fructus q; vtilitas que vel quan christus in die parasceues operatus est i cruce cum morte sua. Et eandē gratiam vel fructum quilibet deuotus qui digne colicat petit. Item accipis ibi in hoc sacramento participationē oim meritorū totius⁹ ecclie q; sanctorū in celo. Hinc ē q; in symbolo fidei catholice dicim⁹. Credo scōrū cōionē vñ Albert⁹ magnus. Per vez corpus xpi oēs non oibus xpi gratiis q; oim fidelium cōitam⁹ ppter qđ etiaz cōio dē. Jō antē bonorū xpi q; oim sanctorum meritis tacit nos coleare: vt liquid deficit i singulis q; oim sanctorū abūdātia suppleat. Vbi i hoc sacramēto habem⁹ virtutes patriarcharū: reuelationes q; illuminatiōes ypheta rum: dignitates apl̄oz / victorias martyrū / sanctitatem pfessorū / mudicias virginū / charitatē angelorū q; cēnter bona opa et merita oim electorū oq; ia a xpo i corpus⁹ mysticū fluxerunt q; de quolibz in quemlibz q; charitatem spūssancti redundant. Vñ ielus xps pōt dicere ad quēlibz digne cōicantē illud qđ iacob ad Labam dicit vt hē Gen. xxx. Modicū habuisti antequā venirez ad te: et nūc dines effectus es. benedixitq; tibi dñs ad introitū meū. ℣ Secō cū accipis sanguinē q; mūdatur la petō vñ ad Hc. ix. Sāguis xpi emūdauit cōscientiam nostrā ab ppib⁹ moztuis ad seruiendum deo viuēti: qm̄ si sanguis hircorū q; taurorū in veteri lege in deos mūdauit q; tomagi sanguis xpi q; effusus est q; peccātis emundabit: animas nostras q; to ē maioz q; pciosioz q; cariorz. Querit vtrū q; hoc sacrm̄ deleant ē petā venialia. Vñ dēt scōm tho. in. iiii. di. xii. qstic. Nō tñ oz q; semp ola venialia deleant: sed scōm mensurā deuotiōis Posset tamen tantus feruoz esse q; ola venialia deleret. Itez ḡre dicit q; hoc sacrm̄ deleāt mortalia. Vñ dēt s. b. Th. vbi supra q; non delet mortalia nisi oblita. Vñ q; dē absolutio sacerdotis duplr pōt intelligi. s. vel q; dē sic crimia absoluere in quātum ea i pedit vel de his que nō sunt in hois pcia vel mēoria. Nō antē per hoc sacrm̄. s. sumendo corpus⁹ q; sanguinez christi petā deleant. ostendit Chrys. Honorabilis sanguis christi qñ cū bona voluntate sumit omnez egritudinem a⁹e extinguere poterit. Amb. Debeo semp illud accipere: vt michi semp petā dimittant. vnde etiā Ber. Eucharistie sacramentū potens est petā pcumere debellare obuias potestates q; inferre celis alas reuertenti gre. Tertio qñ accipis alam christi: tunc corpus

pignus vite etern e: ſi ſic in tali ſtatu decedis vnde canitur de hoc ſacramento. Et future glozie nobis pignus datur: qz hoc ſacramen tū dat vitā gratie in pātī Jo. vi. Qui manducat me ipſe viuet ꝓpter me. Jn futuro dat vitā glie. vñ etiā Jo. vi. Qui manducat meā carnē ꝯbibit meū ſanguinē habeat vitā eternā. vñ Beda in omel. Pro obtinenda ſalute eterne beatitudinis beatiſſima illa caro. ꝑ ſā guis humīt ſaluator. Quarto accipis ibi ſpīm ꝑ. i. vitā ꝑ. Et accipiendo ſic vitā cū cozpe mutabet in deū ſicut cibus ꝑ potus mutat i te. Vnde voz diuina ad Aug. dicit. Nō tu me mutabis in te. ſz tu mutabeis ī me. Hic xps dicit cuilibet digne cōicanti. Nō tu me mutabis in te ꝛc. qz quicquid deus ē ex natura hoc homo fit per gratiā q̄ digne cōicat. Cū autē deus habeat potentiā infinitam ꝑ ſapiētiam eternā ꝑ immenſā bonitatē ex eius potentia homini in hoc ſacramento cōmunicata erit hō potentioz tam ad operandū q̄ ad imperā dum ex eius ſapientia efficitur ſapientioz ad electionē boni reſutationē mali: ex eius boni tate hō fit magis pi⁹ ꝑ charitatiu⁹ ꝑ pacific⁹ Quinto recipiendo ei⁹ deitatē aia hois iple bit gā dulcedine: qz ꝑ null⁹ ꝑt aiaz hois la tiare niſi ſolus dē. vñ Ber. Ad imaginē dei q̄pe facta ē aia cōnalis: ceteris olbus occupa ei pōt: ipleri olno nō pōt. Capax enim dei eſt ꝑ quicq̄d deo minus eſt nō eā iplebit: vñ ꝑs. Satiabor cū appuerit gl̄a tua. ℰ Quātū ad tertiū ſcīdūq̄ ſz nemo ſciat certitudinali ter vtrū dignus ſit accedere ad euchariſtiam cū tñ de hoc ſunt quedā ſigna in quib⁹ cōſi deraliter pōt hō ſcīpm ꝓbare: ꝛ ſic cōſidens de mīa dei ſecure accedere: ꝓmū ſignū eſt ſi q̄s de ſteritis petis doleat: ꝛ de futuris cauere intēdit ꝑ pat⁹ eſt ſatiſfacere ꝑ bonā voluntatē hz deo amodo ſeruiendi. Secūm ſignū cuz q̄ſe ꝓpōſiti inuenerit ad bona opa. vñ Gre. ſup Ezech. Habere charitatē dei ꝑ ſciaz dei te ſtis eſt bona opatio q̄ ſi ſoztall⁹ defuerit ꝓfecto certū ē nec cognouiſſe te deū nec dilige re ipm. Ergo pigri ꝑ diu dormientes nō ha bēt ſignū ꝓpōſitudinis ad bona opa. vnde Greg. Amoz dei nunq̄ eſt ociosus Operatur em magna ſi eſt. ſi vo opare rēnuit amoz nō ē: ergo ſi ſenſi te ab intra moueri ad bona ex ercitia ꝑ ad emendationē vite q̄ amā velis ſic viuere ꝑ ſic vitā tuā ozdinare: ꝑ ſic deo ſer uire hoc eſt bonū ſignū q̄ deuocā gratia tua tibi opat ī hoie. ℙ Tertiū ſignū ſi q̄s hā dei libēter ꝑ delectabiliter audit: qz ē ex alis. vñ Joh. viii. Qui ex deo ē verba dei au dit. vñ Greg. Interroget ſe vnuſq̄ſq̄ ſi ver ba dei auꝛe cozdis ꝓpiat ꝑ intelligentia vñ q̄libet cū magna reuerētia ꝑ deuōne attētione dz verbū dei audire. vñ Aug. ꝑ nīſ etiā in deꝛe. Nō minis vtus erit q̄ verbū dei negligenter audit q̄ ille q̄ cozp⁹ xpi ſu negligentia in terrā cadere ꝓmiſerit. i. q. i. in terrogo. ℭ Quartū ſignū ſi q̄s inuenie rit in ſe liti tēpozaliū rerū diminutā: vt ſi q̄s inuenerit in ſe q̄ ante carnīlpziuū deſidera bat ſex vel ſeptē tunicas ꝑ multas diuitias et domos pulchras agros plurimos ꝛc. viaz in uenerit in ſe q̄ cōtentat in his q̄ dē⁹ ſibi ad miniſtrat: nihil cōtra dēū habere deſiderat ſz cōſidit deo q̄ nūq̄ eū dereliquat: ſz neceſſa ria ſibi ꝓcuꝛdeat ſi ei fideliter ſeruiat vñ Mat. vi. Primū q̄rite regnū dei ꝑ iuſticiam ei⁹ hec oia adiicient vobis. vñ etiā ꝑs. Jacta cogitatū tuū in deū ꝑ ipe te enutriet: q̄ cā gēa extinguit liti tēpalitaz rex vñ dit Jo. iii. Si q̄s biberit ex aq̄ quā ego dabo ei nō ſitiet in eternū. vñ etiā Chry. Nō ē lug terraz q̄ amat q̄ vnū dei ī Vitate guſtau erit. Quāto ſignū ē ſi ex cozde peit leſozib⁹ ſi q̄ nullam amaritudinē ꝛtra aliq̄ hēat cui malū vl let fieri. Et inſuper in tali ꝓpoſito ſit q̄ ſi eum grauiusoffendiſſet etiā ſibi ſpat pe vellet vt ſibi dē⁹ ꝓpria ꝓtā ſua ignoſceret etiā ſi alīq̄ aduerſitates ſibi occurreꝛēt q̄ il las patienter vellet ferre qz talia ſine gā ha bere non pōt. vñ. Jriſt. viii. ethi. Triſte ſuppl natura. Jnſup ſi hz aluz gatū ſatiſfacere pri mis ſi oleſit ſiue in re bus ſiue in fama: ſiue i cozpe. Jſta ſūt ſigna ī quibus vnuſq̄ſq̄ cōicaturus ꝓbare ſe pōt. Jtē ſciendū q̄ quil bet dz caſte viuere ante cōionē ꝑ poſt cōionē de conſe. diſti. ii. Omnis homo ante ſacram cōionē a ꝓpria vroze abſtinere dz trib⁹ diebus quatuoz aut quinq; ſex ſeptē. ℣ Unde legit q̄ quidā in ſabbato ſancto paſche ꝓpriā cognouit vroꝛem cuius oze q̄ i die paſche cōicare voluit cozp⁹ xpi retulit. vñ ſtu pus ꝑ contritus poſtea cōfeſſionem fecit ꝑ pe nitentiā egit: ꝑ digne cōicauit.

ITem ꝓ ſecundo ſermone in hac die tria ſunt dicenda. Primo quō modo quattuoz genera hominū ſpīa liter ſumūt hoc ſacramentū hodierna die in ſtitutum quere infra ſer. lxxx. ℚ Secūdo quare hoc ſacramentum hodierna die inſti tutū ſit. ꝑ ho quere infra ſer. lxxix. J. Tertio ex⁹pinz de milite qui ſ ingulis diebus opanti quinq; pater noſter. hoc quere infra ſermo ne. lxxx. ℚ

¶In die parasceues sermo.xlviii. De memoria passionis christi.

O Vos omnes qui trãsitis per viã attendite & videte si est dolor sicut dolor meus. Trẽs.i. vñ Johannes euangelista Dominicano. Conueniẽs est vt sentiat membrã quod sentit caput. vt non sit distinctio in corpore. Siquidẽ patit vnum membrũ patiũt oia membra. Hoc aũt contingit si ab sit paralitica. Nã membrũ paralisi occupatum alterat membri dolorẽ nõ sentit. Inobis igitur spõsitis imitamur sentire in nobis q̃ pas sus est in sua passione: q̃ ipe est caput nostrum & nos sumus membra ei⁹: vñ dicit ad eos. O vos oẽs ꝛc. ¶ Vñ in pñti sermõe dicendũ est de fructib⁹ quos ãs consequit ex pia meditatiõe passionis xpi. Primus fructus est auersio ad deũ & auersio a pẽis: q̃ homo p meditationẽ passionis xpi disponit ad contritionem ꝓfessionẽ & satisfactionẽ. Primo ad contritionẽ. Et in signum huius petre scisse sunt: terremotus factus est: sic & petra mouet dz ad contritionem ne videat esse durior lapide & immobilior terra. Ille ad confessionem erant in signũ huius sepulchra tpe passionis xpi aperta sũt. Item disponit ad satisfactionem q̃ stillat in ieiunio: in elemosyna: & oratione. Nã xps pro nobis ieiunauit vt nos exemplo eius p petis nris ieiunem⁹. Vñde elemosynã largã dedit. vñ Ambr. in ser. Ductor pius noster in cruce pendẽs tristis factus est: singulis q̃ piet as distribuẽs apostoli executionẽ: inde latro xpi confessus: virgini paraniphus: latroni paradisus: petro⁹ infernũ: xpianis penitentiã crucẽ. Vñde & orauit in cruce pendẽs vt nobis exẽplũ daret oratiõis. Vñ Aug. Tota vita xpi fuit error per hoiem gessit discipline morum fuit. vñ etiã Greg. Dis xpi actio nostra est instructio: ergo quicũq̃ cupit ad statũ veri penitentie peruenire ad passionẽ xpi dz recurrere sic in illa deuota meditatiõe mias dz imitare. vñ peccatores obstinati & in suis durati si volũt viam ꝗrere: tunc debent se dare assiduitati dñi passionẽ xpi. ¶ Secundus fructus est q̃ xps dz hoiẽ vitioso vult facere hoiem virtuosum q̃ libenter meditat passionẽ suã & hãc tanta⁹ vitã vincit q̃ apparere dz q̃ secũdũ Bern. in. ep. ad. Virtuositas tua silentia vita est. Vñ si esurgbus & optatis sic humilis: sic cogita passionẽ xpi & humilitatẽ ihu⁹: sic de⁹ dabit tibi humilitatẽ q̃ante tumes de superbia. Vñde si anas⁹ sic cogita passionẽ xpi: tu quis es tu? & sic cogita manifestationẽ dinem xpi: & sic de aliis. Nã passio xpi & remedium ꝗra oia vicia. Nõ ꝓdest sicut. Nã primo ꝗra inobedientiã mandatoꝝ extirpice coronam spineã cerebrũ perforantẽ. Item ꝗra superbiã & ingratitudinẽ vide caput inclinatum. Contra maliciã & tristiciã attende lachrymas et gemitus xpi. Cõtra detractiones suas fidias attende maxillas alaphizatas & lignis pro inimicis orantẽ: ꝗra gulam fel et aceti: ꝗra auariciã xpi nuditatem & paupertatẽ: cõtra inuidiã brachioꝝ extensionẽ & preciosam charitatẽ. ꝗra luxuriã flagella et vulnera: ꝗra ire lateris apertionẽ: cõtra accidiã clauos pedũ q̃ remedia & alia infinita cõtra bella viciorũ reperiunt efficacissima in speculo passionis xpi p nobis crucifixi. Vñ quicũq̃ vult vitia deponere & virtutes acquirere passionem xpi dz meditari. Tertius fructus est q̃ps vult facere firmã pacẽ inter hoiem & filium patrẽ suũ omnipotentem: q̃ per mortẽ xpi pax inter deũ et humanũ genus est facta. Et illa renouabit per deuotã meditationẽ passionis xpi: sanctificationẽ in alia filius hois faciendam. Vñ Bona. Nihil ita in hoie operatur vniuersalẽ sanctificationẽ: sicut meditatio passionis xpi. Quartus fructus est q̃ ois tribulatio erit hoi leuis ad portandũ & quotiẽs hõ tribulabit memorabit passionẽ xpi totiens a xpo consolabit in quacũq̃ tribulatiõe vel necessitate fuerit. vñ ipse dicit p ps. Cum ipso sum in tribulatione eripiã eũ et glorificabo eũ: ergo speciale refugiũ tribulatis dz esse memoria passionis xpi. Nã si dolet caput cogitare dz dolorẽ xpi quẽ habuit q̃n in spinis coronatus fuit: si oculos vel faciẽ vel manus vel pedes volet: cogitare dz dolorẽ xpi quẽ habuit in illis. Vñde si quis patit litem frigus vel alias tristatur cogitare dz q̃ xps eadẽ sustinuit. Vñde Isidorus. de sum. bo. Si passionis xpi ad memoriã reducitur: nihil tam durum q̃ nõ equo animo toleret. vnde etiã Ber. Quid est q̃d tibi suaue nõ videt. si collegeris & memoratus fueris ois passiones et amaritudines salnatoris. Quint⁹ fructus est q̃ tali hoi voluntas dei notificat ad cognoscendũ quid de⁹ velit: et cũ hoc dat hoi posse ad perficiendũ agnitã dei voluntatẽ. Jo. xv. Sine me nihil potestis facere. ergo qui in dubiis est implicatus recursum dz habere ad bonos & discretos viros. & principaliter ad passionẽ xpi: & debz dicere cũ ꝓpheta Dauid. Doce me facere voluntatem tuam: q̃ deus meus es tu. Sextus fructus est q̃ xps vult dare tali homini deuotionem et et cum horvult expandere ipse

ozationē. Nā qñ ḡs ēt aridus ab oī deuotio
ne tūc dz habere recurſū ad paſſionem dñi.
Ibi ēm pōt ēt hauriſe deuotiōbis dulcedinē
vñ Aug. in li. de virgi. Inſpice vulnera pen
dētis: ſanguinē morientis. pretiū redimentis:
cicatrices reſurgētis. Caput habet inclinatū ad
oſculādū: coz apertū ad diligēdū: bzachia ex
tenſa ad āplexandū. totū coꝛpus expoſitū ad
redimendū. Heu q̄ta ſūt cogitare: her in ſta
tera coꝛdis veſtri appendite: vt tot⁹ vobis fi
guret in coꝛde qui tot⁹ p nobis figus fuit in
cruce. Hilr ſcitō q̄ qñ quis aliquid ſeriole ex
tere vult a deo ſine ſit pro ſeipo ſiue p alijs
ſiue etiā pro defunctis: tunc prius dz ſe dare
ad meditandū paſſionē xp̄i: & ſic in illa deuo
ta meditatione dz xp̄o ſupplicare: & tunc oino
exaudiet ſi aliquid ſalubꝛe & vtile petit. Se
ptimus fructus ēt q̄ xp̄s talē ſcribit in tripli
ci ḡte ſui coꝛpis. l. in manib⁹ ad auxiliandū
ei in oībus angūſtijs & neceſſitatib⁹: in pedi
b⁹ ad ſeꝛuiendū: in coꝛde vt nunq̄ obli
viſcat ſui: ſz ſemp ei bonū opter. vñ Eſa. xlix.
Nī obliuiſci pōt mater filii vteri ſui: & ſi illa
oblita fuerit. ego tñ nō obliuiſcar tui. Octa
u⁹ fruct⁹ ēt q̄ hō per deuotā & cōtinuā medi
tationē paſſionis xp̄i maiozē pōt a deo impe
trare gratiā q̄ ſi tota eccliā oēs homines i hoc
mūdo exiſtēres p eo oꝛarent vñ Chꝛyſ. ſuper
Mat. Nulla ēm res ēt q̄ magis ad ſalutē ho
minū ptineat q̄ moꝛs xp̄i. Nonus fruct⁹ ēt
q̄ pcellit illa meditatio alia bona opa & exer
citia coꝛpalia: qz nihil ēt deo tā acceptū & hoi
tam meritoziū poſtq̄ pmiꝛ egit de ſuis pceis
ſicut paſſionis xp̄i memoꝛatio. vñ Alber. ma
gnus. Simplex recoꝛdatio paſſiōis xp̄i ſicut
qñ hō cogitat lignū vel lapidē tñ plus valet
q̄ ſi integrū annū ieiunaret. ḡs in pane & aq̄
ſi quotidie ſbgis & flagellis cederet vſq̄ ad ef
fuſionē ſanguinis: vel ſi quotidie legeret in
tegrū pſalteriū. Decimus fructus ēt q̄ con
tinua & deuota meditatio paſſionis xp̄i ē hoi
magis ſalutifera: q̄ ſi btā Maria cum oībus
ſctis p eo intercederet: & hoc reſpectu paſſio
nis xp̄i ſ̄ infinite ēt efficacie. Nam in oēt
bus ſctoꝛ nō conſiſtit pncipiū ſal⁹ hoīm ſed
in paſſione xp̄i. vnde Chꝛyſ. ſuper Mat. Dis
ſalus hoīm in moꝛte xp̄i poſita ēt. Undecim⁹
fruct⁹ ē q̄ ſi hō alicui negligēter vicifſet: ntā
dē paſſionem xp̄i deuote recoleret & ptracta
ret: & q̄ hoc tantū pꝛemiū adipiſcet ſicut alius
qui nō habuit tantā deuotionē ad paſſionē
xp̄i: ſed in alijs ſeruitijs & exercitijs deo a iu
uentute ſeruiuit: ergo ſ̄ negligenter vixit re
ſpectu dz neglectum ex vulneꝛib⁹ ieſu xp̄i.
vnde Ber. Scio q̄ merita mea mihi nō ſuf
ficiunt: ergo confidenter quod ex merito mihi
deeſt vſurpo mihi ex vulneribus dñi. Dum
cimus fructus ēt q̄ xp̄s illū ſ̄ continue in
note meditatus ēt paſſionē ſuā in hoc ma
tus fuit vult ipm letificare in eterna cōſola
one. Et poſt moꝛtē eterna regna & glo
ſempiterna ſibi dare & hoc ēt vnicuiq̄ ſ
ſumme neceſſariū q̄ xp̄s ſibi aſſet in tpe ſu
moꝛtis: qz tunc inſtat maxima tēptatio
Unde quilibet homo dz moꝛi in meditat
paſſionis xp̄i: & debet illa quinq̄ habere q
xp̄us moꝛiendo habuit. De hoc queꝛ infra
ſer. cxxxv. D L Unde nota exemplum q
quilibet homo dz moꝛi in meditatione paſ
onis chꝛiſti. Unde legitur q̄ quidam ma
gnus peccatoꝛ in agone conſtitutus fuit pe
cuſſus in repercuſſione peccatoꝛum ſuoꝛ
in tali angūſtia dedit ſe ad meditandū paſ
onem xp̄i: & ſingulis membꝛoꝛ xp̄i paſſio
bus ſuoꝛ membꝛoꝛ iniquitates adiunxit. Pu
puta qñ cogitauit ſuoꝛū crimium oꝛnatū o
genas cuulſas dñi ieſu cōparationē fruct
vultus ſui ꝓpoſitionē ad dñi ieſu ꝓpuſ
ctē eſparauit: & oculoꝛ ſuoꝛ vagam & diſſ
lutā viſionē ad xp̄i ieſu oculoꝛ velationē
parauit & luxuriā & delicias coꝛpis flagella
cōibus xp̄i aſſimilabit. & gulā & ebrietat
ſitī & aceto adiūxit: & ſic de alijs reddēs ſi
gula ſingulis. Et non ēt ambigēdū q̄n ſal
tem cū latrone obtinēs ab hac luce emigra
uit. Poſtremo queꝛit vtrū hō plus teneat
gratiari deo de bñficijs creationiſ q̄ de be
ficio redēp̄tionis. Videtur hō plus teneat
regratiari deo de redemptiōe q̄ de creatiōe
Arnb. li. de Sgi. Plus ēm dñe ieſu deb⁹ tu
is inſtituiſq̄ b⁹ redēpt⁹ ſuꝛ q̄ tuis virtutib⁹
quibus creatuſtum. Non enī hoc ꝓdeſſet ni
et redimi ꝓhibuiſſet. vñ Chꝛyſ. ſuper Mat. Nil
ēt aliud aliud ꝓpter qđ magis deo gratias
agere debemus q̄ ꝓpter moꝛtē ipius. Q
Hō añt deo nihil it tā acceptū & hoi tam ſa
lutiferū ſicut deuota meditatio paſſionis
obrēdit in ſilo exilio. Legit ēm q̄dā he
remita exiſtit Cantiſſime vite q̄ illantiſſime
dñm exoꝛauit vt ſibi oſtenderet qđ ſeruitiū
ter oīa ſeruitia ſibi magis placeret: ſ̄ q̄ mul
tū valet deꝓcatio inſti aſſidua cōtigit quadā
vice cū idē heremita eſſz in cella ſua & ꝓpo
deū honoꝛaret audiuit cuiuſdā pauperis ad
de quo multū admiꝛat⁹ fuerit tēptū ſ̄ hoc
ēt. Et cū exiſſet vidit hoīes nudi & paupes
frigoꝛe trepidātes. ſeruit magnā ſuꝛ ſe bea
lantē: qui cū videret diligentiā ſ̄ ſuoꝛ

ꝑuersit. At ille rñdit. de celo veni. Et ille ds
es tu. Rñdit iesus xp̃s. Quare filius ego sū.
Cui ille ait. Quid o bone iesu hic facis cozā
me misero petōze? Respōdit. Tu me huic tuis
peccatis cōpulisti. Nā diu me exegisti vt
adhuc tibi qō seruitiū inter omnia seruitia
michi acceptare: & nūc veni hic tibi indica
re videres magnā crucē quā pozto & humeꝝ
meis. Et hoc est mihi acceptimū seruitiū qō tu ꝑ
hibet mihi exhibere poteris vt tollas crucem
tuā & sequaris te memozando ḧtidie passionē meā
Erunt hoc seruitiū est mihi acceptabilissimū.
¶ Si diceret aliquisquē honoze debeo ei
cui pacere passioni xp̃i. Pzo q̄ istendū scōm Joz
dā. Quicūq; ḧtidie dixerit. xv. pater noster
qui annū cōtinuū: hic cōpleto anno cuili
bet vulneri christi dixit vnum pater noster
ita q̄ quindecies tot sūt vulnera christi quot
dies in anno accipiendo quālibet plagaz fla
gellationis pzo vno vulnere & punctum cu
iuslibet spine pro vno vulnere vno. vñ versus De
imagina cēq; quatercentū milia cēq; Tot
fuere xp̃s pro nobis vulnera passus. Que q̄
dē oratio multū efficax esse ꝓhibet. vñ Ber.
nos ad deuotionē incitans dicit Volue & re
volue huc & illuc dñici corpus vbiq; inueni
es dolozē vbiq; cruoze. vñ etiā Augu. Jesus
dns qui celū diuersis vestiuit syderibꝰ nudꝰ
vestis & ardoribus ad maioza pudoziscumu
lā indicis ministros ē cruci diris magnis
clauis affixus. vñ Ber. Xp̃s oīdit nobis ma
nus vt faciamus q̄ fecit latꝰ vt sint iamꝰ que
sunt pedes vt ambulamꝰ quo pzecepit. Vñ idē
Ber. in pl̄ona xp̃i quodā sermōe. O hō vide
que pro te patioz nō est dolor sicut dolor quo
maioz ad te clamo q̄ pro te morioz: vide pe
nas quib⁹ afficioz. vide clauos quib⁹ cōfodi
or cū dolor est tātus exterioz interioz ē plā
ctꝰ grauioz: cū te tam ingratū exterioz.

¶ In die parasceues. Ser. xlix. de passiōe.

INclinato capite emisit
spiritum. Jo. xix. Joannes dcīt: to
ronimano. Dolor saluatoris charissimi quā
dolor recolim⁹ fuit vltima conclusio dñice
passionis: & fuit ꝓsummatio nostre redēptionis:
& fuit ostensio imense dilectiōis. Hi quidem
dolor completo certamine dñice passionis cōsūmato
& opere nostre redēptionis inclinauit caput &
emisit spm̃. Ergo dicit i verbis p̃missis. In
clinato capite &c. Ex quo in pzecedenti sermo
ne dictum est q̄ salubze & vtile est habere me
moriam passionis xp̃i: tunc iam in sermone
isto dicendum est q̄ hō cogitare dz dū videt
crucifixi imaginē: vt sic ex passione xp̃i deuo
tionē hauriat. ¶ Dzo quo notandū q̄
xp̃s pendens in cruce quattuoz habuit. Pris
habuit caput inclinatū. Secūdo habuit manꝰ
gloziatas & extensas. Tertio pedes confixos
& affixos. Quarto latꝰ apertū. Caput habuit
inclinatū. ꝓpter q̄ signū reconciliatiōis istāq; olim
latur⁹ hoiez ad gratiā eū recipiendū. Quia
eū annis dē⁹ pater hoi fuit inimicꝰ: q̄ xp̃s p
passionē reconciliauit hoiez deo p̃ri. Ro. v. Cū
inimici essem⁹: reconciliati sum⁹ deo p mortē
filii ei⁹: ergo in signū reconciliationis xp̃s ca
put suū inclinauit i cruce p̃bendo nobis osculū
imo etiā petit a nobis osculari: dicens ad quē
libet peccōz illō Ecc. xxvii. Accede & da mihi
osculū fili mi. Et hoc fit q̄ pniam & emenda
tionē vite: ergo o peccōz quōdā fuisti dei inimi
cꝰ nūc p contritionē poteris dei filiꝰ fieri quō
dā a deo p petīs recessisti: nūc aūt accede per
contritionē & pniam: q̄ ipe est patꝰ te ad gra
tiam recipe & tibi oīa peccā tua indulgere. Et
hoc figuratū est nobis Lu. xv. de filio prodigo
redire volēte ad patrē: cū adhuc longe eēt vi
dit eū pater suꝰ & mia motꝰ est: et occurēs ce
cidit sup collū eius & osculatus est eū. ¶
Sc̄do xp̃s habuit caput inclinatū tanq̄ nos
salutaturus bonū nobis optādo. Solēt aūt
hoies salutādo quadrupliciter bonū sibi inuī
cē optare. Lbonā dīc: bonam noctē: & bonuz
manē: & bonum vesper. Sic xp̃s cruce optat
hoi bonā dīc eternitatis: quā dīc dedit latro
ni cū dixit ei: vt habet. Luce. xxiii. Amē dico
tibi hodie mecum eris in paradiso. Item bonā noctē
optat hoi tpe p̃tis aduersitatis cū sibi dat
gratiā & stude patienter. Vñ Math. v. Vbi
cunq; maledixerint vobis hoies et persecuti
vos fuerit & dixerit oē malū aduersū vos mē
tientes propter me. gaudete & exultate in illa
die. quā merces vestra copiosa est in celis. Er
go o homo noli timere aduersitates huius se
culi: quia & christus propter te aduersitates
sustinuit. Item opta homini bonum mane. i.
operationis. vnde Psal. vii. Mane surgam⁹
ad vineā. O hō cogita quid xp̃s sustinuit tota
nocte & mane hoza p̃ima pro te: & surge & re
gratiare ei. Item optat homini bonum vesp
hoc contingit in agone mortis. Istud figu
ratū est Joh. xx. Vbi p̃mus cum sero factum
esset venit ad discipulos suos & dixit eis. Pax
vobis: sic si nouā sernis xp̃o passionem eius
portans in corde tuo veniet ad te per gratiā
suam in vltima hoza mortis tue et faciet tibi
pacem et defendet te q̄ demones tibi nocere
non poterunt. vnde Ergo. Aliquando in

conſolatione egreditis alc tpe apparere ſo/
let auctoꝛi retributoꝛi vite. Tertio habuit ca
put inclinatū tanq̄ pi⁹ dñis volēs exaudire p
ces hoīs. Nolēt enī pncipes ſeculi q̄ aliq̄
pauperē petētē uolūt exaudire caput inclina
re q attēte aduertere. Hic xp̄s rex glie volēs
hoīem exaudire caput inclinauit in cruce. Unde
p̄s. Inclinauit dñs aurē ſuā mihi: q in dieb⁹
meis invocabo eū. quaſi diceret Ex q̄ video
caput in cruce inclinatū. certus ſum q exau
diet me: et iō gl̄dēter invoco. Quarto habu
it caput inclinatum tanq̄ gratias agendo q
deum patrē benedicēdo. p̄s. In populo gra/
ui laudabo te. Populus grauiſcuit populus
iudeoꝛ qui grauis fuit xp̄o ad puniendum
eū inter illū populū xp̄s laudauit deū patrē
Sed dicereo xp̄e quō poterus gratias dice
re deo patri q̄ tot penis te expoſuit ner ab ſit
te eripuit. Ndet q xp̄s gr̄as egit in tpe moꝛ
tis ſue: pticipalicer ꝓpter duo Primo quia
humanū gen⁹ redemit q ſuā amarā moꝛtem
ad eterna moꝛte q dānatiōe. Secūo vt exem
plū nobis daret: vt q nos deo patri gr̄as age
remus in tribulatiōib⁹ nr̄is. Unde Gre. Recte
mentis eſt deū nō ſolū in ꝓſperis benedicere:
ſed etiā in aduerſitatibus collaudare Unde
Gallio. fug ſimul p̄s. Voluntarie ſacrificabo
tibi uoluntarie deo ſacrificat q̄ inter ānſtias
paſſionū fugiter deo gr̄as agit. Tercio etiaꝫ
xp̄s habuit manus ꝓtēſtas q extēſas: q hoc
ad dandū q ꝓtegendū q advocādū q ad ꝑcu
tiendum p̄mo ad dandū. vñ Pon. vl. Pa/
ruā ſuā aperuit inopi. Qñ enī dñus extendit
manus ad pauperē ſignuz eſt q libi aliquid
vult dari: ſic q xp̄s in cui⁹ tomo ſtat diuitie q
glorie: extēdit man⁹ aptas q ꝓtēſtas ad nos
in ſignū q vult nobis ola neceſſaria largiri
miſtrare ſi boni ſerui ipli⁹ fuerim⁹ vñ p̄s.
Nō vidi iuſtū derelictū ner ſemē ei⁹ q̄rere
panē vñ etiā ipſe dī. Mat. vi. Nolite ſollici
ti eſſe dicentes. Qd manducabimus aut bib/
emus aut quo operiemur. Scit ei p̄ vē q hiis
oibus indigem ergo ſtibere debem⁹ xp̄o q̄ ve
lit nos nutrire de iuſtis bonis q cauere nobis
de reb⁹ iuſtis eū quib⁹ ſaluari nō poterim⁹.
Tercio hr man⁹ extenſas ad ꝓtegēdū nos ab
oīb⁹ malis ab oi malo vñ p̄s. Et in umbra
alaꝝ tuaꝝ exultabo. Nā ſicut gallina pul
los ſuos ꝓtegit ſub alis. ſic xp̄s ſub lacerati
bꝫ brachiis nos ꝓtegit a cūctis ꝓcellis. Tertio
extēdit man⁹ advocādū hoīem petēt ad ſe.
Unde q̄ ſtidū q xp̄s renocat de cruce p̄tēt
ad ſe: ſicut antepoſitum ſuū q̄ ſi avolauit ab
eo ille ei extēdit manū q clamat: q ſi nō redit
tunc accipit carnē ſanguinolētē et eum ali
dit nūlo q vila carne redeat. Sic xp̄s dicens
petēt crucem aſcēdit man⁹ extēdit: vocē
clamauit q tandē ſanguinolētas manus q
pandit vt ſic ſaltē petēt vilo ſanguie xp̄i qui
q eo ſudit citi⁹ reuertat. Sed heu abſurdū
eſt q anis inomita ſi quatuoꝛ ſeptimanis
mat q ſuſtinuit q ad manū dñi tui volat: ad
petēt indomit⁹ q̄q in .xx. vel .xxx. annis non
pōt uocari cū oib⁹ bñficiis vt ad xp̄m reuer
ti veraciter reuerat. Nō ipe cōquerit de multis
petēt ib⁹ quos diu vocauit q quib⁹ multiplicia
beneficia exhibuit: dicēs illud Pouerbio. i.
Vocaui q renuiſtis: extēdi man⁹ meas q nul
lus fuit q aſpiceret. Quarto man⁹ extēdit ad pa
tiendum petēt ibus ſtumacatos et obſtinatos qui
nolunt ad ip̄m redire iā tpe gratie ner pōt
mollīri per bñficia dei: nec q paſſionē xp̄i nec
q pnā inferni: nec q gaudiū celi: vñ p̄s. Sit
eſt illis. i. petēt ib⁹ obſtinatis cōmutatio dexte
rē altiſſimi. Ne. Qñ mutant in melius q nō timēt deū. Extē
dit manū ſuā in retributiō: ſed ſic erit illa
retributio. Ne. Qñia eterne dānatiōis in
qua percutient a xp̄o in extremo iudicio. Ite
dicturus eſt malis q obſtinatis illō. Mat. xxv
Ite maledicti in ignē eternum. Tertio xp̄s
habuit pedes ꝓtēſos p̄s. Fodert man⁹ meas q
pedes meos. Pro quo friendū q primo ha
buit pedes cruci affixos in l. gnū q vult ma
nere nobiſcū. vñ Mat. vl. Ecce ego vobiſcū
ſum vſq̄ ad cōſummationē ſeculi: iō vocauit
nomen eius emanuel. i. nobiſcū de⁹. Scdo vt
pedes noſtros inferiores. i. affectiōes corpo
noſtri cruci xp̄i affigerem⁹. Ac ſi de cru ea
hoīem diceret. Ide pedes meos coꝛpoꝛales cru
ci affigos vt exemplo meo interiores pedes mei
cruci ꝓfigant vt cruz xp̄i nunq̄ a tuo affec
ſu ſeparetur: vt poſſis dicere illud ad Gal. Chri
Pro conſigus ſum cruci. Tertio vt nos pe
uerentiā in bono doceret ꝓpter q cruz inde
clamauerunt. Si filiꝰ dei es deſcende de cru
ce: noluit deſcendere: ſed vſq̄in finē vite la
gmanſit vt nobis exēplū daret vt glenerare de
beamus in bono vſq̄ ad finē. vñ Greg. in li.
moꝛal. Incaſſuz bonū agitur ſi ante vite ter
minum deſeratur. vñ Hiero. de ſum. bo. Tunc
placet deo noſtra querelatio qñ bonuz quod
inchoamus ꝓſeuerāti fine cōplemus. Quarto
vt nobis vñ ad celū offenderet. Si enī alio
vulneratiōe debuiſſet ex ſanguine et p
bibus eius ſanctē via ſignat adeo q ſequen
ti exire nō pōt ſi ſaltē vult inſpicere veſtigia.
Si xp̄s ꝓpes ſuos tranſigi fecit: vt oſtenderet
nobis vñ ad celū q ſi eſt alia uia tribulatio.

ꝑ Act.xiiii. Per multas tribulatiões oz nos
ingredi regnū celoz. ¶ Mat.vii. Arta est
via que ducit ad vitā. Quarto dico q̄ ꝑs ha
buit lat⁹ agēdi. Primo vt dilectionē suā no
bis ꝓmeret. vn Jo.xv. maiozē hac dilectiõe
nemo hz q̄ vt aiam suā ponat quis p amicis
suis. Jō cū ꝑs oz sibi aperiri voluit in cru
ce vt nobis ostēderet suā intimā dilectionē
ac si diceret: Ex ozde hoim diligo et hoc in
ozdine ozdis ordo. ¶ Circa q̄ notā
dū est q̄ ꝑs valde acerbus fuit in passio
ne sua in amozē nr̄m q̄ quattuoz ostēdit.
Primo q̄ valde sudauit. Luc.xxii. Factꝰ est su
dor eius sicut gutte sanguis decurrētis i terꝝ
ram. Qñ cū aliquis stat circa paruū ignē tūc
sudat in facie: sed qñ stat circa magnū ignē:
tūc sudat in toto ozde. Igitur magn⁹ ignis
in ꝑs pectoze erat: q̄ toto cozpoze sudauit.
Scōm signū est: q̄ valde sitiuit: ñ dixit: Sitio
ꝑ Joh.xix. Sitio ꝑō et valde inflammatus
ferunt esse sitibund⁹ multū. Ber. Sitio ait
non loco. O dñe ds sitis. q. ñ dit in persōa
ꝑs. Fidem vestrā: salutē vestrā: q̄ gaudium q̄
ñ ꝓprius sal⁹ alarū vestrarū q̄ cruciat⁹ cozꝑ
pus meū me tenet Et si nō mei saltē vestri
miseremini. Tertiū signū est q̄ tot⁹ in cozde
rubuit: ex eo q̄ tot⁹ sanguis rub⁹ erat. ꝑō
dicens ad paruū ignē rubet in facie: ꝑ stās
ad fornacem rubet in toto cozꝑe. Sed q̄
magnus fervoz in ozde ꝑs arsit: ideo in to
to cozꝑe rubuit. q. influq vestes in cruce fer
ē nō potuit: sed nud⁹ crucē ascēdit ac si ipse
tūc diceret Tāto igne charitatis ardeo q̄ ve
stimenta ferre nō valeo. Quartū signū est q̄ lat⁹
apertū habuit ad ostendū: vt nos ex ozde
ferventer dilīgeret. Scīm lat⁹ apertū ha
buit vt nobis sufficientiā satisfactionis q̄ ob
nos petis ostēderet. vñ ꝑs. Apud dñm mia
et copiosa apud eū redēptio. Attende q̄ sufficien
ter ꝑs satisfecit. Nā quedā pcta sunt manifē
sta q̄ appareāt exteri⁹ quedā occulta que la
tent in ozde interi⁹ vt ergo ꝑs ostēderet se
sufficienter satisfacere tam ꝓ manifestis q̄
ꝓ occultis petis: ñ exterius de ozde sudāt
sanguinez et interius etiā de ozde. Tertio vt
nos ad aperiēdū sibi oz nostrū alliceret dñs
Cant.v. Vox dilecti mei pulsantis aperi mi
hi soror mea: columba mea. amica mea. immacu
lata mea. q.d. Aperi mihi oz tuū i devotiõe
qui tibi oz meū aperui in passione. Nota q̄
ꝑs alam fidelē appellat sororē suā ꝓpter na
turalis ꝓximitatē. amicā ꝓpē sinceritatē charī
tatē. columbā ꝓpter operis facilitatē immacu
latā ꝓpter pcī immunitatem. Quarto ꝑs la
tus apertum habuit vt hoi refugiū ꝓparet
ret. Cant.ii. Veni columba mea i foramina
petre. Foramina petre sunt vulnera ꝑs: co
lūbā scīm Ber. solet mīficare in cauernis
petre q̄ cū videt milanum refugit ad nidum ne
rapiatur a milano: sic alia dz nidificare i vul
neribus ꝑs vt ab illa refugiat cuz diabolus
vult eā ad peccatū trahere. ¶ Dō ante
valde bonum est hoi venerari passionē ꝑs ꝑ
terendo ymaginē crucifixi offendit in illo
sequenti exēplo. Legit de quodā heremita q̄
longo tpe duxit asperā vitā: q̄ cū quidā latro
ad eū venisset q̄ per multos annos hoies spo
liauerat et latrocinia perpetrauerat facta cō
fessione nullā ad heremitā voluit recipe pe
nitentiā nisi valde bzeuē. Tandē heremita in
junxit ei vt quotiēs in via aliquā crucē vi
deret: flexis genibus dñicā orōnē diceret. et
ille latro dixit Hāc pniam libenter accipiaz.
Et cū hāc pniam suscepisset et paululū a cel
la heremite discessisset: mox vidit hostes suos
eū insequntes quoz cōsanguineos iugulauerat
et videns eos cepit immediate fugere. Quo
fugiente statim vidit crucē in via erectā: et sic
flexis genib⁹ cepit orōnē dñicā dicere. Et cū
effugere potuisset mox mauult q̄ penitentiā
sibi iniunctā pterire: et sic obtulit vitā suā
deo. Et recōmendauit sibi alam suā: vt illaz
pniam q̄ oibus petis suis acceptaret: et cū sic
in eodez loco ab inimicis suis occisus fuisset
tūc heremita vidit q̄ angeli dei alam latro
nis suscepēt et cū magno gaudio imediate
ad celū deduxēt. ¶ Quantū ad scōam
partē illi⁹ ser. sciendū q̄ ꝑs passio fuit valde
amara: imo amarissima: et hoc ꝓpter nouem
causas et rōnes. Prima rō fuit ex pte cozꝑis
q̄ delicatioris nature fuit q̄ ceteri hoies: ex
eo q̄ de purissimo sanguine marie cozpus ipius
a spūsctō fozmatū erat. Et hec est una rō qua
re ꝑs fuit pulcherrim⁹ hoim sine oi de fozmi
tate: q̄ scōm Pphām. Dei perfecta sunt opa: ꝑs
spūsctus opatus est cozꝑ ihesu in utero virgi
nis igit pf. imo ꝑs delicatioz fuit et tenerioz
in oibus membris. imo etiā in pedib⁹ et plantis
suis q̄ alius hō sit i facie sua in qua tñ est te
nerioz caro in hoie. Et ergo sua passio fuit a
maritissima ꝓ cetez passionib⁹ hoim Hoc et
ꝑbat naturālit: q̄ si est aliquis hō grosse na
ture sicut rusticus qui qñ tāgit vrticas vel ve
pres min⁹ inde ledit q̄ alius hō delicatioris
nature. Item etiā ꝓ ex hoc q̄ aliqui qui tāt
tenere nature valde et supra modū dolēt qñ
eis virga uberē: qñ tñ aliqui qui sunt grosse
stoze nature modicū curāt. Secūdo ꝓpter

consolatione egredietis alle ꝓpe apparere so-
let antoꝛ retributoꝛvite. Tertio habuit ca
put inclinatū tanꝯ pi⁹ dñs volēs exaudire p
ces hoīs. Solēt enī ꝓncipes seculi q̄s aliquē
pauperē petētē volūt exaudire caput inclina
re & attēte aduertere. Sic xp̄s rex glie volēs
hoīem exaudire caput inclinauit in cruce. Vñ
ps. Inclinauit dñs aurē suā mihi: & in dieb⁹
meis invocabo eū. quasi diceret Ex q̄ video
caput in cruce inclinatū. certus sum q̄ exau
diet me: et iō ꝓsidēter invoco. Quarto habu
it caput inunctum tanꝯ gratias agendo &
deum patrē benedicendo. ps. In populo gra-
ui laudabo te. Populus grauis fuit populus
iudeoꝛ qui grauis fuit xp̄o ad puniendum
eū inter illū populū xp̄s laudauit deū patrē
Sed dicreso xp̄e quō poteras gratias dice
re deo patri q̄ tot penis te expolit̄ nec ab illi
te eripuit. Vñ dicit q̄ xp̄s gr̄atus egit in tpe moꝛ
tis sue: ꝓcipaliter ꝓpter duo Primo quia
humanū genꝰ redemit & suā amarā moꝛtem
ab eterna moꝛte & dānatiōe. Secūdo vt exem
plū nobis daret: vt & nos deo patri gr̄as age
remus in tribulatiōib⁹ nr̄is. Vñ Gre. Recte
mentis est deū nō solū in ꝓsperis benedicere:
sed etiā in aduersitatibus collaudare Unde
Gallio. sup illud ps. Voluntarie sacrificabo
tibi. Voluntarie deo sacrificat q̄ inter āngustias
passionū iugiter deo gr̄as agit. Secūdo etiaꝫ
xp̄s habuit manus ꝓtensas & extēsas: & hoc
ad dandū & ꝓtegendū & advocādū & ad red
dendum Primo ad dandū. vñ Ioan. vi. Ape-
ruit manū suā aperuit inopi. Quū enī dñs extendit
manus ad pauperē signū est q̄ sibi aliquid
vult dare: sic & xp̄s in cruce homo fact̄ diuitie
& gloꝛie: extēdit manꝰ agtas & gl̄oꝛiatas ad nos
dandū signū q̄ vult nobis ola necessaria largiri
ministrare si boni seruī ipsi⁹ fuerim⁹ vñ ps.
Nūq̄ vidi iustū derelictū nec semē ei⁹ q̄rens
panē vñ etiā ipse dī. Mat. vi. Nolite sollici
ti esse dicentes. Quid manducabimus aut bibe-
mus aut quo operiemur. scit ei pr̄ vt q̄ his
oībus indigemus ergo ꝓsidere debem⁹ xp̄o q̄ ve
lit nos nutrire de iustis bonis & cauere nobis
de reb⁹ iniustis ex quib⁹ saluari nō poterim⁹.
Secūdo hz manꝰ extensas ad ꝓtegendū nos ab
omīb⁹ tribulatiōib⁹ ab oī malo vñ ps. Et velā
mēto alaꝝ tuaꝝ exitabo Vñ sicut gallina pul
los suos ꝓtegit sub alis. sic xp̄s sub lacerato
brachio nos ꝓtegit a cūctis ꝓcellis. Tertio
extēdit manꝰ advocādū hoīem petēnꝫ ad se.
Ꝓpe & scīendū q̄ xp̄s vocat de cruce petēnꝫ
ad se: sicut ancepenitum suū q̄s avolauit ab
eo ille ei extēdit manū & clamat: & si nō redit

cum accipit carnē sanguinolētē et eum vēs
dit nisi & vita carne redeat. Sic xp̄s vocans
petēnꝫ crucem aperuit manꝰ extendit: valde
clamauit & tandē sanguinolēta manus ex-
pandit vt sic saltē petēnꝫ vilo sanguine xp̄i qui
p eo fudit eius⁹ reuertat. Sed heu abiurbat
est q̄ anis idomita i quattuoꝛ septimanis q̄
mat & mitruit q̄ ad manū dñi tui volat: sic
petēnꝫ indomit⁹ q̄sq̄ in xx. vel. xxx annis non
pōt unari cū oib⁹ bñficiis vt ad xp̄m reuer-
veraciter redeat. vñ ipse cōquerit de multis
petēnꝫib⁹ quos diu vocauit & quib⁹ multiplicia
beneficia exhibuit: dicēs illud Ꝓuerbio. i.
Vocaui & renuistis: expādi manū meas & nō
fuit q̄ aspiceret. Quarto manꝰ extēdit ad ꝑ-
tiendum petēnꝫes indurat⁹ et obstinat⁹ qui
nolunt ad ipm redire iā tpe gratie nec pōt e
molliri per bñficia dei: nec q̄ passionē xp̄i nec
q̄ pnā inferni: nec q̄ gaudiū celi: vñ ps. Qui
est filius. i. petēnꝫib⁹ obstinatis cōmutatio gl̄oꝛ
nō cōmutant in melius: nō timēt deū. Extē
dit manū suā in retributiōne: sed q̄lis erit illa
retributio. Vñ sequ. Ibūt isti eterne dānatiōis cru
qua percutient a xp̄o in extremo iudicio. cui
dicturus est malis & obstinatis illis. Ite xp̄o
Ite maledicti in ignē eternum. Tertio xp̄s
habuit pedes ꝓtensos ps. Foderūt manꝰ meas &
pedes meos. Ꝓpo quo scīendū q̄ primo ha-
buit pedes cruci affixos in l. quū q̄ vult ma-
nere nobiscū. vñ Mat. vi. Ecce ego vobiscū
sum vsq̄ ad cōsummationē seculi: iō vocatū
nomen eius emanuel. i. nobiscū deꝰ. Secūdo vt
pedes nostros inferiores. i. affectiōes cordis
nostri cruci xp̄i affigerem⁹. Ac si de cru ce ad
hoīem diceret Vide pedes meos coꝛpoꝛales cru
ci affixos vt exemplo meo interiores pedes tui
cruci ꝓfigant vt crux xp̄i nunꝯ a tuo affectu
separetur: vt possis dicere illud ad Gal. i. cho
Xpo confixus sum cruci. Tertio vt nos pro
uerentiā in bono doceret ꝓpter q̄ cruci indi
clamauerunt. Si filiꝰ dei es descende de cru-
ce: noluit descendere: sed vsq̄in finē vite le-
gmanlit vt nobis exēplū daret vt ꝓficere de-
beamus in bono vsq̄ ad finē. vñ Greg. in li.
moꝛal. Incassum bonū agitur si ante vite ter-
minum deseratur. vñ Ihū. de sum. bo. Tunc
placet deo nostra querelatio q̄n bonū quod
inchoamus ꝓficere cōpi fine ꝓplemus. Quarto
vt nobis viā ad celū ostenderet. Si enī aliqs
vulneratis pedi b⁹ ꝓcedit ex sanguine de ꝑ
dibus eius sanctā via signat adeo q̄ sequens
errare nō pōt si saltē vult inspicere vestigia.
Si xp̄s pedes suos transfigi fecit: vt ostenderet
nobis viā ad celū & si est alia nulla tribulatio.

ꝓ Act.xiiii. Per multas tribulatiões oꝛ nos ingredi regnū celoꝝ. ℞ Mat.vii. Arta est via que ducit ad vitā. Quarto dico q̄ xp̄s habuit lat⁹ agnū. Primo vt dilectione suā nobis meret. vñ Jo.xv. maiozē hac dilectiõe nemo hz q̄ vt aiam suā ponat quis p amicis suis. Jō cū xp̄s coꝛ sibi aperiri voluit in cruce vt nobis ostenderet suā intimā dilectionez ac si diceret: Ex coꝛde hoiem diligo et hoc in apertiõe coꝛdis ostendo. ❡ Circa q̄ nota q̄ vñ est q̄ xp̄s valde acerbus fuit in passione sua in amoꝛe nr̄m q̄ quattuoꝛ ostendit. Primo q̄ valde sudauit. Lu.xxii. Factus est sudoꝛ eius sicut gutte sanguis decurrentis i terrā. Cū enī aliquis stat circa paruū ignē tūc rubet in facie: sed q̄ stat circa magnū ignē: tūc sudat in toto coꝛpoꝛe. Igitur magnus ignis in xp̄i pectoꝛe erat: q̄ toto coꝛpoꝛe sudauit.

Secūm signū est: q̄ valde sitiuit. ℞ dixit: Sitio Joh.xix. Sitio ꝛō ei valde inflammatus fuerit esse sitibundus multū. Ber. Sitio ait non doleo. O dñe q̄d sitis. ℞ respondit in persōa xp̄i. Fidem vestrā: salutē vestrā: ℞ gaudium vestrū plus sal⁹ aliarū vestrarū q̄ cruciat⁹ coꝛpoꝛis mei me tenet Et si nō mei saltē vestri miseremini. Tertiū signū est q̄ tot⁹ in coꝛpoꝛe rubuit: ex eo q̄ tot⁹ sanguis rub⁹ erat. Nō enī stans ad paruū ignē rubet in facie: ꝛ stans ad fornacem rubet in toto coꝛpoꝛe. Sed q̄ magnus feruoꝛ in coꝛde xp̄i arsit: ideo in toto coꝛpoꝛe rubuit ℞ intus vestes in cruce ferre nō potuit: sed nud⁹ crucē ascēdit ac si ipso tuto diceret Tāto igne charitatis ardeo q̄ vestes ferre nō valeo. Quartū signū est q̄ lat⁹ apertū habuit ad ostendū: vt nos ex coꝛde strenuē diligeret. Nemo lat⁹ apertū habuit vt nobis sufficientiā satisfactionis q̄ oībus petis ostenderet. vñ ps. Apud dñm mia ℞ copiosa apud eū redēptio. Attende q̄ sufficienter xp̄s satisfecit. Nā quedā petā sunt manifesta q̄ apparēt exteriꝰ quedā occulta que latent in coꝛde interiꝰ vt ergo xp̄s ostenderet se sufficienter satisfecere tam ꝓ manifestis q̄ ꝓ occultis petis: nō exterius de coꝛpoꝛe fudit sanguinez et interius etiā de coꝛde. Tertio vt nos ad aperiendū sibi coꝛ nostrū alliceret vñ Cant.v. Vox dilecti mei pulsantis aperi mihi soꝛoꝛ mea: colūba mea. amica mea. immaculata mea. q.d. Aperi mihi coꝛ tuū i deuotiõe qui tibi coꝛ meū aperui in passione. Nota q̄ xp̄s alam fidelē appellat soꝛoꝛē suā ꝓpter naturā ꝗ ꝓcedit ex. amicā ꝓpter sinceram charitatē. colūbā ꝓpter operis simplicitatē immaculatā ꝓpter pene immunitatem. Quarto xp̄s latus apertum habuit vt hoc refugiū ꝓpararet. Cant.ii. Aleni colūba mea i foraminib⁹ petre. Foramina petre sunt vulnera xp̄i: colūbā scdm Ger. solet nidificare in cauernis petre ℞ cū videt milvum refugit ad nidum ne rapiatur a milvo sic alia aues nidificare i vulneribus xp̄i vt ab illa refugiat cuꝝ diabolus vult eā ad peccatū trahere. ℞ Dō aut valde bonum sit hoꝛ venerari passionē xp̄i ꝓ terendo ymaginē crucifixi ostendit in illo sequenti exēplo. Legit de quodā heremita q̄ longo tpe duxit asperā vitā: ℞ cū quidā latro ad eū venisset q̄ per multos annos hoies spoliauerat ℞ latrocinia perpetrauerat facta cōfessione nullā ad heremitā voluit recipe penitentiā nisi valde diꝛ. Tandē heremita iniunxit ei vt quotiēs in via aliquā crucē videret: flexis genibus dñicā oꝛonē diceret. et ille latro dixit Hāc pniam libenter accipiā. Et cū hāc pniam suscepisset ℞ paululū a cella heremite discessisset: tunc vidit hostes suos cū ensibus quoꝝ q̄ sanguineos iugulauerat et videns eos cepit immediate fugere. Quo fugiente statim vidit crucē in via erectā: ℞ flexis genib⁹ cepit oꝛonē dñicā dicere. Et cū fugere potuisset mꝛi maluit ꝙ penitentiā sibi iniunctā ꝓterire: ℞ sic obtulit vitā suā deo. Et recōmandauit sibi alam suā: vt illaz pniam q̄ oībus petis suis acceptaret: ℞ cū sic in eodez loco ab inimicis suis occisus fuisset tūc heremita vidit q̄ angeli dei alam latronis susceperūt ℞ cū magno gaudio imediate ad celū deduxerūt. ❡ Quantū ad 3ām partē illi⁹ ser. sciendū q̄ xp̄i passio fuit valde amara: imo amarissima: ℞ hoc ꝓpter nouem causas et rōnes. Prima rō fuit ex pte coꝛpis q̄ delicatiozis nature fuit ꝙ ceteri hoies: ex eo q̄ de purissimo sanguine marie coꝛpus ipius a spūsc̄o fozmatū est. Et hec est vna rō quare xp̄s fuit pulcherrim⁹ hoim sine oi deformitate: q̄ strom pphām. Dei gerēta sūt opa: ꝛ spūsc̄us opatus est coꝛp⁹ ihesu in vtero virginis igit ve. imo xp̄s delicatioz fuit ℞ teneriꝛ in oībus membꝛis. imo etiā in pedib⁹ ℞ plantis suis ꝙ alius hō sit i facie sua in qua tā est teneriꝛ caro in hoie. Et ergo sua passio fuit amarissima ꝓ ceteri passionib⁹ hoim. Hoc et ꝓbat natura dr: q̄ si est aliquis hō grosse nature sicut rusticus qui q̄s tāgit vrticas vel ve pres min⁹ inde ledit ꝙ alius hō delicatioris nature. Item etiā ꝓ ex hoc. q̄ aliqui qui sūt tenere nature valde ℞ supra modū dolēt q̄s cū virga ꝛideāt: q̄ tū aliqui qui sunt grossioꝛes nature modicū curāt. Secūdo rō ꝓpter

alę ꝙmpditat:qz xp̃s ola sua vulnera sẽlit singulariter. In nobis aũt nõ est sic qz quãdo vn⁹ nostrũ habet quattuoz vulnera tunc vaiu⁹ in ꝯ est maioz dloz magis sentit et de eo plus cõquerit:z de aliis quasi nihil curat quia hoc vulnus aut rapit sensationem ad se ergo de cete:is minus sentit. Modo vulnera in coꝛpoꝛe chꝛisti fuerunt quinq milia ꝯdeingenta et sepemagintaquinq:accipiendo quamlibet plagam flagellationis p vulnere vno:et quodlibet vulnus intulit chꝛisto singularem dolozem: ergo passio chꝛisti fuit amaꝛissima. Tertia ratio:quia chꝛistus fuit omni consolatione pꝛiuatus. Nam pater dereliquit eum.Ergo clamauit in cruce. Heloy heloy ꝛc. hoc est Deus meus vt quid dereliquisti me. Unde dicit per pꝛophetam. Oze decimotertio. Consolatio est abscondita ab oculis meis. Notandum q passio chꝛisti excedit passionem aliozum sanctozum ꝗtum ad dlozem et amaꝛitudinem:et signanter i hoc q gaudium anime non redundabit in coꝛp⁹ pꝛopter nimietatem passionis: sed oppositum est factum in aliis maꝛtyribus in quibus interioꝛ consolatio redundabat in coꝛpus exterius eius:et per hoc passio eoꝛum dulcoꝛata fuit. Item a nullo hominum habuit chꝛistus aliquam consolationem exteꝛioꝛem.Unde dicit per psalmistam.Quęsiui qui consolaretur z non inueni:immo super hoc ipꝛoperia z obꝛobria sustinuit.Unde psalmista. Impꝛoꝛ eium expectauit coꝛ meum et miseriam Hoc etiam patet in homine tribulato qui quando qz consolatur ab aliis: tunc est sibi quędam subleuatio siue tribulationis: sed quando sup̃ per hoc deridetur:tunc multo plus aggrauatur sua tribulatio. Quarta ratio est sua innocentia pꝛime Petri secundo Qui peccatum non fecit nec est inuentus dolus in oꝛe eius. Hoc patet:quia cum homo iniuste leditur z innocenter patitur:tunc plus dolet.Quinta ratio est ex parte illoꝛum qui sibi maꝛtyꝛium situlerunt:quia chꝛistus multa beneficia contulit eis in veteri et nouo testamento.Qz liberauit patres eoꝛũ de egypto et eduxit eos per mare rubꝛum:et pauit eos manna in deserto quadꝛaginta annis et postremo introduxit eos in terram pꝛomissionis. Item in nouo testamento scilicet in humanitate sua moꝛtuos eoꝛum suscitauit:ceꝛos coꝛum illuminauit: lepꝛosum mundauit et salubeꝛrima documenta ipsis dedit. Unde Psalmi. Retribuebant mihi mala pꝛo bonis. Hexta causa est vtilitas moꝛtis.Unde scriptum est Moꝛte tuepissima condamnemus eum xp̃o ¶ Quia nullum genus moꝛtis tuepius fuit ꝙ moꝛs cruꝛis.Etiam circunstantie aggrauantes dloꝛem chꝛisti fuerunt societas: qz in medio duoꝛum latꝛonum fuit suspensus.Elaye quinquagesimoquaꝛto. Cũ sceleratis reputatus est. ¶ Item in conspectu matꝛis et aliozum pꝛesentium nudus in cruce pependit. ¶ Item in tempoꝛe paschali cum alii homines habuerunt gaudium magnum ipse occisus est. ¶ ¶ Septima est multitudo passionum. Nam in locis neruosis z in omnibus sensibus: et in omnibus membꝛis passus est.Unde Elaye pꝛimo. A planta pedis vsq ad verticem non est in eo sanitas. Unde etiam Bernardus in sermone. Caput quod spiritibus angelicis tremebundum est densitate spinaꝛum pungitur.Facies pulchꝛa pꝛe filiis hominum sputis indecoꝛe deturpatur. ¶ Oculi lucidioꝛes sole caligãtur in moꝛte. ¶ Aures qui audiunt angelicos cantus audiunt peꝛcatoꝛum insultus. ¶ Os quod docet angelos tacere et aceto potatur. Pedes quoꝛum scabellum adoꝛatur cruci clauis affiguntur Man⁹ que coꝛmauerunt celos extense sunt in cruce et clauis affixe. Coꝛpus verberatur. Latus lancea peꝛꝛoꝛatur. Et quid plura non remansit in eo nisi lingua vt pꝛo peccatoꝛibus oꝛaret: et beatam mariam matrem suam Johanni discipulo commendaret. ¶ Octaua causa pꝛopter laboꝛis sui vacuitatem : quia tempoꝛe passionis cognouit q in pluribus hominũ frustraretur amara moꝛs eius: cum tamen omnes redemerit:et omnes cupit saluari. Ut Psalmista. Que utilitas in sanguine meo: dum descendero in coꝛruptionem.Unde etiam Elaye quadꝛagesimooctauo. In vanum laboꝛaui z cetera.Hoc heu iam patet in multis hominibus qui raro cogitant de passione domini nostri iesu chꝛisti et ingrati sunt ipsi chꝛisto:immo quod peius est plures peccatoꝛes ipsum chꝛistum iterato crucifigunt cum suis peccatis et blasphemiis. De quibus dicit Apostolus ad Hebꝛeos sexto. Rursum crucifigẽtes filium dei. ¶ Nona causa que est super omnes causas iam dictas est q indei se intromiserunt de honoꝛe et potestate dei patris omnipotentis.Item q sapientiã filii reputabant iudei insipientiam et stultitiam.Item q dulcedinem spiritussancti cõmutabant in amaꝛitudinem:quia ipsi iudei exꝛcuerũt opera spiritussancti. ¶ Quãtum ad tertiam partem huius sermonis:tũc

queritur quot sunt documenta que christus dant nos in sua passione. Respondetur q̄ septem. Primo docet nos sibi gratias agere propter bona que contenti sumus ex passione ipsius domini iesu christi. Unde Augustinus. Nihil acceptius et laudabilius christo offerre possumus q̄ ei gratiarum actiones referamus. Et merito quia pro nobis pati voluit qui sine peccato receptus et natus est: vt nos a nostris voluptatibus per suam passionem retraheret. ¶ Item in omnibus membris passus est: vt nostra membra sibi seruire quodam modo deberent. Item totū sanguinem pro nobis obtulit in precium et lamachium: vt nos sanguinem nostrum et vitam corporis nostri in eius seruitio consumere deberemus. ¶ Secundo docet nos ipsum diligere: quia ipse super omnia dilexit nos. Et hoc ostendit in tribus scilicet in dignitate creationis: in assumptione carnis: et intolerantia passionis. De hoc quere infra Sermone centesimosecundo. ¶ Tertio q̄ tantum odiat peccatum ad quod delendum tam amarum passionem sustinuit. Unde beatus Bernardus. Grauius anime casus qui non nisi morte iesu christi poterat expiari. Unde beatus Ambrosius Tantum fuit peccatum nostrum vt saluari non possemus: nisi vnigenitus dei pro nobis moreretur: immo adhuc tantum odit peccatum mortale q̄ hominē peccatorem quem tam chare redemit eternum condemnat. O q̄ graue onus: grauis offensa est peccatum q̄ quidam homines tam leue reputant et tam parum formidant.

¶ Quarto docet nos cognoscere q̄ gloriosum est regnum celorum: quia parua res nō emitur chare: sed vna gutta pretiosissimi sanguinis iesu christi pretiosior est toto mundo ¶ Quinto docet nos fortificari ad sustinendum aliquod durum in corpore nostro ad honorem dei propter salutem animarum nostrarum. Unde Isidorus de summo bono. Si passio domini nostri iesu christi ad mēsam reducit nil tam durum quod non equo animo toleretur: parua enim toleramus si recordaremur quid ille sustinuit qui nos vocat ad celum. Ille opprobria: derisiones: grumillas: alapas: sputa / flagella / spineam coronam / crucemq̄ sustinuit / et nos miseri ad nostram confusionem vno modico sermone fatigamur: et vno solo verbo nos deiciimur. Unde si volumus cum christo regnare debemus cū eo hic pati. Apostolus secunde Corinthios primo. Si sicut passionum erimus et consolationum. ¶ Sexto docet nos per quam viam itur ad celum: quia per tribulationem et passionem. Unde Lucē vicesimoquarto. Nonne oportuit christum pati et sic intrare in gloriam suam. Et vbi caput intrauit: per eandem viam et portam oportet membra sequi. Unde Act. decimoquarto. Per multas tribulationes: et passiones oportet nos intrare in regnum celorum. Unde Augustinus in sermone Non putet quisquam vt si bi prosit iesu christi passionis si aliquis sequatur vestigia eius. Unde Gregorius super Ezechielem. Si dulcia querimus necesse est vt amara toleremus. ¶ Septimo docet nos iesus christus in passione sua largos esse: quia christus quis in vita sua largus fuit: et multa beneficia dedit: tamen in morte quodam modo prodigus fuit quia nihil sibi retinuit: sed omnia dedit etiam vsq̄ ad vestes. Nam beato petro dedit ecclesiam quando eum in vicarium suum instituit: regimē ecclesie sibi commisit. Sancto Johanni euangeliste dedit matrem suam quando dixit in cruce. Ecce mater tua. Latroni paradisum. cum dixit. Hodie mecum eris in paradiso. Patri celesti dedit animam suam dicens. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Nichodemo: Joseph ab arimathia corpus suum ad sepeliendum. Nobis sanguinem suum et omnia merita sua dedit. Et cruci fixoribus dedit vestimenta sua. Psalmista Diuiserūt sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortem. Non enim homo debet ad elemosinas esse auarus quando considerat q̄ christus in passione sua fuit largus fuit. ¶ Ultimo sciendum q̄ quilibet libenter debet venerari passionem xpi: semper ei aliquid orare: et humiliter inclinare quādocunq̄ transiit aliquā ymaginē crucifixi. Nā de hoc legit vnū exēm in vpal. Celarii q̄ quidam prior de ordine regularium tpe quodā tāto sopore cepit affici: vt nisi cito dormiret moreret. Qui cū in lecto se reclinasset mox quidam querulus affuit di. Dñe cū licentia vestra vado. Et ille. Quo vadis. Cūdit conuert? Vado ad deum q̄ mortuus sum hac hora. Et prior cū multi perfecti trānsiunt ad purgatorium: quid est q̄ tu tā absolute dicis te statim iturum esse ad deum. Et ille. Habebā assuetudinē vt quotiēs trānsirē coram crucifixo hanc dicerem orationē. Dñe q̄ illā amaritudinē passionis quā sustinuisti in cruce: et maxime quando ala tua egressa est de corpore tuo: miserere: anime mee egressū. Et exaudiuit oronē meā dñs mirq

miſer⁹ eſt. Et ait ꝓpter. Quō fuit tibi mortē ti. Videbat vitā bat ne mihi in agonia q tot⁹ mūd⁹ erat lapis vnus q ꝓmeret per⁹ meū. ¶ Itē ſīc⁹ in meditatiōe paſſionis xpi ꝙui q⁹ nō ſentiret dulcedinē: ꝓpter hoc non dz deſiſtere: ſ⁹ gleuēter ꝛtinuare. Vñ de hoc legit aliō exēplū in dyal. eſtarii q in ꝙdam clauſtro fuit inuentꝰ ꝙdā bonꝰ ſimplex. Hic inuenit erat ſtudiū in die ad minus ſemel ꝑ currere paſſionē ieſu xpi. In q̄ ſtudio tantaz q̄ mediū annū circiter paſſus eſt difficultatē vt quaſi ſibi nō valeret huiōi meditationem paſſionis dñi nr̄i ieſu xpi arbitrare: vñ cum poſtmodū ꝙdā tpe in angulo chori cōuerſor diuitī⁹ ac deuoti⁹ oratiōi incubuiſſet: diuinū implorans auxiliū. Et cū ab oratiōe ceſſaſſet ſurrexit ꝙ tranſiuit ante altare. Et ecce dñs ieſus ibi ſtetit ſup altare ꝓſi pēdens i cruce qui piiſſima bꝛacꝛa ſua abſtrahēs a cruce ſeruū ſuū ꝛplexat⁹ eſt q tanō ꝓcꝛdialē ſibi i ſignū mutue familiaritatis cū ad pect⁹ ſuū attrahē: do ſtrinxit: q̄ in illa hora tātā accepit a domino gratiā lachꝛimaꝝ. vt ipſa matutinaꝝ ꝛ alīq hora oculi ei⁹ ſiccarent. Itē i xpi paſſionis meditatiōe q tātaz ceſſit i ea dulcedinē vt q ipſe palmā martyrii plurimū affectaret. Itē nota aliō exēplū de dulcedine paſſionis xpi. Erat ꝙdā bon⁹ hō q mirā dilexit deū: ob reuerentia q̄nq⁹ vulneꝝ eū xpi q̄tidie dixit q̄nq⁹ pr̄ nr̄. Et huic appꝛuit dñs ieſus q̄dit ei de q̄nq⁹ ſuis vulneribꝰ mirā dulcedinē ita q oia gaudia mūdi deſpꝛit q ſolūmō deo ſeruire ſtudiuit q i bōis opꝛ b⁹ q̄ ſtutib⁹ valde ꝓfecit: q ſic vitā ſuā tādez i bono finiuit: q poſt mortē celi⁹ intrauit.

¶ Itē tertiū ſermonē de paſſione dñi quō xp̄s aſſumpſit deꝛ defectus humane nature: quere ſupꝛa ſermone. xxvii. ¶ Item exemplū in paſſione dñi de milite illo qui quotidie quinq⁹ pater noſter oraui: que ꝛ infra ſermone. lxxx. ii.

¶ In die ſancto paſche. Sermo. i.

HEc eſt dies quā fecit dñs exultemus q letemur in ea. Pſal. cxvii. ¶ Sciendū q ꝓpter feſtiuitas ꝓꝛ celit alias feſtiuitates in ſolennitate q tori⁹ ditate. vnde canitur ꝑ integram hebdomadam ſingulis diebus: hec eſt dies quam fecit dñs exultem⁹ q letemur in ea ꝛc. Q⁹ oēs dies fecit dñs tñ ſingulariter illā dignificauit et letificauit ꝑ ſuam reſurrectionem. vñ Aug. in ſermone de reſurrectione xpi. Quomodo gloꝛioſa virgo mater xpi inter oēs mulieres ꝓncipatum tenet: ita inter omnes ꝛteros dies hic dies reſurrectiōis olim dicꝑē ē. vñ etiam Ambro. ſuper Mat. Reſurrectio xpi de functis eſt vita: penitentibus eſt venia. ſeria eſt gīa. vnde merito dē. Hec e dies quā fecit dñs ꝛc. Letari debemus hodie: q̄ ſuperiores. i. angeli hodie letati ſunt de redēptione humani generis et de reparatione ſue ruine: et de gloꝛificatione xpi. Nam oēs angeli ſupiores: inferiores: q mediocres multum gaudēt q magnum gaudiū habent de noſtra redemptione: maius de ſua reparatione: ſed maximum de xpi gloꝛificatione. vnde Gꝛego. in ome. paſche. Redemptoꝛis noſtri reſurrectio noſtra feſtiuitas exiſtit: q nos ad imoꝛtalitatem reduxit q angeloꝝ feſtiuitas exiſtit: q nos ꝛuocando ad celeſtia numerum ſuoꝝ adimpleuit. Itē inferiores. i. patres i limbo exiſtētes gaudii cā t: quia erant in magna deſolatione q erant in infimo loco q eſſe debebant in ſupmo. ſez in loco. Item q⁹ erant in caligine qui eſſe debeant in apta dei viſione. Hii letificati ſunt per deſcenſum xpi ꝛreſurrectionem eius. Eſa. xxv. Gaudiū q letitiam obtinebunt: q fugiet dolor et gemitus. vnde canitur. Aduenisti deſiderabilis quā expectamus in tenebꝛis. vnde Augu. in ſermone ad imperiti dñi ac ſalutatoꝛis oēs terꝛei cōtracti ſunt vectes q ſubito innumerabiles ſanctoꝝ xpi qui tenebantur in moꝛte captiui ſalutatoꝛis ſui genibus obnoluti lachꝛymabili oratione depoſcunt dicentes. Aduenisti redēptoꝛ mundi aduenisti quem deſiderantes quotidie expectabamus: aduenisti quem nobis vēturum lex annunciauerat q ꝓphete. Aduenisti donans in carne vitis indulgentiaꝝ petōꝝ ſolutus defunctos q captiuos infernī. Et hi oēs hodie in die reſurrectionis ſue exultauerūt: q xp̄s eos de loco ſimo extraxit q in ſua aſſertione eos in celum deduxit: et ſuā beatā viſionē eis eternaliter oſtendit. ¶ Et cōſequēter medie creature. i. homines i terra exiſtes hodie letari de bēt. Pꝛio q frater noſter id eſt xp̄s qui moꝛtuus fuerat reuixit. vñ Ro. xv. Fili gaudere opꝛ: q frater tuus moꝛtuus fuerat q reuixit. Die pat celeſtis dicit ad quē libet xpianū. q eſt fratres xpi ſum⁹? oſtēditur in euangelio. Jo. xx. Vbi xp̄s poſt reſurrectionem ſuam dixit ad mariam magdalenam. vade ad fratres meos q dic eis. Aſcendo ad patrem meum et patrem veſtrum. Secundo quia peccata noſtra nobis indulſit per illud ſacrum tempus quadꝛageſimale. Et hoc p⁹

pientiã quam agim⁹. Tertio letari debe
mus quia suo pci oso corpore sanguine nos
bis redemit et potauit in q̃ vnitj sum⁹ deo
Iuste merito gaudere debem⁹ qz dicit apls
Gaudete in dño semp: iterum dico gaudete.
Qui ad gaudendũ incitãt nos hodie creature.
In xpi enim resurrectione ola exultãt et gaudent.
Iuxta qđ canit. Venit dies tua i qua exultãt
ola. Sol maiori luce respledebit. vñ Apa⁹
mus. In xpi resurrectione elemẽta ola glo⁹
riosa & solẽ ipm arbitroz clariozẽ solito
in hac die nouelle est enim vt in ei⁹ resurrectione
gaudeat in cuius passione condoluit Itẽ iam
sic ige celi serenant: terra arbores: et flores in
ipsam florere. Similr et aues incipiunt can
tare que ola debẽt nobis esse incitamentu⁹
cantandi in leticie. Sciendũ q resurrectio xpi
est ei⁹dar nẽ future resurrectionis: qz sicut
ipe resurrexit ita nos resurgem⁹. Apls. i. ad
Cor. xv. Oẽs qđẽ resurgem⁹. ℒ Qz ĥri
sti qua etate resurgem⁹. Videt q oẽs re
surgemus in etate xpi sicut ipe tpe passionis
fuit. f. triginta annoz. Nõ hui⁹ est: qz tũc hõ
es i meliozi et gẽctiozi statu. Qz oẽs resurge
mus i gẽctiozi statu. Itẽ ĥrit de ẽtate re
surgẽtiũ. Videt q quilz resurget i ea ẽtate
roz̃is sicut crenillet si ad pfectam etatẽ p
uenisset: et nullũ impedimẽtũ sui augmenti
habuisset. Et ergo nõ oẽs resurgem⁹ in eẽli
state: qz in pñti vnuo naturali maioz est
alio lõm cursus nature: et ola fugitiua sicut
qñ homines nascunt mõstruosi et duob⁹ capi
tibus vndecim digitis. Hec ola per diuinã po
tentiã resecanda hi defectus q eandẽ dinaz
potentiã fugiebant in his hoibus q defectu
ola corpa habuerẽt. f. qui carnerunt aliquib⁹
membris. vñ Amb. In illa resurrectione nul
la alicuius remanebunt iudicia lesure nulla
penitus apparebũt vestigia vicerum aut de
bilitatis in carne. Aug. Resurgent corpa san
ctorum sine vllo vitio: sine vlla deformitate
siue vlla corruptione. Sed in claritate etiam
differunt: qz sicut stella differt a stella in cla
ritate: sic vnũ corp⁹ glorioswm differt ab alio
corpore in claritate: sicõm q hõ in pñti fuit q
uisi mortuus vite: qz claritas ale redundabit i cor
pus. Et sicut nõ oẽs fuit equalis meriti sic nec
erit equales in claritate. Sciendũ q oẽs re
surgemus tã boni q mali ei eisdem corporis
bus et alabus sicut vixim⁹ sed erit magna di
uersitas inter bonos et reprobos quo ad clari
tatẽ corpoz. Qz electi fulgebunt vt sol: reppo
bi autẽ denigrabunt super carbones. ℣
Sed quo ad claritatem corpoz electorũ tres
quattuoz pñt cõsiderari in sole que quilz in
suo oĩ corpe dz habere post diẽ iudicii postq̃
resurrexerit a mortuis. Primũ qđ cõsideraf
in sole est pulchritudo vel claritas. inter oẽs
creaturas quas deus creauit in mundo nihil
est cõiter ita clarum et pulchrum vt sol: qz ipe est
fons et origo oĩm luminũ. Hanc autẽ clari
tatem debent habere iusti post diẽ iudicii in
corporib⁹ suis. Corp⁹ enim illud qđ mõ e pal
lidũ et deforme erit postmodũ septies pulchri
us q̃ sol iam est. Quia sol septies clarior fuit
q̃ iam est anteqũ primus hõ peccauit. Sed
postq̃ Adam et eua perpetrauerũt peccatũ:
tunc perdidit sol sue claritatis septẽ partes
nisi octaua pars remanlit sibi. Sed post diẽ
iudicii erit vt pri⁹ fuit et luna erit tam lucida
sicut sol iam est. Unde Isa. xxx. Erit lux lune
sicut lux solis. Nõ dico sicut sol fuit olim an
teq̃ primus homo peccaret: ita pulcher debz
esse quilibet iustus homo in suo corpore: vt
dicit dñs in euangelio. Mat. xiii. Tũc fulge
bunt iusti sicut sol &c. Secõm qđ cõsiderat: n
sole est agilitas sine celeritas: qz ita ãgilis est
sol q̃ velocius mane oriẽs emittit splendorẽ suũ
quasi q totũ. terrã: et in vno breui tpe percur
rit spacioswm et latũ mũdi. Hanc agilitatẽ ha
bebit quilibet iustus Nota q corp⁹ nostrũ qđ
modo graue est et pigrũ ad seruiendũ deo et
ad bona opera et ad laborẽ: tũc erit ita agile
vt mõ cogitationes iuncte bigratia. Ego cogi
to iã ad finẽ mũdi: et velocius iam illud cogita
ui: tam cito eũ corpore et ala possum tũc esse in
fine mũdi si volnero velocius. dñs Aug.
Ubi vult spũs ibi protin⁹ erit et corpus. Qz
sicut iam põt videre celũ: et immediate visus re
flectitur ad terrã: ita velox erit corp⁹ glorifi
catum: qz similes erimus angelis qui in ictu
oculi pñt a terra ad celũ volare: recurso re
dire. vnde Anselmus In illa vita pulchritu
do iustor⁹ solis pulchritudini q septẽpliciter
q̃ modo est fuit ipendidior adequabit velo
citas sine agilitas tãta nos promitabitur vt
angelis dei eque celeres sim⁹: q a celo ad ter
ram citiusq̃ in ictu oculi dilabunt et recur
so. Tertiũ qđ videbit in sole ẽ sublimitas:
sol enim tam subtilis est q nullũ vitrũ tam spis
sum est q̃n spissor eius penetret. Et tam sub
tilis est q nulla crystallus tã dura tam ma
gna est q̃n q ipam non pleudent. Et eandẽ sub
tilitatem habebit tunc quilibet iustus. Cor
pus enim qđ modo est ineptũ et grossum: tã sub
tile tunc erit q nulla rectã dura est vallem q
n possit eam transire sine illo impedimẽto
Unde si possibile esset q murus terreus &c

to ad terrā ēttingeret. per hūc posset hō iust⁹ trāsire cū corpore & alia ita facile ac si ibi nihil esset. Qō hoc verū sit testimoniū habem⁹ i euāgelio. Joh. xx. q ihesus ianuis clausis ho hic ad discipulos introiuit: & stans in medio eor dixit eis. Pax vobis. Per hoc ostēdit q nulla res tam dura & firma est q in hō iust⁹ possit penetrare cū corpe & alia post iudicium q; eandē gloriā quā xps habuit in suo corpe post resurrectionē quilibet iust⁹ habebit pt dicit iudicii. vñ apls ad Philip. iii. Salvatorem expectam⁹ ā reformabit corpus humilitatis nr̄e cōfiguratū corpori claritatis sue Quartū qō gliderat ī sole est impassibilitas Spiēdor est ā a sole procedit nullius pōt lede dere siue verberet in ipm vel faceā vt lapidibus iaciat: hoc nihil pōt ei nocere. Eandē impassibilitatē habebit q ēt quilibet iust⁹ Nā illō corp:is qō iā ita fragile est q ipm fames sitis: estus: frigus lederе pōt qō & mortale est imo qō mag:is opp:tunc erit ita subtile & penetrabile impassibile qō ei nihil nocere pōt. Nā si oēs gladii accip:erent qui a principio mūdi fabricati sūt & penetrarent in vnū corpus glorificatū nihil hoc lederе posset. Nā oēs hoies cū oībus armis nō possent ei nocere: q; corpus glorificatū erit immortale & impassibile: sic q nec eluries: nec fames: nec sitis: nec frig⁹ nec aliqō incōmodū poterit ei nocere. vñ Apo. vii. nō eluriēt neq; sitiēt neq; cadit sup eos sol neq; vllus estus. Item Apocal. xxi. Neq luctus neq; clamor erit vltra. Ītē corpus qō tā est mortale erit tūc immortale Et apls dicit de xpo. Xps surgēs ex mortuis vltra nō morit. Hic sit⁹ intelligitur de qualibet iusto. Ergo nec mortē nec quicq̄ malī timebunt ēplius Esa. xxv. Precipita dñs mortē in sēpiternū. Quis tā stult⁹ inter oēs qui hāc gloriā & beatitudinē nō querat vbi inuenit oē bonū & nullū malū. vñ Ber. Nō surget ibi malicia: nō carnis miseria: nulla ibi egritudo: nulla necessitas: non ibi fames nec sitis: nec frigus nec estus: nec lassitudo icommoditas: nec vlla tētatio inimici nec pecandi voluntas: nō delinquendi facultas: sed totū leticia totū exultatio hoies angelis sociati sine vlla carnis infirmitate venerabunt. Hoc tā dictū est de corporib⁹ salvandor. ¶ Nunc aūt restat enūciare ḡdiciones corpor ēdānandor. Pro q sciendū q corpa dānator in resurrectione habebunt principaliter duas ḡditiones. Pro quib⁹ est valde difficultas: quia sicut corpora electorum sunt valde clara & lucida: sic corpa dānator erūt valde nigra & obscura. vñ Aug. in lib. de natura dei sic dicit. Si ignis iste ois lucida & decora deturpat & denigrat: quātomagis ignis infernalis est deturpans obtenebrans & denigrans vt exemplariē pt̄ in igne sci Antonii qui in pūti valde deturpat & denigrat membā in quo est. Et idem etiā pt̄ in sole q sic denigrat faciem & corpora ethiopū quātomagis ignis infernalis denigrat faciem & corpora sup̄bor & reprobor. Joel. ii. Oēs vultus erubescent in eis. Hēbo erunt debilia. Job. Confundam⁹ fortitudinem eor⁹ exēplū possumus videre debilitare pūtis vite que sic debilitat fortissimos in agone mortis q nec stare nec ambulare pūt: quātomagis illa mors amara & sine eterna reddet illa corpa debilia ad resistendū nec ad se movendū. Tertio erunt valde gravia: q; eis datur locus infimus. Exo. xv. Descenderūt in pfundū quasi lapis vñ etiā Job loquit de peccatoribus in delictis vincentib⁹ dicens sic Ducunt in bonis dies suos: in pūcto aūt ad inferna dilabuntur. Quarto erūt nuda ad ḡfusionem eor. vñ Naum. iii. Ostendam gentib⁹ nuditatē tuā. Et signanter dicit petōres q̄ hic superbiā cū vestibus exercuerūt & se ad cōplacendū hoīb⁹ ornauerunt. vñ dicit Sap. xi. Per que hō peccat p hec torquetur. Quinto erunt valde pallida & plena oī miseria & tū in corruptibilia. Judith. xvi. Dabit dñs ignē & vermes i carnē eor⁹ vt vrant & vināt & sentiant penas vsq; in sēpiternum. Habebūt enī fletū in oculis: fridorē in dentib⁹: fetorē in naribus: vincula i pedib⁹ manibus ignē in toto corpe ps. Repleta est malis anima mea. q̄ signāter in illo mēbro petōr maxime torquebit cū q̄ creatorē suū plusoffendit. vñ Ber. In q aūt mēbro creator pl⁹ offenditur in eodē petōr grauī⁹ torquebit. & hec dicta sunt de resurrectione reprobor. ¶ Ultimo querit quare xps ōmo resurrectionem suā oīdit mulierib⁹. Rādeo ōmo ppter dignitatē vt in hoc nobis exēplū darent vt ob reverentiā glorioſe virginis marie oēs mulieres honorem⁹ sive sint maritate: sive vidue: sive virgines: q; mortē quā femina sustulit: simia bti ēgo fugauit. vñ canit. Ipsa dedit porta per eā cunctis clausa est & pervigine mariā iterū patefacta. Hēbo q; voluit resurrectio ei⁹ manifestaret aliis: sc; q; male resurgit aliqd celare pūt. Sc; hoc audiūt hostes & alios manifestāt. Igit⁹ exēplū legit de quib⁹dā monialib⁹ in q̄dā monasterio ḡtinū q̄ iter se deliberauerūt: vt due ex ipis ad rom curie accederet dñm papā & eis impetrare q̄ sibi mutuo possent ḡfiteri: estimātes indignū q̄ sui

gnata ⁊ suas infirmitates vni viro. i. sacerdoti publicare debebat. Cū aūt ad papā venit; aut ⁊ illum aptius intelligēs eam simplicitatē ⁊ diaboli fraudē tradit eis vnā pixidē clausā dicens: vt illā secū ad hospitium portarent ⁊ quale eā sibi sic clausā reportarēt. Sic obtinuerunt qđ petierunt que venientes ad hospitium pixidē diligenter inspexerūt ⁊ eā libenter aperuerunt: tandē vna dixit. Aperiam⁹ eā et videam⁹ qđ in ea sit. Alia dixit: nō audemus quia⁹ pōtifex ⁊ apticus nobis iubuit Cū ⁊ per tēptationes dicta aperuerunt eā volē ita eā similī mō reclusere: ⁊ sic quia ⁊ ea recluserunt: ⁊ gaudentes sūt. Et cū de mane redierunt ad papā sibi cognouissent sacrū dixit eis Ihc cognoscitur vestra instabilitas ⁊ infirmitas. Si facerētis vobis mutuo ⁊ debere ⁊ ⁊ alterutrum audire confessiones vestras. Si cū vna offenderet aliam: illa nullo mō culpam alterius sibi confessam obtineret ⁊ sic sine redierunt ad suas sorores.

¶ De sēta feria pasche. Sermo.li. de signis digne cōmunionis.

QUanenobiscum domine Lu.xxiii. Hec verba canit ecclia q̄ dū sacrū tpus paschale vsq; ad ascensionē. In hac vobis dies hō deuote xpm petere dz qui hodie in sacramēto suscipit vt secū maneat: nō sufficit q̄ quis xpm in sacramento suscipit: nisi secū eū retineat. vnde deuote dicat⁹ dem⁹. Mane nobiscum dñe. Sciēdū q̄ quis xpm petere vult vt secum maneat: ne eū ꝓgnoscere vtrū eū secū habeat vt sic vtere possit. Mane nobiscum dñe. Ō hoc ⁊ sciendū q̄ sunt septem signa per que cognoscit vtrū hō digne cōicauit: vel q̄ diu xpm quē suscepit: q̄ sicut vita corporalis cognoscitur spūalis quā xps prebet in hoc sacramento: vñ Jo.vi. Qui mānducat me ipse viuit propter me. Primū signū est gemit⁹: cōpunctio enim recte sicut sit de infirmo ⁊ agonizāte: cui nō scit vtrū adhuc sit in corpe: tūc ponit cos ad orientē: vel ad celū: tra ⁊ mittit signū est q̄ adhuc sit ⁊ corpe ⁊ q̄ adhuc viuit. Sic ⁊ gemitus petis tuis: cū dolore cordis signū est q̄ digne cōicasti: nec⁹ adhuc ⁊ de venit: imo nō solū hō dz gemere ꝑ petis suis in quadragesima: ⁊ etiā dz dolere ⁊ penitere qui recordat de petis suis scdm deū vsq; ad mortē. vñ etiā Hugo de scō vic. Quia de⁹ in cōtritione absoluit hoiem a culpa ligat eū vinculo perpetue detestatiōis ꝑ quā semp deinceps detestet: quātūcūq; licet detestatio non sit aliud nisi pena. Cū aūt hō desinit gemere ⁊ detestationē de petis ꝑteritis hēc incipit signū est mortis. Quodcūq; tempus q̄ quādocūq; gemis ⁊ q̄diu dilpiertia habesq; occurrit tibi tua petā ꝑterita signū est vite spūalis qui est a xpo. vn Ber. Quāto magis hō petā sua intelligit tanto amplius suspirat ⁊ gemit. Quasi aūt gemendo sit ꝓ petis tuis. Basilius oratdat dicens. Grandia petā grandia lamenta deliderant. Scōm signum est coloz bone conuersationis quia q̄diu videmus hominem bene colozatum dicimus q̄ non sit dispositus ad mortem. Sic q̄diu homo bene conuersatur timens alios scādalizare et deum offendere: signum est q̄ xps adhuc est in alā eius. Mat.v. Sic luceat lux vestra coꝝ hoibus vt videāt opa vestra bōa et glorificēt pēm vestrū qui in celis est. Ex q̄ sequit q̄ q̄diu conaris verba et facta et mores tuos temptare: et appetis ꝑdelle gemis ad gliam dei xps adhuc i te vivit. Et hoc hō mini multū fructuosum ⁊ deo valde acceptum est. vñ Greg. sup Ezech. in omel. xxi. Nullus ōpotenti deo tale sacrificiū quale est alarum zelus. ¶ Sciendū q̄ bonum exemplum in ecclia dei est valde vtile: quia multi male hoies q̄ deū non multū diligūt in quadragesime tpe ieiunant: q̄ videns alios ieiunare q̄ ab nunq̄ ieiunarent q̄ inimici dei sūt: nec de eo multū curāt. Itē ad opa mie aliqñ ꝓuocans sūt q̄ vident alios elemosinas dare vel opa mie exercere. Item ad audiēdū missas ⁊ verbū dei: ⁊ sic de aliis bonis opibus. Vñ ꝓpter exemplū bonoꝝ multi a petis cōuertunt: vel saltē q̄ alīs dānarent si exēpla bona ⁊ alios nō vidissent. vñ Greg. Nunq̄ petōres ad la mentū pnie redirēt: si nulla essent bonoꝝ exēpla: que mentē coꝝ retraherent ⁊ sup malis ꝓuocant adūtates q̄ bona exēpla. Laudabilitatē et miam: ⁊ sic de alio ergo diues xps habūtis multa merit ꝓpter exēplū q̄ pauper ex hoc verecūdat in tpo dū diues humilit incedit q̄ est potēs pulcher bene nat⁹ vbi posset superbia exercere ⁊ nō vult: ⁊ humiliat se ꝓpter deum: ⁊ talis humilitas est valde laudabilis. Sic cōtrario superbia pauperis q̄ nec hz diuitias: nec potentias: nec pulchritudinem est multum reprehensibilis. Unde Amb. sup bti immaculati in via. Nam omnis paupertas est sancta neq; ꝺcs diuitie crimine sunt vñ Gallio. super ps. vii. Si pauper superbiat nō est dei pauper. Et si locuples humilitatem dilligat nō est secūd diues Voluntates talium sunt inspicie de non nola. Itē sciendū q̄ de

nimiū diligit eos qui dāt bona exēpla alijs: debuit virgo maria que dedit exemplū humilitatis mulieribus virginib⁹ exemplum esse ut sis q; ipa est speculū mulier. Item Job dedit exemplum patiētie. Ypalbā obedientie. Joseph et infantia residentie Bēg nicholaus ⁊ Dominicus deberūt inuenib⁹ exemplū deuotionis et abstinētie. Et sic de aliis vnde Chrys. in epla. Ad. nedicta aīa illius cui⁹ humilitas confundit alterius superbiā: cui⁹ patientia pximi extinguit inuidiā. Item. Sā crozum vita ceteris norma est viuendi Itē sciendum q; hoc valde est meritoziū alijs bonū darecnum exemplū: q; ex hoc meritū ⁊ gaudium eoz augmētabitur cōtinue in celo. vñ Cesarius dicit. Quantis exemplum vere humilitatis ⁊ perfecte charitatis ostendet cum tanti ⁊ tātis eterna pmia possidebis: imo ꝯtum hic pe ceteris tales ⁊ bonū exemplum lucent tūc pe ceteris in patria glia lucebūt. Juxta illud Mat. xiii. Fulgebunt iusti sicut sol. Quantum cū hic sol lucet pe stellis: tūc tales lucebūt pe ceteris in celo. Jō solliciti dicit apls. i. ad Thi. iii. Exemplū esto fidelium in verbo et cuersatione. Non enī solum dicit in verbo: sed etiā in conuersatione. Unde Leo papa in sermone, validioza sunt' exēpla q; verba et plenius docemur opē q; voce. vnde etiā Brit. v. ethi. Optimus est ille qui non vt. ē bonitate ad se solū: sz etiā ad alios.

¶ Item sciendum q; tria bona sequunt ex bona conuersatione nra. Primo angelos letificamus. Unde apls dī. q; mulier dz habere velamen super caput eius: et hoc ꝓpter angelos: quia pudicicia et honestas multum placet angelis: sed impudicicia ⁊ inhonestas omnium displicet eis. Unde Ber. In quouis angulo: ⁊ quouis diuersozio angelo tuo reuerentiam exhibeme: audeas illo pśente q̄ medio dente non cuderes. Secūdo ex hoc gratia cōuersatur in hoie. Tertio q; pximus ex hoc emendatur ⁊ meliozat. Exemplum est de hoc vt narrat Jacobus de vitria. q. quidā princeps latronū regionē in qua habitabat totam depzedabat: hos spoliās filios inguiano. Audiens hoc quidā abbas et ab eo accedens statim ab eo et sociis suis captus est: vt abbas quesiuit quid vellet. Illis respōdentib⁹ equum vēm ⁊ vestes vestras Abbas dixit. Bona dei sunt cola: ego tā his pluribus annis vsus sum iustū est vt ⁊ vos ⁊ ꝯ nunc vtamini. Tūc dixit princeps latronū. Hodie totā ventem⁹ et eramus necessaria ad victū. Et sic abbas. Fili quare tā laboziosā ⁊ exponis te periculo ꝓvictu tuo: veni mecū ad monasteriū ego bene ꝓcurabo tibi. Cui ille. Ego nō possū cōdere filias vestras ⁊ clera: nec bibere aquā vīam. Illi dixit abbas. Ego habeo ibi bonos pisces: carnes: abundāter vinū. Tandem sequitur ipe ad gbandū quid ei abbas faceret. Qui fecit ei ꝓparare pulchrā cameram ⁊ pulchrum lectum: assignās ei monachū q; ministret: et ōia que deliberaret ꝓparari ei. Et oī die post ꝯ latro comederat: monachus ex ꝓcepto abbatis cozā eo tūc panē ⁊ aquā comedebat. Cū ergo ille monachus plangeret hoc faciēs latro quesiuit ab eo. Frater quid facis: q; oī die sic te afflīgis: interfecisti ne homines. Cui monachus abūt dīe q; vnū ex tristanerim hoiem. Iterum latro. Si tot et tātis adulteriis: sacrilegiis q̄misisti. Tūc monachus ꝓe admiratione se signās ait. Dīe quid dicitis. A pueritia hoc monasteriū intraui: ⁊ feminam nō tetigi. Cui latro. Quare ergo te afflīgis. ait. vt habeā mihi deum ꝓpicium. Tunc latro intra se compunct⁹ dixit q; miser ⁊ infelix ego sum qui tot mala: furta homicidia: adulteria: sacrilegia feci ⁊ nunq̄ ieiunaui: ⁊ vocato abbate cecidit ad pedes et petiit vt reciperet ab eo. Qui posita i monasteriū se afflixit: q; in abstinētia et religione oēs alios superat. ¶ Tertiū signum est q; tactū. i. per patientiam i aduersis. Ipe dicus per tactū sentit an infirm⁹ dispositus sit ad mozte: ita ū hō tāgit aduersitas tribulationis sentit per patientiā an viuat. vnde Gre. Qualis vnusquisq; apud se latet. illam ꝑtumelia ꝓbat. De⁹ enī oipotens tāgit homines per tribulationē ⁊ infirmitatem vt ꝓbet an sit eis plenū gratie ⁊ viet utrum velint cum: q; vas plenū nō murmurat: sed vas um cum tangit reclamat. Sic fit est de hoc bus gratiā habentibus ⁊ ea carentibus. vñ Augu. lib. x. de ci. dei. Afflictione mali detestātur atq; blasphemāt. boni vero deū ꝓcurant ⁊ laudant. Itē deus tangit hoiem cū tribulationib⁹ et ꝓbat vtrum sit filius eius an nō vñ Gen. xxvii. dixit Isaac ad Jacob filiū suū Accede vt tangā te: et ꝓbē vtrū sis filius meus an non. Sic deus potest dicere ad quēlibet hoiem tribulatū. Sciendū q; melius est infirmitates ferre q; bona opera operari. Item sciendū q; sunt aliqui qui se gestāt esse bonos ⁊ viz vnū verbū contrariū sibi ꝓpter sustinere volunt sed immediate commouentur et se alios gerūbāt: ⁊ hi veraciter boni sunt vnde Grego. lib. xvi. mozal. Qui a fortitudine patientie q; lingua⁹ vulnera cozruit q̄

ni filiis est q ꝑtra manifeste placentibus qa
nō subsiberet. Quartū signū sit q gustū
simile vulcedis: ꝙdiu et hō pōt comedere q̄bi
tur et hz sapozem est bonū signū vite q̄ sanc
sapozalis. Hic est de gustu spūali qui est
spūalis vite eterne. cartū rex que gducit
ad videndā patriam. Ergo signū digne com
municaturi si dulce est tibi cogitare de gau
dio eternis q̄ de vilibꝫ diuina. ps. Mille
anni ante oculos tuos tāq̄ dies hesterna q̄.
Jez cogita de beata virgine apostolis q̄ ce
teris sanctis quō tibi a quolibet habebimus
spiale gaudium. Item de passione xpi qua
pro nos redemit: cuius et memoriam nobis
in sacramento eucharistie reliquit. Item si
dulce est tibi audire verbū dei q̄ ea q̄ sunt salu
tia. Greg. Cibus mentis est verbum dei. Ista
enim ostendit sanitatez anime. Sed si nō
sapiūt tibi eterna nec verbum dei: nec pabu
lū nec alia spūalia signū est q̄ te repleat
ris mundanis et corporalibus voluptatibus
Joh. i. Cor. ii. Animalis homo nō percipit
ea que dei sunt. Ergo quādo das te ad illici
ta mūdi gaudia: q̄ ad voluptates corporis:
sic spūm expellis. Bern. Quomodo ignis et
aqua simul esse nō possūt: sic spūales q̄ corpo
ralia delitie in eodē se nō ꝑpatiunt. Aug. ii.
confes. Gaudium diuine dulcedinis nō te gu
stis si carnali delectati de cor maculas. sed ali
qui vellent libenter ambas habere. s. carnis
delicias q̄ spūalē dulcedinē. Non enī libēter
erunt delictis corporis: si corpus mollibus
pcinctis q̄ fugbis vestib⁹ vestire volunt q̄ bñ
comedere q̄ diu dormire apetit et cum hoc
ipm quē in sacramēto sumpserit in se reti
nere volūt. Sed nō sic. q̄z nēo potest duobus
dnis seruire. Apls Ro. viii. Si secm carnē vi
xeritis moriemini. Amb. Impossibile est hic l̄
placere cū deo et sibi mūdo. Item per gustum illū
illū intelligit si vita vel audita proximi sint
tibi dulcia. i. q̄ omnia interpretantur in bonū
que audit vel videt a proximo. Hoc est signum
boni: q̄z iesus xps qui adhuc i illo hoie viuit
dicit tibi ola verba opera in mei dilec: si
qui dicta vel facta proximi interpretatur i
pius malum signum est q̄ propter iniquita
tē. vñ Chry. sup Mat. Oēs hō sibi se ediles
sunt. Ite Chry. Sicut difficile aliquē suspi
cari malū qui bon⁹ est: sic difficile suspicari
aliquē bonum ipe qui mal⁹ est. Quintum si
gnū sit per verbū recte locutionis et per au
ditum. Nā si interim⁹ adhuc perfecte et ple
ne loquit spes est debita ipi⁹ sed crescit q̄ im
perfecte loquit: timēs de ei⁹ morte sic spūal
ter intelligendū est de hoc. Nā locutio recta est
libēter audire: et deo gratias agere. vñ Augu.
Deo tua est locutio ad deū qñ legis deus ti
bi loquit qñ oras ei deo loqris: Ite recte lo
cutio ē libēter loq̄ de diuinis q̄ spūalib⁹ q̄ ho
nestis reb⁹. Mat. xii. Ex abundantia cordis
os loquit: et hoc ꝑ in bonis hoīb⁹ q̄ frequē
ter nolant ieiū q̄ Pariū. q̄ alia spūalia q̄ ho
nesta verba: q̄z hūt bona q̄ pudica corda. vñ
Chry. Quale cor hz vnusq̄q talia verba lo
quit: et opa facit: sed qñ intim⁹ ipedite loq̄
tur signū est mozis: sic cū quis loquit ꝑba
detractoria: ꝑba scurrilia q̄ impudica: signū
est mozis spūalis i alia: q̄z sicut hō hz se abs
tra i corde sic se odit ab extra in ꝑbis: q̄ ope
vñ Petr. iiii. etbi. Qualiscūq̄ vnusq̄q ē talis
dicit q̄ talē opat: q̄ talē vivit. Sic intelligen
dum est de auditu: q̄z cū homo appropinquat
mozti: tūc si hz clarū auditū q̄ pfectū: sic spūa
liter si libēter audit verbū dei: q̄ cetera bona
que sunt salutis: signū est digne cōtionis q̄ vi
te spūalis. vñ Joh. viii. Qui ex deo est verba
dei audit: ex qñ hō libēter audit verba detra
ctoria: ꝑba scurrilia q̄ luxuriosa: signū mali
est. Septū signū ē mot⁹ bone opatiōis. Exēm
de muliere ipregnata: q̄ sentit se grauidā q̄
motū pueri: sic si agilis es in bona opatiōe
Apls ad Gal. vi. Si spūviuim⁹ spū ambule
mus: q̄z sicut agilitas i mēbris est signū sani
tatis: sic si sis agilis in bōa opatiōe: signum ē
digne cōtionis. Hz cū incipit hō tepescere et
de mane diu dormire: q̄ breue est sibi ꝑbs scri
re in tabernis q̄ potare: ex hiis q̄ dei sūt te
dium hz: malū signū est. vñ Leo papa in ser
mone. Nō ꝑuenit dormitib⁹ regnū celoz
nec ocio q̄ desidia torpētib⁹ beatitudo eterni
tatis ꝑmittit. Sciendum q̄ iesus xps ad ītra
monet illos q̄ digne cōtinuet quasi ampli⁹
de beāt se regere q̄ a pcis cauere. Ergo si tu
sentis hoc in te q̄ moueris ad bōa opa. signū
est digne cōtionis. Chry. Qui hūt spūm dei nō
sunt ꝑtenti sedere ociosi: sed ipe spūs q̄ est in
eis vrget eos aliqd bonū apprehendere. Gre.
Charitas dei nō est ociosa: opat enī magna
si est vt. Septimū signū est caloz naturalis:
q̄z ꝙdiu hō hz caloz naturalē signū est vite
sic spūale si hō hz caloz spūalē. i. amoz dei
q̄ pximi: q̄ est vite spūalis. Unde Aug.
Quita ale amoz est: q̄ nō amat moztuus est.
Greg. in omel. Probatio sanctitatis nō est si
gna facere: sed vnūquēq̄ vt se diligere Aug.
Dilectio sola discernit inter filios dei q̄ filios
diaboli. Unde sciendū q̄ ex charitate debe
mus compati fratribus nostris et proximis q̄

eos nō despicere in defectib⁹ suis. Hiē. Ore. Oēs fratres sum⁹ dū pīās constituet et⁹ si quine redēptis sicuto fratres nostros sīl libet pauperes abiectos: in nullo despicere debemus: ⁊ talis ꝙsatio primi est signū fidei mis in ipo hoīe. vñ Ore. ii. epli. mozal. Tā to ds gēctior est quāto gēctū⁹ alienos dolo res sentit: immo naturale est ꝙ vnū mēbꝝ cōpatit alii membro. Apls. i. Coz. xii. Si patitur vnū membꝝ cōpatiunt ei ⁊ cūa mē bra: ergo qui nō cōpatit primi est tanq̄ mē bꝝ abscissum a mystico cozpe xpi: qz xps ē caput ⁊ xpiani in gratia exīstētes sunt mem bra ei⁹. vñ Ore. Hīō aliter redēptozis nostri mēbra efficimur nisi adhereāt ⁊ cōpatiendo primo. Et illā charitatē ⁊ cōpassionē primis debem⁹ ostēdere factis. Ore. Nunq̄ vere com patit qui nō necesse est primo negat. vnde. i. Joh. iii. Qui habuerit substām huius mundi ⁊ viderit primū suū necesse hēre ⁊ clauserit vi scera sua ab eo: quō charitas dei manet in il lo. ¶ Sedvltimo sciendū est ex ꝙ charī tas dei ⁊ primi est signū digne cōtionis ⁊ vite spūalis: tūc oīt questio que sit charitas sufī ficiēs quo ad deum ⁊ quo ad primū. Rīdeo ꝙ ad charitatē ꝙ sit sufficiēs quo ad deum: ⁊ quo ad primū tria requiruntur. Primo vt di mittat homo oē mozale pctm ad mīn⁹ ꝙ di lectiōe dei: si hoc voluerit saluari nō poterit vñ ps. Qui diligitis dīm odite malū qui ei nō odit malū nō hz veram dilectionē ad de um: sed simulatam. Si eni non dimittis oē pctm mozale: quicquid ꝙ dilectiōe dei facis: nō tibi sufficit. si ergo dicis hoc vt filiō dimit tere nō valeo. Rīdeo adhuc vere nō diligis deū: si ei vnā gutā vere dilectiōis haberes ad deum totum mūdū si deus ꝓcipet dimit teres ꝓpter eum: qz vt dicit Aug. Una gut ta charitatis maioz est oceano. Secūdo necē sariū est vt pro et⁹ dilectiōe ob ꝓemptuz tibi sīlatū ꝙ pctm aliquē honozē tibi exhibeas ꝙ aliqua bona opera et pniam: aliter dilectio tua tibi nō sufficit: nec est vera ps. Declina a malo ⁊ fac bonū: qz non sufficit mala dimit tere: sed oz bona facere. Greg. Probatio dile ctionis est exhibitio operis. Hīs cū quibꝫ ter renus dūs qui est charīt⁹ ⁊ offensus velit vt sibi aliquis honoz exhibeat ipe xps q̄ est dūs dūozum: vult hoc i dez: sed sunt quidā qui ꝙ ei ꝓcipit ⁊ ꝓ oīb⁹ petis luis nō solum non magnā satisfactionē vel gloziā sibi exhibere volunt: immo nec vnā veraz contritionē sibi dare dignantur. Nam illam acceptaret vbi aliud habere non posset scīm illud ps. Lq̄ cōtritā ⁊ humiliatū deus nō despicias. Deū ergo sīl hīcsti nō vultis vt filii magni sum⁹ ꝓ dilectiōe eius mozē pati: mundū relin quere oia ꝓ deo dare saltē hoc m. nimis ti buite: vt ꝙ hoc sanet ola vulnera anie vestre Psc. iii. Adulnerib⁹ tuis sanabo te. ps. Qui sanat ctritos cozde. Psa. xxxiii. Beati qui lugēt sed qui non tñ dare volunt ꝙ et⁹ dilectionē vos iudicate si illā vere diligāt. Vere nō cre do ꝙ vlla in his scintilla charitatis flagret. Tertio ꝙ ꝙ et⁹ dilectiōe ad primum habeas fraternā charitatē vt ei bonū optetas ⁊ quic quid vis ab eo supportari hoc illi nō facias ⁊ si eū letificē in tama dei ⁊ rei⁹ vt tibi satisfa ciat: ⁊ si in aliq̄ se lesit vl offendit hoc ei ex cor de indulgeas: aliter vere nō diligis. Apls. i. Coz. xiii. Si distribuero oēs facultates me as in cibos pauper: charitatē autē ad primū .i. nō habeā nihil mihi ꝓdest. i. Joh. iii. Qui nō diligit fratrē manet in moꝛte. Et hic illa charitas sic regulata scīm hec tria in dicta est charitas sufficiēs ad salutē ⁊ ducit ad gliaz.

¶ In cap. ii. fr. Her. iii. de recidiuatione.

MAne nobiscum domine Lu. xxiiii. In quib⁹ verbis mouemur ne ab ope bono in cepto desistam⁹: si vt in bono ꝓficerem⁹. vñ Chry. Non incipere: sed ꝓficisse virtutis ē. vñ Hiō. de sum. bo. Tūc deo placet nostra querelatio qñ huic quod inchoam⁹ ꝓficienti sine ꝓfectu. si hoc fieri nō potest nisi xps nobiscum mane: at ⁊ nos adiuuet: ergo deuote dicere debem⁹ Mane nobiscū ꝛc. ¶ Sciendū ꝙ hō ca ptem magna pericula incurrit qui post festū pasche recidiuat: q̄ grauia illis diligenter at tendere dz ne recidiuat: ⁊ xpm a se expellat. Primū dānū est ꝙ recidiuatio aufert homi fructū ꝑteritę tritiōis: confessionis: ⁊ satis factiōis: immo si tot bona opa quis haberet quot bēatus Petrus apls. Insuper si tot me rita ⁊ bona opa ds haberet quot sunt stelle in celo: et quot arene in littoꝛe maris totū ā nihil at ⁊ ola ꝓdit: sic ꝙ tibi ola ista nichil ad salutē ꝓficiūt si sic decidit. Ezec. xviii. Si im pius auertit se a iusticia sua ⁊ fecerit iniqui tem: oēs iusticie ei⁹ quas operat⁹ est nō erunt in memoria. Et hoc intelligit si hō sic moꝛi. si post recidiuationē crūcifixo resurgit pe penitētiā: tūc ola illa merita ⁊ bōa opa que ante pctm fecit reuiuiscūt ⁊ erūt sibi merito ria: sed illa bōa opa que homo fecit interim qñ sciēter fuit in pctis moꝛtalib⁹ nō reuiui scunt: sed moꝛtua sunt. Unde versus Aliter

am poterit q̄ nunq̄ vina fuerunt. Secūdo reidinatio vilificat hoiem ad mōdū canis reuerb.xxvi. Quasi canis qui reuertit ad vomitū sic homo ip̄udēq̄ iteras stultitiā talis peccatoz ſi mala q̄ per cōfessionē emo/ runt iterato emittit: facit sicut cānis q̄ reuersus est. Sciendū q̄ reidinās tam miser vīt ignis est q̄ nulli⁹ boni nec spūalis nec tēp lis dignus est: nec est dign⁹ cū pedibus suis sanctā calcare nec lumē celi videre q̄ sic de ali qz indignioz est oīb⁹ creaturis corpalib⁹. Aug. vii. etbit. Johannes hō deterioz ē vestia. Ergo cum in gratia est: tunc es dignus oīm bono regno celesti q̄ oīa creaturarū: q̄z deus natura⁹ p̄ropt̄ hoiem creauit vt eis vtatur et inde dēuiandet. Sed post reidinationē nō est dign⁹ vlli alicui⁹ creature: q̄z oīa crea tura dei bona est q̄ cuz tu malus sis: ergo ꝛc. Aug. vii. politie. Sicut optimū animaliū est hō true⁹ lege et iusticia: sic pessimum oīm animaliū est homo a lege et iusticia separatus. Unde etiā dñs loquitur ad aiam reidinan tem: vt hē Hier. ii. Humilis facta es nimis ite/ rās vias tuas. Ait etiam Aug. Quid vis tibi ingerere q̄d noxiū fuerit tibi. Canis enim reuersus ad vomitū suū: q̄ns in volutabro luti. Multa alia: vage auersis eisdem p̄di cā q̄ eadē rhetia nō incidūt. Tertio q̄z reci dās in maiorē p̄tātem dyaboli incidit. et postmodum fortius a dyabolo possidet sicut ille qui amisit castrū et recuperat illud. et postmodū melius custodit q̄ fortius possidet ne iterū amittat. Sic diabolus facit q̄ homi nē q̄ priam p̄didit: postea q̄ reidinationez imperat. Itē reidinās facit sicut ille qui e milles captiuitatem cui maximi inimici: et postmodū traderet se ei spōte in eandē capti uitatē. Sic reidinās qui cadit p̄tātē dybo li et etiā infernū per iram dei et per priam quam egit. Econtrario dat se sponte per reci/ dinationem in captiuitatē q̄ p̄tātem dyaboli submergit se ipm in profundū inferni. Job. xi. In puncto ad inferna descendūt. Aug. de verbis dñi. Qui petrā petrō addit: nunq̄ nectit nisi quo liget. Quarto reidinās sit impotēs ad diligendū sicut infirmitas iterata vulnus curati quando renouatur postmodum difficili⁹ sanat. Sic similiter est de hoie reidi nante. Mat. xii. Luc. xi. Erunt nouissima illi⁹ hoīs peiora priorib⁹. In signū cuius di cit ecclesiastici sanato: vi habet Jo. v. Ecce sanus factus es cauē ne peccas amplius ne deterius aliquid tibi cōtigat. Itez est magna crudeli/ tas quā reidinans exeret in suā propriam aiam. verbi gra. Si quis vulnera fratris sui carnalis iā sanata renouaret: magna crudo litas esset maior si vulnera p̄ris sui vel matris tue ꝛc. Ipto maior est q̄ hoc facit aie sue quā pl⁹ diligere dz q̄ p̄rem vel matrez: q̄ hoc p̄pter dignitatez ip̄i⁹ aie. vñ Aug. loq̄ns de di gnitate ip̄i⁹ aie dicit. Sicut de⁹ oēm creaturā sic aia oēz corpoream creaturā natura q̄ digni tate p̄cellit. vñ etiā Ber. Totus mund⁹ ille p̄ciz vniuersale estimare nō p̄t. Non ei dz⁹ p̄p toto hoc mūdo aiaz suā. i. vitā suā daret. quā tā p̄p aia hūana debet. Quinto q̄ reci/ dinans est irrisor diuine mie q̄ sibi fruit pacez cum diuina iusticia. Cū ei iusticia voluit eū eterna morte occidere: tunc mia se opposuit et pacem fecit. Quō e go talis audet ampli us oculos ad dei iam eleuare q̄ bonitatem dei inuocare cum sit contumax irrisor d'uie mie q̄ bonitatis Iusus p̄pter illā magnā ingratitudinez de tā grau⁹ offendit. Exēplus hui⁹ de seruo qui percuteret cōz suū ad ma gilā q̄ veniā peteret q̄ postmodū iterā ret g/ cussionē q̄ illaz p̄imā sibi indulsisset. si tunc iterū rogaret indulgeri sibi dñs posset dice/ re: tu subsannas me: sic sit p̄t intelligi de xpo. Itē sciendū scm Guil. lug. q̄lia ingra titudo multū aggranat petri. i. ingratitudo venie⁹ gē iā date i p̄ti q̄ gle in futuro p̄o misse. Cū eni p̄o petrō mortali petrō sit de bi/ tor eterne mortis p̄o dimissione vni⁹ pcti mor talis hō libēter deberet seruire deo mille an/ nis si tādiu viueret. q̄z sibi maius bonū fecit indulgēdo sibi vnū petrā mortale q̄ si sibi vni regnū vel etiā totū mundū dedisset. q̄d mani festū p̄t fieri ex hoc q̄ p̄o dimissione mortis talis que est momētanea seruire aliquis li/ benter alicui olim dieb⁹ vite sue multoma/ gis p̄o dimissione eterne mortis. Sexto q̄z re cidinās irritat oēs sctos oēs angelos dei q̄ tū i se est. q̄ rō est. q̄z sicut tota trinitas oēs sancti q̄ angeli gaudiū habuerūt i quelibet⁹ petrā sic econtrario reidinās irritat deum q̄ btām virginez mariā q̄ oēs sctos et āgelos dei q̄ tū in ipo est Ber. Putas placatos habe bis in iudicio quēcūq̄ tā sperates vis, p/ nare gaudio. q̄ cōsequenter sequit q̄ talis non est dignus q̄ sci quos hi irritant amplius interedāt p̄o eo: immo talis reidinās qui pendit deū q̄ oēs sctos angelos dei. q̄ oīs ditur in hoc q̄ pelegit hoc tpale. i. honorem mundanū luxuriā vel gulā p̄o merito xpi q̄ oim sctōz. Itē p̄o gaudio vitabis sctē trini/ tatis q̄ societate marie q̄ oim sctōz q̄ āgelo⁹ in celo existentiū. quoz nō est numer⁹. Ipo

ta. vii. Vidi turbā magnā quā dinumerare
nemo poterat. Cū tū de hiz letō magnū gau
diū habituri sum⁹ i celo: z lux hec oia mar
mū a deo obtinuisti. ps. Oculi mei ānte ocu
los tuos tēp dies hesterna q̄ pterijt. Sep
mo talis recidinās arescit: qz separat a mem
bro xpi z a participatione oim bonoz in celo z i
terra existentium: z p̄nat oia gēa dei: z erit sicut
palmes abscisus a vite vt mētrum abscisū a
corpe: ergo hic arescit vt ei meli⁹ ardeat i fuco
qñ excidet z i ignē mittet. Sciendū q̄ tñ dā
nū incurrit recidinans q̄ si oēs homines fierent
sāguinei lachrymas infūg et si oia alia in
terra exīstia z oēs volucres celi z pisces mar
z oia ligna z oēs lapides: immo z ois creatu
ra nō tñ sufficienter deflerent dānū qđ incur
rit recidinās per vnū pctm mortale: imo nō
esset sibi tā dānabile si certū mille demonia i
se haberet si rotari: suspendi: cōburi: vel sub
mergi deberet: qz dāna illa sūt finita z trāsi
toria: sz dānū illud qđ hō incurrit q̄ pctm mor
tale infinitū ē z eternū. vnde Arist. viii. phi.
Finiti ad infinitū nulla est ppoztio. Unde ha
bem⁹ exemplum quōd qñq; de⁹ in p̄nti punit
recidinātes. Legit i li. Summoz pōtificū q̄ d
dā post festū pasche z sacrā cōionē ebrietati
b⁹ placuit sūt lapsi sz nō impune. Mā ex oze
eoz flux⁹ sāguis fetidissimi emanauit d̄ z ad
interiora eoz retrozsū refluēs illos eosdē sur
sorabat: subito ēt aqua cū pluuia inundauit
z eoz possessiōes cū oib⁹ fructib⁹ z segetib⁹ pe
nit⁹ extinxit z exiuit. vnde exozti dracōes pe
stiferi nec igredi nec egredi sinebāt hoiesnisi
ad mortē. Pro qb⁹ quidā vir dei deū deuoti⁹
exozauit. Cui angelus dixit exaudit dicēs. Ques
to te si q̄s proditozie filiū imperatozis in fetī
dissimo z obscuro carcere cōduceret quid de
tali fieri deberet. Respondit vir dei q̄ talis
multum deberet dilaniari. Cui angelus: sed
quid de illo qui pixidez corpis xpi corā oibus
in luto fetidissimo inuoluerent. Cui vir dei.
Talis vt heretic⁹ z sacrileg⁹ cremari deberet
Respōdit angelus. Aliquid talia cōmisserūt
q̄ quib⁹ ozas In die letō pasche letām cōionē
receperunt: z postmodū extra seipos z sacra
mentū alter vtiq; in choziis z ebrietatibus z
similib⁹ deliquerunt: quibus compūcti cete
ri penitentiā egerūt ad salutem.

¶ In eadez scōa feria. Sermo. liii. q̄ ser sūt
qui hoiez retrahunt ne recidiuet.

MAnenobiscum domine
Lu. xxiiii. N. Circa qđ scie. q̄ ser
sūt q̄ debēt hoiez retrahere ab oi petō mortā
li ne recidiuet: z ne ieiū xp̄i expellat. Ppria
est meditatio mozā. Eccl. vii. In oēmozare no
uissima tua z ieternū nō peccabis. Ju. Nihil
sic reuocat a petis q̄ frequens meditatio mozā.
Hoc ptat qz meditatio mozā reuocat homi
ab oi auaricia: qz sicut nud⁹ ingress⁹ ē i hūc mū
dū sic nud⁹ egredietur Job. i. Nud⁹ egress⁹ sum
ex vtero mr̄is mee: nud⁹ reuertar illuc ps. Ne
timueris cū diues factus fuerit homo: cū multi
plicata fuerit gloria domus eius: qz cū mori
entur: nō sumet oia nec descendet cū eo gloria
ei⁹. Et si habuerit viuens in vita sua benedicet
aiam suā: confitebitur tibi cū bene feceris ei.
Introibit vsq; in generationē patrū suoz: et vsq;
in eternū non videbit lumē. Homo cū in honoze
esset non intellexit: comparatus est iumentis
insipientibus z similis factus est illis. Eccl. ii.
Dixi ego in corde meo: vade et affluas delicijs
et fruere bonis tuis: et vidi quia et hoc vanitas
est. Risum reputaui errorem: et gaudio dixi:
quid frustra deciperis? Cogitaui in corde meo
abstrahere a vino carnem meam: vt animum
meum trāsferrem ad sapiam: et vitarem stul
titiam: donec viderem quid esset vtile filijs hoi
nū: quo numero oporteret eos vti sub celo cūc
tis diebus vite sue. Magnificauit opa mea: edi
ficauit sibi domos: plantauit vineas: fecit sibi
ortos et pomaria: et consuuit ex omnibus fruc
tibus: fecit sibi piscinas aquarum: vt irrigaret
silua lignis germinantia. Possedit seruos et an
cillas: habuitq; vernas ditissimos: habuit quo
que possessiones armentorum et ouium: super
omnes fuit opulentissimus: congregauit sibi
argentum et aurum: et substantias regum et
prouinciarum: fecit sibi cantores et cantrices:
et delicias filioz hoiū: scyphos et vrceos ad mi
nistrandum in poculis: et vniuersa supelle
ctilia. Et ecce ego ingressus sum: vt magnifi
carer et superarem omnes sapientia qui ante
me fuerunt in Jherusalē. Sapientia quoq; per
manebat mecū. Et omnia quecūq; desiderauerūt
oculi mei non negauī eis: et non prohibui cor
meum quin perfruerer omni lętitia: et delecta
rer in his que michi parauerā. Et hanc putabā
partem meam si uti⁹ in labore meo. Et cū me
ditarer in omnibus operibus meis que fecerāt
manus mee: et in laboribus in quibus frustra
sudauerā: vidi in omnibus vanitatem et affli
ctionem animi: et nihil permanere sub sole. Ec
cle. ii. Ju. Ecce hoc facit illi auari q̄ tot virib⁹ anhe
lāt ad congregandū tot talia: z nihil cogitant de
futura vita. Illis cōtingit qđ q̄z sicut accidit
illi diuiti de q̄ dī Lu. xii. Dia mea habemsta
bona i annos plurimos reposita. Et dīxit ei
ei. Stulte hac nocte repetent aiaz tuaz a te z
q̄ cōgregasti cui⁹ erūt. Jdē retrahit z superbia
vñ Eccl. x. Quid superbis terra z cinis Medi
tatio mozā humiliat hoiez ab elevatione mētis
Cū hō hodie intendit se extollere sup alio cor
te erit cras sub pedib⁹ eoz cū. i. i terra sepelietur
unde ps. Sepulchra eoz dom⁹ eoz. Jtē va
let cōtra voluptatez carnis. vn de Gre. Nihil
sic ad domandū delideria carnis valet q̄ q̄
vnusquisq; hoc vnū qđ diligit mortuū pen
sāt. quid enī ē hō voluptuos⁹ q̄ carnez suā de
licate nutrit nisi coqu⁹ vermiū. Ratio: qz tandē
erit cib⁹ eoz. ergo dē cadauer quasi caro de
vermib⁹ Itez memoria mozā aufert hoi oia
illicita mūdi gaudia Eccl. xli. O mozs q̄ amā
ra est memoria tua. quis si habuisses oia gau
dia mūdi z omnes honoz es secūdi: cū hodie vel
cras mozi deberes: tūc esset oia trānsirent tāq̄
vmbra. Aliqui abhoz rent memorari mortem
vlētiā audire de morte: z est malū signi: qz ta
les vitā p̄sentez nimis diligūt: sicut heu: z alii
sūt si possibile esset qui vellēt hāc vitā cū dini
tiis suis a sanitate eternam hāc vitā eternā
cū gl̄ia sempiterna valtis innumerabilib⁹ re
fluentes In signū hui⁹ tūc illi stulti z homi
mūdani depingūt i suis domib⁹ imagines mū
danoz hoiz. i. chorizātiū et tībātiū. z sic de aliis
qz omne vulg applaudit suo illi. Scie dū q̄ est si
gnū stultitie qñ hō non vult de morte ppria
nec cogitare nec audire: z econuerso est signum

gdentie cñ hō libenter cogit at de extremo
tne. Cre. Tota vita sapiēs dz eē meditatio
mortis Hcōm qō trahit hoiem a petis et ser
uit cñ in bōis: ē dnota meditatio dñice pas
sōis. Nā passio xpi est remediū ptra oia pcā
pioptra superbiā: qz xps humilitate ppbat no
stā superbiā. Aug. Erubescat hō tumere in ppbis
pter quē xps tacet hūilis. O superbe q̄ cruz
xpi tuo superbiā ostendis cñ xpūs y mitriset
similib⁹: inspice coronatū corp⁹ xpi cruz spi
nea coronā quā pp te sustinuit vt te cruz coronā
glie in celo coronare posset. O tu superbe q̄ tot
na tua dspingis respice cruentatā y sputā
faciē xpi. O superbe q̄ cū vestib⁹ superbis dei
ctis respice y glādera albā vestē quā herodes
xpo induit in derisionē et stultionē. Itē respi
ce antiquā purpureā vestē quā pylat⁹ xpo in
duit. Itē respice y glādera xpm nudū i cruce
pdtie: y hec oia sustinu it y tu vt te stola glo
rie in celo vestire possis. O superbe q̄ dei cū cin
gulū argēteis y deaurat⁹ offendis glādera tu
ā cū q̄ ligat⁹ fuit. y cū qua capt⁹ fuit: nō lo
q̄ sūplicit fuit duct⁹. O superbe q̄ dei offēdis
sūtilium vestimentoz tuoz glādera lacerati
nem ac fluentū cruentatā corp⁹ xpi i quo a ver
tice vsq; ad plātā pedis nō remānsit sanitas:
y humilia te cū xpo si vis exaltari ab ipo Au.
verbis dñi ser. xxxix. Vis capere celsitudinē
sci: cape pri⁹ humilitatē dei. Dignare humi
liari pp deū. qz de⁹ dignat⁹ est humiliari
pter te. Au. de glie tue vicioz. Xps humilia
tus fuit vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Qui
ait tāta hūilitate dēpsit diuina maiestas: su
spice in quo anbet y plumit hūana infirmi
tas. Secūo xpi passio est remediū ptra auari
ciā. Nā paupras xpi redarguit nostrā auā
ciā q̄ in sua passione fuit pauper: pauperioz
pauperrim⁹. Paup: qz vestib⁹ denudatus.
Nudus enī pendit in cruce cōtā oi populo.
Pauperioz qz hamitū aque nō habuit: cum
bi. in cruce sitiit. Nec vinū nec medone nec
aliā petit: qz simplē di. Sitio. Creator ei
⁹ rex de olb⁹ liquorib⁹ huius mundi vnā
modā habere nō potuit. Pauperrim⁹ qz si
bi caput suū reclinaret. Matth. viii.
Vulpes foueas habēt: y volucres celi nidos
hō aūt homis nō hz vbi caput suū reclinet.
Quisq; cū paup in hoc seculo mori nolit,
illōs qui moriunt in terra aut gramine
aut stramine: aut aliqua testimonia in qui
b⁹ moriant hūt. Xps autem nullā filoz hā
buit cū in cruce pauperime y humano gñe o
bijt y hāc paupertatē xps pter nos sustinu
it vt nos ditares Apli. ii. Cor. viii. Propter

nos egen⁹ factus est cū esset diues vt nos illi
us inopia diuites essem⁹. Tertio xpi passio
est remediū ptra gulam. qz xps felle y aceto
in cruce potat⁹ est. ps. Dederūt in escā meam
fel. y in sitī mea. Et hoc gulosi nō cōsiderātes
bibis y potib⁹ crapulose vtunt. Quare ergo b vul
nera y liuores y flagellatiōes debent nobis
esse in remediū ptra oēz luxuriā. Quinto cha
ritas xpi et mānetudo y patientia ip̄ius de
bent nobis esse remediū ptra oēz irā y inuidiā.
Sexto xpi labor y inquietudo quā triginta tri
b⁹ ānis y vltra p nobis in terra habuit impu
gnant nostrā accidiā. O tu piger qui de mā
diu vrmis glidera quātūcūq; te vigilantē
sepi⁹ in oratione pernoctanti. ergo surge mane y
lauda creatorē y redemptorē tuū vt labor y
beneficiorum ei⁹ gratus videaris. O Ter
tiū remediū est memoria preteritoz petōrū.
nā quēcūq; ēptaris de aliquo petō ppetrāto:
tūc cogita vtrū autē re⁹ fuisti in illo perca
to an nō si nō: tūc de⁹ pservauit te ex sua grā
et bonitate vsq; ad hāc horā: et cū ppendis
hoc in tempore tūc lauda y regratiare deo. y pe
te ab eo vt pservet te ampli⁹ ab illo y ab oī
bus petis vsq; ad obitū tuū: qz iam nō inten
dis cōmittere illud pctū: a quo de⁹ a tuētu
te tua te pservauit. Si aūt reus fuisti in illo
pctō: y de⁹ ex sua mīa tibi indulsit illud y cō
tritionem y cōfessionē y pnam. tūc deus mag
nū tibi fecit q̄ si totū mundū tibi dedisset
qz secūm Au. Magis est petōrē conuertere q̄
celū y terrā creare. qz q̄cūq; peccauit mortale
tūc ex iniustitia dei imediate incurrit infernū infernales
nisi mia ip⁹ ad pnam te sustentasset. Item si
peccas iterato forte tibi de⁹ nō dabit grām
vere cōtritiōis y pne: qz per te potes peccare
sed per te nō potes resurgere sicut pisces q̄ se
possunt natare vbicūq; nō per se egire. Item
si peccas amittis oia ppria merita primas te
suffragio totī⁹ ecclesie. y separas te a consor
tio oīm sanctoz y angelorū dei: simul cū iudicis
e dyabolo qui nichil hz tibi dare nisi infer
num q̄ salariū re infinq; aliam propriam literā
cis quā xps ppio sanguine suo redemit. Itē
deles nomē tuū de libro viteresiōgas te a tri
o y appropinquas ad eternū pa. Appropinqua
uerūt vsq; ad portā mortis. Quartū remedi
um est cōsideratio extremi iudicii: de q̄ dicit
Bern. Hinc horrisono angelo tuba clamat
ad alios ad tartara damnandos. Surgite mortui et venite
ad iudicium dei. Hoc iudicium timere debemus
pter districtā cōdē qua sibi reddituri sum⁹
proximo reddituri erim⁹ cōdē de cogitatibus

Maß.i. De cogitatiõib⁹ impii interrogatio erit. vñ Greg. Hic de⁹ cogitatiões vnuscuiusq; gesserat & cuncros gressus dinumerat vt nec minutissime cogitatiões & ap ꝺ nos vsu vincrũt et⁹ iudicio iditrusse remanẽãt. Itẽ reddituri sum⁹ rõnẽ de oĩb⁹ verbis. Mat. xii De oĩ verbo ocioso qđ locuti fuerit hoies su ꝑ terrã reddituri sũt rõnẽ in die nouissimo. Et talis timꝺr iudicii ꝺz eẽ cultos lingue no stre ne loq̃ murmꝰba ociosa. detractoria: adulatoria: mẽdacia: iuratoria: scurrilia: & sic de aliis. Itẽ reddituri sum⁹ rõnẽ de oĩb⁹ opiõ⁹ qua. i. intẽtiõe facta sũt. Eccli. vi. Cuncta que fiũt adducet dñs ad iudiciũ. Lu. xvi. Redde rõnẽ villicatiõis tue. q. d. Redde rõnẽ de omni gressu quo vnq̃ pedib⁹ tuis ãbulasti. De cogitatu quo vnq̃ male cogitasti. De tactu quez tuis manib⁹ perpetrasti: & de oĩb⁹ q̃ cũ cozde tuo ꝓfecisti. & sic de aliis. Itẽ quilibz reddituus est rõnẽ de talibus. i. quõ ea lucrat⁹ sit: quõ extẽdit: quõ post se reliquit. Itẽ de tẽpe Ber. Dẽ tps nobis ipensũ a nobis exigit̃ q̃liter sit expensũ vñ Gre. Sicut nõ peribit capilꝰ de capite sic nõ peribit momentũ de tpe de quo nõ oporteat nos reddere rõnez. Itez de statu & officio nõ reddituri sum⁹ rõnẽ: sicut vxorati de statu matrimonii: sic & virgines & vidue: similiter mechanici de suis artificiis vt sutor de sua sutoria: sartor de sua sartoria: & faber & pistor & cẽtq; alii de suis officiis & artificiis. Multũ remediũ ẽ cõsideratio pene iterni de qua di. ps. Pluet sup pectores laqꝺ ignis & sulphur & procellaꝝ pars calicis eorum &c. Dicit enim pluet: q̃ sicut gutte pluuie nõ potest dinumerare aliquis: sic nec damnatoꝝ penas. Dicit enim Ber. q̃ stilla vna gehenne ignis pl⁹ ledit pectores ꝙ tota vna dña in laboꝛe & partu plus ꝙ quingẽtos mille annos perduraret vñ Amb. di. q̃ si oẽs homines nati ab Adam vsq; ad hodiernum diem viuerent: & oẽs boni predicatores eẽnt et omnes minutissima pena inferni ꝓdicarent: illi omnes illam minutissimam penam ꝓpalare non possent. Aug. dicit. Si oẽs homines nati ab Adã vsq; in hodiernũ diem et ampliꝰ nascerent̃ viuerẽt vsq; ad nouissimũ diem: et oĩa gramina & ꝙcreta vnq̃ fuerunt essent homines: & si vnã penã quã patiat̃ alia ꝙ uno peccato mortali in inferno ex equo paterent: ita ꝙ daret̃ vnicuiq; hoi pars sua⁹ pene equa: tũc particula quis dic⁹ pene homis hui⁹ maioꝛ esset ꝙ oĩa tormenta & oẽs sancti martyres & oẽs raptores & oẽs malefici vnq̃ passi sunt. Greg. Hoc sulpicari nõ poterit qđ ibi cruciatib⁹ ded tũ nõ fuerit. Ergo pena dñi natoꝝ est infinita & inexplicabilis. vñ Aug. ii. de gñatione. Impossibile est infinita gñ fire. ℘ Sextũ remediũ est cõsideratio gaudiis. ℘ro quo sciẽdũ q̃ in celesti patria habebim⁹ sercula magna multa: dulcia & pciosa. ℘imo habebim⁹ ibi sercula magna: qz ibi coꝛp⁹ & alia plene pascunt. Hic si tñ gustatur hoi spascit: sed ibi hõ plene i oĩb⁹ sensib⁹ corꝛis et aie replet gaudiis. Si enim vn⁹ totũ mũdũ daret vni q̃ sibꝛe suo sufficit quẽ de⁹ solo ꝺño creauit qz dicit & facta sunt quid tũc cũ tibi celũ dabit cũ suis gaudiis: & vbi apponet diligentiã suaz vt magnuz gaudiũ tibi faciat. Vñ di. discipulis suis. Vado parare vobis locũ. Secũdo habebim⁹ ibi mira sercula: qz tot quot sunt sancti & angeli in celo quoꝝm numerus nobis est ignotus: qz sicut nec stellas celi nec guttas maris: sic nec numerꝝ sanctoꝝ aliqs nostrũ numerare poterit. vñ ap̃o. vii. Vidi turbã magnã quã nẽo dinumerare poterat. Et de quoꝛz sctõ dicitur nostrũ magnũ gaudium hẽbit: qz ibi optime noscim⁹ & diligimus nos alterutrũ sic ꝙ nõ ꝙ mẽ in pñti dilexit taliter vnigenitũ suũ. & tõ ex nimia charitate scõm Anselm. Unusquisq; nostrũ intantũ gaudet de alterius gaudio i quãtũ de suo ꝓpꝛio⁹ eẽ uerit. Et ergo dum vn⁹ nõ hz in seipso: hoc habebit i alio. Unde Gre. Ex illi⁹ sancte & pfecte charitatis merito fiet vt vnusquisq; habitur⁹ sit in alio qđ nõ hz in ꝓpꝛio merito. Ergo dum aliꝰ hñt hoc tũ erit ex sincera charitate: sicut dum hoc vnũ mẽbꝛũ hꝛz diuidit cũ aliis Itẽ tãtũ gaudiũ hẽbit ꝺo de vno sctõ ꝙ si mille annis ꝺo seruissz ꝙ tñ spaciũ tpis deo nõ plene de hoc satisfecissz: ergo si tot⁹ mũd⁹ esset illius hominis: tũc potius vellz illo carere ꝙ gaudio illo ꝓuari qđ de vno sctõ põt habere. Tertio ibi habebim⁹ sercula dulcia sic ꝙ talis dulcedo est hic ignota. Vñ ps. Magna multitudo dulcedis tue dñe: quã abscõdisti timentibus te. ℘o. xii. Beati qui ad cenã agni vocati sunt. Hoc ꝓz etiã in sanctis qui tanta sustinuerũt ꝙ dulcedie vite eterne. vñ Paul⁹ raptus in tertiũ celũ vidit gaudia celi: et postmodũ di. Nõ sũt ꝙdigne passiões hui⁹ tpis ad futurã gliam. Si ei oẽs tribulatiões & oẽm penã hui⁹ tpis sustineret mũd⁹ & oi die mille mortes pateret: adhuc ꝙdignũ nõ esset. vñ Chrys. Si quotidie oporteret nos tormenta sufferre & ipsã gehennã pro tpe tolerare ꝙ eo vt ipm videre possem⁹ in gria & sctoꝝ ei⁹ numero sociari nõ esset dignũ pati oẽ qđ cuncte gẽ mõ: vt tã

ſi bonā:tātoq; gīe ytcipes hēremur. Quar
q habebim⁹ ibi tercula ꝓciosa: q; de⁹ semet
ipsū nobis i pmiū Et si creatura a deo crea
ta pōt letificari holem. vbigīa. Sicut auruz
argētū honoz ⁊ ptās ⁊ ꝓciose vestes superbuz:
sic deus ꝓcious ⁊ bonū vinū gulosum: et sic de
alīs. q; sic creatoz pōt Tāta nāq; sunt gau
dia celi q; si celū aperiet ⁊ minimū gaudiuz
eius⁹ parui leti viderēt huius remote sint a
mētibus tot⁹ mund⁹ sustinere nō pollet hoc
gaudiū. Si aūt possibile esset q; sustinere pos
sēt nullū coz est adeo triste qn ex hoc leti
ficaret:imo si iteri in igne arderet vel in gla
cie ⁊ marīo frigoze staret vel etiā ipam moz
tē oīa sustinerēt. de his oībus interi nihil
curaret. Quid tūc erit cū nos illuc venerim⁹
⁊ cū deo ⁊ cū oīb⁹ sctis gaudebimus. Jtē de
uidere est ita delectabile q; Augu. dicit q
pul⁹ vellet esse in inferno ⁊ deū videre: q; in
celo ⁊ eius visione carere. Vñ angeli quasi
iam per septē milia annoz deū viderunt: et
tñ ictum oculi deberent ꝓcurari visiōe dei
nimis graue esset eis. Quāuis eni angeli hic
miras operant et nobis frequēter seruiūt:tñ
deum semp cōtemplant. Vñ Mat.xviii. An
gli coz semper vident faciē ꝑris mei qui ē
in celis. Jtez de hac visiōe dei ⁊ de dulcedine
eius dicit ꝓs. Quīa mille anni ante oculos tu
os quasi dies yc. Vbi dicit glo. q; nūq; aliqua
dies taz gaudiose consumpta est in ꝓcelenti
quin mille anni breuiores estimant in celo.
Jam in hac visiōe implebit desiderium hoī
q; Satiabor cum apparuerit gīa tua. q; in
celo quis satiabit siue sit magni meriti siue
paruiste q; quilibz gtentat intantū q; nō po
tūs plus deliderare. Exemplum de vase ma
gno qō pōt gtinere viginti vnas vini: ⁊ cuz
fuerit plenū est ⁊ nō pōt pl⁹ recipe. Sitē
urceol vel valculo paruo qō pōt gtinere vnā
solā mēsurā cūq; hz illā ⁊ ipm pariter plenū
est ⁊ cōtēta: ita bī in vna mēsura sicut vas
magnū in vigilī veris: sic est de magnis san
ctis de sō Petro vl paulo: vel de sancto Dñi
o patre nostro. qui habent magna vasa in
magna merita. ⁊ de nobis q; sum⁹ parua va
sa cū paucis meritis nostris. vñ Aug. li. xxii. de
ciu. det. Ipse de⁹ erit finis deliderioz nostroz
q; finis sine videbit sine lasti dio amabit: sñ sa
tietur laudabit. Jtez dicit in eodē lib. Qō
bo⁹ ꝓparauit diligentib⁹ eū: et sicut nō cepit:
ita nō attingit: charitate nō cōprehēdit. Dell
beria ⁊ vota trāsgredit acquiri pōt estimari
nō pōt. vñ Ber. sup Cāt. Ceuera verum est
gaudiū ⁊ solū qō nō de creatura hz de crea
tore ꝛcipit. qō cuz possederis nēo tollet a te.
cui gparata ois alia iocūditas meroz est. ois
suauitas doloz est. oē dulce amarū. oē decoz
fedū. oē aliud qō delectari pōtz molestuz vñ
Aug. de lib. arbi. Tanta est pulchritudo in
sticie tāta est iocūditas lucis eterne. vt etiaz
si nō liceret in ea ampli⁹ manere q; vni⁹ diei
hozā ꝓpter hoc solū innumerabiles anni h⁹
vite pleni delitiis ⁊ et cū affluētia tpaliū bo
noz recte meritoq; gtēnerent. Quicūq; ista
sez tū dicta verac iter cozdi suo impzimat ea
frequenter cogitat est quasi ipossibile q; sciēter
vnq; aliqd petāt moztale cmittat. Exēplū le
gīt de ādā rege qui nūq; vl raro risit. Et ꝓ
cipes illi⁹ accessēt ad frēz regis ut rīgātes euz
vt regē interrogaret de cā sue tristicie q; nūq;
vel raro rideret. Ipse tristissēt. Et rex rīdit
frī suo q; sibi sup hoc illo die rīdere velit. et
rex foueā fieri fecit ꝓfundā qua q; medietate
replenit cū ignitis carbōib⁹. et sup illā foue
am locauit sedē antiquā ⁊ cozrupta ⁊ vetusta
te sup sedē illā pepēdit gladiū extractū cum
filo. ⁊ locauit mēsaz ype foueā plenā cibariis
⁊ ciphis cū vino ꝓciosissimo. Et locauit fratrē
suū sup sedē illā. ⁊ fecit ḡtuoz viros cū gla
diis extractis fratrē suū circūstare. quoz vn⁹
gladium extractū posuit sibi a retro. alī⁹ ab
ante. tertius a dextris. quart⁹ a sinistris. Et
rex fecit accedere viros q; cātauerūt aī eū in
typanis ⁊ chozis ⁊ ozganis ⁊ i aliis musicali
bus instrumētis. Et rex ait fratri suo gaude
⁊ letare ⁊ comede ⁊ bibe ⁊ sis let⁹. ⁊ frat ait
ad regē. quō posse letari videre cū mihi sint
an gustie vndiq;. si video infra me video ca
bōes ignitos ⁊ si volo me vltra mēsurā mou
re sedes vetusta frangit. ⁊ sic ad ignē cadā si
video supra me video gladiū enaginatū pē
dentē i tenero filo si respicio aī vel retro me
vel a dextris vel a sinistris vndiq; circunda
tus sum gladiis enaginatis cū me sic sentio in
āgustiis positū neq; delectoz cōedere neq; bi
bere. Et rex ait frī suo. Sicut tibi iā ē. sic mi
hi sp ē. q; si video supra me cognosco iudicē
meū q; iudicatur⁹ ē me ⁊ cui oz me reddē rō
nē de oīb⁹ cogitatiōib⁹ ꝑbis ⁊ opib⁹. Si vi
deo infra me ꝑsidero ītrnale ignem ⁊ penaz
dānatoz. cū quib⁹ eternal⁹ dānaboz si vno
petō moztali moziaz. si video retro me cogno
sco petā mea q; multi gtra deū. ⁊ sic tps meū
inutiliter expēdi. si respicio aī me cognosco
moztē meā ad quā singulis die⁹ vna dieta
facio ⁊ nescio tps nec locū moztis mee. Si vi
deo a sinistris ꝑsidero demones q; die noctuq;
gestit aiam meā ⁊ ꝑdere salutē meaz. Si

a deꝫ tñc cognoleo ãgelos dei ꝙ mihi semꝫ
bõa inſpirauerũt ⁊ a malis retraxerũt: ꝙbus
hen nõ ſatiſfeci: nec eoꝫ bonas ſpiratões ſe-
cut⁹ ſũ. Et cũ ita ſꝫ i me ⁊ circa me gꝑdo ⁊
cõſidero quõ pollez gaudere i hoc ſcło. Et ſic
frater regis ⁊ ceteri attẽdẽtes emẽdati ſunt.
¶ De eadẽ feſtiuitate. Sermo. liiii.

STulti ⁊ tardi coꝛde ad
credendum ꝙ ſcõm dictuꝫ Sal⁹
Eccl⁹. i. Stultoꝝ infinit⁹ eſt numerus. Vñ
ꝙ ꝑñti duo declarabo. Pꝛio ꝙ ſunt ſtultiozes
huius mundi. Scõo ꝙ ſũt nimis ſapientes
ꝙ plus volunt ſapere ꝙ opꝛ ſapere: qõ eſt ꝛa
dcõ apli Ro. xii. vbi dicit. Dico em vobis ꝑ
gr̃az ꝙ data ẽ mihi oibus ꝙ ſũt iter vos non
plus ſapere ꝙ opꝛ ſapere: ſꝫ ſape ad ſobꝛietа
tẽ. Quantũ ad ꝓmũ ſciẽdũ ꝙ ſũt quattuoꝛ
genera hoim ꝙ ſunt ſtultiozes huius mundi
Q Pꝛimi ſunt ꝙ in tali ſtatu viuunt: in q̃
moꝛi non auderent. Hoc ꝓbatur: qz nũq̃ ha
buerunt neq; habent certitudinẽ vnius hoꝛe
ꝑñtis vite nec ſciunt tps vtrũ mane vel ve-
ſpere vel de die vel nocte moꝛituri ſunt: nec
locũ aut in menſa vl lecto: aut agro moꝛitu-
ri ſũt: nec modũ vtrũ in igne vel in aqua vl
in terra: qz ds põt cadere in plana terra: ⁊ ſic
moꝛi. vñ Ber. in meditationib⁹. Certum eſt
qõ moꝛiet: incertuꝫ eſt qñ aut quõ aut vbi.
qñ vbiq; te moꝛs expectat: tu q̃z ſi fueris ſa-
piens vbiq; eã expectabis Ecl. in fine. Quid
in reb⁹ hũanis certi⁹ moꝛte: ⁊ q̃d incerti⁹ hoꝛa
moꝛtis inuenit: ⁊ ſic in tali ſtatu alíq; viginti
vel q̃draginta ãnis vixerunt in quo moꝛi nol
lent. Et tales ſꝫ ſe periculis maximis expo-
ſuerũt ꝙ ſic ſcienter in peſtimoꝛtalib⁹ ſtetere ⁊
qz ſꝫ fuerãt in ptãte diaboli ſi deus eis ſuaz
miam ſubtraxiſſet: ⁊ ſic in tali ſtatu eos moꝛi
ymiſiſſet ſtatim inferñ intraſſent. Vñ dr de
petõꝛib⁹ in ꝑs. Aꝛcoꝛpinquauerũt petõꝛes vꝛ
qz ad portas moꝛtis. ergo magnã audaciam
oſtdit ꝙ ſcienter ꝑ nocte in vno petõ moꝛtali
dꝛmit nili ſic ad min⁹ cõtritus. Aug. de ver
bis dñi. Audacioz eſt ꝙ cuꝫ vno petõ moꝛtali
dꝛmit q̃ ꝙ cũ ſeptẽ hoſtibus de moꝛte ſua ſui
ẽ obligati ſꝛſurgit. Nen hoc nõ aduertũt adul
teri ⁊ alii luxurioſi: ⁊ nec ipſi ſuperbi nec vin
dicti ⁊ iuſtoꝛes: nec ipſi gulioſi ꝙ in ebꝛietatib⁹
viuũt: ⁊ ſic de aliis ꝙ ſine oſ timoꝛe dei peccãt
nõ ex ignoꝛantia aut ex infirmitate ſꝫ ſcienter
⁊ ex certa malicia: ⁊ tales q̃z timent dãna
ex⁹ ⁊ dãna coꝛꝑis: ſꝫ nõ timẽt deũ nec ſalutẽ
ꝑpriã ꝛta q̃s dicit dñs i euã. vñ hẽ Mat. x.
Nolite timere eos ꝙ coꝛpus occidunt. Glo.
mu itaq; ſ ꝙ talia recipiunt ſꝫ timeta nõ
ꝙ poſtq̃ occiderit hꝫ ptãẽ coꝛpus ⁊ alia nõ
tere in gehẽnã: ergo q̃z pt⁹ dꝫ timere deꝛe
aiaz q̃ coꝛpus ꝑpriũ vt res tales: ⁊ hoc ꝑ
ꝑfectiõẽ alie. vñ dicit Aug. q̃ plus ẽ dãnꝫ
in amiſſione vni⁹ alie q̃ mille coꝛpoꝝ. Nã ſa
tus mũd⁹ ille ꝑfectũ vni alie eſtimare nõ põ.
Sciendũ ꝙ q̃libꝫ ꝓudens hõ nõ vnũ diem
nec aliquã hoꝛã i tali ſtatu viuere deberet in
q̃ moꝛi nollet: ⁊ hoc ꝑpter incertitudinez mo
tis. Lu. xii. Eſtote parati: qz neſcitis diez no
hoꝛã. ergo q̃z ſic viuere deberet quaſi eras
moꝛi opoꝛteret. ſ. ſe a peccatis cauere ⁊ bona
opa facere Deñ. in epla. Dẽs dies velut vlti
mus oꝛdinãdi ſunt: qz de felicitate hois vlti
ma diestudicat. Sedi ſunt ꝙ querunt illũ qñ
inueniꝛe nõ ꝑñt. ſ. diu viuere tã in ꝑñti ꝙ in
futuro. Deñ. i epla Nemo ꝙbñ viuat: ſꝫ q̃
diu curat. cũ oibus poſſit ꝛtingere vt bene vi
uant: diu nulli. Qõ nuli⁹ vitã longã in ꝑñti
hãe pot oſtdit Job dicens. Bzeues dies hois
ſũt. Jdẽ. Hõ nat⁹ de mulie. ꝛc. Hoc iã noſtris
tpibus vez eſt ꝙ ſumus bzeuis vite. Hoc eſt
ꝑz reſpectu antipuoꝝ patrũ. Adaz vixit nõgẽ
toſtrtmginta⁹ annos. Noe tpe diminuti ſũt ſex
ingẽtoꝝ annoꝝ: ⁊ poſt diluuium trecentoꝝ
ſnquaginta. Sed iam noſtris tpibus pauci
ueniunt vſq; ad. lxx. vel. lxxx. annũ imo ſoꝛ
te ꝑes moꝛiunt infra. lxx. an. q̃ vltra illũ nu
mez attingunt. Jtẽ vita nãa reſpectu eterni
tatis nichil eſt Remig. Tps noſtruꝫ in cõpa
tiõe eternitatis nihil eſt: aut hoꝛa bzeuiſſima
ſic ꝑz ꝙ vita nãa bzeuis eſt: ⁊ nullus longãvã
tam acquirere poteſt ſed bonam vitam qñ
libet acq̃rere põt: qz deus ſꝫ eſt ꝓnus indulꝫ
gere ⁊ dare gratiã: qz nulli ſperuit qui ueni
tat petẽdo redimere: ⁊ iõ expectat vt miſeꝛe
tur nri Chꝛi. Iug. Mat. Nõ em cũ peccauerit
hoies ſtatim punit eos: ſꝫ expectat ꝙ multas
gr̃atiões ⁊ deus vult miſereri cuilibet petẽti
etiã ꝑfidiõq; petis magnis ſit inuolut⁹ ſi de
cõtrit⁹ ⁊ gr̃az ſcit. Ber. Maioꝛ eſt dei pietas
q̃ queuis iniq̃tas. Ezech. In quacunq; hoꝛa
petẽꝛ ingemuerit ꝛc. O q̃ ſtulti ſunt illi qui
multa faciũt ⁊ ſcũt peritos medicos ⁊ magnã
pecuniã libẽter expendũt ꝙ plongatione võ
te coꝛꝑalis: q̃ vix vnũ denariũ audent ꝑpter
deum erogare. Item aliqui ꝑcati eſſent vl
tra. xl. vel. l. miliaria ire vbi poſſent longam
vitaz adipiſci: ſꝫ ꝑpter hũ viuere nolunt ad
primaz eccliam vel ſermonẽ accedere. Certi
ſunt qui hñt malã vitã ⁊ volũt habere bonã
moꝛtẽ: qz tales nõ intelligũt ꝙ vita mala et
moꝛs mala concoꝛdant ⁊ concomitãtꝛ illis

Sūt hēu plures q̄ ducūt malā vitā: q̄ cōiter eis volunt habere bonaz mozte. Hoc p̄z q̄ a gēsi ꝑ pellimi interrogarent vtrū saluari vl̄ damoi vellēt rūderēt oēs q̄ sic: q̄z hoc ē na male. vñ Arist. i. ethi. Dia bonū appetūt. vñ etiā Boe. de cōso. phie. Mentib⁹ hoim natu⁹ insita ē cupiditas veri boni. Q̄z raro ēuenit q̄ illi q̄ quesiam vitaz ducunt bene moriant. Aug. de disci. xpiana. Nō pōt male mori q̄ bñ vixerit: ꝛ diz bñ moziē q̄ male vixit Ar. iii. ethi. Qualis vnusquisq; ē talis vide tur sibi finis. Ex quib⁹ sequit q̄ illi stulti sūt qui ducūt malā vitā ꝛ volunt hīe bonā mo zi. Quarti sunt qui intendūt bene facere: nō tamē ad effectū illā bonā intentionē ꝑducūt sicut multi sūt qui dicūt se habere bonā volū tatē benefaciendi ī ꝛ emendandi se adhuc an te mortem: q̄ differunt q̄dq. ex. vel. xxx. annis etc̄ incipiāt hoc bonū ꝓpositū ū gticere: ꝛ q̄ si moriant q̄ nunq̄ incipiūt: q̄ tales stul⁹ sūt q̄z xp̄s qui dedit eis bonuz ꝓposituz i hereditate eis celeste regnū: ꝛ paratus est ad dare execūtionē boni ꝓpositi: ꝛ gēter re gnū celi ꝛ rapitūt ei ꝛ suffocāt hoc bonū ꝓpo situ. Nōne stult⁹ esset pauz ille cui rex ephie re regnū vnū: ꝛ ex negligētia ꝛ pigritia nol⁹ let accipere: sic tales sūt. ℞ Quantū ad tertiū sciendū q̄ quattuoz sūt gña hoim nimis ꝑuersi. Primi sūt qui hoc q̄ est inscrutabi le volūt ꝙscrutari videlz ipsā sanctam trinita⁹ tem q̄ hoc sit q̄ deus est trinus in ꝑsonis ꝛ vnus in essentia. Et q̄ tres sunt tres ꝑsone ꝛ vna nō est maioz alia nec vna minoz alia trib⁹ simul sumptis: ꝛ q̄ pater est eter⁹ nus filio ꝛ fili⁹ ꝓ spūsanctus: ꝛ q̄ de⁹ pr̄ ꝛ deus fili⁹ ꝛ de⁹ spūsanctus nō sūt treo dii: sed vnus de⁹ vn⁹ dñs. Talia ꝙscrutari periculosum ē Ꝓuer. xxv. Qui ꝙscrutator est maiestatis opprimet a gla. Eccl. iii. Altioza te ne ꝙsieris ꝛ q̄ ꝑcepit tibi de⁹ illa cogita ſp. Q̄z tū scien tiā q̄ sepius cogitare de sancta trinitate bo⁹ nū est. ℣. quō beati iam exultēt ī ꝙspectu trini tatis: ꝛ quō hoc erit gaudiū nostrū essentiale cognoscere deū patrē ꝛ filiū ꝛ spūsanctum: ꝛ quō oia cognoscem⁹ in deo. Ber. Quid non videt q̄ oia videt? videt vñ etiā magister sen. Qui claritatē dei videt nil in creatura agit q̄ videre nō possint. Itē q̄ delectabile ē deū videre q̄ dānati poti⁹ vellēt esse in inferno ꝛ deū videre q̄ in celo ꝛ eius visione carere. Fulgenti⁹ dei facie omnes qui i carcere iacent videret nullā penā: nullā dolorem atq; tristitiā sentiret. vñ ps. Oñ mille ſ. nā oculos tuos ſil. die sabbatorum ꝛc. Hereti

mitia cogitādo de deo alititūt affectū hoload desiderio eternoz ꝛ celestiū. Q̄z ꝙscrutari di uinitatē sepi⁹ in errozē ducit. Ber. Scrutator i tenuitas ē credere pietas nolle vita eterna est. Q̄ Secūdi sūt qui ꝙta ꝑcepta ecclie occulta q̄ demones inuestigare volūt que alis scire nō possunt: vt futura vel futura contin gētia q̄dūcte ad certa ꝓhibitū ē: vt p̄z. xxvi. q. vii. nō obseruet. Sibi dē. Qui talib⁹ credūt aut ad interrogandū eas eaz domos ītros⁹ unt: aut eas ad ꝓphas domos ducunt sciant se fidem catholicam ꝛ baptismū ꝑuaricalle ꝛ paganū ꝛ apostatam ꝛ dei inimicuz esse: sibi dei imperpetuo grauiter meruisse. Q̄ sciendū etiā q̄ oēs qui ad tales phitonissas accedunt moz taliter percant: q̄z nō licet ꝙsiliū a dia bolo requirere: q̄z inimic⁹ moztalis noster ē ꝛ semp habet malā voluntatē ꝙtra nos quō nos impediat in salute nostra. Iudeis nec est eis credendū: q̄z diabolus qui per eaeloquiū serōm dictū xp̄i: vt habet Jo. viii. Mendax ē ꝛ pater eius sc̄z mendacii. Et q̄ hoc q̄q; nitā tur innocentes diffamare q̄ sibi sūt magis ꝙ trarii. vñ exēplū. Quidā comes i vna ciuita te sui dñii habuit vnā phitonissā q̄ occulta ꝛ secreta manifestabat. Ad quā accessit tem⁹ ptans eā ꝛ q̄siuit ab ea de duob⁹ equis die. sibi eos esse furatos. ꝛ ipsa indicauit ei vbi es sent ꝛ q̄ eos furati fuissēt: ꝛ ille. Oñ grandis mentita es ꝛ illos de q̄busdicis inocentes in culpas: q̄z equos adhuc i stabulo meo habeo Tertii sunt qui volūt cū rōne inuestigare fi⁹ dei veritatē seu articulos fidei. sc̄z quō virgo a spūsācto ꝛcepit ꝛ quō virgo peperit: ꝛ quō resurgem⁹ cū corpus nostrū est in cineres re dactuz quō xp̄s pōt corporaliter esse sub tam parua specie panis: ꝛ sic de aliis ꝛ talia inue stigare est ꝙtra fidez pugnare. Greg. i omel. Fides est exāi rerum que apparere non p̄nt. Que cū apparent fidez nō habēt sed agni ⁊ tionē. Verbigratia. q̄ lapis sit durus hoc pal patur q̄ hoc albū vel nigruz hoc videtur et ergo nō est ibi fides. ⁊ agnitio. vnde Arist. ꝛ alii phi dicunt mundum ab eterno fuisse: q̄ est contra fidem ꝛ sacraz scripturā. Gen. i. In ꝓncipio creauit deus celū ꝛ terrā. Ratio hu⁹ius est: q̄z nihil credidissent nisi q̄ cū ratiōe comphendere potuerūt. Modo nō potuerūt cuz rōne cōprehendere q̄ deus ex nihilo cre asset mūdū. q̄z dicit Arist. i. de ḡnatione ex ni hilo nihil fit: ⁊ fides xp̄iana est sup oēm hūa nā rationē. vñ dz in decre. Fides cōprehen⁹ dit q̄ sūt supza rōnē. xxiii. q. i. nō turbat. vñ ꝛ tā Greg. Fides nō hz meritū vbi hūana ra

cio prebet exgimentū. Quarti ſunt q occulta cordiū iudicare volunt: qđ eſt ſoli⁹ dei q ſol⁹ eſt ſcrutator cordiū. ergo tales peccant ctra hoc ꝓceptū dei: vbi dr Lu. vi. Nolite iudicare ꝛ nō iudi. Pro q ſciendū q aliquis pōt iudicare de ꝓximo multiplr. Uno mō ex euidētia facti vt cū alios iudicat aliquē homicidam: qz vidit eū interficere proximū: ꝛ hoc nullū eſt pctm. Alio modo ex ſignis euidentib⁹ vt ſi aliquis iudicet fornicatorē: qz vidit aliquē nudū cū nuda: ſolū cū ſola: ꝛ hoc ſitr nō eſt pctm. ¶ Tertio ex ſignis leuibus: ꝛ in hoc iudicio triplex eſt grad⁹. Primus eſt qñ aliquis ex leuib⁹ ſignis incipit dubitare de bonitate fratris: ꝛ hoc eſt pctm veniale: et non vocat iudicium ꝓprie: ſz ſuſpitio. Secūs eſt qñ ex talib⁹ ſignis firmiter tenet in animo q frater ſit malus: ꝛ hoc ꝓprie dr iudiciū: qz iudiciū importat firmā ſententiam: ꝛ hoc eſt peccatum mortale: ſi malū qđ iudicat de fratre ex leuibus ſignis ſit de genere peccati mortalis. Pctm enī mortale eſt qñ cōtrariat charitati: qđ autē aliquis ꝓdicto modo iudicat fratrē pōt eſſe cōtra fraternā charitatē. Tertius grad⁹ eſt qñ ex leuibus ſignis nō ſoluz ꝓdicto mō iudicat: ſed etiā ꝓcedit ad punitionē fratris, ſicut de facto ꝛ hoc eſt grauius: qz nō ſolum eſt ctra charitatē: ſed etiā cōtra iuſticie equitatē. Et multum periculoſum eſt ſic iudicare ꝓximū de incertis ꝛ occultis: qz quilibz tenetur omnia dubia in meliorē partē interpretari. Apls. Ro. ii. Quo iudicio alīū iudicas teipm condēnas. Exemplū q nō debem⁹ facilit iudicare ꝓximū. Legit in legenda Johannis elemosynarii q cum quidā iuuenis quandaz ſactimonialem rapuiſſet: ꝛ clerici ei cozā beato Johāne expobrarent ꝛ eū exōrandum loze dicerent: vt puta: qz duas alias g viderat. l. ſuā et alīā monialis. Cōpeſcuit eos beat⁹ Johānes dicēs. Nō ſic fratres nō ſic. Dico vobis q vos duo petā cōmittitis. Primo cōtra preceptū dei facitis qui ait in euāgelio. Nolite iudicare ꝛc. Secundo quia nescitis ꝓ certo ſi iſte hodie pereat vel peniteat.

¶ Quarta fe. paſ. de laboratorib⁹. Ser. lv.

Quando piſcari. Johan. xxi. Ex quo hodie eſt vltima dies octabis ꝓſentia feſtiuitatis pache et modo homines redire ſolent ad ꝓpria labores ſuos tunc hodie legit euāgelium de ſeptem diſcipulis qui ad piſcationē iuerūt ꝛ tota nocte nihil ꝓfecerūt: ſed de mane quando xp̄us apparuit eis ꝛ dixit. Mittite in dexterā nauigii rethe: ꝛ inuenietis tunc multitudinē piſciū cōprehenderunt. Ex illa piſcatione debemus ſumere exēplū laborandi. Job. v. homo ad laborādū naſcitur ſicut auis ad volandū vnde Ber. de cōtemptu mundi dicit. Hō ad laborē natus ēſt labozē refugit nō facit ad qđ natꝰ ēſt ꝛ ad qđ i mūdū venit. Quid ergo reſpōdēbit illi q miſit illū: q aūt laborare ſit ꝓprium nō ſolū ipſi⁹ hois: ſz etiā oim aliaꝝ ſtatuit Ariſt. xi. de aialib⁹ dicēs. Nullū ens naturaliter eſt otioſum. Unde ſequit q hō otioſus non eſt dignus pane quo veſcitur. Apls. ii. Theſ. iii. Si q̄s nō vult opari nō manducet. Ergo labore debem⁹ exēplo beati petri apli q dixit ad discipulos ſuos. Vado piſcari. Sciendū q laboratores ꝛ me hanici famuli ꝛ famule ſeptē debēt hēre in ſuis laborib⁹ vt ſaluentur. Ex his pōt quis cognoſcere qui laboratores dānent ꝛ qui ſaluent. Primū ē vt fideliter laborēt ſuos labores ſine fraude ſz hi merent cū ſuis laborib⁹ celū. Secūdo hoc faciunt q infidelit laborāt ſua artificia: ꝛ tm ſolēt vēdere quaſi bñ laborauerint ꝛ non ſeruant iuramenta ſua q ſingulis annis faciunt vel in principio fecerunt: verbi gratia. Piſtores q velint panē cū tanta quātitate ꝓparare. Pincerne q velint vinū cū tali puritate ꝓpinare ꝛ nō miſcere. qui aut vinū alter ꝓparat ex quo hoibus bibentib⁹ dāna inferrent omnia damna illa ipſe intuitet: ꝛ cozā deo rr⁹ eſſet. Multi nāq bibunt quādoq de talib⁹ vinis: ita q nocet eis l vita: ſignanter mulieres inpregnate q ſi ipſum vinū manſiſſet ſicut de⁹ creauit nulli obeſſet. Itē qui mēſurā nō rectā vel nō plenā ꝓximis dant. grauiter peccāt ꝛ tenent ad reſtitutionē. Itē ſutores qui ꝓmittunt ſe facturos calceos ſine ocreas de bono cozio ꝛ oppoſitū faciūt. Itē ſartores q nouitates inueniunt ſciſſuris veſtimentoꝝ: qz ſcḃ Henr. de baſſia ſup Geñ. Non licet tales nouitates ꝛ vanitates exogitare: ꝛ ꝥmittimus ſz eas facere ꝓparare niſi cauſa expōitur. Ratio huius eſt qz nullus quocare debet ꝓximū ad pctm vel iuuare ad vanitatē. Ergo qui exogitāt ꝛ faciunt tales nouitates quib⁹ hoiesoino nō vtunt niſi ad peccandū participes erunt illi cū peccatoꝝ. Quia qui occaſionē dāni dat dānū dediſſe videtur. Itē ſaber qui ferrum coꝛruptum ꝛ fragile vendit ꝓ bono. Itez pannifices qui pannū laniant nimis extendēdo: vt nō ſatis latū vel longū ꝓparant. vl vinum nimis' bzenē habent: vel cū vina vera male

mittunt: sic de aliis. Itē institores qui hoc qđ bonū est supra ponunt: et illud qđ deteri⁹ est infra immittunt: et sic simul totum q bo⁹ pro vendunt: vel etiā male mēsurant cū pōdere vel cū libra. Itē mercatores tallacos qui q̄ros cum mendaciis decipiūt. Itē carni fi⁹ qui carnes fetentes vendūt: et sic de aliis. Quicūq scienter contra talia predicta faciūt suum premium eternum amittunt: et ptra iu⁹ramenta sua frinole et scienter faciunt periu⁹rium incurrūt et coram deo periuri sūt. Ergo tales diligentiā magnā apponere debēt vt suo iuramento satisfaciant. Sciendū tamē q̄ predicta iuramenta vt frequēter eis iniūcta sūt cū pecuniaria pena. Et qñ talē pecuniaz per solūt absoluti sunt a periurio. Sciendū q̄ omnibus ꝺictis qui sic primos decipiunt peccata nō dimittunt nisi restituant: et damnū proximi recōpensent. Ergo illi sūt ꝺmi qui sic cū suis laboribꝰ dānant. qui sic infideliter laborant et primos decipiunt. Ergo si vis q̄ labor⁹ tuus sit tibi meritoriꝰ: tunc fideliter labora.

¶ Hēm est q̄ laboratores et mechanici in solēnitatibꝰ festiuis dieb⁹ abstinere debent a laboribus suis: qz festum institutum est vt quilibet deo deuotꝰ et quietius seruire debeat iz visitando ecclias: audiēdo missas et sermones: et sic de aliis. Qz in die festiuo nō ꝛeparare dz bona neglecta ꝓpter laborem q̄ hebdomadā. Sed oppositū faciūt qui i dieb⁹ festiuis plus peccant q̄ in aliis dieb⁹: sicut qui in dieb⁹ festiuis chorizāt: vād tabernas vadūt et inebriant vel luxuriā exercent: vel lusores i q̄ cupiditate indūt et deū blasphemāt. Cō tra quos dz Exo.xx. Memēto vt die sabbati sanctifices. i. cōmo. studio precipue petā mortalia euitas: nihil i eo committēdo qđ sit ptra preceptū diuinū: qz multo maiꝰ p̄tm est peccare i die sabbato q̄ in alio. Itē sciēdū q̄ mechanici et laboratores qui i dieb⁹ festiuis laborant: a deo ꝺupliciter puniunt. Primo in talibus: qz talis ex hoc nō ditant: qz quicquid lucrantur i talibus: hoc ꝑdunt in ꝺmalibꝰ: q̄ sunt bona ill. Iusq qñq ex ꝺmissione diuina inforꝛtunia habebūt in ꝺmalibꝰ. l. q̄ captiuant vel a captoribꝰ spoliant: vel equi eoꝝ ledunt: vel mulāt: vel dom⁹ eoꝝ igne cōburunt: vl̄ alia infortunia talibꝰ accidūt q̄ sic depauperant. Secō in corpe puniunt vt sz qñq tales infirmantur q̄ mente vel q̄ d nos: vel cadūt qñq frangunt crura vel brachia: et sic de aliis: sic q̄ eos tāle festiuare cum merito deberēt laborare. qz antea laborauerūt cū festiuare debuerūt: qz vt dē Ezech. xi. Per q̄ quis peccat: p̄ hec et torquet. Tertio punitur in anima qđ est maximū. qz quotiēs festū aliqđ soluūt totiēs mortaliter peccāt et alios ꝓximū occidūt Exo. xx. Qui pollnerit sabbatū morte morietur. Sz illis q̄ festinant de⁹ dat ꝓsperitatē corporis et alie. Ergo mechanici et laboratores in dieb⁹ festiuis debent abstinere a laboribꝰ. Sz queritur qñ debem⁹ festū incipere. Rñdeo ꝓtū ad celebrationē a vespera in vesperā. Et intellige vesperam. i. sero. Cū festoꝝ initio et finis iuxta eoꝝ qualitatē et regionū q̄ualitudines seruari debent: et sicut magnitudo ꝓpositi exigit ꝓnus ieiunare et tarde terminari extra de feriis. c. qñ. Ergo hic reꝓhendit stulticia quoꝝūdaz hoīm simpliciū q̄ nō reputāt ꝑtm esse sabbatis diebus de nocte diu laborare: et secunda feria de mane surgere et laborare pc. nō reputāt cuius oppositū est verū. Tertiū q̄ laboratores et mechanici debent laborare cū patiētia et trāquillitate cordis: qz sunt in pna ade et totius humani generis constituti. Gen. iii. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Ergo pna illa patienter est sustinenda. Ex q̄ deus te sic vult habere tunc libenter et fideliter et patienter debes laborare et hic cū labore tuo necessaria querere et in futuro vitam eternaz possidere. Et hi laboratores cum laboribus suis celum acquirunt: sed illi laboratores cum laboribꝰ suis infernum acquirunt qui cum impatientia vel ex nimia auaricia vel inuidia vel ex corrupta intentione vires suas cū labore cōsumūt: vel qui blasphemant deū vel maledicunt proximis in laboribus ex ira vel impatiētia et vindicta q̄ nō secōm voluntatē eoꝝ perdit eis. verbigratia. Sicut rusticꝰ i agricultura vectores in vectura. pastores cū pecoribꝰ vel aliq̄ mechanicus similr serui et ancille q̄ aliquid accidit eis qđ est ipsis extraneū. Et qñq ex ira dicitis alicui maledicit: qđ ē illicitū: qz omis creatura dei bona est. Et si nō iz maledicere alicui dicitis: multo minꝰ iz maledicere hoībus. Ergo cū ex ira vel ex vindicta quis maledixit ꝓximo peccat mortaliter, vt ꝑ apl'm. i. Cor. vi. Neq maledici neq extorres regnū dei possidebūt. Licz laborē i se sit bonꝰ: licitꝰ: tñ ita laborātes vt iā dictū ē sine cū impatientia et fraude maledictū et inhoneste sibi inducūt. Et Dicūtur martyres diaboli. Et tales habēt duplex infernū: qz hic habēt laborē istū et i futuro eternū supplicium. Sz boni laboratores q̄ volūt esse martyres xpi debēt fidere cū patientia laborare: nec talia turpia dicta ex ira ꝓferre: nec etiam sumptum suū ꝓmittere blasphemare: iurare: detrahere

re:maledicere:sic de aliis.q3 ibi nō est fortu
nā vbi nō est de⁹ Hz vbi talia fpia vba p
ferunt ibi de⁹ nō ē.sed dyabol⁹.Et q fiqdns
habebit fortunā p pter talē familiā sicut ru
stici in ecclā in frugib⁹ terre:z sic de aliis Er
go cū p atiētia pietate z bonitate laborare de
bemus hoc est placitū deo z hoib⁹ enouitpit
meritoziū.Quartū ē vt mechanici ñ sint no
uitatum inuctores investib⁹ z in edificiis:z
sic de aliis vt magis lucrent z citius ditent.
Sed q̄rit q̄d si artifices requirunt z ḡcunt.
vt faciāt talē vane dispositiōis vestē. Rñdeo
scōm Henri.de hastia q si nō debēt artifices
talia ee excogitatores.multomagis nō debēt
talia esse factores:nisi forte cā spālis q̄ḡ si
lud expetat. Et rō hui⁹ ē:q3 nulli⁹ aliuz ad
vanitatē dz puocare:nec q̄q̄ inuare debet:
vt vani homes ad inuētiōes frinolas z nouas:
necnō illicitas z cogitat⁹ luos noxios exple
ant. Itē ali⁹ doctoz dicit. Si ille petit vt no
uas adinuatiōes sibi facias z tu ad hoc con
silium das z facis ei:z hanc noziaz adinuen
tionem alios docet: tunc tu eris particeps
oim petōz z te cum illis dānabis: q3 hoc est
vnū gen⁹ homi quoz pena augetur vsq3 ad
nouissimū diē.L.qui sūt inuentozes nouitatū
malarū. Quintū est vt faciāt ea que sunt ad
vsuz licita z vtilia: z eadē illis vendāt q̄ eis
liceat vti volāt z̄tra hoc faciāt illi qui ea ppa
rāt q̄ nō nisi ad peccādū sūt apta .L. gladios
toxicatos et tela toxicata et tarillos fallos:z
sic de aliis .vota petā q̄ cū talib⁹ artificiarijs
reb⁹ perpetrant fug ipos devoluunt. Item
z̄tra hoc faciāt illi qui illis vēdāt vel cōcedāt
res:quis licitas quos sciunt velle abuti:vbi
gra. Gladiū facere est licitū:sed qui vēderet
vel crederet illi quē sciret velle abuti rem
ei⁹ est illi⁹ homicidii. Itē burlas facere vel anu
los est licitū:z si vēderet alicui q̄ vellet abu
ti.L.q̄ vellet dare alicui glone ad allicienduz
eā ad peccandū rem̄ficeret illi⁹ petū. Sic
mediatrices sine copulatrices que talia dōa
portāt que mittunt ad alliciendū ad petā si
ne sint ille sine munuscula ere est olim pōz
dloz. Dextū ē q mechanici z alii laborato
res dūt recipe cōpetēs salariū p suis labori
b⁹. Cōtra hoc faciāt illi artifices q̄ nimiū p
salario accipiūt.L.plusq̄ meruerūt.z q̄ḡ ta
les min⁹ ditant. Itez artifices z laboratores
q̄ statutū z ptuetū pciū acceptāt:sed infidel
ter laborāt:z deliose.q3 aliq̄ tres dies la
borant.qō in duob⁹ ḡficere possent. Hz hoc
ē z̄tra deū:q3 dz sic dz laborare primis sicut
tibi vellet fieri si ipse laborantes conduceret
Mat.vii. Que vultis vt faciāt vobis homi
nes facite illis. Ergo temp laboratoz cogita
re deberet vtrz sibi placeret si ali⁹ sibi sic labo
raret sicut ipe laborat p̄rio suo:q3 lex natu
ralis redrit hoc q̄ tibi vis fieri alijs facias.
Ergo q̄ nimiū p salario recipet vel indebite
laboraret z̄tra deū z primū faceret:z de hoc
penitere z ḡfiteri deberet:q3 q̄ vnusq̄sq3 red
diturus est rōnē i die iudicii de suo artificio
z de suo labore. p Septim sine quo oia
predēta nō valēt est q̄ hō in suo labore habe
at rectā z bonā intēcionē. Intēctio est mini
mū in ope z maximū in remuneratiōe. Er
go laborās intēctionē dz dirigere ad deū:vel
obus suis gloziā dei q̄rat z nō solū corpis
etiā alie sue salutē a deo expostulet p suis la
borib⁹.z sic in ctuplo plus merebi. Sed sūt
quidā qui in suis laborib⁹ nec bonū nec ma
lū intēdūt.sed quasi bos laborāt illic tm̄ā
operant nec debito mō:sed nullā intentio
nē bonā hāt:sed sicut bzutū alal q̄ nisi p tre
mens laborāt. Eccl.iii. Nihil hz hō amplius
iumēto. Et talis hō bzutalis nihil vel parū
gtie celestis meret p suis laborib⁹:q3 est q̄
si pecus:sed diceres:ex quo necessaria est in
tentio tunc queritur qualis debeat esse. Re
spondetur q̄ intentio laboratoz dz esse tri
plex: et sic temp merent Hab.iii. Bonoz la
boratoz gloriosus est fructus. Hzia intentio dz
esse vt quilz ideo laboret vt de iustis habeat
vndevivat. Et ne necesse habeat furari. vel
alis iniuste acqrere.L.p rapinā z vluram vel
fraudē.z sic de aliis. Sciendū q̄ bonū ē q̄s
discat aliq̄d z aliq̄ artificiū. q3 scire laus est
vñ Octavian⁹ imperator noluit filias suas
sine arte laborādi p̄mittere vacare. Qz inde.
Ego possem de pauperari tunc filie mee cum
laboze possent se nutrire.sed alīq̄ diuites no
stri typ⁹ verecundant laborare cūt si labo
rare esset p̄zijs hois. vñ Job.v. Hō ad labore
nascit sicut auis ad volādū. Unde apls. ii.
The.iii. Qui nō laborat nō mādūcet. Sed
da vt in pnia ade sit z ne caro habeat occa
onē peccādi.ergo quilz dz laborare ne irdat
in petā et ne scādal̄ patiat p̄rimū Exēh in vita
patrū legit q̄ laborans hzvnū diabolū ten
tans eū sed otiosus hz mille demones qui eū
tentāt et ad peccandū ducere intendunt.vñ
otiosus dat locū dyabolo. Unde sicut in ol
la tepida redūdāt multe et in aqua stante ere
scūt vermes.sic in aia otiosa oriunt male co
gitatiōes.vñ Hie. Semp aliq̄d boni facito
vt dyabol⁹ te inueniat occupatū. Tertia intē
tio.vt habeat vnde tribuat z subueniat ne

ptitiē patienti.cū eñ oēs laborare nō pñt
aliqui ppter ercitatez:qz erci sūt alicā qz clau
si sunt:qz vel ats infirmi sunt:q si deus cōm
ia sibi fortitudinē vt laborare posset:tūc ea i
mptione laborare dz vt pauperib⁹ laborare
nō possūt⁹ in oīb⁹ subueniat. Et ista clemo
sina ppe oibus multū placet deo. vnde hic.
Quisquis oēm erogat tuā in pauperes distribu
at:nihil tñ apud dñm erit pciosi? q̄ q̄ mani
b⁹ suis ipse ḡtrectat. Sciendū etiā q̄ qñqp
bn̄ act. licitū ppter deum ad pauperes exerceri
nō tñ tale est qđ pauperib⁹ valeat:sicut lau
ra i reficiendo tunicā:iuxta i reficiendo cal
ceos:q sic de aliis:qz sicut seruim⁹ deo de re
b⁹ nostris:q de ḡsona q de tpe sic etiā de arti
ficio qz rōnē reddituri sum⁹ de artificio:sicut
de tpe ede reb⁹. Dz si aliqua dies ḡsōa dice
re. laborare nō indigeo:qz alūs sat habeo.
Rñdeo. Si non indigeo:tñ adhuc laborare
debes ppter pauperes:q̄ per se laborare nō pot
est. Exēplo beate elizabeth que cū ācillis suis
filabat:q inde vestes pauperib⁹ faciebat. q

Hic legit exemplū de emulicis q laborātib⁹
in collationib⁹ patrū et cū quidā adduxisset
ad Johānez vitā magne sanctitat:q etiā vir
tutūmis illustratū holez habentez demonē
ferocissimū adiurat⁹ ab eo noluit exire:q ei⁹
verba contemplit. Aduenīte ergo quodaz
mulico in habitu seculari ꝛc. Quere hoc an
sermo.xxvi.ū.

¶ In octaua pasche. Sermo.lvi.q docez
bona confert hospitibus bona societas.

THomas aūt non erat cū
eis qñ venit ihesus Joh.xx. Notan
dū q beat⁹ Thomas xpm discipulis apparē
tez nō vidit.qz nō fuit cum eis. Hic post octo
dies eū vidit.qz tūc cū aliis discipulis congre
gat⁹ fuit. Vñ dē isōbis ypocrit. Thomas aūt
nō erat cū eis. Circa q̄ sciendū q vtiles salu
bre est hoiem esse in bona societate:qz ex hoc
nequit quis dece emolimēta.i.dece fructus
sequi bona societas. A pmū bonū qđ
sequit̄ ex societate bono⁹ est acquisitio sāl
tis. Hic eñ tāta est virt⁹ societat̄ cū muliere
fideli q fidelis est vir infidelis p mulierē fide
lem sicut dz.i.Cor.vii. Quāto magis sanctifica
tur quis ex societate multoz bonoz.ps. Cū
sancto sanctus eris. Secōm bonus est actus in bonis
dictatio. Sicut enī carbo frigid⁹ accēdit ex
adiunctione cruz aliis ardētibus:ita q tepidi
ex adiunctione feruētiuz calescunt. Eccl⁹.iiii.
Duo⁹ quō calebūt. Et si vnus prevaluerit duo resistūt
ei. Sicut enī lux sine ignis nō mel⁹ accēdit
q ignē igni applicādo. Sic serui dei non me
lius inflammāt q̄ sit habitando. Tertius est
corroboratio quer.xviii. Frater qui iuuat a fra
tre ē quasi ciuitas firma. Sicut enī in ciuita
te vn⁹ munit⁹ corroborat alium q turris turrim:
q sic de aliis. Sic in corpe vni⁹ congregationis
vn⁹ ex alio corroborat in bono igit̄ ex tali so
cietate tria p̄dicta sequunt. Primū est ꝛ tutū
acquisitio:q hoc q̄ ad incipientes. Secōz est vir
tutū firmitas:q hoc q̄ ad p̄icientes. Tertiū est
virtutū firmitas:q hoc q̄ ad perfectos. Quar
tū est cadētis sublevatio q̄ multū est necessa
ria. Eccl⁹ iiii. Si vn⁹ ceciderit ab altero sus
cietur:ve soli:q qui ceciderit nō hz sublevātē ꝛc.
qz q exēplū alioz corrigit vita sua.q ēt ppter
oīonē illoz cū quib⁹ morat dē⁹ illuminat eū
q dat sibi gr̄am resurgēdi. Quintū qz vici ꝛ
pōt facile a tēptatiōe diabolica. Can.vi. Ter
tullis vt castroz acies ordinata. Exēplū p:qz
lup⁹ inuadit vagātē ouē rapit:q si cēt in me
dio gregis nō tā cito eā inuaderet. Secūd ē vi
tiōsidie i dulcedine. Gen.xviii. Si inuenero in
sodomis quinquagīta iustos in medio ciuitat
dimittā oī loco ppter eos. Hi ēt rōne societa
tis bone tāmodice parat⁹ fuit parcere tan
te multitudini q in tāta scelerib⁹. nūquid ꝛ
pcet paucis q in culpis modicis xp̄i societatē
bonoz. Septimū est p̄tia xp̄i Math.xviii.
Vbi duo vel tres congregati fuerint i nōie meo
ibi i medio eoz sū. Ihs i medio eoz est q alī
quē effectū gr̄e. Sic et dz in hosp⁹ q inter ho
mines habitare. In signū hui⁹ qñ aplis dat⁹ ē
spūs sc̄us:tūc fuerūt congregati Et i signū hu
ius beat⁹ Tho.nō meruit videre xpm:qz nō
fuit congregatiōe discipulo. Octauū ē p̄cū
exauditio. Optinet ei mltitudo qđ nō optinet
aliquis sol⁹. scdz illud Hie. Impossibile ē p̄ces
multoz nō exaudiri Mat.xviii. Si duo ex vo
bis cōsenserint sup terrā de oī re quācūq petie
rint fiet illis a pte meo. Quātomagis vbi nō
duo vl tres:q maxia quenit mltitudo ad ro
gandū aliquid optinebit. Ergo ille oēs oīo
nes q̄ ē fiāt a cōitate:sicut i ecclīs ḡluetū ē de
ri post sermonē. sine ille flāt p vnūs sine p de
tunc:sine p quacūq cū valde efficaces sūt ꝛ
est talis oratio elimosyna spūalis:qua quis p
necessitate p̄imi facit. Talis oratio est valde
accepta deo cū quis ex charitate fraterna p̄o
aliis rogat. vñ Chry sup Mat. Pro se enim
orare necessitas cogit:p aliis autē charitas
fraternitas hortat. Dulcior est ista ōr deus
oratio nō qua necessitas extorquet:sed qua cha
ritas fraternalis cōmendat. Greg. in moral.
Quisq p aliis intercedere nititur sibi post ex

charitate suffragat ꝙ ꝙ semetipo tāto citi⁹ ex audire meret ꝙto deuoti⁹ ꝙ aliis interredit. ℞ Nonū est securitas in agone moztis: qz magis secure vadit ꝙ ꝙ si sol⁹ eet Exēplū ō qđ heremita sctō viro: cui cuz reuelata fuillet ho ra mozt̄ sue ꝓpinqua: accessit ad ctnobiū ꝓpinquū petens recipi ibidē. Cum aūt abbas difficultatē ei i hoc exhiberet: timēs ne eiceet grauamē ꝓpt̄ senectutē ꝙ debilitatē suā. Ipe ēndit ne hoc timeret: qz eis moztur⁹ esset sic sut sibi fuerat reuelatum. Et abbas qre ergo vis mutare statū tuū ꝓtā modico tpe cū mlti possint ex hoc scādalizari ꝙ turbari. Rndit ꝙ securi⁹ eet trālitū periculosū trālire i societate ꝙ solū: ꝙ iō cū trālit⁹ moztis eet periculosissim⁹ affecta bat se illū magis trālire i societate ꝙ sol⁹ expauescēs illos inimicos q ibi pātes erūt ꝙ recept⁹ post paucos dies moztuus est inter fratres i coz societate securi⁹ ptransiens ad transitū mozt̄. ¶ Verimū ꝙ mat⁹ ꝑmiū post hāc vitā habebūt si hoc spāliter ptinet ad religiosos Cū eīm matoz ibuti mat⁹ ꝑmiū dat viuētib⁹ sub obedientia debet mat⁹ ꝑmiū iō dicit Aug. Hoc solū ibuti adiicies qō ꝓpe voluntati detraxerit: qz maximū est frangere voluntatē ꝓpriā. vñ Eusebi⁹ in epla. Illum dic te tm̄ hō vixisse puto in q̄ voluntatē ꝓpriā abnegasti ꝙ deliderijs restitisti: iō dē de xpo Phil. ii. Factꝰ est obediēs vsq; ad moztē: moz tem aut̄ crucis: ꝓpter qō ꝙ donauit illū ꝙ dedit illi nomen qō est sup oē nomen. Exē plū legit de hoc in vitaspatrū ꝙ cū essent q̄t tuor ordines cuidā viro sctō ostenti. s. inue mantiuz ꝙ de hor gratias agentiū: seruientiū infirmis in hospitalibus solitarium ꝙ viuen tiuz in cōgregatione sub obedientia: quart⁹ apparet sublimioz querēti cur hoc eet dictuz sit et: qz oēs alii faciunt scōz ꝓprias voluntatez hi aūt q̄ sub obedientia patruz viuunt nō scām ꝓpriā volūtatez faciunt: sz scōz alteri⁹ voluntatez: ꝙ iō maioris virtutis sunt.

¶ De eadez dñica. Sermo. lvii. de cicatri cibus vulnerum chzisti.

INter digitum tuum huc Jo. xx. Sciendu ꝙ xp̄s seruauit ci catrices vulnerū i suo coꝛpe glificato ꝓpter nouē. ℞ Pzio vt ꝙ hoc ostēderet verā re surrectionē ꝙ in eodē coꝛpe i q̄ passus fuit re surrexit: sic ꝙ nos cū eodē coꝛpe nostro resur gem⁹ sicut ꝙ xp̄s: q̄ hic plus patit infirmita tes ꝙ tribulationes patienter ille i resurrectio ne magis letabit: sed tm̄ sicut stella differt a stella i claritate: ita coꝛpoꝛa sctōꝝ qz hic i ma ioꝛi abstinētia ꝙ duricie siue carnis vixit: ꝙ ꝙ altioꝛ fuit ille clarit⁹ coꝛp⁹ i resurrectiōe habe bit. Scdo i signū victoꝛie seruauit cicatrices Esa. lxiii. Ego q̄ loquoꝛ iusticiā ꝙ ꝓpugnato ꝛ sum ad saluandu: xp̄s nō ex ipotentia cuius cicatrices seruauit: ꝙ vt ꝓpetue glie circūfe rat triūphuz sicut enī honoꝛ est militi de pla renerrenti deferre sertuz tractū: sic honoꝛ est xp̄o sctō deferre victoꝛie sue gloꝛiosū triūm phū. vnde Au. di. q in coꝛpib⁹ martiriū ma nēt cicatrices in signū victoꝛie ꝙ reneratie. Tertio vt discipulos i fide cōfirmaret: vt ꝑ eis fidē resurrectiōis alterent: sicut ꝑ in. S. Tho. q̄ noluit credere ꝙ dixit. Nisi videro in manib⁹ eī⁹ fixurā clauoꝛ ꝙ mittā digitū meū in locum clauoꝛum ꝙ mittam manum meā in lat⁹ eī⁹ nō credaz. Et post diesocto iterꝝ ꝓpuit discipulis suis ꝙ dixit Thome. Infer di gitū tuū huc ꝙ vide manꝰ meas ꝙ affer manū tuā ꝙ mitte i lat⁹ meuz noli esse incredulus ꝙ fidelis. Et ergo ad dubitandū coꝛda sanāda cicatrices vulnez sunt seruate. Itē Ezeg. in omēl. Egit nāq; miro mō diuina clemētia vt discipul⁹ dubitans dum i magistro palparet vulnera carnis in nobis sanaret vulnera in fidelitatis. ¶ Plus enim in fidelitas The me ad fidē ꝙ oꝛ discipuloꝛ fidelitas ꝓfuit qz dū ille ad fidē palpando reduxit mēs no stra ꝛ i dubitatiōe posposita in fide solidat. Quarto vt ad amoꝛez sui nos alliceret obtu tus cicatriciu. Si q̄s ꝓpter dilectū amicū ꝙ mitteret sibi manū vl pedē abscindere vl oc lū eruere: ꝙ hoc faceret illi amico in subleua tionē q̄cūq; talis amic⁹ cerneret in suo ami co talē charitatē allicere ꝙ vtiq; ad remandū ꝙ ad regratiandū sibi de his q̄ passus esset ꝙ eo. sic silimō cicatrices xp̄i ꝙ eius gtiosa passio dz nos allicere ad amandū eū: qz nō solū ma nū vnā vl pedē vl oculū: sz totū coꝛp⁹ suū cū oīb⁹ mēbris suis expoluit. Quinto seruauit cicatrices vt interpellaret ꝙ nobis ad pcm. ¶ Illā sciendū ꝙ xp̄s quadrupliciter oꝛat ꝙ nō bis ad pa rez. Pzio vbo Jo. xvi. Ego ꝙ eis ro go ꝛc. Dē etiā Lu. vi. q̄ fuit⁹ pnoctabat i ora ne. Iterꝝ Mat. xiiii. dē q̄ ascendit i mōtez sol⁹ oꝛare. Modo xp̄s ꝓ se nō indiguit oꝛare sed ꝓ nobis pcēzib⁹ oꝛauit: ꝙ exemplū oꝛandi nobis tribuit. Scdo oꝛauit ꝓ nobis cuz la chzimis i cruce pēdens. Heb. v. Cū clamoꝛe ꝙ valido cū lachzimis exaudit⁹ est ꝓ sua re uerentia. Hic ꝙ nō oꝛare debem⁹ cū clamoꝛe ꝙ deliderio magno ꝙ lachzimaꝝ effusione pro nobis ꝓpoꝛis tūc dñs cuilibet nostrū sic de uote oꝛanti dicet illō. Esa. xxxviii. Audiui

tuā ꝙ vidi lachrimas tuas ꝓs. Clamauit me ꝙ ego exaudiā eū ꝛc. Tertio orauit ꝓo nobis eū effusione sanguinis sui. ad Heb. xii. Accessistis ad sanguinē aspersionis meli⁹ loquentē ꝝ sanguis abel. Sanguis enī abel petebat vindictā sanguinis xpi petit miā: ergo ꝗtiēs ꝓ sanguine suo fudit: totiēs ꝓo nobis ora ad vulnerib⁹ ꝙ sanguine suo. Quarto orat ꝓ pēnis cicatricū oblatione qz eas patri re tinet vt nobis eā reconciliet. Cicatricū enī oblatio est ꝗdaz apō pēz ꝓo nobis aduocatus. sicut enī miles tactis ab impatore impressis vulnera, ꝗ ꝓ eo gessit demonstrat. Legit i hystoria scolastica ꝙ ātipat Idume⁹ magni herodis pat i ꝗdā filio i seruitio sperans vulnerib⁹ ꝙ tect⁹ erat: ꝗ tandē ab eius inimicis reiect⁹ veltib⁹ dixit. Ego nolo me sic eripere apō te si ista vulnera ꝗ suscepi ꝓ te: loquant ꝓo me si ego diligo te. tūc se in sinū i gēaz suscepit: sic xps vulnera pēi oīa ꝓ salute nra sustinuit ꝑ tuz nos duxit Ber. O hō si ex accessu habes ad deū vbi habes matrez tuā filiū: filiū ante patrē mater ostendit filio pectus: vbera: filio ostendit patri latus: vulnera: quō ibi poterit ēe repulsa vbi gestantur ornamenta caritatis insignia. vñ etiā apīs Mosi. viii. Qui est ad dexteraz dei qui etiā ꝓo nobis interpellat. Item. i. Jo. ii. Si ꝙs peccauerit aduocatū habem⁹ apud patrez iesuz xpm iustū & ipe propiciatio ꝓo peccatis nostris. vnde. ꝓs. Respice in faciē xpi tui ꝛc. De⁹ pē respiciens in faciē filii sui glorificat: parcit ecclie sue ꝓpter cicatrices obseruauit vt nō obliuiscat nri. Cōplet etiā nos in tripici gte cozpozis humanis⁹ vt nos veliꝓ oībus ne calamitatib⁹ damnare. In pēdib⁹ vt nūq velit a nobis separari: ꝛ semꝑ nobiscū manere. In cozde vt semꝑ velit memoz nostri esse & bonum nobis operari: si mater obliuiscat filii sui qñ vomit vel aliqd aliud opus facit: tñ xps nūq obliuiscit nostri. Et signū recōpensationis tūc se p̄sentet⁹ debem⁹ etiā cogitare de xpo et memorari suā amarā passionē & sibi cōpati: q hoc est valde sibi acceptū & nobis valde meritoriū. vnde Alb. mag. Simplex recordatio & meditatio passionis xpi plus valet ꝙ si in ipsā annuz ieiunaret quis in pane & aqua: vel si quotidie virgis & flagellis ederet vlq; ad effusionē sanguinis. vel si quotidie legeret totum psalterium. Septimo seruauit cicatrices vt eas in iudicio malis ostendat vt mali videant ꝙ iuste sint damnati. vnde dicit eis hec verba: vt dicit Chry. super Math. Ego ꝓpter vos hō factus sum ꝓpter vos alligatus sum. deiusus: reus: crucifixus: vbi est rātarū iniuriaꝝ meaꝝ fructus / ecce petis sanguinis mei quē dedi in redemptionez alienaꝝ vestraꝝ vbi est seruitus mihi ꝓpria quā ꝓ pcio sanguinis mei mihi dedistis. ego tuli per gliam meaz vos habui cum essem deus apparens hō & viliozē me oīb⁹ rebus fecistis nam oēm rem vilissimam terre amplius dilexistis ꝙ iusticiam meaz & fidem. Sciendum ꝙ demonstratio signoz fiet in publico i extremo iudicio cū celestis rex & iudex in valle iosaphat patenter descendet passionis insignia radiis solis lucidiora erema vt videant oēs reprobi ꝙ iuste damnent: qz tāi pcii sui pretioli sanguinis cōtempserunt. Aug. Forte dīs in corpe suo cicatrices seruauit vt vulnera cordiū discipulorū sibi ostenderet & vt in iudicio hostibus exprobaret. Octauo etiaz seruauit cicatrices in iudicio ꝓpter bonos iustos ꝙ & ipsi videant ꝙ misericorditer sint redempti per passionem xpi: & ꝓpter ea de hoc gaudeant & deum imperpetuū laudant. Nono post iudicium in celo cicatrices seruabit ad maiorez gliam bonorū. Si nullā gliaz haberi⁹ in celo ꝓter illam quaz habebim⁹ de quinq cicatricib⁹ vulnerū xpi nūq ꝙ sufficienter possem⁹ deo de hoc regratiari & deseruire: etiam si mille annos hic viueremus a deo fideliter & laudabiliter seruirem⁹ qz cicatrices sunt in xpo non in deformitate sed ad magnam pulchritudinem & decorem. vnde dicit Chry. ꝙ super radios solis erunt lucidiores. Sciendum ꝙ in celo habebimus accidentale gaudiū de cicatricib⁹ vulnerum oim martyrum. vnde Aug. in li. de ci. dei. Nescio quō sic afficimur amore martyrum beatoz vt velimus in illo regno videre vulnerum cicatrices qui ꝓ xpi nole pertulerunt & forte talle videbimus non esse deformitas i eis sed dignitas & pulchritudo erit.

¶ De eadem dñica. Sermo. lviii. de illis qui sepius recidiuant.

RESpondit thomas dñs meus et deus meus. Joh. xx. Hec ꝗba ꝓdicta dīs ꝓt dicere ꝗ digne i hoc sacro xpe cōtexuit & adhuc nō recidiuauit. Scīdū ꝙ illi ꝗ post priaz sacram cōionē redeūt ad petā sūt sicut serpentes euomūtes venena et iterū resumētes: & sūt sicut canis reuertēs ad vomitū suū. vt dī Pro. xxvi. & lr̄ cōsolatorie ꝛ fuerit ꝗ recidiuāt. tñ spālr odio gña horū sūt ꝗ ꝓ aliis citi⁹ & peius recidiuare ꝓsueuerūt. ¶ Primi sūt tyrānī seu oppressores pauꝛ

rum vt magnates q̄ postꝫ ꝯsurrexerūt subdi-
tos ⁊ pangēs exactiōnē ⁊ ab eis seruitio ex-
torquere difficile est eis hoc dimittere ⁊ tales
earo verā pniam faciūt: ꝛ qñq; deꝰ pmiserit
lāg eos infirmitatis vel aliquā aliā plagā
pniam agāt et ꝓmittāt amplius pauperes ñ
grauare et eis restituere: cū statim vt deꝰ ces-
sat a plaga et gladius vitiōis suspendit quo
eos pcusserat statim obliuiscunt ⁊ redeūt ad
petā ꝯsueta: qđ hoc sit vez ꝓz in pharaōe quē
deus plagauit ꝓpter oppressiones ⁊ flagella-
tiones ꝑpli israel: quibꝰ eos angariauit edifi-
cando illas ciuitates Phitō ⁊ ramasses: ⁊ fe-
pius illis plagis monitꝰ pniam egit: ꝛ ficta:
qz cessante plaga recidiuauit. Cū aūt mo-
ses ⁊ aarō sibi ⁊ tre suę vltimā plagā iferret
di. pharao. Ite et orate ꝓ me. Finale eis rece
dentibꝰ plecutus est eos: ⁊ sic in recidiuo pti
submersus est. Dic timendū est de illis q̄ se-
pe recidiuāt ne ⁊ illi submergant ⁊ moriant
in petis. Et tales qui sic subditos suos oppri-
mūt et indebitas exactiōes in eos faciūt tenē
tur coga deo ad restitutiones ipis subditis si
volūt saluari. Decīdi sunt vsurarii: lusores
⁊ falsi mercatores: fures: ⁊ deceptores: ⁊ sic de
aliis. illi vix agūt verā pniam: ⁊ lepi ⁊ frēn
ter redeūt ad petā. Tales ei q̄ in quadrage
sima ꝓmisert restituere que sunt aliox: ⁊ ite
cū post pascha vsurā et iniusta lucra recipiūt
Qui ei sic diuitias amāt filies sūt iude qui vt
ōr occidit ꝓpriū pīem: et accipiens mīem in
cōiugem pcauerat. Et post egit pniam reli
ctis diuitiis: quas male acqsierat seruiēdo pp
lato. Postea recidiuauit furādo decimā par-
tem de pecuniis xpi ⁊ discipulox eius: ⁊ sic ꝓ
pter auariciā vendidit xp̄z iesuz: ⁊ recidiuās
desperauit et laqueo se suspendit. Caueant ei
sibi oēs auari ne sic sine pnia decedant: ⁊ sic
dānent cū iuda: qz si saluari volūt opz de ne
cessitate vt oia bōa iniusta restituāt. vñ Au.
Peccatū ñ dimittit nisi res ablata restituat
Tertii sūt sortilegi incātatores ⁊ inuocato-
res demoniū: necromātici: superstitiosi carla
trices ⁊ phitonisse q̄ vt ꝑ plurimuz reuertunt
ad petā: vt ꝓz ī illa phitonissa ad quā accef-
sit rex Saul: rogās vt sibi suscitaret Samue
lem ꝓphetā q̄ mortuꝰ fuerat: sicut scribit. i.
Regū. xxviii. Illa enī mulier simul cuz aliis
mulieribus phitonissis ꝓhibita fuit ab incā
tationibꝰ. Et tūc ad rogatū regis Saul ipa
recidiuauit. Cū ei saul desideraret hoc ab ip
sa fieri ⁊ mutata veste ei⁹ venīs rogaret eā
vt suscitaret Samuelem. Tūc rīdit mulier
Scis tu nosti q̄a fecerat saul: ⁊ quō eusserit
magos ⁊ ariolos ō terre ḡre ergo insidiat̄ mi
mee vt occidar: ⁊ iurauit ei saul dicēs. Viuit
dñs: qz nō enentet tibi q̄q; mali ꝓpter hanc
rem. Et ꝓ⁹ saul defecit phitones ⁊ diuinos ⁊
cū dñs recessisset ab eo dereliq̄t desolatā ⁊
moztuis q̄liuit q̄ phitonissas ⁊ incantatrices
Et sic ipse saul cūe cuz filiis suis interfectus
est a philistheis ī bello. Dic isti digni sūt mor-
te qui accedūt ad phitonissas ꝑtra ꝓcepta dei
⁊ ecclie ⁊ etiā ipe incātatrices q̄ sic recidiuāt
postmodum de facili sine penitētia decedunt
Scien dū q̄ multi sūt q̄ post pniam qñ infir-
mant in corpe accedūt ad incātatrices ⁊ cas
minatrices: ⁊ faciūt se carmiari qđ est grāde
petū mortale. Itē aliqui parentes sūt q̄ pue
ros suos infirmos ad tales incantatrices por-
tāt: ⁊ hi sīr grauiter peccāt. Itē aliq̄ cū infir
mant accedūt ad iudeos ꝓ medicinis qđ ꝓhi
bitū est ab ecclia: ergo q̄ infirmāt dēt accede
re ad xp̄ianos medicos ⁊ vti medicinis corpā:
qz dcđ naturalē effectū hz hoc licitū est: si-
cut de herbis sit medicina: qz altissim⁹ de ter
ra creauit medicinā. Quarti sūt detractores
q̄ ꝓcurant inimicare ꝓximos suis: tales
vixere penitet ⁊ multoties recidiuāt. sic ei
serpēs q̄ suat veneno: tūc sumit herbā ama
rā ꝓ qua euomit venenū: ꝛ postea iterū come
dit res venenosas quibꝰ occidit hoiem quem
mordet. Sic ⁊ isti detractores venenū dimit
tūt dū penitēt: ꝛ iterū venenosas cogitatiōes
in corde assumūt qñ mala de ꝓximis iudicāt: ⁊
tūc iterū linguis venenosis mordent ꝓximos
qñ eis occidere obloquūt. ergo quilz dz se cau
te a detractiōe ꝓximi. vñ Hie. Noli diligere
detrahere ne eradicer̄. pauci ei sunt qui hui⁹
vitio plene renūciēt. Itē q̄ tale petū viz di-
mittit. Hie. Nō facilis venia ꝓsana dixisse de
rectis. Quinti sūt luxuriosi ⁊ adulteri ⁊ fol-
mite q̄ de facili recidiuāt: sicut vxor loth q̄ de
lectabat manere in sodomis: ⁊ iō ꝓtinuit q̄
nō ob aliā cām retrospexit: nisi forte qz libēt
vxi simul vltra eū eis: ⁊ voluit de ꝓditiōe ⁊ sub
uersiōe siox. Nō ei ḥabile est q̄ demutat̄
set eā in statuā salis ꝓpter solā retrospectio-
nē nisi ⁊ alio voluisset redire scām illō cōpa-
gni. Nēo mittēs manū ad aratrū ⁊ respiciēs
retro apt⁹ ē regno dei. Nō enī intelligit ibi
corporalis retrospectio: qz hō arādo retrospici-
endo pōt regnū dei obtinere: etiā si oculo cor-
porali ad diuitias respexerit ḥs dimilit. Di
itelligit de retrospectiōe mētis ⁊ ꝓpt⁹ q̄ quis
affectat redire ad ea q̄ dimisit. Nimirū vo-
luptuosi ⁊ luxuriosi ꝛ ꝓ ꝯpditionē Jone
pniaz egerit tū postea recidiuauerūt: ꝛ aliqui

ret se nō posse diu ꝓtinere ab actu luxurie
si est simplr̄ falsum: qz ex hoc sequeret q̄ de⁹
possibile nobis aliqđ qđ esset impossibile nobis
fieri. vñ Ber. Maledict⁹ hō q̄ dicit deum
possibile. Nā si talis haberet tātā
potestatē ꝓtinēdi ꝑtā hzvinū suū i vase cū
fluendi & cū tanta diligētia obstrueret ten
sos sozgioꝝ sentit se q̄ occasionē cēlū tēta
ri carnalr̄ cū ꝑta diligētia obstruit sozamē
pulis repleti cū vino cū sentit vinū exire vel
stillare de illo: de facili rō. iereт. Hoc pz etiā
ex hoc q̄ si cū vno actu luxurie deberet ꝓtere
ea bona tpalia: sua vel scireт se amittu pe
dem vel manuz vel ambos oculos: vel scireт
sibi pparatū ignē electū in q̄ deberet cremari:
sicut. b. Laureti⁹ in craticula oino abstineret
a nūq̄ vlq̄ ad mozte aliquē actū luxurie scie
ter & volūtarie ppetraret. Sexti sunt gulosi
delicijs assueti & nutriti a iuuētute: tales ēt
utrq̄nter recidiuāt. Hoc pz in filiis isrl̄ q̄s
dispauit in deserto māna & dixerēt. Quis nō
saneat dare cibo isto da nobis carnes: & etiā
murmurātes dixerūt. Nu. xi. Recozdamur pi
scū q̄s comedebam⁹ in egypto: ꝓpnū et ce
pū allei & pozei ꝛc. Et cupierūt ea q̄ retinēāt
mōdo de egypto. & iō occisi sūt i deserto. ꝑs.
Adhuc esce eoꝝ erāt in oze ipoꝝ: & ira dei de
scēdit sup eos. Et vocauit moyses locū illū se
pulturam concupiscentie. Ibi enim sepeli
uit moyses ꝓpter q̄ delidcrauit carnes: sic ti
mēdū ē de gulosis q̄ mō redeūt ad crapulā &
ebrietatē sui sicut illi q̄ in. xl. penituerūt & in
pascha cōteuerūt: & iā ecōuerso ad tabernas
cadūt & se lebziāt & sic deū expellūt. vñ Am.
in li. de pe. Ebriosꝰ q̄ fundit naturā: amittit
glām: pdit gliam: incurrit dānationē etnā.
Septimi sūt q̄ assueti sūt iurare & blasphēa
re tales & si q̄nq̄ penitēāt tñ cito recidiuant
vñ Iez. vii. eth. Difficile ē resistere assuetudi
ni q̄ assimilatē nature. Nā ioē. ii. eth. Et actu
multotiēs iteruto fit hit⁹. Et tales sic iurā tes
& blasphemātes replebunt oi lētate. Eccli.
xiii. Vir multū iurās replebit iniqtate & nō
recedet a domo ei⁹ plaga. ¶ Octaui sūt q̄
si q̄ vtr vel nūq̄ sup̄bia deponūt: & si q̄nq̄
ad ips deponūt tñ sibi reassumūt: vt pz i sūl
q̄ in. xl. deponūt sup̄bū hitū. C. longas mani
cas & scissuras: & pz post festū pasche imediate
reassumūt. vñ dixit q̄dā mulier ad quendā ho
nestū viz. Dñe q̄d valzeffessio mea: ego ꝓfiteoz
de sup̄bo habitu & tñ caldē vestes adhuc i came
ra & in cista retineo & desistere nō intendo: &
ihesu christe nihil p̄dest q̄ nō sit cū effectu ppo
sito emendādi. Et ista octo gña horū dicūt vel
raro se emendant. ¶ Dñica. i. post oct.
pasche. Sermo. lix. de ꝓlatis et subditis.

Ego sum pastoz bonus. Ioh. x. Sci
endū q̄ per pastoꝝ in pīti euāge
lio intelligit ꝓlatos: & per oues in
ligunt subditi. Unde hic tria sūt dicēda. ¶
Primo q̄d tenent ꝓlati subditis. Secō quō
cēs hoies sūt filij. Tertio q̄d subditi tenen
tur ꝓlatis. Quantū ad pzimū sciendū q̄ pla
ti tenent tria subditis. Pzimū est vt terram
suā & subditos suos defendāt: qz gladi⁹ datꝰ
est eis ad hoc vt videz ꝓlos & subditos & ter
minos a deo sibi cōmissos sollicite et ꝑ posse
defendāt & hoies pacifice viuere ꝓcurēt de
fendēdo ecclīam exteri⁹ a paganis & ab infi
fidelib⁹ ac hereticis: interi⁹ a ꝓdonib⁹: ma
lefactis & hmōi. Itē ꝓtegēdo viduas & ozpha
nos & sacerdotes et religiosos q̄ seipsos tueri
nō pūt. vñ. ii. Mac. vi. Vidit machabe⁹ extē
dille manū Hieremiā & dedisse gladiū aureū
inde dicentē sibi: accipe gladiū sctm munus
a deo q̄ deiicies aduersarios pūli mei isrl̄. Di
cit sctm. gladiū sctm nō q̄ gladi⁹ sit sctus: sed
sctm facit bñ vtentē: vt Caroli⁹ Henri. Lud.
& sic de aliis. Sciendū q̄ rectozes. ad hoc sta
tuti sunt vt vnusq̄sq̄ terrā sibi subie tā in pa
ce teneat. qz si ēēt terra alicui⁹ ꝓncipis ita ā
pla q̄ & vltra mare se extēderet: tūc de oibus
petis q̄ sūt in ea per raptozes & alios male
factozes quib⁹ resistere posset redditur⁹ esset
rōnē deo. vñ si ꝓlātes pūt ꝓhibere mala &
nō faciūt dānabunt. hoc merito aduertere de
berēt isti ꝓlati & ꝓlātes q̄ de sua potētia et
dignitate nesciūt nisi gliari tota die occupā
tes se i tozneamētis venationib⁹ & potatiōib⁹
& sic de aliis mūdi vānitatib⁹ nūq̄ vel raro se
occupantes circa pauperꝝ viduaꝝ: clericoꝝ:
religioꝝ: ozphanoꝝ: & hmōi ꝓtectionez. ¶ Si
tñ nulla alia de cā de⁹ eis contulerit ꝓtātem
nisi ꝓ tuitiōe ecclie & pauperꝝ. vñ Nu. xv.
dicit dñs ad moysen tolle cūctos ꝓncipes po
puli & sulpēde illos ꝓtra solē in patibulis. Et
hoc dico scōm glo. q̄ vel erāt auctozes illius
ꝓti ꝑpli: vel q̄ nō ꝓhibuerūt. Secōm est i q̄
tenent dñi subditis si saluari volūt vt sint ip
sis clementes sicut deum volunt sibi habere
clemētē: qz si q̄s cupit deū sibi esse ꝓpicīū nō
crudelē: ita ipe suo subdito dz esse. Unde Sen.
Sic cū inferiozi vinas quēadmodū superio
rē tecū viuere velis vñ. b. Io. bap. rogabat a
militib⁹ q̄d facere deberēt. Respondit. Neminez
ꝓcutiatis: neminī calūniā faciatis: & estote cōtē
ti stipēdijs vr̄is. ¶ Queritur vtrū dñs possit
aliq̄d vltra cēnū debitū a subdito exigere vel

uerize. Videō q ex cāis rōnab⁹ lib⁹ pōt vltra censuz debitū petere moderatū auxiliū a subditū a subditi dūmō hoc petat sine coactiōe. Prima cā est q delictōe patrie vt cū patria i iuste ab hostib⁹ inuadit: tūc etiā subditi nō tenent resistere. Secūdo arguit: q̄ et tenent ad hoc corporaliter laborare. Sicōa si sit capt⁹ in iusto bello. Tertia si ex iussu pncipis vel pape debeat ire ctra hereticos vel paganos. Quarta cā est si debeat vel velit filiū militare vel filiā desponsare. In oibus his⁹ licit⁹ pōt licite a subditi petere subsidiū moderatū: q̄ si dñs vult ludere in aleis vel se exercere in aliis vanitatib⁹ ppter tres cās nō tenet dcm exigere. Si exigit tenet restituere scōm Gul. ex ra de cōsue. Sciēdū q dūltra debitū cēsuz accipiunt a subditi nisi in casib⁹ certis⁹ iā enumeratis ppter ditores dicunt: rō est: q eandē fidem dñs debz subdito q subdit⁹ dño: sed si subdit⁹ capi faceret dñm vel aliū malū ei inferret diceret pditoz sic est de dño q ad deū: sed dic ceres si nō esset me⁹ subdit⁹ nō faceret. Filio Jō nō est tibi zmilis⁹ a dño vt eū spolies. Ex actiōes: q̄ eū ptegas. Sed talis est dānatio dyaboli⁹ q afflixit subditos suos sibi seruientes. Itē tales iudiciū dei sine mia merent: q̄ talē se exhibz eis dñs iesus quales ipi exhibuerūt se suis subditi. Lu. vi. Eadē mēsura qua mēsi fueritis remetietur vobis. Exēplū legit ꝙ quidā miles habuit pēm et matrē q̄ multū fuerūt misericordes et timētes deū: q̄ defuncti parentib⁹ filii effectus ē oppressor subditoz et pauperū: et cū arguerēt ab amicis et religiosis quare intēm spoliaret subditos suos. Videbit. Quesierūt: nō de remuneastōdere⁹ vti eis. Tādē de⁹ volēs eū ab hoc erroze suo cauere ꝑ seruitū qđ in iuuētute deo exhibuit milit ad eū āgelū q̄ rapto eo ondit ei pulchrū palatiū in q̄ erāt homines vestiti aureis vestib⁹ et cātabāt dulcissime et oia gēna organoz audiebant i illo palacio q̄ audiētātū gaudiuz palatiū volebat intrare et rexit. Sē a custode ptē di. Quō vis intrare illud mūdissimū palatiū et pulcherrimū cum habes vestē langulentū: q̄ cū respexisset videbat se respersum sanguine: cui angel⁹. Ite ē sanguis laboz pauperū quē tu violēter et sine iure exactionando a subditis accepisti. Si igit vis intrare illud palatiū reticias q te istā vellet: qui ad se redire vita in melio⁹ zmutauit et oia iniuste recepta restituit. et postea eis multū misericors fuit et tādē vitā i bono finiuit. Tertiū q debēt esse timētes deū et humiles ad primuz dico q multū debēt timere deū ipi plati: q̄ si subditi peccāt tūc ipi puniunt i pīs et suis eorū subditis: sed nulli⁹ ē q dñis platis audet veritatē dicere: vel coz exceller⁹ punire: sed ola durissimo dei iudicio reseruant. Sap. vi. Judicium durissimū fiet his q̄ pesunt. ratio: q̄ tūc de⁹ nihil curat de dignitate aut nobilitate aut potestate: sicut nec de infirmo leproso: q̄ de nō est acceptor personaz: sed vnū quēq̄ iudicat scōm opa sua et merita: sed ōtū ad primos et subditos pelati dūt⁹ ē hūiles: sic q nō debēt spernere subditos ppter paupertatē vñ Gre. Omnes fratres sum⁹ vnius impatoris ptē te cōditi et sanguine redempti: et ideirco fratres nostros q̄tūlibet pauges et abiectos in nullo despicere debem⁹. Ad hoc ōtū ad scōs sciendū q̄ hoiestam nobiles q̄ ignobiles tā iuuenes q̄ senes sunt filii in quattuoz et ista similitudo debz esse cā dilectiōis ad iuicē. Primo: q̄ de⁹ nos creauit. Ipe fecit nos nō ipi nos. Ergo deus est pater oiz nostrū scōz dictū xpi in euangelio vbi di. Mat⁹ cēm est pater vester. ꝛc. Itē in euāgelio Johannis dē. Oēs vos fratres estis. Itē ab adā oēs nati sum⁹: et de eodē limo oēs formati sumus. Sic do: q̄ nudi nati sum⁹ Job. i. Nud⁹ egressus uz de vtero matris mee ꝛc. Ditissim⁹ rex mūdi pauperioz nat⁹ est q̄ pauperrim⁹ hoīs mūdi moztuus fit. Hoc ꝑbat q̄ ōtūcunq̄ pauper moziē aliquid potuit de reliquit imo ad minus pāniculos aliquos q̄b⁹ tegebat nuditatem suam vel stramia aliqua sup quib⁹ dormiebat: sed ditissim⁹ rex mūdi nullū horū secum poztauit: sed nud⁹ de vtero matris huc mūdū intrauit: ergo oēs quo ad natiuitatez sum⁹ fratres. Sic ꝛ xpūs fratres. Tertiū est q oēs sum⁹ breuis vite Job. xiiii. Breues dies hoīs sūt. Hoc intelligit tā de diuitib⁹ q̄ de pauperib⁹ q̄: ōtūcūq̄ hō sit dines sine nobilis sine potens sup alios tñ nō hz securitatē vite suq̄ q̄q̄ estimet se habere. Lu. xii. Stulte hac nocte repetēt alam ꝛc. Et insup oēs eundē finē habebūt: q̄ oēs tā diuites q̄ pauperes erunt cibus vermiū et vertent in cadauer fetidum. Si hoc vis ꝑbare vade ad ossa moztuoz et ostende mihi que sūt nobilium vel ruticoz sed nulla differentia est: q̄ oēs habebim⁹ eū dē finē. Quartū q̄ oēs homines tam diuites q̄ pauperes: tā dñi q̄ subditi: tā dñe q̄ ancille et dñi q̄ serui stabūt ad tribunal xpi. Apli. ii. Cor. v. Oēs nos manifestari oz ad tribunal xpi: vt referat vnusq̄sq̄ put gessit in corpore suo sive bonū sive malū. Ex his ꝑ q̄ oēs sum⁹ fr̄es: ergo fraterna dilectio et fidelitas debet esse iter nos. ex quo oēs fratres sum⁹ Si

contra hoc facit ꝙ pauges ꝓpter paupertatez ꝙliciꝰ vel defectuoſos ſublimat: qz in hoc ꝑſō offendūt multi. Ma.xxv. Odiui ex mi nimis meis feciſtis mihi fecistis. Exemplum de quodā diuite ꝙ ſpnebat pauges. Legitur ꝙ quidam diues aduocat⁹ ꝙ de paupertate deu mit ad magnas diuitias tante ſuperbie fuit ꝙ ꝓpter ſuā ſublimitatē ꝛ ſupbiā loq de paupib⁹ dedignabat: ꝙ diuino iudicio ad tā ā cecidit miſeriā ꝙ infirmatus ſe vilitātib⁹ ꝑſuz dabat ſe eē cattū: vñ etiā ſcīpm ſub le cto ꝛ ſub ſcīno abſcōdebat ſicut catt⁹: ꝛ qñ i terrogat⁹ fuit cur hoc faceret. Rndit ego ſuz catt⁹: ꝛ ſic ſine oi ẽtritiōe ꝛ cōfeſſione obiit.

¶ Oz ōtū ad tertiū ſciendū ꝙ ſubditi te nent tria dñis. Prio vt ſint eis fideles i coz pore ne eos tradāt. nā hoc eſſet peccm, iude ꝙ ipm dñm ſuū tradidit. Itē debēt eis eē fide les in rebus tpalibus vt pzeuentiunt damna dñoꝝ ſuoꝝ vbi poſſunt ꝛ bona eoꝝ ꝑ eis augmentāt. Itē in anīa debēt ipis eſſe fide les ne aliqđ malū ipis ꝙcūāt ꝛtra qđ facīūt illi qui ꝙcūāt dñis vnde ledunt altiſin reb⁹ ꝛ tales tenent ad reſtitutionē: ſi aliaſnō fuit ꝛ factū illud malū ſine eoꝝ ꝙſilio: etiam ſi eīā ex hoc emolimētū cōſequi ſit Job.xviii Precipitabit ipiū ꝙſiliū ſuuz. Boni ꝙſiliarii ſunt vt angeli ꝙ ſemp bōa ꝙcūāt: ꝛ tales bo ni ꝙſiliarii habebūt magnā gliam cū ange lis in celo: qz ſe eiſdē angelis ſſimilabūt dan do bonū cōſiliū. Mali vero ꝙſiliarii ſūt vt an geli mali qui ſemp ꝙcūāt mala ꝛ nociua: et tales mali ꝙſiliarii ꝓ talia mala ꝙcūa arde būt cū demōib⁹ i inferno. Oēz qō ſubditi tenent ſuis dñis eſt vt ſint eis obedīētes i li citis: ꝛ in quib⁹ tenent eis obedire qz ſcōz. b. Tho. in ſeculari ptāte obediendū ē in licīt. q. ois ptās a deo ē: ꝛ qui ptāti reſiſtit ordia ti dei reſiſtit. Et hoc ſumit ꝙ vroz tenetur obedire marito ſuo i oīb⁹ licitis et honeſtis. Unde Gen.iii. dixit de⁹ ad eūā Sub ptāte vi ri eius ꝛ ipe dñabit tui. Filii pueri debēt obe dire ſuis parentib⁹ in licitis ꝛ honeſtis. ſic et ancille ſerui ꝛ ancille tenent obedire dñis ſuis ꝛ ſic ꝛ ſubditi: ſiue ſint ciues: ſiue ruſtici te nent obedire ſuis ſuperioꝝib⁹ i oīb⁹ licitis ꝛ honeſtis. vñ Ber. Quicquid vite dei ꝓcipit hō qđ nō ſit certū diſpliceret deo hoc ꝺino ē ꝛtipiendū quaſi ꝓcipiat de⁹. Itē Ber. Obe dientia ꝙ maioꝝibus ꝓbet: deo erhibet. Tertiū qđ ſubditi tenēt dñis ſuis vel ſuperioꝝib⁹ ē ꝙ de debitis reddit⁹ ſine de rebus dñoꝝ nihil auferre nihilq detinere debēt: ſz plene ꝛ ſtē ter ꝙſoluere oīa ꝛtra hoc facīūt illi ſubditi ꝙ ſcienter ſubtrahūt ꝛ nō plene ꝙſoluūt deci mas ꝛ reddit⁹ ſuis ſuperioꝝib⁹ ꝛ tales mortā liter peccāt ꝛ tenent ſanctificare ſuis ſuperioꝝib⁹ ſi volūt ꝙſequi remiſſionē oīm peccōꝝ ſuoꝝ et eu chariſtiam digne reciperē. Item contra hoc faciunt officiales dominoꝝ qui qñq ex una parte extorquēt a ſubditis: ꝛ ex alia parte nō dant dñis ſed ſemp partē vel totum ſibi re ſeruant et tales etiā tenētur ad reſtitutionē.

¶ De eadem dominica.

EGo ſum paſtoz bon⁹. Hic xps ſeip ſum ꝛmendat. Uñ hic eſt dicendum qñ xps pōt ſe licite ꝛmēdare: ꝛ quā do eſt veniale ꝛ quando mortale: vel etiā nul lum peccm. hoc quere infra Sermōe.cvii.B.

De eadem dominica.

AEstimam meam pono ꝓ ouibus meis. Hic eſt dicendum de charita te quā nos ad ipm habere debem⁹ ſuper omnem ſermonem quere infra Ser.cxi.D.

¶ Dñica.ii. poſt oct.paſche Sermo.lx. qua re antiqui patres tandiu olim vixerunt.

MOdicum ⁊ iam non vi debitis me. Joha.xvi. Heec verba locutus eſt dominus ieſus ante paſſionē ſu am poſt cenam in illo ſermone quem fecit diſcipulis ꝙ incipit. Non turbet coz. ꝛc. Legit aūt hoc euang. Hodie in quo dñs paucis ſi bis annunciat apīis tria. ſ. mortem/ reſurre ctionem/ ꝛ aſcenſionem ad ꝑem. de ꝓmo ait Modicū ꝛ iā ñ videbit me. ſ. poſt mortē vna die et duabus noctib⁹ duz fuero in ſepulchro de ſecundo ſubdit. Iterum modicū ꝛ videbi tis me. ſ. poſt reſurrectionē. xl. diebus quib⁹ apparebo vobis. De tertio addit. Oz vado ad patrē. Sciendū ꝙ in euang. ſepties regit modicū: qz in hac vita ꝛ iā noſtris tpibus ſe ptē etates hoīs ſunt bzeues et modice. ¶ Quod cū vita noſtra iā in pūti ſit modica bzeuis oñdit multipliciter. Prio ꝙ ſacrā ſcriptu ram. Job.xiii. Hō natus de muliere bzeuis vi tē ſe repleti multis miſeriis. Itē bzeuesdi es hoīs ſunt. Uñ Jaco.iiii. Quę eſt eīa vita veſtra vapoz eſt ad modicum parēs. Ba.v. Nos nati cōtinue deficim⁹ eſſe. Herbo oſten ditur q vita nīa ſit bzeuis in hoc q vita com parat reb⁹ que ſunt bzeuiſſime ꝛmanentie. Prio cōparat feno. ꝛs. Ois caro fe. Uñ hodie fenū viuet ꝛ cras in clibanū mittitur: ſic hō hodie venit ꝛ cras mortē ꝛ ſepelitur: et ſicut flos hodie floret ꝛ cras decidet ꝛ arefcz ſic hō in iuuentute floret et in ſenio arefcit: ſed in morte decidet ꝛ i pulueꝛē reuertetur.

Jtē vita nostra ē tāq̄ fluui⁹ gtēnliens ⁊ tāq̄ naui ocurrēs. Gre. i regl. Nostra vita nauigāti similis est. Is nāq̄ q̄ nauigat stet: sedeat iaceat lemq̄ vadit: qz i pulsu nauis ducitur. Ita ergo ⁊ nos sum⁹ q̄ sine wrmiētes. sine vigilātes: sine iacētes. sine ambulātes: sine nolētes: sine volentes: p mometa tempoz semper ad finez ducimur. Aug. Vita nostra nihil est nisi curs⁹ ad moztez in q̄ nemo ner diues ner pauq̄ ner nobilis ner ignobilis stare pmittit sz sp dietā vnā quoz die q̄ sq̄ nostrum facit. Jtē vita nra cōgat vmbze. hoc pz si habeat respect⁹ ad pene inferni eternitatē. vñ dicunt dānati i inferno illū. Sap. v. Trāseūt oia il la tāq̄ vmbza. spost suddit Nos nati cōtinuo desinim⁹ esse. Jtē vita nostra tāq̄ vent⁹. vñ Job. vii. Memento mei dñe qz vent⁹ est vita mea. Tertio ostdit cōparando vitā nostraz ad vitā antiquoz patrū q̄ i pncipio mūdi fuerūt. Vñ sū est dicēdū q̄ diu patres antiq̄ vixerūt: quare ⁊ quō postmodū diminuū extoztā sit. Pzo q̄ sciendū q̄ adā post̄q̄ ipe expulsus fuit de padiso cognouit vroze suā Euā: ⁊ peperit ei. Cayn: ruisuz post pepit Abel. Cayn agricola fuit ⁊ Abel pastoz ouiū. Factū ē post mltos dies vt offerret Cayn de fructib⁹ terre munera dño. Abel vo obtulit de meliozibus gregis sui. Et respexit dūs ad Abel ⁊ ad munera ei⁹ Ad Cayn vo ⁊ ad munera ei⁹ nō respexit Jratusq̄ est cayn vehemēt ⁊ dixit ad Abel fratrē suū. Egrediamur foras. Cūq̄ essent i agro surrexit cayn aduersus abel fratrē suū ⁊ occidit eū. Et ait dñs ad Cayn vbi ē Abel ꝛ tu⁹. Qui rndit. Nescio. Nūq̄d custos frīs mei ego sū. Dixit de⁹. Quid fecisti: vox sāguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Nūc aūt maledicta eris terra in ore tuo: q̄ apperuit os suū ⁊ suscepit sanguinem fratris mi de manu tua. Dixit aūt Cayn ad dñm. Maioz est iniq̄tas mea q̄ vt veniā merear. Et post hoc adā vixit centū triginta annis ⁊ genuit filiū ⁊ vocauit nomē eius Seth. Legit i hystoria scolastica q̄ post moztē abel adā si voluit ammō vrozē cognoscere: sz deo iubēte q̄ āgelū tregit votū ⁊ cognouit eam ⁊ genuit Seth: dixit posuit mihi de⁹ semen aliud q̄ abel quez occidit Cayn. Vixit aūt adaz post̄q̄ genuit Seth octingentis annis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Dicit aūt in scolastica hystoria adā habuisse. xxx. filios ⁊ tot filias pter cayn ⁊ abel. Et factū est oēs tps qō vixit adā nōgēti. ⁊. xxx. annī ⁊ moztu⁹ est. Vixit āz seth centū quinq̄ ānis ⁊ duxit vrozē cū qua genuit primogenitū suum Enos vixit āz seth post̄q̄ genuit enos octingentis septē ānis genuitq̄ filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies seth nōgēti xii. anni ⁊ moztuus est. vixit vo Enos. xc. annis ⁊ genuit Caynā. Post cui⁹ oztū vixit oēs genti. xv. anuis ⁊ genuit filios ⁊ filias factiq̄ sunt oēs dies Enos nōgēti q̄nq̄ anni ⁊ moztu⁹ est. vixit āz Caynā. lxx. ānis ⁊ genuit Malalehel ⁊ vixit Caynā post̄q̄ genuit Malalehel octingenti. xl. ānis ⁊ genuit filios ⁊ filias Et facti sunt oēs dies caynā nongentidecem ānī ⁊ moztu⁹ est. Vixit aūt Malalehel. lxv. annis ⁊ genuit Jared: ⁊ dixit Malalehel post̄q̄ genuit Jared octingentis triginta annis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies malalehel octingenti nonagintaquinq̄ ānis moztuus est. Vixitq̄ Jared. clxii. ānis ⁊ genuit Enoch: ⁊ vixit Jared post̄q̄ genuit Enoch octingenti ānos ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies Jared nonogenti sexaginta duo ānī ⁊ moztu⁹ ē. Pozro Enoch vixit. lxv. ānis ⁊ genuit. Mathusalē ⁊ ābulauit Enoch cū deo Vixit aūt Enoth post̄q̄ genuit Mathusalem trecētis ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias Et facti sunt oēs dies Enoch. ccclxv. anni: ⁊ ambulauit cū deo ⁊ nō apparuit: qz tulit eū de⁹ Vixit āz mathusalē centū octigenta septē annis ⁊ genuit Lamech. ⁊ vixit mathusalem post̄q̄ genuit. lamech septingenti. lxxxii. ānis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies mathusalē nonigenti. lx x. annis ⁊ moztuus est Vixit aūt Lamech centū octuagintaduobus annis ⁊ genuit Noe. Vixit aūt Lamech post̄q̄ genuit. Noe quingentis ⁊ nonagintaquinq̄ ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies Lamech septingenti septuagintaseptem anni moztuus est. Noe vo cū ānos esset genuit. Chaz Hem ⁊ Joseph. Et cū multiplicati sunt hoies ⁊ malicia hoim super terrā tūc dñs iussit Noe fabzicare archam et cū Noe esset quingentoz ānoz iuss⁹ est fabzicare archaz: ⁊ cū esset sexingentoz annoz: tūc intrauit cū trib⁹ filiis suis ⁊ cū trib⁹ vxoribus filioz suoz ⁊ cum vroze sua. Tūc aperte sūt cataracti celi ⁊ factū est diluuiū. xl. diebus ⁊ noctib⁹ ⁊ elenauerūt archā aque. Operuerunt q̄ aque diluuii terras ctis q̄nquaginta diebus: post centū q̄nquaginta dies decrese bāt. Post quadraginta dies apperiens Noe fenestrā arche emisit corui⁹ qui nō est reuersus: sed māsit cum cadauere vno. Post emisit colūbam q̄ est reuersa: qz nō inuenit vbi pes ei⁹ quiescere. Post septem dies iterum emisit colūbam q̄ de sero reuersa est portans ramū olive in ore suo. Jtez post septem dies emisit

clambā q̄ non eſt remeſa. Tunc intellexit Noe q̄ extincta ē tra: tūc dixit dñs ad Noe. Egredere de archa tu & vxor tua & filii tui et vxores eox. Et poſt dixit eis. Creſcite & mlti plicabimini et replete terram. Et edificauit Noe altare dño & obtulit ei ſacrificium: tūc Noe plātauit vineā: etū crenillz vinū bibit & de illo lebriat⁹ eſt: qz nō nouit fortitudinē vini: vixitq; Noe poſt diluniū trecētis quinquagita annis: ⁊ totū ips Noe fuerūt nōgēti quinquagita anni. ⁊ ab Adā vſq; ad diluniū fuerūt mille ducēti quadragintaduo ānī: ſed poſt diluniū homes tādiu nō vixerūt ſicut ante diluniū: qz tūc debilitate ſuę vires herbax et fructuū. ¶ Querit q̄re antiq̄ pres tam diuturē fuerūt ⁊ iā homes nr̄is ſtpib⁹ decreſcūt ita q̄ raro inuenit aliq̄s q̄uenat vſq; ad ſeptuagesimū vel octuagesimū ānū: ſz q̄ſi oēs morīunt in iuuētute. Ad hr q̄ ſūt octo cāe. Pma ſcām Hēri. de bellia ſuę Geſi. qz ipox ꝛple pio erat ppiq̄or a deo ſo lo creato: ſed nos ſum⁹ ꝛcepti de fragili ⁊ corrupta materia. igit ꝛc. ⁊ cū hoc ſum⁹ elōgati ſpicio nr̄o. l. ab Adā q multū ips. Exīs de fōte ⁊ riuulo ei⁹ Nā q̄to riuul⁹ eſt ppiquior fonti: tāto magis eſt aq̄ rectior ⁊ melior: ſz i fonte eſt optima. ⁊ q̄to remot⁹ fluit a fonte: tāto magis tepida erit. Itē qz de⁹ ē creator Ade ⁊ de⁹ ē pfectior in opib⁹ q̄ creatura potuit ē in ſuis opib⁹. Deut. xxxii. Dei pfecta ſunt opa. Adā ei fuit pulcher: fortis ⁊ ſapiēs: qz filij naturaliter aſſimilāt parentib⁹: et ſi natura pōt hoc: qui tūc de⁹ a quo Adā imediate fuit creatus: imo Adā habuit cognitionē ⁊ notitiaz dei: cui⁹ pītiā quadā interiori aſpiratiōe cognoſcebat: nō tñ ita excellēter vt ſcīt iā in patria nec ita in enigmate vt nos nō i via. Itē Adā nouit res factas: qz eis nōia impoſuit: ⁊ ſicut ſcīs tho. de aīno Noia naturaliter ex eō fluere dīt: ergo adā ſciuit naturas oim aialiū ⁊ herbaꝝ. Hec cā ⁊ ꝓbis: qz plāte vaſa lis erāt fortioꝝ nature ⁊ maioris ſtitatis. vñ Geſi. vi. dr. Erāt aūt gygātes sup terrā illis diebꝰ ⁊ Nūe. xiii. Mīlio ſit de igenti botro apportato de terra ꝓmiſſionis. ad. oñ dē dñs moyſi ꝓbitūrit q̄ erāt i deſerto. Et i botro cur ⁊ in aliis ſegetib⁹ ⁊ aliis fructibus ſimile ſit. Manifeſte enī apparet iā ſemp de die in die fructus decreſcere qz ante etūm annos fuerūt maiores ⁊ meliores fructus. qđ' ꝓbat tullius antiquor et anteceſſor noſtror. ergo iā finis mūdi appropiquat Apoc. i. Cor. x. Nos ſumus in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt. Unde etiā Ariſt. viii. phi. Hō dē minor mūd⁹. ꝛc. Sicut ergo hō q̄ incipit ſenescere tūc deficit ſis ⁊ mund⁹ q̄to magis ſini appropiquat. tanto pl⁹ incipit deficere i fructib⁹ ⁊ ſegetib⁹. Terra cā: qz nutrimētū ant iquor erat ſimplicī⁹ ipſe natura optime fecit: ⁊ nō taz artificiale ſicut mō fit: q̄ nō tā ſalubre q̄ delectabile fit ex ingenio alicui⁹ artis coquinarie: qđ eſt appetitū allicere ad exceſſū ꝓuocat vires enernat: morboſq; multiplicat. ⁊ q̄ſi vitā minuit. Hoc ne. in epiſ. Multos morbos mixta fercula fecerūt. ℘ tñ Macrobi⁹ ꝓbat q̄ q̄liq; quātiplicitas ferculoꝝ noceat ſi ſolū alicui: ſz ēt corpi ꝓrio ꝓbat q̄ hoc: qz aialia vt plurīa ſuę nature: qđ vtunt ſimplici cibo ⁊ aſſueto ſue nature ꝛcruenīēti. Nullo mō libēter vtunt illisq; ſūt ꝛtraria ſue nature. Cui⁹ oppoſitū hō cōmunis frequēter facit' comedēdo ⁊ bibēdo ea q̄ nō ꝓpter ſue nature: ſz ſolū vt ſatisfaciat delectatōi ⁊ apetitui. Hec ibo ꝓbat hoc q̄ artē medicina: lē: qz medici inadēt infirmis comedere ⁊ bibere ſimplicē cibū ⁊ potū ⁊ nō diuerſa fercula. l. alla ta vel trita. Et rō hui⁹ eſt. qz ſimplex cibus ⁊ pot⁹ magis eſt digeſtiu⁹. Et ēt qz nimis ab repleuerūt ſe diuerſis cibariis ⁊ ſcōm Ariſt. ii. ethi. Medicine ſūt q̄ ꝛtraria. ergo oz eos poſtmodū abſtinere ⁊ ſimplicē cibū ſumere. Tertio ꝓbat q̄ hoc ꝺbigſa. Si duo homies einſdē q̄ſtitōis biberēt eandē menſuram ⁊ vn⁹ biberet diuerſa vina ſimul ⁊ ſemel: tunc citi⁹ infirmaret ⁊ min⁹ ꝛpeteret ſue nature: ille multiplex potus ꝙ ille qui bibret ſimplicē potū: cū tñ eandē menſurā biberīt ꝓportionaliter ad ꝓtitatē. Hic ſimile eſt de cibo intelligendū. Quarto ꝓbat q̄ hoc. Sicūs infirmat tūc medici pōt eo facili⁹ cognoſcere vnde habeat illā infirmitatē ꝙ ſi diuerſa cibaria comeſſet vel diuerſa pocula bibiſſet. Quinto ꝓbat per hoc: qz natura eſt ꝙuniuerſalis in operatiōe ſua. Cū aūt diuerſa ⁊ multiplicia fercula hō comedat: tūc natura digerit illuz cibū q̄ magis eſt digeſtiu⁹ remanente illo cibo q̄ eſt min⁹ digeſtiu⁹ in ſtomacho. Et cum hō guloſus ſupgaddit iterū alīū cibū ſup cibū comedēdo ⁊ repletō ſe ante digeſtionē tūc ille cib⁹ q̄ manet in ſtomacho indigeſtus fit putrid⁹: tūc ſtomach⁹ corrūpit: ⁊ ꝙr hō infirmatur ⁊ q̄liq; morit vſq; Hen. Vita ferculoꝝ morbos multos fecerūt. vnde etiā Sap. ix. q̄ ſupla plures interfecit q̄ gladi⁹. Et his oib⁹ ꝓpter vtilitatē ⁊ ſalubritā rit etiā ꝓtum ad corpus comedere ſimplicem cibū ⁊ bibere ſimplicē potum ⁊ aſſuetū q̄ inconſuetū. Sed abſtinētia in cibo et potu eſt ſanitas corporis ⁊ ꝓlongatio vite. Eccli. xxxvii. Qui abſtinēs eſt adi

cietvitā. vñ etiā Jer. de regi. pn. Abstinere a comestiōibus nimis ⁊ superflua tate est summa medicina. Hoc pz nō solū in antiquis patrib⁹ qui añ xpm fuerūt: sed etiā in aliis ⁊ post xpm vixerūt. vñ Joh. euāge. vixit nonaginta nouē ānis: ⁊ vixit a passiōe xpi octoginta sex annis. Jtē brūs Hier. vixit nonaginta octo annis. Jtez brūs Anth. fuit viginti annoz qñ heremū intrauit: ⁊ i heremo vixit octuagintaq; annis: ⁊ sic totū tp̄s vite sue fuerūt centū q;nq; anni. Jtez. b. Paul⁹ primus heremita fuit. xvi. annoz qñ heremum intrauit: ⁊ in heremo vixit nonagintasept̄ ānis: ⁊ sic totū tp̄s vite sue fuerūt centū tredecim anni. Jtem patet hoc in religiosis: sicut in carthusiēsib⁹ ⁊ aliis ꝙ ꝓpter abstinētiā diuti⁹ viuūt q̄ alii diuites seculares ⁊ q̄ sūt in deliciis et voluptatib⁹. Nā tales gulosi occidūt sepos. Nā plures diuti⁹ viuerēt si in abstinētia viuerēt Jtē plures incurrūt diuersas infirmitates. ⁊ q̄ alii efficiunt ꝙtracti: alii hydropici: alii paralitici: ⁊ sic de aliis: ⁊ hoc ꝓpter voluptatē carnis. vñ Hiero. i epla. Mater sanitatis abstinētia: mater egritudinis voluptas. Quare ta cā scribit Hen. de hallia ē: q; antiqui moza; ei solebāt in aere puro. Nō ei tot ciuitates ⁊ castella ꝙacta fuerūt. Hoc iā pz etiā i quibusdaz ciuitatib⁹ vbi in plateis est mag⁹ fetor de quo fetore plures infirmātur: ⁊ eo citius moziunt. Et ergo ciuitates mūde seruāde sūt qō valz ꝓ sanitate ⁊ plōgatione vite. Quinta cā est: q; antiq; magis fuerūt casti: hoc pt: q; eū fuerūt octuaginta vel nonaginta annoz: tūc pzio matrimoniū ꝙtraxerūt. Hz iā nūcis typibus pauci caste viuūt: ō citi⁹ moziunt. vñ Jeron. de regi. pzin. Coit⁹ est destructio corporis ⁊ abbreuiatio vite. Jtē ꝙmentator de brevitate ⁊ plōgitudine vite dicit. Qui multū coeunt pauci viuunt. Vñ etiā Greg. in moz. Per luxuriā natura corrūpit. senectus ducit: vita minuit ⁊ mozti appropinquat. Quarta cā est infectio ⁊ corruptio elemētoz ex potō iam augmētato: ⁊ in futuro augmētādo: q; inicitas quo⁹dā die fugabūdat in mūdo. Vñ hō cōpolit⁹ est ex ht̄tuoz elemētis. Nā elemētū aq; manifestat in ipis hūoz⁹: elementum ignis in caloze naturali: ⁊ i luce vitina. elemētū aeris in respiratiōe flat⁹ elemētū ho terre i carne ⁊ ossib⁹. Et q̄n pugna fit i hoie inter ht̄tuoz elemēta ex qb⁹ hō ē ꝙmunct⁹ tūc hō dissoluitur ⁊ infirmatur ⁊ moritur. Septia cā est corrē ex infectibaz influxtia planetaꝝ. Et ex endē cā olim pestilentie non tā crebre fuerūt vt modo sunt. Nam scribit Hen. de hallia. Libros diuersimode inuen⁹ inclusit scām q̄ homes bē vel male se habēt ad drū. Octaua cā pōt esse q; vn⁹ puer gñat aliū: q; iam adolescentem matrimoniū ꝙtraxit: sicut cū masculus est xviii. ānoz: ⁊ puella. xv. tūc pūt extrahere scām scripturā matrimoniū etiā sine potō. Hz olim expectauerūt sicut seth q̄ fuit cētū q;nq; ānoz q̄n genuit Enos ꝓmogenitū. i. enos Jared enoch q̄ adhuc viuit ⁊ rapt⁹ est in paradisum fuit sexaginta q;nq; ānoz⁹ q̄n genuit Jamech ꝓmogenitū. i. mathusalē. Hz q; iā nūcis typibus parētes ꝙli in adolescētia ꝙtraxerūt et ad hoc debiles ⁊ defectuosi sunt: sic ⁊ pueri erūt Ergo ꝓmogenit⁹ taliū raro superuiuūt nec aliqui efficiunt. Quarto ostēdit brevitas vite nēe ꝓparātū eā ad eternitatē. Dñus enī est vita nēa respectu eternitat⁹ q̄ gutta aque respectu maris: vel ēt momentū octi. vñ Remigius sup epl̄am ad Phil. Tps nēm in cōparatiōe eternitat⁹ aut nihil est aut hora brevissima. Quarit quare tūc diligit pūs vita tā momētanea. Rndz q; carnales homes brevitatē ipi⁹ nō ꝓpendūt. vñ Greg. i moral. Carnales mētes ideirco pulam negligūt: q; vita carnis ꝙfugitiua sit multe attēdūt. Nā si voluntatē trālit⁹ ei⁹ aspicerēt hāc etiā pfectē minime amarēt. Et hec ē ēt cā qre multi homes sine oi timoze ꝓperāt multa mala. Greg. li. xiii. moral. Reprobi ideirco multa nequiter agūt: q; se diuti⁹ viuere arbitrant. Si diceret quis iuuēcioli lōgo tpe viuere valeo ⁊ in senectute vitā emēdabo. Si videt scām Jo. q; in rebus hūanis nihil certi⁹ morte est: ⁊ hora mortis nihil inuenit⁹ inuenit. Nō si leue dēt derasvade ad sociū o iuuenis in extrēcisiā labozantē ⁊ nēs an ꝓpoluit mori in tali statu Rndebit nō ꝓpoluit: ḥ senio: ⁊ sic decipitur plus. Erā hatem⁹ in iuuēcula q̄ in choza cecidit ⁊ mortua ē: que nō ꝓpoluit mori q̄n ad choreā accessit: ḥ choriz are ꝓpoluit⁹ Aliū exemplū de bibulo q̄ ciphum in manu tenens: et globum rotans dixit: tres soluat: et post iudi interdictionem subitanea morte mortuus est. Et sic finis dixit. Certe tibi ludū dimitto.

¶ Deinde do. Her. ixi. de pīu mulier.

MUlier cū pariet tristitiā habz. Jo. xvi. Et qua ibi⁹ similis sit mentio de partu mulier⁹: tūc in presenti ser. tria sunt dicēda. Primo de gestib⁹ quos mulieres habēt in partu. Secūdo de doloze parturientiū: et de his que moriunt in partu. Tertio de labore quem habēt parturientes circa pueros. ℣ Quantū ad primū sciendū

mento quinq; gēt⁹ quos mulieres hāt ꝛge
parti nos quos xp̄s etiā habuit in cruce parturi
ens et redimēdos p̄ passionē suā. Primo de-
fectu denudāt p̄e dolore partus. Sic xp̄s cru-
cifixus est in cruce vt nobis sola
gloria meretur. Et alia cogitare dēt mulie-
res. i. quō xp̄s extēsis venis ꝛ expānis brachiis
pendens⁹ vulneribus ꝛ sanguinolēt⁹ ꝛ denudat⁹
pependit in cruce ꝛ sic offerre dolores suos ip-
si xp̄o. Secūdo mulieres extendūt manus su-
pra capita p̄e dolore pa t⁹. Sic in cruce bra-
chia xp̄i tracta sūt super caput ei⁹: q; expānis
brachiis pependit in cruce. Et hoc est secūm q;
mulier parturiēs debz cogitare vt in patientia
maneat. Tertio mulieres parturiētes natu-
raliter sitiūt. Sic xp̄s in cruce sitī habuit qñ
obtulerūt ei acetū ad bibendū cū felle mixtū.
Hoc mulier parturiēs cogitare dz quōd xp̄s in
cruce sitiuit: nec hausū aque hēre potuit: sed
quanto de fidelio de liberauit ꝛ sitiuit nostrā
salutē. Et sic dz esse patiēs ꝛ offerre deo do-
lorē suū. Quarto q; mulier p̄egnās ꝛ partu
riēs plena est doloribus et p̄ angustia doloris
clamat. Sic xp̄s parturiēs nos in cruce clama-
uit p̄e dolore ob cui⁹ clamorē ꝛ dolorē p̄tre
mille sūt: terra mota est: sol obscurat⁹. Qua-
re xp̄s clamauit. Mūdeo vt nos p̄ clamorē suū
ad p̄atiēdū sibi excitaret. Trēm. i. Ovosoēs
q; trānsitis q̄ viā attēdite videte si. Quito q;
mulier parturiēs caput iclinat. ꝛ amare flet:
sic xp̄s inclinato capite pep⁹dit in cruce: et la-
chrymis oculis fleuit: vt nobis insinuaret
suam amarā passionē ꝛ dolorē. vt nobis osten-
deret q; per tristitiā ꝛ fletū intraturi erimus
in celū. Mat. v. Bel qui lu. ꝛc. ¶ Quārō
ad sēcam part̄ ser. tūc primo querit vtrū do-
lor parturiētiū sit vehemēs. Mūdet q; sic ꝛ p̄
hoc p̄ dauid q̄ di. de penis inferni. Ibi dolo-
res vt parturientis: nō q̄ sit nō maior pena gehē
ne ignis: sz talis pena ꝓparat dolori parturien-
tis p̄pter vehemētiam doloris qñ vix ita ve-
hemēs dolor inuenit in p̄tio vt dolor parturi-
entis. vñ Ieron. sr. alicui. Mulierib⁹ tpe part⁹
accidit fortissim⁹ dolor. Tūc talis dolor nō ē
equalis oībus mulieribus. q; vna maiorē dolo
rem sentit q̄ alia. Itē querit vñ originē hz si
dolor. Mūr a superbia primę matris nostre
Eue que occasionalr eiecit Adā de para diso
vitā abstulit mūdo: totū gen⁹ hūanū obli
gauit ad infernū. Et hoc totū p̄stitit ex superbi
a q; eua credidit serpēti: ꝛ appetiit similitudinē
dei sz adā nō credidit: sz exp̄sse voluit ꝛ ꝓpla
tre mulieri: vñ comedit. Scīendū q;
adā in duob⁹ peccauit. s. i. cōtēptu ꝛtra p̄ce-
ptum dei de fructu vetito: sic inobediens fuit
deo. Secūdo excusando se ꝛ inculpādo deū ꝛ mu
lierē di. Mulier quā dedisti mihi in socia ꝛc.
Eua āt i quattuor peccauit. Primo deitatē
rapere voluit. Secūdo fructū p̄hibitū comedit.
Tercio vir ad peccandū inuocauit. Quarto
culpā suā defendit ꝛ se excusauit ꝛ serpentē
inculpauit di. Serpens decepit me. Itē q̄rit
quare date sūt tales crimē mulierib⁹ i partu
earū. Mūdet q; he penē date sunt mulieribus
vt sint eis admonitiōes ne de cetero superbiā
mulierū: ecōuerso valde diligit humilitatē
earū qō sic ꝓbat: q; nūq; aliqō petrō intantū
punitum est in mūdo vt petrō cui⁹ quod ante
lex milia annoꝝ ꝓpetrauit ꝛ adhuc hodie et
vsq; in finē mūdi i filiab⁹ eius superbia pu
nit. sic q; nec mulieres indicia secularia exercēt
nec tēlonii p̄sūt: nec sacros ordines
suscipe: nec predicare: nec audire cōfessiones.
Itē q; viris suis subdite sunt ꝛ pueros suos
cū pēdere portāt: ꝛ cū dolore pariunt: et sic
de aliis. Hę penalitates date sunt mulierib⁹
p̄ quadā ammonitiōe: ne aliqua femina de ce
tero ꝛtra deū superbiat. Nā que mulier āpli⁹
ꝛtra deū superbit talē mulierē deb⁹ punire vult
post hoc tormento infernali. vñ Ber. dicit q;
scintilla gehenne ignis plus ledit pēnōres q;
si vna dīa in labore ꝛ in partu ꝓlixe perseue
rando duraret mille annis. Itē scīendū q; hu
militas mulierū valde placet deo. Unde p̄e
oībus virtutib⁹ olim sexōꝝ humilitatē vnius
femine pl⁹ remuneranit. i. humilitatē beate
marie virginissimo etiā oīb⁹ virtutib⁹ ipius
marie virginis humilitatē quodammō p̄tulit si-
cut ipa de se testat di. Respexit humilitatem
ancille sue q; p̄ hac humilitate in matrē eius
elegit: ꝛ p̄o hac beate eā super oēs angelos et
celōs celo exaltauit. Itē p̄ hanc beatā te laudat
ab angelis ꝛ letis in celo. ꝛ ab hoib⁹ i te vris.
Luc. ii. Fecit mihi magna q̄ potēs ē. Ez sed
post. Ecce ei ex hoc beatā me dicēt oēs ge. Et
q̄ mulier est magis hūilis beate marie virgi
ni in celo vicinior erit: q̄ mulier est superbior
erit ei remotior ꝛ lucifero in inferno ꝓpior
quior. ¶ Itē querit qñ mulier i partu
mori⁹ vel immediate post ptū vtrū ei noceat
in salute aie. Mūr q; ptū ad hoc q; est in pu
erperio nihil ei obest si alr bñ disposita est q̄
mo ei melī ē cōiter loq̄ndo q; oēs se ꝓparāt
p̄ contritionē ꝛ confessionē ꝛ sacramenti ꝓcipi-
endē. Ite partūergo illi erāt qui dicūt q; mulier
in puerperio decedēs per velamen dei sal-
uat videt: ꝛ extra aplz q̄ dicit. Nos debitores

bimus l ecclā facie ad facie. Quid enī in cēlo hēret si facie dei careret. vñ Au. Dānati poti⁹ vellēt eē l inferno q videre facie dei ꝙ i celo ei⁹ vilibꝫ carere. Jo. xvii. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verū deū. Itē aliqui antiq̄ vetule dicūt. Si mulier l puerperio mortua est q cadauer aīs sepulturā l ecclīaz nō introducit q nocerat q l alia. qđ est falcissimū q superstitiosū. Deindē tñ q si mulier in partu mortuꝰ adhibuisset fidē superstitionib⁹ q cōtingūt circa mulieres puerperātes: hoc ei peī dubio nocet et in alia vbīgꝫ. Dicut q mulierē difficultatē hītē in pariendo circūcingūt cū cingulo vilis vt eo leuius pariat. Itē q cū gladio euagina to bñ dicūt mulieres in puerperio exurgūt cādelas accēsas in facie earū qđ est superstitiosū. Itē q ponūt puerū infra scamnū q ponunt scobā infra lectū mulieris q olia sunt superstitiosa: qz si thus vbi adolet siue accendit lumē cōsecratū vel aqua bñdicta ibi aspergitur vel signū crucis ibi habet. talia licēt q fatua. Quid erit qñ mulier alterū patit an noceat ei. Rñdr q si ipa nō est rea q facit diligentiā suā custodiēdo se ppterea nō dānabit: tñ ppter cautelā cōteri q cōfiteri dz si pōt: ne ex negligētia ei⁹ cōtigerit: vel ne occasionē libitū dederit .f. latos cingulos portādo: vel tunicis strictis se ipaz stringendo: vel chorizando: vel echtādo: q sic de aliis. vñ Alb. mag. sup Lu. dicit q mot⁹ mulier duob⁹ spūb⁹ nocitū ē. f. posq̄ no uiter cepit: tūc est valde mollis materia q aliter ledit. Scdō qñ ē vicina gtui: tūc pollz feipaz q motū ledere q sic fetū occidere: sed si hic reus erit de puero q aīs baptismū mortē .f. verberādo: vel trudendo: vl̄ obstis vel factis gturbādo vxorē suā graviter peccat. Et etiā mulieres nō debēt se sup hoc remittere q sit inpugnate: q ppter viros suos ad iracūdiā prouocarent: cū viros suos dēt honorare q eis spōte obedire: vñ dicit dñs ad euā. Gen. iii. Sub ptāte viri eris ꝛc. Et mulier exiliens gtinaciter inobediens viro suo l licitis cōtēnens precepta eius l his l q̄bus tenet sibi obedire peccat mortaliter q offendit deū graviter: Ergo debent simul pacifice viuere: tunc dē⁹ morat cū eis ps. In pace factꝰ est locus eī⁹. Dic ecō uerbo cū simul litigāt: tūc diabol⁹ habitat cū eis. Itē filius graviē peccāt q occidūt pueros in vtero matris scienter: sicut ille meretrices q gerūt se q virginib⁹ cū impregnate fuerint: q tūc fetū in vtero occidūt. Ne eis⁹ filius antichristus que talibus dant auxiliū vel cōsiliū ad occidēdū tales pueros in vtero matris qđ est maximū pctū: qz q ad aliqd exuperat hoc mictdū cuiuscūq̄ primi baptizati. Et sō q̄z in puero illo occidit alia cū corpe: q i pueo baptizato occidit solū corp⁹. vñ Augst. q. Si lite timere eos q occidūt corp⁹ ꝛc. Et vna alia pciosior est q mille corpora. Aug. Patius dñi nō est in amissione vnī⁹ alc q mille corporū. Itē vir q mulier tpe puerperii abstinere dēt ab actu matrimoniali: q etiā ante partū qñ proxima est partui q etiaz tpe menstrui q sacris diebus q noctib⁹ q⁹ vt dicit Hie. Tunc expiātur pueri mēbris cōdemnati q leprosi: q tunc sic patebūt pctā parentū. vñ etiā Aug. Si q mulieri i puerperio cōmisceat pctū valde magnū ppetrat: q⁹ mulieres q̄q nō pariāt tūc amplius q⁹ semen viri cōmisceatur cū sanguine in mortuo. Vltio q̄ritur vtrū meritorium sit mulieribus q cū tanto grauamine q sollicitudine pueros portant q cū dolore pariunt q cū labore nutriūt. Respōdeo q̄uis talis dolor mulierū q turientiū sit naturalis: tñ si mater ordinat hoc dolorem in deū q cum patientia cordis offert pro illuram doloris deo oipotenti: q libēter sustinet talē dolorē ppter deū sperandū est q q talem dolorē meret augmentum meriti q diminutionem penepugatorii vnde exemplū. Matrona que dā nobilis instabat pedibus vt deus daret sibi hanc gratiā q eadē die q eadē hora qua xp̄s p salute nostra mori dignat⁹ est: ipa morderetur tantā q penā sustineret quantā post cū vnq̄ aliqs homo sustinuisset: q⁹ ipa spāle gratiā q deuotionē habuit ad passionē xp̄i: q⁹ quintoferia absente merito suo non iacuit in plumis. Et sextis feriis cū nō audebat nudis pedibus incedere ob reuerentiā nobilitatis sue parvos lapillos ad calceos posuit: vt sic transeundo seipam lederet q in hoc passionē xp̄i honoraret. Contingit aliq̄ eadē hora q eadē die qua xp̄s in cruce mortuꝰ est ipa pgnans parturit do puerū tantā penā passa ē: vt iudicio speciali tñ pena sua penas aliaz pgnātiū excederet: q sic pre nimio dolore defuncta est: q puer qui genuit superuixit. Frater aliq̄ ordinis predicatoz qui confessor eius extiterat in sabbato sancto pasche missam sibi p defunctis dicere proponebat. Cum aliq̄ ante altare pronolut⁹ q ad missam se prepararet: fatigatus vigiliis obdormiuit: cui apparuit matrona supradicta dicens ei. Non cantabis mihi missam pro defunctis: sed gloria in excelsis: q⁹ iam sum i requie beatorum. Cui gilans frater eidem non luit somno adhibere: volens missā pro defunctis celebrare. Miles aliq̄ prior ad ipz vt pro missā dicī l cōuentu diceret: q⁹ ipe esset extinctꝰ

¶ De eadem dominica.

Gaudete aūt in tribulatiōibus. Hic ē dies dū ḡr de ꝓmittit aliqñ bonos ita acerbissime tribulari in pñti. Istū sermonē quere ante ser.xxix.D.v.ℌ.

¶ De eadem dominica.

Gaudebit aūt gaudebit. Hic est dies dū quare gaudiū mundi est fugiendū: et quādo est mortale. Et illum ser.quere ante ser.xxvi.D.J.

¶ Dñica tertia post octauas pasche de credentibus in deum Sermo.lxii.

Arguet mundū de pctō. qz nō crediderūt in me. Jo.xvi. Scit dñs q plura sūt ḡna hoīz q dicūt se verbis credere i deū et scripture q de ꝑlocut⁹ ē q se electos suos: et tñ factis oppositū oñdūt: ergo merito arguēdi sūt Apls ad Ty.i. Cōtitent ore se nosse deū: factis aūt negāt. ℌ Plzimi sūt qui nimia sollicitudine tpalia q̄rūt et sp timent ne ibi deficere et quasi adhuc fame pire deberenti q tales nō credūt verbis xpi pz Mat.vi. vbi dicit. Nolite ergo solliciti esse dicentes. qd mādducabim⁹ aut qd bibem⁹ aut que operiemur. Quidā enī oīm curā et sollicitudinē hāt sup tpalia ꝛtinue cogitando cū tpalia cōgregent et talis sollicitudo facit xpianū silz pagano. vñ dicit xps. Per ei oia gentes requirūt et xpianus pmo dz q̄rere regnū dei sedz dictū xpi: sed multi sunt q raro missas audiūt nisi forte in dieb⁹ festiuis: cū tñ filz dies naturalis habent xxiiii. horas. et cū expendit. xxiii. p corpore meo vnā horā in die deberet expendere p salute aie sue. s. audiendo missā: et tunc ꝓsperaret sibi in oībus faciendis et omittendis. Est ergo laudabilis cōsuetudo q libet sive sit in via sive in pegrinatiōe vel in ciuitate vel vbicūq̄ loco⁹ q̄ oī die si aliquo mō pōt vnā missā integrā audiat et se deo cū oībus suis negotiis cōmendet vt sit ipse aduitor et ꝓtector eius. Scit enī pater noster celestis q̄bus indigem⁹ et pōt subuenire nobis et vult subuenire: quia bonus et fidelis pater est oīm nostrū. Et hoc q pendi pōt in sarracenis et iudeis q a lege naturali edocti filiis suis ꝓuident et etiaz bruta alialia fetibus suis puident. Quō ergo pater mlaz filiis suis nō puideret. Ergo q filios israel pauit in deserto cū mānna q̄ pluit de celo. Et q pauit helyā q corui ferēt ei panes vt habet. iii. Regū. xvii. Ille ēt te pascet si ti bi cōfidis. ps. Jacta cogitatū tuū in dño et ipe te enutriet. s. Pet. v. Oēs sollicitudinē vestrā ꝓiicientes in eū: ipe enī cura ē de vobis Ho

ūrā eñ ē deo fideli seruire: ad deuz spectat nobis de necessariis puidere. Mahan⁹. Deꝛ/ni ē sollicitū eē quō dño suo seruiat. Dñi ho ē cogitare vt seru⁹ su⁹ necessaria hẽat. Dz si ser⁹ de seipo cogitat ⁊ nō de dño nō ēt miꝛ/si dñs ei nō puideat. Hic ⁊ nobis cōtinget si volum⁹ dñz deū nostrū deserere ⁊ nolīpos ꝺ/ere. Scōi sūt qō pet⁹ē ꝺ iustas res scienter possidēt. Ūñ xps dicit i euāge. Facili⁹ē came lū ꝙ foꝛamē acus trāsire ꝙ diuitē regnū celo eū intrare: qui. C. iniustas res possidet Augu. Peccā nō dimittit nisi ablatū restituat. Si tales ẽaciter crederēt vtiqꝫ crederēt ꝙ ꝓdiu iniustas res possident pꝛiuati sūt oiz vnoꝛ ꝺ/ñi ab oīb⁹ fidelib⁹ ecclia sūt ⁊ ꝙ i futuro carebūt deo ⁊ societate oiz sctoꝝ ⁊ in ꝛug post hāc vitā eternā pauptatē incurrēt. Quis sane mentē quo tpe vellet hic eē diues: ⁊ in futuro siccō pauꝛ fieri eternaliꝛ. Et nullo mō reme/diari sibi pōt nec ꝙ gritionē nec ꝙ ꝛeſſionē: nec ꝙ aliquā pniam nec etiā ꝙ ãcuꝫ bōa ope nisi iniustas res restituat. Lz tales se ꝓbis di/cāt credere ꝙ cū iniustis reb⁹ null⁹ saluaꝛi: tñ factis oppositū oñdūt cū iniustas res restitue/re nolūt: ⁊ tñ saluari intendūt. Tertii sūt gu/losi vebziosi ꝺ in deliciis coꝛporis viuūt ꝓhibi/ēt ꝙ credūt ꝓbi xpi a sacre scripturetñ facti oppositū oñdūt cū in crapulis ⁊ ebrietatibus viuūt. Hoc pꝛ: qz xps dicit. L. u. vi. Ve vobis q saturati estis. Itē dicit ysyphetā. Ve vobis ꝺ potētes estis ad bibēdū vinū vlz ad ebzieta/tē. Si tales crederent ꝙ gulosi ⁊ ebziosi sunt a deo maledicti. quō auderent ãpli⁹ viuere i cra/pulis ⁊ ebrietatib⁹. Job. vi. Quis gustare pt qō gustatū ꝛfert moꝛtē. q. d. Null⁹ ꝺ hoc sci/ret ⁊ firmiter crederet ꝙ ex hoc cibo vl potu i/curreret moꝛtē. Itē Hab. xi. Ve ꝺ hō peccat ꝙ hec ⁊ puniet. Oz tales ꝺ peccāt cū crapula ⁊ ebrietate punient cū fame ⁊ siti ꝙpetua. vñ ps. Fame patient vt canes. Esa. lxv. Hec/mei comedent ⁊ vos eluriet: imo talē eluriez sustinebūt ꝙ scōz dictū ꝙphete vnusqꝺqz car/nē brachii sui comedit. Itē ebziosi sustinebūt eternā sitim. Pꝛz. L. u. xvi. De diuite ꝺ gutta aque petiuit dicēs. Pater abzaham miserere mei: emitte lazarū vt extremū digiti sui intin/gat in aquā vt refrigeret linguā meā. Et iā vltra mille annos ꝙ vna gutta aque petit: nec tñ vnꝫ obtinebit. Quis ãt potus eoꝝ erit ꝺ hic in ebrietatib⁹ viuunt: oñdit dauid dicens. Ignis sulphur spūs pꝛocellaꝝ ps calī eis eoꝝ. ꝙ Ūñ etiā legit ꝙ quidā nomine Ūdo quasi ḧtidie inebriabatur ⁊ in volupta/tibus suę carnis vixit. l. in bene cōdit dapib⁹ ⁊ pciosis potibus. atq; aliqñ aliqua bōa ope fecit ꝓpter ꝺ bona opa deus misit angelū ad eū ꝺ admonuit eū semel ⁊ bis de emendatiōe vite: qz sic nullo modo saluari posset. Et tꝛ/tio admonuit eū angelus ⁊ suggadixit. Si te non emendaueris: in bzeui malā moꝛtē sūt/nebis. Et sic angelus disparuit. Qui tñ se ni/hil emēdauit sz in pcis suis vt pꝛi⁹ ꝙseuera/uit: ꝛ vna nocte ebzius dozmitū iuit: ⁊ sanc⁹/lus sp⁹ ꝺ bon⁹ hō fuit: vidit de noctē aiam/ꝺ ñi sui a demonib⁹ de coꝛpe extrahi: ⁊ ad pe/nas inferni deduci. Et pꝛinceps demoñ⁹ sur/rexit ⁊ obuiā illi iuit ⁊ eū sedē collocare supe/sedez ignitā: ⁊ iussit ferre potū cum sulphure ⁊ igne mixtum ⁊ dedit ei bibere dicens. Quia i ebzietate vixisti hic potus tu⁹ erit. Et coge/runt eū bibere ⁊ tamen potū exhibere non ꝙ tuit: qz vas illud ꝛmediate ꝛconuerso repletū fuit. Post pꝛinceps demoñ⁹ dixit ei pꝛepare/re balneū dei ign⁹ picē ⁊ sulphure mixtū in q/ille miser balneat⁹ ēt: Et dixit ei pꝛinceps de/moñ⁹. Hoc balneū tuū erit: qz creatoꝛez tuū balneando ⁊ in deliciis viuendo sepius offen/disti. Tertio fecit sibi ꝓparare lectū ⁊ tūc fuit pulcer⁹ l. plumā bonā ꝺ fuit plena igne: fumo ⁊ sulphure ⁊ fetoꝛe. Et pꝛinceps demoñ⁹ di/xit ei. Ꝛnunquid legisti ⁊ audisti ꝙ dñs ꝙphe/tam Amos dicit. Ve qui doꝛmitis in lectis bur/neis ⁊ lasciuitis in stratis vestris. Sed qz tu talis fuisti: ideꝛ erit requies tua. s. illa bona in/seculū seculi. ¶ Quarti ꝺ arguendi sunt ꝙ nō credūt verbis xpi ꝓbis oꝛe pꝛitean⁹: tñ factis oppositū ostendūt: sunt superbi ꝺ hic ho/noꝛes ⁊ exaltatiōē querūt. Naz xps dicit in euangelio. L. u. xviii. Qui ꝺ se exaltat humilia/bit. ꝛc. Itē dicit ysyphetā Ozee. iiii. Gloriam eoꝝ in ignominiā cōmutabo. Itē dicit cōtra superbiā vestiū cōminādo eisdē: vt hꝛ Sophō/i. Visitabo sup oēs pueros regis: ⁊ super oēs ꝺ induti sunt veste peregrina. Itē scōz dictū xpi vt habet Math. vi. Nemo potest duobus dñis seruire. s. deo ⁊ mūdo: qz nemo pōt huic mundo placere ⁊ xpō. vnde apl⁹ ad Gal. i. Si adhuc mūdo placerē seruus xpi nō essem. Imo scōz beatū Jacobū. Amicitia huius mūdi ini/mica est deo. vñ Chꝛy. sup Mat. Oꝫ miseꝛi/mus est mund⁹ miseri ꝺ eū sequūtur. Itē su/perbis dicit Aug. in epla. Quē superbiam vi/deris esse filium diaboli non dubites. Itē de il/ꝺ querunt ⁊ desiderant pꝛimatū ⁊ pātez sup/altos hēre. dicit Chꝛy. sup Mat. Quicuꝫ dili/genuerit pꝛimatū i terra inueniet ꝛfusionē in celo: nec inter seruos xpi cōputabitur ꝺ de pꝛimatu tractauerit. qñ nō ꝺ maioꝛ fuerit in

pegerisse iustioz est: q̄ qui iustioz fuerit illo melioz est. Et q̄ iam p̄dicta firmiter & veraciꝫ credentiq̄ audere ampliꝰ fugibile vt̄ honoꝛ est ꝓtere. Quinti q̄ arguēdi sūt q nō credūt verbis x̄pi: q̄uis ope ꝓfiteant se credere: tñ in q̄busꝰ operibꝰ oppositū ostendūt: sunt q̄ nō refrenāt linguā suā: hoc ꝓpriꝫ x̄ps dicit in euāgelio: vt habet .M. at.xii. De oī verbo ocioso q̄ locuti fuerint homines reddent rōnē in die iudicii: & q̄ hoc firmiter crederet vtiq; a multiloquio & multib⁹ ꝑbis sibi caueret: imo nō solū ab iu stis⁹: sed multomagis a nociuis & a scandalosis verbis sibi caueret: Quō aūt blasphemi q̄ maledici q̄ grauis suis maledicunt & iurato res q̄ sine cā iurāt: & uēdaces qui cū magnis mendaciis ꝓximos suos decipiūt & sic eis dāna inferūt q̄b⁹ tenent restituere: & etiā luxuriosi q̄ vera seuerilia & luxuriosa ꝓferūt cū quib⁹ se ad luxuriosos ad malū ꝓuocāt. Itē irrisores q̄ ꝓpios uerbum seu decipiunt & subsannāt Itē detractores que suā ꝓximi denigrant & sic de aliis. Hi istī iam p̄dicti firmiter credent & attēte aduerterēt dictū x̄pi q̄ de oī verbo ocioso redditurī sunt rōnē: vtiq; sibi a talib⁹ verbis nociuis caueret. Hexti qui arguē di sūt q̄ sūt chorizātes & saltātes: & sic de aliis Quāus tales dicūt q̄ credūt verbis x̄pi & sūt sacre script ure: tñ oppositū ostendūt in factis ꝓ q̄ x̄ps dicit: vt habet .M.u.vi. Ve vobis qui nūc ridetis: q̄ lugebitis. Itē de gaudentib⁹ in hoc seculo dicit Greg. in quadā omil. Melius ꝑ hic gaudere in hoc seculo & illic regnare cū deo. Itez de chorizantib⁹ dicit Aug. Dis aut⁹ petulātie salt⁹ est in ꝓfundū cloace q̄s sue mentis qui hoc firmiter crederet & diligē ter attenderet: audiret hic bzeui tpe ridere et gaudere vel chorizare. vñ eternā tristiciaꝫ incurreret. vñ Gre. Presentia gaudia sequūtur eternā lamenta ergo veraciter stulti sūt qui illicite gaudentur cum hoc seculo. vñ Hiero. Videre & gaudere cum hoc seculo nō est hois sensati sed dementis: q̄ mundum cor nō cuz hoc seculo sed cum deo letum est iocundum.

¶ Septimi sunt qui arguendi sunt q non credunt verbis x̄pi sunt illi qui inhonozāt parentes suos: sicut filii inobedientes ꝓpter suis tales se credere dicunt deo & sacre scripture: tñ oppositū ostendunt in hoc q parentes inhonozāt vt ꝓz Exo.xxi. Qui maledixerit patri vel matri morte moziant. vñ dicit gl. morte .s. eterna q̄ sāt martires ꝓpter inhonozationē parentū uellet ꝓinari honore ppetuo uenire eterna gloria. vñ ꝑs. Gloria et honoꝛe coronasti eū dñe. Et infra Iurrexe mo ledictionē & mortē eternā. vñ legit q̄ q̄dā filia matrē suā dehōestādo & grillando plurimum gtuxbauit: tādē filia defuncta est & sepulta in eccl̄ia: q̄ dines fuit. Illā in nocte audite sunt voces terribiles. & custodes eccl̄ie vidēt eā eadē nocte exhumari et a duobus demonib⁹ extra eccl̄iam trahi: & audierūt eā clamantem & dicentē. Me mihi: q̄z in ala & cozpe eternaliter dānata illi ꝓpter behonestatiōez ꝓpaxentū meoꝝ: & de mane extra eccl̄iam sepultā cimiterū inuentū est cadauer illud vide at ergo q̄libet hō q honoꝛet parentes suos: & eis obediat in licit⁹ exēplo x̄pi q̄ subdit⁹ fuit Ioseph Marie matri et⁹. L.u.ii. Et erat subditus illis. ¶ Octaui et vltimi q̄ arguēdi sūt q̄nō credūt ꝛbis x̄pi & sacre scripture q̄uis se dicāt⁹ bis credere. tñ factis oppositū oñdūt sūt illi q̄ un ꝑti vita nihil volūt pati. Ex hoc ꝓz q̄z x̄ps dicit in euang. Arta est via que ducit ad vitā. Itē L.u.xiii. dicit. Contendite intrare p̄ agustā portā Itē Act.xiii. Per multas tribulatiōes oꝛ nos intrare regnū celorum. Si tales firmiter crederēt q̄liter non intrabūt in celū nisi ꝑ tribulatiōes. tñc libenter aduersa paterent: & saltē lamari vellent. Vñ Hie. in epl̄a. Libens nūc tozmēta patioꝛ. vt futura gloria mihi ꝛeueꝛet. Iudo. de sum. bo. Qui vite futura ꝓmia diligēter excogitat. mala oīa vite p̄sentis equanimiter ꝓtat. q̄ ex illius dulcedine hui⁹ amaritudine tempꝛis erat. Itē p infirmitates corꝑis retrahimur a malis vñ Hug. li.iii. ō. ala Quoldā placet⁹ multū peccare posse flagellat eos in infirmitate corꝑis nec peccēt: vt eis vtilius sit frangi laboꝛibus ad salutē q̄ remanere incolumes ad dānationē. vñ habet exēplū. Quidā laboꝛans grani et longa infirmitate roganti sctm quēdaz ꝓpter familiaritatē quā habebat ad ipm & dilectionē vt sibi impetraret a dño q̄ntas infirmitate curaret: & facta oōne statim sensit se curatū. & cum postmodū sentiret se magis ꝓnum ad peccandum cepit cogitare q̄ fozte esset sibi magis vtilis infirmitas q̄ sanitas ad custodiam sui a peccato vel augmentū meriti & q̄ fatuus erat q̄ simplr ꝑtiertat filaz liberationez ab egritudine. vñ ecōuerso roganit sctm illū vt rogaret deum vt daret sibi q̄d magis expediret sibi vel sanitatem vel infirmitatem: & statim reuersa est pristina infirmitas quā ipse gratanter accepit tā q̄ tūc dei cogitans cum sibi esse vtilē ad custodiam sui & ad augm⁹tum meriti.

¶ De eade dñica. Ser.lxiii. de correctione.

Arguet mundum de pec
cato. Joh. xvi. Scienū q̄ sicut de⁹
arguet pctōres de suis excessib⁹ in futuro sic
et nos debem⁹ corripere & admōere nostros
primos p̄ fraternā admonitiōe de eox excess
sibus. Ubi in ptis ser. tria sunt dicenda. Pri
mo quō ōbeat fieri fraterna correctio. Scdo
declarande sūt alię questiōes de fraterna cox
rectiōe. Tertio exm. D Quā tū ad pmm
sciendū q̄ fraterna correctio dz ē ex⁹ charis
tate: nō ex indignatiōe vel ex cōtemptu a dz sic
ei cu vtilitate quē corrigis: sic q̄ non queras
ultōnē tuę ptātis: sed filius vtilitatē. Itez
talis correctio dz fieri cū lenitate nō clamoso
fcrās pl⁹ esset pculso q̄ correctio Mat. xviii.
Si pccā uerit in te frater tu⁹ corripe eū in ſ
ter te & ipm solū. Qō aūt correctio fraterna
fiat cū lenitate & ex charitate: tūc sile q̄ vult
corrigere alię dz quīq pderatiōes seruare
quaruz tres ponit Aug. sup Mat. vii. Hypo
crita eiice pmo trabē de oculo tuo. Reliqs du
as ponit Greg. in moral. Prima ē q̄ dz cōsi
derare seipm: si est ei similis. i. si in eodē pec
cato vel equali vel maiori. tūc maxime si pec
catum est notoriū non debz eum corrigere
sed seipm debet prius emēdare & tunc ad pe
nitentiā zmouere. alīs posset sibi dici. vt dicit
Ro. ii. Qui alię doces teipm nō doces. Aug.
Judex in nullo filiox sit indicādo⁹ q̄ in alio in
dicare est paratus. q̄ cū ex officio teneat corri
gere delinqntes nō dz hoc facere i pctō mor
tali. sed ad min⁹ dz prius cōtēri de pctis suis.
Si aūt nō est similis. tūc dz secdo cōsiderare
si aliqs sit ei ultr sicut nolebat despici.
sed p passionē sibi impēdi sic nec ipse dz fra
trem suū pccātē & penitentē despicere. sz cō
passionem et miam ei exhibere. Eccli. viii.
Ne despicias hoiem se auertētē a pctō: neq
sup̄operes ei. memēto q̄ ōes sum⁹ in corru
ptione si aūt nō es ei ultr. nec aliqs fuisti ei
ultr: tūc debes tertio cogitare q̄ posses ei sic
ei similis in futuro & rōne talis dubii nō de
bes sup̄bire. sed delinquētibus ꝑdere debere. i.
Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat.
Aug. Aēo est q̄ securus esse possit in hac vita
q̄ tota tēptatio nō careat. Si aūt nō es ei simi
lis: nec vnq̄ fuisti ei similis. & de dei bonitate
ꝓsidis q̄ nūq̄ eris ei simil. tūc debes quarto
videre si ille q̄ sic est reprehensibilis sit in alię
cōmendabilis. si sz ille q̄ hz tot defect⁹ ēt ha
beat alios ꝓfect⁹ & tūc rōne illox bonoruz q̄
hz debes supportare eum in his q̄ minus hz.
unde Apo. ii. Habes q̄d reprehendere eum
reprehensox. primo posuit quoddā vicii q̄ hz
buit dicens. Habeo aduersuz te pauca: quia
charitatē tuā primā reliquisti. sed statim pō
bat quoddā bonū q̄ habebat dic. sz hoc ha
bes bonū q̄ odisti facta nicolaitax q̄ et ego
odi. Silr volēs reprehendere epm sardis. pri
mo ponit quēdā sui defectū dicēs. nō inue
nio opa tua plena coram deo meo. Deinde po
nit statim quēdē sui ꝓfectū dicēs. sed habes
pauca nomina in sardis q̄ nō coinquinauerūt ves
mēta sua. Ecce postq̄ apls posuit illa in q̄b⁹
illi epi erāt reprehensibiles statim subiūxit il
la in q̄b⁹ erāt cōmendabiles ad timendum
q̄ si alięs ꝓpter aliqd vicii ē reprehendēdus
si tū hz aliqd bonū i se est nihilomin⁹ imp⁹
tand⁹. Dato aūt q̄ aliquis videat alīq esse
mal⁹: nec habere aliqd bonū ꝓpter qd sit to
lerand⁹: tunc dz cogitare quito q̄ ille q̄ sicut
detur esse mal⁹ coram cōspectu dei ē sibi in
merito ꝓferendus. Unde ponit exm sancti
de sancto Stephano & de sancto Paulo. Nā
cum sanctus Stephan⁹ p̄sentiente & adiuua
te Paulo lapidaret: tūc Stephan⁹ erat alius
bon⁹: & paul⁹ oīno videbat esse malus: & ēt
in ꝓspectu dei paulus q̄ sic erat mal⁹ Stepha
no in merito. & multo fuit ꝓponend⁹. ¶
Quātū ad scdam partē alię cermonis quę
stur vtrū correctio fraterna sit in ꝓcepto. Re
spōdeo sicōm. be. Tho. ii. ii. q. xxxiii. In pmo
pto est: sed q̄ ꝓceptū est affirmatiuum: ideo
nō obligat ad sp: sz pro loco & tpe. vñ & omis
sio eius duo mō est pctm mortale. sicū iudi
catur iudicium vulgi vel carnis cruciatio: vi
quodcūq̄ tale: cū tū hoc ita dominet i alio
q̄ fraterę charitati ꝓponat. Scdo mō omit
titur cū pctō veniali: qñ sez timor cupiditas
facit tardiozē ad corrigendū delictum fratris
nō tamē ita q̄ si starct ei q̄ fratrem posset a
pctō retrahere dimitteret ꝓpter timorē vel
cupiditatē animo in illo preponit charitati
vt dicit beat⁹ Aug. Tertio fraterna omissio
correctio sine ol pctō imo meritorie. vñ qui
dā quis oportunū tps inquirit vel qñ de ipso
metuit ne deteriozes fiat: vel ad bonū vitę
alios ꝓficiat & hmōi. Item sciendum q̄ huius
correctio fraterna sit sub ꝓcepto ad hoc est
tenemur p loco & tpe sicut in dictis est. Sūt
tū ḡdā casus in quib⁹ euadimus hoc ꝓceptū
Primus casus cū nō est spes correctionis. Ut
Prou. ix. Noli arguere irrisorē ne oderit te. Secūd⁹ cū timet defectus ꝓbationis.
vt cū quis de crimine corripit qđ nō potest
ꝓbari. tūc esset corripiens obligaret ad talio
nem. si deficeret in ꝓbatione. Tertius cū ꝑ

q̃ unq̃ indict notũ est factũ? Quart? cũ mte lapi sperẽ vel eque bono vacare quis intẽdi Quint? cũ multitudo ꝓpoteitas est in culpa. Cũ eñ correctio plus noceret q̃ ꝓdesset: q̃ multitudo difficulter corrigit ꝓtãs. Queritꝫ nũ subditi teneant ꝓlatos corrigere. Respondet scõm Tho. ii. ii. q. xxxiii. Subditi nõ tenent ꝓlatos corrigere nec debent corrigere ꝓlatos correctiõe illa q̃ ẽ iusticie q̃ correctio; nem pene: tenent tñ correctione illa q̃ ẽ charitatis si in eis est aliqđ corrigibile: ita tñ q̃ nõ sit ꝓterua: sed cũ mãsuetudine ꝫ reuerentia. Corrigunt eñ ꝫ aliqñ aliqui q̃ monitiones sibi factas a bonis viris. vnde exemplũ legit. Cõuertus quidã valde religiosus ꝫ cõtemplatiuus raptus ad iudicium. vidit duos ibi magnos: vn? erat comes: alius erat magnus ꝓlatus valde accusari coram dño. Cum quos licet multũ videretur dñs irat?: tñ a precesaliquoꝫ de illa curia distulit sniaz diuus illi conuersio: q̃ꝛ abbatẽ suũ faceret admoneri de correctione: qđ ꝫ factũ est. Cum ergo se corrigens timore vitionis: ꝫ i bona mente moriens. ꝓlatus aũt q̃ꝛpendens vitionẽ ꝫ monitionẽ nec se corrigens in lecto ho subitanea morte mortu? est. Queritur an liceat causa correctiõis alicui cõuiciũ dicere. Respõdet bñ scõs Tho. ii. ii. q. lxxii. Sicut licitũ ẽ aliquẽ verberare: vel in reb? dãnificare cũ disciplineliceti ã põt aliqs alteri quez corrigere dz aliqđ verbũ cõuitiosuz dicere. Et hoc nõ dñs q̃ltiendo vocauit discipulos illos q̃ierũt in emaus: q̃bus apparuit in via post resurrectionẽ stultos dixi. eis. O stulti ꝫ tardi corde ad credẽdũ ꝛc. Nõne ne oportuit xp̃m pati ꝫ ita ꝛc. vt hẽ Luc. vi. Stulti ꝫ aplꝰ paulus galathas nolauit insensatos dic. O insensati galathe. Tamẽ sicut dicit Augu. Ex magna necessitate obiurgationes sunt adhibende ꝫ nõ leuiter sũt ꝓferẽde. ¶ Itẽ q̃ dam vir hõ de beat ꝓtumelias sibi illatas sustinere. Rñdeo scõm .b. Tho. vt supra. Sicut in aliis iniurijs tenemur habere animũ ꝓparatũ ad tolerantiaz si expediẽs fuerit. Q̃nq̃ tñ ozt ꝓtumelias repellam?. Et hoc ꝓpter tria. ꝓximo quidẽ ꝓpter bonũ ei? q̃ cotumeliã infert. vt videlicet eius audacia reprimat: vt decetero talia non attẽptet. Secõdo ꝓ famã nostrã: q̃ quilibz tenetur defendere famã suã. scõm Aug. Qui famã suã negligit crudelis est q̃ scõm Sal. Bei? est nomen bonũ q̃ diuitie multe. Tertio ꝓpter bonũ multoꝫ quoꝫ ꝓfectꝰ ꝓpter ꝓtumelias nobis illatas ꝓficerent. vñ Aug. Duo sunt tibi necessaria. c. ꝓficientia ꝫ fama. Cõscientia ꝓpter te: fama ꝓpter ꝓximũ. ¶ Scien dũ q̃ ꝓlati ꝫ alii ꝓlãtes qui habent subditos tenent eos corrigere si deliquũt alias dãnarent vna cũ subdit. vñ legit de sacerdote Hely. i. Regũ. iiii. Qui q̃ corripit filios nos ini q̃ agentes punit? est hic q̃ morte talem. q̃ fractis seruitib? eade nocte cella ceciderũ expirauit: ꝫ si in inferno nõ inuenim? aliam causam. nisi q̃ filios nõ corripit vt debuit ꝓpter qđ dñs cũ subitanea morte: interfecit. Tñ cũ filii a parentib? suis ꝫ laici a ꝓlatis suis reprehendunt. neq̃ ipi filii et subditi indignari debẽt. Nã ad hoc tenent ꝓlati: alias cũ subditis dãnarent: vñ. Ezech. iii. Si dicente me ad ipm si morte morieri. c. ꝓ tua ingratia: auaricia: luxuria ꝛc. Et tu nõ annũciaueris ei: neq̃ locutus fueris vt auertat a via sua ipia et viuat: ipse impius in iniq̃tate sua morietur: sanguinẽ eius de manu tua requiram. Dia petã q̃ ꝓlati põt corrigere ynõ corr. gũt ipsis imputabunt ꝫ ꝓ eisdẽ dãnabunt: ergo Sap. vi. dẽ. Judiciũ durissimũ fiet eis q̃ ꝓsunt fiat retorquet. vñ iterũ Gregor. Tot ꝓlonas occidim? quot ad mortẽ ire quotidie cernimus ꝫ tacentes videm?. ¶ Vitio ergo scẽ dũ q̃ quilibet subdit? libenter ꝫ patienter dz sustinere correctionẽ ꝓ suis excessibus: q̃ꝛ q̃ hãc purgatoriũ ipsi? diminuit. vñ exemplũ. Erãt duo fratres in monasterio vno. vn? erat gratiosus abbati ꝫ ceteris fratrib?. alter aũt nõ erat gratiosus: quicqđ deliquit imediate ab abbate punitũ fuit: sed alio frequenter peccante ipse abbas in suis negligẽtijs: q̃ gratiosi? erat oibus. Contigit aũt q̃ illi ambo morientur. Apparuit aũt ille q̃ gratiosus abbati fuit: dicẽs se esse in magnis penis. Et abbas vbi es tunc ille infelix q̃ plures negligentias ꝓ tu comisit. ꝫ ille. O pẽ ipe nõ infelix nec miser: q̃ꝛ iã est in clara visione dei. q̃ quicqđ hic si negligentia deliqui imediate hic punitus fui ꝫ sic latisfecit: sed mihi pẽ sepi? peccanti in meis negligẽtijs eo q̃ gratiosi? tui tibi ꝫ ceteris fratrib?: ergo iã grauit tortho i purgatorio. sed pater sãcte oꝛa deum p te ꝫ recommendo me ceteris fratribus meis i suis missionibus. q̃ꝛ valde afflictoꝫ in purgatorio.

¶ De eadem dominica.

Aliquet mundum de peccato &c. supple quod habet. Unde hic dicit dux est quod ꝺs cõmitit sepẽ pena mortalia. quere infra sermone. cxli. ¶

¶ De eadem dominica.

Agnet mūdū de iustitia. Glo. Supple quē nō habet. Unde dicendus est hic quomodo hō iustus debz inuenire si vult saluari Istum sermonē quere infra sermo. cliiii. C.

¶ Dñica rogationū de oratione. ser. lxiiii.

Petite et accipietis. Jo. xvi. Benignitas saluatoris dei nostri maior est in exaudiendo petitiones filiorum suorū q̄ cuiuscūq; filii respectu matris vl'erō tra matris ad filiū: ergo si aliquid petierim⁹ a patre celesti vel a xp̄o vtiq; ipe exaudiet. vñ dicit. Petite et accipietis. Sed q̄ris q̄z sit oratio dū scribz illud Lu. xviii. Oportet semp orare et nō deficere. Spāliter tñ tps orandi ē ab hac dominica vsq; ad festū penthecostes: et in his diebus q̄ sunt ante ascēsionē hoc p̄z: q̄z votantur dies rogationū: in quibus ipiorare debem⁹ dei auxilia et suffragia sanctorū. Pzio vt ea bella se deat q̄ in vere frequenter fiunt. Scdo vt teneros fructus seruet et multiplicet. Tertio vt ad receptionē spūs sancti habilitemur. In tpe ascensionis tps orandi est. Cōsuetū. erāt ei principes et reges cuz de nouo recipiant terras suas liberalitatē suā ostēdere et magna dona militib⁹ suis dare. In die ergo ascensionis cū scribz expectationē ecclie rex regū regnū suscepit liberalitatē suā ostēdit orātes exaudiē do ps. Dñs exaudiet me cū clamauero ad eū. Post ascensionē ho in oratione expectandus est spūs sc̄us sicut discipuli xp̄i fecerūt. vñ Act. i. Hi oēs vnanimiter erāt p̄seuerantes i oratione cū mulieribus et maria mē ihesu et fratribus eius. Sit et nos orare debem⁹ post ascensionē vt spū sc̄o repleamur: post penthecostē tūc orationes et ieunia sūt instituta vt deus mūera nobis collata custodiat ps. Cōfirma hoc deꝰ qđ operat⁹ es in nobis. Diuisio huius sermōis: dixit in duob⁹. Pzio excitat pigritia hūana cū dr. Petite et inuenietis pulsate et aperiet cū dr a cripiet. Nō aūt hortaret vt peterem⁹ nisi vt exaudire nos vellet vt accipiem⁹ dicit ergo. Petite et accipietis hic ostēdit liberalitas diuina q̄ ad petēdū nos inuitat dicēs. Petite. Pauci enī q̄ inuitāt vt ab eis petat. Aug. Nō enī horta ret vt peteremus nisi vellet dare. Erubescāt hūana pigritia: q̄z plus vult ille dare q̄ nos accipere: plus vult ille misereri q̄ nos a miseria liberari vñ loquēdo de oratione tūc q̄ttuor sūt hic dicenda Pzio quō oratio p̄cellit elemosinā et ieuniū. Scdo q̄n orandū sit. Tertio vbi orādus sit. Quarto quō orandū sit: et q̄ sunt impedimenta orationis. ¶ Quātū ad pzimū tūc sciendū est q̄ tria q̄ cōmendāt maxime a deo. i. eleemosina ieunium et oratio: tamen oratio p̄cellit alia duo. Pzio in facere: q̄z debilis nō pōt ieiunare: nec pauper elemosinā dare: sz q̄lz pōt orare p ꝰ. Apō te oratio mea est sz. Ps. Oratio et cordis nō labioꝝ. Nō enī ab⁹ dependens q̄ attendis. de⁹ attendit: sz oratio cor inspicit: ergo mut⁹ pōt orare et etiā hō i agone mortis existens mut⁹ q̄z si nō ore tñ corde. Alii q̄rit vtrū oratio debeat esse vocalis. Augus sētm. b. Tho. ii. q. lxxxiii. dicendū q̄ duplex est oratio. i. cōis et singularis: Cōis oratio est q̄ p ministros ecclie in p̄sona totius fidelis p̄pli deo offert: et ideo apt⁹ talis oratio inotescat toti p̄plo q̄ q̄ offert q̄ non posset fieri nisi esset vocalis. et iō rōnabiliter institutū ē vt ministri ecclie hmōi orationes etiā alta voce p̄nūcient vt ad noticiā oīm puenire possint. Oratio aūt singularis est q̄ offert a singulari p̄sona: et de hmōi orationis necessitate nō est q̄ sit vocalis: addisigit tñ vox tali orationi triplici rōne. Pzio quidē excitādo interiorem deuotionē qua mēs orātis eleuet i deū: q̄z p exteriora signa siue votum siue alioꝝ factoꝝ vt sūt genuflexiones: eleuatio manuū p̄strato corporis. et sic ō alius q̄ ab extra videt mouet mentis ad ampliorē deuotionē. et iō i singuli orationē tñ est vocib⁹ et hmōi signis vacādū ḡtū ficit ad excitādū interi⁹ mētē. Si aūt mens eius hec distrahat vl' qualitercūq; impediat a talib⁹ est cellandū qđ p̄cipue tangit i illis horis quoꝝ mens sine hmōi signis est sufficiēter ad deuotionē p̄parata. Scdo adiungit vocalis oratio quasi ad redditionē debiti: vt. i. hō debeat totū illud qđ hz a deo. i. nō solū mēte: sed etiā corpe seruiat deo. vñ Osee xiv. Reddemus vitulos labioꝝ nostroꝝ. Tertio addit vocalis oratio ex quadā exūdātia ab alio i corp⁹ exeūte mēti affectione scdm illud ps. Letatus est cor meū et exultauit lingua mea. Tñ sciendū q̄ si q̄s obligaret ad aliquā orationē ex voto vel ex satisfactione iūcta sibi in cōfessione q̄ nisi tūc talē orationē deberet orare vocaliter propter pleniorē satisfactionis exhibitionē. Scdo oratio p̄cellit ieuniū et elemosinā in iocunditate et honorabilitate: q̄z nihil delectabilius honorabilius q̄ loq̄ cū deo. vñ Aug. super ps. lxxxv. Oratio tua locutio ē ad deū q̄n cū legis deus tibi loquit q̄n horas cū deo locaris: ergo in signū huius multa sūt officia q̄ aliqui b⁹ nobilib⁹ federent in de⁹: sicut arare in agro vl' fodere: sz orare fecit hoi ad magnum honorē ḡtūcūq; nobilis sit: ergo de bem⁹ cum magna reuerentia orare quasi locuturi cū rege celesti. Tertio oratio ēt p̄cellit i dignitate: q̄

ſcho to mō ſtat ꝙ dz ē exemū deo valde gra
in miſterio angelor valde dignum. vnde
Tho. eti. dixit Ange. ad Thob. Dū orabas
& lachrymabas ego obtuli oōnē tuā dño: non
vbi grane erit tale exemū mittere deo cuz
ſolo nō ſit grane offerre ſimo qō pl⁹ eſt ipe
ſpūs ſcūs dō offert orationē noſtrā deo pēi
ſignat in hoc q̄ thuribulū tra
in turribori & facer dos thur. ficat: ſic xps oō
ni exhibe deo pēi pūtat ꝙ pūtatio mītū facit
ſpeculare quō ei hoc a deo grēnerēt q̄ a tāto
ſpiritu ei plentat. Quarto oō pcellit ele
mōſinā & ieiuniū in appropriatione ad deū:
qō ꝙ orat facie ad faciē ante deuz ſe ſtituit.
Reſpice i me & miſerere mei. Elemoſina cū
per manū pauḡis mittitur deo ieiuniū per
affectionē corporis deo oſtendit hoc imediate
ad pūtē alloq̄tur. Quinto pcellit oō ieiu
nū & elemoſinam: q̄ eſt valde lucroſū & uti
le: quō pōt ex hoc oſtendi q̄ nihil eſt ad
qō oō valere non poſſit. vñ. ii. pal. xx. Cum
ignorem⁹ ḋd agere debem⁹ hoc ſolū habem⁹
reliqui vt oculos nr̄os dirigamus ad te. Et
hoc eſt oīm exā hō pōt lucrari oī tpe i hyeme
in ſtate i ſereno et in pluuia tali tpe & nocte
& die: feſtiuis dieb⁹ & ferialibus: in infirmi
tate & in ſanitate. i iuuētute & ſenectute ſtan
do & ēūdo in domo & extra domū: & q̄q̄ bna
bona lucrat hō pl⁹ oratōr⁹ regnū vnū. q̄ mo
dus oōe cū deuota eſt lucrat hō regnū celo
rū q̄q̄ ät añ⁹ ſchoet oō ē hō i ita u dāna
bilis ante ḡtiam oō erit in ſtatu ſaluatio
nis hoc pz in publicano q̄ petōz ad tēplū ac
ceſſit & iuſtificat⁹ hō tēplo re cellit q̄z ḡtiōez
& deuotā oōnē: q̄ dī. Deꝰ ꝓpiti⁹ eſto mihi
peccatori obtinuit remiſſionē oīm petōz. Ite pz
in latrōe q̄ cū xpo pepēdit in cruce q̄ paradi
ſū meruit oōe illa qua dixit. Memēto mei
dū veneris in regnū tuū. nā rēdūm eſt ei
xpo. Hodie mecū eris in paradiſo. Quātuz
ḡt ad ſchz. ſ. qñ orādū ſit. Sciēdū ꝙ ths orā
di hīs determinat. Lu. xviii. Opz ſp orare &
nō deficere. Secutū nō dz miles deponere in
ſtrumēta q̄ bellū durat: ita nec ab oōne ceſſan
dū eſt vſq̄ ad mortē: q̄ bellū durat: vſq̄ ad
finē. vñ Job. Militia ē vita hoīs ſup terrā
Ideoque cū ſolicitudinem⁹ dei adiutoziū: & q̄ nūq̄
in pūti deſit miſeria: tō cōtinue ſolicitudinem⁹ dei
auxiliū: ſi fieri poſſet continue eſſet orandum
& hoc illud. i. The. v. Sine intermiſſiōe orate
dicit glo. Semp orat ꝙ ſp bene agit. Iuſtus
nūq̄ deſinit orare niſi deſinat eſſe iuſtus. Ad
hoc q̄ aliis opz nos etiā intēdere ꝙ ſunt cor
poralia: ergo ſciendū q̄ oōni ꝑcipue intenden
dū eſt: vbi cū maioz eſt neceſſitas vel maioz ē
potis oportunitas. Maioz neceſſitas orandi
eſt cū aliqua opa faciāt iuſtū. vnde ſpūs. ad
pauli. In pncipio cuiuſlibz operis ſpūs dñi
inuocz oōnē & ſignū crucis ſuꝑ fronte: ſic cōmitte te
diuino auxilio ꝛc. Sicut militem ſine armis
exire ad bellū nō conuenit: ita hoi xpiano ꝓ
poſitū ad q̄cūq̄ opa ſine oōne nō ſuꝑ ſuppo
ra noſtra oō dz ꝓuenire vt deꝰ det nobis hu
ius effectū & ſperitatē: & gratiarū actio debet
ſubſequi vt deꝰ laudet de adiutozio nobis col
lato. Ite neceſſitas orandi eſt cū imminet no
bis tribulatio vel etiā ꝓximis noſtris. vnde
dñs imminente paſſione ſua ter orauit i mō
te oliueti. ips aūt orādi gḷonis ſecularib⁹ ex
tra illas horas de q̄bus Dauid in ps. Septi
es in laudē dixi tibi. eſt ips matutinū aut ve
ſpertinū aut medie noctis ſacrificiū ad orā
dū mane monemur exēplo dñi. Mar. i. Diluculo valde ſurgens ihc⁹ egreſſ⁹ abiit i deſertū
locū ibiq̄ orabat. ad orādū veſpe. Mat. xii. ii.
Et dimiſſa turba aſcēdit in mōtē ſolus orare
veſpe aūt facto ſolus erat ibi ad orandū no
cturno tpe dat nobis ips exēplū vt habetur.
Lu. vi. q̄ erat pnoctās i oōne. Ite his trib⁹
tpib⁹ ad orandū manemur exēplo dauid qui
dicit ips. Veſpe & mane & meridie narrabo &
exaudiet vocē meā. Ite. Media nocte ſur. ad
cō. ti. Modo dauid erat rex ſup cunctū ꝙm
iſrl & in bellis occupat⁹ tñ ſili⁹ tria tpa ꝑ
cipaliter i orādo ſeruau. t. Et ſignanter q̄ tre
quēter media nocte ſurrexit & deū laudauit.
ergo quō tu te potes excuſare q̄ deuz his tri
b⁹ tpib⁹ nō laudas. Ite i ſolēnitatib⁹ & i die
bus feſtiuis ē magis oportunum ips orādi.
Cōſueuerūt eñ pncipes in magnis feſtiuita
tibus munera dare ꝓſtitutis ſe. L. Quo ad
tertiū. l. vbi orādū ſit. Notāndū ꝙ vbiq̄ oran
dum eſt: cū vbiq̄ ſint ḡcula & vbiq̄ auxilio
dei indigemus. i. Thi. ii. Volo ergo viros ora
re in oī loco leuantes puras manus ſine ira &
diſcretiōe. ſitr & mulieres i habitu ornato cū
verecūdia ſobrietate ornātes ſe non i torti
cinib⁹ aut auro aut margaritis vel veſte ꝑ
cioſa: ſed qō decet mulieres ꝓmittentes pie
tatē q̄ bona opa. Mulier in ſilētio diſcat cū
oī ſubiectiōe. Docere aūt mulieri nō ḡmitto
neq̄ dñari vir: ſi eſt in ſilētio ꝛc. Ex quo ꝓq̄
hō pōt orare in oīni loco. in domo. in agro: in
mēſa. i lecto. & ſic de aliis. Dicit tñ btūs Tho.
ii. ii. q̄ determinat⁹ locus eligit ad orādum nō
ꝓpter deū q̄ adoraī quaſi loco ḡcludat. ſed
ꝓpter ipos orātes. Et hoc triplici rōe. Ꝑmo
dō ꝓpter loci ḡſideratiōnē ex q̄ ſpāle deuo

tionē ꝛcip ſint oꝛātes vt magis exaudiantur. Scdo ꝓpter ſacra myſteria alia ſcitatſignā ꝙ ibi ꝛtinent. Tertio ꝓpter ꝛcurſū multoꝝ adoꝛātū ex ꝙ fit oko magis exaudibilis ſcꝛ illud Mat.xviii. Ubi duo vel tres cōſenſerit ſup terrā de oi re quācūq ꝛtietin: fiet illis a pē meo ꝙ in celis eſt. ℣ Quo ad quar tū.ſ.quō oꝛandū ſit:ꝛ ꝙ ſint ipedimēta oko is Sciendū ꝙ ꝙnq requiriunt ad hoc.ſ.vt oko noſtra exaudiat:ꝛ ſic ꝙ oppoſitū ſunt quinq ipedimenta ꝛre oko noſtra nō exaudiat. Pꝛi mū impedimētū okoiſcit pꝛtū oꝛant. Eſa.i. Cū multiplicaueriſ okones vras nō exaudiā vos:qꝛ manꝰ veſtre ſanguine plene ſunt. ꝑs. Si iiqtates aſpexi in coꝛde meo nō exaudiet dñs Jo.ix. Scimꝰ quā nō exaudit dꝰ petōꝛes vñ queꝛit vtrū deꝰ exaudiat petōꝛes. Unde ſcꝛ Tho.ii.ii.q.lxxxiii. Petōꝛ dupliꝛ ꝛſidera tur. Pꝛio ipſū petōꝛ ſic deꝰ nō exaudit eū :qꝛ deus odit petōꝛes ꝑs. Iniquos odio habui.ſ. petōꝛes. Scdo ꝛſideraſ ipſū ad naturā:qꝛ hō eſt:ꝛ ſic cū petit altoꝛ ſalutare humiliſitōc ex mia exaudiē a deo:ipſius hoc non meruit apō dñm. Si petōꝛ qui petit iuuari a deo cū ꝓpo nit maleꝛacere vel luxuriari vl ſpoliare.ꝛ ſic de aliis.tale aditoꝛiū petere a deo ē peccatū quia talis vult deuꝛ inuoluere ſuis delictis: qꝛ ſi deꝰ eū iuuaret tūc peti ſui reus eſſet. Ergo deꝰ nō iuuat ad maleꝛaciendū ſed bene ꝙ mittit fieri malū:qꝛ dedit hoī liberū arbitriū Chry. ſup Mat. Colonꝰ deiqtiū diaboli nō ꝛrit. Colonꝰ aūt diaboli ꝛ ſi dei auxiliū ꝛrit nō inueniet:vt ſi ſue oꝛat vt ꝓſperet:ꝛ ſozni catoꝛ libi ſignū crucis facit vt nō cōpꝛehēdat ꝛ tanto citiꝰ capiat:qꝛ neſcit deꝰ patrociniū da re criminibꝰ. Ergo ex iā dictis hꝫ ꝙ ꝓmū qō ꝛequiriē ad hoc vt oko noſtra exaudiat eſt vt ſit pura ꝛ mūda. Scdꝛ ipedimentū okonis ē qñ hō cū ꝓpoſito nō attente oꝛat. Nō enī ſuſ ſicit ſine petō oꝛare niſi ꝛ hō attente ꝛ deuote oꝛet.ſ. Pet.iiii. Vigilate in okonibꝰ. vbi dicit glo. Ne animꝰ cogꝛtet aliud ꝓter illud ſolum qō ꝓcatur Au.in regula. Hoc obſetur in coꝛde qō ꝓcꝛtur ſ oꝛe. Mat.vi. Oꝛātes nolite mul tū loqꝛ:qꝛ vnū pē noſter cū attentiōe plus va let ꝙ mille ſine attentiōe. Jſid. Oko ſine de uotiōe ē quaſi mugitꝰ boū. ℣ Uſi ꝛrit vtꝝ de neceſſitate oko ſit ꝙ ſit attēta. Pro ꝙ ſcie dū ſcꝛ Tho.in oone vocali ē triplex effectꝰ Primꝰ effectꝰ ē impetrare a deo:ꝛ ad hūc effectū nō de neceſſitate ꝛqꝛit ꝙ attētio aſſit oko ni ꝙ totū:vt vis pie intentiōis ꝙ aliquis ad oꝛā dum accedit ea ſcꝛ intentione vt velit deuote oꝛare:talis intentio reddit totā okonē meri toꝛiā ſuis hō vltra voluntatē diſtrahat ſe cūdus effectꝰ oko is eſt impetrare a deo:ꝛ ad hunc etiā effectū ſufficit pia intētio qua de ꝓcipaliꝛ attendit. Tertius effectus qui ſa tio etiā ꝓcipaliꝛ elicit eſt ꝙdaꝝ ſpūalis ꝛfe ctio mētis. Et ad hūc effectū de neceſſitate ꝛ ꝛritur in oko attentio. vñ ꝛ.i. Cor.xiiii. Si oꝛem lingua meus mea ſine fructu ē. Ergo ꝙ nō vult ꝛfeq ſpūalē dulcedinem i ſua oꝛationibꝰ:tūc oꝛ ꝙ totā okonē habeaꝛ attē tionē ꝛ deuotionē. ℣ ꝓtū ad merendū ꝛ ad ꝛ petrādū tunc ſufficit pia intentio. Quia ꝙ pia intentio deſit oko ni neq meritoꝛia ē ne ꝙ ipetratiua. Illā eſt oko nē deꝰ nō exaudi cui ille ꝙ oꝛat nō intēdit:ſed qñ pia intētio oꝛātis eſt ꝙ libenter vellet deuoꝛe oꝛare:ꝛ ex intentione incipit tūc valet illa oko ad meren dū ꝛ ad ipetrādū a deo. Ergo ſōt alīq qui qñ nō habēt. deuotionem:tūc volūt deſiſtere ab oone qō nullo mō facīdū ē. etiā ſi hō iāti diſtraheret ꝙ oporteret ei vnū pē noſter de cleo reincipere adhuc deberet idē pē noſter di ere ꝛ pſeuerꝛ:qꝛ deꝰ reſpicit pīmā intentioni quā habuit qñ incepit oꝛare.ſ.ꝙ libēter deus te oꝛare vellet. ℣ qñ ꝙs cū ꝓpoſito ſdeuoti oꝛat tūc eſt ſi ipetrat.nec meret. vñ dic.dās ꝙ ꝓphetā. Popul meus hic labiis me honoꝛat coꝛ aūt eoꝛ lōge eſt a me. Sicut heu pēs ſūt qui cū coꝛpe ſtāt in eccla ꝛ oꝛāt:ſed coꝛ diſperſū eſt quaſi ꝙ totū mūdū. vñ Jſi. Quid ꝓdeſt ſtrepit laboꝛ vbi coꝛ ē mutū:ergo hoc ē ſcꝛ qō reqrit ad oronē vt oko fiat cū deuotiōe attētione. O Tertiū ipedimētū ꝙ oko nō exaudit ē qñ petit qō nō eſt expediēs perſo vñ ſcꝛ Aug. tria ſūt genera bonoꝝ.ſ. bona i tima:media:ꝛ ſūma. Bona intima ſunt tā lia ꝙ quaſi nihil ſunt. Hiere.iiii. Aſpexi terrā ꝛ ecce vacua erat ꝛ nihil ꝛ talia tēpoꝛalia aut nō debemꝰ petere aut cū cōditione ꝛ cū mo deramine. Ber. in quodā ſer. In petendo tē poꝛalia cauēda eſt ſuperfluitas ꝛ voluptas. Do lo. Pꝛouer.xxx. Mendicitatē ꝛ diuitias ne de deris mihi:ſed tm victui meo tribue neceſſa ria. Apli.i.Thi.vi. Habētes alimēta ꝛ quib⁹ tegamur his ꝛtenti ſim⁹. De ꝛditiōe ponēda qñ tēpoꝛalia petim⁹ dicit Aug. Quādo a deo petitis tpalia cū moderamine petite:ꝛ cū ſic re illi cōmittite:vt ſi ꝑderit det:ſi ſciat obeſſe nō det ꝛd obeſt vel ꝓſit nouit medicꝰ ſi egro tus. Ergo qñcūq petimus illa ꝙ ſint tranſito ria ſient res tpales: ſanitatē corꝛis vel libe rationē a pñtib⁹ tribulationibꝰ ſo debemꝰ petere cū ꝛditiōe:qꝛ hō petit qñq aliꝙd a deo q̄ exaudiret ab eo eſſet ſibi nocumentum ꝛ dāna

ñe. Sicut pñg ꝙ ꝓpter pñgtatē suā sal⁹ nabit hic ſi diues tñllet ſoꝛte dānat⁹ eſſet. Dell ihesum⁹ qñq; eſt intermittendū? Iuſtalaz ſiſtit ꝛ⁹ eſt exaudit⁹ qñ ꝓ ſanitate coꝛpis erat ſoꝛte dānat⁹ fuiſſ. ſic de aliis. Bōa me pa ſūt ſpūalia: vita perēda ſūt cū attentiōe q tāto melioꝛa ſūt reſpectu tpaliū ꝙto mōs quidē paruꝰ lapidē: ꝙto ſol excedit ſtellaſ ſ̄ubiue ſūt remiſſio pcōꝝ: ſtutes: gratia: humilitas: charitas: patiētia: pax ꝛ mia: et ſi deus talia dederit: melius eſt ꝙ ſi totum mūdū ſibi daret. Exēplū de bīō Petro vbi ma ria magdalena ꝛ de latrone q̄ recepit ſalu⁹ gratiā pcōꝝ ꝓ toto mūdo. Nec mīr. Cui ei mia bōa dare ſi ꝓcurare nequaq̄ dānabit ſi amicū dei ꝓſtituit: ꝛ ab inferno liberat. Ecce ꝙd differūt a ꝓmis bōis. i. a tpalib⁹ bonis: q̄ cū ꝓmis. i. tpalib⁹ multi dānāt cū nullis bōis. i. virtutib⁹ nulli dānabit. Bo⁹ ra ſuꝑna ſūt bōa celeſtia. ꝛ illa nō tñ ꝓpē da ſūt cū attentiōe ꝛ feruoꝛe ſicut ſpūalia: cū humilitate et ſine ꝓſumptiōe. Ci humi liter petiit q̄ de ſuis meꝛit nō ꝓſidit: ſed in diam ꝛ bōitatē dei. Ber. In petendo beati tudinē ciatio eſt cauēda. ne tāq̄ ex ꝓpꝛio meꝛitoꝛ fiducī ꝛ requiraꝛ. Vñ dñs nr ieſus ꝓ dicit. Luc. xvii. Cū oia fecerit q̄ ꝓcepta ſibi dō. dicite ſeruī inutiles ſum⁹ qđ de bui mus facere ſcim⁹? Cauēda eſt etiaz ꝓſūptio ne ſine noſtro laboꝛe gliam velim⁹ habere. De tali ꝓſūptiōe repꝛehendit illū ꝛebetei q̄ ſine laboꝛe ꝛ paſſiōe volebāt cū xpo regnare Mat. xx. Nescitis qđ petatis. Note iſis bibe re calicē quē ego bibitur⁹ ſum: ergo tertium q̄ reſpicit ad hoc ꝙ oꝛo nra exaudiat eſt vt petam⁹ ea que ſūt ſalutis: q̄ nō ſufficit ꝙ hō petat ſine petis ꝛ attēte ꝛ cū deuotiōe nili po ſit ea q̄ deſert xpm dare ꝛ expediat hoī recipe re. Quartū ſpedimētū oꝛois eſt qñ ds cū he ſitatiōe petit ꝛ ſic nihil ipetrat. Quia libet ſunt ipetrare a deo cū bona fiducia dz ſibi ſupplicare. Mar. xi. Dia dicit⁹ oꝛātes petitis credite ꝛ accipietis. Jaco. i. Poſtulet i fide nihil hesitās q̄ ſmil hesitat ſimilis fluctui maris q̄ a vēto mouet ꝛ circūfertur. Nō ergo eſtimet hō ille ꝙ accipiat aliquid a dño: q̄ ꝛ dem⁹ deū ei bōa fiducia inuocare in nīs neceſſitatib⁹ ꝛ ipe vult nobis ſubuenire in oi neceſſitate ꝛ tribulatiōe. Vñ ps. Luꝛ ipo ſuꝛ in tribulatio ne eripiam eū ꝛc. Idem. Ad dñm cū tribula⁹ rer clamaui et exaudiuit me. In ſignū huiꝰ ſue ꝓmiſſionis erucē habuit manus ꝓfoꝛatas vt da bo nobis bona ſpūalia ꝛ eternalia. ꝛ adiuuā do oſeruādo nos in bono. Quintū impedi mentū oꝛonis eſt defect⁹ ꝑſeuerātie i oꝛo ne Jac. v. Multū eſt valet deꝓcatio iuſti aſſi dua. Ipſa ad Ro. xii. Oꝛationi bus inſiſtite. ergo generat: debem⁹ in oꝛonib⁹ noſtris: ꝛ tunc obtinebim⁹ Lu. xi. Si ꝑſeuerauerit pulſans ꝛc. ℣ Hꝛ ꝛit quare qñ deus non exau dit oꝛones bonoꝝ hoīm. Videt ꝙ hoc fiat ꝓpter tria. Primo vt ꝓbet patientia ſuoꝝ: ſicut fecit multū martyꝛib⁹ qui petierūt vt moꝛt ab eis auferret. ꝛ ſcīs Paulus qui roganit dñm ter vt auferret ab eo ſtimulū carnis. Ille ſpōdit ei. ſufficit tibi gꝛa mea. Secūdo vt deſi deriū exitet. Facit eñ ſicut auceps qui ſub ſtrahit eſcā volucri: ſic etiā facit mulieri cha nanee. Greg. Differt dñs dare qđ petiſ vt di latum petat ardēti⁹? ꝛ habeatur grati⁹ et hu milius. Tertio vt melioꝛa ꝙ petant ſuite at qꝛ facit ſicut pē qui denariū denegat puero: cui poſtmodum totam hereditatem dabit: qꝛ ſoꝛte expenderet ad peccandum. Iſidoꝛus. Multi petentes non exaudiantur. quia ꝓui det illis melioꝛa ꝙ petunt.

¶ De eadē dñica et de oꝛone dñicali ſine patꝛ noſter. Sermo. lxv.

Petite et accipietis. Joh. xvi. Ex q dñs noſter ieſus xp̄s in verbis ꝓmiſſis inuitat nos ad oꝛādum tñc hic iam querit que oꝛo ſit magis ſalutifera. Re detur ꝙ oꝛo dñicalis. Unde hic tria in ꝓpēti ſermone ſunt dicēda. Primo quā oꝛo dñica lis ꝓcellit alias oꝛones. Secūdo ceſſat ſcrutari de ſeptem petitiōib⁹ incluſas in dñicali oꝛatiō one. Tertio que requirunt ad hoc ꝙ oꝛo ſuꝛ cin ꝙ aliquo exaudiat. ¶ Quātū ad ꝓmū ſciendum ꝙ oꝛo dñicalis ꝓcellit alias oꝛationes in quattuoꝝ. Primo in auctoꝛitate: q̄ xp̄s eā fecit ꝛ ordinauit. qui eſt ſumm⁹ magr ꝛ dñs oīz. Secūdo ꝓcellit in ſtructura. Sed q̄ ritur quare eā tā breuem fecit. Reſpondet ꝙ ſpecialit ꝓpter tria. Primo vt facilius poſſet capi et intelligi et melius retineri ꝛ tardius obliuiſci. Secūdo vt frequentius poſſet dici et reiterari et ne dicentib⁹ faſtidiū generaret. Tertio vt nullus ſe poſſet excuſare ab oratio ne: q̄ quilibet homo rōnalis pōt eā addiſce re et oī die dicere. Contra hoc faciūt multi q̄ quandoq̄ per vnū vel per duos dies ꝓpter occupationes exterioꝛes obliuiſcuntur dice re vnum patꝛ noſter ſed que pertinēt ad ne ceſſitatem coꝛpoꝛis non obliuiſcuntur: quia nunq̄ fuit talis occupatio quin tempus ſibi aſſumit vt cibū coꝛpoꝛalē ſumat negligūt ſed que ad alaz ꝛ ad vitā ꝑpetuā ſpiritualē ſunt negligūt. Hoc eſt ſignum grauiſſimū dei ꝛ ſtiſ

salutis ppzie. vñ Jri. ii. rheto. Oblitio est ei gnū gutpensiōis. Tertio qre dit oco dñice lis i exaudibilitate. Est enī oco dominicalis magis exaudibilis ꝙ aliqua alia oco. Ratio q̄ p petitionē quā quis ozdinauit ⁊ fecit ei te nō pōt repellere. Ꝑps aūt hanc okonē fe cit ⁊ ordinauit. vñ Lyp. sup Mat. Ꝑē illaz okonē nō li bēter exaudit: quā filius non di cauit. Quarto petilit in cēlitate: nec ola necessaria alc ⁊ copozis tam in pñti vita ꝙ etiā in futuro in ista okone includunt: vt pa tebit infra in declaratiōe pater noster. Quā tū ad sc̄m tūc primo querit quare ꝑps sic in choauit okonem dñicalē. dicendo Pater no ster ⁊ nō dñs vel de⁹ vel creator. Rñdetur q talia nola sunt nola timoꝛis: sed pater est ¡ no men amoꝛis. Sed q̄ diligit nos pateme et vult a nobis etiā filialiter dīligi: iō dixit pat noster. Et in hoc nole pater memoꝛari debe mus vt limnobili ei⁹ si ozationē nostrā salu bziter deo offerre volum⁹ vñ i. Joh. iii. Vide te qualē charitatē dederit nobis pater vt filii dei nolemur ⁊ sim⁹ q̄ si filii dei ⁊ heredes. he redes ꝺ dī dei coheredes aūt ꝛp̄i. da. Ro. viii Ꝺꝛ noster dixit vt nos doceat humiliari: vt nullus se de nobilitate gñis iactet ⁊ sic alios spernat. vñ Aug. Moneāt diuites ⁊ nobiles non superbire minoꝛib⁹ vel cōtra minoꝛes. Nō ei possunt dicere vere Pater noster nisi fratres. Sciēdū q̄ oēs homines tā nobiles ꝙ ignobiles: tā iuuenes ꝙ senes: tam diuites ꝙ pauperes i quattuoꝛ sunt similes: quare me rito sunt fratres. hoc quere i Ser. lix. I. Qui es in celis ꝺꝛit quare hoc dicit Math. cum tñ dubiū est de⁹ scōm deitatē in terra q̄ iam i inferno q̄ iustitiā in celo q̄ gloꝛiā. Respōdet Ꝑrimo iō vt doceret nos celestia ⁊ nō terrena appetere: iuxta ꝙllīū apli. Col. iii. Que sursū sunt ꝺꝛite ⁊ nō que sup terrā. Secōo vt osten dat nobis locū ad quē creati ⁊ redēpti sum⁹ ad quē oīdie vnā dietā facere debem⁹. vnde Jo. xiiii. In domo ꝑris mei mānōes multe sūt vñ et Apls ad Heb. xiii. Nō habem⁹ hic ma nentē ciuitatē: sed futurā inquirim⁹ Sanctificet nomen tuū. Hec est ꝑia petitio i q̄ petim⁹ vt nomē et⁹ sanctificet: q̄ ꝑe oēs⁹ honoꝛē debe ant exhibere debem⁹: sed diceret ꝺs videt q̄ hec petitio sit superflua: q̄ sc̄m nomē ei⁹ sctm̄. ergo ei⁹ sanctificatio hic nō dz peti. Rñdet q̄ non peti mus ꝑm nomē dei in se sanctificari. q̄ sic nllo mō ē possibile magis sanctificari: sed petimus in nobis sanctificari. i. q̄ō i nobis sctm̄ habeat. ⁊ tanq̄ sctm̄ honoꝛet i coꝛde credendo ⁊ amā do in oꝛe ꝑm laudādo ⁊ p̄dicādo: in ope bꝰ viuēdo. Sed heu iam a plurib⁹ ꝑtim is no mē dei blasphematꝫ. pot⁹ q̄ sanctificat: vnde de hoc cōquerit q̄ Esa. iii. dicens. Jugiter tota die nomen meū blasphematꝫ. vñ ad Rom. ii. Nomē dei p vos blasphematꝫ. Hoc in dicti po test mīi petāb⁹ deū blasphematib⁹ ⁊ ꝺ con tra preceptū diuinū iurādo nomē dei assumūt inaniū. Adueniat reg. tuus. Sciēdū q̄ sctm̄ q̄ post honoꝛē dei nobis de lide rādi ē regnū celeste vt illuc queniam⁹ ⁊ hec petimus i illa sc̄nda petitione dicēdo. Adueniat reg. tuus. i. ad nos ⁊ in nos. i. vt tu regnes in nobis. Lu. xvii. Regnū dei intra vos est ⁊ vt in futu ro tecū regnem⁹ cū dicim⁹ es electis tuis il lud Mat. xv. Venite ꝺ. pa. mei pos. re. vo. ꝙ pa. ab oꝛigi. mū. vñ etiā Aug. ii. de ci. dei. O chare: illā vitā ampleeti de uisti vbi est vita sine moꝛte: lux sine tenebꝛis: inuēt⁹ sine sene ctute: pax sine discoꝛdia: volūtas sine iuria: regnū sine ꝛinutatiōe: q̄ nō amittit. Fiat vo lūtas tua ſi. in re. ⁊ in ter. Ubi notādū sctm ꝺs. de vi. q̄ celū intelligunt iusti. q̄ terrā ho petōꝛes. vt sit sanc⁹ q̄ sicut volūtas tua sit in bonis ⁊ iustis hoib⁹ tibi fideliter obsequentib⁹ ita etiā fiat in terra. i. in ipis petōꝛib⁹: vt. i. a te quērant ⁊ tibi seruiāt. ergo boles oēs Pater noster signant in hac clausula debēt dirigere intētionē suā ad deū optādo oibus petōꝛib⁹ veniā: gratiā: ⁊ iustificationē a pec catis: vt et ipi volūtatē dei sicut ⁊ iusti salu bziter ꝙficere valeāt. Ꝺꝛ scōm. b. Tho. q̄ celi i telligūt sc̄ti ⁊ angeli i celo exāles: ꝺꝛ q̄ terre noles vinctes in terra vellit sensus: sicut in ci uib⁹ celi: sic et in ciuib⁹ terre: hoc est sicut sāc̄ti ⁊ angeli ꝙmāt volūtatē suā diuine volūta ti in celis: sic boles etiā facilit in terr. Si cō tra hoc faciūt ꝺ murmurāt⁹ tra deū i tribula tionib⁹: ⁊ hoc, ē signū carēte diuine gē. sicut vas vacuū magnā resonātiā facit: ⁊ cur⁹ nō iunct⁹ cū clamoꝛe ireditsic ⁊ tales. vñ Greg. Regnū celoꝛ nulli⁹ murmurās accipit: nec vl lus ꝺ accipit murmurare ꝑt: ꝙre tales sic mu murāt: q̄ nō aduertit q̄ de⁹ ex sua bonitate noles in pñti afflīgit suis tribulatiōib⁹ Etc. in moral. Ille sol⁹ de flagello murmurat qui alios penalioꝛis ignoꝛat. Aug. Tāto min⁹ ꝺ fla gello ꝺ castigamur murmurare debem⁹ ꝙto certius in eo pign⁹ paterne dilectiōis sentem⁹ vñ ꝺꝛ. Apoc. iii. Ego q̄s amo arguo ⁊ castigo sed bona volūtate suā dr̄o ꝙmāt exāplo ꝛp̄i ꝺ dixit. Nō mea voluntas ꝺꝛ tua fiat: ergo dica mus Fiat volūtas tua ꝛc. Ꝙ Sanc̄t no. qua. da no. ho. Hic petimus necessaria pñtis vite nā per pauc̄ ola necessaria intelligunt sc̄ti.

ple. Panitiū vite hois panis ⁊ aqua. Merito ergo ea q̄ sperandā ⁊ petenda sunt a deo: q̄z ipse dat etiam oi carni ps. Oculi oim in te sperant q̄ tu das eis escā ⁊c. Modus autē quālr petere debem⁹ ista tm̄alia nobis pulchre in ista petitione demōstrat. Nā hic insinuat q̄ a nobis talli dz cibi suffluitas iō dicit panē q̄s deus tibi aliq̄d vltra panē largis tūc plus tibi dedit q̄ petiūt ergo cū magna gratiarū actione tibi offerre. Itē dicit da. vbi ostēdit q̄ nihil habem⁹ a nobis nisi a deo nobis det. Apls. i. Cor. iiii. Quid habes qđ nō accepisti. Item q̄ hoc q̄ dicit da: insinuat nobis qđ nō debemus q̄ nos rebus tm̄alia: sed a datore oim. i. a deo humilr petere. ille enim per se recipit q̄ minime lucrat: q̄z hoc de⁹ nō sibi dat sed recipit. quō ergo ozāt vsurarii: fures: raptores: q̄ cerni q̄ timere lucrant cū dicunt da: cū tpli q̄ste tra deū ⁊ salutē ppriā talia recipiāt. Itē dicit nobis q̄ hoc insinuans vt nullus sibi temporalia appropriet: cū indigentib⁹ cōicet ea q̄ deus sibi tribuit. vnde Aug⁹. De meo vti q̄ quero ait xp̄s. Da mihi vt reddam tibi habuisti me largitorē hac me debitorē pauca mihi das plura vtiq; tibi reddā: temporalia das eterna restituēs munera tibi etiā restituā tibi. Itē dicit hodie. volēs a nobis tollere sūfluam ⁊ nimiā sollicitudinē tm̄alis. vñ Mat. vi. Nolite esse solliciti in crastinū tra hoc faciūt illi q̄ ad annos plurimos hoc petunt sēm nimia sollicitudine illa tēporalia colligūt vel ut ille dives ō q̄ in euāgelio dē q̄ dixit. Ille mea habeo multa bona in annos plurimos. Et rōnm̄ ē. Stulte hac no. re. ani. tu. a. te. ⁊ q̄ cō. cuius erit. Dimitte nobis de. no. Hec ē q̄nta petitio in q̄ petim⁹ remissionē petōr nostrorū in deū i. p. mes ⁊ innolipos. Querit q̄re xp̄s dixit. Dimitte no. de. no. ⁊ nō petā nra. Ut sic ledz Hie. de tri. q̄ xp̄s melius dixit debita nra q̄ si dixisset dimitte nobis petā nra. nā pi⁹ petimus dicdo dimitte no. de. no. q̄ dic⁹ do dimitte nobis petā nra. Nā in ⁊mo petim⁹ nobis dimitti tā culpā q̄ penā qua tenemur exoluere pro peto qđ nō faceret in scdo. i. dicdo petā: q̄z qñ q̄ dimittiē petōr q̄tū ad culpā: ptū manet reatus q̄tū ad penā. Sicut ⁊ nos dimittim⁹ debito. hoc signāter addit: q̄z alr nō faceret remissio petōr sicut clare pz in euāg. vbi xp̄s dicit. Cū stabit ad oziōdā dimittite si q̄d hētis adu. q̄ aliquē: vt pr̄ noster dimittat nobis peta bona q̄ si nō dimiseritis: nec pater celest⁹ dimittet vobis petā vra. Ber. Sic vis ut petā tibi a deo dimittant⁹ ois tanq̄z ⁊ ipe dignatio cozdē tuo exoret. Et ne nos i. in. tē. Hec ē sexta petitio i qua petim⁹ pseruari q̄ futuris malis ⁊ a pcis: sicut ante a in q̄nta petitione petim⁹ nobis ignosci pta pteritarū hic in sexta petim⁹ pseruari a futuris pcis dicim⁹. Et ne nos i. du. in tē. Sciēdū q̄ in hac petitione nō petim⁹ vt simplr nō tēptemur sed ne ducamur in tēptationē. Alie enī inducit in tēptationē q̄ fugat ⁊ capit vt piscis i rethi xp̄s enī fuit tēptat⁹: q̄z nō i tēptatiōe duct⁹. Sciēdū etiā q̄ necessariū ē q̄ tēptemur: q̄z magna pars meritor nostror cōsistit in sustinēdo tribulationes ⁊ in vincendo temptatiōes: quia alia opa nostra modica sunt Aug⁹. Nullus homini est tanta iusticia p̄ditus cui nō sit necessaria tribulationis temptatio ad proficiendū. vñ Bern⁹. Quotiens resisteris totiens coronaberis. Permittunt enī super nos temptatiōes deo vt tēptati resistam⁹ resistēdo vincamus vincēdo mereamur vitā eternā ergo opz nos certare ctra mundū: diabolū ⁊ ppriā carnē: q̄z scdz apl̄m. ii. Thi. ii. Null⁹ coronabit nisi q̄ legitime certauerit. Sz libe. nos a ma. Hec est septima ⁊ vltima petitio illi⁹ dūica oōis i qua petim⁹ ab oi pcti malo liberari: ⁊ merito: q̄z tot⁹ mundus est plen⁹ periculis. vñ vndiq; sum⁹ circūdati multiplicib⁹ laqueis. A supra hēmus mozē inordinatū: ad ctra amorē ordinatum ab aīa voluntatē guerrā: a retro petōr pterito ex delectatione: a sinistris impatiētiā in aduersis: a dextris extollētiā in pspez: sic ergo q̄cunq; Stim⁹ nos diabolus insidiēte nobis⁹ hem⁹ ergo merito ⁊ libenter dicere ⁊ clamare debemus. Libera nos a malo. ℟. Quā tum ad tertiū sciendū q̄ q̄ petit oōnes sci in celo vel etiā bonor hoīs in terris quat tuor in se dz hre vt oōes q̄ eo fiāt a deo exaudiant. Primo dz deliderāter illud concupiscere q̄ quo vult q̄ se ozari ab aliis hoīb⁹ bonis. ps. Desiderium pauperū exaudiuit dūs. Hiere. xxix. Cū q̄sieritis me in toto corde vestro inuentar a vobis. ℟ ego vt ipe sit i bono q̄ posito se emendādi / q̄z stare in malo propositō. l. persēdi. de⁹ oōnes q̄ q̄ eo fiāt nō exaudiret. Hiere. xv. Si steterit moyses et samuel coram me nō erit aīa mea ad ptm illū: ergo oōnes facte nihil p̄sunt dānatis nec etiā demonib⁹. q̄z q̄ sunt in malo ppositor in malis obstinati / ergo cū petis ozare q̄ fr / tunc⁹ be habere bonā voluntatē. Aug⁹ legit i vitas patrū q̄ q̄dā religiōsus mundū fuit fugiens et factus ē heremita ybatissimus. Qđ audiēs secular⁹ q̄ fuerat socius eius vilitatē ei⁹ frēs panes in sacco: rogās q̄ dēs oraret p eo q̄ de

ret et gratiã abstinendi a petis :qđ ille cũ pro millillet roganit vt post .xv. dies rediret ad cũ Et cũ hoc fecillet quelinit si adhuc placeret ei suum petiñ sicut prius. Audit q̃ deceri° erat petiñ q̃ antea. tunc heremita roganit eum vt tertiũ post .xv. dies rediret ad eũ: tunc forti° se pro eo afflixit ꝫ oranit pro eo Cũ autem re diisset ꝫ q̃ sibi deterius esset ei diceret attendens heremita q̃ hoc propter eius negligentiã esset: qz delectabat in hoc petõ ꝫ nõ resistit delectationi: tunc heremita accepit saccũ in q̃ sibi panes detulerat ꝫ implenit arena rogãs vt hũeris suis imponeret ꝫ portaret. Qđ cuz ille facere attẽptaret heremita retrahebat in fret°: qđ cũ ille aduert eret dixit nõ possuz illõ onus subire nare: ꝫ tu dorsũ trahis tunc ille: trahe sup te ꝫ ego innabo te. qđ cũ vterq; faceret facilime on° sup humeros ipsius posuerunt: tunc heremita: sic ego nõ possuz te innare: qz tu niteris ꝛtrariũ. Ꝛretrahere deorsum temetipm in culpam ꝫ in prauã delectationẽ sed appone manũ tuã ꝫ adiuua me. Ꝛ. resistendo peccato huic ꝫ auerte te ab eo: tunc valebit aditoriũ dei ꝫ mei. Tertio vt reputet se indignum coram deo stare: ꝫ pro seipso orare ꝫ indignũ se adeo exaudiri. ꝫ aliũ ad quẽ accedit reputare dz dignum a deo exaudiri. Job. xlii. Seruus meus Job orabit p̃ vobis ꝫ ego faciem eius suscipiam. vñ Greg. in pasto. Talis ꝛrendus ẽ ad orandu q̃ sit idoneus ad placandũ: qz cũ is qui displicet ad interedẽdum mittit irati animus ad exteriora ꝓuocatur. Quarto vt bona ꝫ iusta ꝫ licita ꝫ salutaria petat sibi a deo impetrari. Chry. Illa pete a deo q̃ tibi expediat accipe ꝫ illũ dece at dare. Sciendũ q̃ q̃ sumus in tribulationibus ꝫ angustiatibus vl̃ petis: tũc debemus deliderare pro nobis fieri cõem orationem sicut cõiter fit finito sermone: qz hoc est valde vtile. vñ scriptũ est. Impossibile est preces multorũ non exaudiri. Et xps in euã. dicit Si duo ex vobis cõsenserint sup terrã de oi re q̃cunq; petierint fiẽt illis a patre meo. Vbi magis vbi quandoq; ducenti quadringenti: vl̃ q̃q; mille homines sunt cõgregati ꝫ cõmunẽ orationẽ p aliqua causa faciũt: ꝫ dilibet libenter dz p alijs ꝫ orare ꝛcõem orationem facere: quia hec est elemosina ꝫ spũalis ꝫ deo valde placet vñ Chry. sup Mat. Pro se orare necessitas cogit pro alijs aũt charitas fraternitatis hortatur. Dulcior aũt est ante deum oratio nunquam necessitas transmittit: sed quam charitas fraternitatis commendat.

¶ In festo ascensionis. Her. Ixvi.

Postquaz locutus est eis assumptus est in celũ: ꝫ sedet a dextris dei. Mat. xvi. Sciendũ q̃ ab origine mũdi nõ fuit tale festũ in celo nec vnq̃ vsq; post iudiciũ erit cũ xps redierit cũ bonis ꝫ electis eos deducendo in celos. Unde leo papa in sermone de ascensiõe dñi: sicut in sollẽnitate paschali resurrectio dñi nobis causa fuit letandi ita ascensio eius in celos pñtium nobis est materia gaudioz recolentibus illum diẽ ꝫ recolentibus q̃ natura nostre humanitatis in xpo sup oẽs ordines angelorz ꝫ ultra christaz altitudinem ptãtum ad dei pẽs est ꝓmotus ꝛcessum. Item Aug. in ser. de ascẽsiõe. Resurrectio dñi spes nra est. Ascensio glorificatio nostra. si ergo recte si fideliter si deuote ascensionẽ dñi celebram° ascendam° cũ illo ꝫ sursũ corda habeam°. Aug. in li. de oss. Sicut xps sua resurrectiõe resurgendũ ẽ a pẽs evocauit: ita sua ascensiõe ascensionẽ quãdaz alie esse inducauit. Ber. sup Canti. Pente igit̃ inꝛpletiõe celestiũ accedam°: vt saltẽ aut sic nouis videam°: ut mẽtes euadere ad deũ fideliter audeam°: Sciendũ q̃ festiuitas hodierna est sue oim festiuitatũ: qz ppter hoc incarnat° est: ut xxxiii. annis in mundo isto laborauit: deinde passus est ꝫ sustinuit mortẽ vt celũ nobis aperiret qđ hodie gloriosũ est qñ xps celos ascendit vñ Aug. in ser. de ascensiõe. Nos xpi morte pacificauit nos xpi resurrectio erexit nos christi ascensio ꝛcreauit: qz nobis spũs de celo tribuit ergo festiuitas hodierna ẽ exclusio oiz festiuitatis xpi. Annũciationis: natiuitatis: circumcisionis: passionis: ꝫ resurrectionis. Cũ hec oia placeat tunc hodierna die celos ascendit. Item hodiernũ festũ ppter solẽnitatẽ ꝫ dignitatem pot etiã notari festũ oim ãgel. qz hodie eoꝝ ruina cepit repari qñ xps cũ electis suis celos ascẽdit: si sup vno petõze se cõuertente gaudii est ãgelis. l. q̃ hic pniam agit. vl̃ si de vno fetõ q̃ ad celũ euolauit: vl̃ de vna alia q̃ de purgatorio liberat: qz tũc qñ tot milia. l. oẽs electi ab initio mũdi cũ xpo celũ ascenderũt. Iste festũ hodiernũ ẽ festũ ꝓphetaz patriarchaz et oiz electoz ab origine mũdi q̃ hodie oẽs cũ xpo ascẽderẽt. Et si de vno fetõ festũ sit cũ exolat ad celum: ꝫ illa dies appropiat sibi nonne ois hodierna dies pot appropriari ꝓphetis ꝫ patriarchis oẽs hodie cũ xpo ascẽderẽt. Iste hodiernũ festũ pot dici festũ beate marie qz carnẽ q̃ ille sui qñ a se assũpsit hodie exaltari sup oẽs celos vidit: imo ẽ festũ totius hũane nature q̃ hodie i ipo exaltata ẽ Jo. xiiii. Si diligeretis

guberetis vtiq; qz vado ad pēm Greg. in euāgho. Illa ēē natura cui dictuz fuerat una re et i cerrā ibis: hodie in celū ruit. Itē quidā q hodierna die nō solū xps cozpaliter resurrexit: sed etiā mrti q cū xpo surrexerūt hoīes cū xpo vere credit cozpaliter aliende et. vñ Augu. in ser. relur. quoz sepulchra in pallione dñi sunt patefacta hoz cozpora xpo resurgēte de quibus ēē fuit sublimata. Decebat enī vt primo ille resurgeret: deinde illi vt dī. Apls. i. Coz. xv. Xps resurrexit a mortuis primitie dormiē tū: sicut cū dño resurrexerūt ita cū eo alten dere credunt. Quātū ad scām scientā q hodierna die xps tria signa dilectionis ostendit apostolis. Primo credit cū discipulos cū essent amici sui cū ab invicē recedere volūt Act. i. Et cōmictes precepit eis ab hierosolimis ne discederent: sed exspectarēt promissionē patris. Secūdo bene dixit illis sicut hō maledicit suis cum amicis ab eis recedit. Tertio locut⁹ est eis: primo increpādo eos de incredulitate quā ante habuerūt: nō q iā adhuc illo die incredulī fuerūt: sed qz adeo tarde credidērūt his q viderūt eū resurrexisse. Vers. Audi xpm discipulos increpantē ea hora qñ subtractur⁹ erat presentiā suā: ergo nō dedigneī cum a primo nobel vicario xpi arguaris Itē loc⁹ est eis hāc instructionis dicēs. Euntes in mundū vniu. prdi. euā. oi crea. Querit quare oi creature iussit euāgelū prdicari cū nō lapidibus et pannis alijs⁹ et volucribus predicandum est euangelū. Respōdeo primo: qz hō dē minoribus qz venientia hz cū alijs⁹ creaturis. ergo xps dixit. Predicate euāge. oi crea. i. hoī qui habet esse cū oi creatura. s. cū lapidib⁹ vivere cū plātis sentire cum alijs irrationabilibus et intelligere cum angelis. Secundo q hoc q dicit omi creature ostēdit q vult oēs homines salvos q fieri pauperes q diuites: nobiles q ignobiles: rusticos q ciues. q nullū spernat qz nō est acceptio personarū apud deū. Tertio in hoc q dicit oi creature ostēdit q hō est dñs oim creaturarū ps. Oia subiecisti sub pedibus. i. Dominamini piscib⁹ maris. volucribus celi. et cūctis animantibus terre. Itē dicit ibi mag. Qui crediderit q baptizat⁹ fuerit salvus erit. vbi querit vtrū fides requiratur in baptizandis. Rādeo scām Pe. de thara. sup. iii. sē. di. vi. In parvulis q naturali stultis nō requiritur propria fides. Sz sufficit aliena. qz pueri i fide parentū vel patrinoz: vel ecclie baptizātur. In adultis et in discretis horū q habēt rationē requiritur fides propria nō qdē ad suscep tionē sacramēti. qz etiā sine ea recipient cā racterē sacramēti. sed ptū ad susceptionem rei sacramēti. i. gratie. Itē queritur vtrū oibus parvulis equalis grā detur in baptismo. Rādeo scām Bona. i. iiii. di. iiii. sic. Quātū ēē de se equalis gratia datur in baptismo parvulis. Et hoc ptū est ō lege cōi. Pōsto cōmozbi. i. pecā originalis q mozb⁹ est equalissimū oibus pueris. Secūdo qz oēs sunt equaliter dispositi. nec pl⁹ nec min⁹ vnus q alter qz nullum habēt pecā actuale. sed solū originale. Tertio qz sacramētū vnum et equale est in se. ergo q equale operatur in parvulis. Deus cū qui nō alligauit suā potētiam sacramentis. potvit dare plus vel minus si vult. Itē queritur an in adultis baptizatis sit equalis effect⁹ baptismi. Rādet scām Bona. vbi supra q triplex est effect⁹ baptismi. Primus⁹ est caracteris i. pressio. Secūdus restitutio innocētie q quo ad illos duos effect⁹ ē equalis effect⁹ baptismi in oib⁹ digne suscipientib⁹. Tert⁹ effectus est infusio gratie. Et hic effectus est maior in illis adultis q magis sūt dispositi: qz q se pl⁹ disponit. plus recipit de grā. Et ideo quo ad hoc nō oz q sit equalis effect⁹ in oib⁹ baptizatis suscipientib⁹. Divis pl⁹ dicere de baptismo. quere infra lec. lxxvi. q ser. lxxvii. B.

In eodē ser. Ser. lxvii. de signis veri xpiani.

Signa autē eos q credidērint hec sequent Mar. vlt. Quāq; nesciatur de quo q hoīe an saluet an dānet sunt tū quīq signa q dūs hic ponit valde expressiua salutis. q que nobis fuit ultima recessu q memoriali relict q que cognoscunt veri fideles a nōveris. Ois igit fidelis saluari volens vt hec quīq habeat necesse est ad min⁹ scām explicationē spūalē. Habent enī hec signa duplicit. cozpaliter q spūaliter Apli et alii q dā sancti i principio ecclie habuerūt illa signa vtroq mō q hoc necessariū tūc erat quatenus apostoli per illa signa hoīes ad fidem cōuertērent. q ō hec signa cozpaliter impendebāt hoīb⁹. Spūalit ad quīq signa nostra bene oz. et sunt certa signa salutis. qz miracula cozpalia ostēdūt hoiez ēē sctm. Sz si efficiūt sz illa efficiūt q ostēdūt. Primum signū est q demonia eiicient. Hoc apli q alii sancti cozpaliter eiiciendo de mōbis ab obsessis. q hoc ostēdebāt se ēē discipulos xpi. Hic nos spūaliter demōia. i. pecā ejicere de hom⁹ q anīam et quod hoc sancti vere fuit q plan⁹. dūs enī q nō mētia dī. Signa aūt eos q credidērit hec sequuntur.

Jn̄ nole meo. i. p̄ salute eterna demonia eiciēt. i. pctā mortalia. Quot autē ds in se hz pctā mortalia: tot diaboli etiā niam ei⁹ possidēt. Unde legit Marci. xvi. Maria magdale nā septē demoniā habuisse qđ exponit Greg. et dicit Maria septē demonia habuit q̄ vnumquēlis vicijs plena fuit. Et illa pctā q̄ in nobis mediate cognoscim⁹: p̄ verā cōtritionē elicere debemus. ℣ Sed queritur vtrū quis immediate teneat̄ p̄fiteri. Respōdeo q̄ ad cōtritionē tenet̄ homo ꝑcito recognoscit se peccasse mortaliter: sed ad cōfessionē faciendā immediate nō tenet̄: nisi tpe pasche vel etiā qñ eum⁹ alt⁹ vult sacramentū eucharistie accipere: ꝯ̄ huius periculosum sit cōfessionē diu differre. Ergo cōsulendū esset cuilibet seculari q̄ ad min⁹ in qualibz angaria confiteret̄ sua pctā: qz p̄ hoc retraheret̄ a multis peccat̄ qui alt⁹ cōmittit qñ in anno nisi semel p̄fiet̄. Et insup talis hō efficeret̄ timorosi⁹ quo ad deū et etiā se recognosceret: et ꝑpenderet suos ꝑprios defect⁹. Sed illi q̄ raro cōfitent̄ plura pctā obliuiscūt: qđ valde periculosum est: ꝯ bonū est sepi⁹ cōfiteri. vñ Ber. in epla. Ama cōfessionē si affectas decorē. Venera vbi confessio: ibi pulchritudo et decor. Si ergo immediate pctā ejeceris cū percalle te cognoueris: signū est salutis. vñ Chrī. in ser. Peccare est humanū: ꝑmanere aūt in pctis est diabolicū. Ergo eicienda sunt pctā p̄ cōfessionē nō solum magna: sed etiā parua. vñ Greg. in moral. In vnoquoq lapsu a minimis semp incipit et sucrescētib⁹ delectib⁹ ad grauiora p̄uenit. Et cū ds nō curat cauere parua pctā tacite labit̄ in maiora vñ Aug. in li. de pnia. Nullū est pctm̄ adeo paruū qđ nō crescat ne glectū. vñ etiā Jll. de sum. bo. Quēadmodū ad virtutū culmē tendētes nō a sūmis incipiunt: sz a modicis vt semp ad altiora ꝑtingāt ita et q̄ dilabūt ad vitia nō statim a magnis criminib⁹ incipiūt: sed a modicis assuescūt: et sic cum maximis corruūt. Jā ꝑdm signum fidei necessariū est vt noua lingua loquat̄ de seruo antiquā quā diabolus ab initio adquisiuit: atq; hoies mali. i. Regū. ii. Recedāt de terra de ore dei. Lingua em̄ vetus est iracūdie et dare primis rūdere et, insup ipsis male dicere et eos ad iracūdiā ꝓuocare: et hoc ē valde periculosum: qz ola pctā que ille cui ad iracundiā ꝓuocat⁹ cōmittit olim pctōz illoz sibi q̄ eum ꝓcitat ad irā particeps erit. Qz que est ra hō sustinere debeat maledictionē sibi alt⁹ hoīs⁹ imꝓcatā. Rūdeo q̄ bon⁹ hō nō dz curare tales maledictiones: sz eas patienter sufferre: qz tibi nichil obsunt. vñ Aug. in p̄ ps. Qui iust⁹. ꝛc. ps. Maledicent illi et tu benedices. Item vet⁹ lingua est blasphemare et irrare. Eccls. xxiii. Vir multū iurās replebit̄ omni iniquitate. Jtē lingua vetus est adulari et ōba fraudulenta loqui. vñ Jero. Nichil est qđ tam facile corrūpit mētes hoīm sicut adulatio. Plus enī nocet lingua adulatoris q̄ gladius ꝓsecutoris. Item lingua vet⁹ est impudica et luxuriosa verba ꝓferre. Et talia verba sunt signa mali et ipudici cordis. vñ de Math. xii. Ex abundātia cordis os loquitur. vnde Aristo. iiii. ethicoz. Qualis cuiq; est: taliter dicit et taliter operat̄ et taliter videt. Item lingua vetus est loqui verba detractoria et denigrare fāmā primi. vnde Hiero. Non facilis venia ꝓbra dixisse de red. Jtē lingua vetus est iactāter loqui: et seipsum in peccatis suis cōmendare. vnde Augu. Nullū scelus tam abominabile deo q̄ ꝓteritā peccata vnicuiq; nēm dimissa reminiscēdo gaudere et inde exultare. Item vetus lingua est loqui verba mendacia in dānum sui primi. vnde. ps. Perdes oēs qui loquūtur mendaciū. Item lingua vetus est loqui ōba otiosa et inutilia. vnde Mat. xii. De omni verbo otioso. ꝛc. Item lingua vetus est libenter loqui de mundanis et tranlitoriis. vnde Joh. iii. Qui de terra est de terra loquitur. Item i. Joh. iiii. Ipsi de mūdo sunt: ideo de mundo loquūtur et mūdus eos audit. Sed nona lingua est loqui mansueti pudice: et vtiliter. Item ꝯsolari primū et corrigere et ammonere primū fraterna admonitione. Item libenter orare: deo regratiari et libenter p̄fiteri: et sic de aliis bonis et honestis et delectis verbis. Tertiū signū est q̄ serpētes tollent. i. malas suggestiones: sine a diabolo sive a primo motu sint. immediate expellentes a diabolo immittunt suggestiones male et cogitationes prave quibus homo immediate resistere debet et eas violenter expellere. vñ Greg. Non est cogitatio tam immūda qui mentē polluat si rō nō consentit: vñ ēt Ber. Demonū est malas cogitationes ingerere: nostrum est illis nō consentire. Nam quotiēs resistim⁹: totiens diabolū supam⁹: angelos letificam⁹: deū honorabimus. Ergo qñcūq; sentis te diabolū tentare p̄ malas suggestiones: et si immediate repellis iam serpētes tollis: et tibi non nocebunt. vñ Ber. Pōt inimicus exercitare tentatiōis motum: sed in te est si volueris dare vel negare cōsensum. Jtē serpētes tollere est videre malā vitā et malū exemplū primi et fū suo malo

mplo nō corripi: nec velle suā malā vitam
qui ꝑdigā. Dives qui videt superbiā alioꝝ
ꝓximoꝝ et mozib⁹ ꝛc si vellet etiā se tali mō
ornare in vestib⁹ ꝛ mozib⁹ posset. q̄z dives
purpuris ꝛ pulcher ē: nec se ꝑpter deū ꝓfani
ri aut sue hylariat. ille serpētes tollit sp̄ualr.
Jtē alius diues q̄ videt anaz tpalia querere
diuersis mēdacijs ꝛ fraudib⁹. ipse posset si
mili mō dare si vellet: nō ꝑpter deū omittit. ta
lia ergo ista deo offert: q̄ sic iniuste lucrari po
tuit q̄z nō voluit. Gre. Hoc autē deo obtulisti
quod ei⁹ voluntatē accipe noluisti. Jtē iuue
nis q̄ i iuuētute castē vixit: ꝛ cū tētaꝛetur.
ꝛ instinet: q̄z cū nō cōsentit serpentes tollit
Jtē pulcher hō q̄ vidit alios homines chorizare
ꝛ felicit gaudere: ꝛ cū libidi reluctat: ꝛ sic ꝑpter
deū quē nō vult ꝓuocare hoc dimittit: ꝛ se, vi
dit serpētes tollit. sic ō aliis. Et ꝑ to maioꝛē
cruciatū q̄ habuit. q̄ libidi reluctat ꝑpter deū
facere noluit: tāto maioꝛi honoꝛe dign⁹ erit co
ꝛā deo: vñ scriptū est Qui potuit trāsgredi ꝛ
nō est trāsgress⁹ facere mala. ꝛ nō fecit. unde
Aug. in lib. de libe. arbi. Nolle ei peccare da
mn̄ est hoi nō vt ꝓinde peccaret sed vt gloꝛi
oꝛ appareret si nō peccaret cū peccare posset.
D Quartum signum est si moꝛtiferum q̄d
biberint nō eis nocebit. Vñ scit̄ deus q̄ moꝛtife
rum sine veneno bibere signa magna incom
moda sustinere sine labis. i. maledicēdo sine
in reb⁹ ꝓpoliādo sine ꝓpria gloꝛia grutiēdo: si
ne infirmitates corpis sustinēdo ꝛ sic de aliis.
Hi illa ꝓdicta oporteat hoiem bibere. i. tole
ꝛare ꝛ pati: nec tñ sibi nocebāt: q̄ videlicet per
impatiētiā eis nō corrumpunt. hoc est signum
salutis vite eterne. Et ꝑcito moꝛtiferum tale
fuit incōmodū est fort⁹ si non crepuerit: aut
infans aut perit q̄ impatientiā: tanto est lau
dabili⁹ signū. vñ Gre. Ego patiētie virtutez
maioꝛē signis ꝛ miraculis credo Qui igit pa
cientes sunt ī magnis ac foꝛtunis ꝛ tribula
tionibus ꝛ infirmitatib⁹ habēt quartū signū
q̄ vere filii dei sūt. Greg. Quales vnusquisq; a
pud se lateat illata ꝓtumelia ꝓbat Et hoc se
quit̄ q̄ illi nō hāt hoc signū. qui nō solū ma
la incōmoda: sed nec vtilia sibi ꝓuenia
sumere volūt. vñ Greg. xvi. moꝛal. Qui a
dicta patiētie q̄ linguaꝝ vulnera coꝛruit: ipse
sibi telluꝛ q̄ extra manifeste gladios nō subtraxerit. L Jtē sciēdū q̄ patiētia
in aduersis ē nobis multū necessaria: q̄z du
pliciter meꝛeri q̄z vitā eternā. i. instinctu ma
la q̄ operando bona. Sed q̄z opera nostra
bona sunt adhuc modica ꝛ parua: ergo ea pl⁹
meꝛeri ꝛ deū ꝑ in sustinēdo patiētes aduersa
ꝛ ꝛecōpēsem⁹ modestiā nostroꝝ bonoꝝ
operū: q̄z in hoc ꝓficit patiētia ꝛ mala ab a
liis nobis illata patienter sustinemus et deo
de tribulationib⁹ gr atias agam⁹. vñ Gre.
in omelia sup euāgelii. L Cū audieri tis pla
Patiētia est altera mala equanimiter perpe
ti. q̄ra cū quoq; q̄ ei mala ꝛrogat nullo dolo
re moueri Callio. sup illud ps. Voluntarie sa
crificabo tibi Voluntarie ꝛro sacrificat qui in
ter angustias passionū iugiter gratias agit
Exemplū de patientia in collationibus pē
lib. xii. Legit q̄ quedā vetula rectusa alexan
drie perit ab epo qui ei mitū familiaris fuit
ꝛ eā ꝑpter sanctitatē sua multum dilexit ꝛ
traderet socia ei aliquā que esset cū ea in so
latiū. Et epus tradidit ei viduaz honestaz vi
tutibus pollentē mitē ꝛ dulcē in oīone gsi
stentez: obedientē: ꝛ sibi fideliter seruientem.
Que conquesta est epo q̄ ei non esset utilis.
Qui ꝛdit ei aliā duraꝝ verbosam: litigiosaz
ꝛ rebellosaz: ꝛ cū multis cōuitiis affligentē:
de qua non est ꝙquesta: q̄z pacifice sustinuit:
vsquequo cū ea exercitata eius iniurijs addi
sceret perfectaz patientiam. Ꝑro quo admi
rans epus. cū quereret quō esset ei. ipa respon
dit q̄ melius esset ei eaz illa q̄ cum prima: q̄z
prima fuisset ita dulcis ꝛ pacifica q̄ nihil lu
crabat eius patiētia: cū secūda adhuc exercita
ta multis iniurijs ꝑfectā didicerat patienti
am. D Quintū signū est. in egrotos ma
nus imponēt. ꝛ bene habebūt. Duo sūt gña
agroꝝ adiutoꝛio nostro indigentiā. Quidā
cū exteriori indigēt adiutoꝛio in coꝛpoꝛe: vt
pauges vel infirmi q̄b⁹ vñ facere ꝛbemus
hibēdo eis opa mie: vt esurientē cibemus si
tientē potemus. nudū tegamus ꝛ peregrinū
ad hospitiū recipiam⁹ ꝛ sic de aliis: q̄ hoc
opa facim⁹ tūc sp̄ualr manū⁹ infirmoꝝ ponim⁹
ꝛ eis meli⁹ hēbūt ꝛ dcd ipis ꝛcerim⁹ ho
ꝛ ꝑps ꝛputat sibi ec factū. vñ Mat. xxv. Quā
diu ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et
i iudicio dicet dñs electis q̄ hic opa mie. exer
cuerūt. Esurini ꝛ dedistis mihi māducare: sitiui
ꝛ dedistis mihi bibere. nud⁹ ꝛc. Venite benedicti ꝑ
dicti ꝑsumet vñ ēt Am. Nihil ꝛmēdat ꝓpria
nā alaz: quēadmodū mia. ergo si volum⁹ ꝛ
miam ꝛmereri: sic debem⁹ cū paupib⁹ opa
mie exercere. vñ Greg. Dei miam nō ꝑt q̄
meꝛeri q̄ hic misericors nō fuerit. Unde Leo
pa. i ser. Pie vitā est tāta vt sine illa ceteꝛa
bentes ꝛ si sint ꝓbelle nō ꝑsit. Exēplū legit
de scā Elizabeth q̄ in hospitali ī marchburg
qō extruxerat. erat q̄dā infirma ꝛ leprosa tan
tū⁹ ꝛ fetid⁹ ꝛ tā horribilis aspectu q̄ omn⁹

ocs ancille ⁊ ferui abhorrebant nec ei seruire
volebāt. Bñ elizabeth vidit eū ꝓtemptū ab
alijs: ⁊ ipsa cū magna humilitate ⁊ diligentia
ministrabat ei. Caput ei lauabat ⁊ cū balnea
bat: ⁊ ipsum ꝓpꝛijs humeris ⁊ brachijs por:
tabat: ⁊ in gremio suo eum fouere faciebat et
hoc seruitiū ei quatuor dieb⁹ exhibebat Post
ea infirmus dispaꝛuit. Quinta ꝯo die cū sctā
elizabeth eēt in oratiōe xp̄s ei apparuit dicēs
Ego sū xp̄s filⁱ⁹ marie cui seruiuistis filijs die
bus: ⁊ qꝛ mihi putidisti in fouea lepꝛosi hēbis
merū eternū gaudiū. Sctī infirmi sunt infir
mi in ala: vt ptēs q̄ te offenderunt. Et tuꝯ
illos debes man⁹ imponere. i. ꝓpijs indulgere
⁊ ex hoc bñ hēbunt. Et hoc est deo valde acce
ptum ⁊ hoi multū meritoziū. i. inimicos dilꝫ
gere ⁊ ꝓpijs indulgere. vñ aug. in sermone de
sancto Stephano. Ber amoꝛē hois inimici et
ficieris amicus dei. vñ Aug. in Enchiridion.
Ea elemosina mihi est maⁱ⁹ qua ex coꝛde di
mittim⁹ qꝯ i nos q̄lqꝫ peccauit. Ber sūt quinq
signa vite eterne: ⁊ veri xp̄iani q̄ ipe dñs iam
ad celū ascensur⁹ oibus fidelibus suis prędi
cauit. Que signa postq̄ dixit statim assumpt⁹
est in celū. in hoc innuēdo q̄ hec obseruantes
similiter assumūtur in celū. Que signa postq̄
dixit sctī apli ceteris in signū habuerūt ⁊ osten
derūt in exēplū. vñ sequtur. Illi aūt ꝓfecti ꝑdi
cauerūt vbiq̄ dño cooperāte ⁊ sermonē cōfir
mante sequentibus signis.

¶ De ꝓparatione ad gratiā. Ser. lxviii.
In dominica infra octauā ascensionis.—

CUm venerit paraclitus
quē ego mittam vobis. Jo. xv. Si
cut in dñica ꝓxime ventura recolit sp̄ūs scti
missio. sic hodie in euāgelio recolitur sp̄ūs sā
cti ꝓmissio. vt animus nostꝛ ꝓparet ad su
sciendū ipm. Legit q̄ tpe medio. i. ter ascē
sionē xp̄i ⁊ remissionē sp̄ūs sancti fuerūt dilecti
li cū mulieꝛib⁹ ⁊ maꝛia mateꝛ iesu: et fratꝛi
bus ei⁹ simul. Exēplo ergo illoꝝ debēt et fi
deles in tpe illo in ꝓparatiōe sui ⁊ expecta
tione sp̄ūs sancti intēti. Ꝓparat⁹ erit debito
modo dabit sp̄ūs sanct⁹ ad illū ad qꝯ indige
būt. i. Coꝛ. xii. Unicuiq̄ aūt datur manifesta
tio sp̄ūs ad vtilitatē. Ebr. i ser. Nūq̄ de⁹ de
fuit ꝓfectoꝛ vbi ꝓfuerūt ⁊ deuot⁹ fuit exo
ratoꝛ. Jtē Dyg. fuꝯ Cāti. Dē tozmētū credit
nobis ꝙ gaudiū dñi nobis fugert diuine ꝓfec
tibis refugiū. Sciēdū q̄ i pīti ser. tria sūt di
cēda. Ꝓmo q̄ debēt monere ad ꝓparādū nos
ad susceptionē sp̄ūs sancti. Secō q̄ tēt illa q̄ nos
ꝑparāt ad susceptionē sp̄ūs sancti. Tertio ꝓpꝛi
pta de sp̄ūsancto. Quātū ad ꝓmū sciendū
q̄ tria debēt nos monere ad ꝓparādū nos
diligenter ad susceptionē hui⁹ hospitij. i. sp̄ūs
sancti. Ꝓmū est hui⁹ hospitij sublimitas. Se
spes ilie. i. sp̄ūs sanct⁹ cui nos ꝓparare debem⁹
hospitiū est de⁹: sicut pat⁹ ⁊ filⁱ⁹. et iō cuꝯ ma
gna diligētia ꝓparādū est ei hospitiū: ⁊ ideo
illi nō videt credere sp̄ūs sanctus eē equalē filio
qui ante pascha diligēter ꝓparauerūt filio
hospitiū ⁊ ante pentheroles nullū ꝓparatio
nem faciūt sp̄ūsancto. De talib⁹ posset fieri
derisionē sp̄ūs sanctus eū posit in futuro tēpo in
uocabūt eū dicētes. Veni sctē sp̄ūs. Quale ē
hoc ad hospitiū vocare tāi dñm cui⁹ pūcta ꝯ
dign⁹ est. vñ Hay. fuꝯ Jaco. Dñm deū tuū
susceptur⁹ in habitaculo coꝛdis tui emūda cō
scientiā tuā ab opib⁹ moꝛtuis ⁊ cogitatiōib⁹
fugfluis ⁊ immūdis: qꝛ mūdus inhabitatoꝛ
mūdā ꝑit domū. Ber. fuꝯ Cāti. Sīa sp̄ūs
sancti balsamū purissimū est: ⁊ iō purū solidū et
ꝓfundū vos reqꝛit. Utilitas ꝯo hui⁹ hospi
tis innuitur nobis. Psal. xii. vbi ꝛ. O ꝯbꝛo
nus. O ꝯfugnis est dñe sp̄ūs tuus in nobis.
Bonitas sine humilitas eⁱ⁹ in nobis ꝓpꝛio ap
paret ex hoc q̄ absq̄ eo etiā ad momentū alꝫ
viuere nō pōt sicut nec coꝛp⁹ nisi sp̄m. i. anhe
litū attrahat. ps. Os meū aperui ⁊ attraxi sp̄m
et iō frequ⁹ attrahēdus est sp̄ūs sanctus q̄ sctūs
desideriū. Unde Aug. Desideraze auxiliū gꝛe
qua sola hoies liberāt a malo sine qua nul
lū ꝓfectū cogitādo sine volēdo ⁊ amādo sine
agēdo faciūt bonū. ¶ Jtē vtilitas sp̄ūs
sancti apparet in hoc q̄ ꝓfectū nos et hoc tri
pliciteꝛ. Ꝓmo tentationē mitigando. Eccli.
xliii. Cū ꝑflaueris p aquas tecū ero et flumi
nā nō opient te cū ambulaueris in igne nō cō
bureris q̄ equā que hꝛ mollitiē intelligit tēp
tatio ꝑpetuā. Jn igne itelligit tēptatio ꝓpꝛie
aduersitatē. Dan. iii. Fecit medius fꝛonacis q̄
si ventū roris flantē. vñ Aug. fuꝯ ps. Diabo
lus plerūq̄ vult nocere et nō potest q̄ pote
stas eⁱ⁹ est sub potestate dei. nam si tāi posset
nocere diabolus q̄tū vellet: aliqs iustoꝝ nō
remaneret. Secō sp̄ūsanct⁹ cōfortat hanc
virtutē resistendi tēptationib⁹. vñ Luc. vii.
Sedete in ciuitate donec indu. ꝑtus. ex alto.
i. Coꝛ. x. Fidelis est de⁹ qui non patiet vos
tēptari fuꝯ illō qō potestis: sed faciet etiā cū
tēptatiōe ꝓuentū vt possitis sustinere. Jli. de
sum. bo. Nō ampliⁿ tēptat electos diabolus
q̄ dei voluntas ꝓmittit. Tertio cōfortat sp̄ūs
sanct⁹ fiducēdo dulcedinē. Eccli. xxiii. Spi
ritus meus super mel dulcis. Aug. Gustate
sp̄ū deliciet eis caro. Unde sp̄ūsanctus tan⁊

tum ciuitatē offert vt tota mūdū homini
adipere faciat. Ex hoc patet spūsanctū esse
deum et super omnē creaturā. Vers. Quis
eū temperabit dulcedo illa que mortē quo-
q; facit dulcissimā que exhibere potest asper-
as vnctioni illi. Richar. de sancto vic. Dō
d cor tam durū tam iapideū q; diuina plen
tia sua benignitate non emolliat: q sua dul-
edine non alliciat. De malignitate vero al-
ri hospitū.i. diaboli qui necessario adest si
spūsanctus deest satis patere potest per hoc q
ic oēs hospites suos iugulat oīb' bonis spo
lat. Hiere. vi. Crudelis est q: non miserebit.
Greg. Nihil se facille estimat cū alias nō sau
at.vñ Aug.de ci.dei. Diabol' olim discutit
luctudines ventilat curas; scrutatur affe-
tus: et ibi querit causas nocendi: vbi quēli-
et videt studiosus ornari. Illa tria debēt
os mouere ad preparādū nos ad susceptio-
ē spūsancti. ¶ Sed ītum ad ītōm scien
um q septē sūt q preparāt se ad susceptio-
ē spūsancti. Primū est emarnatio a peccatis
per veram cōtritionē q humilē cōfessionē. Nō
enim habitabit spūsanct' in corpore subdito
atis: nec in corde immūdo: hoc figuratur
.Gen. viii. vbi Noe emisit columbā de ar
a q cū nō inuenisset vbi quiesceret pes et'
ropter inundationē aquarū reuertit ad ar
am. Per nos intelligit deus pater q emit-
it columbā.i. spūsanctū de archa.i. de regno
elorū qui cum nō inuenit vbi quieuerat ppter
ilnuiū aquarū.i. peccatorū reuertitur ad ar
am.i. ad regnū celorū. Non cū intergebat
e columba in aquas diluuii / sic nec spiritus
ūus intrat vbi est diluuiū prōrū. Vnde cū
immūdo.i. corpi vicijs pleno nō ifundet de'
ropter ballamū spūsancti sine cōsolationē et'
ug. sup Lu. In corde mūdo cōscientia bo-
a q fide nō ficta habitat de'. ergo preparare
ua debem' ad susceptionē spūsancti sicut ex
olite preparam' nos ad susceptionē sacra-
enti eucharistie. Sciendū q bonū est cōti-
ui in qualibz angaria: q multa pcā multi
ūant q cumulant in his qui raro cōfitent:
t de multis pcīs obliuiscunt̄ que diabolus
ene cōsiderat: vt in agone mortis eadē pec-
ata sic ex negligētia oblita eis obiciat: et si
ūd holem d in cūi angaria ponit cōfiteri
diabol' retraheret vellet ipedire. hīc talis
ōsit q q votū assigeret vt q vitra angariā
atiōnē differret q tā diu a carnib' vel a vi
o abstineret donec cōfiterent. Secū.si dō in
ūmo angaria cōfiteri vellet. hīc mel' est q
d ad festū pētecostes cōfiteant ppter sufer-
ptionē spūsancti. Sciēs q ppara ad susceptio
nē spūsancti est oīo deuota q sicut alijs libet
declinat ad hospitiū i quo scit delineri ad
uentū sunz p̄cipue cum dās hospitū multō
fug hoc ei rogat. sic spūsancto ad cor venit q
aduentū ei' ex corde desiderat q cum cū de
notis oīonib' inuitant ita que ē spōsa spi
inuitat spūsanctū per deuotā oratione. Cāt.
v. Veniat dilectus me' ꝛc. Vñ orat io ēuang
ilioz que maxime p̄parant holem ad susce-
ptionē spiritussancti. Sap. vi. Preoccupat
eos q se cupiūt. ps. Prope est dās omni
bus inuocantib' eum. Sap. vii. Inuocaui q ve-
nit in me spūs sapientie. Vnde in explum
nēm oīs apostoli cum mulieribus erāt ge-
uerantes in oīone. vnde canit. Oīsitā' apo
stolis deum venisse nunciāt Tullio. sug ps.
Oīo sereuat cor ablūpahit a ītenis. mundat
a vicijs sublimat ad celestia reddit ad capa
ci' q dign' ad spūalia bona accipienda. Ter
tiū est ieiunium. vñ apostoli creduntur tali
ēe ieiunalē: scōz illō Mat. ix. Aliquid pōt
filii sponsi lugere q diu sponsus est cum illis
Veniet aūt dies cū auferet ab eis sponsu
q tunc ieiunabunt. Vñ laudabilis est consue
tudo cor' q aliquā spūalem abstinentiā facias
hoc sacro tpe. Nā spūsanctus ignis est: sicut
ergo ligna cū excantur q humilitas in eis cō
sumitur p̄parantur ad susceptionem ignis
sic corda holm p̄parantur ad susceptionem
spiritussancti q ieuniū q abstinentiā. vñ Ber. in
epla. Castra nobis sunt nostra ieunia q nos
a diabolica impugnatione defendunt: ad vir
tutes disponunt et deo nos sanctificant: ad
spūm perducunt. In signum huius tunc vi
gilias penthecostes tenemur ieunare sub p̄
cepto ecclie. Sed heu plures sunt qui eas-
dem vigilias non ieunant quod est satis pe-
riculosum: q nulla dies a festo pasche vsq
ad festum penthecostes ita dilecte p̄cipit
scōm ius canōicū ad ieunādū sicut ista dies.
Quartū qđ disponit ad susceptionē spūsanc
ti est hūilitas. q notat in hoc q apūs seruit
bus dat' est spūsancto. Vñ glo. Sedilio inde:
cū est hūilitas nō vult spūsanct' itrare alī
qđ hospitiū nisi vbi honorādus sit. Humili-
tas deo deū honorat. Eccli. iii. Magna pote
tia soli' dei est. q ab humilib' honorat. Ysa
go. Scīm solet q diuine gratie esse familiaris
humilitas. Noūentiet ergo spūsanctus ad eū q
nō est humilis. Jac. iiii. Superbis resistit de'
hūilib' aūt dat grām. Per eū ave maria
facta est mater xpi q repleta spūsanctō. ppter
humilitatē ei' Lu. i. Respexit hu. ꝛc. vñ Aug.

gu.ii.ezech.O ꝙ exercitus es dñe: hũilia eozda sunt domus tue. Quintũ est vnitas in charitate. Unde discipuli erãt pariter in eodẽ loco et spũs scẽs reperiebat: sicut erãt in vno loco corpaliter sic ꝫ spũaliter hũtes coz vnum ꝫ alioz vnã in dño. Qui vult ergo spũm scẽm accipere odiũ seu discordiã a se remoueat. Spũs enim hois vnificat multoz corpis: nisi sint vniti. Dic spũs scẽs in corpe ecclie vnificat illos ꝺ uniti sunt in bono. Itẽ sicut ignis in diuisione lignoz extinguit: sic ignis spũs scẽi i hoĩb⁹ ꝙ discordiã extinguit. vñ Gre. i pasto. Sicut nihil est pestifer⁹ deo vtute dilectiõis: ita nihil est deliderabili⁹ diabolo extinctõe charitatis Ber. Parũ timet diabol⁹ vigilãtes: ieiunantes orantes: qz de illis oibus multos traxit in laqueũ ruine: lz pcordes ꝫ vnanimiter viuentes in domo dñi: pficeti deo ꝫ sibi ꝙ vinculũ charitatis hi dolozẽ: hi linozẽ: hi timozẽ diabolo intulit. Et sicut pcordia diabolo displicet: sic pcordia placet deo. Eccl. xxv. In trib⁹ displacitũ est spũi meo ꝺ sunt pbata coram deo ꝫ hoĩbus cõcordia fratrũ: amoz primoz: vir ꝫ mulier sibi psentientes. Ubicũq; enim hoies sunt uniti ꝫ pacifici inuicem in deo: ibi deus in medio eoz mozat. ps. In pace factus est locus ei⁹. Apls. ii. Cor. xiii. Diligite pacẽ ꝫ deus pacis ꝫ dilectionis erit vobiscũ. Et tales vocantur filii dei Mat. v. Bti pacifici: qm filii dei vocabũtur. ¶ Sextus qõ disponit nos ad suscẽptionem spũs scẽi est auditus verbi dei Unde bonũ est illo tpe signanter audire sermones. vñ Act. x. Adhuc loquente petro cecidit spũs scẽs sup oẽs ꝺ audierũt verbũ dei. Multi enim sunt auerti ꝫ gratiã spũs scẽi susceperunt per verbum dei. Hoc pz in btõ petro apl̃o ꝺ tria milia hoĩm conuertit in vno sermone: qz in auditione vbi dei dat hoi gratia ꝙ quã a petis mundat: ꝫ cognitio peti que est initiũ salutis: qz sicut in speculo facies coz pea hois speculatur: sic facies anie in verbo dei. Joh. xv. Jã mundi estis ꝓpter sermonem quẽ locutus sum vobis. ps. Eloquium dñi inflammauit eũ. O ꝺ petozes inflãmati sunt per verbum dei ad pniam. Ulfi etiã legit ꝙ fuit ꝺ dñ comes lubricus fugbus ꝫ malicioslus: ꝺ in talibus petis diu vixit. Cõtigit aũt vna die eũ ecclesiã intrare ꝫ sermonẽ audire ꝫ audiuit ꝓdicare illud dictũ Ezech. In quacũq; hora petoz ingemuerit. ꝛc. Et ad tẽpz reuertus impetrauit dei misericordiã vt sibi sua petã indulgeret: qz ãplius ei vsq; ad mozẽ seruire vellet. Et postmodum mundum deseruit ꝫ religionẽ intrauit ꝫ deo fideliter seruiuit. Et postmozẽ ipsi⁹ inuentũ est super sepulchrũ eius scriptũ litteris aureis illud dictum ps. Misit dñs verbũ suũ ꝫ sanauit eũ. Septimũ quod disponit ad suscẽptionem spũs scẽi est ꝙ hõ se exercere dz in actiua ꝫ cõtemplatiua vita. In actiua hoc ostensũ est in hoc ꝙ in impositione manuũ apl̃oz hoies accipiebãt spũm scẽm Act. viii. Tũc imponebãt manus sup illos et accipiebãt spũm scẽm. Qui enim regẽ summũ accipe vult ad hospitiũ dz ei fercula ꝓparare: ꝫ illa fercula sunt bona: qz tot fercula ꝓparat: qt bõa opa facit ꝫ signanter illo tpe dz se ꝺs exercere i opib⁹ mie: qz spũs scẽs donũ dei dr. Ego dãdo ꝓximo bũficia meremur spm recipe. Lu. vi. Date ꝫ dabit vobis. Itẽ in pctpla tiua vita se exercere dz. Et hoc ostensũ est i hoc ꝙ spũs scẽs dat⁹ est apl̃is i lingoz ignis: qz illi qui volunt recipe spm scẽm debent coz suũ leuare p pctplationẽ. p hoc enim vadũt ad uiã spũs scẽi. Itẽ debẽt se abstrahere a carnalibus delitiis: ꝫ a variis gaudiis mũdi. vñ Lu. ii. v. ezech. Gaudiũ diuine dulcedinis nõ degustas: si carnali delectatione coz maculas. Ber. Delicata est diuina cõsolatio: nec datur admittentib⁹ aliena. Et qñ hõ abstrahit se a carnalib⁹ delitiis: tũc erit dign⁹ recipe diuinã cõsolationẽ. Exẽplũ hui⁹ pz in filiis israel ꝺ nõ receperũt mãna durãte farina egypti eis ꝫ ꝺdiu fuerũt in egypto: sz in deserto deficiente eis farina receperunt manna.

In ea.to. Her. lx:x. De excõicatiõe ma.ꝫ mi.

Abẽz synagogis faciam vos. Joh. xvi. Sciendũ ꝙ sicut iudei olim tenuerũt se ad discipulos xpi sepabãdo eos a pticipatiõe ꝫ cõione ipoz sic nos iam tenere debemus quo ad iudeoz: ꝫ etiam signãter ꝺ ad excõicatos maioz excõicationis a quoz pticipatione cõione nos abstrahere debem⁹. Pro quo sciẽdũ ꝙ hic i pũti sermõe tria sũt dicẽda. Primo ꝙ excõicatio ẽ duplex ꝫ quare timenda sit. Secũdo in ꝺbus casib⁹ incidit ꝺ in maiozẽ excõicationẽ Tertio dicẽdũ sũt alia questiones de excõicatis. s. in ꝺbus casibus quis liceat eis excõicato põt cõicare: ꝫ sic de aliis. ¶ Quantũ ad primũ est sciendũ ꝙ excõicatio est duplex. s. maioz ꝫ minoz. Minoz separat a sacramentis ecclie: qz nullũ sacramentũ ecclie accipiendum est i minozi excõicatione: nec etiã oratium pacis. Quã minozẽ excõicationẽ quis incurrit ꝺ to scienter ꝺtra ꝓhibitionẽ cõicat cum excõicato loquendo: comedendo emendo vendẽdo ꝫ sic de aliis. Et ab ista minozi excõicatiõe ꝓt ꝺlibz sacerdos absoluere ꝺ talẽ ptãtẽ hz sup

ali holoz q̄ possit ēi absoluere a petō mota
Et ista absolutio tit solo ꝺño dicēdo. Ego
absolno te a ſnia excōicatiōis quā incurristi
dicēdo cū tali excōicato in loquendo siue co
medēdo:ꝫ sic de aliis. Et etiā diligēter est ad
uertendū q̄ plures sunt laici tā viri q̄ mulie
res q̄ nō curāt vitare excōicatos ſz gticipāt
ā ecclīa:ergo cōtēnoz ꝺz gtinentē ad cautelā
sic absoluere a minozi excōicatiōe ꝫ postmo
dū a petio:vt sic dicēdo. Ego auctoritate dei
absolno te a vinculis excōicatiōis minozis q̄
incurristi ꝫ ab oībus petis tuis michi gtentis:cō
tritis ꝫ oblīt. In noīe patris ꝫ filii ꝫ spūſcti
Aſz in oppositū plures sacerdotes faciūt dicē
tes in gtentionib⁹ sacramētalib⁹. Ego aucto
ritate dei absolno te a petis: ꝫ postmodū sub
iungunt a vinculis excōicatiōis: qō tñ nō ꝺz
ſcōz ſcōz Petrū de palude ſup lib. ſen. Ab
solutio minozis excōicatiōis in cōfessione ſa
cramentali debet pcedere absolutionē a per
ti. Et ista absolutio etiā pōt fieri sine sacra
mētali cōfessiōe:sic q̄ ge excōicat⁹ tali excōi
cate minozi exhibeat se katenꝰ se cōtalle cō
municato in loquendo vel comedēdo:ꝫ sic de
aliis. Scīdū q̄ maioz excōicatio separat ab
ingressu ecclie ꝫ cōione fideliū ꝫ a sacramē
tis ecclie. Et talis excōicatio timēda est mer
ito a quolibz xp̄iano ꝓpter quinq̄ rationes.
Ipso q̄ ꝫ ipam excōicat⁹ talis includitur a
diabolo olim ē delīs in terra viuentiū: ꝫ a cō
sortio ꝺei ꝫ bōz leterna felicitate exūtis. Et
q̄ separat leprōso ā hz morbū infertinū q̄ a
dictio holm eiicit. Iō lepra corporalis ab
hoībus multū timet:eo q̄ est morbus ptagio
sus ꝫ multi tūt hoies que alias infirmitates
pñ⁹ sustinerēt q̄ leprā eo q̄ ab hoībus fu
giunt. Sed multo ꝫtius timenda est excōica
tio q̄ est ict⁹ gladii spūalis ā magis timēd⁹
est ē gladi⁹ corporalis. ꝛñ Au. dicit de illo ā ex
cōicat qō grauiꝰ est hoc illi q̄ si fratrem gla
dio ꝫ a feris deuozaret:aut i flāmis exurere
tur. Scīdo timēda ē excōicatio. q̄ ē valde dā
nosa. Infert ei hoi partē suā ꝺz. oībus missis
elemosinis:ꝫ aliis oībus opib⁹ q̄ fiūt
in ecclīa ꝺei qō nō est quus dānū. Quis enīz
digne sufferret estimare valoꝛē vni⁹ misse,
ſtūc ꝺz oīb⁹ missis q̄ celebrant p totū mū
dū ꝫ de oīb⁹ bōis q̄ fiūt ab oīb⁹ holīb⁹ quoꝝ
participatiōe ex toto carebit ꝫ pīnat⁹ ē. Tertio timēda ē.
q̄ ille q̄ excōicat sathane tradit. ꝫ ēt scīdo ē.
ꝺz. excōicat⁹ a pāte ꝺei ꝫ si licet etiā
a defensiōe sctōz angelōz eripit. ꝫ tam i aia
q̄ in corpe in pāte ꝺyaboli tradit. Quarto
timēda est excōicatio q̄ excōicat⁹ ē velut mē
brū abscīsū a corpe qō amplī⁹ nutrīt⁹ valoꝛ
est. Quid enī valet manus abscīsa a corpoꝛe
vel pes vel auris. sic ille excōicat⁹ abscīsus ē
a ꝺeo ꝫ a scīis eius ꝫ nutrīt⁹ valoꝛis est. Et si
cut sup ꝺicta timēda est abscīsio mēbꝛi a corpe
hois:sī ē nihil magis ꝺz timere xp̄ianus q̄ se
parari a corpe xp̄i mystico: q̄ ꝺēt ecclīa scīa.
vñ Aug. sup Io. Nihil tā ꝺz formidare xp̄ia
nus q̄ separari a corpe xp̄i:q̄. xp̄s est caput oīs
fidelīū ꝫ oēs fideles in gratia exātes sunt tā
quā mēbꝛa. Aſz qñ ꝺs excōicat tunc a ca
pite. i. xp̄o:ꝫ a mēbꝛis. i. a fidelīb⁹ abscinditꝰ
ꝫ nullā influentiā ꝺiuine gratie amplī⁹ hz q̄
ꝺiu sic abscīsus ē. hz arescit. Quito q̄ excōica
tus ad nihilū valz nisi ad ignē hoc ꝫ ba
tur ex euāgelio Io. vbi ꝺicit xp̄s. Ego sum vi
tis vera ꝫ vos palmites. Aſz hō q̄ ē excōicat⁹?
Ille est palmes abscīsus a vite qui sic abscīsus
ad aliud nō valet nisi vt ad ignē ponat ꝫ cō
buraſ. Ex aliis ramis abscīsis multa vtilia
possunt fieri:sed nō sic ex palmite abscīso. vñ
Ezech. xv. Fili hois q̄d ꝺicet de ligno vitis ex oī
bus lignis nemoꝛ q̄ sunt inter ligna silue rū
Numquid tollet ꝺe eo lignū vt fiat opus: aut
fabꝛicabit de eo paxillus vt ꝺependeat in eo
quodcunq̄ vas:ecce igni datus est in escā. Ad
Ite scīendū q̄ ab illa maioꝛi excōicatione ne
mo pōt absoluere nisi papa vel epūs vel alius
de auctoritate ipsoꝝ :ꝫ talis absoluendus est
cū misereꝛe virga:q̄ aūt ptās ecclie ꝓhato
rum ligandi ꝫ soluēdi q̄ eis a xp̄o est tradita
habeat magnā efficatiā:hoc possim⁹ cogno
scere q̄ tale exēplū. Fuit quidā comes tholosa
nus fautoꝛ ꝫ receptoꝛ hereticoꝝ ꝫ oīs talis
ipso facto ē excōicat⁹ vna cū hereticis. Et qui
dā sanctus abbas fuit in eundem comitem
missus ad monēdū eū:qui cū viro sancto nol
let acquiescere:nec excōicationē timere. Scīs
eno vir sanct⁹ ꝫ coꝛ guerrā nō erudit ꝫbis
dixit comiti. Ut tu ꝫ tui videant factis ꝺñi
ferta sit ala q̄ excōicatiōis vinculo est inoda
ta:volo mihi appoꝛtari albū panē. Quo sibi
allato dixit. O panis licet tu non meruer⁹ tā
vt i te offendat veritas ꝺeinde ꝫ maledictio
nis excōicationē nō pertimescentis excōicato te
Quo dicto panis qui inter manus eius erat
candidus:moꝛ niger factus est. qui ꝓcepit tu
mescere ꝫ intus fūr apparuit ni
ger mucidus ꝫ corrupt⁹. Tunc subiūxit. Vt
etiā sciatis virtutē absolutionis. Abscepto pa
ne absolut⁹ est ille ā in pꝛioꝛē speciem et cando
rem reuersus est. ℟ Quātus ad scōm crimen
ꝺz q̄ nō solū illi qui deuoꝛant in anima

ſit ex cõicatꝰ: ꝫ etiã in ꝓbꝰ caſib⁹ ꝫ ius canonicũ ꝺs incidit i excõicationẽ maiorẽ. Primo ꝺ manus violentas i clericũ vel aliũ religiosum mittit. Ita ꝫ hoc mandat vt poſt latum ratũ habet. xvii. q. iiii. ſi quis ſuadente. Secũdo cũ quis incidit in hereſim. ſimiliꝫ ⁊ receptoꝛ ⁊ fautoꝛ hereticoꝝ. Tertio cũ ꝺs ꝓticipat excõicato i crimine ꝓpter qꝺ ꝺs excõicat⁹ eſt: dando ei ꝓſiliũ auxiliũ vel fauoꝛẽ. Quarto cũ quis intendit vel frangit eccłam: vł inuadit vel cõſulit: vel in eccłia cõmittit aliquod enoꝛme ꝓceſſus: vt capiendo coꝛpus xpi: vel deſtruendo altare: cruce vel ſimile: ⁊ ſic de aliis. Quinto cũ ꝺs abutitur litteris aplicis. Sexto ꝓncipes vel illuſtres ꝺ inhibẽt ſubditis ne vendãt ꝓuiſionis eccłiaſticis vel molant vel ꝓcurent: vel alia ſeruitia faciant. Septimo ꝺ pedagiũ vel thelonea recipiunt ꝓuiſionẽ eccłiaſticis: ⁊ tales nõ debẽt abſolui niſi reſtituãt ea ꝺ ab ipſis ſic receperũt. Octauo conſules ciuitatũ: rectoꝛes ⁊ alii poteſtatẽ habentes ꝺ factũ ſtatuta ꝓtra libertates eccłie: ⁊ ſcriptoꝛes eoꝝ etiã ꝺ ſeruant talia ſtatuta ⁊ cõſuetudines ⁊ ſcꝛa ea iudicãt: ꝺcis illis iã ꝓdicti ſũt excõicati. Nono ꝓlãtes rectoꝛes: cõſules: iudices: officiales ꝺ ſtatuta facũt ſcribũt dictant ꝙ que compellatur quis ſoluere vſuras: vł nõ repetere iam ſolutas aut ꝺ obſeruãt illa ſtatuta ⁊ ſcꝛa ea iudicãt ſunt excõmunicati. Decimo qui impediũt iudiciũ cuiuſcũq; iudicis eccłiaſtici: vel impediũt volẽtes accurrere ad coꝛum eccłiaſticum in cauſis ad ipm ꝓtinẽtibus ita ꝺ occaſione ſuie excõicationis: ſuſpenſionis ⁊ interdicti late i eos vel ſuos ſubditos aut eoꝝ ruſticos dederunt licẽtiã grauandi eos qui tulerãt ſentẽtias aut iudicia ſeruos ꝺ litteras tulerũt: niſi licentiã hmõi reuocauerint ⁊ etiã ꝺ hoc ꝓpꝛio motu attemptare ꝓſumpſerint: vel ii i aliq̃ gꝛauiu aliqua rapue ẽt de ꝓdict⁹: niſi reddiderint infra octo dies excõicati ſunt: vſq; de aliis caſib⁹ ꝺs i iure ꝓpꝛiis inuenire. ℟. Quo ad tertiũ ſciendũ q; in ꝺnq; caſib⁹ ꝺs licite poſſ cõicare excõicato. Primo qñ ſequit ex i his ꝺ ꝓtinẽt ad abſolutionẽ vel alꝫ ad ſalutẽ aiẽ: ⁊ alia ꝑba incidẽter interponant vt magis ꝓticiat. Secũdo qui eſq; oꝛatoꝛ cũ ꝯſonis vadẽ: aut regin⁹ aut viatoꝛ in terrã excõicatoꝝ deueniret vbi nõ poſſet emere: vel ſi nõ habent aliũde emat ta ſi datur licentia ab excõicatis accipiendi ꝓpꝛ neceſſitate ꝛ. Tertio vꝛoꝝ excõicati excuſatur a ꝓticipatiõe maritꝰ excõicati: quarto filii excuſant ꝓticipatiõe patris excõicati: ⁊ ſtelligit ſcꝛa Guil. de filiis ꝺ adhuc ſunt i patris potſtate ⁊ cõmẽſales patris alii ſo filii exiſtãs mũ patris exiſtes nõ excuſãt. Quinto ſeruꝰ ⁊ ancille ꝺ ⁊ ante excõicationẽ fuerũt i ſeruitio li⁹ dñi excõicati ⁊ adhuc ſũt. Quito ꝓpꝛ ignorantiã cũ ꝺs ignoꝛat illũ eſſe excõicatũ accedit ⁊ cõicat cũ eo. Quid ſũt ſi ſcio habitu aliquẽ eſſe excõicatum ſed actu nõ ⁊ cõico ei. Reſpondeo ſcꝛa Guil. ſi hoc facio ſubdito vno abſente meipſũ credo ꝙ non percomitter excõicationem incido. Querit excõicatus intret eccłiam an alii teneant exire vel ꝓcurare ꝙ ſic exeat. Videt ſcꝛa Ray. ſi manifeſtũ eſt eum eſſe excõicatũ: ſtic vel alii exire tenent: vel ꝓcurare ꝙ ille exeat. xi. q. iii. ſicut apli. Quid ſi excõicatus intrat eccłiã ⁊ ſacerdos iã inceꝑit miſſã. Videt ſcꝛa Ray. ſi ẽ oꝛtũ nõ ꝺs dimittere offiũ. ſi ſo manifeſtũ monet eũ publice vt exeat: ⁊ ſi ꝺ nõ vult exire et ſacerdos non inchoauit canonẽ nõ ꝺs perdere: ſi dimittere miſſam. Si ſo pluſq̃ ille eccłiam intraret vel pluſq̃ ſacerdos eũ videret ante canonẽ inchoauit: ꝺs ſacerdos perdere in offertoꝛio: ita tñ q; finito canone ⁊ ſumpto ſacramento anteq̃ dicat poſt cõionẽ moneat illũ vt exeat. qñ ſi nõ vult poteſt ſacerdos eũ eiicere: ſi nõ põt eiici in ſacriſtiam ꝛediens dicat poſt cõionẽ ⁊ que poſt canonẽ reſtabãt. Ita ꝛñdẽt ſi aliquis aſſurgat vel reuerentiã exhibeat excõicato: vel inclinat ei ſalutãti ſcꝛa: aut mouendo labia quaſi reſultans eũ tñ nihil dicat: ſ⁹ de illo. Videtur ſcꝛa Guil. nõ incurrit excõicationẽ: qz pene nõ ſũt extendẽde: ſ⁹ reſtringẽde. vñ et ſciendũ q; ſi vero ſalutat ab excõicato non ꝺs reſalutare eũ: ſz potius ei dicere. Vade emẽde et: ⁊ hmõi. Ita ꝛñdẽt ſi vir vocet excõicatã ad menſam nũquid vꝛor põt ad ipam menſam comedere. Videtur eoꝝ ſcꝛa Guil. credo ꝙ nõ ſed tñ põt ad aliam menſam in eadem domo ita remote comedere ꝙ merito poſſet dici ꝙ nõ comedeant ſimul. Ita querit vtrũ excõicatus poſſet aliquid dare. Videtur ſcꝛa Guil. q põt: ⁊ hoc cũ hũane ſuſtẽtationis cauſa. Sunt enim gentes ſunt. Et intelligo ſolũ quo ad neceſſaria vite vel alimẽta veſtes hoſpitia: ſic tñ q ꝓpter hoc nõ dimittãt laborare ꝓ abſolutione. Item ſi petunt alia ornamẽta: vt ſtolã etiã: vel ſolleꝛtiã: ⁊ hmõi: que non ſunt eis tribuenda. xi. q. iii. qñ multos. ℣ ultimo ſciendũ q; illi qui participãt cũ excõicatis ſcienter ⁊ ptinaciter graniter peccãt: ſicut illi ꝺ cum eis comedũt: bibũt: emũt vel vendũt: ⁊ ſic de aliis. Hoc pꝛocedit talis cõicatio excõicato ꝛatione ꝓhibitionis ſui ꝓfecti ꝓcedat i ſcripm: nec non timet ſibi ab eo qui ꝺs moꝛ bõ cõtagioſũ: i quo

ret mis⁹ amare alam suā ꝙ corpus. Qui si
sint se incurrere lepzā corpis ꝓpter vnā cō
municōē vl'locutionē ꝑsono accederet ad eū
dicti: caueret sibi ono a participatōe eccliē
corpis: ꝙ lepzam sic. i. minozē excōicationem
qui incurrit participādo cū excōicato non ca
rit tā periculosoz est quā lepza corpis. Ideo
ꝑdicta ꝓponit talis ale fuerꝙ si ꝓhibitum sibi
fuit sub pena vntuosoz eni ne loqueret cū illi ex
cōicato: caueret sibi ne dāno talis inꝑtis ponit
se ligari: sed de gratia xpi vsus sua nō curat
quātis excōicato cōicās potius vult ꝓfanari
mensa dei. i. sacramēto altaris ꝙ mensa excōi
cati cū quo in comedendo participat: ꝙ talis
non ꝺz excōicare nec aliquē sacramēti accipere:
nisi fr absolutus ab illa minozi excōicatione
qui incurrit comedēdo vel loquēdo cum illo
excōicato. Item talis cōicans excōicato potius
videt habere societatem illi⁹ excōicati ꝙ socie
tatē filioz dei ꝙ in celo stāt cū xpo. iō merito
in talis inferno erit socius diaboli et olim dā
natoz. si sic pertinaciter decedit: ꝙ si aliquis
scienter et pertinaciter in cōtemptū prohibitio
nis scilicet participat excōicato mortaliter peccat
Ista sola platoz ualde timenda est cuilibet
fidelis: ꝙ xps de dit sacerdotib⁹ potestatem ligan
di et solui: dicēs. Quodcūq ligaueritis sup
terrā erit ligatū et in celis. et ḡmo ꝛc. Unde
ꝺr ꝓmpti de excōicatōe. Legit ꝙ papa Gre.
mens quendā diuitē excōicauit: ⁊ cū contem
sit excōicationē papē: tūc miraculo dei ceci
dificauerūt sup domū eius⁹ a domo eius⁹
cubiculū. et nullus transiuerit ad domū illā
qui videns dict⁹ cōtumax et admonitus a
familia suis ꝙ hoc ibem cōsideraueris in ei
psonā: postea humiliauit coz suū potens abso
lutionem. Et ꝓtinus fuit absolutus a sua a illa
hora dicte ciconie redierunt: nullum supra do
mum ipius reposuerunt. Item aliud exēplū
Legit ꝙ ecclia sctī vincētii martyris mulie
res solebant intrare et sedere ecclesiā nec
minus officiū impedire. Cū aūt non possent
videri ꝑ illius loci eos excōicauit mortem
dicēs eis ꝙ ecclesiaz deinceps intrarent et
morarent. Qui ad ecclesia recedentes nunq̄
postea ecclesiam intrauerunt. Imo si alī
quis aliquem capiat et violenter in eccle
sia ponat statim moritur.

In festo Pentheroster. Ser. lxx.

HEdeum veniem⁹ ⁊ man
sionē apud eū faciem⁹. Joh. xiiii.
Sciendū ꝙ hodierna festiuitas inter
alia singularem obtinet dignitatē. Et
est festū liberalitatis: ꝙ rex regū erit ꝙ terre
stendēs in regni sotiū ꝓsua liberalitate do
na ꝓtulit militib⁹ suis iuxta illud ꝓb. Rem
dāri n aliūde cap: suā dupit captiuitatē debit⁹
na holbns. Quō aūt debit⁹ dona ponit Act. ii.
ibi. Repleti sunt oēs spūsancto. Item festū est
festū exultationis. vñ hodie canit i missa. Os
ꝙsus gaudis totus in orbe terraz nunduz
exultat. Nā hodie olbus holbus gaudendū ē
ꝓximo nāq debent gaudere holes tristeziq
spūsanctus hodie dat ad ꝙsolandū. i. suā dulce
dinē nobis infundendo. vñ Aug. in quodā ser
mone. Talis est gra spiritusancti vt si in coz
te sticiā inuenit cōmunit ⁊ dissolute. Ita ideo
debent gaudere pcōres q̄ in pcis mortalibus
fuerūt: ꝙ hodie spūsanctus datur ad vinifican
dū. Jo. vi. Spūs ē q̄ vinificat. Ezech. xxxvii.
Ecce ego mitto in vos spūm ⁊ vinetis. Ita ter
cio debent gaudere iusti: ꝙ spūsanctus dat ad
saluandū iustos vnde Aug. Gra xpi sine qua
nec infantes nec etate grāde salui fieri possūt
non meritis redditur sed gratis datur ꝓpter
qō gra vocatur. Ita Aug. in lib. ꝓsp. Et gau
dii qō non datur impiis sed eisqui te colunt
dīc. quoz gaudiū tripse est: ipse est deus vi
ta in terris. Ita tercio est festū sctificationis
ꝙ hodie xps sanctificauit ecclesiam suā: ⁊ adhuc
sctificat hodie coz da fideliū ꝙ infusionē spūs
sancti. ps. Sanctificauit tabernaculū suū al
tissimus. Ita quarto est festum amoris: quia
spūsanctus ꝙ est amoz patris ⁊ filii hodie mit
tit. Ideo hodie legit euāgeliū in quo agit
de dilectione qua de⁹ nos indidit per spūm
sanctū: ergo dī in euāgelio hodierno. Si ds di
ligit me. q. d. pauci sunt q̄ merent diligi. Nā
supbi diligunt honoꝛes ⁊ ptātes: luxuriosi de
lectationes ⁊ voluptates: auari diuitias ⁊ poc
siones. Ita. i. Oēs diligunt munera. Dici
tur in verbis similis. Cū eo veniemus ꝛc.
Sciendū ꝙ triplices sunt hoes ꝓpter qos mit ad
quos spūsanctus nunq̄ venit vt sint in
durati pcōres q̄ semp in malo stant ꝙ positio
vt supbi auari: luxuriosi: fraudulenti. ⁊ quidā
tales spūsancto resistunt in hoc ꝙ ad penitēa
nolunt de q̄bus dr Actuū. vii. Dura cervice ⁊
incircūcisi cordibus ⁊ auribus vos semp spū
sancto resistitis. Sic. q. nunq̄ pulsat ꝙ agēs
Et licet spūsanctus pulset ad corda eoz: tñ i
tantū sunt in durati qō nolit aperire. Apoc.
iii. Ego ad ostiū sto ⁊ pulso ꝛc. Tertio dis
cit dei magna ⁊ que ita diu pulsat ad eoz per
catoꝛes: magna ei⁹ est malicia pctōis q̄ aper
ire nō vult ei. Greg. Debemus misericoꝛdiā
dei exhibere si eius iudicia nolumus sequi

bare. Gratia dei se habet vt radius solis aperi vi fenestraz cozdis ⁊ intrabit. Heb. xii. Contemplates ne qñ desit gratie dei. i. Pet. i. Sperate in eam que vobis offertur gratiaz. Qui igitur gratie dei nolunt cozaperire videtur peccare in spñm scm ingrati de bonitate dei quã continet. Item potz induratus multũ est reprehensibilis qui se videt pcis inquinatum ⁊ deo ⁊ sanctis angelis abhominabilem factum. Juxta illud ps. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt in iniquitatibus suis: et si ad aquã gratie sine qua mundari nõ potest nõ recurrit. Itẽ videt se igne infernali succendi sz igne malarũ cupiditatiaz ⁊ si ⁊ aq̃ gratie qua ignis ille extinguitur non clamat. Ex magna enim negligentia videt esse homines defectus gratie illo tpe cũ tã habeant in ppinquo varios fontes gratiarũ sz sacramenta penitentie ⁊ eucharistie ꝛc. Vñ Chrys. dicit q̃ tps auxilii est nãc: quia tẽpus meritoriũ bonoz: ergo qui illo tempoze gratie sunt arida gratia et se non disponũt sunt similes ei qui iacens circa fontes ⁊ nolunt se applicare ad bibendũ propterea se liti mouent: sic etiaz tales sũt reprehensibiles. Secũdi homines sunt ad quos spũs scs venit: sed manslionem nõ facit: vt sunt illi q̃ sedz Ger. in omel. hodierna compunguntur: ⁊ a peccatis suis se retrahunt: sed tempoze tẽptationis hoc de quo compuncti fuerant obliuiscuntur sic ad pristinata peccata redeũt ac si hec minime planxissent ⁊ sic extinguũt gratiã dei in cordibus: contra quos dicit apls. i. ad Thessa. v. Spiritum nolite extinguere. Tertii sunt ad quos spũs scs venit ⁊ mansionẽ facit: vt qui digni sunt recipere spũm scm ⁊ post receptionẽ spũs emundati a peccatis se custodiũt: nec erubescunt spũm scm ⁊ se repellantz sic in bono perseuerant vsq; ad finem vite sue. Aug. li. iii. de gr. Pauso tempe est gratia que nunq̃ deficit: nisi prius expulsa continue necessario q̃ suum effugauerat si est qui recipiat. Item Aug. Oñ se sz est anima ista que tã vitã suã gubernare studuit auxiliante deo q̃ spũm hospitem vin hoc ditatorem meruerunt accipere. ☞ Quanto ad secundũ sciendum q̃ tepẽ sunt genera hominũ ad quos spũs scs venit ⁊ mansionẽ sibi facit. Quãt sunt qui cõsolationẽ mundi q̃ pter deũ sperant ps. Renuit consolari anima mea. Exspõe habeamus in vento iohãne cũ gaudio q̃ ante billones quasvidit nullus fuit in exilium vbi nullã consolationem mundanam habuit ꝛc. ⁊ merito tales cõsolant a deo qui hãc consolationes sperant carnales. Dent. viii. Affligi te permisit ⁊ dedit tibi mãna. Sed qui hic in mundo consolantur ⁊ querunt consolationes corporales nõ sunt digni cõsolari a spũsancto. vnde Ber. in epistola. Qui carnalibus voluptatibus patitur eternaz delitiarum expulis indignus habetur. Idem Ber. Quomodo ignis aqua simul esse nõ possunt sic spirituales ⁊ carnales delitie in eodem nõ cõpatiunt. ☞ Sed tamen sciendum q̃ sunt quattuoz genera hominũ qui carnalẽ cõsolatiõe tam tempozali q̃ spũali. Et tales merito tales sunt pauperrimi. Primi sunt q̃ in obedientia sunt restricti ad religiosam vitam: ⁊ tamẽ coz de in seculo vagantes tales vitam durã gerũt. Nam grane est eis quicquid ad dei seruitium spectat. Et quicquid faciunt hoc coacte ⁊ hoc tempoze faciunt: nullam spũalem dulcedinem sentiunt: nec carnalem etiã dulcedinem: nec seruili consolationem habere possunt. Ex hoc cõtingit quãdoq; illis pueris qui etaz voluntatẽ suã traduntur ad monasteria: vel quia pauper est pater vel quia paterfamilias defectuosus est: vel quia pater multos pueros habet: vt q̃z cum pacto ⁊ symoniace talẽ puerum tradit ad monasteriũ: ꝛc de aliis. Ergo nulli gaudendũ est q̃ pueri sui ad aliq̃ monasteriũ tradat etaz voluntatẽ suam vel etiã vbi nõ seruatur religio: ⁊ precipaliter illa tria substantialia. sz paupertas. i. cõtinua obedientia ⁊ castitas. ⁊ ad illa tria seruanda obligat ois religiosus spũalis custodiunq; ordinis sui. Et quicũq; religiosus illa tria nõ seruat nõ est in statu salutis dicunt: ⁊ melius esset q̃ esset baiulus vnus q̃ sit religiosus malus ⁊ apostatarius vel nõ cultus ⁊ sic de aliis. Secundi q̃ carent ol cõsolatione tam tpali q̃ spũali sunt homines seculares vtriusq; sectatores. Illi aliquã do recipiũt tpales cõsolationẽ: sed cũ amaritudine cordisq; cognitione; hñt q̃ illa vita sua q̃ vitã eos non salvat: ⁊ q̃ sit fugibi luxuriosi mundi: ⁊ eos iniustos possidentes hereditates: blasphematores: iracundos: inuidiosos: ⁊ sic de aliis ⁊ cũ tales habeant lesũ spũalẽ ex hoc q̃ spũs se recognoscit: ergo numq̃ pñt reuelare qui sunt. vñ Daniel. Incipiebat animus ibi spũs ꝑ pena. Item de sum. bo. Nulla pena grauior est mala cõscientia. Aug. de ciui. Que pena grauior est q̃ interiores vulnus cũ nõne hoc magis fugiendũ est q̃ mors: q̃ dispendium: q̃ cõlium: q̃ debilitatis dolor. Sic erũcrto bona ⁊ sermo spũalis semp gaudiũ hñt. Salomõ. Sermo cõsolatiõ quasi inge cõtinuũ. Item de sum. bo. Vis nũq̃ esse tristis semp bene vincens nũq̃ animo non est seruus. bona vero spũalis

gaudiū habet. Tertii q̄ cecerut oi cū
tatione sunt ypocrite qui cōpunctiōē a ficta
ut retrahunt: rectū deū in hoc nō pretendūt
multū vigilent & ieiunent: corpus suū ca
runt tamen nō sunt serui christi sed mancy
diaboli: possūt dicere ad dñm suū diabo
nō pa. Quā ppter te mortificamus tota
tales carent oi gfolatione: q̄ subtrahūt
gfolationem: audire etiam carent confo
ne vt: ergo sunt miserimi & a ꝓo multi
maledicti: Quarti q̄ oi gfolatione ca
sūt patientes in aduersitatib⁹ & infirmi
? Et tales q̄ sic i tribulatiōib⁹ suis gra
murāt & patienter ferūt hāt duplicē
mā: q̄ hic puniunt q̄ tribulationes & ic:
ctores: ppter patientiā suā i futuro pmiā
a demonib⁹? q̄ sicut q̄ patientiā hō custo
& alq̄ suā sic q̄ patiētiā pōt ḡdere alq̄ suā.
ia. In patiētia vīa possidebit aias vīas
q̄ hō infirm⁹ & tribulat⁹ patiēs est tunc
per interiorē gfolationē ꝛperat exterio
tribulationē ꝑa. Cū ipso sum in tribula
. Sexti ad quos spūsancti⁹ venit & mā
facit sūt illi q̄ lugent in scriptis q̄ cogno
ic⁹ disp̄serūt: q̄ ex hō cognoscit mala sua
bonū signū i hoīe. Sen. Argumētū est in
ibus translati animi: q̄ vicia sua vsq; huc
quabat videt. Qui ē lugēt sūt beati ꝑa. v
ti qui lugēt. vnde. Chrysosto. lugēs ꝑath.
q̄ ita cōgluttinat & vnit hoīem deo vt peni
ūi lachrymē Ili. de sum. bo. Lachrymē pe
mitū apud deū q̄ baptismate reputantur.
lugentes merito sunt beati: q̄ impetrant a
o quicq̄d voluerūt Chrys. in ser. Nemo ad
maliq̄ flens accessit q̄ non q̄d postulauit
cepit. & tales dñs vult cōsolari. Hiere. xxxi.
lumētū lucrū cor in gaudiū. Dz illi q̄ ppter
ma tpalia supna modū tristant nō gloiant
plus tristant de bonis amissis tpalibus q̄
batore quē scrip⁹ peccādo offenderūt. Que
ma virū pcūs sit q̄ hō nimis de dānis tpa
ꝛistat. Vñ deus q̄ sic: q̄ est signū q̄ ille tpa
ia magno affectu cordis dilexit. dñs Greg.
mo. mōal. Dime valore amittit: quicq̄d sine
more possidet q̄ vero ardenter diligim⁹ ha
lingraviter sui ipsius⁹ ablata. ergo oia dā
tpalia deo offerre debemus cū patiētia cor
dis & dñs retribuet nobis ꝛrecompensabit in
ernabita. Tertii ad quos spūsanct⁹ venit
missionē facit sunt illi q̄ strenue & viriliter
ptationib⁹ restiterūt. Apo. ii. q̄ vincenti dabo
manna absconditum. i. gratiā q̄ dē abscondi
q̄ nō videt. ergo viriliter resistere debe
bus diabolo: & hoc in principio temptationis
q̄ diabolus est serpens lubricus: vbi caput
posuerit ibi factum totus illabit. vnde Ilde
de sum. bo. Diabolus est serpēs lubricus cui
ti caput. i. hmoi suggestioni non resistit: tot⁹ in
terna dei nō sentit illabitur. vñ Ber. super
ptum Jacobi. Mon. cū conteritur debem⁹? Si
in temptationes incidertimus: si in tēptatio
nibus fugiat fuerim⁹ &c. Temptatio cui nō
cōsentit nō est pcūs: sed materia ꝛperandō
virtutis. Quarti ad quos spūsancti⁹ venit
sunt q̄ cū affectū q̄ feruētē desideriū: & vale
de dignū vt spūsancti⁹ q̄ sua dignitate & vtili
tate ferueūt desiderat ad hoc aug. Templū
ptum est sanctū desiderii. q̄ aut desiderio
nondū vides. sed desiderādo capax efficeris:
ergo affectus & aspice? desiderii datus est hō
mini vt magna debeat desiderare & her sunt
dona gratie in ꝓsenti: gloie in futuro. Ex
go ex corde affectare debemus gratiā spūsancti
& cum tunitate per deuotam oationem: quia
quando venit oīa mundata: tunc spūsanctus
inuitatus: & spūs paratus est ad nos intrare
q̄ spūs sat ante adiutum & pulsat & expectat q̄
aut orando accepturi simus spūsancti hoc do
et nos ꝓs. Joh. xiiii. Rogabo patrē meum
& aliū paraclitū dabit vobis. Jā docet hoc ex
tus apto⁹ q̄ inter ascensionē & pentheccosten
oni iubebāt vt spūsancti aduentū exspectarent.
Act. i. Qui oēs erāt gloriantes vnanimiter in
oīone. Jā hoc verbum vniuersali ecclia: q̄ hodie
cantat & clamat. Veni sancte spūs. Ergo dauid
orando dicit. Cor mūdū crea i me deū & spūm
rec. rc. Quinti ad quos spūsanctus venit sūt hu
miles quia humilitas est vas & receptaculum
gratiarum & virtutum Jaco. iiii. Humilibus
aūt dat gratiam. Sicut aqua fluit ad loca hu
mida sic gratia replet corda humilium. Aug.
Vita siccant ima replent. Spūs humilitatē dī
habere omnis spūalis ad celestē gloriam q̄
nenter volens. Bern. in ser. Per humilitatē
ascendatis ad sublimitatem: quia her est via
nonalia Job. xxii. Qui humiliat⁹ fuerit erit
i gloria. Et hoc merito quia humiles deū hic
ad hospitiū receptūt. Hec de⁹ eos merito recipit
et in futuro. ꝓpter rxx. Ipm mīt spūs sanctus
et alia. Sexti ad q̄s spūsanctus venit & mā
sionē facit sunt illi q̄ cor habēt quietū & pacī
ficū. Quietū enim libenter habet ad hospi
tium vbi deū ē inueniet: sic & spūsanctus ꝑa. v
Beati pacifici. Abscedere ergo debem⁹ discordi
as & inimicitias: & ignorare iniurias nobis il
latas: & pacē & charitatē habere ad oēs hoīes
Apli. ii. Cor. xiii. Pacē habete & deus pacis &
dilectionis erit vobiscū. Q Septimi⁹ vitii

ui sunt qui sibi dei amicis nihil nocere dicunt
q̄ retinent. Nā qđ dicit in ps. Qui diligit me sermonē meū seruabit. Et
ter hic dicitur alius ab eo qui dicit. Si quis
nem apud eū faciem⁹. Nā liberius locutus
audiens verbū dei ignorat. Primo q̄ ait ci
bus autem &c. Non in solo panis
bōtio in ol verbo q̄ereret qđ dei. Ergo.
Cibus nāt̄o est verbū dei. Sicut q̄ nāt̄ ē
luminat ps. Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū
mum semiti meis. Qđ si doleret oculos vel si
ret corpalē cib⁹ libertē erat q̄ dei nō facta
bi posset alimentū. Q̄ alimentū hoc facē
et debemus q̄ spūalē alimentū. Tertio: q̄
ad eternā mercē libeat. Jo. vii. Qui sermo
nem meū seruauerit non gustabit mor. inq̄t. Q̄
unt et alia q̄libet corp⁹ vita nāture: sic spūs
tus alq̄ virtutē q̄libet vita gē. Nā Jo.
bi. Sicut et filius viuificat q̄s vult. referri potest
ad verbum dei. Nā de gratia spūsancti et
quā verbū dei illuminat animā q̄ ab eterna
mercē libeat. Quinō nullo nullā vitia pie
nus fuit. q̄ hystoria pētā cor sanum exerā
cerat q̄ omnibus diebus vite sue nunq̄ nisi
semel fuit. Leuigit ei semel vna diē. pēthe
coles ad ecclīaz ei venerāt sermōnē ei deno
tōis: q̄ propter hūanā adōtionē: q̄ eadem
die nouas et pristinas vestes induit. Qui audi
ens a suis hoc vt dimitteret spūsancti qui
habitaret corda eius pristina abiecta. Hoc ille
ad loca secretā iuit rogās deū vt. Dñe de⁹
ego Pythagoras tibi peto: q̄ multa vitia q̄ pecta
ui. rogo te propter multa tua vt hodie mihi spi
ritū sanctū mittas q̄ cor meū purget q̄ illumi
net. Quatinus eius dōis fraudauit spūsancti et
misit q̄ cor ei⁹ renouauit q̄ veritatem et
pacē q̄ puritatē. Et sic spūsanctus ad
eū venit q̄ mansionē apud eū fecit q̄ ampli
us nunq̄ mortaliter peccauit: q̄ facto condi
gnam penitentiam de preteritis peccatis fe
cit q̄ finem suum in bona terminauit.

¶ Item alius sermo de eodē spū. Sermo. xxi.

Repleti sunt oēs spūsancto. Act. ii.
Bene. ix. metho. Contracta non sūt
in corde. Si ergo spūsanctus in
trat cor hominis. Tunc peccata q̄ vitia expellit et
hūanū hoīs sanctificat. Hoc factum est apli
qñ in die pētecostes repleti sunt oēs spūsā
cto. Sciendū q̄ in pluribus ser. tria sunt dicēda
Primo q̄ spūsanctus quattuor facit in anima q̄
alia naturalia facit. in corpe. Secūdo qñ spūsā
ctus datus est aplis. Tertio q̄ sunt signa spūs
sancti quo ad incipientes: proficientes: q̄
perfectos. ℟. Quātū ad primū sciendum q̄ si
cut spūs corporalis. i. aia quatuor facit in
pore sic spūsanctus similiter quatuor
cit in aia spūali. Primo spūs. i. aia
ternus corpis regit: q̄ sunt tres vis
sit pulsus nigrū vel pallidū aīe nō
corpis vide. nec vltrō cōmunicatio
tinc gēa spūsancti: cū aia per ei⁹
formet q̄ quasi pa. Quātū spūs tuū
cibus aia ei⁹ calorē naturalē. Sic spūs
in corde tibi fol est aīe: naturalis
verūdē corp⁹ frigiditē. Sic spūsanctus
eis vltrō p̄ceptis diuinis. Secūdo. q̄
tanq̄ diffusa est in vtroq⁹ pectore. Sic
aia corpus conformat: sic aia corpus
libere nō pōt nec se determinare q̄ aia
pōt ea p̄ter se: sic gēa spūsancti hō nō
tenebit⁹ vtroq⁹ frenare nec se determi
Jo. viii. Q̄ si autem infirmitatē
Quarto corpus sine aia caret motu: sic
sine spūsancto nec moueri in virtutib⁹
operari pōtest dicere cū ps. Ps. viii.
eis? Peccauit me. ℣ Quantū ad sēm
bus: q̄ spūsanctus tribus⁹ datus est apli
Primo ante passionē xpi: q̄ hoc ad testimo
miracula q̄s eos ad predicandū misit: q̄ fugā
dia demonia vt lāguores curarēt eis pōt
dedit. Per ea miracula q̄ spūsanctus fuit
quod dē Mat. xii. Nō in cōtinuo est vt q
cūq⁹ habeat spūsanctū q̄ ille miracula faciat
q̄ fecit xii Greg. Miracula holem nō fecit
factū: sed ostendit. Per quicūq⁹ facit mira
cula spūsanctū habet. hoc patet simōiacis⁹.
Secūdo dit eis spūsanctus post resurrectionē
nē: q̄ horū sacramēta cōterent q̄ infudit
uit in eos dicēs. Accipite spūsanctū: quoꝝ
remiseritis pctā et. Hoc idem vanit q̄ suc
botes ordinant q̄ sunt secretarios apostolo
Tertio dedit eis post ascensionē in die pēt
thecostes: q̄ ex hoc cor eor⁹ ita solidatū fu
erunt vt amplius de tormentis nihil timerēt q̄
Spiritu oīs et⁹ ois virtus illor⁹. Et in ips
sello repleti oēs spūsancto in quo odit ma
gna liberalitas dei: q̄ magnifice preciosum in
num dedit. ex hoc patet in dignitate. q̄ hoc
bonum est ipsemet de⁹. Augustin. Magna be
nia est q̄ dat bonum equale sibi. Et si vna
guttā gē daret homini pius esset q̄ si dare
sibi totum mundū. Modo abundanter gē
tiam spūsancti eis dedit: quin repleti sūt
oēs spūsancto. Hodie enim apli recep
runt bonā naturā gratie spūsancti. et hoc ad
am sanctificationem. Item recepēt melius
confertam et hoc in eloquentia olim linguis
ga. vñ vanit in ecclīa. Loquebantur varijs

...apli. Et hec omnia sunt eis data ut ...gnoscerent; si in mundo predicata ...rent apostoli q̄ vbiq; intelligerent. Jā ...erit manifesta cogitatio; q̄ confirmati ...sti in gratia q̄ amplius nūq; mortaliter ...liquerint peccare poterunt. Jā mentis ...lumen; q̄ lumen spūs sancti nobis ...datū; ei nūq; ultra tenebre fuerūt sed ...ut Bede. Aug. Greg. q̄ dicit. Dū ...ūt hoc ornamentum. sunt doctores matris ...sie. In stillicidiis eius lenabis germi ...

¶ Quo ad tertiū scdm̄ q̄ sunt de ...spū sancti sciendum q̄ tria sunt signa ...sancti q̄ ad incipientes. Primus est ...de culpa preterita. Bernar. Spūs sanctus ...loribus nec habitare pōt in corpe subdito ...Cui enim gaudii est petā repellere; qui ...ē obtēr petāmet in vno domicilio pa ...mentē tanta mūdicia q̄ tanta immūdi ...Exemplū de luce q̄ tenebris que nō cōpa ...ntur si in eodē emisperio; nutno si expel ...si dicit ergo cōpunctū est de petis ē signū ...ti spūs sancti. Secūs signū secūs Ber. est sir ...ū spūs tum cauendi futura petā ēt effectu ...mendādi preteritaq̄ nullatenus pōt habe ...quis in corpio sine spūs sancto inflammatē no ...bum adimplē; q̄ p gratiā assistēte. vñ Aug. ...retrac. Voluntas inquit nostra nisi gra ...spūs sancti liberaliter assistente hō liberat ...ritate qua facta est serua peti: vnde etiā ...Magna pars bonitatis est velle fieri bo ...Tertiū signū est si quis monet ab intra ...bona opa. Jā secūs Ezech. Amor tui non est ...nisi operatur ēt magna si ēt Ber. in ser ...de festo penthe. Ad bonū faciendū spūs ...tus monet nos q̄ docet. monet memoriā ...lectū rōnem q̄ voluntatem. Propta igit boni ...peratio signū est spūs sancti: q̄ hoc q̄ ...ipientes. Jā puer i vtero matris q̄ mo ...cognoscitur sic si hō mouetur ab intra spi ...aliter. Secūd quo ad ꝓficientes sūt alia si ...na in ēbus spūs sancti in eis inhabitare co ...nitis. Primū est frequēs q̄ iustancie coni ...ntis examinatio nō solū de petis mortali ...sed de venialib⁹: erūt⁹ nō est; sicut spūs ...ponitur petō mortali: sic fervor charī ...tis qui est a spūs sancto opponit petō veni ...li. vt ipsum ab alia euellat ne spūs sancto dispi ...at. q̄ omnes aje officinas mūdificat; mini ...mā pti paleā intra eā q̄ possunt nō patiē ...ri. sed statim igne cū bitūmine circū ...dentis exuerit spūs sanctus q̄ vulcis. vnde ...dit Greg. in moral. Cū igit frequēs ꝓficiēs ...spectatio fiat a spūs sancto per fervorem ...charitatis signū est quod spūs sanctus. Ergo ...si post dictū vel factum cognouit hō peccatū ...tū in aliquo deficere hoc est signū spūs sanc ...ti. Augu. in Ioā. Si (inquit) spūs sanctus ...mus nō vetat in nobis manere. Ber. Diligit de ...illū etiam q̄ impetu eius sine intermissione ...ligatur q̄ sine simulatione blandit; frigi ...tum. Secūs signū est litis multum; q̄ litis ...entio sine humanitate. Quāto ēt magis ...charitas angit sequit q̄ temptatōis fervor in ...is mouet. vnde Aug. super Joā. in euāg. ...vii. Habes omnia bona q̄ charitatem; radi ...olum malorū est cupiditas. Et ille hec simul ēē ...nō possunt: quia nisi vna radicit⁹ cuncta fru ...ctualia plantari nō potest. Charitas ergo le ...bozata nō cessat q̄ impleat tā vitia q̄ extir ...pet. vnde Aug. dicit q̄ charitatis venenū ē ...cu pfectis cozpozalib⁹ nutrimentū charī ...tatis est diminutio cupiditatis. De hac extin ...ctiōe litis dī Jo. iiii. Si quis biberit ex aqua ...quā ego dabo nō sitiet amplius. Chrys. Non ...est sitis terrā q̄ amet q̄ donū dei in veritate ...gustauerit. vnde Aug. Qui biberit de fluuio ...parabili cur⁹ vna gutta est maior q̄ certa⁹ ...sequit vt litis ei⁹ sit extincta. Quia ēt esset ...si homo totū mare bibisset q̄ litis ei⁹ nō esset ...extincta. vñ apli post q̄ de fluuio spūs sancti bi ...rūt ois ꝓpter spm dereliquerūt; ergo ē signū ...spūs sancti si cor tuū antea ad talia tumul ...tum fuerit; nō ad celestia erigit. Matth. vi. ...Ubi est thesaurus tuus: ibi est q̄ cor tuū. Ter ...tiū signū est si pcis lesis ex corde ꝓtinus; of ...fensus; vel offendaris in futurū ēi parat⁹ ...es indulgere q̄ habes cor pacificū ad oēs hō ...mines est signū spūs sancti. Sed tractādi q̄ liet ...gioti hāt signū spūs maligni. vñ Ezech. Si illi ...dei vocant ē pacē sanctū; dubio sibi sa ...thane sūt ē ipā q̄ stimulāt. Aug. Lu. Pax ...est dux ad vitā eternā. Sunt etiā tria signa ...spūs sancti ꝑtum ad ꝓfectos. Primū est q̄ hō ...nil timent nisi deum. i. Joā. iiii. Perfecta cha ...ritas foras mittit timorē. Jer. ii. Cap. iii. Ubi ...spūs dñi ibi libertas. Nisi apli viderēt ꝓpter nul ...lū regē nec aliquē pōtem nec tirannū quē ...cunq; timuerūt ꝓter solum deū. vñ Ezech. Nul ...lum grē mortis bono hoī q̄ certe timuit ēi ...mendū est deū. Tutissima res est nihil time ...re nisi deū. Ergo si nec pauperē timēs nec di ...gnitatē nec aliquā aduersitatē signū ē gra ...cionis. Secūs signum est nō refutare nec re ...murmurare si aduersus dicere possit ēi fa ...ri. Quis ego in flagella paratus sum. q̄ sinū ...v. Si quis te gustauerit in dextrā inimici tui ...pbe illi. q̄ alt ꝓximo tribulationē q̄ aduersi ...

tatos sunt ei dulces. vñ scriptū est de.b. Stephano. Lapides tyrannos illi dulces fuerūt. Quo cantante te martyrē? Dō murmur resonat non querimonia. Legit etiā de apōlis. Act.v. Ibant apli gaudētes a cōspectu cōsilii q̄ digni habiti sunt p nōe ihū contumeliam pati. vñ Greg. Mira fortitudo martyrū ozā equanimiter tollerat. Certus; signū est de certiō dilectiōis ad dm̄ nūdo se q̄ totus mundus est sibi quasi crux: q̄ tā arcta q̄ō ponit mūdi mīa necessitas requirit. vñ apōlus ad gal. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Quinta via ad dm̄ fuit vocatio. Dicit mihi q̄ mollis? me? elongatus est. Exemplū de hēmerito celestis patrie. Legitur q̄ quedā mulier tā spiritali et mirabili amore diuina affectiōe refocilante fuerit vt p̄ tedio langorem nec de lecto p multos annos nisi rare surgere posset nullam aliā infirmitatē hītes; nisi tāi cui? tedio eam ale liquefacte cū dño suauiter quiescentes hīto spū exoptabant tanto pl? cor poze ifirmabant: & sic habemus q̄ spūs sanct? operatur tria in intīpretib?, tria in pphetis; tribus iet tria in pfectis.

¶ De eode festiuitate. Ser. lxii. quare dē? subtrahit gratiam homini.

SPiritus me? super mel dulcis. Eccli. xxiiii. ¶ Ergo spiritus sanctus est omo cottus dulcedinis thesaurizat quare deus quēq̄ dilectus suus in p̄senti subtrahit consuetā gratiam & spūalem cōsolatiōnē: & permittit eo q̄q̄ diu flere in asperitate & amaritudine cordis. Respōdet q̄ dē? facit multiplici ratione. Prima ratio vt homo se ipso non cōfidat: nec de sanctitate sua mente reputet se esse aliquid cum nihil sit q̄ qui reputat se aliquid esse ipsum fraudet. Sancti etiā viri q̄to gratiosiores & sanctiores fuerūt tanto humiliores fuerūt & debent esse sicut legitur de beato Petro cui dixit q̄ esset maxim? prōz totius mūdi. Et hoc grauit ex eo q̄ ipsos cognoscunt: & q̄to plus se ipsos cognoscunt; tanto magis indignos se deprehēdūt. vñ Greg. in moral. Quanto viri quo altius apud deū virtutū dignitate gradiūt eo subtilius indignos se esse deprehendūt: quia dum luci gratiose sibi sunt q̄q̄ in se ipsis latebat inuenīt. Ne ergo homo cadat in spūalē superbiā q̄ aliq̄s pejor est & magis nocua q̄ seculares pompatice dē? subtrahit sibi q̄q̄ spūalem cōsolationē: & etiam ne hō credat a se ipso habere illam gratiā: vel q̄ sua merita: sic cognoscat q̄ illa gra data est ex sola dei bonitate & liberalitate & nō ex sua merita. Nam interim gustata gratia bonitatis dei non possum? tuerari a superbia. Nam si semp hō deuotionē gratiā & spūalem cōsolationē ad libitum haberet; se certaret hoc esse a natura q̄d est a sola gratia. Tertia ratio est q̄ deus vult p̄ solumodum velit obtēt & cōsolationē in tanto quereret q̄ non habet a deo dilectū cōsolationē: sicut sponsus vult gaudere cū sponsa. i. figura & intellectu. Quarta. Ut meretur; suauiter se tenet ad mūdum & ab obscurando se bono maneret: volens loqui q̄d vult; timeret eo abstente: vel q̄d vult eo loqui vellet: vel ut recolla eius vberius & redditu gauderet. Sic ergo cadat aliquis denuo cum sua dulcedine vt probet p̄ficiat & delis ale an velit alijs p̄dā accipere vel non: & interuel an velit se ptinere ppter eū hoc diuertendo cor ale liquefacte cū dño suauiter quiescentes hīto spū exoptabant tanto pl? cor poze ifirmabant: & sic habemus q̄ spūs sanct? operatur tria in intīpretib?, tria in pphetis; tribus iet tria in pfectis.

¶ De eode festiuitate. Ser. lxii. quare dē? subtrahit gratiam homini.

SPiritus me? super mel dulcis. Eccli. xxiiii. ¶ Ergo spiritus sanctus est omo cottus dulcedinis thesaurizat quare deus quēq̄ dilectus suus in p̄senti subtrahit consuetā gratiam & spūalem cōsolationē: & permittit eo q̄q̄ diu flere in asperitate & amaritudine cordis. Respōdet q̄ dē? facit multiplici ratione. Prima ratio vt homo se ipso non cōfidat: nec de sanctitate sua mente reputet se esse aliquid cum nihil sit q̄ qui reputat se aliquid esse ipsum fraudet. Sancti etiā viri q̄to gratiosiores & sanctiores fuerūt tanto humiliores fuerūt & debent esse sicut legitur de beato Petro cui dixit q̄ esset maxim? prōz totius mūdi. Et hoc grauit ex eo q̄ ipsos cognoscunt: & q̄to plus se ipsos cognoscunt; tanto magis indignos se deprehēdūt. vñ Greg. in moral. Quanto viri quo altius apud deū virtutū dignitate gradiūt eo subtilius indignos se esse deprehendūt: quia dum luci gratiose sibi sunt q̄q̄ in se ipsis latebat inuenīt. Ne ergo homo cadat in spūalē superbiā q̄ aliq̄s pejor est & magis nocua q̄ seculares pompatice dē? subtrahit sibi q̄q̄ spūalem cōsolationē: & etiam ne hō credat a se ipso habere illam gratiā: vel q̄ sua merita: sic cognoscat q̄ illa gra data est ex sola dei bonitate & liberalitate & nō ex sua merita. Nam interim gustata gratia bonitatis dei non possum? tuerari a superbia. Nam si semp hō deuotionē gratiā & spūalem cōsolationē ad libitum haberet; se certaret hoc esse a natura q̄d est a sola gratia. Tertia ratio est q̄ deus vult p̄ solumodum velit obtēt & cōsolationē in tanto quereret q̄ non habet a deo dilectū cōsolationē: sicut sponsus vult gaudere cū sponsa. i. figura & intellectu. Quarta. Ut meretur; suauiter se tenet ad mūdum & ab obscurando se bono maneret: volens loqui q̄d vult; timeret eo abstente: vel q̄d vult eo loqui vellet: vel ut recolla eius vberius & redditu gauderet. Sic ergo cadat aliquis denuo cum sua dulcedine vt probet p̄ficiat & delis ale an velit alijs p̄dā accipere vel non: & interuel an velit se ptinere ppter eū hoc diuertendo cor ale liquefacte cū dño suauiter quiescentes hīto spū exoptabant tanto pl? cor poze ifirmabant: & sic habemus q̄ spūs sanct? operatur tria in intīpretib?, tria in pphetis; tribus iet tria in pfectis.

...ꝯ exhodiez. Et sic q̄nq; ting st q ꝓs ei
...ꝯ gratia retribit ꝙ antea fuit ei ista ala
...ne ergo i quocūq; gradu ꝓfectōis es. vñ
...scriptū ē. Qui non in timore dñi te tē
...tauerit citius corruet domus tua.
...ūs vitiosis edificiis discooperit in scripti
...ūt hoc" ꝯe audiens ꝓdit. Tē Ber. Cōue
...ūt quidē timor i religiōe nec manere pōt
...sine altero. Quamq; ē ē ne hō seruz
...ūtinat i corp" suo nimiū debiliter: q; si hō
...ng haberet vñ grauiū i spūalē vulerdinē
...ng pellat ieiunare: orare: vigilare i alios
...ūores facere: q̄dū facit seruꝰ ē sibi dul
...z totū delectabile facit illa gratia i cōsō
...ūe. Et ergo ale obsequiū sit rōnabile: tūc
...ūs quāq; fugabit hoc spūalem vulerdi
...ē. Quāt ēm aliqui in ꝓncipio sta frenentes
...ꝯ nimiū ꝛstruāt i facilē sibi capita debi
...ūa i vnam q̄ modicū vel nichi posse notum
...ūnt. Hēb obsequiū hoīs sibem aplm dz: et
...ūnale vt hō sic atnū sua. i. corpus suū ca
...ūt vt sacos portet. i. labores sustineat. i. sic
...ē bonus dicetur ēm abstinētijs i vigilijs ne
...ūlet i pōnus ꝓficiat. Deus etiā hoc facit
...ūt hō suū spūm infirmitate cognoscat. Nam
...ūs ꝓcerus ē q̄ suā spūalem vulerdinē vi
...ūt hoī q̄ fortis sit ab toto onus laboris. fez
...ūus surgere: orare: legere: ieiunare i male
...ūdere: i ꝓclamari: vt vilipendit sibi ei
...ūgit ieiunē ē i ē nō grauat: i q̄nez hoc:
...ꝙ hō supponit manū suā i sublenat totum
...ūa. Subtracta ꝛta totā grauē reit hō an
...ūs fuit. Aplus ad ꝓpositū. Qñ posse in
...ū ne ꝓficiat. Hoc ēm ꝛta ꝓs dicit: vt ha
...ūet Johā. 15. Sine me nichil potestis facere
...ūnta nō ē: ne hō alios despiciat: i. ꝓter
...ūc alios de facili iudicet: sed vt alios infirmi
...ūtes iuuet. Hēt ēm nō ꝙ deus ei aliquam
...ūtā fecit. tūc stare videant i despiciunt
...ūos. Si forte si haberet illā gratiā ꝓtus face
...ūet ꝙ ipi. Ait. vi. Volite inuicare et nō inue
...ūbimini: nolite ꝓbare i nō. ꝓbabiles sit
...ūs. Vtrā sufficia ꝛpositionē huiusmodi ꝓpter
...ūbus? de diuinis? i imperfectis. vñ Greg.
...ūtentie quāq; ꝓfectus ē i ꝙ ꝓfecte sru
...ūs hoīes sentiēs. Hoc ita nō ꝓter despicia
...ūm. i. q̄ hō nō vult seruare i fortiter age
...ūi vult illa gratia sibi data sit ꝙ sit despi
...ūgnatione dei? q̄nq; illa ꝓpter data. Sibi
...ūbuit. Igit ēmanet nos apli. ii. Co. vi
...ūte. Hortamur vos ne sustinuā gratiā dei re
...ūipiatis. Qui ergo vult esse inutilis seruus
...ūt laborare ei bonis sue ꝛmittis a deo hi
...ūt vt illis ubi ē sustinuā receptet bonus nō

...ūlla sicut dicit euangelia in ch̄o sermo ꝙ ho
...ūtinuā talētū i sua pecu i abscōdit illud:
...ūgit sua sibi ablatū i alteri datum. Si ei hō
...ūmouet gratia dicetur i sapientibus quā ē
...ūbem? tunc deus augmētat nobis illā gra
...ūā habuā: sed si volum" negligenter agere
...ūs deus aufert a nobis gratiā quā tam be
...ūt. vnde i scriptū ē. Qui habenti" dabit
...ūt opus dei negligenter ergo ei de" subtrahit
...ūbi gratiam tūc cogitare debes ꝙ de" nec facie
...ūpter tribulationē i infirmitatē tuā: q; si alī
...ūtalem gratiā habuisset multo ferētius ꝛ
...ūtinuisset. Septima hō ē ꝓpter peccatū ve
...ūale q̄dē? Et no ēmet. Sicut ēm peccatū ve
...ūale ē mō gutta aque q̄ si nō pōt igne totalē ex
...ūguē tantā hō facit ꝙ ignis nō pōt ita fe
...ūuere ardorem sic peccatū venale operatiōē ꝯ
...ūe dz sibi ardorē grām et cōsolationē ac dul
...ūedinē de qua hic inquirimus dz hoc verē q̄ ma
...ūgnos laboꝛes. Hēb q; venialia impediūt ꝙ
...ūō fortiter nō pōt operari et ꝓficere ꝓpter venia
...ūa impedit hō ne ad tantā vulerdinē que
...ūnit: ergo ala dz esse sollicita i nō solū se cu
...ūre a peccatis mortalib" sz etiā venialib" in
...ūtum pōt. Etiā dulcedo ꝛte amittit q̄nq; per
...ūmissas i ipoꝛtunitas cogitatiōes quib" hō
...ūō ē ito resistit: sed i eisdē aliquāl" delecta
...ūtur. Eccl. 5. Sicut mozientes comedēt su
...ūnitatē vnguēti. Hēb querit an cogitatiōes ꝙ
...ūol incidunt ꝓtra voluntatē suā noceāt. Re
...ūspondet ꝙ nō signanter eis nō delectat i eisdē
...ūnec dat eis ꝓcessū. Nō ē cogitatio ē imā
...ūda que mentē pollunat si rō non consentit.
Octava rō ē ꝓpter nimiā sollicitudinē ꝛ
...ūcupationē q̄dā vt ei hō se nimiū occupet
...ūsollicitat circa illa q̄dā i mūdana sicut cō
...ūfrebat d. Ber. in ꝛta. q. ei sunt in monaste
...ūrio abbates" a secularib" negociis i liber in
...ūcube ab illecebis magis sunt quies" in cube
...ū pacifice" ei deo ꝙ quando sunt in officio cu
...ūre pastoralis. i. ei sublimatus sunt in papatu
...ūq; pro vbault habere liberum i mundum co
...ūab oibus curis i sollicitudinib" mundanis.
Unde dicit per prophetam. Ducam ei in so
...ūlicitudinē i ibi loquar ei. to. hō petit David
...ūdicēs. Quis dabit michi pennas columbe et
...ūvolabo et requiescā. Plana ei ei ꝓpter hoc
...ūq; ei quis querit ꝓsolationē i delectationē
...ūn istis delectationib" mūdi et cōsolationi
...ūbus creaturaꝝ tūrnō pōt habere ꝓsolationē
...ūdiuinā q̄ sunt ꝛtraria. Ber. Delicata ei ei
...ūsolatio diuina i nō dat alienatib" alienam
...ūExemplū hui" habem" in tribꝰ regib" q̄ sol
...ūlm ad vsum ab oēste gumitā dū intromitt

hierdm̃ q̃ querierit de rege iudeoꝝ vbi nat⁹ esset ꝙsierit stellã sup quo dicit Greg. Ob hõ magi querierit cõsilia hũanã: qd̃ rerum cõsilia diuina. Qm dã ille volũt delectari libro q̃ potent⁹ scientiã ꝑ libros in amicoꝝ vocibꝫ: in litis q̃ gaudijs mundanis q̃ eã hoc etiã querit ꝛ solatijs diuinis ꝙ ꝑfici: ꝙ decipiat christos. vñ Aug. v. cõfes. Gaudia diuine dulcedinis nõ degustãs ꝙ carnali dilectione coꝝ moriatur. ¶ Decima ratio ꝙ ꝑpter nimiã reuelationẽ. ꝙ. q̃ nimis hõ reuelat gratiã sibi ꝺeo datã q̃ iactat se inanit̃ de donis diuinis. Exẽplũ legit de quodã cõuerso fratre q̃ post lõgos labores: orones q̃ ieunia meruit q̃ in susceptione venerabilis sacramẽti sensit ine narrabilẽ dulcedinẽ q̃ delectationẽ in ore et in toto corpe suo: q̃ illa delectatio q̃ dulcedo fuit sibi sup oẽm hũanã estimationẽ q̃ dulcedinẽ mundi q̃ veniẽs ad quẽdã fratrẽ petiit sibi dari oleũ ad illo putãs q̃ ille et ꝺeberet lẽtare illã dulcedinẽ tãc statim illa dulcedo euanuit: q̃ postea eam nũq̃ hẽre potuit Ergo quando homo sentit dulcedinẽ diuine gratie tũc ꝺz se humiliare q̃ deo in humilitate corꝺis gratiarũ actiones referre: q̃ superbia q̃ elatio ꝙnãtis est valde nociua. vñ Jll. de sum. bo. Nõ te arroges: non te iactes: nõ te insolenter extollas: nichil de te ꝑsumas nichil boni tibi tribuas. vñ exemplũ. Fuit qdã frater in monasterio quodã multũ ꝺoctus q̃ semel accidit q̃ loquebat de nõ sibi cõmissis tunc abbas sibi dicit seriose. Vade q̃ tace: qui erardẽs ab abbate q̃ corꝺi suo ꝙpinquẽs illa vba abbatis: ampli⁹ in illo monasterio semp silentiũ tenuit. q̃ cum sic tacuit tunc ab intus in ꝙũ sibi ꝓfecit q̃ ꝺs nos sibi quedã secreta revelauit. Et alii fratres mirabãt ꝺe taciturnitate sua. Accidit aũt q̃ qdã heremita in silua non longe a monasterio firmabat: qui misit ad abbatẽ vt ad eũ veniret q̃ sibi ecclesiastica sacramẽta porrigeret. Tũc abbas cumpsit se cũ illis taciturnis q̃ fuit cũ sacramẽtis ad ꝓcurandũ q̃ videndũ illũ heremitã. Et in via ꝺum latro audiẽs campanã paruã secut⁹ est eos vsq; ad cellã heremite q̃ nõ ꝺum ingressus se indignũ q̃ deberet intrare cellã tam sancti viri. Sed postq̃ heremita rõe usus est et cõsensit: tunc latro stans ꝓpe ianuã cũ humilitate corꝺis sui dixit. O si essem talis qualis tu es. Et heremita in relatione mẽtis q̃ complacentia sue ꝙpi⁹ dixit. Hoc libẽter deberes velle q̃ esse talis qualis ego sum. Tũc frater ille taciturnus cepit ferre amare q̃ postq̃ abbas q̃ frater ille recesserũt: tũc latro ille a remoꝺ cucurrit post eos q̃ inuenit deũ velle ꝺare cõtritionẽ veram et vite emendationẽ q̃ iam ꝓponeret illi abbati ꝓfitori q̃ amplexari q̃ perfici velle: q̃ sic in veteri ruina cecidit a monte⁹ est immediate. Qũ vidit ille frater ꝓpit letãter ridere. ꝺz postq̃ abbas cum illo fratre ad cõuentũ rediit querebat ab illo fratre quare sic tacuerat. Et ille dixit. Pat sancte ꝺe illo ad me. vade q̃ tace. Ab illo die semp tacuit nulli interroganti⁹ tacitum. Tunc abbas dixit. Quare tu fecisti cũ illo sancto heremita ꝺe rami q̃ quare tu respisti cũ ille malus latro q̃ nos cucurrit volẽs nos ꝙpoliare vel occidere et sic peccãdo in peccatũ fuit: obiit. tunc frater respondit. Pater causa fletus mei fuit illa: q̃ cũ ꝺicebat illi heremitã infirmũ: tãc latro stetit ꝺoctus ianuã dicẽs ex humilitate corꝺis. O si essem talis qualis tu es. Et heremita cedit ex relatione mẽtis. Hoc posses libenter velle. Et sic mortu⁹ est q̃ ꝺamnat⁹ est eterni. ꝺz latro q̃ nos cucurrit habuit firmũ ꝓpositũ videndi q̃ nõ ꝙpiandi nos nec occidendi. Et sic turpiter cecidit et obiit: q̃ angeli ei⁹ aiam rapuerũt q̃ ad ꝓpũ cũ gaudio deduxerũt: q̃ sua cõtritio fuit tanta q̃ delevit penam q̃ culpã in eis.

¶ Ad idẽ facit. Ber. xxiii. de ꝺonis ꝙpũctionis

Repleti sunt omnes ꝙpũ sancto. Act. ii. Exquo iam aliis ꝺiebus ꝙpũctionis missio ꝓpitur: tunc aliquid ꝺe donis ꝙpũctionis ꝓ presenti ser. ꝺicendũ est. Tãi sciendũ q̃ septẽ sunt dona ꝙpũctionis. que iõ sunt septẽ q̃ per ea septem vitia capitalia expellunt. ¶ Primũ donũ est timor ꝺni de quo dicit. Eccl. i. Timor ꝺni initium sapientie. Ob donũ corꝺi nostro abundans multa bona nobis ꝓfert. Primo ꝺet ꝓterita mala emendare. Eccl. i. Timor ꝺni expellit ꝓcul. Secundo ꝺonet bona operari. Eccl. xv. Qui timet ꝺeũ faciet bona. Qui timet ꝺeũ nichil negligit. Tertio timor ꝺni erigit humilem in bono. Eccli. xxvii. Si in timore ꝺni non tenueris te instãter: cito subuertet domus tua. Ber. in tractatu de septẽ donis. Timeas filie quid timor ꝺni et religio: nec manifestiꝰ pot aliquis fingere aliquo. Ber. In veritate ita nichil valet ad gratiã q̃ueri ꝺni q̃ seruũ ad recuperandũ: ꝺ si ꝺ videaris non alta sapere: ꝺ semp timere. Quarta timor ꝺni mitigatur. ꝙs. Quo miseret pater filios ita miserat⁹ ꝺns timentib⁹ se. Quinto timor ꝺni ꝓfert humilitatẽ. ꝺ. longanimitatẽ vite q̃ tranquillitatẽ. ꝓuer. i. Timor ꝺni apponet dies. ꝺ. Timete ꝺm omnes sancti eius. ꝙ. non est inopia timentib⁹

malus qua ex corde dimittim⁹ qđ in nos dlq̃ peccauit. Quanto facta ꝓximi nō in malū iudicādo: sz ad gđ melioꝛ interpꝛetādo. Aug. sup illo Ro. Mat. vii. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimini. Sz de loco mihi aliud ꝓpꝛie estimo: nisi vt ea facta q̃ dubia sunt quo alio fiāt in melioꝛ gđ interpꝛetemur. Ubi notā dū q̃ illiz tenet ois dicta ꝛ facta ꝓximi i melioꝛ partē interpꝛtari: nisi sint manifesta mala. Apl's Ro. ii. Quo iudicio aliū iudicas: te ipsū ꝙdēnas. Sz dicetis. Nā oīē q̃ aliq̃ ois quevidet vel audiūt de ꝓximis sz in malū interpꝛtant. Mdico q̃ hoc ex duab⁹ ꝓuenit. Ꝓximo q̃ ipsi mali sunt Unde. Dis hō sēm se estimat alterū. idē. Sicut difficile aliquē sapiēt malū q̃ bonus est: sic difficile aliquē sapiēt bonū q̃ malus est. Hcō q̃ male affic ad illū qđ iudicat. Aug. Tertiū est q̃ de malo incerto neminē iudicare quā tanꝺ me ipsū diligere sz ꝛ defendere ꝛ excusare ꝺ̄ius in publicū nō ꝓdiret: sz q̃ charitatē ꝓtinus facilit alterutrū iudicam⁹ ꝛ ergo ois q̃ aliuz iudicat ostēdit se vacuū a gra dei ꝛ charitate ꝓximi. Sz q̃ bona suspicat de ꝓximis est signum perfectiōis ꝛ bonitat. Greg. in moꝛal. Quāto vos in bono ꝓficit: tanto ēt bona de alio sentitis. ❡ Tertiū bonū est bonū scire: qđ bonū tria docet. Ꝓximo docet te cognoscere teipm. s. quis es quid fuisti: ꝙd eris. Ber. Cogita ergo vbi veneris ꝛ erubesce: vbi es ꝛ gemisce quo ꝓperas ꝛ gtimesce. Itē cognosce te q̃ culpā actualē fieri deo ꝓtinꝰ. Sap. xiiii Odio sunt deo impi⁹ ꝛ impietas eius. Eccli. xii. Altissim⁹ odio habet peccatoꝛes. Itē q̃ culpā eris maledict⁹. ps. Maledicti qui declināt a mandatis tuis. Et infug debitoꝛ mozt eterne nō solum tgalis vt immūdū. Ezechie. xviii Uia q̃ peccauerit ipsa moziet. Sz erūerso cognosce q̃ gratia facit hoiem filiū dei ꝛ hereꝺ Ro. viii. Si filii ꝛ heredes. Itē facit hominē bēn. ps. Beatus po. cu. est dñs de⁹ ei⁹. Itē gra facit hoiem etiā esse bñdictum. Deut. xxviii. Si ꝛcepta mea audieris bñdictus tu in ciuitate: ꝛ bñdict⁹ tu in agro. Et ergo hoc nolle de⁹ bonos nolabit: qui erāt ad uterū eius dicēs Mat. xxv. Uenite benedicti patris mei Hcō bonū scie docet cognoscere deū. Ꝓximo ꝺ̄tū est creatoꝛ tu⁹ ꝛ tu creatura ei⁹. p. Ipse fecit nos ꝛ nō ipsi nos: ꝛ sic teneris ei obedire cāꝺ̄ creatoꝛi tuo. Hcō iquātū est dñs tu⁹ ꝛ tu seruus eius: ꝛ sic teneris ei fideliter ꝛ erut ge tanꝺ seru⁹ fidelis dño. Tertio inquātum est pater tu⁹ ꝛ tu filius ei⁹: ꝛ sic teneris ei exhibere honoꝛē ꝛ reuerētiā. Qui certo inquātū est redēptoꝛ tu⁹ ꝛ sic teneris ei diligere. Ioh. xv. Maioꝛē charitatē nemo hꝫ ꝛc. Quia inquātū est futurus iudex tu⁹ ꝛ sic teneris ei timere in cibus ꝺ̄bis ꝛ factis sine cōmedēdis sine bibēdo sine bequitio sine vigilāb. ❡ Tertio docet bonū scie cognoscere ꝓximos. s. qđ oēs homines tam diuites q̃ pauꝛes: tā nobiles q̃ ignobiles sunt similes in quattuoꝛ. Ꝓximo est q̃ homines sunt filii ex parte ꝓcipis: q̃ oēs ab vno deo et ab eodē luto formati sunt ꝛ omnes nudi ꝛ pauges nati. Job. xxvii. Sicut ꝛ me fecit ꝛ te fecit deus ꝛ de eodē luto ego quoq̃ format⁹ sum. Sap. vii. Nemo ex regibus alius habuit nativitatis initiū. Secūdo: mors filius ex ꝓte medii: q̃ oēs mozales ꝛ hanc vite summā cū diuites q̃ pauges. Eccli. Omnis potētat⁹ bꝛeuis vita. Job. xiiii. Breues dies hois sūt. Tertio ex ꝓte finis: q̃ oēs homines in eandē mozē ꝛ putredinē reducunt Job. xvii. Putredini dixi pater meus es. ꝛc. Hoc pz in ossib⁹ mozuoꝛ: q̃ ibi nulla est distinctio inter nobiles ꝛ ignobiles. Quarto ex ꝓte iudicii: q̃ oēs sub vno iudice rōnem reddere cōpellimur. ii. Coꝛ. v. Oēs nos manifestari opz ante tribunal xpi. ꝛc. ꝛ Act. Ipse est q̃ ꝓstitut⁹ est a deo iudex viuoꝛ ꝛ mozuoꝛ. Si cū hanc equalitatē cognoscim⁹: sic nos mutuo diligere debem⁹: ꝛ vnus alii non ꝓperare. vñ Greg. Oēs fratres sum⁹ vnius imperatoꝛis ꝓāte cōditi ꝛ sanguine ipsi⁹ redempti. Et idcirco fratres nros ꝙuis pauges ꝛ abiectos in nullo despicere debemus. Aug. de doctri. xpiā. Ergo bo interrogabo te fratrē ꝛ pauperē pānolum nō quales in vestib⁹ sūt sed quales nati fuerūt. certe ambo nudi: ambo infirmi: ambo vitam miserrimā inchoantes: ꝛ ob hoc ambo ploꝛātes q̃si nasciturī infantes: ꝛ illud bonū arpellit inuidiā q̃ contraria est charitati: q̃ gaudet de malis ꝛ tristat de bonis quod est diabolicum: ergo inuidi sunt a deo maledicti. Esa. v. Ue qui dicitis bonū malū ꝛ malū bonū: ꝛ tales mundi sunt filii diaboli: q̃ sicut charitas est signū filioꝛ dei. Joh. xiii. In hoc cognoscūt oēs q̃ mei estis discipuli si dilectionē habueritis adinuicem: sic inuidia est signū filioꝛ diaboli. Quartum bonū est bonū foꝛtitudinis. Ubi scitum q̃ deus nō querit foꝛtitudinē coꝛpis ꝛ ꝓpē. Danie. viii. Gaudium ei⁹ dēi est foꝛtitudo nra. ❡ Est ergo sciendū q̃ spūssanctus per bonum foꝛtitudinis tripli cōfoꝛtat homīē. Ꝓximo ꝛ tolerādo aduersitates patiēter. Thes. iii. Patientes estote ad oēs. Hcō cōfoꝛtat nos spūssanctus per bonum foꝛtitudinis q̃

tendum dia bolū. Jac.iiii. Resistite diabolo & fugiet a vobis. Tertio contoptat ad opandum bona opa. Joh.ix. Operari oz donec dies est: q̄ venit nox cū nemo operari pōt. Jnutiliter in hoc tpe vivitur nisi ad acq̄rendū meritū laboret quo ī eternitate remuneretur bona opa opāt̄ & comitent̄ illa: cū ab eis recedit eā destruit. Apoca.xiiii. Opa enī illoꝝ sequunt̄ illos: & tūc p eis remanerent in vita beata. Jteroꝝ. Munus q̄ fecim opa tua accipiet. ¶ Quinto est bonū gūlii gens q̄ spūsanct⁹ vult q̄ a cūb⁹ debemus querere gūlii. Hzio a deo. Thob.iiii. Bñdic deū & pete ab eo vt vias tuas dirigat: et oia cōsilia tua ab ipo gubernēt. Eccl.xxvii. In oi opere tuo gūlii altissimi. Sedo sapiē de⁹: gūlii a primo nō gūmentioso & discere q̄ timēre deū qui hz scientiā & vitā: & nō ab aliquo q̄ ē dissolut⁹ & male vite. vñ Amb.lib. i. de offi. Qui vtilē indicet alienę cause quę sibi inutilē vitę fine. Eccl.xxiii. Qui sibi est malus cui bonus erit. Tertio quęrere debem⁹ gūlii a gratia gūcia. Eccli.xxvii. Dia fac cū ō filiū post factū nō penitebis: q̄ sicut dō vel ī alio gūlenerālie & sibtiliꝰ dz facere. Et illō bonū spūsanctꝰ expellit amaritiā: & hoc fit cū spūsanctꝰ q̄ bonū consiliū cōsulit terrena de spē celestia appetere: q̄ terrena modicum valent in pūti vita: q̄ solū ad sustentationē vtilia & in morte nichil plant. Hzouer.xi. nō corrūpit dentis in die vltiōis. Jtē q̄ nō pūt adherere ad alind secūlū. Joh.xvii. Diues cū mortuus est nichil secū auferet. Jtē post mortē se ipm nocet multis q̄ reddituri sūt rōnem de bis q̄libꝰ quō locuta sint: quō possessa: quō expensa sint ad minimū quadrantē. Hz gūlia bona sunt apprēda q̄ valēt ī vita: ꝛ post cū faciunt opa nostra meritoria. Jtē in morte q̄ facilē hostem fugiet. Jtem post mortē q̄ eternā vitā tribuēt. Ber. Epla bona mopa instī gpter requiē: melioꝝ gpter honestē: optia gpter fortitudē. Damas. li. iii. Hzo scīp⁹ somnus magis est & mopa. Laborauerūt etiā in pūti seculo vt vivāt in seculo. Secūdo bonū est intellect⁹? q̄ illud bonū gūlianet? docet nos intelligere deū in nobis ī creaturis. Nā q̄ magnitudinē & lattudinē altitudinē? mūdi potentiā dei agnoscim⁹? q̄ ipse fl̄ eloquēs q̄ in hoc pūs cū posset adhuc infinitos mūdos ex sua potētia creare. Jtē q̄ de nichilo erit & mūdi & creaturaꝝ sapientiā dei intelligimus. Jtē q̄ bonitatē & utilitatē creaturaꝝ ideī bontatē intelligim⁹. Ego q̄ videō aliqua pulchra dulcia gustas q̄ hoc intelligere & cogitare deus celestia. Secūdo. Dulcedo eius creaturaꝝ. si ḡ tante admirabilis nichil est nisi q̄ ad ipā dulcedinē & veritatē nos inuitare illud bonū expellit pectus quicunq; per hoc intellect⁹? Jnuitamur cibū & potū & vestimenta creaturis vt ab hoīe ipsū⁹ abstinentiā notitiā: sic refocat superfluitas quę septimū bonū est donum sapientię. Sed bonum q̄ sapientia dicitur quasi sapida frūctus? q̄ hoc bonū spūsanctꝰ dat nobis sapere celestia & dulcia & pellit olim dulcedinē huius mūdi. vñ bernardus. O dulcedo melliflua dulcedo mirāda & dulcis es in meditatiōe sed dulcior in ore dulcissima in contemplatione: sed superdulcissima in beatitudine. Jnmo tāta dulcedo est in eterna patria quod est inexplicabilis & interminabilis. vñ tāta est dulcedo q̄ si cūb⁹ aperiretur & minimū gaudiū alicui⁹ parui scīb⁹ deret? Quis a nobis remote sint tot⁹ mundus sufficere nō posset hoc gaudiū. Si ēt possibile eēt q̄ sufficere posset: tūc nullū ex eis a deo triste dn̄ lētieret nec aliqua pena & tā amara quā hō sentiret sine igne sine aquam bullientem: imo nec ipsam mortē exoptaret quid tunc erit cū nos illuc venerimus? & cum deo et cum oīb⁹ sctis gaudebim⁹? Deum videre est ita delectabile. q̄ Aug. dicit q̄ potius vellet esse in inferno & deū videre q̄ in celo et ei⁹ visione carere. vñ ps. Quā multa. &c. Et illō bonū expellit pectus luxurie. q̄ scīb⁹ Ecc. Gustato spū dz spūt oīs caro. Jn. Gaudiū. &c

¶ De vocatibe hois ad gram. Ser. lxxiiii.

Q Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eū. Jo. vi. Sciendū q̄ circa hāc ꝓdicta tria sunt dicenda. Primo modo quomodo deus trahit et vocat hoīem multiplicit̄. Secundo quomodo aliqui non audiunt: et aliq̄ audiunt et non aperiunt. Jter aliqui audiunt et aperiunt sed cum diu non retinent aliqui audiunt et aperiunt et secum manere ꝓpositum. Tertio quid sentiendum sit de predestinatione. ¶ Quantū ad primum sciendū q̄ deus trahit et vocat ad se nos multiplicit̄. Primo per internam inspiratione. ps. Audiam quid loquatur in me deus. quia bone inspiratiōes sunt a deo. Apostol⁹. ii. Cor. iii. Nō sum⁹ sufficientes cogitare aliquid quasi a nobis. vñ quotiens cogitationes bonas habuisti totiēs vocatus es a deo. sed nō vbi raro est aliqua dies quin homo habeat plures bonas cogitatiōes ergo unusq̄ēt de⁹ quia deus trahit et vocat nos ad se. Joh. viii. Vocabis me & ego exaudiā. Per quod

ho nichil aliud ē nisi ḡ ḡsi hō hz bonā cogi
tionē ḡ intelligat eā esse diuinā vocationē ⁊
ei assentiat. Octo vocat hoiem ḡ ꝓdicationē
exteriozē qō cōtingit cū in oze ꝓdicatozis:po
nit Sbastite ḡ hez tollit ex oze ꝓdicatoꝝ:tñ
sunt verba dei. Mat.x. Nō enim vos estis ḡ
loquimini:hz spūs ꝑris vestri ḡ loquit in vo
bis ⁊ Lu.x. Qui vos audit me audit. Nō em
ꝑs ꝓdicatozes tanq̄ nuncios mittat voca
re inuitatos ad nuptias ꝑz Mat. xxii. vbi dē
Misit seruos suos vocat ad nup.inuit. In ḡ
vocatione relucet cuz nos magna ⁊ singula
ris dei mia: qz multis in incredulitate sua di
mittis vocat nos inuit.⁊ iō si hac gratia vo
catibus abutimur euāgelio nō credētes ⁊ gra
tiā vocatibus cōtēnētes grauius his quibus
nō ē missa talis vocatio cōdēnabit. Io.xv.
Si non venissem et eis locutus non fuissem
pctm non haberēt nūc aūt excusationē de pc
cato suo nō habēt.ergo talis vocatio ad nos
missa per ꝓdicatozes cū ol reuerētia et deuo
tione ē audienda tanq̄ verum verbum dei
Aug.in li.de dil.xpiā. Ꝑpe est ḡ doceat audia
mus:timeam?:taceam? vñ glo.sup illud Lu.
Bti qui audiūt verbum dei ⁊ mēte recōdant ⁊
ope cōplent vt possideāt vitā eternam. ¶
Tertio vocat p exēpla sctōz ⁊ bonoz hoim:
ergo quotiēs audis vel vides hoiem studiū
totiēs pulsat ⁊ vocat te ꝛps ad bonā ⁊ stu
diam vitā. Et sic multi pueri ⁊ mali trahunt
ad deū p exēpla bonoz hoim:ḡ videt vel au
diūt. Eze. Nunq̄ petōzes ad iam? tū pnie re
diret si nulla essent bonoz exēpla ḡ coz men
ē traheret Exēplū. Erat q̄dā secularis ḡ tpe
medio noctis audiuit fratres de ordie ꝓdi.
alacriter cātare matutinas sabbō die de bea
ta Vgine:⁊ cogitauit quali tu iaces miser ho
mo cū illi tā deū suuz laudant ⁊ sic cōpunct⁹
ordinē postmodū strauit ⁊ in eo per multos
annos laudabiliter vixit. Quarto vocat p bñ
ficia ḡtidiana.i.p sanitatē corpis: p diuitias
quas hoi largit: p honozes p cibū: p potū qz
dat hoi aues in aere:pisces in aq̄s:animalia i sil
uis in cibū ⁊ sic de aliis.⁊ p alia bñficia deus
nititur nos ad se trahere: vt.i.cogitem? si tā
in pūti bñficit nobis cum adhuc sum? petō
res ⁊ inimici ipsius:q̄d tunc faciet nobis i fu
turo cū erim? amici ipsius. Ber. loq̄ns de dei
bñficiis dicit. Celū tibi seruit per suū motū
celi luminaria p suū fluxū:sol canlat tibi dū
luna illuminat tibi nocte: ignis tēperat aeris
frigiditatē: aer tibi mitigat ignis caliditatē
aqua mundat tibi sordes:mitigat tibi sitis ar
oꝛē ⁊ fecundat tibi terre rigozē. terra so te su
stētat sua soliditate:recreat sua fertilitate de
lectat sua amenitate. ꝑs. Quid retribuā dño
p oēs q̄ re.mi. Quinto vocat p flagella. qñ
do eū hō nō vult audire bonas ispiratio
nes nec curat sermōes nec exēpla nec bñfi.cia
dei ꝑsit eū emollire tunc de? ex sua bonitate
flagellat hoiez vt tū sic querat ad eū. Greg.
Mala ḡ nos hic ꝑmunt ad deū ire ꝓpellūt ego
quotiēs aliquā aduersitatē sustinuisti ci
bus dieb? vite tue: totiēs vocat? fuisti a deo
ad emendationē vite:⁊ heu plures hoc nō in
telligunt. ꝑs. Voluit intelligere vt bene ope
ret:cū cū iumentis cognouit cū penitere si ope
rat vt ad vitā certū redeat:sed hō rōnalis hoc
nō vult intelligere. ꝑs. Mir ispicis nō cognos
cere her.ergo cum de? affligit te cū infirmita
te corpozis.i.quia dētes:oculos:caput dolet
intellige hanc esse vocē dei. Itē sitis si pau
tate vel iꝛoꝛtunio vel aduersitate qualicūq̄
grauaris: tunc suscipe dñi nūcium ⁊ cōuerti
re a pctis tuis. ꝑs. Multiplicate sunt infirmi
tates eoꝝ:⁊ postea accelerauerūt. Eccl.xxxi.
Dñe in angustia quesierūt te. Lu.xiii. Cō
pelle intrare. Glo.ḡ hic aduersitate iungunt
deū ire cōpellunt. Greg. Felix necessitas ḡ cō
pellit ad meliora. Idē Greg. Misericoꝛditer
adhibet de? talem severitatē ne eternā infli
gat vltionē: iō hic ꝑbulā parcit vt eos im
petuū seriat: iō hic ferit nō parcēdo vt iete
rnū parcat. Sexto vocat nos p bonoz promis
sionē in futuro. Eccli.xxiiii. Trāsite ad me oēs
cupidi mei me. Mat.xi. Venite ad me oēs qui
ḡ la.⁊ one.⁊ estis ⁊ ego reficiā vos. In hac vo
catiōe ꝓmittit sempiternā requiē. Gen.
xv. Ego ero merces tua magna nimis. Item
angelos ⁊ sctōs in cēs ⁊ tratā Vginē i tem
oim electoꝝ gaudia ⁊ merita in possessione
Greg. in moral. Quis enarrare sufficiat hūs
gaudiū quelibz alia suscipiat de sanctoꝝ patri
archaꝝ humilitate ⁊ simplicitate ꝓphetaꝝ:
credulitate ⁊ felicitate aploꝝ charitate ma
gna dligentia. De martyꝝ stabilitate ⁊ pa
tiētia. Cōfessoꝝ pietate ⁊ clemētia. Virginū
castitate ⁊ cōtinētia. Quorum lingua ⁊ vos de
ficit: qz intellectū capere nō sufficit. Tantū si
gaudiū chozis angelozū interesse pñtem dei
vultū videre nullo motu moꝛtis allici:incoꝛ
ruptionis ꝓpetuo munere letari:ergo ḡtiens
occurrit memozie de gaudiis celi: totiēs intel
lige vocē dei te vocantē. Septimo vocat per
malox cōminationē in futuro. Ber. Deus vo
lens nobilem creaturā scz hoiem reuocare in
quit. Si inuitū coegero alinū habeo:nō quid
alinis dabo regnū meū. scio q̄d facilū hō timi

...nit:terebo eū ſi forte ſic quertat: vbinat
...dominatus eſt acerbiora ꝙ excogitari pot
...nt emebras.ſcz eternas vermes imortales
...t inextinguibiles. Aug. De illis ꝙbus pce
...nt dolor vermiū arbor ſāmay: ſitis ſine
...cietus y ſtridor dentiū vbi mors optata
...nō dabit: vbi nullꝰ oꝫdo ſed ſumptuꝰ hoꝝ
...habitat: ergo ꝙtiēs occurrerit memoria
...penā dāmatoꝝ totiens xp̄s trahit te y vo
...t. ℟ Octano trahit y vocat nos p ſuā a
...ſuā paſſionē. Joh.xii. Nūc exaltaꝰ fuero a
...ia trahā ad meipm. In ſignū hui⁹ tunc
...ſpī ſuauitates circa paſſionē xp̄i inuenim⁹
...ſpīt inclinationē ad oſculū in ſignū nre
...ſiliatiōis:brachioꝝ extenſionē ad ample
...m in ſignū receptiōis ad gratiā de petō re
...ſōis: lateris aptionē ꝑpter effuſionē pretii
...ſtre redēptiōis y ablutiōis. Exiuit enī ſan
...uis in ſignū redēptiōis: et aqua in ſignum
...ablutiōis:clauoꝝ in manib⁹ y pedib⁹ inſcriptio
...nē ꝑpt memoriā recoꝛdatiōis. Eſa.xlix. Nūq
...id mater obliniſci. ꝛc.coꝛpis deputationē
...n ſuſpiū nre ꝓfeſſionis ꝙ.i. oꝛ eſſe nuda: cru
...ſportationē in exēplū noſtre imitatiōis to
...ne impoſitionē in ſignū nre ꝓfeſſionis
...ſe: et ꝑpe tenear memoriā ſi tāc inepcis ꝓfeſ
...ne deſtitute ſū ſtutē. ℣ Quātū ad ſecm
...dāꝫ q̄ ſuis dūs nos multipl: trahit y vo
...at ſicut dictū eſt. tū ꝙdā ſūt ꝙ pulſantē dūm
...ſi audiūt nec aperiūt: nec reſpōdēt vt obſtina
...ti y indurati ꝙ nec per ſpīratiōnē nec p ꝓ
...mionē: nec p būficia: nec p exēpla nec p fla
...gella: nec p paſſiones xp̄i: nec p gaudia celi:
...nec per penas ſterni emolliri pōt. Tales du
...ritiē vt adamas ꝙ nec malleis nec igne emol
...liri pōt. ꝛac. vii. Coꝛ ſuū poſuerūt vt adamā
...tinimo tales obſtinati duriores ſūt q̄ ada
...mas: q̄ ſuis adamas nō pōt ꝙfringi cū mal
...leis nec igne cōburi. tū cū calido ſanguine hīc
...emollit: ſi illi duri pobſtinati nec malleis
...ferui. nec celi gaudiis y q̄ pl⁹ eſt nec ſangui
...ne hēri. i. xp̄i emolliri pōt. Ber. in ſerm. ꝑdi
...tus ne filiū dei reputat ictū ꝙſus ē ſūe hō ꝙ
...q̄ terret ꝓmiſſionib⁹ nec attrahit ꝓmiſſio
...nib⁹ nec p̄cepū obligat: nec cōſiliis acquieſcit.
...Et ſi fatet ſe oze cognoſcere deum ſuū tū ne
...gat. Sed tūt ꝙ xp̄s vocāti humiliter reſident
...ſi tū facit eū abire: nec ei aptūrt ſūt illi ꝙ
...ſe pauperes humiliter ꝓfitent: ſi adhuc nō hūt
...voluntatē deſerēdi petā: nec ſe ex toto emendā
...di. Et tales ſūt ſimiles illis ꝙ ad cenā vocati
...venire noluerūt. ſi humiliē ſe excuſari roga
...uerūt dicētes. Rogo te habe me excuſatū. Ere
...mi. Humilitas ſonat in voce ſi dū veniēs con
...ſtendit ſuā ſtabilitā et i actiōe y ſi tales aliq̄ſi alii
...ꝙ ſe excuſant. ſ. in vno petū nō cū in alio. y in
...hoc poſſit ſcm i ex ꝓbis ſanctis. ſ. beo ſi
...lo in ꝙ ſe excuſabit: y diabolo in alio tui ꝙ ſe mē
...dant. Verbi gratiā. Dū ꝙ ſe excuſat ꝙ amā
...pis⁹ nō vult ſcognitaꝫ nec inobſeruari. ꝛc. ſi ſup
...biā nō vult penitere. Jtē in futuro nō vult
...ampli⁹ vſurā reciger: ſi vſurā iam receptā nō
...vult reſtituere y ſic de aliis. vñ Aug. in ꝓlo
...Si res aliena ꝓpter quā petū eſt cum reddi
...poſſet nō redditur: nō agit pnia ſi fingit. Dīa
...nō dimittit petū nīſi reſtituat ablatū ſi poſſit
...tui pōt. Tertii ſunt ꝙ xp̄m audiūt. ſ. ꝑtinaces
...admonitiōes y rādentiaꝫ recognoſcūt y cor
...ſtituūtur ſe petōres y aperiūt: q; aperūt ſe a
...petis y cōtritione: ꝓfeſſionē y ſatiſfactionē: ſi
...nō dim xp̄s retinēt: nec eū dim apud ſe requie
...ſcere ꝓmittūt q; alios hoſpitib⁹ ſuſcipiētib⁹
...eū quaſi pauperē eiciuntiant certe q; bonꝰ
...multis vēſtiib⁹ ineptis plena eſt: nō inuenit
...vbi caput ſuū reclinet. Multitia ꝙ xp̄i ſāctā
...ſūt occupatibus ſanguine rex tyraniē. Greg. in
...moral. Sollicitudo tyraniē moꝛs eſt y exerci
...tio ſpūalis Ber. in ſer. Preoccupatio in ſcu
...laribus delectatis alam ſanctā declinat: nec
...miſeri poterūt vana veris: ficta cauſis: ſpē
...ritualia coꝛporalib⁹: ſumma imis: vt pariſ ſa
...pias ꝙ ſurdus ſunt: y ꝙ ſing terrā. Hoſpites ve
...ro xp̄m expellentes ſunt tentationes vel tri
...bulatiōes vel etiā carnales delectationes: q;
...vbi iſte ſunt quieſcere nō pōt. ſignanter q̄
...hō fugatur a tanib⁹. tūc xp̄s expellit. Unde
...multi q̄ audiūt in ſermōe de dānis peccā. ſ.
...fugiēs iugurie: ꝛc. tūc ꝓfugunt y ſic audiūt
...xp̄m: y aptūt ſibi y ꝓfitent: ꝓfeſſionē: y pe
...nitētiā; nō diu eā recolere ꝓmittūt: q; q̄ſ
...tentatiōes vel tribulatiōes vel delectatiōes.
...eos erūnerio intellāt: tūc redeūt ad eūdē ſtā
...nunq̄ ea deſeruiſſet. Scīt in ſacris ꝓpib⁹. ſ. i
...aduētu y ſexageſima cōuertūtur: ſi ſacri dia
...bus elapſis ad eadē petā redeūt y recidiūt.
...Cōtra quos dī Eccl.xix. Saina alam tuam
...et noli reſpice poſt tergū Luc.ix. Nemo mit
...tēs manū ad aratrū y reſpiciēs retro aptus
...eſt regno dei. Talib⁹ ſic xp̄m expellētib⁹ y re
...cidiuationē dicere pōt xp̄s illud. ii. Mcg.xiii.
...Malus ē hoc malū q̄ nūc egis q̄ q̄ nō fe
...ciſti ſicut ꝙ pauper hoſpitio de ſero acciget y
...eos de nocte ꝓcipitēr eiceret. ſic talis xp̄s
...facit ꝙ eū de die. i. in gratia recipit: y poſtmo
...dū de nocte. i. ꝑ culpā eum mordo eiicit. vnde
...Chryſ. in omē. O homo cogita grauiora ꝙ
...culpā poſt ventā. Greg. Ignoto cruciatu
...eſt veritatem non agnoſcere: ſi in ea agnita

nō manere. ¶ Quanti sunt q̄ xp̄m audiunt. Cū admonitibus p̄dictis & aperiunt per pniam & quiescere eū permittunt q̄ perseuerantiā: vt sani qui gseuerat in bono incepto et nulla occasione a deo separari volunt q̄ nec vtilitas: nec damnum nec moꝛs: nec vita nec tribulationes paupertas: &c. eos separare a xp̄o. Hic quilibet xp̄ianus stare debet q̄ potius vellit mendicare & oia sua perdere: & in cōi loquendo cū eis penam pot⁹ sustinere: imo pot⁹ vitā suam p̄dere q̄ deum scienter cum vno p̄cō moꝛtali offendere. Et si q̄s peccat ex infirmitate statim q̄ veram ꝛpitionē et pniam resurgere debet. Ezech. xviii. In quacunq̄ hoꝛa pcōꝛ ingemuerit &c. Et cum talib⁹ spōsum sanct⁹ mansionē facit. Ger. Qui vere deū diligit & mandata eius custodit in ei⁹ coꝛ venit dñs & mansionē apud eum facit & illi salui fiunt q̄ sic i bono gseuerāt: q̄ multoꝛ est incipere pauco ꝛo vero finire. Qꝛ tā plus in inferno dānati sūt q̄ q̄q̄ bonā vitā incepēt: sed q̄ nō perseueraūēt: ideo dānati sūt. vñ Isi. de sum. bo. Qual⁹ lapidib⁹ punit tis & pmiū gseuerātib⁹ dat. Ber. Perseuerātia est ꝛotus sine qua nēo vitā deū. vñ Qui gseuerat in finē hic salu⁹ erit vñ exēm Contigit q. xl. xp̄iani erāt captiuati q̄ gētiles & posuit sucēt tpe hyemali i vnū vltū plenū aqua & cū sic martyꝛizant q̄dā gētiles vidit. xl. angelos. xl. coꝛonas tenentes sup capita coꝛum. Tandē vn⁹ ex eis dixit fidē xp̄ianā se negatu eū dūmō exponeret de voto: & cū fuisset expositus vn⁹ āgel⁹ cū vna coꝛona voluit i celū Ideo ille gētilis videꝫ dixit. Et ego credo i illum q̄ quo illi patiūtur hāc penā: & posit⁹ fuit in locū alt⁹. Et ille q̄ fuerat expositus ānīnit ad eo q̄s tā subito cū quertiss. Ille dixit ei q̄ viderat: & sic ille coꝛonā amisit: q̄ in bono nō gseuerauit: q̄uis vñ incepit: & ille gētilis q̄ gseuerauit in pena cū aliis accepit coꝛonā eternā. Ber. miser. Vitā ego puto eē bonā male pati & bōa facere: & sic gseuerare vsq̄ ad moꝛtē. ¶ Qꝛ ꝛtū ad tertiū sciēdū q̄ multi sapientes dicūt q̄ p̄destinat⁹ ē advitā pire nō pōt: hre frustra conabor q̄d futuꝝ est fiat. Et ex ista demētia null⁹ vulneratus aut eger dicit q̄d medic⁹ fuerit frustra est: q̄d futuꝝ ē fiat. ecce nolūt aie sue dare legē quā coꝛpi tribuit dicūt cul nolite ꝛmoneri si de⁹ vult salvabimur: & tū nō dicūt nolite eibū gare. nolite velimēta sartire: si de⁹ vult palliū & vestit nos nūq̄d sine studio eterna habere pōt sine tpalia. Ecce q̄ nō. imo de⁹ reqrit studiū nostrū in filiis q̄ ait. Mat. vi. Primū querite re-

gnū deꝛ hec oia adiciant vobis. Predestinatio dei nō infert alicui necessitatē: multo⁹ cū damnat nullū ex illis q̄ sūt in libero arbitrio. Deus nō expellit ad bonā vel ad malā: ꝛ in hoꝛe q̄ sed deū vel dyabolū. et cum dūs aliquos ad se trahit hoc est ex mera divina gꝛa imo de⁹ pater oēs trahit: q̄ alib⁹ offert gꝛaz tā oēs trahunt vel veniunt ad xp̄m: quia si omnib⁹ offeratur gratiam nō tamen omnes recipiunt Attende homo. Ecce si modo igne vel aqua aut hostibus repleta esset hec cinitas vel vallis vna et nullo modo euadere posses nisi in turrim altissimam traherēris: et ampl⁹ tu⁹ stans super turrim sume inferius demisso paratus esset te et quemlibet volentem trahere funiculi ergo tu sumeres manu non apꝛehenderes: vel si iam traherēris & in med a via funem relinquēs caderes. certe culpa esset tua q̄ non euaderes. Sic est & de sume gratie et charitatis per quem deus qui est verus amicus paratus est nos omnes trahere ad alta.

Sciendū q̄ licet p̄destinatio sit vera & certa et mutari non possit quo ad deū: tū liberū arbitrium ꝛtum ad nos manet ad vtrūlibet ad hoc pōt adduci exemplū naturale. Si vidēo cecum aliquē in viuio scio q̄ si tendit p viam que ducit ad foueā cadit in eam. Si ve⁹ vadit per viam rectā euadit eam ꝛtum vis me⁹ paratus ad viā cecī tñ ad damnationem hois p̄scientia dei. excepto q̄ ego non possum scire quam viam tenebit cecus. Exemplum. Fuit quidam denotus vir in monasterio cui sepe reuelatiōes fuerunt date diuinitus. Quod quidā frater alterius monasterii sciens intendit apud eūdem vt deū oraret q̄ tenus ei dignaretur ostēdere si ipe eet in numero saluandoꝝ & cum ille vir p̄cib⁹ vigiliis & oꝛationi instando hoc a deo postularet ostēsum est sibi q̄ ille frater esset de nūero dānādoꝝ vñ times fratrē illū turbare q̄ aliquos dies hoc sibi celauit: sed tandem ei requirenti iniunctus aperuit. Ille audito hoc audīto & scripturas intelligens statim cēdit bā dict⁹ dūs deus nec tñ desperabo: sed pniam quā q̄ ingressū religionis assumpsi duplicabo. & triplicabo vsq̄ veniā gꝛam & miam apud altissimū qui p̄ est inuenīā. Et post in breui reuelatū est eid fratri q̄ ille frater esset de numero saluandorum: q̄d cū eid fratri retulisset ille letus effectus de reuelatiōe fortioꝛ factus in opꝛe & viriliter agēs: de virtute in virtut⁹ proꝑe diens in bono perseuerauit sine cessatione.

¶ In festo sancte trinitat. Ser. lxxvi.

O Altitudo diuitiarum sapientie ⁊ scie
die dei q̄ incomprehensibilia sunt iudi
cia eius ⁊ inuestigabiles vie eius. quia
ex ipso ⁊ per ipsum ⁊ in ipso sunt omnia ipsi
gloria in secula seculorum. Roma. xi. Sciendum
q̄ hodie festū sce trinitatis institutum est vt
fideles agnoscāt vnā simplicē diuinitatē
⁊ trinitatē gloriam. Hā celebramus festū de
patre in natiuitate sicut pater misit filiū vni
uersis vt omis qui in eū credit nō pereat. Hā
misit in natiuitate xp̄i ⁊ acceptibile. Celebram⁹
etiā de filio in resurrectione ⁊ ascensione: q̄
ipse resurrexit a mortuis ⁊ ascendit ad cē
los. Celebram⁹ ꝛ festū spūs sancti pēthecostes:
sicut missus est spūs sanctus discipulis: sed hodie
celebram⁹ festū trinitatis. i. patris: ⁊ filii ⁊ spūs
sancti: vt oēs fideles agnoscāt vnā simplicē dei
tatē ⁊ trinitatē gloriam: Quis enī apis rapt⁹
fuit vsq; ad tertiū celū: ⁊ vbi audiuit diui
na ⁊ profunda mysteria: nī nō fuit aut⁹ ingre
dim⁹ tē trinitatis curiose inuestigare: q̄ in
uerba admirationis ⁊ laudis exclamans dicit
O altitudo ꝛc. In q̄b⁹ q̄bus tria ponit. Primo
q̄ hā trinitas ⁊ vnitas q̄ est ꝛ nō ꝛ curiose
inuestigari. cū dicit. O altitudo diuitiarum. Se
cundo q̄ fideliter est credēda: cū dicit. Ipse
nos ⁊ gloria in secula ꝛc. O Sciēdū q̄ festū
trinitatis signanter ⁊ principaliter propter tria
est institutū. Primo vt oēs fideles agnoscāt
hā simplicē deitatē ⁊ trinitatē gloriam p̄ris
⁊ filii ⁊ spūs sancti. Qđ ad primū sciendū fidē nos
hā tres trinitas pōt ꝑhari. Primo per
auctoritatē diuinā. i. sacrā scripturā. Gen. i.
faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ similitudinē nos
hā q̄ est ꝺbū p̄ris ad filiū ⁊ ad spūsanctū
ergo dicit faciam⁹ indicat pluralitatē glo
rie: q̄ si nō esset pluralitas in gloria nō di
ceret faciam⁹: ⁊ faciā: nec diceret nostrā: sed
mea q̄ ho dicit ad imaginē ⁊ similitudinē q̄
ni ad vnitatē substātie: q̄ si ibi nō esset vni
tas substantie nō diceret ad imaginē ⁊ similitu
dinē: ⁊ ad imagines ⁊ similitudines nras. Se
cūdo ostēdit hā trinitas testimonio angelo
rū sicut habet Esa. vi. Angeli quotidie cla
mant ⁊ dicūt. Sanctus sanctus sanctus dom⁹
deus sabaoth plena est oīs terra gloria eius
q̄ dicitur ter sanctus respicit trinitatem per
sonarum: ⁊ primo dīo deus respicit vnitatē
substātie. Tertio ostenditur auctoritate. Ba
ptismi. Benedicat deus de⁹ noster benedicat
nos deus ⁊ metuant eum oēs fines terre. In
hoc q̄ dicitur ter deus ostenditur trinitas glo
rie: in q̄ in singulari cum ostenditur vni
tas essentie. Quarto ostenditur in euangelio.
Matth. xxviii. Ubi ipse dicit discipulis suis.
Baptizantes eos. in nomine patris ⁊ filii et
spūssancti. Quinto ostenditur per dictum
Johannis apostoli: vt habetur Jo. v. Tres
sunt qui testimonium dant in celo. pater ver
bum ⁊ spūs sanctus: et hi tres vnum sunt.
Sexto ipsa trinitas ⁊ vnitas ostenditur ve
stigiis creaturarum non est: ⁊ aliqua creatu
ra que sibi valeat ex toto assimilari: sed cū ali
qua similitudo potest bene inueniri. Patet
hoc primo de sole. Nam sicut Augu. in sole
tria considerantur scilz quod est quod lucet:
⁊ quod calet id est substantia solis: radius: et
calor. Radius de sole nascitur: quia filius de
patre generatur. Calor ab vtroq; procedit
quia spūssanctus ab vtroq; i. a patre ⁊ fi
lio procedit. Ipse aūt sol a nullo procedit: q̄
pater nō est factus nec creatus nec genit⁹.
Et tamen omnia tria pariter sūt vnus sol:
omnes tres persone sunt vnus deus. Item
cognoscitur in fonte. Fons enim generat ri
uulum sicut pater generat filium. Et fons ⁊
riuulus faciunt stagnum: sic pater ⁊ filius spi
rant spiritumsanctum: ⁊ tamen in fonte riu
lo ⁊ stagno est eadez aqua: sic in patre ⁊ filio
et spiritusancto est eadem substantia. Item
si speculum ponitur in aquam clarā: contra
solem tunc tres soles apparent: vnus in celo
⁊ duo in vdo. Sic inspiciendo sacrā scriptu
ram inuenimus trinitatem personarum et
vnitatē essentie. Itē inspiciēdo creaturas intel
ligere debem⁹ trinitatem. Nam in magni
tudinem creaturarum agnoscimus potenti
am patris sicut in altitudine celi ⁊ latitudi
ne terre: ⁊ sic de aliis. Sed in bonitate ⁊ speci
ositate cognoscimus sapientiam filii. ⁊ in bo
nitate ⁊ vtilitate creaturarum intelligimus
bonitatem spiritussancti. Secundo institutū
est festum trinitatis vt homo mortalis cons
pictus tātum beneficium recepit q̄ ad ima
ginem trinitatis est creatus. Bernar. in ser
mone de quadragesima. Cogita qualem te
fecit deus. Nempe secundum corpus egre
giam creaturam: sed secundum animam ma
gis: vt pote imaginem creatoris. Nam ho
mo in dignitate precellit omnes creaturas
corporales. Unde Aristot. de regi. princi. di
cit nobilissimum animalium est homo. Item
. vii. polit. Inter omnia animalia solus homo
habet rationem. ℣ Sed diceres quomo
do hō ad imaginē dei est creatus. Respon
deo primo tātum ad immortalitatem: quia sicut
deus est immortalis: sic ⁊ anima. Aristot. iii
theopicorum. Anima hominis est immorta

lis. verbo dogm. Primus ab hoc hoīs creatus
nisibilis incorporeus immortalis deo similis
tus: nullā ymaginē habēs nisi creatoris sui.
Primo enīm scīm corp̄ hō fuit creatus q̄ de
buit esse mortalis. sed quis permutauit q̄ de
factus est mortalis. vñ Gregorius mōrat. Ad
hoc homo in paradiso potuit esse vtili se ad
ēdi corpis sui obedientiam vitando cherita
tis abstringeret ad celestē patriā ad societa
tē angelor̄ quatinus sine morte carnis sue
sieret. Hic nāq; immortalis condit⁹ ne si nō
peccasset eīm mori non potuisset. Sed mors
anime est immortalitate poss hāc vitam ha
bebit vel gaudiū vel supplicium: si poss iudi
cium tūc corpus erit etiam immortale: sic q̄
homo post iudicium eternaliter vivet cum cor
pore et anima vel in pena vel gaudio Se
cundo hō ad ymaginē dei creatus est. Primum
ad dānationē nō sicut deus est dominus omni
bus sic homo oim creaturaꝝ. ps. Omnia subiecisti
sub pedibus eius. Quia si homo in statu
nocētie permansisset omnes creature ei subie
cte fuissent. s. bouinus celum pisces marinū
animalia in terris. Sed quia homo suo creā
tori inobediens extitit: ideo obedientiam cre
aturarum pro magna parte perdidit. Item
deus omnia que sunt in celo et in terra pro
pter hoiem creauit: hoc patet. Nā angeli ser
uiunt hoibus. Similiter historia celi seruit
homini. Nam sol cursus tibi diurnos illu
minat tibi nocturnos: luna et stelle tibi splen
dent. aer dat tibi spiramen: aqua rigat ti
bi fetorem et mitigat tibi sitis ardorem: terra
profert tibi fruct⁹. s. frumentū et vinū aqua
profert tibi pisces: quia profert tibi lanas et
qua tegis corpus tuum. et sic de aliis. Ergo
homo est dominus oim creaturaꝝ ergo te
netur deum laudare pro omnibus creaturis
Tertio homo creatus est ad ymaginem tri
nitatis. et hoc in tribus potentiis anime s̄cī
licet memorie/intelligentie/et voluntate vi
delicet memoria sit camera patris in qua ha
bitet per continuam recordationē. intelligē
cia sit camera filii in qua habitet p vere fidei
cognitionē. voluntas sit camera spūs scī et
in qua habitet per amorē vt hō in vera chari
tate voluntatē suas conformet voluntati di
vine. Tertio scīm trinitatis institutus est vt
homines incitent ad grās agendas ipi deo qui ta
lē gratiam nobis hic reuelauit in fide. s. vt nos
do nobis cognitionē sancte trinitatis q̄ fide
et in futura reuelabit nobis in specie. i. Joh.
dit. Videbimus eū sicuti est. Joh. xvii. Hec est
vita eterna vt cognoscant te etc. Vñ mystica
diuinodebemus esse apti. Vñ sequitur
lectio. Sic celum et terra deo. Humberti. Ele
ctis patet celum et spūsanctus habitator. Et in fine
plalmorum et cantus sanctus. Et cum hoc
breuiter quisq; ad magna deuotione coīter
et deuote mentis se tantorum bonor̄ legere debe
Q. Nam ōtio de festo trinitatis si dicatur
cuius reuerentia nominatur valet principalit
ad tria. Primo ad demonū expulsionē. Dicit
significabat in quodā libro notario quod ci
uitatinopolim de quo legit q̄ cum quidā ma
gus ad quendam locum ei⁹ pulset libr⁹ mul
titudo demonū exibebat vnus corpus in tyo
no sedens interrogauit ei⁹ pulsus et sanctus
q̄ sit signaculū se signib⁹ crucis dr. Ego sum
unus sancte trinitatis. Quibus audito signo q̄ sancte
nole sacē trinitatis. oēs euanuerūt. Et ymago
pyrit⁹ notauit ab ecclesia sāc sophie ciuitatis
imago xpi que tibi vnus oculus ad ipm quod
q̄ per ecclesiam peragret conuertebatur et si p
so tacto xpo tibi diceret: q̄ rōbellus me audet
ropā demonib⁹ in terris ego odiebam te ropā
patre meo in celis. Sic bonus adversatus
mag̃pulsionē. Sic sicut dicit Joh. Damasc.
Cū apud ciuitatinopolim pestilentia grauis
esset quidā puer de medio gti in eccl̄a repens
tinus sacē trinitatis. s. sac de⁹ sacē corpus sāc
tum q̄ misericors saluator miserere nos
bis ab angelis est vocat⁹ cū ab ecclesia corpus
populo tradebat. mox ale pestilentia cessauit.
Tertio valet ad malor̄ cōsolationem et ob
uentionē. Dicit enim refert Beda. de libro
quem scripsit ad comitissā Pinctensē cum ar
chiepiscop⁹ ebordensi. Symoniacus esset q̄ cū
mes tribus pernocta corruptus quidā legatus
pyrinctus perpā vt verbum sacē trinitat
s. Gloria patri q̄ filio etc. dicere et rogās q̄
vt si Symoniacus esset spiritū sanctū cui intimo
am ferebat nominare nō posset. Quod factū
est: q̄ sic ille deprehensus peccatum sibi ipsi
liter confessus fuit et penitentiam egit. Ergo
do loquendo modicum de euangelio hodie
no tunc primo queriē quare hoc euangelium
hodie legitur. Respondetur q̄ ideo quia quo
libet persona in diuinis in euangelio hodie
erno aperte exprimit. Nam persona filii est
illa que loquit. sed persona patris exprimi
tur cum dicitur. Scimus quia a deo venisti
magister. Et persona spiritus sancti ostendit cū
dicitur. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et
spiritu sancto etc. illud. Spiritus vbi vult spi
rat. Exprimuntur autem persone diuine cum
suis appropriatis. Et sic est patri attribuit po
tentia: filio sapientia: spiritui sancto bonitas

hec persona patris exprimit ē sua potētia cum dē. Nemo pōt hec signa facere que ego facio nisi fuerit de⁹ ē illoq; signa facere ē de alie potentie. Exprimit gloria filii cum sua sapientia cum dicit. Scim⁹ q; a deo venisti magister. Ad magistrum ēm spectat sapiētia docere. Exprimit ēm gloria spiritussancti ē in bonitate cum dicit. Spirit⁹ vbi vult spirat. Non ēm ex nostris meritis: sed ex sua gratuita bonitate se nobis infundit. Sed queri ne quare patri attribuitur potentia: filio sapia: spūsancto bonitas: cum ē omnes tres persone sint ex patre ⁊ filius et spūsanct⁹ habeant eandem potentiā: sapientiā ⁊ bonitatē. Respondet ēō Aug. in lib. de trinitate. In matre solet notari in patre defect⁹ potētie gratia antiquitatē. In filio solet notari ignorantia propter iuuentutē ⁊ inexperientiā: ⁊ spiritus videt sonare inuehementiā. Esa. ii. Quiescite ab hoie cuius spūs in naribus eius est. Et ne putet similē esse in diuinis sicut in creaturis tunc patri nō solum attribuit potentia sed omni potentia: ne videatur senior: ⁊ ab hoc in symbolo dicit. Credo in deum patrem oipotentem. Et filio non solū sapiētia sed etiam omnis sapientia et scientia attribuitur ne videat minor aut min⁹ sciens aut minus expert⁹. Et spiritui sancto attribuit bonitas ne putetur crudelis aut vehemens. Unde ps. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. ¶ Quāuis aūt de⁹ pater sit omnipotens duo tñ sunt in ipso et duo in nobis que ipm vicere videntur. Qui non est sua pietas vlcerosa. Hiere. xxi. Cōuersa sunt ouia viscera mea super eū misereor misereboz ei⁹. Aug. Tardius quidem videtur a deo petēs veniam suscipere q̄ debet dare. Libentius dat veniam deus q̄ rem eam petit. Hic ēm festinat absoluere reum stromento ire sue quasi eum plus cruciet pallio misereri q̄ ipm miserum pallio sui. Secundum est sua charitas affectuosa que ipm de celo ad terram deposuit Augustin⁹. O charitas q̄ magnas vires habes. deum de celo ad terram deposuisti ipsum etiaz ad crucem ascendere fecisti. Nihil aūt ē esset omnipotēs cum coartare potuit nisi sua pietas ⁊ viscerosa charitas. Tertium est oratio nostra lachrimosa: quod significat in ezechia regem quia lachrime vicerūt eum vt sententiam mortis sue eum nō preberet sicut eum prophetia a dño nūciauerat. Esa. xxxviii. Audiui orationē tuam ⁊ vidi lachrimas tuas. ecce adiicio ad dies tuos quindecim annos: ⁊ de manu regis assyrioz eruam te. Ide etiam patet in moyse cui deus dixit. Dimitte me vt irascat furor meus. ⁊c. Dei. O humilis lachrima tua ē regnū tuum ē potētissime cōtra deū non verenti intrare. sola ū introeuntis nō q̄ sola redibis. quicq̄d petieris obtinebis via eis inuincibilē: ⁊ ligas diu etēnum. Quantum est nostra humilitas gratiosa. Statim inuenitur. iii. Reg. xxi. Vbi dñs dixit Helie Nōne vidisti achab. humiliatū coram me. q; ergo humiliamus ē causa mei. nō inducā malū i diebus⁹ ei⁹. Hoc etiā q; de mulierib⁹ quoz humilitas vicit deū. Jone. iii. Vidit de⁹ opa eoz q; conuersi sūt ⁊c. Ide sciendū q̄uis fil⁹ sit simplex filius⁹ tñ sciēter permittit se decipi i vēditione q̄ vendēdo nobis regnū celoz permittit se a nobis decipi infra dimidiū iusti pretii. Ipsū enī vēdiderat apūs q; triginta ⁊ parua nauicula zabro q; dimidia substātia. vdue pro duobus minutis: quibusdā q; calice aque frigide vt habet Mat. x. Quibusdā q; sola bona voluntate. Hiero. Que offerunt̄ non sui ponderis sed offerentium pensant voluntate. Aug. Regnū celoz tñ valet quātū habes. Deus permittit se decipi a nobis in emptione q̄uis nostra caro pcio emit. Nā corp⁹ nostrū erat pcio magno in sanguinis. i. Cor. vi. Empti ē tñ estis ⁊c. Jam nostrū emit potestate alie⁹. i. Joh. iii. Ille q; nobis alam suā posuit Tertio permittit se a nobis decipi in commutatione. q; res nostras nobis in centuplo restituet vt habeat. Mat. xix. Centuplū accipiet ⁊ vitā eternā possi. Sed bonitas q; attribuitur spūi sancto tāta ē vt ab ea nullus se abscondere possit tanta illud ps. Non est q̄ se abscondat a calore eius. Nā in celo est mia saluās. ps. Dñe in celo mia tua. In purgatorio est misericordia liberās. Eccli. li. Liberasti me a p̄sentura flamme q; circūdedit me. In inferno ē miam mitigās. q; de⁹ cū punit citra condignū ps. Aut obliuiscet misereri de⁹ aut cōtinebit in ira sua mias suas. In mitto vero modam mia cōseruās. Spūs ad iustos. modo mia expectās. Spūs ad malos nō miam trahis. Spūs ad duros q; p̄ beneficia ⁊ flagella trahunt nō mia suscipit. Spūs ad reuerētiā vt posset pius dici ps. Ipsa dūs plena est gra. Ita est mia ⁊ bonitas spūsancto est p̄pria ⁊ innata inuisibilis. Deus cui p̄priū est misereri semp⁹ parcere. ¶ Ultimo sciendū q; beata trinitas ē videri ⁊ credenda non curiosē inuestiganda quia hoc vanū esset ⁊ stultū: q; hoc non posset cōsequi intentū suū. Sicut enim vanū ē

stultū ẽ ſſet oculos hue ⁊ illuc ſpargere vt illū quod in abyſſo tante latebrarū ẽt ſi nihil poſſet videre niſi q̃ extra fugā apparet. Hic ſtultū eſt et impoſſibile ſcrutari ꝓfundam trinitatis. ꝑ Aug. Quid eſt dꝫ oportuit ni ſi teſtimoniū ⁊ meſſagiū eſſentia. Dicitur quia hō̃ peri. niſi oſtiū eſſet ꝑ Proverb. xvb. Sicut qui mel comedit multū nō eſt ei bonū: ſic qui ſcrutator eſt maieſtatis opprimet a gloria. Eccl. iii. Altiora te ne quæſieris ⁊ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris: ſed q̃ precepit tibi deus illa cogita ſemꝑ q̃ periculoſum ſit q̃dꝫ Augu. di. Ubi querit vnitas trinitatis patrē. ⁊ filiū ⁊ ſpūſcti nec alicubi periculoſius erraꝫ: nec laborioſius alicꝺ queritur fructuoſius alicꝺ inuenitur. Ber. Scrutari hoc temeritas eſt: ſeruare pietas: poſſe vita eterna qđ ꝓ poſſibile ſit perſeruanti ſcām trinitatem patet ꝑ tale exēplū de ſancto Aug. q̃ eo tempore quo libꝝs de ſancta trinitate cōponit eū q̃ditno maris ſocius a longe ſequentibus quedā de trinitate mirabilia diſcuteret quēdam puerū in littore maris inuenit qui cū quodā cocleari argenteo ⁊ quadā foſſa que erat aquā de mari effunde bat dicens ſe totum mare velle in ſtam foſſam ſic hauire. Cui Aug. in riſu ꝓuocat⁹ ait. Quō fiĝ hoc fieri poſſe ei mare ſit magnū ⁊ cochear ꝑuum. Cui puer. Facilius eſt mihi hoc agere q̃ tibi qđ cogitas adimplere Tu enī cogitas in libro tuo myſteriū trinitat cōprehendere et liber tuus ſit puer⁹ ad recipiendū. ⁊ ipſa trinitas pelagus immēſum ad hauriendū ſtatim puer diſparuit ⁊ Aug. deo gras agens q̃ ſit de rum quod puer dixit recognouit.

In eod̃ ſc. ſer. lxxvi. de trinitate ⁊ baptiſmo.

Niſi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu ſancto nō poteſt introire in regnum dei. Joh. iii. ¶ Sciēdū q̃ triplex eſt natiuitas. Naturalis ſpiritualis et celeſtis. Homo igitur qui natus eſt natiuitate naturali non poterit introire regnū dei: niſi iterū nascatur natiuitate ſpūali que fit baptiſmo ⁊ tamen q̃ etiā ſit renatus natiuitate ſpirituali adhuc intrare non poterit regnum celoꝝ niſi iterum nascatur natiuitate tertia. Natiuitate celeſti que fit in morte cuiuſlibet viri ſancti. Prima natiuitas eſt hominis ad humilitatem. Secunda ad iuſtificationem. Tertia ad beatitudinem. Puer quidem nasci⁹ natiuitate naturali quatuor fecit que nobis ſunt ad humilitatis exēplum. Primum eſt q̃ flendo ⁊ non ridendo natus eſt. Joh. vii. Primum vocē emiſit plorans Aug. de ci. dei. Puer ⁊ plorando fecipit nascens q̃ plectuosus q̃ miſer⁹ paſcitur. Ideo bn Hiero. q̃ bn⁹ flenti ad Lazarum ſuſcitandū ex eo q̃ amici ꝓ ſuſcitatione inter alios ſe nimis ad poſtitiū ꝓpriū precium removerat gebatur. Secūdū eſt q̃ puer nudus deſtituꝫ ſe tutum ⁊ quaſi in placitum pedibus calcādū ad inuentū q̃ ſpōſa. Nudus eſt ſanctus ſpūs ⁊ ſanctus ab ſcriptura dicit. Tertiū eſt q̃ puer inanis ad q̃ parit⁹ ad inuenēdū q̃ vana ad ritus miſeriq̃ puer perib⁹ eis ꝓpinq̃ parentibus. ſicut mulier parturiēs q̃ ſuo filio ſit de ſterna vita conſolet⁹ gaudet. Vnde paradiſus q̃ per tantum creaturarum ſterilitatem ꝓcreat⁹ q̃ per illā tam cōmunem malā ſpūlem q̃ ſe nimis ſpargendo. Quarto eſt q̃ puer nud⁹ ⁊ pauꝑ natiuit. Nudus tra ſupbiā vestiū. Aug. ſic nudus natus et cultū ⁊ ſupfluū hō̃ nō d⁹ nasci. ergo ſupbia ꝓ vestitū ⁊ ſupfluū. Pauꝑ natus ꝓ diuitijs. Aug. di. Debere ſi⁹ ꝓ ſuo ſtitū ⁊ ſupfluū. Sed nascitur ⁊ ſpūalis q̃ fit i baptiſmo: ⁊ de hac ſpūali natiuitate ſit apoſtol⁹ ad Titū iii. Nō ex operibus iuſtitie que fecimus nos ſed ſm ſuā miſericordiā ſaluos nos fecit per lauacrū regenerationis ⁊ renouationis ſpūs ſci. Ubi ſcīdū q̃ ſicut dicit Aug. in ſermone de tempore. Quidā ſūt qui differūt baptiſmū

dyaboli extiterit dyabol⁹ dicendo ⁊ tertio nō posse in eum nisi per obsessum pedi et se subiici ut vñ Beda in quodā ser. Inimicus pōt ex citare tentatiōis motum: sed in te est si volueris dare vel negare cōsensum. Ergo dyabolus est sicut canis ligat⁹ qui pōt ergo bolem latrare sed non potest eū ledere nisi velit ad eum accedere. Aug. sup ps. Dyabol⁹ pleriq; vult nocere sed nō potest: qz potestas eius est sub ptāte dei. Gre. Debilis est hostis qui nō vincit nisi volentē. Aug. sup Lu. Dyabolum nō posse nocere cognoscas. Pertuse ferr⁹ est q̄ effigit bolem templum dei: quod signatum est in hoc q̄ sup illum de scendit in specie columbe super xp̄m baptizatum. Vñ tota trinitas mansionē habet in baptizato. Joh. xiiii. Ad eum veniemus ⁊ mansionē apud eū faciem⁹. Ergo male faciunt qui post baptismū scientes pereunt mortaliter: qz filii expellūt patrē ⁊ filii et spūm scī et diabolū introducit qui expulsante fuit per baptismū: qui nihil habz eis dare nisi eternū supplicium ⁊ cās mala. Septimus effectus est q̄ characterē imprimit q̄ est est indelebilis quo caractere xp̄iani baptizati a nō baptizatis in die iudicii discernent ⁊ huius erit ad magnū honorē: malis erit ad magnā cōfusionē: qz character ostēdit q̄ ipse scrutinii xp̄i se subdiderūt: et i baptismo diabolo ⁊ oībus pompis eius abrenunciauerūt sed opera eoz mala allocata characteri ostēdent q̄ deteriores ⁊ abominabiliores „inde libus facti sunt. Aug. Quanto gratus altior tanto casus decliuior. Sed qz xp̄iani q̄ signū characteris sunt sug cōs infideles erubescāt: ergo eoz casus erit maioris confusiōis. Octauus effect⁹ est q̄ filios dei efficit. Ad quos significandū super xp̄m baptizatum audita ē hec vox patris. Hic est filius meus dilect⁹. Ex quo elicitur ei⁹ quanta diligentia nutriendi sunt filii regis summi: qz si cus oī diligentia nutrimūt filii comitumvel regū terrenorum ei⁹ quanta diligentia nutriendus est ille paruulus qui est filius dei. De illis qui sunt in adulta etate nequā an sint filii dei vel filii dyaboli. Eccl. xx. Melius homo an simo erubescit quā obligatus peccato. Vñ de parvulo baptizato qui nondū est in etate q̄ possit peccare dubitat q̄ sit filius dei. Unde multū peccāt mulieres et matres que male tractāt pueros: cum eos maledicendo ipsos: quod nullo modo licet sed reuerenter tractandi sunt propter reuerentiam dei qui eos inhabitat. Nonus effectus est celi apertio. Et in hoc offendit magna vis baptismi qui cū in terra exhibetur celo tamen operat. Ad significandum hunc effectum baptismi dicit celum volasse aperiri cū baptizaretur a Johanne baptista in Jordane ne hoc offenderetur q̄ spūs baptizatus ex fide sacramentali baptismali decreti euolat introitum sibi celum semper apertum.

¶ Iterum de trinitate ⁊ de signis qui ante et post baptismum fiunt. Decimo primo.

QUi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū scō. ut. Jo. iii. Ex his multis pōt q̄ scito mouitur homo qui adhuc stat in innocentia baptismali immediate ire ad purgatorio celū intrabit sicut filii pueri qui in innocētia sua p̄cauerūt decretū. Ex quo pz q̄ sta sit fatuitas parentū aliquos qui inconsolabiliter volent de morte puerorum suoz qui post baptismū decedūt cum baptismalē innocentiā perdiderūt. Valde ei fatuū est eos velere de hoc q̄ filii eoz trāsierint a societate hoīm ad societatē angelorū vel le lachrymas ad gloriam. De exilio ad patriā videntur eis tales filii inuidere: deliberato eos potius esse in hoc exilio q̄ in celorum potius deberēt gaudere q̄ filii eoz tales tantam gloriā acquirūt pter meritum passionis xp̄i ex qua passione baptism⁹ habet effectum. Et si de hoc velere possent si pter culpam parentum filii decederent. Unde sciendū q̄ parentes possunt temere in filios cathos q̄ pueri eoz in pueritia morientur pximo qui nimis intimo corde puerorū ligāt: et maioz complacentiā et amoz ad eos habet q̄ ad deitatē qui q̄ deus ex sua bonitate subtrahit eis pueros vt eorum ipso cōz ad se erigant et eū diligāt. Aug. Hoc ab hoc rapit quod pz ceteris diligit. Ergo qui pueros in pz deum diligunt volde deum suum faciunt. Et hoc est ratio quare illi pueri qui sunt nimium affabiles et prudentes citi⁹ moriūt: q̄ parentes nimio affectu eos diligunt ⁊ cū nimia sollicitudine circa curas mundi eos nutrit. Decimo qz quis inhonorat suos p̄pos parentes: tūc q̄q; punit in suis propriis filiis. Unde legitur in dyal. Cesarii q̄ quidā inhonorauit parentes omnes filii ei⁹ in breui defuncti sunt. Tertio si res iniustas habuit deus ex bonitate sua permittit tales pueros mori ne ipsi pueri cū illicitis reb⁹ illorum eum q̄ rentib⁹ damnent. Quarto propter malum exēplum parentū. qz talis puer fatuus forte imitatus vitam puerilem suorum parentum ⁊ sic etiā fatuus effect⁹ perueniret ⁊ malus si superuixisset. Quinto contingit qz̄ pter hoc

...ppetit nō vult g te lactare tuū ppriū ...ent dicitur mulieres q̄ cōcurrerūt ha... mittere: nec q̄q̄ lac ipsius mittetis nō ...ia generis ipōt puero sicut lac matris de ...ra? est in vtero materno? alius? nec ...ppetere inopiunt q̄ alias lac sugerent cum ...nē vos lactastis. Sit ḡbat per hoc? ...mittit aliquē tibi q̄ aut̄a nunq̄ de...ebunt nō tm̄ deficit sue nature sicut ...ra? ita est cui de puero. Secūdō tm̄ q̄ ...mat nō pōt g te lactare puerū tuū tm̄ ...ia est nutrix: nō tm̄ sexus puerī inclinatur ...ra matrē nutricē q̄ eos lactant. Tertio nō ...git q̄q̄ ex negligentia parentū: sicut pare...nt q̄ pueros suos nō custodiunt q̄ eos q̄q̄ ...a aquā. vel ad ignem ex negligētia sua ca...re ḡuitāt vel etiā q̄ pueros ponunt sicuti ...ntē vbera sua dormiēdo suffocāt q̄ ...ne cautū est. Et si in aliq̄ istoz sex iā pdi...ti parentes erunt rei tāc dolere deberent de ...eroz suoz morte. B Vltimo notādū q̄ vi...ti sex istoz signa q̄ tūt ad baptismū et ...ia q̄ sunt post significant. Sibi scien...ū q̄ ppio exuflatio: insuflatio significant ...is maligni expulsionē: bonī introductionē ...ti ergo sacerdos dicit. Exi maligne spūs ab ...ac creatura dei: da locum adventui spūs ...cti. Secūdo talis insufflatio: vel linitio signat gra...q̄ sicut istis p̄seruationē a peccō: parentibus ...ti vel in baptismo dat gra: spūalis ista gra...tic cū abiutorio dei quibusdā alia gratia ...ia vsque ad vltimū ad mortē. C Circa q̄d q̄ritur an hō possit vincere ...ne peccō mortali. Videt q̄ sic. Et hoc ḡbat ...ō tēporibus. Sed ista nō est ista q̄q̄ hoc ...ū baptismi gra q̄ quāl̄t pōt manere pōtea ad ...ltū ab eo qui peccō mortali ſ vult vti ista gra...ia hoc significat tale limbo quā sacerdos ſi...gat ipsi puero ad baptismū: q̄q̄ sicut carnes ...ius p̄seruant a putredine mediante sale sic ...ō baptizat? mediante gra quā in baptismo ...cepit p̄seruare se pōt a peccis mortalibus. ...ecta tat̄ o q̄ ex hoc sequit̄ q̄ deꝰ ipossibilia ...ebit omnia impossibilia: q̄ mandata dei sūt ...obis data vt non pereamus. Secūdo ſ vi...ti q̄ deus tibi precepit q̄d nō potes implere ...ud dicitur ei hoc maledictionē vel sentētia ...ri. Maledictus hō q̄ dicit deꝰ ſ preceptis im...possibile. Sed hoc etiā esset loqui contra euāge...lū vbi xp̄s dicit. Jugum enim meum suave est et ...onus meū leue. Tertia ratio est: q̄q̄ p hoc tol...lunt liberū arbitriū q̄d tū necessariū est no...bis q̄ nos deꝰ ei ad seruiendū. vñ Gen. xxv. ...dicit. Ipposuit tibi aquā et ignē ad q̄d volueris ...porrige manū tuā. Sed ad hoc erat vita mors ...bonū et malum q̄d placuerit ei dabit illi. Sed ...dō ēt q̄ in hoc ſ verū q̄ vult̄ hō q̄q̄ naturā ...li ſclenatibe magis inclinat? est ad vnū vitiū ...q̄ ad ipm hominē. ſi adhuc stat ſ in libero ar...bitrio et potestate. ſ. vitiū velit cōcutere huic na...turali inclinationi vel resistere. vñ Gen. iiii. ...Dixit deꝰ ad cayn tibi autē subeunt fructus ...ocultare. subtus te erit appetit? tuus: tu do...minabēris ei? Aug. de vera religione. Quāc vnq̄ ...aliquo voluntario malō ē: ut nullo mō ſ̄ peccō ...nisi ſ̄ voluntario. Ex ſ̄ dictis sequitur quōmo...dō pōt vincere siue peccō mortali mediante gra q̄ ēt abiutorio dei vsq̄ ad mortē ſ vult. Et hoc ...ēt patet in plurib? locis d̄ vnq̄ ad gratiā eta...tes vsq̄uentis tamē vltīs mortaliter peccave...runt: vt bibl. Vltimo potest moueri hoc? ...Tho. de aqno: q̄ pueri alii ſcti de q̄b? legit̄ ...q̄ nunq̄ mortaliter peccauerunt. Tertio salue...tur? ad aures: q̄ ad nares signat spūalis ...sensus optionē ad audiendū: q̄ intelligendū ...eo q̄ sit salutis. Quarto vinctio olei in pec...tore: q̄ inter scapulas signat amorē dei: q̄ habet gerere i corde suo: q̄ inter scapulas q̄d ...significat remotā subiectionē. Scripturā dei: q̄ ...ecclie ad obediendū deo: q̄ patris ecclie. Ver. ...q̄uid homo vite dei precepit q̄d non sit eccli ...displicere deo hoc ejus accipiendū ſ̄ dñi p̄cipi...at de? Luc. x. Qui vos audit me audit: q̄ vos ...spernit me spernit. Tria de alia signa sūt ...post baptismū. Primo crismatio in vertice q̄ ...signat p̄sentiā gratie in mente imperfecta. Secūdo im...positio cerei ad manū q̄ signat fidei exemplo ...claritatē. Tertio velatio capitis q̄ signat immu...nitatē reliquationem. Notādū q̄ pueri q̄ sine ...baptismo decedūt ad ipsos pueros pertinet ...ēt hoc ēt pena dāni: nō sensus: q̄q̄ nec ...erit nec tristitiam nec habent frigus nec calo...rē: nisi simplē nullā penā sensibilē: sustinē...t̄ sed solūmodo q̄ sunt priuati visione dei: hoc ...ēt pena dāni. D Queritur vtrū pueri in...boꝝ sint similes pueris q̄ sine baptis...mo in crediti? Videt q̄ sic: q̄ equalē culpā ...ſ̄ peccō originale habet: et nullū peccō actuā? ...ergo habebit equalē penā dānati: q̄d ill...belle ad nunos detrectio genuerit: cū nō ...sufficit sīg: tunc ipso facto perrat mortalit...nō sufficit: et vide: et nullā excusationē pōt ha...bere intellectū: q̄ ipsa sīgna ostendūt ēt q̄ ...vniuersū mundū: vñ vita in cui? ...pulsu sūt ...Sed vide. Quōs ſ̄ nullā vnionē ...potestate cui? ei? etc. Ps. In o? in terrā exi. ...ro. Et q̄d? nonne? talis infidelis sine tuo? ...ue pagan? sine hereticus tāc luceāt ab ipsis

ns̄ credidit. Mar.xvi. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit salu⁹ erit. ꝙ vero nō crediderit cō dēnabit. Inuig quotiēcūq; infidelis fuit in de⁹ sine pagan⁹ vlus rōnis hns fidē tenet acrit ebera aliqū p̄ceptor dei totiēs pereat mortaliter. ⁊ ignoraⁿcia nō excusat cū. Aug. de gēa ⁊ libero arbitrio. Ideo diuina p̄cepta data sūt vt excusatio de ignorantia non habeatur.

¶ In festo corporis xp̄i. fer. lxviii.

CAro mea vere est cibus ⁊ sanguis meus vere est potus. Joh. vi. Sicut dicit Aristo. iii. ethi. Terribilissimū olim terribilis est mors ⁊ sicut serpens infecit p̄mos parentes qñ gustato cibo cōmederunt mortem. Cum ergo deus nō sit deus mortis sed vite: tō necessariū fuit nobis aliqd dari ex quo haberem⁹ vitā. Et hoc est illud venerabile sacramēti de quo dr̄ in verbis p̄missis Caro mea. ⁊c. loquēdo de festiuitate hui⁹ diei sciendū q hodie agitur dies institutibis huius sacramēti qz in die cene ecclia occupata est cū memoria dñice passionis: ergo eccliа l: statuit q quinta feria p̄xima post penthecostem dz peragi ⁊ p integrā octauā festū istius laudabilis sacramēti sicut instituti est a xp̄o in nocte cene Ihū in ep̄la hodierna dicit apl⁹ i. Cor. xi. Dns ihesus in qua nocte tradebat. ⁊c. Sciēdū p̄mo q p̄fis festum solēniter ⁊ denote est agendū ab oibus xp̄ianis. Prio p̄pter spūales indulgētias hui⁹ festi: qz vrban⁹ iiii. ꝙ hoc festū instituit spūales indulgentias dedit. Unde oibus vere penitētibus ⁊ cōfessis ꝙ matutinali officio hui⁹ festi p̄sentialr interessent in ecclia vbi celebrat centū dies: ꝙ vero mille totidē. Illis autē ꝙ interessent p̄mis istius festi vesp̄is sūt centū ꝙ vero sedis totidē. Eis quoq; qui p̄me. tertie. sexte. none. cōpletorijs officiis adessent q qualibet horarum spaz. xl. dies. Illis vero ꝙ p ipsius festi octauas in matutinalib⁹ vesp̄tinis misse ac horaꝝ ceteraꝝ officiis p̄sites existerēt singulis diebus octauaꝝ ipsaꝝ centum dies de iniūctis sibi penitētiis relaxādo indulgentiam tribuit ppetuis tpibus duraturā. Ergo vnū est q vnusquisq; qui cupit illas indulgentias cōsequi q antea cōfiteat. qz oēs indulgentie solūmodo dant⁹ illis ꝙ sunt p̄fessi ⁊ vere penitētes. Hebo hodierna dies solenniter ⁊ denote pagēda est exēplo occursus ⁊ honoris xp̄o exhibiti in die palmaꝝ a cōi ppl̄o qñ equitanit in hierusalē qñ plurima turba obviauerūt sibi ⁊ sternebāt vestimēta sua in via. Et alii cedebant ramos palmaꝝ de arboribus ⁊ sternebant in via. Et turbe que p̄cedebant ⁊ que sequebant clamabāt dicentes. Osanna filio dauid. Benedictus ꝙ venit in nomine dñi. Sic hodie xp̄s in sacramēto portatur p plateas vt sibi honor exhibeat ab oib⁹ xp̄i fidelib⁹ propter quoꝝ salutem ipse ibi moratr in sacto sicut ipse p se dicit Mat. vltimo Ecce ego vobiscū sum vsq; ad cōsummationē seculi. Et hoc est in sacramēto altaris. Et sic que sūt sibi exhibita honorabilr a cōi ppl̄o in die palmaꝝ: ista hodie sibi debēt fieri ab oib⁹ xp̄ianis spūalr. Prio p̄stranerūt vestimenta in via: sic spūaliter quilibet hō dz bonū exemplum p̄bere p̄mo suo in quo edificet ⁊ deo honorē ⁊ qui hoc facit p̄sternit vestimenta sua. Math. v. Sic luceat lux vestra coram hoīb⁹ vt videant opera vēa bona ⁊ glorificent. ⁊c. Et hoc est deo valde acceptū. Cuilib⁹ p̄odesse bonum exemplū ⁊ etiā sibiipsi valde meritoriū Ihū Celarius. Quātis exemplū vere humilitatis ⁊ p̄fecte charitatis ostenderis cū tātis ⁊ p tātis eterna p̄mia possidebis. Dz hem aliq̄ p̄sternūt lapides in via vt sunt illi ꝙ cōdalizant p̄mos in moribus? sin verbis ⁊ infectis: et tales sunt maledicti a deo. Mat. xviii. Ve hoi p quē fit scandalū. ⁊ malū exēplū maxime nocet sancte ecclie. ¶ Unde oritur questio quare tot mali hoies sunt in mūdo. Rñdet q p̄pter mala exēpla. qz a bone maiori debet arare minori: sic ⁊ iuuenes discūt a senioribus malā ⁊ puersam vitā qz vn⁹ inficit alīq̄ malis exēplis sicut enī carbones se inuicem accendūt: sic ⁊ exempla malorū. ergo tā multi mali hoies tam sunt in mundo. Arist. ii. topi. Homines vt in plurimū mali sunt in pauciorib⁹ vero sunt boni. verbi gēa. Nullo mō essent tot superbi auari. gulosi. luxuriosi. luxores. vanitarii. choreizantes. ⁊ sic de aliis nisi viderent ab aliis talia fieri. Et tales a q̄bus talia mala viderūt ⁊ didicerūt rei sūt olim istaꝝ alioꝝque sic dānant eoꝝ p̄pter malū exemplū. vñ Ezech. in morali. Tot mortib⁹ dignus est quot exēpla p̄uitatis in posteros reliquit. Ihūs summe cauere debem⁹ ne p̄xim⁹ noster in nobis scādalizet. Christ. sup Mat. Cia agamus ne p̄xim⁹ noster scādalizet vita nr̄a: etiam si valde recta intētione fiat scādalū aliis p̄bens occasionē. Ite ramos palmarū xp̄o p̄sternere debem⁹: ⁊ hoc sit qñ hō semp hz coz floridum. Palma cui semp viret in vere: in autūno: in hyeme: in estate. Ver ver inuentus signi ficat vbi opa incipiūt florere. Per autūnum senectus intelligit vbi folia cadunt de arboribus: sic ⁊ senex marcescit ⁊ curuat se ad terrā

ſpet glatem ꝓperitas accipit: ꝙ g hymn ad nras intelligit. Illi ergo ſicut palma ſem per virēt in corde q̄ in inuētute incipiūt deo ſeruire: ꝙ hoc eſt deo valde acceptū: ꝙ in ſenec tute bonū inceptū ꝓtinuāt per ꝓſeuerātiā ꝙ in ꝓſperis tenēt ꝛperantiā: ꝙ in aduerſis pa tientiā tales offerūt duo palmas. i. floꝛida coꝛ ꝛa. ſa. Juſt⁹ vt palma floꝛebit. Tertio hodie ma dies ſolemniter a nobis eſt gagenda ne ingrati vīe amur tāto bñficio ꝙ liberalitate ei⁹ qui⁹ deus in oībus donis ſuis ſit multū liberalis: tū in inſtitutiōe hui⁹ ſacramēti ſuis liberaliſſim⁹. vñ Aritt. Liberalis eſt qui ſuꝛ gitur in datione hoc ꝓꝛ de xp̄o in huius ſa cramēti datiōe: q̄d plus poſſet nobis dare q̄ ipſum. Hic enī in pāti dat ſeipm nobis in ſa cramēto in cibū: ſicut ipſe ꝙ ſe dicit in verbis ſequēs. Caro mea vere. ꝛc. Et in futuro da bit nobis in clara viſiōe ꝙ fruitiōe. vñ ipſe dicit ꝙ ꝓphetā. Ego ero merces tua magna nimis. Uñ in ſignū gratitudinis hodie ꝙ integras octauas gagim⁹ feſtū inſtitutiōis hu ius venerabilis ſacramenti. Ber. in li. medi. Quid retribuā dño ꝓ oī q̄ retri. mihi. Mihi nō deficit ſpūs me⁹ ꝓꝛſus in tāta bñficioꝝ gḷderatiōe: ꝙ hz nō ſufficiāt gras agere: hz in gratitudinē odit alia mea: vnde oꝛz aiam eē gratioſā ꝙ denotā: q̄z libēnius dona multiplī cit ſi ꝓioza tāq̄ dona gratuita ſuſcipi ꝙ ſpec tari vidēt. vñ ēt Aug. in li. de ci. dei. Quiſqs bñficia dei nō videt cecus eſt: nec laudat ingra tus eſt: q̄ſcs in laudādo reluctat inſan⁹ eſt. Unde ſūme cauere debem⁹ ingratitudinē: q̄z ſcm ꝓph. ꝛaneſ. Nihil eſt q̄d adeo indigna tionē ꝙuocet altiſſimi: ſicut ingratitudo. ergo debem⁹ eſſe grati de tāto beneficio ꝙ iugiter hoc donū maximū tanti ſacramēti in reuerē tia habere ꝙ in memoꝛia retinere. vñ Chꝛyſ. ſuꝛ Mat. Optim⁹ beneficioꝝ cuſtos eſt ipſa memoꝛia beneficioꝝ ꝙ gꝓtua gratia Ber. Dignū eſt ſemꝑ gras agere: q̄z hē? no bis nūq̄ ceſſat benefacere. Quarto hodierna dies ſolēniter ꝙ denote eſt gagenda: q̄ hodi erna feſtiuitas ꝙ denotio ꝙ honoꝛ ꝓpl⁹ eſt ꝓe ludiū future beatitudinis: quo xp̄s in celo a nobis erit honoꝛādus: ꝙ etiam eſt repꝛeſenta tiuū ſtius honoꝛis quē iam in celo honoꝛat ab electis ſanctis ꝙ angelis: ergo ſicut in celo ſemꝑ honoꝛat a ſctis ſcōꝝ dicti. ꝓſa. Uti q̄ ha bitāt in domo tua dñe in ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. Hic hodie a nobis honoꝛat in ter ris ergo hodie xp̄o cātat in cytharis oꝛganis ꝙ diuerſis muſicalib⁹ inſtrumentis. Item alīq̄ ihm hodie honoꝛāt poꝛtando cādelas. Item alīq̄ ſpargendo fl oꝛes. Item alīq̄ poꝛtādo coꝛ nūta lia de floꝛib⁹. Item alīq̄ gerdit aliquē ſequen tur geſtiōnē. ꝙ laudāt deū cāndo et ēndo Item ſacerdotes hodie induti ſūt in geſtione ſacris veſtibus in ſignū ſtole gloꝛificatiōis ſtue: ꝙ ſic quil⁹ ꝓ ſuo poſſe h onoꝛat hodie xp̄m ſicut in celo quotidie honoꝛat a ꝓphetis patriarchis: apl̄is: martyꝛib⁹: confeſſoꝛibus et virginib⁹: ꝙ ab angelis ſtis ꝙ oībus: vbi q̄libet ſctoꝝ ſuū poſſe laudāt xp̄m i celo. Ergo q̄ hodie digne honoꝛat xp̄m oſtēdit ſe ꝛtinere ad nūeꝛū ſanctoꝝ in celo cp̄ātiū: q̄ ſi cut angeli ꝙ ſcti ꝙ electi dei hāt ſeſtum cōtinuum in celo: ſic nos habemus vnū ſp̄ālē diem q̄ eſt hodierna dies in qua nos eis aſſimilari debemus in honoꝛando ꝙ laudādo deū. Uñ Ber. Diſtam⁹? i terris quas facturi ſum⁹ ſanctoꝝ dies in celis. Nihil ita ꝓprie in terris celeſtis habitatōis ſtatū repꝛeſentat ſicut alacritas laudātiū dei. vñ Au. in li. ꝛtes. Vere felix eſſet q̄ poſſet diuine laudi ſemꝑ inſiſtere. Quinto hodierna dies eſt ſolēniter ꝙ denote a nobis gagenda vt in fine vite nēe mereamur cuchariſtiā digne ꝛcipere. ¶ Uñ q̄rit quare in agone dat inſtiemis moꝛiēt⁹ cuchariſtia. Rñdetur q̄ principaliter ꝓpter tria. Primo ꝓpter ꝛfoꝛtationē. q̄z hō hz lōgā viā ambulare: ꝙ ſi cut coꝛp⁹ ſine cibo deficit ꝙ per cibū ꝛfoꝛtat: ſic alia ꝛfoꝛtat q̄ illū cibū. ſ. q̄ ſcm. Unde. iii. Reg. xix. dē helye q̄ angelus. Surge ꝙ comede grādiuſ reſtat tibi via. qui ſurgēs comedit ꝙ ambulauit in fꝛtitudie cibi illi⁹ vſq̄ ad mōtē dei oreb: ſic hō in ꝛfoꝛtatiōe cibi illi⁹ .i. ve nerabilis ſacramēti dz ābulare in mōtē dei. i in celū. vñ Hugo in li. de ſacris Lib⁹ ille ale ꝙ nō coꝛpis eſt xp̄s qui de oꝛe ad coꝛ tranſit. Secūdo ip̄a dat cuchariſtia in agone homi: q̄ moꝛiturus ſturus ē gnā tenebꝛoſam: ꝙ igno tam. Ergo vt ductoꝛē habeat q̄ viā ei oſtēdat ꝙ ſalno ꝙducu eū ꝙducat: ſtic hō recipit xp̄m i ſacramēto ꝙ ſupote dz petere a xp̄o qui⁹ recep pit in ſacramēto eū ꝓa. di. Notam fac michi viā ꝛc. ꝙ poſtq̄ ala ōducata ē a xp̄o ſtic pt dē cere eū ꝓa. Notas feciſti mihi vias vite adim⁹ pl̄es me letitia. cū vultu tuo ergo xp̄e ē ꝙduc toꝛ noſter eū ab hac vita migram⁹? Sapi. x. Juſtū deduxit. ꝛc. Item homo moꝛiēs nō ſolū ibit viā ignotā: ſed etiā tenebꝛoſā: ergo i ago ne dz denote xp̄m in ſacrō petere qui eſt lux vera q̄ oēm hoīem illuminat vt ei lucēat ꝙ illuminet illā tenebꝛoſam viā. In ſignū hui⁹ dat hoi moꝛiēti cādela ad manū vt xp̄s qui eſt lux mūdi ſibi illuminet et ad vitā eternā ꝙducat. hoc etiam moꝛiens ꝛſiderare dz. ma

candela ad manus sibi dat. Tertio ideo dat hoi mozi eti eucharistia: q3 tūc maximū filiū hoi inhabit: q3 maximas temptatiōes demo nū hō i fine vite habebit: ergo vt hō habeat ptectozē in fine vite tūc sume dz deliberare xpm in sacramēto recipe: ⁊ qñ xpm sumis in agone tūc actu cū deuotiōe cogitare debes q velis tam sumere tuū ptectozē q3 sicut diabo li tūc te maxime infestāt: ⁊ oēs amici tui tunc te derelinquunt et nullus te protegit. Ideo xpm in sacramēto recipis vt te ptegat ac de fendat cū angelis suis: q3 vbi xps ibi ⁊ angeli Dañ. vii. Milia milīū ministrabant ei: ⁊ de cies centena milia assistebāt ei. vñ Chzi. sup Mat. vbicūq3 viderint sāguinē dñicū ibi fu giūt quidā demones: occurrit aūt angeli hic sanguis effusus oēm orbē terraz lauit. Ver. Eucharistie sacramētū potēs est pctā sume re debellare obulas ptātes: ⁊ inferre celis re uertentes de terra. ¶ Sciendū scdo q ma lis in agone ⁊ exitu aie tria cōtingūt q̄ eos p turbant: scr ⁊ bonis etiā tria ptingūt p q̄ cō solant. Primū est q3 dolor adeo augmētat in corpe qñ aia dz exire a corpe sic q3 in coz hoīs nō accēdit: nec pōt hō tāt dolorē sustinere nisi cū magna difficultate. vñ aristo. Terribilissi mū oim terribiliū videt esse mozs: tūc pre ni mio dolore hō pdit sensus corpis. s. visuz ta ctū ⁊ auditū: ⁊ ceteros sensus: q3 tūc aia non cogitat amplī de corpe suo nutriēdo: sz vtu tes ad se trahit sparsim iā in corpe disgrega tas ergo mēbza mozīūt ⁊ glauci coloris erūt ⁊ coz scōm Arist. Et primū vincs ⁊ victimum mozīcs. ⁊ tūc videt aia ois pctā sua sup caput suū tūc dicere pōt illō ps. Dolozes inferni cōturbauerūt me. ⁊ vñ dicit dolozes q3 sicut dolozes ducit ad fontes recte: ita aia videt pctā sua ad diuersas penas infernales recte ducētia. Tūc aia vellet q cū corpe suo nūq3 peccasset ⁊ nūq3 deū offendisset: nec in cogitā do: nec in loquendo: nec in operādo. Accīdo q malis contingit est q3 aia videt tūc demones circūstantes ⁊ eā preoccupātes: ⁊ ad infernū ducere cupientes. tūc dicere pōt illud ps. Pri occupauerūt me laquei mozīs. i. demones il laqueātes. Job. xx. Vadent ⁊ veniēt sup eum horribiles. Glo. i. demones q̄ ad videndū sūt valde horribiles. vñ quidā dixit q3 potēs vel let diabolus accessum intrare q̄ demonē adhuc semel in specie sua videre sicut eā vidit. Ter tiū est q3 tunc in agone vident xpm q̄m in cru ce pendētē ⁊ referunt sāguinē suū ⁊ rōnē de oībus q̄ gessit. Hic erit maxim⁹ dolor: q3 tūc aia cognoscet se separari a deo ⁊ ab oīb⁹ sanctis ⁊ angelis dei q3 pessimū est ⁊ grauissimū ps. Mozs pessimaq3 tūc accedet eis miseriz ineffabilis qđ ybatur q3 olim maiez afflictiā habebūt. Deut. xxviii. Immittet languoꝛes ⁊ plagas inducet sup eos. ps. Ex plebo sagittas meas in eis. Si ergo vna sagit ta vel plaga dei ledit hoīem qđ tūc erit cum oēs plagas ⁊ sagittas sustinebit. Grego. Qui cogitare malū nō poterit q3 ibi in cruciatib⁹ deditū nō fuerit. ¶ Sciendū q3 boni q3tu istos tres dolozes minoz habebunt tria gau dia in agone mozīs. Primū est: q3 videt bo na que fecerūt sc̄z elemosinas: oēones: ⁊ oga mie ⁊ oēs tribulatiōes: ⁊ oia exercitia corpis siue ieiunādo: siue abstinēdo: siue dure iacen do: ⁊ durū vestem induēdo: mane surgēdo ad gilando: ⁊ sic de aliis tūc libenter velles mul ta bona videre q̄ fecisses: ergo iā nō dz tibi es graue multa bona operari. Secōz q3 videt diabo los deuictos ⁊ confusos ⁊ redēctes tunc pōt di cere illō ps. Videt⁹ deꝰ q̄ nō de. nos in cap. dē. eo. Tertiū q3 vident xpm qnē digne in sa cramēto receperunt: ⁊ angelos assistētes ⁊ ad iuuātes ⁊ gaudētes ⁊ occurrentes ⁊ offerētes aias coꝛ in conspectu altissimi. Nō aūt xps q̄q3 bonis appet in agone ostēdit. Ezeg. i. lib. iiii. hyar. Aliqñ in cōsolatiōe egredientib⁹ alia bus ipe apparere solet auctoꝛ ⁊ retributoꝛ ipe. Nō etiā xps solet apparere tā bonis q̄ ma lis in agone ostēdit. Anno. li. iii. de vtilitate hu mane cōditionis vbi dicit q3 tam bon⁹ q̄ ma lus anteq̄ aia egrediat a corpe videt xpm in cruce positū: malus ad cōfusionē vt erubescat se nō esse redēptū sua culpa sanguine xpi. i. san ctū redēptiōis nō hēe. vñ ⁊ de malis dē. Vide erūt in quē pupugerūt. Nō intelligit de aduē tu xpi ad iudiciū: ⁊ de aduentu in die mozīs Itē boni vident q̄q3 sctōs ⁊ angelos in agō ne p cōsolatiōe. Ezeg. Interdū cōtingit tali vt in mozte sua sctoꝛ precedentiū visiōe alpi ciāt nostram mozīs sue sinaz ptimescāt pena lem: sed dū coꝛ mēti eiusū eternoꝛ societas ostēdit a carnis sue copula sine doloꝛis et sq̄ midinis fatigatiōe soluant. Exēplū legit in vitaspatrū q3 quidā sctūs pater i hoza sui obi tus alpiciētib⁹ discipulis subito cepit hilaꝛ escere ⁊ pulcher ⁊ cādidus apparere: ⁊ in lēta ba prozūpere. Querētib⁹ illis cui loquer ris dixit. Nōne videtis sctōs pl'archas. Iteꝛ il lo loquēte ⁊ de eis interrogantib⁹ dixit. Vi ne inquit videō sanctos yphetas. Tertio di xit. Ecce q3 venit sctī apli. Quarto dixit q3 venit angeli. Ultimo dixit. Surgite: q3 ie⁹ venit. Et iter hec vba migrauit ad dñm.

Iterum de corpore xpi. Ser. lxxix.

CAro mea vere est cibus & sanguis meus vere est potus. Jo. vi. Hic legimus q̄ unigenit⁹ dei filius volens nos facere ptcipes sue diuinitatis assumpsit nr̄am nr̄e hūanitatē. Est enī deus hō factus vt homines deos faceret: vt hoc meli⁹ faceret. l. q̄ nos in se totaliter mutaret corpus suū in cibū: sanguinē suū in potū nobis tribuit: & in fine qñ in victima cene ad patrem q̄ mozē⁹ in voluit. Hūc aūt de institutionis cā huius sacrāti aliq̄d est dicendū. I Pzo q̄ no mandū q̄ illud venerabile sacramentū est institutū ar̄ po multū de caulis. Pzio in medicamentū nr̄e infirmitatis. Eccl. xxxviii. Altissim⁹ de terra. i. de corpe suo creauit medicinā: & vir prudēs nō abhorret eā: in ipo enī sacramēto habūdat ois plenitudo gr̄e: & virtus huius enī aliorū sacramentū sp̄ialit ab infirmitatib⁹ ca nr̄m tū sp̄ūalit⁹ in hoc sacramēto i quo xp̄s tā diuinitate q̄ hūanitate ac gr̄a cōtinet. Hāc habēt alia sacramēta p̄terāt gratiā: tū gr̄a sperialiter alijs sacris: hic tāq̄ in fōte: & origine inuenit. In alijs enī sacris ptinet gr̄a. hic aūt est dās gratie cū plenitudine olim tuas gr̄aruz. Per hoc ei ipsū sacramētū differt ab alijs sacramentis. iō est sacrum sacramētoz q̄ est nobilissimus dignissimū sacramētū. In hoc enī sacramēto gratiā: gr̄az dabit dns: gr̄az in p̄senti: gloriā in futuro. Joh. vi. Qui manducat me ipe vivet ḡp me. Ergo si vulnerat⁹ es sola hec medicinā aie: sicut facerres si in corpe vulnerat⁹ esses. Jmb. Qui vulnerat hāc medicinā q̄rat. Vulnerat⁹ q̄ō habem⁹? est q̄ sub petō dam⁹. Hui⁹ vulneri medicina est venerabile sacramentū. Hoc xp̄s hoc sacramentū instituit: vt sua charitatē nobis ostenderet sicut am i qñ ab invicē separari debrunt. sic ostendunt sibimutuo maximā charitatē: & dāt sibi nice munuscula i signū et memoriā charitatis ne hūi⁹ obliuiscat alteri⁹. Hi xp̄us i vltia cena ultima recedere: & visibilē p̄sentiaz a suis dilectis amicis. l. aplis: & a nobis oīb⁹ tunc filiabus sanctā charitatē ostendit: & appuit i hoc q̄ dedit eis et relinq̄t nobis nobilissimū: & optimū q̄ habuit. l. seip̄m: vt ostenderet ip̄m eos diligere & ab eterno dilexit. Hi enī aliq̄d melius et nobili⁹ habuisset vtiq̄ denegare nō potuisset pre nimia charitate: & q̄ nihil maius dilect⁹ dilecto pōt ostendere q̄ semetipm totaliter dare: suā p̄sentiā sp̄ibi ostendere exhibere. Hec enī magnā fuit: & magne charitatis signū q̄ p nobis hō fact⁹ tra i hāc vallē miserie venit: & nr̄as infirmitates. Anis seruiuit i fame: & teigore: & q̄ cūq̄ amarā moztez p nobis sustinuit. In fine tā tantū dilexit nos: q̄ reliquit nobis p̄sentiā suā i sacramento vt gauderem⁹ de eo sicut angeli in celo gaudent de p̄sentia eius: & sicut debent eo: sic & nos eo vti debemus in hoc sacramento. Sapien. xvi. Angelorū esca nutrisisti pplm tuū. Tertio instituit: vt Jn. ponit vt habem⁹ qd deo patri offerre debem⁹ nō solū sacrificiū vitulorū nec sanguinē thaurorū sz corp⁹ xp̄i filii dei: q̄ō sacrificiū ipe pater acceptat gratanter & latāter. Jnsup angelis est etiā multū acceptū tū tale sacrificiū p nobis offert. q̄ p̄tes sūt q̄cunq̄ offert. Jmb. sup Lucaz. Nō dubites assistere angelos qñ xp̄s assistit in altari & illud venerabile sacrificiū oī die offert: ideo q̄ omni die peccam⁹: q̄ sacerdos nō solū p se offert: sz etiā p oibus q̄ i mundo sūt vel in purgatorio. Quarto instituit hoc sacramētū: & memoriā p passionis sue nobis reliqueret. Apls. i. Cor. xi. Quotiēscūq̄ mā. pa. h: ca. bi. moz. do. an. Hūc ipe xp̄s dicit discipulis. Quotiēscūq̄ feceritis in mei memoriā facietis. I Unde sciendū q̄ xp̄s triplr reliq̄t nobis memoriam sue passionis. Primo in vita: & hoc in imaginibus: ergo bonū est habere imaginē crucifixi in domibus: q̄ mens hois est labilis: vtrū videndo crucifixū reducat ad memoriā passionē xp̄i. Jn signū huius tūc sp habet i ecclīs signū crucifixi vt cum hō ecclīam intret p visum admoneat ad regratiādū deo de morte sua. Secōo in auditu p̄dicatiōis: ergo in oīb⁹ sermonib⁹ aliq̄d tāgendū est de passiōe xp̄i vt homines p̄ auditū cōmoueant ad memoriā passiōis xp̄i. Tertio reliquit nobis memoriale sue passiōis in gustu hoc est i sacramento altaris: vt quotiescūq̄ hunc panē māducem⁹ moztez dñi ānūcie m⁹: & recolam⁹. Quinto institutū est hoc sacramentū: & pign⁹ nostre beatitudinis: vbi ēt tūc revelata facie videbim⁹ quez tā sub sacramēto l. spē panis sumim⁹: ergo i pign⁹ nostre salutis xp̄s se nobis i hoc facto dedit. Sexto instituit iō vt figure adimplerentur. q̄bus figura tū fuit illud venerabile sacrm. Fuit enī pyo p̄figuratū in oblatiōe Melchisedech quādoz ad substantiā oblatiōis: q̄ panē & vinū obtulerat erat sacerdos deo. I Hoc p̄figuratū fuit i agno paschali quātū ad victimā oblatiōis q̄ ver⁹ agn⁹. i. xp̄s p nobis i cruce immolat⁹ est. Jo. i. Ecce agn⁹ dei. Et assat⁹ i igne passiōis: & dirui amoris quo ad nos q̄ tot⁹ accensus fuit i amoz⁹ nr̄m. Jn signū huius accensionis tūc fudauit qñ p nobis sepiuntari voluit

dñi Lu.xxii. Factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terrā. Nā alios stat circa parū ignē sudat i facie: sz qñ circa magnū sudat in toto corpe: igit magn⁹ ignis in xpi pectore erat qz toto corpe sudauit. Hoc signū q xps acrius fuit in passione sua i amore eum nēm est: qz valde sitiuit. Joh.xix. Sitio. Hō valde inflāmat⁹ fluenit et multū sitibil dns. Ber. Sitio ait nō vleo. O dñe qd sitis fidē nostrā salutē nēam: gaudiū nostrū. Tertiū signū est q tot⁹ in corpe rubuit ex eo q totus sanguine erat plen⁹. Hō stans ad parū ignē rubet in facie: sed stans ad magnū ignē rubet in toto corpe. Magnus fernor in corde xpi fuit: tō in toto corpore rubuit. Quartū signū est q vestes in cruce terre nō potuit: sed nudus in cruce affixus fuit ac si ipo facto dicceret. tāto igne charitat ardeo q vestes alios terre nō valeo: z sic habem⁹ quattuor signa q xps in passione sua tot⁹ accrius fuit in amore nēm. ℣ Tertio illud venerabile sacramē tum prefiguratū est in mānā. Pro quo sciendum q eucharistia z mānā vetus in dnq cōuenit. scilz in origine. in sapore. in loco. i miraculo z in defectu. Primo cōuenit in origine qz vtrūq de celo. Nā de veteri mānā dr Exo.xvi. Ego pluā vobis panes de celo: sed de nostro dr Joh.xvi. Ego sum panis vitus qui de celo descendi. Hoc cōuenit in sapore: qz mānā vetus manducatū quercebatur ad oēz cibū delitiatū a comedēte. Vñ dr Sap. xvi. Panē de celo dedisti eis oīne delectamē tum in se hñtem: sed de pane nostro. Alb. magnus dicit. Sicut aures diuersoz verba dei audiētiū. in eodē verbo diuersas inuenit illuminationes z vnusquisq facultate ita fauces diuersoz hñt cibū gustātiū diuersas gratias inuenit refectiones z vnusquisq ne cessitate: nisi fames aliena amaritudine sint infecte. Infirmis ech oīa amara vident sicut dicit phūs. Tertio cōuenit in loco nō ei dabat mānā nisi in deserto vbi aliud delectabile z reficiēs ad edum nō fuit: sic etiā nō sentit dulcedo gre z sapor eucharistie nisi ab eis q se in desertū cordis trāsferūt: nec mundanas accipiūt ꝓsolatiōes. Ber. Delicata est diuina cō solatio: nec dat admittētibus alienā. Vñ quotiens dñs turbas pauisse legit hoc solū factū dr in deserto. Quarto cōuenit in miraculis naturalib⁹ potētiis vtrobiq nihil penit⁹ cooperātib⁹. q em virgo peperit nō solū est supra naturā: sz ētra naturā. Sicut q manna pluit de celo: in hoc natura nichil penitus habuit virtutis nec iuris. Unde Ysay. Dr qñ q miraculi sic sola volūtate dei agitur nulla potētia nature cooperāte. Quinto cōuenit in defectu. mānā em defecit mirantib⁹ filiis israel in terrā promissionis z de fructib⁹ terre gustantib⁹. Josue.viii. Defecit mānā postq de fructib⁹ terre comederūt: sic ꝑdiu fumus in deserto huius mundi vtimur cibo eucharistie sub specie panis z vini: sz nudā veritatē gustabim⁹ in vera specie dei q est vera terra terre chanaan. i. trānmutate: qz gratiam sub qua hic fumus sub specie panis velatā veraciter gustabim⁹ in nuda veritate sine velamine in eternū. ℣ Septimo xps filiis sacramentum instituit nobis in viaticū vt q illi⁹ ꝓmissionē illuc venire possim⁹ vbi cū xpo eternaliter regnabim⁹. Hñ est magnū donum a deo q ds cū bona ratiōe decedit ab hac vita z ecclesiastica sacramēta digne recipit: qz oēs amici et cognati illi⁹ q sic moriunt cū ratione z sacramēti ecclesiastici nō plāt deo iustificāter regnari de illo bono qđ de⁹ eis i suo cognato vel amico exhibuit. Contra hoc inēpsolabiliter alii volēt sine plorāt dicētes. O dr⁹ maleficiū michi talē vl talē amicū receptū: qz de⁹ nūq aliqđ malū fecit nec facere pōt: qz est sūmū bonū a q nichil bonū z oē bonū procedit: ergo iuste fatue z ridiculose tales sic ētra deū murmurāt dicētes eū male fecisse cū potiꝰ tenēt sibi gratiaz actiōes referre de hoc q ille vltz rōnis vsq ad obitū suū habuit. ℣ Hz queritur qđ de istis sentiēdū est q in extrema infirmitate pdunt vsum rōnis. Videt hoc aliqb⁹ ꝓmitti in penā eo q nō sunt digni: vt cū ratione mori debeāt sz morte subitanea morientē sine rōne z ordine z sacramēti z tal.b⁹ vt frequēter hoc contingit q hic nāq veum quesierūt z vsu rōnis vsi sunt in malum cōtra deum z iusticiā z mēbra corporis sui exercuerūt ad seruiendū mundo z diabolo: tūc qñq in eisdē punitur cū qđ peccauerūt. vñ Halo. Per q hō peccat p hec z punit. vñ Ber. In q ei mēbro creator magis offendit: in eo mēbro pcōr grauiꝰ torquebit: z hoc fit qñq nō solū in futuro: sz et qñq in pātī. Alt pr in qbusdā magnis pcōr⁹ in agone morientes suas ꝓprias linguas: in quibus q deū in lingua offenderūt delectabiliter comedēdo z mala vel scādalosa verba loquendo ētra deū z ꝓximos. Item aliq qñq morientes ꝓprias mān⁹ qz deū offenderūt ipudice tangendo vel ꝓprio in reb⁹ nocendo: vel lendo. Item qđā dilacerāt facie suā: qz ētra deū se ornauerūt z facie depixerūt. z sic de aliis. Quoz pena hic qñq incipit z alibi nāq finiet. Et hoc illis qñq ptingit q nō ex infirmitate aut ignorātia

ga et certa malicia et fœtere peccatoꝝ erūt: scilz
blasphemando: blasphemādo ire in dyabolū: ebrio
dando se grimis maledicendo: et sic de aliis
dicit Aug. in quodā sermone. Secundū hanc
distinctionem potēs vt moriens obtinuerat fuit
qui nō vineret oblit⁹ est dei. Secundo aliquis
contingit hoc in bonū vt nōn amittāt in agone
quia dr? quia pmittit hoc euenire bonis hoi
bus qui sunt nimis timorosi et pusillanimes
ne in extremis desperent et a demonib⁹ decipi
antur: tunc maxime tentationes occurrūt
sic ergo quod accidit q boni homines q sunt in
tā gratiosi q dant vinum nōnis postq̄ cōsumpti
sunt et sacrā cōlationem recepertūt: hoc eis non
nocebit. Qui quis in gra est et lapsus sic in fla
gitijs nō pōt gaudere regnū dei: nec etiā pōt
gustare sine vinū nōnis qz qualis fuit qui incidit
in infantiā sic manebit: si sic in tali statu
moritur: sic indicabit a dño sicut fuit qui in
cidit in amentiā. Ego si quis i pctō mortali
incidit in amentiā: et postea in tali statu mo
ritur sine vinū nōnis eternaliter dānabit sed si fuit
in gratia qui incidit i demētiā: si sic moritur sic
dānabit: ergo nō debem⁹ ex hoc iudicare vel
dānare alios: qz iudicia dei abyssus multa
quem cōtingit qnq; pusillone diuina q alia
fuit hoies tam grauē et amaram mortē sustī
nent et hoc dat eis deus qnq; misericordiā q
purgatorio. Alia legit q quidā petiuit in ago
ne angelos q ad eū missi fuerāt vt tardarēt:
vt hic melius punirētur et purgarētur q petis
sic. ℣ Unde nota q illud sacramentū en
charistie summe est a nobis honorandū et de
ote adorandū qñ elevat in missa: vel quā
do portatur in via. Exēplum inde habemus
fuit nāq; dā plebanus i thuringia q tulit ad
missā sua in pixide in honesto sacculo corpus
dñi extra villā ad cōlendū quendā infirmū
huc quedā meretrix stās non longe a via in
hoc gradibulo vidit et cepit cogitare penes se q
fides xpiana esset vera: tūc ille erit saluator
mundi quē sacerdos in pixide portaret: et quō
sic in cōspectu eius aula esset tanta mala ppe
tuare: qui tā tot et tāta inchoata sustinuisset
per deceptiōe mundi. Et ipa cōpleta in scipa
sacerdote processibulo euenerit q lutū grādiuꝰ
luti reuertit ad sacerdotē liquinata luto vsq; ad
ambitū crucis dicens. State dñe sacerdos
et sic stetit sacerdos. Et ipa prosternēs se i lu
to ante corpus xpi ait. Dñe iesu xpe si tu es il
le qui pro nostra redēptiōe nat⁹ fuisti de vir
gine passus et sepultus ascendēs ad celos se
dens ad dexterā patris iudicaturus vivos et
mortuos. et si talem ille sacerdos portat in pi
xide: rogo te q tuā inestabilē miam ignosce
mihi pctā mea. Et respondit iesus de pixide
in lingua latina. Et ego cognosco tibi pecca
ta tua. et illa audiens vocē de pixide in latino
ait. Domine non intelligo latinū. ergo te lo
quere theutonice. Et statim dñs locutus est de
pixide theutonice. Et ego recipiā te in gratā
meam: hoc audiēs meretrix ait: et tu me suscī
pis in gratā tuam que peccani in carne mea.
luxuriosa oīno dū operabar qui cogitari potest
Gratias tibi ago dñe iesu xpe q conversa statiz
emendauit vitam restituta gratie salvatoris
Q̄ bonū habemus dñm bonum est ei ser
uire toto corde: tota alia: tota fortitudie que
subito saluos facit sperantes in se.

¶ In cōdē⁹. Ser. lxxx. De his q mā
ducant corpus dñi spiritualiter.

QUi manducat hūc panē vivet in ē
ternum. Joh. vi. loquendo de man
ducatiōe hui⁹ venerabilis sacr̄i.
Sciēdū est pīo q hoc sacr̄m tripl̄ sumitur.
Pīo spūal̄r tm vt qui accipiunt ē sacr̄i. id ē
gr̄am et nō sacramentū. Aug. Crede et mādu
casti. Q ℣ quis qrit qui sūt illi q sic spūal̄r
hoc sacr̄m accipiunt? Respondet q sūt quattu
or gēa hoim. Primi q in infirmitate sūt con
stituti sic q nō retinēt cibū et tū ex corde desi
derāt hoc sacramētū: sed ppter infirmitatez
et vomitū non presumūt illud sumere. Et isti
manducant spūaliter et gratiam sacramenti
accipiunt ppter desiderium quod hūt ad sacra
mentum. Et tales etiam nullo mō debent
sumere hoc sacramētū: qz sufficit eis ista spi
ritis manducatio. De quo legit exemplū. Qui
quidem habens magnā devotionē ad sacra
mentum altaris oī die si aliquo mō potuit i
tegram missam audiuit. et cum mori deberet
et ppter vomitum cōicare nō posset. et de hoc
multum doleret. pet⁹ tūc sibi latus suum lava
ri et in pānō mundissimo corpus xpi supponi.
Quo facto pannus paulatim corpus xpi
recepit et mox vt corpus xpi nudam cutem illi⁹
hois tetigit vsq; ad os cunctis videntib⁹ pe
netrauit. Secūdi qui spūal̄r manducant sunt
illi qui preparauerunt se ad hoc sacr̄m sicut
sibi posse et sacerdos denegat eis sibi cui ipsi
humiliter petūt et desiderāt hoc sacramentū
et sic ex obedientia sacerdotis abstinent a sa
cramētali perceptiōe illius sacramēti. Isti etiā
vt puto spūaliter sumūt. ergo patienter ferre
debēt tales si hoc sacramentū eis denegetur.
Tertii q spūal̄r mādūcāt sūt, q in agōe cōsti
tuti libenter vellēt cōfiteri et cōicare et sacer
dotē habere nō pōt. Et si tales sic [illegible]

ctione ꝙ in ꝓpolito deerdunt vere ſpūalē cōſ-
ſanerūt ꝓpter cōtritionē quā hūt de ꝓtis eo
rum: ꝙ ꝓpter deliberiū qđ ad ſacramētū hūt
Quarti ſunt q̄ ex puro corde deo ſeruiūt ꝙ cū
magno deliderio hoc ſacramētū appetūt at-
tā ex hūilitate ꝙ reuerētia ſacramēti non au
dēt ad hoc ſactm accedere. Et ſic oi die q̄libz
hō q̄ hz magnum affectū ꝙ deuotionē ad hoc
ſactm pōt ſic ꝓpūare cōicare. ꝙ tales q̄ſq; q̄ ſic
cū magno deliderio et deuotiōe audiūt miſſā
maiorē gratiā interdū pūt cōſeq; q̄ ipſe ſacer
dos celebrās ipam miſſam: qz ſacerdotes nō
ſunt ex bā diſpoſiti: hz q̄ſq; diſtracti ꝙ ideno
ti. Scōo ſumit hoc ſacramētum ſacramētaliē
tm vt cōicans in pctō mortali: ſic iudas cōica
uit ꝙ q̄us tales pctōres ſumāt verū ſacramē
tum nō tm fructū ſacramēti ꝓcipiūt: imo ma
gnū ꝓculū incurrūt qz tales efficiunt homi
cide xpi. i. Cor. xi. Quicūq; man. pa. hūc ꝙ bi.
ca. do. indi. re. erit cor. ꝙ ſan. dñi. Amb. Qui i-
digne xpm ſumit idē eſt ac ſi ipm interficiat.
Tertio mō ſumit hoc ſacramētū ſacramēta
liter ꝙ ſpūalr ſimul: vt ſūt illi q̄ i gra accedūt
ꝙ digne cōicāt: ꝙ hi vitā eternā ſibi māducāt
Vñ xps dicit in vbis ꝓmiſſis. Qui māducat
hunc panē ſupple digne viuet in eternū. B
Scōo ſciēdū q̄ pene oia miracula q̄ xps fecit
in mūdo corporalr: illa corpus xpi facit in hoie
digne ſumēte ſpūalr. Primū eſt q̄ xps in mū
do de vgine natꝰ eſt. Euchariſtia aūt ſūpta
digne facit nos ex deo naſci ſpūaliter. Joh. i.
Quotquot aūt receperūt eū dedit eis ꝓteſta
tem filios dei fieri his q̄ credūt in nole eius:
qui nō ex ſāguinibꝰ: neq; ex volūtate carnis
neq; ex volūtate viri ſz ex deo nati ſūt. i. Joh.
ii. Scitote qz ois q̄ facit iuſticiā ex deo natus
eſt. vñ Ozige. Sicut ſpiēdor naſcit a ſole: ſic
iuſtus q̄ ſingula bona opera naſcitur ex deo.
Nam natiuitas ſpūalis felicior eſt natiuita
te xpi corporali: qz in natiuitate xpi corpus na
ſcētis ſeparabat a corpe genitricis: ſz in nati
uitate nra ſpūali manem⁹ in deo ꝙ deꝰ in no
bis. Hic effectum exeret euchariſtia. Jo. vi.
Qui māducat meā carnē in me manet ꝙ ego
in eo. Scōm eſt q̄ xps naſcēs matri ſue ꝓcer
uauit vginitatē: ſic euchariſtia ꝓſeruat ꝙ con
firmat in nobis integritatē cuiuſlibz vginis
quā habuit. ꝑs. Panis cor hois ꝓfirmat. Ter
tiū q̄ in natiuitate xpi claritas dei circūfulſit
paſtores: ſic in nrē gratie circūfulſit oēs vires
aie rōnalis vt fiat rōnalis acutior vt ſciat re
probare malū ꝙ eligē bonū cōcupiſcibilis fer
uētior ad bonū deſiderandū irraſcibilis diſtri-
ctior ꝙ fortior ad malū deteſtādum. Sic Jona
tas cū comediſſet mellis illuminati ſūt
oculi eiꝰ. i. Reg. xiiii. ꝙ Lu. xxiiii. Diſcipuli cō
gnouerūt dñm in fractiōe panis. Quartum
angeli excitabāt ad cantādū gloriā ꝙ gratia
cū actiōe: q̄libet homo ad ꝓpandū inuitat
poſt mensam grās agens hoſpitē laudat vñ
nimis ruſticoſus eſſet q̄ poſt tanti ſacramēti
epulas cū laudibꝰ nō referret grās. ꝑs. Edent
pauꝑes ꝙ ſaturabunt ꝙ laudabūt dñm. Jer.
Vidit aia mea dñm. Quinto ſicut in natiui
tate xpi ſtella adduxit tres magos tria mu
nera ei offerētes ſic euchariſtia lumē grē ad-
ducit. i. mūdiciā corporis: ſapiam oris: ſuauita
tē operatiōis. vñ q̄ hz mūdiciā corporis offert aū
charitatis. ꝑs. Diligam te dñe fortitudo mea. Qui
hz ſapiam oris thus deuotionis. ꝑs. Dirigat
do. oratio mea ſicut incēſ. in cōſpectu tuo. q̄ hz induſtriam
operatiōis offert caſtigationē carnis. i. Cor. ix
Caſtigo corpus meū. Tertiū ſicut in nuptiis
vinū ex aqua fecit ſic interceſſione bte marie
etiā nobis lachrymas cōtritiōis conuertit in
vinū ꝓſolatiōis. ꝑs. Scōm multitudinē dolo
rum. ꝛc. Septimū eſt: ſicut i mari ſedantur
tres: ſic digne ſumenti euchariſtia ſedat tēpta
tiones. Quattuor ꝓncipales venti ſunt ſuperbia
auaricia: gula ꝙ luxuria. Si eſt conſideras ꝙ
immēſus deus vnit ſe humili hūanitati ꝙ di
gnat ſub modica forma panis latere pudebit
te ꝙ ſuperbiā dilatari. ſi ꝓſideras eiꝰ largitatē
qz nobis ſeipm totū donauit pudebit te poſ
ſeditat ꝙ auaricie. Si ꝓſideras q̄ de mūdiſſi-
ma vgine natꝰ ē: ꝙ de pane mūdiſſimo fit cor
pus xpi: tūc immundicia luxurie erit abomina
bilis tibi. Si cōſideras q̄ ſeipm tibi dedit in
cibū vite eterne pudebit te cibū corporalē eſſe
di ingrate: ſicut pudor eſſet hoi poſt epulas re-
gis ſtatim comedere cum ruſticis vel porcis.
Octauū eſt: ſicut intrās domū zachee ſibi ſa
lutē grā ſatisfaciendi et reſtituendi. Lu. xix.
Sic euchariſtia penitēti dat grām ſatisfacē
di q̄ pctis ꝙ ꝓficiēdi de vnte i vnte. ii. Reg.
vi. Vſitatit dñs obededon ꝙ oēm domū eiꝰ ꝙ
ptер archā dñi in qua erat manna. Nonū. ſi
cut xps eiecit demones ab obſeſſis: ſic hoc ſa
cramētū eſt ꝓtra tēptatiōes hoſtiū ale immū
dorū. Sicut eſt caſtrū munitū triplex. i. abū
dātia victualiū copia armoꝝ militū ꝙ fortia
ſic etiam hoc ſacramētū dat aie triplex mu
nimentū. Dat etiā victus abūdantiā: hoc op
nit Dauid dicēs. Fiat pax i vnte tuis abū
dātia in turribꝰ tuis. Dat etiā ꝙ adminiſtrat
copiā armoꝝ ſpūaliū. i. virtutū. Munit etiā
alia cuſtodia celeſtiū militū. Vbicunq; eſt
fuerit corpꝰ xpi illuc ꝓgregabūt ꝙ aqle. i. vi-

bus angelice. Talem em̃ regē in quē deſi-
derant angeli ſpicere celeſtes milites ſolū nō
ſufficiūt. Unde cū Io. Obtutū videreit tam
grande dñicum fugiunt q̃dem demones ſtre-
mentes aūt ſūgeli. ¶ Ultimo queriē quō xp̃s
ſit in ſacramento. Ih̃ūoet ſcōm ſctm Tho. in
iiii. di. x. q. idem xp̃s q̃ de virgine nat⁹ ⁊ q̃ no
bis paſſus eſt in hoc ſacramēto ſtinet. Item
ſciendū q̃ totū corpus dñicum qū pēdebat in
cruce adeo magnū fuit vt cum oibus mēbris
ſuis ⁊ q̃titatū dimenſiōib⁹ in lōgitudine: la-
titudine ⁊ grāditate: in tam parua ſpecie ho-
ſtie includi ⁊ veraciter exiſtit: q̃ corpus xp̃i
eſt ibi glorificatū ⁊ per cōſequens nō occupat
ibi locū: vt patet de corporibus glorificatis ⁊
quibus de dote corp̃ ſubtilitatis. Sed diceres
quomō xp̃s tam magn⁹ ſicut in cruce pepen-
dit pōt eſſe ſub tam parua ſpecie panis. Ih̃ūſ
q̃ hec oia ſunt poſſibilia. Et exēplū poſſum⁹
ſtrige naturalib⁹. ſicut i pupilla oculi vel in
ſpeculo vbi. videm⁹ q̃ vn⁹ mons tot⁹ vel to-
ta turris q̃tūcūq; magna i paruo ſpeculo vt
oculo ſcōz figurā eius ſe recolligit ⁊ figurat.
et tm̃ oculꝰ eſt q̃ſi punct⁹ reſpectu talis ret. ſi
hoc facit natura: nōne creatoz nature pl⁹ pōt
¶ Item ſciēdū q̃ idē xp̃s qui eſt ſub ſpecie
panis in hoſtia. et eſt ſub ſpecie vini i calice: ⁊
in hoc aliq̃ ſimplices errāt q̃ ex quadā ſimpli
citate adozāt calicē in elevatiōe mille tāq̃ ibi
ſit ſepulchrū xp̃i ⁊ nō ſacramētū in calice Cū
tū ſcōm ſctm Tho. lxp. iiii. dis. x. vbi dicit q̃
hec vtute ſacramēti ſub ſpē panis ſit tm̃ corꝑ
⁊ ſub ſpē vini tm̃ ſāguis: tm̃ ꝑpē natura
lem cōmitātiā ſub vtraq̃ ſpē. ſ. panis ⁊ vini
eſt totus xp̃s. ſ. ſcōm corpus aiam ⁊ deitatem
Et ergo ſic adozāt⁹ eſt xp̃s ſub ſpecie vini in
calice: ſicut adozat ſub ſpē panis: q̃z vt dictuꝫ
eſt ſub vtraq̃ ſpē eſt tot⁹ xp̃s ſicut natus eſt
de virgine: ⁊ ſicut pependit in cruce: ⁊ ſicut ſe-
det ad dexterā dei pēis: ⁊ inde vēturus eſt iu-
dicare vivos ⁊ mortuos: q̃z ꝑcito ꝑfert facer
dos verba ſuꝫ hoſtiā: tunc panis tranſlubſtā
tiat in corpus xp̃i. Et tunc ibi deſinit eſſe pa
nis: ergo ibi non eſt panis: ſz ſolūmodo ſpe-
cies panis. Ubi eſt aduertēdū q̃ ſimplices nō
debēt adozare hoſtiā cū ſacerdos eam recipit
ad man⁹ ante elevatiōnē donec illa q̃nq; ver
ba cōſecrationis ſunt plene ab eo ꝓlata: q̃z
qū recipit hoſtiā ad manus: tūc adhuc eſt pa
nis: ⁊ ꝓlato ꝑmo verbo adhuc eſt panis. ſimi
liter ꝓdo. ſcō tertio quarto verbo adhuc ē
panis ſed ꝓlato q̃nto verbo in iſtanti nō eſt
ibi amplius panis: ſz verum xp̃i corpus. Tūc
ꝓmo dz adozari. Et hoc idē eſt dictū de ſ
bis ſ dicunt ſuꝫ gloriatiōe celitis q̃ illis ꝑ-
latis modo ibi nō eſt vinū: ſed ver⁹ ſanguis
xp̃i cū corpe: alia: ⁊ deitate ſicut ſub ſpecie pā
nis. ¶ Dō ēt xp̃i paſſionē ⁊ illud vene-
rabile ſacramētū ſit vtile ⁊ laudabile vene ⁊
rariq̃ per tale exemplum. Legit in dyalogo
Leſcati q̃ miles quidā apud imperatorez a
multis accuſatus eſt q̃ terrā eius ſpoliando
devaſtaret. qui tandē capt⁹ ſcōm ꝑpetū ipe
ratoris patibulo ſuſpenſus ꝓpoſita. ſ. die ter
tio miles alt⁹ ꝓteritꝰ cū ſerno cum vidiſſet
illū pendentē cōvoluit pulchritudini eius eo
q̃ vir pulcher fuit ⁊ nobilis. Acceſſerit itaq;
ꝑius vt depoſitū ſepeliret: eo q̃ eiuſdem mi
litis eſſet cognatus. ad quos iſte de patibulo
clamauit. deponite me adhuc em̃ vivo. Illis
eſtimantib⁹ q̃ fantaſma eſſz ille pendēs ſ pa
tibulo ſubiunxit nolite timere. ego ei de grā
ieſu xp̃i ⁊ aduocatio virginis marie adhuc vi
uo: qui depoſitus ⁊ ad civitatē ductus factus
eſt magn⁹ ꝓcurſus populi ad videndū tā grā
de miraculum. Et miles ille ſuſſit vocare ſa-
cerdotem cū ſacramēto: ⁊ cū magna cōtritio
ne et uoſōe ⁊ lachrymis confeſſus eſt. Et
ſacerdos petiuit ab eo vt fateret ad honorez
dei ⁊ edificationē xp̃i per quid illā gratiam
a deo meruiſſz q̃ ꝑ triduū vivus in patibu-
lo ſic pependiſſz. ⁊ ait. Parum obſequium
deo ego petōz impēdi ꝓpter qō miſertus eſt
mei deus. Dā ſingulis diebus ꝓe oibus ne-
gociis ⁊ añ̃ comederē conſueui dicere q̃nq;
Pater nr̃. ⁊ q̃nq; Aue maria. Tria ad hono
rē paſſiōis xp̃i. ⁊ q̃nq; vulnerū cū totidē ve-
nialib⁹ ⁊ aue maria. Quartū obtuli deo ⁊ ange-
lo cui q̃miſſ⁹ ſū. Et quitū cū venia obtuli cor-
pori xp̃i. qō ſingulis diebꝰ q̃ vniuerſū mūdū
ꝓficiebā: tenus ſ vite mee tūpo mererer viā
tico cōicari. Quod ⁊ dñs noſter e ſua miſeri
cordia mihi ꝓtitit: ⁊ mori non poſſuꝫ nec de-
beo anteq̃ illud venerabile ſacramentum ꝑ
cipiam. Rogo vos ꝓpter deum vt commu-
nicetis. Et ſic communicatus mox migrauit
ad dominum ⁊ in cimiterio ſepultus eſt.

¶ In dominica ꝓma poſt feſtū trinitatis.

¶ Ser. lxxxi. De ſeptē gñib⁹ pauperum.

ERat quidam mendicus nomine lazarus qui iacebat ob ia-
nuā diuitis viceribus plenus cupiens ſatu-
rari de micis que cadebāt de menſa diuitis.
Luc. xvi. Sciendum q̃ in ꝓſti euangelio fit
mentio de diuite epulone ⁊ de Lazaro pau-
pere. Et oſtendit in euāgelio ꝓſenti q̃ ſta ⁊
tus diuitis in iſta vita fuit valde glorioſus:

qz fuit i magnis diuitiis delitiis ⁊ honozib⁹ ꝺtat⁹ aūt paupis fuit statui diuīs olno contrar⁹. Ille erat tuit i vbertate diuitiaꝝ hic ⁊ i extrema pauptate. Ille purpura ⁊ bysso a mictus:ille vlcerib⁹ circūdat⁹. Ille abunda/bat i delitiis:ille aūt cupiebat saturari de mi/cis q cadebāt de mēsa diuīs:⁊ nemo illi da/bat. Posito aūt statu vtriusq; i vita ponit ⁊ stat⁹ vtriusq; post mozt̄. Uterq; ꝺē mortu⁹ est ⁊ sepult⁹:sz differenter. ℣ Dines quidem mortu⁹ est triplici mozte:scz mozte culpe duz erat in mūdo:⁊ hoc p pctm̄ mortale quo sepa/rat ꝺe⁹ ab ala. Ezech. xviii. Alia q̄ peccauerit ipsa morietꝫ. Itē mozte nature q̄ separat aia a corpe pprio ⁊ filia mozs ē cōis oibus tā bo/nis q̄ malis. Qz scōz aplm̄ heb. ix. Cōstitutū est oib⁹ hoīb⁹ semel mozi. Itē mortu⁹ ē mor/te gehēne qua separat aia a deo illone ⁊ sētō eū ꝓfectio. Lazar⁹ aūt mortu⁹ est vnica mor/te. i. nature. Fuit enī viuus in mūdo p gram ⁊ modo viuit corā deo p gliam. Uterq; etiaz fuit in mundo raptus:sed differenter. Nā la/zarus in sinū abrahe ab angelis est deportā/tus. Illa aūt ductio ab angelis est facta in tu tamentū custodie ps. Angelis suis māda. de te. vt custo. te in oi. vijs tuis. Itē in signū re/uerentie. Sicut scpt in manib⁹ portant eū in montiant. vñ. ps. In manib⁹ portabūt te ⁊c. Itē in signū leticie Chry. sufficiebat ad por/tandū pauperē vnus angelus:q̄ ideo plures venīt vt chor leticie faciant. Dines aūt tā/q̄ diaboli parochian⁹ ad cimiterīū infernā/le a demonib⁹ est deductus ⁊ ibi sepult⁹. Ta li sepultura sepelientur vsurarii ⁊ impii. De qua sepultura ꝺr. Hier. xxii. Sepultura asi/ni sepelief. Sepultura. i. asini talis est q̄ ex/coriat ⁊ pellis a dño possideat:carnes a cani/bus lacerant. Hic q̄ alios dines mozit here des possident terrenā substātiā:vermes car/nes suas dilacerant supplicia infernalia tor/quent alam suā. Unde euan. pīus dicit q̄ di/nes est in tormēt̄:⁊ pauper lazarus in loco q̄etis. Itē notādū q̄ xps loquēs de diuitibus dixit in euāge. vñ habet Lu. vi. Ue vobis di uitib⁹ q̄ habetis hic ꝯsolationē vestrā. Et lo quens de pauperib⁹ dicit Mat. v. Beati pau peres spiritu:q̄m ipsoz est regnū celoz. Quę erit an oēs diuites sint maledicti. ⁊ similit an oēs pauperes sint beati. Ad q̄ rñdet q̄ nō oēs diuites sūt maledicti nec oēs dānant nec etiā oēs pauperes sūt beati nec oēs salnā tur. Unde restat nūc videre q̄ pauper ⁊ q̄ di/uites saluent ⁊ dānent. ℣ Quantū ad hoc ꝺendū est q̄ septē sūt genera pauper:quoz ꝯtuoz genera dānant ⁊ tria saluant. Sūt etiā sūt septē genera diuitū: quoz quattuoz dānant ⁊ tria saluant. Et de illis dicet in se/quēti sermone. Primū gen⁹ pauperū q̄ dam nant ⁊ q̄ hic in futuro pauperes sunt ex illoz qui murmurant ⁊ blasphemant ꝯra deū ex impatientia ⁊ sua paupertate dicentes:quare ego tā pauper sū:de⁹ est oblit⁹ mei tā pau est mihi quasi a iudeis accōmodare deberē cū quib⁹ mihi subuenire posset. Et sibi valde inique ⁊ stulte dicūt ⁊ faciunt q̄ sic ꝯra deū murmurāt. ℣ Qđ ꝓbat vnicuiq; tali mo/do. Quid enī tibi tenet deus aut qđ hz de tu. Plus enī dedit tibi q̄ dign⁹ es vel vnq̄ me ruisti. Et hoc grat̄ fecit. Qui ex nihilo creauit te. Ipse fecit nos ⁊ non ipsi nos. Itē redemit te ꝓpio sanguine suo. Apls. i. Cor. vi. Em/pti estis pcio magno. Tertio corp⁹ cū mēbris tibi cōcessit. i. oculos ad videndū manus ad palpandū:pedes ad ambulandum:aures ad audiendū:os ad loquendū: ⁊ sic de aliis. Et enī careres vsu vel auditu ⁊c. tunc cognosce/res q̄ manū bonū est visus vel auditus: ⁊ sic de aliis. tunc libenter velles oibus diēb⁹ vite tue regratiari deo vt tibi illuminare oculos tuos ad videndum si iam secus esses. Et de⁹ iam concessit tibi ois ista gratis sine tuis me ritis. Influxit tibi tribuit vestimenta nutrimē tū:domū ad habitādū. agros ⁊ vineas:ouis ⁊ boues. i. Cor. i. iii. Quid habes qđ nō acc/pisti:⁊ de oibus istis bonis nūq̄ regratiatus es ei nec vn̄q̄ veraciter recognouisti te talia accepisse a deo gratis sine oibus tuis meritis Aug. de ciui. dei. Quicūq; bñficia dei nō dilexit tecus est nec laudat ingratus est. Quisquis in laudando reluctat insanus est. Q̄ multi pl̄ spiritualiter ceci sūt qui beneficia dei nō co/gnoscūt ⁊ ingrati sūt qui eū nō laudāt ⁊ qđ peius insani sunt q̄ deū cū suis bonis impu/gnāt vtēdo eis ꝯra honorē dei ⁊ salutem p/priā. Sicut illi q̄ abutunt bonis tā corpalī/b⁹ q̄ tpalib⁹: sicut oculis ad illicitū videndū. os ad ꝓferendū pna ⁊ vana. Sba. aures ad audiendum mala et detractoria. Sba pedib⁹ ad saltādū ⁊ choreādū manib⁹ ad illicitos ta ctus ⁊ sic de aliis. Etiā bonis tpalib⁹. i. deli/b⁹ ad luxuriā. cibo ad guiā. potu. ad ebrietā/te ⁊ sic de aliis. Et q̄cūq; sic aliqs abutit alī q̄ bono dei: tūc de⁹ iuste verā iustitiā deberet holez priuare illo bono. i. visu auditu vt gre/su ⁊c. Et hoc ꝓpter ingratitudinē. vñ Ber. sup Cāt. Ingratitudo similis est alie exinanitio maritoz. Stulti dispersio:dñficioz q̄ditio:vi/lis homo sic ingratus indign⁹ est a deo plu/

ta bona accipe. vñ. Non est dignus dandis qui nō agit gratias de datis. hoc enī pōt hō in seipso cognoscere. Si enī alicui quater vñ frātres ⁊ semp ingrat⁹ esset tibi. tu toties cessares a beneficiis sibi impendendis. quid tūc de eo de quo ⁊ centies et milesies tibi benefecisti et ei ingratus semper fuisti. Ergo salubre documentū est vt quicunq; vult aliquid a deo impetrare q; ante sibi regratiet de acceptis: et erit tūc dignus plus a deo accipere. Chrysost. super Matth. Gratiar actio est inuitatio ad plus dandum. Octāus gen⁹ pauperū ⁊ dānatorum sunt illi ⁊ in paupertate viuūt ⁊ parua bona iniuste lucrant. sicut qui furant gramina fructus: ligna: segetes: ⁊ sic de aliis. Dz scōz dz. Tho. In talibus minimis si hz quis aliquā furādi: vel nocumentum inferendi proximo erit peccm mortale. Itē qui emūt vel vendūt ⁊ decipiūt primos mercādo vel mutādo etiaz paruis reb⁹ graviter peccāt: vel etiā si nō iniuste lucrant: tñ cuz peccato lucrantur: sicut qui in diebus festiuis merātias exercent etiā in paruis rebus et abstrahunt se a missa et a dei seruitio. Itē meretrices ⁊ seipsas dyabolo totis viribus vēdūt quotiēs actū luxurie committunt: tñ cū hoc pauperes sunt. Item laboratores mechanici qui opera sua fraudulenter faciunt: ⁊ sic primos decipiunt: sicut fabri: sutores: pistores: pānicide: fullatores. ⁊ sic ō aliis. ¶ Tertiū gen⁹ pauperū sūt illi pauperes ⁊ superbi sunt ⁊ diuitib⁹ inuidēt de bonis sibi a deo collatis ⁊ tales pauperes superbi nō sūt pauperes xpi. sed dyaboli. vñ Gallicō. super ps. vii. Si pauper superbiat nō ē dei pauper. sed occupies humilitatē diligat: nō est seculi diues. Talium voluptates inspicere de sunt nō nobis. Pauper enī superbus est multum reprehensibilis: q; non habet occasionē superbiendi sicut dicit diues. Ergo sicut diues ⁊ est hūilis multō est laudabilis. sic pauper superbus est multū vituperādus. Et talis habet dānū duplex: q; hic hz paupertatem: ⁊ in futuro eternaz damnationē. Itē illi pauperes qui diuitibus inuident nō fauentes eis que de⁹ eis cōcessit periculose stant. q; non debem⁹ alicui inuidere: sed nos mutuo diligere sicut membra vni⁹ corporis. Ergo si aut quodlibet membrū alii non inuidet: sed ex toto corde ei congaudet ⁊ gdolet. Nō enī pes in luto vel puluere ābulat inuidet oculo quez manifēstāgit puluis. ⁊ multo eo pulchrioz est immo potiꝰ vellet ipm adhuc esse multo pulchrioꝛē. Itē nō inuidet pes corpi. q; est sapiēs. Item non exterioz: q; custoditū est mēbꝝ ⁊ locatū alt⁹. Itē nō oz: q; illi dat vinū cū sibi aquā dat: ⁊ humi: sic nullo modo debz quis alteri inuidere ꝑ bono qđ de⁹ cōtulit ei. vel q; ditioz: vel nobilioz: vel altioz: vel acceptioꝛ⁹ homi. Dās enī ozdinauit membra corporis eccle vt voluit: nec nobis possumus vni officiū dare. i. Cor. xii. Dia membra nō eundē actū habēt. Jō deligē primū tuz sicut teipm ⁊ q; esse ab inuidia: multo facilius mare totū in dulcedinē verteres melius de te lo infernū facere: de aqua ignē q; tōtz labōrantis diuine cū inuidia tua exercetares Quiescere ergo ab inuidia tua q; frustra laboras et aiam tuā gdis: q; inuidia tua nihil tibi gderit nisi q; teipm tribulas ⁊ bona q; facis mortificas. i. Joh. iiii. Qui nō diligit fratrē suū manet in morte: et iō potiꝰ primogaude vt mēbꝝ mēbꝛoꝝ: ei bonū cupias Jhesū nō ē mēbrū corporis xpi: q; vt di. Aps. i. Cor. xii. Cū gliat vnū membꝝ gaudēt oia mēbꝛa: hz est mēbꝝ dyaboli qđ inuidēdo imitat̄ suū sortē est. Inuidia diaboli mors introiuit i orbē terrarū. Imitant ēt illi qui sūt ex gte eius. Scīdū q; multis expedit q; hic sint pauperes ergo hac de necessitate ⁊ tantē ⁊ sustine paupertatē tuā patiēter ⁊ gaude de bono ⁊ glia primi: q; cū gliat vnū mēbꝝ gaudēt oia mēbꝛa: q; ⁊ si sitz ita fecereis multū gtie q; hoc meretis. Dz nūq; aliquis homo tāt⁹ primodū ⁊ gloriā de aliquo hic habuit mūq; pater vel mater de filio: nulꝰ de frātre: vel amico: sicut tu in celo habebit de quolibz primo saluando. Anselm. Unusquisq; intātū gaudeat de alterius bono qntū de suo ppio. Quartū genus pauperū ⁊ dānat⁹ sunt illi qui cū vident alios diuites exercere vsuras vel ludere: vel superbiā in vestib⁹ exercere: vel crapulose vt gulosi viuere: ipi etiā si velliēt libēter viuere: si possentiā ad hoc hēre possent: ⁊ sic optant habere diuitias peccāt mortaliter: q; ad malū finem desiderāt effici diuites. Itē q; optāt diuites fieri etiā cū male acquisitis: ⁊ sic concupiscunt rem primi cōtra nonū preceptū dei: vbi dicit. Nō concupisces ꝛem primi tui peccāt mortaliter vel etiā qui dimittūt usurā vel rapinam ꝑ suspendiū vel ꝑter honoꝛē sed tamē voluntatē habēt. q; libēter vellēt bona proximi si rari vel capere. Et illi ꝑter illā malā voluntatē dānant si sic moriunt. Isti oēs iā enumerati sunt infelices ⁊ pauperimi homines hic et in futuro. Quintū genus pauperū qui. i. salvant sunt illi qui elemosynā recipiūt et paupertatez suā patiēter sustinent ⁊ libenter etiā essēt diuites si dei voluntas esset: sed cōtra voluntatē dei ⁊ iustitiā nolūt habere quascūq; diuitias: ⁊

potius vellēt sustinere paupiē Lazari q̄ mi
cas pan⁹ habere nō potuit q̄ ꝺ̄ꝰ ꝑter deu⁹
acquirere vel ꝺ̄t affectare. Aug. Nō tibi displi
ceat paupias tua: nihil ea pōt dit⁹ inueniri.
Vis scire q̄ locuples egestas sit: celū ꝫ pau
pias emit: & tales fidēles teneāt ozare p illis.
a quib⁹ elemosynā recipiunt: & q̄ p eis labo
rant & eis de suis labozib⁹ subuenīūt. Ergo
illi paupes qui sic elemosynā recipiūt & p se
labozare nō pñt multū & frequenter dñt ozare
q̄z non solū tenent ozare: p seipsis: sed etiā p
aliis sine vinis sine moztuis a quib⁹ elemosi
nas recepēt. Vñ legit q̄ quidā recepit velle
a quodā peregrino & postmodū nō ozauit p
ea⁹: ꝫz oblit⁹ fuit ozare p eo: & postmodū
graviter punit⁹ & afflict⁹ fuit: q̄z pro illa ala
non ozauit. Dextū genꝰ paupez qui salua
tur sunt illi q̄ se nutriūt de suis fidelibus la
bozibus. Et illi paupes dicti sunt beati. ps.
Labozes ma.tu.q̄z mā.bea.es & be.tibi erit.
Quicūq enī in suis labozib⁹ rectū intentio
nē hāt & sunt sine pcto moztali semper mer
tur cū oibus suis labozib⁹. Apls. Rom. viii.
Scimus q̄m diligentib⁹ deū oia cooperant
in bonū. Sed dicerres qualis dz ēe intentio
laborantium vt mereri possint vitā eternam
Hoc ꝺ̄re ante ser. iv. ¶ Septimuz genus
paupez est qui non solum saluant: sed ma
gnā gloziā habebīt in celo. Et sūt illi q̄ libē
ter & volūtarie sunt paupes & intēm diligunt
paupertatē vt etiā si sine pcto diuitis habere
possent tñ ꝑpter deū carere vellent: immo in
tantū diligūt paupiatez q̄ diuitias iā habi
tas ꝑpter deū relignāt sicut apl's vt habetur
Mat. xix. Ecce nos reliquim⁹ oia & secuti su
mus te. Et q̄q etiā aliqui volebāt eis dare
talia: sed recipe nolebāt. Ideo minus vole
bāt habere in terris. vt eo plus habituri essent
in celis. Sic etiā nōis tpib⁹ religiosi sic fa
cunt q̄ oia ꝑpter deū sic relignāt. Et tales p
pter deū tñ pñt relinq̄re sicut alii talia pos
sidētes pñt deliberare. l. ciuitates: dñium vl
regnum: vel etiā totū mundum pñt relinq̄
re. vñ Hie. sup Mat. Apli ꝓtuz ad diuitias
nihil vel modicū: sed ꝓtum ad voluntatē to
tū mūdū reliqūt. vñ etiā Grego. in omel. A
sequētibus ergo tāta dimissa fuit quāta a nō
sequētib⁹ cōrupti potuerunt. Nō ē: q̄z scōz
Gre. Coz nr̄m & non substātiā pensat deus.
Et ista tria vltima genera sunt gña paupez
qui saluant. Exēm in vita Joh. elemosynarii
Legit de quodam teloneario diuite & immi
sericordi. Hemel enī pauperib⁹ in hyemē se
dentib⁹ ad ꝺ̄s et se cal. facientib⁹ expauit
singuli domos elemosynariox collaudare &
p eis ozare. Sic & domos elemosynas non
facientiuz vituperare. Inter quas etiā venit
in medio eoz domus illius telonearii & cepe
rūt singuli interrogare inter se: et null⁹ in
uenit⁹ est q̄ vnq̄ cepisset de illa domo elemos
nas. dixit vn⁹ eis. Quid habitis michi & ego
accipiam ex ea hodie elemosynā: & alii fecit
cum eo pactum ille pauper veniēs sint soli
pozta: expectās q̄n telonearius iste ad domū
reuerteretur et dispensatiōe dei pernenerit
tunc ipe telonearius & vn⁹ ierunus pozta si
gines a mancipio cū prandii ipius. Videns
igitur egenum non inuenies lapidem ꝑter
turozem arripuit siliginem & iactauit in fa
cem pauperis Itaq̄ post duos dies egrotauit
infirmitate ad moztez et vidit in somnis oc
nctus suos super lateram appēdere In vna
quidē acie congregabant mauri viri nigri
mi & deformes: in altera quidē acie fuerūt q̄
dam candidi & albi coloris qui nihil inueni
tes boni q̄ ipsi appēderēt aduersus mala op
era que collecta erant ab illis nigris: tunc illi
candidi ad alternatim dixerunt. Nihic hic ha
bemus. Tunc dixit vnus eoz. Vere nihil ha
bemus hic nisi vnā siliginem quē dedit ante
duos dies rpo. Ruis non volūtarie. Et mittē
tibus eis siliginē in statera equalitas facta ē
Cūe dicūt telonario hi fuerūt cādidi: valē
& ange ad hāc siliginē ne isti nigri apprehen
dāt te: et cuiusdās cognouit q̄ vita sunt ab eo
non ēe mēdacia: sed vera. Oia enī q̄ a inuen
tute sua fecerat: et quoz ipe erat oblitus vi
debat illos ethiopes cōgregare & ad libram
de poztare Et dicebat: vere si vna siligo quaz
facta p furoze: ita ꝓfuit: a quātis n̄alis tunc
liberat ille qui bōa intentiōe dat elemosinā
indigentib⁹. Et de retro ita modestus & pru
dēs atq̄ summ⁹ elemosynator fuerat ē. Cō
tigit enī post hoc p tpe quodā strōz q̄uenire
nē eū pretere ad teloneū & obuiabit ei q̄dam
nud⁹: & cecidit ante eū rogāns vt cōtectionem
apud eū impe traret. Ille vero expoliauit se
dedit ei vestē & dixit ei vt deū p eo rogaret.
Pergēs vero ille paup eubeleco indui tā p
ciosa veste dedit vni de ditoz ivt venūdaretur
& cū rediret telonearius vidit vestē suspensā
ad vendendū: & tristatus est. & ascendens do
mū suā sedebat plozāns & cogitāns: q̄z non di
gnus fuit vt haberet memoziā mei egen⁹. Cū
sic anxiaret obdormiuit: & vidit quēdam pul
cherrimū tanq̄ solē stantē cruce sug collū su
umq̄ dicit sibi quid plozas dñe Petre. q̄
sic erat vocat⁹. Et ostēdit ei. q̄ dñs vestitus

ssset veste sua: & dixit ei: tu es ego vestio veste
ila quam tu egeno dedisti: gratias ago bo
nvolutati tue qui frigore affligebar & coope
ruisti me. Ad se ergo reuersus admiratus est
incepit bilicare egenos & dicere. Minus dñs:
si inops xpo dño me? fuit nisi mozias tñ tñ
bus ex eis. Et accersito notario eius qué &
emere: dixit ei. Due me in sanctá ciuitatē et
vende me vni xpiano & pzetiú da paupibus.
Notario recusante dixit ei iterū. Si me nō ven
deris ego vendā te barbaris. Obediuit er
go ei notari? & duxit eū in hierim & vēdidit
eū vni argētario p. xxx. denariis & totū illud
pretiú dedit pauperib?: & postq̄ reuersus est
ad domū nulli hoc manifestauit. Ille aūt te
nebrarius cognabat dño suo & lauabat scute
las & afflixit seipsū magno ieiunio. Cū vero
vidisset dñs se bñdici & sperare habere p
mer illā seruū dixit illi. Volo humilis petre
liberare te vt sis ampli? frater meus: ille ve
ro renuebat. Viderat enī eū frequētia fratrē
et a cōsernis suis & gentib: qz tenebāt eum tā
q̄ amentē: ita q̄ ei nomen imponerent amenti.
Quotiēscunq̄ enī tribulabāt eū cōsterni eius
et dormiebat in tribulatione: apparebat eni
xps indut? veste quam dederat egeno. tenēs
illa. xxx. nummismata in manu dicēs ei. No
li metuere frater petre. Ego suscepi pecu
niā tuā & tibi restituā: & in futuro tempore consi
labor te qui petrus xpo sic viterius in humili
tate & paupertate seruiuit et postmodum vi
tam in bono finiuit.

¶ Ad eandem dominicam. Ser. lxxxii. de se
ptem generibus diuitum.

MOrtuus est diues & se
pultus est in inferno. Lu. xvi. Lo
quendo hic de diuitibus qui dānantur & qui
saluantur. ¶ Sciendum est q̄ septem sunt
genera diuitum quoz quattuoz dānātur: et
tria saluantur. Primum genus diuitū qui
dānātur eū diuitiis suis sunt illi diuites qui
suas diuitias lucrantur cum fraude & iniusti
tia sz cum vsura qui cum pacto accōmodāt
pecuniā sup̄ eam aliquid recipiendo: vel qui
sine pacto: eo tñ alio q̄ aliq̄d vltra sortē se re
cepturos sperant. alio nō mutuarent. Itē m q̄
vendunt res suas longe charius ꝓpter dila
tionem q̄ eis incōuenienti vel i promptu sol
uerent. vt pz extra de vsuris. c. Cōsuluit. Itē
qui iam prompta pecunia emūt & immediate
ꝓpter dilationem eorundem vendūt in ꝛpo
charioꝛ q̄ valet vel valere potest. Item qui
cum ludo lucrātur suas diuitias. quia quic
quid in ludo lucrat hō hoc retinere non pōt
Itē q̄ fraudē committūt i emendo vēdendo:
vt sunt illi q̄ nec emere nec vēdere nouerūt:
nisi cū mēdaciis & iuramētis: qz f. dm Ray.
Quotiēs tales cū decipiēdi proximū vel mēti
tur sciēter peccāt mortalr & tenent ad restitu
tionē. Itē q̄ in statera delinquūt qō sit ꝓpe.
Primo cū dño hz diuersa pōdera sic q̄ vendit
ad min? & emit a mai?. Secōo cū hz mēsu
rā iustā & pondus iustū: sed sciēter male mē
surāt vt caupōes qui mensuras replent cum
spuma: etiā istitores q̄ digitū libre supponūt
sūt pānicide q̄ cū pollice retrahunt vinum.
Tertio qñ dño hz iustā libzā vel mensurā: sed
facit vt res pōderosioz sit tpe venditionis: vt q̄
lanā sygit aqua vel piper ad cellariū pozrat:
vel vinū aqua miscet. Item q̄ vitiosam & de
fectuosam rē vendūt p bona: & sic decipiunt
proximos. Itē q̄ emūt rapinā vel furtū tenent
restituere vel etiā quocūq̄ modo q̄liūste ac
quirat sciēter peccat mortalr. Itē Augustin.
ser. Iuste? aūt̄ lucrat semetipz ydit. & aūt̄
aliq̄d capiat capit. Legit enī q̄ quidā ex a
maricia multas nutriebat colūbas q̄ ꝓpter
ea admonit? a suo plebano dicēte sibi q̄ cu
pido & salua gracia nō possz tenere istas colum
bas. Tūc ille precepit eis vt recederēt si cōtra
deū essz q̄ eas teneret tūc oēs columbe recesse
runt & nūq̄ post reuerse sunt. Sed ēt sunt qui
cū diuitiis suis dānant q̄ iustas res retinent
& possidēt eo alio vt cōtra deū cum eisdem q̄
libitu viuere velint: sicut illi faciunt qui iu
stas res male expendunt: & nō vtunt istis iu
stis bonis q̄ deus contulit. s. vt ꝛrāt salutē
aiaz suaz subueniendo paupib?: vt etiaz vt
subuenirent aiabus filiis a quib? ipi habent
Chry. sup̄ Mat. Non ꝓpter hoc diuitias ac
cepisti vt in lasciuia gluttias: sed vt i elemosy
nis expēdas. Que ei habes pauperz sunt: sz ti
bi credita sūt: cēt si ex laborib? iustis vel ex he
reditate paterna possessoz factus es. Vñ scīt
deū q̄ illi q̄ hāt iusta bona & in malos vsus ex
pendūt dānari pñt. Exēplū de diuite epulone
de quo euang. hodierno dicit qui epulabat
quotidie splēdide & induebat purpura & bysso
Nō legit de illo q̄ vsurarius fuit vel pzedo:
sed qz abundus est. s. in superbia & gula expen
dēdo bona sua & filii pauperi Lazaro qui face
bat ad ianuam eius cupiēs saturari de micis
cadentibus de mensa eius nullā miam exhi
buit: ideo dānatus est & sepultus in inferno.
O quot diuites sequunt eū qui bona sua cō
sumūt in superbia vestitu: in gula diuersoz fer
culoz: & in aliis superfluis expēsis suis: nam

bumilitq; erit reddituꝰ vñus deꝰ de oibus ex
pēsis: quas vitæ necessitas expendit vsq; ad
tuminū denariū. Hoc illi non euenit q̄ sex
vel septē fercula i mēsa sua haberevolūt: aut
vel quatuoꝛ genera vini bibere appetunt: a
sic sibi coꝛꝛꝰ sua vitiāt. vnde apostolus di-
cit. Ro. viii. Si secūm carnē vixeritis morte
moriemini. Hiero. Impossibile est vt ppe
sentib⁹ futuris q̄s fruatur bonis: vt hiems
tē: sibi mentē impleat: sic de delitiis tēpo-
ralib⁹ ad delicias. vt: hic in hoc seculo gaudeat:
ibiq; cū deo regnet. Item q̄ bona sua iuste acq̄
sita mala gdāt. C. cui iubo malo: vel cū mere-
tricib⁹ expendunt: sic de aliis. Tertiū genꝰ
damnatū qui cum diuitiis damnati sunt illi q̄
māc̄ncrati sūt bona sua iniuste nec expendit
bona sua in malos vsus: q̄ possidēt ea q̄ re-
stituere tenent. ¶ Et hoc cōtingit quinq;
modis q̄uis possidet ea q̄ restituere tenetur
Primo q̄n̄ q̄ se lucratus est aliqua iniuste vt
supius in primo mēbro dictū est. Secūdo q̄n̄
per se nō lucrat⁹ est iniuste ista bona: sed re-
cepit ab alio q̄ ea iniuste lucrat⁹ est: sicut qui
recipit munuscula a iudeis. C. cocas gallinas
ciphos argenteos: vel alias ꝓpinas: q̄ omnia
talia eroganda sunt pauperib⁹. Item q̄ reci
pit bona a raptoꝛibus vt furib⁹: vel etiam a
latroꝛibus: vt a quibuscunq; qui ista bona iniu
ste lucrati sūt q̄ sibi ꝓpinauerūt ola ista tene
tur dare restituere scḋz cōstitūti sui cōfessoꝛis
Tertio quādo quis intulit primo dāmū: etiā
si ad vtilitatem suā ꝓpriam nō peruenit tunc
tenetur dāmū ꝓximi reōpensare. & hoc quā
doꝛtingit q̄ mādo cōstitūti quē dedit in dā
nū ꝓximi sui q̄ sine suo ꝓdicio nō fuisset fa
cēdū tūc tot⁹ dāmū tenet reōpensare. Ite qui
falsū testimoniū dicit vñ prim⁹ ledit in reb⁹
suis tenet dāmū primi reōpensare. Quarto
est quis retinet sibi rē inuentā: q̄ sibi tenet
restituere rem quā inuenit. Aug. Nō inueni
sti & nō restituisti: rapuisti. Quinto q̄n̄ ꝺs ipse
dit aliquē ex inuidia a ꝓsecutione alicui⁹ mu
neris vel bñficii tūc tenet ad restitutionem.
Sciendū q̄n̄ quis obligat alicui in debitis &
q̄n̄ termin⁹ expirat tūc tenetur soluere si pōt
vel dilationē petere. Et ergo quicūq; ꝓmit
tit aut iurat se soluturū debita talia super ali
quē terminū: & si nō facit periurii incurrit: q̄
scḋz sūctū Tho. Dicut accipe ex alienā ē ꝓpria
tualicia: ita etiā detinere q̄ y hoc q̄ alios deti
net ex alienū iusto dño impedit eū ab vsu rei
sue: & sic facit ei iniuriā. Ergo ꝓiculose stant
illi q̄ iurādo ꝓmittūt soluere sup aliquē tēꝛ
minū & glōgant q̄sq; ad ḋsitnoꝛ vl'ex hebi-
tudas vel ad eunū cū tū bene soluere pō
dēlent. ¶ Quarto dines q̄ cū diuitiis bñ
nant sunt illi q̄ amare retinēt & possidēt sua
iusta bōa cū nimia tenacitate & cū inordi-
cupiditate sic q̄ de sustēto pauperib⁹ nō cō
mittit scḋz iusto q̄si qui dicit i cuā. vt habet
Lu. xi. Dō fugit date elemosinā: & ecce oia
munda sūt vobis. Sciendū sūt q̄ magister q̄
cit in cōpen. theolo. veritatē q̄ q̄n̄ quis retinet
sugilina est sitiabili cupiditate sic est mor-
lis pestis: & ꝓpriū signū talis affect⁹ est cū di-
ues pōt⁹ pauperē fieri sinit apud se q̄ velit alios
expendat & bigēa. Sicut ille qui pane ve-
nes frumentū & hodi cōsiliabilia perire qui
dit ante q̄ pauperibus erogare velit & hoc q̄ ni
mia gelate: q̄ timet sibi semper deficere. Et
q̄sq; tales vix audēt ad necessitatē suā eroga
re & in hoc sibi sunt bubuli de quo legit q̄
terrā comedit: & q̄n̄ caput suū sup terrā eri
git: tūc timet sibi terrā adhuc deficere & non
audet plus comedere de terra nisi inq̄tū pō
cū vno pede ergere sine tollere. Ex his patet
potest gīculose stāt tales diuites tenant⁹ q̄
hoc deū grauiter offendūt & ꝓxīa charitatē
ꝓximi facilit⁹ ꝓxīa alias ꝓpias grauit pe
cant: q̄ tales cōparant ḋāmō raptoꝛibus &
furibus. vñ Bnd. in. Ser. Nō minoꝛis est mi
nus hūis tollere q̄ cū possis indigentib⁹
negare. vñ etiā Basilius. Nōne inquit spo
liatoꝛ q̄ dispēdanda suscepisti erpendo pa
pia. Sīc est panis famelici q̄ tu tenes mu
tunica quā i cōclaui seruas: discalciati calcei
qui penes te marcescūt: indigentis argentū q̄
possides humatū. vñ etiā xps dicit i euāg. vt
habet Lu. xvii. q̄ difficile qui pecuniā habet
regnū dei intrabit. Ite de diuitib⁹ tenacibus
legit tale exēplū q̄ ḋā diues tpe charitie vt
famis ne audiret voces querulosas pauperū
ad quādam suā hereditatem iuxta quādam
aquā situatā se trāstulit. vbi ꝓpe nimia fame
pauꝛ plō clamans et sequebat ꝓpter fatis
tionē: quoꝛ voces audiens edidit. Non da
rebo et illis cantib⁹: & fecit mentā suā locum
retro in alia cameā vbi tales voces pauꝛ
rum audire nō posset. Et statim quidā arma
tus pulsauit ad portā dicēs. Nuncī⁹ dei sum
& volo loqui cū dño tuo. Sed cū seruitoꝛ ei⁹
de mādato dñi sui ei assereret ibi nō esse. Re
spondit: mentiris. Nā ad illā cameā ibes ꝺs
transtulit ne pauꝛ clamoꝛē audiret & nisi
ex parte dei cito eū vt cōparet coā deo ut
dere rōnem de oīb⁹ talibus sibi cōmissis
Qui diues mox ad mortē ē infirmat⁹: & a cha
ris & amicis & cognatis suis ad pniam &

ꝯ exhortabat ꝺs ille audire exauditio
nē. Ego ad iudiciū dei citat⁹ cōparui ⁊ iaꝫ
ꝑ eternā mortē iudicat⁹ sum sine oi spe sa
lutis sicut nō eperui miam ⁊ ꝓpositionem
ꝑ pauper ꝑ sic eadē distinctione sine mia sū
dānatus sum: ⁊ sic infelicē elemosynā ⁊ cor
pus ⁊ vitā ⁊ aiam perdidit. Jaco.ii.
Judicū sine mia fiet ei q̄ hic nō facit mia
Quintū genꝰ diuitū ꝺ saluant sunt illi qui
sunt misericordes et humiles ⁊ hāt cōpassio
nem cū pauperib⁹. Mat.v. Bti misericordes
quo vñ hic. I epla. Mo memini me legisse ma
gnate mortuū qui libēter opa pietatis ex
ercuit: q̄ ille ꝺs multos intercessores et ipo
rabiles ēt ꝑ eos multos non exaudiri quare
quia deum⁹ ē misericordes ad ꝓximos et
proximos nostros: ⁊ nullū ſgnere debem⁹ ēt
quādoq; pauperē vel defectuosus sit: q̄ qui
sibi nolūt ꝺs cogitare q̄ talis etiā possit fie
ri ꝺs misericors. l. leprosus: cecus: claudus: ⁊
de aliis. Et sicut tūc sibi ꝓpati vellet ⁊ mi
seri. sic ꝺs ꝓximis defectuosis facere. Mat.
vii. Quecūq; vultis vt faciāt vobis homes eadē ⁊
vos eis. ¶ Sextū genus diuitū qui etiaꝫ
ieiunāt ⁊ abstinētiā ⁊ parcitatē in vbertate
habūt: ⁊ hoc eis quasi ꝑ martyrio spiali re
quirit. vñ Ber. in ser. martyr. Nullum mar
tyriū grauius est q̄ inter epulas esurire: ⁊ in
ter vestes multas algere paupertatē pati in
vanitate. Videre enī ⁊ nō gustare est gra
uissime cū homo bene possit ⁊ cū facultā
tem habet. ⁊ sic resistit sibiipi ⁊ vicit naturā
sui ⁊ cozꝰ suū. verbigra. Cū vnus laicus ⁊ tū
sunt vel tres lectos habes ⁊ aquā bibis ⁊ vi
num habes. ⁊ pulmentū comedis ꝑ carnibus:
⁊ sic de aliis. Hoc sine gratia ⁊ sine pena esse
non pōt. Ego parca vita est meritoria hoi ⁊
bn valde accepta. vñ Hugo de sancto victo
re. Cauendū ꝺ pōt parce vinere. parca enī vi
ta cōcidit vitia. libidinē extinguit: studē nu
trit animū roborat mentē ad celestia elevat
Hinc intelligit de aliis delectatiōib⁹ coꝝ
ꝓpria. l. vt homo se abstrahat in sacris diēb⁹
⁊ tēporibus ab actu matrimonii: et abstineat
a choreis: ⁊ aliis gaudiis mundi ⁊ induat
se habitū hūiles cū tū est diues ⁊ posset habere
preciosas: vel q̄ abstinet se a comestione fru
ctuū. l. pomoꝝ: piroꝝ: ⁊ sic de aliis. Et quo
dammodo hō diues sic abstrahit sibi aliq̄ cō
mestibile. vel etiā potabile ꝓp deū: ⁊ dat hoc
vel pauꝑi amore dei totiēs mereꝫ etnā gau
dia ⁊ eternā coronā. Exē. Abstinētia est q̄s
de ꝑ amore dei ⁊ salute ꝓpria nō ab illicitis
imo etiā interdū a licitis ⁊ cōcessis se cohi
bet. Septimū genꝰ diuitū ꝺ salvant sūt ꝺ ꝑ
primis indigētib⁹ subuenūt mutuādo vel ēt
dilationē debitī ꝓpter deū dādo. vñ Luce. vi.
Mutuū date nihil inde sperātes. ⁊ erit merces
vestra magna: q̄ q̄q; aliquo tēpe mutuādo
primo tūc sibi val et ita mutatio quasi q̄q
alio tēpe sibi mtūh gratis dedisti. Et q̄ hō ex
fraterna charitate: sic mutuat indigēti ex hoc
letat ꝙs. Maria ⁊ oēs sancti q̄ summe laetā
mūr. Et ergo vnū mūrī cōgaudet alio.
Sitis telligit q̄ ꝺs gratis ⁊ ꝓpter deū dila
tionē dat ꝓximo ꝺ ꝑ illo tempꝰ nō ḥz solue
re sibi et tū libenter solueret vellet. Et sic ille
posset mereri in vno hoie q̄ sibi deꝰ daret di
lationem in agone vt posset conteri ⁊ confite
ri et sacramenta percipere: ⁊ sic vitam in bo
no finire: qui alias forte damnatus fuisset.

¶ De eadem dominica Sermo.
lxxxiii. de superbia vestium.

DOmo quidā erat diues
qui induebat purpura ⁊ bysso. Lu.
xvi. In verbis ꝓmissis ille diues reprehendit
de vana gria quā habuit in pōtādo vestes ni
mis ꝓciosas. vnde in ꝑsti sermone tria sūt
dicenda. Primo q̄ quattuoꝫ modis pōt esse
reprehēsio circa vestes. Secō q̄ homo ꝑ oīa
tum cozꝑis peccat mortaliter ⁊ q̄ non. Tertio
dicendū est exēplū de superbia vestiū. ¶ Quā
tum ad ꝓmū est sciendū q̄ quattuoꝫ modis
reprehēsio potest esse circa vestes. Primo cū
nimis sunt ꝓciosē: sicut q̄ quis exercit statū
suū in ꝓcisitate vestium: vt q̄libet vīr mi
litaris vult habere tam ꝓciosas vestes sicut
miles: et miles sicut comes: comes sicut dux
et dux sicut rex. Hic de vroꝝibus intelligit:
et hoc est magnum peccatum. Unde Grego
rius in omelia hodierna. Sunt nōnulli q̄ in
cultum subtilium ꝓciosarum q̄ vestium nō
putant esse peccatum: quod si culpa non esset
nequaq̄ sermo diuinus tam vigilanter exqui
reret q̄ diues qui torquebatur apud ifēros
purpura ⁊ bysso indutus fuisset. Notandum
q̄ circa materiam vestium multum ꝓfecit
curiositas humana. Primo materia vestis
fuit multum vilis. scilicet pellis cum lana.
Unde Gen. iii. Fecit deus ade et vroꝝi tunicas
pelliceas. scilicet de pellibus mortuorum
animalium. Deinde ꝓcessum est ad lanam
puram que lenioꝝ est q̄ pellis. Tertio ꝓces
sum est ad coztices herbarum. l. ad linum.
Quarto ad sericoꝝ a vermiū. l. sericū. Deinde
ad aurū ⁊ argentū. ⁊ ad lapides ꝓciosos. que

pciosita ꝙ vestiū multū displicet deo. In ſignū huius legit ꝙ primꝰ inter romanos ꝙ vtebatur veste purpurea a sulmie genus est. ꝙ sic subitanea mozte iterijt in terrozē: exemplū sequētibꝰ nequā aliꝯ audeat se ꝑtra deum supbe investibꝰ pciosis erigere. Et etiaz talis pciositas vestiū est reprehensibilis respectu cozpis hūani qđ ē de cinere ꝙ de terra fatū ꝙ in terrā ꝙ cineres redigendū. vñ Ger. i mozal. Indignū est ei vili cineri fieri pupu sccū vñ Ber. Quid supbis terra ꝙ cinis qđ veste nitida gēmis subter te sternet tinea ꝙ operimentū tuū erūt vermes: het tua vestis erit. Itē illi qđ se exterius oznāt pciosis vestibus similes sūt sepulchris dealbatis que ex ſteri⁹ apparēt hoibus ꝑciosa: intus vero sūt plena ossibꝰ moztuoꝝ. vñ Jnno. de vili. hūane cōditiōis. Sed qđ ē hō pciose oznat⁹ nisi sepulchrū cozis dealbatū. it⁹ aūt plen⁹ spurcitia. Hoc euidēter apparet in mentibus nostri cozpis. vñ Ju. in quodā ser. O hō si ꝑfidē cas: qđ per os: qđ p nares: qđ p ceteros meatus egredit nūq̄ vili⁹ stercliniū inuenisti cū sic nolispos attēte cōsideram⁹ qđ leōm cozp⁹ sumus tunc merito de pciositate vestiuꝫ erubescim⁹. Decōm qđ est reprehēsibile in vestibꝰ est mollicies vestiū. Contra hoc Joh. bapti. qđ in vtero fuit sanctificatus: ꝙ nunq̄ aliquod pctū mortale ꝙmisit. habuit veste duram et multū asperā. vñ dr Mat. iii. Ipe aūt iohēs habebat vestimētum de pilis camelozꝫ. Vbi glo. Deru⁹ dei nō dz habere vestimētuz ad decozē vel delectationē: sed tm ad tegēdū nuditatē. vñ xps dicit in euan. Qui mollibꝰ vestiunt in domib⁹ regū sunt. Vñ ex iam dictis apparet differētia inter seruos xpi: et seruos huius seculi: qz serui hui⁹ seculi querunt sve stitu cozpis delectationē ꝙ nitoꝝ ꝙ mollicie. Ber. Mollia indumēta mollicie ai indicāt. Sed serui xpi tm ad nuditatē tegendaz. vñ Aptꝰ. i. Thi. vi. Habentes alimenta ꝙ quib⁹ tegamur his contenti sumus. Jmmo seruus xpi cōpetit asperitas vestium ad domandum ipam carnē ꝑs. Cū mihi molesti erāt induebar cilicio. ſ. demones ꝙ infestationez carnis. Tertiū reprehensibile circa vestes est extraneas qua aliqs vult hre vestes extraneas a vestibus alioꝝ. dissimiles ꝙ talib⁹ minat dns vt habet Sophie. i. Visitabo sup principes et sup filios regis: ꝙ sup oēs qđ induti sūt veste pegrina. Vestis pegrina sūt illi varii modi ꝙ noue adinuētiōes vestiū q̄ ab antiquo non fuerūt. Hoc pz in illis qđ ante. xxx. xl. lx. annos vixerūt: ꝙ tunc tales nouitates ꝙ vanitates et tales inciliones nō videre quas iā videmus ve illis qđ tales nouitates inuenerūt vel qđ nascitur adhuc inuenire: qz sicut iste laudabiliter qđ nouās tuit ꝙ nouū modū laudabilē vestiendi inueniret qz per hoc a deo ꝙ ab oib⁹ sanctis honozaret in celo. ꝙ cū hoc particeps esset eoꝝ meritoꝝ illoꝝ qđ eū imitarent ꝙ gaudiū sue accidētale in celo augmentaret ꝓpter hoc dicit qz ad nouissimū dicē a quolibet hoie qui eum imitaret sic per oppositum vituperabilis est iste qui nouum vitium inuenit vel adhuc inuenīet: qz ex hoc iā deū graviter ꝑtra se provocat et reus erit oim peccatoꝝ illoꝝ qui eum imitant. Et si dānabit tūc pena sua accidentalis augmētabit ei vsq̄ ad nouissimum hoīs a quoꝝ hoīe qđ eū imitat⁹ fuerit in hoc vitio. Dicit illi qđ volūt hre vestes diuersoꝝ colorū sunt reprehēsibiles. Cui⁹ rō est: qz tales diuersi coloꝝes in lana ouiū nō inueniunt naturaliter. Si talis coloꝝ volutilz dns ex ipam lanam ouiū potuisset depinxisse ones sicut depinxit aues. Et forte a principio nō fuit facta pictura hmōi absq̄ curiositate et culpa. Vñ legitur de quadā virgine quā remoꝝdebat ꝑfecta sua de hoc ꝙ habuit vestes alterius coloris ꝙ naturalis. Quartū reprehēsibile est superfluitas qđ attendit in trib⁹. Primo in illis qđ volūt habere diuersa paria vestiū pro tinis etiaz volūt vestimēta a tineis comesta. inde xpm in pauperib⁹ indui. Jaco. v. Agite nunc diuites plozantes vlulate in miserijs vestris q̄ aduenient vobis diuitie vre putrefacte sunt et vestimēta vra a tineis comesta. Alicq̄ habent tot paria vestimentoꝝ quot sunt dies in hebdomada: vel quādoq̄ plura ꝙ ples pauperum sunt qđ sustinēt magnā miseriā in victu ꝙ vestitu. Ber. Clamāt nudi clamāt famelici ꝙ querunt nobis fame ꝙ frigoze miserabiliter labozantib⁹ qđ conferunt tot mutatoria vel extensa in ꝓticis vel plicata in manicis. Quasi tales diuites implēt doctrinam xpi qui dicit euāg. Qui hz duas tunicas det vnā nō hēnti. Cū tā ples sunt qđ hāt ser. vel octo tunicas ꝙ nemini quicq̄ dāt: signū est ꝙ tales non hābent veram charitatē dei ꝙ ꝓximi. i. Joh. iii. Qui habuerit substātiam huius mundi ꝙ viderit fratrē suū necessitatē habere ꝙ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo. Hcōo cōsiderat superfluitas in illis qui volūt habere lōgas vestes vt maioꝝes videant. Quod vitiū multū abundat tā in quibusdā viris qđ altos pileos in capitibus ꝙ colopetes in pedib⁹ ꝙ vestes lōgas per terrā trahunt vo lentes sic adiscere ad staturā suam cubitum

ꝑdit. Et tñ ꝓ̄s dñit ꝛ euan. vt hō Mat. vi
Quis vestrū cogitās pōt adiicere ad staturā
suā cubitū. Itē in filio vitio laborāt mu
lieres q̄ lōgas trahunt caudas post se p̄ciosis
pallis terrā coopertētes: ꝛ de nuditate xp̄i i
pauperib⁹ nō curantes. Caudis suis pulueres
colligūt ꝛ pulueꝛē hoīb⁹ mouent. Nam vero
qui i tot pauperib⁹ caudā intpicitur nō operi
tur. Et etiā multi reph̄ēsibile q̄ caudē assu
munt: cū tñ natura hoi caudā negauit: q̄ mi
hi hoies ea sibi assumūt: ꝛ hoc ꝓ̄a creatio
ꝑ creatoꝛis factū q̄ eos sine cauda creauit:
si tñ sibi placuisset ꝛ holvtile fuisset eidē ho
mini cū cauda magna creare potuisset sicut
vulp⁹ vel leoni ac cetera alalia. Timendus
est diab⁹? ne diaboli⁹ in caudis talib⁹ quiescat
dñs legit de quodā sctō q̄ ipse quēdā diabo
lū ridentē vidit. Et q̄ fiunt abeo cur ederet.
Qui dixit ei. Vidi socios meos equitantes super
dorsū cuiusdā mulieris: q̄ dū caudā traheret
hic me⁹ cecidit in lutū: ꝛ iō rīdi. Tertio sup
fluitas est in filis q̄ volūt hēre caputia magna
plata de ītruoꝛ vlnis: vel q̄nq: vt sic ꝛ manti
as longas ꝛ tunicis quasi vsq; ad terrā depē
dētes ꝛ incisiones multas ꝛ lōgas: tā i caputiis
q̄ in tunicis. In q̄bus oīb⁹ est magna ꝛ iutī
lis superfluitas: ꝛ talis superfluitas nō est ad ho
nestū dei nec etiā ꝑdest ipsi hoi nec corpoꝛi qđ
quasi aggrauat: nec alie q̄ exinde mirulat ꝛ
inuirpat. De q̄bus oīb⁹ sic dicēdū est. Vel
sic in sexu sine in etate: sine in statu⁹ vroꝛib⁹
districtā rōnē reddituri sūt in nouissimo. Ad
huc ad scām scientiā q̄ ornat⁹ corpis pōt
sic fieri modis pctm mortale. Primo ꝓpter in
anitatē. i. cū quis se ornat ea intentiōe vt ve
lit ab aliis cupiditq; scōz Au. Nō solū appe
ritq; etiā appetī velle crimīosū est. Chrys.
sup. de cōpunctiōe. Si mulier se ad hoc deco
rauit: vt ad se vīsus hoīm pueoꝛ extremā
vsq; ad sublimitatē: ergo mulieres vī etiā vi
ros q̄ se ornant vī faciēs suas coloꝛāt: vt ab
aliis cupiscant peccāt mortalit: Quis etiā nō
videat voluntatē placendi illis qui eas cō
spiciūt. Et nota q̄ talis mulier velūgo q̄ se
ornat peccat quadruplit. Primo ꝓpter se ipsā
q̄ decoꝛē alie sue deturpatꝛ ꝛ ei pnam i alia mo
dicat: modo si mal⁹ hō est ille qui se corporali
ter occidit. quid tūc de illo q̄ eternaliter i coz
pe ꝛ alia se occidit. Aug. Melioꝛ corporis ne
cessaria est melioꝛ alie voluptaria. Tñ corp⁹ mu
lieris peccatricis fuꝑbe ornatā sepulchꝛū est
de mortuoꝛ ꝛ ꝗto plus corp⁹ ab extra ornat ꝛ
dealbat tanto plus alia deturpat ꝛ denigrat.
Secūdo talis mulier peccat ꝓ̄a xp̄m. q̄ fugit
nē ipsius uenno effudit: q̄ sicut de corpe ipsius
no sanio nō pōt abstergi mēdū sanū sine offa
sione figuntur: sic nec bonus in gratia ornā
pōt abstergi q̄ occasionē peti mortalis a cor
pore mistico ipsi⁹ xp̄i sine mystica effusiōe sā
guinis xp̄i q̄ oēs homines i gra existētes sūt mē
bra xp̄i: xp̄s est caput: ꝛ q̄libet q̄ ornatū cor
poris aliquē allicit ad malā cupiditatē cul
pe vnā membrā a corpe xp̄i abscindit ꝛ denno
sanguinē ipsius effundit. Ber. in ser. Dñe ti
bi videt grauiore ab eo xp̄s sustinere gemi
tum q̄ suggestiones maligna exēplo quisquis
fedali occasione ab eo queritt alias quas re
demit q̄ a iugo q̄ sanguinē istū fudit. Tertio
talis mulier vī virgo nocet angelis marie q̄
oīb⁹ sctis. Primo: q̄ pvocat eos ifto gaudio
qđ habuerūt in cōuersione illius peccoris quē
ista mulier q̄ ornatū sui trahit cōuerso ad
petū ad malā cupiditatē. Amb. An nō an
gelos credim⁹ ingemiscere cū hō penitens ad
petū reuertit. Iō dī. i. Cor. xi. q̄ mulier dz
hēre velamen sup caput sub ꝓpter āgelos: scz
ne offendat angelos. i. allitiendo ꝛ occidendo
hoies i alia quos ipsi custodiūt. Itez q̄ seruī
tiū illi hoi exhibitū ab ipsis angelis cino cua
cunde q̄ seruitio dicit ps. Angelis suis mā
dauit de te. vt custodiant te in oībus tuis. Itez q̄ ruina ipsoꝛ
angeloꝛ reparare debuit q̄ talez hoiez cōuer
sū a petis quā repatiōem ista mulier impedī
uit q̄ illū ad peccādū induxit. Et ꝗb⁹ ps q̄
talis mlier granit āgelos offendit q̄ se ornat
ad allitiēdū viros. Quarto talis mulier pec
cat ꝛa primos q̄ est interfectrix fratrū suoꝛ
q̄ holem quēcūq; q̄ ornatū sui ad peccādū
induxit: q̄ oēs sum⁹ fratres ꝛ habem⁹ vnū pa
trē ꝛ vnā mātē. i. ecclīā xp̄i ꝛ mariā: adā ꝛ eua.
vnū baptisma: vnā fidē. vnā patriam: ꝛ vnā
hereditatem. i. celū: ꝛ de⁹ istas alias erāret a
tali muliere i iudicio: ꝛ sia eius erit ꝓ sia
b⁹ illoꝛ: q̄ scām legem. Qui occasionē damni
dat dānū debite videt. vñ dī. Exod xxi. Si
quis aperuerit cisternam ꝛ foderit ꝛ non ope
ruerit eā: ceciderit q̄ bos aut asin⁹ in eā: red
dat dñs cisterne pecū iumenti. Vbi dicit glo.
Cisterna aperit: q̄ mulier ornat. In eā bo
nō operā bos cadit vī asin⁹ q̄ occasiōe pul
chritudinis quā mulier incaute ostendit alī
quos perit: ꝛ hoc casu alia genitis de manu
mulieris redarit. Sciendū q̄ scōz scām Tho. ii.
ii. q. clxv. Mulier i matrimonio cōstituta lic
te pōt operā dare viro suo placeat ne q̄ eius
cōtemptū in adulteriū labat. vñ. i. Cor. vii.
Mulier que nupta est cogitat que mūdi sunt
qđ placeat viro: q̄ plures mulieres volūt q̄

hoc se exultare in pōpolo habitu suo dicētes q̄ deo se ornāt vt viris suis placeāt: vt sic se ab aliis mulieribꝫ custodiāt: ꝫ mērita est iniquitatis sibi. Hoc ptz q̄ multe mulieres ornāt se potius qñ pdeunt in publicū qñ sunt cū viris suis in domibꝫ. Itē multotiēs sunt in lōginquis partibus ꝑ vxores talium virorū dicūt q̄ ornāt se ꝓpter maritos suos: sed deus qui cognoscit corda hoīz sit an verū sit qui nullo modo pōt decipi. Deīo peccāt mulieres ꝑ ēt viri in ornatu cū se ornāt ex superbia. l. extollādo se sup alios et cōtemnēdo alios q̄ nō hñt talē ornatū. Et talis ornatꝰ cōiter ex superbia pcedit. Gregō. Quod ꝑ sola mani gloria vestimētum pcriosius queritur: res ipsa testatur q̄ nemo vult ibi pcriosis vestibus indui vbi ab aliis nō possit videri. vñ Inno. de vtilitate cōditionis humane. Superbus autē vt magnificꝰ videat satagit vestiri duplicibꝰ: indui mollibꝰ. pcriosis ornari. Hoc ptz q̄ heu multi homines ex superbia se ornant: vt alios in pulchritudine excedāt: vel saltem non excedant ab aliis: vel ex amore vane glie ꝑ vane laudis: vt dicat q̄ ipsi sunt pulchri ꝑ honorabiles. Non est verisimile q̄ tales hoies charitatē dei ꝑ ꝓximi ꝑ ꝓpter salutis habeant: q̄ verba vane glorie charioza hāt q̄ fratres suos: q̄ etiam vestes: q̄ etiam ꝓpriam salutem: q̄ etiam eternā gloriā. Tales enī multum contemnūt deum/martā ꝑ oēs sanctos q̄ eis pponūt laudē ꝑ gloriā hoīm. Clarius enim habent vt pulchri ꝑ honorabiliores dicantur q̄ vt consequantur regnū celi cū xpō ꝑ cū oībꝰ sanctis eius. q̄ Lu. xiiii. dē. Omnis q̄ se exaltat humiliabit ꝑ q̄ se hūiliat exaltabit. Tertio peccant viri ꝑ mulieres in ornatu corporis: sed seipsos colorātes ꝑ pterim cū hoc faciunt in contemptū sui creatoris. Quātū aūt tales sic facies suas colorātes deū offendāt in hoc pō: notari q̄ tñ videmꝰ offendi peritos artifices qñ alicui aliqd ꝓmittit meliorare in oribus eoꝝ. sic ēt dicendū est de deo creatore olim creaturaꝝ. vñ Amb. Deles picturā dei si vultum tuū naturali cādore obnubilas. ꝑ exquisito rubore ꝓfundis. Itē tales libri erūt lucifero q̄ volūt pulchriores ee q̄ deꝰ omnes eos creauit: sicut illi q̄ habēt pallidas facies ꝑ volunt sibi facere albas ꝑ rubeas: ꝑ illi q̄ habēt nigros crines ꝑ volūt habere glaucos: ꝑ q̄ habēt crines planos ꝑ volūt habere crispos: ꝑ sic nolūt esse cōtenti creatiōe dei. sed volūt se aliter facere q̄ deus eos creauit: cū tñ deꝰ ꝑ bonus ꝑ ꝓ salute ihoīz eos sic creauit q̄ ex oipotētia sua potuisset eos ita pulchros ꝑ ipēdibus creasse: sicut sol est in splendore suo si sibi placuisset ꝑ eis vtile fuisset. Et dū tales volūt facere exterius facies pulchras inter° assumūt facies diabolicas ꝑtra illud Gen. iiii. Nōne recipias facie aduersus facie tuā: ꝫ dūs multi talibꝰ sic se colorātibꝰ q̄ i futuro denigrabit iuxta illud Joel. ii. Dūces vultꝰ eorū denigrabit sicut facies talium denigrabunt si sic mortui fuerint. vnde Ber. In quo autē malo creatoz magis offēditur in eo peccatoz grauius torquebit. Quarto hoies peccāt i ornatu corporis: hoc fit ꝓpter nimiā cōplacētiā et amorē ꝑ sollicitudinē quā habēt ad ornatū ꝑ pulchritudinē corporis. Tātus enī pōt esse amoz ꝑ tanta cōplacētia q̄ est mortale pctm ꝑ quasi ydolatria: vt qñ iste amor ꝑ cōplacentia illa amorē dei superat: q̄ hoc ab hoie nō licet q̄ pre ceteris diligit. Aug. dicit. Nullum peccm est adeo veniale q̄ nō fiat mortale dū placet. ergo isti periculose stāt q̄ habēt nimiā magnā cōplacētiam in suis vestibꝰ: eo q̄ hūt diuersa paria vestiū in tunicis ꝑ pallijs suis ꝑ in suis magnis caputijs ꝑ peplis ꝑ cingulis ꝑ corrigijs deauratis vel de argentatis: et sic de aliis. Quinto peccāt hoies in ornatu corporis ꝓpter scandalum ꝓximi: cui nō nūquā cū superbo ornatu et pulchritudine corporis aliquē allicere ad malā ꝛcupiscentiā: cum tamen cognoscunt veraciter alios ꝓpter ornatum corporis sui accēdi ad malā cōcupiscentiā nec dimittē volūt superfluū ornatū sui corporis ꝓpter salutē ꝓximoꝝ: ꝫ potiꝰ volunt alias ꝓximos dānari: q̄ ipsi velint illo ornatu carere tales quidē mortaliter peccāt. Sexto peccāt hoies cū ornatu ꝓpter exemplū ꝑ iformationē aliorū sicut q̄ ꝓmitus inuenerūt vl' adhuc hodierna die inuenīūt nouos modos vestiū et extraneitates ꝑ volūt habere sequaces i talibus adinuentiōibꝰ: sicut in longis caudis ꝑ strictis diuersis: i peplis. in caputijs: ꝑ crinibus in cingulis. in taleis. ꝑ aliis ornamentis. Et talium pena accidētalis augmētat in infernō quotidie vsq̄ ad nouissimū diē a quolibet homie q̄ eos imitat in talibꝰ adinuentiōibus. Expl̄ de superbia. Quidā sacerdos q̄ mīke sua mortua multū se affligebat frequēter orādo et celebrādo q̄ ea cū aūt quadā die q̄ ea mīzaret ꝑ deliberaret aliqd scire de statu eius dixit eā in fouea iuxta altare detētā a duobus demonibꝰ ꝑ ligatā. videbāt aūt de capite eius ꝑ munere serpentes ignei tanq̄ capilli ꝑ boa circa guttur pectꝰ eius circūcingēs anteriorib' pedibꝰ collū eius ignitas flāmas in facie eius spumā

ē manib⁹ ꝫ pedib⁹ eatheme ignee ꝺ̄b⁹ erat ligata. Et dictū est ei ꝙ inutiliter ꝫ ea optaret q̄ dānata esset: ꝫ addebat ꝙ has penas pateꝫ ornatu capit̄ ꝫ crinib⁹ ob hoc haberet illos ignitos serpētes caput ei⁹ circūcingētes ꝺ̄ buson̄ lux pectus ei⁹ suffocaret ꝓpter ornamentū colli ꝫ mamillar. ꝫ qz faciē suā colorauit ꝫ ō buso igneas flāmas in faciē ei⁹ ꝺ̄ mittet: ꝫ qz man⁹ ei⁹ extēderat ad impudicos amplexus ꝫ tact⁹ ꝫ eū pedib⁹ deū offenderat saltādo ꝫ chorizādo: ō man⁹ ꝫ pedes ei⁹ essent ligati cathenis igneis: ergo de talibus pēnis dicit Mat. xxii. Ligatis manib⁹ et pedibus proicite eos in tenebras exteriores.

¶ Dñica secūda post oct. trinitatis de ganbis ce li. Sermo. lxxxiiii.

DOmo quidā fecit cenam magnam. ꝛc. Lu. xiiii. In ꝺ̄bis ꝓpositis ostēdit ꝺ̄ liberalitas ꝫ hoc in magnitudine hui⁹ cene. Circa qō sciendū ꝙ hec cena magna est. Primo ꝓpter cōuiuas. Fuit enim cōuiue erūt ibi nisi magni scilz reges ꝫ regine. vñ dicit dñs. Lib⁹ sum grādiū. Eccli. xlv. Pinguis panis ei⁹ ꝫ ꝓtebit delitias regibus, vñ de quolz bō ꝺ̄ dē ꝙ ipse erit ditis ps. Glia ꝫ ho. eozo. e. do. ꝫ iter. Posuisti do. sup ca. eius co. ꝛc: Secō ꝺ̄ magna: qz magnis expēsis parata est ista cena: qz mozte xpi Tanta est eīa delectabilitas hui⁹ cene ꝙ sci qui ꝓgustauerūt de cena ista mozte non reputabāt qua se ad hanc cenā venire putabāt ibi. viii. Nō sunt ꝙdigne passiones hui⁹ tpis ad futurā gliaz que reuelabit in nobis. Tertio ꝺ̄ magna ꝓpter ad ea que ibi parata sunt. Nam delicie hui⁹ cene respectu delitiaz que sunt in mūdo maiores sunt ꝙ sit mare respectu vnius gutte. Hoc ꝓbatur: qz sunt infinite vñ Arist. iiii. phi. Finiti ad infinitū nulla est ꝓportio. ℞. Sciendū ꝙ de ꝓciositate glozie hui⁹ multi doctores multa scripserūt ꝫ dixerūt: tñ vnā gaudiū ex illis explicare potuerūt. Nā ibi habunt nouē dona vel fructus ꝓciosissima q̄ fundit deus electis suis. hec adeo ꝓciosa sūt ꝙ vnus tm̄ ipsoz cozresp̄ndet toti mille annoz. Primū inter ista adeo ꝓciosum est ꝙ ois hō illud affectat. s. iuuent⁹ si ne senectute. Aug. Hāc vitā amplecti debuisti vbi est iuuēt⁹ sine senectute. Hanc igit habebāt: qz i hac resurgent etate sicut xp̄s fuit ꝫ nobis pass⁹ est. s. circa. xxxiii. an. Etiā q̄ centū vel q̄ngētos vel nōgentos an. vixit sunt adā qui vixit nōgentos triginta. an. sic et puer vni⁹ diei ꝛt i tali etate resurgeret Et rō hui⁹ est qz hō ꝺ̄ resurgere i gr̄ctioi etate: si qs hō esset circa. xxx. an. tūc esset in meliori statu. igit ꝛc. ergo si affectas iuuēt⁹ vbi nō ꝙ senueris illuc ībeta ergo q̄ciēq̄ q̄ualibet q̄ senīū ſgare velis te illuc vētur⁹ vbi hēbis iuuētutē sn oi senectute ps. Renouabit vt aq̄le iuuēt⁹ tua Hoc ꝺ̄ sterculi sine dānū ꝓcioſ⁹ ꝫ ꝓpio imo adeo ꝓciosū est ꝙ nulli⁹ hoim pot⁹ ꝙ illo careret si mille mūdos hēret oc̄s reīn queret. Ideo etiā ꝓciosum est hoc seculum ꝙ potius homo vellet non esse ꝙ isto carere: et ꝺ̄ perpetua sanitas sine oi debilitate ꝫ passibilitate sicō totū mūdū hēret ꝫ quotidie istius esset nec cō̄ti posset ad qd ibi vaieret san. Tho. sup. iiii. sen. di. xliii. dixit ꝙ corpora sctoz. post resurrectionē erūt ꝫpassibilia. Nō hui⁹ est victoria ala sup corp⁹: qz corpus gr̄cte subtiliet aie ꝫ glificatio aie etiāꝺ̄tur in corpus gliosū. Hoc illi q̄ in p̄sti frequēter sunt infirmi cogitare deberēt ꝫ seipos consolari ꝫ spē hāc de eterna beatitudine vbi erit sanitas sine oi infirmitate. Nā corp⁹ glificatū ita modicū ludi pōt sicut radius solis. si ei oc̄s gladii ꝫ cutelli peruterent in vnū corp⁹ glificatū nihil ei obesset nec nocerēt quia nec ignis nec frigus nec fames nec sit ledere pot sunt corp⁹ gliosū. Apo. xxi. Absterget de⁹ oē lachrymā ab oculis eoz. ꝫ iam nō erit amplius neq̄ clamor neq̄ luctus neq̄ vllus dolor q̄m priora trāsierūt. Item non esurīt neq̄ sitiunt amplius. Nulla ei molestia eis de cētero nocere poterit qz hic sustinuerūt infirmitates: ergo ibi habebūt sanitatē: sed mali qui hic semp sani fuerūt sp ibi infirmi erūt et pleni dolorib⁹ ps. Ibi dolores vt parturientes Itē boni hic fames sustinuerūt. si mali hic in saietate vixerūt ergo ꝛc. Esa. lxv. Serui mei cōedēt ꝫ vos esurietis. Itē boni hic sitim passi sunt: sed mali ebrietati seruierūt. igit ibi nec vnā guttā aque habere p̄sūt: si por⁹ eoz frōm ps. Est ignis ꝛc. Itē mali hic libere peccauerūt: ergo ibi ligati erūt Mathei. xxii. Ligatis manib⁹ ꝫ pedib⁹ ꝛc. sed boni ñ solū habebūt ꝫpassibilitatem ꝫ sanitatē: sed etiā magnam claritatē Mat. xiii. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoz. vñ etiā Bern. in lib. de consideratione. Qualis putas tunc erit splendor alax qñ solis splendorē habebit lux eoz? pozū: nulla erit tibi tristitia: nulla angustia: nullus dolor: nullus timor: nullus ibi labor nulla moz: si ꝓpetua sanitas q̄ semp perseuerabit. Tertiū bonū sine fermēto adhuc maius est: hoc est ꝙ ibi sūt diuitie sine pauperie

q̄ sibi dabit abundātia olim rerū ꝺ̄b⁹ indige/
mus.hic in multis defectū patimur: & hic nihil
est qđ sattiare pōt affectū hoīs:ꝛ ibi habūdā/
ter habebim⁹ oīa.Deut.viii.Olim rerū abū/
dantia ꝓcueris.Querit quare hō hic nō pōt
impleri honorib⁹.delicijs & diuitijs:& sic de
alijs. Rñ q̄ her est cā:q̄ ala scōm deū est fa
cta & ergo non pōt impleri nisi cū venerit ad
exēplar scōm qđ est facta & hoc est ipse deus:&
sic quiescit. Ybigēa. Hi cera ligillo ipzimat:
& postea defecat q̄ totū mūdum:& oībus ligil
lis adaptet nulli ꝑfecte adaptatur nisi ꝓmo:
sic est de aia ad imaginē dei facta.Bern. Ad
imaginē dei quippe facta est aia rōnalis.cete
ris oībus occupari pōt: impleri oīno nō pōt:
capax dei est:& quicqd deo min⁹ est nō eā iple
bit.Quartū vonū vel ferculū qđ adhuc mai⁹
est q̄ electi habebunt in celo: hoc est adeo ma
gnū q̄ oēs hoīes tam boni q̄ mali illud ape
tunt. & oēs angeli in celo hoc est ꝓpetua pax
Aug.de ciui.dei. Sicut nemo ē q̄ gaudere no
lit:ita nemo est q̄ pacē hē nolit: qñquidē et
ipsi qui bella volūt nihil aliud q̄ vincere vo/
lunt. Ad gliolam ergo pacē cupiūt bellando
ꝓuenire: sed mali in inferno habebūt p oppo
situm lites.discordias.odia.& inimicitias Er
go qui ꝓpetuā pacem in futuro habere de/
erat hic pacē dligat & sequat.Aug.xiii.de ciui.
dei. Nemo poterit ad hereditatē dei ꝓuenire
si quis testamentū eius noluerit obseruare.
Amb.sup Luc. Pax est dux ad vitā eternam
Quintū gaudiū vel ferculū est dulcis sonoꝛi
tas angelor̄ et sanctor̄ q̄tinue deū laudātiū
in celo ps.Beati q̄ habitāt in d.tua do.in le.
le.laudabūt te. Hi delectabile est hic audire
cantū hoīm & ītrumēta mulicalia que tamē
nihil sunt respectu cātus angelor̄ & sanctor̄
qualis dulcedo tunc erit in celo audire oēs
sanctos & angelos deū laudātes. Ergo sicut
trille est dānatis audire clamorē & vlulatum
dānator̄ & demonū sic econuerso dulce est bea
tis audire laudes beator̄ & āgelor̄. L Sex
tum gaudiū sine ferculū est meritū & gaudiū
qđ vnusq̄sq; habebit in celo de suis ꝓpzijs me
ritis.Apls Ro.ii.Reddet vnicuiq; iuxta opa
sua. Ubi nō solū remunerabūt magna opa:
ꝛ etiā minimū opus bonū remunerabit hoī
ergo q̄cūq; bonū fertili cogitādo: loquēdo:cō/
patiēdo cōgaudēdo primis opando. nā oēs
grellus & pallus dñs remunerabit & q̄cūq; pa
tienter sustinuistī quot dolores in corpe sine in
quocunq; membro: in oculis.capite.manib⁹
sine in pedib⁹: & q̄tūcūq; clarie:situm frigus:vl
alias tribulacias patienter toleraūti. & etiā quo
tiens satigat⁹, & fess⁹ es ex labore & bona op
tione:illa oia de⁹ plene & bñ tibi remunerabit
Hiero. Nullus labor durus nullū ꝑs longū
videri dz q̄ glia eternitati acquirit. Crispus in
gaudiis celi.Legit q̄ in ecclia bti Pe.in cō
nia cū ecclt quedā obtecta ꝓtingit aliā obtecti
supuenire:mox vna ꝓra alia cepit insurgere
& clamorib⁹ & ꝓtumeliis lese afflicē. Et dixit
demoni dicebat. Miser qđ ꝓsentiēdo inse/
ro sic de celo ruim⁹ & alit ēdit.Quare frem/
Cū illi adhuc quasi plenitudinis verba gla
ret alter subiūxit:tace illa pūia ē nimis lon
Et idē demon interrogat⁹ a circūstātib⁹ q̄
facere vellet vt sic ad celū redire posset rīdē
Hi esset colūna ferrea valoꝛijs & clauis ar/
tissimis circūquaq; bñ armata a ītra vsq; ad
celū erecta: tñc vsq; ad diē iudicii si carnē ha
beret in q̄ sū sic pati pollem me q̄ illā pati vo
lem trahi nūc ascendēdo nūc descēdēdo: nul
viodo ꝓuenire possem ad gliaz dei de q̄ ꝓpria
mea supbia recidi. M Septimū gaudiū est
q̄ q̄s habebit ex iocūda societate & ꝓticipatio
ne oīm elector̄: & hec sunt innumerabilia gau
dia & maxima:q̄z q̄libet habebit magnū gau
dium de quolibet istō quor̄ nō est numerus.
Apoca.vii.Vidi turbā magnā quā dinume/
rare nemo poterat. Et de q̄libet istō tñ gau
dū habebis q̄ si deo centū annis seruisset
adhuc deo nō satisfecisses q̄ illo gaudio qđ ha
bitur⁹ es de minimo istō. Et hō hui⁹ gaudii
est: q̄z vnusq̄sq; intantū diligit ꝓximū sicut
seipm q̄z hic in pūti charitas incipit & ibi gl
citur. Tanta nāq; charitas inter electos est q̄
gaudia & merita alior̄ quasi sua reputant p
pter magnā charitatē quā habent adinuicē.
Unde Anscl. Unusquisq; tanto gaudio gau
det de alterius merito:sicut de suo ꝓpzio. Sā
petrus gaudebit de virginitate iohānis:& io/
hānes gaudebit de martyzio ꝑri & sic d̄ alijs
q̄ quocūq; caret vnus in seipso hoc habebit
in alio:O q̄tum gaudiū tibi erit qñ iohānes
baptista cum patriarchis & ꝓphet oēs sua
merita tecū cōdinidet . sic Petrus cū oībus
aliis aplis. Stephan⁹ & Laurenti⁹ cum cēt⁹
martyzibus. Martinus & Nicolaus cum cō/
bus cōfessoꝛib⁹. Joachim & Anna cum oīb⁹
in matrimonio cōstitut. Elizabeth cū oīb⁹
viduis. Katherina et Barbara cum oīb⁹ vir
ginib⁹. Qui oēs singulariter tecū cōdinidēt
oia sua merita & gaudia. Greg.in moral. Et
quis enarrare sufficiet q̄tum gaudiū illud
oia suscipiet de sanctor̄ patriarchar̄ humili
tate & simplicitate:ꝓphetar̄ credulitate & fi
delitate:aplor̄ charitate & magna dligētia/

martyz stabilitate ꝙ patientia:confessoz pia ma ꝙ clementia:virginũ castitate ꝙ continẽ tia:nemo lingua ꝙ vox defecit ꝙ intellectus capere nõ sufficit ꝙtũ sit gaudiũ chozis angelozũ interesse pñtem dei vultũ cũ beatis ꝙ cle etis videre. Secundũ gaudiũ est qđ habebim? de gliosa virgine maria de qua gaudebimus sup oĩs sctos tanꝙ de regina celi ꝙ terre cõgaudentes ꝙ holm:sicut ẽm ipa in meritis ẽ sup oĩs sctos:ꝙ sic gaudiũ eius erit sup gaudiũ oĩm sanctoz qđ de ea habebim⁹ qz cõsiderabit nobis oĩa merita sua ꝙ oĩa gaudia sua. Tertiũ gaudiũ q ẽ sup oĩa p̃dicta ꝙ sine quo oĩa p̃dicta nihil essent est gaudiũ qđ habebimus de dei visione. Hoc erit summũ gaudiũ videre dei facie:qz desideriũ ois voluntatis implebit in visione diuina. Aug. li.xxii. de ciui. dei. Ipe de⁹ erit finis desideriozũ nostrozũ: qz sine fine videbit:sine fastidio amabit:sine fatigatiõe laudabit:q̃cquid hõ desiderat qñ spectabit trinitatis inspicit habebit. Qui em deũ videt oĩa videt ꝙ cognoscit q̃ fiũt in terra:i celo in int.rno:qz quicq̃d cognati sui faciunt vel alii q̃ adhuc in terris sunt totũ cognoscit deo. vñ magister sen.lib.iiii.dis.l. Qui claritatẽ dei vident:nihil i creatura agit qđ videre nõ possint. Ezech. Quid ẽ qđ nõ videãt q̃ videntẽ oĩa vidẽt. Per em visio dei ẽ tota merces a solus nẽa qua deꝰ facie ad faciẽ videbim⁹. vñ ps. Onde nobis dñe faciẽ tuã ꝙ salui erim⁹. Jo.xvii. Hoc est vita eterna vt cognoscant te solũ deũ verũ ꝙ quẽ misisti iesũ xp̃m Ergo desideriũ sine datũ est hoi vt illuc anhelet vbi deũ videat ps. Sitiuit aia mea ad deũ fontẽ viuũ qñ veniã ꝙ apparebo ante faciem dei. Quare dõ desideranit sic videre deũ :qz cognouit in sp̃ũ dulcedinẽ dine visionis. vñ dicit ps. Quoniã mille anni ante oculos tuos tanꝙ dies hesterna que p̃teriit. Idem ps. Satiabor cũ apparuerit gl̃ia tua. Ex his iam dictis pt̃ q̃ miseri sũt illi hoies q̃ tales deliciis corpis ꝙ gaudiis mundi ꝙ honoꝛes seculi pelegũt gaudiis sẽpiternis. Eze. Nemo põt hic gaudere cum hoc seculo ꝙ illuc regnare cũ deo. Hoc nõ aduertunt amatoꝛes seculi.sed chorizãtes ꝙ in aliis mũdi vanitatib⁹ vinctes sũt gulosi ꝙ luxuriosi qui i voluptatib⁹ carnis viuũt:tales em regnũ dei nõ possidebũt Per. Qui carnalib⁹ delitiis pascit:eternis delitiis indign⁹ habet. Et ista oĩa fiũt dzeuillimus ꝓpter q̃ hõ miser ꝑuat se deo ꝙ sctis ꝙ oĩb⁹ bonis:ꝙ ꝓpter hec tradit se demonib⁹ ꝙ supplitiis eternalib⁹ Ezech. Momẽtaneũ est qđ delectat ꝓpetuũ aũt qđ cruciat. Sed dicetes quare deꝰ posuit dulcedinẽ in creaturis quas holb⁹ creauit. Videt vt nos alliceret ꝑ illaꝛ dulcedinẽ creaturaꝛ ad appetendũ eternaꝛ dulcedinẽ q̃ sẽ hꝫ respectu dulcedinis creaturaꝛ sicut mare respectu vni⁹ gutte. Per. Dulcedo oĩm creaturaꝛ si quis iuste aduertit nihil aliud ẽ nisi q̃ ad illã eternã dulcedinẽ nos inuitat. Ergo qñ vides pulchꝝ hoiem ꝙ ornatũ tunc meditari debes stolã celestẽ gl̃ie ꝙ facie dei ꝙ oĩm electoꝛ. Hꝫ qñ comedis delicatũ et bꝫ:vt bibis dulcedinẽ:tũc cogitare debes de dulcedine celestiũ fereuloꝛũ. Vt qđ vides alĩ quẽ honozari:tũc cogitare debes quõ boni honozant a deo ꝙ ad oĩb⁹ angelis ꝙ sctis in celo Jte de gaudiis eiꝰ legit tale exẽplũ q̃ quidã religiosus deuot⁹ petiuit a deo vt sibi reuelaret aliquã dulcedinẽ celestis gaudii. Et cum vna dieꝰ eẽt in oꝛone audiuit paruã auiculã dulciter ꝙpe se cantantẽ. Qui erigẽs se ab oꝛone voluit appꝛendere auiculã q̃ volauit ante eũ vsq ad silũã q̃ erat ꝙpe monasteriũ: ꝙ sedit sup vnã arboꝛẽ:ꝙ ipse secut⁹ eũ stãs sub arboꝛe:ꝙ audiuit cantũ illi⁹ auicule ꝙpter modũ auicule a cuolauit:ꝙ ipe regressus est ad monasteriũ estimabat se vix ad vnã hoꝛã vt ad duas hoꝛas sub arboꝛe stetisse:ꝙ veniens ad monasteriuꝫ inuenit q̃ pꝛta monasterii obstructa fuit cũ lapidib⁹:ꝙ inuenit aliã pꝛtam esse factam in alio latere monasterii. Et accessit ꝙ pulsauit ad pꝛtã:ꝙ frater pꝛtarius quesiuit vnde veniret:ꝙ quis esset:ꝙ quid desideraret. Qui rñdit. Ego iam nouiter exiui de monasterio ꝙ iã reuertoꝛ:ꝙ iã monasteriũ variatũ est. Et pꝛtarius intrauit ꝙ dixit abbati. Qui venit ad pꝛtã ꝙ quesiuit ab eo quis esset ꝙ vnde veniret. Rñdit. Ego sum frater illi⁹ monasterii:ꝙ nouiter exiui ad silũã ꝙ reuersus sum ꝙ neminẽ nec me aliquis cognoscit. Tũc abbas ꝙ seniores monasterii quesierũt ab eo nomẽ abbatis illius qui ꝑrat monasterio ꝓ tpe quo monasteriũ exiuit:ꝙ quereutes in cronicis inuenerũt eũ defuisse a monasterio.cc.xl.annis. Hoc magnũ fuit q̃ per totũ illud tẽpus ꝓpe dulcedine cantus illius auicule seu angeli nec senserit frigus nec calorem:nec esuriuit:nec sitiuit. Quid tunc erit quando celum intrabimus ꝙ nouem chozos angelozum cantare audiemus.

¶ In eadẽ dñica de luxuria. Ser.lxxvi.

Tꝛozem duxi et ideo nõ possum venire. Lu.xiiii. Sciendum q̃ excusatio illius qui inuitatus fuit ad cenã et se excusauit dicens. Uxo

rem duxi ꝙ ſi nō poſſum venire ꝓtinet ad luxuriosos ſi eſt vox hic accipit ꝓprie: tñ ille excuſando talſum dixit. Certū eſt eñ q̄ dux rem ducit ad celeſtes nuptias veniet dñi pñt Si aūt accipit ꝓ carnali voluptate: vez dicit Greg. Nonulli in cōiugio nō ſecūditatē ꝙ lis ſed deliderio expetunt voluptatis. Et idcirco ꝙ rem iuſtā nō imerito ligneari pōt res iniuſta. Homo igitur luxurioſus ꝙ voluptuoſus ad celeſtem cenā ꝙmitter non pōt non dꝫ ꝙ nō eſt dign⁹. Primo nō pōt q̄ ꝓpter⁹ ē aligat⁹. Eccli. vii. Juuenī mulierē mozte amaricozē que laqueꝰ venatozū eſt. Secō non dꝫ q̄ eſt quaſi ſtercus. Joel. i. Computruerūt iumēta in ſtercore ſuo. Tertio nō eſt dign⁹ q̄ ſozdida veſte indut⁹: ſi eñ indign⁹ fuit ſtare in nuptiis qui nō habuit veſtem nuptialē: vt dē Mach. xxii. Multo fozt⁹ qui habebit veſtem vituperabilē vel ſozdidā: ergo ſi vxoꝛ accipit ꝙ carnali cōcupiſcentia tunc verū dixit. Uxozem duxi. ꝛc. Unde hic dicenda ſunt duo Primo quō act⁹ luxurie cōmittit ſex modis: et quō vn⁹ ſemp grauioꝛ eſt alio. Secō quō luxuria cōmittit ſine actu decem modis: ꝙ q̄ſ ſit peccatū ꝙ q̄ non: de hoc dicetur in ſequenti ſermone. ¶ Quātum ad ꝓmū ſciendū q̄ ꝓximus act⁹ luxurie eſt fozmicatio ſimplex licet ſoluti cuꝫ ſoluta: ꝙ licet quidam dixerūt fozmicationē ſimplicē non eſſe peccatū mozta le: hoc tamen ſcom Hyeron. de vxina. eſt falſum et impoſſibile ꝓpter dno. Primo q̄ ſimplex fozmicatio inuenitur in diuina lege ꝓhibita: vbi dē. Non mechaberis. Uñ ſcom Augu. in hoc ꝓcepto ꝓhibet⁹ ois illicit⁹ cōcubit⁹: ꝙ hoc explicite. vnde dē. Nō mechaberis: id eſt nulli alteri excepto federe matrimoniali te ꝙmiſceris. Unde vt dicit glo. interli. Lex antē diuina nihil ꝓhibet nili petū mozt ale ꝙ ideo relinquitur q̄ fozmicatio ſimplex ſit petū mozt ale. Quod etiā ſcom patet euidēter ex hoc q̄ nichil a ꝙticipatiōe celeſtis regni excludit niſi petū mozt ale: ſi ꝓpter ſimplicē fozmicationem excludit ꝺ⁹ a regno celoꝝ: vt ꝓz ꝙ aplus ad ephe. v. Hoc antē ſcitote q̄ oīs fozmicator aut immundus nō habet hereditatē in regno xpi ꝙ dei. igit⁹ ꝛc. Ex hoc ꝓz ꝙ luxuria eſt malum petū: q̄ nunq̄ pōt ſciēter ꝙ voluntarie ſine petō mozt ali. Homicidiū eſſe pōt fieri ſine petō mozt ali vbi iuſticia hoc exigit: vt ſi iudex amoze iuſticie aliquē occidit: vel etiam vbi vim vi repellere ꝛc. Itē aliq̄s pōt furari ſine peccato ꝙ hoc ſ extrema neceſſitate: quia tūc oīa ſunt cōia. Itē in dieb⁹ feſtiuis pōt ꝺ⁹ q̄q̄ laborare ſine petō. Et etiā aliq̄s pōt iurare ſine petō: ſcilt ꝙ vertige iuramētū ſine peccato. Scilt ꝺ⁹ pōt teneri q̄q̄ ſine petō: ſi mulus pōt fozmicari ſciēter quin peccet mozt. Donare⁹ q̄ aliquis mulīi malus cogitauerit neq̄ dixerit neq̄ fecerit ꝙ oīa bona egerit excogitari poſſit ꝙ nili ſemel fozmicet ꝙ ſic credat ſine pēa: de neceſſitate dānabit: etiā ſi oēs mille quotiēs ad fidē mōdi celebrabit ab eccla ꝙ eo ſolo celebrarent nō liberaret illum a mozte eterna. Egypter iſtā bzeuē ꝙmoratione occidit ſuā ꝓpriā alam ꝙ ꝓinat ſi ſocietate xpi ꝙ marie ꝙ oīm ſc. ōz angloꝝ dei ſeḡm in ꝓāte oim de monſtro ad eternū ſupplicū: ſic q̄ ꝙ vno actu fozmicatiōis tot ſunt arguēbit in infēno ꝺ⁹ regnabit xp⁹ in celoꝝ eternaliter Piero. Qui luxuriat vinus mozt⁹ eſt. Sciendū q̄ ad detectationē hui⁹ fozmicatiōis ꝙ ſit eñ meretricib⁹ valēt tria. Primū hoc q̄ fozte ſūt ſtingate. ꝙ ſic eñ aliq̄s crediꝫ peccare eñ talib⁹ ſimplici fozmicatiōe ipe q̄q̄ cōmittit adulteriū. Secūm eſt q̄ q̄q̄ talis ꝺ⁹ mittit inceſtū: q̄ fozſan tales meretrices cognate ſūt ꝙſanguinee illi⁹ ꝙ peccat eñ eis. Ergo ſi duo ꝙſanguinei peccarent cum vna meretrice ꝓm⁹ abſoluit⁹ a ſimplici ſacerdote. ſcdus mittit ad auctozitatē epi. Tertiū q̄ ꝙ eñ talib⁹ peccat magno ſe cōmittit diſcrimini: q̄ nō ſunt cognate vel affines ei⁹ ipſe tñ ſcom Guil. lugd. in ſum. vitioꝝ. ꝛc. de luxuria equ peccāt ac ſi fozēt: ex quo eſt equalis cōtemp⁹ ¶ Secō act⁹ luxurie dē ſtupri: ꝙ eſt illicita deflozatio virginū q̄ eſt petū graue⁹ ꝙ ꝓximus act⁹ luxurie ad detectationē hui⁹ petūm lent tria. Primo q̄ hoc petū auſert virginitatē ꝙ eſt thezaur⁹ incōparabilis. Uñ Helo. Non eſt cōdigna ꝓderatio cōtinētie ale ois eñ vilibilia in terris ꝓellit dignitas virginitat. vñ Amb. Egredīs virginitas cōditionū hūane nature ꝙ quā hō angelis aliquā laſ. In ſignū hui⁹ dignitatis debet virgin⁹ ferre⁹ centeſim⁹: cū ꝙiugat ſolū debet tricſimus ꝙ viduus ſolū ſexageſimus. Iuſtus gaudio ſuo thezauro nūq̄ erugari pōt. vñ Jldo. dicit. bo. Virginitas ſi labit nulla pnia erigit ad integritatē vñ et Piero. Audēter loquor eñ oīa poſſit de⁹ inſcitare tñ nō pōt virgin⁹ poſt ruinā. Valet ꝺ⁹ de pena liberare: ſi nō valet cozonare cozruptā. Secō q̄ ſic ꝺ⁹ dicit deflozat aliquā virginē aliq̄s ē occaſio mille foznicationū: quas ipſa poſtmodū ꝙmittit. Sicut ſic ꝺ⁹ ꝓm⁹ cūpit clauſurā vel ſepem alicui⁹ opti⁹ vel vineā. occaſio eſt illi⁹ dāni q̄ facit ꝺ⁹ poſtea venit: ꝺ⁹ alius nō ſtruxit. Sed ꝺ⁹ eſt regula iuris q̄ ꝺ⁹ occaſionē dāni dat ꝺ⁹

ꝓm dedisse videt. Qz talis virgo sic cozru-
pta qñq nō pōt venire ad matrimoniū: z cō-
mūnis olīb⁹ erit: ⁊ quecūq; petā sic ꝓperaue-
rit: ille ꝺ eā ꝓim⁹ violauit illoz oim re⁹ erit
Tertio qz virgo casta est vroz ⁊ spōsa xp̄i qz
ipse est sponsus⁹ sacerdos ꝺ virginē ꝺz ducere
in vxoz: vt habet Leuit. xxi. Nō li ꝺ vere di-
gnet spōsaz virginis. C. ꝺm spōsum et⁹ nō
adiuuaret. Insuper talis deberet adulterare q
ꝺ ꝺ est spōsus virginis scit: ⁊ videt q sponsa
ei⁹ peccauit. Et si hoc tibi faceret cū vroze tua le
gimus nōne punires eū qui talē iniuriā ⁊ ig-
nominiā tibi faceret in gnge tua ⁊ cū hoc te
diceret: vidē. e. Hic fuit attendendū est de xpo
nō ꝺ oculis via nuda ⁊ apta fuit ꝺ indubi-
tanter talē irreuerentiā sibi in spōsa sua factā
in te graniter vindicabit: nisi penitueris: ꝛ cō-
mia plāxeris. Q Tertio⁹ actus est adulte-
rium: ⁊ est grau⁹ petā ꝑ stuprū. Magnitu-
do aūt huius vitii pōt ostēdi g ꝑtuoz. Dzo q
hoc q est ꝓpa sacramētū matrimonii qō ipe
met de⁹ in paradiso instituit. vñ nō fit iniuria
tāto sacramēto absq; magna dei cōtumelia.
Si enī monachus ꝓfessus aliquē ordinē alicui
ius sancti peccat trāsgrediendo ordinē quē ipe
met⁹ instituit ꝺ tāc dicendū est de illo qui
trāsgreditur ordinē quē de⁹ p semet ipm instituit
C. matrimonii qō est vnū de septē sacramē-
tis. Hebdo qz hoc petā exuperat oē furtum tpa-
lē: qz is qō aufert ꝺs suo ꝓximo est mai⁹ qua-
cūq; terrena substātia: Hoc ꝓpriꝫ plus ꝺz ꝺ-
ligere vroxē ꝑ oia tpalia: imo tūg oēs alios
homines in mūdo existentes. Unde Adam Gen.
ii. dixit de Eua sua vroze Propter hoc relin-
quet homo patrē et matrem ⁊ adherebit vro-
ri sue. In signū huius multi sunt qui potius
delient exheredari. et oibus tpalib⁹ ꝓiuari
ꝑ hoc malum scienter et voluntarie in suis
vxorib⁹ sustinere. Tertio qz hoc vitiū quodā
modo adūmilatur homicidio. Cum enī vir
⁊ mulier sunt vnū corꝑ⁹ ⁊ vna caro vt ꝓz in
mag. vbi xp̄s dicit. Iā nō sūt duo: sed vna ca-
ro. Qui ergo ꝺ aufert vroxē alicui ipē ē ac si ipm
met auferret: ergo ꝓhibitio adulterii ꝑ decā-
logū imediate ponit post ꝓhibitionē homici-
dii ⁊ ꝺ ꝓhibitionē furti. Clemēs pa. Quid
in oibus petis adulterio grauius est. C. ꝺm ei
in pmis locis tenet. i. in ꝓhibitiōib⁹. vñ adul-
terium est tā grane petā q potiꝰ homo hic oēs
penā talem deberet sustinere vel etiā si ne-
cesse est potius deberet mori ⁊ permittere se
occidere ab alio ꝙ ꝑ adulterio consentire. vñ
Joseph magis voluit incarcerari ꝙ adulterio
cōsentire vt hꝫ. Gen. xxxix. Etiā Susanna q
est speculū oīm mulieꝝ potꝰ voluit mori
ter occidi ꝙ adulterium ꝓra deū cōmittere: vt
habet Dan. xiii. Quarto pōt odiū grauitas
adulterii ⁊ penis que infligūtur p hoc vitio.
Dzo q scitū ꝺ adulteri qñq puniunt corꝑ-
raliter: qñq tpaliter: qñq spūaliter: ⁊ qñq eterna-
liter. Dzio corꝑaliter qñ puniunt a deo. vñ ii.
Reg. xii. Dixit Nathā ad dauid, pōꝙ adul-
terium commisit. Nō recedet plaga de domo tua
vsq; in sempiternū: eo q despexeris me: ⁊ tu-
leris vroxē vrie ethei. et qñq talis adulter ex
gnitione dei torquet hic in pēna a dyabolo ⁊
terroze alioꝝ. Uñ legit q ꝺ dā cōmisit adul-
terium: ⁊ postq intrauit ecclīam obstrusus est a
demonib⁹ ⁊ maxime puniꝰ coꝝ oi populo. ⁊
immediate sua infelicitate aiam sine oi cōtritio
ne et pna reddidit penis interni. Ita qñq
puniunt tpaliter: vt a iure: qñq castigat ⁊ quo
dā lapidabāt. vt ꝓz Jo. viii. vbi scribes pha
risei duxerūt mulierē in adulterio deprehēsam
ad iesum dicētes q Moyses precepit eis talē
lapidare tuc xp̄s dixit. Qui sine pcō est ve-
strū pim⁹ in eam lapidem mittat: sed si iam
tāc xp̄s oēs adulteri lapidati deberent coꝝ-
lapides deficerēt: qz si hic nō: tū i futuro lapi
dabunt nisi penituerint. Itē et qñq puniū-
tur spūaliter. C. primatibe regni celestis. Apc. i.
Coꝝ. vi. Adulteri regnū dei nō possidebūt.
Itē qñq ēt eternaliter Apo. xxi. Erit pars eoꝝ
in stagno ⁊ sulphure ⁊ igne ardenti. Oree. viii
Oēs adulteratores q̄si cibanū incendūt. Exēplū
legit q quidā sutor et denot⁹ ozauit p vroze
sua defuncta. Illa apparēs dixit ei q eā secu-
tus duxit eā ad quandā teterrimā domū in
qua vidit demones horribiles portātes vnuꝫ
dolīū igneū in quo ponerēt vnū burgensem
mortuū de villa sua. ⁊ vroxē alterī⁹ ⁊ ibi ardē-
rebant ⁊ balneabant tantū in metallo bullīē
ti ⁊ natabāt in tali pena sicut pisa in bullien
ti olla. ⁊ ambo clamabāt ve ve ve. Qō ille au
dīs exterrit⁹ est. Tūc vroz ei⁹ dixit ei. Cū hīc
quos vñ nolli balnearer ego eterna liter nisi
mia dei per penam a petō me reuocasset: ⁊ in
super subsigēs. Illi ēn duo relicto maritali
thoro adulterio amoze sibimet iūcte adhesisti
dīm simul peccātes ⁊ horū petōꝝ ego mediā-
trix fui: ⁊ eis modū ⁊ vīā ad hoc perpetrandū
dedi: sed eis in petis suis mozientibus ego pe-
nitentiam pertuli salutarem. Tunc vir dixit
Quid tāc ꝓfuit eis cōfessio in agone et sacra
mentoꝝ ꝓceptio. Nihil. Dixit. Michi ꝓfuit eis: q
nō ex charitate: sed timoze mortis pertulit ta
lis ꝓfessio ⁊ pna. vñ apl⁹ Sola charitas est

que liberat a morte: ergo qđ nō fit ex charitate est meritorij vite eterne. Quarus act⁹ est sacrilegij: ⁊ est illoꝝ q̄ transgrediūt legē regularis ꝓfessionis q̄ votū ꝓmētie quo se deo astrinxerūt violāt. Vñ tales dicunt sacrilegi q̄ tā miserabiliter violāt votū suū ⁊ peccāt cōtra fidē deo dātā ⁊ ꝓtra veritatē diuine obligatiōis qua deo se obligauerūt vt sūt religiosi ⁊ sacerdotes in sacris ordinib⁹ ꝓstituti ⁊ sū timoniales ꝓfessi ꝑ q reuelationē fuerūt deo cōsecrate. Et illō pctm grauius⁹ est oīb⁹ ꝑdictis: qz in eo ipsi deo maior fit iniuria. Quint⁹ act⁹ est incestus: ⁊ est illoꝝ q̄ trāsgrediūt legē naturalis ꝓditiōis vtincestuosi q̄ se cōmiscēt cū suis ꝓpinquis in linea ꝓsanguinitatis qō tñ aliqua bruta alialia verēt facere: vt ptz de camelo q̄ matri siue naturale refugit cōmiscerī. Vñ narrat phūs. xi. li. de alialib⁹ q̄ dū oculos cameli pallio suo obtexit cui et sic matrē suā submisit: qō cū camelus post ꝓcubitū cognouisset: statim illū calcib⁹ pemit ⁊ suis pedib⁹ ꝓculcauit. Itē hoc pctm hoiem q̄si canē reddit canis esse in ope suo nō ꝓseruat linea ꝓsanguinitatis. Itē ꝓpter magnitudinē istⁱ pctī apostolus paulus tradidit sathane cruciādū illū foznicatoꝛē qui cū nouerca sua pcessit vt habetur. i. Coꝛ. v. ℟ Sext⁹ actus est pctm cōtra naturā ⁊ est illoꝝ q̄ trāsgrediunt legē naturaliter iclinatiōis. i. q̄ se ꝓtaminat cū pe: cōmutuo vicio sez inducibili ꝓtra naturū peccātes: ⁊ naturalē vsum coeūdi q̄cunq; arte vl' ingenio puertētes: ⁊ hoc pctm scōz Aug. est grauius oībus aliis pctis ꝓpter q̄ mutū vl' indubitabile dē eo q̄ ipz noiare turpissimū est: ita q̄ os dicētis ⁊ aures audiētis pollūitur: ide vt ptz in decre. xxxii q. iiii. in eo. Et illud idē pctm ꝓpter sui enormitatē est vnū de pctis clamātibus in celū ⁊ diuinā vltionē iugiter postulātib⁹. vnde Gen. xviii. dicit dñs. Clamoꝛ sodomoꝝ ⁊ gomoꝛreoꝝ multiplicat⁹ est. ⁊ pctm eoꝝ ⁊ aggrauatū est nimis: ⁊ postea dñs quasi admirās ⁊ dubitās sup tāto scelē dicit. Descendam ⁊ videbo vtrū clamoꝛē qui venit ad me opere cōplenerint. q. d. Incredibile videt hoies tñ flagitiū ꝓpetrasse ⁊ tñ pctm in humana natura esse. Et etiā hec fuit vna causa quare xp̄s distulit incarnari. vñ Hiero. dicit q̄ ꝓpter hoc malū vitiū filiⁱ dei multo tpe distulit incarnari. Et in signū huius oēs sodomite extincti sūt in nocte natiuitatis xp̄i. Aug. Deo i carne aduenīēte oēs hostes nature sodomitas intellige morte reprobā ⁊ subita pestilēte. Ad dedignādū q̄ in humana natura ammō nunq̄ inueniri deberet tale pctm ꝑ natu-

ram filius dei dignificauit cū hō nat⁹ fu. Et sciendū q̄ tales sodomite sunt pessimi hoies. vñ Gen. xiii. hoies aūt sodomita erāt pessimi ⁊ pctōꝛes coꝝā deo nimis. Itē grauitas illius pctī ptz ex vindicta subuersiōis. v. ciuitatū ⁊ Mar. di. Hoc vitiū ꝑ detestabile sit ptz ꝓ pnam sodomitis inflictā: in qua vindicta attendendū est q̄ dñs nō solū voluit punire nocentes: sz etiā innocētes punlos. i. vnⁱ⁹ dieī. Et in hoc est ꝓsilium pueris ne dimittāt vinerum exēpla patrū sequerēt ⁊ grauius dānarent. ⁊ etiā circūstātes regiōes punire voluit: mersis hoies: imo et alialia ⁊ terre nascētia ipsāq; terrā destruxit cōuertēdo eā in mare mortuū in quo nihil viuit nec auis nec piscis, vñ Ge. ix. Dñs pluit sup sodomā ⁊ gomoꝛrā ignē ⁊ sulphur ō celo ⁊ subuertit ciuitates has ⁊ oēm circa regionē ⁊ vniersos habitatoꝛes vrbiū ⁊ cūcta terre virētia. Et cū ista pena punitus est hoc pctm tpe abrahe vsq; ad hanc dē: ⁊ ꝑ terim longū spaciū est lapsum: qz ab abraham vsq; ad xp̄m trālati sunt duo milia sexcenti septuaginta sex anni. A xp̄o aūt trālati sunt mille quadringēti decē ⁊ octo anni. His oīb⁹ simul cōputatis sunt quattuoꝛ milia annoꝝ ⁊ nonaginta q̄ttuoꝛ anni. Et adhuc vsq; hodie semp punit hoc pctm qō ante tot annos ꝓpetratū est: qz ibi nichil pōt viuē. i. nec auis nec piscis: ergo idē loc⁹ dē iā mare mortuum. Itē nec hō cogitare dz de tali pctō. Vñ vxor loth educta de sodomis cū filiab⁹ ⁊ marito respiciēs retrouersa est in statu salis ad oīdem dñi ꝓtū dilpliceat deo memoria hui⁹ pctī. Dz hic q̄rit qđ sit pctm sodomiticū ⁊ quō ꝓpetratur. Vñ sit scōz Io. i. sum. sua li. iii. ti. xxxviii. c. xiii. Quocūq; mō factū luxurie exercet: ptm ꝑ inter marē ⁊ feminā ordinate ⁊ in vase debito vitiū ctra naturā ⁊ sodomiticū iudicat. Vñ sciēdū q̄ dīcit dz i. coitu ordinē ⁊ debitū modū seruare tā in vroze ꝓpria ꝑ cū aliena sine in matrimonio: siue extra matrimoniū. Nā pollet ds sic ordinē peruertere et cū vroze q̄ graui⁹ peccaret ꝑ si ꝓpriā matrē cognoscēret. vñ Aug. ⁊ ponit in decre. Hoc vitiū malū est ꝑ si matrē suā cognosceret. mal⁹ esset qđ matrē cognosceret: sz ille ꝓcoz ⁊mo ꝓsimo⁹ vñ Gen. xiii. Hoies sodomite pessimi erant ⁊ pctōꝛes coꝝā deo nimis. Ergo nullus xp̄ianus peruertere dz debitū ordinem. Aug. Valde detestabile est q̄ mulier ect accincta gladio vel fuso. Itē de hoc vitio dicit sctus Tho. ii. ii. c. clxiii. Grauissimū inter oīa pctā luxurie est vitiū ctra naturā. Vñ et ā. b. Aug. ⁊ ponitur in decre. Grauⁱ⁹ oībus aliis pctis est pctm ctra

ceret̄ ꝓpter qđ multū et indubitāle dr eo ꝙ
ipz malare est turpissimū. xxxii.q.iiij. in eo.
Dicēdū ꝙ alij demones abhozrēt illā vitiū
ꝓpter nobilitatē nature. vñ legit in li. de api
ibus. Mulier sodomita tacuit in lecto: ꝙ cū
ipa pecauit audiuit diabolū clamantē tri
bus vicib⁹ pcl pcl pcl. Que tertia ad ꝓfessionē
venit ꝙ pniam egit vitā ꝙ ei intacta fuit.
Ultimo querit an sit dīa inter petā sodomi
ticū: ꝙ ipsoz sit grauī⁹. Rñdr sēm ꝙ habēs
in sū. Io. li. ii. ti. v. q. iii. ꝙ est quadruplex dīa
Primū peccatū ꝓtra naturā est petm̄ mollici
em: qđ cōsistit in sola cogitatione cōcubitꝰ ad
alterū. Sēm ꝙ grauī⁹ est vbi non seruat de
bitus sexus. ſ. maloz concubitus.
Quartū autem qđ est grauissimū est petm̄ de
bilitatis. ſ. vbi non seruat debita spēs. Sed
tenēdū ꝙ valde caute est loquendū in sermo
nibus de illo pessimo vitio: et etiam cōfessoz
debet se caute habere de hoc vitio in confes
sione ne alicui scādalum vel occasionem pec
candi ꝓbeat.

¶ Ad eandem dñicam. Ser. lxxxvi. Quod
luxuria sine actu cōmittitur decem modis.

Uxorem duxi et ideo ve
nire nō possum. Lu. xxiii. Ex quo
tum in ꝓcedenti sermone dictū est de luxu
ria que actu cōmittit: tunc hic tam in isto ser
mone tria sunt dicenda. Primo quō luxuria
cōmittit sine actu. ꝙ qđ sit mortale peccatū ꝙ
qđ nō. Sēdo quomodo hoc ꝓbatur ꝙ vnus
quisq; potest ab actu luxurie abstinere. Ter
tio exemplū. ¶ Quantū ad primū sciendū
ꝙ luxuria sine actu cōmittit decē modis. Pri
mo qñ quis hz turpem rogitationē: tñ sine de
lectatiōe ꝙ ꝓtra suā voluntatē incidit sibi: ꝙ hoc
nullū est peccatū. vñ Greg. sup Ezech. Quā
uis nunq; immūda sit cogitatio mentē nō pol
luit si ratio nō cōsentit. Ergo boni homines ca
stē vincētes nō debent multū turbari ex eo ꝙ
eis male ꝙ pessime cogitatiōes incidūt: qz dia
bolus plus tentat bonos ꝙ malos ꝙ voluntā
te diaboli in ofibus exquiritur. vñ Greg. Tā
to hostis callidus decertatiōis molimina ardē
tius exsrit: ꝙto celesti patrie feruentē inhia
re nos cognoscit. vñ etiā Ber. Nō enī contri
stari debemus si in tentationes incidimus:
sed si in tentationibus fugati fuerimꝰ. Ergo
si ds tentaret de pessimis ꝙ inauditis cogita
tionibus viriliter resistere dz: tunc erit ei me
ritoziū. vñ Ber. Quotiēs resistis. totiēs co
ronaberis. Ite in li. meditationū. Demonū
est malas cogitatiōes ingerere: nostrū est eis
nō cōsentire. Nā quotiēs resistimꝰ totiēs
diabolū fugamus: angelos letificamꝰ: deum
honoramꝰ. ¶ Secō qñ alicui incidit mala
cogitatio cum delectatiōe: tñ sine cōsensu pec
ne rōnis: tūc est petm̄ veniale. Ita sciendū ꝙ
in primo petō primo pacētū cōcurrebat tres ꝑ
sone. ſ. diabol⁹ in spē serpētis q̄ suggessit mu
lieri: ꝙ mulier que dedit viro: ꝙ vir q̄ comedit
de fructu vetito: tūc peccatū cōsummatū fuit
in adā quātū ad gen⁹ humanū. Et ita dz Aug.
Suggestio serpētis in nobis est primꝰ motꝰ
ex fomite puenies. Comestio mulieris est de
lectatio: sed comestio viri est consensus. Iste
enim trib⁹. ſ. suggestiōe: delectatiōe ꝙ cōsensu:
hō ex tētatione in peccatū ducit: qz tētatio ꝙ
suggestionē que in cogitatiōe cōsistit inchoat
ꝙ si tūc ei nō cōsentit sz ei immediate resistit:
tunc nullū est peccatū. Sz ꝙ cogitatiōis ve le
ctationē tētatio ꝓgredit: ꝙ sic erit veniale dū
delectatio immūde cogitatiōi aduenerit. Ds
ꝙ cōsensū tētatio ꝙ peccatū cōsūmat. Ergo iu
me cauere debem⁹ ne delectemur i cogitatio
nib⁹ malis: qz cū delectatio aduenerit: tūc est
est petm̄ veniale qñ et hoc intellige cōsensū rō
nis nō est ibi. qz cōsentiēte rōe pōt ex de ge
nere moztali. ¶ Tertio cōmittit qñ quis
dat consensum in mozosam delectationem:
sicut q̄ delectant cū plena rōne in malis cogi
tatiōib⁹ ꝙ in eisdē se voluūt: tūc talis mozo
sa delectatio est petm̄ moztale: sicut heu mul
ti faciūt tam mulieres q̄ viri ꝙ etiā virgines
que sz nolāt ad actū ꝓdere: tñ diuti⁹ in mo
lis cogitatiōib⁹: ꝙ delectatiōibus quasi dele
ctando immozant: qđ est nimis periculosum
qz facillime ꝙ hoc petm̄ moztale incurrit. Qđ
ꝓbat. Iaco. in epla sua dicēs. Concupiscētia
cū ꝓcepit parit peccatū. ſ. moztale.
Quarto cōmittit qñ quis ex mala cogitatiōe
ꝙ delectatione dat consensum ꝙ voluntatem
ad ipm opus ꝙ hoc sz est petm̄ moztale. Aug.
sup Gene. Si ratio cōsentiat ei q̄ libido cō
moverit faciendū esse ꝙ non discrepat iam et
peccatū imputat: etiā si nō consequat factū:
qñ res tenet in consensu ꝓcla. Et hoc etiā ꝑ
tulit de quoz petō moztali qđ hō cōmitte
re ꝓponit: qz quicūq; regnū celeste intrare dz
opz q̄ sic stet in suo ꝓposito q̄ si viueret eter
naliter nūq; moztaliter peccare vellet. Ergo de
necessitate salutis opz q̄ sz sine sit maritꝰ
sine virgo teneat sex⁹ sic stet in suo ꝓposito
nūq; velit aliqđ facere de luxurie nisi i matrimo
nio. Quinto cōmittit visu: vt cū ds ex visu cū

cupiscit aliquā psonā: ex intentiōe eā inspi
cit vt eā cōcupiscere velit. Mat. v. Qui vide
rit mulierē ad cupiscendū ea. s. vt cupiscentia
trāseat in affectū cordis: et in cōsensum rōnis
et etiā si facultas adsit faciendi: tam me
chatus est eā in corde suo verbigratia. Si dō
una die centū vel nos intraret: et in quālibet
talē concupiscentiā tā dirā gustū sibi acqui
reret: tot petā mortalia cumularet: ergo maxi
me necessaria est oculoz custodia. ℣ Primo
quia sunt valde veloces ad nocendum alie:
ideo pdonibus cōparant. Thren. iii. Oculꝰ
meꝰ depredatꝰ est animā meā. Gen. iii. Vidit igit
mulier q̄ bonū esset lignū ad escandū et pulcrū
oculis. et. tulit de fructu illius et comedit. vñ
Grego. dicit. Nō esset ea cōtigisset lignū nisi
prius incaute respexisset. Secō custodiendi
sunt oculi: quia sūt quasi due portę in castro cor
dis nostri. Qui enim hi portas aliquꝰ castri.
hi quasi ipm castrū. Sic si diabolus hi ocu
los nostros tunc hi castrū corrupis nostri: et
sic mors frequenter intrat in animā per fene
stras nostras et hīc sequitur q̄ deꝰ nihil hi in
hoīe si oculos nō hi recte sicut dñs castri qui
nō hi ingressū ibi. Vñ xps dicit in euāge. Si
oculus tuꝰ fuerit nequā totū corpuꝰ tuū tenebro
sum erit. Tertio custodiendi sūt oculi et vilꝰ ex
pte mulieris: quia a plāta pedis usq; ad vertice
nō est locꝰ in muliere ornata in quo nō sit po
situs laqueus diaboli ad capiendū animas.
Eccli. ix. Ne respicias mulierem cōptam ne
forte incidas in laqueos eius. Quia diabolꝰ
vtit mulieribꝰ pōpose ornatis tanq̄ thetibꝰ
et tanq̄ gladiis ad capiendū et occidendū. Sic.
Gladiꝰ igneus est spēs mulieris: immo etiaz
gladiꝰ bicipes mulier pōpose ornata. Hoc pꝛ
ex eo q̄ occidit animā pprīā per superbiam. et
alam pximi per luxuriā et malā cōcupiscen
tiam. ℣ Querit hō faciendū sit cum quis
videt aliquā psonā ornatā et pulchrā vt sibi
non noceat in alā sua. Videt q̄ duo cogitā
da sunt. Primo q̄ nanq̄ tantā curā et diligē
tiā habuisti ad ornādū aiaz tuā eternaliter vi
turā et ad cōplacendū deo sicut ista psona ha
buit ad ornandum corpus suū putredū et mor
tale et ad cōplacendū mundo: et sic doleat te
bes de accidia et negligentia tua: et de pulchri
tudine alie illius psone quā sic pōpose vides inerde
re. Secō cogitandū est q̄ pulchre sūt facies
electoz in celo et quō ornabunt eā stola glie.
Si ille mortalis hō qui hodie est et forte cras
morit'tam pulcher est ad videndum quid
tunc erit de immortalibus post iudicii eterna
liter viuentib⁹. et sic hō q̄ hoc dz sibi acquire
re affectū quieti ad videndā claritatē. Ter
dō etiā q̄ si hō videt mulierē vel virginē alī
quā vel imaginē pulchram nō malā cogitatio
nem vel affectum hō est peccatū. Quis sit incen
tū. Gre. Nō licet videre quō nō hi concupiscē
re. Aug. in regula. Nec femineas videre fa
bemittitur appetere vel ab eis appetibile
crimen nō est. ℣ Septo committitur locu
tione vel risu: vt cū quis alloquitur vel ar
det aliquā personā ex intentione vt eā allī
cerat sic peccat mortaliter: verbigratia. Si quis
loquit verbā iocosa ex intentiōe vt illā psonā
nō ad actū illicitū alliciat: tunc verbū iocosū
qd alias esset veniale erit sibi mortale ppter pe
nersam intentionē. Sicut intelligendū est de
risu: vt cū hō arridet alicui psone ex intentio
ne vt ipa psonā ad malā cōcupiscentiā et ad
actū illicitū alliciat tunc talis peccat mortali
ter ppter guerā intentionē. 1. Cor. vi. Ite vobis
q̄ nūc videtis. Nec si alio arriderent alicui psone
ppter noticiā: vel ex quadā lenitate: vel ex ia
cundine: vel ex admiratione: vel ex iocositā
tis peccarent venialiter. Sciendū q̄ aliq̄ sunt
qui etiā q̄dq̄ mulieres vehementes lepē loqui
tur. Vba scurrilia et luxuriosa qd valde repre
hensibile: q̄ hoc ostendit q̄ habent corda im
pudica: q̄ scom dictū xpi: vt habet Mat. xii.
Ex abundantia cordis os loquit. Hug refert
Bo. Chrp. dicit. Quale cor hi vnusquisq; talia
vba loquit. yoga facit. Eccli. xiii. etb i. Qualis
unusquisq; est: taliter dicit et taliter ope
rat et vivit. Hiō. Quasi fermo oīdit: talis et
animus cōprobat. In huius signū spūales pa
tres et doctores venoti sept⁹ nominat deū. et do
minū nostrū ihm et beatā vginē mariā
et loquunt delicias. Vba salutaria pfectos
habēt corda pudica et casta. Hi q̄ oppositum fa
ciunt mali et pueri et impudici homines ptrā
tes vba scurrilia et luxuriosa. vñ Hil. de tri
bo. Mali sermones i ore ppiant esse nō debēt
Nā sicut malos mores bona colloqa corrūpūt
ita bonos mores mala colloquia corrumpūt
Septimo committit q̄ tertiū impudicū et q̄ ap
tus et oscula et hmōi. Qui modus q̄ aptus vo
catur turpitudo et ille modꝰ etiā est petā mor
tale: et sic̄ magistri in cōpen. theo. veri. Ca
tāto grauiꝰ petā: quāto magis q̄ talia libido ac
cendit ppter nimiā aptoximationē ad mu
lierē vel ad vginē. Tū faciēdū sic̄ enumerā
gistri. Tāgere mulierē ppter malā intentionē
nō est petā mortale. Hi tāgere ex libidine vel
oscular ad se nō pertinentē est petā mortale.
Penhoc sic nō aduertūt q̄ vt frequēter mu
lieres et pastores ipsius tāgunt. s. amplexā

dulsor: in quo deū grauiter offendit. ¶ Sermo emittit sine actu q ornatū corporis vel alia signa ad luxuriā incitantia. Abigēa ut sit illi q nō cupiscat nec actū ꝓpetrare valeat: facit vt cōcupiscant: vt mitte mulierē: ꝙ agies q ad hoc se lauāt ⁊ ornāt: et cupida sua detegūt: vt amabiliores fiāt: q nō solū i plateis ⁊ choreis: imo ēt in ecclesia ipsa virginum dum eas inspiciant vulnerāt suos colore alio: nunc tubeo: nunc familiaritate colloquio: nunc manuum iniectione: nunc vultus cōpositione. Sicut faciunt ille que cum cilicio fricāt facies ⁊ depingūt se sicut picture imagines. Et per talia laqueum ⁊ occasionē ruine filiāt proximis. Et tales que sic non cupiscūt nec actū facere intendūt: sz cōtingit ab aliis velut: sunt occisores aliarum. A quib⁹ dr? dilectā cōiugem requiret de oculis⁹ illis quas sic ad petā traxerit. Unde dr Eccl. xxi. Qui foderit cysternā ⁊ nō operuerit: ceciderit in eā bos vel asin⁹: dñs cuius est reddet pretium iumentoꝝ. vbi dicit glosa. Cisterna aperit q̄ mulier ornatur: tūc bos hui⁹ asin⁹ incidit in eā cū hō g illā ornatū illexerat: tūc illa mulier reddet, cōiugi de illis duab⁹. Greg. in moral. Tot mortib⁹ quis dignus est: quot exēpla prauitatū in posterosse linquit. Ergo virgines ⁊ mulieres nō debent se pompose ornare. Aug. li. ad sacras virgines. Dilecta Ego nec ornatu capitis. nec habitu: nec oculis erectis: sed cū vultu ad terrā depresso placeat: ne in se vires inducat ⁊ accidat anime ipsi: ⁊ si nō pereat ipsa tū nec aliis cā gehenne existat. Bernard⁹ emittit g bona ⁊ g munera sua: cū q̄s dat alicui persone aliquod vtile ⁊ dinoscit ex intētione vt ea sic ad malam cōcupiscentiā ⁊ ad malū actum alliciat. Talis sic bona sine sit g nouo anno siue alis in alio tē pore peccat mortal⁹ ꝓpter malā intentionē suam mechanice? qui ꝓparat vel vēdit tale dinoscit illi quē certitudinaliter scit sicvelle abuti eius erit illius peccati ⁊ peccat grauit Iulius nūc? q̄ est mediator illay gloriay et scienter tali gloria portat tale donū vel emit ad talē malū finē frequētū rē? erit illi? pari ⁊ grauiter peccat. ¶ Decio emittit q̄s aliq̄ libenter vellēt actū illū gracie et bñ etiā possent: q̄ habēt opportunitatē loci ⁊ tē pis ⁊ gloriē: sed solū ꝓptera dimittūt: ne inde mūdi ⁊ scādolū hoim⁹ gratiā ꝓpriā. Sz si scirēt se posse latere i hoc actu nec ulli inde scīb⁹ nec ꝓpriā famā ex hoc opus ꝓpetrarēt. Et tales q̄ sic dimittūt nō ꝓpter deū: sed solū ꝓ hoies grauit deū offendunt: q̄ voluntas eoꝝ deliberata est ad illum actū. vñ Leo papa. Sūt nōnulli q̄ dū eoꝝ cepit petā luciēdā deliberāt: id tā timore dimittūt aut ꝑ difficultate implere nequeūt ip̄ sfecto nō in dño moriunt. Et idē intelligit de q̄lib⁹ petō mortali qd quis nō ꝓpter deum dimittit: sz solū ꝓpē timorē hoim. verbi gratia. Sicut q̄s nō choritzās vel vestes pcīosas non portās ꝓpter eā: q̄ pater ⁊ mē vel alios ꝓpin quos ei⁹ moueret? esset: sed si hoc non esset ꝓpter deū nō dimitteret: sed oino faceret. Sili q̄ cupisceret eam ꝓmi sui ⁊ hāc sibi libenter subtraheret si suspendiū nō timeret. Tales semp sūt in petō mortali si aūt q̄ad actū luxurie perdit: tūc semp est petā mortale: vt p̄z in p̄dicti sermone. ¶ Secundo est sciendū est q̄ illi q̄ dicunt se non posse caste viuere nec ab actu luxurie posse abstinere loquunt ctra veritatē fidei: q̄ cū adiutorio dei q̄lib⁹ hō pōt a luxuria se ctinere ⁊ oppositum tenere sapit hereticū. Cū ergo q̄s audz dicere q̄ etiā cū adiutorio dei nō possit ctinēter vivere. talis loquit ctra p̄mum articulū fidei: vb i dicim⁹? Credo in deū pē̄m oipotentem vñ etiā apl⁹. Gal. vi. Ola possum in eo q̄ me cfortat. Itē p̄z ex hoc q̄ q̄lib⁹ pōt caste vivere q̄ si ꝓnū actū luxurie vitaret ꝓtē oia bona tpalia sua vel si sciret se amissur⁹ pdē vl manū: vl ambos oculos: vel si sciret sibi ꝓparatū igneū lectū in q̄ deberet cremari sicut beatus laurēt⁹ in craticula: oino abhorreret ⁊ nō q̄ vsq; ad mortē aliq̄d actū luxurie scienter ⁊ voluntarie ꝓpetraret. Quare tūc nō magis ꝓpter deū ⁊ ꝓpter salutē x̄pi⁹ ⁊ ꝓpter eternā dāna: ionē euitādā vt bes a luxuria abstinere. Ergo summū remediū q̄s q̄ tentatur a luxuria est q̄ hō seipm cruciet vel flagellet vl aliq̄s puniat corp⁹ suū ⁊ subtrahat sibi de cibo ⁊ potu. vñ Hug. de san. Vi. Parca cibi vita occidit vitia: libidinē extinguit: virtutem nutrit: aiam roborat: mentē ad celestia elevat. Nō aūt punitio corpis extinguit luxuriā: p̄z de btō Wilelmo dicto q̄ ꝓpē ardorē luxurie ꝓcidit se inter spinas et vulnerauit corpus suum et sic per vulnera carnis extinxit ardorem libidinis. Item legitur de beato Bernardo q̄ se nimis immersit se in gelidam aquā ꝓpter vehementē tentationē carnis. Quod aūt elabtratio cibi et potus extinguit luxuriā hoc vitio patet per tale exemplum. Erat quidē adolescens qui ex intuitu illicito in concupiscentiaz carnis vehemēter ctra hōstā ⁊ pulchrā mulierē accēsus fuit: q̄ ipa expulit eū scipsa. vade se mei ipse dixit tibi non sua potestate adiu

plere oporteret.cū mozitur ipa assignauit ei
dē locū et hozā qua deberet venire ad eam
Cū autem ipe venit:tunc illa dixit:una volū
tas nō adimplebit nisi pzius cōsenseris mihi
in una petitiōe:q ipe libenē cōsensit.q ipa con
clusit eū in una camera p triduū sine cibo et
potu et ꝺcta die pparauit unū locū cū mēsa
ibi posita ꝙ fuit plena bonis & cruditis cibariis
& potib?:ve p oposito pparauit lectū pulchz
& dixit inueni.Optionē tibi do an velis come
dere & bibere vel voluptatem tuā mecum adi
plere & voluntate tua peracta iterum eōnec
so includā te:& non gustabis quicq̄ in come
dendo et bibēdo Cui inuenis respōdit.Ego
iām ita fatigatus & attenuat? sum fame & si
ti q ignis cōcupiscētie tot? reliquit:& iā nul
lā cupiditatē erga te habeo: sed me delectat
comedere & bibere magis q̄ quicq̄ aliō face
re & ipa dixit. O nequā cur dixisti q oporteret
te mozi nisi ego tibi cōsentirē.vade & ampli?
quando sic accensus fueris tūc tibi subtrahe
de cibo et potu.& sic poteris carnis tue concu
piscentiā extinguere et caste viuere.

¶ Dominica tertia post festum trinitatis
Ser.lxxvii.de conuersione peccatozis.

Gaudium erit cozam an
gelis.ꝛc.Lu.xv.Mat.xviii. Valde
magna & pciosa est pnia petōz de qua ageli i
celo tripudiū facit:tuncq̄ gaudiū habēt. Ber.
sup¦Cāt.Gaudēt ageli i pcōz cōuersiōe salu
tē hoim sitientes.Lachrymē em penitētiū sūt
vinū angelōz.unde merito dē in verbis pze
missis.Gaudium erit cozā angelis dei ꝛc. vñ
sciendū q tria sunt in presenti sermone dice
renda.Pzio quō tota trinitas & angeli & sci
gaudēt de cōuersiōe petōz.Scdo quare oēs
homines debēt gaudere de pnia petōz.Tertio
quare demōes gaudēt de dānatiōe peccatoz.
Quātū ad pzimū notādū q de nostra cōuer
siōe nō tm gaudēt angeli:sed etiā tota trini
tas.l.pater & filiꝰ & spūsscūs. ¶ Pzimo
gaudet pater.qz multū gaudz rex terren⁹ qñ
filiꝰ sibi cōcipit:sicut letat⁹ est abzahā de ge
ptu ysaac.Et magis gaudet:qñ nascit: sicut
gaudii fuit zacharias helizabeth in oztu pue
rozis.l.Joh.bap. adhuc magis gaudet quan
do filiꝰ ablactat.Vñ abzahā fecit magnū cō
uiuiū in ablactatiōe ysaac vt hē Gen. xxi.
Sed multo magis gaudz qñ filiꝰ grādis esse
tus ad mensā suā accipit Pater igit̄ ecclesie
de filio spūali cōceptomato:ablactato: et ad
mensā recepto multū gaudz: ꝛceptio autē fit
in cōtritiōe sine in boni ꝓpositi ꝛceptiōe
natiuitas attēdit ꝙ ecclesie & in dictoz cōfes
sionē:& bonoz opez multiplicatiōe vel cōfes
sione.Ablactatio attēdit in vite perfectiōe.q
homo pficit in bonis opib? & in virtutib?
pō. Jhūs dē Stute in virtutē.Ad mensam re
ceptio attendit in celesti refectiōe. iuxta illd
Lu.xvii.Comedatis & bibatis super mēsam me
in regno meo. Secdo ex cōuersiōe pcōz gau
det filiꝰ:qz vidz effectū passiōis sue qō nasci
in euāg.hoc.in ista parabola.l. de ove perdi
ta & inuenta.vñ Grego. Una ouis perit q̄
homo peccādo pascua vite reliquit:in hōres
nos sūt ponit:qz ipe petā nāz in corde porta
uit. De quo Aug.li.v. ꝛtra hereses dicit. Tu
inquit ad peccatorē iesus cū esses inimicus pri
meo recōciliauī te.cūq̄ esses longe ego ve
vt reducerē te.cū inter montes & silvas er
res quesiui te humeris meis portaui te sup
meo reddidi te.laborauī sudauī caput meū
spinis appositi manꝰ meas clauis obiecti.la
meū lācea aperui. Tot nō dicā iniurijs ac
ritalib? lacerat⁹ sum.sanguinem meū fudi
& aiam meam posui vt conjungerem te mihi
et tu diuideris a me.tantum aūt de filio fam
de ove inuenienda habuit q etiam delerun
id est celum dereliquit quod dicit deleru
tum qz derelictum fuerat ab angelo qui in
fuerat creatus.tuz qz derelictū fuerat ab ho
mine qui ipm fuerat inhabitaturus qz ad ta
star deserti in eo sunt dulces cantus anim
id est angelozum ibi sunt rose martyrum/
viole confessozum/& lilia virginum. Ter
tio de conuersione peccatozum gaudet spūs
sanctus. Primo qz recuperat templū sum
qō dz inhabitare iuxta illud.i.Coz.iii. Sci
scitis qz templū dei estis vos & spūs sanctꝰ ha
qō dz implere. Dz aūt q illud vas sit vacuū
bitat in vobis.sed inhabitare nō pōt nisi spi
ritus malignus recedat.ii.Coz.vi. Quae au
conuentio xpi ad belial. quis aūt consensus
templo dei cū idolis. Secdo gaudet spūs
ctus qz recuperat mēbrū suū qō dz vivificā
re.i.Coz.vi. An nescitis q membra vestra
sunt templum spūssancti Videmus em q mē
brum pciosum vel putridū: vel paraliticum
nō vivificet a spū hūano: eodē mō nec pōt
a spū diuino:qz diuisus est a deo.Esa.lix. Ini
quitates vestre diuiserūt inter vos & deū ve
Tertio gaudz spūssctus: qz recuperat vas sum
qō dz implere opz aūt q illud vas sit vacuū
ab amoze mūdi vt dz impleri amoze dei. Ja
super Joh. Mas es si plen⁹ es: fide quod ha
bes vt recipias qō nō habes fide amoz sui
li vt impleatis amoze dei. ¶ Hilarius

ſi gaudēt de querſione petōz triplici de cauſa
primo q̄ debēt ſue cuſtodie tā gloziolus ſem
pli. Quilibet enī hoī angelus ab cuſtodiā de
ſignatur. vñ ps. Angelis ſuis mādauit de te. ꝛc. Q̄z
angelus ſemp cuſtodit hoīem dum eſt in pātī
bus ſine ſit in lecto. ſine in cāpo. ſine in eccle
ſia. ſine in mēſa. ſine vbīq̄z locoꝝ. Ber. In
quouis diuerſitate. in quouis angulo reuere
re tuum cuſtōdē angelo tuo. nec audeas dīo pāte
q̄ me vidēte nō audeas. Itē ille deū eſſe nō
credit qui ea pāte dei facit que pātib⁹ homi
nib⁹ facere ꝓhibet. Item Ber. Magna
dignitas alīz q̄ alia vnūquēq̄z ab ortu nati
uitatis in ſui cuſtodiā habeat angelū deputa
tum. Sicut igīt medicus gaudet q̄ videt
ſuus medicine ſtirmo ꝓdeſſe. ſic gaudet an
gelus q̄ videt ergo hoīem ſue cuſtodie eſſe
tum. Cōuerſo autē de cultu hoīs in petā et
eius perditiōe multuz dolet. iuxta illud Eſa.
xxvii. Angeli pacis amare flebūt. Secōo gau
dēt q̄z vident ex petōꝝ cōuerſis ſuuz adim
pleri numerū. Cum enī tot aſtendāt de hoīb⁹
quot ceciderunt angeli ſiue quot remāſerūt.
iuxta illud. Statuit termios ꝓpter iuxta nu
merū filioꝝ dei. manifeſtum eſt q̄ ruina dī de
hoīnib⁹ reparari ꝑs. Implebit ruinas. ꝛc. Iō
multum gaudēt q̄ petōres cōuertunt vt de
ipſis roꝝ nūerus reparet. Tertio gaudēt q̄z
videt in laudādo deum ſe habere cōſoztium
q̄ ſicut angeli ſēp laudāt deū in celis. ſic hō
q̄ſdā in gr̄a cōſtitute laudat deū in terris. q̄
ob⁹ q̄ facit ad honoꝝ dei q̄z iuſt⁹ ſemp oꝛat
ꝺm iuſtus eſt. Et nō ceſſat oꝛare q̄ nō ſinit
hō agere. Amb. Annūciāt querelā ſuā gra
uē reddat eſſe deo. et etiā cetib⁹ angelōꝝ qnō
eſſ aſſertare patrocinij: et veteri dī offenſam
et ꝓpter iſtas duas vltimas cōſones nō ſolū
gaudēt angeli: imo etiā btā virgo Maria et
oēs ſcti gaudēs de querelā petōꝝ. Circa
iſtum ſciendū q̄ de cōuerſiōe petōꝝ oēs hoies
gaudere debēt: et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓ
pter honoꝝ dei: q̄z maximū dedecus deo exhi
bitum eſt et exhibetur peccando mortaliter: et
hoc ꝓpter iſtinctū ſuā potētiā et maieſta
tem ſicut ſi rex terren⁹ ihonorare ſuo pau
pere ſeruo et vilimōne magnum eſtimaretur
dedecus eſt ꝓpter potētiā et maieſtatē regiā:
ꝓpter quitatē et vilitatē ſeruī: et ſignāter ſi
hoc ſibi fieret ab hoīe deſpecto cui multa bōa
fecit ſic etiā eſt de deo. Secōo ꝓpter ſuā ſīz
mā bonitatē: q̄z q̄ſ min⁹ bonum eligit ꝓ
optimo bono. tūc mal⁹ bonū multū vilipēdi
tur. ſic cōtigit q̄ſ creatura q̄ creatore diligit
et eligit vt ei hō cōuertit ſe ad vilitas coꝛpo
reis ꝓponit ſibi deo et gaudiis celi ergo petōr
qui ſcīēter peccat mal⁹ deū. exhibet deo q̄
indēt qui aliquāt ignoranter peccauit h⁹ mā
lus ꝓpinquus ſcienter peccat nō ex infirmitate
vel ignorantia ſēp ſcienter et ex certa ma
licia: ſic deū multuz ihonoꝝat ſed cū petōr
penitet tunc reꝺhonoꝝat deum penitendo q̄ ꝑ
us ihonoꝝauit peccando: et placat deum per
penitentiam quem ꝑ offendit per culpam.
Secōo gaudere debem⁹ de conuerſiōe petōꝝ
ꝓpter fraternā charitatē: q̄z primum dilige
re teneoꝝ ſicut meipm. i. ſaluare ſibi vitaz bea
tam ſicut et mihi. i. gratiā in pātī et gloziā in
futuro: ſed cū petōr penitet tunc erit ꝓticipo
vite eterne. ergo de hoc gaudere debem⁹ ꝓ
pter fraternā charitatē quā tenemur primo
Sciendū q̄ hō ſcipm dz diligere ꝓpter deū.
i. q̄z eſt receptibilis gratie in pātī et gloziē in
futuro. Et hō nō dz ſe diligere ꝓpē ſcipm. q̄z
hoc eſt petā. i. q̄ homo ſeipz diligat. i. vt gra
dat. ſuperbiat. luxurietur vtat bonis pātibus in
delitiis vitādo: vel q̄z potēs eſt et plura bona
poſſidet vel q̄z honoꝝat ab hoīb⁹. et ſic ꝺ aliis
Tertio gaudere debem⁹ de cōuerſione pecca
toris ꝓpter numerū electoꝝ qui cōpletur per
eū et ꝓpter gaudiū quod ſum⁹ habituri de eo
in celo qui cōuertit a petis et deo amplius ſer
uire ꝓponit. Sciendū q̄ peccatū credit hoī pe
nitēti in bonum in celo et etiā ſanctis et electis
q̄z penitēs ꝓpter hoc deum eternaliter lauda
bit et glificabit q̄ ſibi petā ſua hic in tra idul
ſit: et ab eternali incendio liberauit: q̄z cernit
multos in inferno qui ſoꝛte min⁹ peccauerūt
q̄ ipſe peccauit et deum talem miam et gr̄am
eis nō exhibuit ſibi fecit et hoc deum eternali
plus diligit et regratiat. Queritur vtruz ele
cti videant petā aliorū in celo exiſtentiū. Ra
q̄ ſic et hoc nō eſt ipſis q̄ peccauerunt in cōſu
ſionē q̄ oēs electi cognoſcūt petā coꝝ. ſz erit
eis i honoꝝ. i. q̄ a petis ſurrexerūt et veraꝝ pe
nitētiā egerūt et erit ipſis lētic is in gaudiū ex
charitate qua ſe in celo mutuo diligūt: q̄z vi
dent q̄ frater coꝝ fuerat moꝛtuus. q̄ petā cō
cōmiſit in mūdo et reuixit q̄ penitentiā et ſatiſ
factionē perierat q̄ culpaz et inuentus eſt gra
tiam. et ergo oēs ſancti in celo laudātur ꝑ
medicū. i. ꝛēz q̄ fratrē ipſoꝝ ſanauit et de mor
te culpe ad vitā gratie reduxit: ſicut pater vel
frater. mater vel ſoꝛoz cuius filius vel cogna
tus dilect⁹ a moꝛtuis ſuſcitaretur vel a gra
ui infirmitate curaretur. tūc ſili valde exul
tarēt et filiū medicū laudarēt ſic et oēs ſancti
in celo. Circa tertiū ſciendū q̄ tres
nes ꝓpter nouem ꝺō gaudēt de dānatione

petitis: sint ãgeli gaudẽt de ei⁹ cõuersione. Pio q̃ de⁹ nũq̃ habebit aliquã glã de illo q̃ dãnat. q̃ oĉs labores quos in mundo illo. pertul. an. pertulit i illo gviti sit. Insup oia bona q̃ sibi fecit time in sanctate coygis time i exhibitõe & largitõe erũ tẽpozali⁹ & hmoy oia illa in eo perdita sunt imũg pallio xpi & mozs vulnera ipsius gvita sunt. Od xps cõquerit p̃ ẽphẽa dauid. Inuenũ laborauit & lumbus cõsumpti sozditudine meã. Et hoc fuit vnus de maximis passionũ⁹ & tribulationib⁹ quas xps tẽpore passiõis sue habuit q̃ cognouit suã amarã passionẽ frustrari in plurib⁹ pzanis hoibus. Decõ q̃ hõ damnatus dere: tero nũq̃ aliq̃d boni a deo habebit: nec vnã guttã misericozdie dei nec eterne fubilidia fide pzo delictis suis: q̃ i inferno nulla est redẽptio. vñ aug. dicit. Si patrẽ meũ scirem i inferno nõ plus ozare p eo q̃ diabolo Greg. xl. li. mo. Quisq̃s ad inferni mala tole randa descenderit: nequaq̃ ad hec vlterius redibit: q̃ nequaq̃ vltra mia parentis libe rat quos semel in locis penalibus iudicia dã natis dãnat. Tertio gaudẽt demones: q̃ so cietũ penaz habẽt q̃ eoz numerũ augmentet. Quarto eo q̃ angeli decetero nũq̃ habebit leticiã de eo. Cẽtũ ad conuersiõnẽ: q̃ nunq̃ penitebit veraciter de peccis talis dãnatus q̃ oĉs dãnati in inferno sunt obstinati in mali cijs: iz angeli & beati in celo existentes gaude ant de hoc q̃ vidẽt eos in penis. vñ ps. Leta bitur iust⁹ cũ viderit vindictã: manus suas cũ angeli & sancti in celo videãt penã dãnatoz: nullam eis cõpassionẽ habẽt ad eos: etiã si eis videret patrẽ vel matrem vxozẽ vel filios nõ cõpate ret eis: q̃ sicut cõmuni⁹ sit deo & vni⁹ volũ tati cũ eo vt q̃quid sibi & sue iustic̃ie placet: hoc etiã eis sit placet: imo gaudẽt ẽ eis vin dicte penã dãnatoz: q̃ vidẽt mala q̃ ipsi euase runt: de hoc eternaliter deũ laudabũt & sibi re gratiabunt. ¶ Querit an dãnati etiã videant gliam btoz. Rñr q̃ sic: & ex hoc torquẽtur eis videt gliam inestimabilẽ btoz: & p̃pter i nidiã inuidẽtes btis de felicitate ipoz: tũ q̃ ipsi talẽ gliam amiserũt p̃pter momentaneũ gaudiũ hui⁹ mundi & p̃pter diuitias hui⁹ fa culis voluptates carnis: iz post extremũ iudi cij ãplius nõ videbunt gloziã btoz. non ta mẽ minozat ex hoc eoz pena: sed augeat: tũ q̃ memozant illã gliam quã in btis viderũt in iudicio & ante iudiciũ: tum q̃ indigni sunt q̃ amplius eos videant. vñ scriptũ est. Tollat impi⁹ ne videat gliaz dei: Quinto gaudẽt de mones de petitis dãnatoz: ex hoc q̃ ipi hãt materiã i qua credulitates suas exhibeant. Petioz est eis demon ei hoi inimico. hoi ei sufficit inimico suo mozte inferre: demon si post mozte desiderat inimici sui cruciari i penis. Certo q̃ dãnati i inferno ex dãnatõe ipi⁹ quo ad aliq̃d oĉs petius habebũt: sic enim ueãlo in celo oĉs sci habebũt. ¶ De de frib⁹ suis dãnati videnti oĉs holes dãna ri ex quo sciũt ex hoc penas eoz augmentari q̃ ñ de sibi sitis. Tho. lug. iii. sen. di. i. q. Et etiã parẽtes suos & cognatos vxoz & fi lios: & hoc p̃pter pfectissimã inuidiã q̃ est eis sicut in btis est pfectissima charitas in eis est pfectissima inuidia que facit appetere alioz mala. Hoc etiã p̃ in illis ia nuidiosis quẽtib⁹ in hoc sciũt: in q̃bus tã nõ est adhuc pfect a inuidia: & tñ dãnati intuitu p̃pinq̃ videnti q̃ alienis: vñ eoz pena maioz esset si oĉs p̃pinqui dãnarent vidi oĉs saluarent q̃ si aliq̃ de suis saluarent. Et p̃pter hoc ait q̃ diues epulo petiit fratres suos a dãnatio eripi. Cogitabat enim q̃ aliq̃ eriperent & illos voluit esse suos fratres potius q̃ alios: tã q̃ possibile est⁹ potius mallet simul oĉs dãnari. Septimo q̃ demones gaudent spãte se securos de btã Maria vgine q̃ illã holem ve ctero eis nõ auferat: multos enim eis auferet hic quos quasi primos possidẽt: infinitos eis petioz es a mozte eterna liberauit cõcretus finaz. Exemplũ de heliser q̃ ppli⁹ suã etiã pa triam datã post litteras dãnatõis scriptas & sigillatas ac publici suspẽsas a mozte libera uit & amicos regis stituit: sic intelligit de btã vgine. Octauo q̃ gaudẽt valde de diuersitate penaz & acerbitate quas in illis vidẽt quos eis incurrẽt in maiozib⁹ penis de illis plus gaudẽt quos in pfundiozib⁹ amplius. Non ogaudẽt maxime: q̃ sũt securi q̃ pena pnaz nõ curtat: q̃ pna infinitos eis abstra hit: vt p̃ in utroq̃ testõ in dauid: in paulo maria magd. et sic de aliis: q̃ pna respectu dei peccatoꝝ ẽ oĉs. nulla est creatura nec in celo nec i terra: nec oĉs martyres: nec ange nec ẽphẽte: nec cõfessores: nec vgines: sola pna placat deũ petẽti. Mat. iii. Penitẽtiã agite appropinquabit enim re. etc. Ecclesiastici. Qui impius irritat pnaz de omni pec cato suo vita viuet: sed demones erti sũt q̃ dãna tus ãplius nõ pot agere pniam salutarem ergo gaudẽt: imo demones non solũ gaudẽt de dãnatis petitis: sed etiã gaudent de lapsis in foz holm. Unde legit in vitis patrũ q̃ quidã monachus filius sacerdotis idoloz ei⁹ penitus esset & fqueret in templo gtoloz vidit satha

nam sedentem & ocm milicia eius astantem
ei &c. Quare hoc exemplum supra scr. est.

¶ De eadem dñica de nouem choris angelorum. Sermo. lxxviii.

Oportuit erat ergā angelis dei super uno petore plus gaudet. &c. &c. Greg. dicit. q̄ stigna ciuitas ex antiquis & nobis cōstitit. Cum ergo boles ex vtriculi vt potē de terra creati in angelorū consortio dr̄ deputari ita vt tamen plus & minus habēt in meritis supra sua merita ad meritoꝝ cōparationem eōrum angelo collocent: ergo ei summa diligētia laborandum est & conandum: vt quisq; ad hoc perueniat hoc est vt quisq; laboret suis exercitiis vt ad ā gelos reuertatur. Cū enī premia correspondeāt meritis iusta illud Mat. vii. Qui mētiuntur a nobis remetiet a vobis. Et iusta illud apli ad Phil. iii. Quecūq; seminauerit homo hec & metet. Certū est & indubitata veritas fidei xpiane tenet q̄ intimi in meritis erunt intimi in celo & mediocres cū mediis & infimo cū infimis angelis ordinabunt. Dicat ergo sequendo per ordinē. Primo videam⁹ qui ad intimū ordinē hoc est ad angelos collocentur & sunt qui cū intimis & minimis meritis dicēt de hac vita. Illi aūt minima habent merita & ex se ipsis nihil habēt & solū i xpi merita eis assumunt nō q̄ xpi merita in se sint minima: sed q̄ de suis nihil penit⁹ addiderunt. Quoꝝ sunt duo gña. i. parulorū post baptismū & decedētiū & petōꝝ q̄ finalē pniam fecerūt cū merētiū. Qui cū nihil de suis ponit⁹ apponunt ad intimū ordinē hoc est ad angelos assumunt. Apli enī sunt qui minima annūciāt hoc est deo ut ciāt minima merita: se habere ergo qui decedūt in baptismali innocētia et in finali pnia vt & ex necessitatis articulo p̄cepti nec p̄fessione nec satisfactione aliqua addidēt: sz solū in p̄cessiue eis petā indulta sunt: & sic decedūt hi & ifimi sūt in meritis ad locū intimū hoc est ad angelos deputantur. Qui enī denegam⁹ eis venīā p̄cepti q̄ vero pecāte dicēte Aug. Nulla pna pōt esse nimis dura: dūmō sit vera. & ideo ex tali pna q̄ vel in ope operatione q̄ruit⁹ q̄ nudi sūt p̄ptione nisi ex exigente dei iustitia in infimis locis collocent. Et nihilomin⁹ tñ in illo choro habēt magnū gaudiū. q̄ celestes milites. i. ā geli in illo choro exercites eos lete suscipiunt & honorifice eis seruiūt & tñ honorem eis exhibēt: q̄ admirari pōt Tñe & q̄ pōt dicere eis Non miremini ego seruus vobis. xxiii. finis Iterū quare merito angeli mei seruire debēt in celis. Hoc chorus est scōꝝ angelorum & magna nūciant & secreta revelant sicut prophetias & secretiora dei plus cognoscēt q̄ inferiores angeli. Ergo gabriel fuit de illo choro & incarnationē xpi et natiuitatē Johānis bapt̄ annūciauit. Ad illum chorū quemlibet illi boles & sua p̄dictam corporis cōtritionē addit felicissima oris cōfessionē: & ipsam cōfessionē cū debitis circūstantiis in sacerdotis auditū fideliter ponentes & nihil ex oīb⁹ contingentib⁹ omittētes. Talis est cōfessio statim vt ab ore p̄cedit eius impetrat venīā p̄cōꝝ. Ezec. Cōfessionē nostra ex puro corde q̄rebat de⁹: & cū a delinquimus relaxat nr̄e. Quo ergo isti nisi inter angelorū numerū deputant. Cū enī primi ex sola corporis cōtritiōe inter angelos assumuntur merito illi & plus apponūt sua addētes p̄fessionē altiora. i. archāgelorū ordi em assumunt. Et merito isti sibi iter eos collocant: q̄ magna nunciāt: q̄ revera maximū est et mirabile nūciant & seda petā sua pure denunciāt confessori. Greg. In pectoꝝ verecūdia homiq⁹ magnitudo est cor aminus seda p̄tenda detegere & ea ēdē nō committere. Illud Cōfessio sanat p̄fessio sanctificat: cōfessio petā venīā donat. Dis enī spes in confessione constituit. In confessione locum est mie. Et in illo choro adhuc est maius gaudium: q̄ ibi cognoscim⁹ adipiscim⁹ divine voluntatis: et ibi cognoscim⁹ causas et effectus rerū in deo. Quare hoc vel hoc fit. Quare ille est divus & ille pauper. iste pulcher et ille deformis. quare vnus moritur et alter vivit. Tertii angeli dicuntur virtutes. Et sunt illi spūs q̄ quos signa & miracula fiunt frequenter: & ideo dicunt virtutes. q̄ virtus divina reluceat in illis. i. q̄ ipse sit ops & q̄ nihil pōt resistere ei. & qui de⁹ vult aliqd facere qđ est supra naturā. i. qđ. i. olim fit miraculose sic ceros illuminare: mortuos suscitare. tunc illi angeli qui dicunt virtutes mittunt. Ad horū ergo societas illi boles merito assumuntur & strenue & viriliter duob⁹ predib⁹. i. contritiōe & cōfessiōe adhūc debitā satisfactionē & dignā. vñ Lu. iii. dixit ioh. bap. Facite dignos fructus pnie. Greg. Tanto maiora q̄runt bonoꝝ opera lucra q̄ pniam ex gto grauia sibi intulerūt dāna per culpā tñ virili labore sollicite vt quisq; & magis in pōtere nisus mensura ex satisfactiōe digna. sufficientiq; remetiant & post in obseruatiōe preceptoꝝ dei viriliter & strenue se exerceant & infligāt operibus mie. i. eleemosynis ciborū potuum et sic de aliis. Et q̄ talis satisfactio hic de-

scripta hȝ maximaꝫ difficultatē ꝙ virili indiget fortitudine: ꝙ stultꝰ merito tales opponēs sibi. Et sit vere adhuc mstꝰ gaudiū: qz ibi eo quietius & potētiꝰ vel plenꝰ quō ex nihilo ois creatura: ꝙ adhuc milleni infinitos mundos creare posꝫ: ꝙ quō sustentat vniūsū ꝙ ois creata in esse suo. Quarti dicunt ptātes: illi mittunt ad arcēdū demones ne intentū tentata ꝑficiat ꝙ nra possit. Et illi insūt nos vincere mūdū carnē ꝙ dyabolū. Et ad istū chorꝫ assumūt illi q̄ post victa exercitia gratiosis sustinctionibus: per q̄ ois petā. sunt deleta in exercitio se cōtinuo exercitio se cōtinuāt assumptos atque ꝙ auctoritatis ꝙ exemplū ecclīe tā militādo ꝙ dyabolo se opponūt ne iterꝫ patis habeāt. ℣ Tres ei pessimos hostes habem⁹ scripturis inuictos. Le carnē mūdū ꝙ diabolū. Et quib⁹ nemo si aliqñ intermittāt qñ, penitus ex toto nō dimittūt. Terti⁹ ist. l. diabol⁹ ita inexorabili aduersꝰ nos odio ignauit vt nūq̄ ab eo ad ictū oculi securitas extorq̄ri valeam⁹. Job. vii. ℣ Militia ē vita hois sup terrā. ℣ Ipse ēt caro impugnat nos ꝙ stimuli⁊ lētias ꝙ carnalia desideria sp ēt optat volu ptari: otiari: impugnari cui resistendū est po ēternumhil ex oīb⁹ his admittēdo nisi qui ad seruitūd dei ꝙ adiuti ꝙ velociꝰ sunt et necessaria tenendo corp⁹ nr̄m sicut dic. Ber. ℣ Sicut egrō quidā cui multa volēti inutilia sūt negāda: utilia ēt nolēti ingerenda. Sic hō mūdus impugnat nos ēt delectatiōib⁹ mūdanis. l. gaudiis: diuitiis ꝙ honorib⁹ ꝛc. ꝙ illa respuere debem⁹? l. ꝙ hic gaudere in mundo illicite nō velim⁹. vt in futuro ēt deo eternaliter gaudeam⁹. Hic spernere diuitias ꝙ ales vt in futuro possideam⁹ diuitias glie: hic fugere honores mundanos vt in futuro honorem a xp̄o ꝙ ab oībus sctis ꝙ ageliis dei. ꝙ sic de aliis Tertio diabol⁹ nos diuersimode impugnat. primo malas suggestiones inferendo quibus in principio victe resistere debem⁹. Ber. in ser. ℣ Et inimic⁹ excitare tētatiōis motū: sed tu te ēt si volueris dare vel negare cōsensum Secdo tētat nos vitiōsis nra bona opa. ꝙ hoc stingit tribus modis scām Gre. l. in principio vitiando intētionē. in medio tētat ꝙ negligētia in fine ꝙ manis glie dilatationē. ℣ Laqueos diaboli ꝙ diligēte custodiā euadere debem⁹? Et ℣ to bellū ēt tanti⁹ ex eo q̄ ℣ declinamus ē ad aliquod vitiū aut ex natura aut ex actu frequentia: qz scdm Aristo. Act⁹ multiplicati ge nerant habitū tanto quis pi⁹ meretur. l. viriliter resistendo ꝙ etiā ℣ to plures ℣ tēptaꝫ tanto plures coronas recipiendo meret Nec. Quoties recitaueris totū exponendo ꝙ filio chorꝫ habebim⁹ adhuc maius gaudiū ℣ in interioribus chorꝫ. ℣ Qz gaudiū habebimus cum illis militibus. ꝙ hic inuenerunt nos vincere militer: ꝙ volūt: ꝙ cum filiis letis q̄ hic victrices triumpha runt gra mundū carnē et dyabolum. Quarti angeli dicuntur principat⁹ set illi adhuc sūt inferiores aliis qui mittunt ꝙ dicuntur principatus qz principant sup totā ecclīam militantē ꝙ vnā: ꝙ illi mittunt pro negocio tocius ecclie vel quincie qñ deo placuerit. Et in choꝝ angelorꝫ mirarmur si principatū obtinemus sup octo choros: ℣ Sed dicetis quomodo possem fieri princeps super choros aliorum qui tantū quātū chorꝫ meruerī possem. Rñdet ꝓ patientiā. l. vincendo ēt malū in bonum ꝛc. holem tot⁹ mūdus vincere nō pōt. hoc patet in martyrib⁹ quos nec ignes nec rote nec imperatores nec octo tyranni vincere potuerunt. Et illi hoies qui ad illū chorꝫ pertinent dū ptinent sic se habēt in terris ꝙ si verbis sendum. l. si forsan audiendo vel dicendo vel videndo de iosuo: hic ipli eorum⁊ ꝙ maledictionē dant bñdictionē: ꝙ proverbio tractādo tūc bna dulcia. Exemplo xp̄i de quo scriptum ē. l. ℣e. ii. Cū maledicerent nō male dicebat. Cū paterent nō cōminabat. ℣ Si diceres an homo iustus ꝙ innocēs ꝙ debeat sustinere maledictiones malorꝫ: vtrū sibi aliqd nocebat talia bna maledicta sustinere. Rñdeo nihil sibi obesset immo sibi ꝙ deū ꝙ meritoriū ēt. vñ ꝓ. ℣ Si maledixerit illi ꝙ tu bñdicis. Et hoc p̄ ꝙ de⁹ maledictionē sibi a malo hoie inflictā vertī et quertere in bñdictionē vñ Aug. Qui male ēt ꝙ maledicit ꝓmisit ei ꝓ maledictione mercedē bitur. Itē si tales q̄ ad illū chorꝫ ptinent in bus offendunt totū deo offert cogitantes xp̄o nudus ꝙ ipis in cruce pependit nec habere aque habere potuit. ꝙ sic dñs ihesus xp̄s remunerabit eos in vita eterna. vñ Apls ad ℣ Magnū bonorꝫ vestrorꝫ ēt gaudio fulcitis scientes vos meliores ꝙ manentē substantiā habere in celis. Itē si lebant in corde hoc patienter ferūt cogitātes passionē xp̄i qui ꝙ multa grauiora sustinuit. l. vñ Ge. ℣ Si pro xp̄o ad memoriā reducit nihil ēt qđ non equo animo toleret. imo tales nō solū gaudent ꝙ eis ogare. vñ ℣ at. v. Diligite inimicos vestros bñfacite his q̄ oderūt vos ꝙ orate ꝙ persequentib⁹ ꝙ calumniantib⁹ vos vt sitis filii patris vestri q̄ est in celis. Sexti angeli dicunt dominationes ꝙ illi dñantur aliis angelis ꝙ ordinant eos ad officia sua: sūt nō mittunt: ꝛ

¶ flāma diuine feruoris incēdit eos pre oīb⁹ aliis angelis:ꝛ rō eius ꝙ sūt primiores dicit⁹ ꝙ igni est primior magis accēdit:ꝛ ꝙ luci est propinquior magis illuminat:sic ꝛ illi angeli. Ad istū chorꝫ ptinent ꝛ quicūq; ꝙ feruent in charitate dei scōm illud Lu.xviii. Nōne cor nostrū ardens erat in nobis dū nobis loq.in via. De illo digne diuine amoris dīs dicit I euāg. Ignē veni mittere i terrā:ꝛ ꝙ volo nisi vt ardeat:sed ad hoc ꝙ hō fiat feruens in charitate tria requirūt. Prio ꝙ medium.i.petā tollant Greg. Dia ꝙ peccando a deo se diuidit ꝙ petā tollit imediate deo adheret:ꝛ etiaz illa mūdana ꝛ trāsitoria opz tollere de medio.i. amouere de corde. vn de Aug. in li. de virgi. Diuine dulcedini nō ptulisti ad amore tpa li nō recedis. Scdo opz disponi hoiez ad hoc ꝙ virtutes.i.per opa virtutuz vt incendatur igne diuine feruoris. Hoc pz in ligno dispositō ꝛ arido qđ melꝰ ardet ꝛ citius incendit ꝙ lignū humidū ꝛ indispositū. Tertio opz appropinquare deo .i.ꝙ ptēplatione se ad deuz erigere:qz ꝙto hō altiꝰ deū ptemplat tanto vicinioz erit deo. ps. Accedite ad eū ꝛ illumini namini. Leui.x. Sanctificaboz i his ꝙ appropīmāt mihi.ꝛ Jac.iiii. Appropinquate deo et appropinquabit vobis. Et signāter in tali cō ēplatiōe memorāda sūt multiplicia deo bñficia:ꝛ sic ignis diuini amoris ex hoc incēdit ps. In meditatione mea exardescit ignis:in illo chorꝫ habebim⁹ maximū gaudiū: qz cor nostrū ꝛ alia nostra in deū trāsumit ex feruore diuine amoris sicut ferrū assumit formam ignis: ꝛ erit caudēs quasi sit ignis:ꝛ tū ē ferē ī substātia ꝛ similimodo cor nostrū transmutabit in deū:sibi cū plenissime implet illō pceptū. Diliges dīm deū tuū ex toto corde tuo ꝛ ex tota alia tua:ꝛ ex oīb⁹ viribꝰ tuis:ꝛ ex oi mente tua ꝛ proximū tuū sicut teipsum.

De eadem dominica.

Iudiū erit coram angelis dei sup vno petōz priam agēte ꝛc. Hic dicendū est quō angeli seruāt hoībꝰ ꝛ quare ꝛ quō sūt nobis sūtes:ꝛ quō pstant nos. Istū sermonē quere infra ser. civiii. Dñica quarta post festū trinitatis. Ser. lxxix. de ser ogibus misericordie.

Estote misericordes sicut ꝛ pat vester misericors ē. Lu. vi Mat. vii. Mar. iiii. O Naturalem est oībus animalibus cuiusdē spēi ad inuicē maz conseruare multo magis hō ad imaginē dei conditus dz alter alteri tanq̄ ipius imagini cōpati ꝛ vnꝰ alteri⁹ defectꝰ ꝛ miserias in ꝙ hō pximere ꝛ sic sibi cōpati.ꝛ in hoc ostēdit ad quā ꝛpōs nos induxit ꝙba pmissa Estote misericordes ꝛc. Hīc in pīti ser. dñi est de ser operibus mie ꝙ dīs in iudi ꝙz hoie vult reddere:vt hē Matth.xxv. dictur⁹ est ꝙ a dextris eius erunt: Venite dicti pa.mei pos. patū vo. et.a cōsti.mi. riui ꝛ dedistis mihi mādu. Sitiui ꝛ dedi bi.ꝛ sic de aliis. Tūc dicet ꝛ his ꝙ a sinis eius erunt. Discedite a me maledicti in ig eternū ꝙ paratꝰ est diabolo ꝛ angelis Esurini ꝛ nō dedi.mi.mā. Sitiui ꝛ nō mi.potū. Hospes eram ꝛ nō colleg.stis me de aliis. Aug. dicit sic lug ꝓdicta ꝥba. Si quis esset ꝙ de tota sacra scriptura nihil sciret nisi solūmodo illam lectionem pū hoc solum sufficeret sibi ad salutem quia continent merita ꝛ demerita:pmia ꝛ supplicia bonoꝝ ꝛ malorꝝ. ℣ Primū opus mie est cibare esurientem. vñ Esa.lviii. Frange esurienti panē tuū. Scdō est potū dare sitienti. Mat.x. Quicūq; potū dederit vni ex minimis meis calicē aq̄e frigide tm:nō pdet mercēdē suā. Hoz sunt quidā adeo duri ꝛ inhumani cordes ꝙ potius dāt pecūias ꝛ cenib⁹ ꝙ pauperibus.qz plures diuites melꝰ pascūt hoīes nes ꝙ pauperes.i.pparādo cenibus ollera dādo eis carnes:de quibus pauperes possent reficī de quibus olbus tales diuites debitores reddituri sūt rōnez. Insup alīq sunt tā auari ꝛ tenaces ꝙ potiꝰ illud qđ lugeremant pauperi tribuere sinūt seruātes hoc ex nimia cupiditate ꝙ hoc pauperib⁹ erogarent. Misi dīs de mo quinto qđ faciet fetis suis repellet eos a fruitione magna nihil eis dando:qz hic de substa sua nihil ei dederūt vt pz de diuite epulone ꝛ pauperē Lazaro Lu.xvi. vñ Gre. Dei misericordiā nō pōt ꝓmereri:ꝙ hic misericors non fuerit. vñ Beda sup epi. Ja. Judicium sine misericordia illi ꝙ exercuit nō fecit miam. Ex his pz ꝙ vehemēter de periculose sūt tales tenaces ꝙ ꝙ hoc grauiter deū offendūt ꝛ tra charitatē ꝓximi faciūt contra alias ꝓpas grauit pcrāt:qz tales quodāmodo cōparant turib⁹ ꝛ raptoribꝰ. vñ Aug. i ser. Nō minoris ē criminis habēti tollere ei qui potes indigentib⁹ denegare. vñ Ba. Dicunt spoliatores ꝙ dispensāda suscepīt ꝓpria reputādo. est enī panis famelici qui tu tenes:nudi tunica quā i scrinio pseruas:discalceati calceū:ꝙ penes te remanet:ꝙ indigenti argentū qđ pollices hūanti. Misi rpō ē cui hoc fecerit: vt hē Lu.xviii. ℣ difficile ꝙ pecunias hēntes introibūt regnū dei intrabūt. Ite ē malū lignū ꝙ nō

ꝺ uer? q̃ nõ pñt habere dampn̄ pauper? ꝛ ſi
hõ audit ꝛ eis nõ ꝓdeſt nec miſereꝛ qõ eſt
ꝺnõ ꝓpꝛietas ꝛ qõ nõ eſt in charitate dei ꝛ
q̃ hoc ſequit̄ q̃ eſt in ſtatu dãnatiõis. vnõ
i.Ioh.iii. Qui habuerit ſubãm hui⁹ mũdi ꝛ vi-
derit fratꝛẽ ſuũ neceſſitatẽ habere ꝛ clauſerit
viſceꝛa ſua ab eo quõ dei charitas manet
in eo q̃d. nullo mõ. Aug. de ci. dei Vita eſt alie
na mꝛte in uõ cozde cõpaſſio qua vtiq; ſi
poſſum⁹ ſubuenire compellimur. vnde de du
uꝛpde dr. Pꝛouerb. xxi. Qui obturat aurẽ
ſuam ad clamoꝛẽ pauꝛis ꝛ ipe clamabit ꝛ nõ
exaudiet: ꝛ ergo vtiq; diuites miam dei ꝓſequã
tur. cũ ipi debẽt eſſe miſericoꝛdes pauꝛib⁹.
Mat. v. Bti miſericoꝛdes q̃m ipi miam con-
ſeq̃n. Lu. vi. Facite vobis amicos de mammõa
iniq̃tat̄ vt cũ de. ꝛc. vos inter. tabꝛ. Amb.
in ꝛpõ ad nepotianũ. nõ meminj me legiſſe
mala mozte mozitur q̃ libẽs opꝛa pietat̄
ꝛcuꝛrit. habet eñ multos interceſſoꝛes: et i-
poſſibile eſt ꝑces multoꝝ nõ exaudiꝛi. Q
Tertium eſt recipe pegꝛinos ad hoſpitium:
hoc eſt vtile ꝛ deo tam acceptũ: vt q̃dq; ẽt
ad literam dei angeli ſunt hoſpitio ꝛcepti:
imo etiã ipſe ꝛpõs viſibiliter vt in emmaus.
Hoꝛ ſunt quidã adeo auari q̃ nullos q̃ deꝰ
hoſpitari voluit uſi habeãt expendeꝛe ꝛ ſic ex
ſpiant pauꝛes a manib⁹ ſuis. Cũ tñ ꝛpõ dr.
in mañ. Qui vos recipit me recipit: ꝛ qui vos
ꝛnit me ſpnit. Jtẽ eadẽ menſura q̃ mẽſi fu
eritis ꝛc. ergo ſicut claudis fauces pauꝛi: ſic
ꝛpõ faciet tibi cũ ad ipꝰ veneꝛit dr. illũ Mat.
xxv. Dñe dñe aperi nobis. Mẽ debit. Amen
amẽ dr. vo. nec noꝝ ſed bõis ꝛ electis ſuis
dicit illud Mat. xxv. Hoſpes fui ꝛ colligiſtis
me ꝛc. Venite bñdicti patꝛis mei ꝛc. Ex his
p̃z q̃ multũ reprehẽdiles ſunt illi diuites qui
ſibi magnas ꝛ latas domos ꝛ poſt⁹ ꝓmittũt
ꝛſeruare q̃ pauꝛes in eisdẽ ꝓpter deũ ꝛ-
ſint hoſpitari: cũ tñ laudabile eẽt q̃ quiſq; di-
ues ab mio⁹ haberet vnũ pauꝛem in domo
ſua vt illũ quod ſibi ſpꝛ in meſa ſubtraheret
hoc conſeꝛdo ſine bibẽdo hoc illi pauꝛi da
ret ꝛ ſic poſſ⁹ meꝛeꝛi vitã eẽꝛnã. Q Quar
ti eſt nudos tegere: ꝓtũ dñt hoc placeat deo
patꝛi in ſancto Martino q̃ ꝛpõs coꝛã oĩbus
ſanctis ꝛ angelis in celo exhibuiſſe memꝛandauit
Beato Martino⁹ adhuc catheczumin⁹ hac mẽte
ſe geꝛeꝛit. vnde admonet vnuſq̃q; hominẽ
ꝑ Eſa. ꝓphẽtã dicẽs. Cũ videꝛis nudũ op-
ꝛimẽ ꝛc. Lu. iii. Qui hz duas tunicas deꝛ vnã
tunicã habẽti. Item q̃ hoc opus mie non ſta fa
cilitꝛ exeꝛcent ſicut et alia. q̃ vnus facilius
dat pauꝛi fruſtum panis vel ꝛcipit eum
q̃ vnã noctẽ ad hoſpitũ ꝛ dauſt ſibi cruꝛ-
ẽ ergo multũ diuites debẽt eſſe ꝛ nõ ꝛ-
cipiãt incredeꝛe. Quia ipſe nõ indigeant q̃ tñ
multi pauꝛes ſunt qui bene indigẽt.
Exemplo beate Elizabeth que filiabat cũ ſu
cillis ſuis ꝛ inde pauꝛeꝛibus veſtes faciebat.
Aug. in lib. de vita xpiana. Jllam elemoſinã
deus appꝛobat que de iuſtis laboꝛibus mu-
ltꝛatur ſicut ſcriptu⁹ eſt. Honoꝛa dñm de tu
ſubſtãtia. i. de tuis iuſtis laboꝛib⁹ ꝛ de ꝓmu
tiis fruguꝫ tuaꝝ da pauꝛeꝛib⁹. Unde xpõ dic
ret talib⁹ in iudicio. Audiuꝛi me ꝛ cooperuiſ
tis me: q̃ ita acceptũ eſt ei quaſi eum in cru
ce nudum pendẽtem cooperuiſſet. vnde dicit
Math. xxv. Q̃d vni ex minimis meis feciſtis
mihi feciſtis. Quinetiã eſt viſitare infirmos ꝛ
hoc eſt valde acceptũ xpõ quaſi ipſe per ſe in
ꝛet hic infirm⁹ ꝛ eũ viſitaꝛes: q̃ oẽs paſſus
talib⁹ numeꝛãt ab ãgelis ꝛ remuneꝛãt a xpõ
in vita eterna. ꝗta hoc faciũt q̃ pauꝛes ꝛ infi
mos abominabãt: vel ẽt q̃dq; ꝓpios famu-
los vl̃ famulas q̃ infirmãt a domo expelliũt
vel ſi retinẽt vt eaꝝ ſub gradu locãt: nec me
li⁹ ei q̃ eaꝝ faciũt. Nõ ſic eſt faciẽdũ imo eis
eſt bñfaciẽdũ quaſi ãgelo dei: vel q̃ſi ipſi xpõ
qui dicturꝰ eſt in iudicio. Infirm⁹ fui ꝛ viſi
taſtis me. Hꝛtũ opꝰ mie eſt victos viſitare ꝛ
redimẽ: ſine boni ſine mali ſint aliq̃d eis ad-
miniſtrãdo. Hi boni ꝓ poſſe liberaꝛe dñt ſing
ta ſiliꝫ ꝑs. Egenũ de manu ꝑtẽtis liberate
q̃ hoc facit. ſ. q̃ redimit ſactos inocẽs a rapto-
ꝛib⁹ ꝛ ab aliis hoibus ſiliis erit dro. ꝑs. Deꝰ q̃
ſiliis erit tibi eripies lopẽ de manu foꝛtioꝝ et⁹
Hi vero mali: tñc ſalẽ liberãdi ſũt ab eꝛna
mozte. ſ. monẽdo eos ad pniaꝫ ꝛ ſtritionẽ de
ꝑtis ſuis ꝛ q̃ offeꝛãt deo ſiliã ignominioſiſ-
mã ꝛ amaꝛã mozte quã ſuſtinẽ eos oꝛ ꝓ ꝑtis
ſuis: ꝛ hoc eſt multũ vtile hoi ꝛ deo acceptũ.
Q Queſtio ẽ vtrũ pena mozꝛis dirimat ali
q̃d de pena debita ꝓ ꝑtis. Ric ſcꝛ ſcripſit tho.
in. iiii. di. xx. Mozs naturalis ẽ pena q̃ſ oꝛ-
ginale pctũ ꝛ quaſi ſũ ſ naturã quẽrſa Et ſi
q̃ mozte naturali nõ purgat aliq̃d de pctõ ac
tuali ſ̃z q̃ mozte illa tñ bñ põt purgaꝛi. Nñ ſi
aliq̃s mozte illatã patient ſuſtineat ẽt ꝓ aliis
criminib⁹ ſic illata mozs valet ad diminutio
nẽ penꝛe ad liberationẽ ẽt a tota pena ſcõm
ꝛtitatẽ culpe ꝛ patiẽtie ꝛ cõtritiõis. Jtẽ q̃ſtꝝ
de ſuſpẽdẽtibꝰ ꝛ de capitibꝰ an de beat eis de
ci coꝛp⁹ dñi. Ric ideo ſi ſint ꝛtriti et penitẽt nõ
dz eis denegaꝛi: vt hẽ. xiii. q. ii. c. ſi. ¶ Jtẽ q̃
ẽt de ſuſpẽtis an ſint ſepeliẽdi in cimiteriis
an nõ. Ric ideo ſcõm Hoſti. q̃ ſepeliẽdi ſint nñ
tñ penituerit: ſ̃z tñ ad hoc q̃ de patibulo de

ponant scelerit lingua iudicis secularis ne iu-
dicia eterna vi beatus sic loquus legem. ipsa
sirenta tuper remegare nō ps. Et hic ii dici
patet q salubre est valde tales hoies monere
ad pniam q possibile est q se tuvno hoie ta
li possit mereri vitam eternā. & nō est q sedm
Greg. Primū sacrificiū est zelus alay imo
plus est a deo acceptū & hoi meritorū vnam
alam lucrari q aureū mūtum deo offerre: q
una ala precellit oēs thesauros totius mūdi.
vnde Aug. dicit. Plent de oīm creaturā: sic
ala oēm corporeā creaturā nature dignitate
precellit. vñ etiā Ber. Totus viribus ille pre
cūi vni? alis estimare nō pōt. Non est q toto
mūdo alam suā daret xps quam q ala huma
na debet. Scīdum q multū lucrū est talib?
amarā mortē & passionē xpi reducere ad me-
moriā. vñ Aug. Si passio xpi ad memoriā re
ducit: nihil tam durū qđ nō equo alo tolleret
Ber. Quid est qđ tibi nō suave videt si colle
gerīs & memoraueris oēs amaritudines sal-
natoris: signāter cogitāduz est talibus quā
xps nonies ductus est q salute pcōz. Primo
statim qñ captus fuit ductus est ad Annam.
Secūdo ab anna ad Caypham. Tertio a caypha
ad Pylatum. Quarto a pylato ad herodem.
Quinto ab herode rēuerso ad pylatū. Sex-
to milites duxerunt eum int? in atriū: illu-
serunt ei genuflectes caput eius arundine. Se
ptimo duxit eū pylatus foris de ptorio portā
tem coronā spineā & vestē purpureā. Octauo
ductus est ad locū vbi q tribunali iudicatus
est ad mortē. Nono extra ciuitatē ductus est
ad locū calvarie vbi crucifixus est: rememo
rando tales trālitus xpi offerre debēt trālitū
alīs & mortā & penā ipsi xpo q peccāt suis et
debēt habere bonū ypolitū q amplius nūq
delicti pcare si diuitē vincere verent & sic
deo debēt cōmittere alas suas. Alā legitur ta
le exēplum. Miles quidā nobilis: crimino
sus quodā tpe ab inimicis suis est captus. Et
q valde erāt ei inuidioli & exosi vilius est eis
expedire vt in iniāci occideret. Cernens vir
nobilis sibi mortē imminere & nullū sibi esse re
medium vite: supplici voce dixit ad filios. Ro
go vos intuitu dei vt modicū ad mortē mea
differre dignemini vt alicui sacerdoti pecu-
nia una possim gratari. Respondet filii ei. Non
esset nobis fīa dilectio ista. Contingeret pater
q cognati & amici sui venirēt & ripererī te de
manib? nr̄is: tūc esset error nouissim? peio
pejore. Cui cū precipiens vt se pacificaret ad
deo laudā dicit hoc verbū. Deus in cui vo-
luntate mea: subsistit. Diam me virginis
filio rememorando sicq recollect? est. Cui tan
dem obsessus i ciuitate cui cū diceret q
audita morte tāt cpānī nō magnū gau
dium haberet: cui anīa illi? fructuosoli milite
Rndit dem. Nequaq̄ vnū ei verbū dū
ei dixit gratiā pter quod salvat? est.
Ber. Pietas ei dei est q tuis lāgue
cut cū scintilla in medio maris: ita ois
licia hois ad dei miam. Dō aūt de? gratio
ora nīe accipit que exhibent pauper? I
noie pz q tale exēplū. Erat q̄dā rudis: cū
vroze q mozabat in vnavilla & vna mag
cria solitarie: & habuit de quotidie q
gulis fere solebat luctare vnū pau
holem in memoriā & reverētiā pallidis xpi
qđ pauper nō habebat dilexit pānū
vnus pauper venirent. Scribit aūt vna fem
ea q nullū pauperem habere poterat
vroz sue. Prepara cibū & ego ego & vi
an aliquē pauperē inueniam. Et egress
dit in platea publica que nō remote a do
sua dilabat quendā pauperē in via lutosa
rederē: qui accurrens ei inuitauit eum: q
veniebat ad domū suā vroz eius dixit. Ego
lauabo tibi pedes: qz lutosi sunt quod et fi
multū necessariū: & posmodū cibū comedem
Et accipies vnā eli aqua lauit pedes eius
inuenit eū hītem duo magna fozamina
bib? ipse: & dixit ad maritū et?. Iste pauper
ad modū dñi nēi ietu xpi hz ptorata pedes.
Tūc dñs ietus xps dixit. Eia os alios dieb? ex
cipitis me & hospitalis me in mēbris meis
hz hodie mesplum ad hospitiū vestrū suscep
tis. Et ego mitto vobis in pātī necessaria
vita & post hanc vitā vola vos recipere ad
tam et ternam. Et hoc dicto euanuit.

In eadē do. Ser. pr. de iudicio & suspitione.

Nolite iudicare & nō iudi
cabimini. Luc. vi. Notandum q
non iudicare ptinūt est magne discretiōis
vt homo ita cōpatiat primo suo in defectib?
suis q nō de facili malū iudicet de eo. Et ad
hanc discretionē habendā nitimur dñs nos in
ducere in verbis premissis. vbi dicit. Nolite
iudicare. Ubi in pātī serm. tria sunt dicenda
Primo quot modis iudicū temerariū com
mittitur: et quādo est pctū mortale: q ve
nialeret qñ nullū peccāt. Secūdo unde ipse
iudicii temerarii: quā diligēs teneat aliorū
mines meliores se reputare. Tertio exponā
Quātū ad primū tria dicenda q iudicii pā
sicut septē modis primo timore na sequitur
malum & hoc quia nō dē iudicii. secundo

ḡlent ſcindunt ſcrutabiles nō q̄ malefici vt
q̄ malo velint facere ſed timeſ ppter fragili
tatē ſuā ne liberta exēdi vel patefactio clan
deſtine eis occaſio peccādi. Sic ſimiliter ob
ſeruo tuam tuā vel camerā tuā nō q̄ aliquē
furem ſuſpitionē furem: ſed q̄ times dare occaſionem
furtiue ꝙ deberes tuā permutam. Homo eſt
pōt timere malū tā cum quadā ſpe boni vt
eum fiat. Jō ppter fragilitatē ꝑnitre poteſt
ne hoc malū eueniat quod timet. vnde Aug.
Terrenum tene incertū dimitte. Sēm iudici
um dē incidens ſuſpitio malitiō tā eſt ꝑſen
ſi rēnis. Et illud debet hō cauere in ꝑtū po
teſt: expellere q̄ in melius interpretari. Aug.
in ſer. dñi in mōte. Si ſuſpitiones vitare non
poſſumus: q̄ hoies ſumus iudicia tamē: ſō
ſū diſtinctiua firmaq̄ ſententias ꝙtinere
debem⁹. Si ergo ſuſpicamur que eſt hūana
infirmitas: talē nō iudicemus. Hoc eſt ad hūa
nā tentationē pertinet ſine qua vita pſens nō
ducit. Ergo q̄ videq̄ incidēt nobis male co
gitationes q̄ ſuſpitiones de ꝓximo: q̄ ſcito ſi
les aduertim⁹: ſtatim immediate expellere debe
m⁹ et in bonā interpretari: q̄ ſic talis ſuſpitio
nō nocet nec eſt peccm in ſe. Tertiū iudiciū ē
q̄ ꝙtingit ex leuib⁹ ſignis: et in hoc iudicio
eſt triplex gradus. Primus gradus eſt q̄n ex
ſignis leuibus incipit dubitare de bonitate
ꝓximi hoc ē peccm venale: q̄ hoc nō vocat ꝙ
pie iudiciū ſed ſuſpitio. Secūs grad⁹ eſt q̄n
ex talibus leuib⁹ ſignis firmiter tenet ſ alio
q̄ ꝓximus ſit malus: q̄ hoc ꝓpie dē iudiciū
q̄ iudiciū impoſitat firmā ſniam: q̄ hoc ē pec
catū mortale: ſi malū q̄ō iudicat de ꝓximo ex
leuibus ſignis ſit de gñe peccī mortalis. Pec
catū eſt mortale eſt q̄ō ꝙtrariat charitati q̄
primi q̄ autē aliquis ꝑdicto mō iudicet ꝓximū
pōt eſſe ꝙtra fraternā charitatē igit̄ ſc. ver
bigratia ſi ex ſignis videret vel aliquā diſſolutionē
faceret. q̄ ꝓterea ſpueres eū q̄ diſtinctiue te
neres eū eē malū ex talib⁹ leuibus ſignis grā
uiter peccaret. Dicit ſiquis aliq̄d ꝓferret. q̄ ex
leuibus ſignis ꝓximū iudicaret eſſe furem gra
uiter peccaret. q̄ ſic de aliis. Tertius gradus
eſt ex leuib⁹ ſignis nō ſolū ꝑdicto mō iudi
cat ꝓximū: ſed etiā ꝓcedit ad punitionē vel
vindictā ac ſi factū veraciter cōmiſſum: aut
hoc eſt grauiꝰ: q̄ nō eſt ſolum ꝙtra charitatē
ſed et ꝙtra iuſticie equitatē. Hoc ſupra cōtin
git q̄ſdā ꝓpter aliqua ſigna ſuſpecta ex
pinat q̄ punit pauperes q̄ſq̄ vſq̄ ad mutila
tionē membroꝝ affligit eos ſuſpendēdo q̄ pō
derōſe q̄ q̄ſq̄ eos opꝝ eſſe infirmos poſt
modū ol tꝑpoꝝ ſuo. Et q̄ſq̄ innocētes ſic

punit ſicut q̄ ledūtur in membris ſuis vel q̄
ꝓter furtū cōmiſſum ab aliis eſt ipſi nō ſūt rei
vel ꝓpter aliquā aliā cauſam incertā q̄ du
biā vbi actoꝝ rei ignorat. Et tales quā vo
lunt penitere q̄ illis ſatiſfacere quos ſic inꝺ
rentur leſerūt in membris ſuis q̄ poſtmodum
oꝝ eos mendicare: qui ſe eū pueris q̄ vxoꝝib⁹
nutriuiſſent de ſuis laboꝝib⁹. Quartū iudi
cium eſt de occultis q̄ abſcōditis cordiū. Et
eſt valde periculoſum de ignotis et occultis
cordiū iudicare alios. Tanta eſt ꝓfunditas
cordis q̄ eſt eſſe in hoie q̄ etiā q̄q̄ lateat ip
ſum hoiem in quo eſt. Et ꝓ hoc. Dā in beā
Petro ꝓfunditas infirmitatē ſue latebat ip
ſummet eū ſe eū duo moriturū ꝓmittebat: q̄
ſi infirmitatē ſuā cognouiſſet nequaq̄ ad ſe
minū dixiſſet. Baratus ſi teſtis in carcere et
in mortē ſre. Scitz alios diſcipulos latuit eo
rum hūana infirmitas q̄ euangelium dicit
q̄ illi q̄ oēs diſcipuli dicebant. Ll ergo dīc
de ſe autoꝝ aut alio nō verā ſniaz poſſit fre
re: quō pōt ille de aliis iudicare. vñ Baſilꝰ.
Nemo enim cauſaꝝ difficiliꝰ eſt ſeipm co
gnoſcere. Chry. ſup Math. Nō minima ꝑ
phie eſt cognitio ſui. Unde etiā Am. Multo
melioꝝ q̄ laudabiliꝰ eſt ſi te cognoſcis q̄ nihil
aliud cognoſcas q̄ ſi te neglecto curioſi ſpe
rum. vires herbarū. cōplexiones hoim. natu
ras animaliū cognoſcere: q̄ ſciam olim celeſtiuꝫ
et terreſtriū habere. vñ Ver. Multi multa
ſciūt. ſed ſeipos neſciūt. Nā ſciendū q̄ ſolus
deus veraciter pōt cognoſcere coꝝ hoīs: quia
hoc eſt ꝓpriū ſolius dei. Ergo ſolus noſcitur
ſcrutatoꝝ cordiū. i. Reg. xvi. Homo videt ea
que patent: deꝰ aūt intuet coꝝ. Unde chriſtꝰ
adhuc in terra exiſs in hoc oſtendit ſuā dei ta
tē q̄ reſpōdit ad cogitatiōes cordiū vñ dixit
phariſeis: vt hī Math. ix. Ut quid cogitatis
mala in coꝝdib⁹ veſtris. Ergo illi peccāt qui
dicūt ille habz malificoꝝ. i. ſuperbū: inuidioſū
ꝛc. ¶ Queritz vtrū diabolus poſſit ſcire
cogitationes cordis. Reſpondetur q̄ nō: niſi
ex ſignis q̄ cōiecturis. Et in hoc eſt multum
ſubtilis: q̄ quicquid hō cogitat in corde ſcīm
hoc ſe habet in motu q̄ geſtib⁹ corporis: q̄ ip
ſe dyabolus ſubtiliſſime ſcit tales motus: et
geſtus cognoſcere: ergo q̄ſ dyabolus ſcit ꝑ
malas cogitatiōes. vel ꝑ illa ſigna exterio
ra interioꝝ cordis ſubtiliſſime cognoſcit an
homo illas ſuggeſtiones acceptauit vel reſpu
it. Quintū iudiciū eſt de futuris: vt dicendo
ille adhuc efficiet malꝰ vel talis vel talis et
ſic cōdāmat ꝓximū: quod eſt contra dictum
ꝑi vbi dicit. Nolite cōdēnare q̄ nō cōdēnet

bimini. Futura eñ cognoscere solius dei est.
Isa.xli. Annunciate que futura sunt & sciem⁹
q̄ dii estis vos. vnde Gust. Videre futura vt
presentia diuinū est. Notandū q̄ de futuro de
bemus habere spē boni etiam si aliter sit ia⁹
in presenti: ergo peccāt illi qui sperāt & cō⁹
tremūt illos quos vidēt pro nunc aliq̄ mali
cia infectos quasi nō possūt fieri boni. Facile
eñ est in oculis dei subito honestare & ditare
pauperē. Eccls. xviii. Manevlq̄ adhuc q̄⁹
immutabit ihs. Unde etiā Iristi. De futuri
contingentib⁹ nō est deterlata veritas. Vñ
Beda in quadaz omelia. Incertū est qualis
in futuro sit qui nunc bonus vel mal⁹ appa⁹
ret. Certū iudicii est in operibus indifferē⁹
tib⁹ finis medijs que indifferenter bono vel
malo animo fieri possunt. de quib⁹ non de be
mus dare certā sententiā: sed ea in meliozē
partē interptari & hoc est qđ dns nobis iñ
nuat in verbis premissis vbi dicit. Nolite iu
dicare & nō iudicabimini. Aug illosbo dic.
btūs Aug. Hoc loco nichil aliud scripi estimo
nisi vt ea facta q̄ dubia sūt quo animo tiāt i me⁹
liozē partē interpretemur. ℣ Queritur an
oia dubia in meliozē partē interptanda sūt.
Rñdeo q̄ sic: nisi hō cognosceret i spū ex re⁹
uelatiōe diuina hoc mala intētiōe esse factum
sicut legit de btō Wñdicto q̄ quidā emul⁹ ob
tulit sibi panē cāveneno mixtū q̄ ipe sanct⁹
Wñdict⁹ in spū cognouit & tussit cozuā vnuz
vt panē illū de vztaret ad locū vbi nulli pos
set ex hoc dānū fieri. Similiē legit de sancto
Benedicto q̄ sui emuli obtulerūt sibi bibere
venenuz in vale: quod ipe in spiritu cogno⁹
uit: et mediāte signo crucis vas ꝛfregit: & ve
nenū effudit. Ex quibus iam dictis sequit q̄
oia dubia in meliozē partē sunt interptāda.
Verbi gra. Si vides simul duos colloquētes
forte vel loquunt de bonis vel de malis: & tu
nō audis quid loquant an bonū vel malū:
tunc tu tenēris interpretari in meliozē partē.
Si aūt diffinitiue iudicas eos mala loquen
tes peccas mortaliter: q̄ facis ꝛtra preceptum
dñi vbi dicit. Nolite iudicare & nō iudicabi.
Item aliquis comedit in die ieiunii aut forte
comedit ex gula aut infirmitate aut necessita
te alīā: & hoc tibi incertū est. tñc hoc i meliozē
partē interptari debes vñ Aptis. 13 o. xiiii. Qui
eñ nō māducat māducātē non spernat. Vñ
legit ecclīā in vitas patrū. Fuerūt duo frēs
magne vite in cōgregatiōe & meruerūt ingu
li videre gram dei in alterutro. Factū est aūt
aliq̄n vtvnus ex eis egrederet in sexta feria
extra ꝛgregationē & videret quēdā māducā⁹
tem mane & dixit ei. Hac hora māducas
ta feria. die aūt sequenti facta est celeb⁹
missaz sicbm cōsuetudinē Interēsso fra⁹
vidit q̄ gratia q̄ ei data fuerat discessit a
& ꝛtristat⁹ est q̄ cum venissz ad cellā dixit
qđ fecisti frater: q̄ nō vidi sicut p⁹ dixi
dei in te. Ille aūt rñdēs dixit. Ego neq⁹
etib⁹ neq̄ in verbis. neq̄ in cogitationi⁹
cōscius sum michi alicui⁹ mali. Dixit fra⁹
et⁹. Nōne aliq̄ verbū vel sermonē orie⁹
locut⁹ es. Et recordat⁹ dixit ei. Heri cum
vidi quēdam mane māducantem et dixi
Hac hora māducas in sexta feria. hoc fo⁹
est ptm meū. Sed laboza mecuz hebdo⁹
das & rogem⁹ deū vt mihi indulgeat. Et
sūt ita. Et post duas hebdomadas vidit fra⁹
gram dei iterū venīrē super ecclīam suā & p⁹
lati deo sūt q̄ solus est bon⁹ gras referēs
Sciēdū q̄ q̄nq̄ cōtingit q̄ duo vidēt vel a
dūt aliq̄d fieri vbi vn⁹ iudicādo hoc in m
li peccat mortaliter: & alter q̄ hoc idem in
cat in bonū nihil peccat. Et etiā qñ ille q̄
cit aliq̄d q̄nq̄ vir peccat venialiter vbi ille
hoc vidēt et iudicat in malū peccat mortal
Greg. in mozal. Grave est satis & indiscre
in re dubia certa dēt sententia. ℒ Se⁹
ptimū iudiciū est ex euidētia facti vt cū q⁹
vidēt manifesta mala fieri: tūc ipe illa m
nifesta mala iudicat nō est ptm: vt cū ip⁹
dicat aliquā homicidāq̄ vidit eū interfi⁹
re hoiem: sicut si quis audit blasphemare al
quē vel peierare: vel videt aliquē inebriar
adulterari: furā q̄mittere: & sic ō alia: nul
ōtū ad factū sunt mala: ergo nō pōt i hu⁹
intēptari. Vñ Aug. de his q̄ nō pōt bono a⁹
fieri sicut sūt blasphemie: superba & hmōi m
bis iudicare pmittit. Sciendū tñ q̄ ōnia
lia manifesta mala nobis ōtū ad factū sūt
at iudicare: de emendatiōe tñ de bem⁹ spera
re. vñ Ber. dicit. Quando video aliquē fu⁹
primū interficere añ cultellum extrahit de
beo eū penitētē effiare: multomagis si hodie
videro aliquē peccare cras nō debeo eū p⁹
ptōze habere: sed estimare penitētē: q̄ forte
est ꝛtrit⁹: & sic ei de⁹ indulsit. Exēplū non
qñ iudicādū sit de primis etiā peccatoib⁹
ex legēda Johānis elemosynarii. Cū quidā
iuenis quēdā monialē rapuisset & clerici i
ozam beato Johanne expzobarēt & excom⁹
municandum coze dicerent: vt puta q̄ duas
alas perdiderat. L. suā & illi⁹ qpsecuit eos bea
tus Johānes dicēs. Non sic fratres non sic.
Dicēdo vobis: q̄vos duo ptā committitis.
Primo ꝛtra pceptū dei facitis: qui ait iudi

gulo. Nolite iudicare &c. Hereby q3 nescitis
quo merito. Qui vlq; hodie precet aut penitead:
ergo q3 audistis aliq3 malum de aliquo dici
q3 fecit:nolite facilitez hoc iudicare:sed si ꝯ
tum allerit q3 verz sit:nolite tñ eum adhuc esse
mere peccatorē:sed penitentē & cōpetrite ꝙ
multum dicendo. Deus sibi indulsit speram⁹
q3 cōuertus. D Quantū ad sedam par
tem ptis sermonis queritur vnde oriat iudici
um temerariū. Q3 aliqui ola que vidēt vel au
diunt in pejorē partē semp interpretant. Ma
nifestū q3 ex trib⁹ oritur suspitio et iudicium.
Primo ex propria superbia: q3 veri humiles
estimant alios meliores se ipis. Unde scīdū
q3 tribus modis quis tenet alios meliores se
ipo estimare. Primo cū videt aliquod bo
num in proximo qđ tu scis nō habere vtiq; ex
hoc debes te illi alteri subicere quo ad
hoc:estimare toto corde eū i illo te excedere
Secūdo cū cognoscis aliquē defectū in te qui
in alio nō cognoscis debes te ei iterz ex humi
litate subicere. Tertio cū etiā nihil talis bo
ni scias in alio ex humilitate tñ semp debes
estimare aliquid boni occultū i eo ꝙ tu nec q
quis nec cognoscis:s nescis qualis ipe sit ad
huc in ꝓspectu dei. q3 forte multo melior te.
Ideo p3 q3 ex superbia oritur temerarium iu
dicium:q3 si se lōge meliores & peiores illis ꝯ
sideret estimaret non haberet ausum iudicū
di temerarie. Hoc heu tales ceci sunt quo ad
hoc trabē nō vident in oculo suo:sed festu
cam bene vident in oculo fratris. Sed si se
ipos & suos ppios defect⁹ in humilitate co
gnoscerent:alios minime iudicarent. Secūdo
opit ex eo q3 ꝯ male afficit ad alios. vñ Aug.
Certū est q3 de malo incerto neminē iudicare
quē tñ⁹ meipm diligere:sed & defendere &
excusare ꝙdiu in publicū non ꝓdiret. Sed q3
charitatē perdidim⁹? facilius alterutrū iudi
camus. Hoc p3 debet de inimico quis ex leui
bꝰ signis mala opina & si aliq3 malū de eo
audit facilius credit. vñ Chry. in li. de com
punctiōe cordis. Si enī ꝯ bonū dicat & de ini
mico nō credit. si aūt ꝯ malū hoc nō solū cre
dit sed cōfirmat. Et tales sic temerarie iudi
cātes proximos olim dūt se ex a gratia dei & e
charitate dei & primi vacuos sine quib⁹ tñ ē
est sal⁹. vñ. i. Jo. ii. Qui nō diligit fratrem
suū manet in mortē ergo tales hñt signū q3
mortui sunt coram deo. vñ Au. Mirū aīe amor
ē q3 nō amat mortuū? Tertio opit ex eo. q3 qđ
ꝯ in ceteris est malū & grue⁹ ex hoc ipo quia
si cōcinus sine malicie de alio facile malū opi
nit. vñ Aug. Facilius in duo putat quod in

se sentit vñ etiā Chry. super Matth. Dia bō
sedem se estimat alteri. ergo iudicare pcos est
signū pcati & guerū cordis. Hoc p3 in exēplo
vanitatis aranee & apis locāt se sup flores & sug
ex eis quē extrahit apis convertit in mel dulce:
q3 aranea succū quē extrahit convertit in venenū
sic est de bonis & malis cordib⁹: q3 boni oīa
que vident vel audiūt cōuertūt in mel dulce
i. in bonū. Sed mali et perversi homines q3
sunt inimici omnia que vident vel audiūt
convertūt in venenū. i. in malū interpretant.
unde Chry sup Matt. Sicut difficile aliquē
suspicari malū q3 bonū: sic difficile aliquē su
spicari bonū qui malus est qđ nō facile debe
mus iudicare malū p3 ultimo & tale exspu.
Legit in vitis patrū q3 quidam senex predica
uit in quadā ciuitate: & quedā meretrix com
puncta in verbo & exēplo ipius clamauit ad
illum sctm pkem dicens. Salua me pater vt
ipa meretricē. Ille vo holm cōfusionē omo
nō curās dixit ei. Sequere me. Et tenēs eā per
manus exiit publice de ciuitate oīb⁹ aspicē
tib⁹. Facta est fama: q3 abbas duxit mulierē
dām porphiriā: ita ei vocabat ꝓcētib⁹ eni
eius vt mitteret eā in monasteriū inuenit mul
ta in vna cella puerū pulcrū & sustulit eū ad
nutriendū. Itaq; post ānū qđ venerūt i pa
triam vbi erat abbas & porphiria q3 fuerat de
meretricib⁹. Et videtes eā habere puerulū
dicūt ei. Heracliter bonū abbati pullū genuit
i. nōdū ol sctm sermā accepit. Audiens ergo
q3 viderāt eā tyriū: inde enim abbas tulerat si
lā diffamanet: q3 genuit de abbate porphi
ria: & nos vidim⁹ puerulū oculis nris simila
te ei. Qđ ergo cognouit ex deo abbas obtū
sū dixit mulieri eam⁹ tyrum: q3 illic habe
bimus refugium & voluptuenias mecū. Illa
vo nō volēs 2tradicere ei secuta ē eū vbi ue
nit ambo hñtes puerū septē annoꝝ existentē
Cū aūt ciuitatē intrassent cōgregat⁹ est popu
lus ad videndū eū & porphiriā & puerū tunc
dixit ille senex. Aferte mihi pannos. Cū attu
lissent euacuauit eas in vestimentū suū coram
oi populo & dixit. Credite fratres: q3 sicut de
us rubū custodiuit incōbustū & sicut nec tu
nicā meā incenderūt pnne ille: ita nec ego
cognoui pctm mulieris illi⁹ ex quo erat? fuz.
Et oēs mirati sūt q3 nō arserat vestimentū
ad igne. & glorificāt deū qui posset ventilet vel cur
ederet. Et ipe indicauit eis q3 in ōdā capella i
nemisset lacrimā & derelictū ab oīb⁹ holo⁹ vsq;
ex quadā compassiōe sustulerit illum et in
terim q3 deū nutrierit. Tūc oēs holes illi⁹
ciuitatis egerūt pniam q3 sic filiū sctū pauꝑ

q̃ illã mulierẽ iudicassent. Ex quo pz q̃ nõ debemus esse pceptores ad iudicandũ primos nostros. vñ Ber. Cane serue dei vt quẽ imitari non vis dãnare. Cane alienę querelatio nis esse curiosus explozator aut temerator in der etiã si ꝓpria acta reprehendat tamẽ sic iudicet primũ. Magis autẽ exacta intentione si opus non potes. puta ignozãtiã. puta surreptionẽ. puta casum. qõ si oino oĩa dissimulatione cui certitudo exciat. saltẽ isto modo ti bi ipse q̃ dicito apud te. Vehemẽs nimis fuit illa temptatio qõ de me filia cecidisset si accepisset in me similẽ potestatẽ. Unde est signũ bonitatis in homine nõ iudicare primos. vnde Ezech. Quantũ vos in bono pficistis. intantum etiã bona de aliis sentitis.

¶ In eadem dominica. Sermo. pcl. De detractione.

NOlite iudicare ꝛ non iudicabimini. Luce. vi. Sciendũ q̃ aliqui nõ solum iudicãt primos: sed etiã detrahũt ipsis q̃ denigrãt bonã famẽ ipsozũ qõ est valde periculosus q̃ dãnabile. vt in pãti sertia ſñt dicẽda. Primo quare merito detestãda est detractio. Secõ q̃t modis fit detractio Tertio de his qui libẽter audiũt detractiões ¶ Circa pmũ sciẽdũ q̃ detractio ꝓpter q̃n q̃ detestanda est. Primo q̃ cõparat homicidio: q̃ ille cui detrahit in cõtrietia illi⁹ q̃ audit detractionẽ occidit in quo pri⁹ viuebat q̃ famã bonã. Et tale homicidiũ grauꝰ est cozpozali. q̃ scõm Hen. de vzi. In homicidio cozpozali solũ cozp⁹ vni⁹ occidit: hic autẽ simul plures alie persũa. s. illi⁹ detractozis: alia illi⁹ cui detrahit: q̃ cũ hoc pcipit trahit q̃ vindictã querit sup detractozẽ. Tertio aia ipsi⁹ q̃ audit libẽter detractionẽ talẽ. Cũ tale homicidiũ periculosissimũ est: q̃ est cõtagiosus. serpit enim de vno ad alĩũ ꝓsimiliter oĩs inficit siquos ꝛ hs venenũ detractiõis ifũdit. vñ Ber. sup canonicã Joh. Alꝰ est detractoz q̃ loquit q̃ vnũ verbũ cũ loquit: q̃ cũ vnũ verbũ in eo dẽ momẽto multitudinis audiẽtiã dũ aures trãsfigit alas interficit. Secõ põt valere ad detestãdũ detractionẽ hoc q̃ detractoz diuersis gñib⁹ rez ꝓparat. Nã primo ꝓparat cant. Eccli. xix. Sagitta ictꝛa temozi canis sic et verbũ in ore stulti. Canis vero sagittã infixã huic temozi nõ deficit vonere remouerit nec stultus quiescere põt bonet verbũ malũ q̃ de prio audiuit alijs retulerit. Detractozes q̃dẽ sunt canes diaboli nõ ymittẽtes vnã quicunq̃ auferri hic q̃n lacerẽt q̃ mozdeant. Itẽ cõparat

pozco: quis ed modũ pozci os ejus [illegible]
q̃ debeat sicut pozcus ingrediens in q̃ aliquẽ q̃ sibi intum q̃ sloꝛes inueniẽs sloꝛes mittit q̃ lutũ ingredit q̃ ie in eo volutat. detractoz bona dicta seu audita de pximo q̃ miscet: q̃ mala dicta seu audita de pximo pponat q̃ retinet: q̃ sic os et linguã inquinat: q̃ membꝛũ nobile pre alijs animalibus. vñ Jo. i. golist. Quilibet animalium naturali hꝫ sermonẽ hõ. Itẽ detractoz cõparat serpenti in [illegible] ypocritarũ. Serpens enim est animal quietũ silẽtio mozdẽs tozuose incedẽdo sic detractoz est: q̃ occulte obloquit pximo. vñ Eccli. x. Si mozdeat serpens in silẽtio nichil eo minus hꝫ qui occulte detrahit pximo q̃ tuole etiã incedit detractoz dũ a laude excipit cui detrahit: q̃ fide subdit. Non dico q̃ alio detrahẽdo: q̃ vt fides ei potioꝛ adhibeatur dicit se multũ eũ amare cui detrahit q̃ ergo eo q̃ sic eum dilexit sicut iudas xpm dilexit eum falso oculo tradidit. vñ dr. Nã bonis eis q̃ cozde mala meditaris: oculo que intuendo dedit her michi tu das. Ergo tales simulditozes pximoꝛ sicut iudas fuit xpi. ¶ Secundo: q̃ ydiotes humi petioꝛes sunt furibus manifestis q̃ vestes q̃ alia bona furãtur. vnde Augustinus Tolerabiliozes sunt fures q̃ vestes q̃ alia bona diripiunt q̃ fures q̃ famam nostrã bonam dilaniant. Cuius ratio her est: q̃ vt dicit Salomo. Melꝰ est nomẽ bonũ q̃ diuitie multe. Ideo q̃ nomẽ bonũ alicui aufert magis nocet ei q̃ si ei multas diuitias furaret. Quarto q̃ lingua detractozis petioꝛ videt esse inferno. Infernus enim solũ malos deuozat. Lingua vero detractozis bonos q̃ malos. Insuper detractores vno morsello comedũt vnã totã ꝓuinciã vel archiepatũ vel ciuitatẽ: vel parochiã: vel villam cũ eis obloquunt: q̃ est valde periculosum cũ dr in tali ꝓuincia ſñt captozes: vel in tali ciuitate sunt viuerti vel aduleri: et de aliis. q̃ sibi innocentes cũ nocentibus dimittunt q̃ est ꝓtra iusticiã. Hoc pz q̃ si vnꝰ [illegible] reꝰ tñ tres vel plures ſñt innocentes. Quinto q̃ inter alia petã illud magis difficulter venia tur expiari: q̃ pz q̃ hoc q̃ scõz Aug. Non dimittit petã nisi ablatũ restituat. Cui igit detractionẽ abstuleris pximo bonã famã tuã que inter bona tpalia est bonũ nobilissimum igit restituere teneris ei famã suã. Sã nota Tho. ii. ii. q. lxiii. dicit q̃ libet tenet ad restitutionẽ cuiuslibet rei subtracte. Et videt dicere q̃ ei cui detraxeris potis plene restituere cũ nõ possis scire in quot cozda virus detractiõis sit pullulauz. ¶ Circa scõz est sci

ram q detractio fit multis modis. Primo qñ
de occulta mala primi manifestat cum dicta
mendo q simulando etiã si vez sit qd ipe di
cit. vñ si fiat cñ intentione ad nocendũ ei est
pctũ mortale. vñ Chrys. Sicut mortale pec
catũ est innocenti falsum crimen imponere sic
vez crimen occulti alio revelare. verbigra
tia aliq aliqñ pctũ occultũ primi fecit qd tibi
a tali deo celaret: si alii hoc publicares ad
nocendũ cñ peccatus mortaliter: verum
dicis. Sz si manifestares illi qui posset ei pro
desse vt emendaret hoc esset bonũ q laudabi
le q in hoc quereret sui? primi. Itẽ si ille ite
rum apud quẽ tu primũ infamabi alteri eã
dem intentiõe hoc occultũ malũ revelaret. s.
primum infamãdo: similr mortaliter peccares
q in te etiam culpa redũdaret. O quot q quã
ta mortalia ppetrant cñ quis de q totã ciui
tatẽ vel quinciã infamat: imo si aliqs mani
feste in aliqua ciuitate ifamat? est q sacrũ ei
necessũ est i illa ciuitate q ubicunq ad aliã
ciuitatẽ vbi hoc nesciret: tñc si publicanus ibi
pctũ q exercitum illi⁹ hois ea intentiõe vt ibi
etiã infamaret grauiter peccares. Dicit si qs de
longinq⁹ partib⁹ veniret ad ciuitatẽ illã vbi
ille sic manifeste infamat? est q merito fleret
de hoc illorũ si manifestares ei hoc mani
festũ malũ illi⁹ hois ea intentiõe vt cum in
famare grauiter peccaret. ergo nullo mõ de
bemus manifestare mala primi illis qui nõ
sunt vbi nõ vdelle sed obelle põt. Sz tñ sciẽ
dum est q si qs occultũ pctũ primi publica
ut bona intentiõe vt corrigeret q emendare
tur hoc est licitũ q meritoriũ. vñ dr in decre.
Crimẽ publicare vbi vdeat ẽ meritoriũ. xxii.
q. v. hoc videt. Scdo fit detractio qñ qs au
dita mala de primo cũ augmẽto refert alijs.
Et hoc hrualdꝰ cõe ẽ vt mala primoꝝ aug
mentet q aggrauet: qõ tñ est multũ periculo
sũ hoi q graue pctũ talia mala cũ augmẽ
to ferre q sic primũ gfundere. Tertio fit de
tractio cñ quis crimina falsa iponit primo q
illa manifestat alijs q sit falsa finxit sup pri
mũ q hoc est grauissimũ pctũ inter pcta de
tractionis q vix remittit tale pctũ. vñ Hiero.
Non facilius venia prẽstat dixisse de vertice q
frendo q inter oia pcta illa duo. s. detractio
q eraz ablatio magis difficiliter dimittũt hoi
q sine restitutiõe nervalet strictis nec lachry
mis effusionibꝰ etiã si tot lachrymas effunderes
sicut bñs Ma. q maria mag. effudit qñ a
more pctõ sua deplanxit. Itẽ nec valet pctõ
cñ stellio nisi fiat sibi possibilitate ablatoꝝ
restituto. Ergo detractores q iniuste proxi
mos q in publico diffamauerũt tenẽ in pu
blico revocare et eis bonã famam restituere
sicut posse q nosse si volũt grauia q enumerare
nẽ cuiqm petõ. Quarto detractio fit qñ qs
negat occulta bona primi verbigra. Sicut
cñ aliqua bona refert de primo q illi mul
tos nec bona vera esse q dicunt de illo cui ꝯ
fidet: sua vera sunt in ia. Et cñ hoc facit ex
inuidia q dicta grauiꝰ peccat. Quinto qñ qs
nititꝰ minuere bona manifesta primi que nõ
põt ex toto negare tamẽ nititꝰ ea minuere. vñ
dr Hugu. Detractor est q bona primi inꝑcõ
põt diminuit. Sexto quãdo qs bona primi p
uertit in mala dicẽdo ea esse facta mala inten
tiõe cñ tñ cor soli deo patet. vñ Hug. Detra
ctio est locutio ex inuidia perdẽs bona alioꝝ
denigrãdo. Et hoc q fit bona primi qs cõuer
tit in mala patebit ex iudicio q ex defectu charꝯ
tat⁹. vñ Aug. Certũ est q de malo incerto ne
mini iudicare qñ tñ meipm diligere. Ini
micꝰ ẽ signũ magne nequtie q querulosi q hoie
q sic primũ suũ iudicat q bona sua deprauat.
vñ Chrys. Sup Mat. Sicut difficile aliquẽ in
spicat malũ q bonꝰ ẽ sic difficile aliquẽ in
spicat bonũ q malꝰ ẽ. Itẽ ibidẽ. Dis hõ scãz
se estimat alterꝫ. Septio fit detractio scdm. s.
Tho. maliciose retices bona primi: vt cñ qs
innocẽtẽ diffamat q tu ex inuidia nõ contradicis
reꝰ eris. qñ tñ tenẽ ex charitate impedire et
punire dãnũ primi tale. multo fortiꝰ iuste
mũ ei⁹. Nã si vnũ de nouẽ petis alienis nõ
resistere querelis cñ bñ possem. vñ in decre. dr
Nec debere posse querelis q nõ facere ẽ eis pẽ
tire. xxiii. q. iii. Qui põt. Sy Scdo q tunc
tenere de bem⁹ de his septẽ modis detractio
nis. vt aliꝰ hoc melꝰ seruare possem⁹ cũ nul
lus deberet loqꝫ de primo ipso absente. vñ dr
Leui. xix. Nõ maledices surdo surdo male
dicit q absenti detrahit. Nõ enim absens mi⁹
audire põt detrahẽtẽ q si surdꝰ esset. Surdus
enim qñq audit qñ tibi alta voce clamat. ab
sens vero qui qñq dictat q duas leucas vel tri
plicꝰ nõ audit detrahẽtẽ q tñcñq clamat. vñ
dr Hier. Noli diligere detrahere ne crudiaris
Pauci enim sunt qui huic vitio plene resistãt.
vñ Aug. sup illud ps. Sz eo vt me diligeret
detrahebãt michi ꝛc. dicit. Qui⁹ nocet in mem
bris xpi detrahẽtes primo qui alios interficit
creditor q qui eꝰ carnẽ mox resurrecturꝫ q
mercit: q ppter detractores grauiter punit
a deo q quãq ẽt tales desperãt i agone mortis:
vt ps in tali exẽplo sequẽti. Fuerãt duo fratres
clerici q⁹ vnꝰ erat detractor publicus⁹ sic q de
nullo poterat bonũ loquiqui in infirmitate

detent? cū ad pulam a socio moneret quipē deus monitionē ei? in nullo ciño se emendauit. Et cū ad extrema appropinquaret aduenit? a socio gmilit sibi q̄ ista.xxx. dies apparet ei si posset? si de? gmitteret. Et sic mort? est? post paucos dies deo gmittēte nō p salute ei? iz vt ceteri tali eruditentur exemplo apparuit socio ei? niger? accēsus totus ignit? int? ? horis icendio ifernali. Ad cuius gspectū cū ille tremore deficeret dixit ei. Ego fuz ille infelix quōdā soci? tu? p quo oras ma niter: q̄ ppetue luz dānat?. Et cū ille queret quō successisset sibi in agone rūdit. Cū essem in extremis duct? fui coz̄ iudice. Cūq̄ obtutū teterē pre timore vidit multas alas solē luci diores ad iudicē gtra me man? extēdentes? clamātes. Vindica dñe sāguinē nr̄m de illo mendace detractore q̄ nos apō homines mēdaci ter diffamauit. Ad hāc vocē cū me iudex ispiceret torua facie? tristo vultu ego i et?, alpectu territ? ? gfusus? de plāt gtra me malis michi cōsci? memetipm? magnā miaz dei sū oblit?: ? sic desperāt ppetue sum dānat?. ¶ Circa tertiū sciēdū q̄ libēt audire detractiones de gximis periculoz̄ e. Vñ ba sacre scripture dissuadēt nobis hoc. Vñ pue.iiii. Labia detrahētiū sint gsul a te. vñ Eccli. xxviii. Sepi aurestuas spinis? noli audire linguā neqū. Itē ḡcit vtrū peccet q̄s audiēdo detractionē. Videt lez̄.i. Tho.ii.ii.q.lxxiii. Si alios detractionē audiat absq̄ rectitudine videt detractoi gsentire. vñ sit gticeps peti et?. Si etiā q̄s inducat aliquē ad detrahendū vel saltem placeat detractio gpter odiū eius cui detrahit: nō min? peccat q̄ detrahēs: ? q̄nq̄ magis. vñ Ber. Detrahere vel detrahentē audire ēt̄ horū dānabili? sit nō facile dicere. Si vero ei pctm̄ nō placeat: ? ex timore vl' negligentia vel ēt ex verecūdia quadā obmittit detrahētē repellere? illi obuiare q̄ ei detractio displiceat tūc peccat q̄dē: ? multomin? q̄ detrahēs? plerūq̄ venialit. Q̄nq̄ ipsi etiā potest esse mortale: vt q̄n ex officio incūbit ei detrahentē corripere vel etiā gpter aliq̄d periculū inde gsequēs: vel gpter radicē qua timor hūan? q̄nq̄ pōt esse pctm̄ mortale q̄d sit q̄n hō sic est dispositus? vt gpter timorē cuiuscūq̄ rei tpalis faciat aliq̄d gphibitū vl' ptermittat aliq̄d q̄d est ḡceptū i lege diuina. talis timor est pctm̄ mortale: aliōn est veniale. Itē q̄ libēter audit detrahē grimis sit sicut canes. Cū vn? canis ledit tūc ocs canes accurrūt? lacerāt? mordēt. Sic silr faciūt detractores q̄ audiūt aliqui obloquentē? obloquēti applaudūt. Insup? ? sua etiā apponit. Si alias suas gpias occidāt? mortē eternā incurrāt. Cōsequēter dicit Au. Nō accōmodes aures tuas ad gripiēda verba detrahētis ne cōcipias mortē in aia. Detrahēti enī? audienti vtriq̄ eca ē mors aie. Et vt breui? gcludā detractor? ? libēs auditor diabolū portant in lingua. Vñ diliber inquātū pōt dz gpterire detractores. Vñ legit de q̄dā epo q̄ fuerat i purgatorio? vehemēter affligebat in tormē clerici sui existētis in ifernō alēdemū ad tp̄z q̄ detractiones ei? q̄nq̄ audierat? et̄ gpter nō satis acriter corripuerat q̄nis alt epo i sactis hon? fuerat. Itē Hinricus sit lingua detractoris: ptz q̄ hoc exh. Erat q̄dā maxim? detractor religioz̄: clericoz̄? aliōz bonoz̄ hoim q̄ tandē decessit? obiit. Et post multos āos cū aperiebāt ei? sepulchrū tot? corp? inuenit baḳ putridū gter linguā ei?: sed rane linguā inter se volentes rodere nō valebāt. in signū q̄ lingua illa nō fuerat digna i terrā redigi. ppter eo q̄ multos homes leserat? miser ille hō cuius illa lingua erat iam in aia? post iudiciū in corpore et aia in eternū torquebit? nec tū cōsumet. vñ Ipo. ix. Moyses fugiet ab eis.

¶ Dñica. v. post festum trinitatis. Ser. xvii. De operib? que fiunt in pctō mortali.

PRecepto? per totam noctem laborantes nichil cepimus. Lu. v. Sciendū q̄ illi laborant in nocte qui bona opera sua faciunt in pctō mortali cum quib? nō merent vitam eternā. vnde in pñti sermone tria sunt dicenda. Primo quō non merentur vitā etnā cū bonis op?? q̄ in pctō mortali fiūt. Secdo q̄ fruct? tales sequūtur ex bonis op?? q̄ in pctō mortali fiūt. Tertio exēplū. ¶ Quātū ad pmū sciendū q̄ cū bonis opibus q̄ fecit q̄s existēs in pctis mortalibus. s. iudicia. superbia. gula. luxuria vel auaricia. ? sic de aliis nichil meret q̄tum ad vitam eternā. vnde Leui. xvii. Si maculā habuerit non erit acceptū dño vñ Eccl. i. Nō accipiā a vobis sacrificiū: q̄ man? vre sanguine plene sūt. Nā sicut mors corpis q̄nat hoiem ab vsu mēbroz. s. q̄ nō pōt ambulare? nec stare: nec audire: ? sic de aliis. Sic ? pctm̄ mortale pīuat hoiez vsu mēbroz quo ad opa meritoria eo q̄ nichil meret cū oib? suis q̄ sit meritoria vite eterne sicut nec alal bestū. ps. Nō cū in honore esset non intellexit. cōparat? est iumentis insipientib? ? similis fact? est illis. Ergo sicut iumentū q̄ ḡtinue laborat nichil meret nisi pabulū sum ti pozat? sic ? hō existēs in

ptō mortali soluz mereꝛ talē remuneratio
ē cum suis bonis opib⁹. Ergo sicut tumēdū
ē talis hō. Sic ergo opa nra sine deo accepta
a nobis meritoria: tūc ea debem⁹ facere i cha
itate q gra sine qua nullū opus valet ad ꝯ
emq etiā sit de gne bonoꝝ. vñ Ber. Chari
as est bonū ei qua nec opus minimū despi
it: sine qua nec maximū acceptant. Hoc pro
bat huius pdicatio sit opus de gne bonoꝝ tñ
sine charitate nō est meritoria. vnde Apls. i.
Coꝛ.xiii. Si linguis hoiz loquar q angelo
charitatē aūt nō ha. ea. sum sicut es lo. q cim
mniens. Itē nec elemosina valet sine chari
ate. vnd apls ibidē. Et si distribuero oēs fa
ez. in cibos paupez cha. aūt nō ha. ni. mi. p
dest. Item nec coꝛpis afflictiones nec martyꝛ va
et sine charitate. Ibidē si tradidero coꝛpus
eū ita vt ardeat. cha. aūt nō ha. ꝛc. Ardere
aūt est maxima afflictio. Si ēt maioꝛ afflic
tio nō est meritoria nisi in charitate fiat: nec
minoꝝ. i. ieiunij vigilie q oꝛationes. ꝛc. Opera
ei erūt bona q meritoria ex operāt⁹ bonitā
te. Luce. vi. Bon⁹ hō de thesauro cui coꝛdis p
fert bonū. Math. viii. Arboꝛ bona fructū bo
nos facit. Mala aūt arboꝛ fructū malos facit
Aug. Nihil est bonū nisi ex te bono. vñ Gze.
Inquātū est boni sum⁹ coꝛā deo: intātū bo
na erunt opera nostra apud deum. ¶ Quā
tum ad hōm est sciendū q septē bona pduc
ūnt ex bonis operib⁹ que fiūt in ptō morta
li. Pꝛio valent illa opa bona ad tpalium bo
noꝝ multiplicationē. Ela. i. Si volueritis et
audieritis me: bona terre comedetis. Et hec
est hō vna pncipalis quare mali ꝓsperāt in
diuitiis q honoꝛibus sanitate coꝛpis gaudiis
mūdi. q sic de aliis. q hic remunerant pro bo
nis operib⁹ suis: q nulli⁹ est tam malus quin
qñq aliquid boni faciat. i. oꝛādo aliqñ vnū
pater noster: vel audiendo missam: vel dādo
elemosinam: vel ieiunādo. q sic de aliis. Ho
do nulli bonum manet irremuneratū: sed ex
quo in celo talia bona nō remunerabūt: tūc
opꝛ q hic in terra q ista tpalia bona illa opa
remunerent. vnde Gzeg. Quicūq bene i hoc
seculo habetis cum bona egisse vos recolitis
valde de his ptimescite: ne concellavobis pro
speritas coꝛdē sit remuneratio bonoꝝ. Un
de etiā dñs in decre. Mali ꝓpter bona que fa
ciūt plentē ꝓsperitatē pro retributione acci
piunt de pe. di. iii. c. hō. Ergo malū signū est
ꝓsperitas tpalis q cōtinua. vnde Gzeg. Ma
gnus affluxus eꝛrū tpaliū eterne dānatio
nis est indiciū. vnde Aug. in li. de vera. vita.
Nichil infelici⁹ sterilitate pꝛsperitatis. Hic ero
uerō bonū signū est aduersitas cū patiētia.
vnde Gzeg. in moza. Attende scripturā dicēt
tibi. Flagellat oēm filiū quem recipit. Tu di
cis: coꝛpe exceptus sum. si exceptus fueris a fla
gellozꝝ passione: ceris q exceptus a nūero filio
rum. Ergo patiēter ītemitates q tribulatio
nes sustinere debemus. vñ Hiero. in epla. Li
bens nūc coꝛrecta patioꝛ vt futura mihi glo
ria seruet. Item qz in ꝓsperitate multocies
obliuiscunt dei qui ipse ꝛequirit q pꝛopheta
dicens. Saturati sunt q obliti sunt meiz ne
boni obliuiscātur deū tunc punit eos in pnti
vnde Gzeg. Dilectis suis deus nec asperā fe
cit ne dū delectant in via obliuiscātur eoꝝ q
sunt in pnīs q qñ deus punit eos hic hoc facit
ex charitate. Apo. iii. Ego quos amo ar. q ca.
Ozige. sup Ozee dicit. Qui diligit a dño coꝛ
ripitur. qui nō diligit in pcis suis dimittit.
Ex iam dictis pz q cōtinua ꝓsperitas tpalis
est signū ire dei: q remuneratio bonoꝝ opez
que in ptō mortali fiunt. ¶ Sedo valēt
illa bona opa ad tpalis pene dilationē vel di
minutionē. Ptōz enī qñq demeruit q etiaz
hic in plenti puniri debuit: q tamē ꝓpter ta
lia bona opa que in peccato mortali fiūt dif
fertur talis pena q plaga dei. In signuz hui⁹
qñq duo peccāt q vn⁹ hic punit q alius non.
qz forte bona opa fecit in ptō mortali ꝓpter
que bona opa deus dilulit plagam q pꝛolon
gat sibi vitā ꝓpter emendā eī alius q illū
ptm fecit subitanea morte iterijt: vel nō hic
a deo grauiter plagatur ita q sua pena hic
incipit q in futuro nūq finietur. Sicut legit
ti. li. Math. de anthiocho rege cui⁹ pena hic
incepit q impetuū in inferno durabit. vnde
Iosue. vi. legitur q raab meretrix fecit Io
sue viuere: q domū eius atq omnia q habuit:
quia nuncios recepit ad hospitium quos Io
sue misit ad explozandū terram pꝛomissionis
Exemplū legitur q quidam mercatoꝛes fue
runt in mari in vna naui. q cum remigarent
ad portū q ad littus maris q exirent de naui:
tunc vn⁹ mercatoꝛ qui fuit paganus vidit ho
minē mortuū iacere non tumulatū: q ipe pa
ganus mia motus sepeliuit illum. Et in eadē
nocte apparuit ei angel⁹ dñi in sōno dicēs ti
bi q cras tua die nullo mō debet nauigare
sed q illum die ibi manere q quiescere. Et de
mane hoc socijs suis indicauit rogans eos vt
ibi manerēt: qui noluerunt et acquiescere: q
nauim cum mercimoniis intrauerunt q om
nes submersi sunt. Et per hoc periculum moꝛ
tis euasit pagan⁹ ille cum suis mercimoniis
¶ Et legitur de eodem pagano q semel fuit

turvus taberna vbi multi boles fuerit lubrica et deū blasphemauerit: tunc venit angel⁹ in forma nuncii ⁊ iussit sibi vocare meretrices filiū: ⁊ cū exiuisset de domo ⁊ nūciū fecerat immediate domus corruit ⁊ oēs in ea exītes oppressit: ⁊ sic iuuenis ille pagan⁹ euasit mortem pter illā miam quā exhibuit in illo mortuo quem sepelierat: ꝙuis in petō mortali fuit: tñ bonū opus fecit sepeliēdo mortuum. Tertio talia opera valēt ad gratie habilitationē ītz ꝙ peccatoz ille citi⁹ conuertat: qz qui corp⁹ suū virgis ieiuniis afflixit magis habilitat ad gratiā recipiendā ꝙ alius petōr qui talia opa nō fecit. Et etiā cū elemosynas dat pauperibus ⁊ ille pro eo interediū: ⁊ quicq̄ gēam sibi impetrāt a deo: ⁊ sic citius conuertit ꝙ si nulla bōa opa in petis mortalib⁹ fecisset. Hoc pz qz quicq̄ duo peccāt ī eodē petō ⁊ vn⁹ puer⁹ fit ⁊ alt⁹ obdurat ⁊ dānabit. vñ de hoc dicit in text. In petis exītes debēt benefacere: vt de⁹ ꝙ hoc coz illozū illustret. de pe. di. v. Falsas. Quarto talia bōa opa valēt ad assuetationē bñ operādi. Tre. iii. Bonū est vitio cū portat ingū dñi ab adolescētia sua. Et hoc intelligit per assuefactionem. ℔prouerb. xxii. Adolescens iuxta viam suam etiā cū senuerit non recedet ab ea. Nō est: qz scōm Arist. i. rhetō. Omne consuetū delectabile ē. Idez. Multa naturalit nō sunt delectabilia sed cū assuefacta fuerint erunt delectabilia. Ergo bonū est bona opera facere pter assuefactionem: qz ꝙ quis assuescit postmodum vix dimittere pōt. Similiter intelligitur cū quis assuefact⁹ est in malis opib⁹. vñ Hie. xiii. Di mutare pōt ethiops pellē suā aut pardus varietates suas: ⁊ vos potestis benefacere cū didiceritis male facere. Ratio est: qz scōr Arist. ii. ethi. Ex actu multoties iterato fit habit⁹. Idem. vii. ethi. Difficile resistere est consuetudini que assimilat nature. Quinto talia opa valēt ad restituendū petis. Quia vt ait Greg. ℔etrus suo pōdere mox ad aliud trahit: sed ꝙ bona opa cōterunt ds quicq̄ ynō tot petā ꝙmittit. vnde Eccli. iii. Ignē ardentē extinguit aqua. ⁊ elemosyna resistit petis: sic etiā intelligit de aliis bonis opibus sicut de elemosyna. Sexto talia bōa opa valēt ad edificationē proximi pter bonū exēplū qđ ab aliis bonis opibus recipit. Unde Bern. in ser. Hominem⁹ holib⁹ semē. i. exēplū bonū per apta opa. Sed alit qui non solū mali in semetipis sunt sed etiā malicia suā in proximis ꝙ exēplū malū infundit pessimi' dicit vnde Arist. ii. ethi. Pessimus est ille ꝙ non solum inuvtiuus malis ad seruēd etiā ad alios. Unde Greg. in moza. Tot moztib⁹ ds dignus est ꝙ exēpla prauitatis in posteros reliquit. Ergo bonū est bona opera facere in petō mortali pter exemplū et edificationē proximoꝝ. ℣ Septimo talia opa valēt ꝙ pena eoz minoz erit ī inferno in calu: sic dicit dānati. Sed ītr qđ hoc intelligit ꝙ pena eoz minoz erit. Respōdet ꝙ nō intelligit ꝙ illa pena quā ipz cū petis suis meruerit eis minuat ꝙ talia bona opa: qz illa pena manet: sed intelligit de illa pena quā incurrissent si bōa opa nō fecissent: ⁊ hoc triplit pōt fieri. Primo ꝙ hō dānatus nō solū punit pro petis ꝙmissis: sed etiā punit de bonis opib⁹ omissis ꝙ debuit ⁊ potuit facere ℞ gratia. Audire missam in dñica die tenet ille cui dr de precepto: vt pz de ste. di. i. Missas ꝛc. Dēs fideles. Nom⁹ si non audiunt missam ⁊ potuit audire punit pro illa omissione. Sed ille qui audiuit missā punit. pro illa ei omissione nō punit: qz obediens precepto ecclie fuit: sic etiā intelligit de ieiuniis ecclie ⁊ de aliis bonis opibus ꝙ nō eo mō fecit quo debuit: si melio⁹ esset facere ꝙ ex toto omittere ⁊ iō minus punit. Secō qz eo tpe quo opera bona fecit forsitan male fecisset. mouo scōm ꝙritatē culpe erit ꝙ pene. vnde Greg. Unus gehēne ignis crediblis est: sed non vno modo oēs cruciat pēs. Unusquisq̄ enī ꝙtum egit de culpa tñ sic sentiet de pena: qz qui duo petā mortalia ꝙmisit ⁊ damnabit grauio⁹ punit ꝙ ille ꝙ solum vnū ꝙmisit. Et etiam sdeo qz reddituri sum⁹ rōnem de tpe. vnde Ber. Oēs temp⁹ nobis impensum ⁊ nobis exigetur qualiter expensum. ⁊ qui aliquid boni fecit ꝙ petō mortali meli⁹ tps suum expendit ⁊ minus punit ꝙ si nichil boni interim fecisset. Tertio pter exēplū: qz si peccasset manifeste. tūc alios occasio fuisset ꝙ suū malū exēplū ad illa petā ꝓpetranda. ⁊ tūc nō solū pter ea puniret. sed etiā pro aliis quib⁹ malū exēplū dedisset. ergo petōr ꝙ aliqđ boni fecit ⁊ nulli occasionē peccādi dedit min⁹ punit si dānabit. Ista ꝓdicta sunt septē bona q̄ ꝓueniunt ex bonis opibus q̄ in petō mortali fiūt. ℣ Quod alit bona opa q̄ fiunt in petō mortali nō sunt deo accepta ostendit ꝙ tale exemplū Quidaz filī⁹ habuit pātem q̄ obiit ⁊ filī⁹. xxii annis ꝙ alia pēs quotidie spāle oōnē fecit. Cui post hoc tps apparuit pē dicēs se esse in magnis penis. Cui filius. Nōne pater prodesti tibi oō mea quā ī vltra. xx. an. quotidie ꝙ alia tua ozaui. Respōdit pē. Nō nulli pro-

ꝓ. Et filius. O mi pater iam bene audio q̄ in inferno es. ex quo oratio mea nō tibi gustū dabit pater. Fili nō sum in infernum: etiā sum dānat⁹ sed sum in purgatorio: vbi cruciabilis maximis penis quousq̄ explū mea vlq; ad nouissimū quadrantem. Et filius. Quare tūc non ꝓfuerunt tibi oēs elimosine pater: q̄ semp q̄ illud lōgum tēp⁹ in peccato mortali fuisti. Et filius patri. quomodo pōt hoc esse cū singulis annis confessus sum & sacramentū eucharistie susceperi. Respōdit pater. Tu singulis annis cōfessus fuisti q̄ dinumerare semp indigne susceptiōi q̄ tua cōfessio & cōfessio non fuit vera: q̄ non ex charitate gessit ꝙ ex quadā cōsuetudine. Et in signum huius tuam confessionē distulisti vsq; ad vltimā septimanā quadragesime: & ꝙ ꝓ cōfessione humana cōfessionē tuā vocari⁹ differre non potuisti: tunc primo cōfessionē tuā secreta: in nullo te simplicē emendasti. Et ita per hec duo. s. q̄ tu sic confessionē tuā distulisti vsq; ad vltimā septimanā: & in nullo te simplicē emendasti cognoscere debes q̄ illud lōgū tempus nunq̄ habuisti firmum ꝓpositum te emendandi. ergo nunq̄ vere cōtrit⁹ fuisti: nec tuā aliquā peccā per illud lōgum tēp⁹ tibi remissa fuit de⁹. Et ille cōpunctus postmodū vere fuit cōtritus & pure confessus & abiecit omnes vanitates mundi in vestib⁹ & in cibis aliis rebus & gestibus & deo amplic⁹ seruire studuit: & etiam tunc deuotius ꝙ alia patris oratione eam in brevi de purgatorio liberauit.

¶ In eadē dominica. Sermo.xciii. de lacrimis ipsius diaboli.

IN noīe autē tuo laxabo rhete. Luc.v. Sciendū q̄ sicut ꝓdicatores laxant rhetia verbi dei ad capiendū alas: sic diabolus expandit rhetia sua ad illaqueandū alas. ℣ Pro quo sciendū q̄ diabolus habz octo rhetia ad illaqueandū alas sue astutias cum quib⁹ homines seculares & mundanos inducit et retinet in peccatis a quib⁹ tibi omnibus diligenter dz cauere ne illaqueat & ad dānationē eternam ꝓducat. Prima astutia diaboli est q̄ diabolus inspicat hoīem vt cogitet non esse tā durum vt ꝓdicatores dicūt. Et illud est falsum: q̄ demon est horribilissim⁹ ad videndū q̄ nullus pictor pōt suā horribilē ymaginem depingere: q̄ hec est vna spāl̄is pena dānatorum sicut ꝙdam. Horribilia vilio demonii. Et si dānati nullā aliā penā sentirent nisi horribilitatē demonū eis talia pena tantis grauius effectus sicut sancti in visio hūt inestabi li delectatione & dulcedine in videndo deum beatā Mariā nos sanctos et angelos dei sic ecōuerso dānati hāt magnā penā videre lucē rubeā sathanā & oēs demones & dānatos in inferno existētes. Et tales seculares homines etiā dicūt nō totū est mortale peccā q̄ ꝓdicas. Si tot esset mortalia peccā sic saluarer. Quōdam nō fuerunt nisi octo peccā mortalia. s. q̄ dz suū tradidit & semp occidit: q̄ adultera eius genitrix q̄ primū grā iusticiā interfecit & cheviteeins dicūt. Quis pōt inimicū dilige: quis potest castē vivere quis potest a turpitudinis carnis & gaudiis mundi abstinere. Respondeo. Qui vult saluari oz eum non solum amicum diligere: sed etiā inimicū & eis ex corde indulgere sic q̄ nunq̄ amplius ex rancore vult se vindicare nec verbo nec facto. Et oportet hoīem esse castum & ab omni actu carnali ꝓterq̄ in matrimonio abstinere: q̄ non solum oportet saluandū se cauere a maximis peccatis mortalib⁹. sed etiā a cōibus mortalib⁹ q̄ cum minimo peccō mortali quis dānat⁹ ita bene sicut cum maximo peccato licet pena in aliquatus secūm ꝓportiōe peccati. q̄ maiori peccato maior datur pena. vnde dē in vere. Pena sequit quantitatē delicti. xviii. q. i. nō aduertimus: ergo q̄ vult saluari ab oī peccō mortali debet abstinere. Oz diceret quis an sit possibile viuere hominem sine peccato mortali. hoc quere infra sermonē. lxxvii. ℣. Ergo q̄ cūq; ex instinctu diaboli tibi talia inciderunt. ℣. non est ita dure sicut ꝓdicatores dicūt & sic de aliis scire debes q̄ hoc est rhete & laqueus diaboli cū quo te capere nititur. vñ oz Matth. vii. Arcta est via que ducit ad vitam & spacio sa est via que ducit ad perditionē. & multi ambulant per eam. vnde. i. Pe. iii. i. Justus vix saluabit. ps. Per porta vomui & insti intrabunt in eam. Si xps dixit arta est via quā ꝓdicator⁹ audz dicere, opositiue si oppositū ꝓdicat nō est ꝓdicator. sed seductor & deceptor. Ber. cup. Can. Xps qui nō fallitur dixit quod carni molesti⁹ est. Illud ergo veri⁹ illud etiā magis eligendū est. Et si quis aliud doceret vel suadet ab eo tanq̄ a seductore cauendū é. ¶ Sicut laqus sine rhete cum quo diabolus peccatores capit est q̄ dat eis cogitare que mala scriptū. nisi pl⁹ terrēt & tā sperent saluari: multi faciūt q̄ turpe in vite tue ores. tu frequentes clericos tales religiosos qui hoc & hoc fecerunt & faciūt. & illi laceratores: illi litterati: tales ꝓdicēt: & tales annoti faciunt hoc vel illud: cur tu nō facies que ipsi audent facere cū tā etiam intelligēs.

salutari. Videō q̄ illa excusatio nulla est: qz scōz dictū ꝑphe vt hē Lu. xii. Serui scientes voluntatē dñi q̄ non faciēs vapulabūt plagis multis. Ex quo sequit q̄ qui sciunt q̄ intelligunt mala q̄ vitra hoc faciūt grauius peccāt et grauius punietur: ergo vt euadas illos laqueos diaboli tūc debes inspicere vitā scōzū et bonoz hoim qui tendunt ad celum q̄ etiā hoc obtēdūt factis: q̄ sic poteris inuenire qualis sis respectu ipsoz: q̄ sic ipoz laudabilis vita te inducet ad emendā vite tue q̄ ad penitētiā. vñ Ezech. xviii. Si impius pcōzes ab omnibus peccatis suis q̄ custodierit omnia p̄cepta mea et fecerit iudiciū et iustitiā vita viuet et non morietur. Ber. Qui vitā p̄decessōzū patrū ꝑspicit q̄d in se generet debeat subtilit̄ cognoscit: ergo cōsiderādo vitā scōzū est multū vtile: quia ex hoc hō dz sumere normā viuendi. Ambr. Sctōz vita est ceteris normā viuendi. ergo q̄cunq; vult ꝓficere in bono debz adnexere vitā bonoz q̄ non malox: qz respicere vitā malox est valde periculosū: qz inducit hoiez in obdurationē. ℟. Tertiꝰ laqueꝰ siue rhete diaboli est q̄d hō secum cogitat. Deꝰ misericors dixit ergo mecū: her bona et her bona facit michi tibi liberauit me ab illo malo: tibi me custodiuit. tibi illa vna debit mihi: nō deseret me in fine. Videō hoc totū fecit tibi vt ad eū te cōuerteres q̄ fructū bonoz operū faceres q̄z qz sterilis es: tunc cōsidera parabolā euāgelii vbi dicit de ficulnea. Ecce tū tertio veni quaerens fructū in hac ficulnea q̄ nō inueni: succide ergo eā. vt q̄d terrā occupat. etiā Matth. vi. dē. Arbor q̄ nō facit fructū excidet q̄ in ignē mittet: sic ꝓcingit hoi illi q̄ ingratus ē de dei bñficiis. vñ Chri. super Mat. ꝗto maioza bñficia sunt hoībus cōstituta: tāto granioza pecunijs iudicia: sicut cū lignum aridum vntum cū pinguedine ferueriꝰ ardet sic etiam hō q̄ multa bñficia a deo accipit q̄ sp ingratꝰ q̄ sterilis inuenit ardenti ardebit in igne infernali. ergo q̄n talis laqueus diaboli tibi occurrit: tunc cogitare debes q̄ ꝗto plura beneficia a deo recipis: tanto dilectiozē rōnē deo reddes: q̄ tāto plures testes cōtra te hēbis: qz oia bñficia erūt testes in extremo iudicio. vñ ꝑphā. Instaurans testes tuos ꝓtra me. ergo de bñficio dei debes esse grat⁹. ℣. Quartꝰ laqueus siue rhete diaboli est q̄ dat eis cogitare q̄ nulꝰ dz desperare. maria Magd. multa peccata fecit. Petrꝰ ꝑim ter negauit. Paulus ecclesiā est ꝓsecut⁹. Dauid adulteriū q̄ homicidiū cōmisit: et sic de aliis. Hi oēs iam magni sunt in celo. nā deꝰ est misericors q̄ totiēs paratꝰ est pcōzi misereri q̄ indulgere q̄tiēs pcōz vult se a peccis quertere. Videō q̄ verū est q̄ deus est misericors et nullus debz desperare de venia: sed illi qui pcōzes fuerūt vt maria Magd. q̄ sctus Petrꝰ q̄ ceteri ꝓponitur tibi vt si peccasti ne desperes: sed nō tuq hoc pena te debes q̄ maledict⁹ qui peccat in spe. Ber. Est infidelis audacia: solius vtiq; maledictionis rapax cum videt in spe peccare. Quādo ergo talis laqueꝰ diaboli tibi ꝓponit. t. q̄ debes peccare q̄ non desperare: tunc cogitare debes illud ꝑa. Spes impoz ꝑibit. Quidam enim pcōzes nimis sperāt. t. qui cupiūt cum peccare saluari. q̄ maioz est spes eoz q̄ bonoz hoim. oēs enī boni holes q̄ timēq; boni et docti timēt deum ꝓpter magnā iusticiā suam. Si enim vix iustus saluabit impius q̄ pcōz vbi parebūt: q̄ talium pcōzū spes nō de spe sed ꝑsumptio. vñ Aug. Dine meritis non est spes sz ꝑsumptio. ergo debes vitam tuā emendare q̄ sic veniā a deo sperare. vnde Ber. in ser. Coꝛrige tetipm q̄ indulgentiā spera. Nulla est enī culpa que non dz venia. Quintꝰ laqueꝰ siue rhete diaboli est q̄ facit hoim cogitare hoc q̄d tu nō scis nō est pcōz: q̄ sic decipit tales q̄ etiā nolūt scire ea q̄ sunt saluti vt eo liberius possint peccare: estimātes q̄ cum nō sciant nō sit eis pcōm. ℣. Unde queritꝰ vtrū sit aliqua ignoꝛātia que possit excusare hoiez a pcō. Videō q̄ triplex est ignoꝛātia. Ꝑma est inuincibilis q̄ est duplex. t. innata. vt in pueris q̄ amentib⁹ adultis q̄d nunq; vsum rōnis habuerūt. Alia est ex casu vt in adultis qui hūt vsum rōnis iam q̄ postmodū q̄q; incidūt in amentiā ꝓpter debilitatē capitis vel ꝓpter nimiā abstinentiā vel ex aliis causis licitis q̄ talis ignoꝛātia inuincibilis excusat a pcō mortali. vñ Arist. iii. ethi. Ignoꝛātia excusat pcōm q̄z tales q̄d facūt excusant: qz nullus pōt cōmittere pcōm mortale q̄d nō hz vsum rōnis. Secunda ignoꝛātia cum qua damnat quis dicitur ignoꝛantia neglecta seu crassa q̄ cum quis potest scire que deus ꝓcepit vel ꝓhibuit q̄ que ad salutem pertinēt sed occupationibus exteriozib⁹ se intantū implicat q̄ de illis nō curat: ista ignoꝛātia nō excusat. Tertia ignoꝛātia dr affectata cū qua nō volunt ꝺāmnat: sz et ꝑ ea grauissime puniet. Et est qñ quis ꝛtemnit scire ea que pōt q̄ tenet scire vt eo liberius possit peccare. Hanc ignoꝛātiā habuerūt pharisei de ꝑphetis: adhuc multi hūt qui ꝓptera fugiūt ꝓdicatiōes: et est periculosus laqueꝰ diaboli tūc cū hoc est malū signū q̄ hō nō vult audire ꝺicentē: q̄ hoc cōtingit: qz excecauit eos diabol⁹ q̄ eoz ꝓpria malicia. ꝑa.

Solunt intelligere vt bñ agerent: q tales recipiunt scripos. vñ Jhñ. de sñ. bo. Sñt q ignoz-
tie excusationē ptendūt q scire nolūt vt min⁹ culpabiles videant q tñ scripos nō muniūt q decipiūt. Querit ds grossolinus peccet an ille q scit dd est faciēdū vel omittendū: q nō facit vel ille q nō vult scire: ideo vt eo liberi⁹ possit peccare. Respondet q ille qui nō vult scire ideo vt possit liberius peccare duplicit peccat. Primo peccat i cōtumacia q superbia eo q nō vult scire: vt eo liberi⁹ possit peccare. Nñ Jhñ. de sum. bo. Nescire simplr ad ignorantiā ptinet. nolle vero scire ad cōtumaciā superbiā. Secō peccat in hoc q facit ꝓhibitū vel q dimittit faciēdū. Sz alī⁹ q scit et intelligit vnū peccatū peccat: qz facit qđ scit ꝓhibitum. finis eodē gñe pcī grauī⁹ peccat. vñ Lu. xii. Hern⁹ sciēs voluntatē dñi q nō faciēs vapulabit plagis multis. Et infrā ille q scit q intelligit malū qlīmodū pōt cōteri q cōfiteri q satisfacere: qz malū nō euitatur nisi cognitum sed ille q non scit nec cognoscit malū qđ quilibet quō pōt postmodū conteri q cōfiteri q penitere cum nō scit nec vult scire. vñ Ber. super Cāt. Scio neminē absq; cognitiōe sui salvari nisi qua mater salutis hūilitas: ozitur q timor dñi: qz sicut initiū sapiētie ē: ita q initiū salutis. Hert⁹ laqueus diaboli vel rhete est q dat homini cogitare. tu inuenis es q ꝑs sufficiēs adhuc habes ad penitēdum posq; senueris. Qui enī audet peccare audet q penitere. Si deo mozitur inuenis: mozitur q senex q ignotus an ad etatem senilē quenies: qz nihil habes certius mozte: sed hora mozīs nichil incertius. vñ Ber. Quid in rebus humanis certi? mozte. dd hora mozīs incertius inuenitur Et ergo qlibet q peccat sine sit inuenis sine senex dz se perversā pniam ad mozte dispōnere. q semp sibi mozte estimare ꝓpinquam. vnd Greg. sup Ezech. Et cū nobis cōditor noster die mozīs ignotā voluit ee: vt duz sz ignorat primus sz ee putet. et tāto quis ter mentioz sit in operatiōe quanto incertioz est de vocatiōe. vñ etiā Luc. xii. Estote parati q nescitis qua hora dñs vester venturus sit. Insup dicis q audet peccare audet q penitere. Rndeo q multi grauiter et multipliciter peccauerūt sed pauci pniam veraciter egerūt. vñ Amb. Facilius i nueni q seruauerit innocētiā baptismalē q q cōgruā egerit pniaz Sed hre de⁹ permittit aliquos mori i iunctura. Hoc quere infra ser. cir. B. U Septim⁹ laqueus sine rhete diaboli est q dat hoi cogitare Quicquid de⁹ vult hoc oz fieri. si debes salvari nūq; dānabeꝛis quicqđ tu facies: si debes dānari nūq; salvaberis: etiā quicqđ tu facies de⁹ bene dabit tibi gratiōne qñ ei videbit ꝑs: qz oia oz fieri sedm voluntatem dei. Rūdeo sedm apīm. i. Thes. iiii. q hec ē voluntas dei sanctificatio vra si filia hēbis dabit tibi vitā eternā. finalit mozte eternā. Stulti homines sunt q sic a dyabolo decipiunt sic dicentes dd conabor: qđ futurū est q deus pnidit hoc fiet. Si tñ pīcīa dei nō lērt alicui necessitatē: qz liberū arbitriū sz manet ad vtrū libet: sic q qlibet hō pōt bñ vel male facere. Si bñ saluabit. si male dānabit. Sciendū q oēs boni ꝑdestinati sūt ad gliaz eternam. ea tñ cōditiōe si fidē tenuerint q charitatem: humilitatē: ꝑpatiēt: sūmiam: q pietatē: q his similia habuerint. Tales enī futuros pnidit de⁹ quos advitā ꝑdestinauit: q qui ꝑdestinādo eos diceret. Ego quidē vos ad vitā ꝑdestino: si taliter q talr vixeritis: si mandata mea seruaueritis: q si fidem q miam habueritis: si in bono statu inuenti fueritis. Qui ergo talr ee nō vult. q. d. mādata dei seruare noluerit q in malicia q̄euerare ꝓponit ille q certo scit se ad mozte eternā ee ꝓscitū. Stulte ergo dicat se frustra ozare q alia bōa opa facere: qz sicut de⁹ aliquē saluādum pnidit: sic q modū q saluari debeat. i. q merita sua q bona opa. Et ꝓpter hoc stultus est q dicit Volo facere quod mihi placuerit: qz si saluari debeo saluabor. Si dānari debeo dānabor: sicut stultus esset infirm⁹ q diceret. Volo comedere et bibere quod mihi placuerit. Si curari debeo curabor: q si mori debeo mozīar. ac si fibi inutilis esset medicina. ¶ Vñ legē tale exīm in Lesario Ludouicus lantgrauius thuringie hō litterat⁹ tanto errore fuit deceptus vt se allegaret necessario ee saluandū si ꝑdestinatus esset: vel dānandū si ꝓscī⁹ eet Et dixit se hozā mozīs non posse effugere vt anticiparet ob hoc infinitis vitiis sine vllo timore se multipliciter expōebat. Tādē grauiter infirmat⁹ medico vocato dixit vt curaz adhiberet vt conualescere posset Medicus expertus in medicina q in theologia illi⁹ errozē nō ignozās rndit. Dñe si dies mozīs vestre aduenit nō poterō vos curare. Ille nōdū venit frustra cura adhiberē. qz sine hac curabimini. Cui comes. Quō sic rndes scio q nisi cito mihi subueniat mozte mozīar ante tēp⁹ Rndit medic⁹. Si credidissetis glōgarīs tue medicine hre hoc nō credidissetis de pnia q est medicina aie. Cōsiderās lantgrauī⁹ Stutz verboz dixit ei. Dextero cito medicus anle

mer: qz per tuã medicinalẽ linguã liberauit me dñs a maximo errore. ℣ Detur⁹ laqueus sine rhete dyaboli est malũ exemplũ malozũ hoim Et hoc rhete est pncipalissimũ vñ quo capit ℣ decipit ẽ quasi oẽ gen⁹ hoim tam iuenes q̃ senes: tam nobiles q̃ ignobiles: tam pauperes q̃ diuites: qz vnusq̃q vult se excusare. dicẽs opz me cõtristari aliis hoib⁹ ars nihil curarẽt de me. ille ℣ ille tacit hoc ille sic incedit in vestib⁹ sue in aliis mozib⁹: ℣ iam est cõis mod⁹ hoim sic viuendi quare et ego facerẽ? Quib⁹ rñdeo q nẽo põt duob⁹ dñis seruire. i. deo ℣ mundo. vñ Apls ad Gal. i. Si adhuc mundo placerem seruus xpi nõ essem Hoc pz qz amicitia huius mũdi hoiem inimicum dei constituit. qz amoz mũdi expellit deum ℣ eius gr̃am a cozde hominis. Qz sicut ignis ℣ aqua sunt cõtraria: ℣ sicut frigidus et caliduz mutuo se expellunt: sic amicitia dei et hui⁹ mũdi sr̃stare nõ pñt. Ergo qñ talis laqueus tibi ꝓponit a dyabolo. ꝯ q cogitas ille est iã mod⁹ ℣ cursus mũdi. oz sic me ẽt viuere tñc cogitare debes q lata ℣ ampla est via que ducit ad gditioñ: ℣ multi ambulãt i ea. Rõ est: qz plures sunt mali q̃ bõi. Et hoc caussat pncipalr ex malo exẽplo qõ vn⁹ ꝑbet alteri qz vnus inficit aliũ per malũ exemplũ sicut carbones se inuicem incẽdunt. Quia nullo modo essent tot superbi: auari: luxuriosi: gulosi luxores: choizantes: nisi viderent ab aliis talia fieri. Et isti holes sunt fatui q̃ volunt se cõtristari aliis in malis. Nã vn⁹ alin⁹ cuz videt alium alinũ cadere cauet sibi et nullo modo eũ imitatur. O q̃plurimos viderunt ℣ audierunt illi cadere sicut lucifer i superbia epulonem in gula: totum mundũ in luxuria quando dilunium deleuit totũ mũdũ: et tamen adhue hoies fatui ℣ stulti audent superbire: luxuriari: et gulose viuere.

¶ In eadẽ dñica Hermo. xxiiii. de his q̃ debent nos retrahere ab amoze tempozalium.

Electis olus secuti sunt eum. Lu. v. In hoc⁹ isti sancti apli de quib⁹ in hodierno euang. fit mentio vilo miraculo in captione piscium ola ꝓpter xp̃m reliquerunt. Exemplũ debemus sumere q̃ coz nostrũ ab illicito amoze tẽpozaliũ retrahere debemus. ℣ Unde sciendũ q̃ sunt septem q̃ dñt nos retrahere ab amoze tempozaliũ. Primũ est qz tempozalia in vita pñti modicũ pzolunt: qz nisi victũ ℣ amictum nobis administrãt. Eccli. v. Qui diuitias amat fructũ nõ capit ex eis. Diuites eñ intuendo diuitias quid aliud faciunt nisi q̃ oculos pascunt. Si quis eñ habuerit ciliam plenã frumenti: tamen nihil ex eis capere potest nisi victum ℣ amictum. Ex quo patet q̃ diuitie ad nihil valent cozpozaliter loquendo: nisi q̃ os et ventrem replere possunt ℣ tegere nudã mẽbra ditatem: sed mentem ℣ aiam non possunt saciare. ℣ Unde Gul. lugd. super illo verbo apli. ii. Cor. iii. Sufficientia nostra ex deo est assignat triplicẽ rationem quare tempozalia non possunt replere desiderium anime. Prima rõ est ꝓpter capacitatẽ ipsius aie: q̃ trõm sanctos doctozes aiam dei capacez nil minus deo repleri potest. unde Ber. Ad vnum ginem dei quipe facta est aia rationalis creatris olbus occupari potest: impleri oino non potest. Capax eñ dei est. et quicqd deo minus est mõ eã adimplebit vñ cũtor⁹ orbis terrarum sit ante deũ quasi gutta roris ante solẽ vt legitur Sap. xi. Ergo totus orbis nõ sufficit replere coz vnius hois. Secunda ratio est ꝓpter bonoz tempozaliũ vanitatẽ. Ber. Non plus satiatur coz hois auro q̃ coz⁹ aura. Ideo dicit virgo maria gloziosissima Luce. i. Et diuites dimisit inanes. Ergo ola tẽpozalia ꝓpter suam vanitatẽ nõ possunt saciare desiderium aie. Tertia ratio: qz bona tempozalia non intrant in coz hois essentialiter: ℣ ideo non replent illud. Sicut vinum adhuc existens in dolio ventrem hois nõ implet nec cozpozalẽ sitim levat: sic pecunia existens in burla vel in cista nec replet coz hois nec satiat sitim auaricie. Sola enim dei gracia que coz intrat siti cordis potest extinguere. Sed pecunia sitim augmentat auaricie, vñ Greg. in quadã omel. Omnis auarus ex pecunia sitim multiplicat. qz cũ ea que appetit adeptus fuerit ad appetenda alia plus anhelat. vñ Eccli. v. Auarus non implebit pecunia. Etiã Augu. in epth. Auarus inferno est similis. Infernus eñ q̃ totum q̃ deuorat nunq̃ dicit satis est: sic ℣ ll omnes thesauri conclurerint in auarum. Ex his iam dicti pz q̃ tempozaliter ℣ cozpozaliter loquendo tempozalia non valent nisi ad sustentationem cozpozis ad bzeue tempus. Cur ergo homo multa desiderat cui pauca sufficiũt. Quis dicit Apls. i. Thim. vi. Habentes victum ℣ amictum his cõtenti sumus. ℒ Secũm q̃ tẽpozali modo sunt ꝓpria hois: sed accomodata. Hoc pz Quia deus potest te ꝓiuare illis boni ℣ quando vult. Insuper fur potest furari: ignis comburere. aqua submergere illa tẽpozalia si deus permiserit. vnde Apostolus i. Cor. iiii. Quid habes qõ nõ accepisti. Si

ꝓ sint rem accomodatã nõ multũ diligis. ego cũ timoze vteris ne offendas illũ qui ti/ bi accomodit: sic ꝙ te habere deus quo ad tẽ/ poralia que deus tibi accomodat. Quod aũt talia nõ sõt nostra' ꝓpria. hoc pz sẽz Guil. lugd. per quattuoz. Primi per sacrã scripturã. vñ Ihach. ii. Ite q̃ cõgregat nõ sua. i. tpa lia. Et Amb. lug Lu. Bona hois nõ sũt q̃ sẽ/ q̃ssere nõ põt. ergo tpalia assimilãt fluuio. ꝙs. Diuitie si affluãt nolite coz apponere. Id ẽstũ ei fluuii affluãt ꝙ effluãt diuitie. Ig cũ interim q̃ pertrãsit ciuitatẽ quis potest ꝓ ad necessitatẽ. sic est de bonis tpalib⁹ no bis collatis. Scõo ostendit: qz terra in q̃ cre sũt tpalia nõ est nostra. ꝓs. Quõ cãtabim⁹ canticũ dñi in terra aliena. Ite aduena ego sum apud te ꝙ pegrin⁹ sicut oẽs patres mei. vñ Ber. Filii adã gen⁹ auar ꝙ ambitiosum audite quid vobis dicã cũ te crernis diuitias ꝙ tpali que nõ vere vestre sũt. Iurũ ꝙ argẽ tũ nõne terra est rubea ꝙ alba quã sol⁹ hoim aroz facit: ꝙ magis reputat ꝓciosaz. Deniq; si vestra sint hec tollite ea vobiscũ: sed hõ cũ interierit nõ sumet quicq̃. Tertio ostendit: qz iumitoz. i. mozs nihil ꝓmittit deferri de mũdo Cũ aliqs sedet ad mensã diuitis multa sibi ꝓponunt. i. ciphi argẽtei: ꝙ scutelle in quib⁹ solidum hz. Dicõ vero ex simplicitate cre/ dunt ea sua: et vellet ea secũ ferre ianitor. ne ostenderet ei in porta q̃ nihil iuris in eis ha beret: ita diuites credũt bona tpalia sua esse: sed mozs ostendet eis ꝙtrariũ. vñ nihil itulim⁹ in hũc mundũ haud dubiũ nec auferre dcq̃ possum⁹. vñ Job. i. Nudus egressus sum ex vtero mẽis mee. nud⁹ reuertar illuc. Nudũ terra te sulcepit cũ nat⁹ fuisti ꝙ nudũ terra te sulcipiet. ecõuerso cũ mozieꝛ ꝙ sepelieꝛ. Cu pid⁹ aũt cupit diues fieri in mũdo in q̃ par/ uo tpe durabit qõ est stultitia magna vt ptz Lu. xii. de illo diuite qui dicebat. Destruã in/ quit horrea mea ꝙ maioza faciã: ꝙ illic cõgre gabo oia que mihi nata sunt. ꝙ rñsum est ei. Stulte hac nocte repetẽt aiam tuã a te. que aũt parasti cui⁹ erũt. Ite ps. Thesaurizat et ignoraꝛt cui congregabit ea. Ite diues cum doꝛ mierit nihil secũ auferet: aperiet oculos suos ꝙ nihil inueniet. Quarto ostendit exẽplũ canis Quãdo enim canis sequit duos homines nescitur q̃s coꝛ sit dñs eius: sed si separant illi abin uicẽ canis sequitur dñm suũ ꝙ tunc apparet cuius sit: sic diuitie in mozte remanẽt in mũ do ꝙ delerunt auaꝛ. Et est notabile exẽ/ ma qui ꝓncipis sarracenoꝛ qui cũ mozi̇em sibi sulpiceret inuenere pannum lineum de quo sibi sudarium cõsue dũ erat rexit in signũ ꝙ fecit circũferri a ꝓcone q̃ ciuitatẽ clamãte. Hec dicit ꝓnceps noster. Cũ esset dñs vñ cum regnozũ: hoc solũ de gẽa mea ꝙ de diui/ tiis mecũ auferã. Ite sciẽdũ q̃ diuitie sunt si cut infideles amici q̃ amatoꝛes ꝙ necessitate extrema deserũt. vñ cũ quidã in mozte sua a diuitiis suis auxiliuꝛ postularet nec posse ha bere ait. O falaces diuitie toto coꝛde vos a/ mani ꝙ honozanti: et tũc in tali necessitate po situs nihil cõsilii nec auxilii habere possuꝛ a vobis. Parate etheltis me deserere nec vultis me sequi quare ꝙ ego ꝓmittã vos ex his dicã distribuit oia pauperib⁹. D Tertiũ est q̃ amoꝛ ꝙ sollicitudo tpaliũ amoꝛe dei ꝙ dul cedinẽ diuine gratie extinguit q̃. amoꝛe dei extinguit. pz q̃ Chzy. super Math. Qui vult deũ amare nec esse cũ vt odiat diuitias Qui aũt voluerit amare diuitias: necesse ẽt vt odi/ at deũ. Et q̃ ẽ dulcedinẽ diuinã explat ptz ꝙ dictũ Ber. in quodã ser. vbi dicit. Pzocra patũ ꝺppe secularib⁹ deliderijs aim delecta tio sancta declinat vñ etiã Gre. Qui terre/ narũ rex amoze vincit in deo nullaten⁹ de lectat. vñ etiã Hugo de sancto vi. O infeliz ala quid sollicita es erga plurima: pozro cuꝛ vnũ sit necessariũ. Dilige vnũ i quo sũt oia tibi fige coꝛ tuũ ꝙ desideriũ. mũd⁹ ei trãsit et ꝛcupiscẽtia ei⁹. Quartũ est q̃ tpalia ĩcetãt mẽtẽ et replẽt eã amaritudie: ergo spie vocã tur in eã⁹ vñ auari hñt duplicẽ ĩcetudinẽ ꝙ amaritudinẽ. i. hic ꝙ in futuro vñ Jliõ. li. iii. de sũ. bo. Qui bõa mũdi diligit velit nolit ti mozis ꝙ amozis pene succũbit⁹ vñ Chzy. sup Mat. Qui pe cunie deseruit ꝙ pñtib⁹ ꝛpedi bus constringit ꝙ futuris. Habẽt enim tẽpoꝛa lia multam amaritudinẽ annexã. Est enim la boꝛ in acquirẽdo: qz cũ magno laboꝛe acquiꝛ runtur. Hoc pz: qz plures ad acq̃rẽdum tpa lia q̃ mare nauigãt: terras ꝙ siluas pambu/ lant: frigus sitim ꝙ famẽ sustinẽt. Est ẽt tioꝛ in custodiẽdo: qz diues auar⁹ nũq̃ ẽ securus nec veraciter quiet⁹. vnde Mal. Saturitas diuitis nõ sinit eũ doꝛmire. vnde Gre. xv. li. mozal. Auar⁹ hinc inde insidiatoꝛes metuit. Cũ fuꝑpotentioꝛẽ videt timet⁹ reptoꝛem si inꝛ feꝛioꝛẽ sulpicat furẽ. Infelix tãta ꝑta pati ti met a tq̃ hoc qõ ipse aliis fecit ab aliis sibi fi ri ꝙtimeicit. Habẽt etiam tpalia dolozem in amittendo. vnde Gre. lib. xi. mozal. Que fre nenter diligim⁹ habita grauiter sulpiram⁹ ablata. Ite habẽt anxietatẽ in distribuendo i. qñ minoꝛant ꝙ habẽt pudoꝛem in nõ dan do qñ ex quadã parcitate retinent quid eis

ita oia nisi amaritudines ⁊ inquietudies cor-
dis:ergo auari ⁊ diuites vix leti eē pñt Pau-
⁊ ei laborator q̄ se nutrit de laborib⁹ suis:qñ
q̄ ēt maiora gaudia in pñti hz q̄ diues q̄ est
quotidie plen⁹.⁊ cui ēt oia pspere succedunt
⁊ q̄ ēt in delitiis ⁊ satietate viuit.Ber.in ser.
Sudat pauꝑ forīs in operelꝫ nihil q̄d min⁹
anxie dines intus in sua cogitatiōe laborat.
Aperit ille ostiū in oscitatiōe:: aperit ille in
euctuatiōe:⁊ interdū grauius ille saltidio q̄
ille media cruciat.Quintū est q̄ tpalia i mor
te nihil valēt:q̄ nec corp⁹ a vermibus custo-
diunt:nec hoiem in vita diuti⁹ cōseruare pñt
q̄ mozit pauꝑ:mozit ⁊ dines: nec a demoni
bus liberāt. Pzouer.xi. Nō pderunt diuitie
in die vltiōis:imo grauāt hoiem in morte q̄
talis cū doloze mozit cū separi se cernit a di-
uitiis quas multū dilexit ⁊ q̄ quib⁹ diu labo-
rauit:⁊ pō quas salutē ꝑpriā sepius neglexit
Inlup hic satis abūdat in olbus q̄ appetit:et
nescit q̄d in futuro habebit.et vbi pria nocte
manebit.Eccl.xli.O morsq̄ amara ē memo
ria tua hoi hñti pacē in substantia sua q̄ eiꝰ
homo omnia tempozalia sua libere relinet ⁊
agone ⁊ sponte separet ab eis hoc spāle donū
dei est.Unde sciendum q̄ homo in agōe mor
tis seipm dz cōsolari.s.sic cogitādo q̄ ꝑ illis
tpibus de⁹ dabit sibi eterna bōa:⁊ pro vroze
a qua iam spōte separat:qz dat volūtatē suā
in volūtatē dei dabit sibi xp̄s matrem suam
benedictā:⁊ pro amicis et ꝑ filiis dabit sibi
societatē angelor⁹ ⁊ sanctor⁹ q̄ honore pñti et
ptāte quā ꝓpter deū relinquit dabit sibi eter
nū honorē ⁊ regnū ꝑpetuū. ℭ Sextū est
q̄ tpalia nocēt post mortē.qz de his oib⁹ red
dituri erim⁹ districtā rōnem.Pzimo quō lu-
crat⁹ fis oia tpalia tua vsq̄ ad novissimū de
narii vñ apls.i. Thi.vi. Qui volūt diuites
fieri incidūt in laqōs diaboli.Hoc ēm iazve-
rū est scḋm q̄ iā est cursus mūdi.tūc vix tpa-
lia lucrant sine pcō Sedo quō exp̄disti tua
tpalia. Tertio quō heredib⁹ post te dimittis
qz quis ꝑuenire dz ne post mortē lites oriāt de
rebus suis:qz melius esset nullus denarius
post se relinquere cū tpalib⁹ post se relictis
cām litis administrare:sed seculares dicerēt
nos filios et pueros habemus:⁊ illis nos cō-
gregare oz:ergo oz nos diligere tpalia ⁊ sol-
licitudinē de eisdē habere. Ñ fideo q̄ ꝓpter
pueros nullus debz aiam ꝑpriam negligere
nec ꝑpria salutē suā facere in lucrando tpalia
qz ḡto plura eis relinquis cōiter tanto ma-
iores pcōres ⁊ priores pueri tui efficiunt:qz
lupbi luxuriosi fiāt ⁊ gulosi:⁊ sic de aliis. Et
ve tibi ⁊ aie tue:si aliq̄d iniuste lucrati rel
quis post te heredib⁹:qz ex hoc pēa tua aug-
mentabit:⁊ dānas teipm vna cū filiis qui-
bus iniusta bōa relinquis. ℣ Septimū
q̄ nos dz detrahere ab amore tpaliū est q̄ si
pzalia sūt q̄q̄ occasiōes q̄ hō elicit mal⁹
⁊ puersus:qz dāt q̄q̄ occasionē peccandi ut
quādoq̄ cōtingit q̄ ille q̄ est pauꝑ est bonus
⁊ timēs deū:⁊ sic in sua paupertate salvabit
qui si dines esset forte cū diuitiis suis dāna-
ret:ergo deo ꝓmittēdū est q̄ oia nouit Di cū
tibi vtile ēt hēe diuitias te⁹ tibi illas admi-
nistraret. Sūt ēm diuitie aliq̄s occasiones
litis,vñ Trist.ii.poli. Pecunia seditiones ci-
cit ⁊ malignitatē. Jsi.de sum.bo. Quāto di-
ueis mūdi maior⁹ occupat:tanto facilius
vitiis ꝑmit:qō ꝓpter diuitias sepi⁹ fūt litus
ostendit Deū.dicēs.Quietissime viuerēt ho
mines si tollerent ille duo ꝓnoia.s.meum ⁊
tuū. Jtē diuitie superbiā generant. Augu⁹.
Mermis diuitiaꝝ est superbia:vñ difficile ē q̄
nō sūt superbus q̄ dines est. Jtē diuitie facūt
hoiem gulosum:⁊ cōiter luxuriosum.vñ Ber.
Periclitat castitas in delitiis:humilitas in di-
uitiis:pietas in negociis: veritas i multi-
quio:charitas in hoc nequā seculo: qō aut
diuitie quādoq̄ sunt occasio q̄ hō mal⁹ efi-
cit pz q̄ tale exēplū.Legit in vitis patrum q̄
quidam heremita apud quēdā lapicidem hō
spitatus inuenit in eo q̄ vnam partem luc
sui exponebat in necessitates ꝑpias: aliā in
elemosynas pauꝑ tertiā in peregrinorum
hospitalitatē. Cū aūt ingress⁹ esset ad cellā et
rogaret vt de⁹ ei bōa sua multiplicaret: q̄ si
ta bñ exp̄deret.Uespōsum est ei q̄ illi tor-
te nō expediret. Illo aūt nō acquiescēte: si ꝓ
eo fide iubēte ꝓcessū est qō petebat Nā ma
ne cū operādi murū antiquū frāgēs inuenit
magnū auri thesaur: quo acceptoꝫactus est
familiaris imperatoris ⁊ magnus ex pauꝑ
pauꝑ quo facto heremita raptus est ad iu
dicium ⁊ vidit angelos ꝙquerētes de illo ex
ꝓcesso pa uperꝫ . dḃ⁹ rñdebat q̄ fideiussor
ꝑ illo rñderet Stupefact⁹ heremita supplica
bat brillime ihū vt sibi innuaret q̄ ipetrabat
vt heremita ad eū cor rigēdū mitteret qō ille
facere vellet nec ei loqui posset:⁊ ex ingressu
verberat⁹ fuisset reuersus ad cellā iterū ra-
pitur ad iudiciū:⁊ sicut ꝓ hus eculat: sed bti
virgie eū adiuuāte ⁊ mortuo imperatore alio
succedēte in imperiū illi ꝑ diuitē ⁊ potēte cap-
se revolvit. Sed ille fugit ⁊ oia bona sua per-
dens ad priūm artificiū redīt:⁊ ad pieta-
tis opa.Et sic postmodū vitā suā in bono fi

ginit. ergo tpalia nō sūt diligēda nec aperē
da nisi in ꝝtum nobis necessaria sunt ad pre
sentem vitam conservandam ꝛ ꝝtum possūt
nobis pꝛodesse ad merendum per opera mi
sericoꝛdie vitam etrnam.

¶ Jn do. vi. post te. trini. Ser. xcv. de ira.

OMnis qui iracit̃ur fra
tri suo reus erit iudicio. Mat. v.

Querit vtrū xp̃s velit nos hic retrahere ab
oi ira in hoc qđ di. Dis q̃ iracit̃ ꝛc. ¶ No
tandū q̃ quedam est ira bona ꝛ licita: ꝛ que
dam venialis: ꝛ quedā mortalis. Ad declarā
dū aūt qñ sit ira licita: ꝛ qñ ꝓtm mortale: et
qñ veniale est notādū q̃ ira octo modis sit.
Primo sit ꝛtra ꝓtm ꝓpriū ꝛtra ꝓtm ꝓxi
mi. Qñ hō iracit̃ de hoc q̃ deꝰ offendit ꝛ ta
lis ira est licita bona ꝛ laudabil. vñ ps. Ira
scimini ꝛ nolite peccare. Eccli. vii. Melioꝛ ẽ
ira risu: qꝛ p tristitiā vultꝰ coꝛrigit animꝰ vel
quētis: qꝛ dꝫ dꝫ coꝛripere ꝛ admonere frat
na dilectiõe primos delinquētes: qꝛ ad hoc
dꝫ tenet sub ꝓcepto. Cōtra hoc faciūt adula
toꝛes q̃ ridēt ꝛ laudāt mala i primis q̃ sunt
ꝛra honoꝛē dei ꝛ salutē aiaꝝ. Et tales faciūt
se ꝓticipes oꝛ malorū illoꝝ q̃ i primis adulā
do laudāt ꝛ tales adulatoꝛes sūt ꝓnes dia
bolꝰ: qꝫ ligāt pcōres ꝛ malefactoꝛes i peccā
tis cū adulationibꝰ suis: sicut ꝓnes ligāt
malefactoꝛes tradēdo eos iudici. vnde Aug.
Adulantiū lingue ligāt holes in ꝓcis. Dele
ctat enī ea facere in q̃bus non solum metuit
ꝛpreh̃oꝛ: sꝫ etiā laudāt opatoꝛ: ergo q̃libꝫ
ꝓianus vindicare dꝫ iniurias dei et ꝓprias
patienter sustinere. Exemplo xp̃i q̃ vendētes
ꝛ ementes eiecit de tẽplo qꝫ in hoc fiebat iniu
ria patri celesti: sꝫ ꝓprias iniurias sibi a inde
is inflictas patienter sustinuit ꝛ tanq̃ agnus
mānsuetus obmutuit. Jtē exemplū de hoc ha
bem⁹ in moyse q̃ debeam⁹ vlcisci ꝛ vindicare
iniurias dei: q̃ ꝓpter ydolatriā quā filii israel
fuerūt cū vitulū cōflatile adoꝛauerūt ꝛ circa
eū choꝛizauerūt occidit cū filiis leui de ꝓplo
xxiii. milia hoim. Et hoc est signū q̃ sunt
filii dei qui nō ꝓt sustinere iniuriā dei: sed q̃
nō curāt de iniurijs dei: sicut illi q̃ in vomi
bꝰ suis ꝓmittūt deū oipotentē blasphemari: lu
soꝛes luderes potatoꝛes inebriari: foꝛnicato
res luxuriari. Et ifūg ꝓmittūt choꝛistēs eho
rizare: ꝛ sic de aliis. Et ista iō ꝓmittunt vt in
eis tyale mūdi acqrant: ꝛ sic tale luceū deo ꝛ
ꝓxie saluti alie ꝓponūt. tales in hoc se ostē
dunt esse filios diaboli ꝛ non dei. Quis enī fi
delis filiꝰ ꝓt sustinere equanimit iniuriā
sui dilecti ꝓtis q̃n hoc ꝛtradiceret ꝛ impedire
ꝝtum posset. Sic ista est de deo ꝛ de filiis
dei: ergo iracti sunt ꝓpria ꝓtā ꝛ aliena ꝓtā et
vindicare iniuriā dei: talis ira est bona ꝛ lau
dabilis ꝛ meritoꝛia ꝛ nullus ꝓtm. Dicit enī
Bonauē. q̃ affect⁹ ire est dat⁹ hoi vt iracat
vitijs ꝛ malis suggestibꝰ: ꝛ sic q̃ nō ꝓpatia
tur se trahi ad ꝛsensum pc. i ꝛ vlcisci dei iniu
rias ꝛ trāsgressiones iusticie. Sic legim⁹ xp̃m
iratū fuisse pharisēis ꝛ aliis nō recte agētib⁹.
Sed hoc idē legit de plurib⁹ sanct. et sic hec
ira vocat ꝛsl⁹ iusticie. ¶ Secūdo est quedā ira
subita ꝛ sine cōnis deliberatiõe q̃ venialis ẽ
qꝛ in aliq̃bus ignis ire cito accendit ꝛ cito re
mittit: ꝛ in aliquib⁹ tardi⁹ accendit ꝛ tardi⁹
extinguit ꝛ cessat: ꝛ illi peioꝛes sunt ꝓioꝛib⁹
vñ Au. Melioꝛ est q̃ ꝛpis ira sepe tꝛpet cuꝫ
festinat q̃ sibi remittat ille cui se facille iniu
riā agnoscit ꝛ q̃ tardius iracit ꝛ adveniē
petendā tardi⁹ inclinat. vñ et Hiero. in epla
ad Titū. Neq; vero q̃ aliq̃s iracit iracūd⁹
est: qꝫ ille dē iracūdus qui crebꝛo hac passiõe
ꝛperat: ergo cū quis ex surreptione cōmoue
dit: ꝛ celto hoc cōne aduertit tunc hoc expel
lit: sic solū ꝓccat venialiter. Tertio cū q̃s ira
scitur ꝛ in modico vult se vindicare: ꝛ quis ẽt
cū bñ posset se in magno vindicare: tñ nollet
facere: tunc talis ira ꝛ cōmotio ꝓpter paruita
tem vindicte pōt solū esse ꝓtm veniale. sicut
trahere puerꝝ p crines. ꝛ sic de aliis. Quarto
cū q̃s iracit in seipso ꝛ impatiēs efficit. ꝛ tñ
in nullo vult irā istā vindicare: nec verbo nec
facto ꝛ hoc idē qñqꝫ cōtingit ex quadā natu
rali cōmotiõe q̃ hō in seipso cōmot⁹ est: et tñ
istā irā nō vult ꝓducere ad effectū ꝛ talis etiā
pōt ẽ ꝓtm veniale. vñ Gallio. Venialis ira
est q̃ nō ducit ad effectū. Quinto cū q̃s iracit
cū deliberatiõe ꝛ cū ꝛsensu cōnis: ꝛ in aio suo
cogitat quō possit se vindicare. sꝫ hoc nō ostē
dat. ꝛ talis deliberata ira est ꝓtm mortale. ꝛ
talis sic iracēs reꝰ erit iudicio. Mat. v. Dis
qui iracit̃ fratri suo reus erit iudicio. Talis
enī ad iudiciū dei citabit ꝛ quatr illō ꝓcepti
Diliges ꝓximū tuū sicut teipꝫ seruauerit ad
eo requiret. O quō tūc erꝛpōdebit iracūdus
homo q̃ sepi⁹ ꝛ frequēter mala cogitauit ad
nerbus ꝓximū ꝛ deliberato aio affectauit vin
dictam suꝫ ꝓximū. Et talis ꝗdm sic stat i ta
li ira ꝛ rancoꝛe quā gerit in coꝛde contra ꝓxi
mū semꝫ est i statu dānatiōis. vñ ꝓphā. In
tpe vindicte dilgdet te. Jtē alibi legit sapien
tem ꝓphetam. Qui vindicare vult a deo inue
niet vindictā. ¶ Sexto qñqꝫ ira nō solū in
coꝛde retinetur ꝫ etiā q̃ signa exteꝛioꝛa ostē

ditur. Signa autē hmōi sūt illa: sicut nō loq
turiē auertere a primo: vel etiā torua facie re
spicere: ⁊ si qū obuiare ei dz tūc ꝙ aliū plateā
vadit: vel oculos iclinat ne eū ꝛspiciat: talis
erit ꝓlitio ergo dē Math. v. Qui aūt di
xerit fratri suo racha reus erit ꝓlitio. Racha
secūm Remigiū est interiectio indignātis, ve
lut cū diceret a dolente heu ⁊ cadēte hei. Cō
tiliū aūt trinitatis ē ꝙ eadē mēsura remetiet
eis. i. sicut ipi primis suis signa ire ostēderūt
sic ꝑps btā virgo maria et oēs sancti angeli
ostēdēt eis etiā signa ire ⁊ indignatiōis. Ꝑps
ostēdet eis ieā suā: sic ꝙ nūq̄ eū lete videbūt
⁊ nunq̄ miserebit eoz nec liberabit eos a pe
nis etiā si oēs sancti ozarent ꝙ eis. Hiere. vii
Noli ozare pro pplo hoc: nec assumes laudes
pro ipsis. i. oēs: qz nō exaudiā te. Signuz
ire btissime virginis marie ⁊ sctoz est ꝙ nūq̄
aliqō suffragiū eis facient. Exēplum de diui
te epulone q̄ petiit guttā aque ⁊ nō obtinuit
Signū ire angeloz est ꝙ in iudicio eribunt
angeli ⁊ separabūt malos a medio iustoz et
mittent eos in caminū ignis: ibierit fletus et
stridoz dentiuz iuxta illud. Tollat impi⁹ ne
videat gliam dei. Septimo qū ira nō solum
ostendit signis: sed etiā exp̄mit verbis mali
ciosis ⁊ vituperiis: et talis erit reus gehenne
ignis. Math. v. Qui aūt dixerit fratri suo fa
tue re⁹ erit gehēne ignis. Circa qō queritur
vtrū ꝓtumelia sine cōuitiū sit petū mortale
Video scōz. S. Tho. ii. ii. q. lxxii. Pzope ⁊ ꝙ se
vtrūq̄ est petū mortale: nō min⁹ ꝙ furtū et
rapina. Nō em hō amat min⁹ honozes suos
ꝙ rem possessā. Ergo sicut est mortale petū
furtum vel rapinā ꝑmittere: sic ⁊ primo cō
uitium dicere ⁊ eoz in fama sua dehonestare.
Differt autem cōtumelia a cōuitio in hoc ꝙ
per verba cōtumeliosa resplendat ꝓpzie defe
ctus culpe: sed ꝙ cōuitium resplendat gene
raliter quicūq̄ defectus sine culpe sine pene.
Unde si ꝺs dicat alicui iniuriose cū esse cecū
conuitium quidē dicit: sz cōtumeliā nō infert
sed si dicat ꝙ sit fur: nō solū cōuitiū dicit: sed
etiā ꝓtumeliā infert. Sepe tū vnū ꝙ alio re
putat ⁊ ꝓuit. ℞ Itē queritur an liceat cauta
correctiōis dicere cōuitiū. Video scōm. S. tho
mā. ii. ii. q. lxxii. Sicut licitū est aliquē vbera
ere vel reb⁹ dānificare cū discipline: sic etiā ꝺs
pōt alteri quē dz corrigere aliqō verbū con
uitiosum dicere. Et hoc modo vocauit dūs di
scipulos suos stultos: vt hē Luc. xxiii. dicens
O stulti ⁊ tardi corde ad credēdum. Et apls
ad Galat. iii. O insensati galathe. cū vt dicit
Aug. Nisi ex magna necessitate obiurgatio
nes nō sunt adhibende in quib⁹ nō vt odio
sed vt dño seruiat insistemus. Ergo vbi q̄
necessaria discretio: vt homo moderate tal
bus verbis vtat: qz posset esse graue cōuiū
quod per verbū incaute platum auferet de
nouo ei⁹ ꝓxia quē ꝓtertur: ⁊ tūc posset homo
peccare mortaliter: etiā si nō intenderet de
nouatiōē alterius: sicut si ꝺs incaute aliqd
in ludo gentiens grauiter ledat vel vulnet
nō exeūlat a petō mortali: sic ⁊ hic. Itē que
ritur vtrū homo ꝓtumelias sibi illatas de
at sustinere. Video scōm scm Tho. vbi sꝙ
pza. Sicut in aliis iniuriis: sic etiā in verbis
cōtumeliosis tenemur, habere animū ꝓpara
tum ad tolerantiā si expediēs fuerit. Ꝑps nō
non ꝓbuit genti sē ad vnam maxillam
aliam: sz hoc fieri docuit ꝙ si ꝺs te genti et c.
qz hoc non est faciendū nisi quādo ex hoc ꝓ
batur sequi emendatio illius gentientis vel
alioz hoc videntiū. Quādoq̄ tamen opoꝛtet
ꝙ cōtumeliā repellamus et hoc ꝓpter duo.
Primo ꝓpter bonum eius qui cōtumeliam
infert vt videlicet eius audacia reprimat ⁊
de cetero non attēptet talia. Secundo ꝓpter
bonū multoz quoz ꝓfectus ꝙ ꝓtumelias no
bis illatas impedit. Sciēdum ꝙ si ille cui
erit gehenne ignis qui dixit ꝓximo suo fa
tue cōtumēliōse: cuius tunc ille reus erit qui
dicit ꝓximo suo fur. latro. nequā. adulter. ⁊
hoc cum magno clamoze: vt ab aliis audiat
⁊ coram eis sic cōfundat. Et iustitia dei re
quirit hoc ꝙ eadē mensura remetiat eis. i. ꝙ de
obiciet eis petū coram ꝓtumēliōse eos coram
sanctis ⁊ angelis dei: sicut ipsi cōfunderūt ꝙ
ximos suos obiciendo eis petā ⁊ defect⁹ ipo
rum vsq̄ confundēdi. sūt ⁊ maledicti qui nō
ledicūt ꝓximis videlicet vxoribus ꝓpzios fi
liis ⁊ aliis hominib⁹ incurrūt maledictionē
eternam: de qua dicit Math. xxv. Ite maledi
cti in ignē eternum. ℣. Sciendū ꝙ quibꝫ
ex ira vel vindicta maledicit ꝓximis ipso fa
cto peccat mortaliter totiens quotiens. Et
frequēter talis maledictio quā quis facit fi
dicit ꝓximo sup caput ipsius maledictionis re
uertit. vñ Gen. xxvii. Dixit ysaac ad Jacob
filiū suū. Qui maledixerit tibi sit ille maledi
ctus. Sic deus iam loquit de quolibz hole bo
no cui iniuste maledicitur: quia ꝙquid male
dicendo ꝓximis optauerit huius tn re⁹ eis
sēm dei iusticiam: ⁊ de⁹ iusto hoc querit ma
ledictionē in bñdictionē. vñ ꝑs. Maledicet
illi ⁊ tu bñdices. vnde Aug. Qui iustus est ⁊
maledicit: ꝓmittit ei ꝙ maledictione redda.
vñ etiā Mat. v. Beati estis cū maledixerint

vobis holes. Jtē maledicere alio est illicitū q̄ etiā illicitū est dyabolo maledicere. vnde Jude.xi. Cū maledicit tanq̄ dyabolicus maledicit q̄ ipse plasmā suā. Cū esset dyabolus sit creatura bona: a secūm suū esset bonū: q̄ voluntas sit malū? petit esse et malū optare. Vñ legitur q̄ Michael archāgel? cū diabolo disputans altercaret de corpe Moysi nō est ausus ei cōuitiū inferre blasphemie sed dixit Increpet tibi dñs q̄ Michael archāgel? diabolo obuertenti blasphemiā dicere noluit: sed modesto sermone eū cohercuit: Ito magis hominib? omnis blasphemia est cauenda.

Jtē aliq̄ maledicūt creaturis rōnabilib? cū ab eis offendunt: a in hoc offēdit magna stultitia ipoz qui bestijs alijs maledicūt: cuz ea nō intelligāt. Vñ sētus Tho. ii. ii. q. lxxvi. dicit q̄ maledicere irrōnabilib? reb? inūtile sunt creature vel est petūs blasphemie: q̄ maledicere eis sēm si cōsideretis hoc est vanū a scioli: a per q̄ illicitū. Ex quo patet q̄ reprehensibiles sunt illi qui maledicūt suis ipzoribus: a cū nō liceat maledicere aliis creaturis et principaliter illi qui maledicūt suis vxoribus vel suis ipzoribus filiis aut famulis: a vel famulab? suis. vñ legimus in Lesareo q̄ quidam vir increpabat vxoz sue. vade in nomine diaboli. Et diabol? statim in eā itranit: a eaz grauiter verauit: de quo vir multū cōtristatus fuit. a ampli? se nūq̄ vxori vel alicui homini nec alicui creature q̄milit maledicere.

Jtē tēdū q̄ si ille qui iracūdē fratri suo reus erit iudicio: cuius tūc ille reus erit qui nō solum fratri suo iracūdē: sed etiā suis ꝓximis ad iram ꝓuocat. Et talis qui scienter ꝓximum pronocat ad irā olim petōz que ille in tali ira cōmittit: sine in verbis sine in factis reus erit q̄ iracūdia est ianua olim vitiozum ito merito quilibet sibi cauere debet ne alios ad irā ꝓuocet ad irā. Contra hoc faciūt illi qui suos ꝓnocāt ad alios holes pallionatos q̄ eos ꝓuocant ad iram: et in hoc volāt recreari q̄ tū vergit in periculū animaz suaz: et grauiter in futuro ꝑ talibus solacijs puniēt: nec ois maledictiones et blasphemie: et cōminationes quas ille sic ꝓuocatus ꝓferet illi ingerēt. Dz est regula iuris q̄ qui ocasionē dāni dat dānū ꝛe fecisse videtur. Vñ solitus es vxoz alicui? cauere dz ne marito ad irā ꝓuocet: alias olim petōz que ipe in tali ira cōmittit ipa particeps erit. Sic etiā simili? intelligim? de viro qui nō dz ꝓuocare vxoz nec pueros nec familiā ad iracūdiā. vñ Ypo ad Ephe. vi. Patres nolite ad indignationē ꝑ vocare filios vēos. Octano cū hō ex ira gerit ad factū cōtra primū: tenet ꝑ cuteret: vulnerare: occidere. vel manū imponere ꝓxīo tum a iniuriā. a hoc d̄ valde magnū pecū: q̄ occidere ꝓximū a effundere sanguinē hoīs est vnū petūm de quattuoz petis clamantibus in celū ad vindictā. vñ Gen. iiii. dicit. Vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Sic igit maledict? eris sup terrā que aperuit os suū a suscepit sanguinē fratris tui de manu tua. Si terra est maledicta que sanguinē innocentē suscepit: q̄d tunc de illo erit q̄ sanguinē innocētē effudit ꝓxīo deū et iusticiā. Ergo q̄nq̄ ex vindicta a iracūdia liberet peccatū grauius vel valneratū peccat mortale totiēs quotiēs. Circa q̄d fertur vtrū vir gentiles vxoz ꝓpriā peccet mortaliter. Respōdet q̄ si cū correctionis a modestate hoc fecerit nō peccat mortale: q̄ superiorz hz corrigere inferiorē: q̄vir ē caput mulieris a nō econuerso. vñ Gen. iii. dixit de? ad eam Sub ptātē viri eris: a ipe dñabit tui. Si āt ex vindicta et ira a sine cā eā ledit et percutit grauiter peccat. Hoc aūt aduertendū est de illis qui cū offensi sunt ab aliis sine iniuria: sine alīs. a nō possūt se vindicare de eis q̄ eos ꝓuocauerūt: tūc vindictā talē inferunt vxoribus sine causa: et in hoc deū grauiter offendunt. Insuper sciendū q̄ mulieres dēt esse patientes et mites. In signum huj? the habēt voces leues: et ligant collum cū peplis mollibus. Insignū q̄ debēt breuiter respondere suis iracūdis viris a ēperare malicias a iracūdias malicioz virōz suoz cum suis mollib? responsis. Dz sēm Salo. Responsio mollis frangit iram. Et mulier signāter se cauere dz ne sit iracūda: q̄z non est ira sup iram mulieris. Nō est ꝓpter fragilitatem sexus. Et est bene pang vir qui habz iracundā et rixosam mulierē. Vñ exemplū de ira cunda muliere Legitur q̄ quedā mulier erat valde iracūda q̄ viz aliquis cū ea cōuersare potuit: cū ꝛepūtabat se esse sanctā a deuotā q̄z coxp? suū seiunctis maneabat a in oratiōnibus multū vigilabat a in aliis bonis operibus frequenter se exercitabat. Hy hoc vitiū ꝓpriū pati in se habuit: vt quicunq̄ cū irruēt offendit. Vñ ampli? nūq̄ dilexit a mens illā iracundiā vbindictam cū ea removere potuit. Tandē grauiter infirmata petiit ꝓfessorem a cōfessa est alta petā: et vtinā illud nō ꝓtulisset a ita fuerūt ꝓpinqui sui nō ꝓtulerunt a ita fuerūt pauci? aperiēti a coxp? vñ sibi ꝓpinquare volentes ipā os suū claudere a ad patiēt? ꝛ dicit q̄ dicto coxi sanctoz a ꝛ

pto sibi ẽ xpõe. Sicut verebã me sepinsab his q̃ me offendẽt ⁊ nãq̃ eis ex corde ideoq̃ nec eos amodo dilexi: cõtinue i iracũdia fe ci ⁊ alios eã iracũdia mea gtinebanis iracundiã puocani: sic de⁹ amerit te a me ⁊ me nõ q̃ misericorditer respicietem. ego eã iste pq̃ meã iracundiã in regno celoꝝ videbo: q̃ cũ omnib⁹ iracundis demonibus infernũ intrã bo vbi eternaliter cum olbus dãnatis ardebo: ⁊ sic misera ⁊ iracũda mulier expirauit.

¶ In eadem do. Sermo. xxvi. Quõ recon ciliari debemus proximis.

Si offers munus tuũ ad altare ⁊ ibi recordat⁹ fueris: q̃ frater tuus hz aliq̃d aduersũ te. etc. Math. v. In oib⁹ opib⁹ nr̃is tria attẽdere debem⁹. i. honorem dei: edificationẽ primi: ⁊ meritũ nostrũ Deus eñ tãte bonitatis est q̃ plus respicit ad vtilitatẽ ⁊ primi edificationẽ q̃ ad suum honorẽ. Offerre ei mun⁹ ad altare gliet ad honorẽ dei: q̃ illõ offert cũ odio primi si hz meritũ ⁊ scãdalizat primũ. Vult igit deus vt hõ intermittat honorẽ suum ⁊ fiat primo reconciliatus pri⁹: ⁊ sic meritoriã offerat oblationẽ. vñ Chry. Vide miam dei q̃ plus respicit holm vtilitatẽ q̃ suũ honorẽ: pl⁹ eñ respicit ⁊ diligit concordia fratrũ q̃ munera sua. Di cit ergo Si offers mun⁹ etc. vñ Gre. Mun⁹ si accipit nisi ab discordia ab alio petiat. vñ et Aug. sup illa verba dñi. Si ablcens est valde vt pedibus corpis nõ possis ire ad eccl̃iã: sic alo gternas te in ẽspectu dei cui oblaturus es: si ppe vel q̃lens est remotandus ẽ ad amorem ab eo venia petẽdo si eã lesisti vel si te leserit dimittendo corde tanto ẽ. D Hz si dicerem q̃ est modus reconciliãdi proximi. Respõdeo q̃ talis ẽ mod⁹ scõm Chry. sup Mat. ⁊ sup q̃dicta verba vbi dicit. Si cogitatu offert discogitatus reconciliare: si verbis: verbis. si factis: factis. nihil eñ quez factis lesisti. factis placere. sine eã orat de⁹: sine eã elemosinas facis de reb⁹ q̃bus alios spoliasti. Quid eñ prodest tibi nus pro te ad deũ orat ⁊ alius ad uersus te deũ interpellat. Juxta illud Eccli. xxviii. Dona iniquoꝝ nõ approbat altissim⁹. Circa qõ sciendũ q̃ mod⁹ reconciliãdi hz ẽ talis q̃ si offendisti primũ corde eum odiendo: aut sibi inimicãdo: vt ei ex puro corde indulgeas nec aliquã vindictã sine sbo sine opere ei interas. Sed aliter tenemur indulgere primis De hoc hre infra ser. exx. ⁊ scõm si dicendi primũ tu verbis q̃ offensis verboꝝ

gingit multiplr. Primo offendit proximus verbis. ⁊ hoc p falsũ testimonii. D Per quo sciendũ falsus testis in falso testimonio multa mala cõmittit. Primo aliam proximum occidit eã mẽdacio suo ⁊ falso testimonio. Secundo Os qõ mẽtit occidit alios. Scõm q̃ negat xp̃m negat qz corruptio veritatis est abnegatio dei. Qui veritatẽ negat xp̃m negat: imo ẽ valde detestabile ⁊ horrẽdũ nomẽ dei assumere in testimonii falsitatis. Tertio proximum ledit vel maculat aut in reb⁹: aut in fama. aut in pona sua falso testimonio. Et sicut hz talis bonum proximi sic iesus põt dicere eñ ppe illud ps. Insurgentes testes iniq̃ etc. Sciendũ q̃ quilibet falsus testis scõm .b. Tho. peccat mortaliter nec ad restitutionẽ alteri⁹ bonoꝝ que per suum falsum testimonii primo euenerũt q̃ sua falso testimonio nõ euenisset. Sicut q̃ gladio alterius offendere sunt veriloquos q̃ offendunt proximum veridendo ⁊ subtanãdo: ⁊ quilibet talis veridebit a deo. vñ ps. Quitha. in celis inhabitans eos etc. D Circa qõ scitur virũ veriloquium sit peccatum mortale. Rñdeo scõm dictũ Tho. illud q̃ dicit q̃ qñ aliquis malũ alterius proximi vel defectũ i ritu vel ludo ponit veriloquium. Et si quidẽ hoc fiat in q̃tõ malũ est parum scõz se sic est veriloquium peccatum veniale. Si qñ autem pit quasi parũ cõne glone sic aliquã intendit eã ei nocere: pueniret de tã vilem rem: vt de eius malo nõ sit curandum: q̃ si pro ludo habendũ: ⁊ sic veriloquium est peccatum mortale: tãto grauius q̃to maioz reuerentia debetur glone q̃ irridet. Unde grauissimum peccatum irrisionis est irridere deũ ⁊ ea q̃ sui sunt. sicut beatã virginẽ ⁊ sanctos. Scõm quosdam est veriloquium parentũ qui in maiori reuerentia sunt habẽdi. Tertio veriloquium iustoꝝ propter etiã boies a bene agendo impediunt: ⁊ sic de aliis. ¶ Tertii q̃ verbis proximũ offendunt sunt illi qui d. scoꝝdias inter homines seminant. qõ peccãt duplr inter eos alia maxime detestabile sicut per expositũ in coꝝdia charitatis vnitate coꝝdie maxime delectatur: hoc p: q̃ filius venit de celo vt pacẽ faceret inter deũ patrem et humanã naturã. Et q̃ exiuit de mundo pacẽ suis discipulis reliquit. vt hẽ Jo. xiiii. Pacem meã do vo. pacẽ meã relinquo vo. Et post resurrectionẽ apparens discipulis suis iterum dixit Pax vobis et ostẽdit eis manus ⁊ pedes. q. d. Attendite q̃ estis pacẽ emisse: ergo eã diligenter seruate vt filii dei esse possitis. Math. v. Beati pacifici qñ filii dei vocabuntur. vñ Gre. in pastorio. Qui vocant filii dei q̃ pacẽ faciũt gentibio luctuose filios q̃ gignunt: ergo q̃ dig

...ent ilos inidia discordiã seminauerit inter ...ũ z vxoꝛẽ sine iter alioshoies euinsceg ...ios totiẽs peccat moꝛtaliꝛ z diabolo tã ...liaꝛ? seruit. Greg. Quisquis eñ seminã ...a iurgia z dilectionẽ pꝛoximi pꝛemit hosti dei ...uiliaꝛ? seruit. Itẽ sicut pax ẽ via z dux ad ...ã eternã: ita discoꝛdia ad infernuꝫ. Unde ...ug Lu. Pax est dux ad vitã eternam. ...sicut xps mozat cũ pacificis. ꝓ. In pace ...ctus est locꝰ eius: sic diabolꝰ cũ litigiosis z si ...t pacifici in futuro possidẽbãt regnuꝫ eter ...ubi pax cũ eterna: sic litigiosi possidẽbãt ...rnum vbi est eterna discoꝛdia inter demo ...es z dãnatos. vñ Aug. xix. de ci. dei di. Mo ...uerit ad eternã dñi hereditatez pernenire ...is testiñ et noluerit obseruare. Itẽ scien ...um q seminatoꝛes discoꝛdie xpm pꝛemꝰ ptur ...bant q ille qui lat? et lancea aperuit vel q ...m cruci clauis affixit. Cuiusdã est scõm ...hen. de vel. qz tales ei? sanguinẽ euacuãt pꝛe ...ut eis pacificanit siue q in celis siue q i terꝛa ...sunt. Itẽ legim? tale exẽplũ quidã vir cuz ...oꝛe sua. xxx. an. vixit in pace q diabolꝰ nõ q poterat eos in his annis semel facere dis ...cordare. Postea diabolꝰ accessit ad quandaꝫ ...mulã et pꝛomisit ei duos nonos calceos vt ...sunt discoꝛdiã inter virũ illũ z vxoꝛem ei? ...q ipa pmisit se facturã: z accessit ad virum ...dicẽs q vxoꝛ sua vnũ alĩ? pl? diligeret z eũ ...uiter pponeret nihil illi valde caute pꝛide ...et. Et illud vir pmꝰ credere noluit. Tunc ...ollus accessit ad vxoꝛẽ viri dicẽs ei q marit? ...? vnã alĩ? pl? diligeret: z cum de sero simul ...ssent in mensa: vir vxoꝛẽ toꝛua facia respi ...it: vxoꝛ cõuersa ostẽdit indignationem et ...ꝓvisi: tuncvir q cepit adhibere fidẽ sibi ...tule: sic vetula altera die accessit ad vxoꝛẽ ...ius ei q filiũ tale. l. vt magnã cultellũ viri ...i z aquã bñdictã acciperet in eccla z de no ...te sub cruical viri poneret z eũ deluꝫ doꝛ ...mire faceret: z tũc eũ reamaret: eadẽ die etiã ...accessit ad vir. Dicens ei q de nocte vigilaret ...ad vxoꝛ eũ occideret. z in signũ hui? cultellũ ...ui sub cussino capiti sui illa nocte inueniret ...q ipe sub capite suo reperiẽs arripuit vxo ...em pꝛiã cũ eo trãsfixit. Sic diabolus calci ...s quos vetule gestauerat in hasta fulpẽdit et ...i rẽs aquã pꝛeceꝛit vbi ipa stetit z lauit pẽ ...s dicẽs. Decoꝛ tibi apꝛopinãre ne me sic ...ripias sicut maritũ vxoꝛẽ et? decepisti. vñ ...quidã metrista. Femina de mondꝰ trib? alli ...us est mala peioꝛ. ❧ Quarti q sibi ꝓ ...imi offendũt sunt illi q fraudulẽter ꝓximo ...equũt qui hũt mel in oꝛe z fel i coꝛde: z sic ...primos decipiũt z tradũt. vñ ver? Qui mel ...in oꝛe gerit z me retro pugã querit. Cꝰ ami ...citã nolo mihi socĩã. Itẽ qñ bonã fatis z in ...coꝛde malũ meditaris. Oscula q̃ iudas dño ...debit hec mihi tu das. Scieñ q qñ q̃s fraꝫ ...dulẽter bonũ loquit ꝺ alio z vult q audiens ...eũ loquat oppositũ z malũ de coꝺe: talis pe ...cat duplr. Primo in semetipm qz fraudulen ...ter loquit. Secundo in ꝓximũ cui nitiz da ...re occasionẽ loquẽdi. Quinti q verbis ꝓpri ...ledũt sunt qui ꝓximos eũ cõuitiis z impro ...periis yturbãt: z illi secũm Hen. de vel. spũalĩ ...in facie xpi xpũm z spũs verboꝝ suoꝝ amabile eius facie inficiũt. vnde auctoꝛitas. Facie xpi videt alapis ꝛfundere q primus in phtis nitiz ꝛfunderiq̃ ꝛtumelia sit pec ...catũ moꝛtale. hoc ẽ ser. xxv. ❧ Septimi sunt q verbis pꝛocaciꝰ? z lasciuis ꝓximi sũ ...dalizant z mẽtis integritatẽ coꝛrũpũt: vñ. i ...Coꝛ. xv. Coꝛrũpũt bonos moꝛes colloquia ...pꝛana. Itẽ ad Ephe. v. Foꝛnicatio ãt et oĩs ...immũditia nec nominet in vobis sicut decet ...sctos: Cõtra hoc plures faciũt q verba scurri ...lia et luxuriosa ꝓferũt q̃ ꝓpios ad malas ...cupiscẽtias pnocãt: z in hoc vñ grauiꝰ offẽ ...dũt. Et cũ tales coꝛrigunt dicũt q nõ tm ...to coꝛde ſ. ut pꝛoferũt oꝛe: qõ tñ falsi ẽ. vñ ...xps dicit in euãg. q ex abũdãtia coꝛdis os lo ...quit. ergo q talia ꝺba pꝛoferũt. siue sint viri ...siue mulieres i his ostẽdũt se hñe iudicitiam ...cordis. Chry. sup Mat. Quale coꝛ vnusq̃sq ...hꝫ: tale ꝺba loqꝫ z talia opa facit. Et hoc ẽt ...pz in bonis hoib? q nũq̃ vt raro talia ꝺba q ...ferũt: sed ihũ xpm sepius nominãt eo q ver ...satur in coꝛdib? coꝛ. Hoc pz in beato Igna ...tio martyꝛe q in tormẽtis posit? sepius ihũ ...xpm nominauit z requisit? quare hoc nomen ...totiẽs notaret ꝛndit. Hoc nomen habeo scri ...ptũ in coꝛde meo: ut ideo reuelare non possũ: ...z ipꝺotes post mozt̃ eius extraxerũt coꝛ ei? ...de coꝛde z illud in gies scidẽrit z in qualibz ...parte fuit scriptũ hoc nomẽ ihesus litteris au ...reis. Ergo q libet xpian? se cauere dz a ꝺbis ...malis z fenerilibus z luxuriosis. Hũ Aplus ...Ephe. iiii. Oĩs sermo mal? ex oꝛe vestro non ...pꝛocedat. vñ Hiõ. de sum. bo. Quali sermoẽ ...in oꝛe xpiani esse nõ debẽt. Et merito qz scõꝝ ...dictũ xpi in euãg. De oĩ verbo ocioso qđ lo ...cuti fuerint hoies ꝛc. Multo foꝛtius de ver ...bis fenerilib? z nocuis. Octauus sunt q pri ...mũ verbis stipcis ad tractidiã pꝛonocãt. Et ...olim petꝰ que ille in tali ira emittit. siue in ...verbis siue in factis rei exitꝰ ipi pꝛonocãtes ...q eũ fideliter pꝛoueraret ad tractidiã talem z

hoc quere ad ser.xcv. ℣. Octavi sunt q̄ proximos levant in fama per detractiones & male mationes tales graviter peccāt & tenētur ad veram restitutionē. Et gravius cū peccant q̄ famā ꝓximi denigrant q̄ si eis qualecūq; res tpales subtraherēt: q3 fama bona melior est q̄ hūdi res tpalis et potest. vñ ℣ouer. xxii. Melius est nome bonū q̄ divitie multe Ex quo ꝓz q̄ detractores bone fame deteriores sunt q̄ fures & raptores tpaliū rez. vnde Ambr. Tolerabiliores sunt fures q̄ nobis bona tpalia diripiūt q̄ detractores q̄ nobis nostrū bonā famā dilacerant. Et de detractiōe quere ante sermo. xci. ℣. Tertio si offendisti ꝓximū in rebus tunc recōciliari ei teneris restituendo ei ea q̄ iniuste pollides. De hoc ḡre ad ser. lxxvii. ℣. Itē si lesisti ꝓximū in corpe cā vulnerādo vel vberādo: de qua ꝓcul dubio infirmitatē vel debilitatē incurrit: teneris ei satisfacere coꝝ deo strōz discretionē & iudiciū sapientiū. ℣ Itē si virginē defloraſti teneris ei satisfacere coꝝ deo strōm posse tuum: q3 quasi eam ꝓciosissimo thesauro. l. virginitate. vñ Eccli. xxvi. Non est cōdigna ponderatio extinctis aie: q3 tales graviter peccāt q̄ virgines corrūpunt & a deo graviter punīāt. ꝓz per tale exemplū. Miles quidā quādam virginē defloravit. Eo mortuo cū filia ꝑ eo ora ret & fleret mortuū miles visibiliter ei apparēs voce rauciſſima eā alloquebat: q̄ cū quereret causam raucitatis eius ait: q3 in vocis dulcedine gliaboz cantilenas luxuriosas & seculares decantādo. Cui cū crura nigerrima et scabiosa & vlceribꝰ plena appareret: & inquireret causam respōdit. Quia multū gliabar in cruribꝰ meis de pulchritudine mee militari filia extendēs & ornās fugbe. Nunc inter spinas gradioz: crucioz vulneroz q̄ in illis. Ista itez dixit. Dñe quis est reliquus status vestri corꝑis & file. Aperi oculos tuos & vide: & ꝓiecit pallū a pectoꝛe quo amictus videbatur: & vidit maximū buconē & deterrimuz pectoꝛi ei⁹ inherentē ita vt brachiis eius collum suū stringeret: & os suū ozi illi⁹ iligeret. Cui⁹ etiam venter ꝑ ventrē eius dependēs pedib⁹ eius genitalia sua quasi quibusdā lo eis stringere & ligare videbatur. Requisit⁹ quare hoc pateret respondit. ℣ro oculis luxuriis quib⁹ te & alias mulieres oculat⁹ fuz her patioz oscula & ꝓ amplexib⁹ amplexus buconis & ꝓ opere libidinis in genitalib⁹ crucioz sine cessatiōe. Cum mulier quereret vtrū ne ab illis penis esset liberādus. Rādit Non oꝛes ꝓ me quia nichil michi ꝓdest: q3 eternaliter damnat⁹ sum. Et hoc ideo q3 mee dignam penitentie neglexi. Hoc dicto defecit. Mulier postea in claustrum elegit & de peccatis sua defleuit.

¶ Dñica septima post festū trinitat. Sermo. xcvii. de misericordia dei.

MIsereoꝛ super turbam: quia ecce iam triduo sustinēt me Mar. viii. Misericordia dñi dicitur ē ꝓ universum mūdū. vñ ꝑs. Mia dñi plena est terra. Hoc sic ꝓz: q̄ ꝓ xp̄o sermo est misericoꝛs super turbā olim fidelitū. ideo dicit. Misereoꝛ super turbam. Unde in ꝑti sermone tria sunt dicenda. ℣mo quare de⁹ tam ꝓnus est ad miam. ℣cio quib⁹ gradibus homo ad deum redit. Tertio exemplum. ℣ Circa ꝓmū est sciendū q̄ deus est ꝓnus ad miam: et hoc ex tribus tribꝰ. l. ꝓprietate naturalis potētie voluntatis: & experiētia singularis. ℣mū est ꝓprietate naturalis. Sicut enī naturale est ꝓprietas ignis est calefacere: & ꝓprietas solis est lucere: sic ꝓprietas dei est misereri semꝑ parcere: q3 ergo misereri deo est ꝓprium: ei punire deo est alienū: & est tardus & invitus tardius ad puniēdū. Nō punire sit alienū dei ꝓz q̄ illud ysa. xxviii. Alienū est opus eius ab eo vbi loquit de ope punitiōis. Ut pis hꝫ mōlificare: & hoc est suū officiū ꝓprium: habz emungere cū. l. molestatur & hoc est suū alienū sic & deus q̄ dat mel siue mie facit officiū tibi ꝓprium. q̄ bo adhibet stimulū siue iuſticie facit officiū tibi alienū & inolitariū: q3 invite punit. Ecce ysa. i. Heu cōsolaboꝛ sup hostib⁹ meis: & vindicaboꝛ de inimicis meis. Ubi dicit glo. Moze pii patris eos hꝫ inimicos plangit & pcutit. Est etiā tardus ad puniēdum sicut dicit Chrisost. Illud q̄ hō strōm naturā facit cito facit. sic de⁹ facit cito opus misericordie hz strōm naturā suā. tarde aūt opus iuſticie q3 est cōtra naturā suā. Rom. ii. An divitias bonitatis eius & patientie & longanimitatis contemnis. ℣ Qui ergo opus iuſticie est deo alienum & inolitariū & tardus: dicit Chrisost sup Mat. quare ergo punit & respōdet: q3 ꝓpter vnde ait. De⁹ invitus & cū magno dolore compellit pctōres dānare. Nō enī sic dolet q̄ ꝓpter ab eis offendit: hꝫ q3 violenter cogitur ꝑdere quos oēs rupit salvare. Deinde querit dicit Cū in ꝑte sua deus habeat gdere & salvare eos cū invitū cōpellit rōdet. tu q̄ nō desideres miam dei. Nam sicut qui desideranti miam denegat crudelis est. sic q̄ nō desideranti mia

ꝓfitat inultus eſt. Deinde queris tertio dicens. Quis eſt hō qui nō deſideret miam dei videre. Tu q̄ gmanes i petis. Deſiderare eñ dei miam eſt querere ad trā. ille eñ deſiderat dei miam q̄ timet ire? ſ. q̄ autē nō timet miſericordiā nō deſiderat ſz cōtemnit. Hēbz qō facit eū ꝓmptū ad miam eſt ꝓtēta vnuſquiſq; talis. Quāto eñ q̄s eſt magnanimior. tanto ad indulgētiā eſt ꝓnior: ſ hoc videm⁹ in aliis ſ hoibus. Nā ea q̄ ſunt nobiliora ad indulgendū magis ſunt ꝓna: ſ nō erōneſco q̄ leo a catulo ꝓuocat⁹ ſe nō vindicat ꝑ ſuā magnanimitatē ſ catuli vilitatē: ſed ſi catulus mordet catulū: tūc ſtatim mutuis morſibus ſe lacerāt q̄ alalia vilia ſunt. Dīr videm⁹ q̄ hoies magnanimes ſunt ad indulgētiā faciles. Amb. Ꝑrocul a magnanimis cuſpidis vitionis eſt. iii. Reg. xx. Reges dom⁹ iſrael clemētes ſūt. Cōtra autē mulieres: q̄ vāe ſunt ſ fragiles. ideo ſūt ad irā ſ vindictam faciles. Eccli. xxv. Nō eſt ira ſup iram mulieris. De⁹ eñ cū ſit oipotēs ſ nos vāes vermiculi noſtras iniurias parui pendit: ſ ſi eas recognoſcim⁹ ſtatim reſpicit: ſ hoc ꝑ ſuā maieſtatē ſ noſtrā vilitatē. ꝑs. Excelſus dñs ſ humilia reſpicit. Ac ſi dicat: q̄ ipſe eſt excelſus ꝑ potentiā maieſtatis: ideo humiles reſpicit oculo pietat. Sap. xi. Miſereris oiz q̄ oia ꝓtes. Ac ſi dicat. q̄ tu habes ptātē vniuerſalē: ideo habes miam gñalē: ſ in iſto ſenſu loquit̄ ecclia. De⁹ qui oipotentiā tuā parcendo maxie ſ miserādo manifeſtas. ꝛc. Tertium qō facit eū ꝓꝑtū ad miam eſt experientia ſingularis. Moleſtiā eñ mozbi trib⁹ modis medicus ſcire pōt. Aliq̄ ꝑ ſuā ſcientiā theoricā: tunc eſt infirmo multū miſericors. Aliq̄ ꝑ practicā ſ exercitationē longā tunc eſt magis miſericors. Aliq̄ ꝑ experientiā q̄ſi in ꝑſona ꝓꝑia infirmitates plurimas eſt expertus: tunc eſt maxime miſericors. Et ideo bonū eſt q̄ ipſi medici aliq̄ infirment ut eo melius infirmis cōpatiantur. Hz ſi eſſet aliquis medicus qui eſſet bon⁹ theoric⁹ ſ bon⁹ practicus: ſ etiā infirmitates ſepe i ſeipſo expert⁹ eſſet: iſte adhuc eſſet magis miſericors Deus autē ante incarnationē infirmitates nōas tam corꝓorales q̄ ſpūales cognouit ꝑ eternā ſapientiā quali ꝑ quandā theoricam ſcientiā. Et ideo tanq̄ pater benigniſſimus multū erat miſericors. ꝑs. Quomodo miſeret pater filioꝝ miſeret⁹ eſt dñs timentib⁹ ſe: q̄ſi ipſe cognouit figmentū noſtrū recordatus eſt q̄ pulus ſumus: homo ſicut fenum dies eius ſicut flos agri ſic flozebit. ꝛc. Poſt incarnationē aūt ſcinit per quandā ꝓpriā ſ longam exercitationē: quia per xxxiii. annos erta infirmitates noſtras ſalubres tam corꝓorales q̄ ſpūales ꝓpriſſime ſ ſic factus eſt magis miſericors. Act. x. Qui ꝑtrāſiit bñ faciendo ſ ſanando ſ omes oppreſſos a dyabolo curando. Et ſicut medicus multū cōtriſtaret quādo erta aliquē infirmū diu ſe exercitaret ſ nichil ꝓficeret: ita xp̄s erta noſtras infirmitates. vñ ꝑs. Contriſtat⁹ ſum in exercitatione mea ſ cōturbatus ſum a voce inimici: ſ a tribulatione peccatoꝝ. Ac ſi dicat. De tribus rebus doleo ſ cōtriſtoꝝ ſcilz quādo mea exercitatio nichil valet: ſ quādo vox inimici. i. diaboli ſuggeſtio pl⁹ valet q̄ mea inſpiratio: et quādo ego peccatorē tribulo. i. punio. Tandem ſcinit per experientiā: quia expertus eſt tentationes. ſ. famem: doloꝝs et moꝛtē: ſ ideo factus eſt maxime miſericors. Vnde ad Heb. ii. Debuit per oia fratrib⁹ aſſimilari vt miſericors fieret. ꝛc. ¶ Circa ſe cunduz ſciendū q̄ chriſtus miſereatur tribus generibus hominū. ſ. peccātibus: penitētib⁹ ſ iuſtis. Primo peccantib⁹: ſ hoc tripliciter. Primo in hoc q̄ non ſtati peccatorē punit: ſz expectat ad penitētiā. Eſa. xxx. Expectat nos vt miſereat noſtri. Hoc āgelis nō fecit quos de celo ꝓpter ſuperbiam deiecit. nec adē quē de paradiſo ꝓpter inobedientiā expulit. Si eñ deus peccatoꝝs ſtatim quādo peccaſſent puniret: nec Dauid nec Maria magdalena nec Petrus nec Paulus iam in celo eſſent: ſed anime eoꝝ iam in inferno arderent. ꝑs. Niſi q̄ dñs adiuuit me paulominus habitaſſet in inferno aia mea. Et ſi cōſideremus q̄ magna petā ſ multa vitia quotidie in mūdo cōmittūtur in hoc diuinā miam cognoſcere poterim⁹. Quia iam in mūdo nec eſt veritas nec fidelitas: nec vera vita xp̄iana: ſz ſuperbia regnat vbiq. ſimiliter luxuria ſ auaricia ſ ſic de aliis. Vbi eñ iā ſūt veri humiles. veri caſti. veri mites: veri veraces ſ obedientes. Heu plures hodie nō peccāt ex ignoꝛātia: vt paulus q̄ dicit. Ignoꝛāns feci nec ex infirmitate: vt petrus qui ex timoꝛe moꝛtis xp̄m ter negauit: ſz heu ex certa malicia peccāt: ſ tñ q̄s ſuſtinet eos: et ergo tales abutūtur bono dei q̄ nō ſtatim puniunt. ſō liberi⁹ peccāt. Eccli. viii. Eo q̄ nō cito ꝓfertur cōtra malos ſnia abūq̄ vllo timoꝛe filii hoīm perpetrāt mala ſ tales graue iudicium ſuſtinebūt. Hz ſcūm Greg. Illos dñs grauī dānat q̄s hic diu lōganimiter portat. Tales deberēt cogitare q̄ quotiēs moꝛtaliter peccaret. totiēs ab hac vi

ta auferri deberet: q̄ quotiēs mortalē pecca-
uerīt totiēs hoc meruerīt. nō em̄ ampli⁹ fa-
runt digni vite p̄sentis: q̄ auctorē vite cōtem
plerīt peccādo leuiter ꝑtra em̄: & de⁹ misericor
diter tā diu vitā eor ꝓlongauit. xx. vel. xxx.
an. & hoc ꝓpter emendā. Et illud ips gr̄e q̄ d̄
ꝑs eis cōcessit nō meruerīt: q̄ ꝓteritus ips
male expē derīt. cū Ber. dicit. Nichil ꝓcioſ⁹
tpe. Secōo misereꝝ pctōrib⁹ in hoc q̄ eis tpa-
lia bñficia tribuit. Quia ſcōr Aug. Pctōr nō
est dignus pane quo vescit: & tñ ꝑs dat talī
bus multotiēs tpalia nō solū ad necessitatē
ſ̄z etiā dat eis magnas opes & diuitias. & hoc
vt puto ꝓpter tres causas. Primo vt per hoc
eos ad amorē sunm alliciat. Secōo vt nobis
exēplum bñfaciēdi nr̄is inimicis p̄rebeat: in
hoc q̄ ipse suis inimicis. i. pctōribus tot bñfi
cia tribuit. Tertio vt pctōrib⁹ retribuat illa
bona q̄ faciūt d̄no in p̄tis mortalib⁹ scien-
ter stāt. Et in his tpalib⁹ bñficiis possumus
magnā miam dei intelligere. Quis em̄ hostē
rebellantē sibi pascit & potat. At d̄s tribuit
sanitatē corp̄is cōcedit lucem solis ad vide n
dum & oēs creaturas creauit ad seruiēdū que
sunt in terra: aere & mari & hoc in gratis: im
mo retribuentib⁹ mala p bonis: & odium p
dilectione. vñ Ber. O clementissima circa fi
lios adam diuine recordatio pietatis: q̄ sua be
neficia largiri nō desinis: nō solum vbi nul-
lum inuenit meritū: sed plerūq̄ vbi totum vi
det ꝑtrariū. Si em̄ deus misericors nō esset:
tunc oēs pctōres qui abusi sunt dei bñficiis
fame: siti & frigore mori deberēt: q̄ de⁹ dedit
eis corporis fortitudinē vt sibi seruirēt cum
qua seruierūt mūdo & diabolo. Itē diuitias
ex bonitate creauit eis: & ipsi abusi sunt eisdē
in voluptatib⁹ carnis quia facti sunt gulosi:
& cōiter luxuriosi. & sic de aliis. Tertio mise-
retur pctōribus: q̄ statim vt cōuersi fuerint
ad gr̄am eos recipit. vñ Esa. lv. Derelinquat
impius viā suā & vir iniquus cogitatiōes su
as & reuertat ad d̄m & miserebit eius: & ad
deum nostrum qm̄ mitis est ad ignoscendū.
Quid differo o pctōr agere pniam: ad d̄m
cōuertere & miserebit tui. Non est em̄ adeo
stult⁹ hō qui vtiq̄ rōne si offendisset dominū
suū tpalemita q̄ d̄s sr⁹ eū occidere vellet
si sciret d̄m suū tā misericorditer q̄ Petito que
reret gr̄am inuenīret eā apud ipm: certū sit
q̄ nō negligeret d̄n rogaret eū vt parceret ei
Ꝓpterea vt crastinū mortē tpalem: & non ex
pectaret in crastinū eū hodie esset cert⁹ sera
dubius de venia & gratia. Et ecce miser pctōr
adeo stultus est q̄ nō vult querere gratiam
vt euadat mortē ale. cū tā ipse scit deū ita mi
sericorditer q̄ statim vt pctōr ad ipm cōuerti
vult ei misereri. Joel. ii. Conuertimini ad
d̄m deū v̄m: qm̄ benign⁹ & misericors est
ꝑstabilis sup malicia. Secōo dico q̄ d̄s
misereꝝ penitētib⁹ triplr. Dzio in hoc q̄ oia
pctā relaxat ꝑs. Quātū distat ort⁹ ab occid⁹
te longe fecit a nobis iniqtates nostras. De
remissione tot⁹ iniqtatis Ber. dicit. Hic ex
toto indulsit & tam liberaliter donauit omnē
iniuriā vt iā nec dānet vlciscēdo: nec cōtur-
bat impzoperādo. nec min⁹ diligat iputādo.
vñ Ezech. xviii. Quacunq̄ hora pctōr inge-
muerit & im iniqtatū eius nō recordaboz am
pli⁹. vñ nō ait. Si biēnio vel triēnio aū mor
tem: sed quacūq̄ hora imo quocūq̄ mometo
etiā si in ipo aie exitu ingemuerit Nec ait de
rem iniqtatū eius vel cētum vel mille ꝛc. sed
oīz iniquitatū ei⁹ nō recordaboz ampli⁹ Ite
Esa. xlix. Nūqd obliuiscī pōt mulier infantē
suū vt nō misereat filio vteri sui & si illa obli
ta fuerit: ego tñ nō obliuiscar tui. Ecce q̄ mi
tis & benign⁹ est ad ignoscēdū nō tñ sub hac
spe est peccandū: q̄ maledict⁹ hō qui peccat
in spe: ertiā in p̄tis est morandū: q̄ q̄nis ve-
nia tibi in fine vite ꝓmittitur si veraciter pe
nitueris: valde tñ difficile est vt vera sit pnia
que venit tam sera. Tunc em̄ crucia tus mē
bra ligat. doloz sensum oppzimit vt viz aliq̄
valeat cogitare. vnde Aug. Si quis politus
in vltima voluntate voluerit accipere pniam
fateoz non esse illi negandā qđ petit: sed nō
possumus dare securitatē q̄ bene hinc exeat
si secur⁹ hinc exierit. nescio pniam dare posse
mus: securitatē aūt dare nō possum⁹: nūqd
dico dānabit: ſz nec dico q̄ saluabit. Vis er-
go a dubio liberari. vis quidē incertū euade
re. Age pniam dū tan⁹ es si sic agis dico tibi
q̄ secur⁹ es. De pnia sera quere ira ser. dñi
A. Secōo misereꝝ de⁹ penitētib⁹ in hoc q̄ etēr
nam penā in tpalē ꝓmutat: que cōsistit in ie
iunijs. genuflexionib⁹. castigationib⁹. gemi-
tibus & fletibus q̄ p satisfactione accipit. Et
est magna mia q̄ de⁹ tpalē penā recipit pro eterna pena quā sustinuisset si nō petiuisset.
Sicut latroni cui deberet caput abscindi: & p
capite abscinderet ei vnus capillus capitis ei⁹
vñ Apōs Mo. viii. Nō sunt cōdigne passiones
huius tpis ad futurā gr̄iam. ꝛc. Sic etiā intel-
ligit de penis p̄sentibus & futuris quarū nulla
pōt esse equalitas: q̄ pene inferni sūt infinī-
te. Aristo. Finitū ad infinitū nulla est ꝓportio.
Ergo sis patiēs in tribulationib⁹ & in infir-
mitatibus & in penitētijs agēdis que hīc tibi

ꝑfectis tuis iniicte sunt. vñ Iſido. in syno. Inde etiam in mēte qualesq; seruli penas. qualesq; tormentoꝝ dolores. qualesq; pe/ nas acerbitates: & cōpara hoc totū gehēne & hoc erit tibi omne qđ pateris. Tertio mise/ ret penitētibus in hoc q̄ virtutes reſuscitat quas q̄ ptūs extinxerit ꝑs. Tu aūt dñe mise/ rere mei & reſuscita me. Et q̄q plures q̄ aū habuerūt tribuit Stutes. Sicut ꝓ in maria magdalena q̄ ꝑfectioꝝ facta ē post casū q̄ aū fuit. vñ etiā Ln.xv. habet de filio ydigo cui pater dixit cito ꝑcere stolā ꝓmā. i. innocen/ tiā quā peccādo ydigerat & penitēdo recupat & date illi anulū. i. gratiā operādi q̄ opa ex/ tra charitatē facta nichil valēt ad vitā eter/ nā & calciamēta in pedib⁹ ei⁹. i. patiētiam in qua ala custodit ne lędat. vñ Ln.xxi. In pa/ tiētia vēa vr. ¶ Tertio dico q̄ dñs misereꝝ iniis & bñ opantib⁹ triplr. Primo eos in bo/ no cōfirmat ne recidināt: q̄ nitit dñs hominē in bono firmaret facilīter recidinaret. vñ de/ siultas stādi & in bono ymanēdi ꝓ in luci/ fero: in adam: & in iuda. Lucifer cū ventus va ne glie dejecit de celo. Adā mulier expulit de paradiſo. Judas ꝓpter auariciā cecidit de cō/ sortio apłoꝝ. Quid tūc nos fragiles homines q̄ sumus in hoc mūdo qui est plenus laqueis cō/ tinuī. ps. Nitil dñs cultoꝝ. i. ꝛc. Secōdo q̄ liter/ nā dulcedinē cōsolationē dat suis q̄ est qua si quedā arra spūsācti. de qua Eccli.xxxxviii Spūs eius mel⁹ sup mel dulcis. Q̄ dulcedo q̄ notio & dulcedo spūalis excedit oēm delectationē car/ nalē: & est signū ꝓfectę spūsācti in hoie. vnde Aug. in li. cōfeſſ. Qui spūsco semel inebria/ tus est ad oia bona hilarescit: si laborat non lasſcit: si dolet nō sentit: si deficit nō adver/ tit. Ber. Cibus aie est gratia dei dulcissimus oēm habēs in se suauitatē & delectamentū sa/ poris. Tertio q̄ dat iniis regnuꝝ celeste ex sua mia: q̄ ꝓpter merita nostra paruꝝ tenet nobis imo nihil de cōdigno. Nā si aliq̄d boni facimus plus tñ tenemur deo. Nā si oēs vi/ res corpis & alie plumplerim⁹ in seruitio dei: & totū posse nostrū fecerim⁹ adhuc dicere de/ bemus illud Ln.xvii. Serui inutiles sumus qđ debuimus facere fecim⁹ ꝛc. Nō ex nostris meritis non ꝓsumus vitā eternā habere ex cōdigna sz soliꝰ ex dei mia obtēdit Ber. dicēs. Si nati essem⁹ ex quo factus est hō sup terrā & diq̄ ad centū milia annoꝝ vita nostra ere/ deret: nō esset tñ cōdigna cōpatio huius tpis ad futurā gloriā q̄ reuelabit in nobis.

¶ De eadem dūica. Ser.xcviii. De his que ꝓprehensibilia sunt in comedendo.

Accipiens septem panes gratias agens fregit & dabat discī/ pulis suis vt apponerēt: & apposuerūt turbe. Mar.viii. Cum hō triplr cōsideret. i. quatuꝝ ad corpus & ꝓtū ad alam & ꝓtum ad virtuꝝ cōiunctum. ideo deus sibi triplr cibum ꝓpa/ rauit. i. corporalē quo corpus reficit. spūalem quo ala nutrit: & celestem quo totus hō beati/ ficat. Comunitū autē corporale tñ bis ihs in hac vita fecit. i. hic de septem panib⁹. et Joh. vi. de quinq̄ panibus. Cōmunum autē spiri/ tuale multoties fecit. Nam quotiēs ꝓdica bat totiens alimēta spūalia tribuebat. Aug. Non est magnū patrem vētres cito moritu/ ros: sz magnū est patrem alas in eternū victu/ ras. Cōmunitaꝝ aūt celeste tñ semel facit: qđ tñ nūq̄ finē accipiet. Ln.xxii. Edatis et bibā/ tis sup mēsam meam in regno meo. Sciēdū q̄ sicut dominꝰ pauit quattuoꝝ milia homi/ num corporaliē sic nos quotidie pascit ei. iam corporaliē: quia nichil habemus a nobiliꝰ. Ego cum gratiarū actione sumere debem⁹ cibum sicut donū dei: vt deus ex hoc honorēt & laudet. vñ Aug. Porro si māducas & bibis ad refectionē corporis: deo gratias agis: cibus & potus tuus deū laudāt. Nā ꝓ pūs sermone tria sunt dicenda. Primo quō hō se debeat habere in comedendo & bibēdo: & que sunt reprehēsibilia in cibo⁹ potu. Secōdo quo modo quis peccat mortaliter in comedēdo & bibēdo. Tertio exꝑiā de duobus vitiis dē est in sequēti sermone. ¶ Circa ꝓmuꝝ est sciendū q̄ hō in comedēdo & bibendo sic se debet habere q̄ fugiat illa que sunt reprehēsibilia circa comestionē: & talia sunt quinq̄. Primū est ante debitum tempus comedere. Nam si/ cut serui dei sīm doctrinā xpi ꝓmo querūt regnum dei: sic gulosi quoꝝ deus venter est ꝓmo querūt regnum dei sui: & regnū dei es/ cum est esca & potus. Contra quos dicit Apūs Rom.xiiii. Non esca & potꝰ est regnū dei. vñ Esa.v. dē de gulosis. Ve q̄ surgitis mane ad sectanda ebrietatē. Ergo merito reprehendē/ dus est ꝓpter⁹ ille qui de mane comedit aūq̄ aliqđ pater noster dicat: vel deo aliquā reue/ rentiā exhibeat: q̄ libet hō debet ꝓmo cibare alam cū deuoc⁹ orationib⁹ & sctis meditatiōib⁹: q̄ alia nobilioꝝ est corpe. Aug. Patus est dā/ num in amissione vni⁹ aie q̄ mille corporū: sed tñ q̄ q̄q̄ q̄ duos dies nunq̄ aliquod pa/ ter noster dicūt periculose stat. q̄ est signū q̄ deum nō diligūt: nec ꝓpriā salutē querūt sō obliuiscunt dei. vñ Isido. ii. ethoꝛice. Obli

nio est signū quipētiōis: & tibi ꝺ sic oblīuiscē
tur deū in vita sua illoꝝ vult etiā ꝺ⁹ oblīui
sci in morte sua. Ita sitvt in fine oblīuiscat
sui: qui dū viueret oblit⁹ ē dei. ¶ Dēm
reprehensibile est qū ꝺs nimis delicata cibā
ria vult habere: & nimis magnā diligētiā ap
ponit ad cibaria pparāda. Vñ legit Mīe. xl
de filiis israel ꝙ i deserto carnes desiderabāt
& ꝓpter hoc irā dei incurrebāt. ꝑs. Adhuc esce
eoꝝ erāt in ore ipsoꝝ & ira dei descendit sup
eos. Quis latisfaceret deꝰ desideriis & cōcupi
scentiis eoꝝ: tñ nihilominus eos puniuit In
quo ostendit ꝙ ei displicet ꝙ hō nimis delica
ta cibaria appetit: & tales etiā vt frequēter ni
mis magnā sollicitudinē habēt in pparan
do cibaria. Vñ quasi intantū occupant circa
pparationes ciboꝝ ventris ꝙ vix vel nunq̄
vnā missaꝝ possūt audire: sed de cibariis ale
modicū vel nihil curāt. Aliqui ēt sibi per se fi
ciūt ꝙ tñ ꝙ ancille vel familia intantū oc
cupent circa illa ꝙ negligāt missam & sermo
nē: & ꝙ nunq̄ vel raro possūt vilitare ecclē
siā & principalē in die dñico: cū tñ quilibet illa
die teneāt audire missaꝝ sub ꝓcepto ecclie
vt ꝓ ꝺ ꝛla. ꝺl. i. Missas ꝛc. Dēs fideles Mer
alv exeūtat nisi magna necessitate cogente.
vt habēt eodē t. Et tūc talis neglectio redū
dat in dños illoꝝ ꝺ sic eos occupant. Unde
Hugo in suo claustrali. Quidā superstitiosū
nimis in pparādis cibis studiū adhibēt dēco
ctionē frixatioꝝ & condimentoꝝ genera ex
cogitātes: modo mollia. mō dura. modo frigi
da. modo calida. modo cocta. mō assata. mō
pipere. mō sale cōdita. cōm cōsuetudinē pre
gnantiū mulierū desiderātes & cū tāta solli
citudine pparant vt deu oratiō quattuoꝝ vl
cinq̄ fercula prima nō ꝓpediant nouissima.
Illi habēt colere ventrē suū tanq̄ deū & heu
qō peius est tales gulosi nunq̄ vel raro ꝙt
ci sunt de cibariis ipis pparatis. etiā qñ vxoꝝ
vel familia fecerūt ocm diligentiā suā in pre
parando cibaria. tūc adhuc requerunt & mur
murāt. aut sunt nimis salsa. aut nimis frixa
aut nimis mollia. aut nimis dura. & sic ō alt
is. Et qō adhuc pei⁹ est si aliqua negligētia
notabilis facta est in pparādo cibaria. tūc
trascūt maledicēdo vxori & familie. Etiā qñ
qꝝ blasphemāt & volūt ꝓicere ipis scutel
las ad collū. Tu qui es talis cogitare debe
es ꝙ deꝰ ideo ꝓmisit illā negligentiaꝝ fieri
vt recognoscas te non esse dignuꝝ cibariis tā
ne ꝓparatis. qꝝ fortē est petoꝝ mortalis & ā
tea ingratus fuisti deo de bonis cibariis que
ex largitiōe dei habuisti. vel etiam qꝝ antea
in bene ꝓparatis cibariis excessisti & deū of
fendisti. & ergo iam deus punit te in filio rebā
in quib⁹ peccasti. immo qñ recognoscis te es
in petis mortalib⁹. tūc scire debes ꝙ non es
dignus comedere panē & bibere aquam ad
sustentatē: sed vix deberes sumere purū necēs
tatem ad sustentationē nature. & cō huiꝰmō
ꝙ petoꝝ indignioꝝ est oib⁹ creaturis vsq̄ ad
l. poly. Sicut optimū aialiū est hō sic malo
ge & iustitia. sic pessimū aialiū est hō a lege &
iusticia lapsus⁹. Ergo non est dignus hō
re vlꝝ alicui⁹ creaturarū ihs deꝰ ad hoc crea
uit vt homes vlꝝ illaꝝ haberēt et deo ō hē
gratias agerēt & ei seruirent. Sed heu tales
petoꝝes & gulosi homes pl⁹ cōsumūt de crea
turis ꝙ boni homes. de quib⁹ deo rarovt nō
ꝙ regratiant nec ei seruiunt. sed potiꝰ dya
bolo & mundo seruire volūt. De quib⁹ am
nib⁹ sic vīs districtē reddituri sunt rōnem
deo. Ex quo sequit ꝙ merito nullus de cib
ciis murmurare deberet vel blasphemare. h
ꝓ petis suis sustinere deberet hoc ꝙ cogitans
ꝙ xps in cruce ꝓ petis nīs pendēs com
dit et bibit amaꝝ cibū et potū vñ ꝑs. Dede
runt in escā meā fel. & in sitī mea potauerūt
me aceto. ¶ Tertiū reprehensibile est qñ
quis nimis multū sumit de cibo & potu. vt le
gitur de sodomitis. Gen. xviii. ꝙ dixerūt in
delicijs carnis. Sicut enī pluuia nimis ma
gna nocīua est. sī aūt nimis parua etiam nō
valet. sic ꝺ quis sibi ꝓuidere diligenter dz ꝙ
nō nimis multū sumat. ne cib⁹ aggrauet cor
pus & suffocet rōnem nec etiā nimis modicū
ne corpus nimiū debilitetur sz in medio con
sistit virtus. vnde Arist. ii. ethi. Medijs in o
bus est laudabile. qꝝ scōz Hugo. de sacto bit.
Sic caro est nutrieda vt seruiat & sic domā
da est ꝙ non superbiat. Quartum reprehēsi
bile est quādo quis minus aūde sumit cibū.
Signū aūt hui⁹ auiditatis est qñ sic anim⁹
ad cibum tanto ardore cupiditē trahit vt
nihil sinat hoiem de deo cogitare vel de aliis
bonis sz effundit sup cibū tanq̄ bruti aial.
& hoc vtiq̄ nō est bonū nec rōnabile ꝙ hō ra
tionalis effundat se sup cibū vt irrōnale aial
& etiā corpali nocet qꝝ ad sanitatē corpis va
let ꝙ cib⁹ honeste: ordinate: & moderate ing
rat. qꝝ sic tūc facili⁹ & salubri⁹ digerit. ergo
cōtra illā auiditatē bonum est & laudabile ꝙ
quilibz hō aī sumptionē cibi ad min⁹ dicat
vnū pat noster & signū crucis faciat aīq̄ ci
bū sumat. Sext⁹ legit⁹ de vna monialī
de mane anteq̄ orauerat in orto comedit la
etucā sine signo crucis & diabolus ē lactuca

medit. Itē dā cōuersus bibit vinū in cinere sine licentia ⁊ sine signo crucis: ⁊ sic diabolū cū vino bibit ⁊ semp in ꝓncipio ꝓdii ⁊ esse hō cogitare dz de pauperib⁹ alic q̄ velle q̄ diuz panz intantū haberet sicut ipse hz ad comedēdū ⁊ bibēdum. Insup dz eis impetiri demolinā de mensa sua inquātum facultas admiserit. vñ Cato. Cū sedes in mēsa ꝓmo dz panē pensa. tūc bñ ꝓsandet cū ꝓs adesse queat. Et intra ꝓdictum cū sedet in mēsa dz loq̄ de bonis ⁊ honestis ⁊ deificis: ⁊ dz cauere a verba scurrilia ⁊ immūda ⁊ detractoria loquatur. Exēplum tale legim⁹ q̄ quidā diues inuitauit vicinos ⁊ cognatos suos locāto eos in vna mēsa ⁊ in alia mensa collocauit pauperes. Et vnus inter pauperes q̄ fuit sctus hō vidit q̄ Videlicet dicerēt ⁊ ꝓma duo fercula comederunt angelos circūire discūbentes quia loquebant de deo: ⁊ postmodū q̄ incipiebant mūdana: ⁊ gr̄a vitiosa ⁊ detractoria tūc dēmones affuerūt ⁊ discumbētes circūdederūt ⁊ angeli fugerūt ab eis ⁊ dederunt locū dēmonib⁹ qui tūc oēs discūbētes circuierūt ⁊ circa eos saltauerūt: tunc amare flenit ille cārus homo. Postmodū iterū in fine mense inceperūt loqui de deo ⁊ honestis ⁊ bonis materiis: tūc ageli redierūt ⁊ discūbētes alacriter circūdederūt ⁊ tūc dēmones fugierūt ⁊ ille deuotus hō hoc videns cepit alacriter ridere tūc alii postmodū interroganerūt illum deuotū hoiem quare ꝓmo fleuisset ⁊ postmodū risisset ⁊ ipse manifestauit eis que vidit ⁊ exhortatus est eos vt vbiciq̄ essent cum hoib⁹ cōgregati q̄ semp loqui deberent de deo et de bonis ⁊ honestis materiis: tūc xp̄s cum angelis suis semp esset p̄sens. vnde Mat. xviii. Vbi unq̄ duo vel tres cōgre. fu. in no. meo ibi in medio eorum sum. Itē post mensam dicitur dz dicere gratias ⁊ regratiari deo de ꝓcepti. vñ ap̄s. i. Thes. v. In oībus gratias agētes. Ex his ꝓz q̄ hō q̄dq̄ pōt vti ꝓciosis cibis sine ꝓcō ⁊ aliis grossis cibariis vtēs pōt deum offendere. vñ Aug. de doc. xp̄ia. Potest esse vt sine aliquo vicio crapule vel vorācitatis ꝓciosissimo cibo sapiēs vtatur. Insipiēs autē sepe vilissima gule flāma i vilissimis olus accendit. Item Aug. Nō ꝓpter pozeū sed ꝓpter pomū mozit hom⁹ hō inuenit ⁊ Elau ꝓmatū suū nō ꝓpter gallinā: sz ꝓpter lēticulam vendidit. Et legim⁹ regem nostrū nō de carne sz de pane tēptatū. ¶ Quintū reprehēsibile est varietas ferculoz que reprehēsibilis est: imo nō una hoi nō soli sz tocius ad alam: sed etiā totius ad totum: q̄ aūt varietas ⁊ multiplicitas ferculoz nocet hoi in toto: hoc ꝓbat macrobius q̄ quinq̄ rōnes. Primo modo ꝓbat per hoc q̄ vt frequēter alatia sunt sana: q̄z vtuntur simplici cibo ⁊ assueto sue nature conuenienti ⁊ nullo modo illis q̄ sunt grauia nature sue. Cuius oppositū hō rōnabilis sepe facit scilz cōmedendo ⁊ bibendo ea que non cōpetunt sue nature: sed solū vt satisfaciat delectatiōi ⁊ appetitui. Secundo ꝓbat q̄ artem medicine: q̄z medici suadēt infirmis simplicē comedere: potum bibere ⁊ nō diuersa fercula assata ⁊ frixa. Ratio est: q̄z simplex cibus ⁊ potus magis digestibilis est: ⁊ etiā q̄z antea nimis se repleuerūt de diuersis cibariis. Et sctus Aug. i. etiā. Medicine sunt q̄ cōtraria. ergo opz eos postmodū abstinere ⁊ simplicē cibū sumere. Tertio ꝓbat q̄ horverbigra. Si duo hoies eiusdem cōplexionis biberent eandē mensurā: ⁊ vnus biberet diuersa vina simul ⁊ semel: tūc citius infirmaret ⁊ minus competit sue nature ille multiplex potus q̄ ille qui bibit simplicem potum: sic similiter intelligendū est de cibo. Quarto ꝓbat per hoc. Si ds postmodum infirmaret tunc medici eo facilius cognoscere valent vnde habeat illam infirmitatē q̄ si diuersa cibaria comedisset: ⁊ diuersa pocula bibisset. ¶ Quinto ꝓbat per hoc q̄ natura est vnifozmis in operatiōe sua. Cum aūt homo comedit diuersa ⁊ multiplicia fercula tūc natura digerit istum cibum qui magis est digestiu⁹ remanēte illo cibo in stomacho q̄ minus est digestiuus: et cum hō gulosus sugadit iterū cibum sup cibum sz comedēdo ⁊ repiendo se ante digestiōē. Tunc ille cib⁹ qui manet in stomacho indigestus sit putridus: sic stomachus corrūpitur ⁊ cōsequēter homo infirmat ⁊ mozitur. vnde Sen. Multa fercula multos mozbos fecerūt. vñ et. a. Sap. dicit q̄ gula plures interficit q̄ ensis: q̄z multi per crapulam efficiuntur cōtracti: leprosi: hydropici: paralitici. ⁊ sic ō aliis. Et hec est magna stultitas q̄ hō ꝓpter delectatiōē vnius hore vult omni tempore esse infirmus. Item vitam hois minuit. Eccli. xxxvii. Ꝓpter crapulam multi obierunt. sic econtrario abstinētia ⁊ simplex cibus conſat sanitatem ⁊ ꝓlongat vitam. vnde Eccli. xxxvii. Qui aūt abstinēs est adiiciet vitam. vnde Hiero. Mater sanitatis est abstinētia: mater egritudinis ē volaptas vnde etiam Arist. de regi. ꝓnci. Abstinere a comestionib⁹ nimis ⁊ a suptilitate est summa medicina. Ō aūt abstinētia ꝓlongat vitam: hoc ꝓz per experientiā q̄z a ꝓncipio mundi hoies diu viuerūt: q̄ vt legitur Adā

vixit.dcccxxx.⁊ post eum plures alii habue
ẽt multos annos anteꝑ moziebãt. Nã ma
thusalẽ vixit. dcccclxix. annis q fuit antiqoz
inter oẽs veteris testamẽti. Jt̃ hoc ptz i san
ctis noui testamẽti:sicut Johãnes euãg.q vi
xit a tpe passiõis xpi.lxviii.annis ⁊ totũ tem
pus fuit.xcix.ani. Item.b. Paul⁹ pzim⁹ here
mita vixit.cxiii.annis. Jt̃ b. Antho. vixit in
heremo.cv.annis.⁊ tales nõ habuerũt diuer
sa fercula nec p̃ciosa pocula. ¶ Ex his om
nib⁹ ptz q vtili⁹ ⁊ salubri⁹ est etiã ꝙmm ad
corpus comedere simplicẽ cibũ ⁊ bibere sim
plicẽ potũ ⁊ assuetũ. Et ex his ptz quõ hõ dz
se hẽre in sumẽdo cibũ ⁊ potũ.s.q dz comedẽ
moderate ⁊ cũ gr̃aractione. Vñ legit in vitas
patrũ q quidã senex denot⁹ comedit cũ aliis
pluribus fratrib⁹ ⁊ comedẽtib⁹ illis vidit in
spũ ille senex q aliqui ad mensam sedẽtes co
medebãt mel:alii panẽ:alii ferculũ, ⁊ admi
rabat intra seipsum ⁊ deprecabat deũ dicẽs.
Dñe revela michi mysteriũ hoc q idẽ cibus
appositꝰ est sup vnã mensam ⁊ mãducando
sic immutat⁹ videt q quidã edãt mel:quidã
autẽ panẽ:alii vero ferculũ.⁊ venit vox dei
per dicens. Illi q mandũcãt mel hi sunt q cũ
timore ⁊ tremore ⁊ gr̃aractione sedẽt ad mẽ
sam incessanter orãtes ⁊ eoꝝ oco sicut incen
sum ascẽdit ad deũ.ideoq mel comedũt. Qui
aũt panẽ mandũcãt sunt illi q gratias agen
tes ꝓcipiũt ea q a deo donata sunt illis. Illi
aũt q ferculũ comedũt hi sunt q murmurant
dicunt hoc bonũ est:hoc malũ est. Hec aũt sic
et a nobis nõ dñt sz magis debem⁹ gr̃ificare
deũ atq laudes ei offerre vt in nobis ipleat
illõ dictũ apli.i. Cor.x.sive mãducas.sive bi
bis:sive q̃d aliõ facis oia in gloziã dei facite.
¶ De eadem dominica. Sermo.xcix. Quot
modis peccet quis in comedendo.

ALcipiẽs septem panes gratias agens fregit.ꝛc. ℣ Lic
ca secundã partẽ ꝓcedẽtis sermonis scidũ
q in comedẽdo ⁊ bibẽdo dnq modis põt ds
peccare mortaliter. Primo qñ quis intantũ
diligit corpus suũ q cõtra ꝓceptũ ecclie ds
paratus sit comedere diebus ieiuniorũ tñ
bene pollet ieiunare:sed nõ vult corpus suuz
intantũ molestare vt ieiunet:⁊ sic soluit iein
niũ sine causa qõ ab ecclia est ꝓcertũ. vn
de Herman. de schildiz dicit quãdo ds inor
dinate gule vel cõcupiscẽtie inheret tanq vl
timo fini:sicut de quibusdã dicit ad Phil.iii
Quoz deus vẽter est hoz finis interit⁹ ita q
talis quasi deũ ꝑtemnẽs parat⁹ sit ꝓcepta
dei tranlgredi vt delectatiões gule assequ
talis graviter peccat:qz quicũq tranlgressus
fuerit ieiuniũ q sub ꝓcepto ecclie est insti
tum sciẽter ⁊ sine causa ex contemptu pecca
mortaliter. Nec⁹ est si ex rõnabili causa hoc
faciat. Secũdo quãdo quis sumit cibum illi
citum ⁊ phibitum sicut adam comedit in pa
radiso fructum vetitũ:ideo expulsus est. Hoc
simile est si quis comederet carnes vel etiã la
cticinia in quadzagesima ille cibum illicitũ ⁊
phibitũ comederet. ℣ Circa quod queritur
quãuis cibis ieiunãtes debent abstinere. Re
spondet scõm sanctũ Tho.ii.ii.q. clxvii. In
ieiunio q̃dzagesimali interdicunt vniuersali
ter ova ⁊ lacticinia. Jn aliis autem ieiuniis
sunt diuerse ꝙsuetudines quas quis obserua
re debet scõm mozes coꝝ inter quos conuer
satur ⁊ mozat:vt ptz dist.iiii.de.q. Cibus au
tem carnium gr̃aliter in omni ieiunio pro
hibitus est: quia generaliter magis delectabi
lis est ⁊ ad humozẽ luxurie magis cooperat.
Unde in sexta feriis necesse est abstinere a car
nibus et etiam in sabbato secundũ generalẽ
cõsuetudinẽ extra de observa. ieiu.c.conquisiuit
Concoz. Inno. Sciendum q omnes homines te
nentur totam quadzagesimã ieiunare ⁊ hoc
in quadzagesimali cibo qui sani ⁊ foztes sunt
⁊ vti bene possunt tali cibo. vnde dr̃ in dem.
In quadzagesima est ieiunãdũ a lacticiniis
di.iiii. Denicq. Nec⁹ est de illis qui sunt infir
mi et debiles: vel etiam mulieres pzegnãtes
⁊ pueros lactãtes:⁊ in puerperio existẽtes:q
si necessitas corpalis debilitatis impedit nos
vel eas non tenent ieiunare:imo si timeatur
pbabiliter de periculo vel de abozsu non so
lum possũt sz tenent soluere ieiuniũ. Tertio
qñ quis sciẽter cibum sibi nociuũ in viribus
⁊ in corpe comedit ꝓpter solam delectationẽ
qua non vult carere:talis graviter peccat:q
facit cõtra charitatẽ qua hõ tenet se:ipm diligere
⁊ vires suas ꝓseruare vt deo dintius possit
seruire.ꝓa. Fortitudinẽ meã ad te custodiã.
Cõtra qõ talis gulosus ⁊ voluptuosus vires
corpis debilitat sciẽter:⁊ vitã sibi abbreviat
sumẽdo talẽ cibũ vel potũ qui nõ cõpetit sue
nature. vñ ⁊ tant⁹ posset esse appetit⁹ illici
tus ad talẽ nociuũ cibũ vel potum q hõ deũ
graviter offenderet. Aliqui enim dicũt scio q
hoc non cõpetit michi comedere vel bibere ⁊
eque bene sumũt:quare nisi qz volũt satisfa
cere appetitui ⁊ delectationi. Sciendũ q cibus
cibus creatus est ad sustentationẽ nature vi
inde hõ deo seruiat ergo si vnus cibus natu
re tue non cõpetit⁹ sunt bonitas dei diuersi

charia grauit vt sic te cum cibo tue nature
impetesi reficere possis. Item qui sessiones
longas facilit & cōuersationes & cōuiuia ppter
hilaritatem & cōplacentiā hoim ita q postmo-
dum quādoq; infirmant: vel quādoq; etiā ei
eius mozium ex talibus longis sessionib⁹ ac
fluxius cōuersationib⁹: etiā postmodū fiāt
indispositi ad seruitiū dei: & negligūt animā
tue salutē tales etiā graviter deū offendunt.
illam illi peccāt q talia cōuiuia faciunt. vnde
Aug. Quicūq; ad bibendū pn⁹ surrexerit vel ad
cibum ait alios iuuenerit p se & ipsis in die iudi
cii tr⁹ erit. Quarto qñ sumit cibū licitū et sa-
num: & excedit in qtitate: sic q vdit cōuē vel
nausea vel vomitū acquirit ppter illā superflua
repalā. talis etiā graviter peccat. O Littera
q̄ sciendū scōz Hēri. de vzi. Quicūq; iebriat
vel quicūq; excedit mensurā in comedendo. si
hoc facit cum ppolito & intentiōe peccādi vel
se replendi nimis peccat mortaliter. Secus
si sit ignozanter & sine ppolito vel si casu cue
nerit vel ex fortitudine cibi vel potus: vel ex
fragilitate sumentis: tunc est veniale. Scien
dum scōm Hermā. de scilditz. q qñ quis in
tantū sumit de cibo vel potu q opz sequi vo-
mitū vel alia inordinationē vel intātum su-
perfluē sumit cuz granamine etiā sine vomi
tu vnde deberet & possent plures alii sustenta-
ri q fortē fame pericitant: vl fortē magna
media perurgent credo q in talibus talibus
etiam stringit petā mortalia: quia manifestū
pz q talis comestio sit cōtra charitatē pximi
Idē de nimia sumptiōe cibi scōz eundē vetorē
qñ tāta est q ppter eam tō abstinebat: & copp⁹
scienter nimis ad rebellionē ipūs & ad carna
lia vitia incitat. ita q hō certitudinaliter scit q
sumptus talibus cibariis vel in tāta qtitate
ipse nullo mō potest pleuerare: nisi petā mor
talia incidat: credo q sit petm mortale: q̄ ille
voluntarie precipitat se in periculuz. De ebrie
tate autem sciendū q ebrietas directe rōnis
dium impedit & vehementi⁹ q comestio: cum
tamen bonū humanuz fundat in vsu rōnis.
Doctores tenent cōiter q ebrietas ex genere
suo est petm mortale: qñ hō q iebriatur sit p
certo potum esse inebriatiuū & scienter & volū
tarie inodi rate sumit illum. Secus tñ est si
nesciret potū esse inebriatiuū: vl tam subito
inebriatiuū esse: vel non credebat: vel nō in-
tendebat ex ppolito est sumere imoderate sic
qñq; pōt esse petm veniale. Et credo q mi⁹
petm sit ebrietas i his q habēt capita debilia
q citissime ex potu modico iebriant. nec etiā
audeo dicere q in eis sit petm mortale: sez-
te in aliquo tantobiliozes reputent illi hu-
mores & ex natura male dispositi q eo citius &
facilius vlum rōnis & bonum humanū amit
tunt et cū debilitatē suam multoties experi
tur qō tñ nō timent. Et p tāto etiā ebrietas
pōt esse eis grauis petm & quāto est magis cō
tinua: qz sic in habitū deducitur: & ipsi ex ha-
bitu peccare videntur nō ex passione aut igno
rantia. Ebrietas valde detestanda est qz non
solum est petm mortale scōm genus suū: sed
etiā quq maximū petm. Cmultoz peiōz cau
sa. vnde Origē. in omel. xvii. Sicut ebrietas
est mater oim viciozū: sic e contrario sobrietas
est mater oim virtutuz. Iste ebrietas facit de
hoie bestiā: de robusto infirmū & de prudente
insanū. vnde Amb. in li. de pe. Ebriosus duo
abstorbet vinū absorbet a vino & abominabi
tur a deo. Aspicit ab angelis: deridet ab hoi-
bus: deficit a viribus confundit a demonib⁹
Sciendū q valde periculosuz & stultū est in
ebriari: qz ebriosus comparatur alicui non habē
tionē. ps. Nolite fieri sicut equus & mulus
quibus nō est intellectus. Quia q rōnem hō
solum differt ab aliis animalibus irrationabili
bus. vnde Arist. vii. poli. Inter oia animalia so-
lus homo hz rōnem. Item q periculosum sit
inebriari pz ex hoc. qz si hō in tali ebrietate
moreretur: vel alio quacunq; alia morte more
retur eternaliter damnaretur. Et est plurimū
periculosa mors sic mori: qđ patet per hoc: qz
qñ hō cum deliberatiōe & ex ppolito inebria
tur: tūc peccat mortaliter & illud petm nō di-
mittitur sine vera cōtritione & interim q sic
est privat⁹ vsu rōnis nō pōt cōfteri. ergo si sic
moriē nūq; salvabit secus est q homo habēs
vlum rōnis submergit vel alio occidit: tūc in
momēto pōt cōfteri de petis suis: & sic salvari
vñ Aug. Ebrietas aufert memoriā: dissipat sen
sum confundit intellectū: gritat libidinē: oia me
bra debilitat vitā diminuit & oēm salutē exti-
minat. ℣ Qualē aūt penā habebāt gulosi
& ebriosi pz q tale exemplu. Legitur q dā
miles frequēter inebriebat & cū quodā crusti
bulo ad dedicatiōes ierit & tabernas visita
uit: & de ecclīs & indulgētiis nihil curauit: q
postmodū infirmat⁹ rogat⁹ est & a deuota filia
sua vt ei post mortē appareret & statuz suū ei
indicaret. Qui post obitū suū ei infra. xxx. di
es apparuit. & crusibulū in manu ei⁹ habuit
& ignit⁹ ex toto fuit. Et filia eius ignorita q̄
esset q̄siuit vt q̄d cū crusibulo vellet q̄ respdit.
℣ Pater tu⁹ suz & in illo crusibulo habeo potū
meū de quo dicit ps. Ignis sul. & spi. procel. pa
ta. coz. Tunc scdo q̄siuit virū sibi suffragari

posset. Respondit nō: timno nec oēs sancti in celo: q̄ sententia euāgelii data est super me: vbi dicit. Ligatis manib⁹ & pedibus ejicite eum in tenebras exteriores: vbi erit fletus & stridor dentium. Tunc cepit clamare ter vt Ve in amaritudine. Ve in multitudine. Ve in eternitate pene. Unde Greg. in moral. Qui nunc se male in voluptatib⁹ dilatat: illum postea in supplicijs pena angustat. Quito ch̄ quis intantū diligit cibū q̄ appetitus delectationis est causa finalis & principalis sumendi cibū delectabilem: sic q̄ preponit talem delectationē deo qui principalis causa & finalis dz esse in oībus operibus. Et talē delectationē querūt homines voluptuosi: qui solum scōm corpus viuūt & cum carnis in desiderio perficiunt. Apostolus Rom. viii. Si scōm carnem vixeritis moriemini. De quib⁹ Hiero. in epta. Difficile immo impossibile est vt presentibus quis & futuris frenatur bonis: vt hic ventrem & illic mentem impleat & de delitijs transeat ad delitias. Sciendū tamen q̄ si quis esurit & sic esuriendo comedit & delectat in cibo non est peccū: q̄ hoc naturale & ol animali. Item si quis preparat cibū ea intentione vt eū sumere possit q̄ aliter nō posset hoc iterq̄ posset fieri sine pecō. vnde Aug. de verbis dñi. Utant diuites consuetudine infirmitatis sue: sed voleāt se aliter nō posse melius esse possent si aliter possent. Ergo & libet xp̄ianus cibū preparatū causa gratiarū actione dz accipere nec dz nimis ande comedere: nec nimis delicata cibaria appetere: sed necessitatē ciboꝝ accipere semp̄q̄ in deū eoꝝ detendere si non semp̄ actu tamen habitu. Unde August. de verbis dñi. Si quid manducas et bibis ad refectionem & recuperationem membroꝝ. & gratias agis ei qui tibi mortali tribuit hec suffragia cibus tuus & potus tuus deum laudant.

¶ Dñica. viii. post octauam trinitatis Sermo. c. De hereticis & hypocritis.

ATtendite a falsis pro & phetis qui veniūt ad vos in vestimentis ouium &c. Mat. vii. Scōm leges humanas puniendi sunt falsarii litterarū regalium et bullarii: similr & falsarii monetarii. Falsarii litterarū sūt hereticī qui litteras ch̄mi regis. i. sacram scripturā falsificāt: quam etiā filius dei per quinq̄ bullas. i. per quinq̄ vulnera roborauit. Falsarii monetarū sunt hypocrite. Monete enī regis celestis sunt ieiunia / oēs / elemosyne / que ipi falso mō facūt: q̄ in his non attendunt honorem [illegible] sed sanctē sēruli. Et ab his duobus [illegible] debemus nos sollicite custodire. Ideo xp̄s [illegible] cit in verbis premissis Attendite a falsis [illegible] phetis &c. Unde in pīti sermone tria sunt [illegible] cenda. Primo quō hereticī cognoscendi sūt. Scōo quō hypocrite cognosci possūt & qua [illegible] re hypocritis detestāda sit. Tertio qñ hypocrisis ē peccm mortale & qñ non. Q [illegible] primum sciendū q̄ hereticī q̄ quinq̄ cognosci possunt. Primo q̄ in occulto predicant hoc est manifestis signis malicie Jo. iii. Qui male agit odit lucem. Sed oppositum docuit vt habet Joh. xviii. Qñ annas quesiuit a xp̄o de doctrina & discipulis ei⁹: tūc xp̄s respondit. Ego palā locutus sū mundo & in occulto nihil. ideo interroga eos qui audierunt &c. Hoc est signū bone & salubris doctrine qñ quis aperte docet: q̄ veritas nō querit angulos, econtrario autē doctrina in angulis est suspecta. Sciendū q̄ annas a xp̄o hec quesiuit. Q̄ que eius doctrina esset: et qui essent sui discipuli. Et xp̄s ad hec respondit de doctrina: nihil dixit de discipulis: q̄ pro tunc nichil boni potuit dicere de discipulis: q̄ omnes relicto eo fugerunt: & tunc etiā noluit quicquā mali de eis loqui dans nobis exemplum hoc q̄ qñ interrogamur de statu primorum si tunc aliquid boni scimus hoc dicere debemus: & nullo mō malū prior mox publicare: sed potius omno tacere de primis exemplo xp̄i. Secundo hereticī cognoscunt in hoc q̄ prelatis ecclesie detrahunt. s. dño pape epō: cardinalibus: & aliis religiosis: & hoc faciunt vt laicos possint excitare extra clerū: q̄ prelatis & alii litterati resistūt hereticis: & impugnant eos: vt ergo seculares credant hoc fieri ex vitiosa & inuidia. tunc ipsi hereticī contrariantur prelatis & detrahūt eis dicendo & indirecte q̄tum possunt. Itē ipsi impugnāt potestatem prelatoꝝ & libertatem clericonꝝ ipis a xp̄o collatam et in hoc extradicunt euāgelio vbi xp̄s dicit. Quecunq̄ ligaueritis sup terrā erunt ligata & in celis &c. Et intelligit hoc signū de vinculo excōicationis: de qua excōicatione pertecti hereticī nihil tenent: nec etiā tenent de absolutione peccm que pīs solis sunt dotib⁹ collata est. vnde xp̄s dixit discipulis. vt habet Joh. xx. Accipite spm̄ sanctum quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis. & quorum retinueritis retenta sunt. Et eadē verba eps dicit ordinando sacerdotes q̄ sufflando super capita eoꝝ dicit. Accipite spm̄ sanctum. Sed illi pertecti hereticī sibi mutuo consilium

m.l. bus laic⁹ alteri: ergo quicunq; detra-
hunt prelatis et sacerdotib⁹ ꝛ impugnāt po
testat ꝛ libertat ecclie est valde magnū il-
lum. Tertio cognoscunt: qz mulierculis ꝛ
simplicib⁹ libēter loquunt ꝙ nō pōt intellige
re et audes ipos: et frequēter allegāt sanctos
doctores. l. Aug. Hiero. Amb. Greg. ꝛ sic de a
liis licet ipi heretici sint seculares ꝛ l oquun
tur placētia: vt eo libētius audiant. Ipse. ii.
Thi. iiii. Erit ps cum sanam doctrinā non
sustinebūt: sed ad sua desideria congruabūt
sibi magistros prurientes auribus: ꝛ a veritate
quidē auditū auertēt ad fabulas aūt cōuer-
tentur: qz ipsi peruersi heretici volūt viā ec
clie facere latā quā xps dixit esse artā. vt habet
Mat. vii. Arta est via que ducit ad vitā hoc
probāt heretici asserūt simplicē fornicationem
nō esse pctm mortale: qđ tm est falsum. Item
dicunt superbiā in veste ꝛ in cōtemptu
dei ee qđ iō lugbi de pctō erubescunt qđ est fal-
sum. vñ Aug. Consuetudo auctoritati cedat
quāuis vtilis lex ꝛ rō vincat. Quarto cogno
scunt heretici in hoc quod opponūt se ordina
tioni ꝛ preceptis ecclie. Ci celebrādo festa. Ip
si enim dicūt ꝙ festa ppter lucra ꝛ oblatiōes in
uenta sunt a sacerdotib⁹: sīc de ieiunio ꝛ a
liis preceptis ecclie non curāt obedire: cōtra
quos dicit xps in euā. Luc. x. Qui vos audit
me audit: qui vos spernit me spernit: etiam
quod grauius est aliqui heretici loquunt cō
tra sacramēta aliqua. l. ptra sacrm matrimo
nii baptismi et eucharistie. Et etiā aliqui he
retici nihil tenent de aqua benedicta vel de
locis gloriatis. l. de cimiteriis nec de aliarum
suffragiis. vñ apls. i. Thi. iiii. In nouissimis
dieb⁹ discedēt quidā a fide attendētes doctri-
nis loquētiū mendaciū prohibētiū nubere ꝛc.
Quinto cognoscunt heretici in hoc ꝙ libenter
audiūt illa opa que odiūt eos et sanctos ꝛ de
notos apud bonos sicut genuflexiōes et lon
gas oīones: qz unus heretic⁹ qñq; orat per
tres horas sicris genib⁹: sed opa illa faciūt vt
videant ab hoīb⁹. Et sciendū ꝙ oēs hereti
ci cū oībus suis sanctoribus sunt ipo facto ex
communicati maiori excōicatiōe. ¶ Circa scdm
sciendū ꝙ hypocrite ꝙ quinq; cognoscuntur.
Primo cognoscunt per hoc ꝙ oppriment bo
nos et obloquūt ei. Nā oēs hypocrite sūt de
tractores bonoꝝ ꝛ adulatores malorum: qz
hypocrite bona opera bonorum in pcm int
erpretantur: ꝛ mala opa diuitū excusāt ꝛ l bo
nā interpretant: ꝛ hoc faciunt ppter timorē et
lucrum. Unde Bernar. Alius adulantes de
trahentes mercenarios vt canes. dolosi vt vul-
pes. lugbi vt leones: intrinsec⁹ autē sunt lu
pi rapaces. ergo vbicunq; cernis vnū in ha
bitu ipsius qui detrahit proximis ꝛ libenter
mala noua narrat de aliis scias eundem per
sonam esse hypocritam. Secūm signū est fu
gis reprehēdere alios: quod faciūt ideo vt vi
deantur habere zelum ꝛ charitatem. pctā alio
rum aggrauāt ꝛ magna reputāt: sua autē
pctā parua et leua estimant. reprehendūt ali
os ꝛ seipsos nō emendant: contra quos dicit
xps in euangelio. Luce. vi. Quid aūt vides
festucam in oculo fratris tui trabē autē que
in oculo tuo est non cōsideras. Hypocrita eji
ce primo trabē de oculo tuo et tunc prospicies
vt educas festucā de oculo fratris tui. Bern.
Hypocrite volūt esse sine auctoritate iudicet
sine vitu testes: postremo falsi accusatores et
omni veritate carentes. ¶ Tertio hypo
crite cognoscunt in hoc ꝙ in aduersis sūt val
de impatientes: sup oēs eīs mouent ꝛ offen
duntur ad cōtumelias sibi dictas: immo vnū
verbum ipis in ptrariū dictum ipsos pertur
bat: ꝛ hoc est signū lugbie vñ Hier. Qui lau
dem non appetit cōtumeliā nō sentit. Item ē
signum ꝙ sunt vacui a gratia de ivñ Grego.
Qualis vnusquisq; apud se latet illata con
tumelia: pbat: sed tales ꝙ ppter vnū ver
bum ipis in ptrariū dictū mouentur non
sunt veri religiosi nec devoti. sed hypocrite ꝛ
qz nihil volunt sustinere ppter deū. Unde
Bern. Hypocrite volūt esse humiles sine de
spectu pauperes sine defectu: bene vestiti sī
ne sollicitudine. delicate pasti sine labore.
Quarto cognoscunt per hoc ꝙ deus ptmittit
eos qñq; cadere in publica ꝛ manifesta pecca
ta: et etiam quandoq; revelat occultam nequi
tiam eorum sic ꝙ confundantur hic coram ho
minibus: ꝛ hoc signanter contingit illis qui
se estimant esse bonos et spernūt alios. unde
Aug. li. iii. de sum. bo. Plerunq; vtile est ar
rogantibus deseri a deo quatenus sue infir
mitatis confusi ad humilitatē redeant vt hu
miles post casum exultant. unde etiam Ber.
in tractatu de septem vitis. Multo melius est
esse peccatorem humilem ꝙ iustum arrogan
tem. ¶ Quinto cognoscunt hypocrite
qñ nimis humilia de seipsis dicunt ꝛ eadem
ab aliis de se dici audire nolunt. sicut aliqui
dicunt: ego sum malus ꝛ pessimus: sed si hoc
idem alius de ipsis proferret hoc omnino non
sustinerent. sed pretensis verbis straderent
Et hoc est signum lugbie ꝛ hypocrisis. vñ
Greg. in moral. Lugbre vitiū est: vt qđ se fa
tigi quiq; quasi ipsum dignat sibi hoc dici

ab alijs dedignat. vnde bonozū ꝫ humil ſum eſt ſe nō laudare nec etiā ſe multū vituperare. vñ Cato. Non te collaudes nec te culpa; neq; ipe. Hoc faciūt. ꝛc. Exēm legim⁹ q erat ꝗdā iciuſa ꝗ apparebat valde deuota ꝫ ſolebat frequenter dicere ad ſuū cōfeſſozē ꝗ ſepius eā accedit ꝫ cōfeſſionē ei⁹ audiuit. O bone dñe ozare deū p me: ego ſuz ita mala ꝫ pellīa mulier q timeo ne dñs alios holes puniat pro; pter delicta mea. Tunc ſacerdos ſicut vir diſcret⁹ voluit exqrī verū eſſz ibi fundamētū vere hūilitatis: ꝫ alia vice qñ ipſa iterū ſibi talia bona protulit dicēs ſe eſſe pellimā p alios mulierib⁹. Tunc ſacerdos reſpōdit eis di. hoc ego ſepi⁹ audiui antea de te dici tūc ipſa immediate cōmota dixit. Vos mētimini ad colluuiēm ꝫ quicūq vobis dixit vl de me talia loquī ſibi mētī: qz nūq̄ tui talis ſicut iā me aſſeritis. Tūc ſacerdos humilr reſpōdit dic. Mō ego intelligo tuā ſuggiā ꝫ hypocriſim: qz tu loqueris de teipa qō ab alijs dedignaris audire. Et hoc eſt ſignū nō vere humilitat: ſed ſuggie interioꝛ. ¶ Circa ſcōz ſciēdum q hypocriſis eſt pcm valde deteſtādū. Primo qz hypocrita eſt ſimea diaboli volēs imitare filios dei ꝫ qō ſil dei faciūt ad ſui dezotionē: ipſe facit ad ſui ingulationē ſicut ō ſimea quādā refert exēplū. Qō quidā pauper ſutoz pparabat calceos et ſcidit cozuz ad calceos. ꝫ cito ſurrexit ꝫ cultellū de manu depoſuit: tācito ſimea ex oppoſito i domo cuiuſdā dinitis ꝗ eā obſeruabat accurrit: et etiā ſibi cozuū pſcidit volēs facere ſicut a ſutoze vidit. ꝫ ſic deſtruxit pauperi ſuū cozuū q ipe pauꝛ diuiti ſepi⁹ conqueſtus eſt: ſed ille dines modicū verba ſua curauit. vnde poſtea vna vice ille ſutoz vnā nouaculā cepit ad manū ꝫ rapit ſibiipſi barbā ꝫ ſub collo ſuo: ꝫ ſubgutture ſuo: quod cernens ſimea etiā poſt receſſū ſuuz aduenit ꝫ nouaculā recepit ꝫ ſic ſibīpſi voluit facere ſicut vidit: ꝫ ſic ſibi ipſi abſcidit colluꝫ: ſic ꝫ hypocrite faciunt ſibi ad quicūq; q boni ſibiipſis faciūt ad ſalutem. Hecho pōt valere ad deteſtationē huius pcti pena quā ſcriptura eis cōminat: et vna pena eſt q nūq̄ videbūt faciē dei niſi quertantur. vñ Job. xiii. Nō veniet in ꝫſpectu ei⁹ oīs hypocrita nec mirū eſt de⁹ nō ſit ante cōſpectuz hypocritaꝝ qz oīa opa ſua facit vt ab hominibus videat. hoc ēnñ qō multū diſpliceꝫ deo ꝫ cōuerſio multū placet deo q hō cozſuū ꝫintentionē ſuam ſepe erigat ad deum. vñ ſup illō. ps. Firmabo ſup te ocu. me. dicit glo. i p ſona dñi Nō auferā a te oculos meos qz tu ſup lenas oculos tuos ad me. Tertio pōt valere ad deteſtationē huiꝰ pcti male dicta cōtra hypocritas pronūciata. Mat. xxiii. Vo vobis ſcribe ꝫ pharisei hypocrite: qz claudiſ regnū celoꝝ ante hoies vos ipſi nō intrat nec introeūtes ſinitis intrare. Itē ve vobis ſcribe et pharisei hypocrite ꝗ comeditis domos viduarū oc̄ones lōgas ꝗ; tes. Itē ve vobis ſcribe ꝫ pharisei hypocrite ꝗ mundatis q deꝛoꝛis eſt ꝛc. Itē ve vobis ſcribo ꝫ pharisei hypocrite ꝗ ſimi deālbatis ꝛc. ꝫ ſic de alijs pluriꝰ maledictionibus ꝗ in euangelijs inueniunt. ſed quare ꝛes ḡre dñs ita ꝓcēdat hypoc. Rñdet ſcūs Gul. lugd. q iō qz ipſi ſunt pꝛoditoꝛes ſimulātes ſe eſſe ex parte dei ꝫ ſunt ex parte diaboli. vident eñ eſſe amici ꝫ ſunt inimici. ꝫ ideo multū pñt: nocere eccīe deo. Ita ñ heretici q hypocriſiz holes decipiūt. ꝫ antiχp⁹ ꝗ erit caput malox q hypocriſim holes decipiet. ¶ Circa tertiū ḡrit quot mōis ſit hypocriſis et qñ ſit moꝛtale: ꝫ qñ nō. Rñdeo q multis mōis hypocriſis ꝓuenit. Primo qñ ꝗs oſtēdit ſanctitatē quā nō hz: nec habere curat: ſed tantū vult ſanctus apparere ꝫ ſanct⁹ reputeꝛ. ſic ſecūdum ſcīm Tho. ii. ii. q. cxi. eſt pcm moꝛtale. qz nullus totaliter pꝛinat ſanctitate niſi per pcm moꝛtale. vñ dicit Aug. ſup ps. lxiii. Similata equitas nō eſt equitas: ſed duplex iniquitas. Ex quo pz q hypocriſis talis ē duplex pcm. ſ. iniquitas: qz occulte iniqui ꝫ mali ſūt ꝫ ſimulant ſanctitas: qz fingunt et mētiunt ſe eſſe ſanctos ꝫ nō ſunt. vñ Hiero. in epla. Duplicis peccati reus es nō habere qō crederis ꝫ q nō habere ſimulare. vñ in dec. xii. q. cii. nolo. ōz q iſta hypocrita vinat cozpozalr moꝛtu⁹ tñ eſt ipſe ſi. Hecho ſi ſanctitatē oſtēdit vt falſā veri; nam. ſcz hereſim ſeminare poſſit. talis peccat moꝛtalr ꝫ facit ꝓtra deū ꝫ ſalutē ꝓpriā ꝫ ꝓximi ꝫ talis ſimulatio ſanctitatis eſt cōis hereticis. qz heretici multū ieiunāt ꝫ genuflexiones longas faciūt vt ſic holes decipiāt q ſuis doctrinis credāt. Tertio ſi oſtendit ſanctitatē ꝓpterea vt poſſit ſibi eccleſiaſticam dignitatē acq̄rere ad quā tñ indignus eſt: ꝫ talis etiā deū grauiter offendit. vñ Ber. ſup miſſus eſt ꝛc. O fratres quotiens holibus pꝛeſſe deſidero totiens deū meū p̄ire cōtemnot ꝫ tūc vere nō ſapio q dei ſunt. vñ Aug. in lib. de doc. xpiana. Cū hō illis q ſibi ſūt naturaliter pares: hoc eſt holibus dñari affectat intolerabilis quidē ſuggia ē. Quarto ſi ꝗs oſtendit ſcītatē vt inde acq̄rat ḡſi q bōa ꝛpalia in quib⁹ tūc ꝫſiſtunt. Hoc ſcūm Ber. de ſpi

pñz eñ petiñ mozrale qđ etiã ſic pz. Quãtis eñ talis ſibi nõ querit honorẽ ꝫ eccleſiaſticũ ſimulat vt ambitioſi. nec ſcit falſã doctrinã ſeminare vt hereticꝰ tñ ſcit tgalẽ ſuperſtitiã ſimulare. ſõ qz anarꝫ. ꝫ anarꝫ nihil erigit nõ Aug. Anarꝫ anteꝫ lucret ſeipm pdit: et alĩ aliq̃d capiat capit. vñ etiã Chry. ſuper Mat. Qui pecunie ſeruit ꝫ pñtib⁹ ꝫpetib⁹ ſeruit et futuris. Quinto ſi quis oſtẽdit ſe eſſe ſctũ ꝫ in ipa ſola ſctitie delectat cum ab vllo malo ꝑtẽdat peccat venialit: ſcõz Hugo. de ſcti. de q̃ dicit Ariſto. ii. ethi. q̃ talis magis videtur vanꝰ q̃ malꝰ. Sexto ſicꝫ ſimulat ſctitatẽ quã libenter hẽret credo q̃ nõ peccet mortalr. Septimo ſicꝫ ſimulat ſcti: tatẽ occultãdo ſuã petiã ne alii ex hoc ſcan: dalizẽt. ꝫ hoc ſcõz Tho. ii. ii. põt fieri laudabiliter vt alicꝫ occultet petiã ſuã ne alii ſcãdalizẽt q̃ ve hoi ꝫ quẽ ſit ſcãdalũ. Octauo ſicꝫ ad honorẽ dei et ꝓximi edificationẽ ſimulat ſctita tẽ vt q̃ alicꝫ bonꝰ religioſus multoꝫ mozꝫ ꝓpoſitionẽ oſtendit cozã extraneis vt ipſi magis edificent iſte nõ peccat: ſz meretur. vñ Mat. v. Sic luceat lux vꝛa cozam hominib⁹ vt videã opera veſtra bona et gloꝛificent patrem veſtrum qui eſt in celis.

¶ De eadẽ do. Ser. ci. de penis inferni.

OMnis arboꝛ que non facit fructũ excidet ꝫ in ignẽ mittet. Math. vii. Sciendũ q̃ ſi tanta pena eſt ſterilis arboꝛis q̃ fructũ non ꝓducit: ꝗta putatis eſſe arboꝛis ſterilẽ cũ malis fructibus. nã ſz ſterili dz Lu. xiii. Succide infructuoſã arboꝛẽ vt q̃d etiã terrã occupat. Ergo quilꝫ diligẽter dz attẽdere ne ſit ſterilis ꝫ infructuoſa arboꝛ: qz tales infructuoſi poſſẽ fuerint per mortẽ excilli in ignẽ eternũ mittent: ꝓut inverbis ſimilis innuit vbi xps dic. Omnis arboꝛ q̃ nõ facit fructũ ꝛc. Hñ in pñti ſerm. tria ſunt dicẽda. Primo qualiter excidantur ꝓbꝛos. Secõ quõ in ignẽ mittunt. Tertio quis ibi erit eoꝛ cib⁹ ꝫ potus. ¶ Circa primũ ſciẽdũ q̃ quinq; ſunt exciliones petõꝝ. Prima excilio eſt mozs coꝛpoꝛalis per quam excluditur homo a ꝓſenti vita ꝫ per quã alia ſeparat a coꝛpoꝛis ſcõm Ariſt. in lib. de pomo et mozte. Mozs nihil aliud eſt q̃ recreſſ⁹ anime a coꝛpoꝛe: ꝫ per quam mozẽ homo q̃dit temp⁹ gẽe quo nihil ꝓcioſius eſt in hac vita. vnde Bern. Nihil ꝓcioſius tempoꝛe. et heu nihil eo vili⁹ inuenit: teꝛꝛeſtꝛ dies ſalutis ꝫ nemo recogitat: nemo ſibi perire dicẽ. Nõ tenemur cauſat: ſi ſicut nec capill⁹ de capite ſic nec momẽtũ peribit. de tgẽ. Secõa exilio ẽ ſpoliatio cõtanguineoꝝ: bonoꝝ ꝛectationũ dimittaꝝ ꝛc. ꝑo ſi interierit hõ nõ ſumet ola ſecũ: nec vſicꝫ ſi eo ꝗa ei⁹. Iob. Lu. xix. Oi hñti tup. ſpñale bonũ: dabit tup. eternũ ꝫ abũdabit: ꝫ nõ hz ſuple ſpñale bonũ: ſz qõ videt hẽ auferet ab eo. Filia ſi ꝓpoſitiõꝝ trãſitoꝛia. Et iſta exilio erit grauis illi ꝓbꝛib⁹ q̃ iſta tgalia hic nimis dilexerunt. vñ Ariſt. Separari ab amicis ꝫ ſtuꝫ mirabile eſt: ꝫ hoc pz qz ſeparari ab vxoꝛe ꝓpria: a puꝛis ꝫ ſanguineis ꝫ domib⁹ ab agris: a pecuniis ꝫ veſtib⁹: ab honoꝛibus ꝫ a diuitiis ſit amatoꝛibus huius mundi multũ graue eſt. Tertia exilio ẽ amariot qua exciduntur a cõſoꝛtio bonoꝝ tam in celo q̃ in terra vincti. Liꝫ eſt in mũdo iſto ſimul vinãt. ſ. boni cum malis tñ in futuro ſeparabũtur. vñ Mat. xxv. Exibunt angeli ꝫ ſeparabũt malos de medio iuſtoꝝ. O q̃ amarꝫ erit ſeparari a btã Vgie maria: ab apoſtis: a martyꝛib⁹: a cõfeſſoꝛibus: et a virginib⁹: ab oibus electis ꝫ angelis ꝫ ab oibus tuis charis amicis q̃ hic voluitatẽ dei fecerũt: ꝫ ſimo cũ xpo imꝑpetuũ regnabunt. Quarta exilio eſt q̃ exciduntur a ſtatu mie ꝫ pulc: ſic q̃ ampliꝰ nũq̃ põt penitere nec miſericoꝛdiã dei inuenire. ¶ Scicꝺũq; ſi btã virgo cũ oibus ſcis vlq; ad nouiſſimũ diem ꝙna dãnata alia ſupplicaret ipſe xps cũ nullatenus exaudiret: ꝫ hoc ꝓpter duas cauſas. Prima qz dãnati ſunt extra ſtatũ ꝫ terminũ gꝛe ꝫ mie: ita q̃ nulla gratia põt pertingere ad eos dño dicẽte per ꝓphãm Malach. i. Iſti vocabunt termini impietatis: ꝫ populus cui irat⁹ eſt dñs vſq; in eternũ. Hinc de Mat. xxii. Ligatis manib⁹ ꝫ pedibus eius: mittite eum in tenebꝛas exteꝛioꝛes. Extra ſtatũ mie ꝫ penitentie. Luc. xvi. Inter nos ꝫ vos. i. inter electos ꝫ dãnatos chaos magnũ firmatũ eſt: vt hi q̃ voluũt hinc trãſire ad vos nõ põt nec inde hoc trãſmeare. Secõa cã eſt qz deꝰ qui eſt eterna veritas ſoꝛtiſſimũ iuramẽtũ ꝓtulit q̃ tales nũq̃ miam ꝓpiciet qz hꝫ ſit op⁹ ſtũ nec to mõ põt venire ꝓtra ſuũ iuramẽtũ. Hoc ãt iuramẽtũ tã in veteri q̃ in nouo teſtõ eſt ſtematũ. Nã in veteri teſtõ de Hiere. xv. Etſi dñs ſteterit moyſes ꝫ ſamuel coram me nõ eſt anima mea ad ꝓpiciendũ eoꝝ a facie mea. Ego dicit de⁹ oibus iam electis in celo et ſtra viantib⁹. Hiere. xi. Noli oꝛare ꝓ populo iſto. qz nõ exaudiã te. Item in nouo teſtõ dicit xps Mat. v. Amen dico vobis nõ exibẽt inde donec reddãt nouiſſimoꝝ quadꝛãtẽ. Deꝰ etiã dicit eis ſ iudicio ſtuꝫ Mat. xxv.

Jte maledicti in ignē eternū q̄ prepa. est dia. ⁊ ange. eius. ex q̄bus ptz q̄ ꝑ aia dānata non est orandū: qz nullū suffragiū ei ꝓdest. Aug. Si scirem patrē meū in inferno non pl⁹ oza re ꝑ eo q̄ ꝑ diabolo. Mō aūt aia dānata sit extra statuz mie ⁊ q̄ nunq̄ liberabit ostēdit Ezeg. iu mozal. vbi dicit. Quisq̄s ad inferni mala tolerāda descenderit nequaq̄ vlterius ad lucē redibit: nec vltra mia parcēt liberat quos semel in locis penalib⁹ iusticia iudicantis dānat. ¶ Quita exilio est priuatio diuine visionis: ⁊ ista exilio est amarissima. vnde Chrisost. sup Mat. Due sūt pene eternales exicidi ⁊ in ignē mitti. Multi gehēnam horrēt: ego aūt caelum glie multo maiorem horre dico Eterū decē milia meli⁹ essent fulmina sustinere q̄ xp̄i faciem mansuetissimā auersam a iudicio nō videre ⁊ ab ipla separari. qđ amarissimū đ sit excludi a deo ⁊ sanctis ⁊ oībus electis ⁊ angelis dei ostendit etiā Chrisost. in quodā sermone dicēs. Excludi a bonis eternis ⁊ alienuz effici ab his q̄ preparata sunt sanctis tñ cruciatū ⁊ tñ dolorem iter. vt si nulla pena extrinsec⁹ torqueret her sola sufficeret. vñ Aug. li. i. de aia dicit. Quis putas tūc meroz erit: que tristicia qñ separabunt impii a gloria sanctoz ⁊ a visione dei: ⁊ traditi in ptātez demonū ibunt cuz ipsis in ignē eternū: ibiq̄ semper erūt sine fine in luctu et gemitu: vbi erit doloz intolerabilis: moz corpis ⁊ aie sine fine ⁊ sine spe venie ⁊ mie: vbi nec q̄ torquet aliquādo latigatur: nec qui torquet aliquando mozitur sed sic mozient vt semp viuēt: et sic viuūt vt semp moziant. D Quātuz ad sēm tunc post exilionē xp̄i petōres in ignē mittētur. Circa quē ignē sciēdū est q̄ est q̄druplex differētia inter ignē inferni ⁊ pñtis seculi. Prima differētia est q̄ ille ignis pñs hz se quo ad calorē respectu ignis inferni tanq̄ ignis depictus ad ignē verū qz sicut ignis depictus in pariete hz magnā differentiā respectu ignis nostri q̄tū ad calorē: sic ignis nr̄ hz se ad ignē inferni. Secūda dēia qz ignis pñs solū exurit corp⁹ ab extra: hz ab intra alazvre re nō pōt: ⁊ etiā anteq̄ penetret vlcera interioza ipsi⁹ corpis tūc hō ātea mozit: hz ignis inferni vrit corp⁹ ab extra ⁊ intra: ⁊ vrit tamdiu q̄ corpus: sic q̄ ipsum corpus erit tanq̄ ferrū candēs ab intra ⁊ extra. ꝑs. Bones eoz vt elibanū ignis. Tertia differētia est qz presens ignis vbi ardet ibi etiā lucet: sed ignis infernī ardet ⁊ tñ nō lucet: qz ibi sūt tenebre exteriores: sic q̄ ignis gehēne nō lucebit dānatis ad aliquā ꝛsolationē: sed lucebit ipsis ad augmentū pene. vñ Hldo. li. iiii. de sum. bo. Ignis gehēne lucebit miseꝛ ad desolationē ⁊ augmētū pene: vt vide ātea vñ voleāt: ⁊ nō lucebit ad ꝛsolationē vt videāt vnde gaudeāt. Vñ Ber. Dānati non videt vnde gaudeāt sed videt vnde voleāt hz bonū qđ amiserūt. Et iusti videbunt ⁊ letabunt cōsiderātes q̄ euaserūt. Quarta differētia est: qz ignis p̄s cōsumit materiā quā incēdit: hz ignis infernī nunq̄ cōsumere pōt. vñ Job. xx. Luent ea q̄ fecerūt nec tñ cōsumentur. Quinta differētia est: qz ignis pñs est extinguibilis ignis vero inferni inextinguibilis. Esa. vltio. Ignis eoz non extinguetur. Ad istum ignē ꝓpter arboz que nō facit fructū posit⁹ ercta succidi mittetur. ¶ Quantū ad tertium est sciēdū q̄ in cena ifernali habent tria fercula ⁊ amarissim⁹ potus ⁊ tristissima musicalia. Primū ferculū cene infernalis est fames. Unde ꝑs. Famen patient vt canes: quia ꝓpe magnitudine famis libenter comederent ranas: bufones serpentes si ꝓssent hēre: sed hec minime habere possunt. ⁊ hoc illi non aduertunt qui multiplicia fercula ⁊ speciosa pocula habere volunt: et sic in deliciis carnis viuūt quos xp̄s maledicit. vt hē Lu. vi. Ue vobis qui nūc saturati estis qz esurietis. vñ apl's. Ro. viii. Si secōm carnē vixeritis moziemini. vnde etiā Hier. in epla. Difficile immo impossibile est vt quis p̄sentibus ⁊ futuris bonis fruat vt hic ventrē ⁊ illic mentē impleat. ⁊ de delicijs nitat ad delicias: sed nō sic impii nō sic: qz qui hic replētur saturitate: ibi cruciunt fame. vñ Salomō. Per que peccat hō p̄ hec ⁊ punit. Ergo primū ferculū dānatoz est fames. Secundū ferculū dānatoz sūt carnes ꝓprii corpis. vñ Esa. ix. Unusq̄q̄ carnē ꝓpriū brachii sui vorabit. O q̄ amaz seculuz vbi vnusquisq̄ pre magnitudine famis ꝓpriam suam carnē comedet. Tertiū ferculū dānatoz sūt carnes decocte ⁊ etiā assate. vnde Job. xviii. Transibūt ab aq̄s nimiū ad calorē nimiū. Si enī erūt in aq̄s nimiū tūc pre nimio doloze mādducabūt linguas suas ꝓgelatas: ⁊ sic quodāmō comedāt carnes decoctas. Si nō erūt in igne tūc pre nimio doloze mādducabūt linguas suas adustas. Apoc. xvi. Mādducauerūt linguas suas pre doloz⁹: ⁊ sic quodammō comedēt carnes assatas. Quātūcūq̄ enī ⁊ quotiēscūq̄ lingua comedat subito reintegrat: vt iterū comedat. Hz de potu dānatoz dicit ꝑs. Ignis sul. sp̄i. ꝓcel. ps ca. eoz. Hinc enī vinuz intrat corp⁹ ⁊ letificat eoz holos: sic iste pot⁹ amaritudinis totū holem penetrat

q̄ſtrellet. ¶ Et ſicut ſ magnis quintis
ſonuerit ſonore diuerſa inſtrumēta muſicoꝝ
ſic in illis quintis ſine nuptiis infernalib⁹ re
ſonant tria gña muſicoꝝ. Primū eſt ſtridoꝝ
dentiū Mat.xxii. Ibi erit fletꝰ & ſtridoꝝ dētiū
Dehinc ē vlulatꝰ demonū Eſa.xvi. Vlulabit
moab ad Moab vniuerſꝰ vlulabit Moab igi
tur vlulabit: q̄z demones maiores vlulabūt
& ceteri eis rēndebūt: & ad eos ſic vlulabūt. et
hec ē ſpālis pena dānatoꝝ audire vlulatū et
clamorē demonū: q̄z ſicut ſctis & electis in celo
eſt dulce audire cātū & laudē angeloꝝ: ſic tri
ſte ē dānatis audire vlulatū & clamoꝝ demo
nū. Tertiū genꝰ muſicoꝝ eſt planctus cōtem
ptorū dānatoꝝ Zach.xii. Plāget terra. ſ. inter
nalis familie & familie ſeoꝝſum. Mā ſeoꝝſum
clamat & plāgit familia luxurioꝝ: & ſeoꝝſum fa
milia luxurioſoꝝ: & ſeoꝝſum familia auariꝝ
& ſic de aliis. Et ſic triſte ē in pñti audire cla
moꝝ hoīs tribulati: ſd tūc erit vbi oēs dāna
ti clamabūt verſus ve. Ve q̄ vnꝰ nati ſumus
Ve q̄ vnꝰ ſcōm carnē vixim⁹. Ve q̄ vnꝰ illi
ciue gentili fuim⁹. Grāh de hoc ꝛ̄s aū ſer. v. ¶
Hic iaz habem⁹ de cibo et potu & muſicalib⁹
inſtrumētis dānatoꝝ. ¶ Nō ſcōz cuſtū
māt tūc ad delitias coꝛpoꝛis ptinet intrare
balneū: ō hic aliq̄d de balneo ſtreni ē dādū.
Primo eſt dānati balneant i igne infernali
ſicut holes hic ſtuenet ꝓpter delitias coꝛpo
ris balneari in aquis. Et iſte ignis vt ūtē ta
men eſt ſupza modū calidꝰ es. Id q̄d hz ſe
ignis nē quo ad calozes ſicut ignis depictus
in pariete reſpectu noſtri ignis. Et i illo mē
bro pcōz grauiꝰ toꝛquebit: in quo pl⁹ pecca
uit. vñ Ber. In q̄ aūt mēbro pcōz magis of
fendit in eodē magis toꝛq̄bit. Hēdo i balneo
infernali ſūt periſomata. ſ. malei ignitī cum
q̄bus dānati a dēmōib⁹ pūtiunt & toꝛquent.
Tertio in balneo infernali ſūt fricatoꝛes: et
ſunt illi demōes q̄ cū vncis ferreis dānatos
dilacerant & punīūt. Quarto in balneo ſunt
ſaloꝛes & radura balnei infernalis ē ptinatio
tot⁹ boni. Q̄z dānati radunt & ptinātur oī
bono q̄d eſt in celo & in mundo: q̄z alia dāna
ta nūq̄ cōſolabīt ineternū a deo et a ſanctis
& coꝛp⁹ nūq̄ habebit conſolationē aliquam ab
vllis delitiis mūdi. Et poſtq̄ dānati balne
ati ſunt tūc lectū ad quieſcendū eos intrare
oꝛteꝛ: qui lectus eſt infernalis puteus qui
eſt tante ꝓfundit⁹ & dānat⁹ habebit ignē
ſupra ſe et ſimiliter infra ſeſtia q̄ non eſt tan
ta diſtantia a celo ad terrā qui iſte ignis p̄
fundioꝝ ſit. ¶ Illud balneū & iſtū lectuꝝ
infernalem ſibi adūtores deberēt qui lingu
lis ſeptimanis bis vel ter in delitiis carnis
balneantur & i plumis & in lectiſterniis mol
libus de mane bin dormiunt & ſe renouant.
Qui tale exēplū ponit Humbert⁹ in tractatu
de ſeptuplici timoꝛe. Legit de quodā magno
delicatiſſimo qui bonoris cōmoꝛādi intēſe fu
gebat ſtatū pnie q̄ nolebat ad ſermōes in
vel aliquod verbū audire loq̄ de deo ne mo
neretur ad ingreſſum religionis. Factum eſt
aūt q̄ quidā frater p̄dicatoꝝ ſuus ciuis
triota ſemel viſitaret eū in domo ſua. Et cū
ingreſſus eſſet cameꝝ eius ipſe timens ne veller
ei p̄dicare ait. Frater ad quid venistis ſi vul
tis michi loqui de deo nichil curo ſi vero de
negocijs aliis beneveniatis. Et ille. Magiſ
ter habeo vobis loq̄ de ſbuſdam aliis nego
cijs: et ex quo nō vultis audire de deo nō ꝓpo
no vobis loqui de deo: niſi eū licētia veſtra.
Tūc ille recepit ad eū ad loquēdū de aliis ne
gocijs. Cū aūt fāa et rumoꝛes eſſent finiti
frater volēs recedere dixit illi. Magiſter da
te mihi licentiā vnū ſūb loqui de deo. Ille li
cet cum difficultate preſtit. Et frater. Magiſ
ter obſecro vt hac nocte q̄ intraueris lectū
vēm recoꝛdamini de lecto q̄d habituri ſunt
in inferno illic q̄ hic nō agite verā puiam. Et
ille quis lect⁹ erit. Et frater. Eſaye vi. Sub
ter te ſternet tinea: & operimētū tuū erit ver
mis. Poſt illa verba receſſit frater. Et ille
magiſter nocte illa recoꝛdat⁹ verbi illi⁹: cum
eſſet in lecto nō potuit dormire cogitāo ō illo
lecto infernali. Et intrā ſuaſit illa cogitatio
in eo q̄ poſt modicū ipſe oꝛdinē eſt ingreſſus.
¶ De eadem dominica. Sermo.cii.q̄ volū
tas dei conſiſtit in ſeptem.

QUi facit voluntatem pa
tris mei qui in celis eſt ipſe intra
bit in regnū celoꝝ. Mat.vii. Sciendū q̄ in
preſenti ſer. tria ſunt videnda. Primo quare
merito debemus facere voluntatē dei. Secō
do in quib⁹ voluntas dei conſiſtit. Tertio eſt
primū. ¶ Circa primū ſciendū q̄ volun
tatem dei facere debemus: q̄z ipſe fecit volun
tatem noſtrā. Secūdo q̄z facit. Tertio q̄z fa
ciet in futuro. Fecit eū voluntatē noſtrā. ſ. hu
manitatē do pro nobis moꝛtē amariſſimā. Eſa.
liii. Nos deliberauim⁹ eū deſpectū q̄ nouiſ
ſimū virōꝝ virū dolōꝝ & ſcientem infirmitatem.
Igit̄ qualem deliberamus eū talis eſt inuen⁹.
Eſt eū ſanctus de ſanctis ꝓpter pauperculos
diuites deſpiciunt pauperculos ꝓpter eū
p. nobis pauper⁹. vñ Ber. Pauper nat⁹: pau
per vixit. pauꝛ obiit. vñ Eyſus. ſ. Coꝛ. viii.

Propter nos egen⁹ fact⁹ est cū esset diues: vt nos illi⁹ inopia diuites essem⁹. Et etiā fa-ctus est nouissim⁹ propter humilitatē suaz: qz humiliauit se intēm q non potuit se vltra hu-miliare vt nos doceret humilitatē: et vt nos in futuro exaltaret. vñ Aug. de ūbis pñt ser. xi. Discite a me nit dñs nō mundū creare: ñ visibilia z inuisibilia cūcta ordinare: non in illo mundo miracula facere vel mortuos su-scitare: sed qz mitis sum z humilis corde. Idē Erubescer hō esse sup⁹: vbi humilis fact⁹ est deus. Insup fact⁹ est vlq; dolor scies infirmi-tatē. z hoc propter pallidos amaritudinē. Tre. l. O vos oēs qui trāsitis per viā attendite z vide-te &c. Nā xp̄s fact⁹ est plen⁹ doloribus: qz a planta pedis vsq; aduertice nō fuit in eo sa-nitas. vñ Esa. liii. Ipse aūt vulneratus est p̄ pter iniquitates nostras attritus est p̄ scelera nostra. Scdo facit voluntatē nostrā in plen ti. l. preces nostras exaudiendo. Lu. xi. Ego di co vobis petite z dabit vobis. &c. Tertio facit et voluntatē nostrā eternam beatitudinē no-bis cōferendo. p̄s. Voluntatē timentiū se faci-et z deprecationē eoz exaudiet z saluos faciet eos. ℞ Circa scōm sciendū q voluntas dei consistit in septē q dūs a nobis requirit. Primo voluntas dei est cōuersio a peccatis. l. vt q verā contritionē: cōfessionē: z penam: a peccatis nostris cōuertamur. Ezech. xviii. Nolo mor-tē peccatoris &c. Ibidē. Nunq̄d voluntatis mee est mors impii z nō magis vt cōuertat z viuat. In signū huius dei⁹ plōgat nobis dies nēas vt a peccatis cōuertamur. Esa. xxx. Propter ea expectat nos dē⁹ vt misereat nostri. Ergo voluntas dei est vt superb⁹ auertat se a sup-bia sua ad humilitatē qz superbia odibilis est deo et hominibus. Nec mirū: qz scōm Iero. de sum. bo. Superbia est origo oim criminū veraciter si reperies te superbū: tunc scias i dubitanter esse filium diaboli. vñ Aug. in epla. Aut superbū videris filiū esse diaboli nō dubites. Ergo si filius dei fieri volueris: sic uertaris a superbia: et hec est voluntas dei. Si luxuriosus es: tunc voluntas dei est vt ex ciciaris castus. vñ Innocen. de vilitate cōdi-tionis hūane. Luxuria non solum maculat animā sed et corpus fedat. Hier. Qui luxuria tur vivus mortuus est. Item si sis gulosus deus vult vt efficiaris abstinēs: z sic de aliis. Scdo voluntas dei est vt post cōuersionem mundemur a peccatis. vnde Mat. viii. dixit p̄s ad leprosum: volo mundare. Dic iam di cit ad quēlibet peccatorē qui leprosus est in ala. Volo mundare. ℞ Mundatur autē aliqua res tripliciter. Primo frequenti ab-tione aquaz: sic aia mundatur frequenti a fusione lachrymaz. Unde p̄s. Lauabo p gulas noctes lectū meū. Idē. Fuerunt mi lachrymē mee panes die ac nocte &c. Secū mundatur tertione vel contricatione alic panni. sicut cantrum vel ciphus mundat fr quenti fricatione pānī sic aperitas vite v let ad spiritualē mundationem aie. Mat. Ipse autem Johannes habebat vestimen de pilis camelor. Tertio limitatione: sic tribulatione mundatur. Unde Ber. Qua lima ferro: quod fornax auro. hec tribula viro iusto. ℣ Tertio voluntas dei e vt in bono proficiam⁹ z perfecti efficiamur Unde Apls Thes. iiii. Hec est voluntas dei s ctificatio vestra. Ber. Semp ambula: sine plice noli in via deficere: noli retroire: nō pe mittit hoc nos deus diu vivere vt proficiam in bono. Et etiam homo p̄terea debet de-trare longam vitā vt possit peccata sua em dare z in bono p̄ficere. Sed heu plures sun qui quanto diutius viuūt: tāto peiores effi untur. Aliqui eñ sunt qui ante decē annos meliores fuerunt z ad mortē melius dispo ti q hodierna die. z hoc est reprehēsibile. Ie ro. Creetur in te cū annis gratia i. z cuz etas iustitia. Quarto voluntas dei est vt equalit tem p̄tū ad proximū habeamus. l. q illaz re gulā in oībus actibus seruem⁹ in qua lex na turalis continetur quaz xp̄s per se docuit in euangelio di. Mat. vii. Que vultis vt faciāt vobis homines. hec et facite illis z illō Tho. iiii. Quod ab alio tibi oderis fieri: vide ne feceris alteri. Hāc regulā gñalē seruare de mus: et spāl: seruare debēt mercatores: iuda ratores: agricole: merchanici &c. z quilz homo scōm suū statū in oībus verbis z factis. Qui to voluntas dei est honestas: exterior ipsius hois in oībus ūbis: factis z moribus ne qs mū scādalizet. i. Pe. ii. Qz sic est voluntas dei vt benefaciē tes obmutescere faciatis impru dentiā hoim ignorantiam. l. illoz q possunt scādalizari. ℞ Quilz ei studere de seruare honestatē in oībus verbis z factis: z hoc p̄ tria. Primo qz honestas hois placet deo z a gelis. Grata res ē deo honestas q est amica a gelor. Scdo qz edificat proximū. Math. v. Sic lucent lux vestra coram hoib⁹ Aug. Duo sunt tibi necessaria. l. glia z fama. Glia p pter te: fama propter primū. Hugo de sancto vic. Nō sufficit nobis via letā: nisi sit z fama bona. Tertio qz grā cōseruat in hoie. l. hon stas mor. et ūbor. Sexto voluntas dei est in-

alienato corpis nostri in amoze ipti⁹. Lu.xii
Ignē veni mittere i terrā & q̄d volo nisi vt
ar. Ab hāc aūt inflāmatiōne vaz medita
ōis bēficioz &c.i.ḡ. In meditatiōe mea exar
sit ignis. O Bēficia ās dei & charitatē ip
ius cognoscere debem⁹ i dignitatē creatiōis
in assumptiōe carnis:& in tolerātia passiōis.
In dignitate creatiōis ostēdit q̄ pi⁹ holez di
lexit quālibet aliā creaturā mūdi:& hoc in
duob⁹. primo q̄z ad ymaginē & similitudinē ipi⁹
fecit holem Gen.i. Faciam⁹ holem ad imagi
nē & similitudinē nr̄am. Secdo q̄z cū dñs oiz
creaturaz fecit & stituit. Ge.i. Dñamini pi
scib⁹ maris & volatilib⁹ celi & vniuersis ani
malibus q̄ terrā. Ecce ego vedi vobis oēm her
bā & vniuersa ligna.&c.& replete terrā & subii
cite.ḡ. Ois subiecisti &c. In assumptione
aūt ostēdit q̄ pi⁹ dilexit holem q̄ angelum:et
hoc tripliciter. Primo in honoze q̄z naturaz
eius assumpsit & nō naturā angeli. vnde ad
Heb.ii. Nusq̄ angelos apphendit: sz semen
abrahe. Secdo in amoze:q̄z holez ppō tāgui
ne erranit.qđ nō fecit āgelis lapsis.i. Loz.
vi. Empti ei estis pcio magno. Et.i. Pe.i. Del
ctus q̄ nō coz̄uptibilib⁹ aneo vel argēto: sz
pcioso sanguie rpi redēpti estis. Tertio in vi
sione:q̄z ex cōtemplatiōe humanitatis mato
ri gaudio q̄ angel⁹ hō gēruit in patria:quia
ibi videbit suā naturā diuinā nature vnitaz
qđ nō videbit angel⁹. vñ Joh.xiv. In carne
mea videbo deū saluatoz meū. Intolerātia
passiōis ostendit q̄ plus dilexit holem q̄ sepi
psum:q̄ motu loquēdi qñ p holē expostuit coz
pus et vitā vñ Joh.xv. Maiozē charitatē ne
mo hz̄t quam suā ponat qs pro amicis suis.
Hic ergo habes,quō de⁹ holem sup oia dile
xit.i.sup oēs creaturas coz̄pales: sup āgelos
& sup seipm & qñ hō meditat talia beneficia
dei tūc incenditur igne diuini amoz̄is. P
Septimo vult de⁹ oēs holes saluos fieri:et
hoc ostēdit in sepē. Primo in hole qđ est ir
ius qđ interpretat saluatoz. Vñ angelus di
xit ad mariā. Et vocabis nomē ei⁹ ihesus Ipe
ste saluū faciet pplm suū a pcis coz̄. de hoc
nole ihesus ḡre supza ser.xix.L. Secdo ostēdit
opere qđ ihe fecit. Acceptauit cū pcōzes et
māducauit cū illis. Unde pharisei scādalizā
ti sunt dicētes. Hic peccatoz recipit & man
ducat cū eis:vozatoz & potatoz vini & amic⁹
publicanoz est. Item pharisei dixerūt discī
pulis rpi. Quare cum publicanis & pcōzib⁹
māducat magist̄ vester. Ihs respōdit. Nō
est opus valētibus medicus:sed male hab̄
tibus. Nō veni vocare iustos:sed pcōzes.l.
ad pniam. Tertio ostēdit hoc illa die q̄ vult
omnes holes saluos fieri qñ⁹ celos aperu
it:quia tūc dixit discipulis: vt pz̄ Mar.vl.
Euntes in mundū vniuersum p̄dicate euan
gelium omni creature. Qui crediderit & bapti
zatus fuerit saluus erit:qui vero nō credi
dit cōdēnabit. In hoc q̄ misit discipulos in
vniuersum mūdum ostēdit q̄ oēs homines
in oibus partib⁹ mūdi vult saluari. vnō ps.
In oēm terrā exiuit sonus eoz. Quarto ostē
dit in hoc q̄ tribuit oibus holib⁹ multiplicia
beneficia:nō solū bonis:sed etiā malis. Mat.
v. Holē suū oziri facit sup bonos et malos &
pluit sup iustos et iniustos. Quito ostēdit in
hoc q̄ instituit remedia cōia .l. sacramēta in
quibus cōsequi gr̄az eadem sacramenta qui
libz pōt recipere:q̄z si quis perdit innocētiaz
baptismalē peccando mortale tunc potest re
surgere per sacramētuz pnie. Sexto ostēdit
hoc in ostone quam ad patrem fecit pendens
in cruce qñ p suis inimicis oziauit. vt habet
Lu.xxiii. Pater dimitte illis: q̄z nesciunt q̄d
faciūt. Ibi ostēdit q̄ oēs holes voluit saluos
fieri:ex quo inimicos & crucifixores vult sal
uari & postmodū plures de iudeis fuerūt cō
uersi & saluati ppter ostonem rpi quā fecit p
eis ad patē pendens in cruce:vt habet Act.
ii.q̄ beatus Petrus apostolus in vno sermo
ne tria milia iudeoz cōuertit. Septimo ostē
dit in hoc q̄ pmiū cōe oīb⁹ dabit.L. penitē
tibus qui male vixerunt.et postmodum con
uersi sunt quos pmiabit cum illis q̄ sibi ser
uiunt a puericia in innocētia & puritate. Ma
thei.xx. Accepēt aūt & ipi singulos denarios
gio.i.eternitatē:sz differāt in gaudiis.L.in p
miis spālib⁹ et pmogatiuis in celo: q̄z secūm
dictū rpi.vt habet Joh.xiiii. In domo patris
mei mānsiones multe sunt. Etiā apl⁹ di. Ro.
ii. Reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua. Q Dō
dūs cuplat oēs saluari et paratus sit nobis
petā indulgere qñcūq̄ cōtemur hoc p̄z̄ q̄ ta
le exemplū. Contingit in quodā loco q̄ que
dam virgo in lapsu carnis cecidit & postmo
dum cōtrita valde pstrauit se humiliter
coram altare beate Marie virginis:& bambi
no eius cum puero in sinu eius residebat.
Que deflevit commissum suum & invocans de
note gloriosam virginem mariam & puerum
eius ihesum christum. Tunc imago pueri de
scendit de altari ad mulierem et dixit ei. Dī
missa sunt tibi peccata tua. Illa respondit.
Quomō credam hoc. Et ait puer. Ego sum
tu⁹ plasmator et cupio te saluare:& semel pro
te passus sum:& autē te amitterem si huma

ra natura exigeret: iteruz pro te crucifigeret. Quomodo ergo tibi q̄ unicuiq; petenti denote me inuocanti peccata tua nō indulgeret: qz p̄ terea in hunc mundum veni vt patres vocarem ad pacem q̄ salutē faceret humanū genus quod per peccatum perierat.

¶ Dñica nona post festum trinitatis. Sermo.cili. De elemosina danda.

FAcite vobis amicos de māmona iniquitatis vt cum defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Lu.xvi. Scōm dictū cuiusdā philosophi qui libet deberet habere vnū amicū q̄ vnū inimicum: cui? amicus veritatē tibi diceret: et inimicus et? vias obseruaret. Etiā vt amic? eū corrigeret: q̄ inimicus cum p̄secutionib? exercicaret. Hic etiā quilibet hō hz angelū vnuz bonū qui ad bonū ipm̄ moneret: q̄ malū q̄ eum tentationib? exerceat: hz qz nomē inimicū est odiosum q̄ nullus vult hēe inimicos: videamus qualiter aliter possum? hēe inimicos. Istud docet nos dñs dicēs. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis. Vbi in p̄senti sermone tria sunt dicenda. Primo que incitāt ad dandum elemosinā. Secundo qualiter sit dāda elemosina. Tertio fructus quos cōfert elemosyna.

¶ Circa primū sciendū q̄ elemosina libenter est danda: et ad hoc debent nos inducere tria. Primo debes cōsiderare cui sit qui a te petit elemosinā: est dñs ihesus xp̄s in p̄pe pauperis. Math.xxv. Quādiu ex minimis meis fecistis michi fecistis. Item alibi. Qua mensura mensi fueritis: eadē remetietur et vobis. Ergo claudentib? ianuas pauperib? ipse xp̄s claudet celum. Secūdo cōsiderare debes cui petat qz tuū q̄ non tuū. Apls.i. Cor.iiii. Quid habes quod non accepisti. Primus cū habuisti eum largitorē: q̄ post facis cum tuum debitorē. Si cū dñs terreret? cōmisisset tibi bona sua: q̄ cū postularet partem de illis tu denegares sibi: nōne merito indignaret: sic sibi q̄ de?. vñ Aug. de vbis dñi sermone.xiii. De meo vtiq; queo ait dñs. Da michi q̄ reddam tibi: habuisti me largitorē: hic me debitorem: pauca michi das pluraq; tibi reddam: terrena michi: celestia vtiq; reddam: tu alia das eterna recipis tua memetipm̄ etiā tibi recipis tua. Tertio debes cōsiderare propter quid petat: qz propter vtilitatē tuā q̄ nō suam. ps. Bonoz meoz non eges.

¶ Quantū ad scōm sciendū q̄ elemosina septem modis est danda. Primo abūdanter. Thob.iiii. Quō potueris ita esto misericors q̄ tales debent dari cum magno affectu q̄ voluntate scz q̄ libenter plus darent si haberent qz deus intuetur coz q̄ voluntatē eoz. Iacobi.de sum.bo. Quali cū intentiōe ab aliquo largitur: taliter q̄ apud deū recipit: deus nō remunerat scōm quantitatē elemosine sed scōm affectū hois. vñ Pier. Que offerimus nō suo pōdere: sz offerētū voluntate pensat. Ergo nullus de paupertate debet se excusare si pauper est q̄ intantū daret tibi p̄ uno denario de his que venduntur hic in mundo sicut diuiti p̄ florēno libenter emeres ad emēdo paupertas te retraheret: sic est de p̄posito q̄ de elemosina. vnde Luc.xxi. Dicit de vidua que duo era obtulit q̄ plus cōteris aliis dedisset: quia totū qđ habuit dedit: diuites dederūt de superfluo. Et si non habeas dare denariū da tū fruſtū panis: q̄ si non habes da hauſtū aque frigide. vñ Mat.x. Qui dederit calicē aque frigide nō perdet mercedē suā imo si libēter plus faceres q̄ potes: dñs dabit tibi vitam eternā q̄ hanc aque frigide q̄ si hoc iterū nō potes: da tū bonā voluntatē. vñ Aug. sup̄ ps. Coronat dñs tuus voluntatē vbi non inuenit facultatem. Secūdo danda est elemosina ordinate. Ut homo p̄mo misereat sui ipsi?. Eccli.xxx. Misserere aie tue placens deo. vnde Aug. Qui vult elemosinā ornate dare dz a seipso incipere. Eccl.xliii. Qui sibi nequā: cui bon? erit. Sicut cū nō esset misericors qui matris bestie nō miseretur q̄ alioz miseret: ita nō est misericors qui aie sue inficmanti vlq; ad mortē non miseret: cū plus eā diligere dz q̄ matrē. Sapiens. Semp tu tibi primus esto. Unde etiam Cato. Cum sueris felix semp tu tibi primus esto. Item ad ordinē recte cōsiderationis pertinet vt potius misereat alie q̄ corpis. Hoc oppositum cōtingit multotiēs. Nam sepius cum infirmat corpus: tunc medicus queritur: sed cum alia infirmat tunc nichil curat de illa. Qualiter alii quis debeat misereri alie tue. Hoc quere supra ser.lxxiii.B. Tertio danda est elemosina cū hylaritate q̄ letemonis dulcedine. ii. Cor.ix. Hylarem datorē diligit de?. Quia per hylaritatē signat elemosina q̄ eū de vultu de? refulgebit tibi sicut dedisti alii.

¶ Quarto est dāda elemosina cum festinatione. Primo.iii. Ne dicas amico tuo vade q̄ reuertere q̄ cras dabo tibi: cū statim possis dare. Proverb.xxii. Qui pnus est ad miam dñi dicet. Contra hoc faciūt qui pauperes ad ianuas suas diu stare q̄ clamare permittunt. Et etiā elemosina dāda est hylaris hois. vñ Eccl. xliii. Ante mortē dā tue amico tuo. i. p̄xo.

nubis et⁹.i.pauperibus. apd Gal.vi. Dū
ergo habem⁹ opꝰemur bonū ad oēs.ꝛc.
Una elemosina in vita est incensa lucēs ab
hoīem ꝑcedo q̄ custodit hoīem ne ipse cadat
in fouea. Et elemosina q̄ post mortē dat est
dant incensa q̄ post hoīem portat: q̄ nō cuito
ut hoīem du in fouea cadere possit: ꝰ si cecī
derit ea inde eū non retrahit: q̄ in īferno
nulla est redēptio. Ergo dn⁹ denarī⁹ quem
de sibipsi subtrahit in hac vita ꝰ dat ꝑpter
deꝰ valet sibi ꝙ centū post mortē vel sex
cēs mortē. Iumb. Bona hois nō sunt q̄ secuꝫ
ferre nō pōt. Et ideꝫ bona q̄ ibi ꝑmittit: ibi
inueniet. vñ apls Gal.vi. Que enī seminā
verit hō: hec ⁊ metet. vñ etiā petr⁹ ranerī. Si
hō si hic genūsus⁹ es q̄ tua sunt hic reponas:
q̄ aut illic iturus es: cur ea hic relinq̄s. Ma
nus pauper est gazophilatiū dei: q̄ quicq̄d
accipit pauꝑ xp̄i: xp̄s accipit. Da pauperi ter
ram vt accipias celum: da nūmū vt accipias
regnū: da pauperi vt det tibi: q̄ dū dat pauꝑ
habet: tu habebis. ꝰ qđ a te nō acceperit pau
per habebit alē. vñ Chrisl. sup Mat. Ibi sub
dantiā tuam colloca: vbi patriā habes: quia
stultitia est illic relinquere vñ exitur⁹ es ⁊ il
luc nō ꝑmittere quo iturus es. Quicq̄d ꝑ
dia tua feceris hoc tuū est: ꝰ quicq̄d hic relin
quis hoc ꝑdes. Mō aūt stultū est sic differre
bona opa sua ⁊ elemosinas q̄s q̄ dare iten⁊
bit vsq̄ post mortē ꝓz ꝙ tale exēm. Erat q̄dā
vir⁹ q̄ habuit vnicū filiū q̄ in agone mortis
feliciter testamētū ꝓdidit ꝑ alia suarie gādo
illa plebanis: et illa religiosis: ꝰ sic obiit. Et
post mortē p̄is plebani et religiosi venerūt
ad filiū ⁊ petierūt sibi dari sua legata a p̄e.
Tūc fili⁹ rīdit. Nulli quicq̄ dabo. Et ille dixit
p̄ cuncta dicēs. Vos dicitis ⁊ cum sacra scri
ptura approbat q̄ si quis est in īferno nihil
sibi ꝓsunt suffragia ⁊ bona opera: ꝰ si est in
celo tunc nō indiget suffragiis modo ego ne
scio an pater me⁹ sit in īferno aut in celo. Si
est in īferno ⁊ bona opa ꝑ eo facta nihil ei ꝑ
sunt: ꝰ si est in celo non indiget de suffragiis
meis: ꝰ si est in purgatorio tunc purgetur ad
nouissimū quadrantē: quia nichil dabo ꝑ alia eius
quia illa bona temporalia que iure hereditā
rio possideo nō sic sub dubio ꝑ anima eius ex
ꝑdam. sed torqueatur vsq̄ dū purgabitur
unde Greg. Tutior via est vt bonū qđ dīq
post mortē sperat agi per alios agat dum vi
uit ipse per se. Beatius quippe est liberā ex
te ꝙ post vincula liberantē querere. Multo
elemosina danda est cū humilitate ⁊ bona in
tentione ⁊ non ꝑturbanem gloriā. Mat. vi.
Nesciat sinistra tua quid faciat dexteꝛa tua
cum humilitate. Esa. i. Lauamī lauate vos ne
peccata. ꝛc. Quia vnusquisq̄ cognatus dei q̄ vi
lis fieri potuit si deus gentium ita ꝛ⁹ alicui
duo: ieiunabat. ⁊ sicut tunc tibi competebat
sic iam copatī dei alios. Septo bona est elemo
sina ꝑ bonis iuste acquisita: q̄ ea ꝑdita
non inficeremur nisi ⁊ hoc fieret ꝑ iniq̄tē. Ho
nora deū de tua substātia. Ali. Scitōꝰ
q̄ triplex est elemosina: melior bona melioꝫ ⁊
optima. Bona que fit de patrimonio cuius
in quo solum clerici habent dispensationē: ⁊
sacrilegium est clericis aliquid vitra victum
⁊ vestitum retinere. Melioꝫ que fit de patri
monio ꝓprio q̄ quis a parentib⁹ possidet.
Optima que fit de his que acquiritur labo
re ꝓprio. vnde apostol⁹ Ephes. iiii. Laboret
manib⁹ suis operando: vt habeat vnde tribu
at necessitatē patienti. Deo enim non pla
cet elemosina de furto vel rapina ab illo qui
potest scire cui restituendū sit. Vnde Augu⁹
stinus. Quale est illud munꝰ quod alter cum
gaudio accipit⁊ alter cū lachrymis amittit.
Eccli.xxxiiii. Qui offert sacrificiū de substā
tia pauperis: quasi qui victimat filium in cō
spectu patris sui. Sicut enī aqua si est mun
da lauatis immūda coinquat sic est ⁊ de elē
mosyna que si fit de iniste acquisitis meretur si
de iniustis acquisitis perdiem ⁊ nichil iuuat
saltem cum constat cui debet fieri restitutio.
¶ Item queri⁊ vtrum liceat elemosinas re
cipere ab vsurario. Ni⁹ io ichm Alexicum ꝓ
ficmili per hoc efficeret impotēs ad soluēdū
Nam qui intantū reciperet ab eo teneretur
sibi restituere: vel illis a quibus ipse accepit
secus si haberet alia ꝑ vnā. Septio dāna
da est elemosina pauꝑi nō diuitibono ⁊ nō
iniusto. vnde Lu.xiiii. Cū facis cōuiuiū voca
pauꝑes ⁊ debiles. ꝛc. Itē est dāda elemosina
iustis. Eccli.xii. Iusto tribue et non recipias
pēnitēm. benefac humili ⁊ nō deberis impio.
¶ Vñ sciendū q̄ in duob⁹ casibus malis nō
est dāda elemosyna. Primo si credis q̄ ꝑ
donū tuū negligāt iusticiā ⁊ ꝓpterē i malis.
vñ ꝓuer. Da indigēti ⁊ nō da latroni: ne nō
tu tuis pecuniis alios illi⁹ ꝓdas. Tu aūt cum
sis ex gulionis illi⁹ cui occasionē ꝓbas. Er
go grauiter peccat illi q̄ ad hospitiū recipit
et fouet hystriones ⁊ meretrices cū suis ga
liciis. Secūdo cū datur malis nō intuitu pieta
tis sed ob aliquā illicitā causā: vt sunt illi q̄
dant hystrionib⁹ causa hystrionatus. vnde
Aug. super Psal. Donasse liquit ego suas pe
strionib⁹ causa hystrionatus vitiū est impie

mer⁹ nō dicꝫ⁹. Et de talibus cū frequēs fa-
ma cū laude: q⁹ laudat peccatoꝝ in deliderijs
anime sue. Sed malo hoi⁹ inquantū hō est et
necessari⁹? Iz oare elemosinā. Unde glo. super
Eccli. xiii. Qui indigēti panē nō q⁹ petēs: Iz
q⁹ hō est tribuit non petēti Iz iustū nutrit: q⁹
nō cuiꝰ sed naturā diligit. ¶ Quantū ad
tertiū est sciendū q⁹ septē sunt fructꝰ elemosi
ne. Primꝰ est augmētatio tpalīū. Prouerb.
iii. Honora dñm de substātia tua: z de primitijs
oīm frugū tuaꝝ da pauperibus z implebūt hor
rea tua saturitate. et torcularia tua vino re-
dūdabūt. vñ Lu. vi. Date z dabit vobis. vñ
Petꝰ damian⁹ narrat vnū exēplū q⁹ quidā
pauꝑ vir cū vxore sua vnū solū denariū ha
bebat ad emendū aliq̄d qō in die ieiunii cū
panē comederet: z qñ iuit in via eundi ad fo
rum ad emēdū quidā pauꝑ venit z ab eo ele
mosinā postulauit: z dedit illi denariū illū z
sic redijt ad domū z panis ad mensam pone
bat. Et ecce vir ignot⁹ z festin⁹. xx. solidos de
narioꝝ in lintheo ligatos in manib⁹ tenens
posuit ad mensam dicēs illos a dño suo soze
missos z hoc facto mox recessit. Et q̄s iste fue
rit: nō nili angel⁹ credit. Vñ sciēdū est q⁹ hec
nō dr ee ꝓncipalis intētio ꝛre dāda sit elemo
sina: Iz honoꝝ dei z ial⁹ alie. vñ Hier. ad nepo
tianū. Vīr aliq̄ qui pauꝑib⁹ pax tribuāt vt
ereipiāt ampli⁹?: z sub ptextu elemosine que
ēst diuitias. Auctq̄ teneratio magis appellā
da est q⁹ elemosyna. Si cui hec remunerari
vis tūc terrena remuneratiōe carebis Mat.
vi. Amē dico vobis receperūt mercedē suam
Octāus fructꝰ elemosine est remissio petōꝝ.
Eccli. iii. Ignē ardentē extinguit aqua: z ele
mosina resistit pcīs: Dan. iii. Petā tua ele-
mosinis redime. Ergo diues qui multa petā
cōmisit largas elemosinas dare dr. vñ etiaꝫ
Aug. i ser. Multa sūt gña elemosinaꝝ quas
cū factū⁹ adimamur vt dimittāt petā nra:
Iz eo nichil est mai⁹ q⁹ cū ex corde dimittim⁹
qō in nos dēq⁹ peccauit. Nono fructꝰ elemo
sine ē augmētatio z collatio gre. vñ Apli. ii.
Cor. ix. Qui semiat in bñdictiōib⁹: de bñdi
ctiōib⁹ z metet. i. gratiā in pñti z glīaꝫ i futu
ro. Nō hui⁹ ē: q⁹ illi q̄ miser⁹? est ꝓximo etiā
misericors dr esse de⁹. i. sibi gratam dando. vñ
Amb. in li. de offic. Nichil ita ꝓmēdat xpianū
nam quēadmodū mia. immo nō solū aceēdit
hoi gratā: sed etiā custodit z gratiam gratam in
hoie. Eccli. xxix. Elemosina viri quasi sacc⁹
lus cū ipso: z gratam hois quasi pupillā cōser-
uabit. Nā quēadmodū se opponit man⁹ ne
penitus ledat: sic elemosina in tēptatiōib⁹ dia
boli se opponit vt alium a peccatis cuſtō
Quartus fructꝰ elemosine est q⁹ hoi q̄
multos intercessores et amicos acquirit. Lu.
paupes. Hiero. Qui opa pietatis libēter
cet multos hr intercessores: z ipossibile
ces multoꝝ nō exaudiri. vñ xp̄s dicit in
ꝓmissis. Facite vobis amicos &c. Dato
q⁹ pauꝑes mali essēt z petōres: adhuc ipa
molina orat ad deū. Eccli. xxix. Cōclude
molinā in sinu pauꝑis z ipa orabit ꝓ te.
sciendū q⁹ pauꝑes tenēt ꝓ bñfactoꝝib⁹
re quoꝝ elemosinas recipiūt z qui ꝓ eis
horāt z ꝓcelli⁹ laboꝝ suoꝝ cum eis cōtem
Item sciēdū q⁹ elemosina est dāda illis q
possunt laborare nec seipsos cū suis labo
bus nutrire. Ergo illi grauiter peccant q
laboꝛe suo possent nutrire: et ꝓpter pigri
tiā mēdicarent. Unde in decre. Nō licꝫ h
cano mēdicare. de cōse. di. v. Quinq⁹. Quin
fructꝰ elemosine est q⁹ homini ꝓparat v
ad celū: z patefacit ei ostium paradisi. Eccli.
xvi. Dies mia faciet locū vnicuiq⁹ scōm mer
tum operū suoꝝ. Ex his ꝓz q⁹ mia est ostiū
paradisi q̄ claudit ostiuꝫ auaris: z aperit m
nificis. vñ Greg. Dei miam nō pōt gustare
qui misericors nō fuerit. ¶ Sextꝰ fruc⁹
elemosine est q⁹ hoiem ad bonū finē pducit
comitat̄ morientē cū eū oēs amici sui deserāt
Ambro. Nō sunt bona hois q̄ tecū ferre no
ꝓtest. Sola mia comes est defuncti. Apo. xiii.
Opera eoꝝ illoꝝ sequūt illos. Nō em elemo
sina z mia ad bonū finē pducit oīdit Hier.
dicens. Non memini me legisse mala mor
morituꝝ q̄ libēter opa pietatis exercuit. Ju
sug elemosina in iudicio liberat z bñdictionē
impetrat. vñ ps. Beatus q̄ miserē z cōmodat:
disponit sermōes suos i iudicio &c. In igne
hui⁹ in extremo iudicio ꝓbabit fiet discretio
tio de oīb⁹ mie. vñ Mat. xxv. Esurini z de
distis michi māducare: sitini &c. Venite bñdi
cti ꝑris mei. &c. ¶ Septim⁹ fructꝰ elemo
sine est q⁹ ꝓmiō eternū acquirit. vñ Lu. vi. Mē
suram bonā z cōfertā z coagitatā z superfluen
tem dabūt in sinū vestrū &c. Mēsura bona est
q⁹ angeli alam illi⁹ hois q̄ hic misericors fuit
in celū ꝓducet. Cōferta q⁹ ꝛgeli z oēs sci in
celo honorifice z letāter eū suscipiēt. Mensu
ra coagitata est q⁹ angeli z sci z ipe xp̄s bo
na sua sciis diuidēt q⁹ hec tpalia cū pauꝑib⁹
diuidit. Mēsura superfluēs est q⁹ ipsum dr⁹
z oēs sci regratiabūt illi hoi q̄ hic fecit mia
Iz oēs fideles sūt mēbra vni⁹ corpis mysti
ci et xp̄s est caput eoꝝ. Et ergo caput z ala
mēbra congaudēt z regratiant in celo illi q̄

hꝫ ꝫ ginlat⁹ suū quinquepfidendo sibi oīa
pietatis ⁊ charitat. ¶ Ultimo mouēdꝰ
sunt aliqne questiones. Pīma ē an vroz in
aliquo casu possit facere elemosinā sine licen
tia viri. Ꝛ dr ꝙ sic ⁊ hoc in casu triplici.
Pīmo si vroz fuerit lucratiua. Secdo si res
fuerit parafernales.i. gptas pter dotē
vbi habēt parafernalia de cōsuetudine locꝰ
hēt ⁊ vroꝛes sunt pōe de illis multo vbiq; ple
rūq; dare ⁊ facere. Tertio si facit elemo
sinā de rebus siue dispensatiōi cōmissis puta
de pane ⁊ vino ⁊ hmōi que de appꝛobato mo
re solēt ad dispensationē vroꝛis gīners. De
his pōt facere elemosinas moderatertī sic ꝙ
egalitat cōingi non inducat. ¶ Secūdō
quꝛit vtrum seruꝰ vel ancilla in aliquo ca
su possit facere elemosinas de reb⁹ dñi. Ꝛ ꝺ
dr sicut.S.Tho.in.iiii.di.xv. Serui ⁊ ancil
le nō pōt dare elemosinas de bonis dñoꝝ su
oꝝ sine cōmuni consensu nisi paucum vel vꝛo
bium ⁊ hmōi que non inferūt sensibile nocu
mentū:sed de illis diuitib⁹ qui sunt pauci et
timacres ad pauperes. quere sermo.lxxxii. ¶.
⁊ cum hoc exemplum ibidem.

¶ De eadem dominica. Sermo.ciiii. de his
qui acquirunt res iniuste.

FAcite vobis amicos de
māmona iniquitat. Lu.xvi. Sicut
dum ꝙ scḝm Beꝺā māmona lingua syꝛoꝝ
diuitie nuncupātur que dicunt iniquitat se
cundū Aug. tribus de causis. Pīmo quia fi
ꝛe faciunt holeru iniquū:⁊ sepe sunt materia
iniquitatis. Secūdo dicitur iniquitatis ex eo ꝙ
homines in pātī vita decipiunt. Ꝓmittūt enī
seruitatē ⁊ dant timoꝛē satietatē ⁊ dāt cu
ciem:stabilitatē:et dant subitam defectionē.
Tertio dicunt iniquitat: qꝛ sepe ꝙ rapinas
⁊ alios illicitos modos acquiruntur. ¶ Un
de in pātī sermone dicendū est de alicꝫ ge
neribꝰ homm ꝙ iniuste bona tpalia acquirūt.
Quoꝝ pīmi sunt raptoꝛes qui aliena violē
ter rapiūt et tales raptoꝛes in tribus peioꝛes
sunt diabolo. Pīmo quia diabolus solū toꝛ
quet in futuro qui hic male agunt sed illi ecō
uerso plus toꝛquēt ⁊ spoliāt bonos ꝙ malos
hī Eth.liz. Qui recessit a mala ꝓpe patuit.⁊
Ꝓuerb.xxix. Uiri sanguinū oderunt simi
plicem: diabolus iniustificare se pōt in rēpara
tione illoꝝ dicens. Ego affligā in inferno so
lum illos qui meruerūt: ꝛ illi ecōuerso illos
spoliauerūt ꝙ nunq; meruerūt. Secūdo qꝛ dia
bol⁹ timet angelū bonū ⁊ signū crucis ⁊ aquā
benedictam ne violentū faciat hominē in eoꝝ
pōe. Sed raptoꝛes nec timent angelum: nec
deum nec signum crucis nec aquā benedictā q
suā temeritā extrēe violenter in bonos cōfe
rūdo. Tertio qꝛ in inferno pena damnatoꝝ
vbi ē gurgꝰ lac⁹ copulentoꝝ sicḝ dr ad rōmā
vbi de⁹ pedit pollubus libertatē de se ⁊ suis ad
bus facere sibi voluntatē. ergo merito qui ra
ptoꝛes pātī dici angeli diaboli missi in rapi
dum ad faciēdum aliud malū in eo maius qꝫ
diabolus facit in inferno. ergo dicet eis in ex
tremo iudicio. Diserdite maledicti a me in
ignē eternū qui paratꝰ est diabolo ⁊ angelis
eiꝰ. Sciendū tñ ꝙ nō soluꝫ raptoꝛes sunt ꝺ
rapitis:seu etiā qui peiꝛant ⁊ ziniatre qui
eos scienter in hospitio recipiūt ⁊ ꝺ inde etiā
comēdūt ⁊ bibūt et res aptas emūt. tales etiā
oēs tenent ad restitutionē. Unū exemplum le
gim⁹ ꝙ quōdā miles rapuit cuidā vidue pau
peri vnā vaccam:que cū fleret ⁊ instāter pe
teret vt ei vaccā restitueret ꝓpt̄ paruos pue
ros quos habebat:respondit miles. Si ego nō ca
peremtūc vn⁹ alꝰ post me veniēs caperet:ꝫ
cic,vaccā secū duxit ⁊ recessit. Ille post obitū
punit⁹ est a diuersis demonib⁹ ⁊ vnus inter
ceteros eū incessanter ⁊ infatigabiliter pūi
uit. Tūc ille miles dānat⁹ dixit ad talem de
mōnē. Cur me tam cōtinue ꝙquereris ⁊ pu
nis plusq; alios. Respondit demō. Si ego non fa
cerē vn⁹ alꝰ faceret:⁊ hec sunt ꝺba ꝙ ꝓtuli
sti dū vaccā paup̄ vidue rapuisti. Sccī sunt
qui ꝙ indebitas exactiones a suis subditis ho
ra extoꝛquēt. de hoc ꝛe supꝛa ser.liz. ¶. Ter
tii sūt ꝙ ꝓpter debita dñoꝝ ciues ⁊ alios sub
ditos indebite pignoꝛāt qō ē rapina apō deꝰ
qū sic res pauper indebite impignoꝛant:de
missis reb⁹ ꝓncipalib⁹ debitoꝝ. Sed heu hoc
iam quasi cōmune est qꝫ mercatoꝛes ⁊ rustici totam
guerrā inunt ꝙ nunq; causam vel occasionē
ad hoc dederūt. ⁊ tales pauꝑes merito essent
martyꝛes xpi si patienter hoc sustinerēt:⁊ ꝛ
hoc a peccā se cauerēt. Quarti sunt qui mer
cedē alioꝝ iniuriosē detinent ⁊ cōtinuāt ⁊ ta
les etiam grauiter peccant: qui tam dei qꝫ pro
ximi se grauissime ꝓuocant: qō pīmo quia illud
est vnum peccā clamitans vindictam in au
ribus dei continue. ¶ Dicit enim peccā
clamare ad deum qō ex sua enormitate ine
ꝓuocat ad vindictam ⁊ talia peccā sunt quat
tuoꝝ. Pīmum est oppꝛessio innocentiū ⁊ vi
duaꝝ ⁊ pupillop. Exo.ii. Siquidē vociē
eum clamet ad dñm ꝛc. ergo summe cauendū
est cuilibet ne pupillos orphanos ⁊ viduas i
nocenter oppꝛimat: vel eis aliquā iniuriā fa
ciat. Secūdo peccā sodomiticū. vñ Gen.xviii.

clamor sodomoꝝ ꝙ gomorreoꝝ multiplicat⁹ est.&c. Tertiū est retētio ꝙ defraudatio mercedis mercenariorꝝ. Jaco. vltimo. Ecce merces operariorū qui messuerunt regiones vestras que fraudata est a vobis clamat: et clamor eius introiuit in aures dñi sabbaoth. Quartum est homicidium. prima. dñi Gen. iiii. dicit dñs ad Cayn. Ecce vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Sic deus potest dicere ad quemlibz homicidam. Ecce vox sanguinis innocēter a te fusi clamat ad me de terra: et requirit, vindictam super te. Quinti sunt qui vtuntur re apud eos depposita: vel etiā eis accōmodata ad aliū vsum ꝙ eis concessa est vel etiā vtuntur pignore: tales furtum cōmittūt ꝙ contra dei preceptū faciunt. Sexti sunt sacrilegi: q̄ scilicet rem sacrā vel etiā non sacram furant siue auferūt de loco sacro: ꝙ qui sacrum aufert de loco non sacro. vt pz. xvii. q. iiii. q̄libz. Et tale furtū dr̄ sacrilegiū: qđ etiā cōmittit qui furatur clericū vl̄ ꝓfessum ecclesiastici: eos detinēdo vel eoꝝ res auferendo: tales enī sacrilegi sūt cōiter excōicati ipso facto ꝙ prohibiti a preceptis sacramentoꝝ. Querit vtrū reliquie sanctoꝝ possint furtiue subtrahi vt honorabili⁹ reponant. Hugo scōm Gul. q. nō. Nā sacrilegiū cōmittit quotiēs auferitur sacrū de loco sacro: vel sacrū de loco non sacro. Et no. scōz Ray. ꝙ reliquas emere vel vendere symoniacū. ¶ Septimū sūt q̄ furtū remittūt. Itē querit vtrū in re parua cōmittatur furtū sicut in re magna. Respondet ꝙ sic. vnde dr̄ in decre. Furtū est iniusta ablatio rei mobilis ꝓpter lucrū parua sit. xiii. q. vi. c. viti. Qz in furto non quod ablatum est: sed mens furantis attenditur. xiiii. que. vi. c. vltimo. Et hoc intelligendū est qñ voluntas est talis ꝙ etiam maiora subtraheret si posset vel qñ ex ablatione parue rei dominus intelligit gravari. Nā sicut dicit sanctus Tho. ii. ii. q. lxvi. ¶ Si aliquis res minimas furtiue accipit per quas hō nō reputat sibi nocumentū inferri: et ille qui accipit potest presumere hoc nō esse contra voluntatē dñi excusatur. alīs furtū semper est pctū mortale qđ est contra dilectionē proximi cui infertur nocumentū. Unde etiam in talibus minimis si quis habeat animū furandi et inferendi nocumentum suo proximo erit peccatum mortale: vt dicit sanct⁹ Thom. ibidē. Nā hoc summe adnotandū est ꝙ nō sit furtū notabile: sed etiā parum periculosum est homini. Nā si decē vnā aneā furatam cōmoderent: qualiter tenetur restituere partem que ipm̄ dānificauit vult iustitia ꝙ remissio nem consequi potēs. Similiter intelligendum est de his qui gramina de pratis aliorum auferunt vel cū pecoribus suis dāna grauia inferūt furtiue in segetibus ꝙ pratis interēt. Item vectores qui cū curribus suis per sata agrorum vehūt. Item qui fructus arboꝝ vel pīa vel rapas arboꝝ subtrahūt contra voluntatem primoꝝ. Item venatores qui cū equis ꝙ canibus suis primis segetibus dāna inferūt. Omnes tales nō sunt absoluendi a peccatis nisi velint restituere dāna illata. Unde ꝛ in decre. Inferens damnum ꝓximo non est absoluendus nisi in dāno ꝓximi sēm arbitrium sit restituto. xiiii. vi. c. cōgim⁹. Itē rusticus qui quosq; agros primoꝝ sibi contiguos cum aratro abstrahēdo diminuit ꝙ suos augmentat: omnes tales tenentur ad restitutionem. Nā habem⁹ exemplū in ysaie. Ecce ego ꝙ rusticum quidam mōzturo dyabolus assistens palam igneū ozi eius immittere minabat: ille autē nō ignozās quocūq; se vertebat semp diabolum ꝓpter pītem vidit. Dū aliquādō ergo vicino suo subtraxerat de agro suo vt agrum augmētaret. Ad quē cogēte iaz dicta necessitate suos amicos misit ꝙ ablata restituere ꝓmisit ꝙ veniā postulauit: quib⁹ ille ergo dixit. Nō ignosco tibi nec dū torqueri. Ita terret vt ꝓximū ꝙ iterū mittit officiosos vt ꝓximo veniā nō ꝓsequit. Tertio cū lachrymis diuersis ꝓsentib⁹ ꝙ dictis ꝓ ille miser nec posset mouere. Nā dixit alter. Nobis dā vindictam nō remittā. Ab illa igit hora ois terra diaboli accessit. Itē parentes debent puros suos debite ꝙ dū ignozare ꝙ nec ipsis nec aliq̄ ꝓ hoi aliq̄d auferāt nec furtiue subtrahant. Nā legit ꝙ qdā puer decies⁹ est ꝙ iudici presentat⁹ quē puer quasi ꝙ velamē cōtemplat⁹ est: multisq; ei sceler⁹ videbat. Diabolus aut eūdē pueram accusabat dicens. Dñe iudica scōm iusticiam: q̄ ille puer oboli germani sui curatus ē nec ide fecit pulam nec restituit ablati cui dāno. Mellesvt ꝙ tātillo hic puer ei dānare: mea iusticia nō ē sine mia ꝓpli cātib⁹ ꝙ puero qđuplā sctis qb⁹ puer seruiat: culpa puero remittitur: sed ad ꝓcerpsum iudicis puer ille ꝓducitur in puteum ignem in quo tantā penā sustinuit ꝙ postmodū hāc penā verbis exprimere nō potuit: et postea de illo puteo extractus est. ꝙ ab illa pena liberatus ꝙ tāc iudici dulce ꝙ ipsi dū fuerit. Et vita est mala ꝙ ala cozpi restituere: ꝙ ablati ꝙ tolnere iniust⁹ est. Et admirātib⁹ cūctis quid haberet ꝙ signa ꝙ inuenerūt in corpore ei⁹ pulli filii crederet. ¶ Itē ꝙ homo post hāc

vtil pmiaz ꝫ mlaꝺis rob⁹ pz ꝫ tale exẽplũ
filius cuiuꝺam ꝺutilis ꝺecꝺẽ cõtẽtus eſt
ſuus nõ eſſet nili.xx.annoꝝ. Qui poſt mozꝫ
appares matri: ꝺixit ſe eſſe in magna pena
purgatozii qz nõ ſolui ſſet quequa ꝺbita ꝺ acq̃
mo ꝺuerat a familia mẽa ſue aꝺ faciẽꝺos
lꝺos ꝫ globos emẽꝺos: nec ꝺe hoc memoz
fuit in moꝛte vt ſolui ſſet tales halitẽtes: et pe
tit matꝛẽ vt ꝫ eo ſoluereturqz ſoluti⁹ filis pe
nas ſuas finẽ haꝺeret. Que reſpõꝺit libẽter ſe
velle facere. Et inq̃ſitõe facta fecit oẽs tales
halitẽtes ſoluere famulis ꝫ famulabus ſuis
quos ei cõfeſſerant. Poſt hoc puer appa ruit
ei in magna claꝛitate ꝺicẽs ſe eſſe liberatũ a
pena ꝫ poſitũ i magna felicitate. Octaui ſũt
ſeruꝫ ancille qui res ꝺnoꝝ ſuoꝝ furtiue ꝫ i
utiliter cõſumũt vel etiã ꝺe reb⁹ ꝺnoꝝ ſuoꝝ
ꝓpꝛiis manib⁹ elemoſinas faciũt. Tales etenꝫ ꝫ
pter piã intẽtionẽ a pcõ moꝛtali ex toto non
ꝛeꝺimũt. Noni ſunt: artifices ꝫ mechanici ꝺ
artificia ſua ꝫ opa ſua fꝛauꝺulẽter faciunt: ꝫ
ſic grimos ſuos ꝛecipiũt malum ꝫ bonis vẽꝺ
ꝺẽtes. Cõtra q̃s ꝺicit ꝺñs. Ve vobis qui ꝺici
tis malũ bonũ ꝫ bonũ malũ. ℞ Decimi ſũt
mactoꝛes rex qui rem inuentã nõ reſtituit
vñ Aug. Quicq̃ ꝺ inueniſti nõ reꝺꝺiꝺiſti ra
puiſti ꝙtum potuiſti ꝛeſtiti: qz nõ plus potui
ſti: ideo non plus feciſti. Ad hoc autem ꝙ ille
qui rem alienã inuenit euaꝺat furti penalitẽ
ſcõm Hẽn. ꝺe vꝛi. ꝺz publice ꝺenũciare ꝙ illi
cui⁹ res fuerũt veniãt: ꝫ ſi certa inꝺicia exꝑſ
ſerint illis reꝺꝺat. vel ſcõz Hoſtiẽ. ſi ille non
venerit cui⁹ res fuerũt erogẽt pauꝛib⁹ vel
ꝓpie ꝺẽ inuctoꝛ põt tenere rẽ ſi indigẽs eſt ꝫ
pauꝛ ꝫ hoc ſcõz ꝺ ꝺã auctoꝛitate pnlati ſui
ſeu ſui ꝺiocelani: ſi fozte ſibi retinuerit ꝺiſpẽ
ſationẽ taliũ rerũ ꝺ ꝺicũt vage reſtitutiões.
¶ Undecimi ꝺicunt hoſpites ꝺ nimiũ cõpu
ant holbus ſecũ comeꝺẽtibus ꝫ hoſpitãtib⁹
qz tales ꝛ beꝛẽt moꝺeꝛate hoſpitib⁹ ſuis ſũ
ptus cõputare ſic tũ ꝙ eis ꝙ laboꝛib⁹ et occu
pationib⁹ ſuis ſatiſfacer et: qz quieſq̃ tales
ſibꝛa ꝛ bitum moꝺuꝝ ꝫ nimis exceſſiue ſuos
ꝓpꝛios ſic grauãt nimiũ cõputãꝺo ſcienter
ꝫ ex ꝓpoſito tenent aꝺ reſtitutionẽ. Scirꝺũ
etiam ꝙ iſti hoſpites qui ꝛatione tempo
ꝛale ꝓpaꝛãt cibaꝛia ꝓhibita ſuis hoſpitib⁹
participes ſe faciũt illoꝝ pcõꝝ i quo nõ mo
ꝺici peccãt tam comeꝺẽtes ꝙ etiã illi qui aꝺ
miniſtrant eis ꝫ ꝺ lucꝛa tꝛalia talia cibaꝛ
ia. Ratio eſt: qz in tota ꝺyoceſina ſub ꝓꝛ
ꝓpto ſtipeꝺiaꝛiꝰ vniuerſaliter ouꝛ lactiſ
ma: ꝫ huꝺi. vnꝺe ꝺ ſ ꝛeꝛe. In quaꝺageſi
ma eſt ſcm̃ſuꝺaz a lacticinio. ꝺ. iiii. penit.
Duoꝺecimi ſunt mercatoꝛes qui mẽtiendo ꝫ
ꝺecipiẽꝺo emũt ꝫ vẽꝺunt. Et ꝛ illa materia
quere infra ſermo. cvi. B. Terꝺecimi ſũt vſu
ꝛarii ꝫ uſuꝛaꝛ. ꝛ quibus quere infra ſermo.
cxiiii. L. ¶ Dõ non ſolũ paꝛẽtes. ſeꝺ etiã
heꝛeꝺes ꝺnabunt ꝫ aebus iniuſtiſ ꝓꝛ ꝫ ta
le exẽplũ. Fuit quiꝺã comes bone opinionis
ꝫ vite ſcõm opinionẽ hoim. Et poſt obitũ eꝰ
quiꝺam ꝛeligioſus vꝺit in ſpiꝛitu ꝺictuꝝ co
mitem in ſeꝛno in ſuppemo gꝛaꝺu cuiuꝺaꝝ
ſcale eꝛecte inter ſtꝛiꝺentes ꝫ ſtꝛepitãtes ꝺã
mas. Surgebat aũt ꝓꝺicta ſcala ꝺe immẽſo
baꝛatꝛo. Cuiꝰq̃ ille ꝙ ſic aſpiciebat quꝛeꝛet
quare ille comes ꝺ tam iuſte vixit: ſic toꝛque
ꝛetur. Rõſum eſt ei ꝙ ꝓpteꝛ quanꝺã poſſeſ
ſionem cuiuꝺam eccleſie quam ꝓꝺam⁹ eius
ꝺbtulerat cui iam ille ꝺecim⁹ in heꝛeꝺitate
ſucceſſit: ꝫ quotquot vltꝛius moꝛiũꝰ ꝺe ſto
gñe vnus poſt alium in eaꝺem ſcala ponet.

¶ Alius ſermo ꝺe eoꝺem.

Ꝛeꝺde ꝛationẽ villicationis tue ꝛc.
Hꝺie eſt ꝺicenꝺũ ꝙ iuꝺicium eſt ꝺu
plex ſcilicet particulare ꝫ vniuerſa
le. Et ꝙmoꝺo homo in agone moꝛtis ꝺe ꝺcꝰ
ꝛeꝺꝺituꝛus eſt ꝛationẽ ſtꝛictam quere illam
materiam ſupꝛa ſer. iii. D.

¶ Dominica ꝺecima poſt feſtum tꝛinitatis
Sermo. cv. ꝺe iuꝺeis.

Uꝺens ieſus ciuitatem
fleuit ſuper illam ꝺicens: qz ſi co
gnouiſſes ꝫ tu. Lu. xix. Dñs noſter ieſus xp̃s
qui nullam materiã fleꝺi in ſeipſo habuit:
mia motus noſtꝛas ꝺefleuit miſeꝛias volens
nos aꝺmoneꝛi vt aꝺ nos qui veꝛi miſeꝛi ſu
mus in hac lachꝛymaꝛũ valle ꝺefleamus no
ſtꝛas miſeꝛias exẽplo ſui qui vꝺẽs ciuitatẽ
fleuit ſuã illam. Sciendũ ſcõm Guil. Lugꝺ.
ꝙ xp̃s ꝓpꝛiam ſuã ciuitatem ꝫ non ſuper illã
lam. Ciuitates eñ magis peꝛiculoſe ſunt: qz
in eis plus ꝛegnat ſapientia mũꝺi ꝙ ſapien
tia ꝺei que multũ aꝺuerſatuꝛ ꝺeo. vñ Gꝛeg.
in moꝛa. valꝺe ꝺifficile eſt vt is qui ſapienter
ſe eſtimat mentẽ aꝺ humilitatẽ ꝛeꝺucat: ꝫ ꝺo
ctꝛ ꝓꝺicantib⁹ cꝛeꝺat. vñ apls. Rom. viii.
Sapiẽtia cꝛnis inimica eſt ꝺeo. In ciuitati
bus enim ſunt homines magis ambitioſi: vo
luptuoſi: iniuꝛioſi. auaꝛi. ꝛc. quam in villis ꝫ
plura peccata ꝓpꝛantuꝛ in ciuitatib⁹: quia
cꝛꝑuloſe viuũt ꝫ ꝛepeꝛiunt in ocio que ꝺuo
plurimũ aꝺuantiſſimã occaſionem peccaꝺi:
ꝺo pcos habitantes in villis ſunt vt ꝛaꝛiꝰ

eius in cōtinuis laboribꝰ: sic carnē suā mace
rant atq; domāt: et ociosōes abscindūt. ☞
Sciendū q; dñs flevit super ciuitatē hierlm et
hoc ex ꝓpassione cordis qz cognouit plagam
et destructionē ciuitatis et populi iudeoz que
postea facta est a ꝓncipibus scz Tito et vespa
siano. Nam dñs noster iesus xps qui nemi
nem vult perire expectauit. xlii. annis ante
plaga ista quā vidēuit super istā ciuitatē venit
et pallidē ergo dñi. xlii. anno a ꝓncipibꝰ ro
manis hierlm obsessa est ege patchali q omnes iudeos intra septa sue ciuitatis concludē
ēbat. et ad capiēdā ciuitatē tres aggeres fecit
le legūtur: vt nullus posset inde egredi nec i
gredi. Biennio igitur a Tito obsessa hierlm
tanta fames oēs tenuit q parētes filiis et fi
lii parētes et viri vxoribus cibos non tm de
manibus: sz etiā ex ipsoz dentibꝰ rapiebant
Tanta erā fames ibi erat q calciamēta sua
et corrigias manducauerūt pre magnitudine
famis. Et legitur i scholastica hystoria. q fuit in
hierlm quedaz nobilis matrona nōie maria
cui prędones omnia rapiebāt et adhuc habuit
paruū puerū lactantē et cū ampli⁹ non habe
ret lac ad nutriēdū puerū suū occidit eū di
cens. O mi nate esto cibus matri q et ibi tam
dudū cibū ministrauit Et dū mediatē pue
ri coxillet ꝓdones odozātes carnes ad domū
ipsius cucurrerunt et minati sunt ei mortē ni
si carnē eis oñ derret: que oñdit eis mediata
tē pueri cocti: qō ꝓdones videntes exterriti fūt
Deinde igit anno Titus ciuitatē cepit: et sub
dit⁹ tēplū et ciuitatē euertit: ita q lapis sup
lapidē nō remansit. Qō cū ista ciuitas hierl
que mō est nō sit eadē q prius nec in eodē lo
co vbi prius ptz qz sepulchrū dñi nri iesu xpi
tunc erat extra ciuitatē: mō aūt cū in medio
ciuitatis. Narrat etiā Josephꝰ q vndecies cen
tena milia iudeoz fame et gladio perierunt.
Et idē Josephꝰ dicit q. xcvii. milia vēditi et
dispti fūt. Et sicut ipm xpm. denariis emerūt
sic ꝓ vno denario. xx. iudeos romani vēdide
runt. Hāc futurā plagā xps ex ꝓpassione de
nūt. vñ dē in euā. Videns iesus ciuitatē flevit
super eā. vt. Sciendū q in ꝓsti sermone tria
sunt dicenda. Primo quare ecclia iudeos q:
mittit viuere. Secō quō xpiani erga iudeos
debent se hē. Tertio monēt aliq̄ ficiones
de pueris iudeoz. ☞ Quantū ad ꝓmū
est sciēdum q deus nolnit q iudei penit⁹ con
sumerent: sz dispergerent ꝓpter quinq; causas
ꝓpter quas etiā ecclia nō sequitur iudeos.
Prima causa est ꝓpter honorē patriarchaz
et ꝓphetaz ex quib⁹ apls ihc genuit. Secūda
ꝓpter reuerentiā xpi et apłoz qui ex illo pu
ris carnē suscepit genuit. Tertia ꝓpter cō
dei cōfirmationē: qz nobis vtiles sunt. Vi
cū penes se libros veteris testamēti ex
testimoniis quorum habet
vii. Ecce virgo cōcipiet et pariet filiū. Et nō
de morte ipsius xpi dicitur. Ihere. xl. Quasi
agnus mansuet⁹ qui portat ad victimā
Esa. liii. de redēptione humani generis q fa
ctā xpi factam sic dicitur. Vere languores
nros ipse tulit: et dolores nros ipse portauit
et nos reputauim⁹ cum quasi leprosum et per
cussum a deo et humiliatū. Sed ipsi iudei nō
sunt credere christum esse filiū dei et virginis
marie et redēptorē mūdi quia hoc ex scripturis
eis suis habent ꝙ dicta ꝓphetaz qui mūdi
cauerūt de xpo: ipsi iudei falsa exposita
eram scripturā: et dicunt messiam adhuc ven
turum: sed ipsi decepti sunt et decipiunt. Vnde
de legitur in dialogo Cesarii q erat quidā
adolescens et studens qui dormiuit cum filia
cuiusdam iudei que cōcepit a studēte filia. Et
studens accepit arundinē et accessit ad mūrū
iudei de nocte: et loquebat per arundinē ꝙ in
nostram camere vbi iudeus cum ꝓpria vxo
re iacuit dicens. Gaudete et glorificate deū
qz dñs visitauit plebem suam qz vestra filia
impregnata est: et pariet verum messiam qui
omnipotens est in lege et scripturis. Et hoc ille iu
deus fecit ter. Et cū parētes cognouissent fi
liam suā impregnatā adhibuerūt fidē verbis
ipsius suggestionis: et annūciauerūt hoc cunctis
iudeis qui oēs gentili sunt: et deū glorificauē
runt: et illam puellā in magno honore tenue
runt. Et cū illaret tēpus pariēdi oēs iudei ag
gregati sunt ad videndū tam grande spectā
culum. Tandē illa puella peperit cum ma
gno dolore nō filiū: sed filiā. Qō cum iudei
vidissent cōfusi sunt oēs videntes se esse irri
ptos. Et vn⁹ iudeꝰ acrius cū ipetu irruit
arripiens filiā puerā caput eius ad statuā di
rit. et sic oēs iudei illic existentes cū cōfusione
et indignatiōe recessērunt. Quarta causa quā
re ecclia ꝓmittit iudeos viuere. ita q nō ex to
to deleant est ista vt ipsi nobis sint memoria
le dñice passionis: vt quotiēs iudeos videm⁹
totiens dñice passionis recordemur. Vñ ꝑs.
Ne occidas eos ne quādo obliuiscātur pōl
mei. vt. Quinta causa est: qz oēs iudei in fine
mundi debent cōuerti. ꝑa. Cōuertent ad dñm
speram. Et sic tunc fiet vnus pastor et vnum
ouile. et tunc omis israel saluus erit. vñ et dñs
ve. xxiii. In diebꝰ illis saluabit iuda. vt. ☞
Quintuz ad scōm sciendū q xpiani debēt se

rum habere que ad iudeos. Quia xpiani scis
dum nō debēt cum iudeis comedere aut cos
in sua domum intrare. Secūo xpiani nō de
bent in festiuitatib⁹ suis ab se mittere iudeos
aut accipere a iudeis medicinā. Tertio xpia
ni nō debent cum iudeis balneari in eisdem
balneis.xxxiii.q.i.nullus.v.c.ethes. Quarto
nō debēt quitti habere inter xpianos officia
publica:ne occasionē furtiui habeāt. xxxi.q.
iii.c.statuit. Quinto cogendi sūt iudei ta
lem habitū cōtinue deferre. quo manifeste a
xpianis distinguantur.extra eo.in nonnullis.
Quia in diebꝰ lamentationis y dñice passionis
nō debent in publicū gerdere: y etiam in die
parasceues nō debēt hēe hostia aperta y sine
tres ante.extra eo.d sug his. Septimi nō
debēt hēe tumulos vel tamulas xpiani nolis
quia nullo modo xpiani debent eis assidui i
ex domos iudeoꝝ neq tanq̄ famule aut nu
trices aut obstetrices.alio ipli christiani si ab
eis petāt recte re debēt excōmunicari. extra
eo.inhibet.v.c.ad hec. Et q̄dm tales xpiani sūt
in seruitio iudeoꝝ cōtinue morando eis ipsis
sunt priuati perpetue sacramentoꝝ ecclie
y participatiue omniū bonoꝝ que fiunt in ec
clia; si sic morerentur: deberent sepeliri in
sepulchris y in cāpo: nullo mō in loco sa
cro:nec etiā aliqd sacramētū ecclie eis admi
nistrandū. Et seruꝰ talis xpianꝰ inimicꝰ est
ei dicitur:dñe Marie gliose dignus:et olim
sanctoꝝ y angelorꝝ in celo ciuētū. Octauo
xpiani non debēt suas domos locare iudeis
ad exercendū vsuras in eisdem alīs rei erunt
pluꝝ iudeoꝝ que ipli iudei in domib⁹ eoꝝ
committunt:qz est vnus de nouem alienis pec
catis hospitare malos:y petā in domibus suis
petari a malis quittere. Q Nono xpia
ni non debēt retinere munuscula vel aliqua
dona a iudeis data. Circa qd qrit an liceat
xpiano recipe munuscula vel dona a iudeis
Videō q sic tali tñ modo q ipse recipiēs nō
velit aliquid facere ppter talia dona q sit cō
tra deū y fidē licite pōt recipere:sed non dz sibi
retinere.nisi forte essent talia que ab eo vel
antecessoribꝰ suis ipi iudei y vsurā receperāt
vel sunt? Thomas in quadā epla ad ducē
sum lothoringie. Cū ea que iudei y vsurā ex
torserūt nō pūt ab ipsis licite retineri cōsi
quens est vt si vos illa ab eis recuperetis nec
vos licite retinere poteritis nisi forte essent ta
lia q a vobis vel antecessoribꝰ vēris facien?
extorserūt. Qui qua vero dāt q extorserūt ab
alijs debēt restitui alijs q̄bus iudei restituere
tenent si inuenīt. Aliquin qd pios vsus fa

cendi sui diocesani cuiusdā talia munuscula
la y dona dāda sunt. Q̄d ad hoc dicunt q̄dm
q recipiēs munera et dona a iudeis q nō hāt
permittas nulli quos ei vsuris locent fac. Qd
cut illi qui recipiūt ancas vel cantros vel ci
phos argenteos:sic de aliis ppinquoꝝ ela
illa erogāda sunt pauperibus. Ergo quicūq
recepit tali mō aliqd a iudeis y nopīe sine re
stitutiōe tpe y sit heres q dctmēs illa dona
vtuꝝ illis scienter dānabit. Et etiā oēs illi
qui consuluerūt de anctis quas iudei xpianoꝝ
runt suis dūis circa festū sancti martini. qui
libet talis temē pauperib⁹ erogare tenet
lium sui ebdomadis. Insuꝝ scindū q talesve
frequēter hāt infortunia in alijs bonis que a
iudeis receperūt: etiam si q suis laborib⁹ re
cepissent:tales eis nūq vel raro dirant. Q
Decimo xpiani nō debent fructuare nec ali
quem cogere ad soluendū vsuras sine iudeis
sine xpianis vsurarijs. Nam oēs potestates
rectores:consules:iudices:officiales qui sta
tuta facūt scribūt vel dictāt per que quis cō
pellatur soluere vsuras:vel etiam nō repete
re iā solutas qui obtinuāt illa statuta y scīp
en iudicāt: oēs tales ipso facto incurrūt sula
matoꝝ excōicationis: y tales nō pūt absolui a
petis nisi velint desistere y antea sint a sula
excōicationis absolūti: qz absolutio a senten
tijs dz precedere absolutionē a petis. Q
Quo ad tertiū queritꝰ vtrū pueri iudeoꝝ in
nitis parentib⁹ sint baptizādi. Ad qd dicit
Tho.ii.ii.q.x.y nō dz ante annos discretiōis
sz qñ ad annos discretiōis pueros pōt fidē
recipere etiā invitis parentib⁹ y baptizari. Q
tñ si de pueꝝ iudei in agone mortis baptiza
ret statim puer ad celum euolaret si sic mori
retur. Q Itē queritꝰ vtrum pueri iudeoꝝ si
ne baptismo decedētes filios sint pueri xpia
noꝝ. De hac materia quere supra ser.lxxvii.
D. Q Vltimo scien.q adhuc hodierno die
tanta est inuidia iudeoꝝ cōtra xpm y eidem
catholicā q si auterent y possent libēter xpm
et eidem xpi glequerētur. De hoc legitur ex
plum tale q cū iudei in quadā ciuitate i die
parasceues fecissent imagīē xpi cruci y eam
cruci clauis affixissent y lancea grauassent ap
perūt beata virgo eloquerks xpianis de hoc
q sustinerent hoc q adhuc in ore illa die in
dei filiū suum crucifigerēt. Xpiani autem in
deoꝝ domos penetrātes et eos capientes
inuenerūt imagīē crucifixi et eius vulnera
cruentata.. Quo viso miraculo multi iudei
ad eidem christianam sunt conuersi.
Q In eode dñica Iter.prol.in mortalib⁹.

Et ingressus in templu
cepit eicere vendentes ⁊ ementes
Mat.xxi.Lu.xix. Sciendum q̄ sicut christus
eiecit de templo materiali vendentes ⁊ emē
tes in illo isle possūt denotari.xii genera mer
catorum :quos principaliter eiecit de templo
eiecit ad p̄fundum inferni. ¶ Primi
mercatores sunt qui mencidō ⁊ decipiēdo vē
dunt et emūt. Unde queri ꝑ̄um illi peccāt
qui nec emere nec vendere nouerint nisi cum
mēdaciis ⁊ iuramentis. Respondet secūdus
Ray. Quando peccāt vel mentiēt sciēter
et causa decipiēdi peccāt mortaliter ⁊ tenent
ad restitutionē: ⁊ hoc non solus intelligitur
de magnis rebus: sed etiam de paruis. vt pa
ter in quibusdā hominib⁹ qui paruas resvē
dunt vel emunt: et tamen in eisdē multipli
citer mēciuntur ⁊ primos decipiunt: in q̄bus
oībus grauiter deū offendūt. ¶ Sexti
mercatores sunt qui in statera delinquunt. ⁊
fit tripliciter. Primo cū quis diuersa ponde
ra habēs emit ad maius ⁊ vēdit ad minus.
Secūdo cū habet mensuram iustā ⁊ pond⁹
iustum: ⁊ cū sciēter male mēsurat vel pōde
rat: vt caupones qui replēt mēsura cum spu
ma. Et etiā aliqui qui digitū libre supponūt
Silr pannicide qui cū pollice vlnā retrahūt
⁊ sic de aliis. Tertio q̄n quis habz iustam li
bram ⁊ mensurā: sed facit vt res pōderosio
res fiant tpe venditiōis ⁊ mensuratiōis: vt q̄
lanē vel linū aspergit aqua: vel qui piper ad
celarium portat ⁊ voluit de vno latere ad a
lius vt eo ponderosius fiat: ⁊ qui vinum q̄n
vēdit miscet limphā vel sallificat: tales ha
bebūt duplex damnū. Primum temporale.
Deut.xxv. Non habebis in vno sacculo di
uersa pondera: maius aut minus: nec erit in
domo tua modius maior aut minor. Pōdus
habebis iustum ⁊ verum: ⁊ modius equalis:
⁊ verus erit tibi vt multo vinas tre sup ter
ram quā dñs deus tu⁹ tibi dederit abomina
bitur enī dñs eum qui facit hec adversatur
oēm ⁊ iniquū. Sic per oppositū cito mori
tur tales: ⁊ etiam ille res sic iniuste acquisite
cito recedūt ⁊ perdunt. Secūm est spāle dā
num q̄n sanctus Michael scrutinat mala et
bona ipsor: tunc bona operā ipsorum nullius
vel quasi parui ponderis erunt respectu ma
lorum operū: q̄ scriptum est. Per que q̄s pec
cat per hec et punietur. Deut.xxv. Secūdum
mēsurā delicti erit ⁊ plagarum modus. ¶
Tertii mercatores sunt qui ꝑpter dilationē
tpis res suas vēdunt charius ⁊ maioꝝ pcio
q̄ valēt vel valere p̄sūt. nisi dubium sit q̄ res
vendite tēpore solutionis debēt plus vel
minus valere: q̄ tunc licite possunt vendi ta
tanto plus q̄nto plus estimat q̄ de tali valore
tpe solutiōis Et hoc intellige si ille vēdens
iam nolebat vtere illas merces. sed inten
bat seruare vsq; ad illud temp⁹. ⁊ tunc a pi
mo vendere. Cū eñ venditor statuat in se
de suo pro quanto velit rem suam dare non
dz ꝑpter dilationē tpis p̄cii augmentare
vbi gra Si quis vellet equū vendere q̄ de
cem florenis. tunc si ꝑpter dilationē ad ti
midium annum illi vendit pro .xi. florenis.
tunc tenet vnum florenū restituere. q̄ si non
commisit. Sed si aliqui dicunt nōne possi
mus vendere merces nostras cū dilatiōe tm
pozis-Respōdetur Cum dilatiōe bñ licz ven
dere. sed ꝑpter dilationē p̄cium nō dz aug
mentari. Nam qui sic vendunt merces suas
longe charius ꝑpter dilationē solutionis q̄
eis in rētineti soluerent. vsurā committunt
vt p̄z de vsu. c. cōsuluit. Quarti sunt qui alios
ostendūt ⁊ aliud vendūt. vt faciunt illi q̄ ma
lum occultāt sub bono. ⁊ bonum ponit sup
malū ⁊ in medio ⁊ vlterius in fundo ponunt
illud quod deteri⁹ est. ⁊ dicunt q̄ totus sit ta
tut superi⁹ appareat. Et sic mentiendo pri
mos decipiunt. Unde legimus tale exemplum
in dyal. Celarii. Quedam matrona venit la
quadragesima ad confitendū peccata sua et
flectens genua sua coram cōfessore quicquid
se boni cōmisisse nouit cepit narrare et cum
pharisēo illo de quo dē in euang. se iustificā
re dicens. Dñe tot vicibus feriis soleo in aqua
et pane ieiunare. ⁊ elemosynas dare. ecclias
frequentare ⁊ multa bona facere. Cui sacer
dos dixit. Ad quid nā dña veniebas nunquid
p̄ illis operib⁹ vultis accipere p̄miam. quare
non dicitis peccā vestra. Respōdit illa. Nihil
michi cōscia sum. Ait sacerdos cui⁹ es filia
cii. Respōdit mulier Ferrum vendere soleo.
ad quam ille Solitis ne aliqui minores par
ticulas in ligaturis maiorib⁹ intermittere ⁊
sic totū vēdere. Dicēte illa. Soleo. Vidit. Er
ce hoc criminale peccm est. q̄ dolus et fraus.
Secundo interrogauit dicens. Soletis ne
aliqui mētiēdo iurare ⁊ peierare. ⁊ aliqui ma
ledicere emnibus vestris ⁊ aliis plus vendenti
bus inuidere. Respōdit. In his sept⁹ delin
quo. Et sacerdos. Ista ola sūt peccā mortalia mor
talia: et nisi de his p̄mam egeritis confessi
condemnabimini. Illa territa in verbis eius

pcessit se multiplicitez recognouit: et quid restituere deberet didicit. Quinti mercatores sunt qui vilius solent emere rem si valeat vt contingit in necessitate eius quis cogatur aliqua necessitate vrgente: et opz eum dampno bona sua vendere. Et tales sic emptos scienter: et multo min⁹ in precio dantes q bona proxima valent: tenentur restituere ex damno. et in hoc illi nō aduertūt qui quāq; si possent libēter emerent proximo sibi quod valeret tres vel quattuoz: et hoc sibi nulla cōscientia facere voluntarie tā talis res citer nō fit vendis sed ille ex mera et pura necessitate sic vendere cogit. Exemplum de vno qui emit quotuis reddit⁹ et certos sumptus florenū q nouies tā plus tuo quāndi reddit⁹ multo plures reperiret vendit⁹ ex necessitate coact⁹ sic vendidit: q emptor ei damnatiōe sui q suoz sic emit. Item alius q vnū q. xl. florenis vēdidit vnū equum qui. xxx. valuit: q hoc concessit ei ducentos quinquaginta florenos q annū: q nullq eō anno talis bis cōtigit. Et talibus plurarius peccata nō dimittunt nisi restituant q reconpensent dānū primis. Vñ dr in decre. Vix rarius mouere penitet: nisi prius plures restituat. xiiii. q. vi. c. ii. res. Et qō dictū est de vēditore intelligēdū est etiā de emptore vt qñ credit vendit⁹ rem suā minus pciosam esse q sit: vt puta si venderet aurum pro minori precio: q credit esse auricalcum: aliquem quod putat esse iustum: q sic de alio: et si emptor hoc cognoscit q min⁹ dat q res valeat: nihil emit et tenet ad restitutionē. Dicti sunt qui vitiosas q defectuosas res vēdunt pro bonis. Circa quod queritur vtrum vēditor teneatur dicere vitiū rei vendēde. Vñ dicit sanctus Thomas. ii. ii. q. lxxvii. Vēditor qui vē vitiosam ad vendēdum exponit ex hoc ipso dat emptori damnū vel periculosi occasionem. Damni quidem si propter huiusmodi vitium res sit minoris precii: q ipse vendit⁹ nihil de proprio diminuit. Periculi aūt si propter hoc vitium rebus aliis vel rebus aut impedimentum vel nocumentum: puta si aliquis vendat alicui equū claudicantem pro velocitate vel domum ruinosam pro firma: vel cibū corruptū pro bono q recenti et sic de aliis. Vñ respōdeo breuiter si huiusmodi vitia sint occulta et venditor nō detegit erit dolosa vel illicita venditio q vēditor tenet ad dāni recōpensationē. Si vero vitium sit manifestum: puta si equus sit monocul⁹: vel si vinum sit tritum: nō oportet vnū: potest tā cōpetere alteri: q vendit⁹ propter hoc vitium subtrahit de precio iustum q tunc non tenet ad manifestandū vitium eius cum ipse propter hoc vitium forte emptor vellet plus de precio subtrahi q esset subtrahendum. Venditor pōt licite vinū retinere per ille. ¶ Septimi sunt illi qui promptā pecuniā emūt. q incontinenti illud tenent sibi vel alii cōmodato vendunt: et propter dilationem dant charius q volet antequam pōtis q nullis laboris vel nullis dubiis vel nullacq; pēnas cū hac re habuerit q immediate in eodē tpe et loco propter dilationē multo charius vendunt. Verbi gratia. Sicut q emunt cereum cū est in bono tpore propter dilationē multo charius vendūt q valere pōt. Item qui qñq; emunt vina vel bladia cū adhuc crescit minori precio exercentes veritate computato etiam dubio q circa furtum autumni vel vastis tpe multo magis valeant: vel etiā tunc multo charius vendūt. Secus autem si probabiliter dubitaretur si plus vel min⁹ crescunt pro tunc valituri. q tunc nō esset vsura. Item qui emunt pannos vel lanā vel huiusmodi promptis pecuniis q immediate charius vendunt propter temporis dilationem: tales qñq; plus lucrant q ille qui talia mercimonia adduxit q. xl. vel. l. miliaria q ferit magnas expēnas et labores. Circa hoc queritur vtrū negotiatores possint licite lucrum accipere et charius vendere q emptum sit. Respondet quidam laborant pro aliis et quasi cōe negotium in mercātibus gerit pōt moderatum lucrū accipere. Sicut est de immoderato vt pz extra de emp. vend. c. i. Sciendū q hoc intelligendū est ipse venditor rem meliorauit: aut ex quo precium rei mutatū est ex diuersitate loci vel tpis vel propter periculū cui se exponit trāferendo rē de loco ad locū pōt charius vendere cū tū hoc moderate fiat vt dictū est. Octaui mercatores sunt qui tenebrosa loca eligunt et lucrum solito q claritatem diei obtenebrant: et hoc tō facilius vt res aliter appareant q sunt vt facit pannicida: in hoc se offendentes cū lios tenebras. vñ dñs merito dicit eis filiis Mat. xxii. Mittite eos in tenebras exteriores: ex quo tenebras diligerunt idco tenebras habebit. Et in hoc offendit se malevolus scienter faciendo vel agendo. vñ de talib⁹ dicit ysaias. Vñ qui male agit odit lucē q nō venit ad lucē. vt nō arguatur

opra eⁱ:q̄ si tacite sit ven'vnit ad lucr'vt ma
nifestens opa eⁱ.q̄ in deo facta sunt. Et ta;
les mercatores qui sñ decipiēdi hoc faciunt
sñ in eis est oculos p̄i conant'velare. Sñ au
stoztas. Oculos dñi ois aspicientes conant
velare:qui malū pro bono nitunt'vertere vt
mutuare. Et talib⁹ in casu quo nunq̄ peccā
dū:sola intentio ad eternā dānatio;
nem sufficeret. Nonl sunt q̄ cum mercantibus
conueniunt & pactū faciunt vnus eis p̄optū
pecuniam vt sibi super terminū assignatum
tot patria vel tot facta merchantica p̄parent.&
faciunt sacite q̄ tpe filio sibi assignato multo
plus etiā de mercimonijs soluerēt talia eis fie p̄
parata:& sic nimis grauāt illos pauperes me
chanicos:sic q̄ ipsi ex suis cōtinuis labozib⁹
vix sibi nutrimentū acquirūt. Decimi sñt q̄
illas res vendūt que ad nullum vsum sūt vti
les nisi ad peccandū:sicut gladios & sagittas
intoxicatas:aut venena aut talos tesseros &
hmōi oēs illi indubitanter peccāt qui faciūt
vel tenent'vel vendūt vel donant & oia mala
sequentia qui ex hmōi fiunt illis imputabū
tur:q̄ qui occasionē dāni dat damnū dare vide
tur.vt p̄z extra de iniu.& dā.da.ca.fi culpa.
Concordat.s.Tho.& Hostie. Si aūt ille res
que vendūtur sunt p̄ti esse vtiles:vt arma: in
iusto bello:vel quedā venena ad aliqō medi
cinale:vel cōtra alalia nocina qui talia ven
dit'vel dat nō peccat nisi forte sibi p̄babiliter
dictaret ꝓscia q̄ emptor rem illā quereret ad
malefaciendū:tūc esset non dz et'vendere:nec
dare nec accōmodare illā rem. Verbigratia
Sicut si'veniret'vn⁹ qui vellet'vnū iniuste oc
cidere'vel aliquem letaliter vulnerare: tunc
tali non deus gladiū vendere nec accōmoda
re:alias reus eris illius peti Ite aurifaber qui
facit annulū aureū illi qui scit'veraciter aduti
vult.s.q̄ vult dare aliqui'virgini'vel muliere
vt alliciat eam ad actū illicitū: talis aurifa;
ber reus erit peccati illi⁹:& sic de aliis Et hoc
dem possumus & illi cognoscere q̄ talia ex;
pla:q̄ si quis cognosceret q̄ aliquis quereret
aliquem ad occidendū: tūc indicans sciēter
sibi locū vbi eū inueniat.reus erit homicidio
Ite si ꝺs alicui fornicar'volēti iudicaret p̄ti
tuū'vel locū alibi vbi tales meretrices inue;
nirēt: reus esset illi⁹ facti. ergo vir loquens
quicq̄ iuuat ꝺbo'vel facto aliquē ad peccā;
dū:reus erit olim illoz peccatoz : imo non
solū talis qui ꝺcendi : sz et qui nō impedit si
pōt.vt scriptū est. Ꝑcauit de⁹ vniuersq̄ de
p̄ximo suo. Undecimi sñt qui i dieb⁹ festiuis
mercimonia sua exercent. Unde queritur an
tales peccēt mortaliter. Ad hoc dicūt Gull. &
hoc facit nō ex consuetudine: sed ꝓ sua ne
cessitate & aute audiūt diuina : non cre
peccat mortaliter. Secus si ex pigritudine
lucrandi cupiditate: et maxime subtrahen
se a diuinis. Aut etiam si hmōi mercata p
bita sunt a p̄latis illius loci siue forsan cō
muniterta. Ꝑcerta sñ que ex quadā neces
tate sunt de victualib⁹ & necessariis ad
aliquē non credo illicita esse : dūmodo sñ
p̄pter hoc non subtrahant a diuino offi
sed hoc nō attendūt isti insultores q̄ in ho
cationibus vel in aliis festis summo mane
venalia exponūt et tot si diuinū officiū
gunt:nec illa die missā vel sermonē audi
in hoc graniter delinquūt. In signū hu⁹ q
pose palche p̄hibet cōio oībus qui merca
tias in dieb⁹ festiuis exercēt & cōio non
betur nisi ꝓ petō mortali. Dicit ē ex hi
vendunt & emūt in loco sacro. Sexti
decimi sunt qui emūt rapinā vel furtū. Et
sciendū q̄ qui sciuit et p̄babiliter cred
rem esse furatā vel raptā et illā emit gra
quinq̄ modis. Primo quia tenet semp
reddere etiam si ante decem annos emi
eodem die quo emit sibi violēter fuisset
ta:vel alb sibi perisset vt si fuisset animal
mortuū sibi fuisset: adhuc tenetur restitue
si'vnde'veraciter penitere:q̄ semp tenet
furatā restituere nisi in vno casu: puta si
obtulisset dño tpe & loco cōgruo:& ille no
set accipere. Secūdo q̄ tenet restituere om
fructus ꝓceptos:& q̄ medio tpe ꝓcipi potuit.
Tertio q̄ res estimāda est tēm optimū
statū:puta si res tpe venditiōis fuisset m
& pollen: tūc non sufficit q̄ simplr restitua
Quarto quia nō potest repetere ab illo cui
res est petitū quod debit illi qui rem vendi
net etiā pōt agere cōtra iudicē ꝓtra vēditō
nō ꝓtio soluto.q̄ obstat sibi sua ꝓpria. Qui
to:q̄ perdit etiā expensas voluntarias qu
in eam rē tpe intermedio fecit. Si aūt emi
fide bona:puta si p̄babiliter rē credit
iustam:tūc bona fides quatuoz sibi conf
Primo quō tenet restituere dūtā ex boni
scientia:sed si postea sciuerit rem esse furt
tenetur restituere:sed fructus perceptos
sumptos nō tenet restituere. Secūdo pōt
nare et vendere dūta bona cōscientia : nō
aliquō lucrū ex venditiōe furti consequit
debet reddere dño postea venienti . Terti
q̄ rem non tenet in casu furtino restitue
dumte bona fide si res interim perust aliq
culpa sua.in nullo tenet restituere dom

Quarta q̄ post resurrectionem xei pōt agere
tenet vendītorem de precio quod debet: et
tenetur tibi restituere pretium.

Dñica.xi. Ser.cvii. De iactantia.

DUo homes ascēderūt in templū vt orarent: vnus phariseus et alter publican⁹. Luc.xviii. Sicut dicit in historia scholastica phariſei dicunt quasi singulariz a ceteris iudeis in quibusdaz obſeruantiis diuisi erāt. Nā in fronte et in manib⁹ suis phylacteria portabāt in quibus decalog⁹ scriptus erat ad inueniendū q̄ dei precepta ante oculos cordis habere deberēt et q̄ inde meditarent: et in manib⁹ q̄ impletione. In limbulis etiā pallio ſuis fimbrias colligabāt vt incidētes purpuream ſic mādatoz dei memoriz reddere et cū de quoz numero iſte phariſeus erat de q̄ in p̄ti euāg. agit qui cum publicano in templū ascēdit vt oraret. ¶ Nota hic quatuor mala de ſuperbia iſti⁹ phariſei. Primus eſt irreuerētia dei: q̄z nō apud ſe orabat in loco irreuerēter apud deū habuit q̄ genua sua nō curuabat. Ite adhuc quotidie facitis multi pōſti ſuo creatoꝛi: contra quos dicit Apoſt. Phil.ii. In nomine ieſu oē genu flectatur celeſtiū terreſtriū ꝛc. Superbia enī tollit oculū ſuū deiz. ¶ Ito quis ſuperbioz fuerit tanto eſt minus reuerēs deū et homines: q̄z ex ſuperbia eſſē q̄ quis verecūdet ſe humiliare coram deo ſeipſo etiā proximos honoraz: q̄z reputat ſe meliozē et dignioꝛē ceteris. Sed humilis honoraz deū humiliter et reuerenter. ſilr et q̄ proximos honoraz q̄z iudicat alios dignioꝛes et meliozes ſe. Primū malū iſti⁹ phariſei eſt cordis ſui. q̄z apud ſe orabat. Et dānabile vicium eſt nimiā cōplacentiā hēre circa ſeipm: q̄z dicit deo. Ego q̄ diabol⁹ immittit alicui excellentiā cordis et cōplacentiā ſui ipſius: tūc debet cogitare debz de peccatis ſuis et de iuſtitia ſua nō eſt certus vtrū vere penituerit: quis de alia dei ſeruꝛ debeat habere ſpem. Secundū malū eſt cōtemptus proximi. vñ dicit. Non ſum ſicut ceteri homines raptoꝛes iniuſti adulteri: vel etiam hic publican⁹. Notandū q̄ iſte phariſeus ſic diceret. Non ſum ſicut ceteri homines iuſti ꝛc. q̄z peccatoꝛ ſum ꝛc. vel ēt non ſum ſicut ceteri peccatoꝛes. ſed amplius alius peccatoꝛ. tunc bene ꝓtinuaſſet ſuā oīōnem. Sciendū q̄ iſte phariſeus tria mala aſſūpſit impoſuit. ſ. rapinam adulteriū et iniuſtitiam. Et ſi hoc pompoſe dixerit: nō in multis horum dixit. q̄z multi ſūt raptoꝛes: multi ſūt adulteri: multi ſūt iniusti ſcienter res in, iuſtas poſſidētes: quibus nō eſt ſpes ſalutis ſine reſtitutione et cōfeſſione. vñ dicit in decre. Nō remittit peccatū niſi reſtituat ablatum. de.iiii. generalis. v. petiti. q. vi. Si res aliena. v. pti. q. ii. fraternitas. Quarto malum in quo reprehenditur phariſeus ille eſt iactātia de bono opere quoꝛquia dixit. Ieiuno bis in ſabbato decimas de omnibus que poſſideo. Unde in p̄ti ſermone tria ſunt dicenda. Primo quare iactantia deteſtanda ſit. Secundo q̄ſ iactantia eſt peccatū mortale. Tertio exemplū de ſuperbia. ¶ Circa primū ſciendum q̄ iactantia propter tria deteſtando ē. Primo q̄z iactans ſe de bonis grām dei exhibet: et ola bona ꝓhibet. Unde de primo dē Eccl. xx. Gratie ſatuoꝛ effundentur. De ſecundo Maximus in quodā ſermone dicit. Non poſſumus pro vno: eodē opere duoꝛz mūdi expetere: et premiū celeſtis glorie inde acquirere. Item Greg. in moral. O ſi miſeri ſunt qui alienā laudē homi in ſemetipſis: diſſipant fructus laboꝛz ſuoꝛz: dum q̄ ſe alienis oculis oſtendere appetūt: damnāt q̄ agunt. Tertio: q̄z talis qui ſeipſum iactat ſert teſtimoniū de ſeipſo: ergo ad talē pōt dicere vere q̄ iudei dixerūt ad ꝛhm mendaciter vt habetur Joh. viii. Tu de teipſo teſtimoniū perhibes: et teſtimoniū non eſt verū. In xpo cui hoc dicebatur non habebat locū hoc dictū: q̄z vere dicere potuit de ſeipſo teſtimoniū perhibere: q̄z ſeipm nouit plene quod alii homes nō pōſſunt facere: q̄z ſeipōs plene et veraciter nō cognoſcunt. Unde Hylarius. Soli deo de ſe credendum eſt qui ſe ſolus nouit. Sed in aliis hominibus. verū eſt quod dicit Apoſt. ii. Cor. x. Nō qui ſeipſum commendat ille probatus: ſed quem deus commendat. Tertio q̄z taliſq̄ iactat ſe idolum ſuū ipſum facit. ſeipſum colēs et gloriam ſibi ipſi attribuit q̄ deo principaliter attribuenda eſt. Unde Apoſtolus. i. Thy. i. Soli deo honoꝛ et glia. ꝑc. Nō nobis dne non nobis. ſed nomini tuo da gloriā h ¶ Circa q̄ ſciendum q̄ ſeipſum iactare ſine laude non poteſt contingere octo modis. in quibus cognoſcit q̄ſ eſt peccatū mortale vel veniale. vel etiā nullū peccatū. Primo pōt q̄s ſe laudare ꝓpter bonā famā. vt. ſ. homo poſſit ſeruare ſuā bonā famā. Sic Samuel ſe laudauit poſſēt fructū coꝛā filiis iſrael. vt hꝫ. i. Regū. xii. dicēs ad filios iſrael. Ecce coram xpo et coram ꝑo eius vitulum cuiuſq̄ tuleritu aut aſinum ſi quem

piam calūniatus fuīm si oppressi aliquem: si de manu cuiusq; munus accepi: cōtēnā illi hodie restituamq; vobis. Et post hoc subdit Testis est mihi dūs: qz nō inuenietis i manu mea ꝺppiā mali. Si sibi nō cū ꝺs inculpat ellet iniuste: vel etiā timeret iniuste inculpari in tali casu sibi posset seipz laudare ad cōsolandū suā bonā famā: immo hō cū inculpat iniuste: tūc tenet defendere suā bonā famā ⁊ se excusare ⁊ ostendere innocentiā suaz qz dē ꝓuerb.xxii. Melior est nomen bonū ꝙ diuitiis multe. vnde Hugo de sctō victore. Nō sufficit nobis vita sancta nisi sit bona fama Unde etiā Aug. Duo sunt tibi necessaria. s. cōsciētia ⁊ bona fama. Cōsciētia ꝓpter teipz ⁊ fama bona ꝓpter ꝓximū. ℒ Secundo potest se quis laudare de bonis suis ꝓpter sublevationē spei. Sic se laudauit Ezechias rex iuda: vt hē Esa.xxxviii. vbi dē Egrotauit Ezechias vsq; ad mortē: ⁊ introiuit ad euz Esa. ꝓpheta ⁊ dixit ei. Hec dicit dūs. Dispone domui tue qz moriē tu ⁊ nō vives. Et cōuertit Ezechias faciē suā ad parietē ⁊ orauit ad dūm ⁊ dixit. Obsecro dūe memēto queso quō ambulauerim coraꝫ te in veritate ⁊ corde ꝑfecto: ⁊ qđ bonuz est in oculis tuis fecerim. Et flevit ezechias fletu magno. Et factū est verbū dūi ad Esaiam dicēs. Uade ⁊ dic Ezechie hec dicit dūs. Audiui orōnē tuā: vidi lachrimas tuas: ⁊ ecce ego adiiciā sup dies tuos. xv. annos ⁊ de manu regis assirioꝝ eruā te ⁊ ciuitatē istā. Sic sibi modo cū quis esset in magnis anxietatib⁹ constitutus: siue in agone mortis ⁊ tēptationib⁹ maxime vexat⁹ ⁊ ꝑticulariter de desperatione temptaret tūc posset quis in tali casu bona opera sua ad memoriā reducere ne desperaret. Et cōuerso cum hō de elatione ⁊ complacentia sui ipsius temptaret tunc peccata sua essent ad memoriā redu...da vt inde humiliaret. Huic simile legitur de sancto anthonio cui diabolus dixit. Cum te exaltare in elatione mentis deiecero: tunc te deprimio: ⁊ cum te deprimere volo tunc te exaltas. Sciendū tñ qđ in agone mortis homo maxime debet habere recursum ad diuinam miam. vñ Amb. in exameron. de diuina misericordiā tunc sperandū est amplius cū ꝓsidia humana defecerint. Unde legit de beato Bernardo qđ in merito passiōis xpi intantum confidebat qđ cū in infirmitate qnq; sibi videret qđ ad tribunal dūi ꝓsentaret ⁊ sathan multa obiecta eius diceret. Nō vidit. Regnū celoꝝ duplici iure dūs meus obtinet. ℭ hereditate patris ⁊ merito passiōis sue altero ip se contentus alterū michi donat. Ad hec tactus ꝓphetus recessit. ℳ Tertio potest quis laudare ad gloriam dei ⁊ ad edificationē ꝓximoꝝ: vt dicit apūs Paulus. ii. Cor. xi. Etsi timo me nichil minus fecisse a magnis apostolis. Item dicit in alio loco. Abundanti⁹ omnibus laborauī. Item iactat se de his que pati est. vñ dicit. ii. Cor. xi. In labore ⁊ erūmna in vigiliis multis: in fri gore ⁊ nuditate in ieiuniis frequēter a iudeis quinquies quadragenas vna min⁹ accepi. Ter virgis cesus semel lapidat⁹ sum: ter naufragiū feci: ⁊ de aliis ꝑiculis multis ꝙ sibi enumerat in quibus fuit. Per beat⁹ paulus de se narrauit eos ad tolerantiā ⁊ oratiōnē alios excitaret. vñ dicit ibidē. Stultizasti eis si quis vos in seruitutē redigit. si ꝺs denorat: si quis vos in faciē cedit. Ideo dicit ad Ro. xii. Benedicite ꝑsequentibus vos: benedicite ⁊ nolite maledicere. Exp tali intentiōe pōt ꝺs opa sua manifeste quibusdā facere ⁊ etiā qnq; de eisdē bonis quorib⁹ se laudare: vt de⁹ ex hoc honorificet⁹ ⁊ ꝓximus edificet. Vñ xps dicit vt habet Mat. v. Sic luceat lux vestra coraꝫ hoib⁹ vt videant opa vra bona ⁊ glorificent patrē vestrū celis. vñ Greg. in moral. Actio sit in publico vt intentio maneat i occulto. Quarto cū ꝺs se iactat ꝓpter aliquē actuz venialis peccati: sicut ꝺs laudari vult eo qđ venialiter in laude delectet: verbi gra. Ut cū ꝺs laudari vult bono quo parvo qđ nō est cōtra charitatē dei ⁊ ꝓximi: tali intentiōe ve sic bonus sociꝰ estimet⁹ ⁊ nolet: ⁊ hoc est veniale petrī. Quinto ꝓpter lucrū tpale vel auaricia solēt se alīq laudare vt alīq mercatores ꝺ seipsos cōmendāt: si ꝓximos in emēdo vel vēndendo decipe intendūt vel etiā vt alīq hypocrite ꝺ se cōmendent ꝓpter lucrū. Sciēdū qđ qđ malus hō oblectat bonū ꝓpter lucrū tpale ⁊ nō est: ⁊ ꝓpterea cipit aliquas elemosinas cū eis non intendit tenet restituere in foro cōscientie pauperibus. Vel etiā alīq mechanici ꝺ vitra modū suos labores ⁊ sua opa extollunt ⁊ cōmendāt: labores ⁊ opera alioꝝ reprehendūt ⁊ vituperāt quasi nichil valeant: huius etiā qnq; mala sint. qđ ꝙdē esse cōtra charitatē ꝓximi: quia aliis facit qđ nō vellet sibi fieri: lex artis ⁊ opera alioꝝ vilipendendo tales graviter peccat quia hoc nō ꝑcedit ex charitate: sed ex inuidia vñ Aristo. ii. ethyci. Inuidus est qui tristat⁹ ꝓsperitate bonoꝝ. Ite dicit Richardus. Si miles simili inuidet: si in hoc quo filius est vnus excedit alium. vñ signum odii signū. ℵ Sexto cū quis se iactat in malitiis suis

ſi hoc eſt tale petū quale eſt illud petū de q̄
se iactat. ſ. mortale vel veniale. verbigratia.
qui eſt qui ſe iactat de pulcritudine mulierū: & de
eorū dilectione vel de actu luxurie vl̄ etiā de ſua
libet vel de cōplacentia quā habuit in choreis
vel in aliis petis. vñ Greg. in mozal. Nūt
quidā q̄ nequaq̄ dubitet: quō tactūs ſed ēt lau
dare & defendere non deſiſtūt: & nimirū eſt de
ſtitute culpe geminatus. Unde dicit quidā
Dupliciter peccat qui ſe de crimine iactat Dei
enim & ē ille qui laudat alīū in petō mozta
li q̄m in petō glozādo q̄ ille qui laudem que
ſi in petō tali ambo graviter peccant. Unde
Aug. dicit. Duo ſunt genera peccatozū.
ſuperbie & adulantie. Sed plus pecca
uit lingua adulātis q̄ vituperātis. Ideo
adulantie lingue ligāt hoies in petis. De
lectat eū facere ea in quib? nō ſolum nō me
ruit reprehenſoz: ſed etiā laudat oratoz. Sed
hec ſi cōpleat illud dictū. ps. Laudat petōr i
deſideriis ſuis: & iniq̄ bñdicent: q̄ ſuperbia no
minatur honeſtas. auaricia: prudētia: aſtu
cia: prudētia: & ſic de aliis. Ih̄ q̄ ſic laudant de
cipiunt. vñ Eſa. iii. Populē me? q̄ beatū te
dicūt ipſi te decipiūt: ergo nō debemus nos
iuſtos laudare in malicijs noſtris: nec gau
dere de iniquitatib? nr̄is de quibus volendū
eſt nr̄os velle honozari & his in q̄b? merito de
bemus. verecūdari coram deo & hoib? vñ Ber.
Quid eſt magis puerilium q̄ letari cū malefe
cerit in reb? peſſimis exultare. Septimo cū
q̄s ſe falſe & mēdaciter iactat: ſicut heu ſepi?
contingit q̄ multi ſe iactāt de his q̄ nō ſunt ve
re & ſic mentiendo queruntvanā gloziā tunc
ſcīm Hermā. de ſchilditha q̄ba talis iactā
tie ſunt i materia falſa: tūc eſt petū mortale
vel veniale: ſicut ex falſitate de q̄ ſe iactat: vel
mendacio in quo gloziā q̄rit. O Octano
q̄ eſt q̄s ſe iactat et laudē querit in ſuis operi
bus bonis: tūc ſecūm Hermā. de ſchilditha q̄
talis iactātia q̄rit gliam q̄ preſert honozi di
vino vel ſue ſalutī: vel dilectiōi proxi:
mi: tunc eſt petū mortale. Ih̄ cū q̄s ſe iactat de alīq̄
bono & in eo gliam q̄rit nō tā preſert illā ho
nozi bonozi vel ſue ſalutī. vel dilectiōi proxi:
mi tā ſi inanē gloziā querat pōt ēſſe venia
le. Et de illa materia loquit etiā magiſter in
ſpendio theologie veritatis. di. Si laus q̄
rit̄ propter virtutē hoc eſt dupl̄: vel q̄ appe
tens laudis cōiungit operi virtutē tanq̄ in
ſtrumētū: ſicut contingit in cantu & predicatiōe
iſtos: tūc eſt venialē. vel laudet finis ppter
quē: preſtitus op? virtutis et operantis: ita
q̄ ſi cōſtituit finē vltimatū: ſic eſt mortale.
q̄ tunc inheret ei tanq̄ fini vltimo. Ergo alī
qui pōt dānari cū bonis operibus ſuis. ſ. qui
primo principalit & finaliter intenderent lau
dem hūanā quam preponerent deo & propriē
ſaluti. Exemplum in euangelio de phariſeo.
Luc. xviii. Qui decimas dedit. & duos dies i
ebdomada ieiunauit: & tā cum his promeruit
infernū q̄ de his bonis operibus ſe iactauit
et in eiſdem vanā gloziam quēſiuit. Sciēdū
etiam q̄ ſic homo poſſet amittere meritū ſuum
ſi ſe iactaret de bonis ſuis operib? etiā
ſi mortaliter non peccaret. Per ille. Ergo pri
culoſum eſt ſe laudare: iactare in ſuis opib?
bonis. Unde Aug. de ſum. bo. Qui hic de hu
no laudari appetit ſpem perdit: & meretrē ſu
turo non recipit. Unde Chry. ſuper Mat. O
inſipiens quid tibi prodeſt illa laudatio poſt
mortem ſi vbi eris non lauderis. Item non
ſolum canere debemus ne bona opera noſtra
iactanter proferamus: ſed etiā diligēter ca
nere. debemus ne in elatione mentis nos de
bonis noſtris extollam⁹ vñ legitur tale exem
plum. Quidam monach⁹ in ſpelūca fuit ma
gne abſtinentie: et multis annis ſanctē vixit
cunctis qui in proximis ſuis ꝑſtrenda nō
totum deo: ſed ſibiſi attribuebat: & in men
te ſua ſe exaltabat propter bona opera ſua q̄
fecit. Hanc ꝓſumptionem mētis intuēs cēta
nr̄ diabolus quodam veſpere fingebat ſe in
ſpem mulieris oberrātis in deſerto. Que ve
ſtita ad aſtiū ſpelunce laſſitudinem intus ſe
proiecit: et obnoluta genibus eius vt ſui miſe
retur exorat. Nox inquit me apprehendit: in
hac me in angulo cellule cōquieſcere ne ferīs
efficiar preda. Acquieſcit ille. At illa cauſam
errandi per huiuſmodi recitans elegantia ver
borū & ſuauitate ſermonis affectus illi⁹ ille
ardoꝛe amoꝛe deflectit. Hinc iam blandiora
eloquia ioci riſuſq̄ miſcentur manus etiam
procax ad mentū barbamq̄ protendit quib
plura. Ad vltimū captiui ducit mulīē cupidi
& labor preteritoꝛ & profectūs ſui oblitus
obſcenos tā conabat inire amplexus. Illaq̄
rubiginoſā deterrimā emittens & manus am
pirantis elabit. Ecce multitudo de monā ſ. ac
re ad hoc ipm ſpectaculū ꝓgregati igenti cla
more inſonant: O q̄ te vidi ad celū exaltabas
quō diuerſ⁹ eos i ſermōi: dicēs q̄ q̄ ſe extollit
humiliabit. Tūc ille ād amēs deceptōis ſue q̄
ſi ſeri & pudoꝛ deſperāto ſaltum trabibit ol im
mīdicie.

¶ De eadem dominica.

Oſtendit hic iuſtificatus in domū
ſuam. Hic in iſto ſermone eſt dicē
dum q̄ō vanū q̄libet de bonis iuſtifi

cari qui vult salvus fieri. Istum sermonem h
re infra sermone.clxiii. ¶

¶ De eadem dominica.

OMnis qui se exaltat humiliabitur.
Hic est dicendū de superbia vestiū quā
vt est mortale. Istū sermonem que
re ante sermone.lxxviii. ¶.

¶ In dñica.xii. Sermo.cviii. de illis qui
arguunt deum.

BEne omnia fecit. Mar.
vii. Sciendum q̄ diuersi homines stul
ti diuersimode deū reprehendūt. ꝑ Pri
mi eōrum sunt q̄ deū reprehendūt de inequalita
te distributionis: vt pauperes q̄ multotiens di
cunt quare de⁹ dat vni multa bona tempora
lia. vñ centū vel plures possent rectari: & mille
simit mēdicare. Video q̄ deus dat vni multa
aliis pauca: hoc nō facit sine cā. Pauperibus
enī in signū maioris dilectionis dat pauca tē
poralia & promittit eis etna, vñ Math.v. Bei
pauperes spiritu quoniā ipsoꝝ est regnum cē
lorum. Quod enim xp̄s pauperes diligit eviden
dit in hoc: quia ipse dat eis quod ipse per se
in p̄sti vita possedit. i. paupertatē. Unde di.
per prophetā. Ego vero egen⁹ & pauper sum.
Ber. Xp̄s pauper est natꝰ: pauper vixit: pau
per obiit. vñ Luc.ix. Vulpes foueas habent
& volucres celi nidos: filius aūt hois nō habz
vbi caput suū reclinet. Item patet in hoc q̄
pauperes elegit. vnde Jaco.ii. Nonne pauper
es elegit dñs. Hoc p̄z in aplis qui fuerūt pi
scatores et homines pauperes. Hic adhuc ho
dierna die tibi pauperes elegit. Unde Greg.
Hos xp̄s eligit quos mundus spernit. Idem
etiam ostendit in hoc: q̄ orationes eoꝝ ex
audiet: et desideriū eoꝝdis ipsoꝝ implet. ꝑ.
Deprecationē eoꝝ exaudiet &c. Idem. Desi
derium pauperum exaudiuit dñs Item osté
ditur in hoc: quia xp̄s est memoꝝ & sollicitus
super pauperes. ꝑ. Non in finem obliuio erit
pauperis. Idem. Ego aūt mendicus sum et
pauper⁹ dñs sollicitus est mei. Item hono
rat pauperes & salvat eos. ꝑ. Honora bile no
men eoꝝ coram filo. Nam diuites hic nomi
nantur et honorant nomina eorum sed pau
peres in futuro. vt p̄z Lu.xvi. De diuite epu
lone qui non nominatur in euāgelio: sz pau
per Lazarus nominatim exprimit. Et ille est fi
nus honoꝝ q̄ pauperes debent esse reges et
regine in regno celoꝝ. Unde Aug. Non tibi
displiceat paupertas tua: nihil ea potes diui
tius inuenire. Vis scire q̄ locuples sit: celum
emit. vñ ꝑ. Egenus & pauperes laudabunt nomen.

Ego pauperes debent esse patientes in su
paupertate: tunc in futuro ditabuntur cū
eternis diuitiis. Quibusdam etiam homi
nibus dat diuitias. q̄ meruerunt a deo
etiam vt mereantur vitam eternam, Unde
Lu.xvi. Facite vobis amicos de mamona
iniquitatis: vt cum defeceritis recipiant vos
in eterna tabernacula. vñ Bern. in epistola.
Vere beatus qui intelligit nō super cupidi
sed super egenum et pauperem filium inqui
pauperem qui inuite petit & verecunde aū
pit: et accipiens glorificat patrem suum qui
celis est. Unde Augus. Redime te homo dū
vivis. redime te dum potes. redime te inquā
dum p̄cium in manib⁹ habes: redime te ne
dum mortē amara te p̄meneriit et vitam &
mul et p̄cium perdas: sine causa hoc vos ꝓ
mittere vroꝝ que sortitan alium accipiet mu
citum. Sed aliqui dicunt. Mirum est quare d
ns malis hominibus concedit tanta bona t
poralia qui sibi non seruiunt nec eus diligūt
Respondetur q̄ hoc non facit sine causa: sz
propter quinq; rōnes malis hominibus hec
facit. Ō Prima rō est vt per talia bona
ficia conuertant ad deum. Cū enī nolunt d
mere penā gehēne vt deliquant a peccat: tūc
deus ex sua benitate benefacit eis vt sic eos d
liciat: et vt se ad deū conuertant. ꝑ. Dedit
eis regiones gentiū & labores populoꝝ pos
sederunt: vt custodiant iustificationes eus:
et legem eius requirant: ergo si eis petōꝝ & deus
tibi benefacit dāo tibi sanitatem et diuitias
et honores tunc cogitare debes si deus in pre
senti tibi benefacit cū es inimicus eius: quid
tunc faciet tibi cū amicus eius eris conuersꝰ
& te ad ipsum. Secūda ratio est vt exemplū
benefaciendi nostris inimicis nobis ostēdat.
vnde Greg. Dis xp̄i actio nostra est illustra
ergo q̄si cognoscis deū benefacere suis inimi
cis: tunc debes recipere exemplū vt tu etiā fa
cias suis inimicis. vñ Math.v. Diligite i
micos vestros benefacite his qui oderūt vos
& orate p̄o persequentibus & calūniantibus
vos vt sitis filii patris vestri qui in celis ē.
Tertia rō est vt nullus p̄cipatur deo & ti
bus seruiat q̄ cernit etiā in malis dari. Ser
uitūs dei dr ex mera charitate fieri qui de
bemus habere ad deū: & fiducia spem debem⁹
habere ad deū q̄ de⁹ hic nobis in temporali
bus ad necessitatē p̄uidebit. & in futuro vo
tam eternā nobis donare velit. Vere. Tria
confidens in quib⁹ tota spes mea consistit. i.
charitate adoptiōis veritate p̄missionis: & ꝑ
fectam redditionis. Scio enī cui credidi &

ueniū hunc qz in charitate nūnis adoptauit
uergnia bereā est in gaudiōne: poterūs i ex
hibitione. Quarta eō est vt ex gperitate eō
rum filii dei ⁊ filii diaboli cognoscant: quia
quilibet quis est peccatoz ⁊ sinū habz prospe
ritatem in tempozalib⁹ et ex hoc se nō emen
dat ēt signū sue eterne dānatiōis: vñ Greg.
Magnus affluens tempozalib⁹ est eterne dā
nationis indicium: sed aduersitas ⁊ pauper
tas ēt patientia ēt signum electionis a deo.
Unde apl's ad Heb. xii. Flagellat oēm filiū
quem recipit. Ait Greg. Hi exempt⁹ sūt sine
percussione flagellozis ⁊ exemptus ut
uero filioz. Quinta eō est vt mali hic remu
nerent pro bonis suis operibus que in pcta
mortali faciunt: qz cū illis bonis operibus
que quis facit existens in pctō mortali nichil
meretur in vitā eternā: sed ex quo nullū bo
num manet irremuneratū: ⁊ i celo talia ope
ra nō remunerabunt: tunc oz q hic in terra
illa talia bona illa opa remunerentur:
vñ Greg. Quicūq in hoc seculo bene habe
nos vos bona egisse recolitis valde gtime
mini ne tōrida vobis gperitas eozūdem fit
remuneratio bonoz. Et hec est vna pricipa
lis causa quare mali qui filii diaboli sunt ad
etā nunq̄ conuertunt nec saluant: sed dam
nant: hñt hic gperitatē in talibus in diui
tiis et honozibus: qz ipi etā qñq oāt: qñq
elemosynā dant: qñq ieiunant: qñq missam
audiunt ꝛc. ⁊ sic talia bona opa remunerā
tur eis per illa bona tempozalia ⁊ trālitozia.
Unde dr in deere. Mali ꝓpter bona que in
eis pcernt gperitatē pro retributiōe sustu
lerunt. di. xxiii. quanq̄. Et tales indurati me
rito timere debēt: qz lignū aridū ēt pingue
bene perfusum vehementius ardet: ⁊ sic illi
qui hic accipiunt multiplicia bona ⁊ benefi
cia dei ⁊ ista in crapulis ⁊ voluptatibus cōsu
munt vehementi⁹ in inferno ardebunt vnde
Apoc. xviii. Quantū in delitiis fuit tm da
te illi tormentū. ℟ Unde exemplum legit
in vita sancti Ambrosii q quodam tempore
ēt hanc⁹ Ambrosius romā pergeret in quā
dam villa tulcie apud quēdā hominē locupletem
hospitat⁹ fuit: veniens ibi ois esse repleta do
mum et curiā ēt inimicis ⁊ percoz bus ēt fa
mulabus: ille filiū hominē sup statu suo solli
cite requirit. cui ille. O dñe semp me⁹ fem
per felix extitit et gloziosus. diuitijs abundo:
familiam plurimā habeo. ⁊ ois seculi ad nu
tum meū habui ⁊ nūq̄ mihi aliq̄d aduersum
audiui. vel quod me contristaret aduenit.
Hoc audiens beatus Ambro. vehementer ob
stupuit. ⁊ his ⁊ ceteris in mentem suo erat di
cens. Surgite ⁊ hinc ēto citi⁹ fugiam⁹: qz dñs nō
est in loco illo festinate filii ne fugiendo eo
rū facite ne nos hic diuina vltio hic cōprehē
dat: ⁊ in pena eozū pariter ⁊ nos inuoluat.
Cū ergo fugerēt et aliq̄talis pestilens subi
to terra se apperuit: ⁊ hoiem illū cū vniuersis
q ad eū gtinebāt ita absorbuit vt nichil ibi ve
stigij remaneret: qđ cernēs beatus Ambro. dixit.
Ecce iste q misericordiā de⁹ parere cū aduer
sa tribuit ⁊ q̄ seuere tractat qñ sinū prospe
ra elargit. In eodē aūt loco tonsa grandilli
me remānisse dr: vsq̄ vsq̄ hodie in hui⁹ rei testi
monij adhuc ibidē inuenit. Ecce dilecti aut
ei q horrenda pena ⁊ ruina nō ei grauiora
signa xpi ⁊ si cozruim⁹ resurgam⁹ ne nostra
ruina sit vt ruina fulguris: qđ fulgur sup ca
dens quodā impetu nunq̄ resurgit. Secūd⁹ ar
gulit dñm de ordinatiōe tēpoz dicēs. Ja ni
mis pluit: iam nimis ningit: iaz nimis tonī
truat: iā nimiū frig⁹: iā nimi⁹ ceruos: ⁊ sic de
alijs. Quib⁹ rñdet. vt hētur Act. v. Nō t̄ve
strū nosse tps vel momēta ꝛc. Nā sicut nō t̄rū
de anna ifozmare. q sol⁹ nouit oia guberna
re: Nā scitū q multis de causis deus suspri
tat aut̄ imittit pestē. ℣ Primo ꝓpter homi
cidā. Leui. xxvi. Si mādata mea nō custodie
ritis dabo vobis dolū cruciū sicut ferrū ⁊ terrā
eneā. Hoc ēt ꝓz tgr diluuij vbi de⁹ ꝓpter
pctā hoīz totū mundū submersit ꝓter octo ho
mines q remāserūt in archa Noe. Etiam ꝓz
in sodomis vbi de⁹ ꝓpter pctā hoim cōbustis
quinq̄ ciuitates et oēm terrā circūiacentem
cū igne ⁊ sulphure. Secūd⁹ vt pestes terroz
gentiat. ⁊ sic salūt guerrā. vñ. i. Reg. ii. Dñs
cognoscibilis aduersarij et⁹ ait sup ipos in cē
lis tonabit. Sed dicetes que sit pulc⁹ ptra te
stantē aer. Ille q ꝓpter duo. Primo vt ho
mines ꝓpter audītā elpanaz gnocent ad in
uocandū de⁹ ne nos plaget ꝓpter pctā nr̄a
sicut totū mundū plagauit quādo diluuiū de
uit: ergo holes sine in die sine in nocte qñ au
diunt pulsū elpanaz ptra tempestatē aeris
debēt timere sibi ⁊ deū humiliter inuocare
vt misericorditer nobiscū agat ⁊ nō subsan
nare deū nec ebria cū murmurare. Unus le
gif q erant tres iuuenes simul iacētes in le
cto vnoz qñ de nocte venit tempestas medā
no iuuenis surrexit de lecto et exiuit. et alij
duo cū trauersū ⁊ cū dereliquit: ⁊ dū quidā
q tonitr⁹ alios duos occidit: ⁊ terri⁹ ibi⁹ il
lesus remanēt. Secūd⁹ pulsant elpane vt dya
boli in aere existētes qui nobis nocere nitun
tur terreant: qz elpane sunt tube xpi. ergo

celestis. Tertio ne homines nimis cōfidāt in labore suo negligendo diuino officio & seruitio. Si enī labore tuo diuinum negligis officium laborando in diebus festiuis: vel per tuum agrum ablegandis limites agri proximi tui: vel ꝙcunq; facis frustrā: scire debes q labores tui in manu dei sunt: & qñ vult potest q aeris intēperiē deuastare. ꝓs. Dedit terrigini fructū eorum: et labores eorū locuste. ¶ Unde legit cōtigisse i anglia q pulcherrima blada creuerūt Et ecce appropinquāte tēpore melius venit quoddā genus mustax in maxima multitudine que illa blada intantū cōsumpserūt q vix inter quinq miliaria vnū quartale bladi inuenire est. Homines vo filii patrie qualdā de illis multis ceperūt & diligēter inspicientes inuenerūt eas litteratas depictas in alis hūtes in vna ala scribebat ira: in alia dei vt manifestum esset q ꝓpter demeritū & vindictā dei hoc esset factū. Quarto vt faciat nos ad dei mandū & honorandū deū promptiores. i hoc qō cognoscim⁹ nos nihil habere nisi inq̄tum nobis dei dederit. Et ista debem⁹ tūc ꝙdiu dare pauperibus. vñ Lu. vi. Date & dabit vobis. Et cū gratiarū actiōe debem⁹ vti donis dei et nullomō debem⁹ murmurare ctra deum ꝓpter aeris intēperiē: sed deo oia cōmittere. Unde legit in speculo exēplorū q erāt duo reli gioli quorū vn⁹ qñq; petebat pluuiā: qñq; serenitatē: qñq; frigus: qñq; calorē sēm q iudicabat terris sibi cōmissis expedire esse. Alter vero nihil petebat in spāli: sed totū cōmittebat diuine pietāti. Cū aūt venisset messis terre illi⁹ q in spāli petebat oēs terre illi⁹ fuerūt steriles & terre alteri⁹ erant copiosissime abundātes. Et tunc cognitum est q ille q cōmittebat se diuine pietāti erat discretior & meli⁹ sciit. ¶ Tertii arguit deū de iniquitate q̄ tepe dat pauperib⁹ multos pueros q̄ eos pascere nequeūt. Et qñq; diuitib⁹ q̄ libēter haberēt pueros dat paucos vel nullos Filio q hoc non facit sine cā. cū enī dñs dat pauperibus multos pueros. hoc ꝓpter hoc facit in signum dilectiōis & nō est diffidēdū quin vos etiā pascat. ꝓs. Qui dat iumentis escā. ꝛc. & tū bruntis alalib⁹ nihil ꝓmittit: nec ēt ea cū more sua redemit: nec vitā eternā eis spondit sicut & nobis. vñ Mat. vi. Nolite sollliciti esse dicentes. Quid māducabim⁹ aut qd bibemus ꝛc. Primo querite regnū dei & iustitiā eius: et hec oia adicient vobis. vñ ꝓs. Iuuenis fui & senui: et non vidi iustū derelictū ꝛc. Hēdo deus dat pauperib⁹ multos pueros vt multa ꝓmia eos nutriēdo merentur in celo. ¶ Circa qō queritur vtrū labor sit meritorius qui partus hūt cū pueris Respōdetur q sic. dūmodo talis intentio sit in parentib⁹ q intendūt pueros nutrire ad honorē dei vt fideles seruitores xpi fiant. Et si ipsi parentes sunt in gratia tunc oēs labores q habēt cū pueris crescēt eis ad meritū. Unde dormire: balneari: potare: inuolui: delectari cibando: vigilando: inquirendo: corrigendo qñ delinquūt. ista oia erunt eis meritoria. vnde apls Rom. viii. Scim⁹ qñ diligentib⁹ deū oia cooperant in bonū. Tertio deus dat pauperib⁹ multos pueros in signū beatitudinis & benedictiōis eterne. vnde ps. Labores manuū tuarū: q manducabis: beatus es & bene tibi erit. Uxor tua sicut vitis abundās in lateribus tuis sicut nouelle oliuarū in circuitu mēse tue Ergo sicut deus hic multiplicat semen bonum pauperū: sic etiā in celo vult multiplicare eorū gaudiū: q oēs q̄ nati sunt de ipsis & ad celū queniēt deū eternaliter laudabūt. & hoc erit ipsis spāle gaudiū impetuū. Ergo parentes nō debēt cōqueri de multitudine filiorū: sed debēt deū inde laudare: & sibi gratarum actiōes referre: q Hoc. i de cō. phi. dicit. Ultima felicitas huius mūdi cōsistit in amicis. ¶ Sed diuitib⁹ deus non dat pueros. Primo ꝓpter ipsos parentes q̄ sunt auari ne amplius peccent q auaricia ꝓpter multitudinē puerorū: q qui dis est auarus & si tūc haberet multos pueros: tūc adhuc efficeretur magis auar⁹: & sic deus plus offenderet. Secūdo ꝓpter oppressiones pauperū: ne in tantū exactiones faciāt in suos subditos. Si enī p nāc grauat suos subditos. q̄d tūc faceret si haberet multos pueros. Tertio ꝓpter pueros ne illi dānent cū parentib⁹. Cū enī parentes pollidēt iniusta bona sciēter tūc deus ex iusta mia talibus parentib⁹ gratiōne subtrahit ne pueros grauet ad dānationē: q nō solū parentes: sed etiā heredes dānabūt ꝓpter iniusta bona. Ergo quilibet dines timere dz ne iniusta bona possideat qui libēter vellet habere pueros et nō hz. Quod etiā hoc qñq; accidit ex naturali defectu. i. ꝓpter sterilitatē parentū. Secūdō est q qñq; ex gratiōse diuina pueri illoꝝ q̄ sūt iniusta bona possidēt in puericia moriūt ne vtant illis iniustis bonis: & sic ctra deum delinquūt. quia heu auari raro restituūt omnia bona iniuste acquisita. ¶ Unde legit in li. de dono timoris q quidā sacerdos monebat quendā vsurariū de salute anime sue quia graviter infirmabat. Dicebat enim q tria sibi essent necessaria ad salutem. i. cōteri plene cōfiteri de peccatis & restituere ita q̄

¶ Et ille. Hzima duo libenter facio. tertiu quo facio: nichil michi nec pueris meis ex mittere. Et sacerdos. Quine hic tertio? nō po test saluari. Et ille. Dicunt ita sapientes ⁊ scripture. Et sacerdos. Iterere. Et ille. Ego solo ghare vtrū verum dicant: quia michi ostituam. Et sic moztuus est magis timens pungatē temporalē q̄ eternā quā cum eter naliter subire oportebat.

¶ De eadē dicta. Ser.clx. est cōtinuatio pręgni sermonis ꝛc his q̄ reprehendūt deum.

Bene ofa fecit. Mar. vii.

Sicut est iam in precedenti sermone dictu est de tribus gñibus qui deū reprehendūt. Hic iā ꝛtinuādo dicēdū est de aliis duobus eorum qui deum reprehendūt. ¶ Tū quaeri qui deum arguūt de ipzudētia gubernandi mūdum ⁊ oia que in eo sunt: sunt illi qui dicunt: quare deus quādoq; plures iuuenes mozi gmittit: ⁊ senes debiles ⁊ decrepitos diu sinit viuere. ¶ Cui q̄ hoc de⁹ nō facit sapiēte cautū. Nā septē tales iuuenes si boni sunt mozi gmittit: ne malicia mūdi eos coinquinet Sap. iiii. Baptus est ne malicia imutaret intellectum ei⁹ aut ne fictio malicie deciperet animā eius. Scdo de⁹ bonos iuuenes mozi gmittit ex eo q̄ talibus mūdus nō est dignus tales bonos habere. vñ Heb. xi. Quoz dignus non erat mūdus. ergo quasi oēs pestilētie a iuuenib⁹ incipiunt in signū q̄ ybi ⁊ innocētes sic. Tertio q̄ parētes nimis ⁊ idiscrete ⁊ fuligine diligūt pueros suos tunc quando subtrahis eis tales pueros ⁊ gmittit eos mozi. ¶ Hz ꝛre de⁹ q̄sq; malos iuuenes q̄ sūt rebelles ⁊ fozes ⁊ scōz curiuz mūdi vtiles: velocēs: ⁊ agiles etiā cito mozi gmittit. ¶ Cui q̄ hoc sit ꝓpter quattuoz. Primo ne peiozes fiant ⁊ ex coz pena augmētet. vñ Amb. super Lu. Melio⁹ est potēcib⁹ male agētib⁹ mozi q̄ vt in peiꝰ diu vertent. Et ratio huius est q̄ pena coz ex hoc minoz erit. vñ Aug. Tanto ibi q̄sq; tolerabiliozē habebit dānationē quāto minozē hic habuerit iniquitatē. Scdo iuuenes mali in iuuētute mozīēt ne de talib⁹ bonis nimiū cōsumant: sicut q̄sq; ꝛingit q̄ in vna die tū de vino bibit ꝙd alius quatuoz sufficeret. sic fit in vestib⁹ ⁊ aliis superfluis expēsis: ⁊ tales nec deo regratiāt nec ei seruiūt. tū multa bona talia male ⁊ inutiliter expendunt: vñ alii plures deo seruientes viuere possent. Et ideo tales sic multa temporalia dilapidantes ⁊ inutiliter cōsumētes citius moztuntur vt illa ꝛporalia que illi male expendebāt alius bonis ad vtum ꝓficiant ⁊ sibi deum laudent. Tertio quia homines iuuenes ingnibiles in inhonestatibus peccatum quia sicut deus vult gloriare vetus gratie eis qui honorant suos parentes: sic econtrario vult cōfundere vetus filios qui inhonorant parētes. vñ Eccl. xx. Honora patrē tuū ⁊ matrem tuam vt sis longeu⁹ super terrā. Si ergo inhonorātes parentes suos: sepius mo rientur subitanee ⁊ inopportūa morte. ¶ Quarto gmittit deus iuuenes et fortes cito mozi. ⁊ hoc in terrozem aliozū: vt alii iuuenes et gnāti ex hoc terreātur ⁊ inde vitam suam emendent. Sed etiam aliquos malos deus quādoq; diu viuere gmittit. Primo vt conuertantur a suis peccatis. vñ Eccl. xxi. Propterea expectat nos deus vt misereat nostri. Ergo si es hō pctōr ⁊ deus plonganit tibi vitam per. xx. vel. xxx. vel. lx. annos: nunc intelligere debes q̄ deus hoc fecit ꝓpter emēdationem vite tue: ⁊ si te non emēdaueris tanto grauiꝰ punieris. Scdo gmittit malos viuere vt puniant bonos q̄ fuit sanctus Stephanus ⁊ sanct⁹ laurent⁹ tanta gloria tam haberent in celo si nullos tozmentes in pcessu habuissent. ¶ Hz pauperes ⁊ infirmos claudos ⁊ debiles permittit deus diu viuere Primo vt petā eoz̄ deleant: quia forte grauiter peccauerūt in iuuentute: ⁊ de necessitate opꝰ q̄ de quolibet petō satisfiāt: aut hic aut in futuro: aut deus ex sua bonitate ⁊ mia gmittit tales hic puniri per tribulationes infirmitates: ⁊ paupertates. ne in futuro puniāt grauissime. vnde Ciego. Misericorditer adhibet deus tēporalem fenerit⁹ ne eternam inferat vltionē. Ex quo pz q̄ quis iustus⁹ claudus, ⁊ pauper cogitare debz. hr deus de me rui: pissime deus cum corpore meo te fe pissime offendi: ⁊ oportet me satisfacere: aut hic aut in futuro: quia nullum malū impunitum. vnde Aug. Hic vre hic seca vt eternū parcas. Scdo vt meritū illoz pauperū et infirmoz augmētetur: quia pro quolibet infirmitate ⁊ pallibe etiam quotiēscūq; bono homini acciderit eternum pmiū habebit. Unde dñs dicit in euāgelio. Math. v. Gaudete ⁊ exultate q̄m merces vestra copiosa est in celis. Tertio gmittit deus pauperes ⁊ debiles diu viuere vt diuites habeant materiā vitam eternā merendi ꝓ elemosinis suis. Quomō em diuites vitam eternam gmererent si pauperes nō essent. vnde Chrys. super Math. Ne putes q̄ ꝓpter vtilitatem pauperū deus diuites fecerit quos sine diuiti

bus sustentare potuit ḥ ꝓpter velitatē diuꝫ
tum pauperes erit qui numerum instruxtuoꝝ
& sterules erant futuri: nisi pauperes fuissent
facti. ¶ Quinti arguunt deū de tertia
tate creatūrā dicētes. Quare deus fecit nos
deformes vel leprosos ꝛc. sicut quidā rustic⁹
rōne infirmitatis sue a mente aliquātulum
alienat⁹ de pedibus suis sit. Quicunq; fecit
hos pedes tres obolos vix meruit. Nullo q
deus facit aliquos deformes vt tollat ipsis
& aliis occasionē peccandi: q; ꝓpter speciem
multi perierūt. Unde legit de Susanna q̄s
fuerat denota & sancta. tñ pulchritudo ei⁹ fuit
illis duob⁹ iudicibus occasio cupiditatis ma
le: vt habet Dan. xiii. vñ Greg. Si enī i corꝫ
pore deformi te vix poterit a vana gloria & lu
xuria ꝑseruare: qd facies in corpore speciosō
cum eo semper cōcupiscit aduersus spiritū
Ex quo ptz q illis qui ex naturali inclinatio
ne lubrici vel luxuriosi sunt deus op̄s bene fa
cit eis subtrahēdo pulchritudinē corporis ne
ipsis & aliis fiat occasio perrādiq; ꝓpter spe
ciem multi perierūt. ¶ Sed diceres qua
re deus tunc aliquos pulchros creauit: & quō
hō se tenere dz qñ pulchros homies videt ne
deū offendat. Ndr q duo cogitāda sūt illi q
ornatam & pulchram gloriam videt. Primo
q nunq; tantā curam & diligētiam habuisset
ornādo alium tñ eternaliter victuram ad cō
placendū deo sicut illa gloria hz ad ornandū
corpus suū putridū & mortale & ad cōplacen
dum mūdo: & sic debes dolere de accidia & ne
gligentia tua & de ḡditione illi⁹ anime quā
sic pompose vides incedere. Secūdo cogitādū
est illi hoi qui scipm cernit esse pulchrū a deo
creatū: vel alium pulchrū & ornatū hominē q̄
pulchre sunt facies electoꝝ i celo: & q̄ pulchre
ornant sancti cū stola gloie. Si ille mort a
lis hō q̄ hodie venit & forte cras morietur tā pul
cher est ad videndū. quid tunc erit de immorta
libus post iudicii eternaliter viuētib⁹ cum
corpore & alas: & sic hō per hoc dz sibi acquire
re affectū gementi ad celestē claritatē. Ter
tio arguūt de misericordia. vnde ps. Exurge
quare obdormis dñe: & tales temere solet dice
re. Si deus deberet pignus suum inter inimi
cos ponere ꝙ me nō posset tardius me iuuare
¶ Unde sciendū q deus mittit nos mul
tis modis tribulari & hoc fit vtiliter. Primo
vt hois meritum accumulet. Secūdo ne hō ex
tollatur. apls. ii. Cor. xii. Ne magnitudo re
uelationū extollat me datus est michi stimu
lus carnis mee qui me colaphizet. Tertio vt
homo a culpa purget: vt maria soror magda
lene ꝙ multum dilexit. Quarto vt q libe
ratus de⁹ glorificet. vt Lazarō nato. vñ Aug.
Pauit⁹ iuste vt oppressi clamēt & clamātes
exaudiat & exauditi glorificet patrē q̄ in ce
lis est. Quinto vt eis ad regnū via ꝓparet
Actuū. xiiii. Oportet nos ꝙ multas tribula
tiones intrare regnū dei. Act. xiiii. Nōne opꝫ
tuit pati xp̄m & ita intrare in gloriam suam.
¶ Septimi arguūt deum adhuc de gube
natione diuersa. quare deus permittit tantam
potestatē diabolo tentandi homines. Videt vt
tentati diabolo resiliant & resistendo vincāt
& vincendo mereātur coronā: q; scōr apl⁹. ii.
Thim. ii. Nemo coronabitur nisi q̄ legitime
certauerit. vñ Aug. Si null⁹ esset hostis nul
la esset pugna. si nulla pugna nulla victoria.
si nulla victoria nulla esset corona. Item ad
huc alii sūt dicētes quare de⁹ permittit eos ti
mori quos scit lapsuros & quos sic scit dāna
dos. Ndr q deus tam gloriosus est princeps q̄ si
bene dignū iudicat vt sibi libere & voluntaria
seruiam⁹: & nullum vult coactū vel quasi p
crines trahere in regnū celoꝝ. Et ideo dedit
hoi rōnem discernēdi inter bonū & malū & li
berū arbitriū vt posset reprobare malū & eli
gere bonū. Insuꝑ dedit hoi angelicū auxiliū
et sacrā scripturā ḋbus posset lapsus
& resurgere post lapsum. Si ergo ꝑpter relin
quit bonū & eligit malū diuina iusticia habe
bit iudicantē & vindicātē. Si vero reprobā
do malū eligit bonū diuina miāz habebit p;
mittentē. ¶ Alii nota plures rōnes quare
de⁹ creauit hoiem vt posset peccare. Prima est
vt ostendat potētia dei q̄ sol⁹ inuertibilis est
omnis alia creatura est mutabilis. ps. Mutabis
eos & mutabūt: tu aūt idē ipse es ꝛc. Secūda
vt ostēdat dei sapiētia: q; ex malo ipa scit eli
gere bonū qđ nō poterat fieri nisi de⁹ creatu
rā sciret vertibilē in malū. vñ Aug. Quis
indicat de⁹ ex malo eligere bonū q̄ ꝓhibere
ne mala penit⁹ fiāt. Tertia vt manifestaret
dei clementia qua xp̄s ꝙ mortē sua hoiem ḡdi
ti liberauit. i. Cor. xv. Xp̄s ꝙ petiit nōis mor
tu⁹ est iustus ꝙ iniustis. Quarta vt ostēdat
dei iusticia que nō solū bonis reddit p̄mia:
sed etiā malis supplicia. vñ apl⁹ i. Cor. iii.
Unusquisq; ꝓpriā mercedē accipiet ꝛc. ¶
Item legit tale exm. Cū quidā heremita mur
muraret in corde suo de diuersis iudiciis dei
de hoc q̄ illi q̄ male vivebāt frequē vñ habebāt
& econtrario vñ viuētes multas habebāt diuer
sitates. Et aliqñ q̄ bonū duxerūt vitā in fine
videbāt habere finē obiectū: & mali pulchrū

finē: q bonū amittebāt frequēter bona tpalia malis ait bene succedit. Ꝯ in tēpe hui⁹ ex emplaret rogauit deū vt sibi hoc ostenderet dignaret. Tūc affuit ei angel⁹ dicēs q̄ missus esset vt sibi hoc ostenderet: q̄ dixit ei vt eū sequeret in forma heremite gestāte sibi aspa eritq̄ ꝺ cū faceret venerūt p̄mo ad domū cuiusdā heremite: quē inuenerūt a leonib⁹ debili patū frustratum. De quo ille heremita multū admirās ait. Sanct⁹ erat iste de quo mihi dixist: q̄ gl̄uerauit in hac solitudine bñ. annis seruiens deo. q̄ iā a debilis gressibus est dilanian. Dixit ei angelus: q̄ nunc vidisti nūq̄ iudicium dei. Secūdo venerūt ad aliū cui⁹ domus fuit fluuius nimis altus tita erat fluuius. cui ꝓdicēs angelo de tēp: ātibus⁹ q̄ ea impatientiā tenere gl̄uerantiā cōtēnus est cū multū lachrymis: q̄ cum fuisset ibi cum magna afflictione penitētie p. xl. annos ad vltimū ita victus fuerat a cogitationib⁹ suis q̄ volebat dimittere suam bonā vitam q̄ ad seculum redire. Quē cum videret vere penitentem angelus ꝺcipitauit eū subito in mari et submersus est. Ꝯ aūt ad hoc factum terreret heremita q̄ fugeret: vocauit eum angelus dicens. Noli timere ostendit tibi deus secundū iudiciū suū. Tertio venerūt ad domū alteri⁹ heremite qui recepit eos cū magno honore: q̄ ꝓpinauit eis potū ex cipho argēteo quē habebat. Que occulte recipiēs angelus in sinu suo occultans secū asportauit. Venerūt aūt de nocte ad domū cuiusdā ꝓdonis militis: q̄ vix in ea sunt recepti q̄ valde male tractati q̄ cōtritis afflicti: vt. aliqua panca sūt eis sibi data q̄ lecti parati licet male. De mane nolūt angelus recedere nisi p⁹ hospitī loquerētur: q̄ extrahēs cipū dedit sibi illū. Mō videns heremita admirabat murmurās i corde de hoc quod viderat. Alia nocte venerunt ad domū alteri⁹ militis qui satis bene recepit eos: tū mediocriter eos tractauit. In mane dū vellēt recedere rogat⁹ ab angelo dixit filio suo vnigenito q̄ eos cōduceret et viam eis monstraret: qō dū puer faceret subito arripuit eū angelus q̄ occidit q̄ in fouea ꝺcipit. Quod cum vidit heremita fugit dicēs eū nō esse angelū: sed diabolū. Ecce inquit angel⁹ In his q̄ vidisti occulta sūt tibi iudicia dei occulta. quoꝝ eām scire volebas. De primo heremita a bestiis denozato: scias tibi hos cōtigisse in corōnā martyrii quā lōgo tpe affectabat hēc q̄ crebris oōnibus sibi dari postulabat. Salutē aūt⁹ scōi heremite pcurauimus qui ꝺcipitatus⁹ q̄ de suis tptationib⁹ cōpunctus ad deū se conuertit q̄ tanto deū gratiā habēs altam penā vita diu⁹ duxit q̄ si fugitasset redditē stationē qō despexerat adiplesset. Tertius heremita hō cōtplatiuus⁹ est q̄ magnarū oratiōn. diabolus aūt cum sua astutia pcurasset imp̄ssionē suis oratiōnibus: q̄ obtinuit q̄ quidā bonus ilium cipum argēteū quē abstulit ei deberēt vt. q̄ eo qō retecti aūt ozare vellet veniebat sibi cogitatio ꝺ de filio cipho facere posset: vel ne aliqs furaret ei illū semp timebat: ita q̄ cor suū et oōnes ille cipus ei auferebat. Ideo salutē ipsius pcurauim⁹ cipū illum sibi auferēdo: q̄ nunc redibit ad solitas oratiōes timore impedimēto. Ille aūt p̄ius⁹ miles ad quē venim⁹ est hō malus nec est dign⁹ recipi remuneratiōe pro eo qō fecit nobis. Ideo de⁹ dimus ei tēporalē remuneratiōnē. Alius miles hō fuit hospitalis q̄ multarū elemosinarū. Et cū nō haberet plē rogauit viros religiosos vt rogaret deū q̄ eo vt ei plem daret. qō q̄ dixerūt q̄ dedit illi filium filiū quē me vidisti occidere. Quo habito scripsit opa mle que pcurauerat paupibus exhibere dimittere et multa mala facere: vt multa bona tpalia filio ad cumularet. Puero aūt mortuo in innocētia sua salutem pcurauimus. Qui si fuissent multa mala cōmisissent. Ille patri q̄ matri q̄ eo mortuo ad cōducta opera cōuertentur.

Distinctio.xiii. Ser.cxi. De peccato veniali.

PLagis impositi abierūt femineo relicto. Lu.x. Sciēdū q̄ homo in corpore vulnerat dupliciter: qñq̄ vlq̄ ad mortem. Sic spialiter per pcm mortale vulnerat homo in alia vlq̄ ad mortem. vnde Jaco.i. Pcm cū cōsummatū fuerit ꝛc. Qñ doq̄ aūt vulnerat hō q̄ ledit in corpe: non tamen ꝓpterea mortif: sic spialiter possum⁹ de peccato veniali intelligere quo ad aiam. Unde in pñti sermone tria sūt dicenda. Primo q̄d sit pcm venialē q̄ quot modis cōmittitur. Secūdo dāna q̄ inferunt hoi q̄ pcā venialia. Tertio quot modis pcā venialia dimittunt. ¶ Circa primū sciendū q̄ secūm Aug. Pcm veniale est qō homo vlq̄ ad tēpus ꝓpetuo mortī nō meretur et facile sibi indulget. Notandū q̄ solum magistri in cōpen. theo. dicūt. In paruulis post baptismū primo surgunt venialia: q̄ post mortalia. Unde Greg. in moral. In vno quoq̄ lapsu a minimis incipitur: sed successibus defectibus ad maiora q̄ graviora deducitur.

Unde Jcō. de sum. bo. Qui dilatunt ad vi-
cia nō statim a magnis criminib⁹ incipiant:
sed a modicis assuescūt vt sic cū maximis cor-
ruāt. Queritur vtrū hic in isto sermone aliqs pos-
sit vincere sine petō veniali: dō est in hac vita
Respondetur si loquimur de tota vita hois q̄ iam
venit ad etatē adultā de excellenti & speciali
gratia est q̄ talis sit sine petō veniali. sicut vi-
detur dicere beatus Aug. de beata virgine q̄
nunq̄ venialiter peccauit. Unde si oēs sancti
interrogent vtrum peccallent omnes in vna
hora responderent. Si dixerim⁹ q̄ peccatuz
non habemus. nosmetipos seducimus et ve-
ritas in nobis non est. Unde Sal. o. Pzou.
xxiii. Septies in die cadit iustus. & resurgit.
Unde etiam in decre. de. Venialia ex fragili
tate humana cōmittunt: et nullus hō potest
ea vitare. de pe. di. i. Medicina. vc. Tres aūt
sunt. Sed tamen sine peccato mortali quili-
bet pōt vincere: vt dictū est ante sermo. Ixviii
C. ¶ Itē scīdū q̄ petā venialia remitti
tur quattuoz modis. Primo quando remitti
tur aliquod paruū qđ in se est veniale. c. qđ
quod nō est ptra preceptū dei mer vnū de se-
ptez peccatis mortalib⁹: verbigratia. Sicut
loquendo vbi ocioli sine cā est peccatū veni
ale. Itē iocose ridere. Itē cogitatiōes vane:
et sic de aliis. Secō propter imperfectionem
actus: sicut primi mot⁹ q̄ alb⁹ qñ perfecti essēt
essent mortalia: verbigratia. Sicut videre
mulierē cū libidine. et delectatiōe pter rōnē
sū & plenā deliberationē propter imperfectionē
actus est veniale. Sed si cū libidine & ple-
na deliberatione videt mulierē concupiscēdo eā
erit mortale. Itē irasci sū sine deliberatione
Item gaudere de aduersitate alioz: & dole-
re de prosperitate: nō sū cū deliberato alio Si
essēt cum ratio aduenerit resilit talib⁹ et re-
pellit: tunc nō sunt nisi peccata venialia. Ter
go q̄cūq̄ aliqđ qđ in se est petū mortale fit
ita subito sine deliberatiōe rōnis: ita q̄ act⁹
ille est imperfectus sicut oēs subiti motus qui sic
pueniūt rōnem qualitercūq̄ & a quibuscūq̄
fiunt tales subiti mot⁹ et primi sunt solū mō
venialia. Tertio mō propter penam & sic per
accidens de mortali fit veniale. Ista dē. dist.
Fit veniale in cōfessiōe qđ mortale fuit. l. ope
ratiōe de. di. i. Qui penitet. Nōq̄ illud pecca
tū mutet in se. sed hoc quod est mortale iam
taliter est venia consecutū q̄ obligat ad penā
non eternam: sed temporalem que debet ve-
niali. sō dicit Amb. Omne peccatum morta-
le per penam fit veniale. Et hoc sic dē venia
le ex euentu & per accidens. c. in eo q̄ pena et
na que debet mortali petō vertit se penā et
pozalē que debetur veniali p. sō. Quarto si
mittit veniale petū per erroneā cōscientiam
qui aliqđ reputaret peccatū veniale quod in
se nullū esset p̄ccatū: & sup hoc illud idē fa-
ceret: tunc propter cōscientiā peccatū veniale non
mitteret. Et sic hoc est intelligendū de petō
mortali. c. qā quis facit aliquid qō in cōscien-
sua tenet diffinitiue esse petū mortale peccat
mortale propter cōscientiam: Quis hoc nō sit petū
mortale in se. vū Au. Quicqd sit ptra rationē
edificat gehēnā. ¶ Quātū ad scōm scien-
dum q̄ petā venialia inferūt septē dāna qua
re merito peccata venialia sunt cauēda a de-
notis hoibus q̄tuz possibile est. Primū dānū
est q̄ obligāt ad penā: nō aūt de terminata &
sicut obligāt ad penā eternā vel purgatorij
vel pēnē satisfactionē: sz ad aliquā illaz pe-
naz: qm scōm doz ecclie pōtis satisfacit q̄
leuiter sz scōm doz purgatorii punict hō gra-
uius: qz graviorē penā in purgatorio sustine-
bit p vno veniali petō q̄ scōs Laurentius sus-
tinuit in craticula. vū dē in decre Igni pur-
gatorio nulla pena talis est comparabilis di.
xxv. qui in aliud. Hoc multi hoies pauc curāt
q̄ tot venialia cōmittāt & quotidie augmen-
tāt sup se. Sz scōm doz iferni grauissime: q̄
eternalē. Queritur vtrū in iferno et punict
venialia. Ubi q̄ ppri⁹ loc⁹ est hic in mundo
vel in purgatorio vbi venialia purgant: sz in
ferno ppri⁹ est locus vbi puniunt mortalia.
Si aūt in petis mortalib⁹ mozit dō tunc ve-
nialia eternalē punict in inferno cū morta-
lib⁹: sed minoz erit pena p venialiq̄ p mor-
tali. Secōm est q̄ alam maculāt. Et ponat in
se exēm q̄ denigretur aliqua imago depicta
tantū q̄ videri nō possit. alia vero sic obfu-
scet vt videri adhuc possit: sz nō plene discerni &
ideo propter talē differentiā Gregor. dicit. Ve-
niale obscurat: mortale obtenebrat Itē Au.
de vita xpiana. Ita in petō pleuerāte nigrior
est corpo. Hoc intelligit ō petō mortali. sz ve-
niale solū maculat. Tertiū est q̄ minuūt fer-
uorem charitatis: sicut aqua in igne ptecta licz
totū ignē nō extinguat feruorē tū illius debi-
litat & tēperat. Et ēto plura quis venialia
remittit. tāto plus minorat feruor charitat.
Nā aliqui notabiliter qñq̄ perdūt feruorē
charitatis & tepescit. Et rō est q̄ venialia fa-
cilē dimittere. Unde Aug. sup Joh. Omnes
sunt gutte q̄ tū simul facere multa flumina im-
plent. Mortale petū extinguit totā charitatē
sed veniale & charitas se mutuo cōpatiūtur
et veniale solū opponitur feruori charitatis

¶ Quarto potꝛtias ale in bonis opib⁹ lat
ent:ſicut qñ impoñit alicui onus ſup onus
nus erit ille ꝓmptꝰ ad ambulandū. Ali
ug.ſup Joh. Minuta ſunt grana arene:ſz
ſi multa arena ponaꝝ ꝓmit atq; oppꝛimit.
ꝓtꝛtie eñ cōnalis ogatio eſt diſcernere: ſz
ꝓpter aggranationē venialiū nō ita clare di
ernit bonoꝝ ⁊ maloꝝ differētiā. In huius
ignoꝝ boni ⁊ gꝛecti hoies minima etiā qñq
ꝑtā diſcernūt que ingꝛecti nō noſcūt. vnde
Ezg.xxxi.moꝛal. Quāto maioꝛis lumē gꝛe
ꝺ gꝛipit tāto ampliꝰ repꝛehēſibilē ſe cogno
ſcit eſſe. Hoc etiā ꝓtꝛ ad ſenſum:qz in albo ⁊
mundo pāno etiā parua macula cognoſcit:
ſi in nigro ⁊ imūdo vꝛ qñq notabilis ⁊ ma
gna macula cognoſcit ſic ſcīt eſt de cōſcīētia
hoīs. Cōcupiſcibilis aūt potēcie ogatio ē ap
petere bonū qđ cognoſcit cōnalis. Hꝛ venia
lis aggranāt potēcia cōcupiſcibilē q̄ non ita
ꝛdcīter appetit bonū ac ſi nullis venialibus
eſſet aggranata. Iraſcibilis ogatio eſt deteſ
tari malū. In ſignū huius gꝛecti vꝛi q̄ hāt
mūdas cōſcīētias valde et iā deteſtāt̄ parua
mala qđ ingꝛecti nō faciūt. vñ Hier.ſ epiſs.
Hēs ꝛpo dedicata ſic cauere dꝛ minoꝛa:quo
nō etiā maioꝛa. Hciens etiā q̄ verbo oioſo
ationē eſſe reddēdam. Quinto retardant a
gla:qz hō q̄ deberet ⁊ poſſet ſtatim poſt moꝛ
tē euolare ad celū; coget ꝓpter venialia ad
ꝑs in purgatoꝛio expectare. nūq̄ eñ ab ali
quo vꝛi facies videbit:donec ſoluat q̄ penas
minimū q̄dꝛāt̄ venialiū petōꝝ vt ꝑz Mat.
v. Nō exibis inde donec reddas nouiſſimū
quadꝛāt̄. vñ Number. Nūq̄ eñ a quoq̄ vꝛi
facies videbit:donec q̄ penā venialiū petōꝝ
quadꝛās minimꝰ ꝓſoluat. Et ignis purgato
rii eſt miromodo grauis. vñ Aug. Ignis pur
gatoꝛii ſz eternꝰ nō ſit miro tñ modo eſt gra
uis. Excellit oēm penā quā vnq̄ aliq̄s paſſꝰ
eſt in hac vita. Et etiā ꝓ paruis peccatis opꝛ
hoiem in purgatoꝛio qñq̄ diu purgari: q̄ in
ſenti faciliter ⁊ leuiter deleuiſſet. ꝓ Au
de legit de ſoꝛoꝛe ſcti Damiani q̄ ꝓpter au
ditum vnꝰ cantilene quā cū delectatiōe au
diuit cantare in quadā choꝛea de quo nō fuit
ſcrita nec ꝓtella nec ꝓ illo egit pniam fuit in
purgatoꝛio.xviii.dieꝝ:ſicut ipſa poſt moꝛtē
ſuā reuelauit cuidā ſcto hoi. Decīmū eſt q̄ bo
na gloꝛie celeſtis diminuūt:non q̄dē illa que
iam debent:⁊ que habemꝰ ibi per meritū re
poſitaſed que deberēmur ſi venialia non fe
rent:qz medio tempoꝛe poſſent aliqua bona
fieri quādo illa venialia ſiunt per que bona
opera bonū celeſtis gloꝛie augmentarēt. Et
etiā poſt gꝛatiaꝝ venialiū:tunc ſtꝛz ma
giſtꝛū in ꝓpen.theo. dꝛt opꝛ nos ea que dā
cōuertere ad ſolutionē huiuſmodi debitoꝝ q̄
que etiā deberet nobis creſcere cumul⁹ eter
ni ꝓmii. Ꝺ Septimū eſt q̄ venialia ſe
pe ſunt occaſio moꝛtalium petōꝝ. Et hoc cō
tingit quattuoꝝ modis. ꝓmo ex cōplacētia.
vñ Aug. Nullū ꝑtm adeo veniale eſt qđ nō
fiat moꝛtale dū placet. Nō q̄dē act⁹ numero
ſed q̄dē ſpē. Notādū q̄ q̄to eſt maioꝛ delecta
tio ſ percūdo tāto maioꝛa pena debet illi per
cato in futuro. vñ Apo.xviii. Quātū in deli
tiis fuit:tm date ei toꝛmētū⁊ luctū:ergo ꝓp̄
ſecuritatē ꝓſitendū eſſet q̄ in aliquo petō q̄
ſcām ſe eſtimat veniale habuiſſe nimis ma
gnam ꝓplacentiā ⁊ expreſſinā delectationē:er
go repꝛehēſibile eſt nimiū cōplacentiā habe
re in riſibus:in lenitatib⁹:⁊ in ōbis locoſis:
et ſic de aliis:niſi fieret cū recreatiōis ⁊ mode
rate qz ſcōz Ariſt. vii.ethi. Homo q̄q̄ indiget
quadā delectatiōe quaſi quadā recreatiōe ꝓ
pter multos labꝛes q̄ ſibi occurꝛit. ſed exce
ſus in riſibus ⁊ lenitatib⁹ caueri dꝛ. vñ dicit
Baſili⁹. Joc⁹ ſine riſus remiſſam efficit aiaꝝ
⁊ negligentē erga dei ꝓcepta:nec delicta ſua
ad memoꝛiā pōt reuocare:ſed obliuiſcens ea
nec ſe inſtigat ad pniam:⁊ ita paulatim oīb⁹
bonis ꝓuabit. vñ ēt Ber. de cōſ. mūdi dicit.
Lōpatit dei filius ⁊ ploꝛat:hō patit ⁊ ridet.
Scōo ex diſpoſitione:qz q̄ frequēt̄ lapſū ve
nialiū diſponit hō ad moꝛtale. Et ſcām hoc
intelligit. Ezech. Titaldi grādia vide ne ob
ruaris arena. Hoc dicit: qz ſepe de minimis
ꝑtis gꝛuenit ad magna:ſicut de parua ſcintil
la qñq̄ creſcit magnꝰ ignis. Eccl.xix. Qui ſp
nit modica paulatim decidet. vñ Ezeg. in pa
ſto. Qui minima ꝑtā deſiere ac deuitare ne
glexerit de ſtatu iuſticie nō q̄dē repēte:ſ. pau
latim ⁊ gꝛiculati cadit. Tertio ex ꝓgreſſu:qz
qñ inſurgit veniale ſi nō ꝓhibet poſſet ꝓgre
di vſq̄ ad moꝛtale. Nō qz ipm veniale ſ ſub
ſtātia fieret moꝛtale:ſz qz ex ipo veniali occa
ſionaliter ꝓgrediendo fieret moꝛtale. Iſtud
ꝑtꝛ in ꝑmiſs motib⁹ q̄ inter venialia cōputāt̄
ſꝛz quādo delectatio cōnaleſcit intantū q̄ cō
ſenſus accedit:tūc eſt ꝑtm moꝛtale ⁊ veniale
ſic q̄ ſūt duo peccata. vnde Aug. in lib. de pe
ni. Nō eſt ꝑtm adeo paruū qđ nō creſcat ne
glectū. Quarto ꝓpter cōſcīētiā erroneā ⁊ ni
mis ſtrictā. ſ. qñ quis teneret firmiter ⁊ diffi
nitiue aliq̄d ꝑtm quod in ſe eſt tm veniale:
q̄ hoc eſſet moꝛtale; ⁊ ſic ſuo hoc faceret moꝛ
taliter peccaret ꝓpter cōſcīētiā. Ꝺ Hꝛ
tū ad tertiū ſciēdū q̄ ꝑtā venialia octo moꝛ

dis dimittunt. Primo p cōfessionē generalē
ḟ fit publice cū multis ꝑ cotā multis: sicut fit
cōmuniter post sermonē et predicationē. Et
illa cōfessio hz efficaciā ad dimissionē venia-
liū ex trib⁹. Primo ex contritione cōfitēt. Secō
ex humilitate cōfessionis: ergo cū humilitate
genua flectere debes ꝑ caput humiliter incli-
nare qñ tu dicis talē ghalem confessionē. Ter
cio ex oratione sacerdotis ḟ dicit sup pplm. Qui
seruat vēi ops ꝛc. ergo iterum q sacerdos dicit
talem orationē ḟz recollecto cotde ꝑ deuote pe
tere dz: ꝑ deliberare hoc a deo impleri qō sa-
cerdos petit. Hic sēr intelligendū est de illis
qui dicūt Cōfiteor cū sacerdote ad missam.
Secō p deuotā pertoris tunsionē exāplo pu
blicani ḟ gentiles pect⁹ suū dixit. Deꝰ ppiti⁹
esto michi petōri. de pe. dist. i. tres sūt actiōes.
Tertio p aque bñdicte aspersionē. de cōse. di. iii
aqua sale. Aliqui habēt aquā bñdictā in do-
mo sua vt quēadmodū sepe venialit̄ peccāt:
ita etiā recuerso in deletionē venialiū aquā
bñdictā sept⁹ recipiūt ꝑ laudabilis ꝑ bona est
talium denotio. Sciendū est tñ q aqua bñdi-
cta deuote recipienda est et nō derisorie: sine
accipiat a sacerdote sine a seipso. Et vbicūq
ꝑ in quacūq parte corporis tetigerit hoiem si-
ue in manib⁹: siue in facie: siue in aliis locis
bonū est. Attamē in facie cōmuniter accipit.
Et hoc ppter dignitatē: qz facies est nobilior
pars corporis. Et iā ppter duos sensus a quib⁹
sepius peccamus ḟ magis vigent in capite.
Item bonū est habere aquam benedictā circa
lectū: ꝑ aspergere se de sero cum ea quādo
quis vult intrare lectū. Et maxime circa illos
mos qui sunt sepe aspergēdi cū aqua benedi
cta ad effugandū fantasmata demonū. vnde
ps. Cōtribulauit capita draconis in aqs. ꝛc.
Unde in ꝙsecratione aque legit verba val-
de notabilia. s. dicendo oēe fantasma in lo-
co quo aspersa fuerit aqua. ꝛc. ¶ Exāplz
legimus q in vno monasterio quidā laicus
de nouo cōuersus cū esset in articulo mortis
vidit totā domū repleri cū demonib⁹ ꝙdam
et rostratis. Qō cum significaret custodi suo
ille intelligens q cum immūdi spūs esset ex-
cit sibi portari vas aque benedicte ꝑ cum ea
aspersit totū locū: ꝑ cum hoc faceret alter cla
mare cepit. Ega ega hic qō facis qñ ecce dia
boli fugiētes summa celeritate cōtendūt ex-
ire alter in alterū impingētes. Et ille stulti⁹ ce
pit aspergere: ꝑ sic liberat⁹ est eger a demonū
infestatione. Querit vtrū aqua bñdicta sit sa
cramentū. Ille scīz Mag. q nō: sz est quod-
dā sacramētale: et est quasi quedā dispositio
ad sacramētū. Alii dat cōtra demonū nequi
tias ꝑ cōtra venialia ꝛc̄a oē illō qō efficax
sacramētoꝝ impedire posset. Quid fiet cum ea
qua bñdicta apponit aque nō bñdicte. Ille
scīm scīm Tho. i. iiii. di. xii. Totū est bñdictū
Uter⁹ cū aque accepta est aque ex bñdictis
quenit ad aquā additā. Sic est de oleo non
cōsecrato addito sacrato. Quarto p cōtritio
nem cotdie. Ergo bonū est immediate cōfi
qñ aduertis te aliqō veniale cōmisisse. vnde
Tullio. sup illud ps. Ad dñm cū tribularer
sic dicit. Dñs nescit differre quod quē cotde
ꝙpuncto sensserit sibi supplicare. Quinto per
orationē ꝑcipue dñicā de pe. di. iiii. Quoti
dian⁹ Aug. de quotidianis reatib⁹ petis sine
quib⁹ her vita nō ducit quotidiana oratiōe
delū satisfacit. Sexto p ēpalem bñdictionē:
et scīm quosdā etiā p sacerdotalē. Ergo ma
nendū est in ecclia vsq ad finē misse: ꝑ bñdi
ctionē quam sacerdos dat in fine misse dum
te dz suscipere ḟlibet xp̄ianus. Septimo per
elemosynaꝝ largitionē. Ille Danie. iiii. Pec
cata tua elemosynis redime. vñ canit in qua
dragesima. Iblēdite elemosinā in sinu pau
perū: ipsa orabit p vobis. Quia sicut aqua
extinguit ignē: ita elemosyna extinguit pec̄ū
Unde Eccli. iii. Sicut in sereno glacies: ita
per elemosinā solues peccata tua. Et addit
quidā per iniuriaꝝ dimissionē que est elemo
syna spūalis. de qua dō Luc. vi. Dimittite et
dimittemini. vnde etiā Aug. Multa sunt ge
nera elemosynaꝝ quas cum facim⁹ adiuua-
mur vt dimittant peccata nostra. Sed ea ni
chil est maius q̄ cum ex corde dimittim⁹ qō
in nos ḟz peccauit. Octauo p dignā cuchi
ristie cōmunionē. de cōse. di. ii. Cum oē crimē.
Et quidā addūt etiā p extremā vnctionē. ex
tra de sacra. vnct. c. vnico. De his sunt versus
Cōfiteor: tundo: aspergor: ꝑcor ore. Signo:
edo: tono: p her venialia tollo. Et nō solū p
illa ꝙaliter enumerata: sz etiā p qōlz bonuꝝ
opus delet̄ venialia. ꝑ sicut dicit sanct⁹ Tho.
Plura vel pauciora venialia p ꝙdicta remit
tunt scīm q per her maior vel minor fuerit
charitas cōcitatur qui de plurib⁹ vel de pau
ciorib⁹ saltē implicite cōtritionē ꝙtineat. Illi
nō opz q p her sp oia petā venialia dimittāt.

¶ De eodem euangelio.

Samaritanus appropians alligā-
uit vulnera eius. Hic est dicendum
de septem sacramētis ecclie. Et
illum sermonē querere infra ser. clxviii. ꝑ

¶ Dominica. xiiii. Sermo. cxi.
de sacerdotibus.

Ecce ostendite vos sacerdotib⁹. An.xvii. In hoc q̄ dicit? Ieyo dos istos post vocationē ad sacerdotes mittit da nobis exēplum honorādi sacerdotes. Hūc in pūti sermone tria sunt dicēda. Primo de dignitate sacerdotū. Secūdo q̄ grauit illi pcurant q̄ dotibus detrahūt. Tertio q̄ grauiose sūt mali sacerdotes. i. grauiati. ¶ Circa primū sciendū q̄ sicut nouē chori sūt angelor⁹ in celestia ēt sunt nouē dignitates sacerdotū. Primo sacerdotes sunt super oēs reges t̄ pīncipes terre. Hiere. i. Ego cōstitui te hodie sup gentes t̄ super regna. Etiā pz in hoc q̄ dignitas sacerdotalis hz reges cōterere t̄ frangere: sed oēs reges mundi nō possunt vnū sacerdotem facere. Et in signum eius q̄ maiores sunt: tunc iā nō est pīncipe q̄ deo magno quin teneat cruce suam in genuflexione flectere et humiliare coram sacerdote loco dei qui est dicat⁹ eius. Unde Ignatius de⁹ exaltauit sacerdotes super omnes homines t̄ sup oēs creaturas. Unde quidā doctor dicit. Si conditio alterius hois dignitate essēt super omnes homines. Item doctor. Sacerdos est altior regib⁹: sublimior angelis: creator sui creatoris. Secūdo honorauit eos in tēporalibus: quia illa que sibi deus reseruauit. i. decimas: oblationes: testamenta: primitias: t̄ alia patrimonia crucifixi gratis sacerdotibus cō. uit pro sustentatione corporis vt illi sine labore cum alios homines laborare oporteat quieti⁹ deo seruiant in spiritualib⁹. ¶ Tertio honorauit eos eis immunitatē cōcredo: vt nullus terrenus pīncipes super eos iurisdictionem habeat nec ex nec pīncipe nec aliquis hominū secularium audeat manus suas violenter in eos mittere vel ponere etiam in minimū. i. in acrolithum. Oppositū faciens eo facto est excōicatus maiori excōicatione: tam in celo q̄ in terra. Hoc etiam pcurat eos vt nullus audeat eos turbare verbis vel factis: t̄ opprobriū illis illatum reputat quasi sibi factum. Unde dñs dicit per pphetam zach. ii. Qui tetigerit vos tangit pupillam oculi mei. Item ps. Nolite tangere xpos meos. Unde nec etiā in verbis sunt molestandi sed honorandi. Unde dicit dñs ad moysen t̄ aaron. Benedicā benedicentibus vob t̄ maledicā maledicētib⁹ vob. Unde etiā ab ecclia sacerdotes sunt pīuilegiati in tantū q̄ quicūq; cōtra libertatem cleri sacerdotii statuta faciunt vel talia statuta seruant excōicationē incurrūt. Item nullus pīncipum sec̄ularis audet exactiones facere i clerum. Item nec aliquis hz potestatē accipere a clero aliquam exactionis inuenitur a q̄ dicta exactione absolui pōt: nisi plene rectū fuerit. Quarto honorauit eos in hoc q̄ dñs sit eis alas sicut i. ecclesiā scām. vñ Ysay. Celo t̄ sedes t̄ omnes creature honorabiliores sūt ecclia. Hos ampli⁹ ecclam dilexit q̄ scriptura habuit de celo in terrā t. xxxiii. an. q̄ ea seruiret tandē amare moriē q̄ ea sustinuit: t̄ iam dat ei corpus suum in cibū: et sanguinē in potū: t̄ post hāc vitā dat ei seipm in p̄miū. Insup hāc dilectā ecclias gratiā sacerdotib⁹ cū oib⁹ bonis. i. sanctis. Sol⁹ eis ordo sacerdotalis ex officio hz baptizare q̄uis in necessitate cuilz liceat. Item sol⁹ hz cōficere sacramētū confirmatiōis. Item solus sacerdos hz audire cōfessiones: t̄ a peccatis absoluere et penitentiā iniūgere. vñ Joh. xx. Accipite spūm scm. q̄z remiseritis ꝛc. Item solus hz porrigere sacramētū extreme vnctiōis: sic de aliis. In hac dignitate incōparabili eos honorauit singulariter pre cūctis aliis hoib⁹. Mat. v. Vos estis lux mūdi. Sicut eis mūdo⁹ nihil est sine luce: sic ecclia sine sacerdotib⁹. ¶ Quinto honorauit eos in hoc q̄ vult q̄ districte obediat eis loco sui ab oīb⁹ hoīb⁹ cuiuscūq; stat⁹ t̄ cōditionis fuerint. Lu. x. Qui vos audit me audit: et q̄ vos spernit me spnit. Aug. Quicquid nō hz pastoris est p̄hibere ne fiat. gregis audere ne faciat. Ergo obediēdū est eis tā q̄ sp̄o q̄ scripturis hoīb⁹ ministrare: celebrare: t̄ sic de aliis. Ideo q̄minat dñs inobedientes t̄ rebelles. Deut. xvii. Qui superbierit nolēs obedire sacerdoti imperio moriē moriat. Exemplū de dathan abiron: t̄ chore q̄ rebelles fuerunt Moysi t̄ aarō. t̄ cū terra se aperuit: et vivos eos absorbuit. Sexto honorauit eos dando eis pōtē ligādi t̄ soluēdi. Mat. xviii. Quecūq; ligaueritis sup terrā erūt ꝛc. Hec pōtās ligādi t̄ soluēdi vno mō intelligit de excōicatione que est gladi⁹ spūalis. Et multū est timendus ppter dnq. De ista materia fre aū ser. lxiz. ¶. Alio modo hec pōtās de absolutione peccatī intelligitur. Unde cūs qui ordinat sacerdotes cruciat in eos dicens illud Joh. xx. Accipite spūm scm. ꝛc. t̄ Septimo honorauit eos in hoc q̄ volent in scripturis angeli. vñ Greg. dicit. Oēs q̄ sacerdot⁹ nole cernunt angeli vocant. Quare aūt angeli vocamur: q̄z hāt similitudinē cū angelis. Octavo q̄ angelorū officiū est ministrare deo t̄ hoīb⁹: sic hz apūs Heb. i. Omnes sūt administratorii spūs. Hic etiā sacerdotes habēt ministrare deo die noctuq; t̄ hoīb⁹ cū sacramētis. Secūdo quia

angelus est vita purus: sic et quilibet sacer/dos tenetur esse castus. Castitas autez est vita angelica. vnde Amb. Qui nō nubunt nec vxores ducunt sicut angeli in terris sūt. Da/mascenus lib.iiii.a nuptiis abstinentia est ā/gelorū imitatio. Tertio angeli habent illo/mare et admonere homes per bonā ispiratio/nem: sic et sacerdotes per verbū dei. Quarto habent angeli deū laudare ps. Laudate do/minū oēs gentes ꝛc. Sic et sacerdos quoti/die suo precepto moralia petū tenent solue/re septem horas canonicas in laudē dei. ¶ Octauo dr̄ honorauit sacerdotes in hoc q̄ sa/cerdos aliqualr similis est Marie beatissime virgini. Primo sicut beatissima virgo Ma/ria concepit per quinq; verba verū corp⁹ xp̄i Lu..i. Fiat mihi scd̄m verbū tuū. Sic sacer/dos cōficit per quinq; verba corp⁹ xp̄i. Et si/cut immediate post celebrū Marie fuit xp̄s totus in vtero eius. Sic immediate post pro/lationem verborū cōsecratiōis trāssubstātia/tur panis in vez corpus xp̄i. Secdo sicut btā virgo post partū xp̄m portauit manibus su/is et in presepe collocauit: ⁊ eū eonuerso le/uauit. Sic sacerdos post cōsecrationē leuat xp̄m et locat eū eonuerso. et portat eū ad in/firmos ⁊ tractat cum manib⁹ suis. Tertio si/cut beata virgo fuit sanctificata in vtero an/teq̄ concepit xp̄m ps. Sanctificauit taberna/culum suū altissim⁹. Sic sacerdos ante q̄ ordi/natur ante q̄ cōsecret: q̄ sine ordine nihil cō/secraret. Ergo laicus q̄tuncunq; sanctus ni/hil ageret si verba cōsecrationis p̄ferret. ¶ Nono honorauit eos super angelos: ⁊ etiaz aliqualiter sup dignitatē beate Marie virgi/nis. Primo in dignitate custodie sacerdos ei/ habet custodire plures alas sicut eps totum epātum papa totū mundū: plebanus totam parochiā Ut̄ Bern̄. O q̄ digni custodes qui tam sollicite pernigilāt vt alas sibi creditas a morte eterna custodiant. Sed angel⁹ habz tm̄ custodire vnā. Bern̄. Magna dignitas animarū vt vnaquaq; ab ortu natiuitatis in/ qui custodiam habeat angelū deputatū. Se/cundo in sumēdo et tangendo corp⁹ xp̄i. An/gelor⁹ em̄ est videre deū. Math.xviii. Angeli/ eoz semp̄ vident faciem patris mei qui in ce/lis est. Sed in hoc sacerdos maior est angelo q; ille videt: ille aūt tractat et cum hoc sumit/ quod nunq; sic datū est alicui angelo q̄ sic su/matz sed sufficit ei deū cōtemplari. Tertio in/ conficiendo corpus xp̄i. In hoc sacerdos nō/ solum angelos: sed etiā Mariam matrē xp̄i aliquo mō extollit. Ut minim⁹ sacerdos in terris potest hoc quod maximus angel⁹ in ce/lo non pōt. Unde Bern̄. O veneranda digni/tas sacerdotū in quoz manibus tāq̄m in vtero/ virginis dei filius incarnat. vnde etiam Aug. In consecratione sacre hostie tota celestis cu/ria sibi seruit ⁊ dñs celi ad eum descendit. vñ Amb. sup Luc. Non dubites assistere angel/los q̄n assistit xp̄s in altare. q̄n xp̄s immola/tur. vnde xp̄s potest dicere cuilibet sacerdoti illud. Eza. v. Quid vltra debui tibi facere q̄ non feci. ¶ Circa secundum sciendū q̄ li/bet homo dz honorare sacerdotes: ex quo de/us ita multiplici honore eos sublimauit. Sed contra hoc faciunt qui sacerdotes inhonorā/t in quo deū graviter offendūt. vnde Hem. de vz. Sup. iiii. p̄cepto dicit. Ue illis qui sacer/dotes nō honorant: sed eis detrahunt ⁊ infa/mant: q; eorum crucifigunt filiū dei. Nam quotiens religioso vel sacerdoti detrahis: to/tiens coronā spineā capiti xp̄i imprimis. qui ipsi sunt caput et superioz pars ecclie milita/tis. Quotiens aūt iniuriam ipsis facis totiēs ipsum xp̄m clauis cōfigis. Quotiens eis cō/uitiatus fueris: totiēs in xp̄i faciem ꝛspuis. quotiens ipsos exosos habueris vel dicta vel facta eor⁹ reprobaueris: totiēs lancea latus xp̄i configis. Unde deus ostendere volens q̄/tum illud petū detestetur ostendit hoc in pe/na insolita quam Dathā ⁊ Abiron ⁊ Chore/ pertulerūt cum eos terra vivos absorbuit p/ eo q̄ ipsis sacerdotibus insultauerunt. Ex q̄ patet q̄ sacerdotes ab hominib⁹ merito sūt honorandi ⁊ hoc q̄tum ad deū. ¶ Sed q̄tum ad tertium sciendū q̄ sacerdotes for/nicarii in periculosissimo statu stant. Ut sci/endum q̄ sacerdos fornicarius vel sacerdos existens in quocunq; peccato mortali nondū/ vere contritus nec digna age pniam: vt q; quotiens aliquē actum ordinis facit peccat/ mortaliter. Unde q̄n baptizat vel absoluit confitentes vel predicat aut matrimonia so/lemnizat aut sacramētū eucharistie. aut extre/me vnctionis prebet vel mortuos sepelit aut/ mulieres post partum introducit vel aquā/ vel sal in die dñica exorcizat: aut populū aq/gie vel candelas in festo purificationis Ma/rie: aut ramos in die palmarum: vel ignē/ cereum: vel baptismum: in vigilia pasche/ et/ penthecostes benedicit: vel q̄ maius olbus/ his est q̄n celebrat missam et sacramētū eu/charistie conficit atq; sumit in olbus illis: ne/ non in aliis actib⁹ qui sacris ordinibus/ sunt annexi: ac in quolibet ipsorū singulari/ter exercendo semper mortaliter peccat ⁊ totiēs

quotiēs aliquē aut sint ministri eccle exequ
ūt et exerceat sicut ex dictis sancti Thome in
iii di.xxiii. manifeste p̄batur ac etiā nō so-
lum in p̄scriptis actib⁹ q effectib⁹: sed etiam
dām Diony. gā. q quotiēs ad aliquē hmōi a
dum exercēdū aliquē vestem sacerdotalē su-
mit sine indumēto albā vel manipulū vel sto-
lam: vel casulam: aut alias sacras vestes cō-
gruēt vel decētius. Quod reuera satis est hoīem
nō stupendū. q valde periculosū in tali statu
aīe dignitate tot et tant⁹ criminib⁹ subiace
q aīe implicari vnde nō imerito dē. Quā-
to gradus altior tanto casus p̄cipitior Item
sacerdos incōtinens q fornicari⁹ suspens⁹ est
ipso iure: missa et⁹ nō dz audiri: vt p̄z extra
de cohab. cle. q mu. c. vestra. Iudicio aūt missaz
eius peccat mortaliter secūm sētiā Tho. i. r. dīste
xx. q. viii. Hoc aūt intelligit de publicis fornī
catis. ¶ Querit hic si talis celebrat vtrū
sit irregulat. Rñdeo q sic. sic dicit Guil. Et
querit vtrū eps possit cū ipso dispēsare. Rñ-
q sic. Ex quo dispensatio in hoc casu nō est p̄
hibita. Et iura que inueniunt in ctrariū il-
la pretendūt de suspēsio ab hoie non a iure q
iura benigne solēt agere q hoies. Hec Guil.
Item querit clerici qui expēdūt patrimoniū
crucifixi cū meretricibus vtrū teneantur ad
restitutionē. Rñdeo q clerici qui res siue bona
ecclie dant meretricibus: histrionib⁹: vel
etiam suis p̄sanguineis. nō ad sustentationē
nature: sed vt possint eos ditare de patrimo-
nio crucifixi raptores sunt q tenent ad resti-
tutionē. ¶ Queritur vlter⁹ de quib⁹ reb⁹
debent restituere. Rñdeo si hñt patrimoniū
seculare vel aliūd de artificio vel labore ma-
nuali: de illis p̄nt restituere sed de reb⁹ eccle
si nō sufficit restituere: q quicqd eis supest
superbiā q auaritiā hoc debēt dare pauperi-
b⁹. vñ dē in dcr. Bona ecclesiastica sunt bona pau
perum. di. xlvii. sicut hi. q. vii. q. i. c. vi. Nisi si
distraherent de necessariis vel nisi res ip̄a
venerit de patrimonio vel de artificio expē
dissent in vsus ecclie. Hec Guil. ¶ Que-
ritur vtrū cōcubine sacerdotū teneant resti-
tuere que a sacerdotib⁹ p tali illicito opere
receperunt. Rñdeo secūm Ray. q sic. Nam for-
nicarius q hmōi personas turpiter tenētur resti-
tuere ipsi ecclie nisi forte eis fuerit datum
ti elemosyna in summa necessitate: q tūc fu-
it debitum. Hec Guil. ¶ Sciendum q
augustin⁹ in cōpen. theo. ve. lib. vi. c. xxv. quod
dus oēs sacerdotes habeant claues nō tamē
oēs p̄nt ligare q soluere sicut excōicati: suspē
si heretici: dānati. Hoc aūt nō est p̄ter de-
fectum ordinis sed q nō habent materiā. sc.
subditos qui auferunt eis q̄s excōicare vel
suspendere possunt vel baptizare: q hoc est de
cramentum necessitatis. Possunt quoq; tales
eucharistiā conficere: q hoc est substantialiter
adhērere ordini. Ligare aūt et soluere ordini
adhērere accidētaliter. Vnde legit⁹ vnū exem
plum de sacerdote fornicario in vita beī Egi-
dii cp̄i. q cū quidam sacerdos infamis esset in
dyocesi ipsius cp̄i. q frequenter admonitus ab
eo nollet abstinere a zambina sua q a peccato
luxurie. tūc. b. Egid⁹ eps excōicauit eū et q⁹
hibuit q nullo mō celebraret. Cū aūt finiam
cp̄i peruīpēderet q celebrare vellet altare al
tari subito cecidit retrorsum q a diabolo suf
focatus expirauit coram omni populo.

¶ In cande d. Ser. cxii de gratiā actione.

CEcidit in faciem ante pe
des eius gās agēs Luc. xvii. Hoc
dum q ille samaritan⁹ a xpo de lepra mūdā
tus reuertens est ad dām gās agens ei de be
neficio sibi impēso, ergo cecidit in faciē ante
pedes eius. vnde in p̄sti ser. tria sunt dicēda.
Primo que sunt illa que debent nos induce
re ad laudandū q regratiandū deo. Secūo de
quibus debemus regratiari deo. Tertio cp̄
pūs de gratiarū actiōe. ¶ Circa primū
sciendum q scripte nos inducūt ad graciarū a
ctiōes deo referēdas. Primū ē sacra scriptu-
ra quā spūsancti⁹ locutus est q prophēe fuīt
uctores. vnde Tho. iiii. di. Thob. senior filio
suo. Omni tempore benedic deū sicut decētius
pater debet vxore filium suum ad laudandū
deum exemplo illius Thobie senioris Item
ps. Benedicam dām in omni tempore semp
laus eius in ore meo. O q̄ felix esset hic q hoc
in veritate cum ypheta dauid dicere posset.
Augu. in li. confes. Vere felix esset qui posset
diuine laudi semp̄ insistere. Item Apūs. i.
Thes. v. In oībus gratias agite. ¶ Secū
dum q nos inducit ad laudandum deū ē
consideratio creaturarū que suum creatorem
laudant. Nā in filio ps. qui cantat in mani-
festo. c. Benedicite oīa opera dī. monent oēs
creature. c. montes q colles ligna fructifera
vniuersa germināta i terra aque ignis q pī
ces maria: volucres celi q bestie terre: cete
alii pisces p̄dicāt q diabolū filii nō meruēt ad
laudandū deūq; indigni sunt q non ē hec
ciosa laus in ore peccatoris: vt habet Ecclesiast.
Hoc dicetes quā creature sic enumerate laudāt
um. Rñ. Aqua per oībus mundi suum in
ctum pīt laudat q. Terra aūt tres suos

minando et floꝛes. Arbores in altū se erigēdo
⁊ crescēdo erga creatoꝛē volucres in cantā-
do ꝛc. Absurdū est hominē tacere ⁊ de mane
in lecto doꝛmire et pigeitari cū auicule parue
in auroꝛa deū suū laudant: vñ Greg. I mo-
ralī. Quid est q homo deū non semp laudat
cū ois creatura ad deū laudādū semp cū in-
uitat. ℔ Tertiū est natura ꝓpria. Nā in
coꝛpoꝛe hūano ingeminauit natura tot mē-
bꝛa vt dicūt phīci quot sunt dies in anno:
vt ex hoc etiā cōnali instinctu admonemur ne
vlla diesnos pꝛeteriat sine laude diuina et
gratū actiōe: ergo cū quis mēbꝛa coꝛꝛis sui
inspicit: tūc reducere dꝛ ad memoꝛiā q deus
tot mēbꝛa coꝛpoꝛi suo ꝛtulit quot sūt dies in
anno vt deū laudare ualeat ex coꝛpe ad ho
noꝛē ipius oꝛdinādo cogitatiōes coꝛdis ⁊ ba
ꝛis: ⁊ oꝛa coꝛꝛis. vñ Apls. Col. iii. Oia q̄cūq
facitis in ꝛbo vel ope: oia in noie dñi ihu
xpi facite. Et ex hoc actiōes illi⁹ hois nō sen
sent hūane: sed poti⁹ celice ⁊ diuine: q̄ celicā
coꝛmā ipis imꝑmit cū in eidē solū diuinum
honoꝛē intendit: ⁊ sic hō in oīb⁹ actibus suis
pōt meꝛeꝛi remuneratiōē vite eterne. s. eo-
medēdo: bibēdo: doꝛmiēdo: laboꝛādo. Unde
Apls Ro. viii. Scimus q̄m diligentib⁹ deū
oia cooperant in bonū q hō in sumēdo cibuꝛ
in hoc deū laudare pōt: ꝓ per Aug. dictem.
Doꝛo ti mēducas ⁊ bibis ad refectionē coꝛ-
poꝛis ⁊ deo gratias agis: ⁊ cibus ⁊ pot⁹ tuus
laudāt deū. Itē doꝛmiēdo. vñ Greg. Hōn⁹
sēcꝛ nōvacat a merito. q̄ cū hō comedit vel
doꝛmit ꝓ sustentatiōe ⁊ cōfoꝛtatiōe sue natu-
re vt deo seruire ⁊ laboꝛare possit sp meretur
ergo bonū et laudabile est aquoꝛ xpiano d
cū de mane suꝛgit vt oēs actiones suas ⁊ oꝛa
ōes illo die facere intēdit deo bono ꝛto offeꝛat
⁊ petat ab eo diꝛigt in oīb⁹ Abis ⁊ factis. Et
cū de sero trālit doꝛmit ti q antea dilectiat su
am ꝓpriā ꝛtiam: ti in aliquo deū die illo of-
fendit vt de hoc doleat: ⁊ sic cū cōtrito coꝛde se
ad lectū suū locet. vñ Chꝛy. I ser. quodā. Qui
accubaueꝝ super stratū anteꝙ veniat tibi sō
nus ꝓfer in mediū codicē conscias tuas re-
miniscere petā tua si d̄ in verbo vel facto vl
cogitatione peccauit: q̄ valde periculosuꝛ est
doꝛmire q̄ nā noctē sciēter in petō moꝛtali
q̄ ti sic d̄s moꝛeꝛet eternaliter dānaret. Unde
Dionys. de diui. no. Audacioꝛ ē d q cū uno pcō
moꝛtali doꝛmit q̄ d cū septē hostib⁹ de moꝛ
te sua inuicē obligauit ꝛtigit ergo debem⁹ sp
stare in timoꝛe dei die noctuq. ⁊ cū sp ꝑ ocūl
habere in oīb⁹ cogitationib⁹ verbis et oꝑi
bus. vñ Hug. de sum. bo. Timoꝛ expellit pec-
catū timoꝛ repꝛimit vitiū. timoꝛ cautum facit
holem ⁊ sollicitū: vbi non est timoꝛ salus ibi
nō erit. vñ scriptū ē Eccli. xxvii. Si nō in ti-
moꝛe dñi tenueris te instāter: cito subuertet
dom⁹ tua. vñ Ber. Conueꝛa d̄ē sunt timoꝛ
et religio. nec manere pōt alterū sī alterū. Q
ꝙles sunt d sine oi timoꝛe dei uiuunt: ⁊ illis
nō erit sal⁹. vñ ꝑs. Initiū sapiēcie timoꝛ dñi
Nā hō ꝑfectior sēcꝛus si nō in timoꝛe dei fu
finaliter male hēbit. vñ Ber. Dē nāq uir-
tutum edificiū ilico vergit in pꝛeceps si tim-
oris dñi amiseris pꝛesidiū. Quartū q̄ inducit
ad laudādū deū est q deū laudare et ei gra
agere est quedā diuine maiestati pꝛotestatio
et nostre necessitatis denotio. In hoc ēt q
deo de suis beneficiis gratias agim⁹ eū dñm
nostrū ⁊ capitaneū pꝛotestamur. Unde xp̄s vo
lēs de quoq̄ pauꝛib⁹ ꝛceptū facere. qđ nō tuit
stū humā nā: s; diuinū gratias egit ⁊ fregit
deditq̄ discipulis suis vt apponerent turbe.
Itē est ēt nōe necessitatis ꝺnotatio. Qui enim
gratiaꝝ suā necessitatē ꝓtestat. Dū ēt de
receptis gras agimus ꝓtestamur q nihil ha
bem⁹ nisi q de ei⁹ munere possidemus. Q
Quintū inductiuū est: q̄ gratū actio ē bono
rū receptoꝛ a deo augmētatio. Nā deū sic ꝙ
nocam⁹ ad dādū maloꝛa. si de ꝓcepta gras re
feram⁹. vñ Ber. Dona multiplicant si pꝛio-
ra tāq̄ dona suscipi vident. vñ ēt Chꝛy. sup
Mat. Gratiaꝝ actio est imitatio ad pl⁹ dan
dū. Et iō optim⁹ mod⁹ impetrādi est de ac-
ptis pl⁹ gentias agere deo: ergo q̄ hō seꝛio
se aliq̄d a deo vult impetrare: tūc de ꝓceptis
ꝓmo dꝛ gras agere verbigratia. Si petis
a deo aliq̄d ꝛpozale tibi necessariū. s. pvesti-
mēto coꝛꝛis. tūc antea tibi ꝛgratiari debes
q te misericoꝛditer a pueritia tua vestiuit: et
nunq̄ te pꝛe frigoꝛe moꝛi pmisit. vñ Grego.
Sequentiū rex certitudo est pꝛeteritaꝝ ex-
hibitio. Dixit si petis cibū: tūc ꝛgratiare tibi
q te pauit a iuuentute tua. sic si petis consti
nationē fructuū: segetum: ⁊ vineaꝝ: tunc re
gratiare tibi de ꝓceptis fructibus. sic si petis
pꝛeseruari cū mercimoniis tuis ⁊ a rapto-
ribus tūc ꝛgratiare tibi q te antea sept⁹ custo
dinit ⁊ pꝛosperitatē edocuit. Et postq̄ ad do
mum reuertus fueris: tūc de his que lucrat⁹
es debes ipli ēpo partē dare. s. pauperib⁹ sub
ueniendo: Et si aliq̄d dilectiuū tibi in coꝛ-
poꝛe vel reb⁹ acciderit hoc tibi ⁊ petis tuis as
scribere debes q̄ antea ingrat⁹ fuisti: et dōa
et beneficia dei male expendisti: ergo deus
hoc fieꝛi te permisit. Et dic cū ꝑs. Iust⁹ dñs
in oībus vijs suis: ⁊ sanct⁹ ꝛr. Q̄ ingratus

meret plnari iam habitis nec est dignus re
cipiendis.vñ Aug. Quod de⁹ debit gratis
odit ingratis.Unde etiã Bern.in sermone.
Recipiendis indignus est qui fuerit de acce
ptis ingrat⁹. Sertũ est q gratiarũ actio est
eternatio acceptoꝝ tã spiritaliũ q̃ corpaliũ. Ait
Chry.super Mat.Optim⁹ bñficiozũ cultus
est ipa memoria bñficiozꝝ q perpetua cõfessio
grãrũ ergo quicũq; aliqõ bñficiũ a deo accepe
ris q si illud videre nõ vis tũc sis gratus deo:
q nisi dñs custodierit ciuitatẽ frustra vigi
lat qui custodit eã. Septimũ est:qz gratiarũ
actio est btoꝝ in celo exhibitio ogatio:qui nihil
faciunt nisi q deo p suis beneficiis laudant.
Esa.li.Gaudiũ et letitia inuenit in ea: gra
rum actio q vox laudis.ps.Bti q hit.in do-t.
dñe in se.se.lau.te.vñ Bern.Dilectam⁹ in ter
ris quas facturi sum⁹ laudes in celis. nichil
ita gypcie in terris celestis habitatiõis statuz
exhibat: sicut alacritas laudantiũ deũ. Ex
quo pz q q̃ hic deũ deuote laudant habent oc
cupatiõ sctoꝝ q angeloꝝ in celo existentiũ. Sed
homines ingrati q deũ in suis beneficiis nõ lau
dãt tales obmutescẽt in futura vita. vñ Au.
in li. grat.Qui hic incipit tacere.in futuro exit
mut⁹. ℞ Circa sctõm scriendũ q deo regra
tiari debem⁹ de multiplicib⁹ bñficiis a deo no
bis impẽsis in quib⁹ nobis maximã suã cha
ritatẽ ostẽdit.Et hoc fecit signãter in tribus
.s.in dignitate creationis in assumptione car
nis:q in tollerantia passionis. In dignitate
creatiõis ostẽdit deus q plus dilexit hominẽ
q̃ aliquam aliã creaturã mundi.q hoc i duo
bus.Primo qz eũ ad imaginem q similitudi
nem suã fecit.vñ Gen.i.Faciamus hominem
ad imaginẽ q similitudinẽ nram.Ansel.Fa
ctoꝝ dñe et gras tibi ago: quia me creasti ad
tuã imaginem.vt tui memoꝝ sim:te cogitem
te diligã:te intelligã. Secõ:qz eũ dñm om
nium creaturaꝝ cõstituit:q propter eum oẽs creteras
creaturas creauit.Ge.i.Dñamini piscib⁹ ma
ris q volatilib⁹ celi q vniuersis animantib⁹
que terrã. Ecce dedi vobis omnẽ herbam: et
vniuersa ligna ꝛc.Quod etiã de⁹ oẽm creatu
ram propter hominem creauit.Patet primo in ã
gelis qui seruiunt hominibus.vñ ps.Angelis su
is mãdauit de te vt custodiant te in oib⁹ vi
is tuis. Item sol lucet sibi in die q luna in no
cte terra profert sibi fructus:aqua pisces:aer
volucres.ignis calefacit. ps. Omia subiecisti
sub pedib⁹ eius:ergo qñ quis vtitur benefi
ciis dei.s.in debito tunicã laudare deũ dz qui
eã creauit q lanã portauit:filiꝰ cuꝝ comedit
ouẽ q debet potiꝰ laudare dz filiũ a q̃ hz.s. ipz
um q ea propter hominem creauit q vti dz crea
turis creatis ad honoꝝ dei q vtilitatem pro
priã Sed heu plures sunt qui nõ regratiant
deo de creaturis suis tanto sept⁹ abutunt bo
nis dei.vñ Aug.de ci.dei. Quisquis bñficia
dei nõ videt cecus est:nec laudat ingratus est
quisquis in laudãdo reluctat:insanus est: et
tales de oibus his dilatiã reddet rationem vñ
Chry.sup Mat.In die illa nihil est quod re
sponderim⁹ vbi celũ q terra aqua sol q luna:
dies:q noctes.et mundus tot⁹ stabit aduer
sus nos in testimoniũ peccatoꝝ nrorꝝ. Secõ
in assumptiõe carnis ostẽdit q plus dilexit ho
minẽ q̃ angelũ:q hoc triplr.Primo in hono
re:qz eius naturã assumpsit q nõ angeli. vñ
apls ad He.ii.Nusq̃ angelos apprehendit: sz
semẽ abrahe. Secõ in amore qz holem p̃pio
sanguine redemit qõ non fecit angelis lapsis
i.Cor.vi.Empti estis pretio magno.Ter
tio in visione. Mã ex cõtemplatiõe hũanitatis
hõ maiori gaudio q̃ angelus perfruet in pa
tria:qz tibi videbit suã naturã diuine nature
vnitã:qõ nõ videbit angel⁹. Job.xix. In car
ne mea videbo deũ.Tertio intolerãtia pas
sionis ostẽdit q pl⁹ dilexit holem q̃ seip̃m q
modo loquendi qñ p̃ hoie expoluit corpus suũ
vñ dr Joh.xv.Maiorẽ charitatẽ nemo habet
quam animã suã ponat quis p amicis suis:q sic regra
tiari debem⁹ deo de beneficio creatiõis incar
natiõis et passiõis.q nõ solũ debem⁹ deũ lau
dare in prosperis:sed etiã in aduersis.Unde
Greg.Recte mentis est deũ nõ solũ in spe
ris bñdicere:sed ẽt in aduersis collaudare:
qz sctõm Guil. Quã⁹ periculosa est aduersi
tas q̃ speritas.vnde ps.Cadet a latere tuo
mille q decẽ milia a dextris tuis.vnde Aug.
Ipm lauda sine in ei⁹ nutu sine in ei⁹ flagel
lis. ℣ Ergo deũ laudare debem⁹ tã in
infirmitate:q̃ in sanitate:tam in paupertate
q̃ in diuitiis. ℟.Etiã de gratiarũ actione
habem⁹ tale. Erat quidaꝝ monach⁹ ordinis
cisterciẽsis.cuius virtute multi sanant infirmi
maxime ex ptactu vestimentoꝝ et:q cũ inter
rogaret ab abbate suo q ẽet cã miraculoꝝ.
Respõdit. Nõ pro ceteris fratrib⁹ laboro: si
cuno:vel ozo:q hoc vnũ scio q extollere me
nõ pot̃ sanctitas:nec frãgere aduersitas. Cui
abbas. Non cõtristauit q miles talis nuper
grangiã nostrã incẽdit.Cui dixit Non. Cotidie
cum deo cõmitto si modicũ habeo cũ gratiarũ
actione accipio:si multũ:iterum gratias ago
q cognouit abbas q̃ virtus tantoꝝ miraculoꝝ
esset amoꝝ dei et patiẽtia in aduersis q̃ tran
quillus rerum mundanarũ q terrenarum.

¶ Dominica.xv. Sermo.cxiii.
de seruitio dei.

NEmo potest duobus dominis seruire. Mat.vi. Luc.xvi. Sicut dicit aug. Deus homi fecit vt summū bonum intelligeret: intelligendo amaret: amando possideret: & possidendo frueret. Ideo xps inverbis premissis vult nos abstrahere a seruitio mūdi ad suum seruitiū in hoc q dicit. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire. l. contrariis pcipientib⁹. Illi duo dñi sūt de⁹ & mundus. Heu mundus hz plures seruitores q ipse de⁹ Unde sciendū q secūm Guil. lugd. septē sunt causē quare aliqui nolūt deo seruire. Prima causa est q adhuc iuuenes sunt & in hoc excusant se iuuentutē a deo nō recepisse. cū enim iuuētute seruire nolūt hz solū in senectute: sicut alicui mūdani & dei inimici dicūt in vulgari (Il fault passer ieunesse) qđ est malū & būm in ore xpiani. nā in illo & bo odiūt q dyabolo in iuuētute potiꝰ ē seruiendū q deo & tales volunt deo offerre feces. i. senectutē: & diabolo & deo offerūt purā vinū. l. ipsam iuuentutē qđ deo offerenti multum displicet. Hz q contrarium deberet fieri. l. q deo offereret deo oblatam integrā. i. caput cū cauda. l. iuuētutē cū senectute: & hoc esset deo valde acceptū cū homo in iuuentutē inciperet deo seruire: q intātū placet deo seruitiū iuuenū & innocentū q nō q pater carnalis de filio suo intātus gaudet: siue sit factus rex: siue electus in papam: siue in epm: sicut de⁹ gaudet de seruitio iuuenum innocentū. Hodie aliqui nolunt deo seruire q diuites sunt. & quib⁹ plus dedit: minꝰ sibi q̄q seruire volūt: hz si tales aduerterēt q oia hūt a deo merito ei seruire deberēt cū ipe? & cū corpe. vñ apls. i. Cor. iiii. Quid habes qđ nō accepisti. & tales q diuitias a deo receperūt & deo seruire nolunt: hz mūdo & dyabolo denerēt q hoc q deus ops priuare eos esset bonis tpalib⁹ de iure deberet. Et de talib⁹ dicit q pphetā Dauid. Retribuebāt mihi mala p bonis: & odiū pro dilectiōe mea.

¶ Tertio alicui deo seruire nolūt iō q pulchri sunt. & hoc exēplo luciferi q propter excellē etiā pulchritudinis se deo opposuit & seipsum exaltare voluit: et iō imersus est ad pfundū infernī. Sic & illis cōtinget q propter pulchritudinē suam se deo subtilere nolūt: hz se supra deū erigūt & diabolo & mūdo seruire volunt Et heu hoc est multū lamentabile q diaboli? & mūdus hūt cōtinuos pulchritudines homines in suo seruitio sicut illos q intendūt pompose & se cōtra deum ornāt in crimib⁹ in pelliis. in sertis. in tunicis. in cultris. in mātellis et in pectinibus cingulis: & hoc faciunt vt appareāt homines gloriosi. Et tales quanto pulchriores sunt apud mūdum: tāto deformiores sunt apud deum. Sed cōiter xps hz claudos & cecos: & pauperes & debiles in suo seruitio. vt habet in euāgelio Lu. xiiii. Ubi inuitati ad cenā venerunt: nunc dixit paterfamilias seruo suo. Exi cito in plateas & vicos ciuitatis & pauperes ac debiles & cecos & claudos introduc huc. Hoc pz etiam in parentib⁹ qui frequēter pulchriores pueros offerūt mūdo: sed defectuosos offerūt deo. Et pulchritudo malorum est ipsis & aliis multū nociua: q̄ propter speciem multi perierūt. Nā legit exēplum in Valerio maximo de quodā iuuene pulchro Sputumisole. cui⁹ pulchritudo fuit mulierib⁹ occasio malax cōcupiscētiax. Qui iuuenis intuens hoc exemplum legit in facie: vt sic deformis fieret nec sic occasionē percādi aliis daret. Sed q̄ postmodū iam plures faciūt qui seipsos ornant vt aliis placeant & vt ab ipsis concupiscāt. q̄ cōstat esse pctm mortale vñ Aug. Nō solum appetere sz etiā appeti velle criminosum est. Et tales q cū pulchritudine sua deū offendūt ornādo se ad cōplacendū mūdū deformiores erunt in futuro. vñ Joel. ii. Dies vultꝰ rediget in ollā. Quarto alicui deo seruire nolūt: q̄ bonus & benignꝰ est. q̄ sz bonitatē dei cōtēnunt. De ipsis dr Ro. ii. An diuitias bonitatis eius patientie & longanimitatis contēnis. Et hoc faciūt illi q sciēter & crimole contra deū peccāt: ideo q̄ nō statim deꝰ punit peccātes cum peccāt: hz ex sua bonitate eos q̄q longo tpe sustētat. vñ Eccli. iiii. Quia nō profert cito contra malos sua ira: ablq vllo timore filii hoim perpetrāt mala. Hoc sic pbat. Quia si quis certitudinaliter sciret q̄ cito peccaret luxuriando sibi timeret ne pderet lepzā corpis: vel peccaret chorizando amputandi essent ei ambo pedes: vel peccaret inebriando vel iurando amputāde essent sibi manus vel iurando: blasphemando maledicendo: statim excidenda esset sibi lingua & sic de aliis. Sicut de omissiōe q quicūq dñica die nō audiret integram missam. vel solueret sabbatū: vel festiuitatē dñi statim erudiendi essent sibi oculi: vel curreret mortē corpis & sic de aliis: pz q̄ tales sibi a petis cū omni diligētia caueret & deo fideliter seruiret. ¶ Quinto ideo alicui nolūt deo seruire: q̄ timēt se fame perire si precepta dei deberēt seruare & cum veritate & iustitia vendere & emere: & si ab iniustis rebus cauere. Contra quos dicit

ps. Iunior fui et senui. Et non vidi iustū derelictū. Aug. Valeat et potabit tenentes se: et deleret diligētes. q. pl. Nullo modo. Talis dilectiōis deo attendere deberet quō deus pauit filios israel i deserto cum mānā. et quō pauit Helyam p corvos: vt hē. iii. Reg. xviii. Et sanctū paulum primū heremitā et plures alios sctōs in heremo exūtes tales nō habent verā fidē de potentia dei q̄ possit eis prouidere de necessariis nec de bonitate. s. q̄ velit eis prouidere ex sua mia. Sed pl⁹ pñdunt in diabolo cui acquiescendo res iustas seruātq̄ possit et velit eos cū iustis reb⁹ nutrire. Vñ dē in euang. pmittenti. Primū querite regnū dei et iusticiā eius et hec oia adicient vobis. Vñ quilz dz deo cōsiderare q̄ velit eū cū veritate et iustitia nutrire: et se ab iniustis reb⁹ cauere. vñ etiā dicit in pñti euāgelio. Nolite ergo sollicite esse dicentes qd mānducabim⁹ aut qd bibem⁹ aut quo operiemur. scit enī pater vester q̄ his oibus indigetis. Quod enī de⁹ velit prouidere suis de necessariis pz per tale exēm. Legitur i vitaspatrū q̄ quidam antiquus pater i quadam solitudine iacuit. xxx. diebus infirmus: et non fuit visitatus a fratribus: tūc christus misit ei angelū qui ei seruiuit et ei ministrauit necessaria. ¶ Sexto aliqui deo seruire nolunt: quia credunt q̄ seruitiuz dei sit nimis graue: et estimant se postea nunq̄ aliquod gaudiū habituros cū deo veraciter seruire incipiunt. Contra quos dicit xps Mat. xi. Jugū enī meum suaue est: et onus meū leue. Eccli. xxiii. Spūs enī me⁹ super mel dulcis. Nā charitas facit seruitiū dei leue et dulce. vñ Bern. Charitas oē onus graue facit leue. Sed seruitiū mūdi est graue et triste: qz simderesis semp remordet et reprehendit malos et amatores mundi. Septimo aliqui deo seruire nolūt propter erubescentiā: qz erubescunt de humilibus seruitiis dei. s. cōfiteri peccata: audire sermones: visitare ecclesiā et seruire infirmis: ducere cecos: et claudos: et sic de aliis. Et de his dicit xps in euāg. Lu. ix. Qui me erubuerit et meos sermones hunc filius hois erubescet cū venerit in maiestate sua et patris et sanctoz angeloz. Nam qui de deo verecundatur in terris: hunc de⁹ erubescet in cis. Sed mūd⁹ et diabolo seruire tā quasi cōmuniter est honorificū et laudabile vt choristare: saltare: luperbe incedere: crapulose vinere et sic de aliis. Talia tā reputant coram se claris⁹ seruitia honorifica et serui diabolī et mūdi tā emendant in suis peccatis. ps. Laudatur pec̄z in desideriis aie sue et iniquus benedicetur. Sed boni serui xpi deridentur et vilipendunt. et in hoc xps grauiter offendit: qz tales conspuūt in faciem xpi qui bonos deridēt. Et sicut ipsi hic bonos deriserūt: sic ipse in futuro deridebunt a deo. ps. Qui habitat in celis irridebit eos: et dns subsannabit eos. ¶ Et isti boni qui sustinent hic patienter derisiones malox honorabunt in celo a sanctis et ab angelis et ab ipso deo. Exemplum tale de amatoribus mundi: que. s. sint opera eox legitur in vitaspatrū. Erat quidā pater de senioribus sedens in cella sua: et subito venit ad eū vox dicens. Egredere foras et ostendam tibi opera hoim et surrexit et egressus est foras. Duxit aūt eū angelus et ondit ei ethiopē nigrū cū securi secantē ligna. et iacentē grādem sarcinā et sublenare tentabat sarcinā illam: et pre magnitudine non poterat portare eā. Sed credibat et secauit iterū alia ligna: et addebat sup sarcinā illā. Iterū ondit ei alterum hoiem stantē super lacū: et haurientez aquam de lacu et mittentē eā in collectaculō in quo ab alia parte fuit foramen per qd effluebat aqua quā ipe effudit. Iterū dixit ei. Sequere me et ostēdam tibi aliud. Et vidit quasi quoddā edificiū templi: et duos sedentes in equis portantes sup scapulas vterq̄ lignum vnum longū: volentes pariter ingredi per portā vnam templi huius: et non permittebat eos lignum quod p adue eso portabant ingredi per illā portā. Nō enī humiliabat se alter alteri: sed contendebant pariter vterq̄ ingredi et non prevalebant. Exposuit ergo ei has visiones dicens. Qui lignū portabāt hi sunt qui hūt iugū sanctoz monachorum: sed iustificātes seme ipsos in corde suo cū exaltatiōe superbie non humiliant inuicez: ideoq̄ pter superbiam cordis sui remanebūt exules de regno xpi regis celoz excluli. Qui autem secabat ligna: et sup sarcinā adhuc addebat est homo qui multis peccatis est oneratus: et super sarcinam suoz peccatoz addit semper et continue alia peccata qui deberet potius agere penitentiam de peccatis suis priozibus: sed negligens emendare vitia priozum peccatoz magis et alia addit quotidie super peccata prioza. Ille autem qui aquaz de lacu hauriebat homo est qui aliqua bona operatur: sed quia etiam mala amplio operatur. ideo pereunt et delentur illa bona opera que fecit. Oportet ergo hominem vt dicit apl⁹. Cum timore et tremore salutem suā operari: vt possit placere deo.

¶ Eadē dnica. Sermo. cxiii. de vsuratis.

Non potestis deo seruire et mãmone. ꝛc. Sciendum q̃ hec gio. mamon est nomẽ demonis ꝙ præest diuitiis: nõ q̃ in eo ꝓpãte sint: sed q̃ ipis vtitur ad decipiendũ. irretiẽdo homes laqueis diuitiarũ. Apls. i. Thi. vi. Qui volũt diuites fieri incidũt in laqueos diaboli. Non enim dixit xps: nõ potestis habere: sed dixit nõ potestis seruire. Licite enim habere pñt: quũ hũ dilpensant. sed quidam diligunt diuitias pluſq̃ deum: sicut vsurarii ꝙ auari qui in diuitiis cõgregãdis ꝙ cõseruandis q̃si totã vitã suã expẽdũt. s. in lucratiõe: ogatiõe: sollicitudine: et amore. Et hi sunt serui diuitiarũ. De quib⁹ di. glo. Diuitiis seruire est deũ negare. Hz ꝓ vsurariis magis cõtinue deseruiũt mãmone: ꝙ ergo deo seruire nõ pñt. Sũ dic. xps Nõ potestis deo seruire ꝙ mãmone. Circa hec vsurariis hic tria sũt dicẽda. Primo de iniq̃tate vsurarioꝝ. Secõ quot mõis vsura committitur et enumerant aliqua ꝑa vsurario cum qui oẽs dãnant dũ sũtẽ sic mouentur. Tertio quõ ecclia plequit vsurarios. Circa primũ sciendũ q̃ vsurari⁹ est peior oi peccatore. Primo enim peior est fure: q̃ fur tãtũ de nocte furat: ꝙ vsurari⁹ die noctuq̃. Et ẽt q̃ magis depauperat ꝙ ꝑseuerando dat. Secõ peior est inferno aliquo modo: q̃ ſcõm Guil. ing. in summa vitioꝝ. Infern⁹ in resurrectione dñi q̃ sua nõ erãt restituit. vsurarius aũt audita passiõe ꝙ resurrectõe dñi nõ vult restituere aliena: sed potius vult cauere oĩ fructu passiõis ꝙ resurrectiõis xpi q̃ restituere male acq̃sita. Itẽ infern⁹ solũ punit malos q̃ demeruẽt in pñti peccãdo ꝓra de li: ꝙ vsurari⁹ spoliat bonos et malos indifferenter. Itez sicut infernus nunq̃ implebit vsq; ad nouissimũ diẽ sic auar⁹ vsurari⁹ nunq̃ implebit pecunia: sed semꝑ anheiat ad pña bona tpalia acquirãda. Tertio vsurarius peior est iudeo: q̃ vnus iud⁹ ab alio iudeo vsuras nõ accipit: sed xpian⁹ vsurari⁹ a fratre suo xpiano vsuras accipit. qõ iudeus nullo modo faceret Quarto peior est morte corꝑali. q̃ mors solũ interimit corp⁹: ꝙ vsurari⁹ corp⁹ ꝙ aiam Quinto peior est iuda traditore: q̃ iudas semel xpm vendidit: et cum ꝑ. xxx. denariis tradidit: vsurarius aũt totiens xpm vendit quotiens vsuras accipit: et nõ solum sicut iudas ꝓ. xxx. denariis. sed multotiẽs ꝓ vno solo denario eũ vendit: et non solũ xpm vendit sed etiã beatã Mariã virginẽ ꝙ societatẽ oĩs: sanctorum et angelorũ in celo existẽtiũ. Item vendit seipm et vxorem suã filios suos ꝙ omnes heredes suos qui possident pecunias: ꝙ alia bona tꝑalia cũ sua vsura acq̃sita. Item iudas. xxx. denarios restituit quos iuste acquisiuit. vñ Matth. xxvii. dr. q̃ puia hoc retulit. xxx. argenteos: sed vsurari⁹ nullo mõ vult restituere q̃ iniuste acquisiuit: et de hoc grevñ exñ ser. cviii. ꝙ. Sexto vsurarius est peior oi petore: hoc ꝓ q̃ cũ alii peccatores q̃q; a peccis suis cessant sicut luxuriosus q̃q; in quadragesima cessat a luxuria: luxuriosus a luxuria: ꝙ gulosus a crapula: et sic de aliis: sed vsurari⁹ petin vsure oi die committit nullo excepto: siue in die paraleues: siue in die resurrectiõis xpi. siue in die natiuitatis xpi: sic de aliis festiuitatibus in quibus eque exercet vsuras suas: sicut in diebꝰ simplicibus. Itẽ peccat in oi loco: q̃ siue sit ecclesia audiendo missam: siue in mensa comedendo: siue in lecto dormiendo: ꝙ vbicũq; fuerit semꝑ petin eius augmentat. Ex hoc patet q̃ vsurarius nõ ꝑet ꝙtumcũq; facere peoꝝ ꝙ btẽ marie virgini ꝙ vniuersis sanctis ꝙ angelis in quoꝝ festiuitatib⁹ cõtinue peccat dimittendo vsurã. ꝙ iõ destitutus erit in extremis auxilio dei ꝙ oĩm sanctoꝝ. vnde hz. Dñe miserere alie ei⁹ vsurarii. põt rñdere iel⁹ xps. Quõ misereboꝛ ei⁹ q̃ ipa die q̃ humanus genus in cruce redemit me honozare recusauit sic e tiã põt dicere btã virgo maria de suis festiuitatibus in quib⁹ ab vsura ob reuerentiã eius cessare noluit: sili⁹ oĩs sancti cũ interpellantur ad interedẽdum ꝓ vsurario rñdent. pñt. Una festiuitas est nobis in anno ꝓcessa. s. festiuitas oĩm sanctoꝝ: ꝙ hãc festiuitatẽ vsurarius exꝑobrauit in qua nobis olim⁹ conuiuiũ inoganit. nec honoꝛi olim nr̃m ꝓcedit. Itẽ pñt rñdere oĩs angeli: quoꝝ festiuitatẽ. s. festum sti Michaelis qõ est festũ olim angelorum nõ celebrauit: sed suã vsurã exercuit: ergo non imerito vsurari⁹ mala moꝛte morietur. Sc Itẽ sciẽdũ q̃ vsurarii sunt dupliciter. s. pupilci et occulti. Mã pupilci vsurarii a iure quadrupilci pena puniunt. Primo q̃ ipso iure sunt excõicati de facto. Secõ ꝓmulgatione cõionis: q̃ excõicatio inhibet eis. Nam sacramentũ eucharistie talibus est negandũ tam in morte q̃ invita. nisi vere peniteant ꝙ restituãt. Tertio excluſiõe oblatiõis. Quarto priuatiõe sepulture: q̃ vsurarii nõ debẽt in loco sacro sepeliri: vt extra de vsu. ca. q̃ in oĩbus: sed dicetis: vbi est tunc locus sepultu-

se vsuraz ioz. Videō q̄ intra patibulū sepe liendi sunt. Et hoc ide possum⁹ notare i hoc exēplo vbi legit q̄ fuit quidā vsurarius q̄ no luit restituere lz frequēter admoneret Iustus natus ēt vsq; ad mozte vocauit sacerdotē et q̄ petiuit sacrā & ecclesiasticā sepulturam. Ve ide dixit sacerdos q̄ nō daret ei nisi plene restituret: qđ ille facere renuit. Recedēte sacerdote & iterūm ītroeunte apparuit mozte uocat⁹ eis sacerdos vt aiam angelis dei recōmendaret. sacerdos ait. Ego cōmendo eaz diuis demōib⁹ in īferno. Et hoc dicto recessit sacerdos: q̄z ille adhuc restituere noluit ipso defuncto rogauerūt amici vsurarii illi⁹ sacerdotē vt defuncti sepeliret i atrio ecclesie propter amicoz honoze: qđ sacerdos eis negauit q̄z eo adhuc viuēte vsuras restituere noluit. Habuit aūt ide sacerdos vnū asinū q̄ nihil aliud fecit q̄ q̄ libzos ad ecclām ferret vel ferret: iō nullā aliā viā sciebat. rogauerūt sacerdotē amici vsurarii defuncti vt corp⁹ eius sup asinū suū deponeret & ad quēcūq; locū illū duceret illic sepelire putātes q̄ ad ecclām delaturus ēet vel ad domū sacerdotis: q̄z aliaz viam nesciebat: placuit sacerdoti pactio illa. Asin⁹ vero cadauer vsurarii supra se portauit nō declinās ad dexterā neq; ad sinistrā tulit ad patibulū & se exutis onā oi⁹ q̄d portauerat a se illud cadauer sub patibulo & sic sibi sepult⁹ ēt in sepulchzo patris suoz. ℒ De scdo sciēdum q̄ vsura multis modis cōmittit. Primo cū aliq̄ pactat cū cōditiōe ad pactū plus recipiendi. Et isti sunt expressi vsurarii: etiā scōz iuris dictū ecclie. Secūdi sunt q̄ pactāt sine aliquo pacto ea tñ spe q̄ aliq̄d extra sortē recepturi sit. alias nō mutuarēt. Isti sunt vsurarii q̄ ad deuz p intentionē corruptā quā phibuit salnatoz. Lu. vi. Mutuū date nichil inde sperātes: ergo quicūq; aliqs sub spe recipiēdi aliq̄d mutuat pecuniā peccat ne si alias nō esz mutuatur⁹ &c. quicquid postea reperit vsura ēt quis ei nihil postulat: ēt tenet de illo ad restitutionē. Tertii sunt q̄ mutuāt res suas ad certū terminū q̄ veniente nolūt precise vltriozē dilationē nisi aliqđ emolumētū inde recipiāt: licet ēt nihil expresse petāt. Quarti sunt qui vendunt res suas longe charius propter dilationez q̄ eis incōtinēti solueret. & hi sunt vsurarii: vt p̄z extra de vsu. c. cōsuluit. Est enī generalis regula q̄ quicq̄d accidit vltra capitale ēt vsura. & hoc p̄z. xiiii. q. iii. plerīq;. Quinti sunt qui p̄mpta pecunia ēt emūt & immediate propter dilationē illi eidē a quo emerūt vel alii reuerso vēdūt in charioz soza q̄ valet⁹ vasa lere pōt. Sexti sunt qui emūt vina vel blada cū adhuc crescūt in tā bono soza q̄ certū sit q̄ nullo mō tpe solutiōis vel messis vel vindemie tā modicū solueret: & tales vsurā cōmittunt. Obiecta. Sicut q̄ in. pl. emunt vinū ab ipis vindemiatoribus q̄ sunt in necessitate cōstituti: & tamen vili pcio q̄ indubitāter tpe solutionis vel vindemie multo plus solueret. Sitr & illi q̄ emūt a rusticis frumēta q̄ tā vili pcio q̄ indubitanter tpe solutiōis vt messis multo plus solueret: tales oēs sunt vsurarii & tenent ad restitutionē. Queritur qđ si quis emat fructus pcturos hoc anno de agro terminato. Videt q̄ nō sit vsura: q̄z dubitat & nescit vtrū plus vel min⁹ debeāt valere et sit hoc adhuc stat in voluntate dei vtrū deus velit preseruare a tēpestate aeris & aliis periculis supuenturis. Septimi sūt q̄ recipiūt aliq̄d pignus: vel credūt pecuniā supra pdictū aliq̄d & fructus ei⁹ nō computāt in sorte. Circa quod etiā queritur qđ de cōcanonicis quarūdā ciuitatum q̄ dāt pecuniā ad vsurā. Sic scōz Hay. Oēs illi cives ex auctoritate & pcilio sit vsurarii sunt. Eoq; mō si ciuitas vel cōitas reciperet aliq̄d pign⁹. i. ciuitatē: castrū: villas et hmōi: & fructus ei⁹ nō computarēt in sorte: & oēs isti sūt vsurarii. arti. vii. q. i. sicut vir. & xiiii. q. iii. si hēs. Sitr stellige de vno solo sitr stelligē de oib⁹ pdictis cuiuscūq; conditiōis q̄ pecunias credēret sup aliq̄d castr⁹ vel ciuitate. & fructus ei⁹ hmōi tolleret colōz in sorte nō cōputarēt. Octauo q̄ dāt granū ver⁹ vt postea recipiant nouū. De his di. Hay. q̄ vsurā emittunt. q̄z meliozē nō recipiūt. & hoc intellige scōm Hō. q̄ aliqs q̄ hoc facit vt illā meliorē ēt lucretur. Sed nō facit ne sua messis pereat & inde accipiēdi gratiam faciat. sic nō emittit. vsurā. sed etiā sine dubio excusat q̄ plumit q̄ nouū debeat nūmis valē. Ver⁹ si plumit q̄ pl⁹ debeat valere. extra eo. nauigāti. Nouē sunt q̄ emūt a pauperib⁹ oues vel boues q̄s illi sorte nō habēt. et talia alia locāt eis. Quid ergo de istis. Sic scōm Guil. si ēptoz sit et credit q̄ vēditoz ille nō hēat & locat ei q̄ annua pensione vsura ēt. vel saltē in fraude vsurā sit. Si vero credit eū hēe & sine fraude emit. nō ēt vsura. Decimi sunt q̄ mutuāt pecuniā sub eo pacto vt illi sibi remutuēt. Queritur vtrū illi cōmittāt vsurā. Sic scōm sanctum Tho. ii. ii. q. lxxviii. Licitum ēt q̄ mutuanti vni similē mutuet alt⁹ sed nō hoc obligare debitoz ad mutuū in posterū faciendū. ℒ Circa tertiū sciendū ēt q̄ ecclia sequit vsuarios. hoc p̄z. q̄z ptra soza solutiones multi

plex remediū adhibuit: qz si quis illum soluere cogi nō dz ad soluēdū: qz vlu re sūt indebite. extra de vsu. c. debitores. Dz querūt ptātes: rectores: cōsules: iudices: officiales: qui statuta facīūt scribunt dictāt pce que cōpellat quis soluere vsuras vel non re petere iam solutas: aut q̄ obseruāt illa statu ta ꝛ scōm ea iudicāt: ipso facto sunt excōicati tnia maiozis excōicatiōis. De hoc quere ante ser. c̄v. R. Item scōm remediū est q̄ post solu tionē pōt ea re petere: ꝛ vsurarius tenet ei re stituē q̄ p vsurā ab eo recepit. Circa qō que; eit vtrū vsurari⁹ teneat debitozi ad damna. Rsp scō; Ray. q̄ tenet ad oia dāna q̄ ille p; pter solutionē vsure passus est: vt si domum suā vel alias ees ꝓpter hoc vili⁹ vēdit ꝛ aliā conduxit aut ꝓpter hoc alia bona sub vsura quelluit. Tertiū remediū est q̄ si vsurarius nō vult restituere: tūc pōt iudici vel alio pla to denūciare. Et index sine alius pzelatus ex officio suo pōt ꝛ tenet illū cogere ad restitu' tic .ꝛc. Sciendū q̄ antiquit⁹ vsurarii fuerūt ab aliis hoibus valde delpecti: ꝛ cū hoc rari. Unde narrat Guil. lugd. in summa vicioz̄ q̄ q̄q̄ antiquitus in vna tota ciuitate vix in veniebat vnus feneratoz: ꝛ ille nō fenerabat nili data fide vt nō publicaret: de quo dum certitudinaliter cōstabat eū esse vsurariū: tunc ampli⁹ dicebat dom⁹ eius domus diaboli: ꝛ vinea eius vinea diaboli: ꝛ sic de ceteris re; bus ei⁹. Oculū pacis nō dabatur ei in villa Ignis a vicinis eius in domo sua nō sume; bat. Pueri ad eius occursuz pauescebāt ꝛ al; terutrū cum digito demonstrabāt. Nunc ve eo nostris tēpozib⁹ vsurarii sūt ꝓncipum cō siliarii ꝛ cubicularii ꝛ ab hoibus eis allurgit et honozant: quod tamē absurdū ꝛ abhomi; nabile multū est. ¶ Sciendū q̄ vsura; eius nō solum dānat seipsum: sed etiam vxo rem ꝛ oēs pueros ꝛ heredes qui scienter pos; sident illa bona cum suis vsuris acquisita. Unde legitur exēplum q̄ quidā homo mor; tuus raptus est ꝛ ductus ad videndū gaudia beatoz̄m ꝛ penas dānatoz̄ qui vidit quen; dam in ifemo sepultū: ꝛ arboz lata ꝛ magna de eius visceribus ascendit ꝛ ꝓcessit: et in ra mis ipius arboris pendebāt hoies vtriusq; sexus: ꝛ ingens flamma ab imo inferni: ꝛ ab illo qui sepultus erat in inferno ascēdit ꝛ toz quebant illi pendentes in ramis illius lozi biliter ab illa flāma que ascēdit. Tūc ille de nos⁹ quelluit ab angelo q̄d hoc esset ꝛ quare illi tam crudeliter torquerēt. Rndit angel⁹, Iste in imo sepulc⁹ est pater ꝛ oīs ozigo illoz qui in ramis pendēt: ꝛ quondā erat pauz ꝛ ditat⁹ est ꝙ vsuras: ꝛ nō restituit male acq̄; ta: q̄ sic obiit. ió hic in inferno est sepult⁹. Et illi in ramis pendētes sūt heredes ei⁹ q̄ scien ter post eū possederūt illa bona iniuste a pa ꝙ vsuras acq̄sita. ꝛ ió illi ꝛ oēs sequaces eoz q̄ de ꝙnie iploz nascūt ꝛ illa bona iniuste acq̄sita scienter possidēt: oēs ad illā arboꝛē ꝛ ad illos ramos pertinent.

¶ Sermo de eodem.

Nemo pōt duob⁹ dñis seruire. Hic in isto sermone dicendū est quan quilibet homo tenetur deo seruire Et quere infra illum ser. d̄v. R.

¶ Dñica. xvi. sermo. cxv. ꝙ mozienti septem contingunt.

Accede defunctus efferebā tur filius vnicus matris sue. Luc. vii. Sciendū q̄ sicut ille adolescens mozt⁹ fuit carnali mozte: sic opz nos oēs mozi: quia scōm aplm. Heb. ix. Omnib⁹ hoibus cōstitu; tum est semel mozi. Uñ q̄ vult vitā suā scōm deū dirigere frequenter dz mozte memozari. vñ Eccli. vii. Memozare nouissima tua ꝛ in eternū non peccabis. vñ et Aug. in li. exhoz. Nihil sic reuocat a petō sicut frequēs mozis meditatioꝛ hoc est signū pfectis piet. vnde Greg. Tota vita pfectis dz esse meditatio mozis: q̄z vt hō in bono ꝓficiat ꝛ a malis sibi caueat valet frequēs meditatio mozis. vnde Hier. Memēto die mozis tue ꝛ nō peccabis. Qui se quotidie recozdat esse mozituꝛ con; temnit pzelentia: ꝛ ad futura festinat. ¶ Uñ sciēdū q̄ septē sunt q̄ memozāda sunt q̄ homini cōtingūt mozīēti. Primo q̄z solus ab hinc tranlit. ps. Singulariter luz ego donec trāseā. Multi⁹ enī amicoꝛ q̄bus hic amicitiā tuā multotiēs ofdisti ꝛ quos dilexisti tecum vadit cōducēdo te de hoc mundo nili foꝛte se quat te ad sepulchꝛū: ꝛ qō pet⁹ est valde cito oblinisci tui. ps. Periit memoria eoꝛ cū so; nitu Uñ clamāt ipe aie i purgatozio exīstes illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei. ꝛc. Et cōquerunt de his quib⁹ hic felicitatē exhibuerūt: ꝛ etiam de his q̄ bona eoꝛ hic possidēt ꝛ eis cū eisdē bo; nis subuenisse. Si enī q̄s vult vltra mare ad villā dū sepulchꝛū xp̄i pegrinari: vel romā vel etiā ad sctm iacobū: vel venetias ꝙ met cimonitis vult ꝓcere: socios secū ambulātes pōt inuenire: si q̄s de hac vita migrare debz tunc nullū socium vel amicū habere pōt q̄ secū velit ambulare ꝛ ei societatē exhibere. Et in;

super nullus pōt eū tunc iuuare vel gregere nisi solus deus ⁊ angeli ei⁹. vñ ps. Nisi dñs remisset me paulomin⁹ ha. in inter. alia mea. Quē adintozē ⁊ ptectozē sepi⁹ offendisti. Ergo tu placare debes eū in pnti qui dicet ⁊ te neria. Si offensus est p superbiā: tunc placandus est cū humilitate. Si p auaritiā: tūc placādus est p largitatē ⁊ miam. Si p voluptatē ⁊ luxuriā: tunc placādus est p castigationē et flagellationē corporis. Si p gulā: tūc placādus est p abstinentiā: ⁊ sic de aliis. Et q̄z hō recedit sol⁹ ab hinc ita q̄ nullū⁹ amicoꝝ cū tuoꝝ te poterit decet nos querere amicitiā xpi ⁊ sanctoꝝ angelorū q̄ nobis tunc subuenire potent cū nos amici nōi derelinquēt. Nā q̄nq̄ ipse xp̄s apparet amicabiliter ipsis morientibus ⁊ in agone cōstitutis. vñ Greg. Aliq̄n in cōtemplatiōe egregiōrū aie ipse apparere solet autoꝝ ⁊ retributoꝝ vite. Etiā q̄nq̄ apparent angeli ⁊ sancti ipsis agonizātibus. vñ Greg. Interdū ptingit iustis vt in morte sua terroꝝ pcedentiū visiones aspiciāt: ne ipsam mortē sue sniam ptimescāt penalē. sed dū corp̄ mēti simili eternoꝝ ostendit societas a carnis sue copula sine dolorīs ⁊ formidinis fatigatione absoluant. ¶ Unde exēplum legit q̄ q̄dam deuot⁹ hō in obitū⁹ suis horā aspicientibus circūstantib⁹ horibus subito cepit hylarescere: ⁊ pulcher candidus apparere ⁊ in lingua verba prūpere. Querēt⁹ illis cui loquebatur respōdit. Nōne videtis sanctos patriarchas. Itez eo loquēte ⁊ eis interrogātib⁹ re spōdit. Nōne videtis sāctos pphetas. Tertio dixit. Ecce iam veniunt sancti apli. Iterū dixit. Ecce iam veniunt angeli. Ultimo dixit. Surgite iā venit iesus. Et hoc dicto migrauit ad dñm. ¶ Secūdo memorandū est homini q̄ nudus recedet ab hinc: ⁊ in terra sepelietur ⁊ a vermib⁹ cōsumet. Et illa iam dicta ostēdūt hoi p̄mo q̄ oia bona mūdi nō sunt ppria hoīs: quia oportet eum illa posse relinquere. vnde Amb. Bona hoīs non sunt que secum ferre nō pōt. vnde etiā. i. Thimo. vi. Nichil intulim⁹ in hunc mundū haud dubiū: q̄z nec auferre quid possum⁹. ps. Relinquunt alienis diuitias suas: ⁊ sepulchra eoꝝ domꝰ illoꝝ ineternū. Hoc valet cōtra auaritiam. Hiero. Facile cōtemnit oia q̄ se cito credit moriturū. Si eīs habuisses cētū milia florenoꝝ q̄d tibi ꝓdessent cū nullū terū recipies ⁊ oēs post te relinqueres. Et si habuisti octo tunicas ⁊ decē pallia tūc petozē terū recipies ⁊ tegumēto nuditatis tue. vnde Job. i. Nudus egressus sum de vtero matris mee ⁊ nudus reuertar illuc. q̄ adit in terra sepelietur hoc valet ptra superbiā. Eccli. x. Quid superbit terra ⁊ cinis. vñ in capite trunci cinis superpositus ponit hoīs ponit in signū humiliatiōis dicēs. Memēto hō q̄z cinis es ⁊ in cinerē reuerteris. Et quō audes te sup̄bū tuū exaltare. cū sup̄ sepulchrū tuū forte eras canes calcabūt. Et q̄ hō erit cib⁹ vermiū valet ptra voluptatem carnis. Quare cū sic delicate nutris corpus tuū qō in brem erit cib⁹ vermiū. Job. xvii. Putredini dixi pater me⁹ es mater mea ⁊ soror mea vermib⁹. ꝛc. Illi oēs gulosi sepultos i pugnātes sūt terre vermiū. vñ legim⁹ tale exēplū. Quidā sollox quodiēs sepulchrū inuenit cadauer quoddā horaminib⁹ plenū: ⁊ de q̄libz formine vermis se erigebat cū capite suo. Qui p cullit sup̄ cadauer ⁊ oēs vermes capita sua retraxerūt: ⁊ de lingua illi⁹ nat⁹ est serpēs habens caudā venenosam in signū peti lingue. de capite aspis in signū luxurie: de cerebro bufo in signū sup̄bie. Ista valēt ad domādū de fideria et voluptates carnis. Tertio petā requiritur ipm hoīem si hic nō penituerit ꝓpter qō de⁹ ipm cōdēnat. angeli eū a bonis separat ⁊ demones eū impetuū cruciant. Apoc. xviii. Opera eius illoꝝ sequūt illos. Ergo q̄libz studere debz vt veniat cū honestate aīe summū iudicē ⁊ regē. Si eīs cū firma fide ⁊ pura ꝓfessione dñs venerit: tibi obuiāt tibi patriarche. Si cū vera sapia: obuiāt tibi pphete. Si cū voluntaria paupertate obuiāt tibi apli. Si cū patientia: martires. Si cū humilitate ꝓfessores. Si cū castitate Maria ⁊ oēs virgines. Si cū charitate inimicoꝝ: ipsemet xp̄s tibi obuiabit q̄ p suis inimicis in cruce orauit: ⁊ dicet tibi. Intra in gaudiū dñi tui. Hz si cū vitiis aīa summū regē veneris: ipse vna cū oib⁹ fetis te repellet ⁊ tibi petā tua obiiciet: Ubi gra. Si cū superbia venerit: tūc ipse xp̄s ad sētos suos dicere poterit. Venite ⁊ videte: hic venit inimic⁹ me⁹ q̄ me ꝓuare voluit honore meo appetendo gloriā ⁊ honorē tpalē. tu o iā ꝓuabit gria eterna. Si cū auaricia dicet Ecce inimic⁹ me⁹ q̄ me totiēs vendidit. ⁊ se ⁊ oēs heredes suos diabolo tradidit vt diuitias cōgregaret. Si cū gula ⁊ luxuria: dicet. Ecce inimic⁹ me⁹ venit q̄ pl⁹ dilexit delicias ⁊ voluptates corporis q̄ me ipm. Ergo ptū in delicijs fuit: tū date ei de tormētis ⁊ sic de aliis vitiis. Quarto demones accurrūt ad agonē horis: ⁊ ius suum expectat. ps. De⁹ dereliq̄t eū. persequimini ⁊ cōprehendite eū: q̄z nō est q̄ eripiat. vñ etiā Greg. xv. Dixit inimicus persequar ⁊ ꝓprehendā diuidā spolia ꝛc. vnde versus. Post horis mortis tria

querūt aut de sorte. Vult vnus carnē: alter aliam: posteritas rem. Et illi tres sic diuidūt hec tria inter se. q̄ libet nō daret partē suā q̄ duab⁹ aliis. Hoc ptz q̄ vnus nō q̄rit aliam nec tpalē substātiā: ꝫ vult habere carnem. i. hois cadauer. Et diabol⁹ nō querit res tpales nec corpus hois: ꝫ aliam. Similiter amici ⁊ cōsanguinei nō curāt de carne nec etiā multū solliciti sunt de alia: sed querūt sua tpalia. Et sic semp fit q̄n quis mort̄ in peccato mortali. i. q̄ corpus dat vermib⁹: et tpalis cōsanguineis. Et sic nullā partē hz ꝓs in illo hoie. ⁊ mors spallio xpi ⁊ oia bona que a deo ille pcōz accepit ydita sūt. ¶ Octauo etiā q̄ multi dēmones assunt mort̄i hoi. De quo legit tale exēplū q̄ quidā adolescens pulcher ⁊ dines cōtra deū se erexit: et cōtra deū ⁊ salutē ppriā multa mala cōmisit in chorizando ⁊ in fornicādo: in ludēdo: et in voluptatib⁹ carnis viuēdo ⁊ in aliis grauibus generat. Tandē incidit in graue infirmitatē: ⁊ cū sic iacetaret ⁊ nullū signū cōtritōis in eo appareret: quedā cognata ei⁹ cōsū eo sic deus dixit ei. Debilis es valde: ppepara te ad deū q̄ verā ꝛtritionē ⁊ petōz tuoz cōfessionē ⁊ q̄ sacramētoz susceptionē: et inoua illā q̄ p te passus est ⁊ mortu⁹ in cruce: vt peccata tua dimittat ⁊ adhuc spaciū fructuose pnie tibi ꝓrogat. Ad quā ille desperat⁹ rādit. Quid dicis tu michi de ꝛtritione ⁊ de sacramētoz ꝓceptiōe. Ego nūq̄ invita mea deū veraciter q̄siui: ꝫ semp ꝛtra deū vixi: ⁊ deū ad ira quouaui. ergo ia ab eo sum derelict⁹ q̄ amplius cū inuenire nō potero: q̄z eternaliter sentētiat⁹ sum ad eterna ignē ⁊ ad eternā mortē: et ia sum in ptāte oim dēmoniū. et addidit. Vides horrenda illud magnū in oppolito nostri. Dico tibi nō sunt tot calami in tecto et⁹ quot sunt iam dēmones circa me cōgregati: ⁊ hoc dicto mox agonizās expirauit ⁊ iſtricē alam dēmonib⁹ reddidit. Quinto q̄ vadit ad regionē ſi bi ignotā vbi nihil habebit nisi que ꝓmisit: ⁊ nescit qualiter ibi dispositū sit ⁊ vbi ꝓma nocte manebit: an in celo an in purgatorio: vel in inferno. Vñ legit q̄ filius⁹ vnius cuiusdā comitis iacens in agone dixit. O q̄d est mirabus. Ia cognosco me mortuū ⁊ habeo i mundo tibi magnas diuitias: multa castra: ⁊ multas ciuitates ⁊ ia multos hospitare possem: ⁊ ia morior: ⁊ nescio vbi hac nocte manebo: ⁊ q̄uocauit oēs amicos ad flendū. Hic filii pollūt dicere filiis q̄ habēt magnas et latas domos: qui forte etiā cito mortuū ⁊ nescio vbi manebit. Ie in futura regione inuenient⁹ ea bona que ꝓmisim⁹: ergo ꝓmittere debem⁹ bona ⁊ corde q̄ bonas meditatiōes ⁊ sanctas cogitationes. Dona de ore q̄ deuotas oratiōes ⁊ gratiarū actiones. de pedibus q̄ salubres gressus. de manib⁹ q̄ elemosynarū largitiones. Mat. v. Thesaurizate vobis thesauros in celo. apd Gal. vi. Que hō seminat hec ⁊ metet. Heu heu quidā puo volūt incipere seminare i agone. i. bona opa facere: cū iam debeāt metere. i. mercedē bonoz operū capere. ¶ Sexto q̄ hō in morte ydit tps gratie: ⁊ tps negociationis. Lu. xix. Negociamini dum venio. Iam cū sunt nūdine in quib⁹ possum⁹ pcā vendere q̄ pniam ⁊ celū emere per bona opera. Joh. ix. Operamini dum dies est: venit enī nox cū nemo operari ꝑt. Dei tum⁹ ergo multum esse solliciti ad merendū q̄ bona opa dū tps gratie habem⁹: q̄z in pūti cū tps mereādi ⁊ i futuro est tps remunerādi. ⁊ nihil est petitus tpe: q̄z in vna hora hō pōt tm̄ mereri meritū qđ sualet toti mūdo xp̄s vult nobis dare regnū celi in vno forō q̄m alicui emūt filio ꝓ oibus bonis suis sicut apli q̄d oia reliquerūt. vñ Mat. xix. Ecce nos reliquim⁹ oia. ⁊. Aliqui emūt ꝙ dimidia ꝑte bonoz suoz sunt facte? q̄d dixit. Ecce dimidio bonoz meoz do pauperibus. Alii ꝙ hausto aque. vñ Mathei. x. Qui dederit vni calicē aque frigide nō ꝑdet mercedē suā. Alii ꝙ sola bona voluntate. vñ Aug. sup ꝑs. Si pōt dare da: si nō potes alibile te ꝓba. Sonat deus intus voluntatē vbi nō inuenit facultatē. ¶ Septimo q̄ mors ꝓuat hoiem oib⁹ gaudiis mūdi. Eccli. xli. O mors q̄ amara ē meritoria tua hoi habenti pacem in substātiis suis ꝛc. Ergo quia hō dz gaudia mūdana ⁊ illicita relinq̄re cū sibi sit meritoriū cum tū in agone velit nolit opz eū ab his separari: q̄d ydellet hoīl semp in gaudiis ⁊ delitiis vixillet: ⁊ nunc ad tristicias: famē ⁊ miserias eternaliter trāsire deberet: ⁊ cōuerso q̄d sibi nocerent: si hic semp in pauptate ⁊ tristicia vixillet ⁊ iam ad diuitias ⁊ ad eterna gaudia transiret. Vñ xps dixit de bonis q̄ hic in tristicia viuunt. Jo. xvi. Tristicia vra vertet in gaudiū. ꝑs. Cū ipso sum in tribulatiōe eripiā eum ⁊ glorificabo eū. Et cōuerso ad malos dixit. Ve vobis q̄ nūc saturati estis ꝛc. Et iterū. Ve vobis q̄ nūc ridetis ꝛc. vnde Greg. in omel. Presentia gaudia sequūtur ppetua lamenta. Et de gulosis dicit Hiero. Impossibile est vt ꝓsentib⁹ quis ⁊ futuris fruatur bonis: vt hic ventrem illimentē impleat: ⁊ de delicijs tranleat ad delicias. Unde frequēter cogitare debemus ⁊ q̄

tempo time. Unde Ber. Quid fœtidius humano cadauere. ꝯ hoꝛ: bdi⁹ hoie moꝛtuo. Cuius erat in vita granissima ampleꝝ fiet in moꝛte hoꝛribilis aspect⁹. Quid ergo ꝓsit diuitie: ꝯ delicie: ꝯ honoꝛes. Diuitie nō liberāt hoiem a moꝛte. delicie nō liberāt a ver me. honoꝛes nō liberāt a feroꝛe. Qz ꝯ mō sedebat ogn⁹ in aula mō soꝛdet nudus in cā ba. Qui mō vescebat in delicijs in cenaculo: modo cōsumitur a vermib⁹ in sepulchꝛo. ꝛc. ¶ Unde si volum⁹ bene moꝛi tunc antea debemus discere bene moꝛi. Quid autem sit scire bene moꝛi patet per tale exemplū. Quidam mercatoꝛ trāsiens p siluam inuenit ibi heremitā centenariū degentem. A quo quesiit quid sibi faceret. Cui heremita: dico moꝛi Et mercatoꝛ que necessitas cum tu sis senex: quia als opꝛ te cito moꝛi. Et heremita ꝛ hoc est qđ timeo: quia scio me moꝛiturū: ꝛ tā ne scio moꝛi. Cui heremita. vitia dimittere ꝛ bonas opera facere. iuxta illđ ꝑs. Declina a malo ꝛ fac bonū. Mercatoꝛ vltra querit. Quid comedis q ita senex factus es. Cui heremita Cibum optimū. Et mercatoꝛ. Quis tibi ꝓparat hūc cibum. Heremita. coquus optim⁹. fniz fames. Mercatoꝛ iterū querit. Quid est deductio tua. Heremita. Recogito omnes annos meos in amaritudine aie mee: ꝛ vbi me bñ vixisse gratias ago dño deo meo. vbi autem male: doleo. Mercatoꝛ. Es ne diues. Cui heremita. plus habeo ꝯ volo scz coꝛpus filiꝯ Et mercatoꝛ. Ego velles moꝛi. Cui heremita. Uellem libēter bene moꝛi q ad vitam eternam ꝓficiē. Et mercatoꝛ. Posses ne me instruere bene moꝛi q ad vitam eternam possem ꝓficere. Cui heremita. possum. Et subdit. quid operis scis. Et ille. mercatoꝛ sum. Et heremita. Si mercari vis ꝛ dare ꝓ moꝛi minus respice cellā qđ est maius toto mūdo ꝛ eme illud ꝓ tēpoꝛali substātia tua ꝛ fac bonū. Quo audito mercatoꝛ reliqt oia bona tēpoꝛalia ꝛ factꝰ est deuotus homo.

¶ In eadem dominica. Sermo. cxvi. de viduis.

Et hec vidua erat. Luce vii. Mulier illa de moꝛte filii sui multum dolebat: ꝛ ideo lamentabiliter eum flebat. Doloꝛ autem eius causabatur. ꝓmo q ea q mater vnici filii fuit. Naturaliē enim mater plus diligit filium ꝯ pater: ꝛ ideo de moꝛte filii plus tristatur. ¶ Quare autē mater plus diligit filium ꝯ pater: quattuoꝛ sunt cause. ꝓma causa est: qz illud ꝓ quo plus laboꝛam⁹ plus diligimus mater autem plus laboꝛat circa filios ꝯ pater: tam in poꝛtando ꝯ in pariendo: ꝯ etiam in educando. Sed a causa: qz illam rem plus diligimus ꝯ certitudinaliter nostrā esse scim⁹. Mater autem certitudinaliter scit q filiꝰ de se genuit vir autem ꝛ si credat credere⁹ tñ nō est q de suo semine sit natus. vnde Iesus. iiii. etht. Patres plus diligunt filios ꝯ pēs: qz certioꝛes sunt de eis: ꝛ qz maioꝛes laboꝛes habēt circa eos. Tertia causa est: qz illam rem plus diligim⁹ in qua maiꝰ scim⁹ nos habere ius scꝛ alit phūs maioꝛ poꝛtio de substātia mis est in coꝛpoꝛe filii: ꝯ de substātia pēs. Quarta causa est: qz dicit Aug. Amicitia ꝛtrahitur ex cōsuetudine cohabitādi colloquēdi ꝛ ꝛsuādi. Mulieres alit cū filiis magis cōsueuerit cohabitare colloquijs ꝛuersari ꝯ pēs. Scdo causat doloꝛ eius ex eo q erat vnicus filius matris. Non erā alius filius remansit sibi q ipsaꝛ aleret ꝛ nutriret. Hoc quippe fꝛe erat ad filios parentes nutrire ꝛ fouere. vñ Exo. xx. Honoꝛa patrem tuū ꝛ matrē tuam. ꝛc. Intelligitur non tñ hoc de honoꝛe reuerentie: sed etiam bñficentie. Sed quia plus monēt exēpla ꝯ verba. ideo inducimur exēplo xpi qui de matre sua curā habuit⁹ in vita sibi obediēdo. Lu. ii. Erat subdit⁹ illis. Et in moꝛte ipsam iohāni recōmendando. ꝛ post moꝛtē sibi apparēdo. Tertio causabat eius doloꝛ eo q erat vidua. Uñ in ꝓmissis Ysa. dñ. Et hec vidua erat. Unde in pñti sermone tria sunt dicenda. Primo que requiruntur ad statū vidue. ¶ Secdo an sit melius manere in viduitate vel cōuersio cōtrahere. Tertio exēplū de viduis. ¶ Circa ꝓmū sciendū q vita vidue vt sit ei meritoria ꝛ xpo dedicata septem debz hēre. Primū est vt vere vidua discat dominos regere sibi cōmissas. Apls. i. Thi. v. Si autem vidua filios aut nepotes hz discat ꝓmo domū suā regere est enim acceptū coꝛā deo. Qz ad viduas spectat familiā hēre deuotam ꝛ honestā magis ꝯ alii homines. Et ad hoc debent familiā suam verbo ꝛ exēplo informare et monere: vt scz ecclesiā frequēter: missas ꝛ ꝓdicatiōes audiāt: vt cōfiteantur ꝛ cōicent ꝛpe pasche: vt deum in verbis ꝛ facti ꝓe oculis semp habeant: vt sint humiles ꝛ casti: misericoꝛdes ꝛ obedientes ꝛ sic de alijs. Et sic informando eos multū mereāt: qz zelus animaꝝ est maximū sacrificium. vnde Aug. Quicqđ in alijs edificas docendo exhoꝛtando oꝛis tua facis. Et de bono exemplo quod ꝓbent suis deus honoꝛatur ꝛ ipsi subditi emendā

tuz. Etiã the vidue q̃ se in hoc multũ merẽt. vñ Lelari⁹ i epla. Quãtis exẽplũ vere humilitatis ⁊ perfecte charitatis ostẽdẽt: cũ tantis ⁊ tãtis eterna p̃mia pollicebãtur. vnde Aristi. ii. ethi. Optim⁹ est ille qui nõ vtit bonitate ad se solũ: sed etiã ad alios. Quicqd enim ipli subditi postmodũ boni faciũt ipsa vidua gti ceps erit. vnde Lesa. in epla. Vñ dicta aia illa cui⁹ hũilitas alteri⁹ q̃tundit superbiã cui⁹ patientia p̃rimi extinguit inuidiã. Itẽ debẽt subditis suis illicita facta p̃hibere. l. ꝓhabãda ⁊ scãdalosa exempla. ehozeũ ⁊ ebzietatẽ et sic de aliis cogitãtes q̃ oz eas rõnem reddere coram deo q̃ ipsis subditis. Rom. i. Digni sunt morte nõ solũ qui faciũt: sed ẽt q̃ cõsentiũt facientib⁹. Decõm est q̃ vidua dz habere spẽ in dño. Apls. i. Timo. v. Que vere vidua est speret in dño. vt dicere possit cuz Judith. Spem in aliũ nũq̃ habui q̃ in te dñe. Sunt enim vidue pene oẽs desolate ⁊ tristes: etiã q̃nis diuites sint. Et hoc ꝓpter tria Primo: qz sepe decipiunt̃ iniuste: iõ qz sunt viro consolatore p̃uate. Mar. xii. Devozãt domos viduarũ. Decõ qz sepe molestant̃ cũ sint viris p̃uate qui debẽt eẽ defensores. Esa. i. Defẽdite viduã. Tertio sepe sunt in tristitia: quia non habent maritos p̃prios eas consolantes: ⁊ iõ graue pctm est contristatas viduas q̃tristare: ⁊ ex opposito magnũ meritũ ẽ eas q̃solari. Dñt ei iuxta stratã p̃sentẽ nequam seculi velut arbores quidã de q̃b⁹ q̃libz paretẽ conatur deportare. Jõ quotiẽscũq̃ tristãtur retrorsum debẽt hẽe ad rp̃m quẽ pelegerunt ꝓe oibus marit: qz ipe ẽ q̃ decõm ps. Viduaz etus bñdicẽs ꝛc. et pupillũ ⁊ viduã suscipiet ⁊ vias pcorũ dissipabit. Mã sicut colũba nidificat i foramib⁹ petre: sic vidua i vulneribus ihesu rp̃i. Et qñ tristant ⁊ molestãt sine a mũdo sine a diabolo: sine ab homib⁹ malis vel a corpe ꝓprio recurrsum debẽt hẽe ad vulnera xp̃i. ⁊ nũq̃ aliq̃ vxor habuit tantã spẽ in maritũ ꝓpriũ: q̃n vidua dz hẽe maiorẽ spẽ i rp̃m qz infidelis vir esset ille q̃ videret vxorẽ suaz cõtristatam ⁊ molestũ et posset eam iuuare ⁊ nollet facere. Item sciendũ q̃ tristari viduas et pupillos est vnũ de quattuor petis clamantibus in celũ de qua materia ꝛre ante serm̃. xiiii. G Tertiũ q̃ vidue nõ dñt eẽ ociose: ꝙ semp se in aliq̃ bono ope occupare. vnde apls. i. Thi. v. Redẽptor quasdã viduas dicẽs. Discant̃ assit ⁊ ociose discurrere domos suas. Periculosuz ẽ hoi cuiuscũq̃ stat⁹ sit q̃ sit ociosus: ⁊ maxime mulierib⁹. Hoc p̃: quia dñs posuit adã ⁊ euã in paradiso vt ibi operarent: ꝙ diabol⁹ inuenit eã ociosam ⁊ aggressus eã tẽptauit ⁊ decepit. Jõ dicit Hieron. Semp aliq̃d boni facito vt diabolus semp inueniat te occupatũ. Mã sicut i terra nõ arata ⁊ inculta crescunt vepzes: ⁊ i aqua stante nascũt vermes: sic i aia ociosa male cogitationes. Ber. Dim cogitationũ ⁊ tẽptationũ malarũ incẽtiuũ est ociũ. vñ Aug. Ociositas sine timore magna est nequitie: imo ociositas contra naturã hois. Job. v. Hõ ad laborẽ nascit sicut auis ad volandũ: imo ociosus ingnioz est bzut animalibus: qz nullum ens naturaliter est ociosũ. vt dicit Aristi. xi. animalia. Immo ociosus indign⁹ est pane quo vescit. apls. ii. ad Thes. iii. Qui nõ laborat nõ manducet. Et ociositas i hoie ẽ signũ carẽtie gracie dei. vñ Chzy. sup Mat. Qui hñt spm̃ dei nõ sunt ꝙtenti sedere ociosi: ꝙ ipse spus q̃ est in eis vzget eos aliq̃d bonũ appẽdere. vñ Aug. Si possibile sit nẽo te aliq̃n nisi aut legentem aut ozantẽ inueniat. Dñt enim alique vidue mulieres tã nobiles q̃ verecũdant̃ laborare ⁊ tales deberẽt admittere q̃ btã Elizabeth filia regis vngarie ⁊ vxor lantgrauii thuringie filabat ⁊ laborauit cũ ancillis suis: ⁊ i se vestiuit nudos. sic ꝙ tu nõ es indigẽs: tñ multi sunt pauperes q̃ laborare nõ pñt: ⁊ ꝓpter illos tu debes laborare vt eis cũ tuis laborib⁹ possis subuenire. vñ Au. i lib. de vita xp̃iana. Illã eleemosynã dei⁹ approbat q̃ de iustis laboribus ministrat. Quartum est q̃ vidue nõ debent esse verbose. Unde licet verbositas etiaz reprehensibilis sit in viris tamẽ magis in mulieribus: ⁊ maxime in viduis et virginibus. vnde apls. i. Thi. v. reprehendit aliquas viduas di. Non solum ociose: sed esset verbose loquentes quo nõ oz. Q Unde sciendum decõm Chzy. q̃ mulieres sũt incaute molles ⁊ fragiles: qz incaute: iõ de facili decipiunt̃: q̃ molles: ideo ad bonũ vel malũ cito flectunt̃: qz fragiles. ideo de facili superantur. In signum huius diabol⁹ in paradiso non est aggressus virũ: sed mulierẽ. sciens q̃ femina facili⁹ deciperet q̃ vir: ex eo q̃ incautioz est. et citius flecteret. ex eo q̃ sexus mollioz est et facilius vinceretur. ex eo q̃ sexus fragilioz est. et ergo vidua debet esse moderata ⁊ discreta in verbis: vnde Hiero. In verborum ponderе consistit probatio vite. Math. xv. Ex abundantia cordis os loquitur. ergo verba pudica ⁊ honesta sunt signa pudici cordis. ꝙ verba impudica ⁊ inhonesta sunt signa impudici cordis. vnde Chzy. super Mat. Quale cor vnusquisq̃ habet talia verba loquitur. Ut

ta.iii.ethi. Qualiterq; vnusq;q; est talis dicit & taliter opat. ¶ Vidue aũt q; ẽgines ꝑhẽt habere pudica verba honesta & utilia. Exẽplo bte ẽginis marie: de qua legit ꝓout in euangelijs reperit q; septies fit locuta bis ad angelos ꝑmo. Quo fuit illo qñ viz nõ credidit. Scdo qñ dixit. Ecce ancilla dñi. ꝛc. Ad elizabeth etiã bis. Primo qñ ea salutauit. Scdo qñ dixit. Magnificat aia mea dñm. ꝛc. Ad filiũ bis. Primo qñ post triduũ eũ inuenit i templo eũ dixit. Fili q̃d fecisti nobis ꝛc. Scdo qñ dixit in nuptijs. Vinũ nõ habẽt ꝛc. Et facti cũ ministris qđ dixit. Quicq̃d vobis dixerit facite. Sic etiã vidue & virgines debent sumere exẽplo marie. Prouerb. xxi. Qui custodit os suũ & linguã suã custodit ab angustijs aiam suã. Quũq; cũ alijs bonus & ꝓfect⁹ esse nõ nouit habeat custodiã oris sui. Jaco. i. Qui putat se religiosum esse nõ refrenãs linguã suam huius vana est religio. vñ Job. xi. Nũquid verbosus iustificabit: aut si vidua vult deo placere: tũc debz linguã suam refrenare.

¶ Quintũ est q; vidue gerere debent hũilẽ vidualẽ & nõ curiosã & ornate incedere. vñ ap̃s. i. Thi. v. reprehẽdit qualdã dicens. Non solum otiose: sed etiã curiose discũt ire domos & circuire domos suas. Periculosum est cũ viduis fœm̃ cursum mundi se ornare: q; pulchre vestite citius decipiunt & crebrius a demonijs capiunt. Vñ legit de beata Elizabeth q; post mortẽ mariti sui vestes griseas & abiectas induit. Fuit eñ tũc habit⁹ eius ita deiect⁹ vt deferret griseum pallij pãnos alter⁹ colozis ꝓlongatũ & manicas ruptas cũ panno alteri⁹ colozis reformata. Cõtra hoc aliq̃ vidue facilit q; se ornãt in vestib⁹ volẽtes duob⁹ dñis seruire & placere. i. xpo & mũdo quod est cõtra euãgelium. vnde etiã ap̃s Gal. i. Si adhuc mũdo placerẽ seru⁹ xpi nõ essem. Jtẽ Jacob. iiii. Qui amic⁹ est huius mũdi dei inimicus ꝓstituit. Vñ ornatus mulieris magis reprehẽdibilis est in viduis: & virginib⁹ q; in cõiugatis: q; vxor cõiugata licite pot operã dare vt placeat viro suo: sed ꝑ hoc qui est sponsus viduaꝝ & virginũ nõ queat exteriorẽ ornatũ corp⁹is in suis sponsis: sed interiorẽ pulchritudinẽ alie ergo sicut vxor cõiugata ornata se cũ vestib⁹: sic vidue debent se ornare cum virtutib⁹. i. humilitate: castitate: patiẽtia: misa & sic de alijs virtutib⁹. Ergo vidua q; xpo vult placere dz humiles vestes gerere: in peplis palleis: tunicis: & sic de alijs Sextũ est q; vidue debẽt se diligẽter exercere in operib⁹ mis citra pauges & nobiles. exẽplo Elizabeth q; infirmos portauit & ipsos lauit. Vñ cantic de ea. Mulieres opulẽte audite & facite fœm̃ hãc ꝛc. Vñ apls. i. ad Thi. v. Vidua eligat in bonis op⁹ testimoniũ habere si filios educauit: si hospitio pauges suscepit: si sctoꝝ pedes lauit. Et merito vidua dz esse misericors pauperib⁹: q; fidelis vxor non comedit nec bibit sola: si impartit viro suo q̃q̃d boni hz. Sic vidua xpo suo sponso impartiri dz. i. pauper⁹ largiẽdo & subueniẽdo. Math. xxv. qđ vni ex minimis meis fecistis. ꝛc. Jtẽ qñ vxor fidelis videt virũ suũ in infirmũ: cõpatit & seruit sibi: sic & vidua dz seruire & cõpati pauper⁹ & infirmis ꝓpter xpm qui est sponsus ei⁹ & reputat sibi esse factũ q̃c̃q̃d pauperibus fit: ergo vidue dñi cibare esurientes: potare sitientes: & sic de alijs op⁹ mis tũc xps q; est sponsus eaꝝ dicet eis in extremo iudicio. Math. xxv. Esurini & dedistis michi mãducare ꝛc. ¶ Septimũ est q; vidua dz corp⁹ suũ subiicere spũi & aim ad deũ erigere in deuotiõe & attẽta oõne: vt aũt corp⁹ subiiciat castigare dz illud cũ ieiunijs & abstinentijs. Vñ legit de iudith q; induit cilicium & ieiunauit oib⁹ dieb⁹ ꝓter sabbtũ. Sic & legit de anna ꝓphetissa. vt habet Lu. ii. q; vixerat cũ viro suo septẽ annis a virginitate sua & hec vidua erat vsq; ad annos. lxxxiiii. q; nõ discedebat de tẽplo ieiunijs & obsecrationib⁹ seruiẽs deo die ac nocte ꝛc. Ad viduã eñ spectat vt delicias carnis fugiat. vñ ap̃s. i. Thi. v. Vidua q; i deliciis viuit mortua est. Vere. Periculũ castitas in delicijs. Ergo vidua q; vult ee casta & vult xpo placere dz viuere in abstinẽtio. vñ Hug. de sancto vict. Parca enim vita occidit vitia libidinẽ extinguit: virtutes nutrit: animũ roborat: mentẽ ad celestia elevat. Jtem vidua dz esse in oõnib⁹ deuota: q; ad viduã ptinet multum & frequẽter orare. Ratio. q; illud tps q; vxor cũ marito suo & pueris suis expẽdit die noctuq; hoc ipsa vidua expẽdere dz in deuotione: in cõtẽplatiõe in oõne & sanctis meditationib⁹: q; quelibz vxor libẽter & amicabiliter loquit & queritat cũ marito suo quẽ diligit. Sic vidua libẽter dz loqui & cõuersari cũ sponso suo xpo: & hoc est in oõne & cõtemplatiõe. vñ Aug. sup̃ ps. xxxv. Oratio tua locutio est ad deum qñ legis de⁹ tibi loquit: qñ oras cum deo loqueris.

¶ Quantũ ad fœm̃ queritur vtrũ melius sit ymanere in viduitate vel cõuersio cõtrahere matrimoniũ. Vñ detur q; melius⁹ est mulieri in viduitate ymanere q; cõuersio ad cõiugium trãsire ꝓpter quatuor causas. Prima

qz hoc maioris castitatis est iudicium. quãdo enim mulier totiens nubit: signum est incõtinentie. Cum vero vidua manet signuz est magne cõtinentie. Apls .i. Thi. v. Vidua eligitur que fuit vni⁹ viri vxor. In aliis⁹ hoc inueni: vt post ꝙ vna turtur mortẽ reliqua alteri non iungat. Ber. Pudeat ad negociuz honestũ ratione nõ posse in hoie qđ natura põt in volucre. Scha qz hoc est signũ maioris amoris ad primũ virum. qñ. i. amore primi nullũ aliũ vult accipere. Cũ enim fuerunt ambo vna caro mortuo viro remãsit mulier ꝙ quasi etiã mortua nubere amplꝰ nõ deberet. vñ refert Hiero. cõtra Iouinianũ q̃ cum valeria vidua rogaret secũdz vir accidit. Rñdit se hoc nõ posse facere: qz vir suꝰ adhuc viueret: quibꝰ admirãtibꝰ dixit. Quãdiu vixero vir meꝰ q̃ amore semp viuet in corde meo Tertia causa est ppter maiorẽ securitatẽ. Vidua enim sui dña est in pace vivit. Et si accipit viruꝫ dilerimini se exponit: qz forte habebit virum durꝫ. vñ Hiero. refert vbi supra q̃ cum Anania vidua rogaretur vt secundario nuberet. Rñdit se hoc non posse facere: qz bonũ habuerat virum ꝙ si secũdum duceret aut esset bonus aut malus. Si bonꝰ semp esset in timore ne ipsum ꝑderet. Si malus semp eẽt in dolore q̃ post tã bonũ vir illũ prlimũ haberet. Quarta cã est: qz ad seruiendũ deo hz maiorẽ libertatẽ. Apls .i. Cor. vii. Qui sine vxore est: sollicitus est q̃ dei sunt. Mã vidua põt surgere ꝙ dormitũ ire qñ vult: ꝙ etiã põt comedere ꝙ bibere ꝙ ieiunare qñ placet. Iniũg põt pauperes hospitio recipe: elemosinã da ex infirmos visitare: ecclias ꝙ sermones frequẽtare: ꝙ sic de aliis. Sciẽdũ tñ q̃ vidua inuenis que adhuc põt pueros parere: licite ꝙ sine petrõ põt cõtrahere: sed sic ꝑmanet in viduitate melꝰ facit ppter quattuoz causas superiꝰ dictas. ¶ Hz quãtũ ad tertiũ sciẽdũ q̃ deo ẽ valde acceptũ qñ inuenis mulier deo se offert in viduitate ppter deũ pleuerãdo. Unde legit tale exẽplum q̃ puella nobilis in sua adolescẽtia marito est tradita: ꝙ in vnꝰ anni spacio etꝰ mortꝰ est viduata. Quã cũ cõsanguinei inducerẽt vt secũdario ꝓtraheret: elegit magis sponsalibꝰ nuptiis copulari xpo in quibꝰ a luctu incipit: hz ad gaudia eterna ꝓuenit q̃ carnalibꝰ nuptiis subtici: q̃ a letitia semp incipiũt: ꝙ ad finẽ cũ luctu tendunt Mox ergo vt eius maritꝰ defunctꝰ est abiectio seculari habitu ad obsequẽtis dei seruitiũ se tradidit: ꝙ ei multis annis in simplicitate ꝙ puritate cordis seruiuit obsequibꝰ deuotis insistẽdo largas elemosinas pauperibꝰ erogãdo. Cũq; ops dens ybernũ iam mortẽ q̃ laboꝛi reddere decreuisset caneri vicere sua milia grulla. Nocturno aũt tpe ante lectum eius duo cãdelabra lucere cõsueuerãt. qz dei ꝙ amica lucis. i. xpi nõ solum hostiales: ꝙ ꝛ corporales tenebras odio habuit. Quedam mulier quadã ex hac eadem infirmitate fatigata vidit beatuz petrũ aplm inter utrumq; candelabra ante suũ lectum cõstitisse: nec perterrita timuit: sed ex amore sumꝫ sanctum exultauit: eiq; dixit. Quid est dñe. dimitte michi ꝑccata mea? Cui ille benignissimo vultu respõdit. Dimissa sunt. Veni ꝙ in: ra in gaudiũ dñi tui spõsi. Et sic vilio apli ablata est. Tertia autẽ die vidua ista a xpo eius sponso defuncta est.

¶ Dominica xvii. sermo. xvii. de celebratione festoꝝ.

CUm intraret iesus in domum cuiusdam ꝓncipis pharisei sabbato manducare panẽ ꝙ ipsi obseruabant eum. Luce. xiiii. Math. xii. Xps in sabbato sepe docebat ꝙ curabat infirmos vt plures qui ad sabbatuz cõuenirẽt lucrifaceret. Vñ ad manducãdũ cum illo ꝓncipe sabbato intrauit nõ ppter cibum hz alaꝛ lucrũ vbi etiã hydropicũ illũ in corpore ꝙ mente curauit. Hi ipsi pharisei obseruabãt eũ querendo opera sua: ex eo q̃ in sabbato ea faciebat dicẽtes: vt hẽ Jo. ix. Non est hic hõ a deo q̃ sabbatũ nõ custodit Vñ in pũti sermone quattuoz sũt dicenda. Primo quare sabbatũ sit translatum in diem dñicũ: ꝙ ꝓuilegia q̃ hz dies dñica ꝑ alijs diebus. Secõ quõ violatio festoꝝ octo modis cõtingit. Tertio qñ festũ est incipiendũ: ꝙ qñ terminãdũ. Quarto quõ puniant q̃ non celebrãt festa. ¶ Circa ꝓmũ sciendũ q̃ dies sabbati trãslata est in diẽ dñicũ quadrupliciter. Ꝓmo ob memoriã bñficii dñice incarnationis ꝙ natiuitatis xpi: qz sicut die dñica mũdus fuit creatꝰ: sic eadẽ die fuit per mysteriũ incarnatiõis reparatꝰ. In hoc bñficio dignissimũ est in memoria iugiter habẽdum qz ꝑ hoc deꝰ summã bonitatẽ ꝙ charitatẽ nobis exhibuit dicẽte apto Ephe. ii. ꝓpter nimiã charitatẽ qua dilexit nos deꝰ misit filiũ suuz in mũduz. ex maxima enim charitate processit q̃ verbũ eternũ hõ fieri et nasci voluit. vt nos deificaret: vt hoiem abiectũ ineffabiliter exaltaret: et vt hoiem modicũ de thesauro diuinitatis compleret. vñ Augu. Imanuit te dñs ꝙ fecit se ꝓpter te hoiem. Deꝰ subiectꝰ fit ꝙ qui

dauit se.leitmauit se ꝙ suscepit te.Exinaniuit se maiestate ꝙ implenit te diuinitate.Deleꝯ dit vbꝛ ad te vt tu afferrderes vbꝛ ad eum. Octo ꝓpter memoꝛiã dñicii resurrectiõis que fuit dñica die facta ꝙ est cã ꝙ expꝛlar no stre resurrectiõis.Nã illa die dñs cõtulit no bis tria bona.Pꝛio qꝛ mortẽ nãz destruxit: ꝙ eã in seipso occiso occidit. Octo qꝛ naturã nostrã vẽe imoꝛtalitatẽ induit: eã imoꝛtalis ꝙ impassibilis resurrexit.Tertio qꝛ timoꝛem moꝛtis abstulit:qã ꝙ suam resurrectionẽ de eterna beatitudine nos assecuranit eã certũ sit ꝙ membꝛa sequi debẽt vbi caput p̃cessit.Exe. Oi membꝛa nꝛi redẽptoꝛis sum⁹ ꝓmamus in nobis ꝙ iam gestũ ꝓtat in capita. Tertio dies sabbati translata est in diẽ dñicã ne vi deamur iudaizare diẽ sabbati moꝛe iudeoꝝ obseruãdo:qꝛ scõm Hosti.in sabbatũ maxime laboꝛare debem⁹ ne iudaizare videamur. B Quarto ꝓpter dignitatẽ diei dñice.Nã scie dũ ꝙ.xii.dignitates diei dñice inueniũtur in sacra scꝛiptura. Pꝛima qꝛ illa die deus creauit celũ ꝙ terrã ꝙ angelos. Octa qꝛ archa noe ste tit illa die post diluuiũ sup mõtes armenie. Tertia qꝛ eadẽ die dñs eripuit pplm suũ de egypto i manu fꝛti ꝙ bꝛachio excelso.Quaꝛ ta qꝛ eadẽ die pluebat ꝓmiꝰ mãna de celo in cibũ filioꝝ israel exhibitũ in deserto. Quinta:qꝛ eadẽ die ꝙs est natꝰ de virgine maria. Sexta:qꝛ eadẽ die ꝙs baptizatꝰ est a Johãne in iordane. Septima: qꝛ eadẽ die quercebat aq̃ in vinũ in nuptiis qũ fuit initiũ signoꝝ que fecit iesus in conspectu suoꝝ discipulorꝝ. Octaua:qꝛ eadẽ die satiauit q̃nq milia hoiꝝ de q̃nq panib⁹ ꝙ duob⁹ piscib⁹. Nona:qꝛ eadem die dñs honoꝛificatꝰ est cũ palmis: scilꝛ in die palmaꝝ. Decima:qꝛ eadẽ die resurꝛexit a moꝛtuis. Undecima : qꝛ eadẽ die emisit spũm scm suis apl̃is. Duodecima:qꝛ eadẽ die erit dies iudicii extremi vt plures opinãtur: ꝛ tñ certitudinaliter hoc nemo scit nisi solus deus.ergo honoꝛifice debem⁹ honoꝛare ꝙ celebꝛare hãc diẽ ꝛ nõ eandẽ in numero tñ eã dẽ in specie itelligere debem⁹:vt ꝓz cuilꝛ in mitti.Nã scõm ius canonicũ Cõstat diẽ dñicam iter festas ꝙ ꝓcipuas festiuitates ꝛtinere.Ergo dẽ Exo.rr. Memẽto vt diẽ sabbati sanctifices.i.summo studio illã diem honoꝛes: nihil.s.operis manualis in eo faciẽdo ꝙ posset impedire quietẽ mẽtis in deo.vñ dẽ in decr. Dñica die nihil est agendũ nisi soli deo vacãdum.de cele.di.iii. Jeunia. C Quintus ad scõm sciendũ ꝙ octo modis cõtingit ꝓceptũ de celebꝛatiõe festoꝝ transgredi. Pꝛimo ma nualiter opando: qũ ꝓhibitũ est a deo. vnde Exo.rr. Nõ facies in eo ois opꝰ.Ex quo ꝓz ꝙ quicũq sabbatũ violat peccat moꝛtaliter. Secundo tñ ꝓp a peꝛsõ moꝛtali:laboꝛãdo i die festiuo in quattuoꝝ casib⁹. Pꝛio ꝓpter laboꝛem vel opis modicitatẽ:puta si laboꝛ tã modicꝰ sit ꝙ quietẽ mẽtis impedire nõ possit in deo qꝛ solꝰ ille laboꝛ q̃ turbat quietẽ animi ꝙ ꝓsꝑit⁹ libertatẽ cantat moꝛtale petiõ. Octo ꝓpter laboꝛis necessitatẽ q̃ tãta dꝛ esse.vt laboꝛ opis sine ꝛei ꝓiculo ꝓmitti vel differri nõ ꝓsit:sicut cõtingit in messib⁹ ꝓpter incursum hostiũ.vel ẽt scõm Guil.si iacentib⁹ segetib⁹ in agꝛo vel feno in ꝓato immineret tẽpestas ꝓsit inde remoueri. Item nõ videntur peccare moꝛtaliter carnifices ꝙ pincerne q̃ ꝓparãt victualia.vt sequẽti die vẽdant si ꝓz nõ poterũt comede ꝓparare aut ꝓparata seruare. Jtẽ sicut ꝛtingit in vindemiis ꝓpter trigua: ꝙ in captura allecũ q̃ solũ sit tpe determinato: in talib⁹ ẽm excusat necessitas q̃ legẽ nõ ligat vt ꝓz extra de ꝛsue.c. Quãte. Tertio ꝓpꝑ coꝛdis pietatẽ:qꝛ dñs dꝛ ꝓpter deũ arare: ꝙ agꝛũ pauꝛis seminare vel adducere religiosis liꝛgna:vel aliis miseꝛis ꝓdis. Quarto ꝓpꝑ utilitatẽ publicã:puta laboꝛare aliqd ꝙ pote q̃ reꝑpit ciuitatẽ:vt ꝙ via cõi:vl ꝙ ecclia reparanda Sciẽdũ tñ ꝙ Guil.di.ꝙ non credit ꝙ dñicis diebꝰ aut maioꝛibꝰ festiuitatib⁹ liceat laboꝛes fieri.De minoꝛib⁹ aũt festiuitatib⁹ sicut infra octa.pasche pẽthecostes ꝙ filib⁹ credo ꝙ liceat seq̃ cõsuetudinẽ regionis. Ad hoc aũt ꝙ tales laboꝛes licite fiãt oꝛ ꝙ nõ fiant vsq ad vltimã fatigationẽ:vel ne ꝓpter hoc dimittatur missa vel huiꝰmodi diuina:ꝙ q talia nõ fiãt ꝓpter affectionẽ carnalẽ ꝙ spem remuneratiõnis:ꝛ ꝓpter deũ: ꝙ paupꝛtas filioꝝ exigẽ videꝛ. Octo trãsgredit hoc ꝓceptũ de celebꝛatiõe festoꝝ frequẽtãdo seculares placita ꝙ exercẽdo actũ iudiciariũ. est ẽm iure statutũ vt illo die strepitꝰ iudiciarius ꝙquiescat. vñ dẽ in decre. Festiuis diebꝰ a iudicijs ꝙ placitis ẽt abstinẽdũ.xv.q.iiii. Placita posset tñ illa die vt dicit Guil.in glo. ꝙ pace tractari:vel ꝙ pace firmãda iuramẽtũ licite ꝓstari. Jtẽ qũ causa tractãda illa die esset debilis vꝛ miserabilis ꝓsonaꝝ q̃ alia die nõ posset expediri: tũc qꝛ licite posset fieri. Sciendũ ꝙ illi multũ ꝛprehẽsibiles sunt q̃ fabulationes suas in diebus festiuis ꝙ i loco sacrato.s. in cimiterio expediũt. Et hoc ꝓz i co. scꝛs Aug. ꝙ Ho. Cimtertiũ gaudꝛ eadẽ eminitate quã hꝛ ecclia: ergo sicut illicitũ est in ecclia talia placita:ꝛ tales fabulatiões exercere:sic ꝙ i cimeterio ẽ nõ

licitum talia fieri:qz est locus deo sacratus
ibi requiescit corpora sanctoz defunctoz. D
Tertio transgredit mercatis licendo. Hic
queritur quid de eunti9 ad nundinas et ad
mercata que fiũt in festiuitati9. Hic scḋm
Guil. si aliquis hoc facit nõ ex cõsuetudine:
sed p̃ sua necessitate vel ante audiuit diuia nõ
credo q̃ peccet mortal. Secus si cõsuetudi
nie seu lucrandi cupiditate. vel maxime subtra
hendo se a diuinis aut etiã si hmõi mercata a
prelatis illius loci prohibita sunt. Mercata
tñ que ex quadã necessitate fiunt de victuali
bus et necessariis ad diẽ aliquẽ nõ credo illi
cita esse dũtaxat̃ propter hoc nõ se subtrahant
a diuino officio. Heu hoc nõ attendũt isti in
sitores et mercatores qui in nũdinis et de di
cationib9 vel in aliis festiuitatibus summo
mane sua venalia exponunt: et totus diuinũ
officium negligunt: nec illa die missam vel
sermonẽ audiunt: et in hoc deũ grauiter offẽ
dunt. In signum hui9 tpe pasche prohibetur
cõito oibus talibus qui mercãtias suas dieb9
festiuis exercent. et cõito non ꝓhibẽt nisi pro
peccato mortali. Quarto qui vecturã in die
bus dñicis et festiuis exercent. In signũ hu
ius queritur de his qui dñis suis vecturã blado
cum adducunt in diebus festiuis. Hic scḋm
Guil. q̃ non excusant nisi aliqua necessitate
ad hoc eos cõpellat. Et insuper tales dñi qui
eis dant occasionẽ vel inuent eos talibus die
bus exercere vecturã participes sunt illoꝝ
peccatoꝝ. Sed vectores matrimonioꝝ: vt ali
mentoꝝ: vel personaꝝ ad loca remota cum
alĩ non possint sine graui damno. et incom
modo credo excusari: sic est de viatoribꝰ et
cursoribus. Tñ bonum est talibus vt antea
missam audiant maxime in diebus festiuis.
Heu hoc isti rustici non attendũt qui qñq; ad
quinq; vel quattuoꝝ miliaria vehunt et nun
q̃ missam vel sermonẽ audiunt illa die. Qui
to sunt mechanici sicut fusteratores equoꝝ:
minutores holm et sic de aliis. De quibus di
cit Guil. Dñi in festiuitatib9 hoc faciunt ꝓpi
cipaliter ꝓpter necessitatẽ eoꝝ quibus serui
unt: credo q̃ posit excusari. Secus si ꝓpter cu
piditatem lucri hoc faciunt sed isti qui de tali
bus requirunt eos excusant si alĩ non pote
rant sibi ꝑmode prouidere: alioquin nõ excu
santur. Secto qui faciunt festa de floꝝib9 in
diebus festiuis de quibus queritur vtrũ pec
cent mortaliter. Hic q̃ nõ sunt excusabiles
tales ꝓpter periculũ quod ex facili posset con
tingi ex abusu hmõi rerũ que sunt incitamẽ
ta vanitatis et lasciuie quin violet obseruan
tia diei facere non operando talia festa. Vel
posset esse labor tã modicus et sine pecca
ad lasciuie intentionẽ: sed ad modicã et mode
ratam recreationẽ quod non esset petũ mor
non mortale. Per est finis Guil. Sed
ptimo sunt qui in vigiliis festiuitatũ et in die
bus festiuis peccant circa quos dẽ Exod. xx.
Memento vt die sabbati sanctifices. i. diuino
studio ꝓcipue petã mortalia caueas: nichil
facinoris in eo operãdo vel cõmittendo alieni
mali: qz multũ maius est petũ dei inquie
in tali die festo q̃ in aliis diebus. vñ narrat
Greg. in lib. dyalo. q̃ quedam vxor legitimi
a suo vico in sabbato de nocte cognita cũ in
diuina die se ꝓcessioni cõtingeret a diabolo ar
ripiebatur et multũ ab eo torquebatur et ve
xabatur. Et si hoc sit in legitimis personis q̃
ta pena cõsumptus illegitimus plectend9 erit
Item isti sunt valde peruersi qui in tpe sanc
cto et in dieb9 festiuis nõ volũt sancte viuere
qz sicut loco sancto deferendus est honor: sic
etiam tpi sacro. Unde si quis in oibus festi
uitatibus arauet vel foderet ipse valde mul9
reputaret. quõ ergo nõ multũ amplius pec
res sunt qui in diebus dñicis fornicantur et
chorizant: vel se inebriant: vel ludũt et sic de
aliis vicijs. Licius etiã cõcedi posset q̃ aliqs
diebus festiuis arauet vel foderet q̃ q̃ seruus
in die dñico fornicaret vel chorizaret vel ine
briaret. De chorea hre ad. sec. xxvii. D
Octauo qui in vigiliis festiuitatũ et sabbatis
de nocte nimis diu laborãt: tales contra ꝓ
ceptum de celebratione festiuitatum faciunt
Unde ꝓtũ ad tertium membrũ hui9 sermo
nis queritur qñ debeam9 festum aliquod incl
pere. Hic q̃tũ ad feriationẽ a vesperis in ve
peram. Et intellige q̃ festoꝝ initiũ et finis
iuxta eoꝝ qualitatẽ et regionũ cõsuetudines
seruari debent: et sic magnitudo eoꝝ exigit q̃
ns incipere et tardius terminari. extra eo. A
niam. Ego hic reprehendit stultitia quoꝝ
dam hoim simpliciũ qui non reputãt pecca
tum esse sabbatis diebus de nocte diu labora
re: et feria secũda de mane laborare: petũ re
putant: quod tñ non est verũ. Et rõnem hu
ius assignant. Dicunt enim q̃ sabbato de sero
ale exibit de purgatorio ante plenariã pur
gationẽ et satisfactionẽ vsq; ad horam tertiã
et tunc iterũ reintrabunt cũ aliquis primo ce
pit laborare: quod falsum est. Quod aũt ale.
non exibunt de purgatorio ante plenariam
purgationem et satisfactionẽ ostendit. Matth.
v. vbi dr. Non exibis inde donec reddas no
uissimum quadrantẽ. vñ Humbertus. Nun

enim a quo ꝺ̃ vel facies videbit vnus per ꝙ nam veniali ꝓ̃ quadrans minimus ꝙ̃ solvatur. Et hoc est dictū ꝺ̃ tū ad tertiū. ¶ Sed ꝺ̃ tū ad quartū sciendū est ꝙ illi q̃ laborant in diebꝰ festiuis ⁊ nō curāt percipere dei ⁊ ecclesiales triplr puniunt quandoq; a deo. Primo in temporalibꝰ: qz ex hoc nō ditātur qz quicquid lucrantur in temporalibꝰ hoc ꝙ̃ ꝓ̃ sunt in spiritualibꝰ que sunt bona animę. Insuper quādoq; habebunt infortunia in tē poralibus ex permissione diuina. ꝯ. ꝙ captiuā mr: vel a captoribꝰ spoliantur: vel equi eoꝝ ledantur vel moriantur: vel domus eoꝝ cō burantur: vel alia infortunia accidunt eisꝙ sic depauperantur. Secūdo tales multotiēs puniuntur in corpore: qz quandoq; infirmā tur tales per vnū mensem vel duos: vel quā doq; cadunt ⁊ frangūt crura vel brachia: ⁊ sic de similibus. Et tunc oportet eos festinare cū merito ꝺ̃berēt laborare: qz antea laborare nunt cū festinare ꝺ̃berēt. qz scḝ Salom. Perq; que homo peccat per hec et punietur Tertio puniunt in alia quod maximū est qz quotiens festū soluunt totiēs peccāt mortaliter ⁊ iam ꝓpriā occidūt. Ezech. xxi. Qui polluit sabbatū morte morietur. Unde sciendū ꝙ qui violant festiuitatē diei dñice peccāt i patrem ⁊ filium ⁊ spūm sanctū. In patrem cuius potentia mūdum redemit. In filium cuius sapientia mūdum creauit. In spiritū sanctum qui tali die in mūdum missus est: ⁊ per consequens tales ingrati sunt suo creatori: redemptori: ⁊ consolatori. Et ꝙ tales trāsgressores deū grauiter offendāt cognoscitur in illa punitione que facta est ex nutu dei sup hoīem q̃ ligna collegit in die sabbati. vnde legit Nu. xv. Factum est cū filii israel essent in solitudine et inuenissent hoīem colligentē ligna i die sabbati obtulerunt eū moysi et aaron et vniuerse multitudini qui recluserūt eum in carcere nescientes quid sup eo facere ꝺ̃berēt dixitq; dñs ad moysen. Morte moriatur homo sic lapidibꝰ obruat eum omis turba extra castra. Cuiq; eduxissent eū foras obruerūt eū lapidibꝰ: ⁊ mortuꝰ est sicut preceperat dominus. ¶ Sed ille q̃ festinat deꝰ dat ꝓsperitatē: corpis ⁊ alie. Exēplū legimꝰ de duobꝰ fratribus: quoꝝ vnꝰ habuit multos pueros cū vxore sua: ⁊ ille nō dimisit quin oī die libēter audiret missam: ⁊ in oībꝰ ei ꝓspere successit. Et alius nullū puerū habuit. sed solū vxorem et quotidie laborauit tā in diebus festiuis q̃ et in sacris noctibꝰ. ⁊ raro missam audiuit ⁊ tā semper in paupertate vixit qui semel quesiuit ab alio fratre vñ sibi sta bōa venirēt q̃ cū ille suis ⁊ vxore sua sp tā bene haberēt: ⁊ ipe pꝰ laborauit ⁊ tā sp egēs erat. Qui rndit Frater ibi mercē ⁊ obsq; dubio tale reperiā. Quare facto duxit eum secū ad ecclesiam. et finita missa dixit ei. Vade mō ad laborē tuum. Sequenti die iterū venit de mane ad domū eius ⁊ duxit eū itē secū ad ecclesiam. Et finita missa fuit eū redire ad domū suā vt laboraret artificium suū. Tertia die iterū de mane venit ad domū ei⁹ volens eū secū ducere ad eccliā. Et ille Charissime si vellē ire ad ecclesiam q̃ me scire diū. Ego bñ feci a te vt duceres me ad locū vbi thesaurū inuenisti vt et ego etiam possem sic ditari. Tūc ille dixit. Alium locū nō habeo vbi thesaurū coꝝgis ⁊ ꝓmium vite eterne requiro nisi ecclesiam. Q bñe audi nisti dñm loquentē in euangelio. Primum q̃ erite regnū dei: ⁊ hec oīa adiicient vobis tunc alter cōpunctꝰ ⁊ quomodo xp̃o factus deuotus post hoc semper libenter missam audiuit: et tunc etiā sibi ꝓspere in omnibus successit.

¶ De eodē euangelio Sermo. cxviii. De diuitiis non appetendis.

Ecce quidam hydropicus erat ante illū ꝛc. Beda dicit hydropisis est morbus ab humore aquoso vocabulam trahens. Grece eñ hydor aqua vocatur Cui proximū est ꝙ magis abundat humore inordinato: tāto amplius sitit. Per hydropisim igit intelligere possum⁹ sitim sine appetitum diuitiarum ⁊ delitiarum. Eccli. v. Auarus nō implebitur pecunia: Unde Grego. in omel. Dic auarus ex inuidia siti multiplicat qz cū eā q̃ appetit adeptus fuerit ad appetēdā alia amplius anhelat ergo q̃ hydropicū istū intelligere possum⁹ appetitū diuitiarū. ¶ Cui in pūti ser. dicendū est quō hoīes peccāt appetendo diuitias. Pro quo sciendū ꝙ appetēdo diuitias peccāt dupliciter ex parte hoīm. Primi sunt qui cōpiscūt bona aliorū: sed scientes ꝙ nō pūt obtinere vel cōcupitā nō prosequunt cōcupiscentiam in effectu si adsit scirēt se posse effice qui cōcupita fortissime inflarēt ad prosequēdum concupiscentiam etiā in effectu. Et sic taliter concupiscendo mortaliter peccant. Secundi sunt qui aliena cōpiscūt ⁊ ꝙ conatu exteriori laborant pro tali re illicite obtinenda: que ꝙ si obtinerent mortaliter eā peccarent. quod apparet in fure ⁊ latrone ꝙ furto et rapina laborant ibꝰ quib; in effectu nō furtiue nec rapiant: tñ peccant mortaliter ⁊ graui⁹ ꝙ primi. Si adsit primus conatus alleqlis.

petita adhuc grauꝫ pereat vt pz in furib⁹ vt latronib⁹ rem cõcupitã illicite obtinentib⁹ Et sic⁹ nunq̃ dimittit petẽ: nisi pꝛius restituant ablatũ: vt dicit Aug. Dũmodo eã habeant facultatem restituẽdi. Tertii sunt qui ꝛcupiscũt bona aliox iniuste. ⁊ spem habẽt vẽ ea sibi possint acquirere: sed nõ audent attẽtare ꝓpter timoꝛẽ coꝛpoꝛis ⁊ honoꝛis: sed si scirent se posse euadere plequerent toto conatu: ⁊ sic nõ ꝓpter deũ dimittũt: sed ꝓpter ꝛlozem ⁊ ꝛsolationem hũanã. Quarti sunt qui cõ cupiscunt iustas res: sed ad malũ finẽ. s. ad peccandũ: puta aduanã gloziã extendendã: vel ad crapulã: sicut ille diues de quo scribit Lu. xvi. qui epulabat quotidie splẽdide. Ego q̃ cũq̃ videret aliquẽ ludere ⁊ pecuniã lucrari: vel etiã vlurariũ vluras cõmittere: vel videret superbiã vestiũ: ⁊ sic de aliis: ⁊ ad talez si nẽ etiã desideraret hꝯ diuitias: vt sic etiam ꝛtra deũ posset vincere peccat ꝛtra ꝓceptũ dei ⁊ scdm hũc intellectũ nõ solũ ꝛtra ꝓceptuz dei facit illi q̃ aliena ꝛcupiscunt. sz et q̃ sua ꝓꝛie male ⁊ illicite expendunt vt põpoli vt voluptuosi. Quinti sunt q̃ cum nimio appetitu ⁊ amoꝛe afficiunt ad tꝛalia ꝙuis nõ inordinate vellẽt ea acquirere: tñ qñ ille appetitus et amoꝛ tꝛaliũ supat ⁊ ꝓcellit amoꝛẽ dei ⁊ appetitũ ꝓꝛie salutis: sic q̃ mens suffocatur ex toto. tales etiã grauiter peccãt: sed heu pluꝛes sunt qui totũ coꝛ suũ occupãt cã tempoꝛalib⁹: sic q̃ nũq̃ vel raro de deo ⁊ salute ꝓꝛia cogitãt. Sexti sunt q̃ auare retinẽt vel pollident sua iusta bona cũ nimia tenacitate ⁊ cũ insatiabili cupiditate: sic q̃ de superfluo paupibus nõ subueniũt scdm iustum xpi qui dicit Lu. xi. Qõ superest date elemosynã. Et de his. di. Hermã. de schlditthz q̃ qui superflua tenere que dãda essent: tũc si ex tali tenacitate superet aliox alii magnã penuriã sustineret: puta si teneret superfluũ bladi vini: vꝛl hmõi victualia vt carẽ vẽdere posset vñ multoꝛ penuria ⁊ rex caristia sequeret grauiter peccaret De quo ꝛre ante ter. xxxii. C. Septimi sunt qui ꝛcupiscũt honoꝛẽ et pulchꝛitudinẽ ꝓꝛimi: honoꝛẽ ꝓpter exaltationẽ ⁊ superbiã: pulchꝛitudinẽ ꝓpter hoc vt holb⁹ placeãt: ⁊ hoc ẽ peccatũ Sz si naturaliter q̃s appeteret pulchꝛitudinẽ si tñ ꝙ hoc ꝛtra deũ vincere vellet: sic põt q̃q̃ esse sine pcõ. Octani sũt q̃ famulũ vel ancillã ꝓꝛimi sibi attrahũt: cũ tñ alꝛs a seruitio nõ recederẽt qõ est ꝓhibitũ i lege: vt habetur Exod. xx. Nõ ꝛcupiscas seruũ vel ancillã ꝓximi. Pꝛẽ hoc etiã ẽ ꝛtra legẽ nate: q̃z lex naturalis est her. Qõ tibi nõvis fieri alii ne te, cetis. Et in euãg. ꝙ dixit Que vultis vt faciãt vobis homines ꝛc. si tu haberes tumultũ in mulã sibi ẽ nõ velles q̃ q̃s tibi cum abiret: sic ⁊ ꝓꝛio tuo teneri. Noti sunt qui nimio amoꝛe afficiũt ad tꝛalia. tñ infra bona ⁊ hoc est veniale. Decimi sunt q̃ appetũt ea cũ voluntate ꝛditionata. s. si possent habere sine offensibꝰ dei ⁊ iniuꝛia ꝓximi: ⁊ tñc mortale vel solũ veniale est pctũ. siue talẽ conditionem actualr addant siue habitualr cũ intendãt. ℞ Hꝯo dicẽdũ est de remediis ignorantie quoꝝ ꝓmũ est moꝛtis cõsideratio vñ Hie. Facile ꝛtẽnit oia q̃ se semꝑ moꝛtalia cogitat. sicut iumẽta defendunt se ad ꝓportunitate muscarũ cauda sua: ⁊ sicut anas ⁊ pisces cũ cauda regũt se: sic homo considerãtiõe finis et moꝛtis ꝓpꝛie defendat se ab ignaricia ⁊ ceteris vitiis vñ Job. xii. Interroga iumẽta ⁊ docebũt te. volatilia celi ⁊ indicabunt te. Mozs indicat ad oculũ tibi cõstitibilia esse oia que queruntur in hoc mundo. s. diuitias: delitias: ⁊ sic de singulis mundi vanitatib⁹. vñ Hiero. Qui quotidie recogitat se moꝛitur cõtẽnit tꝛalia ⁊ ad futura festinat. Et nõ immerito: q̃z talia in moꝛte nihil valent: q̃z nec coꝛpoꝛi a vermib⁹ ꝓtegere: nec hoꝛem inuita conseruare possunt q̃ mox erit pauꝛ: moꝛit ⁊ diues. Vñ legit q̃ quidam rex francie laboꝛãs ad moꝛtẽ et a medicis desperatus vocari fecit omnes ꝓncipes ⁊ ꝓlatos dicẽs. Ecce ego qui fui ditissimus nobilis ⁊ potẽtissim⁹ p oibus diuitiis meis ⁊ potẽtia ⁊ oib⁹ amicis non possum extoꝛquere ⁊ moꝛte inducias ab hoc infirmitate per vnã diẽ vel q̃ vnã hoꝛã. quid ergo valent oia illa tꝛalia. Et hec dicens oculos attẽtes ꝛcitauit ad lectũ. L. Vñ illa tꝛalia grauãt diuitẽ in moꝛte: q̃z talis diues multa possidẽs cum doloꝛe moꝛit: q̃z penale est seꝑari a diuitiis quas dilexit ⁊ ꝓ quib⁹ diu laboꝛauit. et ꝓꝑ quas salutẽ ꝓꝛiã sepi⁹ neglexit. Influg cũ hiis tis hꝫ ⁊ nescit q̃d sibi habebit. ⁊ vbi ꝓꝛima nocte remanebit valde amaꝛ est. Eccli. xli. O moꝛs q̃ amara est memoꝛia tua hoi ꝛsiti pacẽ in substãtiis suis. vñ Humb. in tractatu de septuplici timoꝛe dicit q̃ quidã vsurar⁹ dũ in extremis laboꝛaret fecit ante se aptari vasa aurea et argentea: ⁊ ꝓmittens alia multa ampliꝛa. s. agros: domos ⁊ multa alia si adhuc cũ eo remaneret: ⁊ cum magno vꝛgeret vloꝛ inf rmitatis ait. Ex quo nõ vult mecum moꝛari ꝛmendo te diabolo: ⁊ hec dicẽs expꝛauit. ℞ Sexꝫ remediũ est diffidentia de deo q̃ nõ derelinquit sperãtes in

ta.iusta promissa xpi in euāgelio. Nolite solliciti esse dicētes:quid mānducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur. Scit enī pater vester quia oibus his indigetis. Qui cū sic scrit hoiem vt alimētis indigeat nō patiet eū pri ri a necessariox subtractionē si se ei⁹ submittat cōfidentie Mat.vi. Primum querite regnum dei:et hec oia adicient vobis.l.necessaria corpori.ps. Nō vidi iustum derelictum ꝛc. Ait Bonauen. Unū ex tribus sperandum est auariciam proficientib⁹:pro deo q aut procurabit de⁹ hoi in necessariis: aut cum parco victu et in penuria dabit hoi vires quas in abūdantia pollet habere.s hoc est iocundius de modico esse forte sicut ali⁹ de multis: aut quod subtraxit corpori redundet mēti in contemplatiōe spirituali:vt libenter careret tēporalī abundantia que spūalib⁹ delitiis felicius recompensat. Insuper magnam gloriam in alio meret patienter sustinendo pro xpi penuriam temporalē. ℙ Tertiū remedium est paupertas xpi.vñ Bern. Magna liquidē abusio et nimis magna q diues velit fieri vilis vermiculus pro quo de⁹ maiestatis pauper fieri voluit. Thren.iii. Recordare paupertatis mee:felligrelliōis mee.absinthi s fellis. Ergo exemplo xpi spernere debemus terrena:qui cum esset dñs oiz propter nos factus est egenus:vt ostenderet dignitatē paupertatis et doceret spernere auariciam. Ait Augu. de vera religione Tota vita xpi in terris que per hoiem gessit disciplina morum fuit. Ideo oia bona mundi contemplit qui contemnenda docuit s oia mala sustinuit que sustinenda precepit:vt in illis non quereret:felicitas neq in iis timeret infelicitas. ℙ Quartū remediū ptra auariciā est consideratio eternarū diuitiarū. Greg. Videlicet tpalia cū considerant eterna. Minus est q homo pōt cū tanta anditate s sollicitudine intendere tpalib⁹ que trālitoria sunt negligere celestia q eterna sunt. Sed hoc iō fit:qz nō habem⁹ firmā et perfectā fidem. Unde Hiero. Neruerā fidem de deo hz qui cupit in his miseriis diues fieri. Et ergo quilibet xpianus cū oi diligentia debz intendere virtutib⁹ s bonis operib⁹vt per hec possit sibi deum acquirere. et consequenter vitā eternā possidere. vñ Augus. Tunc erit de⁹ oia in nobis quicqd hic queratis:quicquid hic pro magno habebas:quicquid hic amabas mānducare s bibere ipse erit tibi cib⁹ s potus:quicqd hic volebas vt sanitas ipse tibi immortalitas erit. quicquid hic quaerebas et diuitias deus tibi erit diuitie. Ama re quid tibi sufficit si tibi deus non sufficit.

Item Aug. lib.xxii. de ci. dei. Quod deus promisit diligentibus se.l.de nō capit:spe non attingit:charitate nō cōprehendit:desideria s vota transgreditur acquiri potest:estimari nō pōt. Quintum remedium contra auariciam est q bona tpalia hic multiplicata nocent homini etiā post mortem:s hoc propter districtam rōnem quam redditur⁹ erit de temporalibus. Hoc quere ante sermone tertio. ℟.

¶ Do.xviii. Sermo.cxix. De dilectiōe dei.

DIliges dominum deum tuū ex toto corde tuo s ex tota anima tua et ex tota mēte tua. Hoc est maximū s primum mādatū. Secūdum aūt simile est huic Dilige proximū tuū sicut teipm. Mat. xxii. Mar.xii. Lu.x. Sciendū q in pūti sermone dicendum est de dilectione dei s proximi. vñ Augu. Sola dilectio discernit inter filios dei et inter filios diaboli. Signant se cōs signo crucis. Cātent omnes amē:cātant cōs alia: baptizant cōs ecclesiax parietes implent:nō discernuntur filii dei a filiis diaboli. nisi in charitate. Qui habent charitatem nati sunt ex deo qui nō habent charitatē nō sūt ex deo Unde in presenti sermone quattuor sunt dicenda. Primo quare merito debemus diligere deū. Secundo quō secūm ordinē charitatis quinq sunt diligenda. Tertio que sūt signa per q̄ quis cognoscere pōt an deum diligat. Quarto q̄ sit dīa inter amorē diuinū s carnalē. ℙ Circa primū sciendū q deus diligend⁹ est a nobis ex toto corde qz nos creauit redemit:s glificauit. Si quis enī diligit carnalē patrē a quo tm hz corp⁹ mortale: q̄ tū tūc debz diligere deū a quo habebit corp⁹ immortale. Si tm mērem q̄ hoiem prodūxit in hunc mundum miseriis plenū q̄tum tūc deum qui hoiem in alium mundum ducet multis gaudiis repletū. Si tm fratres carnales diligis qui participando tecū hereditatē terrenā pauperiorē te faciūt q̄tū tūc debes diligere xpm que tecū participādo hereditatē eternam ditiorē te faciet. Si filium diligis cum quo tm laborax nec scis an in filio aliquid proficias:et an ipse in futuro appreciet: vel an ipse se tibi opponet s tibi malū pro bono reddat q̄tū xpm diligere debes q̄ inestimabilia tibi beneficiatur⁹ est eternaliter. Si tm diligis vxorē que forte alium plus diligit q̄tum diligere debes xpm q̄ nonq̄ amorez suum a te superabit. Nam illū dīm digne diligere deberet oīs homo.qō si q̄batur:quia dig

Ngeres ẽs qui ꝑ te daret res plus ꝙ ꝓ te re
linqueret amicos ⁊ cognatos ⁊ exiret terram
suã magis ꝙ corp⁹ suũ ꝑ te daret. Hoc ꝛ̃ps to
tũ fecit. Ioẽ. xii. Relictis domũ mea. i. celũ. domi
ũ hereditatẽ mea. i. angelos ꝙ sũt hereditas ꝛ̃
listi debi dilectã mea. i. vitã in manꝰ inimicoꝝ. ꝛ̃. Ité diligeres ẽs ꝙ ꝑ dilectiõe tua
funderet lachrymas. magis ꝙ sanguinẽ ꝑ te
effũderet. Hoc idẽ fecit ꝛ̃ps. i. Io. v. Tres sũt
ꝙ testimoniũ dãt in terra dilectiõis. i. spũs. i.
aia ab ipo egredies. sanguis in passiõe ab ipo
ꝑfluens: ⁊ aqua lachrymay. Ber. O ꝑ vehementi amplexu amplexat⁹ ẽs me in cruce in
qua fluxit aqua de latere. manauit sanguis ex
corde: recessit aia a corpe. Ité Ber. Non ẽs
passus ꝑ se qz nõ peccauit: nec ꝑ bonis angelis: qz nec esse non habẽt: nec ꝑ angelis malis
qz nunq̃ habebãt gliam: sed ꝑ te. ps. zelus domus tue cõedit me id ẽs fuit fidelis anie: comedit me id ẽs
fuit tanta passionis mee. Item ꝗrum dilige
res ẽs qui ꝑ te daret manũ vnã ad amputãdũ ẽs tibi amputari caput debuisset: vel oculum vel pedẽ: ⁊ sic de aliis mẽbris: ꝗtũ autẽ
diligeres ⁊ ꝗtas gratiarũ actiones teneris sibi ꝙ ꝑ te nõ oculũ non manũ: nõ pedẽ: immo
totũ corp⁹ dedit in mortẽ. Ité diligeres eum
qui te liberaret a morte plus ꝙ tuq̃ hoc daret
tibi saluũ cõductũ. maxime ꝙ tuq̃ hoc te semp
habere vellet in loco filii sui. Ex his ꝓz ꝙ me
eito debes diligere ꝛ̃pm ꝙ plus ꝑ te fecit. ꝛ̃.
Item debes ꝛ̃pm diligere plusq̃ oẽs res tpales. plusq̃ oẽs amicos tuos plusq̃ ꝓpriũ corpus. Dicut oẽs martyres fecerũt ꝙ ꝑ ẽs
oẽs amicos ⁊ oia bona tpalia reliquerunt: et
seipsos ꝑ eo in mortẽ dederũt. Quod si non
es tãte virtutis ⁊ fortitudinis in dilectiõe dei
ꝙ totũ mundũ velis ꝓ eo deserere sicut illi
mar ꝓres ⁊ sancti fecerũt habeas tamen tãtum dilectionẽ ad ꝛ̃pm vt ꝑ ipũ vilissimũ qd̃ in toto mũdo ẽs despicias hoc ẽs odium mortale: qd̃ vilissimũ qd̃ tot⁹ mũdus hꝫ
ẽs peccũ. Hoc ita vile ẽs ꝙ nulli ꝑdest: quia
nec corrupti nec ale. Vilis⁹ ẽs ꝗ serpens: ꝗ rana: ꝗ araneus: ⁊ sic de aliis. ola ẽm talia ad aliqd̃ valẽt. peccatũ vero ad nichil. Qui ꝑ re
tam vile nõ vult dimittere vir dabit ꝙ eo ẽt
poꝛe antichi oculũ: vel pedẽ vel manũ. Et iõ
in vilissimũ locũ mũdi longe a se ꝑcit eos
hoc ẽs in infernũ vbi ola mala mũdi cõclusit
Deut. xxii. Congregabo sup eos mala: ⁊ sagittas meas cõplebo in eis. Unde etiam. ps.
Pluet super peccres laqueos ignis sulphur.
Nam sicut gutte pluuie sunt innumerabiles: sic etiam ⁊ pene dãnatoꝝ. Qui ẽm tãta mala
inferni cupit ⁊ fugere deum ex toto corde ex
tota alaꝛ ex tota mẽte dz diligere. Q̃ dubitatur questio vtrum charitas vie possit esse
perfecta. Sciendũ scdm Aug. licet cetera mãdata dei ꝑnt impleri in via: sicut Non moechaberis. nõ furtũ facies. ⁊ sic de aliis. mãdatum tñ dilectionis quo deus ꝑcipit diligi ex
toto corde: ex tota anima: ex totis viribus:
solum implebit in patria vbi oia cessabũt in
ꝑdimẽta. ꝓpter qd̃ etiam solum ibi erit charitas perfecta. Notandũ tñ ẽt scdm Tho. ꝙ
gfectio charitatis põt dupliciter intelligi. Uno modo ex parte diligibilis. Alio mõ ex parte diligentis. Ex parte igit diligibilis facta ẽt charitas vt diligatur aliqd̃ inquantũ diligibile
est. Deus autẽ intantũ diligibilis ẽt inquantum bon⁹ ẽt. Bonitas autẽ eius infinita ẽt.
vñ infinite ẽt diligẽdus. Sed nulla creatura põt deũ diligere infinite. cũ quelibꝫ virtus creata sit finita. Unde ꝙ hunc modũ nullius
creature charitas põt esse ꝑfecta: qz solũ charitas dei qua seipsum diligit. Ex parte vero
diligẽtis charitas ẽt gfecta. qñ al. quis scit
suum totũ posse deũ diligere. Hoc põt ẽ trib⁹
modis. Primo modo sic ꝙ totũ corꝛ hois sciat totũ suũ posse semp actualiter ferat in deum. sic charitas patrie dẽ esse ꝑfecta: qz beati i patria semp actualiter scm totũ corꝛ posse suũ
diligunt. Sed ista gfectio hic in via ẽt impossibilis homini: quia ꝑpter humane vite infirmitatẽ impossibile ẽt homini ꝙ semp actualiter de deo cogitet: vel eum semp actualiter
diligat: vel habeat dilectionẽ ad ipsum. Secundo modo ꝙ hõ habitualiter totũ corꝛ suum
ponat in deum: ita videlz ꝙ nichil velit cogitet vel appetat qd̃ sit diuine dilectioni cõtrariũ. Et hec perfectio reperitur in oib⁹ charitatẽ habẽtib⁹. Tertio mõ ꝙ hõ actualiter
⁊ deliberate totam vitã suam ⁊ totuz studiũ
suum deputet ad vacandũ deo ⁊ rebus diuinis. oibus aliis ꝓtermissis: nisi inquãtum requirat necessitas ꝓsentis vite. Et hec perfectio charitatis ẽt possibilis homini in hac vita. non tñ cõis ẽt oibus charitatẽ habentib⁹
sed solum cõuenit viris gfectis mundo totaliter renũciantib⁹. ℣ Quarit vtrũ deus
nos plus diligat ꝗ nos ipsum. ℟ videt ꝙ sic.
Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter certitudinem
cognitionis. Unde ꝓphe dicit ꝙ matres ꝑ⁹ diligunt filios ꝓpter certitudinẽ ꝗ ꝑces. Plus
autẽ certa cognitionẽ habet deus de nobis
sed nos solum ipsum cognoscim⁹ per fidem. ⁊ iõ quãto gfectioz ẽt sua cognitio qua nos
cognoscit: tanto maioz ẽt sua dilectio ad nos

quia nihil amat nisi cognitū. Scdo ppē magnitudinē plectiōis. Quantū ad pmū dr de charitate: tñ hz de plectiōe: hz de charitas. i. Joh. iiii. Deus charitas ē. Ergo sūmū bonū. Vñ Ignaci⁹ di. Amoz meus crucifixus est. Tertio pp multitudinē bñficioz. Et sua beneficia sunt innumerabilia & inenarrabilia q nobis exhibuit: ergo plus nos diligit q conuerso nos ipm. Vñ phūs dicit q benefici pl⁹ diligunt quib⁹ benefaciūt. Itē querit quare in pūti sermōe charitas nominat maximū mandatū. Rñdet q ppter quattuoz rōnes. Pzima rō qz deus ex maximo affectu se diligi mādauit. Dis enim que in veteri & in nouo testamēto mandata sunt oia ad habendū charitatē inducta sūt. Vñ Wersū. Quicquid diuina lege inducitur: in charitatem ozdinatur. Jō aūt ex maximo affectu se deus diligi mandauit: qz ad hoc mandatū oia alia ozdinantur. Secunda ratio: ideo dilectio dei maximū mandatū dicit. qz vtilitatem maximā nobis confert: quicquid enim agimus in charitate: totū meritoziū efficitur atq sanctū. vñ sicut aurū superductū nobilitat oē metallum: sic oia opera nostra charitas. Pzopter quod hz Apo. iii. Suadeo tibi a me emere aurum ignitū & pbatū vt locuples fias. qō de charitate vtiq dictū est. Nā vt dicit Aug. Charitas si deest frustra habent cetera. si adsit oia habent. Tertia rō iō mandatū maximū dē: qz oēs virtutes in se cōtinet. vñ Aug. Sicut deus oē bonū in se cōtinet sic charitas que deus est oēs virtutes perfectissime in se hz. Quarta rō: qz pro charitate maxima nobis in celo pmia pmittunt. qz scdm eā in celo premiamur: & inter āgelos sub et supra collocamur. In terris ergo charitas maxime nos sanctificat: & in celo maxie nos remunerat: et ex his quattuoz causis charitas mandatū maximū nolat. ¶ Quātū ad scdm sciendū q ēt q sūt diligēda scdm ozdinē charitatis. Pzimū est deus q sup oia est diligend⁹. Unde dr in pmissis. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. i. q coz tuū nō sit inclinatum ad aliq̄d aliud qō sit cōtra deū. vñ di. phūs. Principium vite & oīs motus cozpis & sensus est a coz de. Ergo q̄n ei oibus mēbris cozpis & actionib⁹ cozporalib⁹. i. visu: auditu: gressu: tactu. &c seruiendum est deo. sic q oia pp ipm fiant. Et ex tota alia. i. ei potētie ipsi⁹ aie. i. ei rōnali cognoscēdo bonū: & fugiendo malum: concupiscibili amando et desiderando bonū. Et ex tota mēte. i. vt memoria tua fixa sit in ipm. sic q sequaris deū & eū cogites. Secundo diligere teneoz hoc qō in me est. i. alam meā q pzimā: & etiā pximi alam sicut imaginē trinitatis: & sicut sigillū regis. Et sicut imago diligitur pp filiū cui⁹ est imago: sic crucifixū diligitur ppter xpm. Nō qz lapis vel lignū fuit: sz qz xpm repūtat. Sic et diligere debeo alam meam: & post hoc alam pximi tanq̄ imaginē dei. Itē diligere debeo alam meā & pximi: qz est thesaurus q quo xps oia dedit. vñ Aug. Sicut de⁹ oēm creaturā: sic ala oēm cozpoream creaturā natura & dignitate precellit. vñ Wersū. Tomus mundi⁹ ille precium vnius ale esse nō pōt. Nō enim de⁹ p toto mundo alaz suam daret quā pro vna alia dedit. Tertium est ppter cozp⁹ qđ mihi adheret. & illud diligere debeo ozdinate: sic q cōlere illud in eē vt possim deo seruire: & cū cozpore vitā eternam meteri: Ergo opz me comedere: bibere: dormire &c. Et illa oia mihi meritoria sūt qñ ozdino ad illū finē. Quartū qō ppe me est. i. pximum. Et in hac charitate est quintuplex gradus. Nā primo debeo diligere vxorem & parentes. Secōo filios et amicos. Tertio domesticos. Quarto extraneos. Quinto inimicos. Quintū qō infra me est. i. rpalia. Ubi tñ sciendū q rpalia nō sunt diligenda nisi ppter ad sustentationē cozpis: & ad salutē alioz pdē se possunt. vñ Apls. i. Thi. vi. Habentes aūt alimēta & quib⁹ tegamur his cōtenti simus. Vñ xps in euāgelio: vt habet Lu. xvi. dic. ad illos qui rpalia possident. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis &c. ¶ Quantū ad tertiū sciendū q sunt quinq signa q̄ ds cognoscere pōt an deū diligat. Pzimū signū est petōz reuocatio. Nā qui vere diligit cauet ocm offensaz dilecti. Et quia xps maxime offendit ex petis. Iō q̄ xpm vere diligit cauet petā. Ps. Qui diligitis dñm odite malum. Itē. i. Joh. iii. Omnis qui ex deo est peccatū nō facit. Unde sciendū q quilibet bonus xpianus potius debet mori & omnib⁹ rpalibus bonis priuari. q deū cum vno solo peccato mortali offendere: sicut plures sancti fecerunt. Hoc luxuriosi non attendūt. qui delectationem luxurie deo et omnib⁹ sūctis pferunt. Et potius volunt cum demonibus et oibus damnatis eternaliter torqueri q̄ hac delectatiōe carere. Similr & superbi qui honozes mundanos deo & oib⁹ sctis & gaudiis celi pponunt. Similr & auari q̄ pro modico lucro tpali vendūt & sanguinē xpi: et bīam virginem Marīā: & sctos angelos & alam pximā qz potiz deo & oib⁹ sanctis volūt carere: q̄ hoc q lucrum tpozale non habere. Secundum sig

gnũ dilectionis dei est bona ogatio. Diligẽs eũ deũ facit oia in quib⁹ ic dilecto pole existi mat ꝛ̃placere. Joh.xiiii. Qui credit i me opa ea q̃ ego facio & ipse faciet: et maioza hoꝛ faciet. vñ Greg. Pzobatio dilectiõis exhibitio est operis. Ergo si libenter audis de deo loqui & libenter cogitas de deo: & libenter de mane surgis: ieiunas: & oras: signũ est dilectiõis dei. Tertiũ signũ est pximoꝛ dilectio. i. Joh. iiii. Si quis dixerit qm̃ diligo deum & fratꝛ suũ odierit: mendax est. Qui enim nõ diligit fratꝛ suũ quẽ videt: deũ quẽ non videt quomõ põt diligere. Quartũ signũ est patiens maloꝝ perpessio. Cogitãs enim q⁹ deꝰ nos ex charitate castigat libenter sustinet quicquid ex charitate infert. vnde Apls Ro. viii. Quis nos separabit a charitate ch̃sti: tribulatio an angustia ꝛc. Si enim carnalis amoꝛ tribulationes & molestes alleuiat quos quis sustinet pro dilecto multo ampliꝰ amoꝛ dei. vnde Aug. Que dura sunt laboꝛantib⁹ leuia sunt amantib⁹. Et ex hoc sensu dr Mat. xi. Tollite iugũ meum supervos ꝛc. Et subiũgit. Jugum ei meũ suaue est ꝛc. Hinc Jo. di. Mãdata dei grauia non sunt. De quo Bern. Libet admirari q̃ leue sit iugũ dñi q̃ nõ solũ onerat: sed & poꝛtat. Multũ signũ est si libẽter munuscula dirigit dilecto suoꝝ hoc fit cũ elemosine tribuũtur paupib⁹ Ma. xxv. Mõvni ex minimis meis ꝛc. ¶ Circa quartũ sciendũ q̃ amoꝛ dei careat septuplici tioꝛe sollitudie & õtrctu quez habet amoꝛ carnalis. Primo q̃ diligit deum temq̃ põt eũ hẽre pñtẽ ps. Si ascendero in celũ tu illic es: si descẽdero in infernũ ades ꝛc. Secus est de amoꝛe carnali. Scio q̃ nõ dubito si eũ ego diligo ipse me diliget: & multo plus q̃ ego eũ. Ipe enim dicit Pzouerbi. viii. Ego me diligentes diligo. Secus ẽ de carnali amoꝛe. Tertio q̃ certꝰ sum ipsũ nõ ignoꝛare q̃ eũ diligo: q̃tũ etiã & cũ quo affectu. & sic nõ oꝛ me sollicitari nec verecũdari quõ ei exponã hoc qõ ego diligã eũ nec etiã timere q̃ ipe hoc sinistre accipiat qõ carnalis amoꝛ nõ hꝫ. Quarto q̃ nõ doleo q̃ aliꝰ secũ loquitur: & pro eꝰ amicitia laboꝛat. imo vellem q̃ oẽs homes hoc facerẽt. Scio enim q̃ hoc nihil mihi derogat. sed magis accrescit. Non enim michi sit alienꝰ eo q̃ aliis sit familiaris. Hoc etiam amoꝛ carnalis nõ hꝫ. Quinto q̃ tuscũ diligã sup oẽs. imo sup oia: tñ nõ doleo nec q̃ malo habere possim q̃ ipe aliquẽ vel aliquos plus diligat q̃ me. Rõ: q̃ scio q̃ ipse ẽ iustus & sapiẽs: & oia iuste facit. hoc etiã carnalis amoꝛ nõ facit. Sexto q̃ ipse tantꝰ est & ego tã mo-

dicus q̃ mihi sufficit: vt etiaꝫ inter exterminos me ponat: dũ tñ etiã sim de numero amicoꝝ suoꝝ. Hoc etiã carnalis amoꝛ nõ hꝫ. Septimo q̃ certꝰ sum q̃ eius amicitiam q̃dcũ nõ possum: nisi ex meo vicio. Ipse enim in se immutabilis est: & q̃ moꝛs nec me ei. nec ipsum mihi auferre põt. Hoc etiã carnalis amoꝛ nõ hꝫ. Si igit vultũ turbulentũ tibi exhibet: & hoc nõ doleas. immo de hoc potius gaudeas: q̃ ipse dicit Ego quos amo arguo & castigo.

In eadẽ do. Ser. xx. De dilectiõe pximi.

Diliges pximum tuũ sicut teipm. Expedit vno sermone charitatis que deo debet: num dicendũ est pximo charitate q̃ pximo debet: ad quã charitatem admonemur per verba põ dicta. i. Diliges pximũ tuũ sicut teipsum. Tñ in isto sermone tria sunt dicẽda. Pzimo que sũt illa que inducant nos ad dilectionẽ pximi. Secõ quõ teneamur pximũ diligere. Tertio signa dilectionis pximi. ¶ Circa pximũ sciendũ q̃ pximum diligere debem⁹ ꝓpter tria. Pzimo ꝓpter attinentiã naturalẽ siue ꝓpter patrem eterũ: q̃ oẽs sum⁹ fratres ex vno patre & vna matre. i. ex Adã & Eua ꝓgeniti quo ad naturalem fraternitatẽ: sed quo ad spũalẽ fraternitatẽ oẽs nati sum⁹ ab vno pẽ. i. deo: et ab vna matre. i. eccl̃ia. & oẽs habemus vnũ baptisma: vnã fidẽ: & vnã hereditatẽ in celo possidendã. vñ Aug. Oẽs fratres sumus sed omnes hoies sum⁹ ꝙto magis sedm q̃ xp̃iani sum⁹ hinc iterũ dicit Augu. Voluit deus vnicum hoiem formare in pzincipio a quo oẽs homines prederent vt tanq̃ fratres oẽs se amarent: nec sit factũ legim⁹ in angelis vel alialibus bꝛutis. Secõ ꝓpter similitudinẽ. Eccl. xiii. Omne animal diligit sibi simile. hoc pz. Nam oẽs creature eiusdẽ speciei se mutuo diligũt: vñ si vpus: lupus: leo: & serpẽs crudelioꝛa aliis animalibus nõ exercẽt malicĩã in eos q̃libet siue speciei mltomagis hõ si deꝫ exercere malicĩã in alios homes q̃ sũt sue spẽi. Tñ si natura docet animalia bꝛuta seruare amoꝛẽ & mãsuetudinẽ ad sibi similia: quã exultationẽ hẽbunt qui q̃ rõnes quã hẽt talia nõ faciũt. Tertio diligend⁹ est pxim⁹ ꝓpter pceptũ dei. Joh. xv. Hoc est pceptũ meum vt diligatis inuicẽ sicut dilexi vos. Tñ sciendũ q̃ amandus est pximus siue creatura bona siue mala. Si enim creatura vt sciatur esse bona satis apparet q̃ amandus est ad hoc qui deũ amat eũ talẽ deus ꝛ. i. suum reputet. Et iusq̃ xp̃s reputat eos sibi

attinere oī genere attīcēre Mat.xii. Quicū q facit volūtatē patris mei qui in celis est ip se me⁹ frater sozoz⁹ mater mea ē. ℣ Si au tem mai⁹ sit pzoximus adhuc tñ diligendus est ⁊ pzopter dm̄ū:⁊ ꝓ te:⁊ ꝓpter ipm ℣zio ꝓpter deū:qz si deū diligis ⁊ eius filiū ama/ bis dñ sane mētis erat. sic ꝓpter deuz debes etiā amare eū dū insane mētis factus sit Se cūdo pp:er ipm ⁊ primū debes amare eum. Si em̄ fratrē tuū amabas sanū:nichilomin⁹ debes amare cū egrotū. In tali em̄ statu ma gis indiget amoze tuo ꝙ in alio. Tertio ꝓpt ipm debes eū amare. Magis em̄ amando eū iurasti cū tibi nocet ꝙ si tibi bñficus essz Nā ex hoc efficimur filii dei. vñ Mat.v. Di ligite inimicos vr̄os bñfacite his qui oderunt vos.⁊ ozate ꝓ plequēt⁹ ⁊ calūniantib⁹ vos vt sitis filii pr̄is vestri qui in celis ē ꝛc. ¶ Circa scām iciendū q xpiani debēt se inicez diligē sicut mēbza eiusdē corpis. Hec aūt mē bzoz dilectio iter se quitupliciter est ad quā qui libet tenet. Prima ꝓpietas mēbzoz⁹ est q nullam membzum ⁊ si sit magis nobile de/ spicit aliud minus nobile:vt oculi ⁊ caput nō despiciūt pedes:sic etiā in celo:nec archange lus despicit angelu⁹.nec beata virgo Maria Petrum vel alios nec sol lunam vel mercuri um sibi inferiozes. Nullus tñ pulchzos habz oculos qui videre despiciat pedes suos etiaz in luto ābulan:es:sic nec quisq⁹ superioz no bilioz:potēcioz:vel ditioz:in ecclia despiciat inferiozē sed poti⁹ honozet. De⁹ em̄ no fecit hoies ex diuersis materiis:sed hoiem forma uit de limo terre. Rex ⁊ mendicus de vna materia sunt.sūt dñs ⁊ seruus:ancilla ⁊ dña deozmis ⁊ pulcher:diues ⁊ pauper: miles et rusticus:prelat⁹ ⁊ subdit⁹:imperatoz ⁊ leprosꝰ ⁊ sic de aliis. Iō inferiozes nō sunt cōtemnē di.vñ Malach.ii. Nunquid nō de⁹ vnus cre auit nos. Quare ergo vnusquisq⁹ nr̄m despi cit⁹ fratrē suū ꝛc.⁊ vere despiciendi nō sunt i/ feriozes:sed pott⁹ honozādi:qz sepe in cōspe ctu dei sunt reges ⁊ pr̄incipes qui hoc apō ho mines sunt rustici vel pauges ⁊ despect:si fūt futuri socii angelozꝝ in celo. Iō inferiozes si sunt cōtēnendi:qz qui inferiozes sunt coram hoibus tegr̄ sūt coz̄ deo superiozes.vñ apl⁹.i. Coz.xii. Que putam⁹ ignobiliozꝝ est corpis membza:hec habūdantioz̄ honozē circūda/ mus. Melius em̄ videmus pedes ꝙ oculos: ꝙ os:ꝙ nasum:ꝙ facie:ita dñs qñq; in celo melius honozat inferiozes ꝙ superiozes. Et sic erūt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi:qz ꝺ hic hūt honores:dignitates:⁊ diuitias pr̄e ce teris qñq; erūt posteriozes. ℣ Seda pr̄o pr̄ietas est q̄ decet membzū aliū no inuidz ꝛe ex corde ubi cōgaudet ⁊ cōuiet:nō inuidet etiā si habeat idē officiū qđ aliud hr̄. Nō em̄ inuidet oculus oculo. vel etiā si habeat idē quinis officiū: nō inuidet pes in puluere ⁊ in co ambulās capiti vel oculo quē numꝙ tāget puluis ⁊ multo co pulchzioz est.imo poti⁹ vt licet ipm adhuc esse multo pul:hzioz:non in uidet pes corde:qz est sapiēti⁹:nō cerebzo:qz est melius custoditum vel locatum altius.

Nō ozi:qz sibi datur vinuz:cū sibi dat aqua ⁊ hmōi. Sic nequaꝙ debet quis alteri inui dere pr̄o bono qđ dñs ei cōtulit:vel qz ditioz vel nobilioz:vel altioz:vel acceptioz sit:⁊ hu iusmodi. Dñs em̄ ozdinauit membza corpo/ ris et ecclie vt voluit:nec oēs possumus vnū officiū hr̄e.i.Coz.xii. Ola membza nō eūdē actū habent. Hunc aūt sicut posuit de⁹ mē/ bza vnūquodq; eoz̄ vel maius vel minus in corpore sicut voluit:ita ⁊ in ecclia vniuersas personas. Unde ⁊ licet oculi nō laborēt vt pe des circumpiciunt tñ et pr̄euident ne pedes deuient vel se impingūt aut in foueam ca/ dant:qđ si in luto cū pedibus ambularēt ex cecarentur ⁊ ita quasi totum corpus periret. Iō oīmode dilige pr̄oximū tuū sicut teipm et quiesce ab inuidia. Quare diuine largitatis inuidendo secare nō potes sicut nec solem ob scurare vel celū in infernū cōmutare. Mul to facilius totum mare in dulcedinez mellis cōuertere⁹: de celo in infernū facere⁹: de aq̄ ignem ꝙ fontem diuine largitatis exicare⁹. Quiesce ergo frustra laborās ⁊ aiam tuaz ꝙ/ dis:nihil cum inuidia pr̄ocicis:nisi q te tribu las ⁊ bona que facis mozificas.i. Iohā .iii. Qui nō diligit fratrem suum manet in moz te. Et ideo potius pr̄oximo compatere et cō/ gaude vt mēbzum mēbzoꝝ bonum ei cupias alioquin nō es membzū corpoꝝ xp̄i: qz vt dr̄ i.Co.xii. Si quid patitur vnū membꝝ com patiuntur ola membza:qz cum pes vel oculꝰ capitur aliqua egritudine totum corpus con dolet. Ita et nos debemus condolere fratri/ bus siquid aduersitatis eis emerserit ⁊ leta/ ri si bene eis acciderit. vnde Aplus.i. Coz. xii. Dum gloziatur vnum membzū congau/ dent omnia mēbza. Et sciendū q multis sic expedit q sint hic de inferiozib⁹. Ergo fac de necessitate virtutē:⁊ de bono.⁊ glozia alteri us membzi congaude. Quia cum corona tus caput congaudent ola mēbza. Quod ⁊ si tu similiter feceris multum glozie per hoc mere beris. Quꝙ enim aliquis homiū tantam

gloziam vel tantū cōmodū de aliquo hic habuit nullꝰ vnꝰ paterve mater de filio: nullus de fratre vel amico: vt tu in celo habebis de quolibz ꝓximo saluādo. i. Thessa. ii. Quis enī est nra spes aut gaudiū aut cozona glie: nōne vos ante dñm nostrum ihesum chzistum in aduentu eius. Vos enī estis gloria nostra ⁊ gaudiū. ¶ Tertia ꝓpietas est q̄ quodlibet membzū cozpozis alteri ꝓ sua possibilitate subuenit. Membza enim sibiplis q̄ habent inuicē participant. Nullū enī membzū sibi soli retinet aut appzopziat officiū suū vel bonū qđ habet. Oculus sibi soli nō videt: manus sibi soli nō laborat: ⁊ hmōi. Sed manꝰ dat ozi cibum q̄ sibi datur: os stomacho: stomachus epati: ⁊ epar aliis mēbzis. Deut. xv. Pzecipio tibi vt aperias manū tuam fratri tuo egeno ⁊ pauperi. Nō sicut vis q̄ deus in necessitate subueniat tibi: sic etiam tu ꝓximo. Hanc etiam doctrinā naturalē sumere possumus de arbozibꝰ cuiꝰ trūcus bñ limat ⁊ sucum sibi de terra attrahit: diuidit illū succū oibus ramis: ⁊ sic fructus ex hoc multiplicāt. Si trūcꝰ succū sibi soli retineret: ⁊ ramis nō ꝓduderet arboz sine fructu remaneret. Similē etiā vitemꝰ in celestibꝰ. Cū enī stelle virtutes suas a deo sibi datas cōicant cū terra. terra nō solū sibi retinet: sed diuidit cū terre nascentibꝰ. i. arbozibꝰ: flozibꝰ: herbis: legetibus: ⁊ hmōi terre adherentibꝰ: aut indigēt: q̄ si terra q̄ sibi delup dant intra se sibi soli retineret: arbozes: legetes ⁊ hmōi fructꝰ non ꝓduceret. ¶ Quarta ꝓpietas est q̄ mēbzū ihesum ab alia se nō vindicat. Sic etiā dz esse in mēbzis ecclie. Ro. xii. Nulli malū pro malo reddētes. Si os comedit vel bibit hoc q̄ postmodū oculos ledit. vel si pes cadit vñ caput ledit nō vulnerat nō se vindicāt: nec ⁊ alia mēbza vindictā exercēt. Si manꝰ secat digitū alterꝰ manꝰ illa nō resecat. Si cū pugnem ledit vulnerat: nō reuulnerat: q̄z ex hoc doloz multiplicaret. Nō stultū est q̄ hō vult seipm vindicare in suo ꝓximo. Si enī deo cōmittēs ipse te vindicasset aliū grauiꝰ punitō ꝙ tu: ⁊ pro tuo honoze q̄ ins suū tibi non vsurpasses te vindicādo multipli: ⁊ gliose te remunerasset. Deut. xxxii. Mea ē vltio ⁊ ego retribuā: ideo indulgendū est ꝓximis ꝓpter xpm ⁊ ꝓpter salutē ꝓpriā. Quinta ꝓpietas membzoz est q̄ vnū membzū ex multa dilectiōe sibi fieri reputat qđ alteri fit sine fit bonū sine malū. Nō si pes ledit: os dicit cur me lesisti. Si manui aliqđ dat os dicit: bñ mihi fecisti. Si cozpus ꝓpzimit os dicit cur me cōꝓzimis: sic etiā dz esse in ecclia dei. Unde ⁊ caput nostrū. i. xps dicit Actuū. ix. Saule saule qđ me ꝓsequeris. ⁊ etiā dicet in iudicio. Mat. xxv. Qđ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et ꝙto quis magis suū reputat alienū malū vel alienū bonū: tāto sanctioz est ⁊ deo similioz. vñ Greg. in mozal. In tanto dilig ꝓ fectioz est: in ꝙto ꝓfectius sentit dolozes alienos. ¶ Quantū ad tertiū sciendū q̄ tria sunt signa ꝓ que possumꝰ hāc cōiectura sumere q̄ habeamꝰ charitatē ad ꝓximū. Ꝓximū est ꝓximis nostris in cozde bonū taciemꝰ cōgratulantes sincero affectu ipsoz bonis tanꝙ nobis. Secōm est vt suꝑ mala cozis eis similiter affectu cōpatiamur q̄ duo tangit. Apis ad Ro. xii. Gaudete cū gaudētibꝰ: flete cū flentibus. Tertiū signū est si legē naturalē ꝓximis nostris ꝓ oia tenuerimꝰ que ꝓscripsit in duobꝰ. Quorum ꝓximū hāc Thob. iiii. vbi dr. Qđ tibi abalio oderis fieri vide ne tu aliqđ alteri facies. Secōm ponit Mat. vii. Quecūq; vultis vt faciant vobis hoies: et vos facite illis. Hec enī duo ante tpa legis hoies informabāt quō se deberent circa ꝓximos suos exercere. Unde lex naturalis docet vt ꝓximos subuenies sicut tibi velles fieri: si in tali statu ex necessitate esses. vñ Hier. in epīa. Vult enī deꝰ vnumquēq; alteriꝰ angustias vt ꝓpias sentire. et quō sibi in tali tribulatiōe si esset subueniri cuperet: ita in tali tribulatiōe si esset subueniri cuperet: ita ipse alteri ꝓpter deū subuenire nō postponat. Ergo q̄ nō cōpatit ꝓximis necessitatib⁹ subuenit in suis necessitatibꝰ: talis hz signū q̄ non est in charitate nec in gra dei. vñ i. Joh. iii. Qui habuerit substantiā huiꝰ mūdi ⁊ viderit fratrē suū necesse hāc ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in eo. vñ Greg. Minꝰ ꝓximū amare cōuincit q̄ nō cū eo in necessitate illiꝰ ea que sibi sūt necessaria impartit. Unde legimꝰ exēplū de fidelitate amicoz. Petrꝰ alfunsiꝰ dicit q̄ erāt duo mercatoz vnꝰ in egypto: alter in baldach. q̄ se solo nole mouerūt ⁊ diligebāt. Ille de baldach venit in egyptū quē egyptiꝰ gaudens suscepit: ⁊ oia sua ei ostēdit. Trānactis octo diebꝰ ille de baldach grauit infirmabat. Requirit medicus pulsus tangit: vzina ispicit sed mozbꝰ nō reperit. Tādē coz suū aperiens dixit se ob amoꝛē vniꝰ puelle quā ille egyptiꝰ in domo sua nutriebat vt esset vroz sua lāguere. Quo audito puellā ⁊ oia que cū ea receperat erat illi dedit. Qui vroꝛē et oia ꝑdicta suscipiēs ad patriā suā redijt. Contigit postmodū egyptiū oibus bonis suis am-

cis egere vmbꝝ ꝙ familiꝛ ad baldach in no ctis silentio veniꝛe. Et ꝙdꝫ tēplū eo intrāte ecce multi querētes homicidā quendā: illū inuenietes dixerūt ei illud homicidiū ꝓpe trasse ꝙ ille statim cōcussit voces vel saltē ꝙ mozte pangtatē suā sentire. Capit ꝙ ligaret de mane ad suspendiū ducit. Amico aut̄ suo cū multis aliis ad spectaculū currente deꝓpe henso atq; cognito ꝙ amicus suus esset: voce magna clamauit. Innocentē istū ꝑdēnatis. Ego enī istū occidi non ille. Capit igit ille ꝙ ali⁹ absoluit. Homicida ꝙ iter alios erat hoꝛ videꝫ remozdente cōscia exclamauit. nec ille nec ille fecit: sed ego. Aiter ergo dimittitur ꝙ hic capit. Judices ergo admirātes ad regem duos absolutos ꝙ tertiū ligatū duxerūt. Qui cognita veritate oēm ei penā cōdonauit. Ci nis aūt de baldach amico suo de egypto me dietatē oim bonoꝛ suoꝛ dedit. Que ille recipiꝫ cū gēaꝛ actiōe ad patriā suā reuert⁹ est.

¶ Alius sermo de eodem.

In his duobus mandatis vniuersa lex pendet ꝙ ꝓphete. Mat. xxii. Oia diuina ꝓcepta in his duob⁹ ꝓceptis pendet scz in dilectiōe dei ꝙ ꝓximi. Ipsa enī decē ꝓcepta tabulis duab⁹ moysi fuerūt scripta. Et in ꝓma tabula fuerūt tria ꝓxima scripta que ꝓtinēt ad dilectionē dei. In scōa tabula fuerūt scripta alia septē q̄ ꝓtinēt ad dilectionē ꝓximi. Et de illis. x. ꝓcepti quere infra ser. cxiii. ꝙ ser. cxliii. ꝙ totum.

¶ In dñica. xi. Sermo. cxxi. de religiosis.

Ascendens iesus in naviculam transfretauit ꝙ venit in ciuitatē suam ꝙ ecce offerebāt ei paraliticum iacentē in lecto. Mat. ix. Mar. ii. Lu. v. Deꝰ oia elemēta creauerat mūda: sed ex vsu inhabitantiū facta sunt immūda. Hȝ xp̄s ea mūdauit. Tertia ꝺ̄ facta est imūda ex effusione sanguinis innocentū: sed xp̄s hāc mūdauit qñ. xxiii. finis sup eā ambulauit. Aer quidē fact⁹ est imūdus ex fumo incēsoꝝ immolatoꝝ idolis sed xp̄s hūc mūdauit qñ nō sub tecto: ꝯ in aere pati voluit: ꝙ qñ ꝙ aera in celū ascēdit. Ignis fact⁹ est imūdus ex idoloꝝ hostiis cōcremat̄: sed xp̄s hāc mūdauit qñ spōnsus in specie ignis misit. Aqua facta est imūda ex nephādis hostiis ablut̄: ꝯ xp̄s hāc mūdauit qñ in iordane baptizat⁹ fuit ꝙ sup mare ambulauit. sicut hodie legit cū dr. Ascendens iesus in nauicūlā. ꝛc. ¶ Uñ sciendū ꝙ ꝙ hāc nauē religio intelligit. Uñ in ꝑlti sermone de religiosa vita est dictū ꝺ̄ q̄ est optima vita q̄q; cōparat vite celesti: ꝙ hoc in septē. Uñ sicut sci ꝙ angeli viuūt in celo: sic religiosi debent simul viuere in monasterio. ꝓximo cō parat vita religiosa vite celesti ꝓpter vnanimitatē: q̄ sicut ꝙ angeli in celo sunt simul in vnū cōgregati ī ꝯcordia ꝙ charitate: sic ꝙ religiosi dēt esse vniti ꝙ ꝯcordes in deo. Her autē vnanimitas dz esse in ꝯcordia ꝙ oꝛe. i. in vo luntate: locutiōe ꝙ opatione: sic ꝙ oia opa in vnū fiāt. ꝙ illa vnanimitas valz ad tria. ꝓximo ad impetrādū a deo in oēne ꝺ̄ps ꝓtio rint obtinet tm̄ multitudo qō nō solus hō illud. Impossibile est multoꝝ ꝑces non exaudiri. vñ Mat. xviii. Si duo ex vobis ꝛsenserint sup terrā de oi re q̄cūq; petierint fiet illis a ꝑre meo ꝺ̄ in celis est. Quanto magis vbi nūt duo vel tres: ꝯ magna multitudo ꝛuenit ad rogādū aliq̄d obtinebit. Deōm ad qō valet illa vnanimitas ē ꝓna dei: q̄ xp̄s mozat̄ cū talib⁹ qui sic ꝛcordes sūt in bono ꝙ vnanimiter viuūt. vñ Mat. xviii. Ubi enī sūt duo vel tres ꝛgregati in nōie meo ibi sum in medio eoꝝ. Quanto magis vbi. xxx. vel. xl. i nōie xp̄i cōgregati sunt. Tertiū est diuine vltiōis indulgētia. vñ Gen. xviii. dixit deus ad abraham. Si inuenero in sodomis decem iustos: dimittā oēm loco ꝓpter eos. Si aūt rōne locie tat̄ bone tā modice parat⁹ fuit parcere tante multitudini ꝙ in tanū sceleribꝰ nūq̄d nō parcet paucis et in culpis modicis ꝓpter societatem bonoꝝ. Deōo cōparat vita religiosa vite celesti: q̄ sicut angeli in celo pascūt a suauitate diuina: sic ꝙ religiosi in religiōe pascūtur a deo coꝛporaliter per elemosynā quā eo medūt ꝙ spūaliter ꝙ gratiā. Nam cōiter deꝰ maioꝛē gratiam facit ꝙ maioꝛē dulcedinē illi buit religiosis ꝺ̄ regulariter viuūt ꝙ secularibus. Quia religiosi carēt carnali delectatiōe ergo digni sunt vt deꝰ spūalē dulcedinē eis infundat. Exemplū de filiis israel qñ non habuerūt plus de farina quā de egypto secū tulerūt: tūc deꝰ pluit eis mānā in deserto. Sic Marię magdalenē segregatē ab hoibus: ꝙ ab oibus cooꝛdis voluptatib⁹ dūs ꝙ. xxx. annos pauit per dulcedinē diuinā ꝙ per ꝛsolationē angeloꝝ vñ Bern. Cibus ale est gēa dei dulcissimus: ꝙ oēm hīs in se suauitatē ꝙ delectationē sapoꝛis ꝙ nō tātūmodo delectat: sed reficit ꝙ medetur. vnde Basilius loquēs de dulcedine spirituali dicit. O dulcedo mellifica dulcedo mirāda. ꝺ̄ dulcis es in meditatione ꝯ dulcioꝛ in oēne dulcissima in ctēplatione ꝯ supdulcissima in beatitudine. Tertio ꝓparatur vita monastica vite celesti: q̄ sicut ī celo

ola sunt cõia: & vn⁹ ꝑdividit cũ alio. vl. Gre. Ibi aplꝰ & angeli gaudẽt de merito oim inferiorꝝ ut oēs interiores letabũtur de gloria & corona superiorꝝ. Ex illi⁹ enim fert & gracie charitas vnione fiat ut ꝺ̄ q̄q habitur⁹ sit in alio qđ nõ hz in ꝓpo merito. vñ Daniel. Minus ꝺ̄ q̄q intantũ gaudet de alterius gaudio: ꝟ tum de suo ꝓprio: sic in religiõe oia dñt eē cõmunia Et hoc ptz q̄ stat⁹ religionis & cõtatis scõm magistrũ Hũber. est optimus status & valde laudabilis. Qđ ꝓbat: qz nõ est meliozẽ statũ accipere in statu nature ꝟ añ petñ et in tali statu. l. in statu nature ante petñ erãt omnia cõia. vnde Hũb. Jus nature est cõis oim possessio. nec tpe gre melioze statũ inuenire poteris ꝟ primitiuũ statũ ecclesie. l. tẽpoze apostoloꝝ. Et in tali statu ꝑmitiuo omnia erant ipsis apostolis & oibus xpianis p tũc credentibus cõia. Act. iiii. Erant illis oia cõia. sequitur. Dividebat aũt singulis ꝓut cuiq; opus erat. Et videt hoc durasse vsq; ad tpa Constantini imperatoris. sicut habet. xii. q. i. Futurum. Itẽ in statu future gre oia erunt cõia: vt iam dictũ est. O ꝟ felix est ille status religionis & tales status. l. nature gratie & glorie imitat. ¶ Circa qđ querit vtrũ ꝓlat⁹ possit dispensare cũ suo subdito religioso ad habẽdũ ꝓpriũ. Rñr scõm Hũber. q̄ nõ quãte cũq; auctoritat̃ sit: nec etiã papa: vt ꝑ extra de statu mona. Cũ ad monasteriũ vbi dẽ fit. Nõ existimet abbas q̄ suphabenda ꝓpietate possit cum aliquo monacho dispensare: quia abdicatio ꝓprietatis sicut custodia castitatis adeo est annexa regule monachali & ꝓra eã summ⁹ põtifex nõ possit indulgere licentiã. Ergo caueat monachus ne habeat ꝓpietatẽ volẽs se excusare talia gliosa sicut iam in pluribus glonis apparet. Itẽ querit vtrum religiosus vel religiosa moztaliter peccet dicẽdo meus liber vel mea cappa: & sic de aliis. Rñr scõm Hũber. sup regulã beati Aug. Qui dicit ex lapsu lingue nõ peccat moztaliter. Qui aũt ex ꝓposito & alo allegatio qđ ꝓprie est dicere peccat moztaliter. Rñ Aug. Nõ dicat aliqđ ꝓpriũ: sz sint vobis oia cõia &c. Ergo religiosi nũq; debẽt dicere meus liber: vel mea cappa. sed debent dicere noster liber: nra cappa. &c. Et hoc tractũ est a statu primitiue ecclie. vt habet Act. iiii. Nec quisq; eoꝝ que possidebat aliquid suũ esse dicebat. Et quotquot in ꝑmitiua ecclia vendiderãt agros vel domos ponebãt ꝓcia eoꝝ in cõi vel ante pedes apostoloꝝ. ¶ Itẽ querit an cũ religioso possit dispensari circa habendũ vsz alicui⁹ rei: et si non circa ꝓprietatẽ rei habendã. Rñdio scõm Hũber. q̄ dupler est vsus sz certus & incertus. Certus vsus est q̄ auferri non põt. Incertus est q̄ est in voluntate alterius superioris sz vt auferat cum ei placuerit. Et circa istum incertũ vsum põt ꝓlat⁹ dispensare ex causa rõnabili & ne cessaria: sed circa certũ vsum nõ põt dispensare. Semp enim voluntas religiosi dz esse subiecta ꝓlato: vt renignet q̄n̄ voluerit. Qz oēs religiosus semp dz esse paratꝰ oia resignare: als est filius proditiõis & semp in statu dãnatiõis: q̄ omnis religiosus q̄ dz animũ nõ resignãdi: nec ad cõmunitatẽ dãdi q̄n̄ ꝓlatus hoc exiget ab eo. talis religiosus est ꝑ ꝓprietarius & semp in petõ moztali: & null⁹ potest eũ absoluere a peccat̃ suis ꝺ̄diu stat in tali ꝓposito libere nõ resignãdi & ad cõem vitam dãdi. Et talis religiosus quotiẽs missã celebrat: vel cõfessiones audit vel alia sacramenta ꝓpigit: totiẽs peccat moztalr. Quia quicũq; in petõ moztali sacramenta administrat peccat moztalr. Et talis religiosus vel religiosa peiozes sunt inferno: si sic decedunt impenitẽtes. Quia moziente ꝓpo infern⁹ restituit aliena: q̄z tñ nec volunt restituere nec regnare. Itẽ talis põt dici ydolatra: qz tidutiam in pecuniã hz q̄ in solũ deũ ꝺ̄ q̄ fiducere põt est habẽda. Immo talis interdũ plagitiũ inde traditoris superat: qz ꝓprietarius q̄q vno solo se condẽnat. Judas aũt vẽditurus dñm. xxx. denarios ꝑ eo accipiebat. Judas intrug. xxx. denarios restituit: q̄ iste ꝓprietarius nõ vult facere. O ꝟ iniuste hic ꝓprietarius res põderat qui ponendũ ꝑ pannis denariis ꝛ̄ꝑm putat: & pretiosum pignus: sz alam ꝓpriã pro talibus rebus dãnat: & se gaudiis celi priuat. Et talis religiosus ꝓprietarius indignus est misericordia dei. Unde Bern. Monacho habẽti ꝓpriũ negabit deus suũ ꝓpriũ qđ est misereri & parcere. Ergo ꝺ̄ cunq; religiosus vult consequi miam dei opz q̄ habeat animũ sibi oia resignãdi sine omni cõtradictiõe quãdo ꝓlat⁹ hoc requirit. Et ꝓlatus tenetur vni quidere sicut alteri: nõ q̄ vnus bibat vinũ & comedat pullos & alter bibat aquã & comedat lardũ: qđ etiã vir habere põt. Ex quo ptz q̄ ois ꝓlatus dz hẽ potestatẽ inducendi subditos suos ad cõem vitã seruãdã: & subditi in hoc nullo modo debent ei cõtradicere: nec se opponere verbo vel facto. Ergo oia pecã q̄ subditi & ꝓprietarii committũt redundãt in ꝓlatũ qui hz potestatẽ cõpellendi eos ad cõem vitã cum hoc facere posset & sic dissimulat. Ergo ꝓlatus vna cũ

subditis ppietarijs dñnabitur. Unde de hoc dicit quidā doctor de ordine carthu. q ppiet⁹ qui ad hoc omni posse suo nō laborat vt subditi in cōmuni viuant: seipsum ꝑ suos subditos recipit ꝑ dānat. Unde dē in decre. Licet posse querelis ꝑ nō facere est eis ꝓsentire xxii. q. iii. Qui potest. Item dē in decre. Facit tm ꝑ ꝓsentientē pari pena cōstringit. xvii. q. iii. Oues. Unde etiā apls Ro. i. Digni sunt morte nō solū qui faciūt: sed etiā q cōsentiūt facientib⁹. Uñ Sap. vi. Judicū durissimū fiet his qui ꝓsunt. ¶ Itē sciendū q ꝺcūs q habz filiaz vel filiū in monasterio quē vel quā licit nō velle sponte offia ad inflionē sui ꝓlati relignare: ꝑ ad cōmunē vita sua bona dare filiū filio vl'huic filie amplⁱ nihil dare ꝛc dz. Et si ei aliqd deberit ꝑter extremā necessitatē ꝓfortando eū vel eā in sua ꝓpietate ꝑ malicia ꝑ ptinacia ipso facto peccat mortaliter. Ergo nulla elemosina nec aliqō bñficiū est talib⁹ exhibendū ꝓpietarijs nisi in extrema necessitate. Imo tales ꝓpietarij a suis ꝓlatis grauiter sunt puniendi ꝑ plequendi exemplo sanctoz patrū q fuerunt in religionib⁹. unde Gzeg. In ꝝquisitio sepelizi fecit ꝓpietarij monachum cū tribus argenteis quos repertus est habuisse: ꝑ fecit illos argēteos secum tartari in sepulchrū dicē do. Pecunia tua sit tecum in ꝑditionē. Item sciendū q religiosi in monasterijs quādo incipiunt deficere tunc peiozes cōmuniter sunt exteris hoibus. Unde Aug. ꝑ ponit in decre. Difficile expertus fuz meliozes ꝓ q in monasterijs ꝓfecerunt. nec peiozes expertus fuz ꝓ qui in monasterijs defecerūt. di. xlvii. Quantumlibet. Quarto vita religiosa cōparat vite celesti ꝓpter castitatem: quia sicut āgeli in celo: sic ꝑ religiosi caste viuere debent. Et vita casta non est vita humana sed angelica Unde Hiero. In carne viuere ꝓter carnē plus est angelicum ꝓ humanuz. unde Amb. Qui non nubent ꝑ vxores nō ducunt sunt sicut angeli in terris. Immo virginitas hoim supgreditē castitatē angelozū. unde Amb. in lib. de officijs. Maioz est victoria virginū ꝓ angelozū. Angeli enī sine carne viuūt. virgines vero in carne triūphant. Unde etiā Cyprian⁹ in li. de virginitate loquens de dignitate virginū dicit. Virginitas est sozoz angelox: victoria libidinū: regina virginū: possessio olim bonoz. Quinto cōparat vita religiosa vite celesti: q sicut sancti ꝑ angeli in celo cōtinue laudāt deū sēm illud ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe. in secula seculoz laudabūt te. Sic religiosi singulis diebus ꝑ singulis noctib⁹ persoluūt septem horas canonicas ad laudandū deum. ps. Septies no/ cte surgebam ad confitendaz tibi. ꝛc. Aug. in lib. confessio. Uere fatuz esset qui posset de uno laudi sēm inistere: immo in ꝓsenti libenter laudare debemus deum. Dulcius⁹. Qui hic deum non vult laudare in translitu huius seculi obmutesceret cum venerit in seculum seculi. Unde etiam Gzeg. Mirum est q homo deum semper non laudat cum omnis creatura ad deum laudandum semper inuitat. Sexto comparatur vita religiosa vite celesti: quia in celo existentes dant se deo ex toto: sic in religione existentes offerunt deo holocaustū maximum id est totum quod habēt. ¶ Habet autem homo tripliz bonum. Primū bonum exteriozum rerum quas offert religiosus deo per votū voluntarie paupertatis. Secundū bonum ꝓpriū corporis quod offert per votum cōtinentie quo abzñuciat delectationi corpoz. Tertium bonū anime quod aliquis totaliter offert deo per obedictiā per quam quis offert deo ꝓpriam voluntatē quod est maximū sacrificium. Unde dicitur in decre. Voluntatem alterī subiicere ꝓpter deum est ꝓcipuū sacrificiuz. viii. q. i. Sciendum. Unde Gzego. Per obedientiam ꝓpria voluntas mactatur. i. Regnz. xv. Melioz est obedientia ꝙ victima. Septimo vita religiosa cōparatur vite celesti: quia sicut illi in celo voluntatem dei adimplent per obedientiam. quicqd enim cognoscunt deum velle hoc faciunt sponte: lete et perseueranter sic ꝑ religiosi in religione facere debent obediendo suis ꝓlatis loco dei. ¶ Sed dicres quare debet esse obedientia. Respondeo ꝓmo q obedientia debet esse voluntaria. Multuz est enim laudabilis obedientia que ꝓceptū seruat: laudabiliorq que cōsiliis ꝑ admonitionib⁹ obtemperat: sed omni laude dignissima que ꝓcipienti animo se cōformat. Sed nonnulli sunt qui potius a maioribus suis volunt audire que eis placent: ꝙ vt ipsi placeant. Qui ꝓlatum sibi cupiūt obedire. Isti non volunt imitari apm Paulum qui dixit. Domine quid me vis facere: sed ecce cui dixit dominꝰ. Quid vis vt faciam tibi. Item alii obediunt sed cū murmure exequūtur mandatum: ꝑ in hoc similes sunt obedientie demonū qui ad mandatū dñi exibant de corporibus sed clamātes. Contra quod dicit Benedict⁹ in regula sua. Obedientia tūc acceptabilis est deo ꝑ dulcis hoibus si quod iu-

betur nō cum murmure efficiatur. Secūdo obedientia dz esse iocunda sic q̄ non ex tristitia aut necessitate facia: ꝫ sibi iniunctuz est. Iocūda ēm obedientia prelatum inbentem letificat. obedientie laborē alleuiat. securitatem cōscientie prestat. Si quis metus obtenebrat cū hymone exterrenio in angaria crucem portat. Nec nō inflectus sub onere murmurat: is qui cū tristitia obedientiam exequit tarere vacuone spūalneti declarat. At vero gaudens cū andzea crucem suscipit quicquid onus quod imponit nec rozde renuit nec si ingo quodlibet ꝑtradicit. vnde de hoc est verbum cuiusdem sensis qui cuidā volenti intrare religionē et quereuti quō se deberet habere dixit. Tu q̄ ai'a' vnū elegit: sicut alius q̄libet onus indifferter arripit et pacificet ita dz vir religiosus in religione se habere. Tertio obedictia dz esse gleuerans. Cū ēm profession' in-itis vinc ad mortē in posteruz vos obligatis. Qui ēm scīz xpi sniam gleuauerit vinc i finē hic salu' erit. vñ Ber. Ne mictote trēs xpo ne perveret obedientiā perdidit vitā sic quilibet religiosus potī' debet mori ꝫ pertinaciter q̄ ex ꝛtemptu inobedicōs suo plato existere. Nā illa obedictia quā ds suo plato exhibz deo exhibet. Ber. Obedientia que maioribus prebet deo exhibetur Luc.x. Qui vos audit me audit: q̄ vos spnit me spnit. Ergo quilz subdit' in olbus licitis dz obedire suo prelato tanq̄ ipi xpo. vñ Ber. Quicquid vice dei precipit hō quod nō si certū displicere deo hoc oino est accipiēduz quasi precipiat deus. O Cirta quod que citur vtrum inobedientia sit petm mortale. Rūdet scōs sanctū Tho. ii. ii. q. cv. q̄ sic. nā et inobedientia contrariat charitati dei que exigit vt ei' ꝑceptis obediat. In preceptis autem diuinis continet q̄ superioribus obediatur. vnde Ro. xiii. Qui ptāti resistit. dei ordinatiōi resistit. Item cōtrariat dilectioni' proximi in-tū superiori prio subtrahit obedictiā quā ei dz. Ergo religioli libere q̄ gaudenter et ꝓmpte debent obedire prelatis suis. q̄ obedictia hominē virtutibus replet. Vñ Greg. Obedientia sola est virt' que ceteras virtutes menti inserit inserta q̄ custodit et perfectas facit. Item obedictia est clauis' paradisi et via reli: q̄ propter inobedientiam eiecti sumus: et propter obedientiā intrabimus. Vnde tres magi reuersi sunt per aliam viam in regionem suā. Ang. Obedientia est origo olz boni atq̄ perfectio. Idem Au. Nō est leppa prioz in leppolo ꝫ ppria voluntas in religioso. ꝫ Ultimo querit vtrū per ingressum religiōis cōsequatur quis remissionem oim petōz. Rūdetur scōm sanctū Tho. ii. ii. q. xlii. Monabilr pōt dici q̄ sicut per ablutionē crucis. Si ēm aliquib' clemosynis factis hō pōt statim satisfacere de petis suis scōm illud Dan. iiii. Peccata tua elemosinis redime. Multomagis in satisfactōe p olbus petis sufficit q̄ aliquis totaliter se dominis officiis mācipet q̄ religiōis ingressum q̄ eius ꝓfessionē que excedit oē genus satisfactionis q̄ publice penitentie: vt hē. xxiii. q. ii. admonere. Unde in vitas patrū legit q̄ eandem gratiam cōsequunt ingredientes et proficientes religionē quā consequuntur baptizati. Si tū per ingressum religiōis nō abolerent ab oī reatu pene: nihilominus' ingressus religiōis vtilioz esset ꝫ peregrinatio terre sancte: quo ad ꝓmotionē in bonum qō ꝓcedebat ablutionē a pena. Q Exemplum de religioso peruerso. Quidā frater ad religionem seu ad cōuersionem venit q̄ deuotus fuscepsus est: sed ipse deuotus conuersatus. Hunc ad monasteriū frater suus necessitate magis ꝫ voluntate secutus est. Cui nimis grane erat si quis p̄ salute sua sibi aliquid loqueret. Bona autē nō solū facere: sed etiam audire nō poterat. Qui postea grauī infirmitate a deo pcuss' est: cūq̄ ext remū spūs ageret cōuenerunt fratres vt egressum illi' oīs ip̄i ptegerēt. Tunc repēte cepit fratrib' alitibus clamare atq̄ cū magnis vocib' oēs eoz interrupere dicēs. Dilredite dilredite. Ecce dyaconi ad deuozādū datus sum qui p̄ pter vestrā pūtiam me deuozare non potest. Caput meū iā in oze suo ablozbuit: date locū vt me amplī' nō cruciet. sed faciat qō facturus est: si ei ad deuozandū dat' fūs: quam ꝑpter vos moz̄s patioz. Tunc fratres exposuit ei dicere q̄d loqueris frater signū sancte crucis tibi ipzime. Rūdit ille. Volo me signare: sed nō possum q̄ scamis eius dyaconi ꝑmoz. Cūq̄ hoc fratres audirēt ꝓstrati in terram cum lachrymis ceperunt p̄ ereptione illius vehementius orare: et ecce subito cepit ger cum magnis vocibus clamare dicens, Gratias ago: ecce dyaco qui me ad deuozandū ceperat vbis oīb' expulsus est p̄ petra meis: modo intercredite: q̄ conuerti paratus sum et secularem vitam q̄ peruersam funditus relinquere. Et post q̄ mutat' est mēte statim eius anima a corpore soluta est.

¶ De eadem dominica Sermo. cxii. de quadruplici confidentia.

Dnfidr fili remittuntur tibi peccata tua. Matth.ix. In verbis pauidis vnde venit nos inducere ad bonā confidentiā quā debem⁹ habere ad ihesum? ergo dicit. Confide fili &c. ¶ Unde sciendū q̄ quadruplicem cōfidentiā deus requirit a quolibet homine. Prima est cōfidentia de tpali sustentatione. Matth.vi. Equalr est ei cura de cibis pa. Qui pat⁹ iumentis. &c. Si ēt deus voluerit in aere pisces, in aqua, q̄ alatia sibi nutrit quib⁹ michi gen⁹ fit cōfidere debeā & debem⁹? q̄ nobis quidrat quib⁹ pmittit. Matth.vi. Nolite sollicīti esse dicētes. Quid māducabim⁹ aut q̄d bibem⁹? aut quo operiē mur.s.e.p.v.r.q̄ his cibus indiget. Querite ergo pmū regnū dei⁹ hec oia adiicient vobis Hanc cōfidentiā nō hāt illi q̄ iniustas res habent, possidēt: q̄ si veraciter cōfiderēt deo q̄ eos bene de iustis bonis nutriret nunq̄ iniusta sciēter possiderēt: sed q̄ deo nō confidūt. ō iniustas res acq̄runt: vt sunt vsurarii latrones, mercatores qui cū fraude, dolo, mendacio deripiūt pximoris vt cū q̄ iniustas res sciēter hāt, possidēt. Itē hic q̄dam cū nō hāt illi quasi q̄ suis iniustas res non vellent hereditū cū sollicitudine corpis cōgregāt tpalia quasi vlq; ad.cc. vel.ccc. annos vi uere deberēt: aliq̄ vix vnū.xl. dies. Luc. xii. Stulte hac nocte repetūt a te aiam tuā: tu q̄ cōgregasti cui⁹ erūt: si cū tāta cupidētia sibi gauderent in spūalib⁹ et eternis bonis magni, diuites iā essent cora deo. Nō q̄ tā to pl⁹ deberet ee sollicit⁹ de alia, q̄ de spūalib⁹ q̄o meliores sunt. vñ Ber. in ser. de aduēt. vñ. Vere diuitie nō opes sunt: sed virtutes quas secū gloria portat vt ignotū bonū fiat & oppositū sepi⁹ stimgit q̄ plures ad tpalia inhiāt, & spūalia negligūt, & tpalib⁹ solum modo intēdūt. ¶ Querit hic an nimia sollicitudo tpalis sit pctm. Ndr q̄ sic: q̄ tāta pena est q̄ totū cor d⁹ apponeret, & obliuisceret dei, & p̄he salutis sicut aliq̄ q̄q; in.viii. ebdomadis nūq̄ ex corde cogitant ad deū, & ad salutē spūā, & ad futurā vitā. C. quō secundū apm hic nō habem⁹ ciuitatē manētē: sic futuā māsim⁹. vñ Greg. in mozal. Sollicitudo tpalis mozs est, & exercitio spūalis. vñ labor est exercendus: q̄ nimia sollicitudo est tollēda Itē queritur cū d⁹ nimis trahat de indoctrinato an sit pctm. Ndr q̄ sic: q̄ est signū q̄ talia d⁹ nimis amore dilexit. vñ Greg. xxxi. li. mozal. Dum bolozes amittit quicq̄d sine amore possidet. Si vero ardenter diligim⁹ habita grauter suspiram⁹ ablata. Hinc ptinet vbe m⁹ in deo q̄ nos nutriat de iustis bonis pa. Iste cogitatū tuū in dño, & ipe te enutriet. Hoc pt⁹ in sanctis martyrib⁹ quos nūq̄ fame mori permisit pa. Nūq̄ vidi iustū derelictū &c. imo potius angelus de celo descendit de celo, & hoc cibū ad ministrauit. Hoc patet in helia cui angelus in deserto panē portauit. ¶ Secūa pfidē tia est remissio pctōr. ergo in ihesu pmissio dicit q̄d⁹ tuis pctōr. Confide fili remittunt tibi pcta tua. i. Io. ii. Si d⁹ perseuerent admoēs tū habem⁹ apud patrē ihesū xp̄m, & ipe est q̄ piciatio q̄ pctis nr̄is. Hanc pfidentia, & spem nō hāt hi q̄ nō pfidūt diuine bonitati, eius mie q̄ ipis indulgere velit pcta sua, & ideo eūt cū cayn q̄ dixit. Maior est iniq̄tas mea q̄ ve veniā mereat. & cū Juda q̄ scriptū fuit de illo dixit. Tales q̄ volūt sēq̄ Cayn, & Judā desperā do deberēt aduertere q̄d dns dixit q̄ p̄phēta Ezechielis. In quacūq̄ hora pctōr ingemue rit. &c. Sciendū q̄ nullus desperare d⁹ de bonitate. Primo q̄ felix est q̄ desperat: sicut qui sperat beatus est. pa. Beatus vir q̄ sperat in dño &c. sic econtrario. Secūo q̄ desperatio valde displicet deo: q̄ maximū pctm est. vñ Hie. de sum. bo. Desperatio peior est oībi pctō. vñ Hiero. dicit. Judas plus offendit xp̄m desperando q̄ ipsum tradendo. Tertio q̄ desperantes sunt maledicti. Gen. ii. Ve dissolutis cordibus: quia non credunt deo: sed deo nō gratificatur ab eo. vnde Aug. super Joh. Solum ēt desperationis timorem est q̄d meberi non pōt vñ vnusquisq; debet de deo cōfidere, & sperare q̄ si dolet de pctis, & amplius ꝓponit sibi cauere de futuris pctis, & ea que iam fecit intendit cōfiteri, & eidem satisfacere scām suum posse q̄ deus ex sua mia sibi oia pcta sua indulgeat. vñ Ber. Corrige teipm, & spera indulgentiam. Nulla ēt est culpa que nō habent veniam. qua misericorditer aūt deus vere cōtritis, & penitentib⁹ pctā indulgeat ostendit. Ber. dicens. Qui indulsit michi ex toto de⁹, & tam liberaliter olim donauit iniuriā vt nec dānaret vicissendo: nec cōfunderet improperādo nec minus etiam diligat imputando. Itē ad cōfidentiā, & ad spem habendā inducere nos d⁹ dispositio xp̄i in cruce. Nam in signū mie habuit caput inclinatū ad osculādū brachia extensa ad amplexandū pedes affixos ad no bisū gemendū. Itē sciendū quicūq; nō hāt firmā spem, & bonā cōfidentiā ad deū q̄ velit sibi pctā indulgere illi⁹ cōfessio, & pena nihil valet. Aug. Penitētia, & ex fiducia nō gaudia inutilis est, & vanitas manet, & sine mia. Ratio

est: quia deus nullū vult aliqui misereri q̄ nō hz bonā spem ⁊ fiduciā in eum sperādo indulgentiā ⁊ remissionē petōz. Amb. Non potest agere penitentiā qui nō sperat indulgentiā ⁊ remissionē peccatoz. ¶ Tertio cōsidē tia est q̄ sperare debem⁹ q̄ nos velit exaudi re in omni salubzi petitiōe. Matt. vi. Omnia quecūq; orātes petitis credite: qz accipietis. Itē Joh. vi. Petite ⁊ accipietis. Item Matth. vii. Querite ⁊ inuenietis: pulsate et aperietur vobis. Sed si diceres. Sepius oraui nec tū exaudit⁹ sum. quomodo ergo debeo orare vt deus me exaudiat. Vide q̄ primo ꝛ debes ora re cum cōtritione ⁊ deuotiōe: qz vnum pater noster cum cōtrito corde ⁊ attentione dictus plus valet q̄ centū milia Pater noster sine attentione. vñ Hiob. Quid p̄dest strepitus labioz vbi cor est mutū. oko eni sine deuotione est quasi mugit⁹ boum. Hoc intelligēdū est q̄n hō cum p̄posito indenote ⁊ sine attētione orat. Sed q̄n hō ex intentione incipit orare q̄ libēter vellet deuote ⁊ cū attentione illam okonem inceptā ꝓficere. Et si intra oratiōne distrahit cōtra voluntatē suā adhuc tū illa oratio efficax ⁊ salubzis est ꝓpter ꝓpriā intē tionē. Scdo sic orandū est vt petas ea q̄ sunt salutis q̄ expedit tibi recipere: ⁊ que hz deo da re. Nam spūalia ⁊ eterna sine cōditione sunt petenda: qz sunt simplr bona ⁊ salutifera: hz tpalia sunt cum cōditione petenda: qz dc⁹ no uit vtrū expediāt tibi vel non. Ergo cum pe tim⁹ liberari a tribulationib⁹ vel ab infirmi tatib⁹: semp debem⁹ deo cōmittere ⁊ sub cō ditione petere vt dicēdo: si expedit saluti no stre. Tertio hō dz orare ⁊ petere cōfidēter vt dicere possit cum ps. Miserere mei dñe q̄m in te cōfidit aia mea. Qui enī petit cū hesita tiōe nihil ipetrat a deo. Ergo firmā cōfiden tiam debemus habere ad deū q̄ velit nos ex audire in okonib⁹ nostris. ¶ Quarta cō fidentia est q̄ deus velit nobis dare post hāc vitam regnū celeste. Luce. xii. Nolite timere pusillus grex: qz cōplacuit patri vestro dare vobis regnū. Heb. x. Nolite amittere cōfidē tiam vestrā que magnā hz remunerationē. hāc fiduciā nō habem⁹ ex nostris meritis sed ex meritis ihesu xp̄i q̄ est redēptoz noster: que pater dedit nobis vt nos redimeret per suam amarā passionē. In signū huius habuit lat⁹ apertū in cruce: qz p eum ⁊ eius meritum in troibim⁹ regnū celoz. Nam p suam passionē aperuit nobis ianuā paradisi. Contra hanc fiduciā faciūt illi qui q̄n aliq̄d de diuina in stis audiūt dicunt: ego unq̄ saluabor. Et si diffidere de salute est diabolicū. Diabol⁹ nō est omni spe salutis ꝓnatus sed firmiter spe rare et credere debes q̄ ipse est qui vult oēs homines saluos fieri qđ ostendit in vita: in mor te ⁊ post mortē. In vita xp̄s ostendit q̄ vult oēs homines saluos fieri cū dicit: vt habet Ama pir. Venit filius hois quereret ⁊ saluū faceret qđ perierat. In signū hui⁹ petōres recepit: cum illis mādūcauit. Vñ ipsi pharisei scan dalizati sunt dicētes. Hic petōres recipit ⁊ manducat cū illis. Et dixerūt. Glotoz ⁊ amicus publicanoz̄ est. Etiā dixerūt ad discipulos xp̄i. Quare cum publicanis ⁊ petōrib⁹ manducat magister vester. Et xp̄s. Non est opus valentib⁹ medicus: sed male habētibus. Non enim veni vocare iustos: sed petōres ad pe nitentiā. Item ostendit hoc in morte q̄n in cru ce pendens pro crucifixoribus oranit dicens. Pater ignosce illis quia nesciunt qđ faciunt. Si inimicos voluit saluari ex eo q̄ p eis ora uit in hoc ostendit q̄ vult ceteros homines esse saluos fieri. Et post plures sunt conuersi ex iudeis ꝓpter oratiōnē xp̄i vt habet in actib⁹ apostoloz q̄ petrus quasi tria milia homi in vno sermone conuertit. Item ostendit hoc q̄ post mortē: quia iam oibus sua beneficia im pendit: tam bonis q̄ malis. Mat. v. Solem suum oriri facit sup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit su per iustos ⁊ iniustos. Xp̄s enim nō solum sua bñficia bonis ⁊ amicis impēdit: sz etiam ma lis hostibus ⁊ inimicis bñfacit. In quo ostēdit q̄ quantū in eo est vult omnes homines saluos fieri. Insup dant premia cōmunia penitenti bus: scilz qui male vixerunt ⁊ postmodū per penitentiā redierunt cum innocentibus q̄ sem per bene vixerunt: et nunq̄ cum aliquo pec cato mortali offenderūt. Mat. xx. Acceperūt singulos denarios. gl. i. eternitatē. Licet dif ferat in merito ⁊ gaudio. tū oēs habent eam dem eternitatē in celo. Jo. xiiii. In domo pa tris mei. mā. multe sunt: quia scōm aplm Roma. .ii. Reddet vnicuiq; iuxta opera sua. ⁊ Exemplum q̄ deus dat penitentib⁹ qui bene male vixerunt ⁊ postmodū per penitentiā re dierūt cum innocentibus vitā eternā. Legit in dyalogo Turonii q̄ quidā vir magnus po tens ⁊ dines vitiis ⁊ malicijs plen⁹ semel in vno sermone cōpunct⁹ malitiosam vitā pos posuit ⁊ habitū religionis sumpsit: vbi adeo in sancta religiōe placuit q̄ alia illius deo erat placita. Vñ xp̄s qui vocauerat eum ad seruī tium suū nō solum dedit ei veniam delictoz sed ei fecit precognitū finē suum. Expleto nē eo iam tribus annis in sancta conuersatione

ꝓpe cōpere? ⁊ visitatus ⁊ ab amicis dñi
ꝺ tertia die monitus: qđ ⁊ factū est. Sed ⁊
pre quorum multos obstella tu quadā vitia
in hora mortis ei⁹ liberata est. Et venit ab ea
verbo? sui dicēs demonē ab ea exisse. Post
paululum vero rediens diabolus grauio? mi
hi vexare cepit. Tribuebat est igit ad sacerdo
tem qui quasi vaticinādo cum diabolo cepit
cum interrogare ⁊ dicere. Miser tu tu exieras
Ita est inquit. ⁊ vbi fuisti infidelis. Respōdit
in claustro Hymenreod. Et qđ tibi accidit. Re
spōdit vir qđā iacebat ibi agonizās ad cuius
tumulū pene quindecim milia societ⁹ meor
cum maximo tripudio illuc veniebāt ⁊ vide
bat mihi nūq̄ me gaudii aliqđ habitur: ni
si ego illem cum eis. Scitis autē istud vas
mihi traditū me amittere nō posse relict illō
ꝺ ips ⁊ iui cum eis. Dixitq̄ sacerdos. quid
actū est tibi. Respondit diabol⁹. Supuenerūt tbi
maledicti tōsurati: ⁊ clericātes cadauer ita
valde fabulare ceperūt q̄ nullus nostrū ꝓ
pius accedere ausus fuit. Dixit iterq̄ sacerdos
Et q̄ deuenit ala. Respondit ad pedes altissimi.
Et dixit diabolus. Audite boni homines ꝑta no
bis iniuria sit tbi illata. Qđ enī ille seruierat
nobis plusq̄. xl. annis ad oīm voluntatē no
stram nocte ⁊ die paratissim⁹: ⁊ modo trib⁹
annis tm̄ seruiuit alteri dñoꝛ ꝓpter hoc ille
ablulit nobis eum. Cum igit ala eius nobis
inferebat furoꝛe cōmoti omnes tota debacha
tione grassati sum⁹. Et ego mō nō habeo vbi
me vindicem: nisi in hoc vasculo quod est mi
hi traditum.

¶ De eodem euāgelio. Sermo. cxxiii. de
blasphemia.

DE blasphemat. Mat. ix.
Sciendū q̄ blasphemia est quādo
aliq̄ attribuit deo qđ nō est ei attribuēdū:
vel qñ aliquis deo abstrahit qđ sibi cōuenit.
vel qñ alicui tribuit sine vtra qđ
dei est. Ergo scribe ⁊ pharisei dixerūt intra se
q̄ ihs blasphemaret in hoc q̄ dixit paralitico
Confide fili remittūt tibi petā tua: qđ sol⁹ de⁹
petā pōt remittere: ⁊ ipsi scribe ⁊ pharisei in
tellexerūt ꝝm esse solū purū hominē: ⁊ non deū
⁊ ergo nō posset petā dimittere. Quare dixe
runt verba premissa. Sic blasphemat. Visi in
isti sermone loquēdo de blasphemia tria sūt
videnda. Primo quot modis fit blasphemia
Secōdo ostendit blasphemos homines esse pessi
mos. Tertio dicet de pena blasphemātiū. ¶
Circa primū sciēdū q̄ blasphemia sicut q̄ hic
intelligim⁹ est verbū in iniuriā dei dictū
vel ꝺ alicui⁹ sanct⁹ vindicare se volens de deo
dicit aliqua sibi in cōtumeliā: qđ tripliciter
cōtingit. Primo irreuerenter iurādo p caput
dei per oculos: vel per aliqđ aliud membꝝ
ei. Vel etiā qui iurat per intestina dei: vel p
pulmonem: cogitetur: et sic de aliis. Et talis
sic iurans si clericus est debz deponi. si laicus
anathematizari. xvii. q. i. Si quis per capillū.
Unde legit de paulo apto q̄ quodā blasphe
mos exhibuerit et sathane tradidit. i. Thi. i.
De quib⁹ est hymeneus ⁊ alexāder quos tra
didit sathane vt discāt nō blasphemare. Se
cundo contingit qñ fit abominabilis execra
tio ⁊ iuratio sicut per lutum vel pudibunda
vel aliud simile. Tertio qñ quis iurat p ꝺn;
q̄ vulnera christi: vel per mortem: vel passi
onem ipius: vel per preciosum sanguinē eius.
¶ Hec ergo iuramēta ab omnibus diligēter
sunt vitanda ⁊ ꝓhibenda: q̄ sonant in blas
phemiā ⁊ irreuerentiā dei ꝓ preciosa sua vul
nera inuanū assumere. vnde nobis tota sal⁹
effluxit. Thyso. super Math. Omnis sal⁹ ho
minū in christi morte posita est. Nulla enim
res est que magis ad salutem hominū perti
neat q̄ mors ipius. Unde si talia iuramēta
ex deliberatiōe fiant: sunt mortalia petā to
tiens quotiens quis sic iurat. Etiam si cēties
vna die sic iuraret centum peccata mortalia
faceret. Propter quod etiam in aliquib⁹ ter
ris ciuitatibus et villis ⁊ talia iuramēta sic
sunt restricta q̄ quilibz taliter iurat aurem
vel linguam vel digitum perdat. Unde legi
tur q̄ sanct⁹ Ludouicus rex francie quandā
ciuem parisius qui blasphemauit in penā sui
peccati ⁊ in terrorem aliorum ferro candenti
in labiis suis cautherizari precepit. Et cum
aliqui principes et nobiles ipius indignati
ex hoc sanctum Ludouicū ꝓpter factū istud
arguerent. Respondit eis dicens. Vellem ego
talem penam ⁊ indecentiam sustinere liben
ter in labiis meis ꝺdiu vix ore: vt hoc vitium
de regno meo tolleretur vt amplius domin⁹
meus Jesus christus per nullum hoiem sic q̄
blasphemiā offenderetur. ¶ Querit an
blasphemia sine deliberatione sit peccatum
mortale. Respondet secundū sanctum Tho.
ii. ii. q. xiii. Blasphemia absq̄ deliberatiōe p
test cōtingi tripliciter. Uno modo q̄ aliquis
non aduertit hoc quod dixit esse blasphemiā
Ut cum aliquis subito ex aliqua motiōne
et passione in verba imaginaria ꝓrumpit
quoꝝ significationē non cōsiderat nec ad
uertit: tunc est peccatum veniale. Alio mo
do quando aduertit esse blasphemiam: cōsi

deus significata verborum: et tunc non excusatur a peccato mortali: sicut nec ille qui ex subito motu ire occidit aliquē iuxta se sedentem. Ex isto possumus elicere ꝙ periculo se iurant & blasphemant illi qui ex mala consuetudine sic iurant: non habētes intentionem se emendandi: & illud dimittendi: qz tales blasphematores totiens peccant mortaliter quotiēs sic iurant et blasphemant: sed aliqui peruersi animi dei dicit si non iurarem tūc nullus me timeret nec aliquis reputaret me aliquid esse vt ergo timeant & magni reputētur iurant per creatorem & redemptorem suū blasphemāt. O miserrimi & infelicissimi peccatores ibi queritis honorem vbi eternam inuenietis cōfusionem & damnationē. Tales blasphemi & iurandi non sunt filii dei: sed diaboli: qz sicut pater eorū vivit in inferno: sic ipi filii diaboli viuunt in mundo: & iurando: litigando: & blasphemādo. D Item sciendū ꝙ aliqui sunt licet non pertinaciter blasphemāt: tū passionem et sanguinē & mortem xpi frequenter vane nomināt & sine causa in illis & similibus debent se etiā tales homines emendare qz passio & mors xpi & preciosus eius sanguis nunq̄ fuit a nobis nominū dus: nisi cū magna deuotione & reuerentia: qz ibi est salus et vita nostra. C Etiā alii iurant et nō nominant deū sed creaturas: cōtra quos dicit Aug. de verbis apli. ser. ii. Ecce dico charitati vestre ꝙ qui falso iurat ꝓlapidem peritur⁹ est. Hunc nō audit: tū et⁹ creatorē in testem accipit. Itē xtus tales dicebat Iacob. v. c. Nolite iurare neq̄ per celū neq̄ per terram ꝛc. Ego talia iuramenta que sic fiunt nominando creaturas a quolibz xpiano omnino sunt vitanda. vñ xps dicit in euāgelio: vt habet Math. v. Ego autē dico vobis non iurare omnino neq̄ per celū: qz thronus dei est: neq̄ per terrā: qz scabellū pedum eius & post subdit. Neq̄ per caput tuū iurauerīs. Itē sunt alii qui totiens & sine causa iurant: sic dicendo. Non iuro vnū: per deum sanctū: vel ꝙ oēs sanctos sine ulla causa et necessitate & ex mala cōsuetudine. Contra quos dicit xps in euā. Math. v. Sit autē sermo vester est est: non nō quod autē his abundantius a malo est. Circa quod queritur an illa iuramenta c. dicendo per deū et per oēs sanctos sint petā mortalia. Videtur ꝙ talia iuramenta euitanda sint tripliciter. Primo qñ quis scienter falsum & mendaciter iurat: sine in loco sine in seruio. tunc secundū sanctū Tho. ii. ii. q. xcviii. Talis nō excusatur a peccato mortali etiā si locum petierat: quia non deuitat diuinā irreuerentiā: tum ꝙ tum ad aliquid auget magis. Item sicut dicit Tho. vbi supra notatur ꝙ ille qui ex ipsa lingue iurat liquidē aduertit se iurare falsum est qđ iuramētū excusat a petō mortali sicut neq̄ a dei cōtemptu. Si autē hoc non aduertit non videtur habere intentionē iurandi: & ō crimine periurii excusat. Ex his ō dictis possum⁹ elicere ꝙ illi malefactores in loco scienter falsum iurant trufando vel ridendo alios. Sic illi parentes graviter peccant qui iurāt pueris suis & velint eos disciplinare eis delinquunt. Postmodū illud iuramentum inferri ꝙre. qz de iuramenti licitate est seruandū: nisi vergat contra salutē. vnde dē in decre. Omne iuramentū est seruandum nisi vergat cōtra salutē. xxii. q. iiii. ꝙ Deus. Item nō est cautū nec bonum aliquib⁹ mandatis que pueris suis iurāt verbis quantūcūq̄ factis non intendūt: vt dicendo per deum vel per alium meum si tu nō taces ad placitē ꝓtestificē: & sic de aliis. Sciēdū quod grauius est extinguunt talia iuramenta dicendo ꝙ bis vel per oēs sanctos cum quis scienter dolose vel mendaciter iurat in damnū ꝓximi: vel in contractib⁹ ꝓximos suos decipit ex. vel gratia. Vt cū quis aliquid vult vendere et iurat per deum ꝙ nō velit remittere dare & ille et si tunc intendit aliter dare & iurat sic mentiendo contra mentem suā: qz mentitur est contra mentem ire: & sic affirmat hoc mendacium iuramento peccat mortaliter totiens quotiens sic iurat. Et econuerso. Ille qui debet reddere si dicit per deū non amplius volo⁹ dare & ille re & intentū & si intendit adhuc plus dare & loquitur contra mentem suam: et iurat sic mentiendo etiā peccat mortaliter totiens quotiens. O quot talia peccata mortalia emittunt a multis qui cōsueti sunt nec emunt nec vendere nisi iurādo & mentiendo dolose et fraudulenter: vt iurādo rem suā meliorē esse & ꝙ sit: vel etiam sibi plus constare ꝙ verū sit vel etiam ꝙ plus sibi in illa ciuitate soluisse: & sic de aliis. Item qui in superiori parte ponit quod bonum est & in medio mistum illud quod detestuosum est: & tunc iurāt ꝙ totū sit sic: vt superius apparet & sic ꝓximos decipiunt: et oēs illi tenentur ad restitutionem & recōpensare damnū ꝓximi: & tales etiam dupliciter peccāt. c. contra deū & etiā contra ꝓximū. vnde Ysido. de sum. bo. Qui dolose iurat dupliciter reus fit: qz & nomē dei sui sanctū assumit: et ꝓximum dolo capit. Item etiam quandoq̄ aliqui in paruis rebus ꝙ

plozie iurent. verbi gratia. vt qui habent vē
here coclearia in ciuitatib⁹ vel poma vel pi
ra vel ḡmiles fructus. vel etiā panes vel al
lecz: vel aliqua alia victualia: vel etiā villaz
qui oues ⁊ vitulos vendūt in velleribus qui
multotiens plura falsa iuramēta faciunt cū
quib⁹ prezimos suos decipiunt: ⁊ qñq; q ta
lia iuramenta modicū lucrant cum tñ quiz
phanus pro toto regno vel pro toto mundo
simel peierare non deberet. Item alicui dicit
q non pñt vendere vel emere nisi iurent et al
iquant q si semp diceret veritatē ⁊ non iura
ret opoꝛteret eos mendicare: qđ tñ est fal
sum: vt pz per ꝓphāz dicentē. Munꝰ vidi in
sum derelictū: ergo q iustꝰ esset ⁊ deliberati
er pze oculis hēt nunꝰ eum deꝰ deseꝛeret.
Hoc pz per experientiā: qz sunt plures hōiui
si q emūt ⁊ vendunt ⁊ tñ nullo mō iurāt: ēt
in magnis et arduis emptionib⁹ ⁊ mercātiis
ad simpliciverbo affirmāt vel negāt sēm di
cum xpi qui di. Sit sermo vester est est. non
nō. Tertio ḡtingūt talia iuramēta dicēdo q
tñ ⁊ per oēs scōs qñ quis iurat hoc gō verꝝ
est ⁊ licitū: tunc sēm May. cū sic iurat in cōi
locutiōe aliqđ licitū sicut sit in iuramēto quo
tidianis q fiunt ex curtu verboꝛ: ex quadā le
uitate ⁊ cōsuetudine mala vt dicēdo q ēum
mas ibo ad ecclīam vel ieiunabo vel equitabo
vel hoc vel illud factū: ⁊ sic de aliis. hoc ē pec
cātū veniale. Cōtꝛa dat Innocē. ⁊ etiā Aersi.
Tñ sciendū q nō est cautū sic iurare ꝗa in li
tili ⁊ verꝝ sit: ⁊ ex quadā leuitate ⁊ consuetu
dine fiat. sūg quo di. Chry. sūg Mat. Nemo
tñ q frequēter iurat q nō aliqñ peierat. Itez
qđ tales qui ita frequēter sine oī cā ⁊ cōe di
cāt q deū ⁊ per oēs scōs ñ aduertimini dictū
xpi qui di. in euāg. vt habet Mat. xii. De oi
verbo otioso qđ locuti fuerint homines red
dent rōnm in die nouissimo multo strictius
exigetur a nobis rō de talibus quotidianis
iuramentis que sine causa fiūt. Si alii ꝓpo
nis te emendare ⁊ ampliꝰ non iurare: ꝛ sim
pliciter verba tua ḡrere dicēdo est est: nō nō
⁊ postmodū ex lapsu lingue iurās: tñc immē
diate cōterere de hoc ⁊ dic vnū aue maria be
ate virgini: tunc ipa impetrabit tibi grām a
filio suo vt ampliꝰ eo meliꝰ tibi caueas ne re
cidiues. ¶ Circa sēm scīdū q blasphe
mi sunt pessimi homes qđ ostēditur ḡuplex mōis
Primo in hoc q peiozes sunt iudeis: qz iudei
tñ semel crucifixerūt xpm et occiderunt: sed
xpianus blasphemꝰ totiēs xpm crucifigit q
tiens execrabiliter iurat. vñ Apūs. Hebze. vi.
Rursum crucifigentes filium dei. Aug. sup
Joh. Flagellatꝰ est xps flagellis indeoꝝ: sic
gellatur blasphemūs fallozꝝ xpianoꝝ. Et
eiles reus in mozte xpi sicut pylatus vel cay
phas libenter velles oībus dieb⁹ vite tue po
nitentiā agere quid tñc faciendū est tibi cum
simile petūm totiēs perpetrasti blasphemando
vñ Gre. super illud Mat. xxvi. Blasphema
uit sic dicit. Nō minus peccāt qui xpm blas
phemant regnantē in celis q qui crucifixerūt
ambulantē in terris. Iuste igit iudei ignoꝛāter
xpm crucifixerūt. vnde Apūs. i. Coꝛ. ii. Si co
gnouissent nunq̄ regem gīe crucifixissent: q
uis illa ignoꝛantia non excusaret iudeos: quia
xps sepius dixit eis q esset filius dei: sed ipi
noluerunt credere. Sed xpiani blasphemi
xpm sciunt et credūt filiū dei qui rursuz cru
cifigūt cū suis blasphemiis: ⁊ iō grauius pec
cant eo q leuiter peccāt vñ glo. sup ps. lxviii
di. Grauius peccat ḡtēnus sedentē in celoq̄
qui crucifixit ambulantē in terris. Et si signū
huius xps nō pōt oꝛare pro blasphemiis sicut
oꝛauit pro suis crucifixoꝛib⁹ dicēs. Pē igno
sce illis: qz nesciunt qđ faciunt qz blasphemi
bene facūt q male faciunt: ergo nō peccant
ex ignoꝛātia sicut iudei fecerunt. sed ex certa
malicia qđ est grauꝰ: ⁊ iō grauius punient
in inferno blasphemi q iudei. Lu. xii. Seruꝰ
scīs voluntatē dñi ⁊ nō faciēs plagis vapula
bit multis. Sēm qz blasphemi sunt deterio
res canibus: qz canes nō mozdēt dñm sunz q
eis bñfacit: sed applaudūt illi: sed blasphemꝰ
eodē oze quo bibit vinū ⁊ bñficia dei recipit
deū blasphemat. vñ ps. Retribuebant mihi
mala pro bonis ꝛc. Eccl. xxix. Dulcet et p ota
bit ingratos: ⁊ adhuc amara audiet. Verum
est q deus vnq̄ permittit: creuerevinū i abū
dantia cū tot blasphemie inferunt ei a pota
toꝛibus vini. Tertio tales blasphemi peiozes
sunt oībus creaturis: qz oīs creatura laudat
suū creatoꝛē imo oīs creatura incitat ad lau
dandū deū sicut aqua laudat deū in cōtinuo
suo cursu arboꝛes ⁊ herbe se erigendo ⁊ super
se crescendo erga creatoꝛē suum aues in cantū
sol ⁊ luna et stelle in lucēdo: ⁊ sic de aliis;
sed blasphemꝰ cū illo mēbzo deum inhono
rat in quo deus cū pze ceteris creaturis ho
noꝛauit. i. in lingua. vñ Beat. Nullū aliū na
turaliter hz sermonē nisi hō: ⁊ hanc linguam
accepit homo vt deū laudat pze ceteris crea
turis irrōnabilibus. Quarto qz peccatū blas
phemie est petūm dyabolicū. Apoca. xvi. Blas
phemauerūt deū celi pze doloꝛibus: hoc licēt
gitur de illis q sunt in inferno. qui ppē ma
gnitudinem doloꝛis ⁊ pene deū blasphemāt.

ergo blasphemia est loquela sternalis: & blasphemi dicūt hic deū blasphemare quod est opus dānatoz: vt in futuro eo melioꝛ sciant. sic boni qui allectāt & dicūt deū laudare et bñdicere: vt in futuro in celis melioꝛ sciāt. vñ Ber. Dilectaꝰ in terris hoc facturi sumꝰ laudes in celis. Ait blasphemꝰ hz linguā diabolicā: qz diabolꝰ loquit per blasphemuz: sicut spūssctūs loquit per hoiem bonū & deuotuz. vñ Math.x. Nō em vos estis q̄ loquimini sz spūs patris vestri q̄ loquit in vobis. Quinto qz petit blasphemie vix remittit. iuxta illud Mat.xii. Spūs blasphemie si remittet.i. vix remittet. hoc facit enormis gradꝰ q̄ fit ꝓximo illo petō. imo tales multotiēs efficiunt pessimi hoies & indurati & obstinati. Ezech.xxiii. Vix multū iurās iplebit iniquitate: & nō discedet plaga a domo eiꝰ nec immerito: qz blasphemus infert deo cōtumeliā in persona ꝓxi ꝓxia: cui alii petōres ꝛtumeliā infert in rebꝰ sicut furvel latro vel raptoz cōtumeliā infert deo in rebꝰ & possessionibus seruoꝝ suoꝝ homicida in seruis suis. blasphemꝰ aūt in ꝓpria q̄ sona. Itē blasphemi ex ꝓpria malicia peccāt. ergo grauiter deū offendūt: qđ sic ꝓbatur: qz in oibus aliis petis videt in hoie esse aliqua delectatio vel vtilitas ꝓpter quas hō inducit ad peccandū: vt in superbia quedā extollentia in auaricia cupiditas rez & pecunie: et in luxuria delectatio ꝛcupiscētie. Sub petō aūt blasphemie nihil delectabile nec vtile inuenitur ꝓ q̄ homo inducat ad blasphemandum deuz. Petit em tanto magis aggrauat q̄to minus hz impulsiua. vnde senex plus peccat q̄ iuuenis in fornicādo ꝓpter minoꝛē inclinationē quā hz ad peccatū luxurie. Cōmunitatoz lex principioz: cōplexio iuuenum est calida & humida. senū aūt sicca et frigida. ¶ Circa tertiū sciēdū q̄ blasphemi grauiter punitur a deo. primo in corpe. et q̄q blasphemꝰ punit in eodē membro in quo deū blasphemauit: & insuper petit blasphemie legit punitū grauiter in veteri testamēto vñ Leuit.xxiiii. Cū quidā blasphemasset & maledixisset nomē dñi adductus e ad Moysen & Aaron q̄ miserunt eū in carcerē donec nossent q̄d faceret dñs de eꝰ de eo fieri: q̄ locutꝰ est ad Moysen dicens. Educ blasphemū extra castra ꝓponant oēs qui audierūt manꝰ suas caput eiꝰ & lapidet eum vniuersus populus quod et factum est. Deinde promulgauit dñs legē ꝑ pena blasphemoꝝ di. Loquere ad filios israel. Hō qui blasphemat nomē dñi morte moriat. lapidibus eum opprimet oīs multitudo ppli. Oli iā oēs blasphemi lapidari deberēt ꝙplures simūdo essent. Itē aliqñ punit a deo in pñti eū subitanea morte. vñ refert Gre. in dyalo. q̄ quidā ciuis rome temere dilexit quēdā puerum quinq annoꝝ q̄ cōsueꝰ erat blasphemare nomen dñi statim qñ alo eius aliquid obstitisset. Quadā die cū pater eius cum teneret in bzachiis clamauit puer. Aligi homines venīūt qui me tollere volūt. Et pater rādit. Noli timere fili mi. & puer. Nō vides hoies nigros me tollere volētes: & sic puer cepit tremere. Et demōes in nigroꝝ hoim spē accepterūt: & pueꝝ de bzachiis patris violēter raperūt: & in frustra corpus pueri dilacerpierūt. Si ergo deꝰ in puero q̄nq annoꝝ peccatuz blasphemie sic vindicauit: quid tūc faciet in adultis. ¶ Vñ sciendū vltimo q̄ non solum culpabiles sūt apud deū ipsi blasphemi sed etiā illi q̄ permittūt petm illud cū ꝓhibere possent vt parētes q̄ nō corrigūt puerosos cū nomē dei blasphemāt & talia petā puerorꝝ redūdabūt in ipos parētes: ergo q̄z pater & mater cū audirēt pueros suos blasphemie vba ꝙterre deberēt eos cū aspera virga dñi disciplinare ne ꝑpli audirēt talia ab eis & hoc esset acceptū deo & ipis parētib⁹ meritoriū. sūt filii culpabiles sūt q̄ permittūt deo ꝛtumeliā in vomib⁹ suis inferre q̄ ꝓhibere possent. Nullus em libēter permitteret ꝛtumeliā fieri patri vel mri vel alicui suo ꝙsanguineo quē diligeret si hoc impedire posset. Oēs infideles xpiani sūt illi q̄ ꝓpter tale lucrū permittunt in vomib⁹ suis ꝛtumeliā inferri patri celesti vel btē vgini marie q̄ est mater nostra & sctis dei q̄ sunt fratres nri. Itē dñi & rectores ciuitatū & villaꝝ qui permittūt deū blasphemari: participes sunt illoꝝ peccatoꝝ. Rom.i. Digni sunt morte nō solū qui faciunt: sed et qui cōsentiūt facientib⁹. Magna em est puerilitas principū et rectoꝝ terraꝝ q̄ bona subditoꝝ accipiūt ꝛtra ꝓhibitionē dei & in dispendiū ꝓprie salutis: & q̄s possent licite & ad honorem dei recipere bona subditoꝝ tūc nolūt: imo quilibet vomitus terrarum posset pecuniariam penam imponere blasphemantib⁹ & sibi recipere ab eisdem talem penam pecuniariam recipere et ad honoꝛem dei expendere.

¶ Alius sermo de eodem.

Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris. Istū sermonē de cogitationib⁹ hēre infra sermo. cxxviii

¶ Dominica. xx. Sermo. cxxiiii. de nuptiis spiritualibus.

Similē ꝛa cēlū est regnuz celoz hoi regi qui fecit nuptias filio suo Math.xxii. Sciendū q nuptie sunt triplices.i.carnales que fiunt inter virum et mulierē. Spūales q fiunt inter aiam ꝫ xp̄m: et celestes q fiunt in celo. Unde de spūalib⁹ nuptiis spūaliter in p̄nti ser.tria sunt dicēda. Primo quō aia dē spōsa xp̄i: ꝫ que xp̄s fecit ꝫ ea vt eā sibi copularet. Secūdo que debz habere aia vt deo spōso suo placeat. Tertio exēplum. ℟ Circa p̄imū sciendum q anima holis dē spōsa xp̄i: qz sibi copulata est i baptismo per fidem. vñ dicit dñs per yphām Osee ii. ad quālibet aiam. Sponsabo te mihi in fide. ꝫ sicut zelotes terrenus p̄zo puella quā sibi copulare cupit inter cetera ḡnq facit q̄d⁹ zelum suū illi appetit: sic ꝫ zelotes ille celestis facit. Primo zelotes ille terrenus portat p̄zo amore puelle quam diligit certuz cyzotheras depictas: ꝫ calceos ex cilos cingulum latum ꝫ depictum vestes curiales. Secūdo p̄zo amore eius ipe cantat cātilenas amatorias. Tertio ei tribuit pulchra clinodia. Quarto p̄ illa laborat. Quito aures ei⁹ pulsat rogās eā tam per litteras tā q̄ seipm q̄ per nūcios: sic deus ferentius oi zelote terreno laborauit: vt aiam tuā sibi attraheret ac tibi placeret. Primo fertum.i.spineā coronā p̄zo te publice portauit cyzotheras depictas: ꝫ calceos excisos.i. vulnera manuū cruentata ac pedum foramia p̄zo te tulit cingulū depictū.i. linozē flagellozū: vestes curiales.i. vestē purpureaz plati. ꝫ albā vestē herodis tibi ad landem et gliam sibi vero in opprobriū ꝫ illusionē. Secūdo cātilenas amatorias i cruce altisone cāntauit: nec vnā quidē: sed septē oi instrumento mulice dulciozes. Ad quartū melodiā sol i celo obscurat⁹: latro in cruce conuersus ē. Maria iuxta crucē turbabat: terra ꝛtremuit: petre scisse sunt: ꝫ velū templi diuisum est a summo vsq deozsuz. De tlio cātico dz in ps. Et nocte cāticū ei⁹.i.eū sol obscuraret. De quo libet supradictoz ꝫ infra dicēdoz dz Esa.ix. zelus dñi exercituū faciet hoc. Tertio dat et dedit clinodia nobilissima p̄ aie tue dilectōe nō aūt de burla vt alijs zelotes. sed de cozde suo tanguinē ꝫ aquā ꝫ clauiculos pedū ꝫ manuū ei⁹. Quarto p̄ ipsa aia multipliciē laborauit q̄i in tozmēto moze zelotū tot⁹ cliꝛus suus perforat⁹ est. O nobilis dña aia tibi totū ad landē et honorē. non sibi adueritatem fabulem Esa.ii. Dñs sicut foztis egredietur: ꝫ cur vir pugnatoz suscitabit zelū. Tā foztiter ibi ꝛtra hostes nostros dimicauit q̄ cicatrices quas ibi p̄tulit vsq ad vltimum diē iudicii nō obducent sine dolore: tamen ea nunc seruauit. ℓ in signū amoris nostri: immo dubiū est an velit ipsas cicatrices etiam post iudicii seruare. Quinto regnat mysterialiter littera veteris et noui testamenti et per septuz multipliciter in euangelio: et etiam per nuncios i. p̄dicatozes. De p̄imo patet. De secundo Eccli.xxxv. Beneplacituz⁹ est deo recedere ab iniquitate et deprecatio recedere ab iustitia. Esa.lxv. Expandi manus meas tota die ad populum incredulū qui graditur in vijs nō bonis: tā de quibusdā ꝙquirit Hiere.xv. Labozauī rogans et tā a vijs suis nō sūt reuersi. Per tertiū rogat.i.per p̄dicatozes q̄ nūcii sui sunt ꝫ quasi os suū. Vñ quotiēs p̄dicatozē audisti: totiēs rogauit te deus conuerti quasi oze suo. Luc.x. Qui vos audit me audit. Exod.iiii. Perge ergo et ego ero in oze tuo docebozq te quid loquaris. Et nō solum dñs mādat hoi per p̄dicatozes: iz etiā q se rogat vt cōuertat dicēs in cātijs quater: reuertere: reuertere: reuertere: reuertere. ℓ Circa sēm sciēdū q spōsa xp̄i dz quinq habere que debuerūt sarā ꝫ parentes ei⁹ vt spōso suo i.xp̄o placeat. Primū est honozare soceros. Xp̄s enī factus est spōsus in baptismo aiarū nostraz per fidē cuius pater in celis est de⁹: cuius mater in terra est btā virgo. Pater enī eius in hoc honozare debem⁹ vt obediamus ei in his q̄ p̄cepit: et ola opera nostra ad honozē ipi⁹ ozdinem⁹. Ad hoc hortat ap̄s cuz dicit.i.Cozꝛ.x. Oia quecunq facitis in verbo vel opere in nole dñi facite. Patrem ei⁹ sic honozare debemus vt ipam diligamus et eē tanq̄ matri seruiam⁹ ꝫ eā signanter in castitate et humilitate sequamur. Secūm est diligere maritū.i.xp̄m ꝫ ipse⁹ vere digne diligit. fecit enī p̄zo alabus nostris q nunq̄ aliquis maritoz fecillet ꝫ sua vroze. Quis enī sāguinem suum ita copiose effunderet vt vroꝛi sue balneum ex eo faceret vt sic a lepꝛa mundaretur. Hoc fecit xp̄s p̄zo sponsa sua. Item sic haberet vrozez defunctū nunq̄d permitteret se occidi vt per mortē suā vroz sua viuificaretur. Et hoc xp̄s fecit: qz p̄zo aia nostra mortu⁹ est. Nec enī hoc sufficeit sue inēparabili dilectiōi: quin ipe dat alabus nostris quotidie corp⁹ suū in cibū ꝫ sanguinē suum in potum. vñ Joh.vi. Caro mea vere est cibus: et sanguis me⁹ vere est potus ꝛc. Tertium est q̄d; regere domū ꝫ familiā: domum id est corꝑ et conscientiaz. vt omnia tibi sint pulchra nec

chil fœditatis vel pulueris vel fumi ibi ym:i; cēs ꝫ oia que facit faciat pure ꝓpter deum: ꝫ si aliqꝫ facit ꝛtrariū hoc p cōtritionē ꝫ cōfessionē optime purget. ℣ Itē regere dz familiā. hz cū alia. l. xpi sponsa tres puellas nobiles leuientes ei interi⁹ ꝫ quinq; min⁹ nobiles exteri⁹. Tres interi⁹ seruiētes sunt tres potēcie aie. l. memoria: intellect⁹: ꝫ volūtas: illas seruitrices sponsa xpi sic regat vt ꝛz memoria sit camera patris in qua habitet p continuā recordationē: intellectus sit camera filii in qua habitet p vere fidei cognitionē voluntas sit camera spūsancti in qua habitet p amorē. Quinq; pucelle exteriores sūt ḋn q; sensus corporis ḋs regere dz spōsa xpi vt oculi nō videāt q̄ nō lz videre. vñ Greg. Non lz videre qđ nō lz cōcupiscere. Sitr auditus custodiēdus est ne ḋcō inderēs aut maluz libēter audiat. Sitr pedes quo ad gressuz: manꝰ quo ad tactū custodiende sunt: ꝫ sic de aliis. Quartū est seruire ad mēsam ꝫ ad lectuz: qz spōsa xpi dz xpō ꝓparare lectū. i. cōscientiā mūdā ꝫ securā. vñ Cāt. i. Lectul⁹ nr̄ floridꝰ. vñ Halo. Secura mēs q̄si iuge cubiculū. Ber. Magne diuitie sūt bona cōscia ꝫ reuera ḋd i creb⁹ meli⁹ ḋd in corde dulci⁹: ḋd in terra deti⁹ atq; securi⁹ bona cōscia. Sic crōuerso ē de mala cōscia. Ihō. de lum. bo. Nulla pena est grauioz mala cōscia. Vis aūt nūq; esse tristis, bū vine. bona cōscia sp gaudiū hz. re⁹ animꝰ nūq; est securꝰ. Itē spōsa xpi seruire dz spōso suo ad mēsaz ꝓparādo ei bona cibaria. Sūt illa cibaria bona opa q̄ ḋs facit in gr̄a. vnde Joh. iiii. Meꝰ cibꝰ est vt faciā volūtatē eiꝰ q̄ misit me. Ergo quot bona opa facis: tot fercula xpō spōso tuo ꝓparas. Et spōsa xpi dz diligēter opa tua facere ꝫ nō vsq; ad mortē differre: nec de die in diē ꝓtrahere. vñ Joh̄ā. ix. Oportet me dū dies ē: venit enī nox qñ nemo operari pōt. Quintū est se irreprēhēsibilē exhibere cor̄ā hoibꝰ ne vel exteri⁹ vel in domo interi⁹ aliquos scāndalizet moribꝰ: ōbis: vita: vel exēplo. ℣ Vñ sciēdū q; ad exteriorē disciplinā inducūt nos tria. Primū est si cōsideremꝰ qualiter cū illa sanctos angelos letificamꝰ: qz angeli gaudēt cū vidēt bonos gestꝰ in nobis. Secūm est si cōsideremꝰ q; primꝰ nr̄ inde emēdat. Tertiū est q; spūalis disciplina clerum nat in nobis gr̄am. Sz diceres q̄ cognoscit aliōs esse spūaliter disciplinatꝰ. Vide q; tria signa. Primū si hō humiliat se in oibꝰ opibꝰ ꝫ gestibꝰ. Secūm est si hō est dulcis in verbis qui enim plane ꝫ dulciter loquit ꝫ respondet ꝓximis: ille est deo ꝫ hominibꝰ dilectus. Tertium est si in oibus operibꝰ: moribꝰ: gestibꝰ ꝫ moribus timet deum offendere ꝫ primum scāndalizare. Exēplum. Quedā puella cui nomen erat Alexādrina cleplam trecū includi: ꝫ per forāmen exiguū alimenta suscepit: nec viros nec mulieres in decē annis vnq̄ vidit nec vultū suū alicui ostēdit: ꝫ cām sue inclusionis referebat dicēs. Cuiusdā inquit iuuenis animꝰ in mea pulchritudine quondā fuit lesus: ꝫ ne videret reum v. l. cōtristare vel p dere malui me ꝑdiu vixero potiꝰ includi: q; animā ꝓximi mei ad similitudinē dei factā cum pulchritudine mea a deo retrahere ꝫ occidere. Item cum quererēt ab ea quō sic posset viuere: respōdit. Ā principio diei passionē xpi meditor ꝫ oratiōi vaco: ꝫ opus ex lino facio: postea per sanctos patriarchas: ꝓphetas: apl̄os: martyres: cōfessores ꝫ virgines cogitatiōe discurro meditādo quomō iam clare vident faciem dei in celo: ꝫ quō ipsis mille ānis sunt tāq; dies hesterna que ꝓteriit ante cōspectum dei: ceteꝝ horis cibum capio. Ā ꝓximo pinquāte nocte dominū meum cum maxima quiete glorificeo ꝫ laudo: sinemq; vite mee cū spe bona patienter expecto.

¶ De eadem dominica. Sermo. cxxv. de penis inferni.

Ligatis manibus ꝛc pedibus mittite eum in tenebras exteriores. Math. xxii. In hoc q; damnati habebunt ligatas manus ꝫ pedes datur intelligi q; nunq̄ ab illa pena poterūt exire. In hoc q; sunt missi in tenebras exteriores datur intelligi q; nūq̄ ad dei viam poterūt peruenire. Dicūtur enim tenebre infernales exteriores quia sunt extra ambitū diuine vie. vñ Gre. li. ix. moral. Quisq; ad inferni mala tolerāda descenderit: nequaq̄ vlterius ad lucem redibit: quia nequaq̄ vltra mia parcēs liberat quos semel in locis penalibꝰ iusticia iudicāl damnat, ergo dicit Ligatis manibus ꝛc. ℣ Unde sciendū q; sicut sancti angeli habēt nouem choros in celo: sic dānati ꝑuerso modo habent nouem penas in inferno. Prima pena damnatorū in inferno est calor ignis. Unde xpꝰ dicet dānatis in iudicio illud Mat. xxv. Ite maledicti in ignem eternū. Et ille ignis ꝓsens hz se quo ad calorem respectu ignis infernalis tanq̄ ignis in pariete depictus ad ignem verum. qz sicut ignis depictus hz magnam differētiam respectu ignis nostri quo ad calorem: sic ignis noster habz se respectu ignis inferni. Modo si ḋs digitum per hoc

vnū tenere deberet in igne nostro multū affligeret: quō tūc affligendi sūt illi q̄ cū corpe & alia in igne infernali in eternum cruciandi sunt vbi pene eoꝝ nūq̄ finē habebūt: q̄ scḝ Arist. ti. de ḡna. Impossibile est infinita pertransire. Nō si alicui sic damnato fieret talis optio siue ꝯditio: vt dꝰ ad eū diceret hāc gratiā tibi facio alia. volo q̄ ola frumēta q̄ vnq̄ creuerūt ab initio seculi ad vnū cumulū cōgerent: et sp post mille annos vnū granū de illo acciperet: & sic cōsumpto cumulo tu salua tibi anima diceres deo gratias. Infinitū diceret. Nūquid dñs in donis suis: q̄ pena mea finis maxima adhuc finē habebit: finis ad huc per multa milia ānoꝝ pati me opoꝛteat. Sed nō ita erit q̄ in inferno nulla est redemptio: q̄ pena et ignis infernalis ē infinita. vñ Esa. vl. Ignis eoꝝ nō extinguet. Unde etiā Arist. viii. phili. Finiti ad infinitū nulla est ꝓportio. Hoc quis cogitare deberet cū peccata ꝓponeret et digitū sūm ad ignē applicare & pbare an pñt ignē posset sustinere: qđ si non: quō tūc ignē infernalē eternaliter sustinebit. Unde legit in vitas patrū q̄ dā sanctus pater ꝓpter quandā mulierē maxime est tentatus dyabolꝰ pbare an posset sustinere penā infernalē q̄ illi petō luxurie debet: & bullit digitos suos & sic cōpetuit in se illā vehementem carnis tentationē. ℣ Secda pena est frigꝰ intolerabile. Nā dānati de maximo caloꝛe ꝓficiunt in maximū frigus vt ex hac cōmutatione pene eoꝝ aggrauent. vñ Job. xxiiii. Trāsibūt ab aquis niuiū in caloꝛē nimiū et eroꝛnerso. vñ Fulgentiꝰ in quodā ser. dic. Dixit Duo ꝓncipalia toꝛmēta sunt in inferno. s. frigus intolerabile & caloꝛ ignis inextinguibilis. Unde legit in eadē. Ibi erit fletꝰ & stridoꝛ dentiū. Fletꝰ nāq̄ in lipartiōe oculoꝝ de caloꝛe nascit: stridoꝛ vo dētiū de frigoꝛe oꝛit. Tertia pena est fetoꝛ maximꝰ nec mireꝛ vbi tot cadauera cremabunt q̄ si hic vnuꝰ cadauer in ignē positū cremaret fet oꝛē emitteret intolerabilē: qđ tūc erit ibi vbi tāt infinita cadauera in igne & sulphure cōburēda sūt. vñ Apoc. xxi. Parsillon erit in stagno ardenti igne & sulphure. Joel. ii. Ascēdꝰ fetoꝛ eiꝰ &c. O peccatoꝛ si times fetoꝛē pñtis seculi quare non times fetoꝛē inferni. Nā sicut odoꝛ suauissimus est in celo q̄ fugat ola aromata huius mūdi: sic eroꝛnerso in inferno ille fetoꝛ maioꝛ ē ꝓ si ola cadauera mūdi & pice sulphure & igne cremarent. Et dilecti hō hoc cogitaret qđ aliquid fetet in pñti qđ eū ledit. quō sustinebit illum sumꝰ fetoꝛē inferni si filiꝰ moꝛ dicti quod hic fetet sic te ledit. Hic etiā q̄ q̄ aliquid dulce gustat. vel aliquā rē pulchꝝ videt cogitare dꝫ de dulcedine celestiū & claritate et pulchꝝitudine electoꝝ. vñ Ber. Dulcedo olim creaturarū si quis de bite aduerteret nihil aliud est q̄ ad illā eternā dulcedinē nos inuitat. Hic ille intelligit dñi est de penis. ℣ Quarta pena inferni est fames & sitis vñ ps. Fames patient vt canes &c. Hāc penam quiꝰ si cogitare deberēt qui hic in crapula die ac noctiuiunt & laute comedūt & ꝓciosa pocula bibūt: & sic in voluptate carnis quotidie vluunt quibꝰ ꝝbꝰ in eā maledicit dicēs. vt hē Lu. vi. Ue vobis q̄ nūc saturati estis: & eroꝛnerso de bonis q̄ in abstinētia vixistis. Uel qui nūc eiulatis: q̄ saturabimini. Itē nō solum patient famē: sed etiā maximā sitim: q̄ sunt in maximis caloꝛibꝰ: ex quibꝰ ḡnatur maxima sitis: vt ꝓ in eā. Lu. xvi. de epulōe q̄ petiuit vnā solā guttā aq̄ dicēs. Pater abrahā mitte lazaꝝ vt intingat extremū digiti sui in aquam vt refrigeret linguā meā: q̄ crucioꝛ in hac flāma. Sitē cōtinget illisqui hic in ebrietate vixerūt. q̄ vt dē Isaī. xi. Per que hō peccat per hec & puniet. Uñ sicut hic bibūt dulcia pocula: sic ibi habebūt amara & amarissima pocula. De quibꝰ dicit ps. Ignis sul. spi. ꝓcel. ꝓs ca. eoꝝ. Sicut ebꝰ vinū in pñti strat in holem et eoꝝ letificat: sic amaritudo potus infernalis totū hoīem in oībus mēbris pene trat & ꝛtristat: & de hoc quere exē sexti. xxix. ℣ Quinta pena inferni est horribile vilio demonū sicut ebꝰ de? & sicut delectabiliter sunt vidēdi: ita eroꝛnerso in inferno est horribilis vilio demonū et dānatoꝝ q̄ si nullā ꝓnā aliā haberēt: ista sola eis sufficeret. Unde legit q̄ quidē frater iacebꝰ in agone et vidēs demonē horribiliter clamauit: et postꝙ frēs ad ipm cōuenerūt & cū clamoꝛ quereret ꝛdidit dicēs se vidisse horribilē vilionē demonū: & si daret ei optio poti? vellet strare sucrēsus elibanū ꝙ illā horribilē vilionē adhuc semel videre. hoc illi perpēdere deberēt q̄ hic vilia sūt ad vanitates mūdi spergūt vidēdo eho & reas et oꝛnatas mulieres in quo qđq̄ grauiter deū offendūt. Mat. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eā &c. Itē hoc illi delicati attendere deberēt qui hic si ꝓ videre holeꝝ leꝓsum vel alios infirmos holes abhoꝛrēt videre. quō tūc videre potērūt demones & dānatos in inferno. ℣ Sexta pena sunt tenebre et tenebꝛe. Uñ ꝛz in verbis ꝓphetie Ligatis manibus & pedibus &c. Scienduꝫ q̄ illi ꝓpter ipsaliter ligant manibꝰ & pedibus qui hic in

mundo per illicitos tactus et gressus deum offenderunt. l. amplexando: osculando: et alios et seipsos illicite tangendo. Iste chorizando et saltando: et sup hec eū pedib⁹ ierdendo et tales tūc maledicēt sibi et mēbris suis dicētes. Maledicte manus mee q per malū et illicitū tactū pximalis me corona glie: iā pter vos ducor ad ignē de quo nunq egrediar: vobis pedes mei maledicti quid mihi misero imputatis q p malū gressū vestrū mihi ianuas celi clausistis. Ingredimini portas inferni q vobis nunq ampli⁹ aperient. O maledicti oculi qui nūq pro petis meis veraciter vnam lachrymā fudistis. Iā incipit vester flet⁹ et lamentabilis. Et cum p mille milia annor mercem habuerit nūq inde consolatorē habebitis O maledictū cor meū iā incipit tristitia tua quā nunq sequit aliqua letitia et consolatio.

¶ Queritur hic vtrū in inferno sit aliqua luz Rñdr q ibi est luz mixta fumo ad videndū eas que cruciāt dānatos. Vñ Isid. de sū. bo. lib. iiii. Ignis gehēne et lucebit miseris ad augmentū pene vt videāt vñ doleāt et nō lucebit ad consolationē vt videāt vñ gaudeāt. hoc pz. Nā dānati hūt maximā inuidiā sicut illi in celo hūt maximā charitatē et eū videt brōsin celo ex hoc torquebunt: q inuidēt filis de tā ta glia et volent de seipsis: q talē et tantā gloriā peccādo amiserūt. vñ Ber. Dānati videt vñ volunt. l. bonū qđ amiserūt. et iusti videbunt et letabunt cōsiderātes quid euaserunt. vñ etiā Gre. Ut pcōres in supplicio ampli⁹ puniant eor videt gliam quos contemplerunt

¶ Queritur an dānati recordent de bōis que hic in pūti mūdo habuerūt. Rñdr q sic: et hoc in augmentū pene eor. vñ Hiero. in originali sup Ela. In cōsummatiōe mūdi pterearum delitiarū recordatio erit materia cruciatuum. Vñ qui hic dives fuit et ibi pauper erit. Iste recordabitur voluptatū et delitiarū quas habuit in cibo et potu et vestitu: vt eo: ibi plus torqueat ex recordatiōe preteritarū delitiarū. Sitr qui hic in honore fuit et ibi despect⁹ erit. sitr q hic se super alios exaltauit et ibi erit suppositus in igne infernali. oēs tales recordabunt preteritor bonor: et hoc cedet eis in augmentū pene tristitie. vñ Boe. in de cōsol. phie. Infelicissimū gen⁹ infortunii est recordare se fuisse felices hoc probatur sic: quia cum quis de diuitiis ad magnam paupertatē et miseriam peruenerit: ita q or eū post abundātiam sustinere miseriaz: tunc plus leditur ille qui semp in paupertate vixit: q difficile est consueta relinquere. vñ Iesus. ii. rhetoricorum. Separari ab amicis et conjunctis miserabile est. Septima pena est miserabilis clamor et fletus dānatorum: et insuper terribilis vlulatus demonū. Nā sicut delectabile est audire in regno cantū et laudē angelor qui incessabili voce proclamant. Sanctus sanctus sanctus dās. etc. Sic miserū dulce est audire laudē dei qui regnat deū laudāt. vñ ps. Bti qui habitāt in domo tua dñe in secula seculor. laudabunt. etc. Sic econtrario est horribile et terribile audire clamorē dānatorum et vlulatū demonum vñ de clamore dānatorum dr zach. xii. Plāgit terra. l. infernalis familie secretum. nā secretum clamat et plangit familia superbor: et secretum familie luxuriosor: et secretum familie auarorum: et sic de aliis Et li triste est in pūti audire clamorem horum tribulati qui clamat in vulgari a larme: qđ qđ tunc erit vbi oēs dānati clamabūt. vere vere. vt hr Apoc. viii. Ve q vnq nati sum⁹ ve q ex dom carnē virum⁹: ve q vnq illicite gaudii fum⁹. Et qui hic magis lete cātauerūt et illicite cum cachinnis riserunt et in musicis instrumentis: et in cytharis maior cōplacentiā habuerunt: tales in futuro tristabili⁹ clamabūt et flebūt. Luc. vi. Ve vobis qui nūc ridetis: q lugebitis et flebitis. ¶ Octaua pena est mors eterna et perpetua tristitia sine ol cōsolatione. ps. Mors depascet eos: et si pūs et pomalis mors qui secūm Aristo. nihil aliud est q cerebellus aie a corpe ita horrez cruciat q nec stare nec sedere: nec quicq facere pōt pre dolore. O qđ tūc faciet perpetua mors in dānatis. vñ Greg. in omel. Erit ei miseriis mors sine morte defectus sine defectu: q mors ibi semp incipit: deficere nescit: vtinaz dānati mori possent: sed heu nescisit mori. Ap. ix. In diebus illis querent homines mortem et non inuenient. Si cū dānatus haberet oīa regna mundi libenter daret vt semel mori posset. Vnde Augst. in ser. Quare in inferno mors quaritur et nō inuenit qm quibus in hoc seculo vita offert et noluit accipere in inferno querent mortem et nō poterūt inuenire. O q stultum est in peccatis viuere et in eisdem gaudere: q talis per tale gaudium priuabit eterno gaudio. Gre. Nemo pōt hic gaudere cū hoc seculo et illic regnare cū deo. ¶ Nona pena est separatio a deo et a beata virgine maria et ab omnibus sanctis et angelis: et insuper vngi lucifero et omnibus demonibus in inferno: et ista separatio a deo et a sanctis est amarissima. vñ Chrys. super Matth. Dure sunt pene eternales excidi et in igne mitti mitis gehennam horret: ego vero talem gloriā

multo maiozē ꝺoze ꝺico. Etsi ꝺeꝰ milia me lius ellet ſuſtinere fulmina q̄ xp̄i facie mā ſanctiſſimā auerſaz in iudicio videre & ab ꝑa ſeparari. Quod enim amariſſimū ſit exclu ꝺi a deo et a ſanctis & ab oibus electis & an gelis dei. oñ ꝺic etiā Chryſ. in quoꝺā ſer. ꝺic. ſic. Exclusi a bonis eternis & alienū effici ab his q̄ ꝑparata ſūt iuſtis tñ cruciatū & tñ ꝺo lozē interꝺū ſi nulla extrinſecus pena tozq̄ ret: her ſola ſufficeret. vñ Hugo. li. i. de anima. Quis putas tūc meroz erit q̄ triſtitia cū ſepa rabunt impii a cōſoꝛtio ſanctoꝝ & a viſione ꝺei & traꝺiti in ptātem ꝺemonū ibūt cū ipſis in ignē eternū ibiq̄ ſemꝑ erūt ſine fine i lu ctu et gemitu. De diſpoſitiōe cozpoꝝ ꝺānato cū ſre ante ſer. E B. Pena inferni q̄ grauis ſit ꝑ ex ꝺictis ſanctoꝝ ꝺoctoꝝ Ber. ꝺ. q̄ vna ſcintilla gehenne ignis plus leꝺit peꝛꝺzē q̄ ſi vna mulier in laboze & gtu ꝑſeueran ꝺo duraret mille annis. vñ etiā Anſelm⁹ ꝺic. q̄ oēs homines nati ab Adā vſq̄ ad hodiernum ꝺiē vixerēt. & oēs ꝑfectoꝛes boni eēnt: & oēs ꝺe minutiſſima pena inferni ꝑfecerent oēs il li ꝑpalare nō poſſent minutiſſimā penā. Ad militer ꝺicit ꝺe gauꝺiis eternis q̄ etiā oēs il li eterna gauꝺia ꝛeꝛerare nō poſſent. vñ etiā Aug. ꝺicit. Si oēs homines nati ab adam vſq̄ ad hodiernū ꝺiē & q̄ ampliꝰ vſq̄ ad nouiſſi mū ꝺiē naſcituri ſunt et oīa gramina q̄ vnq̄ exorta fuerunt eſſent homines ſi vnā penā quā patiē alia ꝑſona ꝑ ſua parte haberet maiozē penā q̄ oīa tozmēta q̄ oēs ſancti mar tyres & oēs raptoꝛes & oēs malefici vnq̄ paſ ſi ſunt. vñ et iā Greg. ꝺicit. Hoc ꝺe penis ex cogitari nō poterit qō ibi cruciatib⁹ ꝺeditus nō fuit. ¶ Exēꝑ ꝺe penis inferni legitur q̄ ꝺuo fratres quoꝝ vn⁹ ꝺñi pape erat peni tentiari⁹. alter vero innocēs & pius ꝺiſcuꝛre bant ad ꝑꝺicandū. Tāꝺē recepti ſūt ſemel in quoꝺā caſtro cuiuꝺaꝫ nobilis matrone vbi miſſaꝫ celebꝛauerūt. vñ ganiſa ꝺña illa cogi tauit ꝺicere. Nequaq̄ opꝰ me tozmiꝺare nec verecundari ſecure poteris bis cōſiteri cum ſint peregrini & ignoti. Et ſic cū cōfiterent vni coꝝ ſenioꝛi. ſ. vidit ſuniοꝛ q̄ ad ſingula peccā ꝺe oze eius ſuco peſſim⁹ egrediebat etiā ab eccleſia ſaltando. Tandem enoꝛme peccatuꝝ cum cōfiteri voluit ꝺe ipſius oze ſibi terribi liſſimus draco caput ſuū emittere cepit: exire tū nō voluit: quia verecūꝺia ꝺenicta illa cri men illud eſauit: ſō bubones omnes antea expulſi ſunt terribili ꝺracone ꝛeꝺeuntes l os eius intꝛauerūt. Fꝛatribus vero ꝛeꝛeꝺentib⁹ narrauit ſuniοꝛ ꝑnitentiario ſibi quomodo totum ſertum ꝺictum vꝺiſſet in ſpiritu. tunc territus ꝑnitentiarius ad ꝺictum ꝺominum ꝛeꝺiit ad exhoꝛtanꝺum eum: quā ꝺefunct am inuenit. Unde contriſtati fratres ieiuniis et oꝛonibus ſedule inſiſtūt. donec ꝺie tertia ꝺe functa illis apparuit ꝺracon⁹ hoꝛribilē equi tans cuius colli ꝺuo crudeles ſerpentes am ꝑ plexanꝺo cingebant: & vbera eius ſuggendo dentib⁹ diripiebant cuius etiam oculos duo bubones hoꝛribiles poſſidebant & ex ipſius ig nis ſulphuꝛ⁹ fetiꝺiſſimus emanabat: cuius etiā manus a ꝺuobus canib⁹ magnis ꝺeuo ꝛabantur: & aures ei⁹ ſagittis igneis repleba tur. Cui⁹ etiā caput lacerte venenoſiſſime coꝛ rodebāt. Hā fratres territi coꝛneruēt quib⁹ illa. Amici oipotēt ꝺei ne timeatis. Hā ego ſum illa infeliciſſima multoꝝ pcōꝝ vobis ꝑꝺicta ꝑfecta ſicte & nō integre: qꝛ vnū pctm̄ qō cū ſanguineo mei gmiſi verecūꝺata in gra ſſione celaui: iō perpetue ſum ꝺānata: quā pe nitentiarius ex parte ꝺei & ꝺñi noſtri ieſu xp̄i adiuranit: vt ſibi cās illaꝝ penaꝝ innueret. Hādit illa. Capitis mei lacerte puniūt me ꝑ pter capitis mei ſuperflua oꝛnamenta. bubo nes oculoꝝ puniūt illiciꝺos aſpectus meos: ſiꝛ ſagitte puniunt nepharios auriū auditꝰ ſiꝛ igne ſulphureo punit os meū ꝑpter ver ba blaſphemie: & ꝑpter ꝺetractiones & cātile nas & oſcula & turpia ꝺba & vaniloquia: ſiꝛ ꝑpter illiciꝺos tact⁹ & amplexus ſerpētes ꝺi ba mea ſugūt et moꝛꝺēt & colliū cingūt. Ma nes vero manꝰ meas coꝛroꝺūt quas extenꝺi ad canes ꝺando eis ea que pauperibus ꝺare ꝺebui. ſ. carnes: oſſa: & alia: et ēt qꝛ eas anu lis et gēmis luxurioſis oꝛnaui. Hūc etiam cru ꝺelliſſimuꝝ ꝺracoⁿ equito ꝑpter ſuperbiam quam habui in equitando & in curribus & in veſtibus ꝑtioſis me ſuper altos exaltando & ꝑpter cōcubit⁹ luxurioſos muliebꝛia mea ſ tollerabiliter ꝑburunt cū tibiis: genubus: & femoꝛibus meis. Cui ꝑnitentiarꝰ ait. Que ſunt peccata ꝓbus ꝓpue ꝑꝺo ꝺānant. Reſꝺit illa. Homines maſculini ſexus ꝑpter ꝺiuerſa pcā moꝛtalia ꝺānant. Mulieres ꝺo ꝓpue ꝑpter quattuoꝛ gña pcōꝝ. ſ. ꝑpter pcā lin gue & ſuperflui oꝛnat⁹ coꝛtſlegii & ficte ꝛeſſi onis ꝑpter nimiā verecūꝺiā. Requiſita vero an ſuffꝛagiis poſſet iuuari. Reſꝺit hoꝛribile clamando nō: qꝛ eternaliter ſum ꝺamnata: Et ſubito ꝺraco ille terribiliter eam cruciās ad infernū traxit & nuſq̄ compaꝛuit.

¶ De eaꝺem ꝺñica Sermo. cxxvi.
Quod multi ꝺamnantur.

Multi sum vocati pauci vero electi. Math. xxii. In verbis premissis fit mentio de paucoꝝ saluatione et hoc est etiam qđ dicit dñs. Mat. vii. Arta est via que ducit ad vitam. i. eternā: ⁊ pauci sūt qui inueniūt eā: ꝙ lata ⁊ spaciosa est via que ducit ad ꝑditionē ⁊ multi sūt q̄ intrāt p eā. ¶ Pro quo sciendū q̄ si vn⁹ solus hō crede ret ex toto gñe humano ꝙtur⁹ deberet ꝯsiderare ne ipse esset ille vn⁹: sicut cuꝫ xps dicit in cena suis discipulis: vt hē Mat. xxvi. Vn⁹ vēm me traditur⁹ est. Ceperūt singuli trepidare ⁊ dicere. Nūqđ ego sum dñe Multo ergo magis cū dixerit ille qui oia nouit. Multi sūt vocati pauci ho electi timere ⁊ tremere debēt vniuersi. Illa enī ꝺba sunt terribilia oibus hoib⁹ ea audientib⁹ ⁊ cozde aduertētib⁹. Nō aūt multi dānant ⁊ pauci saluāt pz in figuris veteꝝ testamēti. Sicut in diluuio aquaꝝ in quo solū octo ꝑsone salue facte sūt ꝙ archā noe: ⁊ multa milia hoim tā virozꝫ q̄ mulieꝝ ꝑierūt ꝙ aquas diluuii pes qō nobis dat intelligi ꝙ sicut octo hoies saluati de aq̄s diluuii pauci sūt respectu ppli to ti⁹ mūdi q̄ submersi ꝑierūt: ita pauci sūt saluādi respectu dānandoꝝ q̄ erūt quasi infiniti. Eccl. i. Stultoꝝ infinit⁹ est numer⁹. i. dānā doꝝ q̄ stulti sunt. Alia figurata sūt etiā in ingressu terre ꝓmissionis vbi inter oēs filios isr̄ qui egressi fuerūt de terra egipti viginti annis ⁊ supra null⁹ ingressus est in tra ꝓmissionis nisi duo scz Josue ⁊ Caleph. Qz alii oēs mortui sūt i deserto. Et pueri eoꝝ q̄ nati sūt in deserto ⁊ q̄ exierūt de egypto introducti sūt in terrā ꝓmissōis. Itē etiā ꝑz in nono testamēto vbi legit ꝙ xps. x. leprosos mūdauit. in ter quos nisi solus vn⁹ reuersus est ad regratiandū ⁊ laudādū deū. vt hē Lu. xvii. Itē ꝙ pauci saluāt pōt cognosci in vita hoim: qz lōgū iusti ⁊ boni saluāt. ꝓs. Per ē porta dñi ⁊ iusti intrabūt in eā. Itē. i. Petri. iiii. Justus vix saluabit. impi⁹ ⁊ petōz vbi apparebunt. Qz hen plures hoies sūt iniusti ⁊ mali: quia ꝯm Joh. Tot⁹ mūdus in maligno ponit⁹ ē. Hoc ēt ꝑtiqz auaricia. luxuria. luxuria. ⁊ plura alia vitia tā regnāt in mūdo. i. Joh. ii. Oē qđ est in mūdo aut est ꝯcupiscētia carnis: aut cōcupiscētia oculoꝝ: aut superbia vite. Hoc ꝑz qz ꝑres sunt luxuriosi q̄ casti plures sunt superbi q̄ humiles: plures auari q̄ misericordes: ⁊ plures deceptores ⁊ mēdaces q̄ veraces. ꝓs. Diminute sunt veritates a filiis hoim. Aeccl. ii. Thopi. Hoies vt in plurimū sunt mali: in pauciozib⁹ vero boni. Ex quo multi sūt vocati: pauci vero electi: ⁊ nullus scit an sit de saluādis aut de dānādis ꝯm illō Eccl. ix. Nec scit hō an odio vel amore dign⁹ sit. Nescit q̄dem scia certitudinis: sed tñ scia ꝓiectate pōt scire. Et sūt nouē signa q̄ q̄ vnusq̄sq; pōt cognoscere an sit elect⁹ ⁊ saluādus. Et q̄to plura signa q̄s q̄ de illis nouē signis in se inuenerit: tāto maiozē spem hēre ꝓterit. Etiā si tam petōz sit: adhuc sperare dz q̄ de⁹ ordinabit se cum q̄ saluabit: ⁊ erit vn⁹ de numero saluādoꝝ ⁊ electoꝝ qui a deo electi sunt. De isto quere ante sermo. cxix. A.

¶ Dñica. xxi. Sermo cxxvii. De nobilitate.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabat capharnaū. Joh. iiii. Sicut dicit Theophilus. Ille rex interfuit miraculo facto i nuptiis qñ xps aquā in vinū mutauit qz tūc credidit: ꝙ tñ ꝑ divinitatē nō ꝑfecte cognouit. ⁊ ad hoc iuuē dñ illud miraculū rememorat eu āgelista dicens. Venit iterꝫ iesus in chana galilee vbi fecit aquā vinū: ⁊ erat qđā regulus cuⁱ⁹ filius infirmabat capharnaū. Ex quo hic tacit mentionē de regulo q̄ nobilis fuit: tūc in ꝓsti sermone tria sūt dicēda. Primo vnde nobilitas habeat oꝛtū: ⁊ q̄ sunt signa nobilitat. Secō q̄d tenēt nobiles ⁊ ꝓlati suis subditi. Tertio que ecōuerso subditi tenent suis ꝓlatis. ¶ Circa ꝓmū est sciendū ꝙ nobilitas habuit oꝛtū ex virtutib⁹. vnde ꝑm⁹ rex fuit israel. i. Saul electus est a deo: qz humilis fuit ⁊ vix tnolus. i. Regū. xv. Cū esses parvul⁹ in oculis tuis ēbitui te regē fuit oēm ꝓpm meū israel. Secō rex fuit David: q̄ etiā ꝓpē suā ꝙbitatē elect⁹ est a deo. Vñ dixit dñs de eo. Inueni virū secm coꝛ meuꝫ. Ex his habet ꝙ nobiles ex virtute cognoscendi sunt nō ex lōgis tunicis: vel ex magnis manicis: vel in multis scilluris quas gerūt in pallis ⁊ tunicis: qz alii mechanici ⁊ rustici iam oēs essent nobiles: qz oēs volūt habere scillaras in vestib⁹. Dē aūt nobiles debent esse virtuosi ⁊ ꝙ virtutes cognosci ostendit Aristo. ii. poli. Virtus ⁊ malicia determinat nobiles ⁊ ignobiles. ¶ Circa qđ queritur que sunt ille virtutes per quas cognoscunt nobiles. Videtur ꝙ principaliter sunt quinq̄. Prima virtus est largitas. Unde deus qui est nobilissimus ⁊ largissimus. Hoc sic patet: quia nō solū dat nobis sua beneficia: sed etiā dat nobis seipm in sacramento altaris: in ꝓsenti ⁊ in futuro vult seipsum nobis dare in ꝓmiū vnde dixit ad

abraham: & dicit iam ad quēlibet virtuosum hominē. Ego ero merces tua magna nimis. Item apparet in hoc etiam q̄ ipse solem oriri facit sup bonos & malos: & pluit super iustos & iniustos. & ex sua largitate bene facit & bñficia sua impendit bonis & malis: amicis & inimicis. Item largitas xp̄i apparet in his q̄ fecit in humanitate: quia ad abūdātiam illa fecit: verbi gēa. Sicut quādo aquā in nuptiis couertit ad optimū vinum. Et quādo quatuor milia hominū pauit cū septem panib⁹ et paucis piscibus ita abūdanter illos panes et illos piscículos multiplicauit q̄ sustulerūt septem sportas de fragmentis que superauerant. Item quādo pauit quinq̄ milia hoīm vt habet Joh. vi. Cum q̄nq̄ panibus ordeaceis & duobus piscibus ita abūdāter tribuit & augmētauit q̄ discipuli collegerūt & plene sunt duodecim cophinos fragmentoꝝ ex q̄n q̄ panib⁹ ordeaceis & duobus piscib⁹ que superauerant his qui māducauerāt &c. Ergo q̄ largior est inter hoies ille nobilior est. Hoc etiā naturale patz in aquilla que est auis nobilior: q̄ ex sua nobilitate nō sola comedit p̄dam suā: sed ꝑtindit aliis auib⁹. Sz ꝓcitas & auaricia: rapina & exactiōes i subditi sūt signa ignobilitat. ¶ Secūda virtus nobilitatis q̄ quā nobiles cognosci debēt est gratitudo: qua est recognitio bñficioꝝ dei & hoim. Quādo deo grati sūt in hoc q̄ eos pre aliis hoibus honorauit & sublimauit. vñ Su. Qui bñficia nō recognoscit ingrat⁹ est. vñ pphā. Obliti sunt bñficioꝝ eius. Immo natura et ō humana docēt gratuitatē habere erga benefactores. vñ Tullio. ii. ethi. Opz regratiari ei qui grām fecit. Ita nobiles nō soli debent esse deo grati: sed etiā subditis suis a quibus nutriūtur debent regratiari: q̄z ipsi nobiles non agros colūt: nec sūt: nec metūt: nec triturant: nec laborant in vineis: nec panē: nec carnes: nec pisces: nec alia comestibilia ꝓparant: sed alii q̄ ipsis laborant: sicut rustici in agris: carnifices: piscatores sartores: sutores panicide ipsis ꝓparant necessaria copiosa quo ad victum & vestitum. Ergo ob⁹ illis debēt esse grati: & ꝙto in maiori reuerētia tenent suos subditos: tanto nobiliores cognoscunt esse. Sed illi sunt ignobiles q̄ spernūt dei vilipendūt subditos. Immo tales ignobiliores sunt brutis animalibus q̄z bruta animalia recognoscūt illos q̄ eis beneficiūt: & in signū gratitudinis applaudūt ipsis. ¶ Dō alit bruta animalia ceteribusūt q̄dq̄ bona suis bñfactoribus ꝓz q̄ tale exemplū. Legit in vita sancti Macharii q̄ cū quādā lerna habuit ꝓpriā cam iuxta cellam sancti viri: duvma vice inuenit catulos exercitos: dolens eos ei apposuit: & ad ędes ipsius eos dē portare. Cuq̄ intelligeret vir dei ꝓz illuminande benignā rogare catulorum: eo orante illuminabātur & matrē sequebant ad spelūcā. Non cū bñficii illius ingrata fuit: q̄z postmodū pelles ouium cum pilis quas capiebat sepi⁹ & pisces quos si q̄ gratitudine & mercede aliqua virtū celle poterant. Item aliud exemplū de duob⁹ lupis qui asportauerūt vnū puerū de villa ad siluā. Ex negligētia matris puer nō bñ custoditus fuit. Tūc vnus lupor habuit os vertum in ore suo & cum portauit puerū in ore puer illū extraxit cū manu sua. Et sic q̄ mercede duo lupi puerū reportauerūt ad villā: & liberū eum fecūt. Tertia virt⁹ q̄ quā nobiles cognoscunt esse est mīa & cōpassio in pauperes & subditos. Vñ in signū clemētie reges mūgūnt. Et legitur etiā q̄ rex apū nō hz aculeū cū quo pōt pūgere sicut cetere apes. Ergo ꝙto dē hz maiorem cōpassionē & miam ad subditos: tāto est coram deo nobilior. vñ Greg. Tanto enim q̄q̄ erectior est: ꝙto erectius alienos sentit dolores. Nō clementia spectet ad ꝓncipes & ad reges ostendit Hene. dicens. Nullū ex hoibus maioꝝ clemētia q̄ regē et ꝓncipem decet. Sz illi qui sunt duri & misericordes ad pauperes & subditos non sunt coram deo nobiles sed ignobiles. q̄z non habēt signū nobilitatis. s. miaz & cōpassionē. Quarta virt⁹ est virilitas & strēnuitas. s. in defendendo subditos. Unde nobis militibus datur ensis: ꝓpterea & viduas et orphanos ꝓtegere debēt a malefactoꝝ. b⁹ ne pauperib⁹ & suis subditis violētiam inferant bona ipsoꝝ spoliando. Sz quidā defendunt suos subditos ab aliis & postmodū per seipsos eos spoliant. Tales sites sunt certo in mari qui defendit allecā ab aliis piscibus: sz q̄ se ea cōsumat. Quibus nobilib⁹ minat dñs vt hī Esa. xxvii. In die illa occidet dñs ceti qui in mari est. Quinta virt⁹ est magnitudo & illa magnanimitas q̄ stitit in hoc q̄ veri nobiles debēt parua ꝓtēnere. sc. terrena q̄ sunt parua respectu bonoꝝ celestiū: & magna appetere: sc. spūalia in pūti: & celestia in futuro. Ergo qui honorē dei in oībus ꝓponit. ille nobilis est. Sz ille qui honorē dei postponit et honorē ꝓpriū querit: ille ignobilis est. Et sciendū q̄ ꝙto plura signa illarū ꝓdictarū virtutū quis in se inuenerit tanto nobilior est coram deo. Unde nobilis est ille quem nobilitat sua virtus. Et infra talis multū ho

norandus' est ab hoibus. vñ Aristo. iii. Ethi. honor est p̃miū virtutis. Ex quo sequit q̃ nullus de iure est honorãdus nisi sit virtuosus. vñ Aristo. iiii. ethi. dicit. Deum veritatē solus bonus est honorãdus ⁊ homini virtuoso nō põt fieri tantus honor quin maior honoris sit dign⁹. vñ Arist. iii. ethi. Virtuti nō fit condign⁹ honor. Ergo nobiles qui volũt habere honores ꝑmo debẽt se exercere in virtutib⁹. ex quo soli virtuosi sunt honorandi. Quãtum ad secundũ sciendũ q̃ nobiles ⁊ p̃lati tria tenent suis subditis. Per quere ante sermo. lix. H. Quantũ ad tertiũ sciendũ q̃ subditi tenent tria suis dñis sine p̃elat. Per etiam habentur ante eodem sermo. lix. H.

¶ In eadem dominica. Sermo. cxxviii. De infirmitatibus.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabat capharnaũ. Joh. iiii. Ex quo hic mentio fit de filio regulꝰ qui grauiter infirmat⁹ est vsq; ad mortẽ: tũc in p̃nti sermone tria sunt dicenda. Prio quare libenter ⁊ patienter sustinere debem⁹ infirmitates corporis. Secõ q̃ nõ est maior mia in operib⁹ mie q̃ seruire infirmis. Tertio exẽplum de eodem. ¶ Circa p̃imũ sciendũ q̃ libenter ⁊ patienter sustinere debemus infirmitatẽ corporis: ⁊ hoc ꝓpter septem. Primo quia infirmitas corporis dat hoi ad citationẽ vt p̃paret se ad exitũ hui⁹ seculi. Lu. xii. Cum venerit ⁊ pulsauerit ꝑsertim aperiant ei Incerti cui sum⁹ qñ: qualr: in quo statu: in quo loco: ⁊ q̃ modõ morituri sum⁹ an in domo: vel in lecto: in ciuitate: vel in cãpo: in aqua vel i igne: de die vel de nocte. vñ Ber. Certũ est q̃ morieꝝ: incertũ est qñ: aut quõ: aut vbi: quin te vbiq; mors expectat: tu quoq; si sapiens fueris vbiq; eã expectabis. Ergo infirmitas est nũcius quẽ nobis xp̃s mittit vt nos ꝑparem⁹. Et ergo si errauim⁹ peccando redeam⁹ ad vitã saluã penitẽdo. vñ ꝑs. Erraui sicut ouis q̃ perijt. Aut si es in via: ⁊ pigre incedis: tũc xp̃s q̃ infirmitatẽ corporis p̃figit hoiem vt ꝑcdat ꝑficiendo de bono i melius. O mira stultitas irrõnale tumentũ ⁊ stultũ intelligit cum pungit vt ad viam redeat si erraꝝ: vel si in via est vt ꝓcedat ⁊ hõ rõnalis nõ vult intelligere. vñ ꝑs. Vir insipiens nõ cognoscet ⁊ stult⁹ nõ intelliget hec. Ergo qñcũq; sentis aliqua infirmitatẽ in capite: in oculis. in dentib⁹: in manib⁹: in pedibus: vel in dorso: vel in quocũq; mẽbro corporis: tũc suscipere debes illã dolorẽ tanq̃ nũcium xp̃i ⁊ cogita quare tibi missus sit. ⁊ ad ꝓperandũ te ad mortem vt sis paratus. Luce. xii. Estote parati: qz qua hora nõ putatis filius hois veniet. vnde etiã Greg. super Ezech. Etenim nobis cõditor noster diem mortis incognitũ esse voluit vt dũ semp ignoretur semp ꝓximus esse credat: ⁊ tanto quisq; feruẽtior sit in operatione: quãto incertior est de euocatione. ¶ Secõdo debem⁹ infirmitatẽ patienter sustinere: qz purgat nos a peccatis ꝓteritis. Exẽplũ habes Numeri. xii. Vbi maria soror moysi q̃ culpa erat lepra ꝓpter peccatũ detractionis: eo q̃ detraxit moysi fratri suo: vt sic per illã infirmitatẽ purgaret ab illo peccato. vñ Jũ. in ser. Vduersa correptionis remedia animę sũt egritudo carnem vulnerat: sed mentẽ curat. Languor enim vitia extorquet et vires libidinis frangit. Et quãdoq; per eadẽ mẽbra punitur quis per que membra peccauit ⁊ dñs offendit: verbi gratia. Sicut qui offendit deum per illicitũ vsum efficit aliqñ eius qui q̃ illicitos gressus chorizando: saltãdo ⁊ impudenter credendo deũ offendit efficitur quãdoq; claudus: ⁊ sic punitur in pedib⁹ cum quib⁹ deum offendit. Similr q̃ libenter audit vba detractoria sine alia verba punit qñq; in surditate: ⁊ sic de aliis. Et est bonũ signum saluti cũ homo est patiẽs quãdo de⁹ eũ punit in eode corpore ⁊ in eisdem mẽbris eũ quib⁹ peccauit quia ꝛõm Aristo. ii. ethi. Medicine fiunt per contraria. Ergo si per integrũ annum: vel etiã quãdoq; ob⁹ diebꝰ vite tue cum corpe tuo peccasti ⁊ diu in pctis vixisti: ⁊ deus iam q̃ diuiozẽ infirmitatẽ vult purgare pctã tua libenter gratanter cum patientia acceptare debes. vñ dr Greg. in moral. Diuina dispensatiõe agit vt pluriozi vitio pluriozꝰ egritudo existat. Ergo nõ debes mirari nec impatiẽter ferre si diu infirmus es: qz forte diu in pctis vixisti: ergo oportet te iam sustinere illam pluriã infirmitatem. Nã sicut mater in suo dilecto filio nil potest sustinere maculã in facie. q̃ immediate lanat et mũdat: sic christus in suis dilectis nõ potest sustinere maculã peccati: ergo si hodie peccasti hodie forte punit te de⁹ pro peccato illo vt sic purgeris. Tertio infirmitas corporis patienter est sustinẽda quia hostem nõstrum debilitat scz corpus nostrũ qđ est maximus inimicoꝝ nostroꝝ: qz rõcupiscit semper aduersus spiritũ. qz corpus de terra formatũ est: tõ semp trahit ad infra ad ima: sed cũ anima creata sit a deo ⁊ infusa corpori. tõ semp sursum tendit. Et sic qñ corpus infirmatur: tũc ꝑfectius ꝓficitur. vñ Apls. ii. Cor. xii. Cũ in

firmoꝛitatum: foꝛtioꝛ fuit. vñ Bnd. Infirmitas coꝛpoꝛis ſubtꝛahitas eſt mẽtis. Ego libenꝫ debeo habere infirmitatẽ coꝛpis q̃ aliam ſanã ex qua aduerſa coꝛpoꝛis remedia ſũt aſſe: ſ egri tudo carnẽ vulnerat et mentẽ ſanat. ℒ Quarto infirmitas eſt patiẽter ſuſtinẽda: qꝛ retrahit hoſtem a malo ꝫ attrahit hoſtẽ ad bonum ſtiẽdũ. ꝑs. Declina a malo ꝫ fac bonũ. Nõ infirmitas retrahit a malo ꝙ hac: qꝛ iſte mus nõ delectaꝫ luxurie inueſtib⁹: nec choꝛeas ducere: nec luxuriari: nec ad tabernas ire: aut ſe inebꝛiare ꝫ ſic de aliis. Unde dicit dñs q̃ pro pheta. Depiam viã tuam ſpinis. Hoc ꝓꝛ qꝛ multa petã dimiſiſti dñ infirm⁹ fuiſti: quẽ ſe ciles ſi ſan⁹ fuiſſes. Ait Hugo. lib. ii. de aia. Quoldã pꝛeſciens dñs multa mala ꝙpetra: re poſſe flagellat eos infirmitate coꝛpis ne peꝛeãt vt eis vtilius ſit frangi lãguoꝛib⁹ ad ſalutem q̃ manere ſeoluimes ad dãnationẽ. vñ exẽplũ. Quidã laboꝛãs in magna ꝫ gꝛaui infirmitate roganit quẽdã ſcm̃ ꝙpter familiaritatẽ quã habebat ad ipſum ꝫ dilectionem vt ſibi ꝑetꝛaret a deo vt a ſua infirmitate curaret. Et facta oꝛone ſtatim ſenſit ſe curatũ. Et cũ poſtmodũ magis ſentiret ſe eſſe ꝓnũ ad petã cepit cogitare q̃ magis eſſet ſibi vtilis infirmitas q̃ ſanitas ad cuſtodiẽdũ ſe a peccatis ad augmẽtũ meꝛiti: q̃ ſtatue egit q̃ ſimplr petiuit illã ſanationẽ. Quare ꝛeuerſo roganit eundẽ ſcm̃ vt interceꝛeret ꝙ eo ad deũ vt daret ſibi qđ magis ſibi expediꝛet ad ſalutẽ aie ſue. vel ſanitatẽ vel infirmitatẽ. Et ſtatim ꝛeuerſa eſt ꝑſtina infirmitas. Quã ipſe gratãter ſuſcepit tanq̃ bonũ donũ dei: rogitãs eã eſſe ſibi vtilẽ ad cuſtodiã ſui ꝫ ad augmẽtũ meꝛiti. Itẽ ſciẽdũ q̃ infirmitas coꝛpoꝛis nõ ſolum retrahit hoſtem a peccatis: ſed etiã ad bona opa iciꝫat. hoc ſic ꝓbat: qꝛ i firm⁹ cõteꝛitẽ ꝫ ꝓꝛiteꝫ petã ſua ꝫ ſatiſfactionẽ ꝫ emẽdã ꝓponit: quã pꝛiam in ſanitate non curaſſet. Inſup infirm⁹ deum inocat ꝫ ſcõs interpellat: ꝫ oꝛones bonoꝛ deſideꝛat: quoꝛ ſcõꝛ innocatiões in ſanitate nõ habuit: ſed ſepi⁹ de deo ꝫ ſanctis oblitus fuit. ꝑs. Tribulationẽ ꝫ doloꝛẽ inueni: ꝫ nomẽ dñi innocaui. Itẽ Lu. xiiii. Cõpelle intꝛare gl. Qui infirmitate ꝓtracti ad amoꝛẽ dei ꝛedeũt cõpellũt intꝛare. vñ etiã Ezeg. Mala q̃ nos hic ꝑmiſit ad deũ ire cõpellũt. Eſa. xxvi. In angũſtia re ſtꝛerſit te. Immo infirmitas facit hoſtem feſtinare ad deũ ꝫ ad virtutes. ꝑs. Multiplicate ſunt infirmitates eoꝛ ꝫ poſtea accelerauerũt. Hoc ꝓꝛ qꝛ infirm⁹ odit gaudiũ mũdi ꝫ hꝫ te diſſ audire ꝫ videre ea q̃ mũdi ſunt ꝫ ꝓſequi ter cupit diſſolui ꝫ eſſe cũ xpo ꝫ ꝛeꝛit miꝛaꝫ dei ꝫ anxilii eꝛ⁹. Et ſic ꝓꝛ quo infirmitas trahit hoſtem ad bonũ. Excipiũ narrat magiſter Jo. co. q̃ quidã erat miles in tꝛacia. Cũ aũt duoꝛ panꝫ clericus deꝛꝛet aquam benedictã ad domũ eius. ille pauperi nihil gꝛatificabat dari ſꝫ illiſ cũ cõuiciis ꝫ cõtumelus afficiebat. Cum autẽ poſtea diꝛ⁹ miles egꝛotaret ꝫ vocatus fuiſſet ꝓphet⁹ clericus ad domũ eius ꝓcepit ſibi aliq̃d dari: rogans eum vt ꝓ eo oꝛaꝛet vt deꝰ eũ ſanaret. Qui queſiuit ab eo i quo ſtatu eos magis laudaret deũ ꝫ timeret ꝫ deum ꝫ ſanctos plus inocaret. Qui ꝛñdit q̃ infirmitate magis d eũ timeret ꝫ coꝛde ꝫ oꝛe eũ inocaret. Tũc clericꝰ ait. Et ego rogabo deũ q̃ in illo ſtatu vos cuſtodiat in quo ei melius valeꝛis ſeꝛuire. Quinto infirmitas paꝛiẽter eſt ſuſtinẽda: qꝛ eſt ſpeciale donũ dei: ꝫ ſignũ dilectionis ipſi⁹. Apoca. iii. Ego quos amo aꝛguo et caſtigo. Apls ad Heb. xii. Quem diligit dñs caſtigat: flagellat aũt oẽm filiũ quem ꝛecipit vnde etiam Ozig. ſup oſee. viii. Qui diligit coꝛripit. qui nõ aũt coꝛripit pecis ſuis dimittitur. vnde etiã Ezeg. in moꝛal. Attende ſcꝛipturã dicentẽ tibi flagellat oẽm filiũ quẽ ꝛecipit. Tu dicis foꝛte exceꝛpt⁹ ſum. ſi exceptus fueꝛis a flagelloꝛ paſſione. eris ꝫ exceꝛpt⁹ a numeꝛo filioꝛ. Hic cõuerſo ꝛetinua ſanitas coꝛpoꝛis ꝫ ſꝑeritas tꝛaliũ ꝛeꝛ ſignũ eſt odii ꝫ ire dei. vn Ezego. Magnus affluxus ꝛeꝛ tẽpoꝛaliũ eteꝛne dãnatiõis ẽ iudiciũ. Ergo potius debes videꝛe q̃ deꝰ faciat tibi ſicut ſuis caꝛis amicis ꝫ ſuis filiis. i. dãdo infirmitatẽ ꝫ tribulationẽ quam ſicut ſuis inimicis qui in ſuis pecis pleueꝛãt ꝫ inſup habẽt cõtinuã ſanitatẽ ꝫ ꝓſꝑeritatẽ. vñ legit q̃ quidã bonus hõ ſingulis annis infirmabat ꝓpeter ſemel. tũc diꝛit. O deus oblit⁹ es mei: qꝛ illo anno nõ viſitaſti me. i. per donũ infirmitatis. ℒ Sexto infirmitas coꝛpoꝛis eſt patienter ſuſtinẽda: qꝛ liberata futuꝛis penis. dñs nõ iudicat bis in idipſum. Nauꝛ. i. Afflixit te ſupple in pñti ꝫ nõ affligã te ſup. in futuꝛo. Aug. Hic vꝛe. hic ſeca vt ineteꝛnũ paꝛcas. Ezego. Miſeꝛicoꝛditeꝛ exhibet deus tꝛalẽ ſeueꝛitatem: ne eteꝛnã ſeꝛat vltionẽ. Tõ dbuidã hic paꝛcit vt eis in eteꝛnũ ſeꝛiat. Tõ hic ſeꝛit nõ paꝛcẽdo vt ineteꝛnũ paꝛeat. Hoc ſumme placere debet cuilibet petoꝛi q̃ peꝛeauit: eo q̃ melle eſt eũ puniꝛi aut hic aut i futuꝛo: ꝫ pñs tribulatio eſt minima ꝛeſpectu tribulationis futuꝛe. vñ ꝑphã. Minimũ ꝙ magna placeat tibi. Nam pꝛeſens infirmitas ꝫ tribulatio ꝛeſpectu futuꝛe: eſt quaſi denaꝛi⁹ ꝛeſpectu mil-

le flozenozū. Vel sicut si alicui deberet abscin
di membrū vnū. s. manus vel pes ꝛ abscinde
retur sibi crinis ꝛc. Qz ignis purgatozii ꝛ in
fernalis idem sunt quo ad calozē nisiq; ignis
purgatozii est tempozalis et transitozius et
infernalis est eternus: et ignis noster respe
ctu ignis purgatozii est sicut ignis depictus
in quo vnusqsq; purgabit ꝛ grauissime puni
etur qui hic p̄ petis suis nō est purgatus. vñ
exemplū legitur q̄ quidam aduocatus roga
uit quendam hoiem sibi carum et dilectum.
vt sibi post obitum infra. xxx. dies appareret.
Et ille promisit sibi si voluntas dei hoc ꝑmit
teret. Et post obitū apparuit ei dicens se esse
in maximis penis. Et ille. es in purgatozio:
aut es in inferno. rñdit in purgatozio sū. Et
ille. Est ne aliq̄ pena tēpozal⁹ q̄ possit cōpari
tue pene. R. rñdit. Tāta pena mea est q̄ si oēs
montes et oīa ligna ꝛ oīa vtilibilia in mundo
existētia arderēt: ꝛ ego in medio illius ignis
starē adhuc non possem equiparari pene mee
quā patioz. Et aduocat⁹ quesiuit in quo sta
tu ipse esset: q̄ sibi hoc ꝑper deū ꝛ ꝑpter dile
ctionē illā insinuaret quā ad ipm̄ haberet.
R. rñdit defunct⁹ dicēs se esse in malo statu p
ter superbiā ꝛ auariciā suā: ꝛ si sic sibi talī statu
morerer eternaliter dānaretur. Qui ex hoc cō
motus ꝛ ꝑpunct⁹: cōuersus est a petis suis ꝑ
nitēdo ꝛ satisfaciēdo ꝛ fact⁹ est bonus ꝛ vitā
suā in bono finiuit. Vñ tāta est pena purga
tozii q̄s hic potī⁹ deberet hic. xxx. annis infir
mari q̄ ibi solū vna die ardere: vñ oz in det.
Igni purgatozio nulla pena tēpalis est com
parabilis. di. xxv. qui in aliud. Ergo q̄z debz
se patiēs in sua infirmitate ꝛ eaz deo p̄ petis
suis offerre. Et qui impatiēs est hz duplicē i
fernū: qz hic illā infirmitatē ꝛtra quā murmu
rat: ꝛ quā impatiēter fert: ꝛ post hāc vitā eter
nam dānationē: qz sicut in patiētia q̄s possi
debit aiam suā: sic impatientia perdet eam.
Greg. Regnū celoz null⁹ murmurās accipit
nec vil⁹ q̄ accipit murmurare pōt. ℟. De
ptimo infirmitas ꝛ tribulatio patiēter est su
stinēda: qz est pign⁹ eterne salutis: et est vīa
posta celi: qz in tribulatiōe cōtemplamur ea
spiti nostro. i. xp̄o in p̄sti ꝛ sequimur vestigia
ei⁹. i. Pe. ii. Xp̄s passus est p̄ nobis nobis re
liquēs exēplū vt sequamini vestigia eius. Eccl.
xxiii. Magna ē gl̄ia sequi xp̄m. vñ etiā apls
ii. Thi. ii. Si cōpatimur ꝛ cōregnabim⁹. Qz
hem plures voluit cōregnare sū xp̄o in celo: q̄z
hic nō pati in mūdo cum eo. Contra quos dē
Au. xxiiii. Nōne hec oportuit xp̄m pati et ita
intrare in gl̄iam suā. Sic et nos opz de ne
cessitate pati si volum⁹ ire ad regnū dei. Ad
xiiii. Per multas tri. ꝛc. Sic pz q̄ tribulatio
ꝛ infirmitas cozpis ē pign⁹ ꝛ vitā ꝛ porta ad
ne salutis. O si fugitiū hanc portā ꝛ viā ipsi
possunt quō introibūt celū vt sunt illi qui in
nite infirmant vel aliqd sustinēt. Item q̄
hic sanitatē cozpoz plus optāt q̄ aie: et qui in
gaudiis mundi ꝛ voluptatib⁹ carnis ꝛ in de
littis ꝛ honoribus semp vinere volunt. vñ
Apls. Ro. viii. Si secōz carnē vixeritis mori
mini. Hiero. Impossibile est vt p̄sentib⁹ qui
ꝛ futuris fruatur bonis. vt hic dēbet ꝛ sibi ma
tem impleat: ꝛ de delitiis trāseat ad delitias
Ber. Qui carnalib⁹ quidē voluptatibus pa
scitur eternas delitias epulis indignus ha
betur. Ut autē eternis gaudiis digni habea
mur: tūc hic libēter pati debemus. Greg. Si
dulcia q̄rim⁹ necesse est vt amara toleremus
Instig infirmitates et tribulatiōes augmē
tant hoi p̄mia celeste. Mat. v. Gaudete in
illa die et exultate: q̄m merces vra copiosa ē
in celis. Hiero. in epla. Libens nūc tozmēta
patioz vt futura mihi gl̄ia seruet. Modo qui
tiens aliquem volozem cozporis patienter su
stines totiens mereris cozonam vite eterne.
Etiam si milesies in oculoz: in dozsoz: in pede
in cozde: in capite: vel alibi volozes sentiēres
p̄ qualibet vice eternū p̄miuz possidebis.
Et illud p̄mium excedit omnes passiones
p̄sentis vite: etiā si vnus sustineret oēs pas
siones ꝛ infirmitates omniū hoim. Vñ apls
Roma. viii. Non sunt condigne passiones
huius tempoz̄is ad futuram gloziam. imm̄
si quis ardenti clibano deberet esse vsq; ad fi
nem mundi hoc non esset equiparatio futuri
gaudii. vñ Chrysost. Si quotidie opoztet nos
tozmenta perferre si ipsam gehennam parua
tempoze tolerare pro eo vt iesum xp̄m vide
re possem⁹ in gl̄ia: ꝛ sanctoz̄ eius numero
associari nō erit dignum pati oē q̄d triste ad
mō: vt tāti boni tāteq; gl̄ie participes habe
remur. O Quantū ad secundū sciendū
scōm magistrū Humbertū sup regulā beati
Aug. q̄ non est maioz misericordia in exte
riozibus operibus misericozdie q̄ que exer
cetur circa infirmos seruiendo ꝛ administrā
do eis. Ibi enī pascitur esurie⁹ et potat sitien
hoc xp̄s recipit quasi sibi esset factum. Cum
q̄s dixit Mattheus. Math. xxv. Quōdui ex mi
nimis meis fecistis mihi fecistis. Ita vestie nu
dus cooperiē cum infirmū tegis: ꝛ hospitali
tas exhibet q̄s infirmo lectus ad quiescendū
parat. Et vinctus visitat q̄s vinculis ligat⁹
infirmitatis consolatur: ꝛ tandem exhibetur

moztuo officium sepulture: & sic infirmis seruiendo exhibentur octa opera misericordie.

Iam seruire infirmis pcellit alia opa misericordie & religiõis: q̃ sic ꝓbatur. Nam in operibus rigoris & religionis seruitus quandoq; deo & uno sensu vel devno membro vt in abstinẽcia de gutture: in vigiliis de visu: in aspero vestitu de tactu: in silentio de lingua & sic de aliis. In operibus vero pietatis circa infirmos pmo seruit ei oculus in vigilãdo & interdũ horrẽda videndo ꝓ quib⁹ hoi datur diuina visio in celo. Scõo aures⁹ terrores sentiendo. Tertio audit⁹: dura verba gemitus: tristitia & importunitates audiendo. Quarto tactus infirmos tangendo & sublenando. Quinto gustus ꝓpter eos solitã comestionẽ intermittendo. Sexto lingua eos ꝛsolãdo. Septimo pedes ꝓ eis discurrendo. Octauo totũ corpus ꝓ eis diuersimode laborãdo. Que ergo religio poterit huic ꝓparari in qua hõ seipm totũ sic deo religat: vt ei ex toto corde seruiat & corpore & sensib⁹ & mẽbris vt iam dictũ est. Huius religionis seruande & sectande dedit nobis exẽplum xps qui tam benignus se exhibuit infirmis eos visitãdo dulciter alloquẽdo frequẽter sanãdo. Circa vltimũ nota exẽplum Legit in vitis patrũ q̃ erãt duo fratres quoꝝ vnus multum ieiunauit: alius vero seruiebat infirmis deuote. Quesitũ ãt fuit a quodam sene quis eoꝝ esset maioris meriti: et dixit senex. Si frater ille ieiunãs ꝓficeret se per nares non posset peruenire ad mensurã illius qui seruit infirmis.

¶ De eadem dominica. Sermo. cxxix. de morte spirituali.

INcipiebat eni moꝛi. Jo. iiii. Sciendũ q̃ sicut homo moꝛitur corporaliter. sic etiã & spũaliter. Vnde in presenti sermone tria sunt dicenda. Primo quõ homo moꝛitur in aia. Scõo quõ moꝛs corporalis & spũalis comparant adinuicẽ. Tertio exemplum. ℣ Circa primũ sciẽdum q̃ ꝓpter bonum moꝛtis criminalis ipi⁹ anime possumus accipere per similitudinẽ moꝛtẽ corporalis. Corporaliter em moꝛiẽs. Primo incipit infirmari. Scõo exhorticari. Tertio agonizare. Quarto moꝛi. Quinto involui sine velari. Sexto exportari. Septimo tumulari & sic fit per oẽm modum moꝛientib⁹ in peccatis. Primo quãdo homo corporaliter incipit infirmari: the dissemperat in natura: sic q̃ nõ hꝫ appetitum & saporem cibi nec potus: sic aia primo infirmatur & dissemperat. & hoc fit in pmis motibus & suggestionib⁹ cum delectatiõe tñ sine cõsensu. Secũdo autẽ opꝛ moꝛiturꝫ exhorticari. nullus em ex predicta infirmitate moꝛitur nisi eadem infirmitas ampli⁹ inualescat. Si em hõ infirmus se sentit exhortus impugnari grauiter intantũ vt totũ corpus incendat ita sentit q̃ infirmitas crescit & accensiones sine adustiones viciorũ: q̃diu ita ibi perstitit nequaq̃ moꝛitur: hꝫ necesse est q̃ si moꝛi oporteat vt amplius ꝓcedat. Tertio homo ad moꝛiendum se disponens incipit agonizare. qõ ꝛcingit cum dicens ꝓpter infirmitate tentationis mutari incipit: et deliberare qõd velit & qõd faciat modo in parte vult & in parte nõ vult. Sicq̃ rõ sit luctat cum sensualitate. vt rõ modo vincat modo vincat. hec luctatio nichil aliud est q̃ agonizare & ad moꝛiem festinare. Quarto egritudine hac inualescente: tũc homo ex infirmitate impugnãtiũ viciorũ vincit dans manus hostibus vt cõsentiat in peccatis iam ex hoc ipso exalrat spũs & ita tum moꝛtuus est hõ illeꝛꝫ cum cõsensu pcõ dederit deus qui est vita aie cuolat & aiam moꝛtuã derelinquit: etiã si peccatis adhuc actualiter nõ ẽ subsecutus. vñ dr in decre. In malicia volũtas ꝓ opere reputat. de pe. dist. i. ois. Propẽ qõ dr Thob. iiii. Cane ne aliqñ petõ cõsentias. Quinto pãnis involuit & velat sic q̃ iã vicꝰ petõ ꝛsentit & opere ipsum ꝓpetrat: hꝫ tñ occulte q̃ adhuc de ꝓpetratis criminib⁹ erubescit. sic occultabat Dauid peccatum suum cum interrogat⁹ a dño rñdit. Mulier quã dedisti michi socia dedit michi de ligno & comedi. Sic eua occultauit cũ interrogata fuerat dicẽs. Serpes decepit me. Sic dauid occulte ꝓpetratũ adulterium abscondere nitebat cũ mitteret pro vria & veniret & intraret domũ suam & dormiẽs cum vxore ꝛceptũ crederet esse suum. Cui dixit dñs per Natam ypheta. Tu fecisti absconditeꝫ ego aũt faciã verbũ istud in cõspectu oĩs isti & in cõspectu solis. Sic etiã dicit dñs cuilibꝫ petẽti q̃ iam celat peccatum suum. Mat. iii. Revelabo pudenda tua in facie tua & ostendã gentibus nuditatẽ tuã: qõ ꝛtinget in extremo iudicio dño secreta cordium reuelante. Sexto moꝛtu⁹ pannis involut⁹ exportat. Sic peccatꝫ occultũ pecus crebꝛi⁹ repetitis in peius ꝓficit: vt audacter peccare incipiat et in aperto sic q̃ de hiis nichil penit⁹ erubescit: sed magis gliat in malitia: vt sic de numero illoꝝ de quibus dr Prouer. ii. Letant cũ malefecerint & exultant rebus pessimis: quoꝝ vie pernerse sunt: & infames gressus eoꝝ de quib⁹ dr Hiere. iii. Frons mulieris meretrĩ. Sext⁹ no. cru. Septimo

cumulat cum longa cōsuetudo ꝙ acta malicia peccandi tranſit in habitū: intantūq; etiā pectare deſiderat: cū nullū habeat incitamētum: ꝙ cū oia impugnātia ꝓquieſcāt aſſertus. volēdi: nūq; in talib⁹ requieſcit: ꝙ ſic obſtinati ꝙ indurati vix cōuertunt. Threno. iii. Laſpla eſt in lacū aia mea: poſuiſti lapidem ſuper me. ¶ Quantū ad ſcōm ſcīēdū q; nouē ſunt ſigna q̄ que cognoſcit iſtirmus virū cito mozietꝰ cozpozalit. Sic ſpūaliter cognoſcit de hoie ſpūaliter. Primū ſignuz eſt q; quis cōſideret facie inimici q̄ ſi oino diſſimilis eſt reſpectu ſtat⁹ ſanitatꝭ ſignū eſt mozris. Sic ſpūaliter ſi exēplum malū pbes primo. ſ. colozādo facie tuā vt poſſis primū allicere ad malā cōcupiſcentiā ſignū eſt ſpūalis mozris. Et talis ē oculoz primi ꝙ reus olim alioꝝ quas q; ſuā pulchzitudinē allicit ad malā cōcupiſcentiā. vñ Gzeg. in mozal. Tot mozrib⁹ q̄s dignus eſt: quot exēpla pzauitatis in poſteros reliq̄t. Et tales q̄ q; malū exēpluz dant occaſionē aliis peccādi ſūt maledicti a xpo. vt hē Mat. xviii. Ve hoi q; quē tit ſcandalū. Et talis erus erit olim petōz q̄ alii exēno malo exēplo cōmittūt cū imitādo: ꝙ inde pena ei⁹ ſcīm augmentabit a quolibet q̄ eum in talib⁹ ſequit vltz ad diē iudicii. Sed q̄ timet ſcandalizare primū in verbis in mozib⁹: ꝙ in factis eſt ſignū boni coloꝝis in facie ſua ꝙ ſignū vite. Et talis qui pzebet bonū exēplū primo multū diligitur a xpo: ꝙ quotāt eū imitant in hoc bono exēplo tot gaudia accidētalia habebit in celo. vnde Iſaie⁹. Quātis exēplū vere humilitatꝭ ꝙ ſſerte charitatis oſtenderis: cū tantis ꝙ p tantis eterna p̄mia poſſidebis. Scōm ſignū eſt ſi infirm⁹ vigilat ꝙ lucē odit ꝙ hoies fugit et facie abſcondere nititꝰ ſignū eſt mozris cozporalis. Sic ſpūaliter ſi quis fugit lumen agte p̄dicatōis: ſic q; nō pōt audire veritatē ꝙ verbum dei ſignū eſt mozꝭ ſpūalis. Si quis aūt libenter audit verbū dei ꝙ veritatē ſignū eſt vite ſpūalis. Vñ xp̄s dicit in euāg. vt habet Joh. xviii. Qui ex deo eſt verba dei audit: p̄terea vos nō auditis q; ex deo nō eſtis. Tertiū ſignū eſt ſi infirm⁹ ſtridet dētibus in acuta paſſione: ꝙ eſt antiquus nec hoc antea facere conſueuerat vel inūanire incipit: tunc cito mozietur. Sic ſpūaliter ſi quis eſt iracūdus ꝙ ipatiēs ꝙ cū verbis maledictis ꝙ iracūdia p̄ximū offendit: ſignū eſt mozris ſpūalis. vnde apls. i. Coz. vi. Neq; maledicti neq; rapaces regnū dei poſſidebūt. Sicut ſunt illi iracundi cum quib⁹ nullꝰ ꝓzdare pōt: q̄ vixit cū p̄ximis ſuis in hoc mōdo ſicut diabol⁹ patꝛ ipoꝝ vixit cū dānatis in inferno q̄ nullꝰ pacificare pōt. Et tales iracūdi hñt duplicē fernū. ſ. in p̄ſti penā ire ꝙ in futuro penā dānatiōis eterne. vñ Hiere. v. Seruiet dīis alienis qui nō dabit vobis requiem die ac nocte. Sic eōuerſo pacifici ſunt filii dei ꝙ tabernaculum altiſſimi. ps. In pace facꝰ eſt locus eius. Quartū ſignū eſt ſi nalus ꝙtrahit: ꝙ ſi labia cōtrahunt ſignū eſt mozris cozporalis: ſic ſpūaliter ſi quis raro aperit os ad laudandū: ad regratiandū deo ſed potius ad blaſphemandum ꝙ ad iurandū eſt ſignū malū. Unde ois blaſphemi habēt ſignū mozꝭ eterne: ſed econuerſo illi qui deū laudāt ꝙ ei regratiātur de ſuis bñficiis: vt dicere poſſint cum ps. Bñdicam dñō in omni tpe: ſemp laus eius in oze meo. Quintū ſignū eſt ſi infirmus hz linguā ſiccā ꝙ nigrā poſtulā in lingua: hoc eſt ſignuz mozꝭ cozpozalis. Sic ſpūaliter ſi quis hz linguam mendacem ſignum eſt mozris ſpūalis. Unde ſcriptū eſt. Os qđ mentit occidit aiam. Nam mendax lingua eſt quaſi falſa moneta que non valet niſi ad ignem. Sic econuerſo ſi hō eſt verax in verbis ſuis eſt ſignū vite ꝙ ſalutis. ps. Ecce enī veritatē dilexiſti ꝛc. Qui ipſe xp̄s eſt via: veritas ꝙ vita. Sextū ſignū eſt ſi ſternutatiōnē nō hz cum piper vel aliꝰ bozus immittit in naſum infirmi: qđ nī ſimplices facere nō debēt alioquin infirmū grauiter ledere poſſent: ꝙ eſt ſignū malum ſi nō ſternutat. Motꝰ in ſternutatiōe mouet totū cozpus hois abintra ꝙ abextra. Sic ſpūaliter ſi quis audit vel cogitat de mozte ꝓpria vel de iudicio extremo vel de penis inferni: vel gaudiis celi ꝙ nō cōcutit in ſeipſo: ſignū eſt eterne mozris. ps. A iudiciis eīm tuis timui. Sic eōuerſo ſi quis audiendo vel cogitando illa p̄dicta ꝛcutitur ꝙ mouet ad cōtritionē ꝙ ad p̄niam: ſignuz eſt ſalutis. Septimū ſignū eſt ſi lozdes auriuz que naturaliter ſunt amarī vertūtur ad dulcem ſapozē eſt ſignū mozris cozpozalis. Sic ſpūaliter ſi alicui eſt dulce audire detractiōes de p̄mis ſignū ē mozꝭ eterne. vñ Aug. Non accōmodes aures tuas ad ꝛcipiendū verba detrahenti ne cōcipias mozrem in aia tua. Detrahenti enī ꝙ audienti vtriq; eſca eſt mozis ale. Et vt bzeui⁹ cōcludā. detractoz ꝙ libēs auditoz diabolū poztāt in lingua. Unde etiam Ber. Detrahere aut detrahentem audire qđ hoz dānabilius ſit non facile dixerim. Sic eōuerſo ſi quis libenter audit bona loqui de p̄mis ꝙ ex fraterna charitate ꝛgaudet ipſis ſignū eſt vite eterne. vñ ſ. Joh. iii. Nos ſcimus qđ tranſlati ſum⁹ de

quepte ad vitam quia diligim⁹ fratres. Octauum signū est si sudor a anhelitus frigefecit: a ceteri mēb⁹ ipius sunt frigide a tepe: signū est mortis corporalis. Sic spūaliter si quis est frigidus a tepidus in his que sunt dei et ad salutē anime pertinēt: a facilis ad ea que corporis a mundi sunt. Et insuper si nec iniusta retinere curat nec elemosynā potest de iuste acquisitis dare ex magna auaricia a cupiditate supflua: signum est mortis eterne. Sic econuerso. Si quis est agilis a pōptus ad ea que dei sunt: a potest libere a ipōte restituere res iniuste acquisitas et largiter elemosynam dare de rebus iuste acquisitis signū est vite spūalis a eterne. Nonū signum est si iustus nec dormire nec requiescere pōt: sz tā valt hinc iam illuc: nec in vno loco manere pōt signū est mortis corporalis. Sic spūaliter si quis semp occupat circa terrena et translitoria die noctuq sic q nec in diebus festiuis cessat a laboribꝫ a mercantiis suis: a intantū in quietat corpus q raro vel nunq cogitat de deo a salute proxia: signum est mortis spūalis a eterne. Sic econuerso. Si quis nollet quicq lucrari cōtra deū nec violare festa ppt aliqd lucrū tpale: a cōtentat in his q deus sibi administrat a intendit eis vt ad honorē dei et salutē proxiā: signū est spūalis a eterne. ¶ Quātus ad tertiū nota exēplū de his q mortui incipiūt: sicut filius reguli q incipiebat mori Legitur in vitis patrū ordinis predicatorum q fuit in quincia anglie in cōuentu derbie frater quidam iuuenis valde deuotus. ꝛc. quere illud exemplum supra ser. ix. ℞.

¶ De eadem dominica.

Reddidit ipse ⁊ omnus ei⁹ tota. ꝛc. Istum sermonē de articulis fidei quos quilibet xpianus credere debz quere infra sermone. cxlvi.

¶ Do. xvii. ser. cxxx. ō indulgētia ad inimicos

Serue nequam oē debitum dimisi tibi quoniā rogasti me: nōne ergo oportuit a te misereri conserui tui sicut a ego misertus sum. Math. xviii. Superius interrogauit petrus Iesum dicens. Domine quotiēs peccabit in me frater meus et dimittam ei vsq septies. Et respondit Iesus. Non dico tibi vsq septies: sed vsq septuagies septies: a ponit ibi numer⁹ determinat⁹ pro numero indeterminato. i. quotiens peccabit totiens dimitte ei. Unde in presenti sermone tria sunt dicenda. primo que sunt illa tria que debet nos inducere ad indulgendum inimicis nostris. Secūdo qualr teneamur indulgē inimicis ntis. Tertio exemplum de eodem. ℞ Circa primum sciendū q quinq sunt que debent nos inducere ad indulgendū inimicis nostris. etiā q⁹ tumeliq grauiter nos offenderūt. Unde qui cunq illa quinq diligenter cōsiderat a pōderat non erit sibi grane inimicis suis indulgere. Primo enī debem⁹ indulgere offensoribꝫ nostris vt peccā nostra nobis a deo dimittāt. Nam tanta est differentia inter peccata nra quib⁹ deus offendim⁹: a inter offensam qua primus nos offendit: sicut inter decem milia talenta a centū denarios. vt autem deus nobis multa a magna peccata dimittat libēter debem⁹ hoc parum dimittere primis. Un Marci. xi. Cum stabitis ad orandū dimittite si quid habetis aduersus aliquē: vt a pat vester qui in celis ē dimittat vobis peccā vestra. Nō si vos non dimiseritis nec pater vester qui in celis est dimittet vobis peccata vestra. Lu. vi. Dimittite a dimittemini. Aug. de verbis apti. Unusquisq talem indulgētiā accipiens est a deo qualē a ipse dederit primo. Un etiam petrus rauen. O homo sine peccato es se non potes a vis semper dimitti tibi semp dimitte. Quotiens vis dimitti tibi tantū dimitte. quotiens vis dimitti tibi: totiens tu dimitte immo quia vis totū tibi dimitti totum dimitte. Unde Gzego. in omel. Ille recte sui delicti veniam postulat: qui hoc qđ prius delinquitur in ipso relaxat. Immo tāta posset ille offensa a cum tanta charitate a patiētia indulgere posses q deus omnē culpam tibi indulgeret. Gzego. Qui in se peccāti clementer indulsit: nullum peccati vestigiū in alia eius remanebit. ¶ Exēplum de hoc legimus q erat quidā miles qui occidit patrem alterius militis: a ille volēs vindicare homicidiū patris nūq potuit illū militē inermē inuenire: sed q armat⁹ incessit. Accidit aūt in die parasceues q idē miles incessit nudipes a sine armis. Tūc ali⁹ miles cū enaginato gladio cucurrit ad ipm volēs vindicare homicidiū patris. Tūc ille ystrauit se ad pedes alteri⁹ militis dicēs ei. Ego humiliter supplico vobis ppter illuz qui hodie in cruce p nobis mortu⁹ est quatin⁹ michi ignoscatis qđ contra vos feci occidendo vobis patrē vestrū. Et ille miles erexit eū a ppter ihesum crucifixū totū indulsit ei a in signū reconciliatiōis osculatus est eum. Cū aūt ille miles in ecclesia cum ceteris hoibus osculari voluit crucifixum sicut

moꝛs est in illa die: tunc iesus in cruce ãplexa
tus est eundem militem cũ bꝛachiis: ꝫ oscula
tus est cũ cozã oi plo. ꝫ vox ab oĩbus audita
est. Tu hodie ꝓpter me indulsisti illi qui tibi
patrem tuũ occidit. ꝫ ego hodie indulgeo ti
bi oĩa pctã tua. Et si impletum est in illo mi
lite illud dictũ xpi: vt habet Luc. vi. Dimit
tite et dimittemini. vnde Augu. Multa sũt
genera elemosynarũ quas cũ facimus adiu
uamur vt dimittantur nobis peccata nostra
sed ea nihil est maius q̃ cum ex cozde dimit
timus quod in nos quisq; peccauit. Sed idu
cati qui nolunt indulgere offensoꝛibus suis
nullo modo debẽt sperare indulgentiã suoꝝ
peccatoꝝ. etiã q̃ tunc̃q; ꝓterant vel ꝓficiant
vnde Ihũ. de sum. bo. Frustra deũ sibi pro
piciari querit qui cito ꝓximo placari negligit.
immo obstinatus et iracundus qui in rãcoꝛe
et inimicitia stant ꝫ nolunt indulgere illud
quod eis dimissum fuit reexigit ab eis. Ibi
Greg. in libꝛo moꝛa. Si hoc quod in nos de
linquitur ex cozde nõ dimittimus ꝫ illud rur
sum exigit quod nobis iã per miam dimissuꝝ
esse gaudebamus. Merito debemus indulge
re. iõ vt deus exaudiat oꝛones nostras ꝫ acce
ptet bona opera nostra. Nõ est. qz deꝰ nullũ
bonũ opus acceptat nec oꝛonem exaudit q̃
diu quis stat in rãcoꝛe ꝫ non vult indulgere.
Augu. Qui non vult dimittere fratri suo nõ
speret oꝛonis effectũ. vnde etiã Ambꝛo. Si
non iniuriã dimitti que tibi facta est: nõ oꝛa
tionẽ ꝙ tu facis: sed maledictionẽ super te in
ducis. Item nec opera bona etiã quecũq; fit
illa: sine ieiuniũ: sine elemosina: sine peregri
nationes: sine castigationes cozꝑis frequẽtatio
ecclesiaꝝ ꝫ missaꝝ. ꝫ sic de aliis. Si eñ tot
bona opera quis oi die faceret quot sunt stel
le celi deus nullũ eoꝝ acceptaret. vnde Gre.
Mun⁹ nõ accipit nisi ante discoꝛdia ab aĩo
repellat. vnde etiã Augu. in ser. de btõ Ste
phano. Nemo se circumueniat. nemo se sedu
cat. qui vel vnũ hoiem in hoc mundo odio hz
quicquid deo in bonis operib⁹ obtulerit to
tum perdet. Ergo reconciliari debemus fra
tri nostro si volumus vt deus acceptet mune
ra nꝛa. vñ xps dicit Mat. v. Vade ꝓius re
conciliari fratri tuo. ꝫ tunc veniẽs offeres mu
nus tuũ. vnde Eccl. xxxiiii. Dona iniquoꝝ nõ
ꝙbat altissimus ¶ Tertio indulge
re debes eo q̃ non potes nocere ꝓximo nisi
ꝓius tibi maximũ dãnũ inferas. s. aiam tuã
occidẽdo: ergo si ista duo predicta nõ possunt
te inducere ad ignoscendũ ꝓximo. tunc illo
tertiũ oino te inducere dz q̃ sponte dimittas
ꝓximo eo q̃ nõ potes vindicare verbis de
loquendo sibi minãdo: maledicendo: infamã
do: culpas eius publicãdo. ꝛc. neq; in reb⁹ ei
sibi tollendo: vel dona ꝫ doꝛtuniũ ipsius ꝓ
diendo. neq; etiã in ꝑsona eũ percutiendo.
vel vulnerando nisi ꝓi⁹ occidas ꝓximum
aiam tuam. i. Joh. iii. Qui odit fratrẽ suum
homicida est. glo. sup. Quisplams. Nã stulti⁹ est
qui manũ ꝓpriã perfoꝛaret. vel tunicã vel
pallium ꝓximi ledere posset. Adhuc magis
ille est stultus q̃ ꝓpter vindictam ꝓximi occi
dit suam ꝓpriã aiam q̃ ꝓcioſioꝝ est q̃ totus
mundus ꝫ oĩa visibilia que in mundo sunt.
Ber. Totus mũdus ille pciumvnius anime
estimare nõ põt. Augu. Ita oẽm cozꝑoꝛeã crea
turã nature dignitate ꝓcellit. Item Augu.
Maius est damnũ in amissiõe vnius aie q̃
mille coꝛꝑoꝝ. Modo diligenter attẽde an ti
bi expediat vindictã sui ꝓximi expetere si
ne in reb⁹ sine in fama. sine in coꝛpe et tibi
ex hoc eternam moꝛtẽ infecte. vñ. i. Johã. iii.
Qui nõ diligit fratrẽ manet in moꝛte. i. coꝛ
poꝛis ꝫ aie. vñ Aug. Vita aie amoꝛ est q̃ non
amat moꝛtuus est. ¶ Quarto iõ indulge
re ꝫ diligere debemus inimicos nostros. qui
la persecutio quã ꝺs patit ab inimicis patit
ter augmentat gliam ꝫ minuit tibi penã pur
gatoꝛii. vñ ꝺs. Supꝛa doctum meũ fabrica
uerunt penꝛes. glo. sup. coꝛonã eternã. Quã
eñ potes odire illũ qui tibi tam vtilis est in
augmentum meriti glie. Nã manus bonũ ti
bi cõtulit ledendo te verbo vl facto si patiẽs
fuisti q̃ si tibi mille flozenos imo vnũ totum
dedisset: qz eternã coꝛonã tibi ꝓparauit et
eternũ excellit oẽ trãsitoꝛiũ. Arist. viii. phil.
Finiti ad infinituꝝ nulla est ꝓpoꝛtio. ergo
quot iniurias patienter sustinuisti tot etꝛ
nas coꝛonas in celo meruisti. Insup⁹ penas
purgatoꝛii soluit. Et ideo deus mittit malos
vincere vt bonos cruciẽt: vel vt conuertant.
ergo quicquid tibi ab inimicis hoc totuꝝ deo
offerre debes ꝙ peccatis tuis in patientia coꝛ
dis ꝫ possibile est q̃ vna iniuria deleat tibi ĩ
tegrũ annũ pene purgatoꝛii: imo possibile ẽ
q̃ tante possent esse iniurie ꝫ persecutiones cũ
cũ tali patientia posses sufferre eas q̃ oĩs pe
na purgatoꝛii tibi per illas dimitteret: sic q̃
statim euolares ad celũ. ergo cũ inimicus te
persequit ꝫ maledicit tibi: hoc sufferre debes
patiẽter ꝫ ds ꝓmutabit tibi illã maledictio
nẽ in benedictionẽ. ꝺs. Maledicent illi et tu
bẽdices Aug. Qui eñ iustus est et maledi
tur ꝓmissi ei ꝓ maledictiõe reddit. ꝫ sic de
est de aliis iniuriis quas ꝺs patiẽter sustinet.

Quinto indulgere debes libenter: qz ex hoc deus & oēs sancti angeli erūt tui amici Eccl. vi. Verbū dulce multiplicat amicos. Aug. in lib. de sancto Stephano. Per amorē hois in amici efficieris amicus dei. immo amic⁹ oim sāctoz et angeloz sic q̄ nunq̄ aliqua ms: ex inde intantū dilexit filium suum vnigenitū sicut vnusquisq; sanctoz & angeloz te diligat si primo ob amorē dei & ipoz ignoscas. ¶ Quantum ad scām sciendū q̄ quibz tenet quinq; modis indulgere suis inimicis si velit saluari. Primo teneris ex puro cozde indulgere sic q̄ nōvelis tevindicare nec verbo nec facto sic q̄ nō odias inimicos nec eis optes malū ex ira & rancoze vt dicere possis cuz ps. Si reddidi retribuentib⁹ mihi mala deci id merito ab inimicis meis lanis: sed qui sic sunt q̄ gaudent de infortunio & volēt de gsecutione inimicoz: ex rancore: illi habent cozda diabolica: qz sunt filis diabolo qui volet de bonis nostris: et gaudet de malis nris: sic & illi rancozosi: ergo sunt a deo maledicti. vt habetur Esa. v. Ve qui dicit bonū malū & malum bonū. vñ queritur hic vtrū inimicis teneamur ex cozde oēs iniurias dimittere. Rñr q̄ ex iniuria vel dāno alicui facto solet in eo cui fit iniuria tria oriri. s. rācoz in affectu: signū rācoris in affectu: & accusatio iuris gtra iniurians tm. Primū et scām tenet hō statim dimittere: sed tertiū nō tenet nisi ille satisfaciat sibi suum posse: qz quilz pōt exigere iustitiā & satisfactionē ab eo qui sibi fecit iniuriā: sic tñ q̄ nō odiat eum: nec signū rancoris ei ostendat sed solū exigat illud quod sibi iustitia dictat pro satisfactiōe gsta iniuriā sibi illatā. vñ dr i de re. Non tenet offens⁹ dimittere iniuriaz nisi sit sibi satisfactū. xxiii. q. iiii. Si illic. Sed ille qui in cozde retinet vindictā sup primū est homicida dei & filius eterne dānationis. Eccl. v. In tpe vindicte disperdet te. Sēdo indulgere et diligere inimicū debes sic q̄ nōvelis per alios vindicari. Exēplo xpi cui⁹ iniuriā cum discipulis suis vindicare vellent. Rñdit reprehendēdo illos vt hr Lu. ix. Nescitis cui⁹ spūs estis filii⁹ hois nō venit animas perdere sed salvare. Sñ si haberes filiū vel fratrē vel cognatū & nō rogares vel inberes eis vt te vindicaret: sed solū scienter admitteres tūc eternā damnationē sic admittēdo incurreres. apūd Mo. i. Digni sunt morte nō solū facientes: sed etiā qui facientib⁹ consentiūt: ergo si ds habere filiuz vel amicū d̄ eū pro illatis iniuriis vindicare velle: talis nullo mō debz admittere ars erit. Tertio sic indulgere & diligere debes inimicū vt nec p deū velles eū lesum sicut fuit. Hoc gtra hoc faciūt d̄ sup inimicos suos erpo tulāt a deo vindictā gtra ds dicit Greg. Iubet de⁹ vt diligat inimic⁹. & tñ rogat de⁹ vt occidat inimicū. Quis ds sic oret cui⁹ filius pro bono gtra ditotē pugnat: ergo q̄cūq; optas vindictā a deo sup inimicū tūc tu dign⁹ es q̄ tibi illa vindicta eueniat ex ira iustitia dei ergo dz optare dz a deo suis inimicis veniā & grām i pñti & glām in futuro vñ. Ps. v. Diligite inimicos vros bñfacite his d̄ oderūt vos: & orate p sequentib⁹ & calūniātibus vos. Quarto te nemur sic indulgere & diligere inimicos vt eis cōia signa charitat̄ exhibeamus que et aliis hoibus cōiter exhibem⁹: sicut loqui: salutare rūdere: & sic de aliis. ¶ Circa hoc queritur vtrū sit de necessitate salutis: q̄ quis spāliā signa charitat̄ inimica exhibeat. Rñdet scōz scūm Tho. ii. ii. q. xxv. Sicut homo tenet in cōi diligere inimicū & nō in spāli. ita signa & effectus dilectiōis qui in cōi conseruūt gtis exhiberi tenet etiā inimicis exhibere puta vt cū aliquis orat pro oib⁹ fidelibus vel pro toto pplo: vel cū aliās aliqō bñficiū impendit toti cōitati: tūc etiā hoc inimicis exhibere dz de necessitate p̄cepti: & gtra hoc facere gtinet ad linoz vindicte. Rñ orare debem⁹ p inimicis cū oramus p aliis. Exēplo xpi in cruce orāntis p inimicis suis. Luc. xxiii. Pater ignosce illis: qz nesciunt d̄ faciūt. Nā religiosi tenētur in spāli orare p suis inimicis eo q̄ sūt in statu perfectiōis. Sz seculares in cōi tenent orare pro suis inimicis ex & pro aliis orant. Sed liquis etiā in spāli oraret p suis inimicis ista oō ēet valde deo accepta & hoi multum meritoria. vñ Greg. Ille preces suas multū valere facit d̄ eas p inimicis effūdit. Quito tenemur indulgere & diligere inimicos: sic q̄ habeamus aim p̄paratā ad subueniendū ipis in pticulari si i magna necessitate fuerit cōstituti. Rdigratia. Vt si inimic⁹ tu⁹ erraret cūdo in p̄ceptis vel vt submergeret & hmōi debes sibi p̄cauere & eū admonere si potes: alias reus esses sanguinis ei⁹. Item etiā si fame p̄iret & hmōi. vñ Rmb. Pasce fame morientē: si nō pauisti occidisti. Hald. Si esurierit inimicus tu⁹ ciba illū si sitierit potā da illi. Sciendum q̄ est manifestū signū bonitatis & gre: cū quis diligit illū d̄ eū odit & bonū optat illi d̄ sibi malū optat: & bñfacit illi d̄ sibi iniuriat. Rñ August. Illud manifestissimum signū bonitatis est vt tuū inimicū diligas. & ei qui tibi malū vult & si potest facit semp bonū velis: faciasq; quod potes. i. Petr. iii. Nullū

malū pro malo reddētes ℣ Tecta taz di
cta sciendō q̄ aliq̄ dicūt ego ñ odio tuū: ſz secū
in patrē et volo: ⁊ volo eū gmittere sua facta
expedire. Et ſi obuiā venerit tibi tūc q̄ aliā vi
am incedit: ⁊ ſi oz eū ꝓterire: tūc oculos incli
nat ne laneat tibi oculis suis eū inſpicere: et ſi
ſꝛperit eū tūc facies et⁹ mutat ⁊ coz suū mo
uet et infrigidat sic q̄ vix vna die vel duob⁹
occupare pōt ſi alloqui vel videre oꝛpteat eū
Inung aliq̄ nō vadūt ad domos aliquoꝝ nec
loquunt tibi mutuo ꝛc. Et oia talia sūt signa
rancoꝛis ⁊ odii ⁊ nō charitatis. I. Joh. iii. Qui
non diligit fratrē suū manet in moꝛte. Nō
aūt talis indulgētia q̄ soli sit oze ⁊ nō coꝛde
nō sufficit ad salutē ostendit Haymo sup Mat.
Nihil pōt oze dimittere q̄ seruat iracundiaz
in coꝛde. vñ Chꝛy. in li. de cōpunctiōe coꝛdis
Si tñ mō nō ledaseū qui te lesit. auerſi aut
de ab eo nec libēter eū vides manet sine du
bio rancoꝛ vuln⁹ in pectoꝛe. Itē sciendō q̄ ta
les indurati q̄ nolūt indulgere sūt in piculo
so statu: qō sic ꝓbatur. Pzio qz nulli⁹ boni in
ecclia ꝓticipationē hñt: de qua di. ps. Parti
cipē me fac de⁹ oim timētiū te. Et ista partici
patio est eis multū necessaria: qz coꝛte paucā
q̄ se bona faciūt sic q̄ vix indigerēt iuuari q̄
participationē aliox bonox ꝛc. O q̄ infelix ē
ille q̄ participatiōe oim missaꝝ oꝛonū et ele
molynaꝝ: ⁊ exercitio bonox oim que fiunt i
tota eccliā ꝓpter iūriā vel vindictā vult ca
rere ⁊ ꝓiuari oib⁹ bonis que sūt in celo et i
terra ꝓpter inimicias quas gerit ctra ꝓximos.
Hōc qz nulli⁹ gaudii in celo in futuro par
tē habebū. Apoca. xxii. Foꝛis canes et vene
fici ⁊ impudici: sicut enī nec canes nec serpētes
celū intrabūt: sic nec rancoꝛosus nec vindica
tiuus celū intrabit: ſz cū demonib⁹ ⁊ dānatis
infernū pollidebit: vbi null⁹ oꝛdo: ſz sempi
nus hoꝛroꝛ inhabitat. ℒ Tertio q̄dm
dni inimicaꝝ q̄dis oia opa tua. Inung ami
citiā dei et bte marie ℣ gis ⁊ oim sanctoꝝ ⁊ āge
loꝝ. Vñ sicut signa ire primie ostendit: sic de
us nūq̄ vult tui miſereri: nec tu eū lete vide
bis: nec aliqua signa caritatis sibi ostendet: sed
signa ire ⁊ vindicte. Lu. vi. Eadē mēsura qua
mensi fueris remetietur vobis. vñ Chꝛyſ. in li.
de compūctiōe coꝛdis. Nunq̄d tu ita vis ꝓpi
cium tibi fieri deum vt te non quidem ledat
auertat tñ se a te ⁊ pōꝛꝛ tuoꝛ memoꝛiā tene
at ⁊ videre te nolit. Ergo qualez vis erga te
deū ek: talē te exhibere debes his q̄ deliquerūt
in te. Item sancti ostendēt irā sic q̄ nec beata
virgo maria nec aliquis sanctoꝝ deū pro ul
cōꝛdis ⁊ vindicta tuis oꝛabit: nec quicq̄ be
nis ipis cōtrarie dicit: ut de gaudiis celi ⁊ dā
⁊ angeli in signū ire exibunt ⁊ segregabunt eos
de medio iustoꝝ ⁊ mittēt eos in caminū ignis
vbi erit fletꝰ ⁊ stridoꝛ dentiū. ℣ Si ſi
dugete: tūc deus ⁊ oēs sancti ⁊ angeli erunt i
mici tui et tibi amicitiā ostendent. Primo in
hoc q̄ angeli in moꝛte venient: ⁊ ducent te cū
honoꝛe ⁊ gaudio in celum. Secūdo in hoc q̄
christus ⁊ beata virgo Maria ⁊ sancti ⁊ ange
li eam tuā lete ⁊ honoꝛifice suscipiēt in celis
sic q̄ nūq̄ aliquis rex vel imperatoꝛ cū tanto
honoꝛe susceptus est ab hoibus in hoc mūdo.
Tertio in hoc q̄ ipse meritū suum ⁊ beate
go maria et apli ⁊ martyꝛes confessoꝛes ⁊ vir
nes tecū rōdundēt. Unde Anſel. Unusquisq;
tantū gaudet de alterius gaudio q̄tum de
suo ꝓpꝛio. Quarto in hoc q̄ ipse beata virgo
pphete: apostoli: martyꝛes: confessoꝛes: vir
nes: et angeli ⁊ omnes electi in celo egregiā
tur tibi ⁊ honoꝛant te ꝓpterea q̄ ob amoꝛ
coꝛ indulsisti tuis offensoꝛib⁹. ℭ Hi
tum ad tertium notandum est exemplum de
his qui nolūt indulgere suis ꝓximis. Legit
q̄ quidam nobilis habuit filiū qui fuit mil⁹
quē et pater eius multū dilexit: qz deo filii
ter seruiuit. Loꝛationibus: ieiuniis: ⁊ elemo
sinis: ⁊ limina sanctoꝝ frequentando: pau
res viduas oꝛphanos ⁊ pupillos defendēdo
⁊ multa bona opera faciendo. Post omnia
ista seruitia sua moꝛtu⁹ est de quo pat mul
tum volens rogauit eū vt sibi post moꝛtē ap
pareret et ei meritum ⁊ statū suū insinuaret.
Quod ⁊ de⁹ admisit in tenoꝛē iracundiaꝝ ⁊
vindicatiuoꝝ hoim. Et ille fili⁹ patri ꝓmo
tem apparuit dicēs. Nō oꝛes ꝓ me: qz damna
tus sum: ⁊ dixit sibi q̄ esset in maximis pnis
⁊ ſi tot essent lingue quot in celo sunt stelle:
nō possent exꝓimere pnā meā. Dixit ei pat.
Nonne tuisti cast⁹: abstinēs: nec vnq̄ aliqui
hoiem spoliasti: nec nomen dei blasphemasti:
nec luseꝛ nec bibul⁹ fuisti: quō damnationem
meruisti cū tot bona opa in vita tua feceris.
Et filius dixit. Verū dicis pater. Ego cast⁹
⁊ virgo sum: nec aliquem hoiem spoliaui: nec
vnū denariū iniuste erepi: nec tui luseꝛ
nec potatoꝛ: ⁊ inung multa bona opa feci q̄
do: ieiunando: vigilando: ⁊ coꝛpus meum ca
stigando. Sed oia ista seruitia ⁊ bona opera q̄
feci deo oia amisi ꝓpter irā ⁊ vindictā quam
ertinui i coꝛde meo ctra hos q̄ me semel offē
derūt quos ampli⁹ nūq̄ dilexi. ſz vbicūq̄ pa
tui semp me in ipsis vindicaui. ⁊ ꝓpter hoc
solū vitiū oia bona opera mea perdidi. et ſi
eternaliter dānatus sum. Unde Ecc.

In tempore vindicte disperdet te.

¶ In eadem dominica. Sermo. cxxxi. De unum genere peccatoꝝ puniendis.

TRadidit eos potestatibus quousq; redderet universum debitum. xpūs. Sic quis dānatus tradit potestatib⁹ .i. demonibus qui eū imperpetuū possidebūt. ¶ Hic sciendū q nouē sunt gña peccatoꝝ quoꝝ unū semp magis q̄ grauius punietur alio. Primi sūt illi qui mala voluntate peccant. i. consentiendo ad intra ad vel in delectatione peccati eū plena rōne. Aug. sup Gen. Si rō cōsentiat ei qō libido cōmouerit faciendū esse: q non discrepat ab alvita bona et gratia tanq̄ de paradiso expellitur hō et in pctm imputat etiā si non cōsequat factū: sed diceres multe cogitationes mihi incidunt quō in illis a pctis me preseruare possum. Rndetur q optimū remediū cogitationū est nō cōsentire: hoc stat in nostro arbitrio sed q̄ cogitatiōes nobis nō incidāt: hoc nō est in nostro arbitrio et in nostra ptāte. vñ Ber. Demonū est suggestiones ingerere nr̄e nostrū est illis nō cōsentire. Nā quotiēs resistimus: totiēs diabolū superamus: angelos letificamus: q deum honoramus. Bern. Pōt inimicus excitare tēptationes motusq; sed in te est si volueris concedere vel negare assensum. Item sciendū q qui consentiunt in pctm q stant in mala voluntate inimici sunt dei omnipotēti: q̄ libenter malefaceret si aut sciret vel posset: q sic voluntas pro facto coram deo reputatur vñ dē in decre. In malicijs voluntas pro opere reputat se pe. di. i. olc. Insuper est etiā quasi mōstrū coram angelis dei q̄ nō h; malā volūtatem: q̄ sicut corā hoib⁹ esset monstrū qñ mulier pareret asinū irrōnale: sic angeli mirent q̄ ibi diabol⁹ moretur in corde per voluntatē malā vbi deus deberet morari per bonā voluntatē. Contra quos dicit apūs ad Ephe. iiii. Nolite locū dare diabolo. Et tales qui sic stant in mala voluntate faciunt infernū in corde suo. Nam vbi cūq; est diabolus ibi est infernus: sic econuerso vbi est deus ibi est celum: q̄ igitur diabolus habet ibi domicilium in corde polluto q malū consensum q voluntatē. ergo quodā mō infernus ibi est. Nā sicut in inferno est ignis fetor. vermis q tenebre. sic est in corde polluto ignis ardentis concupiscētie. fetor. luxurie. vanis remordētis conscientie: q tenebre obscurate intelligentie. ꝛc. Nā tales sunt inimici dei qui cogitāt mala q vindictā super primus ex rancore quam habent ad ipsum. Mat. v. Qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Item qui habent morosam delectationē cum plena rōne vel etiam qui habent voluntatē cōmittendi quodcūq; pctm mortale: sicut qui hāt voluntatē illiciter choreizandi vel luxuriandi: superbū exercēdi. vindicandi. Illi per talem malā voluntatem vulnerant xpm. Et sicut mala voluntas displicet deo sic et bona voluntas multū placet deo. Chr. sup Mat. Bone voluntates bone sic gratiose sunt apud deū quē admodum male odoriferi flores. Unde Bern. Regnum dei intra vos est quod est hoc regnum sane libera voluntas hois. ita se cōformans diuine volūtati vt nihil velit quod sentiat vel sciat ei displicere. Secūdi qui adhuc grauius peccant sunt illi q̄ ad malā voluntatē verba addunt q hi grauius primis corrigētur q punientur. Verbigratia. Sicut qui exprimunt iram inuidiā et rancorem quē in corde gerūt per verba cōtumeliosa obiciendo q improperando proximis detractus et culpas coram. et tales grauiter in hoc deum offendūt. vñ Mat. v. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehēne ignis. tunc ille reus erit qui dixerit fur: adulter. vulnerator deceptor et mēdax. tu fecisti hoc ibi. et hoc ibi. Similiter q̄ irridendo verba vel facta proximorū paruipendo q contemnendo eos. q etiā qui proferunt verba scurrilia q luxuriosa. cum quib⁹ mētes hoīm corrūpunt. vñ Apūs i. Cor. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia prava. Et prolatio malorū verborū est attestatio mali cordis. Math. xii. Ex abūdātia cordis os loquitur. Tertii qui adhuc grauius punientur sunt qui ad cogitatiōes q ad verba addunt prava opera. Verbigratia. Si quis verbis minat⁹ est alicui peccat grauiter. sed cum producit ad effectum opere perficiendo. i. verberando vulnerando proximū adhuc grauius peccat. Similr qui proferēdo luxuriosa ad prouocandū seu alios grauiter peccat: sed si luxuriam in actu perficit. adhuc grauius peccat. q ideo grauius punietur q sic de aliis. ¶ Quarti sunt qui ex consuetudine mala peccant. illi adhuc grauius peccant. et grauius punientur. Unde sciendum q consuetudo prava tria mala confert. Primum est q homine profundū dānat. Nā q semel mortaliter peccauerit profunde damnabitur q bis vel ter. adhuc profundius sed qui plures ex cōsuetudine. adhuc magis profundius submerget. Unde misericorditer agit deus qñ aliquē hoīm pauū in punctum mori per

mittit: qz min⁹ puletur. Vñ Amb. sup Lu. Melius esset peccatibus male agentib⁹ moti q̄ q̄ in peccatis diu versent. Hcōm est q̄ mala cō/ suetudo vix deserit. Pponer. xxii. Adolescens iuxta suā gradit viā ꝛ cū senuerit nō recedet ab ea. vñ arist. vii. ethi. Difficile resistere cō/ suetudini q̄ assimilat nature. Hier. in lib. Co/ lloquioꝝ. Pzau⁹ vlus vix abolet. vñ Iere. xiii. Si mutare pōt ethiops pellē suam: aut pardus varietates suas: ꝛ vos poteritis bene facere cū didiceritis malefacere. Ex quibus verbis habet q̄ habituati in malo vix possūt mutare malum habitū ꝛ cōsuetudinē. Ergo qui a pzincipio in delictis nutrit vix postmo dum efficit abstinens: ꝛ q̄ est superbus vix erit humilis: ꝛ q̄ est luxuria cōsuetus: vix erit ca/ stus. Sicr q̄ assuetus est ire are ꝛ blasphema re: oēs tales vix pōt istā malā ꝛsuetudinē ex toto postponere nisi mediante spāli gr̄a dei. ps. Hec mutatio dextre excelsi. Unde quicq̄d pzedicat nihil in alicui⁹ pficit. Nō est: qz hūt cōsuetudinē peccādi. vnde Arist. x. ethi. dicit. Non est facile homes ex antiqua cōsuetudine trāsmutari q̄ sermones: qz sedm eūdē Arist. i. Ethi. Cōsuetudo ē altera natura. Ꝫ Vñ querit quō ds possit malā ꝛsuetudinē emen/ dare. Vñdet q̄ succedisse opz malā ꝛsuetudi nē emēdare ꝛ nō subito. vñ Arist. de regi. pn ci. dicit. Mutatio ꝛsuetudinis nō erit subita q̄ successiua: vñ legim⁹ tale exēplū q̄ fuit q̄/ dam nobilis cardinalis qui bt⁹ Ber. roga uit vt ageret pniam: q̄ nō acquiescebat ei. Cui beat⁹ Ber. ait. Si nō vis facere pacē cū deo: saltē facias treugā. At ille. Quā. rñdit. Abstī ne trib⁹ dieb⁹ ab oi ope illicito ob amorē dei ꝛ sic fecit. His ꝛpletis dixit beat⁹ Bern. Nō aliis trib⁹ dieb⁹ abstineas p amore bt̄e vir ginis marie. qđ et fecit. Post hoc aliis trib⁹ dieb⁹ abstinuit p amore apl̄oꝝ. Et iterꝝ post trib⁹ dieb⁹ ob amorē martyꝝ. Et tunc trib⁹ ob amorē cōfessoꝝ. Deinde ob amorē vginū Et post ob amorē angelorū. Et omnib⁹ his la etis: cardinalis dixit bt̄o Bern. Nolo modo treugā facere: sed pacē. Leue enī michi est de cetero abstinere. Et sic malā ꝛsuetudinē post posuit. ꝛ postmodū vitā in bono finiuit. ℣ Tertiū malū est q̄ ꝛsuetudo mala facit ma/ gna pcā parua aut nulla estimari. vñ Aug. in enchiridion. Pcā quis magna ꝛhozrēda cū in ꝛsuetudinē venerint aut pua aut nulla esse credūt. Unde etiā dicit Gzeg. Hoc erit cō/ suetudini licitū qđ rōne cōstat esse phibitū. Hoc sic ꝓbat: qz plures dicūt licitū esse ante carnispriuiū chorizare: gulose viuere eo q̄ sit consuetudo seculi his diebus sic vivere. Simi liter aliqui credunt licitū esse sūptuas vestis deferre cum scissuris ꝛ longis caudis ꝛ mu nicis. Sicr habere cingulos aureos vel argē teos ꝛ diversa paria tunicaꝝ ꝛ palliorū. Quā re hoc. qz cōsuetudo mūdi est: ꝛ tales sic ex cusando se in pcīs: seipsos decipiūt: qz mala cō/ suetudo pcōrū nō alleviat: sed granat. Unde scitur in Decre. Cōsuetudo male inuenta q̄ diuturnior: tanto pniciosior. xxviii. q. i. Sed/ ma. Ex quo pz q̄ illi seipsos fallunt: qui se ex cusando in peccatis dicunt. ante centū annos homes chorizauerūt: vel hoc vel illud fecerūt. Quib⁹ rñdeo q̄ ante centū annos etiā homes ad infernū descenderūt. sicut adhuc quotidie pcōres faciunt. vñ Hugo. ꝓbat q̄ cōsuetudo non excusat peccatum dicens. Cōsuetudo ac torpitati cedat pzauum vsum lex ꝛ ratio vin cat. ℣ Quinti qui adhuc grauius delin/ quunt ꝛ cōsequēter grauio⁹ punient sunt illi qui per excusationē defendunt culpam suā. Pro quo sciēdū q̄ homes tripliciter excusant se in suis pcīs: Primo torquēdo culpam suam in ipsum deū exemplo ade ꝛ eue. Unde cum deus quereret ab adam cur comedisti de ligno de quo pzecepi tibi ne comederes. Rñ/ dit. Mulier quā dedisti michi socīā dedit mi chi: ꝛ comedi. quasi diceret. Si non dedisses michi vxorē: pzeceptū tuum trāsgressus non essem. Et cum quereret a muliere dicens. cur hoc fecisti. Rñdit. Serpens decepit me. quasi diceret. Si serpentē non creasses me nimi me decepisset: ꝛ sic ādo excusauerūt se de pec/ catis suis retorquendo culpam suā in ipsum deū. Amb. super ps. Malum est peccare pe⁹ est in peccatis excusare: sed multo pe⁹ est de fendendo se in deū culpam refundere. Ergo ad satisfaciendū pro tali excusatione xps cū accusaret coram pylato ꝛ herode nō se excu/ sauit: sed velut ouis obmutuit. Hic adhuc q̄/ dam excusant se ꝛ alios a peccatis dicentes. Deus sic voluit. ꝛ ergo sic fieri oportuit: ꝛ ta les graviter peccant qui tenēt fatum. Cōtra quos dicit Ber. Absit inquit a fidelib⁹ q̄ ex fatum aliquid dicāt. Ergo qñ homo male moritur sine sulpendii sive comburitur: tūc tales qui tenēt fatum dicūt q̄ sic oportuit fi eri qz deus sic voluit ꝛ sic ordinauit: ꝛ ad hoc natus est hō ille q̄ talia faceret ꝛ talia pati de buit. Hoc est contra honorē dei loqui: qz deus qui est summe bonus nō vult nisi bonum. vñ apl̄us. i. Thes. iiii. Hec est voluntas dei sanctī/ ficatio vestra: ergo talia ascribi debent ꝓpie malicie ꝙm homi: ꝛ nō diuine ordinationi:

q̄ deus dedit hoi liberū arbitriū ad faciendū
bonū vel malū. Ergo peccare fiat in ppria
voluntate ipsi⁹ hois. vñ Eccl.xv. Apposui tibi
ignē z aquā. i. bonū z malū: ad quodcūq; vo-
luerit porrige manū tuā. Sīc̄ exultant se alii
qui per diabolū dicētes. Diabolus vicit nos.
Ista excusatio nihil valet: q̄ scōm Greg. De
hiis est hostis q̄ non vincit nisi volentē. Sic
diabol⁹ per mortē xpi victus est z debilitatus
q̄ neminē vincit nisi volentē. vñ Aug. Non
enī diabol⁹ cogendo: sed suadendo nocet: nec
extorquet a nobis cōsensū sed petit dat quod
ille cōsilium: sed deo auxiliante est nostrū eli-
gere vel repudiare q̄d suggerit. vñ Bern⁹ in
ser. Potest inimicus excitare tentatiōis mo-
tū: sed in te est si voluerit dare vel negare cō-
sensum. Quod aūt quidā se fallaciter excusāt
z diabolū: pz z tale exm. Erat quedā puella
q̄ transibat ad q̄dā castrū ad seruiendū ibi.
Cui obuiauit diabol⁹ i spē hois dicēs. Quo
tendis. Ipsa rñdit. Ad castrū illud ego z ibi ser-
uire volo: z ipse dixit. Tu postea lugebis
si illuc ibis. Et ista quipēdēs verba sua illuc p
rexit: et postmodū lapsa est in pctm carnis et
cepit: tūc dñs castri repulit illā de castro: z i
via delectādo iterū obuiauit ei diabol⁹ dicēs
sī. Ali venia. At ipsa Diabol⁹ fuadet mihi ser
uitiū illud in tali castro vbi cecidi z cōcepi. Et
ille pulsit eā ad maxillā dicēs. Tu mētiris.
Ego sum diabol⁹ z dixi tibi hic in eode lo
co q̄d accedēdi ad castrū: et noluisti acquiescere
mihi. Ergo falsa me inculpas: cum tibi fuerit
culpa tua z tua ppria voluntas. Tertio excusāt
se q̄ sit coactus a dñis vl a parentib⁹ vl ab aliis
hoib⁹. Contra quā excusationē dicit Genera.
Dimitte excusationē: q̄z nēo peccat inuitus.
Aug. Oē pctm adeo volūtariū est: q̄ si volun
tariū nō ē: pctm nō est. Ite Aug. li. iii. de libe.
arbi. Quis peccat i eo q̄ nullo mō cauere pōt.
Psal. cxxiij. Ps. Ad exuēdas excusatiōes
in pctis. Hoc enī maximū est vitiū quo labo-
rat hūanitas vt posit pctm suū ad excusatiōis
refugiū quasi plenitudinis se gestione ptegere
nat. q̄d sacius⁹ inter summa petā cōstat esse nu-
meratū. ¶ Sexti sūt illi q̄ adhuc grauio⁹
punient sūt illi q̄ gaudēt z iactant se de suis
malicijs. Ber. Quid est magis querēdū q̄ leta
ri cū maleferit z in rebus pessimis exultare:
imo tale gaudiū. f. in malis est stultoz hoim.
Prouer. xv. Gaudiū ē stulto facere stultitiā
imo est gaudiū amētiū. hoc sic ꝑdat. Si ta
lis ridens ad mortē rideret z gauderet reputa-
ret frenetic⁹. Peccās aūt mortaliter laborat
ad mortē eternā ipsi⁹ alr. vñ dē Eccl. ii. Vi-
tuz reputauī amētiā z gaudio dixi q̄d frustra
deciperis. Vere q̄d decipit z ignorātiā stul-
tus. Quia si aduerteret pēl maculā z offen-
sam z eternā penā fleret. Ergo xps pōt dice-
re oibus iā in pctis gloriosis⁹ q̄d dixit i die
palmaz luz ciuitatē hierūm q̄ fleuit luz eā
vt hē Lu. xix. Si cognouisses et tu lup. fleres.
Sic pōt dicere pctōribus. O lugbe si cogno-
uisses z tu ꝓpter humiliationē z lugzessionē
tuā in igne infernali lup. fleres z non gaude
res in superbia tua. Sīc o gulose z ebriose
si cognouisses: z tu eturiē z sitim z potū infer
nalē lup. fleres. Et tu choizans si cognouis-
ses quō ligatis manib⁹ z pedibus es mitten
dus in exteriozes tenebras lup. fleres. z sic de
ceteris. Ut aūt ab illis malis cuadere possim⁹
tunc poti⁹ debem⁹ hic flere ad ips. vt in futu
ro eternaliter cū deo gaudeamus. Esa. xxii. Vo
cauit dñs ad fletū z ad planctū ꝛc. In multis
ostendimus oēs q̄ emēdare debem⁹ cū luctu
z gemitu. Mat. v. Bti qui lugent ꝛc. z eōuer
so Luc. vi. dicit xps de his q̄ hic in mundo
gaudent z ridēt. Ve vobis qui nunc ridetis.
Hic intelligit de his q̄ gaudēt z iactant se de
malis suis: q̄d heu iā cōe est in mūdo. Greg. i
mozal. Sūt nōnulli q̄ nequā ꝑficiunt quod
faciunt. sed etiā laudare z defendere. nō de-
fluunt: z nimirū dum defendit culpa gemina
tur. ¶ Querit vtrū gaudere z iactare
se de malis suis sit pctm mortale. Rñdetur q̄
sic: si illud in quo gaudes z te iactas est pctm
mortale. vñ Eccli. xix. Qui gaudet in iniqta
te denotabit. i. de nota libi vite delebit: q̄d
non fit nisi per pctm mortale. Quod gaude-
re in malis suis sit pctm mortale ostē-
dit beatus Greg. in omel. Simile est regnare
celozum dicēs. Nemo pōt z hic gaudere cum
hoc seculo: z illic regnare cū deo. Ex quo pz
q̄ si vis in futuro gaudere cū xpo: tūc hic nō
debes te iactare de ptō nec gaudere de ma-
lis: sed dolere et penitere de eisdem. Et ꝺ̄ pl
cauere ne iterū contra deū talia cōmittas. vñ
August. in lib. de penitentia. Ad agendā pe-
nitentiam non sufficit mozes in melius com-
mutare: et a malis factis recedere nisi etiā de
his q̄ facta sunt satisfacias dño per penitēte
dolorem: per humilitatis gemitum z per con-
triti cozdis sacrificiū. ¶ Septimi q̄ ad
hūc grauius pecant z punientur sunt illi q̄
alios docent peccare verbo z exemplo. Nam
q̄ sic ifirmit aliq̄d re⁹ olim ptōr⁹ que ille fa-
cit ex sua infirmatiōe verbo z exēplo z illius
pena augmētabit. vsq; ad nouissimum diem
q̄ malā doctrinā vel malū exēplum post se re-

linquit. vñ Grego. in mozal. Tot mozt̄ibus ds dign⁹ est . quot exp̄la p̄zanitas in poste/ros reliquit. Hoc illi aduertere debebāt q̄ no uas adinuentiōes inuenerūt in lupbia veltiū .l. lōgas caudas: caputia magna: scillatas in tunicis et caputiis. Silr qui chozeas soztile/gia: iuramēta. blasphemias inuenerūt: silr q̄ noua thelonea inuenīt: vel antiqua augmē tant: vel q̄ cēlus ꝫ reddit⁹ aggranāt. Silr ꝫ qui nūdinas i dieb⁹ festiuis instituerunt: qz oēs p̄dicti sūt rei oim p̄ōz illoz que illi se/quētes eos faciūt: ꝫ tales grauiter deū offen dunt q̄ per suā malā doctrinā ꝫ malum exē plas a deo retrahūt quas p̄pio sanguine re/demit. vñ Ber. in ser. Noune tibi videt gra/uiōz ab eo rp̄s sustinere p̄secutionē qui sug gestiōe maligna. exāplo gnicioso scādali oc/casione ab eo quertit alas quas redemit ꝝ a/deo qui sanguinē suū fudit. Nā rp̄s male/dicit talib⁹ q̄ p̄debēt malū exāplum. Mat. xviii. sic dicēs. Ve hoi p quem venit scandalu.

D Octaui q̄ adhuc grauiꝰ peccāt sunt illi qui ex p̄sumptōe. i. fidēter ꝫ ytimaciter peccāt qui oino intēdunt dei iustitiā euerūare: ꝫ ta/les p̄pie peccāt in sp̄m scm. nā peccatū moz tale tripliciter cōmittit. Primo aliqui peccāt ex infirmitate. vt beatus Pet. qui ex infirmi tate hūana xp̄m ter negauit: ꝫ illi peccāt con tra patrē. Secō aliqui peccāt ex ignozantia: vt. b. Paul⁹ qui ex ignozantia peccauit. vnde dixit de seipo. Ignozās feci: sō misericozdiaz dei consecutus sum. Tertio aliqui peccāt ex certa malicia nō ex ignozantia: qz bene sciūt et intelligūt hoc esse petū: nō ex infirmitate qz p̄nt bene dimittere: ꝫ peccāt ex certa scien cia: ꝫ hoc est peccare in sp̄m scm: ꝫ tales grauissime puniēt. vñ Lu. xii. Seruꝰ sciens voluntatē dñi ꝫ nō facit plagis vapulabit mꝫ tis. Noni q̄ adhuc grauiꝰ peccāt ꝫ. punitūr sunt illi q̄ peccāt p desperationē: ꝫ hoc est gra/uissimū ꝫ pessimū ꝫ periculosissimū peccatuz qz impedit hoim a p̄nia ꝫa dei mia. Greg. De/speratio post lapsuz nō permittit exurgere. vñ Aug⁹ de. lum. bo. Desperatio peioz ē oi p̄tō. Set Hi. de suz. bo. li. ii. Perpetrate flagitiū aliqō moz̄ est alie sed desperare est in infer/nū delabere. Qđ aūt desperās grauiter deū offendit p̄z per tale exāplū. Fuit quidam ma gnus p̄dōz q̄ magis dilexit peccatū q̄ deum. Deꝰ aūt q̄ dolet de morte p̄dōis longo tempe ꝫe expectauit vt peniteret. Tādē infirmaba tur ꝫ cognati sui. accesserūt ad eū rogātes et monētes eū vt corrigeret vitā suā malā ꝫ pe niteret de p̄tis suis q̄ nullo mō hoc facere vo luit: sed dixit. Impossibile est q̄ deꝰ possit mi hi gratiam facere ꝫ petā mea indulgere p̄p/ter nimia petā que fec: ꝫ desperauit. Et p̄ illa verba statim labia eius cohibebāt q̄ am modo nō potuit loqui ꝫ p̄uatus est comu/tione et confessione et communione eccliaſ tice: ꝫ eternāliter damnatus est.

¶ In do. xviii. ser. cxxii. de dignitate aie.

QUius ē hec imago ꝫ sup/scriptio Mat. xxii. Lu. xx. In verbis p̄missis docemur vt dei imaginē et inscri/ptionem in nobis custodiam⁹ ꝫ eo qđ dicit. Cuius est imago ꝛc. Nūc i p̄ti sermone tria sunt dicēda. Primo que sunt dignitates aie. Secundo qđ aliqui vendunt ꝫ alios perdāt alas suas: aliqui impignozāt: ꝫ aliqui p̄ nihilo dāt alas suas. Tertio exemplum. ¶ Quantū ad p̄mū sciendū. ix. sunt dignita tes aie. Prima dignitas est q̄ alia hoīs ad imaginē dei creata est. vnde Gen. i. Faciam⁹ hoīem ad imaginē ꝫ sīlitudinē nostram. De hoc quere supra ser. xxxii. ¶ Secūda dignitas aie est q̄ quicquid hz cozp⁹ hoc hz ab aia. scz pulchritudinem: coztitudinē: locutionē: ma/cum: ꝫ sic de aliis. O cozpus ꝝ nobile hoīs pulcr̄ habes a quo ola habes. qđ cozp⁹ hoīs ola hz ab aia p̄z per hoc: quia cum aia recedit a coz/pore: tunc cozpus erit infirmū ꝫ difforme: vi le cadauer ꝫ ydit pulchritudinē coztitudinē: locutionē ꝫ motum: ꝫ erit quasi trūcus immo bilis q̄ seipm olno mouere nō p̄t. vñ Aris. i. de aia. Egredīte aia de cozpore cozp⁹ mar cescit ꝫ expirat: ꝫ hoc fit in morte cum aia se/parat a cozpe. Idē. Mors nihil aliud est ꝝ re/cessus aie a cozpe. ¶ Tertia dignitas aie est q̄ excellit oēm creaturā cozporeā. Aug⁹. Ita oēm cozporeā creaturā nature dignitate p̄/cellit. Ex quo p̄z q̄ vna aia p̄cioſioz ē ꝝ ola regna mūdi ꝫ oē aurū ꝫ argentū ꝫ lapides p̄/cioſi aie ē separati nō p̄nt. vñ Ber. in li. med. Tot⁹ mūd⁹ ille p̄cij vnī⁹ aie estimari nō p̄t. Imo Aug. dicit. Si possibile esset infinitos esse mūdos: vna aia adhuc p̄cioſioz est. Hoc p̄z ex eo q̄ a xp̄o ita care empta est. Nā apls i. Cor. vi. Empti enī estis p̄cio magno ꝛc. Si ex p̄cio p̄cat valoz rei empte: qz si de emi tem aliquē p. c. florenis signū est q̄ est res p̄/cioſa. Si aūt emit p mille tñ adhuc p̄cioſioz est illa res. Modo in estimatiōe hoīs nihil est p̄cioſi⁹ sanguine xp̄i: qz vna gutta sanguinis xp̄i ex p̄cioſitate ꝫ dignitate excellit infinitos mūdos: sed i estimatiōe xp̄i aia hoīs tam nō/bilis est q̄ coequauit eā sāguini suo. cū vno

pro alio dedit. f. sanguinē suū effundendo ad redimendā alias hoīs: sz si infiniti erūt mūdi nec xpōvnā gutta p eūdē effudisse sed ppter alias hoīs totū sāguinē suū effudit: ps. Struit cōgregata sit pō mea ꝛc. Iusus parēt scōrum effundere sanguinē suū & mozi si necesse esset alīq vna alia dānari deberet ex defectu ipius passionis. ¶ Quarta dignitas aie est q xps angelos ad custodiam ipius deputauit. Ber. in omē. Magna dignitas aniaz est vt unāqq ab ortu sue nativitatis in sui custodiā hēat ārīā deputatū. Angeli eīm custodiunt hoies in pīti vita: in oib⁹ locis: & in oi tē pore. Ergo scōm Ber. In quouis diuersorio in quis angulo exhibe reuerētiā angelo tuo: nec audeas illo pīte qō me vidēte non audeas. Iusus angeli hoiem exūtem de hoc mūdo q ducūt ad vitā eternam. ps. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt te in oibus viis tuis quo ad vitā pītem. In manibus portabūt te ne forte offendas ad lapidē pedē tuū quo ad futurā vitā: vñ Lu. xvi. Mortuus est mendicus & portat⁹ est ab angelis in sinū abrahe Quinta dignitas aie est q eā xps magnis laborib⁹ acq̄sīuit: qz. xxxiii. annis & vltra pro ea in hoc mūdo laborauit. vñ ps. In laboribus a iuuētute mea ꝛc. Mā xps laborauit pro alia hois diligenter do: docēdo. ieiunādo: vigilādo: fatigādo seipm. vt hē Joh. iiii. Fatigatus ex itinere sedit supra puteū. Insuper flenit plures & nūq̄ risit. vñ ē sciendū q vir sapiēs nō multū dolet de amissiōe rei. Xps aūt sapientia dei existēs q fletū ostendit se multum velle de amissione alarū. Nam multū amīsum est suo tpe & multe ciuitates zbuste & quibus nullatenꝰ legim⁹ eū flenisse: sed de quibusdā alias flenit. vñ Lu. xix. Videns iesus ciuitatē flenit sup illā. vbi deflenit perditiōē alarū & nō destructionē domoz. Sexta dignitas aie est q eā cū corpe suo cibat: & cū pīcioso sanguine suo potat. Joh. vi. Caro mea vere est cib⁹: & sanguis meꝰ ve ē potꝰ. Quid ei magis dare potuit aie xp̄s seipm. vñ ex p̄cositate cibi & potꝰ pēsanda ē dignitas aie. Septima dignitas anie est q deus elegit eā sibi ad inhabitandū. ps. Hec requies mea ꝛc. Iñ ala hoīs nominatur ecclīa dei. Apostol⁹. iii. Cor. i. Templum dei sanctum est quod estis vos & etiā multū delectatur deus inhabitare ipam alam. vnde scriptū est. Delitie mee esse cū filiis hoīm. ¶ Octaua dignitas anie est q nihil eā implere potest nisi solus deus q est ipōsus aie. vñ Ber. Ad imaginem quippe dei facta est ala q̄lis: exteriorib⁹ occupari potest: impleri aūt nō potest. Capax ei dei est. & quicqd deo minus est nō eam implebit. Iñ si deus daret aie terram cū oibus alalibus & regnis. Firmamentū cum oibus ste. lis celum cū omnibus sanctis hec oia pro nihilo haberet ꝓdiu ipōso. f. xpo careret. vñ ps. Adimplebis me letitia cum vultu tuo. Idē. Delicioz cum apparuerit gloria tua. Nona dignitas aie est q ipsa ordinata est ad eternaz beatitudinē: vt nunc choris angelioꝝ associari debeat: & cū sanctis & angelis deī eternaliter in letitia sempiterna cōtemplari. Aug. Nobilis creatura est ala que ad tantā dilectionē dei creata est. Unde ppter illas nouem dignitates quas habet aia: tunc ipsa cum magna sollicitudine custodienda est. vnde Dent. iiii. Custodi temetipm & animā tuam sollicite serua. & non immerito q. scōm Aug. Mat⁹ est damnū in amissiōe vnius aie q mille corpozum. Quantū ad scōm scien dū q sicut deꝰ maxime charam habet aiaz cā multiplicitez dignificat: ita pre oia mali hoies summe eaz peruipendunt. Citius enim mundant sotulares suos si fedantur q animas suas maculatas. Augustinus in sermone. Quid est q velis habere malum: dicēs mihi nihil omnino non vxorem. non filium. non seruum non ancillam. non tunicam. postremo nō caligā. et tamen vis habere malam vitam. rogo te p pone alam tuam calige tue. Item Aug. in li. de doctri. xpīa. Homo malꝰ plus diligit mortem q vitam. eo q vult habere mortem suā q vitam malam. ps. Qui diligit iniquitatem odit alam suam. ¶ Unde sciendū scōs Holcoth super li. Sap. ciiii. Aliqui hoies perueršī animas suas vendunt. aliqui perdunt. aliqui impignorant. aliqui pro nichilo dant. Primo eīm cupidi vendunt animas suas. vt sunt illi qui pro diuitiis huius seculi exponūt se rapinis. furtis. iniurijs. vsuris. & falsis mercantiis. Eccliā. v. Nihil est iniquius q ama re pecuniam. Hi eīm ala suas venales habēt. Et quotiens iniuste denarios lucrantur. totiens animas suas vendunt. In signum huius diabol⁹ serpentē animas eoz. Ut habet Lu. xii. Petitz hac nocte repetent a te alam tuam ꝛc. O mira fatuitas q quis audet dare animam suam pro vno denario. quam nō deberet dare pro toto mundo. eo q est multum preciosa. Item homines iumentosi vendūt animas suas. Unde Ecclia. xxxo. Ne des fornicarijs animam tuam. & satis in bono forꝰ dant. Nam qui dares tres libras pro oue. lo satis dares i bono foro. Sic q dat eternā

dulcedinē pro tēporali dulcedine ⁊ volupta te quod satis mirabile est. Non daret ribal⁹ duo vnum digitum pro vno concupito: ⁊ ta⁹ men ob hoc dat animā suam centuz mile de monibus. Pro culdubio nimis in bono loco dat ille animā suā nobilem ⁊ pciosam. Itē guloſi ⁊ bibuli vendūt animas suas qui pe ponūt plentem voluptatem cibi ⁊ potus cele sti conuiuio: vbi habem⁹ multa fercula dul cia ⁊ pciosa. Lu. xxii. Ego dispono vobis si cut disposuit michi pater meus regnum vt e⁹ datis ⁊ bibatis super mensam meā in regno meo. Insuper guloſus eternam famē sibi in ducit ps. Famem patientur vt canes. Et bi bulus eternam sitim vbi vnam guttā aque habere non pōt: sed potus eozum erit amarif simus. ps. Ignis sul. cpi. pcel. pars cali. eoz. Item vēdunt alias suas superbi ⁊ pompoſi q̄ pro tēporali honoze ⁊ exaltatione volunt ca rere illo magno honoze quem hz beata virgo maria ⁊ omes sancti ⁊ angeli in celo. Uñ de vnoquoq; sancto dē in ps. Glia et honoze co ronasti eu⁹ dñe. ¶ Hcōo alicq̄ pdūt alias suas: vt sunt ociosi negligēter viuentes: ⁊ ac cidioſi ad oēm opus bonū pigri: nihil curan⁹ tes nisi q̄ vna dies vadit ⁊ alia succedit. Ec⁹ cli. xxiiii. Qui pdit aiam suam. ꝛc. Tales fa bulantur: vadūt spaciatum: ludunt in alea: dormiunt: ppterea qō tēpus trāseant nō at⁹ tendētes qō Ber. dicit. Omne tempus a no⁹ bis impensum a nobis exiget qualiter sit ex⁹ pensum. Gzego. Sicut nec capillus de capite sic nec momētum peribit de tēpore. Uñ etiā Chrisost. in li. de reparatione lapsi. Si aiam ne gligimus: nec eozpus sanare poterim⁹. Non est aia pro eozpore: sed eozp⁹ pro aia factum est. Unde leo papa in sermo. Nō dormiētib⁹ pcunit regnum celoz: nec ocio ⁊ delicia toz⁹ pentib⁹ beatudo eternitatis repromittit. Qui est sic tps et vitā suā negligūt illi alias suas pdunt. ¶ Tertio alicq̄ alias suas ipigno⁹ rant. hoc tm̄ pōt fieri viciose: vt plati ⁊ cu⁹ rati q̄ alias suas obligāt p̄ aiabus subditoz: qz vnicuiq; dō cū sibi cura cōmittit̄ illud. iii. Reg. xx. Custodi virū istū q̄ si lapsus fuerit: erit aia tua p̄ aia illius. De bonis pelati di cit beatus Petr⁹. Duplici honoze digni sunt qui bñ pselunt. Ber. in epla. Nichil in ecclia pciosius: nihilq; optabili⁹ est bono vtilig pastoze: nempe rara est auis. vnde Gzeg. Illi deū pze ceteris videre in sublimi meretur q̄ fidelib⁹ gregib⁹ sollicite pelle scīt. Qz si p⁹ latus est negligēs: tūc alia sua stabit pze oīb⁹ aiabus sibi cōmissis. Mat. vi. Judicū durū fiet in his qui psunt. Heu q̄ lamētabile est q̄ iste q̄ nescit custodire suā ppriā aiam. alt⁹ alias accipiat in custodiā. cum tū dñs di cit ad quēlibet platū: vt habet Gen. xlii. Nō videbitis facie meā nisi adduxeritis fratrem vestrum minimū. i. minimū vestrū subditu⁹. Quarto aliqui alias suas pro nichilo dāt: vt sunt scōm Holcoth tractādi ⁊ inuidi qō sic g⁹ dāt: qz cupidus recipit diuitias: iubzicus que rit voluptates superbus honoze: guloſus: ci bum ⁊ potū: ⁊ sic de aliis. Sed illi inuidi ⁊ tra cundi nihil recipiūt delectabile: hz semp amaritudinē ⁊ dolozē habēt. ⁊ ideo alias suas de⁹ monib⁹ dant grat. Unde de quolibet eoz⁹ verificat illud Judic. v. Qui sponte obtuli⁹ stis alias vras ad periculū. ¶ Quātū ad tertiū habem⁹ exēplū q̄ dñs sedens in taber na dixit ad socios suos si etiā crederēt alias si se: ipse esset nullo mō crederet aliquā aiam e⁹ se: nec vnq̄ aliquam vidisse: ⁊ q̄ sacerdotes ⁊ monachi alias ⁊ infernū adinuenerint ppter lucra tēporalia: ⁊ iō dixit se nō credere nec esse alias nec infernū. Et cum alii socii adhererēt oino s: dm̄ verā fidē catholicā esse alias ⁊ infer⁹ num sitr ⁊ celū. ⁊ q̄ alia post discessum a coz⁹ pore vel erit in penis inferni: vel in purgato rio: vel in gaudiis celi. Tunc ille dixit si ali⁹ quis vellet emere animā suam ipse venderet sibi illam. Ri dixit vnus: volo. ⁊ emit eam pro vna quarta vini q̄ mox potata fuit. Et ecce astitit demon in eozma hois et emit illā aiam ab illo qui eam emerat iterum p̄ vna quar⁹ ta vini. Et vino potato dixit demon ad eum a quo emerat. Da michi aiam quā emi: quia mea est. dixerūt qui aderāt. Justum est vt q̄ aliquā rem emit q̄ eam possideat: ⁊ mox ille bibulus qui animā ppriā vendiderat a dia⁹ bolo suffocatus est. ⁊ sociis videntibus dia⁹ bolus eum cum eozpore rapuit ⁊ animam ad infernum deduxit.

¶ In eadē do. Ser. cxxxiii. De mendacio.

Magister scim⁹ qz veras es et viam dei in veritate doces. Math. xxii. Sciendū q̄ xps est veritas: ⁊ iō veritatē diligit. vñ ps. i. Secce enī veritatem dilexisti. Sic ecōuerso odit mendaciū. Unde in pñti sermone tria sūt dicēda. Primo qua re mendaciū detestandū est: ⁊ q̄ sunt occasio⁹ nes mēdacii. Secōo qñ mendaciū sit peccatū mortale ⁊ qñ veniale. Tertio exēplū. ¶ Circa primū notādū est q̄ duo sūt q̄ pūt va lere ad detestationē huius pcti mēdacii. Pri mū est q̄ illud pctm̄ est pctm̄ diabolicū qō p

datur ex hoc q̄ primū mendaciū cōmisit dia bolus. vt habet Gen. iii. Cū dicit ḡnis pare ri⁹. Sequaq̄ morietimi. vñ Joh. viii. legit de diabolo. Cum loquit mendaciū ex ppijs loquit: qz mendax est z pater eius. Ergo mē daz hz linguā diabolicā. Sctūm est hoc q̄ illō pctm̄ coinquinat nemb̄m in quo magis ho mo est imūdicitia scz os hois. reddit eū il lud abominabile dño. vñ Pouerb. xii. Abo minatio est dño labia mendacia. Si aliquis os suū semp apertū haberet multis z aliis re bus immūdis quecūq̄ vellent ibi intrare et mittere eas ibi nichil care. vs ei⁹ abomina bile esset hoibus. Sic os mendax abomina bile est dño eo q̄ dño plus displicet imūdicitia mendacij q̄ imūdicitie muliez. Tertiū est: q̄ illud pctm̄ facit hoiem litem falle monere. Ergo q̄tum ḡualet flozen⁹ hon⁹ flozeno fal so: tantū ḡualet hō verax hoi falso z mēdaci. Vnus hon⁹ flozen⁹ plus valet q̄ mille falsi: z vn⁹ hō verax ḡualet mille mendaciū⁹. Et sicut falsa moneta nō valz nec ad emēdū nec ad vendēdūz: sed solūmō ad ignē. sic hō mēdax ad nichilū valet nisi ad gehēnā. Quartū est q̄ mēdaciū est q̄dā venenū q̄ est tāte efficacie q̄ in ipso hoie aiam interficit. iuxta illd Sap. i. Os q̄ mētit occidit aiaz. Ergo men dacez hñt linguā venenatā. Et mirz est q̄ mi seri hoies nō timēt illō venenū q̄ in oze ge rūt. Quintuz est q̄ hoc pctm̄ multū displicet dño de hoibus: qz sicut dē⁹ multū diligit veri tatē scām illud ps. i. Ecce enī veritatē dilexi sti. ꝛc. sic erūcrio multū odit mēdaciū. vnde ps. Perdes oēs q̄ loquūt mēdaciū. vñ Aug. Merito ydē mentiens: qz declinat ab eo q̄ est in id q̄ non est. Insup etiā mendaciū est abominabile coꝛā hoibus: et vitas erūcrio valde ꝛmēdabilis est coꝛā hoibus. Quid est enī laudabili⁹ z honozabilius q̄ habere tale verbū. Ille est verax in ꝟbis et fuit⁹ in factis. Et q̄ est vituperabili⁹ q̄ ille q̄ est mēdax in verbis z fallax in factis: z cū duo ꝛmittit vir vnū soluit. ¶ Quantū ad scām p̄mi arti culi sciēdū q̄ q̄ vult se a pctis mēdacij cauē re opz q̄ remoueat a se occasiōes mendacij q̄ sūt duc. Prima est cupiditas. Nā ex cupidi tate z auaricia plura mēdacia ꝓcedūt: vt ptz in modernis ꝓuīb⁹ q̄ plures pctā cōmittūt cū mēdaciis cū q̄bus ꝓmos ꝛcipiūt: vt mul ta talia z diuitias sibi acq̄rere possint. Se cūda occasio est timoz mundan⁹: sine etiā ti moz human⁹. Hac cā occasione Petr⁹ xp̄m ternegauit dicēs. Nō noui hoiez. ¶ Quā tum ad scām p̄ncipale. q. q̄ mēdaciū sit moz tale z q̄ veniale. sciendū q̄ mendaciū cōmit titur nouē modis. Primo q̄ aliq⁹ mētit ex quadā pietate. z hoc dē mendaciū officiosuz z est pctm̄ veniale. Sūgsta. Mētit q̄ dis mētit q̄ ꝛseruāda hois exercitij suuitātuarve ti q̄ vi deret p̄dōné aliquē velle spoliare et diceret. parcas tibiq̄ nō ponat pecuniā. Vel q̄ ꝛtes nāda sg̃nitate: vt si virgo volenti eā rēdo rare mendāciō dicat se et coniugatā. Vel etiā q̄ cōsernāda vita hois: vt si q̄s videret hoiez q̄ rei ad mortē z diceret se non vidisse eū. Circa q̄ querit vtrū sit licitū mētiri ꝓpter libera tionē hois a quocūq̄ periculo. Dicit scām sctūm Tho. ii. ii. q. cx. q. non. Sz hz veritatē occulta re q̄uīdēter sub aliqua dissimulatiōe. Nā ꝛ hoc etiam dē in ꝛere. Nullq̄ q̄ cumq̄ vita tpali mentic'dū est. xxii. q. ii. ꝛre q̄s. E. ratio huiꝰ est: qz scām sacros canones oīne mēda ciū est pctm̄. s. ad min⁹ veniale. vt ꝓz i decret xxii. q. ii. Cuz humilitas. Modo in nullo ca su tenet q̄s peccare veniali. Qz scām Aug. Nō sunt facienda mala vt inde eueniāt ḡcia bona. ¶ Secūdo cuz q̄s mentit ex iocoꝰ z re leuatione hois q̄ est trifidis z graue mentis. s. qui aliqua ludicra fingit vt hoiem melanco licū exhilaret. Sicut si q̄s ad cōplacēdū fingit aliqua mēdacia ridicula vt cū illis hoies ad ri sum ꝓuocet. Et illud dē mendaciū iocosum. Et est veniale pctm̄. Est etiā mēdaciū q̄d fit ex sola libidine mentiendi. Iristo. Signū ge nerati habit⁹ est delectatio in ope. Tertio cū quis mentit cōtra fidē veritatis: vt qui dice ret xp̄m nō esse natū ex virgine: vl impugna ret sacre scripture veritatē. Unde dī i ꝛre. Hereticus est q̄ aliter scripturam itelligit q̄ spūs sanctus flagitat. xxiiii. q. iii. Hereticis. Et hoc est mēdaciū gnicioſuz z ē mortale. Quar to cum quis mentit q̄ falsum testimoniū dā nificādo ꝓximū in rebus suis. Et talis falsus testis scām sctūm Tho. ii. ii. q. lxx. ar. iiii. peccat mortaliter: z tenet ad restitutionē oim q̄ pri mus eius amisit q̄ suū falsuz testimoniū. xxiii q. v. Nō sane. z. q. vi. Si res aliena. Sed q̄rit vtrū liceat testi aliq̄d recipere q̄ testimo nio. Videt q̄ nichil dz recipere nisi tm̄ ex pensis de illo qui eū ꝓduxit. iiii. q. iii. Ju dicium. Et si accipit turpiter accipit: z restituere ei a quo accepit nisi ille deberit ad cozrūpen dū testē: tūc enī dz dare et in cui⁹ iniuriā acce pit. ¶ Sed querit virū grauis⁹ peccet q̄ mē titur verbo q̄ q̄ mentit sacro. Videt scām sctūm Tho. in quodli. Cū enī intētio falleūdi sit in vtroq̄ vtrūq̄ peccat equaliter. Verbuz enim z sacrū assumit vt instrumentū fallendi.

ūs nō refert ꝙtū ad pctū vtrū alīq̄s verbo
scripto:aut nutu:vel quocūq̄ facto mentiat.
Sicut nec refert ꝙtū ad homicidiū vtrū alī-
quis gladio vel securi interficiat. ❡ In quo
differt mendacium a falso. Habeo falsū di-
cit q̄libz credit se verū dicere:& tū hoc tñ qđ
estimat verū esse nō sit verū. Qz mētiri est qđ
alīq̄s loquit aliq̄d qđ veraciter scit non esse
verū:qz sic cōtra mentē ꝓpriā loquit. Nā mē-
tiri dicit quasi cōtra mentē ire. Ergo difficul-
ter vel nunq̄ pōt scire quis aliquē mētiri ni
si solus de⁹: qz qñ falsū loquit qđ credit esse
verū nō mentit:iz falsum loquit. vñ dē in de
cre. Nō intendēs fallere nō mentit: iz aliqđ
dicat falsū qđ putat esse verū. xxii.q.ii. Jo aūt.
Quinto cū qs mentit ꝓtra famā ꝓximi:vt de
tractor q̄ mēdax:iter istimat ꝓximū talis etiā
peccat mortaliter. Et sēm scīm Tho.ii.ii.q.
lxii. Tenet qs ad restitutionē fame sicut ad
restitutionē cuiuslibz rei subtracte. Immo ēt
grauiter peccat ille q̄ libenter audit detracto
rem:etiā q̄ cito credit mala de ꝓximis. Sicut
ptz in illo ps. Dñe qs ha.in taber.&c. vbi iter
cetera dr. Qui non recepit opprobriū ad-
uersus &c. vnde dē in decre. Qui falsū de alio
dicit & crimina cito credit vterq̄ reꝰ erit. xi.
q.iii. Nō solum. Sexto cū qs mētiēdo iurat
se aliquid fecisse:vel negat vel se exulat mē-
daciter iurando q deū & oēs scīos qđ tū non
est sic in re. Septimo cū quis mentit & iurat
& cū hoc maledictionē & plagā sup scīpm in-
ducit:vt dicendo: deꝰ nunq̄ auxiliet michi si
hoc nō est sicut dico diabolus frangat' michi
collu:vel deꝰ nō ꝙmittat me superuiuere illū
diē. Et sēm Aug. Ex iusticia dei merito eue-
nire deberet illi qđ sibīpsi induxit si nō esset
sic sicut asserit. Octauo cū qs mentit & iura-
do ꝙmittit ꝓximo suo qđ tū nō intendit adim
plere. Nōnā. Vt debitor q̄ iurat q deū & sua
alam suā q̄ velit creditori suo sup illū termi
num soluere creditū:qđ tū nō intendit face-
re. ❡ Nono qñ qs mentit do emit vel dē
dit & scit scīēter q̄ primū sic decipit. Talis se
cundū Ray.pctm cōmittit mortale & tenetur
ad restitutionē:& ad recōpensationē dāni ꝓ-
ximo illati:& hoc nō solus intelligit de rebus
magnis:sed etiā in reb⁹ paruis. Unde dē in
decre. Inferens dānū nō est absoluēdus nisi
dāno sēm arbitriū lesi restituto. xiii.q.vlt.
Pessimū. & xiiii.q. Hi vero. Nonō iam cōe est
q̄ plures ꝙcucurrūt nec emere nec vēdere ni
si cū mēdacio:qz sēm ps. Diminute sūt ve-
ritates a filiis hoīm. Ergo difficile est tū di-
cere cū mercimoniis sine petō. Unde dē in de
cre. Difficile est inter ementis & vendētis cō
mertiū non intercedere petī. de pe.d.v. qua
litas. Et illi cōs iam enumerati peccant mor-
taliter sic mentiendo. Ex iam dictis ptz q̄ dē
bz se caleter cauere a mēdacio ꝓnicioso & bz
cum veritate & sine inuamētis emere & vende
re & affirmare & negare sēm dictū xpi. Mat.
v. Sit sermo vester:ea est:nō nō. ❡ Ad
tum ad tertiū nota exēplum ꝓtra illos q̄ alle
gāt q̄ nō pōt emere nec vendere nisi mentia
tur:qđ tū nō est verū:vt ptz p tale exēplū. Le
gitur in dialogo Leonarii q̄ duo ciues colonī
enses inter cetera sua petā ꝓcelli sunt duo pe
catoꝝ genera que quidē sunt in se valde ma
gna. Iz ꝓpter lucrum mercatoribus his diebus
parua videant et quasi nulla videlz menda-
cium & periurii. Dñe inquisiū pene nihil pos
sum⁹ emere vel vēdere nisi oporteat nos mē-
tiri:iurari & sepe peierare: quibus dū dicerē
plebanꝰ petā ista valde grauia sunt et a sal-
uatore ꝓhibita:ipse dicēte. Sit sermo vester
est est:nō non. Respondērūt. Nō possumus
hoc ꝓcepta in nēgotiis custodire. ait ille
cerdos. Ultimini filio meo & bñ succedet vo
bis. Nolite mētiri:nolite iurare: iz sicut mer
catū vestrū vult dare:sic illud laudate. Et ꝓ
miserūt sibi q̄ tentare vellent q annū vnuꝫ.
Hoc eñ ꝓcbyter ab eis petiit. Impedimur
igitur eos sathana & semp saluti humane ad
uersatur pene nihil illo anno vendere potue
runt. Reuerso anno reuoluto ad suū plebā
num direxūt. Obedientia hui⁹ anni fuit no
bis multū dānosa. holes a nobis deuiuit:nec
aliq̄d sine mendacio vendere possum⁹. Tunc
sacerdos ait. nolite timere: qz tā tatio est:& tū
ꝑ tenete in corde vestro q̄ nulla aduersitas
nulla paupꝝtas vos a tali ꝓpolito auertat:&
dñs vobis bñdicet. Qui ex vobis sui cōpunti
ꝓmiserūt q̄ vellent custodire eius cōsilia: di
uinūq̄ ꝓceptū per oēs dies vite sue: etiā si
oporteret eos mendicare. Mirares. Statim
dñs immissam ꝓcelli tentationē & ꝓperūt
eos holes plusq̄ alios mercatores frequenta
re:factiq̄ sunt in breui diuites ita q̄ mirarē
tur. Reuersi ad sum confessorem gratias
tibi egerunt eo q̄ p eius salubre consilium a
tam grauibus peccatis eoꝝrati fuerē & in-
super in rebus ditati.

¶ Dñica.xxiiii. Ser. cxxxiii. de mortuis.

HIlia mea modo defuncta
est:sed veni impone manū tuam su
per eam & viuet. Matth.ix. Mar.v. Lu.viii.
Sicut enim defuncta est filia puella coram

liter: sic etiam ego nos moriemur oibus hoibus
cōstitutū est semel mori. Unde in pīti sermo
ne tria sunt dicenda. Primo de tēptationibus
que cōtingunt hoi in morte. Secūdo que sūt in
terrogationes que debēt fieri ad agonizātes
Tertio quō hō dz mori sicut xps mortuꝰ est.
De nouo ultimus dicetur in sermone. ¶
Circa primū sciendū est q in agone mortis
maxime tentamur: angustiamur: intantū q
unusquisq agonizās pōt dicere illud Dau.
xvii. Angustie sunt mihi undiq. Nūq enī tā
tas tēptatiōes & angustias hō a demonib⁹ pas
sus est in oni vita. quātcūq in agone patiet.
vñ.i.pe.v. Tanq leo rugiēs circuit querēs
quem devoret. Sed dicetes. quare demones
tentāt hoiem sic in agone mortis. Rñ q hoc
faciūt ꝓpter tria. Primo qz cōstat demonib⁹
q oēs hoies tam boni q mali affectāt bonuz
finē & bonā mortē. & hoc ē naturale. vñ Aristl.
viii. ethi. Unusquisq vult sibi male bona. vñ
etiā Boeti⁹ de cōso. phie. Mentib⁹ hoim na
turaliter inserta est cupiditas veri boni. Et hoc
demones libēter vellent impedire ne homo in
bono fine decederet: ergo maxime tentant
hoiez in morte. Secūdo qz si euadat hō in ago
ne ptātem demonū ampliꝰ nūq timebit eos:
sed dicere pōt cum ps. Laqueꝰ dissipꝰ qui non
debit nos in captione dentib⁹ eoruz. Anima
nostra sicut passer erepta est. ꝛc. Et talis qui
sic in agone euadit tēptatiōes demonū regra
tiatur xpo & btē virgini marie & oibus sanctis
et angelis: qui sibi astiterūt & cum iuerunt.
Modo qñ diabolꝰ aliquē habuit. xxx. vel. xl.
annis in potis viuendo: tūc in agone mortis
cum nō libenter amittit: sed nitit oibus mo
dis eum retinere et a salute sua eum impedire.
Tertio qz si obtinebit eum in agone amplius
nūq pōt eum vincere. Dz iam in pīti ante ago
nem nō est sic: qz si hodie lucrat eum q potis
mortale cras per pniam pōt eum recuperare q
dere. Vel si in quadragesima aliquos vdit q
pniam pōt qsi pascha eos recuperare q resti
tutionē. Sed quē diabolꝰ in agone obtine
tūrille nequaq ad salutem redibit. Job. vii.
Qui descendit ad inferos non ascendet nec re
uertet vltra in domū suā. vñ Greg. li. xl. mo
ral. Nequaq vltra mia pcēt liberat quos
semel in locis penalib⁹ iusticia iudicātis dā
nat: qz in inferno nulla est redēptio. ¶ Dz
dicetes. Ex quo hō maxime tentat in agone
que sunt tres iste tentatiōes q hoi cōtingunt
in morte. Respondet q sunt duq tentatiōes
q quas diabolus nitit hoiem agonizātē a sa
lute sua impedire. Prima tēptatio est de fide
catholica. Nam sicut in fine mūdi. Luce xviii
xpi magna erit tentatio q grauito fidei: sic
in fine hois q dē morcolimus. i. minoz mun
dus erit maxima tentatio fidei. Apoc. xvii.
Erit enī tūc tribulatio magna qualis nō fu
it ab initio mūdi vsqmodo neq fiet. Que
rit quare demones potius fidē impugnāt. Rñ
detur qz fides est fundamentū totius salutis.
vñ apls. i. Cor. iii. Fundamētū aliud nemo
pōt ponere. Aug. Fides est bonoz oim tuba
mentū. Fides est humane salutis initiū. Ite
Aug. Primo liberat a dānatiōe q facta est q
adā: nisi q fidē dñi nri ihu xpi. Qui enī non
credit perozes sunt ꝙ demones. vñ Joh. iii.
Qui nō credit iam iudicat⁹ est apls. Hebr. xi.
Impossibile est sine fide placere deo. Sed di
cetes quō euadam in agone hanc tentationē
de fide. Rñdet q mō debes esse firmus in ve
ra fide: tūc demones in agone nō pōt tibi pre
valere. Sed si iam falsificāt fidem & debiles
sūt in fide: sicut carminatrices: sortilegi: aero
li: & talū tenētes: & sic de aliis. quō tūc firmi
ter stabūt in fide cū iam invita incipiūt erra
re. Ergo dilīz xpian⁹ dz esse firmus in fide tā
invita ꝙ in agone & nullo mō moueri a vera
fide: qz ꝙcito incipit errare in fide tā cito de
viat a via vite & salutis. Rñ vtile est cotā in
firmis in agone cōstitutis dicere symbolū fi
dei: vt infirmus q audītū admoneat q mane
at stabilis & firmus in fide. Unde legit q alīq
religiosi habēt hoc statutū: quādocūq aliqs
in cōuentu incipit agonizare: tunc faciunt si
gnum cū tabula q cōuentū vt oēs fratres cō
ueniāt insimul: & vnusquisq in via eundovt
q ad infirmū tenet dicere symbolum alta vo
ce ita q infirmus audire possit vt sic admones
tur virtuliter pugnet & diabolo resistat & in
fide stabilis pmaneat. Similiter bonum est ha
bere crucē cum cera infirmi & aquam bēdi
ctam: vt sepius aspergat. Et de hoc quere an
tea exēplū ser. xx. ¶ Secūda tentatio in
agone est desperatio. Cum enī infirmus cru
ciatur dolorib⁹ in corpore: tunc diabolus in
peraddit dolorē dolori inducendo sibi peccā
ta sua: vt sic eum ad desperationē inducat. Rñ
in agone hō videt ola peccā sua & cum hoc ola
bona opera sua. Iustus sedm Aug. li. iii. de
vilitate humane cōditionis. Duplex hō tā bo
nus ꝙ malus anteq ala egredit a corpore vi
det xpm positū in cruce. bonus ad cōsolatio
nem malus ad cōfusionē vt erubescat se non
esse redemptū sua culpa sanguine xpi. i. fru
ctum redemptionis non habere. Unde & ma
lis dē. Videbūt in quē pupugerūt. Quod in

telligit de aduentu xpi ad iudiciū ⁊ etiam de aduentu in die mozti. Sciendū q diabol⁹ re ꝓsentat:tūc hoi oia sua ꝑtā nō imbuita q ꝑ petrauit cogitatiōe:locutiōe:opeet.l. in lux bia:gula:luxuria:⁊ auaricia:per iniustarum rez acquisitionē.tūc eñ quis cognoscet quo tiens inebriat⁹ fuit:quotiēs luxuriat⁹ sit extra statū matrimonii:quotiens choizauit et sic de aliis pcis q hic ꝑ ām penitentiā nō deleuit:et diabol⁹ iō ꝛeplentat ei illa ꝓterita ꝑtā q fecit:vt eū in desperationē ducere pos sit.vñ tam acriter diabolus tūc hoiem cū pe catis ꝓteritis impugnat q quidaz qui quasi fetūs reputabat ab hoib⁹ tā acriter in agōe cū pcis suis ꝓteritis q in iuuentute cōmisit tu it impugnat⁹ q ex toto desperauit:⁊ sic dam nat⁹ fuit.ſz diceres quō tūc euadere possum ne desperē. Rñdet q in pñti plura bona opa facere debes vt qñ bōa opa cū malis i statera ponent q tunc bona ꝓpōderare possint ma lis. O tūc q̄libz vellet q deū nunq̄ offendisse sed semp humilis:castus.abstinens et mise ricors fuisset Sciendū eñ q null⁹ de mia dei l agōe se ꝙare dz etiā si mille ꝑtā mortalia ꝑpetrasset q oino oblit⁹ fuisset.⁊ ea oia in agō ne cognosceret et nūq̄ aliquod ipoz ꝙestus fuisset nec putam se eo egisset adhuc eñ non dz desperare.ſz si tante fortitudinis esset q ꝓtelt adhuc loqui tūc vocari dz sacerdotē ⁊ ꝙiteri, Si aūt ꝓdidit loquelā q ꝓe nimia infirmi tate nō pōt loqui tūc dz deo oipotenti contri to corde ꝙiteri.⁊ nullo mō desperare.qz cor ritū ⁊ humiliatū de⁹ nō despiciet. Unde dē Ezech.xviii. In quacūq̄ hora pēnā ingemue rit ꝛc.vñ null⁹ desperare dz q ola ꝑtā respe ctu mie dei sūt tāq̄ vna gutta aq̄ respectu to tius maris.vñ Ber. Maioz ē dei pietas. q̄ q uis iniq̄tas. Aug.sup Joh. De nemine desꝑ randū est dū est in hac vita. Solū eñ desꝑa tiōis crimē est quod mederi nō pōt.⁊ si dē haberet centū milia ꝑtā mortalia adhuc des perare nō deberet. Dz si dolz ⁊ vere cōteritur de⁹ parat⁹ est ei indulgere totū.unde Chry. Ptā ꝓterita nō cogitant. sed nec iudicant. hoc breui ⁊ leui addito si nō placet.vñ Aug. Nō nocet mala ꝓterita si nō placet. Unde legi tur q quidā magn⁹ pōz cū ā decollari de beret libenter ꝙestus fuisset nec habuit cōtē plōz nec tps ꝙstendi. sed ꝙrito corde dixit. Deus tu fis voluntatē meā. ⁊ saluatus est. ſz tñ null⁹ sup mia dei petere dz.qz maledict⁹ hō qui peccat in spe.ſz illa ā dicta sūt ad mo nitionem. vt si alic⁹ peccauit desperare non debet.sed deus cum bona spe debz inuocare.

vñ ꝓ. Speranit aūt in dño mia circuda bit. ¶ Tertia tēptatio in agōe ē ipatiētia qz tunc maxim⁹ dolor corpor⁹ accidit hoi. Ad qñ hois alia dz de carne vitre.tūc augmentat dolor adeo q in cor hois nō accedit quē ne hō pōt tūc ampli⁹ sustinere. vñ tūc hō petit senius suos q nō pōt clamare.videre. audi re vel tāgere.⁊ tūc alia nō cogitat ampli⁹ de corpe suo nutriēdo:sed vires suas naturales q mēbra dissolutas ad se trahit:⁊ tūc mēbra mo riunt ⁊ glauca efficiūt: ⁊ vltimum mēbrum qō in hoie mozit est cor.vñ Jesus. Cor ē pri uiuēs ⁊ vltimū mozies. vñ mors corpis ē ā marissima qō ondit Jesus.iiii.ethi.vi. Terri bilissimā olim terribiliū est mors. Tūc ei ne cessariū est vt hō sit patiēs.vñ Lu.xxi. In pa tientia vestra possidebit alias vestras. Nam sicut in patientia possidet alia ⁊ custodit: sic in impatiētia ⁊ murmure pōt ds ꝑdere alia sua q.l. ꝓpter infirmitatē ⁊ dolorē corpis mur murat in impatiētia ꝙta deū. Ut nos legi mus exēplū de vno clerico quattuor annis ꝛfirmato q dixit. Deus tu accepisti mihi corp⁹ et ego accipiā tibi animā ⁊ dabo eā diabolo. Et dixit in ipatiētia sua Diabole accipe alia meā:qō diuino iudicio statim est factū. Ita sciendū q infirmitas q ꝓcedit mortem ei quasi quoddā purgatoziū cū toleratur vt dz Sed diceres quō dz sustinere infirmitates ⁊ tribulationes. Rñdet sēz Hēri.de hallia sup Gen. Tribulationes hui⁹ vite tūc tolerant vt dz cū hoies tribulationes imputant pecca tis suis ⁊ paruas ⁊ leues estimant illas tribu latiōes respectu illoz penaliū doloziū ds pec cata meruerūt: ⁊ q hoc deū laudāt q sic mise ricorditer cū hoibus agere disposuit hic eos poti⁹ punīendo q in baratrozergo illi dāt se regratiari q diu hic infirmant aū mortez: q hic hāt purgatozium suum: saltē si patientes sunt:et illas tribulationes ⁊ infirmitates q peccatis suis offerunt:⁊ eas ꝓpōte ⁊ voluntā rie sustinēt.vñ Greg. Diuina dispensatione agit vt plerozi vicio plerozi egritudo erudiat ergo talis infirm⁹ cū sic est in magnis dolo ribus ꝙritur⁹ tūc dz cogitare q cū isto corp⁹ ⁊ cū istis mēbris in quib⁹ iam punit sepius de um offendit:⁊ istum dolorem ⁊ adhuc multo maiorē cum pcis suis bene ꝑmeruit ⁊ dicere dz cum bō Augu. Hic vre:hic cera: vt in ē ternum michi parcas.vñ Greg. Misericordi deus adhibet talem seueritatem ne eternā incurrat vltionē. ¶ Nō aūt ds libēter gra tanter et patienter sustinere debent infirmita tes ⁊ dolores potius q̄ penam purgatozii:ꝑ

per tale exemplū. Narrat magister hystoriarū in tractatu de septuplici timore q quidā pater cū corrept⁹ grami infirmitate & longa ita cogitauit vt eū de isto mūdo tolleret. Dū cum frequenter peteret affuit ei angelus dñi dicens ei. Missus sum ad petitionē tuam expedientē elige q̄ vis: aut duobus diebus stare in purgatorio: aut duob⁹ annis adhuc sustinere vitam infirmitatē. Ille aūt gaudēs morte elegit sibi & mortu⁹ est & rediit ad angelū in purgatorio. post horā modicā apparuit ei angel⁹. Quē videns dixit. Quis es tu? ille. Ego tū angel⁹ dei q̄ hic te huc p̄sentaui. Et ei dixit ille. Tu nō es angel⁹ dei: q̄z angeli dei nō mentiūt. Tu aūt mentit⁹ es michi: dicēs q̄ solūmodo duob⁹ diebus stare deberē in purgatorio. Ego aūt tā hic steti q̄ multos annos Angel⁹ aūt ait. Scias q̄ nondū stetisti hic q̄ horā integrā. tūc ille. Rogo vt reducas me ad locū & parat⁹ sum sustinere infirmitatē q̄diu deo placuerit: dūmodo huc nō reuertar. Dō & factū est ex dispositiōe diuina. Et reuersus hoc retulit: sustinuitq; patienter infirmitatē p duos annos & mortu⁹ est. Ex his ergo ptz q̄ acreba sit ista pena. Quarta tēptatio ē cōplacentia sui ipsi⁹. Nā cū diabolus nō pōt homēz inducere ad desiderādū aliēde nec ad desperādū a mia dei: nec ad ipatientiā: tūc nititr homēz inducere ad cōplacentiā sui ipsi⁹: hoc ē arrogātia q̄ dicit Hiō. ad Iuuinianū. Non te arroges nec te iactes: nō te sublimes extollas: nichil de tripho ꝓsumas: nichil boni tribuas. Nā tāta potz ē cōplacentia sui ipsi⁹ q̄ in hoc de⁹ grauiter offenderet: q̄z ꝓto dā maioz est i suis oculis tāto despectioz est coram deo. vñ Eze. Quicūq; reminiscēdo bonū q̄d gessit dū se apud se erigit apud humilitatis auctorē cadit. ergo diligēs dei est cautus: vt cū diabol⁹ cū teneat q̄ arrogantiā qui tunc humiliet se recogitādo sua ꝓpria ꝓcta. Et q̄n diabol⁹ tēptat eū q̄ desperatione tunc dz ad dei cor suū erigere cogitando dei iusticiā & sua bona merita ne desperet. Sicut legit de beato Anthonio q̄ diabol⁹ dixit ad eū Tu dicebat me dū te volo exaltare tūc tu ipm̄ despmis. cū te volo despmere: tūc tu ipm̄ erigis Sed q̄ ppria cōplacentia & spūalis superbia homini sit multū nociua: de hoc habes exemplū super⁹ ser. Iuuii. ℣. ℣ Quinta tēptatio cū quā plures decipit est nimia occupatio rerū temporalium. Tūc esset in agone deberet quis postponere omnia tēporalia & se deo totū offerre. vñ Beatus Aug. iiii. lib. sen. dicit. Si quis intus mus cū se iam videt vltiq; moriturū noluit & plene consentit in mortē ac si q̄ tempus mortem elegisset pena mortis sic patienter sustinēdo satisfaciet q̄ alius petis venialib⁹ immo etiā auferet aliq̄d ad satisfaciendū q̄ mortalibus. Nō q̄ sola laudabile est in isto voluntatē suam diuine cōformare. ℣ Quarto verō malum signū sit cū q̄s inuit⁹ moritr. Rādeo q̄ si inuitem⁹ deo inuit⁹ moritr: q̄z est ad mortē ꝓdispositi⁹: & adhuc pauca merita hz q̄ quibus remunerari dz in celo. & ō dicit⁹ libēter vellet viuere vt se melius ad mortē disponeret & maiora merita sibi q̄ bona opa accumularet dicendō q̄ hoc nō est malū nec reprehēdēdū si ō inuit⁹ moritr eo q̄ dz separari a voluptatib⁹ carnis & gaudijs mūdi & ab honoribus & diuitijs: & ab vxore & a filijs: vel a suis cognatis & amicis: & ꝓpterea libenter vellet diuit⁹ viuere vt posset i talib⁹ viteri⁹ delectari: hoc esset valde malum & detestabile. Vnde arguēdi sunt illi qui audire nolunt vt dicat eis de ꝓparatione ad mortē q̄ cōfessionē et sacramentoꝝ receptionē cum infirmāt sicut dicunt meli⁹ erit: ego spero nō me moriturū: & hoc est ꝓhibi reprehēsibile i oīe ꝓpter. Quid enim pōt meli⁹ fieri nisi q̄ homo poeniteat et se deo reconciliet. Etiā si veraciter sciret se non moriturū adhuc deberet confiteri & sacramētū eucharistie suscipere. Sed sacramētū extreme vnctionis nō est accipiendū nisi veritate sit q̄ esset in articulo mortis. vñ Bonifa. sup. iiii. sen. di. xviii. Nulli est imminēdus nisi ad extremum appropinquās. Vnde hoc est manifestū signum q̄ tales ꝓpter vitam nimis diligūt. Vnde sciendū q̄ ds in tantū potest se occupare cū reb⁹ terrenis in agone mortis q̄ ꝓpter ea posset dānari. Vnde legit tale exēplum q̄ fuit filius cuiusdā comitis qui fuit cautus et bonus: & in agone cum mori deberet intātū voluit de hoc q̄ debuit separari u cinitatib⁹ suis castris & villis & iure hereditario ad eū ptinebāt q̄ ꝓpterea fuit dānat⁹. Et post mortem apparuit & dixit q̄ hec esset causa dānationis sue q̄ in agone cū bonis paternis se nimis occupauit: & sic dei & ꝓprie salutis oblit⁹ fuit. Quare seculares homes debent omnia terrena postponere & cor suum ad deū erigere: & ad vitam eternā anhelare. ℣ Vñ. Scio dum q̄ hō moriēs dz seipm̄ consolari in agone cum: cū ola relinquere oportet sic cogitando q̄ ꝓ istis spalib⁹ que iam libere relinquo ꝓpter deum committens te diuine voluntati habebit tibi deus eterna bona. Ite q̄ vroze quā in morte relinquo dabit tibi deus suam bene-

dictā matrē virginē Mariā: q̄ dignior ⁊ pulchrior ⁊ nobilior ē oīb⁹. Itē ⁊ amicis filius ⁊ cognatꝰ a ꝺ⁹ te separari opz: dabit tibi societatem olim sctōz ⁊ ā gelōz. Itē ⁊ honoze ⁊ ptā te pūti dabit tibi eternū honoꝛē ⁊ regnū eternum ꝑa. Introibo in potētias dñi. Et sic patēt iste ⁊ q̄z tētat: ꝺēq̄ cōiter ⁊tingūt hoi in moꝛte. Qz tūc sez in agone diabol⁹ nō tētat hoiem de superbia vestiū: nec de chozea: q̄z non pōt transire nec de gula: nec de ebrietate: nec de luxuria: nec de carnis voluptate tēta: : q̄z ēc sustinet tātos dolozes de infirmitate eoz pozis ⁊ de his omnibus nihil curat.

¶ In eadem dñica. Ser. cxxv. de interrogationibus ad agonizantes.

DOmine filia mea modo defuncta est. sed veni impone manum tuā sup eam ⁊ vivet. Mat. ix. Videtur esse cōtrarietas inter Matheū et Marcum. Matheus enī dicit ꝙ pater dixit ꝙ filia moꝛtua erat: sed Marcus dicit ꝙ pater dixit filia mea in extremis est. Hic dicendū est ꝙ qñ a filia recessit iam moziebat. qñ vero venit ad ꝝm supponebat ꝙ esset moztua. Et iō vtrūq̄ potuit dicere ⁊ ꝙ dimiserat eā in extremis ⁊ ꝙ credebat ꝙ esset moztua. Ergo dixit filia mea mō defuncta est. ¶ Modo ꝗtuz ad secūdā partē ꝓcedat sermonis seiendū ꝙ sex sunt interrogatiōes ad quas ⁊ agonizās ꝑ ꝛecte rñderit ⁊ illa sex in se habuerit: signum est ꝙ est de numero saluādoꝝ. Primo infirm⁹ interrogādus est an oīa credat q̄ dogmatizata sunt in ecclia dei ad credendū hoi ꝛpiano: ⁊ ea q̄ duodecim articuli fidei indicāt esse credenda. Et an gaudeat de hoc ꝙ sperat se moriturꝰ in vera fide catholica. Si inf⁹ rñdet ꝙ sic. i. ꝙ oīa credat que ꝛpian⁹ credere debet: ⁊ hz bonā spem ꝙ velit mori in fide catholica: signū est salutis. Secūdo infirm⁹ interrogādus est an recognoscat ꝙ peccādo sepe creatoꝛē suum offendit cogitatiōe: locutiōe: opere: ⁊ omissione. Et si rñderit ꝙ sic: signum est salutis. vñ Ber. sup Cāt. Scio neminē absq̄ sui cognitione saluari. de qua nimirum mater salutis humilitas oꝛit ⁊ timoꝛ dñi qui ⁊ ipse sicut initiū sapiēcie: ita ⁊ salutis est. Tertio infirmus interrogandus est an doleat de hoc ꝙ deum sepius offendit peccādo: nō ex timoze moꝛtis ⁊ pene inferni vel extremi iudicii: sed doleat ex charitate qua tenetur deū super oīa diligere: quē graviter sepe offendit peccādo: qui sibi multa bona tribuit: ⁊ multis sibi suā maximā charitatē exhibuit: vt ex moziendo ꝙ ipso. Joh. xv. Maioꝛē charitatē nemo habet vt aiam suam ponat quis ꝓ suis amicis suis: sed ipse petōz tribuit ꝛpo mala ꝙ bona. i. ipsam offendēdo cum suis pctis. Vñ de ꝛpo ꝙqueritꝰ ꝙ ꝓphetam dicentē. Retribuebant michi mala ꝙ bona. i. me offendēdo ei suis peccā. Si infirm⁹ respōderit ꝙ doleat de offensione dei: nō ex timoze moꝛtis vel pene inferni: sed ex mera charitate qua tenetur deū diligere: ⁊ si hz aliquas ptās que ante non est cōtritus ⁊ libenter vellet ea cōtiteri ⁊ ꝓpcis satisfacere sēm sui possibilitatē: signū est salutis. Quarto infirm⁹ interrogādus est an ꝙponat vitam suam emendare ⁊ ampli⁹ nō ꝙ velle scienter peccare moꝛtaliter si cōtigerit de sua infirmitate. ⁊ ꝙ habeat tale ꝓpositum ꝙ nichil sit sibi tā chaꝝ vel pciosum ꝙpter quod scienter amplius vnū petīm moꝛtale vellet cōmittere. Si infirm⁹ respōdet q̄ sic: signū est ꝙ debet saluari. Quinto infirm⁹ interrogādus est vtrū oībus inimicis suis ⁊ eum offenderūt verbis vel factis ex corde indulsit. Et si sciret aliquē cui esset obligat⁹ ad restitutionē siue in rebus siue in fama hoc est si sciret aliquem cui res suas siue parvas siue magnas rapuisset cōtra iusticiam: vel si alt sciret se aliquas res iniustas possidere ⁊ paratus esset eas restituere sēm suū posse. Sic etiam si sciret alicui se fuisse oblocutū ⁊ bonā famā ipsius denigrasse ⁊ suam falsam obloquutionē ꝙ parat⁹ esset ad revocandū ⁊ ad restituendū illi bonā famā suā. Si infirm⁹ rñdet ꝙ sic est signū salutis. Sexto infirm⁹ interrogandus est an credat et gaudeat de hoc ꝙ hz venire ad vitā eternā: nō ꝓpter sua merita ꝓpria q̄ adhuc parva sunt respectu vite eterne: sed ꝓpter meritū passionis ihesu ꝛpi: qui meritō cōstitit olim hoim salus. Hec sunt sex interrogatiōes que debēt hoi fieri in agone ⁊ quas cognosci pōt an debeat saluari an damnari. Qz dcūq̄ seipsum interrogaret vel etiā alitū hoiem: ⁊ in se ista sex inueniret secure mori dz sup mia dei ⁊ sperare ad vitā eternā pervenire. Et talis infirm⁹ qui ista sex in se hz ducendus est vt se ad meditandū passionē ꝛpi deuoto corde ꝓpararet ⁊ qua meditatiōe ocs diabolicas tentatiōes pōt vincere. ¶ Dictum ad tertiā partē ꝓcedentis sermonis seiendū ꝙ sicut vita ꝛpi dz esse exemplar vite nostre: ita moꝛs ꝛpi dz esse exemplar moꝛtis nostre. i. sicut ꝛpc moztuus est sic ⁊ nos mori debemus. Exēp. Omnis ꝛpi actio nostra est instructio. Ꝓpter quo est sciendū ꝙ ꝛpc quinq̄ hore est in cruce moziendo que nos etiam facere de

bemus in agone nostro. Primo xps in cruce pendens orauit. Alii pro q illi pa. Deꝰ deus meꝰ respice in me. Incepit orare optauit velꝫ finem. Ps. In te dne sperauit velꝫ ad finem dierum. In manꝰ tuas cōmendo spīm meum. Hic q nos cum sumꝰ in anxietate mortis de hoc orare debemꝰ? si non ore possumꝰ saltē corde, vñ Hugo. de sum. bo. Optimus est ei⁹ finis corditer orare sine sono vocis: q solis verbis sine intentu mentis. Secūdo xps in cruce clamauit sic q tres tremuit: e petre scisse sunt sole q obscuratus est. Hic q nos in agone clamare debemus. Et ille clamoꝫ nō dz fieri ore sed corde: quia ille clamoꝫ qui deus vult hīe in agone nihil aliud est nisi deliderii cordis qō debemus hīe q eternis gaudiis. Unde in agone abstrahere debem? nos ab oibus terrenis e corporalibus rebus: e elevare mentem nostrā ad deū e ad celestia: vt vnusquisq⁹ nr̄ dicere cum apīo q philip. i. Cupio dissolui e esse cū xpo. Tertio xps in cruce pro suis. vñ apīs. ad Heb. v. Cum lachrymis et auditus est q reverentia sua. Hic q nos flere debemus in agone: saltem corde q pro nris malis dicit Gallio. super ps. Dns nolens differre: quem cōpuncto corde sibi seniert supplicare. vnde Ezech. xviii. In quacūq⁹ hora pecc⁹ ingemuerit. ꝛc. Quarto xps in cruce patri spīm suum cōmendauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo spīm meum. Hic q nos in agone mortis debemus cōmittere aias nras deo oportet qui est protector oim sperantiū in se. Quinto xps spīm in cruce tradidit. Joh. xix. Inclinato capite tradidit spīm. Hic nos debemus reddere aias vestras ipsi deo q est creator e redemptor aiaꝝ vestraꝝ. Unde crucifixus habendus est iuxta infirmū: vt infirm⁹ q signū crucifixi vidum admoneat ad meditandū passionē xpi vt sicut xps mortu⁹ est in cruce: sic e ipse velit mori. Et illa quinq⁹ in se hīe que xps habuit dum in cruce obiit. Et etiam circa infirmū habenda est aqua benedicta: vt ipse infirm⁹ sepe aspergatur propter obsessiones demonum quia in agone assunt multi demones tam boni q mali. Nō pro pter tale exemplū. Legitur in dialogo Cesarii q quidā miles qui fuit religiosus multuꝫ obsequiosus. hic cū graviter infirmaret solusq⁹ iaceret diabolus illi ad pedes visibiliter apparuit ad instar limacis habēs corpus capitinū ad cuius conspectū miles territus ait. Quid es aut quid queris? Respondit monstrū. Diabolus sum: e veni animā tuā tollere. Cui miles. Verbe turpissime: pro eius cōmendatione quam in sacramēto accepi. Hoc dicto. Illata signo crucis michi homagiū fecerūt cantantes te ruinam: e super oēm gentem tuam dñabor. Fuge miles. unde tibi displanui e fugit diabolus. Juxta tuum cor iam limici christi ei abscondūtur. Et abiecit miles. Dic michi vbi est anima dñi comitis vuilhelmi nuper defuncti. Respondit demon. Iber filius meus dñi ei tribuit quia magnum monstr̄ sub ero exhibitum filiꝫ mitteret vbi anima comitis vuilhelmi est ante ꝫ in oculo fugacium superius inferiorꝫ ibi⁹ retus liquefieret. Quo dicto ea clamādo subtulit: arboꝫ ille balneū lacteū est dicit. In die autem iudicii debitam accipiet penā scōm sua merita. Abiecitq⁹ interrogare de quodā alio. Et demon respondit sibi. Ille annis ille in pena fuit: sed monoculus e calꝫ quidam pediculosus nobis eiꝫ de penis purgatorii abstulerunt. Monoculū vocauit propter thamꝫque plorādo pro alia eius perdita erat oculum vnū. Calvum vero nominauit illū eius monachū qui in monasterio fuit vir devotus e religiosus q multū p alia eius laborauerat. Tandem inquisiuit dicens. Dic mihi de quo loco venisti ad me. Qui ait. Ego e locus eiusdem eram⁹ in extremis cuiusdā abbatis de nigri ordinis egressus eius prelatus. Et ille miles ait. Quot ibi erant? Tunc respondit. Quinq⁹ filius sub ero in mapo tot folia non habet. Et miles. Quid obtinuisti ibi? Respondit: heu nihil. Femina fuit religiosa e michael archangelus fugauit eam fuisse horror⁹ sic nos verberauit e fugauit vt diffugerem⁹ sicut pulvis quem proiicit ventꝰ a facie terre. Redditus si etiā fuisset in monte dñi Gerbardi abbatis qui fuit sancte vite. Respondit demon. Nō enim tāta arene in littore maris quot ibi fuimus: q modicum ibi obtinuimus: quia vilissimi monachi more ꝛcorum grauientes non sinebāt nos quicquam accedere. Et ait miles. Quomō autem ausus fuisti ad obitum tanti viri venire. Diabolus ait. Ego presens fui vbi filius dei expiravit: sed ꝛc per brachium crucis: quare tunc non ad obitum auderem talis viri accedere.

¶ Dominica .xxv. Sermo. cxxvi. De mundo non diligendo.

Est puer vnus hic habēs quinq⁹ panes ordeaceos et duos pisces. Joban. vi. Matth. xiiii. ¶ Circa hoc dō duos sermones de hoc est notandū qm quia q panes e duo pisces possumus intelligere

septem qui debent nos retrahere ab amore huius mundi. Primum est q̄ consideremus q̄ amicitia huius mundi hominem inimicū dei constituit: quia nemo potest habere simul dei amicitiaꝫ ⁊ dei: quod postq̄ ex testimonio scripture veraciter est inuentum deliberet apud se fidelis homo q̄ magis expediat: videlicet deum derelinquere vel hunc mundum. Et homo rationeutens inueniet q̄ magis expedit derelinquere hunc mundum a domo adherere ad hoc monet nos sacra scriptura. i. Joh. ii. Nolite diligere mundum neq̄ ea que in mundo sūt. cuius causā assignat dicens. Si quis diligit mundū non est charitas patris in eo q̄ aut amicus huius mundi inimicus dei sit. p̄z Jac. iiii. Amicitia huius mundi inimicus dei cōstituit. Quicūq̄ ergo deus et eius amicitiā ⁊ gratiā ⁊ dilectionē habere voluerit necesse est vt in eius corde mundus cadat: quia amor mundi expellit deum gratiam eius et dilectionē dei a corde hominis: q̄ sicut ignis ⁊ aqua frigidū ⁊ calidū nigrum ⁊ album sunt cōtraria: sic amicitia dei ⁊ mundi simul stare non possunt. dñ August. super Joh. Duo sunt amores. s. dei ⁊ mūdi. Si amor mundi inhabitat nō est vbi habitet amor dei. Unde Greg. Dilige homo nō diligere mundum: vt diligas deū auerte vt cōuertat effice vt impleris. ¶ Item quod cōsiderare debemus est q̄ totus mund⁹ est laqueis plenus. Nam laquei a retro sunt malevoluptates et delectationes peccatoꝝ preteritoꝝ tibi inciderit tunc scias hanc esse laqueum diaboli. Unde Augustī. in quadam epla. Nullum scelus tā tam abhominabile fuit q̄ preterita peccata vnicuiq̄ nostrū dimissa reminiscendo gaudere ⁊ inde exaltare. Heu hoc ifti non curant qui pctā prius dimissa reiterant: nisi enim delectarent in eisdem non recidiuarent. Iste laquei ab ante sunt voluntates malefergo si malam volūtatem peccandi mortaliter iam captus es in laqueo diaboli quē ante posuit Augu. super Psl. Si rō cōsentiat eo q̄ libido cōmouerit faciēdū esse: ⁊ nō discrepat ab vi vita bona tanq̄ de paradiso expellitur hō ⁊ iam pctm imputat etiā si non cōsequat factum: quia restringitur in consensu cōscientia Item laque⁹ super nos est timor inordinatus: sicut heu plures ex timore inordinato peccant: q̄ timent hoc damnū incurrere vel illos offendere vel hoc bonū perdere. Pro tra hoc dicit xp̄s in euang. vt hē Math. x. Nolite timere eos qui occidūt corp⁹: animā aūt nō p̄nt occidere: sedpotius timete eū qui p̄t ⁊ animā et corpus perdere in gehennā. ergo minus debemus timere eos qui spalia [illegible] pinut. Item laqueus infra nos est amor inordinatus ad temporalia. ad prosperitatem. ⁊ ad [illegible] sicut heu plures pereant ex inordinato amore quē habent ad se vel ad suos amicos: vel ad sua temporalia que p̄ponunt deo: ut les capiuntur: i. queo qui est infra nos positus. Nam due sunt radices oīs mali. i. amor inordinatus ⁊ amor inordinatus. Iste laqueus a dextris est prosperitas in temporalibus Cū isto laqueo plures capiunt: sicut illi qui abutunt dei beneficiis. ⁊ gratia. Sicut dives qui superbiā exercet in vestibus: potens qui est oppressor pauper: pulcher qui est lasciuus ⁊ aliis occasio peccandi. Unde cōqueritur de per ysaiam dicens. Abhominabile fecisti me coram deum tuum. Fortis enim choruscat ⁊ hastiludia ⁊ si infirmus ⁊ claudus esset tunc illa coram deum nō fieret. unde Augu. Nihil intelligo felicitate peccatum: q̄ multo plures rapuit ⁊ capiunt in felicitate et prosperitate q̄ in aduersitate. unde ps. Cadent a latere tuo mille ⁊ decem milia ꝛc. Iste laqueus a similis est aduersitas. Et cum isto laqueo capiunt pauperes et infirmi ⁊ tribulati q̄ maledicūt deo ⁊ proximis ⁊ sibiipsis in suis aduersitatib⁹. unde Aug. i. de ci. dei. Afflictiōe mali deū blasphemant: boni vero glorificantur ⁊ laudāt. Ita pauperes ⁊ infirmi vel tribulati solliciti cauere debent ne capiātur laqueo impatientie: q̄ qui sic capiunt miseri sūt hic ⁊ in futuro. Unde exēplū legit in dial. Gre. q̄ quedā mulier tribulata pedes suos primi ponens: ⁊ extra illā extorsum saltans sic ait Hic salto de potestate dei in potestatē diaboli: quam diabol⁹ mox rapiens ⁊ per aera ducens multis qui aderant videntib⁹ ita q̄ vi q̄ hodie nusq̄ comparuit. Et sic p̄z quo modo homo circūquaq̄ est laqueis diaboli circumdatus: quare necesse est vt vnusquisq̄ sibi cauēdat ne capiat his laqueis diaboli quibus circundatus est. ¶ Tertiū quod nos debet retrahere ab amore mūdi: est q̄ tot⁹ mūdus est plen⁹ amaritudinibus et miseriis. Job. xiiii. Homo natus de muliere brevi viuens tempore repletur multis miseriis. ergo mundus p̄sentialiter dē lachrymarū. Et hoc puer adhuc nascēdo: q̄ primo flet: qui flet⁹ expōit materiam hui⁹ mundi: ad quā miseriā puer ille natus est. Sed in adulta etate obliuiscit rem discernit inter bonū ⁊ malum ⁊ gaudet in vanitatibus quasi in presenti vita nulla sit miseria. Et rō huius est: q̄ talis homo caro

gitat de statu suo in psti. & in futuro .i. quis sit & qualis erit unde Ber. Cogita unde ve neris: et erubesce ubi es & ingemisce quo pro pras et pertimesce. Unde melius est in val le hujus miserie flere & videre in vanitatib⁹ & gaudere. uñ Salo. Heu⁹ est ire ad domū luctus & ad domū convivii. qđ adimpletur hujus mundi sit plena amaritudinib⁹ ps Eccli. ii. Luctui dies cius multos⁹ & refluvius plenus sit quod ps. Nam homo iñ patitur frigus. nunc fomentum: nunc est sanus: nunc est infirmus: nunc let⁹ nunc tristis: iam vincēs cras mo riens. Job. xiii. Quando in eodē statu permanet nimmo mūd⁹ nō solum est plenus amaritudinib⁹ sed etiā plenus est periculis que ds perpendere potest in seipso. Nā si in utero matris vel in nativitate vel post nativitatem immediate ante baptismū mortu⁹ fuisses ad limbū inferni descendisses: si es in etate virili et in peccā mortalib⁹: si sic moreris eternaliter dānaberis: si es in gratia & sine peccato adhuc potes peccare & dānari. Nā lucifer peccando de celo cecidit. Adā de paradiso expulsus est. Judas de societate apl̄oz segregatus est. Itē nescis an opera tua etiā bona placeant deo an nō & an tibi peccata tua, sint indulta an non nā certus es de culpa: sed incertus es de venia. Ex his miseriis & periculis nō possum⁹ evadere ex toto nisi post⁹ patriā nostram intravierim⁹: ergo spernēdus & mundus & appetendū est celū. Primo qz ibi ē patria nostra ad Heb. vii. Non habemus hic civitatem manentem: sed futurā inquirimus. Joh. xvii. De mundo nō sunt: sicut & ego nō sum de mundo. Secundo qz ibi est thesaur⁹ noster. Nā qui ditis lucramur vel boni facimus in hoc mundo: hoc illi reponam⁹ secūm dictus xp̄i salvatoꝛ noster & dixit vi. Matthei. vi. Thesaurizate vobis thesauros in celo: ubi nec erugo nec tinea demolitur & ubi fures non effodiunt nec furantur. Tertio qz ibi est pater noster celestis. Mat. xviii. Unusest enim pater vester qui in celis est. Inde ibi est mater nostra .i. beata virgo Maria. & fratres nostri .i. apostoli: martyres & confessores: & sorores nostre .i. oēs virgines: & amici nostri .i. oēs electi & angeli dei. ¶ Quarto qđ dz nos inducere ad contemnendū mundū est: qz ois boꝛa hui⁹ mūdi sūt breves & parue. Sūt & vita una in qua soli possum⁹ vel bonis hujus mūdi brevis est: sicut dē Job. xiiii. Breves dies hois sunt &c. Itē Jacob. iiii. Que est vita nostra. Vapoꝛ est ad modicū parens: inde si sūt vita & breves dies hois sunt. eequitur ubi sunt qui ad centū annos vixerūt. & quasi unū non reperies: immo plus morituꝝ infra .xx. an. & ultra .xx. vivunt. De amatoribus hujus mundi dicit dñs ypocrita horum. iii. Ps terminati sunt & ad interos descenderūt & alii locoꝝ eoꝝ cepit eos. uñ ipsi miseri mundi amatoꝛes in inferno existentes dicunt et clamant illud Sap. v. Quid nobis profuit superbia aut divitiarū jactantia qđ cōtulit nobis: transierunt ois velut umbra. Greg. Nimis tamen est quod delectat: perpetuū nāt qđ cruciat. ¶ Quinto qđ nos dz inducere ad contemnendum mundum est q amatoꝛes mūdi sunt servi diaboli: qz sicut dictus xp̄s. Nemo potest duobus dñis servire .i. deo & mundo. aut enim unū odio habebit & alterū diliget aut unū sustinebit & alterū contemnet. Apl̄s. i. Gal. i. Si adhuc mundo placerem servus xp̄i non essem. Nō homo q est servitoꝛ mundi & diabol⁹ vereꝛ dares servire imo: vel pastori: vel rustico. & nō verecꝛdaret servire diabolo sicut choꝛizantes. gulosi: ebrioſi: superbi: avari & luxuriosi: &c. qui ois servitunt diabolo qui est maximus inimic⁹ eoꝝ. Greg. Stultū est servire diabolo qui nullo placat obsequio: imo quāq duri⁹ laboꝛant servi diaboli & servi xp̄i: qz in laboꝛe sunt & sudoꝛe q diabolo serviuntes sunt quasi ol tpe inquieti & fatigati. Hiere. x. Ut inique agerēt laboꝛaverunt: hoc ps in choꝛizantib⁹ q magna fatigatione suoꝝ corpoꝛ diabolo servitūt choꝛizando & si deberent tot saltus facere ppter deū esset ipsis nimis grave. Sic qui vadūt ad toꝛneamenta vbi quāq graviter patiuntur: ibi persecutiones ppter deū nullo mō sustinerent. Sic superbi q graves vestes poꝛtāt & duplicatas in estate & ligant manus et brachia cū strictis manicis: crura et pedes stringit cuꝝ strictis caligis: et calceis: & sic de aliis. Et de talib⁹ mūdi amatoꝛib⁹ dicit xp̄s in evang. Ligatis pedibus & manibus ejicite eos in tenebras exteriores & tales cōtemnunt viri corpoꝛ et substantiam corpoꝛalē in servitio mūdi & diaboli plus qz q̄ veri servi dei in ipsius servitio. Et post modum servi xp̄i habebunt eternā requiem. sed servi diaboli et mūdi habebunt laboꝛem eternum & inquietudinem. ps. Laboꝛabunt in eternum. ¶ Sexto qđ dz nos inducere ad contemnendū mundum est q nemo vinculo & servitio mūdo pōt venire in regnū celorum. Johā. xviii. Regnum meū nō est de hoc mundo. q. d. ergo um meū nō est de his negociis que in hoc seculo actitantur. uñ Augus. Semper enim mūdana exclusērunt homines

a beata vita. Quod cū amatores mundi hu
ius qui querunt mundana gaudia non pos
sunt celestia gaudia post hanc vitā possidere.
ostendit Greg. in omel. dicens. Nemo potest
q̄ hic gaudere cū hoc seculo q̄ illic regnare cū
deo. Unde merito mūdus ille cū suis gaudi
is cōtemnendus est a seruis xpi. vñ Augus.
Per gaudia mūdana velut venena diaboli
expudiare debemus: que non solum corpus
sedant: sed et aiam necare estimāt. vñ Chry.
super Mat. O q̄ miserrim⁹ est mund⁹ et mi
seri qui eum sequunt. semper enim homines
mundi opera exclusērūt a vita. Augu. Mun
da huius mundi habent verā asperitatem et
falsam iocunditatem: certum dolorē q̄ incer
tam voluptatem: durū laborem: tumidā quie
tem rem plenā miserie: spem beatitudinis la
nem. Septimum q̄ nos dz inducere ad con
temnēdum mundū est q̄ mundus ille ama
tores suos male remunerat q̄ oibus seruitiis
suis nihil eis nisi sudarīū in fine derelinq̄ns.
unde hoi mortuo dabit prior tunica. vel prior
pannus q̄ nō melior. Job. xxvii. Dives cum
dormierit nihil secū auferet. Ber. Mund⁹ in
eorabile constituit ianitorē q̄ de oīb⁹ ni
hil aspectare permittit. Job. i. Nudus egres
sus sum de vtero matris mee. q̄ nudus reuer
tar illuc. Hoc memorari deberēt illi quari q̄
die nocteq̄ laborāt q̄ occupant quō magnas
diuitias valeāt congregare cū ola illa post se re
linquere eos oporteat. vñ ps. Relinquent a
lienis diuitias suas: q̄ sepulchra illorū dom⁹
eor. unde legit Malachadi⁹ magnus princeps
inter sarracenos fecit sibi deportari sudarīū
suum cū videret se propinquū morti: q̄ fecit illū
preconem per plateas portare: q̄ clamare coram
populo. Tantū portabit secū magnus prin
ceps Malachadius de oībus diuitiis suis. Et
insuper mūdi amatores cogitare deberent q̄
les post mortē erunt: q̄ cadauer fetidū et ab
hominabile. unde Aug. Cuius erat ab epis
copus gratissim⁹: erit in morte horribilissimus
aspectus. vñ Ber. Quid fetidius humano ca
dauere: q̄d horribilius mortuo hoie: quid er
go gluntur diuitie: q̄d delitie: q̄d honores: di
uitie nō liberāt hoiem a verme. honores non
liberant eū a fetore: q̄ qui quondaz sedebat
purpuratus q̄ gēmatus in aula mō iacet nud⁹
in tūba. Qui quondam volebat in delitiis
in cenaculo: mō plumit a vermibus in sepul
chro. Utinam saperent q̄ intelligerent ac no
uissima prouiderent: q̄ non solum nouissima
sed etiā prima q̄ media. unde Job. xvii. Pu
tredini dixi pater meus es. ꝛc. ¶ Uñ is
gitur cū q̄ cū quedā eccla gloriaret in qua
erat quidā comes quōdā sepultus: q̄ deberet
inde extrahi gratis cōsecrationem. Aperto si
pulchro eius apparuit horribilissim⁹ busto fe
per faciem et⁹ eum corrodēs q̄ alii multi ver
mes et serpentes ad quos asperrū q̄ horren
dos reflexerūt. Per aliū simus comitis tumul
tus audiens accessit q̄ vita paterna carne ia
me et vermium diuersitate horrere incepit. q̄
melius cogitare de morte q̄ q̄uane essent de
mundi delitiis et honores. Unde relicto
omnibus fugit cogitans se fore beatus si pos
set fieri pro christo. Quidam autem domi
cilii cum sequentes et inuenientes nec eum
reuocare valentes, venditis equis q̄ rebus q̄
pro deo erogatis ad monitionē eius cui pau
perem pauperes sequebantur cum eo multa
conuitia propter deum ab hominibus susti
nentes q̄ cum peterent elemosynas quicquid
melius inueniebāt ei dabant qđ noluit q̄ di
xit q̄ quilibet haberet quod ei de⁹ daret. Et
cum in introitu cuiusdam ville duxisset eos
per vicos: q̄ ipse virum pauperem eligeret ni
hil in eo potuit inuenire nisi durissimam cru
stam et nigerrimam quam in domo cuiusdā
pauperculi videns petiuit q̄ fragilem testam
unde galline eius bibebant. Qui agendo
gratias ad socios suos portauit nec aliud vo
luit comedere nisi dictaz crustam in aqua ti
ste temperatam. Cum autem crustam illam
comederet q̄ sanguis de ore eius exiret: flebat
socii eius quos ipse licentiauit q̄ ipse fugit ab
eis ne emollirent cor eius. Ipse vero Ro
mam venit vbi factus est carbonarius q̄ secu
tum suum et statum suum cuidam cardinali
reuelauit in confessione. Cum autem post pla
res annos semel vrbem intrasset aduenien
dum carbones q̄ ad domum dicti cardinalis
confessoris sui carbones portasset: arreptus
infirmitate post susceptā sacramenta omnis
pauper iacens sub gradu ad dñm migrauit:
quo mortuo omnes campane vrbis per se so
nuerunt: quod cū audisset papa mirabatur
et cardinalis confessor eius reuelauit causā
Homines autem terre sue exeuntes in eum
audientes hoc quem viuum quesebant mor
tuum inueniebant.

¶ Finiunt feliciter sermones Dñ
cipuli de tempore.

¶ Sequuntur sermones communes
eiusdem Discipuli omni tempore pre
dicabiles. Sermo. cxxxvii.

¶ De malis cogitationibus.

Cogitatio eoꝝ apud altissimū. Hab.v. Scitebam q tria sunt pncipalit cum quibus meremur q peccam⁹ scilz cogitatione:locutione:q opꝫ. Unde tres sermones sūt hic formādi. Primus de cogitatione. Secūs de locutione. Tertiꝰ de opere: quō nos in vnoquoq; aliorꝫ hꝫ debeamus: vt mereamur q ne peccem⁹. Quātū ad pmū sermonē sciendū q hic tria sunt dicenda. Primo que sunt homini cogitanda. Secundo q abiicienda. Tertio expedimus. ¶ Circa primū sciendū q homini volēti placere quat mozē sūt cogitāda. Primo habēde sunt cogitationes que valent ad peccati detestationē. Sed dicetis que sunt ille. Rndet q qñ quis cogitat bona que pctō inferunt. Nam pctō facit hominē mīrū in pēti vita: q spoliat eum oībus bonis q meritis que ferit:q oībus virtutib⁹ q gratis. Si ēm tot bona opera ds haberet et virtutes quot paradisus hꝫ nobiles arbozes:flozes:herbas et radices. Item quot celi stellas quot mare guttas her ois per vnū pctō mortale pdit sic q nūq̄ habebit aliqd bonū in celo pro his oībus nūl per pniam recuperauit. Ezech.xviii. Si auertit se iustus a iusticia sua q fecerit iniquitatē ūiquid viuet? oēs iusticie eius quas fecerat non erūt in memozia. Intuq; pctō existens in pctō mortali nihil boni pōt operari quod tibi sit meritoriū ¶ dicit Leuit.xxii. Si macūlā habuerit nō erit acceptū deo. Eta.i. Non acceptā a vobis hostiā et libamina manꝰ vre plene sunt sanguine. id est pctō. Itē pctō facit hoīem tā vilē q indignū q filie dei ante pctō dignꝰ erat in celo q bonis celestib⁹ post pctō non est dignꝰ panē quo vescit q pasci. ergo moderatꝰ eo vti deberet ¶ficiēq; posset. vñ Ezech.xliii. Panem tuū in pondere comedes:q aquā tuā in mensura bibes. imo pctō indignū facit oībus creaturis. vñ Bern.i.pboli. Sicut optimū alabastrū est dō fructꝰ lege q iusticia: sic pessimū alabastrū est dō a lege q iusticia separatus:ergo si tāt quātꝰ est oībus creaturis detestabilis?.cōsequēter sequit q non est dignꝰ vt creatura. Ergo pctō facit hoīem tā miserū q nullꝰ homo nec spūalis nec tpālis dignꝰ fit. Ergo misseria pctōis tam magna q periculosa est q si oēs creature deflerent miseriā pctōis: Lapides.ola ligna:ola alalia terre:oēs aues celi et oēs hoies tū mundo vinctiones et pollūpti dignē dēnā pctōis in quo q vnū pctō mortale incurrit deflere. Sed hm plures pctōres cēsū pctā mortalia cōmittūt:nec vnā gutta flent pro oībus. Ratio est:q non cognoscūt quāta bona pderūt:q in quot mala inciderūt. Si hec vere cognoscerēt nō solum plorandi esset eis:sed etiā plangendi q nihil tam malū hoī q pctō mortale. Quia ius esset hoīq vere mūdū tēmoꝝ in se haberet: vel etiā cū oībus glacies q vndiq; circūdati sint trāsīgere posset vel in igne cōburere: vel in aquis submergere vel cū rotis rotaretur q q cū vno pctō mortali vere scienter q voluntatis offenderet: quia pctā cū cōsummatū fuerit generat mortē.t.spūalē alias que mors magis timēda est q mors corpoꝝ. vñ Greg. Mortem corporis ois homo timet mortē aūt animē pauci. Ex his sequit q homo potius deberet mori q cum vno pctō mortali deum offendere. vnde Bern.tract.ethi. Melius est mori q facere contra bonum vitam. ¶ Secunde cogitationes sunt q faciūt ad cōceptum suiipsi? q ad humiliationem ppriā que habende sunt homini volenti placere. Sed dicetis que sunt ille cogitationes. Respondeo cogitare debet⁹ nostros in cōmuni:q in speciali. Cogitare quid sum⁹? quid fuimus quid erim⁹?. Vere. Cogita ergo vnde venis q erubesce vbi eras ingemisce quo ppera q pertimesce. Unde Aug.in sermo. O homo si cōsideras quid q es:quid q nascere:extroq; mentis egredīaris: nūq̄ vilius strequilinium inuenisti. Unde etiam Bern. Nos miseri q miserabiliter nati qui bus datus est cum merore nasci: cum labore vīuere:cum dolore mori. Unde Aug. in lib. de spiritu q anima. Ingemiscamus in hanc vitam intrauimus:cum labore vīuim⁹:cum dolore et timore exitur⁹ sumus. Hec tam dicta cuncta debent nos inducere ad humiliationē q pniam q ad contemptū suiipsius. Q. Cre die cogitationes sunt que ꝑmoueāt hominē ad ꝑfectum et studium virtutum. Sed quenam sunt ille cogitationes. Rndetur cogitare de premio q virtutibus datur q etiā de dignitate virtutū. Nā nichil reperit nobilius et preciosius virtutib⁹. Unde philosophi non habuerunt noticiā dei sicut nos: nec premiū futurū quod habitur virtuosis experiebantur: tamen intendebāt virtutibus ꝓpter nobilitatem virtutū. Temperātiā enim habuerūt in cibis q potibus:q in operib⁹ carnis. Fortitudinem que est firmus virtus habuerūt: q fi-

q̄ multa mala q̄ opprobria q̄ aduersitates et
pressiões patiēter sustinuerūt; q̄ in pudēcia
ipāq̄ que est tertia virtus tantū studuerūt q̄
hoc ēxpoliū bona valde cōtēpserūt: nec di-
lexerūt eo q̄ cū labore acquirūt cū timore q̄
sollicitudine possidēt: q̄ cū uioze admittūt
quare multi de eis magnos thesauros abie-
cerūt sicut Socrates q̄ Diogenes q̄ multi a-
lii q̄ ꝓpter studiū oia reliquerūt. Et iustitiā
que est quarta virtus tantū dilexerūt. vt
nulli inferent aliquā iniuriā. Item tā nobi-
lis est virtus q̄ nullus honorādus est nisi so
lus virtuosus. vnde Arist. iii. ethi. Honor est
ꝓmiū virtutis. Et ꝓpterea virtuosus ho-
noratur adhuc maiozis honozis est dignus.
vñ Arist. iii. Ethi. Virtuti placere nō sit cōdi-
gnus honoz tanto tā nobilis est virt⁹ q̄ oēs
in celo q̄ in terra tā angeli q̄ sancti nō valēt
remunerare sufficiēter cū oibus gaudiis vi-
tam virtuosi hois nisi solus deus. Aug. in
li. de ci. dei. Ꝑmiū virtutis est ipse deus qui
virtutē dedit. Item sciēdū q̄ virt⁹ est tā nobi-
lis q̄ utilis q̄ ꝓpter hāc dr⁹ q̄ oēs sci q̄ an
geli singulariter illū q̄ virtuosus est diligūt
tam singulariter q̄ pater vel mater nisi dī-
lexerūt sic suū unigenitū filiū. imo intātum
dñs diligit virtuosū vt minimū bonū qđ fa
cit ille virtuosus plus valet cōtra deo q̄ sanctis
et⁹ q̄ oia bona q̄ facta sunt ab initio mūdi
etiā q̄ fieri pōt vsq; in finē seculi ab oibus vi
ciosis hoibus in pctis mortalib⁹ cōstitutis. Il;
multi mali hoies multa opa fecerunt de q̄bus
honor; sicut ille fertt hor; alter alia. Nō fe-
lix est qui pōt dicere cū ꝑo. Multiplicabis in
via mea virtutē. Nō Aug. Virtus sic bonū
excellētissimū est. Quare cogitatiões q̄ habē
de sunt hoi volenti ꝑlacere sūt ille q̄ incitant
hoiem ad dilectionē dei q̄ ꝓximi. De illis ꝑ
ante sermo. cii. O. vbi dī. Delicta autē dei q̄
charitatē ipius cognoscere debemus in digni
tate creatibus assumptōe carnis; q̄ intoleran-
tia passibis. Ad Quātū ad scām tūc est scīē
dum q̄ quattuor; sūt obliuiscēda q̄ numq̄ ab
memoriā uocāda hoi volēti ꝑlacere. Ꝓmū
est bonitas q̄ fctitas ꝓpria. Cū magno enī pe
riculo hoc ad memoriā reuocant nīi in extre
ma necessitate; generāt cōplacentiā intipi⁹
et ipsāq̄ superbiā in scīpso. vñ Greg. Quicūq;
remūcrādo bonū qđ gessit dī se apud se ere
gat apud humilitatē auctorē cadit. Quidam
enī ascribit sibi bona sua nō dco. vñ Greg.
Qui accepta bona sibi arrogat: cūctis bonis
cōtra deū pugnat. Contra quos dicit Aug.
in fine. De iustitia q̄ virtute nulla elatione
superbias. de bonis factis nō extolleris. de ma
no oge nō gloriēris. periculosū est cū multi.
Aug. Defectū vt alterius humiliare vt exalta
tionē exaltar⁹ humiliteris. Cū bona nostra
opa q̄ virtutes q̄ merita nō sunt ad memoriā
reuocāda nisi i extrema necessitate, vñ Iob.
in summa tribulatiōe bona sua recogitauit
ne in tot angustiis desperaret dicēs. Qui ē
bulauī in vanitate: si negauī qđ volebāt pa
reres: q̄ sic de aliis bonis q̄ sibi enumerat. Si
militer rex ezechias cuz mozi debuisset dice
re hē. iiii. Reg. xx. Memēto dñe qđ ambu
lauerim cozā te in veritate q̄ cozde ꝑfecto: q̄
qđ bonū est in oculis tuis fecerim. Ita nō
nisi in tali necessitate bonitas q̄ fctitas ꝓ
ad memoriā est reuocāda: vel etiā mala qui
dē q̄ deo gtulit. Ꝺ Sedm q̄ obliuiscēdū
est: sūt iniuria ab aliis illata. vnde Leui. xix.
Ne memozeris iniurie ciuis tui cozdis tui: non fa
cies: nō oderis fratrē tuū in cozde tuo: q̄
sunt alīq̄ qui dicūt indulsi sibi: q̄ nō obliui
scar. Contra quos dicit Ber. sup Cāt. Cū
alīq̄ donātes iniuriā q̄ nō vindicant. tū ꝓpe
impoperāt. Sit aliq̄ qui ꝓ fidelitate manet in
alta mēte repositā: q̄ rancozē tenēt in aia ꝑ
neutra plena est indulgētia: q̄ animā obliui
sus bñficioz q̄ iniuriaz tenax est velut cala
tozū fece extincta q̄ qđ puz est extra gmittit.
Sed q̄libz xp̄ian⁹ ex toto indulgere dr ex exem
plo xp̄i q̄ suis crucifixozib⁹ indulsit: q̄ nobis
dulget. Ber. Tā liberaliter dñs oēm iniuriā
donat. vt nec dānet vindictā do: nec cōfundat
impoperādo: nec minus diligat iputādo: ne
q̄ nos sūt modo indulgere vt bem⁹ ꝓximis no
stris. ¶ Tertiū qđ obliuiscendū est: est de
lectatio de ꝓteritis pctis. Nec enī recozdatio
valde periculosa est multis. Aug. Malus q̄
nisi de pctis cogitare. peius est cū cogitatis
eis q̄ non dolet pessimē cū cogitat q̄ delectat
de eisdem. vñ Hugo de scō victo. Qui dei
in cōfessione absoluit pctōr a pctis: ligat eū
vinculo ꝑpetue dānatiōis: vt semp pctis
etero detineatur. Ergo qñcunq; homo cogi
tat de ꝓteritis peccatis. hoc semp fieri dr cū
amaritudine cozdis sui; q̄ vellet se nūq̄ pec
casse q̄ deū nō offendisse. Sed qui cogitat de
ꝓteritis pctis et delectat in eisdē hoc est ni
mis periculosū et malum signū: q̄ est signū
q̄ hō non est vere penitēs. Ad Quartū qđ
obliuiscendū est sic q̄ homo non dr cogitare
de gñalitate dei q̄ de abstrōditis ipius: q̄
hoc est valde periculosum: q̄ qui talia cogi
tant in magnos errozes multotiēs incidūt.
volentes gñalē nimis perscrutari dei

ē sanctā trinitatē. Contra quos dicit Apo. Si quis te de questione: ē que precipit tibi de illa semper cogita. Unde sciendū etiam ē familiare esse deo et plurimus cogitare de eo bonū est ē utile. Unde dē in verbis humilis. Cogitationes istoz apō altissimū. Similr cogitare sanctā trinitatē laudabile est. Sz cogitare quō deus possit esse trinus et vn⁹. hoc secunde timari nimis periculosū est. Sicut de incarnatione gerebatur. quō ego potuit geigne et parere. Sicut de sacro eucharistie. quō totus ihc tam magnus sicut in cruce potuit esse sub tam parua specie panis: ex talibus decipiuntur in talibus subtilibus et superfluis cogitationibus. Quia apostolus dicit. Rō. xii. Dico enī per gratiam que data ē mihi omnibus que sunt inter vos non plus sapere q̄ oz sapere: sed sapere ad sobrietatē. Si enim tales cogitarent interim passionē xpi. et postponerēt tales subtiles ē profundas cogitationes esset deo magis acceptū: ē eis pl⁹ salutiferum. Quia tales qñq cadunt in propriam complacentiam ē in spiritualem superbiam: estimantes se aliquid scire ē esse cū tamen nihil sint. et tales quandoq damnabuntur profundius: et perdūt qñq omnia bona opera sua per talem spiritualem superbiam et propriam complacentiam. ¶ Unde legitur exemplum q̄ quedā virgo deuota ita arctam viam duxit ieiunando: vigilando: orando et castigando se: q̄ ab hominibus reputabatur sancta. Contigit autem eam infirmari vsq̄ ad mortem: cuius cōfessionem quidā deuotus sacerdos audiuit. ē suam spiritualem superbiam ignorauit. Cui post obitum ipsa apparuit nigra ē valde horribilis. Et sacerdos expauefactus quesiuit quisnam esset: et ipsa fatebatur se esse illam virginem que ab hominibus quasi sancta reputabat. Et subiunxit dicens. Ego iuste ex tradita sum internalibus incendiis cū infernalibus demonibus ē cum iustis damnatis. eternaliter cruciandā: q̄ per vanitatem ē meam propriā cōplacentiam ē spūalem superbiam quā habui q̄ nullū equalem mihi reputauit: sed sup oēs me extuli ē alios homines iudicauī ē spreui: et propterea ad profundū inferni de secundo de quo nunq̄ liberabor. Nam si essent essent aque maris: ē omnes replet⁹ papauere et vna anicula ol. sine vlo granō oriretur: q̄ ē ille possent saluari oēs penas inferni eligent vsq̄ ad illud tēpus finiretur. Finito illo tēpore eternum possem liberari: sed nō sic fiet: q̄ in inferno nulla est redemptio. vnde patet sancte vere tu nos alios ostendis pro me: quia nunq̄ liberabor.

¶ Sermo.cxxxviii. de malis cogitationib⁹.

Auferte malum cogitationū vestrarū ab oculis meis. Esa. i. Sic dic. Piero. Tutissimū atq̄ pertinentissimum est vt assuescat alius per eum gubernare discernere cogitationes suas ē ad primū cum intrant vel probare vel reprobare qđ cogitat vt bonas cogitationes in se teneat: ē malas statim expellat. hoc nanq̄ bonū est ē ozigo mali. Nā igit cogitationes sunt bone ē ozigo malitie⁹ o saluator noster qui est veritatoz cordis: ē discretoz cogitationū ab nos loquitur in premissis verbis dicens. Auferte malas cogitationū vestrarū ꝛc. Hic in pri⁹ sermo. quinq̄ de cogitationibus sunt dicenda. Primo vnde cogitatiōes male hāt ozigē. Secō quare sunt⁹ gne ab malis. Tertio que dāna inferūt nobis male cogitatiōes. Quarto quib⁹ cautelis dz se munire a nocuis cogitatiōib⁹. Quinto q̄ expellunt male cogitationes. ¶ Circa primū sciendū q̄ ortus ab primeua originē oēs male cogitatiōes ortum habuerūt a diabolo. Nō sic p̄ Cū enī p̄ mus homo conditus in statu innocentie nihil de malis cogitationib⁹ sciret: venit d. abol⁹ in specie serpentis: ē suasit mulieri ē mulier viter⁹ viro: ē ibi ex suggestiōe diaboli orte sunt habuerūt oēs cogitatiōes male. Et exinde mō ē ordine ab ibi succreuerūt adhuc in nobis succrescūt. vñ scōm Aug. Suggestio serpentis in nobis est primus motus ex homine. Consentio vero mulieris est delectatio: sed consentio viri est gravius peccatum. s. suggestionē: delectationē: ē cōsensū homo in tentationē ducitur. q̄ tentatio per suggestionē que in cogitatiōe cōsistit inchoatur ē delectationē cogitatiōis progredit et p consensum cōsummat. Et sic patet primum videlicet vnde cogitatiōes male orte habuit.

¶ Sed qñ ad scōm queritur quare hō promptior sit ad cogitandū malā q̄ bonā. De hoc possunt assignari tres cāe. Prima est ex natura corruptibili in primo parente: ē ab ea facit quod dē Sap. ix. Corp⁹ quod corrumpit aggravat animā ē terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. Unde plus trahit vnus equus q̄ octum q̄ terram sustinet. Sicut homines qui mouet ad malā semp intra nos ē ergo qui sum⁹ ad malā. Secūda. viii. Genesis ē cogitatio humani cordis in malā prona sūt ab adolescentia sua. Secūda cā est: q̄ instigant nos ad malā est ꝑ sensū. delectabile enī apprehensum p sensus vel imaginationē quasi ex necessitate

te mouet cōcupiscētiā. Sed tertium nos ab bonō ēt abōmne mentis dilectō. f. bitudo ꝙ ēt fomes virtutū. Tertia cā est: q̄ malā possumus facere q̄ nō: sed bonā nō possumus? sine gr̄a abstinere. ℒ Ad p̄mū ad tertiū sic ꝺcꝰ ꝙ ex sanctis malas cogitationes q̄nq; mala p̄cedit. Primū ē malā petā. Iz q̄dō cogitatiōes in se nō sint male. Imo p̄ē ēt bone & meritorie etiā si sint de re illicita: puta si aliq̄s cogitat de furtis ad p̄uidēdū vel ad corrigendū: tūc si cogitatio sit cū cupiditāte & delectatione tūc constat petā. & hoc sit tripl̄r. Primo si cupiditas cōsistit in primo motu & sic est petā veniale. Secūdo cū q̄scit plenus in delectatione non tn̄ in opus. Et sic est petā mortale. Aut cū aliq̄s cōsentit in talē delectationē cū plena deliberatiōe nō est aliud ꝙ q̄ affectus in? sit inclinat? ad delectandū in tali motu: sta delectatiōe. Tertio cū cōsentit in opus: vt scz ꝓponat opus actu ꝑficere tūc voluntas p̄facto reputat etiā si facultas desit faciēdi illud opus: & sic malā cogitatiōis gradatim semp aggrauat: quoꝝ etiā gradū aggrauationē ita describit. b. Greg. dicens q̄ ex delectatiōe cogitatiōis nasc̄r petā affectio: ex affectiōe cōsensus: ex cōsensu actio: & ex actione ḡsue tudo: ex cōsuetudine desperatio: & ex desperatione defensio: ex defensiōe gratie actio: ex gratiatione eterna dāna. Et sic ista mala veniunt ex malis cogitationib⁹. ℒ Ad dēm malā cogitationi est ꝙ cor inclinat & defendāt illud. Cū enī cor sit mēbr̄ nobilissimū in hoie ita etiā vt ipsa sapia increata ipsum cor ꝙ se hēre deliberat dicēs Pro. xxiii. Pebe fili mi michi cor tuū. Inde est q̄ supposito q̄ in malis cogitationib⁹ nullus esset petā. tn̄ ꝓpter nobilitatem corꝺis dedignari deberet hō cor tuū fredo & immundis cogitationib⁹ deturpa re exēplo illi⁹ gētilis Seneca q̄ dixit. Si ti rem deos petā ignoscitmus: homes ignoratos admittūt ꝓpter petā turpitudinē perare dedignare ꝓpter q̄ ꝓpheta dauid petiit in ps. Cor mundū crea in me de⁹. vt. Tertiū malā cogitationi est ꝙ diabolum est cor abuocās vbi vonticlū ibi pariē. ebrea illud dicit apostolus Ephes. iiii. Nolite locū dare diabolo scz q̄ fedas & immundas cogitatiōes in quib⁹ ipse immundus ipse delectat: et q̄ eas hō sibi obligat. vñ Greg. in moral. Licet reprobi nūtes nō sq̄ diaboli sequāt in ope. valde tn̄ illi se obligāt in cogitatiōe. sic cōuerso q̄ bonas cogitatiōes nō ꝑarent loc? I corde nō. iuxta illd. iii. Reg. ii. Et ipse ꝑparet cogitationes. Glo. bene. Quarti malā cogitationū est ꝙ male cogitatiōes cum malis delectationibus facit in hoie internā. Sic ꝺcit q̄ diabolus sibi est infernus. sic econuerso vel deus sibi est celum: q̄ igit diabolus h⁹ hoiem in corꝺe polluto malis cogitationib⁹ de victū est. ergo quodāmodo facit infernū q̄ sicut in inferno est ignis: fetor: vermis & tenebre: sic etiā in polluto corde est ignis demū cōcupiscētie: fetor fede luxurie: vermis remorꝺētis cōscie: tenebre obcecate mentis gentie. ps. Obscurent oculi eor̄ ne videant. ℭ Quinto malā cogitationi est ꝙ male cogitatiōes hoiem ḡa dei ꝑdūt. vnde Iesus postq̄ diabolus miserat in cor ei⁹ quō traderet eū? gubit oēm gratiā irrecuperabilē. Sic etiā alii petūres & plenes etiā ḡdum irrecuperabilē oēm gratiā per malas cogitatiōes. Nā multi hūt a deo spāles ḡas deuotiones & diuine dulcedinis in ōne & meditatione quas gubāt q̄nq; p malas cogitatiōes. Sed. z. Munde mozientes gubāt suauitatē vngūti. Munde sunt cogitatiōes volatiles et vage tūc sūt mozientes: q̄s ad instar cadaueris mouti putrefecit in corꝺe & ille muscē gdunt suauitatē vngūti. i. oīs deuotiōis et gratie que intus spāliter operāte uncte sunt. ℒ Ad ptū ad quartū sic ꝺcꝰ q̄ trib⁹ cautelis ḥ⁹ ꝓmunire ds a nocuis cogitatiōibus. Prima cautela est timoꝝ dei vt hō imaginet deū se ꝑpet & videre secreta corꝺis. Multa enī petā operis cauent ꝓpter timoꝝ hoim ne videlz hoib⁹ innotescat. Quis enī tn̄ cōmittere vellet in ꝑtia hoim. Multo magis timere ḥ⁹ hō ꝑtiā dei in corꝺe cogitationes nr̄as multo clarē cognoscētē & horribiliter nr̄a cognoscere ꝑpet. Pro. xv. Infernus & perditio coram dño. quanto magis corda filioꝝ hoim. Secūda cautela ad excludendū cogitatiōes malas est custodia sensuū: & ꝑcipue custodia oculoꝝ. ℭ Nā sic dū q̄ oculi solliciti sint custodiendi: & hoc ꝓpter tria. Primo q̄ oculi sūt valde veloces ad mouendū alios. sensib⁹ cōparant. Tren. iii. Oculus meus deꝑdat⁹ est animam meā. Gen. iii. Vidit mulier q̄ bonū esset lignū ad vescendū & pulchrū oculis aspectuq; delectabile. vide. Greg. Nō enī lignū esa cōtigillet nisi pulchrum conspexisset. Secūo custodiendi sunt oculi q̄ visus eoꝝ ē valde necessar⁹. Ideo est valde magis necessar⁹. tāto ei⁹ abusus plus dānosus. Iz lingua valde corrupta sit tn̄ iudicī ꝑt longo tpe q̄ sic cessat a loquela. Exemplo filius ꝺ ꝑpetuit q̄ tres annos lapidē in ore: vt sic ꝺcerent tacere & linguā retinere. Iz oculi & visus sunt valde necessarii. Iu⁹

magis custodiri. Tertio custodiēdi sūt oculi q̄ sunt tue porte in castro nr̄i corporis: et q̄ hi portas aperiant custodi custodi. Hic ti diabol⁹ hi oculos vbo: hic hi custodi corporis nr̄i. Et tūc frequentes motus irati q̄ tenebras nūs et nihil hi deus in hoc ti oculos nō hi: sicut dūs custodi q̄ nō hi ingressum ibi. Tertia cautela est fuga dei ergo fugiq̄ aliqd boni fa cientes te diabolus inueniat occupatū. Hier. Non est facile capitur a diabolo q̄ bono de est exercitio. Unde legit in vitaspatrū q̄ qui est occupat⁹ in aliquo exercitio bono hi mūl demone cum tēptant: sed qui est ociosus hi mille demones eū tēptantes. ¶ Sed sed ad quintū fructus q̄ male cogitatiōes q̄ fugq̄ expellunt q̄ intelligunt q̄ quinq̄ digitos in manu q̄ q̄ expellit hō a se inimici volentē eū habere in corpe. Primū est memoria mor tis. vñ Aug. Nihil te revocat a peccato sicut frequens mortis meditatio. Deinde est memoria pallidis ꝓb. Aug. tot⁹ nobis figat in corde q̄ q̄ nobis figus est in cruce. Tertiū est memo ria extremi iudicii vbi reddituri sum⁹ rōnē de cogitationib⁹ nr̄is. Sapiē. i. In cogitatio nib⁹ impii interrogatio erit. Quartū est pe nas dānator⁹. vñ Aug. in fine. Justus ait q̄ cūq̄ scit penas quotidiq̄ tormentor⁹ dolores et cōpara hoc totū gehēne q̄ leue tibi erit esse q̄ paterie. Hiero. in epīa. Tanta in inferno vis doloꝝ est q̄ mēs ab aliud dirigi nō pos sit nisi ab q̄ vis doloris ipellit. Quintū est gla bioꝝ de qua dicit ps. Non timebis a timore noctur no. a sagitta volante in die. a negotio perambulante in tenebris. a ruina et demonio meridiano. Mille cadent a latere tuo et decem milia a dextris tuis tibi non adpropiabit. Verumtamen oculis tuis considerabis et retributionem peccatorum videbis. Mille dixit ad significandum multitudinem. Decem milia ad significandum infinitam multitudinem. Quia ergo multi sunt qui cadunt a latere et a dextris. Ideo dicit mille cadent a latere tuo et decem milia a dextris tuis. Et quia pauci sunt qui cadunt a sinistris. Ideo non dicit mille et decem milia. Sed tibi non adpropiabit

cognoscere ad quā gnanciā gtinent. Prima
est gnancia celestis et loquela illius gnancie
est dei laudare: et ei regratiari. vñ ps. Beati
qui habitant in domo tua dñe in secula seculi
laudabūt te. Isa. li. Exultatio et vox
laudis supple inuenit in ea. Ergo qui dei
ca verba loquūtur: libenter audiant: deo re
gratiant dūcmodo sint: obēdūt se gtinere ad
celestem gnanciā. Nam hic discunt in terris
quō debeāt deū laudare in celis. Ber. Discā
mus in terris quas discuri sumus laudes in
celis. Michi ita agite in terris celestis habi
tatibus statū reputat: sicut alacritas laudan
tiū deū. Secūda est gnancia terrestris. Et ista
dr lingua spāialē. i. loq de mūdanis rebus.
Joh. iii. Qui de terra est de terra loquit. Item
i. Joh. iiii. Ipi de mūdo sunt: ideo de mūdo
loquūt. Unde ps q multi ostendūt se esse filios
hui⁹ seculi: q frequēter loquūt de mūda
nis rebus. Quor prīcq vbicūq iam boles sunt
simul congregati vt frequēter nō loquātur ni
si de rebus mūdanis. Tertia est gnancia itēr
nalis. Et loquela illius gnancie est: iurare:
maledicere: blasphemare. Nam dānati pre
multitudine dolor: et genay blasphemāt deū.
Unde Apoc. xvi. Blasphemauerūt de ei celi pre
doloribus. Isa. viii. Cum esurierit irascet et
maledicet regi suo: et deo suo. Unde ps q blas
phemi: maledicti addiscunt hic in terris lo
quelam quā habituri sunt in inferno: osten
dunt se esse filios inferni. Unde dicūs est Pe
tro apl̄o. Nā eloquela tua manifestū te facit
Dic possum dicere vnicuiq hoi q sua gnancia
loquela manifestū eum facit ad quā gnanciā
gtinent. Attendere ergo diligēter dr in verbis
quilibet xpian⁹ ād loquat. Lge hoc sit bonū
licitū. vñ Jsido. de sum. bo. Malt sermones
in ore xpiani esse nō debēt. Secūdo attendere dr hō qui loquit cum quo loquatur.
Greg. Obsecro vt dicas qualiter vnūquēq
alloqui debeas. Nā si loqueris cū stulto: tūc
nō debes facere multa verba. Eccli. xxii. Cū
stulto nō multū loquaris. Est enim signū stul
ticie q̄ sapiens cum stulto multū loquitur.
Eccli. xxii. Cum dormiēte loquitur: qui enar
rat stulto sapientiā. vñ Salomon. Nō recī
pit stultus verba prudētie nisi ea dixeris que
versant in corde suo. Item si cū hoie iracun
do: litigioso loquaris: tunc verba mollia
non dura sunt ei dicenda. Unde Salomon.
Mollis responsio frangit iram: durus sermo in
suscitat furorē. Augu. Quāto magis ignis li
gna superpserit: semp in maiorē flammā ere
scitur. Ita malus hō quāto magis exacerbatus
dicerit: semp in maiorē malicīā excitat. Ergo
nihil melius est q̄ tacere: victoriā filio vo
bosco dare: nisi esset contra fidei gnanciā
crudelis esset qui negligeret fidem gnanciā de
fendere. sed in pluribus ēbus est signū prudētie
te victoriā verbosis. Unde Cato. Cōtra vo
bosos noli ēbendere verbis. Item si cū hoie
sene: tunc loquendō est reuerenter q̄ senes
honorandi sunt gnter seniores. Unde apl̄s
Thi. v. Senes quiētes honorate vt patres.
Iram senes facilīter quorant ad iram: sic
facilīter reuocant. Item si cū hoie sapiente:
tunc pauca: breuia verba sunt dicēda. vnde
scriptū est. Sapiēti pauca loba sufficiūt. Ter
tio attendere dr hō qui loquit qñ loqui
vñ Salomō. Est tēpus tacēdi: tēp⁹ loquē
di. unde Hugo de disciplina monachor. Est
enim tēpus qñ nihil est dicendū: sed tēpus ali
quid dicendū. Nullū vero tēpus est qñ dic
da sunt ōia. vñ Albertānus de mensura lo
quendi: tacēdi dicit. Magna enim res est ver
cis: silētii tēperamētū. Sed. Serua itaq̄ si
lentiū donec loc fuerit tibi necessariū. Et nō
solum in dicēdo aliis tps expectandū est: sed
etiā in rūdendo. vñ Salomō. Qui prī⁹ re
spondet q̄ audiat: stultū se esse demonstrat: et cō
fusione dignū. Unde etiā sciendū q̄ qui ori suo
discretiōis custodiā non apponit: est velut ci
uitas absq̄ muro. Prouer. xxv. Sicut vbi
patēs absq̄ muror ambitu: ita hō qui in lo
quēdo non pōt cohibere spūm suū. In perī
lo enim est ciuitas illa cui⁹ porta semp est aper
ta tpe guerre et in terra inimicor. Ita. Tales
sunt illi apud quos nullum est silentiū: qui
q̄ nullum secretū celare: q̄ abscondere possūt.
quicqd audierint vel viderint in publicū re
ferunt. Item est sicut aula sine gubernaculo
que vadit nō quo vult sed quo vent⁹ ducit.
Item est sicut dom⁹ sine ostio vbi vnusq̄sq̄
intrare: exire pōt: vbi intrāt canes: porci
Unde sicut ad portā dom⁹ vel castri maior
custodia ponēda est. Quia qui habet portā de
facili habebit ruinam: sic quilibet dr ponere
custodiā ori suo: q̄ dicere cum ps. Pone dñe
ne custodiā ori meo. Quarto debet attendere
qui loquitur quomodo loquat: scz prudēter
q̄ honeste: vt dicere possit cum ps. Os meum
loquetur sapientiā. Nam dicenda sunt ver
ba simplicia leta: q̄ honesta: sine cachinnis et
clamore. Item verba dulcia et rationabilia
sunt proferenda. Eccli. vi. Dulce verbū multi
plicat amicos: et mitigat inimicos. Nā facun
dia dulcis excitat: nutrit amorē primi. Q
Quantū ad secundā partem huius sermonis

ptēdā q cū quis illa quattuoz iam predicta habet in verbis: tunc debet sequi dum nō ipsum christum gerendo verba imitent ipse christus verba sua gessit. Greg. Omnis qđ actio nostra est instructio. Decet etiam intelligat de verbis christi sicut de actionib⁹ ei⁹. Unde Aug. in li. de vera religione. Tota vita christi in terris que per hoiem gesta dilectissima mox fuit ergo quilibz xpian⁹ dz se qui ipsum in verbis & in moꝛib⁹. Aug. in li. de vita xpiana. Xpiani nomē ille frustra sibi tenet q xpm minime imitat. Unde etiam Lucianus de .xii. abusionib⁹. Xpian⁹ nemo erit de nisi qui xpo moꝛibus coequat. Sed dicres. Quid tenuit xps in verbis in quo eum imitari deo. Videt q xps tria tenuit i suis verbis in quib⁹ eum qlibet xpian⁹ imitari dz q ipse est magister noster qui nos docet verbis & exēplis. Scio cū tenuit xps veritatē in sbis in signū huius ipse dixit vt hē Joh. xiiii. Ego sum via veritas & vita. In q ipse imitā dus est. vñ Albertanus de mēsura loquēdi. Sug oia veritas est colenda q sola deo hoies gratos facit. Nā verax i sbis diligit a deo & hoibus ps. v. Qui loquit veritatē dilexiti. Et econtrario mendax odit a deo & hoib⁹. Nō cū ab hoib⁹ odit odivit salomō dicēs. Proti⁹ diligendus est fur q assiduus in mēdacio. Nō et odit a deo q mentit fraudulēter & deceptorie odit ps. dicēs. Perdes oēs q loquūt mēdacium. c. in nocumētū primi. Nec imerito odit a deo qz mēdacius est pabulū diaboli. Jo. viii. Ipse mendax est & pater ei⁹. c. mendacii. Qz ipse primū mēdacium adinuenit qđ primos parentes nostros decepit dicēs. Nequaq moꝛiemini &c. Vñ mendax hz linguā diabolicā in ore suo Prouer. xii. Abominatio est deo labia mēdacia. Jtē hō mēdax similis ē false monete. Ergo tm̄ prualet florēn⁹ bon⁹ floreno falso: cū prualet hō ver⁹ hoi falso & mēdaci. De mēdacio qđ sit moꝛtale vel veniale: quere supra semo. cxxxiii. L. ¶ Sedo xps habuit vtilitatē in suis verbis: qz nūq aliqđ verbū futile protulit. In quo etiā cū alibz xpian⁹ imitari dz. Nō cū sufficit veritatē hēe in verbis: nisi etiā ibi sit vtilitas. vñ Ber. in lib. de forma honeste vite. Sermo tu⁹ nō sit mendosus aut garrulus aut vocat. aut precipitat. aut moueat. Dē⁹ cū vult vt vtiliter exprimamus verba nra. In signū huius anteq verbū pdu cit in lucē fer dz extrahere. Primo cū incipit in pulmone. Sedo venit ad cor. Tertio p̄trāsit guttur. Quarto linguā. Quinto dētes. Sexto labia: & sic tūc exprimit: qz his pz q dz debet se moderare a verbis mendosis & locosis: exēplo xpi verbositatē gerere. ¶ Circa qđ querit an hō in sbis locosis ponit peccare moꝛtaliter. Videtur q sic. & hoc p̄ timoz moꝛa. Primo cū qđ gerit in loco sno malus est habitus & fit ei grauis honoꝛ vt vix scholaris grauis. Sicut tibi q̄rēnti sbi locosa cū materia ne graueris audiendi ad ira: vt illi faciunt q hoies fames & passionatos quereūt ad iracundiā & ad blasphemiā. Et tales sic querentes grauios rei erāt olim. Preterea q cōmittit peccatū vel in verbis vel in factis. Qz regula est iuris: qui dat occasionē culpe: dānū tenet vt dez. Et xps dicit in euāgelio vt hē Matth. v. Qđ dixerit fratri suo re⁹ erit iudicio. Quibus tūc ille reus erit qui primū scienter ad iracundiam quocat. Sedo cū quis loquit verba locosa cū alliciēdi ad malū actū. Verbigra si quis loquit verbū locosum ex intentione vt aliquā glonā ad actū illicitū alliciat tūc tale verbū locosum erit sibi per se moꝛtale ꝓpter malā intentionē. Sic de⁹ iudicat verba secm intentionē gerenti. xxv. q. v. Humane. Tertio ꝓpter delectationē: qz posset quis habere tantā delectationē in sbis locosis q in hoc deū grauiter offenderet. Aug. Nullū pctm est adeo veniale: qđ nō fiat moꝛtale si placet. Et ꝓto quis maioꝛē delectationē hz in aliq pctō: tāto maioꝛē penā sustinebit p illo. Ap. xviii. Quātū in deliciis fuit: tm̄ date illi toꝛmentū. Ergo qđ in aliquo pctō qđ veniale esset ds habuisset exterā delectationē. tunc illo cōfiteri deberet ꝓpter securitatē. vñ recipiēdibile est hēe nimiā cōplacentiā in vtilibus: locis & sbis locosis: nisi talia fierēt cū rectitudine & moderate. Arist. vii. Ethi. Homo semp indiget quādā delectatiōe quasi quādā recreatiōe ꝓpter multos labores qui sibi occurrūt. Quarto cū qđ inrando locose fiebat mentit: qz talis secm sctos Tho. ii. ii. q. xcviii. Non excusat a moꝛtali pctō qui iocose peierat: qz nō euitat diuinā irreuerētiā: imo ꝓtius ad aliqđ magis auget. Ex his iā dictis pz q debem⁹ exēplo xpi seruare veritatē & vtilitatem in sbis nostris. ¶ Tertio xps habuit moderātiā in verbis suis: sic & nos. Qz duo iam predicta non sufficerēt. c. veritas & vtilitas nisi ēt ibi esset moderātia. Eccl. xxi. Verba sapiētis stātera ponderabit. Vñ sicut dines numerat denarios suos anteq eos exp̄dit & a se alios tribuit: sic & nos ponderare debemus verba anteq ꝓferam⁹. Vñ ꝓuerbiū tate loqui bene cōuenit sapienti. Eccli. xxii. Adolescēs loquere vix in causa tua si ꝛogēris

se fuerit: & cum bis interrogatus fueris habeat caput responsuz tuū. Nā q multis vitur sbis nunq̄ gurnit adverā gtentionē. Jac.i. Qui se putat religiosū esse: & nō refrenat lingua suā: huius vana est religio. vñ Greg. in mozal. Multiloquio quisq̄ seruiens rectum dīne iusticie tenere non pōt. Juxta illud. ps. Vir linguosus nō dirigēt in terra. Ex his iā dictis patet q̄ quilibet xp̄ian⁹ exēplo xp̄i debet illa tria in sbis suis habere. s. veritatē: vtilitatē & moderātiā. ¶ Sed q̄tū ad tertiā partē hui⁹ sermonis sciēdū q̄ septē debēt nos inducere ad silētiū: vt libēter tacream⁹ & pauca sba loquamur. Primū est q̄ moderātia in sbis est p̄cipalis. vñ Cato. Virtutē primā puto existere linguā. Prorim⁹ ille deo qui scit rōne tacere. Hic erōneo magnū debet⁹ est nō cōpescē & moderare linguā. Hebz est q̄ natura ip̄a nos iducit ad moderātiā verboz ex eo q̄ quilibet hō naturalr hz vnū os ad loquēdū & duas aures ad audiēduz in signū q̄ dz esse moderat⁹ in sbis. vñ Jaco.i. Sit oīs hō velox ad audiendū: tard⁹ autē ad loquēduz. Sed erōtra facit ille q̄ cū vno ore tot verba p̄fert q̄ alii hūtes duas aures hūt tediū audire. Et si ille haberet duo ora: tunc tot verba p̄ferret q̄ alii vix vel nullo mō sustinere p̄lent. Ergo multiloquio seruiēs facit cōtra ip̄ziā naturā q̄ inducit eū ad taciturnitatē & ad verboz̄ moderātiā. Tertiuz est q̄ q̄ in paucis vtit sbis custodit alaz suā. Prouer. xxi. Qui custodit os suū & linguam suā custodit ab angustijs alaz suā. vñ Amb. li. de offi. Quā plures vbi loquēdo incidisse p̄cla viz aūt quēq̄ tacēdo. vñ Cato. Nā tacuisse nulli nocet nocet esse loquū. vñ etiam Amb. sup̄ ps. Beati imaculati. &c. Valde difficile est q̄ multa loq̄t nō mentiat. Quartuz q̄z loquacitas ē signū stulticie. Salomō. Multas curas sequit somnia: & in multis sermonib⁹ inuenit stulticia. Hic erōneo taciturnitas est signū sapiētie. Hesi. Taciturnitas hoī stulto q̄ sapiētia reputat. Ergo quicūq̄ vult multū sbis in illo mō est fundamētū vere sapie: in q̄ vnusq̄sq̄ alteq̄ pōt rognoscere an sit ver⁹ sapiēs an nō. Eccl. g. Stult⁹ multiplicat verba. Jlīd. in sino. Multū loq̄ stulticia est: & vox sapiēt̄ in multiplicatione sermonis. Quintū est q̄z silentiū est materia pacis. Ergo religiosi cōiter ad silentiū sunt recepti. & hoc p̄pē bonū pacis: q̄z ex loquacitate generāt lites & discordie. vñ Cato. Lis multotiens sbis intōdi maxia excitat. Ergo q̄cūq̄ diligit pacem in se & in alijs dyscremare linguā. Et vbicūq̄ est pax & caritas ibi est xp̄s. Nā in ps. In pace factus est locus eius. Vbi vero est discordia ibi ē diabol⁹. Hertū q̄d dz nos inducere ad silentiū & ad moderātiā verboz est exēplū xp̄i q̄ ante pylatū & herodē tacuit. vñ Esa. liii. Sicut ouis ad occisionē ductus & quasi agn⁹ coram tondēte se obmutescet & nō aperiet os suū. In hoc dat nobis xp̄s exēplū taciturnitatis et silentii. Septimū est q̄ de omni verbo ocioso reddituri sum⁹ rōnē in die iudicii. sicut hō Math. xii. Vbi xp̄s dicit q̄ de omni verbo ocioso q̄d locuti fuerint homines reddēt rōnē. ¶ Dz diceres q̄d est verbū ociosum. Hoc oīdit beat⁹ Greg. in li. mozal. dicens. Ociosuz q̄ppe verbū est q̄d aut rōne iuste nec vtilitate aut intētiōe pie vtilitatis caret. vnde hier. in ser. Verbū ociosuz est q̄ sine vtilitate audientis vel loquētis p̄fertur. Idē quicūq̄ nō edificat audientes in periculū vertit loquentiā. Modo si serm dictū xp̄i erim⁹ reddituri rōnem de verbo ocioso: q̄d tūc de multiloquio & de verbis nociuis & scādalosis. Unde Greg. Si ratio de ocioso sermone exigit̄ pensandū valde est q̄ pena multiloquiū sequat: in quo etiā per sup̄bie verba peccat. Exemplum q̄ libenter loqui debem⁹ de licitis habuis. quere ante sermo. p̄cedēti.

¶ Sermo. cxi. de operibus.

Operari me oportet opera eius qui misit me dum dies est. Venit nox in qua nemo potest operari. Joh̄. ix. Sciendū q̄ in sbis p̄missis xp̄s nos admonet ad faciendū bona opa. Pro quo sciendū q̄ homes quattuoz modis dānāt cū bonis operib⁹: ex quib⁹ modis nos intelligere debem⁹ qualiter opa nostra bona facere debeamus vt q̄ ea salvemur. Et ad hanc opationē xp̄s nos admonet in sbis p̄missis dicēs. Operari me opz &c. ¶ Uñ sciendū q̄ opa nostra bona quattuoz modis maculant vt non possint esse deo grata & accepta & nobis meritoria ad vitā eternā: & cū ipsis dānamur si sic moziamur. Primo dico q̄ cū nūlis bonis operibus dānamur cū ea remittim⁹. i. facimus ex cū tedio nausea: negligētia: & ex quadā gsuetudine & nō ex charitate. vñ Prouer. x. Egestatē opata est man⁹ remissa. Ite Prouerb. xviii. Qui mollis & dissolut⁹ est i opere suo frater est sua opa dissipātis. Nā materia mollis cito dissolui: sic opus mollitū & tepidum cito deficit & parū p̄icit. Eccl. i. Erit opus vestrum sicut stillicidium cito deficiens. Nā sicut

ignis male accensus cito deficit et extinguit
sic q op⁹ tactū cū tedio q negligētia q manca
fuisset. Dō aūt tepiditas q negligentia in
bonis opibus displicet deo. hoc ꝑbat Apoc.
iii. vbi ipse dicit. Scio opa tua: q neq frigi
dus es neq calidus: vtinā frigidus esses aut
calidus sed q tepidus es: q neq frigidus ne
q calidus incipiā te euomere de ore meo. Glo.
Euomere. i. de cōsortio bōq segregare. Cal
dus est qui ferue⁹ est in bonis opib⁹. Frigi
dus est q simplr deficit a bonis opibus. Te
pidus qui medio mō se hz. Glo. iterū. Patoz
ipse est de frigidis q de tepidis. Dō dic quia
aliq̄di quādō feruentē recipit eo q aliqd
boni agit q tō se non corrigit. Dz frigidi se
ipōres cognoscūt q q nō agunt bona tō
dit⁹ cōuertūt. Tepidus euomit q in dyte
rina ꝓpitat q ipenitens mortē et a gloria
celoz separat. D Circa hoc querit vtrū te
dium boni sit mortale peccā. Ꝓpo quo Iacobus
q Scūs Hermānus de Schildiz. Tedium boni
pōt ꝓueniri tripl̄. Uno mō qui ē mot⁹ na
turalis ex lassitudine corporis post exercitium
spūale ꝓuenies: q sic nō est peccā. Secūdo mō
sūm q est modus appetit⁹ sensitiui cōtristati
de ope spūali laboriosō q sic pōt esse peccā ve
niale: cuius etiā ille appetit⁹ sit deliberatiu⁹
quia cōtentus in veniale nō est nisi venialer
herbigha. Si cantō vel opō aliqualiter cum
tedio: tā ꝓptera dimittere nolo. q sic solum
est veniale. Tertio mō cum hoc tediū redūdā
dat in omissionē illoz que sunt necessaria sa
luti ad que necessarie hō tenet: q sic est mor
tale Abigha. Dicut nō audire missā in die do
minica vel palam iniuriā nō ꝓximo. Cū aūt
tediū redundat in ꝓfectū cōis vel voluntat
bonū diuinū nō amātis vel cū facilitate reco
gitandi: sic est peccā mortale. Cum ex eo q rō
q voluntas cum tristicia ferunt in bonū quo
gaudēdū esset: qđ directe cōtrariat charita
ti. Cum etiā q tale tedium redūdat in omis
sionē eoz q necessaria sunt saluti. i. diligere
verū bonū: q declinare a malo. Si aūt tedi
ū illō ex omissione boni q difficultate aggrauāt
hi bonū ducit in desperationē: tūc iā accedit
ad peccā in spūm scūm. Et si tedi tā creuerit q
etiam ducit in tedi vite: intātū q inducat ꝑ
sonā? tūc tam filius erit inde qui laqueo se
se suspēdit Ergo magna mala oriri pōt ex te
dio q acedia nisi ei resistat. Qđ etiā de negli
gentib⁹ dicit dūs q Hieremiā ꝓphetā. Ma
ledict⁹ qui facit opus dei negligēter. C
Sit aūt opus nostrū sit deo acceptū dz fieri
cum negligētia q cū hylaritate q cū bona vo
luntate. Primo cū diligētia. ii. Paralip. xix
Cū diligētia cētera facere. Unde diligētia ne
cessit deū plus placere q opus. Deo quidē cū
diligētia in operib⁹ bonis. Videnc q non
est aliud nisi tanta te notio. Et hoc fatemur
cum mentē nram ligam⁹ in illō agim⁹ cōtra
cogitationē mentis scīm posse retringere.
Et hec diligētia multū placet deo: sicut cōtra
oppositū multū displicet. Unde q alia est na
tura hoc est deuotio in bono operādo corpus
sine ala nihil est. vñ Brit. i. de ala. Ego
dicente ala de corpore corpus mercedē nō ex
pirat. Sic bonū opus sine diligentia coram
deo nichil est. Secūdo cū hylaritate. ii. Cor. ix.
Hylarē datorē diligit deus. Hiero. Nō alienū
psalmū vnū cum deuotiōe q hylaritate mentis
decantare: q totum psalteriū cum tristicia q
acedia. Tertio cū bona voluntate: sic q libē
tius plus vellet facere: q sic deus plus inspicit
cor q opus. Exē. Cor q non substantiā pen
sat deus mer cōsiderat quantū in eius sacrifi
cio: sed ex quāto offerat⁹. Qđ qđ quis libē
tius vellet plus dare vel facere et non potest
tūc sufficit deo voluntas etiā q tūc inq sit op⁹
parū vel bonū. Exē. Regnum dei tātum
vel quantū habes. Valuit namq petro q am
bꝫ regnum celoz certe. sacco medij par
tem substantie sue. valuit vidue duo minu
ta. valet etiam calicem aque frigide. Immo
etiā valet bonā voluntatē. vnde Aug. Cor
rumpat deus voluntatē vbi non inuenit facul
tatem. Unde etiam Ber. Bona voluntas in
alio est origo omniū bonoz q mater oim vir
tutū: quā qui habet ferum: habet quicqd et
ad bene viuendū opus est. Secundo dīna
mur cum bonis operibus si ea vendimus: q
hoc sit cum q lucro tgali vel q honore cōti
quendo ea facimus coram hoibus. Dicut il
le phariseꝰ qui bonū opus fecit qđ in hebdo
mada duos dies ieiunauit: q decimas de bo
nis suis dedit: qui tñ dānat⁹ est: q laudem
humanā quesiuit: q sic de bonis operib⁹ ma
niter factauit dicēs. Deus gras ago tibi q
nō sum sicut ꝛc. vt hꝫ Lu. xviii. Nō nobis dñe
nisi dā tuo ꝓbet. Psal. vi. dicens. Aeternitas
ne inferiā vestrā faciatis coram hoibus vt vi
deamini ab eis aliqn mercedē nō habebitis
apud patrem vestrum qui in celis est. D
Unde querit vtrū sit peccā mortale cū quis
laudē humanā in bonis opibus querit. Dic
q sic. qđ honor vel lucrū qđ querit ꝓponit
deo q ꝓpte salutē. Dicut in omnibus operib⁹
bonis principaliter debem⁹ querere honorē
dei. Apoc. i. Ego sum alpha q oo. principium

ꝑ finis. Et deinde salutē alie nostre. vñ Gre. Quicquis deo seminat vt hic vel laudis vel muneris mercede recipiat eterna ꝓculdu-bio mercedē se ꝓsequat. Marim⁹ in ser. Non possumus simul & uno & eodē opere sanctē mūdi expetere & ꝓmiū celestis glorie inde acq̄rere. Unde sciēdū q̄ opera nostra vt sint deo accepta et nobis meritoria debēt fieri i recta sinceritatē intentione. Est aūt recta & sincera intentio vt singula nostra bona opera nō ad placendū hoib⁹: sed ad placendum deo fidel: & faciemus. Et q̄ deus nobilissimus est finis: nō q̄ operi nostro talis finis q̄ intentionē ex etam imponit erit nobile supra modum Ambr. Intentio operi nostro nomē imponit. Gre. in mozal. Oī bonū q̄ agim⁹ q̄ intentionē sum⁹ ad celestia leuemus vt videlicet ꝑam⁹ honorē dei & salutē ꝓximi. Hiero⁹. Quicquid agis ꝓ eterna mercede age. & nihil studeas ꝓpter laudem humanā vel opinionē humanā. sed ꝓpter vitū eternaz. ¶ Dz dicerē an liceat deo seruire ꝓpter regnū celoz & pena vitare ꝓpter penā inferni. Rñdeo q̄ nō licet. Nā q̄ solū ꝓpter regnū celoz bona operat nūq̄ illuc ꝑueniet. Et q̄ solū ꝓpter penā inferni nō peccat vel peccare dimittit illuc ꝑ⁹ hāc vitā ꝑueniet. Et cō est. qz quicqd nō fit ex caritate sine in bona fiet cō. sine i mala omittē do. nō est deo acceptū nec hoi meritoziū. Rñ apls. i. Cor. xiii. Si distribuero oēs facultates meas in cibos paupez. charitatē aūt non habuero nihil mihi ꝓdest. Et si tradidero corpus meū ita vt ardeam. charitatē aūt nō habuero nihil mihi ꝓdest. vñ ō hoc Ber. dicit. Charitas est bonū cū qua nec opus minimū despicit sine qua nec maximū acceptatur Rñ hō dz deo seruire & bona opera sua facere ꝓncipalr ex charitate qua diligere debet deū. filr & mala dimittere ꝓncipalr ꝓpter deū & hēre spem & de⁹ dabit sibi regnū celoz. si ei ex charitate seruierit. & insuper liberabit eū a penis inferni vbi pctōres eternalr cum demonib⁹ punient. vñ ꝓncipale motiuū dz esse charitas vñ apls. Omnia opera vestra i charitate fiant. Et hoc signū q̄ opus in charitate sint: qñ quis ꝓncipalr in operib⁹ suis querit honorē dei & salutē ꝓximi. ¶ Tertio dānamur cū operib⁹ si ea in pctis mortalibus facim⁹. i. in superbia: luxuria: inuidia: et sic de aliis. Leuit. xxii. Si maculaz habuerit nō erit acceptū deo. Esa. i. Non accipio a vobis sacrificiū: qz manus vre plene sunt sanguine. Naz sicut moz corpus ꝓnat homem vsu meḃroz. i. q̄ nō pōt ambulare nec stare nec audire nec videre &c. sic & pctū mortale q̄nat hoiez vsu meḃroz quo ad oīa meritoria sic q̄ nihil meret cū oibus operibus suis q̄ sit meritoziū vite eterne: sicut nec alal bona vñ ꝑe. Homo cū in honore esset nō intel. cōparat. in. insipientib⁹ & similis factus est illis. ergo sicut iumētū qō q̄nque laboret & nihil meretur nisi pabulū suū tale: sic & hō exūs i pcō mortali solū meret talē remūerationē cum suis bonis oīb⁹. ¶ Dz queriē quis sit in pctō mortali. Rñdeo q̄ ille q̄ facit pctm mortale & adhuc nō est ꝑe q̄riē⁹: vt q̄ dz ꝓpositū adhuc peccādi mortalr. sed qñ dō est cōtritus etiā si adhuc nō est q̄ellus: sed dz ꝓpositū offendi & satisfaciendi: sic ampli⁹ nō est pctm mortale. Ezech. xviii. In quacūq̄ hora peccauerit. ꝛc. vñ Salloñ. Dēs nescit differre q̄ cōpunctio cordē sibi senserit supplicare. Rñ quicqd talis contrit⁹ boni operis fecerit deo acceptū est & eo meritoziū ad vitam eternā. Rñ si volum⁹ q̄ opera nostra sint nobis meritoria & accepta deo debemus ex fine in vera q̄ritiōe & gratia. Nā opera bona erūt ex operant⁹ bonitate. Au. vi. Bon⁹ hō de bono thesauro cordis sui ꝓfert bonū. Dñs Arboz bona ꝓfert fructus bonos. Augu. Nihil est bonū nisi ex te bono. Gre. Inq̄tū ēt boni sum⁹ cordē deo intantū bona erūt opera nostra apud eū: sed q̄ bona ꝑueniāt ex bonis operib⁹ q̄ in peccato mortali fiūt. quere ante ser. xcii. Ubi dē q̄ septē bona inde ꝑueniūt. ¶ Quarto dānamur cū bonis operibus ea ante finē vite nostre dimittim⁹. i. Ezech. xxviii. Firmabo regnū tuū si perseuerauerit facere ꝓcepta mea. Ezech. xviii. Si auerterit se iustus a iustitia sua & fecerit iniquitatem nunqd viuet. Oēs iustitie eius quas fecerat nō recordabunt. Ex ꝓbus ꝓbis hē q̄ si quis facit bona opa & nō ꝑseuerauerit in illis cum eisdem bonis operib⁹ dānabit. vñ Greg. li. i. moza. Incassum bonū agit q̄ ante vite terminū deserat. vñ operari debemus perstanter bona opera si volumus hāc ꝓmiam. Ber. Tolle perseuerantiā nec obsequiū mercedē habz. Jhñ. de sum. bo. Tunc deo placet nostra cōuersatio qñ bonū q̄ inchoam⁹ ꝑseueranti sine cōplem⁹. imo perseuerātia facit ardua lenia. vñ versus. Cibus in reb⁹ ꝓsit est inceptio ꝓma. Qō aūt ꝑseuerātia & assuetudo faciāt ardua lenia ꝓz ꝑ Aristo. qui dicit. Multa naturalr nō fiūt delectabilia cum assuefacta fuerint delectabilia erunt. vñ etiā Boe. in de cōsola. phie. Duricia cuiusq̄ operis assiduitate gmollit. Unde ꝓz q̄ debemus

bene seruire in arduis q̃ grauare in leuib⁹: ve
q̃ hic eo gnoscaꝫ seruicia iustitie nr̃e ad nr̃ã.
Dñs oēs sanctos q̃ deo placere voluerūt exerci
tia arduis elegerūt: q̃ scripsit ꝓphet
ta.vñ Ber. sup cãt. Ego q̃ nō fallit elegit q̃
cuncti molestius est. in ergo vestimus: illud etiã
magis dignū est: q̃ dñs aliud docuit suos
bat ab eo tanq̃ a seductore cauēdū est. unde
ꝓphe de se dicit in euã. vt hẽ Luc. xxii. Ego di
spono vobis sicut disposuit michi pater meus
regnũ &c. q. d. Sicut pat̃ disposuit michi q̃ mi
hi q̃ aspera in crũ reuerē vndiq; exhibuit: q̃ ego
dispono vobis vt sequamini vestigia mea. i.
pe. ii. Xps passus est q̃ nobis nobis reliquēs
exēplũ vt sequamini vestigia et⁹. apli. Gal.
v. Qui xpi sunt carnē suã crucifixerūt cũ vi
tiis & concupiscentiis. Act. xiiii. Per multas tri
bulationes opꝫ nos intrare regnũ dei. Ꝓpo
quo scīendum q̃ si telum nō castigas tūc deus
ꝑcutit te castigabit si eo te numero electoꝝ. ii.
Paral. xv. Ego meum pondus apponã. Nul
lum enī electoꝝ hic pat̃. Heb. xii. Flagellat
omnẽ filiũ quem recipit. Origē. sup Ezec. iiii.
Qui diligit a deo reprehendit: qui aũt nō diligit
in ꝑcis suis dimittit. Greg. in moral. Si ex
cepto fuerit a passiõe flagellorũ eris exceptus a
numero filioꝝ. Apoc. iii. Ego quos amo ar. &
castigo. Nõ sciẽdũ q̃ grauare debem⁹ non
solum in leuib⁹ sed etiã in arduis facti sex vi
gilãdo: castigãdo: ieiunãdo &c. Ber. Bonã vi
tam puto mala pati q̃ bona facere: q̃ sic vsq;
ad mortẽ grauare. Iob. de sum. bo. Malus
insipientib⁹ gmittit ꝓmiũ grauãtib⁹ da
tur. Chrisost sup Mat. Nõ incepisse: sed ꝑseue
re virtus est. vñ xps dixit Mat. x. Qui aũt p
severauerit vsq; in finẽ hic saluꝰ erit. Ex hi
bitis ꝓꝫ quõ hõ cum bonis operib⁹ dãnari
pot̃: quõ quis opa sua facere debeat vt deo
sint accepta & sibi meritoria vite eterne. Ex
plum habem⁹ q̃ non sufficit bonã vitã inci
pere nisi quis velit ea grauare. Unde legit
in vitis patrũ q̃ quidã adolescẽs secularis hã
bens patrẽ deliberabat fieri monachus. Et
cum multũ supplicaret patri suo vt acquie
sceret. Et ingressus monasteriũ & factus mona
chus cepit deo seruenter seruire in ieiuniis &
oēmbus. Cõtigit aũt post aliqđ tps eũdẽ
fratrẽ supplicare abbati suo dicens. Rogo te
abbas vt dimittas me ire in heremũ. Dixit
ei abbas Fili noli hoc cogitare. Ignoras enī
tentatiões diaboli & versutias eius: et si cõti
gerit te tentari nõ inuenies ibi q̃ te ꝓficiat.
Ille aũt cepit ampli⁹ eũ rogare vt eũ dimit
teret ser. & abbas cõsensit. Postmodũ aũt di
xit abbati suo. Rogo te abbas vt permittas qui
dẽ michi heremũ. Et misit eũ cum duobus
fratrib⁹ cũ eo q̃ heremũ vna die & altera per
transiret ꝓ eius. Et gradiens in heremo inue
nerũt. Et ecce aquila venit gressibus eorũ ob
uias suis. & circuiens eos abscessit aquila & dux
it fratrem illũ. Ecce angel⁹ dñi: surge et sequere
eũ. Surgẽs vale dicto fratrib⁹ sequebat eã
& venit vsq; dñ staret aquila. Que mox iux
ta eos volauit vsq; ad vnã stauã: & ibi vere
dit similr sequebat eã frater illi: & ibi vene
nit & fodit nõ ibẽ. Et factũ est hoc q̃ vices bo
nas. Postmodũ aũt discessit se aquila ad ter
tiã partẽ & frater ille sequebat eã. Et respi
ciẽs vidit tres arbores palmar: & fontẽ aque
& spelunc̃ modicã dixit. Ecce locus quẽ ꝓ
parauit mihi de⁹. Et ingressus cepit in ea sede
re sumẽs sibi dactilos: & de fonte aquã bibẽs
& fuit ibidẽ sex annis neminẽ videns. Et ecce
vna die venit diabolus ad eũ in specie ab
batis cuiusdã simiosis habens vultũ terribilẽ.
Videns frater eum timuit. & gemens in oõne
surrexit. & dixit ei diabolus. Quem⁹ iter fra
ter. Et surgẽs dixit diabolus. Quãtũ tps
habes hic frater. Et rñdit. habeo annos sex.
Et dixit ei dem̃on. Ecce vicinũ meũ neseiebã
et nõ potui cognoscere nisi aũ dies quatuor
q̃ hic habitat ego: & cogitani mecũ dicens. Vã
dam ad hoiem dei illum & cõferã cum eo fra
tillo quod pot̃ esse salutẽ aie nostre. & hoc dico
frater q̃ michi ꝓficuum in cellis nr̃is sperem:
q̃ corp⁹ & sanguinẽ xpi nõ gepim⁹: & timeo
ne efficiamur eterni ab eo: si nos ab hoc mi
sterio eiõgauerim⁹. Sed dico tibi frater ecce
hinc q̃ tria miliaria sũt monasteria habẽtia
ꝓsbyteros: eamus illuc octi dñica die: aut
post duas hebdomadas & accipiam⁹ corpus
xpi & sanguinẽ eius et reuertamur ad cellas
nostras. Placuit aũt fratri illi suasio diabo
lica. Et veniente dñica die ecce diabolus ve
nit & dixit ei. Veni eamus: q̃ hora est. & cre
scens pertransiit ad ꝑdictũ monasteriũ in quo
erãt ꝓsbyteri. Et ingressi ecclesiam miserũt se
in oõne: & exurgens ab oõne frater ille re
spiciens nõ inuenit illũ q̃ eũ duxerat ibiq; di
cit vbi putas pertransiit an ad cõem necessitatẽ
pergit. Et cũ expectaret diu & nõ veniret exiit
foras: & circumibat eũ. Et cũ nõ inuenisset dixit
ad fratres loci illius interrogãs eos. Vidi ne
abbas ille senex q̃ mecũ erat ingressus est.
Et dicũt ei. Neminẽ vidimus nisi te tm. Et
dixerunt frater q̃ dem̃on fuisset. Et dixit. Vi
dete cum qua astutia diabolus cupit nos de

cella mea. Hz tñ nō multū inde angloz. quia ad bonū opus veni. Perrepta igit coīp' ē ī gressuē xpi: hoc facto reuertar ad cellā meā. Et celebrata missa in monasterio volente reuerti frātre illo ad suā cellā: tenuit eū abbas illi' monasterii dicēs. Mihi reflecteris nobilitatem tē dimittem' reuerti. Et cū recepisset ei bene cū eis reuersus est in cellā suā. Et iterū post aliquos dies venit diabolus in similitudine cuiusdā iuuenis secularis: ⁊ incepit eū inspicere a sūmo capitis vsq; ad pedes dicens. Est ille aut nō. Et cepit eū cōsiderare: ⁊ dixit ei frater. Quid me sic respicis. Et ille ait. puto q̄ me non cognoscas. Nā post tñ tps quō potes me cognoscere. Ego fuz vicin' pētis tui a cui' filii'. Nōne pat tu' sic est dict': ⁊ mat tua tale nomē habuit ⁊ soror tua sic est dicta ⁊ tu sic vocat. ⁊ mūcipia filia ⁊ filia sic ⁊ sic fuit dicta. Mater vero tua ⁊ soror tua ante tres annos mortue sūt. Pater vero tu' modo defunct' est: ⁊ cōstituit te hered̄ dicēs. Cui hanc dimittere substātiā meā nisi filio meo vni eo scō: qui reliq̄t seculū ⁊ abiit post deū: ipsi ergo dimitto oia bona mea. Quo audiēs ait' qui cum requisiūt vt venies distribuat oēm substantiā meā: ⁊ eroget eā pauperib' ⁊ ala mea ⁊ tua. Et properāt multi querentes te: et minime inuenerūt. Ego vero veniēs a casu quadā causa huc cognoui te. Tu nō facias mozā: sed vent ⁊ vende oia: ⁊ fac scōm voluntatē patris tui. Audit frater ille dicens. Nō habeo necesse reuerti ad cellā. Tūc dixit ei diabolus. Si nō veneris et deperierit substātia illa: tu exinde reddes rationē. Quid eīm magis dico tibi q̄ venias ⁊ eroges ea pauperib' ⁊ egenis sicut bon' dispēsatoz vt nō a meretricibus ⁊ malis vsurarib' ḡsumat q̄ pauperib' dimittuz est. Aut q̄d onerosum est tibi vt venias ⁊ facias elemosynas scōm voluntatē patris tui ⁊ mat tua ⁊ tua: ⁊ hoc facto reuertar ad cellā tuā. Qui multa suadēs fratrē illū deposuit in fuga: ⁊ veniēs cū eo vsq; ad ciuitatē hīc reliquit eū. Voluit aūt ingredi domū patris sui tūc iā defuncti. ⁊ ecce pater eī' vir' egrediebat: ⁊ videns eum nō cognouit. Et ait ad eū. Quis es tu. Ille vero turbat' nihil potuit loqui: ⁊ cepit eū iterato pater interrogare q̄s esset. Tūc puerulus rādit. Ego fuz filī' tu'. Ait ⁊ ad q̄d reuert' es. Erubescebat aūt ei dicere q̄ vere fuit: ⁊ dixit. Caritas tua fecit me reuerti: q̄ deliberabā te videre ⁊ manere tibi. Post aliq̄d vo tēpus incurrit fornicatiōnē: ⁊ multis supplicijs afflict' a pēe suo intrauit ille nō egit pniam seu māsit in seculo: oia bona opa sua pri' facta q̄dibit: ⁊ sic damnatus est. Sermo. cxli. de septem peccat mortalib'.

Peccatū cum cōsummatum fuerit generat mortē. Iacob. Hoc intelligit de quolibet peccato mortali. Quare in pīti sermone breuiter est aliqua dicendū de septem peccat mortalib'. Prima de superbia q̄ est origo oīs pcti. I Pro quo sciendū q̄ duplex est superbia scz exterior ⁊ interior. Interior est cum hō ex sua estimatione sibi fert se alijs ⁊ appetit laudare: et dolet q̄ non laudant. Et talis presumit iudicare grauius esse malum ⁊ sceleratius esse bonū: quod est contra dictum dñi nr̄i ihū xpi qui dicit Mat. vii. Nolite iudicare vt non iudicabimini. Sed verus ⁊ bonus xp̄ianus debz alios meliores se reputare ⁊ se in humilitate alijs subijcere: ⁊ sua peccata maiora aliorum peccatis estimare. Nō. Noli te cōparari maioribus' noli efferri minoribus nulli te preponas sed ne cōparare pusillanimes: deo quidē debet in humilitate sua contemptibilē reputare ppter incertitudinē quā habz de sua bonitate. Eccli. ix. Nescit hō an amore dign' sit an odio. Exterior superbia apparet in capite ⁊ in toto corpore. s. in pompa in longis crinibus: in capuciis: in pallijs: ⁊ sciffuris multis: in cingulis: in calceis: ⁊ sic de alijs. Sed queritur q̄ talis superbia exterior ⁊ corporee sit peccatū mortale. Respōdet ⁊ si modis q̄ ornatus corporis quis peccat mortaliter. Primo q̄ intentionē. s. q̄ quis se ornat ea intentiōe vt velit ab alijs cōcupisci: quia scōm Aug. Nō solū appetere sed etiā appetelle criminosum est. Chrys. in lib. de cōpunctione. Si mulier se decorauerit ⁊ ad sponsum suum vocauerit extremā vindictā sustinebit. Ergo mulieres ⁊ etiā virgines que se ornant vel faciem suam colorant vt ab alijs concupiscant peccāt mortaliter: ⁊ si etiam non habeant voluntatē cōsentiendi illis qui eas concupiscunt. Hoc peccant mulieres vel etiā viri in ornatu corporis cum se ornāt ex superbia. s. tollendo se sup alios homines: ⁊ cōtinendo alios qui nō habēt talē ornatū ⁊ talis ornat̄ exterior ex superbia perdit. vii. Iuno. de vitijs humane cōditionis. Superbus aūt vt magis conspiciat fatagit vestiri duplicib' sericis pretiosis ornari. Hoc pec q̄ heu multi homines ex superbia se ornant vt alios in pulchritudine excedant: vel saltem vt non excedant ab alijs: vel ex amore vane laudis et vane gloriet dicat de eis q̄ ipsi sint pulchri ⁊ honorabiles. Ad. xiii. Dic q̄ se exaltat humiliabit

Tertio pereūt homes in ornatu corporis.s.dū
cū suas colozāt: cum hoc faciūt in cōtemp
ptū corporis sui. vñ. Aug. Deus pictura dei si
milis nāturali candore obnubilas & ex
cultu rubore gēndā. Tales situs sunt in
ciuitate volūt esse pulchriores & deū compo
sui eos creauit: sicut illi qui hāt faciem pali
dā & volūt sibi facere rubeā vel albā: & il
li q habēt crines nigros & volūt facere glau
cos & q habēt crines planos et volūt habere
crispos. Quarto homes pereūt in ornatu cor
poris: qđ cōtingit ꝓpter nimiā complacentia &
amoꝛ & sollicitudinē quā hāt ad ornatū et
pulchritudinē corporis. Tanta enī posset esse
amoꝛ iste & tanta cōplacentia qđ esset moꝛta
le peccm quasi ydolatria: vt qđ amoꝛ iste & cō
placentia illa amoꝛē dei superaret: qđ hoc ab
hole cauēt qđ ꝓpe cetera diligit. vñ Aug. Qui
tam peccm adeo veniale est q non fiat moꝛta
le dū placet. Ergo illi periculose stant q hāt
nimis magnam complacentiā in suis vestibus:
& q hāt diuersa paria vestium in nuptiis et
festis: caputiis: & peplis et in cingulis deau
ratis vel deargentatis: qđ tales ꝓpter hoc pūt
dānari. Vñ exēplū narrat Humbert⁹ q fuit
in Tracia quedā mulier deuota: que cū semel
esset capta vidit in spū quādā magnā comi
tiuam q fuerat ei familiaris. Cuius cū alium
famones traherēt ad infernū ipsa comitiua
ululando clamauit. Heu me miseraꝫ que tanta
cura fui & abstinēcie: & elemosynaꝝ: nec ꝓ
aliq dānoꝛ nisi ꝓ ornatu vestiū que nūc
dilexi: & admonita nō cessauī. Vñ etiam
legit de quadā muliere que ꝓpter nimiū oꝛ
natū corꝓis non meruit eucharistiā recipere
in agone: & duo pulcherrimi iuuenes assis
tes acceperūt telum ꝛpm de manu sacerdotis
volēs eā cōtrare: & sic ipsa sine cōtione obiit
Quinto ꝓpter scādalū. Quis nō inēdas ꝓxi
mā aliquā allicere: vñ si cognoscis alios ac
cendi in mala cōcupiscētia: & cū nō vis dimit
tere ornatū superbū ꝓpter salutē ꝓximi: moꝛ
taliter peccas & dānaberis. Sexto ꝓpter exē
plum & informationē aliorū: sicut q primitus
inuenerūt vel adhuc hodierna die inuenīūt
nouos modos vestiū & extraneitates & volūt
habere sequaces in talib⁹ adinuentionib⁹. s.
curiositatis & diuersis scissuris: & sic d aliis. Ta
lium pena accidētalis augmētat quotidie in
infernovsq ad nouissimū diē a quoꝛ hole q
eos imitat in talib⁹ adinuentionib⁹. ℞ Ho
cidū peccm moꝛtale est quaestio. Circa qđ sci
endū q q peccat quattuoꝛ modis q diuitias
Primo cumpiendo bona aliorū ꝓxi deū & in

ticiā: vel etiā illi q cumpiendit iniuste
led ad malū finē. s. ad peccandū. s. superbiā glo
riā: vel ad luxuriā: vt crapulā exercendā si
cut ille diues de quo scribit Lu. xvi. Qui epu
labat quotidie splendide & indumebat purpu
ra & bysso. Sēd q nimio appetitu & amoꝛe affi
ciunt ad rapiendā quis nō inuste diuitias ac
quirere: ita qđ ille appetit⁹ & amoꝛ rapiendi su
perat & excellit amoꝛē dei & appetitū ꝓpe di
cendi: sic q nemo inuocat in rapto rapiendi ali
quem graueꝛ peccat. Sicut hen plures sunt q to
tum coꝛ inū occupant cū rapiendi: sic q raro
vel nūq de deo vel salute ꝓpria cogitat. Sic
qđ ds appetit alienā cū voluntate cōditore
ta. s. ut posset ea hēre sine offensa dei & iniuria
primi & sic vel nullum vel saltē peccm veniā
le est. Sic cōo peccat ds q auaricia augendo bo
na rapiendo iniuste: seu cū usura: vel ludendo vel
q fraudē in emendo: vendendo: vel q furtū
vel q rapinā: sic de aliis. Vñ quocunq mō
ds rapiendo iniuste lucrat moꝛtaliter peccat et
tenet ad restitutionē si vult saluari: sīue sit
reb⁹ magnis: sīue in paruis. vñ Aug. Quare?
antēꝙ ds lucret scelerosa gdit: & antēꝙ alia ds
capiat capitur. Idē Aug. Peccm nō dimittit
nisi restituat ablatū. Vñ de hoc dē in decre.
Interest dāni primo nō est absolucionis ab
si dāno sedz arbitriū lesi restituto. xiv. q. vi.
Pecuniā. ix. q. vi. Si res. Tertio peccat quis
q diuitias male expendendo seu qñ non vtit
ad honoꝛē dei & salutē ꝓximi vel ad peccā
dum cōtra deū tales sic expendendo pūt ꝓ
pterea ꝓdēnari etiā si nullas res iniustas ha
berēt: sed suas iustas res sic ad peccandū ex
penderēt vt ꝓ in illo diuitē epulone. de quo
hē Lu. xvi. Qui sepult⁹ est in iferno & tā nō
reperit scriptū de eo q suis vlnrari⁹: aptoꝛ:
iusoꝛ: vel fur. sed q bona sua male expendit
seu in superbia vestiū: in gula & crapula & pau
peri lazaro nō subuenit: ideo dānat⁹ est. O q
diuites sequūt etiā in superbia vestiū hītes ꝓ
ciosos vestes dōgas caudas: & scissuras vesti
um: & multa paria vestiū. Sitit sequitur eos
in gula: sicut multi q volūt laute viuere & ꝓ
ciosa fercula hēe & ꝓciosum potū bibere: & sic
sugitiue expendūt suas iustas res. de quibus ni
si strictā rationē dēg ab vno denariū erbitra
ri sunt deo in nouissimo die. Sitit q giudunt
vel qui male expendūt patrimoniū suū. Sed
dicetes ista bona sunt mea. ergo michi licet
re ea eis quicqd volo. Audet q nō sunt tua
ꝓpria: sed sūt a deo tibi accōmodata. vñ apli
i. Coꝛ. iiii. Quid habes quod non accepisti:
seu a deo. Ergo dicēs dz vti suis bonis tan

cebus accomodatis cum timore ne offendat deum qui ea sibi accomodauit. Quarto peccat quis per diuitias eas nimis amare possidendo et retinendo sua sulta bona sic q̄ de superfluo nō subuenit pauperib⁹ ex inflatabi li cupiditate: ex timet sibi forte deficere et talis reputatur raptor cuius deo. vñ Amb. Nō minoris criminis est habenti tollere q̄ cum possis indigentib⁹ denegare. ergo tantorum bonas te inuadere bona quātispossis ꝑcitare & nolis: ergo quotidiē possidēs bona tpalia dē pauperibus cōdiuidere. Aug. Dā ꝓpo in terra qui tibi reddat in celo. Et de hoc quere sermo. citi. ¶ Tertiū pctm mortale est gula. Circa quod querit quot modis quiscomedendo & bibendo peccet mortaliter. Videtur q̄ principaliter quinq̄ modis. Primo qñ diligo corpus intantū q̄ cōtra ꝑceptū ecclie paratus sum comedere in diebus ieiuniorum: cum tñ bene possem ieiunare & nolo corpus meū grauare in tantū: & sic soluo ieiuniū sine causa ab ecclia ꝑceptū. vnde Hermā. de Scithia dicit. Dñs quis inordinate gule vel cōcupiscentie inheret tanq̄ vltimo fini ita q̄ talis quasi deū ꝛtemnens paratus sit ꝑcepta dei & ecclie transgredi vt delectationes gule assequat: talis graviter peccat. Nā quicūq̄ soluit ieiunia ab ecclia instituta sine legitima causa et rōne: & ex ꝛtemptu nō vult obedire peccat mortaliter quotiens totiēs hoc transgreditur. Secō peccat quis in comedendo cū quis sumit cibū illicitum: sicut si quis in quadragesima comederet lacticinia: ova: & similia: qz in quadragesima interdicunt vlr ova & oia lacticinia. Vlr qui vota freffiet. l. sextis feriis nec ova nec lacticinia comedere et hoc votum infringeret. Tertio quādo quis sciēter cibū nocium sibi comedit ꝓpter solā delectationē talis etiam graviter peccat sic sustinendo illum cibū vel potum. Vñ sciēter vires corporis debilitat & vitam sibi abbreuiat: qz sic facit cōtra charitatē qua homo tenetur seipm diligere in deo & vires suas ꝓseruare vt deo diutiꝰ possit seruare suam vitā & ei seruire ꝑs. Fortitudinē meā ad te custodiaz &c. Quarto cū quis exedit in nimietate sic q̄ vadit inde rōnem: vel incidit in nauseā vel acquirit inde vomitū ꝓpter superfluā crapulā: talis etiā graviter peccat. Vñ Scōs Henri. de vti. Quicūq̄ inebriat vel exedit mensuram in comedendo vel bibendo: & hoc facit cum ꝓpposito et intentiōe: talis peccat mortaliter totiens quotiens. vñ Amb. in lib. de penitentia. Obriosus cū abstinet vinū abstinet a vino abhominatus a deo ꝛtinctius ad angelum ridetur ab hoībus: deiectatā a virtutibus ditur a demonib⁹. vñ etiā Origē. Ebriet. est inter oēs viciosū. Item cupidus sit hoīe beatum de robusto infirmū: de pa tatum. Et si quis in tali ebrietate occideret vel alia morte moreret eternaliter dā Exemplum habemus de quodā qui frequenter inebriabat & quodā ige gerit ad bē tionem. Quere hoc exemplum supra & ser. ꝑ vnde Greg. Qui nunc male le in vi ptatibus dilatat: illum postea in supplicio pena angustat. Quinto peccat quis in comedendo vel bibendo cū quis tñ diligit cibum & appetitus delectatibiocibi est causa finalis & principalis sumendi cibū delectabilē: sic ꝓponit illā delectationē deo qui principalis & finalis debz esse causa oim operū nostrorū. Et talē delectationē querūt hoīes voluptuosi qui solū vivunt secm carnē. vnde apls Ro. viii. Si secm carnē vixeritis moriemini. Hiero. Impossibile est vt ꝑfectus quis ab imio frustur bonis. vt hieventē & sibi mentem implent: & sic de delictis transeat ad delitias. Tamē sciendum q̄ qñ quis esurit: & esuriendo comedit et delectat in cibo non ꝑcctm: qz hoc est naturale cuilibz alali. Et si quis ꝓparat cibū ea intentione vt ēdat mere possit hoc iterū possit fieri sine ꝑcto sed querere tñ sapozē & delectationē in cibo & potu hoc est pctm. ¶ Quartus ꝑcctm mortale est luxuria. Et est sciendū q̄ quādo emittit actus luxurie ꝓter actū matrimonii semp est pctm mortale. apls. Eph. v. Omnis fornicator aut immundus nō habebit partem in regno xpi. Sed diceres an homo sine actu possit peccare mortaliter. Videtur q̄ sic: hoc contigit octo modis. Primo qñ quis ex consensum in mortalem delectationē. Secundo delectant cū plena rōne in malis cogitationibus: sicut heu multi faciunt tā viri q̄ mulieres qui licet nolint ad actum ꝓcedere tñ libet in malis cogitatiōibus & delectationibus delectari. Quod etiā nimis periculosum est qz facilius per hoc pctm mortale quis incurrit q̄ beatus Jacob⁹ probat in epla sua vbi sic dicit. Concupiscentia. l. interior si delectatio cum conceperit fuple consensum ꝓcreat parit peccatū scz mortale. Sed tñ sciendum q̄ qñ alicui incidit turpis cogitatio sine delectatiōe & cōtra voluntatē hoc nullum peccatum est. vñ Greg. Quanticūq̄ immūda sit cogitatio mentē non pollunt si ratio non consentit immo & meritoriū. vñ Ber. Quotiēs

ab uelamen cooperiebatur. sed dum turpis cogitatio incidit eā delectatiōe. eā sine gemitu pfectus cōsentiens est venialē petā. Octo cōmittit sine iniuria sine actu qā quis ex mala cogitatione & delectatione dat cōsensum & voluntatē ad ipsum opus ppetrandū. hoc est sum per peccatū mortale. vñ Aug. Si nō gemitat si qā libido cōmouerit faciendi esse & nō displiceat iam ei petā imputat etiā si non cōsequatur factum: qā eos tenet in cōsensu cogitatis. Et hoc etiā intelligis de quolibz petō mortali. vñ dr in decre. In malitiis voluntas pro facto reputat. & pe. dl. vii. Dic. Ergo quicunq regnū celoz intrare voluerit oz q habeat timorē ppositū & vsq ad mortē nunq uelit mortaliter peccare nec etiā actū iniuriā facere nisi in matrimonio. Tertio committit iniuria sine actu cū visu: vt qā quis inspicit aliquā gloriā ea intentiōe vt eā cōcupiscere uelit. Mat. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eā iam mechat⁹ est eā in corde suo nisi qā vna die centū domos intraret: & in qualibz domo talē ppositū iam dictū habet & visum acquireret tot mortalia petā cōmitteret ergo summe necessaria est custodia oculoz. Quarto cōmittit locutione vel risu: si cū quis alloquit vel arridet vni gloriose ea intentiōe vt eā alliciat peccat mortaliter. Quinto cōmittit q tactum illicitū sine impudicitia: & q amplexus & oscula & hmōi q modus vocatur ab apto turpitudo. Et sic nō etiā peccat quis mortaliter & tanto grauī⁹ peccat ētanto magis q talis libido accedit ppter nimiā appropriationē ad mulierē vel ad virginem. Sexto cōmittit q ornatū cozzis vel q alia signa ad luxuriā incitantia. verbigra. Ut sint qui nō cōcupiscunt nec actū ppetrare uolunt: sed faciūt vt cōcupiscant: vt mulieres & virgines q ppterea se lauant & ornāt & caput sibi discooperiūt vt amabiliozes fiāt: sic alii uolicere possint: ille mortaliter peccāt. Septimo cōmittit q dona & munuscula: vt cū quis dat alicui gloriose donū vel exenū ea intentiōe vt eā sic ad malā cupiscentiā & ad malum actū alliciat peccat mortaliter. Octauo cōmittit hoc qā aliquis libēter vellet actū illū gloriosū & bene posset: sz hāt opportunitatē ipse: loci & glose sz; solūmō ppterea dimittit: sz timēt offensam & scandalū horū et gloriosē ppter hoc & timet eā & stiket se posse latere in hoc actu nec deprehendantur nec saltē alie curaret & hoc nec ppetraret & tales q sic dimittūt non gratis deum sed solum ppter homines grauiter delinquunt. vñ Leo pa. Hec nonnulli qui cum corde cōcupiscit petā faciendi deliberāt. Illud eā timoze dimittūt aut pre difficultate ipsius se nequēt: hi certo nō in dō morūtur. Ex hoc intelligendū est ve quolibet petō mortali qā quis ppter deū nō dimittendo solum ppter timoze homi. Quinto petā mortale est ira q quo fuit q principalr ira est iusta plex. Dria est bona: & est qā quis irascit sine petā ppa & aliena. Eccli. vii. Melioz est ira ex fu q q tristicia vultus corrigit animā delinquentis. ps. Irascimini & nolite peccare. Ex hoc est signū q sunt filii dei q nō pāt sustinere iniuriā dei. Ergo irasci sine ppria petā et etiā aliena simile & videtur ira dei talis ira est bona & laudabilis. Secūda ira est venialis: sicut subita ira sine deliberatione rōnis q in aliquib⁹ hoibus ignis ire cito accendit. & qā quis ex surreptiōe cōmouebit & certo hoc cū rōne aduertit: tūc expellit & refellit hanc ire & nō vult se vindicare. Et sic peccat sol⁹ venialiter. vñ Gallio. Venialis ira est q nō ducit ad effectū. Tertia ira est mortalis: vt cuz qā irascit cū deliberatiōe & cū gaudio rōnis & cogitat in alo suo quō possit se vindicare: & talis sic irascēs reꝰ erit iudicio. Math. v. Dis q irascit fratri suo reus erit iudicio. et si illam offendit verbis scz maledicēdo grauis fuit: tūc adhuc grauī⁹ peccat. Et q hoc fecerit est nā maledictionē quā q dez maledictionē ppa dictus⁹ est in iudicio vt hē Mat. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. Et si ex ira seruit ad factū cōtra grauē scz cū grauiendo vulnerādo: vel occidēdo: tūc adhuc grauī⁹ peccat. Quarto petā mortale est inuidia. Dria q triplex est inuidia. Dzima inuidia est q gaudet ex natura: sicut q dā naturaliter flet inuidiz hoc nō est petā cū hoc nullo mō fit in ptāte nostra. vñ Beda. iiii. ethi. In delectatiōnatuālib⁹ pauci peccāt. Ergo talib⁹ primis motib⁹ sic naturaliter incidentib⁹ immediate & sine moza resistendi est: & tunc nō peccat. vnde Greg. Tentatio cui nō cōsentit nō est petā sed est materia exercende virtutis. Secunda inuidia est venialis: & est cū q de fortunio & felicitate grauī tā non cū plena rōne & ex deliberatiōe sic est petā veniale. Hoc pz ex eo q cuz plena rōne optat & desiderat sibi oē bonū. Tertia vero inuidia est cū dolet de bono alteri⁹: et hoc ex deliberato ppōsito vt quia eū alius excedit in talib⁹ bonis. Quinto superbia: sine in rebus exhibendis sine in donis ex homine: sine q hz amplioz gloriā & excellentiā & sic est petā mortale. Et in hoc ppie cōsistit superbia & dīr sermo est malus: quia volens

de quo est gaudēdū scz de bono ꝓximi quod est cōtra charitatē ꝓximi: qz si diligo ꝓximū sicut debeo: teneo: tūc laneoz sibi quicqd de° sibi fanet ꝫ ad hoc quilibz tenetur. vñ Jeron. Diligere est alicui bonū velle. Unde iuidio si qui gaudent de aduersitate ꝓximi ꝫ volent de ꝓsperitate ipi° sunt hoies diabolici: quia habēt signū ipius. vnde Joh. xiiii. In hoc cognoscēt oēs q mei estis discipuli si dilectionē habueritis adinuicē. Hic cōuersio est signuz q sunt filii diaboli qui habēt inuidiā ad ꝓximos ꝫ gaudēt de malis alioz: qō diabolicū est. Pꝛouer. xvii. Qui in ruina alteri° letat non erit impunit°. Nam dolere de bonis ꝓximoz infelicissimū est: quia admittūt quicquid alii lucrāt. Sen. Utinā inuidi in oib° ciuitatib° aures ꝫ oculos haberēt vt de singulis ꝓsperitatib° hoim torquerēt. ℙ Septimū pctm mortale est accidia. Ubi que erit qñ tediū boni sit pctm mortale ꝫ qñ non. Ubi scōm Herman. de schildtz q tediū boni pōt cōsiderari tripl'r. Uno modo pꝛout est quidā mot° naturalis ex lassitudine corpis post exercitiū spūale puenīa: ꝫ sic nō est pctm. Scōo mō scōm q est mot° appetit° sensitiui ꝛtristati de ope spūali laboꝛioso ꝫ sic posset esse pctm veniale: cuius etiā ille appetit° sit deliberatiu°: qz cōsensus in veniale nō est nisi veniale. verbigra. Si canto vel oro aliqualiter cū tedio: ꝫ tñ ꝓpterea dimittere nolo: sic solum est veniale. Tertio mō cū hoc tedium redundat in omissionē eoz que sūt necessaria saluti ꝫ ad que necessaria homo tenet: ꝫ tunc est pctm mortale. verbigra. Sicut nō audire missam in die dñica vel pniam initiā: etam nō implere vel hoꝛas canonicas omittere ab illo qui est in sacris oꝛdinibus ꝛstitut° vel ꝓmissuz votū non adiplere. ꝫ sic de aliis.

¶ De decem pceptis. Sermo. cxlii.

SI vis ad vitam ingredi serua mandata. Mat. xix. In verbis pcedentibus ostendit xps cuilibet homini viam vite eterne cum dicit. Si vis ad vitā ingredi ꝛc. Unde sciēdū q decem sunt pcepta que quilibz homo tenet seruare qui vult saluari. ℚ ꝓimū pceptū est. Non adoraboꝛ deos alienos. Et illud ꝓceptū tāgit fidē: qz fides est fundamentū oīs boni. vñ Augu. Fides est humane salutis initiū sine qua nemo potest ad numerū filioꝝ dei ꝓuenire. vñ xps dicit in euāg. Joh. iii. Qui non credit iā iudicatus est. Ex quib° verbis ꝓz q oēs infideles sicut pagani: iudei: heretici: sunt in statu dānationis: ꝫ iam ad eternū supplicium damnati. ¶ Sed loquendo de xpianis baptizatis tunc dicendū est q ipi multipliciter contra hoc pceptū peccāt. ꝓmi sūt qui dubitant de fide an sit sic vt scriptura dicit ꝫ sancta catholica tenet: ꝫ etiā qui negligūt addiscere articulos fidei cum possent ꝫ debeant eos scire. Nam quilibz xpianus cū ad annos discretionis puenerit tenet addiscere ꝫ scire symbolum apl'oꝝ. Ubi de hoc dē in decre. Parochiani facti adulti tenent ad fidē quā pro eis ꝓpositi debuit offerētes. Et illi debēt eos docere symbolum ꝫ dñicā oꝛonem. de cele. di. iiii. nos. Ergo qui articulos fidei frinole ꝫ ex cōtēptu scire nō vellet cū posset peccaret mortaliter: ꝫ talis non est admittēdus ad sacramētū eucharistie donec addiscat. Itē qui obseruat tēpus ꝫ hōes egyptiacos in his actib° qui solum dependent ab hois arbitrio libero: puta mercatio: traductio vxoꝛis: herbe collectio: vel aliquius oꝛis inchoatio: qz in talib° obseruare dies egyptiacos est pctm mortale. ergo ꝛcptibiliter peccāt qui nocte natiuitatis xpi ꝫ Johānis baptiste suas faciūt incātationes. Item qui somnia aduertūt et seruāt cōtra quos dicit Leui. xix. Non augurabimini nec obseruabitis somnia. vñ Eccli. xxxiiii. Multos erranter fecerunt somnia ꝫ illusiones vane. vñ Cato. Somnia ne cures: nā fallunt somnia plures. Item q ad phitonissas accedūt totiens quotiens moꝛtaliter peccāt: qz nō debet a diabolo cōsilium ꝙquirere: qz inimicus noster moꝛtalis est ꝫ semꝑ hz malā voluntatē ꝛtra nos ꝫ semper nititꝛ impedire salutē nostrā. Inde nec est eis credendū: qz diabol° qui ꝙ eas loquit mendax est ꝫ pater ei°. S. mēdacii. Itē q fatum tenēt etiā graniter peccāt. Nam druīdat ille de qui tenēt fatū: qz sūt multi q dicūt quod mala moꝛte moꝛit qñ. S. suspendit sine ꝛtate sine cōburitur: ꝫ sic de aliis ꝙ deus sic voluit ꝫ oꝛdinauit ꝫ ꝙ hō talis ad hoc nat° sit ꝙ talia pati debuit. Hoc dicere est grane pctm: qz est loqui cōtra honoꝛē dei qz deus nō vult nisi bonum. Iphi. i. Thes. iiii. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. Unde ꝓuenit ex pua malicia ipi° hois qō male agit. Item q seruāt auguriū: hoc attendit in gestacione ꝫ voluatu auiū. verbigra. Cum gallina cātat: canis latrat: cracu° supra domū se loquatur: volentes hoc aliqd spāle pretendere: que oīa vana ꝫ superstitiosa sunt. Itē qui in puerperio mulieris impregnātib° ꝫ parturiētib° superstitiones exercent: sicut qui mulieꝛē difficultatē habentē in partu circūcingūt cingulis

si vt eo lenius pereat. Item qui cū gladio cuā
quoto vñdicit mulieres in puerperio exā
sunt candelā in facie eius qō est fugitiosū
Deo si thus ibi adoletur sine accensa in
cum cōcretā vel aqua benedicta ibi aspe
sa vel signū crucis ibi habeat: illa sunt ve
lita & licita. Itē qui carminat boues & pecora
qō sit multiplic. Primo caput cingunt amen
turent cum cingulo ypocr: & tunc ponūt cin
gulum sub pedib? eius: et ipse dicit. Melius
se calco & pozco. Itē oculos vñdicit: terram
cum manu tangūt & tūc cum tali manu ocu
los sibi cōtingunt. Item quōq aliquos ducūt
per fluuiū aquā. Item vertūt se cōtra ortum
solis. Item quādoq ducunt aliquos ad vnā
arborem & faciūt eos quallare arborem. Itē
quidā carminat equos & vaccas & cetera ala
lia qā vermes habēt: vel cum de mane expel
lunt vel cum perdita sunt ea vñdicunt ne lu
pi ea rapiant. Item quidā benedicūt vulne
ra ne cruentent. Item qui cōtra inimicos ca
nes & lupos cum vulneribꝰ ꝓpi se carminat.
Item sciendū q̄ omnes tibi qui sic carminant
vel quittāt se carminare vel suos pueros: &
in hoc plentiunt graniter peccant: & maxime
qui de hoc admoniti sunt: nec tñ desistere vo
lunt. Et talia carmina nullam efficaciā hāt
sanandi homines: sed deus ꝓpter peccā hoim & ꝓ
pter fidē quā hō adhibet illis carminib? per
mittit quōq q̄ hoi videtur q̄ talia iuuent: cuꝫ
tñ de se nullam efficaciā hāt illa verba. Sicut
medicinis & herbis licitis est ex eo q̄ habēt na
turaliē effectum. ❧ Decimū ꝓceptū est.
Non assumes nomen dei tui inaniū. Inane
num est nomen dei assumit qui blasphemat
nomē dñi nostri iesu xpi. Et qui iurat p vul
nera vel mortē vel sanguinē: vel etiā p inte
stina vel membra dñi nīi iesu xpi. Et talia iu
rancta semp sunt petā mortalia: q̄ sonāt in
iniuriā & blasphemiā dei ꝑ tanta vulnera
sua inania assumere: vñ nobis tota salus est
facta. Chry. sup Mat. Dic sal? hoim in xpi
morte posita est. Item aliqui iurāt deum nō
volendo: sed creaturas: & talia iuramēta que
sic fiūt nolendo creaturas sunt a quoꝫ xpia
nis omnino vitanda. vñ xps dicit in euang. Mat.
v. Ego autē dico vobis nō iurare omnino neq̄ p
celum neq̄ per terrā. Item sunt aliqui q̄ mul
totiens & sine causa iurant: vt dicendo p ve
ritate: vel per oculos sanctos sine vlī causa & necē
sitate ex mala cōsuetudine. Contra quos di
cit dñs in euāgelio vt habetur Math. v.
Sit sermo vester est est: nō non. ❧ Sic
q̄ quotiēs aut illa iuramēta sic dicendo
per deum sanctū: vel p omnes sanctos sine ne
cessitate. Videndū est q̄ talia iurantes
ta cōtingunt homines. Primo quidē quia ali
ter falsū & mendaciter iurat sine vlī boni: tunc
in ferio tunc ſcōm sanctus Tho. talis peccat
mortaliter. verbi gra. Aliquis vocat vel sanctū
lia negat mendaciter & cum hoc iurat se non
fecisse vel non dixisse: vel se nō vidisse hoc vel
illud: vel etiā cum quis vult aliquid vende
re & iurat q̄ deum q̄ nō vult emptorem decē
& sic. tñ emēdit aliter vocem vilipendit? iu
rat mētiendo cōtra mentē suam peccat mor
taliter totiens quotiens sic iurat. Et ecōtra
dō. Ille qui rem vult emere si iurat q̄ non vult
plus dare pro tali re & tamen & tñ intendit
plus dare: ille etiā peccat mortaliter totiens
quotiēs. O quot mala petā cōmittūt ab ali
quibus qui cōsueuerūt nec emere nec vende
re nisi iurando & mentiēdo dolose & fraudu
lenter: vt iurando rem suā esse meliorē & tan
vel etiā q̄ plus constiterit & fecerit. Iudex &
aliqui pro paruis rebus sic iurant ꝛeceptoꝛes
vt vendētes coriaria: poma: pira: vel q̄sumi
les emāt? vel etiā panes: allecia: & alia victu
alia. Et etiā rustici vitulos: & oues: & boues
lat & calcos: & sua instrumēta vēdētes. Qui om
nes quādoq̄ multa falsa iuramēta faciunt
cum quibus ꝓximos suos decipiunt. & tñ pe
talia quādoq̄ pax lucrant. Cum tñ quilibꝫ
bonus xpianus pro vno regno vel etiā q to
to mūdo semel peierare nō deberet. Secūdo
modo cōtingunt talia iurāmēta cum quis iu
rat quod est verum & licitum: tunc licet iu. ap.
hoc est veniale petā cuꝫ. f. quis iurat in cō
muni locutione & cursu verboꝝ ex quadā le
uitate & malā cōsuetudine: vt dicendo p ve
ritate ibo ad ecclesiam vel ieiunabo vel equita
bo: & sic de aliis. Tamē quilibꝫ vt se in hoc mo
derare: & illam malam consuetudinē posse po
nere, et aduertere dictum xpi tūi quod habet
Math. xii. q̄ de omni verbo otioso q̄ locuti
fuerint homines reddēt rōnem in nouissimo die
Multo strictiꝰ exigetur a nobis ratio de ta
libus & quotidianis iuramētis que sine causa
fiunt. Vnde quilibꝫ homo debet se cauere q̄ nō
dicat per deum vel per omnes sanctos nisi ex
magna cā vel ꝓpter necessitatē: & q̄ hoc etiā
verum & licitum sit qō iurat. Et tercium
ꝓceptū est. Memento q̄ diem sabbati sanc
tifices. Contra istud ꝓceptū faciūt illi qui
in diebus festiuis laborant. Contra quos dī
citur Exo. xx. Non facies in eo vllū opus. Ex q̄
ꝓ q̄ quicūq̄ sabbatū violat. Laborādo: vel
mercatus suos exercendo. vel etiā q̄ necessa

in dieb⁹ festiuis exerent sicut rustici ꝙ q̄q; ad quattuor vel q̄nq; miliaria vehūt:z nūq; missam vel sermonē in eisd⁹ diebus festiuis audiūt. Et ꝙ querit nūdinas in diebus festiuis z emūt z vēdūt ex mala cōsuetudine z ꝓpter inertiā tales. Iusti⁹ qui in dieb⁹ sabbati de sero in nocte nimis diu laborāt:z sic de aliis. Illi omes graviter deū offendunt:z puniunt a deo multotiens in bonis talibus ꝙ infortunia:sic q̄ q̄q; raptores spoliant eos vel equi eorum ledunt vel morīt̄ur:vel domus eorum cōburunt vel alia infortunia filiis accidūt:sic q̄ in fine nōnūq; depauperāt. etiam tales multotiens puniunt in corpore: sic q̄ infirmāt̄ur ꝙ mensem vel ꝙ duos:z etiā q̄q; cadunt z frangunt crura vel brachia. z sic de aliis:z tunc opz eos festinare ex necessitate cum merito deberent laborare:q; antea cum festinare debuissent:laborauerūt: q; sc̄ūdū Halo. Per que peccat homo ꝙ hec z punietur. Itē punīt̄ur in alia qō est maximū q; quotiēs festa soluūt:totiens mortal̄r peccāt z aiam ꝓpriā occidūt. Exodi.xxxi. Qui pollue rit sabbatū morte moriat. Itē sciendū q; qui in dieb⁹ festiuis peccāt ꝓpriū peccātū: sicut q̄ chorizāt in diebus festiuis qō mal⁹ petrus est q̄ laborare manib⁹. vñ Augu. Melius est in die dñico arare q̄ chorizare. vñ etiā Aug. dicit. Obscenis mot⁹ petulantie salt⁹ est in ꝓfundum cloace. Ideo quāto quis altiꝰ in chorea saltauerit:tanto ꝓfundius ad infernū cadet Similit illi graviter peccāt qui in dieb⁹ festiuis vsitant tabernas z se inebriāt:cū tñ eis obrietas q̄ ex ꝓposito sit semp est peccm mortale:z peccm est grauius ꝙ sit in festiuo die q̄ in alia die. Similit illi qui in diebus festiuis exercent suas fornicationes siue alia opa luxurie. Unde narrat Greg. ꝙ quedā mulier a suo legitimo viro sabbato de nocte cognita. cum in die dñico prelliōi se adiūgeret a diabolo arripiebat z multū ab coverabat. Et si hoc in legitimis glonis:quāta tūc pena cōmittit⁹ illegitim⁹ plectendus erit. ¶ Quar tum preceptū est. Honora patrē tuū z matrē tuā vt sis lōgeuus sup terrā. Contra hoc preceptū faciunt filii et filie qui vel que inhonorāt suos parētes verbis et factis:z eis nolunt obedire in licitis z honestis. Et etiā parētibus suis defunctis nō subueniūt ꝙ suffragia libe rādo alas eor⁹ a purgatorio. Et tales filii q̄ sic inhonorāt suos parētes punīt̄ur multotiens a deo in corpe ꝓprio z subitanea morte Nam sicut premiū honorātiū parētes est vita lōgeuitas. vt habet Eccl. iii. Qui honorat patrem suum vita viuet longioꝛ. Sic e contrario sensu inhonorātes parētes morīt̄ur q̄q; impꝛuisa z subitanea morte. Ita. Sobolem detestatur z perierūt ꝓpter iniquitatē suā. Iustū punient eterna morte. Exod. xxii. Qui maledixerit patri vel matri morte moriatur sup. eterna. Scidum ꝙ parentes debēt filios suos informare in preceptis dei z eos corrigere cum delinquūt iurando:blasphemādo:q; omnia petā que filii ꝑmittunt redundāt in parentes si eos nō corrigūt. Apls. Ro.i. Digni sunt morte nō solum qui faciūt:sed etiā q̄ consentiūt facientib⁹ ꝙ Quintū preceptū est. Non occides. Contra hoc preceptū faciūt qui ꝓximū cōtra deū z iusticiā occidūt:et hoc est vnū peccm de quattuor peccis clamātib⁹ in celum. Gen. iiii. Dixit dñs ad Cayn. Ecce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra Sic adhuc quotidie dñs pōt dicere ad quemlibet homicidā. Ecce vox sanguinis fratris tui.i. ꝓximi innocenter ad te effusi clamat ad me de terra requirēs vindictā super te. Sciendū ꝙ triplex est homicidiū. Quidā enī occidūt corpus tm:vt infideles z ꝓncipes tyrānī:q; martyres occiderūt qui ꝓpter veritatē passi sunt. Illa occisio nō est timēda maxime q̄n ꝓpter iusticiā sustinet. Math. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus ꝛc. Aliqui occidūt tam animam. q̄n sc̄z ꝓximū ad peccm trahūt ꝙ animā corpis:vel ꝙ malū exēplum q̄ prebet aliis dubius dicit Greg. Tot mortib⁹ quis dign⁹ est quot exēpla prauitatis in posteros reliqit. Unde etiā Aug. Qui in conspectu populi male vivit ꝗnum in eo est illum a quo attendit occidit: z hoc intelligit de anima. Aliqui vtriusq; sc̄z corpus z animā occidunt z hoc fit in duobus casibus. Primo q̄n quis procurat abortum quia tūc puer in corpore z anima morit. Secundo quando quis occidit seipsum.

¶ De aliis quinq; prepti. Sermo. cxliii.

Si vis ad vitam ingredi serua mādata. Math. xix. Quātū ad sc̄dā partem pcedētis sermonis tam iam aliqua breviter de vltimis quinq; preceptis dicenda sunt. ¶ Sextum preceptum est. Non mechaberis. In quo precepto prohibetur omnis illicitus cōcubitus extra sacramentalem. Primi qui contra hoc faciūt sunt fornicarii:sicut solutus cum soluta z alles totiens quotiēs peccāt mortaliter. Unde dicitur in decre. Ad meretrices accedere est a diuinitus prohibitū. xxxii. q. iiii. Meretrices. Unde etiam Apls Ephes. v. Hoc autem scitote

qđ omnis fornicator aut immundus non hꝫ
ptē in regno ꝓ̄i. Dicit ꝙ adhuc grauī? pec
cant illi qui cōmittūt stupꝝ qđ ē alicui
ꝛ̄ fornicatio dicitur; quia hoc ꝑtīm auferꝛ
virginitatē que ē spūalis inēstimabilis
bō bonū. Non ē condigna ꝑportatio ei⁹
ꝓuerbiorū. Et infra qui violauit virgine
aliq̄ ē occasio multe fornicationū quas ip
sa postmodū ꝑmittit; ꝙ talis virgo sic corꝛu
pta q̄nq̄ alīq̄ marituꝫ legitimū habebit; tñ
ē cibus erit: et totiens tlīc perrat mortale
quotiens actū luxurie cōmittit; & olim ꝑbꝫ
dicꝫ ipse vemꝰ erit qui eam ꝓmo violauit.
Dicit. Dīc ꝓmū in vnoquoq; gñe corꝛ ē
causa olim eoꝝ ꝙ sequūt de post in cōdē gñe.
Et in loco ꝓxīali intīgendū ē illi ꝙ puelle
satisfaciat & cū ea ꝛ̄pnat. Tertii sunt q̄ adul
terū ꝑmittūt & hoc ē grauī⁹ ꝑtīm q̄ stupꝝ
q̄ ē cōtra sacramentū matrimonii qđ ipse
deus in paradiso instituit. Unde ꝑtīm adul
terū punit q̄nq̄ corꝛpit: spūaliter et etꝛ
naliter. vñ Deut. vii. Dīc adulteri quasi ci
bum accēpit. Ꝑpor. xxi. Erit pars illoꝝ in
stagno ardenti igne & sulphure. apīs. i. Coꝛ.
vi. Adulteri regnū dei nō possidebūt. Unde
cumpsit legit ꝙ quidā hō rapt⁹ erat ad poꝛ
tas inferni qui vidit quādā mulierē grauiꝛ
ime ꝛ̄queri & flāma ignis circumdabat eā
Ille aūt hō questus quare tā grauissime toꝛ
queret. Dictuꝫ est ꝙ hec toꝛmēta paterēt ꝓ
pter adulteria que cōmisit cū viris alienis.
Quinti sunt q̄ trāsgrediūt legē regularis ꝙ
habūt. C. q̄ votū cōtinēcie violāt & illi peccāt
cōtra fidē deo datā vt sunt religiosi: sacerdo
tes & sēmonitales. Et hoc ꝑtīm ē ofb⁹ ꝑ
eis grauī⁹: qꝫ in eo maioꝝ fit iniuria ipsi deo
Quinti sunt q̄ ex ꝙsanguineis suis peccāt: et
hoc ē adhuc grauī⁹. Et ꝓpter magnitudinē
illi⁹ ꝑti bēte paul⁹ apīs tradidit illū sathane
ut discāt q̄ cum nouerca sua peccauit sathane &
diabolo ad cruciādum. vt dī. i. Coꝛ. v. Sexti
sunt q̄ vitio inuincibile se cōtamināt ꝙtra na
turā peccātes. & hoc ē grauī⁹ & pessimū ꝑtīm
De hoc ꝛre ad fr. Ioān. B. D Septimū
sequūt ē. Nō furtū facies vbi ꝓhibet offen
sa rebus. Ubi ꝙtra hoc ꝓceptū facit ꝓmo
dicit q̄ furtū cōmittit in quis reb⁹ vt q̄ furāt
pecunia. Circa qđ queritur vtrum in re parua
sit furtū sicut in re magna. Dicitur ꝛ
dicendū sicut Tho. ii. ii. q. lxvi. Si alicui⁹ rei mi
nimo furtiue accipit ꝙ quasi nō reputat
ad detrimentū inferri. & ille qui accipit poꝛ
ē ꝓsumere hoc nō ē ꝙd cōtra voluntatē dñi
quia ad furtuꝫ sequꝫ ē ꝑtīm mortale: qꝫ
ē cōtra dilectionē ꝓximi cui debet damnū.
Ubi etiā in talib⁹ minimis si haberet q̄ alīq̄
timēdi & interendi nocumētū grue erit ꝑtīm
mortale. vñ Tho. ibidē dicit. Ubi ꝑ accessū
aucā furandi cōmittere: quilibꝫ tenet velle
se ꝑtē que ex cōtingit si velit indulgētiā
remissionē petēq̄ obtīnere. Dicit intelligendū
ē de his qui fruct⁹ arboꝝ vel vapores ca
les subtrahūt cōtra voluntatē ꝓximoꝝ. Dicit
q̄ botros de vineis abscindit. & etiā pecato
res q̄ cū equis & canib⁹ eoꝝ bobus in segeti
bus dāna inferūt. Similē vectores qui cum
curruib⁹ suis ꝙ fatigāt agroꝝ vastāt. Et etiā ru
stici qui q̄nq̄ agros ꝓximoꝝ cū aratro dimi
nuūt. Etiā ancille q̄ gramina de ꝓximi aliq̄
furant. Uel etiā qui cū pecoꝛib⁹ suis dāna ꝓ
ximis scienter in segetib⁹ & ꝑatis inferunt.
& sic de aliis. Unde de hoc dē in decr. Quarti
ē iniusta ablatio exi ꝙticunq; parue. vii. q.
iiii. c. viii. ℒ Exēplum de parētib⁹ q̄ dāt
pueros suos fidēli informare q̄ nec ipsis nec
cuiq̄ homini aliquid furtiue accipiāt. Unde
legit ꝙ puer quidam defunct⁹ ē & iudici ꝑ
sentat⁹ & diabolus eundē puerum accusauit
dicēs. Dīc iudex scām iusticiā: q̄ puer ille
germano suo obolū furat⁹ ē: nec inde satis
fecit nec restituit ablatum. Cui dñs. Uel
les q̄ ꝓ tātillo puer⁹ hunc dānare. mea iu
stitia nō ē sine mia. Supplicātib⁹ & pueꝛo
quibusdā sanctis quibus puer seruierat: sul
pa puero remittit. Sed ad ꝓceptū iudicis
puer in puteū ignem ꝓicitur: in quo tanta
penā sustinuit q̄ postmodū hanc verbis exꝑ
mere non potuit. Dolens de puteo extractus
ꝓpter ꝓces sanctoꝝ alia restituit cōponiꝛ
sic puer crutit & iudex fuit a iudice obolū q̄
soluere. Et mirantib⁹ cunctis qui aderāt q̄
signa & in eo inuenerūt verbis eius compul
si sunt credere. Et sic postmodū puer vixit in
timoꝛe dei ꝓpter penā quam antea sustit q̄
nunq̄ amplius nec vnū pomū nec vnū ꝑū
vīg ad moꝛtem alicui ereꝑt. Secundi sūt
qui rem inuentā retinēt & nō restituūt. Aug.
Quod inuenisti & nō reddidisti: rapuisti. Ter
cii sunt serui et ancille qui bona dñoꝝ suoꝝ
furtiue subtrahūt sicut panem. vinū. carnes.
ova. et oīa cōsumūt vel aliis hominib⁹
tribuūt. Quarti sunt mechanici qui fraudu
lenter ꝓmptu suū laboꝛē: vel etiā q̄ nimiū
q̄ salariū recipiunt. Quinti sunt mercatoꝛes
qui cū mendaciis ꝓximos decipiūt: ex dā
na inferūt & talos totiens peccant mortale.
Sexti sunt hospites qui ꝓpter in vsignē dā
num (Theoꝛchenus) q̄ minus cōputent suis

hospitib⁹. Septimi sunt vsurarii q̄ comodāt cum pacto vel etiā cū spe aliq̄d recipiēdo.cō tra quos dē Lu. vi. Mutuū date nihil inde sperantes:vel etiā qui vendūt res suas lōge ca eius ppter dilationē ꝑ si eis incōtinenti solue rent:vt pz extra de vsuris.c.cōsuluit. Similis qui ꝑ promptā pecuniā emunt:& immediate sue dilationē illi eidē a quo emerūt vel alii cōuerso vendunt in cariozi loco ꝑ valet vel valere pōt. Et etiā illi qui recipiūt pign⁹ ali quod vel cōcedunt pecuniā sue predilā aliq̄d vel sue castrū vel super ciuitatē vel sue villam & fruct⁹ eius non cōputant in sorte. oēs tales vsurarii sunt. Octani sunt lusores qui causa lucri ludūt ex auaricia:tales talē pecu niam nō possunt retinere:sed debent eā red dere illum cōtra quem lusit vel expendere vel erogare. Unde nullus qui ludit & pecuniā in ludo lu cratā possidet pōt saluari:sed semp est in sta tu dānationis. ergo q̄cunq; ds ex auaricia & ppter lucrū ludit peccat mortal̄r & si lucrat: infernū lucrat.si vdit celū vdit.Ex quo pz q̄ null⁹ lusor lucrat nisi restituat. Qz quale et quib⁹ restituere teneat.hoc quere aū ser.xii. L. Noni sunt q̄ rem curatā vel raptā emunt vel de rapinis comedūt:& etiam qui a iudeis dona vel munuscula recipiūt tales tenēt ad restitutionē illis qui sunt heredes talium rez. Unde sciendū q̄ omnia illa iam nouem gña hominū tenent ad restitutionē si volunt con sequi peccatorū remissionē. vnde Aug. Pec catū non dimittit nisi ablatū restituat. D Octauū preceptū est non loqueris cōtra pro ximū tuum falsum testimoniū. Proximi q̄ cō tra illū deceptū faciunt:sunt falsi testes & me daces. Pro quo sciendū q̄ falsus testis ꝓmo occidit animā ꝑ suā cū suo falso testimonio. Psal.v. Perdes oēs qui loquuntur mendacium. Secūdo ꝓm negat qz corruptio veritatis est negatio dei. Nam q̄ veritatē negat ꝓm negat. Tertio proximū ledit & dānificat aut in ere⁹:aut in fa ma:aut in corpe cū suo falso testimonio. Et quilz talis bon⁹ hō sic lesus pōt dicere cū ꝓpheta illud ps. Insurrexerūt in me testes iniq̄. Et falsus testis secūm Tho. de aūno peccat mor taliter & tenet ad dāni restitutionē. Secūdi sunt detractores qui famā proximi denigrant & tales sunt peiores furib⁹ & raptoribus. vnde Bern. Tolerabiliores sūt fures q̄ vestes & a lia bona nr̄a dicipiūt q̄ detractores q̄ bonā famā nostrā diffamant:qz melius est nomē bo num q̄ diuitie multe. C Pro quo sciendum q̄ qui falsa crimina imponit primo gra uissime peccat.qz vix remittitur tale peccatū. nō fiere. Nō facilis venia ꝓmissa denega tis.Et rō est qz tenet renocare & famā pri mi restituere:si vult aliam dei cōsequi;si quis tenet restituere rem tqualemunultoma gis famā bonā:sed dicetis. Si quis aliq̄s o cultū peccatū primi manifestat: an sit pec catum mortale? Rn deo si manifestat peccatū primi alicui pzelatī sicut plebano vel ali cui alii ea intentiōe vt hoc pcūm emēdet & am pli⁹ nō fiat hoc bonū & licitū est.vñ de hoc dr in decre. Crimen publicare vbi ꝓdest est me ritoziū.xxii.q.v.hoc videt. Sed si ds aliq̄s o cultū pcūm cōmisit qđ tibi & soli deo cōstat vel paucis hoib⁹ & si hoc publicares aliis in infamādū eum q̄ hoc fecit:peccares mortal̄r licz verū esset qz est cōtra charitatē pximi. Si fili⁹ tuus cui tu reuelasti si ipse alteri eadē in tentione hoc occultū malū reuelat.Lipm ini mando filiū peccat & sic de singulis ascenden do.Q quot pctā ꝓpetrant cū quis in vna ci ta terra vel ciuitate infamat. Dicit & q̄ libēn tes audiūt detractionē graniter peccāt.Ber. Detrahere aut detrahentē audire quid horū dānabili⁹ sit nō facile dixerim.vñ etiā Aug. Nō accomodes aures tuas ad recipiēdū ver ba detrahētis: ne cōcipias mortē in aia tua. Detrahēti & audienti vtriusq; esca est mor tis anime. Unde quilibz inquātū pōt dz coer cere detractores.Exemplū de hoc habet Ie ro.xxi. J. F Tertii sunt derisores qui de rident primū deridendo & subsannādo.Et si libet talis timere dz illud. Subsannās sub sannabit:& deridens deridebit. Circa quod queritur vtrum derisio sit pctm mortale. Ri detur secm sanctū Tho.ii.ii.q.lxxv. Dicit q̄ qñ aliq̄s malum alicui⁹ ꝓpone vel detrec tum vel ludū ponit derisio dr. Et iquidem hoc fiat inquantū malū est parū secm se;sic derisio est peccatū veniale. Sed quādo accipit quasi parū rōne ꝓpone.sic aliquē vi dere est quipendere & tam vilem estimare vt de eius malo non sit curandū: sed sit quasi ꝓpo ludo habendum:& sic derisio est mor tale pctm. Et tāto grauior ꝓto maior debet re uerentia ꝓpone que irridet. Unde grauissimū pctm est irridere deū & ea que dei sunt:sicut beatā virginē et sanctos. Secūdo est grauis derisio parentū:qz in maiori reuerentia sunt habendi. Tertio derisio iusticie & bonoz hoīm per quam etiā holeste bene agendo impedi tur. Quarti sunt discordiam inter homines mi nantes:et isti sunt filii diaboli. vñ Greg. Hi tres vocant filii qui pacē faciunt quia dio sathane sunt filii qui eā perturbant. Qui

ri sunt qui fraudulēter cū primo loquuntur qui hūc mel in ore & fel in corde: & sic primos decipiunt & trahunt. Vñ Dñs. Oñ bonū fatū et in corde malum meditaris. Dicula que in das dño dedit her mihi tu das. Sciendū q̄ aliquis fraudulēter loquitur bonum de alio cruciat q̄ audiens cū loquat oppositum & mala de eodem talis dupl̄ peccat. Primo i seipsum: q̄ fraudulenter loquitur. Secho in p̄ximum cui nititr dare occasionē obloquendi. Septi sunt qui primum quittis & improperii conturbant obiectēdo sibi defectus suos inutiles: vt dicendo tu es fur. vel adulter: vel vsurarius es: vel maḡar: vel tu ibi hoc fecisti: vel ibi sic vixisti & aliter egisti. ꝛc. Vel dicēdo tu es leprosus: vel tu es gibbosus vel scabiosus: et sic de aliis. cū p̄fundēdo mortaliter peccat & rea erit eterne pene. Unde Mat. v. Qui dixerit fratri suo fatue: scilicet cū cōfundendo rea erit gehenne ignis. O cuius tunc reus erit qui dicit tu fur. tu adulter vel latro: & sic de aliis.

Septimi q̄ primū Abis viciosis ad iracundiaz p̄uocāt. Et talis q̄ sic leuiter p̄uocat primum oim peiorē q̄ ille in tali ira p̄mittit siue i verbis maledicendo vel blasphemando: siue i factū pertendo rea erit. Vñ si ille q̄ iratus fuit fratri suo reus erit iudicio: cuius tñc ille reus erit qui nō solum iratus fuit sed etiā primū ad ira p̄uocat. ¶ Nonū p̄ceptū est. Non cōcupisces uxorem primi tui. Superius in septimo p̄cepto p̄hibuit furtū. hic aūt p̄hibet cōcupiscentiā corporis dicens Non concupisces rē. ꝛc. Contra hoc p̄ceptum p̄mo faciūt illi qui deliberato alio cupiscūt rem primi: et oīno pro eadem re laborarēt vt sibi eam auferrēt si possent vel si non timerent suspendium vel hoim confusionē. Secūdi qui cupiscunt in illas res sed ad malum vsum. i. ad peccandū: puta ad vanā gloriam exercendā: vel ad luxuriam ad crapulam. Tertii qui nimio affectu occupāt se cū talibus ita q̄ obliuiscūtur de his que sunt dei & spūs salutis. Decimū p̄ceptū est. Non cōcupisces uxorem primi tui. Ubi p̄hibet omnis cōcupiscentia carnis: sicut in sexto p̄cepto p̄hibuit actū luxurie: sic hic p̄hibet cupiscentiā luxurie. Unde sciendum q̄ cōtra hoc p̄ceptū faciūt tria ḡna hominū. Primi qui deliberate cupiscūt & libenter actū opere ꝑpetrarēt si possibile ipsis foret: vel si nō timerent mundum vel scandalū hoim. Secūdi qui se iuuant & ornāt vt concupiscantur. Tertii qui non cōcupiscūt, nec vellent concupisci: nec actum facere ꝑponūt: sz tamē delectātur in motus delectatiōis cum plena ratione. Et talis motus delectatiōis est peccatum in spāle.

¶ Sermo.cxliiii. De nouē peccā alienis.

AB alienis parce seruo tuo. ꝓs. xviii. Ubi sciendū q̄ nouem sūt peccata aliena quoz si peior in uno in morte deprehēsus fuerit sic dānatur sicut ꝑpter p̄tā ꝓpria. ¶ Quoz primum est iussio. i. quando quis iubet alterum peccare. Verbi gratia. Sicut dñs qui iubet famulum: vel pater qui iubet filium: & dña q̄ iubet famulam her facere q̄ sunt cōtra charitatē dei et p̄ximi: sicut rustici q̄ iubent famulos suos dū na inferre primis cum peccoribus suis in graminib⁹ vel segetibus: vel cētā dña que iubet ancillam ad p̄iatum alterius ire & ibi gramina recige: quod tñ cognoscit esse grauosum tatem illi⁹ cuius est p̄ātū. Et si nō nisi vnuz pannū pleni gramine⁹ ancilla ex illa dūa recepisset dña obligaret ad satisfactionem.

Item mechanici qui iubent suos famulos in fide liter laborare sua artificia. sicut panniti ces qui iubent pānos nimis extense leuiare distendere. sine extrahere. Et caupones q̄ iubēt familiā suā meminas cū vino nō de bite replere. Silr sartores. lusores. & pictores q̄ iubent seruos suos infideliter laborare & parētes q̄ iubēt filios & filias choreizare. sic & alii q̄ dedi iussisti qđ ē extra charitatē dei & proximū in isto reus es & dānaberis cum filio qui hoc ꝑpetrauerit ex iussu tuo. vñ Deu. xviii. Sicut pena seruus cum dño afflictus est. Sz queriz vtrū etiam tales teneant ad restitutionē. Videtur q̄ sic. q̄ de ꝓbabiliter creditur esse rei oblationē vel damni vel noxe sue factū posse ratū habuit: alr non.

Decim peccatū alienum est consilium. Quicunq; ergo alteri malum consuluit siue suo seruo siue suo superiori: siue pari: vel cuicunq; alii dānabitur cū illo q̄ oge gessit. Vñ peccant mali consiliarii dūoz qui suadet guerras: rapinas: & exactiones vel alii qui suadet fornicatiōes: vel furta & hmōi. Sicut quidam dat consilia vnde damni grauis inferri: vt nouas telonea instituere vel antiqua augmentare: vel etiam exactiones & tributa pauperū augmentare seu aggrauare. Item qui tumultuosis ciuitatib⁹ dant consilia ad nouas institutiones ad dānum pauperū & communitatis: tales rei erunt omniū illoz peccatoz que ex consilio eoz ꝑpetrata sunt vel in posterū ꝑpetrabunt: & eozum pena accidentalis semper augmentabitur vsq; ad nouissimū diem. Et ꝓ

derelict. Ergo quilibz pceauere sibi debz ne det cōsiliū malū vel doctrinā malā: qz talis coā deo homicidā reputabit. vñ Aug. super Joh. Homicida diabol⁹ dr: non q gladio aut matus vel ferro cinctus ad holem veniat: sz qz malū verbū seminat. Noli ergo facere hoc micidā mala fratri tuo q̄ndēdo. & mali cōsiliarii sūt sicut diabol⁹ q semp malū suadet: & qz sūt sibi silles in culpa q̄e erūt ei silis in pena. Sed boni consiliarii sunt sicut angeli dei qui semp suadēt hoi qđ bonū & vtile est sibi & etiā ea q̄ sunt pacis: & ideo merito cū angelis vitā eternā possidebūt. Sciendū q mali cōsiliarii vt frequēter turpiter mouiūt: vt pz de ꝓncipib⁹ qui dederūt cōsiliū q̄ra Danielē ꝓphetā vt ille mitteret in lacū leonū: qui postmodū q se in lacū sunt missi a leonibus denorati. Eccl. xxvii. Laciēti q̄siliū nequā timū fuq ipsū devoluet. Tertiū petiū alienū est cōsensus. Cū ds ex corde diligit malū qđ alter facit: imo & fauet sibi in hoc. tales etiā digni sunt morte: qz nulli placere dz illō qđ deo maxime displicet. hoc est petiū & iustitia ergo si nō iussiti vel nō cōsuluisti sed solū cōsensisti ad mala facienda q̄ sine tuo q̄sensu nō fuissent ꝓpetrata reus eris oim peccatoꝝ illoꝝ: & ꝓterea dānaberis cū facientib⁹. Ro. i. Digni sunt morte nō solū q̄ faciūt: sz etiā q̄ cōsentiūt facientib⁹. verbigrā. Tu nō iubes aliquē ludere nec q̄iuis sed solūmō cōsentis in hoc: reus eris. Filii pater & mat nō iubēt filiū vtilitā chorizare sed q̄sentiūt: in hoc rei erūt. Ergo q̄ūq̄ pōt alicui ciuitati vel cōitati sz nō iubeat mala facere nec q̄iuat: sz solū cōsentiat malefactorib⁹ & q̄mittit fieri mala: vel ꝓpter lucrū tpale: vel ꝓpter timorē humanū vel ꝓpter timorē: re⁹ erit oim malorū que sub dño eius fiunt. Unde Hab. vi. Judicū durissimū fiet his q̄ pesunt. Hoc aduertere deberēt q̄ lusores fouēt in domib⁹ eorū: vel in suis ciuitatib⁹. & sic de aliis malis q̄ sine q̄sensu eoꝝ fieri nō possent. ¶ Quartus petiū alienū est adulatio. et rei in hoc sūt illi qui petiū cōmendāt illoꝝ qui male faciūt & q̄ dānabūt. Nā q̄ ita laudāt vel adulant malefacientib⁹ rei sunt quodāmodo sicut illi q̄ petiā perpetrāt. Pro quo sciendū q vitia per adulatores iā in pñti tpe arctiorē sibi vsū nota. Nā superbia vestitū: cingulorū calceorū & oim exteriorū gestorū: ab ipis honestas est nūcupata vt dicēdo q̄ bñ decorat te illa tunica & bñ decorat te illud pelliū: vel q̄ pulchre incedis in tali veste. Et in hoc q̄ imitant inferiorū in superbia extollēdo se sup alios in hoc cōmendant quod est valde nociuū & dz ꝓhendibile. quia christus dicit in euāgelio. Qui se exaltat humiliabit. Secundo auaritia notatur gulēdia: vt cum ds die noctuq̄ ocibus viribus laborat pro acquisitione rerū tēporaliū sine iuste sine iniuste: vel quocūq̄ modo ipse pōt: sine sit cum deo sine non minime curans: oēm sollitudinē adhibens quō tēporalia possit cōgregare: & cū tāta auiditate q nūq̄ satiat. Et in hoc cōparat infernus. Aug. ad quendā comitē. Auarus iferno est similis. Infernus enī quātocūq̄ deuorauerit nūq̄ dicit satis est. sic & si oēs thesauri cōitatis perirent in auaro nūq̄ diceret satis est. Et talis ab adulatoribus nō notat auarus: sz pudens. Tertio dissolutio socialis cōuersitas est notata: vt cum ds ꝓformat se aliis indifferēter sine in licitis sine in illicitis: sine in bonis sine in malis: sicut in chorizando. saltando. & ludendo. & sic de aliis. talis ab adulatoribus nō nominat dissolut⁹: sz socialis sine soci⁹. Talis qui sic se conformat aliis in malis & illicitis postmodū habebit societatē cum demonib⁹ et damnatis & carebit societate dei & cum sanctis. Quarto astutia ab ipis adulatoribus pudentia notatur: vt sz qñ ds est astut⁹ in mercātiis & in aliis suis negociis: & lucratur mentiendo & decipiendo primos: sine cui⁹ mentis adinuctiones inauditas inuenit vt sic ꝓximos decipere possit. tales ab adulatoribus huius mūdi pudētes notantur. Unde Luce. xvi. Filii huius seculi sunt pudentiores filiis lucis in generatione sua. Quinto lata cōscientia libertas animi nominat vt cum quis sine timore dei viuit nichil curans nec timens nec in cogitationib⁹: locutionib⁹ sine in operib⁹ sed sine omni timore dei peccata q̄ delectabilia sunt carni perpetrat. Talis enim bene ab adulatoribus notat. De quibus dicit dñs Luce. vi. Ve vobis qui nunc ridetis. Septa garrulitas affabilitas nominātur vt cum ds est garrulosus sine vir sine mulier et scurrilia verba ꝓferens non curando vtrum deū in hoc offendat. tales nominātur ab adulatoribus solaciosi. In quibus aliqui multum peccant concitando: sz homines annosos ad iocunditatē ad impatientiā & ad blasphemiā. qui alb ex natura & ex senio mirabiles sunt & impatientes: & in quocūq̄ tales cōmoti sic peccant redundant in eos qui concitauerunt illos. ¶ Et viterius habemus videre quomodo virtuosi deridētur: quia ꝓmo quādo quis est abstinēs & vult viuere in paritate & dñs in necessariis ēstentatur: & bibit cerui-

bi bene posset bibere binu; talis parcus et
enarus notatur. quasi non audeat vti de bo
nis sibi cōcessis. cum tñ talis non ꝑpter par
citatē: sed ꝑpter dñi hoc dimittit: quia scit se
alle redditurū rationē de omnibus creaturis
quā aliis vsus sit. vel etiā ideo in abstinētia
vult viuere vt pauperib⁹ eo melⁱ⁹ possit sub
uenire. Secundo si quis diligit humilitatē
exēplo xpi qui dicit. Discite a me: quia mi
tis sū & humilis cōde. humilitatē studet ser
uare in verbis & factis & vtinā caueret sem
balum timēs illud dictū xpi. Mat. xviii. Ve
homini illi p quē sit scādalū. talis ab amato
ribus hui⁹ mūdi hypocrita notatur. Tertio
maturitas sēz cum quis matuee incedit in ver
bis & factis cautā lentitatē mētis ostendere. ta
lis maturitas amaritudo notatur. Quarto
quies deuotionis: vt cū quis vtinā expelle
re extraneas occupationes: & deo quietum et
tranquillū cōz offerre. talis quies deuotōis
pigritia notatur. Quinto simplicitas. cuz ds
dicat ꝑ prophetā in simplicitate cordis querit
deum: & dicit dictum xpi studet simplicitatē
columbe ostendere. talis simplicitas stulticia
nominat. & talis ab amatorib⁹ mundi deri
detur. Job. xii. Deridetur iusti simplicitas.
Sexto timor dei stricta conscientia notat sēz
cum quis timet deū & nō vult deum offende
re in dictis nec in factis. Septimo fugere pu
blicam et malam societatē: singularitas no
minat: vt cum quis vult sibi precauere a ma
la societate aduertens illud dictum. Ho. Cuz
sancto sanct⁹ eris. & cum electo electeris. ta
lis dē singularis: vel dē pertoz primi. Octa
uo cum ds querit iusticiā & exigit: tunc auste
rus & impatiēs notatur. Nono cum quis est
bone cōuersationis: & ꝑterea diligit ab hoī
bus sic adulatoz notatur. Decimo si ds in
formationi & correctioni primi intēdit pre
sumptuosus nominatur: et sic de aliis. ¶
Quinto ꝓximi alieni est verecundus. Sicut sūt
qui sunt de censoribus malefactorū: & ad quos
malefactores habēt verecundiā. Ergo si potes
es & in municipio tuo vel castro tuo tueris ea
ptores cū suis capinis re⁹ eris olim illoz ꝑ
uisoz. Si es receptoz hospitū & receptis in do
mū tuā hoīes nō bonos: & administras eis ci
baria illicita et ꝓhibita. c. i. quadragesima la
ticinia cum alij sunt sani & fortes et ꝑmit vti
ibo quadragesimali & tu haberes eis admi
nistrare cibū quadragesimalē: cz ꝑpter lucrū
administrās eis quicqd deliderāt: cibū ꝓhi
bitū ab ecclia: verbigra. Sicut certum est q
in quadragesima in vna quarta feria in qua
etiam fuit dangeria & cum hoc fuit vigilia ma
thie apli & pisces fortes: tamē et eosdem vti
sunt de lacticiniis & alijs habuissent sufficien
tiam de cibis quadragesimalib⁹? In quo nō
modicū peccāt tam comedētes & etiam illi q
administrāt ꝑpter lucrū tale eis talia fre
quia. Et si aliqs hospes diceret. vide ne ipi q
ad me. Rñdeo q ex charitate dei & ꝓximi obli
gamur ꝓmouere primū in his que sunt salu
tis & nō eis administrare occasionē peccandi
Item si es pincerna & hospitio recipis malos. l.
iniquos: blasphematores & lenones qui cū me
retricib⁹ peccāt quas secū ducūt que nō sunt
legitime vxores coz. & hoc satis ꝑpter lucrū
tale rem⁹ eris olim pdoz illoz. Hec patet ex
milias qui tenet tumulū & tumulū tumuli pe
cantes in sua domo rem⁹ erit illi⁹ peccati: & ꝓ
uiter quicqd in domo cōmittit qđ est contra
deū ab his quos hospitio recipis scienter ei⁹
tu rem⁹ eris. ¶ Exemplū de his q hospi
tio recipiūt malefactores ꝑpter lucrū. Legit
q quidā tabernar⁹ ꝓpinās vinū oēs tā bo
nos q malos hospitio recepit: & permisit eos
in domo sua ludere: choreizare. blasphemare.
inebriari. lenones & meretrices intimi pec
care: & alia multa mala ꝓmisit fieri in domo
sua ꝑpter lucrū tale. Semel vna die dū ita
cum vinū de cellario portaret & ante ianuā
exportaret hospitib⁹ extra domū sedentib⁹:
quia dom⁹ plena erat hospitib⁹ ecce ventus
turbinis cū violēter rapuit: & sursum in aera
leuauit in conspectu totius populi. Et cū sic
a demonibus leuaretur clamauit compūcto
corde. O deus quid fiet de anima mea. Tunc
demones gestierunt cadere in vno campo su
per agrum vnum dicentes. Quia oblitus es
omniū trāsitoriorū & coppositi ꝓpūi vite. ꝑo
tis. filioli: atq; amicoz tuoz: & deum solum
ꝓpo alia tua cōpuncto corde rogasti. ideo non
possum⁹ te vltra ducere. q; ipse non vult q;
mittere nostrā in te exercere voluntatē. eo q
compuncto corde inuocasti eum. & si hoc non
feisses cum corpe & alia te ad infernū duxis
mus. Et hoc dicto disparuerūt & postmodū
inuentus in campo exportatus est ad domū et
per aliquos dies decubuit. Et postq; conua
luit se emendauit & tabernam amouit: & am
plius nūq; permisit aliquem in domo sua la
bere vel blasphemare vel choreizare sine alia
mala exercere.

¶ Ser. cxiv. & est ꝓtinuatio ꝑcedētis ope.

ABscōde me meis mīsa
meis ab alienis parce seruo tuo.

ps.xviii. Quantū ad secundā partem precedentis sermonis hic dicendū est de aliis quantuor peccatis alienis. ¶ Unde dicendū q sextum peccatū alienum est. Participatio in peccatis alienis. Cum quis partem in lucro peccati hꝫ: q ꝓ ꝫō etiā ꝫ pariē habebit in pena: vt qui sciēter emunt rapinā vel furtum: vel inde comedūt et bibunt: tales tenent ad restitutionē in tanto quāto de illis rebus vti sunt: vt si sex vel octo comedissent vnū pullū furtiue ablatum quilibꝫ tenet restituere suā partem. Similr intelligendū est de his qui a iudeis dona ꝫ munuscula receperūt: qz tales tenent restituere nō ipsis iudeis sed ipsis a q bus ipsi iudei per vsurā extorserūt: si habēt noticiā eorꝫ. Si aūt nō hnt noticiā illorꝫ tūc restituere debēt sēm cōsilium sui cōfessoris vel pauperib⁹ vel ad alios pios vsus. Itē dicendū de lusoribꝰ ꝫ de his qui bona ꝫ iudeꝫ acquisita recipiūt. Nam nullus dz cum lusoribus bibere nec comedere nec ipis pecunias ad ludum accōmodare: nec etiam denarios istos quos ad lumen exponūt recipe. Sicut hii qui qñ cōburūt lumina ꝓno denario recipiunt bñ aliqñ quattuor denarios in recōpensam: tales oēs tenent ad restitutionē secundū cōsiliū sui confessoris. Item iudices ꝫ reipublice quidentes qui ꝑmittunt panes ꝫ vinū minorari ꝓpter suaꝫ lucrū tale et oēs alii qui participāt quocūq modo scienter in lucro peti: vt vxores ꝫ pueri res iniustas sciēter hereditātes ꝫ pllectes. Unde legit in Daniele. c.xiiii. q tam vxores ꝙ filii sacerdotuꝫ helis a rege cōbusti sunt. ¶ Septimū peccatū alienuꝫ est. Cum qs mut⁹ est in peccato qō corripere ꝫ coꝛꝛipere tenet. Unde qbus de⁹ cōmisit subditos: vt prelati ꝫ patrib⁹ familias tenent. Unde legit de sacerdote hely. i. Reg iiii. Qui nō correxit filios suos iniquē agētes: vel qz tepide correxit eos. iō punitus est hic ꝙ morte tale: qz fracta cervice cecidit de cella retrorsuꝫ ꝫ expirauit: et iō si in interim defecdit nō inuenio aliā cām: nisi q filios suos non correxit: ꝓpter qō dns a subitanea morte eū interfecit. Unde cū filii a parentibus ꝫ latei a prelatis suis coꝛꝛipiūt nequaꝙ indignari debēt. Nā pēes ꝫ prelati ad hoc tenent: nā est eis dānabile. vñ Ezech. iii. Si dicente me ad impiuꝫ morte moꝛieris. s. ꝙ tua superbia: luxuria: luxuria ꝫ tu nō annūciaueris ei neq; locut⁹ fueris ipse si in iniquitate sua moꝛiet sanguinē eiꝰ de manu tua requiram. Nā ola peccā que prelati pñt corrigere ꝫ nō corrigunt: ipis imputabūt: ꝫ ꝙ eisdem dānabūt. vñ Sap. vi. Durissimū iudiciuꝫ fiet his qui preſunt. ¶ Ex quib⁹ ꝑz ꝙ si cōfessoꝛ ꝓpter cōtentē redarguit: nō ꝓpterea indignari dz qz cōfessoꝛ ad hoc tenet: qz bon⁹ confessoꝛ potius debz duos vel treꝫ bñ expedire ꝙ decem negligēter: qz nō est reddituꝰ rōnem de numero cōtentiū vtrū pauꝰ vel multos audiuerit: sed qualiter eos expediuit ꝫ absoluit. Si autem cōfessoꝛ ꝓpter lucrū tēporale negligēter expedit ꝓtentes grauiter peccat qz sēm doctoꝛes qui sciēter absoluit aliquē quē coꝛā deo ꝓbabiliter estimat vel scit non esse absolutū ipso facto peccat mortaliter. Mittant ergo confessoꝛes quō absoluant pōpolos hoies qui non intendūt dimittere suam superbiam: immo ipso facto offēdūt suam superbiā in vestib⁹ ꝫ in scissuris vestiuꝫ. in longitudis. ꝛc. Et sic etiam intelligit de aliis peccatis qui ostendūt ꝓbabilia signa ꝙ nō habēt firmū ꝓpositū abstinendi a peccatis: vt publici foꝛnicarii ꝫ adulteri ꝫ cōcubinarii qui communas in domo secum tenēt: nec a se intendūt eas remouere. Similr vsurarii ꝫ lusoꝛes ꝫ falsi mercatoꝛes q nolunt restituere sēm consilium sui cōfessoꝛis. Similr ꝫ superbi choꝛizantes ꝫ toꝛneamēta exercentes qui seruant adhuc illa ornamenta in quib⁹ peccauerūt. Si hoc est cuidēs signū tales nō firmiter intendūt desistere ab illis peccatis: qz si iam relinquerent illa ornamēta quib⁹ non vtunt nisi ad peccandū: tunc in futuꝝ oꝛꝛteret eos sibi alia ornamēta superbie ꝓpeꝛare. Unde vꝝ ꝓnitēs nō solū ponit peccata: sed etiā occasiones peccꝰ: ex hoc in illis apparet qui veraciter conuertūt ꝫ hnt firmū ꝓpositū se emendandi: qz tales abiciūt habitū superbie capucia magna ꝫ criminalia ꝫ pepla cum quibus peccauerūt. ꝫ sic de aliis. ¶ Octauū peccatū alienū est petis nō obstare: ꝫ hoc spectat ad prelatos ꝫ pōdes. Unde prelati ꝫ dñi ꝙ subditos suos nō coherēt: ꝫ dimittūt eos dānapaupib⁹ inferre: pullos: ancas: pecora auferre. fruges eoꝝ equis in pabulum graminare facer⁹ hoꝛtoꝝ ꝫ vineaꝝ furari vel vi rapere. vel etiam pauꝑes vituperare. mutare. lederiridere ꝫ male tractare. ꝫ non ꝓpbibēt ꝓpterea dānabūt. vñ Ezech. iii. dicit dns pastoꝛis. Nō ascendistis ex aduerso: nec opposuistis vos murū ꝓ domo israel. ꝛc. Diuersi sūt rectoꝛes ad hoc statuti sunt: vt vnusquisq; terrā sibi subiectā in pace teneat. Et si forte ipse rectoꝛ vel prelat⁹ nō spoliat subditos: tñ nō restituit spoliatoꝛib⁹. Et si esset terra ita amplia sicut vltra mare ola peccā que fiūt in ea ꝙ

ruptores quib⁹ resistere posset ⁊ non resistit
tunc ⁊ oibus illis reddturus est rationē co
ram deo. Nā si p̄lātes possunt phibere ma
la ⁊ nō faciunt dānabūt. Item vos ꝙ vel que
quittis filios vxos vel filias turpia vba lo
qui ⁊ mala ꝓpetare. ⁊ videt ⁊ nō phibetis ⁊
vos paterfamilias familiā vestrā: et vos
iudices potentes subditos vestros: si impedi
re potestis talia ⁊ non facitis: etiam si aliud
malum non habueritis ꝙ illud solum: dānā
bimini. Nonū pcā alienus est. Nā manife
stare pcā hominū vt ab illis que pōt ⁊ debet
⁊ tenet cozrigere cozrigātur. Unde quilib
q̄ scit periculū alioz ⁊ alios non auisat ⁊ p̄
munit sine sit in cozpe sive in rebꝰ sive in ani
ma: cum tamē deus posset eos p̄munire dam
ni censerit si non fecerit. Sic similr si tu scis
aliquem peccare ⁊ posses hoc manifestare vt
impediret ⁊ manifestaret si nō fecerit cr⁹ eris
Item si tu scis res futuras circa aliquē rete
tas iuste ⁊ nō vis domino rei intimare: vt
exinde suā rem rehabere ⁊ recuperare possit:
cum tā hoc licite cōmode possis: reus eris co
ram deo illi⁹ peccati ⁊ dāni. Item si videris
aliquē alteri damnū inferre in agro sive in
pato sive in hozto: ⁊ cum clamares ad eū
idem foztalis cellaret in dāno inferendo: si cō
tempseris vel neglexeris hoc facere in subiti
dium dño tuo: tunc eius es cozā deo. Ḥi ali
qui dicit cum aliqua fieri vident. q̄d hoc ad
me ptinet. Ā fideo qer p̄cepto fraterne cha
ritatis quilibz tenet p̄uenire periculū sui p̄
simi in cozpoze ⁊ in alā: cum hoc cōmode pōt.
Explum. Si videres cecum trālire circa fo
ueam ⁊ non p̄munires eū. si caderet in foueā
⁊ moreret homicida filius esses cozā deo. Ite
cum in sinodo p̄cipit cibus in eadem paro
chia existentib⁹ vt manifestēt crimia publica
ad cozrigēdū ea qō q̄dā nō curāt: ⁊ ō misera
biliter seipos dānant. Ergo quicūq; eā ꝓxi
mitatis vel familiaritat: vel eā lucri nō ꝙ
deret petā qō ꝓpendū esset scām tuā sp̄m
nā ꝓmitteret ⁊ graviter peccaret. Ite q̄cūq;
sciret hereticū vel phitonissam: ⁊ non p̄deret
moztaliter peccaret: qz melius est tales cozru
ptores fideī ꝙdere p̄elatis ecclie. q̄diu val
de in pane ⁊ aqua ieiunare.

¶ De articulis fidei. Sermo.cxlvi.

OMnis qui viuit ⁊ credit
in me non moziet in eternū. Joh.xi.

Sciendū q̄ fides frequēter est p̄dicā
da fidelib⁹: ⁊ etiā ab eis diligēter custodien
da: qz fides est fundamentū oīs boni. Apl̄s i.
Cor.iii. Fundamentū aliud nemo pōt pone
re p̄ter illud qd positū est qd est ihesus xp̄s
.i. fideles ihesu xp̄i vā Aug. Fides est bonoꝝ
oīm fundamentū. Fides est humane salutis ini
tiū: sine hac nemo ad filiozꝫ dei numerꝫ gue
nire pōt. Hebr.xi. Impossibile est sine fide pla
cere deo. Ergo vt deo placere possim⁹ debe
mus habere fidē rectā integrā ⁊ firmā. Quia
iustus ex fide viuit. Hos
igitur ex quo de fide ecclesie loqui cepim⁹:
tunc est notādum q̄ in symbolo apostoloꝝ
sunt.xii. articuli fidei: ꝙz numerū.xii. apl̄oꝝ
a quib⁹ ꝓpositū est. Nā apli cōgregati fecerī
plerūq; .xii. articulos fidei in p̄mo cōilio. de
quo habet dct. xv. Cui⁹ ꝓmā diffinitio tunc
data q̄ bñ peteū. Et est sciēdū q̄ beat⁹ pau
lus nō habet ibi: qz q̄ tunc nō fuit electus in
apl̄m: nec etiā ipse erat vn⁹ de numero duode
nario. Et p̄mus articulus ptinet ad patē: ⁊
lex ptinēt ad filiū. ⁊ duq; vltimi ad sp̄m scm.
Ꝙo quo notandū q̄ nullus dubitare debet
quilibz xp̄ian⁹ tenet credere trinitatē ꝙsona
rum: ⁊ vnitatē essentie diuinē: nec tā curiose
scrutanda est beata trinitas sed simplr cre
denda. Ber. Scrutari hanc temeritas est: cre
dere pietas: nostra vita eterna. Quā beata
trinitas multiplr ꝓbet. Hoc querē ante scr.
lxv. O altitudo. ⁊c. Ꝑ aliquē sciendū q̄
istos.xii. articulos fidei quilibz hō tenet cre
dere: ⁊ si in vno articulo erraret nec firmē cre
deret talis esset in statu dānationis: qz absq;
vera fide null⁹ saluabit. Marci.xvi. Qui nō
crediderit ꝙdēnabit. Et iusq; quilibz hō cū
ad annos discretionis puenerit tenet addi
scere ōem dñicā salutationē angelicā: et
symbolū apl̄oꝝ: si vult accipere sacramentū
eucharistie. Et p̄mū articulū posuit beatus
petrus dicens. Credo in deū patrē oīpotē
creatozē celi ⁊ terre. i. scīs Aug. Creatozē om
niū rerū visibiliū ⁊ inuisibiliū. Circa hūc ar
ticulū dicunt manichei: visibilia esse creata
a p̄incipe tenebraꝝ: inuisibilia vero a deo.
Que hereſis odibilis est deo ⁊ hoib⁹ ⁊ oibus
creaturis. Deo. qz talis hereſis deo suā omi
nē minuit: dum visibilia eius dñiū et⁹ sub
strahit. Hoibus. qz cōtumeliā eis facit cum
ex parte qua visibiles sunt diabolo eos attri
buit. Immo talis hereſis dehonestat ꝓsviti
biles creaturas dū eas dicit et a diabolo cre
aturas. Ex quo pt⁹ q̄ quilibz xp̄ian⁹ de fir
miter deum credere esse creatozē omniū re
rum visibilium ⁊ inuisibiliū et q̄ non est ali
quis vermiculus in terra ⁊ a deo sit creā
tus. ¶ Item sciendū q̄ ex cōsideratione

ali⁹ articuli homo dirigitur ad tria. Primo ad gratiarū actiones. Quia ex quo deus est creator omniū creaturaꝝ certum est q̄ quic̄quid summus vel habemus q̄ hoc a deo sum⁹ vel habemus.i.Cor.iiii. Quid habes qđ nō accepisti ꝑa. Dñi est terra ⁊ plenitudo ei⁹. Ex quo ois a deo habemus tunc merito tenemur ei gratiaꝝ actiones referre. ꝑa. Quid retribuā dño ꝓ omnia que retri.mihi. vñ Christ. in ser. Liberalissim⁹ est de⁹: ꝓta tibi largit⁹ est ad sustentationē: ꝓta ad eruditionē: ꝓta ad correctionē: ꝓta etiam ad delectationē. et hec ois g.:atis dedit. Secundo inducimur ad bene vtendū rebus creatis. Nam creaturis debemus vti ad hoc qđ create sunt. sunt aūt create a deo. Primo ad gloriā dei. Prouer. xvi. Universa ꝓpter semetipsum.i. ad gloriam suā operatus est deus. Secđo creature create sunt ad vtilitatē hois. ergo vti deberem⁹ creaturis ad honorē dei ⁊ ad vtilitatē ꝓpriam. Heu plures sunt q̄ nō regratiant deo de creaturis suis: imo sepius abutunt bonis dei. vñ Aug. de ci. dei. Quisq̄s bñficia dei non videt cecus est: nec laudat ingrat⁹ est: quisq̄s reluctat in laudando insan⁹ est. Sciendū etiā q̄ illi multū timere dñt qui male vtunt creaturis et donis dei: q̄ de his districtū reddituri sunt rōne. vñ Christ. sup Mat. In die illa nichil est qđ credeam⁹ vbi celū ⁊ terra: aqua sol ⁊ luna. dies. noctes. ⁊ tot⁹ mūdus stabūt ad testus nos in testimoniū peccatoꝝ nostroꝝ: ⁊ si oēs tacerēt tū cogitatiōes nostre ⁊ ipa opera nra aduersus nos stabūt ad oculos nros accusantes nos coram deo dicēte apli. Rom.i. Cogitationes inuicem accusantiū. ꝛc. Tertio inducimur ex illo articulo ad cognitionē humane dignitatis: q̄ de⁹ oēs creaturas creauit ꝓpter hoiem ⁊ subiecit eas hoi. Gen.i. Dñabimini piscib⁹ maris ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ vni. ꝛc. ꝑa. Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ oues ⁊ boues ꝛc. Est ergo hō tāte dignitatis q̄ dz pelle oib⁹ creaturis ⁊ subelle deo. D Secđ articuli posuit Joh. euāge. dicēs. Et in iesum xp̄m filiū dei vnicū dñm nr̄m. Credere enī debem⁹ q̄ iesus xp̄s est vnigenit⁹ ⁊ ver⁹ filius dei. ⁊ q̄ fuit ei⁹ patre eternalr: ⁊ q̄ est alia ꝑsona a patre ⁊ q̄ est vni⁹ nature ⁊ substātie cum pre ⁊ est patri illis ⁊ coetern⁹. vñ Joh. x. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. i. secđ⁹ diuinā dei. ⁊ pater maior me est. i. secđm humanitatē. Sequit dñm nr̄m. Ubi sciendū q̄ libēter debemus hāc xp̄m q̄ dño ꝓpter duas conditiones. Prima q̄ est nobilis. Luc. i. Ditissimi filius. ꝑa. Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis ei⁹ non est finis. Secunda q̄ unctus. ergo ago⁹ nolatur. Jo. i. vbi dicit Johannes baptista. Ecce agn⁹ dei. unde etiā Esaie. xl. Et quasi agnus coram tondente se obmutescet. Tertio q̄ potis ad gregendū ⁊ liberandum nos a malo. ꝑa. Dñs ꝓtector vite mee a quo trepidabo. Quarto: q̄ nos creauit ꝑa. Ipse fecit nos ⁊ non ipsi nos. Iustus nos redemit ꝓprio sanguine suo. Apocal. i. Cor. vi. Empti enī estis ꝓcio magno. Quito q̄ lingua est ad remunerādū seruos suos. Aug. li. xxii. de ciui. dei. Ipse de⁹ erit finis desideriorum nr̄oꝝ q̄ sine fine videbitur: sine tedio amabitur: sine fatigatione laudabitur. Jā Aug. in eodē lib. Qđ deus preparauit diligentibus se fide nō capit: spe nō attingit: charitate nō appetit. dū desideria ⁊ vota trāsgreditur: acquiri potest: estimari non pōt. ¶ Tertiū articulū posuit Jacobus maior frater Johānis euāgeliste. qui ambo fuerūt filii zebedei dicens sic. Qui conceptus est de spiritu sancto natus ex Maria virgine. Ubi sciendū q̄ non solum est necessariū xp̄iano credere filium dei: sed etiam necessariū est credere eius incarnationē per quam nobis visibilis apparuit Baruch. iii. Post hec in terris visus est et cum hominib⁹ conuersatus est. Queritur hic quomodo incarnatio xp̄i facta est. Respōdeo Dicēte angelus gabriel fuit missus ad beatam virginē Mariā: vt habet Luce. i. ⁊ ipa dicta maria credidit ꝛconsensit tunc spūs sanct⁹ influxit in eam ⁊ sanctificauit ⁊ fecundauit eam ⁊ formauit in instanti de purissimo sanguine virginis marie: vel vt alii dicūt de purissimis eius honorib⁹ corpus xp̄i ⁊ in eodem instanti in quo formatū est corpus creata est anima ex nichilo: ⁊ hec in eodē instanti coniuncta est corpori organizato. Et ista duo scz corpus ⁊ anima simul mox fuerūt diuinitatis vnita in filii dei ꝑsona. Et q̄ dicit de spūsancto conceptus q̄ hoc excludunt carnales cōcupiscentie. Unde canit in hymno. Non ex virili semine sed mystico spiramine verbū dei factū est caro. Qui spūsanctus sēcđm henric. de vzi. sup symbolum istā cōceptionē mūdam ab omni peccato reddidit qđ nunq̄ factū est in aliquo puro hoie. Licet enī alii sint sine peccato ⁊ sanctificati in utero matris sicut beata virgo maria. Johānes baptista. ⁊ Hieremias. tū in peccato originali sunt cōcepti: ⁊ secđm cōmunem seminalē rationē traxerūt ab adā. xp̄s aūt nō solū nat⁹ est: sed etiam cōceptus fuit sine peccato a spūsancto. Ipse solus redemptoris esse esse sine peccato.

Item sciendū q̄ quis tota trinitas operata sit

incarnatione xpi: qz oēs tentatis ab extra sunt indutisa:ñ solus ihc xp̄s incarnat⁹. vt dicit beat⁹ Aug⁹.de fide ad Petrū ⁊ Aug⁹. ponit tale exemplū. Si tres puelle tenerent vnā tunicā:⁊ vna ex illis illam indueret:nūc illa indutio fieret a tribus puellis:ḡ cū nō sit vna earū solū induretur. Et alius doctor ponit tale exēplū.Si tres.S.Petrus Johānes ⁊ Andreas simul agerēt rubricando antiquā rubricatio andree fieret ab his tribꝰ sīmul attā solꝰ andreas rubricaret. ¶ De quō Nat⁹ ex maria virgine. Circa qđ notādum ḡ gliosa virgo maria virgo cōcepit:virgo peperit:⁊ etiā post partū virgo remansit. Querit hic quare xp̄s nat⁹ fit de vīa virgine maria.Rñdet scōm Henr.de vri.q triplex est stat⁹ humane nature.s.coniugalis vidualis:⁊ virginalis.Primꝰ bonꝰ.secūs melior.tertiꝰ optimꝰ. Quicqđ aūt optimū est deo attribuit: ideo quenies fuit vt de virgine nasceret.Et in hoc etiā ostēdit xp̄s excellentiā statꝰ virginitat.Aug. Vnius virginis sancte partꝰ olim sanctaꝝ virginū est decus.Secūs scōm alium doctorē.Per eā virginē facta est gditio.sic cōuenies ḡ virginē Mariā facta est reparatio.Vñ cantā Paradisi porta ḡ eā cunctis clausa est.⁊ ḡ virginē mariā iterū patefacta est.Tertio vt veritas ꝓphetie adimpleretur. Esa.vii. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filium. ¶ Quartū articulū posuit andreas dicēs. Passus sub pontio pylato:crucifixꝰ mortuꝰ ⁊ sepultꝰ. Ubi sciēdū ḡ sicut credere debemꝰ incarnationē filii: ita necessariuꝫ est credere passionē ⁊ mortē eius:qz scōz Greg.nihil nobis prodesse potuit nisi redimi potuisset.Ubi aduertēdū est circa passionē xp̄i.Primo qꝰ passit.Rñdeo. dei filius summe bonꝰ ihesus xp̄s marie filiꝰ.Secūo quos qualia passit.Rñdeo passit in rebꝰ exteriozibꝰ spoliationē:qz i cruce nudus pependit: nec hausit aque habuit. In corpe amarissimā afflictionē ⁊ dolorē:qz a planta pedis vsq ad verticem capitis non fuit in eo sanitas:i alia maximā tristiciā.Vñ dixit.Tristis est aīa mea vsq ad mortē.Tertio a quibꝰ passit.Rñdeo a ꝓncipibꝰ ⁊ ministris ⁊ iudeis ⁊ gentilibꝰ.ps. Quare fremuerunt gentes ⁊ pplī meditati sunt inania. Astiterūt reges terre ⁊ ꝓncipes cōuenerūt in vnū aduersus dīm ⁊ aduersus xp̄m ei⁹.Quare passus.Rñdeo qꝰ ꝓpter pctā nra ⁊ salutē nrā. Esa.liii. Ipse aūt vulneratꝰ est ꝓpter iniquitates nras:⁊ attritꝰ ē ꝓpter scelera nra.Quinto ād coegit eū.Rñdeo maxima caritas quā habuit ad nos.Apoca.i.Dilexit nos et lauit nos a pctis nr̄is in sanguine suo. Rom.v. Cōmendat deus suā charitatē nobꝰ qñ cū inimici essem⁹ xp̄s ꝓ nobis passus est:⁊ nos cū⁹ iustus ꝓ iniustis. ¶ Sequit sub pontio pylato.Ppo quo sciendū ḡ grauius est cognomen ab insula ponti nolatum:sed pylatus est ꝓprium nomen.Et ipse erat grauis⁊ malus ⁊ indign⁹ pane.qz scōm Aug. scīs nō est dign⁹ pane quo vescit. ¶ Quo malo hoie xp̄s est sentēciatus ⁊ iudicat⁹ ad mortem. Item sciēdū ḡ Vincenti⁹ in speculo hystoriali dicit ḡ pylatus accusat⁹ est in multā coram vitellio ꝓcide syrie.Primo de morte hoim innocentū quos occiderat. Item ḡ imagines gentilium ponebat in templo. Item ḡ pecuniā politam in corbanam redigebat in usus dīs:inde faciens aqueductū in domū suam.Et ḡ his missus est in exiliū:⁊ ibi incidens in multas calamitates se ꝓprijs manibus interfecit. Item notandū ḡ tūc xp̄s passus est sub vno pylato iudice.s. qui se nouerat: nunc quotidie in suis membris a multis patit.Mat.xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis:michi fecistis.Et ō si iniuriā patēris a iudice iniquo noli remurmurare: ih memēto dīm nostrū iesum xp̄m iniuriose passum sub pontio pylato. Item subditus es et habes ꝓlatū corruptum ⁊ ꝓmente te cōtra iusticiam sis patiens qz ipse est tuus ꝓlat⁹. Si mulier es ⁊ habes virū furiosum te gentiem:sis patiens:qz ipse est pylatus tuus. Si seruus es ⁊ habes impiū dīm ⁊ crudelem tu molestantē:sis patiens:qz ipse est pylat⁹ tu⁹. ⁊ sic de aliis.Et ocs filii ꝓdicti debēt ee patientes:qz ꝓ his tribulationibꝰ habituri sūt ꝓmiū magnū in celo. Math.v.Beati eritis cum maledixerint vobis homines ⁊ secuti vos fuerint ⁊ dixerint omne malum aduersus vos mentientes ꝓpter me gaudete ⁊ exultate:quia merces vra copiosa est in celis. ¶ Quintum articulum posuit philippus dicens. Descendit ad inferna. Circa quē articulū ꝓmo querit quo tpe vel qua hora xp̄s descendit ad inferna.Rñdet scōm Tho.q statim qñ aīa xp̄i a corpore separata fuit tūc aīa xp̄i diuinitati vnita descendit ad limbū patrum et mansit ibi ab hora mortis xp̄i ꝙ fuit sexte ferie hora nona vsq ad horā resurrectiōis.Et hoc fuit tps quadraginta horarū:qz diluculo diei dñici resurrexit: ⁊ eadē hora resurrectiōis eduxerat patres de limbo. Et in die ascensionis fue ḡdurit istas alas ad celum: quas in die resurrectiōis eduxerat de limbo.vñ Aug.in sermone de resurrectione dñi.Sicut cū dño re

fuerunt: ita cum eo ascendente ipsi e: iam ascendisse credantur. Item tiendum q̄ anima xp̄i fuit separata a corpore: sed diuinitas semp̄ simul cum ala descendēte ad inferos etiā cū corpore in sepulchro iacente. Itē sciendū q̄ ante xp̄i passionē quattuor fuerūt receptacula alaz. Primū receptaculū fuit infernus dānatoz. Et ad hunc locū xp̄s nō descendit: nec ab illo aliquem liberauit: q̄ in inferno nulla est redēptio. vñ Grego. xxxiiii. moral. Nec tua vitra mia parentes liberat: quos frenet in locis penalib⁹ iusticia iudicātis dānat. Ergo q̄ talibus dānatis nō est orandū. vnde Aug. Si scirem aliam patris mei in inferno nō plus orarē p̄ eā q̄ diabolo. Secundū receptaculū est limb⁹ puerorū. i. illoz infantiū in pctō originali decedentiū: q̄ limbus est supra infernum: et ibi est pena dāni. i. carentia visiōis diuine: et nō est pena sensus. i. sensibilis pena nō est ibi. Et sunt ibi tenebre exteriores i. carentia gratie: et etiā carentia visionis diuine. Ad illum locū xp̄s etiam non descendit: nec ab illo aliquē liberauit. Ratio huius est: quia illi paruuli nō fuerūt capaces gratie iesu christi et fructus redēptionis iesu christi. Tertiū receptaculum est purgatoziū: et est supra limbum puerozū in quo est ignis corporalis in quo ale illoz puniūt: qui hic in vita pniam suā nō impleuerūt vsq̄ ad satisfactionē condignā. Queritur vtrū illi qui fuerūt in purgatorio liberati sint q̄n xp̄s descendit ad limbū patrū. Rñdet q̄ nō oēs: sed solum illi qui p̄ tunc fuerūt purgati sufficienter: vel meruerūt hoc q̄ p̄ illo tpe. i. in descensu xp̄i liberari debuissent. Quartū receptaculū et supremū est limbus sanctoz patrum vbi fuit carentia visionis dei: et nulla pena sensibilis. Ad illū locū xp̄s descendit et eum fregit: et sctōs patres inde eduxit. Ex isto articulo habem⁹ duo documenta. Primū q̄ hīc debem⁹ spem de deo: q̄ si illos q̄ fuerūt in limbo visitauit: tunc quilibz nr̄m pōt cōsolare q̄ nos in tribulatiōib⁹ nostris nō derelinquet. Unde ps. Cum ipso sum in tribulatione eripiam eū et glificabo eū. Secūm documētū est q̄ debem⁹ subuenire aliabus animab⁹. Si enim xp̄s descendit ad inferos vt suos caros amicos liberaret: et nō exēplo ipsius debem⁹ subuenire aliabus amicoz parentū q̄ suffragia que fiūt sacerdotes Greg. q̄ oones: elemosynas: ieiunia: missas et q̄ alia opa bona. Vñ ipsi clamant ad nos illud Job. xix. Miserimini mei miseremini mei saltē vos amici mei. Sextū articulū posuit dñs Tho. dicēs. Tertia die resurrexit a mortuis. Et istū articulū Thomas conuenienter potuit: q̄ in illo prius dubitauit et de eo post plene certificat⁹ est vt habet Joan. xx. vbi xp̄s dixit Thome. Infer digitū tuum huc et vide manus meas: affer manū tuam et mitte in latus meū et noli esse incredulus: sed fidelis. Unde sanct⁹ Tho. de adno dicit q̄ sanctus Tho. apl̄s non solum vidit vulnera xp̄i sed et tetigit. Et est sciendū q̄ xp̄s ante tertiā diem resurgere noluit propter mortis phantasmam. Si ei statim resurrexisset nō fuisset credibile q̄ vere mortu⁹ fuisset. Sz sicut in ope duoz vel triū stat oēs verbuz. sic in tribus diebus experiri possum⁹ oēs factū. Ultra vero tres dies noluit differre resurrectionē sua propter apl̄oz p̄turbationē qui remānserūt in timore et dolore: sz ipse resurgēs eos certificauit: cōsolauit et letificauit. Item notādū secūm Henri. de vri. Sicut necessariū est nobis credere q̄ xp̄s mortu⁹ fuit ita etiam q̄ a mortuis resurrexit: q̄ hoc valet ad subleuationē spei nostre. Quia mēbris datur spes ex cōsideratiōe capitis: q̄ sicut xp̄s resurrexit a mortuis et nos resurgemus.

¶ Sermo. xxvii. Et est cōtinuatio p̄cedentis ops de ceteris articulis fidei.

Ascendit ad celum et sedet a dextris dei. Marci. xvi. Istum articulū posuit bt⁹ Bartholo. Et in articulo isto attendere debem⁹ magnitudinē virtutis dei: q̄ ascendit in corpore humana cū corpore et alia. i. de monte oliueti q̄ distat a hierlm q̄ mille passus: et p̄sentibus ipsis apl̄is cum bt̄issima virgine maria et aliis multis discipulis q̄ secute sunt eū a galilea: et cōsequenter septuaginta duob⁹ discipulis. Et verissimile est q̄ non solū illi dicti p̄sentes fuerūt in mōte oliueti. sed etiā multi alii discipuli xp̄i occulti propter metū iudeoz ibidē etiā fuerūt: vt Nichodem⁹ Gamalieli Joseph ab arimathia: et plures alii q̄ venerūt cū apl̄is ad montē oliueti vt viderent xp̄m dīm suū ascendere in celū. Dicit etiā magister historie q̄ facto p̄cōdio i die ascensionis cōgreganerūt se in monte cyō xp̄i discipuli: et exierūt cū p̄cessione in mōte oliueti vt viderēt xp̄m ascendere cū potētia magna. Item sciendū q̄ xp̄s ascendit gaudēt. ps. Ascendit deus. etc. Nec ipse sol⁹ gaudebat: sz et ipsi beati q̄ fuerūt p̄sentes. Dicit ipsi angeli et oēs alii ab eo de limbo liberate fuerūt vsq̄ patrū: pphetaz et p̄iarchaz: sctōz innocentū. sci Johannis baptiste: et eoz olim iustoz q̄ fuerūt ab initio mundi mortui et purgati. Et ea

dum singule eī ꝓpo aderūt̄ et fuerūt in ma
gna iubilatiōe.et hoc voluit signare ꝓpha.di
cens. Ascendēs in altum captiuam duxit ca
ptiuitatē id est filios q̄ fuerāt capti in limbo
inferni. ℣. Octauū articulū posuit Mat.
dicēs. Inde vēturꝰ est iudicare vivos et mor
tuos. Ūñ sciēdū est q̄ q̄libz xp̄ian⁹ tenet cre
dere futurū iudiciū q̄z ē articul⁹ fidei. Et ille
nobis sentere dz timorē magnū: q̄z de cibus
redditurī sum⁹ in eo cōē districtā. vñ Ec
cl.xii. Cūcta q̄ fiūt adducet dñs ad iudiciū.
Nā reddituri sum⁹ rōnem de cogitationib⁹
nr̄is. vñ Greg. Sicut de⁹ cogitatiōes vnius
cuiuscq; cōsiderat: sic cūctos gressus dinu
merat:vt nec minutissime cogitatiōes q̄ apō
nos vlu vilnerūt in ei⁹ iudicio indiscusse re
maneāt. Hab.i. In cogitationib⁹ impii iter
rogatio erit. Itē de oibus verbis. Mat.xii.
De omi vbo ocioso qđ locuti fuerint homi
nes. Item de oibus op̄ib⁹ nr̄is que gessim⁹ in
corpore scz de omi gressu: visu.tactu.auditu
et sic de aliis. Ūñ apls.ii.Cor.v. Oēs nos
manifestari opz ante tribunal xp̄i vt referat
vnusquisq; pr̄out gessit in corpe suo: sive bo
num sive mali. Itē de reb⁹ tpalib⁹ quō in
trau⁹ eis illas:quō possedisti et quō expendisti.
Itē quilibz de officio et artificio suo scz saber
tor.sutor.pistor.et sic de aliis. Similr et of
ficiales et magister ciuiū.et sic de aliis. Itē q̄
libet de statu suo sive matrimoniali sive vidu
ali sive virginali:qđ quisq; scōm statū suū
fecerit. ℣ Nonū articulū posuit Jacob⁹
minor frater Symonis et Jude dicens. Cre
do in spm̄ sanctū. Sicut enī credim⁹ in pa
trem et filium sic et in spm̄sanctū credere nos
oportet cum sit ipse patri et filio cōsubstātialis et
equalis et eiusdē essentie cū patre et filio. Ec
go de necessitate salutis tenet quilibet chri
stianus credere q̄ spūsanct⁹ procedat a patre
filioq; in illo articulo greci errant q̄ dicūt
q̄ spūsanctus solum a patre procedat et non a
filio quod falsuz est et contra fidem xp̄ianam.
Unde cantatur in simbolo nicēe.Qui a patre
filioq; procedit.Unde etiā ab apl̄o. Spūs filii
nūncupat. Gala.iiii. Misit de⁹ spm̄ filii sui in
corde vestro &c. Si ergo spūs filii est vtiq; est
a filio:et ita planū est q̄ procedit ab eo. Itē scie
dum q̄ spūsanct⁹ ab oibus credendus est
q̄ per ipsum viuificatur homo. Johānis.vi.
Spūs est qui viuificat. Nam qui caret spiri
tu sancto mortu⁹ est. Nā sicut spūs cōmunis
nr̄ispiri⁹ est corpori vt illud viuificet:si ei
auferat spiritus corpus in pulueꝛē conuertet
Eodem modo spūsanctus habet se ad ani
mam. ℣. Iustetur spūs eoz et vificent. eiusq;
necessarius est nobis spūsanctus quia nō ni
si per eum a malo liberamur et bonū operē
mur. vñ Aug.in li.de gratia. Deliberate au
xilium gratie:qua oēs liberamur a malo:si
ne qua nullū pr̄oprius sine cogitādo sine ve
lendo:sine amando sine agēdo facim⁹ bonū.
℣ Decimū articulum posuit Symon di
cens. Sanctā ecclesiā catholicā. Et sciendum
q̄ sic intelligit ille articulus. Credo in spm̄
sanctū sanctā ecclesiam, sanctificantē. Et est
sciendū q̄ ecclesia est cōgregatio fideliuz. Et
quilibz homo in gratia existens est membꝝ
ecclie sancte et xp̄s est caput ecclie. vñ Aplus
ad Eph.v. Vir est caput mulieris:sicut xp̄us
est caput ecclie. Est autē sancta ecclia in tres
partes diuisa. Una est in mūdo q̄ adhuc est
in timore et expectatione. Secunda est in cē
lo que est sine timore et sine expectatiōe. Ter
tia est in purgatorio que medio modo se hz
quia est in expectatione cum adhuc gloriam
vite non habeat:est tñ sine timore q̄z habz li
berū arbitriū in bono cōfirmatū. Istas tres
partes ecclesie repr̄sentāt tres partes sacra
menti eucharistie que in altari fiunt. ℣
Undecimū articulū scōm Henri.de vi.com
posuit Judas thade⁹ frater Symonis et Ja
cobi minoris dicens. Sanctoꝝ cōmunionē
remissionē pecc̄oꝝ. Pro quo sciendū q̄ sancto
rum cōmunio est bonoꝝ spūaliū per sanctos
acquisitoꝝ congregatio.vñ inter alia que sunt
nobis credēda etiā sanctoꝝ cōmunicatio in
ecclesia credenda est. Nam oēs xp̄iani exis
tentes sine peccato mortali p̄rticipes sunt om
nium bonoꝝ que fiunt in ecclesia q̄ quodlz mēbꝝ
ecclie. Sicut si cādela ecclie ardeat q̄ aliquo hos
spūaliter oēs q̄ in eo sunt bñficiū candele q̄
cipiunt: nisi in visu impediātur. Cobstaculo
pcti mortalis quod obtenebrat intellectū et
inficit affectuz iuxta illud ꝓpha. Participē me
fac de⁹ oim timentiū te. Nō aute querit cōia
sunt bona ecclesie est charitas et vnitas fide
lis:q̄z charitas nō querit que sua sunt:sz qđ
vtile et bonum est multis. Ideo ipsa est distri
butrix bonoꝝ que fiūt in ecclia. Hoc etiā pōt
ꝓbari. Primo in hoc in quo cibus cū sumptus
bene digestus dirigit ad singula mēbꝝ sua
Secundo ꝓbat hoc in arbore in qua humor
per radicē attractus diuidit in singulos ei⁹
ramos:saltem non oēs. Quo ad secundā
partē p̄sentis articuli.s.de remissiōe pecc̄a
toꝝ firmiter est credendū q̄ oēs peccatū fi
ne sit actuale sive originale in ecclesia potest
remitti et medeꝛi. Nam per baptismum

tollit oꝫ petñ in baptizato non fiete accrede te sine baptizat⁹ sit adultus sine parvulus.

Item post baptismū ꝗcunqꝫ quis lapsus fuerit ꝑ petñm sine sit mortale sine veniale potuit per verā pniam reparari: ergo firmiter credere dz quilibet q̄ in ecclia catholica est remissio oīz peccatoꝝ ꝫ in nulla alia secta: qz extra ecclam nō est salus. Et cōtra illū articulū faciūt hoies desperati ꝑ ypter magnitudinē vel multitudinē petoꝝ desperāt qđ est maximū petm. vñ Jsid. de sum. bo. Desperatio est peior oīb⁹ petīs. vñ etiā Aug. sup Joh. De nemine est desperandū in hac vita. Dolum est desperatois crimē est qđ mederi nō potest: ergo credere debemus remissionē peccatoꝝ ꝗcunqꝫ etiā magn⁹ sit petoꝝ ꝫ si mille alia petā mortalia cōmitteret. Et cōtra Bern. maioꝝ est dei pietas q̄ nr̄a iniquitas: sicut enī scintilla in medio maris: ita oīs malicia hoīm ad miam dei. Duodecimū articulū cōpluit Mathias dicens. Carnis resurrectionē vitam eternā amen. Credere debem⁹ q̄ oēs hoies simul resurgent in die novissimo. vñ Joh. vi. Venient hora in qua oēs qui in monumētis sunt audiēt vocem filii dei et qui audierint vivēt. Vñ apls. i. ad Cor. xv. Omnes quidē resurgemus sz tā boni q̄ mali Vñ credendū est omni xpiano q̄ quilibz homo idē in numero cum eodē corpore ei quo iam vivit resurget. vñ Job. xix. Rursum circumdabor pelle mea: et in carne mea videbo deum salvatorē meum: quē visurus sum ego ipse ꝫ nō alī⁹ ꝫ oculi mei cōspecturi sūt. Hoc dicit ad denotandū idēptitatē corporis ypsi⁹ Quis enī corpus in cinerē ꝫ pulverē redactū sitz vīs ola que spectāt ad xplemētū corpis recipiat ꝫ idē corp⁹ resurgetz eadē ala illi⁹ hominis hoc idē corp⁹ cōmercio assumet ꝫ ei cōiunget vnde videmus in illa etate in qua xps fuit quādo pro nobis mortē sustinuit tā senes q̄ juvenes in corp⁹ cuiuslibet electi erit in resurrectione immortale: subtile incorruptibile: sine oīi defectu ꝫ cineri ꝫ impassibile ꝫ agile. sed corp⁹ cuiuslibz reprobi erit val de passibile grossum ꝫ ponderosum ꝫ obscurum De illo plenius habet supra ser. i. C. Dicit ꝗ tum ad sēam partē ist⁹ articuli vbi dicit. Vitam eternā. Sciendū q̄ quilibz homo dz credere vitā eternā post hanc vitam. de qua dicit Aug. xi. ii. de civitate dei O chare illam vitā amplecti debuisti vbi est vita sine mortem sine tenebris: inuctus sine senectute: pax sine discordia. voluntas sine infirmitate: gaudium sine cōmutatione qđ nullo gaudio: et in vita eterna habebit electi secula multa pciosa ꝫ dulcia. De hoc ꝛc ser. cxliii. ꝑ.

De sacramentis, Sermo. cxviii.

Samaritan⁹ appropiās alligavit vulnera eius infundens oleum. ꝫ vinū. Luc. x. ꝑ Unde scīdum q̄ samaritan⁹. i. xps vulnerato appropinquās curationi eius sacramēta adhibuit: qz cōm originale petm ꝫ actuale sacramentoꝝ remedia deus instituit. Unde sciendū q̄ septē sūt sacramēta que deus instituit: in quolibz sacramento datur spālis gratia digne recipienti ipsum sacramentū. ꝫ scōm Mag. duo dicuntur necessitates: qz sunt sub pcepto: ꝫ tenet quilibet ad ea suscipienda pro loco ꝫ tpore sz baptism⁹: cōfirmatio. penitētia. eucharistia ꝫ extrema vnctio. Reliqua duo sacramenta sunt voluntatis scīz ordo ꝫ matrimoniū. ❡ Item queritur vtrum sacramēta debeant pōnibus dari. Ubi scōm Mag. Propter occulta petā non pūt sacramēta denegari alicui nisi per admonitionē secretā in spiritu vel publicā factā in ḡnali: vt patz de cōfirmatione. Existens aūt in petō mortali: sine occulto sine manifesto mortaliter peccat recipiendo sacramēta. vt ptz dist. xi. multi. ꝫ xcv. illud. xi. q. iii. audi. Similr et mortaliter sacramēta in peccato mortali ponit mortaliter. ❡ Queritur vtrum sacramenta possint iterari. Respondet q̄ sunt tria q̄ non possunt iterari: sz baptismus: cōfirmatio et ordo: qz in collatione illoꝝ trium imprimit⁹ character ale qui etiā p mortē non pōt ab ala separari. Unde si quis resuscitaret nō esset iterandus nec baptizandus nec cōfirmandus nec ordinandus. secus est de aliis quattuor sacramentis. Unde magister Hugo dicit. Si lazarus post resuscitationē voluisset resumpsisse vxorem suā oportuisset q̄ de novo contraxisset. Unde q̄ mortē solvit matrimoniū: similr eucharistia ꝫ penitētia ꝫ extrema vnctio cessarunt. Unde sciendū q̄ baptism⁹ est primū sacramentum ꝫ janua ꝫ fundamentū oīm sacramentoꝝ qz nulli cōfertur in ecclia aliqđ aliorū sacramentoꝝ nisi primus sit baptizatus. ❡ Queritur quis sit baptismi effect⁹ Respōdetur q̄ baptism⁹ digne sumēti⁹ delet omnē culpam originalē mortalem et venialem: ꝫ restituit primā innocentiā quo ad animā. Et infuꝝ extinguit ignem inferni: et etiam purgatorii quo ad ipsum baptizatum. Et etiam delet oēm satisfactionē quam homo in presenti deberet pro peccatis suis

ptez hoc patet. qz si aliquis infidelis inde
us vel paganus mille annis viuisset: & omni die
mille peccata mortalia perpetrasset: si conte
ritus: et fidem susceperit & sic cum deuotione
baptizatus fuerit sine vlla penitentia satis
factoria sibi imponenda est qz baptismus tol
lit eam satisfactionem: et si talis immediate
post baptismum moreret statim sine oi pur
gatorio euolaret ad celum. Ex quo patet q
ita sit fatuitas mulierz que inconsolabiliter do
let de morte puerorz suorz qui post baptismū
in puericia decedūt antez baptismalem inno
centiam perdunt. Et valde fatuum est eas do
lere de hoc q filii earz transeūt a societate ho
minū ad societatem angelorz: a valle lachry
marū ad gtiam: de exilio ad patriam. Unde
puero baptizato ante annos discretionis attin
gentes celum est celum apertum. & certo morit
ur omnes qualicunqz morte statim euolat ad ce
lum. Itē sciendum q quatuor signa sūt ad
baptismum & tria post baptismū ipsi puero.
Et quid ista significent hoc quere supra ser.
lxvii. ℣ ℣ Decim sacramentū est con
firmatio. Circa quod queritur verum gtierma
to sit aliquo modo sacramentū necessitatis.
Respondet q sic ppter spūalem pugnam ad
quam homo innatus: iz simpliciter non sit sacramē
tum necessitatis: qz sine ipo homo potest sal
uari. Sed qui ex cōtēptu dimitteret illud sa
cramentū damnaret: qz eius contēptus damnabilis
est vt dicit sāct9 Thomas .l.iiii. dist. vii. Que
ritur vtrum gratia gratum faciens in sacramento con
firmationis. Videtur secūm sanctū Thomam
q gia confertur nō solum cōiter: sicut i quo
libet sacramēto cōfertur gratia emundans a
pēc. sed etiā specialis gratia per quā quis de
putatur ad effectū sanctitatis: et ydoneus fit
ad cōm confitendū Unde de grato facto ma
gis gratum. Item queritur quibus debeat con
ferri. Videtur secūm sanctū Tho. Dibus xpiā
nis etiam pueris viris & mulieribus quib9 cō
munis est pugna spūalis. qz secūm Job. vii.
militia est vita hoīs super terram. Item sci
endum q tria requirunt ad cōfirmationē. Duo
ex parte sacramenti in se.s. materia crismatis
& forma verborz que talis est. Signo te si
gno crucis confirmo te crismate salutis. In
nomine patris & filii & spūscti. Et duo ex parte
ministri.s.dignitas pontificalis. & de bita ite
ratio. Et duo ex parte suscipientis .s. frons in q
debet fieri crismatio. & q confirmandus sit ba
ptizatus. Item sciendū q vnctio crismatis tri
plicitur fit in tribus sacramentis que impri
munt caracterē. In baptismo fit in vertice ad
significandum fidei susceptionem. In confir
matione fit in fronte ad designandum ptersi
audiam confitendi nomen xpi. In ordine
fit in manibus ad significādum potestatem
conficiendi corp9 xpi. ℣ Item sciendū q
effectus confirmationis est multiplex. Primo
gratiam datam in baptismo confirmat. Unde
ps. Confirma hoc deus quod operatus es in
nobis. Secundo ad militiam spūalem prepa
rat: et qz omnes xpiani debent esse in libello
xpi. ergo oēs debent recipere hoc sacramētum
vt facilius possint gra mundum carnem et
diabolum pugnare. Tertio ad cōfitendē con
fessionē nominis xpi animat quē oppressū timo
rem & verum holem confiteri. Primo est opz vt
confiteamur eum secūm diuinam naturā pēr
& spūsanctō coequalem quod notatur in tri
na ipsoz verborum vbi fit expressio trinitatis.
Secūdo vt confiteamur eum secūm humanam
naturā crucis supplicium pertulisse: quod no
tatur in crucis cōsignatione. que fit in fron
te. Quarto fit9 & extra nos spūali decore or
nat. Intus quidem per cōscientie puritatem.
Extra per odorem bone fame. Et her duo de
signant in crismate quod cōficit in oleo pro
pter primū & balsamo ppter secundū. Quinto
in bonis agendis & malis sustinendis robo
rat. Datur enim hic spūsanct9 ad robur. Sex
to alam & corp9 ornat. Alam quidem per im
pressionem caracteris. corpus vero per clipeū
crucis. Septimo per illud sacramentū sunt
fideles pleni xpiani plenitudine dico copie q
tū in baptismo pleni facti sunt plenitudine
sufficientie. Octauo post pugnaz coronat qū
notatur in vita que circa caput ligatur. Con
siderandum ulit est de illo sacramēto q si ho
quis illud in mortali peccato recipiat peccaret mor
taliter ergo inuenes qui debent confirmari
inducendi sunt vt antea confitentur & instru
endi sunt eis effectus sacramenti cōfirmatio
nis: vt eo maiorem deuotionem ad illud sacra
mentum digne suscipiendū acquirant. Ter
tium sacramentū est penitētia & secūm Augu.
Penitentia est preterita mala plāgere & pla
genda iterū non committere. De cōfessione
contritione: & satisfactione: de penitentia ha
bes falsa. quere ante sermonem .xliii. & etiā .xliiii
℣. Quartum sacramentum est eucharistia in
quo idem xps qui est de virgine natus & pro
nobis passus continetur verus deus verus
homo. Et q bonum sit digne cōmunicare et
quomō in hoc sacramento eucharistie ange
les recipiuntur. hoc quere ante sermo. xlvii.
℣. ℣ Quintum sacramentum est extre

ma vnctio. Materia autem huius sacramenti est oleum olive ab episcopo ꝓsecratum: ꝑ tale oleum: humoꝝ consecratio sunt de necessitate huius sacramenti. Forma autem huius sacramenti scḋm Tho. est oratio deprecatiua: vt dicendo per istam vnctionem: suā pissimam misam indulgeat tibi deus quicqd deliquisti per illicitum visum: auditum: tactū: gustum: sic de aliis. Queritur quibus cōuenienter sit extrema vnctio. Respondet scḋm Petr. de tharentasia. Non nisi adultis infirmis in periculo mortis constitutis ex ipsa infirmitate. vnde non dat euntibus ad bellum nec nauigantibus nec his qui mox occidendi sunt: qꝝ talibus mors non imminet ex defectu nature: sed ex fortune euentu nec pueris datur: qꝝ non habet infirmitatē spālem contractaꝝ ex peccato mortali actuali: nec dispositionem de notitia habere ꝑt ad hoc sacramentum. Nec etiam datur naturalibus stultis. Quer. est vtrū extrema vnctio debeat dari freneticis: et amentib⁹. Ait scḋm Petrum supradictū. Si in sana mente constituti nō petierint nō debet dari. Si vero petierint dari debet. Tamen hoc est aduertendū scḋm sanctum Thomam ꝙ illis furiosis et amentibus ꝑcipue dari non debet qui possent facere irreuerentiam illi sacramento ꝙ aliquam immundiciam nisi et ipsi habēt incisa internalia in quibus sacramenta cognoscerent. Queritur vtrum extrema vnctio possit iterari. Respondetur scḋm sanctum Thomam in. iiii. dist. xxiii. ꝙ iterari potest sine aliqua iniuria ipius sacramenti: qꝝ nō habet effectuꝫ perpetuum: eo ꝙ sanitas mentis: et corporis que sunt effectus eius amitti possunt. In eadem quoq; egritudine iterari potest. Si ꝑmo quidē sit in periculo mortis: et euadit: et postmodum recidiuū patiat: qꝝ erit quasi alia infirmitas. Et similiter si sit egritudo diuturna: vt ydropisis: tunc debet fieri quando videtur perducere ad periculum mortis: et si illud mortis periculuꝫ euadat eadem infirmitate durante: et postmodum ad similem statum reducatur iteruꝫ ꝑ test iungi: quia tunc est alius infirmitatis status: huius eadem sit infirmitas. Notandū ꝙ magister in compendio theologie veritatis dicit. Quando sepe quis infirmatur ad mortem sepe potest inungi: sed in vna infirmitate non debet quis bis inungi: nisi eadem infirmitas vltra annum ꝓtrahatur ita ꝙ in duo anno ꝓpter vnam infirmitatem nec ꝑ bis inungatur. Sed Bonauentura super .iiii. sententiarum reprehendit dicens. Absurdum est ꝙ sacramenta regulentur scḋm tempus astrorum. Queritur quis sit effectus extreme vnctionis. Respondeo ꝙ est quadruplex: quorum duos ponit sanctus Thomas super .iiii. distin. xxiii. et alios duos magister in compendio theologie veritatis. Primus effectus et principalis scḋm sanctum Tho. est donatio quedam spālis que datur contra quandam debilitatem vel ineptitudinem que in nobis relinquitur ex peccato actuali vel originali contra quam debilitatem homo roboratur per hoc sacramentum. Et ꝙz hoc robur gratia datur est que secum non compatitur peccatum mortale ex consequenti si inueniat aliquod peccatum veniale vel mortale que ad culpam tollit quantum: dummodo non opponatur obex ex parte recipientis. Secundarius autē effectus est sanitas corporalis. Hanc tamen non inducit nisi scḋm quod expedit ad finem principalem scz spiritualem sanationem: et tunc eam semper inducit dummodo non sit impedimentum ex parte recipientis. Et licet in ipso vnite fiant inunctiones: vltima tamen est formalis respectu oim precedentium. et agit in virtute earum. Et ideo in vltima vnctione gratia infunditur que effectum sacramenti ꝓbet. Ait beatus Thomas. Tertius effectus scḋm magistrum in compendio theologie veritatis est ꝙ hoc sacramentū valet ad excitandum deuotionem. Quartus effectus est ꝙ valet ad velociorem transitum ad celum. Septimum sacramentum est sacramentum ordinis. Quomodo autem sacerdotes sunt similes angelis et aliquo modo similes beate marie virgini: et quomodo grauiter peccant qui eis detrahunt. hoc quere supra ser. cxi. T. M. P.

Septimum sacramentum matrimonii quomodo autem deus multipliciter honorauit matrimonium: et quomodo debent viuere qui sunt in matrimonio constituti. Hoc queras supra sermone. xxv. B.

¶ Explicit sermōes cōes discipuli de tempore ꝓdicabiles ad vulgus.

¶ Sequuntur sermones cōmunes discipuli de sanctis. Et ꝓmo de apīs.

¶ Sermo. cxlix. Que sint signa electionis sine predestinationis.

Go vos elegi de mũ do. Joh.xv. Ex quo xp̃s dicit in euang. Mathei.xx. Multi sunt vocati pauci vero electi. Et nullus scit an sit electꝰ secundũ illud. Eccl.ix. Nescit hõ an odio vel amore dignus sit: nescit quidẽ scientia certitudinis: sed signis conijcere potest scire. ¶ Secundũ q̃ nouẽ sunt signa p̃destinatiõis per q̃ cognoscit quis an saluari & beatus dãnari: & ꝯto plura de his nouem signis in se inuenerit: tãto maiorem spem habere debet ad dei: etiã si iam pcẽs sit q̃ adhuc deꝰ ordinabit secũ q̃ erit saluãdus. Primũ signũ p̃destinatiõis est aduersitas in hoc mundo. l. pati patienter infirmitatem corpoꝛis & paupertatem rerum. Heb.xii. Flagellat aũt oẽm filium quem recipit. Apoc.xii. Ego quos amo arguo & castigo. Ergo q̃ accidũt alicui infoꝛtunia in rebus: vt q̃ captiuat̃ vel spoliatur vel fures furentur sibi: vel etiam cum deꝰ permittit infoꝛtunia sup ipsum: vt equi vel vacce eiꝰ moꝛiãtur vel tempestas deuastet sibi segetes vel ignis comburat sibi domum: & sic de aliis. Hoc est signum bonum si patienter ferat illa infoꝛtunia: q̃ forte antea deum offendit cũ rebus temporalibus. l. per superbiã vel per gulã vel per auariciam &c. vel etiã q̃ deo ingratꝰ fuit qui sibi ista talia tribuit. Ergo dñs p̃mat eum istis bonis ante ꝓcessis. vnde Bern. sup cãt. Ingratitudo inimica est ale etiamnitio meritoꝛ: virtutum dispersio beneficioꝛ perditio. Ergo talis qui sic infoꝛtunia rerũ sustinet debz nectristrate debz facere virtutem: & cũ patientia coꝛdis ista bona sic amissa per infoꝛtunia deo offerre: tunc ipe oꝑs deus in vita eterna sibi remunerabit & retribuet ista bona perdita dãdo sibi eterna bona. Sitr q̃ ds in coꝛpoꝛe infirmat̃: siue in oculis: siue i pedibꝰ: siue in manibꝰ: siue in capite. & sic de aliis. Vel si ledit in coꝛpe vel in mẽbris cadẽdo vel seipsum trudẽdo. &c. Si quis esset tales infirmitates & doꝛes patiẽter sustiet & cogitat q̃ deus eũ eisdẽ membris sepius offendit: salutis de spem hꝫ põt. vñ Greg. Diuina dispensatione agit vt plꝛiꝛoꝛi vicio plꝛiꝛoꝛ egritudo existat vñ etiam Augustin. in sermo. ¶ Aduersa coꝛpoꝛis alie remedia sunt egritudo carnis & vulnerat: sed mẽtem curat. Sitr est bonũ signũ si quis ab intra patiẽter sustinet tribulationes coꝛdis: tentatiões carnis a dyabolo: & passiões a malis hoibus in mundo. Joh.xv. Si me persecuti sũt & vos persequent. apostolus ii. Thi.iiii. Oẽs qui pie volunt viuere in christo passiones patiunt. Et rõ oim ꝺictoꝛ est: q̃ tribulatio via est ad celũ. vñ Act.xiii. Per multas tribulatiões oꝛ nos intrare in regnũ dei. Jozum. Mat.vii. Arta est via que ducit ad vitam. Lu.xxiii. Nõne oꝑoꝛtuit xp̃m pati & ita intrare in gloꝛiã suã. Ex quibus patet q̃ hoc nos homines qui sumus in via dei oꝛ pati si volumus, celuz intrare & eternaliter cũ xp̃o regnare. Apostolus. ii. Thi. ii. Si cõpatimur & cõregnabimus. ¶ Sed econtrario ꝯtinua ꝓsperitas in rebus: in sanitate coꝛpoꝛis: in honoꝛe: in deliciis est malum signũ. Cum homo nulla aduersa sustinet: nec ab intra: nec ab extra: sed in oibus factis suis ꝓsperitatem habet est signum dãnationis. vñ Gregoꝛius. Cõtinuus successus rerũ tpalium eterne dãnatiõis est indicium. Idẽ Greg. Si exceptus es a passione flagelloꝛ: eris exceptus a numero filioꝛ: ergo multũ debẽt timere homines qui semp ꝓsperitatẽ hñt in oibus: q̃ hoc est signum ire dei. vñ Ozig. sup Osee. viii. Qui diligit coꝛripit & nõ diligit i petio suis dimittit. Sz diceres q̃d faciet talis qui hic a deo non coꝛrigit: nec aliquid aduersitatẽ sustinet vt saluari possit. Rñdeo q̃ debz se coꝛã deo humiliare & de petio suis penitere: vt puta q̃ oꝛis cõfessione & coꝛdis ꝯtritionẽ: & operis satisfactionẽ: & sz seipm punire: & sibiipi tribulationes inferre. l. coꝛpus suũ castigando & flagellando cũ ieiuniis & vestib⁹ asperis: & cũ oꝛationibus & vigiliis: et aliis bonis exercitiis q̃ per multas tribulatiões xp̃s & oẽs sancti celũ intrauerũt: sic & quilz q̃ tribulatiões & passiões celũ intrabit: q̃ nõ sunt ꝺigne passiões huius tpis ad futuram gliam que reuelabit in nobis. sed qui viuit i ꝓsperitatib⁹ & voluptatib⁹ & gaudijs mundi q̃ talẽ viã: nullo mõ celũ intrabit. vñ Hiero. in epla. Impossibile est vt pctib⁹ ds futuꝛ fruatur bonis: vt hic ventre: & illic mentẽ impleat: & de delitiis transeat ad delitias. Etiã de voluptuosis dicit Bern. Qui carnalibus voluptatibus pascit eternarũ delitiarũ ejus indignus habet. Sitr de his qui gaudẽt in voluptatib⁹ & vanitatibus huius mundi dicit Greg. in omel. Nemo põt & hic gaudere cũ hoc seculo & illic regnare cũ deo. De his tãdictis legitur tale exemplum in vitas patruꝝ. quos erat quidam solitarius in heremo bonus & devotus cui ministrauit vir quidã secularis ꝓpter deũ poꝛtãdo sibi cibaria. Erat aũt in eadem ciuitate vnus diues & impius. Contigit ergo vt moꝛeretur ille diues qui

habuit semp magnū fortunā in oīi vita sua
fine et in morte: qz ducebāt eum cum magno
honore ad sepulchrū tota ciuitas ⁊ eps et to
tus clerus cum lāpadibus ⁊ candelis. Egre
ssus est autē ille ciuis qui ministrauit illi soli
tario ꝑ cōsuetus erat portās ei panes ⁊ in
uenit eum deuoratū a bestiis ⁊ cecidit in fa
ciem in conspectu dñi dicens. Non surgam
hic donec mihi notificat a dño q̄ sint her iu
dicia qz ille diues ⁊ impius talem apparā
tum habuit in sepultura sua. hic vero q̄ seruī
uit deo die noctuq; iam deuoratus est a be
stiis. Et ecce angelus dñi venit ⁊ dixit ei. Il
le impius habuit paruū bonū in hoc seculo ⁊
de hoc recepit hic mercedem vt in alio seculo
nullam inueniat requiē. Iste autē solitari⁹
qui homo erat ornatus ad omnē virtutē: ha
bebat vero ipse modicū aliquid culpe ⁊ reci
pit hic illud vt ibi veniat purus coꝝ deo. Et
ita ꝓfect⁹ in his verbis abiit glorificās deū
sua iudicia eius: qz vera sunt. ¶ Scōm
signū predestinatiōis est. Cum q̄s libēter au
dit verbū dei. s. loqui de deo et de salute ꝓpa
et de morte ipsius: ⁊ de vita futura q̄ erit: vel
in penis inferni. vel in gaudiis celi. vñ Joh.
viii. Qui ex deo est verbū dei audit: propterea
vos non auditis: qz ex deo nō estis. Nā ver
bum dei est cibus ale. Mat. iiii. Non in solo
pane vivit homo: sed in oīi verbo qđ pce
dit de ore dei. vñ Ezech. Cibus mētis est ver
bum dei. Modo que corporalē cibū non reci
pit: vel qui sumit ⁊ nō retinet signū est mor
tis. Ezech. Quisq; alimēta nō retinet: de hui⁹
vita ꝓfecto desperat. Unde sciendū q̄ q̄ ver
bū dei nō libēter audit: est malū signū. qz ta
lis hō nō est ex deo. Joh. viii. Propterea vos
nō auditis verbū dei: qz ex deo nō estis. Ex q̄
ptz q̄ illi q̄ post⁹ stāt in cimiterio vel in foro:
⁊ de inutilib⁹ ⁊ nocuis loquūt ⁊ tabernas ci
tius intrāt q̄ ecclesiā vt verbū dei audiant.
hñt signū eius reprobatiōis. Sic illi q̄ liben
ter auditt verbū dei hñt signū electiōis. vñ
Actt. iiii. thopi. Sicut ꝓpositū i ꝓposito: sic
oppositū in opposito. ℣ Tertiū signū est.
Si q̄s timēs deū honorat ⁊ glificat. ps. Dñe
q̄s habitabit in tabernaculo tuo. Et subdit.
Timētes aūt dñm glificāt. Unū ptz q̄ bonuz
signū est i hoīe etiā cū sit petōr cū diligit bo
nos ⁊ fouet. Qz sicut q̄q; denari⁹ falsus in
ter bonos cōputat; ꝓ bono ⁊ soluit sicut bon⁹
sic q̄q; de homie petōre q̄ diligit bonos ⁊ fo
uet: cōtingit q̄ cū ipsis celū intrabit ex eo q̄
dñs ꝓpter bonos sibi gratiā ꝓuitiōis tribuit
⁊ salut. Nā si dñs voluit oībus sodomitis qui
fuerūt in duq; ciuitatib⁹ ⁊ in oīi terra circū
iacenti parcere ꝓpter bonos si ibi inuēti fuis
sent. Nōne tūc de⁹ deberet parcere ⁊ misere
ri vni petōri ꝓpter multos bonos quos fouit
⁊ dilexit dando sibi ante exitus vite tpe vere
cōtritionē ⁊ petōr remissionē. Nā ille hō na
turalit⁹ est virtuosus q̄ virtutes in aliis diligit
Unde Deus. Scias cū multis virtutib⁹ aliq̄
datum: q̄ alienas virtutes amat. Sic ecōuerso
est signū reprobatiōis cū q̄s bonos odit ⁊ fu
git in seipso deprauat⁹ est q̄ nec bonū in seipso
diligit: nec etiā in aliis videre potest: q̄ si qui
q̄ bonos verbis et factis: exemplo diaboli
pēis sui q̄ obstinat⁹ est in malicia: ⁊ semp q̄
sequit bonos ⁊ virtuosos ⁊ hoc est valde grā
de petūm qz xp̄s reputat hoc sibi esse factū q̄
quid bonis fit. Mat. xxv. Quōd vni ex mi. me.
fe. mi. fe. ¶ Quartū signū predestinatio
nis est humilitas ⁊ econuerso superbia est signū
reprobatiōis. Greg. Euidētissimū signum re
probor est superbia. electoꝝ vero humilitas.
Aug. in epla. Quē superbum videris filiū esse
diaboli non dubites. Quō ergo q̄sq; hz ex hoc
cognosci pōt sub quo rege militet. Sicut per
arma et scuta milites cognoscūt cuy quo re
ge militāt: sic p humilitatē et superbiā cogno
scitur miles xpi vel diaboli. Sciendū q̄ tuti
tum ⁊ periculosus est diabolo seruire i superbia
⁊ a deo recipere stipēdia: qz nullus rex terre
nus hoc ꝓ bono haberet: sed graviter in suo
subdito puniret si ab eo reciperet equum: ar
ma ⁊ stipendia: ⁊ cum eisdē suo in micos seruī
ret. dñm ꝓpriū impugnaret. Sic est de christ
to ⁊ de diabolo ⁊ de homie: qui omnia bona
a deo habet ⁊ cum eisdem bonis diabolo ser
uit cum quo deprimetur ad ꝓfunda inferni.
Nam qui in ꝓsenti est superbior: in futuro
lucifero erit ꝓpinquior: ⁊ qui hic est humilior
erit christo in celo vicinior. Lu. xviii. Omnis
qui se exaltat humiliabit: ⁊ qui se humiliat ex
altabitur. ¶ Quintū signū predestina
tionis est quādo quis non libēter audit ma
la loqui de ꝓximis. Et infra omnia dicta vel
facta ꝓximi ex corde in bonum exponit ⁊ ecō
uertit. Sic econuerso est signum reprobatio
nis q̄n quis libēter audit detractores: et ea
que videt vel audit de ꝓximis interpretat
in malum. Unde Chrys. super Matth. Sicut
difficile aliquem suspicatur malum q̄ bonus
est: sic difficile aliquē suspicatur bonū q̄ ma
lus est. Unde queritur vtrū audire loqui ver
ba detractoria sit petūm mortale. Ubi dicit sci
ūs Tho. Si alios detractionē audiat absq;
resistentia videtur detractori ꝓsentire. vnde

ri particeps peccati illi⁹. Et siquidē inducit eum ad detrahēdum: vt saltem placet ei detractio ꝓpter odium eius cui detrahitur non minus peccat q̄ detrahēs ⁊ qñq magis. Aug̃ Ber. Detrahere aut detrahēti audies qō homini dānabili? sit nō facile dixerim. Si vero ei pteſt detractionis nō placet: ſz ex timore vel verecundia quādā obmittit. detrahentez expellere: ⁊ ostendere q̄ ei detractio displicet: tunc peccat quidē sed multo minus q̄ detrahens. ⁊ plerūq venialiter. Exemplū de illis q̄ libenter audiūt detractionē Quere supra ſer. pri. J. Hic sciendū q̄ in iudicando primos aliqui grauiter delinquūt. Nā quilibz tenet dubia in meliorē partē interpretari. verbigratia. Si quis videret duas psonas simul locuri vel se mutuo arridere: ⁊ diffinitiue iudicaret illas personas loqui de malis: vel ꝓpter malā cōcupiscentiam se mutuo arridere peccaret mortaliter: qz forte loquunt bona simul: vel forte etiā ex lenitate vel ex quadā ammiratione se mutuo arridēt ⁊ nō in malo Lu. vi. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Apls Ro.ii. Quo iudicio aliū iudicas: teipm cōdēnas. Nihil quis videret manifestū malum facere: sicut occidere hoiem sine iustitia vel ēt videret euidētia signa: sicut nudū cū nuda. solū cū sola. vñ Au. De his q̄ nō pñt bono alio fieri: sicut sūt blasphemia: fornicatio: ⁊ hmōi. nobis iudicare ḡmittit. De factis aūt mediis q̄ pñt bono ⁊ malo alio fieri: temerarii est iudicare maxime vt cōdēnem⁹. Sz dicetes. Nō opt q̄ aliq̄ oia q̄ videt vel audiūt in malū interpretant. Hoc ꝺre ante ſer. x. D Ō Hertum signū ꝓdestinatiōis est cū quis est ꝓpassionatus ⁊ misericors. Math. v. Bti misericordes quō in se miam cōsequent. Ergo bonū signū est cū quis patit primo pungi tribulato ⁊ infirmo. Greg. Nō aliter redemptor⁹ nostri membra efficimur: nisi adhērēdo ⁊ ꝓpatiēdo primo Et ꝙto maiorē ꝓpassionē q̄s hz cū primo tribulato. tanto mai⁹ signū bonitat hz. Unde Greg. xvii. moral. Tāto em̄ q̄sq̄ gēretior est ꝙto perfect⁹ alienos dolores sentit. Taliscō patiēs meret cū oīb⁹ quib⁹ in charitate fraterna ꝓpatit. Sz signū de ꝓpassiōis ē cū q̄s primo iuuenit. vñ Greg. Q̄d̄ de ꝓpatit q̄ nō necesse est primo negat. vñ. i. Joh. iii. Qui habuerit substātiā hui⁹ mundi ⁊ viderit primū indigere habere et clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet Leo. Nñ etiā dicit. In epla. Vult em̄ de⁹ vnūquēq; alteri⁹ angustias ꝓpius sentire: quō si ipse in tali tribulatione esset: subuenire sibi cuperet in ipsa alteri⁹ ꝓpter dei subuenire nō postponat. Hic ēcōuersio duri cordis exēplo hz signū reprobatiōis ex eo q̄ primis tribulat non ꝓpatit nec miam exhibet. vñ Greg. Dei miam nō pōt q̄ meruit qui hic misericors nō fuerit. Jaco. ii. Judiciū sine mia fiet illi q̄ miaz nō facit. Nñ alicui nō ꝓpatiunt primis de fermonis. sed eos spernūt ⁊ verecundant loqui pauperib⁹ ⁊ infirmis. Tales deberent cogitare q̄ possent illis defectus nostros similes effici ⁊ de⁹ permittere: qz vnusquisq; diues vel pulcher sit ⁊ sanus. tū pōt fieri leprosus: cecus: claudus: surd⁹: mut⁹: ⁊ sic de aliis. Ergo hoc deberet eos inducere ad humilitatē ⁊ cōpassionem: qz sicut tunc vellent sibi cōpati: sic et primis debent facere. Mat. vii. Que vultis vt faciāt vobis homes ⁊ vos facite illis. Greg. Minus proximū amare conuincit qui nō cōcō in necessitate illi⁹ ea que sunt sibi necessaria partit. Misericordibus em̄ dicet ipse in extremo iudicio illud Mat. xxv. Venite benedicti patris mei ꝛc. Esurini ⁊ dedistis mihi manducare. sitiui ⁊ dedistis mihi bibere. Sed duris ⁊ immisericordibus dicet. Ite maledicti in ignem eternū ꝛc. Esurini ⁊ nō dedistis mihi manducare ꝛc. ℣ Septimū signū est iniurias facilit dimittere. Nulla em̄ virt⁹ tā celeriter deo reconciliat ⁊ peccata relaxat sicut ledentib⁹ ⁊ iniuriantib⁹ sore placabilez. Mat. vi. Si dimiseritis primis ex cordibus vestris ⁊ pater vester dimittet vobis peccata vestra. Unde etiam Aug̃. Unusquisq; tales indulgentiā accepturus est a deo: qualem et ipse dederit primo. Unde qui facilit potest inimicis suis ignoscere est q̄ electus est a deo. Sed qui sunt obstinati ⁊ rancorosi ⁊ nolunt indulgere inimicis suis: habent signum reprobationis. Grego. Qui motuz nocendi habet in alio: debet se reum iudicare. J Octauum signū predestinationis est si quis cupit melior fieri ⁊ monet ad intra frequēter q̄ velit bonus fieri ⁊ fidel sic se regere in verbis. in factis ⁊ moribus. Mat. v. Bti qui esuriunt et sitiunt iusticiam. Ubi dicit glo. ex. Esurire ⁊ sitire iustitiā est semp habere desiderii ꝓficiendi. Ber. Quādo nobis de nostro obsequio sufficim⁹? tunc statim cor⁹ deo placim⁹?. Nñ Aug̃. Semper ambula: semper proficere noli in via dei deficere. noli retroire. vñ Ber. Juxta dei flare: retrogradi est. Nam nullus mediū potest esse vel op⁹ hoiem proficere vel deficere: ⁊ ideo nō ꝓficit homo tunc deficit. Job. xiii. Nunq̄m eodē statu permanet. Sz quando homo incipit timere de mane dim-

bymiles:q bene est tibi tps sedere in taber nis q ponere:sed in his q dei sunt habz tedia hoc est malū signū. vnde Leo papa in sermo. Non lapsentibus promisit regnum celoz. nec ocio nec desidia coppenit? beatitudo et nitatis reppomittitur. ℞ Nonum signū predestinationis est cū quis mozte xpi passionem eius frequenter q libenter meditat q ei regratiat. Hoz qui libenter memozat passionem xpi sperandum est q non damnabit insuper nichil tā acceptum est deo q homini ita vtile sicut memozare passionē xpi. Unde Hibertus magnus. Simplex recordatio: vt meditatio passionis xpi:sicut qñ homo cogitat lapidem vel lignū tñ: pius valet q si integrū annū ieiunaret in pane q aqua: vel si quotidie virgis q flagellis cederet vsq ad effusionē sanguinis vel si quotidie legeret totū integrū psalteriū. Fructus quos quis consequitur ex meditatione passionis xpi quere sup ps ser. xl viii. J. Hec sunt nomē ligna predestinationis per quos quis cōiecturaliter cognoscere pōt an sit predestinatus an pscit?. ℞ Ultimo notandū est exemplū q multi sūt vocati pauci vero electi. Legitur in vita beati Ber. q vnus heremita qui ante fuit decanus ligonensis qui cū fuisset. xxv. annis in heremo post mozte apparuit ligonensi epo i gīa magna:sic q eps admirabat. Sic dixit epo q in hoza mortis sue. xxx. milia hoim decesserunt. de quib? oib? ipe q beatus Ber. in celū ascenderunt:et tres in purgatoziū venerūt et alii omnes ad infernum descenderunt.

¶ De apostolis Sermo. ci. Quod cū rebus tempozalibus meremur quinq.

DOlut vos vt eatis q fructum afferatis q fructꝰ vester maneat. Joh. xv. Hec verba que dñs locutus ē discipulis:iam loquitur nobis oibus dicens. Posui vos sūple in hunc mundū vt eatis et fructum afferatis sūple per bonā operationem:q fructus vr maneat sine eterna remuneratione. q vt fructū afferamus xps cōtulit nobis tria. s. ꝛc?:oꝛꝛ?:q alia. q cū vno quoq p dictoz meteri debemus q fructum ferre:qui fructus maneat in eterna retributiōe. vñ hic tria sunt dicenda. Primo quō meremur cū rebus tempalibus. Secō quō cum coꝛpoꝛe. Tertio quō cum alia. De vltimis duobus dicetur in ser. alio sequenti. ¶ Circa primum sciendū q cum rebus tpalibus quinq modis meremur. Primo largiendo pauperibus et oꝛa nie exercendo. vñ Lu. vi. Estote misericoꝛdes sicut pater vester misericoꝛs est. Uñ sciendū vt quilibz libenter det elemosynas:ad hoc eū inducere debent tria q cōsiderare debes quis petat: qz ipemet xps in specie pauperis. Mat. xxv. Quōdiū ex mi. meis fecistis. ergo quatenus pēs xpm recipere inueniat ad ianuā tuā:sic debes recipere pauperē in nomine xpi. Mat. x. Qui vos recipit me recipit sed illi male faciūt q pauperes subtrahūt hoc xps reputat sibi tactū qō pauperibus fit. ℞ Uñ aliqui tam lubi sunt q pauperes q defectuosos abominant intantū q nolunt eos alloqui nec eos videre non cogitantes q adhuc ad mozte possent quenire ad talem statū si deus permitteret vellet. Uñ legit q quidā sacerdos leprosoꝝ intantū abominabat leprosos q structerat murū inter se q ipos q sozamen qdliōes eoꝝ audiebat: q per illū etiā sacramentū eucharistie eis porrigebat. Qui diuino iudicio etiā postmodū factus est leprosus in media parte coꝛpis illa. s. quā eligabat ab eis. alia pte remanente sana quā porrigebat ad eos. Item quidā seruus intantū abominabatur leprosos q nec elemosynas voluit eis deferre: q postmodū permissiōe diuina factus est leprosus Quis nō teneamur morari cū ipis:tñ ex toto nō sunt spernēdi. exēplo xpi qui mūdauit leprosos:q tetigit leprosum verbo dicēs. Volo mūdare. Secō cogitare debes quid ipe xps petat i sozma pauperis. Ipe cū petit suū et non tuū. vñ apls. i. Coꝛ. iii. Quid habes qō nō accepisti. vñ Aug. de verbis dñi. ser. xlii. De meo vtiq quero: ait xps: da mihi q reddā tibi. Habuisti me largitoꝛem me debitoꝛē q habeo te feneratoꝛē: panem mihi das:plura vtiq tibi reddā. Terrena mihi das:celestia vtiq reddā. O Tertio cōsiderare debes ppter quid petat:qz petit ppter bonum tuū q nō ppter suū. ps. Bonoꝝ meoꝝ nō eges:imo paupes facit eps ppter diuites. Chry. sup Mat. Ne putes q ppter vtilitatē pauperū deus diuites fecerit:quis sine diuitibus sustentare poterat:sed ppter vtilitatē diuitum pauperes fecit qui nimirū infructuosi q steriles erant futuri nisi pauperes sustentarent. vnde Lu. xvi. Facite vobis amicos de mamona iniquitatis. Uñ sciendum q diuites tenent subuenire pauperibus Lu. xi. Quod superest date elemosynā ꝛc. Item Chry. Non ppteroa diuitias accepisti vt in lasciuias cōsumas:sed vt in elemosynis expendas. Quare habes pauperes sunt:sed tibi credita sūt etiā si ex iustis laboꝝibus q ex hereditate pa

ra facius est possessor. ℘ Vñ legitur ex
mpiam de quadã nobili muliere ⁊ diuite a
qua quidã pauper petiit elemosynaz: et ipsa
ꝛdit ei vnum denariũ dicens. Ego tam plus
debit tibi ℈ deus vnℨ dedit mihi. pauper ꝛs
hondit. Tñ habetis tot ⁊ tanta bona a deo
bobis data. Vñ dit. Non dedit mihi: sed tñ
mihi commisit. vt pauperib⁹ inde subueniã
⁊ ꝛsecũ reddam de quolibet denario quõ ex
pendam ⁊ quõ possideã. Itẽ sciendũz ℘ tenã
ces auari qui bona sua auare retinent: nec
pauperibus inde subuenĩt: ℘pterea pñt dã
nari: qz cozã deo raptozes sñt. Vñ Amb. Nõ
minoꝛis criminis est habenti tollere ℈ cum
possis indigentibus denegare. Basilius sup
illud. Lu. xii. Quis diuitis ꝛc. dicit. Nõne in
quit spoliatozes qui diligẽtanda sustepsit ꝓ
pria reputando. Est enĩ panis famelici quez
tu tenes: nudi tunica quam in cõclaui cõser
uas: discalciati calcei qui penes te marcescũt
indigentis argentum quod possides humanũ
ergo diuitib⁹ auaris dicet xps in iudicio ex
tremo. Ite maledicti in ignem eternum ꝛc.
Esurini ⁊ non dedistis mihi manducare ꝛc.
Ex quo patet ℘ diuites qui volũt saluari ⁊ a
xpo in vita eterna remunerari debẽt hic sub
uenire pauperib⁹. vñ Aug. Da xpo in terra
qui reddet tibi in celo: ergo dicet in iudicio
misericozdib⁹. Venite benedicti patris mei
ꝛc. Esurini ⁊ dedistis mihi mãducare ꝛc. vñ
Petr. rauen. Quicqd pauperi dederis tu ha
bebis ⁊ qõ ad te nõ acceperit pauper habebit
aliter. Amb. Hoc tñ tuũ reputa quod paupe
rib⁹ erogasti. ℚ Itẽ sciẽdũ ℘ illis pauperi
bus danda est elemosyna qui nõ pñt laboza
ꝛe: vel etiã sacerdot ib⁹ vel religiosis q̃ sedu
le xpo seruiunt ⁊ studẽt ꝑ fructũ alaz. Eccl.
xii. Da bono ⁊ non recipies pcõzem benefac
humili ⁊ non dederis ipio. Hieronym. sup Io.
Da indigenti et non saltanti vt nõ cũ tuispe
cunijs alam illi⁹ perdas. Tu enĩ es cã perdi
tionis illius si occasionem pzebas. Vbi ꝑ ℘
luozes: hystriones ⁊ meretrices sũ peccantes
nõ sunt hospitãdi: qz quecũq petã ex pmissio
ne tua in domo tua perpetrant in tuã alam
redũdabũt: ⁊ cũ ipsis dãnaberis. ℟ Et est
sciendũ ℘ elemosyna remũnerabit tpaliter ⁊ es
nalr. Primo tpaliter. puerb. iii. Honoza dñm de
tua substã ⁊ de pmitijs oꝛz tuꝛũ tuꝛũ da pau
pib⁹ ⁊ splebũt hozrea tua saturitate vio toꝛ
cularia redũdabũt. Itẽ Lu. vi. Date ⁊ dabit
vobis. Qz tñ ista remũeratio tpalis nõ dz esse
ꝑncipalis intẽtionez ꝑncipale motiuũ ad dã
dã elemosinas: sed honoz dei ⁊ salus aie. Et
hõ dã põt habere spẽ ⁊ etiã sibi de⁹ dãturiez
si ihe paupib⁹ dãturet. vñ Iuo. Scit aliq̃
qui pauperib⁹ parum tribuit vt accipiat ꝑ
plus ⁊ sub ꝓpterxtu elemosyne querunt diui
tias, quibus magis temeratio appellata est ℘
elemosyna: sic aues bestie capiunt et pisces:
modica in hamo cum ponitur esca vnde raro
quis de pauperatur dãs elemosynaz ad sub
ueniendum pauperibus: qz dñs retribuet hic
⁊ in futuro. Luce. vi. Date ⁊ dabitur vobis.
Deus remunerabit spãliter. ⁊ illa spiritalis
remuneratio est peccatoꝛ indulgentia. Eccl.
iii. Elemosyna pauperis non erit in oblitio
ne ꝛc. ⁊ sicut in feruno glacies: sic soluent pec
cata tua. vñ Eccl. iii. Ignem ardentem extin
guit aqua ⁊ elemosyna resistit pctis. Item
remunerabit cum infusione gratie. vñ apls
ii. Coꝛ. ix. Qui seminat in benedictionibus: de
benedictionib⁹ ⁊ metet supple gratia in pñti
⁊ gliam in futuro. ergo etiã xps dicit ℘ centu
plum hic accipiet. i. gratiã ⁊ in futuro vitam
eternã possidebit. Tertio remũnerabit eterna
liter: qz mensurã bonã ⁊ cõfertã ⁊ coagitatam
⁊ supefluentẽ dabũt in sinũ vm. Mensura
bona est ℘ angeli debẽt venire ad suã obitũ
⁊ perducere aiam suã cuꝛ magno gaudio ad
celũ. Mẽsura cõferta est ℘ xps ⁊ maria ⁊ oẽs
sancti ⁊ angeli illã aiam lete ⁊ honozifice su
scipiẽt. Mẽsura coagitata est ℘ btã ego ma
ria ⁊ oẽs sancti ⁊ angeli oia merita ⁊ gaudia
sua cũ eo diuidẽt. Mẽsura supefluens est ℘
xps ⁊ gliosa virgo maria: oẽs patriarche ⁊ ꝓ
phete: oẽs apli ⁊ euãgeliste: oẽs martyzes: cõ
fessoꝛes: virgines omnes sancti angeli ⁊ ele
cti dei sibi imperpetuum regratiant ℘ miam
exhibuit homini indigenti. ℣ Sed dices
pauper sum. ergo pauperibus subuenire
nõ possum. Vide ℘ seruare debes dictũ Tho
bie dic. Quõ potueris ita esto misericoꝛs: si
multum tibi fuerit abundanter tribue: si exi
guũ tibi fuerit etiã exiguũ libenter imparti
ri stude. nulli⁹ enĩ põt se excusare: qz dñs pl⁹
respicit intentionẽ ℈ substãm. vñ Hiero. de sup
bono. Quali intentiõe ab vnoquoq largit.
taliter ⁊ apud deum recipit. Hoc etiã ꝓ Lu.
xxi. de vidua que obtulit duo era: de qua dicit
xps ℘ pl⁹ oibus aliis dedisset. qz tota substãm
tribuit ⁊ libenter pl⁹ dedisset si potuisset: vn
de quilz pauꝑ sic dz dare elemosinã ℘ habeat
intentionẽ libenter plus faciendi si facultatẽ
haberet. tunc de⁹ remunerat sibi secõm illam
bonam intentionẽ. Et sic vn⁹ pauper põt da
re vnũ denariũ, ꝓpter deum tali intentione
℈ maius ꝓmiũ inde consequat ℈ quidã alĩ

quis dines qui dat intergũ siozenũ. Et si nõ poteris plus dare: des tñ vnũ hanũ aque: & de⁹ dabit tibi ꝑ filo vitã etnã. Mat. x. Qui vni ex istis qui in me credũt tm̃ aquã frigide tantũ nõ ꝓ mercede suã. & si hoc nõ potes: da tñ bonã voluntatẽ: sit q libenter velles facere si posses. Aug. sup Mat. Corona⁹ deus intus voluntatẽ ubi nõ inuenit facultatẽ. ¶ Exẽplu, q de⁹ nõ remunerat elemosynã nõ solũ in futuro: sz etiã in ꝑsti mũdo. Legit in vitis patrũ q quidã senex cũ alio iuuene fratre habitabat eẽm vitã. erat aũt senex ille misericors & cõtingit q venit magna caristia: & reperit quidã venire ad domũ ei⁹ ꝑ elemosinis. Senex vero oibus venientib⁹ dilargiebat panem. Videns aũt frater iuuenis qõ fecit: dixit seni. Da michi partẽ meã de panib⁹ & quicqd vis cũ ꝓte tua fac. Senex aũt dimisit panes & faciebat more solito de parte sua elemosynas. Et multi cõcurrebãt ad senẽ audientes: q⁹ oĩbus daret. Videns aũt dñs humilitatẽ ei⁹ multiplicauit panes. Frater autẽ iuuenis q̃ acceperat gtẽ suã & nulli dabat: explicuit panes suos et dixit seni. Quã modicũ adhuc abco de panib⁹ meis habeam⁹ simul panes. Dixit ei senex. Quõ vis facito. Et reperũt iterũ simul esse & cõiter viuere. Facta igit iterũ abundantia victualiũ a ꝺoꝛiterũ venerũt indigentes accipiẽdo elemosynas. Contingit aũt vna die q frater iuuenis ille intraret ad videndũ q̃ tum haberẽt de panib⁹ & videbat q deferebãt panes. Venit autẽ vn⁹ panũ postulãs ꝑ deo elemosynã: senex dixit fratri suo. Da ei panẽ. Alter respõdit. Jam nõ habem⁹ pater. Et dixit ei senex. Intra & quere. Et ingressus frater attendit & vidit repositoria in quibus panes habere solebãt repleta panib⁹. Et cũ vidisset timuit. Et tollens dedit pauperi: atq; ita cognoscens fidẽ & virtutẽ senis glorificauit deũ. ¶ Sicõ mereamur cũ talibus cum sum⁹ patientes in his q̃ mali homines nobis auferũt q furtũ vel q exactiões vel in his q̃ bus alio quocũq violenti modo spoliamur. Unde q⁹ posset esse tã patiẽs & cum tali charitate deo offerre q intãtũ esset in ornitu dei quasi pauꝑib⁹ dedisset. Heb. x. Rapinã bonoꝝ cum vꝺoꝛe cũ gaudio suscepistis scientes vos habere meliorẽ & manẽtẽ substãtiã. Et in signũ hui⁹ ꝓs quidã illis viris⁹ & multis serui⁹ ꝓpter⁹ pylati & vt' cũ ꝓuocaret suis vestib⁹ et inter se diuiderẽt: quis hoc aũ dñi cognouit: cũ ea nõ dedit pauperib⁹ vt nobis exẽplũ daret duz mali homines nobis recipiũt bona tyrannia q patiẽs hoc sustineam⁹: q⁹ hoc deo valde acceptũ erit: & nobis meritoriũ. Sicut ligendũ est de iꝺoꝛtunitis q̃ de⁹ fugãdis hoies aliqñ ꝓmittit. sicut cũ equi vel vacce eoꝝ mesunt vel tẽptãs segetes denastat. talia iꝺoꝛtunia oia deo sunt in patiẽtia cotidie offerenda. Et dicere dz vnusq⁹ ps. Jnit⁹ dñs in oĩbus viis suis. Qui ingrat⁹ fuit de bñficiis a deo accepũ: iusq; bñficiis & donis dei abusus fuit. s. ad peccãdũ. ꝺ sicut dei iustitiam merito q illa iꝺoꝛtunia ꝓuari debeo illis bonis. Aũ Ber. sup Cãt. Jngratitudo est bñficioꝝ ꝓditio. ¶ Sz diceres. Si quis mihi tristat de iꝺoꝛtunio. an hoc sit pctm. Nã q sic: q⁹ hoc est signũ q rẽ amissã nimis dilexit: ergo nimiũ etiã dolet. Greg. in li. xxxi. moral. Sine dolore amittit quicqd sine amore possidet. Que vero seruẽter diligimus habita graniter suspiram⁹ ablata. Ex quib⁹ verbis ꝑz q quilib; dz esse patiens cũ sibi sua bona iniuste a malis hoibus auferũt. Et debet deũ q̃ ipsis orare vt ipsis inspiret vt sibi illa bona iniuste ablata restituãt. ne ꝑ eos ꝺ̃ne aliter dãnẽt. Sed si maledicit ꝓximis qui eis iniusta bona auferũt vel alis iꝺoꝛtunitis suis cõtra deũ murmurat: illi fit duplex dãnum: q⁹ ꝑdunt illa tpalia. & cũ hoc ꝓpter impatientiã incurrit offensionẽ dei & magnũ periculũ alex suꝝ. Ergo oia iꝺoꝛtunia q̃libet patienter dz ferre & deo totũ cõmittere: & ei in charitate offerre et hñe firmã spem q̃ de⁹ refundet sibi in aliis hic & in futuro. ¶ Tertio meremur cũ r. b⁹ tpalibus cum ꝑ pter deũ volum⁹ carere illis bonis que ꝓpter deũ lucrari potuissem⁹: & cia ista q̃ sic ꝓpter deũ & ꝓpter salutẽ nostrã dimisim⁹ & increꝺi noluim⁹ iniuste deo obtulim⁹. Greg. Hoc auri deo obtulisti qõ cõtra eĩ⁹ voluntatẽ accipere noluisti. verbi gra. Si duo nobiles et sen⁹ & vnus faceret exactiones in suos subditos aggrauando & spoliando eos iniuste & alter nobilis similiter posset facere suis subditis & dimittit hoc ꝓpter deum & ꝓpter salutẽ alie⁹: hoc totum deo offert & deus in eterna vita sibi remunerabit. Sicut si essent duo mechanici: & vnus mẽtiendo & decipiendo ꝓximos ditaretur & alius etiã sic posset ditari si vellet: q⁹ hoc dimittit. q̃ cito sic dimittit: hoc deo offert. Et similr intelligendũ est de rusticis & ciuib⁹ qui vsuras cõmittunt & cum iniustis rebus ditãtur & alii boni eiusdẽ rustici nolunt sic ditari cõtra deum: nec quicq̃ iniuste lucrari: tali⁹ eis deo offerũt que sic accipere nõluerunt: tñ bene potuerũt. Sicut intelligitur de seruis & ancillis & aliis hoibus.

Ergo si audires aliquem lucrasti esse rem̃z
proximos q̃ fallacias vel q̃ blasphemias vel per lu
xum vel alio quocũq; modo iustos in ꝛos
proximos hõs nolles sic ꝗrere beneficia vt dñs pot
ius si velles deũ offendere q̃ eam tibi dãna
ret tñc deus remunerabit tibi ꝛtos proximos
in vita eterna: q̃ sic intelligendũ est de oibus
rebus siue magnis siue paruis quas aliquis
dicat deũ nõ vult iniuste lucrari. ℣ Quare
q̃ meremur cũ rebus tpalib⁹ mutuãdo pxi
mis ꝓpter deũ. Lu. vi. Mutuũ date nichil
inde sperãtes. Sed alĩ sunt qui habẽt pecu
niã superfluã q̃ nolũt mutuare ꝓximis gratis
nisi aliq̃d det ipsis: q̃ cũq; sic inde recipiãt
vsura est etiam si nõ postulauerit: sed solũmo
do ea intentiõe mutuauerit q̃ aliquid vellent
recipere ꝓpter mutuationẽ. Et si sic aliquid
reciperent vsura esset: q̃z sola spes lucri vsu
ram̃ coram deo. Item aliqui sunt qui pot⁹
pecuniã superfluã sub terra fodiũt vel in cista
recludũt q̃ q̃ ꝓximis ꝓpter deum succ̃rere
quos vident in necessitatib⁹ ꝗsistere tos. Et in
hoc ostendũt se non habere charitatẽ dei q̃ p
ximi: et per ꝗsequẽs habent signum q̃ stant in
malo statu quia sine charitate dei q̃ ꝓximi
nemo saluabit. 1. Joh. iii. Qui habuerit sub
stantiã huius mũdi q̃ viderit fratrẽ suum ne
cesse habere: q̃ clauserit viscera sua ab eo: quo
modo charitas dei manet in .d. vnde. Greg.
Primus ꝓximi amare cõuincit q̃ non cũ eo
in necessitatib⁹ ꝗsistus ea que sunt sibi neces
saria partit. Et est signum magne auaricie q̃
diffidentie de deo: cum q̃s pecuniã sub terra
fodit. Unde legit exemplũ q̃ quidã diues the
saurũ in muro abscõdit: q̃ infirmat⁹ postmo
dũ non potuit cõfiteri hoc pctũ: q̃z diabolus
tenuit linguã ei⁹. Tñc ꝓsbyter vir ꝓuidus
portauit corpus xpi ad infirmũ: q̃ sic demonẽ
ab eo fugauit. Tunc infirm⁹ ille ꝗsiderabat
hoc pctũ q̃ sic longo tpe thesaurũ ex auaricia
abscondit: q̃ pauperib⁹ indigẽtib⁹ nõ subue
nit. Et sic thesaurũ abscondit̃ ostendit et fe
cit cum pauperib⁹ dari q̃ salute ale sue. Item
hõ mereꝛ cũ rebus q̃si debitozib⁹ suis ꝓpter
deũ dat dilationẽ q̃ libẽter sibi solueret si q̃
ꝓsit tpe haberẽt q̃ hoc est valde meritoziũ et
deo valde acceptũ: q̃z q̃s in hoc posset mereri
in vno hore q̃ deus sibi in agone mortis da
ret dilationẽ vt posset cõfiteri q̃ confiteri q̃ sic
saluari. qui alr̃ forte dãnaret. Item etiã scien
dum q̃ q̃libz q̃si termin⁹ solutiõis instat te
net statim soluere ꝓuto ꝓuidit: q̃z si
aut cõtra deũ ẽ faceret ꝓlo bona sua sic etiã
ista iusticia est retinere bona ꝓximi contra
voluntatẽ ipsi⁹ q̃ q̃ hoc impedit ille in vo
luntate⁹ est. Ergo illi grauiter peccãt q̃ promittũt
vel iurãt q̃ velint soluere debita sua illi cre
ditoꝛi q̃ postmodum admittũt termino quas
dam solutionẽ vsq; ad quattuoꝛ vel quinq;
vel decẽ hebdomadas. Et tales q̃ sic mentiũ
ꝓximis q̃ nõ soluũt sicut promiserũt: cum tñ
soluere ꝑnt. nõ debẽt in cõfessione absolui q̃
peccãt: nisi q̃ soluãt vel dilationẽ petãt ab eo
cui⁹ est ista res. Et de hoc dr̃ in iure canoni
co. Nollidere nõ licet alienã rem inuito dño
suo: vt ꝓz ex li. iii. ti. xiiii. de ꝓcuratoꝛis. c. i. ℣
Quanto meremur cũ reb⁹ tpalib⁹ q̃si restitu
mus res iniustas veris heredib⁹. Et hoc in
tantũ placet deo q̃ nil sine ista restitutiõe ab
hoc acceptat q̃d q̃d etiã boni fecerit siue ieiu
nando siue orando: peregrinãdo: siue elemo
synas dando. Et ꝺdiu q̃s sciẽter possidet res
iniustas tñc est inimic⁹ dei q̃ virginis marie
olim sctoꝝ q̃ angeloꝝ btoꝝq; olim in celis ex
stentiũ nec aliquã hꝝ participationẽ in oibus
oconib⁹ missis. q̃ aliis bonis q̃ fiũt in ecclia.
Et talis q̃ sic hꝝ res iniustas nõ dꝝ dare illas
monachis: nec sacerdotib⁹: nec pauperib⁹ hꝝ ve
ris heredib⁹ si poterit scire q̃ sint. ℣ si non
scit nec põt scire heredes: tñc dꝝ dare illas ec
clẽsticis sui ꝑsoꝝ q̃ ancilloꝝ q̃ aucꝝitate illoꝝ hꝝ
a suo epõ. ℣ si q̃s hꝝ aliquas res iniustas oc
culte tñc dꝝ fieri restitutio q̃ interposita glo
nã. l. q̃ ꝑsoꝝ vel q̃ alĩ discretũ viꝝ sine ex
ꝓssione nois: q̃z hõ nõ tenet seipm diffama
re dicẽdo. Ego sum tibi furat⁹ hoc vel hoc dꝝ
sufficit q̃ restitutio fiat q̃ interposita glonã. l.
q̃ cõsessoꝝ vel q̃ alĩ discretũ viꝝ. Et restitu
tio dꝝ fieri nõ soli q̃ reb⁹ magnis: sed etiã q̃
paruis. Obligẽa. ℣ debẽt simul furari vnã
aucã q̃ eandẽ comederẽt: tñc illis tenet resti
tuere ꝗ qui eã ꝗngit donec tota fuerit so
luta: si vult ꝗsequi indulgentiã q̃ remissionẽ
petoꝝ suoꝝ. Sic intelligẽdũ est de his q̃ gra
mina in ꝓpꝛia alioꝝ metũt: vel cũ pecoꝛibus
suis dãna ꝓximis ꝗcitur in segetib⁹ vt ꝓpꝛia
intersit. Et etiã rustici q̃ q̃q; agros ꝓximoꝝ
cũ aratro suo diminuũt q̃ suos augmẽtãt vel
lupi q̃ ꝗciũt suꝝ agros ꝓximoꝝ. q̃s tenẽt
eos cõuenio inde amonere. Et etiã venato
res qui cũ canibus q̃ equis suis holdus in se
getib⁹ dãna intersit. Sic et vectoꝛes qui cũ
curribus suis per sata agroꝝ vehũt: q̃ hold⁹
dãna intersit. Et etiã illi q̃ fenet⁹ arboꝝ vel
vepes agroꝝ: vel botros vineaꝝ subtrahũt
q̃ tra voluntatẽ ꝓximoꝝ: tales oẽs tenent ad
restitutionem. Et si nollẽt restituere quãdo
possent tunc confessoꝛ nõ potest eos absoluꝛe

de a peccatis suis. Unde dē in decre. Non dimittit peccatū nisi restituat ablatum. dist. v. Si generalis. Sed dicerēs. Cum quis multa talia furat? fuisset? nō sciret quib? restituere deberet q? ipse multis hominibus in istis paruis rebus dāna intulit: quō talis restituere tenet. Videt q? ille tales res paruas furatas in estimatione sua dz cōputare ad vnam summā: et sēm consilium sui cōfessoris illam summā dz erogare ad vsum pauperū: tūc oibus illis subuenit illa elemosyna quozū illa duna fuerūt. ¶ Quod aūt homo nō solū dz restituere magna sed etiam parua si vult consequi remissionē peccatoz: p? q tale exēplum. Legit in dialogo Cesarii q quidā cōuersus ordinis cisterciensiū cū missus esset ab abbate suo: et trāsisset aquā quandā: et non haberet nautam: permisit naute transmittere vnū obolum. Qui cōuersus cum postea defunct? esset: et non mitteret illū obolum nec etiam fuisset cōfessus illam negligentiā: q? vilipenderat eo q? modicū esset. post obitum predictum obolum ante oculos habebat: qui etiam obolus instantū creuit vt maioz toto mūdo videretur. Et cum sibi nichil aliud obstiteret qō sibi impediret ingressum celi nisi sol? ille obolus: et cum non posset euadere nisi ille obol? in eo maneret ad punitionē sanctoz et angelozum quibus seruierat permissum est illum ad corpus redire: et confessus est illud abbati Et missus est ille obolus cum magna velocitate quem moz vt nauta vidit cōuersus expirauit et celi gaudia intrauit.

¶ De apostolis.

¶ Sermo. cli. Quomodo mereamur cuz cozpore nostro et anima nostra.

Dolui vos vt eatis et fructum afferatis: et fruct? vester maneat. Joh. xv. Quantū ad secundā partē pre dictis sermonis: tunc sciendū q? sēm q? nobis deus cōtulit cum quo fructuz ferre debemus et mereri vitam eternā est corpus nrm ppriū. Pro quo sciendū q? tribus modis meremur cū corpore nro augmentū glie in vita eterna. Primo resistendo peccat illis ad que corp? nostrū inclinatū est. Nā quicūq; quis restitit suis ppriis cōcupiscentiis et pugnat cū vitiis meret augmentū glozie. Ber. Quotiēs resistieris totiēs cozonaberis. Propter eādē est carnis fomes peti manet in corpore. Quānis est peccatū originale a q? fomes precessit et si toto deleat in baptismo: tū fomes ex toto nō extinguit vt resistere debeam? vitiis et viriliter pugnare q? nemo cozonabit nisi q? legitime certauerit. vñ Aug. de verbis dñi. Cor baptizati oēs iustificati sūt a peccatis restat tū pugna cū carne et mundo et cū diabolo. Unde etiam Hiero. in epīa quadā. Sine certamine nullus lētoz cozonat? est. Ambroz. sup Luc. Cozona exposita est: subesse sunt certamina: nemo poterit cozonari nisi vicerit nemo aūt pōt vincere nisi ante certauerit: plus quoq; cozone maioz est fructus vbi maioz est labor. verbigra. Si quis inclinat? est ad superbiam et cū sibi honoz exhibetur: ille ipsum vincit et illum honozē sibi exhibitum in humilitate cozdis deo offert dicendo cum ps. Non nobis dñe non nobis: sed nomini tuo da gloriā. Et in humilitate reputat se non esse dignū talis honozis. sz dicit cū apto. i. Thi. Soli deo honoz et gria. Tūc ille meret q? honorari in celo a xpo. a gliosa Vgine maria ab oibus sanctis et angelis propter illum honorem quē sic sperauit hic a deo offert. Similr cum quis ad ira cōmouet et seipm vincit cōpescendo iram ppriā nolēs se vindicare sed deo offert et sibi cōmittit: talis totiens meret cozonam glie quotiēs ppriā iram propter deū vincit et ei fortiter restitit. Et etiā cum q? est inclinat? ad luxuriā: quotiēscūq; tentatiōi carnis restitit et seipm vincit: totiens meret cozonam vite. verbigra. Sicut illi q? sunt in matrimonio cōstituti quotiēs tentant in sacris diebus et noctib? et aliis tēpozib? in quib? p hibit? est actus matrimonii et restitūt sibipsis et propter deū dimittūt actū illuz totiēs meruntur cozonā vite eterne. Similr et iuuenes q? in castitate viuūt: quotiēs tētant et viriliter resistunt: totiēs a deo cozonāt. O quot cozonas mereri pōt virgines q? caste viuūt et tentationib? carnis resistunt: q? naturaliter iuuenes plus sunt inclinati ad luxuriā q? senes q? sēm Arist. Cōplexio iuuenū est calida et humida: senū aūt frigida et sicca. Et ergo senes grauit? peccant luxuriando q? iuuenes. et iuuenes plus merent resistendo. Greg. Juuenis cum cozrigit peccat: senex antē infamit. Isid. de sum. bo. Sequaq; in senectute cōtinentes vocandi sunt qui in iuuentute luxuriose vixerūt. Tales nō habebūt pmiū: q? certamen laboris non habuerūt. Eos eñ expectat gloria in quib? fuerūt laboriosa certamina. Unde sciendū q? in quāto quis plus est inclinatus ad aliq̄ peccā et illi peccō restitit: tāto maioz cozonā glie meret. Ergo viriliter militare debemus. q? sēm Job. vii. Militia est vita hois sup terram. ¶ Exemplū legit

in vitaspatrū q quidā senex sedens in parti bus Thebaidis in spelūca vna habebat sibi discipulū pbatū. Consuetudo aūt erat simi lis discipulū vesperę que erant ꝙ futura: a pri ammonitionē dabat ei bñdictionē: & di mittebat eū dormire. Contigit aūt q quidā religiosi venirēt ad senē: & cum eos consola tus fuisset: & instruxisset dimisit eos: & recessi runt. Deinde cepit exhortari: & admonere di scipulum sicut senex faciebat vespere. Et cū loqueret senex sino grauat⁹ est: & subito obdormiuit. Frater aūt sustinebat donec euigi laret: & daret ei solitā cōsuetudinē bñdictionē. Cum ergo nō euigilaret ꝙ aliquas horas ste tisset discipulus cum eo sedens cogitatio nem suam molestia recedere: & dormire. Qui quoquēs sibi vim restitit cogitationi huc et illuc. Cumq iterum vrgeret a cogitatiōe sua ut iret: & quiesceret: nō discessit prius: & dimit teret. Quod factū est septies: & diabolo septi es restitit: & ecce media nocte translata euigi lauit senex: & inuenē inuenies assidentē pro pe: & dixit ei. Vbi mō nō recessisti fili. Et ille rēdit. Non recessi pater: ꝙ non me dimi seras. Cui senex dixit. Cur me non expergi facebas. Et ille rēdit. Non fui ausus ne ali quā inimicā tibi inueniret. Exurgēsq; senex & faciens horas cōsuetas: & dictis matutinis dimisit discipulū. Senex aūt cum sederet lo lastic⁹ est in excessu mentis: & vidit quādā monstrantē sibi gloriosum locū: & sedē in eo & super sedē septē coronas. Et interrogauit senex eum qui sibi hoc mōstrauit dicēs. Cui quis sunt hec. Et dictum est ei discipuli tui sunt. Locum quidē & sedem istā pro conuersio ne magna accepit. Has autem septem coro nas nocte ista ꝙmeruit. Hec autem audiens senex exterrit⁹ & admirat⁹ est nimis. Et vo cauit discipulū dicens ei. Die michi quid fecisti in nocte ista. Rndit. Crede mihi pater: ꝙ nihil feci. Sperās aūt senex ꝙ pre humilita te non cōtineret. dixit ei. In veritate non in dulgeo tibi nisi mihi dicueris quid feceris: aut quid cogitaueris hac nocte. Ille vero cū ni chil sibi esset cōsci⁹ sd dicere dubitabat. Et cum senex ab eo exorqueret. dixit ei. Nichil aliud feci nisi ꝙ septies cogitatui & impugna tus sum a cogitatiōe mea: vt discederē & dor mirem aut eā me dimitterem. Sed ꝙ a te di missus non fuerā nō recessi: sed sustinebā te pater mi donec euigilares & dares mihi sol cōsuetudinē bñdictionē. Audiens hoc senex intellexit ꝙ quotiēs resistebat cogitatiōi sue videns meruit coronā a deo. ¶ Secundo

meruit cum composte operādo bona operā & expendendo dies composita nostra in seruitio dei. Nam quisq; libenter dz seruire deo cum composte: ꝙ ipse creauit nos. ps. Ipse fe cit nos et nō ipsi nos. Et ꝙ seruit nobis in pāti mōdo. xxiii. omnis. et ling redemit nos sue ꝓprio sanguine: & post hoc promisit nobis vitam eternā si ei seruierimꝰ. Ego sollicite debemꝰ seruire deo cū nō composte. Prouerb. xxiiii. Exerce diligēter agrū tuum. Quia corpus nostrū est ager vtilis: ꝙ singulis diebus et singulis horis possumꝰ mereri cum corpore & cum oībus membris nostris. Nam primo pōs quilibet mereri cū oculis cū videt aliquē infirmū vel tristem & compatiēs sibi vel si videt aliquē letum & gaudentē & bene habētem et cōgaudet sibi. Apostol⁹ Romanoꝝ. xii. Gaudete cum gaudētib⁹ & flete cum flentib⁹. Secundo meretur quis cum auris⁹ si audit bona loqui de proximis & congaudet ipsis: et si mala audit loqui de ꝓximis & compatit ipsis Iohis Ro. viii. Scimus quoniā diligentib⁹ deum oia cooperātur in bonum. Tertio meretur quis cū ore: vt cum quis informat proximū in his que ad salutē ptinent vel consolatur verbis cōsolatoriis proximū: vel corripit delinquētes in fraterna correctiōe: vel cū libenter orat vel regratiatur deo: vel etiā cū frētiū tenet cū qnq; libēter loquerer: & sic de aliis. Quarto meret⁹ ds cū manib⁹ ad modū crucis eas expandendo vel et in oōnib⁹ de notis eas elevādo. ps. Elevatio manuū mea sacrificiū vespertinū. Vel eas ad pauperes rētendo: dādo eis elemosynas. vel cū quis pauperē suscitat & ducit ꝙ ꝙ se iedere nescit vel ꝓpter debilitatē pedū: vel ꝓpter cecitatē oculoꝝ. Quinto meret⁹ ds cū pedib⁹ ad eccliā eūdo vel sacra loca visitando & indulgē tiis: vel etiā si infirmos visitādo vel pegrinationes ad loca sacra faciendo. Sexto meret⁹ ds cū toto corpe. s. dure iacēdo vel aspera vestē induēdo & corp⁹ cū virgis vel flagellis castigando. vigilando. ieiunādo & mane surgēdo. ¶ Quare alīq; boies sunt ita pigri ad seruiendū deo. Rndr ꝙ nō ꝓcogitāt futurā mercedē quā dño dabit suis seruitorib⁹. Si si rex terren⁹ dare vellet ꝓ vno pater nostro ꝙzentū: quot pater nostros diceres. Si militer si rex terren⁹ diceret. Si vis vigilare illa nocte mecū: cras mane dabo tibi centū ꝙzenos: tu libenter exerres. Et si secūda nocte mitteret ducentos: & tertia nocte mille. multo libēti⁹ vigilares. Sic ihs ꝓ vna hora quā quis ꝓpter eum vigilat plus dabit ꝙ totā re

gnum terrenū valere pōt. Sīc ergo uno pater noster deuote dicto pī dabit ꝙ ꝑmio ꝙ mille flozeni valēt: qz dabit eternū ꝑmiū: etiā ꝙ animo oge in gēa facto. vñ Hieronym. in epla. Nullꝰ labor durꝰ nullū tps lōgū videri. dz quo glia eternitas acquirit̄. Itē sciēdū ꝙ ꝑs ꝙ si solū rememorabit oga spūalia ad honoꝛē dei facta: dz ēt remunerabit labores quos quis fecit ꝙ necessitatibus ꝓximis vite. Quam cū ꝯs laborat̄ ea intentiōe vt velit aliq̄d cū laboꝛib⁹ iustis adhere. vñ se ꝙ vxoꝛē ꝙ pueros posset nutrire. vel etiā laborat vt cū suis laboꝛib⁹ possit subuenire pauperib⁹: ꝙ infirmis ꝙ non ꝑt laborare: talis semꝑ cū quolibet laboꝛe ꝑfectiꝰ paruo meret ꝑmiū eternū si ē in gēa. vñ ꝑs. Labores manuū tuaꝝ: qz mā ducabis: beatus es ꝙ bene tibi erit. Ergo q̄libet cū de mane surgit ꝓmo oret ꝙ ecclesiā visitet: ꝙ deo oēs labores suos offerat quos ille die intendit facere. vnde Greg. in mozal. Oē bonū quod agim⁹ per intentionē semꝑ ad deū leuem⁹. Oō ēt quilibz nostrū ꝓmo de mane ad ecclesiā debeat ire ꝙ orare ꝙ se deo cōmendare. hoc uult ꝯs in euāg. Marci. vi. di. Ꝓximū scitte regnū dei ꝙ iusticiā ei⁹ ꝙ hec oia adiicient̄ vobis. Q̄ que sunt vobis necessaria: qz hō per totā die hēbit maioꝛē ꝯperitatē in oibus suis factis cū de mane missam audit ꝙ se deo deuote cōmendat. Et ex iā dictis patet ꝙ laboꝛatoꝛes illi sunt beati: qui fideliter laboꝛāt: ꝙ deū in laboꝛibus suis ꝓtēdūt qz merent semꝑ in quoꝛ oge. verbi gra. Rusticus nunꝯ pōt arare totam cū fidē laboꝛat quin meret: sīc sanctoꝛ in oibus suis laboꝛib⁹ meret si fideliter laboꝛat: sīc pīstoꝛ ꝙ faber sīc seruus ꝙ ancilla. ꝙ quilz etiā q̄ ꝓ denario diurno laboꝛat. ꝙ sic de aliis. ¶ Oō deꝰ uult remunerare oēs pat̄ꝝ labores nostros Hoc ꝑz per tale exemplū. Legit in vitis patrū ꝙ quidā senex lōge habebat aquā a sua cella vbi dū semel iret hauire deficit in via ꝙ ait. Quid necesse est vt huc laboꝛē patiar. Reuertam ꝙ habitabo iuxta aquā: tunc cōuersus retro uidit quendā sequētem se ꝙ numerātem passus⁹ ꝙ uestigia suaꝝ interrogauit eū q̄ret. Dixit ait ei ille. Angel⁹ dei sum ꝙ missus suꝝ uestiga tua nūerare ꝙ dare tibi mercedē ꝓ laboꝛe. qz oē ꝙ passus tuos uestigia tua deus uult tibi remūerare. hoc audiēs ille foꝛtioꝛ ē factꝰ ꝙ ꝓmptioꝛ ꝙ adhuc lōgi⁹ potuit cellā suā: vt eo plures passus faceret eūdo ad aquam ꝙ redeūdo ad cellā suā: vt sic semꝑ augmentaret ꝑmiū suū. Oō ēt nostra bona oga nō solū dēt fieri ꝓcipere: ꝑ ꝑter gaudia celi vt̄ad euitādō penas inferni. hoc fiat aūt fer. cxii. ¶

¶ Tertio mereꝛmur cū coꝛde sustinendo tribulationes coꝛꝑoris patient̄ q̄s dñs suꝝ dēs permittit: qz meli⁹ est infirmitates patienter sustinere ꝯ interim bona oga facere ꝙ hoc ali q̄ dicit. Ego neglīgo hoc bonū vt hoc ꝑtm infirmitates meas. Nūc ꝙ solū sis patiēs ꝙ nihil negligis. Nūc sciēdū ꝙ dz libēter dz sustinere infirmitates ꝙ tribulatiōes: qz est signū bonū dei ꝙ signū charitatis quā deꝰ habet ad ipm hoiem. Apoc. iii. Ego quos amo arguo ꝙ castigo. Ozig. sup Ose. iiii. Qui diligit coꝛripitur. q̄ nō diligit in pcis suis dimittit. ¶ Dz dicetes quō possum esse patiēs in tantis tribulationib⁹ ꝙ infirmitatibus. Nūc ꝙ tria ꝓcipaliter dēt inducere hoiez ad patientiā Ꝓximū est memoꝛia passionis ꝯpi. Greg. Si passio ꝯpi ad memoꝛiā ducit: nihil est qō non equo alo toleret. Ber. Quid ē qō tibi suaue nō videt: si colligat̄ et memoꝛaueris omnes amaritudines salnatoꝛis. ergo si doles caput tuū cogitare debes doloꝛē capitis quem ꝯs sustinuit cū coꝛonaꝛ⁹ cū spinea coꝛona fuit. Si doles manꝰ vl̄ pedē. cogita clauos lōgos manib⁹ ꝙ pedib⁹ ꝯpi. Si doles i doꝛso vel i alio membꝛo vel in toto coꝛpoꝛe: cogitare debes doloꝛem ꝯpi q̄ē in toto coꝛpe ꝙ in oibus membꝛis sustinuit: ꝙ sic erit tibi leue oē qō patet. ¶ Dcōm qō inducit hoiem ad patientiā est cogitare penā purgatoꝛii q̄ est valde grauis. Aug. Ignis purgatoꝛii miro mō ē grauis: qz ignis qui est hic in terra habet se ad illum sicut ignis qui depictus est in pariete ad verum ignem. Et in illo purgatoꝛio oꝛ hoiem valde diu ardere et purgari qui hic nō purgatus: vt sit a peccatis suis purgeꝛis: tūc libēter debes hic sustinere infirmitates coꝛꝑoris: quia tanta ē pena purgatoꝛii ꝙ potius in ꝑsenti deberes eligere. xx. annis esse infirm⁹ ꝯ vna die esse in purgatoꝛio. Unde dicit in de trec. Igni purgatoꝛii nulla pena tempoꝛalis ē cōparabilis. di. xxv. q̄ in aliud. Nūc legit de quodā sacerdote q̄ reputabat quasi fetū: qui in vita sua seipm miro mō afflixit ꝙ pniam: cui dā querenti cur hoc faceret. Nūc dixit q̄ ille locus magn⁹ q̄ erat ꝓpe se esset totus igne⁹ ꝛē libenter vellet esse in eo vsq; in diem iudicii: ꝙ posset euadere inferni ignē ꝙ penā purgatoꝛii. hoc idē Aug. ozabat dicēs Dñe hic vre hic seca vt ineternū parcas. ¶ Tertius qō inducit ad patientiā est ꝙ per tribulatiōes ꝙ infirmitates augmentatur hominis meritum etc ne glie. Mat. v. Gaudete ꝙ exultate qñ merces vra copiosa est in celis. Et ita glia tanto

ñ q̃ si vnus homo solus sustineret oēs tri-
bulationes y tribulationes oīm in toto mundo
essentiū adhuc nichil hoc esset respectu cele-
stis glie. Apls Rom. viii. Nō sūt condigne pas-
siones huius ꝛc. De hac gīa dicit ps. Oēs mi-
le anni ante oculos tuos tanq̃ dies hesterna q̃
pterijt. ¶ Quāto ad tertiā partē pre-
sentis sermonis sciendū q̃ tertio qō dr̄ no-
bis cōsulit cui quo mereri possum⁹ y debem⁹
et alia. Pro quo sciendū q̃ nos mereri debe-
mus cui scrib⁹ potestis ale q̃ sunt memoria: in-
tellect⁹: y voluntas. Primo mereri debemus
ei memoria bñficia dei memorādo y ei de ei-
dem regratiādo. vñ Aug. in li. de ci. dei sic di-
cit. Quisquis bñficia dei non videt cecus est:
qui laudat ingrat⁹ est: quisqs in laudādo re-
luctat insan⁹ est. Chrisost. sup Matth. Gratiar-
actio est inuitatio ad plus dandū: ideo de his q̃
sunt ingrati de bñficiis dei dicit Bernh. Pec-
catis indign⁹ est q̃ fuerit de accepto ingrat⁹
Itē sepi⁹ memorari debem⁹ ipm deū nobis
esse pītem in oībus nīis cogitationib⁹ ver-
bis y factis. Pro heu multi sepius oblīn illōrue
deū y raro cogitāt de eo: y hoc est signū q̃ deū
nō diligūt sed ipm quipendūt. Beatus. li. eph-
to. Oblīto est signū quipendētis. y q̃ sic obli
scunt deū in vita: illoꝝ deus obliuiscetur
in morte. Unde Aug. Ita fit vt in fine oblīui
scatur qui dum viueret oblit⁹ est dei. Pacīa
da patientia ale est intellect⁹ per quē intelli
gere debem⁹ deum. Primo tanq̃ nrm crea-
torem: y sic tenemur semp sibi obedire tanq̃
creatura suo creatori. Secō cognoscere debe
mus eum esse redēptorē nostrū q̃ nos cum sua
amarissima passione y morte redemit: y sic te
nemur ei diligere. Joh. xv. Maiorē hac dile
ctione nemo hz vt aiam suā ponat ds y ami
cis suis. Tertio debem⁹ cognoscere ei et no
strum futurū iudicē: y sic debem⁹ ei timere in
oībus cogitatiōib⁹ verbis y factis. Eccl. i. Ti
menti deū bene erit in extremis. vñ Chrī. in
ser. dicit de Johāne baptista. Sol⁹ dei timor
est q̃ mores corrigit: fugit criminare innocen
tiā seruat. ¶ Tertia ptās ale est voluntas
ei qua mereamur q̃ voluntatē nostrā volun
tati dīne glorificam⁹: ita vt dcd velit nobis
ei facere y etiā illud idē nos velim⁹ sine fa-
cere sine aliq̃. ergo dicit nēm sic se dz hē
re y si de⁹ vult ei esse pauperē y etiā ipe velit
hoc idē: vel si ipm velit esse diuitē vel sanū vel
infirmū vel tristē vel letū y i hoc se glorificet
voluntati dei: sic y possit dicere cum xpo illa
verba q̃ in mōte oranti dixit. Pater nō mea
voluntas sed tua fiat. Itē mereamur ei volun-

tate q̃ habem⁹ cōtinuā bonā voluntatē nos
emendandi y deo seruiendi. Chrī. sup Matt.
Voluntates bone sic quasi sunt apud deum
quēadmodū odoriferi flores. vñ Ber. Cū q
bonā voluntatē incipim⁹ esse dei: desinimus
esse diaboli. Hic erubescito. Cū homo q malā
voluntatē incipit esse diaboli: desinit esse dei.
¶ Et deus vult hoīem iudicare secūm illā
voluntatē in qua eū inuenerit. vñ de hoc dō
in decre. Qualē te inueniet dñs cū vocat ta-
lem pariter y iudicat. de pe. di. i. nūq̃d. Unde le-
git exēplū q̃ quidā latro multū doluit de pec-
catis suis y dñs voluntatē bonā se emendādi
rogauit quendā heremitā vt ei in suā socie-
tatē acciperet: qz ipse proponeret vitā suā emēda-
re y deo semp seruire. Et heremita noluit: et
despexit eū in corde suo y dimisit eū incōso-
latū ab eo recedere. Sed cū latro sublimū he
remitoriū facere voluit: arbor prefixa statim
corruit y eundē latronē oppressit: y sic in ve-
hemēti cordis cōtritiōe obiit. Tunc ille here
mita vidit q̃ sancti angeli venerūt y aiam il-
lius latronis ad celū deferebāt. Et heremita
emotus dixit. Quid hic in heremo morā tra
ho: ille hō malus latro fuit: y propter suā bonā
voluntatē iam ad celos ascendit: y ego tā diu
vixi in heremo y nūq̃ celum intrare potui. Et
in illa cōmotiōe dixit. Vadā y etiā latro eni-
am y postmodum bene in fine salnabor sicut
ille latro salnat⁹ est. Et dū exponeret se ad la
trocinia repetenda: insecut⁹ est a stipendia-
riis ciuitatis: q̃ fugiens vehementer cecidit y
expirauit: y diaboli venerunt y animā ipsius
ad infernum deduxerunt.

¶ De apostolis alius sermo.

Relictis omnibus secuti sunt eū. Lu.
v. Ista verba dicta sunt de aplis q̃
omnia propter xpm reliquerūt. sicut
q̃ etiam dixit beat⁹ Petr⁹ ad xpm. Ecce nos
reliquimus oīa y secuti sum⁹ te: qd ergo erit
nobis. Ista hic dicendū est q̃ septē sūt q̃ nos in
ducere debent ad relinquendū omnia talia.
Istum sermonē quere supra. xciii. B.

¶ De vno martyre. Sermo. clii. q̃ crux sit
ritualis debet quattuor habere.

Si quis vult venire post
me abneget semetipsum y tollat cru
cem suā y sequatur me. Mat. xvi. Mar. viii.
Lu. ix. In his verbis vult christ⁹ q̃ ipsum se
quamur y crucem tollamus: y post ipsum ei-
lam baiulem⁹: sicut iste sanctus martyr. Ju-
cuius festum hodie colimus. ¶ Pro quo
sciendū q̃ duplex est crux. Una lignea y mas

ferialis ꝙ est ꝺ aiulãda vt crux Petri Andree ꝫ xpi. Alia spãalis de qua dicit apls Gala. v. Qui xpi sunt carnẽ suã crucifixerũt cũ vitiis ꝫ cõcupiscentiis. Ad̃ duob⁹ modis sequimur xpm ꝫ crucẽ post ipm portam⁹ aut morte ꝫ eo tolerando: aut carnẽ cũ vitiis ꝫ cupiscẽtiis crucifigẽdo. Primo modo sequũt eũ oẽs martyres qui morte talem ꝓpter xpm sustinuerunt. Secõdo sequũt eum oẽs electi et deuoti. Vbi ergo in morte luctę primã salvat: similiter vbi sẽdam sed vbi neutrã dãnat. Cum aũt primo modo eũ imitari nõ possum⁹. i. sustinere mortẽ sed tm sequamur ipsum secõdo modo. Quomodo aũt exẽplo xpi crucẽ accipere debeam⁹ instruamur modũ passiõis ei⁹. Fuit eũ crucifixus ꝫ clauis ligat⁹ a parte inferiori ꝫ a sinistra ꝫ a dextra: sz nõ a ꝑte superiori sibi forma ꝫ nos crucẽ spãalẽ tollere debem⁹ cui⁹ infirma pars est cõtẽptus mũdi: q; sicut terrã calcam⁹ cũ pedib⁹: sic terrena ꝫ mũdi sentẽnere debemus. Ponemur aũt ad hoc si ꝙ videremur ꝙ nemo põt habere amicitiã dei ꝫ mũdi simul. Deliberet ergo sedũ vnusq; sg ꝺ sibi magis expediat: an sz diligere deum: an mũdum. Vñ. i. Joh. ii. Nolite diligere mũdum: neq; ea ꝙ in mundo sunt. Si ꝙs diligit mundũ non est charitas patris in eo. Igit ꝙ hoc ꝓceptũ contẽnit ꝫ mũdum diligit inimicus dei cõstituit. Jaco. iiii. Amicitia hui⁹ mũdi inimica est deo. Sicut eñ ꝙs odit inimicũ suũ: ita dñs mundũ. Causa aũt hui⁹ inimicitie est: q; mũdus multos homes retrahit a deo ꝑ tria vitia. s. cupiditã: auariciã ꝫ luxuriã. Quoꝝ vitiozũ iam tot⁹ mũdus est plen⁹. Vñ. i. Joh. ii. Omne qđ est in mũdo aut est cõcupiscentia carnis: aut cõcupiscentia oculoꝝ: aut superbia vite. Et vere mũdus nõ est diligẽd⁹: sed potius multũ odiẽdus ꝓpter suã magnã infidelitatẽ. sicut dñ figuratũ est in sanssone. de quo dr in ii. Judicũ. ipse amauit dalidã que meretrix fuit. Et ioseph⁹ dicit ꝙ intrãs dormiebat cum ea ab amore ei⁹ anelli nõ poterat: ꝫ cum in gremio eius dormiret abstulit ei crines tradidit eũ suis hostib⁹ qui eruerũt ei oculos: ꝫ vinctũ miserũt eum in carcerẽ: ꝫ eũ molere fecerũt. Dalida meretrix est mũd⁹ ornata meretrice instabilioꝝ. Sanson est quilibz hõ qui a dalida. i. a mũdo decipit. Sz eñ multa mala obtẽdat ei ꝫ multa ꝓtraria. s. in amissio ne oculoꝝ: in morte filioꝝ ꝫ amicoꝝ et corporis egritudine: et plurib⁹ aliis aduersitatib⁹: tñ ab ei⁹ amore anelli nõ põt: sz in gremio eius obdormiuit: cũ ei tota mẽte adhereret. Sed dalida crines ei abstulit. i. spãlẽnti gratiã tollit ꝫ in morte eũ a se obligãdo tradidit eũ hostib⁹. i. demonib⁹ qui eruũt ei oculos. i. visionẽ dei. de cetero eñ ler⁹ nũq; deũ videbit. ꝫ in carcerẽ ꝓtrahũt. i. in infernũ: et ad molẽdũ statuũt. i. ad multiplices penas sterni vt de cetero nũq; quiescat. Et sz mũdus multos fidelitatẽ ꝓpter modicũ gaudii ꝫ delectationes nimis breues multos amatores habet. Sed tñ ꝙ crucẽ xpi portare volũt debẽt gẽnere tñ parua ꝫ momẽtanea gaudia mundi vt ad magna ꝫ eterna ꝓtingere mereant. Et vt hoc melius fieri possit quilibz dr apponere clauũ pedibus suis. i. affectionib⁹. Clau⁹ tñ est timor gehenne ꝙ infern⁹ est. Clauus ille longus est ꝫ validus. Validus ꝙ valida sunt gehenne tormẽta. Longus est ꝙ nimis diuturna. Unde valde vtile est cũ diabol⁹ homini persuadere cõsulit penas que perpetuo ꝓtrahunt ne cogitare. De quib⁹ penis quere ante sermone. cxv. B. ¶ Itẽ sciendũ q; si cõtẽplemur mundũ hoc possum⁹ cognoscere ꝑ tria. Primo si mores mũdi sunt nobis molesti et displicibiles ꝫ cõtrarii: ꝫ si ipsius dei ipsi⁹ mores fugimus. Secõdo si est nobis graue ꝫ penosum eius gaudiũ ꝫ ludos videre. Tertio si inuitus audim⁹ rumores ꝙ de eo dicunt: ꝫ habemus tedium loqui de mũdanis nisi inꝺctum necessitas rediit. Vñ facere debem⁹ sicut serpẽs qui ꝙñ audit vocẽ incãtãtis statim repletur vnam aurẽ cũ cauda ꝫ aliã cum terra. Sic ꝫ nos facere debem⁹. s. cogitãdo de instabilitate ꝫ infelicitate mũdi: ꝫ de cauda. i. de morte ꝓpria ꝫ remuneratiõe mũdi qua rependit suis seruientib⁹. ¶ Quo ad scõz sciendũ q; diligere mundũ multũ periculosum est. Primo q; charitatẽ dei extinguit. i. Joh. ii. Si quis diligit mũdum nõ est charitas patris in eo. Secõ q; sicut dei dilectio est fons ꝫ origo oim bonoꝝ ꝫ virtutũ: ita dilectio mũdi oim vitioꝝ. vñ Greg. Dicit hõ nõ diligere mũdũ vt diligas deũ: auerte vt cõuertaris: cunde vt impleas. Tertio q; inimicũ dei cõstituit. vñ Jaco. iiii. Amicitia hui⁹ mũdi inimica est dei. Quarto q; seruũ dyaboli facit. apls Gal. i. Si adhuc mundo placerẽ. seru⁹ xpi nõ essem. Mat. vi. Nemo põt duobus dñis seruire. Unde etiã Chrisost. sup Mat. O hõ miserim⁹ est mũdum ꝫ miseri qui eũ sequũtur. Semp eñ homines mundi opera exclusserũt a vita. Itẽ sciẽdũ q; si amor mũdi intantũ excreuerit in homine ꝓpter quem atur amori dei vel vite eterne: vel si retardat iniuriã que tollit charitatẽ ꝓximi: est peccatũ mortale: si tñ citra hos limites stetit potest esse veniale. ¶ Secũda pars crucis est

brachiam sinistrā: qđ significat patientiā in aduersis: qz sicut sinistra manu ferim⁹ cligēs cuncta quem iacula vel ictus recipim⁹: ne ad mortē vulneremur: ita per patiētiā aduersa ei excipere debemus: ne q̄ cruciatus tribulationū ex impatientia eternaliter moriamur. Quot enī aduersa nobis accidunt in dānis cōrā vel in tribulationib⁹ cotpoz: tot iaculo ei⁹ occurrunt nob nos. Nisi enī aduersa sustinēdo possim⁹. Inter humanā pacē flamma afflictionē cōstituti sum⁹ .i. inter celū a infernum: sed viciniores localiter sum⁹ inferno. Si patiētia necessaria est nobis. vt dicit apls. Oportet nos pati velimus nolim⁹ sed si patiendo multuz meremur: qz patientia auget meritū. Si impatienter: tū opz nos pati: ni hilominꝰ q̄dim⁹ meritum: laborē. sed minū: thesaurū: qz sicut in patientia nīa possidemus alas nīas. sic in impatiētia q̄dim⁹ alas alas. ¶ Unde legit exēplū q̄ quedā vir go multū erat devota: sed impatientissima in rebus que sibi accidebant: et tā erat valde casta: munda: pauges dilexit: et libēter orauit: et ieiunauit. Quadā vice venit ad eā angel⁹ dñi dicēs ei. Multū fideliter laboras: q̄ etern gaudia possidendo: sed ea possidere nō potes: p̄pter tuā magnā impatiētiā q̄ quā q̄ tis alia bona opa tua. Cui virgo dixit angelo. Quia p̄ me vt mihi det a deo patiētia. Cū dum ipa facta est iam patiēs: q̄ alii quodāmō admirabant de eius patientia. Et sic meruit gaudia celi. ¶ Unde multū hō debz studere patientiā q̄ est valde necessaria ad salutē. Et nō in illa emaneat tūc dz apponere pnā clausi ferreū. Clau⁹ iste est pena purgatorii: q̄ nullū malū impunitū. Et q̄ hic nō purgabit: q̄ bona opa: tribulatōes puniet grauissime in purgatorio. Augu. Qui in aliud seculū bibulerit fructū cōuersionis: ipius purgabit ignis purgatōis. Hic ignis: si nō sit eternus: ita tū modo grauis⁹ est. Superat enī oēm penā quā vnq̄ hō passus est i hac vita vel pati pōt. Legit enī q̄ cuit q̄dā magister in theologia natiōe anglie⁹: q̄ dixit se vidisse quēdā qui dicebat se fuisse in purgatorio: vbi patrialiq̄ de nullo qō delectabile erat ingressus: q̄ tui gauderet: sibi oia mūdi delectabilia amara videbant: et inter homines viuens tanq̄ mortu⁹ apparebat. Item aliud legit exēplū q̄ quedā mulier euocata de purgatorio ad cōplendū pniam in hoc seculo. intrauit se affligebat q̄ habitauit in sepulchris: et in niue: glacie: igne se inuolebat. Cum aūt diceret ei interdū vt ei parceret: ipa rādit q̄ oēs istas pēas pene nichil essent respectu illius pene q̄ sunt in purgatorio. ¶ Tertia pars crucis est brachiū dextrū. q̄ hoc significat exercitū cotporis. i. opera bona. Dextera enī manus ad quelibz oga est aptior: q̄ sinistra. Non dz ergo esse dies in quo hō cotpus suū in bonis operib⁹ nō exerceat. Sit enī cotpus nr̄m terra optima si exerceā: mō sicut ista terra nīa que bn: et iepe: et multis modis colta: rata per annū semel vna die fructus gēnerat. Sed q̄ cotpus nr̄m quotidie cruciat: gratias quos angeli deo offerūt. de q̄b⁹ ꝛ⁹ multū gaudet: o quib⁹ nos valde dubitamur. Unde dicit sapiens. Diligenter exerce ageū tuum. Unde etiam ps. Labores manuū tuaz quia manducabis beat⁹ es ꝛc. Unde sciendū q̄ tenentes: et diligēter operari debem⁹: et nō ita pigre: et tarde sicut vīg huc facim⁹: sed studiose: et solliciti facere exercentes oēs vires tū cotporis q̄ alie in bonis opibus: et seruitio dei: q̄ ad hoc creati sum⁹ a deo fideliter seruiam⁹. Tu enī nō libenter habes pigros: et somnolētos ac diu dormientes famulos q̄ tibi seruiunt pro modico precio: q̄li multomin⁹ de⁹ vult premiū eternū pigris: et somnolētī dare. Leo papa in ser. Non dormientib⁹ venit regnū celoz: nec ocio et delicia cōparentib⁹ beatitudo eternitatis ingerit. Nā sciendū q̄ q̄ talibus laborandū est sine magna sollicitudine: et cura inordinata sed q̄ eternis debem⁹ laborare cū ocni sollicitudine qua possum⁹. Hoc docuit xp̄s: et fecit. qō p̄: q̄ feruētius q̄ sancte nostra laborauit. xxiii. annis vigilādo: orādo: predicando: et seipm multipliciter fatigando. ps. In laboribus a iuuentute mea. ꝛc. Unde libenter debem⁹ de mane surgere: et incipere strenue operari. Nā anes incipiūt de mane antē ortū solis cantare: et deū laudare. vñ Amb. de offi. Qui xp̄ian⁹ nō erubescebat cū minutissime aues solēni deuotiōe ortū dei p̄uenire. vñ Aug. Indecens est q̄ sol xp̄ianū inueniat in lecto. Si enī loq̄ posset diceret: iuge pigre: ego iā gambulans spacium terre. vñ Ber. hō piger: et somnolēt⁹ e ymāgo mortis. et tales somnolenti de mane diu dormientes claudāt fenestras et pannū pendāt ante lucē. Ergo sicut hic diligāt tenebras sic sedm dictū xp̄i. vt hī Mat. xxv. Eiicient in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ et stridor dētiū. Tales pigri deberēt attēdē q̄ si octo dies cōtinue in molli lecto bñ preparato deberēt iacere: tedio haberēt: q̄d tūc fiet cū in igne sempiterno: et in p̄fundo inferni eternaliter iacebūt et ardebūt. Ergo debem⁹ tūc q̄ ige gratis ille

ferentes in operibus bonis. Ut autē in his bonis operibus perseuerem⁹. tunc apponere debemus clauum: & ille clauus est cogitatio: et gaudia nobis in celesti gloria promissa. Augu. Si labor terret: merces inuitat. Hieronymus. Malus labor durus. nullum ēs longum videri debet quo gloria eternitatis acquiritur. Nam ibi habebimus gaudia multa: magna: dulcia: & preciosa. Et de illa materia quere ante sermo. liii. ℙ. Quarta pars crucis est reclinatorium capitis ihesu xpi. Per reclinatorium illud significatur charitas quā homo debet habere ad deum: vt sicut de⁹ se reclinauit ad nos per charitatem sic & nos ei conuerso ad ipsum. Ista non debet habere clauum: quia dilectio nostra ad ipsum debet esse libera: quia iure multis de causis est a nobis diligend⁹. Et has causas quere ante sermone. cxix. ℙ.

¶ De martyzibus. Sermo. cliii.

¶ Quomodo operari bōa & pati tribulationes ꝓpter deum nō erit graue.

STabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt. Sapien. v. Sciendum q̄ i hūc mundum positi sumus vt operari & meritum accumulare debeamus per operationes quas facimus: & per tribulationem quam patimur vt aūt omnia opera nobis fiant leuia. ſez de mane surgere: vigilare: ieiunare: orare genu flectere. similiter et tribulationes pati ſez infirmitates corporis. vel persecutiones malorum & tribulationes quascunq; sustinere: oz vt ille nobis dulces fiant. ¶ Et vt l eisdem patientiam seruemus sicut illi sancti martyres. N. quorum hodie festum celebramus tunc nobis quattuor sunt attendenda que debent nos inducere ad laborandum & aduersitates sustinendum libenter ꝓpter deum. Primum est breuitas presentis vite. quia omnia cito finiuntur cum morte. Jac. iiii. Que est vita vestra vapor est ad modicum parēs: vnde etiā comparatur vento. Job. vii. Memento q̄ ventus es vita mea. ergo si sollicite consideras hoc: tunc nihil graue erit quicq̄d agere vel quicquid pati ne oporteat: q̄ totus in morte finitur & mors cito appropinquat'. Ber. Quid in rebus humanis certius morte & quid hora mortis incertius inuenit. Gre. super Ezech. Et enim nobis conditor noster diem mortis incognitum esse voluit vt dum semper ignoratur: semper proximus esse creditur & tanto quisq; ferentior sit in operatione: ꝙto incertior est de euocatione. Et consideratio breuitatis vite nostre non solum inducit ad bonum operandum: sed etiam reuocat a malo perpetrando. Aug. Nihil sic removet a peccato sicut frequens mortis meditatio. Hieron⁹. Memento diem mortis tue & non peccabis. Qui se quotidie recordat esse moriturum contemnit ꝓsentia & ad futura festinat. Considera ergo quando in morte iacebis: quid tunc ꝓderit si habuisses fortunam Alexandri: potentiam Augusti. pulchritudinem absalonis: fortitudinem sansonis. longitudinem ade: sapientiam salomonis cum q̄ his omnibus nihil tecum feras: nisi tantum modo bona et mala que feceris. Apoc. xiii. Opera enim illorum sequuntur illos. Aug⁹. in sermone. Adā si adhuc viueret & hodie moreretur. quid illi longitudo vite ꝓfuisset. Liberā etiā si iam mori deberes quid tibi noceret q̄ adeo infortunatus fuisses sicut Job qui multa infortunia sustinuit in rebus corpore & filiis. sic infirmus & pauper: vt Lazar⁹ qui iacebat ante ianuam diuitis plenus vlceribus cupiens saturari de micis que cadebāt de mensa ipsius diuitis patiēs mitis vt moyses: castus vt ioseph: tribulatus in omnib⁹ vt xps et maria. & si tot bona fecisses vt beatus Nicholaus & sanctus Martin⁹ quid tibi noceret cum angeli aiam tuam reuerenter susciperent gaudenter deducerent: & dns pro omnibus actionibus & tribulationibus vitam eternam redderet. Jō dum tempus hic habemus operemur bonum & sustineamus libēter patienter tribulationes: infirmitates & paupertates: vt ꝙ eisdem operibus et tribulationibus premium nostrum augmentet in celo. Nā corpus nostrum ad hoc nobis a deo datū est vt ei seruiamus operando bona & sustinendo mala si aduersa patienter: vt sic cōsumamus corpus & vites corporis: in seruitio xpi q̄z opz corpus nostrum ꝓfumi & a vermibus corrodi: nā vitrum vnum quod est vas fragile diutius seruaret dns ꝙ suum corpus. Et insuper perdit homo in morte oēs delitias corporis: diuitias & honores. vnde Augst. Sic etas nostra: sic art⁹ nostri: sic miseria nostra: sic felicitas nostra: sic honores: sic totū trāsit. Verbum aūt dñi manet eternum permanet. Vñ etiam dicit Salo. Omnia sunt vanitas. ¶ Secundum est cōsideratio laboris & passionis xpi qui ꝓ te ꝓpius laborauit in terris. Greg. Si passio xpi ad memoriam reducitur. &c. Si rex magnus trahē ꝓ me portaret nō mihi graue esse deberet si ꝓ eo sellam̄ por-

uerit. Ecce ego ceci et tetigi postamit pro me magnam trabem. s. crucem: immo & spineam coronam & quomodo ego parvum laborem vel passionem pro eo nō sustinebo. Etiā si grave tibi nunc surgere: & vigilare: cogita quo modo pro te spinis propter te pernoctauit in oratione. Grave est tibi ieiunare: cogita quomodo pro te ieiunauit in cruce in die parasceues. de quo ieiunio dicit ps. Defecerunt in fame mea & in siti mea potauerunt me aceto. Si grave est tibi dure iacere vel vestes asperam induere. cogita lectum crucis in quo ihs expansus fuit in quo non habuit vbi caput suum reclinaret. Mat. viii. Vulpes fouea habent et volucres celi nidos. filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. Similiter si cōtingit te aliquid pati: cogita quia ihs multa pro te passus est. Nam si seruus diligeret dominum suum propter se multis vulneribus vulneratum merito ipse etiā aliquid pati deberet propter ipsum. Et si infirmus es & dolet caput: cogita dolorem capitis xpi quez habuit quando cum spinea corona coronatus fuit. Similiter si manes manus & pedes vel etiā aliquod membrum corporis cogita passionē xpi quam sustinuit in suo corpore & in suis membris. similiter si sustines persecutiones a malis hominib⁹ qui tibi maledicunt verbis vel verberant verberibus: cogita xpm hec sustinuisse pro te. i. Pe. ii. Cū malediceret nō minabatur. cum pateretur non comminabatur. similiter si paupertatē vel nuditatem vel frigus vel esuriem vel sitim sustines: cogita hec ipm sustinuisse & tecum erunt oia opera tibi leuia: oēs tribulationes tibi suaues erunt. vii Ber. Quid est homo quod tibi suaue non videtur si collegeris & memoraueris oēs amaritudines salutaris. Aug. in lib. de vera reli. Tota vita xpi in terris que & holem gessit disciplina mor fuit. Dia bona mundi xps contemplit que tenenda venit: & oia mala fugienda que sustinenda precepit. vt in illis nō frangeretur felicitas: nec in istis timeret infelicitas. vnde etiā Ber. Ips ostendit tibi manus vt facias que fecit: latus vt sentias que sensit pedes vt ambules quo perrexit. ¶ Tertio cū cōsideratio futuri laboris & pene futurę per laborē quē hic patimur: tribulationes quas hic sustinemus liberamur a laboribus & penis eternis. De quib⁹ dicit ps. Labia iniqua interna & vitium adhuc in cinere. vnde ibi. Dū labore tranſitorio atterimur: a gaudio laboris liberamur. Sed ociosi & pigri & remissi in bonis operibus si nō exercet pedes ad ambulandū in via dei: & manus nō exercebunt ad operandū opa bona taleanteriles et sterilis sunt arbores infructuose. De hiis dicit Mat. xxii. Ligatis manib⁹ & pedib⁹. et. Dicit per tribulationes & penalitates quas hic patienter sustinemus liberamur a futuris penis quas nos oz sustinere in inferno. vel in purgatorio. Ber. Misericorditer admonet nos ihs talem securitatem ne eterno infortunio. Nō hic quibusdam parcit vt eos in gaudio faciat: nō hic ferit nō parcendo vt eternum parcat. vnde etiā dns dicit per sapientē Eccleſi. xxix. Animosi & magno placeat tibi. Nam omnes labores et tribulationes pñtis nihil sunt respectu futuroz bonorum & cruciatuum. Aug. Nullus cruciatus penaz talis pōt sempiternis iniquoz cruciatib⁹ cōparari sed pōz nō pōt euadere qui aut oportet eū in futuro puniri aut hic in presenti: nullum malū impunitū. Et si pōz consideraret soztes et eternas penas interminabiles reputaret labores et pressuras huius mundi. Unde Hiē. in fine. Intende ait qualesq; secularis penas quoslibet tormentoz dolores & qualesq; dolor acerbitates & cōpara hoc totum gehenne et leue est omne qđ pateris. ¶ Quantum est consideratio future mercedis. Nam grauis pietas videtur hzenis mercennarie si finē diei expectat centū sexennes: qđ si parum est respectu eterni pmii. Grego. Spes in eternitate aim erigit & ideirco nulla mala que extrinsecus tolerat sentit. Chry. Si tempestas nautis. Si vulnera militibus si frigora agricolis propter premium temporale pleniā sunt & magis debent esse leuia propter premium eternum. Hiē. de assum. bo. Qui vite future pmia diligenter excogitat nulla omnia presentis vite equanimiter portat qui ex illius dulcedine huius amaritudine tēperat. Apostol⁹ Rom. viii. Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam. O & miseri sunt illi qui nihil volūt pati p vita eterna. Chry. Si quotidie nos oz tormenta sustinere debemus non erat dignum tanto quod est triste est magno vt tanti boni tantaq; glorie partipes haberemur. Insuper quis deberet omnia gaudia mundi: omnes delitias cōpositas. omnes diuitias et honores huius seculi spernere vt deū in celo vna hora videre posset. Aug. in li. de libe. arb. Tanta est pulchritudo iusticie tanta est iocunditas lucis eterne: vt etiam si non liceret in ea amplius manere q vna hora propter hoc solum innumerabiles anni huius vite pleni delitiis & etiā cōmentio tēpo-

tium bonorum recte meritoq; obtinuerunt. Ex his patet q̄ miseri sunt illi qui modicas voluptates carnis vel diuitias & honores huius seculi preponunt gaudiis celi. vñ Bern. super cant. Scitote illud verum esse gaudiū et solum q̄ non de creatura. sed de creatore cōcipitur: q̄ cum possederis nemo tollet a te: cui comparata cuncta alibi iocunditas meroz est: omnis suauitas amaror ē: omne dulce amarum: omne decorum fedum: omne aliud q̄d delectari posset molestum: quomodo tibi habebimus gaudia multa preciosa & dulcia: hoc quesse ante sermone. liii. ¶

¶ De vno cōfessore. Ser. clviii. de iusticia.

IUstum deduxit dñs per vias rectas. Sap. x. Sciendum q̄ si volumus saluari oportet nos iustos inueniri. ¶ Per porta homini & iusti intrabunt in eam. ¶ Sed diceres quid est iusticia. Respondetur scōm sanctum Bernar. in quodam serm. q̄ iusticia est virtus vnicuiq; tribuens quod suum est. Et iusticiam tenere est honorificum et multum laudabile. Vñ Aristo. v. ethi. Pulcherrima virtutū est iusticia. Pro quo sciendum q̄ quilibet xpianus deo tenetur tria: & proximo tria: & sibiipsi tria: & sic debet vnicuiq; quod suum est reddere si vult saluari & iustus inueniri. Primum q̄ quilibz homo tenet deo est obedientia. Nam sicut Adam expulsus est de paradiso propter inobedientiam: sic et nos debemus intrare celum q̄ obedientiam. Unde quilibet tenetur deo obedire in suis preceptis que sunt scripta in manibus & pedibus hominis. In pedibus propter decem articulos pedum: in manibus propter decem digitos manuum. Ideo alit scripta sint in predict partib⁹ corporis ad designandum q̄ precepta diuina debent regulare in nobis manuum operationem ne in operibus nostris extra diuina precepta faciam⁹ & dirigere gressus affectionis ne precepta diuina transgrediamur. Math. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. ¶ Et est sciendum q̄ nō solum deo & eius preceptis tenemur obedire: sed etiaz prelatis et preceptis ecclesie loco dei. Unde Bern. Obedientia que maioribus prebetur: deo exhibet. Unde sciendū q̄ quando sacerdos vel plebanus tuus precipit tibi ieiunare vel festinare tunc sic adimplere debes actum: & per se tibi precepisset. unde Luce. x. Qui vos audit me audit: & qui vos spernit me spernit. Hoc illi nō aduertunt qui in diebus festinis laborant ita quod ter. Exo. xx. Nō facies in eo ot opus. Ex quo patz q̄ quicuq; sabbatum violat laborādo. vel etiā mercantia intendendo: vel etiā qui vecturā in diebus festinis exercent: sicut rustici qui quoq; ad quatuoz vel ad quinq; miliaria vehunt in diebus festinis: sic q̄ non audiunt missas vel sermonem. Et sūt qui vadūt in diebus festinis ad oz et eunt & veniunt ex mala consuetudine. & propter lucrū tale. Insuq; qui sabbatinis diebus in nocte nimis diu laborāt: & sic de aliis illi omnes graviter deū offendunt: & insuper punientur a deo. Primo in rebus talibus per infoztunia. i. q̄ captiuantur vel a rapacibus spoliant: vel equi eoz ledunt: vel mouentur: vel domus eoz igne coburunt. vel q̄ tempestas grandinat segetes eoz: vel alia infoztunia talibus accidunt q̄ sic depauperant. Secundo puniuntur q̄q; in corpore vt. i. quod tales infirmant per membrum vel per duos: vel q̄q; cadunt et frangunt crura vel brachia: sic de aliis. et tunc oz eos festinare cum membro deberent laborare: q̄ ante laborauerunt cum festinare debuerunt. vñ Malo. Per quod homo peccat per hec et punietur. Tertio puniuntur in alia: quod est maximū: q̄ quotiēs scienter festū solvit. totiens moztaliter peccāt: & alias propriam occidit. Exod. xxxi. Qui polluerit sabbatum morte moziatur: quod deo multum displicerat violatio festiuitatuz p̄ per tale exemplum. Unde legitur in veteri testamēto. Numero. xv. q̄ tpe moysi & aaron factum est: cum filii israel essent in solitudine: & inuenissent hominē colligentem ligna in die sabbati et detulerunt eū moysi et aaron & vniuerse multitudini qui reclauserunt eū in carcere nescientes quid de eo facere deberent. Dixitq; dñs ad moysen morte moziat homo ille obruat eum lapidibus omnis turba extra castra. Lucifer. Educerent cum foras obruerunt eum lapidibus et moztuus est sicut preceperat dñs. Et si omnes illi iam lapidari deberent qui festa solvunt: quot tunc essent lapidandi cum multi sunt qui iaz minime festa curant. ¶ Et sciendum q̄ hi qui in diebus festinis peccant grauius peccant q̄ si aliis diebus peccarent sicut qui chorizat in die festinis quod maius est peccatum q̄ laborare manu die festo. Augustinus dicit in die dñica arare vel chorizare. Ideo etiā Aug. Dies mot⁹ pestilentie salutis est & profundi clouce. ideo q̄to alit⁹ in chorea saltaverit tanto profundi⁹ ad infernū cadet. Unde etiā legit de chorea q̄ in ep̄ia Lamech. Adam puella cantulenis & choreis assidua

ri per cantū ꝫ pulchritudinē corporis ad ma
lum concupiscentiā multos alliciebat. Quā
tumcūl cantantē in choreis ꝑstitim turbo rapu
it et in altū deferens illā ipsis malignis crude
liter verberabant. ꝫ diuersis flagellis se di
uinitus flagellabāt. ictus quidē audiebat
plurimi sed videre nō poterant ꝫ flentē mu
lierem audierunt in aere clamantē ꝫ eiulan
tem. Et post modicum internallum cecidit
mopina nimis horribilis ad videndū: q̄ col
lum: et ola membra eius fuerunt crudeliter
fracta. Sed aliqui sunt qui volunt se excusa
re in peccatis suis dicētes. Iste centū annos
hoies chorizauerunt: sic et hodierna die mer
to facere possunt. Quibus respondeo q̄ etiaz
ante centū annos hoies ad infernum descē
derunt: sic et adhuc hodierna die faciunt: q̄
malus vsus non excusat peccatum: sicut dē in
vers. Consuetudo male inuenta ꝓbatur
nia: tanto periculosioz. xviii. q. i. scisma. vnde
etiam Isido. Consuetudo auctoritati cedat:
penitus vsum lex ꝫ rō vincat: nā rō humana
dictat choream esse peccatum. Quis ꝫsuetudo
approbet: tā remotus ꝑsidie ꝫ tradicit Gre.
Hoc erit in consuetudine illicitum quod rōe
constat esse prohibitum. Unde illi stulte faci
unt qui choream asserunt non esse peccatum
Unde legitur exemplum q̄ quidam iuuenis
audito in quodam sermone q̄ choreę essent in
feri ianua. ꝫ contra ipse asserebat eam esse
potam cōlolatiōis ꝫ temporalis letitie: ꝫ nō
obstāte sicut sacerdos in ambone dixit. quē
deo in proxima choreā lapis angularis cōā
omni ꝑdo cadēs super eū interfecit et terra
in conspectu totius populi eum absorbuit.
¶ Similiter illi graviter peccāt qui in die
bus festiuis vilitant tabernas ꝫ se inebriāt:
cum tā ois ebrietas quę ex ꝓpolito fit sem
per est peccātū mortale: ꝫ est grauius pecca
tum in die festiuo q̄ in alio die. Similr illi
qui in diebus festiuis exercent suā luxuriam
et carnis voluptatem. vnde narrat Greg. in
dyalo. q̄ quedā legitima a suo viro legitimo
sabbato in nocte cognita cum in die dñica se
cessioni iungeret: a dyabolo arripiebatur ꝫ
multum verabatur. Et si hoc fit in legitimis
personis q̄ta pena concubitus illegitimo pie
dibus est. ¶ Similiter intelligendū
est de ieiunio quod a presbytero precipit: vt
cum diligo corpus intrā q̄ contra preceptum
ecclie paratus sum comedere diebus ieiu
niorum: cum ē bene possez ieiunare ꝫ nolo cor
pus meum inanitū grauare: ꝫ sic soluo ieiu
nium sine causa ab ecclia ꝓceptum. vnde
Sermō. de scisditz dicit q̄ quando quis inor
dinate gule vel concupiscentie inhęret tanq̄
vltimo fini ita q̄ talis contemnens dum pu
natus sit ꝓcepta dei ꝫ ecclie transgredi vt
delectationes gule assequatur. talis graviter
peccat. Nam quicunq̄ soluit ieiunium ab ec
clesia ꝓceptum sine causa ꝫ ratione ꝫ ex cō
temptu non vult obedire: peccat mortaliter
totiens quotiens. ¶ Ꝓpo quo sciendum
q̄ quando sabbato vel dieb⁹ festis occurrit
ieiunium ab ecclesia ꝓceptum. et si qui feri
am sextam non possunt simul ieiunare. tunc
simplici sexta tria debent comedere: et ie
iunium ꝓceptum ab ecclesia debent ser
ue ad quod tenentur sub ꝓcepto. Tā ꝓpo
nimus. Ingratum est spiritui sancto quic
quid ei obtuleris negligēto eo ad quod tene
ris. et in hoc plures homines simplices erāt
qui simplicem sextam tertiam ieiunant: et ie
iunium ab ecclesia ꝓceptum soluunt. ¶
Secundo quilibet tenetur deo satisfacere q̄
offensis quibus eum sepius offendit peccan
do. sed diceres. Quō possum deo satisfacere:
cū tā multipliciter ꝫ graviter cōtra eū deli
quo q̄ deus est misericors. Nam quicunq̄
veraciter habes illa tria in te. ꝓmo q̄ do
les de omnibus peccatis ꝓteritis. Secūdo
q̄ propones amplius nūq̄ velle peccare mor
taliter. Tertio q̄ proponis cōfiteri ꝫ satisfac
re sedm consilia confessoris. tunc deus ex ia
mia indulget tibi omnia peccata tua. Ezech.
xviii. In quacunq̄ hora peccator ingemuerit
et. Ergo nullus debet desperare etiam q̄tū
cunq̄ magnus peccator sit. Vers. Maior est
dei pietas q̄ nostra iniquitas. sicut enim sci
tilla in medio maris: ita ad iram dei omnis
malicia hominis: immo gaudium est angelis
et omnibus sanctis in celo de contritione et
conuersione peccatoz. Luc. xv. Gaudium est
angelis dei sup vno pēnte penitentiā agente
Ver. sup tanto. Gaudēt angeli in cōuersione
peccatoz salutē hoim sitientes. Lachrymę ei
penitentiā sunt vinū coz. ¶ Tertio te
net quilz deo ex charitate regratiari de suis
beneficiis. Tā Vers. Dignum est deo semp
gratias agere q̄ nunq̄ cessat nobis benefacere
re. vñ quilz q̄cunq̄ vitur aliquo beneficio
dei hoc faciat cū gratiarū actiōe. sicut cum su
mimus cibū vel potū vel indumē vestimen
tum: ꝫ sic de aliis. Si hoc pius sunt ingrati q̄
bēficia dei nō recognoscūt: sed vtunt donis
dei sine gratiarū actione. de quibus Aug. di.
lib. de ci. dei. Quisquis bēficia dei non videt
cecus est: qui laudat ingratus est quisquis vi

laudando voluerat̃ infamus est. Sicut hoc plu
res sunt qui obtrectione bñficiis dei perseqũdo
contra hoīm qui in hoc graviter deum offen
dunt. Unde ipse dicit per ꝓ. Retribuebant
mihi mala p bonis: odium meum gratis. Ita
dicebat filius dilecto filio sanitatē: fortitudinē corporis. Di
uitias p honore: p ipsi maledixerunt patri.
Do cum eisdem bonis obrem deum: p cum his
stipendiis que a deo recepisti diabolo seruis
Et tales sic ingrati merentur puniri iam ha
bitis nec sunt digni de cetero beneficiis. vñ Aug.
dicit. Qui deus debuit gratis tollit ingrati. vñ
de Ver. Accipiat dis indigis? est qui fuerit de
acceptis ingrat? ergo si alicui aliqñ infortu
nium acciderit: sicut cum ꝑ pestis segetes de
vastauerit: vel equi vel vacce moriant. vel
aliqñ quodcūq; infortunii sibi in corpore vt
in rebus acciderit: hoc ipse percati sui asseri
bere dz quia antea de beneficiis dei ingrat?
fuit p bona p bñficia dei male expendit. ergo
deus hoc infortuniū sup eū permittit: p dicere cū
ꝓa. Justus dns in omnibus viis suis. p sanct?
in omni. ope. suis. Ex quo pt; q quādo vol̃
mus q deus nobis bona p beneficia sua mul
tiplicet: tunc debem? antea de peractis deo
gratiarī. Chrisost. Math. Gratiarū actio
est mutatio ad plus dandum. ℟ Et ꝓ
omnibus bñficiis dei debemus deo gratiarū
actiones referre de sua amara morte p passio
ne: q hoc est deo valde accepti p homi val̃
de meritorium. Alber. magnus. Simplex re
cordatio seu meditatio passionis xpi plus va
let ꝙ si quis integrū mensē ieiunaret in pane
p aqua: vel si quotidie flagris vel flagellis ce
deretur vsq; ad effusionē sanguinis vel. qui
quotidie legeret totum psalterium. Unde scī
dum q qñ homo est grauis p verus penitēs
tunc non pōt maius seruitiū deo exhibere ꝙ
suā amarā mortē p passionē deuote medita
ri. Qñ aliby hō ocūi die dz hec spāliter memo
riam de passione xpi p eum petere vt ipse or
dinet actus suos in bonū finem vt fructu pas
sionis ei? nō pereat. Et quicūq; vellet ho
norare passionē xpi: p orare tot pater noster
quot vulnera xp̄s fuit inuitus: tunc deberet ora
re per integrū mensē singulis diebus. vñ pa
ter noster dicit̃ completo anno tunc cuilibet vul
neri xpi obtulisset vnū pater noster. Et hoc
esset deo valde accepti et homini meritorium.
Nam quicūq; libenter honorat p meditatur
passionē xpi: vel audit libenter loqui de pas
sione xpi: talis dz habere bonā spem q xps or
dinabit adhuc actus suos in bonū finem. ℣
Item scīendū q hēn plures multi xpiani sunt
qui passionē xpi non honorāt: sed xpm mag
num crucifigunt: vt sunt illi blasphematores
qui iurant per membra: per mortem p p sa
cramē xpi. Tales xpiani priores sunt iudeis
qui tantū semel xpm crucifixerunt: sed xpiani
blasphem? totiens xpm crucifigit quotiens
execrabiliter iurat. Ysaie. xlv. Manifeste
crucifigentes filium dei Aug. Non mul̃
sunt qui xpm blasphemāt regnātem in cel̃
p qui cum crucifixerit ambulantē in terra.
Item blasphemi sunt detractores tanq̃ p
canes non mordet suos dnos qui eis bene
ficiunt: sed applaudit ipsis: sed blasphem?
quidem ore quo vinū bibit p bñficia dei recipit
deum blasphemat. ꝓa. Retribuebāt mihi ma
la pro bonis. ꝛc. Ecclī. xxix. Qualiter p potest
ingratos p adhuc amare audiet. Quis enim
est q deum vnū permittit crebrare vinū in ab̄
bundantia cum tot blasphemie sibi a potatorib?
vini ferunt̃ qui seipsos inebriant p postmo
dum graviter deum blasphemāt. Item blas
phemia est peccatū diabolicū. Apoc. xvi. Blas
phemauerūt deum cēli ꝓ dolorib?. Hoc in
telligitur de illis qui sunt in inferno: qui p
pter magnitudinē dolorū p pene deum blas
phemāt: ergo blasphemia est loquela ifernā
lis p blasphem? hab; linguā diabolicā. quia
diabolus loquit̃ per blasphemū sicut spūs sc̄
us loquit̃ per hominē bonum p devotum.
Mat. x. Non enim vos estis qui loquimini: sed
spūs? patris vr̄i qui loquit̃ in vobis. Quā
sit blasphemia p illa inuerecūda scīlz dicit de
per deū p per omnia sanctos sint mortalia vel
venialia. Hoc quere ante ser. xxiii. ℣. Item
quō blasphemi puniātur a deo: p parentes q
permittūt pueros suos iurare p blasphema
re p alii homines xpiani q permittūt in domib?
suis deo cōtumelias inferre ꝙ grauiter pecāt.
Hoc quere ante ser. xxiii. ℣. ℣ Quātū
ad scīdam partem istius sermonis scīendū p
tria tenemur gratias. Primo tenemur eum di
ligere p ei offensam propter deum dimittere.
Nam omnes sumus? fratres ergo fraterna cha
ritas p fidelitas debz esse inter nos: q omnes
sumus? a deo creati p ab eodē sumus genuitati
omnes habem? vnam et eandē fidem: vnum
baptisma vnam hereditatē q patriam in cē
lo: vbi vnus alterū corāli fraterno diliget pl̃
ꝙ hic pater p mater vnū dilexerit filios fi
os. Nam omnes nos mutuo diligamus et re
cognoscamus in celo: etiam qui ante centū vel
mille annos vixerunt. Nam hic charitas in
cipitur p ibi in celo perficietur. filie vnusquis
diligit sumus gratias propter illam charitatē

tinr gaudet de merito alterius. Anselmus. Quilibet instanti ꝑ gaudet de alterius merito ꝙm de suo ꝓpio. Et illa charitas quaꝫ in celo: tunc simul habituri sumus debꝫ nos inducere ad diligendum ꝓximum in ꝓsenti: amicū in deo: & inimicuꝫ ꝓpter deū: ꝙra hoc faciunt illi qui nolunt indulgere suis & alienis ꝓximis sed semꝫ cogitant de vindicta sui ꝓximi. Et tales stant in malo statu: qꝫ per rāsgressum illū et vindictam oia bona opa sua ꝑdunt et mortem eternū incurrūt. i. Johā. iii. Qui non diligit fratrem manet in morte.

Idem. Qui odit fratrem suum homicida est simile sutipline. Ex quo ꝑz si volum⁹ saluari nos indulgere de inimicis nostris. & habere charitatem & fidelitatem ad ꝓximos: sine q̄ charitate fraterna nemo videbit deum. Debemur ꝓximis si volumus iusti inueniri q̄ nō debemus eis nocere neq; in rebus neq; in fama: neq; in verbis neq; in factis. Nam q̄ infert ꝓximo damnū in rebus suis facit ꝙra septimū ꝓceptum vbi dr. Non furtum facies. Circa quod queritur vtrum in re parua cōmittatur furtum sicut in re magna. De illa materia quere supra sermo. cxliii. Similiter non debes ꝓximo nocumentū in fama ipsius ei detrahendo: qꝫ detractio est mai⁹ peccatum ꝙ rei ablatio. Et hoc quere supra sermo. cxliii. ℣. Tertio quilibet tenetur dicta & facta ꝓximi in meliorem partem interpretari. Ubi queritur vtrum oia dubia in meliorem partem sint interpretanda: vnde oritur iudiciū temerarium: q̄ grauiter peccāt qui ꝓximos suos sic iudicāt. De illa materia ḡre ser. xx. ℣ Quantū ad tertiā partē istius sermonis ſiendū ꝙ quilꝫ qui vult iustus inueniri tenetur sibi ipsi. i. ꝙ cū istis tribus ſez cum bonis ingalibus: cū cooꝛe & cum ala meretur vitam eternam. Hoc quere ante ser. cl. ℣.

¶ Item de vno confessoꝛe ser. clv. quomodo tenemur seruire deo.

SEruе bone et fidelis ītra in gaudiū dñi tui Mat. xxv. Scies ꝙ dñs deus creauit cuncta sibi ad seruitium. ꝑs. Oīa omnia seruiunt tibi. Eccli. xlii. Omnia obediunt ei. Etiam gaudet in oibus que fecit ꝙm omnia sibi seruiunt. Hab. i. Letatus sum in omnibus ve. ¶ Pl⁹ autem diligit seruitium duarum creaturaꝫ ꝙm aliarum creaturarum: videl⁹ hominis et angeli quibus solis ꝓ mercede dat vitaꝫ eternam. Nō aut̄ huius est: qꝫ he sole seruiunt ei ex libero arbitrio & ex amoꝛe. De seruitio omnium creaturarum dicit Judith. xvi. Domine dñe magn⁹ cōs tu tibi seruit oīs creatura: et non est qui resistat tue voluntati tibi due creature. Sc̄i angelus mal⁹ & homo mal⁹. Ipe due libentius seruiunt vilissimo imō oia. ſez peccato ꝙ deo optimo omnes creature seruiunt ei. Nam ei seruiunt angeli et archangeli et oia superioꝛa sol et luna. aer et terra: & omnia que in eis sunt & oia media. Purgatoꝛium seruit ei purgando venialia: infern⁹ vindicando ꝙ eo mortalia & sic de aliis. Sed vt dixi solis duabus creaturis dat vitā eternam ꝓ suo seruitio. Plus ēm gaudet de seruitio hominis ꝙ angeli quo ad hoc: qꝫ hi ꝛ̄ angeli seruiant ei ab initio mundi vsq; ad finem. homines vero tempoꝛe brevissimo. c. x. vel. xx. xxx. vel. xl. vel. lxx. annis ēm. tamen remunerat homines ēm ꝓ illo brevissimo ꝙm angelo ꝓ illo longissimo. Et que est ratio. qꝫ sic placet diuine benivolentie. Et qꝫ non solum seruit ei homo ex dilectione sicut angeli sed etiam cum multo laboꝛe. quod non facit angelus. Plus ēm laboꝛat homo in vni⁹ diei seruitio ꝙ omnes angeli laboꝛauerunt a mūdi initio. Ideo singulariter delectatur deus in operibus bonis que homines faciunt: iuxta illud Sap. viii. Delitie mee esse cum filiis hominū: eo ꝙ simul cum doloꝛe & dilectione seruiunt sibi. Unde etiam habebūt duplicem stolam. i. glorificationē coꝛꝓis & anime. Intantū enim diligit & gaudet de⁹ de hominis seruitio vt oīs leticia omnīū patrum de filiorum suoꝛ ꝓfectu. sine sint reges: sine pape: sine epi electi: & hmōi. Immo sive sint sanctitati a mortuis sive curati ab infirmitatib⁹ grauissimis: modicum vel nichil sit experta gaudii quod habꝫ deus cum aliquid boni facit iustus. Proverb. xviii. Exultat gaudio pater iusti. Unde ꝙ ꝓsenti sermone tria sūt dicenda. Primo quare merito deo seruire debeamus. Secūdo que deus ꝓncipalē seruitia requirit a nobis vt ei placeamus. Tertio exemplum. ¶ Quātum ad ꝓmū sciendum ꝙ merito debemus deo seruire ꝓpter ſez. Primo ꝓpter creationē: quia ꝓpter hoc deus nos creauit vt ei seruiamus. ꝑs. Ipse fecit nos & nō ipi nos. Nam ad seruitū dei sibi: cōstituit nobis coꝛpus cum membꝛis. i. pedes ad ambulandū: manus ad palpandū. oculos ad videndū: os ad loquendum. & sic de ceteris aliis. Et ista oīa mēbꝛa & vires coꝛꝓis et anime exercenda sunt in seruitio dei. Et qui aliter vitiat membꝛa sua ꝙ ad qđ deus sibi ꝛ̄stituit. sua est coꝛam deo. Hoc illi ignoranti

penitētiā non dimīt: mox suo pondere ad ī
fimū trahit. Et tm̄ posmodū minus pōt re
surgere a peccā cum semp peiꝰ aggrauet.
ꝑs. Apponat iniquitatē sup iniquitatē. ꝛc. Ille
qui nō pōt pōdus leuare cum parū sit quo
modo leuabit qñ maius est. Insuper status
pctōris valde periculosus ē. vñ legit Gen.
iii. quesiuisse dñm ab adam ubi ipse peccasset
vbi esset ad deligendū q̄ pctōr dz scīm ī
stere vbi sit an in bono statu an in malo. Et
cum ꝓsiderat statum suū periculosum hoc ī
mouere ipm dz ad pniam agendā. Qđ ante
pctōr stat in magno periculo pōt offendi. Ꝑ
mo in hoc qđ cūi die dieū facit ad eternam
dāmationē. Ergo pctōr merito dz cogitare vi
as suas quo vadat: q̄ uertere pedes suos. ins
ta illud. ꝑs. Cogitaui vias meas et conuerti
pedes meos in testimonia tua. Item q̄ pec
catoꝛ est in terra inimicoꝛ suoꝛ quib⁹ ie sub
iecit peccādo. vnde Aug. de verbis dñi dicit.
Audaciꝰ est qui cū uno pctō mortali dormit
q̄ qui cum septem hostib⁹ de morte sua tuti
cum obligatis congligit. ꝙ Item pctōr cū
se diligenter inspicit q̄ considerat tunc est in
magnis angustiis positus. Nam si supra vi
det cognoscit deū qđ offendit: qui sibi mul
ta bona fecit: q̄ ipse sibi cōuerso multa ma
la tribuit. vñ ꝑs. Retribuebāt michi mala p
bonis. ꝛc. Si infra infernū qđ certitudina
liter meruit q̄ sine dubio habebit nisi dñs eū
abhorruerit. vnde ꝑs. Nisi dñs adiuuisset me:
paulomin⁹ habitasset in inferno anima mea.
Nam peccādo homo appropinquat ad por
tas inferni. ꝑs. Appropinquauerūt vsq ad
portas mortis. Nam inter alias peccatoꝛis et
infernū nullum est medium nisi egressus ani
me a corpore q̄ in puncto ingressus ad infer
num. vnde Job. xxi. Ducunt in bonis dies su
os: q̄ in puncto ad inferna descendūt. Si re
tro tunc videt tēpus qđ inutiliter expēdit in
quo diabolo q̄ mūdo seruiuit. Ver. Quid ꝓ
riculosius tēpore: si ante tunc videt q̄ cognoscit
mortem ppriam q̄ extremū iudicium vbi de o
rationē reddituꝰ est rōnem de oibus cogitationib⁹
verbis q̄ operib⁹ nisi hic emendauerit q̄ satisꝫ
fecerit. Secūm qđ dz nos monere ad pparā
dum nos ad penitētiā dum sani sum⁹ est hoc
q̄ qui non vult penitere dū sanꝰ est q̄ potest
qñq; demereri q̄ non pōt qñ libenter uellet
scꝛ qñ dilluit vsq ad mortē: quia tunc ꝓpter ni
mio dolore impedit vsus rōnis q̄ obliuiscit
anime ꝓpter nimiū dolorē quem hꝫ in corpo
re. vnde Greg. Cum egritudine deprimeris
vix aliud cogitare poteris ꝓter illud qđ sen
tis. ꝑs. Super dolorem vulnerū meoꝝ addide
runt. Vnde etiam Albertus magnꝰ. Mira
peccatis existente in actu alie minꝰ qđ
Ibi autem tantummodo patit in infirmi
tate q̄ dolore corporis: quare intellectus ma
nus potest uidere de preterit. vnde Bern.
tit. exhi. Terribilissimū omniū terribilium
est mors. Unde ꝓpter nimium dolorem qui
dam homo in agone obstupuit: stupidus et
etiam dei q̄ marie q̄ omniū sanctoꝝ. vnde
Petro. Quia illis raptus intentio mētis vbi
est vis doloris. Unde multotiens homo ꝓ
nimio dolore corporis perdit vsum rationis
Et quid sentiendum sit de illis qui perdunt
vsum rationis in agone querit ante Ser. Ivo.
D. Certum quod dz nos admonere
q̄ non differam⁹ penitētiam nostrā vsq ad
mortem est q̄ si quis in agone penitētiam a
gat: tūc incertum est verū ex timore vel amo
re seruili penitat. vnde Albertus magnꝰ.
Raro est q̄ aliquis ex amore in fine bene pe
nitet. vnde etiam Petrus de palude dicit
Raro inquit est q̄ in morte incipiat vera pe
nitentia. Augu. Penitētia in morte satis pe
riculosa est: quia nō inuenit in sacra scriptu
ra nisi vn⁹. l. latro qui in fine vere penitit.
Ille vt nullus desperet: solus vt nullus pre
sumat: quia in sano homine penitētia est fir
ma: q̄ in infirmo infirma: q̄ in mortuo mortua
Idem Augst. Si quis potest? in vltima vo
luntate uolnerit accipere penitentiā: fatem
non illi negamus quod petit: sed non possi
mus securitatē dare q̄ bene hinc exeat. Si
securus hinc exeat nescio: penitētiā dare pos
sumus: securitatē autem dare non possum⁹.
Quod dico damnabit: sed nec dico salua
bit. Vis ergo a dubio liberari: vis quidem
incertum euadere: age penitentiā dum sa
nꝰ es. Si sic agis dico tibi securus es. Nam si
deus videt illum intentionē in corde peniten
tie in morte q̄ si speraret se infirmitate cui
dere: uellet uiuere sicut prius in peccatis: si
videtur conteri uel confiteri q̄ disponere te
stamentū q̄ elemosynas elargiri q̄ promitte
re satisfacere lectio q̄ unngi q̄ cōmunicare q̄ li
mouere sanctos si euadam hec omnia facit tan
tum: quia timet eius mortē q̄ eternaliter dam
nari: q̄ nulla dilectio dei uel odiū peccati mo
uet eum: quin si diuti? daretur ei uiuere uel
let q̄ diutius peccare eternaliter dānabil: quia
sola charitas est que saluat hominē: non ti
mor seruilis. ℣ Exemplū legitur q̄ qui
dam valde delicatā uitam duxit: q̄ alia mul
ta peccata ꝓpetrauit. Tandem ꝙ infirmita

cum tactus timore mortis obtulisset scripturam confessionis et penitentie: postea sacramentum extreme unctionis accepit: et sic migravit. Cuius corpus utpote nobilis et divitis viri cum magna pompa seculari gloria tumulatum est. Et erat talium die tanta securitas ut ipse aut viderentur tumulari exequias. Deserunt autem animas homines. Deus vita bona prestitit deus illi homini: quia nichil defuit ei eorum que homo christianus habere debet. Divinis munitus est sacramentis: nec in eius morte est lamentatus: sed cum magna gloria est sepultus. Post paucos dies ille defunctus apparuit cuidam socio suo dicens se esse damnatum. Quod cum ille socius mirare et inde expaueret penitentia et confessionem sacramenta atq; communionem abhominaret et ita devote et compuncte corde et cum lachrymis ecclesiam: et sacramenta cum magna devotione perciperet de sibi videbat. Respondit defunctus. Aliud bonum michi defuit sine quo nullum bonum valet et prodesse potest. quod est illud inquit. Respondit: caritas. Quia omnia que feci confitendo: sacramenta percipiendo: licet ex timore mortis et pene inferni et extremi iudicii et non ex caritate: et ergo omnia illa nichil michi profuerunt ad salutem: sed si ex caritate illa fecissem salus? factus fuissem: sed quia illa ex solo timore fuit: ideo michil michi profuerunt: quia sola caritas liberat hominem a morte. ¶ Quaritur est quid si etiam veram penitentiam quis in agone egerit: sic quod de? imbulgerat sibi culpam: tamen adhuc pena et satisfactio remanet: et propterea tandiu purgatur in purgatorio quod hic in breui tempore gloriosset si tempestiue penitentiam egisset Et secundum Augu. Ignis purgatorius micro modo gramine est: quia eternus non est. Super est tamen omnem penam homo huius possibilis est in hac vita vel pati potest. Et de hoc quere exemplum infra ser. de. D. Hoc diligenter quilibet pensare deberet et hic tempestiue penitere et se a peccato cauere: quia non solum maius peccatum quis grauiter punietur: sed etiam pro venialib⁹. Ergo quilibet debet seipsum hic punire in eodem corpore et in eisdem membris in quibus peccauit: quia scilicet Augu. Quilibet bonum irremuneratum et nullum malum impunitum remanebit. Et Salomon dicit. Per que quis peccat per hec et punitur. Ergo si in superbia et elatione⁹ vestibus hic per ieiunium et abstinentiam debes corpus tuum castigare sic hic satisfaceret: Si in luxuriosis: debet corpus flagellare. Si in delitiis corpus: sicut cum mollibus vestibus et lectisternijs deum offendisti: tunc iam debes asperam vestem habere: et quandoq; duce iacere. Si autem choriasti tunc iam ire debes annis pedibus ad ecclesiam et satisfacere potes hic in presenti vita et in futuro. Si quilibet debet esse patiens in infirmitatib⁹ quas quandoq; deus suis electis mittit pro purgatorio. Unde dicit per prophetam Naum. i. Afflixi te supple in presenti. et non affligam te. supple in futuro. Et hoc debemus a deo considerare: ut nos hic a peccatis nostris punitudo expurget. unde Aug. Hic vre. hic seca: ut in eternum parcas. Unde Greg. Misericorditer admittet deus temporalis severitatis ne eternam inferat vltionem. Ideo hic quibusdam parcit: ut eos in eternum ferat. Alios vero hic ferit non parcendo ut in eternum pereat. Item sciendum est bonum signum salutis et charitatis dei quando quis hic diu infirmatur in eodem corpore: et in eisdem membris cum quib⁹ deum longo tempore offendit: et sic diu in peccatis iacuit. unde Greg. in lib. moral. Diuina dispensatione agitur ut pristini vitio pristinis egritudo exilat. ¶ Sed queritur quid diu quis in purgatorio puniendus sit secundum dei iusticiam pro solutione vnius pene peccati mortalis. Respondetur et satis probabiliter quod quis tot annis deberet puniri pro satisfactione vnius peccati mortalis: quot sunt dies in septem annis. Et ratio est quia in presenti secundum veram iusticiam debet septenis penitentia iniungi pro vno peccato mortali. Unde dicitur in decretis. Penitentia peccati mortalis sunt septem anni. xxii. q. ii. Hoc sanctus. Sic in purgatorio datur sibi annus pro die vna: quia deus dicit per prophetam illis qui hic tpe gratie et mie penitet: vt habetur Ezech. iiii. Diem pro anno dedi tibi. Diem. i. in presenti tempore gratie et mie pro anno. i. in futuro vbi erit tempus iusticie. Similiter potest probari hoc in filiis israel: qui per quadraginta annos fuerunt in deserto propter peccata sua ceciderunt antequam intrauerint terram promissionis: qui si non peccassent in. xl. diebus intrassent. Et sic pro qualibet die datus est eis annus. Ex dictis patet quod aliqui ale per longum tpus puniuntur grauiter in purgatorio. Nam in vno anno sunt. ccclxv. dies: in septem annis sunt bis mille quingenti quinquaginta quinq; dies. Modo per tot annos secundum veram iusticiam deberet quis stare in purgatorio pro vno peccato mortali. Hoc non attendunt luxuriosi qui pro vna nocte tot annis puniendi sunt.

¶ imile ebriosi ⁊ superbi: ebrietantes ⁊ blasphemitamenda:es ⁊ maledicti. inuidiosi ⁊ iracundi.auari ⁊ accidiosi. crimina ⁊ culpa ab ecclesia precepta transgredientes.⁊ sic de aliis peccatoribꝫ. Sed tamen vtrum illa ꝓbatio sufficiens sit in iudicio discretor relinquo. Ps tamen vt videtur satis credibile appareat.

¶ Item sciendum ꝙ nullus ꝓpterea desperare debet.quia iam dicta intelligenda sunt secundū meram iusticiam dei.sed deus misericors est: ⁊ cōtritio ⁊ cordis electio cōfessionis ⁊ satisfactio in presenti que fit per bona opa que quis facit. Similiter in tribulationes ⁊ infirmitates ⁊ ꝑsecutiones quas quis patiēter ⁊ voluntarie sustinet.multū de pena purgatorii delent. Similiter ⁊ suffragia q̄ fiunt ꝓ animabꝫ valde ipsis ꝓsunt vt eo citꝰ liberētur a purgatorio. Unde legitur in dialogo Cesarii ꝙ quidam debebat esse duo milia annor in purgatorio ⁊ in duobus annis per suffragia vnius episcopi ⁊ aliorum bonorum hominuz liberatus fuit a purgatorio.

¶ Item legitur in dialogo Cesarii ꝙ quidam adolescens in clara valle receptus in cōuersum factus est opilio ouium qui oues pascens in agro apparuit ei consobrinꝰ suꝰ nuper defunctus. Quem interrogans vnde veniret:respondit. Mortuus sum ⁊ magnis penis torqueor. Et conuersus. Poteris ne iuuari. Et ille. Si potero hꝫ tres missas ordine vno mox liberaboz. Mox conuersus ad monasterium festinās: que viderat ⁊ audierat priori indicauit. Cui prior gratāter respōdit. Ego vnam celebrabo:alias duas duobus sacerdotibus tribuam. Dictis autem missis iterum ille apparens cōuerso gratias egit dicēs. Beneficio missarum saluatus sum. Nec mirari debes si tantū valet dīuini corporis immolatio &c. Item legitur ꝙ quidaz ꝓuincialis habuit fratrem cardinalem qui apparuit ei post obitum dicens se esse in maximis penis purgatorii: et ꝙ illas deberet sustinere per.x.v.annos. Et ꝓuincialis sequenti die celebrauit ꝓ anima ipsius missam vnam. Tunc apparuit ei splendidus ⁊ regratiabatur charitati sue: et dicit ꝙ per illam missam esset liberatus a purgatorio:⁊ dixit se iam ad celum transitu rum. Quintū est ꝙ ille qui tardat finem confessionem vite in agonem mortis ⁊ extremitatem vite ⁊ si vere ⁊ bene penitear tamē minorem gloriam habebit in celo. Nam valde dissimiles erunt in premio ille q̄ in extremis penitet: et ille qui triginta vel quadraginta annis deo seruiuit. Unde dicit in euangelio Johannis. xiiii. In domo patris mei mansiones multe sunt. De hoc quere ante sermonē. xx. J.

¶ De virginibus. Sermo. ciiii.

SImile est regnū celoruz thesauro abscondito in agro. &c. Matthei. xiii. Per istum thesaurum intelligitur virginitas que est thesaurꝰ super omnes thesauros. Unde Eccli. xxvi. Non est ponderatio grimentis animi. Unde ꝓ presenti de virginibus tria sunt dicenda. Primo de virginitatis dignitate. Secundo que christi? requirit in sponsis suis. ¶ in virginibus. Tertio exemplum. ¶ Quātum ad primū notandum ꝙ bene sunt cōiugate: beatiores vidue: beatissime sunt virgines. Nam isti tres status differunt sicut lux solis lux lune.et lux stellarum. Item differunt sicut aurum.argentum ⁊ plūbum. unde Aug. de bono cōiugali dicit sic. sicut bonum erat q̄ martha satagebat occupāta circa frequēs ministerium sanctor: sed melius q̄ maria magdalena fecit audiens verbum dei: ita etiam bonum. Susanne in castitate cōiugali laudamus: sed bonum vidue anne magis: hz tamen bonum virginis Marie anteponimus. Unde etiam Damascenus lib. iiii. Quanto angelus homini est superior: tanto virginitas nuptis est honorabilior. Sed diceret aliquis. Quare virgines sunt beatiores. Respōdetur ꝙ ꝓpter virginum dignitatem. Nam christus in nouem dignitatibꝫ p̄uilegiauit dignitatem virginum que significate sunt p nouem choros angelorum. Primum p̄uilegium est ꝙ virginitas est thesaurus incomparabilis super omnes thesauros. Nam omnia regna mundi ⁊ omne aurum ⁊ omnes lapides pretiosi non' possunt comparari virginitati. Et in signum huius christus cōmendando virginitatem cōparauit eam thesauro dicens in verbis premissis. Simile est regnum celorum thesauro. &c. Secundum p̄uilegium est ꝙ virginitas est vita angelica. Ambro. Qui non nubunt et vxores non ducunt sicut angeli in terris sunt. Hiero. etiam dicit. In carne preter carnem viuere non est vita humana sed angelica. Quid enim sunt virgines: nisi homines celestes et angeli terrestres. Unde Amb. in lib. de officiis. Superexcrescit virginitas conditionē humane nature: per quam homines angelis assimilātur. Tertium est: quia virgines sunt regnum celorum. Nam deus habitat in eis. Apoc. xvi.

Regnum dei intra vos est. Quia sicut chris
tus regnat in celo ⁊ in sanctis: sic in terra in
virginibus. Vers. in epta. Sola est castitas
que in hoc mortalitatis loco ⁊ tempore quā
dam statum mortalis glorie repzesentat. ⁊
quoniam chris⁹ in virginibus regnat pzecipua
virgines sunt dei electio. Cant. ii. Qui pascit
tur inter lilia. i. inter virgines. Etiā ipse chri
stus pascit eas cum sua dilectione Et merito
quia etiam ipse delitias carnis relinquunt:
ideo in christo delicias inueniūt. De qua dul
cedine dicit Ber. Cibus anime est gratia dei
dulcissimus suauis ⁊ omnē habens in se sua
uitatem et de lectamentū sapozis. Quartum
priuilegiū est libri vite inscriptio. Nam ipse
virgines a xpo sunt scripte in libro vite. Apoc.
iii. Habes pauca nomina que non coinquina
uerunt vestimēta sua. Et subditur. Et nō de
lebo nomina eozum de libro vite. Et de hoc
gaudere debent virgines ⁊ non in vanitati
bus huius mundi: sicut in ritibus et ludis.
Math. v. Gaudete quia nomina vestra scri
pta sunt in celis. vnde Aug. Gaudia virgi
num xpi sunt de xpo: in xpo: cū xpo post xpi
per xpm. propter christum. Quintum est: quia
virgines sunt ornatus celi ⁊ pulchritudo ec
clesie. Eccli. xliii. Decoz celi gloria stella
rum. i. virginum. Quia sicut stelle celum or
nant: sic ⁊ virgines ecclesiam. Stelle etiā in
die latent: et in vespere apparent. sic in fine
mundi in resurrectione nouissima claritas
virginum apparebit. Unde de qualibz iusto
dē illud Math. xiii. Fulgebunt iusti tāq̄ sol
Sed virgines que mūdiciam corpis ⁊ corpo
ris seruauerūt tunc pre ceteris omnibus cla
riores erunt. vnde Amb. in li. de virginitate
dicit. Pulchritudinē quis potest maioz⁹ esti
mare decoze virginis que amatur a rege. pa
tur a iudice: dicatur dño consecrat deo.
Sed mali ⁊ luxurioli tunc erunt deformes:
nigri ⁊ graues passibiles ⁊ immortales: quia
mors fugit ab eis: sed casti tunc lucebūt pre
aliis sicut stella differt a stella secm apli⁹.
Sextum priuilegium est q xps spālem dilectio
nem habet ad virgines. Quāuis enim omnes
bonos homines diligat: tamen specialiē vir
gines pre omnibus diligit. Prouerb. xvii. Qui
diligit corpis munditiā habebit regem ami
cum. Beda super Lucā. Sicut xps a summa
pace natus est vt se pacem diligere ostende
ret: ita de virgine nat⁹ est vt se virginale de
cus diligere demonstraret. Unde etiam dici
tur. Plus ceteris amat xps virgines q̄ spon
se tribuūt qđ nō est eis imperatū. Septimū
q̄ habebunt spāle aureolam. Est autē au
reola additio ad gliam electis cōiter debitā.
Pro quo notandū q̄ virgines martyres et
predicatores habebūt spāle aureolam. Hic
de queritur vtrum virgo que violenter cor
rumpit̄ habeat aureolam. Rādetur secm sanc
Tho. q̄ non. dūmodo ppositū virginitatis
habet nec consensū in actum. Unde legitur
de btā Lucia que dixit. Si me innitā viola
uerit castitas michi duplicabitur stola ppter
virginitatē ⁊ tutiorē quam paterētur si cor
rumperet. Unde dē in decr. Dū virginitas si
ne gemitu concipit: meritū castitatis dupli
cabit. xxvii. q. v. c. i. Itē q̄rit vtrū illa q̄ in car
ne est virgo: sed ppositū habz cōtrahendi ma
trimoniū ⁊ in tali pposito moz̄it: vtrum ha
bebit aureolam. Respōdet q̄ non: q̄z ad au
reolam cōsequendā requirit̄ ppositum ppe
tue virginitat̄. vnde Albertus magn⁹ ⁊ sanc
tus Tho. dicunt q̄ per solum cōsensum in
actum carnal̄ pdit̄ virginitas cum in mē
te cōstitat sed recuperari potest vt patz in Jo
hanne euāgelista: quem xps de nuptiis voca
uit. Ergo si talis virgo in agone peniteret ⁊
mutaret ppositum sic aureolam acquireret.
Et est sciendū q̄ virginitas carnis pdita nū
q̄ recuperari potest. Unde dē in decret. De⁹
nō pōt facere de corrupta virgine. xxxii. q. v.
si paulus. Unde etiā Hiero. Audēter loquoz
cum omnia possit deus suscitare tamen non
potest virginem post ruinam: valet quidem
liberare de pena: sed non valet coronare cor
ruptam. Unde etiam Isido. de sum. bo. Om
ne peccatū per penitentiā recepit vulnez sa
nitatem: virginitas autem si labit: nulla pe
nitentia reparat ad integritatem. Queritur
vtrum melius sit seruare virginitatē cuz vo
to q̄ sine voto. Respōdetur q̄ melius est ser
uare cum voto: quia homo se totū offert deo
p vot̄. Unde sicut maius est dare arboz̄em
cum fructu q̄ solum fructum sine arboze: sic
etiam est de virginitate que seruat cum voto
⁊ de virginitate que seruat sine voto. Nam
sicut plus peccat qui post votum frangit q
missum: sic etiam plus meret seruando votū.
Attamē non est leuiter vouendū: q̄z qui post
modum matrimonium contrahit graviter
xpm in hoc offendit. De hoc quere supza ser.
xxvi. p. Octauū priuilegium est q̄ virgines
sunt spōse xpi. Nam ipse xps est summ⁹ pon
tifex. De quo dē Leuit. xxi. Summus ponti
fex virginē ducet vxorem. Et ex hoc sequit̄ q̄
ipse virgines sunt regine: quia habent christū
regē glorie p̄ sponsū. Psal. Astitit regina

a dextris tuis in vestitu deaurato ꝛc. Ulñ etiã Cyprianus in lib. de virginitate. Virginitas est soror angelorum victoria libidinum: regina virtutum: pollicio omnium bonorũ. Nonum priuilegium est: q̃ virginitas principatum tenet tam in celo ꝙ in terra. Unde Hieronymus in omni sexu & gradu pudicitia obtinet principatum. Notanter dicit sexu & gradu: quia duo sunt sexus scilicet masculinus & femininus. In masculino tenet principatum christus in femenino gloriosa virgo Maria. Item in gradu in prophetis. Johannes baptista. In predicatoribus noui testamenti. Paulus qui est virgo. Unde et preponitur petro in sigillo pape. & frequenter depingit Rome ad dexteram xpi. & petrus ad sinistram: vt patet in ecclesia ipsius beati petri. In euãgelistis beatus Johannes euangelista: qui est virgo. In martyribus beatus Stephan⁹ ꝙ thomartyr et beatus Laurentius qui sunt virgines. In cõfessoribus Nicolaus & Martinus qui sunt virgines. Ergo honorabiliores sunt virgines coram deo: hominibus: et angelis. ℞ Quantum ad scõm sciendum q̃ xp̃s sic requirit in sua sponsa. quorũ si vnũ defuerit non sibi placet illa sponsa. Primus est pulchritudo ꝙ cõsistit in puritate cõscientie vñ Cañ. iiii. Tota pulchra es amica mea: et macula non est in te. Ergo quanto conscientia virginis est purior tanto coram christo ipsa est pulchrior. Idcirco vero diligenter debet custodire facie aie. i. cõscientie nõ solũ a nigredine peccati mortalis: sed etiam a pulueredenialiũ: q̃ venialia maculant aiam sed mortalia denigrant. Et ponitur exemplum q̃ aliquãdo denigrat imago q̃ videri nõ potest: & aliquando obscuratur q̃ videri potest: sed nõ plene discerni. et propter hanc differentiam dicit Greg. Veniale obscurat: mortale obtenebrat. Ergo sicut vxor solet faciem suam lauare et eam mundam seruare et frequenter specula inspicere: vt si viderit in speculo aliquam maculam in facie statim eam deponet Sic virgo christi lauare debet faciem confidentie sue per contritionem & confessionem: & specula inspicere. i. mandata dei considerare Unde beatus Gregorius. Specula sunt mãdata dei. Et si deprehendat aliquam maculã illam per confessionem abluat. Unde Bern. dicit. Ama confessionem si affectas decorem. Decim⁹ q̃ xp̃s requirit in sua sponsa est nobilitas: q̃ non sufficeret q̃ spõsa sua esset pulchra: nisi etiã esset nobilis. Hec autem nobilitas attenditur in honestate morum: & custodia sensuum. Et quanto honestius & mundius custoditur: tanto est nobilior. Can. vii. Quã pulchri sunt gressus tui. Unde honestas spõse christi stat in hoc q̃ nullus malum loquatur de ea sed vt alii edificetur de conuersatione ipsius. Ut autẽ teipsum custodias ab omnibus illicitis oculos tuos auerte. Unde Ezechiel⁹. Non licet intueri quod non licet concupisci. Item custodire debes aures ab audito malorum. Isidorus. Nulla aurem tua sermonũ impudicitia subrepat vanus sermo cito polluit mentẽ: et facile agitur qõ libenter auditur. Item custodire debet manus ab illicito tactu & pedes ab inutilibus discursib⁹. Unde Bern. Solent virgines que vere virgines sunt semper esse pauide & nunq̃ secure. Ut autem corpus virginis custodiatur & bene regatur: tunc oportet eam moderantiã et abstinẽtiam tenere: quia per abstinẽtiam caro domatur. Unde Hugo de sancto victo. Parca enim vita occidit vitia: libidinem extinguit: virtutem nutrit: aiam roborat mentem ad celestia eleuat. Tertius quod xp̃s requirit in sponsa sua: sine quo alia duo nõ valent est sapientia. Et illa attenditur in locutione discreta. Nam sponsa christi debet sic custodire in verbis vt dicere possit cum ps. Os meum loquet sapientiã. Et populus qui audit eam loquentẽ dicere possit illud ps. Diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te deus in eternum. Qualis autem debet esse virginis sermo ostendit sanct⁹ Hieronimus dicens. Sit sermo virginis pudicus modestus & rarus. Unde dicit Amb. Custodi vias tuas: vt nõ delinquas in lingua tua Nam & vana loqui plerũq̃ crimen est virgini. Bona verba loqui est signum bonitatis in corde: & cõuerso mala loqui est signum peruersi cordis. Mathei. xii. Ex abundãtia cordis os loquitur. Ergo dum virgo vel mulier turpia verba loquitur: signum est mali cordis. Chrisost. super Mat. Quale cor habz vnusquisq̃: talia verba loquitur et opera facit. Petr. iiii. Ethicorũ. Qualis vnusquisq̃ est taliter dicit & taliter operatur & taliter viuit. Quartum quod xp̃s requirit in sua sponsa: sine quo predicta non sufficiunt est diuitie abundantia. Et he diuitie consistunt in virtutibus. Unde Greg. Vere diuitie non opes sed virtutes sunt. Ergo sponsa christi debet habere humilitatem exemplo Marie que de seipsa dicit. Respice humilitatem ancille sue. Unde marie virginitas deo non placuisset: si humilis non fuisset. Ex quo patz q̃

ualitas non placet superbe virgini. vñ Aug. Melius est humile conjugium q superba virginitas. Item sponsa christi dz fremere abstinentiam q frangere proprium voluntatem: quia hoc est valde meritorium. Eusebius in epistola. Illum virum tantum te bene vituperata in qua propriam voluntatem abnegabit: q deliberatio tua restiterit. Hieronymus. Tanti virtuti abstinere suam voluntatem propriam subripere. Ita sponsa christi debet fervere charitate: quia charitas est optima virtutum: q quia castitas sine charitate deo non placet. Vers. Castitas sine charitate est lampas sine oleo: lubricitas absq; tempore non finem. talis charitatem castitas non placet. vñ de virgo. super Epch. Antiquus inimicus in eadem castitatem si sine charitate fuerit: non tantum quia ipse nec carne premitur nec in ea luxuria dissolvitur. Ex quibus patet. q virgo christi quanto plus habet de humilitate: de obedientia q de charitate de ceteris virtutibus tanto est pulchra. Et hec duodecim tam nobiles sunt q solus deus operatur eas in nobis. Gall'. iii. Qui tribuit vobis spiritum operatur virtutes in vobis. unde Augus. Gratia tam nobilis est vt nullus eam nisi solus deus operetur in homine. Quintum quod christus requirit est q sponsa sua sit sana q nō languens. Per sanitas animi attenditur in agilitate: q inter omnia signa sanitatis propriissimum est agilitas in membris. Unde sponsa christi debet esse agilis ad bona opera. Ex virgo pigra que diu dormit: q bene et laute comedit: est languida q multum infirma. Similiter virgo illa que de mane visitat ecclesiam q seruit deo: q post prandium vadit ad choream et seruit mundo est claudicans coram deo. Unde ipse dixit per ysaiam. Usquequo claudicatis in duas partes. ꝛc. Tertio quod christus requirit q sine quo precedentia nō sufficiunt est q sponsa christi sit fidelis in amore sui sponsi: q nulli placere deliberet: nisi soli christo. Apostol'. i. Corinth. vii. Illa q cogitat que dei sunt: et quomodo placeat deo. Virgines enim que sponse christi sint nō debent diligentiam adhibere super ornatum corporis: sed super ornatum anime. unde Cyprianus in epistola. Quid ergo virginibus cum terreno cultu q corruptibilis ornamentis: quibus dum placere hominibus satagit deum offendunt. Unde etiam Augustinus in libro ad sacras vrgines. Dominica virgo nec ornatu capitis: nec habitu: nec oculis erectis: sed cum vultu ad terram depresso precedat: ne in se vires inducat amoris: et si non peccat alios gressionis causa non existat. Unde sponsa christi diligenter debet se custodire ab illicito amore q a carnis libidine: quia virginitas carnis cum corruptibile membris similes est sepulchris ab extra speciosis et interius plenis spurcitiis. Unde Hiero. Non mulier sunt virgines carne non spiritu quarum corpus est integrum sed anima corrupta: sed illa virginitas hostia est christi cuius nec mentem maculat cogitationes carnem libido. Unde etiam Judo. de summo bo. Virgo carne et non mente quidam meritum habet in corpore missione. unde etiam Aug. Felicior est michi videtur mulier nupta q nupta. ea virgo habet ecclesia illa quod illa cupit: illa vni placere: ista diversis multis. Illa virgo que ex sponsa christi attendere debet q vox fidelis tacet quicquid scit placere marito suo: sic q ipsa debet facere christo. Item sicut vox non offendit signa familiaritatis alius viri in presentia sui mariti: sic nec virgo in presentia christi qui vbiq; presens est q omnia verba mores q facta sue sponse considerat. Sed finis ad tertium scindū q de illis qui inhonestē virgines quas christus sic privilegiavit q sibi precelegit vt sint sponse ipsius. Nam christus tales maxime punit. De hoc maxime queras exemplum ante sermo. xxvi. ii.

¶ Alium sermonem de virginibus. l. de spirituali matrimonio ꝛa supra ser. cxviii. b.

¶ De angelis. Sermo. clviii.

Angeli cernunt semper vidente faciem patris mei qui in celis est. Matthei. xviii. Ex quo hodierna die q agitur festum sancti Michaelis q omnium angelorum. ideo in presenti sermone de angelis quatuor sunt dicenda. ¶ Primo quare festum angelorum solenniter sit celebrandum a nobis. Respondetur q propter tria.

Primo propter multitudinē angelorum quorum hodierna recolimus. Circa quod queritur verum angeli sint in aliquo magno numero. Respondetur secundum sanctum Tho. q sic. Nam excedunt omnē numerabilem q visibilem multitudinē. Unde etiam Dionysius in de celesti hierarchia. Excedunt numerum nostrorum materialium corporum. Apoca. vii. Vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat. Facilius est quis scit las celi guttas marie: q folia arborum numerare q universos angelorum. Modo si festum

vnius sancti solēniter est celebrandus: quid tunc de festo tot angelorum? Secundo vt huic angelis vicem rependamus. Gaudet enim de nostra conuersione ꝙ de bonis nostris. vnde ꝙ nos etiam hodie de ipsis gaudere debemus. vnde Lu.xv. Gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiā agente. vnde etiam Bern. super cant. Gaudent angeli in cōuersione peccatorū: salutem hominū sitientes. Lachryme enim penitentiū sunt vinum eorum. Tertio vt per honorē quem hodie ipsis exhibemus: prouocemus eos ad seruiendum nobis in futurum. Nam hodie expirat annus seruitii eorū. Nonne merito duo die sunt deuote a nobis honorandi qui nobis ꝙ totum annum singulis diebus seruierunt et nos custodierūt: nunq̄ enim aliquis nostrū vixisset per annum nisi angeli eum custodissent. ps. Angelis suis d⁹ mandauit de te. vt custodiant te in omnibus vijs tuis. ergo si cupis desiderat vt angeli tibi in futuro anno seruiant: hodie debet eos deuote honorare ꝙ festum eorum solēniter celebrare. ℟ Secundo queritur quare angeli seruiūt nobis omnib⁹. Respondetur ꝙ triplici ratione seruiunt nobis. Prima ratio est charitas quam habent ad salutem nostram: quia perfecte diligūt: nos: ꝙ multo sincerius q̄ pater vel mater soror vel frater. ꝙ nunq̄ aliquis intantū desiderauit bonum cognati sui sicut ipsi desiderant bonū nostrum ꝙ salutē nostram. Secunda ratio est ꝓpter christum: ex eo ꝙ christus est frater noster ꝙ maria que est domina angelorum ē mater nostra: tunc ipsi angeli in hoc ꝙ nobis seruiūt honorāt christum ꝙ est frater noster. vnde ps. Narrabo nomen tuū fratribus meis. ꝙ Joh. vlti. dicit iesus ad mariam magdalenā. Vade ad fratres meos et dic eis. Ascendo ad patrē meum et patrē vestrum. Vbi ꝑs nomiat nos fratres suos. Et ergo sicut fratres alicuius regis honorant a subditis ipsi⁹ regis sic ꝙ nos honoramur ab angelis tanq̄ fratres regis celestis. Tertia causa est ꝓpter seipsos: quia ruina eorum est per nos reparāda. ꝙ etiam ꝓpter meritum ipsorum accidentale. Circa quod queritur vtrum homines assumātur ad ordines angelorū. Respondet ꝙ omnes electi assumunt ad ordines angelorum: quidam ad inferiores: quidā ad medios: quidam ad superiores secūm diuersitatem meritorū suorum. vt dicit Gregō. Sed beata virgo super omnes choros angelorū exaltata est. vnde cantur de ea. Exaltata est sancta dei genitrix sup̄ choros angelorum ad celestia regna. Item queritur vtrum gaudiū ex custodientis angeli augeatur ex beatificatione hominis custoditi. Respondet scōm Bonau. ꝙ essentiale premiū ex hoc non augetur: sed accidentale. Dū angeli ministrādo aliis bona opera faciūt: ideo ꝓmia accidentalia meruntur. ¶ Tertio est sciendum ꝙ angeli seruiunt nobis in vita: in morte ꝙ post mortem. In vita seruiūt peccatorib⁹ penitentib⁹ ꝙ perfectis: petitoribus et seruitio. primo in hoc ꝙ custodiunt eos ne a demonib⁹ totaliter occidantur. Nam cum quis peccat mortaliter tunc immediate demerentur ꝙ demones ei collā ingerentur ꝙ ducerent eum ad infernum. Sed sancti angeli arcent demones vt non possint exercere malicias suas in peccatore vt libentius faciant. Vnde quicūq̄ peccator longo tempore sex per decem vel viginti annos viuit in peccatis de hoc regratiari debet deo ꝙ angelis ꝙ cum in talibus peccatis sic custodierunt. Secundo seruiunt peccatoribus: vt cum nō desistunt a peccatis tūc frequēter reprehendit et admonēt eos vt satisfaciant ꝙ a peccatis desistant ꝙ ꝓponūt ipsis petitoribus iterius sepe ꝓpter mōmentaneo peccato penam eternā incurrant: gloriam eternā quā a christo ꝙ omnibus laboribus suis non satisfaciāt. Tertio seruiunt petitoribus in hoc vt cum desistere a peccatis nolūt: tamen sepe eos retrahūt ne tantum peccēt quantum volunt. Sepe enim adest voluntas ꝙ deficit facultas: ꝙ hoc ex gubernatione angelorū. Et in signum huius legit Balaam. xxii. ꝙ cum Balaā iret ex auaricia ad maledicendū ꝓpter Israel stetit sup̄ asinam: ⁊ angelo sancto impedit⁹ est: quia angel⁹ cum ginauit gladium quē cernēs asina auertit se in via et iunxit se parieti vt. tunc Balaam asinam percussit et ipsa locuta est. Cur me cedis? Sic angelus impedit aliquādo hominem a peccato vt saltem eternaliter minꝰ puniatur. ¶ Item queritur vtrum angelus custodiat peccatorē in p̄senti ex toto ꝓpter sua peccata. Respondetur secundū sanctum Tho. ꝙ angelus nunq̄ derelinqt hominē vsq̄ ad mortis etiam subitum ꝙ malus sit: quin sit aliquis eius effectus vel a malo retrahendo: vel ad bonum ꝓmouendo. Vnde quilibet debet reuerentiā exhibere suo angelo in omni loco: q̄ semp̄ ꝑsens est: ꝙ cognoscit verba facta nostra etiam cogitationes occulta. vñ Ber. In quocūq̄ diuersorio: in quouis angulo reuerētiam exhibe angelo tuo: ne audeas peccare ꝓsente q̄ me vidente nō auderes. Et sciendum est ꝙ q̄ quis peccat de hoc letantur

...ones:q; qñ a peccatis conuertit q bona op...
...fecit de hoc letãtur angeli. Augst. Quo...
...ciãs quando bene agimus gaudent angeli
...q tristãtur dñones:quotiẽs vero a bono de...
...ciamus diabolum letificam?:q angelos suo
...gaudio defraudam?. Sexto angeli seruiũt
...iustis cum peccare defierunt. Quid ta...
...ciendũ sit sollicite omnes iustos inuenunt.
Et quomodo se regere debeant in verbis et
...factis ne excidant q deum deuno offendant.
Et in signum huius legitur Gen. xix. Cum
angeli educerent Loth extra ciuitatem sodo
...moz dixerunt ei. Salua animã tuam:q noli
respicere post tergũm:nec stes in omni circa regio
...ne sed in mõte saluũ te fac ne q tu simul pe...
...reas. Ergo quãdocunq; homini penitenti oc...
...currit modo te vis de cetero sic habere:q ver
...ba tua tali modo ammodo proferre:q quinq
...sensus tuos custodire q sic christo fideliter cũ
...bonis operibus vsq; ad mortem seruire. ta...
...lia omnia angelus inspirat q homini docet.
Tertio angeli seruiunt ꝓficientibus vt eos
...instruant q bona opa q oratiões:ieiunia:ele
...mosynas vigilias q castigationes q etiam la
...bores corporales deo principaliter offerant.
Ezech. Omne bonum quod agimus per in...
...stitutionem semp ad celestia leuemus. Unde
...etiam Humb. Quotidie mane surgentes cũ
...ea deo que facturi estis offerratis: finito die
...uocatis cogitationibus:locutionib? opera
...tionibus illa die contrariis vob illicitis ca
...pitalib? temeratis. Item seruiunt ꝓficientibus
...in hoc q semper instigant eos vt in bono ꝓ
...ficiant q quotidie meliores fiant. unde Ber
...In via dei Nare retrogradi est. Nam nullũ
...medium est aut enim homo ꝓficit aut deficit.
...Item sciendum q angeli non solum ser...
...uiunt hominibus in vita:sed etiã in morte. Nã
...in agone mortis tunc dñones nitũtur ani...
...mam rapere:sed angeli fugant eos. Et hoc fi
...guratum est Gen. xxii. Ubi Jacob timens
...Esau dixit. Castra dei sunt hec ꝛc. O q vul...
...tus q q magna cõsolatio erit homini morienti
...quando videt angelos occurrere q dñones
...fugari:cum omnes amici hominẽ morientẽ dẽ
...linquit tunc angeli in extremo fine ei sub
...uenit. Item post mortem angeli seruiũt ho
...minibus in hoc q ducunt animã hominis in ce...
...lum. unde dicit. Luc. xvi. Factum est autem
...vt moreretur mendicus q portaret ab ange...
...lis in signum abrahe. Q Pro quo sciendum
...q multi angeli mittũt bonis in agone
...mortis. Primo propter custodiã animi:q tũc
...homo moriens maxime impugnatur a dẽmo
...nibus et etiam a multis. Unde ps. Angelis
...suis mandauit de te vt custodiant te in om...
...nibus vijs tuis tam in vita q in morte. Se...
...cundo propter reuerentiã vt illi animi magnã
...reuerentiã exhibeant. ideo multi angeli mit...
...tunt ad mortem boni hominis. Tertio vt cũ
...letitia deducant ad celestem patriã: q si est
...gaudium angelis super vno pẽnitente agente:quid tũc erit de anima que ad eo
...rum societatem deputat. unde Esa. lxv. Le...
...tamini q exultate usq; in sempiternum. Sci...
...endum de sciendã q nunq; aliquis rex vel regina vel
...papa:vel epc̃s ita reuerenter est susceptus q cũ
...tali dignitate inductus sicut anima boni
...hominis ab angelis in celum introducit:q a
...christo q beata virgine maria q ab omnibus
...sanctis et angelis suscipitur. Quarto
...est sciendũ in quibus angeli sunt nobis simi...
...les q in quib9 nos precellunt:q in quib? nos
...eorum nos precellim9. Et est notandum q
...angeli sunt nobis fres in quattuor. Primo
...in hoc q vnũ patrẽ habem9 et vnã creatorẽ
...scz deum q eos q nos creauit. vñ propheta. Ipse
...fecit q te creauit deus. Unde vna originẽ ha
...bemus cũ angelis q a deo ipsi q nos originaliter sum9. Secundo sunt nobis similes in pos...
...sessione hereditatis eterne. Nam nos homi...
...nes speramus nos possessuros cum ipsis re...
...gnum celorum. Insuper propter charitatẽ quã
...habent ad nos. q nos econuerso ad ipsos con...
...dividem9 omnes nouem choros angelorum nobis
...cum omnia gaudia ipsorum: q nos bonis eorum
...uerso cum ipsis cõdividem9 omnia merita q
...gaudia nostra quecunq; ieiunãdo:vigilãdo.
...orando:elemosynas dando meruim9. Greg.
...Ex illius enim sancte q plene charitatis me...
...rito fit vt vnusquisq; habitur9 sit in alio qđ
...non habz in ꝓprio merito. Tertio sũt nobis
...similes in hoc q dñs noster ihesus xps qui est
...cibus angelorum in celo: est etiam noster ci...
...bus in sacramẽto. Unde scriptum est Sap.
...xvi. Angelorũ esca nutristi populum tuum.
Item scriptũ est in ps. Panem angelorum mã
...ducauit homo. Et ille panis est ihesus christ9.
Unde ipse dicit Joh. vi. Ego sum panis viu9
qui de celo descendi. Quarto angeli sũt nobis
...fres q nos ipsis in cõtemplatione diuinitatis
Mat. xviii. Angeli eorum semp vident faciem
patris mei qui in celis est. Sic q nos homines
...viatores sumus deum cum angelis in celo. Apo
...stol9. i. Cor. xiii. Videmus nũc per speculum
in enigmate. tunc autem facie ad faciem. Et
...in illa dei visione constitit nostra q angelorũ
beatitudo. ps. Ostende nobis faciem tuam

et salui erimus. Et ad hanc visionem anhelare debemus vbi deū clare cū angelis videbimus et cum ipis eternaliter gaudebimus. vnde ps. Mille anni ante oculos tuos tā dies hesterna que preteriit. ps Ite sed dum q angeli nos precellunt in quatuor. Primo in creationis dignitate. Nam angeli sunt digniꝰ creati q̄ homes: q hoc rōne loci: qz in celo cui nihil nobilis. Hō vero de limo terre et in terra creatus est: cui nihil itferioꝛa elementa vilius. Item angeli ante hominem i die lucis. Homines die fūt creati. Homes vero post angelos i die tristitie scz in sexta feria sunt creati. Ite in duratione: qz angelus est immortalis: hō vero mortalis est factus ꝓpter pcm. Vnde Greg. Hic nāq hō immortalis cōditus est: vt si nō peccasset etiam mori non potuisset. Secūdo angeli precellunt homes in vite puritate. Nā oēs angeli qui in celo pstiterunt nunq aliquod pcm dentale cōmiserunt: i oibus voluntatem dei faciunt. sed homes ad minus venialiter peccant. vnde Eccli. vii. Non est homo in terra qui faciat bonū: i nō peccet: vnde et iā dr in decre. Omnis homo hz peccata venialia. Depe. dist. ii. Dyonitur. Vñ etiā Prouer. xxiii. Septies enī in die cadet iustus i resurget. Sed sine mortali peccato quilibet homo pōt viuere. Tertio angeli precellūt nos in seruitii facilitate. Nam homo vnꝰ vna die seruiēdo deo plus laborat q̄ omēs angeli ab initio mundi. Corpus enim semper trahit ad infra et alia appetit supra ad deū a quo creata est. Apli. Ro. viii. Corpus quod corrūpit aggrauat aiam. Sed angeli sunt spūs: i nō aggrauantur per corpus sicut hō: iō sine labore et fatigatiōe aliqua regnum celeste nō solū substantiale: sed etiā accidentale pmerentur. Quantis aūt laboribus miser homo et angustiis fatigationibꝰ i afflictionibꝰ ad illud q̄ uen at quilibet ex nobis experitur quotidie. Nam labor est ieiunare. q̄ esurimꝰ qñ a cibis abstinemus. Angeli aūt nunq esuriunt. Item labor est vigilare: de mane surgere: orare: genua flectere: i peregrinari: qz hō fatigatur: sed angeli sine oi fatigatione in ictu oculi sunt vltra mille miliaria: qz in momento oculi possunt volare a celo vsq ad terram: et econuerso. Similiter si homo dr insistere virtutibus hoc erit sibi difficile. Vñ Aristot. iii. Ethi. Virtus est de bono difficili sine arduo Sicut patet. qz difficile est seruare castitatē qz oz tales homes cōtinue pugnare ctra carnem. Aug. in ser. Inter tota certamina spiritū nozum duriora sunt pelle castitatis. Nā ibi est continua pugna i rarioꝛ victoria. Similiter difficile est patientiam seruare i aduersis: et humilitatem in gsperis. vñ Aug. Difficile est q̄ nō fit superbus q̄ diues est. Quarto precellunt angeli homes in pmii ꝯ tioꝛi perceptione. Ipsi enī angeli perceperūt pmiū suum eitꝰ q̄ homo: qz i pma sue cōuersionis ad deum fuit: pmiū suū essentiale acceperunt. Hō vero celeste pmium sumpsit mozem accipiet. Apli Ro. ii. Reddet vnicuiq iuxta opera sua. Sed ipsi dei angeli q̄ i celo perstiterunt iam vltra scz milia annoꝝ suā beatitudinē possederunt. Vltimo sciendū q̄ nos homes etiā precellimꝰ angelos in quattuoꝛ. Primo qz ipse xps frater noster est ex vtroq parente. scz ex parte patris: et ex parte matris marie que mater est omniū nostrum. vnde ps q̄ maioꝛ est fraternitas inter christum i hominem q̄ inter christum i angelum. Heb. ii. Nusq angelos apprehendit: sed semen abrahe. Et in signū huius xps nō minat nos fratres suos. ps. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Et Joh. xx. dicit dns marie magdalene. Vade ad fratres meos et dic eis. ascendo ad patrem meum i ad patrem vestrum ꝛc. Sed nusq inuenitur in scripturis q̄ xps angelos fratres nominauit. Tertio dō precellimus angelos in hoc q̄ xps per sanguinē suum nos redemit i non angelos. Ad cās peccauit: filii i angeli etiā peccauerunt. si xps redemit nos homes i nō angelos. Vnde Origenes narrauit in hoc q̄ dicit xps adhuc liberaturū angelos apostatas. Tertio precellimus angelos in hoc q̄ quotiens peccamus et redimus: ad patrem reuerti mur: totiens est deus paratus nos ad gram recipere: i oia peccata indulgere. vnde dicit Petrus ad ihesum Math. xviii. Si peccauerit in me frater meus quotiens dimittā ei: vsq septies. Vidit xps. Nō dico tibi vsq septies sed vsq septuagiessepties. Et hoc quod xps tunc iniit Petrum: hoc amplius per se facit Et ponitur ibi numerus determinatus pro numero indeterminato. Sed peccatum dyaboli est irremissibile. Quarto precellimꝰ angelos in celo. Nam sensu exteriori. i. oculis corporalibus videbimus glorificatam humanitatem xpi: qualiter exaltata est sup omnes choros angelorum: i cum hoc videbimus interioribus oculis ale ipsam deitatem cuius amabilis. Vnde Joh. x. Ingredietur egredietur et pascua inuenit. vbi di. glo. Ingredietur videndo deitatē i egredietur videndo humanitatē xpi

ri patrum felix beatitudinis eterne fruentur.

¶ De oibus sanctis. Sermo. clix.

GAudete et exultate qñ merces vestra copiosa est in celis. Mat.v. et Luc.vi. Ex quo hodie peragit solennitas oim sanctoꝝ qui in celis cū xpo regnantes hereditatē eternā cū xpo possident nūc in pñti ser. de hodierna solemnitate ꝫ festiuitate tria sunt dicenda. Primo quare nos hodie ecclesia sancta letat totiēs ad gaudendū. Secdo quare hodiernū festū sit institutū. Tertio quo iure nos ad societatē sanctoꝝ cū ipsis ꝫ ad hereditatē celestē puenire possumus. ¶ Quantū ad primū sciendum q hodie sancta mr ecclia letat nos totiens ad gaudendū. ꝫ hoc in pncipio misse in epla et in euang. hodierno triplici rōne. Prīa rō ē pp multitudinē sctoꝝ. Si enī de uno sctō festum facimus ꝫ gaudemus qd tūc de tot milib⁹ sanctoꝝ. vñ Dan. vii. Milia milliū ministrabāt ei: ꝫ decies cētena milia assistebāt ei. vñ Apoc. vii. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. Qz numerus sanctoꝝ excedit numerū oim rez visibiliū. Nam facilius esset stellas celi ꝫ guttas maris numerare q nūerū sanctoꝝ quoꝝ hodie festū gagim⁹. Secda rō q hodie est festū patrū: matrū: fratrū: sororū: ꝫ oim ꝓpinquoꝝ: ꝫ cōsanguineoꝝ nrōꝝ qui cū xpo iā regnant in celo. Sed plerunq; diuersē prouincie et regiōes gaudēt de patronis suis sicut Francia de sancto hilario: thuringia de sancto bonifacio. misna de sancto Donato. alsatia de sācto Arbogasto: saxonia de sancto Cōrado: et sic de aliis. Quomodo tunc nos nō gauderemus hodie de tot sanctis ꝫ ꝓpinquis et cōsanguineis nostris qui in celo sunt quoꝝ festuꝫ hodie peragit cuꝫ ceteris sanctis. Tertia rō est qz festū hodiernū omni anno et oi die accrescit: qz oi die noui festi addūtur ordinibus sanctoꝝ in patria. Nam quotiens aia aliqua euolat ad celum ab hoc seculo vel etiam quotiens aliqua liberabitur de penis purgatorii cōs tales huic festo addūtur. Et sic hodie festum plurimorum sanctoꝝ peragimus. qui hoc anno ad numerum sanctoꝝ assumpti sunt. quoꝝm festum an de nullo peregimus. Ideireo non merito hodie de tot nouis sanctis solemniter gaudendū est. Insuper omnes homines hodiernum festum deuote celebrantes offerendunt se ad numerum illoꝝ sanctoꝝ pertinere: de quo cum festiuitate hodierna die tam solenniter gaudent. ¶ Quantum ad secundū sciendum q hodiernum festum festū omnium sanctoꝝ triplici ratione institutum est. Primo propter multitudinem sanctoꝝ. Non enī possumus scire nomina oim sanctoꝝ: ꝫ sic nec ipsis debitam exhibere reuerentiā. vnde Job. xxv. Numquid est numerus militū eius. vnde etiā dr Gen. xxii. Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi: ꝫ sicut arenam que est in littore maris. vnde etiā beatus Hieron. dicit q nulla sit dies in anno quin quinq; milia martyrū effudisse sanguinē suum in orbe reperiri possunt: nisi dies kal. Ianuarii: qz romani statuerūt q nullus illa die occideretur. Primo cō qz est prima dies anni. Secūdo qz illo die elegerunt consules. Et in casu quo ei celebremus oia nomina oim sanctoꝝ tūc tot sunt q non possumus in particulari oim festiuitates singulariter celebrare. ergo hodiernum festum institutum est in quo vic oim sanctoꝝ festiuitatem celebramus. Secdo hoc festum institutum est propter nostrā negligētiam: qz festa etiam illoꝝ sanctoꝝ quoꝝ celebramus indeuote et negligenter peragimus. Esa. i. Festiuitates vestras odiuit anima mea. Unde sciendum q hodie debemus oēs negligentias in aliis festis communibus corrigere et emendare. Tertio: qz suffragiis oīs sanctorum indigem⁹. Vñ ꝫ hodie festū oim sanctorum celebramus vt multiplicatis intercessoribus facilius impetremus quod petimus a deo. vnde scriptuꝫ est. Impossibile est preces multoꝝ non exaudiri: immo magis possibile erit preces oim sanctoꝝ ꝫ angeloꝝ in celo existentium non exaudiri. Et si vnus bonus homo potest alteri gratiam impetrare in presenti: quid tunc possunt omnes sancti: et quilibet sanctoꝝ dum adhuc in carne viuere potuit cum oratiōibus suis mortuos suscitare: leprosos mundare: cecos illuminare ꝛc. quid tūc iam omnes sancti in celo a deo impetrare possunt. ¶ Circa quod queritur vtrum sancti in celo orent pro nobis deum. Respondeo scdm Bonauen. q sancti orant pro nobis triplici ratione. Primo propter nostram necessitatem: qz indigemus per illos reuelari. Secdo propter dei voluntatem: qz vult vt spiritualia iuuent se mutuo. Ipsi enim sciunt dei voluntatem. et eam in omnibus implent. Tertio propter charitatē et affectum quem habent ad salutem nostrā. Nos enim membra sumus cum ipsis q charitatem mutuam in xpo qui est caput nostrū deo solliciti sunt nos iuuare cum orationibus suis apud deum. ¶ Quantum ad tertiū

sciendum q eisdem exercitiis quibus ad tem
poralem hereditatem homes seculares gueni
unt ꝛ nos ad hereditatem celestē ꝛ ad nume
rum oim sanctorum possumus puenire. Sūt
aūt septē cause quibus ad hereditatem tem;
poralem peruenium homes seculares: ꝛ eisdē
exercitiis spiritualē intellectū nos habem⁹ ius
ꝛ potestatē peruenienti ad celestem hereditatem. Primo secularibus debet possessio tē
poralis iure primationis: q primi sunt sicut
filii: et si nō ingsunt filii: tunc primiorib⁹ cō
sanguineis ꝛ detur hereditas. sic spūaliter q
primi xpi sunt illi qui innocentiā baptismalē
seruant: et immaculatam vitam cū xpo du;
cunt. Prouer. vi. Incorruptio primus facit
deo. Quod autem talibus debetur hereditas
celestis: patet q ps. dicentem. Houit dñs vi;
as immaculatorum: ꝛ hereditas eorū erit in
ternum. Secūdo debet hereditas secularib⁹
iure permutatiōis: vt cum permutant here;
ditates: tunc vnusquisq in alterius hereditatē
ius acquirit. Sic spūaliter illi qui oia tempo
ralia relinquunt propter xpm vt religioli q
mutationem temporalium pro spiritualibus
faciunt: et sic ius celestis hereditatis acquirūt.
Pro quo sciendum q vita religiosa compa;
ratur vite celesti. Nam sicut in celo oia com;
munia: sic etiam in religione omnia sunt cō;
munia. Et sicut in celo continue laudāt de⁹.
scōm illud dictū ps. Beati qui habitant i do
mo tua dñe in secula seculorū laudabunt te.
Sic religioli in religione existentes laudant
deum quotidie persoluendo septem horas ca
nonicas. et talis vita religiosa que est sub obe
dientia est homini magis meritoria: vnde in
lib. Reg. dē. Melior est obedientia q victima
Tertio percipit hereditas temporalis iure ēp
tionis: vt cum quis emit pro pecuniis suis a
liquam hereditatē. sic spūaliter diuites emūt
hereditatem celestem cum pauperibus sub
uiunt. Luc. xvi. Facite vobis amicos de mam
mona iniquitatis vt cum defeceritis recipiāt
vos i eterna tabernacula. Unde benignitas
dei sic distribuit bona sua vt aliis detur sub
stantia temporalis: et aliis regnum dei et ip;
si diuites ꝛ pauperibus regnum dei et pau;
peres a diuitibus acquirant victū. Aug. Si
vis regnum celorum mercari. eme a pauperi
bus. Ihū Chrysosto. sup Math. Non propē
hoc diuitias accepisti vt in luxuria cōsumas:
sed vt in elemosynas expendas. Quarto he;
reditas temporalis percipitur iure matrimo
nii: et sic vir hereditabit bona vxoris. et econ
uerso: vxor hereditabit bona mariti sui: quia
sicut sunt vna caro: sic inter ipsos debet esse
vna possessio. Sic spiritualiter virgines
iure matrimonii possident celestem hereditā
tem: quia ipse sunt sponse xpi. vnde xps voca
tur sponsus virginum. Ex his patet q virgi;
nes sunt regine regni celestis. Fertur quecun
q sponsa habet regem francie p sponso illa
regina francie vocatur. Sic et virgo que ha;
bet xpm pro sponso regina celi celestis vocat
ps. Astitit regina a dextris tuis. Quinto he;
reditas temporalis possidetur iure belli: vt
quis cum gladio reacquirit hereditatem suā
perditam. Sic spūaliter qui fortiter resistūt
temptationibus: et vincunt diabolum carnē
et mundum: tales possidebunt hereditatem
celestem iure belli. vñ apls. ii. Thi. ii. Nemo
coronabit nisi qui legitime certauerit. Un;
de etiam Job. vii. Militia est vita hominis
super terram. Sexto quis reacquirit hereditatem suam per iustam querimoniam coram
iudice. Sic spiritualiter per iustam querimo
niam designatur penitentia: vt cum peccator
confitetur peccata sua confessori id est iudici
spūali ꝛ subdit penitentiam vñ dē in decret.
Cōfessio a morte aiam liberat paradisū ape
rit: spem saluandi tribuit. de pe. distinct. cet.
Septimo qsq acquiritur hereditas tempo;
ralis ex gratia adoptionis: vt cum quis grā
aliquem adoptat. ꝛ constituit sibi in heredē
sic spiritualiter illi qui in agone conterunt ꝛ
penitent gratis constituunt heredes regni:
quia non promeruerunt. Unde ps. Pro nī;
hilo habuerunt terram desiderabilem.

De animabus. Sermo. clx.

ANima mea turbata est
valde. ps. vi. Ex quo hodie peragi
tur dies et cōmemoratio omniū animarum
fidelium in purgatorio existentium tunc in p
senti sermone sex sunt notanda. Primo
q triplices aie possunt dicere q sunt valde
turbate. Prime sunt aie dānate in inferno q
bus est nulla redemptio. Unde Greg. xi. mo;
ral. Si equaq vltra mia parentis liberat q
semel in locis penalibus iusticia iudicantis
damnat: nec etiā pro talibus aiabus damna
tis est orandum. Aug. Si scirem patrem me
um in inferno non plus orarem pro eo q p
diabolo: immo si oēs scirē in celo et oēs homi
es in mundo p vna ala dānata orarent deum eū
nō liberaret. Mō huius est: q est extra termi
num vie posita. vñ dē Lu. xvi. Inter nos et
vos chaos magnum firmatū est vt hi qui vo
lunt hinc transire ad vos non possint: nec in

re hnc translucare vñ etiã dñ Hiere. xv. Si steterint moyses et samuel coꝛã me non erit aia mea ad ꝓpli illum: cieri enim vos a facie mea. Scõe aie sunt puꝛoꝝ in limbo existentium que sine baptismo decesserunt: et tales pueri nõ hñt penã sensus: sed hñt penã dãni & ꝙ talib⁹ pueꝛ etiã nõ est oꝛandum. Tertie sunt aie adhuc in coꝛꝓoꝛibus hũanis existentes que etiã sũt turbate: qꝛ sine sñ nescient Eccl. ix. Nescit hõ an odio vel amoꝛe dign⁹ sit. Inlus nesciunt postꝫ a coꝛꝓoꝛib⁹ suis recedunt vbi ꝓma nocte permanebunt. Quarte sunt aie in purgatoꝛio existentes que sũt turbate ꝓpter acerbitatẽ pene. vñ Aug. in serm. de igne purgatoꝛii dicit sic. Ignis purgatoꝛius ẽ si nõ sit eternus: miro tñ mõ grauis ẽ. Superat enim oẽm penã quã hõ vnꝫ passus est. vel pati potest in hac vita. ℣ Unde enim legit de acerbitate purgatoꝛii. Donatus ꝙ aia asserit sibi. xxx. annis: & si veniret angelus dei et diceret ei. Optio tibi datur an adhuc vnã solã die hic puniri velis: vel si velis redire ad coꝛpus & illuꝝ die qui adhuc restat ꝙlouere in coꝛꝓoꝛe tunc talis tua dꝛ esse penitentia ꝙ tu debes vincere in coꝛꝓe adhuc cẽ tuꝝ annis & terra quã calcabis ferreis clauis dꝛ esse plena qui pedes tuos penetrabunt: et subcinericiũ panẽ comedes. & fel cũ aceto mixtum bibes et vestimentũ de pilis camelozum indues et in terra iacebis: & durũ lapidem ꝓ cussino sub capite habebis. Tũc illa aia libẽtius ꝓeligeret redire ad coꝛpus & hic talẽ penitentiã per centũ annos sustinere ꝙ adhuc ynũ die in purgatoꝛio manere. vñ dñ i ter. Igni purgatoꝛio nulla pena tpalis est cõparabilis. dist. xxv. qui in aliud. vñ etiã Aug. dicit. Fratres charissimi ille ignis purgatoꝛi⁹ et si non sit eternus duꝛioꝛ tñ est ꝙ quicꝛ in hoc seculo penaꝝ possit: vel cogitari: vel videri: vel sentiri. Beat⁹ Tho. dicit ꝙ ignis purgatoꝛii et ignis infernus vnus est quo ad acerbitatem: sed dꝛsit in hoc: qꝛ ignis purgatoꝛii est translitoꝛius: ignis vero inferni est perpetuus. Et augustinus dic. ꝙ ignis nr est tanꝫ ignis depict⁹ respectu ignis inferni. Et ꝓpter hãc extensiũ acerbitatẽ et⁹ breue tẽpus videt tam lõgũ in purgatoꝛio ardentibus.

℣ Uñ legit enim de duobus fratribus religiosis q̃ se mutuo invita fide liter dilexerunt. Et multo tpe simul deuote deo seruierunt. Et tãdẽ ꝛtigit illũ ex illis infirmari vsꝫ ad moꝛtẽ. Qui cũ sic in tali graui infirmitate laboꝛaret. venit angel⁹ dñi ad eũ dicẽs eũ esse moꝛiturum in breui. Et ꝙ tandiu dꝛeret eꝫ in purgatoꝛio donec sibi vna missa legeretuꝝ et ꝙcito illa missa legeretur et finiretur: tũc liberari deberet a purgatoꝛio & evolare ad celum. Tunc illam visionem infirmus frater in sinuauit socio suo rogans eum ꝙcito modꝫ ereretur immediate sibi vnam missam legeret alterum genus eum ꝓpter charitatem et fidelitatem quam adinuicem longo tempoꝛe habuerunt: quod et ille se facturum ꝓmisit Sequenti die de mane infirmus obiit & ille frater immediate se ad missam ꝓparauit. Et lecta missa defunctus frater apparuit illi dicens. O infidelis frater maledictionem tu erga me bene meruisses. Ait ille: et quare hoc Respondit defunctus. quia rogani te cum ad hucvinerem ꝙ immediate postꝫ obitum meuꝝ michi vnam missam legeres: sed tu infidelis iam quasi per. xx. annos in magnis penis me toꝛqueri permisisti: nec tu nec aliquis fratruꝝ meoꝝ mihi vnã missã in tam lõgo tpe legit. Tunc vivens respondit. In veritate dico tibi ꝙ cadauer tuum nondum sepultum est: et immediate postꝫ expiraſti me ad missam dixi posui: et iam ꝓmo finiui. Ait defunctus. O si sic est tunc ꝓpter pene acerbitatem visuꝝ est mihi hoc breue spaciuꝝ tempoꝛis quasi. xx. annoꝝ fuisse: et tunc regratiabatur suo socio: et sic ad celuꝝ evolauit. Uñ patet stultitia eoꝝ qui petunt ꝓ purgatoꝛio: qꝛ si acerbitatem pene ꝓballent nunꝫ ꝓ purgatorio peterent. Unde Augn. dicit. Nescit quid petit qui purgatoꝛium petit. Dicit enim ꝙ pena in purgatoꝛio tandiu ꝙ oculus potest claudi et aperiri grauioꝛ est ꝙ illa pena quã sustinuit beatus Laurentius in craticula vñ de legitur de Alberto magno qui elegit sibi decem dies in purgatoꝛio esse et postmodum apparuit cuidam suo dilecto dicens. O quot mille annis arsi i illo igne. Et addidit. Stulte feci eligendo mihi purgatoꝛium. Homo eñ debet petere vt deus cum ꝓpleuet ab igne infernali: quia vix quis tam perfectus est q̃m oporteat eum per aliquos dies in purgatoꝛio puniri: qui a oporteat eum esse sine omni macula sicut post susceptionẽ baptismi fuit antꝙ facien dei videbit in celo. vñ Humb. Nñ ꝙ est a quoꝫ facies dei videbis donec ꝙ pena venialium peccatoꝝ quadrans minimus persoluat Alexñ. fuꝝ Can. lib. iiii. c. xvi. Aia q̃ cũ macula venialis elꝛe recedit ab eo gastulo carnis trãsibit ꝙ ignẽ purgatoꝛii purganda añꝫ conspectui regis regũ ꝓsentet: si virtutum claritate multum refulgeat: vñ de legitur in dyal. Grego. ꝙ paschasius card.

nalis tam deuote ⁊ sancte vixit q̄ post obitū ipi⁹ quidā demoniacus tangendo sepulcrum ipius a demonio liberat⁹ est. ⁊ tamen idem post obitum purgatoriū intrauit ꝓpter electionē duox patrū: quox vni plus adhesit ex quodā errore: huius possibile est hoiez hic ita viuere q̄ sine oñi purgatorio statim post obitum intrabit celum sicut pueri innocētes: ⁊ etiā annosi hoies qui ꝓfectam hic vitā duxerunt. ¶ Secūdo sciendū que sunt ille anime que intrant purgatoriū. Respondet q̄ triplices anime intrabunt purgatoriū. Prime sunt ille que solā contritionē habuerunt de peccatis in extremis: ⁊ sic decesserūt sine penitētia ⁊ satisfactione. Similr illi q̄ sunt cōfessi in sanitate corporis ⁊ ante cōpletionem penitētie moriunt. Tales totam satisfactionem in purgatorio ꝓsoluent. Secunde anime sunt ille que hic penitentiā susceperūt et eam impleuerunt sed satisfactio ipsis ꝑ peccatis inflicta nō fuit sufficiēs. Tales residuū supplebunt in purgatorio. Unde reprehensibiles sunt illi homines qui renuūt durā penitentiam acceptare: cum tamē multo leuius sit hic tēpore gratie satisfacere q̄ in futuro i purgatorio. De hoc quere aū sermone. clvi. ¶ Tertie anime sunt que secum portāt peccata venialia. Pro quo sciendū q̄ etiam parua peccata hic in presenti vita nō deleta graiter puniētur in futuro. Unde legitur in libro vitaspatrū ordinis predicatorū q̄ quidā bonus frater post obitus apparuit alteri fratri dicens. Valde afflictor eo q̄ vinum purū aliis limphātibus bibi vt possem dormire: sed ora deum pro me fideliter: qō si feceris cito liberabor. ¶ Item legitur ibidem q̄ quidam frater fuit septem diebus in purgatorio pro verbis solatii ⁊ corporis recreatione. Similr legit ibidē q̄ quidā frater in agone vidit beatā virginē mariā. Et post obitū apparuit alii fratri dicens. Rogo te vt denunties aliis fratrib⁹ne in obitu fratres seculares ad eos intrare permittāt. Ego eñ graiter punitus sum: qz in obitu meo seculares planguineos meos vidi ⁊ in eis flentib⁹ carnalr suz cōpassus. Item querit q̄ quos puniūtur alie in purgatorio. Respondet scōm sctm Tho. q̄ nō puniunt q̄ demones de quib⁹ triumpharuerunt hic: sed iusticia dei punit eos. Et boni angeli presentant eos ad purgatoriū ⁊ quādoq̄ visitāt eos. Sed mali angeli. id est demones cōcomitant eos vt videāt penas earum. ¶ Tertio querit vtrum alie in purgatorio habeant aliquas cōsolationes. Respondet q̄ habent triplicem cōsolationem. Prima consolatio est q̄ angeli boni visitant eos ⁊ cōsolātur eos: et indicāt eis suffragia que pro ipsis fiūt a suis cōsanguineis vel aliis hoibus in hoc mundo viuentib⁹. Secūda cōsolatio est q̄ sunt certiores nobis de eterna beatitudine vnde dicit sctus Tho. q̄ alie in purgatorio tenent medium inter nos in mūdo: ⁊ beatos in celo: qz in celo est certitudo sine expectatione. In mūdo expectatio cum timore. Timor ille est q̄ nescit hō an odio vel amore dignus sit. In purgatorio est expectatio cum securitate. Et in hoc precellunt anime in purgatorio: nos homines in hoc mundo: quia ipse sunt certe de earum salute: et illa certitudo est eis magna cōsolatio. Tertia consolatio est spes quā habēt ad suffragia suox amicox ⁊ sanguineox ⁊ aliox bonox hominū. Unde legitur exemplus de duabus alabus quax vna erat in magnis penis ⁊ tamen leta fuit: eo q̄ angelus dñi ei insinuauerat q̄ illa die nat⁹ esset puer qui eam in prima missa liberare deberet. Sic alia anima erat valde tristis eo q̄ nullum speciale suffragium haberet a quoq̄ homine: sed solum sperabat de suffragiis cōmunibus que fiunt pro oibus. ¶ Quarto sciendum q̄ quattuor debent nos inducere ad subueniendū libenter animab⁹. Primū est granitas pene qz anime sunt in maximis penis ⁊ in maxima pauptate et defectu. Secundū quia digne sunt: quia omnes anime in purgatorio sunt in gratia et in charitate dei ⁊ heredes regni. Ergo digne sunt vt iuuent. Tertium quia debemus habere spem de recompensatione: quia ipse anime in purgatorio etiam orabunt pro nobis postq̄ liberate sunt. Verbigratia. Si fili⁹ alicuius regis in exilio esset constitutus nec haberet necessitatem: sed pateretur magnum detrimentum: ⁊ quicunq̄ illi in eodem exilio subueniret quādo rediret ad patriam illi plenius recompensaret. Sic est etiam de animab⁹. Quartum q̄ suffragia que facimus pro animab⁹ nobis proficiunt: ⁊ illa suffragia premittim⁹. Licet quod queritur vtrū suffragia facta ꝓ defunctis etiam prosint facienti. Respōdetur secundum sanctū Tho. in. iiii. dist. xlv. Opus suffragii quod pro altero fit potest dupliciter cōsiderari. Uno modo prout est expiatiuum pene per modum cuiusdam recompēsationis ⁊ hoc modo opus suffragii est eius pro quo fit ⁊ sic absoluit eum a debito pene sue quod nō absoluit facientem a debito pene ꝓpie. Alio modo potest considerari inquantū est meri-

gnum eterne vite quod habet inquantum
pcedit ex radice charitatis. Et scm hoc non
solum pdest ei pro quo fit: sed magis facienti
unde. Pro. Oratio mea in sinu meo conuertet.
Et Johan. Damascenus dicit in sermone de
his qui in fide dormierunt. Quicunq; p pro-
pria salute agonizat primū et ipse sibi pdest:
deinde proximo. ¶ Quinto queritur cū
quibus suffragiis animabus est subueniendum.
Respondet q̄ oia bona opera que pro ipis fi
unt prosunt eis: set signanter hic de quindeci
suffragiis dicendum est cum quibus vt com
muniter subuenitur animab⁹ defunctis. Pri
mo subuenitur eis cum candelis accensisque
ad laudem dei accenduntur: vt ipse xps qui ē
vera lux eos de tenebris eripiat: q̄ sua eter-
na luce illuminet. Et in signum huius homi
ni morienti datur candela ad manum: vt per
hoc deliberare debeamus q̄ ipse christus qui
est lux mundi velit lucere huic anime per il-
lam tenebrosam et ignotam viam per quam
ambulabit. Similiter circa feretrum vt com
muniter locantur quatuor candele accense
vt deus ignoscat huic homini defuncto quic-
quid peccauit cogitatione: locutione: ope: ⁊ o
missione. Similiter sacerdos quando legit
missam pro defunctis tunc sepies in tali mis-
sa petit vt lux eterna luceat eis. Secūdo sub
uenitur animabus cum thus accenditur. Et
in hoc deliberandū est vt deus velit eam illā
eripere a feroce purgatorii vbi ī punit. Et
sicut fumus ascendit de thure accenso: sic de-
notio nostra ascendere debz in celū. vnde ps.
Dirigat dñe ad te oratio mea sicut incensum
in conspectu tuo. Tertio aspergit aqua bene
dicta super ossa et sepulchra mortuorum. Et
per hoc deliberandū est q̄ sicut ardor ignis
pītis temperatur per aspersionē aque. sic ar
dor ignis purgatorii temperet huic aie medi
ante rore celi gratie et mie. Quarto panis ⁊
vinum offert vt deus velit cibare illā aniam
esurientem: et potare illam alam sitientem.
Quinto oones ad deū dirigunt vt ad mo-
dum captiuorū qui per se non pnt seipsos re-
pmere suas liberare vt per alios pmere ab-
soluant: et signanter per oones bonorū ho
minum ⁊ puerorū qui innocentiā suaz adhuc
seruant. Talia oones valde pficiunt animab⁹
Exēplū de hoc quere ante ser. xx. ¶. Sexto
oblationes fiūt p animabus vt a debitis qui
bus apud deum obligate sunt absoluantur.
Septimo interpellandi sunt sancti vt p alā-
bus intercedant. Et tales sancti sunt nuncii
qui sunt amici regis omnipotentis: quos tūc
mittimus ad celestem regem: vt ipse indul-
geat animabus illis pro quib⁹ peramus. Er-
go deuotete est implorenda beata virgo Ma
ria. sanctus petrus apls. sanctus nicholaus:
beatus dominicus: beatus stephanus: ⁊ alii
omnes sancti. Octauo fiunt pro animabus
iunia: afflictiones: ⁊ gemmuni flexides. vt si
cuiusq; membri alicui⁹ asperi vel vulnerati
vt alterum sanetur. vel sicut in vno membro
fit minutio vt in alio membro fiat egritudis
alleuiatio: sic et viui possunt p defunctis sa-
tisfacere: si penitentiuo illis minuetus dum
viuerent strennue et perfecte p eis comple-
uerint: dummodo saltem penitentie ⁊ sanctifi
ctiones culpis decedentium sint ꝓportiona-
te. Unde dē in decre. Jeiunia viuentiū sūt
auxilia defunctoꝝ. xiii. q. ii. Sic. ¶ Nono
subuenitur animabus cū debita post se relicta
soluant. Hūc legitur exemplū in lib. apū: q̄ ꝺ
dam vir nobilis apparuit post obitū tumulo
suo deuoto hīs barbata ignita in manibus ⁊
pedibus. ⁊ ait ad tumulū q̄ uxor sua solue-
ret sabro debito valde pdesset sibi p alleuia-
tione pene. Et vxor audiens hoc vocauit fa-
brum computans secū inq̄tū sibi marit⁹ su⁹
teneretur soluere pro suis laboribus. Et fa-
cta computatione soluit totum debitum. Et
postmodum idē nobilis apparuit vxori sue fe
dens in balneo ignito vsq; ad collum ligat⁹
cathenis per totū corpus. Cui dixit maritus.
Salue me. Illa ab initio incipiens soluit eū
et statim maritus gratias egit et dixit vxori.
Sic ligatus fueram pīmo in pena quousq;
soluisti debitum quo tenebar huic fabro ⁊ sic
soluendo soluisti me a vinculis purgatorii ⁊
ad celoz iam vado. Et hoc dicto euanuit. De
cimo subuenitur animabus cū ogib⁹ mis: sicuti
famelicos cibando: sitientes potando: peregri
nū hospitando: nudū vestiendo. ⁊ sic de aliis.
Undecimo subuenit alicui⁹ testamēta cōdita
psoluendo que post se reliquerit: et dāna pro
animabus suis sicut ordinauerunt. Duodecimo
subuenitur animabus cuz de pniam ipis in hac
vita iniunctā p eis impleret. Nā hoc est val
de ei vtile: vt eo minus haberent in purgato
rio exoluere. Et est sciendū q̄ tria requirunt
ad hoc ei qs adimit satisfactionez p alio vt
proficiat. Primo q̄ hoc fiat auctoritate con-
fessoꝝ. Secūdo q̄ ille persone pro quib⁹ hoc fa
cit nō pnt per semet pniam adimplere. Ter-
tio q̄ ipse q̄ facit pniaz sit in gratia. ꝺ. sine qua
cato mortali: ergo si quis iaz mortaliter decederet: et
alteri suam pniam ⁊ satisfactionē committe-
ret valde sibi pdesset q̄ assumens ille faceret

tolerē expeditionē: qz eo citius liberaret a pe
nis purgatorii. Decimotertio subuenit aia-
bus in hoc q̄ quis soluet vota ab ipis in vi-
ta ista p̄ milla que neglexissent cū ōnō soluere
potuissent: et de hoc essent ꝛtriti et ꝛfessi in a-
gone mortis. Unde inutilē est ꝑ periculosum
vouere de vel sanctis ꝑ nō soluere. vñ dē in
decre. Sanctius est nō vouere: q̄ votū ꝑ pos-
se nō ꝑficere. xii. q. i. Scimus. Decimoquar
to subuenit aiabus qñ quis ignoscit ipis in-
urias ꝑ offensas quib⁹ eū offenderūt ꝑ orat
p̄ ipis vt deus eis ignoscat. ℞ Decimo-
quinto subuenitur ani abus cū celebratione
millaꝝ. Et hoc est maximū ꝑ p̄cipalissimū
suffragiū aiaꝝ. Unde legit exemplū in vitas
patrū ordinis p̄dicatoꝝ q̄ quidaꝝ pater quō
dam p̄ioꝝ p̄uincialis in terra sancta humi
lis: gratiosus: et deuotus semel post matuti-
nas erat orans in ecclesia fratrum. Cūq̄ ele
uasset oculos versus lampadē chori vidit vn
dzam quasi vnius fratris stantis in habitu
sordido et nigro. Cumq̄ quereret ab eo ds et
sci. Respondit. ego sum frater talis qui nup
obiit: et viuens in speciali mihi dilectiōe stri
ctus. Et querente ab eo fratre quomodo sibi
esset. Respondit Male ꝑ dure. qz in duriss-
ma pena de beo esse per quidecim annos. Cū
q̄ ab eo quereret quare tandiu ꝑ taz dure de
beret puniri qui tam religiose deuote et ser-
uenter vixisset. Respondit. Non queras hoc
qz scōm iudicium altissimi quod equissimum
est bene p̄meruī tantam penaz. Sed rogo
te vt mihi subuenias qui hoc p̄o viris suis
sactrnum se ꝛfidit. Cūq̄ dies illuxisset cepit
dictus frater p̄ dicto defuncto offerre deo ho-
stiam salutarē. Cūq̄ tam ꝛclarata hostiā post
eleuationē in manibus haberet cepit rogare
dñi quasi his ꝟbis dicēs. Dñe ielu xpe ti sol
danus qui est rex paganoꝝ tenere vnū ca
ptiuū in vinculis: et camerari⁹ ei⁹ d̄ ei. xx. an
nis seruiuisset ꝑ seruitio suo dictū captiuum
peteret sibi dari: soldanus ei de facili non ne
garet. Dñe nō esto durioꝝ sarracenoꝝ solda
no. Camerari⁹ tuus sum: ꝑ seruiui tibi p̄ mul
tos annos. Tenes tibi fratrē meum delictuꝝ
in vinculis captiuum: p̄o seruitio meo peto
eum mihi dari a clausura tua. Cū diu ista-
ba cū lachrymis nō tñ semel vel bis: sed plu
ries dixisset post multas lachrymas missaꝝ fi
nitis. Sequenti nocte stās i ꝛclone post ma
tutinas p̄dicti fratrē vidit stare ad se in ha-
bitu cādido ꝑ clarο ꝑ q̄siuit ab eo quis esset
Ille dixit. Ego sum ille frater d̄ apparui tibi he-
ri. Cūq̄ quereret quō ei esset. Ille dixit. Bñ pro-
gratiā dei. Deinde ecce me a dño: et dixit mi
bi: et tā liberatus a purgatorio vado ad so-
cietatē sanctoꝝ: ꝑ hoc dicto disparuit. ℟ Ite
legit q̄ quidā nobilis in obitu suo misit filiū
suū ad papā qui erat auunculus⁹ su⁹: vt infor-
maret sibi obitū eius. Et tric⁹ tricesima die p̄
obitum patris venit ad papā. Et papa hō de mo
tus sequenti die celebrauit missā de mortuis p̄ alia
auunculi sui. Et cū ꝛcepta missa apparuit ei ani
mus sui⁹ di. q̄. xxx. annis esse detractus in pur
gatorio: ꝑ ꝓpter illā solā missam ibi ex toto li
beratus erat et sic p̄z ex p̄dictis quod⁹ ꝛceptis q̄
maximū ꝑ principalissimū suffragiū quo sub
uenit aniabus est celebratio missaꝝ. ℣ Item quer. vtrū missa de defuncti plus va-
leat defuncto q̄ alia missa. Ad hoc scōm sanctū
Tho. in. iiii. di. xx. v. In officio misse nō solus
est sacrificiū: sed etiā tibi sunt ōnes ꝑ iō suf-
fragiū misse cōtinet duo de p̄dicti. ōnes
ꝑ sacrificii. Quātū ergo ex parte sacrificii ob
lati missa de quocūq̄ dicat equaliter p̄dest de
functo: ꝑ hoc ē p̄cipuū quod sit in missa: sed
ex p̄te ōnū magis p̄dest missa de defunctis
in qua sūt ōnes ad hoc determinate. Sed
si iste defunct⁹ recōpēsari pōt q̄ maioꝝ de-
notionē et⁹ d̄ dicit missam aliā: vel et⁹ d̄ facit
dici: vel q̄ interrellionē illi⁹ ꝛcti cui⁹ suffragi
um iplozat: ꝑ de quo missa celebrat. ℟
Itē querit vtrū missa debeat celebrari p̄ pa-
rulis defunct. Ad hoc scōm sanctū To. dicit. xii.
q̄. Pro parulis defunct. ꝑ baptizat⁹ missarū so
lēnia celebrant: nō qz eis p̄sunt ad remissio-
nē alicui⁹ culpe vel augmentū gl̄ie: sed p̄ alia
as rōnes. Cū p̄ solacio vinoꝝ. tū ad ordi-
dum p̄nulos ad vnitatē mystici corp̄is xpi q̄
tinere dñi idē mod⁹ exequiaꝝ seruat in ipis
vt in aliis. Cū ad cōmendādā redēptionis my-
sterii quod in hoc sacramēto ꝛmemoraī per
q̄ paruli sine ꝓprio merito salutē eternam
ꝛsequuntur. Cū est scienū scōm Pe. de pal. su
per. iiii. lib. sulaꝝ. vbi dicit q̄ missa dicat ꝑ
p̄nulis: tūc oratio dz eē ꝑ oib⁹ defunctis: vel
ꝑ aliis. Alit ōnes et oblationes ad alios
defunctos referende sunt. Itē querit vtrum
suffragia p̄o aliquo spāliter facta p̄sint eque
aliis. Ad hoc scōm sanctū Tho. cū suffragiū sit
vtilis sinite dirigēt per intentionē facientis
quo voluerit: ꝑ sic valet illi ꝑ quo fit quantū
ad liberationē pene: cū ꝑtū ad cōgratulatio
nē et internaz consolationē scōm q̄ vnus in
charitate exīs de bonis alterius ꝛgaudet. sic
suffragia facta p̄ vno etiā valent omnibus in
purgatorio exīstib⁹: et plus illi qui in maioꝝ
charitate est. Unde p̄z q̄ si qz aliquis aliq̄ sul

fragium facit ꝙ alꝫ patris vel matrꝫ: vel alꝫ cuius ꝯsanguinei vel alterꝰ hois: de hoc gaudent oēs alē in purgatorio exīstes. Itē queritur vtrū suffragia facta per malū hoiem pro sint defunctis. Ad qđ ꝙ suffragia per malum hoiem fieri pōt dupliciter. Uno mō vt ꝙ ministerium publicū det vel totius ecclie sicut est sacerdos q̄ celebrat missam: vel exequias mortuoꝝ in ecclia: tūc suffragia talis sacerdotis ꝗuis sit peccatoꝛ pꝛosunt defunctis. Alio mō suffragia fiunt per malū hoiem ex ꝙ pio motu: & talia suffragia non ꝓsunt aliab⁹ nisi dē in decret. Peccatis inuolutis ꝙ aliis ozare nō potest. i. q. i. Fertur. f. Uulneratio. Est tn sciendū ꝙ si malus hō daret elemosynam pauperi per quam elemosynā pauper ille bonus homo exīs excitaret ad ozandum ꝙ alicuius ꝙ qua daretur: tunc per accidēs illi ale pꝛodesset. Quod aūt oēs malozum non pꝛosunt defunctis patet per illud exemplum qđ habet sermone. xcii. D. ¶ Secꝛo queritur de quib⁹ hoibus cōquerunt anie defuncte. Ridetur ꝙ de quattuoꝛ generibus hoim conqueruntur. Primo de his quibus hic fidelitatem & charitatē & beneficia exhibuerunt & ipsi eis nō refundunt. ps. Obliti sūt benefactoꝛum eius. Et est magna ingratitudo et contra rōnem humanā oblīuisci et non regratiari benefactoꝛibus. Unde Aristot. v. ethicoꝝ. Opoꝛtet regratiari ei qui gratiam fecit. Sed defunctis alio modo non possumus regratiari nisi ꝙ suffragia que ꝙ ipsis facim⁹ ¶ Secundo conqueruntur de heredibus suis⁹ bona eoꝝ que cum laboꝛib⁹ suis acquisierūt possident & ipsis nō subueniāt sicut sibi & filiis & consanguinei qui possident bona alicuius ꝓuoꝝ & ide pulchras vestes & equos pulchros emunt: & domus magnas edificant: & in gula superbia: & luxuria: illa bona cōsumunt. Dicit ꝙ uoꝝ que alīi mariti⁹ duxit: et breuiter oēs q̄ hereditant bona defunctoꝝ tenent subuenire ipsis in quib⁹ hūt illa bōa: qđ si nō fecerint: tūc ipse ale ꝙquerunt de ipsis dicētes illud Job. xix. Quare me persequimini sicut deus & carnibus meis saturamini. Tertio cōqueruntur de testatoꝛib⁹ qui non expediunt testamenta ipsis cōmissa: sed ꝓlongāt & ꝓtrahunt de die in diē: & hoc est ꝓtra charitatē & fidelitatem: qꝛ secm̄ btūm Tho. Ale carent interim illo subleuamine quod eis deberet fieri de testamento illo si debito tpe expeditū fuiss. vñ dē in decre. In testamētis decrētū. Ultima voluntas testatoꝛ est obseruanda. xiii. q. ii. c. Dili. ¶ Tertio tales qui defraudant defunctos in testamentis exequēdis per hoc deum grauiter offendunt: & qđq; etiā graviter puniunt tam hic ꝙ etiā in futuro. Unde legitur ꝙ quidā miles in bello Karoli magni cū muris pugnaturus rogauit cognatum suū vt si in bello moꝛeretur equum tuum venderet & pauperibus pꝛeciū daret. Quo moꝛtuo cum equus sibi nimis placeret eum sibi retinuit. Et post modicū ipse defunctus ale ei tūc ꝙ sol refulgens apparuit dicens. Cognate tu ne per octo dies tristi me grauiter pati pꝛo ꝙ pter equū cuius pꝛecium vel dicam pauperib⁹ non dedisti: sed non impune feres. Hodie enī ferent alam tuam in infernum diaboli & ego purgatus vado ad regnum dei. Et ecce subito in aere audit⁹ ē clamoꝛ velut leonū & lupoꝝ: & ipm de medio abstulerunt. Item de talib⁹ qui defraudāt alas dicit decretū. Debita suffragia pꝛo mortuis non reddētes: fures sunt & sacrilegi & exōbicandi. xiii. q. ii. qui oblationes. Quarto cōqueruntur de religiosis & sacerdotibus & pauperib⁹ q̄ elemosynas defunctorum recipiūt: et ꝙ ipsis fideliꝫ nō ozant. Dicit sacerdotes qui hūt pꝛebendas & altaria. Dicit & religiosi q̄ possident monasteria cuꝝ bonis appꝛopꝛiatis ipsis monasteriis & non fideliter ozant ꝙ aliabus illis a quib⁹ talia hūt. Nam oēs hoies qui de elemosynis viuūt magis debēt esse denoti & in oēonibus assidui. qꝛ non solū debēt ozare ꝙ scripsi: sed etiā ꝙ vinis & defunctis: quoꝝ elemosynis sustentant. Unde dē in decre. Receptoꝛes elemosinaꝝ pl⁹ debent ozare. x. q. i. qꝛ. Nec aliqs q̄ de laboꝛibus pōt se nutrire debz eas recipere: sed debiles & infirmi: pauperes et inualidi. vnde dē in decre. Impotentib⁹ ad laboꝛandum tantummodo dāda est elemosina. xxi. q. i. quomodo. ¶ Exemplū de his qui recipiūt elemosynas et non ozant fideliter ꝙ animabus. Legitur in dyal. Celarii ꝙ quidā peregrin⁹ in villa quadam moꝛiens dedit suaꝝ sacerdoti legauit: et alam suam illi cōmendauit. Qui dedit sacerdos accepit: & ale aia sicut ꝓhdoloꝝ hodie multi faciūt: modicū curauit. Nō multo post idē sacerdos in oꝛdine cisterciēsi nouic⁹ factus est. Morte vero ipsū in doꝛmitoꝛio doꝛmiēs rapt⁹ est ad loca penaꝝ vbi magn⁹ erat clamoꝝ & tumult⁹ ꝙgemit⁹ & planct⁹: & dyabolꝰ tollēte eādē dedit in fetidam atq; bullientē ligniā intingerēt: de qua cū collū sacerdotis pertransiissent ille exclam⁹ fortiter in doꝛmitoꝛio clamauit Adiunate adiunate. Qui cū fratres cuꝝ signo crucis cōpescere nit. Cū magis oꝛ eius incēdioꝝ. Tūc surgentes inuenerūt ꝙ

put eius totū exultū:sicq ad infernatozioū de poztanerūt eū seminuū. Qui postmodū cō uiuit ⁊ fideles ⁊ alabus sibi cōmēdatus oza uit. ¶ Sciēdū ⁊ fideles debem⁹ aia bus subuenire:q; plures aie ⁊ longum tēp⁹ in purgatozio steterūt ⁊ plures diu ibi adhuc stabūt. vñ Wilhar. de sancto victoze. Alique xpi annoz aie vsq ad finē mundi ad penas purgatozii ex dei iusticia sunt deputate. Nā legit etiam in vno exēplo ⁊ quedā aia appa ruit cuidam homini dicēs se esse deputatā pe nis purgatozii vsq ad diē iudicii nisi suffra giis honoz holm iuuaret. Similr legitur in quodā sermōne ⁊ quedā aie a tpe xpi in pur gatozio fuerūt ⁊ foztasse adhuc sunt. Quare autē tā diu alique aie ibi puniant:⁊ quō ali que citi⁹ liberant cū eis suffragiis subūcuit. Hoc quere ante ser. clvi.

¶ De beata virgine Maria. Sermo. clxi.

BEatam me dicent oēs ḡnationes. Lu. vi. Joh. de sctō ge miniano dicit. Sol nō mittit radios suos si per terram nisi per aerē trāseundo. Cui⁹ ra cio est: q; aer est terre ypinqoz ipso sole. Sic ceuera sol iusticie xp̄s dñs de⁹ noster nō mit tit radios sue gratie nisi p virginē gliosam: cum incōparabiliter ypinquioz sit oēs cre atura ipsi deo. vnde Bern. Nihil nos de⁹ vo luit habere qō per Marie manus non tran siret. Igitur ad matrem gratie recurramus et ipsam salutem⁹. Ex quo hodie festum. N. beate Marie virginis celebzamus tunc nos omnes gaudere ⁊ exultare debemus cum an gelis. Unde canitur hodie in introitu misse. Gaudeam⁹ oēs in dño diē festum celebzā tes in honoze marie ḡginis: de cuius. N. gau dent angeli ꝛc. ℣ Unde si iust⁹ es gau de q; ex illa cuius hodie festuz celebzamus oz tus est sol iusticie qui est datoz ⁊ augmenta toz gratie: si captiuus duceris aliquo peccato: vel si premeris aliqua graui tentatiōe cōfoz tare et alacriter celebza festum. N. virginis marie: q; eius filio⁹ factus est nobis redēptio. vnde apls. i. Coz. i. Qui est nobis fact⁹ a deo iusticia et sanctificatio ⁊ redēptio. Si san⁹ es: salutis tue auctozem in eo venerare cui⁹ mater ipsa est. Si impius: noli desperare: sed matrem mie interpella. Ecce enim filius eius per fidem iustificat impium. Omnes igitur in cōmuni letemur quicūq meritis ipsius adiu uari deposcim⁹. Nam ipsa est illa quam bea tam dicent oēs generatiōes. vnde Ber. Ad uerbū sicut ad medium respicitur: ⁊ qui in re lo habitant: ⁊ q; habitant in inferno. i. in pur gatozio ⁊ qui nos p̄cesserūt ⁊ nos qui sum⁹ ⁊ qui nos sequūtur: ⁊ nati natozam: et q; na scentur ab illis. Illi qui sunt in celo vt vela tiantur: ⁊ qui in inferno vt eripiant: qui p̄ cesserunt vt prophete fideles inueniātur: qui sequūtur vt glozificētur. Ideo beatam me di cent omnes generatiōes que omnibus gene ratiōibus vitam ⁊ glozia genuisti. In te enī angeli leticiam: iusti gratiā. peccatozes veniā inuenīt in eternum. Ergo merito beatam eam dicent omnes generatiōes. Nam merī to beata virgo maria ab oībus hominib⁹ in mundo viuentib⁹ venerāda ⁊ honozan da est: quia a xpo. filio eius donata est in ma trem oībus hominib⁹: vt ipsio in oībus ne cessitatibus subueniat. Circa cuius adiuto rium in p̄senti sermone quinq; sunt consi deranda. Primo q̄ efficaciter bta virgo Ma ria nos adiuuat. Secundo vnde hoc habeat q̄ tam potens est. Tertio qualiter nos adiu uat. Quarto ꝓpter q̄d adiuuat. Quinto exē plum. ¶ Quantū ad p̄imū notandum q̄ beata vgo nos efficaciter adiuuat: q; pōt: scit. ⁊ vult. Ipsa enī habet adiuuādi posse: q; est mater omipotentie. vnde Bernar. Data est tibi ois potestas in celo ⁊ in terra: vt om nia quecūq voluerīs valeas ipetrare. Item habet adiuuādi sapientiā: q; cognoscit defe ctus nostros ⁊ necessitates nr̄as. Ergo dici⁹ mater sapiētie ⁊ agnitiōis. vnde eccliā. xxiii. Ego mat pulchre dilectiōis ⁊ timoris ⁊ agni tionis ⁊ sancte spei. Item hz adiuuādi velle: quia est mater mie ⁊ bonitatis. Sciendū q̄ magnitudo misericoz die vginis Marie osten ditur in hoc q̄ eius misericoz dia p̄cessit om nium sanctoz misericoz dias in celo existen tium. Unde assimilat oliue campi: que est oī bus patens atq; cōmunis. Eccliā. xxiiii. Qua si oliua speciosa in campis ꝛc. Nam oībus personis misereī: nobilibus ⁊ ignobilib⁹: sa nis ⁊ infirmis. diuitibus et pauperib⁹. iustis et iniustis. iuuenib⁹ ⁊ antiquis. Item oībus moꝛbis ⁊ infirmitatib⁹ subuenit: si p̄ hono re dei est vt homo liberet ab illis. Unde scī dum q̄ sancti non iuuant hominē nisi quā tum deo placet: ⁊ saluti ipsius hois expedit est. Ergo credere diffinitiue: vt qui honozat filium sanctū vel qui hoc facit: vel qui hoc dī mittit ad honozē illius sancti: q̄ deo sibi hoc cōtingat vel hoc eueniat est erroneū: q; forte voluntas dei est vt non liberetis a tali infir mitate vel tribulatiōe vel necessitate. Et san cti non oīant p nobis: nisi inquātum cogno

sunt deum velle eos expandere quia forte tanta infirmitas vel necessitas vel paupertas est tibi causa salutis & preferunt te a peccati aut forte deus ex misericordia sua vult in te punire ut in presenti peccata tua aut per has tribulationes augere meritum tuum. Unde dicit Hugo tertio libro de anima. Quoldam prescius de tumultu precare posse flagellat eos infirmitate corporis ne pereant vt ei utilius sit frangi languoribus ad salutem q̃ sanare incolumes ad damnationē. Unde etiam Augustin⁹ in libro de ciuitate dei. Deus cū aduersis rebus exagitat: aut merita examinat: aut peccata castigat: aut mercedem mihi eternam pro toleratis malis cōponit sernat. Ergo cum puer tuus infirmatur vel aliquem defectum habet & tu implorans & inuocas patrocinium & subsidium alicuius sancti committere debes hoc deo et illi sancto: vtrum expediat: & non diffinitiue tenere nec credere si hoc vel hoc feceris q puer tuus propter hoc liberabitur: quia forte cum peccatis tuis demeruisti q deus te punit in puero tuo vt q has tribulationes & occupationes quas habes cū puero tuo peccata tua cognoscas: & sic cū contritione deum invoces et mereatis remissionem peccatorum. Et tamen nichilominus sancti honorandi & invocandi sunt cum magna fiducia: quia meruerit hoc apud deum q possunt nobis subvenire in nostris necessitatib⁹

Item magnitudo mie virginis marie ostenditur pre aliis sanctis hoc q iuuat in omnibus locis: in mari. in terra. in campo. in domo. in mensa. in lecto. Item in omnib⁹ temporibus die noctuq: de mane. de sero. in iuuentute. in senectute. & sic de aliis. Unde etiā Bern. Virgo beata omnibus veniam petentibus mie sinum aperit: reis obtinet veniam. egris medelam. pusillis corde robur. afflictis consolationē. periclitātibus adiutoriū & liberationem. Unde etiam Christ. O dulcis virgo non est phas te posse illum deserere q̃ spem suam fiducialiter in te ponit. Ex his patet magnitudo mie virginis marie. ¶ Quantum ad secundū queritur vnde maria hoc habebat q tam potens est tam in celo q̃ in terra. Dicit q hoc habz ex triplici iure & ratione. Et hoc patet ex eo quo quis potest apud aliquē regem terrenū habere magnum posse aut ratione parentele aut ratione grate inuēte apud illum regem: aut ratione beneficii q̃ exhibuit illi regi. Ista triplici ratione beata virgo Maria apud regem celestem obtinuit magnum posse. Primo ratione parentele: quia est mater regis eterni. & ideo merito habz magnum posse tanq̃ mater regis celestis. Et hoc signatum est. iii. Regum. ii. c. vbi dicit Salomon Bersabee matri sue. Pete mater mea neq enim phas est vt auertam faciem meam a te. Secundo habz magnū posse ratione gratie inuente. Unde dixit ei angel⁹ in annūciatione. Lu. i. Inuenisti enim gratiā apud deum Et nō ita inuenit gratiā apud deū: sz etiam apud totū mundū. vñ Ber. Bene maria dē gratia plena. quia deo angelis & homib⁹ est grata. Deo p humilitatē. angelis p virginitatē. hominibus per fecunditatē. Tanta gratiā apud deum inuenit: q eā ab eterno sibi in matrem elegit. vñ Richardus de scō vict. in tractatu de corruptione virginis. Hec est inde ab initio die p predestinata: & a patriarchis & yphetis prenūciata. Uñ etiā Damasc. Sancta & semp laudabilis dei genitrix maria p̃ eterno & preuisino cōsilio dei ordinata est. Item tanta gratiā inuenit q oēs petitiones eius exaudiuit. Unde in lib. Regū dixit Salomon matri sue. Pete quodcunq petieris impetrabis. Unde Ber. Loquere dña & audiet filius tuus et quecunq petieris impetrabis. ¶ Certio hz magnū posse rōne meriti: quia ipsa super oēs puras creaturas merita cumulauit Pro quo sciendū q merita beate marie virginis tunt nobilia magna: & multa. Primo dico q sunt nobilia propter immediationē. Nā opera mie que nos inbemur pauperibus exhibere: ipsa immediate in ipsum deum exercebat. Ipsa enim suo lacte pauit & potauit. hospitio vteri sui hospitauit vestiuit cum humanitate. i. corpore qō de purissimo sanguine eius factum est operatione spūsancti. pependerit in cruce tanq̃ in cathedre politi cuius vilitauit: q iuxta crucē stetit & sepulture ei⁹ interfuit: sic q opa mie que nos pauperib⁹ exhibem⁹ ipsa immediate in ipsum deū exercebat. Ergo ei⁹ merita sunt nobiliora meritis nostris. Secūdo fuerūt eius merita magna propter duplicatā operationē: q simul & semel cōtemplationē et actionē exercebat. Nā eo q nutriuit ipsum necessaria corporis ministrando in hoc etiā ipsa intendit deo eius diuinitatē sublimiter cōtemplando. Tertio eius merita fuerūt multa propter continuationē: q sine cessatione meruit & merita cumulauit. ¶ Hz diceres quō semper meruit: nonne quāq comedit & bibit & dormiuit. Uideo q alia illa necessaria corporis ita discrete ordinauit q etiā cessando ab operib⁹ & quiescendo semp meruit: & hoc ex structi charitate. Et hoc nō est mirū q nobis & post

libile semp mereri in oibus que facim⁹ vl di
mittim⁹ cū in gēa dei sum⁹ z oia ad deū re
ferim⁹. Vñ apls Ro. viii. Scim⁹ quō diligē
tib⁹ deū oia cooperant in bonū. In hoc eñ
pcellim⁹ sanctos in celo exilētes qui nichil
amplius mereri possunt: sed nos possum⁹ in
psenti vita semp mereri. Vnde gēa. Si come
dis ppter gloztationē nature z cū gēaz actio
ne: cibus tu⁹ laudat deū: z sic comedendo me
reris cozonā vite eterne. Itē si dozmis ea in
tentione vt foztioz fias ad surgendū z seruiē
dū deo sic dozmiendo mereris. vñ etiā Greg.
Homū⁹ sanctoz nō vacat a merito. Item si
laboras manualiter ea intētione vt habeas
vnde te z vxozē tuā z pueros tuos de iustis ac
quisitis nutrire valeas z non indigeas tua
ri nec quicq̄ iniuste lucrari vel si laboras ea
intētione vt de laborib⁹ tuis pauperib⁹ sub
uenies qui p se laborare nō possūt. Vel si la
boras vt penitētiā age z humano generi in
iunctā pticias. Et quicūq; hax triū intentio
num vnā habes: z sic i gēa laboras semp me
reris in quolibz ope cozonā vite eterne. Ergo
pistoz nō pōt pistere panē quin mercatur
vite eterne cozonā. Sic faber: sartoz. sutoz.
exercens agriculturā: z sic de aliis laborato
rib⁹. Et p vna die in qua hic in pūtu vita fi
delis laborasti habebis mai⁹ pmiū in regno
celoz q̄ tot⁹ mūdus valere pōt. vñ ps. Labo
res manuū tuax: qz māducabis beat⁹es z be
ne tibi erit ꝛc. Vñ etiā Bern. de cōsideratiōe.
Si laboz te terret: merces inuitet. Nunqd̄q;
eñ se hōm suū laborē merce dē accipiet. Vñ ēt
Amb. Bzcuis huius laborꝭ est meta: sz cozo
na ppetua. A Hz q̄tū ad tertiū. Qualit
btā virgo Maria nos adiuuet: sciendū q ipa
adiuuat hoiem in oi statu. s. in vita. in moꝛte.
z post moꝛtē. Unde canit de ea. Maria mat̄
gēe mater mie tu nos ab hoste ptege in hoza
moꝛtis suscipe. Adiuuat quidē in pūti vita tā
bonos q̄ malos. Bonos. s. eos in gēa gseruā
do z eis gratiā augmētādo. Ideo dē Maria
mater gēe. Malos vero ad miam et pniam
reducendo. ideo dē Mater mie. Adiuuat etiā
in moꝛte nos ab insidiis diaboli ptegendo. ō
subdit. tu nos ab hoste ptege. Adiuuat etiaz
post moꝛtē alias in suis manib⁹ suscipiendo z
eas in celum deducēdo. Ideo subdit. in hoza
moꝛtis suscipe. Unde queritꝰ super hoc q ma
ria vocatur siue nōlatur mater mie: an ipsa
vel filius⁹ eius sit magis misericoz. Rñdetur
q filius eius in infinitū plus hz de mia q̄ vir
go sancta: quia sicut infinite est potentie: sic
est z infinite mie. unde ps. Miseratiōes eius
sup oīa opa eius. Sed ipsa beata virgo
maria dē mater mie: qz semp misericoziter
agit. Et ideo q̄tum ad hoc pcōzes fiducialiꝰ
ad matrē mie confugiāt. vñ Bern. Reuolue
diligentius euāgelice hystoꝛie seriem vniuer
sam: si quid forte increpatoziū durū vel as
perum lueneris in maria: ipsam de cetero su
spectam habeas z ad eam accedere vereaeris
Sed filius eius nō solum est misericoz⁹: sed
etiam iustus in oībus opꝛib⁹ suis ps. Mi
serie vie dñi mia z veritas. B Quintus
ad quartus sz ppter quid btā virgo nos ad
iuuat: sciendū q virgo gliosa iure iurādo te
netur z obligatur nobis pcōzibus misericoz
diam z gratiū exhibere: vt etiam nullo modo
valeat a nobis cōtinere miam suam etiam si
vellet: sed iusto dei iudicio zuincitur opoz
ret nobis gratia dare: et hoc triplici ratione
Primo zuincit nobis gratiā exhibere ppter
ipsius gratie inuentionē. Humanū enim ge
nus in lapsu pꝛimoꝝ parentū gratiam per
didit quā angelo testāte maria inuenit. Sic
enim ait angelus: vt habeā Luc. i. Inuenisti
enim gratiā apud deum. Justum est tam in
iudicio ecclesiastico q̄ ciuili: vt qui rem alte
rius inuenit et restituat cuius erat: et sic per
istam sentētiā cogitur maria nobis pcōzib⁹
restituere gratiā velit nolit. Secundo cogit
nobis misereri ppter maternū affectuz. Si
ex eo q eius filius dignatur dici z esse frater
noster. Juxta illud ps. Narrabo nomen tuū
fratrib⁹ meis. Item in euāgelio dicit chriſt⁹
marie Magdalene. Vade ad fratres meos z
dic eis. Ascendo ad patrē meum z patrē ve
strum. Ex hoc iusta ratiōe cogitur esse mater
nostra. Scimus autem q omnis mater dili
git filios suos. Unde sicut ihesus chriſt⁹ scōm
deitatē naturalis est filius dei patris: et oēs
electi filii adoptiui. Sic a simili ihesus xp̄s se
cundū humanitatē est naturalis filius virgi
nis marie: z nos ei⁹ filii ex materna affectio
ne. Hinc est gō Lu. ii. dicit. Peperit filiū suū
pꝛimogenitū. Qui pꝛimogenitus eius iusto q
dine dē respectu nostri qui post illuz filii ei⁹
sumus. unde Amb. Si xp̄s oim credentiū est
frater: cur non ipsa que genuit xp̄m credētiū
sit mater. Ex hoc autem materna affectione
cogitur beata virgo maria habere curā nr̄i.
Scimus enim q aialium volucrū z serpen
tum mater cogitur diligere fetum suum. Si
si tam foztis est natura vt omnis creatura ma
terna cogatur velle bonum filiis suis: multo
magis diuin⁹ effectus in matre dei cogit eā
nos amare: quia filius dei qui venit ex mise-

cordia in vtero virginis fecit eius viscera miam redolere. vñ Ber. Qui pomū in manu habuerit per dimidiū dic pre reliquā partem dici manus redolet odorē. Hic a filio q̄ mia que est de⁹ in eius viscerib⁹ nouum meruit requieuit: ideo ei⁹ viscera redolēt bonitate q̄ miaz in sempiternū. vñ Ber. Dico vobis charissimi si pie q̄ nobis pulsata fuerit nō deseris misericordiam nostre: qñ misericors est q̄ mater nr̄e. Tertio cogitur nobis misereri ex filii recōmendatione. Ad hoc enī elegit xp̄us filius marie tp̄s q̄ locum aptissimū quo nos recommendaret matri. Hoc est tp̄s passionis et locum passionis qñ dixit Mulier ecce filius tu⁹: vt ex hoc loco q̄ tēpore ipiam recōmendationem ei ꝑfundius inculcaret. Nam noie Johannis qui interp̄tat̄ gratia: oēs petozes cōuerti ad dñz intelligunt: quos in illo loco q̄ tpe matri q̄mendare voluit: vt cum ira dei iusto dei iudicio egrederet ad puniendū q̄ dāpnandū petōres ipla memoz loci q̄ tpis passionis p̄o nobis affectuoli⁹ interpellaret: ac si in illa recōmendatiōe filius ei diceret illud Esa. xvi. Abscōde fugientes q̄ vagos ne p̄das. Sic si dicat. Vide mat oculis cordis q̄ corporis: quid quātum qualia p̄o peccatorib⁹ patior q̄ eos tibi habeas recōmendatos. Dicunt multa q̄ magna sit valde mia matris xp̄i super petōres tñ maioz est mia filii: vtpote. q̄ est ipiamet mia habens miam essentialē infinitā affectuoli⁹ cupiēs nos saluari q̄ dāpnari. Et ideo matrē sue passiōi interesse voluit vt per suam interessionē cui nō est phas aliquid denegare orationem misereādi haberet petōribus. ¶ Quod ante Maria solliciti sit recōciliari petōres p̄z per exēplū. Quidam petōr volens ire ad peccandū: ad altare virginis gloriose stans salutauit eam angelica salutatiōe: q̄ modus eius erat q̄cūq̄ p̄ transiuit altare dei imaginē virginis marie q̄ eam salutauit. Dū ēt faceret vidit imaginē eiusdē v̄ginis q̄ sup altare erat vinificari filium puero quē tenebat: vidit q̄ sāguinē fluere de puero in gremiū eius: sicut fluxerat de vulnerib⁹ xp̄i in cruce. Dū ēt cerneret stupefactus dixit. O dñā ds fecit hoc. Et virgo respondit tu q̄ ceteri petōres qui ampli⁹ crucifigūt filiū meū q̄ secerant iudei. Volebatq̄ virgo sanguinē pueri tergere q̄ restringere: q̄ nō poterat. Et petōr ille cōuersus ad virginē dixit O mater mie intercede p̄o me. Et illa. Vos petōres vocatis me mater mie: qui tñ nō cessatis me facere matrem miserie q̄ tristicie. Et ille. Non sic inquit pissima dña loquere. sed memento q̄ aduocata peccatorū te esse q̄ interede q̄ mea mater ad filiū. O pissime fili amoze mei miserere huic petōri. Et filius. non mater. Nec grauari debes q̄ te nō audio: q̄ q̄ ego rogaui patrē meum. Primo vt si possibile foret alio mō genus humanū saluari transferret a me calicem passionis q̄ noluit me audire. Et mater. O fili: memēto q̄ materno amoze te foui q̄ alui vberib⁹ meis: q̄ condona huic petōri. Et filius. O mater: ex iusticia tibi ostendam q̄ exaudiet te non timeo. Et mater: non secundū iusticiam cauemur: sed ad miam confugim⁹. Et ergo ꝑpter tuam miricordiā miserere huic peccatori. Et filius. Rogauī ego licet patrē meum. vt si possibile foret alio modo genus humanū saluari transferret a me calicem passiōis q̄ nō audiuit me. Et mater. O fili memēto laborū q̄ dolorum quos sustinui tecum: q̄ dona michi istum peccatorem. Et filius. O mater noli grauari q̄ te non exaudiā: sed memēto q̄ tertio rogaui patrem meū vt trāsferret a me calicē passionis: q̄ nō audiuit me. Et mater deposuit filium: q̄ voluit se ꝑcidere ad pedes eius. Dū videns filius dixit ad eam. Quid est mater q̄ facere vis. Et illa. Tam diu ad pedes tuos cū petore iacebo quousq̄ ei veniam concedas. Et filius. Absit hoc mater. Statutū est in lege diuina q̄ filius dz honorare matrē: q̄ iusticia cōcludit q̄ ille dz legē implere q̄ legē dedit. Cū ergo fili⁹ tu⁹ sum. q̄ tu mater mea te honorare volo in isto petōre: tibi ꝑpter te oia peccata indulgere vt sit pax inter me q̄ eū: q̄ in signū pacis osculet vulnera mea: q̄ sic peccator osculando sanauit octia vulnera christi.

¶ De beata virgine alius sermo. clxii.

Fecit mihi magna q̄ potens est: q̄ sanctū nomen eius. Lu. i. Piero. De beatissima q̄ gloriosissima virgine maria loqui me indignū intueor. Sed q̄ puto q̄ nemo sit qui p̄sumat: nisi qui quāta sint que p̄standūtur ignorat. Tamen si ad hoc nemo idoneus inuenit. votis omnibus tacere non debet quilibet etiam peccator a laudib⁹ virginis gloriose. Unde etiam Aug. Quidem dicam de te parū ingenio cū de te dequid dixero minor laus est q̄ tua dignitas meret. Nam si oia membra verterem in linguas cū laudē adhuc explicare nō possent. Vñ etiam Ber. Si omniū martyr⁹ vulnera q̄ membra verterēt in linguas eam sufficienter laudare non possent. Si igitur tanti doctores fatēt

tuz se ad hoc nō posse sufficere. quid dicaz de modernis doctoribus q̄ respectu eoz sunt q̄si gutta respectu maris. Sed recurrendū ē ad illaz de qua locuturi sumus: vt apō suō filiū nostrā insufficientiā adimat: z indignitatem excuset: qz dns fecit ei magna q̄ potens ē &c. Vñ in pñti sermone z in pñti festo. S. beate virginis marie tria sunt dicenda. Primo de nouem dignitatib⁹ quibus eam pr̄uilegiauit deus pr̄e ceteris sanctis et hominib⁹. Secūdo quō ipsa btā virgo Maria est exemplar morū et virtutū. Tertio exēplū. D Quā tum ad primum sciēdum q̄ prima dignitas Marie est q̄ eā ab omni peccato mortali: veniali: z originali mundauit z custodiuit. Ua ei sunt: qui sibi caueant ab oi peccato mortali. Pauciores sunt qui caueāt a veniali. Rarissimi qui nascunt sine originali Itē rarissimi quia non inueniuntur nisi tres i nouo testamento. s. xp̄s: btā virgo maria: z beatus Johannes baptista. De virgine enim Maria dicitur Can. iiii. Tota pulchra es amica mea z macula nō est in te. Ipa eñ fuit pulchra qz ab oi peccato mortali penitus aliena. Fuit tota pulchra: qz in carne et in anima a peccato originali mundata. Fuit sine macula: qz ab oi veniali immunis effecta. Unde Bern. Ego puto q̄ copiosioz sanctificatiōis benedictio in mariā q̄ in alios in vtero sanctificatos dilexerit que nō solū eius oztū sanctificaret sed etiā ei⁹ vitā deinceps immunē ab oi petō seruaret: quod alteri nemini in natis mulierum: credit esse donatū. Uñ etiā Augu. Cuz de peccatis agit nullā prorsus de hac sacratissima virgine maria volo fieri mentionē. vnde pa. Tia eius invita ipsi⁹ bñdicet qō nulli cō creditur in hac vita. Nam si oēs sancti z sctē interrogarent si peccassent: oēs respōderēt Si dixerim⁹ q̄m peccm nō habem⁹ veritas in nobis non est. vñ Halo. Nō est hō iust⁹ i terra q̄ facit bonū z nō peccet. Uñ etiā Prouerbio. xxiii. Septies in die cadit iustus z resurget. Uñ etiā dē in decre. Dis hō hz petā venialia de pe. di. ii, omnis. Sed sine oi peccato mortali pōt vnus q̄q vincere. Et oppositū tenere est erroneū z hereticū. Uñ magē Ilar. lib. ii. di. xxxvi. dicit. Illos errare dicim⁹ qui cū manicheo dicūt hoiem petā mortale vitare nō posse. Secūda dignitas est q̄ eā in matrem suō elegit pr̄e oibus mulieribus z virginib⁹. Uñ cantatur de ea. Elegit eam deus z praelegit eā. Uñ Bern. Proinde factor oīs vt homo fieret nascituruus de homine talē sibi debuit matrē eligere, quin potiꝰ cōdere qualez et se decere sciebat: z sibi placituraz nouerat. Voluit igitur virginem esse de qua immaculata immaculatus p̄cederet olim maculas purgaturus. Voluit et humilem de qua mitis et humilis corde p̄diret. Unde sciendū q̄ btā virgo fuit vera mater xp̄i. qz materiam carnis sibi dedit: concipientem locum in vtero tribuit: et concipiens in vtero nutrimentum sibi exhibuit. Ista tria faciūt eā verā matrē esse xp̄i. Item fuit tota mater xp̄i: qz totam substantiā ministrauit: ita q̄ null⁹ pater ibi aliquid dedit. Corpus aliozū puerozū cōmixtum est duabus lineis. i. semine vtriusq̄ parentis. Corpus autē xp̄i cōmixtū est tm in vna linea. i. sola carne virginea. Unde xp̄s non vocat se filiū hoim: sed filium hoiz: qz ex operatione spiritus sancti: et ex sanguinibus purissimis beate marie virginis cōmixtum est corpus xp̄i. Item fuit sollicita z studiosa mater. Ideo studiosa fuit: vt dicit beatus Bernar. q̄ ola opera mie erga personam filii exhibuit ipsum eñ indumento carnis induit. Ipsum etiam in hospitio vteri sui nouem mensibus hospitabatur: ipm per infantilem etatem in firmū fouit: nutriuit z potauit: ipsum in cruce tanq̄ in carcere positum visitauit: eius sepulture interfuit: z bene studiosa mater fuit quia omnia opera mie erga filiū exercere voluit. Et ideo mater filio fuit valde charissima Quod quidem ipse ostendit quando in cruce existens tantam curam de ea habuit q̄ eam Johanni commendauit. E Xp̄s namq̄ in hac vita quinq̄ habuit. z possedit. Habuit quidam quandam paruam expensarum sibi datam pecuniam: habuit corpus et animam: habuit matrē: habuit ecclesiam. Ea aūt que fuerunt vilia custodi vilissimo commisit. Ea aūt que fuerunt cara custodibus bonis commisit z cōmendauit. Nā pecuniā quā contemptibilē z vilissimaz reputauit custodi vilissimo. s. Iude traditoi commisit. Corpus suum propzium caris custodibus. s. Nichodemo et Joseph ab arimathia commisit. Ecclam suam habebat charioiem caroli custodi: scz Petro tradidit. Matrē autem charissimā custodi dilecto scz Johāni euangeliste commisit. Animā suā habuit supercharissimā custodi supercharissimo. s. patri suo eterno cōmendauit Unde Luce. xxiii. Pater in manus tuas cōmendo spiritum meum. Tertia dignitas est q̄ virgo cōcepit z virgo pmānsit. Insuper peperit filiū suuz sine dolore. Et ista conceptio p̄dicta fuit per Esay. qui dixit. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Unde Aug

mus. Qui scripsit tabulas lapideas sine sti lo ferreo: ipse grauidauit vginem Mariam spiritusancto. Et qui eduxit panem in here mo sine arratione ipse impregnabit virginē sine corruptione. Et qui terit virgā sine plu uia germinare. ipse erexit filiam Dauid sine se mine generare. Item Petrus rauen. loquēs de virgine maria dicit: Virgo inquit te ma trem prestitit gratia non natura in tuo con ceptum tuo partu exuit pudor: aucta est ca stitas: integritas robozata: & solidata est vir ginitas. ¶ Item sciendū q partus virgi nis precellit partus aliarū mulierū: quia ce tere mulieres ante partū habēt timozem: q multe in partu periclitantur. Ergo communiter mulieres preparant se ante partū: qua si ad mozrem cum receptione sacramenti In partu habent dolorē. vnde Genes. iii. In do lore paries filios. Et post partum habēt lan guozem. Sed beata virgo timere nō debuit: quia habuit angelum custodientē patrem san ctificantem. ps. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Spiritūsanctum concepti operantem. Lu. i. Spūsanctus superueniet in te. qui tuū cōceptum tuum efficiat. Filiū dei in vtero habitantē. Eccli. xxiiii. Qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Similr in partu non habuit dolorem. Tum quia xps si bi filium dolorē vice in suam passionem ser uauit. Sic enim gladius doloris grātiuit alam ri. Tum q sine peccō recepit & mulier ratiōe peccī illi doloris subiecta fuit. Tum q tantam habuit letitiā de eo q se videbat dei filiū pa trem gnare redemptorē et suā virginitatē reti nere q tam immēsa letitia oēm alium dolo rem exclusit. vñ Ber. Vñdicta tu in mulieri bus ē illam gnalē maledictionē euasisti qua dictus est. In dolore paries filios. Aug. O q beata mater illa que sine cōtaminatiōe con cepit & sine dolore peperit. Similr post par tum nō habuit languorē. Tum q medicinā dei portauit. i. filius dei qui sanat oēm lāguo rem & oēm infirmitatē. Tum quia virtus al tissimi obumbraculū & refrigerii sibi fecit: et nullam molestiā eā in partu passit. Luce. i. Virtus altissimi obumbrabit tibi. Quarta di gnitas est q ipse xps matri sue subditus fuit vnde Lu. ii. Et erat subdit⁹ illis. Vbi xps vo luit filios parētib⁹. de hoc quere aū sermone xiiii. ℌ. Quinta dignitas q ōēs gēas quas alii sctī habuerūt particulariter ipsa habuit vniuersaliter. Nam abrahā habuit fidelita tem magnā: sz ipsa fideliorē. Moyses habuit mansuetudinē: sed ipsa mansuetior. Dauid habuit humilitatē: sed ipsa humilior. Johan nes euāgelista seruauit virginitatē: sed ipsa purior. Martha habuit hospitalitatē sz ipsa liberior. quia christus nouem mēlib⁹ in vi ro ipsius hospitat⁹ fuit. Maria magdalena instituit contemplatiōi: sed ipsa in contempla tione sublimior fuit. Beatus nicola⁹ mulie ri ozdiam exhibuit: sed ipsa clemētior fuit & sic de aliis. vnde Prouerb. xxxi. Multe filie con gregauerūt diuitias. tu supergressa es vniuer sas. vnde Bernardus. No dicit Mariā cō munes gratias habere: nec paucas que sum mum gestabat in vtero: sed q quid summū quidquid altissimū fuit in gratia. hoc abūdā tissime possidebat. Vnde Hieronym⁹. Ceteri per partes. Maria vero se tota simul intudit plenitudo diuinitatis. Vnde iterum Bernar dus. Merito de te ōgo beata plenitudo gra tie predicatur: quia non defuit tibi q deos pa triarū harum: ipes prophetarum charitas apo stolorum: constantia martyrum: obstrictas cō fessorum: castitas virginum: puritas angelo rum. Sexta dignitas est omnīū christianor⁹ specialis collaudatio: quia vere quot ipli chri sto: tot fiunt laudes ipsi virgini marie. Vn de Eccliā. xliiii. Benedictionē omnium gen tium dedit illi. Quis enim est tam sceleratus qui non habeat deuotionē ad beatam virgi nem. Nam cum quis offendit pedem ad lapi dem statim inuocat Mariam. vel etiam quā docunq occurrit alicui grandis tribulatio: siue ab aqua: siue ab igne: vel etiam a quacūq q alia creatura statim homo implorat patro cinium virginis gloriose Marie clamando Aue maria. sic q quasi naturalr est ī homi ni inditum habere ad mariam speciale refu gium tanq ad matrem ppiam. Septima di gnitas marie est q Jesus christus in occursu eius pertexit: cum exercitu suo celesti quādo ipsa de hac vita migrauit. ¶ Vnde sciē dum q christus matrē suam virginem ma riam cum honorabili assocīetate assumpsit. Nam angeli: patriarche: prophete: & aposto li sibi cum christo obuiauerūt: &. Et merito: q omnes isti eam honorare tenebātur. Angeli enim quia ipsa beata virgo maria est domi na angelorum. Patriarche: quia ipsa de eoꝝ stirpe descendit. Prophete: quia ipsa spiritu prophetie plena fuit. Apostoli quia ipsa eoꝝ magistra fuit: qui apostoli presentes corporaliter fuerūt: & ei exequias fecerunt. Vnde sciē dum q bis euacuatum fuit celi. Primo quā do christus ascendit: quia tunc nullus ange lus in celo remansit sed omnes obuiam chri

sto venerūt. Secundō quando beata virgo assumpta fuit: quia tunc omnes angeli et oēs animē sanctoꝝ ꝙ ipse xp̄s obuiam sibi venerunt. Tertio euacuabit in iudicio: qz tūc omnes in celo existentes in vallē iosaphat p̄sentiscent. Octaua dignitas est ꝙ eam tanq̄ reginam celi ad dexterā suam collocauit. ℣ Sciendū ꝙ quatuor regina fluxit in regali palatio p̄ ceteris tria habere: scilz nobiliorē locum ornatū ꝙ famulatū. Ista tria hz regina celi: ideo dicit p̄s. Astitit regina a dextris tuis: in vestitu deaurato circundata varietate. Habet igitur beata virgo maria nobiliorem locum sine situm: quia sedet a dextris filii sui. Secundo habet nobiliorem ornatum ideo dicit. In vestitu deaurato. i. cū corpore glorificato. Bern. Tota cōglomerat angelorum frequentia vt videāt reginā sedētem a dextris dñi virtutū in vestitu deaurato. i. in corpore semp immaculato circūdata varietate. i. multiplicitate virtutū distincta. Tertio hz nobiliorē famulatū qz oēs angeli ꝙ omnes sancti assidue famulātur ei. Ideo subdit Circundata varietate. Varietas est angelorū et omniū celestiū spirituū. s. patriarchaꝝ: prophetaꝝ apl̄oꝝ: cōfessoꝝ ꝙ virginū oēs iste varietates ipsam circundāt: qz oēs isti tanq̄ domicelli: ꝙ domicelle sibi assistūt ꝙ eam venerant ꝙ laudāt. Item ꝙ ipsam ꝙ ꝓpter ipsam in celis eternaliter honore altissimo honorabimur ab oibus ordinibus angelorū. Quēadmodū vniuersi fratres ꝙ sorores regine a tota familia sua reuerēdissime honorant rōne regine: sic et nos ab oibus angelis rōne sororis nr̄e virginis marie. ¶ Nona dignitas marie est ꝙ ipsam iesus xp̄s petitionaliter hominem fecit. vñ Ber. Per te accessum habemus ad filiū O beata inuentrix gratie: genitrix vite: mater salutis: copiosa charitas tua nostroꝝ cooperiat multitudinē peccatū: fecunditas tua gloriosa fecunditatē nobis pariat meritoꝝ. Dña nr̄a: mediatrix nostra: aduocata nr̄a: tuo filio nos reconcilia: tuo filio nos recommenda. Ideo btā virgo maria assimilat primo auroꝝ. Sicut enim auroza est mediū inter diē ꝙ noctē: sic ipsa est mediatrix inter nos et deū. vñ Ber. Recurrū accessum hz hō ad deū vbi mediatorē cause sue filiū hz ante patrem matrē ante filiū. Xp̄us nudato corpore ostendit latꝰ ꝙ vulnera. maria filio pectus ꝙ vbera. Non pōt vllo mō fieri repulsa vbi tot concurrūt charitatis insignia. Item assimilat lune. Sicut enim luna p̄ ceteris planetis terre est magis vicina: sic ꝙ ipsa p̄ ceteris sanctis peccatoribꝰ est magis ꝓpinqua cū sua misericordia. Aug. Maria p̄ omnib⁹ sanctis impetrat inductas trāsgressoribꝰ vt reuocent luto errantib⁹. Itē ipsa cōparat solis: quia ei⁹ misericordia p̄ oibus aliis cōmunior est. Item sicut sol hz tres planetas supra se: ꝙ tres infra se: sic ꝙ ipsa beata virgo Maria habet trinitatem personaꝝ supra se: ꝙ tres status hominum scz cōiugatoꝝ: viduarum: ꝙ virginū infra se. Nam ipsa est p̄posita a xp̄o cōiugatis viduis ꝙ virginib⁹ quoꝝ omniū curam gerit: sicut mater sollicita cuꝝ suos filios ꝙ filias. Itē sicut sol lucē suā ꝙ calorē suum cōtribuit oēmibus tā bonis q̄ malis iustis ꝙ iniustis sic ꝙ ipsa lucem gratie ꝙ calorem misericordie omnib⁹ impendit. Unde Ber. Omnibus signum misericordie sue aperit: vt de plenitudine eius accipiāt vniuersi captiui redemptionē: eger curationē. tristis cōsolationem. peccatoꝝ veniā. iustus gratiā. angelus letitiā. filii plena carnis humane substātiā. tota denique trinitas gloriaꝝ. Itē beata virgo maria cōparatur stelle maris. Unde etiā Aue maris stella dei mater almaꝛe. qz sicut stella maris vniuersaliter dirigit oēs nauigātes suis radiis. sic virgo maria oēs homines q̄ mare huius mundi transeūtes dirigit suis exemplis ꝙ illuminat ꝙ informat. Informat enim cōiugatas vt viris suis obediāt ꝙ eos honorēt: sicut ipsa ioseph obediuit ꝙ ipm̄ semp honorauit. Informat etiā viduas vt post mortē virorꝝ suoꝝ alios nō accipiāt: sz in viduitate permaneāt. Informat virgines vt homines p̄sentia fugiāt: et a multitudo se tēperēt. Informat penitentes vt opa pnie p̄ficiāt. Informat etiā homines iustos vt de die in diē p̄ficiāt ꝙ sp̄ meliores fiāt. ꝛc. Qz igit beatissima virgo maria oibus p mare hui⁹ mūdi nauigātib⁹ radios exemplorū suoꝝ emittit. ideo stella maris vocari debuit. Item dē stella maris rōne stationis. qz non decidit sicut alie stelle. Sic beata virgo p̄ceptis nō decidit: sed semp in cōspectu filii ꝙ ipsis intercedit. Nam cū oēs sancti ꝙ sancte peccatoꝝ derelinquūt: tunc ipsa sola eis nō derelinquit. Unde quilibz peccator ad gratiosissimam virginē mariā cōfugiat tanq̄ ad mediatricē ꝙ auxiliatricē nunq̄ vltā petitoꝝ ꝗtumcūq̄ ꝙ ditū dedignat. vñ Anselm⁹. Maria tu peccatorem toti mūdo despectū materno affectu amplecteris: nec deseris eū quousq̄ deꝰ ꝙ te placatus ipsius sue gr̄e reformabit. Unde Bern. O mater dei ꝙ hominis: o mater regis ꝙ exulis cū fletu mē vtriusq̄ non deceret vt inter filios discordiam esse permittas.

¶ Quātum ad secundū sciendum q beata virgo maria oibus hoibus cuiuscunq; status tantū vīcdi tribuit: qz oēs hoies aut sūt in psperitate: aut in aduersitate: aut in medio stituti. Illis qui sunt in pzolperitate ꝫ qui supereminēt aliis in donis tempozalib⁹. na turalibus vel spiritualib⁹: dat exemplū humilitatis. Nam in die annūciatiōis cum pponeretur oībus creaturis: quia regina celi et mater dei efferta esset: ipsa se humilians respondit angelo dicens. Ecce ancilla domini. ꝛc. q autem necesse sit humilitatē in pzosperitate seruare ostendit Augu. dicens. Humilitatis sectatozes et cōseruatozes maxime eos conuenit esse qui in aliquo dono ceteris eminent. Unde humiliare nos debem⁹: cum deus sua dona siue tempozalia siue spiritualia tribuit: siue etiā cū ad dignitates pmoti sumus. vnde Ber. sup Math. Missus est angelus. Non magnū est esse humilem in abiectione magna pzoptus et rara virtus est humilitas honozata. ¶ Secundo illis qui pmūtur tribulationib⁹ dat exemplū ꝫ tozmam patientie. Et hoc in tēpoze ꝫ in pie passionis christi. quādo plusq; martyz efferta est quia habuit grauius martyzium: eo q eius martyzium non fuit in carne: sed in mente. unde Hiero. Alii sancti passi sunt pro christo in carne. beata autem virgo in illa parte passa est que impassibilis et imoztalis habetur. hoc est in anima vel in mente. Id circo verū fuit oz plusq; martyz fuit: quia atrocius passa est dum passionis christi gladium in anima sua sustinuit. Qui gladius dolozis cruciabatur pzimo ex eo q ipsa pzesens erat ꝫ vidit filium suum pati pēnam ignominiosam: id est penam latronū. penam dolozosam: quia in nerosis membzis manibus et pedibus clauis perfozatū: ꝫ per totum cozpus vulneratum: penam diuturnā. quia ab hoza noctis ꝫ per totam noctem vsq; ad hozam nonā diei in qua expiranit in supplicijs ꝫ dolozib⁹ semper fuit: ꝫ penā insuētā qz patrinō fecit. Multum dolet mat̄ qñ audit filiū suū moztē hozribilem necatū. maxime aūt dolet cū ante oculos suos videt filiū vulnerari ꝫ occidi. Quanto ergo dolore beata vgo cruciabat qñ filiū suū videbat moztuū ꝫ ipsius moztē hozribilem necatū. hec oīa fieri ante suū aspectū. Item erat impotēs ad adiuuādū. Magna etenim est cōsolatio matri qñ afflixit filio moztem. et pōt sibi in aliquo subuenire. Nec aūt filium moztem in nullo potuit adiuuare. Videbat ipsa flere ꝫ nō poterat ei potū pozrige re. Videbat cozpus eius plenū vulnerib⁹ et nō poterat ei alligare. Videbat cozpus eius cruētatū ꝫ nō poterat linteo abstergere. Videbat caput ei⁹ nō hēre reclinatoziū ꝫ non poterat illi exhibere fulcimētū. Viderat ꝫ illius lachrymantē ꝫ nō poterat lachrymas abstergere ab oculis eius. Videbat ipsius expiare ꝫ nō poterat eū oculari ꝫ amplexari. Ītē erat destituta oīi humano auxilio. Nam apti fugerāt a xpo: sic q nō habuit auxiliātem neq; cōsolantē. Unde Damasc⁹. Ipsa bta virgo volozes quos erugit parēs: hos in xpi passione sustinuit. Unde etiaz Isaie. Dña mea quos fontes rupisse dicā de pudicissimis oculis tuis cū attenderes vnicū filiū tuū innocentē cozā te flagellari: ligari. mactari. et carnem de carne tua ab ipsis crudeliter dilacerari. vñ Augu. Illa pia mēs via tua fatigauerat mēbza vt incessu deficiens: vix pcurrere posset ad sepulturā christi. Item secundū q beata virgo Maria in his oībus tribulatiōibus temp patientiā seruauit: nec aliquod signum odii ꝫ impatientie ostendit. Ergo illi errant qui dicūt q beata virgo sibi ipsi crines extraxerit et se cum pugnis verberauerit: qz nūq; aliquod signū indecentie ostendit: sed indusit crucifixoz⁹ et affectauit salutē ipsoz. Et hoc qđ xp̄s ozauit dicens. Pater ignosce illis. hoc ipsa eis affectabat in cozde. Tertio illis qui sunt in medio constituti: dat exēplū operandi ꝫ tempus vtiliter expendendi. Nā ipsa semper tempus suum vtiliter expendit ꝫ nunq; ociosa fuit. Unde Pzouerb. xxi. Panem ociosa non comedit. Sic ꝫ nos exemplo marie debemus operari bonum. Unde Joh. ix. Operamini dum dies est: venit enim nox in qua nemo operari potest. Nam inter omnia que deus nobis administrat in presenti nichil est nobilius ꝫ vtilius ꝫ pcioſ⁹ q tēpus gratie. Bern. Nichil pcioſius tēpoze. Ergo studiose cōseruandū est temp⁹. Unde Bern. Omne tempus nobis impensum a nobis exigetur qualiter expensum sit. Unde in his punctis tam dictis debem⁹ imitari beatā virginē mariā. Unde Pzouerb. viii. Beati qui custodiūt vias tuas. ¶ Quātuz ad tertiū nota exemplū in quo cognoscere potes q est vtile ꝫ salubre beatam virginē mariam in necessitatib⁹ inuocare. Unde legitur in libzo de miraculis beate marie virginis q quedam matrona beate virgini deuota pzopz ns proles infirmando ad similia edocuit vt ipsam in necessitatibus inuocaret deuote dicendo Tue matris ꝛc. Que filiā dissolutam

et vagabundā ⁊ saltatricem ⁊ claskatricē habuit. Quā ipsa mater pluries correxit sed parum in ea profecit. qz pater dilexit eam pre ceteris pueris suis: eo qꝺ pulchra et mundana esset: et emit ei pulchras ⁊ pōpolas vestes. Que vna die dñica choriçando fatigata iuit ad quoddā pomerium sedens sub vna arbore volens refocillari. Cui dyabolus: mediante astuit dicens. Surge veni mecum. Cui illa. Quisnam es tu. Et ille. Ego sum diabol⁹ cuius ꝓpositū conaꝝ adimplere. arma ⁊ rhete nostrum ad alias capiendas. Unde modo recipies penas non solū ꝓ tuis peccatis: sed etiam ꝓ peccatis olim quos per oznatuz corꝓoris tui ad malas cōcupiscentias induxisti. Et diabolus statim violenter nitebatur eam capere. Et illa clamauit dicens. Virgo Maria adiuua me: sicut mater in puericia eam etocuit. Et statim dixit clara voce. Ave Maria gratia plena ꝛc. Respondit diabolus dicens. Maledicta sit ā te hanc oratiōnē docuit quā si nō dixisses iusto dei iudicio ad inferni incendium te traxissem vbi tu cum tuis ēq libus penā condignari ꝓ oibus quos ad peccandū traxisti inuenisses. Que postmodū nū ꝗ amplius choriçauit: et vestes pomposas deposuit: et vitam et mores humiliter emendauit: et beate virgini amplius vlq ad mortez seruiuit. Et sic vitam suam in bono finiuit.

¶ Communis sermo de beata virgine Maria. Sermo. cixiii.

EGo mater pulchre dilectionis ⁊ timoꝝ ⁊ agnitionis ⁊ sancte spei. Eccli. xxiiii. Sciendū qꝺ nemo potest digne laudare beatam virginem Mariam: nisi ipsum dignum facit ille qui habitauit in vtero eius. Quis enim laudare poterit sufficienter eam que eternum ꝓtulit verbum. que sum genuit creatorem. Que nobis dedit mediatorem dei et hoim. Que nobis cibum attulit angelor. Unde dicit Petr⁹ Damianus. Qualiter eam laudare poterit mortalis hominis verbum: que de se ꝓtulit verbum quod manet in eternum. Que lingua in eius laude inuenitur idonea que filium genuit quem omnia benedicunt. cui ⁊ cum tremore seruiunt elementa. Unde etiam Damascenus. Licet mille ora: mille lingue vociferentur. nec sufficerēt: sed nec si omnes lingue hominū cōuenirēt eam mirificis possent efferre ꝓconiis. Omnis enim ꝓconii excedit magnitudinē et omne eloquium ad eius excellentiā insufficiens inuenitur. Unde etiaz Bernardus. Utinam mihi tot essent lingue quot sunt stelle celi: ⁊ oēs illas possem cōuertere in laudem genitricis dei nec sic satisfacerem. Et si nullus humanus sermo in eā laude inuenitur idoneus: non tū ꝓpter hoc ab eius laude cessare debemus: sed quot possimus faciamus. Nam ipsa est mater pulchre dilectionis et timoris ꝛc. Ex quo hodie festum B. beate Marie celebramus que est non solum mater xpi: sed etiam mater omnium hominum et domina angelorum: tunc in ꝓximi sermone quattuor de beata virgine sūt dicenda. Primo per que facta sit mater domini. Secundo ꝙ facta sit domina angelorum. Tertio per que facta sit mater omnium hominum. Quarto dicenda sunt aliqua exempla de beata virgine: in quib⁹ cognoscere poterimus bonitatem ⁊ pietatem virginis Marie. ℞ Quantū ad ꝓmum sciendum qꝺ tria fecerunt beatam virginem Mariam matrem domini. Primum est eius castitas: quia ipsa est speculum virginum. Hoc patet: quia ipsa habuit triplicem virginitatem. Primo integram: quia in corꝓore et in anima. Thalia. v. Integer spiritus vester ⁊ anima ⁊ corꝓs sine querela in aduentu domini nostri ihu xpi seruetur. Sunt enim quidam qui non habent integritatē corꝓoris: sicut fuit maria magdalena: ⁊ heu tam plures sunt in mundo. Unde Hieron⁹. Qui immundiciam luxurie perfecte cōtinentie subiicit sanctioz dauid et illis sortioz sanctone. Nam nihil vilius est ꝙ ad carnem vinci: nihil gloriosius ꝙ carnē vincere. Alii sunt qui habent integritatem corꝓoris: sed non animę: qz per malam concupiscentiam et consensum animam maculant. vnde Mathei. v. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam iam mechatus est eam in corde suo. Quis intelligitur de tactu illicito ⁊ locutione ⁊ corꝓoris oznatu ꝛc. Unde Hieron⁹. Nam mille sunt virgines carne: sed non spiritu: quoꝝ corꝓus est integrū: sed anima est corrupta. vnde Isidorus de summo bono. Virgo carne et non mente nullum ꝓmium habet in regnorum mansione. Alii sunt qui non habent integritatem spiritus: qui per mortale peccatum spiritum suum a sponso suo diuidunt: et sic adulterium spirituale committūt. Beata autem virgo habuit integritatem in corꝓore: quia semper corꝓus suum illibatum seruauit. Et in anima: quia omnem prauum motum et concupiscentiaz penitus reseruauit. Et in spiritu: quia nunq̄ per aliquod peccatum a deo diuisa fuit. Cantico. iii. Tota pul-

cha es amica mea ꝛc. Secundo habuit virginitatem exemplarē: q3 eius virginitas omnibus virginib⁹ fuit exemplum. Ideo signata est per amigdalum que inter ceteras arbores. primo flores producit. Sic et bta virgo maria primo inter mulieres votū virginitatis emisit. ps. Adducent regi virgines post eam ꝛc. Nam ante ipam virginitas non videbatur esse magni meriti vl honoris. Postmodum autē facta est magni meriti: q3 debetur ei fructus centesimus cum cōiugatis corrupti patur tricesimus et viduis sexagesim⁹. Et ēt virginitas facta est magni honoris: q3 ipsaz honorauit xp̄s quando non de coniugata corrupta: sed de virgine nasci voluit. Ipsam etiā virginitatem honorant angeli. vt patet in sanctis virginibus. l. in Agnete cui angeli vestē preparauerunt: et eius nuditatem texerunt. In Cecilia cui angelus coronas de paradiso attulit. Et in beata Barbara: cui angelus solam candidam deportauit qua nudatum corpus eius texit. Et i beata Katherina: quā angeli propriis manibus sepelierunt in mōte sinai. Item omnes homines exemplo xp̄i: et angelorum honorare debent virgines. vñ Damascenus lib. iiii. In nuptiis abstinentia angelorum est imitatio. Quanto itaq3 est angelus homine superior: tanto virginitas nuptiis est honorabilior. Quis enim hominum est tam stolidus q̄ non amet ꝛ honoret virginitatem. quam etiam diabolus honorat. vñ Thobie. iii. legitur q̄ demon asmodeus virginitatem Sare a septē corruptoribus liberauit: quos singulariter occidit. Petito vnusquisq3 ipsorum ad virginem introiuit. Item patz hoc in beata Agnete: cuius virginitatis illidiatorem: scz prefectū filium diabolus suffocauit. Dyabol⁹ ergo velit nolit honorat virgines: sicut victus victrices: et tanq̄ angelorum sorores: ꝛ tanq̄ xp̄isti sponsas. Unde Bern. Fulgida virginitas est gemma virtutum: germana angelorū: lampas ecclesiarum: dux animarum: ipa calcat libidinē: vincit dyabolum: contemnit seculum: deprimit omne periculū. Tertio beata virgo Maria habuit virginitatē trāsclucam: q3 in alios castitatem trāsfudit. Licet ēt pulcherrima fuit tamen a nullo ēt cupisci potuit. Et talem virginitatem sancta katherina nō habuit. Puto virgo esset mente et corpore. tamen Marcenti⁹ eam concupiscit. Similiter et beata Margareta quā Olibrius concupiuit. Et beata agnes quam pretensi filio⁹ adamauit. ꝛ sic de aliis. O si dicerem vnde accidit q̄ nullus inspicientium Mariam concupiscere potuit. Respondetur q̄ hoc accidit principaliter tribus rationib⁹. Prima ratio: q3 taliter se habuit in omnibus verbis ꝛ factis ꝛ moribus q̄ nulli dabat occasionem peccandi sed mouebatur oz cuilibet ipsam intuentis ad deuotionem. Secunda ratio est propter luminis claritatem q̄ de eius facie exibat: que homines in admirationem inducebat: ꝛ ad deum laudandū de tam nobili creatura. Tertia ratio est: q3 deo occultabat in ea que poterant esse incitamenta ad libidinem: et dedit illam gratiam omnibus eam intuentibus: vt non inordinate moverentur erga eam ad malum. sed solum ad bonum. ℣ Secundum q̄ beata virginem fecit esse mater xp̄isti est humilitas vt ipsa fatetur per se. Lu. i. Respexit humilitatem ancille sue. Bernardus. Audeo dicere q̄ nec marie virginitas sine humilitate placuit fet: propter quod cum per gabrielem dei filio⁹ ex ea incarnandus nunciaretur: omnium virtutum oblita et sola humilitate gloriatur dicens. Quia respexit humilitatem ancille sue. ꝛc. Unde etiam Augustinus. Si audeo dicere tunc marie non tantum profuit sua virginitas: q̄ tam humilitas. Per eius humilitatem deus est incarnatus: peccatoz liberatus: damnatus: saluatus: ejus reductus: mortuus resuscitatus. Unde sciendum q̄ beata virgo Maria post xp̄istum humilima fuit inē omnes homines et sanctos qui hic in mundo vixerunt. Nam ipius mirāda humilitas apparet in hoc q̄ licet sanctioz sit omnibus in celo et in terra. tamen nunq̄ legitur de ea in euangelio q̄ aliquod miraculum attemptauerit facere in presenti vita. De sancto Petro legitur Act. v. q̄ vmbra illius sanauit infirmos. Similiter de sancto Johanne euangelista qui tunicam suam fecit ponere sup mortuos qui decili fuerunt cum veneno et reuixerunt. Similiter beatus Andreas qui suscitauit quadraginta mortuos qui in aqua interierunt: et sic de aliis sanctis. Quis enim beata virgo Maria magnam tompassionem habuit cum tribulatio: que fuit causa inciteno eam ad miracula faciendū tamen humilitas adeo oz ipsius occupabat q̄ propter humilitatem attemptare non presumpsit. Unde Bern. Merito facta est nouissima prima: que cum esset prima omnium se nouissimam fatebat. Sed queritur cur beata virgo Maria debuit esse tam humilis. Respondetur q̄ propter tria. Primo ideo q3 debuit illum recipere totaliter i se qui est super omnes deo humilia-

ri debuit infra omnes. Secūdo: qz debuit su-
per oēs sanctos z sup oēs choros angelorum
exaltari tanq̄ regina celi z domina angelor.
Ideo debuit esse humilima. vnde Ber. Nun
q̄ super choros angelor sublimata acced̄i-
les nisi prius inter omnes homines sublima
ta descendisset Unde Ambro. super Beati im
maculati. Quanto enī quis est abiectior in
hoc seculo: tanto magis exaltabitur in futu-
ro. Tertio: qz sicut per superbiam Eue: mors
intrauit i hūc mūdū. Sic econuerso. Vita q hu
militate Marie reddita est huic mundo: z qz
cōtraria contrariis curant. Ideo sicut Eua per
superbiā voluit se assimilare deo altissimo qui
est super omnes. Sic Maria econuerso debu
it se humilimā exhibere: vt nobis mortē au-
ferret z vitam donaret. Unde cantur de ea.
Mortem quam femina intulit: femina fuga
uit. Tertiū quod fecit eā matrem dñi est fir-
mitas fidei. Nam ipsa beata virgo Maria cō
mendata est propter fidē. Luce. i. Beata que
credidisti: quoniam perficient in te oia que
dicta sūt tibi a dño. vbi Elizabeth mater Jo
hannis baptiste fidei attribuit q beata vir-
go Maria christum concipere meruit. Unde
Augustinus in libro de virginibus, Beatior
fuit Maria percipiēdo fidem: q̄ carnem chri
sti. Nichil enī marie materna propinquitas
profuisset: nisi eā felicius corde q̄ carne gesta-
sset. Pro quo sciendū q beata virgo Maria
habuit fidē firmā: quod patuit in passiōe xpi
qz ceteris apostolis a fide cadentibus ipsa in
fide firma permānsit. Quantum ad se-
cundum sciendum q tria fecerunt beatā vir-
ginem Mariam dominam angelorum. Pri
mū est puritas mētis et corporis. Unde Am-
brosius. Virgo erat nō solum corpore: sed et
mente. Pro quo sciendū q puritas marie nō
solum precellit puritatem omnium hominū
sed etiam puritatem oīm angelorum. Unde
Anselmus. Decebat quidem vt virgo beata
ea puritate niteret qua sub deo maior nequit
itelligi. Si scitur quare beata virgo Maria
debuit esse tam pura. Respondet q propter
tria. Primo ideo qz per puritatem venit ho-
mo ad similitudinem dei: sed Maria debuit
assimilari deo: et in se excipe speculū sine ma
cula. i. filium dei igitur debuit esse purissima
Secundo: qz illud opus scilicet incarnatio-
nis debuit esse totaliter a spūsancto scdz qđ
dixit angelus ad Mariam. Luce. i. Spiritus
sanctus superueniet in te et virtus altissimi
obumbrabit tibi ꝛc. Quanto quis ea purior
tanto libentius et efficatius spiritussanctus
operatur in eo: igitur debuit esse purissima.
Tertio: qz iesus christus filius dei venit nos
per eam inducere ad statum immortalitatis
scilicet angelice puritatis: vbi non nubēt ne
q nubentur: sed erunt sicut angeli dei: igitur
ꝛc. Secundum quod fecit eam dominam an
gelorum fuit ipsius constantia z firmitas vo
luntatis. Sicut enim angeli semper fecerunt
voluntatem dei: sic et ipsa fecit. Et sicut an-
geli nunq̄ ceciderunt: nec vnq̄ peccauerūt sic
et ipsa nunq̄ peccauit. Pro quo sciendum q
beata virgo peccare non potuit: nec per infir
mitatem nec per ignorantiam: nec per mali-
ciam. Omnis enim casus in peccatum fit aut
istorum trium modorum. Et isti tres modi
peccandi inter apostolos inuenti fuerūt. Pe
trus nanq̄ peccauit per infirmitatem huma
nam: quando. i. timore mortis christū ter ne-
gauit. Paulus per ignorantiā. Unde. i. Ti
mothe. i. Ignorans feci in incredulitate mea
Judas autem per malicia affectatam pecca-
uit. qz christū sibi predixit q male faceret qui
dixit. Me homini illi per quez filius hominis
tradetur: vt sic eum a peruersa voluntate
traheret. Sed ipse infelix iudas non acce-
sit sed christum ex certa malicia tradidit. Be
ata virgo Maria cadere non potuit per infir-
mitatem: quia omnipotentia patris confor-
tata fuit: nec per ignorantiam: quia sapiēcia
filii illuminata fuit: nec per malicia: qz bonī-
tate spiritussancti repleta fuit. Tertiū
quod fecit eam dñam angelor: est feruētis cha
ritas. Angeli enī semper feruent in charitate
dei: sic et ipsa beata virgo Maria in tm pos
sibile est filium suum super oia dilexit. Et in
signum huius ipsa stabat iuxta crucem cum
apostolis fugientibus. Unde Luc. viii. Fo
rtis est vt mors dilectio. Unde ipsa dicitur ma
ter pulchre dilectionis. nam ipsa duplicem di
lectionem habuit. i. quo ad filium z quo ad nos
Ideo in corde virginis Marie tpe passionis
christi magna pugna fuit. Pugnabant enim
ad inuicem in corde ipsius duo amores. Et
duo dolores. Duo amores erant amor filii: z
amor generis humani. Amor filii nolebat ip
sum pati. Amor vero generis humani vole-
bat ipsum mori. Et sic inter istos duos amo-
res magna pugna erat. Similiter in corde marie
duo dolores erant. i. dolor quem habitura e-
rat de morte filii. Et iō nolebat ipz pati. z do
lor quem habebat de perditione generis hu-
manitō volebat ipsum mori. Et sic int illos
duos amores z duos dolores magna pugna
erat. Nam primus amor retraxit eam ne fi-

lius pateret. Sed secundus amor quem habuit ad nos incitauit eū vt filius moreret. Et secundus amor superauit primū: q̄ potius voluit filiū pati p̄ humanū gen⁹ perire. immo si passio filii sufficiens nō fuisset: ipsa cū filio pro nobis crucem ascendisset. ¶ Quantum ad tertiū sciendum q̄ tria fecerunt beatā virginē mariā matrē nostrā. Primum est magnitudo misericordie eius. Nam misericordie ei⁹ cuius misericordia est cōmunior: copiosior. Unde Bern. Virgo beata copiosissima charitate sapientibus: insipientibus debitrix se fecit: omnibus veniam petentibus misericordie sinum aperit. reis obtinet veniam: egris medelam: pusillis cordi robur: afflictis consolationem periclitantibus adiutorium: liberationem. Secundum quod fecit eā matrem nostram est gratie plenitudo. Nam ipsa fuit in altissimo gradu gratie. Altissimus autem in gratiis est habere omnem gratiam quam gloriatur se habere. Eccli. xxiiii. In me omnis gratia. Unde Bernard⁹. Maria ante conceptionem plena gra ab angelo nūcia tur: vt q̄ deus sibi plena nobis fieret super plena. Si enim vasi pleno aliquod corpus immittitur: quantum illud magnum est quod immittitur: tantum necesse est effluere de superpleno: in eam iam deus plenā de⁹ eterni⁹ dei filius in conceptione in vterū et⁹ immittitur. Deo necesse est vt semper affluat in eternum. Unde ipsa dicit. Trāsite ad me omnes qui cōcupiscitis me: et a generationibus meis implemini. Et in signum hui⁹ tue beate virgo cōparatur collo: q̄ sicut collum est medium inter caput et corpus: sic et ipsa est media inter nos et deum. Item, ppter eminentiā: dignitatē: q̄ sicut post caput collum eminet omnibus membris: sic et ipsa post christū eminet omnibus sanctis. Item ppter administrationem. Sicut enim a capite mediante collo deriuātur omnia nutrimenta corporis: sic a christo per beatam virginem in nos veniunt omnia bona et beneficia que deus nobis cōfert. Nam ipsa est dispensatrix gratiarū: et beneficiorum dei. Unde Augustin. Maria hominibus multum tenetur quia per eos habet quicquid habet: quia si nos peccatores non fuissem⁹ christus de ea carnē non sumpsisset. Nostrū sibi tenemur: q̄ sumus per ipsam deo reconciliati: et ipsa nobis tenet: quia mater nostra et mater dei est effecta. Unde etiam Bernardus. Intuemini quanto deuotionis affectu a nobis eā voluerit honorari: qui totius bonitatis plenitudinem posuit in manibus: vt proinde si quid spei in nobis est: si quid gratie: si quid salutis ab ea nouerimus redundare. Tertium quod fecit Mariā matrē nostrā est nostra miseria et indigentia: et ipius potentia. Est enim magna in potestate sua oēs creaturas: ergo nobis data est in aditorium: in aduocatā nostrā apud filiū suum. ¶ Pro quo sciendum q̄ beata virgo Maria aduocata p̄ nobis tripliciter. Primo sanctitate meriti. Si enim merita aliorum sanctorum pro nobis ad deū interedunt. Multo fortius Marie merita que plenitudinē possidet meritorū. Item si deus vult misereri alicui hoi ppter merita alicuius sancti: quid tunc faciet ppter merita sanctissime sue matris. Secundo aduocat pro nobis assidet desiderio. Desideria enim sanctorum sunt intercessiones p̄ nobis apud deum. unde ipsa dicit. Cant. i. Dum est rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suauitatis. Nardus est quedam herba calida: et significat eius desideria inflāmata que ad deum ascendūt. et gratum odorem tibi faciūt. Tertio aduocat pietatis signo. Legitur enim in hystoria scolastica quod antipater et ydumeus apud imperatorem falso accusatus est. Et sic eiectus vestibus cecidit: et vulnera oēdit que pro imperatore pertulerat dicēs. Ego me imperator nolo excusare eorum tecum sed illa vulnera q̄ sustinui pro te testimonium perhibent de meritis ego diligo te. Quod videns imperator eū ad gratiam suam recepit. Istum modum aduocandi habet ipse xp̄us mater eius apud deum patrem. Unde etiam Bernard⁹. O homo securum accessum habes ad deum. vbi mater ante filium: et filius ante patrem etc. Pro quo sciendum q̄ beata virgo Maria tantam quidem fiduciam habet de omni re quam petit q̄ etiam se exaudiri nō dubitat. unde dicit Aug. sup Joh. quando in nuptiis dixit. Vinum non habent. Et christus respondit. Quid mihi et tibi est mulier. nondum venit hora mea. Non ppter hoc dubitauit se exaudiri. sed confidenter ait ministris quodcunq̄ dixerit vobis facite. Ac si diceret vt ait Augustin⁹. Licet negare videatur quod peto: tū tamen aliter filius non patietur cor tū tot hoib⁹ affligentib⁹ me cōfundi vt in mea petitione erubescentia habeam. Firmiter nā q̄ credēdum est q̄ quicquid petierit mater a filio suo. hoc sibi respondeat quod Naaman. respondit matri sue dicens. Pete a me mater quod vis. nec enim phas est vt auertā faciē meā a te. ¶ Unde sciendum q̄ post xp̄m ad nullū sanctorum tantā cōfidentiā habere debemus sicut ad beatā virginē mariā que est mater omnium nostrū. unde Fulbertus. Constat q̄ mens

tuſtis et peccatoꝛib⁹ fidelit̃ inuocatib⁹ preſto eſt nūꝯ eis opitulari deſiſtit. Chryſ. O dulcis ihesu nō ē phas te poſſe illā deſerere q̄ ſuā ſpem fiducialiter in te ponit. Unde etiā Ber. Filie ſol⁹ a laude virginis marie taceat qui et ſe ſemel inuocatā in ſuis neceſſitatib⁹ et⁹ auxiliū ſibi ſenſerit defuiſſe. ¶ Quantū ad quartū nota exēplum in quo cognoſcere poteris ſingularitatē ⁊ bonitatem virginis marie. Unde ſcribit Vincenti⁹ in ſpeculo hyſtoꝛiali q̄ duo nobiles ſez vir ⁊ vxoꝛ erāt rome tantes pꝛole. Qui tandē ieiuniis ⁊ oꝛationib⁹ ⁊ elemoſinis a deo q̄m obtinuerūt caſtā vitam deinceps ducētes. Vir poſt panca gerimatur ⁊ moꝛit in peregrinatione. Mulier delicate nutrit infantē noctib⁹ ſingulis a puericia locūs eum ſecū in lectuꝝ. Qui virili etate ſuccedente matrē ꝓpriā impꝛegnauit. que eū a ieiuniis oꝛationib⁹ ⁊ bonis operib⁹ nō deſiſtebat ⁊ occultabat ſene quis eā ipꝛegnatam cognoſceret. Adeſt dies partꝰ. Que cū doloꝛe occulte peperit ⁊ pꝛe cōfuſione humana infantē ſtrangulauit ⁊ eū in cloacā pierit. Quā cū diabol⁹ in ſua ſic captiuā teneret nitebat eam ꝓfundere. Unde ſpecie clerici aſſumens romā intrauit dicēs ſe notariū in ſcripturis valde illuminatuꝝ doꝛe. Scies ſe etiā ſuꝛta inuenire ⁊ alia occulta cognoſcere. Et hec oīa facti ꝓbauit. Nā diabolus preteriti bñ cognoſcit. Captaq̄ opoꝛtunitate cozā imperatoꝛe ⁊ ſenatu: mirabile ſonuit eſt q̄ roma tota non eſt diu cōſumpta ꝓpter deteſtabile facin⁹ in ea ꝓpetratū: ſtupent oēs. Diabol⁹ factū narrat ⁊ mulierē ex noie deſignat. Et illi. Falſum dicis. Hec eſt enī mulier boni teſtimonii ⁊ laudabilis vite ⁊ ſpeculuꝝ virtutum. Et ille. Scieba q̄ non credereris michi. Vocetur illa ⁊ examinet: ſi cōfeſſa et cōuicta fuerit cōburat. ſi non ego cōburar. Vocat̃ femina ad palatiū omnes aſſurgunt. ponit̃ in thꝛono iuxta imperatoꝛē: qui indicat eis de factis ⁊ dicti noui ꝓphete: ⁊ q̄ eam accuſaret in quibuſdā que incredibilia viderent. Judicat̃ vt ſe expurget vel fateat. At illa ait. Salomon docet oīa debere fieri cum ꝓſilio: ideo induciās peto vt q̄ me reuocet aliquē: q̄ mulier ſum ꝓnē dant inducie. Papa iuſſit hic pꝛeſidē adiit lachrimis venīā petit cōfeſſionem cū amaritudine ſcrit: petens ſibi penitētiam iniungi vellet iniūgi vt tantū in alia non peccet. Papa conſolat̃ flentē: ꝓponēs ei negationē petri petit Magdalene ⁊ lachrimis vtriq̄ dimiſſum monet ne deſperet: ſed beatam virginē adiutricē inuocet: dūs ſpem q̄ per eam modis oībus liberaret. Sed q̄ bene tempus habes dic vnuꝝ Pater noſter pro oībus peccatis tuis. Contoꝛtatur mulier: inuocat virginē mariā. Die ſtatuta ſtat ꝓſtoꝛſi. Aſſunt ꝓncipes cum ipeꝛatoꝛe mulier in medio locat. Accuſat̃ vocat̃ vt ſenſet reā. Intuitusq̄ eā nō cognoſcit: dicēs nō eſſe illā inceſtuoſam. Et imꝑatoꝛ. Utiq̄ illa eſt quā ante accuſaſti. Credit notarius. Ego nullū malū cognoſco in ea. Quō auderet mulum loqui de ea cū virgo matrē dei circa ſtantē ⁊ illā ꝓtegentē. Ad hanc voce oēs ſtupent ⁊ ſe ſigno crucis ſignāt: et ſtatim diabolus diſparuit. Femina honoꝛat̃ ab imꝑatoꝛe ⁊ ab omnib⁹ ꝓncipib⁹. Et deo ⁊ gloꝛioſe matꝛi ſue oēs gratias ⁊ laudes retulerunt qui ſic ſalnat ſperantes in ſe.

¶ Quod dies ſabbati dedicata eſt marie virgini. Sermo. xliiii.

QUotandum q̄ ſicut dies dominica dedicata eſt reſurrectioni: ⁊ ſexta feria paſſioni: ſic dies ſabbati dedicata eſt gloꝛioſe virgini marie: et hoc multiplici ratione. ¶ Prima eſt: q̄ paſſio ſanctoꝝ cōſueuit in aliquo die celebꝛari. Beata autē virgo ⁊ ſi nō eſt paſſa martyꝛio carnis: paſſa tñ fuit martyꝛio mentis. Juxta illū Luce. ii. Tuā ipſ⁹ alam ꝑtranſibit gladi⁹: ſup. xiii. Et illud martyꝛiū fuit in ea ꝓtinuatū in tota feria ſexta: ⁊ in ſabbato ſequenti. Hec autē feria dedicata eſt martyꝛio filii. et ideo ſequēs ſabbatū dedicari debuit martyꝛio matris. Secunda rō: q̄ ſicut in die ſabbati bñ requieuit ab oēi ope q̄ noſtꝛe ſpūs intrās matꝛie vterū requieuit ⁊ venit in eius ventꝛis mentem. In nullo enī ſancto ſpūſanct⁹ plene requiē habuit. nili in xpo ⁊ virgine matꝛe q̄ in aliis ſanctis habuit aliquid repugnās ſaltē petit veniale. In xpo aūt ⁊ virgine matꝛe nichil repugnās inuenit: ⁊ ideo gꝛatꝰ requieuit. Tertia ratio eſt q̄ deus diem ſabbati bñdixit. Die beata virgo ab oībus benedicta. Nam pater elegit eā in filiā: ⁊ filius in matrem: ⁊ ſpūſanct⁹ in ſponſam. Et ab angelo eſt bñdicta qui eam ſalutauit. et toto mundo qui eam veneratur et laudat. Quarta ratio eſt: quia ſabbatum eſt medium inter diem gaudioſum ſcil: diem dominicum et penoſum: ſcilicet ſextam feriam. Sic ipſa eſt mediatrix inter deum ⁊ hominem. Quinta ratio eſt: quia in die ſabbati tota fides ꝓſeuerit ⁊ in ſola virgine remanſit: ⁊ ideo ſibi ꝓpꝛie dies merito dedicata fuit.

Sequitur exẽpla de bẽ virgine. ℞ Nota exemplum quo beata virgo maria iuuat hominẽ in ve ra. Legit in dialogo Cesarii q fuit iuuenis quidã cui pater mortis multas diuitias dimiserat: qui intẽ studebat tomeamẽtis q vanitatib⁹ hui⁹ mũdi in veritb⁹ q equis q cã bona sua effudisset cuidam militi iuxta se morãti multa vendidisset q loco pignoꝛũ exposuisset. Ille tandẽ voluit recedere de terra illa. Sed quidã villicus suus videns eũ tristem ait. Dñe quare estis tristis. vnde dines fieri. Respondit. libẽter vellẽ si cũ deo possem habere diuitias. Respondit villicus. Sequimini me q bene erit vobis. Et statim oũs secutus est suũ villicũ qui duxit eũ q quoddã nemus in locũ pallustre vbi cepit loqui cũ diabolo villicus. Territ⁹ dñs quesiuit ei cui loqueret. Respondit cum diabolo. Et iuuenis plus timuit. Et ait villicus diabolo. Adduxi vobis hoiem nobilẽ supplicẽ vt ei⁹ antiqꝫ diuitias restituatis. Cui diabolus. Si volue rit michi esse deuot⁹ dabo ei diuitias q honores sup oẽs cognatos q vic nos suos. Respondit villicus. Libẽter erit vobis obsequiosus q fidelis si habuerit illa. Cui diabol⁹. Quoꝫ sti cum abrenũciare altissimo. Quod cũ iuuenis renueret dicit villicus. Quid timetis ferre vnũ verbum: dicite abrenũcio. Tandem iuuenis inducẽ suasu villici abnegauit altissimũ. Cui diabol⁹. Adhuc opus imperfectum est: etiã abrenũciare dꝫ matri altissimi. Illa est enim que maxima dãna nobis infert. Quos enim filiꝰ per iusticiã vult mater per miam q indulgẽtiã adducit. Ad qđ iuuenis multũ expauit q turbat⁹ suppamodũ respondit. Hoc nunq̃ faciã. Quare inquit villicus fatuus quod maius fuit facite nũc qđ minus est. Abnegastis creatoꝛẽ abnegate nũc q creaturã. Et ille. Nunq̃ eam negabo q si vberẽ perpetue mendicare. Et sic imperfecto opere recedit. In itinere autem venerũt ad quãdam ecclesiam semiclausã in quam iuuenis ciliens de equo intrauit equum dimittens villico q ante ostium aurore prostrauit se ante altare beate virginis Marie tenentes filium in vlnis: et cepit eam innocare ex intimo corde. erat autem super altare ibidẽ ymago ipsius virginis marie puerum ihesum in sinu habens. Et ecce merito ipsius preclarissime stelle maris ver⁹ lucifer cepit opici in corde supradicti adolescentis. Tandem enim ei dominꝰ, pter honorem matris quam non negauerat honore dignatus est contritionẽ vt pro ea fletu cogitet⁹ pro planctu ecclesiã de moribus impleret. Eadem hora superuenit miles supradictus qui bona sua in vadio habebat. Et videns ostium ecclesie apertum pertransiit diuina celebrari solita intrauit inuenitq̃ coram altari iuuenem bene sibi notum lachrymantẽ q putans q deflereꝛ suam paupertatẽ. retro quandam columnã fremuit latẽter vt. exilium expectans. Cumq̃ interim innocaret beatam virginem Mariã inuenis et non auderet innocare deum altissimum quem negauerat: ver. q audiente beate virginis imago locuta est filio suo quẽ tenebat in vlnis in hec verba. Dulcis mi fili mi miserere huic homini. Puer vero matri nichil respondit: q facie ad ea auertit. Cumq̃ iterum rogaret filium pro homine: puer vertit matri dorsum dicens. Homo iste me negauit: qđ ei faciam. Post hec verba iuuenis beate Marie virginis surrexit puerum teneꝛ sinu super altare posuit: eiusq̃ pedibus prona se gestrauit q ait. Rogo te fili mi vt pter me dimittas peccatum. Puer infans matrem cicius respondit illi. Pater nunq̃ tibi aliquid negare potuiꝛe pter te totum dimitto. Surgentiq̃ inuenis exiuit de ecclesia tristis quidem de culpa: sed hilaris de indulgentia. Exiuit quoq̃ post eum supradictus miles letãter quasi eum ignoraret quesiuit quare tã humidos oculos haberet. Respondit: de vento est. Et ille domine non me latet causa tristicie vestre. Habeo vnicam filiam si vultis eam ducere in vxorem: omnia vestra vobis cum filia reddam q restituam. Insuper q diuitias meas herẽdem vos constituam. Ad hec inuenis letus effectus respondit. Si hoc facere dignaremini plurimum michi placeret Venerũs itaq̃ miles ad vxorem suam rem si per ordinem retulit. cõsensit illa. Celebrãtur nuptie. Inuenis sub nomine dotis omnia bona sua restituuntur. Et inuenis ille postmodum omnib⁹ diebus vite sue regratiabatur beate marie virginis ei fideliter vsq ad mortẽ seruiuit: q eam merit remissionem peccatoꝝ. Insuper etiam glolationẽ tgalis bonoꝝ. ℒ Itẽ nota exẽ quo cognoscere poteris qđ btã virgo maria subueniat homini in morte. Quare merito sabbat⁹ dieb⁹ gloriosa virgo a quolibet hoie mote est honoꝛãda. Legit in dialogo Cesarii q i veritate ciuitatis. Tridẽtine filius est in qua iuuenis nimis crudelissimus versabat: q multi deprecabãtur

ur. Et qui se defendere voluerunt nec potu
erunt occidebãtur. Hic cum die quadam mo
nachum quendam ordinis predicatorũ ob
uium haberet sperans q pecuniã haberet et
portaret: ait. Nili volũtarie me sequaris oc
cidam te. Quem cum monachus sequeret et
quereret in via quis esset vel quid operis ha
beret: respõdit. Ego sum ille famosus latro
nomen suum exprimẽs. Cui cum monachus
diceret. Jam incipitis canescere & non time
tis periculum anime vestre. Respondit: non
plus q̃ pecus. Et tacuit monachus. Veniens
autem in speluncam illius ait intra se. Si pot
sem hunc hominẽ cõuertere: magnũ proficã
rem deo obsequiũ. Dixitq; ad latronẽ. Si li
ceret michi aliquid interrogare vos. Respon
dit ille: licet. Monachus subiunxit: qualis ex
titit vita vestra a p̃ncipio. Respõdit ille: pes
sima. Quãdo puer eram cum omnib⁹ sociis
meis cõtendebã. facẽ adolescens fortis ope
ram dedi. deinde in virum p̃ficiens latrocini
is exercui in quibus a deo profecit: vt hodie
caput: & magister sum omnium latronũ huius
p̃incie. Ad quẽ monachus. Nunquid non ti
metis penas eternas huiusmodi operibus p̃
paratas. Dicente illo. De anima mihi nulla
questio est: quia perdita est. Monachus re
spondit. Quid si possem vobis ostendere vi
am salutis: velletis michi acquiescere an nõ.
Ait latro: etiam cõsentirem. Et ille. Jejuna
te vnum diem in hebdomada in honore san
cte dei genitricis: et nullum eodem die lede
et sciatis pro certo q̃ gratiam apud filiũ ei⁹
obtinebitis. Respõdit latro. Hoc revera fa
ciam & etiam vouco q̃ nichil eodem die come
dam: nullũ deprędabo nullũ ledã. Elegitq;
diem sabbati nichil in illo malꝰ operãs: im
mo plurimos de locioꝝ manibus deprędan
dos sine occidendos ad honorẽ beate marie
virginis eripuit. Eodem tempore, tridentiũ
per circuitum ab hostibus infestabat & exer
tes satellites ciuitatis cum hostes die sabba
ti, insequerentur iam dictum latronem iner
mem ꝓpter sabbatum cum ceteris ceperunt:
et cum esset fortissim⁹ nõ se defendebat. cum
caperetur non se excusabat: nec loqui voluit
interrogat⁹ cum duceret. Veniensq; in ciui
tatem mox vt cognit⁹ est: patibulo adiudica
tus est. Natu tamẽ vt credit beate virginis
marie super pulchritudine corporis ei⁹ indi
cens motꝰ in hoc q̃ cõuenerit vt ꝓuincia ad
furata veneret. Quod cũ ille abnueret et di
ceret nõ faciam. Melius est enim vt hic pe
nitas mea luam: q̃ in futuro. Respõderit. Si
ne tamẽ vt decolleris. Non curo inquit qua
lis sit pena dũmodo occidar. Et illi. Alio te
quimus vt tibi vocet sacerdos. Nudit. Non
est necesse. Omnes christiani estis oĩb⁹ vobis
peccata mea que vnq̃ in hac p̃senti vita ci
misi cõfiteor. Qũ cum fecisset cum magna ci
tritione nichil vnq̃ boni se fecisse testabatur
p̃ter illud festiuꝝ ieiunii quod a monacho in
dictum erat. Sicq; ille extra ciuitatẽ ductus de
collatus est: & in eodem loco' sepultus. Nocte
vero eadem vigiles portarum circa eius tu
mulũ luminaria celitꝰ festiuꝝ emissa viderunt.
Quinq; eĩ matrone corpus eius effodientes
& caput corpori adaptãtes posuerũt eum in fe
retro suue texture superposita. Ex qb⁹ quat
tuor singulas candelas ardẽtes in manibus
habẽtes: q̃ quattuor partes feretrũ tollentes.
Quintaq; clarissima erat omnibus ei cantela
sequẽte ad portã ciuitatis vsq; venerit: cor
pus ibi deponẽtes. Custodes itaq; illa vidẽ
tes timuerũt putantes esse fantasma quibus
vna illaꝝ dicebat. Dicite episcopo vẽo vt ca
pellanũ meum a vobis decollatum in tali lo
co ecclesie honorifice & reuerẽter sepeliat. Mi
nas addens si negligeret & nominauit se ei
marti. Mane autẽ cum hec episcopo nũcia
ta essent: episcop⁹ cum clero & pplo exiẽs pu
ram de posuit caput ꝓcioſuꝝ corpori vul
tum vidẽs expauit: textumq; purpureum in
manufacticiũ excedentẽ admiratus relatis
credidit: holeraq; cum timore & honore mai
mo nõ vt latronẽ: sed vt xpi martyrẽ infra
designato sepeliuit. Ab illo ergo tpe vsq; ho
die vix aliquis adultus inuenit in illa pro
cia: qui eius exemplo diem sabbati in hono
rem nostre dñe non ieiunet. ❡ Nota ali
ud exemplũ de beata virgine Maria. Si quo
cognoscere poteris quomõ subuenit homini
q̃q; etiam post mortem. Fuit in vrbãnia in
uenis quidã nobilis: qui toto seculo tot⁹ de
ditus: tũ beate virgini fuit devotus in hoc q̃
ei singulis diebus ꝺquinquagenas salutatiões
ꝓsoluit. Qui infirmat⁹ ad extrema ꝺductus
est. Cuiq; diu iacuisset mortu⁹ creuit. Et mu
lieri astanti sibi clamãs dixit. Cito voca sa
cerdotẽ: sacerdote aduenĩente corpori oĩb⁹ cir
stebat dicens. Ego sui raptus tribunal xpi
& cum in tribus maxime accusarer a demoni
bus & ferri deberet sententia, ecce me pissima
mater xpi rogauit filiũ suũ vt ad corpus red
rem locum penitẽtie susceptur⁹: qđ & factũ
est. Vnus de peccatis erat q̃ decimas ex agris
meis & bonis sacerdoti subtraxi. Verũtamẽ q̃
pijssima ad locũ meis religiosis gloriosi fuit⁹

ti. Tertiū q legeies pauperū cum canibus venaticis concurcauerā. Ad hoc rustici ab eo dānū passi dixerūt. Cur debuistis dñe q his dānarī cum vobis hec puer cozde dimittim? At ille. Vestra remissio nō sufficit mihi ad sa lutē: qz ditioz eram ad soluendū q vos ad re laxandū. Hec dicens iussit dāna restituī: sic decessit. ¶ Aliud exemplū de beata vir gine Maria in quo cognoscere poteris quo modo peccatozes q mali boles cōuertunt et boni erunt per merita gliose virginis marie fuit quidā vir nobilis: sed tyrann⁹ totus ex ga suos et alienos: ita vt oēs de eo vindictā peterēt a deo. Et hunc cōtingit infamari ad mortē. Qui aduocans epīscopū loci illi⁹ pu er gressus est. A quo petiuit vt sibi sanitatem impetraret a deo pzestito tamē pī⁹ iuramē to q de cetero neminē lederet. Quo console nte ampli⁹ indifferēter oēs lesit: ita vt nō solum ei. sed etiā ep̄o oēs maledicerēt. Post hec iterū infirmat⁹ est q oppressus igne sacro lent pī⁹: vt oia et⁹ mēbza ardent: ita vt de vita desperaret. Vocauit iterum ep̄m promit tens satisfactionē de iuramēto nō seruato vt iterū p eo oraret vt san⁹ fieret: qui renuit re rdens cum indignatiōe. Appropinquāte au tem morte clamauit q respexit in celū q vidit in aere pendentē filiū dei in cruce: matrem suā sibi astantē q orantē pro eo. At iesus ait. Mater nō possum facere. ecce eis crucifixi me. Et ostendit ei cicatrices sanguine as. Dō vidēs peccatoz ingemuit exclamans voce magna. O bone iesu si te crucifixi petio meis. matrem tuam tamē semper honorani. Ieiunauerat omi sabbato ad honorē beate virginis marie. Cumq sic clamaret audiuit vocem iesu dicentē matri oranti. Ecce mater tui eum tibi: q sanat⁹ est: qui postmodū vē ditis oībus bonis suis restituit ablata: igref sus clausteū deo seruiuit q beate virgini ma rie vsq ad finē vite sue. ¶ Aliud exem plum de quodam rustico qui dānatus fuisset nisi beata virgo maria sibi subuenisset. Erat vir quidā secularis rurali operi deditus q a liis mundanis studiis occupat⁹: qui cū mul tis pranis actibus esset intent⁹ etiā dū terrā suam exararet ¶tum poterat terrā vicinis su is subripiebat: metas suas trāsgredēs inge nij⁹ suis terrā aliox furtim sociabat. Hic tñ sanctam dei genitricē Mariā in mente habe bat q pleriq; deuote eā salutabat. Ille ergo cum esset defunct⁹ cōuenerūt demones aiam eius rapere gliōsos. Aduerūt etiā angeli q cum ptrēt pauca ab eo facta bona: reperūt demones cōtra eū plurē innumerabilia ma la. Cumq ob hoc cruciātes putarēt se vincere vn⁹ intulit ex angelis q cū magna deuotiō solit⁹ erat salutare dei genitricē virginē ma riā. Hoc audītes ipsi maligni q immundi re licta ibi ala recesserūt confusi ab ea. Sicq alia illa erepta ab aduersarioz potestate per petuā dānatione euasit. Largiente deo q me rita gliose sancte dei genitricis virginis ma rie. Et postmodū oībus qnib⁹ dāna intulit auferendo bona ipsoz plene satisfecit: et oīa iniusta restituit. Et sic postmodū vitā in bo no finiuit. ¶ Aliud exēplū de gliosa vir gine maria. In quodā cenobio erat mona chus secretarii officio fungēs. Hic erat valde lubricus: q demoniaco instinctu aliquotiens libidinis vzebat estub⁹ q tñ genitricē dei nō modice diligebat. Et q.otiēs pertrāsibat al tare ei⁹ dicebat Ave maria gratia plena. ꝛc. Sicq eā cum reuerentia salutabat. Adiace bat autem ipsi cenobio fluui⁹ quidam quem predictus frater pertransibat quando ad ex plendā cōcupiscentiā suā pergebat. Quadaz igitur nocte volens ire ad solitus assuetuz co ram altari vt solitus erat sanctā mariam sa lutauit. Ac deinceps ecclesie ianuam aperiēs ad predictuz fluuiū peruenit. quē dū trāsire vellet a diabolo impulsus in eundē cecidit. Et mox demersus ibidem interiit. Cui⁹ aiā mox rapuit multitudo demonum cupien tes eam deferre in barcatrū. Sed pietate dei assuerūt ibi etiam angeli si possent illi aliq̄d ferre solacii. Quibus venientibus dixerūt de mones Vbis contumacibus. Vt quid huc ad uenistis. Nichil in hac anima habetis: quo niam pter mala opa que gessit concessa est nobis. Ad hec tristes valde sancti angeli duz non sufficienter haberent qđ proferrent boni operis. Ecce subito aduenit sctā dei genitrix Maria⁹ liberali auctoritate dixit demonib⁹ istis. Cur o nequissimi spūs hanc alaz rapuī stis. Respōderūt. Quia inuenim⁹ eā cōsum masse vitā in opib⁹ malis. At illa. Falsa sunt inquit que profertis. Scio eā quia nunq̄ ali quo pergens: nisi me p̄mū salutando a me li cētiā accipiebat q rectiōs hec filz agebat. Qđ si dixeritis qz vim facimus vobis: ecce pona mus in iudicio summi regis. Cumq ex his al tercarētur inter se placuit altissimo dño pro meritis sue sancte matris vt alā fratris red deret ad corpus quatenus penitentiā ageret de peccatis. Interea aduenerat temp⁹ quo fratres ad cantandos hymnos conuocarentur. Et dū moza fieret ad pulsandas matutinas surgē

tes aliqui de fratribus secretariū predictum quesierunt: & cum inuentum in aqua reperiēt. Cuius corpus ex aqua trahētes mirabantur cogitantes qua occasiōe hoc ei contigisset. Cūq opinantes plurima interfernoscinarentur nitū in modū esse ille frater surgens a morte inter eos astitit vinus et narrauit fratribus que cōtigerant sibi. et quō euaserat succurrente dei genitrice. Post hec non solū illud vitiū per qō delectari solebat desecrauit. sed etiā deo et sancte eius genitrici seruientius seruiuit: & sanctis actibus vitā consummans etiam in pace reddidit. ¶ Exēplū aliud. Quidam clericus in charthaginensiū urbe degebat: qui erat leuis moribus. seculi curis deditus. carnalibus deliderijs etiaz vltra modū subiectus. Hic tū sanctā dei genitricem frequēter in memoria habebat. setiaz sepissime salutatiōe angelica salutabat. Qui dum vt fertur ab inimicis esset perempt⁹ sciētes eum satis irreligiosam vitam duxisse. decreuerunt eum extra cimiteriū sepeliri debere. quod et ita fecerūt extra atriū nō vt talem decebat virum tumulantes. Et dū ille per triginta dies iacuisset. sancta Maria virgo virginū illius miserta apparuit cuidā clerico dicens ei talia. Cur ita egistis erga meū cancellariū. vt ponceretis eū extra cimiterium vestrū. Cui interrogāti quis esset ille et⁹ cācellari⁹ sctā virgo dixit. Ille q ante triginta dies a vobis extra cimiteriū est tumulatus. Nam mihi deuotissime seruiebat coram meo altari me sepissime salutabat. Citius ergo ite et corpus eius de indecenti loco auferentes in atrio ponite. Hec dum ille narraret cuncti vehementer admirati sunt. tumulūq eius aperuerūt. & floꝛē pulcherrimū in eius ore inuenerūt. et linguā et⁹ integram & sanā & quasi ad laudem dei paratā. Intellexerūt itaqꝫ et qui aderant qz dei genitrici ex suo ore secerat seruitiū quod sibi fuisset placitum. & delato corpore eius ad cemiterium cum dei laude illud decenter sepelierunt. Quod non solum pro illa. sed etiam pro nobis sanctā Mariam fecisse credimus. quatenꝰ et nos hec audientes accendamur in dei & eius amore. ¶ Exemplum aliud. Alter quoq clericus quidam in quodam loco commorabatur: qui et ipse deo et eius alme genitrici satis erat deuotus: qui inter cetera actuum bonorum studia quibus eidem sancte virgini placere curabat. Hanc antiphonam in eius laudem mente deuotā cātabat. Gaude dei virgo genitrix immaculata: gaude que gemisti eternū lumen claritatem: gaude que gaudium ab angelo suscepisti: tu sola mater innupta. te laudat omis creatura: genitrix lucis. funde pro nobis filiū quem pia intercentrix. Hic ergo cum langore corrept⁹ ad extrema gemisset cepit anxiari et pauore magno perturbari. Cui ego eterno sancta virgo maria dixit ei. Cur tanto timore trepidas qui totiēs mihi gaudiū annūciasti. Ne paueas qđ nihil mali patieris. sed gaudii quod mihi pzcinebas amodo particeps eris. Audiens hec ille putabat se sanitati restitutum: et dum se cum letitia erigere vellet. Ais eius a corpe egredies petiit paradisi gaudiū vbi sicut gemiserat ei sctā dei genitrix letabitur per eterna secula. Ergo pl laudum est ꝑtum debeat mente retineri qui sibi seruientibus non desinit auxiliari.

¶ Expliciunt sermones collecti ex diuersis sanctoꝝ dictis & ex pluribꝰ libris q intitulantur sermones discipuli: qz in illis sermonibꝰ non subtilia per modum magri sed simplicia & modū discipuli ꝓscripti & collegi: sicut i principio huius libri. i. in primo sermone in prima dñica aduentus pzemisi: & si quid in plurimis sermonibus minus bene posui: in hoc correctioni sctē matris ecclesie & cuilibet charitatiuo corrector subiicio et offero ad emendā.

AMEN.

Sermones discipuli de sanctis: cum promptuario exemplorū: et miraculis beate Marie virginis cum tabulis ꝑnellariis. Nouiter impressi: et non minimo labore reuisi.

¶ Tabula sermonū discipuli de sanctis.

¶ De quouis sancto i communi Sermo primus folio ii.
De sancto Judea apostolo sermo.ii.folio. iii.
De eodem sermo.iii.fo.iiii.
De sancto Nicholao sermo iiii.fo. eo de m.
De conceptione beate Marie virginis ser/mo.v.folio. v.
De sancto Thoma sermo.vi.folio vii.
De sancto Stephano sermo.vii.fo. viii.
De sancto Johāne euangelista sermo. viii. folio ix.
De Innocentibus ser.ix.fo. x.
De conuersione sancti Pauli ser.x.fo. xi.
De purificatione beate Marie virginis ser/mo.xi.fo. xii.
De sancto Mathia ser.xii.fo. xiii.
De annunciatione beate Marie virginis sermo.xiii.folio xiiii.
Sermo brevis de vera penitentia et contri/tione.folio xv.
De passione domini sermo. xiiii. fo.xv.xvi. xvii.xviii.xix.xx.v.xxi.
De sancto Georgio.ser.xv.fo xxi.
De sancto Marco euangelista sermo. xvi. folio. xxii.v.xxiii.
In diebus rogationum ser.xvi.fo. eodem.
De sancto Petro martyre ordinis predica/torum sermo.xviii.fo. xxiiii.v.xxv.
De festo sanctorum apostolorum Philippi v Jacobi ser.xix.fo. xxv.v.xxvi.
De sancto Jacobo in eodem die Sermo.xx. folio xxvi.v.xxvii.
De inuentione sancte crucis ser.xxi. fo. xxvii.
De sancto Vito ser.xxii.fo. xxix.
De sancto Johāne baptista ser.xxiii.fo.eod.
De sanctis Petro v Paulo apostolis sermo xxiiii.fo. xxxi.v.xxxii.
De visitatione beate Marie virginis Ser/mo.xxv.folio xxxii.xxxiii.v.xxxiiii.
De sancta maria Magdalena.sermo.xxvi. folio xxxiiii.v.xxxv.
De sancta Margarita ser.xxvii.fo. xxxvi.
De sancto Jacobo apto.ser.xxviii.fo. eodē.
De sancto Petro advincula sermo. xxix. folio xxxvii.
De beato Dominico de ordine predicatō/rum sermo.xxx.fo. xxxviii.v.xxxix.
De sancto Laurentio ser.xxx.fo xxxix.
De assumptione beate Marie virginis ser/mo.xxxii.folio xl.xli.v.xlii.
De sancto Bartholomeo apostolo Sermo xxxiii.fo. xlii.
De natiuitate gloriose virginis Marie ser/mo.xxxiiii.fo. xliii.
De exaltatione sctē crucis ser.xxxv. fo. xliiii
De sancto Matheo apto.ser.xxxvi.fo. xlv.
De angelis sermo.xxxvii.fo. xlvi.
De sanctis Symone v Juda apostolis ser/mo.xxxviii.folio xlvii.v.xlviii.
De oibus sanctis sermo.xxxix.fo. xlviii.
Item adhuc de omnibus sanctis Sermo.xl. folio xlix.
De animabus ser.xli.folio l.
De sancto Martino epo ser.xlii.fo. li.v.lii.
De sancta Elizabeth ser.xliii.fo. lii.v.liii.
De sancta Katherina virgine sermo.xliiii. folio liiii.v.lvi.

¶ Deinde sequūtur sermones cōmunes discipuli.

¶ Et primo.

De dedicatione ser.xlv.fo. lvii.
Item de dedicatione et indulgentiis sermo xlvi.fo. lix.v.lx.
De dedicatiōe sine nouo anno sermo. xlvii. folio lx.v.lxi.
De duodecim fructibus mille Sermo. xlviii. folio lxi.

¶ Prologus in sermones discipuli de sctis per circulum anni incipit.

Laudate dominum in sctis ei⁹. Psal. Rogatus vt post collecturā sermonū discipuli de tēpore aliquam collecturā facerem de sanctis p circulū anni: prebui assensum fraterna charitate cōuict⁹: a quibusdā doctoribus⁹ solēnib⁹ plures ꝓpilati sūt sermones plenos in lenē ttis a cultiores in vbis: tū qz simplicib⁹ ꝓdicatoribus⁹ qbꝫ pl⁹ placet studere a predicare simplicia ꝙ ꝓfunda. Idcirco de quoꝝ sctō vel sctis quoꝝ festa mr ecclia festiue celebrat intēdo nū sermonē vel qbꝫ duos colligere ex diuersis libris a scripturis doctoꝝ catholicoꝝ ad honorē sācte a būdicte trinitatis a gliose virginis marie mēis dñi nri ihesu xpi: a bti dñici pēis nri diuidēdo eū dem sermonē cōiter in tres ptes. Prima pars erit de dignitate a ꝓuilegiis illi⁹ sci: vt isto rum sctōꝝ a sctārū. Secūda pars ꝓncipalis erit ꝓ informatione hoīm simpliciū: a spāliē ad emēdationē sue vite. Tertia ps erit de miraculis illi⁹ sancti aut illoꝝ sanctoꝝ vel sctārū Et qz sicut egregi⁹ doctoꝝ nē sctus Thomas de aqno dicit qnulla actio sit ꝓfecta sine meritoria: nisi fuerit p gratiā dei illuiata. Igit ꝑ gra divina impetrāda ad gliosaz virginē dei genitricē recurram⁹. a ad bti dñici patrem nrm: sctm quoq trāciscū: a ad oēs sanctos dei: vt ipsi apud deū miaz exorare dignētur: quatenꝰ presens opusculuz dñs nr ihesus xps ad laudē a honorē sui dirigat a ad legentium vtilitatē ac oīm aliorū fidelium cōuersationē: a michi ad meritum ꝙuenire concedat. Quod nobis prestare dignet dñs noster ihesus xps marie filius. Amen.

¶ Primus sermo generalis de sanctis.

Quē in principio sermonum discipuli de sancti ꝓmo inter do cōmunē sermonē ponere ꝓdicabile in quolibet festo alicuius sti vel sctōꝝ. In eodē cōi sermone tria sūt dicenda. Primo quo quare festa sctōꝝ celebrant ab ecclia. Secūdo ponende sunt alique questiones de veneratiōe sctōrum. Tertio de imaginib⁹ sctōꝝ ꝙ pingūt vel sculpunt in ecclia. ¶ Quātū ad ꝓmā partē illi⁹ tr. est sciendū q festa sctōꝝ triplici de cā celebrant ab ecclia. Prima causa ꝓpter honorē divine maiestatis: qz deū in sanctis honoramus qui eos sanctificauit: et eternaliter in sua gloria felicitauit. Olim enī de⁹ gliosus in seipso solus modo honorabat modo aūt honorat non solum in seipso sed etiā in debitis sanctis cōiunctim vel diuisim quos sic solēniter dignificauit in vita a in morte a post mortem. vt pz in diuersis legendis sanctoꝝ a sanctaꝝ. Secūda causa est ꝓpter dignitatē sanctorū qz ipsi sunt amici dei. Johan. xv. Iam non dicam vos seruos sed amicos: quia quecūqz audiui a patre meo nota feci vobis. Etiam sancti filii dei. Johā. i. Dedit eis potestatē filios dei fieri: et per cōsequens sunt heredes dei. Roma. viii. Si autem filii a heredes. Insuper sunt reges a regine. Unde de quoꝝ sancto dr ps. xx. Posuisti in capite eius coronaz de lapide pretioso. Unde etiā Lu. vii. Nolite timere pusillus greꝝ. quoniā complacuit pri vestro dare vobis regnum. Et hoc patz quia iam possident regnum celorum a post resurrectionē cum anima reunita fuerit corpori: tunc patriter possidebunt eterna regna. Iuxta illud Math. xxv. Venite benedicti patris mei possidete regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. Tertia causa est ꝓpter noliplos: quia ieiunam⁹ vigilias et festa sanctorum celebram⁹ vt ipsi sancti intercedant ꝓ nobis ad dominū deum. Hic triplici de causa ieiunamus vigilias bte Marie virginis et aliorum sanctorum. Prima causa est vt deuotio nostra angeatur: qz per ieiunia efficimur aptiores vt festum sequens deuotionis celebrem⁹. Unde Joēl. vii. Sanctificauit ieiunium. Unde etiam beat⁹ Augustinus. Ieiunium purgat mentem: sublimat sensum: carnem spiritui subiicit cor contritum facit et humiliatum: quod deus non spernit. Secunda causa est vt mens nostra exemplariter instruatur: videlz sicut ipsi sancti per tribulationes a passiones solum gaudium potuerūt ad hoc ꝙ per nos solēniter colantur in ecclia: a ꝙ iam letantur a eterna liter regnant cum christo rita a nos ad celestē patriam peruenire non possum⁹ nisi per vigilias labores a tribulationes. Act. Dei. xiiii. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. Unde etiam Gregorius super Ezechie. Si dulcis queritur⁹ esse est vt amara tollerem⁹. Tertia causa est vt ipsi per meritū a precē celum impetrent nobis vt ad celorum societatem perueniri valeam⁹: a cum eis feliciter et sociati

tem peruenire valeam⁹ ꝙ cū eis feliciter ꝙ eternaliter regnare. ¶ Quātū ad scām partē illi⁹ ser. querit an nr̄as oēs ones possumus ad sanctos dirigere: rogādo eos vt oīent pro nobis. Sūr scōz. l. Tho. iiii. sen. xv. di. q. sic. Nā illud qđ orando petim⁹ est beata vita: vt dicit beat⁹ Aug. qz omnia illa q̄ petimus nō petim⁹ nisi scām qđ ad beatā vitā ordinantur. vitā aūt beatā solus de⁹ hz dare. sancti vero pūt nobis cooptari ꝙ pces suas ꝙ merita vt nobis det. Oēo igit ꝓprie ꝙ directe sit ad solum deū: a quo expectam⁹ qđ orādo petim⁹. Fit etiā oēo ad scōs vel deprecatio: vt eoꝝ pcib⁹ ꝙ merit⁹ vitā beatā obtineam⁹. Ideo dr̄ Job. v. Ad aliquē scōz cōuertere. Ergo cū volum⁹ deū orare debem⁹ ad deū querti vt orem ꝓ nobis. Itē scīdū q̄ solus de⁹ adorandus est tanq̄ largitor oīz bonoꝝ. vñ ps. Miserere mei de⁹. ꝛc. Sed sancti adorādi ꝙ invocandi sūt tanq̄ mediatores ꝙ intercessores nr̄i vt nobis a deo impetrēt qđ petimus aut qñ deliberam⁹. ergo dicim⁹ scīa Maria ora pro nobis: sancte Petre ora ꝓ nobis: et sic de aliis. Sed querit vtrū maior sanctus sit plus honorādus q̄ minor sāct⁹. Sūr scōz Tho. ō aīno q̄nis supiores scti sint deo magis accepti: vtile th̄ est qñq̄ minores exorare sanctos: ꝙ hoc ꝓpter tria. Primo: qz aliqs hō aliqñ hz maiorē devotionē ad minorē sānctum q̄ ad maiorē. Nā effect⁹ oēonis est maxime ex devotiōe. Sed ideo dbuldū qz sanctis in alicibus dat⁹ est precipu⁹ effect⁹ ꝙ cura: sicut scīo Anthonio q̄ dr̄ liberare ab igne infernali ipsum devote invocātes. Tertio vt oībus sanct⁹ exhibeat honor a nobis. Vñ dicit btūs Tho. q̄ aliqñ ꝙtingit oēonē inferioris ꝙ minoris sancti efficatiorē esse q̄ maiorē tum qz devoti⁹ implorat: tū etiā qz de⁹ sanctitatē ei⁹ vult clari⁹ declarare. Tertio q̄rit vtrū scti in celo cognoscāt oēones nr̄as. Vñ dr̄ scōm scīm Tho. Sācti in verbo vidēt ꝙ cognoscūt nr̄as oēones: qz in vbo vidēt ꝛc. quid ꝓtinet ad gliam ꝙ laudē eoꝝ. Hec autez ꝓtinēt ad gloriā eoꝝ q̄ orant q̄ nos iuuare pūt. Et sic cognoscūt aliquas cogitatiōes eoꝝ dium humanoꝝ ꝙ hoc in vbo scīpto ꝙ devotiones hoīm q̄ ad eoꝝ auxiliū cōfugiunt vel aliquo alio modo quo de⁹ vult eis revelare ꝙ scōz qđ pōt ꝙ placet. Quarto querit ex quo sancti cognoscūt oēones nr̄as. vtrū ipli orāt ꝓ nobis. Sūr scōm Bonauē. q̄ scti orāt pro nobis triplici de cā. Primo ꝓpter nr̄am necessitatē: qz indigemus q̄ alios revelari. Sed ideo ꝓpter dei voluntatē. qz vult vt mēbra capitalia mutuo se amēt ꝙ juvent. Ipsi eñ scti dei voluntatē ꝙ in oībus eā implēt: ꝙ nos ꝓ eū sum⁹ mēbra: ꝙ iō solliciti sūt nos adiuvare. tertio ꝓpter charitatē ꝙ affectū magnum quē hūt ad salutē nr̄am. Nunq̄ enī aliqua mater intūs dilexit filiū suū sicut ipli angeli ꝙ scti in celo diligūt nos: nec vnq̄ pat̄ nr̄ pūs vita tā ardēter affectat, bonū ꝙ honorem suis puer⁹ sicut scti in celo affectāt nos. Quito querit ex quo sancti tā fideliter orāt a nobis an ex q̄ a deo ꝓ nobis in suis petitionib⁹ exaudiāt. Sūr q̄ sic: qz nō orāt nisi pro eis in quib⁹ se cognoscūt velle ꝙ posse exaudiri a deo: quia volūtas eoꝝ est cōformis volūtati divine sic q̄ nūq̄ petuntur nec quicq̄ faciūt q̄ sit extra volūtatē dei. Ex quib⁹ patet dict⁹ ꝓz error illoꝝ q̄ diffinitive credunt ꝙ firmiter tenēt q̄ hoc seruitiū vt illud faceret scō vel huic q̄ sibi hoc faciat. l. q̄ tale aliq̄ donet: vel q̄ ab illa infirmitate vel tribulatione liberet: qz pōt esse q̄ de⁹ vult q̄ illo vel no tali carcas vel q̄ illā infirmitatē vel tribulationē sustineas ꝓ peīs tuis ꝙ ꝓfectu salutē tuā. ꝙ sic nullo modo oīat ꝓ te q̄ sit tibi impedimētū salut⁹ tue: qz forsitan talis infirmitas aut paupt⁹ est tibi cā salutis ꝙ ꝓfectuat te q̄ peīs. Vñ Hugo. lib. iii. de arā aīe. Quosdā de⁹ ꝓtectōs mīra pecare posse: flagellat eos infirmitate corporis: aut paupte: vl' alia quacūq̄ tribulatiōe ne pereāt vt ei vtilit⁹ sit frāgi langoribꝰ ad salutē q̄ cum pnere incolumes ad dānationē: ergo cū deus firmat aūt paupt⁹ affligit aut cū puer alic⁹ cui⁹ infirmat ꝙ cū invocat scōs dz deo ꝙ sanctis cōmittere si sit ꝓ salute vt ꝙ de⁹ illos sanctos ꝙ ipm exaudiat qz forsitan infirmitas ꝙ tribulatio est sibi cā salutis. Nā si scīus paulus stimulū carnis nō habuisset nūq̄ salutus fuisset. dicēte sibi dño. Sufficit tibi gra mea: vel qz forsitan talis demeruit q̄ puer⁹ infirmat. Naz tpaliter pueri q̄q̄ puniūt ꝓpter pcā parentū: sed nō eternaliter. Et de hoc dicit in decre. Punit quis ꝓ alio a deo tpaliter: sz eternaliter nullus. Animā eñ q̄ peccauerit ipa morietur. xxiii. q. ii. Sed th̄ bona ꝙ firma spes est habēda ad sanctos ꝓ tibi hoc quod petitis a deo ꝙ bene ꝓpetrare possunt deo si saluti tue ꝓficit ꝙ divine volūtati placuerit. Et ergo scōz Tho. iii. parte. q. xxv. articu. vi. Sānctos dei in veneratiōe habem⁹ hem⁹ tanq̄ mēbra christi ꝙ dei ꝙ filios ꝙ eos intercessores nr̄os. ꝙ ideo reliquias ꝙ imagines eoꝝ que fuerūt, templa ꝙ organa ꝙ

rituſſancti in eis habitantꝫ ꝙ oꝝntis deꝰ hoꝛ
noꝛat in eoꝝ pꝛeſentia miracula facit̃do.
Unde ſi quis cõtra eandē ſententiã credide
rit:non chriſtianꝰ ſed hereticus eſt habẽdus
Et ideo circa reliquias ſanctoꝝ queriꝫ vtrũ
reliquias ſanctoꝝ liceat poꝛtare circa colluꝫ
Ridet ſcõm ſcm Tho.ii.ii.q xvi. Si reli
quie ſanctoꝝ poꝛtant ex fiducia dei ꝙ ſancto
rum quoꝝ ſũt reliquie nõ eſt illicitũ. Si au
tem circa hoc attenderet aliquid aliud vanũ
puta ꝙ vas in q̃ ſunt eſſet triãgulare ꝙ hmõi
q̃ nõ ꝓtinet ad honoꝛẽ dei ꝙ reuerentiã ſã
ctoꝝ:ſic eſſet ſuꝑſtitioſum ꝙ illicitum. Queriꝫ
ẽ vtrũ reliqe ſanctoꝝ poſſint furtiue ſub
trahi vt honoꝛabiliꝰ ꝛecꝑnãt. Ad ſcõz Guil.
ꝙ non ꝙ rõ eſt. Nã ſacrilegiũ eſt quotidiãꝫ
ſanctũ de ſacro auferꝛe.xvii.q.iiii.quiſq;. Que
rit etiam vtrũ liceat reliquias ſanctoꝝ eme
ꝛe vel vendere. Ridet Ray.ꝙ non.q; ibi ſy
monia cõmittit ꝙ ideo non dz fieri. ¶ Quã
tum ad tertiã partẽ illius ſer. ſciendũ ꝙ non
ſolum ſancti ꝙ reliquie ſanctoꝝ ſunt honoꝛã
de:immo etiã imagines ſanctoꝝ ſunt vene
rande. Unde in ꝛecꝛe.dr. Imagines ſanctoꝝ
nõ ſunt cõtẽnende: ſed veneraãde. de conſe.
di.iii. Venerabiles. Queriꝫ circa iſtam mate
riam vtrũ ſine ydolatria poſſum⁹ imagines
adoꝛare ſanctoꝝ. Ad q̃ imago dupliciter poteſt
conſiderari. Uno modo ꝓut eſt ꝛes quedam
puta lignũ ſculptum vel pictũ ꝙ ſic adoꝛem⁹
imaginẽ nequaq̃:q; hoc eſſet idolatria. Alio
mõ cõſideraꝫ vt eſt ſignum alicuꝰ rei. Et q;
iſtꝛ eſt motus quo quis ferꝫ in imaginẽ ꝙ in
ipſam rem inquantũ eſt ſignũ. Ideo etiã eſt
eadẽ adoꝛatio qua veneramur ipſam imagi
nem ꝙ ipſum rem cuiꝰ eſt imago. Ad ꝙ de hoc
hꝫ in ꝛecꝛe. Non imaginũ pictura eſt adoꝛã
daſed ꝛes per ipſam ꝛepꝛeſentata. de ꝛle.di.
iii. Venerabiles. Ex iam dictis ꝓz q heretici
illi errant qui imagines deſtruũt et dehone
ſtant. Nam a ꝓncipio xpianitaꝫ imagines
fuerũt inuente ꝙ picture. Unde ipſe xps ſal
uatoꝛ noſter ꝙ ſalute nꝛa ituꝛus in moꝛtem
impꝛeſſit facieꝫ ſuam in vnum pannũ qui vo
catur pannꝰ veronice. ꝙ ſcõs Lucas euãge
liſta ſculpſit imaginẽ crucifixi ꝙ virginis glo
roſe que adhuc in hodiernuꝫ diẽ habet Ro
me:q; imagines ſanctoꝝ ꝙ picture ſunt libꝝ
laicoꝝ ꝙ ſcripture:vt hꝫ de cõſe.di.iii. glatiã.
Ergo bonũ eſt ꝙ ſalubꝛe habere imaginẽ cru
cifixi aut etiã btẽ Marie virginis ac aliorum
ſanctoꝝ in domib⁹ ꝓpꝛiis vel in ſtupha aut
in camera:aut circa lectũ vt ex hoc hõ ꝛeuo
cet ad memoꝛiã dñm nꝛm ieſum xpm ꝙ bea
tam virginẽ ꝙ alios ſcõs q̃s videt cum devo
tione imagines ipſoꝝ. Sed oppoſitũ faciunt
qui depingunt ſibi in domib⁹ coꝛizãtes:ſybi
los ꝙ venatoꝛes cũ auib⁹ ꝙ cũ canib⁹ ꝙ hmõi
vanitatib⁹:q; in hoc oſtendũt ſe plus inclina
tos eſſe ad mũdũ q̃ ad deum: q; q̃ hõ diligit
hoc libẽter videt. ꝙ de hoc libẽter loquit ꝙ au
dit. vñ.i. Joh.iiii. Ipſi de mũdo ſũt:ꝙ ideo de
mũdo loquunt. Et.i. Joh.ii. Nolite diligere
mũdũ neq; ea q̃ in mũdo ſunt. Si q̃s diligit
mundũ nõ eſt charitas ꝑris in eo. Rogemus
igiꝫ oipotentẽ deũ vt ꝙ merita ſanctoꝝ ſuoꝝ
largiat nobis remiſſionẽ ꝑcꝛoꝝ noſtroꝝm.

¶ De ſancto Andꝛea. Sermo ſrõ.

Uenite poſt me faciã vos
fieri ꝑiſcatoꝛes hoim. Verba iſta
originaliter ſcribũt. Mat.iiii. Mar.i. ꝙ Lu.
v. Veritatine in ꝑſtis teſtimentis dei andꝛee
apli euãgelio. Duo que ꝛba in ꝓſenti ſeꝛ
mone tria ſunt diemda. Primo de dignita
te ꝙ ꝓuilegiis ſancti andꝛee apli. Secõ ſpe
cialiter aliqua ſunt dicenda ꝙ infoꝛmatione
ſimpliciũ. Tertio ꝙ vltimo miracula quedã
de ſancto andꝛea apli ante ipſius moꝛtem ꝙ
poſt moꝛtem. ¶ Quãtum ad ꝓimũ ſciendũ
q̃ xps multipliciter ꝓuilegiauit btũ andꝛeam
apl̃m. Primo ꝛeſpexit eũ ꝓuincialiter ſuum q̃ eũ
ante ceteros aplos ad ſe vocauit ꝙ hoc in ꝓi
ma vocatione. de qua habet Joh.i. Dz que
ritur quis adduxit andꝛeã ad xpm. Ridetur
q; ſanctꝰ Johãnes baptiſta q̃ dixit ad duos
diſcipulos ſuos quoꝝ vnꝰ erat ipſe andꝛeas
Ecce agnus dei ecce q̃ tollit ꝑcã mũdi. Que
quidẽ teſtificatio fuit cauſa cõuerſionis ꝙ ſa
lutis in btõ andꝛea: q; mox ipſum ſecutꝰ eſt.
Ex quo ꝓz ꝓtum valet bona ſocietatẽ habe
re verba dei libẽter audire. Valuit enim va
luit btõ andꝛer habere ſocietatẽ cũ Johãne
baptiſta:q; q̃ cũ meruit xpm inuenire. Eccli.
xxvii. Cuꝛ viro ſctõ aliqua? ꝛiſio. quẽadmo
dum hõe timoꝛẽ dñi. Sicut enim carbo moꝛ
tuus cum viuis poſitus accendit:ſic ꝑcoꝛes ex
bonoꝝ cõuerſatione ꝙ ſocietate ad dei amoꝛẽ
inflãmatur. Unde dr in ꝑs.xvii. Cum ſancto
ſanctus eris:ꝙ cum electo electeris. Quitum
etiã valuit andꝛee verbũ dei a Johãne audi
re:q; fuit occaſio ſalutis ſue. Ad ꝙ in ꝑs. civ.
Miſit verbũ ſuũ ꝙ ſanauit eos. Johãnes igi
tur exẽplo ſuo ꝙ doctrina ſua beatũ andꝛeã
ad xpm duxit tanq̃ ꝓcurſoꝛ ad regem. Jo
hannes enim erat ꝓcurſoꝛ xpi. Lu.i. Ꝓcedes
ante faciẽ dñi parare vias eius. Chriſtꝰ au
tem erat rex. Apoc.xix. Rex regum ꝙ dominꝰ

ñationem: cuius regni nō erit finem. Item Luc. i. Et regni eius nō erit finis. Hēa dignitas dei andree est q̄ fratrē suum petrum principē aplōz ad xp̄m duxit & vocauit eum ad xp̄m. Q̄ p̄tū tenet petrus andreā diligere per quē meruit ihesū inuenire. Q̄ p̄ti merito vir ille erat apud deū qui principē aplōz cō uertere meruit. Et xp̄m ad ihesū ḡduxit. Tertia dignitas est q̄ xp̄s fecit cū suum legatum inquantū eū fecit suū p̄dicatorē. ii. Cor. v. Pro xp̄o legatione fungimur. Fuit aūt p̄dicatio andree multū ḡtiozis p̄dicationi xp̄i. Habuit enī xp̄s in sua p̄dicatiōe sapiētiā ad Col. iii. In quo sūt oēs thesauri sapientie et sciētie abscōditi. Hic andreas i sua p̄dicatione habuit sapientiā vt p̄z in mysterio crucis: qō tam sapienē exposuit di. O bona crux diu deliderata & ḡcupiscēti aio p̄parata suscipe me discipulū eius qui pependit in te: & redde me magīo meo. Item xp̄s habuit eloquētiam. Joh. vii. Nunq̄ sic locutus est hō sicut hic loquitur. sic & andreas habuit eloquētiam. De his duob⁹ dē Lu. xxi. Ego enī dabo vobis os & sapiam. Item xp̄s habuit sanctam vitā q̄ illa q̄ p̄dicabat semp̄ p̄ius faciebat. Act. i. Cepit ihesus facere et docere. Sic & btūs andreas habuit sanctā vitā. Vñ de eo canit in diuino officio. Vir iste in pp̄lo suo mitissim⁹ appāruit sanctitate & gratia plenus. Item sicut xp̄s habuit finalē perseuerantiā: q̄ vsq̄ ad mortē a p̄dicatiōe nō destitit: immo in cruce pēdēs septē ḥas valde inf̄matiua ḡtulit. Sic & beatus andreas nec in vita nec in morte a p̄dicatiōe cessauit. Vñ de eo canit. Biduo vinctus pendebat in cruce p xp̄i noie beatus andreas & docebat populū dei. Nam legit de eo q̄ quadraginti milia hoim circūstetērūt eū q̄n pendebat in cruce: & verbū dei ab ipso audierūt nec ceperūt. Et hoc est q̄d xp̄s dixit q̄n illos quat tuor vocauit aplos: vt p̄z in ēuāgelio hodierno dicens. Venite post me: faciam vos fieri piscatores hoim. Vbi sciendum q̄ primitiui p̄dicatores erant piscatores. Quia sicut piscator vno tactu rhetis magnā multitudinē piscium capit: sic in vna p̄dicatiōe beatus p̄trus aplūs tria milia indeox̄ ḡuertit ad xp̄m: vt habet Act. ii. Et beatus andreas totā p̄uinciā achaiam & etiā mirmidones ecclesiis & xp̄i fidelib⁹ replenit. Sed moderni p̄dicatores sunt venatores: q̄ vix cū magnis laboribus et clamoribus pollunt ḡprehendere vnā aiam qualitercūq; vnā ferā. Hiere. xvi. Ecce ego mittā piscatores multos et piscabuntur eos: & post hec multos mittam eis venatores & venabuntur eos. Item sciendū q̄ diabolus illis temporib⁹ erit quasi vindemiator xp̄s autē quasi racemator collector. Micheē. vii. Heu mihi q̄ factus sum sicut ille qui in autūno colligit racemos. Quarta dignitas est q̄ xp̄s eū dixit iudiciariā p̄tem cum ceteris aplis suis. Unde Matth. xix. Sedebitis & vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Quinta dignitas eius est: q̄ similis xp̄o fuit in passione. Nam xp̄s crucifixus est: ita beatus andreas in cruce mortuus est. Sed hoc dissimilis fuit q̄ christus erectus fuit in crucem. beatus petrus deorsum: beatus andreas vero per transuersum. Item xp̄s sponte sustinuit crucem Esay. liii. Oblatus est q̄ ipse voluit & peccata nostra portauit. Et beatus Andreas videns crucem sibi paratam dixit. Securus et gaudens venio ad te: amatore in me semper tui et semper desiderani amplexari te. Item christus de cruce descendere noluit. Unde iudeis dicentibus. Matthei. xxvii. Si filius dei es descende nunc de cruce. acquiescere recusauit. Similiter dum egros andreas de cruce deponere vellet: dicebat. Scias quia ego viuus de cruce non descendam. Jam enī video regem meum christum qui me expectat. Unde et christum in cruce exorauit ne ipsum de cruce viuum deponi permitteret. Item christus per crucem ad gloriam suam peruenit. Lu. xxiiii. Oportebat christum pati & ita intrare gloriam suam. Similiter beatus Andreas crucem salutando ait. Suscipe me ab oibus et redde me magistro meo ihesu christo. Septa dignitas eius est q̄ corpus eius in sepulchro miraculorum gloria illustrauit. Unde & manna in modū farine & oleum cū odore suauissimo ḡtuit de eius sepulchro manare. Octaua dignitas eius est q̄ festum ipsius hodie per totum mundū celebratur. et ipse ab oib⁹ xp̄icolis tantis venerat tanq̄ singularis patronus: q̄ oibus potest subuenire. quod patuit multis miraculis reperire in eius legenda. Octaua dignitas eius est q̄ in qualibz missa p totum mundū nomen ipsius bis in canone nominat. Sante elevationē corporis xp̄i. Nona dignitas eius est q̄ ipse quartū articulum fidei composuit. Unde sciendū q̄ in symbolo apostolorum sunt duodecim articuli fidei. & sicut numerus duodecim apostolorum a duodecim apostolis est. Nam duodecim apli congregati descripserunt duodecim articulos fidei. Et hoc in primo consilio. de quo habetur Act. xv. Et quartū articulū sicut magistri Heneich de hassia composuit beatus Andre-

passus sub Pontio pylato. crucifixus mortuꝰ ⁊ sepultꝰ. Qui quidē articulꝰ necessarius est ad salutē nostrā. Nam sicut debemus credere incarnationē filii: ita necessariū est credere passionē ⁊ mortē eius: ꝙ ſcōm. b. Greg. Nichil natꝰ nobis gauderet si redimi nō gauderet. Item sciendū ꝙ potiꝰ est cognomen ab insula ponti nominatum: sed pylatꝰ est gētilis nomē ⁊ erat gentilis ⁊ indignus pane ꝙ ſcōm Aug. Peccatoꝛ non est dignus pane quo vescitur a quo pylato rꝰ ad mortē sententiatus est et iudicatus. Item sciendum ꝙ ſcōm Vincentiū in speculo hystoꝛiali. Pylatus accusatus est in multis. Viteliio presidi syrie: ⁊ pro his missus est in exilium: vbi multas sustinens calamitates seipsum manu ꝓpria interfecit.

¶ De eodem. Sermo.iii.

BEllictis rhetibus secuti sunt dñm. Mat.iiii. Ex his verbis ostenditur ꝙ cōuersio beati Andree et beati Petri illoꝝ duoꝝ fratrum fuit velox ꝙ cōtinuo ad vocem vnius inuitationis relictis rhetibus secuti sunt dñm. Vnde ꝓtum ad secundam partē illius sermonis ꝓcedētis ꝙ nōta. informatione est sciendū ſcōm Bonauē. ꝙ hi qui exemplo illoꝝ aplōꝝ renūciant bonis ꝑsalibus pro deo: vnum ex tribus est speranduꝫ aut ꝙ deꝰ ꝓcurabit homini vires quas in abundātia possit habere: ⁊ hoc est iocūdū de modico esse ꝙtem ꝙ alias de multis adquod inducit coꝛpoꝛi refundat menti in cōsolatione ſpūali: vt libēter careat ꝑsalibus ꝯsolationibus ꝙ ſpūalibus delitiis felicius recōpensatur. Iustus magnā gr̄iam in celo meret patienter sustinendo pro rꝰ penuriā ꝑsalem. Item ꝙ informatiōe simplicitū sciēdū ꝙ heu plures sunt qui nō relinquūt cum illis apostolis ꝓpria: sed quod pessimū est inuadunt bona aliena. Primi sunt illi qui furtum cōmittunt in paruis rebus vt qui furant gramina in ꝓtis: fructus arboꝝ ⁊ rapas et caules subtrahunt cōtra voluntatem ꝓximorum. Similit qui intrant de vineis abscindūt et etiam venatoꝛes qui cum equis ⁊ canibus ꝓximis dāna in segetibus inferūt: ⁊ tales tenent vnam summā restituere iuxta cōsilia huiꝰ cōfessoꝛ. Vnde dē in decre. Iudex damnū non est absoluendus: nisi damno ſcōm arbitrium lesi restituto. xvii. q. viii. pessimum. Et si nesciunt quib⁹ damna illata sunt tunc talis summa danda est pauperibus aut ad fabricam ecclesie illi⁹ parrochie: quia ſcōm Aug. ⁊ allegatur in decre. Nō dimittitur peccatū nisi restituatur ablatū. xiiii q. vi. Hi ꝛes. Secundi sunt qui rem inuentam retinent ⁊ restituūt. Vnde beatus Augustinus. Si quid inueniſti et non reddidiſti rapuiſti. Tertii sunt serui ⁊ ancille qui bona dominoꝝ suoꝝ furtiue subtrahunt: sicut vinum ⁊ panem: carnes ⁊ ova: et occulte comedunt vel aliis suis lecatoꝛib⁹ tribuūt: vel aliis hominib⁹. Quarti sunt mechanici qui fraudulēter ꝓximis laboꝛāt: vel etiam qui nimiū ꝓ laboꝛe recipiunt. Quinti sunt mercatoꝛes qui cum mendaciis ꝓximos decipiunt. Et tales secundū Raymū. Totiens peccant mortaliter ⁊ tenent ad restitutionē. Sexti sunt hospites vl' caupones qui nimiū computant suis hospitibus. Septimi siruſurarii qui ꝓpter dilationem coꝛpoꝛis carius vendunt ꝙ illis qui incontinenti ſoluūt. Similiter qui ꝓ ꝓpta pecunia iam emunt ⁊ immediate super dilationē illi eidem a quo emerunt vel alteri econuerso vendunt in ratioꝛi loco ꝙ valet vel valere potest. Et etiam illi qui concedūt pecunias sub pignum aliquod: vel super villam vel sug castrum: vel super aliquā ciuitatem et fructus eius non computant in soꝛtem omnes tales sunt vsurarii: vt patet extra de vsuris cōsulnit. Octaui sunt latrones qui causa lucri et ex auaricia iudunt tales pereant mortaliter: ⁊ si lucrantur tunc infernū lucrātur: ⁊ si perdunt: tunc vitam eternam ꝙdunt. Noni sunt qui furta vel rapta emunt: vel de rapinis comedūt et bibunt: vel etiam qui a iudeis dona vel munuscula recipiūt: ⁊ tales omnes tenent ad restitutionē si volunt consequi peccatoꝝ suoꝝ remissionē. ¶ Quantū ad tertiam partem illius sermonis ꝓcedētis est sciendum ꝙ omnes homines solēniter et deuote debent festum beati Andree celebrare ⁊ ipsum tanq̄ singularem patronum inuocare quia habet a christo magnū potestatē subueniendi in qualicunq; necessitate ipsum inuocātibus. Vnde de eo legitur adhuc iuuenis ꝙ quidā nauigauerūt cum eo: ⁊ ecce quotum est mare ⁊ flauit ventus valde: ⁊ submergebat nauis. Quare beatꝰ Andreas ad dominū: precipiens ventis ⁊ mari in nomine iesu xpi ⁊ ꝓtim tranquillitas magna facta est in mari: sic homines a periculo liberati sunt. Item qui vadunt quandoq; per terram: tandem Andream inuocare debent ne incidāt in latrones. Vnde legitur de eo ꝙ cum aliquādo terram cum quibusdam perambulasset: apposuit ei

multitudo hominū q longe lanceas q enagi-
natos gladios gestantium in manibus qua-
si in eos vellent irruere. quod cum vidisset sā
ctus Andreas faciens signū crucis cōtra eos
ait. Oro dñe ihesu xpe vt decidat robur illoꝝ
ne noceāt sperantibus in te. hoc aūt eo dicēte
angelus dñi apparuit cū magno splēdore q
terreōs eos tetigit gladios eoꝝ: q cōtremerunt
qui in terrā: tranſierūtq; btūs Andreas cum
suis q nihil est ab eis passus: oēsq; gentis gla
diis q lāceis cū adorabant. Angelus aūt dñi
discessit ab eis cū magno lumine. Itē paren-
tes habentes pueros infirmos debēt sanctū
Andreā inuocare. Vñ legit de eo q ḋdā puer
ab impulsu demonis tacebat mutus: q cū ma-
nus deniq; inuocato apto roganerunt eum
q puero. Et ille apprehensa manu ei⁹ ait Ali
surge puer in nōe ihesu xpi quē p̄dico. q sta
tim puer surrexit sanus. Pater vero pueri
credidit: q cū tota domo sua baptizatus est.
Itē ḋdā viginti duobus annis fuit infirmus
q debilis: q accersito sancto Andrea. Andreas
apprehensa manu ei⁹ leuauit eū: q statim sur
rexit q ambulauit magnificans deū: q btūs
Andreas dixit sanato. Vade q domos ego
tantū q in nomine dñi nostri ihesu xpi in quo
sanatus es iube eos exurgere. Ipse ille abiit q
domos infirmoꝝ inuocatoq; nōe ihesu xpi re
stituebat eos sanitati. Crediditq; oīs pplus
offerētes ei munera rogabāt cū vt audirent
ab eo verbū dei. Beatus vero Andreas p̄di-
cās eis verbū dei multos conuertit ad xpm
q nihil de mulieribus ab eis recipit. Itē san-
ctus Andreas hīs petōribus impetrare ventū
Vñ legit de eo q ḋdaz petōr nicholaus nōie
btūs andreā adiit dicēs ei. Dñe erce. lxx. anni
vite mee sunt in ḋbus semp luxurie adhesi:
hīs ora p me ad dñm deū. Audiens hoc beat⁹
Andreas flere cepit a tertia vsq; ad horā no-
nam oranit q ieiunauit ḋnq; diebus. Et tan
dem venit ad Andreā vox dicēs oīonem tuā
p nicolao petōre esse exauditā ḋ in via p̄fitio
nis erat. Itē. b. Andreas hīs gratiā tribue
niendi holibus etiā post mortē. vñ legit de eo
Cuz ḋdam viri munero. pl. ad pplm naviga
rent vt ab eo fidei nōmā reciperēt. ceperūt hya
bolus mare cōmouit. q omēs pariter submer-
gunt. Cum aūt eoꝝ corpora adiuī⁹ delata
fuissent ante aplm deportant: ḋ invocato xpi
nōie. tandē ab illo ēdē tinno suscitant qui oia
ḋ eis acciderant narrauerūt. Itē legitur in
hya. Lelarii p cū mulier ḋdam fetū Andreā
traxisse i aplm ei nō placuisset. lecario traxit
q iterū idē ocurrit. Postea traxit sibi alium
aplm sibi placere. Cui cū multū obsequi se
hibuisset per octo dies vite finē q ad extrema
vite veniens cū esset moritura nō illū aplm
placere: ḋ. b. Andreā allidere vidit qui in
quit ad eū. En inquit ego cū ille desperē⁹ an
dreas. Ex quo colligit p nō nōnunq; sancti
vltro se ingerūt humane deuotioni eoꝝ ḋ hu
moꝝ suffragia negligūt acceptare. Itē legit
in cronica Helmādi p. ānō dñi. M. CC. lvii. Ge
rardus dux burgundie: et ḋttuoꝝ comites cru
ce signati gtra infideles vna cū ducētis mili
tibus anthoniā ceperūt. Cū ḋdam rusticus
a sctō Andrea admonitus q per visionē eo
dem inuenit ibi lanceā qua tranſixū fuit la
tus xpi saluatoris cū qua lācea ignē magnū
xiii. pedū ḋ dā ptholomeus nōie nudus cozr
gtranſiuit illesus. Exercitus igit alatus hoc
miraculo lete pcessit relatā. Item pulchra
exēplū de ḋdā epo ḋ dilexit. b. Andreā et in
trib⁹ ḋfitionib⁹ sibi ppositis a diabolo: hīr
in legenda aurea. Itē aliud miraculū de sco
Andrea quere in ptomptuario.

De sancto Nicholao. Ser. liii.

Quis est inuētus similis illi qui conseruaret legem excelsi. Eccl. xliiii. Hec verba sūt a ihesu filio syrach ci
tata: q ad honorem beati Nicholai. cātan
quia quilibet sanctus in aliqua virtute emi
nebat in qua nullus sibi fuit sibi. Et in hoc
apparet mirabilis sapia dei ḋ in tāta multi
tudine ac varietate sctōz tātam posuit diffe
rentiā meritoz in quib⁹ illi sctō nullus sibi
fuit ergo bñ dicit. Nō est inuētus sibi similis. vñ
ad honorem sci Nicholai qui claruit in hoc
mundo anno dñi. ccclii. in pñti sermone tria
sunt dicenda. Primo de dignitatibus q pri-
vilegiis sancti Nicolai. Secundo aliqua pa
ra informatione simplicium. Tertio q vltimo ali
qua miracula. ¶ Quantuz igitur ad primū
sciendum q. b. Nicolaus habuit octo primi
gia in ḋbus nō est inuentus filius illi. Primū
q in puericia sua cepit seruire deoq; cum ad
huc ad vbera matris sue penderet. feria. iiii.
q. vi. tantum semel suggebat in ymmas. Hec
est sanctitatis indicium non habuit a natu
ra sed fuit ex singulari dei dono. ps. cxvii. A
domino quippe factum est istud: q est mirabi
le in oculis nostris. Secundum privilegium
est q nunq; mortaliter peccauit sed semper
vsq; ad mortem innocentiam suam seruauit
Et hoc significatū est ex eo q cum prima die
balnearet erectus stetit in pelui: quod valde
mirabile fuit de tam tenero puero. Tertium

pmlegiū ēt ipī⁹ miraculosa electio. Fuit ēm electꝰ in ejm pmissa oēm exēplo apostoloꝝ Bt.d.ozantes dixerūt. Tu dñe q̄ cozda nostꝝ oim ostende quē elegeris. Item diuina inspiratione.q; vox de celo lapsa ēt vt eligerent sanctum Nicholaū. vñ ad Heb.v. Nec quisq̄ sibi sumat honoꝛē.sed q̄ vocatus a deo tanq̄ Aaron. Item fuit electꝰ cū cōsensu oim & approbatiōe.q; nullus dissensit.sed oibus placuit. Unde de eo legit̄ geouilo oēs laudauerunt dñm deū. Nam in electiōe huiusmodi pmlatoꝝ deus hz gliam & honozem.ex subditoꝝ utilitatē. Itē fuit electꝰ fuitꝰ & cū quada coactiōe exēplo xp̄i:vt hō Joh.vi.q̄ fugit dū vellēt eū facere regē. Quartū pmisit. ēt i numera miraculoꝝ ogatio:vñ legit in collecta hodierna. Deus qui bti Nicholaū pontificem tuum innumeris decozasti miraculis tribue qs:vt eius meritis & intercessionibus a gehenne ignis incendijs liberemur: & ad eterna gaudia pmenire mereamur

Hozū aūt miraculoꝝ ḡdā attestant nāe potēcia quā habuit super elementa: sup corpa sua: sup alios:sup mozte:sup demones vt patebit: i cūcta huius sermōis. Quintū pmisit.q; fuit graciose moztuus ex quo fuit i gratia dei. Unde legit̄ q̄ olim virtutum excellentia replebat. vñ Apoc. xiiii. Bti moztui qui in dño moziunt. Ipe ei securus fuit in mozte pter gliam revelatam. Angeli eū in mozte sibi apparuerūt:& gliam suā sibi revelauerūt: sicut eīm deus aliquē in mozte reprobis manifestat eternaꝝ penā: ita fidelis discedētib⁹ reuerso revelat eternā gloriā:sic bō Nicholao factū ēt. Itē pter devotā recōmendationē. Ipe eīm alam suam in mozte in manus xp̄i cmendauit dicens. In manus tuas dñe ꝛc. Et ideo secura fuit. Juxta illud Sap.iii. Justoꝝ aie in manu dei sūt.et non tanget illos tozmētū mortis. Itē pter celestē armoniā. Angeli eū ei⁹ alam deduxerūt in celū & cū canticis et laudibus. Sextū pmisit.eius.q; post mozte suā fuit gratiose sepult⁹. Nāvt legit de ei⁹ tumba emanabat a capite fons olei.& a pedib⁹ eius aqua. In oleo aūt notat abūdātia misericordie que in ipso fuit. Sicut ei oleū supnatat aliis liquoribus: sic pietas eminet ceteris virtutibus. In aqua aūt notat abūdātia gratie q̄ sibi copiosa fuit in bō Nicholao. Septimū pmisit ēt.q; ipse fuit gliose assumptus. Fuit eīm in celum assumptꝰ ꝛsidenter. Nō eīm dembes timuit. q; sctōs angelos custodes habuit. Unde de eo legitur q̄ rogauit dñm vt ad se mozitē ageloꝝ mitteret.q̄b⁹ libis tradidit alam suam in manus sanctoꝝ angeloꝝ. Item honorabiliter fuit assumptus: q; non tm misit sibi vnū angelū aut duos qui eū deferrēt:sed multos qui eius honorabilē deducerēt:sicut etiā misit in occursum Lazari.Lu.xvi. vbi dr. Factum ēt vt moreret mendicus nomine lazar⁹ & portaret ab angelis in sinū abrahe ꝛc. Itē assumptus ēt letāter:q; sicut legit de eo dū portaret in celū celestis melodia audita ē. Esa.lv. In leticia egrediemini & i pace deducemini. Octauum pmisit ei⁹ fuit:q; festū ipī⁹ in tota ecclia solēniter celebrat & nullius alterius cōfessoris nisi sti Martini epi. & hoc ptīm ad pmā partē illi⁹ sermōis. ¶ Quātū ad secūdam partē huius ser. est sciendū q̄ sctūs Nicolaus cuius festū hodie celebram⁹ seruauit innocentiam suā et nunq̄ mozt̄alē peccauit:sic tenemur credere q̄ quilz hō cū diuino adiutorio oibus diebus vite sue posset viuere sine pcō mortali. Et q̄ scīnole oppositum teneret hereticus esset:& hoc pbat̄ p magistrū sen.li.ii. dist.xxxvi. Illos cū manicheo errare videm⁹ qui dicūt hoiem pfectū mozt̄alē vitare nō posse. Nā idē hereticarcha tenuit q̄ hō sine pcō mortali posset viuere:& iō ipse condēnat⁹ est a sctā ecclia sicut hereticꝰ. & qui sequūt eū in articulis suis dicūt manichei. Circa qōvitei⁹ sciendū q̄ sctī Chrys.sup Mat.quattuoꝝ sunt ḡncipalē seruāda:quib⁹ seruat̄ speranduꝫ est q̄ de⁹ nō ptittat te cadere aut incurrere aliqō pcō mortale & illa quattuoꝝ sunt memozie cōmendanda & factis exequenda p̄ totā & integrā vitā hois. Primū est diligēter audire verbum dei & conari ad retinendū: & se illi ope cōformare. Jaco.i. Estote factoꝛes verbi dei & nō auditoꝛes tantū.q; si quis ꝛc. Greg. Ille fructꝰ uberioꝛes ex ꝑdicatiōe colligit q̄ semina bone operatiōis pmittit. Augu. Si quis verbū diuinū audierit & opus bonū negligerit:auditio verbi dei erit ei augmentatio supplicii. Secundū est,vt se custodiat ne incurrat pcā q̄ cognoscit ac scit ēt mozt̄alia. Et si ex fragilitate humana in aliquō tale ceciderit vt statim resurgat penitendo. Hic etiā tacito nō ꝓtrahat admin⁹ cū de illo cēteraꝫtur. Ezech.xviii. In quacūq̄ hora pcō ingemuerit.oim iniquitatū eius non recordabor ampli⁹. Tertiū vt de rebus quib⁹ nō est bū certus non statim sibi ac suis pfessionib⁹ credat:sed cōsilio aliorū sapientū credat. Quartum vt deū quotidie devote petat vt sibi dignetur cōferre sapientiā q̄ possit discernere bonū a malo:& id faciendū sit:& id omittendum. Ipse eīm gliosus ꝛ⁹ est cū parat⁹ te ac

dixe qñ es in conspectu ei⁹ vt mariã magdalenã ⁊ sozte eius: quia ei⁹ psentiã credens sacramentoꝫ nec tibi humanitatẽ nec diuinitatẽ videns: cũ tamẽ ipa pedes eius tetigerat ⁊ cũ vidit vt hoiem. Iam fides deo valde placet quare deus credentibus tã magna pmisit: qz sine fide impossibile est deo placere. ⁊ hoc quo ad scdam partem huius sermonis. Quantũ ad tertiã partẽ eiusdẽ sciendũ q oês holes debẽt festũ sancti Nicolai solẽniter celebrare ⁊ eũ deuote tanq̃ singularẽ patronũ invocare: qz ipe pot holibus subuenire multipliciter. Pmo in periculis maris. Unde de eo legitur cũ die quadã quidam naute periclitarentur in mari: videntes se in periculo mortis clamarẽt vn: nimiter. Nicolae nicolae serui dei si vera sũt que de te audiuim⁹ nũc ea experiamur. Mox quedã mox eis apparuit dicens. Ecce adsum quid vocatis me. Et statim cessauit tempestas ipius maris. Tez sciendũ q adhuc quotidie. d. Nicola⁹ coplet miraculis multis. Mã quidã puer submers⁹ est in aqua que dẽ salis ⁊ parentes fecerunt votum deo ⁊ scõ Nicolao pmittentes imaginẽ de cera in ꝓtitate pueri illius: ⁊ statim puer reuixit. Et ego eandẽ imaginẽ cereã vidi. Item vir quidã incidit in latrones ꝙ spoliauerũt ipm rebus suis ⁊ cũ funibus ligauerũt ipm ad arborẽ. Ipe fidẽo invocauit deũ ⁊ scm Nicholaũ: ⁊ ipe visibiliter apparuit ei soluendo eũ ab arbore ⁊ liberũ abire permisit. Itẽ quidã innocenter rapt⁹ fuit ⁊ locatus in turrim: ⁊ crebrius eũ magna fera: qui deuote invocauit beũ Nicolaũ. Qui statim ei apparuit ⁊ ipam a vinculis liberauit. Et eandẽ ferã oculis meis vidi. Itẽ plura alia exempla habes in legenda. Quere ibidem.

¶ De ꝛceptione bẽt Marie Sermo. Ser. v.

Sanctificauit tabernaculum suũ altissimus scribit ꝓs. xlv. Ex quo festũ hoc. d. conceptionis virginis gloriose in ꝙ initiũ incepit nostre salutis: oriri debuit in hoc tpe aduentus ⁊ semp cõtingit occurrere. tanto magis iocundare debem⁹ ꝗto ad solẽnitatẽ ieiunii ꝑpi dignoscit magis ꝓpinquius pertinere. Mã voluit dñs noster per suã ecclesiam honorari: quare ex instinctu spũs scti ordinauit vt hoc festũ vsq in finẽ peragerẽtur: ꝓsertim in hoc tpore aduentus in ꝙ ipe scinit holes vt cõmuniter deuotiores: et ad honorandũ virginem mariam magis aptos. Et aliud festũ. d. annũciationis in quadragesima: quia his tpibus homines sũt magis deuoti: ⁊ magis digne possunt honorare virginem mariam. Et ñ in pñti sermone tria discenda. Pmo quare hodiernum festum solẽniter est celebrandũ. Deco de vtilitatibus quas consequuntur homines celebrantes hoc festum. Tertio aliqua dicenda sunt ꝓ intimatione simplicium. ¶ Quantũ ad ꝓmã partem sciendum q hodiernum festum solẽniter est celebrandum. Pmo propter gloriosam ac beatã virginem Mariam: que hodie initiũ sumpsit quando concepta est in vtero matris sue ⁊ hodie sanctificata ⁊ ꝓfecta est ꝓ oibus sancto. Secũdo ꝓpter nostros ipsos quia hodie initiũ nostre salutis incepit quando virgo beata concepta est ⁊ ꝓfecta: que per successũ tẽporis concipere ⁊ parere debebat filiũ dñi patris ihesũ chr̃m dñm nostrum. Quomodo aũt hodie beata virgo maria concepta est: de hoc scribit beatus Hieronimus q Joachim erat de ciuitate nazareth: ⁊ ex bethleem sanctã Annã duxit in vxorem. Ambo erant iusti coram deo: ⁊ in oibus mandatis dei ambulabant ⁊ substantiã suã tripharie diuidebant: vnã partẽ templo ⁊ ministris templi: aliã partẽ peregrinis ⁊ pauperibus tertiã sibi ⁊ familie sue reseruabant. Et ita per annos. xx. ꝓlem ex coniugio non habentes vouerunt domino q si ꝓlem eis crederet eam dei seruitio manciparent. Cuius rei gratia in tribus festis ꝓcipuis hierusalem frequentebant. In festo autem encenioꝝ Joachim cũ suis contribulibus hyerusalem ascendit ⁊ cum ceteris ad altare accessit oblationẽ deo offerens: quam sacerdos eo offerente cũ manu repulit ei dicens quomodo ad dei tatez ꝓsumeret accedere. cũ scꝛz legẽ moysi maledictus esset: quia ꝓlem non haberet. Qui se confusum videns ad domũ ire noluit ne confusibilem confusionem suis vicinis faceret. Uerebat autem ad pastores suos. Et cũ ibidẽ aliquantulum diu fuisset: quadam die apparuit ei angelus domini dicens. Ego sum angelus altissimi dei missus ad te: vt annunciem tibi ꝓces tuas exaudidas esse: et elemosinas tuas in cospectu dei ascendisse. vidi enim pudorem tuũ quem sustinuisti. Uxor Anna vxor tua pariet tibi filiã: ⁊ vocabitur nomen eius maria: hec vt vouisti erit ab infantia domino cõsecrata adhuc in vtero matris sue spiritusancto erit plena. ⁊ non erit inter populares sed in templo dñi semper morabitur. Et sicut ipa ex sterili matre nascetur ita ex ea mirabiliter deificus generabitur: cuius nomen erit Jesus. i. saluator qz per eũ oibus

gentibus erit salus. Et hoc erit tibi signum cum peruenerit ad aurem portam. Anna vero cum mane obuiam habebit: q de tua tardatione modo sollicita est: & tunc in aduentu tuo gaudebit. Et his iam dictis angel⁹ ab eo discessit. Anna aut cum amare fleret & quo nam vir suus tardasset cogitaret: idem angelus dñi apparuit ei & eadem que viro annunciauerat ei annunciauit. Et iuxta preceptū angeli ambo sibi obuiauerūt in aurea porta & de prole gaudia securi adorato dño ad domū redierūt & anna concepit. Sed nō per oscula sicut quidam simplices dicūt: q̄ secūm magistrū Joachimū. In ceptione virginis gloriosior⁹ virilis seminis & amplexus maritalis interuenit. Quod ut bēā virgo maria in conceptione preseruata est ab originali peccō p̄ tripliciter primo auctoritate sacre scripture. Undeverbis thematis ōz per ypbām. Sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹. Ite. ps. xxxi. Para mi lucernaz xpo meo. Ubi & beat⁹ Bernard⁹. doctor mellifluus. Procul dubio sctā fuit virgo maria antecē nata. Sed ubi patet hec: q̄ preciosum thesaurū. s. unum vnigenitū filium suū pater in ei⁹ utero nō posuisset: nisi mūdā & preseruata ab oi labe fuisset. Tertio p̄batur explis. Ubi si Hieremias ypheta in utero matris sue fuit sanctificat⁹ vt xp̄m annūciaret futurum & nascituru: multomagis et ipa. Ite Johānes bap. vt xp̄m natuz digito demōstraret & baptizaret: multoꝛtius pleni ari & sanctificari debuit bēā virgo maria: vt ēt digna ipm xp̄m recipere & ipm de suis visceribus generare. Et isti tres sancti i utero matris fuit sanctificati quare magis possibiliter maria mater eius ipm portāo. Ex quo quō sanctificatio marie p̄cessit sanctificationem aliozuz sctoz. Ubi & in tribus excellit. Primo in trīs claritate. Hiere. cū non longe sctificatus est antecē nat⁹. Ubi dē Hiere. i. Antecē exires de uentre sanctificaui te. Et Johānes baptista sexto mense sanctificatus est: q̄si. s. maria visitauit Elizabeth. tunc exultauit infans in utero eius. Hec exultatio sctā gio. fuit quodā gaudiū quod concepit ex p̄sentia xp̄i & ex grā & influentia sanctitatis.

Maria vero imediate postē alia facta est corpi sanctificata ē. Ubi scā Alber⁹ Coꝛp⁹ marie factū est in gplexione & pulchritudine optimū. Natura cū facit cōplexionē bonā & melioꝛē: q̄ q optimā sed nō videt cui melioꝛ gplexionem dederit nisi huic gliose virgini. Nec obstat de corꝛe xp̄i: q̄ illud nō natura: sed ipassibilis fozmauit. Ubi hodie gloriosissima ala a deo patre creata est: quā pur⁹ hō a deo habere potuit tu intellectu acutissima: & alias potentias nobilissima que velut regina a deo missa est in coppulenciā ymus. Ite hodie deus est ei nobilissimus angelus: q̄ virgo nobilissima fuit de choꝛo p̄mo angeloꝛ qui eū frodiret eam et seruiret ei oībus diebus vite sue. Secūdo q̄ sicut citius est sanctificata sic & copiosius. Nam scḋz Jozdanū alias in utero sanctificatis fuit collatū q nunq̄ peccauerunt mozaliter. Marie autem viten hoc collatum est q nunq̄ peccauit venaliter: & hoc fuit iudicium maxime gratie: que ipsam naturam sug oēm legem nature coꝛrupte extollieret. Unde beatus Ber. dixit. Ego puto q copioꝛ sanctificatiōis bēdictio in maria descenderit q̄ in alios in utero sāctificatos que non solū ipsos ozum sanctificaret: sed etiaz vitam ipius deinceps immunē ab oni peccato cōseruaret: qđ alteri nemini in natiuitate creditur ēt donatū. Tertio quo ad grē cōitabilitatē. Ubi liꝛ abundās gratia a Johanne baptista in patrē & matrem effluxit q ambo ex hoc receperūt gratiā ypheticandi. ad ipsa tū virgine copiositas gratie non tū in parētes eius: sed in oēs homines se diffundit vt veraciter possum⁹ dicere tam de matre q̄ de filio q de plenitudine eius nos oēs accepim⁹ gratiam. Quare etiā angelus ad eam dixit. Ave gratia plena. vbi Ber. Maria sinū aperuit vniuersis: vt de plenitudine eius oēs homines accipiāt: captiu⁹ redemptionē: eger cōsolationē: peccatoꝛ veniā: inops gratiā. angelus leticiā. filius dei carnis substantiā. et coꝛta trinitas gloziā sempiternā. ¶ Quantuz ad scḋam partem sermonis illi⁹ sciendū q digne celebzātes hoc festum quinq̄ utilitates cōsequuntur. Prima utilitas est vera contritio omniū peccatoꝛ quod designatur in ethimologia huius nominis marie: quod in lingua latina dicitur mare amarū qđ designat contritionē. Ergo tu peccatoꝛ si cupis veraz contritionē peccatoꝛ per quam remissionem peccatoꝛ consequeris: tunc debes celebzare hoc festum: tunc cōsequenter ipsa illo sacro tempoꝛe aduēt⁹ xp̄i remissionē omniū peccatoꝛū tibi impetrabit si habueꝛis illa tria scḋz veraꝫ contritionē p̄positum nunq̄ velle peccare & ozc cōfiteri: & de oībus peccatis satisfacere. de quibus postea dicā. Secūa utilitas qui illud festum deuote celebzāt a beata virgine in oībus necessitatibus eis subueniet ergo tribulati et oppressi in tribulationib⁹ debent hoc festū de uote celebzare. & ipsa bea-

ta virgo vult eis misericorditer subvenire.
Tertia vtilitas est: qz prelati qui istud festum
devote celebrãt ab hominib⁹ z gradib⁹ nũq
cum gravitate deponent: ergo principalr prelati
spũales et seculares debẽt hoc festũ celebra-
re solenniter. Vñ Ansel. Quisqs plul aut ab
bas aut prelatus es vocole diligenter hanc fe
stivitatẽ z a cunctis jube eã coli: qz si eã toto
corde amaveris nunq de tuo gradu eã consu
lione deponeris: quod etiã rõne gravaveri põt
z hoc sic. Virgo gliosa in ipsa conceptione ho
norata est pre omnibus sanctis in vtero sctis eatꝫ
et in hac die primuz honorẽ accepit a deo. er-
go rgruuz est q qui hunc diẽ devote solenni
zant q in suo honore glorient. Quarta vtilit
tas: qz fetus impregnatax mulierũ in vtero
custodit. Et ergo mulieres pregnantes hanc
festivitatem pre ceteris festivitatibus marie
debent custodire: z conceptionem marie sole
niter et devote celebrare: z se cum vera gravi-
tõe z gressione ad recipiendũ sacrũ eucharis-
stie pparare: z bonã gravidentiã hẽ ad brãz vir
ginẽ que hodie accepta est z letificata z preser
vata est in vtero matris sue q ipis impetra-
bit gsperitatẽ in vtu gris. Nõ pz ex hoc qz vi
go in vtero mẽis sue nõ solũ i corpe illesa cu-
stodita est: sed gra dei pre omnibus sctis dei re-
pleta est. Quinta vtilitas est q talis in exitu
aie sue a brãs gine nũq deseret: et iõ merito
oẽs homines divites z pauperes: iuvenes z senes:
q sciunt se morituros dñt hoc festũ solẽniter
z devote celebrare: vt ipsa brã virgo maria ve
lit astare in extrema eox necessitate. Nõ etiã
sic gvaderi põt. Cõgrua est retrõpensatio vt q
hz in reverẽtia brãs virginẽ recolẽdo ei⁹ ini-
tium quo incepit esse p gunctionẽ corporis a
aie: honorẽt z erõnerso ab ea in exitu aie sue
.s. qñ aia separanda ẽ a corpe suo: qz sicz Aris
sto. Mors est separatio aie a corpe. Ex his o
bus iam dictis pz q quilz catholic⁹ qui illas dn
qz dignitates vult obtinere a beata virgine so-
lennitẽ festũ ipli⁹ receptionis dz celebrare. Et
quicũq recusat hoc festũ qđ est initiũ btẽ ma
rie virginis z exordiũ salutis nostre solennitẽ
celebrare: talis non est ver⁹ amator virginis
marie. Vñ Ansel. Non est ver⁹ amator virgi
nis gliose qui respuit colere diẽ receptionis ei⁹
devote. Sciendũ tñ sicõm Jordanũ celebrã-
ẽ hoc festũ devotissimũ ex intentionẽ ordina-
te dirigere: vt nõ referat intentio ad recepto
nẽ carnis: qz illa massa non est susceptibilis
gre: sed sola aia. Vñ interio retrenda est ad
istã receptionẽ qñ aia infusa est z vnita corpu
sculo: z in eodem instanti sanctificata est. Et
hec sanctificatio nõ est facta istã die qua fac-
fuit receptio feminis: sed postea quadragesi-
maleyta die: qz circa tale tps sicõm phos ypo-
ticos massa carnis in vtero animat. Qz qua
rit quare tũc hodie celebrat: z nõ illa die qñ
aia vnita est corpori. Vñ sicõm Jordanus.
Hoc festũ hodie celebrat nõ qz btã virgo ma
ria hodie gram dei susceperit: sed qz hodie in-
cepit hẽ tale ex qđ est via ad esse receptibile
gratie. Alia rõ est quare potius hodie celebra
tur hoc festũ receptionis: qz ita revelatũ fuit z
btãm virginem mariã sexto ydus decembris
sicut pz in trib⁹ exẽplis in legẽda hui⁹ festi-
tatis. ¶ Quãtũ ad tertiã partez huius sermo
nis quo ad nostrã eruditionẽ sciendum q de
bemus sollicite prepare dñm nrm iesum xpm ut
cut beata virgo hodie recepta est corporalr in
vtero matris sue. Et ista receptio spiritualis
fit per bonam voluntatem emendando vi
nostram. Unde Chrysostomus super Mat
theum. Voluntates bone sic suaves sunt apũ
deum quẽadmodum boni odores sic mali fe-
tores. Sed heu aliqui sunt sicut steriles mu
lieres sicut sunt illi qui sunt obstinati in pec-
catis. et qui stant in malo proposito malefa-
ciendi: nec habent voluntatẽ se emendandi.
Et tales in periculoso statu stant: qz si quis
haberet vltra decem vel viginti annos volũ-
tatem peruersam aliquod peccatũ committe
ret: z si intra illud tempus sic moreretur qui
malam vitam suam eternaliter damnaretur.
Quapropter dicit in decre. In maleficiis vo
luntas pro ope reputat. de peni. di. i. Omnis.
Vñ etiã Hiero. Perfecta voluntas faciendi
pro opere reputatur facti. Ergo tales pecta-
tores debent isto sacro tempore aduent⁹ xpi
se convertere ad dñm deum nostrum et con-
fidere si habuerint illa tria in se q ipse deus
velit eis oia eorum peccata indulgere isto sa
cro tẽpore. Sed quereres que sunt illa tria.
Respondetur q primum est vera contritio
de preteritis peccatis. quam quilibet peccator
cum divino adiutorio debet z põt habere: et
nihil potest eum impedire nisi sua propria ma
licia z peruersa voluntas. Unde de hac vera
contritiõe dicit beatus Greg. Qui se dolet ea
corde commisisse culpam: cito petõr suox ob
tinebit venã. Sicõm q homo ponat apũ
nunq velle peccare mortalr: sicq nunq velit
peierare: nec mentiri: nec adulterari: nec fo
nicari: nec blasphemare: nec furari: nec vsu
rare: nec oppremere quẽq: nec superbire: nec
fraudi: nec choriçare: nec vituperare: nec est
gulosum. nec inebriari: nec luxuriari. nec res

sanctus accesserunt ieiunia emplꝰ intrinꝫ
gent necessitas dñs interrumpet inimicꝰ cō
magnitū extenuet ociabitur malū q ma
le reddituri sūt gō ē iniuriā facere. ꝫ sic ō alijs.
Tertiū q ds ꝑbat ꝓficere ꝫ sanctificare te il
lo ꝑtō ꝫ te oīb⁹ ꝑtis ꝗ vita vñꝰ ꝓmissio ihu
xpo ergo scḝm ꝓmissū sui ꝓfectū ꝫ tunc deus
q tua mia ioulgebit tibi oia ꝑtā tua. Unde
Ezech.xviii. In q̄cūq; hora petōz ingemue
rit petōz olim iniquitatū ei⁹ nō recordabor⁹ am
plius. Nā ꝓfitendū est cuilz petōz ihu sacro
ipo q se cōuertat ad dñz nr̄m ihesū xp̄m ad te
pū natalis xp̄i deuote suscipiēdū sicut in .xl.
stū pasche: q nō est minus festū natiuitatis
xp̄i q̄ festū pasche. Et cum hoc q̄libz ignoret
diē anno futuro festū xp̄i futurum. Et ꝗcū
q petōz ista tria tā enumerata in se hz nō est
ꝑfect⁹ petōz: sed cū penitēs. ꝫ querēs hōa opa
ferrit orando: ieiunando: elemosynas dan
do mane surgēdo mille audiēdo: sermōes
totum erit sibi meritoriū ad futurā gloriam
cū sic stat in bono ꝓpōsito. Nā bēs Bern.
Cū per bonā voluntatē incipim⁹ esse dei de fini
mus esse diaboli. Ultio sciendū q oēs xp̄iāni
les debēt hodie et quotidie deuote bēatā vir
ginem inuocare: q ipsa habet potestatē sin
gularem subueniendi in omnibus necessita
tibus eam inuocantibus: in vita in morte: et
post mortem. Unde beatus Bern. Data est
tibi omnis potestas o maria in celo ⁊ in ter
ra vt oia quecūq; volueris valeas impetrare:
q tua vox est dulcis in auribꝰ saluatoris. Et
ꝓmo quicunq; in angustia tuis constituti
ad mariā debent recurrere. Exemplū de im
petratrice. hoc quere infra in ꝓpōptuario de
miraculis virginis marie. i. Secundo mulie
res ꝓgnātes q ipa dignantur eis in adiu
torio venire. Exemplū de muliere ꝓgnan
te quā liberauit de periculo mortis. hoc quere
ibidē. ii. Tertio viros in angustijs suis salu
bꝫiter subuenit. Exēplō de illo q̄ fuit incarce
ratus. hoc quere ibidē. xli. Item succurrit in
extremis. Exemplū de illo qui ieiunauit quat
uor vigilias beate marie virginis ⁊ non po
tuit mori sine confessione. hoc quere ibidem.
Rogemus igit̄ eū vt nobis sic subueniat in
hac vita: ⁊ post hanc vitam valeamus cū ea
gaudere feliciter in celesti patria. Amen.

De sancto Thoma. Sermo. vi.

QUia vidisti me thoma
credidisti. Jo. xx. vñ sup̄ba simil
ia ⁊ sup hoc. ſc. tria sūt dicenda. Primo de ꝓfessione dei
Thome apti. Secūdo de fide catholica. Tertio
aliqua miracula. ¶ Quātū ad primū patem
ꝑfect⁹ fuit. sciendū q beatus Tho. apte accepit a
xpo plura ꝓuilegia in quib⁹ nos attendere de
bem⁹ dignitatem ei⁹. Primū ꝓuilegium est q
xp̄s eū elegit ꝓ oībus hoīb⁹ mūdi in nomi
nē apl̄oz: q̄ apli sunt maiores et digniores
simul in celo ⁊ in terra. Nā xp̄s eis gratiā ma
gnam dignitatē ⁊ pōtem. vt hē Jo. xx. q̄ di
xit eis. Accipite spūm scm̄ quoz remiseritis
ꝑta remittunt eoz⁹ quoz retinueritis reten
ta sunt. Item Mat. xvi. dixit eis. Quecunq;
ligaueritis sup terrā: erunt ligata ⁊ in celo.
Secūm ꝓuilegiū est q ipse cōposuit symbolum
articulū fidei in qua fide nos saluamur. scilz
Tertia die resurrexit a mortuis. Et cōuenit
ter scripsit beat⁹ Tho. istoz articulū quia in
eo ꝓt⁹ dubitauerat: de eo plene certificat⁹
fuit sicut legit in euāg. hodierno vbi xp̄s di
xit thome. Inter digitū tuū hic ⁊ vide ma
nus meas: ⁊ affer manū tuā ⁊ mitte in latus
meum ⁊ noli esse incredulus: sed fidelis. vn
de sanct⁹ Tho. de aquino in. iii. parte. q. liiii.
arti. iiii. dicit q sanct⁹ Tho. apl̄us non solū vi
dit vulnera xp̄i: sed etiā tetigit. Tertius ꝓt⁹
uilegiū est q totā yndiā cōuertit: ⁊ cōuersos
in fine nutriuit verbo ⁊ exēplo. Verbo q̄dez
q verbū dei ibidē sollicite seminauit: ⁊ scḝz
qualitatē auditoz doctrinā suaz formauit.
Exemplo vero. q ipse fuit sibi parcus ꝓpter
bonū exemplū: pauperib⁹ pius: deo fidelis ⁊
deuot⁹. In signū huius in nuptijs regis nō
manducauit neq; bibit: sed oculos ad celos
erectos habuit ⁊ i celū respexit. Mat. vi. Ubi
est thesaur⁹ tu⁹? ibi est ⁊ cor tuū. Quartū ꝓt
uilegiū q̄ xp̄s filius fuit in ꝓna. vñ Jud⁹
dicit Tho. xp̄i discipulus ac ritus saluatoris.
Quintū ꝓuilegiū est q xp̄s astitit sibi in tē
pore passionis sue cōmutās sibi passiōes suas
in gloriā ⁊ dulcedinē. vñ ipse sanctus Tho.
fuit in maxillā genuflus ⁊ incarceratꝰ ⁊ super
laminas candētes pedibus nudis coactꝰ est
ambulare ⁊ in fornacem ardentem iactatus:
⁊ tādē lancea trāsuerberatꝰ. Sed rex christ⁹
omnipotēs ꝓp quo patiebatur hec oia sibi in
gloriam commutauit. Incarceratꝰ enī accepit mi
rabilem liberationē: q frater regis reuelatꝰ
tatus a mortuis cū ceteris ad carcerē cucur
rit ⁊ soluens eum: ⁊ ad pedes apostoli se pro
iecit. Super laminas adductus accepit fontis
emanationē: q mox fons erupit ⁊ aduri nō
permisit. Isa. xliii. Jn igne cum ambulaueris
non combureris. In fornace ollaꝝ accepit
refrigerii ⁊ gelationem: q fornax nutu dei
refrigerari cepit. Lancea transuerberatꝰ ac

erpit: filiꝫ coronationem. Apoc. ii. Esto fi-
delis vsq; ad mortem & dabo tibi coronā vite
eternē. Septimū pīuilegiū fuit q tres
magos. s. tres reges. qui ad xp̄m adorādum
venerant baptizauit. Dicit enī Chrys. q thō-
mas ad eos in orientem venit & ipsos bapti-
zauit & facti sunt ei adiutores in predicando
Octauū pīuilegiū q in ciuitate edissa in
qua corpus beati thome quiescebat: nullū in
fidelem aut hereticū vel gentilem viuere per
misit aut ibiō ēt pmanere. Ex quo datur in
telligi q magnus fuit amator fidei & defen-
sor qui iuxta se nullū infidelem hereticū vel
gentilē viuere permisit. Octauū pīuilegium
eius fuit q in pncipio sepulture ei⁹ olim cōi-
cauit de manu ypocrite dignos: sed indigni nō
poterāt recipere sacramentū. vñ in cronica
dñi Helmādi legitur q anno dñi. M.cc. ve
nit Joā. patriarcha yndor ad romā narrās
pape calixto: cardinalibus: & omnibus pela
tis pārtib⁹ in cōsistorio publice qualiter sctus
Thomas apl̄s omni anno cōmunicaret pplm
suū manu ypocrita pozrecta dignis: & retracta
ab indignis. Unde in longa eius legenda ha
betur exemplum de quodam famulo qui fu-
ratus fuit ficus q duobus denariis & non po
terat sumere sacramentū de manu apostoli
donec confiteretur plenarie et satisfaceret.

Nonum pīuilegiū & vltmū q hodie festum
eius solēniter celebratur: & per totum mundū
in omnibus missis notatur. ¶ Quātum ad
secundā partē huius sermonis pro informa-
tione nostra est sciendum q fides catholica ē
frequenter predicanda fidelibus & ab eis cu-
stodienda diligenter: qz sine fide vera nemo
saluabitur. vnde Paulus ad Heb. xi. Impos
sibile est sine fide placere deo. vnde beatus.
Aug. Nemo liberatur a damnatione q tacta
est p adā nisi per fidē dñi nostri ihesu xp̄i. vñ
etiā Ber. Multi ante salutatoris aduentum
deū oipotentem timentes & diligentes sue sa
lutis gratissimum promissorem credentes: in
promissione fidelem sperantes certissimū re-
demptorem in hac fide & expectatione salua-
tisūt. Ex quo pz hoc q credimus iam factuz
fuit patres in veteri testamento credebāt fu-
turum. Queritur circa fidem vtrū sufficiat fi
dem in corde habere. Re. Rōdetur q non: qz
quilibet xp̄ianus pro loco & tpe tenetur fidē ca
tholicā publice ꝓfiteri. Et in signū huius pro-
fessionis hō recipit sacramentū gliemationis
in fronte. vñ in decre. dē. Confirmatio iō in
fronte ponitur vt a recipiente fides sine tru-
delitate publice predicetur. de cō. di. iiii. Na

uissime. Et hoc est cōtra illos timorosos qui
dicunt se humiliter eos inuaderent q fidem ip
negare vellent & tamen firmiter in corde ne
tinerent: & tales q sic stant i tali ppolito: peri
mortaliter. Nā si sancti hoc fecissent: nun
martyrizati fuissent: q ipsi publice fidē xp̄i
fessi sunt. Dic quilz xp̄ianus potius dz mo
q fidē orē negare & corde. vñ dē in decre. q
tantia fidei dz esse tanta vt pius auferat
vita q fides. xxiii. q. viii. Conueniorz. vñ
dē Mat. x. Nolite timere eos q occidunt cor
pus: animā eñ occidere nō pñt. Ubi quilz vi
liter dz pro fide exponere res & corpus: qz qui
cūq; p fide catholica mortē indubie martyr
xp̄i efficitur: quia alt̄ oportz eundem homine
cito mori: & nescit vbi prima nocte manebit
ad celum aut purgatorium aut ad infernum
perueniat: q tibi est certitudo: quia quicun
pro fide patitur statim ab angelis in celum
leuatur. vnde in decre. dē. Qui pro xp̄i no
martyrizantur: procul dubio vitam eternam
consequūtur. xxiii. q. viii. Omni timore. Qu
ritur qñ quis audit aliquem loqui contra fi
dem vtrum talis teneatur defendere fidem
Respondetur q sic: quia in decre. dē. Defen
sare tenetur quilibet fidem. xxiii. q. viii. Ho
quibus. Etiam queritur qñ interrogaretur
quis vtrum quis xp̄ianus sit: & sic in illa fide
mori velit. Respōdetur q tenetur se profi-
ri xp̄ianum esse: & sic velle mori & salvari in
ista fide: quia si ex timore taceret christum ab
negaret. Unde in canon. xi. q. iii. Nō solū ille
negat xp̄m qui dicit eñ non esse xp̄m sed ille
qui cum sit xp̄ianus se dicit nō esse xp̄ianum
Etiam queritur quando quis interrogan-
tur vtrum Aug. & Hieronymus & Procop⁹
fuerunt aut heretici. Respondetur q li
libet catholicus tenetur loqui veritatem: &
fateri q ambo cum procopio fuerunt hereti-
arche. Et in sacro concilio. Constantien.
Anno dñmi. M.ccc. xiii. combusti. Et si hoc
non faceret: tunc iram dei contra se pronoca
ret. vnde in canon. vbi de fide & salute agi-
tur qui veritatem occultat iram dei contra
se pnocat. xi. q. iii. Quisquis. ¶ Quantō ad
tertiam partem istius sermonis sciendum
q quilibet xp̄ianus debet sanctum Thomā
apostolum tanq̄ specialem patronū invoca-
re. Primo qui patiuntur dolorem oculorum
Unde de eo legitur q quedā mulier Wych
donia nomine denota fuit per sex annos ma
& invocato apl̄o Tho. lumen oculorum sue
rum recuperauit: etiam leprosi. Unde legitur q
quedā leprosus vulnerosus plenus inmun-

ste dñs Tho. apūs ⁊ mūdatus est:etiā tactis mittere qualiterq; oppilli sancti Tho. dñi inuocare. Ult legit q̄ quidā magn⁹ clericus de regno in magnā languorē corporis tandē an gelica miracula sancti Tho. apti recordat⁹ est q̄ olim ei fuerit multū familiaris:quare fecit se referri ad ecclesiā ipi⁹:⁊ post longā vigiliā somno oppressus vidit gestionē pontificū functoꝝ:⁊ sanctū Tho.subsequentē cum magna glia et tāgens frontē⁹ est? vbi dolebat dicit. Mane in domū tuā:q; sanat⁹ eris:cuigilās sāt inuenit se in toto corpe suo sanatū:qua re gras agēs deo ⁊ b. apto ad pprias remeauit. Etiā q̄ in fide tentant inuocare debēt sc̄m Tho.apīm:q; singulare hz prātem subueniendi tentati in fide:⁊ taliqui q̄q sic de sint in fide:rē hoc nō dz nimis turbari:q; tentari in fide nō est peccm.nec inducit hereticū si eligant⁊ sic dissimiles sint fide dubitet ⁊ du bitāo labat. Ult hērit hic grā que requirunt ad hereticū. Ult sic scōm dictū Tho.sup.tit.xi. q. duo.Error q̄ est mittū heresis. Scom q̄q macriter defendat.xxiii.q.iii. qui in ecclesia. Ex quo pz q̄ illi q̄ errāt in fide ⁊ parati sunt postponere errorē q̄cūq; fuerint informati de cpolito tales non sūt hereticī q̄us errāt in fide.vñ in decre.dc. Nō sunt inter hereticos cōputandi q̄ errorē suum parati sūt postponere.xxiii.q.iii.dicit. Ultimo queritur quali pena hereticī sūt puniendi. Ildet q̄ quadruplici pena. Primo enī excōicādi sunt:sili credentes:receptores:defensores: ⁊ fautores hereticoꝝ q̄ adducūt eis arma ⁊ alimēta:lignum:piper:ferrū:⁊ similia cōs tales de facto sunt excōicati papali excōicatione. Scdo puniendi sunt depositiōe indistincte:sine clerico:laico: plebano:epo:rege: imperatore: etiam papa. Unde in decretis dicitur. Pro nullo alio peccato sed tñ p hereli potest papa ḡdānari dist.xi.si papa. Tertio rerum ablatione:quia bona hereticoꝝ ipso iure sūt confiscata. Sed queritur si hereticus filios catholicos habeat:nunquid tales habebunt bona parentum. Videtur q̄ non. vt habetur in decre. In crimine heresis non pareāt filiis certa bona paterna.⁊ totalit̄ p̄mant nisi eis aliquid ex mera relinquat.extra de here. c. excōicamus. Quarto punient gl̄ecutiōe militari. Laīte seculari:q; in reb⁹ ⁊ in corpore puniri debēt. Ult in decre. dc Hereticī sunt cogēdi vel domādi per corporalem punitionem: xxiii.q.iiii.dispicet. Ultimo not anda sūt alia exēpla de hereticis. Et primo de illo fide i hereliarcha qui virtute dei mutus est factus hoc quare in pōptuario exēploꝝ. vii. F. Jeroninus hereticus alius? ⁊ ab obsessio stulto cōbustus est.hoc quere ibidem.ii. F.

¶ De sancto Stephano. Sermo.vii.

Domine ne statuas illis hoc pctm:q; nesciūt quid faciunt. Ista scribit Act. vii.originaliter ⁊ in epta de currente festiuitat̄ assumptione ⁊ lectionaliter. Unde in festo hodierno ista sunt dicenda in isto sermone. Primo p̄uilegia sancti Stephani gthomartyr. Secundo quō benigne indulgere inimicis nris. Tertio quedā miracula de sctō Steph. ¶ Quātū ad primū sciendū q̄ sanct⁹ Stephan⁹ plura hz p̄uilegia ⁊ p̄cipue octo q̄ notare debem⁹. Primū p̄uilegium:q; est gthomartyr.i.primus martyr q̄ post ascensionē xp̄i pro fide occis. est. Nā post ascensionē xp̄i sanct⁹ Stephan⁹ lapidatus est in eodē anno ⁊ ex Saulo glorioze factus est Paulus doctor ⁊ lumen totius ecclie post.xx.hebdomadas. Scom p̄uilegiū est q̄ beat⁹ Ste. vidit celos apt⁹ ⁊ Jesum stantē a dextris virtut̄ dei. Agnus nāq; est celū vt rex glie ⁊ tota celestis curia videre debuit militē legitime certāte. Et vidit Ste. Jesum tāq; adiutore suū in passione sua. Tertiū p̄uilegium:q; inimicis suis ostendit exēplo xp̄i vbi dicit Beda. Beat⁹ Stephan⁹ nō solū p se orauit:sed ⁊ inimicis sicut genib⁹ interpellauit dicēs. Dñe ne statuas illis hoc pctm. Quartū p̄uilegium:q; filio angelo apparuit in claritate facie: per quā claritatē glorioziores suos deterruit. Et hoc accidit p̄pter suā virginalē vitam quā habuit. Unde beatus Hiero. In carne p̄ter carnem viuere nō est humanū:sed angelicū. Quintū p̄uilegium est: q; filius est aplis effectus. Quatuoz enī dās noster Jesus xp̄s dedit aplis suis.i. sapientiā eloquentiā.constātiam:et miraculoz efficaciā. Ista quattuoz beato Stephano xp̄s etiā concessit. Primo sapientiā cui non poterant insistere nec cōtradicere oēs aduersarii sui. Secundo eloquentiam. Tertio constantiam: quia certauit vsq; ad mortem. Quarto miraculoz efficaciam: vt postea patebit. Sextum p̄uilegium:quia passio eius fuit multum glorioza passioni xp̄i. Nā sicut falsi testes contra xp̄m insurrexerūt: sic cōtroniter contra beatum Stephanū. Etiam sicut xp̄s extra ciuitatē passus ⁊ crucifixus est: sic ⁊ beatus Stepha.extra ciuitatē hierl̄z a iudeis lapidatus est. Etiam sicut xp̄s dixit in cruce. Pater in manus tuas cōmendo spīm meum

sic beatus Stephan⁹ dixit in vltima hora sue
bulatiõis sue. Dñe ihesu xpe suscipe spũ meũ
Septimũ primi. qz hz trinas coronas. Nam
hz coronã martyz: coronã virginũ: & coronã
xpellor sine predicatoz. Octauũ primi. qz cor
pus sancti laurẽtii honorauit. corp⁹ sci Ste.
vnde eũ sepulchrũ sci laurentii aperuisse ne
vt ibi corp⁹ sancti Ste. collocarẽt: tñ laurẽ
tius in lat⁹ reuertit & medĩ partẽ sepulchri
vacuũ reliquit: & sic corp⁹ sci Ste. ibi col
locatũ est & clauso sepulchro audite sunt vo
ces ãgelor dicẽtes & plalicẽtes. O felix Roma
que corp⁹ laurẽtii hyspani & stephani thero
solimitani gloriosa pignora vno claudis mã
soleo. Tñ inuenit triplex translatio facta de
corpore sci stephani. Prima fuit de agro iux
ta therim vbi primo sepultus fuit & trãslat⁹
ad mõtẽ lyon. Secũda de mõte lyõ ad Cõstã
tinopolim in grecia. Et illa translatio facta
est tpe Justiniani iperatoꝛ qui cepit regna
re anno dñi quingentesimo vicesimoquarto.
Et tñc tpis ossa sancti stephani quedã nobis
dñs ignorãt transtulit de hierlim in Cõstã
tinopolim putãs se ducere ossa sui martiꝛ: q
dæmones in aere vlulabãt & clamabãt & san
ctum stepha. pdicẽtes. Translatũ est aũt cor
pus sci stephani romã tpe Pelagii pape qui
primi. papa erat: & sedit quattuoꝛ annis & men
sibus sex. Nonũ primi. addit: qz festum ipius
hodie vniuerso mũdo solenniter celebratur:
& in qualibet missa quotidie noiat. O q̃ ma
gna ista primilegia. ¶ Quãtũ ad sedam pte
istius sermonis pro nostra informatione est
sciendũ q̃ exẽplo beati stephani debem⁹ no
stris inimicis indulgere. Vbi diceres quõ ds
tenet de necessitate salutis se ad inimicos ha
bere. Videt q̃ primo tenet quis ex puro cor
de eis indulgere: sic q̃ nõvelit sevldicare nec
verbo nec facto: & q̃ non odiat inimicos: nec
oꝛ eis malũ ex ira & ex rancoꝛe vt dicere pos
sit cũ dauid in ps. Si reddidi retribuentib⁹
mihi mala ꝛc. Sed qui sic stãt q̃ gaudent de
infoꝛtunio & dolent de psperitate inimicoꝛũ
ex rancoꝛe illi habent coꝛda diabolica: qz si
miles sũt diabolo q̃ dolet bonis nostris & gau
det de malis nostris: sic & isti rancoꝛosi facti sũt
ergo sũt a deo maledicti. vt habet Esa. v. Ve
qui dicit bonum malũ: & malũ bonũ. Secõ
tenet quis indulgere & diligere inimicos su
os sic q̃ nõvelit eos per alios vindicare. exẽ
plo xpi cuius iniuriã cuz discipuli vindicare
vellẽt respondit reprehendẽdo illos Lu. ix. Ne
scitis cui⁹ spũs estis. Tñ si quis haberet filiũ
vel fratrẽ vel cognatũ & nõ rogaret eũ nec iu
beret vt se vindicaret: q̃ forsitan frater aliquis
et eternã dãnationẽ talis sic incurreret. Ad
Apli Ro. i. Digni sunt moꝛte nõ solũ q̃ qui
faciũt: sed etiã q̃ cõsentiũt facientib⁹. Tenet
tenet sic indulgere & diligere quos inimicos
vt nec per se vel per alios velit nos ledi vel hic vel in fu
turo. Secũda hoꝛ facit q̃ sui inimicos sue
vindictã a deo expectet: vnde quos dicit hic
Gre. Jubet de⁹ vt diligat inimic⁹: & tñ rogat
tur deus vt occidat inimicũ. Subdit beatus
Gre. Quibus sic oꝛat ipe suis pximis? qua ra
ditoꝛe pugnat: ergo q̃libet optat vindictam a
deo sui inimicos talis meret q̃ sibi eueniat
la vindicta ex ira iusticia dei. Tñ legit Lu. vi.
Sede mecum q̃ mecũ fueriũ remediet & vobis
Quarto ds tenet indulgere & diligere inimi
cos vt eis cõia signa charitatis exhibeat seu ex
dat q̃ alijs hoibus cõiter quilibet exhibere so
cut loqui & salutare & vẽdere. sic de alijs. si
cũ ds ex rancoꝛe nõvult loq̃ cũ inimico vel sa
mo amicabile: talis est in statu dãnationis
Quinto tenet quis indulgere & diligere inimi
cos suos sic q̃ habeat aim pparatã ad subue
niendũ ipis in spãli sic in magna necessitate
fuerint pstituti. Tñ Prouer. xxv. Si esurie
rit inimicus tu⁹ cibã eũ: si sitit potũ da illi
hẽbis mercedẽ a deo. ¶ Quantũ ad tertiã
partẽ hui⁹ ser. sciendũ q̃ oĩs homines habẽt sole
sci stephani solẽniter celebrare & deuote & q
sum tanq̃ singularẽ patronũ inuocare: qz pro
pribus innocentib⁹ eũ subuenire. Pro ipis
enib⁹. Tñ in inuentiõe sui corpis septẽ infirmi
curati sũt a diuersis languoꝛibus etiã q̃ po
tiunt dolorẽ oculoꝛ. Tñ in et⁹ legenda legit
q̃ flores super altare bti Steph. ponebant
& inde ablati & in oculis cuiusdã cece mulie
ris posit: q virtute illoꝛ floꝛ & meritis sci Ste.
illuminata est. Etiã pueri de altari eius sum
pti et sup egros positi multi extiterũt in me
dela. Etiã hz ptãtẽ sup moꝛtẽ Nã sicut refert
beatus Augu. in lib. de ciui. dei. Hec moꝛtui
meritis suis sunt reuiscitati. Tñ in eodem lib.
legit q̃ cũ quedã mulier esset defuncta tui
nicẽ illi⁹ ad ecclesiã bti Stephani deportã
uerũt q̃ cũ sup defuncti corp⁹ esset pricta: q
tinus illa surrexit a moꝛte. Idem quoq; ac
tidit q̃ cũ corpus cuiusdã defuncti inunctũ
fuisset oleo in nole sci stephani bti dicto mo
ille surrexit. Etiã hz ptãtem super sterilitatẽ
terre. nã cum quodam tpe in mũdo esset ma
gna sterilitas: caristia et penuria: meritis san
cti stephani magna pluuia descendit & terra
fecundauit & abundantia fruit subsecuta ma
gna. Etiam habet ptãtem subueniãdi hoib⁹

in periculo maris essent ⁊ vñ ei quoda⁊ ex nautis tempestate suscitassent in mari: et nauta pcitari timeret: inuocabat dñm Ste. et ipse apparuit eis dicens. ego sum nolite timere: et sic facta est tranquillitas magna: et ei salus periculi euaserunt. Etiam potest obiectus subuenire. Unde legit cum filia Theodosii imperatoris a demone esset obsessa: demon ea clamabat voce magna dicens. Nisi Ste. Roma veniat non exibo quia sic est voluntas ipsius. Et cum ad Romam corpus beati Ste. esset delatum. puella illa a demonio statim est liberata. Ite⁊ in discipulo de tpe duo sermones de isto Ste. quo nouem generib⁹ hominu est ei apertum est ei duob⁹ exemplis. s. quo maledixit. 2. pueris suis. Quere in discipulo de tempore. sermone. xiii. v. xiiii.

¶ De sancto Johanne euangelista Ser. viii.

Hic est discipulus ille que diligebat ihesus. Ita scribit Johan. xxi. ⁊ in istantis festiuitate euang. Hys duobus verbis ad honorem dei ⁊ beati Johañ. apli et euangeliste tria sunt dicenda. Primo de ꝓfectione sancti Joh. apli et euãg. Secundo aliq̃ ꝓ informatione simplicium. Tertio aliq̃ mirabilia ꝓ nostra consolatione. ¶ Quantũ ad primũ sciendũ q̃ certus Joh. apls hz multa principalia que a nobis diligenter sunt consideranda ad honorẽ amatoris sui. s. dei. Primum principium est profunda sapia. Nam veteri euangeliste versati sunt circa humanitatẽ xpi: sed beatus Jo. circa eius diuinitatẽ: qñ dixit. In principio erat verbũ ⁊c. Joh. i. unde Beda. Iste beatus Joh. aliquantulũ volasset altius: totũ mundus cum capere non potuisset. Unde de ipso canit. Volat avis sine meta quo nec vates: nec ꝓpheta euolauit altius. Tam impleta ꝗ impleta nunq̃ vidit tot secreta purus hõ. Non est Joh. altius potuit attendere in deũ nisi ꝓ us fecit deus: ⁊ hanc sapientiã fundam de ipso diuini pectoris fonte potauit qñ in cena super pectus xpi recubuit. Secũm fuit q̃ ipse virginitatẽ sua seruauit fuit enim virgo corpore ⁊ mente. Tertium principalegiũ q̃ xps ipsum specialiter dilexit. unde promeruit vocari discipulus ille quẽ diligebat ihesus: Quis enim xps oẽs apostolos dilexit: specialiꝰ ei Johẽm: qz in sua iuuentute ad xpm conuersus fuit: qz minor fuit inter ceteros apostos.. Tertium. iii. Bonũ est vtro cum portauerit iugũ ꝺomini ab adolescentia sua. Quartũ qz ad ola secreta sua ad eũ admisit xps: sicut ad pueile resuscitationem: vt habetur Mar. v. ⁊ etiã ad suã gloriosam trãsfigurationem in mõte Thabor. Math. xvii. Quintũ q̃ xps matrem suã sibi recommendauit. Ipse nanq̃ in hac vita quinq̃ habuit que assimilat. Primum corpus suũ sepeliendum Nichodemo ⁊ Joseph ad armathia. Secundum patri. Tertio subdiaconi ꝓpriam tradere Quarto ecclesiam sanctam Petro. Quinto matrem commisit Johanni. Fecit nanq̃ xps Johannẽ fratrem suum qñ dixit Mulier ecce filius tuus in hoc q̃ dixit filius: ecce mater tua. et ex illa hora cepit ei discipulus in suã. s. custodiam. Sexto principalegiũ: qz maiorem familiaritatem ei ostendit cuius precipua causa familiaritatis fuit: quia Johannes ꝓpter amorem ihesu xpi oẽm amorem terrenorum dereliquit: qz ola ꝓpter ipsum dereliquit. Etiam amorẽ paternum: qz parentes. os ꝓpter xpm reliquit. Insuper amorẽ carnem. Nam vt dicit Hiero. xps de nuptiis Johannẽ volentẽ nubere vocauit: ⁊ sic in virginitate carnis pmeruit. Septimũ principalegium: qz xps ꝓditorem suum Joh. reuelante annuit cui sibi petrus q̃ a xpo quereret quis esset eum traditurus: ⁊ ipse xps Johanni reuelauit di. Cui intinct⁹ panem porrexero. ipse est qui me tradet Nã si petr⁹ traditorẽ dñi scisset. ipm protinus trucidasset. aut ipsum etiã dentibus suis laniasset. Octauum principalegium: qz beat⁹ Joh. habet dignitates omniũ sanctorum. Est enim apls in epistis. euangelista in euangeliis: ꝓpheta in apocalipsi: vbi plura scribit que adhuc futura sunt martyr fuit in ꝓtum cui altius apls fuit flagellat⁹ vt habet Act. v. Et etiã in olei rome ebullitus iuxta portam latinam. Doctor⁹ ⁊ doctor ecclesie: qz vt q̃ ad mortẽ eidem catholicã constanter ꝓdicauit: virgo fuit mente ⁊ corpore. Nonũ principalegium q̃ diuti⁹ oibus apls vixit in hac vita Nisi in cronica ebymãdi scribit q̃ Johannes apls et euãg. tpe Domitiani imperatoris fuit relegatus in insulã pathmos q̃ annum integrum: ⁊ ibi scripsit apocalipsim ⁊ dñe imperator Domicianus post vnũ annum: ⁊ quinq̃ milites crudeliter interfectus est: qz tot tantasq̃ mala intulerat: ⁊ ꝓdendo suos ꝓpios interfecit: ⁊ statuam auream nolle suo in capitolio suo ꝓcepit adorari. Et post hunc regnauit Nerua septẽ vno anno ⁊ mensibus quatuor: hic omnes exules reuocauit. Et sic Johannes apostolus de exilio pathmos rediit rogatus ab epis Asie: euangelium scripsit: et sedens ablq̃ tecto in vento: sed ad preces eius eodem loco nec pluuie nec vẽti aut turbi-

ne⁹:aut choralcationes:aut tonitrua:vlq; in hodiernū diē vnq; descenderit. Herua celae obiit anno dñi.cxix. Post hūc regnauit Traianus imperator gñe hyspanus anno dñi .c. & regnauit annis.xix.mensib⁹ sex.annos traiani primo Joh.euang. migrauit ad celum. viii.kal'.iunii vbi natiuitas iohānis bap.celebratur.& sicuno eodemq; die cū ambob⁹ solemnitas.lx in medio transierūt.c.anni. Decimū primū egregium:q; vitā ei⁹ xp̄s in pace finiuoluit.iō dixit. Sic eū volo ma.do.ve. Mirandum q; xp̄s ad ipm morientē cū alijs apl̄is suis venit:apparuit eūq; sibi dñs cū discipulis suis di.Veni dilecte mi q; tps est vt epuleris in cōuiuio meo cū fratribus tuis. Surgens aūt Joh̄.cepit ire. cui dñs dixit. Adhuc die ad me venies. Veniente aūt dñica die venit vniuersus pl̄s ad ecclām q; tuo more erat congregata.qui primo gallo p̄dicauit illis hortans eos.vt in fide essent stabiles:& in mādatis dei fruentes:et post hec fouea fecit fieri iuxta altare deferendoq; in eā expālis manibus ad dñm dixit. Inuitatus ad tuū tuus dñe iesu xpe ecce venio. gratias ago tibi dñe: q; dignatus es me ad tuas epulas inuitare. sciens q; ex toto corde te desideraui te. Cumq; oronem expleuisset tanta lux sup eos emicuit q; nullus in eā respicere potuit recedēte aūt lumine fouea plena mānā inuenit:quod i illo loco vsq; hodie gignatur:ita vt in fundo fouee ad instar minute arene scaturire videat: sicut in fontibus fieri cōsueuit. Quod etiam priui. q; quidā dicūt q; iam sit in celo cū corpore et alia:quod cōuenire dicūt dei liberalitati et dignitati Joh. Deus eni sibi liberalis fuit q; corpus eius custodiuit ne corruptioni subiacerent:ne oleum feruēs aduersus ne venenū ei noceret:ne gladio delineratus ne mortis dolorem sentiret. Si ergo xp̄s corpori ei⁹ tam liberalis fuit in mūdo:nec dz minus liberalis esse in celo. Si ergo alios apl̄os corpa hominum tantur in terris: manifestū est q; corp⁹ beati Joh.etiā debuit honorari qō tante dignitatis excellentia fuit preditum. Postq; aūt ei nullus honor exhibet in terris:euenit⁹ est vt honorē in celis.vt corp⁹ ei⁹ corpi xp̄i & mitioei⁹ societatē fruat in celis. Tercedecimū qui.eius q; hodie festum ip̄i⁹ solēniter l' vniuerso mūdo celebrat & etiā l' qualibet missa singlr nominat. O q̄ gloriosum est nomē Joh.in quo ē gratia dei. Decimūquartū & vltimū qui. q; ipse exposuit sēm articulū fidei di. Et in iesum xp̄m filiū ei⁹ vnicū dñm nostrū. Credeq; nos tuemur q; iesus xp̄s est vnigenit⁹ & verus filius dei & q; fuit cū patre eternalr:& alia gloria a patre:q; est vnus⁹ nature & substā patri:q; est patri coequalis & coetern⁹. Ja. 3. Ego & pater vnū sum⁹.i.sēm diuinā pater maior me est.i.sēm humanitatē assumptā. Quātū ad sēm gr̄ā ip̄i⁹ dr. q; nāli ingenio est sciendū q; ipse Joh. apl̄s vt dr̄at Hier. cū vsq; ad vltimā senectutē venire secret tam esset.xvii.annor⁹.& cū post passionē xp̄i.lxvii.annis p̄dicasset:& vix inter discipulos cū manus ad ecclām deportaret:nec plura ibi dicere posset ad quelibet paucissima hec verba dicebat eis. Filioli diligite alterutrū. Tādē fact⁹ q; cū eo erāt admirātes q; semp eadē verba diceret dicebant ei. Magr quare hec vba semp loqris. Qui rñdit. Dz p̄ceptū dñi sat̄is hoc solū sufficit ad vitā etnā. Ergo sequitur doctrinā sēti ioh. & diligam⁹ deū & nos inuicē sicut xp̄s dilexit nos. Alia q̄rit que nūquā erunt ad charitatē vt sic nobis sufficiēs ad salutē:cū nemo sine charitate saluet. Habet q; tria. Dzio q; hō dimittat oē peccm̄ mortale contra⁹ q; dilectiōe dei.vñ ps.xcvi. Qui diligit dñm odite malū. Qui eni nō odit malū & hz verā dilectionē ad deū hz limitatā. Si ergo dicis horū illō dimittere nolo. Rūdeo q; i hoc adhuc nō habes verā dilectionē dei: si ei vni gutte vere dilectiōis haberes tocū mundum p̄ciperet de⁹ dimitteret:q; dicit bēs Aug. q; vna gutta caritat̄ est maior oceano. Sed do est necessariū vt ob ei⁹ dilectionē q; primū sibi illato q; pcm̄ aliquē honorē sibi exhibeas q; alia bona opa & q; quam aliter dilectio tua non sufficit nec est ba. Aūg ps. xxxiii. Declina a malo & fac bonū. Dz nō sufficit mala dimittere:sed oz bona operari. vñ bēs Gr. Probatio dilectiōis exhibitio est operis. Nam cū quib⁹ dñs terrem⁹ q; est extraneus & offensus velut vt si alicui honor in recōpēsam exhibuerit & ipse dñs noster iesus xp̄s cū sit dñs omnium minor fieri voluit. Sed sunt quidā q; q; extraneū & q; olibus pcm̄is suis nō solū magnā tribulationē vel gliam sibi exhibere nolunt:imo nec vnā verā extritionē sibi dare volūt qui tales gloriosus deus acceptaret. vbi alia habere nō posset:scdm illud ps.l. Cor cōtritū & humiliatū deus nō despicies. Date ergo hūc si non vultis vt illi fieri magni q; dilectiōe eius amore⁹ patrimōdū relinq̄re ola q; deo dare. solet hoc minimū tribuite & q; illa sanabit ola vulnera alterius vbera. Hier.xxx. A vulnere⁹ tuis sanabote. Item pphā in ps. Qui sanat contritos corde. ps.cxlvi. Mat. v. Beati q; lugent qm ipi cōsolabunt. Dz q; nunc nō tm dare volunt q; cū

ſilentio vos inducatis ſi illi vere diligit vel nō. Tertio q̄ eius dilectōe ad ꝓximū habe⁹ ſi caritatē vt ei bonū appetas &c. q̄uis ab eo ſuppoztari hoc tibi non ſacias. q̄ ſi eū lesiſti in fama vel i rebus vt ſatisfacias: et ſi in aliquo leſerit vel offenderit hoc et ei⁹ cozā tribulgeas aliter vero nō vere dili gis vñ aplūs.i. Coz .viii. Si diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauper: charitatē aūt nō habuero factus ſum ſicut es ſonans .i. Joh.iii. Qui nō diligit fratrē manet in moz te. Et hec eſt charitas ſufficiēs q̄ ducit ad glo riam eternā. ¶ Hz ſtū ad tertiā partē hui⁹ ſermonis eſt ſciendū q̄ hodie oēs hoies debēt feſtū ſancti Joh. ſolēniter celebrare et ipſum grate inocare. Primo infirmi q̄ obſeſſi. Vñ legitur de eo q̄ tacta veſtimēta ſui infirmi cu rati ſūt q̄ demōes nō obſeſſis repulſi: etiā ha bet pītem ſuq̄ moztē. Vñ de eo legitur q̄ cū de exilio pathmos reuocatus eſſet: q̄ ephesum intraret dꝛuſiana et⁹ dilectrix que ſumm ad ventū plurimū deliberauerat mozt⁹ eſſe re batur. Tunc breuiū inſilit de pui dicto. Dñs noſter ieſus xp̄s ſuſcitet te dꝛuſiana: ſurge et vade in domū tuā q̄ pꝛepara mihi refectionē: tunc ſtatim illa ſurrexit: q̄ cū eo ciuitatem rel iquit. Etiā filiam cuiuſdam vidue que cele bratis nuptiis poſt .xxx. dies obiit ſanct⁹ Jo hannes ſuſcitauit: q̄ poſt moztem pōt hoibus ſubuenire. Nā ipſe liberauit alam cuiuſdaz a purgatoꝛio. Sed queritur quare hodie ho mines bibūt in amoꝛe ſancti Johannis. Re ſpōdet q̄ ipſe ſcūs Joh. cum ſigno crucis ve nenum bibit et nullā leſionem incurrit. q̄ cuꝛ rodā veneno duo in pītia Joh. et toti⁹ popu li fuerit interēpti q̄ ipſe ſanctus Joh. tuni ā ſuam tribuit ariſtodemo pontifici dicno ei. Vade q̄ mitte eam ſuper coꝛpoꝛa defunctoꝛ dicns. Ipſe xp̄i miſit me ad vos vt in xp̄i no mie curgatis. Quod cū feciſſet ariſtodemus ſine turrꝛerunt. Etiā beatus Joh. ſinaſtrū bondiſi virgas in aurū cōmutauit q̄ littoꝛas ſuas in gemmas preciosas mutauit. Etiā nona alibi ſermonē de ſcō Joh. Et vtrū ieſus plus dilexit petrū q̄ johannē. Quere in diſcipulo de hac ei⁹ miraculo q̄ exemplo ſermo. xv.

¶ De innocentibus Sermo. ix.

OMnes herodes occidit oēs pueros qui erant in bethleem q̄ in oībus finibus eius. Mat. ii. Ex quo ho die peragit feſtum puerozum innocentū qui ab iniquo herode interfecti ſunt tunc in pꝛe ſenti ſermone tria ſunt dicenda. Primo de ſolemnitate pꝛeſentis feſtiuitatis. Secūdo quā parentes ſe habere debent ad pueros ſuos. Tertio exemplum. Quantū ad pꝛimū ſcien dum q̄ feſtum innocentum q̄ coꝛ martyꝛum eſt ſolēniter peragendū ꝓpter tria. Primo q̄ ꝓpter ſpm: nam iſti pꝛimi ſunt qui q̄ ipſo feſta poſt eū natiuit aut martyꝛizati ſunt. ergo no minant floꝛes martyꝛū ſacra ſcriptura. Se cundo ꝓpter numeꝛū ſplendiduꝫ tot ſunt q̄ nu meꝛus coꝛ interitus eſt: ſed eccleſia peragit numeꝛū coꝛ ſecūm viſionē quā vidit Johan. vt habetur Apoca. xiiii. Vidi agnū ſtantē ſu pra montē ſyon q̄ cum eo centū quadraginta quattuoꝛ milia hītes nomē eius q̄ nomē pa tris eius ſcriptū in frontib⁹ coꝛ. Quō ſi tanꝛ tus⁹ ſanctoꝛ vel vnius angeli vel hois aſſumpti et laudabilis coꝛam deo: quid tūc tam tot ſā ctoꝛ innocentum. Etiā ſi de⁹ egandit pꝛeces vnius ſancti vel homis vel maxime duoꝛ vel triū cōgregatoꝛ in nōie eius: quid tunc vbi tot ſancti ymni ſunt cōgregati. Etiā ſi vnus ſcūs eſt venerādus: nōne tunc tot milia ſan ctoꝛū ſunt venerandi: nunq̄ cū in anno tot ſanctoꝛ feſtum peragit preter illū olim ſan ctoꝛum ſicut hodierna die peragit. Tertio q̄ ꝓpter locum: q̄ in bethleem occiſi ſunt vbi xp̄s eſt natus ergo in verbis pꝛedictis dictum eſt. Herodes herodes occidit oēs pueros in beth leem q̄ in oībus finibus eius. Vbi ſciendum ſcām glo. q̄ occiſio puerozū innocentū facta eſt poſt annū q̄ tres dies poſt natiuitatē xp̄i. Di ſtulit aūt herodes ꝓpter moꝛā etractā. Fuit enim rome a Cēſare citatus: q̄ ſic fere per annū fuit impeditus in petitionibus Cēſaris: q̄ tūc ꝓphetia impleta eſt Rachel pleꝛans filios ſuos. Hiere. xxxi. Sed dicere quare rachel vxō Jacob pleꝛauit. Reſpondetur q̄ matres ſūt magis paſſibiles et maioꝛis pietatis ſecundū Ariſtotelem: ergo plus competiuntur pueꝛis. Et quia plus diligunt pueros: ergo plus do lent de aduerſitatibus puerozum. Unde no tandum q̄ euangelium hodiernum notāter dicit pleꝛatusque ad parulos q̄ vlulat⁹ quo ad matres. Unde Chꝛyſoſtomus in ſermone hodierno. Parauli pleꝛabant eo q̄ a ma tribus ſeparabantur. Matres vero vlula bant eo q̄ a filiis deſolabantur. Unde Greg. in ſermone ſūtis feſtiuitatis dicit q̄ mart⁹ res in lachꝛymis baptizati ſūt ſūt matres ſi cut filii in ſanguine coꝛū q̄ matres non cre dunt martyꝛii gaudio: quia in martyꝛio pue rorum matres paſſe ſunt. Nam gladius per tranſiens puerozū membꝛa coꝛpa matrum penetrauit q̄ ad intima peruenit. Vñ Chꝛy.

Maior erat dolor in matribus remanentib⁹ q̄ in parvulis morientib⁹. Et ideo sanctus Tho. ppter illū ploratū eccl̄ie deputit hodie quedā signa letitie: vt Alla. Gloria in excelsis deo in missa. et Te deum in matutinis.

¶ Quātū ad istam partē illi⁹ sermonis est sciendū q̄ parentes tenent tria pueris suis: si volūt cum ipsis mereri vitam eternā. Primum est q̄ debēt eos inducere q̄ ihoramare vt offerāt deo innocentiā q̄ puritatē suam cum ipsis pueris innocentib⁹ qui hodie sanguinē suum ppter xp̄m fuderunt: et hoc est pueris multum vtile q̄ deo valde acceptum q̄ pueri a iuuentute incipiūt deo seruire: quia ipsi deo ppinant vinum purum. i. iuuentutē suā floridā. Sed senes peccatores qui in senio ad deum se cōuertūt et primam agunt offerūt deo feces: sed tñ deus eor feces nō spernit ex sua mia q̄ bonitate. Unde parentes debēt docere pueros suos Pater noster q̄ Ave maria simbolū fidei: decē precepta. Et vt deus diligant et ei fideliter seruiāt: orando: ieiunando. ecclesias visitādo. missas q̄ sermones audiendo. hoc erit eis vtile: q̄ semp postmodū sunt plus inclinati ad seruiendū deo. Scōm q̄ tenent parentes filiis est q̄ tenent eos corrigere: quia nō sufficit q̄ inorment eos in bonis sed opz eos corrigere si excedunt: q̄ omnia peccata que pueri cōmittunt sub obedientia parentū de his parētes respōdebūt in die nouissimo. ergo hic aduertite parētes q̄ etiā si sancte vite estis tñ ppter pueros vēos dānari poterit. verbigra. Si pater q̄ mater nō ꝯ peccallent mortaliter: q̄ mittunt filiū vel filiam mortaliter peccare q̄ eos non corrigūt sed tacendo cōsentiūt: q̄ si sic sine penitētia morientur eternaliter cum suis pueris dānāt. Rom. i. Digni sunt morte nō solum facientes: sz cōsentientes. vnde in decre. dr. Pari pena puniendi sunt facientes q̄ cōsentientes. xvii. q. iii. omnes. Sed diceres quō corrigendi sunt filii. Respondet si sint filii probi q̄ ex fragilitate q̄q̄ delinquūt: tales pueri cum benignitate sūt corrigendi. Si autē sūt pterui q̄ correctio dulcis nō placit. Tunc corrigendi sūt cum aspera virga. Prouerb. xxiii. Noli a puero subtrahere disciplinā si cum percusseris eū virga nō morietur: q̄ animā eius de inferno liberabis. ergo q̄n audis puerū turpiter iurare per deum mendaciter aut blasphemare deū: aut maledicere primo: aut vides mala proximo tuo inferre. aut cū superbia thorizare: aut festa aut ieiunia ecclesie frangere: aliis pueris maledicere: detrahere. furari. abiurare. verbis vel factis molestare: aquas balneando trare. q̄ sic de aliis singulis: tunc tu teneris corrigere. Sed heu tanti aliqui parentes qui ex inordinato amore pueros suos corrigere nolunt nec volūt q̄ aliquis corrigat ipsos: q̄ sic quersos pueros educunt: q̄ tales parentes pueros suos plus odiunt q̄ diligūt. vñ ꝑ. xiii. Qui parcit virge odit filium suum. Etiam sunt aliqui parētes qui pueros suos aliqñ pedibus calcant vel trucidāt: q̄ cū ungibus ad capita pungunt: q̄ sic eos infamāt. Etiam sunt alicui qui pueris suis maledicunt. Exēplum de hoc in Cesario de puero illo qui demones cum corpe abstulerūt ppter maledictionē parentū q̄ amplius illum puerū nō viderunt: q̄ hoc permittit deus in terrorē aliorum parentū ne pueris suis sic maledicant: sed potius cum aspera virga corrigant. Certum q̄ parentes non debent relinquere res iniuste acquisitas pueris suis: q̄ melius est modicū iusto sup diuitias plōz multas: sed ꝓtra hoc faciūt aliqui q̄ tam inordinatū amorem habent ad pueros suos qñ bene cognoscunt q̄ possident iniustas res: tñ nolunt eas restituere ne filii depaupereñt q̄ sic seipsos q̄ pueros dānant eternaliter. Etiam sciendū q̄ filii conquerūt de talibus parentib⁹ tanq̄ de occisorib⁹. Nam quot denarios eis scienter relinquūt de iniustis reb⁹ quasi tot gladios pueros suos trasfigunt. Nam heredes q̄ scienter iniustas res possident: damnāt cum patribus. Eccli. xli. De patre impio cōquerunt filii: qñ ppter ipsum sunt in opprobrium dei.

¶ Quantū ad tertiā partem istⁱ sermonis nota exēplum. Legitur q̄ quidam parētes habuerunt vnicā filiam que exemplo matris de nocte deo q̄ marie virgini seruiuit q̄ in virginitate feminee pmanere ꝓposuit. Pater autem iussit matrē vt filiam ornaret pulchris vestibus. Mater autē plus timuit maritum q̄ deum crines filie sue ornauit q̄ eam vestiuit pompose: tunc angelus dixit matri apparuit dicens ei. Quia plus timuisti virū q̄ deū filiam ornando q̄ abstraxisti eam xpō q̄ aptasti eam mundo: ppterea infra quattuor hebdomadas morieris q̄ dānaberis: nisi ista illud tempus penituerit. Et infra octo pueri infra illud tps: q̄ in penā mali⁹ tue quibus crines filie tue adornasti iam arescēt qō totū sic factū est: sz ipsa penam nō egit: et sic ipsa q̄ pueri mortui sunt vt dictum est ab angelo. Ex quo exemplo ptz q̄ parentes possunt dānari ppter pueros. Etiam possūt mereri cum pueris vitam eternā: q̄ oēs labores

quos habēs ēt pueris ipsos edocēdo deū re
munerabit. Ūñ ad Rom. viii. Scimus quo
niam diligentib⁹ deū omnia cooperantur in
bonum. ꝙ dōm Aug. Nullum bonū irremu
neratū: nullū malū impunitū. Ite aliū ser
monem de innocentib⁹. scilicet de parentib⁹
qui occidūt puerulos ꝙritualiter: sicut he
rodes occidit innocentes pueros corporaliter
Quere in ꝓcessu de tempore ser. xvi.

¶ De conuersiōe sci Pauli. Sermo. x.

SAule saule q̄d me perseq̄
ris. Ita scribit Act. ix. Circa hodi
ernū festū tria sunt dicenda ad laudē et glo
riam sancti Pauli apostoli. Primo quare cō
uersio sci pauli apli celebraf. Secundo que
dam ꝙ informatione simplicium. Tertio alia
miracula ꝓ cōsolatiōe nostra. ¶ Quantuz
ad primum sciendū q̄ conuersio sancti pauli
celebratur ꝓe omnib⁹ aliis sanctis ꝓpter tria.
Primo ꝓpter exemplū vt nullus ꝓsꝑ
ret q̄uncūq magn⁹ existat. Nā xps perseru
tori gratiā dedit: in signū q̄ nulli vult dene
gari gratiā ꝙ miam suā. vñ ps. l. Cor cōtritū
ꝙ humiliatū ꝛc. Nullus enī peccatoz dz desꝑ
rare. etiā si multa peccata ꝙ magna cōmisit.
Unde cōm beati Bern. Maior est dei pietas
q̄ cunctis iniquitas. Aliqui enī q̄n de iustitia
audiunt ꝓdicare: tūc statim volūt desꝑra
re. Non sic impii nō sic: sed cōtēdite: q̄ deus
non vult mortē peccatoris: sed vt magis con
uertat ꝙ viuat. vñ Ezech. xviii. In quacunq
hora ingemuerit peccator ꝛc. Secundo ꝓpter gau
dium: q̄ sicut ecclia fuit mirabili in gle
mione et⁹: sic etiā cōuersio ardēs fuit fluti. fi
di letitiā eius mirabili conuersionē: q̄ sicut
erat ꝓius persecutor crudelis ecclie: sic post
modū factus est fundator ꝙ lumen totī⁹ eccle
sie: q̄ ꝓe ceteris aplis plus laborauit ꝓdi
cando in vniuerso mūdo. Ūñ hodie in collecta
dicimus in missa. Deus qui vniuersum mun
dum bti pauli apli ꝓdicatione docuisti. Da
nobis quesumus: vt qui hodie eius conuer
sionem colim⁹ q̄ et⁹ ad te exēpla grediamur
Tertio ꝓpter miraculū quod factū est in eius
conuersiōe. Nam et⁹ conuersio facta est per lu
cem refulgentē: q̄ subē lux fuit immensa: ꝙ ce
cidit eū circacūq̄ sicut patet in epīa ho
dierna quomodo conuersus est miraculose:
Dic textum epistole. Insuper sciendum q̄ bē
tus paulus habet nomen ꝓiuilegia. Primū
est q̄ dñs vocauit eum ad dignitatē apostola
tus et mirabilius q̄ alii apostoli est vocatus.
Ceteros enī aplos oēs xps vocauit adhuc exi
stentes hic in mūdo. sed sanctū paulum voca
uit de celo. vnde ps. cl. Dñs de celo in terrā
ꝓspexit. Ideo adhuc xps paulū de celo vocauit
ad innuendū q̄ esse deberet totus angelicus
totus celicus: totus deiformis. Etiā ceteros
aplos vocauit solo verbo: dicens. Venite post
me: faciam vos fieri pīcatores hoīm. Matth.
iiii. Sed paulū vocauit per lucē immensam
q̄ circumfulsit eū lux de celo. Secūm ꝓiuile
gium: q̄ ipse fuit primus in ꝓdicatione: q̄uis
ultimus in vocatione. Perseuerauit adhuc sapiēs
buliter: et infatigabiliter: grecis barbaris:
ꝙ romanis ꝙ oībus natiōnibus mūdi. Ter
tium ꝓiuilegiū fuit: q̄ fuit raptus in tertium
celum vbi totū mysteriū dñice incarnationis
in tribus fue exercitiōis edoctus fuit. ad Gal.
i. Notū vobis facio euangeliū q̄ euāgelizatū
est a me: q̄ nō secūm hoīem didici: sed ꝙ reue
lationē ihesu xpi. Quarto ꝓiuilegiū: q̄ simil
est angelis qui sunt nūcii. Et ipse paulus nū
cius xpi fuit: q̄ nomē xpi toti mūdo nūciauit
Sed dicetis quō sanctus paulus nomen xpi
ꝓtauit. Ūidetur ꝓtauit nomen xpi l cor
de per fidem: in manib⁹ per operationē in ore
per ꝓdicationē assiduā. Ūñ illud būdictum
nomen ihesus intantum dilexit ve ipm quibē
tis vicibus in epistolis suis nolauit. Etiā il
lud venerabile nomē ihesus itantū dilexit: vt
etiā post decollationē suam in ore habuit re
sonando ter ihesus ihesus ihesus. Cū enī ad locū
sue passionis venisset versus orientem mani
bus extensis cum lachrymis orauit: deo gra
cias egit. Post hoc valedicens fratribus stans
vtrunq genu in terram fixit: collum suū ex
tendit. et sic rosa decollatus est. Et mox ca
put eius a corpore saliens nomen ihesus cla
ra voce intonuit: et vbicunq caput eius cadē
uit: mox fons erupit quod hodierno tpe ma
nifestū est. Quinto ꝓiuilegiū est: q̄ similiꝫ
martyribus: q̄ post suam conuersionem mul
tas persecutiones est passus quas philar⁹ enu
merat ꝙoluter dicens. Paulus apls in phi
lippi carcere ponitur: virgis cēditur: et ligno
pedibus affigit: in ysaria lapidat. in ꝓconi
ab iniquis persequitur: in ephesi feris datꝫ
in damasco in sporta per murū deponitur: in
hierusalem a iudeis capitur: sistituet crudimur
ligatur. et insidiatur. in cesarea claudit: cru
minatur. nauigans in italiam periculo labo
ratur. rome vanis sub nerone imperatore in
dicat. occiditur et sepelitur. Sexto ꝓiuilegiū
q̄ sanctus paul⁹ similis est constellationibus q̄
cum ꝓcessu fuit q̄ terrena despiciebant. ꝓ
inimicis orabant. ꝙ aliorum mala ꝙsolabat:

et asperā vitā ducebant. Et istas ꝓfectiones oēs cōstat fuisse in sctō paulo. Ipse autē terrena despexit: et ꝙ inimicis ozauit: et cōsimiliter dilexit: etiam aliozū malum detestabat. Insuper asperam vitam duxit: qz in fame et siti in labore et erūna: in vigiliis multis: in frigore et nuditate corꝛpis et ieiunijs multis: et sic de aliis. Septimū ꝓuilegiū: qz ipse filios erat virginib⁹: quia virgo fuit ante conuersionem suā ꝓpter fugā: sed post conuersionem ꝓpter iesum xp̄m virgo permānit. In signum huius qñ de capitat⁹ fuit: tūc lac ꝙ sanguine de corꝛpore ei⁹ effluxit: sicut etiaꝫ legit de sancta Katherina: que etiā fuit specialis sponsa xp̄i. Octauū ꝓuilegium q in oib⁹ missis bis nominat: qđ de multis non legit. Nonum et vltimum q hodie festum et⁹ conuersionis ꝙ totum mundum celebrat. ¶ Quantū vero ad scām partē huius sermonis est notandum q quilibz petōz cū sancto paulo dz se ad deū cōuertere: qz paratus est sibi peccata sua indulgere: quod ostendit in hoc q quattuoz modis dicit ad peccatozem reuertere. vt habet Cā. vi. Reuertere reuertere sunamitis: reuertere reuertere: vt intuemur te. Primo cū dicit reuertere ad honoꝛē sanctoꝝ angeloꝝ qui cōuersionē tuaꝫ a petro valde deliderant: qđ si feceris in maxima oībus amicis tuis abscedentib⁹ ꝙ angeli tibi appropinquāt: imo etiā qlibz sancti aliqui ꝙ alia cum angelis veniunt⁹ vñ bñs Greg. Interdū contingit iustis vt in morte sua sanctoꝝ ꝓcedētiuꝫ visiones aspiciāt ne mortis sue sententiā pertimescāt. Immo qñq etiā ipe xp̄s apparet suis dilectis in extremis. Unde etiā bñs Gre. Aliquando in consolatione egredientis anie ipse apparet auctoz et retributoz vite. Secho dicit deus reuertere ad honoꝛem beate Marie virginis que te sepe apud me excusauit: et ꝙ te acerrime interpellauit: in qua me specialiter honorasti: de cuius ꝓsentia si reuerteris: eterna in patria specialiter gaudebis. Tertio dicit reuertere adstrictionē diaboli: vt illū qđ peccāsti et in pcō manendo letificasti hunc vehemēter confundas: et vt mala que tibi paranerat euadas. Quarto dicit reuertere ad honoꝛē meum: qz te multipl̄r honorauit⁹ plus te honorabo si ad me veraciter cōuersus fueris. Etiā sciendum q quilibet gaudere dz de conuersione peccatoris ꝓpter duo. Primo ꝓpter honoꝛem dei: qz maximū debitum deo exhibitū est et exhibet qñ quis peccat mortaliter sicut si rex terren⁹ inhonoraret magnū estimaretur: et cum hoc sibi fieret ab homine despecto cui multa bona fecisset. Deo quā re debemus de bonis operibus gaudere in celo ois merita ꝓximoꝝ erunt nostra hoc ex fraterna charitate. quia vt dicit Aug. Quilibet in celo ꝓximum suū diligit sicut ipsum et ex charitate vnusquisq; inestū gaudet de alterius merito: ꝙtū de suoꝝ ꝓpio merito. Ita etiā magē sen. lib. iiii. dis. xlix. Per charitatem que. l. in singulis erit perfecta sicut quilibz gaudebit de alterius bono ꝙtum gauderet de ipso si in se haberet. Etiā sciendū q sancti in celo non solū cognoscunt ꝓximos quos hic nouerunt sed etiā quos nunq̄ viderunt: vel etiā qui ante centum annos vel mille vixerunt. vnde Greg. in dyalo. Sancti non solum cognoscunt quos hic nouerunt: sed etiam cognoscunt illos quos nunq̄ viderunt. Ergo cum angelis gaudere debem⁹ de quacunq; conuersione vni⁹ peccatoris. Unde Lu. xv. Gaudium est angelis dei sup vno pcōre penitentiā agente. ¶ Quātū ad tertiā partē huius sermonis sciendū q oēs xp̄i fideles debēt ipso die festum sancti pauli solenniter celebrare ipsum tanq̄ singularem patronum inuocare. Primo illi qui patiunt dolorem oculorum. Unde de eo legit q cū quodam tyranno ꝓdicto dyonisi⁹ qui erat magn⁹ pulsus a gentilis. nō credebat his que iam a paulo dicebant: tandem ꝓcessit vnus cecus coram eo tunc dixit Dyonisius ad paulum. Si illū cecū illuminaueris credam in iesum xp̄m. Tunc paulus dixit ad cecum. In nole iesu xp̄i respice in me. Statim cecus vidit: et statim dyonisi⁹ credidit et baptizatus est. Et sic ambo illuminati sunt: vnus in corꝛpore alter in anima. Etiam infirmi et debiles. vnde Act. xix. Legit q̄ deferebant sudaria vestes paulo: et sup infirmos ponebant: et sanabantur. Si ergo tantum valebant vestes eius in hoc seculo: ꝙtum nunc valent eius deuote oꝛationes in celo. Et qui damnabiliter tentantur de occisione iniqui⁹ innocentis sctī pauli. Unde legitur q quidā desperans laqueum sibi parabat: nomen timens sancti pauli innocēs semp dicebat. Sancte paule adiuua me. Tunc audiuit quēdā sclūdā vmbꝛa. hoꝛtans eum et dicens. Eya bone vir age quod intendis ne moꝛam feceris. Ille semp parens laqueū dicebat. Beatissime paule adiuua me. Expedito iam laqueo audiit alia vmbꝛa clara et multum mirabilis tm ꝙ hominis: dicens illi qui hominē hoꝛtabatur ad suspendiū. Fuge miserrime: quia paulus aduocatus venit. Tūc squalida vmbꝛa ruit et homo ad se rediens laqueum ꝓiecit

pientiā cōgruā et cōdignā recepit. Etiam qui a serpentibus quasso ꝙ leuant. Unde legitur de eo ꝙ cū esset i quadā insula vipera manum eius innasit sed nichil eī nocuit qui post ignē eī exussit. Legit quoq; ꝙ holeo de ꝓgenie illi⁹ hois qui paulū hospitio accepit. a venenosis nullatenus lesus. Unde cū pueri nazareni sint in cunis eoꝝ serpētes ponit: ꝙ sic filii eoꝝ sani sunt ꝓhant. Etiā poterūt subuenire in morte. Alii legit ꝙ quidam iuuenis fenestrā ascendit vt Paulus ꝓdicantem audiret: et sic vigilando cecidit: quem paul⁹ reuiscitauit: multa alia miracula fecit post conuersionem suam. Refert Haymo ꝙ paulus a pulsorum cātu laboribus manuum insistebat vsq; ad quintā horam: deinde ꝓdicationi vacabat ita vt plerūq; vsq; ad noctē sermonē ꝓtrahebat. Reliquū vero tempus cōmestioni: somno et orationibus necessarium erat.

¶ De purificatiōe bēē Marie Sermo.xi.

QUot quam impleti sunt dies purgatiōis Marie scōm legē moysi. ita scribit Luc. ii. Hiero. de beatissima ac gloriosissima virgine Maria loqui me indignum fateor: sed et puto ꝙ nemo sit qui p̄sumat aliquid loqui: nisi qui ꝑta sint que p̄sumit ignorat: tamen si ad hoc nemo idoneus inuentus: votis omnibus cessare non debet. licet etiam peccatoꝝ a laudibus virginis gloriose. Unde etiam beatus Augustin⁹. Quid ego de te dicam pauper ingenio cum de te dequid dixero minoꝝ latus eī ꝙ tua dignitas meretur. Unde etiam beatus Bern⁹. Si omnium martyrum vulnera et membra verterē tur in linguas eam sufficienter laudare non possent. Si ergo tanti doctoꝝ fatent se ad hoc non posse sufficere. Quid dicam de minimis vocibus qui respectu eoꝝ sunt q̄si gutta respectu totius maris. Sed reuertendum est ad illam de qua locuturi sumus: vt apud suum filiū nobis singularem gratiā impetret. Sed ex quo hodie est festum purificationis Marie virginis nunc in presenti sermone tria sunt dicenda. Primo de festo p̄sti et purificatione scōm legem moysi. Secundo aliq̄ ꝑ informatiōe nostra. Tertio et vltimo miracula quedā ꝙ nostre cōsolatiōe. ¶ Quantū ad primū est sciendū ꝙ hoc festū sortit̄ triplicem nomina. Primo enī dicit festū purgationis: et ideo dicit in themate huius sermonis. Post ꝙ impleti sunt dies purgatiōis ꝛc. Circa qđ queritur vtrum virgo Maria indigebat purgari. Respondetur ꝙ non: ꝙz non ratione sui: quia ipsa fuit purissima: et purior omnium creaturarum. Ipsa enim adhuc existens in matris vtero sanctificata fuisset vtero in mundo magis purificata fuit: quia in ꝑfectiōe vita nunq̄ peccauit: nec etiam venialiter: quod nemini inter natos mulieꝝ dei natus creditur esse donatus: sed maxime fuit purissima in sui filii conceptione. Sanctus enī sanctoꝝ intrās in ipsam sanctā sanctoꝝ ipsam efficeret vtero in ipsa nulla fuit macula. Unde Spūsanctus videns eam tam pulchram ꝙ immundam dicit in canticis canticoꝝ. Tota pulchra es amica mea. Nec etiā ratione legis indiguit purgari. Nam lex purificationis erat ꝙ si mulier exiuit fili femine concepto peperillet masculum immunda esset septē diebus a consortio hominum. Octauo autē die puer circūciderētur post triginta tres dies ab ingressu templi abstineret. et sic. xl. die intraret templum et offerret agnum si diues esset: aut par turturum. aut duos pullos columbarum si pauper esset. vt habetur Leuit. xii. Sed Maria non indiguit purgari rōne legis. quia lex ꝓsupponit ꝙ mulier non virgo. que concepto virili semine. Sed Maria concepit non ex virili semine. sed mystico spiramine. Sed dicetes quare ergo purgari voluit cum non indiguit. Respōdet ꝙ ꝓpter tria. Primo ꝓpter obedientie perfectionē. Maria enī omnia seruauit que in lege moysi scripta sunt. vt patet hic in euangelio hodierno in purgatione ipsius. Et in hoc nobis exemplum reliquit obedientie vt etiam nos obediamus ꝓlatis et ꝓceptis ecclesie in festis celebrandis. et in ieiunijs obseruandis. Nam quicunq; scienter et sine causa soluit festa vel ieiunia peccat mortaliter. quia nullus peccatū venialē est in ꝓcepto. sed solū mortale. Secundo ꝓpter exēplū humilitatis. Maria se cōformare voluit aliis mulieribus. vnde beat⁹ Ber. Ecce inter mulieres tam ꝙ vna illarū. Et quecūq; mulier vel virgo est humilitatis est filia Marie virginis. et quecūq; est superba est filia lucifer. Ergo queri; mulier autē ego desiderat humilitatē Marie. qz ꝺ. Luc. Respexit dñs humilitatē ancille sue ꝛc. Ꝺ heu plures mulieres imitant nūc Euā in superbia et leuitate. qđ sic ꝓz. Nam ancilla nouem annoꝝ aliq; curiosa ꝓcedit i veste sua ꝙ masculi⁹ decē et nouē annoꝝ. et cū vetula amplius se ornare nō audet ꝓpter ipi⁹ fatuitatē. Ubi adhuc superbia et laudē homi nō desinit ornare filias suas. Sitq; multetes ꝓ cōsuetudine se ornent cum inordinatiōibus et ineptationibus et cū

minib⁹ ꝫ viri. Nam qñq; una mulier aliqñ plus fecit de talib⁹ suggestionib⁹ ꝫ centū viri Et tales carminatrices nō soluz dānant sed ⁊ multa mala faciūt aliis in alabus suis. vñ in canone. xxvi. q. vii. nō obseruet. Diuinationi qui intēdit dānationē ale incurrit. Vñ ex iam dicti elicit ꝙ plures mulieres dānant ꝫ viri. Et de hoc quere exēplū in ꝓmptuario ītra. vii. M. Tertio purgari voluit vt no bis exēplum purgatiōis daret tam masculis ꝫ femininis: tam diuitib⁹ ꝫ paupib⁹. Scdō vocat hoc festū grece ypopati seu luminū: qz poztat⁹ est hodie ad tēplum xp̄s ihesus qui est lux mūdi. Nam maria ioseph symeō ⁊ anna hodie fecerūt venerabilē ꝓcessionē cū puerō ihesum vallēt in templum p̄sentare ⁊ p̄sentauerūt Hic ⁊ nos ꝓcessionem faciamus quā sanct⁹ Gze. papa anno dñi. dlxxv. instituit: ⁊ cereū accēsum ꝙ quē significat xp̄m: in manib⁹ suis cū toto clero romano poztauit. Tria enī sunt in cereo. ſ. cera: ligmē ⁊ ignis. ⁊ hec sūt tria q̄ fuerūt in xp̄o. Nā cera significat carnē xp̄i q̄ nata est de virgine sine cozruptione: sicut apes cerā gignūt sine cozruptione ⁊ cōmixtione. Ligmen in cera est aia xp̄i. Ignis vero significat el⁹ diuinitatē. Tertio dē hoc festum p̄sentatiōis. ergo dē in ēāgelio hodierno vt si fieret cū dño ⁊ daret hostiā ꝙ eo. Vñ querit quare mulieres existētes i puerperio offerūt intātes dño. Rñdr ꝙ ꝓpter tria. Primo vt ex hoc ostendat ꝙ infans ille est dei ꝓpri⁹: quia creauit ipm ⁊ aiam inhabitat⁹ ipsam redemit. q. d. mater ad dñm xp̄m. Ecce infantē quem creasti ⁊ aiam quā inhabitasti ⁊ redemisti in signum hoꝛuz beneficioꝛ tibi eū hodie offero Scdō vt her p̄sentatio sit quedā gratiaꝝ actio de eo ꝙ de⁹ plem dedit et puerperā a periculo moꝛtis preseruauit: ⁊ puer in vtero matris resolvit. q. d. puerpera. Ego offero eū i signū regratiatiōis: qz inuisti me vt ipse in mundū exeret: ⁊ si superuixerit facā posse meū q ꝓ bus erit: ⁊ tūc ois labor quē hūt parētes cum pueris erit eis meritoziū. vnde ad Ro. viii. Scim⁹ qñ diligētibus deū oia cooperāt in bonū. Tertio vt de⁹ ex tūc infantē custodiat ne gratiā ⁊ innocentiā baptismalez pdat. vñ in ps. cxxvi. Nisi dñs custodierit ciuitatē. ꝛc. Nā puer in baptismo fit dei tēplum: ⁊ talem gratiā accipit ꝙ sine oī petō moꝛtali vinere pōt vsq; ad tinē vite sue: ⁊ si stāte illa innocentia moꝛeret inēotinēti ad eternā gloziam euolaret: qđ ꝓr'oꝛ baptizato xp̄o a Johāne I iozdane erli apti sunt ⁊ spūsanct⁹ vil ⁊ est. De hoc etiaz hē supza sermone. iiii. parte. ii.

¶ Quātū ad scdaz partē istī⁹ sermonis sci dū ꝙ informatiōe sūa ꝙ exēplo bte marie virginis purificare debem⁹ coz nrm a malis cogitationib⁹ ⁊ amoze illicito. Dz quō dō pōt cat ꝙ amoze illicitū. Rñdr ꝙ dupl modis. primo qñ hō plus diligit creaturā ꝫ creatoze. ſ. deum. vñ bēs Hiero. Quodcūq; dilig supra deū vel equalr deo diligit hoc sibi ꝙ deo statuit. Scdō cogitādo ⁊ mozose in peccato delectando. vñ Aug. Mozosa cogitatio cū delectatione ⁊ cōsensu est moꝛtalis. Tertiu videt do amaliū vel amaliā cū delectatione ⁊ mala cōcupiscētia. Mat. v. Qui viderit mulierem ad cōcupiscendū eā: iam mechat⁹ est eam in coꝛde suo. Quarto loquēdo vt cum dō ꝙ verba allectiua ꝓuocat se ⁊ aliā plonā ad mala cōcupiscentiā. vñ dē in decre. De⁹ iudicabit verba scōm intentionē ꝓferentis. xxii. q. v. hanc. Quinto tangēdo ⁊ iocādo mala intentione. Iz si esset in ioco tūc esset veniale petm vñ in decre. dē. Tactus lasciu⁹ etiā sine coitu est graue petm. xxvii. q. i. nec aliqua. Scdo oznando se in crinib⁹: in facie: in vestib⁹: in calceis: in singulis. in peplis. ⁊ sic de aliis: qñ ista fiūt mala intentione: lugbiēdo: allicitando: fiūt moꝛtalia. Hec isti merito aduertere deberent qui festinis diebꝰ crines oznāt ⁊ speculā ex lugbia sepe inspiciūt. Septimo cū dō ex amoze illicito dat alicui plone donuz vel cuiuscūq; modi ea intentiōe vt eū vel eā ad malum actū alliciat talis peccat moꝛtalr. Octauo qñ dō lupsticiole vult facere amozē illicitū ītra plonas aliquas. sūt q̄ credūt ꝙ hoc possit cū diabolo fieri. Nono qñ quis ex amoze illicito fiet ⁊ tristat⁹ qñ illa plona se alienat ⁊ recedit ab ea vel ab eo: vel qñ aliā plonā ꝓpter eā amat vel amicabilr alteri loquit vel et trahit cū aliqua plona honesta matrimoniū honestū ⁊ ex hoc maledicit sibi vel vroꝛi vel etiā aliis plonis quas ille diligit. Decimo dicūt sacerdotes ī cas amatoꝛias ⁊ etiā dicūt poztāt tales scientes. sūt dicūt tales scienter in domo sua nutriunt peccant. ¶ Quātū ad tertiā partē istius sermonis est sciendū ꝙ oēs homines vtriusq; sexus viri ⁊ mulieres ancille ⁊ virgines parvuli ⁊ pueri debēt hodie ⁊ quotidie inocare beatam virginē mariā ⁊ ei fideliter seruire: qz ipsis pōt in oibus tribulationib⁹ infirmitatib⁹ ⁊ necessitatib⁹ subuenire. Et primo viri in necessitatib⁹ vite, aut moꝛtis cōstituti debēt recurruz hēre ad beatā virginē mariā. Exēplū de milite q̄ in honoꝛē bte marie virginis vnū cereū accendit: quere infra in ꝓmptuario de exēplis bte virginis. xlix. etiā mulieres. Exēplū

& vpoze milíe ¶ fuerat impregnata & gdidit
ipsum edere nre potuit sanare pfi in festo pu
rificatiõis & in eccliã bẽt marie ỹginis. Hoc
quere ibidẽ.xli. Itẽ ancille & pcatrices & bẽt
ei seruire & eã inuocare. Exẽplum de ancilla
que pecauit cũ dño suo. hoc ẽre ibidẽ. xlvii.
etiam vir gines gbe & honeste debent eam l:
mocare vt pseruet eas ab infamia. Exẽplũ
de duabus iozozib⁹ que fuerũt false infama:
te. quere ibidem. xrii. Etiam parẽtes qui ha:
bent pueros. Exẽplũ de puella parua quã
rapuit lupus: & maria eam liberauit & matri
sue restituit. quere ibidem. xv.

¶ De sancto Mathia. Sermo.xii.

¶ Annumerat⁹ est cum
vndecim apłis. Act.i. Ex quo ho:
die celebzam⁹ festũ sancti mathie d electꝰ est
loco inde traditozis xp̃i:tũc in pñti sermone
tria sũt dicẽda. Pzio de electiõe & pziuilegiis
sti mathie. Secõ aliqua ỹ intozmatiõe sim
plicib⁹. Tertio aliqua miracula ỹ cõsolatiõe
audiẽtiũ. ¶ Quãtũ ad pzimũ sciendũ q sã:
ctus mathias apłs hz septẽ pziuilegia. Pzi:
mum est sua cõmendabilis electio. nã lauda
bilis est electꝰ. Cũ esẽt inter ascensionẽ & pẽ:
thecostẽ apostoli simul ẽn vna domo essent:
videns Petr⁹ q numer⁹ apostoloz esset di
minutus quos dñs elegit vt fidem sancte tri
nitatis in quattuoz mundi partibus pzedica
rent: surrexit in medio fratrum dicens. Viri
fratres opz vt aliquẽ loco inde instituãmus
qui testetur nobiscuz resurrectionẽ iesu xp̃i.
Et statuerũt de septuagintaduob⁹ discipu:
lis duos. s. Joseph. d cognominat⁹ est iustus
qui fuit frater Jacobi alphei: & Symonis et
Jude & Mathiã & ozãtes dixerũt. Tu dñe d
nostri cozda hoim ostende quem elegeris ex
his duobus accipere locum quẽ amisit judas
ꝑditoz xp̃i saluatoris. Et datis illis sozti:bus
cecidit soz sup Mathiã & annumerat⁹ est cũ
vndecim apłis. Sciendũ q scõm beth Dio:
nysium illa soz nichil aliud fuit ꝙ quidam
splendoz diuin⁹ per quem ostendebat q ipse
erat in apłm assumendus: & in hoc ostẽditur
eius sanctitas: quia hz ab infantia alam suaz
et vitam suã sancte & munde seruauerat: q
virgo fuit: tñ sic macerauit ielunio cozp⁹ suũ
quasi percntoz esset: timens ne aliquid in an
nis puerilib⁹ egisset qõ dño displicuisset. Se
cundũ pziuilegiũ: quia ẽcit eum xp̃s contri:
bulem suuz. Fuit enim de tribu juda de qua
nata est beata virgo maria & iesus filius et⁹
Solent enim homines qui sunt de eadem tri
bu magis seinuicẽ dligere & xp̃s eum dile
xit. O ꝙ magna dilectio q ipsum sic elegit
Tertium pziuilegiũ: q Mathias fuit cõpa:
triota christi: fuit enim bethlemita: sicut et
christus in bethlem et nazarẽe & mathias.
Solent autem homines qui sunt de eadem
ciuitate nati mutuo se dligere. Quartũ pzi
uilegium q christus ad eum personaliter ve
nit quando fuit posit. s in carcere cum mul:
to lumine & ipsum de terra leuauit et vin:cu
la soluens & dulciter cum cõsolans ostiũ si:
bi aperuit qui egressus verbum dei cõstãter
pzedicabat. Quintũ pziuilegiũ q non solum
est apłs sed etiam martyꝛ xp̃i. Unde legitur
de eo q cum verbũ dei in judea pzedicaret &
magnũ pplm signis & ꝓdigiis ꝙterreret. Illũ
judei inuidentes ei ipsum in cõcilio statuerũt
Accesserunt autẽ duo testes qui ipsum accu
sauerũt. pzimo in ipsuz lapidare & mitterũt quos
lapides in testimoniũ illis testium ponit sepe
liri. Qui duz lapidarẽt secuti more romano
eum genuit: & extensis manibus in celum spi
ritum tradidit. Septimũ pziuilegiũ: q vnũ
articulum de duodecim articulis fidei com:
posuit in quibus articulis consistit fides & sa
lus oim xp̃i fideliũ. & est vltimus articulus. s.
Carnis resurrectionẽ vitam eternam. Jemẽ.
Credere enim debem⁹ q omnes homines simul
resurgent in nouissimo die tam boni ꝙ mali:
& quilibet resurget in eodẽ cozpoze in quo
vixit. Quãuis enim cozpora in cinerẽ & pul:
verẽ redacta sint: tamen ois illa que spectãt
ad cõplementũ cozpozis redibunt: & idẽ cozꝑ
pus resurget: & omnes resurgem⁹ in illa etate
in qua xp̃s fuit quãdo mortem ꝓ nobis susti
nuit tam senes ꝙ iuuenes. & cozpus cuiuslibz
electi lucidum erit splendidũ sed cozp⁹ cuius
libet reꝓbi erit grossum & obscurũ. Etiam
tenes quilibz credere vitam eternã post hanc
vitam. Boni enim habebũt gaudium sempi
ternum mali autẽ penam. vnde Math. xxv.
Ibunt hi in supplicium eternum: iusti autẽ in
vitam eternam. Septimũ pziuilegium: quia
hodie festum ipsius solẽniter in vniuerso mũ
do celebzatur: et etiam in qualibet missa per
totum mũdum quotidie nomen ipsi⁹ nomi:
natur. Sed quia hodie mentio fit de juda d
de honoze suo detrusus est. Tunc notandum
q xp̃s judã elegit & semꝑ ad spiritualẽ digni
tatem. Pzio de mũdo in discipulũ. Secõ de
discipulo in apłm. Tertio de apło in suũ ꝓ:
ratozẽ. Hz quesiit cũ xp̃s sit dei sapia: quare
in talem statꝰ posuit judã. Ubi pzio ad osten
dendũ q mali in hoc mũdo sũt gnerati inter

bonos. In celo ẽñ sunt oēs boni: in inferno sunt oēs mali. in mūdo aūt sunt boni ⁊ mali simul: ⁊ hoc a pncipio mūdi semp fuit q̄ mali cum bonis sūt simul reperti vt pz de Abel ⁊ Layn Elau ⁊ Jacob. Hebo de vanā pz̄sumptionē de nobis amputaret. Si enim in das aliq̄ bona? inter optimos cecidit nrpiterq̄s de se erit iā securus. vnde Ber. Nullā est securitas fratres mei nec in celo nec in paradiso: multomin⁹ in mūdo. In celo ẽñ cecidit angelus pn̄m⁹. vñ Esa. xiiii. Quō cecidisti de celo lucifer q̄ mane oriebaris. Cecidit ẽñ sub potēcia de tali. Adā in paradiso in loco voluptatis: judas in mundo a schola salutis. Tertio ad oñdēdū q̄ reprēhēsibiles sūt qui cōgregationē vnā malā iudicāt q̄s vnū malū in ea reperiūt. Etiā querit quare xp̄s iudā procuratorē fecit quē furem scīrent. Nūr vt talia contēnēda ⁊ vilia oñderet. Unde Greg. Contēptibilia contēptibilib⁹ dātur. Unde ⁊ xp̄s bona sua scōm nobilitatē corū nobilioribus distribuit. q̄ alam patri: matrē Mariā Johānī: ecclam suā. Petro: corpus Joseph et Nycodemo. talia crucifixorib⁹ suis reliquit. Et ista est causa quare iudā procuratorē fecit ꝓpter auaritiā qui fuit plenus auaricia. q̄ notat in hoc q̄ duct⁹ cupiditate pecunie xp̄m venalem exposuit dicēs. Quid vultis michi dare ⁊c. O q̄ stulte negociator fuit q̄ xp̄m dñm suū p tā modica pecunia vendidit. s. p. xxx. denariis in quo sunt oēs thesauri sapiēcie dei recondīti. Nonne stultus esset ille negociator qui haberet vnā preciosam margaritā que virtute sua illuminaret ceros: leprosos mundaret: et omnes infirmitates curaret: ⁊ etiam mortuos suscitaret ⁊ valeret ista margarita mille ducatos ⁊ venderet eā p solo obolo: certe stultissim⁹ esset. Sic stultus negociator fuit judas: quia vendidit preciosam margaritā. s. xp̄m p. xxx. denariis qui ceros illuminavit ⁊ leprosos mūdauit. Unde sciendū q̄ multi mirant q̄ judas vendidit dñm suū ihesum xp̄m pro. xxx. denariis ⁊ nō mirant hoc q̄ dās ocli die malis xp̄ianis vendit nō solum p. xxx. denarios: sed qlibet pro vno denario vel dimidio. Quandocūq; enim ⁊ quotiēscūq; emendo vel vēdendo mendaciter iuras ⁊ primū decipis: xp̄m scīenter vendis. Sic vsurari⁹: latro. raptor. fur. ⁊ sic de singulis. Et ghale quicūq; ⁊ quotiēscūq; quis primū decipit ⁊ bona talia quouis modo iniuste acquirit christum vendit.

¶ Quantus ad scōam partē istī⁹ sermonis scīendū est q̄ ex quo istud festū occurrit cōtra ciera carnalp̄tatē quo tpe solent homines gule seruire. Ut ꝑ nōs informatiōe ⁊ simplicitā queris quot modis hō bibendo ⁊ comedēdo peccat mortal. Dic q̄ duob⁹ modis. Primo q̄ diligit corpus suū intantū q̄ contra p̄ceptū ecclie parat⁹ est comedere die⁹ ieiunii: cū tñ bene posset ieiunare ⁊ nō vult corpus suū intantū grauare: sic solvit ieiunū sine cā ⁊ rōne ad ecclie p̄cepti. Secō est si infirm⁹ aut mulier pregnās aut parū laborator ex causa solueret. Hebo cū ds sumit cibū illicitū vel p̄hibitū: sicut cū ds in quadragesima sine cā comederet lacticinia vel oua. sic qui votū fecisset sexta feriis nō comedere lacticinia: ⁊ hoc votū frāgeret. Tertio q̄ ds cibū sibi nocuū comedit: ⁊ sic vires corpoꝝ debilitat et vitā sibi abbreuiat: talis grauit peccat: q̄ facit contra charitatē qua hō tenet se i deo diligere et vires suas p̄seruare ad: vt deo diuti⁹ possit seruire. ps. Fortitudinē meā ad te custodiā. Quarto q̄ quis excedit in sufficientia cibi ⁊ pot⁹ sic q̄ ydit rōnem vel nauseā hz vel vomitū facit ꝓpter superfluā crapulam vel ebrietatē: talis etiā graviter peccat. Nam scōm henricū de vzinaria. Quicūq; inebriatur vel qui excedit mensurā in comedēdo ⁊ bibendo: si hoc cum ꝓposito facit peccat mortaliter totiens quotiens facit ⁊ qui in tali ebrietate moritur eternaliter dānabitur. Quinto peccat quis comedēdo ⁊ bibēdo q̄ principalē querit delectationē ⁊ talē delectationē p̄ponit deo qui dz esse principalis causa ⁊ finalis in oībus op⁹ nostris. vñ Apoc. i. Ego sum alpha ⁊ oo p̄ncipiū ⁊ finis omnium. Et talē delectationē homines voluptuosi querunt qui solum scōm carnē viuūt. Unde apostol⁹ Roma. viii. Fratres: si scōm carnem vixeritis morieminī. vnde etiā Hieronym. Impossibile est hic ꝑ̄ere ventrē ⁊ illic mentem. ¶ Quātū ad tertiā partē huius sermonis sciendū q̄ omes christiani debent hodie illud festum devote ⁊ solenniter celebrare et sanctum Mathiam in omnibus necessitatib⁹ invocare tanq̄ singularem patronum. Primo qui a serpentib⁹ venenosis leduntur. Unde legitur q̄ dum beatus Mathias predicaret: quandā potionē intoxicatā dederūt ei bibere quam ipse in nōe dei bibit ⁊ nullā sensit lesionem. Etiam infirmi. Unde de eo legitur q̄ cum per iudeā predicaret ceros illuminabat: demones expellebat: leprosos mūdabat: claudos erectum: surdos auditū: ⁊ mortuis vitā restituebat. Etiam in extremis laborantes. Unde legitur q̄ cum quidam mi-

bus vt moris est ex deuotione aliquē apl̄oꝝ eligeret in patronū: semel q bis arripuit eaꝫ cōtinentē nomen mathiestunc indignus ait. Si nullū magnoꝝ apl̄oꝝ eligere potui.nec hunc pro patrono habere volo. Post aliquod tps predictus miles cauta latitā passionis xpi visitare disposuit cū iam in mari aliquantulū cū socijs ꝑgeret tā ꝙ tēpestatib⁹ nauis subito impetitꝰ. vt oēs qui in ea erant de vita desperarēt. Et cū sopꝰ eaꝫ militē ꝑgeret ꝓiect⁹ de naui marinis fluctib⁹ super nudā tabulam exponit. Qui cum prim⁹ esset mortiturꝰ vidit virū ꝙdam pulcra veste indutuꝫ. Cuiq; interrogauit eum marinis fluctib⁹ esset immersus qui cum ꝑ culpā suam hoc factuꝫ esse dixisset ille aperiet. Nolles ne illi honorē q ob sequtū impendere qui de istis periculis te liberaret. Qui ille rēdit. Quandiu viuero tibi tanq̄ dño fideliter seruire ꝓmitto. Vir aut ille ait. Ego sum frāter Mathias apl̄us qui patronū hēc ꝙplitissimū aūt tibi bonū q malo reddo. Et manu extēsa ipm de periculo mortis liberauit: q in ciuitatem hierusalē trāsportauit: ꝓcipiēs ei. vt ibidē sorios suos expectaret. Qui post multos dies illuc veniēs ꝙs ipm recognouerūt q dñi laudauerunt. Ille aut sanctum Mathiā deinceps in magna reuerētia ꝓ oibus sanctis semꝑ habuit: et ei deuotissime vsq; ad finem vite seruiuit. Etiam tpe sanctis. Ubi legit q anno dñi. M. cxv. in treueri corpus sci Mathie inuentū fuit tpe sanctis: q mox miraculose coruscauit.

¶ De annūciatiōe bte Marie vgis. ser. xiii.

INgressus angelus ad eā dixit. Ave gra plena dñs tecū. Verba hec originaliter scribunt Luc.i. Veritatis autem in instantis solēnitatis euangelio sciendū q nemo potest digne laudare beatam virginē: nisi ipsum dignū faciat ille qui hodie cōceptus est in vtero eius. Unde Dō mascē. Licet mille ora: mille lingue vocitarent nec sufficerent nec si oches lingue hominum cōuenirent eam mirificis possent effere ꝓconijs. Unde etiam Ber. Utinam mihi tot essent lingue quot sunt crii stelle: vt oches illas possem cōuertere ad laudem genitricis dei: nec sic satiarer. Et si nullus humanꝰ sermo in laude eius inuenit idoneus: non tamen ꝓpter hoc ab eius laude cessare debemꝰ: sed qō possumꝰ faciamus. Nā ipsa hodie facta est mater xpi: a pōt nobis gratiā impetrare. Ex quo ergo hodie filiū eius annunciationis celebrauimꝰ: tunc ad honorē dē virginis marie edificationē nostrā tria tāgendā in pūti sermone. Primo de dignitate ipsi⁹ festiuitatis. Secō aliqua ad edificationem nr̄am. Tertio aliqua miracula q ei⁹ lectione nāt. ¶ Quātū ad primū sciendū q festum Henrici de hassia hoc tpe ꝑtulit quia si ola tota totius anni. Et hoc sic ꝓbat: q si dies natiuitatis solēnis dicitꝰ: ḥō qui natus est deus creatura solēnior est in qua deus factus est hō. Unde canit. Hodie deus hō factus est. Etiā si dies resurrectōis celebris est in qua humanitas resurrexit glorificata carne. ista celebrior est in vnitate suppositi. in q̄ hūanitas assūpta est in vnitate diuinitatis. Item si dies ascēsionis solēnis est in qua xp̄s celum ascendit ista celebrior est in qua hodie filius dei de celo descendit in vterū virginis matris. Item si dies pēthecostes celebris est in qua spūs sanct⁹ missus est. ista celebrior est in qua hodie filius dei filius factus est nobis. Nā hodie q̄ beata virgo Maria habuit in etate. xiiii. ānos. q. xviii. hebdomadas Jesum xp̄m concepit: tunc dies salutis incepit q nox recessit: quia post peccatuꝫ ade nox fuit q̄nq; milib⁹ annis centū q nonaginta nouē. Stetit ergo adā q eua noctem steterūt: sic xp̄s et maria hodie diem gē q salutis inchoauerūt. Unde hodie canit. Per est dies quā fecit dñs. Hodie dñs afflictionē sui populi respexit et redēptionē mulit: hodie mortē quā femina intulit. femina fugauit. Hodie de⁹ homo factꝰ est id quod fuit ꝓmāsit q q̄ non erat assumpsit. ergo exordiū nostre redēptionis deuote recolamus q exultem⁹ dicentes. Gloria tibi dñe. Ingressus angelus ꝛc. Quare angelus missus est. Respōdetur q sicut eua per diabolum est decepta q ei mendaciū nūciauit q per cōsequens mortem eternam. ita ꝙuenit fuit angelū marie annūciare veritatē q vitā eternā. Etiā queritꝰ in qua hora apparuit ei angelus. Rūdetur q sapiens dixit tibi lucidū corpus. vt etiā sensibiliter ḥgini appareret. Unde dicit beat⁹ Aug. in quodā sermone loquens in persona beate marie virginis. Venit ad me gabriel archangel⁹ facie rutilans. veste choruscās. incessu mirabilis. aspectu terribilis. Et hoc congruum fuit. q cū illā annunciauit q in se inuisibilis corpus visibile voluit ex virgine sumere. cōgruē debebat corpoꝛali spē apparere. Etiā queritꝰ q̄d virgo maria egerit qñ angelus ad eā ingressus fuit. Ubi q quidā dicit. volunt q erat abstracta tota in deuotissima ꝙmplatiōe sue sue salutē

gñs hñant qualiter gvirginē debent huma
nū gen⁹ saluari. Et quidā dicūt ēē tēc actuz
legisse illud Ezay. vii. Ecce ego cōcipiet ⁊ pa
riet ē. ilū. In hoc ergo actu tā intime contem
platiōis quo erat deo ſpūaliter coadunata ſ;
gerfus ēt angelus ad eā. Rōnabile ēm vide
tur q̄ qñ corpaliter voluit sibi vnire verbū eter
num: vt tūc ipa ſpūaliter eidē vnita in actu
cōtēplatiōis esset. Ave gratia plena ⁊c. Scīē
dū q̄ nullꝰ holm excellentiꝰ ⁊ dulcius et gra
tiosꝰ beatā virginē poterit saluare seu laudā
re q̄ hac salutatiōe quā ipe deus pater dicta
uit ⁊ ei per angelū destinauit. Et ēt a nobis
frequēter hac salutatōe salutāda: q̄z tale gau
dium hz ex illa salutatiōe denote dicta quale
habuit qñ hodie salutata fuit ab angelo. Ex
quo hodie peragit festū annūciatiōis: et xpi
conceptiōis: nunc queritꝰ quō incarnatio xpi
facta sit. Videtur q̄ postq̄ angelus gabriel
fuit missus ad mariā virginē vt habetur l. u.
i. ⁊ maria credidit ⁊ cōceſſit. tūc ſpūſanctus
superuenit in eā. ⁊ eā sanctificauit ⁊ fecunda
uit: formauitq̄ in instāti de purissimo sāgui;
ne marie: vel vt alii dicūt de purissimis hūo;
ribus eius ex pas xpi ⁊ in eodē instāti in quo
formatū ēt corpus creatū ēt aia: ⁊ hec in eo
dē instanti ꝑfecta ēt corpori organizato. Et
illa duo corpus ⁊ aia simul mor fuerūt de ita
ti vnita in dei filii pſona. Visi scōm Holchot
sup li. Sap. q̄ nūq̄ fuit aliquis ita paruꝰ pu
er sicut xpūs in vtero matris cōceptus. vñ di;
cit Augu. Formatio corporis xpi fuit gcreta in
pncipio sue ꝛceptiōis q̄tū ad oia lineamēta
mēbrorū: tū q̄tū ad debitā corporū q̄titatē gū
rebat successiue sicut corpa pueroꝝ augmen;
tatur a tpe figuratiōis vsq̄ ad perfectā ma;
turitatē. Et sciendū scōm Henricū de vrmi.
q̄ tota trinitas illā incarnationē operata ēt
q̄z opa trinitatis ad extra sunt indiuisa. Nā
ibi fuit potētia patris qui statim corpi formā
uit ⁊ aiam creauit. ⁊ illa duo diuinitati vni;
uit in illo mōmēto cū beata virgo dixit Ecce
ancilla dñi. etiā operata ēt ibi sapientia fi;
lii qui corpi suū optime dispoſuit ⁊ oia mē;
bra sua decenter ordinauit. vñ ꝓs. xliii. Spe;
cioſus forma ꝑe filiis holm. Itē operata ēt
ibi gra spūſancti. qui cōceptionem filiā mun
dam ab oi petō reddidit. Itē sciendū q̄ huius
tota trinitas operata sit incarnationē. Solus
ēn filius ēt incarnat⁹. vñ dicit Augu. in lib.
de fide ad petrū. Et ipe Augu. ponit tale exē;
plū. Si tres puelle tenerē vnā tunicā ⁊ illaz
vna ex illis indueret tūc illa indutio fieret a
tribus puellis ⁊ vna illarū sola indueretur.

¶ Quantū ad ſcōam partē huius ſerū. ꝓpo
nitur intōrmatiōe sciendū q̄ sicut virgo hec
gloriosa purissima sua cōuersatione meruit
in ſe concipere filiū dei: ita et nos per pecā ſi
fessionē digni erimus in hoc festo pasche cum
dē filiū dei ⁊ virginis matris in sacramento
recipe. Quare cha tissimi de ꝑfectiōe notetis.
Et primo q̄ dicūt peccatoz dz deum inuocare
vt illumiet coz suū. in sup rememorare oia
peccata sua: ⁊ oē posse suū facere audito in
monēs ⁊c. Et qñ incipit cōfiteri: tunc dz dis
re in confessione ⁊ exprimere numerū quoti
ens quodlibz pcm iuxta estimationē suā cō;
missū: ⁊ etiā si illa petā cōmisit in diebus festi
uis: tunc grauiꝰ ēt. et etiā si participauit excō
municatis q̄ publice fuerūt denunciati loca
tis: bibēdo: comedēdo: remendo: salutando &c.
tunc incidit in minorē excōicationem a qua
confessoz dz eum primo absoluere ⁊ postmo
da a peccatis. Etiā sciendum q̄ sunt duodecim
gña holm qui confitent: ⁊ confessio ipsis non
ꝓdest: q̄z nō vere penitent. Primi q̄ non im
gre oia petā ꝑfitent. ſz aliqua petā sciēter q̄
verecundia occultāt: vel etiā qui patiant ſu
petā: ⁊ etiā q̄ ita decipiāt vel submisse loqui
tur in confessione nec confessoz intelligat petā
que ꝑfitent. et talē confessionē non accepit
deꝰ. Secūdi qui nō hñt firmum ꝓpositum am;
plius dimittendi oia petā mortalia. Tertii q̄
diuidūt cōfessionē ⁊ tacēt ōvno ꝑfessore ad
alīū. dicēdo illi vnā partē. ⁊ alteri alterā qui
suoz petiōz. ⁊ sic seipsos decipiāt. q̄z quilibz
ꝑfitens dz oia petā sua que habet in memo;
ria ꝑfiteri sacerdoti vni. et non partē vni ⁊ ꝑ;
tem alteri. Quarti sunt qui mentiunt scien;
ter in confessiōe. q̄z sacerdos sedet ibi in loco dei
qui veritas ēt. Et iō in confessione veritas
dicenda tanq̄ ipsi deo cui nuda ⁊ aperta sūt
omnia. ergo si sacerdos querat an corrupta sis
tu virgo. tunc respōdere debes veritatem, di;
cendo nō sum virgo. Sed diceres. cum illa q̄
dam confessa ēt ante hoc idē petiā an tene
tur sibi secundario confiteri. Videtur q̄ nō
tenetur sed dicere debet quicqd in hoc deli
quit ante confessa sum. et penitentia mihi impo
sita ēt quam exolui. Sed tū scōm bthm Tho.
bonū ēt ⁊ salubre vnū peccatū pluries ꝑ;
tribus sacerdotib⁹ confiteri. Huius nō sit de ne
cessitate salutis. q̄z illa verecundia delet pec
cata ⁊ penā purgatorii. Visi etiā in decreto di
citur. Rubor et erubescentia ēt maxima pars
penitentie ⁊ satisfactionis. de pe. dist. in. pma.
Qui bē penitet. Quinti sunt qui se excusant sed
os inculpāt qđ nō dz fieri. sed quilz dz scīre

cruciare q culpam suam ppriã dicere nec dz
alios hoies in cõfessione notare nec etiam lo-
qui extra cõfessionẽ ea que sibi in confessione di-
cunt. Sexti sunt qui stãt in amore illicito et
simul moriãtur in eadem domo: q tales non
sunt absolvendi nec cõicandi: nisi velint de-
sistere q pñs abinicẽ separari. Septimi sũt
qui seruãt inimicitias nec volunt indulgere
suis offensorib9 : nec talis cõfessio est vtilis.
unde Mat. vi. Si non dimiseritis hoib9 nec
q pater vester celestis dimittet vobis peccã ve-
stra. Octani q aliena nõ restituũt. vñ Aug.
Non dimittit peccã nisi restituat ablatum.
Et talis restitutio etiã dz fieri de rebus par-
uis: licet qui diuersis hoibus parua dãna in-
tulit in pratis: in agris. in piris. q sic de sin-
gulis. Sed si quibus hominib9 damna intu-
lit ignorat tũc dz talis facere vnam summã
de omnibus illis paruis: q tantũ de cõsilio sui
confessoris dare ad illam ecclesiã parrochialẽ
in qua talia dãna intulit: vel potest etiam
dare pauperib9. Et sciendũ q quilibet volẽs
communicare dz restituere ante accessum sacra-
menti omnia debita si termin9 solutionis in-
stat aut petere dilationẽ ab illo cui tenet: et
si occultum est tunc dz restituere per cõfesso-
rem in occulto : sed si publicum est tũc per se
dz restituere aut vltriozẽ dilationẽ petere.
Noni sunt qui detrahũt primis q nolũt re-
stituere famã primis. vnde sanct9 Tho. ii. ii.
q. lxii. Tenet quis ad restitutionẽ tanq̃ sicut
ad restitutionẽ cuiuslibz rei subtracte. vnde
etiam Hiero. Non facilis venia pmanet
de rectis. Decimi sunt qui nõ confidũt q
deus velit peccã sua indulgere eis : sed ppter
multitudinẽ peccatoz desperãt. Item Aug. Pe-
nitentia q ex fiducia non predit: inutilis pe-
nitẽcia manet et sine fructu. vnde etiã Amb.
Non põt bene agere pniam qui nõ sperat in-
dulgentiã. Unde vere penitens nunq̃ dz de
sperare: etiã si mille milia peccatoz mortaliũ
cõmisisset. vnde Ber. Maioz est dei pietas q̃
omnis iniquitas. Undecimi sunt qui cõfitẽ-
tur nõ ex charitate: sz humano timoze. Et il-
lozum qui solũ ex timoze q verecundia huma-
na confitent sunt duo signa q cognoscũ-
tur. Primũ est q tales differunt confessionem
suam vsq; ad vltimã hebdomadã q tũc quã-
do vitra differre nõ pñt tunc cõfitent ex quo-
dam timoze humano: ne post mortẽ priuent
ecclastica sepultura. vñ dẽ extra de pe. q re.
Omnis vtriusq; sexus qui in quadragesima
confitent nec in pasca cõicant: debent carere
introitu ecclie q ecclastica sepultura. Octa-
signum q tales post pascha viuũt sicut ante
fuerũt q eadem peccã iterato cõmittunt que
ante cõmiserũt: q hoc est signũ q nõ vere pe-
cctẽ nõ ex charitate: sed ex cõtemendine q hu-
mano timoze pnam egerũt: nec firmũ ppo-
situm emendadi habuerũt. Duodecimi q vl-
timi sunt qui confitent et pnam suscipiũt: sz
postmodũ eandẽ pnam paripendũt q obli-
uiscunt: nec gliciũt: q talis cõfessio non placet
ad salutem. Simile qui scienter q ex ppolito
querũt simplices q illiteratos cõfessores: q ne
possent habere litteratos q discretos: q ta-
les seipsos decipiunt: quia si cecus cecum pa-
cit ambo in foueam cadunt. Unde chr̃s in
euangelio. Ceci sunt q duces eorum. Ex om-
nibus iam enumeratis consulendũ est q qui
libet hominũ faciat generalẽ q integram cõ-
fessionẽ de omnib9 peccatis a iuuentute com-
missis q aliam penitentiã accipiat q eam de-
note complere studeat. Et q plures per plu-
res annos non bene cõfitentur: patet per ta-
le exemplum: vt habetur in sermone dicti. de
tempore sermo. xcii. ¶ Quantũ ad tertiã
partem huius sermonis iciendũ q omnes pec-
catores q peccatrices: q consequẽter omnes ho
mines senes q iuuenes debent gloriosaz vi-
ginem mariam diligere q eam crebrius cum
angelica salutatione salutare quia omnibus pa
rata est succurrere eam deuote inuocantibus
q pmo petentibus. Exẽplum de theophilo q
abnegauit baptismũ dei q mariã. q tamen
maria impetrauit sibi misericordiã dei q hoc
quere infra in promptuario de exẽpl. q beate
marie virginis. xlii. Etiam peccatricib9. Exẽ
plum de adultera que quotidie centies flexit
genua ad honorem virginis Marie: cui ma
ria succurrit: q postmodũ vitam laudabiliter
finiuit. Quere hoc in promptuario de exem-
plis virginis marie. xlviii. Etiam qui patiũ-
tur vehementes infestationes demonũ de-
bent beatam virginẽ mariã salutare per an-
gelicam salutationẽ: que salutatio angelica
demones fugat. Exemplum de concubina sa
cerdotis que intrauit religionem nec poterat
diabolum vincere per aquam benedictã: nec
per signum sancte crucis: sed per Aue maria.
Hoc quere ibidem. lxxv. Ultimo sciendum q
qui libenter orat Aue maria raro vel nunq̃
dãnabitur. Exemplum de milite qui frequẽ-
ter de sero q de mane beatam virginem ma-
riam salutauit: q feliciter ad chr̃m migra
uit. Hoc quere ibidem.

¶ Sermo bzenis de vera penitentia et
confessione.

Conuertimini ad me in toto coꝛde vestro. Johel. ii. In verbis istis tam pmissis dñs nos in hoc sacro tẽpoꝛe quadragesime qũ est tẽpus pule iustas ad pniam ohtẽs qualis debeat esse pnia nostra. Primo dꝛ esse recta. ideo dicit Cõuertimini ad me. Scõo dꝛ esse integra. ideo dicit in toto coꝛde. Tertio dꝛ esse aspera & doloꝛosa: ideo dicit in ieiunio fletu & plãctu. Vñ in psenti sermone qui erit de vera pnia et cõfessione & pꝛeparatiõe sup festũ pasche ad sacramentũ eucharistie tria sunt dicẽda. Primo q̃ peccatoꝛ qui vult esse ver⁹ penitẽs tria dꝛ habere vt dr̃ ignoscat sibi de oibus peccatis suis. Hoc quere supꝛa sermo. v. pte. iii. Secũdo dicendũ est de duodecim gradib⁹ hoim q̃ cõtinuo peccãt moꝛtalit iam in hoc seculo: vt ipi simplices homines qui nõ scitis ꝓfiteri adiscant ex his duodecim gradibus hoim quõ cõfiteri debeant. Hoc quere infra ser. xxvii. parte. ii. Tertio exẽplũ de illis q̃ ꝓpter verecundiã humanam non plene cõfitent⁹ oia pctã sua q̃ tales homines eternaliter dãnabunt. Hoc quere in pꝛomptuario. sermone. xxiiii. L.

De passione dñi. Sermo. xiiii.

O Vos omẽs qui transitis per viam attendite & videte si est doloꝛ sicut doloꝛ meus. Treñ. i. Cõsiderando passionẽ dñi nostri iesu xpi: tunc plus flere libet q̃ aliqd dicere: ex quo creatoꝛ noster deꝰ noster: dñs noster. redẽptoꝛ noster. pater noster. frater noster. hodie amare voluit i cruce p nobis: nõ solum lachrymas effudit oculoꝛ sed pꝛiosũ sanguinẽ ex oibus mẽbꝛis suis coꝛpis & etiam hodie tot creature fleuerũt sicut in fine sermonis dicet. Quare merito debet nostrum hodie flere debet & contristari & compati dño nostro iesu xpo. Sed quia sine gratia nec flere nec loqui possum⁹ sal nobiscum de passione dñi. Ideirco recurram⁹ primo ad filium dei dñm nostrũ iesum xpm qui ex hac die fuerit plenus doloꝛib⁹ facilit̃ tamẽ est largitus regnũ suum ad pꝛecesuni⁹ latronis sex paradisus. Et etiam ad matrẽ q̃ hodie tristis est sup oĩes mẽes. Nã sicut angelus gabriel in annũciatione dixit Vñ dicta tu i mulieribus: sic hodie per oppositũ possumus dicere ei. Tu tribulat⁹ es sup oĩes mulieres. Rogemus igit filium & matrẽ vt dent nobis loqui de sua passione vt sit sibi placitum & nobis in nr̃e devotionis augmentũ. Et vt hoc impetremus dicam⁹ cum devotione quilibet nr̃m Pater noster & Ave maria. O vos oĩes qui trãsitis. ꝛc. Di passiõis sanctoꝛ recitans populis vt inducant⁹ ad coꝛdis denotionem peccatoꝛũ contritionẽ: mundi dꝛspectionẽ: tribulationũ suppoꝛtationẽ: & to magis passio xpi ohi devotione attentione et reverentia est audienda: quia ipse est sanctus sanctoꝛum dñs vniuersoꝛum: iuder vindictam & moꝛtuoꝛ vt audientes conciperẽt eius excellentẽ charitatem ad genus humanũ. Ipse enim tam quam sine nos dilexit q̃ non tñ vnã guttã sanguinis sed totũ sanguinẽ suum pretiosum largiter p nobis effudit. vnde beat⁹ Bern⁹. dicit. Nulla cillet ad redẽptionẽ humani generis minima gutta sanguinis xpi: sed tanta est copia vt ex inundatiõe dñicã virtus inundescerat dilectio. Passio autem dñi nostri iesu xpi a quatuoꝛ euãgelistis describit: & ideo quattuoꝛ libꝛis in ista hebdomada legit⁹ q̃ ohes quatuoꝛ scripserũt ab ohibus audiat⁹ q̃ aliqua vnus scribit que alt⁹ omittit. Et ergo in pꝛesenti passione tria sunt dicenda. Primo qũ passio xpi fuit inchoata. Secũdo qualit̃ per gentiles fuit ꝓsummata. Tertio q̃ sunt illa que hodie in ecclesia fiunt: & alibi nõ q̃ per totũ annũ & que hodie nos debẽt inducere ad fletũ cum vno exẽplo. ¶ Quantũ ad primũ sciendũ q̃ xpi passionẽ cum dei adiutoꝛio ex hiltoꝛiis quatuoꝛ euangelistaꝝ breviter recitare intendo incipiendo passionẽ dixit feria sexta añ dñicam de passione. sicut ibi habet Joh. xi. sic q̃ hodie sũt quindecim dies q̃ iesus suscitauit lazarum quatriduanũ. Et istud miraculũ fuit ita manifestũ q̃ ꝓpter illud miraculũ & alia miracula que xps fecit: ꝓpter vitam suã sanctissimã et ꝓpter verba sua gratiosissima quasi tot⁹ mundus ibat post ipsum & plures de pplo iudeoꝝ cõvertebant ad ipsum. vñ Jo. xi. Pharisei dicebant ad ipsos. Videt⁹ q̃ nichil ꝓficim⁹: ecce tot⁹ mundus post eũ abiit. Igit̃ principes iudeoꝝ & phariseꝛ qui erãt invidiosi et inimici xpi videntes gratiã magnã quã omnis popul⁹ habebat ad ipsum statim in sabbato sequẽti habuerũt consiliũ quo dixit vnus ex eis. Quid facim⁹ q̃ hic hõ multa signa facit & si dimittim⁹ eum sic oĩes credent in eum: & venient romani & tollẽt nostrũ & gentem. Tũc vn⁹ ex eis Cayphas nole dixit. Vos nescitis quicq̃ nec cogitatis. Expedit vt vnus moꝛiat hõ & nõ tota gens pereat. Et sic consiliũ fuit q̃ xps moꝛti deberet. Et ex illa die cogitauerũt interficere eum. Unde illa dominica vocat⁹ dñica in palmis. Deinde autẽ iesus qui nouit abscõdita

q̃ puttiũ eſſet conclusum vt mozte ſua veret
le de illo loco: ſcil; de bethania et iuit in de
ſertum locum qui vocatur effrem cum diſci
pulis ſuis q̃ permãſit ibi ſeptem diebus vſq
ad ſabbatum palmaꝝ. Et Ilmeth. in ſpecu.
hy.lib. viii.c.xxix. dicit q̃ in illis diebus aba
garus rex infirmabatur mozbo quodaꝝ ſere
mediabili. Q̃ audiens miracula q̃ xp̃s fecit ex
pos illuminando: leprosos mundando: moꝛ
tuos ſuſcitando. cupiebat ieſum videre: q̃ mi
ſit ad eum nuncios vt ad eum veniret q̃ eũ
ſanaret. Reſpondit ei ieſus per nũcios illos
dicens ſi faciem meam corporaliter cernere
cupis ecce tibi vultus mei ſpeciem tranſmoꝛ
tuam in lintheo dirigo per quam deſiderꝫ
mi frnozem refrigeres. Et quicquid de me
audiſti nequaq̃ impoſſibile fieri exiſtimes.
Poſtq̃ tã cõpleuero ea q̃ de me ſcripta ſunt
dirigã tibi vnũ ex diſcipulis meis qui tibi et
pũo tuo ſanitatẽ impertiat auxiliũ q̃ ad ſub
limitatẽ fidei vos ꝓducat. Et in ſabbato pal
marũ reuerſus eſt ieſus cum diſcipulis ſuis
in bethania q̃ fecerũt ei ibi cõuiuium: q̃ mar
tha eis adminiſtrabat q̃ lazarus erat vn9 ex
diſcumbẽtibus cum ieſu: q̃ plures exierũt de
hierlm non ꝓpter ieſum tm: ſed vt lazaꝝ vi
derent quem ſuſcitauit a moꝛtuis. Cogitaue
runt ergo pꝛincipes ſacerdotũ vt lazarum in
terficerent: quia multi abibãt ex iudeis ꝓꝛ
pter illum et credebãt in ieſum. Unde Aug.
in ii. de verbis dñi dicit q̃ in illa cena inter
rogauerũt lazarum de amaritudine moꝛtis
corporalis. Qui reſpdit q̃ nulla creatura poſſit
cogitare amaritudinẽ moꝛtis antequã alia ſepa
ratur a corpe. Tũc xp̃s cepit tremere q̃ iuda
re q̃ cognouit amaritudinẽ moꝛtis eſſe: q̃ ho
mo erat ſicut et nos. Tunc maria Magda
lene vnguẽtum pꝛeciosum effudit ſuper ca
put eius vt confoꝛtaret: q̃ tota domus imple
ta eſt ex odoꝛe vnguenti. Tunc iudas mur
muraũit dicens. Ut quid perditio hec. Qua
et hoc vnguẽtum non venit trecentis dena
riis q̃ datum eſt egenis. Dixit autẽ ſecundũ
Joh. non q̃ de egenis ꝓtinebat ad eum: ſed
q̃ fur erat q̃ loculos habebat: q̃ ea que mitte
bantur poꝛtabat. Et iudas ab illa hoꝛa cogi
tabat quõ ieſum tradere vellet q̃ iudeis pol
liceꝛ vt ſic recuperaret illos. xxx. denarios quos
putabat ſe ꝓdidiſſe: q̃ decimã partem ꝓfue
rit furari. Hoc totum factum eſt in ſabbato
palmaꝝ. Die autẽ palmaꝝ venit ieſus de
bethania in hierlm: q̃ cum appꝛopinquaret ci
uitati fleuit ſuꝑ eam dicens. Quia ſi cogno
uiſſes q̃ tu fleres. Et ibi receptus fuit cũ ma
gno honoꝛe qui vnq̃ habuit in hac vita q̃
quasi rex: cũ populus cinitus venit obuiã
ei cũ ramis palmaꝝ clamãdo q̃ dicendo. Hoſ
anna filio dauid: benedictus q̃ venit in nole dñi.
Sexta feria mane venit de bethania iterũ
in templũ q̃ docebat pplm dicens. Ego ſi exal
tatus fuero a terra oia trahã ad meipſum. Et
hic addurerũt ei mulierẽ in adulterio deꝓ
henſam dicentes. Magiſter hec mulier mõ de
pꝛehẽſa eſt in adulterio. in lege aũt mandat
moyſes hmõi lapidari. tu ergo quid dicis?
Tunc ieſus reſpondit dicẽs. Qui vestrũ ſine pec
cato eſt: pꝛimus lapidẽ in illã mittat. Et in fine di
xit ieſus mulieri. Vade q̃ noli amplius peccare.
Tertia feria iterq̃ de bethania in templũ ve
nit q̃ docebat pplm q̃ ꝓdicauit de extremo iu
dicio q̃ dixit. Ego modo vobiſcũ ſum ad tẽpus
paruũlum recedã a vobis q̃ nõ me videbitis.
Et hoc xp̃s dixit de moꝛte ſua: q̃ pꝛincipes pha
riſei ſtatuerũt de receſſu ſuo cogitare. Et ſta
tim pꝛincipes q̃ phariſei quarta feria cõgrega
ti ſunt in atriũ cayphe: q̃ tractauerũt de moꝛ
te xp̃i dicentes. Quid facim9: qz hic hõ mul
ta ſigna facit faciam9 conſilium noſtrum cito
qz ſibi notificatum eſt d̃cd in alio cõſilio de
creuimus ne effugiat manus noſtras. q̃ dixe
runt. Nõ in die feſto: ne forte tumult9 fieret
in populo: qz timebant populum cõem q̃ ha
bebat ſingularem gratiã ad xp̃m ne eriperẽt
eum de manib9 eoꝝ: ſed in die quo populus
intẽtus eſſet laboꝛi ſuoꝛ in illa quarta feria
xp̃s manſit in bethania q̃ non venit in hieru
ſalez. Judas aſit ſcarioth ſciuit q̃ iudei erãt
cõgregati ſimulq̃ iuit a xp̃o q̃ a diſcipulis de
bethania ad pꝛincipes q̃ phariſeos dicẽs. Quid
vultis michi dare q̃ ego vobis eum tradã. Au
dientes hoc gauiſi ſunt valde: q̃ pmiſerũt ei
pecuniam dare. l. triginta denarios. Scien
dum q̃ iſti denarii erãt hiſmahelitici q̃ ibus
ioſeph qui tenet figurã chriſti vendit9 fuit an
te quattuoꝛ milia annoꝝ: et hereditaria ſuꝛ
reptiõe fuerũt tenoiuti ad illos iudeos: q̃ vn9
valuit decem vnales. Et in ſignũ hui9 poſt
modũ ꝓ illis denariis empt9 eſt ager vnus
in ſepulturam peregrinoꝝ. Ista vẽditio fa
cta eſt quarta feria ante cenã domini. Et ꝓ
pter illam venditionẽ aliqui abſtinẽt quar
ta feria a carnibus: q̃ eſt bonum q̃ laudabi
le. Et quinta feria appꝛopinquãte hoꝛa moꝛ
tis appꝛopinquare voluit loco. Et dixerũt di
ſcipuli cum irent hierlm. Quo vis eamus et
paremus tibi vt manducꝫ pascha. Et mittit
duos de diſcipulis ſuis. ſcil; Petrũ q̃ Johan
nem. q̃ dicit eis. Ite in ciuitatẽ q̃ occurret vo

bis homo lagenaz aque baiulans. sequimini eum: et quocunq; introierit ibi parate nobis Et vespere facto cenauit cum discipulis suis in signum amoris. Et in ista cena p̄s tria fecit. Primo comedit agnū assatuz cū lactucis agrestibus in uno cathino terreo ad ostendendum q; ipse erat ille agnus benedictus q̄ debuit assari in ligno crucis. Et in Luc. habet q; post esum agni iesus dixit discipulis suis. Desiderio desideraui hoc pascha māducare vobiscum anteq; patiar. Vnus ex vobis me tradet: ve autem homini illi per quē tradar ego melius erat illi si natus nō fuisset homo ille. At illi ceperunt cōtristari et dicere ei singulatim. Nunquid ego sum dñe. Ait iudas dixit. Nunquid ego sum rabi. Quasi minus p̄cauet tradendo magistrū q; dñm. Et tūc petrus annuit Johanni vt interrogaret eum q̄s esset qui traderet eū. Et iesus dixit iohanni. Cui intinctum panē porrexero ipe est qui me tradet Et statim in eū intrauit dyabol⁹. Secundo lauit pedes discipulorū suorū ad ostendendum q; pallio sua ē benedicta que lauit nos ab omnibus peccatis nostris. Et Chrys. dicit q; a iuda cepit lauare pedes. Tertio cōsecrauit corpus suum et sanguinē ad hoc vt illo sacramento vti debeamus in memoriā passionis eius: et tunc consecrauit eos sacerdotes. et impressit eis caracterem: et dedit eis potestatē cōficiendi hoc venerabile sacramentum et ibi institutum est hoc sacramentum. Et post dixit iesus ad iudam. Quod facis fac citius. Et statim surrexit et abiit ad principes et phariseos vt perficeret traditionem ieu xpi. Et post recessum inde tunc xps dulciter locutus est et predicauit discipulis suis longū sermonem. Et post ea dixit. Omnes vos scandalum in me patiemini in hac nocte. Respondēs Petrus ait. Et si omnes scandalizati fuerint in te ego nūq; scandalizabor. Paratus eū sum tecū et in mortē et in carcerem ire. Ait illi iesus. Amen dico tibi: q̄z in hac nocte anteq; gallus bis cantet ter me negabis. Ait illi petrus. Etiā si oportuerit me mori tecum nō te negabo. Similit et oēs discipuli dixerunt. Egressus autem iesus domū cum discipulis suis duxit eos extra hirthm. et trāsiuit cum ipis quendā torrentē qui dr cedron. Et est vallis que dr cedron propter multitudinem cedroz que ibi nascunt q; quamvallē fluebat torrens de duob⁹ mōtib⁹ .s. de monte syon et de monte olineti. Et ipse cum discipulis suis introiuit in quendaz ortum quem sepe consueuit cum discipulis suis intrare ad cōsulendū et docendum eos. Et iudas proditor sciebat illū locū: eo q; sepe illuc cū discipulis suis iesus. Cumq; introisset in ortum dixit iesus discipulis suis. Sedete hic donec vadam illuc et orem. Et assumpto petro et duobus filiis zebedei. s. iacob et iohanne cepit contristari et mestus esse. Tunc ait illis. Tristis est aia mea vsq; ad mortē: sustinete hic et vigilate mecū et orate ne intretis in tentationem. Et egressus ad iactum lapidis cecidit in faciem suā orans et dicens. Si pater si potest fieri transeat a me calix ille. Verūtamen non sicut ego volo: sed sicut tu. O q̄ miser homo nō vult suā voluntatē diuine voluntati cōformari cū xps eterni patris filius pro eo obedies extiterit vsq; ad mortē crucis. Facta aūt oōne rediit ad illos tres discipulos suos et inuenit eos dormientes: et dixit petro Symon dormis: non potuisti vna hora vigilare mecū. Glo. Ideo xps increpauit petrū pre ceteris singulariter: q̄z pre ceteris petrus gloriabat dicēs. Etiā si oportuerit me mori tecū nō te negabo. Iterū abiit scdo, et orauit dicēs. Pater mi si nō potest hic calix transire nisi bibā illū fiat voluntas tua. q.d. Si nō potest genus humanū aliter redimi: nisi p̄ mortem meam: fiat voluntas tua nō mea. Et venit iterū ad discipulos suos et inuenit eos iterum dormientes. erant enī oculi eorū grauati somno pre longitudine vigiliaz et tristicia magnitudine et ignorabāt quid respondenti ei. Et relictis illis tertio iterū abiit et orauit eundē sermonē. Hic apparuit ei vt Lucas ait angelus cōfortans eū in suis magnis angustiis quas circa mortez futurā habuit et dicit doctores q; apparitio hec erat corporalis assumpto corpore humano. Sed hic queritur quare dñs cum esset fortitudo angelorū et ois creaturarū indiguit confortatione et consolatione angeli. Respondet venerabilis Beda. Creator nō indiguit creature subsidio sed homo factus pro nobis Sicut ergo propter nos contristatus est. sic propter nos confortatus Post hoc dicit Lucas et factus est in agonia. .s. certamine contra mortem quā sensualitas abhorrebat: sed sēm voluntatem et iudicium rōnis mori volebat propter salutē nostram vt nos liberaret ab eterna morte et sic prolixius orauit et tam intime: et tam seriose: et in tanta anxietate q; ocs verne sui corporis monebant Et sic ex vehementia anxietatis factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. O durum cor considera hic quanta et amara et anxia fuit mors et passio tui redemptoris cuius sola imaginatio tibi natu

cum humanā immutauit q̄ pre angustia sanguinē sudauit. Hic queritur vtrum iste sanguis fuerit ver⁹ et naturalis. Respondet q̄ sic. Iste nō fuit naturali mō plenus: q̄z cōtra naturā est sudare sanguinem. vt dicit Beda. Tercio venit tertio ad discipulos suos. & cōmotus dixit illis. Dormite iā & requiescite. Et cū paululū requieuissent dixit illis. Sufficit. venit hora ecce filius hois tradet in manus peccatōrum ecce qui me tradet prope est. Et adhuc eo loquente ecce iudas traditor venit i oratione cū eo turba multa cū gladiis & fustibus: & lanternis & facib⁹: & armis: missis a principibus sacerdotū & seniorib⁹ ppli. s. iudeor⁹ ad apprehendendū & ligandū iesum: & iudas traditor aperiebat eos: dederatq̄ eis signū dicēs. Quemcunq̄ osculatus fuero ipse est tenete eū: & ducite eū caute. s. ne vobis euadat. Et hoc ideo faciebat ne iacobū alphei qui mitti⁹ filius erat dño caperēt loco ei⁹. Iesus itaq̄ sciens ea que vētura erāt super eū: voluntarie processit obuiam & dixit ad eos. Quē queritis? Illi rūdērūt ei. Iesū nazarenū. Dīc iesus dixit eis Ego sum. Vt ergo dixit ego sum. abierūt retrorsum & cōciderūt in terrā. Per hoc ostendit xp̄s suā magnā potentiā q̄ vnicuiq̄ hostes suos prostrauit in terrā: & si mille milia fuissent eū nō cepissent si voluisset. Et hoc fuit manifestum signū voluntarie passionis cui q̄ noluit fugere cui bene potuisset. Post hoc vt dicit Amb. q̄ iussit eos. dīc surgere. & iterū interrogauit eos dicēs. Quem queritis. Illi rūdērunt. Iesum nazarenū. Rūdit iesus. Dixi vobis q̄z ego sum. Si ergo me queritis sinite hos abire. Tunc iudas traditor accedens osculatus est eū dicens. Ave rabi. Rūdit Iesus. Amice ad quid venisti. Querit quare xp̄s dixit amice: cū sciuit ipm inimicū traditorem suum. Rūdetur primo ideo q̄z iudas habuit tria signa amicitie. s. amplexando: osculando & salutando. Secūdo q̄z merito debebat esse amicus xp̄i p̄pter multa beneficia que christ⁹ ante sibi exhibuit. Tertio q̄z xp̄s fuit paratus eū recipere ad amicitiā suā: etiam si ad hoc grauius eū offendisset. Tunc post oratiōnem accesserūt & manus iniecerunt in eum & tenuerunt eum. Videntes autē discipuli q̄d futurum erat: dixerunt ei. Dñe si percutimus in gladio. Ante q̄ autē dīc responsum dedisset discipulis petrus qui erat ardentior alijs gladio euaginato ēripuit seruo cuiusdā principis malchus auriculā dextram: sed voluit eū adhuc dolosus verberasse si nō cessisset si tacite. Dixit quidā doctor q̄ petr⁹ tam ardens erat q̄ sibi caput diuidere volebat: q̄z recordatus fuit q̄ xp̄m p̄cedebat q̄ ceteri et hoc cor petri volute penetrauit. Iesus aūt dixit petro. Mitte gladiū in vaginā suā. Omēs enī qui acceperint gladiū. i. temere & indebite & p̄ha auctoritate extrahunt ipsi proximo gladio peribūt. i. incident in gladiū maledictionis etne. Tu nō putas q̄ velim me defendere q̄ nō rogare patrem meū & exhibere mihi plus q̄ duodecim legiones angelor⁹. Unde Esay. xxxviii. Legitur q̄ angelus dñi in vna nocte in castris assyrior⁹ percussit de exercitu regis Sennacherib centum octoginta quinq̄ milia virorum tempore Ezechie regis hierusalem. Et statim tetigit iesus auriculam serui illius & sanauit eum in p̄tia omnium: nobis i exemplum: q̄z noluit aliquem p̄pter se leedi. In illa hora dixit iesus turbis. i. armatis & circumstantibus pie et manuete. Tanq̄ ad latronē existis. i. huc venistis cū gladus et fustibus cō p̄hendere me: cum tamen quotidie cū ap̄ō vos in templo docerem & non me tenuistis nec manus extendistis in me: sed hec est hora vestra et potestas tenebrarum. Tunc totaliter accesserunt & in eū omnino irruerunt cūq̄ lupi rapaces in agnum manuetum. Et scōm Ber. p̄strauerunt eum durissime super terram sicut ipse eos p̄strauerat & appodiauerunt se super pectus eius. & ipserunt in faciē eius speciosissimam & iocundissimam in quā angeli desiderant p̄spicere: & durissime strinxerunt eum ad collum eius. ligantes sibi manus ad tergum sicut maleficō & sudor sanguineus adhuc ex nimia angustia mortis per totam faciem eius in os defluebat: et sputa indurorum sibi in faciem iliata: & cum nō posset sputa & sanguinem in os defluentia cum manibus extergere: q̄z ligatas habebat in dorso quasi latro: ne forte suffocatus esset ex sputo in durum et sudore sanguineo misit diuina pietas eum p̄ro nobis ad viriora toleranda reservasset. Tunc christo capto omnes discipuli relicto eo fugerunt. Et quidam adolescēs sequebat eum a longe tectus sindone. i. veste linea super nudo corpore: q̄z nō habebat aliam vestem. quem etiam comprehenderunt & tenuerunt eum per vestem. At ille relicta sindone: nudus profugit ab eis.

Quis ille fuerit discipulus euangelista nō exprimunt. Dicō. tamen vult q̄ fuerit iacobus minor: quia christo similis fuit. Cum autē iesus duceretur ad domum anne p̄r vallem Josaphat. vbi erit extremum iudicium: tunc Petrus sequebatur eum a longe. et alius di

stipul⁹.l. Joh. Et ipe iohānes introiuit cum
alijs in atriū:qz erat not⁹ pontifici: qz soꝛte
pater iohānis seruierat ei piscando ⁊ soꝛte pꝛ
cauit pisces ad dom̄ pontificis. Petrus autē
stabat ad ostiū tot. Exiuit aūt iohānes ⁊ pꝛ
ancillam hostiariā introduxit ac petro ad ea ꝺ
cilis ingressus impetrauit. Decenso aūt igne
in medio atrij:⁊ circūsedentib⁹ illis erat pe
trus in medio eoꝝ:quē cū vidisset ancilla q̄ꝺ
dixit. Nūqd ⁊ tu ex discipulis es hois istius.
Ille negauit pꝛio.l. simplr dicēs. Nō sū: nec
noui illum:nec scio quid dicis. Stabant aūt ser
go serui et ministri in circuitu. scilicet illi q̄
iesum comprehenderunt ⁊ ligauerunt secun
dum sanctum Thomam. ⁊ calefaciebant se
ad pꝛunas:quia frig⁹ erat ⁊ petr⁹ stabat inter
eos q̄ vn⁹ ex illis q̄ calefaciebant se. Et scōm
Bedā interi q pe. se calefaciebat. ānas ponti
fex q̄ dicebat pōtifex. nō qz actu erat pōtifex. sꝛ
qz quōdā fuerat: iterrogabat iesū ex discipu
lis ⁊ de doctrina ei⁹. Et iesus ad pꝛimā q̄stio
nē. l. de discipulis ei⁹ nihil rēdit: qz pro tunc
nō scīuit aliq̄d boni loqui de eis: nec voluit a
liq̄ malū loq̄ de eis. in hoc dans nobis exēꝑ
vt cū nō scim⁹ loq̄ bona de pꝛimis: nec etiam
mala q̄uis vera sint: tū intentiōe mala loq̄ nō
debemus. Ait Chrys. Sicut est mortale pcm̄
innocēti falsū crimē ipponere: sic verū crimen
occultū mala intentiōe alijs reuelare. Et in
hoc plures graniter delinquūt. Sꝛ de scōa q̄
stione. l. de doctrina rēdit scōm q̄ hē Jo. xviii
Ego palā locutus sū mūdo. Ego semp docui
in synagogis ⁊ in templo quo oēs indei con
ueniunt: ⁊ in occulto locut⁹ sum nihil. q̄ꝺ me
interrogas: interroga illos qui me audierūt
q̄ꝺ locut⁹ sum ipis. ecce hi sciūt q̄ꝺ dixerī ego
Hec aūt cū dixisset: vn⁹ assistēs minister⁹ de
dit alapā iesu dicēs. Sic rēdes pōtifici ꝺ est
quō sic audes ⁊ taliter rēdere pōtifici vl' pla
to. Rēdit ei iesus. Si male locutus sū testi
monū perhibe de malo: si aūt bene q̄ꝺ me ce
dis. Hec alapa fuit penalis ⁊ iniuriosa xpo q̄
duplici nōne. Primo q seruus gessit dām.
Secōo qz in parte nobiliore ⁊ teneriore. l. in
facie. Tertio in publico: qz coram oib⁹. Quar
to. qz sine cā. Et tūc ānas misit iesum ligatū
ad cayphā qui erat pōtifex anni illi⁹ et socer
ipsius. In cui⁹ dō cōuenerant maiores
inuicē. Notandū q pātio hec maior fuit
q pꝛima: qz scōm reuelationē brigide in via
ad cayphā. xxx. vicibus cōspuerūt eū. v. xl. vi
sibus alapis eū cedēbāt ⁊ tetig⁹ vicibus aūt do
mum cayphe. In dom̄o aūt cayphe. xlii. vici
bus genuerūt eū in facie: ⁊ totiens cōspuerūt

et talia multiplicata maiorē lectionē cōpo
rebant. Modo nulla mentio de dō Johā
ne fit: qz tortalis ad beatā virginē iuit, ⁊ q̄
filio suo acciderit: ei nunciauit. Iuxta nos
dum est q̄ verisimile est petrum post pꝛimā
suam negationem christum captiuatū et du
ctum de domo anne ad domū cayphe stetis
se cum vt adhuc videret finē vērū dimittere
vel cōdēnare. Sed anteq̄ intrauit in do
mum cayphe: gallus cātauit. l. pꝛimo ⁊ petr⁹
non aduertit ꝓpter strepitū: sed intrauit do
mū cū alijs volēs se itrā calefacere: ⁊ sedit cū
ignē in medio circūsedentiū. Quē cum ite
ancilla que erat ibi intuita fuisset: dixit. Et
hic cū iesu nazareno erat. Ille aūt negauit se
cundario cum iuramento: qz nō nouit hoiem
Et interuallo facto quasi vnī⁹ hore. vt habet
in Matheo. accesserūt qui stabāt circa ignē
⁊ dixerūt petro. Vere ⁊ tu ex illis es: nā et lo
quela tua manifestū te facit. l. q galileus es.
Maxime aūt vrgebat eum vn⁹ ex seruis pō
tificis cognatus malchi: cui petr⁹ auriculam
abscidit. qui dicebat se cū in orto vidisse cū il
lo. Tunc petr⁹ plus timuit ⁊ negauit tertio
vt hē Mat. Et cepit anathematizare ⁊ cū ma
ledictione iuriplins iurare: qz nescio hominē
istum quem dicis. Et adhuc eo loquente: vt
dicit Lucas gallus cātauit. l. secūdario. Tūc
respexit dās petrū oculo mie et non corpali
scōm August. ⁊ Amb. Ex quo respectu illumi
natus recordatus est verbi q̄ꝺ dixerat ei dās
Anteqū gallus bis cantet ter me negabis. Et
egressus foras flenit amare. Et ita amari q̄
pena et culpa fuit sibi remissa. Notandū q̄
beatus petr⁹ pꝛimo simplr negauit: secundo
iurauit. Tertio anathematizauit: qz petrus ꝺ
deletum in deteri⁹ trahit. Post negationem
fuit in fouea q̄ dicit gallicantus. vbi iā est
ecclesia edificata in honorē sancti petri inter
montē syon ⁊ ciuitatem hierusalem, et in
latuit plorando. non audens se ceteris iun
gere discipulis vsq̄ dum iesus a mortuis re
surgens die tertia in eadem fouea sibi appa
ruit. ⁊ vt se ceteris apostolis iungeret pmi
pit. Post recessum petri fuerunt principes
omne concilium querebant aduersus iesum te
stimonium vt eum morti traderent nec inue
niebāt. l. quod fallum ⁊ intuitum esset in eo.
Cayphas vero volens eū capere in sermone
dixit ad eum interrogās eū. Adiuro te q̄ dē
uiuū vt dicas nobis si tu es xp̄s filius dei viui.
Et respōdit. Tu dixisti. l. qz ego sum. Verūtā
men dico vobis. amodo. i. in futuro. l. in die
nouissimo videbitis filium hominis sedentē

a vere is virtutis dei et venictem in nubib⁹ celi. Tunc cayphas scidit vestimenta dicens. Blasphemauit. Qui adhuc egemus testib⁹? Ecce nunc audistis blasphemiam ex ore eius Quid vobis videtur. At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis. Post hmõi clamorem cum turpissime tractauerunt. primo faciem eius cõspuendo: quasi esset leprosus. Secõ collũ eius percutiendo. Tertio facie alapis cedentes. Esay.l. Faciem meam non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me. Quarto faciem eius velando et percutiendo dicendo. Prophetiza nobis christe: quis est qui te percussit. Quinto barbam extrahendo Esay.l. Corpus meum dedi percutientibus et genas meas vellentibus. Cum enim essent crudelissimi et sine omni misericordia cõtra ihm omnia mala et vituperia que poterãt excogitare ei faciebant. Alii ad hoc moti ex inuidia et propria malicia. alii vt maiorib⁹ placerent modo trahendo eum per crines capitis et per pedes infra: percutiendo: tundendo: et conspuendo. Finis enim euangelista non oia scripserunt explicite qua passus est dominus noster iesus xps. th̃ sanctus. Lu.xxii.c. implicite comprehendit dicẽs. Et multa alia cõuiciabantur ei. O fidelis christiane considera hoc et perpende ꝑtas et quot iniurias passus est pro te hac nocte vsq mane dñs iesus: iam ab illudentibus: iam a colaphizantibus: iam a conspuentibus ꝛc. Tota nocte nichil quieuit pro te et propter eum dormias hac nocte in stropdio vel scanno et recordare quia peccata fuerunt causa siue acerrime passionis: et caueas tibi a superbia luxuria ab amore illicito: ab auaricia: a rebus iniustis. ab iniusta ẽptione et venditione a chorizatione. ebrietate. peieratione. turpiloquio. blasphemiis. detractionibus. et sic de aliis. prauis operibus: et peccatis que te retrahunt ab eius amore.

Jam habetis quõ et qualiter passio christi a iudeis inchoata fuit. Et hoc ꝑtum ad primã partem huius sermonis. ¶ Quantũ ad secundam partẽ huius sermõis. l. qualiter passio xpi per gentiles fuit cõsummata. Mane igitur. l. sexta feria concilium inierunt. l. secundario ocs principes et seniores populi aduersus iesum vt eum morti traderent et vinctum duxerunt eum de domo cayphe in pretorium et tradiderũt eũ põtio pylato qui erat gentilis et custos hierim ex parte Tyberii cesaris romanor⁹. et habuit ptãtem ihm damnandi ad mortem. Unde iudas audiens ihm ductũ ad pylatũ iã nõ estimauit eum amplius posse euadere. prius ductus retulit iudeis. xxx. denarios dicens. Peccaui tradens sanguinem iustum. At illi dixerũt. Quid ad nos. tu videris. Videns autẽ iudas q eũ vincebãt lapsus est in desperationẽ. et proiectis argenteis in templo. abiens laqueo se suspendit. Judas tria fecit. Primo penituit. Secõ restituit denarios. Tertio confessus est dicens. Peccaui tradens sanguinem iustum. Sed q desperauit hoc fuit pessimum. Hieron⁹. Judas plus peccauit desperando. q̃ christum tradendo. Vñ de iuda habetur in decret. Judas venia ex eius non fuisset si veniaz a christo posset de pe. dist. iii. inter hec hieronym. Cum christus staret coram pylato in pretorio iudei nõ introierunt ne contaminarent. sed manducarent pascha. l. mundi. Chry. O impia cecitas contaminari timent alieno habitaculo. et innocentis sanguinem fundere non verentur. Similes illis sunt quidam scientes sibi conscientias de leuibus peccatis qui tamẽ grauiora incidere non formidant. Accusabant autẽ dñm iesum de quattuor. Primo quia prohibebat tributum dari cesari. vt ex hoc pylatus qui recepit tale tributum moueretur contra eum. Secõ q dicebat se regem. Pylatus autem primam accusationem non reputans q forte dominum audierat dixisse iudeis. reddite que sunt cesaris cesari. et que sunt dei deo. Sed quia secunda accusatio videbatur deo gare potestati cesaris. ideo pylatus vocauit iesum seorsum et interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum. Respondit iesus dicẽs Dicis hoc de teipso. an alii dixerunt hoc tibi de me. Respondit pylatus. Numquid ego iudeus sum. gens tua et qua natus es et pontifices tui tradiderunt te mihi qui dicunt q dicis te esse regem iudeorum. Rñdit Jesus dicens. Regnum meum non est de hoc mundo id est terrenum. sed celeste. Ait pylatus. Ergo rex rex es tu. qui ait. Tu dicis. Pylat⁹ audiẽs q regnum suum non esset de hoc mundo non curauit istam accusationẽ. sicut nec primam curauit. Tunc pylatus exiens de pretorio ad iudeos dixit. Ergo nullã cãm mortis inuenio in isto homine. Tũc iudei allegabãt tertiã accusationẽ dicẽtes. Ipse sua doctrina nouã cõmouit. l. querit a via veritatis q̃ in vniuersam iudeã incipiẽs a galilea vsq huc. Cũ autẽ audisset pylat⁹ q galileus esset et de iurisdictione herodis. tunc misit eũ ad herodẽ regẽ galilee qui tunc tpis erat in hierlm. vt eum iudicare dom̃ tuã deberet. Herodes autem viso ihũ gauisus est valde: q ex multo tẽ

poze cupiebat eū videre: eo q̄ multū audiebat. ſ. de miraculis ⁊ de doctrina eius: ⁊ etiā q̄ sperabat se ab eo aliquod signū videre ⁊ interrogauit eum multis sermonib⁹: etiam iudei accusabant eum in multis. Sed christus neq; herodi neq; iudeis eum accusantibus respondit: ideo ne vtilitas tue passionis impediretur. Si eū rūdillet herodi: tūc eum herodes liberare poterat. Cū ergo xp̄s nullum signū faceret: nec herodi rūdere vellet: reputauit herodes eū fatuū ⁊ spreuit eū ⁊ repulit eū a se: ⁊ in signū fatuitatis induit eū herodes veste alba ⁊ ludibria et derisoria: et remisit eū ad pylatū vt cū eo faceret d̄ḡ vellet. Et ob hāc causam herodes ⁊ pylatus facti sunt amici qui prius erant inimici adinuicem. Cum ergo xp̄s reduct⁹ esset ad pylatū: cōuocatis iudeis dixit. Nullā cām inuenio in hoie isto ex his in d̄bus eū accusatis: ḡ neq; herodes supple reperit eū dignū morte. nam remisi vos ad illum emēdatū ergo. i. flagellatum eū dimittā. Sequit in Joh. Pylat⁹ volens liberare xp̄m dixit iudeis. Est vobis cōsuetudo vt vnū vinctū dimittā vobis in pascha. Habebat aūt tunc vnū vinctū qui dicebat barrabas ⁊ erat ꝓpter homicidiū incarcerat⁹. Cōgregatis ergo illis dixit pylatus. Quē vultis de duob⁹ his vobis dimittā barrabā an iesum d̄ḡ dr̄ xp̄s. Sciebat eñ pylatus q̄ ꝓpter inuidiā tradidissent eū. i. obtulissent. Principes aūt sacerdotū ⁊ seniores plurales fūt pplis vt peterēt barrabā. ſ. latronē: ⁊ iesum. ſ. innocentē interficerēt. Cū ergo dr̄e nollent: pylat⁹ eos iterum interrogās dixit. Quē vultis de duob⁹ dimitti. Et illi clamantes dixerūt. Barrabā. Putabāt eñ secundū Christ. se posse astruere q̄ iesus deterior esset latrone. Pylat⁹ aūt dixit. Quid tūc faciā de iesu d̄ḡ vocat xp̄s: dicunt oēs. Crucifigat. Ait illi p̄rses. Quid enī mali fecit. At illi magis clamabāt. Crucifigat. Videns igit pylatus: q̄ nihil ꝓficeret in liberatiōe xp̄i volēs pplo satisfacere: vt eos cōpesceret a plenitudine xp̄i: fecit dīm virgis flagellari ⁊ illudi: ⁊ hoc fecit sēḡ Chry. vt iudei saltem flagellis xp̄i essent cōtenti ampli⁹ q̄sequi. ⁊ ō milites pylati ducētes iesum ꝓmo alba veste q̄ eū herodes induit quā adhuc habuit. Sēḡ ligauerūt eum durissime ad quādā colūnā. Tertio flagellauerūt eū acerrime flagellis: ita q̄ sibi sāguis fluxit ꝓcio sissim⁹ q̄ totū corpus suū defluxerat ⁊ sic vulnerat⁹ fuit q̄ totū corp⁹. vnde Amb. Vulnaddebat plagā sup plagam. linorē sup linorē. quousq; tam ipse q̄ inspectores fatigati inderēt eum solut⁹ a columna. Per ea xp̄s libenter q̄ nobis ⁊ patiēter sustinuit d̄ḡ nos q̄ eo. His penis pactis iudei finaliter militibus. i. ministris pylati: vt illuderēt ei tanq̄ regi fatuo. ⁊ ꝓmo milites induerūt eū antiquo purpureo indumēto in derisum ⁊ ꝓtemptum. Sēḡ plectētes coronā de spinis acutissimis quā imposuerūt capiti eius q̄ dyademate regali irriserūt. Et d̄ illa corona ex tribus maximis fuisse d̄ḡ sunt acutiores spinis nostris. Et volūt d̄ḡ q̄ hāc coronā cū magnis lignis sibi aciter impulerūt ⁊ fuit ad modum pilei. Hiero. Quasi mille puncturas i facie ⁊ capite suo ꝓcepit a corona. Et ergo scḡ Bern. Os dūtaxat capitis ꝓfanerūt ⁊ vsq; ad cerebrū penetrauerūt. Tertio dederūt ei arundinem in dextra eius q̄ sceptro. Quarto genua flexo ei illudebāt dicētes. Ave rex iudeorum laphizātes ⁊ exuētes in eū: q̄ illusio fuit sibi multū penalis. Et si adorātes vt deū ⁊ salutantes vt regē colaphizātes eū ⁊ spuētes in eum vt fatuū ⁊ vilē ac ꝓtemptibilē ꝓsonā. Quinto accipiebāt arundinē ⁊ percutiebāt caput ei⁹ vt spine forti⁹ capiti ei⁹ infigerēt: ⁊ hoc fuit valde lesiuū d̄ḡ nō ieiu xp̄o. Verisimile est q̄ tūc tus sanguis q̄ spinas de capite ei⁹ extractus largiter fluebat in frontē ⁊ genas ⁊ collū ei⁹ ita vt apparebat quasi leprosus: ⁊ sanguis ⁊ sputū faciebāt eū leprosū istum. vñ Esa. liii. Et nos reputauim⁹ eū quasi leprosum. His peractis adducit pylat⁹ foras iesum ad indos. Exiuit ergo iesus ō ꝓprio portās spineā coronā ⁊ arundinē in manu ⁊ purpureū vestimentū antiquū. ⁊ dixit ei pylat⁹. Ecce homo ecce rex vester. Judei aūt videtes iesu sic coronatū ⁊ flagellatum clamabāt. Tolle tolle crucifige eū. Et ad hoc ipsi alios vulgares ꝓvocabāt quasi dicerent. Hec pena nō sufficit nobis: sed crucifigat. Rūdit ei pylat⁹. Quid enī mali fecit. At illi magis clamabāt. Crucifige eū. Dixit ei pylat⁹. Accipite eū vos ⁊ crucifigite. Rūderūt iudei. Nobis nō ḡ interficere quenq̄. Tūc iudei accusabāt eū de quatta causa dicētes. Nos legē habem⁹ ⁊ secūdā legē nostrā d̄ḡ moriq̄ filiū dei se fecit. vnde Levit. xxiii. ꝓcipit q̄ blasphemi occidant: ⁊ tale crimen imponebāt xp̄o q̄ filium dei se nciauit. Cū aūt pylat⁹ audisset hūc sermonem magis timuit: ⁊ ingressus ꝓtoriū dixit iesum secū intro ⁊ dixit ad iesum. Unde es tu Jesus aūt rūsum nō dedit ei. Dixit ei pylat⁹. Mihi nō loquer⁹: nescis q̄ potestatē habeo crucifigere te: ⁊ ptātem habeo dimittere te. Rūdit iesus. Nō haberes in me ptātem vllam

mīl tibi data esset de lux .i. a deo ypterea qui me tradidit tibi maiꝰ pctm hz. Et ex illo querebat iterū pylatus dimittere illū. Judei aūt hoc intelligētes clamabāt dicētes, Si hunc dimittis nō es amicꝰ cesaris. Omnis enī qui se regem facit cōtradicit cesari. Cū igitur pylatus audiret hos sermōes. i. minas de indignatione cesaris plꝰ timuit hoiem. i. cesarem offendere ꝙ xpm innocentē occidere. Ergo adduxit ieſum foras & sedit p tribunali. Et eo sic sedente misit ad eū uxor sua dicēs. Nichil tibi et iusto illi. multa enī passa sum hodie p visum. i. in somno ypter eum. Et dixit. Nico. de lyra ꝙ dyabolus apparuit uxori pylati inducens eā terroribꝰ ad liberationē xpi: ne p eius mortē perderet suā ptātem: & vt nām impediret salutē & liberationē. Sed pylatus iussit ieſum in iudicio astiti: & dixit iudeis Ecce rex vester. Cūe illi clamabāt. Tolle tolle crucifige crucifige eū. Cūe enī typis moris crucis erat turpissimū. Dixit eis pylatus. Regē vestrū crucifigā. Respōderūt iudei. Regem nō habemus nisi cesarē. i. romanū. Videns aūt pylatus qz nihil ꝓficeret: iz magis tumultus fieret in plō accepta aqua lauit manus suas coram ol plō dicēs. Innocēs ego sum a sanguine iusti huius. vos videritis. Iudientes hoc iudei dixerūt. Sanguis eius super nos & super filios nostros. Audiēs aūt pylatꝰ ꝙ crimē vell ēt iug se recipere. atqz cōtenderent imperatori romano subiecti eē: tūc dedit sniam vt xps crucifigeret. Unde in eadē hora duos latrones siūl ad mortē iudicauit. Sciendūqz pylatus conabat xm liberare quibz modis. Primo in hoc ꝙ ipm ad herodē misit. Secūdo qz excusauit eū per herodē. Tertio i hoc ꝙ dixit coripiā ergo illū & dimittā. Quarto p plonā adequationē. i. barrabe & xpi. Quinto p sine dilationē. Sed male siniuit: qz plꝰ cesarem ꝙ deū timuit. Etiā notandū ꝙ pylatꝰ erat sicut olim cōsuetudo fuit: qñ aliquis innocēs fuit in aliqua re: tūc manus coram hoībus lauit. Sed tota aqua maris nō poterat lauare pylatū qui innocēs erat: et hoc triplici rōne. Primo qz scinit ꝙ p iuidiā tradidissent eū. Secūdo qz dixit: nō inuenio cām mortis in eo. Tertio qz ptātem habuit dimittere eū ꝓpter qđ tenebat eū tanq innocentez liberare ex officio iudicis. Data igit sentētia xpi a pylato suscipiētes eū milites pīdis. primo induētes eū vestibꝰ suis: vt holes eum melꝰ cognoscerēt in sua veste: & sic maiorem verecundiā susciperet coram hoībus aspicientibus. Secūdo imposuerūt ei crucē ponderosā & longam sup humerū eiꝰ. Sancta Brigida & Ancel. dicūt ꝙ crux xpi. xv. pedū fuit in longitudine. Tertio associabant duos latrones secū dānatos qui cū eo ibant: vt eorum societate magis dilatarentur. Cum aūt xps per medium vrbis duceret cū latronibꝰ multitudo maxima plorū tam iustorū q̄ gentiliū sequebatur eū. Quidā plāgebant suā innocentem mortē: quidā illudebāt & insultabāt ei: gaudentes de morte & passiōe eius: quidā forte ratione cuiusdam stulticie: vt viderēt si de pena se liberaret: vel si mortuos aliqđ miraculi faceret & ad quem finē deueniret. Queritur vtrum Maria mater xpi pūs fuit cum xpo. Respondet qđ christus fuit raptus: flagellatus. coronatus. mater xpi nō fuit pūs qz iudei detinebant matrē ypter filiū: sed qñ exiit portādo crucem ypriam: tunc mulieres deuote stabāt iuxta portam ciuitatis: & non est dubiū qui Maria mater xpi inter illas fuerit: quia dicit beatus Bern. in quadam auctoritate ꝙ ipm vsqz ad crucē secuta fuit. Et qñ matrē vidit cū ceteris mulieribus stantē: & etiā qz fatigatus & debilitatus fuit ypter penas & afflictiones pteritas tota nocte et etiā de die sibi illatas q̄ lento gradu incederet: & sic ifra crucē inclinauit se ad terrā: & amplius crucem portare nō poterat. Et dicit ꝙ in eodem loco sancta Helena mater Constantini imperatoris qñ visitauit terrā sanctam & sepulcrū xpi construxit ibi vnā solēnē ecclesiā in honore bte Marie virginis. Cūe ministri pylati coegerunt quendā noie symonē patrem rufi & alexandri deuenientē de villa eundo ad ciuitatē vt portaret crucem post iesum. Nam lignum sancte crucis ita ꝓphanum reputabatur vt nullꝰ ipsorum portare vellet: nec etiā tangere. Sancta Brigida dicit ꝙ grani pondere crucis depressus quinquies cecidit. Considera hic quāta sit passa mater xpi virgo Maria in corde suo: cum sic videret filium suū plenum vulneribus & cōtumelijs inerdentem & crucem baiulantem: pie creditur ꝙ multas lachrymas effudas ex oculis virgineis per genas suas fuderit. Mirabitamē sciendū ꝙ in omni passione & tristitia nullū signū impatientie ostendit i passionem xpi. Tunc dixit ieſus mulieribus lugentib. Filie syon nolite flere sup me sed sup vosipsas flete & super filios vestros: quia venient dies in quibus dicent: beate sterilles que nō genuerūt: & vbera que non lactauerūt. Et sic factū est tempore destructionis hierlm. xlii. anno post passionē & ascensionem xpi ꝙz Titus & vespasianus romani principes hie-

rusalē destruebāt. ⁊ matres filios ꝑpios cō
medebāc. ⁊ q. xxx. iudei vendebant ꝓuno de
nario sicut ꝓ. xxx. denarii⁹ vendit⁹ fuit dñs
noster iesꝰ xps. Iosephus dicit q̄ undecies cē
tena milia fame ⁊ gladio perierūt: ⁊ nonagi
taseptē milia venditi fūt ⁊ dispersi. Et veri
ficata est illa maledictio qñ dixerūt ꝑpilato.
sanguis eⁱ⁹ super nos ⁊ super filios nostros.
Et illā plagā fleuit xps in die palmaruꝝ: vt
habet Lu. xix. Videns iesus ciuitatē fleuit su
per eam. Et in signum huius dixit. Filie hie
rusalem nolite ꝛc. Cum igit̄ venissent ad lo
cum caluarie dꝑposuerunt crucē super terraꝝ
postea exuerunt eū vestibus suis ⁊ nudus ste
tit ante crucē coram oi populo. Et ex illa ex
uitione doloꝝ ipius renouatus est qđ̄ in hoc
perpendi pōt. q̄ qñ alicui pannus extrahit de
vulneribus violenter qui in eo compactus ē
doloꝝ eius innouat sic fuit cum dño nostro ie
su xpo. O quantꝰ doloꝝ erat tūc in cordē ma
rie inclitissime matris eius cū oculis suis vi
deret filiū suum sic nudatū coram oi populo
sic vulneratū ⁊ plenū doloribus. vt habet ex
Ansel. in virginali planctu q̄ Maria vela
men sui capitis accipiens circumligauit lum
bos eius. Deinde sēm reuelationem sancte
Brigide xpm exuerūt: ⁊ ipsum crudelissi
me iuxꝝ crucē iactauerūt: ita q̄ omnia vulne
ra eius de nouo cruciatare ceperūt. Prius ei
fecerunt foꝛamina in cruce: ⁊ tunc primo vnū
clauum ad manum eⁱ⁹ incusserunt: adeo ꝛpꝛ
sum q̄ tunc sanguis non potuit emanare ita
vulnus clauo replebatur. Postea qñ volebat
alteram manum affigere inuenerunt q̄ bra
chium xpi foꝛamen attingere nō poterat: ob
hoc ligato funi ad brachium cum violentia
traxerunt: ⁊ similem clauum eidem manui in
cusserunt. Et dicit quidam doctoꝛ q̄ foꝛamen
pedum etiam excessit longitudinem corporis
christi: ideo etiam funibus ipm trahendo in
tantum ꝓlongauerunt vt pedes foꝛamini co
aptarentur. Ideo ꝓpter hanc violentā tra
ctionem membra christi adeo distincta fūt q̄
ossa et olla dinumerari poterant iuxta illud
quod ante ꝓphetizatum est. ps. xxi. Fode
runt enim manus meas ⁊ ped. me. dinu. om.
ossa mea. Modo illam penalem extensionem
qualiter xps ꝓ te expansus ⁊ tractus fuit ī
cruce quotidie inspice cum deuotione: ⁊ com
passione cordis tui. Nam legitur q̄ cum que
dam persona devota in quadam reuelatione
interrogaret a christo in quo christus magis
ꝓ nobis doluisset. Rndit quando extensus
fuit in cruce vt omnia ossa eius dinumerari
poterant: ⁊ quicquid mihi ꝓ filio doloꝛe pas
sus egerit: tm gratum obsequium mihi ꝓ
stabit ac si omnia vulnera mea diuturno ꝑ
riculosissimo deliniret. Postea eleuauerūt xpm
in cruce. Et sēm Brigidam pessimi cruci
fixores ad terram relabi fecerunt ⁊ sic de
ni ex illo cruciatu quasi exiuerunt: et ipsi clauos
iterum percusserunt. Et sic erexerunt crucem
secundario in sublime cum clamore ⁊ pulsu
runt in foꝛamen quod parauerunt ⁊ miserūt
tam foꝛtiter intus cadere q̄ omnia vulnera
eius aperta et renouata fuerunt. Itē nota q̄
crux christi solum cōstabat ex duobus lignis:
scilicet hasta ⁊ transuerso: ⁊ hinc est q̄ nō ha
beret vbi caput suū reclinaret. Sed ꝓpylatus
superposuit tabulā inscriptam ei in qua erat ti
tulus scriptus. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ.
Et pont. fices iudeoꝝ dixerunt ꝓpylato. Noli
scribere q̄ sit rex iudeoꝝ: sed q̄ dixit rex sum
iudeoꝝ. Pylatus respōdit. Quod scripsi scri
psi. Et cum xps sic penderet in cruce plenus
doloribus. tunc indei blasphemabāt eum mo
nentes capita sua dicentes. Vach qui destru
is templum dꝛ: et in tribus diebꝰ illud reedi
ficans. Similiter ⁊ ꝓncipes sacerdotū illu
debant ei cum scribis ⁊ senioribus dicentes.
Alios salvos fecit: seipsum non potest salvum
facere. Si rex israel est: descendat nūc de cru
ce. ⁊ credimus ei. Has tentationes et cōtumelias
xps patienter ꝓ nobis sustinuit ⁊ nichil
respondit. Sequitur sēm Matheū. A sexta
hora tenebre facte sunt dum ad horam noni
super vniuersam terram. et sol obscuratus est.
sēm Lucā. Matio: q̄ sol iustitie iesus xps pa
tiebatur innocentem mortem in cruce: ideo
sol ille visibilis factoꝛi suo compatiens lu
cis sue radios occultauit. Chrysostomus sol
obscuratus est: non enim poterat ferre crea
tura iniuriam sui creatoꝛis. Et populus vi
sis tot signis tundentes pectoꝛa sua reuer
terunt. Septem verba sunt que xps ꝓtulit
pendens in cruce. Et post recessum populi ie
sus christus dñs noster pendens in cruce ꝓ
tulit ista septem verba que coꝛdib⁹ hominum
sunt imprimenda. Primo verbū. Pater ignō
sce illis: q̄ nesciunt quid faciunt. Et erudē
tus est: q̄ virtute illi⁹ sermonis postea vna di
conuersa sunt tria milia iudeoꝝ Act. ii. ⁊ alia
die v. milia iudeoꝝ. Act. iiii. Ergo hodie cō
ploꝛ xpi ⁊ oibus inimicis nostris orare debe
mus: eisq̄ de coꝛdib⁹ nostris totaliter indul
geꝛe. Post hoc latro a latrīs noīe Zelmas
blasphemauit dñm iesum dicens. Si tu es
xps: salvum fac temetipm ⁊ nos. Et alter ꝛ

dextris noie dilmas increpauit eū dicēs. Ne q̄ tu times deū cū sis nobilcū dānat⁹ vbiq; ad mortē nos q̄dē iuste: q̄ digna facim⁹ recipim⁹. Ihesu mortē bene meruim⁹: hic vero non. q̄ nichil mali fecit. Et cōuersus ad iesum dixit Memēto mei dñe dū veneris in regnū tuū. Tūc xps ptulit sōm verbū dicēs Amen amē dico tibi: hodie mecū eris in paradiso. Id est ita tua erit merū vbiēsq; ero: & videbit diuinitatē meā. Stabat aūt iuxta crucē Maria mater xpi & sorores matris eius. i. Maria cleophe & mater filiorū zebedei: & maria magdalene & iohannes. Cū ergo iesus vidisset matrē suā & discipulū suū quem diligebat. i. Johānē: dixit matri sue. Mulier: & nō mater: quia pl⁹ eā lesisset: ecce filius tuus. Deinde dixit discipulo. ecce mater tua. q. d. Recōmendo tibi matrē meā: teq; in filiū tribuo: ideo retine eā in tua custodia. Et illud est tertiū verbū xpi in cruce q̄ ostendit nos parātes nos ad mortem & post mortē diligere. & maria nō recessit vsq; mozeret filius ei⁹ in cruce. Postmodū in pūtia matris: oim circumstātiū clamauit in cruce. Heli heli lama zabathani: hoc est deus me⁹ de⁹ me⁹ vt q̄d dereliquisti me. Et hoc erat quartū verbū xpi i cruce pēdēs. Per hoc docet nos in angustiis & tribulationib⁹ & infirmitatib⁹ cozporis & aie ad deū & nō ad phetonissas recurrere. Post hoc vt cōsummaret scripturas que de eo scripta erat in ps. lxviii. Dete ēt in escā meā fel & in siti mea ꝛc. dixit. Sitio Et hoc erat q̄ntū vbū in cruce. Sitiebat aūt xps duplr. i. spūaliter salutē hūani generis. Vñ Ber. Dñe q̄d sitis certe salutē nostrā: q̄ ppt hoc venisti in mūdū. Et etiā cozporaliter: q̄ natura sic est holim mozientiū sitire rōne anxietatis. Sequit. Et statim cucurrit vnus accepta spōgia impleuit eā aceto: & circūponēs eā yssopo ei arūdie obtulit ozi ei⁹. Cū ergo accepisset iesus acetū dixit. Cōsummatū ē. Et hoc erat sextū vbū. q. d. Cōsummatū est. q̄cquid pphete de me dixerūt. cōsummatū est opus redemptionis humani generis: cōsummatū est op⁹ passionis mee: q̄ tantas penas sustinui q̄ āplius vinere non valeo. Cū ergo dixisset consummatū est: tūc iterū clamauit voce magna dicens. Pater in manus tuas cmēdo spiritū meū: & hoc est septimū verbū & vltimū in cruce. Et hoc dicto inclinato capite tradidit spiritū. Hic quis dicat: xpi expirationi vnū Pater noster. Ité septē fuit hodie in ecclesia que aliis dieb⁹ nō fuit in anno. Primū ē q̄ hodie rnū officiū si hz principiū neq; finē sicut alia officia hūt q̄ totū āno. q̄ hodie ille passus q̄ ē principiū & finis. Apo. i. Ego sum alpha & o principiū & finis. Hodie est q̄ hodie ades oīones fiunt q̄ papa: q̄ epc: q̄ epo: q̄ clericis: q̄ laicis: q̄ oi gradu ecclesie & pro catholico. Etiā orat hodie p infidelib⁹ paganis hereticis: et etiā p iudeis. Et ergo q̄cūq; hodie sacerdotes flectunt genua: tūc etiā oēs xpi fideles debent flectere genua et deuote inuocare dñm nostrum iesum xpm. Item sciendū q̄ sanct⁹ Bernar. dicit q̄ in memoriā derisionis & adorationis indeor in coronatiōe iesu xpi ecclesia in paraceue qñ pro vniuerso statu fidelium & infidelium genuflectendo orat tūc p ipsis iudeis sine genuflexiōe solet orare & non immerito q̄ si xps iesus adhuc in terra ambularet: hodierna die iudei ipm secundario crucifigerent: qđ ondit in illis iudeis q̄ in die paraceues cereā ymaginē crucifixi flagellauerūt & cruci affixerūt & lācea perfoderūt: Et Maria mater xpi conquesta est de ipsis. Extra hoc quere in pōptuario. xlvi. P. Item sciendū q̄ in dieb⁹ dñice palmōis nō debent iudei in publicum ydire. & etiā i die paraceues nō debēt habere ostia & fenestras apertas vt pz extra de iudeis. c. q̄ sup his. Ité sciēdū q̄ nos hodie oramus p iudeis vt de⁹ illuminet ipsor corda: sed ipsi persequunt nos et male dicunt nobis. Unde habet in lib. iudeorum qui vocat talmoth. Optimum xpianoz̄ occidere melius est q̄ caput serpentis cōtere re. & in eodē lib. habetur q̄ ois maledictio q̄ hibita est iudeis nisi ecclie. Tertiū crux adoratur & osculatur hodie a xpisti fidelibus in signū q̄ sumus reconciliati deo patri p passionē filii sui. Quartū hodie ecclesias visitamus. & hoc ppter nouē duetiōes xpi. Prima fuit de mōte oliueti vbi captus & ligat⁹ ductus fuit per vallē Josaphat ad annā. Secūda de domo anne ad cayphā. Tertia mane. i. sexta feria hora prima ad pylatum. Quarta a pylato ad herodem. Quinta iterū ab herode ad pylatum in veste alba. Sexta qñ milites pylati duxerunt eū intro in atrium vbi fuit illusus: coronatus: & arundine in capite p cussus dicentes. Aue rex iudeorum. Septima quando pylatus duxit eum foras pretorium dicens. Ecce homo: ecce rex vester. Octaua quando ad tribunal fuit ductus & ad mortē sententiatus. Nona quando fuit ductus extra ciuitatē iherusalē ad locum caluarie vbi fuit crucifixus. Istas nouem ductiones debemus hodie premeditari. quādo vilitamus ecclesias. Quintū q̄ hodie exaltatur crux & cātat. Populus me⁹ q̄d feci tibi: aut q̄d molē-

festus sui ibi. Et tria bona obtulistis iudeis que fecit eis deus. Primo: qz liberauit eos de egypto. Secdo pauit eos mãna quadraginta annis in deserto. Tertio duxit eos in terrã optimã: vñ merito regratiari debuissent sibi Unde xquerit de eis xps in ps. xxxiii. Retribuebãt michi mala p bonis. Sextũ qz hoies cõmuniter hodie incedũt nudis pedib⁹: et linee lineis: et inclinato capite in signũ xpassionis xpi. Nec hoies cõtinuerũt hodie videre xpter fletus xpi: qdõ tñ plures ribaldi nõ adnertũt de quib⁹ xps cõquerit Esa. xlix. Inuacuũ laboraui sine causa et vane ꝛc. Septimum: quia hodie artum ieiunium seruat: qz xps nichil gustauit in cruce nisi acetum et fel. Ergo laudabile est hodie ieiunare in pane et aqua: et si quis xpter debilitatẽ corporis non põt: tñ aliqualẽ abstinẽtiã habeat a quibusdam cibariis voluptuosis vt piscib⁹ vl' aliis Ista debẽt nos hodie inducere ad fletũ. Primo q xps fleuit xpter corporis passionẽ et vulnera dolorẽ: ad Heb. v. Cum clamore valido ꝛc. Item amare fleuit xpter infructuositatẽ sue passiõis: qz multi sunt ingrati et reddũt se indignos merito passiõis xpi. vñ cõquerit Esa. vltõ. Inuacuum laboraui ꝛc. Secdo fleuit hodie btã virgo Maria mater xpi xpter cõpassionẽ ipsi filii: qz ola vulnera q̃ xps sustinuit in corpore: ipsa in corde sustinuit: ergo plus est cõmartyr. Nã tristissima mr fuit hodie: qz vnic⁹ eius fili⁹ hodie innocẽter pat sus est: et etiã qz pñs fuit et impotẽs ad subueniendũ sibi: nec hausturus aque sibi porrigere potuit. cũ diceret in cruce fili⁹ ei⁹ Sitio. Hodie gladi⁹ uolor pertransiuit alam ei⁹. Tertio fleuit Petr⁹ Luc. xxii. Egressus foras fleuit amare. Quarto oĩs apli. vñ canit. Tristes erãt apli de nece sui dñi. Quinto turba mulierũ ipsum sequẽtiũ. vnde dicit eis xps. Filie hierl̃ nolite flere sup me ꝛc. Sexto qz sol obscurat⁹ est. vñ Chry. Sol obscurat⁹ est. Nõ enim terre poterat creatura iniuriã sui creatoris. Septimo hodie terra mota est. Octauo sepulchra mortuor hodie apta sunt. Nono petre scisse sunt. Decimo velũ tẽpli scissũ est a summo vsq ad deorsum. Undecimo qz alta ceia hodie denudata sunt et significãt xpm q̃ hodie denudat⁹ fuit ante crucẽ stans. et post modũ nudus pendẽs in cruce corã omni pplo Duodecimo tabule pulsant et significãt terre motũ iudeor q̃ cũ gladiis et fustib⁹ cõprehẽderũt dñm. et etiã significãt clamorẽ xpi in cruce. Mar. xv. Clamans voce magna emisit spũ. Itẽ sciendũ ex quo filia tam enumerata hodie fleuerũt passionẽ xpi: tunc nos magis debem⁹ cõpati dño nõstro ihesu xpo et flere passionẽ ei⁹ p quib⁹ hodie ipse pallus est: et nostris maximã et superexcellentẽ charitatẽ ostẽdit. vñ Jo. xv. Maiorẽ charitatẽ nemo hz ꝛc. Et est bonũ signũ salutis qui hodie libẽter et de note audiunt ꝓdicare passionẽ xpi et saluberrime passionẽ xpi memorando flent. Math. v. Beati q̃ lugẽt. Et quicũq hodie deuote lacrymabiliter et pie flent p totũ annũ maiorẽ gratiã ad xpi passionẽ memorãdo: cõpatiendo. et filio habebũt. Et q̃ hodie aridus est: timendũ est q p totũ annũ aridior inueniat. Et insuper est malũ signũ q̃ hodie nõ xpatit nec flet cum xpo nec aliquã afflictionẽ suo corpori imponit. vñ Leuit. xxiii. Ria que hodie afflictionẽ nõ est ꝛc. imo timendũ est q talis aridus nõ est in gẽa nec mẽbrũ xpi: qz naturalr mẽbrũ cõpatit capiti. modo scdz aplm xps est caput ecclie et nos mẽbra. Inter naturale est fratris sanguis q̃ pat et mater tribulant et flent: vtpote mai⁹ est q̃ flagellarẽt et sanguinẽ xpi fuderẽt innocẽter: tũc filii et filie naturalr cõpaterent et etiã flerẽt cũ suis charis parẽtib⁹ modo dz xpm q̃libz nẽm plus diligere q̃ patrem et matrẽ: qz maiorẽ charitatẽ et plura beneficia ibi exhibuit: que vides hodie p te exceptum: ligatũ. flagellatũ. coronatũ. exputũ. in cruce. crucifixũ. et occisum. Idcirco merito cõpati et flere debes hodie cũ xpo. Et tales lachrymie passiõis xpi sunt xpo dulcissime. Hoc ondit in quadã vgine cui⁹ lachrymas xpus recepit et punxit pect⁹ suum cum ipsis lachrymis. hoc exẽplũ quere in promptuario. xxvii. P. Sz diceres q̃d factur⁹ est q̃ fleret libẽter hodie et nõ põt. Unde q̃ dyscipm cogere ad fletum punitõ et flagellãdo corpus xpianum: hoc est bonum et laudabile. Et si nec sic põt cogere ad fletũ: tunc xps recipit volũtatẽ pro facto. vñ Aug. Coronat de⁹ int⁹ volũtatem et vbi nõ inuenit facultatẽ. Itẽ sciendũ q̃ nichil est deo acceptũ et homini etiam vtili⁹ q̃ frequẽs meditatio passiõis xpi. vnde Alber. magnus doctor theologie. Simplex recordatio seu meditatio passiõis xpi plus valet q̃ si integrũ annũ ieiunaret q̃d in pane et aqua vel si q̃d quotidie vgis vel flagellis cederet vsq ad effusionẽ sanguis: vel si quotidie legeret integrũ psalteriũ. vñ etiã Bona. Nichil in alia ita operat⁹ vlem satisfactionẽ sicut meditatio passiõis xpi. Sz diceres quẽ honorẽ debes exhibere passioni xpi. Pro quo sciendũ est̃ Jordanũ q̃ quicũq quotidie dixerit integrũ annũ. xv. pater noster. q̃ anno xpi

to vulnerib⁹ vulneri xpi dixit tñ vnū pater no ster:ita q tot sunt vulnera xpi quot sūt dies in anno quindecies accipiendo quālibz pla gam flagellationis q vno vulnere q punctu cum cuspidem spine q vno vulnere. Que q dam oco multū efficax esse phibet. vñ Ber. in ser.quodā in ylonali xpi.O homo vide qd q te patioz: nō est dloz sicut quo crucioz ad te clamo q q te mozioz. vide penas quib⁹ af ficioz. vide clauos quib⁹ ztrodioz cū doloz tā ens sit exterioz:iterioz est tanto granioz ꝯto te ingratiozē experioz. Itē sciendū q qñcun q ymāgis imaginē crucifixi in publica strata sue in eccīa vel etiā in quocūq loco:tūc re uerētiam exhibe dño nro iesu xpo q cōsidera hoc q hz caput inclinatū ad osculādū brachia extensa ad amplexandū:pedes affixos ad te cum manendū. vñ Aug. in li. de virginibus. xps hz caput inclinatū ad osculandū coz a pertū ad diligendū: brachia extēta ad āple xandū totū corpus expolitū ad redimendum. Sed pchdloz infideles qdā heretici hoc nō faciūt q imagines xpi q marie vgīnis q sctōz destruūt. extra hoc hē in decre. Imagines sā ctoz nō sunt ꝛtinende:sed venerāde. de cō. di.iii.c. venerabiles. Ex his iā dicti ptz q lau dabile est hōe crucifixū in domo circa mēsaz vel circa lectū vt qñcunq ītueris crucifixuz grat⁹ sis dño nro iesu xpo q te in cruce rede mit. Ultimo sciendū q oēs homines debēt dili gere q meditari passionē xpi qz quicūq vene rat passionē xpi firmā spem dz hāre q passio xpi nō frustrabit eo. vñ Chrys. sup Matth. Omnis sal⁹ homīm in xpi morte posita est. Nā passio xpi trahit hoiem a ypocrito peccandi q a pāte diaboli in pūti vita qđ ondit in illo iuuene q iuit ad peccandū q xps ei oñdit vul nera. hoc ē re in promptuario. xxxv. P. Itez passio xpi liberat hoiem ab eterna dānatiōe hoc oñditur in illo qui quotidie de sero q de mane dicebat titulū illū. Iesu nazarene rex iudeoz miserere mei. Hoc exēpluz quere ibi dem. xxii. P. Itē passio xpi succurrit hoibus in extremis. Exēpluz de abbatilla q fecit xpi passionē sibi legi in agone. ibidem. xxiii. P. Postremo notanduz q si sacerdoti q hz pre dicare xpi passionē placet facere duos sermo nes. tūc pūtē passionē pōt diuidē in duos ser mones. Prim⁹ sermo erit a pncipio illi⁹ ser monis vsq ibi: qualr passio xpi a iudeis fuit inchoata: cōcludendo cum illo exemplo vbi iudei imaginē crucifixi cum pedib⁹ cōculca uerūt: q cuncta opprobria dñice passiōis re nouauerūt. hoc quere in promptuario. xliiii. P. Si aūt vult breuiter predicare passionē xpi: tunc incipiat ibi. Mane autē facto et sic iterum tria erūt dicenda. Primo q passus est xps illo die. Secōo que sunt ea que fiunt illa die: q que nos inducere debent ad fletū hodi erno die. Tertio sicut xps olim a iudeis occi sus est q crucifixus: sic heu quotidie crucifigi tur a malis xpianis. Qō ostendit in balista rio qui vulnerauit imaginem crucifixi. Hoc quere in promptuario. xlii. P. Itē in illo ca tholico qui ypter lineā camisiā vulnerauit imaginē crucifixi. Hoc quere ibidē. xliiii. P.

¶ De sancto Georgio. Sermo. xv.

LAboza sicut bon⁹ miles iesu xpi. ii. ad Thimo. ii. Magnū est esse militem: sed maius bonū militem es se: sed maximū esse militem iesu xpi. Et talis fuit beatus Geor. cuius festuz hodie celebra mus. Unde in pūti sermone ad honozē san cti Georgii martyris tria sunt dicenda. Pri mo priuilegia sancti Georgii. Secōo aliqua pro nostra informatione. Tertio miraculuz

¶ Quātuz ad primū sciendū q btūs Geor. habuit septē priuilegia. Primū q est verus miles xpi q fortis miles in fide: quia mortem non timuit p defensione fidei. Unde legitur de ipso q tēpore Datiani cum tanta esset p secutione xpianoz vt infra vnū mēsem. xvii milia martyrio coronarent. Qō videns fo tis miles xpi Georgius tactus doloze intem secus exclamauit. Dñes dii gentium demo nia: dñs autē celos fecit. Et in hoc ostēditur constātia illius militis. Secōo q vicit draco nem qui significat diabolum. Draco em est aial valde nociuuz. nocet em flatu per aeris infectionē: q inde morbus pestilens generat Sic diabol⁹ flatu suo. i. in inspiratiōe mala rum cogitationū ignem diuini amoris extin guit: cum homo ei cōsensit. Tertium priuile gium qđ est filiis aplis q ypter xpm oīa tpa lia reliquit. Nam legitur de eo q cum esset dives oēs diuitias deseruit q eas pauperib⁹ distribuit q dei seruitio se totaliter mancipa uit. Quartū priuilegiū q filius est brō Johā ni apli q euangeliste qui venenū bibit et ni chil sibi nocuit. Simile legit de sācto Geor gio q quidā malefic⁹ bis sibi venenū fortis simū ypinauit: qđ iple premisso signo crucis sine lesione aliqua bibit. Juxta illō euāgelii Mar. xvi. Si mortiferum quid biberint. ꝛc. Quintū priuilegiū q xps cum multo lumine ad ipsum descendit cum esset in carcere posit⁹ q ipm dulciter cōfortauit cuius melliflua vo

cutione ac vilione sic ꝓtorta? est vt ꝑ nichilo duceret cruciar? sui corporis. Decimus ꝓsiliegiū q̄ fuit maxim? martyr. Dño enī fuit in equleo suspensus ⁊ mēbratim corpus eius dilaniatū cū vngulis ferreis. Secūdo plage ⁊ vulnera ei? sunt cum sale cōfricata. Tertio lacubus ad latera eius appositis ⁊ sic exul? et cruciat? fuit. Quarto quidā magus ⁊ maleficus venenū miscuit vinoꝛ sancto Georgio sumendū ꝓrexit: cōtra qđ vir dei crucis signum edidit: haustoq̄ eo nichil lesionis sensit. Rursum magus fortius venenū imiscuit quod vir dei signo crucis edito sine lesiōe aliqua totū ebibit. Quo magus viso ad pedes eius cecidit ⁊ se fieri xp̄ianū postulauit: quē mox iudex decollari fecit. Quinto iudex iussit Georgium poni in rota gladus bis acutis vndiq̄ circūsepta: sed statim diuina potētia rota frangit ⁊ Georgi? penit? illesus inuenit. Sexto iussit eū in sartagine plenā plūbo liquefacto ꝓiici. Septimo iussit eū q̄ pedes suspendi ⁊ fumū fecit fieri sub capite eius vt sic suffocaret. Octauo iudex fecit fieri vas ēneū lagenā ⁊ q̄ totū clauis ferreis interi? circundari: ⁊ fecit eū in illo vase volutari. Nono fecit eum trahi p̄ ciuitatē. Decimo decollari ipsum iussit ⁊ sic mortu? est circa annuꝫ dñi. ccixxviii. Septimū ꝓsiliegiū q̄ p̄ q̄buscunq̄ hoibus orat dñs ipsum exaudit. Unde legitur de eo q̄ cum decollari deberet flexis genib? orauit dicens. Dñe iesu xp̄e hoc oro vt aiam meā nō separes a gratia tua: ⁊ quicunq̄ me in necessitate sua inuocauerit: eum exaudire digneris. ⁊ venit ad eum vox dicēs q̄ in oībus esset exaudit? ⁊ sic fieret vt orauit. ps. xc. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū ¶ Quātum ad scām partē istius sermonis faciendū q̄ omnes homines tam nobiles q̄ ignobiles: tam diuites q̄ pauperes sunt filii in quat tuoꝛ. Dño q̄ dr? oēs homines creauit. ps. xcix. Ipse fecit nos ⁊ non ipsi nos. Et oēs ab adā nati sumus: ⁊ de eodē limo terre oēs formati sum?. Secūdo q̄ oēs nudi nati sum?. Tertio q̄ oēs sum? breuis vite ⁊ oēs habebim? eundem finem: et si hoc vis ꝓbare vade ad olla mortuoꝛ ⁊ ostende michi que sunt olla nobilium ⁊ rusticoꝛ: ⁊ nulla est differētia. Quarto q̄ oēs in nouissimo die resurgem? et ante tribunal xp̄i stabim?. vñ Apls. ii. Corint. v. Omnes nos manifestari oꝛ ā tribunal xp̄i ꝛc. Ex quo oēs homines sunt filii tñ queritur vñ nobilitas regū militū baronū ⁊ alioꝛ nobiliuꝫ habuit oꝛtū. Ubi q̄ ex virtutib?. Unde ꝓtim? rex filioꝛ israel. ſ. Saul est electꝰ a deo: q̄ humilis fuit et virtuosus. i. Reg. xv. Cum esses parvulus in oculis tuis ne fuisti rex? sup̄ tribus israel. Sic secūdus rex fuit dauid qui etiā ꝓpter suā ꝓbitatē electus est a deo. Unde dicit de eo dñs. Inueni virū secūm cor meum. Et ex his habemus q̄ nobiles ex virtutib? cognoscendi sunt non ex longis tunicis ⁊ magnis manicis ⁊ in scissuris multis quas gerūt in pallijs et in tunicis: q̄ alia iam oēs mechanici et rustici essent nobiles q̄ omnes volūt portare scissuras in vestibus. Quod aūt nobiles debēt esse virtuosi ⁊ virtutes cognosci ostendit Aristo. ii. politi. Auaritus ⁊ malicia determinat nobiles ⁊ ignobiles Circa quod querit que sunt ille virtutes ꝑ quas cognoscunt nobiles. Respōdet q̄ sunt ꝓncipales tres. Prima est largitas ad subditos ⁊ ad pauperes. Unde deus qui est nobilissimus ⁊ largissim?: vt patet. quia non dat nobis solum sua bñficia: sed etiam dat seipm in sacramēto altaris: ⁊ in futuro vult seipm nobis dare in ꝓmiū ꝑpetuum. Item apparet in hoc sua largitas q̄ ipse solem suū facit oriri sup̄ bonos ⁊ malos ⁊ bñfacit bonis ⁊ malis amicis ⁊ inimicis: ergo qui largioꝛ est pauperib? ille est nobiliꝰ. Hoc etiā patꝫ in aquila que est auis nobilioꝛ et ex nobilitate sua nō sola comedit ꝓdā: sed cōdiuidit aliis auib?: sz parcitas auaricia. rapina. ⁊ exactiones in subditos sunt signa ignobilitatis. Secunda virt? est gratitudo ⁊ cognitio bñficiorū dei ⁊ hoim. ſ. q̄ deo sint grati in hoc q̄ eos ꝓe aliis hoibus honorauit ⁊ sublimauit. Similiter grati debent esse subditi suis a quibus nutriunt: q̄ ipsi nō colunt agros nec serunt: nec metūt nec laborāt in vineis: nec triturant: nec panem nec carnes nec alia comestibilia sibi ꝓparāt: sed alii ꝓ ipsis laborant sicut rustici in agris carnifices: pistores pannifices. sutores. sartores ipsis ꝓparant necessaria corporis que ad victum ⁊ vestitū. Ergo suis subditis debent esse grati ⁊ clementes: ⁊ q̄to magis sunt grati ⁊ pii suis subditis tanto nobiliores esse cognoscunt. Sic q̄ oppositum sibi sunt ignobiles qui sunt austeri et ingrati ⁊ vilipendunt subditos. immo tales ignobiles sunt peiores brutis animalib? q̄ animalia bruta recognoscūt illos qui eis bñfaciūt. ⁊ in signū gratitudinis applaudūt ipsis. Tertia virtus est strennuitas: ⁊ virilitas defendendi subditos. Unde nouis militib? datur ensis ꝓpterea vt viduas ⁊ orphanos et subditos suos defendāt: quia ola mala ⁊ ola dāna que fiunt in terra aliqui? militū ac ꝓ

chis q captoꝛes vel insoꝛes q alios malefa-
ctoꝛes quib⁹ resistere posset ꝛvñdabunt in
alaz sñā. Ñā dē in decr. Nō detruderet quos
defendēdos quis suscipit execrabile est. dist.
lxxvii. Irreligiosum. Sed quidā defendūt
subditos suos ab alijs q postmodū q sceptos
q eos spoliāt exactiōib⁹ cōtra deuz q iusticiā
sine causa cōnabili. q tales tenemr ad restitu
tionē si volūt saluari: vt hē scēz Guil. extra
de ꝛsuris in fine. Et de hoc hꝛe exēplū
in pēptma. xii. ℣. ¶ Quātū ad tertiā partē
hui⁹ sermonis sciendū q hodie festuz sancti
gꝛegꝛii deuote q solēniter celebꝛare debem⁹
q ipm tanq̄ singulaꝛē patronū q potēē apō
deū inuocare. qō ptz q tale exēplū. Ñā legit
de eo q cū eodē⁹ suillat extra ciuitatē in lo-
cū decollatiōis erat magn⁹ cumul⁹ cadaueꝛ
q ossiū moꝛtuoꝛ. Ñā illi q venerāt ad sperta
culū dixerūt. Geꝛgꝛi modo volum⁹ experiri
potestatē dei tui q quo tanta passus es. vt re
suscites oēs istos moꝛtuos. Qui rēdit. Licet
non sitis digni vt aliqō beneficiū dei recipia
tis: tū ad cōfirmationē credētiū et vt vos co
gnoscatis ipsum esse verꝛ deum qui fecit celū
q terrā hoc rogo ipsum vt ipse eis vitam di-
gnetur ꝛeddere. Et statim illa cadaueꝛa ossa
surrexerūt: quos ipse baptizauit q multos a-
lios q in miraculo visio in xpm crediderunt.
Unde si hoc potuit ipetrare a deo viuens ad
huc in mūdo. q̄d iam pōt apud deum in celo
Ergo honozādus est q inuocādus a nobis tā
q pat⁹ intercessoꝛ apud deuz in oibus ne-
cessitatibus q tribulationib⁹ nostris.

¶ De sancto Marco euangelista. Ser. xvi.

EGo sum vitis vera et vos
palmites qui manet in me ꝛc. Joh.
xv. q in instantis festiuitatis euāgelio. Unde
in pāti sermone ad honoꝛē sancti marci cui⁹
festum hodie celebꝛam⁹ quattuoꝛ sunt dice-
da. Primo aliq̄d de euāgelio. Scōo de ꝛpriu
legis sancti marci. Tertio aliqua q loꝛma
tione nostra. Et quarto aliqua miracula.
¶ Quantū ad primū sciendū q tria sūt ge-
nera palmitū vt ex euāgelio hodierno colli-
gi: qꝛ sunt quidā viri adhereētes: sed nō fꝛu-
ctificātes sicut sunt illi qui habēt fidem xpi a
nam: isꝛ nō fructificāt q operationē: vt sūt octo
si. Illos pater celestis penit⁹ separabit a so-
cietate xpi q a cōsoꝛtio beatoꝛ q sniam fina-
lem: q mittet eos in caminū ignis. Talis nā
q locus cōpetit octosis qui diu doꝛmiūt. nec
deo seruiūt operando: ieiunādo: nemō ecclias
frequētando missas et sermones aud. endō;
Nam quilibz tenez in dieb⁹ festiuis q signā
ter in diebus dñicis audire integꝛā missam
sub ꝛpcepto eccle. Unde in decrē dē. De
dñica missa est ab oibus vsq̄ in finē audien
da. de cōse. di. i. Missas. Itē sunt q̄dā palmi-
tes viti nō adhereētes: q ideo nō fructificātes
sicut infideles q nec in vite manēt q fidē. Sic
milit xpiani q sunt excōicati maioꝛi excōica-
tione. Tales sunt abscisi a vite q est xp⁹ q ā-
pli⁹ nichil valēt nisi ad ignē sicut palmes ab
scisus a vite. vñ Ezechiel. xv. Fili hois q̄d fie
ri de ligno vitis ex oibus lignis nemoꝛ q sit
inter ligna silue: nūq̄d sollect de ea lignuz
vt fiat op⁹ aut fabꝛicabit de ea paxill⁹ vt de
pendeat in eo qōcūq̄ vas: ecce igni datā est
in escā. Nam excōicat⁹ ꝛpriat⁹ est missis q i-
dulgētiis q oibus bonis oꝛib⁹ q fuit in toto
mūdo: q ad nichil valet nisi vt eternaliter cōbu
rat. Et quicūq̄ xpian⁹ sciēter cōmunicat ta-
li excōicato: incidit in minoꝛē excōicationez.
Unde dē in decre. Cōicans excōicato inci-
dit excōicatione incurrit. xi. q. iii. Precipue. v. c.
Si quis eps. Hoc illi deberent attēdere qui
loquūt: emunt. vendūt. comedūt q bibūt cū
excōmunicati. Itē quidā sunt palmites q xpo
adherent q fidem: q operationē. De quib⁹ dē.
Qui manet in me q ego in eo hic fert fructū
multū. Nam hō existens in gratia semp me
retur quicq̄d facit operando: ieiunādo. peregri
nando. immo manualiter laborando. vñ se
q vxoꝛē q pueros possit nutrire talis semp cū
qualibz labore ꝛpicuncq̄ paruo meret ꝛpe-
miū eternū q̄diu est in gratia q fideliter la-
borat. vñ ps. cxxv. Labozes manuū tuaꝛ qz
manducabis. ꝛc. Ergo dicitur in euāgelio.
Qui manet in me hic fert fructū multum.
¶ Quantū ad secām partē hui⁹ sermonis
sciendū q sanct⁹ marcus hz septē ꝛpiuilegia.
Primū ꝛpiuilegiū q a deo est electus in eua-
gelistā. Ñā secut⁹ est petrū q cuz baptizauit
vsq̄ ad romā tanq̄ ouis pastoꝛē suū: tāq̄ di
scipulus magistꝛū suū tanq̄ filius patrē suū
Ubi anno dñi. xl. rogat⁹ a fratribus scripsit
euāgeliū grecis litteris sermone grego. iuxta
quod Petrū referentē audierat q a xpo q in
spiratione acceperat. vnde Hiero. Cōuenit
enim fuit q q ille erat discipulus eius qui est
caput apostoloz scriberet euangeliuz rome
que est caput omniū ciuitatū: q lingua gre
ca que erat tunc caput omnium linguarum.
Quod quidē euangeliū in archiepiscopali eccle
sia olim ostendebat: sed modo clozētie apud
senatū deuotione cōgrua cōseruat. Itē scien

dñi q̄ sc̄us Marc⁹ nō est solus euāgelista: sed testis xp̄i. Nā in xp̄o quattuor fuerūt de quibus oportuit testimoniū phiberi. s. vera hūanitas: vera diuinitas: vera passio: & vera resurrectio. Et iō quattuor euāgelistas. i. ḳttuor testes habere voluit. Nā testis de sua vera humanitate fuit sanctus Mathe⁹ qui in principio sui euāgelii xp̄i genealogiā texuit: & iō i figura hois ponit. Sue diuinitat̄ testis fuit iohēs: & iō in sp̄e aq̄le figurat. Testis de eius passione fuit Lucas: & iō in figura vituli qui deo in sacrificiū offerebat designat. Testis de resurrectione sua fuit Marc⁹: q̄ ipm eleganter ꝓscripsit. & iō in figura leonis figuratur. Sicut em̄ leo ad sui clamorē post tertiu die leonculos mortuos suscitat. Sic pater in diuinis filiū suū post tertium diem suscitauit. Et q̄ marc⁹ de hac suscitatiōe apertius agit: iō et⁹ euāgeliū in die resurrectionis xp̄i i toto mūdo recitat. Hcōm ꝓuilegiū: q̄ fuit patriarcha alexandrinus cui⁹ patriarchalis dignitas cōmēdabilis est a tribus. Ꝓimo ex cōe ꝓmouētis: q̄ a beato petro sp̄ūsctō reuelāte fuit ꝓmotus. Hcōdo cōmendabilis est cōe ꝓmoti: q̄ hāc dignitatē nō ꝓcupiuit: sed ex corde fugit & inuit⁹ obediuit. Nā pollicē sibi amputauit vt sacerdotio reꝓbꝰ haberet: q̄ ex humilitate se indignū reputauit: sed tñ btūs petr⁹ sercū dilpēsauit: & ipm ꝓsidere coegit. Cōmēdabilis est etiā ex ꝓte officii ꝓsecuti: q̄. s. ꝓim⁹ missus alexandrie celebrauit: & ꝓdim sibi ꝓmissum sciētia & doctrina pauit. Tertium ꝓuilegium q̄ est virgo a deo electus. & in hoc dat exēm castitatis ipis sacerdotib⁹. Multū em̄ decꝰ castitas ipos ministros ecclesie. Ꝓimo q̄ sacerdotes sunt in loco dei & iō debēt viuere sp̄naliter & nō carnaliter. Hecūdo q̄ habēt angeli cū officium. Nā eidem dño seruiūt cui & angeli: & iō debēt esse puri & mūdi sicut angeli. Tertio q̄ ipi cōtrectant sctā. & iō decet eē eos mūdos & maxime a carnis mūdicia. vñ Leuit. xxi. Hō qui habuerit maculā nō offerat panē dño deo suo: & non accedat ad mysteriū et⁹. Quartū ꝓuilegiū q̄ nō solum fuit euāgelista: sed etiā magnus martyꝛ xp̄i. Nā legit de eo q̄ anno dñi. lvii. sanctus marcus passus fuit in alexādria grecie vbi ipe ꝓim⁹ patriarcha fuit: quem pontifices ydoloꝛ fune collo eius immisso ipm p ciuitatē trahētes: ita q̄ carnes eius in terram fluebāt & lapides sanguine suo rigabātur. Ille aūt cū traheret clamauit ad dñm & oꝛauit p xp̄o dicens. Pater in manus tuas cōmendo spm meū. Oꝛauit etiam p populo

pecrāte vt sibi indulgeret dicens. Pater dimitte illis q̄ nesciunt quid faciūt. Quintum ꝓuilegium q̄ xp̄s consolatus est cū tpe sue passionis. & ad eū delcēdit. Nā legit de ipo q̄ anno dñi. lvii. cum esset in alexandria in carcere venit ad eū xp̄s cōsoꝛtans eū: & dixit. Pax tibi marce euangelista me⁹: noli timere: q̄ ego tecum sum vt eruā te ab hostibus tuis: et ꝓmitto tibi q̄ a me nunq̄ separabeꝛ. Hextū ꝓuilegiū q̄ hodie celebrat̄ festū et⁹ ab oib⁹ xp̄i fidelibus: et influ; er ieiunamus hodie et imus cū reliquiis vt deus ꝓtegat nos per infinitā suā miam a subitanea moꝛte. Et vocat̄ letania maioꝛ quā sctūs Greg. istituit ꝓ magno moꝛbo & plaga dei. De hoc quere in ꝓximo sermone sequenti in ꝓncipio. Heptimū ꝓuileg iū q̄ cū magna solēnitate coꝛpus eius venetias tranlatū est. vñ legit q̄ anno dñi. ccc. lxxvii. Veneti coꝛpus sancti marci de alexandria transtulerunt ad venetias: & cū coꝛpus deferret: fuit odoꝛe mirifico circumfusum adeo vt tota alexandria mirabili odoꝛe perfunderet. Et veneti in honorem sācti marci ecclesiā mire pulchꝛitudinis fabꝛicauerūt. ¶ Quantū ad tertiā partē huius sermonis sciēdū q̄ fient hodie ieiunam⁹ ꝓ subitanea moꝛte: tūc ꝓ nostra informatiōe primo hic querit̄ que sūt remedia ꝓtra subitaneā moꝛtē. Ꝛndet scōm doc. q̄ sunt ꝓmaliter tria. Ꝓimū vt ds hodiernū diē ꝓcessionē veneret deuota oratiōe & ieiunio & deuoto comitatu cum crucis pcessione ꝓ euadenda moꝛte improuisa & subitanea. Vnde sanctus Tho. i. iiii. di. xv. dicit ille qui oꝛat ꝓ se pie & perseuerāter in his d̄ ad salutē suā ꝓmouēt sp̄ exaudit. cur talis d̄ singula ꝓ se dicit. ieiunādo: oꝛādo: & pcessionē crucis & reliquias deuote sequēdo nō exaudiret. Hcōm est vt quis singulis noctib⁹ in fronte lignaculo crucis se muniat dicendo. Jesu nazarene rex iudeoꝛ miserere mei. vñ Vincē. in spec. hyst. libꝛo. xxii. c. lxviii. refert de sancto Edmūdo cāturiēn. epō qui cū puer esset & scholaris anglia missus Parisius cui mater sua deuotissima singulis annis necessaria victus & cl. cū misit. Cū aūt ibi. cū scholaribus suis gratia spaciandi in ꝓatū exiuisset relictis scholaribus suis in locis ꝓut a matre didicerat: seoꝛsum eundo deuotioni se dedit: cui puer ihesus in forma pulcherrima apꝛuit dicens. Officiosissime Edmūde salue dilecte mi. Cū q̄ paueret⁹. Edmundus admiraret dens xp̄s puer ul⁹ ait rideōdo. Nichd me nouisti. Ad dit Edmund⁹. Nullā tui notitiā habeo: nec

puto tu me.cui ꝓhe. Cū in scolis es ⁊ studio intendis⁊ etiā vbicūq; es inseparabilit alle ctio tibi⁊ me nō nostrum facit respice⁊ lege Cū aūt ebuli⁹ in facie pueri litteris celes tib⁹ legeret. Jesus nazaren⁹.⁊ ꝺs legeret re ꝑsoneret: puer subintulit. Hoc nouē memo riale tibi fit⁊ noctib⁹ singulis imprime hō ci tue.q hoc erit potest ꝑra mozte subitanea munici: et quisq; eade scriptura se munierit cōtra mō in fronte sua⁊q⁹ dictis relicta ma gna dulcedine i cozde ebuli di: distuit. Hilt cum ds ex cozde illi⁹ versum q hē in ꝑs. cxv. Dirupisti dne vincula mea ꝛc. frequēter tri nas vices dixerit. vñ Gallio. in glo. sup illo Si gnicit. Ille vertus tāte stutis credit vt petā ꝑdm dimittāt si in fine vite trina cōfessione utat. Tertius est optimū vt ds quolibz tero gritionē habeat de peccatis suis ꝑteritis⁊ bonā voluntatē ampli⁹ emendādi. vñ Ezech. xviii. In quacūq; hora pēnā ingemuerit⁊. Ezeg. Qui ex cozde dolet se cōmisisse culpā pēnaz tuoz obtinebit veniā. Instig alicui sctoz. i. bte virgini marie vel apl'o vel ꝓto vel sctō Mi colao vel illi sctō crebro spāle obsequiū exhi beat vt sibi impetret ꝙuis nō subito nec im ꝓuisa: sed munitus ecclasticis sacramētis moriat. Hā etiā nēis tpib⁹ ⁊ antichristus repe rim⁹ multos sic sanctes exanditos fuisse mi raculosis⁹q; sal in grossis moꝛib⁹ ꝑt⁹ vinebāt Et ꝙꝙ nō sit tenendū q; infallibiliter ds qua literūq; viuēdo exaudiat tū pie speraī pōt exaudiri ad eo ꝺ spālia alīq⁹ sancti ꝓuile gia ꝓrigit. Cōtulit enī de⁹ spālib⁹ sancti spālia ꝓuilegia ꝑ viatoꝛib⁹ sicut sctō Antho nio ꝛra ignis incendiū ꝓut determinat sctus Tho. in. iiii. di. xlv. de oīnib⁹ sctoꝝ. q. ii. Itē queriꝫ sctō quid sentiendū sit de filiis q sine cōne moꝛiūt. Rñdr q sicut fuerit in illa hora qñ ꝓdiderūt cōnemitic vult eos xps iudica re in agone Si enī fuerit in grā in illa hora qñ vlum cōnis ꝓdiderūt⁊ sic moꝛiūt tūc sine dubio saluāt. Sed si fuerūt in pcis moꝛ talib⁹ illa hora: tūc dānabunt si sic decesserūt sine vlu cōnis. vnde in decre. dī. Qualem te inueniat dns cum vocat talē pariter⁊ iudi cat. de pe. di. i. nūquid. Itē queriē quare ali qui tam amarā moꝛtē ⁊ durā sinē hāt. Rñ deruꝫ q deus hoc ꝑmittit triplici de causa. Prima causa: qz aliquibus in penam et plagā qui demeruerūt cū magnis pcis suis q non sunt digni vt cū cōne⁊ ꝓfessione sacramētis sed sicut bestie sine pnia⁊ cōfessione decedāt ds Aug. Ita fit q in fine obliuiscit sui ꝺ ds viueret oblit⁹ est dei. Instig talib⁹ pcōtib⁹ magis dat tam amara moꝛte vt in pāt ichoe tur coꝛ infern⁹⁹ ⁊ interminum nunq; termina bit. Rñ aliqui moꝛdēt linguas suas in exces mis: qz cū linguis suis detraxerūt gurnos mē tiendo: detrahēdo. maledicendo. mēdo. blas phemādo scurrilia ⁊ ꝓterea. Itē alīq in extremis gentiunt cū manib⁹ cū pedib⁹ tre dūt: qz cū derūt mundice tāgendo⁊ cū pedib⁹ choꝛizando. Itē alīq vestes lacerāt⁹ tertur⁊ a lecto ꝓiciunt⁊ sic nudi iacēt sine ve recundia tanq; bestie: qz offenderūt deum in superbia vestium cū caudis longis⁊ scissuꝝ multis: qō aliquoꝝ infernus hic incipit. ꝓ in antiocho. ii. Machā. ix. qui voluit deū ceres filios israel que dns percussit plaga insana bili vermes ex coꝛpoꝛe suo scaturiēt⁹⁹ sic miser obiit. Sic in nouo testamēto herodes qui pueros occidit etiam scaturiebat vermi bus⁹⁹ postmodū occidit scriptum. Sic carni fices qui occiderūt sanctū Kilianū: quoꝝ extremo denoꝛauerūt manus suas ꝓpias. Sic⁹ sa tellites diaboli qui occiderūt sctū Tho. can tuariensem qui etiā amarā moꝛtē sustinue runt et sine sacramētis obierūt. Hēc causa est q de⁹ hoc ꝑmittit in terroꝛē viuentiū: vt qñ quis videt moꝛi inuenē amara moꝛte et sine vlu cōnis⁹ sine sacramēti vel subitanea moꝛte vt sic cōuertat⁹ querat indulgentiā⁹ miam dei ne filiis moꝛs sibi eueniat. Tertia causa qz aliquib⁹ bonis ꝛtingit hoc in bonū vt vlum cōnis amittāt in extremis: sicut sūt pusillanimes ne in extremis desperēt ne q de monib⁹ decipiāt: qz cū ds est in grā⁹ sic per dit vlum cōnis. tunc nō pōt amittere regnū dei nec perecare moꝛtali⁹ sine vlu cōnis. Itē qñq cōtingit ex ꝑmissione dei q aliqui bonis denoti tam grauē⁹ amarā moꝛtē sustinent⁹ hāc dat eis deus qñq misericoꝛditer ꝑ pur gatoꝛio. Ad Ro. viii. Scim⁹ qñ diligentibus deū oia. Et ꝛtingit malis in malū⁹ bonis in bonū: q; tū nostrū non est tales iudicare. Lu. vi. Nolite iudicare⁹ non iudicabimini nolite condēnare ꝛc. ¶ Quantū ad quartā partē sciendū q; ocā xpiani debent sctm mar cum tanq; singulare patronū invocare.⁹ ꝓ mo qui vulnerāt in coꝛpe. Unde legit q; qui dā calciatoꝛ graviter se in manu sinistra vul neravit cuius manū marcus luto gungēdo sanauit⁹ ad fidē cōuertit. Item qñ occurrit sterilitas terre invocādus est. Unde legit q; cum totā apuliā magna sterilitas occupasset cruciatū est eis q hoc eis accideritqz festum bti marci nō celebrarēt. Dū igit beatū mar cū invocarēt⁹ festū eius celebraturos ꝓmi

terre sterilitas abiit abundãtia sugnenit. Itẽ põt impetrare gr̃am. Unde legit q̃ cũ quidã sarracen⁹ naufragiũ pateret iuxt⁹ mare⁹ eidẽ apparẽs eũ eripuit: ⁊ ad fidẽ baptismi p̃duxit. Itẽ in extremis mu ocãdus est. Unde cum quidã religiosus qui btũ marcũ in multa dñotiõe habuerat ⁊ eius sepulchrum sepius visitauerat mozeret̃ btũs marcus eidem apparuit ⁊ aiam ei⁹ ad celi gaudia itro duxit. Item obsessi a demonib⁹. Unde legit q̃ cum cozpus suũ de alexãdria trãsferret ad venetias: quidã noluit credere hoc ipsum esse cozpus bti marci qui statim a demonio capte et tandiu vexabatur donec ad cozpus beati marci duct⁹ est: ⁊ in se credere fateret̃ q̃ liberatus gr̃iam dedit deo ⁊ btũ marcũ euãgeliste de cetero in magna reuerentia habuit.

¶ In diebus rogationum. Sermo. xvii.

ORate p̃o inuicem vt saluemini. Jac. v. Quãuis in omni tempore sit orandũ: p̃cipue tñ diebus ⁊ tpib⁹ statutis. Inter ceteros aũt dies statutos dñicus est dies illi in quib⁹ ecclia celebrat letanias. Unde in p̃senti sermone tria sunt dicenda. Primo de letania maiori. Scõo de letania minori. Tertio de oratiõe qua orat vnus p̃o alio. ¶ Quãtũ ad p̃imũ sciendũ q̃ letania interp̃atur rogatio vel supplicatio: ⁊ letania maior agitur in die sancti marci: ⁊ est instituta a beato Greg. papa. Et est causa p̃pter quã instituta est p magno morbo ep̃ydimie. Romani enim cum in quadragesima cause vicerent ⁊ ieiunarẽt vt in pascha corpus xpi reciperẽt: postmodũ cum cõmessationib⁹ ludis ⁊ luxuriis frena laxabãt. Ideoq̃ dñs p̃notatus pestilentiã magnã in eos emisit quã inguinariã vocabant. i. apostema siue inflatura in inguine. Pestis itaq̃ ita seua fuit vt homines in via in ludis in mensa subitanee morerẽt: ac etiam in colloquiis: ita vt cũ osculantes ipm̃ subito emiserũt ita vt dictum est in cõsuetudine: ⁊ adhuc hodierna die seruatur. Unde cum ds se olim velle osculare sentiebat cõtinue sibi signũ crucis imp̃mere festinabat. Sic cum aliqs aliquẽ sternutẽt audiebat: statim accurrẽs deus te adiuuet exclamabat hec cõsuetudo etiã vsq̃ hodie seruat: hec autem pestis vñ originẽ habuit in vita sancti Greg. inuenit. vnde legit q̃quodã tpe tibris fluui⁹ alueũ suum egressus intantũ exiuit vt sup muros vrbis effluceret et plurimas domos euerteret. Tũc in tybrim fluuium multitudo serpentũ cum draconc magno delecdit: sed fluctib⁹ suffocati ⁊ ad littus p̃iecti totũ aerem sua putredine corruperunt ⁊ statim plaga ta la quam inguinariã vocant exorta est q̃ primo omniũ pelagiũ papam extinxit. postmodum in vulgus ita dicunt: vt subtractis habitatorib⁹ plurimas domos in vrbe vacuas relinqueret: sed q̃ ecclia dei sine rectore esse non potuit. Greg. Lz inuitũ plebs oris elegit. Cum eũ ellet elect⁹ letanias instituit: et vt hoies attẽti⁹ orarẽt alauit: Ex qz romã pestis supradicta adhuc vastabat: p̃cessionẽ cum letaniis tpe paschali instituit. et ordinauit q̃ imaginẽ beate virginis q̃ vt dicit adhuc romane est quã Lucas arte medicus ⁊ egregi⁹ pictor formauit ⁊ q̃ ola btẽ vgini est filius: ante p̃cessionẽ reuerẽter portarent: ⁊ eccẽ tota aeris infectio ⁊ tribulatio imagini cedebat: ⁊ ipsa imaginẽ fugeret: ipsi⁹ p̃iam terre nõ posset. Sicq̃ post imaginẽ mira serenitas ⁊ aeris puritas remanebat. Tũc in aere vt ferũt iuxta imaginẽ audite sunt voces angelorũ cantantiũ. Regina celi letare s:. Et beat⁹ Greg. subiecit. Qz q̃ nobis deũ ora. Tũc btũs Greg. vidit in p̃ta castrũ crebrẽtii angelũ q̃ gladium cruẽtatũ detergẽs in vaginã retrusit. Intellexitq̃ btũs Greg. q̃ pestis illa cessasset et sic factũ est. Unde ⁊ castrũ illud de inceps castrũ angeli vocatũ est illa letania dẽ maiori: et de ea p̃dicandũ est in die sancti marci q̃a hoies ieiunãt: ⁊ cõ p̃cessiõe vadũt vt eos de⁹ a subitanea morte p̃seruet. ¶ Quãtũ ad scdaz partem illi⁹ ser. est sciendũ q̃ alia dẽ letania minor q̃ fit trib⁹ diebus ãte ascensionẽ dñi: quã btũs marcell⁹ anno dñi. cccclxxiiii. ep̃s vienn̄ensis instituit. Causa autẽ institutiõis illi⁹ fuit hec. Cum eũ apud viennã frequẽter timaxime terremot⁹ fierẽt q̃ domos ⁊ plurimas ecclias subuertebãt. Itẽ nocturni sonitus et clamoris sepi⁹ auditi sunt quib⁹ homines terrebant. Itẽ terribile accidit q̃ ignis de celo descendebat q̃ domos cõburebat. Itẽ demones in pozeos ⁊ in lupos et in alias feras intrabãt ex p̃missiõe dei p̃pter petã hoim: ⁊ nõ solum p̃ vias sed etiã p̃ villas ⁊ ciuitates publice discurrebãt ⁊ p̃sim pueros ⁊ senes viros ⁊ femineas deuorabant. Cum igit̃ tanti dolores quotidie fierẽt. Predict⁹ episcop⁹ iussit triduanã ieiuniũ ⁊ letaniã instituit. ⁊ sic predicta tribulatio cõquieuit. deinde statutũ est ⁊ confirmatũ a papa Simplicio. vt p̃dicta letania triũ dier. vsq̃ obseruet. Itẽ querit quis ex hoc tpe letanie iste fuer̃t. Rñ q̃ in his diebus imploram⁹ dei auxilia ⁊ suffragia sctoꝝ. Primo vt deus bella sedat que frequẽter in

pere fiat. Secõ vt teneres fructꝰ cõseruet ⁊ multiplicet. Tertio vt ad exceptionẽ spũs. ei habãtur. Itẽ scieñ q in his letanijs primo invocam⁹ sanctaz trinitatẽ dicendo. Pater de celis deꝰ: miserere nobis. Deinde matrẽ nie implozam⁹ dicẽtes Sãcta maria ora p nobis. Deinde angelos: aplos. martyres. cõfessores. virgines. ⁊ ꝓsequẽtes oẽs sanctos in celo exist̃es: vt multiplicatis interc̃ssorib⁹ deus noster miserear nostri: ⁊ tribuat nobis misericorditer ea que petim⁹. Itez sciendũ q iste letanie nõ solũ sũt cũ sctoꝝ suffragijs que ibi implorãt: sed etiã cũ cãpanis que ibi pulsant. Pulsant igit cãpane vt tuba demonũ effugeat. Dicit qñ tẽpestates imminẽt: tũc etiã cãpane pulsant vt diaboli in aere exist̃es ⁊ nobis nocere volẽtes terreãtur: q3 campane sunt tube xpi celestis regis. Itẽ cum crucib⁹ ⁊ vexillis que ibi portãt: vt ex hoc oñdat q xps p passionẽ victor extitit. Nam crux repũtat passionẽ vexillũ vero victoriã q xps triũphauit demones vincẽdo: ⁊ humanũ genꝰ redimẽdo. Itẽ in letanijs silis salubre est illud angelicũ canticũ sept⁹ cũ tart. l. scẽ deꝰ sancte fortis scẽ ⁊ imortalis miserere nobis. Unde damasc. dicit q cuꝝ apũ Cõstãtinopolim ꝓpter magnã quãdã tribulationẽ fieret letanie q̃dã puer de medio populi in celũ raptꝰ ⁊ illũ canticũ ibidẽ audiuit. deinde ad ppm rediẽs illud cãticũ angelicũ in ecclesia ppli cãtauit ⁊ mox ois tribulatio cessauit. Itẽ laus ⁊ auctoritas illi⁹ cantici ex quattuor colligit. Primo ex eo q angeli hoc docuerũt puerũ supradictũ. Secõ ex eo q3 ꝓpter illũ canticũ illa magna tribulatio quieuit. Tertio ex eo q calcedonẽsis synodus illud approbauit. Quarto q demones valde illũ cãticũ timẽt ⁊ terrent qñ cãtat. ¶ Quãtum ad tertiã partẽ sciendũ est q qui petit fieri p se oẽ quattuor dz in se hẽre: vt oẽs factor⁹ aut etiã bonor⁹ hoim p eo facte a deo exaudiant. Primo dz illud desiderãter concupiscere p quo vult p se orari ab alijs bonis ⁊ deuot⁹ hoibus. ꝓ. Desiderijs pauperũ exaudiuit dñs. Hiere. xxix. Cũ quesieritis me in toto corde vr. Secõ vt ipse sit in bono ꝓposito se emẽdandi: q3 si staret i malo ꝓposito peccãdi: deꝰ oẽs que p eo fierẽt nõ exaudiret. Hiere. xv. Si steterit moyses et samuel coram me: non est anima mea ad ꝓpitium. Ex hoc habet q oẽs facte p dãnatis vel demonib⁹ nichil ꝓsunt q3 semp sunt in malo ꝓposito ⁊ in malis obstinati ergo cũ pcio orare p te tũc debes habere bonũ vole tatem: sed oppositum faciunt qui volunt se ipsos iuuare. Et de illis quere duo exempla in ꝓmptuario. xix. Q. Itẽ ibidẽ xxiii. Tertio vt reputet se indignũ coram deo stare ⁊ p ipso orare ⁊ indignũ se a deo exaudiri. Job. xlii. Seruus meꝰ iob orabit p vobis ⁊ ego faciẽ eius suscipiã. Unde Greg. in pasto. Talis requirendus est ad orandũ qui sit idoneꝰ ad placandũ: q3 cum his q displicet ad interedendũ mittit sancti animꝰ ad deteriora ꝓuocat. Quaero vt bona iusta ⁊ licita ⁊ salutaria petat sibi a deo ipetrari. Christo. Illa pete a deo que tibi expediãt accipere: ⁊ illum deceant dare. Sciendũ q quando sumus in tribulationib⁹ vel in anxietatib⁹ vt in peccatis tũc debem⁹ deliberare ꝓ nobis fieri cõem orationẽ: sicut cõiter fit in isto sermone: q3 hoc est valde vtile. Unde scriptum est. Impossibile est preces multor⁹ nõ exaudiri. Et xps in euãgelio dicit. Si duo ex vobis cõsenserint sup terrã de oĩ re quacunq petierint fiet illis a pãre meo. ℔to magis vbi ducenti vel quingẽti vel qñq mille fuerint cõgregati cõem orationẽ ꝓ aliqua causa faciunt. Et talis cõis oratio est multũ efficax. hoc ostẽdit in illo desperato homine quem cõis oratio liberauit a desperatione. Hoc exẽplũ quere infra ibidem. xxx. O. Et quilibz libenter dz ꝓ alijs orare. ⁊ cõem orationẽ facere: q3 hec est elemosyna spũalis: ⁊ deo valde placet vnde Christ⁹ Matheus. Ꝓ se orare necessitas cogit: p alijs autẽ charitas fraternitatis hortatur. Dulcior autẽ est ante deum oratio non quam necessitas transmittit: sed quam fraternitatis charitas cõmendat. Ultimo sciendũ q deuote orationes sunt multũ meritorie. ideo demones multipl̃ nituntꝰ impedire orantes. Exẽplum quere de hoc infra ibidem. xxv. O. Item alios sermones de oratione quere in discipulo de tẽpore. Primum sermonẽ. lxiiii. J. Secundũ sermonẽ sup pater noster. lxv. O.

¶ De sancto Petro martyre ordinis ꝑdicatorum. Sermo. xviii.

Si quis vult post me venire abneget semetipsum. ⁊c. Verba ꝓposita. Luce. ix. originaliter sunt scripta: ⁊ in euangelio hodierni festi lectionaliter sunt recitata. Unde ad honorem sancti Petri martyris de ordine predicatorum in presenti sermone tria sunt dicẽda. Primo de electis beati petri. Secundo aliqua ꝓ informatione nostra. Tertio miracula que dã

¶ Quantum ad primū sciendū q beat⁹ Petrus septem habuit priuilegia Primū q fuit diuino mente & corpore. Huius aūt virginitatis ostensum fuit q corpus eius de tumbā cū vltra annum in terra iacuisset: ita sanū & integrum est inuentū ac si eadem die fuisset vouiter tumulatum. Contingens enī erat q corpusculū in morte sua nō corrumperet paterdine: q in vita nō fuerat corrupti aliqua voluptate luxurie. Itē in signū virginitatis ipsius vestis sua cōburi non potuit. Sic legitur q cū quidam de tunica sancti petri super carbones ponisset cōburi nō poterat: quod videns hereticus ad fidē catholicā est cōuers⁹. Secōm priuilegiū. q innocentiam baptismalem seruauit. et nunq̄ mortaliter peccauit. et donū paucis datum est nisi perfectis quorum vnus fuit beatus petr⁹ martyr. Attamen credendum est q quilibet cum dei adiutorio posset viuere sine peccō mortali. & qui tricole oppositū teneret. hereticus esset. Unde magister sen. lib. ii. di. xxvi. Illos errare dicimus q cū manicheo dicunt hoiem peccatū mortale vitare non posse. Tertiū priuilegium q habuit magnam gratiā predicandi. & populū magnā gratiā ipsum audiendi. Unde legit in legenda sua q homines tam ardenter verba sua audiebant q sepe numer⁹ turbarū concursus vbi statuerat predicare conueniret loca preripiēs. ita vt oporteret q in carruca allatus fabricata ad locum in quo predicare debebat in humeris fidelium portaret. Quartū priuilegium. q habuit in presenti vitam actiuam & contemplatiuam. Unde de eius vita dicitur q dies impendebat exercitiis aliarum vel sedulis instituendo predicationib⁹ vel cōfessionū audientie. aut etiā hereticorū dogmata confutando Et de vita contemplatiua ipse dicitur in lia canonizatiōis sue. Nocturna silentia humane deputata quieti post dormitionē breuem decurrebat in studiis lectionū. & somni tempus orationū suspiriis occupabat. Quintum priuilegium q tota trinitas attestat sanctitatem & perfectionē ipsius. Nā patris potentia attestatur in miraculis. filii sapientia in doctrina. spūssancti bonitas in virtutibus & donis quibus eū perfecte implenit. Unde. i. Johā. v. Tres sunt qui testimoniū dant i celo beato petro. i. pater. vbū. & spūssctūs &c. Sextum priuilegiū. q est martyr singularis xpi & eius passio veneranda dūtaxat passioni multū similis videt. Xps enī passus est p veritate fidei quā docebat Petrus p veritate fidei quā defendebat. Itē xps passus est ab infidelibus pplo indurato: petrus ab infideli turba hereticorū. Itē xps in patibulo crucifigit: petr⁹ in eodē tpe martyrium patitur. Itē xps p. xxx. denariis traditus fuit. Petrus p. xl. libris papiensium fuit venditus. Itē ch̄s pater eius manus suas dūtaxat spūi meum dicebat. Petr⁹ dū occideret rationabiliter clamabat. Itez xps per passionē suā multos infideles ad fidem adduxit. petrus per suā mortem multos hereticos conuertit. Iz etiam in vita multos hereticos cōuerterat. tamē post mortē suā eius meritis & exhortationibus diuersorū miraculorum multo plures cōuersi. Septimū priuilegium: q habet treceptas coronas in celo: ipse enī fuit predicator: virgo & martyr: ergo habet coronas virginis: martyris & predicatoris.

¶ Quantū ad scdam partē istius sermonis sciendum q plura sunt genera martyr: nō enī oz q quisq̄ pro fide xpi occidat: sed pluribus de causis potest quis dici martyr. Primo cū quis pro iustitia & innocentia occidit. vt abel qui iustitiā fecit offerendo melius & innocenter a fratre suo occisus. & martyr effectus est. Secōo pro correctiōe fraternali. vt Joh. bap. Unde Marci. vi. Arguebat enī herodē Johannes. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. Si quis ex charitate argueret primū ipsum ut pticere & ille occideretur talis martyr fieret. Tertio qñ pro lege dei occideret quis vt habetur. ii. Macha. vii. Ubi mater occisa est cū septem filiis suis &c. Si quis xpian⁹ ageret vt contra precepta dñi faceret & ille nolet & occideretur martyr esset. Quarto pro virginitate obseruanda vt beata agnes que ad lupanar ducta est & cōsequēter p virginitate & fide occisa est. Sic adhuc si aliqua virgo p conseruatione virginitatis occideret: vel si mulier in matrimonio nolēs cōsentire l adulterium occideretur tales martyres fierent. Quinto qñ quis patitur p defensione ecclesiastice libertatis: sicut beatus Thomas cantuariensis. ps. lxviii. zelus domus tue comedit me. Sexto qñ quis occasione xpi occideretur vt pueri innocentes qui propter xpm ab iniquo rege herode interfecti sunt. Sic adhuc si passi xpianorū occulte vel aperte ab infidelibus occiderent. martyres fierent. Septimo quādo quis patitur pro defensione fidei catholice sicut fuerunt apli. martyres. accidam virgines: et signanter etiā sanctus petrus cuius festum hodie celebramus hi sunt beati qui sic occidūtur. Mat. v. Beati qui persecutionem patiunt &c. Unde etiā in decre. Qui pro nobis xpi martyrizantur: procul dubio vitā eternam

consequunt.xv.q.i. Merito. Itē sciendum scām Guil. lug. q̄ nulla secta seu fides inf̄i; delium roborat̄ q̄ miracula nisi fides xp̄iana. Nā xp̄s q̄ p̄rio fidē catholicā docuit: mor tuos suscitauit: leprosos mundauit: cecos il; luminauit: dēmones effugauit: infirmos cu rauit q̄ nullus naturaliter facere pōt: nisi mi raculose. Itē roboratio fidei p̄ in aplis q̄b̄ data est notitia septuaginta duarū linguarū vñ Act.ii. Loquebant variis liguis apostoli magnalia dei. Itē fuerūt simplices q̄ idiote. q̄ per spūm scām facti sunt doctores totius mun di. vñ Joh.xv. Paraclitus aūt ille spūs veritatis vos docebit vos ola'c. Itē fuerūt timorosi: qđ p̄ in diū petro qui maior videbat. q̄ ad vocē vnius ancille xp̄m negauit. Immo oēs apli relicto xp̄o fugerūt tpe passionis sue ꝛc. sed post suscep tionē spūs scī nec timuerūt reges nec p̄n cipes nec iudices. hoc p̄batur. Nā nero impe rator non poterat vincere petrū: nec herodes iacobū: nec domicianus Johannē: nec egeas andreā: nec astrages bartholomeū: imo nec teneras puellas. vnde Marenti⁹ nō poterat vincere Katherinā: nec olimbius margare tam: nec quintianus agathā: nec diocletianus barbarā filiā suam: nec fabritius dorotheā: nec tres iudices chr̄istinā. ¶ Quantum ad tertiam partē istius sermōis sciendū q̄ omnes homines debēt hodie scām petrū honorare q̄ ipm tanq̄ spālem patronum inuocare. Et p̄imo mulieres p̄turiētes in p̄tu p̄riclitan tes quib⁹ pōt subuenire: q̄ a deo impetrare vt cū gaudio q̄ sine periculo pariāt. Vñ legitur q̄ quedā aqua tactu reliquiarū consecrata multis extitit in medelā: sicut cuidā mulieri parere nō valenti. q̄ per triduū in p̄tu labo rāti: q̄ cū de illa aqua paxillum gustasset: p̄otin⁹ sine difficultate partū emisit. Item due mu lieres magnā p̄pessurā q̄ dolorē q̄ difficulta tē habētes tpe part⁹ q̄ de eadē aqua biberūt q̄ beatū petrū inuocauerūt: q̄ postmodū leui ter peperērūt. Itē in lugdunensi diocesi quē dā mulier noie xp̄iana vxor Gilberti angli ci valde excruciabat in partu p̄lis q̄ bīm petrū devote inuocabat: q̄ de aqua bibit: q̄ mox pe perit. Itē q̄dā mulier cū iā tres pueros mor tuos peperisset. Et ex hoc a viro odio habere tur bti petri auxiliū postulabat. Cūq̄ quar tū quē postmodū peperit filiū mortuū peperit set: mater filiū defunctū accipiens ad rogan dū scām petrū totā se cōtulit. devotis exorās p̄cibus vt eius filiū suscitaret. Vix aūt oō nē cōpleuerat: et ecce puer qui mortuus fue rat vivus apparuit: quē cū ad baptismū por; tassent q̄ dissimulassent vocari Johānē. facer dos dū iohēs dicere debuit. nesciens dixit pe trus. Unde hoc nomē deinceps p̄o bti petri devotione retinuit. Itē quedā mulier pepe rit frustrū carnis q̄ votū fecit scō petro vtru strū carnis fecit portare ad altare scī petri: q̄ in ꝓspectu p̄ri massa carnis formata est i for mā pueri qui postmodū factus est frater or dinis p̄dicato⁹ q̄: q̄ scām petrū multū dilexit q̄ fideliter ei seruiuit. Itē legit q̄ quedā mu lier post partū cū adhuc esset in puerp̄io ve hementer tumefacta est: q̄ bibit de aqua scī petri q̄ cū devote inuocauit: q̄ cōtinue timor ab ea recessit q̄ sanitatē p̄fectam recuperauit. Itē parētes hūites pueros infirmos debent devote scām pe. inuocare. Vñ legit q̄ puer qui dā dictus helyas quadā grauī egritudine su bito est arrept⁹. q̄ in terrā p̄strat⁹ linguā ex tra os longū eiecit⁹ ita ipam atrociter mor debat intrinsec⁹ vt ex dolore tumescens post modicū non linguā hois: sed potius bouis aut equi p̄e magnitudie habere videretur. Cū q̄ circūstātes timerēt eā sibimet i brevi dē tū ꝓstrinctibe scindendā: nec ip̄m aliq̄ ten⁹ int⁹ valerēt deponere: vix tandē in osei⁹ ip̄; diente timore aliquantulū de aqua martyr̄ immiserūt: qđ cū instāte ia nocte fecissent eo dem sero lingua retraxit: q̄ ol p̄rius inflatio ne carens expedite locutus est: q̄ plena salute recepta cū gaudio cibū sumpsit. Nō vidētes qui aderāt stupore circūdati reseruare aquā non inutiliter curauerūt. Hec aqua cū i quo dā vase ligneo seruaret: domū totā q̄ oia que ibi erant vase illo excepto vorax flāma ꝓsum pſit. Cūq̄ aqua fuisset in aliud vas translā ta p̄imū: p̄tinus in cinerē est redactū. Item puer quidā inflatū hēbat corpus: ita vt ad vi dendū foret horribilis q̄ multus deformis vt mors potius q̄ vita p̄prijs parentib⁹ adopta retur. Cū aūt parētes fecissent votū ad scām petrū q̄ accepta aqua scī petri: lotus a ma tre q̄ aliquid⁹ si illis de ipa gustaſ: illico tot⁹ detumuit q̄ puer ille restitut⁹ est sanitati. Itē quidā puer cū inter trabes acutas graui ꝯ cor ruisset: q̄ ex casu fuisset motu q̄ sensu penitus destitutus: q̄ tanq̄ mortuus deferret⁹ a matre q̄ mox apposita terra suo pectori eiulans mae tyris sacro cruore cōtacta: sic incolumis re surrexit quasi nūq̄ lesus fuisset. Itē nostris tyb⁹ quasi cōtinue chorusceat multitudo mira culis quasi per totū mūdū. Nā audiui a fide di gnis q̄ in Colonia in vie petri martyr̄ quasi oēs pueri ad cōuentū p̄dicator̄ ducunt. Et qđ pueri infirmant in ciuitate vt circūquaq̄

votũ emittit parẽtes ꝫ deuote inuocãt sanctũ petrũ. Et alĩ cãtã ꝯtitatẽ offert ſcõ ꝓtro de cera inꝯtũ puer posſit põderare: ꝫ alĩ qui tantũ de pane ꝯtũ puer hꝫ põderaret: ꝫ aliqui offert ymagines puerorũ de cera ꝫ in tãta multitudine q quasi capella ſcti petri ſuperiori pte repletaeſt ymaginib⁹ tali⁹ Et añ in eadẽ ciuitate bñdicit cũ reliquiis ſcti Petri ꝫ oĉs bibit. ꝫ alĩ ad domos suas ſcũ pꝛãt et per totũ annũ ſeruãt. Sed andiuꝛ in mediolano vbi ſctũs petrus ſepultus eſt continue quaſi infinitis chorꝫs fit miraculis: et ſeſtũ ipi⁹ ſolẽniter celebrãt tam in choꝛo ꝙm in choꝛo. Itẽ ſuccurrit virginibus. Vñ legitur q quedã virgo iacuerat infirma ſeptẽ annis nec poterat p ſe de lecto ſuo ſurgere: ad quã venit ſctũs petr⁹ adhuc exñs in phĩ vita vt de note oꝛauit pro ſanitate virginis di. Domie qui paraliticum ſanaſti. obſecro dignet⁹ huic virgini cõcedere ſanitatẽ pristinã. Que pꝛotinus ſanata eſt ꝫ de lecto ſuo ſurgens laudauit dñm. Itẽ ſuccurrit mulieribꝰ. Vñ legit q quedã mulier ex accumine erbꝛũ deſperata de vita ſua terrã ſanguine ſcti petri aſperſam in loco vbi interfect⁹ fuit ſuꝑ faciẽ ſuaꝫ poſuit ꝫ ſic ꝓcete ſanitati reſtituta eſt. Item ſuccurrit viris in ẽbus ꝫ in coꝛꝓoꝛe. Vñ legitur q plures mercatoꝛes ꝫ peregrini fuerẽt in periculo maris ꝫ vn⁹ locutus eſt ceteris dicens. Nũquid audiſtis qualiter quedã de oꝛdine ꝓdicatoꝛꝫ nole petr⁹ ob fidei defenſionẽ ab hereticis interfectus eſt: multaq per eum dñs ſigna oſtendit. Nunc igit devote imploremus patrocinium ipi⁹: et reſpicientes videruntquendã in habitu fratrũ ꝓdicatoꝛꝫ ſuꝑ velũ ſtantẽ: ꝫ ſtatim ceſſauit ventus ꝫ mare quieuit: ꝫ facta eſt tranquillitas magna.

Item quidã arnoldus nole in extremis laborans: emiſit votum vt potuit q monumentũ martyꝛis viſitaret ſi ei⁹ meritis ſibi ſanitas ꝓſtaret. et ſtatim poſt votum emiſſum plenam ſanitatem eſt conſecutus. Et plura alia miracula habentur in legenda ſua.

¶ In feſto ſctoꝝ apłoꝝ ꝑhilippi ꝫ Jacobi Sermo. xiꝛ.

De ſancto ꝑhilippo.

IN domo patris mei mansiones multe ſunt. Joh. xiiii. Ex hiis verbis tã dictis ꝓ q deus in futuro vnicuiq retribuit ꝓut hic meruit. Et beati ſunt illi ꝓ ceteris qui hic merentur tempoꝛe gratie q coꝛum gaudiũ accidentale creſcet in ſtatu future glorie de die in diem. de anno ſ an-

num. Et de his intendo hic loqui in ꝓcemi ſermone in quo tria ſunt dicenda. Primo de dignitate ſancti ꝑhilippi. Scõo de his quoꝝ gaudium augmentat in celo. Tertio miracula. ¶ Quantũ ad primã partẽ iſtius ſermonis ſciendũ q ſanctus ꝑhilip. hꝫ. vii. prinogia. Primũ q xp̃s elegit ipm in aplm. et fuit vnus de primis apłis quos xp̃s vocauit. Nã primo vocauit andreã. ſcõo petrũ. tertio philippũ. Et iſte philippus diuine inſpiratiõi deuociter obtemperauit. nã cũ xp̃s eũ vocaret dicens Sequere me: eũ ꝓtinus eſt ſecutus. Hoc aũt non preſſit ex lenitate coꝛdis: ſed ex beneplacito gr̃e ſpũalis. Joh. iii. Spũs vbi vult ſpirat. Scõm primilegiũ q fuit mediatoꝛ xp̃i ꝫ aĩ Nã ſicut dr̃ Joh. xii. Voll⁹ gẽtiles ad xp̃m accedere: ipe ꝫ andreas inter xp̃m ꝫ gẽtiles mediatoꝛes fuerũt q eos ſibi reconciliaret ꝫ gratiã inuenirẽt. Sicut aũt tũc fuit mediatoꝛ in mũdo: ita credendũ eſt q nunc ſit noꝝ mediatoꝛ in celis. Tertiũ primilegiũ eſt q fuit cũ xp̃o multe familiaritat̃: nã ſignum magne familiaritat̃ fuit qñ iohẽs chriſtoꝛ tiit ſibi reuelari ꝓditoꝛẽ ſuũ quẽ tũ petrus petere nõ eſt auſus. Joh. xiii. Dñe dic⁹ eſt q tradet. Signũ maioꝛ familiaritat̃ fuit: qñ petrus iacob⁹ ꝫ iohẽs petierũt ſibi reuelari aduentũ ſuũ. Mat. xxiiii. Dic nobis qñ hec erũt ꝛc. Signũ maxie familiaritat̃ fuit qñ philip⁹ petiit ſibi reuelari patrẽ ſuũ: cũ dixit Dñe oſtẽde nobis patrẽ ꝫ ſufficit nobis. Hoc cũdũ ſignũ familiaritat̃ q xp̃s reuelauit ſibi ſecreta ſua dic. Philippe q̃ videt me: videt et patrẽ meũ. Itẽ tertiũ ſignũ familiaritatis q cũ maria multitudo ad xp̃m gueniſſet: vt habẽt Joh. vi. de refectiõe ipoꝝ cũ nullo alio diſcipulo tractauit. ſed ſolũmodo cũ philippo dicens. Vñ emamus panes vt manducent hi? Quartuꝫ: quia non ſolum apoſtolus chriſti fuit: ſed etiã martyꝛ chriſti fuit: ꝫ etiam crucifixus eſt ſicut xp̃s ihc̃s. Unde legitur q cum Philippus. xx. annis prædicaſſet ꝫ cum a paganis teneretur ipſum crucifixerunt ꝓpter chriſtum quem prædicauit: vt ſi tres apoſtoli crucis ſupplicium pertulerunt. ſcz petrus andreas et philippus. Erat autem Philippus lxxxvii. annoꝝ: quando crucis patibulum ſuſcepit. Quintum ꝓuilegium: q vnũ articuluꝫ de. xii. compoſuit dñi. Deſcẽdit ad inferna: qui eſt quintus articulus in numero articuloꝝ. Circa quem articulum queritur qua hoꝛa vel quo tempe chriſtus deſcẽdit ad inferna. Reſpondetur ſcõm ſanctum Thomã q ſtatim quando anima chriſti a coꝛpoꝛe ſe-

separata: tunc anima christi deitati vnita descendit ad limbū patrum: & manlit ibi ab hora mortis christi que fuit sexta feria hora. ix. vsq; ad horā resurrectiōis. Et hoc fuit temp⁹ pl. horarum: q; in diluculo dominice diei resurrexit: et eadem hora resurrectionis eduxit eos de limbo & in die ascensionis perduxit illas animas ad celū quas in die resurrectiōis eduxerat de limbo. vñ Aug. in ser. de resurrectione dñi: sicut cum domino resurrexerūt ita cum domino ascendēte etiam ascendisse creduntur. Item sciendū q; anima christi fuit separata a corpore: sed deitas nūq̄m recessit ab anima ad inferna descendēte: & etiam cū corpore iacēte in sepulchro. Sextū priuilegiū q; in qualz missa in toto mūdo nominat. Septimū priuilegium q; festum ipsius hodie ab oib⁹ xpiāis debitis solēniter celebrat: sed vigilia illorum duorū apl̄orū sub precepto ecclie nō ieiunat: pp̄ letitiā resurrectiōis iesu christi. vñ legitur in cronica Hermā. q; Innocē. papa. ii. anno dñi M. cxiii. sedit annos. xiiii. et menses. vii. hic cōstituit vt vigilie apl̄orū ieiunarent iohānis euāg. philippi & iacobi. ac Barnabe tm̄ exceptis p̄ dñicā ieiunat ecclia tres dies rogationū. Quātū ad lectiones pcē isti⁹ le. p̄ ipsorum māde nō dicēdū ē de. ix. gñib⁹ hoiz q; hic merēt tpe gē q; corpgaudiū aeternale accrescet ītidie i statu future glie vsq; in finē mūdi. Primi sūt pphe & ītuor. euāg. s. b. Petr⁹ q; scripsit epīas & et alii apli q; hos spūs sctūs locut⁹ est inspirando ipis sacrā scripturā. Sibi & doctores q; exponerēt nobis ista sacre scripture: & et q; libros & sermones apposuerūt Nā ut hoies emendāt ex lacra scripta & ex dicti doctor tot gaudia' accidētalia in celo hēbūt. Secūdi sūt pīes qui instituerūt ordies s. de festis Dñice⁹ q; instituit ordinē pdicatorū: & festis Fācisc⁹ q; instituit ordinez fratrū minor. &c. Nā ut ista fiūt i toto orbe & a dūz hoie seu plāta ordis ieiunādo: orādo legēdo: cātādo: mane surgēdo: studēdo: pdicādo: tot gaudia accidētalia habebūt in celo. Tertii q; edificaverūt vl̄ edificāūt ecclias vel monasteria: & etiā q; inuenēt construere ducendo ligna & lapides & cemētū: & etiā q; elemosynas suā dederūt. Nā ola bona opa q; fiūt i vel ecclia mōasterio de dūz ope hēbūt spāle gaudiū i celo: hoc nullite nō credūt Jn ligno hui⁹ edificāūt ecclias & destruxerūt: sic a xpiānis deliq̄ loca in hoie dñi edificata sūt honorāda: vt habet in decre. dist. xli. Et cimiterium gaudet eadem eminitate sicut ecclia: & nemo in loco orationis debz licēdere fabulis otiosis. di. xv. f. ak's. q; credendū est q; in qualz ecclia & in quolibz cimiterio requiescāt pīa corpa sctōr: quoz ale in celo regnāt cū xpo: cū maria: cū oib⁹ scīis & angelis q; etiā interredūt p nobis quotidie apud dñm nostrū iesum xpm. Quō ergo audesita ire & calcare tam sepulchra sctōr & ibi verba inutilia pferre. Quarti sunt q; procurāt aliq̄d ornamentum in publica strata vel in ecclesia: vt cē ymaginem beate marie virginis in altari: vl̄ apli cui vel alterius sancti: & etiā q; omnāt ecclesiā cū sculpturis & ymaginib⁹ ad intus & ab extra. Nam quotiescunq; & quolibet hoie pretereūte reuerentia debo & sanctis exhibet: quoz ymagines ibi vident & de quolz hoie habebis spāle participationē in p̄sti vita: sies in gratia: & in futuro spāle gaudiū sicut in gra. Nam quilz pretereūdo ymagines xpi & sanctor dz honorē exhibere xpo & sanctis. Nā dē in decre. Jmagines sctōr nō sunt cōtenende sed venerāde de conse. distin. iii. venerabiles. Item sciendū q; laudabile est habere crucifixū circa lectū tuū vel circa mensam tuā: & cū inspicis crucifixum circa lectū tuum vel circa mensam tuā memor eris dñm nrm iesum xpm pro te passum. Et etiā imaginem bte marie virginis & apli tui. Sed aliqui seculares depingere faciūt in stuphis & i camereis suis hastiludia: venatores & choreizantes: & bibulos: & sic de singulis. Quinti sunt q; instituūt perpetuas missas. s. primariā vnā vel aliā qualēcūq; in ciuitate vel in villa: etiā q; iunāt cū elemosynis suis ad vnā perpetuam missā. Nā de illz missa & etiā de oronib⁹ que infra illā missā dicunt habebūt spāle participationē in p̄sti: & spāle gaudiū in futuro. Sicut qui institueret q; semel in hebdomada cā: are missa de corpe xpi vel de bta virgine vel p defunctis fidelibus vel vigilias dñice die de sero & missam p defunctis secūda feria vel Salue regina quotidie i quadragesima. Nā quotiēscunq; iam dicta fiant: q; diu mundus durat: tot gaudia accidentalia habebis in celo. Sexti sunt qui procurāt de instis bonis in aliqua ecclia missale: calicē: corporale. vsic de singulis. vel libros ecclasticos. ex quibus illis bris deus laudat vel ornamēta. Nā quotiēs celebrat missa in his sacris vestib⁹. tot gaudia in celo habebūt. Septimi sunt qui struunt de bonis suis. vel etiā qui iunāt cōstruere hospitale vbi quotidie fiat opera misericordie exercentur. Nam quot infirmi ibi consolantur. tot gaudia habebūt in celo. Similiter qui construeret in ciuitate vel villa domum peregrinor vbi peregrini & aduene hospitalitatem. Nā quot peregrini ibi reficiuntur. tot

fuerint hospitati: tot gaudia habebit. Et etiã qui cõstrueret leprosoriũ vbi leprosi hospitãtur. Similr qui in refrigeriũ omniũ retinctorum institueret in hebdomada vel etiam in quindena semel vnum balneũ animarũ: in quo pauper propter deum balnearẽt: sicut in aliquib9 ciuitatib9 est modus: & hoc esset valde cõsolatoriũ alabus. Nam balneãtes tenent orare pro alabus illis vt deꝰ q̃ miam suã velit eos mũdare sicut ipsi pauper mũdant in corporib9 suis: & hoc esset multũ meritoriũ illis qui instituerẽt illud balneum.

Nam quot pauperes ibi balnearẽt tot gaudia haberẽt in celo. Octaui sunt ꝺ bonũ exẽplum p̃ebẽt primis: & hoc est valde vtile in ecclia dei. hoc ptz: q̃ ad exẽplũ bonoꝝ hoim multi mali hoies ꝺ sunt inimici dei in quadragesima ieiunãt qui alr nũq̃ ieiunarẽt si exẽplũ ieiunãdi in aliis bonis hoib9 nõ videret. Itẽ ad audiẽdũ missas & verbũ dei & ad surgendũ mane: & sic de aliis. Itẽ sciendũ q̃ hoi est valde meritoriũ dare aliis hoib9 bonum exẽplũ: q̃ ex hoc gaudiũ & meritũ eius augmentabit cõtinue in celo. vñ Celarius. Quãtis exẽplis vere humilitatis & perfecte charitatis offẽderis cũ tantis & pro tãtis eterna premia pollidebis. Noni sunt parẽtes vel patrini vel etiam alii hoies qui docent pueros & alios hoies Pater noster Ave maria & symbolũ fidei. Nã quotiens cũq̃ ille puer quẽ docuisti oibus diebꝰ vite sue orat. Pater noster Ave maria & symbolum: de qualibz habebis specialem participationẽ hic duz es in pñti vita: & post mortẽ speciale gaudiũ in celo: q̃ oratio pueri innocẽtis multum valet sine ꝓ viuis sine ꝓ mortuis. de hoc hꝫ exẽplum in promptuario. xxxii. ¶ Quãtũ ad tertiã partẽ sciendũ q̃ quilibz hõ dz hodie honorare sanctũ Philippũ tanq̃ singularẽ ad introzẽ. Primo ꝺ sunt infirmi. Unde legit q̃ Philippus multos infirmos sanauit. Nam sicut legit in eius legenda cum ex fletu diaconis multi infirmati fuissent. Philippus oibus sanitatẽ impetrauit: & ipsum diaconem expulit & in desertũ locũ misit periclõ vt nulli hoim noceret. Sicut igit tunc diaconẽ expulit corporalẽ & infirmos sanauit corporaliter: ita modo sanat spũaliter. scilz mozbum pctl expellendo. Lu. ix. Dedit illis virtutẽ & potestatẽ sup oia. ꝛc. Itẽ mortuos suscitauit Unde legitur q̃ tres mortuos dñs adhuc vixeret in hoc mundo suscitauit. scz filiũ pontificis & duos tribunos.

¶ Eadem die de beato Jacobo. Ser. xx.

IN domo patris mei mansiones multe sunt. Johã. xiiii. Scitum scrõm aptm q̃ deꝰ reddet vnicuiq̃ secõm opa sua. ad Ro. ii. Et sicut illi sunt beati pre ceteris qui hic merent tãte gratie q̃ eoꝝ gaudium accidẽtale augmentabit in celo: de quibus iam dictũ est in pcedẽti sermone sic oppositũ infelices sunt illi pre ceteꝝ qui hic merent cum pctis suis q̃ eoꝝ pena accidẽtalis augmẽtabit in inferno de die in diem de anno in annũ vsq̃ ad finẽ mundi. Uñ deus hz multas mãliones penaruꝫ in inferno. sic etiã multas pmioꝝ in celo. Uñ in pñti ser. ad honorẽ sancti Jaco. apli cuius hodie festũ celebzam9 tria sunt dicenda. Primo pmissa gia sancti Jaco. Secõ quoꝝ pena augmentabit in inferno. Tertio exẽplũ. ¶ Quãtuz ad primã partẽ illi9 ser. sciendũ q̃ tres Jacob9 hz nouẽ pmissa. Primo in vtero matris est sanctificat9. unde Hiero. dicit in li. de viris illustrib9. Ipse ex matris vtero sanctificat9 fuit: & illa sanctificatio ipsuz purgauit ab oi originali pctõ. Scõm pmissum: q̃ fuit cõsanguine9 ihesu xpi: et ipsuz appellat9 est frater ihesu xpi: & hoc primo ex cognatiõe q̃ Jaco. fuit filius Josephi marie ꝺ nolata est etiã maria filia cleophe que quidẽ cleophas fuit frater ipsius ioseph spõsi marie virginis vt attestatur Egisippus. Xps igit & Jacobus erant a duab9 sororib9 descenderũt sic a duabus fratrib9. s. Joseph ꝺ dictus est pater xpi putatiuus: & cleophas ꝺ pater matris Jacobi fuit. Hebrei aũt fratres vocabãt qui ex vtroq̃ parẽte cõtingebãt. Itẽ dẽ frater dñi ex eo q̃ filius9 xpo fuisse ghibet: ade & vt ipsiq̃ coꝝ spẽ tollerent. Unde cũ indei ad inquirendũ xpm pgerent a iuda signũ oleuli acceperũt. Tertiũ pmissum q̃ xps post resurrectionẽ suã apli spãliter apparuit. Unde legit q̃ in paraskeue mortuo dño Jacobus tum vouit se nõ comesturũ donec videret xpm a mortuis resurrexisse. Unde xps in ipsa die resurrectiõis sibi apparẽs dixit. Ponite mensam: & diligenter panẽ Jacobo date dicens. Surge frater mi & comede: quia filius hois a mortuis resurrexit. Quartũ pmissum quod est filio Johãni bap. propter austeritatẽ vite: q̃ sicut dicit Hiero. Uinum & siceram nõ bibit: & carnes nunq̃ manducauit nisi agnum paschalẽ. Itẽ multa denotibus fuit: q̃ ex gentibus & populo deprecatus est intuitu vt ad modũ camelorũ duriciã traxisse et9 gentes videretur: nõ ẽm solum in die: sed etiã in no-

de genua flectebat ⁊ orabat: ferrum in caput eius nō alleuit: oleo nō est vnct⁹: balneo non vtebat. Quintū pviilegiū: qz sēm Hiero. ꝙ petuā virginitatē seruauit: ⁊ ista est vita angelica: qz in carne pter carnē viuere nō est vita hūana: sz angelica. Sextū pviilegiū: qz fuit ep̄m⁹ epūs hierosolimitan⁹: qz sēm Hier. apli ipm in epm post ascensionē xpi hierosolymis elegerūt. Et in hoc eū apli singularit honorauerūt. Et sicut dicit Anacletꝰ papa: vt habet in dec. a petro ⁊ iacobo ⁊ iohē ordinatus est ⁊ glecrat⁹. Et ipe iacob⁹ ꝑmā mit sam post ascēsionē dñi hierosolymis celebrauit. Itē sicut refert Egisip⁹ sol⁹ inter aplos pter nimiā sctitatē ꝑmittebat intrare sanctā sctōꝝ. Itē sēm Hier. tāte reuerētie ⁊ sctitatis in pplo extitit vt cimbriū vestimēti ei⁹ certatim tāgere cuperēt: ⁊ quicūq tāgerēt sanabant. Septimū pviilegiū q ⁊ non solū est epūs: qz etiā mater xpi. Vñ legit q in anno .xx. etatus sui vidētes iudei q a predicatiōe nō cessaret ⁊ q̄dm cōcerteret ipm precipitauerunt de pignaculo tēpli ⁊ lapidib⁹ eū obruerunt. Qui cū lapidaret ꝓcubens suq genua sua dixit. Rogo te dñe dimitte eis qz nesciūt q̄d faciūt. Tūc vn⁹ ex ipis gticā fullonis acti ꝓualuit ictu caput ei⁹ impetiit ⁊ cerebrū exussit taliq̄ mozte migrauit ad dñm. Octauū pviilegiū q nouū articulū de .xii. articulis fidei cōposuit. Credo in spm sctm. Sicut ad ī patrē ⁊ filiū: sic ⁊ ī spm sctm credere op⁹ est in ipi patri ⁊ filio ꝙdūtialis: eo q per eū patri ⁊ filio est equalis ⁊ cuiusq essentie cū patre ⁊ filio. Ergo de necessitate salutis tenetur oēs xp̄ian⁹ credere q spūs sctus a patre ⁊ filio. Et sēm hoc greci errāt q dicūt q solū a patre ꝓcedit ⁊ nō a filio. Q̄ falsum est ⁊ ꝓra hoc. Qđ canit in symbolo in missa. Qui ex patre filioq; ꝓcedit. vñ etiā ab apto ipos talit nūcupat. Qđ ad Gal. iiii. Misit dñs spm filii sui cc. Qui ergo a spūs filii: q est a filio ita planū est q ꝓcedit ab eo. Itē scribit q āno dñi. M.cc.xiii. recessit ipa ecclia grecitatis ab ecclia romana. Errāt ipi greci si bi papā elegerūt: putāt nos esse scismaticos excōicatos: eo q credimus spm sctm ꝓcedere a filio sicut a patre qđ ipi a patre ⁊ nō a filio ꝓcedere credūt ⁊ etiā qz in baptismo et in missa nō secundum formā eoꝝ: vt habet i cronica Hermāni. Nonū pviilegiū: qz hodie festū ipi⁹ solēniter celebrat: ⁊ infuꝝ in qualz missa singul' dieb⁹ notat. ¶ Quātū ad tertiā partē tūi⁹ sermōis sciendū q nonē sunt gāhoim. ⁊ hic demerent cum peccatis suis q ne eoꝝ augmentabunt in inferno. vbi etiam multe sūt mālones dānatoꝝ. Nimi sunt q inuenerūt ꝑmit⁹ vel adhuc hodierna die, inuenīūt vt de aliis ꝓuinciis vel ciuitatib⁹ huc secū ꝓtāt nouos modos vestiū ⁊ extraneitates: ⁊ volūt habere sequaces in talibus adinuentionib⁹ sicut in lōgis caudis ⁊ in longis manicis ⁊ scissuris multis: in cingulis argenteis latcis ⁊ deauratis: in capuciis: in pileis: in peplis: crinalib⁹: in calceis: ⁊ sic de singulis. Et talib⁹ superbor⁹ hoim pena accidentalis augmētabit in inferno quotidie vsq ad nouissimū dīē a quoꝝ hoīe qui eos imitat ut talib⁹ adinuētoīb⁹? Octi sunt qui nouū theloneū ꝓtra dēū ⁊ iustitiā instituūt vel antiquū theloneū aggrauāt. Nā ꝗt denarū vel grossū vel flozeni recipiūtur: tot nouas ꝓnas accidētales in inferno habebūt: ⁊ hoc ꝙdiu durat illud theloneū. Querit ꝗ requnt ad verum theloneū. Vñr q tria. Prio auctozitas illi⁹ ꝗ hz ptātem instituendi vt rex vel imperator.

Scōo causa: vt fiat ꝓ pace tuēda. vel ꝓ via reparāda. Tertio vt fiat moderate ne pauges nimiū aggrauent. vt ꝓz extra de verbo. sig. super quibusdā. Itē sciendū q ꝗ recipiūt predagiū a clericis sūt ipo facto excōicati: nec pūt absolui a petis nisi restituāt illis a quib⁹ recesserunt. vt ꝓz extra de cl. pegra. quē ꝙ. lib. vi. Tertii sūt rustici ꝗ lapides ꝗ sunt ꝓpe ꝓ fundo in ꝓpi vel i agris effodiunt ⁊ qui agros suos dilatant cū dāno vicini sui: ⁊ quo bona cōitat⁹ totī⁹ ville vel ciuitatis sibi appꝛopiant ꝓpria vel agros suos ampliādo: ⁊ talib⁹ pena augmentant. Qđiu durat possessio illa iuste augmētata. Itē sciendū q illi ꝗ confuenerūt dāna ferre ꝓpter vim agrorum ꝓpriarum vineaꝝ in pratis in pomis: non sunt absoluendi a peccatis nisi velint restituere dāna illata. Vñ dē in dec. Interrogatū primo non est absoluendus nisi dānorū restituto. xiii. q. viii. per tuā. Quarti sunt nobiles ⁊ etiā ciues spūales ꝓlati ꝗ census annuales ⁊ redditus aggrauāt ⁊ augmentāt q subditi ex hoc depauperant: ⁊ vix ꝓt sibi victū ⁊ amictū ex suoꝝ laboꝝ⁹ suoꝝ acquirere: ⁊ sic ereptis subditoꝝ ꝗ oīa detinēt qui tunc temporis .x. vno castro nō opz eos dare octo vel qui antea dederunt triginta denarios nō opz eos dare duplū. Et etiā ꝗ nimiis aggrauant subditos suos in annualibus seruitiis. Sūt qui statuunt exactiones in subditos suos vltra debitū quod est ꝓtra deū. Circa qđ queritur vtrum dñi possint a subditis aliquid vltra censum. exigere. Vñdet q ex causis ꝛ. rationabilibus ꝓterit

petere moderatū subsidiū quibz dño a subditis suis: dūmodo hoc petat sine cōstrictione primus casus in quo vitra cēsz debitū licet dño petere moderatū subsidiū est pro defensione patrie: puta vt cum patria iuste ab hostibus inuadit. Tūc enī subditi nō solum tenentur res suas impartiri: sed etiā teneant ad hoc corpalr laborare. Secūs casus si sit captū iusto bello. Tertius casus si ex iussu pncipis vel pape debeat ire cōtra hereticos vel paganos. Quartus casus est si debeat filiū militare vel despōsare filiā. In oibus his z huiusmodi potest licite a subdito petere subsidiū moderatū. Sz si dñs vult ludere i alea z in alijs vanitatib⁹ expendere vltra vires ppter tales cās nō tenet quicq exigere a subdito: z si exigeret teneret restituere scōz Guil. extra de cēsu. i fi. Quinti sūt dies nūdinas in diebus festiuis instituunt. vel etiā quozūdā illoz vel auxilio sūt tales rei erūt olim maloz q ibi i nūdis cōmittūtur z eoz pena augmētat in inferno annuatim si sic mortui sūt. Dico q scīendū q plura pcā cōmittunt in nūdinis. Dzio violatio festoz. Secūo iurat ibi z deū mēdaciter ad emptoz ibus z venditoz⁹: q toties pecāt mortaliter q iens iurāt mēdacit scienter z ex ppolito. Itez cōmittūt ibi edzietates. Itē lusores ibi laudāt z blasphemāt z maledicūt deo z hoib⁹. Item meretrices ibi cōueniūt. Itē fraus z deceptio ibi cōmittunt. Itē omissio bonoz operū. Plures heu sunt q nec missā audiūt nec verbum dei: nec vesperas: cū tū dñica die nihil est agendum nisi soli deo vacandū. vt pz de cōse. di. iii. ieiunia: ergo plati ciuitatū z villarū deberēt deponere tales nūdinas z locare ad predictē aut sequentē diē: z nō in die dñico vel festiuo. Dexti sunt merchanici q inuenerūt nouos modos falsificādi artificia sua: z etiā qui erogauerūt palliare fraudē z vsurā suā in ēptonib⁹ z venditionib⁹. Sic qui fecerūt nouas statuta et nouas iuras in ciuitatibus in villis. vñ cōitates z pauperes aggrauātur. Dēs iste rei erūt olim maloz q euenūt: z coz pena accrescet vsq ad finē mūdi. Septimi sūt q heretes q cōtra fidē catholicā sūt inuenerunt. Sicut arri⁹ q tres ḡsonas in diuinitate suscipiens: tres etiā deos credidit de quo Aug. dicit q arrius adhuc non habuerat toto penā suā: sz quot homes adhuc inficiunt hereti sua tot penas accidentales habebit in inferno vltra penā essentialē quā iam hz. Itē sabuer⁹ qui negauit resurrectionē mortuoz. Itē berian⁹ q negauit suffragia sanctoz. Itē maniche⁹ q virginitatē laudauit z virginū dānauit. Itē iouinianus q erōneā: virginē genuit z virginitatē nuptijs deputat. Itē iouinianus hui⁹. de hac hereticha magnus⁹ iō gloriat: q ei in cōcilio cōstantinopolitano adhuc nō hz finā penā ex toto sed accrescit sibi in die iudicij: z de duob⁹ ibi dānatis. Itē scīendū q etiā pena illoz q immundis diuinatibus sortilegia z carmina vetularum augmentat. Octauo sunt q malū exēplū post se relinquūt. vñ quērit quare tot mali homines sunt in mūdo. Respōdet ppter mala exēpla q q iuuenes discūt a seniorib⁹ malā z pessimam vitā: qz vn⁹ inficit alium z malū exemplum sicut cardones se inuicē incēdūt. Nullo modo essent tot superbi: auari: gulosi: luxuriosi z lusores: z chōzizantes: blasphemātes: z ceteri iurāt z deū qō nō est verum: z etiā primis maledicūt: z verba scurrilia z impudica pferūt z etiā qui negligūt missas z sermōes z festa cognoscunt ieiunia ꝛc. nisi ab alijs viderēt. Nā dicas. A bono maioze discit arare minor. Et tales a quib⁹ ipsi talia viderūt z didicerūt nisi sūt olim aliqz illaqz q sic dānant ppter eoz malū exēplum: z illoz pena augmentabit in inferno. vñ Greg. in mozali. Tot moztibus quis dignus est: quot exēpla pfanitatis in posteros reliquit. Nonne sūt q scienter res iniustas possidēt: z eas heredib⁹ suis relinquūt: quales nō solū dānant ipsos: sz etiā filios z filias filioz suoz: et pena illoz augmentatur semp: quotquot de stirpe eoz dānabuntur. Quantū ad tertiā partē illius sermōis quere exemplum infra in pōptuario de illa muliere que fuit enutrita de iniustis reb⁹ ꝛc.

De inuētiōe scē crucis. Ser. xi.

Mihi autem absit gloriari nisi in cruce dñi nostri ihesu xpi ad Gal. vi. Apls in his verbis duo facit. Primo dicit q solū in cruce est gloriandū cōcludit. Mihi absit gloriari. Secūo determinat in qua cruce sit gloriandū cū dicit dñi nostri ihesu xpi. Ut in pñti sermone ad honorem sancte crucis tria tanguntur dicēda. Primo de inuētiōe z dignitate sancte crucis. Secūo aliqua pro informatione nostra. Tertio aliqua miracula. Quantū ad primā partē illius sermonis sciendum q lignum scē crucis per multa signa ostensum est: quozūdā lignozūdā quedā fuerunt ante inuentionē: z quedam in ipsa inuentione: z quedā post inuentionē. Ante inuentionem est ab angelo datum Seth filio Ade plātandū: sicut legit in euāgelio nichodemi q cū Adā infirmaret misit filiū suū ad portam paradisi p oleo misericordie: vt corpus eius

pmagneret: sanitatē perciperet. Cui apparuit angelus de ligno i quo pereunt. Dā et ipm debit dñs q̄ cū fuerit facturet. Dā lauaret. Qui rediēs: patrem mortuū inuenies ipm cuntē sup tumulū patris plantauit qui pdm. dū i magnū lignū creuit. Salomō at cū edificaret tēplū illō pūidi fecit nullq̄ cū lo cari poterat qui aut esset nimis breue aut nimis lōgū: sic aut: dicēs illō preterēte q̄ posit ea semita facta est sup quēdā lacū: q̄ ponte politū est: regina saba cum ventiret audi et sapiētiā salomonis: pdictū lacū transire uolens vidit in spū q̄ saluator mūdi in ligno illo suspendēd⁹ erat. Et ideo sup illud lignū transire noluit: q̄ salomoni intimauit q̄ i illo ligno quidā suspēdēd⁹ erat: p̄ cuius mortē iudeor regnū deleri debebat. Salomon autem pdictū lignū sustulit ide: et in profundissimis terre visceribus illud demergi fecit: postea probatica piscina ibidē facta est: vbi lenite hostias abluebant. vñ aqua illa tā ex motu angeli q̄ ex virtute ligni virtutē sanādi infirmos accepit. Quo propinquāte autē passiōe xpi predictū lignū fugnatasse perhibet. Cum autem iudei vidissent ipm lignū accepērūt: et crucez duo fecerūt: quod satis congruēs et videt. Quia in hoc lignū paradisi fuit hoi causa mortis: et diuine offensionis: sue eiectionis. Conuenies igit fuit vt per illud lignū de morte transiret ad vitā: hoc est illud lignū de quo dē Apo. ti. Vincenti dabo edere de ligno vite q̄ est in paradiso dei mei. Item ostēsa fuit ante inuentionem: a hoc q̄ angelus Constantino imperatori. Nā legit q̄ in suo tpe cōgregata multitudo gentilis iuxta danubiū fluuium volentiā eum: et oēs regiones vsq̄ ad iordanem suo dñio subiugare: q̄ cū constantin⁹ imperator cōperit perfidiā gētis eos: et nimio terrore repl⁹ pter eor multitudinē: sequenti nocte ab angelo excitatur: vt sursum aspiciat admonetur. Qui i celū respiciēs vidit lignū crucis cereo fulsum lumine: et aureis litteris scriptum. In hoc signo vinces hostes tuos: qui celesti visione cōfortat⁹ crucē ante exercitū portari fecit: et irruens in eos in fugā cōuertit eos et alios occidit. et sic fuit crux xpi ostensa ante inuentionē. Sēdo fuerūt quedā signa ostēsa in ipsa inuentiōe q̄ crux xpi fuit manifestata. Nā legit q̄ mortuo cōstantino ygatore filius eius constantin⁹ memor victorie patris quā cōtemptus fuit: sēcte crucis matrē suā helenā misit hierosolymā q̄ ipsa cruce inuenīēda. Que cū ibi venisset oēs iudeos q̄ totā terrā ad se cōuocare fecit. Iudei aūt cōmīdātes dicebant ad illam quare regina eos vocasset. Vnus aūt ex iudeis nomine iudas dixit. Scio q̄ a nobis scire vult vbi sit lignum crucis in quo ipse crucifixus est. Videte ergo ne sibi aliquis dicat. q̄ lex nostra per hoc destrueret. Iudas eīm meus patri meo: et pater meus mihi indicauit vbi absconsa sit. cui iudei prohibuerunt ne eam manifestaret. Cū ergo ad reginā venissent: et nolent ei indicare locū. nec crucem iussit eos oēs igne cremari. Et illi timentes tradiderūt iudam. que illa alloquitur dicēs. Vox: vita est ante te. elige quōis. aut crucem indicabo vel igne cremabor. Cui ille. Quō scire possum cū iā plusq̄ ducēti anni sunt q̄ xps crucifixus erat: et ego nōdum natus fui. Tunc ipa militi cū fame cruciari in carcere. Tandē extract⁹ ad locuz cum regina venit. Et cū orasset locus subito commouet: et odor mirabilis sentitur. Et tunc iudas fodere cepit. v. xx. passus fodiens tres cruces reperit. et sic ostensa fuit in ipsa inuētione. Tertio facte fuerūt quedā signa: iudicia post inuentionem. Primo per infirmi sanationem. q̄ cum tres crucesessent inuente: que esset crux xpi: q̄ certo nesciret apostol⁹ duabus crucib⁹ super quandam mulierē seminuā. vt dē in hysto. ecclīastica remediū nullū sensit apposita 3ō tertia cruce. ptinus sanata surrexit. Sēdo q̄ mortui suscitatione. Cum eīm mortu⁹ quid ē deferretur ad maiorē cerimoniā super eorpus duas primas cruces posuerūt: q̄ cū nihil proficeret tertia crux apponitur: et ille ptin⁹ resuscitatur. Tertio per tituli inscriptionem. Nā titulū quē pilatus scribi fecerat requirentes ipm inuenerūt: et legerunt. vt di. Ambro. Quarto q̄ diaboli lamētabilē cōquestionē. nā diabol⁹ ipam ex crucē xpi lamentādo q̄ sus sit dicēs. O iuda quid feci tibi meo cū traxia ornatus es. nā ille fecit p̄dictionem. vtu iesu inuenisti crucē. per illū regnauit in pplo q̄ te iā expellat a regno. Post hoc iudas cito q̄ inuenit crucē baptizat: et quiriac⁹ appellat: et hierosolymor epo defuncto ibidē in epm ordinat quē postmodū iulius apostata interfecit ex eo q̄ sanctā crucē inuenit. sibi multa martyria intulit. Primo dexteram sibi abscindi fecit. Sēdo plūbū fecit liquefieri et in os ei⁹ fundi. Tertio lectū ferreū afferri: et in eo lectū quiriacū extēdi: et subter carbonē salem: et adipē sparsi. Quarto iussit foueā fieri: et ser pētes venenatos ibidē poni: et lectū quiriacū in eā iactari. serpētes continuo mortui sunt. Multo iuliān⁹ iussit lectū quiriacū mitti in cal dariū oleo fermentissimo plenum. Qui dū se

signū sponte intrare vellet rogās dīm vt ite
ēū in lauacro martyrū baptizaret. Irat⁹ in
tinus insilit pect⁹ ei⁹ gloziarius sic in dño cō
summari meruit. Item legit in cronica Her
māni q̄ pmus impator catholic⁹ fuit cōstāti
nus magn⁹ qui regnauit anno dñi. cccxl. & re
gnauit annis. xxx. mēsibus. x. & in eodē tpe i
nēta est sācta crux. Qui impator fuit pmo ma
xim⁹ xpianoz gloriosor⁹ iō meruit eum dñs
in lepza pessima & incurabili. Cui apli petr⁹
& paulus apparētes baptismū gluiserūt q̄ a
sctō Siluestro baptizat⁹ est & curat⁹ a lepza
Hic siluester papa. xxxiiii. sedit annos. xxiii.
mēses. x. dies. xxi. & cultura idoloz destruxit:
& plurimū fidē xpianā exaltauit. Hic pi⁹ pa
pa qui absq̄ martyrio in pace q̄uit. Cōstāti
nus impator multas libertates ecclie cōtu
lit. Nā romanā vrbē oēs etiā regiones circū
iacētes dedit & perpetuo assignauit advlum
pape & cardinaliū tūc vox in aere est audita
Hodie venenū intulum est ecclie. Idē cōstā
tinus helenā matrē suā ad fidē cōuertit. Hic
etiā cōstātinopolim reparauit sedēq̄ iperia
lem ibi posuit. Hui⁹ mat anno dñi. cccxxxii.
venit in hierlm & crucē dñi q̄liuit & miraculo
se inuenit & ecclias mire ornatā in bethleē cō
struxit cū. xl. colūnis marmoreis & chorus de
marmore speciosus in loco diuersorii vbi sal
uator nē natus est. Helena aūt partē sancte
crucis detulit ad filiū suū alia partē thecis
argēteis conditā reliqt ibi in loco. Hec de in
uentiōe sctē crucis dicta sufficiāt. ¶ Quātū
ad scām partē illi⁹ sermōis sciendū q̄ nos
xpiani habem⁹ quadruplex munimētū cōtra
insidias diaboloz q̄ nituntur nobis nocere in
oēm loco & in oi tpe. Primū est custodia an
geloz. nā angeli custodiūt hoiem in pīs vi
ta in oīb⁹ locis vbicūq̄ fuerit. vñ ps. xc. An
gelis suis mandauit de te: vt custodiāt te in
oīb⁹ viis tuis ergo in pīcia angeloz q̄liz hō
dz se honeste & pudice hēre sibi⁹ factis. vnde
Ber. In quonis diuersorio: in quouis angu
lo reuerētiā exhibe angelo tuo nec audeas il
lo pīte qō me vidēte nō auderes. Scām est
hoc nomē ihesus: et sīlr hoc nomē maria. Nā
vbicūq̄ hoc nomē ihesus denote & exīte noia
tur ibi diaboli gīliere nō pūt: sed fugiūt ab
hoc loco vbi nomen ihesus sonuerit: & sīlr in
telligēdū est de hoc nole maria vbi nolatus
fuerit. Tertiū est aqua bñdicta. Nā vbi aqua
bñdicta aliqa habet ibi diaboli fugiunt: nec
ibi pūt exercere tantalmata sua. Vñ in rōne
cratiōe aque legit valde notabilia ba. Di
gerdat oē tātalma i loco quo aliqa fuerit her
aqua. ergo bonus est aquā bñdictā hēe circa
lectū et aliqere de sero cū ea & maxime circa
mulieres q̄ iacēt in puerperio: & etiā circa in
firmos q̄ sepe aliqendi sūt ad effugādū fan
talmata demonū. ps lxxiii. Cōtriuit capita
draconis in aqs. Quartū est signū sctē cru
cis q̄ demones sustinere nō pūt & fugiūt. vñ
Aug. Vbi signū sctē crucis cum fide & timoze
dei p̄fulserit: nihil ibi inimic⁹ nocere poterit.
Chry. Ubicūq̄ demones signū sctē crucis vi
derint territi fugiāt baculū timētes q̄ plagā
accepēt. Itē sciēdū q̄ qñ dr cū signo crucis
vult se munire: tūc tria dz cogitare. Primo qd
fuit illud q̄ pepēdit in cruce: qz iesus xp̄s fuit. vñ
Secūdo qualr pepēdit: qz cū extentis brachiis
& cū extēsis ventis. Tertio ppter q̄d. i. ppter
salutē nostrā vt nos liberaret a demonū pā
te & ab eterna pozte: & q̄dcūq̄ xpian⁹ facit si
gnū sctē crucis aīe se bonā gīdētiā dz hēe q̄
de⁹ dirigat eū ad pfectū in agēdis & p̄seruet eū
a periculis. Idcirco oia opa q̄ dr facit: sine pe
mane surgēdo: sine de sero dormitū eūdo sine
laborādo: comedēdo: bibendo cū signo sācte
crucis facere dz: ne diabol⁹ noceat vī eū im
pediat. vñ Hier. Ad oēm actū ad oēz ītellu
man⁹ tua deuote pinguat crucē. ¶ Quātū
ad tertiā partē illi⁹ ser. nota aliqua mirac
la de sctā cruce quō nihil debem⁹ facere sine
signo sctē crucis. vñ legit in dial. Gre. q̄ quē
dā virgo intrauit quēdā hortū & comedit ib
ctucā sine signo sācte crucis & diabolū cū la
ctuca comedit. Itē legit q̄ qdā cōuersus reli
giosus in ciuitate bibit vinū sine licētia & sī
ne signo sctē crucis & diabolū cū vino bibit.
Itē signū sctē crucis liberat hoiez a delpra
tibis laqueo. Vñ legit q̄ qdā voluit seipz ni
mia trīticia & desperatiōe suspēdere sed q̄
ītutē sancte crucis qua se signauit liberatus
est. Itē signū sancte crucis fugat multitudi
nem demonū. Vñ qdā inuenis volēs fieri di
ues venit ad quēdā necromāticū q̄ cū vocā
set demones venerūt & vn⁹ inter eos q̄si re
pībat cui polita est sedes. Qui cū interroga
ret quare vocati essēt. dixit necromātic⁹ q̄
inuenis iste q̄ mecū stat vult vobis seruire
vt eū diuīte faciat. Cui dem⁹. Dic xp̄o abne
gare. Videt inuenis. Certe nolo vt xp̄m ab
negē ppter diuitias: & statim signauit se sīl
cruce: statimq̄ oīs multitudo demonū signū
sctē crucis non valēs ferre disparuit: tūc ille
surgēs intrauit ecclias & statim imago cruci
fixi q̄ erat in ecclia sibi īclinauit. Dō cū ōnes
vidissent ciuitat⁹ q̄liuit ab eo si aliq̄d boni
scīsset: qz vidisset q̄ sibi imago xp̄i īclinasset

qui eū diuisset ei q̄ filia die ꝑm abnegare no uisset:q̄ sic ille dimittas ꝙ filiā suā donauit si bi. Jtē signū sancte crucis cōpescuit canes la trātes. Exēplū de quodā cum capt⁹ fuisset ꝙ de nocte vincula dirupisset ꝙ custodes ytram fisset ꝙ postū exiuisset venerūt canes fortiter latrātes ꝙ ipz ꝑterre uolētes. Sz ipe se signo crucis signauit ꝙ oēs cōpescuit dicens. Dico uobis in uirtute sancte crucis vt taceatis:q̄ ꝙ factū est. Jtē pulchrū exēplū quō virt⁹ sancte crucis vincit ptātem omniū demoniū. quere infra in ꝓmptuario.xxxix.L.

¶ De sctō Vito martyre. Sermo.xxii.

Memento creatoris tui ī dieb⁹ iuuētutis tue.ita scribit Ecc̄l.xii. Verba ꝑdicta bī queniūt sctō Vito q̄ in iuuētute deo seruire cepit ꝙ martyriuz in xii.anno sustinuit. Unde in ꝑsti ser.ad honorem sctī viti tria sunt dicēda. Ꝑmo de dignitate sctī viti. Scdo de plaga sctī viti. Tertio exēplū. ¶ Quātū ad ꝓmū sciēdū q̄ sanct⁹ vit⁹ passus est tpe Dyocletiani q̄ regnauit anno dñi.ccixxxix.ꝙ hz.x.dignitates in se vnde quas alii sancti hūt ꝑticulariē. Ꝑma dignitas est q̄ in iuuētute martyriū sustinuit:ꝙ in hac dignitate assimilat sctō cristine.q̄ etiā in.xii. āno sue etatis multiplicia martyria sustinuit ꝙ tres iudices superauit. Scdo assimilat sancte Barbare que a ꝑe suo carnali flagellata ē. Sic ꝙ.b.vitus a ꝑe suo nole heliaꝫ:crebro liberat⁹ est ex eo q̄ idola cōtēnebat nec ipsa adorare volebat. Tertio assimilat sctē katherine q̄ in carcere posita.xii.dieb⁹ cibata est a dño nō iesu xpo. Sic vitus cū in naui esset cū modesto ꝙ crescētia nutrice sua nec cibum corporalē haberēt aquila eis cibū afferebat. Quarto assimilat sācto egidio q̄ demoniacū in ecclia imped.entē pplm liberauit. Sic ꝙ vitus filiū dyocletiani ingatozis a demonio liberauit. Quinto assimilat sctō Laurētio q̄ p signū sācte crucis cecos illuminauit.ꝙ sic sctūs vitus orauit ꝓ sanatiōe patris sui:ꝙ lumē suis ꝓcib⁹ recuperauit. Sexto assimilat sctō Matheo apło qui sustin⁹ ceſus est. sic sanct⁹ vit⁹ sustin⁹ martat⁹ est vsq̄ verberātiuz brachia aruerūt. Septimo assimilat sācto Petro apło qui est ꝓceps apłoꝝ cui posito in carcere angelus cū lumie apparuit ꝙ statim cathene in quib⁹ ligat⁹ fuerat ꝙ vinct⁹ ceciderūt de manib⁹ suis. sic ꝙ.b.vitus cū missus fuit in carcere cū modesto ꝙ subito terremot⁹ factꝰ est: ꝙ terre moles q̄ eis erat impsita cecidit ꝙ carcer immēso lumie corruscauit. Octauo assimilatur Johāni euāge. q̄ missus fuit a tyrāno in dolium feruētis olei:ꝙ tñ illesus exiuit. sic ꝙ sctūs vitus in cibanuz ardentē mittit: q̄ tñ inde illesus egredit. Nono assimilat filio duob⁹ apłis Symon ꝙ iude:quos cū pontifices ydoloꝝ occidere sic:fulgura ꝙ tonitrua supuenerūt ꝙ templū scindit: magi in carbones sunt conuersi. sic ꝙ btūs vitus cū modesto ꝙ crescentia nutrice sua q̄ semp cum secuta fuit inermes suspendi iubent: q̄ subito aer turbat terra cōcutitur:tonitrua mugiūt: ydoloꝝ templa corruūt ꝙ multos occiderūt. Decimo assimilat sctō Georgio martyri ꝙ militi: de quo legitur q̄ cum decollari deberet flexis genib⁹ orauit dicēs. Dñe iesu xpe hoc oro vt alarum meā nō separes a gratia tua: ꝙ quicunq̄ me in necessitate sua inuocauerit exaudire cum digneris. Et venit ad eū vox de celo dicens q̄ in oibus esset exauditus: ꝙ sic fieret vt orauit. ꝑs.xx. Inuocauit me ꝙ ego exaudiā eum. ꝛc. sic ꝙ btō vito existenti in carcere ꝓpter fidem xpi ꝙ oratiōi:apparuit ei angelus dñi dicens sibi cuz assumpsit:ꝙ oia quecunq̄ a dño petierit ꝓcessitus. Ergo inuocandus est sctūs vitus tanq̄ singularis patron⁹ in oib⁹ necessitatib⁹ ꝙ angustiis. ¶ Quātū ad sctam patrem filius ser.querit vtrum plaga sancti viti sit existens vel apparens: sic q̄ quis sibi assumat. Respōdet ꝓmo q̄ quādoq̄ sit ex firmitate cerebri: ꝙ sic accidit cōmuniter mulieribus q̄ habent capita debilia. Scdo ex plaga dei:ꝙ sic accidit illis qui ex superbia habent nimiā cōplacentiā in ornatu corporis in vestibus in crinibus ꝙ in chorēis. Ergo mulieres cōiter habent illā plagā que se cōtra deū exaltant vt sic humilient. Lu.xviii Omnis qui se exaltat humiliabit. Tertio fuit ex quadaz fictione: vt cū quis sibi illā plagā voluntarie assumit ꝓpter libertatē animi ꝙ vt sic possit explere malicīā ꝙ libidinē suam:ꝙ hoc est magis cōmune:hoc ꝓbat.qz vt cōiter ille mulieres que nō sunt bone fame cōsueuerūt sic currere ꝙ chorizare. sed honeste ꝙ deuote mulieres raro aut nunq̄ sic currūt. ¶ Quātū ad tertiā partē illius ser.nota exēplum. Erat q̄dam mulier sua dissoluta q̄ assumpsit sibi illam plagam ficte: vt sic posset dissolutiones suas explere ꝙ cepit chorizare ꝙ saltare. Quā maritus eius compescuit verbis sed ipsa nichil curauit verba sua.sed asserit se hāc plagam sctī vitimer posse sino carere sed oportet eam illa nocte diu saltare ꝙ chorizare. Et maritus eius accepit bonū ꝙ asperum virgam ꝙ duxit eā ad cellariū suū ꝙ flagellauit ꝙ

eam vsq; ad effusionē sanguinis. Et ymilit
tibi q; nunq; ampli⁹ vellet sic saltare q; chori
zare: quia tota plaga iam in eam ceciderat: et
sic amp; ius nunq; attemptauit.

¶ De sc̄o Johāne baptista. Sermo. xxiii.

INter natos mulieruz nō
surrexit maioz Johanne baptista.
Mat. xi. In his vbis xp̄s exprimit excellen-
tiam sc̄i Johānis baptiste cū dr. Inter na-
tos mulierū &c. Ibi excipit xp̄s qui nō est na-
tus de muliere: ij de virgine. Et etiā gtiosa vir-
go maria q; est maioz iohāne. vñ post xp̄m q;
mariā nō surrexit maioz Johāne bap. Unde
xp̄s est sol maria est luna. Lucifer Johānes
bap. Post solē clarioz est luna: et post solē q;
lunā clarioz Lucifer. q; post xp̄m q; mariā io
hānes clarioz inuenit. ergo inter natos mu
lierū &c. Uñ in pūti ser. ad honorē sc̄i iohā-
nis bap. cui⁹ natiuitatē hodie celebram⁹ tria
sunt dicenda. Primo priuilegia sancti iohā-
nis. Secō aliqua p̄ informatiōe nr̄a. Ter-
tio aliqua miracula. ¶ Quantuz ad primā
partē sciendū q; sanct⁹ iohānes bap. hz decē
priuilegia. Primū priuilegiū: q; est ab ange
lo annūciatus: q; cum hoc fili⁹ summi ponti-
ficis. Zacharie. Unde legit in historia eccle-
sia q; Dauid rex volens ampliare cultum
dei. xxiiii. summos sacerdotes instituit de q-
bus vn⁹ erat zacharias. Erāt aūt ipse q; vxor
eius Elizabeth senes: q; absq; liberis. Cunq;
zacharias tēplum in festo p̄piciationis fuis-
set ingressus vt incensuz poneret q; multitu-
do foris expectaret apparuit ei Gabriel ar-
changelus. Cum vero zacharias in ei⁹ visio
ne timeret ait. Ne timeas zacharias: q; ex-
audita est orō tua: q; Elizabeth vxor tua pa-
riet tibi filiū q; vocabis nomē eius iohānes.
zacharias autē cōsiderans suam senectutē q;
vxoris sterilitatē: dubitare cepit q; moze inde
rem signū ab eo querere cepit. Angel⁹ autē
p̄ eo q; verbis eius nō credidit ipsuz tacitur-
nitatis plaga penssit. Cū autē zacharias ad
populū foras exisset q; cum factū mutuz vide
rent cognouerūt eo innuente q; visionē vi-
disset in tēplo. Completa aūt septimana re-
diit in domū suā q; cōcepit Elizabeth q; men-
sib⁹ quinq; se occultauit: q; erubescebat q; in
senectute cōceperat. Mense aūt sexto ītāvie
go maria q; dei iam cōceperat venit ad Eli-
zabeth cōgratulans ei q; filiū esset paritura.
Et cū salutasset eā ītās iohānes iam spūsā-
cto plen⁹ sensit filiū dei venire ad se q; pre ni
mio gaudio in matris vtero tripudiauit. Hāc
sit ergo ītā virgo cū cognata sua trib⁹ men
sib⁹ ministrās ei: natiuq; puer suuz finis san
ctis manib⁹ de terra leuauit. Et statim aper
tum est os p̄is sui: q; cepit clamare. Benedict⁹
dñs de⁹ israel: q; visitauit q; fecit redēptionē
plebis sue. Et sic cōgregati oēs vicini ei⁹ cō-
gratulabant ei q; dicebant. Quinputas puer
iste erit: q; totū mūdum letificat sua natiui-
tate. Io cctia natiuitatē eius celebrat sicut q;
xp̄i q; matris eius. Secōm pni. q; in vtero est
sanctificat⁹: ex qua quidē sanctificatiōe accepit
pn̄a originalis purgationē. Naz oēs in pn̄a
originali cōcipimur q; nascimur. vñ ps. l. Ec
ce enī in iniq̄tatib⁹ &c. Nā dicūt doc. q; puer
in vtero mris quadragesimasexta die vitā
cat q; statim alia ifundit: q; p quēcunq; modū
mozit sine baptismo: munq; facit dei videbit
q; hoc ppt̄ p̄n̄a originale. Ab illo ergo pn̄a
originali dr⁹ iohānē purgauit in vtero mris
imuq; ipm sanctificauit q; stabilinit q; de cetero
peccare moztalr nō poterat. Ecce ppta mira-
bilia fecit dr⁹ cū sctō Johāne bap. vñ hiere.
i. Priusq; te formarē in vtero noui te: q; ante
q; exires de vulua sanctificaui te. Tertiū priui.
q; cognouit iesuz in vtero mris marie exūtē
et in signū hui⁹ exultauit puer iohānes i vte
ro mris sue Elizabeth. vñ Lu. i. Et factū ē vt
audiuit salutationē marie Elizabeth: exulta
uit infans in vtero ei⁹. Facta est aūt her exul
tatio diuinit⁹ nō humanit⁹ a deo est accele-
rat⁹ vsu rōnis in illo puero vt intra viscera
materna cū posset cognoscere creatorē suuz.
Quartū priui. q; plusq; ppheta est vocatus.
Quare autē plusq; ppheta dr. Nisi q; xp̄m
quē alii ppete prędicauerūt q; ppheta uerūt
futurū: ipse indicauit cum digito dicēs. Ecce
agn⁹ dei: ecce q; tollit pcā mūdi. Quintū pri
ui. q; est p̄cursor xp̄i q; hoc ppter maiorē in-
firmitatē necesse erat alicui ad aliquo pri⁹ di
ci q; de ipso erāt alii iudei potuissent rōnabile
dixisse: sicut etiā alii male q; iniuste dixerunt.
Tu de tripso testimoniū phibes: testimoniū
tuū non est verū. Hz diceres in quib⁹ iohan
nes precessit xp̄m. Nisi secōm Remi. in quinq;
Prio in natiuitāte: q; in dimidio anno precessit
xp̄z: q; xp̄s nat⁹ est: q; dies crescūt: q; iohānes
q; dies crescūt in signū q; xp̄s debebat cresce
re q; iohannes minui in noticia ppli. Joh. iii.
Illum opz crescere: me aūt minui. Secō in
prędicātione: q; iohānes citi⁹ prędicauit q; xp̄s
Tertio in baptizādo: q; iohānes pri⁹ bapti
zauit q; xp̄s. Quarto in moziendo: q; iohānes
moztu⁹ est ante xp̄m. Quinto ad inferos de
scendendo: q; precessit xp̄m ad lumbū patrū: et

nunciauit eis xpm. Sertiū ꝓui.qz fuit baptista xpi electꝰ ꝓ cibus hoibus in mūdo ꝓpter xpistū: vbi meruit totā cognoscere veritatē. Patrē in voce cū audiuit. Hic est filius meꝰ dilectꝰ. filiū in substātia carnis sue quē vox illa insonuit: quē spūs manifestauit baptizauit. Septimū ꝓui.qz austeritatē vitā duxit ꝙ xps. Vñ iudei putabāt ipm esse xpm ꝓpter austerā vitā suā. Joh.i. Miserūt iudei ab hierosolymis sacerdotes & leuitas ad iohānē vt interrogarēt eū. tu quis es. Et cōfessus est: qz nō sum ego xps. Austeritas aūt iohānis ꝓfecerat in quatuoꝛ. Scilicet in cibo: qz nunqꝙ in vita sua comedit aliquē cibū delicatuꝫ nec gustauit panē: nec carnes nec pisces. Cuius cibi ipse erāt locuste & mel silueste: hoc tm ad sustentationē corꝓis & nature. Nō enī fuit sicut ꝺdā modo sūt: ꝙ cū mane surgūt primo cogitāt de bono prāndio: illi maioꝛē curā hūt de ventre ꝙ de alia. Tales enī vt timeo efficiūt socii epulonis in eterno. Et qui hic repleti fuerint bonis cibariis: illi ibi abstinebūt. Lu.vi. Ve vobis ꝙ nūc saturati estis. Ergo si volumꝰ salnari sequamur iohānē baptistā & non epulonē. Lu.vi. Bti ꝙ nūc eluriū ꝛc. Quid autem sint ille locuste & mel silueste. Rādet arnolphꝰ ꝙ locuste sūt aues parue ad modū digiti nō qui alte a terra volāt & facilīter capiūt ꝙ fuerūt in deserto cotioq in oleo pauperꝫ prebēt victum. Silr narrāt in eodē deserto esse arboꝛes hūtes folia lata & rotūda lactei colloꝛ. melliti saporꝭ que manibꝰ fricāt & edūt: & hoc dē mel silueste. Scdo in potu: qz nūqꝙ i vita sua aliquē potū bibit nisi solū aquā. hoc mihi bibuli nō faciūt ꝙ tm bibūt q rōnē loquēdi ꝓdūt ꝓpter nimiā ebꝛietatē. Sed btūs iohānes magne fuit abstinētie. Vñ canit de eo. Vinū & siceram nō bibit. vñ dicit Beda q sicera interpꝛetat ebꝛietas quo vocabulo ofte qđ iebꝛiare pōt poculū sine de pomis sine de frugibꝰ sine de ꝙlibꝫ alia materia cōfectū significat. Tertio durū habuit vestimētū. Mat.iii. Ipse iohānes habebat vestimētū de pilis camelozū. Hoc non aduertūt alici viri & aliquē mulieres q sequūt epulonē q induebat purpura & bysso & epulabat ꝗtidie splēdide. Silr ꝙ longas caudas post se trahūt quibꝰ terrā vestiū & de nudis xpi pauꝑibꝰ nichil curant: caudis suis publicos colligūt & horibꝰ sequētibꝰ & antecedētibꝰ puluerē mouent. Timēdū est ne diabolus in caudis eaꝝ equitet. Job.xli. Ipse est rex sup oēs filios superbie. Quarto in habitaculo: qz habitauit in heremo. Vñ canit de eo. Antra deserti teneris sub annis ꝛc. Et hoc fuit magnū in puero iohāne q relicta patre & matre et oia bona parentū: & iuit in desertū & habitauit ibi ne amitteret innocentiā suā. & ne mūdus traheret eū a deo. Nam mūdus trahit horiz a deo honoꝛibꝰ quos hic ꝓpter nimiā homo venatꝰ ad celestes honoꝛes. Iteꝫ caro trahit delicijs vt hō careat eternis gaudijs & delicijs. Iteꝫ diabolꝰ trahit eū invidia sua qz inuidet q hō dz possidere illū locum quē ipse diabolꝰ ꝓdidit & trahit homem ꝙtum pōt: & ꝙto melioꝛ est hō & sanctioꝛ tāto magis inuidiaꝫ ei. Et hoc scimus beatꝰ iohannes. Et ꝙnis esset vnicꝰ filius pontificis qđ tunc maximū erat tm despexit honoꝛes & reliquit mundū & fugit in heremū vt innocentiā suā imaculatā custodiret. Octauū ꝓui.qz habuit dignitatē oim sanctoꝝ. Fuit enī ꝓpheta & plusqꝙ ꝓpheta qz ꝓphete xpm ꝓdixerūt. ipse aūt digito demōstrauit di. Ecce agnꝰ dei ecce ꝙ tollit pctā mūdi. Fuit etiā apls Qđ apls interpꝛetat missus. Unde de eo scriptuꝫ est. Fuit hō missus a deo. Fuit etiaꝫ martyꝛ. hoc ꝓbat sanguinis eiꝰ effusio & veritatē asserto qđ dixit. Non licet tibi hēꝛe uxoꝛē fratris tui. Iteꝫ fuit zelatoꝛ qz tā austere vixit q ipse xps putaret a iudeis. & zelatus ē. qz suꝫ xps. Fuit etiā ẽgo. Hoc testat Lucas ꝙ dicit cū a puericia vixisse in heremo. Et sic btūs iohānes hꝫ meritū oim sanctoꝝ. Unde hū dicit euāgelista. Inter natos mulieꝝ non surrexit maioꝛ iohāne baptista. Nonū ꝓui.qz fuit tribꝰ meritis quibꝰ debet aureola insignit. Ipse cōstructū centesimū inquātū fuit ẽgo a deo ꝓmeruit. Iteꝫ centesimū inquātū fuit ꝓdicatoꝛ gloꝛiosus. Et centesimū inquātū fuit martyꝛ. Unde cāt de eo. Sexta terdenis alios cozonant. ꝛc. Decimū ꝓui.qz dies natiuitatis eiꝰ in tota xpianitate celebꝛat immo etiā sancti natiuitatē eiꝰ festiue celebꝛant. Trium enī sanctoꝝ natiuitas solenniter celebꝛat. s. xpi virginis marie & iohānis baptiste. Et ratio. qz oēs tres fuerūt sanctificati in vtero mris. Iteꝫ qz oꝛtus istoꝝ triū dicati fuerūt gaudio. & ideo cōueniēs est vt nos istoꝝ oꝛtū cum gaudio celebꝛem. De gaudio xpi dicit Luce.ii. Euangelizo vobis gaudiū magnū. De gaudio Marie canit. Natiuitas tua dei genitrix virgo gaudiū annunciauit vniuerso mūdo. De gaudio iohānis baptiste dicit in euāg. hod. Et multi in natiuitate eius gaudebūt. Et quis btūs iohānes baptista ab vtero matris sue sanctꝰ fuit & nulli vnqꝙ nocuit

mhos th̄ habuit gleontozes q̄ ei⁹ sāguinē siti
ebāt. Nā herodes voluit eū occidere: herodias
tibi insidiabat: filia eius caput suū petiit: spi
culatoz missus ē q̄ caput ei⁹ p̄scidit. Decolla
tio aūt ei⁹ facta est p̄ iustitia ꝫ fidei defensiōe
qz herodē de stupzo arguebat: iō ipm i carce
re reclusit. Itē decollatio ei⁹ fuit cū mīta sūt
denotiōe: qz cū decollari deberet: deo se deuo
te recōmendauit. Vñ canit ecclia. In medio
carceris stabat iohānes: ꝫ voce magna clama
uit. di. Dñe deus me⁹ tibi recōmēdo spiritū
meū. Et qz iā p̄dicti male iohānē tractaue
runt: ꝫ i xo ipi male a deo tractati fuerūt. Ne
rodes em̄ male fuit tractat⁹: qz in exiliū mi
sus: ꝫ ibi miserabiliter est mortuus. Herodi
as etiā male tractata est: qz cū caput iohānis
in manu teneret diuio iudicio in ei⁹ faciē sue
flauit ꝫ illa morte subitanea corruit. Filia he
rodiadis fuit male tractata: qz fuit in aq̄s suc
focata. Cū em̄ sup glaciē ludēdo discurreret:
subito glacies sub pedib⁹ ei⁹ frangit: ꝫ illa in
aq̄s miserabiliter suffocat. ¶ Quātū ad scōaz
p̄tē istī⁹ sermōis est sciēdū q̄ sicut caput Jo
hānis bap. datū est puelle saltāti ꝫ chorizāti:
ꝫ in vigilia nāti iohānis ba. gluenet chorizā
re ꝫ sctā mater ecclia ꝫtra hāc chorizationē i
stituit ieiunium: qđ sub p̄cepto ꝫ sub peccato
mortali q̄z tenet̄ seruare ꝫ qui sine eā ꝫ ex cō
tēptu solueret hoc ieiuniū peccat mortaliter.
Tūc p̄ informatiōe nostra alīq̄ hic dicēda sūt
de chorea. Primo q̄rit an chorizare sit p̄cm
mortale. Rn̄ q̄ sic q̄ ex superbia ꝫ ex mala cō
cupiscētia fit. vñ Aug. Meli⁹ est in die dñico
arare q̄ chorizare: ꝫ melius ē mulierē lanā su
ā texere q̄ ipudice chorizare. Et rō qz ille q̄ la
borat in die dñico ꝫ festiuo simplr peccat trā
gēdo sabbatū. sed chorizās ꝑmittit quasi oia
pcā mortalia. Nā ibi est superbia. et cōmittit
ibi sepi⁹ mētalis luxuria p̄ malas concupiscē
tias. Silr auaricia. qz affectāt diuitias ꝫ pre
ciosas vestes. Et etiā inuidia. qz si vnā plona
plus honorat vel meliora vestimēta habz tūc
q̄q̄z certe persone inuidet ei. Itē sciendū q̄
astātes circa choreā q̄q̄z intantū peccant si
cut q̄ chorizāt. qz ipi dāt aliis occasionē chori
zandi. qz si ecclīastes nō aspicerēt. tūc ipsi n̄
chorizarēt. Intup iudicāt chorizātes. qđ ē cō
tra euāgeliū. Vñ habet Luc. vi. Nolite iudi
care ꝛc. Sed aliqui volūt se excusare in pcīs
suis dicētes. Qm̄ ab centū annos chorizaue
runt hoies. sic et hodierno die merito facere
p̄nt. Rndet q̄ ab cētū annos hoies etiā in i
fernū intrauerūt: sic ꝫ hodierno die facilit: qz
mala cōsuetudo nō excusat peccātū. Primo Ētiā
diuturnioz: tāto periculosioz. vñ dr in de. Ex
suetudo mala inueterata: tāto diuturnioz tā
to periculosioz. xxiii. q. i. Scisma. Quod aūt
xp̄s a chorizātib⁹ graniter offendit hoc p̄bat
quia ipi eorum crucifigunt iesum xp̄m. De
hoc exm̄ quere infra in p̄ōptuario explozū.
vii. L. Et q̄ xp̄s graniter vult punire chorizā
tes in vita: hoc oīēdit in illa puella q̄ ꝑpter
choreā cōbusta ē in toto corpe. ibidē. x. Et i
in morte: vt p̄z in muliere que cū pila in cho
rea necata est. hoc quere ibidem. xii. Itez qui
iuuāt ad choreā. Exemplū de tibicine quem
fulmē de celo extinxit hoc quere ibidem. xiii.
Vltimo querit vtrū chorea possit fieri licite.
Rndet scōm iohannē in summa sua ii. tit. ii.
xxiiii. q. ii. q̄ quinq̄ cōcurrentib⁹ ad choream
tūc nō est reprehēsibilis. Primū q̄ sit tpe debi
to. s. gaudii: sicut in nuptiis: vt tpe victorie vt
liberationis hois vel⁹ patrie: vel in aduentu
amici de terra longinqua. Secōm q̄ sit cū ho
nestis personis de quib⁹ nō oriat p̄ceptio ma
la: nec cū lenocinatoribus ꝫ lenocinatricib⁹. Tertium
q̄ fiat a gloris secularib⁹ qz monialib⁹ mōa
chis: ꝫ clericis ꝑpter hoc q̄ in aliis spūalibus
debēt occupari: q̄m chorea puto ex illicitaz.
Quarto q̄ honesto mō fiat: nō gesticulatiōi
bus nimis inhonestis ꝫ inordinatis. Quintū
est vt cētus excitās in talib⁹ nō sit de illicitis.
¶ Quātū ad tertiā partē illius sermōis sciē
dū q̄ oēs hoies debēt inuocare sanctū Johā
nem baptistā. Et primo imminente periculo
ignis. Vñ legit q̄ cū maximus ignis esset ac
census: ꝫ reliquie sancti iohānis ibidē oppō
erentur: ignis sancti iohānis hoīmidās plen
tiam statim euanuit. Itē tpe sterilitatis inuo
candus est sanct⁹ Johannes. Unde cū quo
dam tempore esz magna sterilitas ꝫ siccitas
terre: reliquias sancti Johānis ꝓcessionali
ter per ciuitatem detulerunt: ꝫ mox pluuie ni
miē ceciderūt: ꝫ terra ꝓtulit fructum suū.
Itē sanct⁹ Johānes baptista defendit terrā
sine ciuitatē vbi ecclīa habet constructam i
honore suo. Unde legit q̄ quedaz regina ad
honorem sancti Johannis baptiste in longo
bardia ecclīas cōstruxit: ꝫ postea cū Cōstā
tinus imperator italiā a lōgobardis eripere
vellet. ꝫ quēdā virū sctm̄ interrogasset de eo
tu belli. ille oīoni insistēs a deo audiuit. Jo
hannes baptista p̄ longobardis cōtinue ste
cedit ab illo die quo reginā ecclīas tibi cauit: ꝫ iō superari non possunt. Itē displi
cto sancto Johāni qui spoliat ecclīas vel cimi
teria in honore eius dedicatā. Unde cuz qui
dam rex longobardoz cum multo apparatu

tuxt ecclīam sancti Iohānis fuillet sepult⁹: quādā cupiditate allectus nocte sepulchrum apparuit ⁊ vniuersa surripuit. Cui Iohānes apparuit ⁊ dixit ei: qz nulus fuisti tāgere mi chi cōmissam ecclīam meā ingredi. de cetero nō valebis qō ita euenit. Nam quādo eccle siā ingredi volebat: subito velut validissimo pugile guttur eius inuisibili feriebat. Et sic ille in terrā cadens cōculus recedebat. Item sucurrit homini in extremis. Unde cuz ḋdā vic ad decollationē fuillet iniuste ductus et fortissim⁹ pugil in eius collū spatam vibrā nit: ille ptin⁹ exclamauit. Dete Johānes su sipe spatā illā ⁊ statim brachiū illius pugi lis obriguit ⁊ inflexibile remānsit. Hz vic dei beatum Johānem p ipso tam penitente ora uit ⁊ vt brachium deponeret obtinuit.

¶ De festis Petro ⁊ Paulo apīis. ser. xxiiii.

TIbi dabo claues regni celoꝝ: et qcūnqz ligaueris super terrā erit ligatuz ⁊ in celis. Mat. xvi. Ex his verbis ostēdit ꝙta sit dignitas sci Pe. Ulī in pīti ser. ad honorē sci Pe. tria sūt dicēda primo de priuilegiis sci petri. Secō aliqua p informatiōe nostra. Tertio aliqua mira cula. ¶ Quātū ad primā partē illi⁹ ser. est sciēduz q sctūs Pe. hz decē priuilegia. Primū q xp̄s eū elegit pre oibus hoibus in apīm et fuit sōs apīs a xp̄o vocat⁹: qz sanct⁹ Andre as frater suus fuit prim⁹: ⁊ adduxit Petruz ad ihesum. Secm priuilegiū qz fuit feruētioz ad xp̄m in charitate qō ostendit ad passionē xp̄i: qz ꝓpter amorē xp̄i ola terrena cōtēpsit Certe cui hodie diceret q relinqueret vxorē pueros. domū. cognatos. ⁊ oēm terrenā sub stantiā: ⁊ paup fieret magnū ḋd reputaret: ⁊ hoc fecit. b. Pe. cui⁹ festuz hodie celebram⁹ Item hoc ostēdit tpe passionis xp̄i qñ secum mori voluit qñ dixit. Lu. xxii. Paratus sum tecū in mortē ⁊ in carcerē ire. Item ostendit post resurrectionē qñ xp̄s ostendit se discipu lis ⁊ manifestauit se eis ad mare tyberiadis ⁊ qñ Johānes dixit Petro. Domin⁹ est. sta tim petrus misit se in mare vt citius veniret ad xp̄m. Tertiū priuilegiū qz dat⁹ est in exē plum penitētie ipsis petrōrib⁹ qz post negatio nem semp̄ lachrymis fuit. habuit enī lachry mas doloris qz dīm sui negauerat. Lu. xxii. Egressus foras fleuit amare. Nam qñcūq dulcis allocutionis dñi memor erat pre ni mia amoris dulcedine lachrymas continere non potuit. qñ etiā culpā negationis ad me moriā reducebat: vbertim lachrimas emitte bat. vnde dicit Cle. papa. q semp̄ iudaricū in sinu ferebat quo crebro fluctus de oculis la chrymas detergebat. Unde etiā legitur de eo q tanta deuotiōis fuit q in nocte audito gal li cantu statim ad orōnem surgebat: ⁊ sic cū lachrymis vsq ad diem orabat. ⁊ adeo duxit in cōsuetudine flere q tota ei⁹ facies lachry mis adusta videbatur. Sl. b. Pet. pro trina negatione tm fleuit: quare tu miser hō petrōr non fles qui nōn ter: sed multotiēs dīm ne gasti. Quotquot enim quotidie mortalia pec cata: totiens dīm negasti. Funde ergo lachry mārum hodie pro peccatis tuis contrito corde vt tibi deus dimittat ola peccā tua. dñi Jhū. Esto tam prnus ad lamentū ꝙtum pn⁹ fuisti ad culpā qualis intētio tibi fuit ad peccā dū: talis deuotio tibi sit ad penitēdū. Quan tum priuilegiū q xp̄s fecit cum primū papā ⁊ vicariū suū ⁊ quidē tibi totam ecclīam cum oibus hoibus q fuerint in mūdo qñ dixit. Pa sce oues meas. Legit in cronica Hermāni q Pe. apīs cathedrā sacerdotalē quattuor an nis tenuit in qtib⁹ oppidis: deinde venit an thiochiā anno dñi. xxxviii. vbi q Paulum de carcere liberat⁹ suscitauit quendā mortuuz. qui. xiiii. annis iacuerat in sepulchro: ibi in antiochia epatum tenuit annis. vii. in q me tropoli mō sunt. xii. archiepat⁹: ⁊ centū epa tus quos de manu sua patriarcha anthioche nus cōsecrē hz. Post hoc Pe. romā veniens anno dñi. xlvii. in die sācte Pusce virginis sedit in epatu rome annos. xxv. menses. vii. dies. viii. Nullus romanus pontifex adhuc tot annis in epatu sedit nec viuere ꝓtuit. Pater sancti petri fuit Johānes de betania quincia galilee. iō dr̄ Simon Johānis. s. filius vo cabat. Hz xp̄s papā cū cōsitutus nomen sibi mutauit vocās ipm petrū: volēs q oib⁹ suc cessoribus suis nota mutarēt. Quintū priuile giū: qz sibi claues celi cōmisit dicēs. Tibi da bo claues. O qle donū nō dixit claues vni⁹ ciuitat̄ aut quincie: sed toti⁹ dñii mei vt ad te ptineat claudere ⁊ aperire cuicūq volueris p tua voluntate. Hz diceret ds. O dñe hre ta li petōri q te negauit ⁊ a te fugit in necessita te tua claues celi tradidisti. Certe pōt rūdere Dñs noster iesus xp̄s hoc fecit ꝓpter solatiū petōr vt nullꝰ desper de mea gīa: ⁊ vt videat ꝙmagnū volo facere petōrem i regno meo. Unde post lapsum hō p̄destinat⁹ ad vitam eternā melioz resurgitꝙ ante fuit. sicut pz in bō pe. dñi Amb. Cert⁹ fuz q deus nullū ele ctoꝝ suoꝝ cadere permitteret si eū meliorez a casu suo resurrectuz nō sentiret. Hertū pri

uilegiū:qz gliosioz in palliõe huit:qz ano dñi lxxvi. Petr⁹ ⁊ Paulus sub Nerone uno eo dẽq die pau.decollat⁹:pe.crucifix⁹ est cũ ꝓho sed in hoc differt.qz noluit crucifigi rect⁹ sed reuersus:qz nõ reputabat se dignũ.uñ dixit Qz nõ sum dign⁹ ita in cruce et ut de⁹ me⁹ ergo cruce meã girate. Septimũ pziuilegiũ qz est ꝑnceps oim aplox. Et hanc dignitatẽ nemo hz in celis nisi.l. Pe.uñ.l.pe.i hoc ꝑcel lit oĩs scõs in celo existẽtes. Octauũ pziuile giũ:qz pzimũ articulũ tidei. de.xii.arti.cõpo/ nit dicẽs. Credo in deũ patrẽ oipotentẽ ꝛc.l. scõm Aug.creatoz oim rez visibiliũ ⁊ inui sibiliũ.cõtra hũc articulũ sunt manichei q̃ di cunt visibilia creatura a ꝑncipe tenebraz.i/ uisibilia ño a deo q̃ heresis odibilis est deo ⁊ hoibus ⁊ oib⁹ creatur:qz talis heresis de ho/ nestat oĩs visibiles creaturas:dũmõ eas di/ cit a diabolo esse creatas. Ex quo sequit q̃ q̃ libet xp̃ian⁹ firmiter dz credere cũ oim creã toz̃ visibiliũ ⁊ inuisibiliũ:⁊ q̃ nõ sit aliquis vermicul⁹ qñ sit a deo creat⁹:ergo dixit bea tus pe. Credo in deũ patrẽ oipotentẽ ꝛc. No num ꝑnle . qz festũ ipius ter celebrat i ãno pre oibus sanctis excepta maria ỹgine. Nã festũ Johãnis bap.bis celebrat, sicꝫ Johan/ nis euãg.sancti pauli ⁊ sancti stephani. ⁊ sicꝫ patris nostri. Fracisci ⁊ bti dñici. Dz querit quare festũ sci ꝑet.ter in ãno celebrat. Rñdẽ q̃ ipse q̃ ptãtem accepit ligandi atq; soluen/ di liberat nos a tribus generib⁹ petox.l. lo/ cutionis:cogitationis ⁊ operationis:vel etiã q̃ in deũ:q̃ in nos:q̃ in ꝓximũ peccauim⁹. Itẽ ꝓpter exẽplum ut nullus petõz desperet etiã si ter sicut ꝑe.deũ negauit. Si tñ eũ sequi ve lit ⁊ ipz corde ore ⁊ ope ꝙsequi. Decimũ pui. qz ipse scõs ꝑe.notat añ elevationẽ:⁊ post elevationẽ in qualibz milla. Itẽ scieduñ q̃ in cronica Hermã.hẽ q̃ anno dñi.celii.greci re liquias btox aplox petri ⁊ pauli furati sũt: sed demones in aere clamabãt. Viri romani succurrite:dii vẽi auferũt vobis. Quare ro/ mani statim insequẽtes manu fortes:sed greci territi aplox olla in puteũ ꝓiecerũt fugã pe/ tentes q̃ papa rogneli⁹ de puteo leuauit. Et qz dubitauit de ossib⁹ que ⁊ cuius essent:vox de celo dixit. Ossa maiora sunt ꝓdicatox: mi nora piscatozis. ¶ Quantũ ad scõam patrẽ istius sermonis sciendũ q̃ licut bẽus ꝑet. hz claues regni celox q̃ claudere ⁊ aperire po/ terit cuicũq; voluerit: tunc notandũ q̃ intoz matione nostra q̃ sanct⁹ pe. ꝓncipaliꝫ quin q; generib⁹ hoim aperit celũ vt q̃cito moziã tur:statim exolãt. Pzimi q̃ decedũt in bap/ timali innocẽtia:tales parvuli statim ab an/ gelis deducunt in celũ: ergo celum semp est apertũ tali hoi qui adhuc seruat innocentiã baptismalẽ. In signũ huius ꝙpto baptizato a/ ti sunt celi sup ipm vt habet Mat.iii. Scdi sunt qui plenariã indulgentiã cõsequũt. Nõ queritur. Quid si q̃s plenariã indulgentiã ob/ sequeret:⁊ sic mozeret. Rñdẽt Hosti. q̃ ta lis statim evolaret ad celũ. Et rõ ẽ:qz nulli est impedimẽtũ alcẽdẽdi in celũ ex quo quis mozit in gratia:nisi solutio pene. Et sũctus Tho.sup.iiii.di.xx.dicit q̃ q̃ indulgẽtias su/ scipit nõ absoluit simpliciter loquẽdo a debito pe/ne:q̃z dat sibi de thesauro ecclie uñ debitũ sol/ uat:ergo cũ remissa est pena illa tota q̃ indul/ gentiã idẽ est ac si eẽt soluta: ⁊ sic iusticie di/ vine satisfactũ est: cũ ex thesauro ecclie illa pena soluta est. Tertii sunt q̃ ingrediũt religionẽ approbatã vbi regulr viuunt. Circa qõ que rit vtrũ q̃ ingressus religiõis cõsequat quã remissionẽ oim petõx. Rñdẽ scõm sctũ Tho. ii.ii.q.vlti.rõnabiliter põt dici q̃ sic: sicut q̃ ad/ sumptionẽ crucis. Nã hoc est holocaustũ ma ximũ quo q̃s totaliter diuinis officiis mancipat q̃ religiõis ingressum qõ excedit oẽ gen⁹ sa/ tisfactionis:vt hẽ in decre.xxviii.q.ii.admone/ re. Nã religiosus offert deo oĩa res tpales: immo totũ mũdũ ꝓpter deũ relinquit: ⁊ hoc q̃ votũ paupẽtatis ammõ nũq̃ ꝓpriũ denarii possidẽdo. uñ dẽ in decre. Jn religione exis/ nõ dz habere denarios si nõ vult perire cum alia.xii q.i.dilectissimis. uñ Greg. Monach⁹ hñs obolum nõ valet obolũ. Itẽ offert deo corp⁹ q̃ votũ castitatis ⁊ abstinẽtias ad quas se obligat q̃ ingressus religiõis: sicut abstine re a carnib⁹ ieiunare in straminib⁹ dormire media nocte surgere: ⁊ corpus cũ vestib⁹ la/ neis macerare Itẽ religiosus offert deo ꝓpri am voluntatẽ: ⁊ hoc ꝓpter votũ obedientie: ⁊ hoc est maximũ sacrificiũ cũ q̃s ꝓpter deum relignat suã ꝓpriã voluntatẽ: ⁊ subiicit vo/ luntatẽ suã volũtati prelati sui. uñ Bern. lo/ quẽs de religiõe dicit. Religio paupertate fun dat erigit obedientia dedicat castitate:custo dit humilitate:ꝙficit charitate. Itẽ sciẽdũ q̃ in vitaspatrũ legitur q̃ eandẽ gratiã consequũtur ingredientes ⁊ ꝓficiẽtes religionẽ qui cõsequũtur baptizati. Itẽ sciẽdnz scõm sctũ Tho. q̃ si per ingressum religionis nõ abso neretur ab omni reatu pene nichilomin⁹ in gressu religiõis utiliorẽ est q̃ peregrinatio ter re sctẽ ad ꝓuocationẽ in bonum:qõ ꝓpter rat absolutionẽ a pena. Et Henr. de gandauo dicit q̃ qñ quis ꝓfitebit tũc a ꝓmo indul/

gntiã consequit: ꝙ hoc intelligit ſi intendit ſeruare ea que in ꝓfeſſiõe ꝓmittit. ſ. regulã ꝙ ordinẽ ſuũ. Nã ſi nõ intẽderet ſeruare ea que ꝓmittit in ꝓfeſſiõe ſua ipſo facto: ſic ꝓmittẽdo peccat mortaliter. ꝙ nõ eſt filiꝰ celeſtis regni ſz filiꝰ gehẽne ignis: ꝙ tales qñq; peſſimi erunt. vnde Aug. ꝙ ponit in decre. Diſſimiliter exptus ſum meliores q̃ ꝯ in monaſteriis ꝓfecerũt: nec ſum peiores exptus q̃ ꝯ in monaſteriis defecerũt. di. xlvii. Quãtũlibet. Unde etiã Ber. Qui in loco ordinis ſine ordine viuũt: ad illũ locũ deueniẽt vbi nullus ordo ſz ſempiternꝰ horror inhabitat. Quarti quibꝰ celũ aperit ſunt martyres. Et in ſignũ huiꝰ tũc ſtephanꝰ vidit celos aptos ꝙ ieſum ſtantẽ a dextris ⁊tutis dei. Nã hoc eſt ꝓpꝛie legiũ martyrũ q̃ ꝯ ſuſtinẽt mortẽ ꝓpter xpm inueniẽt vitã in celis. Unde dẽ in decre. Qui ꝓ xpõ nolle martyrizare: peſſime dubio vitam eternã cõſequũt. xv. q. i. Merito. Quinti ſunt ꝯ per opa penitẽtialia plenã ſatisfactionẽ ſuoꝝ peccatoꝝ implẽt. vñ Ber. Quantũcunq; peccatoꝝ magnꝰ ſit: tñ cũ pnia pot tantã in mũdo ſuſtinere penã q̃ dimittit ei tota pna ad quã eſt obligatꝰ. Ꝓpter quo ſciendũ q̃ pnia ꝙ ſatisfactio q̃ intũgit: aut eſt minor aut maior aut equalis. Si maior eſt pna q̃ peccã requirũt: tũc ſuppliũ cecidit hoi illi in pmiũ Si minor: tũc reſiduũ ſupplebit in purgatorio. Si eq̃lis ſtatim euolat ad celũ. ¶ Quãtum ad tertiã partẽ illiꝰ ſer. eſt ſciendũ q̃ hodie oĩs xpiani feſtũ ſcti petri debẽt ſolẽniter celebrare: ꝙ ipſum tãq̃ patronũ ſingulariter in oĩbus infirmitatibꝰ ꝙ neceſſitatibꝰ inuocare Ꝓpter paralitici. Uñ legit ꝙ quidam vir noie eneas ab ãnis octo iacuit in grabato: qz erat paraliticꝰ. Et ait illi petrus. Enea ſanet te dñs ieſus xpõs: ſurge ꝙ ſterne tibi. Et ꝛtinno ſurrexit: ꝙ oĩs fideles vidẽtes hoc ꝛuerſi ſũt ad fidẽ. Itẽ quedã erat paralitica ꝙ inſtit petrus eã ad ſe in lectulo in quo iacebat allegari Cũq; fuiſſet allata petrus in pñtia oĩm fideliũ qui aſtabãt dixit. Si vera ſũt q̃ dicis: tũc in nomĩe dñi nri ieſu xpi ſurgat hec mulier de lectulo ſuo. Et ſtatim vt petrꝰ hoc dixit ſana ſurrexit ꝙ pedit ad pedes eiꝰ ꝙ grãs deo ꝙ ſcõ petro referebat. Itẽ claudi abbatem mis de debẽt ſcm petrũ inuocare. Uñ legit Act. iii. Poſtq̃ dñs ieſus aſſumptꝰ eſt in celum petrꝰ ꝙ iohãnes aſcendebãt in templũ ad horã oconis nonã: ꝙ ecce vir q̃ erat claudus ex vtero mis ſue baiulabat: quẽ ponebant quotidie aĩ portã templi q̃ dr ſpecioſa vt peteret elemoſynã ab introeuntibꝰ in templũ. Ipe cum vidiſſet petrũ ꝙ iohãnem introire in templum rogabat vt elemoſynã acciperet. Intuens aũt in eũ petrꝰ cũ iohãne dixit. Reſpice in nos. It ille intendebat in eos ſperãs ſe aliq̃d ereptuꝝ ab eis. Petrꝰ aũt dixit: argẽtũ ꝙ aurꝫ nõ eſt michi: qđ aũt habeo hoc tibi do. in nole ieſu xpi nazareni ſurge et ãbula. Et apprehẽſa manu eiꝰ dextera allenauit eum. Et ꝓtinꝰ cõſolidate ſunt baſes eiꝰ ꝙ plãte: ꝙ exiliens ſtetit ꝙ ambulauit: ꝙ ſtrauit cũ illis in templũ ambulãs ꝙ exiliens ꝙ laudãs dñm. Itẽ oĩs infirmi in q̃buſcũq; infirmitatibus ſunt cõſtituti debẽt recurrere ad ſcm petrũ. Unde legit Act. v. q̃ qñ ibat p aliq̃ ciuitatem: oĩs qui habebãt infirmos in illa ciuitate ponebãt eos in plateis: ꝙ quoſcũq; vmbra ſcti petri tãgebat curabãt. Si tante ⁊tutis erat eiꝰ vmbra q̃te ⁊tutis fuit apud deũ eiꝰ merita. Item poſt hoibus etiã ſubuenire poſt mortẽ. Uñ legit q̃ cũ quidã vice duos de diſcipulis ſuis ad predicandũ miſiſſet dñs. xx. diebus venirent: vnꝰ eoꝝ defunctꝰ eſt: alter vero ad petrũ rediit ꝙ quõ acciderat nũciauit: hic dẽ fuiſſe beatꝰ matrem. Tũc petrꝰ ei baculũ ſuũ tradidit vt ſuꝑ defunctuꝝ poneret. Qđ cũ feciſſet ille q̃ iam. xl. diebꝰ mortuꝰ fuerat: ꝓtinꝰ ſurrexit. Itẽ Thabitam ſuſcitauit. vñ legit Act. ix. q̃ erat in Joppen q̃dã xpiana nole Thabita. hec erat plena bonis operibꝰ ꝙ elemoſynis ꝙ precipue gſuebat vestes pauperũ. Hec dum mortua fuiſſet miſerũt diſcipuli ad beatũ petrũ qui erat in alia ciuitate vt veniret ad eos. Qui cũ veniſſet circũſteterũt euꝝ oĩs pauperes ꝙ roganerũt ꝓ Thabita. Et cõpaſſus eſt eis ꝙ orauit p ea: ꝙ dixit. Thabita tibi dico ſurge. et ſtatim ſurrexit. Ultimo ſciendũ q̃ ſanctꝰ petrus eſt magne potẽtie. Habet enim poteſtatẽ ſuper mundũ. Math. xvi. Quodcũq; ligaueris ſuper terrã. ꝛc. Habet poteſtatẽ ſuper infernũ. vnde Et porte inferi non prevalebũt aduerſus te. Habꝫ etiam poteſtatẽ ſuper dẽmones ſicut ptz q̃ dẽmones ſymonẽ magũ debrebant tũc erã petrus orauit ꝙ mox a demonibus dimiſſus eſt ꝙ ſic turpiter obiit. Item ſuper mortẽ. ſ. q̃ p orationẽ defunctũ ſuſcitauit quẽ ſymon magus ſuſcitare non potuit. Duꝝ mare bz ptãtem q̃ ſiccis pedibꝰ ambulabat. Itẽ ſuꝝ celum dẽ in verbis premiſſis. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Item ſuper alias: q̃ petrus in vno ſermone in die pentheoſtes tria milia iudeoꝝ conuertit. Item aliud exemplũ quomodo beatꝰ petrus apoſtoliꝰ liberauit alam mulieris de purgatorio.

hoc quere i festoad vicula Pet. ser. xxx gte iii. Itē btā ego maria ⁊ btūs petr⁹ liberauē eūt monachuz ab eterna dānatiōe. Hoc erit quere infra in pōptuario btē virginis. lviii.

¶ De visitatiōe btē Marie Sermo. xxv.

IN rauit domū zacharie et salutauit helizabeth. Ita scribit Luc. i. ⁊ in instantis festiuitatis euangelio. Nemo potest digne laudare blām vigineꝫ: nisi ipm dignū faciat ille qui habitauit i vte ro eius qū salutauit elizabeth. Augu. Quid dicā virgo maria pauper ingenio cū de te dc quid dixero minoꝫ laus ē ꝫ tua dignitas me eratur. Non em sufficit lingua carnis tnas enarrare virtutes. Unde etiā Hiero. Quicq̄d humanis potest dici verbis minus est a laude virginis gliole que diuinis est ⁊ euangelicis excellentius laudata ⁊ predicata preconiis. A prophetis quidē prenūciata a patriarchis figuris ⁊ enigmatibus figurata ab euangeli stis exhibita ⁊ mō strata: ab angelis venera biliter et officiosissime salutata. Nos igitur premissis verbis cum timore et reuerentia ad honorem virginis prosequamur. Ubi in pre senti sermone tria sunt dicenda. Primo euā gelium ⁊ aliqua de pñti festo. Scō aliqua p informatione nostra. Tertio aliqua mira cula. ¶ Quantū ad primā partem sermōis tunc hystoria huius festi est dicenda. Nā post ꝫ elizabeth Johannē zcepit: ⁊ iam ter mensi bus in vtero portauit: venit angelus Gabri el ad mariā nuncias ei q̄ deberet cōcipere ꝺ bum eternū et dixit ei hoc p signo q̄ possibile esset deo esse verbū qz elizabeth cognata ipi⁹ que erat sterilis iā concepit: ⁊ iam p ter men ses filiū in vtero portauit. Nota maria dpe ⁊ elizabeth cognate seu cōsobrine fuerunt i se cundo gradu. qz filie duarū sororū. s. Anne ⁊ Hilmerie. Fuit etiā helizabeth de tribu iuda sicut ⁊ Maria. Et postꝫ btā virgo cōsensit et zcepit filiū dei statim surrexit. Et cū licentia Joseph ad helizabeth pperauit ⁊ eam saluta uit ⁊ ei tribus mensib⁹ seruiuit. vt dē i euā gelio hodierno. Exurgēs maria abiit in mō tana cū festinatiōe ⁊c. Quia iudea est l altio ri loco respectu galilee ⁊ nazareth ciuitatis qua excellerat Maria. Et nihilomin⁹ dom⁹ zacharie in loco montoso est sita: ⁊ via ad eā erat mōtosa ⁊ petrosa. Iuit cū festinatione: diu in publico noluit apparere vt ostenderet q̄ virgo nec dz mozari in publico: nec sibi con trahere colloquia cum aliquo. Et venit in ci uitatē iudee. i. ierusalē p quā, videt trānsire ad oppidū in quo habitauit zacharias: ⁊ eli zabeth cognata sua. Conspice ergo quō mag nadit regina celi ⁊ terre non eques sed pe cum aliquib⁹ virginibus quas secū domi ha bebat per tā longā vi am ⁊ asperaz vt illaris erat. Sunt em scōm Albertū maguz de na zareth vsq; ierusalē. xxvi. milia. ⁊ desde ad oppidum zacharie quattuoz vel circa: quoꝝ duo faciunt vnā leucā Et salutauit elizabeth maria salutauit. i. salutez optauit. Elizabeth quasi cōgratulās ei de dono quod eā cōcepi se didicerat. Quare etiā non salutauit zacha riam. Respondet scōm Albertum super Lu cam: qz zacharias adhuc erat mutus ⁊ surd⁹ propter incredulitatē. Unde dixit ei angelus. Pro eo q̄ non credidisti verbis meis eris mu tus vsq; ad diē natiuitatis eius. Nec debe bat pudorem virgineū cū viro nutibus osten dere. Quod aūt zacharias erat surdus ⁊ mu tus. vt habet Lu. i. Innuebant patri ei⁹ qui vellet vocari eū: ⁊ postulans pugillarem scri psit dicens. Johannes est nomen eius. Jam circa festum ⁊ euangeliū queritur quare ha ta virgo ad helizabeth iuit Dubitauit ne in verbis angeli: volens ne experiri veritatem si sic esset q̄ elizabeth sterilis impregnata es sicut angel⁹ annunciauerat. Respondet q̄ Maria non dubitauit: sed angelo credidit: sed visitauit elizabath trib⁹ de causis. Pri uit ad eā ad congratulandū sibi. vñ Hiero. Ut miraculum miraculo: gaudiū gaudio re mularet. Venit ergo vnū gaudiū ad aliud ⁊ vnū miraculū ad aliud. Magnū em gau dium fuit ⁊ miraculū btī virgini q̄ rōm vir go conceperat. Gaudiū ⁊ miraculū etiaz ma gnum fuit q̄ elizabeth sterilis Johannē con ceperat. Dic igitur btā virgo ad beatam eli zabeth iuit ad cōgratulādū sibi q̄ dñs ab ei ablatulit opprobriū sterilitatis: ⁊ eā grauidi fecit. Hic ⁊ nos exemplo Marie debem⁹ ga dere proximo in prosperis: ⁊ condolere in tri bulationibus ⁊ aduersitatib⁹. Apls ad Ro. xii. dicit. Gaudete cū gaudentibus ⁊ flete cū flentib⁹. Sed oppositū faciunt oēs inuidi qui sunt homines diabolici: qz gaudēt de ad uersitate primi ⁊ volent de pperitate ipius sicut diaboli faciunt qui dolent de bonis nō stris operibus: ⁊ gaudent de malis nostris. Ergo puniendi sunt in futuro cū demonib⁹ Proverb. xvii. Qui in ruina alteri⁹ letatur non erit impunitus. Scō Maria visitauit elizabeth ad seruiendū ei. qz humilitatē qui angelo oīdit dicēs. ecce ancilla dñi ⁊c. etiam hoībus oīdere voluit. Nōne magna humi litas fuit q̄ mater dei fuit ⁊ seruiuit homini mater dei seruiuit matri serui. regina celi fa

uisit ancille dei ⁊ ego fcā seruiuit gingue.
O. Quis ego m⁹ in q̄ pariē ꝓmoꝝ ꝰ redeūt ta
lis mr̄s.L.maria ⁊ elizabeth tales ꝓ filiis.f. le
ta ⁊ iohē lecūdate. Anfel. Beati igit ꝑentes
quos tot⁹ mūdi fal⁹ potētia exoziē expulsis
tribitie tenebꝝ sempiterna letitia gaudet.
Audde hic ⁊ imitare hūilitatis exēplū: q̄ cū
maria ad elizabeth xp̄s ad iohēm dña ad ꝙ
cillā dñs ad seruū uenire ⁊ maria seruire eli
zabeth nō dedignat: ꝺ aliō ꝙ humilitas exē
plū ostdit: ⁊ stetit maria q̄si trib⁹ mensib⁹ cū
elizabeth et seruitio humilit. Tandiu quippe
mālit Maria cū elizabeth uenet pare⁹ tēpe
ꝑtero ꝑuisoꝝ dñi sui nattuitatē uideret. Et
hic docet btā virgo seruire ꝓgnātib⁹ q̄z multi
ex ꝓgnās poztās ꝓtiosum thesaurū in utero
iam illi⁹ pueri: ⁊ uitā ipīm. Bernard⁹ To
tus mūd⁹ ille ꝑciū uni⁹ ale estimare nō pōt.
Hzc ille. ⁊ q̄ scient occidit pueros in utero
matris ut sic de cedāt: q̄z nūq̄ facie dei uide
būt ut dē. Joh.iii. Nisi quis renat⁹ fuerit ex
aqua ⁊ spūsctō nō pōt intrare regnū dei. ut
etiā dē in decr. Ita cozpi unita si baptismate
lota nō fuerit: eternam ꝑdit. de cōsec. di. iiii.
Firmissime. ⁊. xxiiii. q. iii. Hi habeā. Ex q̄ ꝑz
q̄ mariti q̄ uxozes ꝓgnātes molestātē ferūt
in: trudēdo: uel uerbis ꝙturbādo: uel etiā ue
tule q̄ ꝑcutāt abozsuz ⁊ etiā ancille q̄ in ꝑtu
ꝙpiūt ⁊ tales pueros scient occidūt: ꝺ ocissime
grauissime peccāt. ut Augu. Mal⁹ dānū est
amittere uni⁹ aie q̄ in mille cozpoꝝ. Ter
tio maria uisitauit elizabeth: q̄z iesus xp̄s qui
in eius cozpe fuit. sic iohānē baptistā sanctifi
cat dispositiue ꝙ spūsctūs beatā uirginem ad
hoc instiganit. Ex quo ꝑz q̄ btā virgo obedi
ens fuit inspirationi spūsctī. Ob aūt sanct⁹
iohānes baptista in utero materno ut ex p̄
sentia btē virginis sanctificat⁹ ⁊ mūdat⁹ fuit
euidenter ꝑz ex hōc: q̄z exultauit in utero ma
tris exultādo ⁊ saltādo tripudiauit: ⁊ quodā
gestus ad similitudinē exultātis ꝛephtauit q̄
ter ꝑtiā xp̄i. Ubi elizabeth dixit. Ex quo fa
ta est uox salutatiōis tue in auribus meis. exul
tauit infans in utero meo. Itē sciendū q̄ ma
gne uirtutis est salutatio btē virginis: q̄z cō
fert gaudiū: ꝙfert ⁊ spūsctū: ꝓfert ⁊ reuela
tionē secretoꝝ diuinoꝝ. Et iō semp ecclia a no
bis deuote salutāda ꝓpter relaxtationis in
ea indē sperandā ⁊ signant de mane ⁊ de se
ro q̄n pulsat Aue maria. Ubi hic quer̄ q̄
re pulsat Aue maria de sero ⁊ de mane trib⁹
tantis. Rndet̄ q̄ de mane in aurora diei
ex laudabili ꝙsuetudine pulsat̄ ut illa ho
ra honoretur⁹ ⁊ saluemus salutatione angeli
ca beatā virginē mariā qua hora angel⁹ ga
bziel eā salutauit: q̄z sēm btū Dyon. in ea
natio xp̄i in ozta diei fuerit: q̄z tūc ozta est
sol iustitie sup̄ terrā nostre miserie. Ite ut re
cōmendem⁹ nos btē marie virgini: ut ipa im
petret nobis a filio suo ut illo die custodia
mur a peis ⁊ ꝓtegemur i bonogib⁹ ⁊ sanc
tis. Hz de sero pulsat ut g intercessionē ⁊ tu
nam̄ sanctissime virgis dimittant nobis peā
q̄ grauissim⁹ illo diei sic ꝓtōz statum debz ꝓte
ri de peis suis. Ite ut merit⁹ ei⁹ custodiamur
illa nocte: ofti qua bona facim⁹ illo die per ei⁹
man⁹ virginea filio suo dño nostro iesu xp̄o
offeramus. Exēm de hoc legit q̄ in vigilia an
nūciatiōis virginis marie in auignione duo
ꝓpter iustitiā secutaē sunt ad stipites mani
bus ⁊ collis ligati ut cremarent. Accēso igit
igne un⁹ illoꝝ crebzo btām mariā virginē i
uocās se iuuaret intuēdo: ꝺ aliq̄ ieiunius ut
oōnib⁹ uel aliq̄ obsecda ipi Vgini ꝓstitisset
Et ecce eidē uerūb⁹ ⁊ cozge iuitis omit⁹ ferū
colli ⁊ manuū uincula ignis cōsumpsit et ab
igne solutus exiliuit loco suo ab igne totaliē
ꝙsumpto. Reiectus est aūt solut⁹ secūdario ī
ignē ⁊ iterū permālit iuit⁹ ⁊ ab igne exiliuit
Dieq̄ cū laude ad ecclias matoꝝ brillime vir
ginis duct⁹ est. Et papa iohā. xxii. statuit sero
fieri pulsuz rūpane: ad quē ꝺcung homo ge
niculādo tria Aue maria dixerit. xx. dies ꝺul
gentiarum habebit. Et de illo miraculo ⁊ de
illis indulgētiis habet publicū instrumentū
Ec autētic. ¶ Quātū ad scdaz partē illius
ser. sciendū q̄ btā virgo maria nusq̄ legit in
euāg. locuta fuisse nisi pauca ꝺba exce
pto q̄ in cātico illo. Magnificat aia mea dñm
quod legit in hodierno euāge. Dilatauit se ī
dei laude ⁊ gratiā actiōe. L. q̄ cum de o locu
ta est tunc dilatauit sermonem. Hz alīs quā
locuta est. ut habet ex euangelio: ⁊ cum quā
tuoz perfonis: ⁊ quattuoz magna bona ⁊ mi
racula sunt facta. L. in annunciatiōe angelis
tūc concepit dñm nostrū iesum xp̄m redēpto
rem mūdi. In elizabeth uisitatiōe: ⁊ tūc ſlo
iohānes bapti. in utero repleꝝ est spūsancto.
In tēplo q̄n g triduū ꝑdidit filiū ⁊ tūc filius
eius erat subdit⁹ illis. In nuptiis: ⁊ tūc iesus
xp̄s cōuertit aquā in uinū. Ex q̄ dictis uide
mus ecclīam ꝓpere exēm ut ꝺcula ⁊ pauca et utilia
uerba ꝓferam⁹: exemplo marie virginis q̄z
sēm dicti xp̄i. Mat. xii. De oī uerbo otioso
reddituri sumus rōnem. Et quo sequitur q̄
multo ꝑ⁹ reddituri sum⁹ de ꝓpriis et noci
uis uerbis rōnē. Ubi g intoxmatiue simplici
ter sciendum q̄ inter oēs ꝓbzes in ꝑtu q̄z

vita offendētiū sint tria gña peccātiū cū lin-
guis suis. Primi q iurāt sciēs per nūq̄ nō
est verū. s tibi scōz ieron Tho. ii. ii. q. xviii. pec
cāt mortaliē: siue in ioco siue in serio Ex his
possum' elicere q illi male faciūt qui in ioco
sciēs falsum iurant trufando vel deridendo
alios. Sicut illi parētes qui pueros iurāto-
dent eos disciplinare cū delinquūt: s grāue
iramentū illud infringūt: q3 dē iramentū
licitū est seruādū vt dē in dec. Dē iuramētū
est seruādū nisi bō gat ztra salutē alterius. xxii. q
iiii. Nō qō. Itē qō grauī? ē qñ talia iuramē
ta dicēdo p dēuel p oēs scōs et' tūt mēdaciter et dolose: vt ī ztractib' prosimos decipi
endo: verbigēa vt cū dō vult vēdere s iurat q
dēū mendaciter q bonū sit s nō vult remissū
dare q̄ sit s ille ēptor ecōuerso dicit. q dēū nō
lo amplī? dare q illa re q̄ int̄ s si intendit
plus dare grauiter peccat. Et etiā qñq̄ ī pac-
tis reb' alicui? dēceptorie iurat: vt q habētē
dere pomaue pira: vel etiā carnes: panes vt
pisces. Et etiā rustici q vitulos vel oues ven-
dūt q qñq̄ multa falsa iramēta faciūt: cum
quib' prios suos decipiūt: s qñq̄ q talia iu-
ramēta modicū lucrāt: cū tñ quilibz xp̄ian'
p centū vel mille florenis nō deberet iurare
iniuste. Itē aliq̄ dō adhuc grauī? est s pericu
losius q iurādo obligāt se ad certā plagam:
dicēdo: de' nūq̄ subducat mihi aut diabol'
me abducat ꝛc. q̄ñq̄ sic iurat s si nō ē sic: tūc
scōm iusticiā dei incurrit illā plagā quā sibi e-
legit: nisi pēniteat. Sēbi sint blasphemi q glue
uerāt p vulnera s p mēbra xp̄i iurare. s tales
grauī? peccāt q xp̄m sic blasphemāt. vñ Ju.
Nō mīn? peccāt q xp̄m blasphemāt negnātē
in celis: q̄ qui xp̄m crucifixerūt ambulantes
in terris. Et tales blasphematores xp̄m ite ;
rato crucifigūt. vñ Apls Heb. vi. Rursū cru-
cifigentes filiū dei. Itē ꝓpter grauitatē blas-
phemie de' qñq̄ punit totā villā vl' ciuitatē:
vt ēt pestiā p tēpestates aut fulgura ; aut p
alia infortunia. vñ dē in decre. Qñq̄ multi-
tudo pl̄i ꝓptervni' delictū punitur dist. xlv.
Sed illud. xxiii. q. i. Nō turbat. Ergo s ta-
les blasphemi a plātis villis s ciuitatum ex
tera sūt cōpescēdi s puniendi. Vñ dē in dec.
Magnū sacrificiū est cōpescere q disciplinā
malos. xxii. q. v. Et si rectores ciuitatū s villa
ē nō corrigāt s emēdant tales grauiter pec-
cāt. Vñ dē in decre. Resistere posse quercis s
nō facere: est eis consentire. xiiii. q. iii. Qui q
dist. Itē sciendū q pena blasphemie est pur
tum in veteri testamēto. vnde habet Leuit.
xxiiii. q tpe moysi ex iussu dei quidā blasphe-
mus lapidat' est. Si ī ōes blasphemi lapi
dari deberēt: q̄ plures iam in mundo essent.
Itē blasphemi qñq̄ punīt in eisdem mem-
bris quib' dēū blasphemauerūt: s q̄ grauius est qñq̄ subitanea mozte puniunt. Unde
refert Ger. in dial. q demones quendā puer
quinq̄ annoz violenter necauerūt s in fustis
torpus pueri lacerauerūt. Si deus in puero
quinq̄ annoz pena blasphemie sic vindica-
uit: nūquid geet adultis. Certi sunt qui ma-
ledicūt primis suis. Pro quo scien dū q dū
q faciēt s ex ira s vindicta maledicit. quia
tpo facto peccat mortaliē totiēs quotiens ꝛ
frequenter talis maledictio quā dō fecit pri
q caput ipī? maledicti cruciaret. vñ Ger.
xxvii. Qui maledicit tibi, ille sit maledict'
Et q̄ grauius est qñ dō noiat dēū nūmis
dñm nr̄m iesum xp̄m ꝓcul. Exēplū grauī
vt si inde vel magister ciuib' diceret ꝓcul.
Captiua illā s pone mihi ell' ad tacendū. si
qñ dō dicit deus det tibi malū annū: vel hoc
infortuniū: hoc grauius est q̄ si diceret. habe
as tibi malū annū vel hoc infortuniū: nō no
minādo dēū. Ex quo p3 q̄ reprehēdibiles sūt
illi qui sic noiando dēū maledicūt vxozib' li-
is: vel ꝓpriis pueris aut famulis: s sic de singu
lis: q3 scōm scīam Tho. maledicere nō l3 inno
bilib' reb' inquantū sūt creature dei. Ergo
multomin? nō l3 maledicere hoib'. Itē licet
dēū q qñq̄ alicui ꝓpo hoi maledicit: tūc ꝓ
habere patiētiā s deo offerre illā maledictio
nē: tūc hēbit eternā dānationem: vñ in ps.
cviii. Maledicēt illi s tu bādicēs vñ et ps.
v. Vti cūs cū maledixerint vobis hoies odi
etiā Jugu. Qui multus s maledicit: ꝓpremium
ei ꝓpo maledictōe reddit. Si dō ex corde ve
liberato alio ecōuerso maledicit maledicto
vt dicēdo: deō mihi maledicenti habeas ti
bi ecōuerso vel in duplo tñ: talis grauit pe
cat et maledictionē incurrit a deo. Ja. v. Ho
dem mēsura qua mēsi fueris ꝛc. ¶ Quan
ad tertiā partē sermōis hui' sciendū q bi
go ꝓpe olb' sanctis tāq̄ singulari patrōs
oib' hoib' est honozāda s inuocāda q3 hi ꝓ
tem subueniendi cuiz hoi in corpe: in reli
gnalib': in honore: s in alia. Primo in exē
plum de illo q ꝓpter maledictiones sue
plagat' est a deo grauit in corpe s in mēbr
suis: cui maria subuenit. Hoc quere infra i ꝓ
ptuario de exēplis btē marie. xxiiii. Secūdo
reb' tpalib' exēplū de iuuene illo qui stu
plū res paternas: et Maria subuenit sibi.
Hoc quere ibidē. xxviii. Tertio in honore
emplum de muliere que innocēter fuit

diatā ad mortem. Hoc quere ibidem. xxiii.
Quarto in alā exemplum de liōre quem liberauit a tenebris morte ꝑ etiā alium et ad eterna dānatiōe. Hoc quere ibidē. xliiii.

¶ De ſancta margareta. Ser. xxvi.

DOminus oſz eā dilexit. Ioh. viii. Jeſus xps filius dei dilexit virginem margaretā tradita in morte ꝑ poſt martē. vñ in pīti ſer. ad honorē ſcē margarete ſunt dicenda. Primo priuilegia ipius. Deō alīq ꝑ ora nrorum iuuone. Tertio alīq exēpla. ¶ Quātū ad primū ḡre ſcienduz q̄ bta marg. hz. v. priuilegia. Primūq; ex illis cū ſpūſcti baptizata eſt: ꝑ patre infidelē ꝺ fuit patriarchā ydoloꝝ fugit: cū eā ad culturaz ydoloꝝ trahere nitebat. Meliꝰ eñ ꝑ ieſum xpm dominū patris ꝑ cultū dicebat oues ſue nutricis. Hoc dñi. q̄z fuit ſpālis ſponſa xpi q̄uit virginitatē ꝑ aſſumpſit ſibi tectū in ſpō ſum ſuū: ergo regina celi noiat: q̄z elegit ſibi regē celi in ſponſū ꝑ martyrē. Tertio q̄z vicit diaconē. i. diabolū ſibi illudēt. Cōfregit eñ ei⁹ potētiā ꝑ ſuperbiā. i. q̄ ſuperbe ei⁹ cernice i ſpē hois ſibi aggrauātē pedē ſuū poſuit ꝑ ad terraz dieciit dī. Superbe ſuperbe dēmō ſub pedibus femine. Quartū primi. q̄z nō ſolū fuit virgo: ſz etiā martyr xpi: q̄z ipſa imitata eſt xpm in paſſiōe. Nā ꝑio fuit in eculeo ſuſpēſa ſicut ꝑ xps in patibulo crucis exaltat⁹ fuit. Jtē marga. fuit cū virgis ꝑ flagellis verberata: ſicut xps fuit ligat⁹ ad colūnā ꝑ flagellat⁹ ꝑ ſalute noſtra. Jtē marg. fuit tota vngulis lacerata: ſicut xps fuit tot⁹ ſanguine cruentat⁹ vt hō in eius ſanguine lauaret. Item marg. fuit igne adusta: in aquis gelidis cruciata ꝑ tādē gladio decapitata. Quintum primi. q̄z i extremis orauit deū ꝑ ſe ꝑ ꝑ ſuis occiſorib⁹ et ꝑio ꝑſentis ei⁹ memoriā agentib⁹ ꝑ ſe inuocantibus. Et ſignanter querēti mulier eam i pena deuote implorauit: illeſam ꝓz emitteret Et facta eſt vox de celo dicens mea oīa q̄ petiſti impetraſti. Et ſic vno ictu lictoris capud ei⁹ amputauit ꝑſic coronā martyrii ſuſtepit. ¶ Quātū ad ſcōz partē ſtis⁹ ſermonis ſciendū q̄ ſicut impius Olimbrius obſtitit deo ꝑ ſanctis eius ſic mundo ſuum neceſſe eſt ne mulieres ꝑ virgines ꝓcedant ſcienter occaſionē aliis viris et maſculis q̄ ornatū compoſitū ꝑ veſtium. Sed queret hic quō mulieres ꝑ virgines et ſi maſculi peccant per ornatū veſtiū. Reſpōdet q̄ ſex modis ſic peccat per ornatum corporis. Primo ꝓpter ſuperbiā ſeu ambitionem. Sed quere ſuperbiā. xxiii. Secundo ꝓpter luxuriā. Quere luxuria. xxiii. Tertio ꝓpter auariciā. Quere auaricia. xxiii. Quarto in alīs exemplum de liōre quem liberauit a tenebris morte ꝑ etiā alium et ad eterna dānatiōe. Hoc quere ibidē. xliiii.

¶ De ſancta margareta. Ser. xxvi.

DOminus oſz eā dilexit. Ioh. viii. Jeſus xps filius dei dilexit virginem margaretā tradita in morte ꝑ poſt martē. vñ in pīti ſer. ad honorē ſcē margarete ſunt dicenda. Primo priuilegia ipius. Deō alīq ꝑ ora nrorum iuuone. Tertio alīq exēpla. ¶ Quātū ad primū ḡre ſcienduz q̄ bta marg. hz. v. priuilegia. Primūq; ex illis cū ſpūſcti baptizata eſt: ꝑ patre infidelē ꝺ fuit patriarchā ydoloꝝ fugit: cū eā ad culturaz ydoloꝝ trahere nitebat. Meliꝰ eñ ꝑ ieſum xpm dominū patris ꝑ cultū dicebat oues ſue nutricis. Hoc dñi. q̄z fuit ſpālis ſponſa xpi q̄uit virginitatē ꝑ aſſumpſit ſibi tectū in ſpō ſum ſuū: ergo regina celi noiat: q̄z elegit ſibi regē celi in ſponſū ꝑ martyrē. Tertio q̄z vicit diaconē. i. diabolū ſibi illudēt. Cōfregit eñ ei⁹ potētiā ꝑ ſuperbiā. i. q̄ ſuperbe ei⁹ cernice i ſpē hois ſibi aggrauātē pedē ſuū poſuit ꝑ ad terraz dieciit dī. Superbe ſuperbe dēmō ſub pedibus femine. Quartū primi. q̄z nō ſolū fuit virgo: ſz etiā martyr xpi: q̄z ipſa imitata eſt xpm in paſſiōe. Nā ꝑio fuit in eculeo ſuſpēſa ſicut ꝑ xps in patibulo crucis exaltat⁹ fuit. Jtē marga. fuit cū virgis ꝑ flagellis verberata: ſicut xps fuit ligat⁹ ad colūnā ꝑ flagellat⁹ ꝑ ſalute noſtra. Jtē marg. fuit tota vngulis lacerata: ſicut xps fuit tot⁹ ſanguine cruentat⁹ vt hō in eius ſanguine lauaret. Item marg. fuit igne adusta: in aquis gelidis cruciata ꝑ tādē gladio decapitata. Quintum primi. q̄z i extremis orauit deū ꝑ ſe ꝑ ꝑ ſuis occiſorib⁹ et ꝑio ꝑſentis ei⁹ memoriā agentib⁹ ꝑ ſe inuocantibus. Et ſignanter querēti mulier eam i pena deuote implorauit: illeſam ꝓz emitteret Et facta eſt vox de celo dicens mea oīa q̄ petiſti impetraſti. Et ſic vno ictu lictoris capud ei⁹ amputauit ꝑſic coronā martyrii ſuſtepit. ¶ Quātū ad ſcōz partē ſtis⁹ ſermonis ſciendū q̄ ſicut impius Olimbrius obſtitit deo ꝑ ſanctis eius ſic mundo ſuum neceſſe eſt ne mulieres ꝑ virgines ꝓcedant ſcienter occaſionē aliis viris et maſculis q̄ ornatū compoſitū ꝑ veſtium. Sed queret hic quō mulieres ꝑ virgines et ſi maſculi peccant per ornatū veſtiū. Reſpōdet q̄ ſex modis ſic peccat per ornatum corporis. Primo ꝓpter ſuperbiā ſeu ambitionem. Sed quere ſuperbiā. xxiii. Secundo ꝓpter luxuriā. Quere luxuria. xxiii. Tertio ꝓpter auariciā. Quere auaricia. xxiii. Quarto ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Quinto ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Sexto ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Septimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Octavo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Nono ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Decimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Undecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Duodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Tertiodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Quartodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Quintodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Sextodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Septimodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Octavodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Nonodecimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii. Vicesimo ꝓpter ſuperbiā. Quere ſuperbia. xxiii.

¶ De ſancta maria Magdalena Sermo. xxvii.

REmittuntur ei peccata multa: quoniam dilexit multum. Ita ſcribitur Luce ſeptimo. et in euangelio hodierno. Omnipotens ꝑ miſericors dominus voluit hodiernum feſtum ſolēne eſſe in eccleſia: vt peccatores huiuſmodi magni ſint de venia non deſperent. q̄z dicit Auguſtin⁹ q̄ de nullo peccatore voluit hic dixiſſe in hoc mundo

et vesperādū. unde dē in decre. Vesperādus nō est in pñti vita. xxiii. q. iii. coprimant. Et nō est: qz dē in ps. xxviii. Via dñi plena est terra. gō osculus est in maria Magda. cui dimissa sunt pcā multa: quia dilexit multū. vñ in pñti ser. tria sūt dicenda. Primo pulegia sctē marie magda. Secūdo aliqua p informatione penitētiā. Tertio alia miracula. Quātū ad primā partē sciendū q dicta maria Magda. hz. vii. pzinilegia. Primū qz data est in explūz ipius peccatoz?: sicut maria in explū innocētie: qz due vie sunt eundi ad vitā eternaz. l. innocētie z pnie. Ideo deus milit nobis duas marias. vnā. l. dictam vigine in explū innocētie. scdaz mariā magd. peccatricem in explum pnie. Nā ipa egit verā penitentiā. qz q ā dō offendit etiā q hec dō latisfecit. Offenderat ādē deū oculis suis ipos superbe ad vana iactādo. vñ q oculos ds cadit sepe. in magnū pcm. vt pz in Dauid q vidit bersabee lauantē se. erat eā pulchza nimis: z sic ppter incautū visuz zmilit adulteriū z cōsequēter homicidiū: z qz magna. oculis offendebat deum. ideo oculis satisfecit. Emisit enim multas z amaras lachzimas de oculis suis. z ō dē in euāg. hodie. Cepit rigare pedes ei⁹. Secūdo offendit deū capillis vane cōponendo eos: z ō satisfecit capillis q humilē extersionē. vñ Greg. in omel. hodierna. Capillos in cōpositionē vultus exhibebat: q iā capillis lachzimas extergebat. Tertio offēdit deū ore vana loquēdo vel impudicis oculis polluēdo: q deo satisfecit ei⁹ pedes cū deuotione nimia osculādo. Greg. ore superbo detrahit: sed pedes dñi oculās hoc in redēptozis sui vestigia figebat. Quarto offendebat deū per vnguentū pcioluz sibi in facie suā vane exhibendo z colozādo: z in hoc satisfecit pedes xpi vnguentis ppoziteris inungendo. vnde Greg. Quot in se habuit oblectamēta: tot in se ingnit holocausta. Conuertit ad numez virtutū numez criminū: vt totū deo seruiret in pnia quicqd deū cōtemplerat in culpa. Secūm pzinile. qz fuit hospita xpi cū martha sozore sua. Ipse cū due sozores cū fratre suo Lazaro receperūt xpm cū discipulis suis frequēter ad hospitiū: qz xps ipsis multa bñficia exhibuit nā a Magda. vii. demonia eiecit z sibi oīa pcā sua indulsit. Et Marthā sciam Amb. a fluxu sanguinis liberauit quē. xii. annis habuit: nec a hō medico medici potuit z etiam lazaz ītriduanū reuscitauit. ergo debebant eū cū discipulis suis ad hospitiū suū recipere. Tertiū dñi. qz habuit feruentē charitatē ad xpm qđ pz ex eo: qz ab eo nūq potuit separari: nec in vita nec i morte nec post mortē. Nā in vita sequebat xpm z ministrabat sibi. Mat. xv. Erāt autē mulieres ibi inter quas erat maria Magda. q sequebat eū z ministrabat ei. Itē ipso in cruce existēte. Jo. xix. Stabāt iuxta crucē iesu mr ei⁹ z soroz matris eius maria cleophe z maria mag. Et post mortem xpi in monumēto iacēte. Jo. xx. Maria stabat ad monumētū foris plozās. Quarto pzinile. qz habuit ādē pzoptā verā z magnā fidē pz: qz cū⁹ credidit resurrectionē q apli. Nā ipli aplī post resurrectionē audierūt loquentem z viderūt comedētem: tetigerūt cicatrices hītem: z sic crediderūt resurrectionē xpi. Ipsa aūt nec comedentē vidit nec cicatrices tetigit z ad vnū vbū statim credidit qđ xps sibi dixit. Maria vt habet Jo. xx. Quintum dñi. qz xps pmit⁹ sibi apparuit p oīb⁹ apli post resurrectionē suaz. vñ canit de ea. Celi meriti maria q solē verū resurgentē vidente meruisti mortalib⁹ pzima obtine vt nos vite sue letificet terū i celis. Et ergo dē apli cā epla. Sextū dñi. qz xps fecit cū audire angelicā tubilationē z ēt gustare celestē dulcedinē. Nā legit de ipsa q postq̄ vbis alēdat in celū suis ei erat cibs creatura ad vsum. ergo relicto mūdo z itrauit heremū vt ipsū nō videret vir aliquē ppter iesu xpi amoz. Fuit eā in heremo alpestrimo p. xxx. ānos in cognita hoib⁹ i q loco nec aquaz fluēta: nec arboz nec herbarū solatia habuit vt ex hoc manifestaret q dño nē iesus xps ipsā nō interis refectiōib⁹: sz celestib⁹ epulis satiaret. Qualz aūt die. vii. hozis cancuicis ab angelis in ethera sublevabat z celestes cant⁹ suis aurib⁹ audiebat. vñ singulis dieb⁹ vicibus celestib⁹ ē satiata: z p eosdē angelos ad locū pzisti ē reducta z cozpalib⁹ cibis nullatenus indigebat. Septimū dñi. qz hodierna die festum ipsi⁹ magdalene vir in tota ecclia solenniter z deuote celebrat. ¶ Quātū ad scdam partē ser. sciendū q ex q hodie celebram⁹ festū mie magdalene. peccatricis: ītic hic p inductionē vna dicēdū est quō ds precet mortales z q sunt pcā mortalia: vt ea cū nēm vitare possit: qz scīz Boe. malū nō vitat nisi cognitū. Vbi p. sciendū est m cōem cursuz hui⁹ seculi: tria sunt. gña hoīz peccāt mortalit: z illa sūt cōiora peccata: Sunt plura adhuc alia sint peccata mortalia: z in his ds potest cognoscere an⁹ q peccauit mortaliter: z pleqnter quō aliter dr beat⁹ cui culpabilis est. Et ista declaratio multū valet p simplicib⁹ hoibus q nec

ſubint differentiã pcõz. Primi ſunt q̃ ſcĩt
er iurãt g tẽ hoc qõ nõ eſt verũ: tales ſcõz
teſt Tho.ii.ii.q.lxxxix. peccãt mortaliter ſiue i
iudicio ſiue in ſerio ſic iurãt: Abigẽs. in vendẽ
do ẽ emẽdo: dicẽdo per tẽ ũ illa res ẽ bona nõ
remiſſi⁹ dolo alteri nõ dare ſic. intantũ ppio
hũ vel ille g tẽ ũ ædifficet mihi heri intantũ
vel g tẽ ũ ego carius habeo. Similr ẽ rubici
tãdo: per tẽ ũ hoc illud eſt integrũ: ona ſũt
uncia. Similiter vendendo carnes: pices:
panes: piza: poma: caules: ẽ ſic de ſingulis. itẽ
qui iurãt blaſphemãdo deum. Itẽ qui male
dicunt ex cozde pximis ſuis ꝛc. Et illa tria
peccata. i. g tẽ ũ iurare: blaſphemare: ẽ male
dicere ſũt cõſimma petã in mũdo: ẽ beat⁹ eſt
ille qui firmiter pponit ſibi cauere ab illis
trib⁹ ptis qz ſperandũ eſt q̃ etiã cauebit ſibi
aliis pcẽs. Itẽ qui ſcienter ẽ manifeſte pecẽ
cat talis grauiſſime peccat ẽ etiã qui ſcienter
rumpit falſum iuramentũ: talis etiam peccat
mortaliter: ẽ aiam ppriã dãnat: vñ dr in decre.
Leges hoiem ad periu. ẽ q̃ pcẽ. vterq; reus
eſt. xxii. q. v. q̃ ꝓpuli⁹. Scõi q̃ falſificãt fidem
i. q̃ credũt carminatricib⁹ q̃ carminãt capita
dẽs oculos pueros pcoza. vel litteras poz
tent in collo ẽ oculis: vt q̃ nõ poſſint capi vel
vulnerari. Et ſignãter litterã q̃ vocat lõgitu
do xpi qz ibi ſũt nola incognita ẽ caracteres
ẽ qui tenẽt fatũ: augurũ: ſomnia: dies egy
piacos: vel credũt phitonißis. ẽ ſic de ſingu
lis vñ dr in decre. Diuinatiõi q̃ intẽdit dam
nationẽ nõ incurrit. xxvi. q. vii. nõ obſeruãt
Certũ q̃ ſoluũt feſta laboziõ: ẽ ſic negligũt
miſſas ſermões ẽ nã quilz hõ etiã ſeruũ ẽ ãcil
le filii ẽ filie tenẽt dñicas audire ſub pcepto
integrũ miſſaz vſq; ad finẽ: nili excuſent ma
gna neceſſitate vt hẽ de conſe. diſt. i. miſſas.
Et ſi dñi impediũt familiã ſuaz ſine magna
cã. vt nõ audiũt miſſaz i die dñica: vl iubent
familiã ſuã laborare in dieb⁹ feſtiuis. iſti dñi
rei erũt tot⁹ malitie. Dicit q̃ ſine cã ſoluunt
iciunia eccłie ex cõtemptu peccãt mortaliter: qz
nulli pcõ veniale eſt ſub pcepto. Quarti
ſunt filii ẽ filie qui friuole vilipendunt paren
tes: ẽ ſunt eis inobedientes ẽ infideles in vita
ſuoz: ẽ poſt mortẽ nõ ſubueniũt alabus ſpo
rum. ẽ tales pueros punit q̃q; de⁹ in corpe.
in reb⁹ ẽ i alia. Quinti ſũt q̃ murmurãt cõtra
dẽ ũ ẽ ſcõs ꝓpter anñã vel ꝓpter mortẽ filioꝝ
vel ꝓſanguineoꝝ i tribulatiõib⁹. in infirmita
tib⁹ i paupiate. i detoztunio ẽ maledicũt ſi
bitis. ẽ optãt ſibiipſis mortẽ ẽ tales poſſent
ſic dãnari q̃ impatiẽtia cũ alab⁹ ſanc⁹. Luc. xvi.
In patiẽtia vẽs poſſidebit aias vẽras. Sic q̃

opoſitũ pñt perdere alas ſuas. Nã tales de
berẽt attendere q̃ null⁹ poterit ſaluari ſine tri
bulatiõib⁹. vñ Act. xiiii. Per multas tribula
tiones oz nos intrare in regnũ dei. Hoc ptz i
ſcis. Dicit qõ grauꝰ eſt q̃ trãgũt ſine cauſa
ſcienter vota q̃ deo ẽ ſalvouerũt i tribulatio
nib⁹. et tales totiẽs peccãt mortaliter ẽ ſpeciãt
ad auctoritatẽ cpi. Ergo nõ debes facere vo
uere. qz ſancti⁹ ẽ nõ vouere q̃ votũ quit melꝰ
us põt nõ ꝓficere. xii. q. i. ſcimus. Et ſi vouees
tñc ſub ꝓditiõe tẽ des vouere. ſi vno die nõ ſe
reris q̃ alio die poſſis adimplere vel ſi incur
reres infirmitatẽ. vel ſi eſſes pregnãs vel in
ꝓuerperio. ẽ ſic de ſingulis. Nã ꝓpter vota in
curriũt hoies q̃q; multa ẽ grauia petã ſubti
gẽa. ſi q̃ vouerent quotidie infallibilr per an
nũ ozare vnũ pater noſter. ſi ſic ſcienꝫ ẽ ſine
cã dimitterent peccaret mortaliter ẽ eternaliter dã
narẽt ſi ſic moreret. Hoc attendere deberẽt ſi
li q̃ facilr vouẽt ſcis q̃ audiũt predicare de
ſanctis illis. ẽ poſt modicuz tẽs attendiunt ſol
uere. ẽ ſic poſt modũ oino voti illius oblitꝰ
ſcunt. etiã ad lõgũ tẽs nihil ſoluũt. hoc eſt
valde dãnabile. Decti ſũt luxurioſi. Nã ola
ctus luxurie q̃ ſcienꝫ ẽ volũtarie cõmittitur
extra matrimoniũ eſt petũ mortale. Septi
mi ſũt q̃ dãna inferũt primis ẽ vlarpãt ſibi in
iuſte res alienas etiã paruas. vt ſũt illi q̃ in
ferũt dãna primis in grauitib⁹. i. rapiõ. po
mis piris. ẽ ſic de ſingulis. ẽ q̃ cũ eis ẽ eaꝝ
primis dãna inferũt. Dicit ſcrut ẽ ſcille qui
bona dñoꝝ ſuoꝝ furtiue ſubtrahũt. ſicut vi
nũ. panes. carnes. ẽ ona: et occulte comedũt.
ẽ aliis hoib⁹ tribuũt ſine iuſſu dñoꝝ ſuoꝝ.
Dicit latrones vſurarii et raptores. ẽ ẽt q̃ rem
raptã emũt vel comedũt. ẽ etiã q̃ a iudeis ꝓ
pinas recipiũt ẽ ſibi retinẽt illi oẽs peccant
mortaliter ẽ tenent ad reſtitutionẽ. Nã dr i de
cre. Nõ dimittit petũ nili reſtituat ablatum.
regula iuꝛ. Octani ſũt q̃ detrahũt ẽ infamãt
primos ẽ q̃ fraudulenter loquũt cõ primis.
ẽ etiã q̃ turbãt primos vbis tracundie. frẽ
ſoꝛtis ẽ vituperiis. Circa pdicta eſt ſciendũ.
q̃ inter oia petã vix remittunt illa duo pec
cata. rex ſubtractio. ẽ primoꝝ infamatio.
Vñ ſcõm Scũm Tho. ii. ii. q. lxii. tenetur quis
ad reſtitutionez fame ſicut ad reſtitutionem
cuiuſlibet rei ſubtracte. Iniuꝛ q̃ audiũt libẽ
ter detractiões ẽ cito credunt: grauit peccant
vñ dr in decre. Qui falſũ de alio ꝓfert ẽ qui
crimina cito credit vterq; reus eſt. xi. q. iii. nõ
ſolũ. Noti ſunt viri ſẽgines ẽ mulieres qui
tẽ offendũt ſupbiendo in vestibus. ẽ ſcõz
zando. Mansuetus mulier ſine virgo ẽ

ornat in crinib⁹:in facie:in peplis in cingu
lis:in vestib⁹ intuitu se in speculo:q hoc fa
ciat ex superbia:allicit ad masculos in malas
turpitudines talis mulier vel ego peccat mor
taliter. Sic mascul⁹ qui ornat se tali intē
tione vt.l.possit allicere virgines siue mulie
res ad malū actū etiā peccat mortaliter. Et etiā
amplexando:osculando:iocando cū mulieri
bus vel virginib⁹ si hoc facit ex leuitate peccat
venialiter:sed si facit ex mala intentione tūc
peccat mortaliter. Sic culpabilis est mulier
vel virgo q̄ sciunt q̄ volūtarie admittit tales
locos tali intentiōe. vñ dr in decre. Dr⁹ in di
cat intētionē. de pe. di. i. Sic si mascul⁹ emit
aret mulieri vel virgini nouū annulū vt dicatt
one q̄ q̄pinaret sibi burſam. cultellū q̄ sic de si
milib⁹. si hoc facit bona intētione non peccat.
sed si mala intentiōe. l. vt posset eā q̄uocare
ad malū actū peccat mortaliter. Sic si facit si
bi crinale vel emit sibi choriā mala intentiōe
Nā q̄cunq; due pers⁹ne stant in illicito a
more habētes matorem amorē ad se inuicez
q̄ ad deū oportet:tales q̄diu sic stāt nō sunt
in statu salutis multiplr peccāt mala cogitā
do:q̄ etiā de nocte somniando:bibendo:loquē
do:ridēdo:tangēdo:amplexando:iocā do mu
nuscula vel litteras dirigendo:q̄ sic de ling
uis. Omnia ista tā enumerata quando fiunt
mala intentiōe sūt mortalia. vñ Amb. Inte
tio operi tuo nomē imponit. Sic lugbi q̄ in
dieb⁹ festiuis chorizāt grauī⁹ peccāt q̄ si ma
nib⁹ suis interim laborarēt. Decimi sūt q̄ ex
cedunt modū mēsurā in comedēdo q̄ biben
do sic q̄ inebriant vel etiā nauseā vel vomi
tū habēt p̄pter superfluitatē cibi q̄ pot⁹:tales
graviter peccāt. vñ scōm Hē. de vi. Quicūq;
inebriat vel excedit mēsurā in comedendo si
hoc facit cū p̄posito peccat mortaliter:q̄ si in ta
li ebrietate occidit vel alīs quecūq; alia morte
morit:eternaliter dānabit:q̄ in inferno habebit
illū potū infernalē de quo dr in ps. Ignis
sulphur spūs procellarū pars calicis eor. Undecī
mi sunt iracūdi q̄ invidiosi qui tractant cuz
deliberatiōe q̄ cōsensu rōnis q̄ cogitāt in alio
suo quō possint se vindicare tales peccāt mor
taliter:q̄ erunt rei in iudicio. Math. v. Qis qui
iratus fuerit fratri suo reus erit iudicio. Et si alaz
trā odiōsa verba. l. maledicta primis tunc
adhuc grauī⁹ peccant:q̄ si percussit ad sanguinē cō
tra proximū:sicut percutere vulnerare vl occide
re tūc adhuc grauī⁹ peccāt. Duodecimi sunt
q̄ in matrimonio male vixerūt scz. l. q̄ vir pe
cunit ex ira q̄ vindicta q̄ sine cā vroz suā peccat
mortaliter. Sic vroz peccat mortaliter q̄ est so
rudiens q̄ maledicit marito ex corde suo. q̄
uocat maritū ad irā q̄ ad blasphemiā dei
um et maledicendū:ergo mulieres debēt ob
mittere exēplo marie q̄ in matrimonio sic de
bent viuere sicut Joseph q̄ maria pacifice tūc q̄
habitat cū ipsis q̄ sine perabunt:sed q̄ discor
dāt sic:sic diabolus morabitur cū ipsis. Sic
q̄ permittunt filios q̄ filias chorizare:iurare
blasphemare:maledicere:dānā primis festis
ludere:luxuriari:scz. ma q̄ ieiunia frāgere:q̄
nō corrigūt:tūc pecā parentes lugē
būt. Unū ad Ro. i. Digni sūt morte nō solum
q̄ faciūt.sed et q̄ consentiūt facientib⁹. vñ et ibi
in decr. Pari pena punitī sūt facientes q̄ con
sentientes. xxii. q. iiii. c. oēs. ¶ Quantū ad ter
tiā partē illi⁹ ser. sciendū q̄ oēs xp̄iani debent
hodie festū sanctē marie mag. solēniter celebra
re q̄ ipsam tāq̄ singularē aduocatē in omni
bus tribulationib⁹ et necessitatib⁹ inuocare. Et
mo sterles. vñ legit de ea q̄ invita sua cuidā
principi a deo heredē impetrauit. Item mulie
res p̄gnātes. vñ legit q̄ nauis quedā viris q̄
feminis onusta naufragiū passa est vna aūt fe
mina cū esset p̄gnās q̄ se in mari periclitari vi
deret:mariā mag. inquantū potuit invoca
uit vouens q̄ si meritis suis ab ipso naufra
gio euaderet q̄ filiū pareret:ipm et⁹ monaste
rio donaret:statimq; femina quedā spē q̄ hab
tu venerāda ei apparuit q̄ eā q̄ mētū arripi
entē aliis periclitantib⁹ ad littus incolumē per
duxit. Ipsa aūt postmodū filiū peperit q̄ votū sū
fideliter implenit. Item qui dolent oculos aut
ceci sūt. Unū legit q̄ quidā oculoz lumie p̄di
nat⁹:cū ad monasteriū sctē marie magdale
ne ventret:q̄ suus ductor ei diceret se ecclesiā
tam videre ille voce magna clamauit. O sā
cta magdalena:nunquid aliq̄s merear vi
dere ecclesiā tuā:statimq; oculi eius sunt aperti
Item captiui. Unū quidā dū ob pecunie exa
ctionē in compedib⁹ teneret mariā magdale
nā sepe in sui adiutoriū invocabat. q̄ ecce i
dā nocte mulier quedā speciosa sibi apparu
que vincula frāgēs q̄ ostiū celerē sibi vt fu
geret impetrauit. Qui se solutū videns pro
inde fugit. Item magnis peccatorib⁹ pōt sub
uenire q̄ veniā impetrare. Unū legit cum q̄
dam petā sua scripsisset in quadā cedula q̄ si
sub pallio altaris sctē marie magdalene po
suit rogās eā vt sibi indulgentiā impetrare
qui postmodū cedulā accipiēs petā sua de ip
sa cedula ola delata inuenit. Item potest im
petrare n⁹ aliquis morians sine extrema et sanc
ta eucharistia. vñ legit q̄ quidā miles singulis
annis ad corpus sctē marie magdalene cō

tumerat venire ꝙ postmodū in ꝓlio est oc̄isus: ꝙ dū in feretro poztaret ꝙ a parētib⁹ ꝙ cognatis plāgeret beate marie mag.ꝓtis ḡre: lis opponebāt cui devotꝰ mitteret linū mozi sine confessione ꝙ penitētia permisit. Tunc subito qui defunctus fuerat stupentibus cūctis surrexit: ꝙ sacerdotem ad se vocari fecit. Cuꝰ deuote cōfessus fuisset et corpus chri: sti recepisset ꝓtinus in pace requieuit.

¶ De sctō Jacobo apło Sermo.xxviii.

DIc vt sedeāt hi duo filii mei vnus ad dexterā tuā ꝙ alꝰ ad sinistram in regno tuo. Ita scribit Mat.xx. Mar.x. ꝙ in initātis festiuitatis euang. Notandū ꝙ mater sctī ia.ꝙ io.petiuit a xpo vt honorem illi faceret filios suos: vt in regno suo honorarent eos sic ꝙ vnus eoꝝ sederet in re: gno suo ad dexteram: ꝙ alius ad sinistrā tan ꝙ fratres sui ꝙ alios excellerent. Ad hoc in ꝓsenti ꝑtr. ad honorem sctī iacobi tria sūt dicenda ꝓmo euangelii scōm textū ꝙ aliqua ꝓtiu legia sctī iacobi. Scōo aliqua ꝓ informa: tione nra. Tertio aliqua miracula. ¶ Quā tū ad ꝓmā partē illius ser.sciendū ꝙ festū ia.cuꝰ festū hodie celebrat hz.vii.ꝓuilegia ꝓmū ꝙ fuit nepos virginis ꝙ ꝙ sanguine⁹ xpi: quę mater ipsius fuit sororꝰ marie: ꝙ ō qua dā ꝓrogatiua diligit a bta virgine ꝙ a xpo tanq̄ consanguineus et ꝓpinquus. Scōm ꝓuilegii qꝫ dē iacobꝰ maior: sicut alter mi: nor: et hoc ꝓmo rōne vocationis: qꝫ primo vocatus est a xpo. Scōo rōne familiaritatis qꝫ maiorem familiaritatē videt xpo habuisse cū illo ꝙ cū alio: qꝫ ipsum ad secreta sua ad: mittebat sicut fuit ad puellę resuscitationē: et ad glorioſam transfiguratiōē. Tertio ra tione passionis: qꝫ ꝓmꝰ inter ceteros apłoꝝ passus est. Dicut ergo dicit maior alio ex eo ꝙ primo vocatus est ad apłatus gratiā ita po test dici maior ex eo ꝙ ꝓmo fuit vocatus ad eternitatis gloriam. Tertiū ꝓuilegiū: quia primatū tenet inter oēs apłos: qꝫ ꝓmꝰ fuit q̄ ꝓ xpo passus est ꝙ gloriā sue visionis obti bit in regno celesti ꝓ oibus apłis. Et cali: xtus papa dicit. Ipse martyrium sustinuit in die qua xpꝰ annunciatus est ꝙ passus. Unde amit de eo. O iacobe qui inter apłos ꝓ ma: gā tenes ꝓmꝰ eoꝝ martyrio laurea? Quare tum ꝓtiu.qꝫ ꝓ ea erat sctā visitat sepulchrū ei⁹ ab oīb⁹ ꝙ ꝑ eius dispensare potest in votis eorū trib⁹.l. Petri et pauli: terre sctē: et ad limina sancti iacobi. Illa tria votafunt cal⁹ papales. Et merito ei⁹ sepulchrū visitatur qꝫ ipse iuuat hoies in vita ꝙ in morte ꝙ post mor tem. Etiam ꝓpter eius miraculosam transla tionem. Ostendit etiā sanctus iacobꝰ in sua trās latione ꝓtiū miraculū in aqua qꝫ discipuli li eius cū sacro corpore ipsius mari se exponē tes sine remigio incolumes peruenerunt ad terrā ꝙ mare tranquillū habuerūt. Itē in ter rā ꝙ in lapide: qꝫ cū corpus in terrā deposuis sent super quendā lapidē: mox lapis corpori cessit ꝙ in sepulchrū se mirabiliter coaptauit. Itē in igne qꝫ cū mōtē ascendissent draconē ignē spirantē virtute sctē crucis per medium secauerūt. Item in tauris indomitis: qꝫ facto signo crucis sup tauros vt agni ꝓtinus mā: sueuerūt ꝙ eos iungentes corpus sancti Jaco: bi cum lapide super quem positum fuerat in curru posuerūt. Boues aūt sine regimine ali: cuius corpꝰ in palatiū regine Lupe detulerūt. Quod illa videꝰ ꝙ stupens credidit ꝙ xpiana effecta: voia que discipuli sctī iacobi petierūt tribuit: ꝙ palaciū in ecclīam sctī iacobi de di: cans magnifice eā dotauit. ꝙ i bonis operib⁹ vitā finiuit. Et etiā de hac translatione legit in cronica Hermā. qꝫ anno dñi.xlviii. dū cor: pus bti iacobi ducerēt idomiti boues: die cla ra stella apparuit in cāpo in aspectu omniū hoim. Inde ciuitas illa vbi recelcit corpus eiꝰ ꝓcatella vocat. Quintū ꝓ.qꝫnū artic. de.xii.articulis ꝓfuit dicēs. Qui ꝓceptꝰ est de spūsctō natꝰ ex maria virgine. Ad sciendū ꝙ nō solū est necessariū xpiano credere filiū dei: sed etiā necessariū est credere et⁹ incarna tionē per quā nobis visibilis apparuit. Ba: ruch.iii. Post hec in terris visus est ꝙ cū hoi: bus cōuersat⁹ est. Quō aūt xpi incarnatio fa cta sit. hoc quere in festo annūciatiōis ser. xiii parte. i. post medū Sextū ꝓtiu. qꝫ in qualib⁹ missa quotidie volat Septimū ꝙ hodie festū ipius solemniꝫ celebrat ob oīb⁹ xpifidelibus.

¶ Quantū ad scām grē sciendū ꝙ sicut tag instat tempus messis vbi decime sūt soluēde: in quibus plures graviter peccant: et deum offendunt: ergo ꝓ informatione simpliciū time aliqua sunt hic dicenda de decimis. Cir ca quod sciendum scōm Alexandrum de ori gine ꝓmitiue in ecclīa tempore Abel obla tiones tpe Noe. decime tpe Abrahe qꝫ ex ins stinctu dei abrahā dedit de cimas melchisedech sacerdoti dei summi: vt habet Gen. xiii. Ex q̄ ꝓ qꝫ ex antiq̄ data sūt decime. Nam ad Abra hā vsq̄ ad xpm erupti sunt duo milia annoꝝ. v. c. xv. anni. et iam a tempe xpi sunt transacti mille ducenti. xl. v. anni ergo illi grossi ho mines nōvez loquunt ꝙ dicit ꝙ ꝓpe deus.

eprogitauerit ꝫ instituerit decimas: qz deus in veteri lege istituit ꝫ ꝑcepit dare decimas. Malac.iii. Inferte oēm decimationē in horreū meū vt sit cib⁹ in domo mea. Et etiā in nouo testamēto scōz sctm Tho.ii.ii.q.lxxvii ꝑceptū de solutiōe decimaꝝ ꝓdicatū est a xpo. vñ de hoc habet. Mat.xxii. Reddite que sūt cesaris cesari ꝫ q̄ sūt dei deo. Mat.x. Dignus est operari⁹ mercede sua. Nā naturalis dictat rō vt necessaria ministrem⁹ illis q̄ nobis spūalia ministrāt. vñ Apls.i. Cor.ix. Si nos vobis spūalia seminam⁹ nō magnū est si nos vestra carnalia metam⁹. Itē sciendū scōm sctm Tho. de q̄sto ꝫ gñalr de oēi lucro licito dēt dari decime etiam si diuersa semina sparganꝫ in eodē anno: tūc de oēib⁹ fructib⁹ dāda est. extra eo. ex gte canonicoꝝ. Vñ in exēplum hui⁹ iacob pater duodecim tribuū filioꝝ ifrl dixit ad deū: vt habet Gen. xxviii. Cuncto q̄ dederis mihi decimas offe eam tibi: sz oia que hō hz in hoc mūdo: habet a solo deo. vñ apls.i. Cor.iiii. Quid habes qō nō accepisti. Dicta em̄ ius naturale ꝫ deus debeat de tua substātia sua ꝑa honorari scōm illō ꝑouerb.iii. Honora deum de tua substātia. Et decime nō dēt dari de deterioribus. vñ dē in decre. Indignū est dari deo qō dedignat hō. di.xlix.c.viii. Sciēdum ꝫ dātes decimas fideliter remunerant. Primo in temporali q̄ est abundātia rer. vñ Aug. Antiqui patres copiis oibus abūdāt: qz deo decimas dabāt. Secōo remuneratiōe corporali q̄ est sanitas corporis. vñ Aug. Si decimā de reb⁹ nō solū abundātiā fructuū accipies: sz et sanitatē corporis requeris. Tertio remuneratione spūali q̄ est remissio pctoꝝ etiā remuneratione celesti q̄ est adeptio eternoꝝ ꝑmioꝝ vñ Aug. Qui vult sibi celeste ꝑmiū cōparare aut pctoꝝ veniā ꝑmereri: decimā reddat vñ dē in decre. Da decimas vt celestia et eterna possis ꝑmereri. xvi.q.i. decime. Sz ꝫ oppositū q̄ decimas ifideliter solūt tria mala incurrūt. Primū est penuria rer. vñ Malach. iii. Qz non reddidisti michi decimas: ideireo fame et penuria maledicti estis. Deꝰ ꝑmittit ex sua iustitia ifortunia talib⁹. Lup equi vaste et pecora mozitur: et tempestates in segetes ipsoꝝ veniūt: et mlta q̄q domus et horrea comburunt: et sic q̄q trpauperāt. vñ Aug. Per est em̄ certissima vicissitudo: vt si deo decimā nō dederis: vt ad decimā reuoceris sepe amittēdo nonā partes rer. Insup mali sepe homines. Latrones et raptores hoc ꝛcipiūt ꝫ sic de eo subtrahit. vñ dē in decre. Hoc tollit ipse filius qō nō accipit ipse xps. xvi.q.vii. mole res. Secōm qz tales grauāt peccāt: nec sūt absoluēdi in gradibus a pāis nec cōicandi sacramēto eucharistie: nisi velint restituere et satisfacere. Tertiū malū: qz incurrit eternum supplicium ꝑpet: qz peccat mortaliter: qz sacrum ꝓcepti dei. Malach.iii. Inferte oēm decimationē in horreū meū. Et infra ꝑmittit furtū: ifidelit decimas ꝓsoluēdo. vñ Aug. Decime ex debito requīr̄: et q̄ eas dare nolit: alienā inuadit: et qō peius est sacrilegiū cōmittunt subtrahēdo ecclie decimas sibi de iure debitas. vñ Hiero. et allegat in decre. xii.q.i. Amico recipe aliq̄d furtū ē ecclie detrahere sacrilegiū est. ¶ Itē si placet tibi alia materia: tunc ꝓsequāt parte illi⁹ sermonis dicendum est q̄d parētes tenēt filiis suis. hoc quere ali ser. ix. gte seqa. ¶ Quātū ad seqz partem illi⁹ ser. sciēdū ꝫ oēs homines dēt hodie festum sctī Jacobi solēniter celebrare et deuote et ipm tanq̄ singulare aduocatoꝝ inuocare in oīb⁹ necessitatib⁹ et infirmitatib⁹: et tā in vita q̄ in morte debēt singulariter ecclesiā hūc habere ad ipsum. Et primo parētes cū nō habeāt here dē: et qui q̄q tribulant ꝓpter pueros. Vñ anno dñi. M.cviii. Vir quidā ab vxore sterili nō habēs filiū: sctm iacobū ꝓpter hoc adiit: et rediēs filiū habuit: cui iacobi nomen imponens. Cū esset annoꝝ. xv. secū pat et mater adire sanctū iacobū et eū sibi offerre ꝓpositū fuerūt: sed in medio itinere puer egrotās expirauit: de cuius morte parētes valde dolentes quasi amentes totū nemus clamoribus ꝛ pleuerūt. Interim dū pueꝝ ad tumulū deferrent: quasi de somno excitat⁹ reuixit: et quasi cū sancto iacob⁹ in sinu suo retinuit et instruxit eum vt cū parentib⁹ iter inceptū ꝓgeret: cui omnia gloriantib⁹ enarrauit. Itē peregrini cum filio ad sctm iacobū abierūt: et filio⁹ innocenter suspectus est quē satus iacobus in patibulo. xxvi. dieb⁹ sustētauit et celesti dulcedine refocillauit. Itē paralitici. vñ cū satis instarent ducere ad locū ꝛcollatiōis in via vidit quendā paraliticū iacentē et clamātem. Sancte iacobe apte iesu xpi libera me a doloribus quib⁹ oia mēbra mea cruciant. Dixit ad eū iacobus. in noīe dñi nri iesu xpi crucifixi ꝫ mius fide duct⁹ ad ꝛcollandū exurge sanꝰ a dñi creatoꝛe tuo: et ꝓtin⁹ exurrexit et exultāns cepit ambulare et dñicere nomē dñi nri iesu xpi. Itē in extremis inuocandus est sanctus iacob⁹. Vñ q̄dā infirmat⁹ occubuit: et pertinaci mut⁹ fuit et cū āmoneret verbis et signis vt cōfiteret et disponeret de rebus suis ante

bat eos loquētes sed nō poterāt respondere eis. Et cū horas morte eius expectarent quas ad die respirans: gratias deo & bīō iacobo apli retulit & dicebat q̄ dēmones ad eū venerāt vt eū oppzimētes q̄ nec respirare posset: sed mox bīus iacob⁹ venies demones a me expulit & loquēdi mihi rectitudinē q̄ prędixit se mox cito: & nolauit quendā diuitē dānandū & sito moriendū mala morte nisi se emendaret: qđ ita euenit. Ipse aūt cōfessione facta & ordinatis reb⁹ suis in pace postmodū in bze mi quieuit: & ille dines de quo dixerat non se corrigens: sz gutpendēs in quodā exercitu jā ea cōtigente subitanea morte expirauit. Item quidā inuenis in vigilia bti Jacobi in legēdis mirabilis sui ignē apposuit eo q̄ hereditatē suā sibi vsurpare volebat. Tenr⁹ igit & consilius ad caudā equi trahēdus & incendio adiudicat⁹ est. Qui patiēs cōfitens & sctō Jacobū se deuotū cū sua terrā petrosā in sola camisia diutius tract⁹ fuisset: nec in corpe nec in camisia sensit aliquā lesionē tanq̄ ad palum ligat⁹ est: lignaq̄ vndiq̄ cōgesta igne supposito ligna & vincula cōburunt: sz ipe semp b. Ja. inuocauit: nec in corpe nec in camisia aliquā lesionē sensit Quē cū igne iterq̄ velles tractare erupit: & de⁹ in aplō suo miritice collaudat. Item mercatores q̄ vadūt q̄ terras. Vñ legit q̄ quidā ab hostib⁹ & raptoib⁹ gsecut⁹ bīm iacobū deuote inuocauit. Cūq̄ aplō inter eū & hostes q̄ eum acri⁹ insequēbāt apparuit: & hostib⁹ eum lez leucis insequētib⁹ clipei suo ptectiōe liberauit. Itē captiuis pōt subuenire. Vñ quidā captus & in ꝑlundā turris ab inimicis iniect⁹ & captiu⁹ deuote inuocauit sctm iacobū: cui apparuit & eū ad sūmitatē turris eleuauit & a sublimitate turris q̄ sublimitas. xliiii. cubitoz erat vsq̄ ad terrā vnū saltū faciēs incolumis penit⁹ euasit. Itē legit q̄. xx. xpiani a sarracenis sunt capti: q̄ deuote inuocauerūt sctm iacobū & ipse apparuit eis dicens Ecce adsum quē vocastis: & soluit vincula eoz & eos libere abire fecit. Itē succurrit in periculo maris. Vñ quidā peregrin⁹ ab hierosolymis rediēs sup ozam nauis sedēs cecidit: cui b. Jacobū altis voc⁹ implozanti quidā socius clipeū in mare ꝑcit dicens. Gloziosissimus Jacob⁹ cuius auxiliū inuocas auxiliet tibi. Et ille clipeo accepto bō iacobo ducente tribus dieb⁹ natās vestigia nauis secutus adoptatus portum post alios incolumis venit: & quēadmodū b. Jacob⁹ ab hora qua eū inuocauit q̄ capitis & vertice ingitez mānu tenens pozreperit: fectis emarcauit. Item legitur q̄ duo nautes. Sarracenoz & xpiano cū in mari se fortiter debellauerūt et xpianus deuote inuocauerit sctm iacobum statimq̄ ad virtutē & ozones sancti iacobi sarracenoz nauis valida tēpestate q̄ citius cepit & submersa est cū paganis & xpianoz pupis bīō iacobo ducēte ad optatū locū cum salute ꝑuenit Item pauperes qui nō habent panē rogare sctm iacobū dēt inuocare. Vñ vir quidā a sctō iacobo rediēs egere cepit: & nō hās vñ emeret sibi panē: quadā die vsq̄ ad nonā ieiunās & mēdicare erubescēs. tristis & āgustiatus valde fuit. Vñ sctm iacobū implozās sub quadā arboze solus dormit: ibiq̄ paululū dormiēs somniabat q̄ sanct⁹ iacob⁹ cū pasceret Quigilans aūt statim panē subtinericiuz ad caput suū reperit de quo. xv. dieb⁹ bis in die sufficiēter edebat: & altera die semper eundē panem iterum in sacculo inueniebat.

¶ De sancto Petro ad vincula. Ser. xxix.

Disrupisti domine vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis. ps. cxv. Vīa mater ecclia cepētat hodie opus mie gratie & potētie qđ deus seruum suum liberatione bti Petri de carcere. Vñ in ꝑsenti sermone tria sunt dicēda. Primo quare hoc festū Petri ad vincula dicitur sit. Secūdo aliqua q̄ informatiōe nostra. Tertio exemplum.

¶ Quātū ad primā partē sciendū q̄ hoc festum solēnizat sācta mater ecclia & institutū est plurib⁹ de causis. Primo ꝓpter liberationē bti petri miraculose a vinculis. Vñ legit q̄ herodes postq̄ decollauit sctm iacobū vidēs q̄ hoc iudeis placeret: cepit & apprehendere Petrū & posuit eū in carcere vt post pascha occideret. Cum aūt in crastinū eū ꝓducturus esset herodes: in ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites vinctus duab⁹ catenis: & custodes custodiebāt portas carceris. Et ecce angelus dñi astitit et lumen refulsit in carcere genuitq̄ latere petri excitauit eum dicens. Surge velociter. Et ceciderūt cathene de manib⁹ suis & eduxit eū foras de carcere. Secūda causa ē: q̄ alexāder papa qui sext⁹ post bīm petrū rexit ecclīam q̄ multos ad fidē xpi cōuertit. Et quidā tribun⁹ hoc videns ipm incarceraūit. Et cū Hermes ꝑfect⁹ qđ alexander cōuertit: primo narraret quō filiū suū mortuū suscitasset: dixit Alexandro ḡtinus. Patro filiā guttarosā noie Balbinā: & mitto tibi me tuā accipe fidē si filie mee potes ipetrare sanitatē. Cui alexander. Ego &

dut ipsum ad me huc. Pergens ergo illiam adduxit hic ipsa cepit vincula alexandri osculari. Cui alexander ait. Si oli meas cathenas oscularis: cathenas sancti petri respas: quas cum devote osculaf: recipies sanitatez. Illa aūt vt osculata est vincula sancti petri integre sanata est. Tūc deinde baptisma cū oi familia sua recipiēs: alexandrū de carcere traxit. Tūc alexander hoc festū celebrandū instituit & in honore sancti petri ecclīaz fabricauit: ibi vincula reposuit & ad vincula nominauit. Tertia eā institutionis huius festi est: qz rome erat quidā impator Octauian⁹ nole & fortunatissimus in bello fuit: & ois ypere in regno suo contradāt: eū mortu⁹ erat romani adorabāt eū p deo: & die in quo mortu⁹ fuerat celebrabāt. Tandē multo tpe post eudoxia filia cuiusdā impatoris ex voto petit hierlm vir dñi dñe⁹ p munere obtulit ei duas cathenas quib⁹ .b. petr⁹ apls vinct⁹ fuerat. Cū ergo romā rediisset et videret romanos festinare in kal. auguſt ad honorē augusti voluit q ipsū diuinos honores exhiberēt hmōi dānato cogitās q eos a tali cōsuetudine de facili reuocare nō posset: collocuta ē pelagio pape & ppli blādis induxerat vbis & obliuioni traderēt memoriā illi⁹ exsequis & celebrēt memoria sancti petri apli. Dō dū cuncti placuisset illas cathenas quas de hierlm tulerat ppli osēdit. Papa vo & illā cathenā p tulit & sub nerone idē apls vinct⁹ fuit. Hae ergo illis associata ita miraculose vna cathena facta ac si semp vna fuisset: vñ papa & regina ytin⁹ statuerūt vt qō hoim indiscreta religio faciebat gētili dānato mutata in melius faceret aplōz ncipi petro. Ipa vo vincula papa in ecclīam beati petri posuit & die istum celebrare instituit. Quarta cā q de⁹ tua eū pe. miraculose a vinculis absoluit & eidē ptāē ligādi & soluēdi tradidit. Nos aūt vinculis ptōz tenemur ligari & absolui indigne mus. ō ipz in solēnitate & dē ad vincula honorem⁹ vt a vinculis ptōz nos absoluat.

¶ Quātū ad scdam partē illi⁹ ser. friendum q ptās ligādi & soluendi que data est btō pe. & oibus epis & sacerdotib⁹ vno mō intelligit de absolutione petōz alio mō de excōicatiōe. Vnde p formatiōe simpliciū sciendū q duplex est excōicatio. s. maioz et minoz. Minoz separat a sacramētis: qz nullū sacramētū excipiēdi est i minore excōicatiōe & nec oscula pacis & illā minorē excōicationē dō incurrit qñ sciēter ptra phibitionē cōicat cū excōicato loquēdo comedēdo & vendēdo: sic de singulis. Sed dicere⁹: cum excōicat⁹ salutat aliquē dō vtrū debeat eū resalutare. Dic q nō dz eū resalutare: iz pōt dicere de⁹ te emendet & hmōi: & etiā pōt et loc⁹ plura dā: dūmodō nēdo vt redeat ad gremiū ecclē & petat absolutionē a papa vel epo q pōt eū absolnere. Alia ē maioz excōicatio q separat ab ingressu ecclē & cōione fideliuz: & taliter excōicatus est. velut mēbrum abscisum a corpe qō amplius nullū est valoris: qđ eīm valet manus abscisa a corpe vel pes vel auris. &c. Sic ille excōicat⁹ corā deo & sācīs ei⁹ nullū est valoris. Ite est sciendū sicut palmes abscisus a vite. i. a xpo. vñ Jo. xv. Ego sum vitis vera & vos palmites. Et sicut palmes abscisus ad aliud nō valet: nisi vt in ignē ponat & exuret: & ramis & lignis multa vtilia pōt fieri: nō sic ex palmite abscisso. vñ Ezechie. xv. Fili hois qđ datur de ligno vitis ex oib⁹ lignis nemoris eī q sūt inter ligna silue? nūqđ tollet de eo lignū vt fiat opus: aut fabricabit de eā palus vt pendeat in eo qōcūq vas erit ignis datus eī est in esū. vñ Aug. Dic xpian⁹ q a sanctis excōicat lathane trahit. Dñ legit de Clodoueo Ludwico rege frācie q dixit q nollet tam mūdū recipe qō sciēter p vnā noctē & p vna die in excōicatiōe maioz permaneret. Hoc ille tot grossi hoies nō curāt q quinq p quattuor hebdomadas vel quinq vel dimidiū annū vel vltra in excōicatiōe maioz pdūrāt. Ite q dicit pertinacit stāt: tūc sunt priuati oib⁹ missis oīonib⁹: ieiuniis. elemosynis. indulgētiis & ei⁹ ecclē & nō sūt digni legare ecclīaz nisi dūtaxat ad sermonē audiendū. Et si excōicatus vellet interesse diuinis: tūc alii xpiani dēbent eū eicere extra nec secū diuina audire nec secum comedere nec secū bibere nec loq. Et si parvuli aut mulieres essēt imitati ad cōuiuiū: si vn⁹ publice excōicat⁹ esset ibi: tūc oēs ibi bibentes & comedētes incurrūt excōicationē minorē. Si sint .xx. vel aut plures sederēt simul: & si vn⁹ excōicat⁹ participet in bibendo sedendo cū ipsis: oēs incurrūt minorē excōicationē. Et de illa materia plenius habet in discipulo de tpe ser. lxix. ¶ Quātū ad tertiam partē nota exēplū. Erat mulier q dā q multū dilexit btā petrū apl̄m & cū sal mūdā vitam duxit. post obitū eius vna deuota ydona orauit p ea. Cui deuote ydone apparuit btūs petrus dicēs eā esse in magno calore ignis propter ydolatriā & veritatē vestīū. Dicēs in sitī & fame propter delicias corporis & ciborū. Tertio in magno frigore: qz pueros & familiā suā nō bene exuit & dixit. Ego pro seruitiū qđ mihi quasi

die ꝓhibuit ꝓpetrauit tibi a dño nro ihesu xpo
ueꝝ ꝯritionē ⁊ cōfessionē in extremis ⁊ ego
impetrabo ei adhuc in brevi liberationem a
penis purgatorii. Unde Job.v. Ad aliquem
sanctoꝝ cōuertere. Item ꝓuilegiū scti petri ⁊
plura alia miracula reperies supra i festo pe
tri ⁊ pauli. Sermo.xxiiii.

De beō dñico ō ordine ꝓdicatoꝝ. ser.xxx.

QUi cultos est dñi sui glo
rificabit. vt hē ꝓuerb. xxvii.cā.
Ex quo ergo ⁊ ypolitus cuꝫ nomie ferī dñici
venit. igit assumpti illud. Dicit em dñicus
quasi dñt cultos: vel quasi custodit? a dño:
q dās eū custodiuit in triplici statu. Primo
in statu seculari dedit ei bā intge. Secō
in statu regulari dedit ei bā ꝑseuere. Tertio
in statu ordinis fratrū ꝓdicatoꝝ quē fundā
uit ⁊ ad ꝯfessionē induxit ꝯseuerare. Sed ex
quo dñt cultos fuit: ⁊ dño eū custodiuit: ideo
merito glorificabit. Ubi in ꝑti sermo. ad ho
noꝛ ferī dñici tria sunt dicenda. Primo ꝓuile
gia ferī dñici. Secō alīa ꝙ informatiōe nra
Tertio aliqua miracula. ¶ Quātū ad ꝓmū
ferēdū q beūs dñicus hꝫ septē ꝓuilegia. Pri
mū ꝓui. qz anteq̄ nat⁹ esset ꝓmonstrat⁹ est.
bā mat ipi⁹ aīa ipi⁹ oꝛtū vidit in somnis se
tutulū gestātē in utero ardentē in ore faculā
gerentē: q egressus ex utero totā mūdi fabri
cam icendebat. Item cuidā matrone q ipm de
sacro fonte baptismatis leuauerat videbat q
puer dñic⁹ stellā ꝓfulgentē haberet in fron
te q totū ordē illustrabat ꝙ que figurabat q
erat futur⁹ ꝓdicatoꝝ q deberet illustare ꝙ se ⁊
ꝙ nos ꝛres totū mundū ꝙ ōbū dei: ⁊ frigidos
ꝑōres accēdere in amoꝛē dei ⁊ ꝓximi. Secō
ꝓuile. qz in iuēntute incepit deo seruire: ⁊ in
hoc assimilat sācto nicolao. Ubi legit de eo q
cū ēs adhuc puer ⁊ sub nutricis custodia cō
stitut⁹ deprehēsus est sepe lectū dimittere et
sug nudā terrā dormire. Item tandē missus
ad studiū amatoꝝ sapiēcie vinū per dēcēniū
non gustauit. Item totā quadragesimā ieiu
nauit in pane ⁊ aqua: ⁊ sīc sug nudā terraꝫ
quiescebat. Et sic heretici q̄bus ꝓdicauit vi
to eius bono exēplo ad verā fidē sunt ꝙuersi.
Item legit q noctibus singulis tres de vna
catena ferrea ꝛripiebat disciplinas vnā ꝙ
se aliā ꝙ ꝑcōꝛib⁹ qui viuūt in mūdo: vt de⁹
cōuerteret eos ad pnīam. tertiā ꝙ alabus in
purgatorio ꝛistentiū. Ubi etiaz nec carnes
legit comedisse sicut ⁊ sui ꝙcessoꝛes fratres
sui ordinis. Tertiū ꝓuile. qz nunq̄ peccauit
mortaliter: sed innocentiā suā vsq̄ ad finē vite
illibatā seruauit. Quartū ꝓuilegiū: qz vir
go ꝓuāluit ⁊ ei⁹ virginitas virginitatē Ma
rie filius fuisse videt: habuit em virginitatē
integraz: qz fuit virgo carne ⁊ mente. Sic ⁊
beat⁹ dñicus habuit integritatē carnis ⁊ pu
ritatē mentis. Secō beū virgo habuit virgi
nitatē dedicatā: qz ipsa ꝓmo virginitatē deo
vouit. Unde dē in ꝛre, Ezechie mēte vouit
virginitatē ꝙpetuā: nisi de⁹ ei aliter reuela
ret. xxviii.q.ii.c.i. Sic beūs dñic⁹ virginitatē
suā deo vouit qñ ordinē intrauit ⁊ ꝙuentū
ꝓmisit. Tertio beā virgo habuit virginita
tem trāsfulgidā. qz hꝫ pulcherrima fuit: tamē
a nullo potuit ꝛcupisci ex eo q ei⁹ puritas in
alios trahēbat ⁊ oēs mot⁹ illicitos extin
guebat ⁊ ꝛtum ad hoc virginitas beati dñi
ci aliquo modo sibi filius fuit in hoc. l. q eū q̄
dam scolaris carnis lubꝛicū patiēs manū ei⁹
misit in celebꝛātis oculatus tullet tm ex ei⁹
manu virginea ꝓdire sensit odoꝛē: qui odoꝛ
medullit⁹ coꝛ ei⁹ penetrauit: ⁊ oēm estum li
bidinis in eo penit⁹ extinxit. Quintū ꝓuil.
qz fuit silis apis: qz vitam apicem duxit in
pauptate in ꝓdicatione. ⁊ ideo apes sibi signa
amicitie ostenderūt. Ubi legit de eo q dū rome
in ecclia oraret ꝙ dilatione sui ordinis glo
sos ꝓncipes petrū ⁊ paulus ad se venire aspe
xit. quoꝝ ꝓuno. l. petr⁹ ⁊ reliꝙus paulus libꝛū
sibi tradiderūt dicētes. Unde ⁊ ꝓdicas qñ
ad hoc ministeriū tu ⁊ fratres tui a deo estis
electi. Sextum ꝓuilegiū: qz est ꝓimus tm
datoꝝ ordinis ꝓdicatoꝝ: qui ordo non fuit
casu nec foꝛtuitu inuentus vel humana ꝓui
dentia institut⁹: sed potius a deo ꝓdestina
tus a mēte dei impetrat⁹ a beato dñico insti
tutus: ⁊ a vicario ihesu xpi cōfirmat⁹. Primo
nāq̄ fuit a deo ꝓdestinat⁹. Iste em ordo est
ille seru⁹ qui de⁹ misit. de quo dī Luce. xiiii.
Misit seruū suū hoꝛa cene dicere inuitatis vt
venirēt. Hug qui locū dicit btūs Greg. hoꝛa
cene. i. in fine sēli. Ubi apls. i. Coꝛ. x. Nos fi
nes in quos fines sēculoꝝ deuenerūt. In hoc
fine mittit seruus. i. ordo ꝓdicatoꝝ ad inuita
tos vt ꝓparet se ad cenā vite eterne. Item
ordo iste fuit a matre dei ꝓpetrat⁹. Ubi legit
q sanct⁹ dñicus vidit xpm in aere tres lan
ceas in manu tenentē: ⁊ cōtra inimicos iacu
re volentē. Ad quē accessit btā virgo ⁊ pe
ꝛs ei⁹ amplectens rogauit vt parceret eis quos
redemerat: ⁊ iustitiā mia temperaret: ⁊ ait ha
beo inquit seruū fidelē quē mittes in mūdū
vt verba tua annūciet eis: ⁊ cōuerterent ad
te deū oꝛ salutoꝛē. Alīū quoq̄ habeo seruū
quē ei dabo adiutoꝛē: ⁊ obtulit xpo sanctum

Domi. & sibi fed. Et ait dñs matri. Bñ et studiose facies q dixisti. Ecce placat⁹ tibi eum tuis fletibus exorsi. Hñs ergo Domi. in villa dilgter studeras sociis quē pri⁹ nō nouerat in eccliā ñ in ecclia inueniret eū ex his q no ete viderat cognouit eū: & amplexat⁹ eū dixit Tu es sort⁹ me⁹: ideo⁹ simul. nullus aduersari⁹ nobis pualebit. visionē et⁹ narrauit illi. Exhinc aūt facti sunt corpus vnū & alia vna in deo. qō etiā in posteꝝ mādauerūt impetuū obseruari. Itē ordo predicatoꝝ ab ipsa matre dei insignit⁹ est habitu: q cū in pncipio sumeret habitū canonicoꝝ regularū eo q ipe ñs dus Domi. prinit⁹ fuit de ordine canonicoꝝ regularū: anteq̄ ordinē predicatoꝝ fundauit Bñ aūt ugo maria habitū quē nō ñres deferūt bto Domi. & magro Raynaldo q in ture canonico pariſ⁹ exerat annis q̄q oscendit: & vt induerēt precepit q quē vis hō fratres predicatores discernere a cæteꝝ pōt. Et hoc ad innuendū q ipi ñres dñt esse induti ab extrema nigredine humilitatis: & ab ira albedine castitatis. Itē ordo predicatoꝝ fuit a bto dñico sibi tutus. & a vicario ihu xpi cōfirmat⁹: q⁹ latus dñicus aū fundationē ordinis semp orauit dñm ñrm ihesum xpm vt sibi filiā gratiā infunderet q posset salutē primoꝝ procurare. Tunc ex istinctu spūali cepit de fundatione ordinis cogitare. Hoberet⁹ est itaq; latus dñic⁹ cum dño falcone epo tholosano ad dñm innocentiū papā: petēs vt sibi dignaret ordinē confirmare q predicatoꝝ diceret. & cui⁹ esset officium pugnare spūaliter & predicare ctra hereticos & infideles. Hñdit papa q ad ñres suos rediret & inuocato spūsancto aliquā regulā approbatam eligeret: & sic qō peteret impetraret. Consocios igit apud pruliani ñres: q tūc erāt numero. xvi. regulā bti Augustini elegerūt quā electa romā rediēs innocentiū papā defunctum inuenit. & Honoriū in papā electum: a quo ordinis confirmationē impetrauit, āno dñi Mccxvii. in festino bti Tho. apli rome apud sanctū petrū confirmat⁹ est ordo predicatoꝝ Honorii pape anno primo. Et est primo cōfirmatus inter quattuoꝝ ordines mendicātiū. Septimū primi. q⁹ fuit in pūti vita certificatus de futura glia. & gmisit se post mortē celibes gfuturꝰ. Et in hoc filius fuit ſerō paulo apli qui dixit. Cert⁹ sum. q⁹ reposita est michi corona iusticie. Insup filiis suis eis q̄ vita sua possedit: ipsis in testamēto vltimo legauit dicens. Charitatē habete: humilitatē seruate: paupertatē voluntariā possidete. Post hoc obiit Mccxi. ¶ Quātū ad scōm partē hui⁹ ſerē monis scīdū ex eo q sanct⁹ dñic⁹ fundator ordinē predicatoꝝ: tūc hic q sermonātē nūc querit vtrū q ingressus religiōis approbate cōsequat ds plenariā remissionē oim pcōꝝ. Hñr scōz scām Tho. ii. ii. q. vii. rōnabiliter predici q sic sicut q assumptionē crucis. Hā hoc est holocaustū maximū quo ds totalē se dño mo officiis mancipat. qō excedit oē genus satisfactiōis. vt hē in decre. xxiii. q. ii. admonere. Hā religiosus offert deo oēs res tales primo totū mundū. pter deū relinquit⁹ hoc q votū paupertat. Itē offert deo corp⁹ pprium q votū castitat & abstinētias ad quas se obligat q ingressum religionis: sicut abstinere a carnib⁹ ieiunare. in straminib⁹ dormire. media nocte surgere. & carnē laneis vestib⁹ macerare. Item religiosus offert deo pprīā voluntatē. Hñ dr in decre. Voluntatem alterius subiicere pter deū est principiū sanctitatis. viii. q. i. sciendū. Item sciendū q in vitaspatrum legit q eandē gratiā cōsequūt ingredientes et proficientes religionē quā consequūt baptizati. Et Henricus de Gandauo dicit q qñ ds pūrat: tunc a primo indulgentiā cōsequūt. et hoc intelligit si intendit ea seruare que in profession promittit. scz regulā & ordinē suū. Nam si non intenderet seruare illa tria substātialia. castitatē paupertatem & obedientiam q promittit in pfessione sua: ipso facto sic proficiendo peccat mortaliter: et non est filius celestis regni: sed est filius gehenne ignis.

Item querit vtrum prelat⁹ possit dispensare cū subdito religioso ad habendū proprīa. Hāc scōm Hum⁹. q nō qualitercūq auctoritate sua potest etiā papa. extra de sta. mo. cū ad monasterium. Sed prelatus pōt dispensare ex causa rōnabili & necessaria ad incertū vsum si vltima voluntas religiosi deb⁹ semp esse subiecta prelato vt renuncet qñ voluerit: q⁹ ois religiosus qui hz animū non renūciandi nec ei cōmunitatē ponendi quātū prelatus hoc exigerit ab eo: talis religiosus est coram deo & pietate⁹ & semp in peccato mortali: vt nullus pōt eum absoluere a pcīs suis q̄diu stat in tali ppōsito non renunciandi. Item queritur an religiosus vel religiosa mortaliter pōcat dicendo meus liber. mea cappa. mea tunica. et sic de singulis. Hñdet scōm Hum. si dicit ex lapsu lingue non peccat mortaliter. Si autē ex ppōsito & alio asserendo q⁹ ppe dicere peccat mortaliter. vñ Aug. Non dicatis aliq̄d ppriū: si sint vobis cia cōia. vñ Greg. Monachus hīs obolum nō valet obolum. ¶ Quantū ad tertiā partē sermonis scien

dum q̄ ois hoies dāt ſcīs dñicum in oibus
neceſſitatib⁹ ⁊ infirmitatib⁹ corporis et ale
unꝰ ſingulare patronū inuocare. Pio pa
rentes cū pueris. Ūñ legit q̄ duo pueri mu
ti a natiuitate ymāginē: alt⁹ quidē lug q̄
tum ⁊ dimidiū: ⁊ alter lug tertiū ⁊ dimidiū
agens annos. Facto aūt voto pat⁹ coꝛ inuo
cauit ſcīm dñicū ⁊ ſtatim reperit gtīs loq.
Itē quidā puer noie heneric⁹ q octo dies vel
ampli⁹ egeoratiōe grauiſſima vrumbēs ne
iam loq poterat nec cibū nec potū ſumere.
Cūctis igit de ſalute eⁱ⁹ deſperātib⁹ inuocat
beat⁹ dñic⁹. ⁊ ſubito erdit calu⁹. Itē paul⁹
quidā nobilis viri filius letali tribꝰ infir
mitate obiit: cui⁹ coꝛpuſculū pānis inoluti
extra domū ad ſepeliendū fuerat iā delatuꝫ
Pater vero pueri accerſiri ad ſe fecit pleba
num coꝛā quo ⁊ oi pplo emiſſo voto cū deꝰ
et dīm dñicū inuocaſſet quē plorabat moꝛ
tuū reperit vīuū. Itē q̄dā comitiſſa habuit
iuuenē filiū q̄ piſcatiōi intēſſ⁹ in aquā cecī
dit ⁊ ſubmerſus eſt. Magno aūt ſpacio tpis
interiecto eⁱ⁹ coꝛp⁹ in profundo fluminis rec
tiſſ moꝛtuū eſt eductū: ⁊ plāta dñā p reiu
latiōe filii dīm dñicū inuocauit gmittēs
ſe ad ſuas reliq̄as gloriaſ nudis pedib⁹ ac
cellurū ſtatimq̄ videntib⁹ oibus puer q̄ fue
rat moꝛtuꝰ reuixit. Itez pōt ſubuenire cecis
Ūñ legit q̄ quedā mulier oculoꝛ p̄nata iu
uene g tres annos ⁊ ampli⁹ inuocato b̄rato
dñico votū fecit: ⁊ ſtatim oculoꝛ lumē rece
pit. Itē cec⁹ quidā paul⁹ noie in feſto b̄rorū
martyꝝ abdon ⁊ ſenē merit⁹ b̄ti dñici lumē
recepit integrū oculoꝛ. Itē ſurdis pōt ſub
uenire. Ūñ quedā puella ſurditatē incurre
bat: ita q̄ y menſem ⁊ ampli⁹ nichil p̄oꝛſus
audire poterat. Clamās igit mater eius ad
b̄tm dñicū ⁊ votū vouit ⁊ exaudiri meruit ⁊
auditū filie ipetrauit. Itē quedā mulier per
annū ⁊ ampli⁹ tāte ſurditatē ſuſtinuit incō
moda vt nichil auditu q̄ciperet niſi ds ſuper
eⁱ⁹ aurib⁹ fꝛequenter inclamaret que inuocauit
b̄tm dñicū ⁊ ſanata eſt. Itē q̄ patiēbat doloꝛe
dentiū. Ūñ q̄dā mulier grauī dētiū vrgebat
doloꝛe q̄ nec deſerre poterat: nec comunē ocu
lis capiebat: ſz velut furioſa cōtinuis doloꝛi
bus ⁊ clamoꝛib⁹ vīulabat. Facto aūt voto
ad b̄tm dñicum ſcolumitatē obtinuit in mo
mento. Itē claudis pōt ſubuenire. Ūñ inue
nis quidā q̄ feſto ſcē agathe vīq̄ ad feſtū pē
tecoſtes oim mēbroꝝ virib⁹ deſtitut⁹: nec
ambulare poterat: nec lug⁹ iacere: nec ſe
dere. nec ſe alio trahēte leuare: tibias p
pias poſt ſe trahebat: ⁊ cū adhibito ſibi me
dicamine nichil p̄ſcieret ꝛuore ſuōrum b̄tm
dñicum ⁊ gtīs ſanitatē cōtinuo aſſeruit: ⁊ ſā
donū. Itē quedā dña octo annis dextri late
ris a cingulo ſurſū vires p̄oꝛſus amiſerat:
ita q̄ nec pedē nec tibiā mouere poterat nīſi
fortē cū manib⁹ ſuis ſicut lignū. Hec inuocato b̄ō
dñico ſtatim ſanata eſt. Itē detēnēb⁹ pōt
ſubuenire. Ūñ q̄dā lāguidus ⁊ moꝛti p̄xim⁹
lecto decūbens q̄ etiā. xviii. annis ſi. me ami
ſerat oculoꝛ. Cū audiſſet interdū cū paro
chianis p̄dicari velle ad b̄ti dñici reliq̄as vi
ſitādas: cōtoꝛtat⁹ ſpā voluit ⁊ ipſe pariē p̄ci
pere. Cū aūt lacertos tāq̄ trem ipoſſibile p̄ſ
umentē modis oibus p̄hiberet: tādē valuit
dīnē coꝛporis exuperās tāq̄ temptās ire de lec
to fuerepit tantāq̄ ſubito ſenſit ſibi ſtu
tem q̄ paſſum cōcito gradu cepit: tāgoq̄ ma
gis ac magis in qualeſcētia coꝛporis ⁊ oculoꝛ
illuiatione p̄ficēs p̄to q̄die in itinere p̄
cedebat donec tādē ad locū deſtinatū p̄uenies
p̄tū recepit vtriuſq̄ b̄ñicū ſanitatē. Itē
tribꝰcūtib⁹ pōt ſubuenire. Unde q̄dā capel
lan⁹ ſcīm dñicū in hoſpitiū recepit: cuius fi
lioꝝ filii de ſolario cecidit ⁊ a matre ac pa
rentib⁹ tāq̄ moꝛtu⁹ plangebat quoꝝ voloꝛi
ſcīs dñicus cōpaticēs in oꝛonē cū lachꝛimis
ſe p̄ſtrauit. Exaudiuit eū dñs ⁊ puer ſolus
men reddidit matri ſue triſticiaq̄ in gaudiū
conuerſa eſt. Sacerdos igit auſculus pueri
magnū fecit cōuiuiū multis deū timētib⁹ in
uitat. Pater vero pueri quartanis febꝛib⁹
vexata eſt aliis anguillas edēntib⁹ nō edebat
ac xpi famulus dñicus moꝛſellū anguille ſi
gnās cruce mulieri obtulit dicēs Comede in
noie ſaluatoꝛis q̄. Comedit ⁊ ab oi febꝛe curata
eſt. Itē quedā tpe accedēs ad monaſteriū ſo
coꝛum interrogās rotariū virū ſoꝛoꝛes ſane
eſſent. Ūñdit rotaria q̄ due ſoꝛoꝛes iā voloꝛe
febꝛiū toꝛquerēt. Tūr pi⁹ pat⁹ dixit. Vade ⁊
dic eis q̄ p̄cipio eis ne ampli⁹ febꝛicitēt. Et ſi
la p̄cipēs infirmis ex parte patris dñici ne
ampli⁹ febꝛicitarēt: moꝛ ab oīb⁹ infirmitate
ſurgētes inolumes abierūt. Ūltēnib⁹ alius
ſoꝛoꝛib⁹ ⁊ ſtupentib⁹ de tanto miraculo. Itē
hꝫ piātem ſuā moꝛtuos. Ūñ legit q̄ q̄dā ma
trona ciuis romana vidua: hec hēbat puerū
filiū infirmū. Cū vero die quadā in eccl'ia ſā
cti Marci cēt p̄dicatuꝰ ſcīs dñic⁹: matro
na deſideri audiēdi v̄bū dei ex oꝛe ſcī dñici
filio infirmo relicto ad p̄dicationē venit q̄ per
audita ad domū reuerſa filiū defunctū reꝛ
perit: q̄ allōpſit ſeꝛū ancillis ſuis tulit ſeꝛū moꝛ
tuum puerū ⁊ venit ad ſcīm dñicum ⁊ miſit
moꝛtuū ad pedes eⁱ⁹: ⁊ p̄ſtrato coꝛā eo cepit

eo gaue eñ eñ lachrymis vt ſ bi redderet filiũ ſuũ ſanũ. Tũc ſenũs dñic⁹ ſeceſſit ab eo paululũ: gliuat⁹ oſcne bzeui xpleta ſurrexit & ac ceſſit ad moztuũ crucis ſignũ faciẽs ſup ipm ſtatiuin⁹ & ſan⁹ ſurrexit. Ite legit q .xl. viri ſcti iacobi limina volẽtes viſitare & mtrãtes nauẽ & pre multitudine holz abloꝛpta eſt na uis nz ſubmerſi ſũt oẽs. Erat aũt ibi oꝛdo in eccliã tupta ſanctũ ſcnũ dñic⁹ vidẽſq; pricꝛ periculũ oꝛauit ad dñm vt ſuos peregrios li berareꝛ a mozte & cõuerſ⁹ ad ſanctũ dic. Pre cipio in noie ieſu xpi vt ad ripã oẽs ventatis ſtatim ad hãc voce oẽs qui ſubmerſi in aquis latuerãt ſup vndas apparuerũt. Thc vndiq; accurrẽtes hoies vniuerſos de fluct⁹ incolu mes adduxerũt: clementiã ſaluatoꝛ & ſui al mi xpicolꝛ dñici merita predicantes. Et ad huc multa alia miracula reperies in libello de vita et obitu ei⁹ & miraculis beati dñici.

¶ De ſancto Laurentio Ser. xxxi.

Robauit me ſicut auruꝫ quod p ignẽ trãſit. Job. xxiii. Bea tus Laurentius fuit auꝫ ꝓpter perfectionẽ vite: & fuit pbatus per examinationẽ pene. Hũ in pñti ſer. ad honoꝛẽ ſãcti Laurẽtii tria ſunt dicenda. Primo priuilegia ipſius. Se cundo aliqua pro informatione noſtra. Ter tio aliqua mtracula. ¶ Quãtuꝫ ad primum ſciendũ q ſanct⁹ Laurenti⁹ hz. vii. priuilegia Primoq; in puericia incepit xpo ſeruire: et et ſuam innocentiã obtulit: & hoc eſt deo val de gratũ: qz tales innocẽtes offerunt deo pu rum vinũ. i. innocentiã ſuam: ſed antiqui pre catoꝛes offerũt deo fceces qñ in ſenio a primo incipiunt deo ſeruire. Juuenes debẽt a iuuẽ tute incipere deo ſeruire ꝓpter ſex bona que inde prouenium. quere in diſt. de tpe. ſer. xx. J. Secũm primi. qz fuit archidiacon⁹ d̃ fil apti ci eccliẽ ro. ſimul cũ ſcõ Sixtꝰ & tñ in hoc non lugbiuit: qz legit de eo q tpe plecutiõis querebat pauperes q vmos & paſcebat eos & pedes lauabat & oſculabat exẽplo ſui ſalua toꝛis. Tertiũ primi. qz multũ fuit miſericoꝛs. qz theſauros eccliẽ diſperſit dedit paupibus vñ tpe dñi lauren. imꝑatoꝛ Philipus & fili⁹ ſuus etiã noie Phi. fidẽ xpi ꝛreceperunt. Erat aũt miles imꝑatoꝛis noie Decius bellicoſus quem in gallia deſtinauit vt eam ſuo impe rio ſubiugareꝛq; & fecit & cũ victoꝛia roma ꝛedijt: quẽ imperatoꝛ cũ magno honoꝛe ꝛece pit. Tũc ille imperiũ cepit ambire: & de moꝛ te dñi ſui cepit pertractare. Cũ ergo imꝑa toꝛ in ſtatu quieſceret, Decius latenter itꝛa uit & imperatoꝛẽ ingulauit. Cognitũ aũt im peratoꝛi eñ ꝓpter & ꝓpio ſibi attraxit. Au ens hoc filius imꝑatoꝛ vehementer expa & oẽs theſauros patris ſui bñ ſixto pape di mendauit vt ſi ipm a Decio interfici ꝓuide ret theſauros eccliẽ pauperib⁹ erogaret. D dem Decius in imꝑatoꝛẽ cõſecrauit⁹: & filiũ m peratoꝛi cũ multis xpianis occidit. Poſt h Decius de theſauro dñi ſui inditione facie oblatus eſt et bñs ſixtus tanq; d xpi eccle & imꝑatoꝛis theſaurũ haberet, & cũ .d. ſuis q Decio incarcerat: oẽs theſauros quos ha te dedit bñ Lauren. ꝓpicies eis vt eccliẽ & pa perib⁹ erogaret. q bñ .d. Laurẽ. fide ſr ſecit oẽs theſauros largiter expendit. Quare fi ni. qz maxim⁹ martyꝛ fuit. Vnde eñ Decius regnauit anno dñi. ccliii. p duos annos & m ſeo ſex. tratus ſcrit eñ cũ Decꝛionib⁹ cedi. fe cũdo cũ ſuſtib⁹ cedi. Tertio ardẽtia ad lec tã ei⁹ apponi lamia. Tũc bñs Lau. di. D ieſu xpe miſere mihi ſeruo tuo. & dixit. D ieſu xpe ſuſcipe ſpũ meũ. Et vox de celo. h huc multa tibi debent p fide xpi certamina Tũc Decius ait. Demões eñ ꝓclamant nec dee nec tormenta. nec ꝓncipes timet. & fecit m añ ſe ferriꝛ ola gña tormẽtoꝛ apponebat & ait. Nox ſta in te cũ ſupplicijs expendetur Cui Lau. Mea nox obſcuꝛ nõ hz: ſed dia luce clarefcit. Dixit Decius alteratur ter reus: vt in eo delcat ꝓnunaz Lau. Vinc ergo eñ cruẽ & ſup crate ferreã extendunt ꝓcunis ardentib⁹ ſuppoſitis eñ furcis ferre cum compꝛeſſerunt. Dixitq; Lauren. Dec Ecce miſer aſſatꝰ vnã parte: gira alĩã & m duca. Et exclamauit. Gratias ago tibi pi qz ianuas tuas ingredi merui. Et ſic emi ſpũ. Quintum qz hodie per totum mun feſtum ipſi⁹ ſolẽniter celebꝛat & in hoc alt lat ſcõ Stephano. cui⁹ etiã in tota eccliã lebꝛat. Sextũ primi. qz vigilia ipſi⁹ ieiunat in hoc aſſimat ſcõ Joh. bap. cuius vigilia ſub ꝓcepto ieiunat: & nullus alterius mar tris. Septmũ qz in oĩb⁹ miſſis q totũ mũ noiat. ¶ Quãtũ ad ſcham partẽ q ſcoꝛ tiõe nka ſciẽdũ q exẽplo bti Lau. debẽ⁹ ſ miſericoꝛdes paupib⁹. Mat. v. Beati mi qñ ipi miam ꝓſequent. Hz q oppoſitũ mi ces ſunt duri & immiſericoꝛdes: qz ſcõs Ja in top. Sicut ꝓpoſitũ in ꝓpoſito: ſic & opp tũ in oppoſito. Et tales auari & duri in m ſtatu ſũt. qz nõ ſunt & charitate. vñ. i. Joh Qui habuerit ſubſtãz huj⁹ mũdi & viderit fr ſuũ neceſſitatẽ hãe & clauſerit viſcera ſua eo quõ charitas dei manet i eo. q. d. nullo

mo talis cōparat furibus & raptoribus. ..ñ.in ser. Nō minoris est criminis habēti ..ollere ꝙꝫ cū possēs indigētib⁹ denegare. vñ ..ñ Basil⁹. Quōne iāt spoliatores ꝙ dēpē ..ida erripuit ꝓpria reputādo. est ēm panis ..ueticī quē tu tenes: nudi tunica quam tu ..clusi ferreas: discalciati calceꝝ qui penes te ..arcescit. indigētis aurū qđ possides humā ..ana. xp̄s dicit Luc.xviii. ꝙ difficile ꝙ pe ..uniā hāt regnū dei intrabūt. Nō etiā Iacō. ..Iudiciū sine misa ꝙ hic nō fecit misaz ..ieg. Dei miaz nō pōt promereri ꝙ hic miseri ..ors non fuit. Hoc illi tenaces attendere debe ..ant ꝙ post⁹ ia qđ remanet genitibꝰ putredi ..ei seruāt. hoc ex nimia gritate ꝙ q̄ ea pau ..ribꝰ erogaret. Dic nō fecit dīus Lau. ꝙ di ..uisit & dedit paupib⁹: nō dedit canib⁹ aut ..orcis sicut plures diuites melⁱ pascūt suos ..anes & porcos ꝙ pauperes: ꝙ canib⁹ p̄parā ..o etiam: vel dabo eis caenes: de quib⁹ pau ..peres & infirmi possent effici. Tales imitāt il ..lum dicit. de ꝙ Luc.xvi. Qui induebat pur ..pura & byssō: & epulabat quotidie splendide: & mendic⁹ lazar⁹ iacebat ad ianuā ei⁹ plen ..ibus plen⁹: cupiēs saturari de micis q̄ cade ..bāt de mēsa diuitis: & nemo illi dabat: & ca ..nes veniebāt & & lingebāt ulcera ei⁹. Mor ..tu⁹ est aūt dives ille & sepult⁹ in inferno. Vi ..det alias malis diuitib⁹ ꝙ hic non exercet opa ..ra: ꝙ de? i extremo exigit iudicio a dīs hoīe dā Mat.xxv. Esurivi & nō dedistis mihi mā ducare. itē. Ite maledicti in ignē eternū: qz ..q̄cūq; vni de minimis meis nō fecistis: nec mihi fecistis & cadē mēsura qua mēsi fueritis ..emetiet & vobis. ¶ Quātū ad tertiā partē ..iendū ꝙ oēs hoies dāt hodie sctō laurētiō ..uote inuocare. Et p̄mo illi ꝙ patiūt dolorē oculoꝝ. Nā quadā nocte dīus laurēt⁹ in do ..mo cuiusdā xp̄iani venit & quēdā crucē ibidē reperiēs facto signo crucis eā illuminauit. Item quidā erat gētilis ꝙ lumē oculoꝝ ꝓdiderat. qui dīus laurēt⁹ lumē sē ei restituere & milit ..i in rēm crederet & baptisma susciperet. Il ..e baptizari instāter⁹ postulauit. Accepīs aūt dīus laurēt⁹ aquā dixit ei. Dia in ꝓfessione lauit. Cūq; ipm de articulis fidei diligēter interrogasset & ille oia se credere ꝓfessus fuis set: aquā sup caput ei⁹ effudit & ipm xp̄i nole baptizauit. Statim ꝙ cecus fuerat lumen re ..cepit: quapꝛopt multi ceci postmodū ad sctm laurētiū venerūt & ab eo illuminati sunt. Nā ca ..nitur de eo. Laurēt⁹ bonū opus operatus est qui & signū crucis cecos illuminauit. Item pau peres qui nō hābent panē dāt sctō laurēti ..tium invocare. Nā quōdā p̄sbyter ecclīam fāci laurētii a longobardis incensam repa ..rare cupiēs artifices multos cōduxit quōdā vice du ꝙ apponeret ad mādurandū nō ha beret p̄missa ꝓnone in cibanuz aspexit. & ibi candidissimū panem invenit. Hz cū vix ad ..huc p̄dicti cīuz trib⁹ glomis sufficere vide ..ret: laurentⁱ⁹ artifices suos noīe detinere sū ..cut ꝓdictū panem multiplicari fecit & in ali ..mentū diez decē civib⁹ operis sufficeret. Ite sanct⁹ laurēti⁹ pōt hoibus in extremis iub ..uenire. vñ legit in vita sctī Henrici ip̄eratoꝛ ..ꝓnis ipse & Kunegūdis ei⁹ uxoz dīgnes illi ..mul gmanerēt. diabolo gsuadente uxoꝛē de q̄ ..dam milite suspectā hns: ing candentes qua ..driginta vomeres nudis ped⁹ cū incede ..re fecit. qua alacriter dixit. Sicut me ab hē ..rico & oibus viris intactā nouistī xp̄e adiuua Cui quedā vox de celo dixit. Virgo maria te ..dīgnē liberabit. Nāc illa illeis remisit. Ꝙ cū autez dict⁹ cesar obtulisset multi de mones an ..te ecclīam cuiusdā hermite trāsibant. qui in terrogauit unū qđ intellet rndit. Legio dem ..num sum⁹ ad moz: ē cesaris ꝓp̄ram⁹: si toꝛ te aliqđ ꝓpti in eo regire possum⁹. Quē he ermita obturauit ut ad se redeāt. Qui redi ..ens dixit. Nihil ꝓtrim⁹: qz dum tolla vroꝛ sue subpitio & alia bona & mala sua in statera fuissent posita: adstans ille laurent⁹ ollā au ..reā inuenti ponderi attulit: & in stateā posit & sic nos ꝓponderauit. tūc ergo irat⁹ unam aurem olle p̄rupit. Olla calicem vocabat quem dict⁹ cesar ad honoꝛem sctī laurentii fieri fecerat. cui ꝓpter magnitudinē due au ..res inerāt. Reperiuz quoq; est & impatoꝛem tūc obiisse. & unū aurem calicis fractam esse.

¶ De assumptiōe dīginis marie. Ser. xxxii.

Maria optimam partem elegit que nō auferet ab ea. Verba ꝓposita. Luc.x. originaliter sunt scripta. et in euāgelio hodierno lectionaliter recitā ..ta. Exaltationem hui⁹ sanctissime virginis & gloziā sue sacre assumptiōis nec sufficien ..tes sum⁹ inquirere nec digni sum⁹ aliis nūciare. Unde cum duo sunt doctoꝛes ꝓpui. Ber. & sctūs Hiero. unⁿ tñ. l. Ber. reputat se insufficiētē. alⁱ⁹. l. Hiero. reputat se indignū Ber. tñ reputat se insufficiētē ita dicens dīi ..ginis & marie assumptionē ꝙ enarrabit. Hmm tñ gre in terris adepta est ꝓpe ecclīa. tñ etiā in celis obtinebit glozie singularis ..principatuz ꝙ si oculus non vidit nec auris audiuit: nec in coz hois ascēdit que ꝓpara

uit deus diligentibus se: quid tunc de? ꝑpa-
rabit gignenti se. Et etiã qđ oib? certũ ẽ: di-
ligenti ꝓpe oib? quis loquet. Felix plane ma-
ria. etiã multipl'r: sel: x: liue tũ excepit salnato
rem: siue cũ excipitur a salnatore. Hiero. quo
q indignũ se arbitrãs ait. Dz tali tãtaq me
loqui indignũ fateor sed ꝯ puto ꝙ nemo sit q
ꝓsumat nisi qui ꝯta sint que pãdunt penit9
ignorat: tũ si ad hoc nemo idoneus inuenit:
votis oibus non dz cessare quia etiã petor a
laudibus beate marie virginis: ꝙis explere
nequeat quod sentit. Si igit illi mortores
tales ac tanti nõ reputãt se sufficiẽtes nec di-
gnos laudes virginis enarrare: ꝙs nos dictu
ei sumus quib9 nõ adest aliqua ꝓrogatiue
aut sufficiẽtie libertas: nec dignitas vite. Si
recurrendũ est ad illã de qua locuturi sum9:
vt apud filiũ suum nr̃am insufficientiã ad-
iuuet: indignitatẽ excusat ꝛc. Ut ꝑ ꝓti ser-
via sunt dicenda ad honorẽ virginis gtiose.
Primo de eius assumptiõe: quõ optimã par-
tem elegit. Secõ aliqua ꝙ nostra informa-
tione. Tertio dicã aliqua miracula. ¶ Quã
tũ ad ꝓmi. scien. ꝙ ꝓmo dicendũ est euãgelii
& hystoria quõ obiit & assumpta est. Ubi legi
tur ꝙ post ascensionẽ dñi apli? ꝓpter ꝓdi-
cationẽ per mundũ dispersi dñi virgo Ma-
ria iuxta montem syon in domo sua dẽ remã
sit: ibiq loca filii sui. s. baptismi: seinnii pas
sionis: sepulture: ascensiõis quousq vixit vi-
sitauit. Die ergo quadam cũ in cenaculo filii
sui dilecti esset accensa: angel9 apparuit ei di
cens. Aue benedicta: accipe bñdictionem a fi
lio tuo dño nostro ihesu xpo: tertia enim die a
corpore assumeris: nã fili9 tuus te expectat.
Cui Maria. Si inueni gratiã apud filium
meum: tũc tria rogo. Primo vt fratres mei
apli congregentur: vt eos ante mortẽ meam
videã. Secõ vt demones in morte nõ videã
Tertio vt filius meus ꝙ alia mea personali
veniat. Cui angelus. Dia que postulas obti
nuisti. Factũ est aũt cũ Johãnes in epheso ꝓ
dicaret: celũ subito intonuit & nubes ipsum
arripuit: & ante domũ marie collocauit. Que
maria videns dixit. Fili Johãnes: memor esto
verbor ei9 ꝙ me tibi in matrẽ: & te mihi in fi
lium cõmendauit. ecce me tibi cõmendo: qz ter-
tia die sum migratura in celũ. Dixitq Joh.
Utinam essent hic oes fratres mei congregati.
Hoc dicto aũ oculis statim oes adfuerunt. Qui
videntes se pariter mirabantur. Johannes
aũt exiuit & dñam migraturã dixit. Cũ autẽ
bta virgo oes apostolos vidisset dñm bñdixit: &
in medio eor ardentib9 cereis circa horam no-
tis tertiã xpus aduenit cũ multitudine ange-
lor: & cum cãtu alam eius suscipies in
suas in celum conscendit & dixit apli-
pus matris mee in valle iosaphat
pulchro nouo quod ibidem inuenietis
condite & me ibidem donec ad vos
expectate. Tũc apli accipientes corpus
marie iuxta illud qđ dns tulerat in
mento nouo posuerũt: iuxta illud sicut
tulerat cõlocarũt. Altera aũt die veni
ihesus cũ multitudine angelor. & eos
uit dicens. Ave vobis. Ihesponderũt.
tibi dñe. Et dixit eis Quid honoris vo
detur vt mee dilecte faciã matri Et cũ
Dignũ est sicut tu deuicta morte regnas
celis. sic tu resuscites corpus matris tue
dicte & a dextris tuis colloces in eternũ
xpo dixit. Surge dilecta mater mea vt
regnemus celis. Et sic statim alia maria
pus rediit. & de tumulo ꝓdiit cũ corpore
lico ad ether cũ assumit thalamũ cõmi
te sacũ multitudine angelorum. Sed qui
norũ fuit beata virgo qñ hodie obiit. Ubi
q in sexagesimo anno obiit quod sic ꝓbatur.
Nã in. xiiii. ano recepit xpm. & in. xv. anno
perit & cũ xpo hic in terris vixit. xxxiii. an
& post ascensionẽ supuixit. xii. annis. sic
cõputatio in sexagesimo anno obiit. Si q
ritur qualẽ vitã beata virgo duxit post
ascensionẽ vsq ad eius assumptionẽ. Ut
tur scõm Hiero. q bta virgo illam regulã
bi statuerat vt a mane vsq ad tertiã ora
sisteret. a tertia vsq ad nonã oꝛi vacaret
nona vero ab oratione nõ recedebat donec
lus sibi cibũ ministraret. quo sumpto cũ
lis querlabatur. Ecce quattuor capita
gula virginis erant posita. Primũ de ora
Scõm est de opatiõe. Tertiũ de sua exer
ta refectiõe. Quartũ de angeli querlatione
qz cõuersatio eius magis cum angelis ꝙ
hoibus fuit. Itẽ sciendum ꝙ bta virgo
ria optimã partẽ elegit in ꝑti vita & i
te et post mortẽ in celo: quod sic ꝓbatur. Ha
buit enim in vita ꝑti partẽ optimã ꝓtum
tres status saluandorũ. qz extra illos tres
tus nullus saluat. qz status ꝓfugatoꝝ hab
fructũ tricesimũ status viduarũ fructũ sex
gesimũ. status virginũ centesimũ. ipa igit
virgo habuit fructũ tricesimũ vt coniugat
fructũ sexagesimum vt vidua. qz qñ Joseph
ꝓlus ei9 ante xpi passionẽ obiit ipa virgo
remansit. Fructũ centesimũ vt virgo imma
culata. Illam partẽ optimã virgo beata elẽ
git qz inter ceteras virgines ꝓmo virginita

tem venit. vñ dñs in dece. Maria mente vo-
uit virginitatē ꝓpetuā: mīli de⁹ et aliter ꝛeue
lauit. xxvii. q. iii. c. i. Hēc igit̄ erat pars
optima ꝙd ad vite ꝓfectionē. Ē enī vita ac-
tiua q̄ est ꝑ bōa est ꝛēplatiua: q̄ est ꝑ me-
lior: z est ei utrūq; ꝓpria q̄ est ꝑ optima.
Et illā habuit bēāꝫ martha. Et iō dicit ꝙ
illa duas vices. i. martham q̄ fuit actiua. z
magdalena q̄ fuit ꝛēplatiua. Et iō hoc ei ab
illa duab⁹ soꝛoꝛibus hodie lectū est i missa
Magna laus marie q̄ utrāq; vitā ꝛexea tenuit
exhibuit. Nā ꝙd ad diuinitatē et⁹ ꝛēplatio
ei intenta fuit: ꝙd ad humanitatē sibi ꝛeue
le ministrabat. Nam maria sex opa mie ꝛpo
exhibuit. De hoc dicit Ber. in quodā sermōe
de assumptione: vt dicuiter illa sex opa mie
pertinuerā⁹. Bēā virgo maria summū filiū
dei in utero suo suscepit: natū nudū pānis o-
uit: sitientē potauit: infirmū ꝙ infantiā non solū visitauit: ꝛ etiā
confouit: lauādo. gestādo: frequētādo: z oia sibi
humana officia exhibuit. Ipm etiā in carcere
positū. i. in crucis patibulo alligatū visitauit
ipa iuxta crucē et⁹ stetit. etiaꝫ sepulture ite
tuit. Hēc igit̄ elegit sibi optimā ptē i morte sua
z hoc ꝙd ad duo. Primo. i. ꝙd ad modū q̄ i
hora mortis assumpta est. Mod⁹ aūt quo mie
in hora mortis assumit in celū est triplex. Que
dā em assumit in celū ꝙ vnū angelū q̄ est ꝑ
bona de qua dē Exod. xxiii. Ecce ego mitto ā
gelū meū q̄ custodiat te in via: z inducat i ter
ram quā promisi patrib⁹ tuis. Alius est qñ a mul
tis angelis assumit: z hec est ꝑ melior: z illā
partē habuit mēdic⁹ lazar⁹ de quo dē Lu. vi.
Factū est vt moꝛeret mēdic⁹ z portaret ab ā-
gelis i sinū abrahe. Tertio mod⁹ qñ ipe⁹ oēs
sci z angeli alicui ale obuiāt: hec ē ꝑ optia
quā maria elegit: z hodie recepit. Nā ipe⁹ cū
honorabili societate. i. cū oīb⁹ sctis z angelis
marie hodie obuiā venit: z ei gloriōse honori
fice in celū duxit. Vis igit̄ euacuatū fuit celū
Primo qñ ipe⁹ ascēdit: q̄ tūc nullus angel⁹ in ce
lo remānsit: sed oēs obuiā ipo venerūt tanq; re
gi suo. Hēc qñ bēā virgo maria hodie assū-
pta fuit: q̄ tūc oēs angeli z oēs sctī pīarche
z ꝓphete z ceteri sctī ꝙ tūc in celo exstites cū
ipo ipe⁹ marie obuiā venerūt: z ipaꝫ tāq; regi
nā suā honorauerūt. Tertio euacuabit i iudi-
cio q̄ tūc oēs in vallē iosaphat ꝓficiscent. Ité
ꝙd ad subiectū: q̄ ei corpe z alia assumpta ē
bēā virgo maria: vt pie credit ecclia. Hi em
iusti fulgebūt sicut sol vt hē Mat. xiii. Primus
igit̄ eius corpus sctm fulgebit qñ deū portauit
Vñ tā honorifice assumpta est ꝙ ange-
li mira-
ti sunt dicētes. Que est ista q̄ ascēdit. qñ ei
fuissent admirati si sola alia eius ascendisset:
q̄ multe ale sanctoꝝ ascēdēt aī ipam: sed
valde mirati sunt videtes feminā puā crea
turā ascendere cū corpe glioso. Quod quidē
euenīt fuit triplici cōne. Primo ex parte ma
tris: q̄ fuit mater xpi: iō debuit sublimari ad
filiū. vñ Damasc. Decuit matrē ad filiū sub
limari vt ad ipam ascēdat sicut ad ipaꝫ dice
dit. Hēc ex parte filii: q̄ et⁹ vnic⁹ filius fuit:
iō debuit eā honorare ꝓ ceteris sanctā: quō
alis impleret ꝓceptuꝫ qñ ipe⁹ dicit. Honora ꝓtem et matrem
tuā. Exod. xx. Honora ꝓtem et matrem
tuā. Nā ipe⁹ xp⁹ honorauit mariā matrē suā
in vita: in morte: z post mortem. In vita q̄
in iuuentute sua sibi subdit⁹ fuit qñ erat. xii
annoꝝ. Ité in etate virili qñ ad petitionem
matris in nuptiis aquā in vinū conuertit. Ité
morte eā iohāni cōmendauit. Post mortem
vt dicit Hebuli⁹ sibi ꝓe oībus hoīb⁹ post re
surrectionē ꝓmo apparuit. Ité post ascēsio-
nē suā gloriatr eā ceteris z angelis in morte ad
ēā veniēs eā cōuerso reuisitauit post mortē
eāq; cū corpe z alia in celū trāsuexit et hono-
rifice ad dexterā suā collocauit tāq; reginā ce
li. Tertio ex ꝙte nostra: ē magna vtilitas ꝙ
assumpta est cū corpe z alia. q̄ ex hoc maxime
feminis spes resurrectionis z ascensionis data
sicut et xp⁹ dedit magnum spem viris ex
sua ascensione z resurrectione. Unde sicut eū
q̄ueniēs fuit q̄ xpi resurrectio gloriosa ascele-
raretur vt per hoc viris daret spes gloriose re-
surrectionis: sic necesse fuit vt accelleraretur re-
surrectio virginis marie: vt daretur spes fu-
ture glorie resurrectionis sexui muliebri: et
iō ad honorem mulierum z plenā fiduciā ip-
sarum non viri sed⁹: sed mulieris voluit esse
non vir⁹: sed mulieribus post suam resurre-
ctionem ꝓmo voluit apparere. Voluit igit̄
humanā naturā exaltari in mulere in corpo
re et anima. ad hostis humani generis confu
sionē: et ipsius humane nature honorem: ad
mulierum firmā spem et fiduciam ad dei lau
dem et benivolentiam: qui etiam in sexu fra
gili tantam gloriam dignatus est ostendere.
Tertio elegit sibi optimam partē etiam post
mortem ꝙd ad locuꝫ quam sortita est. Lo-
cus autem sanctoꝝ in patria triplex est.
Quidam sanctorum angelis ultimi hierarchie
et hec est pars bona. Alii autem angelis me-
die hierarchie z hec est pars melior. Alii alti
angelis sūme hierarchie z hec est ꝑ optima.
maria alti sūg oēs choros āgeloꝝ ē exaltata
sūg oēm celsitudinē celi est elevata: et a dex-

te ram filii sui collocata. Et ō nō tñ hz gtez optimā: ḧ et goptimā. vñ de ea canit. Exaltata es sctā dei genitrix sup choros angelorū ad celestia regna. Hic. Cernit q̄ salvator ipe sibi occurreret: et cū gaudio eam secū in thro no collocauit. Jtē marie claritas in celo ē tm tis causa gliz: letitie: et honorificentie. Glozie q̄z eius claritas beatos letificat Ber. Marie ꝓsentia totus illustrat orbis adeo vt ipa superna ciuitas clarius rutilat virgine ꝑ padis illustrata fulgoribus. Item est cā letitie: q̄z sancti sine magna letitia videre nō pot sunt matrem suā sup omnes choros exaltatā Item causa honoris: q̄z honor est sancti habe re fratrem. i. xp̄m: et matrem. i. btām virginē quoꝝ vnus est rex: et altera regina totius re gni celestis. Item ꝑtū ad officiū sibi cōmissū hz eā officium unigandi ira filii iustitiā ip sius. Nam q̄ñcūq̄ xp̄s ex iustitia punire vult mundū ꝓpter scelera sua tūc maria se interpo nit inter deū et homes et mitigat et placet filio. vñ Ber. Nemo dña tam idoneus qui gladio dñi ꝓ nobis manus obiciat vt tu dei amā tissima per quā primū ꝙsequim⁹ miaz de ma nu dei nostri. Item sciendum q̄ maria q̄ ho die exaltata est et locata ad dexterā filii iā su lentat mundū: q̄z totus mund⁹ in maligno positus est: et plen⁹ peccatoꝝ et malorū homi. Hoc ꝑz ad lucē. Nam cōiissimū est mala age re in mūdo: et deū quotidie magis ac magis ꝙ uocare: q̄z cōe est mendaciter et sciēt q̄ deum furare. et etiā ꝙ paruis reb⁹: et q̄ mai⁹ est quo tidie nomē dei blasphemat sine et homes cōiter sibimuicē malevicunt. Et illa tria pcā tam sunt cōiissima in mūdo. De his dictū est ante in secū. de visitatione btē virginis. Jtē sup bia iā dñatur in vestib⁹: in tunicis longis: in cesseturis multis. Jtē auaricia iā regnat q̄ est ra dix oim malorū. Hic. vi. Ā minore vsq̄ ad ma iorem oēs student auaricie. Nulli⁹ enī vult cō tentari: sed q̄lz vult ditari. etiā ꝙtra salutem ꝓpriā et reb⁹ iniustis. Item luxuria est cōis q̄z pauce persone queniūt ad statū matrimo nii in integra castitate: signanter masculi et tñ oīs luxuria extra matrimoniū pcm̄ ē mor tale. vñ hz in hec. Ad meretrices accedere est diutinus ꝓhibitū. xxxii. q. iiii. meretrices.

Jtē nec festa celebrāt nec ieiunia seruantur et heu ꝙ pietas et fidelitas secūm curruz mundi cara est: vñ in ps. xi. Diminute sūt veritates a filiis hoīm. Et ꝙl oīs hō iā ē mendax nec ē fi delitas q̄z filii⁹ nō diligit ꝓximū: nec frat fratrem nec amic⁹ amicū: ḧ vnusq̄sq̄ ꝓximū suū decipit et sic ō singlis. Et ita magna et nūa mala q̄ in mūdo iā ꝙmittūt iustitia dei nullo mō sū stineret: nisi mediatrix maria nō esset. Dō de ma ria mundū hucusq̄ sustentauit: hoc oīno ꝓmo in exemplo illo vbi xp̄s dixit angelis. Buccina buccina. Et stati tot⁹ mūd⁹ quasi fo lia in arboꝛe tremere videbat. Hoc ex̄ma que intra in ꝓpetuario de exēplis btē virgi nis. ix. Jtē audit in exēplo vbi infra multa cū solēnia ymago btē marie virginis velum ter sudare cepit. hoc ꝛo ibidē. xi. Ergo regra tiari tenemur btē marie virgini q̄ xp̄s ex ei merit⁹ nobis vitā nostrā tā diu ꝓloganit. Ait Ber. Vētē et ocios parit cū manib⁹ ad te re ginā mūdi attollim⁹ et cozā tue celsitudinis ecia genua flectim⁹: cernuicē inclinam⁹: ac pie nas suspirijs ad te ꝓces trāsmittim⁹. Jtē in ca illud festū ḧrit vñ oztū hz q̄ hodie benedi citur herbe et fruges. Audeo q̄ oztū hz a dño plico iesu xp̄i vicario. Alū legit i cronica Ro mā. q̄ anno dñi. cclxxv. sctūs Eutician⁹ papa ꝙstituit benedici herbas et nouos fruct⁹ vua et fabas. et passus est sub ꝑbo imperatoꝛe. Qui tñ ad sctam ptē ꝓ informatiōe nīa scienduz est hodie peragim⁹ obitū et assumptionem btē virginis marie tūc ꝙsulēdū est oib⁹ xp̄ianis de lib⁹ q̄ null⁹ sciēt in pctō mortali ponat se de sero dormitū ꝓpter incertitudinē mortis q̄ hodie de sero sano corpe vadit dormitum ignorat an eras mane resurgat: et si sic in illa nocte in peccato mortali moreret eternali da naret. vñ Aug. de vbis dñi. Audacioz ē q̄ in vno pctō mortali dormitū q̄ cū septē hostib⁹ de morte tua inuicē obligatā ꝙligit. Ait sa tisfactū et laudabile est q̄ quilz de sero ait ig ssum lecti sui oret ad mīn⁹ vnum pr̄ nostrū vnū Aue maria et symbolū fidei: q̄z valde bū est de sero et de mane orare symbolū: ma ꝙtritōe cordis dicat cū David Miserere mei de⁹ secūm magnā mi. tu. tūc dñs noster ihc xp̄s est tā bon⁹ et misericors q̄ si filio die q̄ vel sex modis vel octo petā mortalia vel cen plura ꝙmittēs et cū vera ꝙtritōe cordis eas cū publicano illam dei di. De⁹ ꝓpic⁹ fi sto mihi pctōri et ignosce mihi hodie pecca mentē sicut indulsisti magdalene peccatrici eis sua. Ego ei offendi te hodie in cogitā do: blasphemādo maledicēdo: et iniqua do in omnibōe multoꝝ bonoꝝ: et in illo pec vel in hoc i spē recogitādo aliō p: tñ in q̄ gis peccasti: nūq̄ intēdo ampli⁹ facere: et similiter ꝓpono ꝙtiter q̄ loco et tpe. Tūc entra intrabis lectū tuū deus indulsit tibi oīa pec tua hoc ꝑbatur Ezech xviii. In quacunq̄ ho ra petēz ingemuerit ꝛc. Et si ꝙtingeret te si

la nocte sic morit: tūc esses vas de salūdie. Et cū de mane surgis de lecto tuo interim q̄ induis vestimenta tua iterq̄ vnū pater noster et ave maria v symbolū fideles. O pulle dne iesu xpe: ego hanc oīonē tibi offero v omnes labores hō hodie fideliter laborabo v omnes tribulationes v infirmitates quas hodie sustinuero tibi offero q̄ peccatis meis. tunc illo die quicūq̄ fideliter laborauerit in sutor tu sartor: tu faber: pistor: carpentarius: carnifex: lanifex v sic de singulis famule v famula erit tibi totum meritorium vite eterne cum es in gratia v fideliter laborasti. Unde dr in ps. xxviii. Labores manuū tuarū q̄ manducabis beat es v bñ tibi erit. Et pro quali tribulatione habebis speciale gaudiū vñ Jo. xvi. Tristitia vestra vertet in gaudiū. Sed heu plures sūt cū de sero vadūt dormitū nec cogitant de ero: nec de sancta nec de salute alie cui. Et etiā q̄ de mane surgūt tūc currūt ad labores tanq̄ equus de stabulo. Cōtra tales dicit dns q̄ ppheta l ps. xxxi. Nolite fieri sicut equus v mul⁹ etc. vñ etiā Aristo. Inter omnia animātia sol⁹ hō dr rōnē. Illū quis hō ad minus de mane v de sero assidue dr cogitare de deo a q̄ hr oia. vñ Apls. i. Cor. xiii. Quid habes qđ nō accepisti. Et sciendū q̄ qs hō qui stat in sua tritiōe v in bono ppolito amittit nonvelle peccare nō potr mortalia. vñ Ber. Lā q̄ bona voluntate incipim⁹ esse dei: delinimus esse diaboli. Illū quis q̄ intendit saluari sine dr stare v inueniri i bona voluntate. Et ideo dicit pr q̄ ille est potr mortal' q̄ mortaliter peccat v de hoc nō dolent q̄ stat in ppolito peccādi mortali. ¶ Quārto ad tertiā pte tria dī q̄ ois homo recurrere dēt ad btām virginē tāq̄ ad reginā potentē. v tāq̄ ad mrem misericordie in oib⁹ infirmitatib⁹ v angustiis. Et signanter hodie in festo assumptionis qđ migrauit de hoc mūdo ē solēniter celebrāda v veneranda. v etiā q̄ totā tricesimā bte virginis vt ipa velit nos assare in extremis nostris qđ de hoc mūdo exituri sumus. Nā ipsa bta virgo vult fideliter assare eis q̄ ei seruiunt: et eā in extremis fiducialiter inuocant v se ei recommēdāt. Hoc ostendit in illo viro qui erat in agōe inuocauit. et ipa bta virgo apparuit ei v consolabat eū. Hoc exēplū hre infra in ppō ptuario de exēplis bte virginis. i. vi. Sed queri dr quid ozare debem⁹ bte virgini in exequiis nris. Dic q̄ salutiferū est ozare illūd ave Maria mr gēs mater mis. tu nos defendc. hoc ostendit in illo antiq̄ no patre religioso q̄ in agone vidit quatuor demones circa se. v qđ ipe cepit ozare Maria mater gratie etc. statim omnia afflixit. demones fugauit. Hoc exēplum hre ibidē. lg. Jst debite est bām virginē honorare per illam antiphonā. Salue regina etc. Hoc p̄t in illo canonico cui in extremis apparuit beata virgo maria dicēs ei. Cum q̄ dēnabēris. hoc exemplum quere ibidem. xvii. Item rusticis v secularibus beata virgo parata ē subuenire in extremis. Exemplum de illo rustico quem beata virgo maria liberauit a dānatione et potestate demonū. hoc quere ibidem. li. Item sciendū q̄ est multum vtile ieiunare vigilias beate marie virginis. Exēplo de illo qui quattuor vigilias ppicie beate marie virginis ieiunauit in pane v aqua. et nō potuit mori nisi q̄ susceperat v sacramentum eucharistie sumeret. hoc quere ibidē. lv. Ultimo sciendū q̄ pie est credendū v sperandum q̄ beata virgo maria nō sinit hoīem alique dānari qui ei fideliter seruiuit. Hoc ostenditur in illa magna peccatrice q̄ eam quotidie salutauit. v ei vnā missam compatiendo. et sic sanata est. Hoc exemplū quere ibidem. lxxiii.

¶ Dicit bartholomeo apl̄o Sermo. xxxiii.

Hoc est preceptum meum vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Ita scribit Joh. xv. in instantis festiuitatis euangelio. Sepe inducit nos dns noster iesus xpc ad dilectionē pximi. v per hoc ad dilectionem dei. q̄ deus in homine aut diligitur aut oditur. Ait Crisostomus sup Matheum. Sicut rex in ymagine sua honorat̄. Sic et de⁹ in homine diligitur vel offenditur. non potest hoīem odire qui deum amat. nec pōt deum amare qui hoīem odit. Et ergo in hoc q̄ xps nos inducit ad dilectionē pximi inducit nos pariter ad dilectionē dei. Unde in pncio festi. ad honorē sci bartholomei tria sūt dicenda Primo pvilegia sci barth. Secūdo aliqua q̄ informatione nostra. Tertio aliqua miracula. ¶ Quātū ad pmū considerandū est magna liberalitas dei q̄ modico v trāsitorio honore qđ sancti sibi exhibent in terris eos glorificare dignatur in celis. Talis fuit. b. Bar. q̄ deū honorauit. v iō deus eū pvilegiauit multipliciter. Et pmo in hoc q̄ ipm ex oīb⁹ mundi hoīb⁹ elegit sibi in apl̄m. Dēbm pmi. l. quia nobilis fuit inter ceteros apl̄os. Nam frāter Andreas v frater eius Petrus fuerūt piscatores. Ille frāter Jacobus v frāter Johannes duo fratres fuerūt piscatores. Iste ipe fuit nobilis v in signū huius fuit vestitus collobio alto v pallio albo. iō q̄ singulas gentes habuit

purpureas ⁊ in.xxvi. annis veſtes ei⁹ ⁊ ſandalia nō ſordidant nec veterascēt. Tertium ꝓpter quid magne devotiōis ⁊ ſcientie. qz centies in die ⁊ centies in nocte coram deo genua ſua flectebat: ſic oēs actus tā diurnos q̄ nocturnos oronib⁹ p̄cucurrebat. Augu. in quadam epla. Oēne quodcūq; ichoaueris facere p̄mo inuoca deū ⁊ gras ei age: ⁊ cū cōſummaueris illud ille fac. vñ etiā Hiero. Nec cibus ante sumat nisi oratione p̄missa nec recedat a mēsa nisi gras referāt creatori. Quartum p̄cipuum. q nō ſoluz fuit apls ſz etiā martyr. Unde rex astrages iussit apl̄z p̄mo fustib⁹ cedi ſcdm ſic celuz vinū excoriari. Tertio fecit ipz decollari. Quintū ꝓpter quid ipe ſeptimū articulū de.xii.articulis ꝓposuit dicēs. Descendit ad ꝛa los ſedet ad dexterā dei patris oipotētis. In isto articulo attendere debem⁹ q xps descēdit gaudēter ſcdm illud ps.xlvi. Ascēdit deus in iubilatione. nec ipe solus descēdit: ſz oēs aie q̄ ab ipo de lymbo liberate fuerūt: videlz ſcōz patrum ꝓphetaz: patriarchaz. ſcōz innocentiam. ſcī Johānis baptiſte ⁊ oim ſcōz iustorum q̄ fuerūt ab initio mūdi mortui ꝓpurgati. Hec ale singule cum xpo ascenderūt ⁊ fuerūt in maxima iubilatione. Unde in ps. Ascendēs in altū captiuā duxit captiuitatē. i. illos q̄ fuerūt captiui in lymbo iacent. Septimū p̄cipuum. qz festū eius hodie in toto mūdo ſolenpiter celebrat ⁊ vigilia eius sub p̄cepto ieiunat. Septimū p̄cipui. qz quotidie in singulis missis in toto mundo notat. ¶ Quātum ad ſcōam partē sciendū q ꝓximū diligere tenemur ꝓpter naturalē attinentiā siue parentelam. Omnes enī sum⁹ fratres ex vno patre et etiā ex vna mre. i. ab adā ⁊ eua ꝓgeniti: ⁊ ab vno pre celesti creati. Et insuꝑ oēs habem⁹ vnū baptiſma ⁊ vnā hereditatē in celo possidendā. vnde Aug. Oēs fratres sum⁹ ſcdm q̄ homines sum⁹. Itē Aug. Voluit de⁹ vnicū hominē formare in ꝓncipio a quo oēs homines ꝓcederēt: vt tā⁹ fratres si oēs homines amarent. Itē diligendus est ꝓxim⁹ ꝓpter ꝛceptū dei. Unde dō in euāg. hod. hoc est ꝛceptū meū vt diligatis inuicē. Et in hac charitate ꝓximi ē ꝑ triplex gradus. nā ꝓmo dz q̄s diligere vxorē ⁊ parentes. Unde querit vtrū vir dz plus diligere vxorē q̄ parentes. Ad q̄ sic cōdicit dilectione ſz plus dz honorare parentes verbis ⁊ factis. Unde Gen. ii. Legit q adā post creationē eue dixit. Hoc nunc os ex ossib⁹ meis: ⁊ caro de carne mea. Quāobrē relinquit patrē ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori sue. Secō dz q̄s diligere pueros ⁊ cognatos qz dicit ſcūs Tho. ii. ii. q. xxvi. Illi q̄ nobis cōiuncti sunt ꝛ carnis origine ſpecialis⁹ sunt diligendi. Tertio dz melicos. Quarto extraneos. Quinto inimicos. Unde hic queritur vtrū inimici q̄ sunt mali sint diligēdi. Ad q̄ inq̄tur inimici sunt mali sic cōſiderādo ipm ad culpā sic sunt odiendi. vnde de⁹ odit malos tali mō inq̄tur mali. Unde in.ps.cxviii. Iniquos odio habui cōſiderando inimicos ⁊ malos inq̄tur hoc sunt. i. ad imaginē dei facti et adhuc sunt in via ⁊ in potētia veniendi ad penitentiā ⁊ ad beatitudinē sic sunt diligendi. vñ Aug. Si dico hō malus duo dico. i. hō ⁊ malus malus hō est diligēdus inq̄tum malus est odiendus ⁊ tō ſz malos homines malicia sit odienda ipa natura possibilis bificari est diligenda. Et tō dicit dñs Mat. v. Diligite inimicos vros ⁊ bñfacite his qui oderūt vos: ⁊ orate ꝓ p̄sequentib⁹ ⁊ calūniatib⁹ vos. Sz dicerēs quo modo debeo diligere ꝓximū. Ad hoc ſcdm q habet Mat. vii. Omia quecūq; vultis vt vobis faciant homines ⁊ vos facite illis. Itē illū Tho. ble. iiii. Nō ab aliis oderis tibi fieri ne tu alii ſceris. ¶ Quantū ad tertiā partē sciendum q omnes homines debent hodie ſcm Bartholomeū tanq̄ ſingulare patronū imitare in oibus infirmitatib⁹ ⁊ necessitatib⁹ suis. Et ꝓmo qui patiunt febres. Unde dā abbas cum nimio febris feruore et ſolutione ⁊ vomitu iā mortī ꝓximus esset: postulauit humilitatem a bō Bartholomeo q̄ statim sanus effectus est: ⁊ recessit valens. Itē quedā mulier cū nimia febre ante corpus apli se prosternens postulabat miam dei q̄ interceſſione ſti Bar. sana recessit: gras agēs de febricitāte. Itē sucurrit ꝛginib⁹. Unde quedā criminalis q̄ laborabat nimio febris calore ⁊ pondere doloꝛ capiti patiebat q̄ longū tēpus vnū brachiū lectum habebat: ita vt nō posset valeret ad os ꝙdurere: ⁊ iacuit sāi pedes ⁊ de oib⁹ sana recessit gras agēs deo. Item patiūt doloꝛ oculoꝛ. Unde quidā clericus cuius vnū oculum infirmitas longo tpe tenebrat egrotare: ꝓ oratione ſcī bartholomei ſibi statim sanitatē recepit: ita vt nulla in eodem oculo macula remaneret. Item quedā ſcā monialis femina habens oculos lippos veniens ad sepulchrū beati Bartholomei ipsum devote implorauit: ⁊ statim sanata est. Item quedā mulier ꝓpter oculoꝛ doloꝛe excecata q̄que ducta ad sepulchrū beati bartholomei ibi aliquādiu iacens ⁊ ſm devote inuocata sanata est ⁊ illuminata. ⁊ sine doloꝛe remansit. Item paralitici debēt ipsum inuocare. Si

quodā puella q̄ lōgo tpe fuerat gallitica vnā
bis oīb⁹ billoluta pfecta est ante corp⁹ aplī
Bar. cui diuina gr̄a per meritū ipius Barth.
aplī ita integerrimā pstitit sanitatē vt nec
signū pristine infirmitatis in ea reperiri pos-
sēt valēs ac leta recessit exiliens et laudās de-
um. Item scdō Bar. hz ptātem super demo-
nes. Ut̄ pcepit demōi di. Cōtitere immūdo
spūs istos holes q̄ hic in tēplo iacēt infirmi q̄
eos lesit. Ut̄ dixit demō. Princeps noster dya-
bolus ipe nos mittit ad holes vt ledamus ho-
no carnē eoz: qz in alas eoz nō possum⁹ ha-
bere ptātem nisi sacrificauerint: ac vbi q̄ sa-
luti corpoz nobis sacrificauerit: cessamus no
cere: qz tūc in alas eoz hr̄e incipim⁹ ptātē:
ō ergo q̄ hoc q̄ ab eoz lesiōe cessamus: vide-
mur curare eos: r colimur q̄li dii cū p certo sci
m⁹ demōes r nihil possum⁹ nobis aut aliis q̄
esse si qz fecim⁹ holi⁹ obesse. Itē legit q̄ san-
ctus Bar. lōgo tpe oranit p quodā ydo. r si-
li nō se emendauerit: tūc dei iusticia pmisit vt
a paganis quasi oēs fuerūt delecti: r saūabar.
apparuit cuidā persone deuote dicēs. Per lō
ga annoz tpa p hoc populo deū deprecatus
sum. r meis pcibus pcessit deus q̄ vsq; nunc
pstiterunt in pace r securi: sed qz multipli-
cata sunt mala r nulla subsecuta est illi⁹ ppti
emēdatiōis tā vltra non potui impetrare a
deo liberationē: iō oēs quasi perierūt.

De natiuitate glorioſe virginis Marie Sermo.xxxiiii.

Sapientia edificauit sibi domū. Pro.ix. Cupiēs dei filius p suā interptionē hūane carnis habitare no-
bilē nullā domū spālem inuenire poterat q̄
ita ac talē habitatorē digna recipe esset: ideo
oportuit vt ipam de nouo ediſicaret. Ista do-
mus est btā virgo maria q̄ hodie nata est de
qua dr̄ Eccli.xxiiii. Qui creauit me requie-
uit i tabernaculo meo. Et Thus tota trinitas
sibi domū edificauerit. pater tā r spūs sanctus
edificauerūt eā filio. filius aūt qui est dei sapi
entia edificauit eam sibi. iō dicit. Sapientia
edificauit sibi domū. Ut̄ in pn̄ti sermone ad
honorem gloſe vīginis tria sunt dicenda.
Primo quare hoc festū est a nobis solēniter
celebrandū. Secō aliqua p intoxmatione no
stra. Tertio aliqua miracula. ¶ Quātuz ad
primā partē illi⁹ ser. est sciendū q̄ hoc festum
natiuitatis virg'nis marie solēniter r deuote r
lātē est ab oīb⁹ xp̄ianis celebrandū. Primo
propter ipsam btām virginē mariā: qz si eā coz
de diligimus gaudebimus vtiq; qz hodie na-
ta est que est mater nostra r dña angeloz: r
ideo ecclesia cantat in introitu misse. Gaudea-
mus oēs in dño. Secō propter filium: qz sibi re
putat et factū quicqd matri honoris aut ser-
uitii exhibetur. Hic in ser. Quicqd genitrici
eius officiosissime impenditur totum deo at-
tribuit. Ut̄ etiā Ber. omel.iiii. sup euāgeliū.
Missus est. Non est dubiū quicqd in laudi-
bus matris pferimus ad filiū pertinere. vnde
cum eā filiū honoramus a laudib⁹ matris nō
recedimus. Ut̄ etiā Damas. Honoz qui ad ip-
sam est ad deum qui ex ipsa incarnatus est re-
ducitur. Colliob. O maria tu patrona huma-
ni generis tu afflictis reis medicina singularis:
quis tuo non egebit munere: cum peccare sit
cōe. Ber. Non sunt tot humane necessitatis
quot in btā virgine maria efficaces subuēcio-
nes. Idē. Taceat qui ptām virginē mariā in-
uocauit et nō exaudit⁹ fit. Tertio propter nr̄az
ppriam vtilitatē. Nā multū vtile r fructuo-
sum est nobis honorare btām virginē mariā
r eā diligere: r ei fideliter seruire. Ut̄ Bern. O
felix maria qui te diligit deū honorat: qui ti-
bi seruit deū reficit qui tibi adheret a deo nū-
q̄ derelinquet: qui nomē tuū puro corde in-
uocat: quicqd postulat indubitanter sequet.
Itē sciendū q̄ tres natiuitates in anno eccle-
sia solēnizat. Cnatiuitatē xp̄i: marie: r iohan-
nis baptiste. Nec immerito: xp̄s est plenus
fuit gr̄a in conceptu et ortu r dñs olim gr̄az
de quo dr̄ Joh.i. Plenū gr̄e et veritatis. Jo.
baptista in suo ortu fuit plen⁹ gratia r nūc⁹
gr̄e. Lu.i. Spūsancto replebit adhuc ex vte-
ro matris sue. Maria hodie nata est in gr̄a.
r est mater r dispensatrix gr̄e. vñ Eccl.xxiiii.
In me oīs gratia. Ut̄ Ber. Non decuit ma-
riam cōes gratias habere: nec paucas: sed de
quib⁹ summū: quicqd altissimū fuit in gratia.
hoc totum abundantissime possidebat. Unde
iterum Ber. Ego puto q̄ copiosioz sanctifica-
tionis benedictio q̄ in alios abūtero sanctifi-
catos in eam delecterit que nō solū ipsū ortū
sanctificaret: sed etiā eius vitam deinceps
immunē ab oī pctō conseruaret. quod alteri
nemini in natis mulierū credit esse donatum.
Ut̄ sciendū q̄ btā virgo altioz est oībus ho-
nibus: ergo canitur de ea. Ut̄ virgo singularis inter
oēs mitis. Et in his trib⁹ nec primā similez
vila est habere nec sequentē. C. propter gr̄arum
plenitudinē: virtutum pulchritudinē meritoꝝ
multitudinē. Sed ex quo hodie solenni-
ter in toto mundo festū natiuitatis virginis
marie celebratur: tūc principaliter dicendum
est quō cepta est r nata sit: r hanc hystoriam

quere ante in festo cõceptiõis glozioſe virgi-
ginis ſer. v. ꝓcẽ. i. Item ſciendum ꝙ feſtũ na-
tiuitatis virginis marie eſt feſtum valde gau-
diosum. Nam tota trinitas gaudet de nati-
uitate virginis marie. Pater gaudet: qz inue-
ta eſt puella fidelis cui committeret thesau-
rum. f. filiũ vnigenitũ. Item filius gaudet:
qz lõgo tpe anhelebat talẽ matrem habere.
Ipſa enĩ eſt maxima et digniſſima mater: qz
maiozem matrẽ dr̃ facere non potuit. Unde
Ber. Nec enĩ decebat dñi matrẽ eſſe ꝟ virgi-
nem: nec virginis filium aliũ ꝟ dr̃ũ. Item gau-
det ſpũſanctus de tam mundo receptaculo in
qõ delectare deberet obũbrare in quo nul-
lam reſiſtẽtiam: vel inquietudinẽ haberet.
Item angeli in celo gaudẽt de ortu virginis.
Unde cantat hodie in pncipio miſſe. De cuius
natiuitate gaudẽt angeli ⁊ collaudant filiũ
dei. Et merito: qz hodie regina angelorũ na-
ta eſt. Nam a pncipio creationis angeli re-
gem habuerũt: ſed reginã nõ habuerũt: ſed
hodie regina orta eſt ⁊ nata de ſancta anna.
Item ſancti pres exiſtentes in limbo gaudẽt ſunt
hodie: qz nata eſt illa que portare debuit pu-
gillẽ eorũ ⁊ liberatorẽ. Lu. i. Miſitauit ⁊ fecit
redẽ. ꝛc. Item hodie dñi gaudere oculos hoies in
mũdo exiſtẽtes, qz hodie nata eſt mater oim
conſolorum: ergo dẽ mater gratie: ⁊ etiam oim
peccatorũ: ergo dicit mater miſericordie. Et
in ſignum huius quotidie innocam⁹ eam di-
centes Salue regina mie. Ipſa enim poteſt
ſcit ⁊ vult nos iuuare. Ber. Non enĩ deeſt ei
poteſtas: qz mater eſt omnipotentie: nec volũtas
quia mater eſt miſericordie: nec impetrandi
induſtria: quia mater eſt ſapientie. Quod ãt
beata virgo Maria ſit potentiſſima. hoc pro-
batur pmo: quia habet ptãtem ſup filium
ſuũ ſolum chriſtum ꝓpter materne auctori-
tatis imperiũ: quod nulla alia creatura ha-
buit: nec etiam habebit. Unde Lu. ii. Et ipſe
erat ſubditus illis. Ber̃. Quis quibus deus
hominibus. Item habet ptãtem et domina-
tur potenter in celo quicquid petit impetrat
⁊ ipſa quotidie et materna ſollicitudine pro
nobis fideliter orat. Et firmiter credendum
ẽ ꝙ quicquid petierit mater a filio ſuo ꝙ hoc
ſibi reſpondeat quod Salomõ reſpondebat
matri ſue dicens. Pete a me mater quod vis
neq enim phas eſt vt auertam faciem meam
a te. Item dominatur in inferno: quia demo-
nes arcet et refrenat ne poſſint nocere fami-
lie et famulabus ſuis: quia demones ipſi nõ
ſolum timent eam: ſed etiã nomẽ ipſi⁹ ṽginis
marie qõ nullo mõ ꝑt audire nec permane-
re vbi deuote ⁊ plena voce hoc nomen ſuũ
nominat. Unde Ber. Fluunt ⁊ pereũt ſicut ce-
ra a facie ignis demones vbicũq; inuenerint
cebzam huius nominis inuocationẽ. Item do-
minatur in purgatorio dñi multas alas ani-
mas ſuis ab ipſis penis liberat. Unde legi-
tur de ſcõ Bernardo ꝙ ipſe tribus vicib⁹ vi-
derit defendere btãm virginẽ matrã in pur-
gatorio cũ luce magna ⁊ cũ veniſſet ad oſtiũ pur-
gatorii rogãs alie fidelẽ que erãt ibi clamãs
O regina celi ⁊ mater dei libera nos. Et cũ
egrederet ſemp educebat magnã multitudi-
nem alaꝝ. Item dñat in terra qz nullus pot
excipit quin oculus ad ſuã miam ire poſſint. Si
cũ ocs ſancti ⁊ angeli derelinquũt peccato-
ipſa tamen nõ derelinquit. nec vnq; dereli-
quet aliquẽ peccatorẽ qui ad ipſam cõfugit.
Unde Anſel. Maria tu peccatores toti mun-
deſpectum materno affectu ampleteris: nec
deſeris eum quonq; deus ꝙ te placatus ip-
ſue gratie reformabit. Circa quod ſciendum
ꝙ quidã peccatores peccãt pre infirmitatem
⁊ illis aperit ſinũ ſue potentie: qz dat illis vi-
tutẽ reſiſtendi. Item alii peccãt ꝙ ignoran-
⁊ illis aperit ſinũ ſue ſapie ⁊ dat virtutẽ co-
gnoſcẽdi etiã aliqui peccãt ꝙ certã malicia
⁊ illis aperit ſinũ ſue mie: qz dat eis gra
nitendi. Unde Ber. Maria mater mie ſinũ o
bus aperit: vt de plenitudine ipſius accipi
vniuerſi: captiuus redẽptionẽ: eger curatio
nem: ꝛepid⁹ glorificationẽ: peccator veniã: inf
gratiã: angelus letitiã: filii pſona carnẽ
humane ſubſtantiã: tota trinitas gloriam.
¶ Quantũ ad ſcõam ptẽ illi⁹ ſer. ẽ ſciendu
ꝙ poſt xpm ad nullũ ſcrorũ tãta ꝑfidentiã h
bere debemus ſicut ad btãm virginẽ mariã
q̃ eſt mater oim noſtrũ: ⁊ ſola plus pot apud
dñm impetrare q̃ oĩs ſancti i celo. Unde Ber.
Data eſt tibi oĩsptãs in celo ⁊ in terra vt ei
q̃unq; voluerit valeas impetrare. Ex quibus
pz ꝙ ei⁹ ptãs eſt tanta ꝙ oĩb⁹ hoĩb⁹ nobilib⁹
⁊ ignobilib⁹: ciuibus: ruſticis: vicinis et mulie
bus: filiis ⁊ filiab⁹: famulis et famulab⁹ ꝑ
ſubuenire cũ eã devote implorant. Etiã oĩ
tpibus: in hyeme: in eſtate de ſero: mane: h
meridie: in media nocte põt ſurgere cũ inuo
cantib⁹. Etiã in oĩ loco: in cãpis in agr̃is. in d
mo. in horto. in menſa. in lecto põt ſuburnio.
Etiam ſi obſcãis. in paupertate in triſtitia
in perſecutione. in infirmitate. in tẽtatiõib⁹
variis. ⁊ in oĩb⁹ neceſſitatib⁹ vñ Ber. Lect
dñs ⁊ audiet filii⁹ tu⁹. ⁊ quecũq; petieris in
trabis. vñ etiã Anſel. Ab initio renouatiõis
humane oĩb⁹ ſub tuã ꝓtectiõe cõfugientib⁹

quitq; fuerunt. et ideo pre oi creatura ei laude dignissima dici q esse meruit. Ite dicto sti Ber. elicit q numq aliquis holz cu infirmitate stat° fuerit q devote q ꝑsidet bti virginē mariā invocaverit ab initio xpiane tatis vsq; hodie semq ei succurrit. Vñ Bern. Valeat tua mia bā virgo maria q te invocā tā in necessitatibus suis sibi meminerit de fuisse. Etiā ex dicto Anselmi elici pōt q nullus aliquis famulox vel famulax q devote eā invocaverit q fideliter servierit virgini marie: dānatus est: nec dānari potest. vñ Anselm. O bea tissima dīgo maria ois ad te cōversus q redemptus impossibile est vt pereat. Vñ ois homines q unde debēt invocare btam virginē mariā dicentes. Mostra te esse matrē tm. q te pce. q per na. tm. esse tuus. Vñ Ber. O mater dei et homis: o mater ei q iudicis o mater regis q regis ei fis mater utriusq: nō vult vt inter filios esse discordiā permittas. Et seidē q virgo gloriosa iure turāto tenet nobis subvenire: q si nō faceret tunc minus ageret. De hoc ḡre in dic. de tpe ser. cxxi. B. ¶ Quātū ad tertiā q̄ tem dicit° ser. est scidē q̄ btā dīgo maria pōt oi bus hoibus subvenire eā devote invocātib⁹ in oi loco et in oi tpe. in oibus necessitatib⁹. Et imo illis qui patiunt infirmitates q plagas in mēbris suis. Et hoc ondit ī illo maledicto quem facere ignis invasit ꝓpter maledictiōes suas quem btā virgo q sanct° ypolitus sanaverunt: hoc quere in pōptuario beate Marie virginis. xxxv. Etiā in periculo mar. Exēplū de illo qui cecidit inter duas naves in pfundū maris. Et hoc ḡre ibidē. xxxix. Item in periculo ꝑpetuū fulgurū q tonitruox. Exēplū de hoc quere ibidē. xx. Etiā mulieres in partu laborantes debēt eā q antiphonā Salue regina invocare. Exēplū de muliere q ꝑtem dierēs laboravit in partu q statim Fracisc° q beata virgo subvenerunt ei. hoc quere ibidē. xxi. Ultimo sciendum q multum utile est ī qualibet civitate habere ecclīam in honore beate marie virginis dedicatam q etiaz in villis: qa beata virgo Maria est singularis ꝓtectrix illius civitatis aut ville. Exemplum de illa civitate que erat obsessa ab inimicis: q beate virginis ymago eam liberavit ab hostibus que ex ibidem. lxxxiii.

¶ De exaltatiōe sācē crucis. Sermo. xxv.

Exultatus fuero a terra oia trahā ad meipm. Jo. xii. Dicit invenit granditas in rebus per quā detrimentum: vt ꝑ in terra q lenites per quā aferendunt. vt ꝑ in igne sic in aliquib⁹ hoibus ē superbia que facit cor grossum q pōderosum q facit descendere. iuxta illud Luc. xviii. Omis qui se exaltat humiliabit: q q igit lignū sācte crucis sicut erat humiliatū in hoc q erat supplicium latronum mita fuit valde exaltatū in passione in hoc q membris xpi tanq̄ ex margaritis ornatū fuit. Et hodierno die in hoc q Heraclius imperator per ipam crucem de hostib⁹ gloriose triūphavit. In premissis igit verbis duo tanguntur. Primū est exaltatio sācē crucis cū dicit. Si exaltatus fuero. Secūm est utilitas passionis cū subiungit. oia trahaz ad me ipsum. Unde in presenti sermo. tria sunt dicenda. Primo de exaltatiōe sācē crucis. Secō aliqua q infozmatiōe nta. Tertio aliqua miracula q nostra ꝓsolatiōe. ¶ Quantū ad ꝑmam ptē est sciendum q celebrādo sācē crucis exaltationē q sequēs recolimus dīcā passionem. Unde canitur. Tuam crucem adozamus dīne tuam gloriosam recolimus passionem. Vñ sctus Tho. in. iii. pte. q. xxv. art. vi. Crux xpi potest adozari adozatiōe latrie: qa crux xpi sanguine pertusa ē vera ymago crucifixi expansi q eiusdem ymago est etiā lignū quodcunq; ad modū crucis fozmatum. Circa ipsam exaltationē sancte crucis est sciendū q crux xpi primo exalta est in die paraseues qñ xps in ligno crucis suspensus fuit. Sz q̄reres quare xps in ligno crucis mori voluit. Ut vt mala Ade restitueret. Adā reb. contra mādatū dei pomū ligni vetiti comedebat: et iō q̄nies fuit q xps ad satisfaciendū q illa pōnō sctm pateret ligno affigi quasi restituēs qd adā abstulerat. Juxta illud ps. lxviii. Que nō rapui tūc exolvebā. Augu. Contempsit adā ꝑceptū accipiēs ex arboze pomum: sed quicquid adā amisit xps invenit. Sic exaltata est sic hodie festum exaltationis celebramus. Pro quo sciendum q ꝓpter magnā victoriam et insigne miraculum quod deus ostendit q sanctā crucē sctā illud ab ecclesia celebrat exaltatio sācē crucis appellat: qz tali dei signo multū fuit exaltata. Unde legit q anno dñi. dcxiii. permittente deo flagellari ꝓpter sinum per pagānos. Coldras rex persaz ois regna sibi subjugavit. Hierlm aūt venies gēm sācē crucis quam sancta Helena reliquit asportavit volens ausu vt ab hostib⁹ honoraret. vt deus turrim ex auro q argento intexuerat. tribus gemis fecit q ibidē solis q lune q stellarum imagines collocavit: q sic in throno resīt deus tāq̄ de⁹ pater lignum sācē crucis sibi q tanq̄ posuit loco filii: qui ascendit

spūsancti: & sic se quasi deus adorari fecit.
Hic Heraclius imperator exercitū collegit et
contra filiū coldre iuxta danubiū flumē dimi
catur⁹ aduenit. Tandē vtrīq; exercitui pla-
cuit vt ipsi soli supra pontē pugnarēt: & q vi-
ctor existeret ipse sine dāno vtriusq; exercit⁹
imperiū vsurparet. Hic heraclī⁹ se totus deo
tulit & se signo sctē crucis deuotiōe qua po-
tuit cōmendauit ambor⁹ itaq; pugnā ineūt i
bus heraclio dīs victoriā tribuit & cunctum
exercitū suo imperio subiugauit adeo q totus
ppl's coldre sacrū baptisma suscīperet. Tunc
heraclī⁹ ad coldrā puenit & in throno aureo
eū reperiēs dixit. Qz lignū sctē crucis scōm
modulū tuū honorasti: si tūdē xpi recipies vi
tā & regnū cōlernabis: sinaūt te gladio meo
perimā. Cū aūt ascēdere noluit ipm decol-
lauit & filiū suū .x. annor⁹ quē cū ipso reperit
baptizauit & regnū paternū ei dimisit. turrim
vero destructā aur & argentū ad ecclias repa
rādas destinauit. Sanctā igit crucē accipiēs
hierlm reportauit. Cū aūt de monte oliueti
descendēs p portā quā dīs pallur⁹ intraue-
rat in equo regio & ornamētis imperialib⁹ in-
gredi vellet repēte lapides porte descenderūt:
& inuicē quasi vn⁹ parietes se claudērūt: qz q
cunctī stupentib⁹ angel⁹ dīi lignū crucis in
manib⁹ tenēs lux portū apparuit dicēs. Cū
ecce celor⁹ ad passionē p hāc portā ingredi vel
let nō cultu regio sz humili asello ingredi cōs;
exēplū suis cultorib⁹ dereliq̄t: & his dictis an-
gelus dīi recessit. Tūc imperator lachrymat⁹
fetōm discalciauit & vestimēta vsq; ad cami-
siā exuit: & crucē dīi accipiēs vsq; ad portas
dīi humilr̄ bajulabat. Portq; mul⁹ se con-
uerso apparuit: & liberū patefecit imperatori in
gressu. Rex autē de nouissim⁹ in hui⁹ crucis
laudē erupit dicēs. O crux splēdidior cūctis
astris mūdo orbis hoibus multū amabilis
q̄ sola fuisti digna portare pretiū mundi: sal
ua pātem caterua in tuis hodie laudibus cō
gregata: tuo vexillo signata sicq; periola crux
in suo loco restituit: & statim paralitici quat-
tuor curāt. leprosi .x. mundāt. ceci .xv. illumi-
nāt. demones effugant a variis languorib⁹
plurimi liberant. & sic imperator ecclias repa-
rās ad ppria remeauit. Tertio quotidie ex
tat in ecclis & hoc in memoriā iesu xpi cruci
fixi. Habem⁹ eīm triplex memoriale passionis
xpi. Vno in visu sicut sit in ymaginib⁹ cruci
fixi vbi passio xpi figurat: & etiā in imagini-
bus sctōr vbi vita sctōr simplicib⁹ declarat
vñ dē in decre. Imagines sctōr & picture sūt
libri laicor⁹ & scriptura. de cle. di. iii. placuit.

Scōo in auditu: vt q̄ passio xpi predica-
tā quāz pdicator⁹ dz conari vt in quolz ser-
mone faciat aliquā mentionē de passione xpi.
Tertio in gustu: vt in sacro altari. vñ cū q
sumit sacrm hoc dz fieri cū memoria passio
xpi. Vñ ipe xps dixit discipulis. Hoc facite in
meā cōmemorationē. Quarto crux xpi osten-
tabit in extremo iudicio: qz malis ibi erit in
testimoniū sue dānatiōis. vñ tūc xps sangui-
nē suū a malis hoib⁹ repetet scōz Chrys. dicit
Ego pter vos hō fact⁹ sum: pter vos alli-
gat⁹ & de luto celus crucifixus: vbi est tua
erga me iniuriaz meaz ultor⁹. Sere pretiū sangui-
nis mei quē dedi in remissionē aliaz vltor⁹
Vbi est seruit⁹ vra quā mihi p pcio sāguis
mei dedisti. Erit & bonis in salutationis si-
gnū. vnde Chrys. sup Mat. Crux & cicatrices
xpi radiis solis erūt lucidiores. Vide ergo q
ta sit dr⁹ crucis cū tot obscurabit & luna ru-
dabit lucē suā: vt discas quō crux luna lu-
dior & sole clarior erit i iudicio ad bonor⁹ cō-
solationē. ¶ Quātū ad scdaz partē ist⁹ in-
p nra ihorīatiōe est sciēdū q p signū crucis
debem⁹ vincere tentatiōes diaboli. Vñ hic
erit vnde occasionē demon tentandi sumpsit.
Videt Calliod. in collationib⁹ ex inuidia di
pter superbiā de celo deturbatus fuisset & cog-
uisset hoīem in loco q̄ odidit quemq; si-
mulat⁹ multa hoīz tentauit: sic adhuc ea-
dem de cā tentat nos quot. die vt impediat nos
in nra salute. Etiā querit vtrū possint ista
re qñ voluerint. Vide ibidē q nō: vt pat⁹ in
Job quē Sathanas non potuit tentare nisi
centiat⁹: imo nec demones nō potuerūt in-
re porcos nisi xpo annuente. vt hē Mar. v.
Etiā querit vtrū tantā vim hāt demones ten-
tādi sicut olim. Vide ibidē q nō olim pau-
simi in heremo cōmorari potuerūt nimia mul-
titudo demonū deterreti etiā cū inter se de-
bā vicissim vigilare & orare oportuerit pro
visibilia fantasmata demonū: sz tā pro in-
telligentiā hoim aut pter crucē in ecclia lau-
pdicatā min⁹ infestamur. Etiā queritur vtrū
demones de qlibet dolore reportent. Vide
sic nā victi gemunt. Hiere. xvii. Cōmoti
sū me plequūt & non stundar ego. Etiā qre
vtrū demon semel fugat⁹ denuo tentet. Vide
scōm. b. Tho. qte. i. q. xiii. Quidā dicūt q dē
mon semel superat⁹ nullū hoīem de cetero
tare pōt: nec de eodē nec de alio pōt. Quod
aūt dicūt q pōt alīs tentare: sz nō eundē: ex
hoc ghabilit dē si intelligat vsq ad aliqd tp
vñ Lu. iii. dē q cōsummata oī tēptatōe dia-
bolus recessit a xpo vsq ad tpe. Quō aūt dia-

bus nos tētat quotidie ꝑtinuz umuliqꝫ. hoc ſcr in ꝓpōtuario infra vbi Machare⁹ dia-bolū ponit cū vaſculis.xxii. ℭ Quātū ad tertiā partē tibi⁹ ſcr. ſciendū q̄ quilz ꝑtereūtē de crucifixū dz reuerētiā exhibere ipſi ꝑſone q̄ mortuo⁹ eſt in cruce ꝓ eo. Et quicūq; pecunias aliqđ crucifixū in publica ſtrata ſeu eccl̄ia: q̄cūq; aliq̄ a quoliz hoīe ꝑtereunte reuerē-tia exhibet ꝑſona quoliz hoīe habebit ſperialē participationē in ꝑſti vita ſi eſt in gra: z in futuro ſpāle accidētale gaudiū ſi erit in gla Etiam ſciendū q̄ laudabile eſt hōem crucifixū circa lectū vel circa muſeum: vt cū ſo inſpicit crucifixū memoriā dñi nr̄i paſſionē: z imagi-nem bēt marie ⁊ginis vel apli tui vel ſancti Francīſci vel Barbare. Et ſciendū q̄ q̄cūq; quis inſpicit crucifixū tunc dz tria cōſiderare ꝓmo q̄z ꝑſona hz in cruce caput inclinatū ad oſculandū: in ſignū q̄ optat recōciliari cum ꝑſona ſi ꝑſona cupit ex corde, recōciliationē. Secō q̄ hz ambas manꝰ extenſas ad amplexandū ſicut mater amplexat filiū ſic ꝑſona pa-tuit eſt amplexari ꝓximū cū brachiis mi-ſericordie ſibi ola peccata ſua indulgere ſi ex cor-de penitet eum fecille z amplī⁹ nō velit mor-taliter peccare cū diuino adiutorio. Tertio ambos pedes cruci affixos in ſignū q̄ vult te-nere manere z nunq̄ ab illo hoīe recedere ni-ſi ꝑſona recedat ab eo: nec eum ꝑtimere niſi ꝑſona ꝑtimebat ipm. ergo ieſus ꝑſona dē ema-nuel q̄ interꝑetat nobiſcū deus. Quo autē ꝑſona valde placet cū hō orat ꝑtereūdo crucifi-xum in ꝓblica ſtrata vnū pat̄ noſter et ane maria: hoc oſtendit in vno latrone q̄ orauit vnū pater noſter ad̄ crucifixus z ſic ſalvatus eſt. hoc ſcr in diſci. de tpe. ſer. xlix. R. Et ſcīē dum q̄ diaboli vincūt q̄ ſāc̄ crucis ſignū: ſi-cut de ſācta Juſtina legit quā diabolus val de impugnauit ꝑtinus cogitationib⁹ et ipſa ſāc̄ virgo in ſe reuerſa cōtinuo ſe ſigno ſācte crucis munivit z diabol⁹ fugit: z ab eius te-ntatiōe ſtatim liberata eſt. Etiā de eadē legit q̄ diabol⁹ ſemel in ſpē pulcherrimi iuuenis ſe trāſfiguraūit thalamū ei⁹ ingrediēs cum ipſa in lecto ſuo eſſet z ipſe in lectū eius ipu-denter inſilijt: z in ei⁹ amplexū ruere voluit q̄ videns ſcā Juſtina z adeſſe intelligens diabolū mox ſignū crucis edidit z ſtatī dia-bol⁹ euanuit. Etiā legit de eadē q̄ nobilis q̄-dam eā in vxōr̄ hēre deliberauit z cyprianū nigromanticū rogauit vt eā ſibi in vxōr̄ ob-tineret: z ipe cp̄m⁹ mittit ad eā dyabolū de mones z gliosa ego ſcā z ſignū ſācte crucis eis fugauit. Quere hoc infra in ꝓpōtuario ꝓpōne. xxxix. ℭ Ultimo ſciendū q̄ ego nō-ola debem⁹ ſonare cum ſigno ſancte crucis ne-mine z ne ſeroz eiā in comedēdo z bibēdo. Exēplū de virgine q̄ comedit lactucā in ortu ſine ſigno ſācte crucis. et eiā de comeſto q̄-dā bibitū in ciuitate ſine ſigno ſācte crucis. Illa exempla habentur in dyalogo Gregō. z quere ea infra in ꝓpōtuario. pl. ℭ

ℭ De ſcō Machāro apl̄o. Ser. xxxvi.

Vidit Jeſus hoīem ſedē tem in theloneo Mathēū noīe z ait illi. Sequere me. z ſurgēs ſequutus eſt eum ita ſcribit. Mat. ix. z in mitantur feſtiuitatis euāgelio. Si eſt aliq̄s infirmus ſanari deſi derat ops vt infirmitatē ſuā medico aperiat z vt medicus circa ipſum diligentē curaz ad hibeat: vt ipſe ſanat⁹ ſanitatē ſuaz q̄ ſigna euidentia oſtēdat. Illa tria notant in hoc ꝓmiſſis. Primo ponit ſpes infirmitatis ex parte egroti cum dē. Vidit ieſus hoīem ſedē tem in theloneo matheuz noīe. Secūdo ponit modus curatiōis ex parte medici cum dicit. Sequere me. Tertio ponit oſtenſio curatio nis ex parte ſanati cum dē. Et ſurgens ſecu-tus eſt eum. Unde in ꝑſti ſcr. ad honorē ſan cti Mat. tria ſūt dicēda. Primo ꝓuilegia ſā-cti Mat. Secō aliq̄d q̄ incōtinēte ſimpliciſ Tertio aliqua miracula q̄ cōſolatiōe hoīm ℭ Quātū ad ꝓmā partē ſciendū q̄ ſanct⁹ matheus hz. viii. ꝓuilegia que nobis oīb⁹ ſūt cōſiderāda. Primo q̄z ipſe vocauit eū ad ap-ſtolatū q̄n dixit. Sequere me. Et ipſe ſtatim ad vnū verbū ſecut⁹ eſt eum. z nō ſolum ſe-leriter ſed etiā gaudēter. In cui⁹ ſignū fecit ſibi conuiuiū magnū in domo ſua ſicut eu-geliſta hodiernū dicit. Secūm p̄ut. q̄z inter q̄-tuoz euāgeliſtas ipſe eſt ꝓm⁹ in ordine. vñ Hiero. Sicut matheus ꝓmo in ordine ponit ita euangelij ꝓlo ſcripſit. Et inter figuras euāgeliſtaz nobiliozē figura ſignat⁹ quia in forma noīs. Et rō huius eſt q̄z ipſe ſcripſit hu manitatez xp̄i. Nam in ꝓncipio euāgelii ſui ſcripſit genealogiā xp̄i: in medio ꝓdicationē xp̄i in vltimo xp̄i paſſionē. z hoc euāgelium ſcripſit in indea lingua hebꝛaica. Cetevi euā geliſte ſcripſerūt in lingua greca. Lingua aūt hebꝛaica eſt nobiliozi q̄z fuit ꝓma z lingua dei: z a deo immediate tradita: z lingua mo-rar: q̄z ſicut rabbi magiſter dicit. Quātumcūq; bulū ꝓpriū in lingua ſua deputauit eſt ad aliquam ſcīāz vel curioſitatē volendaz ſed q̄ aliquas circūloquutiones talis exꝑimur ſue. Etiā z ygerna etiā: q̄z ſicut dicit Jſid.

post diem iudicii oēs lingue cessabūt ꝙ solus manebit lingua hebrea. Tertiū qz euāgeliū suum frequentib⁹ oibus alijs in ecclia legit Ecclia eīm frequēter legit euāgeliū matthei. aplūs pauli psalmos dauid. Et nō huius est vt nullus pōz dēspereret de mia dei ḡt sūm magnus pōz est: quia omne pctm̄ ꝑmittitur aut ex infirmitate humana: aut ex ignoranʒtia: aut ex certa malicia. Ex infirmitate humana. peccauit ipse matheꝰ. Pecuniā enim per lucrū augere ab humana ꝓcedit infirmitate. Ex ignorātia peccauit paulus: qz dixit vt habeā. i. Thimo. i. Ignorans feci: qz ꝙ ecutus? fuz ecclam dei. Et ex certa malicia peccauit dauid: qz adulteriū cōmisit ꝙ homicidiū ꝙtraxit. Vt igit ostendat ꝙ nullus dz desperare de dei mia: siue peccet ex infirmitate: siue ex ignorantia: siue ex certa malicia. ideo dicta trium frequenter recitant in ecclia. Quartū in quo omnes sanctos in celo ꝓcellit est: qz est martyz aplūs et euangelista: ita ꝙ in nullo alio sanctoz ille tres ꝓrogatiue insimul inuenīūt. Petrus quidē fuit aplūs martyz sz nō euāgelista. Johānes fuit aplūs ꝙ euāgelista sed nō martyz: qz sanguinē suum nō fudit: sz in pace quieuit. Stephanꝰ fuit martyz sed nō fuit aplūs neq euāgelista. Matheꝰ vero fuit aplūs ꝙ martyz ꝙ euāgelista. Quantum ꝓi. qz cōplexit octauū articulū. de. vii. articulis fidei dicens. Inde venturꝰ est iudicare vivos ꝙ mortuos. Vbi sciendū ꝙ quilz xpian⁹ tenet credere futuz iudiciū quia est octauꝰ articulus fidei: ꝙ ille articulꝰ debz nobis inducere ꝙ incutere timorē magnū: qz de oibus sumꝰ reddituri rōnem strictā. Eccliā. xii. Cūcta que fiūt adducet dēus in iudicium. Nō sumꝰ reddituri rationē de cogitatiōibꝰ nris. Hab. i. In cogitationib⁹ impii interrogatio erit. Etiā de oibus ōbis. Mat. xii. De omi ōbo otioso ꝛc. Etiā de opib⁹ nris ꝙ gessimꝰ in corpe de omi gressu: tactu visu ꝛc. vō aplūs. ii. Cor. v. Oēs nos manifestari opz ante tribunal xpi vt referat vnusqsq in corpe ꝙut gessit siue bonū siue malū. Etiā de rebꝰ talibus quū lucratꝰ es: quō posseditꝰ. quō expenditꝰ. Etiā quilz de officio ꝙ artificio. i. fabri: sartoz. sutoz. pictoz. Etiā quilz de statu suo. i. matrimoniali: viduali: virginali. Hec tum ꝓpter. qz festuz eius hodie solēniter celebrat in tota ecclia dei ꝙ ipsi⁹ vigilia sub ꝓpe cepto ieiunat. Septimū qz quotidie in oībꝰ missis ꝙ totū anuum notat. ¶ Quātum ad ītiam partē istiꝰ sex. sciendū ꝙ matheus nō uinat publicanꝰ: qz tpalibꝰ lucris inhiabat sedens in theloneo: qđ negotiū vix sine pctō mortali exercet. Unde ꝓ informatione nostra sciendū ꝙ cū tpalibꝰ peccat dō quattuoz modis. Primo cupiscēdo bona aliozū ꝓtra deū ꝙ iusticiā: vel etiā si cupiscunt iustas res habere: sed ad malū finem. Sed secundo: quia ad vanā gloriā exercendā vel ad luxuriā vel ad crapulaz: sicut ille dīues de quo scribitur Luc. xvi. Qui epulabat quotidie splendide. ꝛc. Etiam qui cum nimio appetitu vel amore afficiunt ad tpalia ꝙ nimis vellent ea acquirere: tūc qđ ille appetit⁹ ꝙ amoꝝ tpaliū superat vel pcellit amorē dei ꝙ appetitum ꝓprie salutis: tūc ꝙ mens suffocat ex tonc tales etiā grauiē peccāt: sicut heu plures filiorū qui totū coz suū occupāt cum tpalibus: sic ꝙ raro vel nūq̄ de deo vel salute ꝓpria vel tuorū iudicio cogitāt. Sed qđ quis appetit bona aliena cū vol tate cōditionata. sz si posset habere sine offensa dei ac iniuria ꝙximi ꝙ tunc nullū pctm̄ esset vel solum veniale peccatū est. Sed nō peccat quis per anaricia acquirendo bona tpalia iniuste. i. cuz vsura vel iudo vel per fraudē in emendo vel vendendo: vel per furtū vel per rapinā. Nam quotiēq̄ modo qs tpalia iniuste lucrat mortaliter peccat ꝙ tenet ad restitutionē si vult saluari: siue sit in rebꝰ magnis siue paruis. Aug. Iuuenis anteq̄ lucrat leipm ꝓdit: et anteq̄ alios capit capitur. Item Aug. Peccatū nō dimittitur nisi ablatū restituat. Tertio peccat qs ꝙ diuitias male expendendo sua tpalia. i. qñ nō vtit ad honorē dei ꝙ ad salutē ꝓximi ꝙ ꝓpriā: sz vtit ad peccādū ꝓtra deū. tales posset dānari etiā si nullas res iniustas haberēt sz suas iustas res sic ad peccandū expenderent. Quod ꝓz in illo diuite epulone. Lu. xvi. qui sepultꝰ est in inferno ꝙ cū nō inuenit scriptū de eo ꝙ fuit vsurarius vel raptoz. Iusto. vt sz bona sua male expēdit. i. in superbia vestiū in gula: in crapula: ꝙ lazaro paupi nō subuenit. ꝙ ideo dānatꝰ est. O quot diuites sequūtur nūc in superbia vestiū hūtes pciosas vestes longas caudas ꝙ scissuras multas: et multa pānia vestiū. ꝙ sic de singulis. Illi sequūt eum in gula: sicut illi q̄ volunt optima fercula comedere ꝙ optimū vinū bibere: ꝙ sic suū sic expendūt suas iustas res: de quib⁹ strictā rōnem vsq ad vltimū denarium reddituri sūt deo in nouissimo die. Sic illi q̄ ꝓdunt bona sua ꝓ ludos ꝙ male cōsumūt ꝙ ꝓdigaliter. Si dicerēs. ista bona sunt mea. ꝙ sz michi cū eis facere qđ volo. Video ꝙ nō sunt tua ꝓpria: sed accōmodata a deo. vñ aplūs. i. Cor. iiii. Quid

habes quod nō accepisti. Ergo quidq; hꝫ vel bonis tuis tanꝙ rebus accōmodasti ei timore ne offendat deū qui eas sibi accōmodauit. Quarto perat quis g dignitas eas utilis ac nare pollendo ꝙ retinēdo sua iusta bona. Si cut ꝺ ne fugitiuo nō subuenisti paupi? ex in fatigabili cupiditate qꝫ sibi timet deficere semꝑ tales reputant captores coꝛā deo. Vñ Aug. Nō minoꝛis est criminis habere tollere ꝙ cum posses indigēti? denegare. Ergo ait oꝛ scias te euadere bona: quāta bona pōs tea p̄stare ꝙ nolis. Ergo quidq; possides bona tualia hꝫ pauperib? cōmunicare. Aug. Da ꝓ in terra ꝺ tibi reddat in celo. Ex qua fan ctus ꝓ ruhe? sunt theolonearij tunc querit ꝺ requirunt ad verum theloneū. Vñ ꝙ tria. Ꝓpia auctoritas dñi ꝺ hꝫ p̄tem instituēdi vt rex vel imperator. Secunꝺ vt fiat ꝙ pace tuta vel ꝙ via reparāda. Tertio vt fiat modeste ne pauper nimiū aggraueꝫ: vt pꝫ extra de vsur. lig. Aug ꝺbitas. Et est sciendū ꝙ ꝺ erripiūs pedagiū a clericis sunt ipso facto excōmunicati ꝙ nō p̄nt absolui a petis nisi restituāt illis a ꝗb? receperūt. vt pꝫ extra de cōmunio. ꝓh li. vi. Etiā scie. ꝙ ꝺ nouū theloneū extra deū ꝙ iniuriā instituūt vel ꝺ antiquū theloneū aggrauāt: vt denarii vel grossi vel ꝗcqui ibi recipiūt cōtra deū ꝙ iniuriantur pnas nouas in iferno hāt accidētales. et hoc ꝺiu durat illō theloneū. ¶ Quātū ad tertiā ptē illi? lec. est sciendū ꝙ oēs homines dēt inuocare sanctū Matheū tanꝙ singulare patronū et aduatoꝛē in oībus infirmitatib?. Vñ legit de eo ꝙ in p̄dicatiōnib? suis totā terrā egypti ꝙ regē ꝙ reginā cōuertit ꝙ baptizauit cū filio ꝙ filia quasi cū octo ꝙb? suis. sic ꝙ per. xxx. dies quasi. xl. milia homi sunt baptizati: ꝙ ipse cōfirmauit sermones suos sequētibus signis. Vnde legit ꝙ ꝙ ipm adhuc existente in p̄tri vita plures ceci illuminati sunt ꝙ multi paralitici curati: ꝙ plures lepꝛosi mūdati. ꝙ multi a dēmonib? liberati. Etiā legit ꝙ beat? barnabas euangeliū qđ sanct? matheꝰ ex inspiratione sp̄ussancti scripserat secū ferebat: ꝙ infirmos illud ponēs oēs tam in fide barnabe ꝙ etiam meritis bti mathei continue sanabat. Etiā hꝫ p̄tem fuit ꝺracones. Vnde legitur ꝙ etiā duo ꝺracones ꝙ duos magos. Zaroes ꝙ arphaxat fuerunt missi ad setā matheū igne sulphureū ex oꝛe ꝙ naribꝰ euomētes. Apostolus qui? signo crucis se munies ꝙ in nole dñi iesu xp̄i ꝺracones? serpit vt abiret nullā lesiones ꝓtimus abiecit. Etiam super mortē hꝫ p̄tem: quia filiꝫ regis quā xp̄s magi non potuit suscitare ipse suscitauit a mortuis.

¶ De angelis. Sermo. xxxvii.

Angelis suis mandauit de te vt custodiāt te in oib? vijs tuis. ps. xc. Ex quib? verbis colligit ꝙ in illo qui angelis mādauit magna ostendit charitas: in angelis magna humilitas: in homine magna dignitas ꝙ utilitas. Charitas qui in hoc ostendit ꝙ tātos et tales custodes hoi deputauit. vnde Ber. Dñe quid est hō: quia innotuisti ei. aut fi. ho. qꝫ re. cū. Deniq; mittis ei vnigenitū tuū immittis et sp̄m sanctū. ymittis etiā vultū tuū: et illos beatos sp̄us. Ꝓpter nos mittis in ministeriū nostrum. Sed ho in angelis ostendit magna humilitas ꝺ tam humile est: cū non recusant: sed hoies tā diligenter custodiunt ꝙ illis ministrāt. Et ideo homo magnā debet habere reuerentiā coꝛā angelo qui sibi dignat ministrare. vñ Ber. In quouis diuersorio: in quouis angulo re uerēciam exhibe angelo tuo ne audeas illo p̄sente quod me vidente non auderes. Semp adest angeli hoies custodiūt. Nam tantes tenent ne cadāt: cadētes adiuuāt vt resurgāt. resurgētes custodiūt ne iterū cadāt. Tertio ostendit in hoie magna dignitas. vñ Piero. O magna dignitas alīq; vt vnusquisq; ab oꝛtu sue natiuitatis habeat angelum in sui custodiā deputatū. Dat ei angelus in custodiā hoi existenti in vtero matris ne a diabolo suffocetur. Posset cū puer in vtero matris suffocari a diabolo ꝙ aboꝛtiu? fieri. Egressus ab vtero matris posset a baptismi gr̄a impediri: ꝙ sic dānaret. Vñ dr in decre. Ita corpoꝛi vulta si in baptismo lota nō fuerit: eternaliter perit. xxiiii. q. iii. Si habes. vñ etiam Joh. iii. dr. Nisi quis renat? fuerit ex aqua ꝙ sp̄u sancto. ꝛc. Etiam viuens in mūdo posset multa petā ꝙtrahi: si angelus eū custodit ꝙ defendit ꝙ peccata cōculcare facit. Etiā de mūdo exeūte per moꝛtē ne de fide tētetur: vel in desperatiōne ꝙtrahat ꝙ a cōfessione ꝙ sacris impediatur: qꝫ diabolus quos non potuit in vita decipere permittit in moꝛte supplātare. quos enī non potuit decipere in iuuentute que est p̄ma vita hoīs: vel in senectute que est scda vita hoīs: nititur in moꝛte decipere que est vltima vita hoīs. Vtē necessaria est homini custodia angeli post moꝛtez: quia tres vie sunt post moꝛtē. Ꝓma est que ducit ad infernum. Scda ad purgatoriū. Tertia ad celū. In ꝓma angelus alam custodit ne a demonibus

capiatur q̄ ad infernū reducat. Nō talis aia
egrediat xp̄o dicēs. ps. xxiii. Nōli deus adiu-
uillet me. l. per āgelū suū paulomin⁹ habitat
set in inferno aia mea. Et illud ps. cxxiii. Ani-
ma nr̄a sicut passer erepta est de laqueo ve-nātiū.
In hāc via angelus alam custodit: quia vt
purget inducit aiam in purgatoriū. et postq̄
purgata est aia ipam letanē eduxit In tertia
via q̄ ducit ad celū custodit aiam: qz ab oib⁹
laqueis defendit: et in celū eam introducit.
Exod. xxiii. Ecce ego mittā angelū meū qui
te custodiat et inducat in terrā quā pmisi pa-
tribus tuis. ¶ Quantū ad hāc partē illud
est. sciendū q̄ Michael archangel⁹ cui⁹ festū
hodie colimus hz officium ponderandi me-
rita et demerita aiarū. Nam frēm picturaq̄
sunt libris laicoz michael in statera alas pō-
derat: vt que sūt plene et que sūt vacue reco-
gnoscat. Dē aūt Dan. v. Appensus es in sta-
tera. et inuentus es minus habēs. Sunt igi
tur quedā aie vacue. quedā semiplene: quedā
plene: et quedā superplene. Vacue sunt que se
cum nulla bona opera portauerūt: istas mi-
chael pōderat et eas vacuas inuenīs dicit. Ap-
pensus es in statera et inuent⁹ es nihil habēs
Dicere ergo pōt talib⁹ quod hz Apoc. iii. Tu
es miser et miserabilis pauper: cec⁹: et nudus
Tales cū sūt nudi: qz bonis operibus expo-
liati. Ceci qz ignoātia sūt obtenebrati. Pau-
peres qz hoz olim suffragiis destituti. Et iō
erūt miserabiles: qz vilioē diuis erunt q̄nati
Miseri: qz gehēne incēdiis deputati. Dē talī
bus in persona xp̄i dicit michael. Matth. xxii.
Ligatis manib⁹ et pedibus mittite eū in tene-
bras exteriores. Semiplene aie sūt que licet
aliqua bona opera fecerūt. tñ tepide et negli-
genter fecerūt. Istas fortis Mic. pōderabit et
dicet. Appēsus es in statera et inuent⁹ eom in⁹
hīs Istis etiā dicere pōt illud Apoc. iii. Non i-
uenio opera tua plena coram deo meo. Illa
opera sunt plena que fiunt cū feruore. Illa
sunt semiplena que fiunt cū negligētia et tor-
pore. Talib⁹ erit dicet Michael in persona
xp̄i illud. Apoc. iiii. Vtinā frigidus esses aut
calidus. sed qz tepidus es incipiā te euomere
ex ore meo. Ille aie sunt plene que secū mita
bona opera portauerunt. Talis erat aia illa
de qua dē Act. xi. Hic erat bonis operibus et
elemosynas faciebat. Istas Michael pōdera
bit et dicet. Appēsus es in statera et inuent⁹ es
minus hīs. frēm illud Mat. xxv. Eturini et da
te nobis māducare Et iō venite benedicti pēs
mei. Ille aūt aie sūt supplene q̄ nō tñ pecca
ta seruauerunt: sed etiā alīs supererogaue-
runt. Istas Michael pōderabit et dicet. Ap-
pensus es in statera et inuent⁹ es multū habēs.
Istis etiā potest dicere illud Luc. vi. Bonus
homo de bono thesauro cordis sui bona et confertā et cogitatā dabit in
cor nostrū. Isti cū fuerūt diuinoz mandā-
toz conseruatores. et ideo habebunt mēsurā
bonam. Et fuerunt terremoz contēptores. et
ideo habebunt mensurā pressam. Fuerūt q̄
pie voluntatis subiugatores: ideo habebūt
mensuram cogitatam. Fuerūt calliditatis ex-
matores: ideo habebunt mensurā sagacita-
tem. Dicto Michael hz officium ponderandi
alas. Portat eū alas sanctoz in celum. Vñ
ecclesia canit. Archangele michael constitui
te principem sup omnes alas suscipiendas.
Non tñ indigendū est q̄ ipse solus portet q̄
alii angeli secū portant: sed q̄ ipse honorabi-
lius portat: et q̄ ceteri angeli qui secū portā
sunt sibi subditi: sic cardinales summo pon-
tifici sunt subditi. Et ideo cantat eccl̄ia. Mi-
chael preposit⁹ paradisi quez honorificam
angelorz ciues. Vnde creditur esse de ordi-
ne principatus. Ceteri vero qui portant et ordi
ne inferiorū angelorz: portant aūt angeli ani
mas sanctorz valde reuerenter: qz non in bra
chiis sed in manib⁹ vnde dē in ps. xc. In ma-
nibus portabunt te ne. Portāt valde diligen
qz ab oibus offēdiculis et periculis eas custo
diunt et conseruant. vnde sequit. Ne forte of-
fendas ad lapidē pedē tuū super aspidem et ba
silicū ambulabis. ne. Portāt valde gaudēter
quia cuz canticis et iubilationibus eas in cae
lum deducūt. Vnde Esa. lv. In letitia exi-
dietis et in pace deducemini: montes et col-
les cantabunt coram deo laudē. Etiā portant
valde humiliter: qz pauper et mēdicātem
despiciunt sicut patz Luc. xvi. Factū est vt mo
reret mendic⁹ lazarus et portaret ab angelis
in sinum Abrahe. Etiā sciendū q̄ archange-
lo michaeli multa que sunt mire virtutis at-
tribuunt ipse vt dē egyptiacis plagas indu-
xit mare rubrū diuisit populum israel per me
sestum deduxit et in terram promissionis in-
troduxit. Ipe inter sanctoz angelorum agmi
vexillifer xp̄i habet. ipe a dño constitutus
princeps ecclesie. ipe sanctoz animas recipit
et in paradisum exultationis perducit. Ipse
vt Daniel testatur tempore antichristi con-
surget et pro electis suis defensor et protector
astabit. ipe ad dei imperium antichristū ci-
tientem in monte oliueti potenter arcebit. in
voce ipsius archangeli Michaelis resurgent
ipse crucem: clauos: lanceam et coronam
spineam in die extremi iudicii presentā

bi. ¶ Quantū ad tertiū puctum ſciendū q̄ ſpūs angeli a nobis ſunt honorādi. Primo q̄ ſunt cuſtodes noſtrī. vīz poſſum⁹ inſtitui⁹ ſi cuſtodia angelorū nō eſſ. nō ſpero. Et cuſtodia angelor⁹ nō eſſet ſtulte? malignor ſpirituū quis ſuffere poſſet. Secūdo honorādi ſunt q̄ ſunt fratres ⁊ cōſeruī noſtri. Oēs eñ electi aſſumūt ad ordines angelor⁹ q̄dā ad ſuperiores quidā ad medios quidā ad inferiores ꝑ diuerſitate ſuor⁹ meritor⁹. Jo.xiiii. In domo patris mei māſiones multe ſunt. Tertio q̄ ipſi ſunt oīū noſtrar⁹ ante deū orꝑ ſeruitores. ipſi nāq̄ oratiōes noſtras deo reꝑſentant. Tho.xii. Q̄ orabas cum lachrymis ⁊ ſepelichas mortuos ego obtuli oīonem tuaz dño. Quarto q̄ ſunt regis eterni nobiliſſimi milites. ſicut antea vidim⁹? in militibus alicuius regis ꝙ quidā eoz ſemper in aula regia cōmorant ⁊ regi aſſocian⁹ quidā aūt ciuitates ⁊ regni caſtra cuſtodiūt quidā vero regis inimicos expugnant ita horum militū ꝓpi quidā in aula regia. i. in celo empireo ſemꝑ regi aſſocianꝫ ⁊ ad eius honorem cētica leticie ⁊ glorie ſemꝑ cantāt dicentes. Sanct⁹ ſanctus ſanctus dñs deꝰ ſabaoth. Illi autem cuſtodiūt quinq̄as ciuitates ea ſcā ⁊ villas. i. qui nobis ſunt deputati ad eor⁹ hodiern⁹ cuſtodientes ſtatum virginū ⁊ viduarū ⁊ cōiugatoꝝ ⁊ caſtra religionū. Illi vero dei inimicos. i. demones expugnant ne fidelibus nocerant: ⁊ eis damna in corpore et ꝙa inferant. Quinto honorādi ſunt q̄ ipſi ſunt tribulatoꝝ cōſolatores: primo cōfortando ⁊ roborādo. tertio ipſam tribulationē mitigerando ⁊ minuendo. et hoc ſignatum eſt Danie.iii. Angelus dñi cum tribus pueris in fornacem deſcēdit ⁊ fecit fornacem quaſi ventū roris flantem. Ultimo ſciendū q̄ angeli ſunt a nobis hodie ⁊ quotidie honorādi q̄ ſeruiūt nobis in p̄ſentia ſtātes in oī loco ⁊ in oēm tpe. Hoc ꝯtinet in ſacerdote q̄ cū dicit miſſam in hoſtia q̄ angelus dñi recipit eam in p̄ſpectu ſuum. Exemplū quere de hoc in p̄dicto exēplo. xii. ℣. Item angeli ſeruiūt hereme infirmanti. hoc quere ibidē. ii. ¶. Item angeli ſeruiūt hoi in extremis. Exēplū de hoc quere ibidē. ivi. ℣. Etiam angeli in extremis p̄ſtant hoi bona opera ſua. ibidē. ivi. ℣. Etiā angeli ſeruiūt nobis poſt mortē. q̄ angeli viſitant ⁊ conſolant alios in purgatorio ſubleuant eis ſuffragia q̄ fiunt ab amicis eoꝝ ⁊ a cognatis ſuis et aliis bonis hoibus hic iam in mundo ꝓfectib⁹ ⁊ poſtq̄ purgate ſunt ale in purgatorio ſuſtinentes tunc ipſi angeli letantur habundant eas in celum. Ultimo ſermonē hoc unum ⁊ verſum de angelis quere in diſcipulo de tempore. ſermone. clviii.

¶ De ſancto Symone ⁊ Juda apoſtolis Sermo.xxxviii.

VOs amici mei eſtis ſi feceritis ꝛc. Jo.xv. Verba ꝓpoſita locut⁹ eſt dñs ſuis aptis ⁊ gr̄ loquit ob⁹ nobis q̄ſi nolim⁹? eſſe amici dei niſi ꝓmo oībus ſeruare debem⁹. i. ꝓpta ⁊ ꝓcepta nobis. Unde in ꝓti ſer. ad honorē b. ꝙtuor aptor. Symonis ⁊ Jude tria ſunt dicenda. Primo p̄legia ⁊ dignitates ſymonis ⁊ Jude. Secūdo aliqua ꝑ ihoſmatice ſimplicitas. Tertio aliqua miracula ꝑ cōſolatione audientiū. ¶ Quātū ad primā partē ſciendū q̄ iſti apli habēt. vii. p̄legia ꝑ ea oēs debem⁹. Primū q̄ conſanguinei ſūt dñi nr̄i ieſu xp̄i. Jacob mater illor⁹ duor⁹ aptor⁹ fuit ſoror beate Virginis marie matris ieſu xp̄i benedicti. Secūm q̄ dñs elegit eos ex oīb⁹ hoibus miſit ad numer⁹. xii. aptor⁹. vñ Joh. xv. Ego elegi vos de mūdo. Tertiū: q̄ hos dilatauerit ⁊ multos hoies ad fidē ſuis ꝓdicationib⁹ induxerit. Ut refert. Euſeb⁹ in eccleſiaſtica hiſtoria q̄ abagar⁹ rex epiꝫ ſcribere fecit eum ad ſe inuitādo. Cui rex poſt aſcenſionē aplm vnū ſuoꝝ miſit mittere q̄ eum. Et vt refert Johānes damaſce. lib. iiii. q̄ ei pictor⁹ ab Abagaro miſſus eſſet vt faciē ei⁹ effigiaret ⁊ nō poteuiſſet ꝓ ſplendore et pulchitudine xp̄i: i. rex lineo pictor⁹ accepto faciē ꝙſdā effigiauit a regi Abagaro edite ciuitat⁹ trāmiſit. Et poſt xp̄i aſcēſionē Thomas aplus Judā aplm Abagaro miſſit q̄ in facie aplī Jude intuēs diuinā ſplendorē: fidē ⁊ baptiſmū recepit. Etiā legit q̄ poſtq̄ Judas aplus in babylonia ⁊ in regione circūſtanq̄ vno anno ⁊ menſib⁹ trib⁹ cōmorati ſunt: in quo tpe ſparſo ampli⁹ q̄ quadringenta milia hoīm baptizati ſunt excepti mulieribus⁹ baptizato ꝓ? rege cum vniuerſis ſubditis ſuis. Eodēm⁹ eīa eos oēs infirmitates curare Abgillares ceros ſuſcitare mortuos in nomine dñi nr̄i ieſu xp̄i vniuerſi ꝓpter credidēſit in deū: ꝙſtruentes templa ydolorum ⁊ eccleſias cōſtruentes ordinauerit in ciuitate edeſſa nole Abgari: i. ei ipſius de ſuis venerat ⁊ poſtmodū legendā mor⁹ aplorum ſcripſit. Quantū q̄ ꝓfuit eos frā inducta eos vinos ⁊ mortuos in fine ſeruiſſe ola ꝓpter xp̄m relinquentes ipſi⁹ pauperē pauper⁹

res secuti sunt. vñ Mat. xix. Amen dico vobis q vos q secuti estis me in regeneratione cū sederit filius hois in sede maiestatis sue: sedebitis & vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Quinetiā qz nō solū sūt apli: sed etiā martyres xpi. Vñ legit q cū venissent gabaō & inuenissent duos magos zaroem & arphaxat q pylin q necromanticā artē bene nouerant: & eū illi viderēt q apli magna signa facerent: predicti magi ad quādā simulatam noctē fugam: vbi erat. xx. idolorū pontifices venerūt & eos prece aptos cōtinuerūt: vt cū illi venissent aut eos sacrificare cōpellerent: aut genitū necarent. Perinde ac si gigas vnicus in gurgite cū apłis ad illā ciuitatē venisset: ecce pontifices cū vniuerso populo eos capiāt et ad templū solito eos ducūt. Tūc demones ex persis ibidē clamare dicebāt. Quid nobis & vobis apli dei viuentis in ingressu vēo ostra nos lacerabimus: tūc apli dixerūt: vt faciat q idola vēa plena sint demonijs: ecce iperam? eis vt exeāt & simulachra cōfringant: statim q duo ethiopes nigerrimi egressi de simulachris & ola idola in templo fregerūt: & cū diris vocib? recesserūt. Qō videntes pontifices in apłos irruerūt & eos grib? occiderūt: ac sic q martyrii palmā ad xpm cū sanguinis q? meruerūt. Septimo q libz ipsoz cōposuit vnū articulū de. xii. articulis fidei. Nāz Symon cōposuit de primo articulo. i. Patrē ecclām catholicā. Vñ sciendū q ille articul? sic literaliter legit. Credo in spm sanctū sanctā ecclām catholicā. Ite sciendū q ecclia est duplex cōgregatio: & dr hō in gra ejus est mēbrū ecclie & ipse est caput. Apoc. i. Lor. vndecimo. Caput vir est caput mulieris: sicut xps ecclie. Ecclia ista ecclia i tres partes diuisa. Una è in militando & adhuc est in timore & expectatione. Secunda est in celo: & est sine timore & sine expectatione. Tertia est i purgatorio: que medio modo se habet: qz est in expectatione: nam adhuc vite glie nō habebit: nec sine timore. qz habet libertatē arbitrii in bono confirmatū. Ista tibi repsentat tres partes hostie & in altari de corpe xpi fit. vñ Ihus. Panis quem ego dabo caro mea est pro multis sanctificata. Alia q sanctificatio & redemptio. Undecimus articulus fidei dicit de vita. Judas apostolus potuit ipse? frater Symonis dicitur. Ad cuius euidentiā remissionē peccatoz. Dico q frater dr q fidem & dilectoz eiusdem remissionē peccatoz. Vel q frater dr q similem & similes eiusdem est bonoz spūalium & sanctoz sequitoz congregatio. Vñ inter alia que nobis sunt credēda est sanctoz ecclie congregatio de ecclia. Vñ ecclesiastici cxlvi. Sancti gloria exultabunt in cubilibus suis. Psal. Exultabunt sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Hec gloria sanctis est communis. Sed quidā sanctis est specialis: sicut martyrib? corona martyrii. Quidā sanctis est specialis: sicut virginib? corona virginitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut confessoribus corona confessionis. Quidā sanctis est specialis: sicut doctoribus corona doctrine. Quidā sanctis est specialis: sicut prelatis corona prelationis. Quidā sanctis est specialis: sicut subditis corona subiectionis. Quidā sanctis est specialis: sicut diuitibus corona diuitiarum. Quidā sanctis est specialis: sicut pauperibus corona paupertatis. Quidā sanctis est specialis: sicut nobilibus corona nobilitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut ignobilibus corona ignobilitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut sanis corona sanitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut infirmis corona infirmitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut viuentibus corona viuentium. Quidā sanctis est specialis: sicut mortuis corona mortuorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in celo corona celestium. Quidā sanctis est specialis: sicut in terra corona terrestrium. Quidā sanctis est specialis: sicut in inferno corona infernalium. Quidā sanctis est specialis: sicut in purgatorio corona purgatorium. Quidā sanctis est specialis: sicut in limbo corona limbi. Quidā sanctis est specialis: sicut in paradiso corona paradisi. Quidā sanctis est specialis: sicut in gehenna corona gehenne. Quidā sanctis est specialis: sicut in abysso corona abyssi. Quidā sanctis est specialis: sicut in tartaro corona tartari. Quidā sanctis est specialis: sicut in orco corona orci. Quidā sanctis est specialis: sicut in inferno corona inferni. Quidā sanctis est specialis: sicut in mundo corona mundi. Quidā sanctis est specialis: sicut in seculo corona seculi. Quidā sanctis est specialis: sicut in tempore corona temporis. Quidā sanctis est specialis: sicut in eternitate corona eternitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in deo corona dei. Quidā sanctis est specialis: sicut in christo corona christi. Quidā sanctis est specialis: sicut in spiritu sancto corona spiritus sancti. Quidā sanctis est specialis: sicut in trinitate corona trinitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in unitate corona unitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in pace corona pacis. Quidā sanctis est specialis: sicut in gaudio corona gaudii. Quidā sanctis est specialis: sicut in lumine corona luminis. Quidā sanctis est specialis: sicut in veritate corona veritatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in iustitia corona iustitie. Quidā sanctis est specialis: sicut in misericordia corona misericordie. Quidā sanctis est specialis: sicut in clemencia corona clemencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in benignitate corona benignitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in mansuetudine corona mansuetudinis. Quidā sanctis est specialis: sicut in humilitate corona humilitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in obedientia corona obedientie. Quidā sanctis est specialis: sicut in castitate corona castitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in continencia corona continencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in abstinencia corona abstinencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in vigilia corona vigilie. Quidā sanctis est specialis: sicut in oratione corona orationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in meditatione corona meditationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in contemplatione corona contemplationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in actione corona actionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in passione corona passionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in morte corona mortis. Quidā sanctis est specialis: sicut in resurrectione corona resurrectionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in ascensione corona ascensionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in adventu corona adventus. Quidā sanctis est specialis: sicut in nativitate corona nativitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in circumcisione corona circumcisionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in baptismo corona baptismi. Quidā sanctis est specialis: sicut in confirmatione corona confirmationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in matrimonio corona matrimonii. Quidā sanctis est specialis: sicut in ordine corona ordinis. Quidā sanctis est specialis: sicut in extrema unctione corona extreme unctionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in penitencia corona penitencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in eucharistia corona eucharistie. Quidā sanctis est specialis: sicut in sacramento corona sacramenti. Quidā sanctis est specialis: sicut in figura corona figure. Quidā sanctis est specialis: sicut in veritate corona veritatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in lege corona legis. Quidā sanctis est specialis: sicut in gratia corona gratie. Quidā sanctis est specialis: sicut in fide corona fidei. Quidā sanctis est specialis: sicut in spe corona spei. Quidā sanctis est specialis: sicut in caritate corona caritatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in virtute corona virtutis. Quidā sanctis est specialis: sicut in donis corona donorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in fructibus corona fructuum. Quidā sanctis est specialis: sicut in beatitudine corona beatitudinis. Quidā sanctis est specialis: sicut in gloria corona glorie. Quidā sanctis est specialis: sicut in regno corona regni. Quidā sanctis est specialis: sicut in imperio corona imperii. Quidā sanctis est specialis: sicut in principatu corona principatus. Quidā sanctis est specialis: sicut in dominatione corona dominationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in potestate corona potestatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in virtute corona virtutis. Quidā sanctis est specialis: sicut in angelis corona angelorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in archangelis corona archangelorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in cherubin corona cherubin. Quidā sanctis est specialis: sicut in seraphin corona seraphin. Quidā sanctis est specialis: sicut in throno corona throni. Quidā sanctis est specialis: sicut in sede corona sedis. Quidā sanctis est specialis: sicut in tribunali corona tribunalis. Quidā sanctis est specialis: sicut in iudicio corona iudicii. Quidā sanctis est specialis: sicut in iudice corona iudicis. Quidā sanctis est specialis: sicut in advocato corona advocati. Quidā sanctis est specialis: sicut in testimonio corona testimonii. Quidā sanctis est specialis: sicut in testamento corona testamenti. Quidā sanctis est specialis: sicut in codicillo corona codicilli. Quidā sanctis est specialis: sicut in legato corona legati. Quidā sanctis est specialis: sicut in heredi corona heredis. Quidā sanctis est specialis: sicut in filio corona filii. Quidā sanctis est specialis: sicut in filia corona filie. Quidā sanctis est specialis: sicut in patre corona patris. Quidā sanctis est specialis: sicut in matre corona matris. Quidā sanctis est specialis: sicut in fratre corona fratris. Quidā sanctis est specialis: sicut in sorore corona sororis. Quidā sanctis est specialis: sicut in amico corona amici. Quidā sanctis est specialis: sicut in inimico corona inimici. Quidā sanctis est specialis: sicut in proximo corona proximi. Quidā sanctis est specialis: sicut in vicino corona vicini. Quidā sanctis est specialis: sicut in peregrino corona peregrini. Quidā sanctis est specialis: sicut in hospite corona hospitis. Quidā sanctis est specialis: sicut in domino corona domini. Quidā sanctis est specialis: sicut in servo corona servi. Quidā sanctis est specialis: sicut in ancilla corona ancille. Quidā sanctis est specialis: sicut in puero corona pueri. Quidā sanctis est specialis: sicut in puella corona puelle. Quidā sanctis est specialis: sicut in infante corona infantis. Quidā sanctis est specialis: sicut in adolescente corona adolescentis. Quidā sanctis est specialis: sicut in iuvene corona iuvenis. Quidā sanctis est specialis: sicut in virgine corona virginis. Quidā sanctis est specialis: sicut in viro corona viri. Quidā sanctis est specialis: sicut in femina corona feminae. Quidā sanctis est specialis: sicut in homine corona hominis. Quidā sanctis est specialis: sicut in creatura corona creature. Quidā sanctis est specialis: sicut in deo corona dei. Quidā sanctis est specialis: sicut in christo corona christi. Quidā sanctis est specialis: sicut in spiritu sancto corona spiritus sancti. Quidā sanctis est specialis: sicut in trinitate corona trinitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in unitate corona unitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in pace corona pacis. Quidā sanctis est specialis: sicut in gaudio corona gaudii. Quidā sanctis est specialis: sicut in lumine corona luminis. Quidā sanctis est specialis: sicut in veritate corona veritatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in iustitia corona iustitie. Quidā sanctis est specialis: sicut in misericordia corona misericordie. Quidā sanctis est specialis: sicut in clemencia corona clemencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in benignitate corona benignitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in mansuetudine corona mansuetudinis. Quidā sanctis est specialis: sicut in humilitate corona humilitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in obedientia corona obedientie. Quidā sanctis est specialis: sicut in castitate corona castitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in continencia corona continencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in abstinencia corona abstinencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in vigilia corona vigilie. Quidā sanctis est specialis: sicut in oratione corona orationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in meditatione corona meditationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in contemplatione corona contemplationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in actione corona actionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in passione corona passionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in morte corona mortis. Quidā sanctis est specialis: sicut in resurrectione corona resurrectionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in ascensione corona ascensionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in adventu corona adventus. Quidā sanctis est specialis: sicut in nativitate corona nativitatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in circumcisione corona circumcisionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in baptismo corona baptismi. Quidā sanctis est specialis: sicut in confirmatione corona confirmationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in matrimonio corona matrimonii. Quidā sanctis est specialis: sicut in ordine corona ordinis. Quidā sanctis est specialis: sicut in extrema unctione corona extreme unctionis. Quidā sanctis est specialis: sicut in penitencia corona penitencie. Quidā sanctis est specialis: sicut in eucharistia corona eucharistie. Quidā sanctis est specialis: sicut in sacramento corona sacramenti. Quidā sanctis est specialis: sicut in figura corona figure. Quidā sanctis est specialis: sicut in veritate corona veritatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in lege corona legis. Quidā sanctis est specialis: sicut in gratia corona gratie. Quidā sanctis est specialis: sicut in fide corona fidei. Quidā sanctis est specialis: sicut in spe corona spei. Quidā sanctis est specialis: sicut in caritate corona caritatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in virtute corona virtutis. Quidā sanctis est specialis: sicut in donis corona donorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in fructibus corona fructuum. Quidā sanctis est specialis: sicut in beatitudine corona beatitudinis. Quidā sanctis est specialis: sicut in gloria corona glorie. Quidā sanctis est specialis: sicut in regno corona regni. Quidā sanctis est specialis: sicut in imperio corona imperii. Quidā sanctis est specialis: sicut in principatu corona principatus. Quidā sanctis est specialis: sicut in dominatione corona dominationis. Quidā sanctis est specialis: sicut in potestate corona potestatis. Quidā sanctis est specialis: sicut in virtute corona virtutis. Quidā sanctis est specialis: sicut in angelis corona angelorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in archangelis corona archangelorum. Quidā sanctis est specialis: sicut in cherubin corona cherubin. Quidā sanctis est specialis: sicut in seraphin corona seraphin. Quidā sanctis est specialis: sicut in throno corona throni. Quidā sanctis est specialis: sicut in sede corona sedis. Quidā sanctis est specialis: sicut in tribunali corona tribunalis. Quidā sanctis est specialis: sicut in iudicio corona iudicii. Quidā sanctis est specialis: sicut in iudice corona iudicis. Quidā sanctis est specialis: sicut in advocato corona advocati. Quidā sanctis est specialis: sicut in testimonio corona testimonii. Quidā sanctis est specialis: sicut in testamento corona testamenti. Quidā sanctis est specialis: sicut in codicillo corona codicilli. Quidā sanctis est specialis: sicut in legato corona legati. Quidā sanctis est specialis: sicut in heredi corona heredis. Quidā sanctis est specialis: sicut in filio corona filii. Quidā sanctis est specialis: sicut in filia corona filie. Quidā sanctis est specialis: sicut in patre corona patris. Quidā sanctis est specialis: sicut in matre corona matris. Quidā sanctis est specialis: sicut in fratre corona fratris. Quidā sanctis est specialis: sicut in sorore corona sororis. Quidā sanctis est specialis: sicut in amico corona amici. Quidā sanctis est specialis: sicut in inimico corona inimici. Quidā sanctis est specialis: sicut in proximo corona proximi. Quidā sanctis est specialis: sicut in vicino corona vicini. Quidā sanctis est specialis: sicut in peregrino corona peregrini. Quidā sanctis est specialis: sicut in hospite corona hospitis. Quidā sanctis est specialis: sicut in domino corona domini. Quidā sanctis est specialis: sicut in servo corona servi. Quidā sanctis est specialis: sicut in ancilla corona ancille. Quidā sanctis est specialis: sicut in puero corona pueri. Quidā sanctis est specialis: sicut in puella corona puelle. Quidā sanctis est specialis: sicut in infante corona infantis. Quidā sanctis est specialis: sicut in adolescente corona adolescentis. Quidā sanctis est specialis: sicut in iuvene corona iuvenis. Quidā sanctis est specialis: sicut in virgine corona virginis. Quidā sanctis est specialis: sicut in viro corona viri. Quidā sanctis est specialis: sicut in femina corona feminae. Quidā sanctis est specialis: sicut in homine corona hominis. Quidā sanctis est specialis: sicut in creatura corona creature.

qui ficiter ꝙ mendose peiurant. et etiã qui ꝓmissa reꝛepte fidium iuramentũ. Quãꝛ dñs in bonis. Lingua holem ad pernicii ꝙ pessimum vnꝛm rem est. xvii. q. v. qui ebrietas.

Tertiũ est. Memento vt diem sabbati sanctifices. Cõtra istud peccãt faciũt qui in diebꝰ festis laboꝛãtes ad nõdinas vadũt: ꝙ sic negligũt missas aut sermones. Dñs filiꝰ dñs ꝛui ꝙ ancille filii ꝙ filie tenent in die dñico negociã missas audire sub ꝓcepto ecclie: ni magna necessitate excusẽt. vt habet in corpꝛe. dist. i. missas. Et si dñs impediũt familiam suã sine magna cã vt nõ audiãt missas die dñico: vel iubẽt familiã suã laboꝛare in festis: ipsi dñi rei erũt. Dñs qui sine causa solũt festiuitates ecclie peccãt mortaliter. q nullum peccatũ veniale est in ꝓcepto.

Quartũ est. Honoꝛa patrẽ tuũ ꝙ matrẽ tuã: vt sis longeuus sup terrã. Cõtra hoc ꝓceptum faciũt filii ꝙ filie qui frequẽter offendunt parentes: et sunt eis inobedientes ꝙ infideles in vita ipsoꝝ: ꝙ post mortẽ nõ subueniũt animab? ipsoꝝ. Et tales pueros punit deꝰ q̃q in corpꝛe: in ꝛebꝰ ꝙ in alia. Quintũ est. Nõ occides. Cõtra hoc ꝓceptũ faciũt qui ꝓximũ cõ ira deꝰ ꝙ iniuriã occidunt: ꝙ hoc est vnũ de quattuoꝛ clamãtib?. vñ Gen. iiii. Dicit dñs ad Cayn. Vox sãguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. sic iam potest dicere deus ad quãlibz homicidã. Vox sanguis ꝓximi tui innocenter a te occisi clamat ad me de terra reꝓbꝝ vindictã sup te. Sexta. Nõ mechabeꝛis. Cõtra hoc faciũt holes fornicarii q̃ peccãt extra matrimoniũ etiam soluti? cũ soluta. Dñs in decre. dr. Ad meretricem accedere est diuinit? inhibitũ. xxvii. q. iiii. meretrices. Sed si deflorẽt virgineꝫ hoc est grauius? Q̃ si cõmittit adulteriũ adhuc hoc est grauius? Q̃ peccãt sodomiticũ est pessimũ ꝙ grauissimũ. Dñs de in decre. Hoc peccãtum maius est q̃ si quis matrẽ suã cognosceret. xxvii. q. vii. Vitus naturalis. Septimũ. Nõ furtum facies. Cõtra hoc faciũt illi qui cõmittũt furtum in paruis rebus: vt qui furant gramina. pira. poma. Dñs vectoꝛes qui cũ curribꝰ suis per agros alioꝝ vadunt. etiã q̃ cum luxuriã rectant ꝙ nõ restituũt. etiã serui ꝙ ancille q̃ de ꝛebus dñoꝝ suoꝝ furtiue subtrahũt vinũ panẽ. carnes. oua. ꝙ occulte comedũt vel etiã aliis holibus tribuũt. etiã mercatoꝛes qui cũ malicia ꝓmouent ꝛes vendere. etiã vsurarii. raptoꝛes. latroꝛes. et etiã qui se furatoꝛ cuit aut comedit: aut ꝛt q̃ ꝓximũ ꝛe indebite ꝛecipiunt: ad hoc illi tenent ad restitutionẽ. vñ Aug. Nõ dimittit peccãtũ ꝛe. Octauũ. Nõ falsum testimoniũ dices. Cõtra hoc faciũt illi falsi testes ꝙ mendaces etiã detractoꝛes q̃ bonã famã q̃ximi iniuste ꝙ sine causa furtiue ꝙ raptoꝛie?. vñ Aug. Tolerabiliꝰ est ꝛes alienas vendere ꝙ alia bona nõ rectificãre q̃ detractoꝛes q̃ nocent bonã famã ꝓximi. Et tales tenẽt ad restitutionẽ famẽ. Dñs qui libenter detractoꝛes audiunt grauiter peccãt. Et adhuc grauiꝰ peccãt q̃ vitro alius ꝓximus est male q̃ ꝓfert. et qui frequẽter loquit cũ ꝓximo ipm decipiendo ꝙ etiã qui ꝓximũ frequẽter verbis iactãdis ꝙ vituperiis. Nonũ est. Non concupisces rẽ ꝓximi tui. Cõtra hoc ꝓceptũ faciunt illi qui sciẽter cõcupiscunt ꝙ deliberato animo res inutiles alterius deum ꝙ iusticiã. etiã qui cõcupiscunt res iustas sed ad malum vsum. i. ad peccandũ puta ad fugiendum exercẽdũ. sic vt cõcupiscant vestes pulchras ꝓximoꝝ. vel etiam ad luxuriã vel etiã ad crapulã. Decimũ ꝓceptũ est. Non concupisces vxoꝛẽ ꝓximi tui. Cõtra hoc faciũt tria genꝛa holũ. Primi q̃ stãt in illicito amoꝛe. ꝙ si benter actus oge ꝓtraheꝛet si ipsis possibile foꝛet: vel si nõ timeꝛent mundi ꝙ scãdalũ hoiz. Sed hi sunt q̃ se lauãt ꝙ ornãt cũ crinib?. pannis ꝙ vestib? vt concupiscant ꝙ ea incitãtiua dãt ad ecclias. plateas aut ad choꝛeas vt placeant amatoꝛib? suis ad malum finem. Secundi q̃ nõ ꝛepiscãt nec volũt cõcupisci nec ꝓpositũ actũ facere. sed cũ delectant in luxuriosis cogitatiõib? cũ plena võne ꝙ nolũt expellere nec resistere talib? immundis cogitatiõibus. ꝙ talis delectatio dr morosa delectatio. vñ Aug. Cogitatio mꝛosa cũ deliberatiõe ꝛe ꝓfectu ẽ mortale. ¶ Quãtũ ad tertiã partem illi? ꝛer. sciendũ q̃ oẽs holes dãt innocere tres apibus tãq̃ singulares patronos ꝙ aduocatoꝛes in oib? necessitatib? ꝙ ãgustiis. Et pro illi q̃ innocẽtur litimus. Nã legit q̃ cum infãs ꝙ ꝓfessionẽ cõcepit et ꝛe hoc qui dñs diaconũ interimit ꝙ ipsum violauerit. quo parentes puelle ocidere voluerũt statim apparuerũt. ꝙ qñ puer natꝰ sit reꝓbat. Mãdauit hac die hoꝛa pria. Diuerũt apli. istantem hac potestate. Nõ cũ factũ fuisset apli infantem diuerũt. Ju nole dñi loqꝛe istum. ꝙ pie si chꝛs diaconꝰ ꝓsumpsit hanc agere tuitatẽ. Jnfans ait. Hic diaconꝰ vir sanctꝰ est ꝙ castus ꝙ nunq̃ inquinauit carnẽ suã. Jnuitꝰ dñt ad parentes vt apli quererũt ꝙ adoꝛ sederẽ ellet. Mãdauit apli. Nos innocẽtes abiciamus ꝛe ret. nocties ait ꝓbare nõ debet. Etiã q̃ qñq̃ vulnerant in corpꝛe. Nã legit q̃ quidã nole

amicoꝝ amicus regis in quodā bello fugitiuꝰ accepit: ꝙ de ciuis? cui nulla poterat cōsuetudo cōsuetudi. Tūc Symō apli ꝓpinquus nolle ei⁹ ꝙ abhinc cū morꝫ timeꝫ? eū: ita vt nec etiā signū vellent aliquod ostenderent. Etiaꝫ apli in babylonia vbi ꝓpiebāt ad cōfirmandū fidē ꝓpt multa signa fecerūt: linguas mutantes ceco: audituꝫ surdis: claudis gressū: leprosis mūdiciā: obsessis liberationē ꝓcurabant. Etiā possunt oībus subuenire in periculis vitaꝫ. Vñ legit ꝙ puꝫ triginta soztilium oēs hoīes qui eis occurrerēt occiderūt. Tūc apostoli ad eos venerunt: ꝛ in nole vīi nollet ei⁹ ꝙ ꝑ vellet omes mūdatos eos fecerūt. Quā sanctus Symō triginta mozt̄uos i mari sub merlos latitasse legit. Unde cantat de eo. Tertenos mozt̄uos fluctibus mersos humane vite reddidit. Etiam hab̄t ꝓtātem super aer̄. Vñ legit ꝙ in hora passionis eius erat magna serenitas ꝛ statim tāta fulgura exierunt vt ciuitē tripē ire frangeret ꝛ multi pagani oppressi fuerūt. Etiam habent potestatē super ignem. Unde tempoze passionis eoꝝ illi duo magi in carbōes in ictu fulguris fuerunt incinerati ꝛ cōbusti. Et habent potestatem super demonia: quia ipli de corporibus hoīm demones expulerunt. Sūt super corpora hominum: qz ea in multis ꝓfectibus infirmitatiḃ⁹ custodiunt. Etiam sup' alas: quia eos tentatiōnes fugauerunt ꝓ ad vitā eternam perueniendam disposuerunt.

De omnibus sanctis Sermo. xxix.

Gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est i celis Hya. v. Ap. vi. ꝛ in euangelio ꝓtio festiuitatis lectionaliter sunt recitata. Sācta mat ecclesia hodie de oībus sanctis solēnit agit: qz eos nō pōt oē honozare singulariter: oīb⁹ ergo hodie impēdit honoꝛē cōiter. Sūt alii nouē ordines sctōꝝ quos hodie ecclia honozat ꝙ ponunt in nouē ꝛsolutis ꝙ hodie cātant. Primo hodie peragim⁹ festū sūme trinitatis .ſ. patris ꝛ filii ꝛ spūsancti: ꝛ hoc notat in primo respōsorio Hime trinitati simplici deꝰ vna diuinitas: equalis glia: coeterna maiestas. Et merito est hodie ꝛ quotidie ista alta trinitas honozanda a nobis in terris vt in futuro meremur eam contemplari felicit in celis qz hoc est vita eterna vt intueamur speculum sancte trinitatis. ꝑs ps. lxxix. Quia mille anni ante oculos tuos ꝛc. Et in visiōe dei cognoscimus quilibet sanctum in celo et vnusquisq; gaudet ꝛ condelectat cū alio meri

to sue. Vñ Aug. Unusquisq; gaudet de merito alterius ꝙm de suo ꝓpzio. Gaudia ciuitatis est in patria ꝛ consolatio in tristicia. Hodie pulsa celebzamus festum sancte virginis ꝛ hoc notat in festo ꝛsolutio. Felix ergo es sacra virgo. Propter qđ hodie ꝙ hūilitego nō est de ordine trinitatis in illa nō fuit nisi trēs psone. ſ. pater filius ꝛ spūsanctus: mee est in ordine sanctoꝝ angelozū: ad sup' eos ordines. Et rō qz hodierna die est ab oībus fidelibus solēniter honozāda. qz ipsa ē mater nostra ꝛ filioꝝ nostra. ꝛ sicut allumus ē nocte. Sic est aurora est medii inter diem ꝛ noctē: ita ipsa est mediatrix inter nos ꝛ deū. Vñ Bernard' accessum hz hō ad deū vbi meritum sancte sue filii hz ab eo pter. matrem ab filium. ꝓ nudato corpe patri ostendit ꝛ vulnerata matia filio vbera. Ergo nō pōt aliquo mō fieri repulsa vbi tot ꝓcessit insignia. Et ō allumiatur etiaꝫ lune. Sicut enim luna ꝓ ceteris planetis est terre magis vicina: sic ꝛ ipsa ꝓ ceteris sctis semper oībus petōꝝ nobis magis ꝓpinqua est sua mia. Vñ Aug. Maria ꝓ oībus sanctis impetrat nobis tribzeflexiōē vt renuncietis filio ambitiōibus. Tertio est festū hodie dim sctoꝝ angelozū. ꝛ hoc notatur in tertio ꝛsolutio. Ecclia dim ꝛc. Et isti sti angeli a nobis merito sūt honozādi: qz seruiunt nobis in oī loco ꝛ tpe. Vñ dat angel⁹ in custodē custodiāt te in ōib⁹ viis tuis. Et sicut sti angeli a diabolo insultant. Egredio exteriozē a baptismi gratia impiat: dūcit in mūdiciē ad peccādū pluriēs ꝓtrahat. Exeuntē de mūdo in mozteꝫ in desperationē ꝛtrahat. ꝛ in ꝓfessione impediat. ꝛ recedēti post mortē diaboli laqueis expiat. Quarto hodie est festum patriarchaꝝ ꝛ olim ꝓphetaꝝ qđ notat in quarto ꝛsolutio qđ cantat de sctō Johāne bap. ſ. Inter natos mulieꝝ. qz ipe Johānes plusq; ꝓpheta: qz quē alii ꝓpheti ꝓphetauerunt. ipe digito monstrauit dicēs. Ecce agnus dei. Et infra ꝛm baptizauit. Et ideo isti ꝓres veteris testamēti a nobis hodie solēniter honorandi sunt. quia de stirpe patriarcharum ꝛ ꝓphetaꝝ ꝛs saluator noster natus est. Quinto hodie est festū olim apli⁹ hoc celebratur in sancto ꝛsolutio. Qui sūt hi ꝙ vt audiāt volūt. Et isti sti apli sūt a nobis in pūa festiuitate deuote honozādi. qz sūt maiores hi in celo. Insuper in fide catholica nos plātauerūt ꝛ edificauerūt. ꝛ eoꝝ articulos in ꝓpio festo post ascensionē ꝛi ꝓfessi

quos articulos quis hō tenet absq; eis sit
mōs credere. q; qui in vno articulo erraret
plenarie eternaliter: ergo valet ē contrā. Sep
ta hodie celebrā olim scriptū martyrū ꝑ ypo
lytū: sibi inaugurat sua celebritatē notat
in sexto rōlogio. Laureāt scelera sua: et sibi
pia sua secreta. Sibi scil martyres merito sūt
a nobis hodie solēniter honorādi ꝓpter ma
gnā multitudinē martyrū. q; sicut dicit scripta
sūra. q qualibz die anni reperiūt duo mil
lia nobiliū martyrū. Et ab illo tpe sancti Sixti
gloriosi martyres sunt martyrizati: ipsi cū
suis sanctis militēs Christi xpi cruciāt. et vi
tam expectāt: et in hoc die nobis exēplum
reliquit Christū sequi. vbi in deum. Sāta dei
ecclēsia fidei vt ꝓpr' auferat vita ꝙ dies.
mil. q. mill. quotid. Et nō mirēmur: q; deus
q exponit vitā suā Christo: et xpi nobis statim ad
alia vocat. Vade in pace. Qui pro xpi nobis
martyrijū gentibus vitā eternā cōtraxit
ro. q. i. Certo. Septimo hodie celebrā ordi
nes cantorū. hoc notat in septimo rōlogio.
Sit laudi deitati ꝓpetuū. Et sibi sancti cū
suis ꝓpes sunt a nobis solēniter honorādi: q;
qui ꝑseuerarunt nobis verbis et bonis exēplis
sui sanctis et cum virtutibus: q; adhuc cruciātes
in vita sancti fuerūt humiles: ergo adhuc exēplis
sui. scil. sobrii. et quieti. Intōg tam in cele
stibus terrestribus nōs et imperūt nobis misce
ricordiā et gloriā. Octauo hodie celebrā olim
virginū hoc notat in octauo rōlogio. Au
dini vocē de celo venientē. Et sibi sanctę vir
gines sunt a nobis hodie honorādę: q; sunt
sponsę xpi et regine celi. Sibi ipse xps est sum
mus pontifex. de quo dē Leuit. ꝙ. q. Summus
pontifex virginē ducat in vxorē. Et ex hoc se
quit q; ipse virgines sunt regine: q; hāt xpm
ꝙ sponsū. Sibi ps. xliiii. Astitit re
gina a dextris tuis in vestitu deaurato. Sibi
ait Exodi in ii. de virgi. Virginitas est
spes et ala angelorū: victoria libidinis regina
virtutū: possessio ēternę bonorū. Quoniā hodie et
sibi olim electorū nobiliū et ignobiliū diuitū
pauperū et famulā cōmunitatē no
strę: filiorū et filiarū qui tam regnāt cum xpo
in celo: hoc notat in nono rōlogio qđ et cū
numerō hodie cantat. Concede nobis quę
sumus: vite venię delictorū: et intercedētib⁹ ꝑ
cis quorū hodie solēnia celebramus: tale nos
bis tribue deuotionē vt ad eorū gaudia mi
sanda ꝑducāt. Et merito ocō sancti in ce
lo sunt a nobis honorādi hic in militabet ꝑ
nobis intercedāt et nobis et ꝑpetuā nobis
pacē in ꝑsentē gloriā in futuro. Sibi ꝑcep.

Impossibile est ꝓpes mentes nō cruciāt.
Summa magis erit impossibilia ꝓpes cruciā
sanctos et angelos nō cruciāt. Et si vis
mus hō posset ipsetuus alterā a bono quotid nō
ꝑficiendo tunc ꝓpes ocō sancti. Et si quidē
sanctos nō abhorrēt hic in cruciabilem patiēt
cum filio eternū⁹ martyrio suffitare: ergo
eos mundare: rectos diligere: vitā tunc im
ortales sancti in celo ꝓpes quos vita hodie ce
lebrāt⁹ nobis impetrare gratiā a deo. Ad
ipsi sancti ꝓpter ꝙdiuit et ad eos qui ha
bent ad salutem nostri sollicitū sunt nos in
nare cum ocōtib⁹ sanctis apud deum.

¶ Hodie de omnibus sanctis. Sermo.xl.

Beati pauperes spiritu qñ
ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Matth. v.
Nonūtur autem in euāgelio hodierno ꝓpe
tanto scilicet octo beatitudines quę octo
ordinib⁹ sanctoꝝ coaptant. Et nota hic octo
beatitudines ad honorē sanctoꝝ. Dicit. Beati pauperes ꝙd. q illa edocuit ordinē apostoloꝝ: q; ipse fuerit ꝑfectus qui ꝓpter xpm cuncta cō
tempserit. Sibi beatitudini congratulē: nos habere te deum? vbi paupertatē diligam? vbi
tertiā vel filiā patienter necessitatē sustinea
mus. Vita paupertatis vt sit meritoria ꝺz habe
re tria ꝙ elicit ex textu. Lvt terrena despi
ciatq; notat cū dē. Beati pauperes. vt etiam in
hoc rectā intentionē habeat cū dē ipse. i. ipse
ali intentionē vt celestia cōcupiscat cū dē. qđ
ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Et huic beatitudini ad
dit similitudinē cū dē qđ ipsoꝝ est regnū celoꝝ.
Pauperes nō cū hāt regnū celoꝝ ad possidē
dū. sed ita dū speret. ꝙ. Quoniā beatitudi ꝑ
met. possidere paratis bonis regnū. Sed cū
ad vendendū Deo quidē habeāt regnum cele
ste terrestre ꝙ infernale. Celeste debēt pau
peres⁹ terrestre debent diuites⁹ infernale bono
mi⁹. Optimant tamen ꝙ si diuites vellent
eligere paupes in ꝑsti in regnū suum futuros
pauperes in futuro cōmercio recipiant mansio
nis regnū sunt celestis. Luce xvi. Facite vobis
amicos de mamona iniquitatis vt cum defe
ceritis recipiant vos in eterna tabernacula.
Aug. Regnū celoꝝ pauperū est: ꝙ pauper nō
chi habet in mundo: vincere nichil ḥz in celo.
Et cum ꝙ desertū fuit dē. Odio habeo hu
debit duobus hominib⁹. duobus seruire.
pauperib⁹ et diuitib⁹. Sed bene potest seruire
subiare constituit. vt hic diuites in sua here
ditate pauperes recipiāt: et pauperes in sua
hereditate eos recipiant. vt bene per elē
mosinas colligantur. Ipse Augustinus. Dispo

tem qui nō volunt recipere pauperes in suum
regnū terrestre: recipient a demonib⁹ in suū
regnū infernale. Sēda beatitudo est. Bti mi
tes. Et ista cōuenit angelis: qz aliis supbientib⁹
bus ipsi humiliter deo adhesērūt. Sūt etiaz
tāte humilitatis q nobis tā vilib⁹ ministra-
re nō dedignant. Istā beatitudinē q nos hāc
debemus ei ad societatē angelōz volumus q
veniat: sed illi non sūt mites qui ad iniurias
sunt impatientes vt superbi. Et isti beatitudini
addit ꝓmissio: cū dr: quia ipsi possidebūt terrā
sz viuentiū. vñ Beda. Bi celoz regnū paupe
bus ⁊ terra mitib⁹ ꝓmittit q̄d igit restat supe
bis ⁊ trachdis: nisi infernus. Illi igit faciūt
festū angelōz q̄ p humilitatē honozāt deum
Eccl. iii. Magna potentia soli⁹ dei ab humili-
b⁹ honozat. Ecōtra festū luciferi faciūt superbi
⁊ chozizātes ⁊ supbe se oznātes. Job. xli. Ipe
est rex sup oēs filios superbie. Tertia beatitudo ē
Bti q̄ lugent. Illa cōuenit martyrib⁹ quib⁹
dictū est illud Joh. xvi. Amē amē dico vobis
qz plorabitis vos ⁊ flebitis: mundus aūt gau-
debit. Istā beatitudinē nos hāc debem⁹. vnde
Gre. Mens iusti quadruplici afficit ꝓturba-
tione: scīl derādo. s. vbi fuit. s. in pēa vbi erit
. s. in terribili iudicio. vbi est. s. i miseria ⁊ exi-
lio. vbi nō est. s. in gloria ⁊ i patria. Huic beati-
tudini addit ꝓmissio: cū dr: quia ipsi cōsolabūn
tur. De ista cōsolatiōe dr Apo. vii. Absterget
deus oēm lachrymā ab oculis sctōz. Ber. Fe
lix lachryma q̄ pia manu cōditozis meret ab-
stergi. Istā festū martyz faciūt patientes: de
q̄bus cantat. Nō murmur resonat nō queri
monia: sī cozde tacito mēs bñ cōscia ꝓseruat
patientiā. Cōtra festū martis q̄ est de⁹ belli
faciūt iracūdi ⁊ impatientes. ⁊ tales sūt infeli-
ces hic in pēti ⁊ in futuro. Quartū beatitudo.
Bti q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. Et ꝓcuit ꝓphe
tis ⁊ esuriebant illū panē de q̄ dicit Joh. vi.
Ego sū panis viu⁹ q̄ de celo descēdi. Sitie-
bāt illū fontē de quo dr in ps. xxxv. Apud
te ē fons vite. Istā beatitudinē iusticie nos etiā
esurire debem⁹. Ber. Iusticia est reddere vni
cuiq; qđ suū ē. s. deo: sibi: ⁊ proximo. Deo aūt
debem⁹ amorē ⁊ timorē. Nobis aūt debem⁹
tranquillitatē in cozde ⁊ puritatem in cozpe.
Proximo debem⁹ facere qđ nobis velim⁹ fie
ri. Mat. vii. Oia quecūq; vultis vt vobis fa-
ciāt homines: ⁊ vos facite illis. Thobie. iiii. Qđ
ab aliis tibi odioſe fieri: tu ne aliis facias. Quar
ta beatitudo. Bti misericordes. Et ista cōuenit
patriarchis, q̄ hospitalitati ⁊ elemosinas ere
ctis q̄z mie ogib⁹ intendebāt. Hāc aūt nos hāc
debem⁹ vt ogib⁹ misericordie tā cozporalibus
q̄ spūalib⁹ insistam⁹. De cozporalib⁹ dr Esu
Visito: poto: cibo: redimo: tego: colligo: [illegible]
De spūalib⁹ dr. Cōsule: castiga: solare: [illegible]
terere oza. Cōsule. i. doce ignorantē: ⁊ dubi-
tāti: castiga delinquentē: solare tristē: re-
mitte i te delinquēti. scr. i. patiēter pōta alī
cui dicti⁹. oza q̄ oīb⁹. Huic beatitudini ad-
ꝓmissio cū dr qm ipi misericordiā cōsequē
⁊ hoc i vita tpaliter. Lu. vi. Date ⁊ dabit⁹ vo
bis. Raro enī depauperabit dns q̄ largiter de
molynas suas tribuit pauperib⁹. Etiā spūali.
li. Cozi. ix. Qui seminat i bñdictiōibus de bñ
dictiōib⁹ ⁊ metet. Nō enī q̄ seminat bñdicta
nē elymosinē: meret a deo bñdictionē grā
Etiā in morte. Ipsa enī elemosyna alam ve
cozde egredientē associat Amb. Nō sūt bo
bona q̄ secū ferre nō pōt sola misericordia o
mes ē defunctoz. Aūg Hiero. Nō memini me
legisse mala morte mortuū q̄ libēter opa pie-
tatis exercuit. Habet enī multos intercessoz
⁊ impossibile ē pces multoz nō exaudiri. Ipe
in celo post mortem remunerabit eternalit
qz mensurā bonā confertā ⁊ coagitatā ⁊ su
effluentē dabūt in signū sibi. Hēclara bon
est q̄ angeli debēt venire ad obitū suū ⁊ de
cū gaudio ducere in celū. Henlara cōtem
q̄ xps ⁊ maria ⁊ oēs sci ⁊ angeli oia merita
gaudia sua eū eo diuident. Hēclara superfl
ens est q̄ xps ⁊ btā Hgo ⁊ oēs patriarche ⁊ p
phete: ⁊ oēs apostoli ⁊ martyres: cōfessores
virgines. ⁊ oēs scti: quoz festū hodie celebra
tur in gpetuū sibi regratiant q̄ misericordiā
exhibuit hoi ldigenti. Sexta beatitudo. Bti mū
do cozde. Et cōuenit virginibus q̄ mundi cō
cozdis ⁊ cozpozis habuerūt. Istā ⁊ nos hab
re debemus vt simus casti in cozde ne pollu
mus cozpa nostra cū mozosis ⁊ immundis cogi
tationib⁹ ⁊ delectationibus. Augu. Mozosa co
gitatio cū delectatione ⁊ cōsensu est mortalis
Etiā cozpus nostrū ab actu qnia: oīs actus
luxurie extra thozū legitimū est peccatū mor
tale. vñ apūs. Dies fornicatoz aut in imūdi
nō hz partē in regno dei. Huic beatitudini ad
ditur ꝓmissio cū dr. Quoniā ipsi deum vid
būt. Hñ ps. lxxix. Ostende faciem tuā ⁊ sal
etiam Fulgentius. Dei facie si omnes reti
si in carcere viderent: nullā penā. nullum mo
lum: nullā tristiciā sentirent. Sexta. Bti
pacifici. ⁊ conuenit constellozibus qui in sui
sis patrem cōscientie habuerūt ⁊ pacē in alio
ꝓcurarunt ꝓcurauerunt. Istā pacē
nos habere debemus: qz vbi pax ibi deus. ps
lxv. In pace factus est locus eius Ambro. su
per Luc. Pax est dux ad vitā eternā. Chri-

gni pax est ibi ois ypocrisis erunt. Hui beatitu
ni addit' gmissio cū dr. Qm filii dei vo-
cabunt. Hi filii dei ⁊ heredes. Heredes deꝫ
regni. Coheredes aūt ihu xpi. Connumerato filii
filii diaboli qui discordias seminat. Ut Ger.
in pastora. Hi filii dei vocant qui pacē facit
quibus fit hanc filii sunt qui pacē custo-
diunt. Sed queritur vñ cōiter oriat discordia.
Respondet q ex superbia ⁊ auaricia. Unde
Seuera in li. de moribꝰ. Quietissimam vitā
egerit homo in terra si her dno pmonima a
rerū natura oīno tolerent: meum ⁊ tuū. Ut
Pouerb. xiii. Inter supbos semp iurgia sūt
Octaua. Beati qui persecutionē patiunt p-
ter iustitiā. Ista beatitudo oibus sancti est
necessaria qui sunt in mūdo qui volūt pie vi-
vere ⁊ xpo fideliter seruire. Ut Apīus. ii. ad
Thimo. iii. Omnes qui pie volunt viuere in
xpo iesu persecutionē patient. Unde Jo. xv.
Si me persecuti sunt: ⁊ vos persequentur . .
Non est seruus est maior suo dño. Huic bea
titudini addit' pmissio cum dicit. Qm ipso
rum est regnū celorum. hoc est verbi conso-
latorii. Illis qui hic sustinēt persecutiones a
proximis suis: in verbꝰ: spoliādo. furando aut
in fama detrahēdo. aut in corde ledēdo. aut i
obis maledicēdo. vituperādo. qz per multas
tribulationes oꝫ nos intrare in regnū celoꝝ.
Et iō xps concludit euangeliū hoc. dicens. Bti
estis cū maledixerint vobis homines ⁊ persequi
vos fuerint et dixerint omne malū aduersus
vos mentientes propter me. Gaudete et exul-
tate qm merces vestra copiosa est in celis.
Sit sermonē vestē ⁊ bonum de omnibus san
ctis quere in discipulo de tempore. cliz.

De animabus. Sermo. xli.

Miserimini mei miseremini mei. saltem vos amici mei. Job decimonono. Sicut hesterna die peregi
nus festum omnium sanctoꝝ in celo exis-
tium. sic hodie peraginus diem oꝫ animarū
fidelium in purgatorio existentiū. Unde ipse
anime clamant. Miserimini mei ꝛc. Hic cla
mat pater ad filiū: mater ad filiā. maritꝰ ad
uxorē: frater ad sororē. ⁊ sic de singulis. Un-
de in psti ser. tria sunt dicēda. Primo nos
re libēter debem⁹ subuenire alab⁹ in purga
torio. Secūo cum quib⁹ suffragiis debemus
ipis subuenire. Tertio de quibus habb⁹ aut
me cōquerūt cum aliquib⁹ exēpla. Quā
tum ad primū est sciendū q tria debent nos
inducere ad subueniendū alabus. Primū est
grauitas penē: quia ale in purgatorio sūt in
maximis penis. Nam si omnes morbi mor-
tuos mundi in vno cumulo collecti adderent
et si quis hominū in medio staret: nō tantū
arbitrem quin sustineret sicut anime in pur-
gatorio sustinent. Unde dicit in decre. Igni
purgatorio nulla pena equalis est comparabi
lis. dist. xxx. qui in aliud. Ergo propter magni
tudinē pene videtur ipsis breue ipsa longum
esse. Unde legit q quidam religiosus erāt in
purgatorio vñq dū vna missa sibi lecta fuit:
⁊ apparuit socio ⁊ dicebat se q multos annos
esse. Et aliqui ibi ale puniunt vsq aliqui
q. xx. annos. aliqui ad centū. aliqui ad mil
le. plus vel minus. Unde Cesarius in dialo.
dicit q ala vna q duos mēses annoꝝ reputata
fuit ad purgatoriū. sed q suffragia bonorum
hoīm fuit in duobus dies liberata. vñ de Ul
char. de sctō victo. Ulq ecclia xpianoꝝ aniē vsq
ad finē mūdi ad ignē purgatorii ex dei iusti-
cia sunt deputate. Ut legit q dñs quidā ex ci-
vibus suam fuit per quadraginta annos ad
purgatoriū deputat⁹. Etiam legit q quedā
puella que fuit sororꝫ sanctoꝝ martyꝝ cosme
⁊ damiani fuit q. xv. dies ad purgatoriū de
putata: qz vno sero audiuit in platea choriz-
zare ⁊ cātare cū aliquali complacētia. O q̄dm
ardebāt chorizātes si illa q̄ audiuit tādiu pu
nita est. Hoc illi attendere debēt q̄ stant vel
sedent circa chorea ⁊ chorizātes in diebꝰ. Se-
cundū qđ dr nos inducere est: qz debem⁹ ha-
bere spem recōpensatiōis qz ipe ale fideliter
orāt ꝓ nobis postq liberate fuerint. Phūs
Si filius alicui⁹ regis in exilio esset ꝯstitutus
⁊ pateret magnū defectus ⁊ quicunq; de exilio
sibi subueniret qđ rediret ad patriā suā filio
plenius reddēret. sic est etiā de alab⁹. Ter-
tium qz suffragia q facim⁹ q alab⁹ nobis fecisti
ꝑficiūt ⁊ filia nobis ꝓmittimus. qz suffragiū
q̄ dest anime vel alabus vt citꝰ liberent. Et
etiā instm ex charitate hoc opus. sit vt sic
erit meritoꝝ illi vite eterne sociētur. ꝓ. xviii.
Oro meū in sinu meo cōuertet. vñ Job. de-
masen⁹. Quicqd ꝓ posuisti salute agunt ⁊
sat ꝓmo ⁊ ipse sibi ꝓdest. deinde ꝓximo suo.
Quātū ad scām gtē sūt? ter. Est ei qđ⁹
suffragiis subueniēdus sic alab⁹. Ut q ala
bona opa que p ipis fiūt ꝓsunt ipis. Et ꝓ-
mo subuenit alab⁹ cū candelis accensis ⁊ lu-
minib⁹ circa missam vel sacrm vel circa ima
gines q ad laudē dei ⁊ sctōꝝ accendit. vt ipse
xps q̄ est lux vera eos de tenebris eripiat ⁊ sua
eterna luce illuiet. Et in signū huius hoc mouet
ti candela dat ad manū. vt q hoc deliberate
debeam⁹ vt ipse xps q̄ est lux mūdi velit il-

cem date huic alie per illã tenebrosã ⁊ ignotã
viã per quã modo ambulat. Alie q̃ facer⁹
vos legit missã ⁊ defunctis: tũc leptios in qua
libet missa petit vt luc eterna lucrat eis. Dc⁹
cũdo subuenit alabus cũ tpus accẽdit: ⁊ hoc
desideranter̃ est vt deus illã alam velit exqr
ere a fetore purgatorii vbi iã punit: sicut tu⁹
m⁹ ascendit de thure incẽso: sic deuotio nr̃a
ascendere dr ad celũ. vñ ps. cxl. Dirigat⁹ oco⁹ ⁊c.
Tertio aplio añ ing sepulchra ⁊ ossa defuncto
rũ: q hoc deliberadũ ẽ sicut ardor ignis pñs
ẽgat q alteriorẽ añ: vt sic tẽgetur ardor ig⁹
nis purgatorii huic alie meditãte voce celestis
glie ⁊ mie. Quarto oones ad dr̃ dirigunt⁹
vt ad mor̃ captiuor̃ d̃ q seipsos nõ pñt pces
sus auferre: nec q seipos nõ pñt liberari vt
q alior̃ pces absoluãt. Et etiã scti ipsoꝝdi sũt
alab⁹ vt interredant pro eis. qz ipsi sunt potẽ
tes apũd deũ ⁊ sic scros illos mittimus ad regẽ
celestẽ tãq̃ nũcios: vt ipse rex indulgeat alia⁹
bus filiis. Ergo deuote sctã Maria est implo
randa: sctis Petr⁹ sic de singulis. Quinto obla
ciões prosunt alabus vt a debitis d̃bus apud
deũ obligate sunt absoluant. Sexto fiãt pro
alabus ieunia ⁊ afflictiões ⁊ genuflectiões:
vñ in decre. dc. Ieunia vinctiũ sunt auxilia
defunctor̃ xii. q. ii. alie. Septimo subuenitur
alabus cũ debita post se relicta solumntur. et
hoc valde prodest alabus: qz interim q de⁹
bita nõ sũt soluta grauiter puniũtur. Octa⁹
uo subuenit alabus cũ panis ⁊ vinũ offertur
vt de⁹ velit ribare ai am eluriẽtem ⁊ potare
aiam sitiẽtẽ sili cũ pro⁹ alia opera mie exercen
tur. Lcibãdo eluriẽtẽ: potãdo sitiẽtẽ hospi⁹
tãdo peregrinũ: vestiendo nudũ. Quono subue⁹
nitur alabus cũ q̃ prius ipse hic inuenerũ
⁊ eis impler. nã hoc effect eis valde vtile vt eo
rũ⁹ habeãt in purgatorio exolucre. Decio
alabus subuenit cũ missaꝝ celebratõe hoc est
maximũ ⁊ principalissimũ aiarũ suffragiũ. Nã
legit q̃ quedã ala ad. xv. annos fuit ad purga
torii deputata ⁊ q vnã missã fuit liberata. vñ
missa dr a mittendo: qz ibi mittit̃ q̃a petõi in
petis ⁊ soluto alabus de penis. vñ dicit Aug.
nulla missa celebrat̃ q̃n ibi duo ogabuntur
ebuerãt. L. vnius petõis cõuersio vnius alie
liberatio. sed dicetis. vñ ale scisti suffragia q̃
pro ipsis hic fiunt. Respondet̃ q̃ angeli hic
nobiscũ cõmorãtes sepius videnẽt alas in pur
gatorio ⁊ ipsis manifestãt suffragia que nos
p ipsis hic facimus ⁊ eas consolant. Q̃ gau
dioli ẽ eis hoc. ¶ Quãtũ ad tertiã pte⁹ istr̃
sermonis querit̃ de quib⁹ holibus aie defuncto
ẽ cõquerunt. Circa quattuor generib⁹ hoiũ
conqrunt. Primo de hi⁹ q̃ sibus hic fideliter
charitatẽ ⁊ bñficia exhibuerũt: ⁊ ei⁹ nõ
retribuunt. Tũ in ps. legit. Obliti sũt bñfa
cti eius. Et hec est magna ingratitudo ⁊ mi
seria rõnẽ humanã obtinẽtes: nõ regratiari bñ
factoribus. vñ Bernhardus in ethi. Opt regratiari
ei qui gratiam fecit. Qui defunctis aliter regra
tiari nõ possumus. Secõdo defuncti cõquerun
de pueris ⁊ cognatis suis q̃ hic bona eor⁹ pos
sidẽt ⁊ ipsis nõ subueniũt: ⁊ tales infidelis
agunt: quia siquis non subueniret amico su
quẽ igne videret puniri infideliter age
Ecce ala patris tui ⁊ ala matris tui: ala
mariti tui: aut fratris adhuc esse in purga
rio in penis ⁊ tu potes eis subuenire: ⁊ qz
te nõ subuenis eis audi q̃d ale clamant. Mi
sereremini mei: miseremini mei. Et sũt due cau
se quarebis dẽ misereminī mei. Prima est qa
si diceret: qz ebis i mãibus ẽ mie. ps. cxvii.
Mia dñi plena est terra. Secũda qz nos sic
purgatorio sum⁹ in miseria ⁊ paupiate: ⁊
pauperes sum⁹ si tot⁹ mãdus daret nobis
vno obolo nõ haberem⁹ nec habemus ho⁹
corpa nra vt possem⁹ ieiunare meritorie
habem⁹ res tales vt possemus elemosinã
dare: nec aliq̃ nõ possum⁹ nobis ipsis subue
nire: ergo miseremini nr̃i vos amici nostri:
q̃ dicret: qz ebis i mãibus ẽ mie. Primi nolite nobis misereri. Si
tu vox mea tu fili mi: tu filia mea: tu qui
cõsanguine⁹ me⁹ vos q̃ possitis hereditalĩ
ter ẽ ⁊ ppẽ vos in purgatorium positi sum⁹
⁊ pter pctã vestra. Et si q̃s queret: q̃ est ei qu
re tui dr̃eo misereri. Tunc ala filia cõsang
uinea⁹ dñi tetigit me: ⁊ quare me grecuniã
cut dr⁹: q̃ dicat dr⁹ punit cũ sua iustitia: ⁊c
nã mihi i digẽdo ⁊ vos amici punit i pur
reliquẽdo. ⁊ carnib⁹ meis saturamini. i. mun
dialib⁹ diuitiis. q. d. iniustũ est q vos amici
i penis me dereliq̃tis: qz vobis oĩ cõsolatio
tpale ẽparant ⁊ alias mecũ sepe me gaudi
tis dicta illi pueri ⁊ q̃ginquies nõ attẽdit q̃
bõis pueris ⁊ q̃ginquies pulchras vestes
eis pulchros emit: vbõs magna exhibuerũ
la ⁊ superbia ⁊ iniuria ⁊ iniquitate illoꝝ di
tia bõa q̃sumit. Secundoꝝ q̃ alicui vxõi bo
⁊ hereditat bõa relicta
dent subuenire ipsius a dr⁹ pñt filia bõa dis
nõ fecerit tũc ipse ale cõqerit pctõis. Tertio
cunt de testatoribus q̃ nõ expediũt testã
millarij, plegãtes, prouisores de pte i dic. Et hoc
prouisores tatẽ ⁊ fidelitatẽ: qz sctus Tho. dicit
nocole carẽt itrei sublenamie qõ eis vtile
fieri q̃ filio testõ si debito tpe expeditis fuisse
de. Quattũ derelinquunt qui differunt qr⁹

mortuis tellū. xiii. q. ii. qui oblatiões. De ta lib⁹ q̄ defraudāt alios. ōz in der. Debita fue fragia p mortuis nō reddētes fures sunt ⁊ la trones ⁊ excōicādi. xiii. q. ii. q̄ oblatiões. Quae inquerunt de sacerdotib⁹ ⁊ religiosis ⁊ pau peribus q̄ elemosynas defunctoꝝ recipiūt. ⁊ q̄ ipis nō fideliter ozāt. Silr sacerdotes q̄ hāt ecclās ⁊ altaria Silr religiosi q̄ possidēt mo nasteria cū bonis appropriāt ipis monasteriis ⁊ nō fideliter ozāt p ipis aliis a quib⁹ hoc ha bēt: nā oēs hoies q̄ de elemosinis viuūt: ma gis debēt esse deuoti ⁊ oōnib⁹ assidui. Qui nō solū debēt ozare p seipis ꝫ etiā p viuis, et defunctis quoꝝ elemosynis sustentant. Ista in der. dē. Receptoꝝ elemosynaꝝ p⁹ dāt oza re. x. q. i. qz sacerdos. nec aliqs q̄ de laboze pot sit se nutrire dz elemosynas recipe ꝫ debiles ⁊ infirmi: pauperes: ⁊ claudi. Illū potēt busad laborandū minime dāda ē elemosyna. Utilis sciendū est q̄ hodierna die mlte alie defūctoꝝ p suffragia oim xp̄icfideliū liberate fūt a pur gatorio. Et hoc ostēdit ē in vna die. xv. mi lia aiaꝝ liberate fūt a purgatorio. quere hoc in pl̄ō. P. xciiii. Etiā vroz liberauit aiaz ma riti a purgatorio. ibidē. P. x. Etiā mr̄ q̄ incō solabilit fecuit fieri filiū suū defūctū. ibidē. P. xvi. Etiā mater q̄ in q̄nq; annis liberauit ciam filii sui ibidē. P. xviii. Etiā pueri de bent parentibus subuenire. ibidem. P. xix.

¶ De sancto Martino ep̄o Sermo. xlii.

Ecce sacerdos magnus qui in dieb⁹ suis placuit deo ⁊ inuentus est iust⁹ Eccl. xliiii. Iste sacerdos magn⁹ fuit sanct⁹ Martin⁹ q̄ non solū placuit deo. sed et oībus sanctis ⁊ angelis in celo ⁊ oībus bonis hoibus in mūdo. Ista in p̄senti sermone ad honoꝝ sci Martini tria fūt dicēda. Prio p̄uilegia sancti Martini. Secdo aliqua p̄o informatiōe nostra. Tertio aliqua miracula p̄ solatione nostra. ¶ Quantū ad p̄imuꝝ sciendū q̄ sanct⁹ Martin⁹ hz nouē p̄uilegia Primū qz in iuuētute incepit dño seruire: et suam baptismalē innocentiā oībus dieb⁹ vi te sue seruauit. a nunq; mortaliter peccauit. Unde legit q̄ cū esset decē annoꝝ inuitꝰ patꝛ ibus gentilib⁹ ad militiam contigit ⁊ fieri catherumenuꝝ postulauit. Etiā cum esset. xii. annoꝝ heremū concupiuit ⁊ fecisset votum si carnis infirmitas nō obstetisset. Etiam ob amoꝝ ihesu xp̄i a iuuentute sua parentes de seruit seruitū ꝫ complit. ⁊ militiā resignauit. Mat. x. Qui amat patrem aut matrem suꝑ me nō est me dign⁹. Secūm p̄uileg. q̄ pau peribus multum misericors fuit: qz de eo legi tur q̄ nihil de stipendiis: p̄ter quotidianuꝝ victuꝝ reseruās de crastino non cogitabat. i. Thim. vi. Habētes alimēta ⁊ quib⁹ tegamur his contenti simꝰ. Et ista mia habz tres gra dus. Primus gradus est dare partē de iustis ⁊ partē retinere. Lu. xi. Quod superest date e lemosynā. Secūs est dare oia superflua ⁊ re tinere necessaria. Tertius est dare necessaria sicut illa vidua de qua dē Lu. xxi. Que in ga zophilatio totuꝝ victū posuit: ⁊ hic est summ⁹ gradus. Beatus aūt martin⁹ non tm habuit p̄imū ⁊ secūm gradū liberalitatis: sed ⁊ tertiū: qz ea que erant sibi necessaria largitus est: sic cut qd̄ partē clamidis pauperi tribuit et di stribuit: ⁊ hoc tm placuit xp̄o q̄ ipm in p̄sentia angeloꝝ ⁊ sanctoꝝ commendauit. Dicens.

Martinus adhuc catherumin⁹ hac me bile contexit. Unde de eo legit q̄ in vna festiuita te magna qd̄ erat eps volens ire ad ecclesiaꝫ ⁊ sacrū officiū peragere: quidā pauper nud⁹ occurrit⁹ est eum. Tunc bēs martinus p̄ce p⁹ archidiacono vt vestiret illū pauperem. Sed cū ille distulisset: beatus Martinus in gressus est locū secretū: ⁊ tunicā pauperi tri buit: ⁊ cōtinuo cū abire iussit. Archidiacon⁹ vero iussit ⁊ monuit bēm Martinū vt ad so lennia missaꝝ p̄cederet: ⁊ cernēs q̄ tunicā pauperi dedisset: compulsus ad hoc cucurrit ⁊ vilem vestem p̄ sex denariis emit ⁊ ante pe des sancti martini posuit. Ita bēs martinus illā induit: cui⁹ manice ad cubitū longitudo ad genua extēdit. Cū aūt missam celebraret ⁊ manibus corpus xp̄i leuaret. tunc ille mani ce de brachiis ceciderūt: ⁊ nuda brachia appa ruerūt: statim cunctis cernentib⁹ angeli bra chia cooperuerūt. Tertiū p̄iuilegiū: q̄ virgi nitatē suā seruauit. Unde de eo cant. Corpore quidē virgineo. Etiā patuit post mortē suā: qz caro sua vt nix lucebat. Quartū qz magnā humilitatē seruauit. Nā cum esset tribuni filius q̄ p̄erat multis⁹ uno seruo erat contentus: ⁊ q̄ una secū sibi capiebat sibi sepe ministrabat: sibi sepe calciamēta detergebat atq; detrahe bat: sequēs vestigia xp̄i q̄ dixit. Mat. xx. Filius hois nō venit ministrari: sed ministrare. Unde dz q̄ ex humilitate nulla vnq̄ cathedra vsus est: sed sedebat in sede rusticana quā tripedē vocant. Item fuit multe humilitatis. Nam le p̄cosum quendā cunctis horribilē parisinos ob uiam hūs ipm osculat⁹ est atq; benedixit. ⁊ sa tim mundatus est. Quintū qz artā ⁊ sanctaꝫ vitam duxit in ciboꝝ potu: vestitu: ⁊ lecto. In cibo qz in monasterio suo cum fratribus

tuis radices herbarū ⁊ aquā bibebāt:nec vl/
lus vinū gustabat:nisi in infirmitate: ⁊ qua
si quotidie ieiunabāt. grossum panē hoza no
na comedebāt In vestitu qz die ac nocte cilici
um deferebat. In lecto:qz sup lectum cinere
sparsuz dormiebat. Vñ cū egrotasset vlq; ad
mortē ⁊ discipuli sui sibi lectū pparassent: il/
le iussit eū deponi. Etiā habuit magnā deuotionē in oone.
Vñ de eo dr. Oculis ac manibus in celū sep
intentus inuictū ab oōne spūs nō relaxabat
Sextū qz magnā miam habuit sup petōres:
qz nullis petōz frustraq; magnā relpuit. vñ
cū diabolus obtulit martinū reprehendere et q
sic frequēter ⁊ indifferenē peccatores ad mi/
sericordiā ⁊ penitentiā reciper. Vidit beat⁹
martin⁹ diabolo. Hei tuipe o miserabilis ab
holm infestatiōe desisteres. ⁊ factoz⁹ tuoz⁹m
peniteres:ego tibi consilius in dño xpi miam
pollicerer. Etiā nemo vidit vnq; bti marti/
num beatū nisi par ⁊ mia timeāt cozdi eius.
Septimū qz in vita sua placuit deo ⁊ oib⁹ sā
ctis eius ⁊ angelis. Fuit aūt dilectus a patre
cuius signū est:qz tantā potentiā miraculoz
habuit:patri quidē attribuit potentia ⁊ mi/
racula facere:magne cū potentie est sicut in
fine sermōis pz in miraculis que fecit. Fuit di
lectus a filio cuius signū est:qz ipm zmenda
uit coram angelis dicēs. Martinus adhuc ⁊c.
Fuit dilect⁹ a spūsctō:cui⁹ signū est: qz i spē
ignis sup caput ei⁹ apparuit. Fuit dilectus a
bta virgine cuius signū est:qz sepe eū cū ali/
is virginib⁹ visitauit. vñ legit q cū ipse i cel/
la solus esset ⁊ loqui cū plurib⁹ audiret a di
scipulis:interrogatus ab ipis rndit. Maria
et agnes ⁊ tecla ad me venerūt:⁊ sepi⁹ mevi/
sitauerūt. Fuit dilect⁹ ab angelis cui⁹ signuz
est qz invita sua sibi celebrāti assiterūt:et ab
eius obitū sp̄ueneruīt. ⁊ aiam ei⁹ in celū de
duxerūt. Octauū qz dignitatē ⁊ partem hz cum
oībus sanctis noui testamēti. Primo cū aplis
qz spūssanctus sup eū sicut super aplos i spe
cie ignis descēdit. Vñ habet de eo q cum pro
vniuerso grege sibi zmisso deprecaret glob⁹
igne⁹ apparuit sup caput eius. Itē cū mar/
tyrib⁹. Fuit enī martyr:nō actu: sī volun
tate. vñ Hylarius. O martine medicamentū
⁊ medice. O sanctissima ala quā ⁊ si gladius
persecutoz non abstulit palmaz sī martyrii
non amisit. Fuit confessor:qz xpm corde ore et
opere cōfessus est. Fuit ⁊ virgo:qz integrita/
tem corpis ⁊ mētis seruauit. Nonū:qz p to/
tum mundū hodie ei⁹ festū solēniter celebra
tur:⁊ nullius confessoris preter sancti nicholai
qz inter oēs confessores festa sibi. s. Martini
Nicholai celebrant vt sūs particulariū in
aliquibus patriciis festa aliquoz sanctoz
celebrāt sicut festū beati arbogasti est in dyo
cesi argētin⁹ ⁊ sancti vdalrici in augustēsi
lamberti leodiensi. Seuerini colonien.

¶ Quantū ad scdm qđ dicit⁹ sc. scīdum q
quo sanct⁹ martin⁹ notat gēma sacerdotū
tūc p nostra informatiōe dicēdū est hic de di
gnitate sacerdotū. ⁊ quare ab oībus homi/
bus honorandi sunt. Vbi notandū q sacer/
tes merito honorandi sunt ppter dignitatē
quas hūt a deo. Nam sacerdos aliquo mo
est similis virgini marie. Primo sicut virgo
maria per quinq; verba cepit iesum xp̄m
hē Luc. i. Fiat mihi scdm verbū tuū. Sic sa
cerdos per quinq; verba cōficit corp⁹ xpi. vi
Dicēdo. O veneranda dignitas sacerdotum
quoz manib⁹ tanq̄ in vtero virginis dei fi
lius incarnat. Etiā sicut bta virgo post par
xp̄m portauit in manib⁹ ⁊ in p̄sepe collo
uit. sic sacerdos post consecratiōnē leuat xp̄m
in missa. Et talis eleuatio signat eleuatiōnē
xpi in cruce. Et postmodum locat et ponit
xp̄m per plateas ⁊ villas ad infirmos et mi/
citat eum cum manibus suis. sicut eum bta
virgo tractauit cū maternis manibus suis.
Etiam sciendū q dignitas sacerdotū ali
modo p̄cellit dignitatē angelorū. qz nulli a
gelorū data est ptās cōficiendi corp⁹ xpi. Mi
nor sacerdos in terris pōt hoc q̄ summus
angelus nō pōt in celis. Augu. Cōsecratione
facta tota celestis curia sibi seruit:⁊ dñs ad
ad eū descendit. vñ Amb. sup Lu. Non dubi
tes assistere angelos quando christus assistit
in altari. Unde sacerdotes sunt honorandi
p̄ omnibus regibus:p̄incipib⁹: militib⁹
et nobilibus:quia christus dedit eis potesta
tem ligandi et soluendi. Mathei. xviii. Quec
cunq; ligaueris super terram ⁊c. Unde in de
cretis dicitur. Sacerdos in persona dei ho
norandus. Ergo sacerdos ⁊ clerici debent es
continentes et casti nec omnino mulierib⁹
cohabitare debēt q eis p̄cipitur extra de ca
habi. cleric. et mulie. c. a nobis. Unde sciendū
q sacerdos fornicarius vel existens in qui
cunq; peccato mortali nondum vero con
tus mer dignans agens penitētiam vt qui
tet quotiens actum alicui⁹ ordinis facit
et mortaliter vt qui baptizat vel absoluit di
tentes vel sacrum eucharistie vel extremū
ctūs p̄bet: aut p̄dicat: aut matrimoniū
solēnizat: vel aquā ⁊ sal in dñica exorcizat
aut populū aspergit: vel q magis his hō

bus est quotiēs missam celebrat in oībus alīs
q in aliis actib⁹ qui sacris ordinibus sunt ā
nexi q in quoz ipsoz singulariter exercendo
mortale peccatū totiensquotiēs aliquē actū
de ministerio ecclie exequit q exercet: sicut ex di
ctis sancti Thome de aquo in.xiii. dist. xxii.
manifestissime ꝓbatur. Ne nō solū in actib⁹
iam dictis. sed etiā scōm dionysiū. c. celestis
hierarchie: qū q quotiēs ad aliquem hmōi a
ctum exercendū aliquam vestem induit siue
sumit vt albam stolam vel manipulū vel ca
sulam vel alias sacras vestes ziunctim vel di
uisim. quod reuera satis est horrendū super
dū atq periculosū valde i tali statu atq digni
tate tot q tanis criminib⁹ subiacere atq ipli
cari. vñ nō imerito dr. Quāto grad⁹ altioz:
tāto cal⁹ graviozEtiā sacerdos incōtinēsant
public⁹ foznicari⁹ est suspēsus ipo iure a di
uinis: q milla ei⁹ nō dz audiri: vt pz extra de
cohā. cle. q mu. c. vestra deuotio Audiēs autē
missam ei⁹ peccat mortale scōm Tho. in ḡti.
q. viii. Hoc ā intelligit de publicis foznica
riis. q si sic celebrat sit irregularis. Queritur
vtrū ep̄s in talib⁹ possit dispēsare. Ndr q sic
ex quo dispensatio in tali casu nō est ꝓhibita
Et iura ā inuenimt in ꝓtrariuz illa intelli
gunt de suspēso ab hoie nō a iure: qz iura be
nigni⁹ solēt agere cū hoies. Hec Guil. Etiā q
ritur vtrū clerici q expendunt patrimoniuz
crucifixi cū meretricib⁹ teneant ad restitutio
nē. Ndr q clerici qui res ecclie pludūt vel dāt
nō solū meretricib⁹ sed etiā hillriōibus vl et
nis cōsanguineis non ꝓpter naturā fulten
tandā: sed vt vt faciāt eos diuites de pēmo
nio crucifixi. raptores sūt q peccāt mortale q
tenent ad restitutionē. Etiam queritur vnde
ficiant restitutionē. Ndr si habent patri
monīū seculare de hoc possunt facere vel ali
quid de artificio. vel laboze manuali: de illis
possunt restituere. sed de reb⁹ ecclie nō possūt
restituere. qz quicqd ei superest sug victū q ve
stitū hoc dz dari pauperibus. Nñ in dec. dē bo
na sacerdotū sunt bona paupez. dist. xlvii. fi
unt hi. Hec. xvi. q. i. c. viti. nili sibi tāc subtra
herent de necessariis. vel nili res quas de pa
trimonio habuerūt vel artificio expendidissent
in vsus ecclesie. hec Guil. Etiā queriē vtrū
concubine sacerdotū. vel etiam meretrices
teneant restituere que a sacerdotib⁹ vel religi
osis p tali illicito ope receperunt. Ndr scōm
Ray. q sic Nam foznicarie q hmōi turpes q
sone si a sacerdotib⁹ receperit tenent ipi ec
clie vel pauperib⁹ restituere. Si autez a re
ligiosis tunc tenent monasterio restituere.

nili forte meruit eis datū cū eleemosine in sum
ma necessitate: qz tūc fuit debitū. Hec Scotus.
¶ Quātū ad tertiā partē dūc⁹ ser. scribit q
omes xpi fideles debent hodie beati Martini
honorare. q cuz tenq singulare patronū in
uocare in oībus necessitatib⁹ et infirmitati
bus. q primo sirmi. Nnde legit q beatus Mar
tinus quendā infirmū leprosuz cuncti horri
bile paritus obuiā habuit quem osculat⁹ est
atq bñdixit: statimq mūdatus est. Etiā qui
dā venenatū cibum ex ignozantia sumpsit.
Nñ legit q cū beatus Martin⁹ ab arriano he
reticis esset electus: venit ad quādā insulam
cū vno solo ꝓsbytero vbi ꝓpter elleborū
grauē venenatū inter alias herbas in cibuz
sumptū q mozte sentiens beatus martin⁹ ocu
venenositatē tute oīonis fugauit. Etiaz q
incurrit periculū canū. Nñ cū quā discipul⁹ ti
ri martini valde infestaret a cane latrāte cō
uert⁹ ille ad canē ait. In nole martini inbeo
te obmutescē. Canis ꝓtinuo obmutuit. Etiā
in periculo mar. Nñ legit q cū quādā nauis
periclitaret: quidā negociator nondū xpianus
exclamauit. De⁹ martini libera nos q statim
trā quillitas magna sucrevit q ille paganus
fidē recepit. Etiā parētes cū puer. Nñ cū q
dā inuenis defunct⁹ cēt q mt ei⁹ cuz lachry
mis ꝓ resuscitatiōe filii beati martinū exora
ret: ille in medio cōpi vbi magna multitudo
gentiliū erat genua flexit q ꝓ puero oravit q
puer statim surrexit. Qua ꝓpt oēs illi genti
les ad fidē ꝓcurri sunt. Etiā in periculo ignis.
Nñ cū in quā phano ignē mitteret beatus mar
tin⁹ statim in domo ꝓxima vrbis ei ad agēte
vēto flāma ferebat tūc sācti martin⁹ sug te
tā vom⁹ aleiōis signū crucis edidit q statim
vētus in aliā gtē se vtit. etiā refert Sever⁹
in epla ad eusebiū q cū beatus martin⁹ in quā
dā ciuitatē sue diocesis venisset q clerici ei le
ctuz ꝓparassēt circa mediā noctē tota illa nō
mus accēdit: q martin⁹ redit⁹ ad solitā oīo
nis refugiū q crucis emittēs signa cuncta in me
dio ignis illesus ꝓmāsit. Monachi igit ēcēti
tati cōcurrentes martinū quē ꝓtumpēs ā pa
tabāt. de medio flāmaz illesuz deduxēt. etiā
qui ꝓsecutiones q tribulatiōes patiēt debēt
inuocare scōm martinū. Nñ legit cū beatus
martin⁹ ādā vice in veste hispida nigro pal
lio circūtectus sug asellū ꝓcedēt equis cō
tra venientib⁹ expauescēt in terrā saltu ꝓ
pitī se dederūt. Qui scōm martinū arripiētes
graviter verberauerūt. Ꝑotin⁹ ā alalia hu
mo fixa manebāt vt scōm sug flagellata ve
lut capa moueri nō posset quousq ad martū

num redeūtes ꝙ ptiū suū qđ ignozāter in eū cōmiserāt zlitentes: ille eis licentiam dedit: ꝙ gradu concito alia pzocesserunt.

¶ De sancta elizabeth. Sermo. xliii.

ORapzo nobis: qz mulier sancta es Judith. viii. Verba ista dicta sut a filiis israel cū essent in magnis tribulationib⁹ ad Judith vt ipsa ozaret pro eis vt ꝛ⁹ eriperet eos ab instantib⁹ periculis: ꝙ illa verba nos cristiani qui sumus in multis tribulationibus periculis constituti. Etiam deuote dicere debemus ad sanctam elizabeth Ora pro nobis: quoniā mulier sancta es. Vñ in psenti sermōe ad honozē sce Elizabeth. ꝙ ad edificationē nostrū tria sūt dicēda. Pzio pziuilegia sancte Elizabeth. Scdo aliqua ꝙ inozinatiōe nostra. Tertio aliqua miracula Quātū ad pzimā partē iſti⁹ sermōis est sciendū ꝙ sancta elizabeth hz nouē pziuilegia. Pzimū qz fuit filia regis hungarie et in hoc fuit sūis sancte katherine essi regis filie. Et etiā qz in iunctute incepit deo seruire ꝙ in hoc fuit sūis sancto Nicolao. Vñ legit cū beata elizabeth adhuc esset puella dnquennis in ecclia gēa ozandi sepe pmanebat vt eā eius sodales velancille auellere viz valerent. Quā cū ancille vel coetanee obseruarēt aliquā de illis caula ludēdi versus capellā inseq̄ videbatur vt ex hoc intrādi ecclesiā opoztunitatē capta ret: quā ingrediēs genua flectebat aut paulūcto totaliter incūbebat ꝙ hz peritiā litteraꝝ nō haberet. cū cozā oim oculis sepe psalteriū expandebat: ꝙ quodā modo se legere sigebat ne volut occupatā alios impediret. Sc̄de quoq cū puellis ad terrā pstratā ludi specie mensurabat: vt sub tali occasione deo reuerentiam exiberet. In ludo etiā annulozū ꝙ in aliis ludis spē totā ponebat in deo: ꝙ ex his q̄ lucrabat vel alb possidebat puellis pauperculis dedit: inducēs eas ꝙ illa ad ozandū ozōnez dñi cam vt crebzo virginē mariā salutarēt. Scdz pziuilegiū: qz beatā virginē mariā in advocatā ꝙ patronā ꝙ btm Johānē aplm ꝙ euangelistā in sue castitatis custodē elegit. Cū aūt singule cedule sanctoꝝ apostoloꝝ nobis in scripta: ipsa tribus vicibus cedulā vbi nomē seti Johis erat inscriptū vt deliberabat accepit ad quē tante deuotionis ferebat affectu: vt nil in eius nolle potentib⁹ denegaret. Tertiū: qz propter dilectionme dei sepe sibi ipse ea mūdi subtraxit. Mā cū i aliq ludo sibi ipse succederet: reliquū intermittēs dicebat. Nolo perdere: sed propter deum reliquum inter mitto Ad chozeas quoq; a puellis ceteris ad nocata cū vnum circuitū peregisset dicebat. Sufficiat nobis vnus circuitus: tā ppter dñi alios pmittamus⁹ sic per talē modū puellas a vanitatibus temperabat. Quartū: qz tam sollicite ꝙ deuote colebat: vt etiā mūcas ipsi cōsui nulla rōne pateret antēq̄ tolēcia mille cū cōplerent. Officiū ecclīasticū cū tāta audiebat reuerētia vt cū sanctū euangeliū legeret vel cū sacra hostia conficeret: monilia deponeret ꝙ cetera capitis ozamenta in imo loco locaret. Vestimentoꝝ superbiam sēper abhorruit: vt in his humilitatē ꝙ honestatem semp seruauit: ꝙ etiā cū adhuc puella esset. certū habi numerū ozonum indixerat quē si aliqua occupatione pcuncta non potuisset plere ante ingressum lecti cū alie puelle dormirent gloiebat. Quintū: qz data est in exemplū mulieribus in mēonio existentibus si cū ex paterno impio tradita esset lātgravio thuringie in matrimonio tante deuotionis extitit. vt in nocte frequēter ad ozōnē. surgeret. Ozmauit cū quadā domicella sibi intra tras magis familiari si forte somno depulsa nō surgeret eā pede tangēs excitaret. Quadā vo vice pedē dñe tangere voluit: ꝙ casu pedē mariti impegit qui sub tio extitatus rem mirabilē ꝙ eā exeitauit. Etiā fuit magne humilitatis. Nam in diebus rogationū pzocessionum nudis pedibus laneis induta sequebat: ꝙ in pdicatationibus tanq̄ paupercula ꝙ humilis inter pauperculas residebat. In purificatione ꝙ post ptum exemplo marie puerum ꝙ stans in vinis ipm ad altare cum agno ꝙ mundela humiliter offerre bat: deinde domum ꝙ diens vestimenta cum quibus ad eccliam processerat alicui mulieri paupercule tribuebat. Sextū est eius perfecta ꝙ voluntaria obedientia. Vñ ppter meritū obedientie se magistro conrado q̄ fuit pauper ꝙ mendicus de ozdine fratrū minoꝝ: sed cū sciētia ꝙ religione pfectus: saluo iure matrimonii ꝙ obedētia maiori adeo se subiecit: vt dcm ille peteret ꝙ cū reuerēti a gliceret ꝙ multo gaudio adimpleret vt ex hoc ꝙ obedientie peteret meritū dñi Saluatoꝝ q̄ fact⁹ ē obediēs vsq; ad mortē imitaret explū. Quadā igit vice ipa vocata ab eo ad quādā pdicationē luqueniēte matrichonilla milnēti ipedita nō venit: qđ ille graues tātā inobedientiam relaxare noluit donec vsq; ad camiliā expoliatā cū qbusdā fidelibus suis q̄ culpabiles fuerāt foztiter verberauit. Etiā qdā vice cū claustrū sētimentali ab eis obnixe rogata ireallz: nō habita licētia

tus migkotrett cũ tã grantẽ liberatiõe vt g tres
ebiuma das i cavellgiã liberatiõis apparẽt
Etãlipe g mam? Acillax faciebat se i cubicu
lo liberatiõe saluatoꝛi flagellato vidz carnẽ
ꝑ carnẽ ab oi lacrimis cohiberet. Septimo
g int diuitias ꝛ epulas magnã tronit abstiꝛ
nentiã Tantã ãt i cibo ꝛ potu tẽperantiã et
abstiꝛ nciã exhibebat. vt in mẽsa mariti inter
diuerla ferculoꝛ gña interdũ pane simplici
ellet cõtenta. Hepe cũ ad mẽsaꝛ sedẽs cibos
grectabat: et diuidebat vt ex hoc comedere
ꝑderet. Octauũ qz fuit valde misericoꝛs et
ãt pupilloꝛ ꝛ oꝛphanoꝛ. Hepe ei cũ manuꝫ
h? ꝓpꝛiis lanã stillabat ꝛ indt vestimẽta fieri
faciebat vt de ꝓpꝛiis coꝛgis laboꝛib? elemoꝛy
nã deo daret. Ipa esuriẽtes pascebat ꝛ sitien
tes potabat: infirmos visitabat: ipa sepultu
ras pauꝑ ꝛ frequentabat lepꝛosos mũdabat et
vbabat. Nã legit g cũ quadã vice ablẽte ma
rito quendã lepꝛosum posuit ad lectũ mariti
sui. Hic quoq; pacẽ fugnieñte lantgrauio q
dã sibi reuelabãt. ipe ex stuꝑe ꝛ vehementia
ꝛ ira ferebat in oditũ cubilis: ꝛ dũ crederet i
uenire holem inimicũ vidit ipm ihesum xpm in
cruce affixũ ꝛ cruciatũ. quo visso dedit ei ptã
tem agẽdi ola que honoꝛẽ dei respiceret ꝛ ale
salutẽ efficeret. Etiã post obitũ mariti sui q
ad defunctõnẽ sitzi ad terrã setãm perrexit: et
ibi vitã feliciter finiuit. ipa tandẽ dissipatrix
ꝛ prodiga a quibusdã vasallis viri sui turpiter
ꝛ totaliter ẽt ejecta. Aduenieñte igit nocte i
domo cuiusdã tabernarii in loco vbi pozci ta
cuerãt se recepit gẽas agẽs deo. Recepta post
modũ dote sua duo milia marcharũ partem
in pauꝑes distribuit. Et de reliquo in mar
burgh magnũ hospitale ꝛstruxit: ꝛpter qõ
aliqui eã dissipatricẽ aliqui insanã foꝛe dice
bãt. Post hec aũt hospitale cõstruxit. infirmos
solliciteꝫ ministrauit. ꝛ eos balneauit. ꝛ in le
cto collocãs cooperuit adeo vt ancillis gratu
labũda diceret. O q dñi nobiles agit: qz dñs
noster ihesus xpm sic balneamus ꝛ tegimus.
Quandã aũt mulierẽ ꝛ horribilẽ lepꝛosaz se
pe abluẽs in lecto collocauit: vlcera tergens
vnguẽq; pꝛelinẽbãs. Nonũ qz xps apparuit
sibi invita ꝛ in morte. Nã ipsa petiuit a xpo
i ꝛatione tria. Primo ꝛtemptũ horis rerũ tem
porariũ. Hecdo vt filioꝛ suoꝛ dilectionem a
corde suo auelleret. Tertio vt in contumeliis
ꝛ iniurijs sibi patientiã daret. Facta autem
ꝛatione audiuit dñm ihesum xpm dicẽtẽ sibi Eli
zabet exaudita est oꝛo tua sponsa mea. Etiam
quadã vice reclinauit se in gremio cuiusdã fra
tis ꝛ oculos ad celũ eleuãs cũ diu tacta nullum
verbũ penitꝰ emittisset: tandẽ leta facie locu
ta est dicẽs. Ita dñe tu vis meũ esse: ꝛ ego te
cũ ꝛ nõꝫ voto a te ꝛpetaꝛi. Postea cũ ab an
cillis interrogaret vt ad dei honoꝛẽ ꝛ ad earũ
edificationẽ q̃d videret indicaret: illa ait. Mi
di relatũ agitur ꝛ ihesus se ad me mittẽtẽ ꝛ di
centẽ mihi. Hi tu vis esse meũ ꝛ ego ero tuꝰ
Cui ego rñdi gut me loquẽtẽ audiuisti. Ap
propinquãte tpe quo dñs ihesus dilectã suam
de mũdi ergastulo vocare dispoſuit: vt q̃ cõ
tẽplerat mũdũ ꝛ regnũ mortalitꝰ regnũ get
peret angeloꝛ ipemet cũ angelis suis appa
ruit ei dicẽs. Veni electa mea ad eterna tibi
ꝓparata tabernacula. Post paululũ ño an
no dñi. Mcexxxi. ad eternã oꝛã quenicꝰ ob
dormit in pace. ¶ Quãtũ ad tertiam partẽ
illi? ser. dicẽdũ est de vita vidue q̃ in se dãt
hꝛe vt xpo placeat vita ipaꝛ: ꝛ de hoc quere
in dict. de tpe. sermo. xxvi. ¶ Quãtũ ad ter
tiã partẽ illi? ser. sci. q oẽs homines debent ho
die honoꝛare sanctã Elizabeth ꝛ eaz inuocare
in oibus necessitatib? ꝛ infirmitatib?. Et ꝓpter
qui patiunt defectũ oculoꝛ. Nã cũ q̃dã puer
quattuoꝛ annoꝛ cec? nat? esset: meritis sancte
Elizabeth lumẽ recepit. Mulier q̃dã cum q
annũ integrũ cecã mãsisset ad rogandũ san
ctã Elizabeth tota deuotiõe se cõtulit: ꝛ amisit
sum lumẽ recepit. Etiã mulier q̃dã cũ q an
num cecã mãsisset ad tumulũ sancte Elizabeth
ducẽs se duci vni? oculi lumẽ recepit quos ab
ꝓpria reuerſa: ꝛ alio oculo se coꝛquexi grauiꝫ
sentit. Luz do itez bte Elizabeth nutrita
ipioꝛare apparuit sibi Elizabeth dicẽs. Vere
dẽs ad altare hec cũ coꝛgalis tuos oculos vi
tilari: sic recipies sanitatẽ. Que cũ iussa ꝛpla
nisset: sanitatẽ recepit. Et ille mod? cõit lez
nat in thuringia. Etiam quidã vir lume ocu
loꝛ ꝓriuat? sepulchꝛum sancte Elizabet visitãs
plene cuctatiõis biticiã recepit. Postmodum
vero idẽ vir fluxu sãguinis ẽ grauat? vt mo
ritur? a familia crederet. Accipiẽs vero ve
la sepulchꝛi sancte Elizabeth ꝛ ipam cõtrectans
aque cõmiscuit ꝛ bibẽs sanitatẽ plenã recep
pit. Etiã surdi ꝛ muti dãt btãz elizabeth in
uocare. Nã quedã puella dñi visu ꝛ auditu ꝓ
nata esset ꝛ loquẽdi ꝛ ambulãdi gracia care
ret pater ꝛ mẽ ad beatã elizabeth cũ deuo
uerit. ꝛ ꝓtecta cũ lamatã receperit: ꝛ sic dei ꝛ
bte elizabeth laudãtes magnalia. Etiã claꝛ
di ꝛ gibbosi sentiũt inuamẽ ab ea. Nã q̃dã
puella cũ diu magnis ꝛ diuersis infirmi
tatib? molestata: tũdẽ gibbo i dorso nu
ma in pectoꝛe crescẽtib? ꝛ sic ex toto vsque i
curuata q nulla rõne posset se erigere: i ma

nib⁹ sug genua potiꝰ corp⁹ ius totaliꝫ sustentaret. Cū ergo mꝫ in quadā spoꝛta eū ad tumulū btē elizabeth deposꝛtasset:ꝫ p dies multos cōmoꝛantes ibidē nullū potuerūt sanitatis remediū inuenire. iratꝫ mater ipsi⁹ cōtra sanctā elizabeth murmuranit dicēs. Omnib⁹ bñficia impendis:ꝫ me miserā nō exaudis. Auertens ergo oculos quos potero a vilitatiōe tua auertā. Cū ergo sic irata recederet ꝫ miliare dimidiū pegisset:et eius familia tristis esset ꝫ ei⁹ filia volozib⁹ cruciata tieret. tandē ipa puella obdoꝛmiēs vidit quandā pulcherrimā dām cum facie refulgenti:que coꝛpus ei⁹ in doꝛso ꝫ in pectoꝛe liniens dixit ei. Surge ꝫ ambula. Euigilans puella:ꝫ se ab oi deformitate ꝫ cruditate penitus sanatā inueniens vilionē matri retulit ꝫ gaudiuꝫ ꝫ leticiā generauit. Redeūtes ergo ad sepulchꝝ sancte elizabeth ꝫ deo ꝫ sibi gratias egerunt: et spoꝛtā ibidē in signū dimiserūt in qua puella fuit deposꝛtata. Etiā vir quidā in genib⁹ ꝫ cruꝛib⁹ infirmat⁹:ita vt non posset pergere: nisi ab aliis poꝛtaret votuꝫ fecit q sepulchꝝ beate elizabeth cū oblationib⁹ visitaret:post modum ex toto sanat⁹ est. Etiā parētes cuꝫ pueris sanctā elizabeth debent inuocare. Vñ cum quidam puer quattuoꝛ annoꝝ cuꝫ casu in puteū recidisset: quidā venies hauꝛre aduertit puꝝ sibi submersuꝫ iacere. quē cū difficultate extraxit ꝫ ipm moꝛtuū reperit. Moꝛo ipso igit suscitādo a parētib⁹ ad beatā elizabeth votū emittit ꝫ cōtinuo vita restaurat. Etiā quidā scolaris dū piscatibi minus caute insisteret ꝫ in flumen cecidit. Magno ergo tpis spacio interiecto duꝝ coꝛpus ei⁹ esset extractū:moꝛtu⁹ est ab hoibus iudicat⁹. Cui sctē elizabeth ipsoꝛanti merita:ꝫ cūctis videntibus sibi restituit vita ꝫ sal⁹. Etiā pōt subuenire in extrema necessitatꝫ in piculo moꝛtis. Vñ vir qdā nole Nicola⁹ cū quodā fure innocētes est deprehēsus ꝫ suspendio ei⁹ adiudicat⁹:eductos hoies roganit vt deū ꝫ beatā elizabeth rogaret vt eū sedz merita iuuaret. Cū ergo suspēsus esset:audiuit sug seruo rem dicentem. Confide beate elizabeth ⁊ fidu eiam habe:ꝫ liberabeꝝ. Statimq alio remanente ꝫ eius funē fracto de alto loco cecidit: nullam tñ lesionē sentiens:licet nouā camisia qua indut⁹ erat rumperet. Qui exhilaratus ter ait. Sācta elizabeth tu me liberasti ꝫ super stratum molle me cadere fecisti. Cum ergo aliqui dicerent iterum eum debere suspendi: iudex ait. Quem deus liberauit de nouo suspendi non permittam.

¶ De sancta katherina Vgine. Ser. xiii.

ADamauit eam rex pluꝛ ꝫ oēs mulieres: habuitq; gratiā et misericoꝛdiā coꝛaz eo super oēs mulieres Hester. ii. Ista verba ꝙ legunt de regina Hester cōuenire etiā possunt sancte Katherine que fuit de stirpe regali ygenita:ꝫ modo celsibus hoibus in singulaꝛē patronā data. Annis autē xps sponsus virginū oēs sponsas superbuerit charas:ipsi tamē Katherine pze cēteris multa vna donauit. Unde in pfti ser. audiuimꝰ sctē Katherine q floꝛuit anno dñi. cc. xx. sub maxentio imperatoꝛe tria sunt dicenda. Pzimo eius pziuilegia. Secūdo aliqua pro informatiōe nostra. Tertio aliqua mirabilia.

¶ Quātū ad pzimū partē sūt⁹ ser. scribit q sug oēs virgines post beatā virginē Mariā videt eā xps adamasse qō ostendit in pziuilegiis ꝫ gratiis que aliis sctis gtiularit:sic Katherine vniuersaliꝫ cōtulit. Pzimū pziuilegiū est angelica vita:qz integrā ꝫ immaculatā virginitatē seruauit: qō est pprius angelorū vsus Amb. In carne pter carnē viuere nō humana vita est sed celestis. Et in hoc pulcher assimilat aliquo modo virgini marie que fuit virgo virginū. Qō aūt virginitas sctē Katherine sit cōmendabilis ptz ex eo:qz tāta virginitas est maioꝛis meriti quāto maioꝛ pro ceteris hz repugnātiā ꝫ pugnā ꝫ plura martiria ꝫ talis fuit virginitas katherine. Habuit eā inuentutē:qz erat. xviii. annoꝝ. Inuentus autem est multis causa lasciuie. Ista autē iuuent⁹ sibi nocere nō potuit: qz coꝛdis grauitatē ꝫ maturitatē seruauit. Etiam habuit pulchzitudinē. Unde dicitur de ea ꝙ erat incredibilis pulchzitudinis. ꝫ oīm oculis amabilis videbat. Pulchzitudo autē virginū ꝫ mulieꝝ⁹ sepe est causa ruine sibi ꝫ aliis per luxuriaz. aliis per malā cōcupiscentiā. Ista aūt pulchzitudo sibi nocere non potuit quia non curauit de pulchzitudine exteriori. Unde ps. xliiii. Oīs gloꝛia eius filie regis ab intus. Etiam habuit rerū abundantiā. quā patri suo qui erat rex magn⁹ in diuitiis dereliquit. Ista aūt rerū opulentia ei nocere non potuit: quia licet haberet rerum abundantiam:tamen in diuitiis seruauit paupertatem. Nam ꝫ pauperibus omnia tribuit:ꝫ in sua tamen temperantiā seruauit Etiam habuit multiplicem sollicitatoꝛē: quia tyꝛannus imperatoꝛ tria ei ꝓmisit:que mulieres ꝫ Vgines delectare cōtinuerūt vt sibi consensum prebēret. Pzomisit ei diuitiarum copiam. quā

dignitatem magnā:ꝛ ꝙ in fremda eſſet in palacio poſt reginam.tertio ꝓmiſit gloriaz mundi:qz ſibi ſtatuaz in toto ꝛrigaret.e ab hominibus adozari deberet.Quintumodi aūt manera multis mulieribus ꝙ virginib⁹ fuerunt cauſa ruine.ſed beata katherina iſta no ceꝛ nō poterūt:qz diuitias contẽpſit:dignitates reſpuit:gloziā mundanā abhozruit.Nā tyranno dixit perſuadenti Deſine talia dicere que nephas eſt etiā cogitare. Ecce ꝓmuz ꝓmilegiū Sedm ꝓmilegiū eſt xpi viſitatio Et iſtud fuit in Johāne euangeliſta: ad eum ſus tranſitum xps cū diſcipulis ſuis venit. Et iſtud ꝓmilegiū in btā katherina inuenitur qz cū eſſet in carcere xps cū multitudine angelozꝫ ꝙ virginū ad eam deſcendit:dicens Ignoſce filia creatozē tuū:ꝓpter cuius nomie gloziosuz ſlaboziosū in iſto certamie ꝛſtans eſto quia ego tecum ſum. Tertiū eſt celeſtis refectio.ꝙ iſtud fuit in magdalena:que celeſtib⁹ refectionib⁹ pascebat. Et iſtud fuit in beata katherina:que in carcere poſita fuit:vt ibid̄ diebus.xii.fame cruciaretur:ſed deus per colūbam ſibi ſibum quotidie deſtinabat Quartū eſt petitionū exauditio. Iſtud fuit i btā Margareta:ꝙ etiā in ſcō Blaſio:qui in ſua paſſiōe deū roganerāt vt quicūq in noie ipsoꝝ aliq̄d peteret:a deo obtineret. Et etiaz iſtud fuit in btā katherina:qz i ſua paſſione deū ozauit:vt quicūq memoziā ſui ageret:vl i moꝛte ſe ſibi recommēdaret:vel in quacūq alia neceſſitate eā inuocaret:diuine mie eſſe etiā ſentiret Et facta eſt vox de celo: dicens veni delecta mea in thalamū ſpōſi tui:ꝙ qz q̄cūq petiſti impetraſti:ꝙ ꝙ ꝺb⁹ozas ſaluerēt Quintū eſt celeſtis poꝛte reſeratio. Et iſtud fuit in beato Stephano.q̄ vidit celos apꝛtos i tpe paſſionis ꝙ moꝛtis ſui.Et iſtud fuit in btā katherina cū decollari deberet:vox facta eſt ad eā dicēs.Veni ſponſa mea :ecce tibi ianua celi aperta eſt. Sextū eſt ãgeloꝝ neceſſitio q̄ fuit in magdalena. Illō etiā fuit i btā katherina:cū angeli obſequiū i moꝛte ꝓſtitert ꝙ inuita fuā:ꝙ martyrio ſuo:ꝙ mīt moꝛte ſuā Septimū ē diuine lucis chozuſcratio.Et iſtd fuit in beato andrea:in cui⁹ martyrio lux magna emicuit:ꝙ cū ipſe luce alia ei⁹ in celū aſcēdit.Et iſtud fuit in btā katherina:q̄ cū i carcere tenebroſo fuiſſet ſcluſa:magna claritas ibi reſplēduit.qua etiā ipſos carceꝛi cuſtodes in fugam conuertit.Octauū eſt lacte emanatio.Et iſtud fuit in beato Paulo apō.in cui⁹ decollatiōe vnda lactis ꝙ ſanguine emanauit. Illud etiā fuit i beata katherina: quet cū decollata fuiſſet.ꝙ ſanguine lac eſſlunxit.et iſtud denotat ſuā magnā puritatē. Nonū qz xps ſecit cū ꝙ ãgelos ſepeliret.Angeli ei coꝛp⁹ ei⁹ ad mōtē ſynai ſtinaꝛ ꝓtuli.ꝛc. dicēs deduxerūt ꝙ ibi honoꝛifice ſepelierūt. Et i eod mōte dr⁹ debit decē.Decima moꝛtuoꝝ ibi eſt ſepulchꝝ ſcē katherine. Et in hoc aſſimilatur ſcō Clemēti.cui ãgeli i mari monumētū fecerūt marmoꝛeū.ꝙ tui ipm ſepelierūt. Decimū qz ex coꝛpoꝛe ſcē katherine exudat oleū valēs in ſalutē multoꝝ. Et ꝙ cū ad hoc ſtilus fuit ſcō Nicolao: de cuius coꝛpoꝛe oleū manatq̄ cūctos lāguoꝛes ſanat. Undecimū qz xps tricētenā ſibi cōtulit coꝛonā. Nā ꝛeterna ſibi xps ꝓmia dedit.ꝙ i hoc aſſimilat Johāni baptiſte de quo cantat. Sexta tredenis alios coꝛonāt ꝛc. Nā beata katherina habet coꝛonā virginū:qz virgo fuit mente ꝙ coꝛpe.etiā hz coꝛonā ꝑdicatoꝝ:qz ꝑdicatriz fuit q̄ ipa cōuertit ducentā octuagintā ſex:q̄ i ol ſcia ꝙ ſapiētia pollebāt ꝙ oēs alios magiſtros ſcientiā totī⁹ mūdi:ꝙ impatoꝝ in medio ciuitatis cōburi fuſſit.etiā cōuertit reginā q̄ fuit vxoꝛ maxētii impatoꝛis cui fuſſit impatoꝛ mamillas abſcindi:ferreiſq̄ vngulis extrahi:ꝙ deinde decollaꝛi. etiā cōuertit poꝛphiriū ꝓncipē militū cū ducētis militib⁹:quos etiā maxentius fecit decollari:ꝙ coꝛpoꝛa coꝛ eoꝝ danti:ꝙ inſup multos alios holoꝛ vicos ꝙ mulieres:ſenes:iuuenes:diuites ꝙ pauꝛes ꝙuertit ad fidē catholicā:ꝙ reduxit ad viā ſalutis etiā habuit coꝛonā martyꝛij:qz beata katherina quintuplex genus martyꝛij ꝓpria eſt. Primū qz fuit ſcoꝛpionib⁹ flagellata. Secūdū eſt qz poſtq̄ fuit flagellata ꝙ lacerata fuit i obſcuriſſimo carcere recluſa ē. Tertiū qz fuit ſame cruciata. Ordinauerat enī tyꝛānus vt ſine cibo ꝙ potu.xii.dieb⁹ moꝛeretur. Quartū eſt qz fuit ſup rotas hoꝛribiles extēſa: que ꝛote fuerūt diſſipate ꝙ oſoné eius.ꝙ ꝙ ãgelus concuſſe fuit:ꝙ ictuoꝝ milia infideliū interiꝛ eſſe. Quintū qz fuit decollata. Et ergo meretur hz coꝛonas martyꝛū ꝑdicatoꝝ ꝙ virginum Duodecimū ꝓmilegiū:qz hodie i toto mūdo ei⁹ feſtū ſolēniꝫ celebrat:ꝙ uis i alīq̄b⁹ diocēſib⁹ ꝙ quinetis particularib⁹ feſta aliquoꝝ virginū celebrātur tū nō vniuerſaliter ꝙ totū mūdū. ¶ Quātū ad ſcōs qui ꝙ nobis inꝺoꝛmatiōe querit vtrū virgo vel quicunq; ſolum poſſit peccare ſine actu luxurie mortaliter. Nādetur ꝙ ſicut hoc cōtingit mortaliter. Primo cū ꝺb⁹ dat gꝛām in moꝛe

tam delectatione: sicut ꝺ delectat cum plena ratione in malis cogitationib⁹: qꝺ tñ nimis periculosū est. vñ Aug. Cogitatio mozosa cū delectatiõe ꝫ xlensu est moztalis. Sed tamẽ scieꝺū qñ alicui sedit turpis cogitatio cõtra voluntatẽ nullū est pctm. Greg. Quãtũcũq; sit immũda cogitatio nõ meret polluit si ratio non cõsentit. Sicõ cõmittit luxuria sine actu. s. cuz viro: vt cũ ꝺs ea intentiõe inspirit aliquã ꝑsonã vt eã cõcupiscere velit. Math. v. Qui viderit mulierẽ ad cõcupiscẽꝺu eam iam mechat⁹ est eam in coꝛde suo. Tertio cõmittit locutione: vt cũ quis alloquit vel arrideat aliquã ꝑsonã ea intentiõe vt eaz alliciat ad pctm moztale: peccat moztal'r: ꝫ si in ioco loquit ei: tũc nisi venial'r. Vñ dicit in decre. Deus iudicat verba scõz intentionẽ ꝓferentis. xxii. q. v. humane. Quarto cõmittit ꝑ tactum impudicũ: vel amplex⁹ ꝫ oscula ꝫ hmõi qui modus ab apl'o vocat turpitudo. vt hẽ ad Ephe. v. Quinto cõmittit ꝑ oznatũ cozpꝛis vt mulieres vel ꝛgines que ad hoc se oznãt vt alios allicere possint moztal'r peccant. Sexto cõmittit ꝑ dona ꝫ munuscula: vt cuz quis dat alicui ꝑsone donũ vel clinodiuz ea intẽtiõe vt eũ sic ad malũ actũ alliciat: ꝫ etiã ꝙ poztat talia dona vel ikas amatozias scienter moztal'r peccat. Septimo ꝑmittit qñ aliqs ꝫ volũtatẽ malã ꝓpicẽꝺi actũ cũ nõ põt hẽe locũ ꝫ ꝑsonã: vel etiã ꝙ haberet locũ ꝫ ꝑsonã ꝫ opoꝛtunitatẽ ꝓpetrãꝺi actuz sed solũ modo ꝓptere dimittit, qꝛ timet mũꝺũ ꝫ scãdalũ hoim ꝫ cõfusionẽ ꝓpriã ne ipzegnet vl' ne aliis publicet: ꝫ si sciret se posse latere in hoc actu nec deũ nec sctõs curaret ꝺn hoc operere ꝓpetraret talis peccat moztal'r ꝓpt magnam volũtatẽ. Et hoc idẽ intelligendũ est de quolz pctõ moztali qõ ꝺs nõ ꝓptez dẽũ dimittit: sed solũ ꝓptez timoꝛẽ hoim. vñ leo papa. Sũt nõnulli ꝙ dũ cozde cõcipiũt pctm faciẽ di ꝺliberant illud vero pctm timoze ꝺimittũt: aut ꝓpter difficultatẽ implere neq; nesũt. hi ꝑcto nõ in dño mozitũr. Aug. Ipsa volũtate re⁹ est ꝙ vult qõ non licet: sed ideo nõ licit: qz nõ põt impune fieri. ¶ Quãtũ ad terciam partẽ istius sermonis sciendũ ꝙ oẽs homines cuiuscũq; status debẽt honozare sanctam Katherinã ꝫ ei⁹ festũ solẽniter celebzare: ꝫ eam deuote in oñibus necessitatib⁹ ꝫ infirmitatib⁹ tanq; singularẽ patronã cũ omni fiducia inuocare. Et ꝓmo sacerdotes ꝫ clerici ꝫ litterati: qz ipsa magna litterata fuit ꝫ magistra septẽ artiũ liberaliũ excellẽs fuit ꝫ tãq; sponsa xpi a spũsan. edocta. Et in signũ huius quinquaginta oratozes ad sponsum suũ ihesum xpm cõuertit. Vñ legit ꝙ quidaz scolaris in anglia in ciuitate cantuarien'si deuote seruiuit sctẽ Katherine: vt sibi gratiã a deo impetraret vt posset studere in sciẽtia ꝫ vita et in mozib⁹ ad honoꝛẽ dei ꝫ salutẽ ꝓximoꝝ. Et sic tulit libꝛos suos ꝫ ꝑrexit ad generale studiũ ꝫ in bzeui tpe tãꝺ ꝑfecit ꝙ adeptus est magisteriũ. Rex aũt anglie audiẽs famã ej⁹ qz sit litterat⁹ esset ꝫ ꝓbus ipsum ad se vocauit ꝫ filiũ suuz ei ꝓmisit vt eũ fideliter ꝛuderet. Et magister cẽm diligentiã fecit sed filius regis duri ingenii ꝫ rebellis fuit. Perdidit aũt semel ꝙ ꝓpter rebellionẽ suã magister eum exuit ꝫ quelibet virgã vt eũ disciplinaret: cui bene meruit: ꝫ filius regis nudo cozpe ex merã exiliit ꝫ currens ꝙ pontem in aquã cecidit ꝫ submersus fuit. Magister aũt territus deuote recõmendauit euz sancte Katherine. statimq; piscatozes cũ nauib⁹ sunt missi vt quererẽt filiũ regis: sed nõ est inuent⁹ ab eis. Magister incarcerat: ꝫ in carcere cõtinue vocauit sanctã Katherinã recõmendãs ei filium regis. Et tertia hoza sequẽtis diei cum cantaret summa missa in parochia filius regis intrauit ecclesiã habens albã camisiã in qua auteis litter' erat scriptũ illud ꝑs. exvii. Da michi intellectũ vt discaz mandata tua. Hec regi ꝫ regine narrant ꝙ statim cuz gaudio veniẽtes ad ecclesiam viderũt filiũ suũ lesum ꝫ viuũ. Et filius regis narrauit patri et matri ꝫ oibus circũstantib⁹ ꝙ beata Katherina eũ sustentauit in qua ꝙ diem ꝫ noctem sine omni lesiõe ꝓpter magistrũ ꝙ recõmendauit eũ sancte Katherine cui fideliter a iuuentute seruiuit. Et postmodũ idem filius regis optimũ ingeniuz studendi habuit: ꝫ quecũq; sibi legebant statim intellexit. Rex aũt cũ oi populo valde gauisus est: ꝫ exaltauit magistrũ illũ ad magnos honoꝛes ꝫ ad magnas dignitates ꝓpter meritũ sũcte Katherine. Et ipse rex ꝫ regina ꝫ filius suus ammodo oibus diebus vite sue fideliꝰ seruiũt sancte katherine. tunc magister cõposuit illam collectã que ho die in ei⁹ missa legit. Deꝰ qui dedisti legem moysi in sũmitate montis synai: ꝫ in eodẽ loco coꝛpus beate katherine vigintis ꝫ martyris tue ꝑ sanctos angelos mirabiliter collocasti: concede ꝓpitius vt eius meritis ꝫ intercessiõe ad montẽ ꝙ xps est valeam⁹ puenire. Et sic ꝑz ꝙ btã katherina seruiẽs sibi non dimittit in necessitatib⁹ ꝫ succurrit ipsis. Et quidã plebanꝰ dilexit multũ btãz katherinã ꝫ in festo ei⁹ singulis annis cõsuetũ ꝓparat

uit: q facer dotes pauperes intauit quatuoz
tures direxit ad furnicem. Plebanus tam
cantat in ecclia cum ceteris clericis et nos
volumus domū suam intrare et nullo viden
te res suas exportare. Et intrātes domuz ne
mine inuenerūt nisi famulaz q erat retro in
cocina pparās cibaria q dū cane q latrabat
eni fures caput aputauerūt q cameram et' intra
uerūt q ola rapuerūt. Qz nu tu dei cameram qui
es nō poterāt: q caput canis aputatuz adhuc
gemuz latrabat. Et sacerdos cū ceteri redie
re ecclia fures i camera repit: et caput canis
aputati vidit adhuc gemuz latrare: q ipi fu
res vidētes magnalia dei q bte kathe. petierūt
a plebano venia: q gemiserūt emendā. Dic cū
ete kathe. seruauit res sui dilectoz. Etiam
sciendū q quidā dilectoz sctē kathe. gesie
runt singulis āns aliqd ob reuerētiā eius
dimittere. Ita quidā mechanic' fidelit' seruā
uit bte kathe. q oi anno aliqd ppter ipam o
misit: vno āno abstinuit a vinozalio anno a
cumb'rant ieiunauit in qualibz septimana
duā die: aut mane surgerit aut aliquam ele
mosynā singulis diebus dedit: aut certū nu
merz oconi ozauit. Semel vno anno gemisi
se nō scienter velle mētiri: sz sg cūbitate eme
re q vēdere. Et primo pius eptoz gdixit: q
simpliciter dixit: sic tibi dabo q nō remisit' q
hoc firmiter tenuit: q sic damnā incurrit. alia
tamē gemitū infringere noluit. Post aliqs
dies btā katherina a deo impetrauit q oēs
cognouerūt veritatē ipi' in eo q vēdā
boz: sic acquisiuit sibi magnā gratiā dei et
sic i brevi dānū recuperauit: q postmodū dita
tus est plusq̄ ātea fuit: q veritatē vsq ad obi
tū suū in artificio suo seruauit. q sic pz beata
kath. suis seruitoz' ēt i tpalib' subuenit.

Etiā btā kathe. subuenit hoi i alia. Ita q dam
iudex iniqu' ieiunauit oi anno in vigilia san
cte kath. q festū ei' solemniter celebrauit: et
singulis annis ob reuerentiā sancte katheri
ne aut aliquid fecit aut aliqd omisit et vno
anno gemisit q quicqd peteret ab eo i bono
ne sctē katherine hoc nollet denegare. Ita
cuit accidit ei btā katherina in spēcie paupere
le mulieris q petiit manū ei' dexterā sibi da
ri. qui aputauit sibi pi manum dexteraz q de
bit pangenle mulieri. Tūc amici ipi' de hoc
verecūdātes q manū nō habuit. induxerūt
eū ad ingressū religionis. Postq̄ aut' intra
uit religionē. beata katherina impetrauit sī
bi magnā gratiā a deo q q sic multuz emen
dauit q deo q bte katherine ampli' obediēr
seruiuit. Et cū faceret in exterioris apparuit
ei beata katherina pulchra valde dicēs. Ma
ri mee. Qui respōdit. No. Et illa dixit. ego
sum katherina cui manū tua dedisti. Et osē
dit ei manū dicēs. Hoc ideo fecit q aliā viaz
te salvandi inuenire nō potui. Et sic feliciter
obiit. Etiā mercatores q terras cū mercimo
niis ambulantes debēt eam invocare q sic fe
cisse. Unde vir quidā mercatoz multuz dile
xit btā katherinā q vno tēpore iuit cū pān
nis vendendis ad nūdinas: quia pannicida
erat: q raptores venientes rapuerunt sibi pan
nos. Et ipse inocauit btā katherinā dicēs
O beata katherina quō possum creditoribꝰ
meis debita gloriose: vnde debeo amplius
vbozes q pueros nutrire. Et statim raptores
percussi sunt cecitate et tremoze mēbrozum.
Qui videntes plagaz dei q beate katherine
super se oblia restituerūt: q cum libere abire
fecerūt. Et inuocauerūt btā katherinā et
promiserūt ampli' nunq̄ velle spoliare aliquē
bonis si meritis ipsius sanarent. Et statim
ēdē sanati sunt q vitam suā emendare
cūt. Etiā btā katherina nunq̄ dei caco per
mittit dānari seruientes sibi. Ita legit q quī
dam canonicus habēs plura bēficia malam
vitam duxit: sz btā katherinā dilexit. Qui
habuit capellanū virū devotū q castū q alīū
psbyterū cōmensalem qui etiaz seculariter
vixit. Et quadā nocte capellan' visionē ha
buit q vidit canonicū q psbyterū ambos ad
iudiciū trahi: et iudex volens sentētiare sup
ambos vt decapitarent. beata katherina in
tercessit pro canonico apud iudicē vt senten
tiam adhuc per annū differret: vt sic se in il
lo anno emendaret: sed alius psbyter non
habuit intercessorē. ō decapitat' est. De mo
ne finito diuino officio psbyter ad missam
non venit de quo admirabat canonicus. Et
capellan' vir iust' castus q devotus narra
uit canonico quā villosum vīderat in nocte
q sic ambo fuerunt ad domū psbyteri: q cū
subitanea mozte defunctuz inuenerūt. Quo
dillo gterritus canonicus: oblia bēficia libe
re resignauit q ordinē cisterciensiz intrauit
q vitā suam in bono finiuit. Etiā meretrices
debent honozare sanctā katherinā. Unde le
gitur q quedā meretrix per.xx. annos in me
retricio q duravit q nichil boni fecit nisi q ie
iunauit vigiliā sancte katherine q iuit ad ec
clīā q cōtritionē habuit sup oia p̄tā sua q
fecit per totū annū q gemiliit sepelle emenda
re. q; temp recidivauit. Et in.xx. anno iterū
iuit ad ecclīam cū spolio emendatiōis. q q
fracta ad imaginez btē katherine inuocauit

esse devote & pulserat vesaniam: & imago magna btē Kathe. cecidit sup eā & mortua ē. Et capanator volēs pulsare ad vesperas invenit eā mortuā: & vocavit sacerdotē & pplz advidē dū hoc factū. Et sacerdos & pl's cognoverūt eā esse meretricē illā: & rogaverūt dnū & sanctā kath. vt reviviscere ti esset spes salutis notitiā dō eis qnō mortua erat. Et statī surrexit & sacerdoti & oi plo indicavit quō imago btē katherine eā occidisset. & btā kath. duxit eā & ostēdit ei penas dānatoz: & etiā gaudia bonoz: & btōz: & inter ipetravit ei a spōso suo ihesu. xp̄o vt ecōverso reviviscere & petā cōfiteret. Et supplicavit sacerdoti vt audiret confessionē ei⁹ pp dnū: & sic integrā confessionē fecit: & post modū nūc mortalit' pecavit. Etiā setā kath. succurrit mulieribꝰ pgnātibꝰ. Ut filiꝰ cuiusdā principis defuncti parentibꝰ fidelit' servivit btē kathe. Nā habuit capellā ppe castrū cuius in honore sancte kathe. dedicatā ad quā quotidie intrabat & btē kathe. orabat. Accidit aūt semel cū sic oraret q tres pulcherrime virgines sibi apparerēt & ipe territꝰ caput ad terrā inclinavit: vnā illarū dixit. O q rustica liter agis cū tu sis nobilis inspice in nos: qz propter te huc venimꝰ. Et media dixit. Quam er nobis p spōsa vis hē. Et illa a dextris suis dixit occulte vt mediā sibi eligeret: & dixit illā esse btām katherinā huiꝰ capelle patronā: et ipe elegit sibi eādē in sponsaz suā. Tunc ipsa btā kathe. in signū desponsatiōis dedit sibi crinale pulcherrimū de rosis pulcherrimis & piciolis ponēs sup caput ipsiꝰ. Et in se revertens invenit sup caput crinale de q̄ exiit odor suavissimꝰ ex hoc valde factus gavisꝰ servavit crinale illud cū oi diligētia: & multo fidelius & devotiꝰ apliꝰ ei servivit. Postq̄ aūt attigit virilē etatē: amici sui tradidērūt sibi pulcherrimā virginē & nobilē in mrimoniū. Et celebratis nuptiis eque servivit btē kathe. & sēp de mane surrexit & capellā intravit & oravit. Et vxor ipius iā impregnata ḡsivit ab ancilla sua quo dns eiꝰ de mane trāsibat. Cui ancilla Et cinis ppe cimiteriū qui hz pulchrā filiam et ad illam vadit. & vxor ex hoc valde tristata est. et de sero multū ḡsivit vir in lecto cur sic tristis ēet. Et ipa rndit. Nōne merito tristari deberē: qz vnā aliā plus diligit: & semp de mane surgitis: & ad eā itis. Et ille. Que ē illa. Ipsa rndit. Filia illiꝰ cuius ppe cimiteriū Et ipe rndit. Nō est illa filia cuius cui servio sz est alia multo pulchrior ea ad quā ō mane vado et ei servio. Et iterū altera die de mane ab ea surrexit & ad capellā fuit: & ipa nimiū tristata seipam occidit cū gladio & puerū vocavit. Et ipse rdiēs de capella & aperiēs cameram vidit mātem cū puero occisam: & amare cepit flere & clamare. Heu me me. quare nō dixi tibi veritatē. nā ego cū occasio illiꝰ mali: & sic statim ecōverso cucurrit ad capellā & flendo invocavit btām kathe. Et iterū apparuerūt sibi illi tres virgines & btā kathe. terxit sibi oculos & facie dicēs. Quare spreuisti me & recepisti alteram spōsam. matrē q̄ semp mihi servivisti: ego tibi succurrā & vxori & puero: surge cito & vade ad castrū tuum: & invenies vxorē tuā vivum q̄ peperit filiā quā etiā katherinā nolare debes: & p satisfactiōe: qz me sic spreuisti debes construere hic monasteriū sanctimonialiū & filia q̄ iā est nata erit prima abbatissa huiꝰ monasterii: & erit virgo devota & ipa liberabit multos devotos ab omnibꝰ alam pēs tui de purgatorio. Et ipe statim letanē cucurrit & matrē & filiā invenit & ipa fatebat q̄ demōes alam eiꝰ ad infernū deduxissent si btā kathe. sibi non succurrisset. Et ipe construxit monasteriū & nominale roseū qō beata katherina sibi tradidit ad monasteriū dedit & nominavit monasterium ad roseū crinale. Et ipse & vxor beate katherine omnibꝰ diebꝰ vite sue servierunt.

¶ Sequunt sermōes cōes discipuli.

¶ De dedicatiōe Sermo. xlv.

Domus mea domus orationis vocabit' Esa. lvi. Matth. xxi. Mar. xi. Lu. xix: Joh. ii. Hodie peragit festū dedicationis huiꝰ ecclesie que in honore illiꝰ sancti. N. vel illoz sanctoz. N. & N. cōsecrata. Et tale festū solēniter & devote & letanter & gaudēter. vō in decre. dr. Dedicationis solennitas est singulis annis solēniter celebranda. de consecr. dist. i. solēnitates. Ubi in pncti sermonis tria sunt dicenda. Primo quō probat q festū dedicatiōis est solēniter celebrandū & qd cogitare debēs cū intrat ecclesiā: & ire libenter debem⁹ ad ecclesiā & ad dedicationē. Secō de illis qui nō sūt sepeliēdi in loco sacro. Tertio quedaz exempla et miracula pro informatione nra. ¶ Quātū ad primā partē istiꝰ sermōis sciendum q festum dedicationis est solenne: letanter & devote pagendū ab oibꝰ xpi fidelibꝰ. Horq̄ bat pmo ex veteri testamento. Nā exo. xxiii. precepit est a domio q̄ vniuersus populus isr̄ ter in anno. i. tribꝰ festiuitatibꝰ scz pasche: pentheoostes & in festo encenioz. i. dedicatiōis tēpli vnusq̄sq; pfitet se dño hostiā & offerre deberet hostias i lege dictas. et sic nos cū pconibꝰ & oblatiōibꝰ solēnizare debe-

tūm dedicatiōis. vñ dē Ezo. xviii. Nō apparebis i cōspectu meo vacuꝰ. ii. pang es offer deo oz̄ tuū. ps. l. Sacrificiū deo spūs cōtribulatus. ꝛc. Scdo ꝓbat in nouo testō. qđ xps glorificauit templū dedicatiōis. vt ꝓz Joh. x. Facta sūt encenia in hierl̄z & hyems erat. & ambulabat ihesꝰ in templo i porticu salomōis. Et ītiē cū ibi hierl̄m venit: frequēter ꝓmo templū visitauit vt nobis exēplū daret. vnde Ezech. Dis xpi actio nra est instructio. Aug. Tota vita xpi in terris quā p̄ horaz gessit: disciplina moꝝ fuit. Sednunc igit xpm in nouo testō & sanctos ꝑres veteri testamēti q placuerūt i hoc deo. Sic & nos ḡsare debemꝰ in hoc deo placere q̄ deuote celebrāt festū dedicatōis yagumꝰ. Ezo quo scīdū q gaudiuz pfectis dedicatōibus exhibitat nobis gaudiū futurum in celo. In signū huiꝰ flores & gramina sparguūt: & .xii. cādele q̄ signāt. xii. apl̄os in parietibꝰ accēdūt. altaria & imagines decorāt & sacerdotes induūt pcioriores casulas & clerici cantū cantū qui cātat in maioribꝰ festis hymnicelyō. Sānctus & Agnꝰ dei. Et in aliqbꝰ ecclīs cātat in organis cythar: & cymbalis in elevatiōe corporis xpi. ps. cl. Laudate dñm in tympano & choro: laudate eū. ꝛc. Vñ scīdū q qñ ds intrat ecclīaz cogitare dz quare ecclīa structa & dedicata est. l. vt deꝰ ibi adoret a xpi fidelibus. ergo dē tom̄ oronis. Hoc nō cogitāt q in ecclīis vba iutilia & q̄nq̄ nocina ꝓferūt. Cōtra tales dē in decre. Nō dz in loco oronis intendere fabulis ociosis. di. xxv. aliꝰ. exēplū legit de sctō Brittio q vidit diabolū scribentē vba in ecclīa plata. Hoc exēplū hre in ꝓpriario. xvi. C. Etiā aliq̄ trālebāt ecclīaz quasi bestie. nec flectūt genua. Etiā aliq̄ lugbe intrāt ecclīaz cū longis candis & manicis & spissis pepls. & masculi in scissuꝝ tozti crinibꝰ & argenteis cingulis. & hūy tales erāt diabolꝰ. Job. xli. Ipse est rex hūy oēs filios superbie. Exēplū de hoc scribit Guill. lugd. in sūma vitioꝝ q quidā vidit diabolus eqtantē in lōgā candā cutis daz lugbe mulieris: q de canda cecidit in intū & aliꝰ diabolꝰ rilit: & talia sūt illicita et inhonesta. Vñ in decre. dē. In ecclīa nihil dz agi inhoneste. di. xlii. Ergo q̄nq̄ ds intrat ecclīam: intret cū reuerēter et humilit: q̄z ibi veraciter pūs est in sacro xps: et deū deuote dz inuocare oronibꝰ suis. vñ Aug. in regula In oratorio nemo aliqd agat nisi id ad qđ factū est. vñ & nomen accepit. Vñ dē. Domꝰ mea domꝰ oronis. Inūy sciendū q ecclie et miteria & monasteria sūt ab ecclīa pulegiata. sic q nullus laicus cuiuscūq̄ auctoritatis sit dz inuadere bona ecclie & parochie & monasterii. nec ꝓ vim sibi vsurpare nec retinere ad vsum suū. Oppositū faciētes sine nobiles sine rustici: nō ḡuerabunt in hac vita: quia ve frequēter occurrit ei thoz tunia: quia sic lādit iudicāt & vindicāt se in eos: et cōquerūt regi celoz sup eos. Et inūy tales sūt exōrcizandi Vñ in decre. Inuadere bona clericoz est inuadere bona ecclie. & tales sūt exōrcizandi. xii. q. i. ecclīaz. xvi. q. i. similiter. Sed q̄ inuadūt frāgunt ecclīas & monasteria: sunt ipso facto excōicati: & post denūciationē ad papā mittēdi sunt. Hāc iniam nō curāt hereticiz: q̄ hen iam plures ecclīas & monasteria ꝓbullerūt. Et ēt qui detrahāt ecclīas & alias in testamentis & suffragiis graniter pecāt et alr cōquerūt de ipsis. Unde in decre. ōz. Multū delinquūt q̄ differūt exequi testamētū. xii. q. ii. Immo q̄ some fugientes ad ecclīam cū suis rebꝰ debent tueri ab ecclīa. Vñ ō hoc dē in decre. Qui fugientibꝰ ad ecclīam dāna inferūt sunt excōicandi. xvii. q. iiii. diffiniuit. Exemplū de illis q̄ sibi vsurpāt bona ecclie p̄ structū quere ibra in ꝓpriario. xvii. C. Etiā tyranni q̄ cū potētia inuadūt ecclīas quō puniat. Exēplum de hoc vide ibidē. xviii. C. Vñ etiā sciēduz q̄ libenter debemꝰ visitare dedicatiōes. Ezo q̄z sibi oratꝰ a sacerdotibꝰ. & ipsis heri in vespꝝ hodie in matutinis: in missis. in tertia. in sexta in nona. & in sequēdis vesp̄is vt quisq̄s hoc templū dūticia petitur⁹ ingred: dic: cūcta se lapetralle letet. & etiaz quotidie in qualz missa orat & astantibꝰ in canone. & olim circūstantiū quoz tibi fides cognita est & nota deuotio: ꝓ quibꝰ tibi offerim⁹. Ergo salubze e singulis diebꝰ audire missā qua angeli illo die delectabit mozant cū illo hoie. & plus sollicite seruiūt sibi & custodiūt ipm. & etiā ꝑsperabit ille hō in agendis. Mat. vi. Ezimū querite regnū dei & iusticiā eiꝰ. ꝛc. Scdo ꝓpter indulgētias debemꝰ deuote visitare dedicatiōes & illū die in seruitio dei expēdere q̄z audiēdo missas sermōes & vesp̄as. Oppositū faciūt q̄ intrāt tabernā & inebriāt: vt qui cierūsāt chorā & sic iudicāt hoies: & missas negligūt sermonē & vesp̄as: & sic illū diē expēdūt in seruitio diaboli: q̄z scdz sermonē xpi. Math. vi. Nemo pōt duobꝰ dūis seruire. Exemplū de Ogine cui ꝓfessoz inhibuit ne ampliꝰ chorizaret i publica chorea: q̄ postmodum venit ad dedicationē & incepit chorizare: deus plagauit illā q̄ in choꝛea subitanea

obiit. Itē aliud exēm quo mulier necata ē in chorea cū baculo. Et hoc hꝛe i pr̄optua. xii. ¶ Itē tibicē qui i chorea a fulmine extinct⁹ est. Et hoc quere ibidē. xiii. ¶ ¶ Quantū ad secundā partē sci. q̄ ex quo hodie peragit dedicatio huj⁹ eccle̅ & cimiterii: tūc queritꝫ q̄ sunt illi quib⁹ denegat sepultura in loco sacro. Respondet q̄ multi sūt. Et p̄mi sūt infideles. pagani: heretici: indeꝫ de cōse. dist. i. eccliastes. Deīnde sūt x̄piani excōicati. xiii. q. ii. Sane sup̄. Et sēm Guil. etiā notorii excōicati mio ei excōicatiōe. Tertii vulnerarii manifesti extra de vlur. c. Dꝛ in oīb⁹ alīs Quāq̄ ii. vi. Quar ti publici raptores extra de eo. c. Sup eo. Immo raptor⁹ vlurarior⁹ oblatiōe nō sunt recipiēde. vt hꝫ extra de rapto. Sup eo. Quinti qui in torneamēti moriunt. Et exponit Hostien. Sic̄s etiā vbi vult⁹ letale acceperit. licꝫ postea lugubrizerit. q̄ q̄nis poeniteat & ei eccliastica sepultura extra de torneo. c. i. Et iā dudū & cōdēs terrā: quodlibꝫ illor⁹ est ꝓhibitū. xxi. q. ii. Hec time. Sexti q̄ seipsos interficiunt immo tales debent sepeliri subtus patibulū. xxiii. q. v. placuit. Septimi publici blasphemi dei & sanctorum extra de maled. c. Statuim⁹ Nota capitulū. Octani religiosi p̄ietarii vtriusq̄ sex⁹ extra de statu mona. c. Sup quoddam. Nouē famuli & nutrices indeor⁹ si in seruitijs eor⁹ decesserit. Decimi meretrices: si in meretricio decesserit. Undecimi lictores in tali officio decedentes. Duodecimi publici traditores. Tredecimi publici usurarii. Et nota ista q̄ndenus q̄ ḡaliter nullus notor⁹ de pōō mort⁹ si sepeliend⁹ est in loco sacro. Et hoc signāter locū hꝫ si tales nō sūt reconciliati eccle̅ p̄ penitentiā. Nam si reconciliati essent vel certa signa p̄ie apparerēt sepeliendi sūt. sed heredes tenent q̄ eis satisfacere. xiii. q. ii. quib⁹ peccata dimissa sc. nō existimem⁹. Quere illā materiā diligenter. Decimiquarti pueri qui sine baptismo moriunt. Circa quod queritꝫ vtrū mulier p̄gnās defuncta debeat sepeliri cū puero. Respōdet sēm Hostie. si est certū q̄ partus est mortuus in vtero. Tūc mulier cū partu sepeliet. Si vero certū est q̄ part⁹ viuit vel dubitat de hoc tūc mulier debꝫ scindi p̄i⁹. Et si viu⁹ sit part⁹: dꝫ baptizari: si est mort⁹ extra cimiteriū sepeliri dꝫ. Etiā sciendū q̄ sepultura dꝫ esse libera. Ideo p̄cipit vniuersis secularib⁹ & religiosis sub interminatiōe maledictionis etē ne inducāt aliquos ad vouendum siue iurandū fidē interpositā. seu alios p̄mittendo vt eor⁹ apud eccl̄as eligāt sepultu

ras: vel ill̄ electā viteri⁹ nō imittēt: alioquin electio irrita esset. Et q̄ contrariū fecerit ipso facto est excōicat⁹: a nō pōt absolui nisi a papa extra de sepul. alex. lib. vi. Queritꝫ quid si rector p̄ quāta pecunia quis ponat in tali ecclia vel cimiterio. Respondeo sēm Hostien. symonia est. Itē si aliquid dat p̄ exequiis vel vigiliis mortuor⁹. vtrū p̄mittat symoniā Respondet sēm Hostiē. p̄ hmōi nihil dꝫ exigi. sed pie gratuitō debēt obseruari. extra eo. ad nostrum. Quid cū datur clericis pecunia vt vigiliē in p̄ defunctos. vel dicāt psalteriū. Respondet sēm Hostien. si recipiūt pecuniā vt vigilent: licꝫ ad vigilias sequat oīo. nō est symonia. Et aūt de legendo psalteriū pactū fiat. symonia est. Quid si det pecunia p̄ anniuersario facto. Respondet sanctus Hostien. distinguendū est: q̄ si det tāle p̄ spirali tanq̄ appreciatio eius: symonia est. Si vero nō det tāq̄ p̄ncipale p̄ecū: sed vt inducatur deuotioni & p̄ elemosyna licitū est. Sūt si fieret pactum de certo legendi. symonia est. Item queritur vtrū sacerdos possit recipe pecuniā p̄ missis legendis quas ipse in penitentijs iniunxit. Respondet sēm Hostien. nō dꝫ missas quas iniunxit celebrare: q̄ species mali est extra de vita & hone. cleri. Cū. ad oī. Itē sacerdos ꝓpter talia ꝓncipale administrat sacramenta. i. baptismi: extreme vnctōis penitētiā. significat q̄ hꝫ auctoritatē epi & dicit. gratis non habeo: nec absolua te: nihil inde dederis mihi. Talis sacerdos p̄mittit symoniā. & ipso facto incurrit excōicatiōē. Nihil enī p̄ administratiōe sacramentor⁹ est exigendū. vt hꝫ extra de symo. non satis. c. Sexti. Ita etiā dicit ꝓphet in euangelio Mat. xiii. Gratis accepistis gratis date. Nota circa hanc materiā sēm mentē Tho. de aquino in quadā questiōe ad quodlibet: vt in dispensatiōe sacramentor⁹ symonia euitet tria sūt necessaria. Primū est vt aut ex p̄ceptiōe iuris diuini vel humani: aut ex quadā pie grauitudinis. Secōm est vt sit iusta pia & non corrupta. Tertiū vt sit forma honesta: vt nō requirat aliq̄ pii officii exhibitionem. nec pactū intercedat: si exhibito officio poterit exigi. Si igit̄ illa tria concurrat seruet recipiat. ¶ Quātū ad tertiū sciendū q̄ deo displicet & sctis q̄s ꝓpter munus p̄aui homines sepeliunt in ecclesiis. Hoc ostenditur est in illo ep̄o q̄ sepeliuit iuuenē in ecclesia sancti Faustini martyris q̄nō post modū subitanee obiit. Extra hoc queritur in ꝓoptuario. i. D. Item quercus holm nolo Valentinus diaboli traxerunt eum tumul⁹

ꝙ ecclesia. Hoc quere ibidē.ii. D. Itē vbera: eius sepultꝰ i monasterio monachos inquis tant. Exemplū de hoc quere ibidem.iii. D.

¶ De dedicatiōe ⁊ indulgētiis. Ser.xlvi.

Vere dominus est in loco isto. Gen.xxviii. Libenter debemus visitare ecclīam. Primo ꝓpter pīām rōnē: q̄ h'c est veraciter sicut natꝰ est de maria ⁊gine ⁊ a mortuis resurrexit in sacramento. ergo dē vere dñs. Scdo ꝓpter indulgētias quas hic hō mereri pōt. Vñ loquēdo de indulgētiis. Tūc in pīti ser. tria sunt dicēda. Primo quid sit indulgētia: ⁊ vñ oztū hāt indulgentie: ⁊ quis pōt ꝛterre indulgentias: ⁊ quare xp̄s dedit tale in ptātem ꝓlatis ecclie.

Scdo quę requirunt ad indulgentias consequendas. Tertio aliqua questiōes cū exēplo.

¶ Quantū ad ꝓmū indulgētia nihil aliud est q̄ remissio pene ꝓpter peccā debite. Unde sanctus Tho. in. iiii. dist. xx. Indulgentie valent ad remissionē pene reūdue post contritionē ⁊ ꝛfessionem. Pro quo sciendū q̄ in cōtritione ⁊ ꝛfessione remittit culpa: sed solutio pene adhuc manet: q̄ scōm magīm sent. lib. iiii. dist. xxiii. Deus ex iustitia impunitus nō dimittit delictū. Unde Aug. Nullū malū impunitū: aut hic aut in futuro. In purgatorio oz nos soluere penā ꝓ peccatis ⁊ respectu talis pene valēt indulgētie. Item quer. vñ indulgentie habēt oziginē. Ꝛndetur q̄ sunt quattuoz thesauri ecclie vnde ille indulgentie emanant. Primus est thesaurꝰ recondit⁹ ex superabūdāti merito passionis xp̄i: q̄ sibi meritū sufficiebat ad infinitos mundos: ⁊ ad infinitos homines redimendos: ⁊ de sup abūdanti indulgentie dant. Scdus thesaurus est genitrīsis dei marie que nunq̄ venialiter nec mortaliter peccauit: ⁊ etsi multos dolores sustinuit: ⁊ specialr in morte filii. Lu. ii. Tuā ipsius aiam pertransiuit gladius. Et de superabundātia illius thesauri dicunt ille indulgentie crogari. Tertius thesaurꝰ est Johannis baptiste qui in vtero sanctificatus erat: cuius ei bus erant locuste ⁊ mel silueste et vestis de pilis camelor: et insuper caput eius datū est saltatrici: ⁊ sanctoz apłoz ⁊ olim martyrū sanguis ꝓ xp̄o fusus plus meruit q̄ eis sufficeret necessarium ad premiū. et de tali superabundanti illud vñ indulgētie dant. Quartus thesaurus est scōz ⁊ stellatū virginum ⁊ omniū electoz: qui in ieiunijs vigiliis et oōnibus ⁊ castigationibus: ⁊ peregrinatiōibus deo fideliter seruierunt: quoz merita ita fuerūt sublimia vt longe minora eis sufficerent ad salutem: ⁊ ideo de ipsoz superabundanti cetera ꝓuidentur indulgentie. Sed dicetes q̄ sancti iam sunt ꝓmiati in celo vltra ꝛdignū: ergo nihil remanēt superabundāti. Ꝛndet quidā doctoz q̄ quodlibz bonū opus i charitate factū ad duo ꝓficit. Primo est meritoz vite eterne: ⁊ sic verū est q̄ sancti ꝓmiati sunt vltra ꝛdignum: q̄ habēt iam vitā eternā cui nulle dant hic passiones ꝛdigne: vt ꝓ pes apłs dicente ad Ro. viii. Non sunt ꝛdigne passiones etc. Scdo bonū opus in charitate factum est relaxatiuū pene q̄ peccati debite: ⁊ sic sancti q̄ bona opera ⁊ passiones etiā meruerūt relaxationē pene ꝓ qua petis deputatē: ideo quo ad hoc nō sunt ꝓmiati: q̄ ipe gloriosus dñs noster iesus xp̄s peccatū nō fecit nec inuentus ē dolus in oze ei⁹. Et etiā gloriosa virgo Maria non peccauit venialiter nec mortaliter: ⁊ etiā sanctus Johannes bap. non peccauit mortaliter ⁊ sancti apostoli ⁊ sancti martyres ⁊ sancti cōfessores ⁊ sancte virgines pauca peccata cmiserūt ⁊ tñ multa bona opera et exercitia habuerunt: ieiunādo: laborando: vigilando: castigando corpora sua: ⁊ insuper multas passiones sustulerūt que ꝓ peccati multoꝝ possent sufficere. Et in hoc ꝛcordat scōs Tho. in. iiii. dist. xxix. Quoz meritoz tanta est copia q̄ ōm penā debitā nūc viuentibus exceditur: ⁊ ꝓcipue ꝓpter meritū xp̄i. Item quer. tur cui cmittus est thesaurus ecclie: ⁊ qui ex pendēdi thesauri ecclie habēt ptātem. Ꝛndetur scōm sanctū Tho. in. iiii. dist. xxiii. q̄ solus papa hz ptātē plenariā sup thesaurus ecclie. Vñ de extra de pe. ⁊ remi. c. cū ex eo In dulgentiis dādis summꝰ pontifex hz plenitudinē ꝛtātis. Sed epi hāt limitatā potestatē faciendi indulgentias nō vniuersalē. Item q̄ ritur quare deus dedit suo vicario. s. dño apostolico ⁊ epis talem ptātem super thesauris ecclie. Ꝛndet q̄ quintuplici rōne. Prima rō vt ostēdat dei bonitas imensa ⁊ eius infinitamia. Et hec est potissima cā. Nā deꝰ per hoc ostēdit se plus velle acceptare modicū opꝰ ex charitate factū .i. elemosynā orationem peregrinationē q̄ velit hominē pati penā magnam inutile. Scda vt homines per indulgētias moueant ad opera pietatis exercenda: et ad venerandas reliquias sanctoz que oz gana spūsancti fuerunt. Placet em deo honorare scōs ⁊ reliquias scōz: quod ostendit in hoc q̄ miracula in plentia reliquiaꝝ fecit. Tertia vt diuites delicati qui de minimis poenis dolent valde: ne desperēt cū pena pur-

gatozii audiẽt ita hozribiles esse dant eis q̃ indulgentie q̃ elemosynaz erogationẽ q̃ li-ne doloze in pñti pñt efficere ꝛ sic penas purgatozii euadere in futuz. Quarta vt pauges ꝙsolarent: qz cũ diuites faciunt elemosynas: pauges vtiq; ꝙsolant qz dñs sollicit⁹ est pau-pez quod oñdit in hoc. Quinta vt de⁹ ꝑba ret nr̃am fidẽ quõ credam⁹ in scrãm ecclesiam catholicã: ꝛ quõ credam⁹ q̃ dñs dedit tantã ptãtem: pzimo beato petro apto singulariter di. Matth. xvi. Quodcũq; solueꝛ sup terram ꝛc. Et candẽ potestatẽ hz iã dñs aplcus quã habuit beatus petr⁹ ꝛ ꝙcẽnter alii pzelati ec-clie. ꝛ hoc q̃tũ ad ꝓmã partẽ. ¶ Quãtum ad scdam partẽ querit̃ que requirunt̃ ad in-dulgẽtias ꝙquirẽdas. Circ scõm btũ Tho. in. iiii. dist. xx. quattuoz requirunt. Pzio au-ctozitas dantis indulgentias. Sed si ꝓsit ds põt dare indulgentias. Circ papa habz plẽ-tudinẽ ptãtis. Nã potest centum annos vel mille dare: immo põt dare indulgẽtias oim pctõzuz: vel dimidiã vel septimã partẽ pecca-toz: ꝛ bzeuit̃ inquantũ vult põt dare: sed ep̃i hñt auctozitatẽ limitatã qñ dicat̃ ecclesia: nõ debẽt nec pñt dare vltra annũ. In anni-uersario vero dedicatiõis aut ex alia quacun q̃ cã nõ possunt dare indulgẽtias. xl. dierum extra de pe. ꝛ remiss. Cũ ex eo. Circ papali ali-qñ. l. abbates: ꝓpositi: decani: pzioꝛes possũt dare indulgentias. Respõdet q̃ nõ. vnde hoc habetur in iure canonico. Nõ inferiozum: hz tñ ep̃oz̃ est dare indulgentias. extra de pe. ꝛ remiss. Cũ ex eo. Sed sciendũ q̃ tales pzela-ti possunt cõcedere fratẽ nitatẽ: ꝛ beneficia oz-dinis vel monasterii sui que participatio va-let homini in vita ꝛ post moztẽ: sic q̃ quicq̃d boni fit in toto ozdine q̃ fratres ꝛ sozoꝛes: si generalis ozdinis dat vel in tota pzouincia: si pouincialis sit: vel i monasterio si abbas vl̃ pzioꝛ. l. celebzãdo: legẽdo: cantando: ozando: vigilãdo: ieiunãdo: ꝛ sic de singulis. De quo libet cñs bono opere talis habet ꝙspecialẽ par-ticipationẽ in vita si est in gratia vel singula-re subleuamen si est in purgatozio. Secũda est causa rationabilis pzo qno sciendũ scdz btũ Thomã q̃ causa quare danda sit indul-gentia dz esse honoz dei: et vtilitas ecclie sine vtilitas ꝓximoz. Et qñcũq; illa concurrunt tunc ꝓlat⁹ hz cãm sufficientem ad dandã in-dulgentias. Tertiũ est q̃ recipiens indulgẽ-tias sit in gratia. Nam indulgẽtie nõ ꝙsunt exhiberi in quocunq; peccato moztali de quo non est cõtritus nec confessus nec habet pzo-positũ dimittendi. Nec valẽt excõmunicato maioꝛi excõdicatione nisi sit absolut⁹. Quã-tum est q̃ faciat illud pzo quo indulgẽtia da-tur. Circ querit̃ si indulgentia valeat ei qui est in gratia ꝛ libenter faceret illud pzo quo da-tur: ꝛ nõ potest. Circ dicit scõm Tho. in. iiii. di. xlv. Nõ. quia indulgẽtia dat sub hac forma. s. vt faciat vel det hoc vel illud. Illa quattuoz-tem dicta requirunt̃ ad indulgentiã cõsequẽ-dam. ꝛ si vnum de his quattuoz fuerit nichil ꝙsequetur. ¶ Quantũ ad tertiã partẽ pone-de sunt alique questiones. Et pzimo queritur an quis totiens habeat indulgentias quoti-ens intrat ecclesiam vbi posita est indulgentia. Circ dicitur scõm btũ Tho. in. iiii. dist. xxiii. Aliquãdo indulgentia determinata est ad tẽ-pus: puta quinq; vadit ad talem ecclesiam vlq; ad tale tempus habeat tantuz de indul-gentia: ꝛ tunc intelligitur semel tantum. Aliquando est indulgentia perennis sicut in ec-clesia sancti petri rome. xl. diez: ꝛ tunc quoti-ens quis vadit. totiẽs indulgentiã consequi-tur. Item queritur vtrũ ꝺ̃ pzope ecclesiã moza-tur etiã ꝙsequat̃ indulgentias: sicut qui ad-motis venit. Circ dicitur scõm sanctũ Tho. in. iiii. dist. xxiiii. Ille qui est vicin⁹ eccle ꝛ etiã sacerdotes ꝛ clerici consequunt̃ tãtã indulgẽ-tiã: sicut ille ꝺ̃ venit a mille dicit: qz remissio nõ ꝓportionatur laboꝛi: hz meritũ ꝺ̃ dispensã-tur: sed ille ꝺ̃ plus laboꝛat plus acqrit de me-rito essentiali. Vtrũ religiosi possunt mereri indulgẽtias. Circ dicit Tho. Quãuis religios⁹ sit in statu ꝙfectionis. cũ ipse sine peccato, ve-nialib⁹ viuere nõ põt. Et ideo si aliquãdo ꝑ pctũ re⁹ sit alicui⁹ pene: potest̃ q̃ indulgẽ-tias ab hoc explari: que etiã si sit indulgẽtia de dõdo pñt dare si habẽt administrationem vel aliq̃d dãdi a suis pzelatis petere. Item quã-tum q̃tũ valẽt indulgẽtie. Circ dicit scõm Tho. in. iiii. Indulgentie simplr intantũ valẽt in-tũ sonãt. Valẽt igit̃ oibus suscipientib⁹. xl. di-es indulgentie intantum q̃tum valent eide quadraginta dies penitentie in pñti: non ta-men equalr omnibus sicut nec quadraginta dies penitentie equalr valent oibus. Nam sic-cut in mundo. xl. dies penitentie plus valent vni ꝙficienti cum maioꝛi laboꝛe ꝛ feruoꝛe ꝛc afflictione q̃ alteri cũ minoꝛi: ita quadragin-ta dies indulgentie plus valent illi qui se ad eam disponit cũ maioꝛi laboꝛe afflictibe fe-uoꝛe: seu datiõe q̃titate q̃ alteri ꝺ̃ cũ minoꝛi. Unde sequit̃ q̃ duo simul. xl. dies sine anno sine centuz: sine mille annos cõsequuntur: si vni detur plus penã purgatozii q̃ alteri. Si-milr si est indulgentia ad dimidiam partem

vl̄ ad quartā vl̄ septimā gen̄z petōz q̄ ad pe-
nā tunc in tantū valet ꝑtū valet pnia: facta
sufficiens p tantoz peccatoz ꝑtitate. Et iō
de illa poztione nō habebit penam in hoc se-
culo neq; in futuro: q̄z deus non punit bis in
idip̄z. Similit̄ si sonant indulgentie ad totū
cumulū petōzum: tūc omne debitū auferetur:
nec pro hoc amplius habebit penam neq; in
p̄senti seculo neq; i futuro. Unde papa ex
causa que concernit honozem dei & vtilitatē
ecclie & proximoz potest dare indulgentias
p̄out vult vel pro toto vel pro parte. Circa
qđ querit quid sit de illo qui cōsequit gr̄ales
indulgentias ꝓ papaz. Rñdetur scōz
hostiē. statim in celū evolat si in tali statu de
cedat: q̄z nullū impedimentū est ascendendi
in celū ex quo quis mozit in gratia nisi solu-
tio pene. Et dicit beat⁹ Tho q̄ qui indulgen
tias suscipit nō absoluitur simplicit̄ a debito
pene: sz datur sibi de thesauro ecclie vñ debi
tū soluat. Ergo cū remissa ē pena illa tota ex
thesauro ecclie p indulgentias. idem est ac si
esset p ipsū hoiez soluta: & sic iusticie dei satis
est factū. Alī cōsulendū est illis q̄ multa petā
cōmiserūt & paruā pniam respectu peccatoz
perfecerūt vt diligēter querāt indulgentias:
q̄z quicquid superest: in purgatozio lugebūt: q̄z
nullū petm̄ impunitū. Quantōcūq; em̄ par-
uum sit peccatū opz q̄ satisfaciat iusticie dei:
aut hic aut in futuro in purgatozio. Et pena
purgatozii est grauissima: q̄z si vnū hastum
sine necessitate bibis: vl̄ de mane sano cozpe
ave maria q̄n pulsat: vel ymaz missā ex pigri
tia obdormis: vel vnū sermonē sine causa ne
gligis: vel vesperas: vel vides libenter chori
zare: hastiludere: aut pulchras puellas: aut
ornatas: aut rides ex leuitate: aut iocos exer-
ces: vl̄ verba inutilia aut seurrilia ꝓfers: & sic
de singulis: q̄z p vno petō veniali sustinebis
maiozē penā in purgatozio q̄ sanct⁹ Lauren
tius sustinuit in craticula. vñ Aug. Grauius
esse in purgatozio ꝙdiu oculꝰ claudi & agi
posset q̄ illa pena quā sanct⁹ Laurent⁹ sustī
nuit in craticula. Et aliqne ale tam lōgo tem
pore punient q̄dā. xx. aut. xl. annis plus vel
minus: immo alīq centū annos vel mille vel
vltra. vñ Richar. de scto victo. Alīq ꝓhanoz
ale vsq; ad finē mundi ad ignē purgatozii ex
dei iusticia sūt deputata. Alī Celarius i dia-
logo suo scribit de quadā alia que p duo milia
annoz stetit in purgatozio deputata: & p suffra
gia christifidelium in duobus annis fuit libe-
rata. Item legitur de quadam virgine q̄ fuit
soroz sanctoz martyrū cosme & damiani q̄ p
vno veniali petā. l. q̄z audiuit cū aliquali de
lectatiōe cātare et chorizare in platea de sero
q̄ debebat ire dormitū per .q. dierū. dies de-
bebat punire i purgatozio. Hoc aduertere de
berent chorizantes & etiā circūstantes chorē
viri & mulieres. Modo ad talē acerbā penā
tollendā valet indulgentia. nā si q̄s per cen-
tū annos vel mille annos deberet puniri in
futurū totā penā in p̄senti potest exoluere per
indulgentias. Modo ꝓtest contingere si nisi
per tres dies in purgatozio deberes puniri: li
benter romā ires in pane & aqua & nudis pe-
dib⁹: vt tu ab illa pena posses liberari. De
acerbitate pene purgatozii nota illud exēplū
erat quidā puer nouē annoz̄ satis fatuꝰ in
verbis & factis q̄ incidit in grauem infirmi-
tatē: & sic obiit: & post mortē apparuit matri
multū lamentabiliter: & mater quelinit quo-
modo se haberet respondit in maximis penis
sū. Et mater. Quante sunt pene tue. Puer re
spondit horribile verbū dicens. Si oēs car-
bones quos oēs carbonarii in vniuerso mundo
a tempore natiuitatis xp̄i vsq; hodie arserūt
in vno cumulo iacerēt & arderēt: & tu dilexisti
mater in medio cumuli stares & arderes: non
tantas penas sustineres sicut ego iam in pur
gatozio sustineo. Nō aūt sit tanta pena pur-
gatozii ꝓbat ex dicere. Ignis purgatozii nulla
pena talis cōparabilis est. dist. xxv. Qui in
alīs. Quidam quō audes scienter mēdaciter
per deū iurare aut blasphemare deū: maledi
cere ꝓlo: ieiunia soluere: vota frāgere: alienā
riari: inebriari: res iniustas acquirere. Mater
questa est puero. Nā meruisti tantā acerbā pe
nā cū tam obediens fuisti & libēter orasti: ne-
iurasti: nec maledixisti. Puer ridit. Ego cō-
fueui accōmodare denarios: & hallenses a fa
milia tua: & inde emi pira: poma: & nuces: et
q̄n hospites honestos habui⁹: & cū dederūt
mihi denarios vl̄ hallēses: tūc exolui etōnesto
mō sic obii q̄ nō oēs exolui. Iō talē penā sustī
neo. Et mater. Nollū ne ego tibi i aliq̄ suffra
gari. Puer ridit. Si exolueres q̄ me tales
denarios: tam̄ liberarer. Et sic puer disparuit
Mater statim vocauit ad se familiā dicens.
Volo q̄ obedientiā vt cōputetis mihi. debita
puri mei. Et cū cōputassent: tūc puer nouē hal
lēses i debito pat se reliq̄: & statī ꝓfluit & rode
die puer scōdario apparuit matri lete dicēs. D.
mē dilecta gr̄as ago tibi ex q̄ debitū p me sol
utū a purgatozio me liberāsti. Jā celos in-
troibo deū fide liē p te p patre meo orabo & p
frib⁹ meis ꝙsozib⁹ & amicis meis supplicabo.
¶ De dedicatiōe sine nouo āno. Ser. xlvii.

Domũ tuã decet sanctitudo.&c.ps.xcii
Arist.viii.ethi. Quidã sẽ dispositi
ad ẽntes ex natura.q̃dã ex assue
tudie q̃dã p doctrinã. Mõlermões sũt vt au
dictes retrahãt a vitijs: disponãt ad ẽntes
: hoc nõ fit sine gr̃a. Joh.xv. Sine me nihil
potestis facẽ. vñ Eze. Innouũ faciat lingua
doctoꝝ nisi cooperet ei gr̃a saluatoris. Ergo
innocẽs? virginẽ beatas &c. Vñ in p̃sti ler.
tria sũt dicenda. Primo de triplici domo. Secõ
aliqua p informatiõe nr̃a. Tertio cr̃eplum.
¶ Quãtũ ad primã partẽ sciendũ q̃ tripler
est dom? : q̃libz illaꝝ dz esse sctã. Pria est do
mus materialis.i. ecclia q̃ cõstructa est cũ ce
molynis q̃ fidelibus : ab epo i honore. N. de
dicata: sicut hodie annua dies dedicationis
hui? dom? celebrat. Et in tali domo nõ dñt
fieri locutiones inutiles: nec quicq̃ inhone
stum etiã mercatio. Joh.ii. Nolite facere do
mum p̃ris mei domũ negociatiõis. Et cimi
teriũ gaudet eadẽ cmunitate. vñ dẽ in decre.
Mercatio nõ dz fieri in loco sacro. xvi.q.vii.
qz ibi in cymiterio requiescũt plura corpora
sctoꝝ quoꝝ aie iã cũ xp̃o regnãt in celo. Sed
orandũ est in cimiterio p ibi sepultis quoꝝ
aie adhue in purgatorio sũt. Secũda est domus
spũalis.i. ad Cor.iii. Templũ dei sanctũ est qđ
estis vos. Vñ cor dẽ quasi camera dipotẽtis
regis. nã quicũq̃ est in gr̃a ille est tẽplũ spũs
sancti. : quicũq̃ in mortali pctõ est: in illo ha
bitat diabol?. Vñ xp̃s eiecit de maria mag
dalena septẽ demonia. de q̃ dicit beat? Greg.
Maria magdalena septẽ demonia habuit q̃
vniuersis vitijs plẽa fuit. vñ et Ber. sẽ Cas.
Vbi nempe pctm̃ dimittit ibi gr̃a dubio dia
bol? a corde pctoris repellit. Et illa dom? spi
ritualis dz eẽ ornata : depicta cũ diuersis vir
tutib?. vñ Arist. Virtuositas btissima est vi
ta. vñ etiã Greg. in moral. Absit q̃ tãta sit de
lectatio in vitijs quãta in virtutib?. Tertia
est dom? cẽnalis sine celestis. de qua dẽ i ps.
Dei q̃ habitãt in domo tua dñe &c. In illa do
mo celesti noscim? : diligim? nos mutuo et
vnusquisq̃ hz speciale gaudiũ de quolz sctõ.
Vñ magister sen. lib. iiii. dist. xlix. Per chari
tatẽ q̃ in singulis erit p̃fecta tñ dñs gaude
bit de alteri? bono p̃tũ gauderet si haberet
in seipso : iõ p̃ze multitudine gaudioꝝ videt
electis tẽp? multũ breue. Vñ ps. lxxxix. Quia
mille anni ãte oculos tuos tãq̃ dies hesterna
que p̃teriit. ¶ Quãtũ ad secam partẽ istius
sermõis p dedicatiõe sine ẽt p nouo ãno intẽ
do cuilz hoi anem special ẽ assignare. Et pria
nis erit aquila: : illa cõuenit nobilib?. q̃ hz
tres p̃prietates quas debẽt habere nobiles.
Prima p̃prietas est q̃ altius volat ceteris au
bus: actũ intra se videt ad terrã. Sic nobiles
p̃ncipes q̃ exaltẽt sup alios hoies in digni
tate : honore tñ debẽt intra se videre ad hoc
q̃ mortales sũt : de terra creati : in terrã re
uertent. vñ Eccli. vii. Memorare nouissima
tua : in eternũ nõ peccabis. vñ Ber. Cogita
vnde veneris : erubesce: vbi es: ingemisce. quo
speras : q̃timesce. Itẽ p̃lati debẽt cogitare
quotidie de rõne reddenda p se : subditis
suis in die iudicii. Sap. vi. Judiciũ durissi
mũ fiet his q̃ p̃sunt. Secũda p̃prietas aqle est
q̃ predã cõdiuidit aliis auib? : sola nõ comedit. Sic nobiles : p̃ncipes debẽt cõdiuidere
bona q̃alia subditis : aliis pauperib?. Unde
xp̃s in euãgelio. Luc.xi. Qđ superest date ele
mosinã: : xp̃s reputat sibi factũ qđ pauperi fit
vñ Mat.xxv. Qđ vni ex minimis meis fecistis michi fecistis. Oppositũ facit q̃ bona sua
histrionib? dant potius q̃ pauperibus. Augu.
Histrionib? dare est demonibus immolare.
Tertia p̃prietas est q̃ pullos suos cõtra ra
dios solis p̃bat q̃ clare videt aut q̃ lippos o
culos habẽt. Sic nobiles debent p̃bare pue
ros suos vtrũ apti sint ad lr̃as vel ad studiũ
: ad sapiẽtiã: : dñt eos coartare vt studeant
quomõ seipsos : alios regere debẽant. Secõ
auis est philomena: q̃ cõuenit sacerdotib? et
religiosis. Nam philomena dulciter de nocte
cãtat. vñ Ambro. in lib. exameron dicit q̃ in
estate q̃si philomena residet cum ova sua in
nocte p̃pter tediũ quod hz incipit alacrit cã
tare : multũ dulciter: ita q̃ hõ tristatus pos
set recreari: : grecas : simplices vestes por
tat. sic sacerdotes et religiosi in media nocte
debẽt surgere: aut de mane aut cãtare : lau
dare deũ in hymnis : cãticis: vt dicere possit
cum dauid vt habet in ps. xviii. Medijs noctis surgebã ad cõfitendũ tibi. Et etiã debent
portare vestes humiles : deuotas: nõ preciosas: non varioꝝ colorũ. Vñ hoc hr̃ in iure ca
nonico. Clerici viridib? aut rubeis vestimẽtis
non debẽt vti. extra de vita : hone. cler. Of
feram?. Tertia auis est cygnus q̃ cõuenit sa
nis? p̃pter tres p̃prietates suas quas habi.
Primo cygn? est albus in plumis. Secõ ni
ger in cute. Tertio hz longũ : obliquũ collũ
Ille tria debẽt eẽ in senib? tam viris q̃ mu
lieribus?. Primo senes debẽt esse albi.i. puri
mundi mente : corpe. Vñ dr̃ in decre. Quã
to senes sunt mozti viciniozes: tãto dñt esse
puriozes. di. lxxxvi. Tãta. Secõ debẽt eẽ nõ
gri in cute.i. humiles sic q̃ non superbiãt de

bonis operib⁹ ꝛ q̄ fecerūt in iuuentute: sicut quidā quotidie iactāt se fuisse ad ſāctū Jacob dū: vl' in aduersis periculosū esse se extollere in bonis opibus. Sze. Quisq; reminiscendo qđ gessit dū se apud se exigit. apđ auctoritatē hūilitat cadit. Tertio cygn⁹ hz collū obliquū ꝛ longū in quo designat sapientia. Ita pictores depingūt virū sapientē cū collo obliquo ꝛ longo. ió vt sapiens dz ppio ꝓmeditari dis aut ter qđ loquat: aut qñ: aut vbi loquat. verū sit vtile aut licitū vel honestū: aut bonū aut verū. Hic senes in q̄bus dz regnare sapiētia ꝛ disciplia bonor⁹ mor⁹ dēt ꝓmeditari qđ ꝛ quō loquant. cōtra inuenib⁹: qz inuenes vt cōiter diu retinēt vba sen iozis: ergo senes debēt ꝓdere vba bona ꝛ edificatoria sic q̄ filii ꝛ filie post viginti ānos possint dicere hoc audiui a patre meo: a matre mea: ꝛ a cognato meo: ꝛ sic ō singlis. Oppositū ā faciūt inueterati diei⁹ viri ꝛ mulieres q̄ cū actū ampl⁹ nō possūt ꝓficere: tā delectant in ꝓteritis peiis ꝛ gliant in malis suis loquēdo vba iudica contra inuenib⁹ ꝛ puellis eos scandalizādo Mat.xviii. Ve hoi q̄ per quē scandalū venit. Jtē q̄ scādalizauerit vnū de pusillis illis q̄ in me credūt: expedit ei vt suspēdat mola asinaria in collo eius ꝛ demergat in profundū maris. Quarta auis est apis ꝛ cōuenit inuenib⁹: qz apes in operatione est valde fructuosa ꝛ cōtinue laborat qñ tēpus hz: ꝛ volat sup rosas ꝛ sup lilia ꝛ sup flores ꝛ liquorē quē fugit ex his q̄ cōuertit in mel ꝛ obediēter sequit regē suū. sic iuuenes debēt hbe illas cōditiones. ꝙ pio eñ debēt insistere laborib⁹ ꝛ discrete laborē ꝛ nūq̄ otiosi esse: qz hō otiosus nō est dign⁹ pane quo vescit. Apostol⁹. Qui nō laborat nō māducet. Jtē otiositas inducit mīra petā: qz otiositas ꝛ voluptas arma sūt diaboli ad miseras alas captiuandas: vt habet extra de re nū. Fili cū pzidē. Jtē sicut volat sup rosas: sup lilia et flores: sic iuuenes debent attēdere probos ꝛ denotos homes. ꝛ recipere bonū exēplū ab illis. Ab illo exēplū hūilitatis: ab illo exēplū pietatis: ab illo exēplum denotionis: ꝛ mane surgere orare: elemosinas dare: eccleias frequētare: missas ꝛ sermōes audire: confiteare: ꝛ sic de singulis. Ita in dcrō. Ea exēpla sūt magis imitanda q̄ sūt plus pia. dicit. Ioānes bapt. Jtē sequunt regē ꝛ ei obediūt: sic pueri debēt sed parētes in bonis ꝛ eis obedire in licitis ꝛ honestis. Quita auis est colūba q̄ cōuenit illis q̄ sūt in matrimonio ꝓpter ꝓpzietates quas hz ꝛ sūt tres. ꝙ io due ſe volant. Octo fetus multiplicāt. Tertio fetus fideliter nutriūt: sic in matrimonio simul vē bent ee cōiuncti. vñ Mat.xix. Jā nō sūt duo hz vna caro. Jtē actū matrimonii dñt ꝓpter plē ꝓlem. vñ Gen.i. Crescite ꝛ multiplicamini. Jtē pueros fidelr debēt nutrire: ꝛ eos bonis edocere. ℓ. Pater nr. Ave maria: ꝛ simbolū fidei: ꝛ decē ꝓcepta. Et si deliquūt debēt eos corrigere. Diodn petā puerorū in parētes crudūt. Apls ad Rom. i. Digni morte nō solū faciētes: hz ēt ꝓsentiētes facientib⁹. Sexta auis est turtur ꝛ quenit ꝙginib⁹ ꝛ vīduis ꝓpter ꝓpzietates quas hz. nā turt est auis casta sic ꝙgines debēt esse caste mēte ꝛ corpore: ꝛ sic ducūt vitā angelicā. Ita Hier. In carne ꝓter carnē viuere nō est hūanū: hz angelicū. Jtē turt eligit sibi granū puz ꝛ triticū: ꝛ nō curat cadauer sicut corui⁹ sic virgines debēt sibi eligere xp̄m in ihēsū q̄ se in euāgelio assimilat grano tritici: ꝛ sic ꝙgines sūt sponse xp̄i ꝛ regine celi. vñ in. ps. xliiii. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. vñ Au. Gaudia ꝙginū xp̄i sūt de xpo: ꝙ xpo: ꝙ xp̄m: post xp̄m: ꝓpter xp̄z. Jtē turt qñ vidit maritū tēnūq̄ assumit sibi aliū nec sup tamē viridem sponsū sedet: nec aquā puram bibit. sic vidua post q̄ vidit maritū dz eligere sibi statū viduitatis q̄ hz fructū sexagesimū cū statu matrimonialis hz fructū triceſimū: ꝙginū hz fructū centesimū. Jtē turt qñ vidit maritū tūc hz gemitū ꝙ cātu: sic vidue debent petā sua de plangere ne ꝛ ānpli⁹ turpia vba ꝓferre: hz oēm insistere. Jtē turt caret felle: sic ꝙgines ꝛ vidue debēt esse mites ꝛ nō iracūde exēplo marie q̄ est mater ꝙginū ꝛ viduar⁹ ꝛ oiz mulierū. Septima auis est grus ꝛ cōuenit famulis ꝛ ancillis ꝓpter ꝓpzietates suas. Ita grues habēt regē. cui obsequiūt. Jtē hñt custodē ꝛ vigilē de nocte q̄ custodit regē cū arcis. Et ille vigil a natura hz illā solidētā q̄ recipit lapidē in pedē dextrū ꝛ stat sup sinistrū ꝛ ꝙcito incipit dormitare tūc lapis cadit de pede: ꝛ sic euigilat: ꝛ q̄ aliqđ audit tūc clamat ꝛ sic oēs euigilant ꝛ euolāt ꝛ euadūt periculū. Sic serui ꝛ ancille debēt obedire dñis ꝛ dñab⁹ suis in licitis ꝛ honestis. vnde apostol⁹ ad Ephe. vi. Serui obedite dominis vestris sicut christo q̄ christus dabit ipsis verū ꝓmiū in celo ꝙ laboribus suis. Item debent esse vigiles ꝛ diligenter custodire res dñoꝝ suoꝝ ꝛ ꝓe oculis habere vt satisfaciāt ꝓpositoni quā fecerūt ꝓ monedo bonū dñoꝝ suoꝝ: ꝛ ꝓuenient⁹ damnū inquantū poterūt. Ex quibus patet q̄ illi nō satisfaciūt ꝓmissionibus suis q̄ tempus subtrahūt ꝛ occulte comedunt: vel aliis

petionis dat res dñor suor gratā voluntatē eor & ipi serui & ancille: etiā q̄ recipiunt ab eis tenētur restituere si volūt verā pniam de ptis agere: q̄ nō dimittit petā nisi restituat ablatū. Quantū ad tertiā partē istius sermonis nota exēplū de q̄dā operario q̄ ornauit q̄ diuite q̄ precio diurno: & sic diues saluatus ē Hoc q̄re infra in gymnasio exēplor. iii. L. Ité quō in morte diuites q̄q̄ abiciuntur: & pauperes q̄q̄ exaltantur. Hoc exemplum quere ibidem. xlix. ℔.

¶ De duodecim fructib⁹ misse. Ser. xlviii.

Ecce ego vobiscū sū omni die vsq̄ ad cōsummationē seculi. Mat. xxviii. Johānes de scō Geminiano dicit. Sicut corp⁹ nihil valet sine societate aie ex eo q̄ caret vita naturali attestāte Arist. de aia Egrediente aia de corpe corp⁹ marcescit & expirat ita aia nihil valet sine societate dei: ex eo q̄ caret vita spūali. Ad hoc dr in decre. Deus est vita aie de peni. distin. i. si antēq̄. Expedit ergo nobis & oino necessariū ē. q̄ deus sit nobiscū. Tūc aūt deus erit nobiscū q̄n diligenter & deuote audiuimus missā: vñ dicit. Ecce ego vobiscū &c. Ad hoc in p̄senti sermōe dicendū est de duodecim fructib⁹ quos q̄s cōsequitur q̄ deuote & diligēter audit missā: vt sic allicia tur grossi homines ad mirādū ecclīam q̄ stant in foro vl' in cimiterio: & raro audiūt missā etiā in diebus dñicis. Primus fruct⁹ est q̄ ītuz spaciū terre si hō interim transiret & totū daret in elemosynā nō tantū gderet sicut deuota auditio vnius misse. Quid tūc q̄n in vno die quattuor vel sex audit. Si q̄s daret vnū prātū vel vnū agrū ppter deū: talis putaret se magnū opus fecisse. Modo infra celebrationē vnius misse possz q̄s pertransire plura prata: vl' plures agros. Q̄t missas negligēter audit de mane diu dormiēdo: in cymiterio vl' i foro stando vl' in taberna lectēdo tēpore diuinor. Hōnus fruct⁹ q̄ angeli delectabiliter morātur cū filio homis & collicite eū custodiūt: q̄ ipe fecit se sociū ipsorum angelor. in assistendo & laudando regē angelor. & hom. Amb. super Lu. Non dubites assistere āgelos q̄n assistit xp̄us in altari. L. q̄n immolat. Ad hāc āgeli custodiūt filio die homis illū quo die audit missam vbicunq̄ locor. in mēsa in lecto in campo: in labore. Et sic erit melius custodit⁹ filio die in corpe & alia. ℔s. xc. Angelis suis de⁹ mādauit de te &c. Tertius fruct⁹ q̄ qui in venialibus ptis est & deuote vilitat ecclesiam audiendo missā venialia petā sibi dimittunt & hoc sit multipliciter. Primo cū intrat ecclīam & deuote

recipit aquā bñ dictā: vt habet de cōse. dist. aquā sale. Secūdo dicēdo. Cōfiteor cū sacerdote sibi q̄ scitūr. Tertio quotiescūq̄ audit nomē iesus vl' Maria in collecta in epistola in euāgelio: & deuote flectit genua percutiendo pect⁹ suū: totiēs dimittūtur sibi petā sua venialia. Quarto in elevatiōe q̄n videt corpus xp̄i elevare i missa q̄ significat elevationē xp̄i in cruce: & sic deuote gemit pect⁹ suū. Quinto post elevationē & post memoriā, dicētor q̄n sacerdos dicit. Nobis q̄z peccatib⁹ & sic etiā cū sacerdote gemit pect⁹ suū. Sexto in sūptione corporis xp̄i q̄n sacerdos sumit corp⁹ xp̄i: & laudabile est q̄ nola pauca ictib⁹ pulset: & cū his deuote gemit pect⁹ suū tūc etiā venialia sibi dimittunt. Septimo in fine misse q̄n deuote recipit bñdictionē de manu sacerdot. Octauo q̄n post missā recepit aquā bñ dictā de manu celebrātis. Nono q̄t pater noster infra dictā missā ornat sine etiā alor: tūc ppter cōcupiscentiā patet nē dimittuntur venialia petā: vt habet in decre. de peni. d. iii. ō quotidianis. Ex q̄ obsumpt⁹ i petis venialib⁹. ℔s. xxxiii. Septies in die cadit iustus & resurget vñ etiā in decre. Dies hō habet petā venialia. de pe. di. i. medicina. &c. hoc aūt. Tūc listenter debem⁹ audire deuote missā vt nobis petā venialia dimittātur. Ité scīdū q̄ plura venialia vl' pauciora dimittunt per illa iā dicta scīlz deuotionē audientis missā. Quart⁹ fruct⁹ q̄ q̄ in petis mortalib⁹ audit missā & presens est in ecclīa cum christi⁹ immolat i altari q̄n q̄ sine misse vl' recipit eū ad grāz idulgēdo sibi oia petā sua mortalia. vñ. Henri. de hallia sup Gen. Ipse in terra degēs nulli magis deneganit fideliter petēti. Hoc p̄z in latrone cui dixit i cruce. Hodie mecū eris in paradiso. Sic in bātā maria magdalena cui dixit. Lu. vi. Dimittunt tibi petā tua. Nunq̄d equale vl' mai⁹ est nisi inuisibile fide credere p̄sentez in eucharistia ieiunare xp̄z marie filiū in p̄sentia ipsi⁹ q̄ veracit⁹ p̄sens est in altari ipse corde cōtrito & humili innocans videt q̄ nihil refert quo ad effectū gratie & venie p̄sequēde. Et hoc fide vult illud dictū euangelii Jo. xx. Bti qui nō viderūt & crediderūt. Queritur vtr petor debeat intrare ecclīas missā audire. Ad q̄ sic. etiā hereticus magnus petor: nisi esset excōicatus aut interdict⁹. Nā excōicat⁹ maior excōicatiōe nō dr tenere ecclīas nisi ad sermonē & finito sermōe statim exire tenet: & sic eqūdo dr cogitare q̄ non est dign⁹ cū ceteris xp̄i fidelib⁹ stare in loco sancto nec etiā in futuro cū scīis & āgelis i celorum curia cū carere fructu istius misse & olim missarū &

gustinꝰ indulgẽtiaꝫ ꝫ olim bonoꝝ q̃ hodie fiũt i toto mũdo ꝫ est q̃li mẽbrũ abscisũ a corpe.i.a xpo ꝫ a mẽbris xpi sic dixerũt: nulli aũdz tibi loq̃:nec cõedere:nec bibere:nec quoquis mõ tibi participare. vñ dr in decre. Excõicans excõicato indebite excõicatiõe incurrit.xi.q.iii.ꝓpius. Dz excõicatꝰ minoꝛi excõicatione põt ecclias intrare ꝫ missã audire:ꝫ ad osculũ pacis nõ dz accedere nisi sit absolutus ꝫ minoꝛi excõicatiõe ꝫ sꝰ ꝓprius sacerdos põt eũ absoluere a minoꝛi excõicatione quã incurrit ꝓticipãdo cũ excõicatis publice denunciatis. Ex iã dictis pz q̃ bonũ est grossis petõ rib⁹ intrare ecclias ꝫ audire missã ꝫ sermonẽ. vñ Chry. Multis infudit gratia in pãtia coꝛ post xp̃m. Dz diceres quõ possũ hoc cognoscere q̃ dꝰ indulsit mihi petã mea. Hoc ꝛes lucꝛa te.v.gte.iii. Quintꝰ tructꝰ est q̃ q̃ ꝓsens est missa põt quotidie sp̃ualiter cõicare:sed quõ q̃s cõicat sp̃ualiter. Videt q̃ quidq̃ dr deuote audit missã existẽs i gratia ꝫ sine petõ mortali ꝫ habz effectũ ad sacramẽtũ ꝛcipiendũ ꝫ cogitat in cozde suo. O pie dñe iesu xp̃e q̃ libenter velis te hodie sumere in sacramẽto altaꝛis heu nõ audeo accedere:q̃z timeo te offẽdere ꝓpter indispositionẽ meã attñ supplico tibi ex toto cozde:quatenus mihi hodie etiã misereꝛi cozdit velis iꝑtiri illã gꝛaz quã ꝛecepturi sũt illi deuoti homines q̃ hodie i ecclia dei te digne i sacro altaꝛis ꝛecipiũt ꝫ sic talis sp̃ualiter cõicat vñ aug. Crede ꝫ manducasti.ꝫ talis q̃ sic cum magno desiderio ꝫ deuotione audit missã in maioꝛẽ gꝛaz interdũ põt ꝛlẽq̃ q̃ ille q̃ ẽt eadẽ die ad sacrm accessit: imo q̃ ipe sacerdos celebrãs missã:q̃z sacerdotes q̃q̃ nõ sũt ita bñ dispositi ꝫ deuoti sz distracti ꝫ indeuoti. Sextꝰ tructꝰ est q̃ pius est misse magis ꝓficeꝛit eo die olim bonoꝝ q̃ fiũt in ecclia dei ab oibꝰ xp̃idelibꝰ in toto mũdo. ps. cxviii. Participẽ me hꝛc deꝰ olim timentiũ te ꝛc. Nã iste est articulꝰ fidei credere sctõꝝ cõione.i. credere q̃ q̃libet existens i gratia hz quotidie participationẽ oiz missaꝝ:elemosynaꝝ:ieuniozꝝ ꝫ gñaliter oiz bonoꝝ q̃ fiũt in mũdo. Sed diceres. vñ hoc. Videt q̃ vnio ꝫ charitas fraterna facit hoc. vñ Ber. Charitas largissima oia facit cõmunia.s.hic ꝫ in celis.attñ vnꝰ est plus ꝓficuabilis q̃ alius:q̃z q̃ est dispositioꝝ ꝫ ꝓpinquioꝝ capiti.i.xpo plus participat. Modo audiens missã erit hõ magis ꝛceptibilis ꝫ de hoc merito q̃q̃ gaudere dz q̃ mihi sit adhuc boni homines in mũdo q̃ fideliter seruãt deoꝛet multa bona ꝫ opa facit:q̃z si boni nõ essent deꝰ mũdũ diu placallet hz ꝓpter bonos parcit malis. vñ Gen. xviii. Si xl decẽ iusti inẽti fuissent in sodoma:dẽs ꝓpter decẽ pepercisset sodomitis. Septimꝰ tructus est q̃ oratio tua felicius exaudiꝛi in ecclia ꝫ in ꝓsentia dei: ꝫ etiã oratio sacerdotis celebrãtis:q̃z quilibet sacerdos in qualibz missa tenet orare ꝑ circũstantib⁹. Hoc pz in canone i missa vbi dr. Et olim circũstantiũ:quoꝝ tibi fides cognita est ꝫ nota deuotio ꝑ quib⁹ offerimus Et etiã oones sctoꝝ ꝫ angeloꝝ. Nã pie credendũ est q̃ sctus iste vel illi de quib⁹ legit missa: immo angeli q̃ ꝓsentes sũt in speciali orant ꝑ celebrãte ꝫ circũstantib⁹:ꝫ tales oones citius exaudiunt. Octauꝰ tructꝰ q̃ alie ꝑ quib⁹ celebrat: vel etiã ꝑ quos circumstãtes orãt habent ex hoc spãle solatiũ sctoꝝ Jo. in encheridon:ꝫ sctoꝝ Gre. i dyalo. Nõ etiã cõtemplabat btus Ber. dicẽs. O q̃tũ ꝫ mirificũ donũ dr dei misericoꝛdia q̃ nũq̃ celebrant diuina mysteria quin ibi concurrãt duo virtuosa opa.s. vltius petõ ris guerlio:ꝫ vnꝰ alie a penis liberatio. Oblatio eucharistie est maximũ sacrificiũ. vñ btus Alexãder papa. Nihil in sacrificiis maꝰ esse põt q̃ corpꝰ ꝫ sanguis xp̃i. Exemplus de alia illa q̃ per quindeciz ãnos dẽbat in purgatorio puniri:ꝫ per vnã missã dictã fuit liberata Jtẽ alia minus dã q̃ ꝑ tres missas ꝺ purgatorio fuit liberata. Hoc exẽplũ ꝛe infra in pꝛõ. v ꝑ. Nonꝰ tructꝰ sctoꝝ Anselꝰ q̃ vna missa in vita hois cũ deuotione audita plus valet q̃ mille post mortẽ.s.quo ad ꝑmiũ essentiale: ꝫ cuꝝ hoc etiã purgatoriũ illius hois:q̃ cũ deuotiõe audit missã minoꝛat. vñ de vtilitate misse dicit Chry. Tãs valet celebratio misse q̃tum mors xp̃i in cruce. vñ Tho. de aqno. In qualibet missa inuenit ois fructꝰ ꝫ vtilitas quaꝝ xp̃s in die paraseues operatꝰ est in cruce cum morte sua. Et eãdeꝝ gratiã ꝫ fructũ q̃libet denotꝰ q̃ digne cõicat ꝛecipit ꝫ firmiter ꝑsentit est q̃ etiã ille q̃ deuote audit missã:ꝫ sic sp̃aliter cõicat etiã ꝛecipiet. Decimꝰ fructus sctm Bedã. Mulier ꝑgnãs q̃ interest misse deuote cõtingit cũ eadẽ die parere:ꝺperandũ est q̃ deus letificabit eã in partu:ꝫ ãgeli custodiãt sollicite matrẽ cũ fetu. Et mulier ꝑgnans ista missã dr deuote inuocare beatã virginem mariã matrez xp̃i q̃ impetret sibi a filio suo dño nostro iesu xp̃o vt letificet in partu:sicut ipa fuit letificata q̃n peperit filiũ suũ: ꝫ non credere in litterã que nota est longitudo xp̃i:set ad superstitiones vetulaꝝ circa vxoꝛes ꝓficientes Undecimꝰ tructꝰ est sctm Amb. Quicq̃d hõ illa die comedit plus cõuenit sue nature post auditionẽ misse q̃ ãs. Ergo ꝓfectus est nõ

comedere nisi audita missa. Insup̄ piperabit illa die in lanze: artificiorum emptionib⁹: in peregrinationib⁹: & dñs cōtristat cū in corde & aia: necessaria vite habebit nec erit pauperior āno elapso: etiā si ḡtidie audiuit missā vñ Mat. vi. Primū ḡrite regnū dei iusticiā ei⁹: & hec oia adicient vobis. Scit el paterve ster &c. Exēplū de duob⁹ sutorib⁹: quorū vn⁹ quotidie audiuit missā & tam habuit cū vxore & pueris. & alius raro audiuit missā & laborauit in die⁹ festinis: & tñ sp in egestate vixit cū tota vxore: & nullū puerū habuit & sp in debitis fuit. Duodecim⁹ fruct⁹. Si cōtingeret te illo die quo missā audiuisti morī: tūc xp̄s p̄sens erit tibi in extremis: & vult tibi astare sicut tu p̄sens fuisti & tibi astitisti missā audiēdo Lu. vi. Cadē mēsura &c. Insup̄ si illo die quo missā audiuisti incideres in periculū vite tue: tūc securior eris & de⁹ misericorditer de manib⁹ inimicorū te gladiū eripiet. Hoc fiducialiter sperare debes. Utrū dlibet quotidie tenet audire vnā missā. Mr̄ Petr⁹ Hostī. Die dñico & libz tenet ex p̄cepto audire vnā missā etiā totā tra q̄ accipiat bñdictionē de manu sacerdotis: vt habet de cons. di. i. missas. nisi excuset magna necessitate: vt habet in decre. in dicto c. missas. Hoc illi deberēt attendere & stāt in cimiterio vel sedēt in taberna infra missā: et q̄n audiūt pulsū ad elevationē tūc currunt in ecclīaz & vix corpe xp̄i stati ecōuerso exeūt & sic q̄lib⁹ in quattuor septimanis nūq̄ integrā missā aut sermonē audiūt. Itē scīdū q̄ famule & ancille filii & filie tenent dñica die audire missā integrā: & si dñi eos impedirēt sine rōnabili cā: vl iuberēt eos laborare i die festino: i eos redūdaret & hoc graviter peccāt Hz dd de ancillis & de mane infra missā laborāt: & post p̄dictū ad chorū vadūt. Mr̄ q̄ tales tripliciter peccāt mortaliter. Pro missā sine cā negligēdo. Secōo in die festino de manib⁹ labrādo. Tertio post p̄dictū chorizādo qđ peius est. vñ Aug. Quid⁹ est i die dñico arare q̄ chorizare: & rō est: q⁹ in choreā sēli oia petā mortalia cōmittunt. Hoc hre in p̄optuario. viii. C. Itē q̄ritur ex quo tā fructuosū est audire missā. Utrū melius sit dieb⁹ festivalib⁹ manib⁹ laborare aut in ecclīa manere & devotionib⁹ intendere & elemosinā recipere. Mr̄ q̄ melius est laborare & laborē illū deo offerre: q⁹ hō ad laborē natus est & nō iz hoi sano medicina. de p̄ce. di. v. nunqđ. Exceptis sacerdotib⁹ & religiosis q̄ hñt divinis intendere. vñ filiæ lib⁹ laborātib⁹ dē in ps. xxvii. Labores manuz tuaz &c. Itē scīdū q̄ illi laboratores & etiaz servi & ancille q̄ quotidie nō p̄nt missā ex q̄ tales audiūt nolā vel campanā q̄ pulsatur ad elevationē corporis xp̄i dēt genua sua devote flectere & ielū xpm q̄ in missa elevat hūliter cū cōtrito corde imorare: sive sint in ecclīa sive in domo: sive in curia: sive in quocūq⁹ loco in labore. Itē vltimo exēplū quō xp̄s p̄venit auditorē misse a p̄secutione malorū hominū q̄ p̄sequitur vitā ip̄i⁹. Legit de quodā nobili q̄ in extrema infirmitate potit⁹ dormit⁹ illi sui tria. Pro cauere a mala societate allegans sibi dictū ps. xvii. Cū electo electus eris &c. Secōo se debere cōformare aliis bonis imitatis & honestis allegans illud apli. Cor. ii. Gaudete cū gaudentibus &c. Tertio audire missā quotidie. Et p̄t recōmēdavit filiū suū dño suo regi: & sic obiit. Erat aūt officialis regis q̄ ex invidia accusavit illū iuvenē cū regina ap̄d regē addēs p̄ signo si offenderet regi nā ad lectū tūc ascenderet cū ea. Et rex cūdē gratis regina ad mattilā in p̄tia iuvenis: & ipe crepitū fecerat iuvenis sibi cū ea. Et rex ait officiali. Quō interficiā eū cū pater suus mihi ei fideliter recōmendavit. Et ille. Vocate ad me tarios vestros q̄ sūt in silua: & scipite ipm in secreto q̄ dēq⁹ cras manevenerit ad eos nocte vestro q̄ illū p̄cipiāt in coxnacē calcis & nulli de hoc dicāt. Rex aūt sūmo mane misit iuvenē illū nocte suo ad cementarios. & cū sic equitaret in silua audiuit pulsare ad missā in ecclīa quadā in silua: & deviavit a via & audivit missā illā usq⁹ ad finē. Et alius officialis legebatur eū & p̄venit iuvenē dicēs cementariis Facitis sicut vobis imp̄atū est a rege. Mirabantur. Ad hoc nō fecim⁹: sz tā faciem⁹. Et p̄cepit officialē illū in coxnacē calcis: & sic verificatū est in illo officiali illud dictū sapiēs. Eccl. xxvii. Facientē nequitiā q̄ illā sup ipm devolvet. Rex his auditis vocavit iuvenē secrete: & interrogavit ip̄z quare p̄dicta essent cū regina: & quō ita sic deviasset a via. Et iuvenis dicavit regi ille iuvenis quō pater su⁹ in extremis reliquisset sibi tria documēta dicēs. Mi fili si tria tria servaveris cozā deo & hominibus salv⁹ eris Et sic rex intellexit invidiā et fraudē officialis & innocētiā filius iuvenis regine: & eā & ap̄li⁹ dilexit. Et sic adolescens ille p̄ficiebat cozā deo & hoīb⁹ sapientia etate & gra. Itē aliud exēplū de illo tyrāno q̄ ejecit ad vīgil⁹ q⁹ audivit pulsare ad missā nisi vl raro audiuit integrā missā: vl sermonē Hoc hre in p̄optuario. xi vi. Ⓟ.

Sermones discipuli
de sanctis finiunt.

Scriptꝰ registrū hunc huius operis scḋz ordinem alphabeti ceteros specialiores cuiuslibet sermonis hystoriasque indicans.

Andreas nouem habet pᷣuilegia. ser. ii. gte pᷣma ꝙ totū ad longū. folio. iii.

Andreas hz a xpo magnam pᷣtē subuenᷣcōi hoi in ḧcli q necessitate ipm vocāte in oratōe. ser. iii. parte tertia vel q ad finem. fo. iiii.

Angelꝰ custodit hoiem in vtero: in mūdo: in morte. ser. xxxvii. gte. i. post ꝓncipiū. fo. xlvi.

Angelus michael hz ponderare opera hoim. ibidem parte. ii. in pᷣncipio. fo. eodem.

Angelꝰ michael hz oīa. ciū: alias. l. in celū pozūdi. ibidē post medium vsq ad finē. fo. xlvii.

Angelos honorare tenemur quattuoz de causis. ibidē parte. iii. ꝙ totū. fo. eodē.

Anime in purgatorio existentes de quattuoz generibus hominum conquerunᷣtur. sermōe. xli. parte tertia fo. l.

Animabus in purgatorio existentibus tenemur subuenire ꝓpter tria. Ibidem parte ꝓma per totum. fo. eodem.

Animabus in purgatorio existentibꝰ quibus suffragijs subueniendū sit. Vide ibidem parte secunda per totum. fo. eodem.

Bartholomeus apostolus septē hz ꝓuilegia. ser. xxxiii. parte pᷣma ꝙ totum. fo. xlii.

Bartholomeꝰ inuocandus est tanq̄ singulaꝛis patronus in oīb⁹ infirmitatibus et tribulatiōibꝰ ibidē gte. iii. ꝙ totum. fo. eodē.

Beatitudines octo sunt. ser. xl. ꝙ totum ad longum. fo. xlix.

Blasphemare deū est heu cū commune peccatum. sermo xv. parte secunda per totum.

Caritas dei vt sit sufficiēt ꝰ obiectū ad salutē hz hēre tria. ser. xviii. gte scḋa post principium. fo. xv.

Charitatis ordo hz quinq̄ gradꝰ ser. xxxii. gte scḋa statim post pᷣncipiū. fo. xlii.

Conceptionē bte Marie virginis debite celebrantes quinq̄ vtilitates ꝙsequunt. sermōe. v. gte scḋa ꝙ totum. fo. vi.

Cōstellio duodecī gradꝰ hoim nō valz. ser. xli. gte. ii. post pᷣncipiū vsq ad finē fo. xliii.

Chorizare quinq̄ est patrū moztale: q̄ nō. sermone. xxiii. parte secunda post pᷣncipium vsq ad finem. fo. xxx.

Crux christi per multa signa est ostēsa q̄ in ea in sermone. xxi. parte pᷣma. fo. xvbi.

Crux xpi quadruplicē ꝙsecutata ē. ser. xxv. gte ꝓma post pᷣncipiū vsq ad finē. fo. xliiii.

Crux xpi fugat demōes. Ibidem gte tertia ꝙ fine ibidem. Exemplum. fo. xlv.

Crucis signo se munire volens tria dz cogitare. ser. xxi. gte scḋa quasi in fine. fo. xxviii.

Crucis signū facere debem⁹ in oībus actibus nostris. Ibidē gte tertia. fo. eodē.

Crucis signo nos debem⁹ vincere tentationes diaboli. ser. xxvi. gte. ii. in pᷣn. fo. xliii.

Crucifixi imago hz caput inclinatū ad ostendendum. Ibidem gte. iii. in medio. fo. xlv.

Crucē cū gaudio portare in puplica strata est meritoziū. Ibidē gte. iii. in pᷣncipio. fo. eodem.

Dedicatiōis festū est solēne ꝙ tota die celebꝛandū ab oībus xp̄icolis. sermone. xlv. gte. i. in ꝓn. fo. xliii.

Dedicatiōis pātis gaudiū ꝛepᷣtat nobis gaudiū futurū in celo. Ibidē post ꝓn. fo. eodē.

Dedicatiōis tēpli in nouo anno ꝓpinādo est cunctis hoi aut spālis. ser. xlvii. gte secunda ꝙ totum ad longū. fo. xlviii.

Dedicatiōes libenter visitare debemus. ser. xlv. parte pᷣma circa finem. fo. xliii.

Demōes fugātur per quattuoz ser. xxi. parte scḋa. fo. xxviii.

Detrahere ꝙ detractiōes libenē audire ē grave peccā. ser. xxvii. gte. ii. ad finē fo. xxxv.

Diligere tenemur ꝓximū sermo. xxiii. parte secunda in pᷣncipio. fo. xlii.

Dominicus hz septem pᷣuilegia. sermo. xxx. parte pᷣma ꝙ totum. fo. xxxviii.

Domꝰ ē triplex. i. materialis: spālis: ꝙ eternalis. ser. xlvii. gte pᷣma per totū. fo. lvii.

Duo stolā percant moztalē quinq̄ modis in comedēdo ꝙ bibēdo ser. xii. ꝙ te scḋa ꝙ totum. fo. xiii.

Ecclesiā intrās qualia dz cogitare. ser. xl. parte pᷣma statim post medium. fo. lv.

Ecclesiaz bona vsurpantes nō ꝓsperabunᷣ. ser. xlv. gte ꝓma ante finem. fo. eodem.

Elemosinā diuites facientes emunt regnum celoꝝ. sermone. xliii. gte pᷣma circa medium de scḋa Elizabeth. fo. lii.

Elemosynas nō facientes tpe necessitatis sunū in statu dānatiōis. ser. xxxi. gte. ii. fo. xxxix.

Elizabeth hz nouem pᷣuilegia. ser. xliii. parte pᷣma per totū. fo. lii.

Excōicatio est duplex. i. maioz ꝙ minoz. ser. xxix. parte scḋa. fo. xxxvii.

Excōicatio maioz est valde periculosa. ibidem

Explū bonū pᷣcedere inuenibꝰ est multū meritoziū. ser. xix. gte scḋa in fine. fo. xxvi.

Exemplis malis post se relinquēs hēbit multiplices penas accidētates in inferno. sermo. xx parte ſcūda in fine. fo. xxvii.

Hec festa sibi celebrant i ecclīa triplici de causa. sermo. i. pte. i. fo. ii.

Festū olim sibi fuit solēniter seruādū vt pz in duob⁹ sermonibus. sermo. xxxix. & pi. per totū. fo. xlviii. & xlix.

Fides catholica p diuersa miracula roborat. ser. xviii. parte. ii. ante finem. fo. xxv.

Fidē tenetur quilibz ore gliteri. ser. vi. pte scūda post pncipiū. fo. vii.

Filii quō sunt corrigēdi. sermo. ix. parte scūda per totum. fo. x.

Gaudiū accidentale augmētabit in celo nouem generibus hoim. ser. xix. parte scūda. fo. xxvi.

Gaudium spe. tale habemus de quo scribit scō. ser. xl. circa post medium. fo. xlix.

Gaudiū magnū hēbāt scti de claritate marie ser. xxxvii. pte. i. ante finem. fo. xl vi.

Gaudia & pene celi quibus hoim sunt aperte. ser. xxiiii. pte. ii. p totum. fo. xxxi.

Georgius martyr habuit septē pziuilegia. sermone. xv. parte pzima. fo. xxi.

Gulosi in bibendo & comedēdo quinq mōis pecant sermo. xli. parte scūda. fo. xlii.

Hereticum duo facit. i. errorē & pertinacia ser. vi. pte. iii. i medio. i. viii.

Heretici puniuntur quadruplici pena. fo. eodem.

Hereticorum pena augmētat in inferno. ser. xx. parte scūda ante finem. fo. xxviii.

Homines sunt vniuersaliter timētes in quatuor. ser. xv. parte scūda. fo. xxi.

Iacob⁹ minor nouē hz pziuilegia. ser. xx. parte pzima. fo. xxvi.

Johannes baptista habet decē pziuilegia ser. xxxiii. pte. i. in pzi. fo. xxix.

Johannes baptista pcellit xp̄m in quinq. ibidem post pncipiū fo. eodem.

Johannes baptista habuit austeram vitam. ibidem in medio. fo. eodem.

Johānes euangelista hz quattuordeci pziuilegia. sermo. viii. parte. i. p totū. fo. ix.

Johānis baptiste decollatio quō sit facta: et quō puniti sunt herodes & herodias & salta trix. ser. xviii. parte. i. in fine. fo. xxx.

Johānis euangeliste festum sollemnit⁹ est celebrandum. ser. viii. parte. iii. fo. ix.

Judas furit sicut insultus mercatoz. sermo. xii parte pzima. folio. xiii.

Judas tria furit bona: sed pessime quarto cō similis q̄ desperauit. sermone. xiiii. parte scūda post pncipium. fo. xiii.

Ira de inuigilatis vide ibidē ad lōgū. fo. eod.

Inimici nostri inquātū mali sūt nō sūt diligendi. ser. xxiii. parte. ii. in medio. fo. xli.

Inimicis tenemur quinq. sermone. vii. parte scunda. fo. viii.

Innocētia baptismalis seruatur p quattuor. ser. iiii. parte. ii. post medium. fo. v.

Innocentum festum est solemniter celebrandum. sermone. ix. parte pzima. fo. x.

Katherina habz pla pziuilegia. ser. xiiiii. parte. i. p totū ad lōgū. fo. xiii.

Katherina chozuleat multis miraculis. ibidem parte. iii. p totum. fo. eodem.

Katherinā pcipue inuocare debēt clerici & litterati. ibidem in pncipio. fo. eodem.

Laurentius habet septem pziuilegia. ser. xxxi. pte. i. p totū. fo. xx.

Letania maioz quare impolita sit sermone. xvii. parte pzima p totum. fo. xxii.

Loqui pudica debent senes. ser. xl vii. parte. ii circa medium. fo. lviii.

Luxuriosi & illicitū amozem percūt decē modis. ser. xi. parte. ii. per totum. fo. xi.

Magdalena habet septē pziuilegia. ser. xxvii. pte. i. p totū. fo. xxxiiii.

Maledicere pzimis vel etiā sibipsi est pctm. ser. xx v. pte. ii. post pzi. fo. xxii

Margareta hz quinq pziuilegia. ser xxvii. parte pzima per totum. fo. xxiiii.

Marcus euangelista habet septē pziuilegia. sermo. xvi. parte scūda per totum. fo. xxi.

Maria est a nobis honoranda triplici ratione. ser. xxxiiii. parte pzima. fo. xliii.

Maria hz potestatem sup filium mundū & natum. ibidem in medio. fo. eodem.

Maria potest subuenire in oi loco & in oi tempore. ibidem parte. iii. fo. xliii

Maria quare purificari voluit. ser. xi. parte pzima post pncipium. fo. xi.

Maria frequenter est salutanda. ser. xiii. parte pzima circa medium. fo. xiii.

Maria quare visitauit Helizabeth. sermone. xxv. parte. i. i medio post ꝓn. fo. xliii.

Maria cuz quattuoz gaudijs lorata est. ibidē parte scunda. fo. eodem.

Maria assumpta est cum corpore. ser. xxi. parte pzima in medio. fo. xl.

Maria qualem vitam duxit post ascensionem xp̄i. ibidem. fo. eodem.

Maria optimam partem elegit sibi in mūdo in morte & in celo ibidem post medium. fo. eod

Marie seruientes nunq̄ damnabunt. ser. xxiiii. parte. ii. in fine. fo. xliii.

Vale ꝯceptionē solemnē celebrare debem⁹ ser.v.parte pīma fo.v.
Marie annūciationis festum pcellit oīa festa.ser.xiii.parte pīma. folio.xiii.
Marie natiuitas est gaudiosa multis.serm. xviiii.parte pīma in medio. fo.xiiii.
Martyr xp̄i efficitur ds septē modis sermo. xxiiii.parte scīda per totū. fo.xiiii.
Martyribus celū est apertum ser.xxiiii. gte secunda ante finem. fo.xxii.
Martinus habet nouem pīuilegia. ser.xiii. parte pīma per totum. fo.li.
Mathias habet septem pīuilegia.sermo.xii. parte pīma ꝫ totum. fo.xiii.
Mathens habet septem pīuilegia.ser.xxvi. parte pīma ꝫ totus. fo.xlv.
Matrimonii regulam non seruant discordātes simul.ser.xxvii.gte secunda. fo.xxv.
Milla confert duodecim fructus. ser.xlviii. quasi per totum. fo.lviii.
Millam tenetur quilibet audire die dñica vel de sermonem eundem. fo.eodem.
Mia dei remittit oīa peccata petēnti si tria hꝫ sermone.v.parte.iii.post pīnci. fo.vii.
Mie opa nō exercētes in necessitate nō sunt in charitate.ser.xxxi.parte.ii. fo.xl.
Moziētes luxuriane aut sine rōne ꝫ q̄ ama cū mozte sustinēt.ser.xvi.gte tertia quasi ꝑ totum ad longum. fo.xxii.
Mund⁹ in maligno posit⁹ est ꝫ maria sustentat mundum ser.xxxii.gte.i.in fine. fo.xl.

Nobiles cognoscūtur ꝫ virtutes ser. xv.parte scīda in medio. fo.xxi.
Nobiles sunt similes ignobilibus in quattuoꝛ.ibidem in pīncipio fo.eodē.
Nicholaus habet septem pīuilegia sermone iiii.parte pīma. fo.v.
Nicholaus coruscat multis miraculis. ibidē parte tertia. fo. eodem.
Nicholaus seruauit innocentiā suam ꝫ nūq̄ mortaliꝫ peccauit.ibidē gte scīda fo.eodē

Ratione tacitꝫ q̄ aliquo quattuoꝛ ds habere ser.xvii.parte.iii. fo.xxiiii
Ratiōes communes sunt valde vtiles.ibidem circa finem fo.eodē.
Rō rōis est elemosyna spūalis et deo valde placet.ibidem in fine. fo.eodem.
Rō deuota ē multū meritoria.ibidē.fo.eodē

Rentes tria tenent suis puer ser. ix.parte.ii. gtotū. fo.x.
Sallio xp̄i quomodo sit collecta a quattuoꝛ euangelistis. ser.xiiii. parte pīma et modicum ante finem. fo.xvi.ꝫ.xvii.
Sallionem christi debem⁹ ꝑpetꝫ meditari ibidem parte.iii.post pīncipiū. fo.xix.
Sallioni christi honoꝛem exhibere debemus ibidem in fine. fo.eodē
Sallus christus habet caput inclinatum manus extensas.ibidem in fine. fo.eodem
Saulus habet nouem pīuilegia.ser.x.parte pīma post pīncipium. fo.xi.
Sauli conuersio solēniter celebratur ꝑ oēs alios sctis.ibidē in ꝓncipio. fo.eodē.
Sauperes habent regnum celeste:diuites regnum terrestre sermone.xi. circa pīncipium fo.xlix.
Secant duodecim'gña hoim moztaliter ser. xxvii.parte.ii.per totum. fo.xxv.
Seccatum moztale vitatur per quattuoꝛ ser. ii.post pīncipium. fo.v.
Secata cōtra sunt tria: ser.xxv.parte.ii. post ꝓn.ꝫ.xvii.parte.ii. fo.xxiii.ꝫ.xxiiii.
Sctoꝛ ds tria habere si vult remissionē ꝑcōm ser.v.parte.iii.post ꝓn. fo.vi.
Seccatoꝛi dicit xp̄s quater venerere ser.x. parte scīda in pīncipio. fo.xi.
Senitētia a duodecim gñibus hoiꝫ facta deo nō placet.ser.xiii.gte.ii.ꝫ totū. fo.xiii.
Sena aliquoꝛ hoim augmētatur i inferno, sermo.xx.parte scīda. fo.xx vii.
Sena purgatoꝛii est multum acerba.ser. xli. parte pīma. fo.l.
Setrus apl'us hꝫ pīuilegia decem ser. xviii. parte pīma ad longum. fo.xxvi.
Setrus apl's quinq̄ generib⁹ hoim aperit ea lum.ibidem parte scīda. fo.eodē
Setrus martyꝛ hꝫ septē pīuilegia.ser. xviii. parte pīma ad longū. fo.xviii.
Setrus martyꝛ innumeris coruscat miraculis.ibidem parte tertia. fo.xv.
Philipp⁹ aplus habet septē pīuilegia serm. xix.parte pīma. fo.eodem.
Philippus multos sanauit infirmos. ibidem parte tertia. fo.xvi.
Sterepta breuiter concisa in vno sermone ser.xxviii.parte.ii.ꝑ totum. fo.xxvi.
Sredicatoꝛi ordo fuit a matre xp̄i impetratus.ser.xxx.parte.i.in medio. fo.xxviii.
Srelati quattuoꝛ talibus possunt a subditis petere subsidium. sermone.xx. parte secunda post pīncipium. fo.eodē.

Religioli offerunt deo ees corpus et anima m.sermone.xxx.parte secunda.folio xxviii.
Religiosi prophetati sunt i statu damnationis.ser.xxx.parte.ii.in fine. fo.xxix.
Religiosism prothilibe aperit celū.ser.xviii. parte scīda post pīncipiū. fo.xvi.

modicū de sapore vini retineret. in refectorio primo cinere: deinde panē ordeaceū comedebat. estate v hyeme nullā vestē preter cilicium tunicā v cuculiā habebat: quā nisi alicui daret nūq exuebat quousq cōtritiōe solueret. Lectus ei⁹ cinere: cilicio v sacco ornabat nullū puluinar sub capite vel humero habebat: sz semp gemēs v lacrymas r collo portabat nūq vestimētū: raro cingulū deferebat. Super hoiez fuit ad qđ gessit i pnti vita. Et post modū tanta fuerūt miracula eius nisi meritis precellissent fantastica putarent.

Abstinētia sči oswaldi. Exemplum. vii.

ITem legit de sancto Oswaldo rege qui i virginitate vixit cū vxore sua. Dymeō heremita in heremo. xxvii. annis vixerat v petiit a dño cum quo remuneraī deberet responsum accepit q cū oswaldo rege. Et doluit v venit ad regem qui in tuo fuit regalibus vestib⁹: sed ab intra fuit flagellatus: v cilicium ad cutem habuit.

Miles quidem intrauit religionē v pter nimiā abstinētiā inf atuat⁹ est. Exēplum. viii.

LEgitur in dialogo cesarii in saxonia miles diues v nobilis inspiāte deo sēm deserēs in domo sua quadā ordis cisterciī. habitum suscepit q toto anno pbationis tarigidus extitit: vt a tā superiori q a magistro suo sp arguereī factus vero monach⁹: tāti fuit fervoris vt nō sufficerent ei cella: immo etiā oibus yladeret multa spālia: v pponeret pnata. Ceteris deficētibus ipse laborabat: aliis dormiētib⁹ ipe vigilauit. Tādē ex nimiis vigiliis v labore exicato iam cerebro tandē incurrit capitis debilitatē vt nocte quadā ante cōuent⁹ ad matutinas surgeret oratoriū itraret: sorores nouitios alecteret: v sume cāpane collo circūligato resideret: ipa nq campanā nole corpis sed hēdo crebris ictib⁹ pulsaret. Territ⁹ custos venit ad oratoriū: sz multo ampli⁹ territus est dū sic pēdere videret monachū. Ascendens tādē tunc lcidit: v adhuc palpitātē v pene strāgulatū depositi atq refocillauit sz ab illo tpe nūq sensū recuperare potuit. hec cesa.

Adolescēs punit⁹ est in purgatorio pter indiscretionē abstinētie. Exemplum. ix.

ADolescens quidē fact⁹ est nouici⁹ in quadā domo ordis cister. quez magister su⁹ mor secut⁹ est. Qui cum fact⁹ fuisset monach⁹ ita districte se habuit: v ita singularis fuit vt abbas ei⁹ timeret v cū p indiscreto feruore sepi⁹ argueret. Ille vero salutaribꝰ monitis non acquiescēs in pinacia sua perseueraūit: sicq post aliquos annos defunct⁹ est. Nocte vero quadaz cum abbas in cella sua staret v cōtra presbyteruz respiceret: tres ylonas quasi tres cādelas ardētes ad se venire vidit: quib⁹ ppi⁹ accedentib⁹ cognouit oēs. Tūc abbas memor pinacie pdicte adolescētis eum interroganit dicēs. Quō habes. Quo dicente. bñ subiārit. Sēd qđ aliqđ pal⁹ ex p inobedientia tua. Etiā inquit maria v multa tormēta sed intērito magis indiscreta fuerit: tñ dñs miserē⁹ est mei nec sum dānatus. Et ait abbas. Quid est q ibi quersus digito cū demonstrās clarioz est altero. cū ipse apostatauerit: et alī nūq ex quo ad ordinem venit grauiter excesserit. Et ille. Quia ille post lapsum fortius surrexit et ali feruētioz fuit. Hec cesar⁹. ¶ Accidia.

Monachus quidā dormitabat in choro v ps ei ostendit dorsum. Exemplum. x.

SAcerdos quidā in ordie cisterciēsi. solit⁹ fuit dicī matutinis in illo breuiculo quo fratres solēt vacare orōni vel psalmis sup vnā sediū se deponere: v inter orōnis verba dormitare. Volens aūt dñs ei ostendere: qz tali hora v maxime tali loco nō esset dormitādū: sz in orone vigilāti dñs apparuit sibi in cruce verso dorso ad illū vt dicere videret: qz tepidus es v accidiosus nō es meā facie dign⁹ intueri. v hoc sepi⁹ sibi cōtigisse attestat⁹ est. Hec cesarius.

MOnachus antiqu⁹ de sumnolentia satis notat⁹: nocte quadā dum staret ad psalmodiā matutinam et dormiret: vidit in somnis ante se stantem virū longū v dissorme q in manu nodū stamineū v lutosuz tenebat. Qui cū monachū terne intuit⁹ fuisset v dixisset qđ hic stas tota nocte v dormitas ipm cū nodo stramineo in facie eius gessit. Mor ille territ⁹ euigilauit v vt ictum ferientis euaderet caput retrahendo dure satis allidit. Hec cesar⁹. Exēplū.

Monachus piger qui fuit potatus cuz pice ardenti. Exemplum. xi.

MOnachus quidā in matutinis frequentissime dormire solebat. Contigit autē vt eo de nocte quadam ad matutinas in choro in laudib⁹ dormitāte videret in somnis demonē teterrimū cū pice in patella lucta monachos singulos visitans v dormiētibus q buldā offerre ferreū cochleare pice plenū ad os cuiusq venisset: demō v cochlear ferreū ori dormitātis offereret: retracto subito capite ad cubitū sedili cui innitebat offendit locus cuiusdā se sanciū v vulneratuz fuisse.

Monach⁹ quidã habuit ludozes hoza iur gendi ad matutinas. Exemplum.cliii.

Quachus quidam sic tentabat accidia q quotiẽs erat ad matutinale officiuz surgendũ statim ex quadã pusillanimitate et timoze vigiliaz ludoze ꝑsunderet putãs antẽ hoc esse ex infirmitate iacebat et debilibus se ogiebat. Nocte quadã surgentib⁹ ceteris ad signa nolaz festinãtibusq ad diuinũ officiũ cum ille surgere tẽptaret q itez veniẽte accidia se reclinaret audiuit de sub tecto vocem quandã incognitã clare sibi dicentẽ noli surgere:noli ludozẽ tuũ interrũpere. Tunc ꝓtinũ sentiẽs se a diabolo illusuz q victuz accidiã:a fantastico ludoze se exuisse:nec post ea tanto tẽptatozi ꝑsensit. Hec Arnoldus.

Accidiosus quidã .xl. annis ad purgatoziũ deputatus est. Exemplum.xliii.

Quidam accidiosus cum ꝓpter accidiaz suam damnari debuisset q maria virgo subuenit sibi:q a filio suo impetrauit vt reuiuiscere:quod q factũ est. tamen sibi impositum fuit ꝓ pnia a deo vt .xl. annis in purgatozio satisfaceret ꝓpter accidiam.

Tria remedia ctra tediũ q accidiã. Exñ.xlv

Quites tres sibi mutuo fidelitatez ꝓmiserunt: vt in quacunq necessitate se non deserercnt. erant in bellis q in tozneamẽtis strenui:q ad ola mũdi facta ꝓni. Contigit cũ quadã die trãsisset silua quãdam oẽs in silentio cũ essent extra siluã vn⁹ eoz dixit. Viroz quare obmutuim⁹ in trãsitu silue:q dixit cũm sui silentii esse hãc:qz vt deus amenitatẽ silue memoz sui amenitatis celestis quã quidẽ caulam q ceteri ꝑcepisse sunt quib⁹ senioz dixit. Credo non sine causa hoc factũ est:qz nutu dei vt sicut hactenꝰ mũdo ita nunc deo seruiam⁹:quapropẽ ꝑsilio vt cum siluã ingrediamur q eãdẽ celicitatẽ in dño habeam⁹ qõ factũ ẽ q laudabilit q strenue q alii qõ tẽpus ibi vixerunt. tãdẽ cũ duo minoꝛes ceperũt tepescere:q hoc inuicẽ ꝑcepisse sũt:q cõsolationẽ abinuicẽ quesierũt venerunt ad certũ de statu suo querẽtes q inuenerũt eũ deo seruientẽ hylariẽ q deuote. Videẽs aũt illeviuus eoꝛuz tristis dixit. Ex multo ocio q tedio istis tristes q segnes michi aũt totũ ipo bene videt:qz semꝛ occupoꝛ. Illis aũt miranti bus quib⁹ studiis vel occupationib⁹ ipse expederẽt cũ sicut ipi illitterat⁹ erat dixit. Tres mihi litteras inueni quas dornit me magister me⁹ in ecclesia meo quas legẽs ꝓtinus nullo tedio nõ afficioꝛ sꝰ ꝓ delitterio legẽdi delectat mihi ipo ꝓpria ẽ scripta nigro colore ꝙ signat pctã mea ꝙ denigrauerũt aiam meã q salutem q stabilitatẽ mũdi q penas inferni: hãc lego a mane vsq; missaz. Deẽa scripta est colore rubeo ꝙ significat passionẽ saluatoꝛ nostri ꝙ multa ꝓ nobis sustinuit hãc lego a missa vsq; ad nonã qñ emisit ipse. Tertia scripta est aureis literis:q hec est amenitas q multiplicitas gaudii celestis:hãc lego vsq; ad completoziũ q sic expẽdo tpoꝛeũ sine tedio. Quo audito multũ accẽsi ꝓfecit de cetero q ipi.

¶ Adulterium.

Pena filius inuenis qui commisit adulterium. Exemplum.xvi.

Iuenis quidã percussit cũ vxoze ꝓximi sui quẽ de? plagauit vt moꝛeret inhibitaner q sine cõfessione et sacramẽto. Qui post moꝛtẽ ex permissione diuina in terroꝛẽ adulteroꝛ apparuit adultere causa voce q horrenda. ipa q ilinit ꝺ statu suo. Videbat dãnat⁹ cũ ꝓpt adulteria q tecũ cmisi. q subiunxit. Vis videre ardoꝛẽ meũ quõ int⁹ q foris ardeo:emittẽs vnã q fuit sicut carbũ buliẽs q ipa territa ad ꝓfessionẽ venit q vitã suã emendauit. ¶ In discipulo de tpe.

Quidã vidit quandã mulierẽ grauissime puniri ꝓpter adulteria q cmisit. hoc quere in in disc. de tpe ser. cxliii. A. Quidã vidit vicinũ q vxoꝛẽ vicini grauiter puniri in cupa ignes ꝓpter adulteria q cmisit. ẽre ibidẽ ser. lxxvi. ¶ Itẽ quidã adulteriũ cmisit occulte itrãs ecclesiã sacꝛ Gernasii q pth. statim obsessus est a dyabolo. q sic expiranit i cõspectu populi. quere ser. lxxv. ¶.

¶ Amicitia.

Legit de duob⁹ amicis quoꝛ vnus ꝓ alio moꝛi voluit. hoc ẽre i dis. de tpe. ser. cxx. G.

¶ Aque bñdicte.

Diabolus nõ potuit os ebrioli intrare ꝓ guttã aque bñdicte. Exemplum .xvii.

Ebrius quidã habuit quẽdã obiectũ obuiũ:q iste ebriol⁹ dixit ad diabolũ Intra ad me q recede ab isto hole. Et diabolus respondit. Nõ possum, quare quia tulisti hodie i ecclesia q vna gutta aque benedicte cecidit in os tuum.

Miles aspergebat se cum aqua benedicta et diabolus dixit:ne tangas me.

¶ Exemplum.xviii.

Miles quidam strenuus i armis duz die quadã loco appropinquare vellet vbi puella obsessa iacebat et de ista puella ezit demon clamare. Ecce amicus meus venit.et puta ista intrauit sit.

redite:redite linite amicū meū appropinque
Ille ho lz ei displiceret ait. Tu demō stulte
es vt ḋd vexas hāc in nocte puellā veni meū
ad torneamētū:cui demō. Libēter treū tho t
mittas me ire are cozp⁹ tuū vl̄ y cellā vl̄ y
frenū vl̄ aliā partē cozpis tui. Miles cōpa
tiēs puelle nobili ait. Si vis exire hinc con
cendā tibi partē vnā palli mei: tali ꝓditiōe
q̄ me nō ledas:ꝫ stati q̄ voluero exercedas. qđ
ille ꝑmisit. Exiēs ergo de puella ligule palli
infiliit. ab illa hora trā gtie accessit militi q̄
q̄s volebat delerit:q̄s voluit capiebat. Qua
dā die dū i eccliā ꝓgr⁹ orabat:ait demō. Ni
mis murmuras cū aq̄ bñdicta se aspgit ait.
Vade ne me tāgas. Tūc venīte milite ad
locū vbi p̄dicabat de sctā cruce dixit demon.
Quid hic agis. Rñdēte illo:volo te deserere
ꝫ deo seruire:demō ait. Quid i me tibi displi
cuit:nūq̄ te leli:lz ditauī te:ꝫ gliol⁹ fact⁹ es
nimis. Tūc miles ait. Credeꝫ ne deretero re
uertar ad me hoc noie xp̄i tibi p̄cipio. tūc reli
qt eū diabol⁹. Et ille cruce signat⁹ vltra ma
re duob⁹ ānis xp̄o seruiuit:ꝫ postmodū redi
ens hospitale edificauit:vbi infirmis necessa
ria ministrās vitā sctā finiuit hoc Arnold⁹.

¶ Pecatoꝛ obstinat⁹ q̄dā bibit aquaꝫ bñdi
ctam ꝫ cōtritus est. Exemplum.xix.

MIles q̄daꝫ multa mala
fecit ꝫ tādē cecidit in egritudinē ꝫ
a sacerdote āmonet vt cōfiteret ꝫ cōcaret vt
vir catholic⁹. Ad hec nec p̄cib⁹ nec minis po
terat icliuariꝛ oia illa crimola reputās dixit
se hmōi nō curare lz istāter petiuit aquāvt bi
beret.ꝫ sacerdos nescīte eo bñdixit aquā ꝫ de
dit ei bibere quā cū bibisset statim de auxilio
spūscti clamauit ad sacerdotē: ꝫ vt cōfiteret
popōsit ꝫ pure ꝓfess⁹ cōfessus:ꝫ sic vitā suā fe
lic̄ finiuit. Quidā alegebat infirmū q̄ sustī
nuit magnas ifestatiōes demonū:ꝫ statī oēs
demōes fugā dederūt. Hoc hre i dicti. de tpe.
ser. cx. ℣. Ex qđ⁹ p̄z q̄ bonū ē hāc aquā bñdi
ctā i domib⁹ ꝫ signāter circa infirmos ꝫ mu
lieres i puerperio existētes q̄ sept⁹ fūt asper
gende ad effugandā fantasmata demonū.

¶ Capitulum de. B. Baptismus.

¶ Hereticus q̄dā nō seruauit debitā formā
verboꝛ in baptismo. Exemplum.i.

BAptism⁹ i forma dz celebrari ex cren
cis circa ānū dñi. ccccix. qđā epc⁹ Ar
rian⁹ quādā noie berthā baptizare
volēs dixit. Baptizo te in noie p̄is ꝫ filii in
spūsctō. Filiū ꝫ spūsctū q̄ hoc minorē patrē
esse dicere volebāt subito aqua disperuit.

¶ Baptizatus signaui mānillā mulieris ꝫ
statim sanata est. Exemplum.ii.

QUedā matrona hēsmoꝛ
bū in mānilla incurabilē ꝫ mortā
lē:ꝫ illa oino desperata a salute:ad dēū se conuer
tōtulit:ꝫ ad fōtes vbi baptizabant cathecu
mini ꝓperauit ꝫ ab vno q̄ de fōte exiuit signa
ri se fecit:q̄ signatiōe facta totalr curata fuit.
Si igit tāte fōtis fuit baptismi sacrām:quāta
putas ee donū fidei. Hec petr⁹ de amorr. li. ii.

¶ Blasphemia.

¶ Luser fuit q̄dā blasphemauit ventrē btē
virginis marie. Exemplum.iii.

LEgit in libro miraculoꝛ claremā
lis de duob⁹ luscoꝛib⁹ terribile. Cū
vni cozū male succederet coztum
alteri⁹ inuidēs vt furozi suo satisfaceret stra
dēū cepit ꝺba euomere ꝫ tumelioſaq̄ loc⁹
eodē spū maligno inflat⁹ cōp:lere cepit. d.
Male.tu eñ nescis maledicere:statiq̄ de⁹ blas
phemās:ꝫ cū in matris et⁹ iniurīā erūperet:
vox defuit audita ē. Deū tiurīā quocūq̄ mō
sustinui. mēis āt mee ꝫtumeliā nequaq̄ tole
rabo:moxq̄ sup ipaꝛ tabulā vulnere visibili
inuisibilr penit⁹ spumās expirauit. Hec celi
¶ Quidā fregit brachiū imaginis mā ri⁹,
cie ꝫ suffocat⁹ est a diabolo. Exemplum.iii.

LEgit in miraculis btē marie q̄ Ni
nisq̄dā mulier ifecta a latrona
b⁹ retro colūnā circa btē Marie
ginis imaginē latebat:quā q̄dā illoꝛ lapi
dando brachiū imaginis pueri ielu cōfregit
inde moꝛ sāguis copiose emanādo cunctis in
admirationē ꝫ dei laudē fecit ꝫ perculsoꝛ
coram oibus diabolus suffocauit.

¶ Judeus inhonoꝛauit imaginē btē marie
virginis. Exemplum.v.

AD idem vbi supꝛa legit

Al cōstātinopoli ciuitate q̄dā iudeꝰ
imaginē btē marie virginis in latrinam ꝑcti
vñ moꝛ suffocat⁹ nusq̄ apparuit.

¶ Pueri blasphemātes sūt submersi:hu⁹
euasit. Exemplum.vi.

LEgit in martiali magno legit q̄ q̄dā
puer edoct⁹ a matre sua btām virgi
nē marīā sp̄ deuote salutabat ꝫ sēpe
in necessitatib⁹:qđ sacerdo rapt⁹ a cunc
ceteris pueris ludentib⁹ ꝫ blasphemātib⁹ ꝫ tan
dē subuertis oib⁹ ipm solū btā virgo saluauit
: in finī suū cū suscipiendo et cōfortando.

¶ Miles q̄dā monachū⁹ pcussit indeꝰ blas
phemātē btām virginē mariā. Exemplū. vii.

Quidā litterat⁹ i quādā ciuitatē duxerat ꝙ millā btē marie virginis ymaginē poterat nō negligere. Quadā aūt vice predēs ad ecclīaz audiuit solennit inchoare. Salue festa parens. & mox flectebat genua reuerent. Hoc videns quidā inde⁹ derisit eū: & btām mariā blasphemauit. Miles ho egre ferēs quitū dñe nr̄o dedit ei alapā: & hoc facto ītrauit ecclīam & missā deuote audiuit: interī iude⁹ ꝙsuit⁹ ē iudicī: et aliud signuz nō potuit dare de eo nisi ꝙ vno oculo careret. Luctis aūt egredientib⁹ milesin ecclīa latitabat. Illuminabat aūt eū btā virgo maria: iubēs eū audacter exire: quod & fecit. Quo viso dixit iude⁹. Si ille nō hēret duos oculos recū ipm iudicarē. Cui ille imo ego te gratis ꝙ amore ei⁹ q̄ oculū mihi restituit: pro quo paratꝰ sū corp⁹ meū & oia bona expēdere. Cognito aūt & viso miraculo dant deo et btē marie laudes. Ad ppetuā aūt hui⁹ rei memoriā statutū est a xp̄ianis vt eo die singulis annis indi de suis aliquem pzelentēt qui publice a catholicis sponte alapā sustineret.

Comes blasphem⁹ quale punit⁹ est & qua later obiit. Exemplum. viii.

Quidā quidā in tātam prupit blasphemiā: vt diceret. velit nolit deus ego terrā meaz rehabeb: morq̄ de equo cui insidebat rudēs horribiliter torquebat & cū esset a militib⁹ elevatus denuo ruit: pena solutis blasphemie: reduct⁹ vero in domū suā cepit torqueri in pedibus & crurib⁹: spiritaq̄ pestilētiē post quattuor menses expirauit. Ite qui gibaldi diuisēt vnam gallinā dicētes frivole: nec btūs petr⁹ nec xp̄s posset eam reintegrare: & statim leprosi facti sunt.

Filius quidaz noluit sagittare in cadauer patris sui. Exemplum. ix.

Habuit quidā hō habens vxorē: & ex ea habuit tres filios. Erōm opinionem suam. cui vxor eius cum quadā die litigaret cū ea obiecit ꝙ ipse credebat se habere tres filios: cū vn⁹ erat tm̄ su⁹. Mediāte autē ab eo ds ellz suus noluit ei indicare. Igit cum pē infirmaret ad mortē & vxor prius mortua fuisset: ipe faciēs testm̄: oia dimisit illi qui filius eius erat. Post mortē ho ei⁹ facta est contentio int eos ds tanq̄ filius nutrierat cui⁹ ellz hereditas. Dicebat aūt illoz ꝙ ipse filius eius esset & hereditas sua ei deberet. Cuz igit relatū esset ad iudiciū: precepit rex vt pater mortuus ligaret ad arborē. & ille qui directus in eū sagittam mitteret: hereditatem haberet. Ligato igit patre ad arborē: duo ex filiis cū sagittaverunt. Tertius vidēs patrē suū alligatū sagittari: offensus ēvitra modū contra alios. d. ꝙ nullo mō pcem suū sagittare vellz. Cognituz est ergo ꝙ ipe erat vere filius & data est ei hēditas. Hoc exēplū habet in summa vitioz: ex hoc patz ꝙ illi q̄ dum nr̄m ieſuz xp̄m blasphemando cruciant crucifigūt nō sūt filii dei: sz filii diaboli.

Ista exēpla ḡre in discipulo de tempore.

Blasphem⁹ quidā tempe mopti & iussu dei lapidatus est. quere ser. cxxiii. H

Puer quinq̄ annoz quē diaboli dilaniauerunt ꝓpter blasphemiam. ser. cxxxii. H

Decius Iudonic⁹ q̄ fecit cauteriū cui⁹ parti cuiꝰ pp̄ verba blasphemie. ḡre ser. cxxiii. B.

Quidā volebāt carnes comedere feris tertia post mediā noctē in carnisprivio & inuenerūt i pullo bullonē ꝙ intestinis. ser. xlvi. M.

Carnifices qui deriserunt sufceptionem cinerum in die cinerum. ser. xxxviii. B

¶ Capitulum de L

Cantare. Diabol⁹ in specie clerici dulciter cantauit. Exemplum. i.

Clericus quidā tam egregiā & tām dulcē vocē habebat: vt audire illaz dulcitie reputarent. Die quadaz vir religiosus supueniēs & vocis illi⁹ dulcedinez aure ꝓcipiēs ex illictu spūllārti ait. vox ista hois nō ē: sz diaboli. Cuctisq̄ admirātib⁹ demonē adiurauit. q̄ statī de corpe illo exiuit ea dauere mox corrūpēte & feterute. Hec Celari⁹.

In cuius cerebro dulces cātus resonabāt in agone. Exemplum. ii.

Erat quidaz de pvincia romana ordinis predicatoz q̄ in seculo multū in audiēdis cantādis secularib⁹ tātilenis fuit delectat⁹ nec aduerterat ꝙ grite rēt hmōi vanitatē. Tandē infirmitate grauat⁹ posit⁹ dictos cāt⁹ quasi ꝓtinue in aure & cerebro hēbat. sz inde nō habuit delectationē vt p̄ ne: sz vexationē & penā nō modicū sustinebat. Quadā ergo die surgēs de lecto sz multū grauatus ad lectū proximū sui qui secū in cadaz domo infirm⁹ iacebat venit: & sibi dictā tribulationē aperuit & de illis vanitatib⁹ humilr cōfessus est. Cuiq̄ ab illo absolut⁹ facto. statim ois illa resonantia q̄ reluctabat in eius cerebro ex toto recessit. Hec in vita patrum.

Clerici q̄ cātauerūt sacrū plenū. Exēplū. iii.

Tempore quodā clericis quibusdā in ecclīa quadā secularī loquitur et tam clamorose nō deuote cātātib⁹ & voces tumultuosas i sublime tollentibus vidit hō dei quādā religios⁹ q̄ astitit quedā demones in loco eminentiori stantes sacrū magnū & leue

gum in finistra manu teneret q̄ cātātiū voces dextra latr⁹ capiebat atq; ī eū dē sacrū mittebat. Illis ergo expleto cātu int se gloriātib⁹ tūc q̄ dñi toztis ꝑ hñ laudallent. Rñdit ille qui viderat vilionē. Vñ quidā cātatis qz hec cū plenū cātatis. Mirantib⁹ illis ꝑ interrogātib⁹ cur hoc diceret. vilionē eis expoluit. : His vero exꝑplis nō reꝑhēdit deuot⁹ clamoz quo de⁹ laudat in cātu et ꝑalmodia : sed tm inanis gla. Hec Lel. ¶ Charitas.

Coz cuiusdā virginis ꝑe nimio amoze est fletum. Exemplum.iiii.

ERat q uedā virgo nobilis.xiiii.annoꝝ ma ries ꝺgi valde deuota: hec q die rogabat ꝺgine gliosā sept̄ ānis vt ostēdere sibi dignaret filiū suū. Que cū in die natiuitat⁹ dñi cū oēnis sola introiret capellā: appuit ꝑ pulcherrima ꝺgo tenē filiū pulchꝝiozē: hec alloquta ē ꝺgine: dicēs q̄ acciperet filiū ꝑ luderet cū eo: qđ cum illa timeret gaudēs cū magna reuerētia ꝑ deuotiōe. Cui puer. Diligis ne me. Et illa diligo. Quō aūt ꝑlus q̄ oculos meos. Et puer. Dicas si pl⁹ diligas. Et illa plus q̄ coz meū. Et ille. Quō me pl⁹ diligis cozde tuo. At illa. Nescio dicē: sed ip̄m coz loq̄t. Quo dicto maz cozginis ꝑ nimio amoze scidit: ꝑ puer accepta aia cū gaudēn tu āgeloz deduxit eā i celū. Ad cātū ḡo āgelo cū familia cucurrit ad capellā: ꝑ virginē moz tuā inuenictes: odoze mirabili omnes repleti sunt. Et fratres q̄ tunc aderant coz eius scissum inuenerūt: ꝑ in eo scriptū aureis litteris. Diligo te plus q̄ me: qz tu creasti me: redemi me: ꝑ otalti me. Hec Vincentius.

Paulin⁹ epūs se dedit ꝑ filio vinde. Exē. v.

QUz in italia vnā dalor⁹ seruitia cēt deꝑdata ꝑ mīdi capti ducerent ex hac terra Pan. ola bona sua captiuis egētib⁹ erogauit. Cuiq; ī dericeret venit quadā vidua cui⁹ filius a gō regis vnā dolor capt⁹ fuerat a paulino ꝑ cui redēptiōis filii sui huiꝰ postulās: q̄ dubitās qđ faceret cū nichil hēret. Dixitq. ad eū nō hēs: sz ꝑ me seruū ꝑtere ꝑ ꝑ filio trade. Qō illa a tāto viro magis irrisionē q̄ cō passionē putabat. Tādē vix certificata assūpto paulino gām regis adiit: ꝑplo rogās vt sibi redde ret filiū suū. Qō dū ille sup̄bie nec recipet: nec audiret: mulier ꝑduc ē paulinū ait Ecce hūc holem ꝑ filio meo vicariū do. Cuius venustatē ille ꝑsiderās q̄nit q̄is officio eēt. Et audito ab ipo q̄ eēt hoztulan⁹ reddito filio paulinū recepit. Cuz aūt idē gener regis hoztū ad paulinū sepe itraret ꝑ gtēs cū eo: cū saplam illi⁹ audiret cepit in ei⁹ sermōib⁹ delectari: quadā die secrete dixit paulin⁹ dño suo. quide q̄r dilpōes regnū: qz rex cito mutabit. Qō cū retulisset rñdit rex. Libenter vidē rē vir quo dicis. Cui gener. Ad ꝑdictū ḡ fert virētes herbas. tāq; vide bis. Quo illo ꝑ termēs secretū coz dis cui reuelauit gñi suo. Iterū audiūt. Nā in sōno in hac nocte illi⁹ iudicib⁹ sedenti ꝑtra me vidi. magni meriti hō est nō talis qualis apparet. Tūc paulinus secrete interrogat⁹ a duo quis esset. Rñdit. Herus tu⁹ q̄ē a vidua suscepisti quo diu in ciuitate tandē q̄dā⁹ ē se ēē ꝑm Ille ꝑterrit⁹ dixit. Pete quid vis vt cū honoze ad tuos remeet. Cui paulin⁹. Oēs ca ꝑtiuos ciuitat⁹ tue relaxa. Quo annuēte cū trumētoz nauib⁹ ꝑ alijs captiuis solut⁹ paulin⁹ reuers⁹ est: ꝑ q̄ se i sui. iū tradidit multos a seruitio liberauit.

Sanctul⁹ seipm dedit ad occidēdū ꝑ charitatē ꝑximi. Exēplū.v.

QUz quidā dyacon⁹ a lōgobardis captus ad occidēdū seruaret: vir ille sanctulus ꝑo seipso ad eos intrauit ꝺs ꝑ minime auditus rogauit vt ille sibi ad custodiendū traderet. Illis annuētib⁹ ea lege vt si fugeret ꝑo seipo occideretur recepit q̄ cunctis dormientib⁹. exitās dixit. Surge fuge liberet te dñs: ille memoz cōditionis rñdit. O ꝑ si fugio ꝑ me morieris. At ille ꝑpellens. Vade inquit. Oēs in manu dei sum⁹ nihil pōt nobis facere nisi ḡtū ḡmiserit deus. Quo fugiēte longobardi nō inuenientes captiuū direrunt sanctulo. Dic quid tibi fiet. Et ille scio. At illi. qz hō es bon⁹ nō: cruciabimus te: sed elige tibi moztē quam volueris. At ille. Occidite moztē qua de⁹ ḡmiserit. Et inito cōsilio electus. Vir fortis: qui vno ictu capud ei⁹ āputare posset: statim leti oēs ad spectaculū moztis illi⁹ qui ꝑo sancto habebat venerūt. Sed vir dei ad arma sua ꝑfugiens quāte spacio ozādi se i terrā ꝑstrauit. Tandē interfectoz pulsās cū pede dicens. Surge exi de cruce. Qui extenso collo respiciens gladium ait. O sancte Johānes suscipe illū. Ille abit gladiū in altū vibrās percussuꝰ dixit: sed mox dñs Johānes brachiū percussoris diripuit. Quo visto oēs laudātes deū rogabāt vt brachiū percussoris sanaret. At ille. Nō ego nisi iuret deinceps xp̄ianum manu sua nō occisurum. Quo iurante ait. Depone manū ꝑ deposuit. statim omnes boues ꝑ iumenta ꝑ data offerre volebant. Qui renuens ait. Rogo vos omnes captiuos michi dimittatis et sic ozabo ꝑo vobis: quod factū est. ꝑ ꝑmoriturus multos a moꝛte liberauit.

¶ Chozea.

¶ Chzistus a chozizãtibus gmaxime vitupe
ratur.

Exemplum. vii.

QUidam nobilis filiũ suũ dilectũ
deo dedicauit i religionẽ vbi multũ
plicies iuxta morem ozãti iuxta
crucẽ occurrit: sibi qđ petebat scire dđ ampli⁹
tã dei puocaret ꝙ pcã multiplicaret: Et cre
ãti cũ lachrymis dđã inuenis splẽdid⁹ ap⁹
paruit ei dicẽs q rps a chozizãtib⁹ magie vi⁹
mpak ꝙ dehoneitabat. nã excẽllio brachiozũ ꝙ
colligatio manuũ ꝙ brachiox irrisozie repli⁹
tat i cruce exẽplionẽ ꝙ nobis. Solent cũ oẽs
chozizãtes cozonari serũ ꝙ clozib⁹ irrisendo
xpi spineã cozonã. Itẽ oznãt se vestib⁹ irridẽ
do ielũ xpm humilẽ ꝙ nudũ in cruce pendentẽ
Cãtãt etiã alacriter ꝙ ridẽt cachinis irridẽdo
ictũ ꝙ clamozẽ xpi i cruce pẽdẽtis. Itẽ oculãt
se ẽt mutuo irridẽdo oculũ iude. Itẽ depingũt
facies suas irridẽdo dozsputã ꝙ velatã facie xpi.

¶ In chozea committunt quasi oia peccata
mortalia:

Exemplum. viii.

IN chozea est superbia que ẽ initiũ oĩs
peti: ppter quã lucifer ceẽ gdidit qz
hoies ex humilitate nõ solent chozi
zare. ẽ pius ex elatione vñ Aug. Quẽ superbiã
videris: ceẽ diaboli esse non dubites. Ex his
verbis pz cuius filii sunt q ex superbia chozeas
dicũt. Itẽ cõmittit tibi luxuria. Nã talescho
rizãtes ꝙ pulchre se oznãtes plurimoz cozda
vidẽtiũ ad luxuriã ꝙ ad malas cõcupiscẽtias
accẽdũt. vñ Mat. v. Qui viderit mulierem
ad cõcupiscendũ eã: iam mechatus est eaz in
corde suo. Itẽ cõmittit tibi inuidia qz si vna
plona plus honoraꝫ vel melioza vestimenta
habet: sue qnz alie persone inuidẽt. Itẽ cõ⁹
mittit tibi auaricia: qz talia oznamẽta vestiũ
nõ habẽtes sepe cõtra deũ affectant tales ve
stes ꝙ talẽ pulchritudinẽ ꝙ hoc ad maluz finẽ
ꝙ portandi ꝙ superbiendi.

¶ Chozizãtes grauiter puniunt in futuro.

Exemplum. ix.

INuenis monach⁹ purgatozii sancti
patricii ingressus experit sibi varias
penas aiarũ: ꝙ vidit ibi circulũ fer⁹
reũ conflatũ acutissimis clauis in qb⁹ cho⁹
rizabant plures cõpluti cõtinuo igne sulphu
reo quoz etiã viscera ecrodebant dracones
A duobus Ro lupis denorabant brachia cho
rizãtiũ vsq ad ossa quibus recẽtus rñdit
angel⁹. Tales sũt chozizãtes captiuati quer⁹
sa libidine alios excitãtes gesticulationibus
impudicis: saltib⁹: amplexibus: oscul⁹ tact⁹
bus ꝙ verbis impudicis. vñ merito plectunt
tali supplicio. Tandẽ monach⁹ inde reuers⁹
videndo chozea soiebat clamare. Fuzite cha
rissimi qz magna pena sequit chorizãtes.

¶ Hoc in libzo de donis. Puella qdã fuit
exusta in toto corpe ppter chozeã.

Exemplum. x.

PUella quedam in die festiuo dum
fieret sermo ad populũ tota die in
ludis ꝙ chozeis se exercuit de sero
ad domũ reuersa sola recedit i lumine dieschs
ꝙ dũ ad dozmiẽdũ viz oculos claudit: ꝙ duo
b⁹ demonib⁹ ad infernũ delata ẽ. ꝙ sic cõbusta
ẽ vt nec capillus i corpe ipsi⁹ maneret ꝙ totũ
corp⁹ ei⁹ magnis vesicis occupatũ: fetozẽ in⁹
tolerabilẽ exalauit. Vn⁹ bo demonũ titionẽ
ardentẽ in os trudens dixit. Hoc habe q cõ⁹
tinens quas impudice sepius cantasti: vestes
eius nullũ habuerũt adultionis signũ. Que
clamore ꝙ eiulatu cuigilans matri ꝙ multis
aliis narrauit. Her aũt fert ad hospitale vo⁹
cat fratres dicens q nullus peccatũ mortale in ea
inuenit: nisi q ita libenter interfuit ludis et
chozeis. Her Arnoldus in narratorio suo.

¶ Puelle inhibuit btã maria gaudia mũdi.

Exemplum. xi.

PUelle cuidam apparuit beata vir⁹
go cum chozea virginũ querens an
se filias sorlare vellet. Cũdixit libe:r⁹
ter ꝙ btã Ago iterdixit ei chozeã ꝙ vanitatez
vestiũ di. post. xxx. dies venies ad nos q subito
valde se emẽdauit: postpositis omnibus va⁹
nitatibus huius mundi: ꝙ requisita a paren⁹
tibus quare sic oia postponeret: rñdit parẽti⁹
bus suis intimãs eis ea q viderat ꝙ Aba ma⁹
rie que sibi dixerat: ꝙ sic. xx. die felicit obiit.

¶ Mulier quedã i chozea cũ pila necata est.

Exemplum. xii.

MUlier procax et vana erat que in
omi fere festo chozeas continuare
consueuit ꝙ factũ est vt inuentibus
viris ad saltum iuxta chozeam ludentibus
vni rox pilã ferire conãti: baculus de manu
euadere ꝙ dictam mulierem ducentẽ chozeas
percussam in capite mox necaret: hoc vt vide
runt oẽs confusi sunt: ꝙ corpus ad domũ pro
priam detulerunt. Presbitero autẽ dicturo
vigilias veniente ecce thaurus nigerrimus
simo demõ pellimus cũ mugitu occurrẽs fren
trum cũ corpore deiecit: cornibus illud diui
sum membratim confodit: ita vt vicinis hinc inde dispersis fetoz intolerabilis dispe⁹
greretur. Fugientibus ergo cunctis cadauer
laceratum viz in craninum solum reliquit
quousq. consopato fetore cognati eius in

trare ꝙllent ad corp⁹. Et subiatū extra eccl̄iā ꝙrūt se lepeliuerunt. her Guil. in li. de apibus

Fulmē extinxit tibicinē. Exēplum. xiii.

QVidam tibicē erat q̄ chorizātes iuuenes ⁊ puellas ꝙcitabat. hinc celo nubibus circa vesperas obscurato duo pueri pastores vbi chorizationes ⁊ tonitrua videbāt imminere ad iumēta fugerūt: et eis videntib⁹ in tibicinē fulmē cecidit ⁊ ipz extinxit ⁊ eius brachiū āputauit. her Guil. Itē alia exēpla d̄ chorea hre in dicti. de tpe. Iuuenis q̄dā dixit choreā ex portā padilli ⁊ ꝙlocutionis: quē postmodū q̄dā lapis āgularis cadēs sup̄ eū occidit. hoc hre i dicti. d̄ tpe. ser. cliiii. B

Item virgo que in chorea cecidit ⁊ subita mea morte obiit. hoc hre in sermo. lx. O.

Item qui erexerūt arietem in chorea ⁊ magna tēpestas postmodū vastauit segetes circunquaq; in oibus illis villis ⁊ partib⁹ circū iacentibus. hoc quere ser. xxxvii.

Item virgo in chorea rapta est a turbine in aere ⁊ a demonibus flagellata postea ꝙcidit mortua. sermone. cliiii. B.

Itē q̄dā chorizauerūt vsq; ad genua: ⁊ post modū vsq; ad femora in ira: ⁊ ſctūs Gilbertus eos liberauit eos. hoc quere ser. xxxvii. A.

Confessio.

Cōfessio multū nocet demonib⁹. Exēm. xiiii.

MAgister thomas theolog⁹ cuz iam deberet mori ⁊ iaceret in lecto: vidit diabolū stantē ante se ⁊ dixit. Quid hic stas cructa bestia dic mihi q̄d t̄ qō maxime nocet vobis. Et cū ille taceret subiūxit. Adiuro te p deū viuū q̄ iudicatur⁹ est vivos ⁊ mortuos vt dicas mihi veritatē. At ille. Nichil tic eneruat vtutē nr̄am sicut frequēs cōtritio ⁊ cōfessio: qz qñ hō est in peccatis mortalib⁹ oia eius mēbra ligata sunt et non pōt se mouere. cum vero petā eadē confitet statim liber est ⁊ mobilis ad omne bonum.

Demones impediunt cōfessionem ⁊ restitutionem. Exemplum. xv.

DEremite cuidā qua dā vice occurrebāt tres demones q̄s interrogauit quō vocarent. Ipsi⁹ dixit ego voco corp claudens cor: ⁊ hoc facio qñ alios audito sermone vult cōteri: tūc claudo ei cor p̄ suspirare nō pōt. Alter dixit ego voco claudēs os ⁊ hoc facio qñ alios vult cōfiteri ⁊ dum nr̄m euadere: tūc claudo ei os p cōfiteri nō potest. Tertius dixit ego voco claudēs burlas p q̄s iniustas res restituere non pōt: nec de iustis bonis elemosynā facere: ⁊ ita vniti sumus p vnus iuuat alterū inquātū potest.

Demones ampli⁹ non sciūt peccata cōfessa. Exemplum. xvi.

QVidam canonic⁹ ordinis p̄dicatorū tentus dnā⁹ tuit a priore monasterii ad fugādū demonē de obsesso ⁊ laudabilis vite erat. Quo viso diabol⁹ p os hois clamauit. Et quedā de eo scio p̄pter que ego eū nō timeo. Qui ꝙfessus culpā minimā t̄n erat ⁊ rediens q̄siuit si demon aliq̄d de eo sciret rn̄dit. Adhuc aliqua vestigia culpe apparent in te et non stimul⁹ est secutus. Qui intelligēs stimulū corporalē disciplinā abiit ⁊ recepit disciplinā: et reuersus interrogauit vtrū de eo aliq̄d sciret. Rn̄dit diabol⁹. Per iudiciū meū modo nichil scio de te.

Sacerdos ꝙfitebat seruo i stabulo. Exēm. xvii.

MIles quidā in villa quadā habitabat cuius vxor eiusdē ville sacerdos p adulteriū maculauit q cuz miles audisset qz vir p̄udēs erat vbis nōtā cile credidit: nullamq; de hoc mentionē facere voluit vxori sue vel sacerdoti veritatē volens veri⁹ experiri non t̄n sine suspitiōe fuit. Erat autē in quadā villa nō multū a militis villa remota quidaz obsessus in quo demon tam nequā erat vt corā astantib⁹ impropera ret petā que p ꝙfessionē vera non essent detecta: qō cū miles itellexisset rogauit suspectū sibi sacerdotē ad colloquiuz quoddā secū ire non accusaret ⁊ acceuit sacerdos. Cuz ergo venissent in villā vbi obsessus erat cōtigit ipsū sacerdos suspectū cepit hēre militē: q eum non latebat q obsessus a tam nequā demone in caducz villa habitaret timensq; vitā sue si a demone p̄deret necessitatē nature simulans intrauit stabulū ad seruū militis. cuius pedib⁹ eius p̄strat⁹ dixit. Rogo te p̄ deū vt audias cōfessionē meā quē seru⁹ expauescens leuauit audiēs que dicebant ab illo. Facta vero ꝙfessiōe cū sibi sacerdos aliquid iniūgi peteret rn̄dit ille dicens. Quātū alteri sacerdoti p tali crimie iūgeretis hoc sit satisfactio vestra. Dicq; exiens securioz cū militē ad ecclām venit in qua demoniac⁹ tunc requisit⁹ est a milite in hec verba. Nolis aliquid de me. hoc em̄ ex industria fecit vt sacerdoti iam dicto tolleret suspitionē: cui demon Nescio q̄d rn̄deo. adiecit. Quid videt de illo hoc. Respōdit. Nichil de eo scio. Et cū diceret lingua theutonica: latine mox subiunxit. In stabulo iustificat⁹ est: qz null⁹ aderat dericoz̄m. Hec exclarius in dyalo.

Quidam occultauit magnum peccatuz in confessione. Exemplum. xvii.

Quidā heremite dꝰ vedit domū cognoscēdi cozda hoiz hec q̄dā vice venit ad eccl̄az vbi sacerdos audiebat ꝓfessionē:z heremita q hoies intrabāt nigri ad eccl̄az q̄s demones cū inbilo comitabant. ⁊geli vo custodes tristes a remoti ibāt: z cū recedebāt a cōfessiōe tūc demōes tristabant: z recedebāt ad eos:z ⁊geli leti accedāt: z iter alios vnū aspexit quē demones ligata catena ad collū ducebāt cū gaudio: ⁊gelꝰ eiꝰ secutꝰ erat remote. Hic accedēs cū aliis ad ꝓfessionē ntz gioz essetꝰ ē: z demones fozti⁹ cū liganerūt Hoc vidēs heremita accessit ad illū hoiez sibi visa enarrauit vt petōz ꝓterrit⁹ dixit. Ego in ꝺm deū in multo offēdi:z crimē magnū occulta ni:qđ duz postmodū ꝓfessꝰ fuisset de mōes abierūt tristes:z ⁊geli cū gaudio accesserūt ad eū hec Wirdarius in quodam sermone.

¶ Diabolꝰ vidit hoies claros recedere a cōfessione. Exempluz.xix.

Sacerdos q̄dā cū tpe ādzagesimali i eccl̄ia sua sederet: sibi cōmissoz̄ subditoz ꝓfessiōes audiret alijs recedētib⁹: atz alijs illic accedētib⁹ sierspectās dā stabat ꝑtū ad ꝓparētiā cozpe iuuenis: robustꝰ ꝓtēdi tēpꝰ expectās. Vidꝰ igit expedit ipe nouissimꝰ accessit cozā sacerdote genua flexit: ad ꝓfessionē os aguit q̄ tāta: tā enozmia ꝓfessꝰ ē crimina tā multa homicidia furta: blasphemias: periuria: discozdias: z alia hmōi silia q̄z se actozē: z tentozū sine suggestozē eē dicebat vt sacerdos tā honoze ꝑtedio grauat⁹ diceret ad illū. Si mille eēs ānoz̄ nimis esset tā grauia: tā multa te cōmisisse petā. Ad qōbū ille rūdit. Impl⁹ tū ꝑ mille ānoz. tūc āplius sacerdos territ⁹ ait. Quis ergo es tu. Rūdit ille Demō: ego tū vnꝰ ex illis q̄ cū lucifero cecidērūt: petā mea ex minima q te tibi ꝓfessꝰ tū si velles audire residua q tūt innūerabilia parat⁹ esset tibi ꝓferri. Sciens aūt sacerdos petā diaboli esse insanabile dixit Quid te cōmouit cōfiteri o diabole. Rūdit demon. Diabā ex oppolito tui: vbiq ad te pāsers accedere: z redire iustos aut̄ualtas valde diligenter ꝺd illi fecerit: z dixerit ꝺd ve illis erūt sit: z post grauia petā ꝓmissa sit ei indulgētia petōz vitaq eterna. ego vo ide sperās ⁊gequi veni petā mea cōfiteri. Sacerdos vo exēplo beti martini fiducialiter rūdit diabolo Si volueris vti cōsilio: agere de petis tuis penitētiā puri sicut hi q̄s hinc exire vidisti sibi misē indulgētiā conse ḡris. Rūdit demō. Si tolerabilez mihi iniūxeris satisfactionē pare vo tibi. Ego inq̄t sacerdos valde modicā: z minozē hiis ꝺ ante te cōfessi tibi iniūgam pniaz. Vade igit: z trib⁹ vicib⁹ i die iactare i terrā: licz ꝓtratus dicas. Dñe deus creatoz me⁹ ego petōz peccaui tibi ignosce mihi hec solūmō sit pnia tua. Cūq diabolꝰ diceret non possū hec facere nimis ē mihi graue. Rūdit sacerdos. Quare i tā modico grauat. Rūdit diabolꝰ. Nō possū inq̄t intūs me humiliare et aliō ꝺd inimicꝰ mihi libenter suscipiā. Tūc indignat⁹ sacerdos subiūxit. O diabole si tā ē cozdis tui sugbia vt nec possis te i tam modice hūiliare creatozi tuo recede a me: q̄z neq̄ hic neq̄ in futuro miam consequeris ab illo. Ad quā vocē ille diabolus mox euanuit. Hec Celarius in dialogo.

¶ Confessio liberat a morte temporali hoiem Exemplum.xx.

Apud ciuitatē attrabatēsiū iuuenis ꝺdā extitit ō cadez ciuitate nat⁹: di ctateq ibidē ab infātia educat⁹: z iter honestos clericos cōuersat⁹. Qui cū nō haberet aliqđ bñficiū ecclīasticū: z mat⁹ cepit egere: puduit eū manere cū illa infamia tusq spū diabolo ad domū cuiusdā diuīt agētari: venit cū dolo cui dixit Mercatoz ꝺdē diues venit i domū meā volēs cōparē ciphos argēteos calicē: z alia ꝺdā vasa de auro siue argēto fabricata. Si ꝺd ergo de tali ope vēdere voluerīs sacerdo ꝓne etiā tali hora sol⁹ q̄z secretū vult ēt venies i domū meā. Arguerāt⁹ igit de clerico bā sibi noto nullam hāc sulpitionē vt iuserat secerat tū ꝙ itus⁹ erat familie sue notificauit. quē cū clericꝰ solū veniētē aspiceret retrozsū se ablēdit: trāsitq celebzā diuīsit: z occidit. Deide cū sozore virgine holez mēbzati diuīdētes i cloacā ꝓiecēt Familia vo articlis cū redire tardaret ad domū talis clerici vēit: vbi nā dñs suꝰ esset inq̄siuit. Clerico vo cū sozore rūdētib⁹ nō venit huc circūspiciētes vestigia fugi sāguinis regis erūt Quib⁹ mox crimē homicidii ꝓponētes ac cercūq iudicib⁹ cū tā negare nō ꝓsēt: tū ꝓtulī sāguinis ostēdentū theiuri regalīe: sola data ē vt i igne ābo mitterent. Quid plura cū ducerēt ad penā dicebat puella germiniano suo. Frater ecce ad mozte quā meritū⁹ ducimur quā tū euadere minime possum⁹ cōsuli: ⁊ mihi meritū vt de cōmisso scelere faciam⁹ cōfessionē vt saltem penā euadam⁹ eternā. Ad hec ꝺda clericus indignus rūdit. Non sufficit quid tibi mihi ꝓdesse possit cōfessio tez tarda Illo itaq; indurato puella petiuit sacerdotē cui cū nulla cōtritione confessa est crimē. Deinde ambo ligati ad stipitē sunt: vno igne ꝓ

piose cierūpos ito: Marie vir⁹ cōtēplōis mi-
ris clamēcia salnatoris clericū disperatū mox
ānā deuozauit:pu eliā vero nō retigit neq;
cōtristauit:neq; q̄cq; molestie tulit. vincula
eī et⁹ licut legit de trib⁹ puer ignis ꝑcūplit
ita vt libere ābulare posset. Illo tāto mi-
raculo iudices puellā inocētē estimātes iulle-
runt vt exiret. Hicq; p cōfessionē inēdti illi⁹
exaltit arboꝛē. Hec Celari⁹ in dialogo.

¶ Confessio liberat hominem a confessione
tempozali. Exemplum.xxi.

Fuit vir q̄dā q̄ supꝛadictū demonez
audire nimis desideraūs ꝓpter tur-
pia quedā petā q̄ cōmiserat apꝛo-
pinquare nō audebat timēs sibi illa cozā oī-
bus impꝛopari. Et veniēs ad sacerdotē con-
fessus est vniuersa petā tūi uolūtate petrandi
retēta:factusq; ex eadē cōfessione securioz ad
domū rediit. Mira res mox vt lumē domus
attigit & introspexit demō iz aere exclamauit
Amice veni:veni huc:certe bñ te dealbasti:&
stati cozā oib⁹ ibi exūtib⁹ eū cōfundēs petā
ei⁹ turpia.Iz cōfessa ꝓdidit:& valde tristis igi
tur effect⁹:& ꝓcia accusāte in se reuersus ad
sacerdotē rediit cōfessionē reiteranit & q̄ sunt
gesta retulit & q̄z de reliqno emēdat⁹ viuere
vellet cozde pollicit⁹ ē deo & sacerdoti. Tūc sa
cerdos mox inqt.reuertere secur⁹ nō te ꝓfun
dit āplius:& fecit sic. Intrāte eo domū q̄dā ex
circūstātib⁹ dixerūt demoni. Ecce amic⁹ tu⁹
iterq; venit. Quib⁹ ille rīdit. Quis est. Illi in
quūt cui paulo āte tam turpia impꝛoperastī
Rīdit demō. Ego nil illi impꝛopraui neq;
aliquid de eo mali noui. Et estimabant demo
nē fuisse mēritū hi q̄ ipsi⁹ ignoꝛauerūt cōfessi
onē. Hicq; p virtutē cōfessionis filii exaltit no-
stam confusionis. Hec celarius.

¶ Mulier q̄ obticuit petrū i cōfessiōe & maria
subuenit ei. Exemplum.xxii.

Quat mulier quedā honeste cōuersa
tionis.que suis copulata habitu se
cularī:vitā tū regulare duxit. Ve-
rūtamē in adolescentia quoddā flagitiū cō-
miserat qō nulli aūa erat dicere ꝓe pudoꝛe
Hꝛ dū sacerdoti cōfiteret pallīato crimine ce
cōclusit. De oībus q̄ dixi & que nō dixi reddo
me culpabilē. Et frequēter hec dicēs sulpirās
grauiter. Hoc tandē sacerdos cōsiderās calli-
tentabat crimē elicere qō latebat. Et duz nō
posset:monnit vt ꝓiozi vicini monasterii suā
conscīaz manifestaret seu reuelaret:& ipse vt
eā cante inuestigaret persuasit:q; nec ille ali-
q̄d ex ea extoꝛqēre potuit. Solebat tū illa qua
si quotidie cozā imagine vel altari bte marie
Virginis ꝓdictū lapsū cū fletib⁹ apeire. Tan-
cū sic moꝛtua est & cū exequiis filia eius q̄ in
remotiozi vico erat expectaret. Et illa tādem
venies cū vlulatu & fletu & gemitu sparsis ca
pillis⁹ āplexata coꝛpus matris clamaret. Hei
mater cur me miseꝛā deseris ita vt alianes
ad fletū & ad lamēta cōuerteret. Statiq; ea
reuersa est & mulier q̄ de sōno euigilāg ait.
dño iubente reuixi:dissoluite velamina vt re
surgā. Qua soluta sacerdos vocat crimē apē
tur:q; ꝓtinus se interrellione bte Virginis ma-
rie liberatā testās. Cūctis aūt ad hoc miran
tib⁹ cōfessionē⁹ ait. Ego toꝛtoꝛib⁹ tradita ad pe
nā trahebar:iz beata Virgo maria succurrens
dixit me ducēt:b⁹:cur suā ācillā ducere ꝓsu-
meret:& vt cito donec a dño daret sīa me re
ponerēt impetrauit. Quo factoꝛaccedēs ad filiū
suū ozauit dicēs. Oza fili mi ne dānet aia illa
q̄ tuā cozam me reatū deplozauit totiēs. Cui
dño. Nolli mater q̄ sine cōfessione saluari nō
pōt:iz qz tibi nihil negare ꝓsū:reuertat & cō
fiteat & sic liberabit. Hoc mil⁹ angel⁹ me re
duxit. retā ergoꝛ istīōe reuertar. q̄ dictoꝛ signās
se i terretro reclinato capite spīm exalauit.

¶ Diabol⁹ inhibuit peccatoꝛi ne hoc petrū
amplius confiteret. Exemplum.xxiii.

Quidā vir multū veneraba beatā
Virginē mariā attamē criminale q̄
dā petrū cōmiserat qō nūq; cōfes⁹
fuerat:qz pudinit eū dicere. Volt multū ver
tus pena ductus q̄nit secretū locū & ꝓstra
tus ē deo dicens. De⁹ ꝓpitī⁹ esto mihi pctōꝛi.ego
cōmisi tale petrū q nūq; aul⁹ sui ꝓximi aliqui
hoi ꝓe pudoꝛe.hoc cōfiteoꝛ tibi de⁹ : & oꝛo te
vt ignoscas mihi illud Cūq; ille meditando
diceret apparuit ei diabol⁹ i fozma sacerdotis
& dixit. Quid meditaris. Qui ait. Ego mlto ti
poꝛe celaui criminale petrū qō puduit me di
cere. Et dixit ad eū. Ego diuina miseratiōe
ad te miss⁹ sū:& veni vt cōfiteaꝛ mihi. Et ta
tim ꝓstr⁹ est. Et dixit diabolus. Hoc iniūgo
tibi vt hoc petrū nūq; āplius cōfiteaꝛ: & re-
das tibi ex remissō q̄ statī ꝓmisit hoc se facta
rū. Cūq; vir ille venerit ad extremā hoꝛā vite
angeli cōtendebāt cū demonib⁹ ꝓ aia illi⁹
& dixerūt demones. Scriptū est enim:qz dño
dicit:qualē te inuenio talē te iudico:sedm hec
dicta noster est:qz in petrō moꝛtali inuentus
est. Et suscipientes aiam deduxerūt ad infe-
ros cum gaudio. Cūq; venissent ad portā in
ferni occurrit eis beata virgo maria:& dixit.
Quia dolose decepistis eū ne cōfiteret mor-
tale peccatū qō ꝓmiserat:ꝓcipio vobis per me
rendam dīe iudicii vt aiam eius ad corpus

ernatis vt illō petēs qō se sgabat g illusio nes vbas ernē dalle recipiēdo vitā emendet. Qui statim alaz reduxēt ad corp⁹ q reuixit q plene gsecl⁹ est q deo satisfecit. hec Arnold⁹

Mulier nobil q nō plene gstella ē. exēm. xxiiii

Illo fratres erāt quoz vn⁹ erat penitē tiari⁹ dñi pape alter vo inocēs q pius. q discurrebāt ad p dicādū. Tādē recepti fūt semel i quodā castro cuiusdā nobilis mone vbi celebrauerūt Vñ gaudia dña illa cogita nit dicēs: nequaq opz te hos formidare: nec verecūdari secure potes his gtiteri: cum sint pegrini q ignoti. Et sic vni eoz dū gfiteret: ad singula petā de oze et⁹ exiuit draco gellim⁹ egredieba ētiā ab ecclia saltādo. Tandem enozme petēs duz cōfiteri voluit de ipsi⁹ oze tribilissim⁹ dracho caput suū emittere cepit: exire tñ non valuit qz verecūdia devicta illa crimē celauit. Ideo dracones ocs antea expul si cū terribili draconе redeūtes in os eius i trauerūt vt pzi⁹. Fratrib⁹ aūt recedētib⁹ nar rauit iunioz penitētiario illi quō tantā lerie vidisset in spū. Unde territ⁹ penitētiari⁹ ad dñam rediit exhoztādā: qā defunctā inue nit. Vñ gtristati ffes ieiuniis et oronib⁹ se dule insistūt donec die tertia nobilis defūcta apparuit illis: draconē horribilez equitādo ui⁹ collū duos crudeles serpētes amplexādo cingebāt: q vbera ei⁹ suggēdo dētib⁹ diripie bāt: cui⁹ etiā oculos duo dracones horribiles pollidebāt: q ex ipsi⁹ oze ignis sulphure⁹ fetē dissim⁹ emanabat: fetoze intollerabili plenissi mus. Eius etiā man⁹ a duob⁹ magnis cani bus deuozabat: q ei⁹ aures sagitis igneis re piebāt. Cuius ēt caput lacerte venenosissime rozrodebāt. Vñ fratres territi cozruerūt. Qui bus illa amici dei oīpotēs ne timeatis. nā ego quidē sum illa infelicissima multoz petōz vo bis pridie gstella fuerē q nō integre: qz vnum petā qō cū cōsanguineo meo cōmisi: verecū data in gfessiōe celaui. id ppetue dānata sum. Qnā penitētiarl⁹ ex parte dei q dñi nri iesu xpi adiurauit. Ille ad illa prna significaret sibi inneret. rñdit illa. Capitis mei lacerte pu nit me p capitis sumptuo oznamēto dracones oculos punit illicitos aspect⁹ illi⁹ sagitte pu nūt nepharios auriū audit⁹ illi⁹ igne sulphu reo punit os meū ppter blasphemias q dissa natiōes q turpes vanasq cātilenas. q oscu la turpia q vanitoda: q immūda vba a dñus os meū nō cohibui. illi⁹ gtra illicitos q ipudi cos meos tact⁹ q āpiex⁹ serpētes vbera mea suggūt q mozdēt: q cingūt collū meū. Canes vo man⁹ meas corrodūt quas extēdi ad mu triendā ipsos canes q subtrahēdo paupibus xpi: q qz eas annitoz gemis luxurie oznaui Hūc ēt crudelissimū draconē ego gtra gra dit⁹ luxuriosos a q viscera q mulieb⁹ia mea intollerabilit gburunt cū tibiis genib⁹ et fe moz⁹. Cui penitētiari⁹ ait. Que sunt petā quib⁹ hoies plures dānāt. Rñdit illa. Hoies masculini ser⁹ cūctis petis mortalib⁹ dānāt mulieres vo ppue pp ornatuoz gsia petōz dānāt. Lingue q oznat⁹ lupanar sortilegi: set ficte cōfessiōis gpter nimiā verecūdiā. Refert ea vo an suffragiis iuuari poss⁹ horribil⁹ est dit. Nō. Et subito dracho terribil⁹ crucians eā ad ifernū traxit: q sic euanuit. Castiga tio corpis nō pdest sine gfessione. Exēm. xxv.

Virgo quedā punivit seipsam ar duis exercitiis: orando: ieiunan do: vigilādo: q flagellando seip sam q demoniac⁹ risit q eā subsannauit. Et sacerdos ḡfessus cur rideret. rñdit. qz illa vgo est in petō mortali q punicdo se ad ifernū va dit eo q nō est gstella quedā occulta petā q me dit se satisfacere sine gfessiōe. Et sacerdos in dicauit ei q a demone audiuisset: q ipsa fate bat q sic esset sicut demon ei retulisset. q post modū plene ē gstella q saluata. Diabol⁹ in terrupit vba gfitētis in extremis. Exēm. xxvi

Matri cuidā infirmo terribil' equ⁹ apparuit: q petib⁹ posteri: pzib⁹ ca put ei⁹ q facie gquassabat. Cūq il le clamaret. O ffes succurrite q pp deū amo nete a me illū equū maxim q me calcib⁹ suis intsidit: accedit ad eū abbas. q cū ipsissent cau sam clamoq ille quasi digito oīdit equū qui eū gtinue infestabat. Tūc abbas aqua bñdc ta locū aspergit: sed nichil ei pfuit. tādē hor tatus est eū ad gfessionē. Qui cū inciperet cō fiteri liberabat ab intestatione equi sed mox astitit ad caput eius diabolus in specie viri q interrupit cōfessionē eius. Ad quem cōuer sus frater infirm⁹ ait. Quid me impedis aut die quod volo dicere: aut time me dicere. Cumq interrogaret ab abbate cui loquere ris ait. Ecce quidaz vir quem ignozo dicit omia mala que gessi. sicq narrat vt me ea pferre non sinat. vera dicit: sed me loquētem impe dit. Abbas ipsum diabolum esse intelligens hortabatur fratrem plene q perfecte confite ri. Tandem confessione terminata q absolu tione percepta ab omni impedimēto libe ratus est: et aliquantulum superuixit vitam in pace finiuit.

Obstinatus quidem noluit confiteri et di xit infernum non esse. Exemplum xxvii

Princeps quidā duxit maiā vitā quē cū hortaret vxor ei⁹ ad cōfessionē: dicebat. Nō possum ꝓfiteri q̄z timeo q̄ grauē pnā det mihi tui vxor. Et quō sustinere poteris penas īferni q̄ graviores sūt q̄ aliq̄ pene hui⁹ mūdi. Cui ipse. Putas q̄ infern⁹ sit. sacerdotes eē ita adinnenerūt vt timeant. Que vidēs q̄ nichil ꝓficeret cessa eē: dimisit eū in pace. Quadā nocte cū iaceret in stratu suo demones veniētes q̄ accipiētes ipsum de lecto suo ad infernū deportauerūt. vxor eius videns hoc: q̄z sancta mulier erat: orauit deū vt sibi reuelaret statū viri sui. Et ecce mane surgēs corpus viri sui inuenit quasi titionē denigratā. ī manu litterā in qua erat scripti. Iō certificat⁹ sum q̄ infern⁹ est: z timor quē habui ad agendū priam me illuc deportauit.

Religiosus q̄dā dedit oīa sua bona opa ꝓ pctis hois obstinati. Exemplum.xxviii

Mercator magn⁹ nullatenꝰ volēs ꝓfiteri. Tandē vxor ei⁹ vidit duos fres ire aī domū suā q̄s ad se vocauit: dixit. Videte dilecti fratres si aliq̄ mō potestis vir meū ad ꝓfessionē inducere. Ad quē cū accessisset frat senior nichil ꝓfecit: tādē accessit alt⁹ q̄ dixit ad eū. Cur sustinodi hō tristis vos. Rndit ille. Ego mercator sui. Cui frat. Et velles hodie facere lucrū in q̄ merū lucremini centū marcas adhuc aī vesp̄as. Rndit ille. vtiq: cui frat. Vos ē vt q̄ vēdit vel emit oz vt oīdat rē quā vēdit suo emptori. ego aūt factū vobis cū fore hodie et do vobis oīa mea bona opa que vn̄q̄ feci in ordine meo: q̄ sunt trecenta decē ones z ꝓfessiones z oīa q̄ fecī: her habete oīa ꝓ oīb⁹ peccatis vēis: mō oīdite mihi oīa pcta vra. Tūc ille incepit oīa dicere que fecit. Et cū ille assignās oīa bona voluit recordere. quē ille cum lachrymis tenēs ꝓstrat⁹ rogabat dicēs. Dñe dilecte illū fore sit. mō ꝑmo audite meā cōfessionē. z tūc cepit cū tanta lachrymis ꝓfiteri q̄ oēs stupebāt de tā subita mutatione q̄ illud cor tam durum ita cito mollificatum fuit per illum ignem spūs sancti.

Qui scienter querunt simplices consultores. Exemplum.xxix.

Erat q̄dā magnus pcōr qui q̄dā cerū ꝓfessorē q̄ tres leucas z vt eum nō posset vidē vt cognoscere z tales q̄ sic querūt simplices ꝓfessores relictis bonis fres sunt ꝓditor iude q̄ q̄ penituit nō fuit ꝓfessus meliorib⁹ sacerdotib⁹. Laplis: z phariseis q̄ erāt participes sui crimini dicēs eis. Mat.xxvii. Peccauī tradēs sanguinē iustū in quibus nū consilii vel auxilii inuenistis gumētū magnū sui doloꝝ z sue delegationis cui ei dixēt. Quid ad nos tu videris. Querat ergo ꝓfitens bonū ꝓfessorē z sapiētē q̄ dilectionē sciat inter lepꝝ lepꝝ q̄ sicut ꝓfitus medic⁹ varijs infirmitatib⁹ sciat ꝓpetentes z ꝓpias adhibere medicinas. Alioquin si cecus cecum ducat ꝛc. Mathei. v.

Item plura exempla de ꝓfessione quere in discipulo de tempore.

Filia regis q̄ a scriptore suo ꝛcepit puerū quē necauit z ip in ꝓfessione obticuit z sic dānata est. Hoc ꝛre in disci. de tpe. ser. xliiii. T.

Itē mulier q̄ vendidit ferrū z in ꝓfessione dixit bona opera sua. ser. cvi. T.

Duo mercatores ꝓbelli sūt q̄ sine mendacio nō possent vendere. quere ser. cxxxiii. Q.

¶ Confirmatio.

Cecus non ꝓfirmat⁹ custodiebat vaccas. Exemplum.xxx.

Erat in villa quadā cecus quidā q̄ vaccas tot ī⁹ ville in pascuis custodiebat: repellebat a frugibus et ad certa loca pascuis vberiora ducebat: z quod maiozis erat ꝓdigii colozes z staturas singulas vaccaruz spāt discernebat ꝑ bigā: vt si ꝺs vaccā talis colozis ab hoc pascuo auferret: sine difficultate vaccā apprehēdaz cozn⁹ sibi ostulit. Ad loc⁹ aūt illū cū ꝺdā ep̄s quereret z de cecō illo audiuisset talia et ꝓbasset ꝙ sanit ab illo si ꝓfirmatiōis sacramētū ab ep̄o susciperet. Et ille. Non inqt. Nec moza ep̄s cōstitim ꝓfirmauit cecū: z mox ab eo vaccarū discretio est ablata: q̄ dēmonū operatōe hactenus bāt. hec Guil. in li. de apib⁹. ¶ Cōsilium.

Cōsiliū diaboli est fugiendū. Exēplū.xxi.

Erat quidā bon⁹ vir z simplex valde: cui diabol⁹ in spē z vīsiōe angelica apparebat z dixit. Diuersis ꝺdam voluntatib⁹ fluctuas z ꝺd facere debeas ignoras. in hoc ergo missus sum ad te vt amplī⁹ meo fruaī ꝓsilio. z oē aliud ꝓsiliū postponas. quacūq̄ aūt hora ꝑdeā me consilio meo z clara visione mea carebis. Hō cū astut⁹ ille patez in familiare assūpsisset sibi ei placuit z eū inclinauit vt seipm deo offerret z vitā ꝓpriam sibi ꝓpter deum offerret occidendo seipm in dei sacrificium. Sed miseratio diuina eum p̄euenit: z tali remedio eū liberauit. Erat in vico eius vicinus senex: sagax ingenio expertus multa: cui ille confiteri cōsueuerat ꝓiuſ in laqueum diaboli incidisset. Hic vt vidit hominem solitariū incede-

re ⁊ abstentante se ab oi societate bonoꝝ ailo quebat eñ in hunc modū. Pitoꝝ charissime cui⁹ tādiu tenaꝝ ꝙsilio ⁊ mutaꝝ pitiuis mo ribus nec ꝙsteri video: neq; loq cū ꝑsalib⁹ vicis: neq; ꝑdicatiōe ecclīastica frequntare vi deo: ergo ne decipias teipm ⁊ irretiaris la ꝯis diaboli tēptatoꝝ: ⁊ ego quidē te simplicē noui ⁊ facilē quo te solū ⁊ quatū ꝙsilio cali dus hostis elidat ⁊ nō hēas subleuantē. Ad cui⁹ dicta hō mox ruboꝛe ꝙfus⁹ credebat illi q gesta sūt ꝙ spū patrille. Cōmotusq; ⁊ effus⁹ in lachrymas arguēti se totā conscientiā pa tefacit nec moza ꝙsilio illi⁹ a tentatiōe soli tus est: ⁊ per cōsequens a tētatoꝛe. Hec Guil.

Dans scienter malū consilium redundat in ipsum. Exemplum.xxxii.

QUidā artifices ad multiplicāduꝫ lucra vel ꝑpē honoꝛē potētiā sublimitatē suā conant etiā oīdere in nouis adinuētiōib⁹ q sit in pīdiciū alioꝝ. Ité pleriq; ex gmissione diuia sup ipoꝛ capita reuertūt. vñ refert Do ros⁹ ꝙ tpe q Valeri⁹ crudelis mēte i Sicili ya tyrānidē suā ꝓtra xpianos ꝑ fidē catho licā exercuit. Quidā artifex cupiēs placere eni thauꝝ fecit: cui fabrice ianuā in latere thauri posuit ad intrudendos xpianos vt in dicti ibi subiecti ignib⁹ torquerent in thau roꝝ: ꝑpter cōcauitatē magis mugire ꝙ voces humanas ꝙdire audirent: qđ factū tyrannus fecisse: sed ex ordinatiōe diuina ipm artificē ꝙmit⁹ intrusit ⁊ ignē magnū supposuit vo lens audire mugitum sui. Et sic malū ꝙsiliū in caput suū redūdabat. ¶ Cōtinuo

Fabricius quidā abstinuit ꝙ mēsem: ⁊ ite rum ꝙ mēsem. Exemplum.xxxiii.

QUidā hō fabric⁹ q induct⁹ a suo cōfes sore vt libidi vim faceret: ⁊ falte ꝙmū mēse refrenaret illi vitio. ⁊ ꝙtineret se a tenta tiōe: ⁊ tūc rediret ad ipz qđ ille ꝙmisit ⁊ fe cit. Cū aūt fuisset reuersus ad ꝓfessoꝛē suū: ite rūt rogauit vt a petis abstineret per mēsem alīū ⁊ iterū ad ipm qđ ⁊ fecit. Cūq; fuisset re uers⁹ ⁊ interrogat⁹ a cōfessoꝛe quō se tā haberet: dixit se min⁹ passionari a vitio luxurie Iterū ꝓfessoꝛ obtinuit longi⁹ spaciū ꝙtinen di. Qui vltimo reuersus dixit amplius velle casse viuere. quod ⁊ fecit. Hñ Aristoteles de regimine ꝓncipum. Mutatio consuetudi nis non erit subita sed successiua.

¶ Item in discipulo de tempe.

Cardinalis q ex rogatu sancti Bernardi abstinuit ꝓmo a petis ꝙ tres dies ⁊ postmo dum ꝙ quattuoꝛ sic de aliis. hoc quere i di scipulo de tpe. sermo. cxxi. h) Cōtritio.

Scholaris quidam scripsit peccata sua in cedula. Exemplum.xxxiii.

QUat quidaꝫ inuenis in studio pari sienſ q suggerēte humani generis inimico talia quedā ꝑtā cōmiserat que ouitante erubescētia nulli hoim cōfiteri poterat. Cogitās eñ q tormēta malis sunt p acta ⁊ q bonus offenda sunt gaudia gemitus vite timēs quotidie iudiciū dei fugē se vent: re int⁹ fugē le torquebat remorsu gñie fos et taciebat in corde: ꝺ plura. Tandē miserā te deo in adolescēte timoꝛ ille seruilis vereci diā vicit⁹ ⁊ sicut leta filiuꝫ sic charitatē in cor ei⁹ ⁊ alaꝫ introduxit: veniēsq; ad iactū victoꝛē ⁊ ꝓiorē eiusdē cōuent⁹ vocauit: qꝫ cōfitendi gra aduenisset indicauit. Ille paratus⁹ ad tale officiū sicut oēs fratres sunt eiusdē monaste rii: statimq; venit in loco reputato ad hoc se dit: ꝓmissaq; exhoꝛtatiōe inuenē cōfiteri vo lentē expectauit mira res: tāta in hoꝛa eatꝫ pius dñs cui⁹ natura bonitas: cui⁹ voluntas ꝑtās est: cui⁹ opus mia est: corda eius cōtulit cōfessionē: vt quotiens cōfessionez inciperet: totiens singultib⁹ intercepta vox intercipe ret: in oculis lachrymę suspiria in pectoꝛe sin gult⁹ erāt in gutture. Hec vt ꝓiorꝫ vidit dice bat scholari. Vade scribe petā tua in cedulā ⁊ defer ad me. Placuit ꝙsiliū inueni: abiit et scripsit. Die altera rediit: ⁊ si posset conficeri iterꝫ tēptans vt ꝓi⁹ defecit. ⁊ cū nichil ꝙfice ret: cedulā ꝓiori protexit: legit ꝓior ⁊ obstupuit dixitq; inuenī. Nō sufficio tibi solus dare cō silia: vis offendaꝫ abbati ⁊ licētiauit eū. Venit itaq; ꝓior ad abbatē ⁊ posuerit cedulā ad le gendū rem et q ordinē exponēs. Quid dein de gestū sit audiāt pētōres ⁊ ꝙlerent desperati. Mox vt cartulā ad legendū aperuit: totā ei⁹ scripturā deletā inuenit. Impletūq; ē in eo qđ dñs ꝙ Esayā ꝓphetaꝫ dicit. Delebo vt nubē iniquitates tuas ⁊ vt nebulā petā tuas: ⁊ ait ad bas ꝓiori. Quid legā in cedula ista: quia ni chil in ea scriptū est. Hec vt ꝓior audiuit ce dulā simul cū abbate inspexit: dixitq; ad filiū Sciat ꝙ certo paternitas vestra suꝫscriptuꝫ inuenē in hac cedula scripsisse petā: cū a me fuisset lecta: vobis eā donaui legendā sed vi deo q misericors dñs q maximā filius iuue nis contritionē attendit: culpam ei⁹ sufficie ter punitā iuste delenit. Deletio enim scripti absolutionē significat totius pti Et vocan tes scholarē ostenderūt ei cedulā dicentes ei peccata diuinitus esse deleta. Quā cum per spexisset ⁊ ex signis plene cognouisset in fidē cor eius ex magnitudine gaudii ē dilatatū

inſtū ꝓius magnitudie triſticie fuerat ãgu
ſtiatū: nullã ei inſũgẽtes ſatiſfactionẽ: ſed
monuẽt ſtten⁹ deo de ꝯceptis bñficiis gẽas
ageret: atq; deceteto cauti⁹ vineret. Hec Cel.

Cõtritio iuxtos elingues treit. Exẽ. xxv

Quonic⁹ quidã in anglia ꝙ ꝓlangui
ne⁹ eꝑi quãdã puellã ꝓdam indei
tilã ad amoꝛ ſuũ inclinauit. Ad cu
ius ãpiex⁹ oũ alpiraret: ꝙ min⁹ eſtuãs eã quo
tidie ad ꝙmixtionẽ ſollicitaret. Vidit illa pa
tri meo multu⁹ ſum dilecta q̃ tñ me cuſtodit
vt neq; ego ad te: neq; tu ad me venire poſ
ſis nili in nocte ſexte ferie q̃ palcha veſtrũ ꝓce
dit. Cũ eñ iudei laboꝛare dicũt quadã infir
mitate q̃ ſlux⁹ ſanguis dẽ: circa quã occupati
alijs tñc min⁹ itẽdere pñt. Inuenis hoc audi
ens ꝙ ob amoꝛe nimietatẽ ꝛpiane religionis
pene oblit⁹: ꝙ ĩmemoꝛ palliõis dñice eadẽ no
cte ad virginẽ venit: ꝙ vſq; ad matutinũ cu
illa wꝛminit. Iude⁹ vero pẽ puelle añ lucem
cũ luie cubiculũ intrãs venit cũ luie ad lectũ
filie volẽs videre quõ iacere vel ſi ſoꝛte operi
ri necelle hẽe. Videtes ẽt ad lat⁹ ꝓdictũ iune
nẽ cubãtẽ: expauit ꝙ tremuit occid ere vtrũq;
cogitãs. Cognoſcẽs tñ q; eẽt cognat⁹ eꝑi. filio
re illi⁹ manũ cohibuit: ꝙ cum multa ira exclia
mauit. Quid facis hic male ꝛpiane vbi eſt fi
des tua. vbi ẽ religio tua. tradit⁹ es iuſto iu
dicio dei i man⁹ meas: ꝙ ſi nõ timerẽ dñm me
um eꝑm: mõ occiderẽ te. Ille timẽs ꝙ ventã po
ſtulãs cũ maxia ꝙfuſiõe vt dignũ fuerat eie
ctus ẽ. Die igit eadẽ cũ eꝑs ſolẽne officiũ ad
nonã eẽt celebꝛatur⁹ ꝙ inuenis idem vt pote
hebdomadari⁹ eplam eẽt lectur⁹ ꝙ timuit tñ
eã imũda ꝛicia ad ſacrũ miſteriũ accedere ti
muit ꝓ notãvit ſuã alteri ꝙmittere timu it
eã turpẽ petiõ tã recent pactũ ꝙ ꝛfeſſionẽ ag
eire: vict⁹ ꝓinde erubeſcẽtia ſacris veſtib⁹ in
dutus cũ coꝛã eꝑo ſtaret in loco ſuo. tunc ſu
ꝛgadict⁹ iude⁹ cũ multitudine iudeoꝛ ſtipa
tus cũ magno ſtrepitu intrauit eccliam. eꝑo
te cognato volẽs facere ĥimoniã. Quẽvt in
nenis vidit ꝙ bñ itelligeret ad q̃d veniret ce
pit tũre: pallere: tremere: ꝙ dicere deo i coꝛde
ſuo. Dñe de⁹ libera me i hac hoꝛa: ꝙ ego tibi
ꝙmitto q; de cetero nõ te offendã imo de hoc
pctõ tibi ſatiſfaciã. Creatoꝛ pijſſimus q̃ odit
culpã ꝙ diligit iuſtitiã: moꝛ vt hoiem ꝛtritu
vidit: ꝛſuſionẽ quã timuit. in caput iudeoꝛ
infideli ꝙuertit. Mirãte eꝑo quid quererent
iudei in eccliã maxime tali die q̃ ꝛpiani wꝛ
mini ſui repñtent paſſionẽ inuuit vt ſtarent
Illi vero ampli⁹ et⁹ pñtie ſe ingerentibus
Datiꝛt oꝛa ad clerici accuſationẽ aperuerũt
ꝙmuti ſunt ſuis vocibus ꝙ obmutuerũt. Di
des eꝑs oꝛa iudeoꝛ ꝛtrahẽtia ꝙ nulla verba
ex eis celonãtia putãs q; ad hoc venillent vt
diuinis miſterijs illudereẽt cũ idignatiõe oñs
de atrio eccliẽ expelli pꝛecepit. Clerici⁹ vero di
minã in ſe expert⁹ clemẽtiã: ſtatim expleto of
ficio accellit ad põtifiẽ ꝛfeſſ⁹ culpã ſuã ꝛcepit
pniam. Eꝑs dñi miaz admirãs ꝙ gꝛatiãs ag
di pꝛe magnitudine miraculi: ſtñ pnia eidẽ co
gnato ꝙnaliter vt puellã a ſe denoxatã ꝙ bap
tiſmi gratiã innouatã legitime ducere: mal
lens illã ſicut vir pi⁹ ꝙ iuſt⁹ eccleſiaſticis ẽꝛ
re bñficijs: q̃ illã multã explitã ꝑiculis in pa
ternis manere delicij. Clerici⁹ ergo nõ ingra
tus diuinis bñficijs ſatiſfacere cupiẽs deo ꝙ
pctõ cõmillo cõuerſus eſt: et poſtea in ordine
nõ ſũx ꝙ eius inſtinctu puella vitã duxerũt.
Ecce vides q̃tũ bona opata ſit in hoie filios
ꝛcitio: lapſũ erexit iudeos elingues freit pa
etiam infidelẽ ad fidẽ ꝙuexit. Hec celarius.

¶ Item alia exempla de cõtritione. Que
re in diſcipulo de tempoꝛe.

Mulier que concepit a ꝓpꝛio filio ꝙ poſt
modũ oſtendit ſe in camiſia dño aplico. In
nocentio in ſignum obedientie ꝙ vere contri
tionis. Sermone. xlii. Q.

Item miles qui peccauit cuz filia ꝓpꝛia et
eꝑs inimꝛit ſibi ſeptẽnem pniam ꝙ poſtmo
dum ꝓpter ſuã magnã cõtritionẽ diminuit
ſibi illam pniam vſq; in vnum pater noſter.
Hoc quere in diſci. de tpe. ſer. xliii. F.

Malus hõ qui dixit in agone. Deꝛ tu ſcis
voluntatẽ meã. quere ſer. cxxiiii. T.

Coꝛrectio fraterna.

Dulcis coꝛrectio fraterna ꝓficit multis.
Exemplum. xxvi.

Quidã hõ iudeus q̃ induct⁹ a ſuo
ꝛfeſſoꝛe vt ſibi ſpi vi facꝛet: ꝙ ſalua
ꝙ vnſi menſem reſiderat illi vitio. ꝙ
contineret ſe a foꝛnicatiõe: ꝙ tunc rediret ad
ipm qõ ille ꝓmiſit ꝙ fecit. Cũ ãt fuiſſet remeꝛ
ſus ad confeſſoꝛem ſuu: iterum rogauit vt a
peccatis abſtineret ꝙ menſem alĩ ꝙ iterũ re
diret ad ipm qõ ꝙ fecit. Cunq; fuiſſet reuer⁹
ꝙ interrogatus a ꝛfeſſoꝛe quomodo ſe ĩã habe
bat ꝙgreſſus parũ obuiauit btõ Machario q̃
ait ad eũ. Malueris laboꝛat oꝛ ſaluꝛi. Et ille
admirat⁹ reſpdit. Quid in me boni ſꝑexiſti vi
ta me ſalutes. Cui ſener ait. Ego vidi te ia
labyãtẽ ꝙ currere ignoꝛãtẽ. Cui ſacerdos dixit
Et ego ſalutatiõe tua cõpũct⁹ magiſtꝛi te ſer
uũ eẽ cognoui. Nã alter nelcio q̃s mirabilis
monach⁹ mihi ocurꝛẽs iniurias fecit: ꝙ ego
illi plagas ꝙ vbis impoſui. Cũ tenẽs pedes

Macharii clamabat dicēs. Mili me mons
strum feceris nō dubitā. Hergēteliq; parti: ve
nerūt ad locū in q̄ celsus frater iacebat: quem
vinci tollētes: q; gradi nō poterat manib⁹
in ecclīam tulerūt. Cū aūt ceteri fratres vi-
dissent sacerdotē illū dīm Macharū comitā:
et fugiendi mōachū eū cū admiratiōe petiissent
ac multi ppter illū ex paganis facti sūt xp̄ia
ni. Dicebat aūt abbas Macharius. Q; sepmo
lupercū⁹ mali⁹ etiā bonos viros cōuertit ad
malū. sermo vero hūilis et bon⁹ et bonos mu-
tat in melius. Hoc in vitis patrū.

Adolescens post obitū suū regratiabatur
correctori suo. Exemplum. xxxvii.

IN monasterio ordis nigri puer q̄dā
nobilis tradit⁹ ē a parentib⁹ discipulis
regularib⁹ educādus: et q; puer de for-
ma erat: et alijs nature donis q; sup talem
mox honorificētia gratios⁹. Sentores ma-
xime q̄ officiales erant puero vltra q̄ necesse
erat habenas liberas relaxabāt. Prior aūt q̄
puerū sub abbate regebat. discretiori regi-
mine vt etati eius ydōnee putabat ipi peropti
me nature in talib⁹ indulsit. q; vt dicit phūs.
Pueri nō tm monēdi sūt q; hortādi. Aggre
gressus est itaq; aliquātulū in lolentē puerū
libis: inedū liberiū⁹ et ab illicitis refrenare.
q̄ puer ad oēm ifōrmationē bōi quali mollis
tra pri⁹ correctionē accipiēs in adolescentez
stim q; gressū crevit. q; circa. xx. annos etate ti
nita mortu⁹ pri⁹ ori apparuit ō. Tue correctio
ni gras ago prior q̄ mecū quidētiā hāc egisti
ne insolētia puerili paulati declinere q; tandē
ueniret in dānationē. here vt dicit alia bā tā
to resplēduit. fulgore vt vir in loco angel⁹ re
maneret q̄ ab illo hule exp̄s horet. Hec Guil.

Juvenis charitatiue correctus valde pro
fecit. Exemplum. xxxviii.

QUidā iuvenis religionē ingress⁹ ceteros
pers suis scādalizabat: qui charitatiue
correct⁹ ab abbate int̄ alia dixit q; charitatiuis
obsequijs q̄tidie famulabat fratrib⁹ itavt ēt
palmere pedū ipor devote tergebat. ¶ In
di. de tpe. ¶ Duo fratres in vno monasterio
hū⁹ fuit gratios⁹ q; accept⁹ alij q; accusabat q;
corrigebatur in capitulo. Et idem frater q̄d
ob tā suū statim iuit ad celū: q; alter ad pur-
gatoriū. hoc ḡre in di. de tpe ser. lxiii. H.

¶ Quidā monach⁹ rapt⁹ est et vidit duos
latos accusari: q; vn⁹ ex correctibe eruditus
se q; alter spernit ammonitiones et subitanea
demictus est. Hoc quere sermone. lxiii. C.

Crux sancta.

Signū crucis vincit demones. Ep̄ist. xxix.

LOdilis quidā erat qui multa pes
stis Cypriano magistro in necroma
tia vbi sibi geniaret puellā noie Ju
stinā quā cupiebat habere in vxorē. Diabo
lus a Cypriano inde sciebat seducere puellā. Accē
dit diabol⁹ in specie nutritis et finxit ei. Il
la sentiēs se tentari munivit se signo sācte cru
cis q; stati diabol⁹ fugit q; erubuit ad cypriānū
d. q; nō posset eā seducere. Ac ille vocato tortio
eē demonē: q; mīsit eū qui in spē sororis accē
sit q; huic frigit sicut prio. Tūc mīsit magis
demonū q̄ accessit ad puellā in spē matris: et
cepit flere dicēs se male tractandā: nisi nobi
li cōsentiat: mōstrauit māmillas q̄s eā lactare
se dicebat. Tandē puella multū tētata signo
crucis se munivit: q; ptin⁹ dēmō recessit. reue
sus ad Cypriānū oia q; ordinē exact⁹ retulit
Dō audiēs Cyprian⁹ ait. Abrenūcio tibi et
oibus operibus tuis: q; credo in illū cuius crux
tāta hīs efficatiā. credibile ēm est q; ipse habe
at maximā virtutē cui⁹ crux hīs tantā potētiā
Irat⁹ dēmō volēs Cypriānū apprehendere q;
affligere et ille munitus se signo sācte crucis de
monē fugauit. Accessit aūt sctām Justinā: et
ptr auit se ad pedes ei⁹ q; retulit ei oia. vt ha
ptizar⁹ est vt tūc martyr xp̄i effect⁹ est. Qui
cū ad passionē traheret a tortorib⁹ ammoni
tus vt nomē xp̄i negaret q; vitā sic saluaret. rñ
dit hoc nō posse fieri: q; nomē iesu xp̄i erat scri
ptū in corde suo. Tortorib⁹ hoc experiri volē
tibus cū cor ipius scīgeret inuenerūt q; mox
crucis aureis litteris nomē iesu xp̄i: hoc in oī
scissione sive in lōgū sive in transversum. Et
idem martyr Cypriānus in vniuerso mundo
in omnib⁹ missis quotidie nominatur.

Puella quedam cum lactuca comedit dya
bolum. Exemplum. xl.

PUella quedā in hortū ingressa que
lactucā cōspiciens crupuit eā: q; si
gno crucis oblita bñdicere aude
momordit: sed arrepta a diabolo protinus ce
cidit. Cūq; cleverarent sancto equitio nuncia
tū est vt veniret concitus q; orando succurre
ret: moxq; hortū idem pater ingressus est. re
pitq; ex ore ei⁹ quasi satisfaciēs clamare ipse
diabolus qui hanc arripuerat dic. Ego quid
feci. sedebā ei sup lactucā venit illa q; momor
dit. Cuius dei precepit vt abscederem q; locū
in obpotentis dei famula amplius non habe
rem. Qui protinus ablessit: nec eam vltra con
tingere presumpsit. Hec Gregorius.

Item quidā cum bibit vinū sine licentia i ec
clesia: q; diabolū bibit cum vino. q; sic obses⁹
est. Hoc quere infra. xvi. O. ¶ Cruce signa;

tis maria offert filiꝰ suꝰ. Exemplū.xli.

QUe signatus datur filiꝰ bēt virginis. Jacobꝰ de vitriaco de scripserit.di.Cū ego semel ꝑdicarem deuotiviri tractatꝰ symōis querēti cisterciēsi. ozdinis crucem ꝑdicarē:multiq; relictis oibꝰ ad crucem cōuolarē:roganti dāmo ihesu xp̄m: vt sibi ostēderet quale premiū crucesignatis daturus esset.Qui statim raptꝰ in spū vidit brām virginē filiū suū tenentē:q; quicūq; ꝓtrito cozde q̄ crucē accipiebat filiū suū illi dabat. Mulier ḡdā voluit retrahere iuuenē crucesignatū q; manꝰ eiꝰ ꝓtracta est. Exēm.xlii.

DOctoꝛ sacre theologie cū predicaret crucē in anglia inuenis accēsꝰ zelo fidei assumpsit crucē q; mulier que eundē hominē dilexit volēs eū retrahere q; pallioꝝ:statim manꝰ eiꝰ ꝓtracta ē. Que flēs clamauit.Heu heu manū amisi. Et ex inkozmatione de ortu viri ꝑmisit āpliꝰ oēs ꝑmonere crucē assumentes q; ꝓtra hereticoꝝ trāsgressores q; eozum erroꝛes sanata est manus eius.

¶ Mulier volēs retrahere iuuenē ab assūptione crucis exꝑcata est. Exēplū.xliii.

DOctoꝛ quidā predicauit quō xp̄s ordes catholica ab hereticis debet honestaret.hoc ḡdā iuuenis audiēs assumpsit crucē:amasia eiꝰ amplexibꝰ nitebat eū retrahere q; statī ex vltiōe diuina cecata ē in exēplū vt nullꝰ cām fidei impedire debeat. Que etiās ꝑmisit emendā vite sue. q; doctoꝛ q; ꝑs ꝑ ea oꝛauerūt:q; in ꝓspectu oīm statim sanata est:q; postmodū ꝓfectū q; plenā penitētiā egit de peccat:q; in bono vitā suā laudabiliter finiuit. Hoc Vincētiꝰ in speculo hystoꝛ.

In discipulo de tpe.

Latro ḡdā patē nostꝝ oꝛauit assi cruciꝰ xp̄m.q; sic orātꝰ ab inimicis statim in celuz euolauit.hoc ꝛre in dic.de tpe ser.xliii.R.

¶ Capitulum de D

Dānant mīri. Qđ mīri dānant. Exēplū.i.

MAgister parisiensis apparuit ēpo post moztem q; dixit. In malo statu q; eternaliter damnatus sum. Ēpus interrogauit eū vtrū sciam suā adhuc haberet rēdit. Nichil scio nisi tria. Primum q; eternaliter dānatꝰ sū. Secūdo q; sūa irremediabilis data est ꝓtra me. Tertiū q; ꝑ delitias coꝛpoꝛis q; honoꝛes mūdi ꝑdidi eternaliter a vt ide dei. Et ḡsiuit si mūdꝰ adhuc staret. Et ēps dixit: cur hoc ḡreret.rēdit. Tot aie illis diebꝰ descēderunt in infernū q; vix crediderim tot homines esse in mundo.

Homines descēderunt ad infernum sicut nix de celo. Exemplum.ii.

QUidam cancellarius parisius ꝛigens oibus acceptissimus qui iucundus q; litteratꝰ fuit predicauit q; predicatoꝛes fratresq; minoꝛes oibꝰ negociis postpositis assidue interesse cupiebant qui postmodū dū laboꝛaret in extremis:ꝛpublicitatis eū diligentissime visitabat dicens. Ꝑcipio tibi in virtute sancte obedientie; q; auctoꝛitas mea sup te vim deꝛeat hēre sicut acceptioꝛ in scīo me fuisti:quatinꝰ mihi infra tricesimū tuū appareas.de statu tuo me certificans. Obiit ille:q; tricesimo die cū ēps solus in camera sua sederet ipse nigra cappa indutꝰ q; fetēs magis q; cadauer putriduz sibi apparuit dicēs. Ecce sum sicut ꝑcepit mihi auctoꝛitas tua. Tūc epūs ꝓterritꝰ ḡsiuit quō sibi esset rūdit. Miser ego sum q; ꝑpetualiter dānatus; q; honoꝛem q; sciaz quā in seculo habui q; laudem quā sepius bēt marie obtuli a deo habere nolui:q; potiꝰ a me ipo. Et etiā volūtatem carnis habere volui:quare perpetualiter dānatus sum:ita q; nulla elemosyna nec oīones michi ꝓsunt. Et ab ēpo ḡsiuit q; hoꝛa in mūdo erit. Rūdit epūs dicēs. Hodie est tricesimus dies q; ab hoc seculo migrauit Tūc dixit cancellariꝰ. Vae vae nobis in inferno. Credebamus q; dies iudicii esset consummata:q; sicut nix de celo cadit:ita aie intrant ad infernum. Et valedicens ēpo sic recessit.

Quidam habuit plura beneficia q; dānatus est. Exemplum.iii.

QUidam magnus magister parisiensis in scientia famosus:in hoza moztis visitatus ab episcopo q; monitus vt salte ex illis nevite sue plura beneficia illicite detenta resignaret:et vnum retineret. Ille vero in sua erronea opinione perdurans. Tentabo inquit si potest aliquis cum pluribus beneficiis saluari. Post moztem suam ipse apparuit eidem episcopo suo oꝛanti hoza tertia. Et interrogauit episcopus quomodo se haberet: respondit ego sum ineternum damnatus. Et cū quereret quare .respōdit. Ꝑpter plationem. Et cū quereret episcopus quid esset de opinione sua:respōdit. Nichil adiuuerūt me plura bñficia. Et addidit. Dicite mihi si ne adhuc aliquis vīcs in seculo. Respondit episcopus. Quomodo cum tantus clericꝰ sis queris vt tamcito credis mundū esse finitum Ille ait. Qz certe ex quo moztuus sum tam magna multitudo coꝛruit in infernum q; vix crediderim tot viuentes esse super terram. Quinq; milia hominum obierūt q; quattuoꝛ

et filis solꝫmodo salnari ſſñt. Exemplum. iiii.

Duo scholares in dña societate existentes quadã die qdã inter se pactũ fecerũt vt quicunq; pꝛi⁹ mozeret alteri intra mẽſẽ appareret. Post aliqđ vero eꝝ⁹ ipoz mozt⁹ ẽ q̃ alteri apparuit l. xvi. die. Interrogat⁹ vero de valitudie et⁹ rñdit. Nñ habui ita bene: qz sum in regnũ celoꝝ dixit. Per q̃ meruisti. respondit. Quia ego me ad sumẽdã coꝛp⁹ xpi semp cũ deuotione ꝓparaui: sed dico tibi qñ de hoc mundo migraui tũc quinq; milia hoim mozieb̃ant: & nulli⁹ eoꝝ saluatus ẽ nisi ego & alii tres. Et dñs ꝑ cloci⁹ miraret: ille rñdit. Nõ miꝛu: q multi ſſñt heretici & incredduli & iudei. & mli gẽtiles: & mlti mali xpiani: q̃ oẽs dãnant.

In discipulo de tempoꝛe.

Decanus q̃. xx. annis in heremo mansit & pꝛi mozte apparuit eꝛo suo. & dixit q. xxx. milia hoim obierũt illo die. et ipse sanct⁹ Bernard⁹ statim ad celũ & tres ad purgatoꝛiũ itrauerũt. & alii oẽs eo die mozt̃ui ad infernũ descenderũt. Hoc quere in discipulo de tempoꝛe ser. cxlix.

¶ Decime.

Decime sunt dñi ꝓfluende. Exemplũ. v.

Miles quidã in dando decimas suas tante erat virtut⁹ & iustitie vt eꝝ summũ cẽt studiũ illas persoluere sine moꝛa sine dolo: & sine vexatiõe. Habebat eñ vineã quãdã q̃ circa decẽ carrucas annuatim facere solebat. Tempoꝛe igit' quodã vt postmodũ patuit magis ex dei dispẽsatiõe q̃ ex aeris tẽperie post̃ collecta est vinea. vinũq; exꝑtum: vna tñ inuenta est carruca. Quo audito miles seruo suo memoꝛiale verbũ rñdit di. Nõ meũ erat dñs inqt mihi tulit ego illi poꝛtionẽ suã nõ auferã vade & da sacerdoti carrucã hãc q̃ decima. Nõ & factũ est. Eodẽ tꝛe germani⁹ miles sacerdos q̃dã iuxta vineã ꝓdictã trãsiẽs eãq; refertaꝫ vuis videns vocꝫ ad fratꝛẽ intrãs: de negligẽtia eum arguit dicẽs. Quare nunc̃ collecta ẽ vinea vestra. Rñdente illo. iã collecta est: sacerdos subiunxit. Nequaq̃ eã plenã vidi. Quesitũ est inuentũ: nec vnq̃ alio anno vberiozes fructꝰ fuit q̃ illo anno.

¶ Desperatio.

Conuersus quidã desperauit & seipsum suspendit.

Exemplum. vi.

Quidã conuersus cuiusdaꝫ religionis a iuuentute vsq; ad senectutem laudabiliter quesatus intꝛa fꝛẽta vt nulli⁹ eo videret religiosioꝝ & oꝛõ⁹ seꝛuentioꝝ nescio quo dei iudicio ita tristis & pusillanimis efficet⁹: q tñ de ꝑtis sui⁹ timeret. & de venia desperaret vt nulli⁹ scꝛiptura eñ auctoꝛitatib⁹ potꝛat exigi: nullis exẽplis ꝓterat ad spẽ venie reduci: modicũ tñ credit̃ peccasse. Cui cũ ꝑs dicerẽt. Quid habetis: quid timeꝫ quare desperaꝫ. Rñdit q nõ pot sum sicut gloꝛiosi oẽs mei legere: & ideo timeo gehẽne penã. Cũ aũt ictꝰ⁹ quodã mane ad magistrũ suũ veniret dicẽs. Nõ possum diutius ctra deũ pugnare. Filio vbaꝛi⁹ minus attendẽte: ad piscinã mozt̃ alterii sunt: et in ea se ꝛcipitãs suffocatus est. Per eternũ.

Mulier desperata comedit aranẽam & beata virgo subuenit ei.

Exemplum. vii.

Mulier quedã ꝓpter peccatoꝝ suoꝝ frequentiã & frequentẽ recidiuationẽ lapsa in desperationẽ vt se occideret: venenosã aranẽã deglutiuit. Appꝛopinquãte aũt mozte cõpuncta cepit cũ lachꝛymis matꝛẽ mie inuocare. Audiuit itaq; vocẽ dicentẽ sibi. Frãs iozdan⁹ oꝛdis ꝓdicatoꝛ vꝛtur⁹ ẽ modo: ipꝛs voca dicẽs a me missã ad eã: & confitere illi & salua eris. Venit sctus & exiuit ẽ peccatrix & cũ vomitu petõꝝ aranẽã & venenũ euomuit: deo gꝛas agẽs sanata plenissime. hoc i vita sua. Passio xpi auferet desperationẽ. Exẽplũ. viii.

Quidam sceleratissim⁹ mozies desperauit cui apparuit dñs dñicus cui deuotus erat dicens. Cur fili ꝓpter enoꝛmitatem petõꝝ desperas & quoꝝ medicina & toti⁹ mũdi doloꝛ xpi fuit infinit⁹: cuius medicine efficacia cõtẽplando infinitã nequaq̃ desperabis. Nam minima xpi sanguinis gutta luxa bũdat & tollit oẽs pctã mundi. dñi gꝛitus ille pniam fecit ad vitã & sic saluatus est.

¶ In discipulo de tempoꝛe.

Quidã reputabat quasi sctus: & tñ in agone desperauit: & sic dãnat⁹ est. hoc ꝛe in dicti. de tempoꝛe. ser. cxxxi. ℔.

Itẽ q̃ dicit i agone: ipossibile ẽ q deꝰ ignoscat mihi pctã mea. hoc ꝛe ser. cxxxiiii. ¶.

Quidã q̃ voluit absq; oñi pctõ viuere: et sic desperauit: sic tñ q̃ surrexit ecõuerso. hoc quere in dicti. de tpe sermo. ix. ℔.

Heremita q̃ redꝛuit desperatũ: & sic meruit duplicem coꝛonaꝫ. hoc quere ser. xxx. ℔.

¶ Detractio.

Fratres detrahentes mozienti. Exemplum. x.

In monasterio sancti gregozii fꝛater quidam vi febꝛium calore vltimum statũ emittere videbat: sed cũ circũstantes monachi & psalmodiã intermittentes ei detrahebant: ipse reuniscens. ait. Parcat vobis fratres deus. quia mihi detra-

here voluistis. Nam impedimentū nō movi cum mihi generastis. Nam tam a vobis q̄ a diabolo sub vno tempore neculatus nescio cui cui finie primit⁹ respondere. Sed si quis quelibz migrante viderit eide non detractionē: q̄ cōpassionē spendat: vt potē q̄ ad tā dilecti indicis iudiciū cū fiatore suo vadit.

Miles quidē detraxit alii militi defuncto qui apparuit sibi. Exemplum.x.

Quidā iacens in lecto cum vxore detraxit alii militi defuncto qui apparuit sibi dicēs. Indulge michi. q̄ dicebat se esse in magnis penis purgatorii: et miles quelibet vtrū sibi posset suffragari. Videbit q̄ sic. q̄ ille dixit vt ille oret p te. Tunc ille exagitauit caput in signū q̄ non placeret sibi q̄ ille pro se oraret: q̄ in pēis esset. Tūc ille dixit. Dic vt ille heremita sanctus q̄ deuot⁹ p te orabit. Et ille dixit. Utinā ille p me oraret: facilius posset me liberare: q̄ amicus dei est.

Detractor laniauit in extremis ypsā linguam cum dentibus ypsis. Exēplum.xi.

Sacerdos quidā intantū vitio linguae deditus erat vt quasi ossibus detraheret q̄ alios homines grauit infamaret. Hic autē ante mortē raptus in furiā tanto in se deuastat⁹ vt ypsis dentib⁹ linguā malilloquā laniaret: q̄ palam cunctis ostēderet q̄ lingua sua dolosa egeret: q̄ venenum aspidū sub labiis ei⁹ quasi sepulchrū patens guttur illi⁹ fetore detestabili anhelaret.

¶ In discipulo de tempore.

Quidā detractor infamauit sacerdotes et religiosos q̄ eius lingua nō potuit putrefacere. hoc quere in dicti. de tpe. ser. xci. ℣.

Item duo socii q̄ quor⁹ vn⁹ erat detractor pessim⁹: in extremis vidit albatos homines manus extendētes q̄ conquerētes de eor⁹ fine desperauit. sermo. cxi. ℣.

Item ebr⁹ ybus q̄ deuot⁹ punit⁹ est in purgatorio q̄ fetore famuli sui q̄ ardebat in inferno: q̄ audiūt detractiones illi⁹ famuli q̄ eius non semper correxit. sermo. xc. ℣.

¶ Discretio.

Duo ffres noluerūt cibus sumere nisi quē deus eis mitteret. Exemplum.xii.

Duo frātres habitauerūt vltra ilium heremū vbi quondā fuit sanctus Anthoni⁹ cōmorat⁹ qui euntes per desertū deuenerūt non sumere cibū nisi quem deus illis trānsmitteret. Tunc errantes eos p deserta q̄ deficientes iam fame cōspexisset a longe maxites que gens cunctis nationib⁹ crudelior est. Non enī ad eos effusionē sanguinis: deliberū pēde: sed sola atrocitas mentē instigat. Illis ergo eis ptra naturā ferocitas sue cū panib⁹ illis occurrerit. Tunc vn⁹ ex illis fratrib⁹ subuenīte diuine velut a deo porrectos sibi panes cū gratiarū actione suscepit: reputās esse sibi diuinitus ministrari nec sine nutu dei factū esse dicens: vt illi q̄ temp hoim sanguie gauderēt: nūc deficiēt cib⁹ eis vite substantiā largirent. Ille vo renuēs cibū velut ab hoie sibi oblatū inedia q̄ labore q̄mpt⁹ est mortu⁹ quoq; initia quis reprehensibilis q̄uatione discernerit: vn⁹ tū subuenīte discretione id qđ mirante preperat euadere cognouit. Ille aūt stulta p̄sumptiōe q̄dūs mortē quā dūs ab eo auerte voluit ipe sibi ꝓstituit. hec l'vitalis.

¶ In discipulo de tempore.

Heremit⁹ q̄. xx. annis habitauit in heremo: q̄ postmodū piecit se in p̄fundā foueā ex instinctu diaboli quem credebat esse angelū dei. Hoc quere in dicti. de tpe ser. xviii. Ω.

¶ Capitulum de E. ¶ Ebrietas.

Ebrius quidam in extremis vidit infernū apertum. Exemplum.i.

Habet quidā qui alios eunti⁹ ad ecclesiam: ipse in taberna sua remanebat ebrietati q̄ illecebris carnis turpiter vacabat: q̄ subita infirmitate infirmat⁹ cum ab aliis premoneret ad pnias desperās cepit clamare se nō posse penitere: quia sicut bēs stephan⁹ vidit celos apt⁹: sic ipse vidit infernū apertū q̄ locū sibi paratū apō pnias tum cayphan q̄ iudā: q̄ alios qui xpm occiderāt. Et post dixit sibi iudicū instare: nec sua salutē spem fugelle ꝓpter ebrietates suas continuas. q̄ hec dicens mortu⁹ est q̄ longe ab altior sepultura positus: nec aliquis p eo aliquod suffragium ausus est facere. hoc Beda in gestis angelorum. li. v.

Peregrin⁹ quidā vestē p̄uino exposuit. Exēplum.ii.

Peregrin⁹ quidā vestem suā p̄uino forti exponēs intus vidit q̄ inebriat⁹ est q̄ alienat⁹ est mēte vt quasi mortu⁹ estimaret. Eadem hora duct⁹ est spūs eius ad loca tormentoꝝ vbi fur puteū oculo igneo tectū relinere cōsperit ipm p̄cipem tenebraꝝ. Iterq; iter ante alias adduct⁹ est p̄latus quidā qui p̄inceps multum salutās cū calice igneo sulphureum potum ei ministrans. Qui cum bibisset amoto oculo missus est in puteū igneū. Peregrin⁹ aūt hec videns pterrit⁹ est. tunc clamabat diabolus fortiter. Adducite huc illu

peregrinū qui dest̄ peregrinatiōis suę vino opulēto inebriat⁹ erā. Quo audito peregrin⁹ ad bonū angelū qui eū illuc deduxerat respicit: genuflo deo ⁊ sibi q nōn amplius inebriaret. dūmō illa hora liberaret eum. Qui mox ad se reuersus dixit ⁊ horā notauit: rediit q in terram suā dictā prelatū eodem tempore obisse cognouit. Hec Arnoldus.

Ebriosus quidam occidit patrē ⁊ matrem in ebrietate. Exemplum.iii.

EBriosus quidā qui cum venisset de taberna ebrius occurrit ei pr̄ suus arguens eum quē cum crederet adulteriarium esse extracto gladio occidit eum ⁊ cum mater de nocte ad clamorem occurreret idem ei fecit ⁊ captus est ⁊ tentus obtupuit i mane se talia fecisse.

Ebriol⁹ occidit regē ⁊ filios suos. Exm.iii.

QUidā homo fuit: seruiuit cuidā regi: ⁊ dum vitam suam ieiunus bñ regeret: ⁊ suo dño seruitia sua bñ placerent. qui cū missus foit ad edulium: et cum ibi inebriatus fuisset occidit regem et filios suos: sic ⁊ nos dū ieiunam⁹ fugiūt vitia a nobis dū vero inebriamur interficim⁹ oēs virtutes ⁊ regē. i. alam ⁊ rōnem: ⁊ filios suos id est quinq; sensus cum quibus corpus ⁊ animam regere debemus.

Ebriosus vidit duo p vno. Exemplum.v.

BAlticus inebriatus videbat duo⁹ p vno ⁊ mulieri imposuit adulteriū dicēs eam quatuor pueros habere cum mihi duos haberet: ⁊ ipa dicebat se fer ē ignitū portare: in signū q erat immunis ab adulterio ⁊ vomere posito i igne dixit mulier Porrige mihi vomerē ignitū ⁊ ego portabo i signū ignorātie. ⁊ ipe volēs ferrū porrigere muliēri ebullit man⁹ ⁊ sic ad sobrietatē reuersus cognouit se errasse ⁊ inebriatū fuisse.

Ebriosus quē inebriatū fecerunt monachum. Exemplum.vi.

QUidā tenuit adeo ebriet⁹ q̄ quasi insensibilis videbat: et odiosus fact⁹ est uxori intātq eo relicto alite ri adherebat: ꝙ ex eo ad nutū uti nō poterat molevir opposita cogitauit q a se cum repellere ⁊ cū una vice inebriatus sic fuisset ita q olim insensibilis videbat ⁊ alia alienat⁹. ipa vocās monachos dixit eū laborare in extremis: ⁊ q vestiret eum habitu religioso: et facerent cum monachū qđ ipe pertinerat cum erat sane mentis: quod ⁊ ipli monachi amore pecunie libēter fecerūt: quem tonsum ⁊ vestitū portauerūt ad abbatiam. Ipse autem de mane vino digesto inuenit se monachū: ⁊ audito abbate ⁊ monachis q fuisset i extremis ⁊ fuisset votū deo ⁊ bte marie ꝑpetuū ⁊ oīb⁹ talis ꝑseuerātia mīra in ordine: ⁊ amplius mirabilius vixit. ¶ In discipulo de tpe.

Ebriosus noctuo q frequēter iuit ad tabernā cū ad ecclīaz ire deberet: qualē poēā et qualē lectū ⁊ quale balneū. tam hz in inferno. Hoc quere in discipulo de tpe. ser. lxii. y.

Item miles qui apparuit post mortē filie sue cū crucibulo in quo erat thus et ignis Hoc quere ser. xxx. p.

Item bibulus q tenuit ciphū in manu et dixit i ludo. Tres soluit. ⁊ sic subitanee obiit Hoc quere de tempore. ser. lx. m.

Item q in taberna vendidit alaz suā quā diabol⁹ cū rapuit cū corpore ⁊ ala. Hoc quere ser. cxii. h.

Item hospitem bibulorū ⁊ luxor⁹ quē diabolī cū corpe ⁊ ala rapuerūt. Hoc quere de tē pore. ser. cxliiii. m. ¶ Elemosyna.

Elemosyna danda est in ꝑsenti vita. Exemplum.vii.

LEgitur de bō Ludouico rege frācie q infirmat⁹ vsq ad mortē: nō uocauit omnes suos nobiles medicos ⁊ clericos theologos. ⁊ eos consulens an posset curari. Et audito q nō: respōdit. Nāe pr̄ q diuitie mee nō p̄sunt quib⁹ potentissim⁹ ⁊ ditissimus rex sanari nō pōt. Unde nisi pauperibus in elemosynis subuenit sem ad eternā vitā modo nō venirem.

Quidam habuit mensam plenam ante se ⁊ vacuam retro se. Exemplum.viii.

HEremita quidam vidit in visione multas animas in diuersis statib⁹ inter quas vidit vnum virum sedē tem: ⁊ stabat vna mensa ante eū repleta omnibus bonis alia mensa stabat retro cum vacua. Quem quesiuit quid hoc notaret: respōdit. Mensa illa que stat ante me sunt opera misericordie que feci ante mortem ⁊ illis bonis modo vtor. mensa vero retro me posita est quod disposui dum adhuc viuerē: ⁊ māndaui vxori ⁊ pueris meis vt anime mee subuenirēt in elemosynis ⁊ suffragiis ⁊ in testamentis. ⁊ ecce adhuc vacua est: quia occupauerunt se temporalib⁹ rebus diuidendis et mei obliti sunt. Unde dicit sapiens. Fac bene dum vinis: post mortē vinere si vis. Unde etiam Amb. Hoc tantum tuum reputa qđ pauperibus erogasti.

Quidam vendidit. xx. libras quas ꝓpter deum dedit ⁊ miserie obiit. Exemplum.ix.

Quidã diues in infirmita
te nimia timẽs moꝛtẽ: multꝫ. xxx. li
bꝛas ꝛ distribuit pauꝑib⁹. Fact⁹ ẽ aũt vt cõ
ualesceret de infirmitate cepit penitere q hoc
fecerat. Hic ẽo amicꝰ quẽdã habuit virũ re
ligiosũ cui ipe diues dixit cogitationẽ suam.
Penitet me q hoc feci. Qui dixit. Gaudere te
magis opꝛ in hoc: qz qđ pauperib⁹ ꝑdidi de
dedisti: ꝛ ipe tibi reddet i futuro. Dꝛ ille nõ
acquiescebat ꝟbis ei⁹ ait ei. Ecce. xxx. libꝛas do
tibi vt eam⁹ simꝰ ad ſctãz mariã ꝛ dic ibi ego
nõ cũ ille q distribuit pauperib⁹. xxx. libꝛas: sed
ille es: demõstrãdo me. Ille ẽo accipiẽs. xxx.
libꝛas ad alio gauis⁹. Pexrexit ergo ad ſctãz
mariã ꝛ fecit sicut ille ꝓdixerat. Cõtigit aũt
cũ egrederet ẽ tẽplo pꝛtãs secũ pecuniã quã
receperat. ꝛ cũ egressus ess ianuã cadẽs i ter
rã moꝛtuꝰ es: Her videntes q aderãt dixerũt
ei q pecuniã illi dederat. Accipe pecuniã tuã
Et ille rñdẽs dixit. Nõ facilã. ex quo cũ obtu
lit deo ipius es: ꝛ magis dex pauperib⁹ :qđ
ꝛ factũ es. Oẽs cũ q viderũt ꝛ audierũt her
glorificabant deũ q fecit mirabilia solus.

¶ Quidã cꝛ triginta libꝛis fabꝛicauit sibi
palatiũ in celo. Exemplũ. x.

Legit in vita ſcti Johan
nis elemosinarii qualiter gtia dñi
misericoꝛdibus es ofa: q cũ qdã eps Trul
lus iuisset ad alexandꝛiã. ꝛ. xxx. libꝛas auri ex
penderet ꝑ palacio fabꝛicando: quẽ Johãnes
ꝓdictus inuitãs ad domũ suã: monuit eũ di
cẽs. Hoc esset edificiũ ꝛ thesaurũ epoꝛ reco
nere pauperes ihu xpi: q ad eius ꝓdicationẽ
ꝓdictũ aurũ reddidit ipi ſctõ iohãni ad dan
dum pauperib⁹. Dꝛ postea penitens de pꝛe
dictis cũ esset auar⁹ decidit i lectũ. Qđ lectus
Johãnes audiẽs aurũ eidẽ remisit: q statim cu
rat⁹ es. Jtez inuitat⁹ cũ eo comedit. Et post
modũ in extasi posit⁹ duct⁹ ẽ ab ãgelo ad pa
laciũ mire pulchꝛitudis mirũ hñs splẽdoꝛẽ ꝛ
poꝛtã auream in q erat scriptũ. Her fuit reches
eterna trulli epi. Qui cũ hoc legeret attẽdẽs
miꝛã pulchꝛitudinẽ ei⁹ dixit angelis Delete
hunc titulũ ꝛ scribite her reches erit Johãnis
patriarche. Dꝛ hac villone territus nõ soluꝛ
ꝓdictas libꝛas auri pauperib⁹ erogauit: sed
etiã post magnus elemosinarius fact⁹ es.

¶ Hoꝛtulanus quidã collegit lageniaꝛ cum
denariis. Exemplũ. xi.

Hic quidã hoꝛtulan⁹ q olim labꝛa
sua i elemosynã expẽdebat: ꝛ tãtũ
sibi retinebat q ad solũ victuꝫ sibi
sufficeret. Jmmisit aũt diabol⁹ in coꝛde⁹ q
colligeret sibi aliquã pecuniã dicẽs ei. Ut cũ
senuerit aũt egrotauerit opes habeas exposi
ta ꝛ spleuit lagenã de nimio. Cõtigit eũ post
hoc infirmari eũ: ꝛ putrescri pedẽ ei⁹ q expe
dit q medicina q: qđ collegit: ꝛ tñ nihil ei q
fuit. postmodũ Dꝛ venit ad eũ qdã expt⁹ me
dic⁹ ꝛ dixit ei. Nisi incideꝛit pedẽ tuũ aliq fa
nari nõ poteꝛit. Et ꝛ stimerũt die ablcidẽdi pe
dem. ꝛ esse ipsa nocte redies hoꝛtulan⁹ ad i
pniaꝫ egit de his q gessit ꝛ fleuit cuꝫ gemi
tu. Memoꝛ esto dñe operꝫ meoꝛ bonoꝛ q faciebã
laboꝛãs i hoꝛtu. ꝛ quo pauperib⁹ ministrabam.
Tũc apparuit ei ãgel⁹ dñi dicẽs. Ubi sũt ni
mi tui qs collegisti. ꝛ vbi est spes tua de qua
tractasti. Et itelligẽs ille veniã petebat. pmit
tẽs hoc iã de cetero nõ factuꝝ. Tũc ãgel⁹ re
tigit pedẽ ei⁹ ꝛ ꝛsticuli sanat⁹ ẽ ꝛ exurgẽs mane
abiit i agꝛũ opari. Uenite medico vt sanem
pedẽ ei⁹: dicẽs ei. Jã san⁹ fact⁹ ẽ: ꝛ mane hoꝛ
die exiit opari i agꝛũ suũ. Et videꝛ eũ sanũ lo
dicẽ terrã glificabat deũ. Hoc i vitas patrũ.

¶ De duobus fratrib⁹. Date ꝛ dabit vobis
Exemplum. xii.

Abbas qdã de ordine nigroꝝ hosp
talis erat valdẽ deuot⁹: ꝛ certa pau
pes misericoꝛs multũ. Et qz lo
busmie feruid⁹ fuit tales dilpẽtatoꝛes mu
oꝛdiare studuit: q ei⁹ seruoꝛẽ nõ ipedirẽt: sed
magis leuaꝛẽt. Et quãto plures suscepit ad
domũ ei⁹ ꝛ quãto pl⁹ charitas opa pauperũ
exhibuit tãto illi ꝛ domui ei⁹ dñs benedixit.
Post rut⁹ moꝛtẽ ei⁹ successoꝛ stimulat⁹ ava
ricia pietas officiales amouit: ꝛ eos ꝙs tena
ciꝰes nouerat instituit: ꝛ ait. Dꝛdẽ cellos me⁹
nimis erat dapsilis ꝛ idiscret⁹: ꝛ iõ officiales
ei⁹ amouit: sed sic oꝛdinare debem⁹ expensas
monasterii atq tẽpare. vt si foꝛte leges nãs
grãdinata fuꝛit ꝛ tpa chara eueniꝛẽt: habea
m⁹ vñ pauperib⁹ subueniam⁹. Hmõi ꝛbis fal
uaricia pallias hospitalitatẽ exclusit. Etiã
plueta bñficia pauperib⁹ extraxit. Charitas
igit subtracta plicere nõ potuit mõasterii sub
stãtia: imo bꝛeui tpe ad tãtã pauptatẽ deue
nẽt vt vix haberẽt qđ mãducaꝛẽt. Die vero
quadã vir qdã vñrande etatis venit ad portã
eius. ꝛ fluit⁹ hospitiũ. Quẽ qdẽ ille clericulo ad
legit ac hospitalitatis officium sibi exhibuit: ꝛ
adierit ille. Nõ tu ammiꝛari ꝛ turbari debes
bone vir q tã negligenꝫ tibi ꝓuro: qz necessi
tas causa magna ẽ: aliqñ talẽ vidi statũ mo
nasterii vt si aduenisset ep⁹ i magna quãtita
te ꝛ charitate ꝛ abundantia fuisset receptus.
Audit ille senex dicens. Duo fratres expulit

sunt p monasterio illorum illi illi fuerint erunt
nullus unus erit stat⁹ ei⁹ quoq; unus vocat
generaliter Vo dabit. Hiesq; ab oculis eius re
cessu puto aliquā fuisse ptonā āgelicā p quā
dās indulgent: ā fratrū ꝫ defectū illoꝝ remo
ueri voluit charitative. Postari⁹ aūt cū eēt
laicus nota eadē cōsiderauit abbati ꝫ fratri
bus audita recitauit Recepta ē hospitalitas
ꝫ cepit eis mox bñdicere ꝫ ptus. Et merito
In ecclī enī religione vbi tibi duo frēs. l. date
habēt fuerint multū necessaria deficient sicut
legim⁹ de fetis patrib⁹ q ita charitatiui erāt
q etiā ferēs āgelos hospitio receperunt ꝫ que
eis mittebant: aliis fratribus mittebant.

¶ Deficeus quidā dixit centuplū receperi
Exemplum. xiii.

QUm q̄dā eps ꝑdicaret iter Sarracē
nos. quēdā eoꝝ conuertit ꝫ baptiza
uit postea aūt cū inuaderet ei q fra
ter ego mie dicēs q hoc dñs diceret in euāge
lio. Centuplū accipietis. Et cū admonuisset
eū ad ꝓfectionē euangelicā: ille venditis oi
bus dedit pauperib⁹ ꝫ obdormiuit in dño. Cū
aūt filii eius traherēt eēm ad iudiciū: impetē
tuus eū coꝝ iudice Sarraceno de hoc q pa
ter gmiserat. l. centuplū accipiet. ꝫ intantuꝫ
pater nūq; accepit: ꝫ ꝓpter ei⁹ gmissū nos ex
hereditauit. Quib⁹ eps rndit immo de⁹ ei red
dat i vita eterna. Et q hoc ꝓbaret: adduxit
ad tumulū: mortuū adiurauit in nole dñi no
stri ihu xpi: vt diceret vtrū si dñs fuerit solu
si de promisso. Rndit mortu⁹ oib⁹ audienti
bus. Centuplū accepi: ꝫ vitā eternā possideo
Et de hoc littere inuente sūt in manibus ei⁹
defuncti. Hec Arnoldus.

¶ Ancilla inuenit econuerso ciphā repletam
farina. Exemplum. xiiii.

GRat ciera montes alpini ꝫ anglicum
mare fames qualida: ita vt cōmu
nis multitudo populi fame mo
reret. Tūc q̄dā matrona gñe ꝑclara ꝫ operib⁹
misc dedita egenis cepit sine pondere ꝫ men
sura ꝫ numero liberaliter erogare. Qd cer
nens vir ei⁹ miles: arcauit eā ꝫ farine mēsurā
certam per singulas ebdomadas dari fecit:
q̄ una die quasi totū expēdit. Supueniens q̄
dā pauper ꝫ rogans elemosynā. Illa dña an
cille ꝑcepit vt petenti daret ꝫ diligenter cō
batta cipha in qua farina repolita erat si quid
inueniret pauperi afferret et fecit ancilla vt
dña iussit. Et post hūc supuenit alius q̄ se ni
hil comedisse infra biduū deplorabat. Qd vt
dña audiuit fleuit ꝫ iterato iubet ancillā ꝫ
dat cipha ꝫ pauperi aliq̄d impartiri instat ancil
la nihil in cipha penit⁹ remanisse: ꝫ multas
flāte cū lachrymis dña vt acceleraret currēs
patiēter ꝫ cipha aptens plenā tritici inuenit
milia mox inuenit. Qd cū cōtinuis ancillā da
mās horrifice cecidit i extasi supina. Clamore
audito dña accurrit: accurrit dñs accurrit ꝫ
tumult⁹ ꝫ viso miraculo i cōmuni dñam bñdi
cebāt. Hoc vir ipe horrei ei⁹ aperiēs oib⁹
illa die venientib⁹ dedit nec defuit annona
cuiquā. Donec supueniente angusto ꝓpitiat dñs
ppl⁹ suo quē afflixit. Dixit aūt mihi dier⁹ mi
les marcus nomine q mihi fuisset diuinū mi
raculū nequaq; mihi tria horrea dñq; fulci
rent. Hec Guil.

¶ Nobilis quidā vestes dedit ꝓpter deum.
Exemplum. xv.

NObilissim⁹ ac potentissim⁹ baro
nib⁹ gallie comes carnotensiū ac
blesensiū nobilis. Theobald⁹ libera
lissim⁹ oī suo tēpore extitit in donādo. Ille
hyeme q̄ tūc solito magis horrebat ꝫ via cū
multitudine trānsēs obuiā habuit pauperē nu
dū q̄ clamāte rndit comes. Quid petis rndit
pauper. Da mihi inq̄t cappā quā habes indutā
ner moza. Comes extorta cappā pauperi di
cens. Quid āplius petisse mi paup. Da mihi
ꝫ paulisp qđ habes: q̄ statim habito petiit tu
nicā quā vt comes dedit remānsit in vestibus
lineis cui paup Vltro inq̄t comes q caput ha
bēā rasū ꝫ nudū da ꝫpiciē. Tūc comes pau
lū erubescēs qz calu⁹ erat inq̄t. Nunc etiam
charissime nimis inuidio: quia hoc carere nō
possū. Hoc dicto relictis vestibus pauper eas
nuit. Comes de equo cadens lamentabiliter
fecit: ꝫ omni tpe postea tale quid cuncto: oipo
tēti se tribuit. Hec Guil.

¶ In discipulo de tēpore.

¶ Petr⁹ theolonari⁹ q̄ ꝓlio deus fuit: ꝫ post
modū fecit seipsū vendere ꝫ pecūiā dare in elē
mosinas paupeꝝ. ser. lxxi. B.

¶ Ité senex cū iuuene habuerūt cōem vitā
ꝫ sēper senex plus habuit q̄tūcunq; pauperi
bus dedit. Hoc quere ser. ci. T.

¶ Mechanicus q̄ nisi vnū denariū habuit
voluit aliquid emere ad comedēdū ꝫ eundez
denariū dedit cuidam paupi ꝓpter deum: et
angelus portauit sibi. xx. solidos. Hoc quere
sermo. cvii. B.

¶ Mulier q̄ dedit pauperi denariū dicens.
Plus tibi dedi q̄ deus vnq̄ mihi dedit. Hoc
quere sermone. cl. P.

¶ Ecclesia.

¶ Dia bolus scribit verba i mutilia plata in
ecclesia. Exemplum. xvi.

Cum beatus martinus epc̃s celebra
ret: tūc beat⁹ vtici⁹ adhuc puer vi
dit diabolum scribentē retro altare
pctūm qd tenebat in ecclīa loquēdo eidendo di
uinū officiū impediēdo. Et cū deficeret chara
cta diabol⁹ illā in quā scripsit extendere tra
xit cum dentib⁹ q corrupta collisit caput ad
murū: vñ risit sanct⁹ vtici⁹. Post millas ar
gubat cuz sc̃us Martin⁹ de risu: ille dixit
ei cām. Et cōpulsat⁹ diabolus dixit q scripse
rat vba iutilia risusq; dissolutiōes q fiunt in
ecclīa statim btūs Martin⁹ p̄dicans verbuz
dei: oibus exhortat⁹ ad pcessionē coegit dia
bolum delere qd scripserat. Vnde etiā de hoc
dē in loco ostonis itendere fabulisociolis. di.
xxv. qui in aliud.

¶ Quidam curati sunt in ecclesia et post
modū suspensi. Exemplum. xvii.

Ecclesiam sc̃ti martini fures ifrin
gentes quosdā thesauros vna cum
cruce pciosissimis gēmis: auro de
corata asportarunt: qui cū essent plures cru
cem duob⁹ cōmittētes ipsi cū thesauris abie
runt. Mane igitur cū tāt sacrilegiū ad notī
ciam epi puenisset dolēs valde: maxime de
cruce ob portionē ligni dñici. Milites cū pōti
fice canonicoz̄ p diuersas puincias miserūt
qui fugientes insequebant. Hi vero qui eā
dem portabāt p stratā publicam incedāt. Ad
quos cū puenissent milites nihil de eis suspi
cantes pcūlicerūt. Epc̃s vero in quē percaue
rēt fures a sensu alienauit gressuz fixit ita vt
a strata declinātes paludē intrarent: nec tā
mob⁹ pedib⁹ pedere possent. Altera vero die
p̄dict⁹ milites cū fures pene in eodem loco et
maxie lutū calcādo vidissent mirati dixerūt.
Isti sunt holes quos heri hic dimisimus. Ad
quos cū vn⁹ clamasset boni holes male ince
ditis quare nō ascendit in stratā rectā. Ne
derūt illi. Nō incedim⁹ nō vos solliciter iter
ukm: tūc vn⁹ ex militib⁹ deo inspirāte dixit
ad socios. Vidēd istō pstendit sozlitan rei sūt:
teneam⁹ illos ad quos cū descenderēt illi cru
cem paludi imerserūt. Interrogati vero de
furto rnderūt. Nos crucē tulim⁹: vbi sit sci
mus: nz nisi certi sum⁹ de vita nūq̄ oīdem⁹
qd plura. Ducunt ad epm̄ gēa crucis pmit:
titur impunitas. Crux oīsa repozat extra p̄
uinciā fures pleribus. Et qz inst⁹ iudex de⁹
nullū petūm dimittit inultū: sepe petūm punit
petō pmilit vt die quadā iterz ecclīaz infrini
gerēt in qua capti sunt: et suspēsi. hec Celart⁹

Julianus apostata a sancto Mercurio in
terruptus est. Exemplum. xviii.

Julianus imperatoz̄ q erat apostata ad
de xp̄iana dū ad qdā p̄eliū pperare
mādauit sc̃tō basilio celarien. epo vt ubi sua
q exercitui necessaria puideret. Quo rādu
te q res ecclie nō essent inerz ieiu xp̄i pcum
niū: deo militantiū nō p̄edonū. Cū tū eu
rum oneratū cū victualib⁹ p rediēdaq; pa
tione dedisset eidē iratus celar: ferus inua
uit q in redditu suo suā ecclīam destrueret.
Epc̃s vo p̄fidēs in dñoz̄ in regine celi pūdes
indicto ieiunio oōnib⁹ letaniis: ciemosy
nis studebat cuz oi pplo et clero deū pcari.
Epc̃s vo in oōne pierat⁹ ecclīaz suā bte ag
ni dedicatā fideli⁹ q̄mēdauit. Interim tpūs ad
visq; ad thyonū dei rapit: ibiq; audiuit ha
riā de destructiōe ecclie sue filio suo querulā
tem. Hic ad oibus requirit quis velit sue inia
riā m̄ tis vindicare Moz̄ sc̃us mercuri⁹ mar
tyz̄ xp̄i q in eadē ecclīa sepult⁹ est pre oib⁹ se
obtulit ad vindicādū. Egressus igit de tum
ba: armis suis indut⁹ ad exercitū quenit: nō
omissis oibus aliis sibi locū dantib⁹: usq; in
lianū hasta pcodit: q sumpto ppzio sāguine
pierit in celū dicēs. Vicisti nazarene vicisti.
Et sic miserabil⁹ fugato exercitu expirauit.
Hec p ordinē epo rekerēte pplo p signo ver
tat nec sc̃tis mercurii⁹ in sepulchzo nec ipi⁹
arma q pendebāt in ecclīa repta sunt: sz post
dies tertiū in locis suis oia ecōuerso sūt inue
ta. Redeūtib⁹ aūt de p̄elio veritatē de oib⁹
retulerūt: oēs gēas egerūt ei q liberat: sal
uat oēs sperātes in se: deponēs malos potē
tes de sede: humiles de intuitu m̄tis sue hi
ē in futuro cum gīa: honoze exaltat.

Miles quidā ptransiendo cymiterii ora
uit pro animabus. Exemplum. xix.

Miles quidā cōsuerat descēdere de
equo suo in cimiteriū: dicere ora
tiones suas ihi p defunctis sepulti
Quadā aūt die fugat⁹ ab hostib⁹ ite: p̄ueni
ens ad cymiteriū ozauit sicris genib⁹ statim
surrexerūt de tūcti de sepulchzis milites cū ar
mis: clerici cū stolis. Quo viso hostes fugerūt
et faciētes pacē cū milite narrauerūt ei qō vi
derant. ¶ Eucharistia.

Epc̃s vidit vnū digne: alium indigne sume
re sacramentum. Exemplum. xx.

Episcopus q̄dā cū audisset duos de
plebe sua viros adulteros nimie le
pritat. rogauit ergo deū vt si ita
est agnoscerent. ¶ Si ergo post oblationē sa
crata vmulq; ad cōionē sacrā accederet per
singuloz̄ facies intelligebat bonos spūdidas
habētes facies: alas peratoz̄ aūt facies ni

gnā inspiciebat vt rubones oculos sanguineos repletos alios vo videbat claros facie et vultib⁹ albis lucidos. Cū aūt corp⁹ dñi sumpsit sensit q̄ quozūdā vultib⁹ lumē q̄si flāma videbat: vt aūt cognosceret de illis quoz crimina audierat cōtionem illis pozrexit: q vidit vnū ex illis clara facie q honozabili: albisq ve stibus circūdatū. Alterū nigrū q hozribilem vultu. Et postq̄ diuini mysterii gratiā grepsit illā lumē qđā illustrabat: aliū vo quasi flāma lucere dabat. Oza uit ergo eps de lingulis q ei ostensa fuerūt se edoceri. Illans aūt angel⁹ dixit ad eū. Dia q audiuisti de epistola sūt: q ille vn⁹ adhuc i corde⁹ manet q i voluptate preādi io illū nigrū flāma lucere dividisti. Alter vo cuius illi qđē erat sicut audieras q io illū clara facie illustrare vidisti: q recordat⁹ de hoc q̄ pri⁹ fecit: q renūciās illis opib⁹ cuz lachrymis q gemitib⁹ dei mia⁹ postulauit: p⁹ mittēs si pterita illi fuissēt remissa petā vite ri⁹ ad eadē nō rediret. q io priozib⁹ criminib⁹ delectis ad hāc gratiā quā vidisti pcuenit. Cuz aūt eps de dñi gēa miraret eo q nō solus de mētis tā turpē hoiez eripuerit: q etiā tāto honore recreauit. Rūdēs āgel⁹ dñi dixit. Vñ miraris hō enim es. nā dñs noster ac veter natu ralit bon⁹ q misericors est cellātib⁹ a pcis penitētib⁹ q ptellionē nō solū remēta dimittit q honoze dignos efficit. Hic cū de⁹ dilexit mūdū vt vnigenitū suū p pētozib⁹ destinaret ep ipis daret ad mozte. Qui ergo dū inimici ei⁹ essēt mozi p ipis elegit Thomagis qñ p⁹ pū ei⁹ filii erūt. Hoc ergo scias q nullū pctm humanā bonitatē dei vincit: q tūtūmodo q priam vnusq̄sq ea q pri⁹ fecerat abolet mala Misericors enī dñs infirmitatē hūani gñis sciens q passionē q diaboli astutē malicia q cadē tib⁹ qđē hoib⁹ in petā tanq̄ filios sustinens pter emēdationē. Pnibus vo tanq̄ filios ignoscis cōpatit q mox solutis petā eoz. Justis aūt pmia tribuit. Audiens ergo eps mox miraculū e nimis q glorificabat deū.

¶ Quidā accessit ad sacramētū pter phibitionē sacerdotis. Exemplum.xxi.

QUidam sacerdos vidit quendā petozem sibi cōfessum non vere contritū: q non habuit voluntatē abstinendi a peccatis: q sacerdos pohibuit eum a sacramento: q super hoc frivole accessit: dixit ei sacerdos. Judicet de⁹ inter te et me: dans ei corpus xpi: et statim⁹ guttur ei est ruptum et exiuit corpus xpi: q ille expirauit.

¶ Sacerdos malus cū difficultate sumpsit corpus xpi.

Exemplum.xxii.

SAcerdos quidam secularis dū quadam die celebraret missā alia⁹ affidens vidit in patena tpe sumptionis nō spēm panis: sed infantis. Quē cū facer mo tenaretur vt sumeret cepit infantul⁹ ille facie auertere: q ne sumi pollet manib⁹ q pedib⁹ relactari: q nō semel iste hō deuot⁹ hoc vidit q sepi⁹. Cui idē sacerdos quadā vice dixit inter cetera. Quotiens sumo corp⁹ xpi cū tāta difficultate filio q ego mirari nō sufficio. Cui ille. Cōsulo vt corpi gas te hoc nā q ego vidi de te. Ille sacerdos cozrexit se. q cū postea celebraret visus est ille infans ab illo deuoto hoie cūctis manib⁹ q pedibus cum summa velocitate illabi in os sacerdotis.

¶ Plaga sacerdotū indigne celebrantium. Exemplum.xxiii.

SAcerdos lubric⁹ immūdus corpus christi quasi polluto ore sumebat. q vide vindictam dei. Os eius circa nalum q mētū est versū q lingua. cōputruit: ita vt vix pre fetoze posset ab amicis suis sustineri: sic q sacerdos in gallia fuit cui⁹ manus inmissa sue arū extense igne celesti vsq ad cubitos sūt cōbuste. hec Guil.

¶ Sacerdos quidā dubitauit de sacramēto Exemplum.xxiiii.

QUidā sacerdos valde deuotus bte Virginī marie de sacramēto altaris dubitauit. vñ assidue eā inuocabat vt ei subueniret. Cui missam celebrando hostia ab⁹ Pater noster disparuit. Admirās q territus de hoc btā Virgo sibi apparuit filiū tenēdo in vnis: cui etiā dicebat. Ecce ego quē peperi la puerpera peperit: ecce quē in sacramēto cōsecrasti. ecce quē tuis manib⁹ tenuisti: quō tā gēdo q lenādo cūctis ostendisti: quē in sacramēto manducas q bibis: ecce filiū meū tibi trado q deuote reuerēter sulcep: uū: q sic depositis puerū pulcherrimū q subito trāsfigurat⁹ in hostiā panis quē sacramētaliter cōplet: q sicq os dubitatio in eo cessauit.

¶ Mulier quedā dubitauit de sacramento. Exemplum.xxv.

BEatus gregorius cuidam matrone corpus xpi dedit dicens. Corp⁹ domini nostri ihesu christi proficiat tibi in vitam eternam mulier subrisit. Beatus Gregorius mmm retraxit inquirens ab ea quare risisset. Respondit illa. Quia panem. Ergo. ad euacuandā mulieris incredulitatē ostium quem pinsui corpus xpi apellas Vellem quis q homicoza ze fecit: q mox hostia mu

tata est ī carnē ⁊ sic mulier ab erroze reuocata est. Hic bēūs Greg. itez oꝛauit: ⁊ hīc ad pristinā soꝛmā redijt: ⁊ sic matrone dedit hostiā que eā intīus cōfirmauit in fide vt postea nūq̄ ecclesiaret: ⁊ firmiꝰ crederet: ⁊ sic salnata ē.

¶Puer nouem annoꝝ cōmunicatus est in extremis. Exemplum. xxvi.

PUer quidam cū infirmaret spūsancto inflatꝰ coꝛpus xp̄i sibi dari petiuit. Cunq̄ eū parentes cō pellerent: ille foꝛtiter clamauit. Date mihi coꝛpus dñi: date michi coꝛpꝰ dñi. Meuelatū est igit verbuz ad sacerdotē. Qui cum diceret nō esse securū tali puero q̄ nō intelligit q̄d sit dare coꝛpus dñi: hostiā detulit ei nō bñdictā: quā cū ei p̄rigere vellet dixit ei. Ecce hoc est coꝛpꝰ dñi: vt dñs ex oze infantium ꝓficeret laudē ⁊ destrueret p̄sidiā multoꝝ qui de eodē sacramēto male sentiūt: ilpi zauit puero vt respōderet. Quare vult me decipere: non est coꝛpus dñi q̄ michi offert. Ad q̄ verbū sacerdos admiraꝰ ⁊ puero aliquid diuinū inspiratū arbitratꝰ esse: ⁊ sacrā cōionem attulit quam ille puer satis deuote accepit. Hec Celarius.

Chzistus personaliter communicauit mulierem. Exemplum. xxvii.

HEmina quedā deuota quodā tēpoze ardēter nimis cōicare desideraꝰ gꝝam eandē a sacerdote suo sibi ꝓpartiri humilr ⁊ instanter postulauit. A quo repulsam passa dicente illo nō debere laicas femīnas ꝓ libito suo cōicare: sed statuto tpe que fleuit ⁊ ingemuit. Cuiꝰ ardoꝛē summus sacerdos attendēs nō diu passus est eaz fraudari a desiderio suo. Eadem eñ nocte cū instrato suo iacens vigilaret ⁊ oꝛationibus vacaret saluatoꝛ iesus xp̄s cum multo splendoze cubiculū eius ingressus: piridem in qua coꝛpus xp̄i in ecclia recondi solebat ꝓpꝛiis manibus poꝛtabat. eratq̄ circa eum fragrantia miri oꝛdinis ⁊ multitudo angeloꝝ in circuitu eius. Cunq̄ illa btā mulier ad tantā gloziam stuperet: stans coꝛaz se dñs ait. Quia tibi sacerdos ille coꝛpus meum negauit. ergo manibus meis te cōicabo: quod ⁊ fecit hostiam vnam de pixide tollens: ⁊ eam cōicās: sicq̄ recessit. Hec Celarius.

Femina quedā coꝛporali cibo abstinuit de vna dñica ad aliam. Exemplum. xxviii.

HEmina quedā erat solita sepe cōmunicare: ⁊ ex p̄missione sacerdotis singulis diebus dominicis. ⁊ substantabaz de dominica in dominicā de sacra ꝛmunīōe: nec etiā coꝛporalr eluuit ⁊ hoc sacerdos indicauit ei. Et ēs sicut vir ꝓuidꝰ volēs ꝓhare ne aliqd fallacie sibi esset ait sacerdoti. Da ei hostiā nō bñdictā ꝓ cōione: qđ ⁊ fecit sacerdos statim illa cepit miserabilr ejulare. Et cucurrit ad sacerdotē et dixit ei q̄ gdiuillet gratiā. Quo intellecto sacerdos dedit ei verum coꝛpus domini. Hec Celarius.

Diabolus fugatꝰ est ab obsello per sacramentū coꝛpis chzisti. Exemplum. xxix.

SAcerdos cuiusdā demoniaci os aperuit: ⁊ hostiā non cōsecratā imposuit p̄cipiēs vt in virtute illi⁹ hostie exiret: qui demoniacus hostiā dentib⁹ dilacerās dixit. Nō exibo ꝓpter istū panē nō cōsecratū. Sacerdos postea hostiā cōsecratā milit in os demoniaci dicēs. In virtute ih̄u sacramēti exeas. Cui diabolꝰ rñdit. Hoc est veruz coꝛpus xp̄i qđ sufferre non valeo. ergo iam ab illo homine recedo.

Asini cessarunt sacramento eucharistie. Exemplum. xxx.

PLebanus sancti Jacobi cum deferret coꝛpus dñicum ad cōicandū infirmū obuiā habuit asinos in platea sarcis frumēti oneratos qui totā lupiꝰ plateā occupauerūt. Et cuz vix scholaris qui ante eū poꝛtabat lucernā ꝓtransiliet timens plebanꝰ q̄ senex erat p̄cipitari in lutū cuz sacramēto ait. Quid est qđ agitis asinī nūquid cōsideratis quē gestem in manib⁹ meis statim discedite: date honoꝛē creatoꝛi vestro. Et statim oñes asini steterūt ⁊ simul deꝛelicti derunt. ⁊ cum descensus esset laboꝛiosus sacerdoti ñ non sunt lapsi de asinis.

Equus: bos ⁊ asinus cognouerūt chzistum in sacramento. Exemplum. xxxi.

QUidam episcopus deuotus ⁊ quidam hereticus peruersus simul obligauerūt de veritate coꝛpis xp̄i. Unde eucharistiā sup aucnā in dolium posuerūt. Et adduxerūt equum bouem ⁊ asinū qui pabulum non tangentes: sed potius genua flectentes dominū tanꝯ ratione vtentes adoꝛauerūt. Quo visto hereticus fidelis effectus est. Elaye ꝓmo. Cognouit bos possessorem suum: et asinus p̄sepe domini sui. Israel autem me non cognouit: ⁊ populꝰ meꝰ non intellexit.

Equus indei cognouit chzistum in sacramento. Exemplum. xxxii.

SAcerdos quidam cum iret ad communicandum quendā infirmū: iuxta deum obuiam habuit equitatu no

dñi: equus flexis genib⁹ ante corpus xpi stimulatus calcaribus a iudeo pertrālire nō potuit donec corpus xpi portatū fuillet vbi vox de celo intonuit dicens. Agnosce creatorem tuum quē tu negas natum de virgine. Unde iudeus compunctus in christum credidit. et baptismum suscepit.

Mulier quedā posuit corp⁹ xpi ante porcos. Exemplū.xxiii.

ALbertus de pruscia eps refert q̄ q̄dam mulier cū ipse eps celebrauit ad eū ytiens q̄ diabol⁹ nō permitteret eā credere in sacrm altaris q̄ ibi esset verū corpus xpi. Et ergo cū accepisset ipm et añ porcos in siliquis posuisset ecce mire porci genua flexerunt: et adorauerūt sacramētū. Hec añ milera voluit pl⁹ erpiri et posuit corpus xpi sup terrā et allauit iunxit ignē tamē allatū: et ecce gutte sanguis abinde fluere ceperūt. Hoc facto misera adhuc nō ytta accepit corpus xpi et fodit in terrā et sanguis nimi⁹ super solum emanare cepit quasi extra terram ebulliendo. Ad qđ tunc pruncta est: et credidit verū corpus xpi esse in sacramento altaris. Et ego supradicto cōfessa est peccatum suum et perpetuam penitentiam ab eo suscepit.

Puella quedā dilparlit corpus christi sup olera. Exemplū.xxiiii.

HUit in insula sci Jacobi puella ob stella laicā. cū rediss⁹ diabol⁹ a quodā sacerdote cur tāto tpe tā crudelē caedes puellā torquereret: per os puelle respondit Bñ ac optime promeruit. Et sacerdos. quare Cui diabol⁹. Ipsa altissimum super olera semiauit. Qui cum verbis minus intelligeret: nec ille exponere vellet: sacerdos femineas adiit q̄d de eo diabolus dixerit exposuit. monens vt nō negaret si intelligeret. Que statim confessa ē culpa dicens. Verbum bene intelligo quod tamen nunq̄ homini per me publicatum est. Qđ innocula erā et horum ad colligendū suscepissem nocte quadā mulierem vagam hospitio recepi cui cū damna horti mei exposuit sum: allerens omnia olera ab eruca deuorari respondit: bonam te insteuā medicinā: accipe corpus dñi et pmitte illud: sicq̄ sup olera sparsus statim omnes cessabit. Ego misera cui magis cura erat de horto q̄ de sacramento: cū in pascha corp⁹ christi sumpsissem: et extractus de ore tristis: sicut erā erecta. quod olerib⁹ erat in remedium: mihi teste diabolo factus est in tormentum. Hec Celarius.

Boues in agro cognouerunt christum sub sacramento. Exemplum.xxv.

E

IN villa quadā fures ecclīā in nocte stringētes: iter cetera et sacrariū cum corpe xpi ingressi tulerūt. Qui cū nihil i eo pter reliquias et pixidē cū sacro repissent: nihil de eis curātes eādē pixidē sup sulcū agri ville primi ponētes pcule recessit. Mane igitur cū rusticus cū aratro et bob⁹ in eodē agro arare venissent q̄ alia iuxta pixidē stupēdo steterūt. Quos cū aratoz stimularet vt pcederēt. Sic recalcitrādo: nec exhorbitādo irat⁹ ait. Quis diabol⁹ in bob⁹ istis est. Nō ei clare videre poterat: q̄ añ oztū dici arabat. Deligēti⁹ aūt circūspiciēs deprehendit añ pedes bouz pixidē et sacrariū ecclie sue ante illā: tunc cām rebelliōis nō ignozās omib⁹ in agro dimissis in villā cucurrit: tā sacerdoti q̄ ceteris que acta sunt referens. Tunc oēs simul in agrum descendentes cum cruce et thuribulo et cereis corpus dñicum reportauerunt.

Apes fecerūt eucharistie altare. Exē.xxvi

MUlier quedā cū apes multas nutriret: et ille nō pūcerēt: imo pallis mozerent. Et cū cōtra hoc remedium circūquaq̄ queret dictū ē ei q̄ si corp⁹ dñi cū int illas locaret: mox ipse illas cessaret. Que ad ecclīam ābulās et se cōicare simulās corp⁹ dñi sumens statī a sacerdote recedēs extraxit et in vno alueolo illud locauit. Mira dei potētia. vermiculi creatozē suū agnoscentes ō fauis suis dulcissimis hospiti suo dulcissimo capellā mire structure fecerūt in q̄ altare eiusdē materie erigētes: sacratissimū corp⁹ sup illū posuerūt: et bñdixit dñs opib⁹ eoz. Processu vero tpis cū semina plāta ide valuissēt aquisti: et dictū oratoriū repperisset expauit. curreūtq̄ ad sacerdotē retulit ei ola q̄ egerat et viderat. Hic ille assūpsit secū parrochianis suis advaleuit venerūt. et apes quolātes et in laudē sui creatoz bñdizātes abierūt. capellule parietes: fenestre turres campanille: altū: altare admirātes: corp⁹ dñicū cū honore et gloria ad ecclīā tulerunt. Hec Celarius.

Eucharistia ostendit potentiam suam in aqua. Exemplum.xxvii.

TEmpore illo q̄ manifestari cepit hereses albigēses. quidā malignitate virtute diabolica sufficiti q̄dā signa ostenderit quib⁹ eādē hereses roborare nitebant: q̄ sup aquas ambulauerit: et aqua nō sunt submersi. Cernēs hoc sacerdos q̄dā catholicus corpus xpi cū pixide ad flumē vbi illi populus suus ostenderūt: ostendere erat virtutes deportauit. Dixitq̄ in audiētia omnū. Audi te te diabole et cū quē manibus porto.

ne in hoc flumine ad hui⁹ populi submersio/
nē exerceas virtutes tuas ⁊ tātalias. ℣⁹ hec
ꝺba illis hereticis lux vndas fluis ābulātib⁹
vt pt⁹? sacerdos turbatus cozp⁹ dñi in flumē
iactauit. ℣ira xpi potentia: moz eñ vt cle
mentum tetigit sacramentū tantalia cessit ve
citati: ⁊ hereticī stati vt plūbuz dēsēdētes in
pfundū sūt submersi. ℣ixis vero cuz sacra
mento statī ab angelis subiata est. ℣i ꝺcs sa/
cerdos hec oia de miraculo exultauit: quidē
dei iactura sacramēti doluit. Totaz vero no
ctem in lachzymis ⁊ gemitu trāsiēs mane pi
gidē cū sacramēto reperit sup altare.

Eucharistia ostendit potentiam suam
in terrā. Exemplū.xxxviii.

℣Lebanus sancte columbe in colo/
nia cū i quadā solennitate pascha
li populum cōcaret: hostia de ma
nu eius lapsa cecidit super pauimentum la/
teribus stratum. ℣t āt deus ostenderet se do
minum terre sicut et maris moz vt hostia la
pidem tetigit latez illi dāritia cessit: ita vt cir
culus et littere in illa apparent quemadmo/
dum sigilli molli cere imprimitur.

Eucharistia ostendit potentiam suam in
igne. Exemplum.xxxix.

℣Empoze quodam ecclesia quedaz
exusta est. Cunctaq oia que cremari
pterant in cinerē tutillent redacta
solam pxidem cum cazpoze chzisti illesam in
per altare reperierunt. Quod pro miraculo
magno sicut reuera fuit pluribus referentes
glozificabant eum qui sic honozificauit suuz
sanctum sacramentum.

¶In discipulo de tempoze.

Quidā vidit aliquos nigros: aliquos san/
guinolentos: aliquos claros ⁊ splendidos ad
sacramentū xpi accedere. Hoc quere in di/
scipulo de tempoze. ser. cxlvi. ℣.

Quidam cognouit ypocritam vozem sabba
to pasche. ⁊ i die pasche qñ cōicare voluit coz
pus xpi exiuit de oze ipius. Hoc quere de tē
poze. ser. clvii. ℍ.

Item quidam post cōicationem ad taber
nam ierunt: ⁊ quo suffocati sunt a sanguine
propzio. Hoc quere sermo. lii. ℳ.

Item quidā habuit magnā deuotionē ad
sacramētū: ⁊ in agone nō audebat sumere ꝓ
ter vomitū ⁊ petiuit eucharistiā sibi poni su
per pectus suum. Hoc ḡre ser. lxxx. ℚ.

℣eretrix ḡ iuit g iuuē ⁊ adozauit encha/
ristiā: ⁊ xps de pxide dixit ei. Ego ignosco ti/
bi oia peccata tua. sermo. lxix. ℍ.

Ite miles ḡ ozauit quinq pater noster quō
per triduū vixit in patibulo. ser. lxxx. ℳ.

¶Excōmunicatio.

Excōicatū fulgur cōsumpsit. Exēpla. xl.

℞Excōmunicat⁹ quidā ⁊ cōtumax ec/
clesiā dei virginis transiit que mox
fulgur ceteri⁊ illesis interfecit. Jux
quoa excōicatus penitēs mozt⁹ fuit. ab cu
ius absolutionē cozpus illi⁹ nigrū vt pix ap/
paruit post absolutionē apparuit albū vt niz

Sacerdos excōicauit viridariū ⁊ nō pro/
lit amplius fructus. Exemplum. xli.

℣Cum domina nobilis mater ducis
burgundie emisset viridariuz val/
de pulchzū a quodā sacerdote. Cū
esset arbozes pulchze ⁊ terra bona ⁊ pinguis
nullū fructū gerebat. Cum aūt quereret ab
incolis ḡ poterit esse causa q tpe quo virida
riū ipli⁹ erat fructus nō ꝓduceret. dixerūt ei
q cū sacerdos ōbicis diebus celebzaret mille
tpe fructuū innenes relicta mille ⁊ ecclia col
ligebāt fruct⁹? ⁊ dilapsabāt clauduras ⁊ arbo/
res. Cū de hoc monuisset sacerdos eos: ꝯ nol
lent desistere excōicauit viridariū ne de cete/
ro gereret fructū: ⁊ extūc fructū nō gerebat.
Cui pdicta ducissa fecit viridariū absolui
pcipiēte dicto sacerdote vt fructuz ferret de
cetero ꝓluctū. qō ⁊ fecit. ℣ñ etiā hē ℳat. xi.
q dñs ir⁹ maledixit ficulnee: ⁊ statim aruit
q dñs ihūs xps dedit potestatē ligādi ⁊ solu
endi sacerdotib⁹: dicens. Quodcūq ligave
ritis sup terram erit ligatū ⁊ in celis.

¶In discipulo de tempoze.

Comes quidā qui cōtemplit excōicationē
quō abbas panem albū excōicauit in conspe
ctu illius comitis: qui statim factus est niger
et maleidus. Hoc quere in discipulo de tem/
poze. sermo. lxix. J.

Item papa Grego. excōicauit quēdā cui
qui cōtemplit excōicationez: ⁊ statim ciconi
ndos suos de domo illi⁹ trāstulerūt ad aliā
domū ⁊ post absolutionē redierūt. Hoc que
re in discipulo de tēpoze. ser. lxix. ℳ.

Item quidā epūs excōicauit psalteres: qui
maculauerūt ecclesiā sancti ℣incentii. ⁊ ꝺ
to aliquis psalter ibi portatus ad ecclesiā ha/
zim mozitur. sermo. lxix. ℳ

Item sacerdos cōcubinarius contempsit
suspensionē ⁊ excōmunicationē: et ꝺcto ac/
cessit ad celebzandū dyabolus suffocauit eū
Hoc quere sermone. cxl. ℍ.

¶Exultatio.

Puella quedā iuit ad castrū ⁊ diabol⁹ in
spē hois assumsit ei. ⁊ postmodū dixit. diabo
lus assumsit michi. quere ser. cxxi. ℝ. Exū.

Q ui peccauit exēplis alioꝝ. ¶ Exēplum.xlii.

QUidā epūs nole Leopoldus. Iste quidez nole epūs oge aūt tyrānus. Hic cum esset pusillimus nihil in se habens p ietatis vel religionis. quodā tēpore dicebat ei germanus suus nobilis. Dñe epe multū scādalizaūt nos laicos malo exemplo vestro ante q̄ esset epūs aliqs deū timebatis: modo nihil de eo curaū. Cui ille rñdit. Fratres duo erant vicini ex q̄ duobus exēplo alteri⁹ peccauit. moꝝtui aūt sunt ambo et ducti ad infernū. Cum igit essent in tormēt⁹ vn⁹ alteri dicebat. Ve tibi q̄z tuo exēplo ꝓuocatus ad peccādū meruī hūc locū. Cui alter. Bone vicine si tibi amplius placet sedes mea trade michi tuā et ego dabo tibi meā: sic dico vobis frater q̄ venerimus ad inferos sīl videbitur vobis sedes mea honorabilioꝝ q̄ vestra: accendite eam et ego recipiam vestram. Rēspondit ille. Mala consolatio hec est. Hec Celarius.

Exemplum bonum ꝓuocat malos ad penitentiam. Exemplum.xliii.

BEatus dñicus quadā vice cuꝫ iret cū aliis religiosis sacerdotib⁹ ad disputandū ctra hereticos et dubitarent de vita quelierūt a quodā quē credebam catholicū: q̄z revera hereticꝰ erat. Optime inquit et libenter nō solū viā oīdā. sed et etiā vos illuc perducā. Ducens ergo eos per quoddā nemus fecit eos tantum maliciose errare: per spinas et vepres ducendo q̄ pedes eoꝝ et crura cruore sanguine cruentata. Vir igit dei patientissime hoc ferens et in quandaꝫ iocunditatem ꝓrumpens omnes ad laudem dei et patientiam hortatus est dicens. Charissimi sperate in domino q̄ victoria nobis proveniat. iā enī peccata nostra per sanguinem purgantur. Ille vero hereticus cernens mirabilem et letaꝫ eoꝝ patientiam et viri dei verbis bonis et exemplis bonis ꝓpuncti⁹ fraudis venena deposuit et hereſim abiuraūit et vitam laudabilem postmodum duxit.

¶ In discipulo de tempore.

Latro cui inuenis monachus seruiuit in claustro et comedit panē et aquam in presentia ipsi⁹ latronis: quomodo ꝓpter bonum exemplum illius iuuenis latro ille bon⁹ homo factus est. Hoc quere in discipulo de tempore sermone.li.J.

Item quidā audiuit de morte in lecto suo fratres ordinis predicatoꝝ alacriter cātare in choro: et sic ꝓpunctus ordinem intrauit. Sermone.lxxiii.J. ¶ Capitulum de F.

¶ Festa. Quidaꝫ induxit fenum in die dominico. Exemplum.i.

QUidam ductus ad penas inferni tuendas: ibi vidit plaustrum feno oneratū: et dictum est ei: oꝝ q̄ tantum fenum in horto tuo ꝓparatur: ei q̄ dixerit illud fecisse illud esse ꝓhibitum a sacerdote. Ille aūt reductus postea ad penitentiam: confessus est peccata. et factꝰ est vir bone vite.

Quidam in sabbato hora vesperarum cessauit a laboribus. Exemplum.ii.

IN theutonice partibus miles quidaꝫ ad deponendā herbam de prato conduxerat falcatores. Illis ergo falcātibus vbi tempus vespertinū aduenit: pervillas in circuitu pulsabat ad vesperas et mox vn⁹ ad socios falcatores inquit. Desistam⁹ ab ope: q̄z iā vespe ꝓpulsant. Iꝫ cū illi nollent imo magis verbis ꝓtunderent ammonētem. ipe mox ope derelicto ad vesperas iuit. Tertio aūt die ad opus ingressū cū ceteris redeūs: videns q̄ anteredentib⁹ aliis se falcare posteri⁹ oporteret et pp: er hoc ad oibus esset derisus. Paticiter vero ferēs risus oim et cachinnos vbi manus ad falcē posuit ante se pendētem in furculo graminis dragmaz mire pulchritudinis siue latitudis aureā mox inuenit. Curuatis ergo genibus deū benedixit. Quo clamante ꝓcurrerunt socii: concurrit et ꝓpter dñs videns diuinum miraculū: scripturam miles litteratus in nummo voce paterna legens hoc inter ꝓtari potuimus continebat. Manus dei me compegit et in domuz rexegit pauperē: qui non fregit dic. f. celebrem. Hāc dragmā ergo a pauꝑe emit: et postea multis ad rei geste ꝓbationem ostendit.

Quidā in die festo induxit triticū. Exēm.iii.

BUlticus quidam duxit triticum de campo in quodam die festo in horreum cum tritico consumpsit. Iterū aliud miraculum scribit Gregoriꝰ thuronēsis. Cum quidem rusticus in die festiuo aratrum vellet: ꝓtinus contractis digitis manubrium securis cum qua vomerem mundare volebat eius dextre adhesit. Sed post duos annos in ecclesia sancti Juliani ad eius preces est sanatus.

Rustica que coxit panem in die festo. Exemplum.iiii.

QUedam rustica coxit panes in in die festo et totus panis sanguinolentus est effectus: in signum offensionis: quia festum celebre infregit. ¶ In dieb⁹ fe-

Ege moysi quidã in die sabbati collegit ligna ꝙ ex iussu dei lapidat⁹ est. Hoc quere in discipulo de tempore. ser. clxiiii. F.

Item duo sutores quor vnus celebrauit festa ꝙ sat habuit ꝙ alter nõ celebrauit: ꝙ semp in penuria vixit. quere ser. cxvii. H.

¶ Fides.

Sacerdos catholicus ad phandũ fidẽ ab igne non est lesus. Exemplum. v.

Ma: quidã deuot⁹ sacerdos ꝺ quẽ dã wctorẽ manicheor iducẽtẽ ꝑplz simplicẽ: sz qz erat ydiot⁹ nimis⁹ cõ cludere cũ verbis nõ poterat. oib⁹ audictib⁹ dixit. Accendite ignẽ lignor in medio platee ꝙ ambo interem⁹ in flammã: ꝙ si ds nẽm non fuerit cõbusti⁹ hui⁹ fides vera eẽ credat: quod cũ dixisset: ille deuot⁹ sacerdos valde placuit ꝑplõ: ꝙ ꝛtinue ignis accendit: ꝛtic sacerdos apprehendẽs hereticũ cepit eũ secũ trahere ad ignẽ. Nõ inqt ita nõ ita: sz vnusq; nẽz singularit ingrediat: ꝓmo tũ tu debes itrare. qz hoc ipm impoluisti, ꝙ sacerdos noie xpi cõfugnans seipsum: medias flãmas est ingressus Ignis vero huc ꝙ illuc dispgit stetit ille i medio ignis in noie dñi ꝙ nullo penit⁹ lesus. Videtes aũt ꝑpli xpiani: cũ ingẽti admiratõe exclamauerũt ꝙ bñdixerũt deũ dicẽtes. Mirabilis de⁹ in sanctis suis. Ceperũt aũt purgere hereticũ vt in troiret in ignẽ. At ille reluctari cepit ꝙ subtrahere se. Tũc cõprehẽtes eum turbe iniecerũt eũ in medio ignis: ꝙ statim circundãs eũ flãma atq; vsq; seminudũ reddidit. Et illũ quidẽ hereticũ ꝑpls cũ ꝛtumultiõe extra vrbe eiecit clamãs et dicẽs. Minus ardeat seductor. Illũ vero assumẽtes secũ ꝙ bñdicẽtes deũ ad ecclam cũ honore ꝓduxũt. ꝙ sic xpiani fuerũt letati ꝙ heretici confusi.

Ad cõfirmationẽ fidei catholice mons motus est de loco suo. Exemplum. vi.

Vincenti⁹ in speculo historiali scribit ꝙ anno dñi. M. ccxxv. Caliphus rex tartharor conat⁹ extirpare xpianos de regno suo: qz xpiani mixtim habitãt inter paganos ꝙ vnus de cõsiliariis suis cõsuluit regi vt eos vinceret ex euãgelio. Nam christus de xpianor locut⁹ est. Si ds xpian⁹ non helitauerit et dixerit monti huic tollere ꝙ mittere in mare fiet. Qui cũ vocauit oẽs xpianos quelibet si verba xpi ꝙ euangeliũ verũ sit. Respõdẽtib⁹ oibus sic. statim cõminat⁹ est eis ꝙ nisi infra decẽ dies hoc factis ostenderẽt omes perirent. Tũc episcopi ꝙ sacerdotes cõuocauerũt xpianos: ꝙ indicto ieiunio per triduũ ꝙ oronibus intendẽtes rogauerũt dñm iesum xpm vt suis fidelib⁹ succurreret. Et reuelatũ ẽ cuidã deuoto ꝙ sutor monoculus dign⁹ esset illa verba ꝑferre ꝙ populum xpi de periculo eruere. Qui ex humilitate renuit ꝙ se pcõrẽ esse asserit. tũ ex obedientia ꝓcepto se submisit ꝙ xpiani ex vna parte steterũt ꝙ crucẽ xpi secũ habuerũt ꝙ rex Caliphus ex alia parte cum ꝑplo suo ꝺ fuerũt ꝑparati ad occidendũ xpianos. Quant autem sutor flexis genib⁹ ne xpi⁹ tot xpianos necari ꝑmitteret: ꝙ ꝓcepit monti qõ ꝙ statim factum est. Quo vilo rex baptizatus est ꝙ plures cũ eo ꝙ sic fides roborata ꝙ augmẽtata est.

Hereliarcha virtute fidei mutus factus est. Exemplum. vii.

Quidam fidelis deuotus licet fidem cuius fidem quidaz hereliarcha astutus valde irritare conabatur sed fidelis dedit se ad oratiões: ꝙ oculis in celum erectis dixit ad hereliarchã coram omnibus. Ꝓcipio tibi in virtute fidei xpiane mee ꝛtra eam aliqd exp̃m vl blasphemes. Qui mox mut⁹ coram oibus effect⁹ est. Vnde xpiani sunt multũ letificati: heretici vero cõfusi.

Simplex eps vicit hereticũ ꝙ philosophũ valde magnum. Exemplum. viii.

Legit in hystoria ecclia ꝙ cũ plures philosophi quentissent ꝙ fidem xpi impugnarent vnus eor inter eos cui nemo resistere poterat: sz oia argumẽta facillime soluebat. Tũc simplex quidam eps cõtra illum cõmot⁹ petiit audictũ. Quem cũ alii xpiani valde simplicẽ cognoscerent: timere ceperũt ne in ꝓponẽdo deficeret: sed tñ ꝓpter sanctitatẽ eius nõ sunt ausi eum cohibere. Qui arguendo illum philosophum ꝓposuit xp̃m docuisse diabolicas euitare fallacias: ꝙ credere in vnũ deũ ꝙ xp̃m filiũ ei⁹: ꝙ simbolũ totũ sz dicẽs philosopho ait. Die michi si sic esse credis. Tũc ille statim sic fidẽ audiuit ex ore eius illuiat⁹ credidit ꝙ astantib⁹ ait. Quãdiu verba audiui verba ꝙ vobis reddidi: sed quãto diuina virtus actu sit: vltra nõ potui rõdere: nec fidei xpiane ei⁹ pli⁹ ꝛtradicere: sz ꝛclentio tã fide illuiatus.

Hereticus astutus ab oblecto stulto combustus est. Exemplum. ix.

Erat quidam hereticus astut⁹ valde qui timens inquisi ꝙ cõburi fugit se arreptũ a demone: ꝙ sic ligat⁹ ad quandã ecclam dedut⁹ est: ꝙ reputabat quasi esset oblectus. Et erat ibi quidaz clericus veracit oblectus ꝙ ligatus: qui subsequenti nocte diuino nutu absolut⁹ est a vinculis:

et aggregãs mattas ꝙ stramia ac ceteꝛa ecclie fagigatꝰ hereticꝰ cumulauit. Laudꝰ sic fuꝛ eũ credidit tale hereticus dissimulauit quoud ꝙ clericꝰ ignẽ de lãpade iumẽtoꝝ burere cupiꝛ tũc hereticꝰ exclamauit. Ad cuꝰ vo ꝙ exgectacti custodes cũ ignẽ extinguere nitꝛt. clericꝰ arrepto gladio quẽ calu iuxta se ãs inuenitꝛ os violẽter abegit: ꝙ hereticũ eꝫ bullit. Nec moꝛa diuio exacto iudicio clericꝰ ipꝫ a demõe liberat ꝙ ꝙ plene sospesa pguit.

Eps hereticoꝝ simulauit se illuminare ceꝛ cum et curare. Exemplum.x.

QUidaꝫ eps arrianaꝝ nolẽ Cerula videns ꝙ confundebantur ratiõ bus ꝙ disputationibus catholicoꝝ vdu cuidam de secta sua quinquaginta mꝛ nos sub compacto ꝙ se secũ fingeret ꝙ ab eo fuisse illuminatũ. Cũ aũt trãsiret dictus Ce rula cũ exercitu vuãdaloꝝ epis catholicis ca ptiuis, clamauit dictꝰ hõ. Audi me veꝛissime cerula ꝙ respice cecitatẽ meam ꝙ experiar vir tutem tuam: qꝛ reddis ceꝛis visum: surdis au ditum: lepꝛosos mũdas: moꝛtuos reuiuiscitas. Tunc Cerula trahens eũ ad partẽ: tangens eius oculos ait. Scõm fidẽ nkam quã recte cre dimus in deũ aperiantur oculi tui ꝙ videas. Quo dicto oculi dicti miseri hois inflari cepꝛ runtꝛ tantꝰ daloꝝ eũ arripuit: vtvix pollꝛ di gitis suis cꝛuzimere: qꝛ oculi eiꝰ crepuerãt ꝑ daloꝝ. Qui eiulãs oibꝰ dolũ detexit. ꝙ clama bat ꝓiciens aureos dicꝫ. Ecce aurũ tuum ꝙ redde mihi vilꝛ. Tũc hõ vlus bono ꝓpilio damãs ꝙ eiulans ꝓcit se ad pedes epoꝝ ca tholicoꝝ abnegãs perfidiã arrianoꝝ. Tunc beato Eugenio epõ crucem super oculos eiꝰ ponẽte: sanitatem ꝙ visum recepit. Quod vi dens Honoꝛiꝰ rex vuãdaloꝝ notãlꝫ sectã suã confundi: ꝙ fidem catholicã exaltari. sanctos dei diuersis supplicijs fecit cruciari. Quo fa cto sol obscuratus est ꝙ dictꝰ Honoꝛius a dia bolo arrꝛptus ꝓpꝛijs dentibus se laceꝛauit: ꝙ indignam vitaꝫ hoc digno cruciatu finiuit.

Hereticum demones extraxerunt de igne. Exemplum.xi.

HAbit quidaꝫ hereticus in ꝓuincia bzabantie ꝙ debebat ꝛburi. Cũ aũt ꝓiectus ellꝫ ad ignẽ clamauit. Ad iuuate me. Et statim demones extraxerũt eũ de igne. Qui cũ denuo fuisset ꝓiectꝰ ꝙ fuisset libratus: tam catholici disputabant de fide. Inquenicꝫ aũt vnus predicatoꝝ dixit epo. Faciatis hue poꝛtari coꝛpus xpi. Quod cum factum fuisset: hereticus ad ignem ꝓiectus sicut ꝓius clamauit. Adiuuate me. Et de mones ꝛespouderũt. Nõ possum⁹: quis ma ioꝛ nobis superuenit.

Demones traxerunt olla heretici de igne. Exemplum.xii.

IN epicopatu bzixellẽsi quidã erat ꝙ ꝓtendebat de leritate tantã abstiꝛ nentiã ꝙ quasi videbat iohãnes ba ptista Oẽs quaꝫ de tota ꝓuincia cucꝛrebãt ad eum: ꝛ btm ꝛputabat se ille ꝙ eũ posset vide re vel tangere vel loq cũ eo. Oẽs credebant eum esse sctm ꝙ tũ erat hereticꝰ magnus ꝙ p uersus hõ. Moꝛtuus ꝙ sepultꝰ est honoꝛifice post aliqđ tps inquisitoꝝ hereticę ꝓuitatis dili genter inquiꝛens inuenit ꝙ testes nobiles ꝙ fide eat hereticꝰ: sententiauit de cõsilio epi bzixẽ sis alioꝝ ꝓuidentiũ ꝙ ossa eiꝰ ꝛburerẽt. Ꝓꝛo iecta fuerũt ossa in ignẽ pãte ꝓpꝛi: et statim demones euasuerũt ossa de igne ꝙ tenebant ossa suspensa in aere: non tñ videbãt demo nes. Ꝑpꝛius ceperũt clamare. Moꝛiat eps cum ꝓpꝛijs fratꝛib⁹ ꝙ volebãt ꝛburere sanctũ dei ex inuidia. Ecce quõ de⁹ nẽ nõvult. Tũc eps timuit. Fratres aũt ꝓꝛoꝛtauerũt eũ dice tes. Dñe nos sum⁹ hic ꝙ detentiõe fidei: ꝓpꝛe tis vos ad missam: qꝛ de⁹ ostendet aliqđ mi raculũ nobis. ne fides sua ꝓiciatꝛ. Dixit aũt eps missã. Malne sitã parẽs. Et ꝙ clamauit coꝛpus xpi tũc de[illegible] in aere clamauerũt dicẽtes. O [illegible] nos defendim⁹ te ꝙdiu potuim[illegible] modo nõ possum⁹ plus: ꝙ adest vnus ꝙ maioꝛ est nobis. Leps. Et ossibus cadentib⁹ in ignẽ ꝛbusta sunt. ꝙ glꝛificata et fides ꝓpter coꝛpus xpi.

¶ Filii et filie.

Duo filii ꝓmiseruꝫ patri suo plura suffragia ꝓ salute anime. Exemplum.xiii.

QUes quidam in articulo moꝛtis tres filios suos ad se vocauit ꝙ sciꝛi dixit. Nolite fili charissimi: multas possessiões vobis relinquo quas olim ꝓcuraui quas de bonis pauꝛibus erogasse ꝙ cõfessus ad purgatoꝛiũ ibo. Dic ꝙđ datuꝛus es ꝙ nia mea. At ille pluriaꝝ celebꝛationes missaꝝ ꝙ largas elemosynas se facturꝫ ꝙ mittebat. Alter seꝛs ꝓmittebat. hos duos pa ter laudauit. Et hoc dicto ille tertiꝰ. Quem uit aũt a minoꝛe ꝙđ de eo deberet fieri. At ille. Pater nec vnum denariũ ꝓmitto ꝓ te datuꝛꝰ. Et maledictꝰ sibi pater suus fuit⁹ ait Dumtuus pater bona tua ꝓ salute tua di stribue. nec cõmittas michi nec aliis fratꝛib⁹ meis. possessoꝛes esse rerum tuaꝝ sorti qua liter te iuuabim⁹: cũ tu amoꝛe nostri te iuua re nolis. vtilitatẽ enim suã vnusquisq nostꝝ

plusq̄ te diliget: ꝛ de te ampli⁹ parum curat nec sollicit⁹ erit. Hunc olcu lando fratribus placebat ḧitate audita: ꝛ diuitias suas pauperibus erogabat ꝓ salute ꝓpria.

Filii raro subueniūt parētib⁹. Exēm. xviii.

Quidā cū duceret aū domū cuiusdā ciuis ędificabat in altū ꝙ mū magnā ꝛ sumptuosā: risit obstās. Querētibus cur risisset: rñdit. Iste ędificat q̄si semp viuere debeat. ꝛ ego scio q̄ mala morte morietꝫ ante noctē: quia interficiet. Hoc eo dicēte risit sc̄hario: ꝛ cū ab eo quereret cur risisset rñdit. Qz ille moriet ꝛ relinquet diuitias suas quas cum labore acq̄sinit alienis. Cui cū diceret q̄ haberet heredes q̄bus deberent diuitie. Rñdit. Omnes sui heredes erūt sibi fatui infideles quasi alieni essent quasi eis nūq̄ aliq̄d bonū fecisset: qz ille morietꝫ accipiēt heredes pecuniā ꝛ obliuiscent alaz suā. Et hoc dicto risit tertio. Et cū iterū cū risus ḡreret rñdit. Vidēo de iusto dei iudicio: qz fiet sibi diuiti sicut ipse fecit: qz q̄si pat ipsi⁹ moriebat: ꝓmisit ꝙ pēs suo solutuꝫ debita sua q̄ pater post se reliq̄t: ꝛ sūꝫ dare largas elemosynas: ꝛ sibi cōparare multas mansiones: sz mortuo pē modicū vel nichil fecit: similiter fiet illi ab heredibus suis.

Puer dixit ad patrē suū. Sic te tractabo i senio sicut tu iā tractas patrē tuū. Exēm. xx.

Quidā diues ꝛ potēs iam senescēte: uxor: mortua vroze sua filio suo quē maxiz diligebat tradidit vrozē. Qui ait pēi suo Pater cōmitte michi ola bona tua: vt sic vinas sine labore. Quo annuēte fecit ei lectuz in camera pulchra. Qz cuz vroz iuuēcula nō posset cū pati ꝓpter tussim de nocte: postea exrogatu vrozis locabat cū sub quodā gradu. Qui sustinēs paupiatē ꝛ frigus i hyeme clamabat ad filiū vt daret ei vestē. Tūc filius emit quattuoz vinas: ꝛ dedit patri duas ꝛ sibi duas seruauit. Hoc videns filiꝰ parulus accipiēs illas duas vinas abscōdit in muro. Et dū diu quereret in domo ꝛ nō inueniret: dicit parulꝰ. Scio vbi sūt. Cui pater. Cur abscōdisti. Qui rñdit. Ad hoc seruabā vt operiē te in senectute tua sicut tu patrē tuū. Et ait pat. Nō amplius facies. Cui filiꝰ Certe nō tm̄ aut min⁹. quo audito dixit intra se. In caput meuz istud redūdabit. in senio tūc faciet mihi: exēplo meo indut⁹ statim bonā pellicā misit pēi ꝙ parulū filiū: ꝛ reassūpsit euz in domū suā: ꝛ exhibuit ei ocm honorē ꝛ reuerētiā: ꝛ cū amplius multū pie tractauit vt in hoc exēplo parulꝰ diceret quō ipꝫ in senio suo tractare deberet. Nec Guillermꝰ Ingdunēs.

Due filie que repulerant patrem in senio a se. Exemplum. xvi.

Quidam habuit duas filias quibus dedit ola bona sua et tradidit eas maritis: et postq̄ depauperat⁹ est: filie ꝛ mariti noluerūt amplius patrē secū retinere. Una cuz dixit. Vade ad sororē mea. Et alia sibi dixit. Comedas vno die vel duobus meū: ꝛ tūc rede as ad sororē meā. Tūc doctꝰ ꝙ quēdā vicinū suuz q̄ habit vir ꝓuidus vt archā pulchā et ornatā ab extra repleret cū lapidib⁹ ab intra: ꝛ faceret eā ꝓtare post se ad ecclīaz dūica die q̄n ꝓpl's cōcurreret ad missam q̄ ꝛ fecit. Q̄ videtes sorores. Ille ei? ꝛ generi amplius cōtendebāt administrare ꝓpe alio volens eā seruare. Qui cautēe rupta ab vno dedit ei archā: sed tres claues sibi retinuit: ꝛ post morte gener aperiēs archā nichil inuenit nisi lapides: ꝛ sic ꝛsulus est.

Pater quidam posuit malleum in cistam ꝛ dedit claues pueris. Exemplum. xvii.

Quidā diues habuit pueros quos nuptui tradēs ditauit eos diuitiis suis. Tādem ille desperatus est ꝛ nō curatur a pueris. Ille aūt cōuocās pueros suos singulis tridens claues ꝙ scrinio in quo posuit malleuz grauē quasi esset pecunia: retēta sibi vna clauе ne ad scrinia venire possent: dixitq̄ puer Heredes mei ꝛ dilecti mei estis. post mortem meā aperiatis scrinia ꝛ inuenietis quam ꝙ quaz scietis ḡtā vnienti⁹ liganerim. Ob hāc spem singuli certatim inuitauerūt: honorauerūt ꝛ inuenerūt patrē qz dicebat q̄ volebat diuidere de his q̄ erāt in scrinio: vt singuli traderent ad plenū q̄ eis ordinauerat. Post mortē tūc arto scrinio inuenerūt malleū ꝛ eam hīc ꝓ nēte dignū est hō ille ad caput cū malleo ꝓmisi q̄ tm̄ tribuit pueris suis cisq̄ ꝓhibuit vt dilectis oib⁹ nihil sibi retineat.

Natura aūs docet subuenire parētibus. Exemplum. xviii.

Scit Isidorus in de naturis animaliū q̄ iconiaz talis est natura q̄ cum se affligant et cibum sunum sibi subtrahant: vt pullis ꝓuideāt: postq̄ pulli volare possunt ꝛ ꝓdam capere cōpatientes maciei et afflictioni parētum cōpellunt eos morari in nido vsq̄ dum bene cōualuerunt: ipsi ad ꝓdā capiendam volāt: quam eis vicem recōpēsando repostant: sic faciunt boni filii parentibus: non autem sic faciunt pulli vulturꝫ de quib⁹

bicit naturales q̄ postq̄ diu laborauerūt pa
tres cor circūeūdo castra ⁊ cadauera cū ma
gno gemitu ⁊ labore vt eos depastāt sibi sub
rogates sibi postq̄ cōsumerāt pulli ⁊ cōtor
tes filii:filie parentes ⁊ berāt alios mel aliq̄d de
ore suo dāt eis:q̄ eos ⁊ berādo roseo ⁊ alis:
⁊ de nido educere ꝓcurāt. Sic faciāt filii ma
li patrē⁹ suos. ¶ In discipulo de tēpore.

Filius q̄ dixit. Si pat me⁹ē in iferno tūc sut
fragia nihil valēt sibi. si aūt i celo tūc nō indi
get. si aūt i purgatorio tūc ardeat vsq̄ purga
tus. Hor ḡre in dis. de tpe. ser. cxii. ¶.

Jtē de filio ttideli cui bubo ꝓcūrat i facie q̄
pter dehonestatiōes parentū. ḡre i. ser. xxiiii. ℔.

Jtē filia q̄ ꝓpter dehonestationes matris
damnata est. quere in ser. lxii. ℣.

Jtē filia que nutrinit matrē cū lacte ꝓpio
in turri. quere ser. xxiiii. ℟.

Jtē filius trusit matrē cū pede nec gmissione di
uina idē pro sibi āputat⁹ ē cū q̄ matrē trusit.

Jtē q̄dā inhonorauit matrē ꝓpriā ⁊ i hac ꝑ
si oēs pueri detūcti sūt ḡre ser. xxiiii. ℟.

¶ Capt⁹ d' G. ¶ Gaudia celi. Diabol⁹ libē
ter sustineret oēs penas oim demonū vt dari
tur dei adhuc semel videre posset. Exēplū. i.

Magister iozdan⁹ erat ordinis ꝑdica
toz q̄dā die dū trāsiret ad quādā
villā ad ꝑdicā. ū rogat⁹ ē a ꝓpto
vt visitaret quādā obsessā ad quā dū accede
ret demon eius ⁊ sabbati ⁊ salutauit:cū tn mulier
nūq̄ ⁊ eas didicit. Inter cetera ꝓpt⁹ magr
literatr interrogauit demonē. d. ḡre afflictis
hāc mulierē ⁊ q̄d delectaris in ea morari. Cui
demō. Ad hoc rogoz a creatore meo:⁊ tō alibi
ee nō pōss. Ad quē iozdan⁹. Dic mihi vbi vel
les ee si optio tibi daret. Ad quē demō. Cū tā
tus sis clericus ⁊ doctoz eccle nolīē te tā simplr
interrogasse. ⁊ adiecit. Dic mihi ⁊ vbi tu vel
les ee si tibi optio daret. ad quē iozdan⁹ Mul
tū q̄ vellē q̄ in celo. Et demō. Sic vellē ⁊ ego.
ad quē iozdan⁹. Et ḡre maxime velles ibi ee.
Demō ꝓpterea vt respicerē illā claritatē faciem
creatoris mei. Qō cū iozdan⁹ audiret:q̄si ex
tra se raptus cozruit ⁊ siluit tādē ad se reuer
sus interrogauit eū. d. Dic mihi q̄d velles ide fa
cere q̄ posses ex ator⁹ tui facie videre. Demō
dixit. Oēs penas q̄s oēs demōes sustinuerūt
a die q̄ ciecti fuerūt de celo ⁊ etiā q̄s sustinebūt
vsq̄ in diē iudicii, vellē sustinere vt possez vi
dere semel claritatē dei sancti est. Ad quē iozdan⁹. Credo te vnū esse de nobilioribus demo
nib⁹. Cui demō cōfidit. Nūquid de seraphis q̄
semp astitisti ante faciē dei. Ad quē iozdan⁹.
Dic ergo mihi aliq̄d de claritate vultus dei: ex
quo tā ꝓpe et⁹ facie in celo vidisti. Ad quem
demō. Nō sufficio tibi de hoc aliq̄d dicere. cū
etiā ag̃eli q̄ sp et⁹ claritatē inuent si esset i ter
ra ⁊ vellēt aliq̄d de et⁹ claritate dicere nō inue
nirēt:dicā tibi tā aquā si multitudinē ex qua
ꝓpendere potes q̄ clara facies dei:⁊ dixit ante
de si oēs silue ꝓrumpi ⁊ futuri essent arbores ⁊ oēs
gramina viriditas:⁊ oēs celi oim lapides p̄
ciosi ⁊ metalli ⁊ splēdor solis ⁊ lune ⁊ stel
lar:⁊ oīs claritas oēs imminū q̄ ab initio vsq̄
splēduerūt i terra lucerēt:ois illa claritas re
spectu diuine claritatis nō esset aliq̄d nisi tene
brosa nox respectu clarissimi solis. Tūc iozdan⁹
ait. O q̄ miser est hō q̄ hoc amittit: ⁊ sibi tale
magnū ⁊ ineffabile gaudiū nō acquirit.

¶ De claritate vultionis dei. Exemplū. ii.

Erāt duo monachi q̄ colloq̄bant de
vita eterna ⁊ mutuo cōsenserūt q̄ si
quis mozeret de statu suo socio suo
intimaret:mortuo igit vno altero dolēte appa
ruit mortu⁹ clarioz sole socio suo ⁊ benigne cū
salutauit:cui q̄ vita eterna. ḡrebat:rñdit illō
sicut audiuim⁹:vidim⁹ q̄d oculus nō vidit nec
auris audiuit:nec i cor hois ascēdit q̄ ꝓparauit
de⁹ diligentibus se. ¶ Gaudia celi
sunt innumerabilia. Exemplum. iii.

Quidā demō interrogat⁹ q̄ magnū gau
diū esset in celo:rñdit. Si nūerare pote
rat arbores in radiis solis. Rūdit: nō possū.
Dic ⁊ tu illa gaudia nec aliq̄ oboiz numerare
potest. ¶ Gaudia celi sūt ineffabilis
de vultu dei. Exemplum. iiii.

Beatus q̄dā interrogat⁹ de gaudio
q̄ hāt sancti in celo. rñdit si totū celū
eēt ꝓgamenū ⁊ totū mare incaustū:⁊
omnes stelle magistri pariēs:⁊ oia stramina
pēnescribere hoc⁹ magistri pariētis. ⁊ ceti nec
scribere manib⁹ nec linguis eloq̄ posset minu
mū gaudiū q̄d hāt sancti in celo de vultu dei.

¶ Gaudiū ꝰginū in celo.
Exemplum. v.

Erant tres montales i vno claustro
socie spūales:ex illis erāt due vir
gines ⁊ vna vidua. Ipe aūt singule
studebant se deuotas beate virgini exhibere:
mortua vero vna virgine ⁊ iam vidua in ex
tremis agente:tertia soror superstes rogabat
viduam vt post mortem rediret de ꝓmio so
rozis et de suo ꝓmio certificaret eandem:
quod ꝓmittens si foret beneplacito dei. Et
expirauit. die autem. xxx. ista ante altare in
oratione genūflexa apparuit socie, vidua fulgiabāt
i pdoze fulgōe nimis ⁊ dicēs. Mirū q̄ ad red
ditum obligasti me. Ecce vide modicā partem

pzemii mei. Iz bñdicta sit dies i q̃ tñ nata Illa
bo ꝓzotata ⁊ relũpto spũ ꝟlunit de statu post
sozozis defũcte, Lui illa dixit. si tot⁹ mũd⁹ eẽt
pgamenũ ⁊ mare incaustũ ⁊ oĩa folia arbor
⁊ gramia scriptozes cũ oib⁹ hoib⁹ q̃ fuer̃t ⁊ sũt
⁊ erũt futuri ꝓi⁹ oĩs deficerẽt ꝙ imensitatez
p̃mii celestis expzimerẽt: Iz parũp ad pñsdictã
tibi infinitũ claritatib⁹ me ꝓcellit⁊ merito: qz
heri cũ ãgelis chozeã duxit cãdidã ⁊ cũ multi
tudie cãdidaz puellaz cãtãs cãticũ singulare
solis Vginib⁹ apzob̃atũ: gerẽs sertũ de diui
nis floribꝰ ꝙtextũ. Rogaui aũt eã vt saltẽ ad
hozã mihi certũ ꝓcederet. q̃ ait. Nõ expedit ti
bi: tñ ex ipis flozib⁹ dedit mihi ihs attuli tibi
socie mee dilectissime vt aliq̃s Vtutẽ eaz q̃
tñ sẽt⁹ caze pterit hũan⁹ ꝓpẽdas. Facta ergo
ab ea circulari tactu i pauimẽto cũ flozib⁹ tã
mirã odoꝛ ꝓcessit tragrãtia q̃ illa sozoꝛ q̃ sua
nitatẽ rapta fuit i extalim. Et sic vdna exple
to ymillo ad celũ rediit: oĩsq̃ mõasteriũ itra
uerũt q̃ mltũ tps celestẽ odoꝛẽ sẽserunt.

Claritas in facie chzisti. Exemplum. vi.

VIrgo q̃dã fuit habitu q̃dẽ secular̃ ẽz
vita religiosa valde ⁊ spãr̃ ieiunijs et
obsecratiõib⁹ sp vacabat mẽte sepissime exce
dẽs ita vt celi secreta ⁊ celi regẽ cũ celi ciuib⁹
frequẽter videret: in q̃dã igit solẽnitate epy
phanie: cũ interesset matutinis xp̃m iam tem
pãis inolutũ ⁊ in ꝓsepio politũ vidit: ⁊ circa
illũ thzonũ aureũ ad sublitudinẽ iridis eratq̃
ex vtraq̃ pte multitudo ãgeloꝛ manib⁹ extẽ
sis cũ adozãtiũ. ⁊ oculoꝛ suoꝛ acies i illũ ide
ciabilr figẽtiũ. Necmirũ ipe eũ est speciol⁹
p̃ filiis hoiz inquã telle apto deliderãt ãgeli
cõspicere. Cũ vẽtũ fuiss ad illũ locũ: paterna
voꝛ audita ẽ. Hic ẽ fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̃ mihi
bñ cõplacui ip̃m audite. Erat ei ibi fili⁹ dei ⁊
hois tãti decoꝛ ⁊ rex tãti dulcozis vt exp̃mere
mihi nõ sufficiat. Rechtita ẽt a me q̃les cẽnt
effigies ãgeloꝛ: rñdit. Et tatura hñt hũanas
facies Vginib⁹ silles genas ad instar rolazu
bẽtes ⁊ in reliqs m̃bris nine cãdidioꝛes.

¶ Loꝛ virginis scissum est ꝓze amoꝛe.
Exemplum. vii.

DIcit q̃ erat q̃dã virgo nobilis eta
te. xiiii. ãnoꝛ btẽ marie valde de
uota. her cõtinue rogabat Vginez
gliosã. vii. annis vt oñdere dignaret sibi filiũ
suũ. Que cũ die natiuitat̃ xp̃i cã deuotiõis
sola ite: allet capellã: ap̃aruit ei Vgo pulcher
rimꝰ tenẽs filiũ pulchzioꝛẽ. Her allocuta ẽ V
ginẽ: dicẽs ꝛc. Alia hre ãte. L. Exemplo. liii.

¶ Virgo quedam vidit iesum duodẽnem.
Exemplum. viii.

LEgit q̃ q̃dã virgo religiosa roga
bat dñm ꝙ integrum annũ vt di
gnaret sibi manifestare statum pa
tris sui ipsius qui eã in religionem duxerat
quem in dño tenere diligebat vt dignum est.
Sed post annũ dixit. Quid est qd̃ peto. pe
t. vt videã xp̃m duodẽnez: ⁊ post hoc bene po
tã vt sim in etate. xxx. annoꝛ. Et post annum
ipsa sola ozante vidit q̃ ab altari pzocedebat
ei⁹ pater sp̃ualis fulgens sicut sol ⁊ cũ magno
gaudio locuta est cũ eoꝛ ecce duo angeli po
tabãt archã pulcherrimã habentẽ tria ostiola
Et dixit ei pater. vis filia videre filiũ dei in
ẽcẽ i cui⁹. Fit sic. Et aperuit arche vnũ ostiũ
⁊ int⁹ iacebat puer decoze mirabili ꝑdit⁹ ⁊ vi
so eo tãto repleta ẽ gaudio vt de gaudio pti
rito nõ curaret. Et dixit ei pater. Satis est.
vis videre xp̃m. xii. annoꝛ. Et aperuit aliud
ostiũ: vt vidit xp̃m duodẽnez: ⁊ tãto gaudio
plusa est q̃ totũ ꝑteritũ nil sibi videret. Pz
ꝑterea inqt veni ad te: qz trecesimo die veniꝛ
ad me ⁊ sic factum est.

¶ Virgines quomodo in celo cozonantur.
Exemplum. ix.

ABbas q̃dã ozauit dñz vt sibi ost̃
dere dignaret qualr virgies in ce
lo cozonarẽt: ⁊ q̃o obnoluti pris
quis iustificarent. Et ecce q̃dã die pollens in
ẽkone facẽ⁹ est in extali i qua vidit se esse i pa
to pulcherrimo i quo cõspexit ozatozium. Ad
q̃d cũ ꝓcederet vidit ante ostiũ ozatozii arbo
rẽ cui⁹ rami ⁊ folia tãq̃ stelle clarissime ruti
labãt: ⁊ sub arboze vidit fontẽ clarissimũ tãq̃
cristallũ. Et iterãs q̃dictũ ozatoziũ stabat: ⁊ ce
ꝛbgo maria accipiẽs flozẽ de arboze q̃ stabat
ante pozes sex fecit ex inde lia delicatissima: ⁊ ec
ce ihesus cũ multitudine angeloꝛ intrauit cũ
iubilo ducẽs secũ. xii. Vgines ⁊ locauit sex ad
dexterũ altaris: et sex ad sinistrã: accipiens
de fonte q̃ stabat sub arboze in cyphũ pulche
rimũ aqua potauit illas q̃ stabãt ad sinistrã
⁊ accipiẽs cozonas sex a matre cozonauit als
sex ad dexterã: ⁊ hoc facto cũ angelico cõcẽtu
duxit illas ad celũ. Iz cũ de hoc abbas plurimũ
mi⁹areꝛ. accedẽs angel⁹ exposuit ei di. Virgi
nes quas vidisti cozonari aureolã acceperũt
alie Vo que p affectũ se mẽculauerũt: ⁊ de hoc
pẽnituerũt p dñm plene fuit iustificate a pec̃
⁊ lauate vt nihil sozdidũ rez: ãẽsit in eis: h tñ
aureolas geige nõ meruerunt: in his gratiis
deum laudauerunt. ¶ Pzimũ cẽtia
le in celo pyno Aue maria. Exemplum. x.

QUedã monialis i moꝛte ad sept̃ integroꝛ
dies agonizabat in maximis infirmitat̃

ni qui post mortē apparuit subpriozisse sue
uxori se sore saluatū. Etiam ꝓtigit ꝙ frat
ri libenter si posset ꝙ haberet vitā velle pallio
ueri tāt̄ itimitatib⁹ ꝓbinis ꝙ aliop. vii. dies
ieiunū. Ad ꝙ ne maria valeret dicere ꝙ ei⁹ meri
tum inde ꝓsequitis nō posset eidē cū devotiōe
debita intendere: saltem cōfessa ꝙ mundata
essem a criminalib⁹ pctis etiā si ambulando
dicerem.

¶ De cruce signato.

Cum ꝺ̄ꝰ ꝓnceps cruce signatus ꝺ̄
erat magnus dñs cū ꝺ̄ fideli suo
milite mare trāsfretasset ꝙ capt⁹ in
carcerat⁹ a paganis quadaꝫ nocte nunciauit
eis carcerari⁹ ꝙ in crastino dñs qui tenebat
eos decollari inberet: statī miles remunera
tionē tot⁹ seruitii sui a dño suo petiit vt pri
us eū gmitteret decollari: qō tñ ille cōcessit:
limosinane ē extract⁹ de carcere ꝙ primus de
collatus statim suo dño glificatus in car
ce apparuit dicēs illi ꝙ candē gliam mox⁹ de
cillar⁹ haberet: ꝙ ipe de aduentagio qō iā ha
bebat qō tñ sui parui tpis: qz magis gaude
bat ℔ si prius totius mundi dñs fuisset.

Gētilis quidā vidit ꝓm regē in throno cū
sanctis suis. Exemplum.x.

Quz nobilis ꝺ̄ adhuc gētilis febrīs a
cutissima laborauerat materia ad cerebrū
ascendēte in furiā raptus ꝙ vomitib⁹ oīb⁹
q̄ area illū erāt aufugit nud⁹: ꝙ trib⁹ diebus
ꝙ totidē noctib⁹ ꝙ heremū vastissimū oberra
uit: tertia aūt nocte digesta materia ad se re
diit ꝓpos mēti q̄ in tenebrīs erat horrēs soli
tudinē ꝺ̄ faceret: q̄ se verteret nesciebat. Et
ecce post instās modicū discussis tenebris vi
dit in mōtis cacumine ingēs lumē. Reptans
ergo manib⁹ ꝙ pedib⁹ ascēdit in mōtē: ꝙ ecce
sup vnā solis fulgurē regē admirabilē vidit i
throno aureo residentē ꝙ ad ei⁹ dexterā regi
nā incōparabili decore fulgentē: viditq; mixti
simiores ꝙ inniores in thronis aureis assidē
tes mistros ex oi gte vultib⁹ fulgentes rutilan
tes. hec vt vidit gētilis sup id qō credi pōt ob
stupuit. hac hora vn⁹ mistror⁹ a rege miss⁹ cū
vestib⁹ nudū induit: ꝙ ad regē duxit cui rex.
Nichil in reb⁹ humanis sine ꝺ̄ videbis. ꝙ ille.
nichil inquit dñe. Et rex ad eū. Ego sū inqt
xpianor⁹ ꝺ̄⁹ rex ꝙ dñs tempiter⁹: tu aūt redi
bis ad ꝓm tuū ꝙ pares in gēte vngaria que
mixta est gēti tue duos ꝓbiteros xpianosta
lis hītus ꝙ talis forme a ꝺ̄⁹ erudieris nomā
fidei xpiane suscipies. Hoc aūt vt audiuit gē
tilis timuit btōrum societate frustrari: et mox
ad eū rex. Impossibile est inqt talē te mane
re nobilem: si fidē xpianor⁹ susceperis ꝙ precepta
societatis illius sociabilissima pertransieris. Hoc ꝺ̄
cto miles sedens in equo alto suscepit illū ꝙ
in curiā tartarorū ꝙ ibi intrāte reliquit suis
qz apud eū tribus diēb⁹ ꝙ post reperte dispa
ruit. Nobilis aūt vt iniius erat ꝺ̄ninit ꝓpe
teros ꝙ inuenit: ꝙ crudis⁹ ad fidē cū multa mi
litib⁹ tartarorū sacrum baptisma recepit: ve
stes aūt quas vt dixim⁹ nudus acceperat ꝓpri
pui colozis erāt atq; mollicini. Opus ꝺ̄ cor
plumariū nec acu tactus abuertere poterat:
nec textrinū: si sug ostre artificiuz hoīs dini
na virtute contextū.

Maria trāstulit alaz scholaꝛ i celū. Exēm. xii

Erat quedā inclusa que nocte qua
dam tumultus celle sue splendorē in
mitti cernens ꝙ diem esse credēs ter
rita ꝓpter horas nondū dictas surrexit fene
strāq; versus cymiteriū aperuit ꝙ ecce iuxta
caput sepulchri cuiusdam scolaris nup sepul
ti miri decoris fœmina stare cōspexit. Gaudia
eius corporis ei⁹ candē creauerat lucem stabat
ꝙ colūba mea sup cumulū quā illa capiens
misit in sinū suū. Inclusa igit ꝙ nam esset cū
reuerētia ꝙsuit. cui illa. Ego sum mat̄ xpi ꝙ
alam scholaris hui⁹ qui vere martyr est tol
lere qz scholares q̄ veni frequēt addiscēt vere
martyres sunt q̄ si postea artes quas didice
rint in dei seruitio exercuerint magnā mer
cedē ꝓsequūt hoc arnold⁹ in narratorio suo.

Quidā vidit glificationē ꝑdū suoꝝ. exēm. xiii

Magister quidā parisiēsis infirma
tus cum de glificatiōe corporū co
gitaret ꝙ hesitās in corde suo dice
ret. quō poteris esse vt corpa ista putrida in
cere possent in futuro. sicut sol ad pedes suos
quos de ogimento creauerat respexit ꝙ ecce tā
tus splēdor de ipis exiuit vt oculi eius reuer
berati eos intueri nequiēt morq; reuersus
ad se gēas egit xpo cuius virtute antēq; mo
reret ad fidē resurrectiōis adductus esset.

Femina quedam audiuit dulcissimū can
tum auicule. Exemplum. xiiii.

Femina nobilis ꝙ devota cum gaudia
mentis retulit confessori suo q̄ nocte ꝙ
die semp. vii. hor. q̄ canonice nūcupant anis
mire pulchritudis ꝙ decor⁹ eā in dulcissimis ꝙ
inestimabilib⁹ vocibus annis plūmis ꝓlaudet.
Elāguit eēm multo tpe in lecto iacēs cuiꝝ cō
fessor ꝙsuit ab ea cui⁹ anis vocē illā voluerit
videret hec. ꝰndit nichil in terrenis ē q̄ illi⁹
voci possit ꝓpari nec solis auri⁹ de lectoꝝ in
illis verūetiā interi⁹ trāsfundit modulame
ista⁹ anis ꝙ ex eo spūs meus ad delitias eter
nales desiderantius delectatur ꝙ excitatur.

Quidam audiuit gaudia celi ⁊ etiam tor-
menta inferni. Exemplum.xv.

LEgit in ḋã libello de iuuo ordis cister.
q̄ cū ḋ dã monach⁹ cister. exptaret ꝺ exi
tu ordis ꝑ ei⁹ alacritatē aparuerūt ei pē et mat
ei⁹ iā dilecti dissuadētes sibi exitū ḋb⁹ cum
nollz acchelere: dicēs q̄ nō poterat portare tā
tā penā: dixit et mē. Et quō vis portare penaz
iferni: ⁊ ille: qz ē grauior iferno pena hui⁹ or-
dinis. ⁊ mē et. Vix exiui aliḋ de penis ifer-
ni: ⁊ dle dic. Et ecce son⁹ porcor terribil ad eo
q̄ villa ē ei ꝙ celū celderet ⁊ caput ei⁹ tōderet
⁊ cū ḣli deficeret cessauit sonit⁹. ⁊ mē ꝙrtās
eū di. Vix aliḋ de gaudiis celi exiui. et ille
dic. Et ecce cāt⁹ ḋã dulcissim⁹ et lugabūdas
oēm dulcedinē mulicor tunc mē aut ei. Si vis
ad gaudia gadii pueire ⁊ euadere tormēta
iferni pleueres in ordie. ⁊ sic fecit. nō ēt autē
incredibile ḋn sit vlulat⁹ ⁊ gemit⁹ corporalit
futurus in inferno: sicut cantus in celo.

¶ In discipulo de tpe.

Gaudia celi sūt magna: qđ oñdit in diabo
lo ḋ dixit q̄ si eēt statua a terra vsq̄ ad celuz
clauis ⁊ raloriis circūsepta: libenē vellz alcē
dere ⁊ dilcēdere ⁊ se vulnerare. Hoc ḡre in di.
de tpe. ser. lxxxiiii. L. ¶ Itē monachus ḋ au
diuit auiculā. ccxxl. annis ⁊ videbant sibi ḣli
due horę. hoc quere sermone. lxxxiiii. N.
Mulieres que pre deliderio regni celesti ifir-
mabantur. hoc quere ser. lxxi. T.

¶ Gaudia mūdi. Maria interdixit vir
gini gaudia mundi. Exemplum. xvi.

PUella quedā narrauit di. q̄ quadā no-
cte ei q̄ visionē sctā dei gēitrix vgo ma
ria appuit: atq̄ coeuas ei⁹ i albis vestib⁹ pu
ellas ei oñdit: ḋb⁹ cū illa admisceri appeteret
⁊ se eis adiūgere nō auderet btē virgini ma-
rie q̄ virgis ē voce rectita anvelit cū eis eē at
q̄ in ei⁹ obsequio viuere. Cui cū eadē puella di
ceret: volo ad eq̄ ptin⁹ mādatū accepit vt nil
vltra leue ⁊ pueliare ageret a risu ⁊ ioris ab
steret: sciēs q̄ oia ꝙ ineā eadē virgies ꝺ vide
rat: ad ei⁹ obsequiū die. xxx. veniret. quib⁹ vi
sis in eēctu suis morib⁹ puella mutata ē oēm
q̄ a se lenitatē puellaꝝ vite magne grauitatē
deterlit manu: cuiq̄ parctes ei⁹ mutatā eē mi
rarent: recēsita rē rettulit ḋo eā btā dei geni-
trix sullezat vl q̄ die itnza eēt ad obsequiū ei⁹
dicauit. vñ post. xx. ⁊ āntū die febre corripta
ē. die āt. xxx. cū hora ei⁹ exit⁹ apropiquallz eā
dē genitrix dei cū puellis ꝺs q̄ visionē vide
rat ad se venire cōspexit. Cui etiā vocant rē-
dere cepit ⁊ de pcellis reuerens oculis apcta
voce clamāo Ecce dña venio ecce dña venio
In qua etiaz vore spūs tradidit: ⁊ ꝺginea
corpe alia inhabitatura cum setis virginib⁹
exiuit. Hec Greg. in dyalo.

Eē tātes pōpole tra ablozbuit. Exō. xvii.

LEgit in libro de bonis q̄ scōz ꝙuetudi
nem ciuitatē inuenes eētabant
cum gaudio hui⁹ festi tenētes ianuas turrīū
mas ceteq̄ chorizātib⁹ q̄ villā Quos pleban⁹
in ambone pluries āmonuit vt desisterēt: ꝺ
ipsi noluerūt Episcopis acchelere nec sibi obe
dire. Et ecce subito in die festiuo in spē vi
roz ⁊ mulierz maxia multitudo demonū gā
rerat se illis: ⁊ chorizauerūt cū ipsis. Tūc vul-
go cātāte cū gaudio vox diabolica statim au
dita est. Qui me amauerūt ⁊ michi seruierūt
mō mecū erūt. delicati hoies meis ludis esti
mauerūt: vt sūt meli⁹ ꝙra deū dissoluti. Et subito
terra apta cū igne cūctos subito ad iferni ab
sorbuit: tā cātātes q̄ ⁊ chorizātes: sūt ⁊ equi
tātes. ¶ In discipulo de tpe.

Rex ḋ nūq̄ risit qm habuit gladiū ānexū
troz infra: lupra: a dextris et a sinistris. Hoc
quere in dicti. de tpe. ser. liii. P.

Itē quidā miles cogitauit de sero itrare ⁊ ꝙ
cuuit gaudiū qđ hodie tota die habuim⁹ ⁊
sic ꝙsecut⁹ religionē intrauit. ḡre ser. xxvi. f

Itē fili⁹ comitis ḋ vidit cadauer pēis sui ⁊ sic ꝺ
pūct⁹ gaudia mūdi dereliquit. ḡre ser. xxxvi. ſ

Eē exactō. Senex ḋ vidit aliḋ comedē
mel: aliḋ panē: aliḋ stercor. ḡre ser. xcviii. L

Itē religiosus ex cui⁹ tactu vestiū sanabāt
infirmi ḋ oia in bono accepit ⁊ deū tā in ad-
uersis q̄ in ꝙsperis laudauit. ḡre ser. cxi. q̄

Lerna q̄ pelles de scq̄ portauit btō macha
rio in signū stitudis: qz illuisauit ceros pur-
ros ei⁹: ⁊ etiā lupi reportauerūt quēdā pur-
cū ḋ extraxit os de ore lupi. ḡre ser. xxvii. ſ.

¶ Gratia spūllancti.

Eē spūlleti facit hoies imobiles. Exō. xvii.

IAcobus de vitriaco dicit q̄ vidit alias
deuotas mulieres q̄ extra se sic rapidā
tur q̄ q̄ totā diem nō erat in eis neq̄ sensus
ad aliqua exteriora nec ad vllum clamorē po
terāt excitari. nullā lectionē etiā si vehemēter
punirent sentirēt. Itē aliquā vidit ḋ. xx. an
nis tāte zelo a spōso suo in claustro custodie
bat q̄ extra claustrū nullus poterat ei esse ꝺ
grellus etiā si mille holes q̄ man⁹ eā trahere
viderent. Multoties exire conabat a ḋbus
dam eā trahētib⁹. s: frustra qz citi⁹ rūperet.
Itē vidit aliā de notā mulierē q̄ frequent ex
tra se duab⁹ vicib⁹ rapiebat q̄ etiā me plan
te pl⁹ q̄ septies fuit rapta vno die: ⁊ in q̄
cunq̄ statu rapiebatur in illo gmanebat in

nobilis fedz dilpõnem in qua rapiebat ⁊ ad se redis tanto gaudio repiebatur ꝙ planu corpozali offendere cogebatur.

Mulier quedã cũ puero cucurrit ad martyzium. Exemplum.xix.

Scribit zozunas de quada muliere q̃ de domo currẽs sic ad martyzium festinabat vt dom⁹ sue oblita ñ etiã vtrũne caput suũ vt mox cũ mulierũ coetu citius ad paruũ puerũ secũ velociter traxit ad martyziũ. Quã iudex vidẽs dixit. Apprehendite hanc mulierem ⁊ adducite mihi coz huc. Cumq; adducta fuisset dixit. Quo inquit inepta mulier pperas tam festinanter. Illa aut. ad campũ in quo catholicoz populus martyrizatur: ego festino: vt ibi pro fide moziar. Et quo inquit parnulũ defers istũ. Respondit. vt et ipse mecũ martyzium consequatur.

Gula. Guloli comedũt bubones ⁊ serpẽtes in inferno p eleca. Exemplũ.xx

Males quidã moziẽs de bonis male acquisitis filiũ suũ hereditauit: q̃ post moztẽ nocte quadaz pulsauit ad ostium: dicens q̃ esset dñs possessionũ illarum exprimẽs nomẽ suũ: rogãs vt itromitteretur. ⁊ puer vidit eũ per fenestrã ⁊ cognouit ⁊ dixit. Certe dñs me⁹ moztuus est: non intromittãmus. Cũq; pulsaret persenerãter do nouissime dixit. Deferte pisces istos quib⁹ vescoz filio meo. Et ecce ad poztã illã subito. Demones vero ereptores inuenerũt in quodã lacu gamie multitudinem bubonum atq; serpentum.

Magna inflãmatio erit de corporib⁹ pinguium in inferno. Exemplum.xxi.

Legitur q̃ erat quidã dives q̃ de propzio corpore nimis sollicit⁹ reputabat cibis et potib⁹ vnguentis balneis lectis: indumentis: ornamẽtis honoribus ⁊ diuitiis. Qz ho sedm cursum mundi erat prudens ⁊ dilect⁹: factus est ⁊ senescallus regis francie: ⁊ tunc amplius reuoluebat de illis in mẽ q̃ eius pinguedo vix intra cutem poterat restringi. cui⁹ cocus studiosius seruiens dixit semel ei. O dñe mi ꝟ magna illa flammatio tunc erit qñ vestra pinguedo cremabitur igne infernali: que verba illa considerãs cepit dicere intra se. Vere ille dixit verũ naz ⁊ caro mea cibus erit vermium: ⁊ tardus demonum cum erit, corrupta ⁊ odita a deo: sed nequaq̃ ita erit. Unde assumpta penitentia per carnẽ deo placuit per quam pzius deum contempsit ⁊ offendit.

Pallor ⁊ macies glorificant monachum. Exemplum.xxii.

Legit in vitas pzm q̃dã monachi venerũt ad abbatẽ helyãr et eocũ erãt pleni cogitatiõib⁹ curiosis ro media adhibere. vñ dicebat Frẽs mei cruste leue: qz corp⁹ nrm ꝙd est nitidi⁹ albi⁹ ⁊ rubicũdi⁹ tãto alacrioz deo pl⁹ placet ⁊ iaz moztuus nõ ei pinguedo ẽ deo grata: ꝟ pallor abstinẽtie ⁊ macies in hũilitate vos deo gratificant.

Religiosus quidã zelo ozdinem comedit carnes. Exemplum.xxiii.

Quonerius quidã deliberio carnium tentatus, atq; superatus cum illas repetere erubesceret: sicut nec licuit die quadã allaturã bonã sibi pparauit. ⁊ celario intulit ⁊ comedit erat ei celari⁹ de ozdine pzemõstratẽtiũ. Permittente tamẽ dei diabolus aliud facere nõ poterat gulosũ illum rapuit ⁊ in tecto cã panilis in modũ vestimenti sparsit. vbi cũ haberet vel pot⁹ a diabolo sustentaret qui dat⁹ fuerat ad terrendũ potius ꝟ ad occidendũ: clamauit valde fratrũ auxiliũ iploraũs. Que ibi herere cernẽtes: cũmq; ignorãtes laris mirati sunt ⁊ turrim cũ festinatione ascendẽtes regulatq; incidentes p fozamẽ illum retraxerunt. Hec Celarius.

Quidam in carnispzium nimis tarde comederunt carnes. Exemplũ.xxiiii.

Quidam monachi feria tertia ante cinerum in domo cuiusdã secularis sacerdotis quinantes carnes diuersas cũ vino exquisito vsq; ad mediã noctẽ fere comederũt: ⁊ cũ saturati essent nimis in ipso galli cãtu sacerdos vocãs scholarẽ dixit ei. Certe adhuc comedem⁹ carnes. Vade ⁊ affer nobis gallinaz quã inuenies i gtica iuxta gallũ sedẽtẽ: qz ceteris pinguioz ẽ placuit ⁊ ppaea nobis eam. Quã cũ strãgullasset ⁊ detre ayto manuq; ipsa: cũ se oia itestina ei⁹ eiicere lil' putaret magnũ bubonẽ extraxit cui⁹ motũ cũ manu sẽtiret ⁊ pauisset: vidisset q; ꝺd eẽt repentino suo clamoze oẽs aduocauit. Videtes illi itestina gallie i bubonẽ ⁊ fugã a loco quinti recessisse ẽt i: intelligẽtes eẽ op⁹ diaboli. Hec mihi dom⁹ frater illoz ꝺ iter fuit ⁊ vidit recitauit. Hec Ce.

Religiosus quidam mozsello e carniũ quasi suffocatus fuit. Exemplũ.xxv.

Monachus quidã cũ in ꝺdã conuiuio secularium pisciũ velleret: alius ho carnes comedẽtib⁹ vidẽs i sententia clerici iuxta ⁊ se fedẽs carniũ allaturã cõcepiuit. Immissaq; manu mozsellũ rapuit: ⁊ ꝺdã ioculditate i os suũ trusit mox iusto dei iudicio ibẽ mozsell⁹ i guttur lobẽdicti steger desedit. ita meatũ ei⁹ obstruxit vt nulla cona

in posset in os euocari vel deglutiri. Quę de mēsa trahētes cū ill euertis oculis putaret eē suffocat⁹ quidā ex quinātib⁹ ex cui⁹ ore hoc audiui pugno tā valido collum ei⁹ pcussit vt mozsellus tinus exiliret: z cognouerūt oēs q dnoz ille atq; gnulio pena peccati sozet in nō obediendi ypolito. Her Celarius.

℣ ¶ Tria sunt grana que faciunt pulmentum oprimi sapozis. Exemplum.xxvi.

Quodā tpe milites ḋdā honesti ac nobiles: z alii ꝯplures tā clerici ꝙ laici viri diuites in heremo sūt querli atq; in ozdie gnozati: quidā igit ex secularib⁹ ꝑdictoz militū nor⁹ z amic⁹ victū eoz q̄tidianū q̄ in cōi cōuentu erticiebant gliberans ait btē memozie dño Gilliberto eoz abbati: nō sufficio āmirari q tales viri in sēlo tā delicati olerib⁹ ieō ditis pisa z lēte pñt vti. Cui ille rndit. Ego tria grana piperis appono eadem grossa pulmentaria gdunt vt pene nihil in cuis scutel tellis comedētes relinquāt. Mirāte illo ynō itelligēte q audierat abbas subtūxit di. Hziz granū piper sūt lōge vigilie matutinarum. Hcōm labor manuū. Tertiū ro delgatio ter culi lautiou: z illa sūt tria grana quib⁹ appositis optimi sapou sūt pulmētaria nostra. et puto vehemēt q monach⁹ peteret magis pisam suā sine lēticulā pp torqūes vel hūores melācolicos vitādo ꝙ nimis ex illis cumēto. Si eis appolita comedere noluerit: nescelle ē vt lautioz vel appetat vel refrat. Si ei data fuerit ex gnuetudie pusillanimes scandalizat si ro negata aū tps deficit. Monach⁹ vacuo vētre nō pōt bñ ieunare: vigilare aut laborare. Hinc est q btūs Wer. in quodā sermone tales satis acrit rephendit dicēs. Libaria nostra nō sūt multū gtoztātia: z ideo oz nos ex eis sumere ad saturitatē. Her Celarius.

Senex quidā patiens comedit oleū ex limi semine pro melle. Exēplum.xxvii.

Quidā ex seniozib⁹ dixer⁹ ē ifirm⁹ z q multos dies nō poterat villā egrā egre. Compulit aūt eū discipul⁹ suus di. Si iubes inqt pater factā tibi placētā parnā z ita fecit. erat aūt ei vas calculā paruū hūs mel: z aliud vas like hūs oleū ex limi semie exēplum: in alia re nulla hoc ꝓficiebat nisi soste in lucerna. Dereptus frater milit in egrā senio de illo: sperāsq; mel missurū. Cū aūt gustasset nichil locutus est: sed tacēs comedit. Tertia ro vice cū iterū sibi daret z gustasset dixit illi. Nō possū comedere tibi. Ille aūt tūc volēs exhoztare eū dixit. Ecce abbas bona sunt z ego comedam ex ipis. Et postq; gustauit z sensit rem quā fere rat credidit in facie di. Ne mihi abba qđ ego di tristitiā petā posuisti sup me z q mihi locutus nō es. Dixit ei senex Fili nō gristeris ꝓpter hoc: si em de⁹ voluit vt bona comederes tu mel misisses z non hoc quod misisti.

¶ Capitulū de H. ¶ Hospitalitas.

Hospitalitas pauperē ditat hospitem.

¶ Exemplum.i.

Erat i roma vir pi⁹ z bon⁹ q indigentes hoies religiosos pauperes ad hospitiū inuitabat. Cōtigit aūt gtertā senio de paupertate reb⁹ z angustiabat q solitā hospitalitatem habere non posset: qz ad victus suos sufficientiā non haberet. Cuq; vna noctū anxius q talib⁹ iaceret in lecto seminigilās audiuit vocē dicētē sibi. Vidi charitatē tuā quā in exhibēda hospitalitate mīro tpe infatigabilē habuisti: z q hāc adhūc paupertē ḋuenisti: volo ergo nō solū i futuro remūerare te: verūtamen i pñti. Loqre illi diuiti z de vinea tua q multi oz est cū vinea illi⁹ cābitū facies. Spe em libertatem ānuet ḋbis tuis. Ipse ergo illi⁹ vineę in medio illi⁹ aceruū fodiesin gfundū: z subito repiesqđ romanis copiis est inuiluz. Ad hāc ergo vocē cū hō nō pfotin⁹ obediret. scḋo tertio ām̄onit⁹ est. Tūc hō ille ad diuitē venit: obtulit cābitū vineaz. Cui dines. Libenter igit z ḋto tua melioz mea ē tibi solutā. Cui pauper Volo vt equo valoze cābitū fiat. z factū ē sic. Hoz pauper cū ꝓpria vroze z filio duab⁹ puellis filiab⁹ ad cenā cū eis ad supradictā auditā vineā z ingressi fodere cū spe magis. Cūq; diu fodissēt nec adhuc effect⁹ sui signū aliqđ inuenissēt reperūt pēi suo filio⁹ cū sozoribus insultare. qđ⁹ pē ait. Nullo mō possum credere q frustraboz. Acerno igit pē cū filiis virili in fossis. tādē in gfundū inter ingentes lapides vas marmoreū plenū aqua: z i oze ip⁹ vasis ollā vitreā plenā balsamo: z in orificio olle q unū vnū vas fictile: z in eo tres lapides pciosos smaragdū: saphirū: z balistū: q titatis nō modice reperierūt. nihil aūt aquā in vase repentes effudert eā qđ mox effusa ollā qđ erat qđ⁹ laborauert gfusiōe gtigeret colozē eius pulcherrimā auri spēm gmutauit. Erat em aqua ex sanguine carnib⁹ balistici i modū rosacee g sublimatione factā q solet ab alchimistis auz fieri: sophisticatū: iz hac aqua nullus de⁹ dictū viri inocētiā maculari: iō diuina disparuit. Balsamozo cū dict⁹ hō ad debitā tatē vil⁹ pl⁹ sulliz nesci⁹ quasi eōi oleo q diues aliqs integerrime vilius recepit. Et post cognito q pbitez sui q ert balsamū inestimabile vendidit ꝓtio: z q lapidib⁹ ḋs inuenerat p

cūtis pecunias copiosissimas ⁊ multas accepit
tatulg diaz ⁊ iclit⁹ glificauit dñm post se
filios ⁊ nepotes suos in multis copijs derelict
per Gaut. in li. de agib⁹. ¶ In dic. de spe.

Hospitē quē diabolꝰ cū corpe ⁊ ala arripue
rūt. here ser. cxliiii. ¶ Item rusticꝰ q̄ habitabat
in vna curia solitaria ⁊ xp̄s in forma paup⁹
in domū suam introduxit: quō ille pauꝑ pedes
ꝓfectos habuit. here ser. lxxxix. T.

Pē quidā libenē hospitabat pauꝑes ⁊ pegri
nos: ⁊ diabolꝰ tm̄ratus ē sibi pallū in forma
pegrini: vt sic retraheret cū ab hospitalitate
⁊ impedīret eū in sua salute. ¶ Hūilitas.

Opa humilitatis placēt deo. Exh. ii

Senex q̄dā erat solitariꝰ vacās i heremo
⁊ dicebat i semetipo q̄ ꝑfectꝰ eēt i virtuti
bus hic orauit dñm di. Dñe mihi q̄d deficit
tibi mercedē. Volēs āt dñs ex humilitate
cogitatiōes eiꝰ dixit ei. Vade ad illū archimā
drītā ⁊ quicq̄d tibi dixerit facito. Reuelauit
dñs archimādrite anteqū ille veniret ad eū di.
Ecce ille solitariꝰ veniet ad te: dic ergo ei vt
tollat flagellū ⁊ pascat tibi porcos. Veniens
ergo senex pulsauit ad ostiū et ingressus ē ad
archimādrītā illū: ⁊ cū se salutassent ꝓsedēt
⁊ dixit ei solitariꝰ ille q̄ venerat. Dic mihi q̄d
faciā vt salueꝰ ē. Et ille dixit. Facies q̄cūq̄
dicero tibi. Et rñdit etiā ⁊ dixit. Ecce tolle fla
gellū ⁊ vade pasce porcos. Hi aūt q̄ nō nouē
rāt ⁊ audierāt de eo cū vidissent q̄ porcos pa
scaret: dicebāt vidistis illū magnū solitariuꝫ
de q̄ audieramꝰ ecce stupuit cor ei⁹ ⁊ a demo
nio erat ⁊ pascit porcos. Videns aūt dñs hūi
litatē eiꝰ: q̄z ibi patienē sustinebat oppꝛobria
hinc ꝓcepit iterꝫ redire ad locū suum.

Maria venit carthusiēn. triplicem gradū
humilitatis. Exemplum. iii.

Legit q̄ in ordine carthu. fuit q̄dā ꝑ pba
bilis vite ieorumpt⁹ corpore: ita vt q̄ lom
bis nāq̄ fuit illud⁹. Huic in extrēis laborāti
ch̄s astitit ꝓtoq̄ assumpt ꝓcepit ei ⁊ ait.
Dū te deo magis placuisse q̄deraret. ei rñdit
Ne difficile postulas pē ⁊ quā nullo mō dice
re nisi obedīētia cogaret: ego ab ineūte etate
multa flagella sathane ꝑpeꝰ sūerz tñ ſeōz
multitudinē dolozū meoꝝ in corde meo q̄sola
bilem xp̄i ⁊ dñe marie virginis letificauerūt aliam
nāq̄ quadā die cū nimiū essē afflictꝰ appuit
mihi btā virgo maria ⁊ ait. Vidi afflictionez
tuā ⁊ veni in auxilū tuū: ecce offero tibi de
scriptū filii mei triplicē gradū humilitatis
per quā aduersarium tuum vincere poteris
⁊ deo placere potes volo ergo vt humiliteris
habitu in victu in vestitu: atq̄ i actu ⁊ cibos appetas
viliores: ⁊ panos i duas grossiores: abiectio
raq̄ misteria q̄ alii dedignant tu pro magno
honore ⁊ lucro suscipias. Hīs dictis disparu
it btā virgo ⁊ verbox efficacia cordi meo im
pressit vt sic facerē vt btā virgo me docuit.

Cōtigit quidā simulis fuit beato Antho
nio. Exemplum. iiii.

Beatus Anthoniꝰ in cella ꝓpria sua duz
Bozaret venit ad eū vox di. Anthoni ne
dū ad mēsurā cordis illi⁹ q̄ est in alexādria
peneristi: quo audito senex surgēs mane arre
pto baculo festin⁹ ad alexādriam venit q̄rūq̄
ad designatū horaz fuisset ingressus ille vi
so tanto viro obstupuit: cui senex dixit: refer
mihi opa tua: q̄z ꝓpterea ad te de deserto ve
ni. qui rñdit. Nescio me aliq̄ boni aliq̄d o
perari ille: cū ex cuiusli ꝓpio surgēs mane an
teq̄ in opera mea reliqueā: dico vt ois ciuitas
hec a minozi vsq̄ ad maiozē ingrediat in re
gnū dei ꝓpter iustitias suas. ego aūt sol⁹ pro
pter meā culpā ingrediar sēpiternāq̄ verbuz
añq̄ quiescā sero ex corde meo rectū veraci
ter: qđ audiēs b. antho. rñdit ei. Fili si tu es
bonꝰ artifex sedēs i domo tua cū rege regnū
dei adeptꝰ es: ego velut sine discretiōe omne
ꝑs meū in solitudie q̄supli: nec dū verbi tui
assumpsi mensurā. hoc in vitas patrum.

Senex simulabat se stultuz ne honorare
ab hominibus. Exemplum. v.

Senex quidā erat in inferioꝛib⁹ pti
bus heremi ⁊ sedebat discēs i spe
lūca. vxꝰ aūt secularis mistrabat ei
Cōtigit vt filiꝰ cuiusdā secularis infirmaret.
multis ergo ꝓcibus postulabat senē vt ve
niret ad domū suā ⁊ faceret orōnē ꝓ infante
⁊ surgēs senex ambulabat cū eo. Ille aūt ꝓ
cessit eū ⁊ ingressiꝰ domū suā d. Venite i occur
sum anachoꝛet. ecce cū senex vidisset de longe
egressiꝰ cū lampadib⁹ senſit q̄ ad se venirent
⁊ statim despoliās vestimēta misit se ad flu
men ⁊ ceꝑit lauare stans nudꝰ. Ille aūt q̄ mi
nistrabat ei vidēs erubuit ⁊ rogauit hoies dī
cēs. Venerimini senex eā nolite senſū q̄di
cit. Veniēs aūt ad eū dixit illi. Abba q̄d hoc
est q̄d fecisti. ocs qui te vidērūt dixerunt q̄ de
moniū hz senex: cui senex rñdit. Ego hoc vo
lebam audire. Hec in vitas patrum.

Theodosius imperatoꝛ visitauit mona
chum ⁊ ipse fugit de loco ne honorarētur ab
hominibus. Exemplum. vi.

Hoc q̄dā mōach⁹ i cōstantinopoli iq̄
busdā theodosii imperatoꝛis q̄ habitabat in
gua cella foris ciuitatē. Iudex aūt
imperatoꝛ q̄ ibi erat q̄dā monachus qui pun

egrediebat de cella cepit deambulādo ꝓgere ad eundē locū vbi erat supradict⁹ monach⁹ ꝓcepitq; sēntib⁹ se eunuchis vt null⁹ appro ximaret ad cellā monachi illi⁹. Ipse aūt sol⁹ ingressit: pulsauitq; ad hostiū cellule surrexit aūt monach⁹ & aperuit ei & nō cognouit eū q; esset imperator. Tulerat enī sibi cozonā de capite suo vt nō agnosceret. Post oc one aūt re sederit pariē & interrogauit eū imperator dicēs Quō stat pēs degūt in egypto. Ille dēs mo nach⁹ ait. Oēs exorāt deū p salute vēa. Ipsi ciebat aūt imperator itēte cellulā ipsaz & nihil in ea vidit nisi paucos panes siccos in sporta dixit ei. Va mihi hāc dictionē abba vt refician mur: statimq; festinauit monach⁹ & sal & hue cellas similit in aquā & comederūt pariē posi erexit ei calicē aque & bibit. tūc theodosi⁹ ipe ratoz dixit ei. Scis q̄s ego sum. Ille dixit mona chus & dixit. Nescio q̄s tu es dūe. Dixit ei. Ego sum theodosi⁹ imperator & ob deuotionē tuaz veni huc. hoc cum audisset monach⁹ pstrauit se a pedib⁹ illi⁹ & ille dixit ei. Beati estis vos mona chi q̄ securi & liberi de negotiis seculi trāq̄lla & quieta ꝓfruimini vita: & solūmodo de salu te aiaz vēaz habet sollicitudinē: quō adve tam eternā & ad celestia premia quenire pos sit. In ciuitate enī dico tibi q̄z certe in regno natꝰ sum & nūc de regno dego: & nullā sine sol licitudine cibū capio. Post hoc aūt valde ho norifice salutauit eū imperator & egressus ē ab eo. Eadē aūt nocte incepit intra se cogitare ha mulus dei dicēs. Quid nō oportet me iam in hoc loco esse. multi enī nō solū de ꝓximo: sed etiā de palatio & senatoribꝰ ꝑplurimi exemplo im peratoris secuti ad videndū me venturi sūt: & honoꝛē mihi tanq̄ seruo dei deferendo nō cessabūt & illi siquidē hoc ꝓpter nomē dñi fa cturi sūt. ego aūt timeo ne forsitan malign⁹ diabolus mihi surripiat & libēter incipiā eos surripere: & condelec. Et coz meū laudes: & ho nores eoz. & per hoc iam incipiam virtutem humilitatis perdere: & laudes atq; honores ho minū appetere. Hec igit omnia homo dei secū cogitans eadē nocte fugit inde: & pererit in egyptum ad sanctos pēs in heremū. Itaq; cōsiderem⁹ dilectissimi cum tā ta sollicitudie virtutem humilitatis custodire famulus dei studuit: vt in celesti regno eternam gloziam ꝓ laboze sanctevite fine quem ꝓpter deum exercuerat percipere a domino iesu xpo me reret. Hoc in vitaspatrum.

Macharius cum humilitate vicit diabo lum. Exemplum. vii.

Abbas macharī⁹ cum discipulo q cellam suā reuerteret occurrit d̄ diabolus cum falce volens eum pcutere: & nō valebat & exclamās dixit. Ho gnā vim patioz a te macharī q̄ cuz cupiā tibi nocere nō valeo oia q̄ tu facis ego magis ex perioz. Ieiunas interdū ego aūt nūq̄ vsq; ad bo reficioz: tu sepe vigilas: me nūq̄ lapoz ꝓ pellit: sed in vna re me vincis ipse ꝓtinus. Cumq; ab eo rem ipsaz quelinillet. ei dix. In humilitate tua sola vincis me. Et hec dum cuanuit. Hec in vitaspatrum.

Humilitas pcellit alia bona opera & ex ercitia. Exemplum. viii.

Nicoth in lib. Sap. c. vii. narrat d quodā rege q̄ nūq̄ gmilit sibi in a liis vallis milit rari nisi de lutofact. Cum eni a quodā familiari iterrogaret m illud faceret. Respōdit q̄ finis esset iam m sicilie: fuit tñ filius cuiusdā figuli: & vt hab eret memoriā gestis sui: ne ꝓpter statuz regni superbiret ordinauit q̄ sibi in vasis fictilib⁹ sine ineis seruiretur.

Humilitas plus impetrat a deo q̄ ieiunia Exemplum. ix.

Iraueruit de alio sene qui plu ranit ieiunans septuaginta ebd madas semel in ebdomada refi ens. Hic postulabat a deo de quodā sermo scripturaz sanctaz & non reuelauit ei deus. Dixit ergo in semetipso. Ecce tñ laborē di sumpsit & nichil ꝓfeci: vadā ergo ad fratrem meū sequitā ab eo. Qui cū egressus dam set ostiū & abiret missus est angel⁹ dñi ad ei dicens. Septuaginta ebdomade quas ieiu nasti nō te fecerunt ꝓximū deo: nunc deū quādo ita humiliat⁹ es vt ad fratē tuum q̄ geres. missus sum tibi indicare sermonem. Et aperiens ei de re quam petebat. discessit angelus. Hec in vitaspatrum.

¶ In discipulo de ipe.

Quidam raptus in agone & reuersus dixit q̄ null⁹ sine humilitate saluat. Hoc quod in discipulo de ipe. ser. xxxi. O.

¶ Capitulum de J.

¶ Jeiunium.

Juuenis delicatus quidā nunq̄ ieiunauit Exemplum primum.

Quotigit semel cum magister Jor danus venisset Bononiam q̄ fra tres dixerunt ei de quodam nouitio turbato ad exitū. Fuerat nāq; adeo delicat⁹ & singulat⁹ vite in lecto in vestibus. in le ctis ornamentis: cibis: ludis: & ceteris delectā

ctionib⁹ carnis q̄ nesciebat quid esset afflictio
& ãgustia spũs nisi ꝑtũ se studio litterar⁹ exer
cebat in q̄ tãtũ ꝓficerat vt i sequẽti ãno pos
quẽtuari nũq̄ ĩtermas⁹ lucrat: nũq̄ nisi para
scenẽ reiunabat: rarissime ille a carnib⁹ nisi i
festis festis abstinebat: nũq̄ cõfessus fuerat: q
cor q̄ dicunt in ecclia nihil nisi ꝓter oſonem
dñicũ sciebat. Hic quodã die cum veniſſet ad
fratres ex mera curialitate cũ negare nesciret
ordinẽ est ingress⁹. Ex mox penituit eũ et oia q̄
videbat & sentiebat sibi quasi moxs altera vi
debant: comedere nõ poterat aut dormire: &
licet in seculo vix fuisset trat⁹: intãtũ fuerẽdit
eũ tentatio q̄ superiorẽ q̄ eũ ad ordinẽ traxe
rat ꝑcutere voluit cum psalterio qđ tenebat.
Sic igit tentatũ magister Jordan⁹ inueniẽs
eundẽ fratrez audiens q̄ Theobaldus voca
retur cepit eũ confortare ex ipso nole dicens.
Theobaldus vero quasi tendens ad alta pos
aliqua monita ducens cum ante altare beati
Nicolai monuit eũ vt flexis genib⁹ diceret.
Pater noster nullã esh aliã orõnem sciebat.
Ipse ℣o positis manib⁹ super caput eius ce
pit toto cordis sui affectu dñm deprecari vt
ẽm tentationẽ auferret ab eo. Dũ igit mirũ
in orõne pretenderet videbat nouitio quẽdã
dulcedinem in mẽtem ei⁹ subintrare paulati
& quandã cordis sentire mutationẽ Eleuatis
denig manibus a capite visum est vt postea
pluribus retulit q̄ due manus stringẽtes cor
eius subito eleuaretur mẽte & anim⁹ eius in
magna trãquillitate ex dulcedie remaneret
Remãsit aũt adeo ꝓfectus & feruens: vt mul
tos labores sustineret in ordine: & plura vti
liter faceret in eodem. ¶ Jesus.

¶ Nomẽ iesus curat febres. Exemplũ. ii.

LEgit de quodã fratre ordinis mi
norũ q̄ multa miracula de nole ie
su audiens: cuz acerbissio febris eũ
affligeret hoc nomen iesu⁹ scripsit i aquã & eã
bibit: & statim eũ febris dimisit. Hoc aũt cõtigit
in hibernia. ¶ Nomẽ iesus expel
lit demones. Exemplum. iii.

SAnctus Bernardus cũ semel apud
mediolanũ esset: & quedã demonia
ca ei oblata esset vt eã curare vellet
demon corã multis astantib⁹ dixit. Oꝝ liben
ter de hac amicula mea exirẽ: sz dñs nõ vult
vt exeã. Cui bernardus ait. Quis est ille dñs
Cui demon. creator omniũ. Cui sctus Ber.
Vidistis ne est vnꝝ. Cui demon. Vidi eũ in
gloria. Cui sctus. Velles illuc redire. Et ille
miro modo cachinnãs ait. Tarda hora abiit.
Tũc sctus ꝓcepit ei vt in nole iesu xpi exiret
Tũc demõ ait. O nomẽ terribile iam me co
gis exire: & hoc dicto statim exiit.

¶ Nomen iesus liberat hominẽ a periculis
Exemplum. iiii.

BEatus patritius cũ q̄ hibernie ꝑ
dicaret rogauit dñz vt signũ ostenderet
q̄ qõ querũ hoste territi penitere
Et ecce pute⁹ subito & maxim⁹ apparuit cre
latũ est ei vt ibi locus purgatorii esset: in quẽ si
ꝑs vellet defendere alia pena sibi nõ resta
ret. Hoc audientes multi ingredirbant q̄ nõ
q̄ reuertebant. Et ecce vir q̄dã nole Nicola⁹
multa petã cõmiserat: in illũ puteũ descẽdit
vt q̄ luis petis peniteret: & ecce inuenit quod
dã oratoriũ albis monachis plenũ q̄ sibi dixe
rũt. Cõstãs esto: qz tẽtamẽta multa te sustine
re opz. Cũ aũt ille reqreret qđ qz: her tenta
mẽta remedii habere posset rei põderũt. Quz
te penis affligi senseris: ꝑtin⁹ clama. O iesu
xpe miserere mei. Et ille ab eis abscessit: subi
to demones sibi tãq̄ bestie ocurr⁹ erũt mugiẽ
tes qtra eũ: qz cũ territ⁹ staret recordat⁹ q̄ illi
dixit. Jesu xpe adiuua me: & statim bestie eua
nuerũt. Progrediens aũt abinde vidit ma
rimũ ignẽ in quẽ cũ q̄ demones ꝓiectus fuis
set exclamauit. Jesu adiuua me. subito ignis
extinct⁹ est. Ꝓcrectus vltra vidit vnũ puteũ
q̄dũ de quo exibat fum⁹ & clamoz maxim⁹
qz cũ in illũ ꝓiectus fuisset exclamauit. Jesu
adiuua me. & statim ab illo liberat⁹ est. Tan
dẽ vnũ strictũ pontẽ vidit cũ magno terroꝛe
quẽ debebat trãsire: qz nõ potuit. Tandez po
nens vnũ pedẽ super põte dixit. Jesu adiuua
me: & sic ad quẽl; passũ dixit quousq̄ vltra põ
tem venit. Quo trãsito quem it ad pulcherri
mũ ꝓatũ in quo stabat varietas diuersoꝝ
florũ a quibus magna suauitas ꝓcedebat. & vi
dit duos iuuenes albis vestib⁹ indutos: qui
ipm in vnã pulcherrimã duxerũt ciuitatẽ q̄
fuit munita & tota constructa lapidibus pcio
sis: & dixerũt illã ciuitatẽ paradisũ esse. Qui post
modũ ad vitã rediens. xxx. diebus ꝓnatis ad
paradisum celi q̄ inuocationem dñi nostri iesu
xpi feliciter peruenit.

¶ Nomen iesus indulgere facit inimicus.
Exemplum. v.

LEgitur in libro de donis q̄ quẽ
dam mulier placari non potuit q̄
in cuius fronte nomen iesus vi
deus cõscripsit: & mox charitative
emulis suis offensam remisit.

¶ Obstinatus quidam amore iesu indulsit
inimicis.
Exemplum. vi.

HUit quidã obstinat⁹ cui cum diceret Le mel remitte rancores ꝓ deo q inimicitias tuas ait. Nec ꝓ deo nec ꝓ dyabolo ad hoc induci possum: si deberet esse ꝑpetuo in inferno. Et accessit frater ad eũ cũ devotiõe et in fronte eius cũ digito scripsit Jesus nazaren⁹. Et statim peccator incepit gemere et ait. Amore iesu totum dimitto.

Nomen Jesus multas virtutes confert. Exemplum. vii.

QUidã iuuenis devot⁹ q inocẽs deũ orauit sibi dare amorẽ dei vt sic cõtinue ferret in deũ. Cui ãgel⁹ dñi solitũ talit̃ ꝓscriptũ dedit iesu xp̃i filii dei vi ui ꝑpici⁹ esto mihi ꝓtẽtor: dicẽdo ei. Aperi os tuũ q comede hãc scripturã cui⁹ vtute demones vincunt celi aperiunt petã tollunt: trinitas sancta attrahit q angeli dei devote famulant. Quo facto oia q singula mor exp̃t⁹ est sicut informatus est.

Nomen Jesus liberauit clericum a latrone. Exemplum. viii.

HUit quidaz clericus lubzicus et vitiosus. Hic cum vellet ire ad suum locus ꝑtrandũ cõtigit eum transire nocte quadaz per siluã in qua latro latitabat: qui nemini pepcit quin eũ occideret vel spoliaret. Hic autez cum audiret euz transire dixit. Quis es tu q hic transis. Clericus rñdit. Ego suz pauper seru⁹ iesu chzisti. ꝓze timoze enim nimio nesciebat q̃d rñderet. Tũc itez latro. Ego dico tibi q̃s es tu. Rñdit cleric⁹. Ego suz indign⁹ seru⁹ iesu xp̃i. Latro vo ẽtio ꝟba fluit: q̃s es tu. Tũc clericus rñdit q esset inutilis seru⁹ iesu xp̃i. Et sic latro intra se cogitauit: cui⁹ seruus es tu: q ipse dixit clerico. ꝓpter nomẽ iesu vade in pace. Et sic latro ruminãdo intra se dixit Jesus iesus iesus. Et ecce vtute nois iesu latro cõuersus est: q postea latrociniũ et homicidiũ nõ ꝑpetrauit. Dz de mane statim cum magna devotione venit ad eundẽ clericum: qz erat plebanus vicinioz hui⁹ filie: petens vt audiret ꝟcessionẽ et⁹. Pleban⁹ vero audiens eũ multa latrocinia ꝑpetrasse: dixit O ptoz vñ tibi hec cõtritio q̃ tot mala cõmisisti. Audit latro. Hac nocte q̃daz q trãsiuit per siluã quẽ cum vellẽ spoliare: dixit seruus suz iesu xp̃i. quẽ dimitti ꝑpter nomẽ iesus. tãdem nomẽ iesus replicãdo q in me triplicãdo sum cõtritus q cõuersus: q non ero de cetero seru⁹ diaboli: sz iesu. Pleban⁹ dixit. Ego sũ qui ꝑtransiui siluã. Vñdictũ ergo sit nomen Jesus qõ me a periculo liberauit q te iustifica uit: q ego de cetero ero vtilioz seru⁹ iesu xp̃i: quia ammodo peccatũ mortale scienter non committam.

Nomen Jesus vincit tentationes. Exemplum. ix.

DOmo quidam fuit pius qui hãc cõsuetudinem habuit q quotiens cum q dyabolus sibi aliquaz ingerebat tentationẽ iuit ad locum orationis et inuocauit deuz dicens. Jesu dulcis miserere mei et adiuua me. et sic statim dyabolus recessit ab eo. Et semel audiuit vnus sanctus pater q demon dicebat q ipsi dyaboli maxime repellerentur per hoc nomen iesus.

¶ In discipulo de tempore.

Vir quidã cum vroze sua volentes scipsos suspendere ꝓ tristicia q simul biberũt in nomine iesu. q statim fugati sũt demones q cessauit periculosa tentatio. Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. xix.

¶ Indulgentie.

Maria obtulit filium suum cruce signatis. Exemplum. x.

LEgitur in libro de donis q predicante quodam viro dei in platea indulgẽtias papales et virtutem sancte crucis: mox diuin⁹ beata virgo Maria apparuit cruce signatis eis filium ꝓpũ in ꝓtiũ et ꝓmium exhibendo.

Miles quidam petiuit mori in sancta terra. Exemplum. xi.

MIles gallicus cruce signatus visitatis sũctuariis q christi vestigiis in monte oliueti ait. Dñe qui ꝓ salute generis humani tuum ꝓciosissimuz sanguinẽ fudisti in hac sancta terra: vbi tua vestigia vt volui visitaui: rogo vt in pace suscipias spiritũ meum: qz ad te aliter nequeo volare. Quo dicto feliciter expirauit.

Cruce signatis christus remittit peccata. Exemplum. xii.

LEgitur q cum quadam vice frater ordinis predicatoruz predicaret crucẽ: beata virgo Maria visa est cum filio singulozũ cruce signatoz lintheo fulgido maculas peccatoz abstergendo et christo etiam singulis benedicẽte q dicente. Remittunt tibi peccata tua q ego ero gloz tuus in ꝓsenti q merces tua in futuro.

Quidam in extremis ostendit se cruce signatũ q diabolus fugit ab eo. Exemplũ. xiii.

MIles quidã magnus peccator volens remissionẽ peccatoz suoruz consequi crucem suscepit. Cui in

tem mantl diabolus apparuit dicens: q; su⁹ ell; Cui miles. Non sum q; xp̃us sum ⁊ crucez suscepi quã illi ostendit in subtunicula dicẽs Ecce lignum sancte crucis quod ad defensionem fidei suscepi Quo viso: diabolus citius euanuit ab oculis eius.

Filius pro aia patris crucem assumpsit: et sic eam liberauit. Exẽplum.xiiii.

Quidã frater predicauit indulgẽtias crucis: ⁊ q etiã parẽtib⁹ defunct valerent: vñ quidã iuuenis vt aia patris sui a purgatorio liberaret crucẽ suscepit. cui dormienti vox rñdit. Dormis ne fili. Cui fili? Quisnã es tu ⁊ ille. Ego sum pẽ tu⁹: ⁊ bñdicta hora qua te genui ꝓptera q absolut⁹ a purgatorio celũ ascendo i virtute crucis quã p me suscepisti.

¶ Indulgere proximis.

Miles quidã alteri militi indulsit occisionẽ patris ⁊ crux amplexabatur eũ. Exẽ.xv.

Quidã erat q occidit pẽm alterius militis: et filius eius ñstinuit opportunitatẽ quõ posset vindicare patrẽ suũ. Et contingit q in die parasceues ille miles transiuit sine armis: quẽ alij ilecentus est volẽs eum occidere. Tunc ille prostrauit se ante pedes eius dicens. Propter mortẽ dñi nostri iesu xpi quam pro nobis omnibus hodie sustinuit indulge mihi q patrem tuum occidi. Tunc ille cpunctus dixit. Propter mortem dñi nostri iesu xpi ignosco tibi. Et leuauit eum de terrã. ⁊ in signum reconciliationis osculatus est eum. Cũ idẽ miles ecclesiam intraret ⁊ cũ ceteis crucifixũ iesu xpi osculare tur: tunc crucifixus amplexatus est eũ dicẽs. Quia hodie indulsisti isti militi ꝓpter me q patrem tuũ occidit: ego hodie indulgeo tibi omnia pcã tua. ⁊ in signũ reconciliationis oculos te in manibus tuis. Quod videntes circũstantes glorificauerũt dei bonitatẽ ⁊ miam.

Nobilis quidã indulsit homicidiũ fratris sui: ⁊ crucifixus sibi inclinauit caput in ecclesia. Exemplum.xvi.

Nobilis quidã fratrem suũ Güthe-rum nose a quodaz nobili occisum perdiderat. Et fugiente eo de patria occisore: contigit vt nobilis ille cũ multo comitatu peregre pfect⁹ imediate in agro occurreret occisori. Qui mox extracto gladio vbi inimicũ expetit in terrã prostrat⁹ occisor clamauit: miserere mei nobilissime vir pro illo qui tui miser⁹ est: ⁊ qui mundũ illũ sua morte redemit. Repẽte nobilis animo⁹ in lachrymas resolut⁹ illã quã extẽderat extraxit manũ: ⁊ cũ ignauie ascriberet a suis. iterq manũ extẽdit i prostratũ: reus ad remissionẽ oim petẽs veniã petiit: sicõ manũ deposuit. tertioq increpatus a suis cũ mortẽ: tertio attẽptaret. Et miser ille ob cuationẽ mortis ꝓpter angustiã quã ois caro i extremo iudicio esset ypsius veniam precat. Rñdit nobilis ille: ⁊ nobilioz mẽte. Et ego inquit tibi prorsus mortẽ fratris indulgeo. Nec mora eadem die cũ audiret missã ingressus vbi corã imagine crucifixi. Tertio flexit genua: diuersis q dã statõ viro ad singulas genuflectiões nobilis illius crucifixus caput suũ hũiliit inclinare sensim ergo vir sanct⁹ ille qui solus hec videbat nobilẽ euocatũ sic ells interrogauit. Et ille miles. Miles inquit dicor in terra in qua natus sum. Et rursus ille. Dicas inquit charissime: nihil eries in quo xpi dis te magis diuinã miam meruisse. Tũc miles inq̃t. Propter ego luz ⁊ seculo dedit⁹: ⁊ nullo prorsus⁹ nisi hodie sortitã. Et sic qõ actũ est retulit. Mox ille ⁊ quicqd vidisset exponẽs ad actũ vite gratiosis ⁊ meriti nobilẽ exhortatur. Hec Guil.

Christus noluit indulgere defuncto nisi ꝑ ius peteret veniam a fratre suo quez occidit.

Exemplum.xvii.

Quincialis romam quincie ordinis predicatorum monebat fratres sue quincie vt sibi caueret diligenter ab alterutrũ turbatiõe. Et hoc exẽplũ libuit pfact⁹ retulit dicens: cum quidã frater olim turbasset me nimis iuste: ⁊ post paucos dies discessisset ab hac vita: me nõ placatorem quadam nocte in somnis apparuit: ⁊ cum a me peteret veniam: ⁊ exorarer ipm defunctũ dixi. Vade frater: pete veniã a dño iesu xpo: in cuius manu es. Qui recedẽs a me cũ peteret veniã a xpo vt dixerã ei: rñdit ei dñs iesus. Iam ꝓ concedo tibi veniã nisi prius impetres ab eo quem offendisti. Vnde redẽs ad me cadẽ nocte ⁊ verba xpi renuncians iterum veniam petiit ⁊ accepit ⁊ dixit mihi. Vide frater Nicholae ꝙ malum est offendere fratrem. ⁊ ꝙ grauius sit non peccare. Hec invitalpatrum.

Frater quidã fuit odio inflãmatus contra procuratorem conuentus. Exẽplum.xviii.

Hic rome quidã frater ordinis predicatorũ: ꝙ valde durc tractabat procuratorem conuentus. cũ ad pacificandũ eos simul. intimasset prior cui hec retulit septez pater noster ol die pro filio qui ex hoc magis ad ilium procuratorem turbatus est ⁊ maiori odio inflammatus. Quadam igitur die infirmat⁹ subito

factus est quasi mortuus: et ex impetu cepit maledicere fratribus et ordini suo. Tandem ora tibus fratribus ait. Mater dei: mater dei ad iuua me. Mitis autem erat sibi vt ipse retulit qui in igne ardentissimo propter iracundiam suam positus erat. Et ibi propter penas intolerabiles despe rans blasphemasset. Precibus autem fratrum ad i nocationem beate marie virginis restitutus e vite proxime: et in argumentum veritatis exco riatus fuit tot. Hec in vitis patrum.

Plaga illi quem noluit indulgere. Exem. xix.

Venerabilis Jacobus de vitriaco cruce hierosolymitana ob salutem multorum in barbaria predicauit. Contigit autem vt pacificaturi quadam die mora les inimicitias ergo iniuriatum nihil proficeret i iuria passus primo simpliciter deinde plurimus pedi bus et semel iterum et tertio cum multitudine po puli prius rogaret vt placeret in rebellem: quer ulus autem ad populum dixit talia omnibus. Contestor vos quod spernit nos: spernit et eum qui misit nos. Ro gate ergo deum vt tale signum ostendat in homine ob stinato quo cunctis postmodum pateat eum hostiliter con tra se in retentione odii stetisse primum hoc egit. Ne nec mora vt vir letus oculis semel iterum et tertio in terram corruit: corpusque cruore spumis sanguine horro ris maximum spectaculum et placulum omnibus ostendit. Tunc flete prudentes reuerendum virum tulam per prostratum erexit qui mox integerrime sanatus cum lachry mis veniam petiit: reuersusque in osculum eius quem ipse offendit: et sic ad lachrymas et ad laudem christi omnem corpora promouit. Hec Guil.

Nullus debet gaudere de interitu inimici sui. Exemplum. xx.

Quum per exempla boni hominis multi seculo renunciantes in laude dei feruentes reddam propterea florentius de tractionis spiritum instigatus est studiis emulari cepit: et quos potuit ab eius visitatione trahere. Cum non proficeret tandem invidia erectus panem veneno infectum seruo dei misit. Quem vir dei cum gratiarum actione suscipiens facti ignarus: cor uo credam quod ad hominem refectionis veniens alimen ta de manu eius suscipere consueuerat proiecit di. In nomine domini tolle hunc et in locum vbi inue niri non possit proice. Tunc corpus expansis a lis circa pane crocitando aperto ore cepit dis currere ac si obedire vellet: et tibi non posse si gnificaret. Cui vir dei ait. Tolle secure: quod sta tim tulit et reuersus accepit ab eo quietam alti moniam. Cumque dictus pudibiter se in nece magni non placere videret ad prouocanda discipulo cum corda in horum celle duodecim septem puellas inuicem inducentes et choreizantes coram discipulis milite: Ecce vir dei magis sacerdoti quam sibi gaudens cum in malitia gloriaret et discipulis adhuc ru dibus timens edificia structa ordinasset ipsis positis relinquens alias cum paucis perrexit. Cumque ex hoc dictus pudibunda stans in solario exultaret. totius fabrice domus ruens ipsum op pressit. Mauro vero dei hoc qui adhuc vix xl. mi liaribus aberat letus nunciauit dicens. Euertere quo persecutor tuus extinctus est. Quo audito grauibus lamentis se vir dei dans: vel quod ho stis occubuit: vel quod discipulus de morte illius exultauit. Illi penitentiam qui letus et gaudens talia nunciauerat iniunxit.

Ante occasum solis reconciliari debemus fratribus. Exemplum. xxi.

Abbas hylario cum vilitatis quedam epm dedit obtulit ei in mensa herculis de auibus. Cui abbas. Postquam hunc habitum suscepi carnes nunquam interim comedi dicit ei eps. Ex quo illum habitum suscepi non di misi aliquem dormire dum haberet aliquid aduersum me nec ego dormiui huius aliquid aduersus aliquem nisi pacificaret. Cui abbas Ignosce mi hi pater: quia tua conuersatio maior est mea.

Inimicis debemus benefacere. Exem. xxii.

Erat quidam senex in egypto: et cum veniret illuc abbas poemen grandi veneratione habeat ab omnibus. Cum ergo abbas poemen de sciti illic subito multi mi lieto illo seni conueniebant ad illum: propterea cepit illi inuidere et detrahere. Quod audiens abbas poemen contristatus est: et dixit fratribus suis. Quid faciemus quia in tribulationem miserunt nos homines vt illum senem tam subito relinque rent et nos qui nihil sumus inspicerent quem admodum sanemus huius virum magnum. Ve nite ergo fratres faciamus paucas cellas et pos tantes pergamus ad eum: et paululum vinum et pisa cum eo gustemus: forsitan possumus animam eius placare. Protecti fuerunt ostium eius. Iudicis vero discipulus illius senis dixit. Quis est illi dixerunt. dic abbati tuo quia poemen venit vt benedicatur ab eo. Quod cum ille a discipulum suum audisset: respondit ad eum. Vade hic non est me vocat. Illi tres persistebant in eius dicentes. Quia non hinc discedimus nisi digni fuerimus adorare eum: quorum cum ille humilita tem et patientiam vidisset: compunctus aperu it ostium et osculantes se inuicem gustauerunt pa riter. Dixit ergo eis ipse senex In veritate vos sunt ea sola quod audiuimus de vobis sed et complu cata opera vidi in vobis. Et ab illo die amicus charissimus factus est eis. Hec in vitis patrum.

¶ In discipulo de xpe.

Filius comitis damnatus est: qz nō indulsit ot seruoribus suis: hoc querē ser. cxxx. E.

¶ Infirmitas.

¶ Propter peccata infirmūt⁹ per multam i sanatus. Exemplum. xxiii.

Erat vir nobilis & clarus in burgū die parētib⁹ q̄ dē aliqñ xpe in iuuētute sincerē seruat⁹ postea a bona tabescēs cepit ad vitia declinare nec mo ea squalēti mēte tabescēs incidit in lāguorē: nec tñ dei manū castigantes agnouit: sz mala malis accumulās pallore vult⁹ & macie hō quasi ignis eterni cib⁹ miserabilis ad penam hospitabat. Cūq nulla medicor⁹ cura p̄ficeret: nec salutē ei languētis vite cām aliqs apponeret tandē in se reuersus solū lāguorē nie diuina miseratiōe p̄uentus penitus intellexit cām. Cōtritus ergo cū lachrymis cuidā sāctissimo sacerdoti statī vir cū absolutōis bñficiū accepit sollicitudinē fere bulonē ficacie: sz diuersificata posteri⁹ aialia cute teterrima & parua quasi vitior⁹ septem de ore simul dereliquit Mira res viz modico tp̄is spacio interiecto i tabē aialib⁹ resolui⁹ reformare cepit caro p̄ri⁹ & facie penitus: mēteq; & corpe integerrime sospitat⁹ mīris postea ab exemplum. hec Guill.

¶ Flagellat de⁹ in corpe & in mēbris suos dilectos. Exemplum. xxiiii.

Erat dā miles tāte virtutis atq; probitatis: vt in p̄mio torneamento i quo miles factus est manu p̄propria quatuordecim dextrariosacquireret. Qui si cut vir p̄udēs eundem honorē secularē non suis viribꝰ: sz deo attribēs oia restituit: & sodalib⁹ cū seculo valedixit in intra monasterio quodā habitū religionis sulcepit. Et quia electos suos p̄bat dñs tanta illū infirmitate flagellauit vt ōmes de corpore ei⁹ inde sinēter scaturirēt: quoꝝ fetorē simul & honorē cū minister sustinere nō posset: ait Abbas p̄dicto ade. Quid facies⁹ frater cū hoc ille⁹ Rñdit ille. Dent mihi quattuor lintheamina & p̄ochialī noie curā illius suscepti. Dō cū factū fuisset assidua pannoꝝ mutatiōe fetorē temperauit tā sibi q̄ infirmo. Cunq; dies adesset tante remunerationis. tāte patiētie ait Ade. Scribite mihi mattā & pulpitate tabulā: qz dñs vocauit me: & sic fecit. Veniente cōuentu post dictā letaniā cū pene oēs ad lachrymas & bis cōpunctiōis monuisset subiūxit. Modo ite dñi mei dilectissimi & dicite missas vestras qz salutor mūdi & gloriosa virgo maria ei⁹ genitrix cū angelis & multitudine sanctorum venerūt: postea reuertimini cū eis. qz alam meā suscipiēt. Interim dū missas dicerēt sp̄ō ypocrito oia q̄ in oratorio agebāt indicauit dicēs. Tales misse a talib⁹ sacerdotib⁹ an te talia altaria celebrant & mirat⁹ est adā valde de hoc laico. Reuertēte igit cōuentu: ille vultu iocundo sibi ait. Ecce xp̄s cū matre & sanctis plens est: & habēt manū sub mento: & iā suscipiēt alam meā: nec mihi credas si in instanti mortu⁹ nō fuero. Ad qd̄ dñs mox expirauit mortē dba cōfirmās. De cuius corpe mox tā tus odor exiuit: vt oēs illius suauitate refici rent circūstantes. hec Cesarius.

¶ Quidā fuit impatientissim⁹ & factus est patientissim⁹. Exemplum. xxv.

Erat dā frater ordine p̄dicator⁹ lōbard⁹ noie Jacob⁹: q̄ sibi & doctrine instanter intēdens ad tantā perfectionē venit q̄ in corde & in ore ei⁹ nihil nisi iesū xp̄m crucifixū portabat: nihil inferior⁹ dicēs: q̄ talē dñm non amarē. Hic accepit erat deo vt misserabilis p̄bauit tentatio. Inuenit eñ cū grauis infirmitas q̄ quā sibi notuit tētatio. Et qz sibi mortē p̄ q̄o posse tolerare videbat: ad tantā deuenit impatientiā vt nihil sibi fieri posset qō ei placeret nulli⁹ cib⁹: nullus lect⁹ acceptabilis erat: xp̄m nomē dñi nostri iesu xp̄i qō sibi q̄nuerat esse dulcissimū iā audire nō poterat: imo dicebat q̄ dñs sibi illusisset: qz sibi seruientē tā violēta infirmitate oppressērat: vt neq; corpis neq; sui p̄pis cō pos eēt. Post hoc orātib⁹ q̄ eo fratrib⁹ cepit paulatim i eo patientia nutriri: cepitq; iam in illa tribulatiōe silere: & inde ad tantā quieuit patiētiā vt iā ei q̄ p̄us nolebat tāgere libēter egēt & libiola dicere bōa. Verū qz diuturna infirmitas pene sibi carnē cōsumpserat nō poterat in lecto volui: nisi alicui⁹ manib⁹ verteret: mirū oībus videbat quomodo aia in tā cōsūpto corpe remanebat. Idcirco benign⁹ iesus nō est oblit⁹ pauperis sui: sz effudit in abūdātia oleū gaudii i vulnerib⁹ afflicti & cepit exhilarare ossa humiliata i tantū q̄ mortē expectabat in desiderio: & inestimabili letitia replebat cū ei aliqs huiusmodi loqueretur. Dō cū sācti memorie magister Jordanus q̄ aduenerat cognouisset statim ad eū vadens: sedensq; in lecto in quo ipse iacebat: ait. Noli timere charissime: qz in p̄sio iturus es ad xp̄m. Ad hec ille dei admiratio fultus subito surrexit: & erecto brachio sup collū magistri clamauit. Adue bōe iesu de carcere aias meā vt cōfiteat nomini tuo. Et cōuersus in lecto residens obdormiuit in dño.

¶ Petrus apostolus voluit filiã suam infirmari. Exemplũ.xxvi.

PEtronella filia sancti Petri apli cũ nimis esset pulchra ex voluntate patris febribus laborabat. Discũbentibus apud eũ discipulis: dixerũt petro. Cur oculos a te sanant infirmi: cur petronellã iacere permittis. Ad hoc petr⁹. Qz sic expedit ei. veritus ne putetis impossibilitatẽ sanitatis eius. ait ad filiã. Surge petronella velociter ministra nobis. Que statim sanata ẽ: surrexit ⁊ ministrauit. Cõpleto ministerio dixit ei petr⁹. Petronella redi: vt pr⁹ febribꝰ laborare cepit: sanctq; dei amore cepit eã gracia sanauit. Comes aũt q̃dã ad eã venit vt eã ꝓpter eꝰ pulchritudinẽ haberet i vxorẽ. Cui ait. Si deliberasme in vxorẽ: iube ad me ꝺgines venire q̃ me vsq; ad domũ debeãt locare. Quas cũ ille pararet petronella ieiunijs ozõnibꝰ imbutas: ⁊ corpus dñi suscipiens: ⁊ in lecto se reclinãs post triduũ migrauit ad dñm.

¶ Seruiendũ est infirmis cũ patiẽtia etiã si ipi sint impatientissimi. Exemplũ.xxvii.

EUlogiꝰ huic mundo renũcians: qz nihil per se poterat operari: et pauca de bonis suis q̃busvtere retinuit. Cũ nec in monasterio cum multꝫ vellet degere: nec solutionẽ ferre: recipit quẽdã elephãtico morbo sic repletũ vt pedes ⁊ manꝰ ⁊ cere oia membra videbat amisisse. Cũc eulogius q̃si quãdã pactionẽ cũ deo faciens: ait. Dñe deꝰ in nole tuo suscipiã illũ ⁊ vsq; in diẽ mozt repaulabo cũ: post tũc superaddã ad hospitiũ tuũ duxit: ⁊ illi p.xv.ãnos ꝓpriis manibꝰ militrabat post hoc ille suggestione demonis cepit velle ab eo discedere ⁊ mittis eũ ꝺbis increpare di. Fugitiue tu domum tuã deuozasti ⁊ i me salutacionẽ recupare credis. Eulogius rogabat eũ di. Noli dñe ita loqꝫ dic poti⁹. Et ego emendabo si q̃d te cõtristaui Ut ille vade inqt: adulatiões tuas nolo ꝓhtice mei publicã: refrigeratione tua nõ indigeo: carnibꝰ deliderio saturari. Cũq; carnes ei exhibuisset: nõ pollũ inqt trecũ habitare populũ videre volo: ego inquit eulogiꝰ multitudinem fratrũ adducam. Et ille ait. Nolo videre similis tui panis deuozatores: ad publicã strataꝫ me ꝓtice vnde me sustulisti. Cũc eulogiꝰ iterũ dixit eũ i vehiculo ad abbatẽ anthoniũ dixitq; ei q eũ vellet abiicere. Cui anthoniꝰ: si ꝓicis eũ vtiliorẽ se deꝰ inueniet qui colliget delituũ. Et cõuersus ad egrotũ dixit elephãtico se nec hozto nec terra dignũ nescio qz tristis est qui tibi ministrat ꝓpter ꝓm ille se tali seruitio subtraxit. Post hoc ãbos gratãs ait. Nolite filii ab inicio fugere: qz iã venit qz vestrũ meredit recognoscere: iõ tẽtatio hec de cetero vobis: qz ad finẽ vite ãbo deuenistis q̃ cũ reddidit ad cellã infra quinquaginta dies ãbo defuncti sunt. ¶ Infirmus i extremis regratiabit mẽbris suis ⁊ seruitozi suo ⁊ sic euolauit ad cellũ. Exemplum.xxviii.

QUat quidã fratꝰ heremita q̃ inter reliquas virtutes magnã habebat gratiã infirmis ministrare hic ãmonitꝰ ⁊ vocatione iuit ad primã ciuitatẽ ⁊ dũ veniret ad portã: vidit quẽdã horribilẽ infirmũ ⁊ fetidũ quẽ etiã leprosi inter se sustinere non valebãt: ⁊ huic fratꝰ heremita seruire cepit in dñe cũ cõfortãs: ⁊ rẽdit infirmꝰ. Sit deꝰ altissimꝰ benedict⁹ q̃ mihi donauit infirmitatẽ q̃ timeo ne deꝰ mihi minuat premiũ in celis ꝓpter seruitutẽ tuũ humile. ⁊ ille. Nõ ita est q̃ ego mercede iussus cũ huc venire. Sic fabrales q̃tidie inter eos orabat. Et ẽ to plus heremita seruiebat: tãto plus seruire affectabat ⁊ infirmꝰ eũ seruire nõ sinebat: vt plus sustinendo plus premiaret. Cũc post annos.xv. expletos infirmꝰ oscularj cepit manꝰ eiꝰ ⁊ heremite gratias referẽs de pietate. Heremita aũt orabat dñz vt ostenderet dignaret qualiter hec fetida ei de corpe egrederet. ⁊ ostẽsũ ẽ ei. Cũ esset ad hoc cũ nouissimũ deuenisset: audiuit vocẽ de celo dicentẽ. Veni dilecte mi ad gaudia. Cũc illa felicissima aia ad oculos sensus corporis dicebat. Mobis regratior: qz mihi obedistis oculi vanitatẽ nõ concupiuistis. aures vanitatẽ nõ audistis. manꝰ I delitijs nõ ecclis delectate. pedes ad vanã nõ cõcurristis. olfactus delinistis cõtẽplasti. gustꝰ: qz ad delicata nõ de dictis cõsensũ. Expecta ergo corpꝰ meũ dilectũ q̃dam i pace. vt tpe opportuno recipias ꝓ labore eterna remuneratione: ⁊ hoc dicto cũ cõcentu ãgelorũ sctã aia euolauit ad cellũ. Hoc vitaspatrum

¶ Quidã.ci.ãnis seruiuit infirmo ⁊ nunq; dulce ꝺbũ fuit sibi locutꝰ. Exemplũ.xxix.

QUidã frater per.xii.annos cuidam seni infirmanti fecit obsequiũ. Qui ner tamen cũ videret eũ laborare nunq; illi sermonẽ placidũ locutus est. Cũ iam alia tranſiret de corpe cõfessoribus aliis tenuit manũ eiꝰ ⁊ ter dixit ei. Saluueris ⁊ tradit eũ sentẽtie dicẽs. Ite ãgelus est q̃ tot ãnis mihi infirmãti nec vñ bonũ sermonẽ a me audistis mihi fecit obsequiũ. Hoc in vitaspatrum.

In discipulo de tempore.

¶ Quidã singulis ãnis firmabat ꝑter vñ. Tunc dixit. O deus oblitus es mei quare

tempore ser. cxxviii.

Item infirm⁹ q̄ rogauit sctm̄ hoiem vt intercederet p eo vt sanaret: qđ̄ & fecit: & sanat⁹ est: ipse postea timens ne male pertulit postmodum dixit. O serue dei oꝛa p me vt det mihi q̄cđ̄ vtilit⁹ sit. & cōuerso infirmat⁹ est: ꝛre sctm̄. cxxviii.

Item quidā bonus hō oꝛauit pro infirmo et postmodū inuenit se promptiorem ad malum & iterato ille bonus hō oꝛauit p eo: & sic infirmitas rediit. quere ser. cxxviii.

Item miles qui nihil voluit dare in sanitate & infirmat⁹ dedit ille elemosynā clerico vt p eo oꝛaret et interrederet. Et ille. Ego petam vt te deus in illo statu ꝓseruet ser. cxxviii. ℟.

Item duos fratres vn⁹ erat multū religios⁹ & alter seruiebat fideliter infirmis & ille fuit acceptior deo. sermone. cxxviii. ❡.

Item qui elegit duos dies in purgatorio & dixit sibi se ex tū annis assille. ser. cxxviii. ℟.

Item infirm⁹ qui dixit. Deus tu primasti me corpꝰ & ego do tibi meā demonib⁹ qui sunt in inferno: & sic expirauit. ser. cxxviii. ℟

❡Innocentia.

Innocēs puer terigit ferrū candēs. Exē. xxx.

PUer quidā in cuiusdā burgūdie fuit, q̄ i monasterio sctī bñdicti fuit apō eiusdē cū ab ipis fere cunabulis innocētissim⁹: & simplicissim⁹ adoleuit. Adultus ergo iuenē abbas fu⁹ p recreatiōe illico secū ꝓficisci extra ꝓcepit. Sufferrēdo: ergo equoꝝ cū abbate cū suis aī domū fratrū deleꝯdē: miratꝰ ex simplicitate iuuēis eo q̄ nunq̄ tale q̄d̄ videat ferrū candēs nuda alō manu sine vtiōe alię eleuās ꝓtractauit. Stupefact⁹ ergo abbas & oēs q̄ pātes aderāt. Innocētiaꝫ in iuuene venerati sūt: & iterato pluries ꝓprobauerūt post hoc abbate cū suis aliis occupato iuēis mox interioꝝ domicilii est ingressus vbi vꝝq̄ labꝫi cū puero sup genua miratus inuenies cū puero: cui nūq̄ sūt videbat vocabat. Illico affuit mulier iuenē q̄si incrętū malicia stimulabat si talē hē vellet ingerit. Et ille libēt̄ssime inq̄t. Quē mox nescīūt ad ꝓcubitū instruens puerū sic fieri ꝓmittebat: ergo vbi iuuenis post ꝓcubitū innocētia spoliat⁹ egressus est: ferrū candēs vt ꝓp⁹ extimās cōtrectare grauiter lesus exclamauit. Qua in re abbas turbatus nō modicū & mirat⁹ aladuertit ex interioꝝ lesura ale ꝛois lesuꝫ & ꝓioꝝ q̄ eum ꝛra ignē ꝓtexerat innocentia. ꝓinatū. Reduct̄ iuenē ad monasteriū. abbas super gestis diligentius inquirit veritatem. ille simplicissime ꝓfitet. & cum multis lachrymis tremebund⁹ dānū suū explanat. Sed et potentem ꝛra demonis puritatē mirꝫ gesta egyptiani & ꝑginis Justine retant. Theophylus adhuc puer magis magō compulsus legit. xviii. annis puritatē ꝑg nalis innocentie: vt p hāc maioꝝ potentia & imperio ꝛra tremores potiret. Hoc Guil. in libro de apibus.

Innocēs scolarē expulit dēmonē a puella

Exemplum. cxxi.

SUper hoc dē valde mirabile exemplum relatū ab his q̄ pātes erāt & viderūt i opido bñabatie. Puella quedā furore gerpim⁹ accepisse. Puella q̄dā furore die dñico cū inuenib⁹ chorizauerat die valde: fatigata ergo domū redit. nec mora domui tū pergēs demone cit repleta. Qua clamāte fuerunt familia. ligat vinculis seuienteq̄. Hāc in hatiꝫ veit oratoriū gloriosē ꝑginis extra opidū deportat. Frequēter eā ibi virgo ꝑcta ꝑtutū ogatrix miracula plurima demōstrauit. Ad̄ vbi scolares pueri greperūt ad locū vbi vexabat puella i oratoriū cucurrerūt. Quoꝝ vn⁹ ānoꝝ. xii. audacioꝝ ceteꝝ & sagacioꝝ expit expellere demonē vt corp⁹ obsessū deseresset & exiret. Et vt demō circa vmbilicū p timorē se esse mōstrauit hic puer signū crucis i ꝛra ferū cū pollice fixit: & sic paulatī p crucē verb⁹ os aperire cōpulit: donec eum ita spē hirsutū ꝑmis oīs pp⁹ intra os herentem vidit. Quo miro conatu ad interioꝝ redire volēte: pp⁹ clamauit. puer instanter signū opposuit: & cū maxima violētia demōe i exire coegit. Certo ergo vt dixim⁹ i modū hirsuti ꝑmis puer manū dexterā cōprehēdit & i follā paruulā vbi pluuialis vnda ꝛfluerat mox ꝑcit. Qui statī in oculis tot⁹ plebis dispares leticie et audis oībus materiā dereliquit. Fuit manu⁹ pueri a cōtractu ꝑmis nigredine infecta. & remāsit: ꝛ ꝑtin⁹ bñdicere lauamento dilecta. Sacrosancta ergo res est esse ab omni labe criminis innocentē: & simul esse cōuenit simplicem & ꝓdentem.

❡Innocēs monach⁹ ꝑtinuit a fraterculo suo ieiu veniā cuidā apostate. Exemplū. cxxii.

MOnach⁹ parual⁹ & innocēs loq̄batur cū ieiu xp̄o gunio nolanqo ipse ꝛra terrulā aī imaginē bte ꝑginis hortulū ieiū gunilū in vinis. Et ieiunus rndit ei⁹ verbis eloq̄bant sibi amicabile sicut frater cū fratre: qđ̄ audiēs q̄dā senex monachus q̄ diu fuit i apostasia ꝛfugit⁹ supplicauit sibi vt oraret fratercul⁹ suū & se vt ignosceret sibi ꝑtā sua & reciget eū ad vitam. & ille innocēs tunc nisi obtinuit hoc a fratercul⁹ suo ieiu xp̄o vbi hoc ille antiquus multū fuit gaudens.

In discipulo de tẽpore.

Puer innocẽs scholaris qui liberauit aiaz matris a purgatorio: hoc fuit ostium cuidaz dnoto epo. Hoc ẽre in di. de tpe ser. xx. M.

Itẽ pueri nocẽs q̃ seruauit ordinẽ minoz & noluit tãgere pecuniã ꝙ feliciter vixit: & ꝙ salubriter obiit. sermone. xx. O.

¶ Inuidia. ¶ Inuid° q̃dã petiuit vt sibi vnus ocul° erueret. Exẽplu. xxxiii.

QUat quidã inuid° & quidã auarus in quoz optione quidã potens posuit vt ab eo peterent quicquid vellent, hoc pacto vt que vltimo peteret duplum reciperet. Auarus igitur qz plus cupiebat nolebat primo petere: quod attendens inuidus non potuit sustinere. Cumq; vterq; differret petere: inuidus tandem timoze stimulat° primo petiit: et petiit vt sibi vnus oculus erueret vt duo erucrent auaro. Quod factum est: qz duplum ex pacto recipere debuit.

¶ Inuidia diaboli. Exẽ. xxxiiii.

DEmon quidã cũ hoiem a se obiectum horribiliter torqueret & diuersis per os ei° garriẽdo diuersa rẽdere: dictũ est ei a quodã de circunstantibus. Dic diabole si posses ad gloriã in q̃ fuisti redire: quid velles ꝓpter hoc laboris sustinere. Respondit ille. Si hoc esset in meo arbitrio: mallem cũ vna alia me decepta descendere in infernũ: ꝙ redire in celum: mecantibus oib° eur ita diceret iterũ rẽdit. Quid de hoc miramini tanta est malicia mea: et tã obstinatus sum in illa vt nõ possum aliquid boni velle.

¶ Ira.

Irã debemus supplantare. Exẽ. xxxv.

QUidam quetinit ab abbate Isaac quare cum demones timerent respondit. Ex quo factus sum monachus statui ante me vt iracundia foras gutture meum non procedat.

Patientia vbiq; est necessaria.

Exemplum. xxxvi.

QUam quidam frater in cenobio sepe irascentem perrexit in solitudinem vt ibi non habens occasionem turbationis quiesceret. Cumq; ibi manens quadam die vas cum aqua posuisset apud se statim submersum est. et iterum impleno. Tandem cum tertio subuerteretur fregit illud: et sentiens se spiritu iracundie deceptum ait. Reuertar ad monasterium: quia vbiq; patiẽtia opus est et auxilio dei.

Media pars pueile combusta est ꝓpter iracundiam. Exemplum. xxxvii.

QUelia q̃dã fuit diutiũ filia ita iracũda: vt vic. alios vicinos ei° & odia euadere posset. Tandẽ mortua in atrio ecclie sepulta ẽ: emanenteq; ad ecclesiã viderũt tubã ei° ad instar coznacis tumẽ eructãtẽ. Vñ vere volẽtes q̃ hoc ꝓtẽderet terrã eiecisse: rece medietatẽ corpis ptẽ. Cumq; ea ignis cõbullerat. Cor: pulmonẽ: & inguã: manꝰ cũ q̃b° percaucrat inferiozẽ vo ad vmbilico deoz cũ ignis nõ attigit suã casti: atẽ deo ꝓbante.

In discipulo de tempore.

Mulier iracunda q̃ in agone ꝓtit facẽ ad patrem qñ eucharistiã recipe deberet. & dixit dãnata cũ ypꝰ iracundiã meã. Hoc ẽre i dicti. de tpe ser. xcv. N. ¶ Iudei

Studẽs q̃dã impregnauit iudeã & dixit q̃ meretrix cõcepit. Hoc ẽre ser. cv. O.

Itẽ iudei imaginẽ crucifixi dehonestauerũt: & clauis affixerũt & lancea ꝓforauerunt. Hoc ẽre de tpe ser. cv. T. ¶ Iudex iustus.

¶ Nobilis q̃dã occidit filiũ ꝓprium sue ppe iusticiã & nõ pepercit. Exemplũ. xxviii.

QUat vir q̃dã nobilis valde & potens tãtusq; amatoz iusticie vt nullã in iudiciis respiceret ꝓsonã. Hic cum grauiter infirmaret lectoq; decubaret prima camera clamoꝛ tumultũq; feminaꝝ audiuit. Qui cũ de cã sciscitaret nullꝰ ei circũstãtiã veritatẽ diceret: plũplit. Tũc mitis ꝑs vnã de puellis. Pzecipio tibi sub interdicto: ide oculos tuos: vt dicas mihi merã veritatẽ. Cui ille pauca rẽdit. Dñe domicelle° me° filie° ꝓpzie vxoꝛ femina ibi oppꝛmere voluit: & hec fuit cã clamoꝛis. Ad qõ dñs valde cõmot° dixit q̃dã militib°. Ite & pluꝛimos occidite illos. Milites igit obediẽtiã simulãtes: post ꝙ egressi cũt dixit: aduicẽ. Si occiderim° hũc iuuenẽ nobilẽ: & dñs sicut satis opinabile ẽ moztꝰ fuerit vel moꝛte mulctabit: vel enim° exoꝛes: ola tua inueni ultimates: & vt pietie auꝛiculi se subtraheret cõmonẽtes: post horas aliqꝛ fuit a dñm regressi: se ei° ipleuisse mãdata affirmauerunt. Quito vo postmodũ die inuentis estimãsanguilli de culpa ei placatis: vel memoꝛe aperto ostio respexit. Quẽ cũ sicut° ꝓspexisset dixit diligẽs cũ aduocãs iuxta se sedere ꝓcepit vno vo bꝛachio colli ei° stricto: & manu alta cultellũ ei° clã extrahẽs: gutt ei° ifixit & occidit. q̃ cũ plãctu & clamoꝛe maꝛoꝛ elat° toti pulcie resultit hoꝛroꝛẽ: & ipi Archibaldo militi q̃ sic vocabat addit° ẽ doloꝛ sup doloꝛẽ adeo vt infaticabile ẽ ire mitis & pietãs ꝓpzia mitteret petẽs sacrũ coꝛp° xpi sibi afferri. q̃ cũ venisset ille cum milit scabinis & ciuibus coꝛdis ola petã sua

ghell⁹ t:tacita tñ iunctis lrtertiõe. Dux ꝙ ep̃s mirat⁹ rñdit. Ire subtice tholcidiũ qõ ꝛmittit in cognatiũ ẽm. Dicẽte illo. Fuit ꝫ hoc petñ subiecit ep̃s. Etiã crudele nimis. Et ille Ego neq; petñ indico neq; a deo mihi remitti de/ posco. Rñdente ep̃o. Ego vobis cazz⁹ ꝓ nõ tradã: nulli homicidiũ idẽ ꝓfiteamini. Hui/ iusmodi vir nobilis. Sciat me dñe illũ nõ occi disse ex aliq; rãcoze siue motu ire: ꝫ solũmodo timoze dei ꝛcloq; iusticie nũq; aliqs pl⁹ tilius sozoris sue diligere potuit: sicut ego illũ dile xi. Si ergo mihi cozz⁹ ꝓ negauerit: ego il/ li cozz⁹ꝫ alaz ꝛmitto. Hoc ei dixit ꝫ egit ꝑ exẽplũ: ne iusticie ꝫ iudicio derogare videret vir ecñ põtifex limẽ dom⁹ egress⁹ fuerat: ꝫ ec/ ce egroꝝ⁹ reuocabat eũ di. Reuertimini dñe ep̃e reuertimini: videat ꝑ si in pyride habeatis corpus dñi. Nõ ẽ tacisse nec aliqd in ea re/ gillet. Iubiũxit ille. Ecce quẽ michi negastis: ipse se mihi non negauit. Iparuitq; hostia i oze ei⁹: ꝫ ipletũ est in eo qõ ꝙ sapiẽte dictũ ẽ. Diligite iusticiã q̃ iudicat terrã: seruite dño i bonitate ꝫ simplicitate cozdis: querite illum qñ inuenit ab his qui tẽtat illũ: apparet aũt eis q̃ fidẽ hñt in illũ. Ep̃s vero pauẽs tñ mi/ raculũ vbiq; diuulgauit. Hec Lelarius.

Dux palatin⁹ qui semp laqueũ secũ porta uit ꝓpter fures. Exemplum. xxxix.

Hertholdus palatin⁹ de guildispach iudex fuit seuerissim⁹ ita vt furibus etiã ꝙ dãno vnius oboli vitã auferet. Ñ quotiẽs domũ suã exiuit: laqueos cingu/ lo suo appẽdit. ne recz pena cayet dilatiões. Die igit q̃dã mane surgẽs ꝫ laqueũ cingulo suo solito more subnectẽs: hmõi vocẽ in aere audiuit. Berthold de cũcta tibi ꝓsim⁹ in egres su tuo de castro occurrerit: hoc laqueo ipz suspẽ das. Qui vocẽ ꝙ hole accipiẽs: et q̃dã sedulet⁹ suus ꝓsio occurrit. Quo vilo cũ sal⁹ vellet. o ꝙ eũ diligeret: dicebat illi. Dolco de accursu tuo. Quare ait qz: qz suspenderis. Quare su/ spẽdar. Ñ dẽte palatino: nescio: sed ꝑparate ꝙ ꝛcessionẽ tuã: ꝫ ordina de rebus tuis: qz vo ci diuine resistere nõ valeo. Ille vidẽs alie nõ esse dixit. Justus est dñs et plures in vnum meã declinãtes insequẽs occidi multis multa rapui nec tibi dñe vnq̃ fidẽ fretti neq; pau peribꝰ peperci. Et mirati sunt oẽs audientes eius confessionem: ꝫ cognouerunt in ei⁹ mor te peccati penã a deo esse. Hec Lelarius.

Valerius ve legi latiũ secret fecit sibi erueꝛ oculũ sibi: ꝫ filio. Exẽplum. xl.

Ualer⁹ sole⁹ cũ filio⁹ su⁹ adulterio dã nat⁹ esset secũ legẽ a ꝑe quã ipe pater instituit vtroq; oculo ꝑiuari. Deinde ac tota ci uitas ad honoꝛ patris aliq̃diu repugnaret. ad vltimũ vict⁹ ne lex a se ꝓdita violaretur suo ꝓprio: detracto filii oculo eruto vtroq; vul/ tidẽi reliqit: licq; miserabili equitate tempero mẽto se miserico ꝛdẽ patrẽ ꝫ iustũ legislatoꝛẽ ostendit. Hoc Arnoldus in narratorio suo.

¶ Judex iniquus.

Rex persaꝛ ozauit iniquũ iudicẽ. Exẽ. xli.

Rex persaꝛ cũ de ꝑplexis quẽdã in/ dicẽ iniuste iudicasse inflit eũ exoꝛ riari: ꝫ sup sellã eute ei⁹ coogtaꝛ se quentes iudices fecit: ꝛ vt ꝛtinue memoꝛ res illius iniqui iudicis supplicii timerent in iuste amplius iudicare.

Balinus quidaz ꝛrepit bouem ꝫ vxoꝛ vacꝫ tam. Exemplum. xlii.

Balinus quidã fecit nuptias filio suo. q̃ dã aũt q̃ habebat cũ magnã cozam ea dedit ei pulchzã bouẽ: rogans vt vellet stare ꝙ eo. Hoc audiens aduersar⁹ illi⁹ milit vxoꝛ ri balini pulchzã vaccã rogãs vt staret ꝓ eo Que intantũ iste ti t apud balinũ q̃ ipe ꝓmi/ sit se factu ꝙ qđ ipla petebat. Cũ aũt eẽt i stu dio ꝫ balin⁹ ꝙ illo q̃ dixerat bouẽ non loqua ꝛetur: dixit ille. Tunc rñdit balinus. Bouẽ põt loq: qz vacca nõ ꝛmittit. ¶ Uidua q̃/ dã liniuit manũ iudicis. Exemplum. xliii.

Uidua quedaz habebat cũm in iudicio exꝑiendã et iudex iniqu⁹ ꝓtraxit sibi cũm de die in diẽ. et ipla ꝛquesta fuit viꝝ ꝓdẽti viro de ꝓtractiõe cause sue: ꝫ ille di xit. Judex iste nõ facit finẽ cũe tue: oꝛ te ante manũ tuã aruiare. Et illa simplex mulier ac ꝛcepit aruinã ꝫ ad iudiciũ accessit: ꝫ occulte il/ li manũ aruiauit: ꝫ ꝛmor⁹ di. Quõ maculas mihi manũ q̃d i hoc denotas. Et illa. Dictuꝫ est mihi ꝙ nõ habebo finẽ ꝫ expeditionẽ cam se meꝛ⁹ꝫn oppꝛeat me ante manũ vkam arui nare. Et ille cozã oibus astãtib⁹ ꝛtuse sterit ꝫ sine dilatiõe ꝑfidia cãz vidue expediuit.

Ꝓpositi ꝫ iudices nõ sunt facilit vartã di. Exemplum. xliiii.

A Tiberio ꝛtare quesitum fuit q̃ re ꝓpositos populi nõ frequẽter mutaret sient ꝫ alii ꝓncipes. Re/ spondit in hoc se parere pedicule. scientes enim iudices et ꝓcuratoꝛes se briẽ habere ꝓcurationem emungunt vsq; ad sanguinẽ ꝫ qui recẽtes venit totum dilipant quod in uenisit. Quod osdit exemplo cuiusdã vulne/ rati q̃ cũ taceret in via nec amoueret multitu dinẽ muscaꝝ: fugauit⁹ alter ei⁹ amicus ꝙ hoc faceret ex imbecillitate abegit muscas q̃ oꝛ

bant vulnᵃ. Ad quē ille. Male feristi mihi: qz
mulier quas abegisti tā plene erātvñ ⁊ ytius
molestabāt me: ñ āt supuenient rectores rati⁹
puniēti. Aduocat⁹ qđā perdidit lin⁊
guam. Exemplum.xlv.

QUidā aduocat⁹ mozt⁹ est in cui⁹
ore lingua ei⁹ nō est inuēta. ⁊ merito linguā ydidit mozies q̄ sepe cas
sēdidit vinēs in caulis iustis patrocinando
⁊ scienter aduocando ꝓpter laudem: ⁊ ꝓ⁊
pter munera. Hec Helarius.

Aduocato denegate sunt indulgentie in
agone. Exemplum.xlvi.

ADuocatus quidā in extremis la⁊
borās cū iā videret demones cepit
a deo petere inducias: ḷz qz in cau
lis non habat inducias nisi vt caulam ꝓtra⁊
heret et aduersarium grauaret etiā a deo nō
potuit obtinere quod petiuit: sed miserabili⁊
ter moztuus est.

CIudicare temerarie. CIudicantes
alios duo peccata cōmittunt. Exēplū.xlvii.

IUuenis quidā cū qñ sctimonialē ra
puisset ⁊ eū clerici rozā btō Johē ele
molynarie erpzobrarēt ⁊ exēplicāduz
loze dicerēt: vt puta q̄ duas alias ydiderat ꝛz
suā ⁊ illius sctimonialis ꝓpescuit eos. b. Joh.
dicēs: nō sic fratres: odio vobis: qz vos iam
duo petā ꝓmittit. Primo ꝓtra dei ꝓceptū fa⊊
citis: qui ait Lu. vi. Nolite iudicare ⁊ nō in⊊
dicabimini. Hēdo: qz nescit⁹ y certo si vlqđo
die perēt aut penitrant. Ergo fratres nolite
condemnare et non condemnabimini.

Frater quidā iudicauit comedentē feria
sexta de mane. Exēplū.xlviii.

HUerūt duo fratres magnevite i eō
gregatiōe ⁊ meruerunt videre sin⊊
guli gratiā dei i alterutro. Factū ē
āt aliqñ vt vn⁹ ex eis regrederet in sexta feria
extra ꝓgregationē ⁊ videret quēdā māducan
tē mane: et dixit ei. Hac hora mānducas i sex⊊
ta feria. Die autē sequēti facta est celebratio
missaz sēz ꝓfunditatē. Intuēsho tē ei⁹ vi⊊
dit grām q̄ ei data fuerat discessisse ab eo ⁊ eō
tristat⁹ ē q̄ cū venisset i cellā dixit ei. Quid fe
cisti tē: qz nō vidi sicut ꝓdixit gratiā dei in te.
Ille āt rēdens dixit. Ego neq; in actib⁹ ne⊊
q; in cogitatiōibus cōsci⁹ mihi sū alicui⁹ ma
li. dixit ei frater ei⁹. Es ne aliqđ ebū vel ser
monē oculoz locut⁹? ⁊ recordat⁹ dixit. Etiaz
hesterno die vidi quēdā mane māducātē ⁊ di
xi. Hac hora manducas in sexta feria. hoc est
pctm meū ḷz laboza mecū ad duas hebdoma⊊
das ⁊ rogemus deum vt mihi indulgeat: ⁊ fe
cerunt: ⁊ ita post duas ebdomadas vidit fra⊊
ter gratiam dei itrꝛ venientem supre fratrē
suum: ⁊ glolati sunt. ⁊ ei qui solus bonus fit
gratias referentes. Hec in vitas patrum.

Nemo quidā potuit paruū sacū ante se ⁊
magnū retro se. Exēplū.xlix.

FRatres antiq cū semel in quadā cō
gregatiōe de multoꝝ fratrū vita ⁊
reb⁹ plurimis detrahēdo: ⁊ iudican
do loquerēt. Abbas Jo tacebat. Postea ve⊊
gressus tollebat sacū magnū ipleuit eū ar⊊
na ⁊ posuit supza dozsum suū ⁊ in paruo alte
ro sacco milit aliā arenā ⁊ posuit eū añ se. Vi⊊
dentes aūt ceteri fratres inq;isierunt ab
eo quid esset hoc exemplū. ⁊ rñdit dicens. Ille
sacc⁹ q̄ multā arenā hz petā mea sūt: qđ mul
ta sunt. ⁊ ecce dimisi ea post dozsum meū ne⊊
scies illa videre: vt y ipsis vicia vel plāgās ꝛz
ce panca delicta fratris mei ante oculos me⊊
os posui ⁊ cruciox in ipis cōdēnas fratrē: sed
nō oz sic iudicare: sed magis petā mea añ me
adducere ⁊ de ipis cogitare ⁊ rogare deū vt
indulgeat michi. Hō audiētes pēs dixerūt.
In veritate hec est via salutis eterne. Hec in
vitas patrum. CBaculus senis floꝛuit
in lignum innocētie. Exemplū.l.

QUat quidā in cenobio iā senex ꝓ⊊
tillimus monach⁹ ⁊ incurrit grauis
simā egritudinē. Cōfectusq; nimis
⁊ intolerabili infirmitate ꝓ longū tps labo⊊
rabat in vlozibus multis: nec inuenire pos
rant fratres qualiter succurrerent eius egri⊊
tudini qñ ea que necessitas infirmitatis ei⁹
expectabat non habebant in monasterio. Ad
dies quidam famula dei de afflictione infir⊊
mitatis eius deprecabatur patrem monaste⊊
rii vt esset ad suam cellulaz tolleret ⁊ minis⊊
tret ei. Maxime autem quia facilius inueniri
posset in ciuitate que necessaria eius egri⊊
ni videbantur. Precepit ergo pater monaste⊊
rii vt fratres portarēt eū ad cellulam famu⊊
lē dei. Ille vero cū oi veneratione suscipiēs il⊊
lum ꝓpter nomen dñi ministrabat ei ꝓ re⊊
tributione mercedis eterne quam credebat a
ꝓpho saluatoze nostro recipe. Cūq; y tres an⊊
nos ⁊ ꝓlixe sedule obsequeret et ministrans
famulo dei experti hoies mēte cozrupti ſcha
scabiē mentis sue suspicari q; nō sincerā semi⊊
nēt gliam de virgine q̄ ministrabat ei. Au⊊
diēs hoc sen ioz exorabat diuinitatez dñi nri
ihesu xpi di. tu dñe de⁹ nr̄ q̄ sol⁹ cognoscis cor
⁊ vides qz multi dolozes sūt egritudinis mee
⁊ miserie ⁊ afflictiōis tāte infirmitat̄ q̄ ita me
tāto tpe ꝓsumit vt necessariū habeā obsequi

huius famule q̄ mihi ꝓpter nomē tuū ministra
uit: tribue ei dñe ꝓmiā mercedē in vita et
na sicut dignat⁹ es ꝓpter bonitatē tuā ꝓmit
tere his q̄ ꝓpter nomē tuū egenis pauꝑibꝰ
et infirmis tuis exhibēt ministeriū. Cū āt ap
propinquasset dies trāsitꝰ ei⁹ ꝙnerūt ad eū
ꝙplurimi leti sacerdotes clerozes ꝫ fratres de
monasterio: ꝫ dixit eis senior. Obsecro vos
dñi pres ꝫ frēs vt cū detūct⁹ fuero tollat⁹ ba
culū meū ꝫ pādet illū sup sepulchrū meū ꝫ cū
radices emiserit fecerit q̄ fructū tūc sciat q̄
mūda est ꝓcia mea a tumba dei q̄ michi mi
nistrabat. Si āt nō frōduerit scitote q̄m non
sū mūd⁹ ab ea. Cū aia viri dei exisset de corpe
scōm ꝓceptū ei⁹ leti seniores pādauerūt ba
culū ei⁹ sup sepulchrū ipi⁹ ꝫ stat frōduit: ac
cedētesq̄ tpe ꝓtulit fructū ꝫ admirati sūt oēs
glorificātes dñm. Id tale etiā miraculū de viri
bus regiōib⁹ mlti veniēt ea glorificabāt gram
saluatoꝛi. Nā ꝫ nos q̄dam arbusculam vidi
mus ꝫ bñdixim⁹ dñm qui ꝓtegit oēs in se
ritate ꝫ veritate sibi seruientes. Hec in vi. pa.

¶ In discipulo de tpe.

Henex q̄ duxit meretricē fec ū in heremū ꝫ in
uenerūt puerū i capella: quō postmodū idē pē
portauit carbōes i sinu suo. hoc ḡre in discip.
de tpe ser. xc. ℣ ¶ Judicium dei.

Quidā fuit citat⁹ vt appareret cozā summo
iudice infra. xl. dies: quō i quadragesimo die
subitanee obiit. quere ser. ix. ℣.

Item qui in agōe ad iudiciū dei rapt⁹ est q̄
districtā rōnē exegit xp̄s ab eo. quere sermo.
vi. ℣ ¶ Jurare falsum.

De piurio ꝫ punitiōe ei⁹. Exēm. li.

Quidā qui peccauit cū muliere con
iugata ꝫ periurauit ꝫ in infirmitate
ꝓstitutus q̄ debebat communicare. nec cor
pus xp̄i masticare nec deglutire potuit donec
veraciter ꝫ pure sacerdoti cōfessus fuit. ꝫ sic de
us indulsit sibi peccata sua. ꝫ sic postmodum
communicauit ꝫ vitam in bono finiuit.

Comestibilia mutata sunt in lapides ꝓ
pter periurium. Exemplum. lii.

Quidā dū a nautis elemosy
nas peteret ne reciperet dicēs nau
clero cū iuramento. desistite a nobis
elemosynas petere. q̄ nichil hic ꝑter lapides
habemus. tunc subiunxit pauper. Ergo om
nia comestibilia vertantur in lapides. et sta
tim propter periurium quicquid in naui mā
ducabile erat in lapides versum est coloꝛe ꝫ
forma rerum eadem permanente sicut ꝓius
erat. ¶ Diaboli deduxerunt omnia come
stibilia. Exemplum. liii.

Heremita quidā ad pdē cuidā mōn
tis in cui⁹ curia oīs frequētia ei⁹ demo
nes sepe querebāt⁹ de actib⁹ discutiebant
ꝫ de cuiusq̄ hoīm cachinnabant et ridebant.
Dū aūt magister demoniū quereret a quodā
veniente demone si aliquid ad edendū pos
taret. Rādit q̄ sic: calcaneum. pauꝑis. burgēsis fa
rinam que debebat ei quidā rustico: ꝫ de
tulerat in testimoniū periurii eius: quia duꝫ
duo pauges clerici peterēt elemosynas: inue
nit q̄ sanctā charitatē dei q̄ nichil ad edendū
haberet q̄ eis dare posset: ꝫ cū adhuc staret
dixit. Diabolo do si aliq̄d habeo. Et sic cum
his oībus ad vos veni. Recedētes aūt demo
nes p̄dicta ibidem dimiserūt. Que mane in
uenta fecit heremita in foueam ꝓici ne ali
quis ide gustaret. Hec aūt vt dicebat demon
secū detulerat in periurii argumentū.

Qui piurauit ꝫ immobil⁹ fact⁹ est. Exēm. liiii.

Decanus quidaꝫ ecclie Colonienſis dñ
Gumareas auti de pecunia sue ecclesie
fratri suo cardinali misit mutuādo. Quo de
cano mozruo canonici debitum repetūt. Et
quia super hoc non habebant testes: ille per
tinaciter debitum negauit: quod ꝫ cum iura
mento firmauit. Qui rediēs ad domū in me
dia via remansit immobilis: ita vt nec ante
se nec retro se moueri poterat et similiter fa
ctus fuerat mutus. Ideo in cozde suo vouit
vt ad locum periurii rediret ꝫ suam malicia
manifestaret ꝫ restitueret ecclesie pecuniam
suam detentā iniuste et sic ductus penitētia
liberatus est. Hec Cesarius.

Infamātes iustum cum iuramentis quo
modo puniti sunt. Exemplum. lv.

Legitur in hystoria ecclesiastica q̄
quidā pharcha fuit hierosolymis
iustissimus ita q̄ propter rigozem
iustitie a quibusdā subditis odiebatur. vnde
imposuerūt sibi falsa crimina: que etiam in
rameto firmauerūt: ita q̄ nisi ita esset. Pyl
mus dixit igne percā. q̄ non facilius credē
bant eos homes ꝓpter excellētiam vite istius
patriarche. Deos dixit mozbo regio ledat.
Tertius dixit oculos perdam: quod totū sic
euenit ꝓpter peccatū periurii facti cōtra in
tentem. Nam primus testis falsus cum oīb⁹
domo sua: ꝓgenie ꝫ familia ꝫ rebus mor eru
ituit. Secundus a pedibus vsq̄ ad caput cō
sumitur. Tertius talia audiens timens fa
ctum reuelauit: ideo ꝓ nimio dolore ocu
los perdidit.

Quidam scienter periurauerūt et subita
nee obierunt. Exemplum. lvi.

Rex quidā francie nole thzolotarius ꝑter fornicationē excōicat⁹ venit ꝑ sua exculatiōe cū multis ꝑncipibus sero veniens⁹ ad papā exculādo se cum iuramento: quos oēs papa absoluit & ipse sacrū eucharistie porexit: tali condītione si falsum iurassent. & indigne accederet infra illius anni spaciū moreret: quod ex diuina ultione subiectū ē. Nā & rex & nobiles flagitii consciī & participes in via venerabilis de curia subitanea morte interierunt.

¶ In discipulo de tempore.

Quidam voluit peierare & dina voce genua flectens obmutuit in signū sue falsitatis & periurii. quere ser. xlii. F.

Itē quidā iurauit sup sepulchrū sancti Pā eracli: & manus adhesit sepulchro. quere de tē pore. ser. xlii. L.

Item duo iurādo obligauerūt sevn⁹ ad pēnam lapre: alter ad ignē beati Anthonii nisi sic facerent vt promiserunt: & ambobus sic accidit. quere ser. xlii. B.

Item quidā recepit scienter falsum iuramentum: & raptus ad dei iudiciū grauiꝫ plagatus est. quere ser. xlii. B.

¶ Capitulum de A. ¶ Labor.

Deꝰ remunerabit quelibꝫ passum. Exē. i.

Quidā senex lōge hēbat aquā a cella sua ad. xii. milia passuū: vbi duz semel iret hauriēs deferit: & di. Quid necesse ē vt hūc laborē patiaꝫ: inveniā & hinc abo certa aquā. Tūc surgens retro seruidit quēdā eū sequētē & nūc ante vestigia sua & interroganit eū qs esset. Ille ūt dixit ei. Ego angel⁹ dñi sum: & missus sum mūerare vestigia tua & dare tibi mercedē pro laborē. hoc audiēs ille lactior & promptior factus ē: & adhuc lōgi⁹ potuit cellā. Deus in vitalpa.

Cōuersus quidā laborauit in cocina quem dū virgo ꝑsolata est. Exēplum. ii.

Legit q vnus de nob⁹ frater late⁹. q erat cocinari⁹ fratrū multoꝝ et in ꝑtinuo laborē fuit. Et qm frequēter hospites supueniebāt extra horā cois ꝓdii vel cene aliqñ vix tm ꝑcis habere potuit vt oēs debitas ꝑsolueret. Cōtigit q̄q vna die vt multi supuenientib⁹ fratrib⁹ tota die occuparet in laborē cocine: tādē post ꝑpetoꝝ ferū satis tarde accessit ad oēs ꝑsoluēdas & quasdā peculiares oportunculas bte marie more solito oꝝ: rebat. & quia fatigat⁹ fuit multum ex laborē somn⁹ ipm inuasit. qui excutere a se somnū conatus magnam luctam habuit somno lassus corpusculus deprimente et feruore deuotionis remittēte. Cumq sic luctaretur apparuit ei dña pulcherrima dicēs ei Fili bone mihi la ꝺ fecisti vade ad dormiendū De cui⁹ aspectu gratioso & alloquio est multa cōsolatione repletus. ¶ Operari⁹ q̄d oranit ꝑ diuitē & ꝑ ꝓcerio diuerno. Exēplū. iii.

Legitur de quodā pauꝑe operario q panē ꝑ se & ꝑ pueꝝ suis lucrabat manib⁹ suis Accidit aūt quadā die vt iret ad locū vbi cōducebant operarii nimis mane ipse neminē ibi inuenit: tūc cogitauit q iret ad ecclīaz audire missā. Iuit ergo ad ecclīā audiuit missā deuote rogans deū vt daret ei lucrari honesto laboꝝe suo: ita q posset se & vxorē & pueros nutrire in hac vita sine petō: & deuotione detentus cū diu remāsisset rediit ad locū vbi cōducebant operarii nimis tarde: ita q oēs erāt iā cōducti: tūc fuit desolat⁹ sicut ille in cuius domo ꝺxtrallis nō erat panis nec argētū. Et dū tristis ꝺ loco cōductōis rederet cogitās ꝺd posset facere obuiauit quidā diuiti burgēsi: qui ꝺsiuit ad eo cur nō esset cū ductor⁹: ꝺ dixit ei quō sibi cōtigerat & quō audierat missā: ut sic neglexit seipꝫ sibi. Tūc cogitauit ille diues q oēs sue essent bone & dixit ei. Vade iterū ad ecclīaz istā tota die & dabo tibi ꝺtū dabo ceteris operariis meis: & opa bono corde ꝑ me Ille aūt gaudēs q inuenerat vbi posset lucrari: fuit ibi tota die manib⁹ cōpositis & genib⁹ flexis ꝓ diu te rogās deū & diues misit sibi cōdere sicut ceteris operariis. Sero rediēs habuit. xii. denarios sicut et alii. et addidit sibi vnū panē vltra. Et dū rediret ad domū suā & ad pueros suos obuiauit ei rēs ī similitudine hois senis honesti: et bene induti: & dixit ei. Quātū debet tibi diues ille illo die ꝓ seruitio tuo. Respondit. Duodecī denarios & vnū panē. Tūc dixit ille senex. Vade ad eū & dic ei q male soluit: nisi melius soluat: & plus det tibi male erit sibi. Tūc ille rediit ad diuitē & dixit ei. Vnus senex cui obuiani remittit me ad vos dicēs q vos nō debitis mihi sufficiēter mercedē & dixit mihi q dicerē vobis q nisi melius soluatis mihi male erit vobis. Tūc diues dixit sibi quinq̄ solidos parisiēses. Et ille recessit ꝺtra obuiauit senī: dixit q adhuc nō soluerat sufficienter & q rediret & diceret sibi q adhuc deberet sibi pl⁹. Et tūc ille rediit & diues dixit sibi cētū solidos & vnā vestē: & eadē nocte appuit ei dñs ī visiōe dicēs q nisi ille idē panē oranti⁹ rogasset ꝑ eo mortu⁹ fuisset illa nocte et dānatus. Tūc ille diues cōpunct⁹ meliorauit statū suū: & vitaꝫ & repit dare elemosinas largas & ecclīas frequētare & bona opa facere: ita q postmodū i bono statu mortuus est.

Frater Johannes quidā voluit viuere sic ut angeli. Exemplum. iiii.

ABbas Johānes dicebat fratri suo maiori. Velim seruꝰ ei sicut ꝙ angeli seruiri sine⁹ nihil operātes: sz tm̄ dei laudātes. Et ppterea pallio suo egressus ē in heremū. Factaq illic septimana regredit⁹ est ad fratē suū. Cū aūt pulsaret ostiū illi nō apperuit ē: dicēs. Tu quiesc. Et dixit. Ego sū frat̄ Johānes. Rndit ei. Frat̄ Johānes angel⁹ factus est: & vita mea hoies nō est. Ille vero plus pulsabat: dicēs. Ego sum Johānes. Et noluit ei aperire vsq dū dies lucesceret. Mane aūt facto aperiēs ostiū dixit ad eū. Homo es ꝙ necesse habes operari vt pascaris. Tunc ille placuit sibi ad pedes eius dicens. Indulge mihi abba. Hec in vitas patrum.

Frater quidam dixit operamini cibum qui non perit. Exemplum. v.

QUidā frat̄ pegrin⁹ venit ad abbatē siluanū in mōte synaī: vidit ꝙ fratres operabant: & dixit eis. Quare operamini escā q̄ perit. Maria optimam partem elegit. Cui senex dixit discipulo suo zacharie. Da illi codicē vt legat & mitte illum in cellulā que nihil hz. Hora aūt nona circumspiciebat vbi ille frater si forte veniret ei ille senex ad comedendū. Postq̄ trancsiit hora non venit ad senē & dixit ei. Surge & comede vt fratres hodie abba. Cui senex fatere⁹ ꝙ sic: ait ille. Quare me nō vocasti⁹? Tunc dixit ad eū abbas siluan⁹. Tu hō spūalis es: & nō habes necesse hanc escā. nos aūt tanq̄ carnales opus habemus comedere: ideo operamur vt aūt optimam partem elegisti: legis omni die: nō vis carnalem escā recipere. Quod cū audisset cepit penitere et dicere. Indulge mihi abba. Tunc respondit siluanus. Ergo necessaria est martha marie: propter marthā eius maria laudatur. Hoc in vitas patrum.

Laborando & orando saluatur homo. Exemplum. vi.

DIcit quoddā abbas Anthonius dum residerem in heremo spū tentatus acrius: cogitatiōib⁹ diuersis: plicat⁹ dicebat ad deū. Vide saluari volo: sed cogitatiōes vane me nō permittit: q̄d faciā in tribulatiōe mea: vel quomodo saluari valeam dignāter ostende. Et post paululum surgens quendā sibi similem conspicat sedentē & operantē. Et surgentem ex opere et orantē. Erat aūt angel⁹ ad emendationē anthonii destinatus a quo hec sermonē audiuit: & in ita facies anthoni saluaberis. Et ille cumulo gaudio cumulatus: recepta consolatione saluabatur. Hoc in vitas patrum.

Labor presens nihil est respectu pene future. Exemplum. vii.

QUat quidā senex in heremo interrogat per multos annos in abstinentia & in studio spūali multo laborās. Qui nemotes ad eū q̄dā fratres admirantes eius perseuerātiā dicētes. Quō toleras istā tā magnā & solitariā locī pat. Quib⁹ ille respondens. Dic labor tot⁹ tp̄is quo hic ego nondum vni⁹ horē eternoꝝ tormentoꝝ gehēne sp̄aciū est. o⁹ ergo nos inquit in quo tp̄e vite istius tm̄ laborē: & macerare pallioēs corporis nostri vt inueniam⁹ in illo futuro seculo gr̄am refrigerationis. ¶ Lachryme. Lachryme valet totū purgatoriū. Exēplum. viii.

MUlier quedam lachrymas xpi multum honorauit p̄o tantore⁹ deus daret ei lachrymas cōpunctionis per quas euadere posset eternam morte: quā deus exaudiuit & sibi tantas lachrymas compunctionis dedit que totam p̄nam delerent quam debuit in purgatorio sustinuisse.

¶ Laus humana.

Laudem in bonis operibus querere est dānabile. Exemplum. ix.

QUidam senex dixit qui ab hominib⁹ magis honorat⁹ ac laudatur non patiū damnū anime patit. Qui autem penit⁹ ab hominib⁹ non honorat⁹ superbiam gloriam a deo accipiet. Item dixit. Sicut fieri non potest vt simul herba nascatur & semen: ita impossibile est vt laudem & gloriā seculariū hōtes simul etiā & fructum faciamus celestē. Item dixit. Sicut thesaurus manifest⁹ minuit: ita & virtus deperit publica. nam sicut cera a facie ignis soluitur: ita & alia per laudē resoluta perit ab intentione sua. Item dixit. Si cogitatio vane glorie vel superbie te impugnat persecutore⁹ tuos & inimicos tuos dilige: si gaudes in gloria inimici tui & si gratularis in detrectatione ei⁹: & si apud te habes: q̄si seruus inutilis es: & cibus hostis pl⁹ peccas: & nec tu grāde aliquid sapias tanq̄ aliq̄d fecerit⁹ frēs q̄ ea ta cogitatio oīa bona dissoluit.

¶ Loqui.

Quando de bonis loquimur tunc angeli sunt p̄sentes. Exēplum. x.

HAbit quidam vir magnor⁹ sanctis sentioꝝ⁹ cui tali gr̄am dignat⁹ dōauerat reuelāte ei spū sco vt videre posset q̄ alii nō videbāt. reuertebat ergo scis

patrib⁹ dicēs q aliq̄ ſplurimi fratres ſedē tes ſimul loquebant inter ſe: cōferentes de ſcripturis q̄ ad ſalutē ptinent alay. Stabāt ergo iuxta eos ſcti angeli lectēs i hylari vultu gliderātes delectabant cū decollocho dei. Cū aūt aliud q̄cūq; inter ſe loquerent: ſtatim ⁊geli ſancti recedebāt longi⁹ indignātes ⁊tra eos. veniebant aūt ꝓfi ſordidiſſimi ⁊ mozbo pleni ⁊ voluptabāt ſe inter eos. Demones etiā i ſpecie pozcoz delectabant q ſuꝑfluā ⁊ vanā loquelā eoz. Beatus aūt ſenioz hec vidēs abiit in cellulā ſuā ⁊ per totā noctē cū gemēdo ⁊ flēdo flebat miſerias noſtras. exhoztabat eos fratres dicēs. Cauete fratres a multiloquio ⁊ ab otioſis ſermonib⁹ linguā cohibete: q̄z mal⁹ interetus aie generat. ⁊ nō intelligimus quō q̄ hoc deo ⁊cetis ei⁹ odibiles ſum⁹. Dicit em̄ ſcriptura diuina q̄ multiloqa nō effugies petā hec em̄ infirmā ⁊ vacuā efficiūt mentē atq; aiam noſtrā. hoc in vitaſpatrum.

¶ Bona loq̄ ⁊ audire inducit ad ꝓfectionē. Exemplum.xl.

Ierum valde dilectū ⁊ familiarē habuim⁹ philippū nobilē militē memoz. abilis vite ꝓfectissimū virū i quo iſtud memozabile frequenter aduertim⁹ q̄ totū tempus ſuū vel in oratione aut deuotione cōtinua: vel in ſanctis collationib⁹ expendebat. Mouerat em̄ multos valde religioſos viros ⁊ feminas quos i grecie lombardie burgūdie: ꝓuincie: gallie flandzie atq; brabantie partib⁹ querendo iſtrauerat: quoꝝū virtutes mozes q̄ verba cuz miro feruoze ⁊ deſiderio referebat: ⁊ ad meliora per hec mōtes audientiū excitabat: ſz ⁊ auditoꝛes ſuos ⁊ colloeutoꝛes mira oꝛis gratia cōpellebat vt ſibi aliquid dignū relatu q̄d audiſſent vel vidiſſent in facto vel in dicto bonozū exponere dignarent. Et hoc q̄dez vltra ꝝ credi poteſt in eo tantā deuotionē: tantam leticiā: ⁊ tantū deſiderium excitabat: vt illis ſolis viuere credebat. Si q̄d bo extraneū audire cōtigeret quaſi eſſet pedulus in capite cum mira anxietate ſpūs facie auertebat: nec ſtruſtratus eſt audiuit eū deus miro modo eū remuneranit etiam in pūti. Dix em̄ habuit de oībus paternis bonis neceſſariū vite ⁊ victū ⁊ tū octo monaſteriozū ciſtercienſiū oꝛdio ſūdatoꝛ extitit inde ſcribus. excerptis congregationi dus beginarum quas vltra ad. v. milia in diuerſis locis: et eo amplius in chriſti ſeruitio mancipauit. Ecce quid ſit in bonos fame odoribus delectari.

¶ Sancti patres loquentes de diuinis obliti ſunt cibū ſumere. Exemplum.xli.

Quidā de ſanctis ſenioꝛibus ſalutatibus eū q̄dā⁹ eſt ad aliū ſenioꝛē heremitā q̄ cuz oi gaudio eū ſuſcepit ꝓ cuius etiā aduētu parauit ad refectionē ſenioꝛ lenticule cibū coctū. Dixerūtq; inter ſe ꝓius ex amoꝛe cōplerent oēs ⁊ pſalmodiā ⁊ poſtea cibū caperēt. Cū aūt ingreſſi ſuiſſent pſallebant: totūq; pſalteriū cōpleuerūt. Nā ⁊ de ſcripturis ſanctis legētes duos ꝓphetas recitauerūt: iāq; dies abierat: noxq; ſimul ſecedebat. Dū ergo oꝛarent ⁊ intente pſallerent diluxit alia dies: tunc ꝓmū intellexerūt: q̄z iā nox trāſiſſet: itaq; inter ſe de verbo dei loquētes ⁊ ſpūales ſibi ſenſus exponētes: factū eſt vt circa horā nonā ſalutantes ſe inuicē: ita vt reuerteret ſenex q̄ venerat ad cellā ſuā. Nā refectionē cibi q̄ parat⁹ fuerat obliti ſūt accipe dū cibū ſpūalē accipent. Velpe aūt facto: ille ſenioꝛ inuenit ſibi ollaz plenā ſicut parata fuerat: ⁊ cōtriſtatus dixit. Heu quō obliti ſum⁹ pcipe pulmētū illō. Hoc in vitaſpatrū. ¶ Quartuoꝛ virtutes quartuoꝛ heremitarū. Exemplum.xlii.

Egitur in vitaſpatrum q̄ erant quartuoꝛ heremite in vna domo q̄ heremite quadā vice inter ſe q̄ ſcta verba ceperūt require vnus alterū q̄ diceret vnuſq;q; ſuā virtutē in qua q̄s ſibi ꝓfect⁹ eſſe crederet. vnus dixit q̄ eſſet multuz humilis intantuz q̄ null⁹ eſſet in toto mundo q̄ diceret ipſo peioꝛ. alter dixit q̄ eſſet patiēs. Tertiꝰ q̄ libenter audiret de deo loq̄. Quartꝰ vt libenter oꝛaret. Cepe concoꝛditer oꝛauerūt vt eis de⁹ manifeſtaret quis eoꝝ acceptabilioꝛ eſſet: audierunt vocē dicentem ꝓim⁹ mecepit ſecundus teneat. tertius ligat. quartꝰ me poꝛtat quocunq; vult.

¶ Quidā poꝛtauit ꝓ triennū lapidē in oꝛe. Exemplum.xliii.

Dicebat fratres de agathone abbate q̄ ꝓ triennium lapidem in oꝛe ſuo poꝛtabat donec taciturnitatē tenere diſceret.

¶ Quidā triginta annis ſeruauit ſilentiū. Exemplum.xlv.

Audimus ſancti theodonā. ſuā cella clauſum ⁊ ſolitariū: vt dicebat. xxx. annis ſilentiū tenentē de quo dixit ſocrates Theodorus pater triū milliū monachoꝝ ſolertiſſimus grecaꝝ ⁊ latinaꝝ litteraꝝ. xxx. annis tacuiſſe fertur. ¶ Paulus ſimplex tenuit ſilentiū ex iuſſu ſcti ⁊ nthonii. Exemplū. xlvi.

Quidam simplex relicta vroze z pos
sessione ad abbatē anthonij perre
xit. pma nocte iuxta est ad eo vt
cū expectaret ozās donec rediret ꝙ fletit ozās
ante cellā senis in eius totius diei z roze no
ctis nullū se monēs. Cum vero senex in con
gregatione frumentū interrogasset ꝺs pma
sullet an xps an ꝓphete verecundatus. In
cho. cū abire z flere ꝓcepit. ꝙ statī recedēs
silentium vsq ad patrisimperiū obseruauit.

Senex quidam noluit de supercelestibus
loqui. Exemplum. xvii.

Quidā anachoreta cū venissent ad
quendā abbatē suscepit eum cū le
titia: cū se alternatim amplexi fuis
sent cepit anachoreta de scripturis sanctis et
rebus celestib⁹ ꝓcere. Tūc senex vertit facie
suā ad aliū fratrē z nullū dedit ei rōnē. Ille
vero videns ꝙ non loqueret ei egressus est tri
stis z dixit discipulo suo. Hinc cā tanti itine
ris labozē assumpsi vt venirē ad eū qui mecū
loqui dedignat. Ingressus aūt discipulus di
xit ei. Ꝓpter te venit iste homo magnus ozet
tu nō vis loqui cū eo. Audit ille. De superio
ribus est z celestia loquit. Ego aūt de inferio
ribus sum: z terrena vir loqui possū: si mihi lo
catus fuisset de passionib⁹ monachoꝝ forsitā
ego rūdissē ei: nūc aūt de celestib⁹ loquit: ego me
nescire ꝓfiteoꝝ. Egressus ergo discipulus di
xit ad anachoretā. Senex iste noster nō vult
de supercelestib⁹ loqui: si quis de passioni
bus eius ei locutus fuerit rūdet ei. Et ille cō
punctus in hoc sermōe ingressus ad senē di.
Quid facīā abba: ꝙ passiones coꝝdis dñam
mi. Tūc senex respexit in cū gaudens et di
xit. Modo bene venisti pater: aperiaz ego os
meum z implebo illud bonis tuis. Et ex hoc
sermone ille edificatus dixit ei. In veritate
bona est vita hec quam tenes z vera.

Philosophi dilexerunt taciturnitatem
Exemplum. xviii.

Tres philosophi interrogati sic de
taciturnitate amarēt. Audē sp̄m
. Socrates dixit. Loqui me sepe pe
nituit: tacuisse vero nūq̄. Archus physicus dixit.
Nullus fuit⁹ tacere potest. Tertius philosophus dixit
Duos nos z aures duas a natura recepimus. ꝙ.
d. multa de bemus audire pauca vero loqui.

Sanctimonialis quō punita est ꝓpter lo
quacitatem. Exemplum. xix.

Erat quedā sanctimonialis que car
nis quidē ꝓtinentiā hīs sed ꝓpter
citatem z fluitiloquium nō declina
bat. Hec cū defuncta esset z in ecclesia sepulta
esset nocte cadēs ignis custodi ecclesie eā ante al
tare adductus z medius seratur: et ꝙ vna igne
crematur: z alia remanebat intacta: cui⁹ cō
bustionis signū in marmoribus apparebat: z
acti sibi mulier corporalis fuisset concremata.

¶ In discipulo de tempore.

Loquentibus bona et deifica assistit an
geli: sed loquentibus mala assistunt diaboli
sermone ꝓcuti. Ly

Item beat⁹ Ignatius semꝝ notauit ielu:
ꝙ hoc nomē fuit scriptū in corde suo. hoc que
re sermone. xcvi. C. ¶ Lusores.

Lusores quō crucifigunt z vulnerāt iesuꝝ
christum. Exemplum. xx.

Quidā homo sus vir in nocte sanc
ta parasceues ad matutinas sue
gens transiuit ante cellariuꝝ in
platea l quo iuuenes lusores ad
ludū theatri sedētes blasphemiis z iuramen
tis inuicē ꝓtendebant. Trālitō aūt citius in
uenit hominē ignotū plagatū miserabiliter z
sanguine cruentatū. Qui cum quereret acto
rem lectionis tante quietaret. Respondit. Illi
iuuenes qui hic in cellario ad theatrum sedēt
Mox igit ingressus cuius ludētes duris ver
bis interrogauit cur hominē ignotum ingres
sum ad eos tam crudeliter verberassent. Ille
nitī iuuenes negant aliquez ad eos intrasse.
Postq̄ vero nullū ab eis verbo vl verbere la
cessitū ꝓspexerant mox cū cine surgētes oēs
ꝓcul hominē cruentatū nec inuenerūt querēti si
gnū ad scriptos aduertūt ꝙ cū iuramentis et
blasphemiis suis rursus xp̄m vulnerauerūt
et contumeliis martyrizauerunt. Vñ apls
Rursum crucifigentes filium dei.

Lusor ꝓiecit sagittam versus celum,
Exemplum. xxi.

Quidam nudatus ludo theatri adeo de
speratus est vt arrepto arco sagittam l
aerem iaceret: quasi in ipm celū dum perue
turus: z mox reuersa sagitta ante faciē iacen
tis sanguine recenti totaliter infecta reperta
est. Qui territus z ꝓpunctus contestim est et
vitam suam cum mica patientia z correctiōe
correxit. Hec Guil.

Lusor tradidit scripm demonibus.
Exemplum. xxii.

Quidam fuit qui cū luderet ad taxillos
z ola amisisset vno denario tm̄ excepto
diabolo se cū corpore et anima tradidit. z in
signum huius post multas blasphemias et de
nariū ꝓiecit. Et cum mane facto solus ires
per viam obuiauit duobus demonibus l spe
cie humana qui dixerunt ei ꝙ essent domini

sui demones quibus se tradiderat: & in signū huius denarii quē ꝓiecerat oñderūt ei & dixerūt q̄ iret ad eos: q; venerāt ad eū ad deducendū ad locū suū. Qui rogauit eos vt q̄uiterent eū redire ad domū suā & post duos dies sequer. quoclīq; ire vellēt. Dō eū factū est prima die mālit i domo sua tristis & desperās nō tū alicui pandēret comedēs neq; bibēs. Cū aūt die sequenti quedā mulier trāsiret ante domū et⁹ pauq̄ ifantulū inter brachia portās petēs ꝓpter deū de pane suo: ille dixit q̄ nō daret ei nisi petēt amore dñoz suoz. s. demonū cū quib⁹ erat iur⁹ quib⁹ se tradiderat. Dō illa facere abhorruit: sed iuit ad amicos illius suadēs eis vt requirerent ab eo diligēt quid esset dō ille diceret. & eū custodirent. Dō cū sederent et ille eis totā veritatē manifestasset incepit clamare. Ecce veniūt vt me secū deferāt sinite me ire me violent me rapiant. Cum aūt detinerent & ad penitentiam ꝓuocarent: demones inuisibiles ab eis eum inter man⁹ eorum ꝓstrauerunt et eum occiderunt.

In discipulo de tempore.

Luxor qui iurauit oculos dei & execrat⁹ est Hoc quere sermone. xli. ¶

Item xpian⁹ iulit cū indeo & inde⁹ blasphemauit xpm & matrē eius & subitaneo obiit et xpian⁹ factus est amens & vitam dira morte miserabiliter finiuit. sermone. xli. B.

Miles erat luxor magnus quē dyabol⁹ de lodo sustulit cū corpe & alia & abduxit qui amplius non est visus. sermone. xii O.

Rursus discipul⁹ dñi Christi ep̄i dānat⁹ est ꝓpter iudam. quere sermone. xli. M.

¶ Luxuria.

Puer in heremo nutrit⁹ concupiuit anseres. i. mulieres. Exemplum. xxiii.

Iuuenis heremita. qui in heremo & puericia fuit nutrit⁹ ibat cū abbate suo ad ciuitatē. Et cū vidisset mulieres in choreā: q̄d esset ab abbate q̄siuit sollicite. cui abbas. Ingressi sunt & reuert⁹ puer ad claustrū fieri cepit. Cui abbas. Fili q̄d vis. Ego volo comedere de illis anseribus q̄s in ciuitate vidi. Tunc abbas ꝓuocauit fratres dicens. Cōsiderate fratres mēte sollicita: q̄ periculos⁹ est mulieris aspectus. nā hic innocēs puer q̄ ꝓp⁹ mulierē non viderat: in heremo nutrit⁹ creuerat: & solo visu mulieris igne carnalis concupiscētie ē accēsus & infiāmat⁹. Nā nihil tā dānosum bonis moribus q̄ in aliq̄ spectaculo resistere & mulieres sollicite inspicere. Dauid cū oculos suos iniecit in mulierē & illicito appetitu duct⁹ homicidiū & adulteriū cōmisit & nisi icaute mulierem respexisset: & in tantā tēptationem cadere minime incidisset. hoc pe. de amore.

Filius regis q̄ cupiuit demones qui seruiunt hominibus. Exemplum. xxiii.

Dauid rex filios mares hēre non poterat tandē āt nasciē et filias: & ꝓtillimi medici dixerūt q̄ si intra. x. ānos solem videret oculos luit q̄uarere. Dō rex audiēs excidit spelunc cū in quadā petra: & ibi filiā vsq; ad tps ꝓdictū inclusit: & cū ibi vsq; ad tps ꝓdictū diligēter nutrire fecit. Finito aūt. x. anno puer de ētro reducit nullaz mūdanaz rez q̄ filiā hāc notitiā ille oia oñdebant ei in vno loco vinū & in alio loco mulieres & sic de aliis reb⁹. Interrogatis vero nobus singularū rez cū nomē mulierū sollicite quereret vn⁹ in loco dicit. Demones sūt q̄ seducūt homines. Ostensis igit sibi obus: interrogauit rex puez q̄d sibi magis placeret ex ob⁹ q̄ vidit. Puer respondit. Demones q̄ seducūt homines. Vide ergo q̄ allectiua res est mulieris facies.

Sacerdos in agone dixit. recede ignis culus adhuc viuit. Exemplum. xxv.

Quidā sacerdos de not⁹ q̄milā sibi ecclīaz cū magno timore regebat: q̄ ex parte ordinis accepti ꝓbyterā suā quā in vxorē hāuit ab sacerdotio & sorore diligēs: sed eā vt nō fugiēs ad se ꝓpius accedere si non sinebat annos abst. xiii. ordinis sui graui erbre correptus & ad extrema est ductus. Cui⁹ ꝓbytera cum respiceret solutis iā mēbris quasi in morte dissolutis aure narib⁹ et⁹ apposita si q̄ spiritus sibi ei inesset volebat diiudicare: q̄d ille sentiens cui tenuissim⁹ inerat flat⁹ ꝓto impetu valuit erupit dicēs. Recede a me mulier adhuc ignis culus viuit: paleam tolle. hec Gregorius.

Leo papa abscidit sibi manum quā mulier osculata fuit. Exemplum. xxvi.

Leo papa in die resurrectiōis dñi cū missam celebraret & fideles communicaret: q̄dā mulier ei⁹ manū osculata fuit. & ex hoc in eius carnis vehemēs temptatio insurrexit: vir dei tandē manum sibi dabizantē, penitus amputauit. & a se reiecit. Interea murmur oriebat in populo cur summus pontifex diuina more solito nō celebraret: tūc leo ad dñm vigilē se conuertit & ei⁹ videntie se totaliter ꝓmisit. Illa vero ꝓtinus sibi affuit & suā manū sanctissimis suis manibus restituit et reformauit: iubēs vt ꝓcederet & sacrificium suo filio immolaret. Leo igitur papa omni populo quod sibi contigerat publicauit & manum restitutam ost⁹ dit hoc vs ad tactum mulieris.

Senex quidã dixit. mozt9 est corp9 meũ
& impugnauit puellã. Exemplũ. xxvii.

Erat senex infirmatus i egyptũ ire
uellet vt frẽs min9 grauaret. dixit
ei abbas moyses. Nõ vadas quñ i
tẽptatiõe caderis es. Qui ꝯtristatus dixit.
Mozt9 ẽ corp9 meũ & tu mihi ita dicis. Cũ
ergo iuuisset & q̃dã ẽgo ex deuotiõe ei seruiuit
fertille gnalesces cõ violauit: & cũ filiam pe-
pigisset puer vinas fulcipies i die magne
festiuitat9 que iãtituta erat eccl̃ie intrauit cozã
multitudine fratrũ. Cũ ãt oẽs fieret dixit. Vi
deo inflãtẽ hũcsili9 est inobedientie. Manete
ergo vobis frẽs: qz in iuuentute hoc feci: & oza
te p me. Et pergẽs ad cellulã suã ad pristinũ
statũ uenit. hec in vitis patrũ.

Quidã ꝓpter tẽptationẽ carnis fecit se ad
pedes bestie vt cõ deuozaret. Exẽplũ. xxviii.

Macli9 refert de setho dicens. Ego
cũ aliqñ tẽptationẽ carnis pgerer
timẽs iudicare magẽ meo abii ad
quẽdã senẽ iñ sex tnagenariũ & solitari9 i he
remo habitauit sanctitatẽ meã retuli & dixit
mihi. Nõ sit tibi noua res quã pateris. Nã et
ego vt vides admodũ vt iuuenis p. xliiii. ãnos i
cella ista saluti mee vacans humoi tẽtatione
vsq; ad pñs sollicito: malui tñ magis mozi q̃
illecebris cõsentire. Mã hic semel egress9 nu-
dũ me ãte spelunca cuiusdã fere pueri. vt ipa
ueniẽs deuozaret me: & cũ illa veniẽs a capi-
te vsq; ad pedes me lãbuisset: cogitãs q̃ forte
de9 mihi ꝓderet ad cellã redii: & ecce postmo-
dũ diabol9 se trãsfigurãs in spẽm cuiusdam
puelle quã aliqñ videram q̃ genua mea se
dẽs ita me cõmouit vt pene meũ ea coitle pu
tare. Irat9 igit dextera mea pcussi eã & statiz
manuit: & per totũ biẽniũ fetozẽ man9 qua
eã pcusserã ferre nõ potui. Inualescẽte igit
tentatione ãxius ad desertũ pgrex: & inuenies
modicũ serpentẽ manu cũ tenẽs & caput eius
ictibus conterens ad genitalia mea posui. vt
mozsu et9 periret. Cumq; nec sic mozdisset
audiui hãc vocẽ ad me dilectẽtẽ. vade i pa
ce. Ob hoc enim pmisi te molestari vt infirmi-
tatẽ tuã cognosceres: & ad auxilia diuina cõ-
fugeres: & sic ad pzopzia reuertẽs cũ fiducia
busq; hue hic sedeo. ¶ Maria liber aurt
adolescentẽ a tẽtatiõe carnis. Exemplũ. xxix.

Miles q̃dã erat adolescẽs cui quodã
milite dño suo a quo bñficiatus
erat hitabat: & ꝗ etate floreret ã-
plius cũ floꝛebat ꝛtute virginitatis Inuidia
opante diaboli ab vroze dñi sui grauissime
cepit tẽtari. q̃ cũ p annũ cadẽ incessanter tẽta
tiõe laborasset. tãq; ei intolerabilis esset: femo
tasbercũdia dñe sue q̃d pateret aperuit: a qua
repulsã pas9 ampli9 affligebat. Casta enim
erat matrõa. & viro suo fidelis. Veniẽs ergo
ad quẽdã heremitã passionẽ suã illi cũ lachry
mis ꝓfessus est: cui vir sanctus fiducialit rñdit.
Ego dabo tibi ꝯsiliũ vt vñderiũ tuũ ꝯquas
atteritũ p ãnũ ict singũs dieb9 fieri põt & et
electa dñaz nostrã dei genitricẽ mariã ẽrtes
cũ totidẽ venit ãgelica salutatiõe saluetabis:
& sic dolueris ulã obtinebis. Sciebat enim
q̃ castitas amatis iuuenes castũ ꝯ in erroꝛe
politũ nõ deseret. Cumq; iuuenis multa sim-
plicitate dñe nre intenti obsequiũ ipẽderet.
die quadã sedẽs in mẽsa dñi sui & recozdatus
est q̃ dies eadẽ termin9 erat anni. & statim sur
gens equũ suũ ascẽdit: vicinãq; strãs ecclam
ocones solitas explenit Qui cũ exiret de ec-
cla vidit matronã ptherrimã equũ p frenum
tenentẽ. Mirat9 quenã esset illa rñdit. Placz
tibi ne species mea. Ih. fidẽte militẽ. nñq; pul-
chziozẽ tu vidi. illa subiunxit. Sufficeret ne ti
bi si me posses in vroxẽ hẽre. Cui cum rñderet
Cuilibet regi dñi sufficeret spes tua. et beat9
qui iudicaret tuo ꝯsiliũ dign9 subiecit illa.
Ego vroz tua ero & accede ad me & dabo tibi
oculũ. Dixitq; mõ initiate sũt nuptie: et tali
die cozã filio meo ꝓcicẽ. Ex q̃bo cognouit
eã ee matrẽ dñi. & ab illa hoza a tentatiõe ꝓ-
dicta liberatus ẽ vt etiã vroz dñi sui miraret
Hec cũ heremita recitasset ꝯ ozdinẽ ille geni
tricis dei pietatẽ simul & hñilitatẽ, admirat9
rñdit. Ego interesse volo diei nuptiarũ tua-
rum interim de reb9 tuis disponas. Mõ cum
recessit & heremita ventũ ad dictã pzefixũ: diei
inuenit. Sẽd aliq̃d volozis. Rñdẽte illo. Nõ.
Cũ ecce post hozã idẽm ab eo sciscitaret: rñ
dit. Mõ mentio. Qui post paululũ agonizans
spiritũ exhalauit: & celestẽ thalamum pzomi
sas nuptias celebraturus intrauit.

Luxuria ostẽdit se inuenti in specie turpissi
me mulieris. Exemplum. xxx.

Quidã fetus pater infãtulũ in silua
nutrierat. q̃ cũ ad ãnos pubertat̃
deuenisset valde a spũ fozmicatiõis
vexabat: & voluit ad seculum eã libidinis ex
dire: & hoc cernẽs vir sctissimus dolui. Et cũ
p duos ãnos in illa tẽtatione biãdis exhoꝛta
tionib9 retinuisset eum dẽ. ad vltimũ dixit q̃
nullo mõ sustinere posset. Dixitq; eidẽ vt fa
ceret. Made ergo & duc vroxẽ: melius enim est
saluari. Acquiescit iuueni: & tũc dixit vir sctus
Anũ ergo de gẽa peto vt usq; ad seculũ reti-
neas q̃ pz9 ad montẽ q̃ est in silua accedas & ibi

dem.xl. diebus ieiunare debeo:rogo dñe:vt tibi vxor bonam clargiar dignet:hoc est magnū vt vnū:q; Ecclī.xxvii.scribit. Mulieri bone beatus vir. Accipe de pane istius velis ac quienit inuenis. Cū alit q.xx. dies ieiunallet dñs in oratione gliberet maximū sensit fetorē ā ea per spacū duaz horaz exeremillet: tandez vix tolerare potera. Et ecce ādā mulier turpissima oculis lippa:ac etiā scabiosa tota ex q̄ quidē muliere fetor ille procedebat aggrauit in nimi dī. Vbi es amice q mittā eps te q̄rui mittā te diligo:tuq; oculi te appeto. Quesiuit iuuenis. Quid vis tu turpissima ac etiā fetiditate intolerabili indutā. Inquit illa. Te volo:te rogo:q te huc veni:misit te q̄rui: volo q dignitate dedeas mecū. Hec iuuenis cepit in eius facie spuere. Absit a me q talē habeā amicā ea sordidā q tā turpē. Quantum intest ille.quis es tu. Aut venis aut quo vocaris. Respondit illa. Ego sum pena luxurie.iam sunt duo anni q̄ cepi te quererer: hoc q̄ primo tentatibus carnis sensisti. Inquit ille Si sciuissē q pena luxurie ita fetidā esset: etiā tam abhominabile nunq̄ ad mundū reuertī voluissem:immo seruabo deo virginitatē. Et reuersus adviros sanctos humbrillionē sibi narrauit. Audivit vir sanctus cum gaudio. Sicq; ad.xl. dies expectalles maiora tibi reuelata fuissent. Et iuuenis deo seruiēs in virginitate pmānit. Hoc in vitaspatrum. ¶ Mulier quedā impetrauit pulchrū iuuenē. Exemplum.xxxi.

Mulier quedā in pulchrū quēdā clericū iuuenē oculos iniecit vt ei diceret. Si meis voluerit vti amplexibus:ola mea erit. Quo precibus recusāte illa illi cōtra iudicē oppressione accusauit. Ille ergo eo q iudex in loco dānatoz illa simulāte luxuria venētatā ab eo se simulāsmuru per scalā ascendit: deorsum se precipitauit ad permixtionē illi sollicitanti:q; nō peccit. Quo cognito iudices innocentē extrahentes ārā magi q malefici miserāt ignē. Qui cū arderet:ilta cū parentib⁹ coitus pulmo videre tur. Ave maria cunctis audientibus clamabat. Mortuus mulieri cognatus scripsit ori illius inuisibilis dicit. Ego auferā oculos illas q̄ fulcrauit cum. Cuius ossa in campo sepulta multa miracula fecerūt: q̄ tumbā eius crebra cōsecrata. Hec Arnoldus.

Clericus quidā dixit in corde ad mulierē pparate ad permixtionē Exemplum.xxxii.

Quidā clericus mulierē quēdā turpē amabat. Mentis ei parcit in ol lapidia q̄ de notibe placebat. q sic ad ppria remeauit. vbi a pdicta muliere turpiter agitatus ille cū in platea publice duxit ad cubitū sibiq; eius petā fugere nō potuit. A quo illa pdicta audiuit cū tria documenta in scriptis didicisse. Quia vt deū sup ola timeā:q; vbiq; psens est. Secundo q̄ iam ordinat⁹ de sacrilegiū fugiam trāsgressionē votū furtū immūdicitiā: q̄ dicta tria q̄ ola trāsgredior. Si tertiū cōmisero:q; cetera inconuoda sequētia ppter momentanea delectationē q̄ vilē. Tertio ppter te incurrā ire dei.scandalū primi.cōtēptū mei q̄ penā inferni. Et sic mulier cōpuncta ex verbis suis egit penitentiam.

¶ Mulier ādā voluit procurare virū dei: et subitanee obiit. Exemplum.xxxiii.

Quidam vir vite venerabilis decreuerat vt vitra mulierē cū pposito nō videret non q̄ timebat sexum ḡ ex cōtemplata specie tentationis incurrere metuebat vitium. Dū quedam mulier audiens:audacter ascendit in montē atq; in eius aspectū impudenter prorupit. Ait ille paulo longi⁹ intuēs q̄ venustio ad se mulierbria indumenta cōspiciēs tali in oratione degit:q; in terrā.facie deprellit:q; in cordis pstratus iacuit quo impudens mulier a fenestra cellule illi⁹ fatigata rederet Que die eadē mortua de mōte descendere tā miserabiliter finiuit:vt ex mortē⁹ sua deprehendi q̄ valde displicuit q̄ eius famulū auctu impio cōtristauit.

¶ Punitio corpoz valet ptra tentationem carnis. Exemplum.xxxiii.

Matrona quedā nobilis die quadā cū in castro in quo manebat sola esset.subito tā valide est inflāmata vt ignē amoris tolerare nō posset:ḡ ad portariū castri diligenter vt sibi cōmisceri vellet multa instantia supplicauit. Cui ille rndit. Quid est hoc dñā qđ loqueris. vbi est timor tu⁹ respice deū q̄ attende honorē tuū. Illa nihil horū curās cū a portario repulsā pateret nutu dei de castro exiēs ad flumē qđ erat a pede castri cucurrit q̄ ado gelidis se immersit tādiu frixit donec tumēs libidinis exignerit Sic ad portariū rediens q̄ de repulsa grauiter agēs:dixit. Si mihi dares mille marcas non modo paterer qđ paulo ante rogasti. Et rediit in locū suum.

¶ Dalta trix subitanee obiit. Exē.xxxiii.

Statrix cū adultero ineabat: et cum essallet subitanea morte gressa:miserabiliter expirauit. Hoc Guil.

¶ De obitu cuiusdā luxuriose mulieris.

Exemplum.xxxiv.

Mulier qdã luxuriosa nimis nocte
ho quãdã anteqũ moreret ad tri-
bunal xpi capea ⁊ ign cui⁹ circuitu
ardebat flictos infinitos. Alios vero medios de-
partios: illa ad glozias illa ad supplicia voca-
bat. Cũ pdicta mulier hec videret acrulant
clicentia man⁹ suppliciter ad iudicẽ tetẽdit
Cuius ille miserꝛ? ait. ꝺ̃ me rogas. da mihi
minimũ digitũ tuũ ⁊ ego tibi manus meas.
Si ẽ dicret da mihi modicũ fidẽ q̃ de vitiis
te emẽdes: ego tibi gratiã meã. Dicq̃ euigi-
lauit. Que cũ vili retulisset culpam religiose
matrone ait. Misera emẽda vitã tuã. Sat̃ enĩ
monita es. Ille illa timuit: ⁊ tito timoꝛe cessa
uitq̃ curiũ vitiis subiicere. ammonitiõi
flagella addant. Nã cũ q̃ acerrimas infirmi
tates expirasset duo canes aĩ domum suã se
momozderit supuenerũtq̃ oĩs canes ville ⁊
intrantes domũ lintheam⁹ corꝛpi suppositu
dẽtib⁹ cõminuerũt q̃ vix tãdẽ a cultricis ex-
pulsi sũt. Cadauere ho sepulto: canes redeũ-
tes ad sepulchꝛũ ei⁹ fecerãt sicut pri⁹ puto q̃
alia modicũ habuerit pacis sicut mihi q̃ vide-
ẽt interpꝛtati sũt hec Cesari⁹.

Plaga illi⁹ q̃ violauit virginẽ. Exẽ. xxvii.

Quidã violauerat quãdã virginẽ q̃ dei iu
dicii nequaq̃ euasit. Nã cũ ecclias fre-
quẽtauit moꝛ subitanee defũct⁹ est ⁊ eius se-
pulchꝛũ vozax in flãma inualit donec cada-
uer ipli⁹ ex toto cõsumpsit.

¶ Dis luxuria extra matrimoniũ est pecũ
moꝛtale. Exemplum. xxviii.

Legit in vita ipli⁹ scti Andree q̃ cũ ipse
sctus Andreas cherubinã cuiusdã pposi-
tã conuertisset: eidẽ dicte gerbine tradidit passio
nis ihesu xpi saluatoꝛis nostri euãgeliũ vt pecũ
uiuaret ardenti⁹ q̃ ho vroꝛ illi⁹ pposite ad-
huc suspectũ eũ habebat. ꝺ̃ ribaldis eã tradi
dit ad vitia carnis: quoꝛ duo cũ iam vestes
suas frangerẽt vole ntes eã opp̃unere subito
ipa clamãte ad deũ illi ceciderũt moꝛtui. Cũ
aũt vroꝛ positi se balnearet ⁊ balneo fugo-
rat a diabolo. mulier aũt illa diuinit⁹ libera
ta ⁊ q̃ angeli⁹ gloꝛiata rogabat deũ vt oĩa
liuaret vt narraret ꝺ̃ tũ deo obiecta erat pecũ
adulterii ⁊ luxurie. vñ illi fuit citati clamanti
ti dicẽ. q̃ adulteriũ ⁊ luxuria extra thoꝛ legi
timũ diaboli est sacrificiũ q̃ tibi duo offerunt
ipa tradit se diabolo eũ coꝛpoꝛe ⁊ alia gpter
illã immundissimã voluptatẽ misere carnis: ⁊
pinabat se deo ⁊ oĩbus sanctis.

¶ Adultera q̃ duos pueros necauit: quomo
do post moꝛtẽ dãnata fuit ⁊ graviter a dyabo
libus punita. Exemplum. xxix.

Legit in libꝛo de dono⁹ q̃ quidã
honestus vir cũ vroꝛe sua sterili
plẽ futurã denouit seruitio dei:
ꝺ̃ filiã miraculose suscepit ⁊
tradidit eã monachã deuotissimã deo. Paren
tes vero elemosinis intendebãt: ita q̃ patres
pauperꝛ vocabant. vroꝛe decepta a viri sui
scutifero grepit ⁊ peperit filiã quã moꝛ fugo-
auit ⁊ sub lecto abscõdit. Elemosinis nihilo
min⁹ insistẽdo vno moꝛtuo scõo mõ idẽ pec
cia cõmisit: q̃ cõtusa in elemosinis moꝛtuũ
cõfessione: ꝑ cui⁹ alia monachus filiã ei⁹ do
nis ogibus institẽs. vñ filio suo deuoti⁹ ꝑ ec
clesiã apparuit ei mater sua cũ duob⁹ dyã
conib⁹ terribilib⁹: illi⁹ totũ coꝛpus mãsilas
cruciantib⁹. Que a filio rogãta. cũdit se dãi
natã esse eternaliterq̃ sine ꝓfessione cõtusa
quidẽ in solis elemosinis fuerit defũcta: cui⁹
filius cristus dixit sibi. Quid vultis dyachonus
istic Cui illa rñdit. Duos filios in adulterio
susceptos quos lactare debui extinxi. ꝺ̃ hoc
dyacones dãnata patior.

¶ Sanctimonialis quedã in vtero puerũ
sibi occauit.

Exemplum. xl.

Sanctimonialis quedã videns se
cõcepisse ne ꝑderetur incest⁹ pas
tuꝛ lictra se necauit: postea infla
mata grauissime ob nimiã vere
cundiã cõfessus petis aliis sacerdotibus ⁊ pariendi
tacuit: sicq̃ expirauit: ꝑ cuius ala cũ quedaꝫ
cognata ei⁹ laboꝛaret defũcta ei in oratione ui
sibiliter apparuit intantẽ igneũ in manibus
gestãs ait. Intãt hũc cõcepi alatũ hũc inter
fect. vñ indefinanter illã in toꝛmentis circũ-
stro: ⁊ si de hoc immanissimo pecto cõfessione
fecisset: apud deũ gratiã inuenisset. Ex quo colli
gitur q̃ pecta que hic detecta non fuerint per
confessionem in futuro per penalem detegun
tur confusionẽ.

¶ Sodomita qdã cũ diris clamoꝛib⁹ obiit.

Exemplum. xli.

Quidam sodomita grauatus a deo: ⁊
ad extrema veniens ⁊ ammonit⁹
ad confessionẽ ⁊ pfessionem ⁊ sacra-
mẽtoꝝ perceptionẽ. Videt deiparam q̃ ꝺ̃
fugẽ me auxilio diuino inuocabat ⁊ ei vide-
patulum infernum ꝓfitus demones ad me
rapiendum parati sunt. Cumq̃ dicerent ei
vt se signaret: miser ait se desperatus quod
nihil aduertẽs clausis oculis animã facit ad:
cũ diris clamoꝛib⁹ olam expirauit.

¶ Mulier sodomita de sepulchꝛo ejecta.

Exemplum. xlii.

Quedā mulier in pcō filio mortuo sepulta sequēti nocte ferocia nigre cauda cū sepe pcerilis nigrio me titāte vita cū illum sepulcrum aperuisset q mō hostium cruore miserabiliter lanians et vitera eius longo tractu diffipsset. quo facto feroces cum pcerilis diffipsuit et ferorem magnum exalauit.

Spāti erunt sub pcō sodomite. Exēm. xliii.

Quidā rems huic vitio pessimo cum per virtutē pnatum transiit est tamen i sumi vestigia et in gramine quasi igne ebacta pal luisse a quodam pcipitero qui eum sequeba tur qui post modum pro sceleratissima vita morte turpissima interiit. ¶ Demones aliqui abhorrent pctm sodomite. Exēm. xliiii.

Quidā mulier sodomitica iacuit in lecto cū ipa secū peccauit audiuit diabolum inter se q parietē clamantem phi:phi:phi. Que territa ad confessionem ve nit et penitentiā egit vltra q sibi iniuncta fuit. Her Guil. in libro de apibus.

¶ In discipulo de tempore.

Ite inuenis q dixit q nō posset carere mulicre honesta: q illa iciuit eū q triduū sū cibo et potu: q sic cessauit tēptatio carnis. hoc quere in dicti. de tempore. ser. lxxxvi. D.

Item diabol⁹ qui. xi. annis temptauit monachum quendam: q post modum finaliter in duxit eum ad peccatum luxurie. Hoc quere i dicti. sermone lxxvii. k.

Item miles qui violauit virginem quomodo in cruribus punitus: et bufonem igneum pendentem vsq ad genua sustinuit. Hoc quere sermone. xcvi. M.

Quidam vidit vicinum et vxorem alterius viri puniri in inferno pcter adulterium. hoc quere sermone. lxxv. Q.

Item beatus Bernardus pcipecit se inter spinas: q beat⁹ Benedictus in aquam gelidam: vt sic vmarent luxuriam carnis. Hoc quere de tempore sermone. lxxxvi. D.

¶ Capitulū de ira. P. ¶ Maledicere Mulier quedā ex impatiētia comendauit se demonibus. Exemplum pmū.

Femina quedam misera ex impatiētia maledicebat libitpli: q pedes suos pelui ponēs q extra illā cetros cū saltus sic ait. Hic salto de ptāte dei in ptātem diaboli: quā diabol⁹ mox rapiēs q per aera ducēs multis qui aderant videtib⁹ ita. vt vsq hodie nullus appareat. Her Celarius. Quidā subitpi impetrauit plagā dei. Exēm. ii.

Sacerdos quidā abstinuit quendā peccatorē magnū per annos plurimos ij sancte verbomanit. Qui ps ea dixit. Si ordinauero in scelere illo magnū vitio me inuoluere dyas sic tercia abstinutus est a pctō maximo sed tertia aut quarta feria post talia pactē tristigāte diabolo pclus est ordinā. mox q ille horribiles clamauit dicta dyas mea sic amarissima mors intercit. Her Guil. ¶ Demones rapuerūt aduocatum iniquum. Exemplū. ii.

Quodā quidā erat diues q vitam aduocat⁹ misericorditer tractauit graues exactiones in libi subditos. Dic quadā cū ppē exactionē faciendā ad vi lā vnā ppauerat: diabol⁹ in spē hois se dit in ma nere locutus est: q tā ex horore q ex multa cū locutione diaboli se intellexit ire cū eo fuisse mutit. nullo tā mō neq ostādo neq cum q quando ab eo separari potuit. Cūq simul ppe rent occurrit eis homo quidā pauper in laqueo ductus. Cumq pcer⁹ hunc illuc q verteret: tractus hō clamauit diabol⁹ ex habitat. Quo audito aduocat⁹ sperans se subito posse a diabolo liberari. ait illi. Audi mi ex. pcer⁹ filie est tibi dat⁹ vade tolle dilectū dit diabol⁹. Nequaq mihi filiā ex corde tua mitte tū filiā tollere nō possum vide: trahitur q aliā vxorē. Cū intrō ingreret mater in cubiculum fili⁹ stās turbida voce dicebat diabol⁹ in habitat: quid me sletib⁹ tuis inquietas. Cui ille dicat⁹ di. Ecce hic luctat⁹ cū eo aliam vnā tolle tū sanctē: qz tu⁹ est. cui diabol⁹ vt pius. Nō mihi illā dedit ex corde: sz talis est q fluctuum hūbus loquendi cū transeunt. Incipientib⁹ autē pcipinare loco ad quē tendebāt hostes a villa longe videtes q cū aduen⁹ et nō ignorantes oēs vna voce sit clamabāt dicentes. diabolus habeat: q diabolo dā veniat: q audito diabolus caput mouēs cachinnans ait aduocato. Ecce illi dedit te mihi ex intimo corde q ō meus es: q rapuit cū diabol⁹ in ipa hora q quid de eo fecerit ignorat. Sba mutue consolationis et facta illius per famulū aduocati qui secum fuit in itinere declarata sunt.

Florentius quidam pctuit vindictā sup emulos. Exemplum. iiii.

Quodā vir quoz vnus enticius alter florentius dicebatur in habitu falsi religionis i thurtia pcipitauit mortuo mōasterii rectore mōachi i rectoz enticiū elegerūt. Sed⁹ tra vir⁹ pcipitauit q hitauerat florentio cōmittens multis malis rectoz monasterii i sede querelatibus sq

nio fuit. Propter ḡo dñs solus est oportuit dñm
vt sibi aliqđ solatiū impetraret. cū ergo ēt
quotidiē inermis vestis dñi ⁊ dñi caput inclina-
ret nihil timeret ⁊ pterea ubi ēt missa a deo in
silentio cū ⁊timore dñq pendes sine culpa
se haberet: illa vero cōmittēs ait. Pater hoc
meū vis ad festū hodiē exhibis. Cūq hec vel
quoq; ageret eodē modo missā propter qđ ad ec-
clesiā qđ ad nonā tpe ipsum venit vidit: ⁊tuno
monachi antici tumultus propter quo magis
eos tali signo nō clarefieret vtū occideret ⁊
nō hora statuta nō vidit: propter ēt ad se
dem expectatio cepit turbari. ⁊ ppter ad ageū.
Postquā multo apō dies dū ingrederet a re
fectorio ⁊ dñs occurrisset: tū morte vtū p malicias
suas deposuit. Cūq ad anticiū ēt deduc-
ret vt ⁊mgtolaret vehemēter vlog; stupore
erat⁹ occupatus vtū maledictis ait. Spero
deū q hac vita vindictam accepit ⁊ se nil
lesit occidet. Quasi hi tres mōachi morbo
diabolico gressi: mēbris putrefactis periere
nā postea⁹ expauescēs se homicidā eripuis
se quadit? ⁊ i oi tpe vite sue flebat. q tō dñs
sicut credit me vir simplex ulterius maledicere
timeret. Hec Gregor⁹ in dyalogo.

Quidā tradidit tortulari diabolo. Exēpl. v.

Quidā dū calciaret se ⁊ dū difficulter ita
ceret dixit tortulari qđ trahebat ēt diabolo
q ēt vellet itrare ecclīaz ad missā vt solebat
diabol⁹ q pdē ēt certebat ⁊ tādē aduertēs
ad dixerat mane. vocato ad se sacerdote ēt
fess⁹ ⁊ remoto tortulari de pede ⁊ ejecto a se
sine difficultate ecclīaz ītrauit. Tortulus aūt
ī vtū⁹ terri a tormēt⁹ q erat. ¶ Pauper
quā maledixit pōtifici. Exemplum. vi.

Recipite quā pōtifex dare aliq; cuidā
petēti elemosinā ēt ecclīaz decē⁹ cum
uno eros tāta cōuitia patiebat ab eo in fu-
rie atrocit illa beat⁹ ig nō deberat ferre vo-
luit. Hic aūt ⁊ ei obiecto erāt ⁊ritū⁹ cedens
ēt ⁊ qui tabat crepuit eo vehemēt pōtifex
qui dixit. Finite ēt fres: habeo trāgenta ānos
blasphemās q opa mea ꝓpria vna quidē nō
pretato ab illo ꝓcepit datori solamen facultā
ut fineret pauperē vtū vellet accipere. Hec
Arnoldus. ¶ Plura exēpla de
maledictionib⁹ ḡre in discipulo de tēpore.

Ite mater⁹ ⁊ dixit ad puerū ingrata bada in
nole diaboli ⁊ obstrusa ēt. Hec Exempl. v.

Ite parētes maledixit filio mero ⁊ dia-
bolus rapuit eundē puerū. Exēpl. vi.

Ite mulier nobilis ⁊ maledixit decē puer
hisquā tremuēt toto corpe ceciderūt mēbris.
Exēpl. vii. ¶ Ite dñs dixit ad famulū suū

vēl diabole ejectabe mihi calceos. Exēpl. viii. ¶

Matrimoniū. ¶ Vir ⁊ vxor ei⁹ fuerūt
similes duob⁹ heremitis. Exemplum. viii.

Dicto ītiqui patres habitātes i de-
serto rogauerūt deū vt ostenderet
eis in quā generāt mansurā. Et
venit illis vox dī. Ju illa villa ⁊ ē in egypto
est secularis quidā eucharistius nomine ⁊ vxor
eius vocat mariamondā quemlibet ad mensū
ipsor. Exurgentes ait illi duo senes q
venerūt in dicti dñi: ⁊ pernoctātes inuen-
erūt cellariū. ipsius ⁊ vxor. ⁊ dicūt ad ēt. Vbi
est vir tuus. Et illa dixit eis. Pastor est ouiū
⁊ ibas pascit. Et introduxit eos in domū suā
Ut ho sero factū esset: venit ipse eucharistius
cum ou ib⁹. Et videns illos senes parauit eis
mēsam mittēq aquā in pelvis lauit pedes eo-
rum. Qui dixerūt ei. Non gustabimus dēq
nisi indicaueris nobis operationē tuā. Cui
eucharistius ēt humilitate dixit eis Ego sum
pastor ouiū: ⁊ hec est vox mea. Ut ho grue
essent illi seniores: rogantes ēt vt ostenderet
ciaret eis ⁊ ipse nollet eis dicere: dixerunt ei.
Deus misit nos ad te. Audito aūt hoc hō ti-
muit dixitq eis. Ecce ones istas habemus a
parentibus nostris: ⁊ quicqd ex ipsis donauit
nobis deus diuidimus in tres partes: par
tē vnā pauperib⁹ ⁊ vnā gtē in suscepti one
geminor. ⁊ tertiā partē in vtū nostrū dispē-
dium⁹. Ex quo aūt accepi vxorem meā nec
ego pollut⁹ ēt nec ipsa: sed virgo est. Sin-
gulariter aūt remoti a nobis hominū⁹ ⁊ no
ete quidē nos induim⁹ nos sacrificiū die ho
vestimētis nostris: ⁊ vīq hac nemo hoīm hoc
cognouit. Ut hec audiuerūt illi patres admi-
rati sunt: ⁊ recesserunt glorificantes deum.
Hoc in vitis patrū.

Vir ⁊ vxor in matrimoniū similes fuerūt
sancto Pafuncio. Exemplum. viii.

Pafuncius deo supplicabat vt sibi
ostenderet quis ei similis esset in
terrā. Fit autem vox ad eum dī.
Similē te esse nosti pistori vici illi⁹ qui ē i
gamo. Quibus audit⁹ pafuncius sine mora
ad eum sperans pulsat ad ostium hui⁹. Ille
ho cuius mox erat suscipere hospites se
cundū ei atq introduxit i domū laudā quoq;
pedes eius expedit mensā atq cōmixtam.
Inter epulas vero pafuncius percunctari ce-
pit ab hospite qui actus eius esset: quibus ei
insq operis haberet exercitium. Ille vero ait
de se humillime respondere: ⁊ latere se bo-
nis q publicare malle. Ad extremū ēt pa-
funcius obtētu sibi reuelari a deo q ēt ipse

gloztio monachoz. At ille magis hūlioza de
semetipo cogitās aiebat. Ego dē i nullo mi
hi boni alicui⁹ gloꝛi⁹ cūpere q̄ verbū dei factū
est ad terendū quē nihil latet celare nō possum.
Her ergo q̄ mihi i medio multoꝝ potuto i vñ
lūt loquar. Jā gloꝛi⁹ sūt. xxx anni q̄ ptinētie
gloꝛiū habui cū gīuge mea. & nullꝰ agnouit.
Duos tepi āt ex ea tres filios. Hoꝛ eēm cā solū
modo cognita mihi vroꝛ est: nec ḡpe aliā cām
Nec ipa iā cognita vitra suscipe hospiteꝫ nō
cessauit: sed sta vt neminē poterat ante me
aduenīēte peregrino occurrere. Non dimisi
unq̄ de domo mea hospitē sine viatico pauꝛ
et nullū desperi: sz q̄ fuerūt necessaria pbui
Sī in iudicio sedi: nec filii mei pſonā ptā in
tristiā accepi. Alieni labꝛis fructꝰ nūq̄ introie
rūt in domū meā. Lite si vidi nūq̄ pterui do
nec dilīdētes reconciliarē ad pacē. Mēo de pḡe
dit in culpa labꝛis meos. Nūq̄ greges mei
lesere alienas cruces. Volēte semiare in cure
meo nūq̄ phibui: nerveriora noualia mihi
elegi & illi sterilioza dereliq̄. Quātū i me fuit
nūq̄ emisi vt potēcioꝝ firmioꝝ puniret. Dē
per studui i vita mea vt neminē cōtristarem.
Judiciū si fuit apū me neminē cōdēnaui: sed
dilīdētes reuocare i pacē studui. Her inte
rim deo mihi vnāte vite institutio hactenus
fuit. Judicis hoc patricij caput et⁹ exoculens
hū dixit ei di. Vindicat tibi dñs er ipse vt vi
deas bona q̄ sūt in hierlm. Qz ergo vñ her et
q̄nient implesti illud tibi de est: quod bono
ei olim summū est: vt omittēs cūcta ipam ve
ram sequaꝝ sapientiā dei: & secretioꝝ scientie
inēras thesauros: ad quos nō potes venire
nisi abneges teipm: & tollas crucē tuā & seq̄
ere xpm. At ille ei adiuuet hoc nichil moꝝatus:
nec olno alio q̄ i vmo sua ordinās secutus est
vię dei pergēs cū ipo in desertū. Cūq̄ veni
set ad flumē: nullꝰ trāseūdi rego nauigio
patricij⁹ precepit sed intrare pedib⁹ fluuium
cuius in illis locis profunda habebat latitudo
Trāsiecit ergo pariter fluuiū: itaut aq̄ eis vix
ad latera q̄nireꝫ: vbi ipo venerāt ad desertū
collocauit holem patricij⁹ in cellulā quādam
haud procul a loco monasterio polītā & querta
tibis spiritalē ordinē tradidit: gfectoꝝq̄ stu
dioꝝ exercitio docet scientie quoq̄ secretioꝝ se
tradit. Her in vita sca. Symphania
nus similis fuit sctō patricio. Exh. ix.

Plures⁹ cū semel oraret ruit in sūo sūis
est cultū est ei q̄ angelū q̄ sūis est sim
phoniaco emdā q̄ puico illo cātādi arte vi
sūs fuerat. Tūc ille stupefact⁹ nouitate cultū
sū oī operatiōe ḡtis adiutū q̄rit holem. &
cū inuenisz studiosissime gestabat ad eo ḡ
nā sācti & religioli oꝝ gestū sit ad eoꝝ oēq̄
act⁹ et⁹ curioli⁹ dilexit. At ille cūdit se eē in
dignissime vite holem pcōz: atq̄ ait nō mi
hi ex latrone ad illud qđ nūc exercere vide
ret sexū ac ticiū deuotū. Pacificꝰ eo ma
gis ilabat: redēs sīd ei loze inter latroci
nia pii oꝝ cuillet admissū. Nihil inqt mihi
gloꝛi⁹ sū boni: hoc tū scio q̄ cuz inter latrones
esse: capta est aliqū zgo deo gterrata. hui⁹ ci
teri colege mei latrōes cū cuperet erige pu
dꝛe obiecti me in mediū. & eripui de ptamina
tione latronū: & de nocte de ducis cā ad vicꝝ
domui sue restitui eā intactā. Alio quoq; tpe
inueni mulierē honeste vozme in heremo oran
tē. Her cuz interrogarē a me. vñ aut cui
vel quō in hūc locū aduenisz rūdit nihil me
interroges infelicissimā mulierē nec cās eꝝ
ras: sed si ancillā placet habere adducito me
quouis. mihi em infelici est marit⁹: q̄ debui fi
schalis gras sepe suspensus ac flagellat⁹ ac
penis oīb⁹ cruciat⁹ seruat in carcere: nec aliō
ob cām p ducit: nisi vt tormenta patiat. tres
aūt nobis filii fuerūt q̄ p eiusdē debiti necessita
te distracti sūt. Ego q̄q miserima q̄ ad filios
penas inꝺoꝝ. de loco ad locuz fugitās medio
miseriaq̄ pcessi & per triduū mānī iā sū cibo
Ego vt her audiui miserat⁹ adduxi eā ad ipe
lūcā. & reficiēs aiam et⁹ fame collapsam. Do
di etiā ei trecētos solidos p qb⁹ se & maritum
& filios nō solū seruituti: sz & supplicijs absol
uit obnoxios. Et reuocata ad ciuitatem oīa
eoꝝ data pecunia liberauit. Tūc pater pacifi
cius. Ego inqt nihil tale feci tū credo etiā ad
te q̄uenisse q̄ celebre patricii nomen inē mo
nachos habeat. Fuit aūt mihi nō mediocris
studiū vt vitā meā in hmōi extollerē discipli
nis. deus igit michi de te reuelauit: q̄ nichil
min⁹ apū ipm meriti habeas q̄ ego. Qz ergo
frater vi dēs te nō mio loco haberi apud deū
nō negligas aiam tuā. At ille statim fibulas
quas manu gerebat abiicies secutus est eum
in heremū & arte amplectit. Qui alem q̄uiēs
vitā mētisq̄ armoniā p integrū triennii ad
dilīme se tradidit abstinētie i psalmis & oꝝ
nibus semetipm die noctuq̄ exercens atq̄ ma
ter celeste alit virtutibus agēs: inter angeli
cos choꝝos tradidit spūs. Her in vitas patrū.
Mulier qđā fit pepit nouē pueros. Exh. x.

Valerie⁹ quidā hōe indoct⁹ & moꝝibus ap
probatus: petentis fratre vocis. fo
her oīa: q̄uertēs ad gliam dē virginis Ma
rie gloziose miraculose. f. colo inuenis vir
nis Marie sit ep⁹ coloniēsis. Hic cū noctu

lardem dñi q̃ mat̃is eius lugeret in palacio ꝛ ambulãs et ꝛ fenestris gp̃icio vidit per strat̃as femin̄as in platea p̃ostr̃omagnũ cumulũ cũ octo infantib⁹ in brãdẽ nocte gemitis a quadã nobili matrona finitas: q̃ ppter pereũdiã vno ceteo dato obstetricib⁹ magno pcio: miserat hos cito ad mergẽdũ i rheno. Quos pueros eps baptizãs occultissime curãre fecit: oĩs litteri vel duodecim ãnis informari. Eps tandẽ finali negociũ ad tonum burgẽsis illius sequẽtibus scholarib⁹ gloriose cantantibus. Tandẽ domestico optãs ꝛ puero suos esse. Eps eidẽ q̃ matri finaliter indicans veritatẽ de pueris q̃d hoc per gẽz vel induxit eoldẽ q̃ vna secũ ꝛ suis diuinis claustrũ qđ ỹz Thuicii gloriosũ in q̃ epus q̃ nouẽ pueri ꝛ parentes se dño reddiderunt.

De duabus nutrib⁹ que quindecim annis in pace vixerunt. Exemplum.xi.

QUodã ozãte beõ tpe macharioꝝ vox de celo ad eũ ꝓnuit. Macari nedũ ad mẽsurã duaꝝ mulierꝝ gueniti q̃ gria pariter habitãt ciuitate. Quo audito senex exurgens arrepto baculo in designatã ciuitatẽ gueniit. Cũ hoste q̃ ẽte dom⁹ atq; nocte cepit pulsare: egressa vna ex illis. cũ magna exultatione eũ sucepit. Quas vtraq; senex quoratas: ita est allocut⁹. Prope vos tã sanctẽ veniens ex solitudine lõginqua sustinui vt oꝝ vbã eo ꝓferrẽ q̃que mihi vos edicite ꝛ narrate. Cui ille dixerũt. Credẽ nobis certissime pr̃eq; nec p̃senti nocte a maritoꝝ lectulis nunquã segregate. Ille ergo op⁹ a nobis exãd. Senex ꝛeb⁹ gẽsebat vt ei vite sue ozdinẽ declararẽt. Cui ille tũc ꝛspõse dixerũt. Nos nulla inter nos sum⁹ parẽtela cõitate affinite ꝛiciẽ: ꝛtigit ãtvt duob⁹ frib⁹ ꝛiũgeremur ꝛ cũ hoc. xv. ãnis i vna domo pariẽ gmanẽtes neq; ipe sbũ dixit altera ad alterã neq; i itẽ aliq̃ q̃milim⁹. sed in pace hactenꝰ vixim⁹ ꝛ gloriã tractanim⁹. ita nunc relicta marita in ꝛgregatiõe religiosaꝝ ẽginũ ꝛticiferemur ꝛ multꝰ ꝛeb⁹ hec a ꝛiuãbus nõ potuim⁹ ipetrare q̃no nõ adepto intẽtionis nr̃e q̃ potuim⁹ ꝛtãdere vt vsq; ad mortẽ vnoꝝ secularẽ vbũ non loquamur ãmõ. Quecũ beãs macharꝰ audisset dixit. Vnãnitate nõ est ego neq; maritata neq; monach⁹ neq; secularis in his gloriẽs: ꝛ tñ dñi ꝓpositũ fecit et spiritu vite oĩb⁹ subministrat. Per vitalpatrẽ.

Nobilis mulier q̃dã nõ habitabatur nisi cũ duab⁹ person: ꝛ. Exemplum.xii.

VIdi mulierẽ iuuẽ cui⁹ pulchrã valde ꝛ nobilẽ ꝛ rer⁹ mũdi affluẽt potentã q̃ a puellaribus ãnis viro nobili matrimonio copulata cito postmodũ sponsum amisit ꝛ in se oĩs gẽs ꝛsurrexit ad hilaritatẽ mens meriti quasi ancilla hõris fuerunt. Cũ vt mihi vir ei⁹ narrabat quatuoꝝ filii eius ex viro habitu ꝛ pposito. Quoꝝ vn⁹ cũ esset ꝛ vndecim cũ vxore ꝛ bõisgestibus ꝛ cũctis ꝛfluitate mundialibus replebat. Ergo cũ vir ei⁹ aliquos diuites hospites ꝛ familares haberet quos ex more festinare volebat: ꝛ nocte aliq̃ occulte venire mãdauit vt vroꝝ hospitib⁹ letã reddãt per aduentũ ꝛ societatẽ illoꝝ. Cõtempta ãt i hoc mi venit ad mortẽ. Et cũ diu sine voce ꝛ exteriori sensuũ exercitio iacuisset: tandẽ simplicissimis elemosinis in cachinnũ ꝛ risuꝝ marimis exercitatis: ꝛ sic repente emisso spũ cũ tha dispositione rideũs facies subito ꝛ letitia plena populo mirãte remãsit. Multi dubiũ qui dia ad eoꝝ spectum angeloꝝ allãtũ exitant. Per Gut. Per ꝛ regia dormiebat i camitis. Exẽ. xiii.

BEgina iuuenis ꝛ pulchra filia sancti Ludwici regis Fr̃ãcie nũq̃ sine cõmissa cũ viro suo rege theobaldo incestinet ille ꝓbis iunctis ꝛ pulcher sine cõmixtia ꝛ femoralibus vnq̃ iacuit in thoꝛo legitimo cũ pudica ꝛ legitima vroꝝ sua.

Virgo ꝛ martyꝝ q̃dã in extremis fernãs vtit pudicitiã. Exemplum.xiiii.

OLimphas virgo ꝛ martyꝝ gladio gẽtis cogitis se capillis ꝛ veste cruenta ꝛtexisse referuntur: ne quid pollet in coꝝpoꝝ indecoꝝ videret.

Vroꝝ vocauit virũ in vigilia sti Sebastiani ad actũ: ꝛ ille mane obsecũ. Exẽ. xv.

MUlier inuitata ad vrationẽ sancti Sebastiani ꝛ nocte gressa venit maritũ ad actũ matrimoniale: ꝛ hoc fecit ex mala ꝓpositione carnis sue. De mane habuit ꝛcilium i trare ecclesiã ꝛ apparere cũ reliquis sanctis. Cũ ãt intrasset ꝛ reliqui pessime in ecclesia poꝛtata fuissent: arrepta a diabolo fuit vera ꝛ est coꝛã oĩ populo. Que ꝛducta est ad domũ ꝓpriã: ꝛ multis diebus vexata est a demonib⁹. Tãdẽ pitata est beato Donato ep̃o: ꝛ ꝓpter ea oꝛãs cum a demonibus liberauit.

Maritus quidam peccauit cum ꝓpria vxore sua sodomitice. Exemplum.xvi.

MAritus luxuriosus ꝛ pessim⁹ cũ ꝓpria vroꝝ peccauit sodomitice. Hunc cum oste quadam ex clamante vroꝝ et comparente vindictam ꝛ maritus ille pessimus perpetrato violenter facere sodomitice gestu put gestiosus ventris sumpsit vroꝝ sũmo vẽtꝰ

g feretis nature i cloacā et? vilissima delectēt
Qui fortiter clamās deportat? ēt ad iertū: e
publica voce gfess? ē plagā dei se cū hoc vitio
leuerille e stati cū durissimo cruciatu manuū
quas ℔ti ignib? vzerent abscidi petiit. e sic i
hoza dieī tertia miserabiliter expiranit.

Vetula quedā voluit facere dilectiōnē liter
virū e vxorem. Exemplum.xvii.

Legitur q cū diabol? q multos ānos ℔
dā. l. vir e mulierē tētallet pene. xl. an
nis: e nō posset prualere vt saltē discordiā rent
ēt. Una dieī diabol? trāsfiguranit se in for
mā cuiusdā iuuenis sedens molest? in via in
qua vna vetula lotrix pānox debebat tran
sire: e sedēs sub arboze habēs bursā plenā de
nariis aureis. Cū aūt vetula trāsiret e ḡreret
ds eēt cāx tāte meslicie. Rīdit diabol? e dixit
q ei libenī hoc diceret e denarios illos ei da
re vellet si ꝓmitteret sibi q cū q virū? suis
iunare vellet. Qō cū illa tacillet dixit se esse
diabolū q grauiter timebat puniri a suo ꝓ
re: qz q. xl. ānos laborauerat ḡra tales q iu
gatos: nec poterat eos facere peccare vl' vnū
discordā re. Qui data ei pecunia recessit. Ve
tula aūt assūpta quadā iuuencula misit eā in
domū suā: e venit ad ꝑdictā mulierē cōinga
tā e dixit quasi cū magna cōpassiōe q vir su?
ēt illaqatus amoze iuuencule cuiusdā vicine
sue quā viderat cū eo i pomo cōiunctā: q pi
ciens q parietē audierat q sollicitabat eā: e
tū ei ꝓmiserat tunicā q ei se exposuerat de q
cūq pāno vellet: e ipa deberet venire ad ei?
ogatoziū vt eligeret sibi pānū quē vellet qz
mercatoz erat. Cū aūt dicta vxoz illi? hoc nō
℔ crederet: qz vir su? ꝑbus hō erat: vetula
dixit: nō credas nisi her signa q dixi videris.
Post hoc dicta vetula iuit ad ditū virū dicēs
q talis cleric? ecclie quā mulier frequentaret
ei? adamabat vxorē: e cū ēt ablēdita retro
columnā i ocone audiuerat eos colloquētes: q
dixerāt q vir suā spoliaret: e cū oīb? bōis si
mul recederēt. Qō cū nollet vir ei? credere.
ait vetula. Nō credas nisi eos eras tali hoza
colloquntes videris i tali loco vbi vt audiui
dr bēt gurnire. Cūe rerdēs vetula misit iuue
culā ad ogatoziū cū denariis ḡti ad videndū
pānū q sibi placeret vxoz āt dicti mercatoris
videns ogatoziū itrare puellā e exēntes cepit
suspicari: e qđ verz posset esse qđ et vetula dixe
rat credidit: e ꝑ tristicia nō poterat edere.
In sero vir aduertēs vxoz tristiciā mirabat
e suspicabat q aliqđ ēt i ea. Vetula aūt pre
cabat q cleric? de q dixit viro i hoza e loco:
cū dicta matrona ēt loqtur? qđ e fecit. Vi
ro hoc aduertēte e notāte venit ad mulierem
vetulā q mulier ēt videratq iuuencula pānū
quē ab viderat deportabat ꝓtēxet ait. Dīa
certa tibi q vir videt ibi petiit ꝓpetranit: et pp
amoze hui? iuuencule afflictē qđ satis potui
stis aduertisse ex malitia quā habet ad vxo
rē pannū ꝓportauit: e virū velut amentiā
nisi cito occurratis. Tūc illa ḡtinuit. Quō qđ
fez. Et vetula ait. Si vir vōco cū rezmierit po
tū cū ralozio tres pilos ꝑputare de barba
eius: e ei dederit comedere ꝑbustos. ipe eā
de cetero hēbit exosā: e vos pl? diliget ℔ ꝑ
Cū āt illa ꝓmisisset q sequnti nocte faceret: de
nit vetula ad virū: dicēs q audierat dictū de
ricū e vxorem ei? locut? fuisse de moze sua. e
dixit q si ei nō crederet ipm certuz reddetet e
moztē euaderet. Dixit ergo ei q vxoz sua ō cū
filio dicti cleric i velis eā iugulare nocte sequ
te cū ralozio: e q eā inebziaret si posset: e q si
bi caueret a nimio potu e somno: qz fingeret
se fortiter rezmientē: e cū sentiret q vxor ei?
cū ralozio guttur ei? tāgeret e arripet manū
eius cū ralozio e excitaret familiā suā e ipe
facerdi faceret vt oēs videret ꝓditionē. Ea
aūt hec facilis vt vetula venerat in manē cō
uocauit oēs amicos suos e facer vxorem e am
cos vxoris: e cū de ꝓditiōe accusās e quia
ralozii oēs dēdo cū tellib? familie. Cū āt ma
trona ꝓe verecūdia taceret vocauit eā fami
dos in ḡsperu amicoz ei? e etiā virū rogās
ab ea veritatē huius facti: illa e virū interro
gauit. Audiēs vxoz e vir fatebat factum
vetule codē mod? sicut e vxoz postea ferēs
vocare vetulā: que ꝓpulsa est dicere veritatē:
que carceri b? perpetuo mancipata miserabi
liter vitam finiuit. e sic patet q qđ qz maioz e
iniquitas in lingua hūana ℔ in diabolo met.

Iuuencula quedam fecit maritum suum
mansuetum. Exemplum.xviii.

Legit q quedā iuuencula rogauit
cōsilium a quadā vetula q dicebat
diuiatrix qđ faceret vī pacē viri
sui hēret amoze: e vī hoc ellet q eā ita male
tractaret. Rīdit vetula q sūmo mane surge
ret ali die e straret i ipi? vetule hoztō: ita vt
nō loqret eūdo nec redeūdo. e cū ibi veniret
flecteret genua ter ℔ oziendo e ꝑat nō di
ceret. e ab herba q oz verba ter ḡreret qđ fa
cēt e cur. l. vir su? eā male tractaret e ab hac
herba audiret qđ eā facere oporteret: e illa fe
cit: qz eā ō māe vetula ꝓcitus: herba iacuit
q alta erat. Cū āt ḡreret sicut instructa fuerat
ad ttiā ḡtionē ipi? iuuencule rogāti dit vetula te
prio submissa voce: postea exaltādo voce. Ea

ā pacē habeāt: deinde ē eundo non loquamur
Si ā postea venia queret ab audiēte illa
referret ait. Mere filia hō dictum ē tibi. si te
meris deinde vero reuertēs ē litigantes linguā
extinxeris: pacem cum eo habebis.

¶ In discipulo de tempore.

Audite⁹ quus ḳ posuit dextrā hō Jo
hānis ē dimō exiuit ab obsessō. hoc fere ī diē.
de tpe ser. qui. ¶ Dēt vnus ḳ sabbato de mā
ne precauit cū ppō marito. ē dixit die cū ea
prohiberet. pcessit: vexata ē a diabolo. ī. qui. ¶

Item ḳ malus exēplum dedit filio suo nec
coercuit cū pro exercitio? Finis qualiter possimo
dum mihi ostenderunt de inferno. ser. quinti. ḍ.
¶ Via dei. ¶ Quidā niger ecclesiā
intrauit ē clarus exiuit. Exēplum. xix.

ABbas paul⁹ simplex hēbat hāc gra
tiā ḳ ingredientes ecclesiam senes ā
spiceret. Et ex ipa facie cogitatio
nes vnuscuiusq; sine male exirent sine bōe sen
tiret. Cū ergo venisset ad ecclesiam ē ingredē
rent senes vidit eos clara facie ē leto alios igne
ī ē āgelos eoz cū gaudio pariter cū ipis. Alios
aūt vidit nigros ē nebulosos hētes cozp⁹ ē dē
mones hic atq; inde tenentes cū ad se mutuo tre
re in narib⁹ ē angelis eis de lōge sequentes tri
stes. Visis igit paulus cepit flere amarissimeq;
per⁹ sua ē videre sedes ante ecclesiam illā ppe
ea quē talē viderat. Mōstenes alii videntes eū
se flentē: cepesse rogare eū vt si ḳdūdiu ili
lis manifestaret aut cū eis ingrederet in con
gregatiōē. ille aūt noluit ingredi: sed semper
flebat ppe eā quē sic viderat. Post paululum
aūt cū soluta congregatiōe discederēt iterū olim
vulg⁹ circūspiciebat si tales egrederēt q̄ ipsum
grauī sūt ē vidit illā ḳ antea viderat nigerum
ē nebulosū egressus de ecclia clara facie et cā
dido corpore ē demōes de lōge sequentes eā.
Octāū aūt angelū eis ppe eā hilarē ē gaudē
tē sup eā nimis. ¶ Tūc paul⁹ exurgēs cū gau
dio vociferabat benedicēs deū ē dicēs. ō ta mia
ri ē bonitas dei: ō ta miseratio eis ē. Et alte
bit in locū altiorē ē magnavoce dicebat. Mēi
te ē videte opa dei: vēites videte q̄m vult oēs
homines saluos fieri ē ad agnitionē veritatis vēi
te vēite adorem⁹ eū dicētes. q; tu sol⁹ potes pec
cata tollere. Cū aūt oēs q̄nillēt exposuit eis
paul⁹ quē viderāt cū ingrederet ecclesiam et
quē postea expectabat illū frater quē cū vidit
se interroganit vt eū mānifestaret cogitatōes
suas: vt quēadmodū illā cōmutationē de⁹ illi
bōaret. Ille aūt: coā oib⁹ cepit referre dī. ego
hō petri sū: s in multis tyb⁹ ī fornicationē
cecidi. Ingressus aūt nūc ecclesiā dei audiui ver
bā Christi ppē quod mutatio ait mihi a dño loquēte
Spūalis esto ē tollam malitiā tuā de oculis
tuis ē ignoscā oculis meis. Audite hōiēs
ēte mōdicū ē si fecerint petā vīa cū exercitā
beint nec habebunt: ē si voluerit ē audire
tis me bona terre comedē. Ego aūt multoq;
petri spumetus in hac secunda vocatione hūa
nitus meā dixi ad eū. O dñe tu es qui vēnisti
ī saluare peccātōres. Hoc ergo quod nāc per ap
plam gentilibus oīa ḳ tu me misero petrō
ecce dūdo gētiū tibi ex toto corde meo q
viteri⁹ hoc mihi nō tacuit: ē vocato ei iudā
ficie ē omnibus fratrib⁹ tibi in pcētia multa.
Ab hac ergo die ē ab hac hora dñe suscipe me
penitentem ē ogāt ad tuā remunerātē clemē
tiā. Iurauī ei ē fecī apud me secun
dā oēs insidiatōes meas. Et sub hac spōne
egressus sū de ecclia flauīs apud me nichil
de priorib⁹ petri vitet⁹ facere. Tūc oēs senes
exclamauerūt ad dīuīnā vocē dicēs. Quā mā
gnificata sūt opa tua dñe. in sapia fecisti
hoc impletā est. ¶ Filia quedā mea
peccauit ppē⁹ ē matrem. Exemplum. xx.

IEgitur ḳ quidā miles habuit filiā pul
cherrimā: ē peccauit cū eaq̄ quidē fa
mulus mē ei⁹ ḳ signa castitatis scīuit ēpendit ḳ
pcēs cōsulebi ppter filiā nolunt ppalare. puel
la aūt frēs petit suū cognitū matri sue de cā
filio eiusdem antique vetule veneno matrē
suam interfecit. Pater aūt aduertēs fratē
hoīcīdii filiā olno dimisit. hāc ipe eodē modo
veneno ab ea interipi⁹ cū. partib⁹ ei⁹ sic ec
cisio filia in relīgatōē cadē ē tonet ē ḍdū aut
dīuit ḍdicare gesta petā ītricīq; enormia tu
spectu dīuine mie nichil essent q̄ ea homo
cū cōtritione cōfiteretur ē doleret. Ipa aūt ab
ea acerbens cū contritionis ppe desperatione
nō valebat petā eius ītentiōis facta sibi ab eo
consolatiōe cū magna lachrymaꝝ effusione
petā sua veraciter est gratulabunda se ei po
na et confusione esse dignam. Facta aūt cō
fessiōe ē iniuncta ei pena salutaris ipa cū ālī
la sua intrauit ecclesiā. ē ppostera se ī oēs
ne flenit intantū amare cum lachrymis ē do
lore q̄ statim mortua est inuicta. Cū aūt cō
fessor eius in predicatione, vt ḳ ea dīm rogā
rent populū ammoneret: audiuit vocē dicen
tem sibi q̄ ipsa ē populus potius⁹ et⁹ ofensib⁹ in
digerent ita q̄ intellexit eā ḳ lachrymaꝝ in
undationem iterū esse baptizatam: ē ad pa
triam euolasse sine omni purgatorii pena.
Hoc Petrus de amore libro secundo.

Quidam pecauit cum sorore ē occidit pa
trem ē fratrem. Exemplum. xxi

Ignatius ꝺđ̄ cognouit soꝛoꝛē suā : ⁊ frater suꝰ fugauit ⁊ coꝛrexit eū: quē mox occidit: ⁊ pater fuit ⁊ noluit eū occidere: ⁊ exheredat⁹ ⁊ ꝓscriptus est a ciuitate: ꝙ postmodū occulte ciuitatē de noꝛo intrauit ⁊ patrē ꝓpꝛiū occidit ⁊ aufugit: ꝙ postea i quadragesima audiuit ꝑdicare illud. Ezech. xviii. In quacunq; hoꝛa peccatoꝛ ingemuerit ꝑ pctis suis oim iniquitatū ei⁹ aplius nō recoꝛdabor ⁊ sic cōpunct⁹ venit ad sacerdotem di. Quid⁹ est q; hic cōstundar q̄ in extremo iudicio: ⁊ctellus ē oia petā sua. ⁊ sacerdos tulit eū accedere ad altare in quo fuit imago virginis habens ihesū crucifixū in sinu suo: ꝙ ꝓtraxit⁹ aū imaginē v̄ginis gloꝛiose ⁊ aū imaginē crucifixi deuote inuocauit beatā v̄ginē vt p eo intenderet. Et cū hoc sepi⁹ reiteraret cōuertit se ad imaginē crucifixi di. O ihesu xpe ꝓpt̄ vulnera ⁊ sanguinē tuū ignosce mihi q effudi sāguinē fratris ⁊ patris mei q̄s occidi. Et sic sepi⁹ reiterādo ⁊ amoꝛe flendo ruptū est coꝛ ei⁹: ⁊ sic obiit ꝓtrat⁹ aū altare. Post modū sacerdos ad ecclesiā reuersus dixit surge ⁊ sic inuenit eū defunctū. Et sequēti die ꝑpetuit cōem oꝝonē ꝙ eo fieri ab oi ꝑplo. Tūc colūbe alba circūuolās in ꝛspectu ꝑpli ꝙ eccle siā cedulā vnā gerēs in roſtro suo quā ꝓmisit cadere aū sacerdotē ⁊ sacerdos legit cedulā i qua erat scriptū q; alia illi⁹ hois ab āgelis reducta fuit i celū ūtq̄ caloꝛ naturalis recessit a coꝛpe i interioꝛi clausula littere erat scriptū ꝑdica inclitā miam dei oīs⁹ petēnib⁹ ⁊ peccatoꝛib⁹: qz cūq; vere ꝛpenit ⁊ petā sua pure ꝛpetet illi⁹ de⁹ misereb̄it. vñ etiā Ber. Maioꝛ est dei pietas q̄ toti⁹ mūdi iniqtas. vñ etiā. Eze. Quicūq; ex coꝛde dolet se ꝓmisisse culpā cito peꝛdet suoꝛ obtinebit veniam.

Quidā negauit ter xp̄m ⁊stradidit se diabolo Exēplum.xxii.

Legit in vita scti basilii q ꝺđ̄ seruiēs cui dā nobili viro ei⁹ filiam adamauit inhoneste q̄ dōis ⁊ blādiciis nō ꝓualēs decipe. Quadā nocte in cimiterio iudeoꝝ dyabolū inuocauit ⁊ ei secreta sua reuelauit: cui dyabol⁹. Si vis vt tuā uolūtatē cōpleā tu manu tua mihi scribe cyrographū quo tuipm mihi vouēdo xp̄m abnegas ⁊ oēm tuā ꝓfessionē. quo facto diabolus coꝛ puelle ad amoꝛē illi⁹ totaliter ꝓuulit ita vt pauimēto ꝓstrata clamaret di. Pater miserere mei: qm̄ nimis crucioꝛ amoꝛe tui sentiꝛ: ⁊ pater euigilās clamauit di. Heu heu ꝺđ̄ ꝛtigit filie mee q̄ xp̄o vero ꝛpōdo copulare poterat: ⁊ sic saluare. Oꝛ uito ꝓuꝰ filia inclinebat di. Oꝛ nisi q̄ deo ꝓpositū ꝛcipiat⁹ mutare ꝓpꝛiū sup̄ habito ꝛtilio cū amicis copulauit ⁊ illā seruiēro. Et qz se ⁊ sua dedicauerat diabolo: iō nec missā nec ceteꝛa dei bñficia aduertit nec curauit: nec signo sc̄e crucis munire se poterat nec videre. Qō illa aduert̄s fuit ꝙ; territa liꝛ illi negaret: ⁊ vtrū ita esset illa illi mel traxit illū ad ecclesiā vt oia ꝓbaret. vñ ille videns se deꝛelictū eo q; latere nō posset causā totā narrauit vroꝛi suē tunc illa ingemiscēs eūdit. Cōsule nec de misericoꝛdia dei desperes: qz ipsa potest te adhuc facere de iniusto iustū ⁊ sic traxit illū ad beati Basilii cui deuote oia cōfessus est ⁊ ab eo absolutus. Vñ diabolus agitatus nitebat etiā visibili eū rapere de manu beati basilii di. Tu mihi ꝓuidcas. nā ego nō ini ad eū: sed ipe, iuit ad me xp̄m denegando: ⁊ sic scriptū mihi deuouit tūc basili⁹ filiū domi inclusit: ⁊ signo crucis munit vbi q. xl. dies noxiales insidias demonū passus pniam suā cōpiens inuocādo virtute sāguinis chꝛisti. Tandē die quadragesima subito i manu basilii apparuit cedula obligatiōis diaboli: ꝙ qñ illū reconciliatū reduxit: ⁊ eius pniam sustepsit.

Quidā se diabolo tradidit vt ipsū ditaret. Exemplum.xxiii.

Dives ꝺđ̄ deuenit ad paupertatē ⁊ postmodū subdidit se diabolo ꝛpōdet vt i p̄z cōuerso ditaret. Qui accipies diabol⁹ baptizauit eū dicēs. Ego baptizo te i noie luciferi ⁊ oim demoniū q; sis ei coꝛpe ⁊ ita noster. Tandē dedit ei multas diuitias ⁊ dixit. Ex quo noster es debes ꝓtare signū nostrū scz sulphuream in vestibus ⁊ in incessu sic ⁊ in mēbris. Qui cum in illo statu fuisset ānos aliq̄s cōtigit eū intrare ecclesiā ⁊ audire ꝑdicationē de misericoꝛdia dei: ⁊ cōtrit⁹ remānsit in ecclesia: ⁊ pedēs sup̄ terrā ⁊ facens oꝛabat vt sibi dominus redderet gratiam ⁊ vellet totum coꝛrigere quod fecerat. Dominus videns eius humilitatem lachrymosam ⁊ q; vellet coꝛrigere totū ⁊ vitā emendare: dixit ei dominus de altari. Surge ⁊ remittuntur tibi peccata tua. vade ⁊ amplius noli peccare. Qui surgens ꝓ nimia contritione factus fuit totus ꝛanus q; eū viderāt sua cognouit. Qui tantum postmodum se afflixit penitentia q; vitā eternā meruit⁹ est. Istā misericoꝛdiam dominus ostendet vsq; in diem iudicii: sed in iudicio ostendit iustitiam bonis ⁊ malis.

Peccatoꝛi cuidā dicti⁹ exstante morte tua mūdaberis. Exēpli.xxiii.

Domo ꝺñ magnis pec⁹ fuit plen⁹. Qui vna die ſẽꝑ ſollicitudĩẽ ſe ſuꝰ ꝺñi pet̃ꝛi eſſe dixit. O miſericoꝛꝺ ꝺe⁹ in eo ille q̃ alaz meã creauit ad imaginẽ ſuã quãꝺ tã ꝺilexit pulchꝝ̃ z claꝝ̃: ego eã inſanus mihi turpitudinib⁹ z petis rogo ergo ꝓñe vt me mũꝺes ꝓpter magnã miam tuã. Et cũ ſic ſtaret z oꝛaret cũ deuotione: aꝺuꝛ; ſit voꝛ tibi dicẽte. ante moꝛtẽ tuã mũꝺabꝛ; eis. Qui ſtati poſt hoc ad inimicis ſuis capiebat: z ad moꝛtem vulnerabat: z q̃cquid ferre unt ſibi moꝛi non poterat. Vocat⁹ eſt ſacer dos z pure ꝓſtinus ẽ z ſic mundatus z, cõicatus cum ſacramento euchariſtie tradidit ſpiritum.

¶ Latro eſt ſalnat⁹ ſz heremita damnat⁹. Exemplum. xxv.

Audit ꝺñs latro q̃ ꝺñ fugaret ab aduerſariis ſuis vidẽs q nõ poſſet euadere ꝓpter ſe in cruce dicẽs. Mñ moꝛtẽ meam: q̃ꝛeſ audi: rogo vt deſ̃ de me vindicet. Ecce mẽ bꝛa mea in ꝺ⁹ ſpm i ſuis gꝛiam⁹ ſũ. Et ſic occiderũt eũ. Quiꝺã aũt heremita erat ꝓpe ſ multis ãnis ꝓnam egerat cui reuelatũ ẽ q ãgeli cũ laudib⁹ alaz illi⁹ latꝛonis i celũ deꝓꝛtaret. Qui nec deo egit gꝛas de ſalute ꝓpꝛi miſ; indignat⁹ apꝺ ſe dixit. Poſt̃ me expo ſuero oꝛꝺ⁹ flagitiis ſũt potero penitere i fine z ſic fiet mihi ſicut latroni. Et cũ ad ſcim reꝺiſſet trãſlẽs q aquã z cadꝺ de põte ſubmerſit z a demonib⁹ ad infernũ ꝺeducit.

¶ Mulier ꝺñã negauit fiꝺẽ: z occidit puerꝝ z tradidit ſe diabolo. Exemplum. xxvi.

Mulier ꝺñã q̃ habuit vir̃ valde extraneũ ſibi. Aduenie bat de villa ꝺ̃ loco de taberna ſp̃ ꝓutiebat eã. Illa videꝫ ſe i arto poſitã: ꝛiuãit vnã vetulã vt faceret q̃ vir ſu⁹ ꝺiligeret eã. Illa ꝓmiſit: et ꝺuxit eã ad hoꝛtẽũ z vocauit diabolũ: q̃ ſtati affuit. Cui vetula. Illa femina vult vobis ſeruire ita q̃ faciaꝫ q̃ vir ei⁹ ꝺiligat eã. Ille ꝺixit ſe libẽter facturũ: ſz ꝓꝛtꝛat puerꝝ vni eũ q̃ hẽt occiꝺere ꝓnã. Dñ cũ ſecilz reꝺiit ad eũ. Et ille. Vnũ aꝺhuc facieꝫ. q. q̃ abnegabiſ fiꝺẽ z oſz ictõꝝ auxiliũ. Quꝫ ꝺixit. Et ego abnego z cõmitto me vobis cũ alis z coꝛꝛe. Cui ille modo ſecuꝛa ite ad ꝺom̃. Que re; ꝺicẽs leta vir veniẽs ꝺe taberna cepit eã ꝓcuꝛꝛe: z ſi ãte fuit mal⁹ ꝓlles fuit ꝓſtim⁹. Que videꝫ ſeꝛꝛuꝛã fugã iniit. Que ꝺñ eſſet aꝺ vnũ miliare ꝺe ꝺomo ſua: occurꝛit ei diabol⁹ i ſpecie viꝛi ſui: z ſili habitu z eã. Cui ꝺi. Et q̃ tu vadis miſeꝛa. Illa rñdit. Ad voꝫ fugio. Cui diabol⁹. Vꝺeas cito ꝺom̃: ꝓmitto tibi q vltꝛ⁹ nolo te moleſtare. z ſic aꝺꝺit ad eum ſug equũ⁹ putabat eã vꝛ; ſuã eſſ. Qui cũ ve nillet aꝺ ꝺom̃ euasit: ſed vi ꝺeniẽs cepit ꝓcuꝛꝛe illã. Cui illa. Quoꝺ cũ auꝛigiſtem a vobis z voꝫ me ꝺe cãpo eꝛꝺuxiſtis hec nõ ꝓmiſiſti mihi. Ille aũ ꝺeꝛꝛ fugiſſet ab eo ꝺixit. Hoc nõ erit nbi. Et ſil ꝓpꝛit eã a ꝓmo ꝓcuꝛꝛere q̃ ſeꝛe exalanerat ſpm̃. Que cũ faceret femineã i vulnerib⁹ ꝺixit. Aꝺꝺucite mihi ꝓſtinꝰ. Cui vir. Quoꝺ vult me cõfundere q ꝺicat: ego occiꝺi eã. Et ꝓhibuit quẽli⁹ iret ad ſacerꝺotẽ q cõfiteꝛet. Illa nõ ceſſabat clamare aꝺꝺucite mihi ꝓſtinꝰ. Tãꝺ vn⁹ ꝺe familia cante fuit q vocauit ſacerꝺotẽ cũ coꝛꝛe xp̃i erat i nocte. Qui cũ veniſſet ante ꝺom̃ viꝛ ſeruauit ola: z nõ ꝓmiſit ſacerꝺotẽ ingꝛeꝺi. Qui ꝺñ ſtaret ãte ꝺom̃ clamauit ad eũ illa ꝺicens. Dñe ſaltem q parietem audite me. Et cepit clamare ꝺicẽs. Dñe fateoꝫ q puerꝝ meũ occiꝺi: z ꝺiabolo me cõmiſi cũ ala z coꝛꝛe: z fiꝺẽ xp̃i abnegaui. z cũ magnaꝛ tritõe emiſit ſpm̃. Et ſtati ille pꝛ⁹ paꝛ pegit oꝛꝺ⁹ petis ſuis: et gꝛaz ſuã ei reꝺꝺiꝺit: z alaz ei⁹ q ſetẽs ãgelos celũ ꝺeꝓꝛtaꝛi fecit. Hoc vi ꝺit vir z ſacerꝺos z oculꝰ q aꝺeꝛãt. Et ſ̃ ad illũ paꝛẽ miſeꝛicoꝛꝺis oculos coꝛꝺis leuare ꝺebemus.

¶ Virgo que ꝺã reſidinauit: z heremita eã eꝛꝺuxit. Exẽplum. xxvii.

Beat⁹ greg. ſcribit q ꝺã pat̃ ſcõs heremita in egypto ꝺeo ſeruieꝛat ſtrenue i caſtitate: i ꝓpꝛii coꝛꝛis cõfligatione: z i alioꝝ cõuerſiõe. Accidit aũt vt virgine quãꝺã gẽtilẽ ad eꝛꝛoꝛe ſuis exhoꝛtationib⁹ cõuerteꝛet z ſacꝛo fõte ablueꝛet: atq; a pecc̃ oꝛꝺib⁹ emũꝺaꝛet. Poſt̃q aũt eꝛt mũꝺata ei celliã ãte ſuã ꝓſtruxit in qua eã ſub ꝺꝛma cuſtodia collocauit quã etiã i oꝛꝺ⁹ ꝺiſciplinis regularib⁹ eruꝺiuit: q̃ intantũ ꝓfecit q ẽtiꝺie cãt⁹ ãgelicos audiuit. Et ꝺñ horas pſalleret cũ ea z ipi ãgeli hoꝛas ꝺuciter ꝺecãtabant: inluq; uñs eoꝝ ſepe viſitabat ſua pietate eã fꝛequẽter ꝓꝛtabat. qꝺ etiã pater ei⁹ ſpiꝛalis q̃ fꝛequẽter ſuis auꝛib⁹ audiuit. Accidit aũt vt in ſõnis videret pat̃ ſu⁹ q ꝺã ꝺiaco celliã ꝺ̃ginis ſtꝛaꝛet: z colliꝺã alꝺã ꝺeginꝺiret quã tꝛtia ꝺie euomit. Ipe ꝺo apud ſemetipꝝ interꝓtat⁹ eſt ſic: q ꝺiaco eſt rex: iniqu⁹ colliꝺa eccl̃ia: q̃ tꝛib⁹ ãnis q ſecutis nẽ patiet̃ poſtea ꝺo ad fiꝺẽ eccl̃ie ipe rex conuertet: z ipaz exaltabit. Et q̃ ꝺiabol⁹ aduerſatoꝝ bonoꝝ opeꝝ: ſuggeſſit cuꝺã viꝛo vt ad celliã ꝺ̃ginis ſtꝛaꝛet: z eã ſepi⁹ viſitaꝛet. Quo facto viꝛo placuit ꝺ̃gis ꝺecoꝛ ineꝛpit eã ſollicitare ad peccñ. Cui illa aliã imitaꝛet: auerſis

deulos ne videret cellū alaz ad pctm inclinauit
& cū viro de cella exiuit. Qui cū ea dēlozallet
& p dies aliqt secū morata fuit: tab eā recessit
& eā solā dereliqt. Pat ūo ei⁹ spūalis q ei vi
ctū ḡtidie mistrabat expectabat p triduū qñ
signo soliti victū porceret. Cūq p triduū ei⁹
signū nō audiret: rogitabat ꝓcū ageret: tripu
diaret sicut añ facere cōsueuerat. Cū aūt mo
ā frater iuit ad cellā & eā vacuā inuenit: vñ
tristis abcessit: & abūdāter lachrymas ḡtidie p
ea fūdebat. Cūq ipa se videret penit⁹ dere
lictā: nec aliqd hērēdū viueret: facta ē publica
meretrix: & ppt ei⁹ pulchritudinē mlti venie
bāt ad eā cū libidinis latiāde. Dict⁹ ūo pat
duob⁹ ānis eā cū mltis lachrymis diligēter q
rebat. Tertio aūt venit ad eā q dā frēs pat
ḡna visitādi. Cūq doloꝛe cozdis sui ei indi
cass: dixit ei senioꝛ. Est q dā mulier i tali ciui
tate noie maria manēs i plitibulo. Et cū hoc
ūbū audiuit magis voluit ꝙ ūus volēs tñ eā
pti⁹ reducere ꝙ ibi dānabiliter viuere: cogita
bat apō le q si ad eā i habitu religioso ven.
ret ꝙcū fugeret. Mutato igit habitu induit se
vestib⁹ vnis valde: & equū alcēdēs venit ad
ciuitatē. Et veniēs ad dmā q̄siuit si talis mu
lier ibi maneret: & dicēte sibi ei⁹ pdilēq q si c
ēdit q illa nocte vellet ibi manere sine quo
ctare. & ptulit aureos denarios & fecit fieri cō
piuiū. Que spernēs ei⁹ caniē facie suā ab eo
auertit. Hz dicēte sibi ei⁹ puella. Quid visꝛe
facie sua rugosa hz ecm aureis marsupiū ple
nū. Veniēte ūb⁹ ad mēsā ipe comedebat panē
cū doloꝛe & gemitu. Perueniētib⁹ āt ad lectū
& cū staret añ lectū senioꝛ dixit. O dña noleis
me. Que ait. Nō. At ille. Ego cū pater q vos
ad deū quertit & oī disciplina regulari inꝛoꝛ
mani. Quo audito resoluebat i lachrymas ca
dēs ad pedes ei⁹ cū mltis lachrymis venia po
stulauit & dixit. Posū ne post tot petā miam
luenire. Videt pater. Dis secura filia: si redi
erit reuoluet se oīs dēs te penitētē recipiet ad veniā
Illa igit veniēs ad mediū ciuitatis ignē copio
sū fieri iussit: & oīa q male lucrata fuerat i ig
nē ꝓiecit dicēs. Videte oēs amatozes mei: q
a vobis lucrata fū ignis cōsumit. Veniēte āt
cū sctō patre ad heremū fecit ei cellā retro su
am & i magna abstinētia p septē ānos vixit:
In septimo ūo āno gram pzimā rehabuit: &
tūc i pace q̄euit. ¶ Meretrix quā pauit⁹
p pnia p tricniū incluſit. Exemplū. xxviii.

Audit q dā meretrix i ciuitate q dā ꝓpter
quā multi erāt depauperati. Audiens
aūt abbas pauci⁹ mala q p eā fiebāt assūpto
sibi habitu seculari ad eā ēt ꝓiect⁹ & dato ei
soldo p scozti hcio petiit locū secretū & obtu
rū ne ab aliq videri posz & petm sūm sine ul
cōdia ꝓpetraret. Et cū duxisset eā ad plurima
ca & ipe sp dicere q videri timeret. duxit eā i
obscurissimū locū dicēs q nulli⁹ posset eā vi
dere nisi de⁹ & diabol⁹. De q⁹ ūbis ei facta
sermōe. & oīo ḡliter deberet aspectū dei ho
midare q̄uertit eā: & ad pniam mox induxit.
Que quocās mox oēs socios suos amatoꝛes
fecit oia q lucrata fuerat cōburi coꝛā eis i mu
dio vzbis: q valebāt hū. xi. marcas auri. Dixit
q p magis volebat hec cōburi q̄ in futuro iu
dicio ipamet cōburerē ab eildē. Quo facto
secuta ē abbatē i desertū q eā i parua cellula
iclusit: i q p fenestrā paruā dabat ei singu
dieb⁹ panis & aq. In eade aūt cella intra se
oia necessaria faciebat q petōꝛ ei⁹ pudoꝛe nō
audebat nomē dei noiare nec man⁹ vl oculos
ad celū leuare: hz ūba ad oziēdē dicebat. Qui
plasmasti me miserere mei: sicut eā abbas in
serat. Post ānos aūt tres cōpass⁹ ei dict⁹ ab
bas: q̄siuit a bō Anthonio si esset adhuc ips
emittēdi eā & idē petm dimittum: q̄ dixit p re
ēs ozare. Tūc paul⁹ maioz discipul⁹ bti an
thonii polit⁹ i extasi vidit sertū pciosissimū i
celo & trib⁹ speciosissimis puellis ꝓparatū:
cū q̄reret si esset bti anthonii mōstū ē ei q nō: sed
thaydis spōse xpi. Et cū esset exclusa ait q i to
to tricnio habuit sp petā sua añ oculos: q̄ nō
dā sarcinā: dēs ꝓnue largiter lug ea: tam
didicetūr serī patres q nō ꝓpter pniam qā
sustinuerat: sz ꝓpter petōꝛ memoziā & ꝓcu
diā ei petā fuerūt dimissa. Et trāslata quinto
die⁹ requieuit in pace. Hoc i vitaspatrū.

¶ In discipulo de tempe.

Monach⁹ q dā negauit xpm ꝓpter filiā sa
cerdotis idoloꝛ: quō de⁹ sibi indulsit. Hoc ꝓt
in discipulo de tempe sermone. ii. N.

Itē quidā qui. xl. ānis seruiuit diabolo et
postmodū p tres ānos deo seruiuit: & sic sal
uatus est. ser. cxxii. p.

Miles qui peccauit cū ꝓpria filia & cēpit
sibi septēnem pniam: & postea nili vñ
Pater noster ser. xliii. F.

Itē mulier q cōcepit a ꝓpzio filio: & postmodū
oīdit sei familia pax Innocētio. ser. xliii. Q

Itē ūgoslapsa in petm fleuit añ altare xps
indulsit sibi dicēs ei. Adhuc semel gratis tibi
mozi p salute tua ser. cli. Q.

Itē miles capt⁹ ab inimicis qñ decollari de
buit dixit. Alaz meā filio Sginis cōmenda
tis saluat⁹ est ser. lxxix. T.

Itē qui dixit in agone. Det⁹ tu scis volū
tatē meā ser. xxxiiii.

¶ Mie opera ad proximos.

Sacerdos & famul⁹ qui valde abhominabantur leprosos. Exemplum.xxix.

Antor parisiensis ponit exm̃ de sacerdote leprosorũ q̃ fecerat murum inter se & leprosos & per fenestrã cõfessionẽ eorũ audiebat et corpus dñi porrigebat: qui diuino iudicio factus est leprosus ex media parte remanente sana illa parte quaz vertebat ad eos.

Item quidam seruus abhominabat adeo leprosos vt nec elemosynam vellet eis deferre & factus est leprosus.

Martinus monachus qui portauit xp̃m i forma leprosi in pallio. Exm̃.xxx.

Quidã monach⁹ martin⁹ nole vite valde venerabilis fuit q̃ ex suo monasterio vilitatiõis gr̃a ad aliũ monasteriuz tendebat cui spũalis pater p̃erat. Pergẽs itaq; leprosum quẽ debilis vulneribꝰ elephãtinus morbꝰ membra fedauerat inuenit in via volentẽ ad suũ hospitium redire & p̃e lassitudine nõ valentem. Ipse vero in itinere se habere perhibebat hospitiũ quo idem Martinus ire festinabat. Vir autez dei eius lassitudini misertus pallium quo vestiebat i itrã p̃otin⁹ p̃oiecit et expandit. ac desuper leprosum posuit: & suo pallio cum vndiq; cõstrictum super humez leuauit se cunq; reuertens detulit. Cũq; iam monasterii fozib⁹ appropinquaret pater eiusdem monasterii magnis vocibus clamare cepit. Currite ianuas monasterii aperite: q̃z frater martinus venit portans secum dñm. Statim veroꝰ vt ad aditum monasterii peruenit q̃ leprosus esse videbatur de collo eius euilẽs: & in eadẽ spẽ apparuit qua recognosci ab hoibus solet redẽptoz humani generis ad celum ipso respiciente redditz: atq; ascendẽs dixit. Martine tu me non erubuisti sup̃ terram. ego te non erubescam in celis. Qui sanctus vir mox vt est monasterium ingressus ei pater dixit. Frater martine vbi est quem portabas. Respõdit. Ego si scirem quis fuisset pedes illius tenuissem. Tunc idem Martinus narrauit: quia cum eum portasset pondus minime sensisset.

Mulier valde nobilis dilexit leprosos. Exemplum.xxxi.

Quedam nobilis dña valde compatiebatur infirmis maxime tamẽ leprosis. Vir enim eius nobilis & potens intẽs abhominabatur leprosos q̃ eos videre non poterat. Quadã aũt die cũ leprosus ante ianuaz clamaret q̃siuit dña si vellz bibere vel comedere. Cui ille. Ecce hic crucifixꝰ vehementissimo ardore nõ mãducabo nec vbi mihi tuleris i domũ tuã: cui illa. Nũq; nolit q̃ dñus⁹ abhorret leprosos: & ipe cito vehet dz ẽ venatione si te inueniret forsitã te & me interficeret: illo gemente & plorãte dña ẽ pterat lachrymas et⁹ sustineret: ꝓpriis brachiis ipz in domũ suã portauit: cunq; rogaret vt comederet nullo mõ voluit nisi p̃⁹ eũ in ꝓpriã cameraz & in ꝓpriũ lectũ dña deferret: tibi cũ deliberabat discere an̄ comederet. Dñi ergo illa gemitũ et⁹ ferre nõ posz in lecto suo eũ discere fecit pulmenar suũ capiti et⁹ supponẽs & coopiẽs & exuuiis decenter ornauit. Cui dixit leprosus. Ego mihi cameraz illã vt vzmiã & recedã: cuiq; illa aliquãtulum tardaret timẽs de morte leprosi & fua: dñs ei magna indignatiõe cameraz intrauit: & satis cito post reuersus ait. Nõ inquit bñ fecisti q̃ lectũ meũ optime ꝓparasti. sed miror vbi tales spẽs aromaticas reperisti: quib⁹ tota camera illa refecta est odore suauitatis: q̃z mihi vt fuit est q̃ fuerim in gaudio: q̃ audito mulier q̃ nõ nisi morte expectabat ingressa cameraz ita inuenit: sed leprosi minime erexit: que p̃e admonitione & miraculi magnitudine ota q̃ ordinẽ marito narrauit. Et illevalde cõpunctꝰ q̃ p̃⁹ leo fuerat. mãsuescere cepit sicut agnꝰ & postea leprosos semp dilexit. Hec Arnoldꝰ in narratorio. ¶ Xps in forma crucifixi inuentus est in lecto. Exm̃.xxxii.

Legitur q̃ cũ quedã mulier nobilis q̃dam rogata eiz recipe pauperes & seruire eis manibꝰ ꝓpriis et abhinere pedes eoz invito marito suo. Cũ semel ingressa pauperẽ ante ianuã mirabilr vt videbatur afflictũ & vlcerosum introduxit cũi domum suã vero ei⁹ abñte: & cũ peteret balneũ fecit illi: q̃ cũ diceret post balneũ q̃ nõ posz discere nisi i molli lecto potuit cũ in camera sua. Cũ aũt vir et⁹ veniret ex ipzouiso & cameraz cũ subito intrasset: & in lecto vxoꝛ inueniens ꝓdictũ infirmũ quẽ cũ crederet adulterum et vellet cũ ex ipetu ire sue occidere sup̃ lectum ei⁹ apparuit ei dñs in eadẽ forma qua pendebat in cruce dicẽs. Quid me p̃sequit̃ q̃ hec p̃ te passus sum. & hec vulnera & morte ꝓpter tuã salutẽ gessi. Cũ aũt territ⁹ & ꝓtrat⁹ in celuz oculos erigeret & ꝓspiceret: postea nihil inuenit & sic edoctus ad dñm bonus hospes et pius pater pauperũ factus est & q̃libet abhorze que ei ota narrauit. Hec Petr⁹ de amore. li. ii.

Xps ostendit iordano corrigiam quaz pauperi dedit. Exẽplum.xxxiii.

Semel cõtigit q̃ cũ ipe frater iozda
n⁹ ordinis p̃dicatoꝝ doctoꝝ theolo
gie studio paril⁹ oꝑã daret ⁊ iue
conuetudinis ellet q̃li ohi nocte surgere ad
matutinas: q̃dã nocte soliẽni subito surrexit
cũ iã ad matutinas crederet eẽ pulsatũ vñ so
lã cappã sup camisiã induẽs ⁊ lingulo se pze
cingẽs festinãter ad ecclias ꝑperauit: cui statim
pau⁹ occurrit elemosynã petẽs q̃ nihil inue
nies qđ daret pauꝑi cozrigiã dedit. Cũ aũt
ad ecclias veniẽs cũ clauiã inuenisset: qz pul
satũ vt crediderat nõdũ erat: tũdiu gmansit
ãte fozes ecclie donec miste surgerẽt ⁊ ecclias
apertẽt: quã cũ intrasset ⁊ ante crucifixũ oza
ret ipm deuote ⁊ frequenter respiciens vidit
eum cozrigia ipla cinctũ quã ante modicum
pauꝑi amoze crucifixi dederat.

¶ Ꝑo indut⁹ fuerat collobio qđ monach⁹
pauper dedit. Exemplũ.xxiiii.

Quidã monach⁹ duo hñs collobia vnuz
q̃tidianũ ⁊ aliũ i solẽnitatib⁹ venit pau
per egen⁹ tpe q̃dã petẽs ab eo idumẽtũ. Ille
ño negauit dicẽs se lupliuã velle nõ habere
Pauꝑ aũt cũ fletu vociferatiõ dicebat. Mi
sereze mei. Monachus ño ad ꝑces pauperis
intrãs i cellã suã exuit se q̃tidiano collobio
⁊ dedit pauꝑi sibi aũt retinuit meli⁹. Postea
ño cõpũct⁹ dixit pauꝑi. redde mihi collobiũ
qđ dedi tibi ⁊ accipe meli⁹. Hoc accipiẽs ille
pau⁹ induit se illo ⁊ abiit i ciuitatẽ vendidit
illũ meretrici: illa ño induẽs se illo veniebat
semel ⁊ bis vbi erat monachus ille. Cũ autẽ
monach⁹ vidit vestimẽtũ suũ recognouit q̃
hoc eẽt q̃ vtebat i solẽnitat⁹: cõtristat⁹ val
de intrãs cellã suã dixit. Vere deo nõ placuit
q̃ feci nec meũ recepit deuotionẽ: qz. I. in tales
man⁹ venit pallium meũ q̃ ego festinus die⁹
vtebar. nũc ño meretrix vtit eo: ⁊ ꝑ tristi
cia magna nõ comedit illo die. Nocte ño cũ
dozmiret vidit ielũ xꝑm idutũ veste sua quã
pauꝑi dederat ⁊ introeũtẽ i cellã suã dicentẽ
q̃ sibi. Frat ẽ: q̃vt aspexit vidit lucẽ magnã
dixitq̃ ei. Quis es dñe: q̃ rñdens ait. Aspice i
me: ⁊ cũ aspiceret dixit ei. Cognoscis hoc. qui
rñdit. Etiã dñe collobiũ meũ est. Ait ille. ego
cũ ielus: iã nõ tristet: ⁊ gaude⁹ letare ⁊ gras
age deo. ex quo eni dedisti pauꝑi illũ: mihi de
disti. Et letat⁹ est monachus de benignitate
dñi nostri ielu xꝑi. qz nõ permisit eũ tozqri
plurib⁹ tẽtationib⁹: ⁊ certificauit eũ de ño
qđ in euangelio dixerat. Qđ vni ex minimis
meis fecistis mihi fecistis.

¶ Miles q̃dã obiit in terra sãcta: ⁊ sic exo
lauit ad deũ. Exemplũ.xxv.

Dicit q̃ q̃dã miles intẽdẽs oꝑi
pietatis cũ ola q̃ haberet in vsu
pauꝑ exꝑdisset ensẽ trãsmã
nã accipiẽs ꝑegrinis pannibus manu ꝑpꝛia
ministrabat. Cũq̃ trãsfretasset. visitauit ea
loca sãcta deuote sequẽs vestigia sui saluato
ris. Cũq̃ ad montẽ oliueti a quo dñs ad ce
lũ ascẽdit aduenisset elenati oculis ⁊ manib⁹
in celũ ait. Dñe inquantũ potui tua vestigia
cũ secutus modo sicut anis volare ad te nes
q̃ alas nõ habeo: nec scalã ad te ascẽdendi.
Rogo te toto coꝛde vt in pace suscipias spũ
meũ: me ꝑsit te trahẽte. Quo dicto statim spũs
eius ad deũ euolauit.

¶ Dines q̃dã tpe famis pascebat quattuoꝛ
milia pauperũ. Exemplum.xxvi.

Legit i gestis francoꝝ. li. ii. c. xviii.
Cũ fames valida burgũdiam op
pressisset: ⁊ cũ ethici⁹ romanoꝝ
dispẽsatoꝛ esset in burgũdia agẽs rẽpublicã
romanoꝝ tpe Theodosii impatoꝛis tũc cõ
gregauit apud ligones quattuoꝛ milia homi
pauperũ ⁊ ãpli⁹ q̃ nõ poterãt hẽre vñ sibi tpe
famis ꝓuideret: ⁊ panit eos ibi ꝑdiu malum
tẽpus duraret q̃ cellãte fecit eos cũ veh culis
ad loca sua depoꝛtari. Cũ aũt hoc factũ esset
audiuit vocẽ de celo dicẽtẽ sibi. Ethici tibi ⁊
semini tuo panis nõ deficiet ineternũ q̃ me
famis tpe in pannibus meis refecisti.

¶ Mulier q̃dã pauit fratres ordinis p̃dica
toꝝ. Exemplum.xxvii.

Quedã mulier in sãcia deo deuota
fratres recipiebat libenter ⁊ vi
ri⁹ admodũ displiceret. Cũ igitur
recepisset magistrũ ioꝛdanũ cũ locijs suis q̃
iam ellet in p̃dio: cõtigit supuenire marituꝝ
⁊ dissimulato doloꝛe posuit se ad mensã vbi
aũt inuenit bonũ vinũ illũ frib⁹ ꝓpinasse
magis dolẽs clamauit nũcio. Vade cito spꝛ
ta de vino meliozi qđ ẽ i vegete tali. Hoc aũt
ironice dixit: qz illud erat coꝛruptũ vt gus
staret vꝛoꝛẽ iuit nũci⁹: attulit ⁊ ꝓbauit: ⁊ q̃
stato inuẽtũ ẽ vinũ in sũma excellẽtia bonũ.
Ille ergo in famulũ turbat⁹ rabida voce ꝓ
pit. Quare nõ apoꝛtasti de illo dolio qđ dixi
rã tibi. Videbat se ꝓ certo tulisse. Hebo mu
tit ⁊ idẽ inuenit. Tũc cũ furia surgẽs ipsum
⁊ haulit ⁊ gustauit ⁊ optimũ inuenit. Et ex
empto vino in bonũ cõuersa. Dñs ipe i mẽ
cõuersi⁹ factus est amatoꝛ fratrũ ⁊ vꝛoꝛẽ suã
ad elemosinas dandas.

¶ Duo religiosi impetrauerunt gratiam a
nemi qui eos pauit. Exemplum.xxviii.

Duo religiosi impetraverūt gr̃az inveni qui eos pauit. Exemplum.cxxviii.

Duo fratres hyspani q̃ pariſi⁹ in theologia studuerūt dū ad suā rediēt guineā ad terrā pictauie deveneūt. Lungz a mane vt q̃ ad sextā horā iuxtā afflicti ſ frigi⁹ eluriē ceperūt. Erat āt ypevilla qua in q̃ pauci holes panes mozabant. Ft āt q̃ hospi⁹ erat frat⁹ volebat vt ibi cibū ſmerēt oblati. ait⁹ aūt q̃ magis eluriebat mōebat vt ad meliozē ſ ad magis distātē villā irēt: ne si min⁹ comederēt p⁹ fatigarēt in via. Tūc q̃ iam⁹ erat valde volens aliū gsolari ait. Mōne ēt de⁹ potēs est in vilia pauecula sufficiēs nobis ꝓstare quinum cui ait. Scio inqt q̃ pōt: ſ nō gsueuit. tūc ait⁹ Noli timere charissime: qz i hac villa modica dās nobis necessaria miſirabit. Cūq sic loq̃rent: ecce castellana terī maxētii diues ſ nobilis dña cū filio suos mīta familia suscepit q̃ videns frēs ad modū fratos affectuosissime ꝓcepit filio suo d. Fili dilēde ſ amoze dei amet istos pauce. Qui ad mādatū ei⁹ stati dilēs pastilla optima pisceb⁹ bōis farcita que sue mīi erāt parata accepit ſ vinū calefactū panē q̃z recentē ſ alios pisces obtulit frībus abūdanē frequēter inuitās: ſ oblata cū gaudio suscipierēt: qz pauper dei erāt: ſ mīū lauare debebāt: ſ in aliis locis viz aliqua inuenīt. Postq̃ āt mirabili affectu cū mīl sunebas venor̃ mīstrauerat eis maioz frater ait minozi. Opem⁹ dñm vt iuuenē istuz q̃ nobis tā deuote seruiuit. ipm custodiat: ſ ad vitā bā gducat. Flexis ergo genib⁹: dicto hymno Veni creator spūs cū Pater nr̃ ſ oronevale dictes inuenī ſ cū sepi⁹ dño gmēdātes abierunt. Aliq̃to āt trāsacto tpe alter eoz de hyspania venies ad capitulū gnale: ſ in quentu frā pictauen. dictū inuenē iā sacrū frēm inuenit. Expēsq̃ ait ꝓzi. Nūq̃ ē inuētistis. Cūq; ill⁹ filiū castalane audiss; vocauit illū ait Recurrē ad memoziā quar: ad ꝓceptū mīs dū ad frēs q̃ de pariſi⁹ veniebāt in tali loco panē. Nō inqt recolo ſ deo gras ago: qz oronibus eoz dñs ad illū ozdinē me adduxit vbi ad eū. Ego inqt sum vn⁹ exillis q̃ frequēter tibi oranim⁹ vitā bonā ſ exitū bonū. Ere bonā vitā in te vidēo. Longare charissime vt q̃ fineres: ſ sic certe gaudies ad vitā bonam. Infelicitas mūdi ſ ēt gsanguineoz. exē xxix.

In hystoriis britonū legit q̃ ab ips⁹ ieracionis dñice fuit i britānia maioz q̃dā rex Keyz q̃ habūit tres filios: cū ꝓfect⁹ a maioze ſ mīū dūgreret eis dixit q̃ ita sua oia: quaz ip⁹ meritauit ſ maximā gtiaz regni sibi vendicāt post mozte possidēdā. Hoc idē dixit ad fratres ſ alii fecit sicut pmoz. Accessit aūt maioz dixit el. Pater q̃tū habes tū vales ſ ego tā diligo q̃tū vales ſ nō pl⁹. Pater aūt indignat⁹ minus eū dilexit q̃ aliozes minus de eo curauit: iuxta q̃ nihil ei daret de tra sua quā erg hab⁹ terre q̃ mō frācia dē gyter mozes ſ pulcriozē dinē suā accepit in vroze. Cū aūt hostem ad ciuitatē eoz irruexit terā suā deseruit duab⁹ filiabus suis a ꝓmozib⁹ viris earū q̃ susceperūt eū honorifice ſ tractarūt voluntate suā sup oia faciētes. Cū aūt terra sua se spoliatā posuisset ejectus a ꝓmozib⁹ a tertia ſ a viro suo honorifice receptus est: ſ per eoz adiutoziū ad hereditatem suā rediit ſ alijs exheredatis eis minozi dereliquit. Prima filia est amoz ſ fiducia quā hō hz in mundanis rebus. Secūda est amoz ſ spes: quā hz hō in amicis carnalibus. Tertia ē amoz ſ spes quā hz in mie operib⁹.

¶ In discipulo de tpore.

Duo mercatores dixerūt q̃ cū mēdacio nō possent vēdere. hoc hre i disc. de tpe. ser. cxxviii. ¶ Ite elizabeth seruiuit. iiii. dieb⁹ leproso horribili. ſ ihs ānta die apparuit ei dicēs: qz mihi seruiuisti hēbis merā gaudia celi. lxvii. ¶ Ite rusticus in curia solitaria suscepit xp̃z in spē peregrini ser. lxxix. T. Exē. xl.

Item duo fratres: vnus religiosus multū ſ alter seruiebat infirmis ſ pcurabat alium. ¶ In disc. de tpe ser. cxxviii. ¶ ¶ Villa. Sacerdos quidā celebrauit missā i hierlm ſ reduct⁹ ab ægrio in patriā suā. Exē. xli.

Sacerdos quidā de dacia noie Andreas pegrinādo cū aliis venerat in vigilia pasche ad sepulchr̃ xp̃i: ſ circa mane i die pasche socii sui reuerti volueūt ab⁹ sacerdos dixit: Hodie in⁹ est dies pasche ſ loc⁹ dñice resurrectiōis: audite ꝓius missam et eucharistiā sumite postea revertam⁹. Abeūtib⁹ illis⁹ et reuertentib⁹ sacerdos mānsit in vrbe. ſ dicta missa sancto ꝓpādio solus cepit ire ſ cū pcederentes quēdam attigit quidā in eū sedēs. Quid est ait q̃ sol⁹ ꝓperas gegrin⁹ ſ ille sacrū narrāsset inqt de cā a sortis sol⁹ tū relict⁹. tūc ille. Ille de inquit retro meus sic residens obdormivit circa vesperā vero cū euigilasset ſ circumspiceret vbi esset: dixit ei duriozes sumus. Potes cognoscere locū istū. Et ille p timoze maioz vigilie deseruabis. Videt mihi inqt dñe q̃ existis hic q̃ nō nos est casta mea est: ſ vos⁹ hec gesta ſ qua mānet. Cui ductoz ei⁹. Recte dixisti: deo xp̃o gratias cuius sacrū venerat⁹ es ſ hospes cū eū peregrinus terras et sollicitudines nostras portasti. Et hec dicēs eius disparuit. Sanctus

ws aūt de via rediens ob⁹ locūs fuos narrauit magnalia dei q̄s lecū fact̄ eet ꝙ egressuz sociozū postmodū ꝓpobauit. Hec Guil.

Virgo quedam vidit corpus sacerdotis elatum in missa. Exemplum.xliii.

IN brabātia villa bādēs. manet virgo religiosa in cui⁹ pītia sacerdos quidā de villagio: qui dū in quadaz villa celebzaret missā vidit corp⁹ sacerdotis ꝙ sacras vestes quib⁹ indut⁹ erat miro decoze decozari. Cuiꝰ hostiā exaltare vidit duos ā gelos mire pulchzitudinis hinc inde assistere ꝙ bzachia ei⁹ sustentare: ꝙ cū hostiā deponeret manicas vtriuslz manus ne quid eas tāgeret valde decenē ꝓstringere. qui etiā elevatis manibus ꝙ inclinato capite cum summa reuerētia depolita adozauerūt. Circa hozā sacramē ei facta ē ipa in exessu mentis ꝙ vidit corp⁹ sacerdotis tā clazꝙ tā plpicuū vt quasi phialā crisallinā corpus dñi videretur. Missa ꝓpleta dū sacerdos vestimenta deponeret illa reuersa est ad se ꝙ vidit corpus sacerdotis paulatim inspillari: vt in formā pristinam rediret. Et illa puella ob hoc habuit illā gēam vt vide at q̄s digne cōicet: vel q̄s indigne. ꝙ in quadā die pasche in quadā ecclia tū dicez vidit cōicare digne. Nomē hui⁹ virginis ignot. Oda.

Sacerdos quidā celebzauit missaz ꝓ captiuo ꝙ vincula solvebantur. Exemplum.xliii.

IN pzicio quo occis⁹ ē rex Elhouin⁹ quidē iuuenis de militia ei⁹ vulneratus ꝙ die ꝙ nocteꝫ inter cadauera occisoꝝ iacēs: recūgato spū se elevās de terra ꝙ ligās vulnera sua qui potuit abiit. ꝙ que eēs aliqs de amicis ab hostib⁹ suis ē capt⁹ et ductus est ad ducē exercit⁹: q̄sit⁹ q̄s eēt: fidit se rusticū eē ꝙ ꝓpter victū militib⁹ afferendū in exercitū venisse: timebat eēm se militē fate ei q̄ suscepiss eēm curauit vulnera eius: ꝙ dū cepit sanari iussit eēm ligari de nocte ne fugeret: moz aūt recedētib⁹ q̄ ligauerūt vincula soluta sūt. Mā frat̄ eius qui abbas fuit audito q̄ occisus ecrvenit q̄rere corp⁹ ei⁹: ꝙ inuenit sepelisse eēm ei ad monasteriū suū ducēs eū sepelivit ꝙ p absolutione eius missas frequenter celebrauit. qui p dictum miles ex hoc amplius ligari nō poterat. Dū aūt comes miraret quare ligari non posset: q̄rens si forte characteres hēret ꝓpter quos ligari nō posset: respondit Nichil talium scit: nisi forsan sacerdotē habeo: ꝙ scio q̄ me moztuum putās ꝓ me missas celebrat. Tandē comes q̄sideās eēm nō rusticū esse: secreto vocās eēm ꝙ omittens nichil ei factum reputauit vt gen⁹ suū diceret. Et ille certificatus de vita se ministrum regis asseruit. cui comes ait. dign⁹ morte es: sed quia nullus de meis ornbuit: te nō occidā. Et statī eēm alteri vendidit. Qui dū multa ꝓ vinculoꝝ ei alleuiatione: nec ligari posset donauit ei facultatem redimēdi se posset. Qui dato iuramēto q̄ redimeret se vel rediret liberat⁹ est. Et reuersus ē ad patriā dño suo pciū redēptionis ꝓmittēs. Tādē frater suo q̄ circa eū fiebāt narauit dicēs q̄ maxime hoza tertia qñ missaz celebrari solebant: vincula sua solvebant. Hec Arnol. in nar. suo. ¶ Missa sustentauit holem in rupe per annum. Exēm. xliii.

QUidā hō cū in quadā rupe argēteā foderet subito rupis cecidit ꝙ fundit⁹ eum extinxit. Uxor aūt eoz subē in quodā sinu ipi⁹ rupis mozē evalit. ide cū exire nō valuit. Q̄ soz aūt illi⁹ eēt de tuncū estimauit: oi die ꝙ ipō missaz celebrari faciebat: ꝙ panē vinū ꝙ vinū cū cādela quotidie offerebat. Cui dominus iuidēs ꝙ tres dies ꝙ tinuos eidē in forma hūana apparuit. ꝙ q̄ tenderet requisiuit. Cui mulier sui status cām exp̄ebat. ille aiebat. Nō li frustra verari: q̄ tā missa celebrata est: q̄ illa trib⁹ diebus missā ꝙ eo ptermisit: nec ipam celebrari fecit. Quidā aūt post hoc in pdicta rupe argentū fodiēs: vocē quandā audiuit subter dicentē. Plane pentias: q̄ capitī tuo imminet magn⁹ lapis. Cū ille tremeret ꝙ ad hāc vocē audiendā plurimos aduocasset iterū fodit ꝙ similē vocē audiuit. Tunc oēs ꝓpinquantes accedētes dixerūt. Quis es tu q̄ qui fodis dicit. Plane fodiatis: q̄ maxim⁹ lapis ꝓtinus sup me cadit. Qui a latere fodientes ꝙ vigil eū peruenientes eū sanum ꝙ incolumē extraxerūt. Et felicitātes quō sibi tādiu vixiss. dixit ꝙ qualz die panis vn⁹ ꝙ vzceus vini cū candela accēsa exceptis trib⁹ diebus oblatus sibi fuit. Quod vroz ei⁹ audiēs ꝙ vehementer q̄ nitās agnouit q̄ de oblatiōe sua fuerat fraudatus: et diabolus eū decepit: nec illis trib⁹ diebus missam cātari fecit. ¶ Missa sustentauit holem in periculo mar. Exēm. xliii.

ORegoz⁹ refert ꝙ dū q̄dā nauta nauigiū ꝓpeq⁹ tuliss. quidā sacerdos sūā ꝙ eo obtulisset ipe tande de mari saluatus est. Cū aūt interrogaret qualr evasisset: dixit ꝙ dū in medio maris esset ꝙ sā penitigatus deficeret: quidā ad eum venit ꝙ panē quendā sibi obtulit. quē cū comedisset illicō tim cōfortatus vires recepit. ꝙ quadam nauī inde transeūti receptus fuit. Inuentum est ꝙ illa hoza panē habuit qua ꝓ eo sacerdos hostiam immolauit.

Quidā equitauit ad cāpū qū pulsabat ad pulsum. Exemplum.xlvi.

Dives quidā fuit talis cōsuetudinis qū debebat ire ad missā: ibat aūt ad eccl̄iā ad suā gllodiā: vt ānonas i ciuo vel i sua molēdinaz cū g vroze q deno ta erat admoneret q ista nō tarderet: iz iret ad missā facris dieb⁹ ⁊ ad eccl̄iam vt aliqd vni audiret in p̄dicatione: rñdit. Ego scio qd tardare debeo melius p̄ tui p̄dicatores. Tandē cū quadā vice dū ad missam pulsaretur. aūt ille equo equitaret ad campū occurrit ei diabolus dicens. Descende de equo ⁊ audi missam tuā. ⁊ ducto ad vnā tollā que ibi fuit: p̄cepit aūt cū et descendit cum eo ad infernum ait⁹ missam inferni. ve nobis qui mozi nō possum⁹. ¶ In discipulo de tēpoze.

Duo sutores quoz vnus quotidie audiuit missā: ⁊ semp abūdabat. ⁊ alter raro audiuit ⁊ semp pauper fuit. Hoc quere in discipulo de tēpoze. ser. cxvii. p̄.

Itē mulier que voluit seipsā suspendere ⁊ qū audiuit pulsare ad elcuationē corpis xp̄i tāc flexis genib⁹ oz auit in domo sua: ⁊ sic liberata est. hec sermone. xliii. p̄.

Itē nobilis quidā vocauit filiū suū q̄tidie audire missā. Hoc hre i disci. de septis sermo. xlviii. in fine. ¶ Mozs malozum.

Dives quidā in agone clamauit. Deus adiuua me. Exemplum.xlvii.

Quidā senex dū veniret ad ciuitatē quādā ad vendēdū quidā vasa q̄ secum ferebat: ⁊ sederet aū ianuā ciuitatis diuitis laboratis in extremis vidit ecce cū ecce nigris horribilibus hūtes in manibus baculos igneos. Relictis aūt ecce aū ianuā intrauerūt domū. Et ecce infirm⁹ videns cepit clamare dicēs. Dñe adiuua me. Illi aūt accedētes ⁊ rideres dixerūt ei. Nūc prio memor es dei qū obliti sum⁹ ē sol: q̄ sole lucente oblit⁹ fuisti es⁹. nūc aūt nō ē horā spei aut p̄solationis. Et hoc dicētes rapuerūt aiam ei⁹. ipe qdē miser nō seruauit mozē eccl̄ie: qz dicit p̄byter in p̄cipio. De⁹ i adiutoziū meū intende: iz i fine voluit prio flere ⁊ nō potuit.

Flagitiosus quidā homo in extremis petiuit induciās. Exemplum.xlviii.

Quidā vir nobilis noie Christi⁹ valde idone⁹: iz tot⁹ plen⁹ vitiis: lugbia tumi d⁹: luxurie siue voluptatib⁹ dedit⁹: in actib⁹ rēb⁹ auar⁹. Qui cū sic grauaret ⁊ cū tot malis dñs finē facere voluisset: rozpis lāguore grauī⁹ ē. Qui ad extrema venīs ea hora q̄ ill de corpe erat exitur⁹ aptis oculis vidit tetros nigerrimos ipis corā se assistere ⁊ vehementer insinuare ad intimoz claustra eū terrere incipit tremere: pallescere ⁊ sudare. magnisq; vocib⁹ indicias postulare: filiūq; suū noie Maximū turbatis clamozib⁹ vocare dicens. Curre tibi eā nūc malefici: in tua fide me suscipe. moz turbatus maximus affuit ingens ⁊ per strepēs tumultu q̄runt: eos aūt q̄s ille insultēs vehemēt cernebat ipi malignos spūs cernere nō poterāt: iz coz pāllā i pallore pallore ⁊ timoze ei⁹ q̄ trahebat videbāt. Manoze aūt eozum quos videbat huc illuc vertebat in lectulo quo se verteret semp ad eā oculis suis. Cumq; sic innatus a demonibus vt se posse euadere desperaret: cepit magnis vocib⁹ clamare indicias vsq; mane: sicut hoc clamaret ipe in suis vocib⁹ de habitaculo sue carnis cuiusus est de quo nimirum cō stat: qz p nobis non p se ista viderit vt et⁹ filio nobis p̄ficiat. Hoc exemplū legit in omelia beati Gregozii.

Criminos⁹ quidā noluit cōfiteri nisi in extremis. Exēplum.xlix.

Erat qdā ppetrator multoz sceleruz ⁊ de hic nunq̄ cōfitebatur: cogitāb⁹ moza sufficiens est dum mozi volo adhuc confitebor. Dum hic infirmatus esset venit ad eum religiosus diems: vt doleret de peccatis ⁊ confiteretur. Cui infirm⁹. Iustus dominus ⁊ iusticias dilexit. Ecce duz cōfitere potui contempsi: mie diuine terminum imponens vt dū in infirmitate p̄mor p̄ate: boz nunc diabolus ex dei permissione stat mihi sup pect⁹: ⁊ dū aliqd cogito dicere pertinens ad salutē: statim stringit collū meū non permittens me loqui mee saluti necessaria: quia peccani in spūsancti: ⁊ hoc loquēs expirauit et sepultus est in inferno.

Heremita q̄ dā vidit diuitē mozi i palatio ⁊ pauperē in cimiterio. Exemplu.l.

Igitur in vita patrū q̄ dā heremita orauit vt videret exitum alicuius de corpore ⁊ dū intrauit ciuitatem vendere sportulas: ecce oēs ad vnam domū cōcurrebāt. Qui dū quereret causā: dictū est ei q̄ quidā homo diues mozti approximaret. Unde intrauit ⁊ ipe domum illā vidit ergo heremita demones circūstantes lectum infirmi vt cozui cadauer: horroze ei incutiens ⁊ vnus illoz̄ libz̄ maximū tenebat ⁊ legebat gesta diuitis. Vidit etiam duos angelos stantes libz̄: pulchā reuoluentes: sed nichil inuenientes tristes abierūt infirm⁹ hoc videns se huc illuc grauis dixit. Dñe miserere mei

Et demon. Hic primo memor es dei tarde cū tas. ꝛ hoc dicēs aiaz eius extrahēs cū gaudio demonū ad interos ꝓperauit. Hoc vīlo here mita cū fletu ibat ad eccliaz: ꝛ iacebat in cy miterio lāguidus ꝙdā ol humano solatio de stitut⁹. Et motus pietate circa ipm̄ fedit: ꝛ ce pit infirmus debilitari ita vt vix intelligeret eū heremita dicentē. Hic vze hic feca dūerat vidit celū sup eū aperiri: ꝛ āgelos cū magno gaudio descēdere ad infirmū: ꝛ dixit Michael Veni spōsa xpi accipe coronā. Cui aia. vbi ē dūs me⁹ deus me⁹ dulcedo mea: ꝛ spes mea. ꝛ ecce rex celi cū choris angelor ꝛ sctōr venit ꝛ dixit. Veni de libano spōsa mea: veni coro naberis. Et aia cōgaudēs ōibus mēbris mū dissima ēt egressa de corpore: quā accipiētes angeli detulerunt i celū: ꝛ in choro martyrū eā collocauerunt.

Memoriā moztis ꝛ etiā iterni quotidie ha bere ēt vtile. Exemplū.li.

QUidā miles de ꝙ legit ꝙinta lectū sum fecit duas imagines in pariete extractas ꝑte lecti magistralit i dua bus zonis ꝛ qñ ꝑtebat se ad dextrū latus tra hebat zona: ꝛ ex hoc mouebat imago ꝛ clama bat moz⁹ qñ aūt vertebat se ad sinistrū lat⁹: tūc imago illa dicebat infernus: ꝛ hoc ī fece rat vt a morte ꝛ iferni sp i memoria haberet

Nobilis ꝙdā vidit cadauer patris sui: ꝛ sic mundū deseruit. Exemplum.lii.

DUx ꝙdā burgūdie dū corp⁹ patris sui vellet transferre aperto sepul chro grossū bufonē vidit sup facie patris sui ꝛ comedētē linguā ei⁹ ꝙ prudēter in se redīs exclamauit coram militib⁹. O falla mūdi gīa: sublimisti patri meo nō sublimes filio. vbi sūt pater diuitie ꝛ delicie ꝙs habuisti vbi sūt mozselli ꝑciosor ciborum modo ꝛ buco nibus comederis turpiter ꝛ vermes te deuo rant sicut tu deuorasti pauges ꝛ relictis ol bus claustrū intrauit.

Consuetudo ēt mori iuuenes ꝛ senes. Exemplum.liii.

QUidā vnic⁹ filius magni dūi habitū reli gionis assūpsit. vñ pater irat⁹ dixit ab bati ꝙmonasterū ingrederet nisi filiū sum red deret. At illi timētes furorē tyranni nouitio direxūt. Ecce nisi redeas ad fratrem tuū ola bona nostra desinet ꝛ monasterio i cendet. At ille. Nolite timere. Credite mihi vt ego vadā illi obuiā. Et viso filio habitu ve li: crinib⁹ detruncatis vix eū agnouit ꝛ ꝑ do lore fere corruit i terrā ꝛ dixit filio suo. Quid fecisti nobis sic: redeas ad seculū ꝛ totā terrā tue volūtati exponā. Cui filius. Pat ꝙdā glo tudo ēt i terra tua valde gloriosa: ꝙpter quā cōpuit⁹ exiui inde. Cui pat. Dēs gluetudinem tuo arbitrio relinq vt facias ꝙcqd vis. De mihi q ēt gluetudo ꝙpter quā exiuisti: q eam volo cū remouere. At ille. Hoc ē q ita cito q qñq citi⁹ morīt inuenis sicut ꝛ senex: nisi hāc remoueris nūq redibo. Nā quō ꝑmittis me futurū heredē cū nō sū certus q pl⁹ viuere hē ꝙ tu: q ita cito morīt filius sicut pater eōuerso. Quo audito ait pat. Fili quō hāc gluetudinē quā de⁹ introduxit pollet auertere ꝛ ꝙctus assūpsit habitū cū filio.

Quidā audiuit legere. Vixit adā nongen triginta ānis ꝛ moztuus ēt. Exemplum.liii.

QUidā litterat⁹ q dū semel audi ret legi in ecclia. Vixit adā nōgen tis trigita ānis ꝛ moztu⁹ ē: ꝛ cū scriptura sequātur de morte filior q tā diu rūt stupefact⁹ ꝙterit⁹ ꝛ cōpūct⁹ ait. De⁹ me⁹ cōmoriunt etiā illi q tā diu vixerūt: qd factum ꝛ nos etiā moriemur. hac ergo sctā doctrina ꝛ vtili cogitatiōe cōpunct⁹ ozdinē ꝑdicator⁹ i tranuit cui⁹ vita ꝙclara doctrina ꝙ vtilis ꝛ q clara fuit notū ēt toti ozdini ꝛ ecclie dei.

Quidā vidit sepelire defunctū ꝛ compunctus ēt. Exemplū.liv.

HAbit ꝙdā frater ꝙzētie nobilis gra nobilior moris⁹ in ozōne denar⁹ ꝑdicatiōe gratios⁹ q sue cōuersiōis retulit cām hāc fuisse. Dū studeret bonor cōtigit eū cuidā funeri iterelle ꝛ dū corp⁹ ret de feretro vt in tumulū poneret vidit caput ꝺepēdi: ꝛ ꝙ qñ res lalata vt vilis ꝛ tida sub terra cito abscōdebat: cōpūct⁹ ꝛ ini rat⁹ a deo morīmemoriā ꝛ timorē accepit. vñ ozdinē ꝑdicator igrell⁹ ē: ꝛ vitā sctā ꝙsum uit i eo. ¶ In discipulo de tpe.

Fili⁹ comitis ꝙdā vidit cadauer ꝑtis suis cōpūct⁹ deseruit mūdū. hoc ḡre ser. cxxvi. ℔.

Itē filius comitis q studēs partis⁹ fuit i agone ꝛ nimiū occupauit se cū paterna hereditate sic dānat⁹ ēt quere ser. cxxxiiii. ℔.

Itē filius comitis ꝙdā dixit i agone. O qd mūdus iā cēt pollet multos hospitari ꝛ nullus vbi ista nocte gnoctabo ḡre ser. cxv. ℔.

Itē rex frācie q cū olim⁹ diuitiis suis nu ducias vnius hore in agone obtinere potuit quere ser. cxviii. ℔.

Itē quidā dixit in agone nō sūt tot calami in tecto horrei qō diaboli circa me sunt. ḡre quere ser. cxv. ℔.

Itē ꝙdā desperauit i agone ꝛ reputabat a holbus quasi fetus. ḡre ser. cxxxiii. ℔.

Item quidam valde flenit in extremis ⁊ pe
nitentiã egit: sz solũmõ ex timore mortis ⁊ pene
tentiã nõ ex amore dei. quere ser. civi. M.

Item sollex quidam cadauer permittit pe
nam vermibus et capita retraxerit. ⁊ ille cõ
punctus vitam emendauit. quere ser. cxv. M

Ite heremita senex ꝺ didicit mori in here
mo ⁊ cõ scit scire hã mori. ḟre serm. cxv. M.

Angeli de dupsẽt alam sine dolore. Exẽ. lvi.

LEgitur eñ in vitaspatrũ q cũ qui
dam pater de literaret videre quõ
ia iussit de corpe egrederet tran
siens quẽdã villã vidit gregrinũ solũ i platea
stare ⁊ in extremis laborãtẽ cui ãgeli micha
el ⁊ gabriel: vn⁹ ad dexterã alius ad similiter
assistẽtes rogabãt alacr de precpto dñi ꝺ corpe
egredi q timẽs nõ libenẽ corp⁹ dimittebat. ⁊
dixit gabriel ad michaelẽ. sume alam vt egre
diat. Ille ꝺixit. Nolli sum⁹. vt sine dolore ⁊ vio
lentia eiciat: ⁊ cũ clamaret ad dñm milit de⁹
cytharedã Dauid cũ cãtorib⁹ hierim quoru
cui⁹ audiẽs alia exiẽs inter manus angelorũ
cũ gaudio i celũ deducta ẽ. ⁊ de hoc etiã Ber.
pulchre loqtur in qtẽplationib⁹ di. Diligũt
suos qtines supne ptãtes. ⁊ p his q hereditã
te capiũt salutẽ sollicitudinẽ gerũt gaudẽter:
gloriãt instruũt: qtegũt: hoib⁹ ministrãt ⁊ p
uidẽt. Ipi eñ deliberãt aductũ nr̃m: qñ de
nobis expectãt eor ruinã restaurari diligent
ḣrũt ⁊ audiũt libẽter bona de nobis sollicite
dicutũt medii inter nos ⁊ deũ: nr̃os gemit⁹
fidelr ad eñ porrantes ⁊ socii nostri ẽ nõ de
dignant: qz iã sunt nostri facti custodes.

Frater quidã digito indicauit xp̃m ẽ pre
sentem in agone. Exẽplũ. lvii.

QUat quidã frater ordis ꝑdicatorũ i
burgẽsi flãdrie domo fuit firmat⁹
cũ letissimo vultu apropiquare vi
deret mortẽ: quidã frater cui lachrymis eum
flagitauit vt si quid ꝛrelatiõis interi⁹ acceꝑit
sit a dño sibi dicere dignaret. Cui ille silere
nõ valẽs pre gaudio inqt Vere acceꝑi: qz dñs
ihus xp̃s se morti mee pitialr adesse promisit.
Cui frater ego inqt p eñdẽ dñm te qtestor vt
mihi digito vel nutib⁹ innuascli eñ videt pñs
ẽ. Cui ille inquit facilẽ libẽter ligdẽ gmiserit
de⁹. Die postmodũ tertia morbo ingraueſcẽ
te tabula gressa ẽ ⁊ trẽs i firmarią currebãt
ꝑrecolãtib⁹ ergo ⁊ orãtib⁹ frib⁹ erat morieñs
digitũ eñ manu ad certũ locũ extẽdit: ⁊ circũ
latis oculis eñ cãtu lętissimo dicere cepit. In
galilea ihm videbitis sicut dixit vobis.
Quo finito mox expirauit. hoc i vitaspatrũ.

Quidam dixit: morior ẽ fidelĩter. amicus dñi
tur. fiducialiter. ⁊ letanter. Exẽ. lxiii.

FRater eḋam⁹ quẽdã prior cõ
stantie in theutonia in fermita
te grauissima mire patiẽtie fuit
illud de cãticis subridẽdo ⁊ cus
pondere ⁊ cũ devotiõis dulcedie sepe reuoꝫ
cãs Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illic vber aspirez
dies ⁊ declinent vmbre. Jet. xv. dicb⁹ añ mor
tẽ suã dixit fratrib⁹ suis De hac infirmitate lę
tote q in festo dñe nr̃e marie virginis mopia
quod et factũ ẽ. qz in pr̃imis vesperis nativi
tatis marie virginis decessit ⁊ in die srpult⁹
fuit. Ultimã missã dixerat de bta virgie. ⁊ vl
timã ꝓdicationẽ de eadẽ fecerat. Hic congre
gatis fratrib⁹ añ ipm cũ cito mori deberet di.
Scitote frẽs q ego moriar fidelr. amicabilr.
fiducialr. ⁊ letanter. quod expoſuit sic fidelr.
qz in fide iesu xp̃i ⁊ sacramentor ecclie. ami
cabilr. qz ex quo intraui in ordinẽ spero q in
dilectione dei ꝓfecerim. ⁊ ꝓpne semp stu
re studui quod sibi magis placere putaui. fi
ducialr. qz scio q ad dñm vado. letãter. qz de
exilio ad patriã. de merore ad gaudiũ trãseo
sempiternum. Hoc quere in vitaspatrum.

Mori debem⁹ in timore dei. Exẽ. lix.

IN vitaspatrũ legit ꝺ quodã sẽnõ pa
tre qui cũ videret valde timere de
morte rogauit ab eo frẽs quare time
ret. ⁊ ipe rndit in hũc modũ. Fratres serva
ui mãdata dei iuxta posse meũ. sed homo sum
⁊ nescio vtrum placuerint opera mea deo. et
ideo non sum securus vtrum veniam ad eum.

Ultego simplex vidit xp̃m et sanctos in ex
tremis. Exemplum. lx.

IN dioceſi treuerensi monasteriũ qꝺ
dã situ est sanctimonialiũ in quo ex
quadã antiqua ꝓsuetudie nulla re
cipit puella nisi sit septẽ annor vl infra. Ad
ꝓseruationẽ eius simplicitatis q totũ corpus in
eodẽ facit hmõi ꝓhibitio sine ꝓsuetudo inole
uit. Erat autẽ in eodẽ cenobio valde rectę vir
go quedã adulta. q in reb⁹ hyanis vl mundā
nis tã sollẽtula vt vix discernere posſz inter pe
cudẽ ⁊ hoiem m̃ secularẽ eo q hmõi formam aũ
querionẽ nullã habuisset notitiã. Die igit q
dã dñi murum pomerii capra ascendit: quam
illa videns ⁊ quidnã esset ꝓpter ignoranti.
Dit cuidã sorori iuxta se. Quid est hoc. Jt
la cognoscens ei⁹ simplicitatẽ iocularir ei dixit.
mulier ẽ sedeas ⁊ addidit qꝺ mulieres seculi
ares seniscẽt cornua ⁊ barbas emittunt. Illa
so sic esse putãs aliqꝺ didicisse gratulabat.
Cuq g hmõi exẽpla simplicitatis scripſ⁹ sperauit
maiestatem ꝺperasse: granissima ignorãtia

egritudine. Que cū sic iacere et vt viz loq̄ posset
dilitāte se infirmaria primo vespere: vide lic̄
gnovt eiti⁹ recederet iudicauit. Illa neutrū
intelligēte dū stupida staret: pānuciū capiti
sui xpicās xtra pectꝰ stātis posuit. Que mox
ac si lapide gemma sullā in terrā corruit: in q̄
dū sine sentu tge aliq̄ iacuisset: erecta y fene
strā infirmāt vicinā ypleuit. Et ecce in cimite
rio stabat mltitudo extraordinaria: cellas deaura
tas: frenaq̄ aurea hñtiū. Cū in ipa hora vir
go agonizaret: sororib⁹ ypi⁹ accedētib⁹ clara
voce clamare cepit. Date locum: date locū: ut
nite dños istos accedere. Viderat eñ celiā re
pletā gloria miri decoris atq̄ splēdoris: qua
si vestimēta deaurata videbant. Hicq̄ obdor
mivit in dño. ¶Frater qui euolauit
sicut sagitta in celum. Exñ.lxi.

Monach⁹ q̄dā ordinis ꝑdicatorū al
teri mōacho sibi familiari p⁹ mor
tē apparēs in gria mrta. cū de sta
tu suo rechreret: rñdit. nūq̄ sagitta de arcu e
missa tācito volare potuit ad locū destinatū
ꝙcito alia mea de corde egressa fuit ante deū.
Nec mirū annis eñ quinquagita xp̄o in ordi
ne seruierat ad instar sagitte: multos vulne
rās salubriꝫ exēplo recte y bōe conversatiōis.

Uxor xp̄i qz thuribulū occul⁹ č. Ex.lxii.

Ur quida in lōbardia erat mire simpli
citatis y circa sctōz loca maxime devot⁹
q̄ cū q nimiā simplicitatē p̄ fatuo haberet: et
in oculis dei ellz prudētissim⁹: q̄dō de suis la
bozib⁹ vltra necessitatem nature ei reservare
poterat illud in vilitātē infirmoz limina sā
cti Jacobi in xpostella aut brōz apl̄oz petri
y pauli ꝑ deū expendebat. Tge quo potuit ho
minū pecora pauit. Et cuz pre senectute ad
hoc min⁹ sufficeret oblatum mēdicādo de ele
mosinis victitabat: nō recedebat de ecclia dū
divina in ea agerent. vā ad hoib⁹ amabat.
q̄ cū frequēti⁹ querelaret in q̄dā ecclia eiusdē
ecclie thuribulū argēteū negligēti⁹ pēdere
xp̄iceret timēs tā de dāno ecclie q̄ sue ꝓpicie:
ait sacerdoti. Nō secure hic pēdet tale thuri
bulū argēteū. dicēte illo: qz multi annis sine
piculo illic ꝓpēdit. rñdit ille. Hoc sepe vna
die euenit qđ mille annis nō xtingit. Quid
plura instinctu diaboli thuribulū subtrahit:
nō tñ ꝑdicto viro furtū ponit. Qđ eñ fur ad
mio pmittēte y seruo suo occasionē martyrii
ꝓparāte vēdere nō posset nec audere: licēs fur
ꝑdictū virū hoiez esse simplicissimū: y ecclie il
li⁹ notissimū eñ secrete adiit: y qz ipe idem ra
puisset vas p̄ci⁹ ꝓtito sibi iuramēto ne se pro
deret ꝙcessus est. Cui ille rñdit. Da mihi thu
ribulū y ego illud nullo scient dñi restituam
y si necesse fuerit etiā corp⁹ meū y alam meū
y te pono. His audit fur thuribulū ei trade
dit: qđ ille feno involutū sacrulo suo imsit.
Qui plus solito ecclesiam pietatis frequētare
rat: vt thuribulū caute y sine nota i locū suū
ponere posset. Die 3o quadā nimis ōperiali
violentia a sozib⁹ ecclie: que tunc clausa fue
rat depulsus: domūs vicinā intrauit y oblitus
de sacco inuentū ē thuribulū i sacco suo. Re
situs de sacco cuius erat cū mittere nollet. Ri
dit. Hactenus est me⁹: sed quod invēstigiū est:
ego thuribulū nō sum furat⁹: nō tñ furē qđ
Et recitauit eis y ordinē quale ad se deveni
rit: et qđ furi ꝓmiserit. Dicentib⁹ illis. lex est
lōbardie vel furē ꝑbas vel furis penā sub
eas. rñdit. In manibus vestris sum quod iu
stum est de me facite. Quē cū iudex indicē ꝑ
posset vt furem publicaret: capitali sup eū de
cta sua ante fores maioris ecclie iamq̄ furcis
gus est decollatus cuius corp⁹ in eodē loco ē
sepultū: y devote plone ad horā matutinarū
cantus angelor ibidē audierunt: cereos ar
dentes viderunt insuper y suauissimi odoris
fragrantiā senserūt. Et eos cū ceteris sup tu
mulum hominis dei basilicā fabricari fecit.
Et fiunt ibi miracula vsq̄ in hodiernum diē
ad laudē nois ihesu xp̄i. Hec Cesarius.

Sctūs pater vidit in agone ꝓphetas a
postolos y xp̄m. Exemplū.lxiii.

Quidā sciūs pater in hora obit⁹ sui alq̄
cientib⁹ discipulis subito cepit hylarior
re y pulcher y cādid⁹ apparere: y i leta verba
prosipere. Quer̄tib⁹ illis cui loqueret. rñdit.
Mōne videt sctōs patriarchas. Iterū illo lo
quente y eis interrogantib⁹ rñdit. Mōne vi
dēt sctōs ꝓphās. Tertio dixit. Ecce veniūt sc̄
ti apostoli. Quarto dixit: qz veniunt sancti i
geli. Ultimo dixit. Surgite qz ihesus venit. Et
inter hec verba migrauit ad dominum.

Mulier q̄vidit xp̄m in agōe.
Exēplum.lxiiii.

Beatus etiā btūs Grego. de tharsilla
amica sua q̄ dū ad diē venisset extre
mū respiciēs sue lectum vidit ihesum ve
nientem y cuz magna animaduersione cpi
circunstantibus clamare y dixit. Recedite re
cedite: qz ihesus venit. Cunq̄ in ezu tenderet
quem videbat: sancta illa anima a carne so
luta est: tantaq̄ subito fragrantia miri odo
ris subsecuta est: vt ipsa suauitas cunctis osten
deret illic actorem suauitatis adesse.

Vox hominum est amarissima.
Exemplum.lxv.

FRater quidã ozdinis ꝓdicatoz cel-
lã fratricelloꝝ venerãs itinerat
de nocte eo legente. Frater legens
incepit aliã teneꝛẽ fugnemicẽ credẽs eũ ve
ille in sero & eũ esse vinũ: & tũ moꝛtuꝰ erat
in cubitũ q̃ multũ dilabat a quitu venetoz
Tũc moꝛtuꝰ dixit. Ego nõ sũ viuꝰ. & nõ sũ
moꝛtuꝰ: vñ scribat dic & hoꝛã & ita inuenies.
Dixit viuꝰ. Dic mihi est ita vt dicit Aristote.
Moꝛs est ultimũ terribiliũ. Videbit moꝛtuus
Dicã tibi ꝗd mihi accidit. qñ moꝛiebar: & tñ
poteꝛã iudicare q̃ moꝛs est terribilioꝛ res mũ
di. Qñ appꝛopinquabã ad pũctũ moꝛtis: & fe-
ci tractũ tñc q̃didi sensus oꝰs. i. vsũ: auditũ &c.
& tñc intellexꝰ me fuit tot subtilitatꝰ: & oĩa
bona & mala q̃ vnq̃ fecerã fuerãt mihi ꝓsentata
ãs oculos mẽtis mee clarissime. & tñc cepi in
meipo cogitare sup his & mltũ dubitabã & ti
mebã de salute mea. Interim venerũt ãgeli
cꝛna q̃te demões ex alia: & dilibet volebat ac
cipe aiam meã: & sic stãdo in illo pũcto q̃ nia
recessit. vsũ est mihi q̃ ego essẽ subito raptus
in loco tenebꝛoso ita q̃ ego dixi heu mihi qz
dãnatꝰ sũ. Et stãdo sic modicũ ego vidi quã
dam claritatẽ in qua ego cognoui q̃ aia erat
ꝛeparata & stabat sup cadauer: ita q̃ nõ erat i
ifferno. Vnde hoc est certissimuz q̃ moꝛs est
terribilissima res mundi. Postea viuꝰ inter
rogauit de fide. ꝛespondit q̃ nullus saluatur
nisi in fide ihu xꝑi.

In agone vidit homo oĩa opera sua bona
& mala. Exemplum. lxvi.

QUidã rex bonꝰ quendã militẽ in armis
habuit ꝓbatũ: & in moꝛibꝰ & i vita qui
etũ & ꝛepꝛobũ: q̃ frequẽter admonit. & cum
tute cõtẽnebat se corrigere. Cũ aũt ꝛepẽtina
hyꝑocrisis infirmitate cozripet: a rege visitabat
ad penitẽdũ & ꝛecitẽdũ ducit. ille ait. Videbi
tis sũ moꝛti. Et ãgeli cũ pãtes essent dixe-
runt. Videamus si aliquod ius habeamus in
eo. Et vnus extraxit libꝛũ de sinu speciosissi-
mum parnulũ valde litteris aureis & fulgẽti
bus ꝯscriptũ & qui antea litteras nesciebã
omnia legebã: & dixi & vidi scripta aliqua bo
na: & ꝛ parua q̃ fecerã in iuẽtute ante ꝰmoꝛ
taliter peccatẽ: sed cũ miro mõ exultare & in vi
sione hoꝛrere duo maximi & terribilissimi demo
nes intrauerũt: vnꝰ poꝛtabat vnũ libꝛũ ma
gnũ scriptũ minimis litteris. & q̃ scripta vidi
oĩa pcta mea & flagitia. Et dixerũt demões ã
gelis stabãt ibi. Quid hic statis cũ in eo nul
lã ius habeatis. cũ iã liber vẽ videat ei multũ
ãis nil valere: & ne ꝓsideat. Tũc angeli cũ
deum. & iterũ dicebãt, Perdamus & sibi ad
indicatũ diuturnum. Qõ tenẽt sic suffocãtes
eũ demones & alaz ei ꝛapuerũt. & eũ ad infer
nũ depoꝛtauerũt. Hoc in vitaspatrum.

¶ In discipulo de tẽpoꝛe.

Quidã i agone ad iudicãdũ rapt⁹ est: & xꝑs
districtã rationẽ exegit ab eo. hoc ꝛre in dilec.
de tẽpe. ser. ix. D.

Quidã dixit i agone. nõ sũt tot calami i te
cto hoꝛrei ꝗt diaboli circa me sũt. ser. cxv. J.

¶ Pulier.

Regina ꝗdã edixit Aristotelẽ. Epl. lxvii.

MUlierũ astutia etiã deceꝛpit sapien
tissimos docẽtes alios vt dicit ma
gister iacobꝰ de vitriaco. Nã Aris-
tot. cũ doceret alexãdꝝ vt se ꝓtineret ab accessu
frequẽtioꝛ: ne: q̃ erat pulchꝛa valde ne alios
suã a cõi ꝓuidẽtia impediret & alexander ei
acquiesceret. hoc aduertẽs regia & dolens cepit
Aristo. trahere ad amoꝛẽ suũ: & mltotiens so
la tranſibat cũ ea dib⁹ nudis & dissoluto crine
vt eũ allicereꝛ. Tãdẽ allectꝰ cepit eã sollicita
re carnaliter. q̃ ait. hoc oino nõ facerã nisi vide
ro signa amoꝛis ne me tẽtes ergo veni ad meã
cameꝛã ꝛeptãdo manib⁹ & pedib⁹ sicut equꝰ
me poꝛtãdo: tnnc scio q̃ nõ illudes mihi. Cui
ꝙditioni cũ ꝑsensisset illa inmanit hoc alexan
dꝛo. Qui expectãs apprehdit eũ reginã poꝛtã
tẽ. Quẽ cũ vellet occidere ait Aristo. sic se ex
cusãdo. ꝙ sic accidit seni sapientissimo vt a
muliere deciperer. potes videre q̃ bñ docue-
rã te. ꝗd accidere potest tibi iuueni. Qõ audi
ens rex ei pepcit & in doctrina eius ꝓfecit.

¶ In promptuario supza.

Fili⁹ regis q̃ in deꝛe ãis solẽ videre nõ de
buit: & postmodũ mulieres ꝑ ceteꝛa creaturis
cõcupiuit. Hoc ꝛre ad ser. xxiiii. L.

Ite iuuenis monachꝰ nutꝛitꝰ in heremo
qui postulabat anseres. i. mulieres ꝓe ceteꝛis
creaturis quas in mũdo vidit. Hoc quere an
te. xxiiii. De L.

¶ Mundus.

Mundꝰ apparuit i pulcherrima specie ad re
tro sed turpissima erat. Exemplum. lxviii.

QUat ꝗdã nobilis in austria totꝰ mũ
do dedit? quadã noctẽ sol⁹ ad ca-
stellũ suũ in virgultũ pulchꝛũ ꝯsidꝛ
vt meliꝰ de mũdi põpa posset cogitare decre
dit. Quedã igitur dña super humanã estima
tionẽ ꝛornata & oznata se ei ꝓsentauit dicẽs.
Ecce ancillã quã tanto amoꝛe hactenus dilexi
sti ad me accedas. Illecto gaudẽs valde ipa
dilectã? aspexit: se btñ reputãs q̃ aspectu &
a statu talis dñe seruꝰ dignꝰ fuit. Et illa. Sic
cut me ad hñ vidisti ita me retro iterũ videbis.

tuꝫ in dorso eū plenā ymb⁹ putredine im
mūdicie:⁊ retorsit⁹ q horꝛor illoꝛ oēs gliaꝫ
hus vilā fugabat. Ad q̄ nobilis in stupoꝛem
capt⁹ ⁊ nimis territ⁹ ait. Ad quē ille. Ego sū
gtia mūdi:⁊ tales sūt fructꝰ mei. Ad hēc her
imago disparuit:⁊ nobilis emēdatus redit:⁊
mūdo renūciauit deo viuens.

Miles q̄dā petiuit a rege sanitatē corꝛis.

Exemplum. xlix.

¶ Er q̄dā habuit ꝓpositū q̄ multū ei
fideliter seruiuit. Cū infirmat⁹ vi
sitaret a rege ⁊ diceret ei rex si q̄d
vellet. ille ait. Volo vt me liberet ab hac in
firmitate q̄ me multuꝫ affligit. Rūdēte rege
q̄ libēter faceret si posset: subiūxit ille. Et ego
ꝓmitto illi q̄ me pōt liberare q̄ si hoc fecerit:
amodo seruiā ei ⁊nō hoi. Hoc i libꝛo de vnis.

¶ In discipulo de tpe.

Quidā vidit duos cū lācea q̄ lōgū volētes
intrare eccliaꝫ. hre. ler. cxiii.

Itē q̄dā haurit aquā in vas ptusū:⁊ q̄dā se
cauit ligna cuꝫ securinā. hre ler. cxiii. ¶

Itē filiꝰ comitis q̄ vidit cadauer patris:⁊
sic mūdū deseruit. hre ser. cxxxvi. N.

¶ Murmuratio.

Quidā plagat⁹ fuit ꝓpter murmur qđ ha
buit ctra deū. Exemplum. lxx.

¶ Rat q̄dā bonest⁹⁊ verax dū longo
tpe in puritate mīa deo i ordie p
dicatoꝛ deseruiuisset: nec sētisset de
alis ꝛsolationib⁹⁊ dulcedinib⁹ dei hꝭ legebat
⁊ ab aliis ꝓgustari audierat frequēt. Nocte
quadā stabat añ crucifixū ⁊ lamētabilr cepit
añ dñm conqueri. Dñe audiui de te q̄ oēm
creaturā i māsuetudie ⁊ bonitate pcellas: re
ce iā seruiui tibi annis plurib⁹ vias duras
ꝓpter ꝟba labioꝝ tuoꝝ custodiēs ⁊ voluntate
me totū sacrificans tibi:⁊ scio dñe q̄ si alicui
tyrānō cuilī seruitū secissē aliq̄d mihi ofter
disset benivolētie signū: aut dulcē colloquē
do: aut aliq̄d tribuendo: aut secretū aliq̄d cō
mittēdo: vl saltē ridēdo: tu ausit dñe nullam
dulcedinē intulisti nullū benivolentie signū
ostendisti. Jā dñe tu q̄ ipe ꝓdicaris dulcedo mi
hi crudelis. tu durioꝛ mihi es q̄ esset tyrānus
Quid est hoc dñe: aut hre hoc. Cū igit her ⁊
multa filia diuti⁹ iteraret: audiuit subito se
mel ⁊ bisstrepitū magnū ac si eccliā minaret
ruinā. cꝛ ⁊ supra tabulatū ei⁹ tcti audiuit stre
pitū ac si mīti canes dētib⁹ ⁊ vnguib⁹ corro
derēt tectū. Quo audito vehemētissime per
territ⁹ ⁊ toto corpe tremens subitis vidit re
tro se horribilē vultū q̄ cuꝫ grādi secte quā
gerebat in manib⁹ eū percussit ⁊ ad terram
ꝓstrauit: ita cū surgere vellet nullatenus
posset reptādo ante vnū altare se trahēs
potuit vltra gredere ampli⁹ pre dolore. Vi
igitur ad pmā surgētes ⁊ eū in mīis dolo
ribus inuenietes ad infirmariā deportauerūt
tante egritudinis causam nescientes. Jacu
igitur trib⁹ ebdomadaꝫ spatioꝝ sibi ⁊ aliis
bat intantū q̄ vir ei seruire poterāt nīi na
ribus obturatis. Viribus aūt assumptis ⁊ de
sua ꝓsūptione corꝛeptus ad locū in quo cō
cubis fuerat rediens: vt vbi ira meruerat mi
sericordiā impetraret: ait. Mi dñe peccaui
celū ⁊ coram te minoꝛ cū oībus miserationib⁹
tuis ⁊ indignus magnis gratiis tuis. Tu do
mine iuste vulnerasti me: sed pie sanasti me.
In tacie aūt se ꝓsternēs venīā iterū ⁊ iterū
super his que stulte cogitauerat ⁊ leuiter lo
cutus fuerat ctra deū petiit. Et vox facta est
ad eū. Quas affectas cōsolationes hꝭ
⁊ dulcedines spirit⁹ oportet vt ita vilē repu
tes sicut vermem ⁊ lutum qđ calcas. Quo au
dito valde consolatus surrexit: deo gratias
agens ⁊ humiliter exturit ardēter ⁊ libenter
hoc amplexat⁹ est: ⁊ sollicite ꝓsecutus. Hoc
aūt nārauit magistro ordinis p̄dicatoꝝ in
ter cui hoc creditur cōtigisse. qui magne per
fectionis ⁊ auctoꝛitatis postea fuit in ordine.
Her in vitas patrum.

¶ In discipulo de tempe.

Heremita q̄dā rephēdit deū ⁊ murmurauit
cōtra opa dei. Hoc quere in disci. de tempoꝛ
sermo. cix. R.

¶ Capitulum de. M.

¶ Natiuitas xpi.

Gaudere debemus de natiuitate xpi.

Exemplū. i.

¶ Hater q̄dā rechīt⁹ fuit in moꝛte de
cū sui filiꝰ: rādit. Nunqd time gau
dere debeo: qz istat xpi natalis dies
in q̄ deꝰ olim btitudo nīraꝫ assūpsit penā olim
nostrū infantiā deus tuā creaturā. tūma bo
nitas nostrā miseriā: tūma potētia nostram
penam. summa vita olim moꝛtem nostrū: tū
ma sapientia nostram ignoꝛantiam gīa vl
patris nostrā ignominiā. Quib⁹ ꝛgratulari
opꝛ: qz coram deo trēs meos nīe cerno: ō sequi
do eos sic gaudeo.

Gaudere debem⁹ de natiuitate dñi nostri
iesu christi. Exemplū. ii.

¶ Egitur in libꝛo petri cluniacen. q̄ in no
cte natalis xpi cuidā deuoto monacho
vigilanti moꝛ ꝓpparuit beata virgo maria
filiū tenendo in gremio ⁊ colludentē cū eo.
Cui fil⁹. O mater dulcissima quanta letitia

ꝙ hodie holb⁹ de natiuitate mea in qua vite innocentiã. doctrine affluentiã: miraculoz⁹ gratiã lacrymaꝝ celestiũ premineniã ꝙ abũdantiã fletuꝝ eis gratis dedi. Hꝫ ecclia quãto ꝑfectioꝛ ꝙ mundia nãc diabol⁹ cruciat ꝓbando ihũ esse incarnatũ ꝙ humanã naturã illi⁹ quem hus deiecit. quꝫ etiã deficiẽdo ꝓbat ꝙ ꝑfectus sit incarnationis est inenarrabilis.

Infantia christi liberat hoiem ꝙ tẽtatione.

Exemplum. iii.

Quidã clericꝰ necessitate coactꝰ btã virgini seipm̃ tenouit ad religiõis ingressũ: ꝙ religionẽ fratrũ ꝓdicatoꝛ ingressꝰ de apostasia graniter tentat⁹ est. Hũ admouit imaginẽ infãtie saluatoꝛis quã tenebat i gremio btã virgo vt aut ꝓpter tẽtamẽ ea innaret: aut ꝓpter graues impugnatiões illi trãsiret alteri⁹ religiõis daret: sic tenote tẽptus pedes imaginis ꝑuulis lachrymis rãtam mẽtis pacẽ ꝙ solationẽ mox est ꝓgressus ꝙ vsq; ad mortẽ in ordine fortiter ꝑseuerauit: deo fideliter seruiuit.

Mulieri apparuit xps in specie pulcherrimi infantis. Exemplũ. iiii.

Quedã deuota ꝑsona circa infantiã dñi spãlit afficiebat ꝓpe natiuitãt xpi ꝙ rogauit dñm vt ei ostenderet facie pueritie sue. Et ecce post aliq̃s dies in ecclia more solito cõmorãti ꝙ orãti astitit puer pulcherrim⁹ a quo ꝙrit vt sciret Ave maria: ꝙ rñdit. Hodie mihi⁹ natus est. Et dicẽte ea. bñdi. fru. v. i. tũc dixit puer. Ego cũ ille venanuit. Illa tubilãdo clamauit Reuertere charissime: dulcissime ꝙ amãtissime puer. Et sic p. xxx. dies nõ cessabat vocitãs. Die. xxx. venit iel⁹ di. Ego vocat⁹ venio ad te. mõ astu tu venies post me vt mecũ cõregnes. Que sic iubilãs feliciter expirauit.

¶ In discipulo de ꝓpe.

Monialis facta fuit publica meretrix: que postmodũ inuocãdo infãtiã saluatoꝛis veniã obtinuit. Hoc ꝓpe ser. xi. E.

¶ Caplm de. D. ¶ Obedientia.

Obediẽtia ꝓcellit ceteras virtutes in celo.

Exemplum. i.

Venerunt quidã fratres de schiti ad abbatẽ pãbo vestiti pelliceis tunicis ꝙ indicauit vnusq̃sq; eoꝝ alterius virtutẽ non ꝑspicere eo de quo loq̃batur. Unꝰ nãq; ex eis ieiunabat multũ: alius so nihil possidebat. tertiꝰ astit habebat plurimã charitatẽ. de hꝰto so dixerũt p. xti. quis i obediẽtia maioꝛi gmãciliet. Rñdit eis abbas pãbo. Dico vobis ꝙ illius virtus maioꝛ est ꝙ ceteroꝝ qꝫ vnusq̃sq; dñm in virtute quaꝝ possidet voluntatẽ ꝓpriã ꝛectinuit. Hic astitꝫ ꝓpriã suã abiecit dẽ: aliene voluntati se ꝛectũ fecit. tales enim vere obedientes sunt si vsq; ad finẽ ita permanserint. Hoc in vitas patrum.

Obediẽs suscitauit mortuũ. Exẽ. ii.

Duo fratres carnales venerunt in quoddã monasterium habitare ꝙ vnꝰ ex ipis erat religiosus valde. alter habẽs obedientiã valde grãdẽ. Cũ ergo abbas ꝓciperet illi hoc facꝛe ꝛectꝫ. ꝙ ꝛectꝫ illo hoc ꝙ ꝛectꝫ in hoc glozificabat i monasterio ꝙ talẽ obedientiã haberet. Invidit ei frater eius ille religiosus. ꝙ dixit intra seipm̃ tenebo hunc fratrem meum si habet tantam obedientiam. ꝙ veniens ad abbatem dixit. Trãsmitte fratrem meũ mecum. qm̃ necessari⁹ sum eius in quodam loco. Et dimisit eum abbas. Cũ ergo pariter ꝓficiscerent: volẽs tẽtare eũ ꝙ venissent ad flumen in quo erat multitudo crocodilozũ dixit ei. Descende in fluuiũ ꝙ trãsi. Et descendit ille: ꝙ venerũt crocodilli ꝙ ceperũt suggere corpus eius ꝙ ei nõ nocuerũt. Qũ eũ ille vidisset dixit ei. Ascende de fluuio ꝙ eamus: ꝙ dũ irẽt inuenerũt corpus mortuum iacẽs in via ꝙ dixit ei religiosus. Si haberem⁹ aliq̃d ex veteribꝰ vestimẽtis mitteremus sup illũ. Cui frater dixit. Orem⁹ si forte suscitet illũ deꝰ. Et statimꝰ illis in orõne insistẽtibꝰ est mortuus. Et nudauit se ille religiosus dicẽs. Propter religionẽ meã suscitat⁹ es. Manifestauit aũt deus patri in monasterio opa eoꝝ dicia. ꝙ quẽadmodũ tẽtauit fratrẽ suũ in crocodillis ꝙ quõ mortuꝰ surrexit. Et postq̃ venerũt i monasteriũ dixit abbas ad illũ religiosũ quare sic fecisti fratri tuo. Cognosce qꝫ ꝓpter obedientiã suã surrexit mortuꝰ. her i vita patrũ.

Obediẽtia ꝑdit ꝓgrinationẽ ꝙ etiã vitã solitariã. Exemplũ. iii.

Quidã bonus hõ querebat viã tendẽtẽ ad patriã ꝙ cogitabat in mente. Non est melius ꝫ vt mãdã sugã ꝙ maneã in clusorio: qõ ꝙ ibit. Audientes aũt homines eius bonitatẽ ipm̃ bene pascebãt dñs ibi esset: venit vox de celo di. Ave pastor. Ille audiens ꝛs ꝙ hic vox esset insultantis ei de quiete ejens de clusorio vedit se ad ꝓgrinationẽ quiete ꝓpolita. Ad quã vox. Salue pectus errans. Ille dixit in clusorio. Deo nõ placeo ꝓgrinatio deo nõ est accepta. Ibo ergo ad heremitas ꝫ sub obedientia venientes voluntatẽ dei ꝓficiãt. Qui cũ ibi esset venit ad eũ vox dicẽs. Salue filii obediẽtie: impleꝫ voluntatẽ dei.

Obediētia marci scriptoris. Exemplū. iiii.

QUidā abbas h abebat discipulum nole marcū cui⁹ obediētia erat magna: ppt ea senex diligebat eū. Habebat aūt ⁊ alios discipulos q̄ cōtristabant tō q̄ plus illū diligeret. Postq̄ alii senes hoc audierūt: venerūt ad eū vt ei renūciarēt q̄ fratres q̄ cū eo erāt ptristabāt: hz ātequā aliq̄d fateret tpe cū illis ad singulos cellas pcess⁹ vnūquemq̄ ppria noīe vocauit dī. Egred:re frater q̄m op⁹ habeo tui. ⁊ nullus voluit egredi. Ill. nerūt aūt oēs ad cellā marci: ⁊ cū pulsarēt ad ostiū vocauit abbas eū noīe eius. Ille aūt mox vt audiuit eū vocē tozis egredi⁹ extra ingressus abbas ad cellā suā q̄m scriptoz erat: q̄siuit q̄ternū quē scribebat ⁊ inuenit q̄ in q̄ hoza l q̄ vocat⁹ est lēam quā faciebat media dereliq̄t vt obediētiā impleret. vñ alii senes dixēt ei In vītate iquantū diligis eū ⁊ nos diligim⁹ q̄ ⁊ de⁹ eū ppter suā obediētiā oiligit plus.

Monachus ppter obediētiā piecit ppriū. filiū in furnum. Exemplum. v.

QUidam seculo renunciauit ⁊ venit ad monasteriū adducēs secum filiū suū puerū quē abbas veniens osculabat dicēs patri. Amas hūc rūdit. Etiā Iterū dixit. Diligis hūc Rūdit. Etiā. postea dixit abbas illi Tolle si amas eū ⁊ mitte i furnū ardēte. Et pater su⁹ iactauit eū in furnū ⁊ statim fact⁹ ē furn⁹ sicut eos. Ex quo facto acquisiuit sibi gratiā in tpe suo quēadmodū Abrahā patriarcha. Her in vitalpatrum.

Abbas reuocauit fratrē defunctū. Exē. vi.

BEligiosus quidaz noie Meingotz vie simplex ⁊ bon⁹. Incidit aūt vt tactus infirmitate cū nimis tozōret in lectus esset. Instāte vero tpe capituli generalis abbas iturus ad capitulū dixit ei. Frater meingotz non debes mozi: hz expectabis me. Respondēte illo si in me fuerit faciā: subiunxit abbas. Ego tibi pzcipio Iuit ergo abbas ad capitulū ⁊ mozatus est diutius. Reuerso itaq̄ eo ⁊ veniēte ad portā pulsata est campana Interrogāte itaq̄ abbate cui pulsaret dicebat frater portarius fratri meingotz. Rūdit abbas. Ego debeō ei loc̄ adhuc. Festinanter q̄ ad infirmatoziū ille expirauit. Et cū se inclinasset ad mozituū alta voce clamauit. Frater meingotz: ⁊ nō erat in eo voz neq̄ sens⁹. Cū q̄ sēpe idē nomē repetisset dixit pzioz. Nolite seruos fatigare expirauit ei. Tunc abbas ad illi⁹ aurē se inclinās dixit. Ego tibi pzcepero ne mozer⁹ donec veniē. ⁊ iterū pcipio tibi vt pcedas mihi. Ad q̄ ille quasi de graui somno exsitat⁹ oculos aperuit ⁊ ingemuit. Q pater ide fecisti dū erā vt me reuocasti vbi inde eras. At ille rūdit. In gaudio repleta erat mihi sedes aurea sed⁹ pedes dñe nostre ⁊ cū me reuocares venit dñs. Ihesus⁹ fa:rista nostra trahēsq̄ me de sede eadē dicebat. Nō hic sedebis: q̄ iobediēter huc venisti reuertere ad abbatē sicq̄ reuert⁹ fū. Ecce pro millū est mihi q̄ eadē sedes mihi tozet redeā vbi cōdē. Ihesus⁹ vidi i multa gl̄ia in cui⁹ pede apparuit macula eoq̄ nobilēq̄ ēsse inuit⁹ tutt ad laboze. Her Lelarius.

Serpēs fuit obediens fratri hoztulano. Exemplū. vii.

QUat q̄dā magne vite monasterio monach⁹ hoztulan⁹. Furtū ouem cōsumerat: ⁊ q̄ sepe alēdere ⁊ occulte olera auferre. Cūq̄ille multa olera pertaret q̄ minus inueniret: ⁊ alia pedib⁹ circa cata: alia dirupta cōspicēt hoztū circūiēs inuenit iter vbi fur venire cōsueuerat. Qui cōdē hoztū gambulās repetit etiā serpentē ei pcepit dicēs. Sequere me. Qui ad aditū furtiuū veniens imperauit serpēti dicēs. In noīe iesu pcipio tibi vt aditū istū custodias ⁊ furē ingredi nō p̄mittas. Protin⁹ serpēs se totū in itinere in trāsuersū tetēdit: ⁊ ad cellā monach⁹ rediit. Cūq̄ meridiano tpe cūcti deserti more solito: fur aduenit sepē alēdit: ⁊ dū in hoztū pedē poneret vidit subito q̄ pretulus serpēs clausillet viā ⁊ tremefact⁹ post semet ipm cecidit eiusq̄ pes q̄ calciāmētū in fude spis hesit. Hicq̄ vsq̄ hoztulan⁹ rediret deq̄ fū capite pependit. Cōsueta hoza venit hoztulan⁹ pendentē in sepe furē reperit: serpēti dixit. Gras ago deo impleuisti q̄d iussi: rede mō q̄ ilico abscessit. Ad furē ēo veniens ait Quid est frater tradidit eni te de⁹ in manū meā ēre in laboze monachoz furtū tonicos facere pūmpsisti. ⁊ hoc dicēs pedē illi⁹ a sepe in qua inhesserat soluit: cūq̄ sine lesione depositū cui dixit. Sequere me quē sequēte se duxit ad hozti aditus tolera que furtim apportabat auferre cum magno gaudio pzebuit dicens. Vade post hoc non furtū facies: sed cum necesse habes huc ad me ingredere ⁊ q̄ tu cū pacto laborabas tollere ego tibi voluntatē dabo. Her Greg. in dyal. li. i.

Aqua fuit episcopo obediens. Exemplum. viii.

HAuius quidam qui muros ciuitatis riuebat inundatiōe facta mar⁹ sui riuos egressus p agros diffusa cōsueuerat ⁊ quecq̄ sata vsitata reperiri

ventere. Cū hoc crebro fieret & maxima eius dē necessitas loci vrgeret dato studio operis eus per alia loca terminari conati sunt. Sz ꝑ nullo diutius laborati stillet a ꝑpio aluco determinari nō potuit. Tunc epūs⁹ vir deuotus sibi rastrum paruulū fecit⁹ ad alueū fluuius accessit: & ante oculos incubuit: atq; eidem fluuio ꝓripiens vt se sequeretur per loca q̄ eminus sunt rastrū per terrā traxit. Qđ mox relicto aluco ꝑpia tota fluminis aqua secuta est ita vt fundit⁹ locū cōsueti cursus desereret & ibi sibi alueum vbi tracto q̄ terram rastro eps signū fecerat vēdicaret: & quecq; essent alimenti hoim gl̄tura sata vel plantaria nō lederet. Hec Greg. in dyalo. li. iii.

Ignis fratri ozāti obedies. Exē. ix.

QUōdam fratre in anglia lectore & ꝓfectore ad modum deuoto in domo cuiusdam militis exīstēte subito lucernus est ignis magnus in domo in qua cenabant. Dereliq̄te autez aqua & omni hūano ꝓsilio & igne magis ac magis inualescēte cū locius ei⁹ cū familia discurreret & clamaret & ipe in oronez p̄rat⁹ ignē repulit & extinxit: ita vt nullū ei⁹ vestigium apparet. Hoc aūt frater minime ostentans ad gloziā nec celās ad edificationē scripsit magro ozdinis ꝓdicatoz: nec alicui homini hoc dixit. ¶ Pluuia nō tetigit duos fratres in itinere. Exemplum. x.

DUo fratres ozdinis ꝓdicatozum dū mitterent ad quendā cōuentū & obedientiā hylariter adimplerent: rigit eos pluuie tēpestate i via obūbrari Quā expauescētes nimiū reperūt ad inuicez dicere: forte nō acceptat de⁹ obedientiā nr̄am Dum ergo nullum viderent locū ad quez diuertere ꝓssent venit in mentē vni⁹ miraculum qđ fecerat dñs bt̄o Dñico pluuiā ab eo & eius socio removendo. & excitatus i spē oronē querulus statim fecit signū crucis tempestatem imminentē & statim ad dexteram & leuā se dividens permisit dñs eos abire intactos q̄ nec vna gutta cecidit super eos cū videret ex vtraq; parte pluuiam mgnam cadentem.

Leena fuit discipulo obedies. Exēm. xi.

DIcebāt sācti seniores de discipulo abbatis pauli nole Johēs q̄ hēret hūilitatē & virtutē obedictie & etiā difficiles cās abbate sibi ip̄rate i nullo ei p̄ceptū sibi ꝓtradicit: & nec murmuraret. Cū aūt necessari⁹ eē i mōasterio vēdilib⁹ fim⁹ bouum misit eū abbas i primū vicū vt heret sibi fimū boū zcū celeritate afferret. Erat aūt i illo loco mala bestia. Lierna. statī si egressus puer⁹ discipulus ibat sētiā ꝓcepti abbatis. Cumq; ēgreret dicit abbati suo. dñe pater ecce dni ꝓplurimos. q̄ in illo lecto mala bestia lierna senez quasi iocularis ait. Si veneris tu q̄ te tene & alliga eā & adhuc eā tenē. Cū aūt q̄ venisset ad locū in quo lierna egressa ē leena ostruit sup eū. Ille aūt ꝓsiliēs tenere tam volūt. Illa aūt ex ruties se ō manib⁹ eius fugit. Sequebat aūt ipam di. Abbas me⁹ pcepit vt alligā te & ducā ad eū. Cōtinuo stetit leena & tenēs eā reuertebat ad mōasterium. Cū aūt tardaret i itinere abbas nimis ꝓ eo sollicit⁹ tristabat granit: & exte subito ingressus discipul⁹ ei⁹ tenēs ligatā leenā: qđ cū vidisset senior admirat⁹ valde glāsegit deo. Dixit aūt discipul⁹ exte dñe sicut ꝓcepisti adduxi leenā ligatā: & volēs senior hūiliare ipm ei⁹ dixit ei. Sicut tu infelicissimus: ita & infelicissimā bestiā adduxisti: solue ergo & dimitte eā vt vadat ad locū suū. Hoc in vitis patrum.

Mulier quedā intrauit turnū ꝑ ꝓhibitionē mariti. Exemplum. xii.

CUm ḡdā vir exīret ab vroze vadens ad sctū Jacobū illa multū institit apud eū q̄ ei aliqđ ḡperet qđ ob ei⁹ amoz̄ vsq; ad aduentū immobilis obseruaret: qui post multā instantiā dixit ei. Nihil aliud peto a te nisi vt maneas in domo tua in pace: & deū ꝓ me ores. Cū aūt diceret. & istaret q̄ ei aliquid aliud ḡperet qz hec ipa ellz factura sine peto que iā ꝓcepit tūc dixit ei. Cauens a more me⁹ vt nō intres in turnum ruinosum & periculosum qui est in curia nostra. Cū aūt esset sillet cepit cogitare q̄ forte maritatus est ibi pecuniā inter lapides abscondisset & intrans cepit mouere lapides: scrutās si ibi pecunia inueniret. Qđ cū faceret excidit coopertura turni sup eā a qua leta est & ipotens effecta. Cuz autem rediret vir eius & ipsa ei more solito ꝛ occurreret: dicta est ei causa: qui ait. ammouo saltem incredulitatē & inobedientiā sentiet: qua ipsa et cetere mulieres hāt originaliter ab ena ꝓma matre: qz si de⁹ non inhibuisset eē comedere fructus de ligno scientie. boni ema li: forte illis nunq̄ gustasset.

Uxor militis intrauit in paludem contra ꝓhibitionem viri sui. Exemplum. xiii.

WIles qdā in saxonia dines valde & potēs militauit dñi Henrici Ducis saxōie: hic hēbat vxōē nobilē & deuotā. Die igit qdā cū semno haberet de cul-

p a tue cepit illa vt mos ē mulierū eidē male dicere ⁊ de inōstantia ei indicare eo q̄ z mo dico pomo quie sue latitacies tamꝫ penis ar milerus oē genus hūanū subdidisset: cui ma ritus rūdit. Noli illā indicare tu hoze in ta li casu lite hercules. Ego volo tibi aliqd ꝓcipe qđ min⁹ē a ꝓpter amoꝛē meū minime poteꝛ custodire illō. Ꝛ ñdēte illa. qđ est hoc manda tū. Ait miles. vt die illa q̄ balneata fueris pa ludē exie nēe ne ingrediaris nudis pedib⁹. aliōquo dieb⁹ tī libz in tera. Erat ei aq̄ putri da ⁊ limosa ex hozdib⁹ toti⁹ cuie collecta Illa subridēte ⁊ ꝓcepti trālgressionē abhoꝛreiēte subiunxit miles. Volo āt penā adire si fueris obediēs. xl. marcas argēti a me recipies si āt nō totidē mihi solues: ⁊ placuit ei. Illesō ip sa ignoꝛāte secretas custodes paludi adhibu it. Ꝗrares ab illa hoza matrona tā molesta ⁊ tā vereclūda nūꝯ per curiā trāsire poterat nisi ad ꝓdictā paludē respiceret: ⁊ ātiēs bal neabat de eadem palude tentabat. Dieso q̄ dā exies balneū di. pediscq̄ sue. Nisi ingressa fuero paludē hāc moziar. statim succingēs se ⁊ cū circūspexisset ⁊ neminē vidēret: comitante ancilla ipa aquā fetidā vsq̄ ad genua intra nit: ⁊ huc illucq̄ deambulādo bū zcupiscētie sue satisfecit. qđ statim nūciatū ē militi. Ille gaudēs moꝛvt eā vidit ait. Quid est dña sui dis ne hodie bū balneata. Ꝛ ñdēte sui. Ide cit. In volio vel i palude. Ad qđ bū ꝓsula ta cuit cognoscēs suū excessū et si latere. Tūc il le. Ubi est dña mea ꝓstātia vestra: obediētia vēa: iactātia vestra: ecce vilius tētata fuistis tepidi⁹ rectitudis: turpi⁹ eecidistis. Reddite er go quod debet. Et cū hec nō hēret q̄ soluꝛet oia vestimēta ei⁹ pciola tulit et per diuersas glonas distribuit ſ inēs q̄ aliqđ ipseam bene loꝛqueri. ¶ Quidam comedit alleum contra pzohibitionem. Exemplum. xiiii.

Quidā tradidit castrū dñi sui cui⁹ fuit in castro ꝑuratoz qđ castrū tradidit qui busdā inimicis dñi sui. Qui venientes cepeꝛt castrū ⁊ interemerūt oēs ꝓter illū q̄ tradiderat eis castrū: ⁊ erat illō in dyoce. coloniēsi. Ille traditoz fuit ad zcellionē: et ē ei iniūcta pnia eecessit ⁊ illā si seruauit ⁊ iterꝫ rediit. cui dice bas. Nolli aliqđ qđ possis ꝑ pnia tua sustine re. Ꝛ ñdit ille. Nūq̄ alleū comedi vl̄ comede re potui. Et ait zcellor. Dit tibi ꝑ pniavt al leū nō comedas. Ille egressus allea tulit in hoꝛto ⁊ tētat⁹ zcupiuit: ⁊ illa cruda comedit⁹ nō poterat pius bū ꝓparata comedere.

¶ In discipulo de tēpoze.

Quidā vidit quattuoz oꝛdines in celo: et in obediētium viuentiū superioz fuit. Hoc q̄ se in discipulo de tempoze. ser. xvi. ℒ

Itē moniales quedā ineruntad papā dñ dedit pixidē ei auicula inclusa ⁊ ꝓcepit ei ne aperiēt pixidē. Hoc quere sermo. l. f.

¶ Oblellus.

Frater quidam comedit carnes ⁊ diabol⁹ intrauit in eum. Exemplum. xv.

Frater quidā ozdinis ꝓdicatoꝝ ad seruiendū infirmis bononie p situs: carnes que remanebāt infir mis sine licentia comedebat. Quodā aūt ser cū faceret a diabolo coꝛreptus cepit foꝛtiter terribiliꝫ clamare. Cōuerentib⁹ igit fratꝛibus pater dñicus aduenit: ⁊ cōpatiēs fratri qui grauiter vexabatur arguebat demonem quare coꝛp⁹ fratris sui iuanerat. Dixit aūt diab⁹. Intraui in eu: qz meruit: nam car nes infirmoꝝ occulte ⁊ sine licētia comedebat ꝓtra ozdinationē zstitutionū tuarū. Cui dix tus dñicus. Ego auctoꝛitate dei absolno te a peccō qđ fecit. tibi aūt ꝓcipio dēmō in nomine dñi nostri ihesu xp̄i vt exeas ab eo ⁊ āmodo nō vexeseum. Et statim liberatus est frater.

Conuersus quidam bibit vinū sine licētia et oblellus est. Exēplum. xvi.

In conuentu bononie zrigit quidā fratꝛē zuersum subito a demone ve xari grauissime. Cōuersi ergo surgē tes: qz tā lectos itrauerāt: vocauerūt magi strū suū: deinde btūs Dñicū q̄ tūc i domo erat qui mādauit eis ad ecclesiam deferri: quē vix fratres poꝛtare poterant. In ingressu aūt ec clesie exclians extinxit oēs lampades vno ictu. Cum ergo multis modis demon eū vexa ret dixit beatus Dñicus. Adiuro te per xp̄m vt dicas quare vexas fratrem istum. ⁊ quādo vel quō huc intrasti Qui rūdit Vexo eū: qz me ruit. bibit ei heri sine licētia i ciuitate vinū et sine signo crucis. vñ tūc intraui in eū imo ip se me bibit cū vino. Inter hec factū est signum ad matutinas ⁊ ait dēmō. Ammodo hic rema nere non possum ex quo surgunt capucciati ad deū laudandū. Et recedens dimisit fratrem quasi moꝛtuum iacentē in terra. Frēs aūt tu lerūt eū ad infirmariā: ⁊ mane tam⁹ surrexit nescies qđ sibi accidisset. Hoc aūt narrauit mi hi qui interfuit.

¶ Operal.

Exemplū operādi hem⁹ in sole: in terra in lozmica: ⁊ in gallo. Exēm. xvii.

Iuuenis qđā reclinit a sene i moꝛte ver bū edificatiōis. Cui ille. Fili respice ad solem: ad terram: ad lozmicā ⁊ ad gallū. Sū

tol ꝓpter qͦcͨq; ingratꝰ cursum suꝰ non ꝛe
tardat: nec ab eis radios retrahit: immo bñ;
ficiꝰ charitat impͤdit. Sic nec tu ꝓpter cuiꝰ
cunq; ingratitudinez pietat opa subtrahas:
nec ordinē charitat. Formica etiā grana me
liora colligit de qbus in hyeme viuit. Sic in
hac vita saluꝰ opa multiplicare in morte ꝓ
curiā ꝛ necessitatē patiat. Tertia lz ēt ab oī
bus geniceꝰ cū magna intēperie ꝛ aduersis:
ꝛ tñ oībus creatuꝝ ꝓducit arboresꝫ fructꝰ
vides: ꝛ sine retributiōe sepiuscis reiterat et
multiplicat ad necessitatē. Quarto attēde ad
gaiiā ꝛsalis suis seꝛuēteꝛ neqͥquā ꝛozasno
tis obliuiscit. Cū igit tibi mi fiiia facies: the
saurū sapiētie possidebis. hec in vitaspatruz.
Occupatiꝰ in bōis diabolꝰ nō tētat. Ex. xviii
In vitaspatrū legit ꝙ cuidā tēi data
est gꝛa ꝙ videret q̄ tiebāt: ꝛ vidit dia
bolū stātem ad ostiū celle cuiusdam
fratris: nec valentē intrare ꝑ diu erat occupa
tus in bono: qͥcͨq; agit ab occupatiōe cella;
bat: intranit ꝛ cum tentabat. Ideo dicit Ie
conymus. Semper aliquid boni facito.

Quidā petiuit ozare ꝙ se. Exñ. xix.

Pater quidā dixit fratꝛi Anthonio:
oꝛa ꝙ me pͤ. Qui rñdit. Nec ego
tui misereoꝛ nec deꝰ nisi ꝙ tetipo ol
lucitus fis ꝛ ozaueꝝ deū. Hoc in vitaspatrum.

Laboꝛ pñs nihil ē respectu futuri. Exē. xx.

Legit in vi. pa. de qdā patre q̄ suū
corpꝰ miserabiliter aviinēdo: vi
gilādo: vigiliis: ꝛ disciplinas fre;
quēter sustinēdo: ꝛ alia bona opa incessāter
faciēdo affligabat: ꝛ tñ innocēs erat. Ad quē
venerūt fratres ꝛ dixerūt. Pater quare sic mi
serabiliter occidis corpꝰ tuū ꝛ ineptū ad ser;
uitiū dei reddis. Quibꝰ rñdit. O fiii hoc facio
ꝙ cōsidero ꝙ totꝰ laboꝝ quē ꝙ mille ānos ꝓt
sē in hac vita pati si tādiu possez viuere: non
esset cōparabilis vniꝰ hoꝛe pene eterne repzo
boꝝ ꝛ dānatoꝝ vl̄ vniꝰ hoꝛe gaudio beāti;
tū apls Nō sūt cōdigne passiōes huiꝰ tēpoꝛis
ad futurā gloziā Aug. Tanta est iocunditas
lucis eterne ꝛc.

Opera bona ꝓpter vanā gloziā nō sūt facien
da. Exemplum. xxi.

Tempoꝛe quodā ministralis q̄dam
ducis bauarie defunctꝰ est. Nocte
vo quadā castrū in quo vꝛoꝝ eius
erat sic cōcussū est vt terremotꝰ videꝝ fuisse. ꝛ
nec ostia camere i q̄ illa iacebat aperto: qdā
gigante nigerrimo cū scapulis pellente mar
moꝛeus ingressus est: quē illa videns apū lectū
sedere fecit inquirens de statu suo. Cui illi re;
spondit. penis eternis dānatꝰ sū. Illa igit ni
mis territa rūdit. Ostiū nostrū oibus gentis
ꝛ pauperib̄ patuit ꝛ nō ꝓfuit vobis hūsmo
di ista. Ait ille. Nihil mihi ꝓfuit ad vitā eter;
nā: eo ꝙ ex vana gloꝛia: ꝛ nō ex charitate a me
facta fuit. Que cū plus interrogare vellet: ille
ait ꝓcessū ē mihi apparere tibi: ꝛz nō lz hic di;
utinꝰ: mozari: qꝛ diabolꝰ foꝛis stans expectat
me. Si emi oia folia aꝛboꝝ ꝛderent linguas
laudātas meas exꝑmere nō posset. Post hoc eus
catꝰ est ꝛ impulsu totū cōcussit castrū: cuiusꝰ
et̄ magnꝰ audit. Ecce impleta sunt in illo q̄
scriptura loquitur. Potentes potēter tozmē;
tabunt. Hec Cesarius.

¶ In discipulo de tempe.

Paganus mercatoꝝ q̄dā sepeliuit moꝛtuū
ꝑpe mare iacentē: ideo bina vice liberatꝰ est
a moꝛte. Hoc quere in discipulo de tēpoꝛe ser;
mone. xcii. M.

Ite quidā ozauit. xxii. annis ꝙ alia patris
sui. ꝛ tñ semꝙ in petō moꝛtali fuit. quere ser.
ibidem. xcii. M. ¶ Ozatio.

Quidā nō potuit ꝛozare vnū pater noster
sine cogitationib̄. Exemplū. xxii.

Bernardꝰ quadā vice iumēto infi;
delis cuidā rustico se offerēte se ma
xima magna de coꝛdis instabilita;
te i ozōne cōqueꝛentē. Nō ille audiēs moꝛ cū
ꝛespexit ꝛin ozōnibꝰ coꝛ firmū ꝛ stabile se hͤe
dixit. Volēs agit btūs Bernardus cōuincere
eū dixit. Sequestrare paulisper a nobis ex to
ta qua poteris intentione ozōnem dūtaxat in
choato quā sine coꝛdis euagatione finire po;
teris iumētū meū sine dubitatiōe habebis. Tu
agit mihi in fide tua ꝛspōdeas ꝙ si aliq̄d aliud
ibidē cogitaueꝝ: hoc mihi nullatenꝰ celabis.
Letat ille ꝛ quasi iumentū lucratū reputans
audacter secessit ꝛ seipm ꝛeuoligēs ozōnē dūi
cam dicere ꝛepit. Viꝛ ozōnez diuidiā expleꝛ
uit: ꝛ ecce importuna cogitatio coꝛdi suo se in
gerit vtinā i celiā hͤe deberet cū iumēto. Qū
ille aduertens cōscius ad bernardū reuertēs
ꝛ quid in ipsa ozatione cogitauerat iudicauit
ꝛ de se vt ꝓius temere nō ꝓsumpsit ālios
iudicare. ¶ Quidā nolunt
seipsos iuuare. Exēplū. xxii.

Sunt miseri ꝛ pigri mihi alienis ꝛui
fragilis se volētes subleuare ꝛz ipi
manū nō apponūt in laboꝛe. Simi
les sūt cuidā quadrigario cui cū quadriga ꝛe
cidisset: ꝛ ipe fedꝰ in luto a transeuntib̄ pe
tiit adiutoziū. Quidā nobilis manꝰ ꝛtendēs
vt ipm iuuaret: ꝛz cū miser nec vellet surgere
nec ad quadrigā subleuandā manū apponere

ḡ differebat: recessit nobilis indignās dicēs. Ex quo tu miser nō curas te nec ego curabo de te: sic dixit xp̄s. Aug. Qui creauit te sine te nō iudicabit te sine te. Ber. Cauit alina: et ēt ḡ sublenet: perit aia: nō est ḡ curet.

Meretrix quedam orauit p̄ deuoto viro.

Exemplum. xxiiii.

QUidā vir dei dixit cuidā meretrici. Ora deū p̄ me. Que cōtēpta est mia dei ecclāz ingressa amare fleuit petā sua aī beate Marie virginis imaginē: et etiā pro illo viro dei orabat. Tūc xp̄s matri rīdit. Videde ad op̄ mirabile: q̄ p̄ meo amico orat inimica. Quin imo o fili nunquit ppt̄ amicū parces inimice Cui rīdit xp̄s. Propter mee matris intercessionē tibi petā dimittūtur. Mā illa ꝓtrita et cōuersa ammodo deo seruiuit.

Demones p̄sentāt diuersas imagines orā tibus. Exemplū. xxv.

TEmpore ḡdā noctis demō specie monachi ad ostiū cellule beati Macharii pulsauit dicens. Surge abbas macharī et eam⁹ ad collectā vbi fratres ad vigiliā congregant: q̄ ille gratia dei repletꝰ falli nō potuit. intellexit eū diaboli esse fallaciā: ait. O mēdax: veritat̄ inimicꝰ ḡd eū tibi cōsortii ḡd societat̄ est cū collecta ꝯgregatiōe fratrū. Et ille ait. Latz te ergo o Macharī q̄ sine nobis nulla collecta agit nulla cōgregatio monachoꝝ p̄ficit. Veni deniq; et videbis orationē nostrā. Dixit aūt sc̄us Macharius. Imperet tibi dñs demō immūde. Et cōuersꝰ ad orōnē a dño petiit vt sibi hoc oñderet si verū ēet: de q̄ gloriat⁹ est demō. Abiit ergo ad collectā vbi a fratrib⁹ vigilie celebrantur. Et iterū in orōne dñm deprecabat vt ei veritatē verbi huius oñderet. Ecce vidit per totā ecclāz quasi paruulos q̄dā puerosethiopes nigros discurrere huc atq; illuc: et velut volutādo differi. Discurrētes aūt illi ethiopes singulis fratrib⁹ in orōne positis atq; psallētib⁹ illudebāt: et si cui de eis oculos duob⁹ digitulis cōpressillēt statī dormitabat: sicut i os immersillēt digitū ocissitare eū faciebāt. Ite post psalmū eū adorandū se p̄cipitēt fratres ꝓsternebāt singulos iterū et aī aliū iacentē q̄dē in orōne nūl mulieres spēm vertebāt. aī alius q̄ si edificantes aut portantes aliquid aut diuersa queq; agētes apparebāt. Et quecūq; demones illudentes dormissent hec orantiū in cordis sui cogitatione vēlabantur. Ab aliquibus tamen fratribus vbi aliquid horum agere repellent quasi violēter repulsi p̄cipites deiciebant ita vt nec stare aī eos nec trōlire

audeēt: aliis do cū cernites et i dorso ludebāt. Per cū vidissēt sc̄us Macharius igemuit grauit et lachrymas grandēs di. Respice dñe et ne illas neq; mitigeris dē⁹: et exurge et dispgent inimici tui et fugiāt a facie tua: q̄ ala nūa replet illusiōib⁹. Post orōnē aūt examinādo singula q̄a dorsum euocat singul⁹ oībus fratribus aī quor facie viderat diuerso habitu demones et variis imaginibus ludētes p̄cēs ab eis si in orōne vel edificād ḡ cogitatiōes habuerint. vel iter agēdi vel alia diuersa ḡ vnicuiq; p̄ demōes imaginata viderat: et singuli eor ita ḡtitebant in corde suo ita vidisse cogitatiōes sicut ille arguebat: et tūc vere intellectū est q̄ oēs male et supflue et vane cogitationes quas vel psalmodiaz vel somniorum aut etiā orōnū tpe vnusq̄sq; in corde suo susceperat illusiōe et instinctu demonū fiūt. Nā ḡ ab his oī custodia p̄seruāt i core et amore eor sum illi ethiopes tenebrosos et eas q̄s imittūt cogitatiōes repellūt. Spō enī q̄ucta mēs et p̄cipue in tpe orōnis intēta nihil malū nihilq; superfluum recipit. Hec in vitaspatrum.

De oratione duor fratrum. Exēm. xxvi.

LEgit q̄ duo frēs nobiles gñe et vita et fide nobiliores videtes multas fallacias dyabol. Ecce pē nr̄ dñs magn⁹ fuit i auroribus et ārillis ꝓtūs moriturus ē. Eamus nos et seruiam⁹ deo ḡ nobis hec dona conferat q̄ nō deficient: et ierūt ad quendā abbatē ḡ sc̄us abbas dicebat petētes orōnē: et ille cū fribus hūs q̄liū dixit eis vt irent ad hereminū et ibi vno anno manerēt victū de operib⁹ manuū ārētes vidēs eos in ꝓpositō examinare si gerent. Qui humilr iussa ꝓplentes fuerunt ad locū eis oītum. et in magno feruore deuotionis illū annū exegerūt. post annū reduxit abbas in memoria illor petitionē et dixit. Vadam et videbo si manserint. et dum iuuet inuenit eos in horto laborātes humilr eos salutauit et deuote recepēt eum et illa nocte ministrabant et de his q̄ hēbāt. Dixit ei abbas vt cum non formidarēt: et quicq̄d ꝓfuerāt facerēt et tm dū crederēt abbatē dormitēt surgūt et sōm suā ꝓfundē deuote orabāt: et post noctem diu vidit abbas seniorē luctē sicut sol et angelos descēdere ad eū et eleuare a terra sic vt vix posset eū abbas videre. Cui iuniori vidit multitudinē demonū descendere in spē vermium q̄ voluerūt intrare in os orātis. Ille cū plāctu magno orauit donec ois multitudo demonū recessit ab eo et ang̃elus venirēt et senior angeli in locū pristinū posuerūt et lux recessit. Facto mane reuinauerūt ambo ad ḡ

tionē. ⁊ cognouit abbas q̄ senioꝛ deuicerat p̄
ter rētamēta demonū ac ꝑpter ip̄ius ꝓtem
plationē cleuabat a terra vt reuerenter de an
helū angelice armonie. Iuuenis ho adhuc ſi
dicerat: ſ; virilit reſiſtebat. Et recepit eos in
ꝓgregationē qui deo ſeruiētes ⁊ multoꝝ ſa
nctoꝝ miraculoꝝ exſtites ꝺeuerſit in dñō: ſic
nos reſiſtam⁹ tēptatiōib⁹. ¶ Diabol⁹ ex
traxit quēdā mōachū de ſepulchꝛo. Ex. xxvii.

QUat quidā monach⁹ ſi oꝛdie ſcti dñi
dicti nō volēs in ōkone perſiſtere i
chozo totiēs eozrept⁹ ab abbate nō
ſe emēdauit: ſed ſemꝑ choꝝ exiuit. Et ait ab
bas. Vſq; videbi ꝙs extraxit monachū hunc
ab ōkone. Dixit ergo ſcūs bēdict⁹ pōtiano
abbati ⁊ mauro vt oꝛarent deū vt eis reuela
ret cām impedimēti. Et poſt biduanas ōkō
nes vidit ſcūs maur⁹ abbas q̄ dictus mona
chus extrahebat ꝑ timbꝛiū veſtimēti aliquo
puo ⁊ nigro ethiope ⁊ finita ōkone cū btūs be
nedict⁹ egrederet ⁊ vidiſſet dictū monachū
extra oꝛatoꝛiū vagari ꝑcuſſit eū virga: et ex
tūc ꝓfect⁹ monach⁹ in chozo permanſit.

¶ Monachus quidam ſemper in chozo vo
mitabat. Exemplū. xxviii.

QUidā monach⁹ q̄ti̊ſcūq; oꝛare vel
ꝑlalere debebat moꝝ dozmitare ce
pit: qđ cū ſepius ꝑceſſus fuiſſet cui
dam viro diſcreto ⁊ nec monitis nec minis:
neq; ꝑ aliquā ꝓnam ab hoc vicio coꝛrigi poſ
ſet. conſideraūs ꝑceſſoꝝ huiꝰ vomitionis opus
eſſe diaboli intuꝛit ei ꝓ ꝓnia ⁊ ꝑ oīb⁹ ꝑ
tuſ ſuis vt in tpe ꝑalmodie ⁊ oīb⁹ hoꝛis vo
miret. Mira res ab illa hoꝛa q̄ hmōi ꝑceptuꝝ
ꝑ ꝓnia accepit: neq; dozmitare neq; vomere
in ōkone potuit ⁊ tentatio diaboli ceſſauit.

Ōkovincit tentatiōes demonū. Exē. xxix.

QUidā nerromantici btō Anthonio inui
dētes miſerūt ad cellā eius multos de mo
nes adiuratos. Qui cū irruerēt i eū ei diuer
ſas turpes imaginatiōes ⁊ malas cogitatiōes
inſulerūt q̄s oēs btūs Antho. vtute ſcē crucis
⁊ ōkonis amouebat ⁊ nihil i eū ꝑualētes ꝑcu
ſſūt reuerſi ad nerromāticos di. nihil ſe poſ
ſe ꝑficere: q̄ ſuis ōkonibus nos oēs repulit.
Quo audito nerromāticī ad btm Anth. vene
runt ⁊ virtutē ꝑfectēs ad fidē ſūt cōuerſi.

Religioſi impetrauerūt deſperato homini
contritionem. Exemplum. xxx.

QUis quidā q̄ fuit aduocat⁹ ⁊ mi
mala fecerat ſeruis dei ⁊ ſubdiſ ſu
is tādē ꝑcuſſus ſiciemitate cepit de
ſperare: q̄ vxoꝛ ei⁹ q̄ fuit mulier deuota ⁊ ad reli
gioſos ꝑgēs roganit eos vt rogare deū vt viro
dignaret veꝝ ꝓtitionē dare vt nō deſperaret
de dei mia. Qui dū ōkones ad deū emiſiſſent
ſubito hō ille mutat⁹ eſt ⁊ in media nocte ce
pit clamare ⁊ votare ꝑceſſoꝝ: ⁊ ſic vxoꝛ intel
lexit q̄ ꝓ ōkones fuerat mutat⁹ tā ſubito qui
poſt confeſſionem ſuam ſtatum ſuum in me
lius commutauit. ¶ Cōmunis oꝛatio li
berat hoīem a tentatione. Exēplum. xxxi.

QUidā tentabat duoꝺeci annis peſſimis
luxuriolis cogitatiōib⁹ qui petiuit eō
munem oꝛationem fieri ꝑ eo in fine ꝓdica
tionis: ⁊ ſic cōis oꝛatio liberauit eum. Vñ Hie
rony. Impoſſibile eſt ꝑeces multoꝝ non
exaudiri.

¶ In diſcipulo de tempoꝛe.

Monach⁹ quidā in extremis dat⁹ fuit dra
conti ⁊ fratres oꝛauerūt ꝑ eo: ⁊ ſic fugat⁹ eſt
ꝺracho ⁊ ille poſtmodū religioſe vixit. hoc q̄
re in diſci. de tempoꝛe ſermone. cxxi.

Itē quidā delectabat in ꝑcis: ⁊ ergo oꝛo ſibi
nō ꝑfecit quā ꝑ eo fecit heremita ſer. lxv.

¶ Capitulum de .P ¶ Patientia.
Tribulatio cū patientia liberat holez. Exē. i.

HAter quidā requiſiuit ſenem vt ei
diceret aliq̄d quod cuſtodiēdo ſal
uaretur. Cui ſenex. Tribulatio cuz
patientia multū valet ad ſalutem anime: qz
tenebꝛas mentis illuminat: duriciam coꝛdis
et peccati mollificat: vitam roboꝛat in bonis
et fœces peccati excludit. Et ſicut ignis ꝑcua
tur in lucerna: ſic virtutes conſeruāt in pa
tientia. Hec in vitaſpatrum.

Hūilis semꝑ eſt patiēs. Exemplum. ii.

TEmꝑe quodaz fratres ꝑbantes ſi
ſenioꝝ Agathon vere hūilitatē ſcīē
tiā hēret obiecerūt ei petā multa
dicentes. Multi ſcandaliz̄ātur in te pater q̄
ꝓpter ſuperbiā tuā alios deſpicis ⁊ non cu
ras detrahere fratribus: ⁊ dicunt quidam. q̄
ſis ex̄comicatoꝝ. Qui reſpondit hec omnia eſſe
in eo: et ꝓcidens roganit eos vt deum ro
garent ꝓ eo vt indulgeret ei. At illi reſpon
derunt. Etiam quidam affirmant te eſſe he
reticum qui ſtatim ait. Licet in aliis noxius
ſim tamen hereticus non ſum: tunc fratres q̄
ſternentes ſe rogabant eum vt dicerat cur de
aliis obiectis ſibi non fuiſſet cōmotus. Qui
reſpdit. Pꝛioꝝ peccata ꝓpter humilitatē ſu
ſtinui vt me peccatoꝛem eſſe ſcīretis: quia hu
miliatio eſt magna ſalus anime: quoniam ie
ſus vt nobis humilitatis ꝓberet exemplum
multa ſuſtinuit ꝓbꝛia: ſed hereſim nō po
tui ſuſtinere: quia ſeparat a deo et diabolo cō
iungit. Hec in vitaſpatrum.

Monach⁹ quidā pzebuit philosophis aliā maxillam. Exemplū.iii.

ALiqui phi voluerūt pzobare mōachos ⁊ dixerunt vni. Tu monache male fenerveni huc. Ille vero cum venit: ⁊ ceperunt ei alapas dare Ille aūt quertit eis aliā maxillā statimq; philosophi surrexerunt ⁊ adozauerunt eū dicētes Quid est quod plus factis nobis in solitudine ista. Jeiunatis ⁊ nos ieiunamus: castigatis corpa ⁊ nos castigam⁹. Sed ⁊ quicquid vos facitis nos facim⁹. Quid ergo vos facitis plus nobis sedētes in heremo. Vidit ei senex i gratia dei speram⁹ nos ⁊ mētē nrām custodim⁹ ⁊ illi philosophi edificati dimiserūt eū.

De patiētia socratis phi. Exēplū.iiii.

BEatus Hieronim⁹ q; cū socrates duas hūs voxes multas ex eius ea molestias pateret quadā die ipsum fugere cōpulerunt. Cumq; sederet in quodam loco vna ex eius vxozib⁹ multis ipm verbis pius obiurgās: deinde locum quēdā superiorem ascendens immundā liquorem super caput eius effudit. ac ille caput tunm tergens. Sciebam inquit q; post illa tonitrua sequeretur ⁊ pluuia. Cum discipulus suus quereret ab eo quare mulierem tam acerbam non abiceret ideo inquit talez domi sustinere assuesco ⁊ exercitoz vt ceterozum fozis petulantiam ⁊ iniuriam facilius feram.

De patiētia libertini monachi. Exēplū.v.

ABbas qdā venerabilē libertinum in grauē iracundiā exarsit itavt eū manib⁹ cederet: ⁊ qz vigā qua eum ferre posset minime inuenit ꝓhensio scabello subpedaneo ei caput ⁊ faciē tutudit: totūq; vultū illi⁹ tumentē ⁊ liuidū reddidit. Qui vehementē cetus ad stratū suū tacitus recessit die sō altera gvtilitate ecclie erat exiturus. Expleta igit hymnis matutinalib⁹ ad lectum venit abbas ocōnē sibi humilit petiit scientq; ille ꝗ tunc̄q; diligeret ꝓ iniuria quā intulerat recedere et velle de mōasterio putabat itaq; dicēs. Vbi vis ire. Cui ille cōfidit. Mōasterii causa constituta est pater quez declinare nequeo. Qz hesterna die me hodie iturum promisi: ⁊ illic ire disposui. Tunc ille confidens asperitatem ⁊ duriciā propriā et humilitatem atq; mansuetudinē libertini ex lecto prosilit pedes libertini tenuit se peccasse sēq; rum esse testatus est. Ac econtra libertin⁹ se in terram prosternens eidem ante pedes prouolutus hac culpe non illius fuisse cōfitebatur quod pertulerat: fieq; factum est vt ad magnam mansuetudinē ydoneret pē: ⁊ hūmitas discipli magra fieret magri. Cuq; ad gestationē cū regredi⁹ fuisset: multi viri nobiles qui valde eū semp honozabāt vehementer admirati sollicite requirebāt quidnā hoc esset ⁊ tā tumentē ⁊ liuidā faciē haberet. quibus dicebat. Hesterno die sero petiom⁹ et sezigemus in scabello sub pedaneo impegi atq; ita gtulisse vir sanctus sernās in pectore humilitatis ⁊ magistri nec patris ydebat vitium nec saltitatis incurrebat peccatum. Hec Greg. in dyal. li. i. c. ii. ¶ Machari⁹ tuit infamat⁹ de ipregnatiōe puelle. Exēplū. vi.

BEat⁹ macharius de semetipo referebat. Vdi. Dū eēm iuuenis ⁊ dū i cella resideret initū me tenētes clericū ordinauerūt. Cū aūt nolēs hic eē advicū alterq; effugissē ⁊ dū sanctā religioē mihi de ope meo vēdito misericordiā ꝓstigit quādā virginē a quodā iuuene divino hitātē ꝗ stupri vētū on⁹ accipe. Que dū a ꝗ tuisset ꝓpria requireret di. Anachoreta ille hoc facim⁹ i me ꝓpetrauit. Egressi ergo parentes puelle ⁊ ꝓphētes me sulpēderūt ad ciuitatē meā vana fictitia: ⁊ singulis semitas circumducebāt me, cede mactātes atq; insultantes. Hic monach⁹ filie nostre vi itulit cui ꝗ me vlq; ad mortē fustib⁹ pene mulctassent quidā ex seniozib⁹ dixit ad eos. Vlq; hūc peregrinū monachū cede mactat: ꝗ ⁊ ministrauit mihi sēcuti ac ruboze fustibo iniurias irrogabāt dicētes ei. Esse ꝺ fecit hic ꝓ ā testimonium. phibeas. Parentesāt puelle dixerūt. Si la hūc rōne dimittam⁹ nili ꝓ alimentis puelle ꝓpādis aliqs ꝓ ipo fide iussor accesserit. Qui cū ministrāti inuitē inpolita fide' meruisset. Itaq; reuert⁹ in cellulā meā i qua cras inueni spoztellas ztribui ei vt vendidi victui ꝓpriis ministraret. Dicebā aūt i aio meo. Ecce macharī inuenisti tibi vxoē necesse est ergo ampli⁹ laborare vt valeas eā enutrire: ⁊ tag diebus ꝙ noctib⁹ opabar vt ei victū quotidie ministrarē. Ex qñ illi miserime ꝓpus aduenit vt pareret: plib⁹ dieb⁹ cruciata parere nō potuit. Quē cū ꝺ resect recreret. Vidit. Quid anachoreta illi cāz nō hūti crimē i posui. Exi ⁊ vicinus ille inuenis me ꝓpellit. qō cū ille ꝺ ministrabat mihi audiuisset: gaudio repletus aduenit di. Infelix illa puella ꝓiusq; intuetur q; tibi calūniam frustra cōtexuit: patre nullatenus potuit: ⁊ oēs vicini volūt venire ad te qmissi veniam petere cupientes. ꝺ ergo cognoscēs ne me ipi hoies molestarēt fugiēs ableedēs in hūc locū pueni: ⁊ hec est mihi cā istis locis aduent⁹. Spe in vitas patrum.

De patientia mirabile Exēplū. Exēplū. vii.

QUidā secularis hīs vnicā puellā genuerat cuidā parenti suo: & in gressu esset mōasterii. Qui cū alteri se cōiugare filie sue strictari cepit intra se. Dō accipiens abbas dixit ei. dō habes frater q ita triste ābulas: & videns se ad pedes ei⁹ cuz lachrymis dicebat ei. Habeo vnā filiā in ciuitate que reliqui parvulaz: et recordat⁹ afflīgoz. ppter eā et nō indicauit ei q puella eēt. vñ inquit abbas. adduc eaz hūc: quod cū audisset illā q vocabat maria vocauit marinā: monuitq pater eā ne alicui hoc reuelaret mysterium suuz vt tibi ab insidiis diaboli caueret. Dū autē eēt. xvii. annoz mozatus est pater suus: & ipsa sola relicta ab omnibus amabatur cui cōmissum est sequi curruz monasterii & frequenter vigēte nocte in quodam pantheo pernoctauit. Pandoz aūt habebat filiā virginē que a quodā milite est impregnata: & dixit se eē a fratre marino impregnatam. Requisitus ergo frater marin⁹ ab abbate vtrū hoc vere. perpetrasset lacrimis respondit. Peccaui: penitentiam agam: ora pro me. Qui iratus abbas ante monasterium cum iacentē: qui inter fores monasterii iacuit in terra in psalmis affligēs et ingredientibus fratribus postulabat sibi panis buccellam dari. Pandoris vero filia peperit filiū & ablactauit: quē mater puelle portauit marina ante monasterium: quem virgo sancta suscipiens de buccella panis quam ab ingredientibus suscepit a lienā filiā tanq̄ ppriū nutrinit. Postea. fratres ppueri vix obtinuerūt vt abbas fratrē marinū adveniā susciperet: qz iā quinq annis ante ianuaz iacuerat. Cui precepit abbas vt omnia vilia officia faceret & vt omnibus seruiret. Que omnia deuote implens post modicum obdormiuit in domio quod abbas audiens ait. Videte quale peccatum suum fuit q veniam non meruit: ipsum enim leuate et longe a monasterio sepelite. Cunq̄ euz leuarent cognito: quia mulier esset: tundentes se clamabant q talis querelionis & pue mulier iniuste fuerit ab eis afflicta. Abbas quoq vidēs q mulier esset cecidit in terrā et percutiebat caput suum postulans ab ea veniam. sublatq rozpus eius poni in ecclia in oratoziū. Eadem die puella arrepta a demone venit ad monasterium: conflictebatur de quo cōperat. Septima die liberata est a demonio in oratozio vbi vsq modo meritis virginis marie de⁹ multa miracula ozatur. Hec i vi. patrū. Machario ipolitū ē furtū. Exēplū. viii.

EGit in collatiōb⁹ patrū de macario: q cū esz iuuenis & gratios⁹: dā ei iniens intrās in ei⁹ cellā librum suuz abstōdit sub lecto bti macharii: & postea in ecclia legit deuotiozi. Et cū inuisū esset trib⁹ fratribus vt irent per cellas & quererent si eū inuenirēt inuenerūt eū absconditū sub lecto bti macharii. Ipe aūt nihil gratius sibi obtulit se ad penā & pulsam & q furto humiliter agēdā. Qui cū prostrat⁹ iacuisset: ille q librū abstōderat arreptus a diabolo sua malicia & macharii innocentiam aliis denunciauit. Quare q eo beato macario esset a demone liberatus. Hec in vitis patrū. ¶ Quidā destruxit cauzes duobus fratribus. Exēplū. ix.

QUāt duo fratres mōachi pariter in cellula cōmorātes quoz hūilitatem & psalmi etiā multi de sanctis pēibus collaudabāt. Iudicis q dā sceles virvolēs grauare libram gloriaq charitatē hērēt ac hūilitatē venit advisitādū eos. Cūq cū gaudio susceperūt eū & ex more epleūt okones & psalmodiā egress⁹ foris cellulā vidit quū horruz vbi sibi olera faciebāt. Ipp̄hēq baculo cuz toto impetu cepit oia olera cedēdo cōfringere ita vt nihil olino remaneret. Videntes aūt supradicti frēs nihil penit⁹ dixerūt sed nec vultū tristē nec turbatū hūtes: rursus ingressi cellā solitā vesp̄tinas okones cōplendo orāntes cum dixerūt. Si placet dīe ibim⁹ & cū qui remānsit caulē coquentes gustabim⁹: qz iā hora est vt cibū sumamus. Tunc senioz adorauit eos di. Gratias ago saluatoz nostro iesu xpo: qz video spūm sctū habitare in vobis. Etiā horoz ac moneo vos fratres charissimi vt vsq i finē custodiatis sctē humilitatis et patientie virtutē: vt ipa in regno celesti vos sublimes & magnos in cōspectu dīi faciat apparere i secula seculoz. Hec in vitis patrum.

Quidā plus ponderauit petūm proximi: q damnum proprium. Exemplū. x.

STephanus seruus dei cū de quadā messem quā manu propria seuit decisam ad aream deduxisset: nihilq aliud cum discipulis suis ad totius anni spacium haberet: quidā malignitate comm⁹ eam vbi erat incendit: quod qui dā videns nūciauit ei. & cōpatiendo addidit di. Ue pater quid contigit tibi. Qui statim vultu ac mente placida respondit. Ue ve quid contigit illi qui hoc fecit. Nam quid mihi contigit quasi nihil reputās damnū sustinēs: sed peccatum illi⁹. Hec Grego. ¶ Quidā dedit flagellum raptoribus. Exemplum. xi.

Di

Ethelbertus gothoz obtinuꝫ habẽs libertinum vicꝫ sanctũ dei sidentem i caballo. quo de caballo ejecto caballum eduxit: quibus vir dei flagellis etiã obtulit dicẽs. Tollite horũt iumentũ deferre valeat. Illis recedentibus: ꝫ calcaribus equũ impetẽtes vltra ꝓgere nõ valẽtes crediderũt ꝙ hoc ꝓpter ruinã quã viro dei intulerant accideratcaballũ ei restituerũt. Quo facto libere recesserunt. Hec Greg.

Fures obliti sunt sacculi. Exẽplum.xii.

Cucurrerunt aliqui latrones in monasterii cuiusdã senis ꝫ dixerũt ois que i tua cella sunt tollere venimus. Et rndit eis. Quãcũq vobis videre libit tollite. Tulerũt ergo ꝙcqꝫ inuenerunt in cella: ꝫ abierũt: obliti sũt saculum qui tunc erat absconditꝰ in cella. Hi vero secutꝰ est eos: clamãs post eos dicẽs. Fili tollite quod obliti estis in cella. Illi vero admirantes patientiam eius reuocati ad penitentiam restituerunt ei omnia dicentes. Hic est vere homo dei.

Miles quidam vidit signa Job in corpore suo. Exemplum.xiii.

Erat quidã miles i saxonia: xpianꝰ nouit: sed tyrãnus actiõe. Hic cũ die quadã vestibꝰ nouis atq scarlaticis indutꝰ in via ẽsset. rubicũ cũ curru obuiauit. Cũq vestimẽta eiꝰ ex rotaꝝ impulsu aggerent: ipe vt pote miles fugbꝰ ꝙmotꝰ valde extracto gladio hoi pedez ãputauit. qui post ea deo miserante de peccatis suis doluit: ꝫ i domo quadã cisterciẽ. ordis habitũ regularez suscepit. Nõ multũ post grauẽ incidẽs infirmitatẽ. Cũ quotidie mala a se ꝓmissa deplangeret: ꝫ maxime ablationẽ iã dicti pedis sibimario se ꝫsolanti dicens. Non potero ꝫsolari nisi videro signa Job in corpore meo. Et ecce post dies paucos cicatricez ad instar rubri coccinei ꝓtemplatꝰ est circa talum sui in eod loco vbi amputauerat pedez rustico qui paulatim cepit compatrefierez: ita. ꝙ vermes deeo scaturirent. Tunc repletus gaudio ait. Modo de venia spero: ꝙ signa Job in corpore meo video. Dicq in multa cordis cõtritione atq in gratiaꝝ actiõe mozbo inualescente spiritum reddidit. Hec Cesarius.

Exemplum.xiiii.

Mulier quedã habuit bonam ancillam et postmodum petiit ab epiſcopo aliam que erat litigiosa: illa plus placuit sibi ꝓpter meritum patientie. Require in discipulo de tempore sermone. lxvii. C.

Exemplum.xv.

Item virgo casta multa bona opera fecit: et angelus dixit ei: ꝓpter impatientiam tuam damnaberis que postmodum facta est patiens. vbi supra. ciii. C

De Impatientia.

Dña iracũda quedã habuit ancillam ꝓpter dñm cui xps ꝑdicauit. Exemplum. xvi.

Domina quedam frequenter audiuit sermones: ꝫ qñ ad domũ rediit de ecclesia: tũc frequenter cum ancilla sua q erat satis deuota ꝫ linguam cũ ea ꝫ maledixit ei etiã ꝙ re minima ꝫ ex qñq sine oi cã. Et ancilla vna vice petiit vt permitteret eam etiã tranire ad ecclesiam ꝫ audire verbum dei: qz famosus ꝓdicatoz habebat illa die ꝑdicare. Et dña iratio alio dixit. Vaneas i domo: ꝫ cum mãducet in domo ꝫ magnum affectũ adverbũ dei habuisset in coquina ozauit di. Dñe iesu xpe ita me facere voluntatem tuaz. Et statim xps apparuit ei dicẽs. Quid cupis. rndit. Libenter audire verbum dei. Et xps incepit ꝓdicare ei di. Serua hec tria si habueris: in maledictiõibus tace: in tribulationibꝰ ꝫ aduersitatibꝰ sis patiens: noli reddere malũ ꝙ malo: qz bonũ ꝙ malo. Rndit ipa. Libenter faciaz ꝫ sic xps euanuit. Et dñ dña iterꝫ de ecclia rediit statim ei maledixit. et ancilla tacuit: nec vnũ verbũ ei rndit. Tunc dña amplius motus cepit verbere ancilla dixit ad seipam. In passionibus sis patiẽs. dña dixit. Quid loquit. Ancilla rndit. Veli? seruauit sermonẽ hodiernũ tactũ mihi ꝙ vos plus sermones quos ꝙ annum audiuistis: nec vos in aliquo emendastis. Et ancilla indicauit domine sue omnia sibi facta: et quomodo xps ei ꝓdicauit: qui sermonem ipla vsq in finem vite sue vult diligenter obseruare. ꝫ se ꝺm illam doctrinaz regere. Quo audito dña in seipam reuersa postmodum semper patiens est effecta.

Litigiosus misere obiit. Exẽplum. xvii.

Quidam a iuuentute fuit litigiosus ꝫ rixabundꝰ: vt nec parentes ꝓximos sustineret quiescere: sed cũ omnibus in domo et extra domũ dilozdabat. Qui grauiter infirmatꝰ essent in agone mozũ positꝰ sumpsit ecclesiasticis sacramentis indigne. subito inter manꝰ astantiũ clamans horribiliter dixit. Surgite oẽs: arma accipite ꝫ iuuate me: qz oẽs quos turbaui opponũt se mihi: ꝫ conantur me occidere. Cumoza cuncti sisterent horribiliter oculis: clamãdo miserabiliter expirauit. Hec Gall.

Vultici litigioli. Exẽplũ. xviii

Pat̃ gḡatiles insticos mortales intuiti nas a diuuiciē exercebāt: habebāt duo capita duos. C. rusticos nimis riatos q̄ semper noua bella suscitabāt nullā pacē fieri gmittē ēt. Diuino ergo nutu factū vt est ambo vna die morerent: qz de vna erāt parochia sicut placuit dño q illos dissentiōis malū ostende re voluit: quante pene subiiciant auctores dissordie. Mira res: inaudita cunctis qui a dextris videntibus corpora eox dozsa verte; runt: imuiciē in sepulchro capitib⁹ calcib⁹: ip sius dozsis tā impetuose collidentibus vt ca ballos indomitos estimares: mox vnū extra; hentes remotius in alio tumulo sepelierunt: et facta est rixa eox moztuoz cauta pacis et concordie vozum. Hec Celarius.

¶ In discipulo de tẽpore.

Archidiaconi aurelianen. dilpẽsatoz ex ma gna impatientia commendauit se demonib⁹ eadez die miserabiliter obiit. Hoc quere in discipulo de tempore ser. xxx. F.

Item quidam ex sua impatientia dixit ad tumulum suū. veni diabole extrahe mihi cal cos sermone. xxxiii. H.

Item infirmus quidā dixit in infirmitate sua ex magna impatiēcia: o deus tu pzinasti me corpore: ego puabo te alia. ser. cxxxiii. M.

Itē mulier quedā retrozsus saltauit de pzi mi dicens ex impatientia modo salto de pote; state dei in ptātem diaboli. ser. cxxvi. G

Itē mulier q̄dā ꝓpter iracundiā suā dam nata est. xxv. M. ¶ Parentes.

Pater: filius maledixerunt sibi mutuo i inferno. Exemplū. xix.

Habit quidaz sctūs vir q̄ deliderabat videre penas dānatoz: gliaz btō; rū q̄ duct⁹ ad iternū ab angelo iter alias multas penas vidit pēm rigari cū filio: dicebat pē filio. Maledicta sit hora in qua genui te q̄d: te feci totū sit maledictū: qz ꝓpter te factus sum vlcerosus vt in seculo a; bundātius remanerem: et multa alia dicebat maledicēdo filio. filius ecōuerso dixit. Male dicta sit hora in qua me genuisti: qz nō potui si me de pcepto: facere pniam nec alia bōa: imo docebas me superbire in vestibus et in moribus: falsas venditiones: operationes: sic de aliis: nō me correxisti de malis factis meis: iō dānatus sum in inferno: tunc ait filius sanctus angelo qui eum duxit. Valam eū vi dere illa: audire. Tunc accepit eum angel⁹ et duxit eum in paradisum: vbi vidit patrem et filium congaudentes: et dicebat filius pa; tri. Pater benedicaris a deo: quia tu fecisti me litteras addiscere: tu me ad ꝑdicationē: ad ecclesiā sepe⁹ initasti: correxisti me cum ex cessi in aliq̄: infinita mala bona: salubria mo uisti. C. precepta dei: dei: et ipm sine cessa diligere: differentiā interdictuum: vitia: ꝑmissoꝝ tutius penāditioz: ppt̄ q̄ saluari alias meā. Et his dictis dicebat pater eōnerso filio: multis benedictiōib⁹ benedixit filium.

De ꝓponēd⁹ē oib⁹ sanguineis. Exēpl. xx.

Cum quidā amore ꝓximoz detēt⁹ per cher a leque la dñi ēet impedit⁹ quadā vi ce volēs apponere remediū quocunq̄ eos ad conuiuium: inter epulas rogauit vnū ex il; lis quē magis sibi fidelē credebat pre ceteris vt si eū diligeret digitū suū minimū in ignē ꝑ eo mitteret: ille pena timēs hoc facere re nuit: nec fidē quā simulauerat ei exhibuit: et deinde ceteris oib⁹ per ordinē illi rebellibus idez q̄ in primo ēt repit in aliis. Tūc ꝓpositū suū aperiēs oib⁹ dixit q̄ solūmō ob amorē eoz a sequela ꝑfi retardat⁹ esset: qz q̄ fidē in eis nō inuenit ampli⁹ retardari nolet et q̄ ipli mi; mimū mēbrū corpoꝝ nolueriē pro eo ad hoz rā exponere igni trālitorio nec ipe totum corp⁹: et alam q̄ eis vellet igni ꝑpetuo exponere. Et valedicēs illis oia bōa sua dedit paupib⁹ et quibus tenebatur oia restituit: et ampli⁹ ēis deiit deo seruiuit. ¶ Mater quedā pō; pose ornauit filiam. Exemplū. xxi.

Pater et mater habuerūt filiā que exēplo matrū deuote deo seruiuit: et in virginita te manere ꝓposuit. Pē iussit mēem vt orna; ret filiā scōm cursū mūdi: q̄ timēs maritū fi; liā vestiuit pōpose: et fucarit: et crines: et faciē fi lie ornauit. Tūc āger⁹ ex iussu dei apprehit ma tri di. et. Cur pi⁹ timuisti vir q̄ deū: ornādo fi liā abstraxisti eā a xpo: et apportasti eā mūdo: iō ira ḡttuoz ebdomadas morieris: et dānaris nisi ira illō tps vere penituerit: et intīg ira illud tps oēs pueri tui morient: et i penā ma nus tue quib⁹ crines filie tue adornasti hodie incipiēt arescere. qđ totū sic factū est: sed ipa vera penitentiam non egit: et sic ipa et pueri mortui sunt vt dictum est ab angelo.

¶ In discipulo de tempore.

Pater quidam dixit ad filium suum vt di gitum poneret ad ignē donec vnum Aue ma ria oraret. sermone. xxvi. O.

Itē quidā pater habuit duos filios: vnus heremita est factus: alter eū pater vlnerario: damnatus ꝓpter iniustas res. xxiiii. B

Item miles quidam venit ad scalam in i; ferno ꝓpter iniustas res: et fuit decimus de ordine ex illa progenie. xxv. M.

Item pater quidā dedit multū erpliū filiū ner eū corripit qualr postea momorderunt se i infermo.xxiiii.p̄.

Item filiꝰ quam sub patibulo patri ampu tauit nasum.xvi.f.

¶ Gallio chzisti.

Quidā oranit ihesu nazarene rex iudeorum fere mei. Exemplū.xxii.

QUidam erat assuetꝰ quotiens lectū intrabat: & ḧtiens ā eo surgebat de precabat: vt ille q̄ est rex iudeor.i. cōtinuū daret ei vt de hoc seculo migraret cū vera cōfessione suoꝝ peccatorum & dicebat illuꝝ titulam Jesu nazarene rex iudeoꝝ miserere mei. Et crucem imprimendo cum pollice sup caput suū & super faciem & pectus. Et totiens predicta ꝟba dicebat concludens semꝑ i fine. In nomine patris & filii & spiritussancti. Cū aūt deo permittente subitanea morte preoccupatus esset & demones vellent eum rapere vir lucidus eos ab eo fugauit. Et dū duceret eum per medias tenebras subito disparuit: & vbi signum sancte crucis imprimere continuerat splendor minus egrediebatur: qui eum in mediis tenebris illuminabat. Cum aūt demones de abysso descenderent eum rapere volentes splendor ille ita eos terrebat q̄ nō audebant ei manus imponere. Tunc predictus vir lucidus subito a longe cōparuit: et accedens dixit ei q̄ sūme infelix esset eōdem; natus iehm exigentiū peccatorum suoꝝ tū propter deuotionē quam habuerat circa eius passionem & nomē eius & triumphalis tituli innocationem & crucis impressionem precabat ei volens vt rediret ad vitam priſtinā: & peccata sua cōfiteret & vitam in melius emendaret. Qđ factū est & laudabiliter postmodum vixit & in domo quieuit.

Quidā honorauit quinq̄ vulnera xp̄i. Exemplum.xxiii.

QUidā bonꝰ homo multū dilexit deū dicēs cū beato Ber. O bone ihesu quomodo te inuenio cum gaudio: quia mater tua beata virgo maria vix te inuenit cum tristicia & dolore. Ut ergo dñm inuenire posset salubriter ob reuerentiam quinq̄ vulnerum christi quotidie dixit quinq̄ Pater noster & totidē maria. Et huic apparuit ei dominus & dedit ei de singulis. i. vulneribus mirā dulcedinem ita q̄ omnia gaudia mūdi despexit & deo seruire cepit. & post mortem cum gaudio inuenit.

Honorans quidā valde passionē xp̄i. Exemplum.xxiii.

HEu mater teuthonie? magne vite & fame a puericia p̄fuerat hēc passionē xp̄i & vulnera eius in magna reuerentia & amore & singulis diebꝰ dicebat ad illa quinq̄ vulnera. Adoramus te xp̄e & benedicimus tibi q̄ per crucem tuā redemisti mundum addendo quinq̄ venias et dicendo tot Pater noster rogans xp̄m vt daret sibi timorem suum pariter & amorē. Huic aūt sicut ipse postea narrauit visibiliter apparuit christus dās de singulis vulneribꝰ suis sibi bibere mel cū dulcedine. Qua cepta mundi dulcedo & consolatio in amaritudinē est illi conuersa. Hec in vitaspatrum.

Frater q̄dā in paraſceue sentit oēs p̄cuſſiones passionis xp̄i. Exemplū.xxv.

DE quodā fratre iuuene teuthonico honesto ad modum deuoto narrauit sēte memorie Magister Jordanꝰ ordinis p̄dicatorꝝ q̄ xp̄s dñs i die cene cōcauit: & in die paraſceues passionē totā in corpe suo sēnit. Eratq̄ mirū q̄ dicebat illi vt se p̄pararet ad illā passionē & neminē infirmū videbat: & tū singulas p̄cturas sēntiebat. hoc in vitaspatrum.

Gallio chzisti incitat ad ꝟtutes. Exemplum.xxvi.

QUi deuote meditat passionē xp̄i vix aut nūq̄ p̄terit a diabolo superari. Mīi q̄dā bonus hō ponēs se in loco secreto recolebat sicut sciebat & poterat: quomodo xp̄s natus fuit in mūdo cōuersatus: multa turpia & opprobria p nobis passꝰ & tādē mortē eiꝰ & alia hmōi & dicebat q̄ sibi p̄fecerat plus ad bonū q̄ totū qđ alis faciebat. vñ Bona. Si vis o hō vt de virtute in ꝟtutē: de gratia in gratiam. de bono i melius p̄ficias quotidie nullo tempore tigatus impedimēto ḧta potes deuotione p̄curras & mediteris dñi passionē.

Lachzime passiōis chzisti sunt chzisto dulcissime. Exemplū.xxvii.

IRgo q̄dā ad passionem xp̄i habuit spāle gām & deuotionē q̄ stās ad imaginē btē marie virginis habuit ihesū xp̄m crucifixū in sinu. Et ipa ego deuota in extasim rapta deuote flenit & vidit puerum ihesū qui lachrymas filius virginis recepit in manus suas & perunxit se cū ipsis pectꝰ, sūi. & mater virgo maria ḧsinuit a ihesu puero suo vtrū iste lachryme filii virginis essent sibi dulciores aut lachryme marie magdalene: & puer ihesꝰ rīdit q̄ ille lachryme sūt sibi dulciores: q̄ sunt lachryme amoris sine passiōis: & lachryme mag

balsme fuerit lachrymę contritionis ꝛ amaritudinis pro peccatis suis propriis.

Frego quedam vidit ielum cruentatum i manibus. Exemplū.xxviii.

Frego quedā religiosa ꝛ adhuc in seculari habitu posita erat cui dā religioso ꝛ deuoto viro retulit q̄ salnatorē in cruce pendentem cum cruentatis manibus solebat videre ꝛ ex hmōi visiōe intantum proficit: vt de dño passione loqui vel cogitare nō potuit sine lachrymis sine deuotione: aut singulari contritione. ¶ Christus intinxit panez vulneri. Exemplum.xxix.

Miles quidā ordinis cisterciensis intrauit religionē: ꝛ postmodum de exitu ordinis cogitauit. Et ipsi sedenti vigilanti xps apparuit in forma personae tissimi viri: et quesiuit quid mali hꝫet. Rndit ille. Dolorē cordis habeo: ꝛ defectum debilitatis in membris sustineo. Cui xps panē grossum ordeaceū offerens dixit. Surge ꝛ comede panē istū. Quē ille turbat⁹ intuit⁹. Quō inquit panē istū grossū comedā q̄ panē similaginū monasteri mādducare nō possum. Cui dns ielus detecto latere vulneri pectoris sanguine ꝛ sanie fluenti ordeaceū panē admouit ꝛ tali fluuio madefactū iubet comedere lōguescentē. Mox ille cū horrore mēbrorū defluēs. Heu inqt dne: quō talē pollutū panem comedā: q̄ mūdū panē renuebā. Et dns ait. Oz vt gustu tētes: saltē quō sapiat panis iste Cui ille diffugiū nō haberet: ꝛ susceptū panem tremebūd⁹ sumeret ꝛ vix labiis attigisset sensit in pane super oēm suauitatis dulcorez admirabilē. Quē hīāti quidē ore strictās totū subito cū mira auiditate comedit Nec mora dño disparēte tētat⁹ ille ad se reuersus est: ꝛ q̄d vidisset sensisset q̄ sincero corde retractās ab omni dolore mentis ꝛ carnis tentatione cōualuit: ꝛ in magna tranquillitate spūs vsq in finem permansit. Hec Cesarius.

Martyr hīuit signū crucis in corde. Exm.xxx.

Quidam sanctus cum duceretur ad martyrium interrogatus a tyranno quare christiani cum hylaritate ad martyrium accederent. Respondit. Quia signaculum crucis impressum est in cordibus eorum: et ideo non est mirum si cū gaudio xpm crucifixum imitant. Rndit tyrannus Quod ore dicis probabo. Et fecit sanctum seruari: ꝛ cor eius incidit: in quo sanctus vt p̄dixit impressionem crucis inuenit. Et vilo miraculo tyrannus christianus factus est.

Conuersus habuit passionem christi q̄ lectione mense. Exemplum. xxxi.

Quidā frater quadam die requiescens a priore suo q̄d in mēsa cogitaret eo q̄ lectionez mense non intelligeret. Rndit. Ego lectionē optimā habeo i mensa: quā mādducare incipio: cogito quare q̄ me filius dei sit ab angelo nunciat⁹ ꝛ in vtero virginis de spūsctō receptus mēteq̄ pertractās sit primū foliū volui. deinde quō angelis concinnentib⁹ sit nat⁹ ꝛ pānis inuolutus ꝛ in presepio reclinat⁹: ꝛ eccē perlectū est folium. In hūc modū peruro ciruūcisionem: adultū magoz: oblationē templo: baptismū: ieiunū: passionē: resurrectionē: ascensionē: spiritusancti missionē: tādēq̄ extremum iudicii. Et talis inqt est lectio mea quotidiana: cui⁹ finis est prādii. ¶ De tribus litteris: scilicet nigra: rubea: ꝛ candida. Exēplū.xxxii.

Duo germani vnus clericus: et alter laicus fuerunt in quodaz cenobio. Cū āt clericus tps sedēdo ꝛ scribendo deduceret: quadā die clericus fratrem suū interrogauit. s. laicū. Quō plumis tēpus pus tuū. Qui rndit. Tres litteras didici q̄s quotidie in corde meo reuoluo. quarū prima est nigra: secūda rubea: tertia vero candida. Qui cū inqreret; illarū ifaz noia: rndit. Prima est petōz meoz recordatio: que tanq̄ nigra ꝛ grauis sarcina nos torquet ꝛ cruciat. Secūda est recordatio sancti sanguinis redēptoris mei: quē in cruce pro me misero petōre: de q̄nq̄ riuulis sui corporis fudit tū miseri cordis ꝛ abūde. Tertia est ōlideriū celestiū gaudiorū ꝛ eoz q̄ sequunt in albis agnuz quocunq̄ ierit. His auditis frater litterat⁹ erubuit. Sumet exemplū de tribus litteris fratris oēm suā scientiā quasi nihil reputans ingemuit: et magis de cetero vitā suā in deuotiōe perfecit.

Abbatilla quedā fecit sibi passionē christi legi in agone. Exemplum.xxxiii.

Habit quedā abbatilla amatrix ꝛ reparatrix discipline regularis toti⁹ ꝛ norma iustitie q̄ cū monika erat passionē dñi coā se legi faciebat. Cūq̄ vētū fuisset ad illū locū. In manus tuas cō. spū. meū. ibi expirauit. Que cū post mortē ei⁹ cuidā sancti monachi apparuisset. ꝛ illa de statu eius sollicitaret. ait. Statiz in ipa hora quando anima mea de corpore egressa est euolauit ad celum. Vidiq̄ choroz sanctoz in oratione apparens in spera. ꝛ scisitanti de statu suo ait cancōdore siculam illum danielicum. Sicut audiuimus ita vidimus in ciuitate domini virtutum.

Nihilq aliud loquens oculis lozozis subtra
cta est. Inquit Celarius. ¶ Clericos crimi
noso xps obiecit pallionem suū. Exth. xxxiiii.

Pallio xpi a petis reuocat. Unde q;
dam clericus vitiis carnis superā;
tus contemnebat agere penitētiā:
cui chzistus crucifix⁹ apparuit sua vulnera o
stendendo di. O nequissime: cur nō attendis
que pro te passus sum: cur preponis tui capitis
ornamēta mee coronatiōi: tua mutatoria ve
stium mee nuditat: tuas cātilenas meis lusp
ciis & plāctibus. Cur tuam bursam & zonam
meo lateri lāceatos: tuas cirotheras et aurea
calcaria clauis manuū & pedū meoz: tuos ca
chinnos & crines fleribus meis. Necesse est eū
vt deditus delitiis contemnēdo mea vulnera
& tandem morte eterna vulneris.

Juueni ostēdit xps man⁹ & lat⁹. Exē. xxv.

Iuuenis quidā luxuriosus mala in
tentione intrauit rubetū vbi erāt in
fames mulieres. Cui occurrit diabo
lus di. q vellet ire. Qui dixit sibi suā intentio
nē. Cui diabol⁹. Vade ante me: q bene tibi
soluam tuo tpe. Qui cū intrasset vlterius oc
curr it sibi xps in habitu cuiusdā monachi: q
tenderet reqsiuit apellās eū filiū & dixit iuue
nis. Vos nō estis pater meus. cui monachus.
Certe tu es filius me⁹. Vidit eū indignatio
ne q nō esset filius ei⁹. Cui monach⁹ aperta
cappa ostendit ei manus & lat⁹ que ābe erāt
cruentate sicut apud crucifixū solet depingi.
Credis ergo q ego sū pater tuus. Qui excla
mauit di. Dñs me⁹ & deus meus. Tūc dixit
ei xps. Vade ꝓiteri: q ille qui tibi occurrebat
nō rubetū est diabol⁹: & expectat te q tibi frā
gat collū tuū. Qui dū exisset de silua cū ꝓpo
sito ꝓtendi diabol⁹ eū nō cognouit: & ille in
terrogās diabolū dic. Quē tu expectas. Cui
diabolus. Certe tu nō es: ille erat tot⁹ noster
& mihi data fuit potestas sup eū: vt ipm occi
derē: tu ūo alter es. Qui intelligēs dei miam
circa se factam: intrans claustrum confessus
est: et sic in bono vitam finiuit.

Apostatā xps per ostensionē vulnerū reuo
cauit. Exemplum. xxvi.

Iuuenis quidā religionē itrās qui i
seculo lucrat delicate nutrit⁹: & ideo
vitā austerā sue religiōis vix sustine
re poterat. panis ei erat niger & dur⁹ & vinum
acre: & difficilia & grauia videbant sibi oia q
fuerāt ozdis & iō petiuit a suo plato licentiā re
cedēdi: dicēsle nō posse pati ozdinem. Cui di
xit pzelat⁹ qui erat vir discretus. Frater vos
nō potestis recedere: q ꝓfectus estis in reli
gione ista: sed habete cōfidentiā & fiducia ꝑ
deo: & rogate eū vt possitis cum aliis sustine
re: q sortallis diaboli tentatio est. Ille acqui
uit bzeui tpe & iterū sētat⁹ est & mutato habi
tu ad sēm. Cui cōti suā viam apparuit xps
in specie cuiusdā iuuenis & sequebat eum ꝑ
viā eandem. Ille aūt festinabat quasi de ꝓ
ratus nescies quo deberet ire. Xps aūt sequē
ti clamabat. Expecta me. Ille autem ampli
us currebat. Tunc dominus vocauit eū nō
ꝓpzio: dicēs ei taliter. Frater expecta me u
bo tecum. Tunc iratus ille q vocabatur fra
ter & verecundabatur simul admiratus quis
ei dixisset nomē suū: & q erat monachus sequi
us cepit currere: & xps altius cepit clamare.
Tandem tedio victo expectauit eum. Et cum
xps quesiuisset ab eo quo iret: rēdit. Quid ad
te: ego vado iam vitā meā vbi habeo facere sī
cut et tu. Tandem precibus victus dixit ei q
religionē suam dimiserat & ibat ad seculum.
Tunc xps eleuās vestē & bzachium & lat⁹ dex
cooperuit & vidit ex vulnere lateris chzisti sā
guinem effluere: & dixit ei. Reuertere in lo
cum tuum: et quando inuenies panes nimis
durum: & alia tibi grauia: intinge in latus il
lud: & erit tibi totum suaue. Tunc ille redīt
et postea sancte vixit. Unde Greg. Si pallio
chzisti ad memoziam reducitur: nihil ē quod
non equo animo tolcratur.

Pallio xpi liberat a tentatione carnis.
Exemplum. xxvii.

Erat quidā religios⁹ vir qui frequē
ter grauiter tentabat de petō car
nis tandem videns se nō posse du
rare venit ad imaginem crucifixi ad quam sē
pe venerat rogans xpm vt eum vellet ab hac
tentatiōe liberare: & dixit crucifixo q nisi eū
liberaret eū dimittis vestib⁹ religiosis iret ad
seculum et luxuriam; concupiscentiam satiaret sicut
alii miseri qui sunt in seculo. Postq̄ hoc dix
erat nocte sequenti grauissime tentatus est
tunc mane cū fletu flexis genib⁹ dicebat. Et
reuestes tue: q ꝓ nullo ꝓtio in eis pōt
mittere. postq̄ tu nōvis me iuuare equo mo
Tūc exuit se vsq; ad vltimā vestem & totū p
tuit ad pedes crucifixi. Tūc crucifixi vocāti
nōle ꝓpio dixit ei. Frater relpice vestes tuas
q aūq̄ ꝓpter hanc tēptationē te exire ꝓmit
tere. postq̄ iterū delectarē si necesse esset & pa
te liberādo morte iterū sustinere. Tunc frater
videns dixit ei. Domine postq̄ me tu vis iu
uare & ego ꝓtius permittrem me suspende
re q̄ te precando mortaliter offendere scienter.
Et ita vir a tentatiōe liberatus est q nunq̄

postmodū tenſit i carne talē grauē tētatione
ꝛ cōpūctiā. Ex hoc apparet ꝙ̄ eſt būficiū
dūice pallōis q̄ a morte ꝑpetua liberati ſum⁹
ꝛ adhuc q̄tidie a ꝑnō ꝛ tentatiōe liberemur.
Ger. Nihil adeo reſtitit iaculo diabolice ſug-
geſtiōis ꝙ̄ frequēs meditatio dūice paſſiōis.

Clericus lubricus poſt oēſſionem vulneriū
religionem intrauit. Exēplum.xxxviii.

Fuit quidā clericꝰ lubricus ꝛ imūde vite
q̄ quidie ꝓponebat conuertere ſe et agere
pniam: ꝛ cū hēc differebat ꝛ tardabat cui ap-
paruit dñs in forma in q̄ crucifixꝰ fuit i vilio
re offendens et vulnera ꝛ ſanguinē di. Vide q̄d
pro peccatis tuis paſſus ſui in corpe meo: te ꝛ ali
os pcōres ad vocādū mouēdus: ꝛ a peccatis ſol-
uēdū: reuertere ad me: ꝛ ego ſuſcipiā te. Pro
pter quā viſionē mox intrauit religionem et
ſanctē vixit. ¶ Paſſio xpi liberauit pu
ellam a tentatione carnis. Exēplum.xxxix.

Puella quedā nobilis in amore cuiuſdā
iuuenis ꝙ multos annos miro demonū
ſimulabat inſultu: ꝛ tādē a deo grauit tenta
ta eſt vt ſomnū ꝛ etiā cibi ꝑderet appetitū. Ac
cidit nocte q̄dā vt tāto demonū ageret impul
ſu vt ſuperueniēte aurora ſurgere cogitaret: et
dā adire iuuenē q̄ i vicino morabat. ner mo-
ra: vt oculos aquit vidit xp̄s q̄m plagis recēti
b⁹ crucifixū leui ſermōe ſibi di. voce paterna.
Vt diligas: q̄z cū formoſ⁹: bon⁹: dulcis: ꝛ ge
roſ⁹: hec vt dixit repēte diſpuit ꝛ puellā in
ci pace ꝛ gaudio ꝛ gratiaꝝ actiōe ab oi tēta-
tiōe liberā dereliq̄t. Hec Guil. ¶ Octimo
nialis iuenit xp̄s crucifixū i ianuis. Exēm.xl.

Quedā puella ſetimonialis virgo a q̄dā
clerico ꝏbis luxuriosis ſtimulata intus
ſuccēſa ē q̄ ꝓmitteret ſibi q̄ dicto ꝯpletorio ve
niret ad locū ꝑdictū. Erat eēm cuſtos eccleſie.
Dicto ꝯpletorio cū q̄uentus aſcēdiſſet dormi
torū ꝛ illa exire vellet de oratorio i ipo oſtio
xp̄m cū manib⁹ in cruce expānis ſtare ꝓſpexit.
Cui cū egreſſ⁹ nō pateret oſtium quod pete-
bat ad oſtiū quod erat i oppoſito cucurrit ita
ſuccēſa fuerat in amore clerici vt pene nichil
aduerteret quid circa ſe diuinitus ageretur.
Quid plura. omnes ianuas adiit crucifixum
in oībus inuenit. Tūc p̄imū ad ſe reuerſa et
territa dixit. Fortē voluntas dei eſt vt nullꝰ va
das. Solita fuerat tadē virgo ſingulis die-
bus ſpālem quandā oſonem dicere de paſſio
ne xp̄i quā dñs inde tanto periculo remune-
rauit viſione tam vtili. Que tremensaſ ima
ginem beate dei genitricis ſe ꝓſtrauit ꝙ̄ pe
cato ſuo veniam poſtulans. Q̄ qua cum ima-
go faciem ꝓſpexit ꝛ ſua obnixi⁹ ſupplicaret
ꝓpius accedens: imago manū maxillā eius p
cuſſit dicēs. Quo vis ire fatua: vade i dormi
torium tuū. Tam fortis erat alapa vt in ter-
rā cruēs ſic iaceret vſq̄ ad tempꝰ matutinale
Cumq̄ ſigna in dormitorio ſonarent ꝛ illa i
oratorio nō pulſaret. putāteſeā eſſe in oratio
ne vel preſſam ſopore intrantes cellam ꝛ ml
to defectu eam reperientes. Poſt rotocillata
loqui potuit omnia que circa ſe geſta ſunt ad
honorem dei et beate virginis conſororibus
ſuis recitauit: licet grauiſſet alapa. prorſus
tamen a tentatione per illam fuit liberata.
Hec Celarius. ¶ Quidā mutilauerūt
imaginem crucifixi. Exemplum.xli.

Quodā tpe inter duas cognationes
militum tam graues inimicitie ortē
ſunt vt ſe inuicem caperent ꝛ oc
iderent. Die igit quodā plures vnⁱ⁹ partis
conuenissent in eccleſiā cuiuſdam ville aduerſe
parti per quandā vetulā ꝓditi ſunt: de erat
eēm eis ſignū dicens. Q̄n intrauerint nolam
trahā. Quod cū fecſſet eccleſiā cū multitudi
ne armatoꝝ ingreſſi ſuper inermes irruerūt
Quo viſo illi arreptis ſacris imaginib⁹ gla
diis oppoſuerūt ſperātes ſibi illaꝝ būficio q̄
ci debere. Perculſores vō nullum ſacro loco
exhibētes honorē nullāq̄ ſacris imaginibus
reuerentiā: ita hoſtiū ernozes ſtridebat vt ima
gies oppoſitas mutilarēt: ipſiq̄ crucifixo bra-
chia ꝓſcinderēt ꝛ octo milites i eccleſia tru-
cidarēt. Quod ſacrilegiū ſatis dure vindica-
tum eſt: nā in breui tpe ab occiſoꝝ ꝙ̄gnā-
tis occidentiū numeroſa multitudo ſic gla-
dio deleta eſt: vt vix duo ſuperreſſent. Vetula
vero q̄ illos ꝓdiderat tempe meſſis oīmo ſa
lore aeris ſuffocata eſt. Hec Celarius.

Baliſtarius quidam vulnerauit imaginē
chriſti Exemplum.xlii.

Tempore diſcordie inter Ottonem
phil'pum q̄ pincialis in quoddā
oratorium ſatis curioſe ſua ad cō-
uerſationem tranſtulit: quo cognito quidam
potens ex parte aduerſa ad expugnandum il
lud arietes machinaſq̄ applicuit. Illi vero
qui intus erant imaginē crucifixi ligneam
contra hoſtes in quandam feneſtram poſue-
runt: ſperātes q̄ ob illius venerationē loco
parcerēt. Quidā vero de baliſtariis de cruce
nō curāntes. Iſti locāti illā indignatus telum m
ſitq̄ ſacrā imaginē in brachio ꝓfunde vul-
neravit: mox mirū in modū antiqua renouā
tur miracula. ꝛ ad inſtar vere humane ſāguis
de loco vulneris cepit ſtillare. adhuc vulnus.
ſanguis ꝛ ſtigmata illic oſtendunt. Timore igit

cur tāti miraculi ꝓdict⁹ vir ꝙ in exercitu eccle
tā inalerat: crucē signat⁹ ē ⁊ pniam egit. Se
mel eñ adhuc moztal' in teꝛꝝ crucifix⁹ atq; lā
ceat⁹ ē: ⁊ tū ątidie a malis ledēs ad dexteram
patris se crucifigi ꝛ yphām ꝙrit dic. Et me
crucifigit. Her Lelari⁹. Quidaꝫ ypter
camillā vulnerauit crucifixū Exēplum. xliii.

CUm codē tpe otto ꝛtra philippū alēde
ret cū exercitu satelitib⁹ ei⁹ quādā ec
clias irātib⁹ vn⁹ ex illis crucifixū in eminēti
locū positū erexi lieꝛ cū mlto studio trāsi
dit ⁊ ꝛcupiuit quē cū manu attigere si potuit
lācea nil⁹ ē extraheret Et ꝙ firmit̄ imagi āne
ꝛa kait i diuersis locis illā pupugit: ꝺhīs ielus
ꝛp̄s vt sibi factū ostenderet ꝗd ei⁹ imagi iu
rie vlꝛiēpt⁹ irrogat egit sua potētia vt ō sin
gulis pūctiōib⁹ sāguis emanaret. Semel eñ
adhuc i teꝛꝝ moztal' crucifix⁹ atq; lāceat⁹ ē ⁊
eñ sedēs ad dexterā pēis ątidie a mal'hoibus
crucifigit ⁊ dehonestat. Vñ Aplꝰ. Rursū cru
cifigētes filiū dei. Her Guil'. in li. de apibus.
Judei vulnerauerūt imaginē xp̄i. Exēp. xliiii.

APud sirā i ciuitate Berith ꝗdaꝫ
xp̄ian⁹ sub ānua pēsiōe hospitaꝫ
hīs imaginē crucifixi iuxta lectū i
pariete affixerat. Et ibi oꝛoes suas ꝛtinue fa
ciebat. Post ānūm aliā domū locauit ⁊ ima
ginē ex oblitiōe dereliq̄t. Quidā āt inde⁹ p̄
dictā domū ꝛduxit: ⁊ die ꝗdā alīs iudeis ō suis
⁊bulib⁹ ad ꝙnitū inuitauit Inē epulas āt ille
ꝗ inuitat⁹ fuerat casu circūspiciēs imaginez
xp̄i infixā parieti ꝛtuet: ⁊ i illā ꝗ se inuitaue
rat ira fremēs est effect⁹: cur imaginē ielu na
zareni tenere auderet ꝛminat. Ille āt ꝙ p̄di
tā imaginē adhuc nō viderat iuramenū ꝗb⁹
poterat affirmabat ⁊ illā de qua dicebat ima
ginē penit⁹ ignozabat. Tūc ille placatū se si
mulās valefecit: ⁊ ad p̄cipes sue genīs abiēs
illud qō viderat referauit. Judei ergo ꝛgre
gati ad domū ei⁹ venerūt: ⁊ vila imagine illā
ꝛtumeliis duris afficiūtī ⁊ extra synagogā se
minimuꝫ p̄icīūt. Imaginē vō pedib⁹ cōculcā
tes cūcta oppꝛobria dīcere pallōis renouaue
ēsit. Cui vō lat⁹ lācea ꝓtorallent ꝛtin⁹ sāguis
⁊ aqua vbertim exiuit: ⁊ suppositum vas ꝑple
uit. Stupefacti iudei sanguinē illā ad syna
gogā detulerūt: ⁊ oēs infirmi ex ipo infecti ꝙ
tin⁹ sanati sunt. Tunc iudei ipo terre ostia
narrātes per ozdinē baptismū ⁊ fidē xp̄i vna
nimiter fuerepēt. Ipe āt sanguinē illō in ā
pullis cristallinis et vitreis ꝛseruauit. Ipia
nū ēt ad se accersiri fecit: ⁊ quis tā pulchram
ꝛpositā imaginē ifregit. Et ille dixit Nico
dem⁹ eā ꝛposuit: ꝗ moziens dedit Gamalieli
Gamalieli thadeo: thadeꝰ iacobo: iacob⁹ symo
ni. ille derelicā i shertim vsq; ad exitū vite.
Tūc oēs iudei synagogas i ecclias ꝛuertau
rūt ypter illud miraculū. Ītā ⁊ rome ꝛsecra
ta ē ecclia in honoꝛe saluatoꝛis: vbi ąpulia
cū filio sāguis reseruat Her hugo ō lētō victo.

Judeꝰ quidam imaginem xp̄i in gutture
percussit. Exemplum. xlv

APud cōstantinopolim iudeꝰ ꝗdā
ecclam sophie intrauit ⁊ quandā
imaginē xp̄i ibidē ꝛspexit: ꝗ se sotiꝫ
ibi ꝛsidērēs gladiū arripuit ⁊ moꝛ in gutu
re effigiē xp̄i percussit: statim inde sanguis ex
iuit ⁊ iudei facie ⁊ totū caput aspersit. Qui ꝑ
ter territ⁹ imaginē accepit eāq; in puteū ꝓii
ciens aufugit. Quidā āt xp̄ian⁹ eidē obuianit:
sibiq; dixit. Vñ venis iudee: aliqnē hoiem oc
cidisti. Et ille. Falsum dicis. Cui rursus. Ve
re homicidiū perpetrasti ⁊ ideo sanguine alq
lus es. Cui inde⁹. Vere de⁹ chriſtianoꝛū ve
rus deus est: ⁊ fides ei⁹ firma per omnia cō
pzobatur. nequaq; eñ pertransiui hominem: sed
chriſti imaginem: continuo sanguis de ipius
gutture emanauit. Duxit antē iudeus illum
hominem ad puteum: et inde sanctam imagi
nem extraxerunt. Plaga autem in gutture
imaginis xp̄i vt fertur adhuc cernitur: ⁊ iu
deus ꝛtinuo bonus chriſtianus efficitur.

Judei in paraſceue ceream imaginem chri
sti vulnerauerūt.

Exemplum. xlvi.

QUi iudei i quādā ciuitate secū sent i
paraſceue imaginē xp̄i ceream: ⁊ cā
clauis cruci affixissent ac lācea ꝓtra
xissent apparens beata virgo ꝙrens chri
stianis de hoc quare sustinerēt ꝙ adhuc in il
la vzbe iudei filium ipius crucifigerēt. Chri
stiani autem domos iudeoꝝ penetrantes
et eos capientes inuenerunt imaginem ⁊ ei⁹
vulnera cruentata: quo viso miraculo multi
iudei sunt ad fidem conuersi.

¶ In discipulo de tpe

Heremita cui apparuit xp̄s ielus hīs cru
cem aureā sup scapulas suas. Hoc quere i di
scipulo de tempoꝛe sermone. xlvii. M.

Item latro quidam vnum pater noster di
xit ante crucifixum ⁊ sic ocīsus est ⁊ ad ꝛlum
euolauit quere sermone. xlix. R

Item quidam in agōe adaptauit peccata
mēbroꝝ suoꝝ ad passionē xp̄i. Ser. xlviii. L.

Item monachus quidā pertransiēdo cru
cifixum dixit. O bone ielu ypter amarā pas
sionem tuam quaꝫ sustinuisti quando anima
tua egressa est de oꝛꝛpoꝛe tuo sermō. xlix. ꝙ.

Itē inuenis q̄dā pzinc⁹ nō habuit dulcedinē in passiōe xp̄i ⁊ semel ap̄lexatus est cum ꝓs: tunc postmodū sensit misā dulcedinē in memoria passionis xp̄i. ibidem.ser.xiix.ℨ.

Itē quidā de nocte sg surrexit di.O dñe te in spe nullus iā tibi ꝓpatitur.ser.xl.v.℣.

Itē q̄dā dānauit dñm.⁊ passionē xp̄i dilexit: ⁊ resurrexit ⁊ penituit.hoc ꝛre ibidē.ser.xl.v.℣

Itē mulier q̄dā passionē xp̄i diligēs obiit i gtu in die pasc̄eues:⁊ statī euolauit ad celum post egressionē ale a corpe.ꝛre ser.lxi.℣.

Itē nouit⁹ q̄dā uoluit exire ordinē mior ⁊ redire ad seculū ⁊ xp̄s apparuit ei et ostdit ei vulnera:⁊ quō illi vulnerāt xp̄m q̄ hāt uolūtatē malā peccādi.℣.

¶Pauperes.

Arsenius gaudebat q̄ elemosynam recipiebat. Exemplū.xlviii.

BEatus arsenius q̄ cū magn⁹ esset i curia imperiali tact⁹ est religiosus ⁊ adeo pauper q̄ oporteret eū querere elemosynam q̄ glians in dño dixit.Gras ago tibi dñe iesu xp̄e:qz ad hoc deueni vt elemosynam in tuo nole q̄lui.O q̄tū mō gloziat in celis diuitijs celestib⁹ ad q̄s per pauptates deuenit.Hoc in vitis patrum. ¶Diogenes uolūtatē habuit q̄ domo sua. Exemplum.xlviii.

DIogenes relictis oibus perā hūit q̄ cellario clauē q̄ sustentatiōe coz potꝰ ⁊ mēbzoz senilū a q̄z petēs ⁊ accipiēs cibū.Cūq; sic torqueret i uolio gliabat se domum hēre uolubilē ⁊ secū tot⁹ mundū tantē:frigoze cū se uertebat ad meridiē estate ad septētrionē:⁊ ubicūq; se solebat ⁊ diogenes sol'ebat.Cū solū sibi relictū uas ligneū ad bibēdū vidit puer quoca manu bibentē.Qui statim eū sit uas suū dicēs. Melcie bam ego q̄ natura poculū habebat. Narrat etiā de eo Valeri⁹ q̄ cū quadā die sederet ad solem.Alexander magnus uenīs ad videndū eū hoztatus est vt ab eo peteret q̄d uellet mox inquit.A te nihil peto nisi soli michi non obstes.uñ merito dixit Seneca q̄ potētioz fuit Alexandzo oia possidēte: qz pluserat q̄ ille nollet accipe q̄ qō ille posz ꝓterre.

In mozte diuites abiciunt ⁊ pauperes exaltantur. Exemplū.xlix.

DIuites inane gliantes sūt filios accipitri q̄ multū i vita sua extollit ⁊ palpat ⁊ honorifice sup manum portat. ⁊ sup ꝓcā euat: ⁊ mortu⁹ in lutu ꝓicit ⁊ in sterquilinū canib⁹ ⁊ auib⁹ ad deuorandū.Ecōtra galline ⁊ anseres i vita sua vilipendunt:⁊ victū suū in vita undiq; cum labore magno acquirunt repelluntur ⁊ gemitum:⁊ in fine multa cura ꝓpitant et honorifice ad mensā regis deportant.Sic etiā est de diuitib⁹ ⁊ gloziosis hui⁹ seculi.nā in pīti bū plausūr colūtur ⁊ honorant ⁊ time i fine q̄sq; q̄nisi eoz corpa ꝓiciūtur⁊ aie eoz demonib⁹ tenozāde traduntꝰ.De q̄bus legit.Deus rabūt aūt eos anus mozsu amarissimo.Econtra pauperes abiecti in fine ad mensā summi regis honorifice deportātur.

¶In discipulo de xpe.

Petrus theloneari⁹ q̄ ꝓpio pare⁹ fuit ⁊ post modū fecit se dñm vedere ⁊ pcīū dare i elemosinas pauperū. Hoc ꝛre in disci.de tempore.ser.lxxxi.℣. ¶Pax.

Virgo pacifica statim post obitū celum intrauit. Exemplū.l.

QUella q̄dā nobilis pace habuit cū deo ⁊ sibi a petis venialib⁹ nō posset cauere:tñ deū post baptismum mortalib⁹ petis nūq̄ offendit ⁊ pacē cū hoib⁹ habebat. Nullū turbauit nullū lesit:nullus molestauit.Et ꝓpter hāc pacē quā firmiter ⁊ se tenuit q̄ ad deū.⁊ q̄ ad se:⁊ quo ad ꝓximos dē⁹ sibi hāc gr̄am fecit q̄ āgeli et⁹ aiaz cū dulcissimo gaudio cūctis audientib⁹ ad gaudia eterna ⁊ pacē eternā deduxerunt. Qui ergo vult saluari pacē quā nobis xp̄s reliq̄t ꝓ te stamēto seruare dz.Unde xp̄s. Jo.xiiii.pacē meam do vobis:pacē meā relinquo vobis ꝛc.

Itē de duab⁹ nurib⁹ q̄ simul habitabāt in vna domo i bona pace ⁊ sūt fuerūt sctō martirio.Hoc ꝛre ante.℣.xi.

Duo fratres erāt in heremo quos diabolus nitebat ad discordiā ꝓuocare. Exēm.li.

QUant duo frēs scōm carnē germani verūtū vterq; in spūali ꝓpito monachi exūtes. Insidiabat aūt eis malign⁹ spūs vt q̄cūq; mō separet eos ab inuicē.Quadā aūt die ad vesperā scōm q̄netum dimē ille iunioz frat accendēs lucernā posuit sup cādelabzū. Faciente aūt malitia dēmonū euit candelabzū ⁊ extincta est lucerna : ꝙ hāc occasionez insidiabat eis diabolus vt eos in litem accēderet:surgensq; senioz frater repit pentere cū furoze frēm suū. Ille uo ꝓstratus in terrā deprecabat fratrem suū di. Magnanimus esto dñe:⁊ ego rursus incendā lucernā:ergo qz nō rūdit ei turbulentū verbū malignus spūs ꝓtulus statim recessit ab eis ⁊ p̄gens cadē nocte nūciauit ꝓncipi dēmoniop dic. Quē ꝓpter humilitatem illius monachi qui ꝓstratus in terraz veniam postulabat a fratre suo nō ꝓualui in eis videq; deus hu humilitatē ⁊ dolūtatem huius monachi etia

dit luy eñ gram suam ⁊ ego sentio me valde torqueri atq; cruciar iqñ non ꝓualui separare eos abinuicē. Hec ergo oīa ba audiēs ipsoꝝ eñ facerdos q̄ ibi ꝑmanebat ꝓpunctuꝫ est cor ei⁹ī tiore ⁊ amore dñi nr̄i ihesu xp̄i ꝯsideraus ꝫt ꝯmagna seductio ⁊ ꝓditio alaꝫ est cultus idolorꝫ: relinquens oia stati ⁊ festinanter ad sctōs patres ad mōasteriū grexit ⁊ retulit eis hec oia q malicia dēmones inꝫ se loquebant. Cūq; monitis secularib⁹ insteuzillent eñ sci patres de doctrina dñi saluatoꝛ baptisatus est: ⁊ sci ꝓpositi monachoꝝ vitā arripuit: et adiuuāte ⁊ cooperāte gr̄a dñi facē⁹ est ꝑfectissim⁹ monach⁹: cuiꝫ veneraī ē ⁊ tenuit hūilitatis virtutē: vt oēs hūilitatē ei⁹ mirarent. Dicebat enī q̄ oēm virtutē aduersarioꝝ nostroꝝ dēmonū hūilitas soluit intentio. Deniq; ⁊ dns noster ihc⁹ xp̄s q̄ hūilitatez triūphauit diabolū: oēm ei⁹ virtutē ꝑtriuit. Addebat etiā dicēs: q̄z frequenter audiūi dēmones inter se loquētes: q̄z qñ ad tractādū accendim⁹ cor da holm: si q̄ sustinuerint patienter iniuriaꝫ cōtumelias: ⁊ cōuersi magis rogauerint ea q̄ ad pacē sūt dicētes q̄z ego peccaui: statim sentimus oēm nr̄am virtutē marcescere: q̄z appropriat eis gr̄a diuine potentie. Hoc in vitis patruꝫ.

Diabolus fregit baculum peregrino in dorso vt dissoꝛdarent. Exemplū.liii.

Quo ciues colonienses diuites ⁊ honesti ⁊ ꝓcules adinuicē ad sctm Jacobū sūt ꝓfecti sūt. Die quadā cū soli ecclarēt ⁊ ceteri fratrib⁹ ꝓcedētib⁹ diabolus amicitie ⁊ cōcordie eoꝝ inuidēs ingressu cuiusdā nemoris baculū in dorso vni⁹ illoꝝ pendentē latiusq; fortē in duas ptes fregit. Qui cum neminem adesse ꝛspiceret turbatus clamauit ad socium. Eya frater ubi fregisti baculū meū. Ille negāte etiā cū iuramēto ita in eū exarsit vt vix manu⁹ ab ei⁹ collusione cohiberet. Tādē gr̄a ⁊ dei ⁊ meritis bti Jacobi apli ad mētē reductus apūd socium vnice dilectū pnīam egit: ⁊ totius discordie cā diabol⁹ cōfusus fugit.

Hec Celarius. ¶ In ꝓptuario ꝑ.

Rustici qui simul sepeliebant in vno sepulchro quale capita ⁊ dorsa geuserunt adinuicem. Hec quere ante. P. xvii.

Item hō litigiosus qui parentes turbauit priꝰ mos ꝓnocauit: qualiē obiit miser ⁊ infeliciter. Hoc patet ante. P. xvii.

Item vetula quedā voluit facere discordiaꝫ inter virum et vxorem qui multis annis simul in pace vixerunt. hoc patet ante. P. xvii.

Item diabol⁹ ꝓmisit antiq; vetule duos caldos vt faceret discordiā inter virū ⁊ vxorez. Quere ad̄ de tpe. ser. xvi. P. ¶ Peccant.

In peccatis perseuerantes ꝛtinue sunt ad poꝛtam inferni. Exemplum. liii

Predicatoꝛ quidam solennis reppehendit in sermone illos qui perseuerant in peccatis et dixit q̄ peccatum vocat in scriptura poꝛta inferni: ⁊ ꝓdusit tale exēplū. Si quis hodie veniēs ad mōasteriū istud ⁊ videret vnū scholarē sedentē in poꝛta similiter eras. similiter multis diebus, nonne de facili cogitaret iste scholaris intrare ordinem. quomodo ergo non est credibile q̄ illi tandem intrant in infernum qui tandiu sedent in poꝛta inferni id est in peccatis. Unde etiam Augustinus in quodam sermone. Peccare est humanum permanere autez in peccatis est diabolicum.

Diabolus temptauit episcopum per speciē mulieris. Exēplum. liiii.

Gregoꝛius in dyalogo. lib. iii. c. vii. dicit. Ut qui coꝛpus suum continētie dedicat. habitare cum feminis non ꝓsumāt. Indeus inquit quidam ciuitatis eps cū sctē vineret quandā sanctimonialem de cuius sicut de sua continentia confidebat secum habitare permisit. Ex qua re sic eū diabolus temptabat. vt iam mulierem illam libenter inspiceret. et etiam turpia cogitaret. Tunc quidaz iudeus romam pergens nocte ꝓoccupatus ad templum appollinis se conuertit. ⁊ loci sacrilegium pertimescens xp̄i fidem crucis non haberet. sed ꝓe timoꝛe se signauit. Nocte autez media vigilās vidit turbam dēmonum. et vnum prē ceteris quasi ꝓcipem sedentez. Ubi cum singuli facta sua referrent: vnus ꝓmptus in medium dixit q̄ ūdeū epm q̄ sanctimonialē que eū illo habitabat ad magnā carnis tentationem mouisset. Et cū diabol⁹ libenter audiret ꝗd grāde lucri de tāti viri perditōe ꝓmereret subiūxit. quia etiā ad hoc venit q̄ fero sanctimonialē in scapulas iocādo percussit. Tunc diabolus exhoꝛtatus est eum ꝓfecte quod cepisset insist⁹ etiā inquiri q̄s esset q̄ in illo templo latere ꝓsumpsisset. Ad quē dēmōes pergentes ⁊ subtilius intuentes. crucē signatum inuenīē tes dixerūt Ue. ue. uas vacuū est. sed signatū. statim dēmonū turba cōfusa disparuit. Et iudeus ad episcopum pergens eiq; rei seriē sicut audierat referens episcopum a tentatiōe diaboli liberauit. ⁊ ipe iudeus etiam instructus in fide ab illo baptizari se fecit.

Inter homines existentes non clare videt peccata sua. Exemplum. lv.

Tres homines se custodiete diligẽtes facti sũt monachi ex vno eligũt litigantes ad pacẽ reducere. Ecclesiasticus in firmis ministrare. tertio in solitudine quietscere. Primus vie tus venit ad secundũ quem inuenit animo deficientem. qz nõ potuit infirmis satisfacere. nec ipse primus litigantes pacificare potuit. Hi duo simul venerunt ad tertiũ narrantes ei tribulationes suas rogauerunt eum vt eis diceret quid ipse profecisset. Qui paululum reticens misit aquam in peluim. turbulenta erat. post modicum dixit. Attendite q̃ limpida modo facta est aqua. Cumq; intenderent in aquam. vultus suos viderunt quasi in speculo. sic inquit qui in medio hominũ morantur non vident peccata sua. sed cũ decreuerint maxime in solitudine. facile tũc ea possunt conspicere.

¶ In discipulo de expone.

Diabol⁹ quidã .lx. annis tentauit monachũ de lapsu carnis. postmodum finaliter duxit eum in pectũ luxurie. Hoc quere ser. xl. E.

Item quidã vidit duos cum lancea longa volentes intrare ecclesiam. Et quidam hausit aquam in vas pertusum. et quidam secuit ligna. et apposuit sup carcinam. Serm. cxiii. T.

Item qui habent malam voluntatem procurandi ictum crucifigunt. Hoc patet infra sermone. xxxi. U.

¶ Pena inferni.

Damnati habent ignem infra et supra se inquantum distat celum a terra.

Exemplum. lvi.

Macharius per heremum transiens inuenit caput cuiusdam defuncti. Adiurauit ei ab eo cuius esset. Locutum est q̃ esset caput gentilis. Requisitum de pena. respondit q̃ tantum distat celũ a terra tm̃ habent damnati gentiles de igne super capita. et tm̃ sub pedibus suis. Et infra paganos sunt iudei qui habent maiorem cognitionem de deo. et de fide. Et infimi sunt mali xpiani qui in pctis mortalib⁹ vixerũt. et scienter deum offenderũt nõ ex infirmitate humana aut ignorãtia. qz habẽt pleniorẽ cognitionem iudei q̃ pagani. et iudei. et sunt maioꝛ dignitatis. et sic peccãt sciens. et ex certa malicia. vñ xps in euãgelio dixit. Seruus voluntatẽ dñi sui sciens. et non faciens vapulabit plagis multis. Vñ etiã dicit Idem. Fidelis malo pessimo est infideli. et grauius peccat. et grauior pena sibi debetur.

Ebriosus quidam vidit in extremis infernum apertum.

Exemplum. lvii.

Quidã intrauit religionẽ. et tactus est religiosus solo nomine. Cum monitor⁹ eos quer⁹ q̃ corrigebat. sed non emendabat se. Sed qz faber erat optim⁹ propter necessitatem officii tollerabatur. Hic in extremis diebus cum alii iret ad ecclesiam remanebat in cella sua vacans illecebris et obiectis. Et factum est vt nollet intrare ecclesiam voluntarius. intrauit tanquam infernum inuitus. Subita enim infirmitate correptus vocauit fratres dicens cum meroꝛe. Sicut beatus Stephanus vidit celos apertos. ita et ipse video infernum. et Judam. et cayphan in medio eorum pilatum. et alios crucifixores dñi. et mihi misero non longe ab eis locum paratum. Cumq; fratres procurarent eum ad penitentiam dicebat se non posse penitere. quia pena eius datum esset iudicium. Et sic miser mortuus est. et lõge ab aliis sepultus. nullum suffragium impartitũ est eidem. ¶ Quidam vidit penas damnatorum. Exemplũ. lviii.

Quidã frater cisterciensis ordinis cũ ageret in extremis vidit bñ bñdictũ se a corpore educere. ostendit ei mãliones multos et eorum et supplicia dãnatoꝛ. vbi inter alia vidit deputari magnũ principẽ ardentem. et in cathedra ignea residentem. et ante eũ mulieres pulchre erant. faces igneas in os eius trudentes. et usq; ad virilia ardebãt. et flagellis cũ erebant hic fuerat princeps potens. et luxuriosus. Postmodũ vidit alium qui demones excoriabant. et cũ sale fricabãt. et aspergebãt. et super craticulam igneã cremabãt. Hic fuerat crudelis dãnator. et subditoꝛ oppressoꝛ. et exactoꝛ pauperum. Postmodũ vidit alium equum igneum equitantem. et scutum igneũ habentem. et portabant capsã igneam. et post eandã equi habitum monachi trahebat. hic fuerat raptoꝛ. et capram cuidã vidue rapuit. et infirmus habitũ monachi recepit nõ ex charitate nec ex voluntate manẽdi in ordine sed quia deficeret. et ex inde etiã amicoꝛ suoꝛ. ergo habitũ mõachi post se trahebat. alias etiã vidit plures diuersas penas sustinere secũdum qualitatẽ peccatoꝛ. vnde Salomõ. Per q̃ quis pc. ¶ Mulier quã vidit penas mariti sui aliorum dãnatoꝛ. Exem. lxix.

Miles quidam potens nimis deditus torneamentis mortuus est male habilitate sicut dixit. Reliquit autem vxoꝛem deuotã valde sanctã q̃ marito mortuo et ipsamet fratri Alberto magno ordinis predicatoꝛ narrauit. et ipsa dixit q̃ rapta est quãdã extasi mẽtis. vidit area alam mariti sui demones in magna multitudine congregatos. di

pter vn⁹ eminẽtior ceteris ad ꝓbandos. Donec caligas in pedib⁹ ei⁹ quarũ spicula penetrãt a plãta prosilit ad cerebrũ: hinc induite eũ lorica cui⁹ spicula ãs & retro penetrãt totum corp⁹. hic galeã capiti ei⁹ imponite cui⁹ similiter spicula descendẽdo trãseũtibus ad plãtas. Hinc scutũ collo ipius inuicibile cui⁹ pondere mẽbris oibus ꝙquatiet. Hec oia cũ tullu pncipis demoniũ in alam miserã ꝙplerent dixit iterato dẽmoib⁹. Cõtinuato tibi⁹ erat vt post torneamẽtũ balneis frueret: & post balneũ depone ret in lectũ: & iuxta eũ puella teneriori cui⁹ ãplexib⁹ & coitu fruebat. his oib⁹ aptate filia Mer moza flãmis balnealib⁹ illi⁹ alaz cruciatam in lectũ ferreũ cãdentẽ posuerũt: et iuxta eũ buconẽ cũ terribilib⁹ ocul⁹ ad magnitudinẽ lecti ei⁹: cui⁹ ãplexu & toto ꝙtactu vel oculis adeo exulcus est: vt magis eũ buconis horribiles aspect⁹ illi⁹ ꝙ armoꝝ ꝓdictoꝝ terribilitũ balnei vel lecti vexatio cruciaret. Heu ꝙ dira pena talib⁹. Illa aũt dtã mulier q̃ her dispectante deo de alia mariti sui vidit: oibus diebus vite sue recordatiõe viliõis adeo afflicta fuit vt nullus posset ãbigere q̃ eaz antea cognouisset quin illa supza modũ qõ credi põt cordis incõmodo vexaret. Hoc Guil. in lib. de apibus. ¶ Quidã vidit dñm suum duci ad diuersas penas. Exemplum lx.

Quidã nobil⁹ erat oppidoz pauper & mũdi amatoz. Hic cũ deficeret in lecto cameraꝝ sua⁹ iacẽs aũ cameraꝝ rapit in viliõe ante thronũ dei: & ibi arculabat dñs ei⁹ de oib⁹ q̃ gesserat pro quib⁹ accepit sniam dãnationis: sed cũ magno tripudio duct⁹ est aũ inferni. Cui lucifer. Adducite eũ ad me: vt de osculũ fidelit seruitoꝝ meo. Cũ ãt adduct⁹ fuisset: dixit. Nõ sit tibi par in scla seculoꝝ. & ait. Ite cõsuescit balneare ducite eũ ad balneũ. Cuꝝ duct⁹ fuisset ad balneũ infernale & vnguib⁹ diabolozum penit⁹ laniaret: aliq̃ igne cuꝝ eũ fudere: eductus de balneo politus est in lecto infernali. De quo Esa. Subtus te sternet tinea: & operimentũ tuũ erũt vermes. Et dixit lucifer. Da te ei post balneũ de calice ire dei: & propinat⁹ est ei ignis & sulphur que est ps calicis eoꝝ. Qui dũ clamaret sufficit: dixit lucifer. Audiet q̃uent dulces simphonias: surgãt simphoniaci. Et ecce duo demones cuꝝ tubis igneis: igne sic in eũ sufflauerũt: ita vt de oculis & naribus & de ore flãma ignis exiret Lucifer ait. Adducite eũ ad me. Et adducto dixit. Cãta sti cãtationes cãta michi vnã. Et ille dixit. Quid cãtabo: nisi maledicta dies in qua natus suꝝ. Et dixit ei lucifer Cãta meliozẽ. Et ille Quid cantabo: nisi maledicta sit mater quẽ genuit me. Cãta adhuc meliozẽ: & miser dixit. Quid cantabo nisi q̃ ipe de⁹ sit maledict⁹ q̃ me natum fecit. hoc ẽ ait lucifer qõ voluit: ducite ergo in ledẽ quã meruit. Qui dict⁹ ẽ ad vnũ puteũ: & fact⁹ est talis strepit⁹ ac si tot⁹ mund⁹ caderet. Ad quẽ strepitũ euigilãs camerari⁹ cucurrit ad cameraꝝ & dñm mozt⁹ inuenit. Narrata itaq̃ viliõe ozdinẽ itrauit. Hec vir idarium.

Diues qdã polit⁹ ẽ i cathedza ignea & dat⁹ est ei pot⁹ infernalis. Exẽplum lxi.

Quidam deuotus vidit in vsu quẽdam virum honoratuz & secularem qui multũ excellerat in gloria seculari seu in mũdi glia: in gula: in luxuria: et in cantibus variis solaciis ad infernuz duci. Et ecce pncipes demoniũ surgẽs de cathedza sua occurrens ei: & collocauit eũ in cathedza: dicens. Sede hic pro honore quem habuisti i hoc seculo. Erat autem cathedza tota ignea. Oblatus est autem in vase pot⁹ amarissim⁹: fetidus: et immundus: et coactus bibere in dicentibus. Bibe hoc loco potũ delectabiliz quos bibisti in hoc seculo. Astiterũt aũt duo demones cum tubis inflatilibus in aures ei⁹. Et exibat q̃ aures: & oculos: & nares: & ceteros meatus flamma ignea. Et her inquiunt habeas nũc tibi q̃ cãtibus & cantilenis vanis q̃s audisti. Posuerũt & serpẽtes circa colluꝝ suũ chia dicentes. Et ꝓpt̃ amplexus mulierum hoc habeas. ¶ Nero balneat⁹ est apud inferos. Exẽplũ lxii.

Quidã vidit Neronẽ balneantẽ apud inferos & mistros infernorum feruens infundentes super ipsum. Et cũ videret choruz aduocatoꝝ ad se venientium. Huc inquit venale genus hominum venite o aduocati amici mei accedite vt in hoc vase balneamini mecum: adhuc enim superest locus in eo quẽ vobis seruaui.

Nobilis cuidã vitulũ vidue abstulit & vinũ sub banno ꝓpinauit. Exẽplum lxii.

Quedam obsessa cum die quadam quẽdam nobilẽ potentẽ ac diuitem virum vidisset demõ ex obsessa mẽtis partibus contra eum clamare cepit dicẽs. Vitulum illum quem tali vidue abstulisti: ingentibus flammis infernalibus a nobis liquatum guttatim mittemus in oculos tuos. et per omne corpus tuũ fundemus & stillabimus pinguedinẽ eius. Vinum vero quod sub banno tuo in hac villa vendit: feruens in os tuum fundemus. Quib⁹ dictis miles gterritꝰ

ibertā amouit ⁊ vitulū reddidit. ¶ Alius
nichil habebat pelles ⁊ gtē agri restituere.

Exemplum.lxxiii.

¶ Quis quidā tpe quodā ad diem vadēs
ad palatiū venerit ei quidaz in dextra
ens nigerrimo. de cui⁹ nasis⁹ flāma gerebat
cuneū rectā tenebat nunc exopitās in eā
qm discurrebat. Hec videns cuius primo val-
de territ⁹ postea gtoztat⁹ crucē se signauit cō
ne diabolū dextrā contra holem armās gla-
dio: ⁊ cū appropinquallz cognouit eum fuisse
quēdā militē nup defunctū videbat circūa-
mictus pellibus ouinis mollē terre gressis in
hiet. Quē cius interrogās vt ventret ait.
Ego in maximis penis fu:pelles istas cuidā
viduę ablatuli: ās nūc ardēter sentio. Nūc mi
hi gtē agri iniuste vsurpaui. cui⁹ pōdere mo-
do pmoz. Si āt filii mei illa restituerēt: pēas
meas multū alleuiarēt: ⁊ sic euasit. Cūq
filius hoc recitasset maluerit filiā eternaliē in
penis manere q̄ eis dimissa restituere. Hec
Celarius. ¶ Quidam vidit penas in-
ferni. ⁊ hic egit duram penitentiā. Exēm.lxv.

Cūq quēdā pfamilias ad deū migrat
set: ⁊ tota familia quotidie cozp⁹
custodiret ex diuina mia creuit. ⁊
vades ad ecclīam reddēs immensas gīas et
quicquid habebat dēo ⁊ pauprib⁹ erogabat.
Fugiēs ad heremū iuxta fluuiū cellā fecit. et
ingrediēs fluuiū vsq; ad ymā sinebat gelari ad
carnē ⁊ postea ad baineū calidissimū ibrabat
Et hoc sustinebat sucrelline q̄tuz poterat cō
tinuo vsq; ad mortē. Et cū de his ab aspicē
tibus argueret dicebat. Si vidisletis q̄ ego
vidi ampliora vel eadē merū facerel. ⁊ refe-
rebat terribilia de penis inferni dicens q̄ in
exitu aie a cozpe suo vir lucid⁹ duxerat eum
contra oztū solis ad valem infinite magnitu
dinis vbi erāt duo stagna vnū erat plenum
bermibus ⁊ flāmis ferentib⁹ ⁊ aliud gelu ⁊
ingenti grādine. ⁊ erāt plena aiab⁹ que cum
hiz pollent sustinere ignis vehemētia tranli-
bant ad gelu ⁊ eromerso ad ignem. Postea
duxit eum ad tenebras dētissimas ⁊ vidit ibi
globos igneos de baratro ascendentiū ⁊ inde
ardentium holm ignitozum ad faucillarum
modū ⁊ sensit inde exalare fetozē intolerabi
lem. ⁊ audiuit fletum ⁊ eiulatum intolerabi-
lem ac inēstimabilē ⁊ deterzimos vermes toz
tipes ignitos tenētes ⁊ eā tenere cupientes et
nūcere in fornacē. sed apparuit ei in tenebris
hiz spēdid⁹ quasi stella inhibens demonib⁹
ne eum tangerent. q̄ index preceperat eum
reddire ad cozp⁹ suuz vt ageret pniam. Et sic
super humanā estimationē paterfamilias q̄
affligēs postmodū in pace q̄euit.

Malo diaboli est horribilissima. Exēm.lxvi.

¶ Abbas Isaac egathe cū quodā mona
cho suo ⁊ q̄dāquerlo venit ad colo
niā ad quādā obsessā. Et cum ab-
bas demonem de quibusdam interrogasset
demō nō respōdit ei. Dixit hoc abbas dicit ei.
Adiuro te per eū qui hodie in missa tractaui
vt respōdeas mihi. Et statī demō rūdit ei de
ſūtis. Dixit hoc demon adiuratus abbate vt
exiret demō rūdit exquo ibo. Aperiente abbe
te os meū aperui vt ingrediaris ait demon.
Non possū: q̄z hodie altissim⁹ intrauit. Dixit
abbas. Extende tuū hos duos digitos pollicē
⁊ indicē ei indicās ⁊ offerens. Et rūdit. Non
valeo: q̄z cū filiis hodie altissimi tractaui. Ad
silente ei vt exiret ait. Quodā vult altissim⁹
adhuc duob⁹ annis ero in ea: ⁊ tūc liberabit
q̄ postea ita factū est. Rogatus ergo abbas
a monacho ⁊ cōuerso suo vt precipies demoni
quatenus in sua forma naturali se eis ostē-
deret: renuit pio abbas postea acquieuit di-
cens. Precipio tibi in virtute ihu xpi: vt in specie
tua naturali nobis appareas. Rūdit demon
Nō vultis carere nisi me videatis. Et abba-
te dicēte nō: cepit miser in oculis eius turge
scere ⁊ ad instar turris ascendere ita vt oculi
eius scintillarent ad modū fornacis ardētes
fumigant. ⁊ hūs visi cecidērūt territi mona
chus ⁊ conuersus in extasi potuit. Abbas etiā
cecidisset si nō precepisset diabolo vt pristinā
formā acciperet: q̄ ⁊ fecit. Et dicit diabolus.
Nunq̄ ita stulte precepisti q̄ certo scias q̄ si
hodie diuinis nō cōmunicasses nulli⁹ veltrū
visi hominum retulisset q̄ vobis ingeniosus
putas vt homo posset me videre ⁊ vincere ut
quā. Tūc illi reuocillati sūt aqua frigida
tanq̄ semiuiui.

Religiosus q̄dā poti⁹ voluit ignē intrare
q̄ demonē videre. Exemplū.lxvii.

¶ Religios⁹ q̄dā ad extrema venies de-
duct⁹ horribiliter clamauit. Quā-
dicta hora in q̄ religios⁹ fact⁹ fū et
tinuit. Et quasi paululū facie serena subridēs
ait. Non: imo benedicta hora in qua intrauit
ordinē ⁊ dū dicta mater gliosa xpi quā semp
dilexi: iterum venit. Frēs astit q̄ in circuitu
erāt audientes cum lacrymis orabāt q̄ co.
Dixit duas alit horas dixit frater q̄ astabat ei
Mora frēs meos: q̄z euasi vīs ostēdere
horā: cūs ingressus ait. Vos de primo sto
nō audistis turbati fuistis: q̄ hoc est causa
Vbi. Apparuerūt mihi demones terribiles et

parati ad recipiendū alam meā ⁊ pte timo-
re extra me raptus maledixi hoīa dñi mei. et
dixi vobis ⁊ si hic factus fuissem ignis veni de
cre misto cū sulphure ⁊ duraret ab hoc loco
usq; ad diē iudicij: haret mihi optio vtrū pe
rpetuū illū ignē velle cruciare aut iterum de-
mones in simili forma videre eligere potui
⁊ ignem cruciare. Postmodū venit illa regi
na celi mater mea ⁊ fugauit demones ⁊ ea vi
sa concepi spem: ⁊ pre gaudio risi ⁊ hoīa qua
intrauit ipsam que me liberauit benedixi.
Et his dictis feliciter postmodum obiit.

Miles quidam in equo igneo punitus est
cum falcone. Exemplum.l xviii.

Quidā frāter deuotus hō vidit quēdā mi
litē ardere in inferno ⁊ videbat eū sede-
re in equo igneo. ⁊ tenere falconē in manu et
petiit dñm hoc ostendere ⁊ ille equ⁹ erat diabo
lus ⁊ currebat cū eo ⁊ ignē ppter gliam quā
habebat in mundo exhibendo ⁊ cū falcone cum ⁊
libenter se occupabat ⁊ falco quē in manu te
nebat erat alter diabolus qui comedebat ma
nus ⁊ brachia et carnes ipsi⁹: ⁊ tantum volo-
rem ei faciebat: ac si cor eius de ventre extra
herre vellet. Vidit etiā alios qui fuerunt lusto
res in hoc mundo qui cogebantur ludere cū
demonibus ad alcam et scachos.
Nobilis quā cogitauit penā inferni ⁊ rigorē
eius patienter sustinuit. Exemplum.lxix.

Iuuenis quidā nobilis diues ⁊ delic-
cat⁹ ordinē fratrū predicatorū intra-
uit qui cū ab amicis carnalib⁹ duce
retur ad capitū dicebat. Non poterā austeritā-
tem ordinis tenere: q; delicate nimis eos nu-
trias. Videbat ppter hoc intrauī ordinē q; fre-
quēter me delicatū ⁊ nihil asperū me pati ⁊ sustine
re posse rogitauī q nimis esset intolerabilis ⁊
horribilissima pena inferni: ⁊ ideo elegi ma-
gis hanc penam sustinere q̄ illam. C. inferni.

Iuuenis quā cogitauit ⁊ illa pulchra mē-
bra dā tuē pabula inferni. Exemplum.lxx.

Quidam magr Iordanus predicauerat
cuidā iuueni nobili ⁊ pulcherrimo
ingressum ordinis predicatorū ⁊ illum
inuitauit ad hoc faciendū: respexit ei in fi-
ne verboꝝ rogo te vt istum hoc facias amo-
re dei aut mee? tuas respiciens alia pulchra
membra sua rogitans ⁊ tam dampnat⁹ erit
⁊ illa pulchra membra erunt pabulum eter-
ni ignis: q̄ sic facies ex hoc dicitur mor⁹ post
ea ad ordinis ingressum scripsum ppter deuz
contemptum.

Quidam cogitauit ⁊ post centum milia
annoꝝ dampnati liberantur. Exēp. lxxi.

Quidā miles fortis ⁊ multū delicat⁹ ⁊
quadā die cogitaret intra se: ⁊ post mil-
le annos alie dānatoꝝ de pena liberarentur.
Videbat et cogitatio q nō: ⁊ post centū mi
lia annoꝝ nō ⁊ post tot annos quot sunt gut
te aque maris nō. Et ita talia rogitādo plus
mō turbat ⁊ ptertim̄ cepit ppendere q̄ mi-
seri obtenebrati sunt hui⁹ mūdi amatores ⁊
pro modico tpe quo victuri sūt ⁊ p trāsitoꝝ
gaudiis ⁊ voluptate carnis incurrunt penas
eternas. Vñ etiā Greg. Nemo pōt hic gaude
re cū hoc seculo ⁊ illic regnare cū deo. Item
phūa gaudia sequuntur ppetua lamenta.

Qui in lecto molli dū ptinue iacere debent
tedium haberet. Exemplum.lxxii.

Heremita martilliēsis eps refert ō seipo. Dū
essem mūdi amator ⁊ dedit⁹ vanitatibus
mūdi cepi semel cogitare ō ēuitate pene infer-
ni: ⁊ dixi in corde meo. Si ponerer tibi inter
ig ⁊ lectō molli ⁊ delicato: ita q̄ nulla com-
motione ide recederes horā vix sustinere posses qui
ergo posses iacere et ardere in illa pena eter-
na ⁊ intolerabili inferni si ptinuo tibi ad
mergi. hac occasiōe reliqui oīa. ⁊ factus sum
monachus. ¶ Moniales quedā
occidunt penā inferni ⁊ dānata ē. Exemplum.

Due moniales reputabant multū
religiose in quodā monasterio ar-
debat q̄ vna mortua est ⁊ alia soro
que erat magna amica sua ferment ardebat ⁊
ea. Et semel in ecclia de nocte dū illa sororia
na oraret audiuit illā sororē mortua clamā
tem ad se: ⁊ dicentem mortuoꝝ. Misericordia me quoniā
⁊ nō me penitebat timor mortis ptrbat me qui
sterno nulla est redemptio: ⁊ nō pl⁹ dicebat ve
rba sororio. Illa vix interrogauit. Nōne es in
talis soror. Videt illa. sum: ⁊ illa. Quare non
ples cū ad orationē rationis tocius. Dixit mortua si ha
beā ego maria ⁊ oēs sctī rogarēt ꝑ me nunq̄
possēt plus efficaci de me. Miserere mei deus
⁊ salua me: q̄ finis est finis rationis: q; ego sum de
nata heu quā hoc es dixit vna cū eras ita bo
na religiosa. Videt. Ego dū essem in seculo
sectum̄ peccatū verecundā quod ppter ver
cundiā nūq̄ confessa sum. et ideo alia bona mea
hil mihi valuerunt advitā eternā. ergo ami
modo nō ores pro me quia inutilis est.

¶ In scripto de tempore
Diabolus dixit ꝑ alia comitis Guillelmi
esset in tali pena ꝑ si maxim⁹ mōs illud mihi
terret: si queteret in ictu oculi. Hoc quere in
tempore sermone. xxxv. ℭ.

Iste milles qui rapuit vbique vacā dicebat
ego nō faceret alius faceret: punit⁹ est ita

terno incessanter. Hoc quere ser. xcix. F.

Item miles quidā agnouit filiū suū cū cā
pulo in quo erat sulphur. sermone. xcix. B.

Ité ylldo qui tñq̄ inebriebat qualem le
cum qualem potum & quale balneū sibi in
terno inuenit ꝓparatum. sermone. lxii. y.

Item quidam vidit vicinum suū & vxo
clericus viri puniri in inferno ꝓpt̄ adulte
riū sua. quere sermone. lxxv. D.

Item sacerdos quidam vidit matrem suā
in ꝓzta igneā quomodo serpentes igneī eis
comedebant collum ipsius et catenas igne
as habuit manibus et pedib⁹. Hoc quere ser
mone. lxxiii.

Item mulier que non plene confessa est quo
modo visa est habere serpētes in capite in col
lo et bubones super mammillas. Hoc quere
sermone. cxx. L.

Item frater ordinis ꝓdicatorum qui di
cit ad magistrum parisiensem q̄ de ferro cogi
tarent de lecto inferni de quo Elyas dixit.
Dubter te fermentur timea. Hoc quere sermo
ne. ci. H.

Item quidam vidit diabolum & dixit q̄ ꝑ
tius vellet clibanū ardentē intrare q̄ iterum
diabolum videre. hoc quere ser. cxv. B.

Ité ydā cōfulit digitos ꝓpter cupiditatē
mulieri. ser. cxv. P. ¶ Pena purgatorii.

De acerbitate ignis purgatorii et pene.
Exemplum. lxxiiii.

LEgit de acerbitate pene purgato
rii. Donat q̄ oēs carbones totius
mūdi in vnū cumulū essent congrega
ti q̄ oēs arderēt: & siqs homo in medio cumu
li staret nō tātā penā sustineret sicut anima ar
dens in purgatorio sustinet. vñ dē in decret.
Igni purgatorii nulla pena ꝓpalis cōparabil'
est di. xxv. Qui i aliud. vñ etiā Aug. Fratres
charissimi ille ignis purgatorii? & si non sit et
ms: durior tñ est q̄ quicquid in hoc seculo ꝓ
nārā potest cogitari vel sentiri vel videri.

Sacerdos quidam dixit: si lacus esset tot⁹
ignis.

Exēplum. lxxv.

SAcerdos qui reputabatur quasi sā
ctus cum adhuc viuens miro mo
do se afflingeret in pena cuidā que
renti cur se ita afflingeret: rñdit q̄ si lac⁹ qui
dā magn⁹ qui erat ꝓpe esset tot⁹ igneus vel
sit potius esse in eo vsq̄ in diem iudicii: vt ꝓ
sit cuadere ignem inferni et penas purgato
rii. Hoc idem orabat. Augustinus di. Domi
ne hic vre: hic seca vt in eternum parcas.

Quidam vidit purgatorium & hic afflixit
se. Exēplum. lxxvi.

QUidā ꝓcerator venit ad vrbē dei
quendā in deserto petiit ab eo quā
tenus sed breue dicēs q̄ non posset
longa pniam facere vel cogitare &c. Cū nō
posset eum flectere ad aliud inducere dixit fa
mulo suo. vade ad vallem illā vicinā & duce
eū tecū et trades eū illi quē inuenes vt faciat
eū facere pniam breue & reuertere ab eo: quod
cū fecisset & celeriter se pauisset audiuit clama
re miserabile ꝑ illū ꝑ uerantiū durissime. Et post
modicū tpo ꝑ animaduertit ꝓcerator esse ad
vrbē dei. Quē cū iussisset reuertere dicēs q̄ egē
sset pniam noluit reuertere: sed ob⁹ dieb⁹ vite
sue remānsit cū eo in mirabili timore ydurās
& vltra modū in pnia se afflingēs. Cū ꝑ dice
retur ei. Ineptū vt tibi ꝓcet ipse recordat⁹ es
li⁹ ꝑ uerationis nihil reputās dicēs facichat in
ꝓparatiōe ad illā di. Maiora vidit. Ad idem
narrauit ydā magē i theologia āglic⁹ natiōs
di. stvidisse quēdā q̄ dicebat se fuisse i purga
torio sci patricii q̄ de nullo qō in mūdo vlte
rat poterat gaudere. Amara videbāt sibi oia
delectabilia mūdi inter hoies viuēs q̄ mo
tuus appebat. De eodē etiā narrat magē Ja
cob⁹ epūs tusculan⁹ dicēs q̄ quedā mulier re
uocata de purgatorio ad ꝓpandas pniam in
pñti sectō hec inter alia affligebat se q̄ habitabat
in sepulchris & niuei & glaciei & igni se inuol
uebat. Ps ergo q̄ minime timet ignis purga
torii a ydolā: vel q̄ nō vidēt eius ꝓtiones
in scripturis: vel q̄ non credunt quod de eo
audiunt: vel q̄ nō experti sunt de eo aliqd.

Lādelabrū cupreū liquefactū é. Exē. lxxvii.

QUidā abbas decedēs rogauit mōa
chos suos & ꝓsuluit vt neporē suus
facerent abbatē. Qō cū factū fuisset
& iuuenes abbas ad fontē qui erat in orto sui⁹
audiuit vocē emittam de fōte cū gemitu mise
rabili. Cū autem admiraret abbas gementē
vt diceret quis esset: dixit q̄ esset alā anime
li sui que inestimabiliter ibi vexarent ꝓpter
hoc q̄ carnaliter motus rogauerat in monte
vt eum abbatē facerent. Cum autem diceret
nepos. Cuiusmodi ardorem posses ibi sustine
re q̄ fons erat ꝑperatus. Dixit vox rogādo
eum vt afferret candelabrum cupreum quod
erat retro altare & ꝓiceret in fontem illum.
Quod cum feciset ita liquefactū est sicut ce
ra in igne & sicut butyrum in olla bullientē.
Quo viso renunciauit abbatiem nec vltra vo
cem audiuit. Numquid ergo punitus est ille
abbas: et offensus ad vt filiatem inuentum.

Helisinteus vite fecit sibi vestes conge
lari. Exemplum. lxxviii.

Quidā rediit⁹ vite terrenus penas quas viderat fugit ad heremū ⁊ fe cit cellā iuxta flumē⁊ intrabāt⁹ le balneū⁊ egrediens lauabat vestimenta cō gelari ad carnē.postea balneū calidissimum intrabat⁹ hec sucrescūs sustinebat ⁊ tuz po terat vsq; ad mortem. Et cum de his a vide tibus argueretur dicebat. Si vidisletis que ego vidi eadem vel ampliora illis fuerestis. Gregorius. Sancti penā tēporalem lucrum putant. q; per hanc se eternam euadere non ignorant. Hoc beda in gestis angelorum.

Quidā petiit angelos in agone vt tarda ueniut hic puniretur. Exemplum.lxxix.

Abbas quidā filion vir ꝓfectissim⁹ qui cū mortuus⁹ fuisset multi pa tres ⁊ fratres: ⁊ subito facta est fa cies eius quasi quoddā fulgur radiās:⁊ dixit Consolamini fratres:ecce abbas venit. post hoc chorus ꝓphetaꝝ:⁊ post hoc sancti apostoli et angeli. Cumq; loqui videret ⁊ quererent quid diceret. Audit. Venerunt sancti angeli tollere alam meā: et supplico vt ꝓpter pnias agēdā paululū sustineāt. Cūq; dixisset abbas ti. Tu nō iudiges pnia ait. Feci⁹ in veritate dico vobis:q; nec pne principiuz fecisse me memini. Et cognouerunt:q; perfectus esset in timore dñi. Nec dubiuz q; hmōi timor fecerat eū ita parua de se sentisse. Hec in vitaspatrū.

Iustinus quidā elegit tribus diebus puniri in purgatorio. Exēplum.lxxx.

Quidā frater fidelis ⁊ bon⁹ sicut ꝑdicat magr Albert⁹ frater ordinis ꝓdicatoꝝ sibi ab his q̄ rē familiarē habent traditum referebat qui post diutinam pniam quā sanct⁹ fecerat incidit in languorem grauissimū. in quo per annuz cum patientia perduranit. Et postmodū tedio victus cū lachrymis dixit vt tanto languore fine dato mortem imponeret:nec mora facit⁹ ad eū angel⁹ dñi dixit ad eū. Exaudiuit dñs preces tuas sed elige tibi quodvis aut tribus diebus pena purgatorii torquebe⁹ si nunc recedis: aut si adhuc in languore isto p annuz manere volueris sine vllo purgatorio ad superos euolabis Tunc ille penam pristinam recolens nec futurā abhorrens:respondit. Mori pius eligo et nō tantum tribus diebus: sed quantuz dñs placuerit in purgatorio tribulare. Fiat inquit ꝛ gnus tibi secūm verbum tuū. Nec mora languens morte solut⁹ est ⁊ alia eius in purgatorii delata. Mox ergo exacto die venit angel⁹ ad locū purgatorii vbi alia torquebat ⁊ dixit. Quid nūc agis o alia q̄ ꝓ labore vni⁹ anni tribus diebus elegisti in purgatorio detineri. Cui alia ait. Nedum torqueor nō angor? q; mo penis multoꝝ annoz cruciatus ꝑ tuū ꝓfectū relidit. Sed angor?. nō mora longa sed inestimabili tortura decepta es: q; nō vnā diē de tribus dieb⁹ in purgatorio pati ris ⁊ adhuc retractare voluerit qđ deus misereb⁹:vt ad corp⁹ tuū qđ nūc tum est reuertat:⁊ per annuā languo que expect⁹ es patiat. Cui alia. Nō q; inquit tibi:sed vtiq; sine mihi langore cito tinear actori. Hoc dicto alia reportat⁹ est pueris ꝑ annuā langore detētus annitos ꝑ her retulit ad pnias aiauit. Et post vnū iterato veniet⁹ trāslit ad supna. hec Gul.

Quidā cū deuotrice fecit sibi membra fieri pro purgatorio. Exēplum.lxxxi.

Alius quidā in theutonia mortuus rapuit⁹ ⁊ ordib⁹ pnitentiam ꝑfecit:qui capt⁹ ⁊ ad decollādū ꝓductus:petiit a iudice ⁊ obtinuit tps ꝓ nitēdi:⁊ mox allati lumen globo:ait. Fili amic⁹ es rogatoz esto mihi misero in hac. affer obsecro illum mētū terreuz qō detrigi cū q̄ parāt tenue linū tuū. Qō vt factū ē inuenit. Ducēte mihi manū vinas ⁊ brachia vsq; ad humeros pedesqō ⁊ tibias ⁊ crura vsq; ad nates:postea genitalia:anteꝝ:ocreas suꝝ:labia:⁊ caput ad vltimū ꝑputabis. Ne ergo sic vt cū moꝛe rogat⁹ fuerat cruciat penitēs ꝑ euūq;uodq; membrū aliq; tribuit instrumēti ferrei dētibus ꝑ instrictiones multiplices ⁊ validas diuti⁹ affligebat dū. Hāc pn hic ꝑ vte vilissima membra ꝓpitie q̄b⁹ annus pharo scelera ꝓpetrauit:⁊ deū creatoꝛē suū offendi. Extremo igit post oēm penā tuus corpus cū capite suo sup stipitem solo hyans vultu dixit. Quotiēs tormentū illud quod spectu scelerū meoꝝ parui sustinui vix rare semel iteruz atq; tertio valeret scalpi ferrimo ⁊ in eo diutius cruciari. Et hec dicta cum lachrymis orauit populuz circunstantem se. quatenus sibi miserrimo elemosynis pauperum ⁊ oblationibus subuenirēt. Hoc dicto cum dit caput ⁊ mox a iumento decollet.

Virgo quedā ꝑ comite assumpsit sibi dimidiam partem purgatorii.

Exemplum.lxxxii.

Udonicus comes delos nobilissimus inter theutonicos erat⁹ magnificentior in armis exercitatissimus. Hic virginē nobilē ꝓpinā miro ꝓ cebat affectu. Qui cū in extremis ageret ꝓpinā ad se vocari fecit:⁊ secretis⁹ oblatis

in ꝑdam remanere. Hec mora comes Ulste
que potuit euenit ferre lugubre ante pedes chri
sine toto corpe ꝓstratus ei oia petit sua cum
maximis lachrymis exclamauit: q hoc nō p in
uidiā quā habere nō potuit: h vt magis ad
quidē p se tali miraculo moueret hoc fecit.
Mox tus ergo comes eidē christine manife
ste apparuit: acerbissimis penis se ꝑpuniri in
purgatorio ostēdit. Cui pia virgo nō modicū
misereri edidit. Age nūc q vide hinc: q scōm di
uinā miam penas pro peccatis exolue: ego vero
in meo proximo exactura supplicia diuidiam
purgatorii tui gr̄ā accipio. Hiis dictis gestio vi
rens christina multo post tpe certis horis sēp
q aia com ſ alterius dolorib⁹ torquebat sūā
mētis vaporib⁹ intrinsecū sēsu cordis algoribus
pe cruciari. Loca sō in quib⁹ comes peccare
sol lantis facilis gaudere solebat: lachrymis
immediabilib⁹ irrigabat. Lōgo post tpe ali
quē suā idē comes apparuit ei: et gr̄as agēs
illi ea ꝓmptāte ad lucra trāsiuit. Hoc Guil.
in libro de apib⁹. ¶ Quidā elegit sibi
duo milia annoz i purgatorio. Exēm. lxxxiii.

INuenis q dā habebat cognatū epm
factus monach⁹ ordis cisterciēsium.
post ea ordinē defectu facti⁹ est loci⁹
suū q in oblidione cuiusdā castri telo grue
bus ꝑcat⁹ a sociis q desp⁹ de vita vocauit
sacerdotē: difficile tū ad hoc induct⁹. Qui q̄
erat ois sacerdoti cū magna ꝓtritōe: vt sepe
q̄ lachrymas q gemit⁹ in voce deficeret: di
xisse violatoz⁹ dei q filiaz ei⁹: q q̄ nemi
ꝓgenie oculi ei⁹ in occisiōe incēdis: q rapi
narū oi maleficio exercētem olim holm ma
lisi. Sacerdos stultus exīdit. Maioz est in
quitas tua q̄ vt veniā merearis. Rīdit ille.
Dic in quacunq hora petīz ingemuerit sal
uus erit: rogo vt mitigatis mihi poenam. Ri
sit sacerdos. Quid tibi iniūgā. q̄ homo q̄di
anus es. Rīdit ille. Ex quo nō sum dign⁹ ave
hāpoenam recipere: multipli: eligo duo milia
annoz esse in purgatorio vt post illos inue
niā miam cozā deo. q cū sacerdos nollet ei ha
re viaticum rogauit sacerdotem vt saltz su
pa descripti⁹ deferret epo cognato suo. Qō si
ne officio sacerdos fecit. Epo sō missā pro
anime et⁹ quē teneriime dilexit: constituit
ōmes fieri pro eo q totā suā diocesim epi
scopi. q ꝑ singulis diebꝫ hostiam salutā
ris immolauit. Anno ꝓpleto cū epo missam
celebraret pro eodem apparuit defunct⁹ epo
pallidus: exilis: macilentus: in veste pallida:
nuda habitu q status sui satis dolendo. Qui
interrogat⁹ quō se haberet. respōdit. In penis
sum vsq; in p̄sens venio: q gr̄as ago tibi q̄ ob
nes q elemosynas tuas a te p me factas an
nus ille abstulit mihi penas mille annoz: q
hē debuerā in purgatorio si vno anno ab
hac impunit⁹ fuissem mihi ex toto liberabor. Ego le
tus gr̄as egit deo. Et cū sibi obscuro elemo
synas in sequenti anno p ipso instituisset q eo
gallet fieri. ecce i fine anni cū idē epo diceret
missam p ipo. adfuit ille in cuculla nigra. fa
cie serenata. dicēs sibi oia optata succedere.
dicēs. Dū per tuā sollicitudinē erepti⁹ sum a pe
na vt ingrediar gaudiū dñi. remuneret tibi
deꝰ charitatem tuā. Et ecce illi duo ānī repu
tati sunt mihi pro duobus milibus annoz.
Hec Le. ¶ Alia q̄dā sunt deputata ad purga
torii vsq; ad nouissimū diē. Exēm. lxxxiiii.

QUidam religiosus q reputabat magnus
vir e mortu⁹ ē. q post mortē cuidā socio
suo apparuit. Et cū querēt ab eo de statu suo di
xit. Ego sū deputat⁹ in penas purgatorii vs
q in diē iudicii nisi suffragiis bonoz⁹ holm
inuabor. Et cū socius ei⁹ ab eo quereret cūm
edidit. Mea ꝓpria culpa fuit: sed q negli
genter explicabā q remisse. q negligens piam
q satisfactionē ꝓpriā. ō deputatus sum ad
purgatorium vsq; ad iudicii extremum.

Petēz ꝓpriā fuit deputat⁹ ad purgatorii
vsq; ad finem mundi. Exempli. lxxxv.

ITez quidā in scelerib⁹ vixit q totā
vitā i superbia. in choreis. in luxu
ria. in gula. in ira. in blasphemia. q i
fine ꝓprio est. Et postmodū rapt⁹ ad iudicii.
q sententiat⁹ est a deo ad purgatorii vsq; in
finem mūdi. nisi subueniatur sibi per suffra
gia. Unde etiā Richardus de sancto victore.
Aliqui ꝓphanoz aie vsq; i finē mūdi ad ignē
purgatorii ex dei iustitia sunt deputate.

Propter accidīa fuit quidā deputat⁹. xl. a
nis ad purgatorii. Exempli. lxxxvi.

IEr q̄dā ꝓpter accidīa dūneri habuit. q ma
teria suburnit sibi. q erūcrio vruit. q cū
festus est. Tandē sibi impositū fuit pro pena
a deo vt. xl. annis in purgatorio puniretur.

Albertus magnus elegit sibi decem dies i
purgatorio. Exempli. lxxxvii.

ALbertus magn⁹ doctoz sacre theo
logie elegit sibi decem dies in p̄ga
torio esse. et postmodum appa
ruit cuidam deuoto diem. Multa egi elige
do mihi decem dies in purgatorio. quia grā
uissimis penis sum. Unde etiam Augustin⁹
Nescit quid petit qui purgatorium petit. Dēs
es vero gramen esse in purgatorio q̄ diu pot
ius oculus claudi q aperiri. q illa pena quam

lanctus Laurentius in craticula sustinuit.

Frater quidã fuit decem diebus in purgatorio quia fratres non statim soluerunt sibi suffragia. Exemplum.lxxviii.

QUidã religiosus de notus hic post. x dies sue defunctiõis cuidam fratri oranti apparuit. Et cũ quereret frater quo sibi esset: respondit Bene. qz purgat⁹ sum modo ad xpm vado. Frater aũt territ⁹ ait. et quõ tã in purgatorio fuisti. At ille. Hoc fecit negligentia fratrũ. si em statim soluissent debitum infra diem tertiũ euolassem ad celũ.

Pena monialis que fregit silentiũ in choro. Exemplum.lxxix.

QUella quedam religiosa ordinis cisterciẽ. in aduentũ ipius saluatoris est mortua. Defuncta vero circa diẽ chor⁹ intrauit ante altare inclinans: et sic locũ vbi solicita erat stare secessit. Quã cola lateralis eius vidit et mortuã fricẽs valde territa est. Requisita vo ab abbatilla vñ sic gereret. Respondit Sic et sic. Gertrudis ad quemorationẽ dñe Marie virginis in terrã se iuxta me p̃strauit: et finita collecta abiit. Abbatilla timẽs illusiõs diabolicas: ait puelle. Si denuo venerit ad te dic ei. benedicite. Et si dixerit tibi dñs: interroga eũ vnde veniat. Sequenti igit die iterũ venit. Et salutata. cũ iterum respondisset dñs puella ait. Vñ venis. Et illa. Ad satisfactionẽ huc veni: qz libenter terum in choro fuerani. semiplena vba p̃tercẽs. id circo in eodẽ loco nulla iuz satisfacere vbi me contigit peccare et nisi tibi de eodẽ vitio cautius: candẽ penã mozitis sustinebis. et hoc quater vice facti est. Ecce tale purgatorium huius virginis. Ut aũt noueris nõ esse curandũ de eunctz morte iustus moritur: presbyter qui in predicto monasterio deo et sororib⁹ eiusdẽ quentus seruiebat vir bon⁹ et sctus: cũ in extremis laborasset factus est frenetic⁹: ita vt multas enomeret blasphemias. Quo delicto dñs volens merita ei⁹ offendere: iniurii cõ iurgatib⁹ dam ei⁹ dormiunt: eius meritis sani surgunt. Per Celarius. Monach⁹ quidã transiit purgatoriũ et qñ vidit fratres cidere increpauit eos. Exemplum.xc.

QUidã monach⁹ q̃ transierat purgatoriũ et plagas habebat quas sibi terperat de verberib⁹ quasi semp rentes in oi vita sua durã egit pniam. Hic qñ videbat aliquẽ inuenẽ monachũ inmoderate ridẽtẽ: vel alb ientẽ vagantẽ exclamauit frequenter dicens. O si scires q̃ acerba pena debent tibi pro leuitatib⁹ illis: in portalis mortuos leues corrigeres. Alter quidam hũit purgatorium i loco balnei tui. Exemplum.xci.

QUidã sacerdos colonien. vbis in loco vbi calide ad euaporãt lez necessitate corpoꝛ quadã die lauaret quedã vxor cognitũ qui de pedib⁹ eius traheret calciamenta vestes eius suscipere ad seruiendũ paratã inuenit. Cumq hoc sepius ibidẽ faceret sacerdos quadã die duas secũ oblationũ coronas sumẽs ne iniungeat⁹ tali officio seu seruitio apareret predicto viro obtulit dicẽs et rogãs vt pro benedictiõe munus chartratis reciperet cui ille merens rñdit. Panis ille sanctus est ner eũ mãducare audeo: ego em quondã huius loci dñs fui. q̃ culpis meis huic pene deputatus sum: sed q̃to hũc p̃nẽ cũ orationib⁹ meis pro me offer. et si credens me non inuenes liberatũ me scias. Quo dicto disparuit: qz nõ fuit hõ: sed ipius. Sacerdos vero per totã ebdomadã pro eo saltem hostiam offerens orationes cum lachrymis fudit. Et postea cum sus ipm in balneo non inuenit.

Die cuidã impositũ fuit in purgatorio vsq corp⁹ei⁹ sepeliret. Exemplum.xcii.

QUidã monach⁹ decedẽs petiit illãtur abbatẽ vt solitã decedẽtiũ sibi impartiret absolutionẽ. Cũ aũt abbas absens in loco rino nõ posset haberi in p̃opto aũ aduentus eius migrauit. Cũ aũt venisset et dictũ ei fuisset q̃nstanter monach⁹ ille petiuisset eũ pro absolutione habenda tunere nondũ sepulto ipe aũ quoddã altare de cũbẽs et cogitans de predictis vidit subito ante se defunctũ vt sibi videbatur dicentem. Benedicite et petentẽ debitum absolutionis. Cũ aũt abbas stupẽs nõ sumpsisset ipm dixit. Miserear tui et. Quo facto petit monach⁹ pniam. Abbas aũt miseriẽs cuiusmodi pna iniungenda esset defunctus dixit q̃ p̃to pna staret in purgatorio vsq corpus ei⁹ sepultum esset. Quo audito defunct⁹ exclamauit ita horribiliter q̃ vox ei⁹ audita est q̃ totam abbatiam dicens. O quãta pna p̃cepisti me cũ mortui in purgatorio.

Palcatius fuit inuẽtus in purgatorio et chorus cauit miraculis. Exemplũ.xciii.

PAlcatius aptice sedis diaconus cuius vbi erectissime de ipsiseto scripti abundant p̃fumi vite mire sanctitatis: cultoꝛ pauperũ contẽptoꝛ sui in contẽtione ea que fuit inter Hymnũ chum et Laurentium in sua mente q̃ fuz Laurentiũ eposz iudicio refutatũ ad pontificatus ordinẽ elegit in sua pna p̃erat q̃ adhuc do vsq ad die exitus sui gloriosũ. Cũ q defunctus esset quidam demoniacus du

ptica feretro suo superpositū tangēs cura-
tus est. Cū aūt post multū tpis germanus eius
pauper ppter medicina corpis in angusta-
lias thermis tuscie infirmus iuisset ingressū pa
latium sancte in maximis calorib⁹ inuenit.
Cuncq territ⁹ de tanto viro qđ ibi faceret &
querenti dixit q pro nullo alio nisi q in parte
laurentii pena purgatorii sustineret: quelo inter
eos pro me: tunc te exaudith scias si redieris
hic me nō inuenies: rogauit rediens non inue-
nit. Qui ergo ignoranter peccās per elemosy-
nas obtinuit veniam: tunc cū q se operari nō
posset. Hec Gregorius in lib. iui. dyal.

¶ De suffragiis animarum.

Una die. xv. milia aiaꝝ sunt a purgatorio
liberate. Exemplum. xciiii.

Quidā de ordine p̄dicatoꝝ cū
in die aiarum deberet predicare de
aiab⁹: q magn⁹ & deuot⁹ p̄dicator
mat nocte iuit tarde dormitū: q forte nō co-
gitauerat de predicatiōe sienda: & vidit vnuꝝ
fratrē mortuū sibi apparēte cui dixit. Nōne
tu es frater ille qui est mortuus. Rādit ille.
Ita ego sum. Et quid habes agere. Rādit.
Ego venio ad vos: q debetis hodie p̄dicare
de mortuis: ad hoc inducatis populū q hodie
tuotius se habeat ad defunctos: q deus ho-
die magnam miam est facturus propter suf-
fragia hodierna. Exibunt cū hodie de purga-
torio quindecim milia aiaꝝ. Et hanc visio
nem priori in publico coram omni populo e-
narrauit. ¶ Die petierunt suffragia a
quadam virgine. Exemplum. xcv.

Quedā deuota cū semel o-
raret vidit infinitā multitudinem
manuū directā ad cā ptectaruꝝ
admodum deprecātiū
Sequente die cum ipsa transiret q cymiterī
um vidit eadem manus ab imo ascendere &
vellent eam detinere. Ad quam visionem
perterrita fugit ad ecclesiam rogās dominuꝝ
vt intimaret sibi quid hoc vellet esse. Tūc di
cium est ei q erant anime in purgatorio pe-
tentes que orationes et petebant: in quibus
multum recipiebant beneficium.

Anima quedam per septem dies caruit vi-
sione dei. Exemplum. xcvi.

Quidam monach⁹ Guil. no
mine defunct⁹ & pur⁹ venit ad ordi
nem. Completo itaq anno probationis
sequēti die cepit infirmari & post paucos dies
defunct⁹ est. Qui statim cuidā monacho appa
ens dixit se esse in penis de hoc cum ille terri
tus fleret & diceret. Si tu es in penis & nos
peccauimus quid erit de me peccatore. Sed consola
tus cū defunctus ait. Noli flere: q nullam
aliam patior: nisi q nondū vidi deū ipsum di
lationem glorie penam reputās: nec immerī
to: q spes que differtur affligit aiam. & adi-
cit. O q preclarum erit qñ statim venies ante
deū: & permitte tibi oīones fieri a cōmuni & cō
lecta de sctō Michaele archāgelo. Mane igi
tur visione recitauit abbati. Hec de eod⁹ ar-
chāgelo celebrauit psalmū in capitulo. Qui
admodū desiderat cerv⁹ ad fontes aquarū ita
septē dies intimgēs. Hoc modo priora in cho
ro modicū dormiēte cuidā Guillermo sub pal
lio dicē Marie virgis stare vidit leta voce di-
centē. Ego eodem modo liberatus sum. Post hoc
predicto monacho apparens testat⁹ est tūc se
ptem diebus se fuisse in purgatorio. i. in car-
cere vitiōis diuie. Multa illi de statu quoꝝ-
dam monachoꝝ & amicoꝝ reuelans.

Mulier quedam flevit filiū defunctum: tū
inconsolabiliter. Exemplum. xcvii.

Mulier quedā filiū primogenitum
habuit bone indolis & ingenij & p
cipuū decoris. Quo mortuo incon-
solabiliter doluit & flevit amare et ei appa-
erunt in via quadam multi pueri vt visum
est ei: cū ingenti gaudio gaudētes. Cuiꝝ me-
mor filii sui cū iter illos nō esse videret & fle-
ret eece post alios filiū lento gradu subsequē
tem agnouit: cui mater cū graui clamore di-
cit. Et qđ est fili q sol⁹ & nō cū aliis graderis
retardatus. Cui ille in toga lateali magnū
atque pondus ostendens. Ecce inde mater la-
chrymē quas pro me inaniter effudisti: quas
pondere ad aliorum perfectionē retardo. Ad
deum ergo lachrymas conuertas & in pacien
tia corpis elemosynas pauperuꝝ pro me cor-
pium et deuotum effundas: & tūc liberabor a
pena qua crucior.

Mater quedā in quinq annis liberauit fi
lium suum a purgatorio.
Exemplum. xcviii.

Iuuenis quidam dissolutus et leui
languore decubuit. Rogatus ergo
matris Lambertus presbyter lepro
sorum vir pius & zelatoꝝ magnū⁹ alacrī venit
ad iuuenē cum ad confessionē peccatoꝝ & ad pe
nitētiam sedule inuitauit. qui mox in multa
contritione confessus est & non multum post
hoc mortuus est. mater pro eo continuauit le
tanias vsq ad quinq annos inermediabilib⁹
lachrymis protelauit. Ergo vt ipm tempꝰ ex
pletum est die quadā dominico dicens Lam-
bertus p̄sbyter mortu⁹ est & sepultus. Sequenti

aīe quita berla' p̄dict⁹ immensis manibꝰ ap
parnit sue matri di. Sere nře mater charissi
ma adintoꝛio tuo ad requiem transibo a gra
uissimis penis quas pertulit p̄o pctis et ibit
mecū dñs lambertus p̄sbyter qui me ad cō
fessionē & ad cognitionē petꝛi meꝛi salubꝛi
ter ꝓuocauit. p̄o quo & aliis multis quos ad
pniam salutis adduxit: in multa mercede cū
mulabitur p̄mioꝝ. ¶ Filii debēt subue
nire alabus parentum. Exemplū. xxix.

BEtulit quidā sacerdos de seipo di.
q̄ si q̄s p̄o anima patris sui ora
ue distulisset alb impeditus ipe pa
ter tibi apparebit in somnis & manibus offen
sis plagis pluribus vulneratus: et quare fili
us patrem non iuuaret seueriter arguebat.

Uroꝛ quedam liberauit animam mariti
sui de purgatoꝛio.

Exemplum. c.

MOritus cuiusdā mulieꝛ defunctus
est: qui satis secularis fuit & mala
vitam duxit. Attamē in extremis
bene ꝓfit⁹ est: & fideliꝛ aiam suā vxoꝛi sue cō
mēdauit. Juxta cui⁹ sepulchꝝ uxoꝛ ipi⁹ do
miciliū sibi fieri fecit: in q̄ se iclusā elemosy
nis: ieiuniis: oꝛatiōib⁹ die noctuq; deū p aīa
viri sui placare studuit. annis vero septem cō
pletis ille apparēs in veste semiclara gratia
egit dicens. Reddat tibi dominus mercedē:
quia p̄pter tuos laboꝛes erutus sum de pe
nis maximis purgatoꝛii q̄ si septem aliis an
nis continuaueris ex toto liberaboꝛ. Quod
cum illa fecisset iterum ei facie iocunda appa
rens ait. Gratias ago deo & tibi: quia hodie li
beratus sum & ad celos vado.

Quidam assumpsit p̄o socio suo peniten
tiam. Exemplum. ci.

QUant duo sorti fideles cunq; alter
graviter peccasset: socius suus iuit
cum eo Romam: & data est ei trien
nis penitentia qua assumpta incurrit grauez
infirmitatem & cum esset desolatus graviter
eo q̄ non impleuisset penitentiaꝫ p̄omisit ei
socius vt faceret eam p̄o eo. Cum autem ip̄
so moꝛtuo eam perageret: in fine p̄mi anni
apparuit ei defunctus in tertia parte coꝛpoꝛis
albissimus: & in duabus niger ad modū picis
In fine vero secundi anni apparuit ei in duo
bus partibus albissim⁹. In fine vero tertii a
ni apparuit ei totus albus gratiagel referens
de sua liberatione.

Filius quidam septennem penitentiam
egit p̄o matre.

Exemplum. cii.

QUedā mulier per incātationes q̄s
uocauit d abolum: petens vt dā
ret eam. Cui diabolus. Si tria fa
ceris. i. in ecclesia oꝛantes impedias: & pauꝑ
es in die hospitio recipias & noctē expellas:
& bonos vicos in domo tua peccare facias: et
cū illa ꝓmisisset diues facta est. Fatalim aut
simulās iplebat solliciteq; qđ diabolo ꝓmiser
at. Tandē infirmata est. Et cū eā ip⁹ filius
bon⁹ iuuenis erat ad pniaz hoꝛtaret: illa nec
eās ei q̄ diabolo ꝓmiserat pniam renuebat.
Tādē ad filij ꝓcibꝰ ꝓfecta cepit fleꝛe: peteꝛe
subito ꝑ sacerdote mitteret. Dꝝ aūq; sacer
dos venit: diabol⁹ vetulā ingulauit; filio ꝓpo
nēte q̄ ab ea audierat ꝛbell⁹ est & pniam sepe
nem p̄o ea assumpsit. Pnia peracta mat ei
apparens dixit. Dum me diabolus strāgulas
set ad iudicium deducta fuꝝ: & me p̄o sceleꝛi
bus & maxime ꝑ hypocrisi accusabat: fꝝ cōfes
sio quam habui & voluntas me cauendi libe
rauit me a dānatione: sed a penis i quib⁹ fui
posita per tuā pniam fui liberata: & hodie li
bi grates reddēs ibo ad gloꝛiam eternam.

Qui assumpsit partem penitētie alterius
quomodo punitus est. Exemplum. ciii.

MOnachus quidā milit⁹ petōꝝ ne
gocios iuit⁹ magnā sibi iniuncta
pniam a quodā fratre sibi familia
ri petiit partē pnie ꝑ eo implere. Qđ dum
sollicitus cepit illum ꝑ parte illa foꝛe semꝑ
Qui sic obligat⁹ de pnia nō mitis potest moꝛi
us est. Cū āt fuerat bone vite inter fres poꝛ
modū apparuit cuidā monacho: & requisitus quō
se hēret. ei dit male & dure & hoc solūmō ꝓ
pter tuā pniam quā ꝑ te sustepi. Nā liber ꝑ
pīis me vinculis tuis Inodaui. Unde ita q̄
de peccare quentib⁹ ut suffragia que p̄o te ꝓ
misi ꝓsoluant. Quod cū factuz fuiss ille cu
sum eidē monacho apparēs indicauit fratꝝ
se oꝛationib⁹ liberatū: ad gloꝛiaz & laudem sal
uatoꝛis. ¶ Sumptio eucharistie delet
purgatoꝛium. Exēplum. ciiii.

SAcramenti eucharistie penas pur
gatoꝛii minuit. Unde legit q̄ duo
religiosi se mutuo diligētes: alter
eoꝝ sine viatico decessit: p̄o quo oꝛans poꝛ
matutinas vidit circa coꝛpoꝛis christi custodi
am volitantem umbꝛā paruam: quam vir
tute sacramenti illius admirando confestim
quid ibi faceꝛet: respondit. Ego sum anima fra
tris mei & mesi affectū ad hoc sacramentum fru
mendū sic oblēdo quo tū in moꝛte carni. Cui
ille Ergo optimū est hoc sacro munici decedē
tem. Audit anīa. Nequaq; tibi explicare va

leo digne cōicātib⁹ quante pene remittunt.

Quidam per tres millas fuit liberatus a purgatorio. Exemplum.cv.

ADpleteens quidā in claraualle re
pertus in conuersū factus est qui
lio cuiusm. Qui dues palens in a
gro apparuit ei globzinus su⁹ nuper defūct⁹.
Dūc interrogās vnde veniret.eī dit ei. Moz
tuus sum z penis maximis torqueoz. Et quer
sus Poteris ne iuuari. Et ille. Si potero ha
bere tres millas in ozdine tuo moz liberabor.
Mox querens ad monasteriū fratrū dīd vi
derit z audierit pziozi indicauit. Cui pzioz ꝯ
tanꝫ eī dit. Ego vnā celebzabo: alias duas ca
rendtibus duobus iniūgā. Dictis aūt missis
iterū ille apparēs querēti gras egit dicēs. Be
nefitio millarū saluat⁹ sū. Nec mirari debes
si tāt vallet dīnici corpoꝛis immolatio: cuz qui
dām aīmas ad liberationē pzolit bzeuis
verboꝛum absolutio. Hec Cesarius.

Sacerdos quidam quotidie celebzauit p defunctis. Exēplum.cvi.

QUidā eps suspendit quēdā sacerdotem
pro eo q qualibet die celebzaret pro de
functis millam. Cū aūt in quodā festo eundo
ad matutinas trāsiret eps per cimiterium vi
sum sibi est q ocs moztui insurgerēt extra illū
sub forma officii qō quisq; viuēs hūerat: gemi
nātes z dicētes. Ecce eps qui nobis abstulit
sacerdotē nrm: nec ipe p nobis celebzat: sz ni
si ipe emendauerit moziet. Ad quod ille terri
tus postmodū sacerdotē absoluit. z millas p
defunctis celebzauit sepius. Dux quidā
fecit multa suffragia fieri p aiab⁹. Exm.cvii

DUx magnus z gliosus ad pzedica
tionē cuiusdā fratꝛis pzedicatoꝛum
coꝛrept⁹: cepit ablata restituere e
lemosynas magnas dare: capellanos statue
re: sꝫ p cruciatis in purgatorio millas celebza
ri. Que sui ministrales nobiles videtes ipz
stupefactuz moti inuidia ziurātes dicerunt
quēdā regē hostē ei⁹ dicentes. Nunc eps ad
uenit vt de nō zlilio z adintozio d hostem vo
duce triūphet: ipe eīm solū sallis clericoꝛ cō
sulis dedit⁹ sua expendit cū eis: nulli suoꝛū
nobiliū impēdit honoꝛē. Exhylarat⁹ rex sta
tim mādat duci bellū die tali. Territ⁹ itaq;
dux ministrales suos alloquit: qui vno ani
mo auxiliū ei negauerūt: dicētes. Vocate clericos
quib⁹ solū credidistis. Dux igitur in dūo cō
flictus cū paucis in castro se coꝛti zelauit de re
lo expectās auxiliū. Igitur solus zspicien cō
tra vīā hostiū vidit innumerabilē exercitum
albatoꝛū in eīs albis: z clipeis auteis rutila
ntes signatis sibi aduenientē. Exiit ad eos
cum suis genib⁹ eos excepit. Et vn⁹ ex illis lo
quit eī dicens. Ne timeas fidelissime pzin
ceps. missum tibi adintozio quos de purgato
rio liberasti. Ideoq; pius q interi vōz ad p
dictū diē liberabunt moꝛz vilio disparuit.
Instāte ergo die rex cū multitudine armato
rū fidenē moti ad castrū venerūt. Cui obuiā
exiit dux in dūo zfidēs z statim facta est cum
eo tāta multitudo celestis exercit⁹ q turba re
gis nulla videbat. Igit rex cū suis zelū ar
mis reddiderūt sic: venīā deprecātes. Dux au
pissimus parcēs eis. z statim disparuit exer
citus diuin⁹. Quod videtes hostes gloziabā
tur deū cū illis. Hugo quō discipli
natus est post moztem. Exemplū.cviii.

HUgo de lctō victoze ad extrema ve
niens a quodā canonico sui ozdinis
q eū in vita valde dilexerat admira
tus est q ei post obitū suū appareret. Et libē
ter inqt si hoc de⁹ qmiserit. Et sic hugo defū
ctus est: nec multo post rediit ad socios. Tūc
ille: quō tibi iquit dilectissime ē. Ait ille. Bñ
nūc est mihi: sz qz remisi acipere disciplinas
post zpletoziū vizvn⁹ demonū in inferno re
mālit qui nō mihi ictū validū dederit ad pur
gatoziū transeundi. Hoc Guil.

Johannes euangelista liberauit aiam a purgatorio. Exemplū. cix.

SAcerdos quidā ad ozdinē se trāstu
lit regularē. Hic btūs Johannem
aplm z euangelistam feruenter de
lexit. Post moztē illi⁹ zcanonico suo in vīlio
ne visum est q idē btūs Joh. euāgelista accel
sit ad gliolam virginē Mariaz rogans eam
supplicit dic. Ecce aīa amici nostri toꝛquet in
penis purgatozii. venias obsecro z libera eā.
nec moza: dīa virgo z btūs Joh. ad purgato
riū descendētes aīam liberauerūt. z ante cō
spectum dīi nostri ielu xpi perduxerunt.

Petrus apostolus liberauit aiam de pur
gatorio. Exemplum.cx.

MUlier quedā valde dilexit btūm pe
trū aplm: q etiā i vita sua sal mū
dana fuit. Post obitū ei⁹ vna pso
na deuote fidelē ozauit pro ea. Cui apparu
it btūs Petr⁹: dicēs eā esse in caloze ignis p
pter zplacentiā z varietatem vestium. Secō
dixit eā esse in fame z siti pter delitias coꝛpo
reis z cibos. Tertio dixit eam esse in maximo
frigoze: qz filios z familiā suā nō bñ rexit. Et
adiecit. Ego impetraui ei in extremis veram
zritionem z petozū indulgētiā pter fidu
tia mihi exhibita. Et ego iuuabo eā vt i bre

q/ tpz liberet a penis purgatozii. Ergo dicit Job.v.Dd aliquem sanctoz conuerteres.

Un decim milia virginuz liberauerūt aīas suas de purgatozio. Exemplum.cxi.

QUat quedā puella que grauī infirmitate fuit detēta:z sic ei defuncta cūq; ab hoza diei tertia vsq; ad vesperas hozinus iacuisset:resurrexit subito et erexit se:z nocatisq; oībus q̄ pītes erāt dixit. Mie ginalē illū exercitū vndecim miliū virginum vīcs quotidie suas venerata:z eaz pzecibus mīc a purgatozio liberata:z ob hoc ad vitam credire cōpulsa suas: vt oībus caruz memoziā digne habētib⁹ suffragia ipsaz nunciare dī modo devita tales creat quib⁹ suffragia valere pīt. Jn hui⁹ testimonii reddo spīs iterato. Hec hozas sicut dixit frat. Hyer Guil.

¶ Jn discipulo de cpoze.

Via potius vellet hic centū annis cū cozpore duram pniam agere q̄ i purgatozio g̃ vnū diem ardere. Hoc quere sermone.cxl.R.

Item religiosus apparuit aduocato z dixit se esse i maximis penis:nā si oia ligna mūdi arderent nihil esset respectu ignis purgatozii. Jbidem sermone.cxxxviii.P.

Item puer nouē annoz qui accōmodauit denarios a familia: quō in purgatozio punitus est. Hoc quere sermone.cliii. J

Jtē qui elegit duos dies ēt in purgatozio pot⁹ q̄ hic intimari q bieniū.ser.cxxxiiii.P.

Jtē nobilis dā mālit tabzo debitoz: z apparuit famlo suo deuoto habēs barbata igne in manibus et pedibus ser clx. J.

Jtē sacerdos quidā dixit. Si lacuscet plenus igne:tunc vellet in eo esse vsq; ad finem mundi vt esset certus vt non intraret purgatozium nec infernum. quere ser.cli.R.

Item quidam vidit penas purgatozii et postmodum nunq̄ risit.ser.clii.A.

Jtē mulier vocata de purgatozio quō hic pniam egit in nive:in glacie z in igne z dixit nihil esse respectu pene purgatozii ser.cliii.A.

Item frater quidā vinū nō limphauit z propterea punitus est in purgatozio ser.clx.D

Jtē sozoz cosme z damiani q̄ audiuit thozizā tes cātare cū quadā lenitate z dulcedine propterea q.xv.dies fuit deputata ad purgatozium ser.xxxvii.A. Jtē frat quidā q septez dies fuit punitus in purgatozio ꝓpter verba colatiosa z recreatiōis.ser.clx.E.

Jtē frater quidā compassus cum cōsāguineis suis in agone. z ꝓpterea punitus ē in purgatozio.quere sermone.clx.E.

Item quidā pulcialis liberauit fratē ex dyalem q̄ vnā missam.hec sermo.clvi.F.

Item nobilis quidam misit filiū suum ad papam cognatum suū:z.xx. annis debuit ire in purgatozio:et papa per vnam missam liberauit eum sermone.clx.L.

Jtē quidā frater celebzādo ꝓ fratre defuncto di. Si soldano rādiu seruisset:cū tñ liberauit per vnā missam fratē.q.xv. annis debuit esse in purgatozio.ser.clv.R.

Item de duobus fratribus quoz vn⁹ mediante celebzauit vnam missam post obitū illius:et ipse apparuit sibi dicēs se quasi q vigīti annos actisse.quere sermone. clx.L

Item alia quedam apparuit z dixit se septem tatam ēd purgatoziū vsq; ad diem iudicii nisi iuuaret per suffragia vinozum.ser.clx.R.

Jtē q equū auūculi nō vēdidit quō diabol rapiebāt eū.se.clx.P Jtē qui recepit vel a peregrino z nō ozauit ꝓ aīa ei⁹ qualiter punitus ēt sermone.clx.Q.

Jtē miles quidā villus est in purgatozio habuit auē in manu eū corrodētē:qz venatoni nimiū dedit⁹ erat.ser.xxii.E. Jtē due aīe quaz vna fuit leta:alta tristis.ser.clx.F.

Item quidā ozauit.xxii. annis ꝓ aīa pēs z nihil ꝓfuit illi:qz ipe filius semp fuit i pīs moz:ali.ser.xcii.D Jtē nobilis quidam fuit liberatus de purgatozio per tres missas sertū.clvi.F. ¶ Penitentia.

Penitētia sci Petri apli. Exemplum.cii

QLemens papa narrat in itinerario q̄ scūs petr⁹ ꝓpter memoziam sui pcii trine negationis sue fleuerat sine per media nocte vel ante surgere quasi in hora in qua peccauerat:z lachrymis miserabiliter se pfundebat:et illic q̄ audiebat gallos cantare. Ita etiā debent vere penitentes facere.

Quidā petiuit bzeuē pniam. Exēplū.cxiii.

QUidā petiuit a quodā vico dei ut sibi pniam salutarē:sed bzeuem. Qui directus ad vallē vicinam qui a custode vallis ductus est:z raptus. Postea fleuit terribiliter. Ad vix dei rediit a quo ꝓcepit liber quo vellet. Cui peccatoz. Ibi dñe. Nam a custode vallis deduct⁹ penas inenarrabiles vidi vbi semimoztuus hoc audiui q ꝓpter delitias vanitatū quidam eozum liente plumbo potanē:quidam medii secundi quidam cathenis igneis recluduntur.

Quidam nisi vnum pater nr̄ volebat redimere ꝓ penitentia. Exemplum.cxiii.

PEccatoz quidā magn⁹ cū q̄ peccatis suis nullā q̄dignā vellet agere penitentiā vel suscipere:alt ꝓfessoz ꝓ

ḡd aīt vnū oīonē dñicam̄ petis tuis singulis dieb⁹ dicere. Nō dic possum. Et iniūxit ei vnum pater noster. Ita aūt ei eadem ōcō iniūxit dulcissime vt redeuns amplius peteret q̄ usq; ad ꝑdignam pulsam peruenisset.

Deus semp paratus est recipere peccatoꝛ ad penitentiam. Exemplū.cxv.

SEniꝛ quidā interrogat⁹ est a quōdā militare si de⁹ recipet penitentē eū. Qui cū plurib⁹ edificasset sermōnibus postremo ait ad eū Dic mihi dilectissime si clamis tua ꝓcessa fuerit ꝓficis eam statim ab⁹ te. Qui rñdit. Nō: sed relaxatiēs vocꝛ ea. Dixit ad eū senioꝛ. Si ergo tu parcis ꝓximo delinquēto: quāre de⁹ sue imagini nō indulgeret.

Demōes impedīt penitētes. Exēm.cxvi.

QUat quidā miles ꝓpetratoꝛ multoꝛ sceleꝛ. Hic ad illātia sue ḡuotevꝛoꝛ accessit ad quēdā ep̄z: & sibi oīa petā sua ꝓcess⁹ ē. Dꝛ cū daret ei ep̄s pniaz & ille nichil recipere vellz dicēs: q̄ nec ieiūare nec oꝛare posſz inūxit ei p̄ petīs suis vt vna nocte clausus in eccl̄ia teneret silētiū donec ip̄e ad eum cū signo crucis intraret. Qui assūpsit pniam & facta sup eū ōcone ep̄s claudēs eū abscessit. Ecce diabol⁹ & ei tāq̄ mercatoꝛ pānos varijs coloꝛibus ad emēdū exhibz & gratis multa dare ꝓmittit si ei q̄ nem⁹ saluū ꝑductū ꝑberet. Ille tacuit. Postea coꝛmās se in ip̄e cubiculoꝛ cognati sui eccl̄iam intrauit: clamās q̄ inimici eius talis venit: & domū cū puer⁹ accēdit. Ille vidēs lucere ignē tū tacuit. Ite in plonā filii sui iuniꝛ se trāsitoꝛmās. Eya ist⁹ pē qd agit inimic⁹: an tota domus ꝑbusta est: & familia occisa est: & inimic⁹ hic stat quē optime occidere possum? Dꝛ cū ille iterū taceret: dixit. Et si iuuare nō vis ego ipse meā vitā meā ḡuabo: & exiit miles aūt stabat imobilis. Postremo multitudo demoniū in ip̄e ferax irruētiū graviter eū ꝑberauerūt. Et ille cū silētio stetit ꝑterrit⁹? Manē venies ep̄s cū signo crucis deduxit eū de eccl̄ia. Et dū ḡreret vbi vꝛoꝛ eius & filii sui tacerēt occisi: dixit ep̄s q̄ oēs dū valerent. Et miles ait. Ego audiui clamoꝛem & strepitū armatoꝛū vidi ignē: erue filii ei⁹ ve nichil & cognoscēs illusionē demoniū: miles ait. Die ergo te da mihi pniam: q̄ paratus sꝛ oīa facere ne intrē in tentationē & manus demoniū. Et suscepta pnia fact⁹ est bon⁹ hō: tandē ḡuit in pace i dño. Quidā assūpsit pniaz solū timoꝛe mozt̄. Exemplum.cxvii.

QAnonicus quidā eccl̄ie parisien. vir inuenis delicatus ꝑtis gule luxurie q̄ laxūs habenas multoꝛū etiā alium ꝑtꝛ immūdicijs traḡat? Tādē tāq̄ infirmitate extimoꝛe mozt̄ grauissime fuit ꝑcussus detētat⁹ est: & ad deuotionē ꝓpositū viaticū accepit infirm⁹ est oleo: & sic diē suū finiuit. Cuius coꝛp⁹ vt pote viri nobilis & diuiti & cum magna pompa secularis gloꝛie tumulatum est. Erat q̄ illa die sermitas magna vt etiā ei⁹ ob sequiis aer famulari videret. Dupl⁹q; bolos adimuit. Multa bona de⁹ huic hoi ꝓstitit: nihil ei defuit hoꝛ q̄ xp̄ian⁹ dꝛ habere in mozt̄ de diuicijs sacramētis mun⁹ est: nec in eius moꝛte ferenat⁹ est: & cū multa gl̄ia sepult⁹ est. Post paucas dies cuidā familiari suo se ostēdit: dicēs se dānatū esse. Cūq; miseret ille cōfessionē sacramēti cōtonē: & unctionē cōmozāo. rñdit defunct⁹. Vnū bonū fecisti mihi sine quo nullū bonū q̄d memoꝛatū ē ꝓdesse mihi potuit. Quid ē hoc ist⁹ rñ. Ea ꝛcitio ꝛ esse ꝓmisserim ꝛcellozi ampli⁹ velle abstinere a petis: & alia q̄ salutis sunt: tamē dixit mihi cōscientia q̄ si valueris obseruare non poteris: q̄d ꝓmittis. Et qꝛ coꝛ magis declinabat ad trāsgressionem: q̄ ad voti obseruationē: ꝓpterea nullius peccati meruit remissionem.

Eucharistia dat gratiam abstinendi a peccatis. Exemplum.cxviii.

IN ciuitate remēti miles quidā cōsobꝛinam suā ꝛcubinam habebat: cuius cōgnitionis fuit amoꝛ: vt nec ammonitiōnes exōrtationes aliqua hūa reuerecundia ab ea vellet separari. Tandē tactus infirmitate timoꝛe moꝛtis vocauit sacerdotem cui cum lachꝛymis confessus est. Quem cum sacerdos moneret: vt tam illicitā abnegaret commixtionem: et illam personas a se amoueret: respondit. Domine non possum. Milite itaq; in sua obstinatione perseuerante sacerdos recessit cum coꝛpoꝛe domini nostri ihesu chꝛisti: quod secum ad communicandum militem poꝛtauerat. Exeunti autem de domo sacerdoti occurrit beatus Bernardus interrogans eum quare infirmum nō communicasset: caulam intelligens ait sacerdoti. Reuertere mecum ad infirmum. Cūq; reuersi essent vir sanctus ia m militi moꝛiturο ea que salutis erant suadet. Ille autē cum ꝓpter iam dictam omnibus obedientiā ḡpendeꝛet. ait vir sanctus. Nunquid vis q̄ non potes habere voluntatem resistendi. Et ille dixit. Domine valde doleo me de hoc nō posse dolere. Quo audito abbas ait sacerdoti vt coꝛpus dñi daret infirmo. Mira res statim vt saluatoꝛ intrauit salus facta est huic domui. ab illa hoꝛa ḡrete obtinere cepit quam

ante illicite amauerat. ait illi. Eras ego deo
q me liberauit: qz nō diabolū libet? videre
p illū. Hec ait bona ptritiōe ⁊ vera cōtritiōe
migrauit ad dñm. Hec Helinan⁹.

Quidā nolūt penitere dū potuit. Exēplū. cxix.

QUidā erat vir rat⁹ qui frequēter mo-
nebat sacerdos ad plam: ⁊ ille dicebat
sēp. Bñ adhuc laciā: qz adhuc satis est de tpe
lacrū est ait vt iniurmaret: ⁊ cū idem diceret
sapt⁹ ei: ⁊ cū rediret clamauit dicēs. O pnia
vbi es: de cetero pnias agere non valeo iusto
dei iudicio: qz dū potui penitere nolui. et hic
dicēs mort⁹ est. ¶ In discipulo de tpe.
Duo socii quoz vn⁹ in agone flenit ⁊ pniam
egit ⁊ cōsecutus: ⁊ solūmō ex timore mort. hoc
hre ser. clvi. B. ¶ Perseuerantia.

Ips retinuit fratrē in ordine. Exēplū. cxx.

FRater dā de ordine minoz bon⁹ ⁊ de
not⁹ passionat⁹ fuit tēptatiōe exēdi ad
seculū. Cūq ordinasset se ad exitum intrauit
chor⁹ ⁊ pstrauit se ad altare vbi erat pixis cū
corpe dñi nostri ihu xpi. Fecit reuerentiā et
salutās beatā vginē mariā et licentiādo se a
deo ⁊ matre ei⁹ bñdicta. Cūq sic fuisset pstra
t⁹: ecce apparuit pulcherrima virgo q accipi-
ens pixidē aperuit illā ⁊ mox pulcherrim⁹ iu-
uenis egress⁹ est de pixide q stabat sup altare
Tūc vgo illa dixit ad iuuenē. Dilecte fili mi
miserere huic famulo meo, Cui inuenis. Pa-
ter mea q̄d factū ei ipse nō vult manere mecū
Tūc iterū replicabat pceres ad filiū. At ille
eleuata manu bñdixit fratrē dicēs. Ego eum
seruabo ⁊ nūq̄ eū derelinquā. His dictis in-
uenis ille euanuit ⁊ in pixidē ⁊ disparuit. His
visis frater cōfortat⁹ ⁊ cōsolat⁹ est: ⁊ cessauit
ab illo pposito talis: ⁊ factus ē magis deuot⁹ ⁊ p
seuerās: hāc visionē nūq̄ alicui reuelauit nisi
i extremis suis. ¶ In discipulo de tpe.

Quadraginta viri ppter fidē fuerūt positi
in doliū aque frigide: ⁊ vn⁹ abnegauit fidē ⁊
paganus vidit angelū cū corona cōuersū ad
celū volare. Hoc quere sermo. lxxiiii. M.

Itē inuenis in heremo ad quē venit diabo
lus dicēs patrē tuū esse mortuū. Et sic exiuit
heremū ⁊ rediit ad seculū ⁊ malo fine vitam
finiuit ser. cxl. H. ¶ Pcepta dei.

Oblitio pceptoz dei. Exēplum. cxxi.

SAncti patris aliq̄ congregati prophe-
tauerūt de victima generatione: ex q̄b⁹
vn⁹ pcipu⁹ noie quirin⁹ dixit. Nos q̄dē ad
hec mādata dei impleuim⁹. Interrogauerūt
eū alii patres dicentes: q̄d ē post nos factur⁹
sūt. At ille rīdens ait. Media fere pōs plebūt
pcepta dei ⁊ eternū requirūt deū. Diuersū
patres. Post hos q̄ veniēt q̄d factur⁹ sit. ei
dem dixit. Soles q̄ntibus illius mādator⁹
dei opa nō habebūt: ⁊ pcepta dei oblitis
tur. Congabūdabit aūt tūc iniq̄tas ⁊ refrige-
scet charitas. Veniet iō fug eos magna tem-
tatiōe q̄ inuenti fuerint in illa tēptatiōe ꝑ-
ti ⁊ nobis ⁊ patribus nostris multiores exitii
⁊ strictiores ⁊ pniores. hoc in vitaspatrū.

¶ In discipulo de tpe.

¶ Predestinatio.

Frater q̄dā q̄ orauit p alio tēe vidit eū de
numero dānator⁹ ⁊ ille frat⁹ multiplicauit bōa
opa ⁊ emēdauit vitā ⁊ postea vit⁹ ē de nume-
ro saluādor⁹. hoc hre i di. de tpe. ser. lxxiiii. M.

Itē lantgraui⁹ q̄ multa mala cōmisit. l. dicēs
ū sū predestinat⁹ ꝛc. ⁊ quō medic⁹ lu⁹ eū re-
duxit ad illo errore. hoc quere ser. xciii. H.

¶ Prelati. ¶ Quidā fuit
elect⁹ in epm ⁊ renuit. Exemplum. cxxi.

QUachus q̄dā clarecalēsis elect⁹
est i ep̄m quo rēnuēte sulcige: nec
impio abbat sui: nec epi sucepit:
⁊ fortiter restitit: nō multo post defūct⁹ est ⁊
cuidā familiari suo apparēs rediit⁹ de illa in
obediētia si ei nocuisset. rīdit nō. Et adiecit
si epatū accepisset eternalr dānat⁹ fuisset ⁊ sub
iūxit vbi terribile. ad hoc indt venit status
ecclie vt nō sit digna regi nisi a reprobis epis
hoc Arnold⁹. ¶ Eps malus quō
iudicat⁹ ⁊ punit⁹ est. Exemplum. cxxii.

ESt ciuitas metropolis in saxonia
meydeburg nūcupata: cui pmit an
tistes q̄ velanie dedit⁹ ⁊ puincias
deuastator⁹ ⁊ ppie ecclie dilapidator existit
⁊ rez tpaliū inutilis distributor. Hz de⁹ ol-
potēs q̄ neminē pire deliderat misericordi-
ter expectauit si aliq̄ emēdaret vitā suā Hi
segniter eo i malicia gleuerāte mirabili vi-
vice ipe recepit iudiciū peruerse vite sue nō
indignū. Et etiā oppidū a memorata ciuita-
te distās quasi quattuor leucis iuxta delen-
sū fluuii albie. Ad q̄d pcedat⁹ eps quadā die
puenit corpore quidē sanⁿ⁹ hz mēte velan⁹. In
ipa nāq̄ nocte cū decumberet in lecto vltiō
divina strangulat⁹ est a diabolo. Mira res
ipa itaq̄ eadē nocte cū thelaurari⁹ maioris
ecclē in sacrario decūberet i lecto ⁊ mēbra si
pozi dedisset vidit in sōnis ante pncipale al-
tare dñm sedentē cū btā vginē maria matre
sua ⁊ sctis aplis: adfuit etiā sepe dict⁹ eps. Cū
dē supervenit sctus maricius eiusdē ecclie pa
tronus q̄i vir strennu⁹ militaris loricatus intro
tus cū mouendi grimonias extra episcopū sui
q̄ reus erat petēs sibi dari admoratū sez sub

pauit. Quo sibi dato conquerebat de epō q
certa sua q ipm rebus esset dissipata et bona
et d estimata q paulus adiecit dicēs. Opz epm
esse irreprehensibilē castū non gīgū lobriū
nobilū ꝛc. q ōia in et⁹ epīa memorant. Hec
nichil pertinuit sibi etiā dari ecclīe petrū ppe pa
nocināte q sibi denegāo dixit q̄a panis ēē
sodalē suū sibi nō esse litigandū quo denegā
te pertinuit btām ꝟginē mariā p̄ q̄ patrocina
ri: q ipa quoq; renuente petinit q pulam sibi
dari eē. Dicit ergo dñs ad btā ꝟginē mariā
matrē suā. mater pmonea filiū suū. Sit dñs
noster ad filiū suū. Obtecto te tulit mi ne vr
geas me interpellare pro eo: attendoz tripli q
multotiens intercessione mea auerterim in
dignationē tuā ab eo vt sic aliq̄s reciperet
et: sed frustra laborauī. Iterato dñs ad ma
trē. Mater ego sū misericors. q tu mater mie
misere indigenti. Audit hec virgo maria
verū q̄dē esse vt alleriorsu nō solū misericors
es: q et iustus. Ista paulo agēte dixit dñs in
stus iudex reddēs vnicuiq; iuxta opa sua. Et
ait mauricio⁹ dilecte mi epīscopus tu⁹ sit in po
testate tua q voluntate tua. Statim arripiens eum
posuit in humeris suis et de pulpito in
quo legitur euāgelīū p̄cipitauit eū ante alta
re sctē crucis q cōfracte sunt ceruices eius. Et
statim euigilāo thesaurarius audiuit sonitū
pulsantis ad fores ecclīe: q cāpanarius q iace
bat in ecclīa surrexit q accessit ad ecclīe ianuas
inclīs cāmsonitus. Mūcius q̄dā aduenerat
dixit se venisse de oppido supradicto q epm
nūciauit defunctū. Hiesq; ppendi pōt q eadē
hora q̄ sctūs mauricius eū deiecit de pulpi
to tullet debōrtus. Itaq; nūcio⁹ ait vt cōpul
sarent cāpane. His itaq; dictis intellexit ille sa
crista grexit ad sacrariū intimū thesaurario
q̄ intellexerat: pulsabant matutine: posica
pulsabant cāpane sicut moris est ad officiū
debūcti. Hoc itaq; facto occurrerūt plurimi si
stitantes q eā rei cēt. Et cū intellexissent mi
rabant q tā subitanea q ipzouisa morte epc
opz fuerit⁹ esset.. Cū aūt corp⁹ de mane ex
anime deferretur inuentū est collū cōfractū
pelle integra q illesa pmanēte. Per istō exē
plū attēdāt q caueāt oēs ecclīas platime res
q a fidelib⁹ collate sūt sctis in ecclīas vt deo q
et⁹ genitrici marie atq; ipsis seruiāt: q ne vti
liter expendāt vel cōsanguineis tribuant vel
alio mō turpiter deuastēt: qz ab eis vlq; ad
minimū tota requireret in districto examine
q dū minus discrete expendāt: eorū tēporalia
in vltimo pereant.

De vbone epo horribile. Exemplū.cxxiiii.

Apud eādē ciuitatē mūcgeburgēsē
sagena cōtigit ꝓdigiū terribile
nimis. Dū quidamodō factū fa
mo veraci referēte vt inotescat oīb⁹ q̄ malū
q detestabile sit in statu platēōis cupiter dē
uere q patrimoniū xpi male expendere vel
miales dro dicatas violare. In ꝓdicta igitur
vrbe scolaris q̄dā Udo nole liberaliū⁹ lēōs in
sudabat q eū eēt duri ingenii q nichil eius p̄
fecere posset q̄cūq; a magīs suis verbe
bus tolerāret. Quadā aut̄ vice post cuorsmes
plagas scholas exiēs ecclīam sancti mauricii p
transit: ibidē eū ingēti deuotiōe p̄ostrātus se
q regine celi clementiam q beati mauricii pa
trocinīū ꝓ illuminatiōe sui ingenii implo
rauit. Hic in per posit⁹ alīq̄ tulū obdormiuit
Cui ꝓtin⁹ mē mie apparēs dixit. Audiui ora
nē tuā q erat nō solū sciētie mun⁹ tribuo tibi
hinc etiā post mortē archiepi q nūc p̄fuit ec
clīam q̄cipis mei mauricii tue fidelitati cō
mēdaui. Quā si bene rexeris grādē p̄mīū cō
sequeris sinaūt male in aia q corpore moriēs.
His dictis ego maria disparuit q inuenis, cui
gilāo more solito lectionē repetiuit. Cūq; ad
loquēdū os aperiret cepit disputādo oēs con
cludere: q i oi sciētia peritissim⁹ appere. Stu
pebāt aūt oēs q eū audierāt dicētes. Ūn sit
tāta scia eū inspirata: nōne iste est Udo q he
ri mactabat vt per⁹: q ecce hodie p̄bat esse
phūs. Post biennīū aut̄ archiepc⁹ mortebā
tur: q Udo a cūcti electo⁹ efficit metropolitan⁹
Cōfirmat⁹ igit a pallio decorat⁹ aliquādiu
bñ vixit. Et qz homores mutāt mores: cepit p
cessu tpis cōsuetū matris dei negligere q p̄ce
landi immemor esse q voluptatib⁹ deseruire
q ecclīe facultates dilapidare. Et nō solū te
minas seculares: sz q velatas violare. Inuig
q̄ deteri⁹ est ablq; vllo timore ad oia flagi
tiozū gēa habenas laxare cepit facta est vita
eius oīb⁹ odiosa: oibusq; detestāda. Pro cuius
doloz cū multoz annoz curricula memora
tus archiepc⁹ aeret mūdiq; totū suis clericis⁹
corrupisset l quadā nocte quādā nigrā abba
tissam monialium de regali cenobio q̄ tunc
Hosterholtz: nūc vero vallis lilioz dicitur ex
dinis cisterciēs. secū in lecto hēt: vocē audī
uit in her ēba terribiliter intonātē. Fac finē
ludo q̄ lusisti satis vdo. His auditis cachin
nis multis fletibus suspicabat: et mane facto
cursū delitijs immolui: fletuq; dur⁹ vt lapis
ad ꝓdigiose vocis cōminatiōē minime cō
pūgit. Sequenti nocte vocē sibi audiēs q pal
pebēs suis dixit ei si sua malicia ꝓduranti
Nocte igit tertia apud illā abbatissā cubā

ell opus nephādū ibidmode cōmotiois exe-
cuiler vox supradicta cū ingenti tragore into
nuit dicēs. Fac finē ludo ꝛc. Hac audita vehe
mēter stupefact⁹ ingemuit aliquātulū: ꝛ nō
elpuit. Verūtā dānatiōi iā prīm⁹ miles ille
cognitū dā craslepe cernit: ꝛ nesc̄ quid lana
chū puic pperauit. Quid plura dicrur? ch ba cū
si lagones apū gs gesta sūt retinere velēt: cele-
mēta oia clamoꝛē rēddiēnt leḡnia manifestāt.
Post miles ergo tres canonic⁹ dā metrop
litane ecclie .ydeburg ꝯtis Frederic⁹ nore
mariti veneranilis ꝑ marie cernit: dā nocte
i chozo ceti ꝛ iudicii exilēs: ꝑ ozōi terrēctus
tumlt: ꝑ deū ꝑ ictā vindictā ecclā deꝑcabat
a magie ꝑ sua. l. ꝑ metropolitana vt cōditoꝛ
oim iust⁹ iudex: aut citi⁹ mozbidū caput vdo-
nē archiepm ꝑ interitū de medio tolleret: aut
certe l melio⁹ cōmutaret: Hec pōd⁹ habuerūt
ꝑ ecclā ptin⁹ scruta est vilio nimis terribilis cū
cūctis mozralib⁹ metuē dam ꝛie tā ecclaꝑ
ctoꝛib⁹: dā gregē dūicū sibi ꝑmissū ꝑcedētes ꝑ
malis exēplis i ꝛicietes ꝑipuāsepi⁹ l infernū
Vidit itaq ꝑ vēt⁹ valid⁹ oēs ecclie lāpades
pariter eruit. Quapꝑ hoc terroꝛe nimis
coꝛrepr⁹ loco adhelit steterūt come ꝑ vox est
faucib⁹ intercluſa. Tūc postmodū venerunt
duo iuuenes duos cereos gestātes ad altare
ꝑcedēteshinc ide iuxta coꝛnua altaꝛ steterūt
ac totā illā aulā lumine repleuerūt. Post hs
ingressū sūt alii duo hꝛ vn⁹ tapetia ante alta
re decēter strauit alter ho duas aureas cathe
dras deinde collocauit. Post illos alter dñe lo
lus intrauit: dā velut pugil strēnu⁹ incedebat
enaginatū tenēs gladiū ꝑ stās i medio ecclie
valēter clamabat. O oēs sancti hꝛ relique hic ha
bent surgite venite ad iudiciū dei. His audit
apparuit magna multitudo ꝑ ꝑfulgida vtriuſ
q sexus. Alii militari habitu adoꝛnati. Alii etiā
pōtificalib⁹ insigniti insulis: ꝛ hi oēs choꝛ in
trauerūt: ꝛ sēḡ oꝛdinē ad merita sua hinc in-
de se locauerūt. Tūc apparuerūt duodeci vi
ri glorioſi i quoꝛ medio gradiebat dā sole
splēdidioꝛ regio diademate ꝛ sceptro adoꝛna
tus: aplis erant: ꝛ iesus xp̄us rex celi ꝑ terre
Quē mox vt viderunt deuote adoꝛauerūt ꝑ
sup cathedrā eū sedere fecēt. Assumpsit igit regi
na celoꝛū luna ꝑ stellis lucidioꝛ: quā claritas
turba virginū sequebat. Sed vero oēs dei ma-
trē honoꝛātes geniculariter subseqꝑūt. Cui
ꝑs mox occurrēs: ꝛ manū ei⁹ apprehendens
iuxta se venerabiliter collocauit. Sece poste-
mo apparuit sctūs mauriti⁹ dux glorioſus cū
sua legione sex milib⁹ ꝑ sexcenti. lxvi. dā vnam
multer ꝑterruentes adoꝛauerūt dñm iesū xp̄m

dicētes. O rectissime iudex ꝑ cōditoꝛ seculoꝛ do
iudiciū. His dictis surgentes reverēt reuere
ter postulātes. Quib⁹ dns ait. Scio dā sctī
Et adiecit Data vobis archiepm. cōtinuo dā
dā ex astātib⁹ abierūt ꝑ miserūt vdonē de la-
tere abbatisse trahētes miserabiliter addum
cēt: quē sctus mauricius seuerī⁹ intuens di-
xit. dñe mi equissime iudex iudica iuste. Ecce
iste vdo nō cū ep̄o: ꝛ lup⁹ nō pastoꝛ: ꝛ rapto
ractatoꝛ: ꝛ devoratoꝛ gregis tui. Iste est etiā
cui dña nostra mater tua tēplum donauit: cui
hāc ecclīaz ad honoꝛē nois tui meiq ac loco
cū meoꝛ sactā cōmendauit pdicto ei. Hi bñ
exerī: vitā perhennē habebis. sinaute male
in coꝛpe ꝑ alia moꝛieris. Iste insup est dā
nit⁹ semel vitrū a tertio se coꝛrigere noluit.
ꝑ nō solū hāc ecclīaz sed se ꝑ alias sibi cōmissas
ꝑphanādo ad nihilū se redegit. immo spōsas
tuas sp̄ turpiter ꝑ temere voluptauit. ergo in
dica iuste iudex ecclīme. His audit dns pfi-
dēs iudicio sāctoꝛū respiciēs dixit. Quid vo-
bis videt de isto pugil aūt suprad⁹ voce
magna clamauit di. Deus est moꝛtis. Iudex
ho ꝑ oēs dā aderāt in vnā cōuenerūt: ꝛ qua
le gen⁹ moꝛtis ille impius sustinere deberet in
ter se tractauerūt. Tūc iudex ait. Caput amit
tere meruit: dā sine capite vinc̄ do coꝛdib⁹ ꝑ cō
putruit. Quo dicto pugil cōtinuo vdoni pre-
cepit vt cruciē extēderet. Qū cū vdo trassit
ꝑ pugil gladiū ad ictū leuasset dā clamauit
dicēs. Cōtine manū tuā donec ab eo reliquie
auferātur. Tūc dā cū calice aūt coꝛā vdo
ne stans donec pugil miserimi hois collum
cū pugno mīris vicib⁹ valide pcussit. t. Et re
ꝑ volt quēlibet pulcū hostia polluta q os vd
nis eriēs i calicē coꝛruit: quā dns reuerenter
accipiens diligētissime lauit sup altare in cā
licē ponēs: ꝛ cū sua turba decēter inclinauit
abiit ꝑ recessit. Post hoc miserabilē vdonem
pugil sepedictus aggrediens decolauit. Hic
q tota illa cōgregatio disparuit. Canonicus
aūt suprad⁹ dā vidit homo iustus nō in lō-
nis: ꝛ oculis aptis stupens ꝑ tremēs: lumēq
in cripa reperiēs oēs lāpades ecclie rencen-
dit. Cuiq adhuc de facto dubit⁹ ꝑ anxi⁹ se mi
rarēt: tandē resūpta audacia ad locū iudicii
paululū cessit: viditq calicē cū hostiis in alta
ri caput a coꝛpoꝛe lōgius madefactū. Tūc ex
pit exclamare ꝑ dicere o triste ꝑspectaculū o arū
de miraculū. ꝑ o8e tremēdū iudiciū. Oī hoꝛ
rēdū ē licēt i man⁹ dei viuētis: q̄q ꝑdiu vt cō
uertāt tolerat nō quērlos duri⁹ dānat. Post
hoc coꝛpes ecclie obseruauit ꝑ nullū oino ignē
di gustū donec sole iā octo oēs glorioſes cleri

uo et laicos gubernauit. Tñr lamias reiectãs
nullimã dei vltionẽ. Lvbonẽ archiepm in suo
sanguine tabefactũ olim obdurauit: cuncta q̃ vi
derat q̃ audierat enarrauit. eodẽ tñ die dñi ex
eius capellanis hymno noie cũ legatione sibi
similem pegisset q̃ mette opoliz primo summa
ne ante se perditis studuit remeare. Inter
rum grani oppressus somno arborẽ quandam
ymaginaz videns de equo descendit: frenũ sor
titer alligãs ad brachiũ ibi paulisper obdormi
uit. Et ecce globi immanes ipsum cũ tubis et
tympanis gladiis et fustibus. cũ laceris et sem
nis ad eundẽ locũ gradu certo properabat. Cũ
q̃ oculis transmisset: vnus ex eis q̃ eor̃ princeps erat
videbat. et q̃ erat statura prerioz et vultu terri
bilioz solitũ strenuus deiunz posuerat. Nec mo
ra alter cum eis grandis clamãs cachinnans
et tripudians appuit. et q̃ diu velocioz aduc
ueli pertulerãt. et loztiter clamauerãt. Date locũ
date locũ: ecce princeps noster vbi appropin
quat. His dictis satellites sathane miseram
vmis animam i effigie corpali cathena ignita
ad collũ strictã ad suũ principẽ pduxerũt. Cui
sathã gratulãs allocutus est verbis pacifi
cis i dolo: dñe inquit venisti. o princeps fautor et
dilatator regni nostri. Ecce pati sum⁹ tibi et
ois⁹ amicis nr̃is fidelib⁹ q̃ meriti reddere ta
lionẽ. Cuiz vbi obmutuisceret. sathã assisten
tibus ait. Fatigat⁹ est iste dilect⁹ nr̃ hunc ve
nicum et iõ placet nobis vt stolet: date ergo
ei mãducare. Illo renuente et caput auertente
ministri ei⁹ bubones et serpentes ei violenter im
posuerũt: et liquore sulphureũ postmodũ ifu
derũt adhuc illo nõ loquente: sathã presumpsit di
cẽs. Ad balneum principũ talis princeps deduc
tus: postea statim reductus est nec prius erat pa
tri⁹ coopertũ hñs. Quo ablato flamma vorago
q̃ ad celũ erumpebat. q̃ nõ solũ arbores et mon
tes lapideos: immo aquã iuxta manentẽ: ve
lut stupulã consumebat: in quã puteũ illã inte
licet vbonis alam precipitauerũt et postmodũ
extrahentes in modũ ferri candentis totã igne
am suo principi detulerũt. Cui subdens dix.
Nonne tuane balneus habuisti: vt princeps
noster. Tunc vbo dãnatũ leuidẽ cepit blas
phemare et dicere. Maledictus o sathan tu et
ois familia tua: oiusq̃ suggestio tua: et oĩs imp
tas tuũ. Maledictus deus q̃ me creauit. ma
ledicta terra q̃ me portauit: maledicti paren
tes q̃ me genuerũt: et maledicta omnis creatu
ra in celo et in terra. Tunc omnes demones
una cũ principe suo ceperunt manibus plau
dere et dicere. Vere dign⁹ est iste nobilem ma
tere: q̃ optimus sit nostri cultus et officium.

Vidit ergo ad principale scholũ nostri dñi
nr̃i ihesu vt vilipenderetur: abdicaret: frustra
et aplis: imo nõ esset in terris seruiendi
deus amplius fuerit et ecce vnanimiter in illã odia
tã creaturã ferueãtissimã impetuose irruerũt: ac
celi et terra et oĩa hui⁹ mũdi mõstra ad nichil
quaterent. Lapelian⁹ aũt supradict⁹ hec vi
dens et audiens tumuit vehemẽter. Tñr pri
ceps tenebrarum digito cũ ofidente dixit. Ab
dete ne effugiat clerus ille q̃ nos adpiciat: ille
per extitit maloz⁹ nr̃oz cooperator cõtinuus et
defensor: ergo sicut fuit auctor culpe: sic sit
particeps et vindicte: ideoq̃ in illũ puteũ ad
suũ demergat dãnũ. Quo dicto cũ demones
eũ rapere vellẽt et ipe fugere conaret: repẽte
somno exitiis vigilante nicq̃ ei⁹ equ⁹ territ⁹
tandiu hinc inde saltabat et cursitabat trahẽs
miserũ hoiez donec a sua tũctura ei⁹ brachia
penit⁹ dissoluebant. Dissiliens aũt equum
ascendens per metropolim venit: et mox vt
dãnũ suũ mozruũ cognouit visionẽ veritatis
terroz̃ terrozio: indicii iudicio ydolatrie ydo
gio cumulauit: et cia que sibi in via acciderãt
que viderat vt audierat enarrauit et patefecit
ofidens etiã a sua iunctura seu compage bra
chiũ depulsũ: et repentinã canitiez i argumen
tũ veritatis. Cuius igit videntes et audientes
hoc horribile insolitũ dei iudicii vehemẽter
timuerũt. Et cadauer ipi⁹ prius ab vrbe i pa
ludẽ iactauerũt: q̃ bestie infernales cũ plau
sib⁹ p tinno exceperũt: et ruricolas habitan
tes iuxta partis terroz⁹ et iniuriis afficerũt.
Tandem consilio inito illã glebam maledi
ctam de illa plaude extrahentes in puluerem
cõbusserunt et in albeam flumen proiecerunt.
Mira res: tunc omnes vt fertur piscis suum
meatum relinquentes ad oceanum abierũt
donec letaniis et ieiuniis iam placat⁹ domin⁹
post decimũ vix tãdez rediere. Hui⁹ horren
di ydolatrie memoriã ingerit oculisq̃ paulum
tũ marmoreũ candidũ et politũ in decolla
tione vbonis cruoz effusus qui tam indelebi
liter adheret pauimento vt de essentia mar
moris esse quodammodo videatur. Super lo
cũ autem illum vbi decollatio facta est semp
prosternuntur tapeta et q̃ sugelectũ ẽpus
Te deum laudam⁹ iuxta morez canit̃ tollã
tur et ibidez ad oratiõez prosternunt vt epus ele
ctus videns hoc sibi caueat ne forte sicut ille
periit et ipe pereat. Dño tñ factũ est illud ad ter
rorem episcoporũ vtiq̃ illi⁹ ecclesie et olim in
utilũ prelatorũ vt audientes contremiscant
tale malefactis terribile iudiciũ et seuerissimũ

detvltionē: z sic ē finis terribilis horribilisq; miraculi p ade filiū: sc̄z ñ pyiogenitū. Etiā hoz q in eadē dyocesi modernis egid⁹ fuit epūs nole ludouic⁹ q i q̄dā ciuitate sue dyoce. z sui dñi chozeā habuit cū mulierib⁹ z vieglo⁹ et cū ceteris malcultmi sex⁹: z ex gmultiōe diuīa ignis vt videbat in iferioꝛi pte ptozii vbi chozea fuit exarsit z nemo inē tot hoies obiit in illa chozea excepto epo cū quadā puella quā in spa chozea aūduxit. z tū alīq plone de fe/nestris ceciderūt: nec tñ mozte incurrerunt. Sctūs martin⁹ acculauit epm suū. Ex.cxxv.

Domo q̄dā fuerat thuronicē q̄sueuit ad matutinas maiozis ecclie venire Quadādo die cū veniret ante hozā inuenit poztā apertā z ponēs se retro colūnā quandā ppe quā vidit lucē magnā per totaz ecclesiā: z iudicē sedentem in thzono: z angelos eidem assātes. Venit aūt btūs martinus cū multitudie sctōz cepit accusare graviter archiepm illū q̄ tūc locū suū tenebat. Citat⁹ aūt archieps venit z sedit in cathedza pōtifi/calibus indut⁹. Itez accusat⁹ a btō martino Cū aūt nesciret q̄d rūderet: ille q̄ cathedzas supbox euertit indignat⁹ pede pcussit cathe dzam eius et eam cū pede euertit: z sic vīso di sparuit. Tūc ille bon⁹ hō accedēs ad domum archiepi exitauit familiā et fecit videre quō si esset. Et intrātes ad eū inuenerūt eū subi/tanea mozte defunctū. ¶ Canonic⁹ q̄dā fuit accusat⁹ a patrono sue ecclesie. Ex.cxxvi

Videbat cuidā canonico quadam nocte q̄ de⁹ sederet in iudicio et ante eū tot⁹ mūdus vocabat q̄/libet receptur⁹ sc̄ōm merita sua. vidit etiaz q̄ vnusq̄sq; adducebat secū aliquē sctōz cui pl⁹ seruierat vt esset apud xp̄m aduocatus suus. Ista cogitabat q̄ rogaret etiā sctm illū cui⁹ canonic⁹ fuerat cui z seruierat cantādo: lege do vt secū iret ad iudiciū ad xp̄m vt interce/deret p eo monēs eum de seruitio suo. Ille sctūs rñdit. Libenter ibo tecū: z assūpsit alīq secū q̄d p tesse deuenerūt simul ad iudiciuz. Cūq; venissent ad xp̄m dixit sctūs. Dñe con queroz tibi de isto vilissimo leccatoze q̄ .xx. an nis et ampli⁹ comedit z bibit p̄bēdā in eccle/sia mea z oē tps suū expendit viuēdo luxurio se et turpit: nec vna die sinuit hozas suas si/cut debuit vñ peto iudiciū fieri de isto lecca/toze. Cui⁹ rei ē testis ille. Dns rñdit. Accipite eū ligatū manib⁹ z pedib⁹ z picite eū in in/fernū. Ille clericus cuiꝰ dās quasi de graui sō no putabat iā se esse in inferno. Et dixit illi sctō. Dñe habete p̄bendā vestrā: q̄ nunq̄ pl⁹ de ea comedam: z conuersus ex hoc religiose intrauit et saluauit animam suam.

Quidā iniuste episcopatū adeptus subita/ner obiit. Exemplum. cxxvii.

Archidiacon⁹ quidā ambiēs epatū insidiabat epo suo bono viro qui occidere cogitabat. Et cū cōsuetū fuit eps frequēter venire ad matutinas z p̄ci/nire alios ad salutandā btām virginē Mariā z intrare per quandā poztā archidiacon⁹ collocauit ibi supza poztā lapidem: z veniens eps vt assueuerat z aperiēs poztā lapide capi/te exterrebat z mozitur archidiacon⁹ cū mul/to labore epatū obtinuit. Cūq; affirmat⁹ esset z gaudiū z quietū faceret: quidā princeps mi/nicis ad mēsam cozā se sedentis genib⁹ subito ca/pit aū tribunal sūmi iudicis z vidit ibi btam virginē cū immēsa sctōz multitudine z ange/loz adductā dictū epm poztāre cerebzū suū in manib⁹ suis z dixit btā virgo maria. Fili mi charissime ecce oñdo tibi rectē sanguinē z cerebzū hui⁹ dilecti militis mei q̄ crudelis epitoz voluit obtinere dignitatē pōtificalem effudit. rñdit dñs. Quē mittā z ibit. Tūc btā Virgo ait. Ecce hic seruitoz tu⁹. Cui dñs cepit sub pena mozti vt citaret dictum suū epm poztie. vt. l. cito veniat cozaz deo de tā nephā do crimine rōsurus. Qui statim rediens in/batus ingemuit z infremuit tremuitq; z nū/tellū quē tenebat ad seruiendū ei de manu/fecit z amarissime fleuit. rogat⁹ ab oib⁹ z etiā epo cām pandit. Quo audito statim eps subi/tanea mozte pcussus est z cozam oībus mise/rabiliter est defunct⁹. ¶ Beneficiati vix saluantur. Exemplum. cxxviii.

Quidā clericus in multis ecclīs cano/nicus z decanus ad mozte infirma/tus a quo dā viro sctō vilitat⁹ dum admoneret de via salutis mox illius camera obscuratur vocem terribilem insonantē au/diuit. Surge sacrilege xp̄i depredatoz pauꝛ/eum: et cozam interfectoz iam veni z iudicij tuum suscipe: tunc cozpus suum iā mozuuꝛ vt carbo apparuit. Idcovir dei perterrit⁹ ad monasterium reuersus ꝑperat z deum oꝛa/bat cū lachzymis iudicium illi⁹ sibi ostendi. Cui sibi oꝛāti clericus ille dānat⁹ apparuit cū duob⁹ ignei⁹ ecḥs. s. añ z retro q̄ pedib⁹ illius dozsū p̄mebāt z dētib⁹ totū cozp⁹ dilaniabāt q̄z hozroze vle sctūs cozeuit z voce audiuit. Cur vocasti me dānatū nec mihi loq̄ris. Tan dē a viro dei requisitus rñdit. Ego sum cogna/tus tuus decanus ille damnatus cuius cor/pus ideo conculcat quia sicut ego pauper

ꝑ subditos suppressi vxtipli ꝙ sicut mei amici ꝙ equi ꝙ mitra familia mea subās pauperuꝫ ꝙ matrimoniū xpi denouauerit ꝙ male expādi ꝙ stupri i crapula:luxuria:superbia:ꝙ sic de aliis vitiis in qb⁹ mea exerui ita eis illi me et aliter dilaniāt ꝙ cruciāt. Cui vir dei. Cū sue ris vir ecclīastic⁹ magn⁹ scietis ꝙ dicet⁹ mihi ꝛ et dānati. Cur ō hoc mirat⁹ nō pot⁹ ꝙ publicati pēs sūt merū dānāt. Et adiuncta ꝑ addidit. Itēde ad ecclīa xpi ꝙ ad stabulū equoꝛ:stabulū restaurat sollicite ecclīa ꝑ ruina remanēte. Itēde gamēta ꝙ vestes ecclie ꝙ clericoꝝ supellectilia ꝙ ceteras. Hoꝛ cū sit pciositas vasoꝛ ꝑ multitudine ignoꝛat Ecclie sonitū reparī pōt ꝑ vtilitate ꝙ vetustate. Itē de coꝛ mēsas repletas pciosis herculis cū vasis plurimis ꝙ pciosissimis auri ꝙ argēti. Ecclesiaꝝ xpi sacraria ꝙ calices vel de ere vt cōfracti sūt ꝙ tenues:meretrices ꝙ seruitoꝛes ditant ꝙ multiplicāt de bonis pauperū aues ꝙ canes venaticos fouēt ꝙ hospitalitatem abhoꝛrent. Obliuiscūt diuina officia ꝙ sctām ꝑdicationē:qꝫ sectant lasciuiā ꝙ hilaritates cū cātilenis. vñ ꝑcipitant clerici ad dānationē. Quo dicto subito facto strepitu terribili cū eiulatu miserabili flamma sedissima equos cum de curo inde traxit. ¶ Clericus blasphemus qualiter est punitus. Exēplum. cxxix.

DAmian⁹ in burgūdia quidā clericus superb⁹ ꝙ ābitios⁹ exīstebat quādā potentē ecclīam sci martini vsurpauit. Dū quadā die in missa in fine euangelii diceret. Qui se hūiliat exaltabit dicebat. Vidit ille clericus ait. Fallū est:nā ego si me meis hostib⁹ hūiliassē tot hodie decimas ꝙ ecclias nō hērē:ꝙ ecce ptinus fulmē instar gladii ī os ei⁹ intrauit: per quod blasphemie verba euomuit ꝙ subito cū extinxit. ¶ Miles quidā dixit. omes nostre sūt oz eas tōdere. Exē. cxxx.

QUidā miles hāit parrochianos deuotos ꝛ grauātes subditos vltra debitū. deflexit. Sacerdos parrochian⁹ ipe cepit militiā exercere ꝙ magnas expēsas facere in vestib⁹ in eqs ꝙ torneamēta. Et cū redit⁹ annuales non sufficerent sibi in uitū valde aggrauare pauperes subditos suos vltra debitū censuꝫ cū subsidiis ꝙ exactionib⁹. Et cū aggrauaret ab amicis et religiosis quare tm spoliaret suos pauperes. rīdit. Oues nostre sūt:ꝙ iō debem⁹ eas tōdere ꝙ esse dīti. Tādē de⁹ volēs eū ab hoc erroꝛe reuocare misit ad eū angelū q̄ rapto eo ostendit ei pulchrū palatiū in q̄ erāt boues vestiti auriculis⁹ ꝙ ola gēa oꝛganoꝝ ꝙ musicoꝝ audiebāt ī palatio illoꝝ q̄ vidēs ꝙ audiens tāt gaudiū ꝙ tā pulchritudinē volebat intrare ꝙ repulsꝰ ē a custode porte dī. Quo dicto statim illū mundissimū palatiū cū hērās sanguinolētā vestē. Quē cū respexisset. vidit se reuolui sanguine. Cui āgelus. Iste est sanguis pauperū quē tu violenter ꝙ sine iure exactiōes faciēdo accepisti. Si igit vis intrare illud palatiū relicias a te illā vestem. Qui ad se rediens subditos sanctificauit. et vitā suam postmodum in bono finiuit.

¶ Legit in dyt. Celarii q̄ in wormacia fuit quidā ep̄s nōie leupold⁹ solo q̄dē nomie ep̄s oge aūt tyrān⁹. hic cū esset vanissim⁹ nihil habēs in se pietatis vel religiōis. Dicebat āt quodā tyc germani⁹ su⁹ vir nobilis. Dūc ep̄e mittis scādalizatis vos laicos exēplo vro. Ad q̄ ep̄s sctis ep̄s deū aliquo modo timebat nō nihil de eo curat. Cui ille dixit. Frater duo erant vicini ex qb⁹ vno exēplo alteri⁹ peccauit mortui sūt ambo ꝙ deducti in infernū. Cū igitur essent in tormentis vn⁹ alteri dicebat. Ve tibi. qz tuo exēplo puocat⁹ ad peccādū merui hūc locū. Cui alter bone vicine si tibi placz sedes mea:trade mihi tuā:ꝙ tibi dabo meā. Sic dico vobis q̄s venerim⁹ ad inferos ita videbit vobis mea sedes honorabilior q̄ vestra ascendite eā ꝙ ego recipiā vrām. Ad ille dixit. Mala ꝓlatio ē hec. Iste leupold⁹ ita diabolic⁹ fuit vt tyc scribat q̄ erat iter duos reges. Lotonē ꝙ Philippū cū sibi vsurpassz ep̄atū magūtinen̄. etuldē philippi auctoritate ꝙ multi ita esset bellis ita vt nō posset ecclīis nec cymiteriis dirēt ei militesq; ui. Dūc nō sz nobis spoliare cymiteria. Ait illis si ossa mortuoꝝ tollitis. tūc ꝑmo cymiteriū spoliat. Hiz ille cepit ꝙ valde cecidit vt dictū ē ꝓnostro vtrū ꝑ ptritionē ꝑtōꝝ suoꝝ surrexit:sz hoc scio q̄ illa die qua bolem depositi multe dissentiōis semina fuit. Sz legit de abbate morbacensi qui ꝛsz cymiteria vt ꝑdict⁹ ep̄s violauit. Cumq; ad extrema venisset capellan⁹ ei⁹ ipm rogauit q̄ eum de statu suo certificaret qđ ꝙ fecit: dicēs se esse de numero ꝙ ordine dānatoꝝ ꝑ ptez ixemptionem cymiteriorum.

¶ Legit q̄ quidā valde religiosus cōtemplatiu⁹ raptus ad iudiciū vidit duos viros magnos:vnus erat comes alt⁹ erat magnus plat⁹ valde accusati rōnabiliō. Cūq; ḡs sz multi videret dīs ipsi⁹ tū ad ꝑceres alios de illa curia dixit sniam dicens illi ad nutū qđ ꝑ abbatē suū faceret illos monere de correctiōe:quod ꝙ factū est. Comes ergo se corrigēs timore vitiōis ꝙ bona plia moriēs ꝓcelatus aūt quipendens vitionem ꝙ monitionē nec se corrigens in lecto suo subitaneo

defuitionē: ꝙ lic ē finis terribilis horribilisq; miraculi ꝙ ade tilii: h ñ pilogeniti. Etiā hō ꝙ in eadē dyocesi moderni epi⁹ fuit ep̄us nole ludouic⁹ dī i ḋdā ciuitate sue dyoc. ⁊ fuit dñi chozeā habuit cū mulierib⁹ ⁊ virgīb⁹ et cū ceteris masculini ser⁹: ⁊ ex pmissōe diuia ignis vrvidebat in ictiozi ꝙte ptozii vbi chozea fuit exarsit ⁊ nemo inē tot hoies obiit in illa chozea excepto epo cū quadā puella quā in ipa chozea ad duxit. ⁊ cū alīq̄ gtone de hinc nō tris ceciderūt: nec cū mozte incurrerunt. Dctūs martin⁹ acculauit ep̄m snū. Ex. cxxv.

Domo ḋdā fuerat thuronis⁹ ꝙsueuit ad matutinas maiozis ecclie venire. Quadādo die cū veniret ante hozā inenit poztā apertā ⁊ ponēs se retro colūnaz quandā ppe quā vidit lucē magnā per totaz ecclesiā: ⁊ iudicē sedentem in throno: ⁊ angelos eidem astātes. Venit aūt btūs martinus cū multitudie sctōzū cepit accusare grauiter archiepm illū ḋ tūc locū snū tenebat. Citat⁹ aū: archiep⁹ venit ⁊ sedit in cathedza pōtificalibus indut⁹. Iterꝝ accusat⁹ a btō martino Cū aūt nesciret ḋ rñderet: ille ḋ cathedzas supbozꝝ euertit indignat⁹ pede pcussit cathedzam eius et eam cū pede euertit: ⁊ sic vilo dispsarunt. Tūc ille bon⁹ hō accedēs ad domum archiepi exstitauit familiā et fecit videre quō ei esset. Et intrātes ad eū inuenerūt eū subitanea mozte defunctū. ¶ Canonic⁹ ḋdā fuit acculat⁹ a patrono sue ecclesie. Ex. cxxvi

Iudebat cuidā canonico quadam nocte ꝙ de⁹ sederet in iudicio et ante eū tot⁹ mūdus vocabat ḋlibet receptur⁹ scōm merita sua. vidit etiaz ꝙ vnusq̄sq; adducebat secū aliquē sctōz cui pl⁹ seruierat vt esset apud xp̄m aduocatus suus. Ista cogitabat ꝙ rogaret etiā sctm illū cui⁹ canonic⁹ fuerat cui ⁊ seruierat cantādo: legēdo vt secū iret ad iudiciū añ xp̄m vt interc̄deret ꝙ eo monēs eum de seruitio suo. Ille sctūs rñdit. Libenter ibo tecū: ⁊ assūpsit alīq̄ secū ḋñi ꝙ teste deuenerūt simul ad iudiciuz. Cūq̄ venissent añ xp̄m dixit sctūs. Dñe ecce queroz tibi de isto vilissimo leccatoze ḋ. xx. annis et ampli⁹ comedit ⁊ bibit p̄bēdā in ecclesia mea ⁊ oē tp̄s suū expendit viuēdo luxuriose et turpit: nec vna die siniuit hozas suas sicut debuit vñ peto iudiciū fieri de isto leccatoze. Hui⁹ rei ē testis ille. Ep̄s rñdit. Iscripte eū ligatū manib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊ pijcite eū in infernū. Ille cleric⁹ cuigilās quasi de graui sōno putabat iā se esse in inferno. Et dixit illi sctō. Dñe habete p̄bendā vestam: qz nunq̄ pl⁹ de ea comedam: ⁊ conuersus ex hoc religios⁹ intrauit et saluauit animam suam.

Quidā intulit epi⁹copatū adeptus iudicē nec obiit. Exemplum. cxxvii.

Archidiacon⁹ quidā ambiēs epatū insidiabat epo suo bono viro qui occidere cogitabat. Et cū cōsuetū sit ep̄s tecūter venire ad matutinas ⁊ p̄cedere alios ad salutandā btām virginē Mariā ⁊ intrare per quandā poztā archidiacon⁹ collocauit ibi supza poztā lapidem: ⁊ veniens ep̄s vt ꝙ uenerat ⁊ aperiēs poztā lapide cadente exterrebzat ⁊ mozitur archidiacon⁹ cū multo labore epatū obtinuit. Cūq̄ ꝙrimat⁹ esset ⁊ gaudiū ⁊ ꝙuiniū faceret: quidā ꝓtinceps accedēs ad mēsam cozā se flexis genib⁹ subito ꝙpit añ tribunal simi iudicis ⁊ vidit ibi btām virginē cū immēsa sctōz multitudine ⁊ angelōz adductē dictū ep̄m poztātē cerebzū suū in manib⁹ suis ⁊ dixit btā virgo maria. Fili mi charissime esse oēs do tibi recētē sanguinē ⁊ cerebzū hui⁹ dilecti militis mei quē crudelis ꝓditoz volēs obtinere dignitatē pōtificalem eē fecit. rñdit dñs. Quē mittā ⁊ q̄s ibit. Tūc btā Virgo ait. Ecce hic seruitoz tu⁹. Cui dñs ꝙcepit sub pena mozti vt citaret dñm snū gen ptozie. vt. l. cito veniat cozaz deo de tā nephādo crimine rñsurus. Qui statim rediens inuenit datus ingemuit ⁊ infremuit tremuitq̄ ⁊ cultellū quē tenebat ad seruiēdū eū de manu cecidit ⁊ amarissime fleuit. rogat⁹ ab oib⁹ ⁊ etiā ep̄o cū pandit. Quo audito statim ep̄s subitanea mozte ꝓcussus est ⁊ cozam oībus miserabiliter est defunct⁹. ¶ Beneficiati vix saluantur. Exemplu⁹. cxxviii.

Quidā cleric⁹ in multis ecclīs canonicus ⁊ decanus ad mozte infirmatus a quo dā viro sctō visitat⁹ dum admoneret de via salutis mox illius camera obscuratur vocem terribilem inlonantē audiuit. Surge sacrilege xp̄i depzedatoz pauperum: et cozam interfectoz iam veni ⁊ iudicii tuum suscipe: tunc cozpus suum tā moztuum vt carbo apparuit. Ideo vir dei perterrit⁹ ad monasterium reuersus ꝓperat ⁊ deum oziabat cū lachzymis iudicium illi⁹ sibi ostendi. Cui sibi oziāti cleric⁹ ille dānat⁹ apparuit cū duob⁹ ignei⁹ ens. s. añ ⁊ retro ḋ pedib⁹ illius dozsū ꝑmebāt ⁊ dētib⁹ totū cozp⁹ dilaniabāt ꝺz hozroze vir sctūs cozruit ⁊ vocē audiuit. Cur vocasti me dānatū ner mihi loq̄ris. Tunc dē aviro dei rectitus rñdit. Ego sum cognatus tuus decanus ille damnatus cuius cozpus ideo conculcat quia sicut ego pauper

et subditos suppressit exhpit & sicut mei amici & equi & mita familia mea subas pauperu & matrimoniu xpi deuozauerit & male expadi & glipsi i crapula:luxuria:superbia:& sic de aliis vitiis in qb⁹ mea exercui ita eis illi me et aliter dilaniat & cruciat. Cui vie dei Cu fue ei vie ecclialtic⁹ magn⁹ scietis & discret⁹ mi cor te ee damati. Cur o hoc mirat & no pot⁹ & publicati plus sibi mecu danat. Et adiuxa ei addidit. Trede ad ecclia xpi & ad stabulu equox stabuli restaurat sollicite ecclia i ruinis remanete. Trede gamita & vestes eccle & clericoru supellectilia & grias. Hoc enim pretiolitate valoz p multitudine ignozat Ecclie sponiz repari pat p utilitate & vetustate. Trede ee cor mensas repletas pciolis herculis cu vasis plurimis & pciolissimis auri & argti. Ecclesie xpi sacraria & calices vel de ere vl cu tracti sut & tenues:meretrices & seruitozes ditant & multiplicat de bonis pauper aues & canes venaticos tenet & hospitalitatem abhorrent. Obliuiscut diuina officia & setam pdicationem:qz sectant lasciuia & hystriones cu cutilenis. dn pcipitant clerici ad danationem. Quo dicto subito facto strepitu terribili cu elulatu miserabili flamma seditissima equos cum de tano inde traxit. ¶ Clericus blasphemus qualiter est punitus. Exemplum.cxxix.

Damian⁹ in burgundia quida cleric⁹ lupb⁹ & abbitiol⁹ exhs tibi quada potente ecclam sci martini vsurpauit. Du quada die in missa in fine euangelii dicerat. Qui se humiliat exaltabit deritur. Miser ille cleric⁹ ait. Falsu est:nu ego si me meis hostib⁹ humiliasse tot hodie decimas & ecclias no here:& ecce ztinuo fulmen instar gladii i os ei⁹ intrauit: per quod blasphemie verba euomuit & subito eu extinxit. ¶ Miles quida dixit. ones nostre sut oz eas todere. Exe. cxxx.

Quida miles huit parcte deuotos si grauates subditos vltra debitu. deiect oo parcth⁹ ipe cepit militia exercere & magnas expas facere in vestib⁹ in eqs & tozneamentis. Et cu redit⁹ annuales non sufficerent sibi in cepit valde aggrauare pauperes subditos super vltra debitu censu cu subsidiis & exactionib⁹. Et cu aggrauaret ab amicis et religiosis quare tm spoliaret suos pauperes. ru dit. Ones nostre sut:& io debem⁹ eas todere & est vt. Tade de⁹ volens eu ab hoc errore reuocare misit ad eu angelu q rapto eo ondit ei pulchru palaciu in q erat hoies vestiti auro et sib⁹ & ola gna organoz & musicoz audiebat i palatio illoz. q vides & audiens tu gaudiu tanta pulchritudine volebat introire & expuls⁹ a custode porte dixit. Quo vis intrare illud mundissimu palatiu cu hoc sanguinolento vestimento. Qui cu respexisset. vidit se respersu sanguine. Cui angelus. Iste est sanguis pauperu que tu violenter & sine iure exactibus tactibo accepisti. Si igit vis intrare illud palatiu relicias a te illa vestem. Qui ad se rediens subditis satisfecit. et vita suam postmodum in bono finiuit.

¶ Legit in dyt. Cesarii q in wormatia fuit quida eps nole leupold⁹ solo q de nomine eps ore aut tyran⁹. hic cu esset vanissim⁹ nihil habes in se pietatis vel religionis. Dicebat at quo da tpe german⁹ su⁹ vir nobilis. Dne epe multu scandalizatis vos laicos exemplo vro. Nisi et fetis eps deu aliquo modo timebat. no nihil de eo curat. Cui ille dixit. Frater duo erant vicini ex q⁹ vno exemplo alteri⁹ pecauit mozt tui sut ambo & deducti in infernu. Cu igitur essent in tormentis vn⁹ alteri dicebat. Ve tibi. qz tuo exemplo quocat⁹ ad peradu merui hoc locu. Cui alter bone vicine si tibi placz sedes mea:trade mihi tua:& tibi dabo mea. Dic di co vobis qu venerim⁹ ad inferos ti videbit vobis mea sedes honozabilioz q vestra aliendi te ea & ego recipia vkam. Et ille dixit. Mala consolatio e her. Iste leupold⁹ ita diabolic⁹ fuit vt tpe schismatis qd erat inter duos reges. l. ottone & Philippu cu sibi vsurpassit epatu magu tinen. cuius de philippi auctozitate & multi inter esset bellis ita vt no posset ecclis nec cymiteriis dirui ei militesol ui. Dic no ly nobis spoliare cymiteria. Ait illis si ossa mozt uoz tollitis. tuc primo cymiteziu spoliati. Miz iste cepit & valde cecidit vt dictu e & nec tio vtru p ztritione pteoz suoz surrexit: ly hoc scio q i illa die qua hoiem depositum multe dissensiones semina cu sunt. Dlz legit de abbate mozbacensi qui dlz cymiteria vt dict⁹ eps violauit. Cumq ad extrema venisset capellan⁹ ei⁹ ipm rogauit q eum de statu suo certificaret qd & fecit. dicens se esse de numero & ordine danatoz p⁹ pter exemptionem cymiteziozum.

¶ Legit q quezdus quide valde religiosus & contemplatiu⁹ raptus ad iudiciu vidit duos vizos magnos:vnus erat comes ali⁹ erat magnus prelat⁹ valde accusati coram dno. Cui ea dns ly multi videret dns ipse⁹ tu ad preces alioz eum de illa curia distulit sniam dicens illi ad nezio qd q abbatu suu faceret illos monere de correctione:quod & factu est. Comes ergo se corrigens timore vitioz & i bona pnia mozitur Prelatus aut quipendens vitionem & monitionem nec se corrigens in lecto suo subitanea

mozte mozt⁹ est.

Legit in discipulo de tpe q̄ erāt duo frēs in monasterio vno.vn⁹ erat gratiosus abbati & ceteris fratrib⁹:alter aūt nō gratiosus:& q̄cquid deliquit imediate ad abbate puniēdus fuit ꝛ alio frequēter pegit ipe abbas in suis negligētiis.q̄z gratiosus erat oib⁹ . Cōtigit aūt q̄ illi ambo mozerent.Apparuit aūt ille q̄ gratiosus abbati fuit.dicēs se esse i magnis penis.Et abbas vbi est tūc ille infelix q̄ plures negligentias q̄ tu cōmisit.& ille.O pater ipe nō est infelix nec miser.q̄z iā est i clara visione dei:q̄z q̄cquid hic cū negligētia deliqt imediate hic punitā fuit:& sanctificat ꝛ mihi pater sept⁹ pepercisti in meis negligentiis eo q̄ gratios⁹ fui tibi & ceteris fratrib⁹.ergo iā graviter tozq̄oz i purgatozio ꝛ pauc⁹ sētē oza deū p me cōmēda me ceteris frīb⁹ meis i suis missis & oz̄tiōib⁹.q̄ualde affligoz i purgatozio.

¶ Prosperitas.

Mercatoz quidā lacrauit anulū in mare et in piet reinuenit. Exēp.cxxi.

Erāt q̄dā mercatozes i mari seu nauli limi⁹ & mutuo loquebant̄ de infoztuntis suis q̄ ipis euenerūt tpibus suis.tūc vn⁹ dixit . Nunq̄ aliq̄ infoztuniū habui & accepit anulū de manu ꝓpria & piscit in mare & dixit. Si perdā anulū istū tunc possū dicere q̄ etiā habui aliq̄ infoztuniū:& cū applicuisset ad ciuitatē ipe emit vnū magnū pisc̄ quē secū appoztauit ad hospitiū: & q̄n aguit ventrē piscis inuenit anulū suū in isto pisce & gloriādo dixit.Ego sū hō foz:unatus & cū rideret in cena & cepisset p̄mū mozsellū de pisce. statī obiit subitanee vñ Greg. Cōtinuꝰ fuerit⁹ talibus eterne reprobatiōis est indiciū. ¶ Vir & vxor q̄ in.xxxii.annis nō hūerūt aliq̄ infoztuniū. Exēp.cxxii.

Duo famuli xpi venerūt ad quoddā hospitiū rogātes hospitari ꝓpter deum et mulier renuit q̄uis essent multū diuites. & sic illis loquentibus gallina delux cecidit et mozt⁹ est. Tūc talis mulier clamare & flere cepit.Et interrogātes discipuli xpi cur sic clamaret & fleret.Rndit q̄ in.xxxii.annis nunq̄ aliq̄ infoztuniū nobis accidit.& famulus xpi dixerit.Magnū malū tibi & viro tuo imminet Exercedentib⁹ illis in bzeui ola ablꝛppta fuit aqua fetida in loco isto visa est.

Legit in vita sci Ambrosii q̄ q̄dā tpe cū deus Amb.romā pgeret in q̄dā villa tulcie apud quā dā hoiez locupletē hospitat⁹ fuit et exeuntes sibi ola esse repleta domū & exiū cū fumentis & pecozib⁹:cū famulis & famulab⁹ tūc illū hoiem fuꝛ statu suo sollicite req̄siuit cui ille.O dñe status me⁹ semp felix extitit & gliosus.Diuitiis abūdo:famuliū plurimā habeo:& oia q̄ ad nutū meū habui & nunq̄ mihi aliq̄d aduersi⁹ accidit:vl q̄ me cōtristaret aduenit.Hoc audiēs.b.Amb. vehemēter obstupuit ꝓhis q̄ secū in comitatu suo erāt dixit Surgite & hinc q̄to citi⁹ fugiam⁹:q̄z dñs nō est i loco isto:festinate filii fugiēdo mozā facite ne nos hic dia vltioz ꝓhēdat:& i petis eoz pariter & nos inuolnat.Cū ergo fugeret & ad q̄ntulū p̄cessisset subito terra se aguit:q̄hoiez illū cū vniuersis q̄ ad eū ptinebāt ita ablorbuit vt nullū inde vestigiū remaneret:q̄d cernens bīus Amb.dixit.ecce frēs q̄ misericoz dit deꝰ peit cū aduersa tribuit:& q̄ seuere castigat q̄n ꝛ q̄ ꝓspa elargit. In eod̄ aūt loco fontes p̄fūdissima remānisse dr: q̄ vsq̄ hodie i huius rei testimoniū adhuc ibidē inuenit.Ecce dilecti amici q̄ horrēda pena & ruina:nō cū cō tradicam⁹ signis xpi & si cozuim⁹ resurgam⁹ ne nostra ruina sit vt ruina fulgoris qđ fulgur fugadēs quodā impetu nunq̄ resurgit.

Aliud exēplū in dilec.de tpe de tēpestate.

Legit q̄ erāt tres iuuenes silr iacētes in lecto vno:& q̄n de nocte venit tēpestas medi⁹ iuuenis surrexit de lecto & ozauit:& alii duo cū trahebāt & cū deridebāt:& dñs ꝓmisit q̄ tonitru⁹ alios duos occidit:& tertiꝰ sol⁹ illes⁹ ꝓmansit.

Aliud exēplū in dilec.de tpe de mulcis.

Legit ꝓtigisse i anglia q̄ pulcherrima blada crescēbāt.Ecce appzoq̄nquāte tpe messiū venit q̄dā gen⁹ mulcarū in maxima multitudine q̄ illa blada intēs cōplerūt q̄ vix iter duo miliaria vnū ꝛtale bladoꝛū inueniret.Hoc audito illi⁹ patrie q̄dā de illis mulcis experūt & diligēter ispicientes inuenerūt eas ibi as depictas i alis hūtes i vna ala scribebat ira in alia dei vt manifestū erit q̄ ꝓpter demeritū & vitiū dei hoc esset factum.

Item legit i speculo exēploꝝ q̄ erāt duo religioli:quoꝝ vn⁹ q̄q̄ petebat pinuiū:q̄q̄ sc renitatē q̄q̄ frig⁹:q̄q̄ calozē sēp⁹ q̄ indiebat terr̄ sibi cōmissis expediens cē. Alter bo nihil petebat i spāli:& totū cōmittebat diuine pidētie.Cū aūt venisset messis terre illi⁹ q̄ i spāli petebat oms terre illi⁹ fuerūt steriles: & terre alteri⁹ erāt copiosissime abūdātes et tūc cognitū est q̄ iste q̄ cōmittebat se diuine pidētie erat discretioꝝ & melius fecit.

Legit tale exēplū in vitaspatrū q̄ erat q̄dā solitari⁹ i heremo bon⁹ & deuot⁹ cui ministrabat vir q̄dā secularis ꝓpter deū ꝓstādo elemosinā Erat aūt i eadē ciuitate vn⁹ diues & impius

Lōtigit ergo vt mozer⁹ ille diues q̄ habuit ip̄ coztinā magnā i oī vita sua sūt: i mozte: q̄ ducebāt eū cū magno honoze ad sepulchzū tota ciuitas: epōs: tot⁹ cler⁹ cū lāpadibus: cādelis. Egress⁹ est aūt ille ciuis q̄ ministrauit illi solitazio pzout cōsuet⁹ erat poztans ei pan. & inuenit eū denozatū a bestiis: cerdit in facie in cōspectu dñi di. Nō surgā hinc donec mihi notū cabit a dño q̄ sint hec sua iudicia: q̄ ille diues: impi⁹ talē apparatū habuit i sepultura sua. hic vo q̄ seruiuit deo die noctuq̄ tā denozat⁹ est a bestiis. Et ecce angel⁹ dñi venit: & dixit ei. Ille impi⁹ habuit paruū bonū i hoc sēc̄o: de hoc recepit hic merced̄ vt in alio seculo nullam inueniat redez. Ille aūt solitari⁹ q̄ nō erat oznat⁹ ad oc̄z vietutē habebat vo ipe modicū aliq̄d culpe: & recepit hic illud vt ibi veniat purus coz̄ deo: & ita cōsolatus in his vbis abiit glorificans deū super iudicia eius: q̄ vera sunt.

Legit in vitaspatrū. Fuerūt duo. l. vir & mulier in matrimonio sūt cōstituti: & vir erat sūcte vite: & uxoz tunat⁹ in hoc mūdo itantū vt etiā i mozte dū deberet sepeliri tāta fuit pluuie inundatio q̄ vix potuit multi dieb⁹ sepeliri. Huius vroz vo ecōtracto mulier pessime vite: & foz: unatissima: q̄ nūq̄ cozpozi ei⁹ mozb⁹ accidebat nec dolozē aliquē sēsit in q̄cūq̄ membzo cozpis: & a iunctute vsq̄ ad vltimū die integrū sanūq̄ cozp⁹ suū possedit. Factū est q̄ post mozte vtriusq̄ filia quā infimi habebāt cogitare cepit cui⁹ vitā imitari vellet. Cū ergo inclinaret aliq̄ tulū carne suggerēte ad imitandū vitā matris tacta est in ertasi. & ostius est ei lor⁹ amentissim⁹ in q̄ cū vidisset patrē inter alios bonos occurrentē: ruit in ūplex⁹ patris rogās vt eā secū retineret. At ille. Non potes modo hic manere: & si vitā duxeris sic ut ego duxi tandē ad hūc locū uenies & cū ip̄ mecū mox aūt anulsa est ab eo & ducta ē ad locū quēdā vbi deoz̄s aspicies: vidit matrē in hozribili tozmento: q̄ respiciens surs⁹ & vidēs filiā cepit clamare di. Vide filia q̄ patioz ppter inundā vitā meā: heu mihi filia mea. q̄ deliramēta videbant mihi vniuersa q̄ de lobzietate erāt oza eā cōz̄nicat ōis: adulteri: & nihilo hūi: & cbzietatē & crapulā certata sūt Et ecce ppter penā libidinē ip̄ā recipio cremationē. Et ecce ppē delicias exiguas ip̄as sustineo penas. Et ecce ppē momētaneū gaudiū qđ habui in seculo sū eterna tozmenta & lamenta exolno. Ad hec aūt vba illa cōmota ad se rediit & recogitans sūg his q̄ viderat in patre & matre deliberauit sēq̄ vitā pēs illius duci timēs vbi viderat matrē sancta est post modū mulier sancta.

Legit in dilet. de epo q̄ sozoz sēti damiani ap parauit post obitū tibi & dixit se eē in maximis penis: & ipe sēt⁹ damian⁹ q̄sūt⁹ ob quā cāz eēt i tātis penis: cū eā sēt vite fuisset. rndit hāc eē cāz q̄ semel stetisset i camera sua & andisset i platea cūd⁹ chozizātiū eū aliq̄li dulcedie & de hoc i pāti vita nō egisset pniam: ergo ob hāc cāz q̄ndoq̄ diu esset purgat⁹ i purgatozio. ¶ Aliud exēplū de plaga chozes.

Legit q̄ in q̄dā villa Coloñ. dioc. erepterunt arietē vestitū sericis vt q̄ mulier chozizaret haberet filiū. Nō audies sacerdos illi⁹ loci ꝓhibuit publice i ābone & minat⁹ ē ei⁹ plagā dei si nō desisteret. Hz obstinati ꝓpē hoc nō omisserūt. Nō cū chozizaret i die festo: ecce subito fulgur & tonitruū & grādo de celo venerūt & cōminuerūt oēs segetes & fruct⁹ arboz & vineaz illi⁹ ville: cū tñ ꝓpi⁹ cēt aer serenitas & tota puinctia ex q̄ ꝓpinq̄ ad illā chozā cōuenerat plagata fuit eadē plaga in segetib⁹ & fructib⁹ terre. ¶ Aliud exēplū de plaga chozizātiū cleros ecclesiā & cimiteriū alios impedientes volentes seruire deo.

Legit exēplū illud qđ in saxonia q̄dā ꝑlbiter i ecclia sēti magni celebzās diuinū offciū audiuit puellas & masculos chozizātes ibm & ceteros impedientes i oz̄onib⁹ suis. Et eis male dicēs imprat⁹ est: vt sic chozizātes & cātantes pmanerēt. Et factū est q̄ sic p integz annuz pmāserūt nō māducātes nec bibētes hz q̄tidie chozizātes & cātātes pzimā vsq̄ ad genua deinde vsq̄ ad femoza dimersi sūt in terrā. Et oēs illi ueniētes viderūt plagā mirabilē deinceps q̄sq̄ poterat eis subuenire. nec liberatos ab illa plaga. donec sēt⁹ Guilbert⁹ p tūc Coloñ. eps illuc venit. Qui vidēs plagā dei cōpassū est eis: in dixitq̄ pplo ieiuniū & cōmunē oz̄onē p eis fieri & sic absolait & liberauit eos & q̄dā ex eis cito abiect: q̄dā aūt diu luctuātes penā suā cū tremoze oūdet vsq̄ ad mozte suā. ¶ Pulchzitudo Mulier q̄dā pulchra petiuit a xp̄o deformitatem. Exēplū. cxxiii.

In partibus sueuie quas elemanie ptinet: sicut a fratre ozdis ꝑdicatoz Walteroo audiui mulier deuotissima erat nobilis & pulchra etiā secz carne iter oēs familias pātherā reputata. Ad hāc aūt vidēdū cū multi ꝓceres & nobiles & potentes conuenirēt: & illa p vilitatiōe hmōi graui⁹ turbaret: me. l. curiose videntib⁹ occasio scādali ꝓbaret: & oratoziū suū & ola semel intrans tulisset deū lachzymis dixit. Ut deo mihi chziste ihesu

ex carne mea ꝙ induisti me periculū iminere. Nz enī ꝯtit aim meū tirez vt nullo ꝓfus vanitate ꝛmouear: tū nō modicū ꝓtimeo. dare me posse cām de bilib⁹ vt in tētatiōe ꝛrupiscētie aliqñ⁹ agitent. Rogo ergo te miserrime pē nr̄e vt spēm meā i tātā fedita tē ꝛmutes vt sit carnis defozmitas i hozroze potioz ꝝ pulchzitudo fuerat i honoze. Hoc dicto lepza stati imūdissima ꝛtabuit vultū ei⁹ erupuēt pustule: ꝛ tumuerūt oculi: os et labia ꝛputruerūt: nasus ꝙq gibbos⁹: ꝛ cū oi defozmitate ꝛtoꝛi⁹ alienā penit⁹ facie demōstrauit Mer moza: egredīēte illa ocurrit mar.t⁹. vix q eā ꝙ hitū cognoscēs ꝯrit si ipa sit. Et illa ō. Ego sū. Mox ille tot⁹ ihozruit: ꝛ vt vidit familia ocs ul' clamabāt in plāctu mirātes pcipue ꝺ tā subito sue dñe ꝛtigiss. Turbatur ergo parētib⁹ illi⁹ noctis oib⁹ ꝛ amicis ꝛsulitur philich⁹ eñdit. Ineurabilē lepzā nihil aliō ad esse ꝛlii nisi q extra hitationē hoīm collocet qō ꝛ fidē est. Et audiuit frat ozdis ꝑdicatoꝛ ꝺ ei⁹ ꝛfessionē audire cōsueuit. venit ad illaz ꝛ mire gaudētē inueniēs: ꝯrit cām inopinati ꝛ subiti mozbi. Cui illa oia ꝙ ozdinē enarrauit. Frat ille turbat⁹ ꝛ mirat⁹ nō modicuz eā ꝛrepaui dī. O milera ꝛ stultissima mulier q̄ in ꝛtumeliā viri tui ꝛ ꝓiculū ipi⁹ op⁹ dei i te ꝓcū instātia destruxisti: ꝛ parētes tuos ꝛ amicos ꝺ dē laudauerūt ꝛ venerati sūt i te ad blasphemādū nūc ꝙ tale inꝺoctrinū coegisti: age nūc charissima pniaz assiste ꝑcib⁹ ꝛ ad cōtrariū rei geste diuinā miaz interpelles: hoc dicto recessit frat. Illa aūt totaliter resoluta in lachrymas ozauit ad dñz dī. O dñe pē ꝛ dña ꝯozvite mee vt l' ueriozi mēte ꝛ puriozi spū sibi seruire hoc flagellū lepze a tua pietate fidelit ꝑcib⁹ expetiui: ꝙ audio a pē meo spūali cui me tota deuotiōe ꝛmisi ꝛtra salutē meā ꝛ te oim dñm petiuisse rogo te per tuaz benignissimā charitatē vt me tuū plasma restituas. scōz q tue placuerit optie volūtati. Mira res. dix ꝺba ꝛpleuit ꝛ in tāta claritate cuis et elegātia fozme subito sit facie stituta: vt nec in ea vni⁹ ruge vestigiū vel tenuissima saltē macula remaneret. Quo viso gaudet miles: ꝛ ꝯozē reputat sibi quasi redditā rediuinaz: ꝛ exultat ta milia: ꝛ fama rei geste diffundit: et letant amici: applaudit et patria ꝛ spi pietas in ozē oim collaudant. Et vix dict⁹ miles anno dimidio superuixit. Tunc inclita mulier nō immemoz bonitatis spi cū vnica filia eius quaz hēbat ꝛ possessionib⁹ eius vniuersis ad monasterium sozozum ozdinis ꝑdicatoꝛ trā ꝓ quod dicit Lbē tal. Et in eo auctoze deo religiosissime conuersabatur. Per Guil.

¶ In discipulo de tpe.

Inuenis ꝺ dā pulcher iesit se i facie q̄ vna mulier ꝯcupiuit eū illicite. Hoc quere in dñi. de tpe ser. xxiii. ¶ Itē virgo quedā fecit se includi: qz ꝺ dā inuenis ꝯcupiuit eā ꝑ ꝓ suā pulchzitudinē. Quere in ser. xxiii. ¶.

¶ Capitulū de littera. R.

¶ Res iniuste acquisite.

Mulier quedaz fuit enutrita cum iniustis rebus ꝛ sic dānata est. Exemplum. i.

Mulier deuota de alia matzis sue de cunctę sollicitabat in spū suo: vtz esset de dānādis vel saluādis. Illa ꝑpter elemosynas ꝛ hōestā famā ꝛ vitā quā inter mūdanos duxit: ipa quoq̄ munda vitam erat sperabat quidā posse saluare eā: sed tñ q ignez purgatozii sup hoc tñ dubiola fuit: qz iudicio dei abyssus multa: rogauit dñz vt ei certā reddere dignaret. Cumq̄ in hoc lachrymas funderet: accidit die quadā vt ad missaz in ecclia iuxta altare quasi ad pedes dñi cum Maria sederet ꝛ hozroze cuncta ipa videret ꝛ pe se spm̄ tenebzosuz altare que ligno crucis mox signata audacē ꝺ esset interrogauit. Et spūs. Ego sū inquit mater tua. Cui illa Quo modo inquit est tibi mater mea. Tunc ille. Male inqt: nihil me iuuare ꝯtest tue preces qz eternaliter dānata sum. Mox filia eiulatu ꝛ gemitu. heu inqt mater q̄ est eā dānatiōis tue. Cui illa. Enutrita quidē sui ꝛ vixi in his que per iniusta mercimonia ꝛ vsuras acq̄sita fuerūt ꝛ ꝓcia mihi male ablata restituere nō curaui nec aduertere volui quid contra deū in meo hospitio ꝛ meis subditis ageretur: sed totus mundi vias ingressa spzeui arguente sup his malis meis nec in vllo me emendaui ꝛ ꝓnitui: et sic obii. Per dicens mater repente disparuit. ꝛ sic filia amplius ꝓ anima matris nunq̄ oranit. Unde etiam Augusti. Si scirē patrem meum in inferno non plus orarem ꝓ eo q̄ ꝓ diabolo. Per Guil.

Quidam ser denarios non soluit quomodo punitus est. Exemplum. ii.

Quidam tenebat cuidam vidue ser nummos: et ipsa semp ammonuit eum vt sibi ꝓsolueret ꝛ ipe sic obiit non solutis. Et apparuit cuidam deuote persone ꝛ supplicauit vt illi denarii persoluerentur. Et adiecit. Quot pal⁹ illa vidua ad me veniens fecit: tot ego grauissimos ictus i purgatozio sustineo ꝛ adhuc oz me sustinere q̄diu denarii nō sūt soluti. ¶ Usurari⁹ ꝺ dā in extremis ꝯfess⁹ ē ꝛ vsuras restituit. Exē. iii.

Usurari⁹ quidā iciđit i magnā infirmitatē: ⁊ mōnit⁹ ꝙ amicos ⁊ ꝙ vxorē vt ꝓuideret ⁊ cōcaret. Quib⁹ ille. Quid mihi de ꝓuidē ex q̄ ita diu distuli. Cui amici. Dy de rebus ꝓuideri: forte deus dabit vobis gr̄am suā Tandē vocat⁹ cōfessor. Cui dixit usurarius. Dñe libenter ꝓuiderem: ⁊ nimis inuolut⁹ ſū per cariis ⁊ usuris ⁊ nescio quō euadere possū. Cui confessor. Nolite desperare. tñmō ꝓuiteamini: q̄ ꝓuid o tante pietatis est q̄ oia petā in confessione dimittunt. Tūc ille cepit ꝓuideri: ⁊ dñs dedit ei tātā gr̄am ⁊ contritionē q̄ vix loq̄ poterat pre fletu. Et statim post confessionē oēs usuras restituit iuxta consilium sui confessoris ⁊ pro suis petis satisfecit. ¶ Usurari⁹ quidā commisit oēs res suas abbati. Exemplum. iiii.

Habit quidā usurari⁹ dives q̄ diuersas ecclias thesauros loco pignoris tenebat cui⁹ cor cupiditate insatiabilis auaricie: quid⁹ ē ḡptoria itermitate. tū priꝰ ī se reuers⁹ ꝛ sero ꝓuidere cepit pōd⁹ usure: tormēta gehēne difficultatē pne. Et vocans ad se quendā abbatē nigri ordis sibi familiarē. Dñe grauit infirmor: nō possū aliq̄d de rebus meis ordiare: neq̄ usuras restituere: si voluerim de alia mea reddere rōne petor meoꝝ mihi ꝑmittere absolutionē: oia bōa mea tam mobilia q̄ īmobilia ptāti vē sublicia: vt de illis q̄ōvsq̄ vobis fuerit facias. Lernēs abbas homiem ꝓtritū ⁊ vere penitētem rndit. Ego deliberabo. Festinātq̄ ad eā ꝛ iuit. ⁊ verba usurarii ei exposuit. Rndit eps. Bonū mihi videt vt p alia ei⁹ rndeas ⁊ substantiam recipias: ita dūtaxat vt eccle mee thesauros ō iuste sibi debito restituas. Mox abbas ad egrū rediēs: rndit. Ego deliberaui vt bōa tua suscipiā ⁊ pro petis tuis exdē. Rndit infirmus Nūc ꝓtritū meū est vt alias currib⁹ oia mea asseras: me nouissime tollēs: nullīq̄ patienti impedimentū in asserēdo: habebat em̄ arcas plenas auri ⁊ argenti. pignora etiā plurima in vasis: libris: ⁊ aliis ornamētis: frumentum: oleū: vinum: ⁊ supellectilia multa: pecora q̄ infinita. Tūc abbas pri⁹ oib⁹ ꝑmissis nouissime in gestorio ponēs infirmū ꝑperauit ad monasteriū. Dū mor vt fuit monasteriū intrauit spūs exhalauit. Abbas vero nō immemor sponsionis sue: inq̄tū potuit oībus ⁊ singulis supuenientib⁹ usuras restituit plurimas pauperibus largiens: pro illi⁹ aia elemosynas relidnū in vsus fratrū quertit. Et postmodū aia ipsi⁹ erepta de ptāte dēmonū q̄ angelos tū ꝑ viri ꝓtriti ⁊ pniaꝝ pfitata est d̄no nostro ihu xpo: q̄ gaudium est angelis dei super vno petore pniam agēte. hec Guil. i. li. de apib⁹.

Diabol⁹ possidet pecuniam usurarii. Exemplum. v.

Usurari⁹ quidā posuit pecuniam suā ad quod monasteriū vt ibi seruaret ꝛ ibi. Et cū quadam die quidam deuot⁹ monachus walteri⁹ noie iuxta ferinū in quo pecunia seruabat orare videbat diabolū supsedere. Territ⁹ aūt ad hora: sed signo crucis munitus interrogauit. Quid hic sedes aut quid hic expectas nequissime ḡtis hūani inimice. Et ille ait. Juste hic sedeo. hoc q̄ meū est secundum nomen moza monach⁹ ad abbatez curres q̄d vidisset exposuit. Abbas vero statim pecuniā extra monasterium cum oi velocitate remisit.

Abbas remisit pecuniam usurariam monasterio suo legatam. Exemplum. vi.

Usurarius quidā leganit monasterio magnā summā pecunie ī bra forte mille sexcētarior ex q̄ pecunia mīte possessiōes sūt ēpte. Postmodum alius abbas qui fuit vir arte ꝓtie est electus. Qui vt ꝓuit factū doluit. ⁊ vēditis oibus aliis pecudibus rebusq̄ mobilibus ⁊ īmmobilib⁹ pecuniā misit testamētariis vt spoliatis singulis suis redderent. Nemini aūt assumere volēte restitutiōis penā pecunia iterū ad monasteriū est delata. Ipse ergo abbas exposcā tib⁹ dignant iniuncta ei iterato referri ⁊ i foro coā oib⁹ ciuib⁹ ⁊ oi plebe deponi di. Pecuniā q̄ vult accipiat: nō am esse rēm in quē iniuste acquisitā nō dubito: q̄ō vt vidēt ciues edificati nō modicū i hoc facto cōi ꝓfitio q̄ manus viroꝝ fideliū pecuniā ipm iuriat singulis reddiderunt. Monasterio aūt deus multo post i duplo plura restituit: ⁊ q̄ ad tenuissimū ⁊ fere modicū fuisse ꝓbat nūc: elegans multis coptis est ampliatū. In hoc monasterio multos vidim⁹ sanctos ⁊ pleroq̄ in prophetie spū et miraculis claruere. hec Guil.

Miles quidā abstulit pelles ⁊ etiaꝝ partē agri. Exēpli. vii.

Miles q̄dā defunct⁹ Frederic⁹ nole apparuit cuidā ciui i dextrario nigerrimo de cui⁹ narib⁹ fum⁹ ⁊ flāma procedebat tectus pellibus ouinis ⁊ mollem terre gestans in humeri. Cui ciuis. Estis vos dñs Frederic⁹. Rndēte ego sū subiūxit. Ille venit ⁊ q̄d significāt ista q̄ video. Ego inq̄t in magnis penis sū. pelles illas cuidam viduę abstuli: quas nō ardētes sentio sub parte cuiusdā agri mihi vēdicaui iuste cui⁹ nūc pōdere ꝑmoꝛ: si filii mei ista restituerēt penā meā mihi ꝓlenitarēt: sicq̄ enarrauit. Judic:

tes tñ illi verba patris ab illo maluerit cuz in penis eternis manere q̃ predicta restituere.

Demones impediunt restitutionem rerũ.

Exemplum. viii.

Quidã demõiat⁹ duct⁹ erat ad quẽdã lectũ vir. q̃ cepit demõi vt extrema nomẽ iuũ diceret. Ille ait. Nostrũ iuc ores qui hitat in hoc illo & ego voco clauẽs cur & officiũ meũ est coz petõi claudere q̃ nõ possit hẽre haz extritionẽ: si so extritio nẽ hũerit tũc frat me⁹ q̃ hic mozat vocat claudẽs os q̃ laborat ad hoc q̃ hõ nõ põt confiteri pure: ꝛ si ꝛhitet & conteret: tunc tertius frater me⁹ q̃ hic mozat vocat claudẽs burlam: ne ei pecunia deficiat & in paupertatẽ incidat q̃ laborat ad hoc vt nõ satisfaciat restituẽdo ablata et iniuste acquisita: & ille pces nobis pibus aferit. qz ꝛ hoies conterant q̃z & ꝛfiteant: tñ raro vel nũq̃ plene oia iniuste acqsita restituũt: & sic ꝛpos dãnat: qz petiõ nõ dimittit nisi ablatũ restituat. ¶ Diues quidã abscõdit thesaurũ suũ i muro. Exẽplũ. ix.

Diues infirm⁹ non potuit cõfiteri vnũ petiõ. C. thesaurz absc̃ditũ in muro: qz diabol⁹ linguã ei⁹ tenuit. Tũc sacerdos eucharistiã apportauit dicẽs Dñe iesu xpe ostẽde potentiã tuã in illo infirmo. Et statim fugatus est diabolus: & infirm⁹ deuote et ꝛfessus: et tulit effodere thesaurz et dare pauperibus pro anima sua.

Elemosyna de iniustis reb⁹ dco nõ placet.

Exemplum. x.

Diues qui sub tipo elemosyne pauperib⁹ ꝛquisiti fecit. inter quos cuz quidã obtectus esset: & ceteris mãducantibus ipe quidã ozi applicaret: sed eidẽ dari nõ potz. Dñs q̃dã ex circũstãtib⁹ ho: vt dicunt dixerit. Iniq̃ cur nõ finis hoiem mãducare. quib⁹ ille rñdit. Nolo vt peccet eo q̃ elemosyna ista de rapta sit. dicentib⁹ illis Mẽ tiris: qz is q̃ fecit eã homo bonus est. Rñdit. Nequaq̃ mẽtioz. vitulus iste qui inter pauperes est diuinus in quinta gñatiõe fuit ab illa vacca q̃ per rapinã habebatur. Et satis miranti sunt qui aderant. Iher Cesarius.

Quidam peregrinationes fecit cum iniustis rebus. Exemplum. xi.

Diues quidaz hõ iuit ad diuersa limina scõz & quicq̃d in via expendere erat totũ q̃ viarũ acquisiuit. Tandem ꝓpter diuersos labores infirmabat vsq̃ ad mortẽ. Populus eũ planxit cum et omnes quasi sanctũ eum credebant. Et sic tacẽs per tres dies sine loquela: quarta die ab⁹ circũstantibus clamauit dñi. Nullus ozet q̃ mercẽnarius sum & indicat⁹. Et quicquid de bonis oꝝ⁹ et⁹. Rñdit. Mihi nihil ꝓsunt peregrinatiões mee & opa mea que in pcõ mortali fecit: qz de vsura est illa pecunia quaz sic expẽdi quã debui alius restituere. Ergo pz q̃ bona de male acquisitis non vult honorari.

¶ In discipulo de ẽpore.

Puer. ix. annoz q̃ a familia matris accommodauit denarios quõ punit⁹ ẽ. ser. cliii. ¶

Item miles quidam rapuit vaccam vidue dicens. Si ego non facerem tunc alius faceret. sermone. cliii. F.

Item quidaz nutriebat multas columbas & dixit: si ꝛta domus esset q̃ recederent: et sic omnes recesserunt. Hoc quere ser. lxxxii. C.

Itẽ pater quidã habuit duos filios & vn⁹ fact⁹ ẽ heremita & alẽ dãnat⁹ ẽ cũ patre & matre dixerũt sibi inuicẽ in inferno. ser. xxxii. M.

Itẽ puer quidaz furatus est germano suo obolũ quõ in puteũ ꝓiectus est ser. cxiiii. C

Item monachus quidam denarioz ꝓ nauli non soluit. sermone. cl. C.

Item famulus quidã furatus est dño suo ficus & non potuit eucharistiã accipere de manu beati thome apostoli. ser. xxii. D.

Item rusticus qui furatus est palum quo in agone manifestauit eum diabolus cuz pẽna ignito. sermone. cliii. M

Item diues quidam sepultus est in inferno & arboz ꝓcessit ab eo & in ramis pependerũt heredes ipi⁹ q̃re in ser. cxiiii. E.

Item miles quidã vitus est in scala in inferno ꝓpter iniustas res: & fuit de ciuitate in ordine de ista ꝓgenie. sermõ. xv. M. & cliii. M.

Item pater quidã dixit ad filiũ vt digitum suum teneret ad ignem donec diceret vnum Aue maria. sermone. xxvi. D.

Itẽ ruff⁹ discipul⁹ dñi C yzilli dãnatus est ꝓpter res cũ ludo acquisitas. ser. xii. M.

¶ Religiosus.

Religiosi crucifigunt se cum christo.

Exemplum. xii.

In quadã domo ordinis cuiusdã hõnesti quidam fuit bonus & discipli natus rudolfus nole cui diuinit⁹ multa reuelabantur. Hic cum nocte quadam dictis matutinis ante lucem sub dio staret et orationes quasdam diceret: xp̃m in acre cum ciliciũ pẽdentẽ vidit: & circa cuz. xv. homines singulos in singulis cruciibus. Ex his. x. erant monachi & v. quorũ omnes ei bene noti. vt ꝓ te gregatiõis sue ꝓfecti. ita aer fuit illuminatus ex xpi ꝓsentia vt singulos bene di

hermeret. Cūq stupebat? staret ob tam mi-
rabilē visionē dñs de cruce clamauit. Nosti
quodlē q sūt hi ās vides circa me crucifixos
Rndente cōuerso:noui dñe q sūt:sz qd sit qđ
video prorsus nō intelligo:subiūxit dñs. Hi
soli ex oi cōgregatione mecū crucifixi sūt mee
passioni vitā suā cōformantes.

Religiosi debent esse contenti in cibo cōui-
tus. Exēplū.xiii.

BEligiosa quedā persona que lauti⁹
ceteris in vino:piscibus ⁊ qūq car
nib⁹ vigit vidit in visione fratres in
refectorio arida cibaria sumere. Tunc beata
virgo maria cū multo comitatu affuit.et cui
aureo cochleari dedit ex electuario qđ puelle
tenebant singulis. Cunq veniret ad illā per
sonam singularem nihil ei dedit dicēs. Non
habebis:qz singularis es ista persona hec vi-
dens singularitatē deposuit ⁊ gustauit q oēz
pulcedinem superauit.

¶ Requies.

Senex quidā.lxx.annis in heremo nō ha
buit requiem. Exemplū.xiiii.

HAter quidā sedens singularis tur
babat a diabo.per multas tentatio
nes pergens ad abbatē theodorum
dixit quia turbaretur. Senex autem dixit ei
Vade humilia mentē tuam ⁊ subdere te ⁊ ha
bita cum aliis. Abiit autem in montem ⁊ mā
sit cum aliis. Et reuersus postea ad senē dixit
Per cum aliis hodius quietē inuenio.⁊ dixit
ei senex. Si solitarius nō requieueris neq cuz
aliis recordaris cur voluisti te monachū fa-
cere:nōne vt sustineas tribulationes. dic aūt
mihi qt ānos habes i habitu isto. Rādit octo
Ait senex. Crede mihi habeo i isto habitu.lxx.
ānos nec vna die potui requiē inuenire.⁊ tu
in octo annis requiē habere vis.

¶ Redire.

Quidā nimis frequēter riuit quomodo pu
nitus est. Exemplū.xv.

IN quodā monasterio i quo sanctus
Patricius fuit abbas legit quendaz
fuisse monachū cuius sanctitati in-
uidebant dēmones. Sed qz nemo sine crimi
ne est hoc solū vitiū habebat:qz nimis cito ⁊ sine
vtili cā in risum prorumpebat. Et quia strōm
dei iudiciū cum culpa pena delect:huic pene
delebat. ideo permisit de⁹ vt ipsū dormientē
dēmones asportarent ⁊ per triduū detinue-
runt eū ⁊ postea ad lectū suū grauiter vulne
ratū ⁊ flagellatū detulerūt. Qui contēt⁹ fuit
te horrenda ⁊ stupenda ⁊ tremenda vidisse.
Qui postea superuixit.xv.annis:nec tū eius
vulnera poterant aliquo medicamine extra-
ci sed semper recentia manebant et aperta ⁊
quorum quedam ad mensuram vnius digiti
profunda erant. Huius gilbertus vt legitur
vulnera se sepe tractasse dixit.⁊ eū suis manu
bus sepelisse testatus est. Dictus autem vir q
hoc viderat quando videbat aliquem leuiter
ridentē vel incōposite se habentem dicebat.
O si scires quanta huic dissolutioni pena de-
betur:dissolutiones ⁊ mores icompositos cor
rigeres emendares.

¶ Capitulum de littera. S.

¶ Sepultura.

Episcopus q propter pecuniā sepelinit hoiez
prauum quomodo punitus est. Exemplu.i.

EPiscopus quidaz accepto precio va
lerii prauū hoiem in ecclesia sepeli
re permisit cadē vero nocte qua se-
pultus est beatus faustinus martyr in cuius
ecclesia corpus illius prauī hominis fuit hu-
matum suo custodi apparuit di. Vade ⁊ dic epō
vt proiiciat hinc has fetentes carnesquas hic
posuit. qđ si nō fecerit die tertio morietur ipe
Et epūs non curauit ammonitionē illi⁹. Die
aūt tertio epūs eiusdē ciuitatis cū velocitas
hora san⁹ ⁊ incolumis ad lectū suū fuit:subita
nea ⁊ inopinata morte mortu⁹ est. Her Greg.
in dyal.li.iiii.

Quidā de nocte tractus de ecclesia.
Exemplum.ii.

QUidā pernersus hō ⁊ malicios⁹ ⁊
lubric⁹ valentin⁹ nocte cū corpus
illius in ecclia sti Hiti martyris
sepultū esset. Nocte aūt media in eadē eccliā
facte sūt voces ac si quis ex ea violenter de-
pelleret atq horas trahret ad quas nimirū
voces cōcurrerūt custodes ⁊ viderūt quosdā
terribiles spūs q eūdē valentinū q pedes qua-
dā ligatura strinxerūt:⁊ eū ab ecclia clamātē
⁊ nimiū vociferātē ōtrahebāt. Mane aūt facto
aperientes sepulchrū in q idē Malē tinus posi
tus fuerat corp⁹ ei⁹ nō inuenerūt. Cūq extra
ecclias eū q̄rerent. pientū inuenerūt eū extra
locū sacratū adhuc ligatū sicut fuerat extra
ecclias tract⁹. Her Greg. iiii.li.dyal.

Vsurari⁹ in monasterio sepultus. inquieta
uit monachos. Exemplū.iii.

VSurarius quidam in quodam
claustro a monachis est sepultus
ipse de nocte egrediens sepul-
chrū ciusdē ⁊ clamādo discoopiebat domū
monachos mirabiliter inquietauit. baculo peruz
tiebat ⁊ de mane inuentus est extra ciuitatez
in cāpo. Iterūz repositus est in sepulchro suo

Quod cū pluries tactū fuisset admiratus est a quodā viro latō vt diceret quare ipe ⁊ mona chi ḧeṫ nō haberēt. Et ille. De me desperatū est: qz sicut vultū meis infestant pauges die ac nocte: ita modo amplius nō ḧeicā: vos autez quiescere poteritis si corpus meū de claustro deiecerītis: quod ⁊ factum est: et postea ab eo non sunt molestati.

¶ In discipulo de spe.

Vsurarius quē asinus portauit infra patī bulū: ⁊ ibi sepult⁹ est in sepulchro patrū suo rum quere ser. xxiiii. V.

¶ Seruire deo.

Seruus xpi tria debet hꝫe. Exemplū. iiii.

LEgit in vita beati Francisci. q cū semel orare ⁊ a deo deuotis orō nibus deprecaretur vt ei reuelare dignaret vt dign⁹ seruus esse mereret. Facta est ad eū vox de celo dicens. Qđ de me cogi tas: aut de me loquer̄: aut cr̄z me aliq̄d ope ris: tūc seru⁹ meus eris: cū cōtraria operaris seru⁹ alterius efficieris. vñ Aug. Nulli place re studias nisi soli deo in vita tua.

¶ In discipulo de spe.

Seruiendū est deo ex charitate. Vñ legit exēplū q diabolus venit ad quendā senē ⁊ in uenē suū eē de numero dānator̄ dixit: ipe tñ inuenis eque bene seruire voluit deo ꝓpter suā infinitā bonitatē. sermone. clv. M.

¶ Societas.

Clericus ꝓpter malam societatem est su spensus. Exemplum. v.

DUo clerici iuerūt ante tabernam quandā in quadā ciuitate in qua erant cār⁹ dulces ⁊ solacia magna ⁊ multa. Inuitati sūt ab illis qui ibi erāt ad potū: dicit vn⁹. Non intrabo: qz dicit phūs. nō est trālcundū per viā gentis inique. Illo vo recedente alter intrauit. Et cū alter esset ibi zere inde⁊ ḧens in alio loco: ⁊ taz clericū q̄ illos suspendit. Cū aūt clericꝰ suspenderet dixit. Modo sci o⁊ tarde satuus est qui non credit phō de vitando ꝓloquio ꝓuocz ꝓpter conuolutū ei⁹ tale her patior.

¶ Somnia.

Somnia seducit homines. Exēplū. vi.

QUdā aūt deus tōnia ⁊ tōnauit eū ion gorge victurū. Cūq multas pecunias ꝓlogiozis vite stipendiis collegisset subito defunctus est: ⁊ ola post se reliquit: nihil ferē nisi opera bona sua vel mala portauit.

¶ Doctilegia.

Quare plures mulieres dānantur q̄ viri. Exemplum. vii.

LEgitur q quidā nerromāticus q uer⁹ ad fidē: vna vice admonē demonē vt sibi indicaret: an plu res viri dānarent: an plures mulieres. Ille demon ⁊ plures mulieres. Et ille dixit. Qui potes hoc dicere: cū sint multi vlur arii trapo res: luxores: aduiteri: ebuli: ⁊ blasphemi. Lui diabol⁹. Immo sic est vt dixi. Et ille. Dic mi cām quare plures mulieres dānant ⁊ nolu dicere sibi. Tūc coegit illū: ⁊ ille ait. Ꝓpt doctilegia ⁊ diuinatiōes: qz vt plurimū talis ficāt fidē suā catholicā cū carmib⁹ ⁊ diuinatiō bus. exēplo eue ꝑme matris q plus credidit diabolo loquēte ex serpēte q ipi deo q ꝓhibuit eis comedere de ligno scientie boni ⁊ malī eua credidit diabolo dicenti. Nequaq̄ moꝛ mini: ꝛz eritis sicut dii scientes bonū ⁊ malum.

Nobilē dixit diabol⁹ mozitur̄um in terra sancta. Exemplū. viii.

QUidā nobilis quidā vir strennu⁹ ⁊ ꝓpo tēs inter suos ngcte quadā q̄ filius terribilē trantiens audiuit vocem mulieris ipsi in vicino cātātis: ⁊ dixit suis. Et ne ḧs vestrū q̄ mecū vadat mulierē illā cāti tem videre. Vobis ergo dissimulātibus ⁊ ꝓ hibētibus ille perrexit solus: ⁊ inuenit stantē sub arboꝛe quasi nigrā nonialē extensis m⁹ sum manib⁹ ⁊ cātantē. Quā cū interrogasset quid ageret: ait. Hic laudo deū meū. Credis ergo ille aliquā sanctarū esse: rogauit cāti cens. Dic mihi obtestro q̄d futuꝛ est mihi. Et illa. Quia tu nō mala fecisti et adhuc tales dilexisti inimicis tuis transmarinam crucē su scipies trālfretabis ⁊ in xpi seruitio mozieris Ad hec vba gauisꝰ ille recessit vt ei ꝓdictū est Facta cede hoꝛ inimicos deuicit. Qui cū ꝓ stolaret cruces cōsignationē vt transfretaret incidit in acutissimā febrem. Rogantibus ex go ⁊ cōsulentibus phisicis ⁊ amicis vt cōfi teretur petā ⁊ peniteret cōcaretq̄ ecclesiasticis sacramētis: qz periculū imminere videret. Ne luit ille: nullo mō reputās se mozitur̄i. Cūq hoc phisici mirarent fratrē illius carnalē magne indolis clericū vocauerūt: cui fratris periculū intimātes suq̄ salutem ale eius ad monendum instātius cōsuleb̄ant. Vox ad fra trē ingressus clericꝰ arguit periculosū infir mantē. Et ille. Tu inquit vt alii fruiti⁹ mihi ista: qz optime scio q̄ modo nequaq̄ moꝛiar. Cui clericꝰ cū lachrymis dixit. Et vñ hec hꝫ bes frater charissime. Et ille tādē. Sic dictū est mihi q̄ crucē accepturus sum ⁊ in terra sā cta in xpi seruitio mozitur⁹. Ad hec vba fra ter eius tact⁹ doloꝛe coꝛdis intrinsecus. Ille

ꝙ inquit charissime antiquꝰ ille hostis diabolus tuo nūc insidiatur calcaneo: qui etiā mōdacio suo nunc te nititur decipere mozituruꝫ age ergo salutis tue cāz ⁊ penitere ⁊ implea ꝙ rogo. Mer moza dēlibens aduocari petiit ꝓsbyterū: postulat veniā: crimē ꝯfitetur: sacramēta suscepit corpꝰ xpi: inunxit eꝫ halat spūs: ⁊ sic vt credim⁹ ab insidiis demonū liberatur. Mer diu postea defuncti fraterne dericꝰ bonitatē xpi in moztuo recognoscens ꝓdicatoꝝ ozdinē intrās: multa in seculo deseliquit. ¶ Quidā demonibus ꝓpauerant mensam vt sic ditarent. Exēplum.ix.

CUm sanctus germanus declinasset ad quoddā hospitiū vidit post cenā mensam iterū ꝓparari ⁊ cū admiratus quesisset quibus talia ꝓpararēt dixit ei hospita sua ꝙ bonis redꝰque de nocte incedebāt vt ipsi de hoc ditarent in redꝰ temporalibus. Mū vir sanctꝰ de nocte vigilās cum demones in forma hūana venissent. Et cum ad mensam sedissent illis de domo in lectis suis quiescentibꝰ vir sctūs surrexit ⁊ demones nō potuit abire de domo: ⁊ exitās illos in domo inquirēs ab eis si glonas illas cognosceret. Qui cū dicerent ꝙ sic. vir sctūs misit illos ad domos vicinoꝝ suoꝝ vt viderent si essent ibi: ⁊ inuenerit eos in domibus suis. Quod cum viro sctō retulissent coegit demones indicare sibi: ⁊ ꝓfessi sunt se esse demones: ⁊ sic homines illudere. ¶ Mulier quedā in extremis dixit Luciuz. Exēplum.x.

CGestauit ꝺ̄ā mulier vlcꝰ ad mortē ⁊ dixit ei filia sua mē mitte ꝙ facere vt evitet ꝓcitatē patris tui. Cui mater. Ad ꝺ̄ si mō cū ifirma eras vl'ꝰ cras ero sana. Filia. Bouidēs eā deteriorari adduxit pius vicios vt eā sibi āmoneret. Quibꝰ illa. ꝺ̄ dixi vel ꝺ̄ timeō. ego nō moriar ait. cli. annos audiui cuculū ꝺ̄ dixit mihi. Tādē ꝺ̄ illo gelu obmutuit. Et tūc misit filia sua ꝙ sacerdote: ꝺ venit ⁊ attulit ꝺ̄ obuit: ⁊ ad eā venire nō ꝓsit si aliq̄d velit ꝓfiteri illa solū dicebat Luciuz. Itē sacerdos olferēs ei corꝰ dñi ⁊ sicut iter si credat eē salutatorem. Et illa rndit. Luciuz Et si reuertēte sacerdote post paululū obiit.

Quidam putabat se adhuc. xxii. annis viuere. Exemplum.xi.

COnuersus quidā religiosus cū audiꝫ ꝺ̄ cuculꝰ dē a voce nomē habēs crebrius audiret cātare vices interruptiōis nūerauit. v. xxii. inuenies eos ꝙ ānisto fidē vite sue ꝓfitauit. Cyo (inq̄t) certe. xxii. ānis viuā: ⁊ ꝓpter ꝺ̄ me tāto tpe i ordine manerabo: redibo ad seculū ⁊ gaudebo in seculoꝝ ⁊ seli delitiis implear. v. xx. ānis frust: duodecim annis ꝺ̄ supfuit penitēs. Dꝫ dñs iesus ꝺ̄ oē augurū obtrectatiōe ꝺ̄ ille ꝺ̄ hoc ordinauit hoc disposuit. Mā duos annos ꝺ̄ priꝰ ordinatus cū in hoc seculo vixerit quinquaginta annos. xx. delitiis ordinatos iusto suo iudicio subduxit: quia post annos duos ille miser obiit.

¶ In discipulo de tempore.

Comes quidam iuit ad phitonissam ⁊ iterroganit eam de duobus equis quō ipa mentita esset. Hoc quere de tpore ser. xii. J.

Itē heremita quidā vidit diabolū custodiere porcos in agro. Hoc quere. ser. xii. O.

¶ Spernens ymnos.

¶ In discipulo de spe.

Sacerdos ꝺ̄ abhorruit leprosos intantū ꝙ cū celliōes eoꝝ ⁊ murum audiuit: sibi ⁊ quidā familus abhominabat leprosos intantū ꝙ noluit eis porrigere elemosynā: ⁊ ambo illi sancti sunt leprosi. Hoc quere de spe ser. lv. R.

Itē aduocatꝰ quidā in agōe dixit se ecē cautum ⁊ sic obiit. qꝫ pauper sperauit. ser. lix. L.

Superbia vestium.

Mulier quedam ꝓpter superbiaz vestiū perdidit sensus. Exēplum.xii.

MUlier quedā ymaginē dē militis quadā nocte vidit se i somnis ꝓparare qdā vexillū qō colore sāgu ineo erat intinctū. Hoc aūt vidit cū pregnans esset. Enigmās aūt a somnꝰ sensum ꝺ̄ didit: cōtinue ⁊ aliena cepit loqui viro suo valde mirante. Et post paululū videbatur sibi xpianā fidē quā hactenus habuerat inter mamillas suas esse et inde ꝓtinue exire: sic diabolus eā ludificauit cuius alam venari cupiebat. Anisi ei ꝫ ei⁹ ꝓfitati magno meroꝛe ꝓ tanto infortunio qō ei accidit: assumiktes cū duxerunt ad loca sanctoꝝ si forte obtineret sibi sanitatem. Pernoctauit in ecclia sctē trinitatis. Dꝫ sancta trinitas. ſ. vnꝰ deꝰ in treꝰ ꝓsonis noluit ei sanitatē tribuere. ꝙ salutis eius donum seruabat regis. ſ. genitrici dei marie. Post hoc facta est ab̄ benedicta a plbꝰ ꝓbyter; multis ex oriētalibus aduenit. etā multis bñdictiōibus roborata. in qua dū venisset merita ex infirmitate deteriora facta est vt multomagis laboraret infirmitate capit. Peracto aūt anni circulo postꝫ in infirmitatē incidit appropinquāte die festo purificatiōis btē marie ỽginis ꝓ ducta est ad quādā ecclīam in honore ipsi⁹ dedicatā. Ibi ergo dū pernoctaret ingemuit ei btā virgo maria: dicēs sibi ꝙ ꝓpter superbiā suā: ⁊ ꝓpter luxuriā suā: ⁊ ꝓpter nimiū ꝓlixitatē

tiam quã habuit in vestib⁹ z pulchritudie cor pozis sui ei hoc occidit z si se emẽdare vellz z nunmõ humilitati studere eam vellet sanaret. Quo punctõs hec:z signans eam beata virgo maria sana surrexit:z illis suis charis intimauit z postmodum laudabiliter vixit.

Mulier quedam circundata cũ demonib⁹ ad modum gliriũ. Exempluz.xiii.

De quadã dñica cũ sacerdos in ecclesia cuius erat pleban⁹ circũiret z cũ aqua bñdicta populũ aspergeret:ad ostiũ ecclie venies matronã quandaz cũ põpa veniẽtẽ ad similitudinẽ pauonis variis ornamẽtis pictã obuiã habuit in cui⁹ vestimentoz cauda quã trahebat post se lõgissimam multitudinẽ demonuz se dere zipexit. Erant eñ parui vt glires:nigri vt ethiopes: ore cachinnantes:manib⁹ plaudentes:z sicut pisces intra sagenã zcluli saltantes. Quos vt vidit pleban⁹ vocauit pplm: demones ne fugerẽt adinuenit. Territa illa stetit vt visionẽ ꝑ videre mereret: qz vir bonus z iust⁹ fuit in orationib⁹ obtinuit. Intelligẽs igit mulier ob vestimentoz superbiã se sic a demonib⁹ inhabitatam domũ rediit z vestem mutauit: z tam ipi ꝙ ceteris feminis eadem vitio occasio est humilitatis. Hec Celarius.

Mulier ornata ẽ rhete diaboli. Exẽm.xiiii.

Sororꝫ bti Bernardi venit cũ vilissima re i ornatu vano z nimis superfluo: ꝺõ btus Bern. soroꝛẽ suã cẽ negauit. Tũc illa ꝑpuncta z lachrymis ꝓfusa: rñdit. Et si peccatrix fuim: tñ xp̃s ꝙ talib⁹ mozi dignatus est: veniat ergo frater me⁹ seruus iesu xp̃i et iubeat quicꝺ vult: parata sum ei obedire. Et depolito ornatu venit ad cẽ beatus Ber. z ait. Sollicit eñ matrẽ xp̃i imitari nã stultissimũ est dñõ tali ornatu ꝓuocare: qz van⁹ ornatus nõ est aliud nisi rhete diaboli⁹ gladi⁹ igne⁹ bis acut⁹ occidẽs hñtẽ in ala superbiã: z aspicientẽ ꝙ luxuriã: de quib⁹ alab⁹ reddituꝝ es rõnem in die nouissimo: z erit anima tua ꝓ anima illi⁹ quẽ sic occidisti. Et illa compuncta ex verbis bti Bern. postmodum seculuz dereliquit. z cũ licentia mariti sui religionem intrauit z laudabiliter vixit.

Multi demones vili sunt circa hominem pessimum. Exemplum.xv.

Ait ꝺñs ꝑ scienꝺ ꝺicẽ mozti sue. ꝺixit ceteris fratribus suis ipm ꝺicẽ. Appropinquãte aũt hora mozti sue intrauit ꝺñs valde lacinozosus hõ claustruz:et stetit in ambitu claustri. Eadẽ hora zgregati sũt oẽs fratres: z ꝓstolabant mozte fratris si

rut ꝓdixerat. Tũc dixit frater inter eos⁹ astantibus. Innanũ expectat ale exitũ: qz mozi nõ possum ꝺñm illic pessum⁹ malefactoz pñs ẽ in claustro. video ei tot demões circa ipm q̃ numerari nõ pñt. vñ ala mea timet egredi õnipoze meo nisi ipe pri⁹ deiiciatur. Et mox illo cincto frater obdormiuit in dño. Qñ ei le pñz ex fratrũ relatiõe intellexisset statim punctus z strictus ordinem intrauit z vitã sanctam in dño consummauit feliciter.

Comitem quendam diabol⁹ in equo eduxit. Exemplum.xvi.

Almanꝺus refert ꝙ cũ petr⁹ abbas cluniacẽsis.quadam die solenni z ꝑmes matisconensis in ꝓpꝛio palatio residerent cum multis aliis:repẽte homo ignotus insidens equo per ostium palatii ingressus cunctis videntibus z mirantibus vsq ad ipsum comitem pervenit dicens se eum ꝺe le alloqui: imperans ei vt surgeret z sequeretur eum. Qui non valens resistere surrexit z ad ostium palatii perrexit. vbi equũ paratum inuenit quem iussus statim ascendit:z frenis ille accipiens qui ꝓpter eum venerat velocissimo cursu per aera cũctis cernẽtibus fugere cepit. Ille aũt miserabiliter clamans. Succurrite ciues succurrite: totam ciuitatem cõmouit. Oẽs aũt eum per aera currentem aspexerunt: ꝺñm naturali acie oculorum videre potuerunt. Hiecꝫ tandem subtract⁹ visibus hoim factus est eternus locius demonum.

Miles ne perderet famã audacie sue noluit in agone mortis ꝑiteri. Exemplũ.xvii.

Miles quidam multum audax fuit et fideliter mũdo seruiuit. z ei placuit mundus:et hic per quadraginta annos in tota vita sua ꝺeum nunq̃ veraciter et ex corde inuocauit:nec aliquando cõfessus fuit. Ultimo infirmabatur ad mortẽ et multi amici eius venerunt ad eum rogantes vt confiteretur:et ꝺeum aduocaret in suum aditorium:infirmus rñdit. Hoc non faciam vos scitis: quia mundus me diligit ꝓpter meam audaciam:si modo confiterer z ꝺeum inuocarem:homines dicerẽt ꝙ timore mortis hoc facerem z sic perderem honorem meum. Nolo ergo ꝑiteri: vt non perdam honorem meum z laudem meam quam per.xlii.annos fideliter totis viribus consummaui. Post sic tim mortuus est:z diaboli accipiẽtes animam eius cum magno strepitu z eiulatu perduxerunt ad infernum ꝓfundum.

Quidam nobilis dixit:quis est qui possit mihi resistere. Exemplũ.xviii.

Qdam nobilis quidā superbus erat ⁊ cū hoc potentes ex superbia sua pauperes despexit intantū q̄ nec eis loq̄ nec salutare vellet. Quadā die cum esset in magno gaudio ⁊ multos nobiles invitasset dixit ad suos hospites. q̄s est qui possit mihi resistere. ecce tibi q̄dā senex miles: dicēs. Ille q̄ humiles exaltat ⁊ superbos humiliat. s. de⁹ q̄ nos creauit ⁊ tibi ola bona q̄ habes vt possides donauit. Nobilis dixit. Ea que habeo ex meo hereditario possideo⁊ ea q̄ memetipm acquisiui et augmentaui. Sed q̄ ille miser deo nō dedit gloriā q̄ est dator ⁊ largitor oim bonor. statim irruit cū de⁹ mozi subitanee cozā oib⁹ hospitib⁹ suis: ⁊ diaboli aiam suā rapuerūt ⁊ tozmētis infernalibus deportanerūt.

In discipulo de spe.

Comitissa quedā solū ppter ornatū vestiū damnata est hoc quere ser. cxii. J.

Mulier q̄dā dixit dñe ad q̄dvalet gracia dū cotineo sup̄bū habitū ⁊ nō habeo ppositū dimittendi ser. lviii. G.

Sacerdos q̄dā vidit matrē in sporta ignea ⁊ serpētes circūcingebāt caput ⁊ collum eius ⁊ manus habuit in brachiis ⁊ pedibus. semōe lxxiii. J.

Quidā vidit diabolū extare in cauda mulieris ⁊ cecidit in lutū. lxxiii. H.

Qui primit⁹ vtebat purpura a fulmine est genstus ⁊ sic obiit. hoc ḡre ser. lxxiii. G.

Itē virgo q̄dā habuit remozū gracie q̄ debuit alīū colozē portare q̄ oneshabuit a qua vestem recepit ser. lxxiii. J.

Item virginē dissolutā voluit diabol⁹ recipere ppter chozeā: ⁊ etiā ppter ornatū vestium ser. clxii. M.

Itē miles quidā diabolū serum in vestitu superbo duxit: ⁊ sic ad tozneamentū iuit: hoc patet ante A. xviii.

¶ Superbia spūalis.

Elatio mentis omnia bona opera perdit.

Exemplū. xix.

Senex q̄dā dixit q̄ cogitatio vane glozie vel sup̄bie te impugnat gloriari de tpm si ola mādata dei seruasti inimicos tuos diligis si gaudes l gliā inimici: ⁊ cōtristaq̄ in delectione eius: ⁊ si nō habes hoc: tunc seru⁹ inutilis es oib⁹ bonis plus peccas: ⁊ neq̄ de te aliquid grāde sētias seu sapias: sed si cequid aliud feceris scias q̄ elata cogitatio ola bona dissoluit.

Diabolus olī dixit se fratri in forma beate virginis marie.

Exemplum. xx.

Quidā frat⁹ ordinis p̄dicatoz ⁊ ostiarius sacristanus q̄ latinus⁹ studiū et scholas ⁊ fremōs dimiserat ⁊ toꝰ denotioni intens⁹ erat diabol⁹ i forma beate marie virginis frequenter apparens revelabat ei mita: ⁊ ei⁹ statū multū laudabat. Cū autē hec post suo narraret q̄ tutū hō differet⁹ ⁊ litterat⁹ initiavit ei q̄ si rediret ipueret in facie ei⁹ q̄ si ingt est btā virgo maria humilis ⁊ nō tm dignabit: sic excusatū habebit obedientiā tuā Si vo diabol⁹ sup̄b⁹ est ⁊ qual⁹ recedet: qd cū frater cōperisset diabol⁹ cōmot⁹ ⁊ indignat⁹ ait. Maledict⁹ tu ⁊ q̄ docuit te ista ⁊ cōfusus aufugit ⁊ extūc nunq̄ apparuit.

Virgo quedā ppter cōplacētiā sui ipsius damnatus est. Exemplū. xxi.

Quedā virgo a iuuētute seruiuit deo quādō tū sup̄biā spūalē in se habuit in cōplacētia sui ipsi⁹ q̄ venit ad extrema: ⁊ ejus loci filij⁹ glorialiter eā visitabat ⁊ cū sacramentis eam muniebat: ⁊ ppter sanctitatē vite ipsi⁹ dixit circūstantib⁹. Vertito ista dies celebrāda in qua ista virgo devota ⁊ sancta morietur. Illa vo ista audiuit ⁊ valde sibi ipsi cōplacuit: ⁊ sic obiit: ⁊ infra spacium. xxx. dierū apparuit ipsi ejus dicēs se esse dānatā ppter sui ipsi⁹ cōplacentiā ⁊ spūalē sup̄biam quā in se habuit in extremis suis qñ illa virgo audiuit. vñ Bern. Multo melius est esse peccatore humilē q̄ iustū arrogantē. qđ a dño aperte ostenditur. vbi pharisēus ⁊ publicanus in exemplum ducuntur.

¶ In discipulo de spe.

Virgo quedā artā vitā duxit: ⁊ solitudinē ppter spūalē sup̄biā dānata est: q̄ sperauit ⁊ gloriabat alios ser. cxxxvii. J.

Itē latro q̄ ex humilitate: dixit ad heremitā vtinā esset tal⁹ qualis tu es: ⁊ heremita ex elatiōe mētis rndit. hoc tu libēter deberes velle ⁊ sic dānat⁹ est. hoc ḡre ser. lxxxi. J.

Itē inclusa q̄dā dixit se esse pessimam: ⁊ ab alīs noluit hoc audire ser. c. T.

Itē quer⁹ q̄dā frāt⁹ mitā vulcedinē in sacramēto eucharistie ⁊ voluit alīū fratrē ostendere vt etiā sentiret illā ⁊ totū gustauit ser. lxxi. B.

Itē monach⁹ in heremo ppter elationē mētis deceptus est a diabolo ser. cvii. O.

Itē hypocrita ē sicut symea. exēplū de luto et symea q̄ sibi ipsi collū abscidit ser. c. T.

¶ Capitulum de littera. C.

¶ Tempestas.

Sacramentum eucharistie fugat tempestates demonum.

Exemplū. i.

In aquilegia fuit qdā venerādus ꝓbyter Florentin⁹ nole vir plenus fide. Quadā aut vice dū demones humani generis hostes deo ꝯmittente aera cō citassent: facta est nubiū horribilis dispositio ⁊ tā vehemēs ⁊ valida clemētox ventox⁊ collisio vt inde ignerent tonitrua terribili ter mugiētia a qb⁹ precedebāt fulgura: indeq exibat vox flāma q nō solū segetes olineta vineas: ⁊ edificatiōes ꝑdicte ciuitatis: hz etiā adiacentes regiōes cōbussit immo lapides re degit in cineres. Lapides vero grādinis tam magni fuerūt vt ouox excederet ꝓportiōē. Nō nulli ergo hāc inauditā tēpestatē ⁊ coxporum fulgox videtes cōmotiones putabāt die vltimū venisse ⁊ recedētes: velut ametes abscon derūt se in spelūcis a facie tēpestatis. Tūc ꝑdictus ꝓbyter coxp⁹ dñicū accepit ⁊ grādini ⁊ tēpestati opposuit magnaq voce clamauit. O demones demones hui⁹ aure intentoxes sustinete ⁊ videte ecce xp̄itox oim seculoxum adest iudex vester redēptox noster. Mira res: mox vt ꝓbyter illa ꝟba clamauit: auditus est ab oib⁹ fugit⁹: strepit⁹q vlulat⁹ demonū fugiē tiū: ⁊ in aere vociferātiū. Ue ve vobis: adest nūc filius ꝟginis peat q eū adduxit: q via nos bis nocēdi ablstulit. His dictis ꝓtin⁹ illa ma lignantiū turba oino disparuit: ⁊ tanta sere nitas i mometo sequebat q etiā nec vestigiū nubecule in aere appareret.

Tēpestas maris exorta est ꝓpter peccata mali hois. Exēplū.ii.

Peregrini quidā cū quodā tpe trālfreta rēt in succursū sancte terre: orta est eis i mari tēpestas tā valida vt nauis ipla operi ret fluctib⁹ ⁊ spes ois nautax deficeret: vidē tes ante oculos mortē reperiūt singuli vnus quisq sibi vicino de pctis suis confiteri ⁊ con fessionē facere: ⁊ merito. Nā ꝓpter vni⁹ hois petā dñs cādā excitauerat tēpestatē. Erat em in naui illa miserrim⁹ ⁊ fetidissim⁹ hō: cuius petā fuerūt tā grauia tā turpia: tā horrenda: tā in quātitate q̄ i qualitate: vt nec ipx mare pōdus illox posset portare cū natura ei⁹ con sueuit ablucre immūdicias q̄libet coxpales quō equanimiter sustineret tantas immūdi tias spūales creatori suo ꝓtrarias. Timēs igi tur hō ille petōx vite sue simul ⁊ aie ⁊ ꝓpter se oēs alios periclitari cōsiderās surrexit. Audite frēs audite: si ꝓpter petā tēpestas hec orta est ego sū occasio tanti periculi: rogo vt audiatis cōfessionē meā. Tacētib⁹ oib⁹ cepit voce ualida tm venenū petōx euomere vt aures hūane etiā horrent audire. Mira clementia dei nox vt malam iniquitatē per cōfessionē ex cit mare furens sileuit. Et facta est trāquilli tas magna vt oēs mirarent. Mira mirando succedūt: statim vt nauis ad litus peruenit audita peccata de⁹ de singulox memoria dele uit. dū permisit vt ꝺdin erāt in naui cōfessi confūdi in aspectu illox hz ne exeuntes fortē eius peccata ꝓpalarent vt ei imꝓperatis induxit oblionē. Dū retinuerūt se in mari fuisse periclitantes ⁊ holem aliquid esse con fessum: hz quid dixerit ꝓxsus ignorauerunt. Hec Celarius.

Miles⁹ quidā ꝓuincie Toleti. qui maledixit nu bibus celi. Exemplū.iii

Miles quidam ꝓuincie Toleti. cū videret in occidentali parte aerē obscurari quasi tonitrua futurox ait. Ecce diabol⁹ iterū vult venire. Erāt em tunc frequentia tonitrua: vir sermonē finie rat: ⁊ ecce orta tonitrua filiū suum in sinu ma tris seu nutricis percusserunt ipa incolumis permanente: sed ⁊ in aliis edificiis ⁊ inuētis blasphem⁹ ille est flagellatus: vt diceret de ce tero non blasphemare. Dū stultū est vt homo mortalis cinis ⁊ vermis ponat in celū os suū Hec Celarius.

De magnitudine grandinum. Exemplum.iiii.

In partibus ꝓuincie apud lemouī cas tpe estatis ꝓxx fratrum ꝓdica toxum eiusdē ciuitatis narrante perce pimus tante magnitudinis grandines ecci disse vt in vrbibus: villis ⁊ castris tecta fran gerentur ⁊ demollerentur vinex: fruges re digerentur in paleas hoies extra tecta volu cres in agris ⁊ pecora necarent. quale: aūt si imiscuerit sathanas bzeuiter audiam⁹ vinea rum custos sub tugurio imminentibus tem pestatibus latitabat: ⁊ audiuit voces clamā ti um in aere Cane cane. ⁊ alind: quid caueho Et ꝓximus. Vineax petri richardi ne leseris. Sopita ergo postmodum tempestate vinea petri richardi immunis reperta est a lesura. Erat aūt petrus richardi vlurari⁹ pessim⁹ ⁊ obnoxius mltis malis. Ex quo cōsiderandū est q in comitatu spiritūs nephādox amicos immo poti⁹ inimicos vt sancti⁹ loquar demōes habuisset q̄ ei bona sua ⁊ si nō advite solatiū tamen ad perpetue dānationis cumulū retu nallent. Hec Guil.

¶ In discipulo de tpe.

Quidā ererexit arietē in chorea: ⁊ in illo anno tēpestas devastauit oēs segetes circum quaq scr. xxvii. ℔.

In anglia erant quodam tempe segetes pulcherrime: et quoddam genus muscarum deuastauit omnes segetes: et in alis erat sicut ira dei. sermone. cviii. T.

Item tempestas occidit duos iuuenes in lecto: et inuenis in medio illoꝝ manſit ille ſus. ſermone. viii. D.

Duo fratres erãt ꝙ vn⁹ orauit ꝙ pluuia ſeꝛpi⁹ ꝙ pluebat: ꝙ alt⁹ totũ ꝛmilit deo. ꝙ vberes fructus illo anno habuit. hec ſerm. cviii. T.

Iste Salue regina valz gra tẽpestatẽ: vt ꝓz infra i ꝓpꝫtuario de btã virgine. ꝛt.

T Temporalia.

Quidam congzeganit multam pecuniam ꝙ ſtatim obiit. Exemplum. v.

QUidam diues totam ſpem habuit in diuitiis: ꝙ congreganit magnã ſũmam pecunie ꝙ nullum heredẽ habuit. Uno die ſedebat ꝙ cogitabat ſe mozitꝝrum: et non poſſet tunc diuitiis ſuis uti: ꝙ dixit. Anima mea habes multa bona: quicquid uolueras bene potes habere. hozrea mea plena ſunt frugibus: et ciſte mee plene ſunt auro et argento: cellaria mea plena ſunt vino: ergo anima mea ſemper ſis leta et non curas. Statim audiuit vocem dicentem ſibi. Stulte hac nocte mozte mozieris ſubitanea: ꝙ que congregaſti cuius erunt diaboli repetent animam tuam a te ꝙ in infernum deducent. Quod ꝙ factum eſt. Eadem enim nocte moꝛiebatur ſine contritione: ꝙ ſine confeſſione ꝙ ſine ſatiſfactione.

Quidam in extremis petiuit auxiliuꝫ a diuitiis ſuis. Exemplum. vi.

DIues quidã cũ in mozte auxiliũ implozaſſet a diuitiis ſuis ꝙ nõ poſſet ab his habere rẽdũ. ait. O fallaces diuitie: toto coꝛde vos honozaut ꝙ amoui: ꝙ in tanta neceſſitate poſitus nõ aliqõ cõſiliũ vl auxiliũ a vobis poſſũ hꝫe parate eſtis me deſerere: nec vult me ſeq ego ꝓmittã ꝙ relinquã vos. Et hi dictis diſtribuit. oia bona ſua pauperibus.

Homo nudus egreditur de hoc mundo.

Exemplum. vii.

CRat quidã ꝓnceps ſarracenoꝝ cũ moꝛtem ſibi imminere cõſpiceret: pannũ lineũ de quo ſudarium conſuebãtur erat erexit in ſignũ: ꝙ fecit circũferri ꝙ ꝓcõ dicentẽ. Hec dicit dñs noſter ꝓnceps. Cũ enim dñs eſſẽ vndecim regionũ: hoc ſolũ de gña mea ꝙ diuitiis meis mecũ auferã.

Pauper mechanicus ſemper fuit letus.

Exemplum. viii.

QUa per quidã laboꝛauit manib⁹: et victũ ſufficienter victũ acq̃rebat. Mozte ei ꝙq; poſt cenã nihil remanebat: ſ quaſi ꝛi nocte cũtabat ꝙ letabat cũ coꝛre. ꝙ pollex? dormiebat. Dicentis aſit de hoc mirantibus: dixit vn⁹. Ego redde cũ talẽ ꝙ amplius cũtare nõ curabit: tũc ꝓtib⁹ alibus ꝛicit facẽ pecunie aũ oſtiũ pauperis. De mane dũ pauper exiret ad ꝛemũ victũ pecuniã inuenit: ꝙ reuerſus eſt domũ ꝙ abſcõdit eã. Ueniente aũt nocte cepit anxius eſſe ꝙ cogitaret ne argueret de furto: vl' ne latrones poſſent ſibi pecuniã furari: vel ſi de ea emeret poſſeſſiões: vel de ea negociaretur poſſent homines habere ſuſpitionẽ. Sic ergo cogitationibus occupatus nec cantabat nec gaudebat ſed triſtis erat ꝙ cogitatiu⁹. Cũ vicini cepẽrũt ab eo querere cur ita triſtis eſſet. Et cum nollet veritatẽ fateri dixit dñs pecunie. Ego veritatẽ ſcio tali die ꝙ loco meã pecuniã in domũ tuã detuliſti pluribus nobis videntib⁹. At ille timẽs ꝙ erubeſcẽs fatebat ſe pecuniã inuenille ante domũ ſuam: ꝙ ait. Maledicta ſit illa pecunia que me tãm afflixit: ꝙ poſtq; eã inueni gaudiũ non habui: ꝙ lõge plus cũ triſtatus ꝙ fatigatus animo q̃ fuerim coꝛpoꝛe quotidie manibus ꝓpꝛiis laboꝛando: tolle pecuniaz tuam bene vicine vt cantare ꝙ letari valeam vt ꝓz.

Heremita quidam plus dilexit cattã ꝙ ſanctus Gregoꝛius papatum.

Exemplum. ix.

HEremita quidaz magne virtutis ꝙ ſola ꝓpter deũ reliquerat ꝙ nihil ꝓter vnã cattã poſſidebat: oꝛauit ad dñz vt ſibi oſtẽderet cũ quo future remuneratiõis mãſionẽ ſperare deberet. Reſſum eſt ei a dño q̃ cũ beato Greg. papa. Et ille igemiſcẽs parũ ſibi voluntariã paupertatẽ ꝙtuliſſe putabat: ſi cũ eo manſionẽ reciperet q̃ tot diuitiis abundaret. Alia nocte audiuit dñm dicẽtẽ ſibi. Cur audes paupertatẽ tuã gregoꝛii diuitiis comparare cum magis illã cattam eam quotidie palpando diligere coꝛpoꝛaris q̃ ille tantas diuitias.

Deus non ꝛmittit ſuos fame moꝛi.

Exemplũ. x.

BEatus martin⁹ in tpe ꝛecentionis fidei cognoſcẽs ꝙ ꝓz ſenio nõ poſſet martyꝛiũ ſuſtinere ſilnas adiit. Cũ erat fame ſitiẽ ꝙ gelu afflictus ad terrã coꝛruit ſeminũ. Dctis aũt felix q̃ ꝓſbyter fuerat ab eo oꝛdinatus: toꝛmenti abiudicat⁹ ꝙ vinculis ligatus: teſtuliſſeq; nudus Coꝛpo

nitur. Sed media nocte ab angelo deducitur
Solutus sanctumq; maximum papam iussit
eum querere in silua. Pererrit ergo felix quo
relebat: sed deo volente cito reperit papam
in terrā prostratū. clausis oculis strictisq; den-
tibus iā pene mortuū. Angiat⁹ ergo cū nullū
in p̄sōptu cibū haberet quē sicitāti admini-
strare posset: de celo missū mun⁹ cōtēplat. Ec
ce cēn de spina prima pendentē vidit racemū
pulcherrimū: de quo in os ei⁹ expressit vinū: de
quo statim fuit refocillat⁹. Quis hoc fecit ni-
si dñs ihesus q̄ curā gerit famulor suor⁹ nūq;
p̄mittit eos fame perire. Vñ dr in ps. Jacta
cogitatū tuū i dño: & ipe te enutriet. Jte i ps.
Nūq; vidi iustū derelictū.

Angel⁹ seruiuit heremite infirmāti. Exēp. xl.

Egrotauit senex quidā solitari⁹ & q̄
neminem habebat q̄ ei ministraret
seu obsequiū faceret aut seruiret ne
mo cū venit visitare eū per. xx. dies. Nullo ve-
niēte ad eū misit de⁹ ang̃elū suū qui ministra
ret ei p. vii. dies. Postea do recordati sūt ali-
qui fratres ipius senis: & dixerūt adinuicem
Quia frater noster non cōparet eamus & vi-
deamus ne forte infirmet. Et cōsurgētes ve-
niunt ad eū. Et cū pulsarent ad ostiū spelūce
eius dicebat angel⁹ ab eo. Senex alta clama
bat dicēs. Dilecdite a me fratres. Qui leuan
tes ostiū cū cardine flentes introierunt. Qui
interrogantes eū quare sic clamaret dixit eis
Quia. xxx. dieb⁹ laborauī in infirmitatibus
& nemo me visitauit: & ecce septē dies sunt ex
quo dñs angelū suū misit q̄ ministraret mihi
& cū venistis ad ostiū angelus recessit a me.
Et hec dicēs obdormiuit: & pausauit in dño.
Hec in vitis patrum.

Quidā posuit sportā cū denarijs ante in-
gressum ecclesie. Exemplū. xii.

Venit vir quidā magn⁹ ignotus:
portans secū aurū in sicli: & ro-
gabat p̄sbiterū vt erogaret pau-
perib⁹ fratrib⁹. Dixit aūt ei p̄sbyter. Non
opus habēt fratres. Et cū nimis vehemēs esset
& nō acquiesceret: posuit sportā cū solidis in
ingressu ecclesie & dixit p̄sbyter. Qui op⁹ ha
bet tollat. Et nemo tetigit: quidam autē ne
aspexerūt. Et dixit ei senex. Suscepit de⁹ ob-
lationē tuā vade & da illud pauperibus. Et
valde edificat⁹ discessit.

¶ In discipulo de tyr.

Lapicida quidā fuit pauꝑ & bon⁹: hz postq̄
fuit ditat⁹ tūr tot⁹ tyrānus factus est & opp̄s
sor pauperū. Hoc hec ser. xciii. F.

Dines qui erat parcus & trāstulit se vitra
aquam ad alia loca tyre famis ne audiret cla
morē pauperū qualiter ad dei iudicū citatus
est: & sic obiit subitanee. Sermone. lxxxii. C.

Item quidā abscondit thesaurum in mu-
ro & non potuit reperi donec sacerdos portauit
corpus xp̄i: tūc diabol⁹ aufugit. Ser. cl. T.

¶ Tempus.

Quō dānati dolent amare tempus gr̄e cū
sumptum in p̄sti vita. quere ser. iii. T.

¶ Tentatio.

Diabolus nō pōt nocere nisi in q̄tū deus
ei ymittit. Exēp. xiii.

In villa quadā diocesis colonien sis
cāpanari⁹ q̄dā fuit hūs votū peregri
nationis. Hic cū quadā die diceret
quadam femine ville sue q̄ mane pariter in
ecclīa irent. Illa cui rogauit vt maturi⁹ pulsaret
matutinas ꝑ̄ solis feruore & ardore: & ꝑ
fecit et eadem nocte diabolus ad lectū eius ve-
niens tetigit eū: & ait. Pulsa matutinas. Hic
q̄ discessit. Qui mox surgēs & lumē ardens in
ecclesia respiciēs. Cū autē p̄imū gallicātum
esse deph̄ dissit: putans q̄ a p̄dicta femina
esset excitatus: de ecclesia exiuit: volēs illi di-
cere vt iret dormitū: q̄ nimis mane esset: eam
minime inuenit: sed bonē nigrū extra se ali-
tem vidit. Qui emissa ligua hoiem tetigit. cū
q̄ sup tectū suū iactauit. & per aera cū illo vo
litans supra pinnaculū turris castri: qđ ep̄le
bus dicitur deposuit. Cui cum diceret: time
ne aliquid modo. Respondit ille. Dei permi
sione huc ductus sum. nihil contra me poteris
nisi quātū ille ymiserit. Ad qđ diabol⁹. Fac
mihi homagiū & ego te dimittā: & dabo tibi di
uitias multas qđ si non feceris: vel fame mo-
rieris in hoc loco. vel p̄cipitio iteribis. Cui
campanarius spem habens in deum dixit. Ju
ro te per nomē dñi nostri ihesu xp̄i ne me
ledas: & vt me sine periculo corporis mei depo
nas. Mox diabolus tollens illū iuxta villam
quādā Germelsheim satis inhōnite depo-
suit. Cū aūt ante lucē diei eiusdē ville homi
es ad matutinas solēnes cū faculis ꝑgerent
ei in agro in magno delectu reperirent atq;
refocillarent auditis his que ei cōtigerāt. la-
tis mirati sunt. Quarto vero die regressus est
in domū suā: illum tā domorū q̄ locorū atq;
edificiorū qui ante nunq̄ viderat tam plene
oibus exposuit vt de raptu eius nihil penit⁹
dubitarent. Ecce habes q̄ diabolus hoiem le
dere & nocere nō potest nisi ꝑ hūc permissū tibi
fuerit a deo. Hec Cesarius.

Quidā vidit diabolū cū multis vasculis.

Exemplum. xiiii.

Abbas macharius dū manens solus in superiori solitudine infirmat⁹ est plena esset fratrib⁹ multis fero q̄ diam aspiciebat: vidit demonem venientem in figura hois vestitū tunica linea perforata et per singula foramia valentū quū pēdebat: et dixit ille senex. Quo vadis maligne. ait illi. Statū q̄mouere frēs hos et tibi inferā. Et dixit senex. Propē ad tortalenas tecū feres. ait. Gallū fero fratrib⁹ ita ō tota fronte vt si vnum non placuerit ostendā aliud: si aūt illud displicuerit potrigo aliudre fieri nō pōt nisi vnū e illis aliquo placeat. Et hec dicēs discessit: et manſit senex vīa circūspiciēs vbi dū rediret: et dū rediret dixit: salueris. ait. Quō michi illud verbū dicis: q̄ oēs mihi q̄rarii facti sūt et nullus q̄litis meus acquisit. Et dixit senex. Ergo nullū habes amicū. Ait. Vnū hēo amicū ipe mihi q̄lentū. Cūq nomen ab ipso q̄reret. Ait q̄ Theopemt⁹ dr. Discedente aūt diabolo: abbas ille requisiuit cellā theopentii et intulit ei q̄tere oēs cogitatiōes p̄ua: nas quib⁹ a demone impugnabat: et ita discessit in p̄priā solitudinē. Et iterū vīa circūspiciens vidit demonē redeūtem et requisiuit ab eo quomō fratres agerent. Et ille dixit male: qm oēs sancti sunt agrestes: et q̄ oib⁹ peius est vnū quē habui amicū obedientē mihi et ipse nescio quō et vbi q̄erius est: et p̄ oibus amplius asperior mihi visus est: et iuraui ibi nō accedere nisi post multum temporis: et hoc dicens discessit. Hoc habetur in vitis patrum.

¶ Quidam vidit multum demones in claustro et nullū in foro. Exemplum. xv.

Legitur in vitis patrū q̄ quidā heremita ductus est ab angelo ad quēdā locū vbi erat q̄gregatio monachoz: et vidit ibi multitudinē maximā demonum volantiū ad modū muscarū in oibus officinis coq. Veniēs aūt ad foru ciuitatis: vidit in ciuitate vnū solū demonē satis ociosum supra portā ciuitatis. Quesiti aūt vbi hoc esset. Rādit angel⁹ qui eū ducebat q̄ oēs voluntatem diaboli facerent: et ō vn⁹ diabol⁹ ad coru custodiā sufficiebat. In abbatia aūt oēs diabolo resistebāt. et ō ipsos multi impugnabant.

Iuuenes debent reuelare secreta cordium senibus. Exemplum. xvi.

Abbas serapion solebat frequēter minoz⁹ fratribus instructionis gr̄a de seipso narrare di. Cū adhuc esset puer⁹ et cū abbate Theona manerē. Per mihi q̄letudo erat simico imittere: postq̄ comedissem cū sene hora. ix. vnū panisculum quotidie in sinu meo latenter abscōdi quem fero ignorāte sene humi comedi. Cumq̄ diu q̄timuissem et somp in q̄cūcta mea cōsentaneus sum q̄ male facerem contigit per incidentiam q̄ fratres edificatiōis causa ad cellam senis venirent. Cumq̄ refectione sūmota senex incepisset eos informare plurimis bōis ammonitionib⁹ ad virtutē intulit di. Quid sic nocuum est monachis et letificat demones q̄ si celent cogitationes suas patribus spiritualibus tunc ego adhuc puerulus compunctus existimauī meū cordē michi esse patefactū. Deinde cordis mei complicatione erubescens in apertos singulos lachrymis grumpēs: cepi amarissime flere: et continuo eieci de sinu meo primitus quem vitiosa cōsuetudine clanculū perimeram comedendū. Cumq̄ in medium q̄rens quomodo quotidie ederem occulte p̄strat⁹ in pauimento cum venie postulatione confessus sum et obtenta p̄stulus lachrymis orationibus coru veniam apud dēū postulabā. Tūc senex dix. Confortet te mi q̄ hodie q̄fessio tua liberauit te a captiuitate diabolī: et de inimico tuo hodie triūphasti: nerdum senex verba q̄plenerat et ecce statim velut lampas magna accensa de medio sinus p̄cedēs tā tanto fetore cellā repleuit vt vix in ea residere possemus. Itaq̄ secūm sententiā senis ita est in me virtute confessiōis domination diaboli totaliter extincta vt nunq̄ michi vlterius tale quid accidit. Hoc igitur in vitis patrum. ¶ Diabol⁹ apparuit mulieri in specie mariti sui defuncti. Exemplum. xvii.

In ciuitate senēli maritus cuiusdam iuuenis dūs mortuus est et sepultus qui post aliquos dies apparuit vxori dū eēt sola in camera: ita pulcher sicut vnq̄ fuerat iuuencula affectata ab eo lasciuo amplexabatur et osculabat et tota die stabat in camera cum suo marito nec videbatur esse ita tristis sicut consueuerat quando mortuus fuerat maritus eius. Tunc socrus admirabatur et p̄spiciens per foramen vidit filiā cum marito et stupefacta statim misit q̄ fratrem vnū p̄dicatorē expertorē notificauit sibi totum factum frater portauit sub cappa corp⁹ p̄fecti. Et statim diabolus qui intrauerat corp⁹ mariti sui mortui et q̄ernabat illud ita quod debebat vinus exiuit et corp⁹ totū fetidū remansit plenum vermibus et fecerūt inquisitionē in sepulchro occulte et sibi nō erat corpus et sic fecerunt cum reuerso occulte sepelierī.

Senex quidam despexit iuuenem propter tentationes. Exemplum. xviii.

Frater quidā turpiter impugnatus grauius est sen: q̄ non benigne cum corripuit: sed deterrēs eum dixit eū esse indignum nomine monachi tam qui viliter tentaretur. Et ille desperans relicta cella iuit ad seculum. Qui dū pergeret dispōne diuina occurrit ei abbas appoloni⁹ q cognita ē quare fugeret grauat⁹ est ē blāde dicēs. Ego frater in hac nocte valde hmōi vexationibus verox: reuersusq; est frater ad cellā suā hic accessit appolonius ad ostiū cellē senioris qui eū desperare fecerat. q ozauit vt alterius fratris bellū sentiret q ille liberaret. Quo facto vidit paruum ethiopē imittentē sagittas ignitas in senē q̄ vehementer accensus ad certamen reuertebatur. cui occurrens appoloni⁹ dixit. Reuertere ad cellam tuam q recogno sce fragilitatem tuā q cōpatere pximis tuis q ex ista ozatiōe liberatus fuit. Hoc legitur in vitis patrum. ¶ Abbatilla vicit tentationes carnis. Exemplū.xix.

Abbatilla ietā impugnabat. xx. annis a spū fornicatiōis q petebat a deo fortitudinē: sed nō āmonitorem cui tandem apparuit spiritus fornicationis corpozaliter dicens. Vicisti me. Cui ille. Nō ego te vici: sed dñs meus ihesus xp̄s vicit te.

Virgo quedam pximo habuit tentationes carnis et postea fidei. Exemplum.xx.

In frilia quandā virginē religiosam tentauit diabolus per stimulum carnis. Et cum sepe rogasset eū lachrymis stimulum a se auferri. Apparuit ei angelus q ait sic. Vis ab hac tentatiōe liberari: dic versiculum istū. xp̄ige timoze tuo carnes meas q liberaberis: quod q ipa fecit angelo recedente liberata est q statim inualit eam tentatio blasphemie q cepit dubitare ō fide xp̄iana q de deo q tūc cepit inuocare diuinā imam: et itez petiit liberari cui apparens angelus ait. Putas te viuere sine tētatione: necesse est vt habeas vnam istarum q elegit virgo pximam tentationem tanq̄ humanaz refutans aliam tāq̄ diabolicam.

Frater quidam. xl. dies sustinuit tentationes luxurie. Exemplū.xxi.

Demones in specie pulchrazum mulierum transformati quendaz fratrem quadraginta diebus pessime tētauerūt: sed illo viriliter reluctante de⁹ aspiciens bonū certamen eius donauit illi vt nullā vltra calozē carnalis cupiditatis pateret.

Conuersus quidā voluit fieri eps ex inductione diaboli. Exemplum.xxii.

Conuersus quidā monachus intēdit discere ritū vt textū legē scire. Hanc itaq; occasione iuuet? q deceptus libellos sibi ad hoc idoneos occulte fecit scribi: fecitq; in vitio ppzietatis delectari. Cui hmōi studia eidē querēti prohibere: amoze dilectōis aposta siam incurrit modicū th̄ ppter etatem pcessit. Deinde ad monasteriū pnia deduct⁹ redijt et hoc vsq; tertio actitans: nunc ad scholas vt scholaris eīdo: nunc reuertēs do diabolo copiosam in se pbuit materiā decipiēdi. vilibile eī apparens in spē angeli ait. Disce fortiter: q futurū est q diffinitus a deo vt halber statū. eps efficiet. stultus ille diabolī dolū nō obseruās sperabat in se antiq̄ miracula renouādo fore. Quid pl'a. quadā die seductor se cōuerso ingerēs clara voce q hylari facie dicebat. hodie eps halber statū. mozinus est festina venire ad ciuitatē cui a deo antistes destinat⁹ est. Cui ego q̄libet nō pōt mutari stati miser de monasterio silent exiens nocte eadē in domo cuiusdā honesti sacerdotis hospitat⁹ est. Vt aūt ad sedem sua gloziose poneret nocte ad lucem surgens equū hospitis valde hmōi furat⁹ est qui ascendit q cappā induit abscedit q abiit. Mane familia dāno cognito apostatā insequens apprehendit aqua ad iudiciū secularē eū furto tractus q per iniam dānat⁹: nō cathedzam sibi eps: sz sicut fur patibulū adscēdit: vñ vides ad quē finē diaboli ymitio tēdit. Hec Cesari⁹.

Demones tentando homines retardāt diem iudicii. Exemplum.xxiii.

Cum quidā sanct⁹ pē ad dñz orasset vt spūs fornicatiōis q eaz grauiter tentabat ei vilibiliter appareret tunc demon in forma hūana apparuit. Quo viso sanctus vir ait. Quid tibi placuit q me tibi tentas. nā studiū tuum tendit totaliter ad hoc tandē: q holes inducere ad peccandū. Ridit diabol⁹. Scio inquit q verū est qō loqueris: sed dicā tibi cūm tētatiōis: scio enī q ōto p⁹ holes peccare facero: tāto illā diez iudicii magis retardabo in qua durā illā sententiā me expecto auditurum. Ite maledicti in ignē eternum qui parat⁹ est diabolo q angelis eius: vbi exercitionē illi⁹ finē salē ad tps valeā retardare. sīvolo holes libēter inducere ad pcā.

¶ In discipulo de type.

Quidam tentabatur de petō blasphemie q dixit. blasphemia tua super te sathan. quem sermone. xxiii. p.

Iuuenis quidā meruit vna nocte septē mōnas resistendo tentatiōib⁹ fer. cli. f.

Diabol⁹ tētauit quēdā monachū de lapsu

gutis et postmodum similiter induxit eum in pctm luxurie. quere sermone. xl. F.

Quidā gliscit se in tonā ymundaz ex instā diaboli quē credebat eē angelū dei l. xviii. D.

Monach⁹ in heremo ypē elationē mētis tentatus ⁊ decept⁹ ēst a diabolo. ser. cvii. D.

Diabolus maritū ⁊ vxorē induxit q̄ volebāt se suspendere. sermone. xix. H.

Mulier pparauit sibi laqueū ad suspēdendū sed ipsam quasi liberata fuit. ser. xiiii. H.

Iuuenis habitāns i heremo ad quē venit diabol⁹ dicēs pēcz suā dethetū eē vt cito rediret ⁊ bona patris pauper⁹ distribueret. clx. H.

¶ Trinitas. ¶ Augustinus vidit puerū cū cocleari circa mare. Exēplū. xxiii.

In tpe quo btūs Aug. libros de trinitate ꝓposuit ille tale miraculū dei⁹ pio ondit. Ꝑponēlis ciuitas attrice nobil in q̄ btūs Aug. epatū admīistrabat fuit litt⁹ mat⁹ pulcherrime sita erat. bi Aug. in q̄netudie hēbat vt post diurnū studiū ⁊ labo eē vespere fuit litt⁹ mat⁹ seq̄ntib⁹ lōge epis et clericis suis q̄ eū p̄ q̄dā negocijs vniuersalis ecclie frequntabāt sol⁹ aūcedēs deambulatōis. ne. l. ei⁹ ꝓtēplationē vel studiū vsus collo quētiū impediret. Cū ergo sic sol⁹ incederet puerulū mire pulchritudis super litt⁹ maris sedētē inuenit q̄ facta parula fossa in terra sicut pueri in plateis ludere solēt cocleari aqua hauriebat de mari ⁊ i illā parulam fossā infundebat. Quē vt btūs Augu. ita sedētē vidit pedē mox p̄cessit ⁊ stetit: inde puerū salutat ⁊ inq̄rit q̄d agat. Et puer cum magno serio rēdēs dī. Volo totū illud mare exhaurire ⁊ illi fosse si possū infūdere totaliter. Quo rēdo puerili vir sētūs in risū decentilli mū ꝓritatus rēdit. Et quomodo inquit o bone puer poteris istō ingēomare parue cocleari quo exhauq̄ huic parule fosse infūdere. Et mox puer. Possibil⁹ ē ḡ̄ michi hoc facere qō intētū ē te implere tuā dīam qō cogitas. Ad hoc btūs Aug. mirabilit stupefactus quid hoc eēt interrogauit. Et puer cogitatu ait. volutis et ultimas voluminē hui⁹ ꝑcipere quā sit illud individue trinitatis ineꝑcabile sacramentū. hoc quidē aīo ē possis ꝑcipere potius isti fosse pauule toti⁹ maris vndas infundā. Hec dicēs puer repēte dispauit btūs aūt Augustin⁹ ꝑm in facto suo glorificans q̄ verus puer dixerat mox aduenit. ¶ Aqua: nix glacies vnum sunt. Exemplum. xxv.

Iude⁹ q̄dā opposuit se sacerdoti dī. q̄ pat et filius et spūs scūs nequaq̄ pōt⁹ simul vnū significare. ⁊ ondere sibi trēs vnū significātes tibi ꝓponēte vellet lampā. Hic dēs aūt sacerdos dixit ⁊ bene solutissime obiicis: placet dē significant: ita pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs. ⁊ sic inuenis es cōfusus.

Quidā noluit abnegare fidē trinitatem ꝓpter diuitias. Exemplum. xxvi.

Apud cholecti hyspanie q̄dā magus necromātic⁹ erat dit⁹ magister machinista ⁊ fuit dubē q̄dā sentiter nobilis gñe: pulcher corpe: diues pauper. Qui erubescēs paupertatē suā exiuit ad dictū magū dicēs ei q̄ si vellet sibi dīnare q̄ seruiret ei libēter: ⁊ acquiesceret cōsilio suo: dixit ei magē q̄ accipet aurē dīnatā i manu ⁊ iret sol⁹ aduersus i silua. Vbi dū staret: sancti vesge vidit fuit sentire q̄ copa⁹ equi⁹ magn⁹ trāsiret ⁊ castrū magne ⁊ mirabilis structure ēst vltra fluuiū cui⁹ pulchritudinis similitudinē aūt nō viderat. Et dū stupēs magno ḡreret quid hoc ēt: q̄ hoc aūt nō viderat: nec de illo aūt audinerat. Ait ei magē q̄ ēst illud castrū dñi sui q̄ mīta bona faceret sibi ⁊ oīb⁹ volētib⁹ sibi seruire ⁊ dixit ei q̄ ad illud castrū declinaret sibi q̄nocturnū dixit ei q̄ oporteret ipm facere homagiū illi q̄ mox aūt in illo castro q̄ amore ei⁹ faceret si multa bona. tūc rēdit q̄ cōsilio suo oia libēter faceret. Et cū ille nō auderet trāsire fluuiū qui q̄ rapidissim⁹ ⁊ rapidissim⁹ vide bat: magno ꝓno transeūte ille subsequit: tūc speculator castri clamauit quis ēst qui trāsiret. Clamauit magister. Ego amic⁹ dñi regis. tūc agebant ꝓpe pons inclinabaūt fere. lx. iuuenes pulcherrimi ⁊ oīnatissimi occurrerūt ⁊ eos i suū castrū deduxerūt. Occurrerūt ⁊ milites. virgines ⁊ mulieres: ⁊ dicentes dño. Dñi veniant amici dñi regis. Introduxerunt etiā eos vsq̄ ad palatium regis qui descendit de thalamo aureo ⁊ fecit magistrū sedere circa se. Mox q̄rit causā vie sue: qui dixit q̄ ꝓpter seruū suū qui pauper erat: sed nobilis vt eū reciperet ⁊ cauta sui eū exaltaret. Qui rēdit q̄ libenter amore sui hoc faceret. tūc rex ait. Oportet primo vt abneges patrē ⁊ filiū ⁊ spūm scūm. Et ille obstupuit ⁊ dextrā retraxit se signās signo crucis ait. Ego credo in patrē ⁊ filiū ⁊ spūm scūm: quo facto eū maxima tristitia multitudine ⁊ maximo fletu tota curia eū rege ⁊ magistro oia mēnia sua ꝓcipitata in abyssum deuenerunt: solo illo insonte ꝓpter dictū remanente. ¶ Capitū de. H.

¶ Venatio.

Duo filii imperatoris inuenatōe se mutuo interemerunt. Exemplum. i.

Abbas milet⁹ ꝺ cū aliqū hitaret cū duob⁹ discipulis suis i finib⁹ gla cum exuerūt duo filii ignoti sed ꝛ ductudinē inuenationē ⁊ miserunt retia per lōgū ꝛ miliaria.xl. vt quecūq; intra retia inuenirēt occiderēt. Inuctus est autē senex cū discipulis suis intra retia. ⁊ cū viderent eum pilosum ⁊ terribilē aspectu admirati sūt ⁊ dixerūt ei. ꝯō es aut ipse aliquis: dic nobis. et dixit eis. ꝯō sum peccōr ⁊ exiui fieri pcā mea ⁊ adoza filiū deiui. Illi āt dixerūt ei. Et ū est deꝰ nisi sol ⁊ ignis ⁊ aqua ipse adoza ⁊ sacrificia eis. ⁊ ille rndit. Iste creature dei sūt et errat: ꝛ obsecro vos quertimini ⁊ cognoscite deū verū qui ⁊ ista creauit ⁊ cetera oia. Illi aūt derisōres dixerūt. Cōdānatū ⁊ crucifixū tu dicis verū deū. Et ille respōdit. Etiā ipse ꝙ qui crucifixit petrū ⁊ qui occidit moyrem: hūc dico esse verū deum. Illi aūt tā ipi ꝙ fratrib⁹ ꝺ cū eo erāt intrētes tormēta cogebāt eos sacrificare ⁊ duos quidē fratres post plurima tormenta decapitauerūt. senē aūt diebꝰ multis torquebāt. Postea vero statuerūt eū in loco quodā ⁊ sagittabāt ad ipm quasi ad signū vnus a tergo: aliꝰ a pectore ⁊ dixit eis senex. Quō facti estis ad ꝙsensum in vnum vt effusi sanguinē innocētē: crastino in momento in hac hora que modo est remanebit sine filiis mater vestra: ⁊ pmanebit aspectu vestro ⁊ propriis sagittis sanguinē vestrū innocēt effū detis. Illi aūt subsannantes verba eiꝰ exierūt in crastino vt venarent ⁊ ꝙtigit vt euaderet de rhetib⁹ eoꝝ ceruus vn⁹ ⁊ alexerūt eos ⁊ currebāt vt ꝙprehēderēt ceruū. Qui cum ia stallent sagittas post ipm inuicē pximebāt se ⁊ mortui sūt iuxta verbū qđ ꝑdixit eis senex.

In discipulo de ipe.

Nobilis quidā ꝺ venatiōib⁹ in die⁹ festis vis ly-illebat ⁊ de missa ⁊ de ꝟbo dei modi cū curauit ⁊ vxor eiꝰ pepit ei mōstrū .xxii. ꝟ.

Itē miles ꝺdā serui⁹ est frā in venatiōib⁹ ⁊ amplius nunq; vilius est. ly. xxii. C.

Itē miles quidē vilius est in purgatorio et habuit anē i manu ꝙ ipm mordebat ⁊ lacerabat qz venatiōi deditus erat ly. xxii. L.

Verbum dei.

Religiosus quidam pauca verbis quesiit proximum hostem. Exemplum. ii.

Domo quidā diues ⁊ potēs vxorē habuit deo deuotā. Ipe ꝟo seculariter vixit ⁊ nulli⁹ deuotiōis fuit. Accidit aūt vt quidā frater religiosus iter agens de ciuitate in domū suā. Et dum considerabant. vaga rogabat vxorem fratrem religiosum vt aliquā exhortationē faceret coꝝ marito suo Qui ille. Si vult ꝺcā audire magis? vestra dicā ei aliq̄ vtilia. tūc dixit maritꝰ. Libēter tu diā dūmodo breuiter dicat. Ad qđ ille. Breuiter ꝺcā: rogo tā vt atēte audiat verba ꝙ ꝓtero. ⁊ adiecit. Scriptū est bonum qđ tibi fieri vis ꝓximo tuo facias. ⁊ subiūxit. Si hec ista memoriter seruauerit sine dubio salvabimini. Tūc cepit apē se cogitare q hoc ly facere vellet qđ ⁊ fecit. Trālacto aūt aliq̄ tpe dū ert in via vidit aliqđ molēdinū destructū ⁊ ꝙ oia exultum: ⁊ dū recoleret ꝙ ex iussu sue hoc factū fuerit misit ꝑuratorē suū vt cōparet eis illo ad qđ ꝓtinebat illud molēdinū. Fuit ceteros hs offēderat ꝙtū potuit placabat Accidit aūt de via cū ad domū redirect: audiuit ei valde pauꝝ: qđ videns vocauit ad domū suā vt ibi recrearet: ⁊ locauit cū ad mēsā suā circa se: vt de cibis suis sibi daret. Post mā so locauit eū ad ꝺcendū ad fores oratiōis domꝰ in qua ipe dūs ⁊ dña dormiebāt. Pauꝝ aūt cū aliquātulū dormitasset cepit sitire: ꝛ in mēsa hospitis dū ꝑdita tubaria piperata et insolita comederat: ⁊ dū non haberet bibere imporune ꝛrulabat sīti nimia fatigat⁹. Et qz tota familia a sermone posita dormiebat: tandē pospes audiēs mia motꝰ surrexit ⁊ ꝙsiuit ꝺ offerret ei. At ille dixit. Dñe sīti pereo. Tūc dūs voluit sibi aquā afferre de cisterna. ⁊ dū hauriret aquā cecidit in cisternā et submersꝰ est. Post lōgū aūt tps dū ꝙsiuisset eū familia sui inuenerūt eū in cisterna ⁊ circulū aureū in colo eiꝰ: i ꝙ scriptū erat q aliꝰ coꝝ⁹ eius in frigidaret. aia eius in celū rapta fuit.

Pastor gregis audiuit sermonē vnius: ⁊ sic saluatus est. Exemplū. iii.

Quidā pastor ꝓpter greges custodiā rari ad ecclīaz ⁊ ad sermonē ⁊ ad missā int. Semel pertrānsiens ciuitatē intrauit ecclīam ⁊ audiuit ꝺdicare q quelibet creatura debet petā vitare ⁊ deū diligere: vñ edificat⁹ vilis creatur cogitauit illa creatura deo seruit ⁊ deo obedit: aliq̄ in currēdo: anes i cōtando: be in erigēdo se ⁊ sic de aliis. Hā vilo tempore rndit. Quid tale me oportet cum potuit quē ꝓtinue petis offendo ingrat⁹ eius dūs ficiis inclinit: facē⁹ ⁊ creat⁹ ad imaginē filius ⁊ beatitudinē cōsequēdā: redēptus filius passione vñ cum laudare debuisti ⁊ filius dei sequitis mācipari. Hā cōuersꝰ ad ymag⁹ a ꝺdicto viro sufficienter informat⁹ laudabiliter in dei seruitio perseuerauit.

Per iter magnꝰ ꝺdā audiuit vnū sermonē: ⁊ sic saluat⁹ est. Exemplū. iii.

Cum semel sctūs Bernard⁹ ꝓdi-
caret in qdā ciuitate i quodā cymi-
terio duo ribaldi valde gpe erāt q
multa mala fecerūt. Quozū vnus vidēs hoies
euntes ad sermonē etiā voluit ire vt audiret
sermonē. Et dixit et alius. Quo diabolus du
cet te mō qui nūq̄ fecisti aliquod bonū. mō
dus ire incipere bonū facere. sermonē audi-
re: et incepit et dicere opprobria: tale tū fuit.
Et cū incepisset ꝓdicare ꝗra illos qui diebāt
malū. ducebāt malā vitam: cepit habere cō-
tritionē. voloze ꝓ peccis. cepit flere. Et va
nus Bern. vidit circa collū ei⁹ cathenam ma-
gnam plusq̄ centū carrucas habentē: sed ad
qualibet lachrymam quā flebat cadebat vna
carrucha de cathena. Tunc beatus Bernar-
dus cepit instantius. ardentius ꝓdicare. vi-
tia detestari. ꝑ peccatoz cepit foztius flere.
Item tāde cathena fuit oīno dissoluta. Post
sermonē vocauit eū bēus Bernard⁹. ꝑ gloza
uit eum: ex admonitiōe eius ꝓfectus est oīa
peccata sua. et sic postea sanctē vixit. Et alius
miser ribald⁹ socius suus in peccatis māsit li
gatus eque cathena foztiozi. Ille tū
illetus non iuit ad sermonem. Unde patet q
vtile est audire verbum dei. Gregoz⁹. Lib⁹
mentis est verbum dei.

Utile est audire verbum dei etiam si nō re
tineatur. Exemplum. v.

Quidā frater dixit ad senē. Ecce ab-
ba frequēter interrogo seniozes pa
tres vt dicant mihi admonitiones
ꝓ salute anime mee: et quicquid mihi dixe-
runt michi retineo. Erant aūt simi duo vasa
vacua: ꝑ dixit ei senex. Vade. ꝑ affer vnū ex il
lis vasis: et mitte aquā. ꝑ lauā id. ꝑ effunde et
pone illud madidum in locum siccum. Feciq̄
frater ita semel. ꝑ bis. ꝑ dixit senex. Utraq̄ va
sa simul affer huc. ꝑ cum attulisset dixit ei se-
nex. Quale ex vtrisq̄ est madidum. Respōdit
frater. Mihi aquam misi et laui. Tunc dixit se
nex. Sic est de anima fili: qui frequenter au-
dit verba: ꝑ fluis nihil retinet ex his que in-
terrogat tamē plus mundatur q̄ ille qui nō
inquirit. Ber in vitaspatrum.

Fratres audiendo verbum dei dormitare
erat. Exemplum. vi.

Senex quidā q̄ sedebat i heremo co
gnouit deū vt donaret ei ne dormi-
taret aliq̄ cum spiritualis erroꝝ
tanto fieret: si aūt detractionis aut odii ca
sa verba essent statim cozruebat in somnum:
ne huiusmodi venenum aures acciperet hic
diabolū studiosius esse vt moueat ho
mines ad verba otiosa: impugnatoꝝ aūt tor
tuosa vetrine spūalis atq̄ rei. hoc aūt verbali
exēplo. Loquente me mihi aliqn de vitiosis
alicui ad quoddā fratres ꝑ gdam somno oc-
cupati sunt vt nec palpebre oculoꝝ mouere
possent ego aūt odire volens demoniacū ei⁹
otiosa verba introduxi. Ad qd illi quodāmo-
do a somno sunt excitati. Ego aūt ingemi-
scens dixi. Usq̄ nunc de celestib⁹ ꝛeb⁹ loque-
bar: et oim vēm oculi somno tenebant grauis
simo. qn aūt sermo otioꝝ inuēt⁹ est oēs ꝓmp
pti audire cepistis. Ꝓpt qd rogo fili tres
cognoscētes malignū demonis ap⁹ eos artem
diuolumetipis custodietes vos a sōno qn alis
qd spūale facitis vel audiū. Hec i vitaspatrū.

Quidam nolunt audire veritatem: ꝑ iō fa
bule sermones. Exemplū. vii.

Exemplū ꝗra eos q̄ fugiūt sermōes
ꝑ nolūt audire sitatē: iubet ihc cuiō
dā tractato de q̄ dī q̄ cū. b. aug. iret de
villa in villā ꝓdicādo ꝑ miracula faciēdo: ipse
semp̄ q̄n cū fugiebat de villa in villā de ciui-
tate in ciuitatē: timēs ne si curaret eū amictū
q̄dā ꝑ victū amitteret. Sic raptozes: adulteri
fallaces timēt sermōes ꝑ nolūt intelligere vē
se cmēdēt ꝑ dū agāt. Rusticus quidam
noluit audire verba dei. Exemplū. viii

Rusticus quidā q̄ nūq̄ voluit audire
sermōes: q̄ frequē stabat in cymite
rio claudo mozt⁹ est. Cū aūt ad
ecclām est delatus: ꝑ sacerdos ꝑ alii clerici oc
cupati legēdo ꝑ cantando circa coꝝp⁹ facerent:
imago crucifixi cepit obturare aures suas cū
digitis ꝑ manib⁹ a cruce separatis. Dū cū ho
mines circumstantes aspicerēt mirabant. Tūc
sacerdos ait ad gētiles. Scitis quale signū est:
vos debetis scire q̄ ille qui iacet hic mortuus
nō est in manu diaboli: ideirco q̄ sicut obtu
rauit aures ne audiret verba vitalia deus ob
turat aures ne audiat ꝓcces quas tam ꝑ eo
fundimus. Et cessauerunt omnes ꝓ eo ora
re. Sepultus est extra cymiterium.

Ꝓdicans verbum dei habebit magnum
ꝓmium in celo. Exemplum. ix.

Quidam sacerdos bonus ꝓdica
toz cum mozti appropinquasset
anima cuiusdam in domino
cum aduersatus vt se post mo-
tem suam tricesimo die statu suo cruciaret. Et
illo mozno ꝓcul hic exanit die tricesimo ap
paruit ei mozt⁹ sacerdos in cappa scarlati
ca tota monilibus auri ꝑ lapidibus preciosis
vna incomparabiliter ab alijs pulcrior hebat ꝑ
pretioza. Qui cū rogaret de statu suo respōdisset ille

benedicere. ſſimit eam ſi tali velle ſederet. ꝙ ſi le. Hac velle habeo ꝓpter zelū ꝙ amoꝛē quem habui ad ꝓios monialiū eſſet tot accepi ꝙ cō pereri petiōem. monile aūt quoꝫdes in pectoꝛe ideo accepi: ꝙ vnū petiōē querti de quo nulla ſpes erat ſalutis. Et ille. Quis eſt? eſt paro chialis plebanoꝛ. Cui ille. Dauci ſalubunt qꝛuā lacā que ducit ad infernū ſuos ſubditos ſic replēt ꝙ coꝛvix capiat. Dā ſpi ecclēſiaꝛū cupiditate vt nihil curēt de animabus dūmō bona habeant ſubditoꝛ. Et inqt qō periculoſ? eſt: ꝙ illud quod debēt in vſus pauperū cōuertere expendūt cū perſonis vilibus. Et ſic diſparuit. ¶ Predicatoꝛi dixit chriſtus veni ſequere me. Exemplū.c.

Sacerdoti cuidam religioſo oꝛdinis ꝓe monſtratēſ. ꝓceptuꝫ ē ꝓdicare ſarracenos crucē predicare. Cūq in ipa ꝓdicatiōe holeꝛ depoueret cuidā ſocio ſuo poſt moꝛtē apparuit triſtitiā de ſtatu ſuo ſic oſtēdit. Videbatur mihi mea pena ſatis lōga: cū eā moꝛerer nō niſi demones circa me vidi qui animā meaꝫ ce perunt abducere dicentes. Nunq̄ ſeruaſti ꝓ teſſionem nec obedientiā abbati tuo miſiſti nec alicui ſincere predicaſti dīm tuū. Cumq in hunc modū diuerſi diuerſa ꝓtra me ꝓpōe rent: nec eſſet qui ꝓo me reſpōderet: ecce xp̄s venit dicens. Sequere me: quia tu predicaſti me: et mox oīs turba demoniū ad inſtar fumi diſparuit. Et ego xp̄m ſecutus ſum ad gllam nullā aūt aliam penā excepto illo terꝛoꝛe paſſus ſum. ¶ Demones obſeruāt autoꝛes ne audiatur verbum dei. Exemplum.ci.

Religioſus quidā in quodā ſermōe vidit demonē ꝙ adiuranit eū vt ſibi diceret q̄d ſibi faceret ꝙ quō vocaret eū dit. Ego ſum demō ꝙ vocoꝛ clauſtēs aures ꝙ habeo meā tres ſocios: vn⁹ vocat clauſtēs coꝛ. ſcōs clauſtens oꝛ: tertius clauſtens burſā ne per ſatiſfactionem peccatum dimittatur. Ber Jacobus de vitriaco.

¶ In diſcipulo de tpe.

Quidam miles flagitioſus quō ſit compū ctus ꝙ penitentiam egit. ſermone. lxx. O.

Comes ſuhzicus q̄ audiuit ꝓdicare illō di ctum Ezech. In quācūq̄ hoꝛa peccāꝫ igemuerit ſaluus erit. ꝙ ſic ꝓpunctus eſt. Hoc quere de tpe ſer. lxvii. G. ¶ Vetula.

Vetula quedam decrepit fraudulenter iu uenculam. Exemplum.cii.

Ille quidā vedēs romā reliqt vxoꝛi ca ſtiſſimā ꝙ pulcherrimā domū ſuāq̄ quaꝫ eſt pudice regeret: videns eā iuuenis q̄dā ſpeciē q̄rſit amoꝛe ei⁹: ꝙ ſe et ꝙ alios eā ſolliciteꝝ ꝓcuꝛ: ꝙ dona ei⁹ ſpnunt ab ꝙ Cū aūt videret quēdā vetula eūdē iuuen quēſt ꝙ flentē exoꝛſit cām ab eo et ꝓmiſ ceret ꝙ eā hoſtiā canicula quaꝫ hēbat ſa ieiunare pōt⁹ dieb⁹ ꝙ ſinaīt dās ei pane cū eā ſinapi: ꝙ acerbēs ad domū tunc nolite eā ab ea ſuſcepta ꝓpter ſp̄m reli nis quā hēbat. Cū aūt videret flentē canic quā vetula adduxerat ꝙ ꝛideret cūm cepit vetula flere dicēs canicula illa fuit filia ſua ſtiſſima ꝙ pulcherrima quā de⁹ in cunā nerat: ꝙ ſic ad flētū deputauerat eo ꝙ cum ſuo dimiſit moꝛi quēdā iuuenē q̄ amoꝛe lāguebat. Ad hec illa iuuencula pādit vetule de amoꝛe inuenis q̄ eā ingrebat ꝙ vetula ait. Videte q̄ miſericoꝛdē de⁹ agit vobiſ ꝙ ſcit vos videre plagā filie mee ne vobis male ꝓtingat de ꝓlio vetule iuuencula fac ſit in amoꝛem eius ꝙ petēs ꝓmiſit cum eo.

Vetula que volunt facere diſcoꝛdiā inter rum ꝙ vxoꝛē quō incarcerata eſt perpetuis poꝛib⁹. Hoc quere ſermo. ante. M. xviii.

Item vetula quedā docuit iuuenculaꝫ a di: vide: ꝙ tace. quere ante. M. xviii.

Item vetula cui diabolus ꝓmiſit duos a ceos vt diſcoꝛdiam ſeminaret inter virū ꝙ u lierem. Hoc qre de tpe ſer. xcvi. M.

¶ Vidua.

Item vidua quedam dixit. vir me⁹ abiit venit ḋnus ego vixero. ſer. cxvi. A.

Ite inuenis vidue cui apparuit beat⁹ Per apl⁹ ī agōe. ibidē. cxv. F. ¶ Virginitas. Diego q̄dā ſili ſatua reputabat. Exē.

Erat ſeſtis Baſilius eḡus di. fe cit in quodā monaſterio ſeminam quēdā ego q̄ ſimulatam ſe eſſe ꝙ dem nem ſe habere ſimulabat que vſq adeo ab aliis ꝓ ſcrūte habebatur: ita vt nec cibum quidē ſi ea caperet. Talē liquidē elegerat ſi tam vt a coquina nūq̄ receederet donec tu ſillic monaſterii impleret officiū: et erat ſibi vulgare ꝓuerbiū vniuerſe omnes ſpōſa. Impletū eſt a ſe et hoc reb⁹ ꝓbāt⁹ q̄ in ſa crīs libris ſcriptum legim⁹. Qui quis ex vob putat ſe ſapientē eſſe in hoc mundo ſit ſtul⁹ vt ſapiens ſiat. Per igit̄ innolutū pānis hab bat caput: ita quoq̄ oībus ſtruebat. Cum aūt virgines toſe cucullis cooperiebant ni la aliqn potetat hāc ꝛe. xl. virginibus vnā manducantem nunq̄ per omne temp⁹ fuiſſe dit ad mēſam: nullam vel modicā partem p nis accepit ꝙ micas tm̄ de tergo mēſe ꝙ de luens ollas. his ſolis alimentis ꝛenta bea batmulier vſq̄ ad vltimā ſenectutē ſuā

subiit nullū alīt pecū aut fas locuta ē vñ
q. Et cū ēt ab oīb⁹ cederet ē eis vñus
ex malefactis ēt sustinuit sēp picarto cū
hac vocabulū erat pbentissimo viro sco I de
sancto martiri adiuit dicēs⁹ pñs quidē hic frater
n loco ḡ hr pscriptū cōstitutū ēt ēt hic ber
tin. Cur inq̄t grauor de te aliq̄d credere scio
in multis degere loco. hic vbere mulier? cum
eisq̄ te? vade ad thabennisiotas monasteriū
femineū vnā ex eis illic inuenies in capite
pinū coronā sp̄ans cognosce utrū mulier
ḡ nō ḡra pctm tantūmodo sola diab⁹ ac mo
nib⁹ pugnat cor. ipī⁹ nunq̄ a uo recedit. Tu
ait in uno loco subsistens q̄ aliq̄s ḡre
dis g oēs vbes eius ⁊ cogitatiōe vagantia
ēt ad supradictū monasteriū venit ⁊ magnos
fletē rogauit vt introduceret ēt ad habita
culā feminaꝝ. Quē mox dilecta gliosi⁹ ⁊ etiā
plurimis stabilitatis ēt fiducia grādi intro
duci fecerit. Ingress⁹ aūt deliberauit oc̄s
suos ispicere inter quas soli illā spē quā
uenerat nō videbat. Sit aūt ad postremum.
Oc̄s inq̄t mihi adducite uelle ēt mihi videt
aliqua dicēt ad ēt. Illā inquiunt fratrē hēm⁹
interr⁹ in coquina sic ēt eas ḡ a deambulāt
ageliat⁹ ⁊ illa. Exhibete inq̄t ad me illam vt
videā. Quo audito supra memorati vocare
iussit. ḡ ēt nollet audire: frustrā vt credo ali
qd aut loquatis hoc ipa ill̄ diuina emulatione
cognoscēs dicit ei. Scio picart⁹ te videre
uolentē. erat vir time⁹ ⁊ nois grādis. Cū aūt
ei fuisset exhibita vidit eam ⁊ pāno frōtē ipius
inuolutā plorē fecit se ad pedes ipī⁹? d. Vādic me
inq̄t ḡ ad illā⁹ pedes ⁊ ipa illā plorē fecit se di. Tu
me vidic dñe. Oc̄s sorores obstupuerūt simi
liter dicētes Noli abba talē iniuriā inferre: statua
ēt ēm illa quā cernis. Cui ille fertur picart⁹ ipius
ēt? Hoc inq̄t erit⁹ fatur: mā herba ⁊ mea ē
rōna. sic eni vocāt illi feminas ipsales: sed
deprec⁹ deū vt ipsā I die iudicii mereat videre
Quo audito oc̄s ad pedes ipī⁹ prolapsa sim
pliciter petā ḡna ei obtulerūt. Illa ēm abiu
ne sorores ag̃ fug ēt cōfundi videbat. Nunc
ergo picart⁹ ēt se ēt ēt sepe memorabet: satis
do linqui nares ipī⁹ repletas ēt a se dicebat
Lete ḡq̄ diuertas retrorsū ēt se ei fluctus iro
pelle. Quo dū? oīb⁹ ille scio fratis deo placē
ēt? ē. Post paucos aūt dies nō tarde illa
dilī fuit grāq̄ timoꝝ se nolēs soloꝝ honoꝝ ac
mulari grauarig se cuncta cōsolatiōē? Sigu
lisq̄t ēgrotis ō malefacto filio occulte. Quē ḡ
dicit I quē ēt mulcent locū vt ḡ time dereliq̄t ēt
ab nullī⁹ mortaliū potuit queniri. Hoc fine in
stituto. ¶ Virgo ḡdā abstulit sibi
nasū ne nuptui traderetur. Exemplum. xliii.

In Egit ē ḡdā nobis virgo Eufrosia nobi
de qua dig ē venerat relatū in omnib⁹
partib⁹ pāe ⁊ votū suū ḡ voluerat abdi
plebat se cōpā deo ⁊ homib⁹ obtentū irreprē
hensibilē. pōtes hui⁹ seculariū vbemē cū ḡ
mōdi: ⁊ inuitā ⁊ in oīb⁹ virtib⁹ retinēte cui
dā comiti nobili despōsauit. Virgo illa pla
na ḡdiū intrabat cupiēs⁹ placitum sp̄ in
terē rogabat regiā mie vt ēt in voto suū
sancto obtemperaret. Et aduentū ē rōne suę pul
chritudinis tactus cōstituit petichat: accepto
colloquio. Simplicius inq̄t bona pulchritudo cū
ornatu petī nō erit. Et hoc dicto nauē sibi ptē
dit ⁊ labia. Et pater ei⁹ hoc audiēs⁹ ad
so quodā cruciē suo rustico: filiā illi tradidit
in ancillā mācipio vt sub obtentu gratie illi
seruitio rusticanis māciparet. Et rustic⁹ eius
pati nūcius nobili sanguini vitia mōdi ēt
laboribus ⁊ plagis affligebat. Et hec illa oīa
patienter deuicebat deo rogatiōe q̄ in illi sa
tum ēt deduxisset in quo aliq̄d ḡ deo lucrare
ret. Cū aūt in dei seruitio septē annis gmāsis
set in vigilia natalis xpi de nocte vt mos ēt
xpianis comedere: familia ad mēsam sedente
ipsa inuenit i stabulū laudes redderet suo
creatori: ēt rustic⁹ nō visa ancilla aperto ha
stilo ēt quesiuit⁹ ⁊ directis oculis in stabulū
in quo ēt sept⁹ equitū inuenit. Cece lux totū
stabulū cooperuit⁹ putāo se ēt ignē spōte
accēsū ⁊ ecce virgo maria cū multitudine āgē
lōrū ⁊ angelorū ēt cōtorquebat dicens. Lōfor
tare filia: quia pro hoc seruitio habebis tibi
coronā regni celestis. Qō rusticus videns totā
familiā clamore magno cōmouit⁹ ⁊ viderūt
Eufrosiā nostrā ⁊ labia pulcherrima habētē ⁊
facie rutilante vt oīs ḡ ēt videret deiuncto
bono pulchritudinis deū laudaret. Cuius pa
ter et⁹ hoc audiēs ventū petēs in loco stabuli
⁊ laudes dñi cōcrepāt⁹ in ḡ facta Eufrosia
deo seruiens post paucos suos fruit in dño.
Virgo ḡdā potius submergi voluit ḡ cō
stitatē perdere. Exemplum. xlv.

Cū imperatrix ciuitas vrsitanor a hos
stibus mitte mulieres ⁊ virgines pro ca
stitat corpor⁹ se periculo exponēres. Dū adu
nā earū periculose laborarēt ⁊ fluuio: duo ex
hostib⁹? ⁊ nauicula ad ēt venientes ēt ab nauē
trahere vt ei inrepiter dānificarent. Quidam ḡ
tes ⁊ fluuiū submergi ḡ corrupi. a nauī abi
gillant ire vndas. Deq̄ manū ex hostū ēt
rustic⁹ submergerēt ⁊ fluuiū fili duo submersi
perierūt. Illa ḡo per gliā dei sine dānō cor
poꝝ ⁊ alie obsequētes fluuio ad litꝰ peruenit.

Virginē innocētē angel⁹ liberauit a culpe dio.

Exemplū.xvi.

Puella quedā sociata cuidā latroni i habitu pueri furtū nesciēs furtū a latrōe accepit ad portandū. Latro at audiēs strepitū post se currentiū intellexit filios esse dhūs illā habitul erat ⁊ diuertente eo. Et cū nulla ei valeret ⁊ frustatio quasi ad secessū vadēs capitur puer cū furto ⁊ culpēdio adiudicat. Sacerdos ei cōfitet⁹ ⁊ totū p̄cellū aperit. Fur in nemore fugit ⁊ capit. Furē allegāte q̄ dz puniri iuste quē furtū inuētum est illud etiā cognitū esse negabat. puella mortē dēnatur sed sacerdote p̄curante per exame candentis ferri veritas comp̄obat. Puella eā manū tangēs cādens ferru illesa ymāsitq; manū furis fuit cōtinue exusta. Tūc sure culpe cognat⁹ eius innocentē ipo de patibulo depōto puellā culpēderat. Vidz aūt astitit āgelus ⁊ eā fuit ētauit nec aliquā molestiā sēsit: ⁊ magnā dulcedinē magnāq; melodiaz audiuit dictū est ei q̄ ab horis sui agnetis cū tali melodia celū intrauit illa hora ⁊ tu intrabis ⁊ sequeris eā post dieruiū. Viduo sic pendens pastores credentes eā mortuā incitō fune nō more cadauerā cū pondere cecidit: ⁊ ab angelo suitētata pausatim dimissa ad terrā stetit: dixitq; angelus ei. Ecce nūc libera es. vade quo vis: que ait. Vero nā ire ꝓposuit: statimq; in momēto positā cū iuxta veronā. Hec aūt cōtigerūt iuxta ciuitatē angustiā. Ab angusta aūt vicq; ad veronā septē dietē cōputantur.

Virginem leo liberauit a corruptione.

Exemplum.xvii.

Beatus Ambrosius narrat de quadā virgine quā pagani ad p̄stibulū traxerunt q̄ idola sacrificare noluit ⁊ q̄ virū accipere nolebat eā libidine maculare ⁊ occidere. Leo aūt quidam eā ia tenerē: ⁊ ipsa p̄ posse repugnaret: ⁊ facta ozōne leo p̄ mediā tranſiēs ciuitatē ad p̄stibulū cucurrit. ⁊ arrepto hoie illo respiciens ad virginē nō statim laniabat sed mandatū virginis expectabat. Et ille cepit virgini supplicare vt iconi impetraret ne eū occideret. Illa aūt volens p̄ malo reddere bonū: de dētibus leonis liberauit hoiem. Et cunctis perterritis virgo intacta euasit dño cooperante.

Ylles liberauit virginē in p̄stibulo a corruptione. Exemplū.xviii.

Beatus Ambrosius recitat de vergine quadā q̄ erat pulchra valde ⁊ xp̄iana: ⁊ sua occultabat pulchritudinē Que dū nubere nollet opponitur ei titulus xp̄ianitatis: ⁊ pro posito suo ꝓ nuptiis eligendū est vt dijs sacrificaret vel lupanari exponeret. Hec illum nolunt: nec exponunt lupanari. Innocentius quidā xp̄ianus: ydus in facie ⁊ pulchritudine illi puelle indut⁹ armis: equo vectus ad lupanar ꝓperat: se esse xp̄ianū ⁊ venisse p̄ liberatione sua: induitq; puellā vestib⁹ suis ⁊ ipse vestibus puelle indut⁹: ipsā ꝑ equo suo emisit ⁊ abire iussit ipe aūt mansit ibi. Cumq; vellet alii cū luxurie p̄cipere: innotuit sua nō mulierē. Territi ꝑ vniuersi dixerūt alter ad alterū. Iudicium⁹ q̄ xp̄s quesitū aquā in dia: nūc aūt mutauit formā i virū: fugiam⁹ cito ꝑdiu fum⁹ id nō fuim⁹.

Angel⁹ ostēdit viā duabus virginibus que errauerūt.

Exemplū.xix.

Igo deuota elizabeth noie cū tia bōa etiā deuota simul gradiebāt: ⁊ cōtigit eas in via q̄ de via sunt exacte. Hanc ducte ergo ꝓpter luinarum primarū intēptuniū flere ceperūt. Quib⁹ tribus vehementer subito inuenis apparuit coram eis. Erat inuenis crine crispo ⁊ colore crocco. alba indut⁹ tunica ⁊ albo pariter cū lobio suppducto. Salutat ergo iūisab eis que ggerent audiuit. Ꝑ q̄ dentib⁹ illis ad villā ire velem⁹: si viā sciret inquit. Et ille Scio inq̄t me sequimini. Ille igit cū silētio sequēbāt ille sequunt: nec fuit alia eaz q̄ aliqd loq̄ poterat p̄ nimio mētis gaudio vt impotes. Et ille ꝓperātes viderūt villā: subito in eas oculi ductoz⁹ inuenē ꝓdiderūt. Que mox ꝑ state in terrā amare ceperūt flere ꝓductoz⁹ q̄ to nihil amplⁱ sint iorate. Ad coz aūt pinsula chymas redeūtes: exinde in spūali vita solacio ꝓfecerūt. Cōsimile ꝓpe duob⁹ fratribus accidit. Hec Guil.

Virgo dū gaudit endauer ad caput i quo erat dyabolus.

Exemplū.xx.

Erat in quadā villa noie vincella Virgo deo digna mortuis parentib⁹ in domo fratris malitis relicta est. Ꝑ cisterciensi ecā ordine diu laborans nec ad effectū ꝓducere velēs: ⁊ortiter in alo statu sēz posse sua etiā in seculo ordinē obseruans Incessit ecā fine lineis: obseruauit ieiunia lentū tenuit carnes nō comedit hora matutinali surrexit ad ecclesiā. ⁊ l ecclia horas regulares exoluit. Cōtigit aūt q̄ eo ignorāte mortuū corp⁹ cuiusdā defuncti vespere ad ecclesiā deferret: ⁊ solū corpus feretrū relinquerent. Surgēs aūt media nocte Virgo quā diximus inuenit quendā mortuū: sed pax aut nihil mutuit. excedit ⁊ horas surgit dicere. Hoc vi vi d⁹ diabol⁹ inuidebat ei. ⁊ corp⁹ intrās mor-

ruz et locuili primo monuit. Virgo igitur se
quenti die constanter ait. et clamauit. Diabole
exquisite miserime cōquiescere quia nihil cō
tra me poteris agere. Et mox diabolus fur
gens eli corpore. Vere inquit nisi potero cō
tra te meas furias a te pellas frequenti⁹ vi
ri. Diabolo hec vt illa vidit imperterrito cor
de eli figa cruce ambab⁹ manibus rapuit⁹ in
caput feriēs mortui ad terrā proiecit. et sic fi
eli audacia diabolū effugauit. Itaq; virgo
xpi cum angustias laborauit: vt cadauer vi
rum in feretrū relocaret: sed frustra: qz non
potuit. Veniens aūt mane cū custode presby
ter miratur de sectum corpus de feretro: et vul
neratum in capite querit quid actū sit. Fatet
virgo cum lachrymis. rogans obnixius vt
sanari corpus. Negat ille: allegāo villarū plus
potius per gestā rem excitādum in laudē xpi
Mox turbata virgo vbi sibyllā inuincibilē
et incorruptibilem vidit: vanam et inanē gloriā
et erubescentiam formidans: domum fratrū
cognationem et patriam dereliquit: nec vnq;
ad eum postea rediit: sed vsq; ad mortē in vi
rginitate permansit: et in humilitate christo spon
so suo fideliter seruiuit. Hec Guil.

Qs vestiuit agnetē suā sponsam. Ambr. xxi.

Quitus sponsus virginū virgines ab
oī opprobrio et pollutione custodit: si
cut beatam agnetem cū fustigaret
nuda crine soluto tantam dignitatē crinium
dedit ei dns et longitudinem vt pulchri⁹ cri
nibus ornaretur q̄ vestibus. Et cū esset in pa
tibulo eam lumine de celo misso vestiuit.

Qs per triduum sustentauit virginem in
patibulo. Exemplum. xxii.

Item legit de sancta Eulalia q̄ mul
ta supplicia pertulit a Deciano presi
de: cuius corpus inflit tyrannus su
spendi: dum per triduum permaneret in pa
tibulo suspensum corpus deus vestiuit lumie
de celo misso et animam morientis viderunt
astantes in celum ascendere quasi in simili
tudine columbe nitentis.

Qs pascit virgines. Exemplū. xxiii.

Quis⁹ pascit et nutrit virgines: sicut
legit de ville beate Eugenie virgini.
Que cum multa supplicia sub Ga
leno imperatore sustinuisset: ignis et aque et
aliorum tormentorū genera superasset et cru
cifixa est illesa: tandem claustra tenetur in obscu
rissimo carcere sine omni cibo et lumine: in
quo eam tempus visitauit et pauit: immenso
lumine et candidissimo carcerem illustrauit.
Que cū post multos dies illa mortua credē
ret eam quasi corpulentior et pulchrior q̄ pri⁹ fuit.

Qs liberauit virginē sponsi sui a diuer
sis martyriis. Exemplum. xxiiii.

Egitur in passione Eufemie q̄ cū
esset speciosa valde et ornata cō
stella est se esse xpiānā. venit ad eā
Pilatus iudex in carcerē volens eam oppime
re ipa aūt ait. Diuina me saluator meus iesus
xps ornatos et sponsus cunctos alios. Ipsa autē
xpi adiutorio quasi⁹ et Pilatū potenti⁹ vicit.
Tunc Pilatus indignatus q̄ a muliere vict⁹
esset. fecit fieri rotas horribiles in q̄bus vir
ginē terreret. Cūq; ministri eā confitentem
xpm audirent et dicerent. Saluator mūdi sal
va me et libera me: angel⁹ statim descendit: et
rotas illas ferreas: et illesam reddēs et libera
tam: ministri aūt percussi paralysi facie immu
tata. Cū aūt ples cuius cōminaret ei q̄ iter
ferret eā i fornace ardenti: ait. Nō timeo hās
adiutorē xpm et crucem adiutorio ei⁹ omnes
tyrānicos insult⁹ et terrorē eor. Cū aūt inbe
ret eā tyrānus in fornacem ignici quā parau
erat minister cui preceperat hoc dixit ei q̄nō pos
set in eā manū mittere: qz viderat circa fornā
cē viros gloriosos paratos fornacē dispergere
et eā illesam et immaculatam custodiri. Alter
ser⁹ dixit q̄ nō posset facere: qz videbat cir
ca fornacē candidatos exercitū eā expectantē
Qui duo in carcere missi sūt. et eos custodire fe
cit: tandē martyrio coronati sunt. Tunc ge
ctā eaz sup ignē substrexit eaz angeli dei dilu
gentes ignē huc atq; illuc. Posita in carcere
per septē dies et capillos suos suspēsa negato
cibo et potu: q̄ quotidie ab angelo refecta est.
Post hoc posita est iter magnos lapides qui
dei adiutorio mox in pulverem sunt redacti.
Post q̄ hec omnia superasset; missa est in fove
am plenam vrsis et leonibus: et ibi vrsos et leo
nes superauit. Tūc a carnifici gladio percus
sa migrauit ad dominum: percussor autem ei⁹
a leone devorabatur. Pilatus et appolonius
in furiam sunt cōuersi: ita q̄ seipsos comedē
tes mortui inuenti sunt.

Quidam voluit violare virginē et excecat⁹ est.
Exemplum. xxv.

Quidā ad imperatore obtinuit vt
sctā Anastasia sibi pro vxore da
ret. qui mittens q̄ a xpianitate eā
reuocaret. Qui cū multipliciter eā attractasset q̄
millionib⁹ animis: et supplicijs: et ipa sibi q̄dā cō
mensa immobilis et triduū genuflexa sine cibo et
potu et sōno: vir ille nefandus ad eā voluit violare ac
et sic excecat⁹ est. Illa aūt clamaret ad deū vt oculos eius

tes fumuli eſt cruciatus ⁊ ad thola abſcondita eſt vt vltia acciperet a demonib⁹ vſq; a fine i firmitate cruciat⁹ ſubſtitit ⁊ vltio ppter ih̄u qđ ferunt anathema fieret ⁊ ipſe ⁊ in fine⁹ eternaliter eſſet cruciandus. Qui gratias ſuppa mobi ⁊ turbamenti baculo inter manus ſuorum ſubito mortu⁹ eſt. Poſt hec anathema poſt multas afflictiones ⁊ ꝓpe pat⁹ ſuos exercitu ⁊ exilii incendii ⁊ exactiones corp⁹ eius ſub quatuor palos ſuſti deo reddidit.

¶ De diſcipulo de tge.

Miles q̄ vidauit virgine quomodo in cruciatibus penitus eſt⁹ bitonē ignea in corpore ſuo ſuſtinuit. Hoc quere ſer. grbi. ii.

¶ Virtutes.

De ſtudibus quinq; fratrū. Exēpli. xxbii.

Quidā ſenex abbas q̄nit a quinq; fratribus ſuis q̄ ſibi ꝓ cteris placuerūt bonis ⁊ vitā ipſoꝝ qualiter vigilent poſtꝫ relegioſi facti eſſent. Ꝓim⁹ dixit. Ego ſic vigil ⁊ ſingulis die⁹ cla peccata mea. ita cū doloꝛe cozdis pertractā: ⁊ quieſc⁹ extra deum illa die egi cū tanta cōtritione cuſtodiā ſi quid cadē die mozi de bere. Hec⁹ dixit. Omne tp⁹ meū in duas partes diuiſi: vnā oratiōi deuotiōi dediſtiā laboꝛib⁹ ⁊ ſeruitiis fratrū vbicūq; potui in minimoꝛib⁹ ⁊ in maximo fideliter expendi. Tertius dixit. Ego dedi me totū operi bono meo ⁊ obſeſſioni ita vt ſierē cū ſtientibus ⁊ gauderē cū gaudentib⁹? Quare⁹ dixit. Ego ſemꝑ me adiunxi vbi deſpectus habebat: ⁊ ſic metipſū exui vt ab plenā humilitatē ⁊ patiēciā peruenirē? Quinq⁹ dixit. ego ſic vigil ⁊ nullū hoīem turbauiſſe nec ab aliquo turbatus ſū. Abbas ſibi hec reuelari petiit a deo: vox de celo venit dicēs. Ego do me ego permitto me inuenire: ego vendo me ⁊ permitto me ſuperari ego permitto me ab homine ſuperari. Cum abbas non intelligēs: rogauit ſibi manifeſtius illa declarari: tunc vox venit de celo dicens. Ego do me penitētie: ego gruitto me in oēs bus ⁊ laboꝛibus fratrū inuenire ego vendo me illi qui ꝓmꝫ cōpatitur ⁊ cōgaudet. ego gruitto me fugari ab homīli deſpecto. ⁊ ego p mitto me fugari ab hoīe qui nullū cōturbat: ⁊ ſtat in pace. Hic abbas q̄ſiuit quis melioꝛ eſſet inter iſtoſtōc venit vox de celo dicens. Qui nullum turbauit nec turbatus eſt.

De exercitiis quinq; fratrū. Exēpli. xxbii.

Abbas quidā habuit quinq; fratres quib⁹ ꝓcepit vt vnuſquiſq; ſuū victū ſuū. Ꝓim⁹ dixit. Dece⁹ annis quotidie feci generalem confeſſionem Hec⁹ dixit quotidie bonā attentionē per vi gilii annos ſtudui hec in oēm. Tert⁹ dixit ⁊ triginta annos dedic ſtā potui miſeri bilit⁹ iuxta firmatoꝛiū quere⁹ cui ſermo Quart⁹ dixit quinquagīta annos mona ſtice bauiſſe patiēter iuſtum. Quint⁹ dixit ſexaginta annos ſimi reſpectionē ⁊ nō fu ni mihi ſimilē in hūilitate. Abbas igit dixit ſibi obſeruet ꝺo inter illos melioꝛ fuit⁹ venit ad eū vox dicēs. Ꝓim⁹ ſeipꝫ bū. ſecūs inuenit dīm. tertī⁹ poſtat hūilit quartus emit dīm. quintus vincit dīm.

De ſtudib⁹ trū heremitaꝝ. Exēpli. xxbii.

Quant tres heremite q̄ eū querēt ſe de virtutib⁹ virtutū⁹ ⁊ ppter dilectionē dei pl⁹ temp⁹ deliberē tribui ⁊ ꝓ mihi turbatiōes euenīāt. Alter dixit ꝙ dilectione dei nunq̄ me iudicātem iudicem. Et requiſitus cur me dimitteret: dixit ꝙtuor cauſas. Ꝓimo q̄ inuento me eē peccatoꝛ ⁊ ipe q̄ locutus eſt. Hec⁹ q̄ null⁹ curat mea verba ⁊ non credunt mihi dū de me mala loquenti loquoꝝ. Tertio ſi hodie malus eſt qui mihi hodie infert moleſtiam: cras pōt melioꝛ eſſe ⁊ ego. Tertius dixit plus me ⁊ ſe dilectem diligo. et dum quererent quis ille eſt qui plus te ⁊ ſe diligit dixit ieſus. Qui ꝙ patrem et regnum contemplit: corpus dei penis quaſi me charius ſi haberet.

¶ Unctio extrema.

Sacramentum extreme unctionis ꝓpter quā vitam. Exemplum.

Quidam vir magnoſi operis in extremis laboꝛans. Cū interrogāt⁹ ſi uellet ſi oleo ſcō perūgi vellet: reſpōdit Nolite obſecro talia dicere: quia oēs qui inūguntur illi moꝛiuntur. Et his dictis ſpiritū reddidit. Sed cū linteaminibus innoluī deberet deo volente ſpiritū reſumpſit ⁊ oculis apertis locut⁹ eſt dicens. Quia extreme unctionis ſalutare ſacramentū abhoꝛrui. c. cum ignibus purgatoꝛii iuſto dei iudicio toꝛqueoꝛ: ſi peruentus fuiſſem vltq; de hac ſeculi tudine cōſumpſiſſē. Mora cū unctio nō eſt mortis accelerātio: ſed dilatio. Hicq; verbis ſuis alam cōmerſo exalauit.

Punitio uoꝛis que impediuit unctionē ſui mariti. Exēpli. xxbii.

Miles quidam diues ⁊ ſtrenuus in ſeculaꝛibus exercitiis. ⁊ tocius mentis et habilitatis exercitatiſſimus religioſos ⁊ clericos in magna reuerentia et honoꝛe habebat eiſdem in domo ſua liberaliter miniſtrabat. Hic cum vehementer langueꝛet meddillet: ⁊ poſt fidelez cōfeſſionē

t pfiet cozpis gerptionē: a religiosis: a clez
rico: q̄ sibi aberāt requisitus sutilz: si ei cū sum
mo deliberare: rūdit ita desidero: et toto
corde cupio. Qū vox ei⁹ audīs: nimis ere
xit cū diligenō fieri nō permisit donec in
lectō perdidit: agoniare cepit. Cūq; inū
ens sutilez: per fez horas iacebat immobilis
ut putaret esse mortuus: tandē resumpto spi
ritu vocauit vocem dicens. heu heu vox mea di
lecta quā scripsi quare descripsisti mero tu dece
pta es. si cū intellectū habui innocens sutilez
quidubio. xxx. die a tormentis purgatoziī exi
stimū mō per eternitatē in penis manebo: et
totq. xxx. annis tibi sutilem: nisi hoc religioso
rum: et clericozum quos semp dilexi devota in
terrupisset oratio. Tu vero q̄ hui⁹ negligen
tie causa efficieris extitisti: impunita nō transi
bis: vbiq; in fine vite tue paralitica sacrabis.
His dictis miles in bona gratiōe discessit: et
vox ei⁹ incurabili paralisi percussa post. xxx
annos plena patientia migrauit ad dñm.

Sacra vnctio disponit animam ad celum.

Exemplum. xxxi.

Religiosus quidaz ordinis p̄dicato
rū bonitatē⁹ nolē q̄ cū peteret sacrā
unctionē a fratre richardo ciuldaz
ordinis dissuasit ipe vocare conuentum: et infir
mitatē. Post matutinas aūt cū ad infirmū
venisset: ait sile. O frater q̄d scribis: si in sero
corp⁹ dñi suscepissem: nūc essez in palatio qđ
vidi: vbi erat magē raynald⁹ et frater rug⁹
et alii fratres qui obierūt: q̄ occurrētes mi
hi cū magno gaudio me scripturēs inter se se
recēpere sedere. Cūq; cū illis gauderē: ecce dñs
ihc intrauit in palatiū: et ait ad me. Oz te rece
dere hinc: q̄ nondū me recepisti. Vnde si sero
dixisti⁹ et iunct⁹ vt petrū sutilem: cū sanct⁹
patrib⁹ et fratribus nostris vbiq; remanebis
in palatio tam ioconde. Hoc inuitis patrum.

¶ Voluntas.

Malam voluntatem habens vulnerat
christum. Exemplum. xxxii.

Quidā stans in mala voluntate pe
cādi: et cū erat peccator magn⁹ q̄
vidit beatā virginē habentē i gre
mio puerū iesum: vidēbatur ei puer ille pul
cherrim⁹ in facie: sz i corpe erat ac si esset trāsi
fixus cū cuctellis i toto corpe suo. Et dixit ei
ta ait pers. Quare placz tibi iste puer. Qui
cūdit pulcherrim⁹ est: et tranſixus: et
sic vulnerat⁹ in corpe. Quo ait Qui? re⁹ est ille
dñs: q̄ hoc fecit. Qui cūdit. Nisi multa penite
as. Videbis te vtiq; ego. Tu es dñs filie qui cū
tuo malo gestu debes flagellis et crucias fi
lium meum sic fiat tibi sicut dixisti: diabolus
in tali malo proposito fregit sibi collum.

Ihu bonis quandoq; tribus recipit voluntā
tem pro facto. Exemplum. xxxiii.

Quidā dñs castrū habuit sacerdotē sibi ex
tercipiēs solēnia missaz: et ipz vocari fecit
vt se ppararet ad missam. Sacerdote autez
venīte vidit ipm dñs castri cū quing tremēti
bus obsidibz: et nullus ali⁹ videre potuit mes
sē facere nisi solus: et ignis sub a lōge flamez.
Et cū appropinquaret ecclie: reliquerūt eum
tres tremōres. Et cū aūt se ipse ad missaz ptulit
ne facta pparasset: disscessit cum alio tremo
re qui nō habet quasi lupi rapaces infidēs
bz qđ sine suo officio tremere. Et angel⁹ dñi
saltabat sup humeri ei⁹. Sacerdote stāte in
canone dñs castri extracto gladio amputauit
sacerdoti caput suū. Interfectiōe facta dñs ce
pit contristari: et a dño papa pulsum reuocare.
Qui dixit. Vade: et hoc qđ fecist⁹ tu⁹ iubet te fa
cere. Dñs ho letus ad ppria puenit: et satanaz
suū bñ fecit tractare. Quadā sz die vocauit
famulū: et dixit tibi. Quid faciāz: q̄ inferi facere
dom̄. Qui rūdit. Si ipz iusserit mittas filiā
tē sterē cere. Cū vero sepi⁹ hoc attēptasset: et fa
mulus ip eadē verba rūderet: cogitāte dño q̄ a
liqđ significaret: rogauit seruū vt qū veniā se
cisset sibi caput suū āputaret: facta aūt venia
et extracto gladio ad amputandū sibi caput
venit sacerdos mortu⁹ rogā altari: et dixit tibi
Surge dñs hz voluntatē: et facto. Benigno aūt
tibi qđ mihi fecisti: q̄z in gra dei patris sum:
surrexit dñs: et habitū assumpsit religiosum: et
ex tunc fecit fieri clausū: in quo dño nō ce
sauit christo seruiuit vtiq; in finem vite sue.

Apostata contritus post mortē mouetur
est in habitu ordinis sui. Exemplum. xxxiiii.

Beatus bernardus monachū habu
it: q̄ suadēte diabolo ordinis habi
tū reliquit: et parochiā quandaz ad
regēdā suscepit: et cū cōcubina secū mansit ge
nuit filios: et filias. Accidit igitur vt per suos
plurimos sibi esset nec abbas scīs pertulit in
qua monachus habebat tribuere: et ad domū su
it⁹ hospitādi gr̄a diuertere. Quē filie cogno
scens: et quasi ypocrite patrē cū multa reuerē
tia accipiēs deuote ministrauit: et sibi ipsi et so
cijs ac iumentis necessaria copiose ministra
uit mane cū cognitus: et ad abbatē. Quem cum
vir sanctus dictis matutinis paratus esset ad
eundū: nec posset: et hoc ex q̄ mature surgēs
iuisset ad ecclesiam. Dic filio tuo sacerdotis.
Vade: et dicat nuncij sui dño tuo. Erat autē
puer ille mutus a natiuitate: et precepto ob

hedies:& ꝓcipitis in te Ihuꝫ lentico ad pa
rꝫ cucurrit & leuꝫ patrio ora absolute valde
exhilit dicens. Hec & hec mādat tibi pater ab
bas. Pater primā vocē audiens:& pre gaudio
lachrymas effūdens:& ecce & tertio eadē ver
ba repetere āmonuit: & dō sibi abbas fecerit
diligēter inquirit. Cui ille. Nihil mihi aliud
fecit:nisi tolūmodo mihi dixit. Vade & dic dño
tuo hec ora. Ad tā ergo euidēs miraculū fa
cerdos cōpunct⁹ festināter ad tertū virū venit
ꝙq cū lachrymis ad pedes prostrauit. Dñe pa
monach⁹ fuerat talis ac talis fuit:& tali tpe a
monasterio recessit. Rogo ergo paternitatē ve
strā vt liceat mihi redire vobiscū ad monaste
riū:qz de⁹ in aduētu vestro visitauit cor meū
Cui ille Bene. Expecta me hic vsq; peracto
negocio cito reuertēs ducā te mecū. Timens
ille mortē quā pri⁹ nō timebat rndit. Dñe ti
meo interi mori. Ad hoc ille inquit. Pro certo
scias:qz si in tali cōtemptibe ac ꝓpolito mortu⁹
fuerit cora deo monach⁹ inuenirꝫ:& sic recessit
Cū eū abbas rediit illiq; sic recētem mortuū
ac sepultū audiēs:sepulchrū aperiri ꝓcepit:di
cētib⁹ q̄ aderāt ad hoc facere vellet.rndit. Vos
videre vtrū in sepulchro iacebat monach⁹ vt
dicit⁹. Clericum inquit in habitu seculari
sepelistis⁹. Reiecta terra.aperiūtq; vestē qua
sepult⁹ fuit & in tonsura monachi cūctis ap
parnit & magnificat⁹ eū ab oīb⁹ de⁹ q̄ volun
tatē ꝙ facto reputat & accepit.hec Cesarius.

¶ In discipulo de tge.

Latro q̄ i voluntate bona ad heremū venit
& ipe sprevit cū:& quō arbor eū occidit:& statī
aia eius ad celū euolauit ser.cli.O

Item latro q̄dā oranit vnū pater noster cora
crucifixo:& sic saluat⁹ est.hec ser.xlix.M.

¶ Voluptas.

Ducilla delicata quomodo postmodū cōpu
truit.

Exemplū.xxv.

DUx q̄dā vxorē habuit q̄ ita tenere
& delicate vinebat vt cōmunibus
aquis abluere se dedignaret:nisi ser
ui eius de roze celi vndiq; collecto laboriose
ei balneū ꝓparabāt ciboscō tūgebat nisi pōt
q̄ tuissent p eunuchos in fruxtra cōtri:auretis
fulcinulis ori suo adhibebat.cubiculū suū it
redolebat q̄ virtūt auditu credibile. Dux sic
viuerat iudicio dei penitus vincs cōputruit:vt
tā null⁹ fetorē ei⁹ ferre posset. Relinquēt ib⁹
ergo eā oīb⁹ tumultis:vna sola ancilla in ser
uitio suo quamlit q̄ nō sine speciē redolen
tiū auxilio trāsire potuit:nisi quasi raptis ei nā
ribus diē clausit extremū.

¶ In discipulo de tge.

Qui voluptuose vixit & nihil sibi ꝓpt de
subtraxit:& tā bona opa fecit inimādo eterna
pnas dādo:& quō postmodū a deo iudicatus
fuit.quere ser.iiii.L.

¶ Votum.

Vitego votiua que volui:& cōtrahere matri
monū. Exemplū.xxxvi.

QUedā virgo fideliter i castitate dē ma
rie virgini seruiēs & se ei & filio ei⁹ in ca
stitate vsq; ad mortē seruire obligās:nichil ei⁹
b⁹ ei⁹ actib⁹ actiq; nō defuit indiasq; porrexit
inclusā oculos fozme ei⁹ inficere & toti ei⁹ aīe
amozē dīgis⁹ querit quā cū blāditiis & pmissi
nib⁹ crebrō⁹ attētabat vt eā vxorē hēre mere
ret gr̄ias & diuitias & ꝓpter deū oia bona sibi
pmisit nō eū regni⁹ q̄ die purgēs & intēta
ei⁹ diabol⁹ coz ei⁹ ad tm̄ sceler⁹ illigabat:dū pla
ta:crebro inimici fatigata turbie cozruit & ipā
sta eterne regis mortalis hols vxor fieri ac
fecēs erubescās xpo & eternis bonis mortalē ipā
sū & trāsitoria bona sibi elegit. Celebrant dies
nuptiar & nocte imediate precēte die nuptia
rū cū i domo parētū illa nocte dormiret vidit
illa nocte i sōnis se raptā sup os puteū:& enor
mi ampitudine & pfunditate oris sui aquit ba
tratū q̄ tā imanes exhalabat fetores:vt vniuersū hui⁹ mūdi aerē videret inficere:tā ter
ras fumi nebulas vt sibi hui⁹ claritatē videret
de celo effugasse Cuiq; totū serpentib⁹ & ver
mib⁹ scaturiret:& a clamozib⁹ eoz qui int⁹ tor
quebant horribili miraret rugitu:vidit repē
te ethiopes quosdā ignitos de medio exilientes & alas deputatas tormētis ablq; dēia cru
deliter immergētis a dñ⁹ & ipa arrepta:& cū
traheret inter ipos tā despatiōis angustias
respicēs & circūspicēs si eēt auxiliator vidit
aut quā dīlam tuā dei genitrice & vgine mariā
l, nimis a lōge & sic a se auersāt vt⁹ vix a lōge aliqua spē posset colligere:tandem
toto corde & omni conatu querla ad illam no
mē tuū valde inclamās. O dña inqt subueni
ancille tue tā in amara necessitate constitute
Et ille ꝓpi⁹ accedens. Tu inquit que es. Ego
sū inqt o dña ancilla tua: tua famula tui tui
q̄ memozie semp deuota. Et ipla inqt. Non
tu mea nō es:imo illius quē m e contempta &
filio meo delegisti:ipe tibi subueniat:ipe te li
beret. Illa vero improperantis verba nō ti
ens:immo inqt:o dña longe sit a me:lōge a
corpe meo et⁹ memoria:tu me libera ancille
tuā:& nō differas. O dña q̄ iam absorbet me
& tandū iam vigent fu q̄ me puteus os suū

Cumq; se in hunc modū excusaret vt illā in
uaret inimicus eius eā trahebat:nullas di

ras inducias accessit ꝓtinꝰ mater tua dei genitrix maria ad eum ⁊ manu manum eius tenuit ⁊ tremuit: ꝙd intuitu illico lacui illius nec respicere eum audentes: qui tuꝰ matris tue videbat adesse patrocinium. Tunc ea ipsa blande alloquens ⁊ benigne ꝓsolans: hi inquit sunt tenet⁹ carnis hoc ꝓmium voluptas in hac ꝓcipitatibus vo ragine ꝓcipites te dabas ⁊ nescias: ea expe cta eam: ad recuperandū gratia ei cui tue erat caritas tot⁹ viribus ⁊ viscerib⁹ intulit: ⁊ ego te ꝓcibus meis inuaho dixit ⁊ abiit. Ille ab eo recessit. Illa vero reddidit sibi animam ⁊ sic euigilauit. Vide rāt amici diuini illi⁹ gementes ꝙd fieri deberet. Et illa inquit ꝓcul discedite ministri mortis ⁊ in tenebras ignis eterni illisq; a facie sua cū tumultu indignatōe ꝓturbati parētib⁹ ⁊ oib⁹ ibi ꝓgregatis cē totā aperuit. Et illi hoc auditos liberā eā dimiserūt: ⁊ illa tot⁹ vicib⁹ se i pnie tentu ⁊ ētiq; ꝓposito reddēs illabat. inq̄tū potuerat recupare gratiam dñe nostre dei genitricis virginis marie ⁊ filii ei⁹ dñi nostri ihesu xpi: ⁊ sic in bono ⁊ salubri ꝓposito postmodum finiuit vitā suam. ¶ Votum quidā obiit sine sacramentis ⁊ damnat⁹ ē. Exēplū.xxxvii.

IN diocesi traiectēsi. erat quidā rusticus vlurari⁹ Hodiecraig⁹ nolens ire ꝑ dicationis cē crucis ꝑe cruce ⁊ votum erexit q̄ cunq; ibi ꝓstraueret ēs: ⁊ circhuenit ylo dispensatorē cum posset vendere. ei⁹ filii ibi ꝓstrauerunt ēs filios exheredauit. Ille ierat i tabernis dicebos stolidi trālibitis mare in pericolo vite vestre ⁊ expēditis subsantiā vestrā eternā ego ꝓmitto. v. libris votū meū ⁊ vitā meā ⁊ munebo vobis. ⁊ ibi similē vobis habeo mercedem. Nocte quadā cū iaceret cū vxore sua audiuit in molēdino suo q̄ erat ꝓtiguū domui sue motū quasi rotas molētes: et dixit puero suo. Vade ⁊ vide ꝙd sit i molēdino. Puer iuit ⁊ rediit hoc⁹roze pcussus. Cui dñs. Quid est ait ille. Tātus horror inualuit me in ostio molēdini q̄ ꝓhibuit me redire. Et ille. Etiā si diabolus ibi sit ego vadā ⁊ videbo ꝙd sit: ⁊ accepta toga ꝓpalis venit ad molēdinū. erat ei nudꝰ Obstupuit aperuit ⁊ introspexit vidit duos equos nigerrimos: ⁊ viz nigrū circa eos. Qui dixit ad rusticū: festina alēde ad equū istū q̄ ꝓpter te adductus est. Ille rusticus expauit. Et ille niger. Quid tardas? ꝓfer vestē tuā ⁊ veni. Erat em̄ vestis cerice extincta. Ille ꝓfert: et vocatione diabolice virtutis relicta veste equū alēdit vbi niger alēdit alterū equū ⁊ statī deducti sūt ad diuersa loca pene: vbi ille miser vidit patrem ⁊ matrē ⁊ alios ꝓplurimos ꝙs ei gnouit ⁊ vidit ibi quēdā nudū et Helia ꝙ castro Hoxū. inflēdē vbere tuctū mento capite: ita q̄ ꝓfluum habuit ad cupina vocē: q̄ hinc atq; illinc discurrebat: crebris ictib⁹ nocturnis eum cruciabat. Et cū ipse rustic⁹ quare illa pena sustineret. Audit. Mater mea vnū filiū habeo mihi ab ea. Dicta est ei lex ignea ⁊ dictū est ei. Nisi reuertere ad matrē tuā post tres dies cruciēt⁹ ad locū istū ⁊ morieris accipies in se de ista. Ipse a demone redeunt⁹ sustinuit tormentū molēdini abyroze ⁊ familia. Et dixit eis ois q̄ viderat ⁊ stupebant: ⁊ quasi sub testatōe vocat⁹ est sanctus ꝙ ꝓlongaret eis: ⁊ ad penitētiā ⁊ scriptionē eos ammoneret. Audit. Quid ꝓsunt verba ista nō possum scire: q̄ sum ꝓfluus ⁊ inanum. vbi o me confiteri: ⁊ video q̄ in me sit dispositum necesse est adimpleri: sic miser sine sacramento eccle defunctus est. Votiu⁹ ꝙdam per triduum amisit visum.

Exemplum.xxxviii.

DOctor quidā litterat⁹ valde cum vouisset se ꝓdicatorū ordinē intrare: ⁊ tam cēpit diu allignally fratrib⁹ apud mediolanū retract⁹ a scholaribus ⁊ secularī vanitate: init ad alia ciuitatē vt ibi maneret: ne fratres ꝓdicatorū ordinis tam frequenter videret: sed eodē die q̄ ꝓfessus est pactū vilius ꝓdidit: ⁊ sic q̄ tres dies sanus q̄ mansit. Tandē peccatū cognoscēs tandem vt sum recepit ⁊ ordinem intrauit ⁊ in eo deuote permansit ⁊ vitam in bono finiuit.

Periculosū est differre votū. Exēm.xxxix.

QUidā iuuenis Johānes nole vouit q̄ ordinē cisterciēs. intraret: ⁊ accidia plenus penituit loco voti: fecit peregrinationem sancti Jacobi a qua cū redieus a suis amicis cū fuisset susceptus valde honorifice: ꝺormiens vidit se in somnis coram domino cum quo beatus Petrus Paul⁹ Jacobus ⁊ Johānes. ⁊ alii apostoli: et beat⁹ Petrus vt ei videbatur tenebat in manu libellum pulcherrimum quē dñs ꝓcepit aperiri: vidit dictus Johannes litteras aureis nomē suū scriptū: quod ꝓcepit dñs deleri. Et beatus Jacobus ante dñm se ꝓstrauit rogans ne nomē sui peregrini deleretur. tunc nō exaudiuit eum dñs: sed dñs impropauit dicto Johāni dure valde ⁊ cum magna indignatiōe q̄ eū intueret et contemneret votum suum adimplere: ꝓcepit hō Petro vt nomē suū deleret. Beatus adhuc Jacob⁹ adhuc semel ꝓstrauit se ante dñm rogās ne deleret nomen ei⁹ peregrinis promittens ꝓ eo q̄ infra.xv. dies. votū impleret. Ipse aūt excitat⁹ a somno gratias retulit suo ꝓfectui: ꝓmittēs q̄ ipsum terminū

unum anticiparet:z sic ipo anticipãs ordinem cisterciesi. intrauit. Factus ꝑmo abbas clare vallis post ops apud valẽtiã vbi dz eũ multis miraculis clarutile z vitã feliciter terminasse.

Motiuũ demones ꝓiecerũt in cartaginẽ.

Exemplum.xl.

LEgitur in libro Petri cluniacẽsi. q ꝺdã sacerdos in pictauia mitor vicior lerꝰ:q eũ a ꝓpe bonenatis monitꝰ fuillet frequẽter vt seculo renũcia ret z vitã suã emẽdaret z ordinẽ intraret:qui vouit sed votũ nõ implere cepit aũt subito grauiter infirmari. Qui cũ fuillet ꝑ ꝓpe:q ve niẽs ammonuit eũ vt ꝓmissũ adimpleret et facere nõ differret subito clamare cepit. O pater ora ꝑ me:qz duo vrsi veniũt ad deuorãdũ me. Ille vo cũ aliis altãtibꝰ orãte mox liberatus ẽ. Dz ner sic ipiebat ꝓmissũ:z esse itez cepit clamare petis oriones dicẽs. Ecce ignis ocurrit ad deuorandũ me:lz tñc itez liberatꝰ ad oriones bonor virorꝫ Dz ꝓmissũ adhuc cõplere ztẽtes ipi desperãdo ad dei iudiciuz captꝰ audiuit ztra se terri sniaz de malꝫ suis z de tractiõe voti. z a captu subito cedẽs ectulit corã oibꝰ villa z audita:z q ab eo esset ꝑdita sa ois spes salutis. Et addidit. Ecce allũt duo demones potẽtes vnã magnã cartaginez vt extrax i ea ineternũ ꝺ eũ hoc diceret:vna gutta frixure cecidit sug manꝰ etꝰ:ꝺ vlq ad olla eũ oibꝰ videtibꝰ deuorauit. Et tunc ipe ait. Mlic credite ecce iã demões in cartaginẽ me ꝓsiciunt:z her dicꝫ expirauit:z vitã sine contritione finiuit.

Quidã sancto Michaeli vouit vaccã z vitulum.

Exemplũ.xli.

BAstienus ꝺdã eũ duceret vaccã z vitulũ ad mõtẽ sci michaelis ꝺ te gi culo maris timẽs qz qñq vitã attigit finere? eũ inalit:exclamãs dixit. O scẽ michael adiuua me z libera me z dabo tibi vaccã z vitulũ. Hic liberatꝰ dixit. Vbi latuꝰ erat sanctꝰ michael q credebat q daret sibi vaccã meã z vitulũ meũ Et itez innalit finctꝰ eũ:z itez exclamauit z dixit. O bone michael adiuua me z libera me z dabo tibi vaccã z vitulũ. Et sic liberatꝰ itez dixit. O scẽ michael nec vaccã nec vitulũ habebis. Cũ ãt sic quasi serenꝰ iederet. ecce itez finctꝰ inuolutꝰ eũ z fuisset eũ:z vaccã z vitulũ eũ eo fuffocauit.

¶ Usura. ¶ Ꝑo vsurarius deficit non est ozandũ. Exemplum.xlii.

QUidã sacerdos ozauit ꝑ ꝓpe suo vsurarior manꝰ ipiꝰ ztremuerũt tibi i missa Et dñs Ber. ozanit quid hoc significaret. Et angelꝰ appuit ei dicẽs. Nephas est ozare ꝑ vsurario ꝺ ia dãnatꝰ est. Et dñs Ber. ꝓhibuit sacerdoti ne amplius ꝑ ꝓpe ozaret. Et ille sacerdos amplius nõ ozauit ꝑ alia paꝛs fuit:z sic tñc cessauit tremoz manuũ suarum.

Quidã accepit cappã ab vsurario ꝺ modo punitus est. Explũ.xliii.

QUm alia dñi Furlei egressa esset de corpe demões eũ aũ tribunal iudicis accusabãt:lz nõ inueniebãt qđ ei obiicerent nisi qđ aliqã cappã a ꝺdã feneratore reserpat:lz angelis sctis ozãtibꝰ ꝑ ipo decreuit dñs vt aia ad corpꝰ rediret z pniaz ageret. vñ vnꝰ demõ iratus aie ei? a ꝺ cappã acceperat i ei? facie ꝓiecit. Vñ postꝫ fuerat fulcitatꝰ apparuit in facie ei? exustio ex aia feneratoris igne gehẽne succẽsa. Ner tñ credit scm virum scisse ꝺ illã cappã fuisse fenore acquisitã:lz indiscrete debuit Her Benoldus. ¶ Quidã ꝺstruxit eccli iz de vsuris. Exemplũ.xliiii.

QUm ꝺdã vsurariꝰ eccliaz de vsuris z rapinis ꝺstruxisset ẽpm ad eiꝰ dedicatiõẽ vocauit. Ꝓpo igit cũ suis clericis officiũ dedicationis agẽte vidit retro altare diabolũ in cathedza stantẽ in habitu ep̃ali z dixit ꝓpo Quare tu ecclam meam ꝺtercas. Cella iã qz her eccla merito ad me ptinet:qz de vsuris z rapinis edificata est. Cũ ergo ep̃s cũ clericis staret:ztinue ipe diabolꝰ grãdi ſreptu eccliaz destruxit. ¶ Usurariꝰ ꝺdã in agone dixit. Denarios comedo. Exemplũ.xlv.

IN diocesi coloniẽsi miles quidã defunctꝰ est vsurariꝰ ad modũ noiatꝰ z anarꝰ ꝺ cũ infirmaret:z tandẽ materia alcẽdẽte in cerebrũ factꝰ est frenetic⁹. Cũq quotidie dẽtes eos moueret:dixerũt ei ministri sui. Quid co medis dñe. Videt ille. Denarios ego malti co. Vbi eis fuerat ei q demones ori ei? denarios infunderent. Nõ possũ inqt sustinere dẽmões istos ponite me ad monasteriũ:qz forsitan sltis ozõnib⁹ seu per ozões bonor hoim liberabor. Qui cũ delatꝰ fuisset clamauit ꝺ portate me. plures eis demones hic video ꝙ in domo. Dic miser delatꝰ z a demonib⁹ agitatꝰ expirauit. Ecce ꝙ execrabile vitiũ sit vsura in tormentis oñditur cunctis.

Usurariꝰ quidã miserabiliter est defunctꝰ.

Exemplum.xlvi.

HAbit quidã vsurariꝰ in dyabãtie ꝙbus nequã valde:qz nobiles mitos z potẽtes exheredauerat: z pauperes supza modũ expoliauerat:hic frequẽter orauit religiosꝰ:rogabat quasi cũ lachrymis ꝙ se ozarit:sed in nullo ꝓfuit? se coꝛexerat. Vi

t aßt q repentina infirmitate cozrept⁹ est:
ñ ad extremū apz opziquaret: erat subito
no ingētes canes truebzaz lectū iacētis am
ebāt. Ipe so ptracta lingua ypia ipam
agnā ad lōgitudinē pedis dilēdēs: miserā
iit expirauit: z sic miserabiliter moztu⁹ est.
Usuraria quedā bursā cū pecunia ferit secū
pelire.

Exemplum. clviii.

Ille lozozes simul habitabāt matre
moztua diuiserūt hereditatē. Ille
ra moz poztionē suā dedit i vsurā
faciēs cistā firmā zgregauit mltā pecuniā q
ō spatiebat lozozi paupeule. Cōtigit aūt vsu
riā lozozē infirmari vsq ad moztē q voca
it lozozē vt cā germanitatis ei ministraret:
ō z illa fecit: sperās se aliqd accepturā. Illa
idēs se nō posse euadere moztē: lozoze emissa
recessit ad cistā collens ex ea duas crumenas
lenas pecunia: z cinxit se ad nudū circa ven
ē q crumenas sub oib⁹ vestib⁹ abscōdit. Et
ozoze reuersa ait. Rogo te vt cū moztua fue
o a nullo ꝓmittas me nudari sz in eisdē ve
tibus in quib⁹ iā iaceo me in sepulchrū po
nas atq sepelias. Quid plura illa moztua
ecit sicut postulauerat. Poterī vero ad quē
illa illa ptinebat q vsuraria filia moztue erat
tonuit. Qui statī aduocatū suū misit vt pe
unias hui⁹ defūcte vsurarie tolleret. Qui ve
niēs aquit archā accepit clauēs q nihil inuenit
Et cū exāreret pecunias a lozoze innocēte et
ozāret eā ꝓpter hoc: cepit lozoz de petitōe p
dicta cogitare: z suspitionē hāre de pōdere coz
pis moztue. Qō cū recitasset aduocato: roga
uit aduocat⁹ sacerdotē vt liceret sibi effodere
coꝛp⁹ vsurarie: sacerdos admisit: apertū est se
pulchrū. Mira resonudeto coꝛpe viderūt am
bo. l. sacerdos aduocatus maximū serpentē q
circūcter caput suū erigēs q festinanter mit
tēs in os mulieris q sulphur q ignē spuens in
oreī⁹. Quo vlo territi fūt valde: clamauerūt
Reiicite terrā velociter. Diabol⁹ enī est q pu
uit vasculū ei⁹ atq illudit: q reuersus aduo
cat⁹ ad dūm retulit ei cia que viderat.

¶ In discipulo de tpe.

Usurari⁹ qdā tria debebat facere. l. cōtēri
ōfiteri: q vsuras restituere. q dixit ꝓma duo
libenter facia: sz tertiū nullo modo faciā. Hoc
ere de tpe ser. clviii. z.

Itē vsurari⁹ qdā in agone sibi poztari fecit
bsa aurea q argētea: qs alia recreari nō po
uit: sz dol oz cōtinue augmētabat: hic erō
nēdauit eā demoni b⁹. Hoc ere ser. clviii. B.

Itē vsurari⁹ qē alin⁹ poztauit intra pati
ulū q ibi sepult⁹ est. ere ser. clviii. B.

Itē eꝛ quidā sepelit in ecclia sācti
stini vsurarium. Hoc quere ante. Ad.

Item vsurariū quendā diaboli per pedes
extrazerūt de ecclia. Hoc quere ante. Aii.

Item vsurarius quidā in claustro fuit sepul
tus: nec ipe nec monachi requiem habere po
tuerunt: donec ipm econtrario extumulauerūt
ante. Aiii. ¶ Item vsurarii quidā ꝓ
pter penitentiam et restitutionem saluati sūt.
Duo exempla quere supza. B. iii. q. iiii.

¶ Capitulum de. F. ¶ Ypianus.

Quidam potuit indeo chzistum pro fide
fulloze.

Exemplum. l.

In vrbe bilumina fuit quidā xpian⁹
qui patrimoniū suū expendit: q cum
iam nec pecunias nec amicum: nec
etiam chzistianū a quo mutuaretur inueni
ret iudeū quēdā adiit obnixe rogāsvt ei mu
tuo aliquid concederet. Qui cū vadē oino pe
teret: q ille penus⁹ nō hēret qd ei traderet: qz i
quit aliū vadē inuenire nequeo: velles q me
ꝓvade accipe dūm iesum chzistum quē co
lo ille ait. Iesum xp̄m deum esse non credo.
Sed qz hominem iustū q ꝓphām eū esse nō
dubito hūc mihi pro vade si dederis indubi
tanter accipio. Ille crēdit. Fiat vt dicis. Ypian⁹
accepta pecunia nauē emit mercimonijs one
rat. q ad longinquas partes se trāsferet: ven
ditis mercimonijs suis ditat. Cumq iam nisi
vnus dies superesset reddēdi pecuniaz q ipse
valde lōge distaret a loco contractus⁹ vade
ti ad se reuersus ait. Nōne deuz cum iesum
p te fideiussore dedisti. Ipse ergo pecuniā tra
de vt creditori restituat quo velit. Cōfestim
ergo serijnz fecit: pecuniā iudeo debitā iusto
pondere inclusit maci et ei qui mare fecit gu
bernandū cōmisit. Mira res: sub vna nocte q
multa equoz spacia serijnz biscinge diabus
vbi q iudei mane altitit omnū. Iudeus ergo
exiens mane ꝓspexit scrinium
q lecto suo suppositū. Post aliquantulū tpis
qñ xpianus reuersus fuit: iude⁹ xpiano im
properando dixit. O veraces xpiani. Ille ei
ait. Cur ita tibi loquer⁹ qz indē ille pecuniā
a me accepisti: q eaz die statuto nō reddidisti.
Et ille ait. Dē qō mihi ꝓscripserat tibi reddi
di: q ipm habeo testem qē q debui fideiussore.
Veruz ergo venit: q eius ipe testimonium au
di. Quis igit ecclesiam ascendit: et magni salua
toris cum multis affluxit. Tunc xpianus in
qt. Dñe iesu christe dei q hois ver⁹ es filius: tibi
monili ꝓhibeveritati. vtz hunc intro reddidi
dēdo mihi ꝓscripserat. Tūc auditis⁹ cūctis hol
bus imago crēdit. Testimoniuz ꝓhibeo tibi q

die cōstituto omne ꝓtiū ei reddidit. His in
diciis q sirmiū in quo pecunia clausa est sub
lecto ipi⁹ inest. Judeꝰ aūt indens stupuit ⁊
signa cognouit. Et relicto idolatrico fidei xpi
liane cū omni domo sua se cōmisit.

¶ Capitulum de. y.

¶ Ymago.

Mulier nobilis q̄dā nolauit imaginē beate
ꝟginis Marie Rumbulā. Exemplum. i.

IN capella cuiusdā castri quedā ver⁹
imago bte Marie virginis fuit i sinu
tenēs filiū. nō quidē q opus bene fac
mata: sz multa ⁊ tute dotata. Matrona igit
quedā huⁱ⁹ castri die quodā in capella stans
ipam imaginē respiciēs ⁊ sculpture indignās
ait. At quid stas hic tu ver⁹ rūbula. Btā ma
ria mulierē stultiloquā nō apud filiū accusās
sz penā q culpa futurā alteri matrone predi
cēs ait. Mr dña illa vocauit me vetulā Rū
bulā. iō sz misera erit q̄din vixit. Post pau
cos dies ab oib⁹ bonis mobilib⁹ ⁊ imobilib⁹
a ꝓprio filio ejecta miserabiliter mendicauit
vsq ad mortē penā luens stultiloquii.

Judeus quidā ꝓiecit imaginē bte marie
in cloacam. Exemplum. ii.

LEgit etiā q in Cōstantinopoli q
dā Jude⁹ imaginē bte Marie ꝟ
ginis i tabula vzeui signatā vl
turatā parieti in domo cuiusdā affixā cōspi
cīs interrogauit cui⁹ esset hic ꝓpria figura fa
ciei. Cui a q̄dā ostendente ꝺz q esset figura sce
Marie sz ꝟginis. Q̄ audiens infelix iste in
deus incredulus diabolo instigāte eandē de
pariete valde irat⁹ tulit imaginē ad vicinā cu
currit domū: ibiq imaginē sctā ab xpi ex ma
ria nati dehonoratione in hūana stercora pie
cit: ⁊ ibi delusꝰ sedēs q idē sozamē ventrē pur
gauit sup imaginē bte Marie ꝟgis. Et post
illā turpissimā vētris purgationē ille infeli
cissim⁹ hō recessit. Digna ꝺppe ⁊ ignominio
sa morte defūct⁹ est: ⁊ postea nunq apparuit

Puerulus quidā porrexit xpo panem.
Exemplū. iii.

PUerulus q̄dā accepto pane domi
matris egreditur: ⁊ huc illucq de
ambulando vt moris est hmōi pa
nulus panē quē acceperat comedebat. Con
tigit aūt vt in quodā loco vbi beata dei geni
tricis Marie imago in vinis tenens puerū
erat posita: idē puer trāsiēs haberet. Quā in
tuens: ⁊ puerili suauitate blandiens eidē pue
ro ait O chare que libens offero tibi tu lume Il
la vero imago sz ꝓ exercitanda intuentiū de
uotiōe sozmata: tamen vt pote sine sensu mo
vit immobilis vt nec panē qui ꝓrigebat accē
pisset recusans loquēdi reddidit. Puer in tem
pto gaudens vt secū de pane ederet rogabat ⁊
exorabat. Cūq diuin⁹ modo. i. alludendo: mo
do supplicādo apud ipm obtinere quereret:
vt quantū deo placeret innocētis simplicita
tis postulatio pateferet. Tandē eidē imago
virtute diuina operante manū extendit. Pa
nem qui ꝓrigebat accepit dicens. Ecce panē
sicut vis accipio: sed cū post triduum tibi red
dere volo. Puer itaq hac audita responsione
domum letus rediit et sine mora infirmitate
tactus lecto decubuit. Jam tertius dies dece
nerat: ⁊ vocāte dño sanctissime marie virgi
nis filio animā reddidit: ꝓcepturus eterne vite
panem ⁊ celestis regni mansionem.

Quidā fregit imagini xpi brachiū. Exēplū. iii.

MUlier quedā infecta a latronib⁹
retro colūnam cui beate virginis
imago imminebat quam quidam
illoz⁹ in lapidando brachium imaginis pueri
ihesu ꝑfregit: inde mox sanguis copiose emanā
do cunctos in admirationē ⁊ dei laudem in
duxit peruersore eodem obstinato: quē iō cete
ris hominibus diabolus suffocauit.

Itē quidā blasphemādo xpm ⁊ ventrē qui
eū genuerat mox a fulgure peussus cecidit tā
te nimia serenitate fulgente ante. B. iii.

Item plura exempla de imaginibus xpi et
marie. quere supra. P. xl. ⁊ deinceps.

¶ Ypocrita.

Quidā in extremis dat⁹ ē dracheni. Ex. b.

YPocrita quidā monach⁹ apud ho
mines magne estimatiōis habeba
tur: bonus eis videbat: sed cum se
cum fratribus ieiunare simularet: occulte co
medit. Qui dū mozti appropinquasset ⁊ ma
xime infirmaret fratres omnes vocati sunt:
qui venientes aliq̄d boni se ab eo audire spe
rabāt: sed iaz datus hosti coactus est ꝓdere
sua simulatione dī. Quia occulte comedebā:
iō ia draconi datus sum: qui tanda sua pecto
mea ligās: caput suū in os meū mittens spi
ritū meū ebibit. Et his dictis desperatus ex
piranit spm reddidit: ⁊ male mortuus est.

¶ In discipulo de tempore.

Ypocrita est sicut limea: vt ꝑs in illo exēplo
de iudoze ⁊ lymea: que sibi ꝑpi collum abscidit
eū cultello iudozis sermone. c. T.

Item inclusa quedā ex quadā ypocrisi di
xit se esse pessimā: sed ab aliis hominibus no
luit hoc audire. ibidem sermone. c. T.

¶ Ꝑzomptuarium exemplo
rum discipuli feliciter explicit.

Tabula promptuarii

¶ Incipit tabula promptuarii exemplorū discipuli sibi ostendē stephani.

¶ Abstinentia.

Frater quidā abstinuit a cibo vsq; ad tertiam vsq; ad sextam. vsq; ad nonam. A.i.

Frater quidā pendebat amphoram maidaz ante oculos suos. A.ii.

Pascharius militvnā fratri libimo & ille misit alii: & sic vltimo repoztata est ad ꝑmū. A.iii.

Frater quidam in via vidit poma pulchra & tamen noluit gustare. A.iiii.

Duo fratres in mensa quozum vnus paz aliter multū comedit. A.v.

Abstinentia sancti Germani. A.vi.

Abstinentia sancti Osualdi. A.vii.

Miles quidā intrauit religionem & ꝓpter abstinentiam nimiam infatuatus est. A.viii

Adolescēs punit⁹ est in purgatorio ꝓpter indiscretionē abstinētie. A.ix. ¶ Accidia.

Monachus quidam dormitauit in choro cui christus ostendit dozsum. A.x.

Monach⁹ ātiqu⁹ sonolēt⁹ viditviz lōgi ꝺ g sullit eū cū nodo stramineo in facie. A.xi.

Monachus piger qui portatus fuit cum ecclesiari pice ardenti pleno. A.xii.

Monachus quidam habuit subozeshoza surgendi ad matutinas. A.xiii.

Accidiosus quidam. xl. annis ad purgatoziū reputatus est. A xiiii.

Miles scinit tres ſcas. ſ. petā ꝓpria penas infernī & pallionē xpi. ꝙ tria valent cōtra accidiam. A.xv. ¶ Adulterium.

Juuenis quidaz ꝛmisit adulteriū. & de penis eius. A.xvi. ¶ Amicitia.

Legit de duob⁹ amicis ꝙz vn⁹ ꝓ alio mozi voluit. ¶ In remissiōib⁹. ¶ Aqua bñdicta.

Diabolus non potuit intrare in os ebziosi ꝓpter guttam aque benedicte. A.xvii.

Miles quidā spargebat se cū aqua bñdicta cui dixit diabol⁹. vide ne me tāgas. A.xviii.

Pctōz quidā obstinat⁹ bibit aquā bñdictam & statim⁹ & grellus est. A.xix. ¶ Baptism⁹.

Sacerdos quidā nō seruauit debitaz formam verboz in baptismo. B.i.

Baptizatus signauit mamillaz mulieris et statim lacte facta est. B.ii.

¶ Blasphemia.

Rusor quidam blasphemauit ventrem marie virginis. B.iii.

Quidam fregit brachium imaginis Marie et a diabolo suffocatus est. B.iiii.

Judeus inhonorauit imaginem beate marie virginis. B.v.

Pueri blasphemantes sunt subuersi. sed vnus euasit. B.vi.

Miles monocolus peruulit intrum blasphemantem beatā mariā virg nē. B.vii.

Comes blasphemus qualiter punitus est. et qualiter obiit. B.viii.

Filius quidaz noluit sagittare in cadauer patris sui. B.ix.

¶ Cantare.

Diabolus in specie clerici cantauit dulciter. C.i.

Frater in extremis in cuius cere bzo dulces cantus resonabant. C.ii.

Clerici qui cātauerūt sacrū plenū. C.iii.

¶ Charitas.

Coz cuiusdam virginis ꝓe nimio amoze ēt. scissum. C.iiii.

Paulin⁹ epūs se dedit ꝓ filio vidue. C.v.

Sanctul⁹ seipm dedit ad occidendum ꝓpter charitatē ꝓximi. C.vi. ¶ Chorea.

Ips a chorizantib⁹ marie virtutē. C.vii.

In choreis committuntur quasi omnia peccata mortalia C.viii.

Chorizātes grauit puniens in futuro. C.ix.

Puella quedam fuit exusta in corpore ꝓpter choream. C.x.

Pucile ihibuit btā maria gaudia mūdi C.xi

Mulier chorizans a ludentibus cum pila nata est. C.xi.

Fulmen extinxit tibinem C.xii.

¶ Confessio.

Confessio maxime nocet dēmōib⁹. C xiii.

Demones impediunt confessionem et restitutionem. C.xv.

Demōes ampli⁹ nō sciūt petā ꝓsita. C.xvi.

Sacerdos ꝓtebat famulo i fabulo. C.xvii.

Quidam occultauit magnum peccatuz in cōfessione. C.xviii.

Diabolus vidit homines claros recedere a confessione. C.xix.

Confessio liberat hominem quandoq; a mozte temporali. C.xx.

Confessio liberat hominem a confusione ꝙz pozili. C.xxi.

Mulier quedam semper obticuit peccatum in confessione & maria reuelauit sibi. C.xxii.

Diabolus inhibuit peccatozi ne ampli⁹ hoc peccatum confiteretur. C.xxiii.

Mulier nobilis ꝙ nō plene ꝓsita ē. C.xxiiii.

Castigatio corporis non ꝓfuit sine confessione. C.xxv.

Tabula promptuarii

Diabolus interrupit verba confitentis i extremis suis. L. xxvi.

Obstinatus quidam noluit confiteri et dixit infernum non esse. L. xxvii.

Religiosus quidam dedit omnia sua opera bona pro peccatis hominis obstiati. L. xxviii.

Qui scienter querunt ydiotas et simplices cõfessores. L. xxix.

¶ Confirmatio.

Decus non confirmatus custodiebat vaccas totius ville. L. xxx.

¶ Consilium.

Consilium diaboli est fugiendum. L. xxxi.

Dãs scientẽ malũ filiũ redudat i ihz. L. xxxii

¶ Consuetudo.

Ludwicus quidã abstinuit q̃ milex esset per mẽsem: sic de aliis. L. xxxiii. ¶ Cõtritio.

Scolaris quidam scripsit peccata sua in cedula. L. xxxiiii.

Contritio tuos eiungues facit. L. xxxv.

Dulcis correctio fratris placit mal. L. xxxvi.

Adolescẽs post obitum suum regratiabatur correctori suo. L. xxxvii.

Juuenis charitative correct⁹ valde ꝓficit in religione L. xxxviii. ¶ Crux ligã.

Signum crucis vincit demones. L. xxxix.

Puella dã cũ lactuca comedit diabolũ L. xl

Crucẽ signati maris offert filiũ suũ. L. xli.

Mulier que dã voluit retrahere iuuenẽ crucẽ signatũ: man⁹ eius ꝓtracta est. L. xlii.

Amalia volens retrahere iuuenem ab assumptione crucis excecata est. L. xliii.

¶ Damnantur multi.

Quod multi damnant patet per exẽplum. D. i.

Homines descenderũt ad infernũ quasi nix de celo. D. ii.

Quidã habuit plã dãficia et dãnat⁹ est. D. iii.

Quinq; milia holm obierunt et quattuor ex illis solũmodo saluati sunt. D. iiii.

¶ Decime.

Decime sunt plene persoluende. D. v.

¶ Desperatio.

Conuersus quidam desperauit et seipm iudicauit. D. vi.

Mulier desperata comedit araneam et vna virgo subuenit ei. D. vii.

Passio christi aufert desperationem. D. viii.

¶ Detractio.

Fratres detraxerunt morienti. D. ix.

Miles quidam detraxit alii militi defuncto qui asparuit sibi. D. x.

Detractor laniauit in extremis propriam liguam cum dentibus propriis. D. xi.

¶ Discretio.

Duo fratres noluerũt cibũ sumere: nisi quidam eis mitteret. D. xii. ¶ Ebrietas.

Haber ebriosus vidit in agone sibi infernum apertum. E. i.

Peregrinus quidam vestem p̃ vino exposuit. E. ii.

Ebriosus quidam occidit patrem⁹ et matrem in ebrietate. E. iii.

Ebriosus occidit regem et filios suos. E. iiii.

Ebriolo videbantur duo ꝓcones. E. v.

Ebriosus fecit in ebrietate monachũ. E. vi.

¶ Elemosyna.

Elemosyna dãda est in pñti vita. E. vii.

Quidã habuit mensam plenam ante se et vacuam retro se. E. viii.

Quidam vendidit triginta libras quas ꝓpter deum dedit et miser obiit. E. ix.

Quidam cum triginta libris fabricauit sibi palatiũ in celo. E. x.

Hoztulanus quidam collegit lagenam cum denariis. E. xi.

De duobus fratrib⁹ date et dabit vobis. E. xii

Defunct⁹ dã dixit: ecclesiã cui accepi. E. xiii.

Ancilla inuenit ecclesiã cistam repletam farina. E. xiiii.

Nobilis quidam vestes vlg ad camisiam dedit ꝓpter deum pauperi. E. xv.

Diabolus scripsit verba inutilia in ecclesiastica. E. xvi.

Quidam furati sunt in ecclesia et postmodum suspensi. E. xvii.

Julianus apostata a sancto Mercurio interemptus est. E. xviii.

Miles quidã optauit ꝓtransfixio per eremitorium. E. xix. ¶ Eucharistia.

Episcopus vidit vnum digne alium indigne sumere sacramentum. E. xx.

Quidã accessit ad sacramentũ ꝓtra ꝓhibitionem sacerdotis. E. xxi. Sacerdos mal⁹ cũ difficultate sumpsit corp⁹ christi. E. xxii.

Plaga sacerdotũ digne celebrantiũ. E. xxiii.

Sacerdos dã dubitauit de sacro. E. xxiiii.

Mulier quedã dubitauit de sacro. E. xxv.

Puer. ix. ãnos cõicat⁹ est in extremis. E. xxvi

Ep̃s ytonalis cõicauit mulierẽ. E. xxvii.

Mulier quedã a corporali cibo abstinuit de vna dominica ad aliam. E. xxviii.

Diabolus fugat⁹ est ad obsequio per sacramentum corporis xpi. E. xxix.

Infirmi recepit sacramento eucharistie. E. xx.

Equus bos et asinus cognouerunt christum in sacramento. E. xxxi.

Equ⁹ iudei cognouit xp̃m i sacro. E. xxxii.

Tabula pręsumptuarii.

ulier quedā posuit corpus christi ante poꝛ
ta.G.xxxiii.
ella quedam sparsit corpus christi super
ora.G.xxxiiii.
nes in agro cognouerunt christum in fꝛa
mento.G.xxv.
es fecerit eucharistie altare. G.xxvi.
ucharistia ostendit potentiam suā in aqua
.xxvii.
ucha.ostdit potētiā suā in terra.G.xxviii.
ucha.ostdit potētiā suam in igne. G.xxix.
¶ Excommunicatio.
xcommunicatus intrauit ecclesiam quē sul
ur consumpsit.G.xl.
acer vos exōrizauit vel dauit, nō stulit ꝛ
plius fruct⁹.G.xli. ¶ Exemplū.
¶ In remissionibus. ¶ Exēplū.
Errantes exemplis aliorum. G.xlii.
Exemplum bonum pꝛouocat malos ad pen
tentiam.G.xliii. ¶ Festa.

Quidam induxit sensū in
die dñico.F.i.
dā i labō hozavelyay cessauit a labore.F.ii
Quidā induxit triticū in die festo ꝛ ignis cō
bussit hozreum.F.iii.
Rustica qdā coxit panes in die festo.F.iiii.
¶ Fides.
Haereticus catholicus ad pꝛobandā fidem ab
igne non est lesus.F.v.
Ad confirmationem fidei catholice mōs mo
tus est de loco suo.F.vi.
Hereslarcha virtute mut⁹ fact⁹ ē. F.vii.
Simplex episcopus vincit hereticum valde
magnum.F.viii.
Hereticus alutus ab obtecto fruito cōbu
stus est.F.ix.
Episcopus hereticoꝛum simulauit se illumia
re cecum.F.x.
Hereticū demōes extraxerunt de igne. F.xi.
Demones extraxerunt ossa heretici de igne.
F.xii. ¶ Filii ꝛ filie.
Duo filii pꝛomiserunt patri suo plura sufra
gia pꝛo salute anime.F.xiii.
Filii subuenisse raro parētib⁹ dicit F.xiiii.
Puer qdā ad pēm suū:sic te i senio te tracta
bo sicut tu ill tractas patrem tuū.F.xv.
Due filie que in senio ad patrem repulerunt
a se.F.xvi.
Pater quidam posuit mallenum in ciltam et
vidit canes pueris.F.xvii.
Natura animū docet subuenire parentibus.
F.xviii.
¶ Gaudia celi.

Diabolus libenter sustī
neret oēs penas cum transmutari
claritatē qui adhuc simul esses posset.G.i.
De claritate visionis dei.G.ii.
Gaudia celi sunt innumerabilia.G.iii.
Gaudia celi sine lassabilia in visione dei.G.iiii
Gaudium virginum in celo.G.v.
Claritas i facie pri saluatoꝛ ꝛ agnoꝛ.G.vi.
Coꝛvirginis scitum pꝛe amoꝛe.G.vii.
Diego qdā vidit ꝓpm ihesum vndecī.G.viii.
Virgines quō in celo coꝛonantur.G.ix
Pręmiū essentiale i celo ꝛ visio dei.G.x.
Gentilis quidam vidit christum regem i thro
no cum sanctis suis.G.xi.
Maria trāstulit alium scholar in celū .G.xii.
Quidā vidit glificationē pdi suoꝛ .G.xiii.
Femina quedam audiuit dulcissimum cantū
angelor.G.xiiii.
Quidam audiuit gaudia celi ꝛ etiam tormēta
ta inferni.G.xv.
¶ Gaudia mundi.
Maria interdixit virgini gaudia mūdi.G.xvi
Equitantes et cantantes pompose terra absoꝛ
buit.G.xvii.
¶ Gentilis actio.
¶ In remissionib⁹. ¶ Gēs spūsancti.
Gratia spūsancti facit deuotas personas im
mobiles et infirmibiles.G.xviii.
Mulier quedam cū puero cucurrit ad mare
ꝛpinum.G.xix.
¶ Gula.
Gulosi comedunt bufones ꝛ serpentes in in
ferno.G.xx.
Magna inflammatio erit de coꝛporibus glu
tonum in inferno.G.xxi.
Pallor et macies in abstinentia gloꝛificāt mo
nachum.G.xxii.
Religiosus quidam contra ordinem comedit
carnes.G.xxiii.
Quidam in carnispꝛiuio nimis tarde comes
derunt carnes.G.xxiiii.
Religiosus quidam a morsella carnis, quaꝛ
li suffocatus fuit.G.xxv.
Item tria sunt grana que faciunt pulmentū
optimi saporis.G.xxvi.
Senex infirmus quidam petiuit comedi
oleum ex lini semine pꝛo melle.G.xxvii.
¶ Hospitales.

Hospitalitas pauperū ditat hospēs.
H.i. ¶ Humilitas.
Opera humilitati placent tm.H.ii.
Hildegardis docuit carthusiensem triplicem gra
dum humilitatis.H.iii.

Tabula ꝓmptuarii

Lozari⁹ quidã fuit filius lethõ ãthonio. H.iiii.
Senex simulabat se stultuz ne honozaret ab hominibus. H.v.
Theodos⁹ imꝑator vilitauit monachũ z ipse fugit de loco ne honozaret ab hoib⁹. H.vi.
Wachari⁹ sola hũilitate vicit diabolũ. H.vii
Humilitas ꝓcellit alia bona opera et exercitia. H.viii.
Humilitas ꝓcellit ieiniũ apud deũ. H.ix.

¶ Ieiunium.

IUuenis delicatus quidam nunq̃ ieiunauit. I.i. ¶ Iesus.
Nomen iesus ereat febres. I.ii.
Nomen iesus expellit demones. I.iii.
Nomen iesus liberat hoiem a periculis. I.iiii.
Nomẽ iesus facit indulgere inimicis. I.v.
Obstinatus quidam amoze iesu indulsit suis inimicis. I.vi.
Nomen iesus multas virtutes cõfert. I.vii.
Nomẽ iesus liberauit clericũ a latrõe. I.viii
Nomen iesus vincit tentationes. I.ix.

¶ Indulgentie.

Maria exhibuit filiũ cruce signatis. I.x.
Miles q̃dã petiuit moꝛi in terra sctã. I.xi.
Cruce signatis remittit xp̃s petã. I.xii.
Quidam in extremis ostendit se cruce signatum z diabolus fugit ab eo. I.xiii.
Filius crucem allũplit ꝓ anima patris z eã liberauit. I.xiiii.

¶ Indulgere ꝓximis.

Miles quidã alteri militi indulsit occisionez patris z cruz xp̃i amplexabat eũ. I.xv.
Nobilis quidã idulsit homicidiũ fratꝛi sui et crucifixus inclinauit sibi caput i eccl̃ia. I.xvi.
Xp̃s noluit idulgere delicto nisi ꝓi⁹ peteret veniã a fratre suo quem offendit. I.xvii.
Frater quidam fuit odio inflammatus ꝓtra ꝓueratozem conuentus. I.xviii.
Plaga filius qui noluit indulgere. I.xix.
Nullus dz gaudere de interitu inimici. I.xx.
Ante occasum solis debemus reconciliari fratribus. I.xxi.
Inimicis debemus benefacere. I.xxii.

¶ Infirmitas.

Ꝓpter peccata infirmatus per penitentiaz est sanatus. I.xxiii.
Flagellat deus in coꝛpoze z in membꝛis suos dilectos. I.xxiiii.
Quidam fuit impatientissimus et factus est patientissimus. I.xxv.
Petrus apostolus voluit petronellam filiaz suam infirmari. I.xxvi.
Seruiendum est infirmis cuz patientia etiã si ipsi sunt impatientissimi. I.xxvii.
Infirmus i extremis segrotabat mꝛe sue z seruitoꝛi suo: z sic ad celũ euolauit. I.xxviii
Quidam duodecim annis seruiuit infirmo z nunq̃ dulce verbũ fuit sibi locut⁹. I.xxix.

¶ Innocentia.

Innocẽs puer terigit ferꝛũ candẽs. I.xxx.
Innocens scholaris expulit demones a puella. I.xxxi.
Innocẽs monachus petiuit a fraterculo suo ieiuuenium cuidam apostate. I.xxxii.

¶ Inuidia.

Inuidus quidam petiuit vt sibi vnus oculꝰ eruꝛetur. I.xxxiii.
Inuidia diaboli. I.xxxiiii.
Iram debemus supplantare. I.xxxv.
Patientia vbiq̃ necessaria est: z in cenobio etiam in heremo. I.xxxvi.
Puella media pars est combusta ꝓpter incundiam. I.xxxvii.

¶ Iudex. ¶ In remissionibus.

Iudex iustus.

Quidam nobilis occidit filium soꝛoris ꝓpter iustitiam z non peccauit. I.xxxviii.
Dux palatinus qui ferum laqueos poꝛtauit ꝓpter fures. I.xxxix.
Valeri⁹ vt lex seruaret fecit sibi eruere oculũ similiter z filio. I.xl. ¶ Iudex iniq⁹.
Rex p̃sũ excoꝛiauit iudicẽ iniquũ. I.xli.
Baltinus quidam recepit bouem z ꝓꝛ eius vaccam. I.xlii.
Uidua quedam liniuit manũ iudicis. I.xliii.
Ꝓuoluti z iudices nõ sunt fallaciter mutandi. I.xliiii.
Aduocatus quidã perdidit linguam. I.xlv.
Aduocato denegate sunt indule in agone. I.xlvi. ¶ Iudicare temerarie.
Iudicãtes alios duo pãa ꝓmittit. I.xlvii.
Frater quidam iudicauit comedentem feria sexta de mane. I.xlviii.
Senex quidam posuit parum saccum ante se et magnum saccum retro se. I.xlix.
Bacul⁹ senis floꝛuit in signũ ignoꝛãtie. I.l.

¶ Iudicii dei. ¶ In remissiõib⁹.

¶ Iurare falsum.

Inuenis periuranit et non potuit masticare z coꝛpus chr̃isti. I.li.
Comestibilia mutata sunt in lapides ꝓpter periuriam. I.lii.
Diaboli deduxẽt ola comestibilia. I.liii.
Quidã piuranit z imobilis factus est. I.liiii.
Infamantes falsum cuz iuramentis quomodo puniti sunt: I.lv.
Rex francie cum suis periuranit z subitanee obierunt. I.lvi. ¶ Labor.

Dominus remunerabit quelibet passum. L. i.

Courrius quidā laborauit i cognitus quē beata virgo consolata est. L. ii.

Operarius quidam orauit pro diuite et pro pcio diurno. L. iii.

Frater Iohannes quidam voluit vivere sicut angeli. L. iiii.

Frater q̄dā dixit ad fratres in quodam cenobio: orauimini cibū qui nō perit. L. v.

Laborādo & orādo saluat homo. L. vi.

Labor presens nihil est respectu future pene L. vii.

¶ Lachryme.

Lachryme delent totū purgatoriū. L. viii.

¶ Laus humana.

Laudem in bonis operibus querere est damnabile. L. ix. ¶ Loqui.

Quando de bonis & honestis loquimur tunc angeli sunt presentes. L. x.

Bona loqui et bona libenter audire inducit ad perfectionem. L. xi.

Sancti patres loquentes de diuinis obliti sunt cibum sumere. L. xii.

Quattuor vtutes q̄ttuor heremitarū. L. xiii.

Quidam portauit per triennium lapidem in ore. L. xiiii.

Quidam. xxx. annis seruauit silentiū. L. xv.

Paulus simplex tenuit silentium ex iussu anthonii. L. xvi.

Heremita quidam noluit de supercelestibus loqui. L. xvii.

Tres phi dilexerūt taciturnitatē. L. xviii.

Sanctimonialis quomodo punita est propter loquacitatem. L. xix.

Latrones vulnerant & crucifigunt xp̄m ihesum. L. xx.

Latro iecit sagittā versus celum. L. xxi.

Latro tradidit se ipm demonibus. L. xxii.

¶ Luxuria.

Puer in heremo nutritus concupiuit anteres id est mulieres. L. xxiii.

Filius regis qui concupiuit demones qui seducunt homines. L. xxiiii.

Sacerdos in extremis dixit vere de igniculus adhuc vivit. L. xxv.

Leo papa abscidit sibi manum quam mulier osculata fuit. L. xxvi.

Heremita quidam dixit: mortuus est corpus meum & tñ impregnauit puellam. L. xxvii.

Quidam propter tentationes carnis proiecit se ad pedes bestie vt eū devoraret. L. xxviii.

Maria liberauit innocentem a tentationis cruciatu. L. xxix.

Juueni cuidā apparuit lupuria in forma turpissime mulieris. L. xxx.

Mulier q̄dā petiuit pulchrū iumentū. L. xxxi.

Clericus quidā in loco dixit ad mulierem q̄ para te ad commixtionem. L. xxxii.

Mulier quedam voluit promoueare verum deest habitanee obiit. L. xxxiii.

Humilitio corporis valet contra tentationem carnis. L. xxxiiii.

Saltatrix subitanee obiit. L. xxxv.

Ad obitum cuiusdam luxuriose mulieris multi canes conuenerunt. L. xxxvi.

Plaga illius qui violauit virginē. L. xxxvii.

Omnis luxuria extra matrimonium est peccatum mortale. L. xxxviii.

Adulter que duos filios necauit quomodo post mortem damnata fuit: grauiter a dyabolicis punita. L. xxxix.

Sanctimonialis quedam puerum in vtero suffocauit. L. xl.

Vir sodomitic? cū nullo clamore obiit. L. xli.

Mulier sodomitica de sepulchro eiecta est. L. xlii.

Peccatum arsit sub pedib? sodomite. L. xliii.

Demones aliqui abhorrent peccatum sodomiticum. L. xliiii.

Maledicere.

Mulier quedam ex impatientia cōmedauit se in mōib?. M. i.

Quidam sibi ipsi imprecauit plagam dei. M. ii.

Demones rapuerunt aduocatum iniquum M. iii.

Florentinus quidam petiuit vindictam suo emulos. M. iiii.

Quidam tradidit totaliter diabolo. M. v.

Pauper quidā maled dit patriarche. M. vi.

¶ Matrimonium.

Vir et eius vxor fuerunt similes duobus heremitis. M. vii.

Vir et vxor in matrimonio fuerūt similes sancto paphutio. M. viii.

Symphonicus similis fuit sancto paphutio M. ix.

Mulier q̄dā fit pepit nouē pueros. M. x.

De duabus nuribus que simul per. xv. annos in pace vixerunt. M. xi.

Mulier nobilis quedam non letabatur nisi cum personis deuotis. M. xii.

Rex & regina dormiebat in camicijs lin. M. xiii.

Virgo & martyr quedam in extremis seruauit pudicitiam. M. xiiii.

Mozs p̄sumcauit viz. i vigilia sancti sebastiā ni ad anū: ꝙ ib de mane obsella est. M.xv.
Martinus quidam peccauit cum p̄pria vxo re sodomitice. M.xvi.
Uetula quedam voluit facere discordiam in seruientes ꝙ dñm. M.xvii.
Iuuenalis quedam fecit maritum suum et manducatum. M.xviii.

¶ Misericordia dei.

Quidam niger ecclesiam intrauit et clamos exiuit. M.xix.
Filia dñā intoxicauit p̄rem ꝙ matrē. M.xx.
Quidam peccauit cum coniuge ꝙ occidit patrē et fratrem. M.xxi.
Quidam tradidit se diabolo et negauit chr̄i stum. M.xxii.
Quidam tradidit se diabolo: vt cui ditaret: M.xxiii.
Peccatori cuidam dictum est ante mortē tuā mundaberis. M.xxiiii.
Latro est saluat⁹ ꝙ heremita dānat⁹. M.xxv.
Mulier quedam occidit puerum ꝙ tradidit se diabolo ꝙ negauit chr̄istum. M.xxvi.
Virgo quedam recusauit ꝙ heremita eā re duxit. M.xxvii.
Meretrix quam pabuncius p̄ penitentia p̄ triennium inclusit. M.xxviii.

¶ Mie opa ad p̄rimos.

Sacerdos ꝙ quidā famulus abhominabant leprosos. M.xxix.
Martinus monachus qui in pallio portauit chr̄istum in forma leprosi. M.xxx.
Mulier nobil⁹ valde dilexit leprosos. M.xxxi
Ihs i forma crucifixi inūs⁹ ē i lecto. M.xxxii.
Ihs offendit iordano corrigiam quam pauperi dedit. M.xxxiii.
Chr̄istus indutus fuerat collobio quod mōachus pauperi dedit. M.xxxiiii.
Miles quidaꝫ obiit in terra sancta. ꝙ sic emolauit ad deum. M.xxxv.
Dines quidaꝫ tempore famis pascebat⁹ quat tuor milia pauperum. M.xxxvi.
Mulier quedam pauit fratres ordinis p̄dicatorum. M.xxxvii.
Duo religiosi impetrauerunt iumenti gratiaꝫ qui eos pauit. M.xxxviii.
Infidelitas mundi ꝙ etiam consanguineorū M.xxxix.
Duo fratres vn⁹ religiosus multum et alter seruiebat infirmis ꝙ p̄cellebat alii. M.xl.

¶ In remissione vitiōs.

¶ Milla.

Sacerdos quidā celebrauit missaꝫ in therim ꝙ reductus ē ad angelo in patriā suā. M.xli
Virgo quedā vidit corpus sacerdotis elati in missa. M.xlii.
Sacerdos quidam celebrauit missaꝫ ꝙ corpo ra ꝙ animala soluebantur. M.xliii.
Milla sustentauit hoiem per annum in cry sta qua argentum foderat. M.xliiii.
Milla sustentauit hominem in pestilo ma ris. M.xlv
Quidam equitabat ad campum quando pul sabatur ad missam. M.xlvi.

¶ Mors malorum.

Dines quidaꝫ in agone clamauit. deus abso lua me. M.xlvii.
Flagitiosus quidam in agone petiuit indul gās. M.xlviii.
Criminosus quidam homo noluit confiteri nisi in extremis. M.xlix.
Heremita vidit diuitē mori in palatio. ꝙ pau perem in cymiterio. M.l.
Memoriam mortis et inferni quotidie debe mus habere. M.li.
Nobilis quidam vidit cadauer patris sui ꝙ sic deseruit mundum. M.lii.
Cōsuetudo est mori senes ꝙ iuuenes. M.liii.
Quidam audiuit legere: dixit dñā nongen tiginta annis ꝙ mortuus est. M.liiii.
Quidam vidit sepelire defunctum ꝙ compun ctus est. M.lv.

¶ Mors bonorum.

Angeli deduxerunt animam deuoti viri sine dolore. M.lvi.
Frater quidam digito indicauit x̄pm esse pre sentem in agone. M.lvii.
Quidam dixit: moriar fideliter: amicabiliter ꝙ fiducialiter: ꝙ letanter. M.lviii.
Mori debem⁹ in timore dei. M.lix.
Vir simplex vidit x̄pm ꝙ sanctos in extremis. M.lx.
Frater quidam euolauit sicut sagitta in cli M.lxi.
Martyr chr̄isti p̄pter thuribulum occisus est. M.lxii.
Sanctus pater vidit in agone p̄phetas ꝙ apostolos ꝙ chr̄istum. M.lxiii.
Mulier quedā vidit x̄pm in agōe. M.lxiiii.
Mors hois est amarissima. M.lxv.
In extremis videt homo omnia opera sua bo na ꝙ mala. M.lxvi.

¶ Mulier.

Regina dñā equitauit Treuerim. M.lxvii.

¶ Mundus.

Mundus apparuit pulcherrima specie ante retro vero fetidissima erat. M.lxviii.
Miles infirmus quidam petiuit a rege sin

tatem corporis. M.lxix. ¶ Murmuratio.
Frater quidaz fuit pagan⁹ propter murmur quod habuit contra deum. M.lxx.

¶ Natiuitas xpi.

Gaudere debemus de natiuitate christi. N.i.
Gaudere debemus de natiuitate domini nostri iesu christi. N.ii.
Iuliana christus liberauit hominem a tentatione. N.iii.
Mulieri apparuit christus in specie pulcherrimi infantis. N.iiii.

¶ Obedientia.

Obedientia precellit ceteras virtutes in celo. O.i.
Obedies suscitauit mortuū. O.ii.
Obedientia precellit peregrinationem & vitā solitariam. O.iii.
Obedientia Marci scriptoris. O.iiii.
Monachus propter obedientiā proiecit filiū proprium in furnum. O.v.
Abbas reuocauit fratrē defuncti. O.vi.
Serpēs fuit obediēs fratri hortulano. O.vii
Aqua fuit ei⁹ obediens. O.viii.
Ignis fuit fratri oranti obediens. O.ix.
Pluuia nō retigit duos fratres i itinere. O.x
Leena fuit discipulo obediens. O.xi.
Mulier quedam intrauit furnum contra prohibitionem mariti. O.xii.
Arox militis intrauit paludem xtra prohibitionem viri sui. O.xiii. Quidā comedit alleum contra prohibitionem. O.xiiii.

¶ Obstinatus.

Frater quidam comedit carnes et diabolus intrauit in eum. O.xv.
Conuersus quidā bibit vinū sine licentia et obstinatus est. O.xvi. ¶ Opera.
Operandi habemus exemplum in solecin terra: in formicare in gallo. O.xvii.
Occupatū in bonis diabol⁹ nō tētat. O.xviii.
Quidam petiuit orare pro se. O.xix.
Labor pīs nihil ē respectu pene eterni. O.xx.
Opera bona propter vanā gloriā nō sunt facienda. O.xxi. ¶ Oratio.
Quidam non potuit orare vnū pater noster sine euagatione. O.xxii.
Quidam nolunt seipos iuuare. O.xxiii.
Meretrix q̄dā orauit p deuoto viro. O.xxiiii.
Demones presentāt diuersas imagines orātibus. O.xxv.
De oratione duorum fratrum. O.xxvi.
Diabolus extraxit quendam monachum de choro. O.xxvii.
Mona chus quidam semper in choro dormiebat. O.xxviii.
Oratio vincit tentationes demonū. O.xxix.
Religiosi impetrauerūt desperato homini ēritionem. O.xxx.
Communis oratio liberat hominem a tentatione. O.xxxi.

¶ Patientia.

Tribulatio cū patientia saluat hominem. P.i.
Humilis semper est patiens. P.ii.
Monachus quidam prebuit philosophis aliam maxillam. P.iii.
De patientia Socratis philosophi. P.iiii.
De patientia libertini monachi. P.v.
Macharius fuit infamatus q impregnasset puellam. P.vi.
De patientia Marie virginis. P.vii.
Macharo impositum est furtum. P.viii.
Quidā detraxit canibus duob⁹ trib⁹. P.ix.
Quidam plus ponderauit peccatū proximi q̄ damnum proprium. P.x.
Quidam dedit flagellum raptoribus. P.xi.
Fures obliti sunt sacculum. P.xii.
Miles quidam vidit signa Job in corpore suo P.xiii.
Mulier quedam habuit ancillam bonam et postmodū petiuit aliā ab ea⁹ que fuit lingiosa et ipsa sibi plus placuit propter meritum patientie. P.xiiii.

¶ In remissionibus.

Virgo casta multa bona opera fecit q angelus dixit ei q̄ppter impatientiā tuā dānaberis: q̄ postmodū pacis facta est.

¶ Impatientia.

Domina iocunda quedam habuit ancillam probam cui predicauit. P.xvi.
Litigiosus miserē obiit. P.xvii.
Multitudo religiosi. P.xviii.

Parentes.

Pater et filius maledixerant sibi mutuo in inferno. P.xix.
Deū ponendo⁹ est oib⁹ sanguinolentis. P.xx.
Mē quedā pōpose orauit filiam suā. P.xxi.

¶ Passio christi.

Quidam orauit Jesu nazarene rex iudeorū miserere mei. P.xxii.
Quidā honorauit quinq vulnera xpi. P.xxiii.
Honorauit q̄dā valde passionē xpi. P.xxiiii.
Frater quidā in paralesene sensit omnes puncturas passionis christi. P.xxv.
Passio christi incitat ad virtutes. P.xxvi.
Lachrymē passionis christi sunt christo dulcissime. P.xxvii.

Virgo quedã vidit Jesum cruentatum i manibus.P.xxviii.
Hys intinxit panē vulneri.P.xxix.
Martyr habuit lignū crucis in corde.P.xxx
Conuersus habuit passionē xpi pzo lectione mense.P.xxxi.
De tribus litteris:lez nigra:rubra:z candida P.xxxii.
Abbatilla quedam in extremis fecit sibi legi passionem christi.P.xxxiii.
Clerico criminoso christus abiecit passionez suam.P.xxxiiii.
Juueni ostendit christus vulnus z latus. P.xxxv.
Apostatam christus per ostensionem vulnez cum reuocauit.P.xxxvi.
Passio christi liberauit hominem a tentatione carnis.P.xxxvii.
Clericus lubricus post ostensionez vulneruz religionem intrauit.P.xxxviii.
Passio christi liberauit puellam a tentatione carnis.p.xxxix.
Sanctimonialis inuenit christum crucifixū in ianuis.P.xl.
Quidam mutilauerunt christuz z imagines sanctorum.P.xli.
Balistari⁹ q̄dã vulnerauit imaginē xpi.p.xlii
Quidam pzopter camisiam vulneranit crucifixum.P.xliii.
Judei vulneraueꝛt imaginē iesu xpi.p.xliiii.
Judeus quidam imaginem christi in guttuze percussit.p.xlv.
Judei in parasceue cereā imaginē xpi vulneraueruñ.P.xlvi. ¶ Paupertas.
Arrenius gaudebat q̄ elemosynam reciplebat.P.xlvii.
Diogenes hūit domū q̄ domo sua.P.xlviii.
In morte diuites abiiciunt⁹ z pauperes exaltantur.P.xlix. ¶ Pax.
Virgo pacifica statim post obitum celum intrauit.P.l.
Duo fratres erant in heremo quos diabolus nitebat⁹ ad discordiā ꝓuocare.p.li.
Diabolus fregit peregrino baculū in dorso vt sic discordaret.p.lii. ¶ Peccare.
In peccatis perseuerantes semper sunt ante portam inferni.P.liii.
Diabol⁹ tētauit ep̄m q̄ spōm mulier.P.liiii.
Inter holes existētes nō clare vidēt peccata sua.p.lv. ¶ Pena inferni.
Damnati habent ignem infra se z supra se q̄ tum distat celum a terra.P.lvi.
Ebriosus quidam vidit in extremis sibi aperiri infernum.P.lvii.
Quidam vidit penas dāmatoz.P.lviii.
Mulier quedaz vidit penas mariti sui z aliorum damnatorum.p.lix.
Camerarius quidam vidit dūz sum⁹ dux ad diuersas penas.P.lx.
Dives quidam fuit positus i igneꝫ cathedra et datus est ei potus infernalis.P.lxi.
Nero balneatus est apud inferos.p.lxii.
Nobilis quidam vitulum vidue abstulit z dum tub banno pzopinauit.p.lxiii.
Filii militis nolebant pelles z partez agri restituere.P.lxiiii.
Vir quidam vidit multiplices penas inferni et hic duram pniam egit.P.lxv.
Astio diaboli est horribilissima.p.lxvi.
Religiosus quidā pottus voluit intrare ignē ꝫ diabolum videre.p.lxvii.
Miles quidam in equo igneo punitus est ei falcone.p.lxviii.
Nobilis quidā pzecogitauit penas inferni et rigorem ordinis patienter sustinuit .p.lxix.
Juuenis quidā cogitauit si illa pulchra mēbra erant pabulum inferni.P.lxx.
Quidam cogitauit si post centuz milia annorum damnati liberarentur.P.lxxi.
Si in lecto molli ꝙtinue quis iacere deberet tedium haberet.p.lxxii.
Monialis quedam occultauit peccatum i cōfessione et damnata est.p.lxxiii.
¶ Pena purgatorii.
De acerbitate ignis purgatorii.p.lxxiiii.
Sacerdos quidam dixit.si lacus esset totus igneus.p.lxxv.
Quidam vidit purgatorium et hic afflixit si.P.lxvi.
Cādelabrū cupreū liquefactū est .p.lxxvii.
Restitutus vite fecit sibi vestes congelari.P lxxviii.
Quidam petiuit angelos in agone vt tardarent vt hic puniretur.p.lxxix.
Languidus quidam elegit tribus diebus puniri in purgatorio.p.lxxx.
Quidam cum dentrice fecit sibi membra cōcari pzo purgatorio.p.lxxxi.
Virgo quedam pzo comite assumpsit sibi dimidiam partem purgatorii.p.lxxxii.
Quidam elegit sibi duo mila annoruz i purgatorio.p.lxxxiii.
Anima quedam fuit deputata ad purgatoꝝ um vsq̄ ad nouissimum:quia penitentiaz fiduciter fecit.p.lxxxiiii.
Peccatoz contritus fuit deputatus vsq̄ in finem mundi ad purgatorium.p.lxxxv.

Tabula ꝓmptuarii

Propter aridiam fuit deputatus quidaz ad purgatoziu. xl. annis p. lxxvi.

Albertus magnus elegit sibi dece dies in purgatorio. p. lxxvii.

Frater quidam fuit decem diebus in purgatorioqz fratres non statim persoluerunt sibi suffragia. p. lxxviii.

Pena monialis que fergit sllentium in choro. p. lxxix.

Monachus quidã intrauit purgatoziũ et qñ vidit ridere fratres increpauit eos. p. xc.

Quidam habuit purgatoziu in loco balneũ sui. p. xci.

Anime cuidam impositus fuit in purgatorio fore vsq; ad corpus eius sepeliet. p. xcii.

Balcatius fuit inuentus in purgatorio et ñ chorizcauit miraculis. p. xciii.

¶ De suffragiis animarum.

Una die quindecim milia animarum sunt a purgatorio liberate. p. xciiii.

Die petiuerũt suffragia a q̃dã virgie. p. xcv.

Anima quedã caruit per septem dies ville ne diuina. p. xcvi.

Mulier quedam fleuit inconsolabiliter sug siam defunctum. p. xcvii.

Pater quedam in quinq; annis liberauit filium suum a purgatorio. p. xcviii

Filii debent subuenire animabus parentum. p. xcix.

Uroz quedaz liberauit aniam mariti sui de purgatorio. p. c.

Quidam assumpsit pnam p socio suo. ci.

Filius quidam septennem penitentiam egit pro matre. p. cii.

Quidam assumpsit partem penitentie alterius quomodo punitus est. p. ciii.

Huptio eucharistie delet purgatoziũ. p. ciiii.

Quidam per tres millas fuit liberatus a purgatorio. p. cv.

Sacerdos quidam quotidie celebrauit p defunctis. p. cvi.

Dux quidam fecit fieri multa suffragia pro animabus. p. cvii.

Hugo quõ disciplinat⁹ē post mortẽ. p. cviii.

Johannes euangelista liberauit aiam a purgatorio. p. cix.

Petrus apls liberauit aniam a purgatorio. p. cx.

Undecim milia virginum liberauerunt animam a purgatorio. p. cxi.

¶ Penitentia.

Penitentia sancti petri apostoli. p. cxii.

Quidam petit breuem pnam. p. cxiii.

Quidã nisi vnus pater nosier voluit sustinere pro penitentia. p. cxiiii.

Deus semper paratꝰ est recipere peccatores ad penitentiam. p. cxv.

Demones retrahunt & impediunt penitentes. p. cxvi.

Quidam assumpsit penitentiam solus timore mortis. p. cxvii.

Eucharistia dat gratiam abstinendi a peccatis. p. cxviii.

Quidam noluit penitere dũ potuit. p. cxix.

¶ Perseuerantia.

Ps retinuit fratrem in ordine. p. c. xx.

¶ Preterpta dei.

Oblisio peccatorum dei. p. cxxi.

Predestinatio nullum capitulum habet: sed remissiones.

¶ Prelati.

Quidã fuit electus in epm & renuuit. p. cxxii.

Episcopus malus quomodo iudicatus & punitus est. p. cxxiii.

De vtyone episcopo horribile. p. cxxiiii.

Sanctꝰ Martinꝰ accusauit epm suũ. p. cxxv.

Canonicus quidaz fuit accusatus a patrono sue ecclesie. p. cxxvi.

Quidam iniuste episcopatum adeptus fuit & subitanee obiit. p. cxxvii.

Beneficiati vix saluantur. p. cxxviii.

Clericus blasphemus qualiter sit punitus. p. cxxix.

Miles quidam dixit: oues nostre sunt oz eos tondere. p. cxxx. ¶ Prosperitas.

Mercatoz quidam iactauit annulum in mare & in pisce reinuenit. p. cxxxi.

Uir et vroz qui in triginta duobus annis nũ q̃ habuerunt aliquod infortuniũ. p. cxxxii.

¶ Pulchritudo.

Mulier quedam pulchra petiuit a christo deformitatem. p. cxxxiii.

Res iniuste acquisite.

Quedam mulier fuit cum trita cum iniustis rebus: & sic damnata est. B. i.

Quidam sex nummos non persoluit quõ punitus est. B. ii.

Usuracius quidam in extremis confessus est et vsuras restituit. B. iii.

Usurarius quidam committit omnes res suas abbati. B. iiii.

Diabolus possidet pecuniam vsurariã. B. v.

Abbas remisit pecuniam vsurariam monasterio suo legatam. B. vi.

Miles quidam abstulit pellem & etiam partem agri. B. vii.

Demones impediunt contritionem: confessionem: ꝫ restitutionem rerum. R. viii.
Dives quidam abscondit thesaurum suum in muro. R. ix.
Elemosyna de iniustis reb⁹ deo nō placz. R. x.
Dives quidam multas peregrinationes fecit cum iniustis rebus. R. xi.

¶ Religiosus.

Religiosi crucifigunt se cum christo. R. xii.
Religiosi debent esse contenti in cibo communis. R. xiii.

¶ Requies.

Heuer quidaz septuaginta annis in heremo non habuit requiem. R. xiiii.

¶ Ridere.

Quidam nimis frequenter risit quomodo punitus est. R. xv.

¶ Sepultura.

Episcopus qui pzopter pecuniā sepelinit hoiem pzauum quo modo punitus est. S. i.
Quidā de nocte tract⁹ est de ecclia S. ii.
Usurarius sepultus est in monasterio infestauit monachos. S. iii.

¶ Seruire deo.

Seruus christi tria debet facere. S. iiii.

¶ Societas.

Clericus pzopter malaz societatē est suspensus. S. v.

¶ Soztilegia.

Somnia seducunt homines. S. vi.

Soztilegia.

Quare plꝰ mulieres dānāt ꝙ viri. S. vii
Nobilem dixit diabolus mozituꝝ in terra sancta. S. viii.
Quidam demonib⁹ pzeparauerunt mēsam vt sic ditarentur. S. ix.
Mulier q̄dā in extremis dixit luctuc. S. x.
Quidam putauit se adhuc viginti duobus annis viuere. S. xi.

¶ Spernentes pzoximos.

Remissiones habet ad discipulum de tpe.

Superbia vestium.

Mulier quedam pzopter superbiam vestiuꝫ perdidit sensus. S. xii.
Mulier quedam circundata est demonibus ad modum glirium. S. xiii.
Mulier oznata est rhete diaboli. S. xiiii.
Multi demones vili sunt circa pessimum hominem. S. xv.
Comitē quēdā diabol⁹ equo eduxit. S. xvi.
Miles ne perderet famam audacie sue noluit in agone mozris confiteri. S. xvii.
Quidam dixit quis est qui mihi resistere possit. S. xviii.

¶ Superbia spūalis.

Elatio mentis oia bona opa ydit. S. xix.
Diabolus ostendit se fratri in forma bēē virginis Marie. S. xx.
Virgo quedam pzopter complacentiam sui ipsius damnata est. S. xxi.

¶ Tempestas.

Sacramentū eucharistie fugat tempestates demonum. T. i.
Tempestas maris exorta est pzopter peccata mali hominis. T. ii.
Miles pzouincie Tolensis qui maledixit nubibus ꝫ tonitruis. T. iii.
De magnitudine grandinum. T. iiii.

¶ Tempozalia.

Quidam congregauit multam pecuniam et statim de nocte obiit. T. v.
Quidā in extremis a diuitiis suis petiuit auxilium. T. vi.
Homo nudus egredietꝰ de hoc mūdo. T. vii.
Pauper mechanicus qui semper fuit letus. T. viii.
Heremita quidam plus dilexit fratrem ꝙ sanctus Gregozius suas diuitias. T. ix.
Deus non pmittit suos fame mozi. T. x.
Angelus seruiuit heremite infirmāti. T. xi.
Quidam posuit spoztam cum denariis ante ingressum ecclie. T. xii.

¶ Tempus.

Remittit ad discipulum de tempoze.

¶ Tentatio.

Diabolus non potest nocere nisi inquantuꝫ deus ei permittit. T. xiii.
Quidam vidit diabolum cum multis valentibus. T. xiiii.
Quidam vidit multos demones in claustro et nisi vnum in foro. T. xv.
Iuuenes debent secretra cozdiuꝫ indicare confessoribus. T. xvi.
diabolus apparuit mulieri in specie mariti de funeti. T. xvii.
Heuer quidam desperit iuuenem pzopter temptationes. T. xviii.
Abbatilla vicit tentatiōes carnis. T. xix.
Virgo quedā habuit pzimo tentationem carnis: postmodum fidei. T. xx.
Frater quidam quadzaginta diebus sustinuit tentationem luxurie. T. xxi.
Conuersus quidam voluit fieri eps ex inductione diaboli. T. xxii.
Diaboli tentando homines retardant diem iudicii. T. xxiii.

¶ Trinitas.

Augustinus vidit pueruluꝫ cum cocleari circa mare. T. xxiiii.
Aqua: nix: glacies: vnum sunt. T. xxv.

Quidam noluit abnegare scām trinitatē p̄ pter diuitias. T.xxi. ¶ Venatio.

Duo filii impatoris in venatiōe sibi mutuo interemerūt. V.i.

¶ Verbum dei.

Religiosus quidam cum paucis verbis conuertit grossum hominem. V.ii.

Pastor gregis audiuit vnum sermonem et sic saluatus est. V.iii.

Peccator quidam magnus audiuit vnū sermonem et sic saluatus est. V.iiii.

Utile est audire verbum dei etiam si non retineatur. V.v.

Fratres audiendo verbum dei dormitauerūt. V.vi.

Quidam nolunt audire veritatem s fugiunt eam. V.vii.

Iustinus q̄dā noluit audire vbū dei. V.viii.

Pzedicator verbi dei habebit magnum p̄mium in celo. V.ix.

Pzedicatori dicit christus post mortem: veni sequere me. V.x.

Demones obseruant aures ne audiatur verbum dei. V.xi. ¶ Vetula.

Vetula quedam recepit fraudulenter inuenculam. V.xii.

¶ Vidua.

Remittit ad discipulum de tempore.

¶ Virginitas.

Virgo quedā q̄si p̄ fatua reputabat. V.xiii.

Virgo quedam abscidit sibi naſus ne nuptui traderet p̄. V.xiiii.

Virgo quedam potius voluit submergi p̄ castitatem perdere. V.xv.

Virginem innocentem angelus liberauit a suspendio. V.xvi.

Virginem quando leo liberauit a corruptione. V.xvii.

Yles liberauit virgines in pzostibulo a corruptione. V.xviii.

Angelus ostendit duabus virginib⁹ vīā que erranerunt. V.xix.

Virgo quedaz percussit cadauer ad caput in quo erat diabolus. V.xx.

Yhesus vestiuit agnetē suam sponsam. V.xxi.

Christus per triduum virginem in patibulo sustentauit. V.xxii.

Christus pascit virgines. V.xxiii.

Christus liberauit sponsam suam a diuersis martyziis. V.xxiiii.

Quidam voluit violare virginem s exterat⁹ est. V.xxv.

¶ Virtutes.

De virtutibus quinq fratrum. V.xxvi.

De exercitiis quinq fratrum. V.xxvii.

De virtutibus trium heremitarū. V.xxviii.

¶ Unctio extrema.

Sacramentum extreme unctionis pzolōgat vitam. V.xxix.

Punitio vroris que impediuit unctionez sui mariti. V.xxx.

Sacra unctio dispōit alam i celū. V.xxxi.

¶ Voluntas.

Malam voluntatem habens vulneraſ xp̄m. V.xxxii.

In bonis quandoq deus recipit voluntatē pro facto. V.xxxiii.

Spalata contritus post mortem inuen⁹ est in habitu ordinis sui. V.xxxiiii.

¶ Voluptas.

Ducilla delicata quomodo postmodum computruit. V.xxxv. ¶ Votum.

Virgo quedam votum voluit contrahere matrimonium. V.xxxvi.

Votinus quidam obiit sine sacramentis q̄dā natus est. V.xxxvii.

Votiu⁹ q̄dā p̄ triduū gdiu visus. V.xxxviii.

Periculosum est differre votum. V.xxxix.

Votinum quendam demones pzoiecerūt in sartaginem. V.xl.

Quidam vouit sctō Michaeli vitulum vaccam. V.xli. ¶ Usura.

Pzo usurariis defunctis nō est orādū. V.xlii.

Quidam recepit capaz ab usurario quomodo punitus est. V.xliii.

Quidā construxit ecclām de usuris. V.xliiii.

Usurarius quidam in agone dixit: denarios comedo. V.xlv.

Usurar⁹ q̄dā miserabiliter defunct⁹. V.xlvi.

Usuraria quedam burlam cum pecunia fecit serum sepelire. V.xlvii.

¶ Yhristianus.

Quidā posuit in deo xp̄m p̄ fideiussore. Y.i.

Imago.

Mulier nobilis quedam nolauit imaginem beate marie virginis rumbulam. Y.i.

Judeus quidā pzoiecit imaginem beate Marie virginis in cloacam. Y.ii.

Puerulus quidā pozrexit xp̄o panē. Y.iii.

Quidā fregit imagini xp̄i brachiū. Y.iiii.

¶ Ypocrita.

Quidam in extremis datus est diabolo. Y.v.

¶ Tabula pzomptuarii exemplozū ad scripuli scām ordinē alphabeti explicit.

¶ Prolog⁹ in pñptuariū discipuli de miraculis beate Marie virginis incipit.

AD laudē dei omnipotē cū sepe recitant mirabilia q̄ p̄ scīos agit diuina potentia: multomagis scē dei genitricis marie debēt referri ei p̄conia: que oi melle ſūt dulciora. Ergo ad roborandas in eius amorē fidelium mētes: intendo ex diuersis libris colligere opusculū qđ nolari de frat pñptuariū discipli de miraculis bē vīginis: quō bā virgo virīs: mulieribꝰ: pueris: in vita: in morte: post mortem in oibus necessitatibus et angustiis subueniat. vñ Ber. Dīleat miam tuā bā virgo qui te invocatus deuote in necessitatibus suis sibi memineri de fuisse. Alū Insel. Ab initio reuocatiōis humane oīb⁹ sub tuū p̄tidiū fugientib⁹ humilq; succurristi. Et idcirco p̄e oībi creaturā laude dignissima dici. q̄ esse meruisti.

Imperatrici subuenit Maria in maximis angustiis. Exemplum primum.

FUit quidam romanus imperator qui habuit vorē generē et morib⁹ nobilissimā: q̄ simul caste vixerūt. Venit aūt in mentē imperatoris vt pergeret visitare sepulchrū christi et etiā alia loca scōrū. Recepto itaq; assensu ab imperatrice q̄ imperatrice fratri suo carnali q̄militer sic peregre p̄icisceꝰ. Ipe aūt dictus frater spē imperatricis receptus in amorē eiꝰ vehementer exarsit q̄ ei amorē suū aperuit. Cūq; ei pluries molestus esset: q̄ illa penit⁹ renueret: tādez diem sibi assignauit in qua se sibi velle satisfacere q̄militer. Interim vero turrī parare q̄militer: in qua duos adolescentes q̄ duas puellas ad seruiendū fratri imperatoris mittere curauit vt necessaria quecq; sibi cū famulis sursuz trahere ēt. Determinato aūt die q̄ imperatrix q̄ iuuenis illā p̄matim q̄scenderēt: vt ille qđ desiderabat expleret ganisus ēt. Dz illo p̄elato et intrante turrim pudica dīa in tumulū redijt: retēto fratre imperatoris in turri. Sedit aūt sub imperatrice roma pacifica donec imperator rediret ad ppria. Post quinq; dies nuncio andito imperatrix aduentū imperatoris: gaudia ēt valde: iussit q̄ nobiles q̄ maiores cleri secū in cursuz eius exire: q̄ vicos ciuitatis ornari decenter: fratrē q̄ imperatoris de turri emisit vt fratri obuiā exiret: qui cū in occursum illi⁹ exiret: imperatrices p̄cuncis eā graviter infamauit. Requisit⁹ enim a fratre cur eā palliā⁹ ēt. Rndit cuncta chrysmis. Mi frater charissime meretrix pessima q̄nq; tua sic cū multis scorneari q̄neus q̄ meipm in petā lernam p̄cipitare tētauit. Nullus cū ab ei⁹ amplexu ex q̄ recessit q̄bitus ēt quod frere nō potuit i quadā turri me inclusit. Audiens imperator hmōi verbis percussus in terrā corruit: post spacium vni⁹ hore surrexit q̄ grauatus amaritudinib⁹ equū ascendit. In castro aūt imperatrix cū comitatu multo venit ad virū suū: q̄ cum illū amplecti vellet puella ab eo graviter in facie q̄cussa cecidit. Vocat q̄q; duos seruos imperator ait. Dz nō ēt cū meretrice certas dūcite ducite eā ad insulā q̄ndā ad decollationē. Qui cū ad locū vbi decollāda erat venissent: admirātes ei⁹ pulchritudinē: dixerūt adinuicē. Pulchā interficiat cognoscam⁹ eā: q̄ nō ēt in mūdo pulchrior. Irruentib⁹ illis in eā illa suspitiēs in cruā voce lachrymabili dei respectū virgis scē marie efligiabat auxiliū. Quidā aūt nobilis heros nō longe iterēs iens cū comitatu multoꝝ: q̄ limina aplorū q̄ loca scōrū visitauerāt: audiētes clamorem mulieris: videtesq; tā venerabile seruos impios dicos distrahere: eāq; de manib⁹ eoꝝ liberauerūt et ipa dīm rogauit vt eā in ancillā sibi honore erigeret. Cui petitiōi ei⁹ libēter annuēs: illā ad ppria ducit secū: quā vorē eius honorifice recipiēs vnicū ei filiū ad educādū tradit. Parumo aūt elapso illa maior ad hibuit diligentiā q̄ si ipa eū genuiss: erat dō miles frater dñi q̄ ad amorē ei⁹ pingere cupiens blandis sermōib⁹ ac multi gratiosis eā sollicitauit: illa vo se caste cum diligere dēs amore dñi sui cui⁹ frater erat nubere hoī omino negauit. Qđ ire miles in alio cepit tractare quō eā interficeret. Itaq; lapsis nocte venit ad locū vbi illa dormiebat cū infante: guttur pueri filii fratris sui cultro q̄ medium secuit: ac gladiū in manu mulieris relinquens recessit. Cū ergo sanguis occisi pueri p̄ lectum decurreret: q̄ latus mulieris inficeret: excitata vehemēt exposuit q̄ exclamauit. Pē q̄ mater cito de lecto surgēs venerēt cū lumine ad filiū: quē iugulatū vidētes q̄ in manu mulieris cultrū Puto dixerūt eos inuasit q̄ ocīm familiā: vix explicari pōt: venit de nigr scelerati illius homicida fictas lachrymas fundens dixit fratri. Adduxisti hanc meretricē q̄ mulieris criminibus in alia patria iudicatā interfici: tō igni tradat. At ille heros nobilis q̄ vorē ei⁹ eā interfici phibētes: mādauerūt nautis ad portū q̄

ml mtelo: vt eā alterū trerā duceret. Venit ergo imperatrix cū seruis ad nauē & lachrymādo intrauit nauē. Cū naute diu in mari nauigassent ꝓsperata eius pulchritudine allocuti sūt eā vt ei assentiret. Ipa supplicauit amore ihesu xpi & b. virginis Marie ne ei vim inferent. Qui in quada rupe alta & aīe eos emittebat ipa supplicāte eā retinebāt. Vbi cū totaꝫ nocte duriss flēs ihōne & ipa tribulato animo afflicta pax obdormiuit: apparuit ei gloꝛiosa Maria regina celi dicens ei. Collige herbam que est sub capite tuo: et quibuscunq; leꝓrosis dabis bibere in nole dñi i salnabunt. Excitata ergo mulier de visione letificata herbam collegit: & cyrotheras de manib⁹ suis exꝛahēs implenit. Hora aūt tertia naute a deo missi iter facientes iuxta rupē illā vocati ab ea applicuerūt. Qui videntes eā venerabilē & gloꝛiosā & ꝛecepā in nauī duxerūt ad portū. Egressa aūt de nauī inuenit leꝓrosum cui dedit de herba bibere & statim sanatus est. Exiit fama ei⁹ de loco isto. Et venit ad ciuitatē illā in qua erat imp⁹ ille leꝓrosus esse ꝛetus qui fratris filiā in sinu hut⁹ dñe occiderat. Ad hoc multis ꝓceribus adducta: sed nec ab ipa familia ꝑmus cognita cogat obnixe a fratre illius leꝓrosi vt eū subueniat & quicqd mercedis velit: recipiat. Illa se subuenire ꝓmittit: si de oibus peris coꝛā ea et fratre⁹ vxo et fratris gratus fuerit. Et ille quidē ꝗtens multa dixit: sed celabat scelꝰ qđ in eā ꝑmisit. Videt ei mulier nil ei ꝓficeret medicinā suā absq; dito vno petō. Tūc ait frater sup⁹. Aperꝛoꝛ tuli: si quid aduersuꝫ me male egisti totū tibi indulgeo. Resolut⁹ itaq; in lachrymas q̄ liter egerat manifestauit. Audito hero⁹ eppā ait vehemēs dicēs se plusq; amissione nobilissime mulieris q̄ de morte filii tristē esse. Et dia cēdit. Dñe mi ego suꝫ illa que malum p malo nō reddā: & bonū ꝓ malo retribuaꝫ: restitutoq; illo sanitati rogabāt vt ibi manerꝛ: q̄ sanauerat in ꝑpetuꝫ accipet: ꝗbus acquiescens recessit: sanādo leꝓrosos romā incognita venit: ubiq; plurimos a leꝓra curauit: sed et fratrē imperatoꝛ vicissim deꝛ inuaserat leꝓra grauissima vsq; ad mortē. Ad quā curandā adducta: ꝛa a nullo cognita: tm̄ mō & hunc petiit sibi quod in eā ꝑmiserat ꝓficerꝛ coꝛā papa & imperatoꝛe fecit. Quo audito imperatoꝛ flens pugno facie ꝑcutit: ꝑmitis mihi ea se exclamauit: sicut & ꝛ ꝛuoq; oēs q̄ aderant & audierāt recordatio. ℣. Imperatricis egregie. Et illa fletus flore nō sustinēs: sanato ꝓius tumore ꝑpitur. Ego sum illa: tibi ꝗnta lesia romam imperauerat nō est facile narrare. Volaterq; ea imperator quasi a deo ereuse. tuaꝫ in vxoꝛe & dñam recognouit illa intra se aliter agens dixit ad papam. Motum fuit in tribulationib⁹ & angustijs meis dño nostro ihesu xpo et beate marie virgini. Et sic enarrauit oia q̄ passa fuit: me nulli viuenti vxo⁹ cōiungere: sed in monachali veste castitatem seruare. Requiescat ergo anima mea & manu tua si timeas vel diligas hoiem plus q̄ deum: vestis sancta nō velamen⁹ me. Tunc dia mox eam induit: & benedixit. Hec Vincē. in spe. hyst. ꝓma parte lib. viii. c. xi. & sequente.

Mulieri impgnate subuenit maria. Ex. ii.

IN loco qui dicitur tuba est ecclia sancti Michaelis archāgeli honorifice cōstructa: qui locꝰ oceano cunctis ꝑplus est terribilis est ꝓpter accessum & recessum maris aduenientibus omnibus & limina sancti Michaelis archangeli petere desiderantibus dies in die vnum ꝓcrescit. non aūt vt cetera maria gradatim: verū ꝓcipitu⁹ cum ac terrifico sonitu occurrens sepe irrepit etiā agentes. Quadam igitur festiuitate ipius archangeli: turbis ad eius limina ꝓperantib⁹: ecce tam in medio arene positus. Erat autem inter eos mulier quedam paupercula vicina patrui: solo tam grauida. Sonit⁹ terribilis maris subito intonuit: et cunctis ꝓcipeti cursu amentium more fugientibus: illa mulier sola remanſit: viu etiam pedum ꝓe nimio terꝛoꝛe atq; labore destituta. Ierueꝝ et iam de loco subito: clamabat cum ciulatu mirabili auxilium petens: sed vnusquisq; ꝛeipsum cursi cupidꝰ audire dissimulabat. Igitur humano deficiente auxilio recurꝛit ad diuinū deum lachrymabili voce inuocās & eius genitricem Mariam: sanctumq; archangelum michaelē. qui & ipe ob hoc spectaculū ꝓfectus man⁹ ad ipsa tenderā. Dei et matris ejus auxiliū flebiliter inuocabat. Numerius ... xpi auxilio cum ꝓpinquantib⁹ aduenit pia dei genitrix & vt videbatur mulieri manica sue ꝛei ꝓiecta ita tutaꝫ eā a terrisono impetu maris reddidit. vt nec etiā minima gutta tot⁹ abyssi vestimenta illius cōtingeret. Ipa vero quasi i tutissimo habitaculo posita: filiū ꝛegit sine timoꝛe in illa grauēs bonet iterū maꝛe sunct⁹ suos in se ꝛetrahēs liberꝛ iter eūdi mulieri ꝓberet. ita q̄ cum puero ad litus venit. Et que sola in maꝛi relicta erat egens. ita non sola miraculi spectaculum omni populo ꝓbuit. Hec Vincē. in spe. hyst. ꝓme lib. viii. c. lxxvi.

Maria liberauit mulierem a dānatione que sciēter obticuit petcā in confessione.

Exemplum.iii.

MUlier quedam honeste conuersationis que ꝓuis cōiugio copulata secularī habitu: vitam tñ regulārē duxit. Ueruntamen in adolescentia flagitiū cōmiserat q̄ nulli ausa dicere ꝓe pudore fuit Dum sacerdoti cōfiteretur palliato crimine sic concluſit. De obus que dixi ⁊ que non dixi reddo me culpabilem ⁊ frequenter hec dicens suspirauit grauiter. Hoc sacerdos considerans callide tentabat elicere quod latebat dum non posset monuit vt ꝓpozi vicini monasterii suam conscientiam reuelaret: ⁊ ipse caute eā inuestigare ꝓeualit ꝙ nec ille aliq̄d ex ea extozq̄re potuit. Solebat tamē illa mulier quotidie cozam altari vt imagine btē virginis ꝓdictum lapsum cum fletib⁹ aperire Tandem cū sic moztua esset ⁊ cū exequiis filia ꝗ in remotiozi vico erat expectaret: ⁊ illa tandē veniens cū vlulatu ⁊ gemitu sparsis crinib⁹ amplexa cozp⁹ matris clamaret. Heu mater cur me miseram deseris: ita vt alātes lamenta conuerteret: matris anima statiz reuersa est: ⁊ quasi de somno euigilās ait. Dño iubente reuixi: dissoluite velamina ⁊ surgā. Qua soluta sacerdos vocat: crimenq̄ aperit que se ꝓtinus beate virginis intercessione: liberatā testans. Cunctis ad miraculum confluentibus ait. Ego tozmentis tradita ad penam trahebar: ꝙ beata virgo succurrens me ducentibus dixit: cur suā ancillaz durere ꝓe sumerēt: ⁊ vt cito doner a dño sentiarer me deponerent ait. Quo facto accedens ad filiū suū ozauit dicens. Ozo fili ne dōnetur aia ꝗ suū roz ā me reatum deplozauit totiens. Cui dño. Mater q̄ sine confessione saluari nequit: sed q̄z tibi negare nihil possū reuertatur ⁊ cōfiteatur ꝛc liberabit. Moz missus angel⁹ me reduxit. Facta ergo ꝓtinus reuertar Quo dicto signans se capite ī feretro inclinato spiritū exalauit.

Uxoz militis que perdidit sensū ⁊ Maria subuenit ei.

Exemplū.iii

MUlier quedam cōiunx cuiusdā mulieris quadaz nocte vidit in somnis portare vexillū q̄ coloze sanguineo erat intinctū. Hoc aūt vidit cū esset ꝑgnans pignoze filii quem postea habuit. Euigilās aūt a somno sensum perdidit ꝓtinus ⁊ cepit alienis loq̄ viro suo valē mirā te. Et post paululū videbat sibi virginē ꝓtanā quā hactenus habuerat inter manmillas suas esse ⁊ inde continuo exire: sic diabolus eā inficiebat: cuius alaz venerari cupiebat. Amici ꝗz cōtristati de tam magno infoztunio q̄ videbat ei accidisset assumētes duxerunt ꝙ loca sanctoz si fozte obtinerent si bi sanitatis gaudiū ꝓnoctauerūt in ecclesia sancte trinitatis. Sed sacta trinitas. ī. vnus deus in trib⁹ gloriosus tñ voluit sanitatē tribuere ei q̄z salutis eius donū seruabat regine btē virginis genitrici marie Post hec facta est aqua benedicta a pluriб⁹ ꝓsbyteris multis exoztatis adiuratamultis benedictionibus roborata: in qua dū tollet inuersa ita vt ex infirmitate deterioz facta esset vt multo magis laboraret insania magna capitis Per acto aūt anni circulo post ꝗ infirmitatē inierat approꝑinquāte purificationis solēnitate sancte marie ꝓduct⁹ est ad quādam ecclesiā in honoze ipsi⁹ conditā que in medio grādis sitne olim vt fert a grecis cōstructa dissimulo valde ab ecclesiis. Satis tamen congrua ad habitandū heremitis. Ibi ergo dū pernoctaret in ipā dicta solennitate meritis eiusdez virginis ita facta est sanat ac si nunq̄ aliq̄d mali habuisset. Nā ⁊ sensus quē amiserat ei exintegro redit ⁊ sanitatē capitis plenissime recuperauit. Unde cum ipsa: ipse vir ⁊ eius ceteri amici laudē retulerūt deo ⁊ gloriose virgini ipius genetrici.

Monachū ebziosū liberauit maria a potestate demonum.

Exemplū.iiii.

MAria virgo quēdā monachū sibi denotū a diabolo liberauit: ⁊ etiā a consuetudine inebriandi reuocauit. Ubi legitur q̄ cū quidā monachus denotus bente virgini marie cellariū abbatie intrasset fozti vino adeo se ingurgitauit qđ factus est quasi sine sensu. Ubi cū manēsset vsq̄ post paululū a vino exitat⁹ temptabat ire ad ecclesiā ꝙ claustri: occurrit ei diabolus in specie thauri maximi volens ipm cozn̄ib⁹ transfodere. Tūc astitit ei quedā virgo speciosissima dicta. Celarie sug humeros suos tenēs in dextera et⁹ manu palam lineam ⁊ intrepans diaboli: ⁊ iubens eū a familia dei discedere: statim vtraq̄ visio disparuit. Cū aūt idē monach⁹ inceptū ageret iter ⁊ ecclie appropinquaret: astitit diabolus in specie canis horribilis: ⁊ ex impetu in eū exilire: astitit ⁊ ꝑ dicta puella eū abire cōpellēs: ⁊ eū iterꝙ libe eū sanū: ⁊ sic visio disparuit. ⁊ ecclesiā intrā

ra assalit diabol⁹ i specie leonis immanissimi rugiens ⁊ in eū impetū faciens quasi eū deuorare sed apparuit statim beata virgo virgā in manu tenens ⁊ ꝓa diabolū ⁊ cōminādo ei gīa acriora supplicia sustinere q̄ statim vt fumꝰ disparuit. Puella aūt predicti monachi per manum accipiens ducit eū statim mente sancti recolligēs signū crucis in fronte eius imprimēs ⁊ monens ne deinceps talia facere presumeret: ꝯ immane peccatū sibi cōmitteret: tali monacho familiari suo ⁊ dehīc imponeret adimpleret. Cū aūt monachꝰ querere que nam esset rādit. Ego sū maria mater xpi. Dō andies ⁊ pedes ad pedes eiꝰ ipsā tenere cupies illa celos ascendit.

Latro quidam ieiunauit vigilias marie et non potuit mori sine sacramentis.

Exemplum .v.

QUidam maximus latro fuit ⁊sceleratissimus non cogitans nisi de seruitio diaboli: hoc eū bonū habebat q̄ vigilias beate marie deuote ieiunabat in pane ⁊ aqua ⁊ cum ibat ad furtum salutabat eam ea deuotione qua poterat rogans eam vt nō permitteret eū mori in peccato mortali Cū aūt captus suspenderet q̄ triduū pependit ⁊ nō potuit mori eū aūt vocaret transeūtes vt sibi adducerent sacerdotē aduenientē eo cū iudice ⁊ populo remouet de patibulo dicens q̄ beata virgo eum sustentabat: ⁊ sic liberter dimittit: ⁊ postmodū vitam suā laudabiliter finiuit.

Maria visitauit fratres laborantes.

Exemplū. vi.

QUles deposito cingulo militari ordinē cisterciensi. i. dure valle ingressus est. Quodā tpe messis eū ad laborem eū fratribus exisset influxerit ibi fetor ⁊ quietē: q̄ annotus erat nec habuit cōsuetudinē laborandi sedens permutiebat cū suis ⁊ egre ferens q̄ non laboraret ceteris laborātibus itaq̄ loquebat apud se. O miser homicio ꝙti sapientes ꝙti nobiles sēm carnē hic laborant q̄ si vias seculi ingredi voluisset grande nomen habituri essent ⁊ tu sedes hic tota die preciosū inueterate dieq̄ malorꝫ cū ante te portent pōdus diei ⁊ estus delicati inuenimi ⁊ nobilis viri. Hec loquens apud se vidit in visu de colle superiori descendere candida ci turbā cui ferat quadā mulier pulcherrima ⁊ ante eā alie due ꝙ in manib⁹ suis manu largia portabāt. Hec dū venisset eū cuneo suo salutauit fratres in ordine triū et discipulos charitatē suā. duabus quoq̄ comitib⁹ lintheola preciosis exiergebat pulueres ⁊ sudore de monachorꝫ fronte. Quales hos vides ⁊ q̄ mater dei maria eū ignorans hoc tibus suis in fratres bremebat: direbatq̄ quō se. O quales fratres o qualis religio vbi sic tergimine recipiunt ernō solū ad cōspectū et colloquiū ⁊ colloquiū sed etiā ad amplexus ⁊ osculum. Cui taliter cogitanti vna die rādiante illa multitudine appropriauit. Quid ipse denter cogitas o hōrida hec quam cernis est Maria mat̄ ihesu q̄ venit videre melliores suos eos ꝓsolando et adinuādo tanq̄ filios charissimos. In reuelatiōis hui⁹ ꝓsolatiōe miles ꝓfectus ⁊ edificatus est i dei genitrice mātia et in fratribus suis ⁊ cibi spūalis copiositate dine laborauit: ⁊ vitā in bono finiuit. Herēm. in speculo hyst. lib. viii. c. xvii.

Ecclesiam fabricare placet marie. Exēm. vii.

ECclesia quedā edificata est in honore bte Marie virginis. Et cū edificaret adducte sūt colline mire magnitudinis. Que cū leuari nō possent ac diebus singulis cultu labore pōs homines fatigarētur: ꝓparuit artifex Ego maria q̄ vilium dico. Noli molestus es q̄ iunge tibi tres pueros de scholis quorum adiutorio qđ vis imple qđ est factum est. Et q̄ venit videre hoc mirandū miraculum vt qđ multitudo virorꝫ fortiū leuare nequierant tres pueri nondum q̄tuor etatis summa velocitate sublenarent.

Maria Ego fulciuit mūdū. Exēm. viii.

BEatus dominicus cum ordinis confirmatione apud ꝓsulem papā instaret: quadā nocte vsus rome i ecclesia vidit in visiōe dūm ihesum xpm stantem in aere: et tres lāceas ꝓtra mundum vibrantem. Cui ad genua prōlabēs virgo maria: rogabat q̄ misericors his quos tridemerat fieret ⁊ tuā ꝓsolationē mīa temperaret. Ad quā filius dicebat. Nonne vides ꝙte iniurie mihi fiunt: et quā mali xpiani cum petis suis cursum me crucifigūt: iniquitas mea tāta mala nō patit impunita. Cui dixit mater ei. Sicut tu scis: q̄ ois nosti hec est via per quā eos ad te reducere: hoc vnū scrutum filii quē mittes in mūdum vt annūciet ⁊ querent ⁊ te querēt olim saluatorem. Alios etiā ei seruos dabo in adiutoriū qui tibi opēt. Tunc filius inquit. Mater ecce placet⁹ suscepi faciē tuā verecundē offendi: chi quos vis ad tantū officiū destinare. Tunc

dñs mater beatꝰ dñicꝰ offerebat dño nostro
ihesu xpo. Cui dño tñc dꝫ et studiose faciet ꝙ
dixisti. Retulit ꝙ vbꝫ frãciscꝰ: hñc sibi soluꝫ
soz obmendauit. Beatꝰ igiꝫ dãtes in visione
illa socijs diligenter gliderãs quẽ ante nõ no
nerat. In qualitñ cũ eũ in ecclia reqsset ex
his ꝙ nocte viderat recognouit ꝙ in osculo sã
cta ruẽs ꝙ sinceros amplexꝰ dixit. Tu es so
ci⁹ me⁹: tu curres pariter mecũ: stemus sit et
aduersarius null⁹ prualebit. Visionẽ etiã pdi
etã ei enarrauit: ꝙ extñc facti sũt cozdiis ala
crꝫ in deo: qõ ꝙ in suis gaudijs mendauerũt
obliuiscꝰi imprpetuũ.

Maria placet iuã filii sui. Exemplum.ix.

SAcerdos quidaꝫ guillel
mus nole huic diuinitus multa si
cretꝰ reuelata sũt. Cũ eũ in oone staret fa
ctus est in excessu mẽtis: rapt⁹ ante tribunal
pñtis ad cuius dexterã angelꝰ eũ tuba stare cõ
spexit: quẽ rñs clara voce cũctis patrie celestis
exercit⁹ audiẽtib⁹ sic allocut⁹ est. Buccina. Dñ
eũ factũ fuisset tã valida erat vox tube: vt to
tus mũdus quasi folijs de arboze tremere vi
deret. Qui eũ echo diceret buccina adhuc so
net mater mia Ego maria scimꝰ mũdũ si de
uno buccinaret cõsummasti ꝛc. et sanctis to
tꝫ⁹ surgẽs ad pedes filii ꝓcidit: ꝙ vt finiam
differret mũdoꝫ gerere cũ instãtia mira sup
plicauit. Cui xps rñdit. mater mũdus tot⁹ in
maligno positus est: ꝙ sic me suis petis irritat
vt vel finiam suspẽdere: vl hoi parcere nõ de
beã nõ solũ latei: sed ꝙ clerici ꝙ monachi vias
suas ꝓꝛ⁹ corrumpũt: ꝙ me de die in diẽ offẽ
dunt. Tñc illa. Parce dilecte filiꝰ ꝙ si nõ ꝓp
ter illos malos saltẽ ꝓpter amicos meos:
ꝙ sic xps placatus est.

Multitudo populi aliqñ punit ꝓpter de
lictum vnius. Exemplum.x.

HIlso quidam nole ꝙ arte
pugil extitit: ꝙ quotiens de taber
na ebrius ad modũ redijt totiens vꝛoꝛẽ ver
bis ꝙ plagis tribulauit. Tempꝛe quodam ꝙ
moꝛe mariti infirmitatẽ simulauisse posset
notari corpus dñi sibi dari postulauit. Clericꝰ
ꝙ sacerdotꝰ pugil cum eyphο cerusilie ebrius
ille occurrit et cum biberẽ monuit. Et cum
ille rñderet: corpus dñi poztꝰ: deo non bibã
Iratus fratꝰ ille cũ eyphο pixidẽ percussit ꝙ oẽs
hostie tñc stelle radiantes viti sũt. Quas sa
cerdos genuflexꝰ pixidẽ colligeꝛe tristis abiit
Frãs Bo a decano guinecie citat⁹ ꝙ exhibeat⁹
ille nõ curauit: ꝙ ꝓcessu tꝫ⁹ ꝙ breui tꝫ
ꝓꝛe miles obiit. Et eodẽ anno ihesus xps eos
dẽ guinetũ terribiliter plagauit. Nã mare in
ꝙtibus eiusdem guinetꝰ fretũ terminos suos
egrediẽs: multaꝫ guinetarũ terrã occupauit:
villas deleuit: tantũ hoꝛꝫ extinguẽs multitu
dinẽ: vt flumina centũ milia hoim trãsire nõ
deberent. Et cũ cauta plage ꝓpter latere tam atrone cui
dã multũ deuote apparuit btã dei genitrix: di
cẽs. Propter iniuriã filii mei in sacramento
corꝛis eius facta iniuste es tu fili⁹. Et mox
adiecit mater mia. Leua oculos tuos contra
mare. Dñ cũ fertilem contẽplata pirides est a
pugile gemmã in finitate fluctuũ natantem.
Que cũ intantum appꝛopinquasset vt posset
cognosci: ait. Ecce corpus filii mei: in loco cui
vbi dilectum est edificari dz eccla: ꝙ dz exhi
bere tãta reuerentia: quãta sepulchro dñico.
Quidã vo ꝓdines ex ꝓdicti pugilis vomo ec
clesiã in honoꝛe btẽ dgis marie edificauit. Ex
hoc ꝓꝛ⁹ ꝙ quisq ꝓpter petrũ vnius punit tota
ciuitas. Vñ de hoc ꝓꝛ in decre. Quisq militum
ꝓpter vni⁹ delictũ punit. di. xiv ꝙ illud.

Imago btẽ dgnis ludauit. Exemplũ.xi.

IN quadã eccla cũ sacer
dos celebraret ꝙ ppli adoraret: imago
dei genitricis vehemẽter ludare cepit: vt alĩ
tes notarent: ꝙ mirarẽtur: atq ipe ludoꝛ gut
tule peplis matronaꝝ extergerent. Nutu dei
obscẽnus eadẽ hoꝛa adfuit reqsit⁹ de cã: rñdit
Quid statis admiratꝰ es filii⁹ marie manã ex
tẽderat ad ferendũ quã si nõ ipa retinuisset
mũdus tã minime subsisteret. Ecce her cã lu
doꝛis est. Et territi sũt oẽs audientes Vba tõ
stupenda. Iher Lelarius.

Salubꝛe est honoꝛare quinq dolores Ma
rie virginis. Exemplum.xii.

QUidaꝫ sanctus pater in
spiritu audiuit ielũ xpm querẽtem
a matre mia ꝙ fuissent dolores sui maiores in
mũdo. Et illa. Quinq fuerũt maiores certe.
Symeon cũ symeon te occidendũ ꝓphetauit.
Sex fuit cũ te perdidi ꝙ triduũ. Tertius est
te captũ ꝙ ligatũ audiui. Quartus cũ te cru
cifixũ vidi. Quintus cũ te vidi ponꝛi sepulchro
Cui xps ait. Qui me ad ꝓmã tuã dolorẽ cu
vno pater nr: ꝙ cũ vno aue maria salutauerit
dabo ei cognitionẽ ꝙ ꝛtritionẽ peccatoꝝ. Qui
ad sextum idem fecerit dabo ei remissionẽ oĩm
petõꝝ. Qui ad tertiũ idem fecerit: virtutes ꝙ
per peccatũ perdidit dabo. Qui ad quartũ da
bo ei donuꝫ gratie: ꝙ ecce dabo eũ ante moꝛtem
coꝛꝛore meo. Qui ad quintum aggrauo si in

mozem herpiū ēt in vitā eternam.

Septem gaudia beate marie virginis.

Exemplū.xiii.

SEptē gaudia btē virginis que ipa quidā religioso revelauit. primū q̄ solius glie mee plenitudo oēm gloriam angelorū & sanctorū antecedit. Secūd ēt q̄ super oēs choros angelorū proxima sum sancte trinitati. Tertium gaudium ēt q̄ oēs ciues regni celestis me tanq̄ summi regis matrē venerātes honorāt. Quartū ēt q̄ sicut dies a sole lit amenarīe tota curia celestis a mea p̄sentia venusta iornabat. Quintū ēt q̄ sum me trinitatis & mea ēt vna voluntas & quod cūq̄ mihi placuerit tota trinitas ineffabili ta more cōsentit. Sextū ēt q̄ oibus in hoc seculo mihi seruientibus iuxta mee voluntatis arbitriū recōpensatur. Septimū ēt q̄ cino certa sum & secura q̄ mee glorie plenitudo nunq̄ marcescet: & nunq̄ decrescet.

Maria liberauit filiū cuiusdā mulieris a captiuitate. Exemplū.xiiii.

HEmina quedā simplicis & recte vite sanctā mariā venerabatur dei genitricē p̄sternens aū ymaginē suā frequenter flores & herbas. Cōcigit eiusdem femine vnicū filium captiuari. Mater autem incōsolabiliter flebat: & btām mariā virginē deuote p liberatione filii sui orabat. Videns aūt q̄ nihil p̄ualeret ecclesiam intrauit: & imaginem btē virginis sic alloquit. O btā virgo maria p liberatione filii mei te sepius rogani & non exaudibi me: igit sicut filius me⁹ eblatus ēt mihi: sic & ego filium tuum aufeream & obsidem in custodiam p̄ filio meo ponam. Et imaginē pueri accipiens de gremio marie domū abiit: & lintheolo mūdo inuoluit: & in cista diligenter inclusit. Et ecce sequenti nocte beata maria inueni captiuo apparuit & eū exire p̄cepit: eiq̄ dixit: matri tue dices vt mihi filiū meum det. Qui veniens ad matrem: & qualiter liberatus esset narrauit. Illa aūt plurimū gaudens imaginē ihesu marie repoz tauit & gratias ei retulit. ¶ Maria liberauit puellā parvulez a lupo. Exemplum.xv.

MAtrona quedā honesta & deuota in summo honore imaginem beate virginis honorabat salutationes: orationes: multaq̄ venim⁹ coram illa faciens. Ipe vero quodaz cum filiā paulam in villam p̄ximam tradidisset et infantula iā luderet in strata lup⁹ latuit ei pcs cū ea ad filiā cucurrit. Que quidā cum clamore magno inserenti sine ereptione puella sunt ereptā. Ex quib⁹ vu⁹ in exitum cucurrit et matri in medio lecti raptum filie nūcians ait. Dña lupus comedit filiā tuā. Que turbata nimis exiit. Certe lup⁹ nō comedit filiā meam. mox tamē a mēsa surrexit et in multa rozis amaritudine capellā ingressa: imaginē saluatoris te sinu matris cum flore tanq̄ proxa filiā cū risu lachrymis in hec vba p̄rupit. Dña. nūq̄ rehabebis filiū tuum nisi mihi restituas filiā meā. Mira benignitas atq̄ hūilitas reginē celi. quasi timeret filio suo carē si mulier nō rehaberet filiā lupo ptin⁹ impezauit & puellā dimisit. Inierunt ita q̄ p̄s lupi vestigia iuxta hortum deābulantē reperiēt videtes vestigia dētiū lupi i gutture ei⁹ cute in gliecternus incisa i testimonium tāti miraculi ad hoc relegnata. Hic filiā ad matrem ductus. mox vt filiā sanā vidit effecta letissima ad imaginē cucurrit & puerū in sinū et⁹ restituēs ait. Oz restituisti mihi filiam meam & ego reddito tibi filium tuum.

Modes p̄texuit puer ab igne dictū.xv.

QUedā mulier hāc oratiōnem Aue maria semp cum magna deuotōe dicebat. que cū deberet cibū deferre suo marito ad campum non haberet aliquē cui puerū suū cōmitteret cepit osōnē suā dicere deuote. Aue maria &c. & sic puer btē virgini cōmisit: dicens. Nō habeo quē tibi cui puerū meū cōmittā nisi tibi. Et sic puer relicto ad cāpū iuit ad maritū. Cū aūt interim ignis exor⁹ in prima domo auditis clamorib⁹ recurrerūt de campo ad domū: inuenerūt totam domū exustā: dolentes de puero plus q̄ de domo & de amissione rez ipa clamauit. O btā virgo tibi cōmendaui puerū. Et puerū quē reliq̄t illesū omnino inuenerunt.

Parvulus quidā p̄ puero panē dedit et postmodum obiit. Exemplū.xvi.

SPiralor⁹ est supra thenum Remolus: vbi adorat imago dei genitricis: que ad sanctū Bernardum tribus vicibus locuta est. Vbi q̄dam parvulus matre in cede & ecclesia orante inciluzam panis manu tenens accessit: hāq̄ micam imagini p̄ obtulit: his vbis quibus theutonici venerari solent & precare cepit. pu. pu. Tandez imago cunctipotentis parvuli inflexē sibi complecti & his vbis q

hꝫ̃etur affari pu.pu.pe.noli fleꝛe Poſt triduum vero mecū papabis. Audiuit mater ꝫ tremuit. Suggenientiq; lenioꝛi canonica maꝛ miraculū retulit: ꝯ ꝓpudeꝫ rē intelligēs obſeꝛna iuſtꝫ iuſtantē a die ꝓdicta ꝫ poſt triduū nō habebis ipm ꝓtinꝰ ifans trahe coꝛreptus i triduo moꝛit: ꝫ ſic ad xp̃m ꝓuenit. Hec Vincē. in ſpe.hy.lib.viii.c.xcix. ¶ Maria ḡgo ſeruauit puerꝫ iudei in foꝛnace. Exh.xviii.

APud byturicas cuꝫ xp̃iani die paſche cōcarent inꝫ pueros xp̃ianos puer iudeus quidā altare accedēs coꝛpus dñi cū eiſdē peꝛcepit. Redieꝫ ad paꝛētes ꝫ interrogatꝰ vbi venilleꝫ. Rūdit ſe cū ſociis pueris ad eccl̃iam ille et cū eis cōicalle. Tunc pater eius vehemēt iratꝰ: puerꝫ in foꝛnacem ardēte ꝓiecit: iz ſtatiz btā virgo maria puerꝫ illeſuꝫ ab igne ſeruauit. Mater vo pueri multos xp̃ianos ꝫ iudeos cū ſuis clamoꝛibus ꝛgregauit. Qui videntes puerū in foꝛnace viuentē extractū interrogauerūt eū quomodo non ſenſiſſet dolꝛē. ꝯ rūdit. Que eſt ſuper altare xp̃ianoꝝ ibi apparuiſſe ꝫ totuꝫ incendium ſuo pallio ꝛepoſuiſſe. Tunc ſtelligētes imaginem btē Marie ſtuſſe: iudeū patreꝫ pueri in foꝛnacez miſeeunt ꝫ ſtatim exuſto eo multi in fide ſeruentioꝛes fuerunt.

Maria virgo caſtiſſima ſuccurrebat iudee in partu. Exemplum.xix.

QUedam mulier iudea in partu laboꝛās et clamās pene vſq; ad exitu anie angustiabaꝫ. Obſtetriciq; quoq; obſtupuerat ſolertia: ſolamq; moꝛtem tāti doloꝛis finem pꝛeſtolabatur. Interea dum iter angustias anime et coꝛꝛis anhelaret ſubito lux celitus emiſſa ſuper eaz emicuit: ꝫ vox pariter cum luce intonuit dicēs. Inuoca nomē Marie et ſalua eris: inuoca matrem ieſu ꝫ liberaberis. Luce doꝛis ſubtracta ſed in virtute verbi ſalutaris intꝰ radicata mulier toto coꝛ de fidelis ꝫ confidens in domino marie nomē inuocauit magna voce: ꝫ ſtatim felici partu filium edidit carens omni doloꝛe. Audientes autem femine iudeoꝛum que aderant inuiſum ſibi nomen turbabantur ꝫ ſtrideꝫbant in eam et niſi de celo oculꝰ dei reſpexiſſet coꝛtalis in eodem loco earum trucidata manibus animam exhalaſſet. Itaq; maria ſuffragante ſeruentium etiam mulieꝛum cruentas manꝰ euaſit. Et poſt dies purificatiōis ſue aſſumpſit filiꝫ ſuis ad eccl̃iam contugit ac legalibus inſtitutis ꝫ inſtificationibus carnis abrenuntians iugum chriſti ſuaue recepit. Hec Vincentius in ſpeculo hyſtoꝛiali lib.viii.c.xcix.

In epiſcopum eſt electus quidem ex iuſſu beate virginis Marie. Exemplu.xx.

IN vrbe papia fuit quidā clericꝰ nole Hieronymus qui btām mariā multum diligebat ꝫ ei modis omnib⁹ placere ſatagebat. Defūcto itaq; epo eiuſdez ciuitatis collecti clerici ieiunauerūt vt deꝰ eis oſtēderet quē in epm eſſe vellet. Interim vegta virgo Maria cuidā apparuit dic. Vade et dic pplo vt accipiāt cancellariū meuz ꝫ ſtatuant eū huius vrbis epm: ꝫ ille requirens quis eſſet ille. Beata Maria reſpōdit ſibi. Ille inquit qui vocatur Hieronymus qui eſt in dei ſeruitio die noctuq; ſtrenuus. Et factū eſt ꝯ ꝯ beate Marie ſeruire ſtuduerat in hac vita tāt honoꝛē meruit ꝫ in aliā felicitatē ſtrauit Maria reſeruauit famulos ſuos in honoꝛe debito. Exemplum.xxi.

ERat in cenobio quodam frater quidā Hieronym⁹ nole piꝰ coꝛ quidaz optimus: ꝯ aſſuetus ſemper virginis marie ſtaturam oi ſtudio virtute decoꝛare ꝫ oznare ſtudebat et ſolebat aduerſarii quidem diaboli per contrarium faciebat turpiſſimam: deforme: omniq; imagini illuſuā. Poſt in ipſius imagine irriſiue ſpuēs. Odio ſus ergo his diabolus cepit Hieronymuz ſtimulare vehementiſſime luxurie libidine cogitans vindicare ſe ex perpetrata iniuria. Demum apparuit ei diabolus in ſpecie dñe pulcherrime que pollicebatur ſeꝛum gaudere ſi vellet ſibi conſentiꝛe. Et reſpondit Hieronymus cuncta patrare ſi vellet conſenſum ei pꝛebere. Dixit ei dña. Tu es loci illius ſacriſta. Et ille vtiq;. Inquit iſta. Accipe ergo theſauꝛos quos ſub tuo dñio habes maxime aūt auꝛi et argēti frūge ſimulq; oia ponas in ſaccos ꝫ tūc ad me veniēs diu gauiſurus. Hieronymus pollicet aūt hec agere et cum talia opaꝛetur cepit diabolus vociferare. Currite dñi currite dñi: qz Hieronymus pꝛedat eccl̃ie theſauros. Cū vero monachi currerēt et Hieronymū reperiſſent calices ꝫ cruces ꝫ cetera in auro ꝫ argēto fregiſſe admirati ſunt valde. ꝫ interrogātes quidnā eſt volens rōne ſe tueri timens ac tremens obmutuit. Et illi: qz ſeꝛo erat ligatus eſt eū ad colūnā. Diabol⁹ vero, ad ipm veniens illudebat ei dicēs. Nōne eo ille ꝯ me tā deforme depingebas ꝫ in faciez ſpuebas: qz me illuſiſti illuſi teneꝛe miſeꝛ allabꝛi

Dic ergo marie tue quã ita pulchrã faciebas vt te nũc admuet. Recordat⁹ itaq; Hieron⁹. miserationis dei genitricis toto corde cepit eã inuocare vt in tãtis afflictionibus dignaretur sibi succurrere. Ipsa quidẽ mater pietatis apparuit ei & ait. Confortare in dño Hieronyme & deinceps cõstans esto & caueas tibi ab astutia diaboli: qz te nõ deseraz in his tribulationibus: & statim apprehenso diabolo ligauit eum ad columnã soluto Hiero. Simulvero a dño ammonitus horã cõpetenti pulsat matutinũ & accensis lãpadibus & apertis libris stetit in loco cõsueto. Venientib⁹ siquidem fratribus atq; i ecclia hieronimũ intuentib⁹: silr ad columnã ligatũ mirati maxime. quidnã hoc ẽt erigentes sacristã consuetũ officiũ & ecclesie thesauros solito mõ cõsiltentes. Cũtes ad columnã reperierũt diabolũ quem expolauerũt eo maxime verberato. At ille stridens & clamans aufugit. Deniq; cõfessus hieron⁹. seel⁹ suũ cepit narrare miam virginis marie qualiter sibi misericorditer & potenter i tali necessitate subuenit.

Due sorores que fuerũt falso infamate.
Exemplum.xxii.

QUidam quedã ambas filias suas in obsequiũ beate marie virginis tradidit diligenter cui erat deuota quibus ob paupertatẽ de corruptione timens beate marie virgini eas recõmendauit ante altare suum dicens. O dña has duas filias meas tibi offero mundas & virgines: & quicquid in eis iuris habeo hoc tibi do: quas nutrire nõ valeo. Quaz etiã man⁹ manib⁹ beate marie ꝓnxit in argumentũ deuotionis huius: quibus mox domũ remeantibus iuuenis splendidus ꝓ coruscentũ libras eisdẽ dedit. Vñ sublenata eorũ miseria ecõtra emuli eaz dixerũt eas meretrices esse. Et mater eis dixit. Ite ad matrẽ dñam beatam mariã virginẽ vt huic vestre infamie subueniat eã deuote exorando. Quo facto illis ambabus in quadã solennitate brẽ marie virginis in platea cõmorantibus in ꝓsentia oim angelus xꝑi de celo descẽdens scedã florẽ dedit eis di. Hec certa mater vestra btã virgo in argumentũ vestre virginitatis transmisit. Unde stupefactus ꝓnceps illius terre ẽt & ois populus. q̃ quidã ꝓnceps terre vna cũ populo duo monasteria sanctimonialiũ cõstruxit in honorẽ beate marie virginis & magnifice dotauit: & eisdẽ duas sorores illis duob⁹ monasteriis ꝓfecit. Et sic infamatores eoz cõfusi sũt & ipe honorifice ab infamia liberate sũt. Propter qõ ois populus btãm vgine honorabat: & amplius diligebat.

Maria liberauit mulierẽ innocẽtẽ a morte.
Exemplum.xxiii.

ADulter quidam habuit vxorẽ pbã & deotã beate virgis sed miser aduleter odiũt eã mirũ ꝓpter incõstãtias mariti mulier ad tãtã deuenit inopiã q̃ oportebat nutrire puerũ cuiusdã militis. Aduleter ob inuidiã vxoris sue venit occulte & amputauit puero guttur & fugit mane. dũ mulier euigilasset eũ volẽs lactare vidit puerum occisũ: & intantũ clamorẽ ꝓrupit q̃ oẽs qui aderant; in hospitio vigilarẽt. Istud modo latuit patrẽ & matrẽ & omnes qui aderant in ciuitate. mulier deprehẽsa ducit ad iudiciũ & cũ esset adiudicata morti & nõ habẽs plorem dorẽ: suspicies in celũ dixit. O maria tu scis innocentiã meã: me tibi recõmẽdo. His dictis ecce nitis venit vna dña qui puerũ speciosũ portabat: que his verbis oẽs alloquit. Sustinete vos iudices: quia iste puer erit hodie iudex statim puer alloquebat iudicẽ. Dic dz esse iudicium de homicidio. occisus apponet: & tunc filio mulieris audiet. De sapiẽtia hui⁹ pueri oẽs mirabant: & statim puer occis⁹ apparuit: & dixit puer in iudicio. Iuste iudicate filii hois & dixit puero occiso In nole dñi surge & nosa illũ q̃ te occidit. Statiq; puer surrexit q̃ erat occis⁹ q̃ ante nõ fuit locut⁹ cepit loqui: & digito oñdẽs occisorẽ. Hic mulierem dimissa aduleter deprehẽsus ẽt. Iterũ dña cũ puero euasuit: & aduleter alligatus ad caudã equi miserrime interiit.

Maria liberauit abbatissam ab infamia.
Exemplum.xxiiii.

QUedam abbatissa ꝓpterat moniales suas religiose gubernãs & ad custodiã discipline coartãs eas in odiũ sui de bono studio prouocauit et instinctu diaboli occulto dei iudicio cum dapsilẽo suo luxurie crimen incurrit. At illa grauidã se cognoscẽs moniales vt prius ad regulã nihilominus astringebat. Vñ cũ eam amplius cõcuteret tandẽ insciã & cibum mulierbri sagacitate ab eis ꝓ certo grauida esse deprehenditur & statim cuz granissimis accusatibus occultationes tanti criminis ẽpo detulerunt. Imminẽte ergo aduentu xꝑi abbatissa in quadam priuata capella vbi orare solebat extula in lachrymis beatam virginem deno-

tillime deprecans. Tandē in oratione paulu lam sopozabat: tunc beata virgo maria cum duobus angelis eam alloquitur ⁊ data pri venia dolendo cito infamiā illam pollicetur statimq; dixit dyabolus angelis vt eam ab onere prolis exonerarent ⁊ cuidam heremite in vicino manenti per septē annos puer nu triendus offerrent. Quo facto liberatam ab oppzobrio: monuit vt caueret deinceps a petō Scias tū inquit te prius ab eo mitis oppro prijs tangandā: leo ne timaueris: quia facil e hozam pertranslibis. Post hec eps venies ca pitulum intrauit ⁊ abbatillam venire precepit: ⁊ accedens contumeliis arguens de capi tulo exire compellit. At illa nil timens impe territa fozis stetit missi ad eam duo clerici vt crimen explorarēt cū nullū signū in ea graui dationis inuenirent: epus ad pedes ei⁹ corruit venia petiit. ⁊ oēs detractores illius ex mona sterio citius abire precepit. Abbatilla vo epo in cōfessione totū factū narrauit. Et ille bene dicens deū: ad heremitā duos clericos p cau sa pueri inquirēda transmisit. Venerūt ergo ⁊ didicerunt ab illo pueꝝ ista nocte natū ⁊ a duobus iuuenibus ad eum paulo ante dela tum ⁊ ex pte beate marie tuisse sibi cōmenda tū. Audiens hoc eps mirabit letus puerum vii. ānis nutriendū in manu heremite dimi sit: ⁊ ipse puer postea litteris ⁊ vita bonis etē epo in ephatu successit.

Maria reformauit apostatricē in honore.
Exemplum. xxv.

IN monasterio quodam sanctimonialiū ante mltos ānos virgo quedā degebat nole beatrix: erat enim corpore speciosa: mente deuota ⁊ in obsequio dei gentricis ferventissima. Quotiēs illa spā les oēs cū fine veniā secretius offerre po tuit p maximis delitijs reputauit. Facta vo custrix hec egit tāto deuoti⁹ q̄to liberi⁹ Quā clericus q̄dā videns ⁊ cōpilēs pauari cepit. Illa verba spernente luxurie: istoq; tāto im portunius instante serpens antiqu⁹ eā vehe menter incēdit: vt pect⁹ eius flāmaꝝ amoris ferre non posset. Accedens vero ad altare bē marie virginis que ibi patrona: sic ait. Dña q̄to deuotus optui tibi seruiui sere clauestibi reſigno. tentationes carnis diutius sustine re non valeo. ⁊ positis super altare clauibus cū secuta est clericum: quā cum miser ille cor rupisset post dies paucos eā abiecit. Illa cuꝝ non haberet vñ veniret: ⁊ ad clausturā redire erubesceret facta est meretrix: in quo vitio cū publice annos plurimos trālegisset. die quā dam in habitu seculari ad portam venit mo nasterij: quę cuꝝ dixisset portarie: nosti beatri cem quondā monasterii huius custricem ēē; dit. Optime est cū dña proba ⁊ sancta ⁊ sine querela ab infantia vsq; in hunc diem in hoc monasterio cōuersata. Illa verba ista notās sed non considerans dum abire vellet mater mie in effigie mulieris ei apparens ait. Ego p. xv. ānos absentie tue officiū tuū suppleui reuertere ad domū tuā ⁊ prius age: quia nullus homo nouit excessus tuum. in forma si quidem ⁊ in habitu filius dei genitrix vices egerat custodie qui mox egressa q̄dm vixit gratias egit marie virgini et per confessio nes circa se gesta manifestauit confessori suo.

Maria liberauit mulierē ab adultero.
Exemplum. xxvi.

MAtrona quedā cuiusdaꝝ honesti militis vxor instictu diabo li alium admisit. Que post eps aliquod inspi ratione diuina ducta pnia de crimine doluit ⁊ ab adulterio prorsus cessauit. Ille vero mo riti absentia obseruans domum illius intrauit Et cū eam solā reperisset verbis solitis ad cri men eam inuitauit: qđ cum illa renueret vi renuentem opprimere nitus est. Et cū vide ret illi non posse resistere: ad tot⁹ castitatis patronam confugit dicēs. Rogo te dña vt per il lud sanctum. Ave maria me liberes. ad quod verbum ois virtus defecit in milite ⁊ emar cuit ⁊ sic femina incorrupta exiuit: nec am plius verbum adulterii facere prescumpsit ad eā miles nec ausus fuit.

Maria liberauit adolescentē a tentatione ho neste mulieris. Exemplū. xxvii.

MIles quidam etate ado lescens cū quodā milite dño suo a quo infestatus erat habitabat. Et licet etate flo reret: plus tamen florebat virginitate. Inui dia igitur diaboli operante ad vxore dñi sui grauissime cepit tentari. Qui cum per annū de eadem tentaretur submota verecundia dñe sue quid pateretur apperuit a qua repul sus amplius affligebatur. casta eñ erat ma trona ⁊ viro suo fidelis. Veniens igitur pre fatus miles ad quēdam heremitam passionē suam illi cum lachrymis cōfessus est. Cui vir sanctus fideliter respondens. Ecce sanū tibi dabo consilium per annum istū singulis die bus beatam virginem mariā centum vicib⁹ angelico salutabis versiculo: ⁊ quicquid vo

lueris per illam impetrabis. Sciebat enim quet
castitatis amatrix iuuenē castū nō deferret
Cūq iuuenis in multa simplicitate beate
gini iniunctū obsequium impēderet die qua
dam sedens in mensa dñi sui recordat⁹ est q
dies ea terminus esset anni: statim surgens
equū suū ascendens vicinamq intrans eccle
siam orationes solitas explenit. Qui cū exiret
ecclīaz vidit matronā pulcherrimā ocm de
corē humanū transcendentē equū ⁊ frenum
tenentem miratus quenā esset rōdit. Placet
tibi ne spēs mea: dicente milite: nunq̄ pul
chriorē te vidi. Illa subiunxit. Ego ero uxor
tua: accede ad me ⁊ dabo tibi osculū: dixitq:
Nunc initiate sunt nuptie. ⁊ in tali die cor
filio meo perficientur. Ex quo verbo cogno
uit eam esse matrem dñi: cuius castitas gau
det humani integritati. Ab illa vtiq hora tā
plene a tentatione liberat⁹ est vt etiam uxor
dñi sui miraret. Hec cū heremite recitasset q
ordinē ille laudens dei pietatē dixit. Ego vo
lo interesse diei nuptiaz. Aduenīte aūt die
cōstituta pfite heremita miles agonizās spīm
exhalauit: ⁊ celestē thalamū pmissas nuptias
celebraturus intrauit.

Maria succurrit homini in extremis.

Exemplū. xxviii.

QUat quidā plebanus ad
modum locuples qui habebat tamu
lum suū hoiem surdū ⁊ mutum que duo raro
separantur. Tandem idem mutus ad tantā
peruenit egritudinē vt lecto decūbens mor
tē expectaret. Tunc beata virgo venit ad eū
in ipso mortis articulo. ⁊ salutauit eum di.
Saluet te iesus xps filius meus: ⁊ in salutā
tione illico cepit loqui. Beata ego dixit. Fac
tibi venire sacerdotē ⁊ age pniaz ⁊ confitere
pure peccata tua ⁊ sume eucharistiam. i. cor
pus dñi nostri iesu xpi filii mei: ⁊ alia ecclesia
stica sacramenta: ⁊ postea ducam te in requiē
tibi pparatam. qui iecit sibi vocare sacerdo
tem cui confessus est ⁊ cōicatus. Cōione facta
tunc oēs qui aderant admirātes interroga
bant eum quid ei accidisset q loqueretur: qz
nunq̄ ex ore eius verbum fuisset auditum.
Vidit q bta virgo vtilibiliter eum visitasset
⁊ influisset fieri sicut pzelibatum est: ⁊ dedisset
ei loquelā. Tūc interrogauerunt eum si vl⁹
q ei aliquid seruitii exhibuisset. Respōdit se
ignorasse nec antea scisse vel audiuisse: sed
cum dominum suum sabbato die semper ieiu
nare vidisset ⁊ psalm dei sequenti nihil opera
ri intellexit q dns suus aliq̄d boni intendē

ret: nisi etiā cū dño suo ea intentiōe ieiunas
set. His auditis dixit plebanus: vere quidē est
sempre sabbō in honore vtē virginis marie q
ego solitus sui ieiunare: ⁊ ipse ieiunauit me
cū. Hoc oēs audītes cū admiratiōe magna
voce iocunda laudauerūt deū ⁊ gliosā virgi
nē mariā matrē ei⁹ q nō nisi spērites ⁊ se
⁊ seruientes sibi q infinita secla seculorum.

Maria in extremis liberauit quendaz ab
batem a damnatione.

Exemplū. xxix.

QUidaz monachus certi monasterii
Henrici⁹ noie fuit q cū abbatia eēt
sine abbate multis modis vt eam
haberet quesiuit q tū erat ejus voluntatem
monachoz eiusdē loci: sed quis ejus eos eēt
tū p virtutē regis q tū: erat ibi fuit polit⁹ in
abbatē. Rex tū qz postq̄ vidit q abbati suo ⁊
monachis eiusdē loci displicebat cum de loco
eodē abstulit ⁊ misit in abbatiā de halis q lōge
ab eodē loco distabat ⁊ ibi aliquādiu man
sit. Postea rediit ad locū certhesii ⁊ iterū ma
nere cepit. Nō multo vero post xpis polit⁹ re
uelus est intrauit in eū quedā grauis infir
mitas qui ⁊ mortuus ē. Quis āt iste hēric⁹ in
cunctis q agebat valde eēt reprehēsibilis: tū
tamen mariā diligebat multū: eiq̄ scōz polli
bilitatē suā sq seruiebat ⁊ de ea septus i cepti
mana bis vel ter missam celebrabat. Cū aūt
ab eadē infirmitate valde eēt afflict⁹ mortq̄
timeret mādauit abbati suo vt ad eū veniret
Cūq ab⁹ moreret reconciliaret ne propter
petā sua puniret vel dānaret. Dū ergo sic ab
infirmitate grauaret adhucq in loco vbi ia
cebat se verteret: nesciens q̄d potissimū age
re potuisset q eū adiuuare posset rogauit mō
chos q ibi erāt vt propē deū ei miam facerēt:
⁊ p eius angustiis quas patiebat omnipotentis
dei miam exorarēt: quatenus ei miam faceret
eius aiam cū de corpe exiret a penis q̄s time
bat liberaret. Interiverō dū ab abbate suo
et monachis in monasterio letanie ⁊ oratiō
nes fierēt obmutuit: ⁊ silis mortuo fuit. Mo
nachi vo q pro eo orationes faciebant vt hoc
audierūt statim ad eū cucurrerūt tristes ⁊ to
tes q anteq̄ moreret munet⁹ nō fuisset: ei
cōionem corporis ⁊ sanguinis dñi nō gerpsit
Cū aūt ab eū sterilem ⁊ vidētes eū mutū et
sic mortuū iacentē: ignorantes q̄d ei deberēt
facere: qz sicut nec vino eremitudinē tuā facere
poterāt: sic nec mortuum sepelire audebant.
Dum itaq̄ in circuitu eius eēnt cumq̄ de
ore ei⁹ nō modicū exire conspicerēt: magisq̄
mortuū q vinū eū crederēt: subito suspicuit

et se plangere cepit ⁊ manū ad se retrahere ⁊ ita dicere. Dña sancta Maria mē: gratias tibi reddo de hoc quod me in hoc libera tum habes: ⁊ q ego damnationē sicut p̄merueram non incurri: quę dānatio citius mihi affuisset nisi tua miseratio tuumq auxilium: mihi p̄picius aduenisset. dña sancta Maria gratias tibi reddo immensas de hoc q filium tuū dulcissimū dñz meū hodie p me rogasti. quatin⁹ eius corp⁹ et sanguinē sumere: ⁊ rectitudinez meā quā xp̄ianus habere deberet nō amitterem. Post hoc rogauit p̄iorem ⁊ ceteros fratres q ibi erāt vt corp⁹ dñi afferret: eūq cōsecraret. Cū itaq corpus dñi allatum fuisset cepit cū lachrymis dicere ⁊ veraciē ex ore cōfite ri q hoc veraciter eēt corp⁹ dñi qđ de virgine sumpsit ⁊ q p̄tōrib⁹ in cruce pepēdit: ⁊ deide cōsecrat⁹ est. Quo facto rogauit vt eū citius ponerent. His oibus peractis vsq in finē xp̄ianus ductus būdixit oēs monachos q ibi erāt ⁊ absoluit. ⁊ monachi sibi fecerūt: deinde posuerunt eū sup cilicium statimq spūs reddidit letus ⁊ hilaris. Cuius aiam sicut illi credidērunt q ibi affuerūt ⁊ hec q de illo acciderāt viderunt: sancta Maria quā dulciter inclamauerat suscepit ⁊ ad locū bonū duxit. Post hec sepelierūt eū in capitulo būd̄ icētes deū ⁊ laudauerunt sanctaz mariam matrē dñi q ei talem mīam fecerat sicut ipsi tunc viderunt.

Heretici exciderunt sacerdoti linguā ⁊ maria sibi restituit. Exemplum.xxx.

Cum catholici contra albienses hereticos cruce signati duo honesti clerici q terrā illoz trānsitū facerēt: cū ecclīam vidissent in via desolatā ait vnus alteri. Sabbatū est: intremus hāc ecclīam vt dicamus missam in honore sancte marie virginis. Posita est cruci libū ⁊ calicē indumenta q sacerdotalia. Sed ante q missa esse t completa heretici p̄diti sunt qui armata manu intrātes ⁊ sacerdotem de ecclīa trahētes: linguam eius radicitus abstulerunt. Quem locius cum multo labore mutilatū deduxēmonachis eū cōmendauit. Hi vero sicut veri catholici ⁊ religiosi sacerdotē mutilatū ꝓpter fidem xp̄i ⁊ genitricis eius honorē multū deuote suscipiētes oēm ei humanitatem exhibuerunt. In nocte ho epyphanie cū solēnes decantarent vigilie baculo parietem pulsans ministros aduocauit. Qui cum quererēt qđ vellz: ⁊ ille in oratoriū deportari significaret: volētes parere ei nō acquieuerūt. Tandē impz̄tunitate eius attenta in ecclīam eū ducentes ante altare quoddā deposuerūt. Qui cū mstrē mie tota mētis deuotione inuocasset: illa ei apparēs: ⁊ carnē linguę lozmā habētez in manu tenēs dixit oz̄āti. Quia p̄pter fidez filii mei ⁊ honorē meū lingua tua p̄riuatus es ecce nouā tibi restituo aperi os tuū. Dō cū tetigisset digitis oz̄i ei⁹ immissis radici p̄cile carnem eādem cōiunxit ⁊ vniuit: sicq dispauit. Qui cū zacharia mox in vocē laudis erūpēs clare voce clamauit. Ave maria. ⁊ vsq in finē. Quam salutationē cū crebrius repeteret stupētes accurrerūt ministri: accurrerūt de choro monachi de tam grandi miraculo: deū eiusq genitricē glorificantes. Non igit immemoz nec ingratus collati sibi beneficii clericus in eodez cenobio factus est monachus. Hec Celarius.

Maria in p̄sentia hereticoz̄ cecū illuminauit. Exemplū.xxxi.

Legitur in ecclesiastica hystoria q quidā erat didimus ex vtero matris cecus natus hic concupiscens dei sapientiam seruauit dei mandata: ⁊ deus p̄buit eā sibi. Cū autē per fidem contra iudeos ⁊ hereticos frequēs haberetur cōflictus verboz: hic hereticoz perfidiam sepissime confutauit. Ad̄ a quibusdā sepius audiuit impropereium ciuitatis dicentibus sibi q gratis seruiret eis q illuminare eū nō possent. Tunc petiit inducias cōfidens in deo q de⁹ ⁊ beata virgo maria eū illuminare curarent. Tunc a sctō Bonifacio romano pōtifice inducto ieiunio triduano deo studuerūt elemosynis ⁊ oknibus supplicare. His expletis p̄cibus ⁊ pluribus cōuocatis cecus stans in medio xp̄ianoz ⁊ hereticoz̄: rōsorium. Gaude maria virgo cūctas hereses &c. cum versu ad laudē beate virginis deuotissime decātabat ⁊ statim coz̄ oibus clarissime vidit. Et multitudo infideliū cozde sūt ad fidē cōuersi. Hic mos romanis inoleuit: q quotidie ob memoziam tāti facti responsoziū illud decantant ad laudem virginis gloziose.

Maria clerico linguā ⁊ facie reintegrauit. Exemplū.xxxii.

Clericus quidā beate virgini deuoꝛ cui cū q ecclīaz contingeret trānsitus cū oi humilitate ⁊ deuotiōe genuflexo illa angelica salutatione cū honorauit dicē. Ave maria &c. Iterū genuflexo. Benedictus venter q te portauit xp̄e ⁊ vbera q lactauerūt dñm ⁊ saluatorē nostrū. hic aliqū: no-

labia corpozis factus desperat⁹ erat tantusq; dolor insoleuit vt linguā ꝫ labia sua dentibus suis mādūcaret idēm de membris suis factu rus si ꝓmitteret. Cūq; iam lingua ꝫ labiis ꝓ nitus assumptis vehementer in aliis mēbris se lederet incertoq; horrēdus aspectu. senlib⁹ corpozis exemptus vidit iuxta lectuli sui ca; put personam consistere pulchram facie et re uerendo aspectu: ꝫtum dat intelligi angelus eius erat hic egroti sui crummas plozans: in hunc modum lamentari videbatur. Quid o dña mie fons pietatis hoccine est gratie ꝫ glo rie saluandoz. hecq; est lingua que beatificā ꝙ ventrem vberā: ꝫ partū tuuz longo vsu ex ardēti affectu salutare sic allaudacta vt gre nihil aliud sonare nosceret in eccl'is dei. O ꝙ mina si tu des tuis: quis aderit tuis. Non sic dña nō sic ad nihilū deueniet spes hoim si in te incipiūt nō inuenire refugiū. Hec cū ille in auribus tūs egri declamaret et in ei⁹ tūs ocu; lis declararet: apparuit vtiq; mater dñi: ꝫ q̄i satisfaciēs de negligētia in seruulū suuz de ꝙ insultabat ad lectulum egri ꝓpius accedit: ex tractoq; vberibila est ꝓtinus mittere in os egri: ꝫ sacri lactis sui rozem in fulo subito sue lingue integritatē ꝫ labiis antiquū decoꝛē: et in toto eius corꝛe pristinā restauranit sani ta tem: et surrexit sanus et incolumis: factamq; circa se miam omnibus cepit ꝓdicare ꝫ qui modum et sua dei seruitio mancipans decete ro duxit vitam religiosam et bonam.

Maria Johanni damasceno restituit ma; num abscisam. Exemplum. xxiii.

QVidenius ex gestis da; masceni. Johannes damasceno⁹ vir go permanens virgini btē Marie devotus: grecis litteris et artibus liberalibus instru; ctus: in scribendo: cantādo: dictando gratio; sus captus a sarracenis filiū dñi in cuius pae tem cellerat in dictamine rīn scriptura: et in a liis ad sciam pertinentib⁹ sic instruxit vt in dictamine lēa: ꝫ voce nō nisi Johānes puta; retur. Amatus Johānes a Theodosio impe; ratoꝛe cū apud eū esset discipul⁹ invidia agi tatur: et lēam dictauit et scriplit traditionez impatozis ꝫ imperatozii ꝙmentē. quā curti; ne. Constantinopolim misit. in palatioq; im; peratozis ꝓiecta inuenta est. ꝫ lecta modus dictandi et forma lēe dinoscit esse Johānis. Ab impatoꝛe Johānes accepit quitus ꝫ in; dutis quincitur. et ꝓtoꝛ imperii appellatur. Oblata est ei littera. Vt ditMere dñe forma scribendi et modū dictandi meū esse cognouit sed testis est mihi deus q̄ hec nō scri. Cūctis ergo perstrepentib⁹ in eū eo q̄ veritatē nō ta teretur. et rerum esse moꝛtis clamantib⁹ indi; res: q̄z amicus impatozis fuerat nō debere eum moꝛi: sed manū qua tantū nephas perꝑ trauerat abscindi sententiauerūt. Quo facto in detestationem tāti sceleꝛ fulpēla est man⁹ abscisa i monasterio ipius Johānis qui moꝛ ad imaginez specialis dñe ine Marie veniēs discooꝛto vulnere ꝫ extento brachio eam dep cabatur dicens, hecine dña mea nostroꝛum sunt ꝓmia meritoꝛ digne me ꝙ meritis petō eum flagellare voluisti: sed vt quid instrume tum officiū tuum permisisti penit⁹ abscindi. Hec quippe man⁹ hymnoꝛ laudis tue canti; ca sepius scribēdo parabat: ꝫ corꝑus ꝫ sangui nem filii tui offerebat. Cūq; talia perꝛoraret ipā in lectulo suo nec plene vigilāti nec doꝛ mienti btā virgo cuz magno lumine hilarieq facie eidē apparēs dixit. quid agis inquit puer fidelissime. heu inquit ille. dña q̄d interrogas Ubi eras cū hec paterer. Ecce ad meā. immo tuā dexteꝛa in eccl'ia pendet abscisa elēctoꝛi manus. Et illa. Cōfoꝛtare fili in dño. Hiis di ctis eo vid.nte ecclam exit de latāq; inde ma; num eius brachio restituit. Tunc ille gras a gens facto mane quoꝛdā fratrib⁹ manū osten dit: moꝛq; missam de btā virgine alta voce ce lebꝛauit. Imꝑatoꝛ aūt audito miraculo pe; ster ad eū venit: ꝫ manū deosculās ab eo inq; sit si quem alicubi cognoscerēt qui suum di; ctandi genus et scribendi foꝛmam haberet. Quod ille quidem ei retulit. eiq; veritas dili gentius inquisita innotuit.

Maledictum a deo plagarum Maria sa; nauit. Exemplu. xxxiii.

QVidam grossus ꝫ iracū; dus hō cū quadā die ꝙ villā deam bularet: lapidis offensio pedē quē nudum ha bebat sibi fecit: et vt doleret sublomachatus maledixit et noiauit diabolū dicens lapidem illum in noie diaboli ibi positū fuisse et vix ti nito sermone quasi repēte violenta infectiōe aque feruentis totam faciem ꝙndi sentiēs: sed ad domum suam reduct⁹ tota eius facies in timoꝛem conuersa. oculi: nasus: et os ita tu moꝛe exterrefactes disparuerunt: vt nō nisi mō strum in facie videretur. Quattuoꝛ aūt die; bus evolutis inflatio illa paululuz exinanire cepit: pustulis ꝫ velicis turgentibus repleta est vt ab olbus elephantico moꝛbo percussus

bice rez post mozbus ad interiozā descendēs a genibus vsq; ad summū pedū articulos tā miserabile occupauit sicq; tota illa interioz pars corpoꝛis insensibilis mālet vt si igne ardere q̄ dē posset: tñ igne omo sentire nō posset. Nunq; de lecto per se surgēs: nunq; ad sedendum se erigere vel in quodlibet latus reclinare: sed semp supinꝰ iacere studebat: tñ in molestijs suis patientiā seruare & deo semp gr̄as agere et peccata sua pe oculis habere: et pro eis humiliter deo supplicare: quadā die resurrectionis dñice cū audiret pulsare ad missaz: caput erigens & versus p̄fatum locū p̄ntis manibus salnatoꝛis clementiam exoꝛabat. & ecce subito vidit quandam pulcherrimam mulierem sibi astitere que ait. Noueris p̄teres tuas exauditas a dño iesu xpo filio meo. fac ergo quod moneo: & fac te ferri ad ecclesiam meā et ibi coꝛā imagine mea pro salute tua interueni & statim senties virtutem diuini auxilij: quod cū ille fecisset dei auxilio et matris eius pro suffragio ad plenū sanatus est.

Maria & sanctus hypolitus sanauerunt quendam maledictum. Exemplum.xxv.

RUsticus quidā nomine Petrus in festo marie Magdalene aratro boues iunxit: & cum iratus opus ceptum malediceret boues et aratrum fulmine p̄flummunt et ipsum petrum qui hoc fecerat iniprecatus protinus sacer ignis arripuit & carnibus et neruis tibie & crurum tā p̄flumpſt ad ecclesiam beate marie Magdalene cuius festum inchoꝛegarat afferri se petiit q̄ facto ignis ex toto extinctus est in coꝛpe suo sed nō sanatus. Audiuit aūt loq̄ntes de quadā ecclesia beate virginis Marie miraculis insignita ad quam deuehi postulauit. ascensa naui & sedēs in puppi illiꝰ tibia sua compage resoluitur. ille patienter hoc sustulit. & cū ad ecclesiaz venisset ipsa nocte beata virgo quam fideliter implorauit cum sancto hypolito in visione apparuit: et eidem sancto hypolito vt ipsum petrum sanaret imperauit statim sanctus hypolitus coram tibiam et pedem illius circumquaq; recolligens in momēto sanauit.

Plaga illoꝛ qui occiderūt holem in ecclia sancte Marie virginis. Exñ.xxvi.

TRes quidam milites cū odio haberent quendam virum et quererent occidere: illū inuenta opoꝛtunitate sine amicoꝛum p̄sidio reperientes cum impetum fecerunt vt interficerent. At ille p̄cio fugit in ecclesiam in honoꝛe sancte Marie consecratam: ti hoꝛte ob reuerentiam eius posset imminens euadere periculum & mozte. Illi vero temerarie & irreuerenter ecclesiam ingressi absq; vlla miseratione peremerunt eum coram altari. Ob quam rem commota est aduersus eos sancta Maria: et moꝛ vlciscente deo omnipotente tantam p̄sumptionē igne accensi sunt qui singulozum membꝛa cepit vehementer exurere. qui diuinā super se sentiētes vltionem nimio doloꝛe coacti ad deprecandam ipsam dei genitricem quam multū offenderunt cum magna coꝛdis contritione cōuersi sunt. Quoꝛū p̄cibus ipa virgo sancta que est semper pietate repleta clemēter liberauit eos ab igne quo vꝛebant largiente deo. non tñ ex toto sanitas reddita est. Postq̄ autem potuerūt ep̄m audierūt: quid egissent vel quid eis accidisset narrauerunt & deo pniam sibi dare popoſcerūt quibus ep̄us indicens pniam armoꝛ quibus ipm virū peremerunt loco penitentie p̄ont sibi vilum est eis imposuit: videlz vt indelignanter eā sustinerent et congrue penitērent donec deo et sancte eius genitrici satisfacerent.

Monialis lesit sibi tibiam & Maria sanauit eam. Exemplum.xxvii.

QUontigit in quodam cenobio sanctimonialiū: res valde delectabilis. Erat enī ibi soꝛoꝛ quedam vite p̄babilis: multumq; feruens in obsequio beate Marie virginis. Hec cum in genuflectione nimio impellente feruoꝛe tē poꝛe quodam genu vulnerasset atq; meruit in infirmario doꝛmiret: visa est ei in somnis astare beata virgo maria pixidē vnguēti portans in manu sua: immisitq; digitus de eodē vnguento perunxit: vulnera virginis: statim q; tanta fragrantia affuit vt soꝛoꝛes in p̄xīmo doꝛmientes odoꝛe illiꝰ excitate surgerent & ad lectū eius venirēt: eo q; maioꝛ sibi sentiretur virtus odoꝛis doꝛmientem excitauerunt. Quam cū quesiuissent vnde esset odoꝛ tantus illa causa non ignara nihil illis dicere voluit: sed eo rennuēs vt irent doꝛmitum. Que cum rursum obdoꝛmiuissent: iterum adfuit mater dñi secum illam ducens & villonem in pomerium: cui manū sub mentū ponēs dixit. Mō dimitte te super genua tua quod cum fecisset dña nostra subiunxit. De cetero sic modeste debes petere veniam. Hec Cesarius.

Juuenis quidā p̄flumpſit patrimoniū suū et maria subuenit ei. Exemplū.xxviii.

Iuuenis quidam in ger-
manie partibus moztuis parentib⁹
maloz gloztio deprauatus est hereditatē pre
clarā in ludo tesserū ⁊ tabernis totaliter dis-
sipauit. Hinc vagabundus et miser per patri
am trebatur. Qui ⁊ alias sanctus castitatem
tā corporis qz animi seruauit. Cui quidam miles pa
truus eius nō modicū miserus: obuiāq; eū
quadā die habēs alloquit dicens. Vale tibi
qpetit cōsobrine charissime taliter aberrare:
qui clarus gñe prosapie virū ⁊ magistrum etiā
cere potuisses: mili te talis infamia rapuisset.
Cuius verba cū quasi muliebria iuuenis de-
rideret: subsistit miles. Est ne aliquid chare mi
hī p me facere tu anderes. Ait ille. Est vtiq;.
Et miles. Volo ergo vt gloriosam dei geni-
tricem mariā salutes quinquaginta vicibus
oi die. Cui cū cachinnādo ridēret. Nec semel
vtinam ⁊ nō oi die dicerem. Patruus instituit
dicēs hoc facere modis oibus oportebit si q̄
q; oculis mie te gloriosa virgo respiciat: et p
tua miseria filiū tuū interpellat. Ad cuius ver
ba iuuenis annuit ⁊ recessit. Inde post annū
ptingit patruū videre iuuenem quē ⁊ si pro-
missum seruasset interrogat. Et ille. Seruasse
ui inquit ⁊ nolle vilatenus nō seruasset remit
sius eā est mihi ḡ aū erga mūdana. Cui pa
truus cū gaudio dixit. Ergo ⁊ sic leq̄ri āno
seruitiū matri xpi in salutatiōibus duplicā-
bis. Et iuuenis. Fiat inq̄t. Exacto aūt lōgo ā
no reuersus est ad patruū dicēs. Jam fulgra
gante matre xpi ois vecordia. miseriaq; mei
status euanuerunt ⁊ firmo būtarie di ppoſi
to voluntatis mee ptantia stabilis. Cui pa-
truus cū lachrymis dixit. Būdicta sit pietas
mater. ⁊ tibiq; hñe gratias refero qui salubri
filio credidisti: nihil ergo restat vt anno pre
senti ppositū tuū finē experiar: ⁊ si dignū in-
uenero cōdignas tibi nuptias preparabo. Tu
aūt medio tempe auxiliatrice tuam in salua
tionibus terne quinquagene sedulus honora
to. Cōsensit iuuenis stabilis iuuentus est. et
euoluto anno fecit patruus quod promisit iuue
ni. Constituit nuptias ⁊ instaurato cōuiuio
ex vtraq; parte conuenit parentele. Solitis ā
q; mēsis ⁊ lotis manib⁹ cū iā sponse ⁊ sponsa
comesturi pariter cōsedissent ⁊ inopinato me
dio sponsus nōdū se pensionis sue debite salu
tatiōes illa die gloriose virgini occupat⁹ alās re
soluisse: repente surgēs suurrat a patruo vt
paululum inducias fercula ministrando.
Quo annuēte solus iuuenis intrat thalamū
soluit matri xpi qđ vouerat tanto deuotius
quanto clemētius se probauerat exaudituꝫ. Nec
mora vt ex rema salutationem terne quinqua
gene iam ꝓpleuit: apparuit ei bta virgo Ma-
ria lucidior super solem tres rosas in tunica
inuenit: vnā anteriorē. ⁊ duas laterales. Ecce
inquit salutatiōes tue litteꝛ aureis scripte ꝗ
bus me trib⁹ quinquagenis sedulus honora
sti: qđ in tuo corde ivan⁹ ⁊ vag⁹: tū virgi
nitatis mundicia ꝓseruasti. Mox te leta sedu
cerepiet: ⁊ ad me ītia die sine vlla carnis cor
ruptione ducies. Hoc dicto gloriosa virgo
disparuit. Iuuenis aūt egressus horrabatur
eos letari ⁊ epulari ⁊ gaudere: ipse vero ab appe
titu comedēdi desistit tū ad pūs cum eis non
posse eē notans. Singulis quoq; ad mensam
sedentibus et comedētibus: iuuenis interim
lectū ascendit ⁊ facto prandio sponsam suam
primum et amicos in thalamuꝫ cōuocauit. et
eis quid sibi contigerat indicauit. Mortuus
autem est iuuenis die tertia vt dixit. Sponsa
vero eius nulli postmodum nubere volens: in
sancta virginitate permansit.

Maria potest etiam subuenire in peri-
culo maris.

Exemplū. xxxix.

Erat nauis in medio ma
ris peregrinis onusta: quoꝫ tur-
bio oborū gra partes hierosolymitanas adi-
bat. Huius nauta cū sensisset nauē hiare in-
ferius ⁊ aquas irrumpere: ⁊ se nullatenus sub
uenire posse: festinus cimbam qua intus fere
batur in mare deposuit: ⁊ cum episcopo quo-
dam ⁊ aliis quibusdam nobiliorib⁹ in eam de-
scendit. Vnus tamē cum descendere vellet
in mari decidit pelagiq; statim ad ima merſ⁹
nullis comparuit. Nauta vero quos in naui
reliquerat. alloquēs moztis omnibus immi-
nere discrimē non cuitandum promouit: ⁊ vt
peccata sua confitentes suas animas deo de-
note commendarent admonuit qui ⁊ ita fece
runt: nec longe interlatis mozatilis in celum
clamantib⁹: ⁊ ecce nauis subintrantibus aq̄s
hiatu maris penitus absorpta est. Ego vero
cū ceteris lachrymosa tundēs suspiria socio-
rū alias dño cōmendabam. quaesi corpa tā hor
rēdo discrimine pereuntia videbam. Cuiq; ꝙ equo
reas vndas oculoꝫ acie circumuolueret si cor
te aliqua suffocatoꝫ corporum indicia videre
posset: ecce marinis a fluctibus columbas spe
ciosas alibi quidem vnam alibi duas vel plu
res subito vidit emergere celiq; ferreto sub ce
leri volatu penetrare quas cum sorsoꝫ ani
mas aduerteret esse ꝑtā fleuerat primo ꝙ ꝑ

se a peccato et a tribulationibus liberatis ad gratiam pristini vite restitui: sed cum puer ille renitens vultum averteret: et mater ecōtra puerum in alteram partem brachii transferret commodius vultu eius benignitatis igerere: illeq; iterum vultum averteret: et ea auertente mater frequentius rogitaret: tandemq; post mira et pia evicit in filio. q vultum eius in placidum servavit: et peccatum homini ad indulgentiam et statum pristinis vite ad gratiam condonavit.

Maria subvenit ancille que peccavit cum milite. Exemplum.clvii.

IN episcopatu carnotensi ancilla cuiusdam militis cū tho percabat q dñam suam vxorem illius de hoc frequentius offendebat: q cum illa iuvencula sic peccaret: cū beate virgini quotidie salutationez angelicā flexis genibus septies offerebat et hoc dña sua bene sciebat. Quadam aūt die nimis irata dixit ei. heu certe p cognatos meos te fecissem occidi pro marito meo quez michi sic totiens abstulisti: q sancta dei genitrix hac nocte mihi apparuit: precipiēs ne tibi noceream: q ancilla eius es. Et promisit mihi q de te pacem mihi faceret. Statim illa compuncta: quā quidē dulcissima mater dei me digna es vocare ancillam tuam: ecce promitto tibi q veram ipsa de me faciet pacem q nūq; vterius iniuriā tibi faciam: sed pro amore dñe nostre ammodo recedam. Et statiz de ēpatu exiens ad monasterium bone spei in episcopatu cameracensi devenit. q ibi deo q beate Marie vigz ad mortem servivit.

Maria subvenit adultere. Exemplum.clviii.

QUidam vxore sua scīēte cum alia carnaliter vigz: t: graviter hec sustinens: querelam in ecclesia sancte Marie virgini deposuit: supplicans vindicari de illa que ei virum abstulerat sancta Maria apparens ei dixit. Quomodo possum ei malum inferre. nam singulis diebus centies mihi flectit genua. Mulier vero commota dixit. Ex quo me non vis vindicare: filio tuo querimoniam deferam: q egressa de ecclesia verba hec multitabat. Adultera statq; veniens ei obviam querēs quid diceret. Que ait. De te conquesta sum virgini Marie: et respondit mihi q nichil mali tibi inferret: eo q centum genuflectiones ei quotidie exhibes et super hos murmuro: verūtamē ipse q filius eius me vindicabit. Mox audito statim adultera projecit se ad pedes eius veniam postulans. et fideliter promittens q mā q cum marito suo de cetero maneret.

Quidam accendit vnam candelam in honore virginis Marie.

Exemplum.clix.

QUidam quidam iuvenis et huic servulo deditus habebat vxorem beate Marie devotam. Hec die et noctu pro marito suo conversione beate Marie supplicavit. q ecce nocte quadam maritus spiritu rapitur ad dei iudicium: vbi de omnibus suis excessibus accusatus convincitur. Et cum esset ab omnibus derelictus iudex dixit. Est ne hic aliquis sanctorum qui vnū honorauerat. Respondit Maria virgo. O domine semel ob reverentiam meā rectū magnum debit. hac ipsum ore ob illius causam inuenire. Cui iudex. Propter tuas inquit preces indulgeo. vt tueatur se eodem rectū potest. Cum igitur demones cum raperevellent cuz candela ardenti combussit eos et viriliter se defendit. sed pre angustia q timore in quibus laborauit iacēs in lecto fortiter sudavit et vlulavit intantum q vxor vigilavit. Mane igitur ad eū missa inuenit cutem suam hispidam quasi cortice de arbore pilos longos canos ac duros: barbamq; prolixam: et sulpicans adulteriū clamavit. Servis aūt ad arma concurrentibus expergefactis nō potuit loqui: sed quasi bos horribiliter insonuit. Et certissime nisi dilecti eis certū interfectū signum sue persone: ipsum vtiq; interfecissent. Tandem aliqualiter compos rōnis effectus recitavit omnib⁹ seriem rei geste. Ipse autem plene conversus de hereditate sua fecit hospitale: q ibidem vna cum vxore sua deo serviens q gratias agens signa correctionis q oīmode emendationis sue oibus hominib⁹ ostendit verbo: pariter et exemplo.

Gutta sanguinis xpi preponderat omnis peccata mundi. Exemplū.lx.

HAbit quidam solo nomine religiosus ad oīaque ad religionē spectant durus et negligens. Hic tamen consuevit btām virginem orare q semel dicere q diem centum Ave maria. Hic ductus ad extrema raptus est in extasim: q demones eum summo iudici presentabant petentes sententiam vt eius tanq; propius iudicaretur. Deus igitur scies petā sua multiplē dixit eum in

ge damnandū. Interea venit beata virgo ferens cedulas in quibus ꝛtinebant omnia ihe maria. petens a filio vt cessūdario ad iudiciū pderet. Demones ho attulerunt multos libꝛos pctoꝝ suoꝝ ab vtrisq; partibus libꝛi ponebant in stateā: sed peccata ꝓponderabāt. Tūc btā virgo videns se nihil pficere a filio suo devotissime supplicabat di. Meroz dare dilecte q de mea substantia recepisti substantiā vilibilē palpabilē et passibilem: et da mihi vnā guttam sanguinis tui tuam q peccatoꝛibus in passione tua. Et ille. Impossibile est inquit tibi aliquid denegari. verūtamē scias q vnica gutta sanguinis mei ꝓponderat oībus peccatis totius mundi accipe itaq; quod petisti. Quā accipiēs posuit ad stateā: et oia pdicta pctā religiosi quasi cauilla ꝓponderabant. Tunc demones discedentes cōsuli clamabant dicentes. Nimis misericoꝛs ē domina xpianis: vnde deficimus quotiens se de conflictu intromittit Reducta est ergo alia ad coꝛpus. et ipse postea conualescens omnia nauauit: et factus est monachus.

Rusticum liberauit Maria a damnatione. Exemplū. li

ERat vir quidā secularis rurali operi dedit⁹ q aliis mūdanis studus occupat⁹: qui dū multis pauisartib⁹ esset irretit⁹ etiā dū terrā suā exararet ꝗtuz poterat vicinis suis surripiebat q metas suas transgrediens iugerib⁹ suis terram aliozum furtim sociabat. Hic tñ sctām genitricē Mariam in mēte habebat. q pleriq; eā devote salutabat. Iste ergo cū esset defunctus cōuenerunt demones aiam eius segregare ꝗrentes. Affuerūt etiam angeli qui pferēt bona ab eo facta. Leperūt demones contra eū pferre innumera mala. Cunq; ex hoc exultātes putarent vicisse intulit vnus ex angelis q erat solitus cum magna devotione salutare sanctaz genitricē dei Mariā. Her auditēs spūs immūdi relicta hois aia recesserunt ab ea confusi. sicq; aia illa erepta ab aduersarioꝝ ptāte ppetuā dānationē euasit largicte deo q merita sue genitricis que eū eo ineternū sit⁹ bndicta.

Quidam ieiunauit q non potuit moꝛi sine confessione. Exemplum. lii.

VIr quidā q ola litterat⁹ q pi⁹ dixit in suis partib⁹ fuisse ꝓdonē cedesq; inhiantē hoi. Hic ab inimicis captus in deserto montis ibidem decollatur. De lapsis vero virgo Maria dat ꝗritis semperā ac cōfessionē: vnus inimicoꝝ ꝓ sacerdote cucurrit: sed sacerdos appꝛopinquare noluit: nec audebat nisi caput coꝛpoꝛi coniungeret quo facto confessionem audiuit: in cuius fine sacerdos quesiuit cur moꝛi non potuisset. At ille causam miraculi dicit. Iuuenis audiui: quicunq; confessionem adipisci ante moꝛtem qui ob reuerentiam beate Marie virginis quartam feriaz vel sabbatū ieiunaret. hoc et seruauit: nec quicq; alias boni fecit: ablutusq; spiritum efflauit.

Fur decapitatus non potuit moꝛi sine sacramentis. Exemplum. liii.

VIr quidā ꝓfluit quandam pauperculā depꝛedare: et reperiens q ieiunaret tam pauperia pucila querens causam. Rndit illa. Qz quicunq; sabbatinis diebus ad honoꝛem beate Marie ieiunat: nūq; moꝛitur sine vera pnitentiaq; gratanter ille suscipiens implenit cuius caput tandem pcisum clamauit. Confessio confessio. Unde cū circūstantes stupefacti pro confessione ei sacerdotem adduxerunt: qui posq; caput illius coꝛpoꝛi coniunxerunt. post deuotam q salubꝛem confessionem dixit. Hoc beneficium huius pnitētie merui q beatam virginē Mariā: cuius sabbatum devote ieiunaui vt sine sacramentis q remediis nēq; perirē. Demōes hinc circūstantes nō valētes terre beate virginis pnam nec sacram cōfessionem fugerunt. Quo dicto q sacramētis suscepti devote quieuit in pace.

Raptoꝛ decapitatus non potuit moꝛi sine sacramentis. Exemplum. liiii.

DOmicellus alliqué salutabat beatam virginem qui postea in pꝛeda deꝛpꝛehensus q̄is caput loquelā tamen non amisit quousq; confessionem suaz integraliter scribet: et coꝛpus domini deinoꝛ de suscepisset.

Quidam ieiunauit quattuoꝛ vigilias beate Marie. Exemplum. lv.

TRes fratres a quodam milite castellano penitus exheredati sunt. Unde in vicinis nemoꝛibus latitantes et multa mala ac damna hominibus transeuntibus inferebant: quoꝝ duos idē miles ꝓpter hoc comꝛpehensos suspendit. Unde tertius pꝛouocatus acrius tenus eū cū caperet nemo ei gerret: cuidā monacho

tiam suã ecclesiã. Cui cũ monachus diceret vt deinceps abstineret. Ille rñdit olim se cessare non posse nisi prius predictũ militẽ in vltionẽ fratrũ suoz sagitta vel gladio trãsfixisset tñ inquit quattuoz vigilias beate marie. Purificationis anticipatibus assumptionis: & natiuitatis eius in pane & aqua ieiunare pro posui: me me bñ virgo sine confessione & viatico simat mozi. Ad hec monachus bonũ est inquit: & parũ aut nihil proficit ex quo peccandi propositũ non relinquis. Abiens ergo post paululũ ab eodẽ milite & armigeris eius cõprehẽditur. & furentiuz gladiis exciseratur: & mẽbris oibus dissipatis cum mozi nõ posset: nec loquelã amitteret: frustra inquit laboraui: quia me nisi prius ecclesiam & cõiugatuz occidere nõ potestis. Adducunt sacerdotẽ nec moza: assistit presbyterus ecclesiã cũ viatico suscepisset protinus expirauit.

In extremis nos cõmendare debemus bñe te virgini marie. Exemplum. lvi.

QUidam grauissima & desperata infirmitate grauatus: hoc tam solũ intendebat quo iesu xpo & bte marie suũ exitum cõmendaret. Cumq de obitu sic sollicitus ecuaret beata virgo appuit: & si se cognosceret requisiuit. Et eo negante rñdit. Ego sum mater xpi mater misericordie & pietatis. Ex his verbis ille plurimum confortatus obitũ suum securus expectauit: credens q qui matrẽ misericordie diligeret: penidubio miam inueniret.

Quotidie debemus salutare virginẽ mariam. Exemplum. lvii.

QUidam quotidie salutauit btãm virginẽ mariam cum de mane surgeret: & cũ de sero dormitũ se poneret cũ Aue maria nil boni plus fecit. Et gratia virginis saluatus est.

Maria vgo & bñs Petrus liberauerunt monachũ a damnatione. Exemplũ. lviii.

QUidam religios⁹ in monasterio sci Petri male vixit. Hic aliq̃s cum quibusdam fratribus potionẽ medicinalẽ pro corpis salute accipiens & post hoc statim sine confessione & sacra cõmunione defunctus est: cuius alia a demonib⁹ ducebatur ad infernalia claustra. Dñs cernens scm petrum cuius erat monachus: accessit ad dñm iesum xpm pro alia fratris deprecabatur. Cui dñs. Ignoras inquit q̃ propheta me inspirante dixit. Dñe q̃s habitabit i tabernaculo tuo & qui ingreditur sine macula & operatur iusticiã. Quomodo hic põt saluus fieri cũ neq; sine macula ingressus: neq; vt debuit iusticiã operatus est. Hoc audiens sanctus petrus venit ad beatam virginem Mariam: vt ipa interpellaret sedũ & alia filia. Et cum surrexisset beata dei genitrix ait suo filiõ cũ fletu virginibus dixit ei filius. Quid a me postis dulcissima mater cũ meis charissimis sozoribus. Cui cum sancta maria rñdisset & pro alia fratris sanctis rogaret: xpus illi ait. Si tibi placet vt indulgentiã cõsequat: concedo ppter preces tuas vt alia ipa ad corpus reuertatur vt acta de malis pnia demũ eterna requie perfruat. Hoc cũ beata maria virgo sancto petro innotuit confestim sanctus petrus magna clauue quam tenebat demones fugauit: & alam fratris de potestate eoz eripuit: & duobus angelis commendauit: vt ipam alam ad corp⁹ reducerent. At ille frater de moze resurgens que sibi contigerant vel que viderat narrauit: & quomodo a diabolozum potestate esset ereptus suffragiis sancte marie atq; sancti petri apostoli. Hoze beate virgis deuote sunt dicende. Exemplũ. lix.

IN domo quadã hispanie ordinis cisterciensis. fuit querela: vt vitia illoz sit aliis in exemplũ. Ex quib⁹ vnus in obsequio bte virginis ita strenuus extitit ac deuotus: & ita in horis eius decantandis intentus: vt non solũ in singulis versibus: sed et singulis syllabis memoriã haberet marie virginis: sicq horas cum maximis laboribus cõtinuauit. Qui cũ annos. xvii. sterilet in ordine graniter infirmat⁹ est & ministrauit ei socius suus ex licentia prioris. Sciens aũt ei virũ fletũ & in seruitio dei genitricis eius deuotissimũ vt aliq̃d sibi diceret ad edificationẽ intuitu mutue charitatis: flagitauit. Cui ille rñdit. Heri dña nostra visitauit me. Dñs q die septima ad dñm essem migraturꝰ predixit mihi. Et adiecit. Quia pre ceteris moztalibus mihi intenꝰ seruisti: & ego tibi facio nõ nõdũ alicui scire ollũq; meũ bracchiis strigens dedit mihi osculũ. Cũ vero agonizaret die dicta vir bñs prioz dormiens cellam in qua iacebat turbã candidatoz introire vidit & propter alam illius educendã venisse dicebãt statimq; ad percussionẽ tabule surrexit ecclesiamq; accurrit: & ecce celestis exercitus a dñs denotus dei genitricis famul⁹ sozet deduxisse minime dubitauit.

Quid ozandi sit in extremis. Exemplū lx.

QUm quidam religiosus seruiuisset deo in ozdine. xx. annis cū graui infirmitate vellet mozi: conuenit multitudo demonū querentium alam eius. Quos cum vidisset cepit clamare. Vae mihi q̄ vnq̄ ozdinē istū intraui melius mihi fuisset canū vel bestiā fuisse. Et fratres audientes clamozē suū conuenerunt & ozauerunt p eo. Ad quē accedēs seruitoz sui⁹ dixit ei. O pater quare ista dicitis. nōne semp apud nos bonus hō fuistis: dicite ergo pater post me Maria mater gē mater mie &c. Dū cū diuisset paululū iacuisset: cepit dicere. Bene mihi q̄ vnq̄ lxa ui ozdinē istū: & q̄ vnq̄ natus fui. Et fratres audientes tam subitā mutationem ceperunt querere q̄d hoc fuisset q̄ sic clamādo clamasset respōdit. Dū clamauiss̄q̄ demones infiniti cū uenissent volātes alaz meā rapere: cū dixissē ozonē p̄dictā statim venit ad me mater mie ad cuius aduentū eis multitudo demonū recessit. & modo me inuitauit ad suū cōuiuium Et sic emisit spiritum.

Maria liberauit alam de poztis inferni.
Exemplum. lxi.

QUidam vir multum reuerebat bām virginē. ac crimi; nale quoddā petiit cōmisit qđ nunq̄ cōfessus fuerat & puduit eū dicere. Post multuz vero ēpozis pnia ductus queliuit secretū cōfessus est deoz & dixit. Deus p̄zopitꝰ esto mihi peccatozi. ego cōmisi tale petiit q̄ nunq̄ sui autus cōfiteri alicui hoi pze pudoze. hoc confiteoz tibi deus: & ozo te vt ignoscas mihi illud vt talem satisfactionē mihi inspires q̄ emendem. Cūq̄ illa meditando diceret: apparuit ei diabolus in forma sacerdotis & dixit. Quid meditaris? Qui ait. Ego multo tpe celaui criminale petiit q̄ puduit me dicere. & diabolus. Hoc intimgo tibi vt hoc peccatum nunq̄ confitearis & credas tibi esse remissum. Qui statim promisit sibi hoc. Cūq̄ vir ille veniret ad extremam hozam vite sue angeli contendebant cū demonibus p̄o alia illius: & dixerunt demones. Scriptum est q̄ dñs dicit quacumq̄ te inuento talem te iudico scdm hec dicta nostra est ideoquia in peccato mozali inuentus est. Et statim suscipientes alam deduxerunt ad infernum cū gaudio. Cumq̄ ventissent ad poztas inferni occurrit eis bta virgo maria & dixit. Quia cum dolore decepistis ne cōfiteretur mozale petiit qđ cōmiserat: precipio vobis per tremendū dñi iudicii vt alam ad corpus reducatis q̄ illud peccatum qđ se tepore pe[n]itentie per confessionem veracem emendasse recipiendo vitam emendet.

Pozo diuitis diri & mozo pauperule vidue.
Exemplū. lxii.

QUidam parochie p̄erat p̄sbyter in seculo potens & gloziosus: sed nō minus vitiis q̄ diuitijs plenus. Hic sub cura sua habebat diuitem nobilem & pauperculam viduam. Qui vno tempoze diuites responsum mozti accepit in semetipsis. Vocatus est p̄sbyter vt mozientē diuitem visitaret & accepta confessione data cōmunione extremam alam deo cōmendaret. Qui de rapiendo solummodo lana de oue non curando solliciti⁹ vt nuncios diuitis vidit ire festinanti intrauit palatiū: penetrauit cubiculum. Jacebat diues purpura & serico circumdatus auro & gēmis honoratus: super plumas cum molliciem recubans vbi etiam innumerabilis circūstantium multitudinem seductoria adulatione solatia p̄soluentem. Continuo & filii atq̄ alia familia dñm lamentabantur. Interim supervenit quidam ex parte vidue qui dixit eam in extremis agentem xp̄iane sacramentum. Sed p̄sbyter dum se totum daret ad lactandum peccatoz nihil edidit. Et diaconus p̄pe exitū p̄o muliere desolata ad coz eius loquens ait. Etiam de nobis placuit & termine periculum si nostra negligentia sine confessionis & sacri mysterii participatione eas migrare contigerit. Cui stulte cōmoto p̄sbyter ait. O parum sani capitis consilium p̄o vili vidua nobilem relinquere patronum. Ne turberis inquit vgo conus: ego si iubes infirmam visitabo: Hoc audiente p̄sbytero diaconus cito discessit. Sumptaq̄ salutari hostia ad vidue tugurium pervenit: que rebus quidem vacua: sed bonis oꝝ plena super humū duram & quo firmine cōstricta colligebat membra nimis attenuata Ille itaq̄ diaconus sacramento cuncta stipe ad domum pauperule appropinquans & cera ianuam stans & oculos leuans simulacrū xp̄i in celo sacrificium exhibens de celo. Mater eiū iesu maria assistebat cum choro virginali que p̄cedebat lintheolū & vestitum egritantis a sudoribus tergendo latagebat circa frequens ministerium. Quo visto diaconus stupens stetit eminus: sed celi regina ei admiranti multum affabilis: viso dei filio toto corpore in terram p̄strata advenit eucharistiam cū suis virginibus. Qui

bus erectis data fiducia vir dei intrauit. Vbi
via etiã sedẽ parante ⁊ ne timeret hortante se
dit. Vidue cõfessionẽ accepit: cõtionẽ dedit: et
plamis obitũ ei⁹ ꝓmunit. Deinde cũ gau
dio ad domũ diuitis ꝓperauit. astantiq; in li
mine vidit nigros cattos circũuolantes lectũ
diuitis: quos miser ille videns ⁊ nimis inte
stos ruiens rugiebat clamans. Tollite cat
tos tollite: misero subuenite. Vnus tandem
ethiops voce minax vultu terribili vncũ quẽ
manibus gestabat cauciꝫ⁹ immerit petẽtis.
Infelix alia nullum in tota cõuersatione sua
refrigerium conscientie reperiens pauet ⁊ tre
pidat: miserum moꝛs paulatim occupat. De
inde ethiops ille furens vncum violenter de
palpantibus faucibus extraxit. et horribilem
dans vocem infelicem reddidit. Irruens ce
teri malicie complices in peccatricem aniam
flagris vulneribus afficientes immerserunt
in locum tenebrarum ⁊ lacum moꝛtis eterne
Cum hoc aspiceret diaconus tremoꝛ tenuit
eum ⁊ cadens factus est in mentis excessu sed
moꝛ ei apparens mater regis glorie. Ne time
as inquit charissime non tibi diabolica noce
bat malignitas cui parata est beatitudo celes
tis. His blanditiis recreatus postꝫ ad se re
diit consolatrici sue grãs rependit. Et ex his
reuelationibus nõ parũ ꝓfecit. hec Vincen.
in spec. hyst. lib. viii. c. xcvi.

Militẽ in corneamentis occisõ tulit Maria
sepelire in cymiterio. Exemplũ. lxiii.

Omes quidam nobilis
ad torneamenta ꝓperans venit
ad quãdam ciuitatem in qua erat puella pul
chra valde: ita ꝙ pulchritudo eius per totam
ꝓuinciam diuulgabatur. Hanc comes con
spiciens parentibus multa spopondit: sed a
puella amoꝛe virginitatis quam bte Marie
deuouerat oia illa talia ꝓmissa ꝓ nihilo
reputantur. Tandem violenter de domo pa
terna deducitur ad comitis hospitium. Ex
quo vero imposita in ꝓfundum lacum quẽ
transire debuit: adit. Sublata igitur iteruꝫ
deducitur in quadam pulla collocat quousq;
aliis ornamentis ⁊ vestibus decoꝛetur. Ipa
autẽ voti sui non immemoꝛ regine celi suã pu
dicitiã cõmendauit: fletus largiter ⁊ deuote
ꝓstrationibus genuflectionibus: ⁊ oꝛonib⁹
insistebat. Comes per fenestrã audiit ꝙ bte
Marie vouit qui confusus de fletibꝰ eius ⁊
clamoꝛibus ꝓpter reuerentiam bte Marie
virginis: ꝑ iam inceꝛeptã moꝛ patri cõmisit
⁊ regalis ꝓmittens huic fide ꝙ non rediret

adonec clausturn construeret ⁊ virgini cõ
caret in eodem: sed heu in lucu vulnus leta
sustipiens moꝛte celeri est ꝓcuentus et sepul
tus canonicum extra cimiterium tumulatur
Beata Maria apparens loci ꝑpo secundo
tertio increpauit ⁊ iussit cum ꝑsonis suum
militem sepelire. Qui conuocatis cognatis
parentibus suis referens eis visionem. Gau
dent omnes ꝙ ꝓpter bonum ꝓpositum
suũ in sacro loco sepeliri debere. Ipsi vero
per sepulchrum suum cenobium quod deno
uerat construxit: vbi eadẽ virgo postmodum
facta est abbatissa.

Clericum tulit btã virgo maria sepeliri in
cimiterio. Exemplum. lxiiii.

Clericus quidam in quo
daz loco moꝛabatur: qui erat leuis
moꝛibus ⁊ curis secularibus per omnia dedi
tus hic tñ sanctam mariam semper in vene
ratione retinuit: ⁊ eam frequenter salutatio
ne angelica salutauit. Qui dum ab inimicis
suis esset occisus scientes eum irreligio fam
vitam duxisse: decreuerunt eum esse extra ci
miterium sepeliendũ: qõ ⁊ fecerunt. Qui dũ
per triginta dies sꝫ iacuisset: beata virgo cui
dam sacerdoti appꝫ dicens. Cur sic iniuste
contra meum capellanũ ꝓcessistis vt ponere
tis eum extra cimiteriuꝫ. Quo interrogante
quinam esset ille sancta Maria rñdit. Ille
qui ante triginta dies a vobis est sepultus ex
tra cimiterium. Nam michi deuotissime ser
uiebat: ⁊ coram altari meo me sepissime salu
tabat. Citius igitur pergite ⁊ eum in illo lo
co decenti sepelite. Hoc cum dixisset: vehemẽ
ter admirati tumulum eius aperuerunt: ⁊ in
ore eius flozem pulchrum inuenerunt: ⁊ lin
guam integram ⁊ planã videruñt. Intellexerũt
oẽs qui adẽrant: ꝓptereа hoc accidisse: quia
ore suo dei genitrici impendisset obsequium:
quod sibi multum placuit: et delato coꝛpoꝛe
eius ad cimiterium cum laudibus deduxe
runt illud sepelierunt.

Diaconũ litigiosum tulit Maria sepeliri
in cimiterio. Exemplũ. lxv.

Erat ecclesia beate Ma
rie virginis diaconus quidã in ei⁹
obsequio ad modũ deuotus frequenter ire so
leritq; stimulis accensus. Cõtingit aũt quo
dam die vt frile exasperatus esset intrã vt ali
dam ꝓcuteret. Ipsis aũt qui impetebantur
vim infante eius nõ ferentibus: ⁊ eo gentium
te iam reperientibus tñ diaconus sanct

cui pmia digna recepit & letalit iem trāsmer
bera.⁹ trītē hui⁹ vite finē sortit⁹ est. Ep̄s ve
ro loci illi⁹ dū cām diligēti⁹ examinat: pdi
cū diaconū: qz male intētiōis vitam finiuit.
fratrū cōione indignū reputat: & cuz magna
abiectione a mōasterio exclusz inter laicos
ex abiectione sepelirī fecit & mandauit: quod
et ita factum est. Et ecce media nocte bā vir
go dei genitrix Maria ep̄o in sōnis astitit: du
rez illū p iuria defuncti arguēs. Festinato in
quit diaconū qnē de claustro suo eiectū inter
frēs suos debito cū honore: vt pote meo vene
ratiōis cultorē hic sepelirī: & mei ztēpt⁹ & ili⁹
iniurie supplicia soluas. Mer moza facta ep̄s
stupēs de lecto surrexit: qui mane cnocās om
nem clerum: que in somnis audierat narra
uit mozq; hunc ad monasteriū depozatū cuz
magna reuerentia sepelirunt.

Scholarem in iudeis occisum reuscitauit
virgo Maria. Exemplum. lxvi.

Scholaris quidā ecclia
vbi statutū est p rhētozium Gaude
Maria. quotidie cū versu Gabrielē in ā est:
erubescat iudeus &c. iussus est p̄pter vocis
sue dulcedinē decātare. Judei ergo ad vineas
suas aū ecclam translitū facientes et ex verbis
erubescentiā sustinentes: scholarē caute addu
cunt & invincis perimūt: mox illis abeūtib⁹
gtiosa virgo maria pucz reuscitās iubet eū
sūā laudem cuz fiducia decantare. Judei itez
eandem vocem cognoscentes & audientes ad
miratione pcussi secrete perquirunt a puero.
Respondit siquidē se ab eis occisum: sed p re
ginam cum pristine vite restitut⁹. Hoc cogni
to iudei nō parno numero conuertuntur ad
gtiose virginis Marie gtiam.

Maria liberauit monialē a purgatozio.
Exemplum. lxvii.

Hāit quedā sanctimonia
lis in quodaz claustro dñaz cūmo
studio tamulatuq; : qz p̄ cunctis sozozibus
amabatur. Her nāq; aliis plus studebat ieiu
niis & ōnibus & aliis virtutū exercitiis p̄
plurimis: ꝯbus placens altissimo & ei⁹ geni
trici manebat i cenobio tali degēs obsequio. Hz
vtvidit diabol⁹ q̄ semp manet inuidus q̄
ab ea sic ēet repulsus suasit illi misere p̄cepta
dei spernere: & sanctitatē quā in mente gerua
bat: & in corpze violare. Postp̄ aūt cecidit in
gemuit. ac scelus cōmissū abhozruit q̄ deū et
eius genitricē offensos habuit. mox ad pe
des abbatisse hūiliter se gtrauit. Spōdēs se ēa
ctenā sedo p̄peret. Cui mater hūilis deuo
gne cōpatiēs misit ei psalm⁹ q̄ quam poset
deo offerre ēdignā sanctactionē: & p̄ vita
carnit p̄ penitere. Post mozte vero dulis est
tradita penis quas p̄ suis p̄cauis instituis
Quadam ergo nocte in vīsōe oīendit se ab
batisse quam vīdi non cognouit sed gtiosum
inquisiuit si in penis esset: an ex illis iam ex
isset. Ad her illa respondit. Sum in penis
mater et valde vroz: et heu michi miserie mee
peccata adhuc sunt dimissa: sunt ēēt inter lā
cas feminas deputata perditiq; stolā p̄imeq;
virginalem quā habebā quando sui virgo re
cta & deo dicata: sed hoc scias q̄ salua ero per
Mariam beatissimā in futuro: illa namq; bea
tissima stella maris que est animarū nostra
rum gtiosaris cū essem i magna angustia ad
me venit tota fulgens vt sol: quam ego re cog
noscens esse sanctam virginē Mariā: expla
mauī flens & dicēs. O mater mie quid faciaz
heu michi: ad quid nata sum: que sic cecidi.
Ubi eras gtiosa quando hec ingressa sum.
O domina dulcissima si clamantem me audi
sti: cue vocem meam exaudisti. Nonne vides
istos ignes qui me vrunt: incendunt enim me
nec omnino consumunt. O Maria mater vir
go iam succurre festinanter: et in his doloz i
bus nō sinas diutⁿ cruciari: sed clemēter ex
audi me q̄m ferūter amauī te. Quō tu gtio
sa mei oblitisci quā totiens salutauisti: et q̄ me ti
bi semper commendabā & orabā & ob⁹ quos
recepit ecclesia sancta. heu michi si appareat q̄
inuanum laborauī. Ad hanc vocem mihi ma
ter dei respondit. Ego ero tibi filia in p̄pti
mo propicia. nam p̄ius finietur pena q̄ me
cuisti. nam peccasti plurimuz relinquens me
& filium meum cui virgo desponsata eras et
q̄ consecrata: & maxime ad iracundiam pro
uocasti. Nam qui spernit filium meum: et in
honozat me nimium. Sed quia me quotidie
salutabas & mihi studiose seruiebas: sis ergo
secura: quia non peribis eternuz: sed saluā
beris. Eas namq; que suas p̄ces mihi tota
liter fundunt volo potenter in omnibus pe
culis corpozis & anime adiuuare. Post q̄ sic
locuta est mihi: reliquit me confortatam. Nō
quelo domina mea et mater mea charissima
stude illi seruire et deuote obedire: vt possis
ei⁹ gratiam inuenire. Abbatissa her audiens
valde gauisa est: et mane surgens iubet oēs
sozores ad se venire: & eis que viderat reuela
uit. Monet etiam vt diligāt matrem dei. Et
illi soluant omnes p̄ces quas ei deuotas
sozoz p̄dicta.

Diabol⁹ nō potuit strāgulare militē: qz q̄ die salutauit virginē Mariā. Exēm.lxviii.

QUidā habēs ca-
stitatē oēs trāseuntes sine mia sp
lauit: hic quotidie virginē Mariā salutauit
Quadā vice monachus sanct⁹ trānseūs quē
prędictus miles spoliare cępit. Vir aūt san
ctus rogauit p̄mes vt ipm ad dñm deduce
rent: qz haberet sibi aliqua secreta reuelare.
Adductus aūt ad dñm rogauit vt totā fami
liam suā vocaret vt eū prędicātē audiret. Qđ
cum factū ēt dixit. Nequā hic estis omnes
ergo diligenter querite ⁊ inuenietis aliquē Et
inuenerunt camerariū abelle: ⁊ adduxerunt.
Tunc dixit sanct⁹: vere ille ēt quem quero.
Cum ergo venisset ad medū: ⁊ vidēret virū
dei. reuoluit hinc inde oculis ⁊ capite sicut ille
nus se agitabat: ⁊ accedere ꝑpius nō audebat
Tunc vir sanct⁹ dixit. Adiuro te in nomie dei
patris ⁊ filii ⁊ spūsancti vt quis sis dicas: et
quare huc veneris. Cui ille. Heu cogor ꝓdere
secretū meū: ego non sum homo: sed demon:
a.xiiii. annis cū illo milite manli: qz princeps
noster me huc misit: vt die qua miser fuc: Ma
le q̄uetā salutationē nō diceret diligentius
obseruarem: vt eū a dño potestate accepta cō
modo strangularem: ⁊ sic nostro cōsortio ꝑpe
tue sociaret. Miles aūt hoc audito expauit: ⁊
ad pedes monachi p̄ouolut⁹ veniam petiit: ⁊
vitam suam in melius emendauit.

Quidā cum centum Aue maria dicit crina
le gloriose virgini Marie. Exēm.lxix.

ERat quidam nobilis ha-
bens vxorem deo ⁊ beate Marie de
notam. Sed cū non haberent filiū rogabāt
deum vt eis ꝓlem daret quod et factum ēt
quam cum omni qua poterant diligentia nu
trierunt. Cum aūt filius ad annos discretio
nis peruenisset et videret alios pueros crina
lia de rosis ⁊ floribus habere similiter, facie
bat: et ad ecclesiam deportabat vbi imaginem
gloriose virginis inuenit: ⁊ ei crinalia offere
bat ⁊ eius capiti deuote imponebat: ⁊ sic quo
tidie faciebat cum ei tempus aderat opportu
num. Venit ergo tempus cum parentes eius
cum nuptiis tradere vellent: eis ꝓ viribꝰ re
stitit: sed virginitatē suā deo ⁊ beate Marie
virgini obtulit dicens se deo et beate Marie
virgini matri eius velle perpetue famulari.
Postea vero factus ēt monachus ⁊ in bōa vi
ta de die in diem in melius ꝓficiens: ⁊ cum
videret q̄ ꝓlixam consuetudinem ⁊ deuotio
nem vlterius facere non posset: qz rosas ⁊ flo
res non habebat cum erat monachus non ei
licebat floribus ocupari ne alios scandaliza
ret: cogitans tamen q̄ quotidie centum Aue
maria diceret: ⁊ inde crinale beate Marie fa
ceret: sicq̄ faciebat quotidie cum lachrymis ⁊
puro corde. Factum ēt vna dierum vt ꝓ ne
gocii monasterii iuss: qz factus erat abbas via
prolixam ire deberet: oblitus ēt sui ꝓmissi: et
equus cum suis famulis alcendens per sil
uam magnam perrexerunt. et cum eum oēs
preteriissent: et solus esset cepit cogitare q̄ illo
die laudes solitas beate virgini non solui sset
statimq̄ descendēs de equo cōsuetas oēs deuote persoluit. Et cū sic staret in oratione
venit quidam latro post tergum volens cū
occidere ⁊ equum suum ⁊ alias res auferre.
Et cum a tergo eo ignorante lanceam vibra
ret: vidit puerum pulcherrimum de ore ipi⁹
quasi singulas rosas recipere: et inde crinale
cum centum rosis compositum sibi puer im
posuit. Quod videns latro ad pedes eius pro
cidit ⁊ veniam ab eo petiit narrans omnem
rei seriem ⁊ totius facti integram veritatem.
Factusq̄ ēt bonus monachus: et vitā suā bonā
vsq̄ ad diem mortis sue laudabiliter ⁊ felici
ter consummauit et in pace quieuit.

Maria liberauit clericum a damnatio
ne. Exemplum.lxx.

QUidā erat qui
nichil boni faciebat: immo vitiis
plenus erat solus hoc bonum ha
bebat q̄ horas beate virginis Marie sedule
et deuote dicebat. Cum autem quadam die p̄
fluuium transiret vt libidinem suā expleret
cogitans q̄ matutinum non bene dixerat: in
cepit illud dicere Aue maria gratia plena dō
minus tecum. ad inundationibus submergi
tur: nec ex hoc salutationem dimisit: sed cum
venisset in alia verba dominus tecum subito
catus: et a demonibus capitur: sed inuitis eis
a beata virgine Maria defenditur ⁊ eius me
ritis ad iudicium coram christo compellitur:
vbi post multas altercationes allegauit vir
go Maria. Fili tu dixisti vbi te inuenero ibi
te iudicabo. Item ex verbis tuis iustificabor.
Ergo fili cum ille licet male⁹ vixerit: finaliter
tamen in meis laudibus in quibus semp fuit
assiduus vitam finiuit: queso vt coram te in
ueniat gratia si mihi credere nolitis demones
q̄ ita sit: respiciant in os eius. Qđ demones
facientes inuenerūt rubiem scripta litteris aureis
Aue maria gratia plena. ⁊ tunc filii recesse

erunt. Hic iudex serpit audax ad corpus vbi est: vitā in melius commutare quo vereat.

Nomen marie est multū dulce in ore.

Exemplum.lxxi.

IUxta ecclesiā sancti seueri in colonia inclusus quidā habitabat. Hunc cū matrone ciuitatis visitarent: vna ei cōfessa fuisset q̄ dū nostre nomen dicere non posset sine mira quadam dulcedine tanta tante gratie re cōfitebatur. Singulis diebus in honore eius dīcq̄ Aue maria cū totidē veniis dicere cōsueui per que tantā dulcedinem merui vt eis ozis mei salina tpe oīonis in mel videatur cōuerti. Dū cū audisset iam dictus inclusus exēplo deuote femine p̄ebdomadā angelicā salutationē p̄fato mō: numero cōplenit⁹ rere tantā dulcedinē sentire cepit in illius dulcedine salutationis glatiē in ore: in gutture: vt melliis dulcedinē lōge trālcenderet p̄hi dulcedo.

Maria liberauit peccatricē a damnatiōe.

Exemplum.lxxii.

HUic quedaz peccatrix mulier que nūq̄ aliq̄d bonū fecerat nisi q̄ diebus singulis beate virgine laudabile angelica salutatione scilicet Aue maria: in vno sabbato ad laudem: gloriam eius vnā missam comparauit. Per aūt dū esset vicina mozti dixit. Dña regina: mater: iz nunq̄ aliq̄d boni fecerim: cū confido misericordie tue: cōmendo tibi spūm meū. Venerūt aūt demones volentes accipere alam eius venit mater mie: alm eius accepit. Et inītā ter demones dixerūt: nostra est. Maria dixit. Nescis q̄z me quotidie salutauit angelica salutatiōe: ad honorē meū missam cōparauit: in agone mihi aiaz cōmendauit. Illa dixerūt plurima crimina cōmisit: quibus maria dixit q̄ illa aia nūq̄ dānaret que mihi seruierit: aiam suā mihi cōmitteret: que demones auferūt: alam secū letantes duxit.

Nomē marie demones nō possūt audire.

Exemplum.lxxiii.

INclusa q̄dā diu a demōe sub specie angeli illudebat. Nō cui tibi data fuit discretio spirituū dixit? sepiq̄ atq̄z sepius falsa circumstans claritate apparuit: femineā simplicē familiariumalloquens mieo mō ladificauit. Rechita vero a gratiosore suo quō h̄ret. Cui cū videret optimū rectorē sicut vir prudens cōsilium et⁹ audacia q̄ demens eius inquisiuit. Cui ei cōfitenti q̄ nō angelo dūi se frequentare: cū tanta scientia dicet et ep̄os angelū tenebras transfigurare se in angelū lucis. rūdit. Nō angel⁹ venuo te visitauerit dicas. Rogo dñe mi vt deum nostrum mihi ostendas quod si fecerit vita ea genua flectens et dicas Aue maria. si tūc inobtemperet fictio non est finanter scias te ab illo illusū: qō cū sanctis sicut exorta fuerat aut diabolus. Hic quid deliberas ostendere. sufficere tibi d̄z p̄sentia mea. Illa fozet⁹ instāter ego quando mulier pulchrior dimisit oculis et⁹ fabricet. Quā vita mox ad pedes se p̄stauit. dicens. Aue maria. et in tribus fantasma resoluit. quaz inimicus euanescens multū terruit vt quem efficere vix post annū et dimidium sentiz vt p̄ius temperaret. Hucusq̄ ne ḡti pondere sit nomen Marie. Per Eclarius.

Aue maria fugat demōes. Exēp. lxxiii.

IN quadā ciuitate vpocrite colonien. fuerūt quidā noie petr⁹ cuidā ex clericis vicarius. Iste nescio q̄ dei dicio in camere sue ostio se suspendit. aut⁹ cū cubia nolz adelheidis cū horrenda eius morte territa fedz deseruit. et i cenobio q̄dam sermonialiū religiōis habitū suscepit. Die igit q̄dā dū sūo in dormitorio se tenebras ḡspicerez repit⁹ plata est tumen demone stāte iuxta puteum muro dormitorii ḡ quo q̄ eis videntur vnūpedē sup lignū q̄ puteū obiebat posuit: et altero quasi se volendo ad ipam in tenebras deposuit. Quā cum extensa manu per caput capere conarentur territa retrorsū cecidit et exclamauit prne exanimis facta. Audito ergo clamore accurrerūt sororez in lectū suū illaz reclinantes. Verberantibus aūt illis cū panis tuis resp̄iraret solaqz iacere: demon iterum affuit: et verbis q̄busdā amatorijs eam sollicitare cepit. Cui cum grauiter intelligēs eū mulignū spūm. Videns ille dixit. Bona adelheidis noli te dicere: sensi mihi et ego sancta te hec visa honestū: gbā: nobilemq̄z diuitē quare fame te tenebas in hoc paupere loco vbi gritis tenuitas: algiqz multis incōmodis exponis te interficiendo: reuertere ad tuum vicum delitijs quas deus hoī creauit: mihil tibi meo duce deesse poterit. Tunc illa: doleo q̄ tādiu secuta tuā non acquieui tibi. Et hec verba cū dicens demon disparuit. Deinde cū spōs illa nequissimi nos die noctuq̄ esset ei infestissimus: suauerunt ei quedam ex sororibus vt aquam benedictam semper paratam haberet quo veniente aspergeret. alie vero vt eundē si aquaz non haberet sanctificaret. Qua dum

per tentationem vidisse prohibuit. Nam quo
dam tempore cum signum factum vidit aut
aspersionem sine etiam thuricationem ad
modicum diem suffumigii mox orbiit. Tle
una alia etate maturior atq; prudentior fuit
sit ei quotiens demone propius accedere sic
neretq; tunc alia vice fabricationem angelica
in eis faciem iacularetur. Quod cum sentiret
diabolus quasi sagitta esset percussus vel tur
bine impulsus ululatu magno fugitus et ex
alia hora accedere prohibuit.

Nomini marie flectere debem⁹ genua.

Exemplū.lxxv.

QUidam quondam fratrem ordinis
cistercien. Et cū infirmaretur gra
uiter tantum cepit desperare pp̄
multitudinē peccatorū que in se
culo ante ingressum ordinis commisit. Et cū
sic posset⁹ tantum ad angustia clamauit ad btām
virginem que apparens ei consolata est eum.
Qui letificatus q̄ mutat⁹ est. Et cū requireret
tur ab abbate de tali subita mutatione: nar
rauit ei quomodo beata virgo maria sibi ap
paruit. Et abbas admirans cepit querere si
unq̄ aliquid boni fecisset propter beatā vir
ginem. Et ille dixit. Nunq̄ omissi q̄n audiui
nomen eius quin flexerem genua mea ob re
uerentiā gloriose virginis marie: ex hac salua
tus est miles.

Per nomen marie vincitur diabolus.

Exemplū.lxxvi.

QUelle cuidam in domo
patris diabolus in forma multipli
ci apparens seperuerq; eā duxerat in amen
tiam: q̄ ipsa proposuerat conuerti ad ordinē
cistercien. nocte apparuit ei diabolus suadēs
ei mundi delicias volens eam auertere de re
ligione prędixit ei omnia incommodata reli
gionis. Illa respondit. Quid mihi erit si in
deliciis que mihi promittis omnia habuero. Ad
quod verbum diabolus tacuit q̄ rapuit puel
lam: q̄ conabat precipitare de fenestra. Que
cum diceret salutationem angelicam: diabo
lus dimisit illam dicens. Si certo ad religio
nem semper tibi abnegabo: q̄ si hac hora il
lam mulierem non nominasses occidissem te
Hoc dicto virginem valde compatiens in ca
nem transmutatus: q̄ exiliens de fenestra nō
comparuit.

Pulchritudo virginis marie.

Exemplū.lxxvii.

QUidā ordinis prę
dicatorum venotus qui habuit pla
ces fratres in conuentu suo qui erga beatam
virginem in orationibus deuoti erant. Verū
dit autem vt quidam magis sedulus succede
tibus aliis vel ad studiū vel ad quietem ipe
dies quoq; noctes continuauit in precibus
virginis marie. Ipse enim meruit ab illa so
lacium obtinere. Et cōtigit vt eo solo in eccle
sia remanente vidit gloriosam virginem ma
riam super altare cū filio suo in maxima cla
ritate. Per vt vidit frater timuit ne esset fan
tasma. Dixit ergo cum magna reuerentia et
humilitate cordis. O gloriosissima mater q̄ do
mina non sum dignus solus videre quod vi
deo rogo suppliciter vt si vere es mater xpi vt
appareas q̄ conuentui in quo serui sunt veri
q̄ gratię tue feruentissimi dilectores. Per vt
dixit mater pietatis annuit: q̄ toti conuentui
in magna claritate apparuit. Refrebāt aūt
fratres qui hoc viderūt q̄ nihil iocundi⁹ nec
clarius videre possit a mortalibus oculis: et
fratres fletibus insistebant q̄ orabant benig
nissimam matrem: vt secundo q̄ tertio eis sic
appareret vt primorum forte prio fuisset dia
bolica illusio in nocte sancte marie et individ
due sancteq; trinitatis fratrum precum mul
tia fugaretur. Ac qm̄ nulla christi conuentio
vel matris xpi ad bella secundo q̄ tertio for
sitan sepius dicta tota se conuentui gloriosa
dei genitrix demonstrauit. Facta aūt sunt hec
in initio ordinis p̄dicatorum: vt tali ac tā spe
ciali miraculo regina mis sibi dedicū ordinē
comprobaret. hoc Guil.

Quidā vidit pulchritudinē marie q̄ vidit
vnum oculum.

Exemplū.lxxviii.

QUidam clericus pariſi⁹
beatissime virgini multum deuo
tus qui ardenti affectu diu desiderabat videre
pulchritudinem virginis marie. Post multa
tpa angelus dñi ex parte virginis marie de
stinatus salutauit clericū et dicēs. Dña mea
maria que est dña angelorū q̄ holmi regina
celi q̄ terre cognouit oratiōnem tuam: q̄ manda
uit tibi q̄ tali die q̄ hora veniet ad te: q̄ vide
bis eam: sed scias q̄ si eam videbis amplius
cecus eris. Ad quod clericus. Libenter volo
perdere lumen vt eam semel videre mereat
Cum autem audisset angelū cepit ille sollici
tus esse q̄ cogitare. Quid vtra facies postq̄
oculos amittes: tunc non poteris lucrari ferē
bendo panē, tuis: sed opprobrium te esse ampli⁹
miserum q̄ mendicam. Et postmodum cogi
tauit in scipso q̄ dixit. Quando beata maria
venerit vnum oculum aperiam ad videndū

cum: ⁊ alium claudam: ⁊ sic unum oculū non tā virgo dixit. Conspice deroptem meam quo
tum amittam: ⁊ si unus oculus mihi remā- derogauit me. Et cum eam uidisset dixit. Si
serit sufficiet mihi. Cum autem pessa gliosa a tua pulchritudine separari uoluero nunq̄
virgo apparuit ⁊ tantum pulchritudinem et b cetero consolabor. Dixit beata virgo ma-
claritatem aspexisset ꝙta unq̄ uerbis exprimi ria: ex quo allectam meam pulchritudinem
ui uel etiam corde cogitari posset: cum ma- tam alam tuam de corpore separabo ⁊ mecū
num alteri oculo supposuisset ne cum filio ui- ⁊ cum filio meo perpetualiter permanebis. Et
deret illam: ⁊ cum posset manum deponere his dictis ala iuuenis ipsius erat a corpore cū
ut eam ambobus oculis inspiceret: beā virgo beata virgine maria ⁊ ad angelos in celū glo
disparuit ⁊ cā uitra non uidit. Tunc uno o- riosissime deportata est.
batus ille oculo quo eam uiderat: alterno re-
manente quo eam non uiderat ipse se acriter Imaginem beate uirginis dehonestantes
arguens meritus nimium dicebat. Heu miser milites obierunt. Exemplum. lxxx.
quare unum oculum clausi ⁊ ambos oculos
non aperui? utinam cecus esset ut eam pie- Extra castrum rudulphi
nius uidissem. Cumq̄ die beatam uirginem est quedam abbatia que dolis uoca-
mariam exorasset ut eam uidere posset itera- tur ⁊ cuius columnam ecclesie ipsius est ima-
to. q̄ altero libenter carere uellet: tunc mihi go lapidea ad honorē beate uirginis sculpta.
iterum angelum qui dicebat. Mandat tibi Ad quam cum quedam pauperula mulier
dña angelorum aduentum suū ex quouis ⁊ al- ueniret gratia orandi: aderant ibi in atrio
tero oculo orbari. Cui ille. Etiā dñe si mille duo qui impioperantes mulieri ⁊ imaginem
oculos haberem optarem perpetuo perdere blasphemabant: unus etiam lapides in ima-
dummodo eam possem secundario perfecte ui- ginem proiiciens uno lapide percussit ⁊ con-
dere. Cui angelus. Ipsa clementissima dña fregit brachium pueri iesu: cum manus ille
mandat tibi q̄ uidebis eam: ⁊ superstite ocu- lapidea cerebellum exierunt gutte sanguinis
lum non amittes: ⁊ insuper recuperabis ocu- a brachio: ac si fuisset uinctis hominis. statim
lum perditum. Quod non multo tpe post to- q̄ in eodem loco ille qui lapidem proiecerat
tum sic fuit factum: ⁊ beata uirgo maria ap- expirauit: alter uero cum uellet morientem
parens ei uidendam se exhibuit: ⁊ amissum inter brachia sua colligere ut ei aliquod pre-
oculum ei restituit. Ex quo possumus perpen- beret adiutorium statim arreptus est a demo-
dere ꝙta sit pulchritudo uirginis marie ⁊ ꝙ nibus in sequenti die defunctus est. Etiam se-
delectabile est eam oculis uidere: de qua san- quenti die cum multa turba conueniret ut
ctus Ansel. in meditationibus suis dixit. Pul- imaginem ⁊ sanguinis riuum uideret ipsis
chra es maria ad intuendū: amabilis ad am- uidentibus predicta imago fecit uestimen-
plexandum: delectabilis ad uidendum: sum- ta sua scilicet ornamentum quod circa eam
ma est letitia post deū est te intueri. ⁊ in tuis erat lapideū: ⁊ collum suum quod formatum
laudibus delectari. erat mollli lapideo: ⁊ pectus denudauit usq̄
Quidā uidit pulchritudinē uginis marie: ⁊ ad mammillas pro ignominiam ⁊ iniuriam
statim euolauit ad celū. Exemplū. lxxix. que illata fuerat sibi ⁊ paruulo suo. Hoc factū
est sub anno dñi. M. cc. lxxxv. Tempore quo
Quidam iuuenis erat qui guerra erat inter Philippum regem francie
assidue cogitabat ⁊ mirabatur pul- ⁊ henricū regem anglie. Hoc vincen. in spe-
chritudinem matris ihesu xpi singulis diebus culo. li. viii. c. xc.
ac noctibus. Cumq̄ uellet dormire dixit. Ave
maria ⁊ corpus ⁊ aiam beate uirgini cōmen- Sarraceni non potuerūt mutilare imaginē
dauit orāe. ꝛ. ut immensam pulchritudinē ei⁹ uirginis marie. Exemplum. lxxxi.
merceret in celesti curia uidere. Et cū de mane
surgeret cōmendauit se iterū btē uginī eadem Quondam sancte ma-
oratione deuote eā iplorando. dñs autem quodā rie basilicam ingressi sarraceni
mane deuotissime precatus astitit beata vir- in omnium sanctorum imagi-
go maria ostendens ei immensam pulchritudi- nes que in materia erant depicte basilicam
nem ⁊ dixit. Desideras uidere meā pulchritu- suorum cuspides uibrauerunt: huic oculum
dinem. Respondit. O regina celorū ꝙis ego eruerunt illi nasum uel pedem truncaue-
dignus fuerim toto corde desidero. Tūc bea- runt omnes prorsus tenebratis aculeis dis-
fulcauerunt ad imaginem sancte Marie ir-
tulabant insani: nihilq̄ ibi ꝙis omnes se-

ne tantãtes turbare potuerũt. sed cũ maximo tentarent viribus ecclie inuente man⁹ erãt ant tremoze iterũ. aut alũde delate. Hoc Vin. in spe. hyst. lib. viii. c. quibus supra.

Maria virgo liberauit ciuitatem obsessam. Exemplum. lxxxii.

Est quoddaz municipiũ aurelianẽ. ciuitati primũ q̃ Sue non nucupatur vbi ecclesiã in honoze bte marie virginis ciues edificauerãt. Qui cũ aliqñ obsessi ab hostibus intra opidũ gemerẽt magis in dei genitricis marie auxilio. q̃ in viribus proprijs confidẽtes cũ parvulis & mulieribus ecclesiã petierũt. et imagini sẽte marie virginis devote assistentes: cozdis & ozis clamoze auxiliũ ei⁹ deposcũt: cpletisq̃ hoc⁹ lachrymis reuertentes imaginẽ suã deserũt & ad tutelã & terroze hostiũ i posta statuerũt. Quidã aũt ex ciuib⁹ stans in poste custodia post imaginẽ mittẽs i aduersarios iacula magnã stragem de hostibus faciebat. Hũc latentẽ quidã aspitiẽs: nequissime inquit: moztẽ non effugies nec iam tibi subuenire poterit effigies nitri postã deserẽs vbẽ agere cessabis. Cũq̃ vibrasset hostis iaculũ in eũ illũ sagittariũ: mirabile dictu imago genu erexit: & iaculo se obiiciẽs illud excepit: sicq̃ hoiem devotũ sibi ab imici periculo defendit: q̃ gaudẽs & virginẽ se mirabiliter liberatũ statim sagittã i aduersariũ dirigit blasphemuz dicit: dispersusq̃ & ozationis rumoz tacti miraculi ad hostes q̃z pervenit. Clamabatur ab oib⁹ q̃ sancta dei mater pugnat p ciuib⁹ loci illi⁹. Hoc audictes hostes pacti annuũt. ecclesiam dñe nostre adeũt. & magna donaria offerẽtes deretro se nihil loco illi nocituros sub testificatiõe promittunt. eoq̃z in hodiernũ diez imago illa defendit & permanet in eodẽ loco iaculum adhuc gerens in pollice erecto. Hoc Vincen. in speculo hysto. lib. viii. c. lxxxiii.

¶ Pictozem sustentauit Maria ne caderet. Exemplũ. lxxxiii.

Quidã pictoz diabolũ cũ coznib⁹ & ceteris membris vt turpi⁹ poterat & magis horribilẽ depinxit. Idẽ vero imaginẽ bte marie virginis ita decentẽ & ita pulchzam vt potuit depinxit diuersis colozibus. De hoc vero diabolus iratus et inuidẽs festinãs accedẽs ad pictozẽ quelibet dic. Cur cũ tã horribilẽ et deformẽ & tãm virginẽ matrẽ tã pulchzã & decentẽ depingeret. Qui respondit q̃ ita se res in veritate haberet sicut facta pictura ostendit. Diabolus ho iratus pictozem nis quadam die voluit precipitare. cfregitq̃ ligna cũ quib⁹ stabat pictoz & ceteris petit nec imago pulchre virginis pictozi manus porrexit. & cũ ne caderet fideliter retinuit. sicq̃ eum a demone custodiuit.

Imago Marie in igne illesa permansit. Exemplum. lxxxiiii.

Est et alia ecclesia est in honoze sti michaelis in mõte q̃ ne dz tumba matris cstituta. Cõtigit aũt q̃ quodam tpe incederet illa ecclia dei iudicio fulgoze in eã de celo cadẽte. Erat aũt ibidẽ imago bte virginis ex ligno cstructa habẽs super caput in modũ mitre velamẽ. Cũ igit ignis cucurrisset ad locũ vbi erat imago illa. ola que erant in circuitu cbussit. Ipam ho imaginẽ quasi expauescẽs oino intactã reliquit ita vt etiã velamẽ candidũ qõ gestabat in capite ozoze tami nõ valeret aliquatenꝰ obscurari. exaluit etiã ab igne vnũ flabellũ de pennis paronie. qđ erat intextuz ipsi imagini digna gratus ostensio miraculi illi⁹. q̃z imaginẽ sic ab igne defendit ab igne eterno liberare facilius posset.

De imagine virginis marie quam sanctꝰ Lucas fecit. Exẽplum. lxxxv.

Cum imago sẽte Marie virginis & manus Lucę euãgeliste nedũ adhibitis coloribus designata & innumbzata esset: subito reperta est imago illi⁹ admirabili decoze pzefulgens: vt pote nõ opere manuũ carnaliũ: sed dei omnipotẽtis virtute depicta. Post aliquod tempus illa imago non absq̃ dei vt credim⁹ nutu romã q̃ quendam virũ deo plenũ est adducta. Eodẽ tẽpore degebãt rome tres fratres. Tempul⁹. Herculus & Cerul⁹ qui manebãt in loco q̃ tũc tempozis dicebat sancte Agathe in thure: quoruz vni videlicet Tempulo dominus apparens ait. Imaginẽ celeberrime virginis ab eo qui eam adduxit romã acquirere satage et in ecclesia que tuo adiacet ostio reuerentissime suscipe collo care. Quod & factũ est. Vnde tres predicti fratres eo devotius ibi vsq̃z ad finẽ vite sue habitauerunt. quidam postea clerici inuidia excitati a papa Sergio obtinuerũt vt illa venerabilis imago in lateranẽsi collocaretur palatio. Sue enim auaricie consulẽtes arbitrabant maximam rem maximo loco collocãdam. Dũ ergo cũ numerosa hoim multitudine aduenissent: sacratissimãq̃z imaginẽ ancille xpi que ibi castissime & regulariter seruiebãt

que singulis mensibus penitentib⁹ absolutis
venerit ad locū ꝙ dē Ihesu⁹ vbi terribilis
choruscationib⁹ ingētibusq; tonitruis bimi⁹
cohibernati monere ampl⁹ gratius nullatenꝰ
ꝓsiperfit. Quo audito suppnominat⁹ pon⁹
tifex nimio terrore cōcussus ē adeuntem illū
venerator vbi manibus vt credit angelicis de
picta imago detinebatur cipotenti dño ali⁹
quātulū supplicauit: ac deinde surgēs ad oēs
ne per semetipz eū vlq; ad lateranēse palatiū
humiliter illis reuerēdissime collocauit. Se
quēti nocte stupēdo ꝙ incōprehēsibili mira⁹
culo pmolata imago ad eādē locū diuinit⁹
ē reducta. Hoc audito iaz supius noiat⁹ pa
tul cōperiens ad hāc sacrosanctā ecclīaz de no
tus ac diuio amore gressus aduenit. Cūq; di
ligēter inqreret ab ancillis dei ꝙ sibi tegebāt
ꝙ hoza vidissent eā nocte ad locū pxīmū re⁹
nocatā: abbatissa ꝙ magna gaudio grauī
tas ꝙ letitatis erat ingēti humilo fletu ad eius
dē aplici vestigia corruit di. Media so no⁹
ctis dū nimiangustiarer ob vnicē dilē mee abla
tam figuram merozibus: atq; pro petis meis
omnipotentem dominum erectis bzachiis ob
secrarem: velut auem volatilem ingredien⁹
tem atq; in loco semetipsum strēnue collocā⁹
tē vidi. Pontifex adhuc vna cū suis pcto la⁹
pientissimis cōsiliariis alio mētis acumine tā
insolitū nō despiciens miraculū: semetipsū in
conspectu eoz ꝙ aderant culpabilē reddidit:
atq; in eodē loco missaz solēnia deuotissime
celebrauit: postea dona plurima dicte domui
dipotētis liberaliter tribuit atq; ꝙ cōtinuan
dis luminarib⁹ eiusdē ecclīe sufficiēs oleū cō
stituit venerāde illi imagini oī tpe per mini⁹
stros lateranē. palatii ministrari.

De salue regina ꝑ genitrice post cōpletoriū.
Exemplum. lxxvi.

BOnoz̄ emulus diabol⁹
ꝙ vniuersoz dīm nō timuit aggre
di bononie ꝑ pariū vbi cū maxime impugna
bāt fidē ꝓdicatoz̄ ordinis per se ꝑ suos satel
lites est aggressus. Nā sicut dixerūt ꝙ tūc pre
sentes fuerūt huic tozmacē ardentē sup se ca⁹
dentē monstrabāt: illi tozmā delicate mulie⁹
ris āplectātis se ꝓtendebāt: hunc alīq; tozmē
tū illi serpētez ignitū offerebāt alii alia ludi
bria ꝑ ibera interebāt intantū vt ꝓpter noc⁹
tē fantasma ꝑ demo nō illusibus vicissim co
gerent fres custodire vigilias noctis sup ali⁹
os defecentes. Insup ꝑ aliqui ī frenesim cade⁹
bant: ꝑ alii horribiliter verabant. Ad singula
ac vitā ergo spem in matrē potentissimam ꝑ
pissimā cōfugientes fres statuerūt vt in bona
re et⁹ post cōpletoriū sicut solēnis pcessio cū
salue regina. Statiz ergo fit fugata fantas⁹
mata ꝑ vexati curati. Et frater ꝙdā filius cuius
dā regis ꝙ infans erat fuit plenissime libera
tus. Et tūc ola ꝓpter ozdinē pfecte. displa
citā sibi deo ꝑ matri sue hmōi pcessionē con⁹
cepit⁹ pplozum cleri deuotio dulces lachryme
pia suspiria ꝑ admirāde visiones declarant.
Multi eā viderūt ꝙ ꝑ diuersas ecclīas ad alta⁹
re btē Vginis egrediētib⁹: ipaz virginē cum
multitudine lucnoz cinctā a limo celi pgredi.
Et dū ad illū sbā o dulcis maria inclinarēt
ipaz filius inclinātib⁹ pariter inclinare ꝑ ipis
egredientib⁹ ipsā ad celū reuerti.

Puicula attulit salue regina. Exē. lxxvii.

CUm salue regina ymo venissent ad
noticiā: ꝑ in loco qdā illud plures
dīe decātarēt: qdā dīa ex deuotio
tione eandē antiphonā cātare audiretur: ꝑ ex
ea vna dieī qdā puicula filiā attulit ī quadā
cedula ait scripta ꝑ volauit in locū oīonis ip⁹
sius. Illa so multuz exhylarata gratias egit
virgini Marie toto corde.

Populus cōsueuit cōcurrere ad salue re⁹
gina. Exēpli. lxxviii.

IN lombardia vbi dū a fra⁹
tribus ꝑ btā Vgine salue regia more so
lito cantaret ꝑ guerrā esset ad locū illū vbi
dē. Et iesū būdictū fructū ventris tui ꝛc. Et
affect⁹ plurimimoz allantiū ert accessus gra
tia spūali: ecce btā Vgo vna cū filio suo apa⁹
ruit di. O dilectissimi filii psallite feruenter ꝑ
laudate: qz tali filiū meū in pātu ꝑ in futuro
vobis ofdā: ꝑ cū hoc dixisset: puerū pulcherri
mū ostdit eis. Mō cū erectoz chozi vidissent: cū⁹
ctis vidētib⁹ rapt⁹ fuit in extasim ita q; opoz
tuit eū eleuari: ꝑ diutissime iubilabat hoc mi⁹
raculū ꝓpter humilitatē suis primis ereda⁹
re dissuerūt. Postq; so patefactū est ad glo⁹
riā ꝑ honoz̄ Vginis gloriosē: tūc ꝑfluentib⁹
ꝓplurimis sine essent hospitib⁹ vel aliis offi
ciis occupati: tūc salue regina noluerūt negli⁹
gere: iz instāter ad eā salutādā currebant ab
ea relalutationis lucrū felicissimū sperantes
ꝓmereri. ¶ Salue regina
valet contra tonitrua. Exēpli. lxxix.

QUidā sacerdos ad oēs hozas suas
dicere cōsueuit illā antiphonā sal⁹
ue regina. Et cū quadā vice ꝛbum
traheret ꝑ quādā sciētā visitaret iuxta ecclīaz
solitariā habitantē: facta sunt tonitrua tam
valida vt vires ambulādi sibi adimerēt. Ita

gens tandem cū multo labore ac timore ad ecclesiaz intrauit ⁊ coꝛā altari se gꝛemens ⁊ ipsa tꝛepidate dñam nostrā virginē mariā in tꝛepidauit. Et ecce matrona virginei vult⁹ mitriq; decoꝛis cū aliorum est di. qz antipho nā Salue regina libēter ac frequenter dicē tes nunq; tonitrua neq; fulmina quoꝛ timo re sepius affligeris te leuantes cū ad altare re dies in oculis suis disparuit: ⁊ statim intelle xit qz ipa esset clemens pia ac dulcis Maria Per Lelarius.

Mulieres parturientes debēt dicere Salue regina. Exemplum.xc.

MUlier que cū septem die bus pactus dilꝛimina sustineret ⁊ iam uersa in nigredinē derelicta fuisset ab oībus uotū fecit.b. Fꝛancisco ⁊ eius tepit mo riens auxiliū inuocare. Emisso aūt uoto cre citer obdormiuit: uiditq; in somnis beatum Fꝛancisci dulciter se alloquentē ac requiren tem uteꝛz facie eius cognosceret: ⁊ si antipho naz uirginis gloꝛiose. s. Salue regina: ad ho noꝛē uirginis recitare sciret. Quā cōfidente se hꝛe noticiā utꝛiusq; Incepit sctūs Fꝛancis⁹ antiphonā illā uirginis gloꝛiose. s. Salue re gina. Que cū illū pꝛeceptum fecisset quē uirgo peperit: cōtinuo a cunctis liberata pꝛesentis instantē peperit ipecioſum gratias agens re gine celi que per. b. Fꝛancisci merita ipsius dignata fuit misereꝛi.

Salue regina ualet homini in extremis. Exemplum.xci.

QUidam canonicus regularis dū ille ageret i extremis timuit quidē illud Eccliā. ix. Nescit hō utrū amoꝛe uel odio dignus sit: sed nullatenus di sparuit. Quē beatissima uirgo maria uisibili coꝛpa dulcissimis uerbis alloquit di. Ne ti meas nūq; dānaberis: immo sicut me p anti phonā Salue regina sepius honoꝛasti: sic q me in regno filii mei mecū pcū oībus sctis co ronaberis. Dū cū fꝛatribus suis letanter re ferret uisionis ueritatē pꝛosequentē uꝛi certi tudinē pbauit: quia in pꝛimo cū magno tꝛi pudio expiꝛauit. Huius gratie particeps erit oīs homo qui ipsam pꝛiuatim uel in publico per hanc antiphonam. s. Salue regina: stu duerit collaudare.

Officiū. Salue sancta paꝛes quare dicēdū sit post diei officium. Exemplum.xcii.

IN oꝛdine carthusiensi olim fuit tēpta tio deo permittente ⁊ uix aliquid pote rat oꝛdinem sustinere. Qui iciunio indicto q nocte oꝛationibus dño inꝛplicabāt ut eis tem pus aliqd ellucꝛe oīdere dignaret. Ecce cui dā patꝛi sanctissimo diuinit⁹ est rādu ut offi cium Salue sancta paꝛes post diei officium diceret qō cū fieret ois tentatio tūc cessauit: ⁊ oꝛdo pfectus in suo uigoꝛe permansit. Unde multi religiosi cadē ipe ipsū officiū frequen ter solebant dicere ⁊ dictū.

Sacerdos q̄dam nō sciuit aliam missā ni si de beata uirgine. Exemplū.xciii.

HAbit quidaz sacerdos idiota nullaz sciens missā nisi de beata dña Ma ria. Et cū de illa quotidie celebraret ⁊ de hoc aculaꝛet, pꝛhibit⁹ est ab epo decreto non celebꝛare aliquā missam. Qui cū esset in tribulatione ⁊ egeret: utāmq; uirginē inno caret: illa ei apparens ait. Uade ad epm ⁊ die ei ex pꝛte mea ut tibi cōstituat officiū tuum. Rūdente sacerdote. Dña nostra ego pauper cū uꝛe sperta pꝛsona: nō me audiet neq; mihi patebit accessus ad eū btā uirgo adiūxit. Va de ⁊ ego uiā tibi pparabo. ⁊ illa. O dña uir go maria nō credet uerbis meis. Rūdit illa. Dices ei pro signo q̄ in tali hoꝛa ⁊ in tali lo co dū ciliciū suū celaꝛet ego illud ex pꝛte una tenebā adimuans eū: statim credet tibi. Mane sine impedimēto sacerdos intrans ad epm ⁊ btē dei genitꝛicis deꝛelicta nunciū. Cū ille diceꝛet uū credā te ab ea missū pꝛedictuz signū de cilicio subiunxit. Quo audito btūs pontifex stupens simul ac pauēs rūdit. Ecce reddo tibi ut tibi missam de dña nostra beata uirgine Maria celebres ac frequentes ⁊ oꝛa pro me semper.

De die dñico. Exemplum.xciiii.

DRandū q̄ licut dies dñica dicta est resurrectiōi ⁊ sexta feria pas sioni dñice: sic dies sabbati dedicata est gloꝛiose uirgini Marie: ⁊ hoc multiplici ratione. Pꝛima est: qz pallio sctoꝛum q̄cuit in aliquo die celebꝛari. Btā autem uirgo ⁊ si nō ē palla martyꝛio carnis: palla tñ fuit mar tyꝛio mētis. iuxta illud. Lu. ii. Tuā ipsi⁹ aiaz ptransibit gladius doloꝛis. Et illud martyꝛii fuit in ea ꝓtinuatū per totā sextā feriā et in sabbato sequenti. Sexta aūt feria dedicata est martyꝛio filii: ⁊ iō sequens sabbatū dedi cari debuit martyꝛio matris. Secūda rō: qz sicut in die sabbati deus requeuit ab ocnī ope suo: sic ipse intrās marie uteꝛū requeuit in ei⁹ uentre ⁊ mēte. In nullo enī alio sctō hoīm tan ctus requem plene habuit: misi in xpo ⁊ dñā Maria qz in aliis sanctis habuit aliquod re

pugnans: talem petiit venisse. In ipso aūt q̄ ꝑ virginē Mariā nihil repugnās inuenit: ꝛō q̄ bene ibi recessit. Tertia rō est: q̄ dr̄ dies sabbati dicitur: sic vita nr̄a debet ordinari: ac totus mūdus dr̄i ei. Nam pater elegit eā in filiā filiū in matrē sp̄m sanctū in sponsā: et ad angelo dicta est q̄ eam salutauit: et a toto mūdo q̄ eā bene canit et laudat. Quarta rō: q̄ sabbatū est medium inter diē dominicā. et diē veneris. et sextam feriā sic ipsa est mediatrix inter deū et homines. Quinta rō: q̄ in die sabbati tota fides periit et in sola virgine remansit. et iō merito hec dies sibi dedicata fuit.

Quomodo bta virgo Maria iuuat homines in vita. Exemplū. xv.

LEgitur in dialogo cesarii q̄ iuuenis quidam cuius pater moriens multas diuitias dimiserat qui est studebat corneamentis et vanitatibus mūdi in vestib⁹ et in cibo vt ola bona sua effunderet et cuidā militi ut ꝑ ea se manenti multa vendidisset. et loco pignoris expolutilet ille voluit credere de terra sua: et villicus suus videns eum tristez ait. Dñe quare estis tristis: vult dines fieri. Respondit. Libenter vellem si cū deo possem habere diuitias. Respondit villicus. Sequimini me: et bene erit vobis. Et statī dñs secutus est suū villicū et duxit eū per quoddā nemus in locū palustrem vbi cepit loqui cū diabolo villicus. Tertius dñs quesiuit ab eo quo loqueretur. Respondit cū diabolo. et iuuenis plus timuit. Et ait villicus diabolo. Adduxi vobis hoiem nobilem supplicans vt eū antiquis diuitiis restituatis. Cui diabolus si voluerit mihi esse deuotus: ego dabo ei diuitias et honores super oēs cognatos et vicinos suos Cui villicus. Libenter erit vobis obsequiosꝰ et fidelis si habuerit illa. Cui diabolus: opz eū abrenunciare altissimo. Quod cum iuuenis renuueret: dixit villicus. Quid timetis ꝑdere vnicū verbū dicendo: abrenuncio. Tandē iuuenis inductus suasu villici abnegauit altissimum. Cui diabolus. Adhuc opꝰ imperfectū est etiā abrenūciare dr̄ matri altissimi: filia ei est que nobis maximā dānū infert: quos etiā filius per iustitiā perdit: mater per misam et indulgentiā adduxit. ad quod iuuenis multuz expauit et turbatꝰ supza modū respondit. Hoc nō fiet: quare inquit villicus fietis. qō magis fuit: Facite ergo quod min⁹ est abnegatis creatorem: abnegate nūc et creaturam. Et ille ego nūq̄ eā negabo: et si deberē perpetuo mē dicare. et sic imperfecto opere: redierunt: et in ciuitatez venerūt ad quandā ecclesiam inuenerunt in quaz iuuenis egressus de quo intrauit equum emittit villico: et ante optimum altare beate virginis genua flexit. et pius cepit eam inuocare intimo corde. Erat aūt super idē altare imago filius dei in sinu hns. Et ecce meritis ihu⁹ pulcherrime stelle maris veris lucifer oriri cepit in corde sepedicti adolescentis. Tandē ei dñs ꝓpter honorem matris quā nō negauerat donare dignatus est ꝓtinus vt ꝑ tetu rugiret: et ꝑ placitu ecclie clamoribꝰ explereret. Eadē hora supervenit miles suprādictus qui bona sua in vadio habebat. Et vidit vnuz ostium ecclie apertum putans ibi diuina celebrari solus intrauit inueniensq̄ iuuenē coram altari sibi bene notū lachrymantē et putans q̄ fleret suā paupertatē: retro quandā columnā latenter secessit ei exitū expectans. Cū q̄ instanter inuocaret btām virginē inuenis et non audiret inuocare deū altissimū quem negauerat vtraq̄ audiente btē virginis ancilla locuta est filio suo quem tenebat in brachiis in hec vba. Dulcissime fili miserere hoi huic Puer vero nihil matri rēdit sed faciez ab ea auertit. Cuiq̄ iterū rogaret filiū ꝑ homie puer matri dorsum vertit dicens. Homo iste negauit me: ꝛō ei faciam. Post hec verba imago btē virginis surrexit: puerū iratus super alias ꝛe posuit eiusq̄ pedibus ꝓna se ꝓstrauit et ait. Rogo fili vt propter me dimittas petitū mox infans matrē clemens rēdit illi. Mater nūq̄ aliq̄d negare tibi potui: ecce ꝓpter te totū dimitto. Surgēsq̄ inuicē exiuit de ecclia tristis quidē de culpa sua: sed hilaris de indulgentia. Exiuit q̄ post eū suprādictus miles latenter et quasi eē ignoraret: quesiuit quare tam humidos haberet oculos. Ille rēdit de veto est. Et ille. Dñe nō me latet eā tristis ie. habeo vnicā filiā si vultis eā ducere in vxorem oia vestra vobis eā dia restituā. insup et diuitias meas hereditē vos cōstituā. Ad hec iuuenis letus effectus rēdit. Si hoc facere dignemini plurimū mihi placeret. Venerūs ille miles ad vxorem sui: rem ei per ordinē retulit. Cōsensit illa. celebrant nuptie: iuueni sub nole dotis oia bona sua restituuntur: et iuuenis iste postmodū oib⁹ diebus vite sue gratiebat beate virgini marie: et ei fidelitez vsq̄ ad mortē seruiuit: q̄ p eā inuenit remissionē petōz suoz: insup eiā cōsolationē temporalium bonorum.

Maria subuenit hoi in morte et quare mense sabbatino die⁹ virgo gloriosa a quolibet hoi est honorande.

Exemplū. xvi.

Legit in dyalogo cesarii q in vicina ciuitatis tridētine ciuitas est in qua latro nolatissim⁹ versabat a q multi deprzedabant & qui eē defendere volue/ runt nec potuerūt occidere bant. Hic tñ cū quo dam die monachū quendā ozdinis prędicato cū obuiā haberet sperans q pecunias haberet & potaret. ait latro. Mili volātarie sequaris me: occidā te. Qnē cū monach⁹ sequeret et q ueret in via ds eū vel ad opꝰ haberet. Audit ille. Ego sū latro ille tamoꝰ nomē meū expo nēs. Cui cū monach⁹ diceret. Jā incepistis ea nefere & nō timetis periculū aie vē. Audit Nō plurē per⁹: & tacuit monach⁹ venit & asit in spelūcā illi⁹ ait intra se. Si posse hoiez hūc conuertere magnū prestarem deo obsequiū. Dixitq ad latronē: si iz mihi aliq̄d interroga re vos. rñdēte illo: iz monach⁹ subiūxit: qualis extitit vita vra a pncipio. Audit ille. Pessi ma q̄ puer eā cū oibus sociis meis grende bam factus adolescēs furto operā dedi: deinde in virū pficiens latrocinia exercui in quib⁹ a deo pueri vt hodie caput & magē sum oim la tronū hui⁹ quincie. Ad quē monach⁹. Nun q̄d timetis penas eternas hmōi operib⁹ ppa ratas. dicēte illo de alis mihi nulla hūtio cū/q/ dita est. Monach⁹ rñdit. Quid si posset vo bis ostendere viam salutis vellet mihi acquiescere an nō. ait latro etiā plenter: & ille. Jeiunate vnā die in ebdomada in honore sce genitri cis dei Marie & nullū eodē die ledat et sciat pro certo q; gram obtinebit apd eius filiū. Audit latro. Hoc reuera faciā: etiā voueo q nihil eadē die comedā: nullū depdabo: nullū ledā. Elegitq die sabbati. nihil in illo mali o perās: imo plurimos de sociorū manib⁹ deprze dādos sine occidēdo ad honorē bte virginis Marie eripuit. Eodē die trib⁹ ētini p circuitū ab hostib⁹ infestabant: & exercites satellites ci uitatis cū hostes die sabbati insequerent iaz dictū latronē inermē ppter sabbatū cū ceteris experiūt et cū esset strenuissimus nō se defendebat cum caperet: nec se excusabat nec loqui volu it interrogatus cū duceret. Veniēs in ciuita tem: mox est cognitus et patibulo adiudicat⁹ est nutu dei vt creditur sue pulchritudine corporis ei⁹ iudices moti in hoc conuenerūt vt prouincia ab tirata vinceret quod cum ille abnueret & diceret nō facia: melius est eā vt hic petā mea luā q in futuro. Audierūt. sine cā vt decolleī. Nec curo inquit qualis sit pe na dūmō occidar. At illi. Nisi vt tibi vocē ab scindas. Audit. Nō est necesse. oēs eā spiami ctis oribus vobis peccata mea que vobis lā pātibus confitebor. Dū cū strepitu cū multa gratiā nūq̄ se aliq̄d bōi fecisse recolat: pu ter illū ieiunijq̄ a monacho dictū. erat sacer extra ciuitatē ductꝰ decollat⁹ est & in eodē lo co sepultꝰ nocte eadē vigiles portaꝝ circa ei⁹ tumulū luminaria celitus emitti vidērunt. Quicq cū matrone corpꝰ ei⁹ effodientes & ca put corpori adaptātes posuerūt in feretro mi re texture purpura suppolita. ex quibus quat tuor singulas candelas ardētes in manibus hūtes: q; quattuor gtes feretrū tollētes. Quita q̄ clarissima ois erat cū cādela sequēte ad por tā ciuitatis vsq; venerūt: corpꝰ ibi deponētes. cū/ stodes itaq; illa vidētes timuerūt putātes eē fantasma. Quibus vna illaꝝ dicebat. Dicitu ego vō vt capellanū meū a vobis decollatū in tali loco ecclie honorifice & reuerenter sepeli at minas addēs si negligeret et noluit se ei Mariā. manebo cū hec ego nūciata erūt. cu cicro & ppl'o exiēs purpurā deposuit. caput p/ rilū corpi vnitū vidēs expauit: texturā purpu re humanū artificiū excedēte admirās relata credidit. hominē q; cū timore & honore maxio nō vt latronē: sz vt xpi martyrē loco deligna to sepeliuit. Ab illo igit tpe vsq; hodie vix ali quis adulꝰ inuenit in illa quincia q eiꝰ exē/ plo die sabbati in honore dñe nre nō ieiunet.

Maria subuenit homini etiam quandoq; post mortem. Exemplum. xcvii

Erat in brytānia inuenis q̄dā nobil qui q̄ suis seculo dedit⁹ tñ bte virgi ni fuit deuot⁹. in hoc q singulis die bus terquinq̄genas salutatiōes ptulit. q̄ in firmat⁹ ad extrema perduct⁹ est. Cuq; diu in cruciatꝰ moztuꝰ reuixit. & mulieri assidenti sibi clamās dix. Cito vocā sacerdotē. Sacerdotes aduenīēte corā oib⁹ q̄tebat d. Ego sū rapt⁹ ad tribunal xpi. & cū i trib⁹ maxie accusarer a demōib⁹ & terri derer sola gra me ptulit me xpi roganti filiū suū vt ad corpꝰ rediret lo cū pie suscepturꝰ: qđ & factū ē. Vnū de pcis erat q decimas ex agris meis & bōis sacerdo subtraxi. Debēs q pices cū sociis meis religio sis q̄dā sui furat⁹ Tertiū q segetes pauper cum⁹ venetici zeuicalueram Ad hec rustici ab eo dānū passi dixerūt. Cur debuistis dīe q his dānari. cū vobis hec pure corde dimitti mus. At ille. Vna remissio nō sufficit mihi ad salutē q; ditioz erā ad solūdū q̄ vos ad rela xādū. hec di. sustulit dāna restituit. & sic dilapsus est.

Ite aliud exemplū de bta virgie Maria in quo cognoscere poteris quomodo peccatores & mali hoies suscipiunt: et boni erunt per mi/

ota gloriose virginis Marie. Explicit. xxviii.

Fuit quidā die nobilis: hr ryzān⁹ totus erga suos ⁊ alienos. Cū ergo cōsolandi ei peteret a deo de eo: hāc getigit infirmi: ut ad mozē ꝑ aduocās eccīm loci illi⁹ pure cōfessus est a quo petiuit vt sibi sanitatē impetraret a deo: ꝓfitito tū ꝓius iramēto q̄ de certo neminē lederet. Quo qualitercūq̄ ꝓpius discederet oēs iebat. ita q̄ ñ soluz ei hr et ego oēs maledicerēt. ꝙ⁹ hec itez firmat⁹ ē ⁊ oppīs⁹ igne sacro sicut ꝓi⁹: vt oia et⁹ mēbra arderēt ita vt de vita desperaret. Vocauit igit ecclīm ꝑmittēs satisfactionē de iramēto nō firmato: vt iterū ꝑ eo oraret vt sanꝰ fieret ꝙ cōuenit cū indignatiōe recedēs. Appropiquāte ōt mozte clamauit ⁊ respexit in celū ⁊ ibi vidit in aere pendentē filiū dei i cruce ⁊ matrē suā sibi astā tē ⁊ orātē ꝑ se. Ac iesus ait. Pater nō possuz facere: cernis enī rursuz crucifigit me ⁊ ostendit ei cicatrices sanguineas. Qō videns petēz ingemuit: exclamans voce magna. O bone iesu: si te crucifixi peccatis meis: matrē tuā tū semp honorauī. Ieiunauerat ei oi sabbato ad honorē btē virginis Marie. Cūq̄ sic clamaret audiuit vocē iesu dicētē matri orātī. Ecce mater: dedi eī tibi. Et sanatus est. Qui postmodum vendidit oibus suis restituit ablata: et ingressus claustrum sibi deo seruiuit ⁊ btē Marie virgini vsq̄ in finē vite sue.

¶ Quam magna salus et gratia latet i rosario dñe nostre Marie. Hoc patebit per sequens scriptum. Exemplum .xcix.

HAter quidā ordinis carthusiēsi. dei ⁊ ei⁹ genitricis a mozē ꝓpulsus vnū ad tēpl̄ devotionē frequentandū ꝓposuit rosarium gloriose dñe nre sctē Marie q̄ magna in illo salus ⁊ grā latet: ⁊ maioz ꝑ hurnūq̄ scimꝰ. Quidā eni de pēb⁹ q̄ obiect anno dñi. M.ccc.xxxi. i domo Treuerē. carthusiēsi. ordinis in scriptis reliqt quale⁹ eoz q̄ se in eodē rosario exercere ꝓfuit deductus fuit i spūs vsq̄ ad empireum celū vbi inē multa archana q̄ audiuit: vidit etiā hūc vidit q̄ idē rosariuz pītabatur ꝓspectui altissimi: ⁊ quale brillima Ihu Maria eū virginibus suis oēs angeli ⁊ sancti vniuersi qui ad celū venerāt ab Ihū vsq̄ ad filiū tēpus oēs accellerāt ⁊ oipotenti deo gratias egerunt ⁊ benedixerūt ꝓ illo rosarii sancti exercitio q̄ fiūt circa illud i celo ⁊ in terra: et oranerūt ꝑ cunctis religiosis ⁊ devotis hoibus qui se i illo exercent: vt gratia ⁊ pax eis obtingatur in terris ⁊ gloria accrescat in ꝓximis. Itez vidit ⁊ audiuit q̄ ꝓdicti oēs sancti ⁊ angeli dei ipm rosarium devotissime decātabant cum suis meditationibus addentes ad quamlibet meditationem seu clausulaz vt te iesu ꝓpe ihūē additam alta iocundissimo cantu. Quotiēs eīm nomē beatissime Marie virginis ibi nominabāt: humiliter se inclinabat ad nomen vero iesu christi genua devotissime singuli flectebant iuxta dictum apostoli In nomine domini nostri iesu christi omne genu flectatur: celestium: terrestrium: et infernorum ꝛc. Dictū etiam fuit illi clara ⁊ aperta allocutione q̄ quotiēs quis dictuz rosariū compleret cum suis meditationibus adiunctis totiens plenam omnium peccatoz̄ percipiret remissionem. Vidit etiaz innumerabiles: pulcherrimas: lucidissimas: inmarcessibiles: ac odoriferas coronas: que reseruantur his qui se exercent deuote in eodem. Et totiens additur illi hmōi corona: quotiens quis dictum hmōi ad laudē dei ⁊ eius genitricis ꝛ dicerit seu dixerit. Item talia nō semel: sed pluries aliqñ vna die gaudia illa celestia vidit ⁊ audiuit. Et quandoq̄ etiam in corpore consolationē Marie ⁊ confortationē q̄ipere solebat secundum q̄ se in ipso solatio deuote exercere poterat. Et licet se in suis scriptis nō nominauerit ipsum tamen eundem que hec scripsit ipsum fore minime dubitamus. Talis eīm conuersationis fuit inter fratres: tante deuotionis: patientie. litterature: gratie ⁊ sapientie inis etiā in corpore licet exigidius vixerit q̄ ꝓe cunctis ceteris hmōi meruit habere reuelationes. Hic tū cadez que diuinit⁹ cognouit ꝓuidenter occultare scīuit vt eōi fratrum conuersationi singularitatem non ostendit. sed solatiosus ⁊ cōsolatiuus cūctis dixit. Ut cum igitur devotissime supplicamus dei ⁊ sue genitricis amatozibus quatenus vt optamus in celis sancti se in ꝓnotato deuote exerceāt rosario ⁊ alios doceant atq̄ diuulgent hominibus tam litteratis q̄ laicis lingua latina atq̄ vulgari: ⁊ tanto laus dei ⁊ gaudiū scipō crescat q̄to plus illis hoc placet. Si difficultas sua sit devotis intimatam hominibus.

¶ Explicit ꝓmptuarij discipuli de miraculis beate virginis Marie.

Tabula miraculoꝝ bt̃ Marie virginis

Incipit tabula ꝓpositi discipuli de miraculis gl̃iose virginis Marie.

Maria subuenit imperatrici in maximis angustiis. Exemplum primum.
Maria muliere ꝓegnanti subuenit. Exemplum.ii.
Maria liberauit mulierem a damnatione que scientes obticuit peccatum in confessione. Exm̃.iii.
Maria subuenit vxori militis que seipsam occidit. Exemplum.iiii.
Maria liberauit monachum ebriosum a potestate demonum. Exemplum.v.
Latro quidam ieiunauit vigilias maxime et nō potuit mori sine sacramēto. Exm̃.vi.
Maria visitauit fratres laborātes. Exm̃.vii.
Ecclesiam fabricare placet marie. Exm̃.viii.
Maria sustentauit mundum. Exemplum.ix
Maria placat iram filii sui. Exemplum.x.
Multitudo populi aliquando punit ꝓpter delictum vnius. Exemplum.xi.
Imago bt̃e marie virginis fudauit. Exm̃.xii.
Salubre est honorare quinq; dolores beate marie virginis. Exemplum.xiii.
Septē gaudia bt̃e marie virgis. exẽplū.xiiii.
Maria liberauit filium cuiusdam mulieris a captiuitate. Exemplū.xv.
Maria liberauit puellam parvulam a lupo. Exemplum.xvi.
Maria ꝓseruauit puerum ab igne illesum. Exemplum.xvii.
Parvulus quidam christo puer panem dedit ꝑ post triduum obiit. Exemplum.xviii.
Maria virgo ꝓseruauit puerum iudei a fore matre Exemplum.xix.
Maria virgo castissima succurrebat iudee in partu. Exemplum.xx.
In episcopum est electus quidam ex influ marie. Exemplum.xxi.
Maria ꝓseruauit famulos suos in honore debito. Exemplum.xxii.
Due sorores que fuerūt fuisse diffamate. Exemplum.xxiii.
Maria liberauit mulierem innocentē a morte. Exemplum.xxiiii.
Maria liberauit abbatissam ab infamia. exemplum.xxv.
Maria ꝓseruauit apostatricem in honore. Exemplum.xxvi.
Maria liberauit mulierem ab adulterio. Exemplum.xxvii.
Maria liberauit adolescentem a tentatione honeste mulieris. Exemplum.xxviii.
Maria succurrit homini in extremis. ex.xxix.
Maria in extremis liberauit quendam abbatem a damnatione. Exemplum.xxx.
Heretici exciderunt sacerdoti linguam: et maria sibi restituit. exemplum xxxi.
Maria in ꝓsentia hereticoꝝ illuminauit cecum. exemplum.xxxii.
Maria ciericis linguam et faciem reintegrauit. Exemplum.xxxiii.
Maria Johanni damasceno restituit manū abscisam. exemplum.xxxiiii.
Maledictum a deo plagarum maria sanauit Exemplum.xxxv.
Maria s̃ anctus Hypolitus sanauerūt quādam maledictum. exemplum.xxxvi.
Plaga eorum qui occiderunt hoiem in ecclia sancte marie virginis. exemplum. xxxvii.
Monialis lesit sibi tibiam ꝙ beata virgo maria eam sanauit. exemplum.xxxviii.
Item iuuenis quidā ꝓsumpsit patrimonium suū ꝙ btā maria sibi subuenit. exẽplū.xxxix.
Maria etiā potest subuenire homini in periculo maris. Exemplum.xl.
Quidam per rōsarium Felix nanq; liberati sunt de periculo mortis. Exemplum.xli.
Incarcerati debent inuocare beatam virginem mariam. exemplum.xlii.
Theophilus qui negauit fidem virginē maria ꝙ beata virgo subuenit ei. exm̃.xliii.
Maria subuenit peccatori in extrema necessitate. exemplum.xliiii.
Maria liberauit latronem a damnatione. Exemplum.xlv.
Maria virgo subuenit latroni in extremis. Exemplum.xlvi.
Maria virgo reconciliauit christo monachū. Exemplum.xlvii.
Maria virgo subuenit ancille ꝙ peccauit cū milite. Exemplum.xlviii.
Maria subuenit adultere. exemplum.xlix.
Quidam accendit candelam in honore beate marie virginis. Exemplum.l.
Gutta sanguinis christi ꝓponderat omnia peccata. exemplum.li.
Multos liberauit maria a dānatione. ex.lii.
Quidam ieiunauit et non potuit mori sine cōfessione. Exemplum.liii.
Fur decapitatus non potuit mori sine sacramentis. Exemplum.liiii.
Raptor decapitatus non potuit mori sine sacramentis. exemplum.lv.
Quidam ieiunauit quattuor vigilias marie Exemplum.lvi.

Tabula miraculoꝝ dñe Marie virginis

In extremis debemus nos emendare beate virgini marie.exemplum.lvii.

Quotidie debemus salutare beatam virginē mariam.exemplum.lviii.

Maria ꝙ beatus petrus liberauerunt monachum a damnatione.exemplum.lix.

Hoze dñe virgis sit deuote dicēde. exēplū.lx.

Quid ozandum sit in extremis.exemplū . lx.

Maria liberauit animam de poztis infernī. Exemplum.lxi.

Moꝛs diuiti viri et moꝛs pauperculi vidue. Exemplum.lxii.

Militem in torneamētis occisum iussit Maria sepeliri in cimiterio.Exemplū.lxiii.

Clericum iussit beata virgo maria sepeliri i cimiterio.exemplum.lxiiii.

Diaconum turgidum iussit beata virgo maria sepeliri in cimiterio.exemplum.lxv.

Scholarem a indeis occisum resuscitauit maria.exemplum.lxvi.

Maria liberauit monialem a purgatozio. Exemplum.lxvii.

Diabolus nō potuit militem strangulare: q̄ die q̄ndie salutauit virgīē mariā.exēplū.lxviii.

Quidam cum centuz Aue maris cecinit coronā gloziose virgini marie.exemplum.lxix.

Maria liberauit clericū a damnatione. Exemplum.lxx.

Nomen marie est multuz dulce in oze. exemplum.lxxi.

Maria liberauit peccatricem a damnatione Exemplum.lxxii.

Demones nomen marie audire non possunt Exemplum.lxxiii.

Aue maria fugat demones.exemplum. lxxiiii

Nomini marie debemus flectere genua.exēplum.lxxv.

Per nomen marie vincit diabolū.ex.lxxvi.

Pulchritudo virgis marie. exemplū. lxxvii.

Quidam vidit pulchritudinem marie ꝙ perdidit vnum oculum.exemplum.lxxviii.

Quidam vidit pulchritudinem marie ꝙ statī euolauit ad celum.exemplum.lxxix.

Imaginem beate virginis dehonestantes misere obierunt.exemplum.lxxx.

Saraceni non poterant mutilare imaginem beate virginis marie.exemplum.lxxxi.

Beata virgo Maria liberauit ciuitatem obsessam.exemplum.lxxxii.

Pictozem sustentauit maria ne caderet. exēplum.lxxxiii.

Imago marie illesa in igne permansit. Exēplum.lxxxiiii.

De imagine beate virginis marie quam sanctus Lucas fecit.exemplum.lxxxv.

De Salue regina ꝙ pzocessione post completoziū.exemplum.lxxxvi.

Puerula attulit saluē regīa. exēplū.lxxxvii.

Populus confluens conuertens ad salue regina.exemplum.lxxxviii.

Salue regina valet contra tonitrua.Exemplum.lxxxix.

Mulieres parturientes debent dicere Salue regina.exemplum.xc.

Salue regina valet homini in extremis.exēplum.xci.

Officium Salue sancta parēs quare dicendum est post dictū officium.exemplum. xcii.

Sacerdos quidam non sciuit aliam missam nisi de beata virgine maria.exēplū.xciii.

Item de die dominico.exemplum.xciiii

Quomodo beata virgo maria iuuat hominē in vita.exemplum.xcv.

Quomodo virgo maria subuenit homini in moꝛte ꝙ quare merito sabbatinis diebꝫ virgo gloziosa a quolibet homine est honoranda. Exemplum.xcvi.

Maria subuenit homini qñq; etiaz post moꝛtem.Exemplum.xcviii.

Item aliud exemplum de beata virgine maria in quo cognoscere poteris quō pzōres ꝙ mali homines conuertuntur ꝙ boni erūt p merita gloziose virgis marie.exempluz.xcviii.

Quam magna salus et gratia lateat in rosario domine nostre Marie. Exemplum.xcix.

¶ Finit opus pretutile simplicibus cureꝰ aliarum gerentibus compositū per venerabilem ꝙ deuotum Johannē herolt: sancti Dñici seu cratozē ꝑdicatozem de tpe ꝙ de sanctis cum pzomptuario exemplozū atq; tabulis collectuz Discipulus nuncupatū. Impressuz Londoñ. in suburbiis vulgariter nolatis Temple barre per Julianū notarii impressozē ac bibliopolamiere ꝙ impensis eiusdem. Anno redēptionis nostre. M.quingentesimo decimo.die vero vicesima secunda mensis Junii.

Laus deo.

A.B.C.D.E.F.G.H.I.K.L.M.N.O.P.Q.R. S.T.V.X.Y.Z.aa.bb.cc.dd.ee. Dēs sunt quaterni preter Cc.qui est ternꝰ ꝙ ee.q est duernꝰ.

A.B.C.D.E.F.G.H.I.K.L.M.N.O.P. Q.R.S.T.V. Omnes sunt quaterni preter.V.qui est duernus.

Iste liber pertinet [illegible]